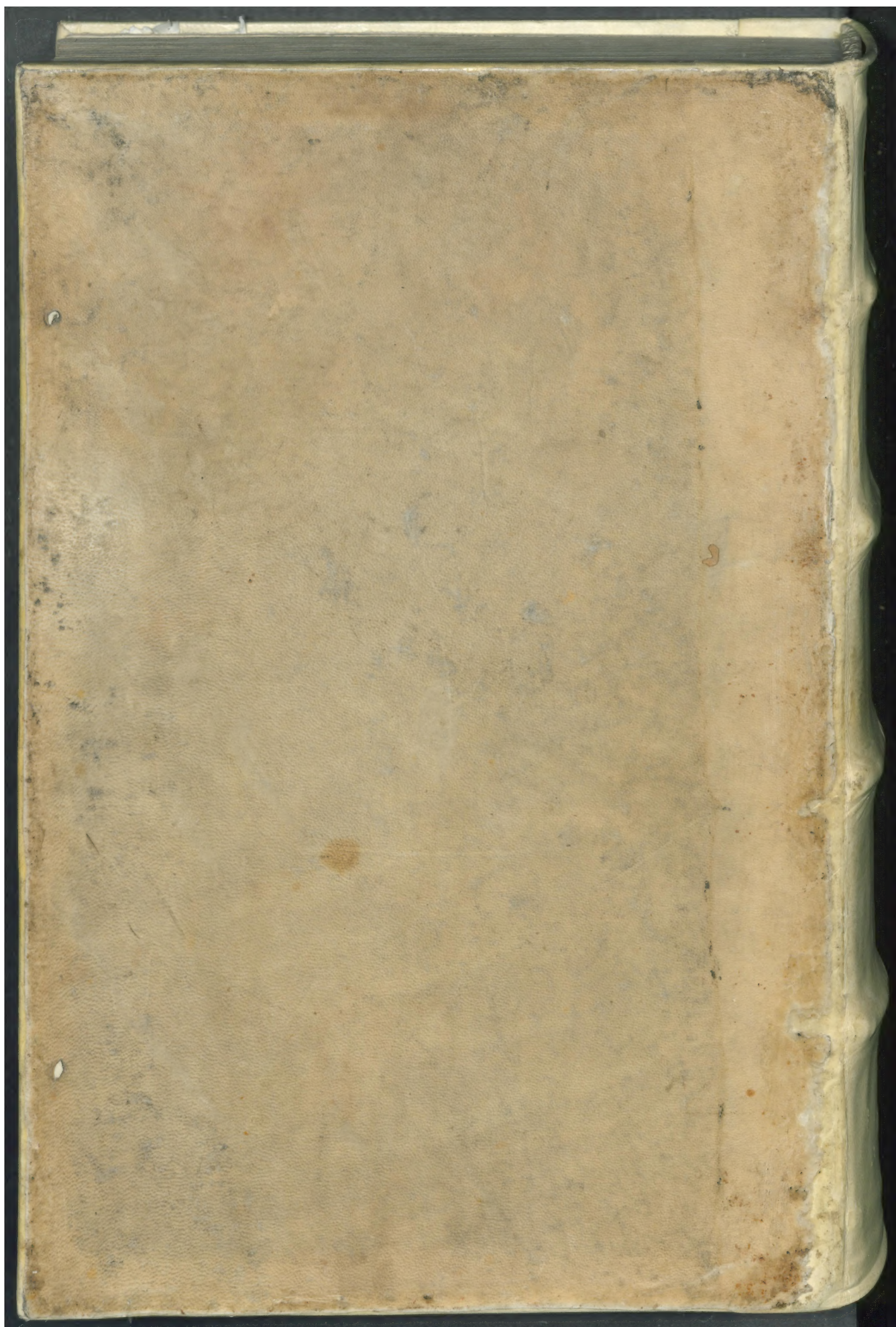

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/2 Vol. 2

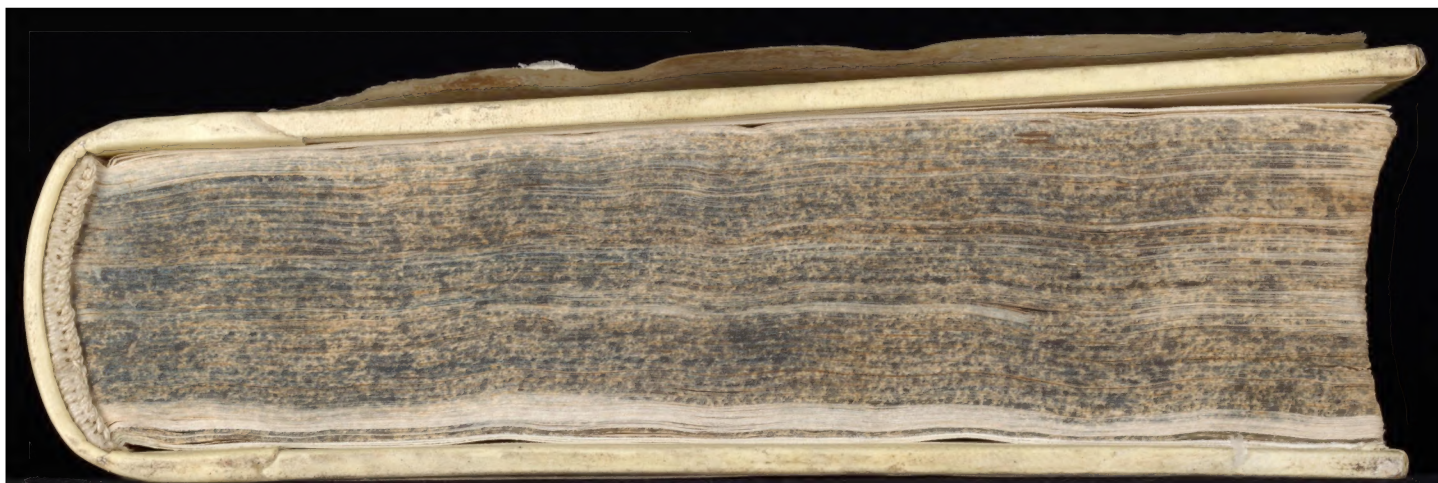

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/D Vol. 2

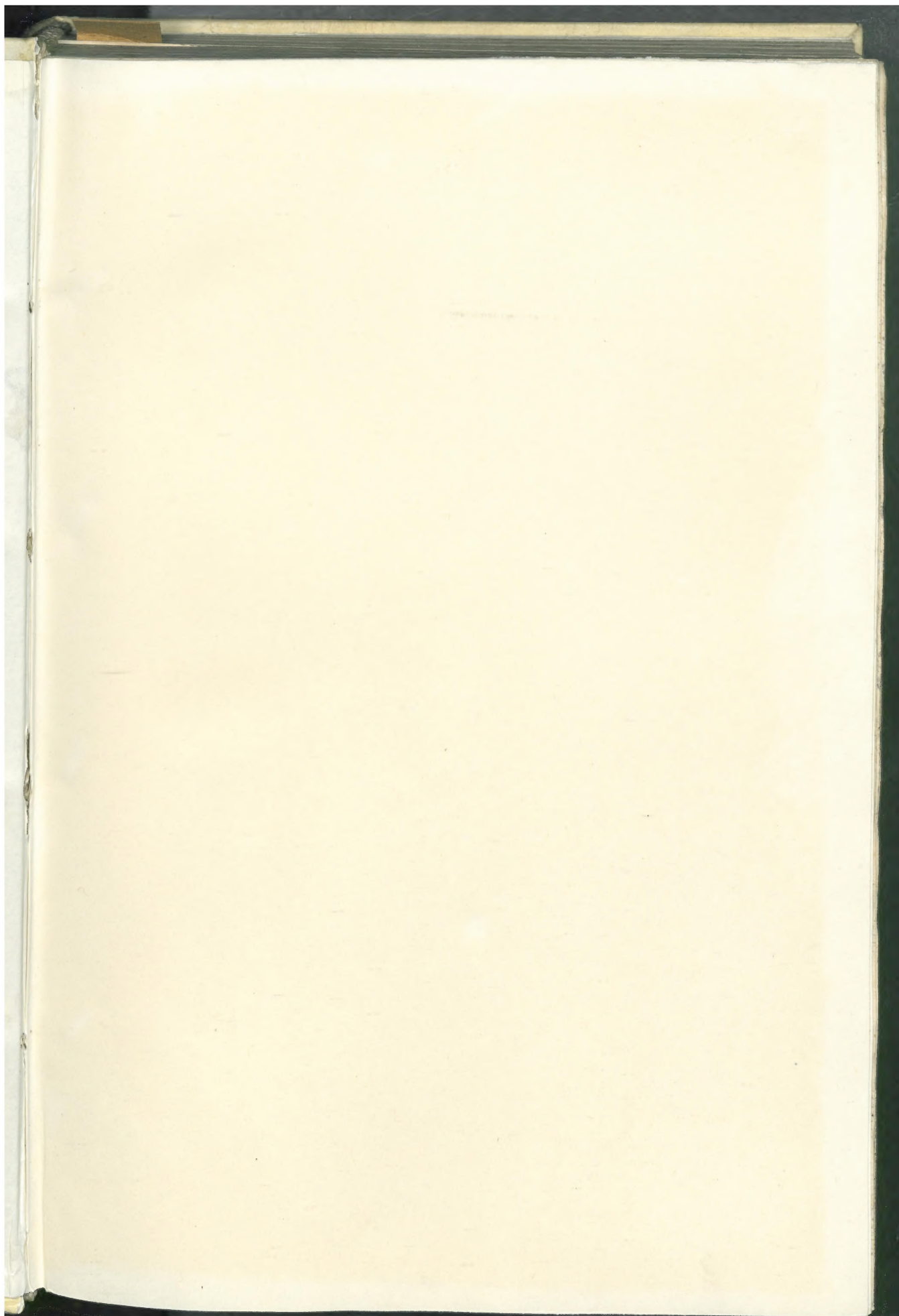

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/D Vol. 2

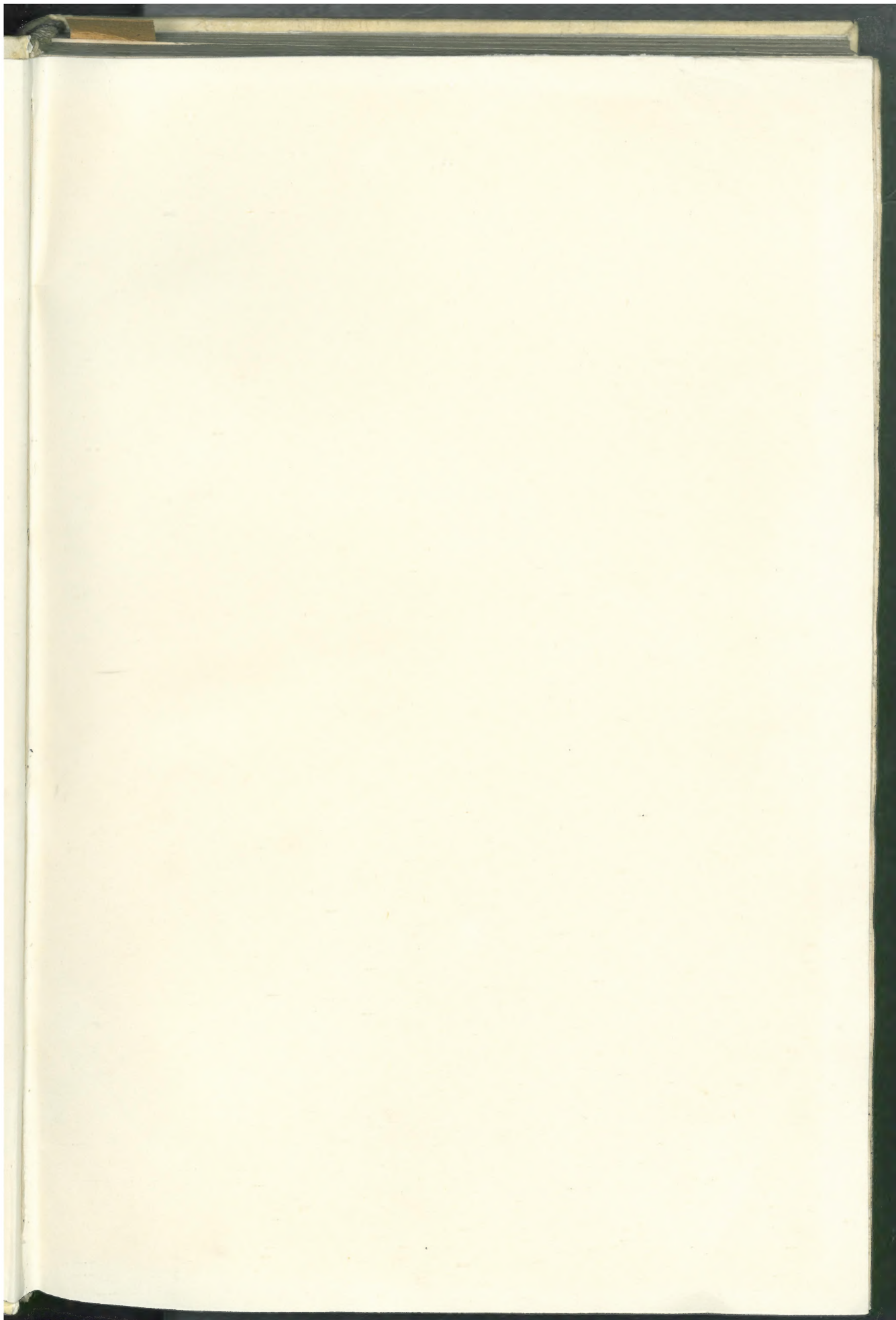

580 pt. ii

10094

AVICENNÆ
ARABVM MEDICORVM
P R I N C I P I S.

*Ex Gerardi Cremonensis uersione, & Andree Alpigi
Bellunensis castigatione.*

A Ioanne Costæo, & Ioanne Paulo Mongio Annotationibus
iampridem illustratus.

*Nunc vero ab eodem Costæo recognitus, & nouis alicubi
Observationibus adauctus.*

Quibus Principum Philosophorum, ac Medicorum consensus,
dissensusq; indicantur.

Tomus Secundus.

VENETIIS, M D X C V.
Apud Iuntas.

AVICENNA

ARABIAN MEDICINE

PRINCIPLES

By George A. Smith, M.D., F.R.C.S.

Translated by George A. Smith

A. J. C. Smith, M.D., F.R.C.S.

Translated by George A. Smith

With notes by George A. Smith

Translated by George A. Smith

George A. Smith, M.D., F.R.C.S.

Translated by George A. Smith

VENETIIS, M D X C V

Apud Iam.

I N D E X

CAP. LIB. QVARTI

CANONIS PRINCIPIS

A V I C E N N A E.

Tomi Secundi.

LIBER Quartus canonis, de ægritudinibus particularibus, quæ quum accidunt, non appropriantur uni membro, continens septem Fen. quæ comprehendunt 24. Tractatus & summas duas.

FEN prima, est de febribus, & continet quatuor tractatus.

TRACTATUS primus de febre ephemera, & continet Capita 44.

De diffinitione febris & generibus febrium. cap. 1.

De preparatis ad febres 2

De horis febrium. 3

Cognitio horarum uniuersalium ægritudinis, & propriæ status. 4

Sermo uniuersalis de febribus ephemeris. 5

Signa propria febrium ephemerarum distinguunt eas ab aliis. 6

Permutatio febris ephemeræ. 7

Signa permutationis febris ephemeræ ad febres alia. 8

Curationes febris ephemeræ secundum modum uniuersalem. 9

Species febris ephemeræ. 10

De febre ephemera ex angustia, & signis eius. 11

De cura. 12

De febre ephemera ex tristitia. 13

De febre ephemera ex cogitatione. 14

De febre ephemera ex ira. 15

De cura. 16

De febre ephemera ex uigiliis. 17

De curatione. 18

De febre ephemera ex somno, & quiete. cap. 19

De curatione eius. 20

De febre ephemera ex gaudio. 21

De febre ephemera ex timore. 22

De febre ephemera ex labore. 23

De cura. 24

De febre ephemera ex euacuatione. 25

De curatione. 26

De febre ephemera ex dolore. 27

De cura eius, quæ fit ex dolore. 28

De febre ephemera ex syncope. 29

De curatione. 30

De febre ephemera ex fame. 31

De febre ephemera ex siti. 32

De febre ephemera ex oppilatione. 33

De febre ephemera ex nausætiua satietate, & repletione. 34

De cura. 35

De febre ephemera ex apostemate. 36

De febre ephemera ex [terrestreitate] idest, quando cutis fit dura ut testa. 37

Febris ephemeræ ex calore. 38

De febre ephemera, quæ accidit ex soliditate causata a frigore. 39

De febre ephemera ex soliditate cutis, causata ex aquis stypticis. 40

De signis. 41

De febre ephemera ex uino. 42

De febre ephemera ex cibis calidis. 43

De cura. 44

Principium sermonis de febribus putridis,

2 2 &

R. Siccitate uel asperitate.

Index

& complementum sermonis est in febri-	
bus sanguinis, & cholericis.	
TRACTATUS secundus continet.	
Capita	69.
Sermo uniuersalis de feb. putridis.	cap. 1
Sermo uniuersalis de signis febrium putredi-	
nis	2
De signis inseparabilibus.	3
De rebus, in quib. differunt feb. putredinis:	
& in quibus communicant.	4
De significationibus accidentium febrium.	
cap.	5
Sermo de rigore & frigore & horripilatio-	
ne & fractione.	6
De intentione ad curationes uniuersales fe-	
brium putredinis.	7
De curatione febricitantium in generali.	8
Canon in dando in potu aquam hordei, & sy-	
rupum acetosum.	9
De curationibus febrium acutarum.	10
Rememoratio accidentiū, quæ difficilia sunt	
in febribus acutis.	11
De regimine rigoris & horripilationis, quū	
superfluunt.	12
Regimen superflui sudoris in febribus.	13
Regimen fluxus sanguinis narium superflui.	
cap.	14
Regimen uomitus, qui accidit eis.	15
Regimen fluxus uentris, qui accidit eis.	16
Regimen sitis eorum superflua.	17
De profunditate somni, quæ accidit eis.	18
De grauitate capitem eorum.	19
De [inquietudine] habentium febres & alio	
rum	20
De dolore uentris, qui accidit eis.	21
De asperitate linguæ eorum. † [ ]	22
De sternutatione assidua, quæ accidit eis.	23
De dolore capitis, qui accidit eis.	24
De tussi eorum.	25
De destructione appetitus eorum.	26
De bulimo eorum.	27
De nigredine linguæ eorum.	28
De appetitu eorum canino.	29
De syncopi, quæ accidit eis.	30
De constrictione anhelitus eorum.	31
De uehementia [tristitiæ] eorum.	32
Difficultas degluriendi, quæ accidit eis.	33
Frigus extremitatum, quod accidit eis.	34
Sermo de febre cholericâ.	35
De tertiana absolute, & nominatur triteus.	
cap.	36
Differentia inter tertianam puram & non pu-	
ram	37
Tertiana continua.	38
Cura tertianæ puræ.	39
Cura tertianæ non puræ.	40
De febre caufon, & est illa, quæ nominatur fa-	
ricos.	41
Signa	42

¶ Vigilia super
flua uel non na-
turali.

¶ B. Et eius ui-
fecunditate.

B. Angustia.

Capitulorum

Cura caufonidis.	43
De febre sanguinis.	44
Signa.	45
Cura febris sanguinis.	46
De febre phlegmatica.	47
Signa phlegmaticæ periodicæ.	48
Signa phlegmaticæ inseparabilis, & est illa,	
quæ nominatur latica.	49
Febris, in qua occultatur frigus, & apparet in	
ea calor, & est epialos.	50
Febris in qua occultatur calor, & apparet in	
ea frigus, & est lipyria.	51
Febris in qua fit unaquæque duarum rerum	
in unoquoque duorum locorum.	52
Febris syncopalis humorosa.	53
Febris syncopalis minuta subtilis.	54
Febris diurna, & nocturna ex phlegmaticis.	
cap.	55
Cura eius.	56
Curatio phlegmaticæ continuæ, quæ nomi-	
natur latica.	
Cura eius.	57
Cura epialos & lipyriæ.	58
Cura febris cum syncopi humorosa.	59
Cura febris cum syncopi minuta.	60
Regimen nocturnæ & diurnæ.	61
De quartana periodica.	62
Signa.	63
Cura.	64
Rememoratio resolutiuorum, quibus indi-	
get post digesti onem.	65
Cibatio patientium quartanam.	66
Cura quartanæ continuæ.	67
De febre sextana & septena & similibus illis.	
cap.	68
Cura specierum huius febris.	69
TRACTATUS Tertius continet.	
Capita 11.	
De febre ethica.	cap. 1
Signa.	2
Signa alidhubul.	3
Cura ethica.	4
Rememoratio medicinarum infrigidantium	
eos.	5
Rememoratio medicinarum humectantium	
eos.	6
De curatione habentium ethicam.	7
De succurrendo dispositionibus sequenti-	
bus ethicam.	8
De ethica senectutis.	9
Signa.	10
Curatio ethica senectutis.	11
TRACTATUS quartus de febribus pe-	
stentialibus, & quæ sunt eis homoge-	
nea, & uariolis, & morbillo: & continet.	
Capita 20.	
De febre pestilentiali.	cap. 1.
Signa.	2
Signa pestilentia.	3
Cura-	

Quarti

Curaciones febr. pestilentialium.	4
Præseruatio a pestilentia.	5
De variolis.	6
Signa apparitionis variolarum.	7
De morbillo.	8
Signa salutis eius.	9
Cura.	10
De obseruatione membrorum, & defensione eorum a nocumento uariolarum & morbilli.	11
De eradicatione vestigiorum & uariolarum.	12
cap.	12
De febre apostematum.	13
De signis earum & ipsarum iudiciis.	14
Cura earum.	15
De dispositionibus febrium compositarum.	16
De hemitritæo.	17
Signa hemitritæi.	18
De cura hemitritæi.	19
De reciduatione.	20
FEN secunda, de prognosticatione & iudiciis crisis cap. 1. quæ est duo tractatus.	
TR A C T A T V S primus de crisi & [intentionibus] significationum eius, & bonitatis & malitiæ in crisi, & quid [est in] diuisionibus suis, & suis iudiciis crisis.	
cap.	2
Sermo uniuersalis de signis crisis.	3
Signa motus materiei in crisi ad superiora.	4
cap.	4
Signa distinguendi omnia illa.	5
Iudicium de istis signis communibus prædictis & propriis.	6
De signis declinationis materiei ad sudorem.	7
cap.	7
De signis declinationis materiei ad membra urinæ.	8
De signis declinationis materiei ad uiam excretionis.	9
De signis crisis quando fit ex uia matricis.	10
cap.	10
De signis, quod crisis erit ex apertione uenarum ani.	11
Signa crisis, quæ fit cum permutatione.	12
cap.	12
Signa quod illa permutatio est ad inferiora.	13
cap.	13
Signa quod illa permutatio est ad superiora.	14
cap.	14
Signa permutationis ad ægritudinem aliam.	15
cap.	15
Signa quod crisis erit cum exitura.	16
Iudicia de huiusmodi exituris.	17
Signa euentus spasmi in pueris.	18
Signa casus rigoris.	19
Signa significantia crism bonam.	20
Signa significantia crism malam.	21
Iudicia de iudiciis signorum significantium	

Libri.

crism malam.	22
Signa digestionis & eius iudicia.	23
Iudicia de signis absolute.	24
Narratio signorum bonorum.	25
Iudicia signorum malorum.	26
Narratio signorum malorum.	27
Signa mala pendentia ex forma, & colore.	
cap.	28
Signa sumpta ex dolore capitis.	29
Signa sumpta ex parte stomachi.	30
Signa mala ex membris anhelitus.	31
Signa mala ex parte sensus.	32
Signa facta in oculo.	33
Signa proportionalia istis.	34
Signa sumpta ex parte nasi.	35
Signa sumpta ex parte auris.	36
Signa sumpta ex parte dentium.	37
Signa sumpta ex parte linguæ, & oris, & quæ sequuntur ea.	38
Signa sumpta ex radice linguæ, & gutture, & meri.	39
Signa mala sumpta ex parte venarum.	40
Signa mala sumpta ex mollificatione corporis, & malitia resupinationis, & debilitate.	41
Signa mala propter formam iacendi.	42
Signa sumpta ex cute.	43
Signa accepta ex uentre, & partibus hypochondriorum.	44
Signa sumpta ex ano.	45
Signa sumpta ex uirga & testiculis.	46
Signa sumpta ex matricibus.	47
Signa sumpta ex parte extremitatum.	48
Signa ex parte somni & uigilia.	49
Signa mala sumpta ex actione manus.	50
Signa sumpta ex doloribus.	51
Signa sumpta ex uoce & loquela, & silentio.	
cap.	52
Signa sumpta ex ratione.	53
Signa sumpta ex motibus.	54
Signa sumpta ex existimatione.	55
Iudicia sumpta ex saltu & alicibus.	56
Signa sumpta ex somniis.	57
Signa sumpta ex appetitu.	58
Iudicia & significationes ictæritæ.	59
Significationes sumptæ ex apostematibus.	
cap.	60
Signa sumpta ex parte pustularum, quæ simulantur eis.	61
Signa sumpta ex forma uenarum.	62
Signa sumpta ex rigore.	63
Iudicium euacuationis.	64
Iudicia sudoris.	65
Causa multitudinis sudoris.	66
Diuerfitas membrorum in sudando.	67
cap.	67
Diuerfitas dispositionum in sudando, & aliis	
cap.	68

Index

Dies, in quibus multiplicatur sudor & minoratur.	69
Modi significationum sudoris.	70
Signa sumpta ex parte sudoris.	71
Signa sumpta ex parte pulsus.	72
Iudicia fluxus sanguinis narium.	73
Significationes sumptæ ex fluxu sanguinis narium.	74
Significationes sumptæ ex sternutatione.	75
Iudicia egestionis.	76
Signa sumpta ex egestionem.	77
Iudicia uomitus.	78
Signa sumpta ex uomitu.	79
Iudicia urinæ.	80
Signa mala sumpta ex paucitate & multitudine urinæ.	81
Signa sumpta ex tenuitate urinæ.	82
Signa sumpta ex grossitudine substantiæ, & conturbatione eius.	83
Signa sumpta ex urina alba.	84
Signa sumpta ex colore in urina nigra in febrilibus acutis.	85
Signa sumpta ex urina rubea.	86
Signa sumpta ex urina flaua.	87
Signa sumpta ex sedimine.	88
Signa sumpta ex dispositionibus aggregatis propter significationes diuersas coloris, & substantiæ, quarum prima est in urinis oleagineis.	89
Signa sumpta ex parte qualitatis separationis urinæ.	90
Numeratio signorum malorum in urina.	91
Signa in ægrotis mala generum diuersorum, quorum malitia est propter aggregationem eorum in febricitantibus, & aliis.	92
Signa longitudinis ægritudinis.	93
Signa quod ægritudo consumetur crisi aut resolutione.	94
Iudicia reciduationis.	95
Signa reciduationis.	96
Causæ mortis.	97
Species mortis, quæ accedit in horis februm & signum qualitatis mortis infirmi.	98
Significationes mortis absque crisi.	99
Dispositiones accidentes conualescentibus.	100
Regimen conualescentis.	101
Cibatio conualescentis.	102
Motus ægritudinum.	103
TRACTATIVS secundus, de diebus crisis, & horis eius. Continet. Cap. 11.	11
De principio ægritudinis, & prima computatione crisis.	cap. 1.
De causa dierum crisis, & periodorum eius.	2

Capitulorum

De proportionalitate dierum crisis ad inuicem, & debilitate, & comparatione eorum ad ægritudines.	3
Dies critici.	4
De diebus cadentibus in medio.	5
De uirtute dierum cadentium in medio, & debilitate eorum.	6
De diebus bonis, & malis, qui secundum ordines suos critici sunt, aut cadentes in medio, aut dies iudicationis.	7
De diebus qui non sunt critici neque intentione prima neque intentione secunda.	8
De diebus iudicationis.	9
Cognicio dierum crisis, cum dubitatur.	10
De declaratione proportionis dierum in crisi ad plures ægritudines.	11
FEN tertia de apostematibus, & pustulis.	
TRACTATIVS primus de illis, quæ ex eis sunt calida, & corrupta. Continet. Capita 35.	
Sermo uniuersalis de apostematibus. cap. 1.	
De phlegmone.	2
Cura phlegmonis.	3
Erysipela, & species eius.	4
Cura erysipelæ.	5
De formica [ ] miliaris.	6
Cura formicæ, & quæ eius cursu currunt.	7
Cura miliaris.	8
De pruna, & igne persico.	9
Curatio prunæ, & ignis persici.	10
De uellicis, & inflationibus.	11
De cura inflationum.	12
De effere.	13
De cura effere.	14
De [esthiomemo,] & differentia inter gangrenas, & aschachilos.	15
De cura.	16
De althohoin.	17
De cura.	18
De apostematibus accidentibus in glandulis.	19
De exituris calidis.	20
Significatio quod apostema fit exitura.	21
Significatio maturationis, & eius signum.	22
Iudicia saniei.	23
Significatio exituræ intrinsecæ.	24
Significatio maturationis extrinsecæ.	25
Significationes propinquitatis eruptionis intrinsecæ.	26
Curationes exiturarum apparentium.	27
Regimen maturationis, & ingenium ad faciendum opus in exituris apparentibus.	28
Regimen exiturarum quando maturæ sunt.	29
De [eruptionibus exituralibus.	30
De cura.	31
Regimen exiturarum intrinsecarum.	32
De aldemenul.	33

De

Quarti

De cura aldemenul	34
De moro	35
TRACTATVS secundus de apostematibus frigidis, & quæ currunt cursu eorum, continens Capita 22.	1
De apostemate molli phlegmatico, quod nominatur oedema	2
Curatio apostematis mollis	3
De nodis	4
De cura	5
De glandulis	6
De pustulis glandulosis.	7
De fugille	8
De scrofulis	9
De cura	10
De apostematibus duris	11
De cura	12
De duritie iuncturarum	13
De eis, quæ nominantur almismar	14
De cancro	15
De cura	16
Rememoratio regiminis soluendi ipsum capitulum.	17
Rememoratio medicinarum localium ad cancrum	18
De apostematibus ventosis, & inflationibus lacertorum	19
De cura	20
De vena medeni	21
De cura	22
TRACTATVS tertius de lepra, continet. Capit. 3.	
Quid sit lepra, & causa eius	cap. 1
De signis	2
De cura	3
Modus medicinarum conferentium compositarum.	
Modus confectionis nominata. [de derai- lia] maioris.	
Modus confectionis [alsulendati.]	
Modus adustionis [alselud.]	
Modus [alsulendati] minoris.	
Modus [epythematis] lepræ.	
Modus epythematis alterius.	
F E N 4. de solutione continuitatis, & est præter id, quod pendet cum fractura & al- gebra, & est quatuor tractatus.	
TRACTATVS primus de vulneribus in membris, continet. Capita 12.	
Sermo uniuersalis de solutione continuitatis cap.	1
Summa de vulneribus in membris	2
Sermo uniuersalis de cura vulnerum	3
De cognitione eius, quod facit nasci carnem, & quod incarnat, & quod sigillat, & quod corrodit ex medicinis	4
De perforatione vulneris, & aliorum quam oportet ut discooperiantur.	5

B. albernachali.

B. alfelaha.

B. alfulad.

B. confectionis.

alfelaha.

B. linimenti.

Libri

De regimine vulnerum habentium apostema, & dolores	6
Regimen uniuersale in vulneribus viscerum interius	7
De qualitate ligandi vulnera	8
Medicina incarnantes vulnera	9
Medicina consolidatiua, & sigillatiua	10
De medicinis facientibus nasci carnem in vul- neribus & ulceribus	11
De curatione vulnerum [alseiheregi. i. quæ fiunt in capite]	12
TRACTATVS secundus, de excoria- tione, & attritione, & contusione, & tor- sione, & casu & offensione, & disrptione, & fluxu sanguinis & similibus illis, & con- tinet. Capita 18.	
Sermo uniuersalis	1
De contusione, & attritione	2
De cura	3
De casu & effusione ad lapidem aut parietem, aut aliud	4
De cura	5
Offensio supra ventrem, & viscera	6
Dispositio verberati cum flagellis, & eorum similibus & cura eius	7
De torsione	8
De excoriatione & est in ea excoriatio calcia- menti	9
De punctura & disrptione, & extractione ei- us quod retinetur ex spinis, & sagittis, & ossibus	10
Medicina attrahentes	11
Canon curationis combustionis ignis	12
Medicina ad combustionem, quæ sunt secun- dum intentionem primam	13
Medicina ad combustionem, quæ sunt secun- dum intentionem secundam	14
Combustio aquæ calidæ	15
De fluxu sanguinis & retentione eius	16
Canon curationis omnis fluxu sanguinis	17
De narratione medicinarum simplicium & compositarum specierum diuersarum, for- tium in prohibitione fluxu sanguinis ca- pit.	18
TRACTATVS tertius de vlceribus, & continet. Cap. 14.	
Sermo uniuersalis de vlceribus	1
Canon curationis vlcerum	2
Curatio vlcerum virulentorum	3
Curatio vlcerum sordidorum	4
Curatio vlcerum profundorum & cauerna- rum & abscessionum	5
Curatio vermium vlcerum	6
Nascentia carnis in vlceribus	7
Curatio vlcerum corrodentium se	8
Curatio vlcerum putridorum & malorum cap.	9
Curatio eorum, quæ sunt difficilis consoli- datio.	

B. alfeiheregi. i. ex
coriatione cutis
capitis.

Index

ationis, & aliorum, quæ sunt in ultimo	
malitiæ	10
Curatio fistularum & eoriorum, quæ non cō	
glutinantur	11
De carne addita super vulnera	12
Regimen vlcum disruptorum post consoli	
dationem	13
Eradicatio vestigiorum vlcum, & vulne	
rum	14
T R A C T A T V S Quartus de solutio	
ne continuitatis neruorum, & quod non	
pendet cum restauratione de solutione	
continuitatis[neruorum] & continet Ca	
pita 14.	
De vulneribus neruorum, & quæ currunt, cur	
su eorum	1
Canon curationis solutionis cōtinuitatis ner	
uorum	2
Medicinæ vulnerum neruorum, & vlcum	
ipforum	3
De apostematibus, quæ accidunt neruis vul	
neratis	4
De attritione neruorum, & eorum torsio	
ne	5
Iudicia neruorum corruptorum	6
De neruorum duritie, & eorum torsione	7
Rememoratio ægritudinum ossium	8
De ventositate spinæ, & corruptione ossis	9
Signum corruptionis ossis	10
Curatio eius	11
Modus seruandi os corruptum	12
De eo, quod remanet de frustis ossium &	
corticum eorum in vlcibus consolida	
tis	14
De medicinis fracturæ ossis	14
F E N quinta incipit de restauratione, & est	
tractatus tres.	
T R A C T A T V S primus de dislocatione,	
& restauratione, & continet Capita 31	
Sermo vniuersalis de dislocatione	1
Signa dislocationis vniuersalis	3
Signa additionis longitudinis iuncturæ absq;	
dislocatione	4
Curatio declinationis & dislocationis	5
Curatio elongationis iuncturæ	6
De dislocatione mandibulæ	7
De dislocatione furculæ	8
De dislocatione humeri	9
De signis dislocationis adiutorij	10
De cura dislocationis adiutorij	11
De dislocatione spatulæ	12
De dislocatione ossis parui apud humerum	
cap.	13
De cura.	14
De dislocatione cubiti	15
De cura	16
De dislocatione iuncturæ rascetæ	17
De dislocatione digitorum, & signis eius.	

Capitulorum

cap.	18
De cura	19
De separatione ossium rascetæ	20
De dislocatione spondylium, & separatione	
earum	21
De cura	22
De dislocatione aliosos, idest iuncturæ ossis	
caudæ	23
De dislocatione anchæ	24
De signis	25
De cura	26
De dislocatione genu	27
De cura	28
De dislocatione areffatu, & est rotula genu.	
cap.	29
De dislocatione iuncturæ tali apud [calca	
neum.]	30
De dislocatione ossis pedis	31
T R A C T A T V S Secundus de radicibus	
vniuersalibus in fractura, & continet.	
19. cap.	
Sermo vniuersalis in fractura	1
De radicibus restaurationis, & ligaturæ, ca	
pitu.	2
De admonitione restaurationis	3
De præparatione restaurandi	4
De qualitate ligamentorum & [hastellarum]	
cap.	5
De qualitate ligamenti cum expositione &	
distinctione	6
De qualitate hastellarum	7
De qualitate administrationis hastellarum,	
cum distinctione & expositione	8
De fractura cum vulnere	9
De fractura[male restaurata.]	10
De epythematibus fracturæ, & quæ currunt	
curfu eorum	11
De epythematibus conferentibus, & quæ cur	
runt curfu eorum, & rectificandis pru	
ritum	12
Epythemata ad indurandum aliosboth	13
De regimine equationis aliosboth	14
Medicinæ lenientes duritiem iuncturæ	15
Facientia fortitudinem mollicationis	16
De administratione aquæ calidæ & olei	17
De cibatione restaurati & potione eius	18
De rebus, quæ consequuntur fracturam & re	
staurationem, & necesse est succurrere eis	
cap.	19
T R A C T A T V S Tertius, & continet Ca	
pita 19	
De fractura cranei	1
De fractura mandibulæ	2
De fractura nasi	3
De fractura furculæ	4
De fractura spatulæ	5
De fractura cassi	6
De fractura costarum	7

De

Quarti

Libri

De eo quod accidit spondylibus de fractu- ra.	8	De anacardis.	9
<i>B. alhadab.</i> De fractura [adiutorij.]	9	De alKebiKengi.	10
<i>B. alhadab.</i> De fractura [brachij.]	10	De staphilagra.	11
De fractura rascete.	11	De ruta agreffi.	12
De ossibus digitorum fractis.	12	De [thephific.]	13 <i>B. rafia.</i>
De fractura ossis lati, & anchæ.	13	De algilbehenech.	14
De fractura coxæ.	14	De [adende afini.]	15 <i>B. alhadab. fym.</i>
De fractura rotule poplitis.	15	De condifi & elleboro albo & ciclamine, & succo cucumeris afinini, & speciebus ni- gellæ, & agarico nigro.	16
<i>B. alhadab.</i> De fractura cruris.	16	De elleboro nigro.	17
De [calcanei] fractura.	17	De [amoras danich.]	18 <i>B. harmedalich</i>
De fractura tali.	18	De [aldediu.]	19 <i>B. alhadab.</i>
De fractura digiti pedis.	19	De [Kelbu alKerua & sisamo.	20 <i>B. K. alKerua</i>
FEN Sexta libri 4. de uenenis, & est, quin- que tractatum.		De castoreo	21 <i>& fym.</i>
TRACTATUS Primus est de radici- bus eius, quod scitur de dispositionibus uenenorum ebibitorum, & distinctione sermonis in curationibus uenenorum, quæ non sunt ex animalibus, cuius sunt summæ tres, & continet. 5. cap. & tres summas.		De squilla [agreffi.]	22 <i>Alia terra mar-</i>
Sermo uniuersalis de cautela a uenenis, quæ in potu dantur, & curatione eorum ca- pit.	1	De strangulatore adib, & strangulatore [leo- pardi.]	23 <i>la.</i>
Sermo uniuersalis de uenenis, quæ bibun- tur.	2	De [areddarot.]	24 <i>B. alhadab.</i>
Significationes specierum uenenorum ca- pita	3	De cortice rizi.	25
Canon curationis eius, qui in potu sumit ue- nenum.	4	De semine vrticæ.	26
Medicinæ communes ad uenena.	5	De turbit malo citrino & nigro.	27
SVMMA Prima de uenenis congelato- rum ex mineris, & alijs. continet cap. 11.		De sebardion.	28
<i>B. alhadab.</i> De lapide [armeno]	1	De tusom.	29
De argento uiuo.	2	De medullis fructuum rancidis.	30
De lithargyro & limatura plumbi.	3	De uino puro in ieiunio.	31
De potatione cerusæ.	4	De melle malo.	32
De gypso.	5	De [aldibic.]	33 <i>B. alhadab.</i>
<i>B. xangiesar & de scil.</i> De [vzifur & almagra de minera]	6	SVMMA Tertia de medicinis, quæ sunt ex plantis uenenosis frigidis, & continet cap. 11.	
De alzinia.	7	De opio.	1
De limatura ferri, & eius scoria.	8	De nuce methel.	2
De calce & arsenico.	9	De [aliabroce] & est radix mandragoræ & est ascebizegi.	3 <i>B. alhadab.</i>
De aqua saponis draganthi & aluminis. ca- pitu.	10	De [darfion.]	4 <i>Alia terra dera</i>
De potu aquæ frigida in ieiunio.	11	De hyusquiamo al.	5 <i>fym.</i>
SVMMA Secunda uenenorum ex plan- tis, & continet 33. cap.		De [hyusquiamoni.]	6 <i>B. alhadab.</i>
De napello.	1	De vua vulpis stupefactiua mala.	7
De cornu spicæ.	2	De coriandro humido.	8
De [murKion.]	3	De psyllio.	9
Numeratio medicinarum calidarum uene- nosarum.	4	De fungis & tuberibus malis.	10
De euphorbio.	5	De sagittis armenis.	11
De lacte tithimallorum.	6	TRACTATUS Secundus, continet 21. cap.	
De scammonia.	7	De uenenis ebibitis, quæ sunt ex anima- libus.	1
De almezerion & chamelea.	8	De animalibus quæ interficiunt omnino cor- poribus suis aut corrumpunt.	2
De oleandro.	9	De cantharidibus.	3
		De lepore marino.	4
		De stellione & alharbe.	5
		De lacertis.	6
		De potu salamandræ.	7
		Ranæ lacunales uirides & marinæ rubæ.	8
		Deranis citrinis.	9
		Diuisio alia huius veneni.	10
		De piscibus frigidis.	11
		De	

Index

De affaturis suffocatis, & carne corruptis.	11
Genus secundum de animalibus, & sunt sicut fella interficientia, & extremitas caudæ cerui.	
De felle viperæ.	12
De felle [leopardi.]	13
De felle canis aquæ.	14
De extremitatibus caudæ cerui.	15
Pars tertia de sanguine tauri recenti.	16
De sudore animalium.	17
De ouibus alharbe.	18
De lacte corrupto.	19
De sanguine congelato.	20
De congelatione lactis in stomacho.	21
Inceptio sermonis in morfione & punctura.	
TRACTATUS Tertius de regimine morfionis vniuersali, & de effugatione venenorum, & de curatione mordicationis serpentum & speciebus eorum.	
De eis, quæ bibuntur super morfionem.	2
De epythimatis super puncturas.	3
De epythimatis, ex quibus cum corpora liniuntur non approximant eis venenosa.	4
Ad effugandum venenosa vniuersaliter.	5
De effugatione serpentum, & venenorum animalium.	6
Cautela mirabilis a venenosis animalibus.	7
Res, quas quidam dixerunt in destructione rapacium.	8
De effugatione serpentum.	9
De effugatione scorpionum & interfectione eorum.	10
De effugatione pulicum.	11
Effugatio pulicum & cimicum.	12
De effugatione mustellæ.	13
De effugatione muris & eius interfectione.	14
De effugatione formicarum.	15
De effugatione muscarum & earum interfectione.	16
De effugatione vesparum.	17
De effugatione scarabeorum.	18
De effugatione [alharathati.]	19
De effugatione tineæ.	20
De speciebus serpentum.	21
De morfu basilifchi, qui est primus surdorum & harmene, de quo ignoro an est ipse aut alius. cap.	22
De harmene.	23
Signum morfus serpentis, qui nominatur hirundo & est de surdis.	24
Signa morfus aspidis liccæ, & est de surdis. cap.	25
De morfu spuensis & t[?] asilus.	26
De cornuta.	27
Signum morfus eius.	28

Capitulorum

De serpente, qui dicitur andrius & Kedusrus, cap.	29
Cura.	30
De hydra.	31
Sermo vniuersalis, de morfu viperarum, & iudicio earum.	32
Curatio morfus viperarum cum eo, quod est sicut canon.	33
Reliquæ potiones laudatæ in morfu viperarum.	34
Emplastra de foris.	35
De serpentibus, qui egredi faciunt sanguinem ex poris omnibus.	36
De cura.	37
De faciente sitim.	38
De cura.	39
De cafezati & altararati.	40
De saliente ad duas partes.	41
[Illicinus] & est durissos.	42
De cura.	43
Miliares.	44
Serpens nominatus scifetati.	45
Serpens aracis vel aspis habens colores diuersos.	46
Serpens triscalis.	47
Famulus.	48
De amudutus & cauharus.	49
Curatio eorum.	50
Serpens nominatus fellsir, & est putrefaciens. cap.	51
De cura.	52
De speciebus serpentum, qui nocent quando mordent per vulnus non per venenum, de quo sit curandum, & sunt serpentes magnorum corporum valde.	
De dracone.	53
Albedifimon persin.	54
De morfu draconis marini.	55
Haren carmen.	56
De alhatraf & hauden.	57
TRACTATUS Quartus continens capitulum 15.	
De morfu hominis, & quadrupedum. cap. 1.	
Sermo vniuersalis de curatione morfus.	2
Morfus hominis in homine.	3
Morfus canis domestici non rabiosi morfus, similiter adib & similibus.	4
[Morfus] canis rabiosi, & adib, rabiosi, & [mu]stellæ rabiofæ, & aliorum de illis, quæ dicuntur.	5
De narratione eorum, quæ fiunt rabiofa præter ea quæ diximus.	6
Dispositiones eius, quem mordet canis rabiosus.	7
Differentia inter morfum canis rabiosi & non rabiosi.	8
De cura.	9
De morfu [leopardi ex genere] leonis & vulnere.	

Balner.

Balada.

P. A.

B. quercinus.

B. c.

B. a.

B. qualitates seu conditiones. B. habuit rabiofi & aliorum animalium rabiofurum.

B. h. hibi ne

B. balner, & al. shed &

Quarti

Libri

nere vngium eorum	10
De morfu crocodilli	11
De morfu simij	12
De morfu catti	13
De morfu mustellæ	14
De morfu mugali & est alcale	15

TRACTATVS Quintus, continet Capita 26.

De punctura paruorum venenosorum, & morfu eorum	1
De speciebus scorpionis syluestris	2
Quod accidit, de punctura eorum	3
De algerarat	4
Species araneorum & alsciben & rutelarum cap.	5
De eo, quod accidit ei quem momordit rutela vniuersaliter, & [de] distinctione	6
De cura	7
De sciebi, & cura eius, & curationes	8
Aranea, signa eius, & curationes	9
Duo animalia, quæ dixerunt quidam sapientum medicorum	10
Animal aliud nominatum tuharfe	11
Pediculus vulturis nominatus dehe perficè & menluç grecè & ragarius indicè, & hæc bestia est, sicut pediculus aut sicut est parvus alcandam	12

B. alchabua.

[Altamula] & porcus luti	13
De vespa	14
De cura	15
De apibus & cura ipforum	16
Formica volans, & res alia ei similis	17
Stellio & lacerta	18
Animal habens 44. pedes	19
De morfu salamandre	20
De cura	21
Saculusudurni campestre & marinum	22
Scorpio marinus	23
Aranea marina	24
De morfu ranæ marinæ rubeæ	25
Summa curationis reptilium marinarum, venenosorum	26

FEN Septima de decoratione, quæ est tres tractatus.

TRACTATVS Primus continet Capita 25.

De dispositione capillorum, & in ipso sunt furtures	1
De causa destructionis capillorum	2
De pluribus embrochis capillorum	3
De facientibus nasci pilos fortibus	4
De alopecia & tyria	5
De cura	6
De eis, quæ abradunt pilos	7
De [cura eius, quem combussit psilotrum] cap.	8
De illis, quæ prohibent odorem psilotri	9
De illis, quæ prohibent ortum pilorum	10

B his quæ prohibent adustionem psilotri.

Incrispantia	11
De eis, quæ planos faciunt capillos	12
De scissione capillorum	13
De illis, quæ subtiliant capillos	14
Sermo de [adolescentia,] & canitie	15
De eis, quæ canitiem tardant	16
Modus confessionis temperatæ bonæ.	

B. dispositione in qua sunt capilli nigri.

Linimenta prohibentia à canitie	17
Linimentum bonum adeo quod destruit recentem ex ea.	
Linimentum bonum, cum quo liniatur caput tangendo.	
De rememoratione tincturarum	18
Denigrantia	19
Gallia, quam elegerunt.	

De facientibus flauum, & quæ currunt cursu eorum	20
De rubificantibus fortibus	21
De albificantibus	22
Succursus dispositionibus sequentibus tincturas	23
De fufuribus.	24
De cura.	25

Medicinæ fufuris leues absque mordicatione plurima.

Medicinæ fufuris, quæ sunt fortiores.

TRACTATVS Secundus, continet Capita 12.

De dispositionibus cutis ex parte [cutis.] cap.

B. coloris.

De dispositionibus cutis ex parte [cutis.] cap. pit.	1
Derebus facientibus colorem bonum, cum splendore & rubificatione & absterfione subtili	2
De conseruatione cutis a sole, & vento, & frigore	3
De vestigijs percussionis, & uestigijs nigris cap.	4
Vestigia vlcerum, & variolarum	5
Sanguis mortuus, & lentigines magnæ, & pānus	6

De algaassen.

De curatione albedinem, & rubedinis super flux

De morphea & alguada, & albaras alba, & nigra

Cura morphea nigræ

De cura alguada & albaras

De cura albaras nigræ

TRACTATVS Tertius de eis, quæ accidunt in cute, non in colore eius. continet Capita 27

De sahafati & frefengi & balKiari & aluathia,]

B. alscengi & albalchic & albotin.

De cura

Medicinæ locales ad sahafati siccam & anti-quam.

De impetigine

De cura impetiginis

Cura-

Index

	Curationes locales.	
B. laetis.	De bothor [lenibus.]	5
	De scabie, & pruritu	6
	De cura	7
B. asel.	De [de sudatione.]	8
	De cura	9
B. benar.	De [planta] noctis	10
	De cura	11
	De verrucis, quæ ex eis sunt vt clauis, & recur- uis, quæ de eis sunt vt cornua, & quæ cur- runt cursu earum	12
	De cura	13
	De cornibus	14
	De fissuris, quæ apparent super cutem & labia & extremitates, apparitione in cute in om- ni loco	15
	De cura fissurarum communi	16
	De fissura labiorum	17
	De fissuris pedum	18
	De fissuris manuum	19
B. alchatha.	De fissuris, quæ sunt inter digitos.	20
	De exulceratione [achati.]	21
	De odore horribili in cute, & ascellis, & uri- na, & egestionem	22
	De cura corruptionis odoris corporis com- munis	23
	De cura foetoris ascellarum	24
	De cura vehementiæ foetoris stercoris, & uen- rositatis	25
	De foetore urinae	26
	De pediculis, & lendibus	27
	De cura	28

Capitulorum

TRACTATUS Quartus de dispositio- nibus, quæ pendent ex corpore, & extre- mitatibus. & est complementum libri de- corationis, & continet Cap. 27.	
De extenuationis ablatione	1
De cura	2
Regimen bonum ad extenuationem factam causa [cretæ] & oppilationis partium he- patis & siphac	3
De impinguando membrum aliquod, sicut manum, aut pedem, & labium, & nasum, aut præputium, aut virgam	4
De [macie] superflue pinguedinis	5
De extenuando	6
De extenuatione membri particularis, sicut mammillæ, & testiculi, & manus, & pedis, & similia illis	7
De panaritio	8
De cura	9
Aures muris. & scissura vnguium, et exco- riatio earum & ipsarum scabies	10
Spasmus, & curuitas, & leprositatis, quæ acci- dunt vngui	11
Ingenium in [incisione] vnguis malæ, in for- ma sua, & colore suo, & reliquis maculis ut nascatur loco eius vnguis bona	12
De obseruatione eius, quæ oritur	13
De baras, quæ fit super vngues	14
De ciurinitate, quæ accidit vnguibz	15
De attritione vnguium	16
Mortuus sanguis sub vngue ab attritione eueniens	17

Alia littera

B. noemecan

Alia littera cir-
dicatione.

F I N I S.

a B
uen
sic a
ceai
bus
ita
sa f
& n
gior

AVICENNAE ARABVM MEDICORVM PRINCIPIS.

LIBER QVARTVS CANONIS.

DE AEGRITVDINIBVS PARTICVLARIBVS,
quæ cum accidunt, non appropriantur vni membro.

EX GERARDI CREMONENSIS VERSIONE,
ET ANDREAE ALPAGI BELLVNENSIS CASTIGATIONE.

A IOANNE COSTAEO ET IOANNE PAVLO MONGIO,
ANNOTATIONIBVS IAM PRIDEM ILLVSTRATVS.

Nunc vero ab eodem COSTAEO recognitus, & nouis alicubi
obseruationibus adauctus.

Quibus principum Philosophorum ac Medicorum consensus dissensusque indicantur.

Tractatus primus de febre ephemera.

De diffinitione febris, & generibus febris. Cap. 1.

FEBRIS est calor extraneus
accensus in corde, & proce-
dens ab eo mediantibus spi-
ritu, & sanguine, per arte-
rias, & venas in totum cor-
pus: & inflammatur in eo
inflammatione, quæ nocet

operationibus naturali-
bus, non sicut caliditas iræ, & laboris, ^a
[quum non ultimatur, & impedit operatio-
nem, ita ut retineatur.] ² Et sunt quidam ho-
minum, qui diuidunt febres in duas diuisiones
primas, scilicet in febrem ægritudinem, &
in febrem accidentis, & ponunt febres aposte-
matum de genere febris accidentis. Et inten-
tio quidem sermonis eorum est, quod febris
ægritudinis est illa, inter quam & causam,
quæ non est ægritudo, non est medium: sicut ²⁰
febris putredinis, putredo enim est causa eius
absque medio, & non est putredo in seipsa
ægritudo, immo est causa ægritudinis. Febris
verò apostematæ est accedens apostemati exi-
stens, dum est apostema, sequens ipsum, & apo-
stema est ægritudo in seipso, & contradicenti
quidem inest ut dicat, quoniam si propterea,

quod febris apostematæ sequitur caliditatem
eius, & sequitur ex dolore ipsius, ^b [est simile,]
ut sit febris accedens, tunc oportet, ut sit pluri-
mum febrium ephemerarum accedens, & si ip-
sa sequitur putredinem, quæ est in apostema-
te, tunc apostema non est causa eius prima, vn-
de est apostema, imò quantum ad putredinē,
quæ est in ipso: causa igitur eius, quæ est essen-
tialis, est putredo, & apostema non est causa
eius nisi per accedens. Et dicimus, quod si non si-
gnificauerint per febrem accedens, hoc immo
non intellexerunt per eam, nisi quod ipsa sequitur
apostema hoc, ^c [& inueniunt eam per inuen-
tionem apostematæ: similiter ergo est dispo-
sitis febrium putredinis per comparisonem
ad putredinem. Verum occupatio in huius-
modi contradictionibus est illud, quod non
confert in scientia medicinæ aliquid, & facit
medicum procedere ex arte sua ad inquisitione-
nes, quæ fortasse impediunt ipsum ab arte sua.
Procedamus ergo secundum id, quod consue-
tum est. Dicamus ergo, propterea quod fe-
bres apostematæ, & oppilationum sunt fe-
bres accidentes, & aliæ febres sunt ægritudi-
nes; tunc conueniens est ut dicamus, quoniam,
propterea quod omnia, quæ sunt in corpore
hominis, sunt tria genere, scilicet membra con-

^b B. uidetur.

^c B. inueniunt eam

AVIC. Tom. 2. A tinentia

¶ B. contenta.

rintentia illud quod est in eis de humiditatibus & spiritibus. quorum comparatio est comparatio parietum balnei. & humiditas d[icitur] recondita; & eius comparatio est comparatio aquæ balnei, & spiritus animalis & vitalis & naturalis, & vapores effusi, & comparatio eorum est comparatio aeris balnei, & c[etera] [acris balnei] f[er]r[um]

e — B.

¶ B. accensum cum caliditate extranea in flammatione prima est illud quod quando ipsum exinguitur in frigidatur quod ei nichilatur, & c[etera]
 g. ipsum.
 h. B. existens.
 i. B. quæ.
 k. a. in folle.
 l. B. in olla.

quando in frigidatur illud quod est vicinum ei, non oportet ut ipse [extinguatur], in eo possibile est ut remaneat, & redeat, & calefaciat illud quod ei vicinum est [similiter est] ynu[m] illorum trium generum, extra i[tem] quod non inuenitur in homine genus corporeum. Nam si accendatur febris in membris radicalib[us] accensione prima, sicut accenditur adustio, verbi gratia, in parietibus balnei, aut k[on] per follem ferri, aut l[ocum] per ollam, tunc illud genus februm nominatur febris hectica. Et si accenditur febris accensione prima in humeribus, deinde accendatur ex eis in membris, sicut accidit ut effundatur aqua calida in balneo, & igniatur lateres eius causa eius, aut ius calidum in olla, & accendatur olla causa eius, tunc illud genus februm nominatur febris humoralis. Et si accendatur febris accensione sua prima in spiritibus, & vaporibus, deinde accendatur ex eis in membris, & humoribus, sicut accidit, ut perueniat ad balneum aer m[er]it[us] f[er]r[um]

m. j. B. calidum aut.

qui accendatur in eo, & calefaciat aerem eius, & perueniat ad aquam, & parietes, tunc genus illud febris nominatur febris ephemera, quonia[m] est accensa in re subtili, quæ resoluitur cum velocitate, & raro pertransit diem cum nocte sua, nisi conuertatur ad genus aliud februm. Hac ergo diuisio februm est per modum propinquum diuisioni euenienti per differentias. Et diuiduntur febres alio modo. Dicitur enim quod de febris sunt febres acutæ, & de eis sunt non acutæ. Et de eis sunt chronice & de eis sunt non chronice. Et de eis sunt nocturnæ & de eis sunt diurnæ. Et de eis sunt subreptice, & de eis sunt habentes accidentia horribilia. Et de eis sunt dimittentes, & de eis sunt inseparabiles, & de inseparabilibus sunt quedam, quibus insunt n[on] remissiones, & de eis sunt quibus sunt intensiones, & de eis sunt, quibus sunt extortiones, & de eis sunt similes. o. j. f[er]r[um]

n. B. intensiones & remissiones seu repores. Alia licet intensiones & extortiones. o. j. B. & de eis sunt calidæ.

sunt frigide habentes rigorem, aut horripilationem. Et de eis sunt simplices, Et de eis sunt compositæ.

ANNOTATIONES.

Cap. 2. I. Febri est calor extraneus, & c[etera]. Febri, ait Gale. lib. de cau. mor. est quedam totius corporis immoderata caliditas. Idem i. de diff. feb. unam esse ex intemperierum numero aserit, quando in corde quedam præter naturam caliditas generatur. Et 8. meth. unum esse ex morbis dicit, qui per intemperiem sunt: quum adeo immodice auctus est calor, ut & hominem offendat, & actiones ledat. Primo autem aphor. naturalem esse calorem scribit, conuersum in igneum: quod & primo de rat. nichil in acut. & alibi Auer

Com. 14. & 16.

Text. 18.

roes 3. coll. calorem esse aut compositum ex calore naturali & extraneo putredinali, misso a corde ad totum corpus, qui ledit actiones & passiones omnes. Aliter Auenennas hoc loco definit, ut patet. Hæc ergo quum de febris ratione varia afferantur, discrepant inter se recentiores. tum de febris genere. tum de actionum offensa, quam a febre fieri dicitur. De genere alij naturalem esse calorem conuersum in igneum, & ipsam planè substantiam solrem putant, quod sentire & Galenus in aphor. & in Com. de rat. videtur in acut. quod & Auerroes uelle uidetur, quum calorem dicit esse naturalem præternaturali mixtum. Alij solam immiti caloris qualitatem auctam, & a naturali statu deflectionem se ris genus esse arbitrantur. Alij etiam, non calorem præter naturam, sed calidam intemperiem: alioqui quum si calorem dixeris, autam auctum mori, non morbum fore. Alij nemum non puram esse caliditatem, sed caliditatem siccitatis coniunctam. Ita & de actionibus dissentunt: atq; alij essendi omnes corporis functiones afferunt, alij non omnes. In tant a discordia admiramur sepe numero hominum nostri temporis studia, quæ iam non de rebus, sed de ipsis tantum uocibus ac scriptorum autoritatibus sunt. Quum uis Galenus febrem innatum esse calorem dicat, conuersum in igneum, quis tamen tam imprudens fuerit, ut febrem calorem naturalem uel substantiam afferat? quum idem alibi unam ex intemperierum numero esse uelit: & calidam intemperiem alibi nuncupet; ac in lib. de diff. feb. non men quanti improprè certe rei quali, quæ de qualitatem genere est, ascribi affirmet: diu tamen & de febre magni & parui ut de nulle alijs rebus, quæ in qualitate substantiæ adde etiam, quod bi morbum sui stentiam faciunt. Neque uerò morari nos debent Auerrois uerba, quum per calorem cum compositum intelligere se dicat permutationem caloris permutari in quantitate & qualitate operandi in corpore operationes non naturales, aut in materia non naturalibus, uerbis consistat, non substantiam, sed qualitatem, & excessum uideli: et in qualitate & quantitate ipsum intelligere. At uerò, an calor præter naturam ipsa sit febris, an, ut alij uolunt, calida intemperies, res est, quæ ad morborum naturam reuocat, de qua non est hic locus, differendi. Sed, per calorem præter naturam non alind doceri, quam calidam intemperiem intelligunt, a qua actiones sine medio leduntur, neque alioqui calor corporis immodice auctus morbose a causa nomen potest suscipere, quum non ipse calor causa sit calida intemperies, sed causa calfaciens, uel corpus quidpiam calidum uel putredo, atque alia h[uius]modi genus. Utrum uerò febris calida tantum sit intemperies, an et sicca, disputatio est ob uaria ex Gal. promiscue de sumpta loca: nempe quod is & primo de rat. uidetur in ac. & i. de tuen. ualeat morbum esse dicat calidum et siccum: li. autem de caus. mor. ex de diff. morb. & calidum tantum. Sed id a quo in omni febre actiones leduntur, calor est immodicus, & in diarijs, et in putridis, & in hecicis habet, quia immoderatus est, succedit siccitas, quæ quædam aliquando, non tamen semper actiones ledit, ita ut probe et author non ster, & Galenus febrem per calorem, non etiam per siccitatem finiant, & una etiam Hippocrates primo aphor. uisum humidum febricitantibus omnibus exhibeat, de sumpta, non ab ipsi quidem febre indicatione: sed ab eo, quod febris plenique coniungitur. Quod si quispiam rursum obiecerit, febrem definiri, per calorem non posse, quum in ea extrema sepe numero frigescent, & pulsus parui ac tardi fiant, & frigida quandoq; exspiratio reddatur, id quod in febribus perniciem minari Hippocrates scribit, primo prognost. Respondere licet februm initio innatum calorem intro reuocari, quare & eo destituta extreme et externæ partes algēt, tunc uerò teporis parui pulsus eduntur, etsi ob intro reuocatum

Cap. 3.

Cap. 7.

Text. 18. & 49.

Cap. 7. Cap. 31. Cap. 6.

Text. 24.

renocatum calorem cor maxime calefiat, ob id, quod refri-
gerata externe arterie sunt, neque satis suffolli possunt:
alioqui enim magnos esse pulsus oporteret, nisi hac exter-
narum partium frigiditas obsteret. In emorientibus vero
alia ratio est, nempe propterea frigida redditur exspiratio,
quod innatus iam calor contabuit, & vitales refrigerati
sunt spiritus: neque ij solum, sed & humores & cor & quic-
circa cor omnia. Ita ut tandem de febris genere iudicio no-
stro, uana sit questio. Sed & de actionibus quoque, etsi a-
lij omnes, alij non omnes ledi a febre existimant: non ta-
men tantum inter se se hos discrepare arbitrandum est. La-
sa profectò cordis actione consentire & ceteras omnes ne-
cesse est: simul tamen offendi omnes, quod sensu digno si a-
tur, non est necesse. Etsi etiam non actiones omnes vitales,
naturales, animales speciatim aut particulatim leduntur:
ex omnibus tamen actionum generibus leduntur aliquæ,
& animales & vitales, & naturales; præsertim autem vi-
tales. His ergo ita animaduertis, quod alij febris rationem
a Galeno, alij ab alijs traditam probent, non laboramus. Et
detur certe nobis ea, quam hoc loco. Aut omnia si rita,
uti omnia simul ex pliat, que Galenus sparsim docuit: ita
etiam pauld absolutior, meminimè namque & de instrumen-
tis, ipsis s. uenis & arterijs, siue quare in ope accendi fe-
bris non potest. Etsi enim possunt etiam in calefcente cor-
de, que illi proxime sunt partes, contactu incalescere: &
quo his rursus commixta sunt usque ad extremas, fieri ta-
men id non ita ex pedit potest, ut aeternè, non alia ratione,
Cap 6. (id quod & Alexander Aphrodisias libello de febribus)
eam que contra naturam est caliditatem uniuerso corpori
impartiri, quam per uenas & arterias, per spiritus & san-
guinem, per que naturalem imparetur. Unum addit au-
thor in febris ratione, quod & Galenus obesse febrem ope-
rationibus naturalibus, per naturales eas que secundum na-
turam sunt actiones intelligens. At Auctor non actiones
dixit, sed etiam passionem offendi ait. Verum neque
hic discrepat, hi inter se: per actiones nempe non eas solum,
que uere actiones sunt, sed & eas quoque, que rationibus
uocantur in eorum sunt. Ita & in morbi finitione per a-
ctiones non uera solum actiones, sed & passionem, & usus
intelliguntur.

Et sunt quidam hominum, &c. Afferit quorundam sen-
tentiam, qui febrem aliam morbum, aliam symptomata esse
asserunt: ex plodere q. e. a. uia. u. r. E. u. i. l. i. m. a. r. i. t. ergo aliquis
hunc Galeno aduersarij, qui primo ad Glau. & aphor. fe-
bres alias symptomata, alias morbos uocat. Licet & ipse
met lib. de diff. morb. eos accusandos, asserat, qui de febre id
arbitrantur: si post sensibilem alicuius membri aduer-
sationem, accidens esse, egritudinem alioqui censendam. Ce-
terim, quod ad hac controuersiam pertinet, quod febris a-
lia sit accidens, alia morbus ex Galeni sententia, uidere a-
perite est locis iam citatis, ad Glau. & in aphor. Neq. alio
qui obstat authoritas posteriori loco obiecta, quam a illic
non eos propterea damnat, quia febrem modo accidens, mo-
do morbum esse uelint: sed quoniam quum y illius essent he-
reos, quod actio lesa sit morbus, ipsi tamen suam non ser-
nantes hypothesis, consulsionem, que ipsa est actio, quan-
doque morbi, quandoque symptomata nomine appellaret,
ita & de febre sentirent, si post sensibilem alicuius mem-
bri affectionem adueniret, accidens, alioqui esse morbum. Ita
ut non rem ipsam Galenus damnet, sed eorum inconstan-
tiam. At uero utrum uere detur febris symptomata & febris
morbus: paucis nos explicabimus quod sentimus. Si sym-
ptomata id perpetuo est, quod absque medio morbos sequi-
tur, in iusticia non potest, febres que liboni succedunt,
imò (quod quis fortasse admiretur) febres ex obstructione
omnes esse symptomata, quia alios morbos sequuntur, eade
tamen, quum, siue morbum siue causam morbi sequantur,

primo ledant actiones, nunquam non de morbo, iam genere
sunt reponenda. At curationis gratia, quamuis de hac re
diutius contendere medicum non deceat, quod etiã author
noster monet, non parum referre uidetur, quia coniuncti
plena sunt morbi, quid primo, quia sa uero fore adue-
niat, animaduertere. Si bubo febris causa fuit, curatione bu-
bonis ipsa tollitur febris, non tamen si febricitanti bubo
superuenerit. Si ex obstructione febris aduenit, non nisi ab-
lata obstructione curatur. at si præcedente febre incide-
rit, uel ob male obiectam curationem, uel ob uicium rationis
obstructiones, alia curandi erit ratio. Ita ergo curationis
gratia, febris quandoque symptomatis, quandoque morbi
rationem habet, quamuis semper sit morbus. Sicuti & do-
lores, qui symptomata semper sunt, nonnunquam tamen mor-
bi & morbifica causa rationem obiciunt. Quod tamen au-
thor noster improbare hanc sententiam uideatur, id animad-
uersa febris essentia dici putamus: non, si uel ad curationem
respicias, uel ad affectus alios, quos absque medio febris se-
quitur, qui aliquando cause, aliquando ipsi sunt morbi.

3. Quamuis propterea quod omnia que sunt in corpore,
& c. Accidit Galenus primo de diff. feb. ubi Hippo-
cratem commendat essentiales febrium differentias breui-
sime explicantem. & eas maxime proprias uocat, quæ ex
triplici sumuntur materia in qua febris accenditur. Et tunc
diuisionem ait. Adicemas, propinquam esse diuisionem euen-
ientem per differentias, quæ uelut diuisionem hanc efficien-
tiam generis in species non quidem, ut intelligant quidam,
quod calores, hectici, & humores, & putredines febris specie
inter se differre putent, sine, quum easdem sit generis calor,
ex huius tamen subiectis specie differentibus, diuersa quoque
species emant, nisi has malis differentias non species ap-
pellare id quod medicis non multum laborum facit. Neque
enim alioqui ignorant hic author, hanc a Galeno substan-
tiales differentias nuncuare, quod a frigidis & calidis natu-
ris, qui, quia qualitas est in fine illo est, quodammodo desu-
manur, dixit tamen non absolute per differentias, sed per
modum propinquam diuisionem per differentias, quia re ue-
ra differentes species ipsi & febres non sunt, que a calido calo-
ris non ab ipsa eiusdem essentia eorum, quamuis febrium
nulla fortasse alia propinquior sit hac, quæ ex materia sum-
pta est, differentia.

De preparatis ad febres.

Cap. 2.

Dixerunt quidam, quod corpora vehemen-
tius preparata ad febres sunt corpora ca-
lida & humida: & proprie quum humiditas est
fortior caliditas, & isti quidem sunt fecidi si-
doris, & ymnæ, & egestionis. Et corpora calida
& sicca iterum sunt preparata ad febres, & ca-
lidas: & incipiunt plus ephemera, deinde felli-
nant ad putredinem, & ad uisionem: & quado-
que faciunt cadere in hecticam, & sequuntur
ea ambo, quæ sequuntur in humiditate & ficci-
tate, & dominatur caliditas, & ista sunt de ge-
nere eorum, in quibus incipit febris uaporis cali-
di, deinde permittatur ad febrem humoris. Po-
tita illa, in quibus sequuntur calor & frigus, &
multiplicatur humiditas, & illis quidem fe-
bres putredinis, accidunt secundum plurimū
incipientes, & corpora frigida & humida, & tri-
gida & sicca, sunt longinquiora corpora a febri-
bus, & proprie ab ephemera.

ANNOTATIONES.

Questio hoc in loco est, quæ nam corpora febribus cor-
rumpi promptiora sunt. Illic absolute & quamuis aliorum
A VIC. Tom. 2. A 2 sen-

sententiam referat) *profert calida & humida. At Gal. 8. metb. calida & sicca promptius febricitare aserit. Sedatur tamen paucis hæc discordia. putridis febribus maxime omnium obnoxia sunt, quæ calida & humida. ephemeris, de quibus Galen. eo lib. method. octauo, calida, & sicca.*

De horis febrium.

Cap. 3.

Febrium horæ sunt sicut reliquarum egritudinum principium, & augmentum, & status apud ultimum, & declinatio. *† [

a f B. Et sunt quandoque istæ horæ vniuersales.

b B. secundum quemlibet paroxysmum.

c — B.

d a febriem gerente ipsum.

e n. & est hora in qua non apparet. Alia litera. in hora qua non apparet.

Et sunt quandoque particulares b [causa cuiusque paroxysmi.] & timor est in principio vsq; ad statum: apud declinationem verò non moritur ager ex ipsa febre, nisi per id, quod dicitur de causa c [communiter.] Et principium quidem est hora, in qua calor naturalis prefoecatur a materia d [submersa] in membro e [tã diu, donec non appareat] maturationi, aut diuersitati eius contraria maturationi vestigiū. Et principium quidem est inuentum in omni agitudine: verum quandoque occultatur, sicut est eius occultatio in syncho, & epilepsia, & apoplexia. Et quando principium est occultum paucorum accidētium, ex istimatur quod non sit principium in ea. Et similiter quādoque in die primo febrium acutarum videntur nubes, & signum maturitatis, & ex istimatur quod non sit ei principium, & non est ita. Et augmentum quidem est hora, in qua commouetur caliditas innata ad resistendum materiei motu manifestato, & apparent signa digestionis, aut signa contraria digestionis. Et status est hora, in qua vehemens est pugna inter naturam & materiam; & apparet victoria unius ambarum earum super aliam. & est hora pugne. & eius spatium est in habetibus paroxysmos acutos, paroxysmus vnus, & non cognoscitur nisi per illum, qui sequitur ipsum, aut duo paroxysmi, & cognoscitur in tertio eius; [ideo quod] non addit super illos ambos in pluribus nisi in egritudinibus macronoxijs: fortasse enim adimilantur paroxysmi plures in omnibus iudicijs suis, & illic apud statum completur vestigium digestionis aut contrarij eius. Et declinatio quidē est hora, in qua calor innatus iam dominatur materiei & s [vincit] eam, & existit in congregationis eius separatione. f. rei post rem, & tunc alleuiatur caliditas n. calor occultus,] & expellitur ad extremitates, donec resoluitur, & multoties i [ingrossatur.] Et status quidem diuersificatur in agitudinibus. Agritudinum enim valde acutarum longinquior status est vsq; ad quattuor dies; & febres ephemeræ sunt de hac summa, ueruntamen ipse non numerant acutæ; quoniam non sufficit in acuitate agitudinis; ut sit status eius proximius; imò sit de agitudinibus habentibus timorem, & sequuntur eas, febres acutæ absolute k [non ualde;] & sunt ille, quarum status i [ ] peruenit

f B. &

g n. Alia litera. vicit.

h B. intrinseca.

i B. accidit error. Alia litera. accidit error in statu.

k — B.

i f B. est sique ad septimū diē sicut febres adu statum, seu causam, & certiana ad vltimū. Et ex eis sunt, q̄ sunt

vsque ad xiiij. dies; *† [ ] & quod

est supra id. Et cognitio quidem agritudinum acutarum in ordinibus suis, & chronicarum,

est iuuatua in regimine cibi egri, secundum quod dicemus in sequentibus. Et plures quidem febrium complent principium, & augmentum, & statum in paroxysmo uno, & faciunt paroxysmum alium declinando. Et febres quidem diuersificantur in his temporibus de eis enim sunt, quarum augmentum prolongatur, & de eis sunt quarum declinatio prolongatur.

minus acutæ, q̄ ille, & sunt ille quarum status. m f B. & quæ sunt post illas sunt acutæ cronice, vsque ad xxi. diē postea sunt cronice vsque ad xl. & lx.

ANNOTATIONES.

Galenus salubres morbos omnia habere tempora, generatim statuit, li. de totius morb. temporib. quod & hic Aui. cen. insalubres verò ipsa carere declinatione i. de crisisibus quod hic item author confirmat. Idem in lib. de opt. secta ad Trasyb. acutissimos morbos, qualis apoplexia est, simul atque inuasent, ad extremum ascendere vigorem aut, & qui iudicantur inclinatione prorsus mutari: id quod in ijs quoque morbis, qui adhibitis vel initio, vel augmento presidijs soluuntur, fieri necesse est. Caterum quum hæc Gal. sentiat, non videntur tamen vacare reprehensione. At primum quidem, quod salubres morbi omnia habeant tempora, eo reprobatur, quod, qui adhibitis initio presidijs curantur, hos reliquis temporibus carere oportet, ut Gal. quoque scribit. Unde & is inconstantia notandus videtur. Item verò, quod morbi aliqui ad vigorem absque augmento perueniunt, fieri nullo pacto potest, quum nihil ad summum, nisi per gradus ascendat. Adde, quod priuari inclinatione morbos, qui per crisis soluuntur, non perpetuo verum est. nempe quum ijs qui in statu bene iudicantur, succedat etiam declinatio. Adde tu, ut Galen. erroris arguas, si eius sententia, morbi qui iudicantur in statu iudicantur, carereq; propterea eos inclinatione oportet: profecto ex salubribus multi iudicantur, quos declinatione mutari oportebit; propterea verum esse videtur, quod et si inuersione morborum tempora quattuor sint, non pluris idem tamen in accessionum partibus seu temporibus ita se habeat. Quamuis enim de inuersione morborum tempore verum sit in linante morbo nullum mori in ipsa tamen accessione, mori in particulari inclinatione aliquis poterit, a prioribus, s. temporibus nequam conuictus, adeo ut in linantem etiam accessionem sustinere nequeat. Huc accedat, quod in morbis quibusdam inæquales accessiones infestant, præter quattuor illa tempora: ut propterea inter principium & augmentum inæqualitatis tempus addatur. Sed & alij quoque morbi nulla particularia habent tempora, quicunque nullam accessionem habent. alij verò, qui ex intermittenti sunt genere, præter prædicta tempora quattuor intervalli etiam num tempus habent: ita ut non absolute morbi particularia tempora quattuor habeant: sed quandoque ijs, aut omnibus, aut aliquibus careant: quandoque etiam plura obtineant. His ergo & Aueniennas notandus erit, qui Galen. amulatus febrium, & aliorum morborum tempora quattuor enumerat, tñ inuersione particularia. Ceterum, ut nos ad hæc breuibus satisfaciamus. Morborum tempora quæ sensu deprehendantur, & ex artis sint usu, ut Gal. scribit, quattuor sunt, non plura vel pauciora. hæc tamen non in morbis sunt omnibus, salubres certe morbi nunquam initio, augmento, statu, inclinatione carent, quamuis non semper vel sensu id pateat, vel ex artis sit usu. seu enim per artem soluantur morbi, seu per naturam: inclinatio, solutionis tempus intelligitur. ita & cetera tempora, quamuis in ipso statim principio, vena secta, vel exhibitio pharmaco vel aliter soluti morbi fuerint. nunquam tamen desunt. dimetiendi verò tunc tempora ex symptomatum sunt magnitudine, atque is morbi status erit, quo maxime

Cap. 3. & 4. Cap. 2.

Cap. 47.

30

50

60

maxime ager affligitur: augmentum quo minus initium, tempus primo insulsi propinquum. at hæc tempora frequentius neque sentiuntur, neque si sentiuntur, modo agendum quidpiam significant: propterea, nihil artem iuuvent: sicuti in acutissimis morbis euenit, qui, quum ad statum ueniant, inchoasse certe, autem esse antea quam ad vigorem eant, necesse est: is tamen ad hoc præceptum per eiusmodi tempora transitus est, ut neque sensui pateant, neque ullam medici operam quæcant suscipere: quibus propterea temporibus si carere eos morbo dixeris, non errabis. De insalubribus uero alia ratio est, pereunt ægri quandoque morbi initio, quandoque in clemente, sæpe in statu, ut subsequenter tempore de esse necesse sit: nunquam tamen inclinante morbo intereunt, uere, siclinante, non falso. ut

Auer. 3. Coll. aduertit falsa uero inclinatio intelligitur, in qua, quum symptomata minuantur, & pugna natura aduersus materiam dirimi uideatur, id tamen, non nature sed morbi uictoria euenit: natura ipsa e pugna subrahente sese, contrahenteq; a morbi uolentia, id quod Plermocrati

Tex. 5. accidit, de quo Hipp. 3. uulg. morb. sect. 1. qui, quum ad uigefimum diem solutus morbo uideretur, uigefima tamen septima interijt. Consistere ergo habentis exillimamus, quo modo per uniuersa tempora aliquando omnia, nonnunquam non omnia morbi decurrant. Sed de partu uariis quoque non uidetur dispar esse ratio, quamuis enim transito iam statu, hoc est a uiginti tempore, quo in linasse iam morbum dixeris ager intereat: non sunt tamen ea uera inclinatio: sed non ibi dissimilia, de qua iam dictum est, propterea, remitti uideatur omnis, quod delecta a morbi uolentia natura sese a pugna subrahente: ut id in o de partuiculari inclinatione non aliter statuendum sit, quam de uigefima. Verum, quod præterea de inæqualitate tempore adijciunt, quoniam morbi pars inter principium & incrementum quam mediam ponunt: non multum nobis momenti esse uidetur. est enim iudicio nostro inæqualitas hæc differentia temporis, non tempus. aliquando inæquale principium est, aliquando & inæquale incrementum, quod compressum a sensum, seu compressam annotationem uocari a Gal. exillimamus 1. de diff. feb. 1. 2. & interuallum, quod inter extantiam & futuram accessionem est in intermittentibus morbis, non morbi est tempus, neque morbi pars dicenda est, quum tunc temporis in naturali fere statu sit ager, in eo. in quo & conualescentes, quos ægrotare non dicat. An uero, quod postremo loco dicebatur, alioqui sunt morbi, qui particularibus temporibus mutentur omnibus, ambiguum non est, id uero neque Gal. neque Auicennas, aut alij negant.

Cap. 7. Et principium quidem &c. Quum tripliciter principium morborum dicatur, amotante Gal. 1. de crisib. & sepe alibi: de primo morbi insultu: de tribus primis diebus: ac de toto eo tempore, quo crudus est morbus: primas duas significationes etiam uulgaribus sunt manifeste: tertia solis medicis propterea per coctionem uel cruditatem morbi principium ab Auicenna definitur: quod s. arifi. insimul est, quamuis & ex alijs quoque principijs uarias medicis agendi indicationes suggeri non negem. nempe, quum & dierum deuatoriorum numerus ex die decubitus in hoc tempore, qui quandoque primo ipso insultu, quandoque primis tribus diebus, quandoque etiam postea accidit, unde & dies decubitus inter morborum principia a Gal. reponitur, non quidem, quod decubitus principium sit uel pars morbi: sed quod non recte habentis corporis testimonij est, & signum incipientis morbi. contingitq; hic promissum in principio quocumque modo sumptum. ut errare propterea illos oporteat, qui decubitus, quartum principij modum ab alijs tribus distinctionem putant. Verum dubitat quispiam, quid sit, quod Auicennas principium per cruditatem uel co-

ctionem definiat, quum tamen perpetuum non sit principij indicium cruditas: apparet enim, ut statetur hic author, quandoque in febrium principio coctio: quum etiam non in omnibus morbis coctio expectetur, ueluti in ephemeris febribus, & uicis impericibus. Profecto difficilior questio hæc est, quam quis crediderit. Putat aliqui principium hoc in loco morborum dumtaxat materialium describi: in quo certe morborum genere dubium nullum est, potenda morborum esse iudicia ex notis cruditatis uel coctionis. Quum

Cap. 5. tamen Gal. lib. de tot. morb. temp. omnia in uniuersum salubribus morbis, in quorum numero plures sunt nuda in temperies, & immateriales morbi, commune id esse statuatur, & habere omnia tempora, & per coctionis ac cruditatis signa cognosci: uidentur certe qui tradunt hoc in loco definitionem de morbis tantum materialibus intelligi, Galeno aduersari. Adde, quod si hæc principij ratio non omnibus morbis communis esset, afferenda erat ab autore nostro alia communis definitio: errareque Auicennam oportet, qui statim, hoc principium in omni morbo reperiri pronunciat, a Galeno uero recensendum hoc principium inter ea significationes non erat, quæ omnia morbi sunt communia. Exillimant alij, quamuis cruditatis & coctionis nota in omnibus esse morbis queant, de ijs tamen solam a medico, qui sensu in primis fideat, hanc principij rationem intelligi, in quibus coctio & cruditas possint apparere, id quod non in omnibus morbis contingit. Item, quum ut diximus, omnibus salubribus morbis generationem conuenire in Gal. putet, ut per cruditatis & coctionis signa cognoscantur: inter solubiles uero morbos plures sunt, in quibus neque spectari, neque esse cruditatis indicia ulla possunt: neque his uidetur a calumnia Galenus uendicari, neque uidetur hæc principij significatio esse communis. Nobis ergo a priori solutione discedendum non uidetur. esse hanc principij rationem morbis, non omnibus, sed dumtaxat materialibus, communem: immateriales uero morbos alijs notis, ueluti symptomatum occurrusibus distinguere. Quamuis autem Galenus solubilibus, ut intelligendum uidetur, salubribus omnibus commune faciat, eorum tempora signis coctionis & cruditatis cognoscere tamen ipsa docet, non salubres omnes morbos coctione uel cruditate cognosci. Afferri autem hanc principij rationem cum alijs eiusdem uocis significationibus, quæ communes sunt morbis omnibus, nihil obstat. neque id dignum accusatione Galenum facit, qui, etsi cum alijs principij significatis tertium quoque hoc protulit: non tamen communissimum hoc esse morbis omnibus initium dixit. Author uero nosse, etsi principium, quod in febribus est, definit: non tamen de alio quam de febrium materialium initio intelligit. quare, qui statim reperiri principium hoc in omni morbo subiungit, de materiali morbo erit intelligendum. Unde & in definiendo, ait, principium horam esse propositam, quæ a morbo immaturus proficitur a materia. Dubitandum tamen adhuc de Auicenna uidetur, qui, quum febrium generationem principium definiat, includere & ephemeris uidetur: in quibus tamen, ut iam dicebamus, coctio non expectatur. Sed de hac re alias fortasse diligentius.

Cap. 6. 7. 8. Et status est hora &c. amulatur Galenum 1. de crisib. & 1. aph. Est tamen hic magna inter doctos rixa. Pugna profecto inter naturam, & morbum signa symptomata sunt, quæ dum luctantur natura & morbus, sequi necesse est, & in maiori pugna maiora. unde & secunda aphor. Hippocrates in principijs imbecilliora, sed in statu fortiora omnia asserit. atque id de symptomatibus Galen. explicat. Rursum uero statum definit hic author esse apud quem completur uestigium coctionis, id quod & Galenus passim, principium cruditate: augmentum coctione obscura, statum manifesta coctione, sed nondum perfecta: declinationem uero, & manifesta,

Aphor. 30. Et status est hora &c. amulatur Galenum 1. de crisib. & 1. aph. Est tamen hic magna inter doctos rixa. Pugna profecto inter naturam, & morbum signa symptomata sunt, quæ dum luctantur natura & morbus, sequi necesse est, & in maiori pugna maiora. unde & secunda aphor. Hippocrates in principijs imbecilliora, sed in statu fortiora omnia asserit. atque id de symptomatibus Galen. explicat. Rursum uero statum definit hic author esse apud quem completur uestigium coctionis, id quod & Galenus passim, principium cruditate: augmentum coctione obscura, statum manifesta coctione, sed nondum perfecta: declinationem uero, & manifesta,

A VIC. Tom. 1. A 3 & exa-

et exatta collatione distingui scribens. Quæstio ergo est, an et symptomatum, et collationis summum simul in morbis accidant. plurimum. n. hæc nosse, ad status notitiam et ad totam uictus rationem confert, quæ inspecto status futuri tempore instituitur. Medici ergo, alij concurrere et symptomata et collationem aiunt: alij negant. Quod concurrant, auctoritas Galeni est, qui quum i. aph. morbi statum tunc asserat, quando symptomata sunt in summo, idem collationis eiusdem nota morbi statum describit. Unde et idem, quum Hipp. consistente morbo, i. eo aph. tenuissimum uictum prescribit, duplici id ratione fieri, ait, oportere: tum quod in summo symptomata sunt, tum quod natura circa collationem maxime uersatur. Passim uero et in lib. de tot. morbi temp. et alibi confirmare eandem sententiam uidetur. Ceterum quum contrarium idem Gal. 3. de rat. uict. in ac. morbi uigorem interdum cum ipsa accidere collatione scribat, interdum quoque non accidere testari uidetur. Atque, quum ibi dem. sepius affectionem, qua laborant agri, mitiorem esse, sed symptomata augeri dicat: summum morbi, summum collationis, et summum symptomatum uigorem non semper coniungi docet. Confirmari hoc, et experientia, et Hippocratis auctoritate uidetur. experientia quidem, quoniam in pleuritide, ubi crudus adhuc est morbus, tunc maxime lateris dolor, respirandi difficultas, tussis, et febres affligunt, et hac omnia, ubi spiritum album, lenem, et æquale redditur, multo sunt imbecilliora. Auctoritate uero, quoniam dum pus conficitur, dolores et febres maiores sunt, quam confectio iam pure: confectum autem ipsum est in statu, conficitur uero ante statum. Sanè difficillima hæc quæstio est, et in qua soluenda laborarunt docti plerique omnes. periclitabimur tamen et nos quoque ipsi, si ribere, quid sentiamus. Quod non semper summum et collationis et symptomatum concurrat, apertius profectò pleuritidis exemplo est, quàm ut controuersia locum habeat. Contra etiam quod frequenter et collationis et accidentium summum simul accidant, uidere in febribus est. Nobis ergo res ita se habere uidetur: si de particularib. morbis egerimus, non oportere, ut et collationis et morbi simul sit uigor. At in febribus, quæ totius corporis sunt morbi, perpetuo concurrere hæc uidemus: nisi forte febris alicuius partis inflammationem sequatur. Hoc pacto uidetur nobis obiectæ utrinque rationes sedari non diffi. ile. Libenter tamen de hac re aliorum sententiam expectabimus.

Cognitio horarum uniuersalium ægritudinis et proprii status. Cap. 4.

Cognitio horarum ægritudinis uniuersalium quandoque est ex specie ægritudinis: nam spasmi, siccus, et epilepsia, et apoplexia, et squinantia sunt ex acutis valde. et tertiana pura, et causton de acutis non valde. et quartana, et paralytis de macronoxiis, et quandoque ex motu ægritudinis: nã si paroxysmi sũt breues, significant quod status est propinquus: sicut tertiana pura: tempus. n. paroxysmorum eius est ex tribus horis usque ad xiiij. horas; et si sint prolixi, significant quod materia est grossa, et status longinquus: sicut in tertiana nõ pura. et si non fuerint illic paroxysmi, imò materia eius fuerit acuta, sicut synochis: tunc ægritudo erit acuta. et si fuerint signa eius signa materię frigide grossę, aut decliuis ad grossitudinem, tunc ægritudo erit non acuta. b. f.

] & si remanserit

cum dispositione sua, tunc ægritudo non erit illius acuitatis, et quandoque est ex uirtute ægri, cui uelociter aduenit debilitas, quare est ægritudo acuta, aut non apparet illud, et est ægritudo non acuta. Et quandoque est ex etate, et tempore, nam in tempore calido, et etate calida festinat status ægritudinum, et in temporib. frigidis, et etatibus frigidis tardatur status ægritudinum, et similiter est dispositio regionum. Et ex pulsũ, nam si est uelox, frequens, magnus, tunc ægritudo est ad acuitatem decliuis, et si non, tunc non est acuta. Et ex rigore, nam si est prolixi spatij, tunc ægritudo est decliuis ad prolixitatem, et si est brevis spatij, tunc ægritudo ad acuitatem tendit. Et quando nullo modo est rigor, tunc [abbreviatur eius extensio.] Et cognoscuntur horæ ægritudinis quandoque ex parte horarum paroxysmorum, nam si fuerint procedentes secundum antecellensionem superfluentem [ita ut unus antecedit superfluitatem alterius, tendens] ad additionem, tunc ægritudo erit in augmento, quoniam de ægritudinibus sunt quæ currunt usque ad finem horarum suarum secundum [augmentum,] et sunt quandoque de genere tertianæ, et de genere [assiduæ.] si autem steterit [antecessio] et steterint superfluitates, tunc sine dubio erit ægritudo in statu. Et seruans horam unam est longi spatij, et si postponuntur, tunc ægritudo est in declinatione, et similiter cognoscitur dispositio horarum ex augmento accidentium febris, et statione eorum, et declinatione ipsorum, et ex additione paroxysmorum eius in longitudine, et breuiatione ipsorum, et fortasse diuersificantur, et non assimilantur, et quandoque cognoscuntur ex dispositione euacuationum, nam quum accidit in paroxysmo aliquo sudor aut uentris fluxus, et paroxysmus secundus qui est post ipsum, est in similitudine uehementiæ primi, et fortitudine eius, aut supra ipsam, tunc euacuatio eius est propter multitudinem, non propter fortitudinem, et ægritudo iudicatur longa. Et quandoque cognoscuntur ex parte digestionis, et contrarij digestionis, secundum quod diximus, uerbi gratia quado apparet spiritum cum digestionem aliquam, aut urinam, in qua est nubes aliqua, tunc est principium augmenti, deinde quandoque multiplicatur illud, et apparet, aut contrarium eius, tunc est status, et iterum quando apparet digestio, aut contrarium eius uelociter exspuato, aut nube, tunc scias quod status est propinquus, et si tardatur, tunc scias, quod status est longinquus. Cognitio autem horarum particularium sic accipitur, nam hora principij paroxysmi est hora, in qua coarctatur pulsus, et tunc iam sciuit intentionem eius, et plumbeus fit color extremitatum, et infrigidatur extrema, et proprie extremitas auris, et nasi, usque ad horam, in qua sentitur sparsio caliditatis, et quandoque associantur principio alteratio coloris, et pigritia, et agilitas, et tarditas motus, et profunditas somni, et mollificatio palpebrarum, et grauitas sermonis, et horripilatio inter spargulas, et in dorso, et fortasse accidit in eo rigor fortis, et quadoque accidit rursus saluæ et saltus temporum, et tinnitus aurium, et sternutatio, et [commotio] membrorum corporis. h. B. renfio. Et

a. B. fuerit materia eius grossa frigida.
b. f. Et quod iue ex forma seu figura, quod si ipsa extenuatur uel tonatur fiat uelociter, et eo tabescat facies et hypochondria tunc ægritudo erit acuta.

c. n. ipsa est breuiori genere ipsius.

d. n. ad illam qui antecessit superfluitate redente

e. n. additione.

f. n. quotidianæ g. h. post antecellensionem.

Et vehementius quidem debilitatur virtus propter debilitatem, quæ est in principio, aut statu, & horæ augmenti medietas prima est hora, in qua pulsus incipit apparere, & magnificari, & velox fieri: & spargitur calor in toto corpore secundum equalitatem, & medietas eius altera est hora, in qua non cessat hæc caliditas sparsa cum equalitate augmentari. Et hora status est hora, in qua remanet caliditas sparsa cum equalitate, & accidentia cum dispositione sua; & pulsus fit maior quam unquam, & fit vehementius velox, & frequens, & hora declinationis est hora, in qua incipit diminutio, & incipit pulsus temperari, et equatur. deinde illa, in qua incipit corpus sudare, & perducit ad eradicationem. Et multoties quidem accidit apud mortem dispositio, quæ est sicut declinatio, & est quasi eger euaserit, & non oportet ut tu ocuperis in hoc, imò cognosceas dispositionem pulsus, & an magnificetur, & fortis fiat. Et si tibi uidetur ponam tibi exemplum de tertiana. At tende ergo quod cum tertiana in pluribus dispositionibus incipit horripilatio, deinde frigus, & rigor, postea sedatur rigor, & minoratur frigus, et incipit calefactio, postea æquatur calefactio, deinde additur, postea stat, deinde incipit minui usquequo eradiceretur, et scias quod ægrotudo quandoque prolongatur, aut propter multitudinem materiei, aut propter grossitatem eius, aut propter frigus eius, & quandoque adiungit ad illud tempus frigidum, & regio frigida, et ætas frigida, et debilitas, caloris in nati, et soliditas corporis.

ANNOTATIONES.

- Aphor. 12.** Quomodo morborum, & accessionum tempora digrosceas, docuit Hipp. 1. aph. quum scribit, accessiones & constitutiones morbi indicabunt & anni tempora, & circuituum successiva incrementa &c. quo loco quatuor veluti fontes proponit, morbum i. morbi speciem: anni tempora, id est temporum naturam: circuituum successiva incrementa, hoc est, ut Gal. interpretatur, tum accessionum antea, in pationem, longitudinem, vehementiam, tum accessionum reditus: & mox apparentia, symptomata, & decretoria signa: quæ omnia suscipi Gal. & in eius loci Commentarijs & 1. de crisib. explicat. Aemulatur ergo Hippocrati hoc in loco author, ampliat tamen rem, & alia addit. ac primo quidem (quàmvis in aliquibus codicibus hoc non legitur,) ægrotantis figuram, nempe si ægroti faciem & corpus primis statim diebus ualde fuerit extenuatum, quia hoc multum innari humidum dissolutum significat, acutum quoque morbum, & qui cito terminabitur, indicat. Affirmat uero hoc & Hippo. 2. aph. Febricitantiam, dicens, nō omnino leuiter permanere corpus, & nihil minui: uel etiā, plusquam ratio postulat, contabescere, malum illud n. morbi longitudinem, hoc uero imbecillitatem significat, quod et in libro præceptionum testari uidetur, quem ait, in morbo tranquillitas longitudinem significat. Adde Auicennas et ægri vires, quæ si cito collabuntur, morbi acuti sunt signa. Subscribit huic & Gal. 3. prognost. Placidissimas, aut naturæ egroraciones ocyssime superet, a difficillimis uero celeriter uincitur. Adde & ætatem, de qua re Gal. 1. aph. in calida ætate, & inuicili (adde & corpore natura calido) & regione calida, cito terminabiles morbi adueniunt: in frigido, contrarij. Subiungit etiam pulsus, nempe quod ex hoc morbi aduersus uitalem facultatem impetus & uis ip

sa planè significatur. Subdit etiam vigorem: quoniam, quum in hoc innati caloris ad internas partes fiat reuocatio: ex huius longitudine & breuitate, materię ostenditur crassitudo ac tenuitas; crassior enim quæ est, non ita facile discutitur, ut calor extra reuocetur. Hæc quum ad primos quatuor propositos ab Hippocrate fontes adiungat author noster, meminit etiam de ijs (quod quidem primo loco facit) de quibus & senex; in quibus tamen omnib. passim controversia sunt. Ac primum, quum ait [Et spasmi sic cus &c.] de morbi natura agens, epilepsiam, & attonitum morbum inter ualde acutos ponit, tertianam uero puram, & ardentem febrem non ualde acutos morbos esse ait. At, quum & epilepsia, & apoplexia ex frigida materia præsertim eneniant, quum idem morbi febre plerumque careant, quam tamen acutis morbis semper coniunctam esse Galenus testatur 1. aphor. non rectè inter acutos morbos referri uidentur; præsertim uero si tertiana & ardens febris contuleris. Verum breuibus, de hac re alias quoque dictum a nobis fuit. Acutissimus morbus apoplexia est, quandoque etiam epilepsia, non materia certe gratia, quæ frigida quum sit, inducias dat curandi, neque suapte natura symptomata facit sciora. at affectu loci gratia, propterea quod obstructa spirituum sunt uia, qui uitæ ministri & instrumenta sunt, facillime necant, & maxime acuti sunt morbi, qui tamen improprie acuti a Galeno uocantur 3. de diff. respiration, quibus etiam febrem coniungi necesse non est. Sed aliud hoc in loco dissidium apparet in ijs uerbis [Et quandoque ex motu ægrotudinis &c.] Si accessiones breues sint, morbum cito solui asserit, sin minus, contra. At Gal. 3. de crisib. ubi accessiones producantur, continuas esse ait: sunt uero continuæ febres interpollatis breuiores. Adde, quod, quum accessiones morborum initio breues sint, ubi ex producantur, inuicem indicium est: & morbus ad statum & solutionem citius accedit. Perum ad hæc, si interpollatam febrem interpollata, & continuam continuam conferas, cuius accessiones breuiores sunt, breuior & febris erit: nempe minorem copiam, & minus crassam adesse materiam significatur. Secus, si intermittentem continuis comparaueris, tunc enim quum in continuis materia intra uenas sit, promptius accenditur, quum si extra uenas, et morbus propterea breuior euadit. Ita etiam si unum tempus alteri conferas, dubium non est accessiones, ubi breues initio fuerint, si postea producantur (si tamen una & magnitudo & anticipatio adsit) status proximi & celerioris solutionis fore indicia. non tamen si idem tempus eidem comparaueris, principium principio, et augmentum augmento. Auicennas ergo & interpollatas interpollatis, & idem tempus eidem tempori comparauit. Verum dubitatio rursum est in ijs uerbis. Et quandoque est ex uirtute &c. Ait ex uirtute imbecillitate acutum morbum significari. At Gal. 2. de diff. feb. imbecillitatem facultatis causam esse longitudinis morbi testatur. Sed breuibus controversia est nulla. Et si enim facultatis imbecillitas morbi causa est longioris, non tamen indicium.

Cognitio autem horarum particularium &c.] Particularia accessionum tempora docet, pro qua re pete Gal. lib. de morb. temporib. habes & pulchre ex Aetio lib. 5.

Sermo uniuersalis de febribus ephemeris. Cap. 5.

CAUSE omnium specierum febris ephemeræ sunt causæ primitiue calefacientes essentialiter, et calefacientes per accidens, de summa occurrentium, et assumptorum, si in cibo et in potu, et passionum corporearum, et animalium, et ex doloribus, et apostematibus, & apparetibus, et sunt de eis] ex oppilationibus, quarum causa non est primitiua, et non prou-

Aphor. 7.

cap. 9.

cap. 4.

cap. 3. & vii.

cap. 3. cap. 11. & deinceps.

Alia litera. Tractatus secundus.

a B. extrinsecis & quandoque quedam ex eis sunt.

AVIC. Tom. 2. A 4 niunt

niunt causæ earum cum vehemētia sua ad hoc, ut pertranseat illud quod inflamat spiritum, nam si pertranseat illud, faciunt cadere in hecticam: aut in speciem febrium humorum, quā dicemus. Causæ enim primitivæ plerumque movent antecedentes. quod si moverint eas ad putredinem, erunt febres putredinis. Et sunt quidam hominum, qui existimant quod febris ephemeræ non sit nisi ex labore spiritus, & corporis, & illud est error. Et istæ quidem febres secundum plurimum recedunt in die uno, & raro pertrahunt tertium diem. nam si pertranseat illam quantitatem, existimatur de esse earum, quod ipsæ permutantur. Et intentio quidem permutationis est, quod si retentio caliditatis pertrahit spiritum, aut ad corpus aut humorē: licet sint de hominibus qui dicant, quod ipsa quandoque remanet sex diebus, & consumitur integra consumptione, cui non esset similis, si permutteretur ad genus aliud. Et hæc quidem febris est facilis curationis, & facilis cognitionis, & similiter principium hecticæ. Et homines quidem velocius cadentes in febres ephemeræ: & qui vehementius leduntur ab eis, si erretur in eis, sunt illi, in quibus calor & siccitas sunt magis vincentes, quoniam perveniunt velociter ad hecticam, & tertianam. Deinde illi, in quibus calor & humiditas vincunt, quoniam perveniunt velociter ad febrem putredinis. Deinde illi in quibus calor est plus. Deinde illi in quibus est plus siccitas, & quum illi, qui habent complexionem siccam & calidam accidunt fames, & adveniunt cum ea vigilia, & labor animalis, & labor corporeus, festinat ad ipsum febris ephemeræ cum horripilatione quadā. Quod si non succurratur, & cibetur statim, festinabit ad ipsum febris putredinis.

b. B. accensio.

c. B. associatur ei.

A N N O T A T I O N E S.

Cap. 7. Causas ephemerarum, febrium primitivas. i. externas esse ait, quod Gal. 1. de diff. feb. præcipuum scribens & in separabile ephemerarum esse indicium, a procacitatis causis fieri. Ponunt tamen Gal. & Avic. hoc in loco inter harum febrium causas iram, vigiliam, alui fluxum, et bubones, quas omnes constat non externas, sed internas esse et corporeas. Itemque Avic. paulo post, ex his febribus aliquas esse scribit, quæ sunt ex oppilationibus, neque earum causa primitiva est. Sanè de hac re alibi dictum est a nobis pro Galeno. neque ignoramus alios alia asserere. Nunc tamen paucis procacitatis causæ ex intelliguntur, quæ omnibus manifestæ sunt. in harum ergo genere hæc quoque omnes sunt, de quibus iam est dictum, si quis irascatur, atque post iram febricitet, arbitrantur omnes ex ira febricitasse. ita & de reliquis sentimus: ut propterea non perperam a Gal. atque Avic. inter procacitatis causas reponantur. Quum vero Avic. ex diariis aliquas esse ait, quæ ex obstructionibus sunt, quarum causæ primitivæ non sunt: id de diariis plurimum dierum dictum existimamus: quæ ex obstructione, ut ait Gal. 9. meth. ob glutinosos vel crassos vel copiosos, succos inciderit. quæ sanè febres, quia in his neque humor subest putrescens, neque solida corporis substantia febrilem calorem ut habitum suscepit, proptereaque neque putrida sunt, neque hectica, & inter diarias reponuntur: natura quidem eadem constantes, quæ diariæ, nomine autem non eodem. Constat ergo diarias febres, quæ verè diariæ sunt. ab

Cap. 1.

externis omnes causis dependere.

Hæc quidem febris est facilis curationis &c. Idem & Gal. 1. ad Glau. Verum idem tamen Gal. 1. de diff. feb. se prima statim accessione sæpe diarias cognovisse asserit, & lotum hominem ad consuetas exercitationes dimisisse, velut non aliam accessionem habiturum: neque se falsum esse. Sed paucis. vere ait, in expertis & non satis diligentibus medicis difficiliorem hanc esse cognitu primo insultu quam vel putridam, vel hecticam: non tamen peritis id difficile est.

10

Signa propria febrium ephemerarum, distinguuntur eas ab alijs, Cap. 6.

DE proprietatibus earum est, quod ipsæ non fiunt a causis antecedentibus: neque incipiunt cum coarctatione. & est quod ipsæ non incipiunt secundum plurimum cum rigore, & frigore extremitatum, & profundatione caliditatis, & declinatione ad pigritiam, & somnum & submersionem pulsus, & diversitatem eius, & paritatem ipsius. Imò fortasse accidunt in principio earum similitudo frigoris, & horripilationis, & punctio, et cuius causa est vapor chymi mali, & remouetur velociter & accidunt, sed raro, rigor propter multitudinem vaporum le dentium lacertos propter punctiōem suam a [superflua multitudine.] & est eius inflammatio non mordacitativa aspera. Imò bona, sicut caliditas corporis laborantis, & ebrii, & quum est urina in primo die digesta, & pulsus bonus, tunc iudica, quod est febris ephemeræ, & illud ideo, quoniam urina non alteratur in ea, in quantum ipsa est ephemeræ, et est se dimen eius digestum, non declivæ ad colorem humoris, & est quandoque nubes eius pendens, & quandoque est natus, boni coloris, & quandoque accidunt ut non æquetur color eius, tamen eius substantia est æqualis, & non alteratur color eius, nisi propter id quod associatur ei de causa alterationis urinae, quamvis non sit illic febris ephemeræ ex eo, quod dicemus in [tertiana.] & similibus ei, & pulsus est declivus ad ipsitudinem, & fortitudinem, et magnitudinem, nisi in ea, quæ est a passionibus debilitantibus, & nisi fuerit in stomacho humor mordacitativus, aut frigidus, aut causa alia de his, quæ d[icitur] mutari pulsum præter febrem, & raro quidem diversificatur, si vero diversificetur, erit ei ordo: nā si diversificetur illud, tunc erit propter causam aliam antecedentem febrem: aut [vicinantem] ei, sicut est labor vehementis, aut mordacitatio vehemens in visceribus, & similia his, & quandoque accidunt ut induretur pulsus propter frigus vehementis, & inspissans, infrigidans, aut propter caliditatem solis vehementem exsiccantem, aut propter vehementem laborem exsiccantem, aut famem, aut angustias, aut vigiliam, aut evacuationes, & quandoque festinat in eo dilatatio, & tardatur contractio, et non festinat plusquam naturalis nisi raro, & cum velocitate pauca, quoniam necessitas evagationis in eo est vehementior, quā necessitas educendi vaporem corruptum. vapor namque in eo non est corruptus comparatione sui ad æqualem, imò est [bonus] comparatione sui ad eum, & quum ambiguus sit tibi pulsus, & contractio ipsius, tunc scias ex anhelitu, et pul-

Cap. 12
Cap. 7.a. B. plurimam
superfluam.
b. t. a. Alia
ra. sicca.c. a. ephemeræ
ex labore.

d. B. paritatem

e. B. associatam

f. B. calefactus

& pulsus quidem redit post eradicationem eius ad consuetudinem eius naturalem in illo corpore, & hoc est signum bonum, & scias penitus, quod quoties urina & pulsus sunt boni, significant quod febris est ephmera, & quando non sunt boni, non oportet ut non sit ephmera: multoties. n. est in ca vrina tincta, & pulsus diuersus & debilis, & paruus. Et de illis, quæ significant, quod ipsa est febris ephmera. est ut principium eius facile, & leue, & sit augmentum eius non addens supra duas horas, & neque affocietur statui accidentia vehementia. Cap. 9.

g. B. Rein fe-
bre putrida est
contrarium.
h. a. acuitas.

Et ut non accidat in ea accidentia praua, & non sit in ea [bullitio] caloris vehemens, & minorentur cum ea dolores. Quod si cum ea dolor fuerit capitis, aut dolor alius non sit fixus, inseparabilis, post eradicationem eius, & hoc quidem significat quod ipsa est ephmera, & plurimum quidem eradicationis eius sit per sudorem, & humorem sitatem similem sudori naturali, non humore so, & non sit vehemens superfluitas iterum in quantitate sua, imò appropinquat sudori naturali quantitate suaficitur est proximusei in qualitate sua. Si enim videris sudorem plurimum, tunc febris erit non ephmera. Et de eis, de quibus febris ephmera experitur, est ut ingrediat balneum habens eam: quumque morâ fecerit, euenire in eo quasi horripilationem non consuetam, scitur quod febris est febris putredinis, & egrediatur habens eam ex balneo illico, & si nihil alteratur a dispositione tua, tunc febris est ephmera.

ANNOTATIONES.

De proprietatibus earum &c. Idem & supra. Et Gal. quocumque 1. de diff. febr. proprium ait & inseparabile esse ephemerarum, a procatarectica causa fieri. At quod inseparabile non sit hoc indicium eo contenditur, quod ex ira, bubone, fluxione alui, &c. quoque febris fieri solet. Quod proprium in idem non sit, eo constat, quod & alijs conuenit: id quod tum ratione, tum Galeni auctoritate probatur, ratione quidem, quando morbi omnes, non h. solum febres, a procatarectica sunt causa, quum morbus omnis sit uel cois uel dispersus, & cois ex aere, dispersus uero sit ex victu. Cap. 7.

Cap. 3. Auctoritas uero Galeni est. 1. de diff. febr. ubi in omnium febrium constitutione causas precipere testatur, quæ omnes sunt manifestæ. Verum ad hæc, quod nulla diaria febris non a procatarectica fiat causa, supra etiam explicatum est. An uero id proprium sit harum febrium indicium, ambigendum non est quin exactè potius Galeni uerba perpendenda sunt, qui (id quod a diligentibus Paterno animaduersum nouimus) non a procatarectica absolute, sed a procatarectica recenti fieri ephemerarum scriptum reliquit. Quam obrem, etsi & morbi omnes (quod ratio antea obiecta) & febres omnes manifestis i. principientibus causis eueniunt, id quod Gal. affirmat, non ab his tamen recentibus, quod ephemerarum est proprium.

Et est quod ipsa &c. Annotationem incompressam intelligit, in qua (ait Gal. 1. de diff. febr.) neque horror alius, neque extremarum partium frigus facta est: neque ueluti quadam dormitatio, neque aliqua insignis pigritia, aut omnino inæqualitas aliqua, uel in caliditate, uel in pulsu, neque paruitas aut debilitas. Hoc indicium Gal. eodem 1. de diff. febr. inseparabile & proprium hecticarum esse ait, non ergo alicui febrim alteri præter hecticas conueni

re oporteret. Idem tamè illic, esse ab ephemeris quoque inseparabile tradit: propterea quæ & diarijs conueniat, & stipulante etiam Auicenna, inconstans Gal. accusatus uidetur. Sed uerè explicat rem hanc Gal. in lib. eodem adest sanè in hecticis annotatio incompressa: sed in his alla ro cibo febrilis calor accenditur, id quod in ephemeris non euenit. proprium ergo hecticarum signum est totus ille signorum concursus, non unum tantum seorsum indicium. excepto uero eo, quod allato cibo incalescant: cetera ab ephemeris quoque inseparabilia sunt, ut Gal. ait. Limitat tamen hic author Galeni sententiam, etsi enim neque uera frigus factio, neque horror, rigor, atque alia eius generis signa accidunt, possunt tamen accendi spiritus & vapores, aliquid facere ipsi simile, dum in sentientes & carnosas particulas feruntur. At rursum ambigit quispiam quomodo ergo ephmera a putridis distinguatur, & uera incompressa annotatio a nō uera dignoscitur. Crediderim ex horroris, frigorisque uehementia discerni, quam certe tā accensis spiritibus, quā humoribus, minorem esse oportet. adde & ex pulsibus, qui longè erunt in ephemeris dissimiles atque in putrida.

Et cum est urina &c. Idem & Gal. 1. de diff. febr. ne pe, duo hæc propria & inseparabilia ephemerarum signa esse testatur: quod etiam Auer. 4. Coll. Contra tamen de crisib. Galenus cum putridis febribus nonnunquam coctionem in urina esse primis diebus testatur: id quod profectò obseruatum est in tertianis febribus sæpenumero. Sanè, quod ad hanc dubitationem facit, etsi in alijs præter ephemerarum intermittentibus febribus, primis diebus urina cōcocta, appareat, in quibus s. nondum cum internis uasis putredo communis est facta, uerè tamen concocta urina dici non potest, quum non talis per omne tempus appareat. atque ita uera coctio propria erit diariarum febrium nota, neque alijs conueniet. At uerò, si ita dixerimus, quomodo rursum ex urine coctione distinguatur ephmera ab alijs, primis diebus possint quod Galen. ait, non uideo: nisi fortasse exploranda tunc cetera esse indicia dicamus.

Et pulsus est declinans ad spissitudinem &c. Gal. 1. de diff. febr. in ephemeris pulsus esse ait ad magnitudinem, celeritatem, ac frequentiam accedentes. Auicennas uerò, quum de frequentia & magnitudine uerba faciat, nihil tamen de celeritate; sed addit hic uehementiam, de qua Gal. nihil. Profectò non ignoramus, plura in hanc rem dici posse: solumque non esse difficile, in diarijs, quia ualde sunt uires, impellente calore uehementiore, & maiores pulsus, & clariore & frequentiores sæpenumero fieri ut propterea adiungi & celeritas possit, de qua Gal. & uehementia de qua Auic. Quum tamen magnitudinem & uehementiam pulsuum non semper frequentia & uelocitas sequatur: in uiris enim quod testatur Gal. in li. de pulsib. ad Tyron. maiores & fortiores pulsus quum sint, simul tamen rariore & tardiores sunt. propterea meo periculo affirmarim mendum in hoc codice esse: ponendamque pro fortitudine, celeritatem, ut Galeno hic author consentiat. De hac tamen re alij indicent. Plura author de diariarum indicij subiungit, pro quibus pete Gal. 1. de diff. febr. & 1. ad Glauconem. Cap. 7. Cap. 17.

Permutatio febris ephemeræ. Cap. 7.

Quum expedit, ut febrem ephemeram patiens cibetur, & errat medicus super eam, & non cibatur ipsum, permutatur febris in corporibus cholericis ad hecticam, & in incendiis, & in corporibus carnosissimis ad synocham, quæ est absque putredine. et fortasse permutatur ad illam, quæ est cum putredine, & similiter

a B. & incendium.

ter

ter quando necessarium est adiutorium in aperiendo poros, & rarificando corpus, & non fit, fit inflammatio in humoribus retentis in corpore, inflammatione ^b eius quod calefacit cum fortitudine eius, quod putrefacit.]

^b B. quæ fit a
lesæto cū forti
tudine, & putre
factio.

ANNOTATIONES.

- Diarias febres facillime in aliud febris genus migrare, testatur & Gal. 9. meth. & 1. de diff. feb. & saepe alibi. Huius vero causa, & medici et ægri & ministrantiū esse error potest, ut Gal. eo. 9. meth. testatur. præsertim tamē passiva, quam vocant, ægotantiū corporis potentia, ad hoc vel aliud morbi genus parat. Quare non mirum auctor noster aptos eos esse dicit, ut ab ephemera in heclicas transeant, qui sicciore & calidiores sunt: paratos vero continenti vel putrida vel non putrida, qui curiosi sunt, hoc est, quibus sanguis redundat copiosior. Tu pro hac re ad Gal. 8. meth.
- Cap. 7. Cap. 1.

Signa permutationis febris, ephemera ad febres alias. Cap. 8.

Significatio illius est, quod ipsa declinat ab aliâque sudore, aut humorositate, aut cum sudore absque mundificatione per sudorem, & est declinatio longa, difficilis, & absque mundificatione pulsus immo remanet in pulsu aliquid, & remanet dolor capitis si fuerit, & hoc totū significat permutationem ad febrem putredinis humoris, aut hecticam: nam si causa fuerint vehementes, aut prolongetur mora eius, permuetur ad hecticam. Quod si ad hecticam permuetur, videbis tactum arteriarū calidum valde, & videbis febrem similem, vel fixam, & in omnibus membris additur calefactio super repletionem, & in tempore acceptio nis cibi: aut videbis pulsum feruare, æqualitatem cum duritie, & paruitate. Et videbis signa reliqua, quæ diximus de signis hecticæ, & quando permuetur ad genus febrium sanguinis, quod nominatur synocha absque putredine, videbis additionem, & repletionem caliditatis, & inflammationem faciet, & quando permuetur ad febres putredinis, apparent horripilatio & diuersitas pulsus & paruitas, & coarctatio, & est caliditas mordicativa sicca, & vehementia accidentium. In vrina autem fortasse remanet digestio ^b [ex substantia] & in pluribus non apparet in ea digestio.

^a B. Alia litera:
ad sanguinea, &
Alia litera. ad
hecticam, &.

^b in substantia.
Alia litera. rei
præcedentis.

ANNOTATIONES.

- In diariis sicuti & Gal. 1. de diff. feb. ac 1. ad Glau. & supra Auicennas, quum de earum signis ageret, explicat autem in linatio cum sudore, plerumque, vel rore, aut vapore optimo facilis, cum pulsus ad naturalem statum reditu, & si ne omni prorsus morbi vestigio esse solet. Quare ubi non talis declinatio apparuerit, conuenit diariam in aliud febrium genus erit existimandum. In quas uero febres, putredine an heclicas uertatur, ex harum febrium signis diagnosticis, de quibus postea.
- Cap. 7. Cap. 2.

Curaciones febris ephemeræ secundum modum uniuersalem. Cap. 9.

In omnibus speciebus febris ephemeræ oportet, ut afferantur super corpora patientium

cas, ea quæ nutriat eos nutrimento bono, cum velocitate digestionis, quoniam febriciens est æger, & eger est læsus. ^a† [

] An quibusdam eorum conceditur declinari eas: sicut patienti ex labore, & angustia, & fame, & illis in quorum corporibus cholera plurima est. Et qui conqueritur se pati horripilationem in principio, deglutiat cibum infusum in aqua, & vino, ut sit magis penetrans, & isti quidem cibantur etiam in principio febris. Et quibusdam prohibetur delicia, in ea, & innuitur eis ut fiat subtilitatio, sicut in patiente febrem ex oppilatione, & soliditate, & ex apostemate. Et melius quidem est, ut post ponatur cibatio usque ad declinationem, nisi in illis, quos excepimus. Et aqua frigida quidē oportet ut non prohibeatur in principio rei, quoniam virtus est fortis: quare non timetur debilitas eius, & est melior cura in infrigidando, ^b† [verum si fuerit ibi] lic debilitas in visceribus, & febris iam extenditur, aut fuerit ^c† [vehemens], tunc melius est, ut de ea non multum sumatur. Et conceditur eis balneum, quum eorum paroxysmus consumitur in febribus ephemeris propter ^d† [accidentia], de quibus est humectatio & de quibus est sudatio, & rarificatio pororum, & de eis est infrigidatio in ^e† [quies] dispositione, & prohibetur, ubi timetur casus putredinis. & non oportet, ut euitet balneum nisi habens eam ex oppilatione, ^f† [propterea quod] balneum generat ægritudinem putredinis, & similiter patiens eam ex satietate nauseatiua, nisi in fine rei, & quum dilatantur pori, & descendit nauseatiua satietas, illic enim oportet, ut balneet. & habens catarrhum non balneetur, nisi sit adustus, & omnes habentes febres ephemeræ oportet, ut non prolongent moram in aere balnei, immo in aqua eis quantum volunt, nisi habentes eam ex soliditate, & ex spissitudine: eis omni conuenit, ut prolongent moram in aere balnei, donec fudent. ^g† [Embryonatio] autem si fuerit effundendo, aut liniendo tantum, oppilat poros, & in curatione omnis febris ephemeræ, quæ est ab oppilatione extrinseca, aut intrinseca, fructatio aperit poros habentis eam, deinde si obuiat humiditati plurimæ, resoluunt eam, & si non obuiat humiditati paræ, exsiccat ^h† [eam], Euacuatione autem non indiget aliquis eorum, nisi habens oppilationem repletionalem, & habens nauseatiuam satietatē, & qui habent febrem ephemeram ex soliditate, cuius corpus est repletum.

^a† B. Alia litera.
ra. & læsus non
digerit, aut tar-
de digerit.

^b† B. spiritus.

^c† B. febris ex
oppilatione.

^d† B. intenciones.

^e† B. secunda.

^f† B. quandoque
enim.

^g† B. inunctio.

^h† B. corpus.

ANNOTATIONES.

- Diarie curationem susius descripsit Gal. 8. meth. & 1. ad Glau. Habes & ex Paulo lib. 2. ca. 16. Videtur tamen hic locus esse controversus. Auicennas de balneo agens ⁶⁰ ijs uerbis [Et non oportet ut deuitet balneum nisi habens &c.] quum antea balneum omnibus diaria laborantibus consulerit, hic eos excipit, qui ex obstructione laborant. At Gal. 1. ad Glau. generatim omnibus ephemera corpeis cōducere balneas testatur, & idem 8. meth. particula tim diaria ex cutis astrictione laborantem frequentatis balneis curatum scribit. Auerroes quoque 7. Col. quū balneas his omnibus curā esse uniuersalem dicit, eos quoque quibus
- Cap. 2. & 3.
Cap. 3.
Cap. 3.
Cap. 1.
Cap. 6.

b
t
c
d
e
f
g
h
i
j

quibus densata est cutis, isdem monet esse medicandos. Sed paucis per febrem ex oppilatione, non ex iudicio nostro, intelligenda est, quæ ex cutis adstrictione, sed qua crapulam & internam obstructionem sequitur. Embrochatio autem si fuerit &c. Per embrochationem, quam nominat, an frigida an calida assuſionem intelligit, ambiguum est. Videtur tamen utrumque posse intelligi, nampe si nice balnei calida quis aqua febricitantis corpus perfuderit, quum statim refrigeretur, occludi externos cutis meatus necesse est. Ita etiam si frigida usus fueris, ut propterea utraque et

cap. 2. frigida & calida assuſio sedat, quia obstruit. At contra, si de frigida intellexeris, aduersari author noster Galeno non debetur, qui tum alibi, tum. 2. meth. post balneum frigidum assuſum iubet. Profecto, quod ad hanc rem pertinet, Auer.

cap. 6. 7. Coll. Galenum duplici nomine accusat, cum quod sapius diaria correptis balneas consulit, quæ tamen non nisi assuetis conueniunt: tum quod post balneas frigida eos perfundit, quæ perfusio, ut Auerroes ait, pororum occlusionem facit, neque propterea opportuna est, nisi cutis meatus apertiores, aut corpus nimis sit calefactum. Nobis tamen de Galeni & Auerrois discordia modò non discribitur. sed pro huius loci sententia, Bellensis lectio aridet magis, qui non embrochationem, sed inunctionem legit, quum enim actum antea sit de balneo, apte subiungi uidetur de corporis inunctione, quam. 1. ad Glac. Gal. commendat. Quod si rursum obiciamus hanc isdem Galeno aduersari, quum inunctionem non probet quia obstruat, non putamus aduersari. & si enim olei inunctio & assuſio cutis meatus solet obstruere, si tamen perfectionem plurimam adiuuaueris Galeni exemplis, discuties quicquid in cutis meatus crassioris impactum est, & rarefacies.

Spec. es febris ephemera.

Cap. 10.

DE febris ephemeris sunt, quæ omnino comparantur ad dispositiones animales. Et de eis sunt, quæ comparantur ad dispositiones corporeas, & de eis sunt, quæ proportionantur ad res, quæ eueniunt de foris, & de comparatis ad dispositiones animales est illa, quæ fit ex angustia, & illa quæ fit ex tristitia, & illa quæ fit ex exultatione, & cogitatione, & ira, & vigilijs, & somno, & tranquillitate, & timore, & gaudio. & de proportionatis ad dispositiones corporeas sunt illæ, quæ comparantur ad res quæ sunt actiones & motus, & de eis sunt, quæ comparantur ad non actiones & motus, & ad contraria eorum, & comparatæ ad res, quæ sunt motus. a. t. [est quæ fit ex la bore, & illa quæ ex tranquillitate, & illa quæ fit ex euacuatione, & de eis est febris ephemera ex dolore, & de eis est febris ephemera, quæ est cum syncope, & de eis est illa, quæ fit ex fame, & de eis est illa, quæ fit ex siti, & de comparatis ad ea, quæ non sunt actiones, est illa, quæ fit ex oppilatione, & de eis est illa, quæ fit ex nauſeatione, & de eis est illa, quæ fit ex apostemate, & de eis est illa, quæ fit ex b. soliditate.] Comparatæ autem ad res, quæ accidunt de foris, sunt sicut illa, quæ fit ex aduſione, [quæcumque aduſio fuerit,] & sicut quæ fit ex d. frigore, & soliditate, & ex abluſione. [dicam itaque vnquamque earum cum curatione sua.

De febre ephemera ex angustia, et signis eius.

Cap.

11.

Q Vandoque accidit ex motu spiritus ad interiora, & a [occultatione] eius i eis, pro

pter superfluitatem angustia febris spiritalis. Cuius signa sunt igneitas vrine, & acuitas eius, ita ut habens eam sentiat acuitatem ipsius, propter dominium siccitatis in ea, & est motus oculi ad clausiorem decliuus, & est oculus submersus propter resolutionem cum quiete, [& subclusione,] & facies est tendens ad citrinitatem propter profunditatem caliditatis. Et pulsus est ad debilitatem, & paruitatem decliuus, & forte declinat ad duritiem.

De cura.

Cap. 12.

PORTet, ut habens eam multiplicet introitum tinæ, & ponat plurimum suæ intentionis in balneatione cum aqua balnei, absque aere eius, & multiplicet eam inunctionem cum a [fricatione] post illud: oleum enim b [ali quod] est magis iuuatium ei quam balneum, & utatur lenificantibus, & odoriferis frigidis, et ponat super pectus suum epithemata infri gida ex mucilaginis & succis, & aquis c [bonis,] & sumat in potu vinum plurimam commiſionis: est enim bonum medicamen ei.

De febre ephemera ex tristitia.

Cap. 13.

Q Vandoque accidit ex multitudine tristitia propter rem quesitam motus laboriosus, spiritum calefaciens, faciens cadere in febrem cuius signa sunt similia signis eius, quæ ex angustia, nisi quia motus oculi cum profunditate sua, propter resolutionem, est ad partem extrinsecam, & pulsus non est demissus, de pressus, imò est in co. a. t. [cum de bilitate, b [sed est cum eo saltus.] Et cura eius est sicut cura eius, quæ est ex angustia.

De febre ephemera ex cogitatione.

Cap. 14.

Q Vandoque accidit ex multitudine cogitationis in rebus, febris similis illi, quæ est ex a. t. [tristitia, nisi quia motus oculi est æqualis, non ad clausiorem, ne que ad exitum decliuus, & est decliuus ad profunditatem, & pulsus est diuersus in b [dilatatione & constrictione,] & plurimum quidem est æqualis, & facies est ad citrinitatem decliuus, & cura eius est cura illius, quæ est ex tristitia.

De febre ephemera ex ira.

Cap. 15.

Q Vandoque accidit propter superfluitatem motus spiritus ad exteriora i dispositione ira, calefactio superfluat, [adurens spiritum,] & febris. Cuius signa sunt, rubedo faciei, nisi permisceatur ei timor, quoniam citrinatur, & inflatio faciei similis ei, quæ inflatur in b. d. or mitione. Et sunt oculi rubei, tendentes exterius propter uehementiam motus spiritus ad exteriora, & quandoque accidit quibusdam corum tremor, propter motum humoris, aut propter debilitatem naturarum, & est aqua rubea, acuti tactus, propter acuitatem suam, & quandoque est cum ea aliquantulum claritatis, & pulsus est grossus, plenus, c [pulsans,] frequens.

De

b n. teporis.
Alia litera.
& tepore.

a B. oleo.
b — B.

c B. boni odor.
nis.

a t B. elenatio.
aliqua.
b B. si ipsa debi
litas fuerit cum
eo.

c t a. angustia
&c.

b B. elenatione
& depreſſione.

a B. accensa in
spiritu.

b B. febre cau
ſata ex uigilijs.

c B. eleuatus.

a t B. & contra
ria eorum.

b B. siccitate cu
tis.
c B. solis.
d B. condensa
tione cutis fa
cta ex frigore &
facta ex abluſio
ne cum aquis
stypicis.

a B. conculca
tione.

De cura.

Cap. 16.

Fac eos quiescere, & fac, ut occupentur leti-
ficantibus, & narrationibus, & vocibus bo-
nis, & ludis mirabilibus, & fac eos ingredi bal-
neum in aqua tepida non plurimi caloris, &
inungantur plurimum cum aliquo oleo plu-
rimo. illud enim est magis conueniens eis, quam
aqua calida. Et cibentur eis, quæ in frigidant, et
humectant. Et prohibeantur a uino omnino, ¹⁰
non enim est eis uia ad ipsum.

De febre ephemera ex vigilijs. Cap. 17.

a. n. humectatio
n. m. factam.

b. B. &.

Quandoque etiā accidit ex vigilijs febris
ephemera. cuius signa sunt, antecessio ui-
giliarum, & grauitas palpebrarum, ^a quoniam
fortasse non aperit eas, & profundatio oculi
propter resolutionem, & inflatio palpebrarū
propter corruptionem cibi, & multitudinem
vapouris. Et conturbatio urinae propter priua-
tionem digestionis. Et debilitas pulsus. Et citri-
nitas faciei, propter malitiam digestionis. Et in-
flatio eius propter ^b excitationem [ex malitia
digestionis. sed non est cum rubedine, sicut in
illa quæ est ex ira.

De curatione. Cap. 18.

Curatio autem eius est ociari, & quiescere, ³⁰
& dormire; & embrochare caput cum eis
quæ in frigidant & humectant. & balneum hu-
midum, & cibi bonorum chymorum, & inu-
siones humectantes. Et vinum est ex rebus ma-
gis conferentibus eis, & sumant in potu ipsum
sine timore, nisi fuerit dolor capitis.

De febre ephemera ex somno, & quiete.

Cap. 19.

Aspiritu quandoque resoluuntur vapores
calidi per uigilias, & motus. Quum ergo
prolongatur somnus, & tranquillitas, & non re-
soluuntur, accidit ex eis calefactio spiritus, &
febris eius. Cuius signa sunt ista: significat enim
eam antecessio somni, & tranquillitas plurima
& proprie quæ non est in consuetudine & ca-
dit contrarium consuetudinis & significat ip-
sam repletio vaporosa, & pulsus.

De curatione eius. Cap. 20.

Curatio eius est sudatio in aere balnei, & ab-
lutio aquaalis cum aqua calida, & paucitas
cibi, & declinatio eius ad id, quod in frigidat,
& humectat ipsum, & exercitium temperatū,
& non oportet ut bibat uinum.

De febre ephemera ex gaudio. Cap. 21.

Quandoque accidit ex gaudio febris, sicut
illa quæ fit ex ira. Cuius signa sunt proxi-
ma signis eius, quæ est ex ira, nisi quia for-
ma oculi est forma gaudentis, non forma
irascens. Et est frequentia in pulsu minor. Et
cura eius est proxima curationi eius, quæ
est ex ira.

De febre ephemera ex timore. Cap. 22.

Quandoque accidit ex timore febris secun-
dum semitam, quæ accidit ex angustia.
Proportio nanque timoris ad angustiam est
proportio ire ad gaudium, ex hoc, quod motus
timoris est ad interiora, & ira ad exteriora, &
fit subito, & aliorum modorum fit gradatim.
Cuius signa sunt proxima signis eius, quæ fit
ex angustia, nisi quia diuersitas in pulsu est ue-
hementior, & forma oculi eius est forma terri-
ti. Curatio eius est proxima curationi eius, quæ
fit ex angustia, & oportet ut securetur a timo-
re, & ueniat ad eum cum nuntiis gaudere
facientibus, & a [latitancia sunt inuatiua ei.]

a. B. vinum con-
fert.

De febre ephemera ex labore. Cap. 23.

Labor quandoque peruenit ad summum
calefaciendo ^a [corpus &] spiritum, ita ut
fiat febris nocens operationibus: & est plurimi
nocimenti, & grauitatis ipsius super uitalem,
& animalem. Signa sunt antecessio laboris, &
additio calefactionis iuncturarum super alia,
& b [tactus] lassitudinis, & siccitas corporis.
Et quandoque accidit in fine eius humectatio
si fuerit labor temperatus ^c [in eo. i. quando
non est in eo exsiccatus,] aut frigus prohibens
indorem. Si autē labor fuerit superfluous
minoratur humectatio, & sudor, & quādoque
sequitur ipsum tussis sicca propter communi-
tatem pulmonis & est pulsus eius paruus, debi-
lis, & quandoque declinat ad duritiem, & uri-
na est citrina, ^d [calida] propter motum, &
subtilis propter resolutionem.

a. — B.

b. B. sensatio

c. B. & nō fue-
rit calor exho-
rens.

d. B. acuta.

De cura.

Cap. 24.

⁴⁰ **C**uratio eorum est tranquillitas, & balnea-
tio in tina & inunctio ^a [fricando proprie]
super iuncturas, & acceptio cibi boni chymi,
humectantis, secundum quantitatem, quæ dige-
ratur de genere carniū pullorum, & hædi, &
piscium ^b [paruorum.] Et quoniam uirtutes
eorum sunt debiles, tunc non oportet ut confi-
dant de se, posse digerere, quod digerebāt in di-
spositione sanitatis, imò minus illo, & propter
hoc cibentur eis, quorum paucum nutrit plu-
rimum sicut ea quæ diximus, & sicut vitelli o-
uorum, sorbilibus, & testiculi gallorum sunt
eis boni. Quidam tamen existimauerunt, quod
oportet ut patientium lassitudinem regimen
plus subtilietur quā aliorum, sed illud non
est rectum. Et oportet ut sumant de fructi-
bus humidis, & sumant in potu uinum pluri-
mæ commistionis, si fuerint assueti, aut iuleb,
& aliud, si non fuerint consueti. et oportet, ut
eorum inunctio sit plurima quā inunctio al-
iorum cum oleo aliquo ut humectentur eorū
membra, & iuncturae exsiccatæ, & iterum ut mol-
lisceat illud, quod accidit eis de tensione, &
oleum uiol. est de oleis melioribus eis. Et opor-
tet ut communicet inunctio eorum corpori,
& proprie capiti, & collo, & spondylibus dor-
si, & iuncturis omnibus, & proprie post balnea-
tionem. & oportet ut ^c [sternantur] strata eo-
rum, & aromatizentur indumenta eorū, & sedi-
lia

a. B. cum fric-
tione leui.

b. B. petroselin.

c. B. mollificen-
tur.

lia eorum, & si indigent iteratione balnei propter reliquias, iterentur omnia quæ scripta sunt in capitulo suo.

De febre ephemera ex euacuatione.

Cap. 25.

Q Vandoque accidit ex commotione humorum post ventris solutionem motus spirituum superflui & inflammans in ipso febrem propter multitudinem lassitudinis, quæ sequitur ipsam, & quandoque faciunt eam medicinæ solutiæ, propterea quod calefaciunt. Et quandoque sequitur phlebotomiam, propterea quod [redire facit humiditatem vaporum,] & sanguinitatem eorum ad furiositatem cholericam.

Curatio.

Cap. 26.

O portet, vt subtilietur in retinendo naturam per ea, quæ sunt ordinata in capitulis suis, & ut cibetur ager cum eo, quod confortat plus & secundum quantitatem, quæ digeratur, de eis quæ infrigidant, & humectant, & sunt in eo pontica, styptica, & ponantur super stomachum emplastris, & embrochæ confortantia, calefacta non tepesfacta. Nam omne tepidum est mollificatum, & resoluit virtutem. & de hac summa est lana infusa in oleo nardino, aut oleo frigidiore eo, aromatizato, & exprimitur adeo, donec separentur ab ea partes olei, & ponantur super cor, & hepar ea, quæ infrigidant.

De febre ephemera ex dolore.

Cap. 27.

Dolor quandoque calefaciunt spiritum adeo, donec inflammetur febris. *Signa* dolor in capite, aut oculo, aut aure, aut dente, aut iuncturis, aut extremitatibus, aut colica, aut hæmorrhoidibus, aut alijs de doloribus, furunculorum.

De cura eius, quæ fit ex dolore.

Cap. 28.

Regatur dolor cum eo, quod oportet, in capitulo suo: deinde curetur cura eius, quæ fit ex labore. Quod si timeatur ex potu vini motus doloris, non detur in potu.

De febre ephemera ex syncope.

Cap. 29.

Q Vandoque accidit ei cui superuenit syncope propter commotionem spiritus diuersam, calefactio, & conuertitur in febrem, & quandoque remanent de ea post ablationem timoris in syncope reliquæ. *Signa.* Vicinitas syncope, & casus virtutis absque signis febrium aliarum, quæ non sunt ex febribus ephemeris: & pulsus in ea est diuersarum dispositionum. & quandoque enim cadit, & destruitur, quando vincit frigus, & quandoque fit velox, & apparet, quum dominatur caliditas, & simulatur pulsus patientium extenuationem exsiccatiuam, in duritie, cum [vermicatione.]

Curatio.

Cap. 30.

Cura eius est cura syncope, & dare cibos velocis digestionis, boni chymi, de illis, quos

seuisti, & si indigeris vt des in potu vinum, fac, & non cures de febre, Quum ergo liberatur ex syncope, & remanet febris similis ei, quæ est cum extenuatione, curetur cum eo, quod est in canone de infrigidatione, & humectatione.

De febre ephemera ex fame.

Cap. 31.

Q Vandoque acciunt vapores in corpore, quando non inueniunt nutrimentum, & generant febrem. Et eius pulsus est debilis, paruus, & quandoque declinat ad duritiem. *Curatio.* Cibatio quidem in febre est sicut ex forbitionibus factis ex Kist hordei cum oleribus, & post illas cum cibis bonis confortantibus, & balneetur, & effundatur super caput eius aqua plurima, tepida, & sedeat in ea, & humectetur corpus eius cum eis, quæ sunt sicut oleum violæ, & rosæ, & cucurbitinum.

De febre ephemera ex siti.

Cap. 32.

Hæc proxima est ei, quæ est ex fame, & est dignior vt accidat propter defectum [eius quo sedatur de aqua] caliditas fortis in vaporibus. *Curatio.* [ ] dare in potu aquam frigidam, & aquas fructuum frigidorum, & propriè granatorum. & humectare corpus cum tina, & si possibile est ei balneatio cum aqua frigida, faciat.

De febre ephemera ex oppilatione.

Cap. 33.

Oppilationes sunt in poris cutis, propter [spissitudinem] eius, & paucitatem abluitionis, & multitudinem [ciborum,] & propter frigiditatem, & propter abluitionem cum aquis frigidis stypticis, & propter aduersionem solis. Et quandoque fit in uis venarum, & [meatibus] earum, & officiis ipsarum, & cursibus [ ] vijs earum. Et quum dicitur febris ephemera ex oppilatione, non innuitur nisi ad hanc speciem. Nam plurimum accidit vt minoretur resolutio, & multiplicetur repletio, & coarctatio. & priuetur respiratio, & aggregetur vapor plurimus, [ ] & non resoluatur, & tunc eueniat caliditas superflua, & dum persecuerit eius inflammatio in [debiliore] corporibus, quod est spiritus, erit febris ephemera, quum ergo inflammatur in sanguine, est species famosa synochæ, quam dicemus, & est illa quæ est de summa febrium humorum, & non est propter putredinem, imò est propter inflammationem, & ebullitionem. Quod si pertrahatur illud ad putredinem, quam facit oppilatio & priuatio respirationis, permutatur ad febres putredinis, & huiusmodi quidem oppilatio, aut fit ex multitudine humorum, & sanguinis: aut ex grossitudine eorum, aut ex viscositate eorum: aut propter casum rei de causis oppilationis in instrumento, non in [ ] cur su, imò [ ] si cut frigus constringens, aut apostema coarctans, aut nascens rei: aut aliud de illis, quorum te oportet rememorari. & hæc quidē febris de febribus ephemeris parū permutatur ad hecticā; quoniā corpus in ea plurimā materię

Et

a B. Alia litera. aquæ cum qua sedatur.
b t a. est.

a B. succratem.
b B. Alia litera. pulueris.

c B. in ramis.

d B. seu.

e t a. calidas.

f B. Alia litera. subtiliori.

g B. meatu.

a B. Alia litera. remouet ab humiditibus vapores. Alia litera. remouet ab humiditibus vapores, & sanguine eorum taliter, & ipse efficitur, & efficitur fumus cholericæ.

a B. dispositio- ne pulsus vermicularis.

Alia litera.

i — B.

k B. oppilatio-
nes cū inspissati-
one cutis cau-
sata.l † B. oppilatio-
nes.

m † B. sicut.

n † B. post phle-
botomiam late-
ris dexteri.o B. ex oppila-
tione.

p B. torida.

q B. Verum.

r — B.

Et in hac febre iterum est sitis, & inflammatio, & adherentia caliditatis, & vrina media inter igneam. ^h† [ ] Et hæc febris est difficilis ad cognoscendum, cuius similitudo est proxima similitudini febrium humorum. Et hæc febris quandoque remanet vsque ad diem tertium. ⁱ [ ] & in eo quod est post ipsum si sunt oppilationes plurimæ fortes, & non ^k† [ ] inspissantes. & non condensantes [ ] de foris, & si sunt ^l† [ ] paræ, festinat eius eradicatio, si non fuerit error. et hæc febris inter febres ephemeræ, quandoque accidit, & redit propter fixationem oppilationis, quæ est causa, quare fiunt ei ^m† [ ] paroxysmi. Et hæc quidem febris multoties permutatur ad frigus, & horripilationem, & significat quod ipsa sit putrida, & cum illa, quæ est ex oppilationem facit accidere dolorem post phlebotomiam in latere sinistro ⁿ† [ ] non, est excusatio iterationis phlebotomiae, præcipue quæ sedatur febris, & perseverat dolor. ^o *Signa.* Quando accidit febris ephemera non a causa primitiva, & est longe declinationis, tunc existima, quod ipsa est ^p† [ ] oppilatio, & propriè quando declinat sine euacuatione ^q† [ ] cum humedatione. [ ] Et verificant ex illa mationem tuâ signa repletionis, in corporibus plurimi sanguinis, & generantibus conuultu grossorum humorum, viscosorum, & differentia quidem inter ea ambo est, quoniam si oppilationes in eis sunt propter grossitudinem humorum, & viscositatem eorum, significant ea signa nota eis & non est illic inflatio corporis, & rubedo, & extensio, & ad summum signa multitudinis. et in illis, in quibus causa est repletio, sunt signa repletionis ex rubedine faciei, & exuberatione uenarum, & inflatione, & tensione, & alia apparentia. & si superfluent oppilationes, pulvis est parvus, & si non superfluent, non oportet ut minoretur pulsus. ^r *Cura.* Quum causa est multitudo humorum, & repletio, tunc oportet ut in principio properes ad phlebotomiam, & euacuationem. Et ut phlebotomes eum quum iam non febricit, tunc est melius. Et quando febris, si non fuerit necessitas, tunc statio est magis conueniens, phlebotomia enim facit humores currere, & permiscet inter eos. Si autem non fuerit excusatio, tunc non oportet, ut postponatur, & tardetur phlebotomia, & euacuatio. Deinde fiat occupatio in eis, quæ aperiunt oppilationes, & mundificant meatus, et non properes ante euacuationem ad mundificandos meatus, & apertionem. Illud enim fortasse sit causa ad attrahendum humores subito ad quoddam meatum, & inuiscandum in eisi, & illud est res in qua sunt errores plurimi, & fortasse addit in oppilationibus, si fuerint grossi, & propriè si meatus in creatione sua fuerint stricti. ^s [ ] Quum phlebotomia iterum, & euacuatio quandoque educant superfluitates ^t† [ ] viscosas, fumosas, facientes ex ariditate sua hanc febrem, & prohibeant ut permutetur ad putredinem, & propriè quum ad ultimum facis eam peruenire, & facis appropinquare syncope, et si non sentis multitudinem humorum, imò sentis oppilationes, & quod ipse sunt accidentes a grossitudine eorum, & incohsitate ipsorum,

tunc fortasse non indiges phlebotomia superflua, & euacuatione superflua, imò indiges apertione, & apertio quidem est cum abstergentibus ex medicinis, & cibis. Et propterea quod egritudo est febris, non est possibile ut redeas in aperiendo ad abstergentia calida imò ad illa, quæ sunt inter syrupum acetosum purum, usque ad illum, qui est cum seminibus, & aqua endiuie vsque ad aquam feniculi. et cibus sit ille in quo est ablutio, & non in quo est incohsitas sicut kist hordei, et zuccarū cū hoc quod ipsum est propinquum cibo, est in ipso apertio & abstergio, non est ergo malum si misceatur cum kist hordei. Demum oportet ut consideres, quum euacuaueris, si necessaria fuerit euacuatio eius, & ^u† [ ] apparuerit sicut diximus, an minuatur febris, & deficiat, & an, si paroxysmos habuerit, frangatur, & debilitetur paroxysmus eius secundus a primo. Et considera vrinam, & si inuenis eam non priuatam digestionem, & in pulsu, & si inuenis eum non significare putredinem, precedes secundum hoc regimen. Et intromitte agrum in die tertio post paroxysmum in balneum, horamollificationis paroxysmi expectati, si fuerit febris vsque ad quinque horas. et inunge eum, & frica ipsum eum rebus, in quibus est abstergio equalis. sicut quod est inter farinam fabarum vsque ad farinam orobi, & farinam radicum lili, & aril ^v† [ ] stoloehie emollita cum aliquantulo mellis & aquæ. Quod si fueris autus uti fortiori hoc, tunc utere spuma nitri, et si existimas, quod balneum alterat naturam eius in aliquo, & facit accidere quasi horripilationem, non moretur in eo idu oculi, oppilationes enim istæ non sunt de genere earum, quas aperit balneum. Quum ergo egreditur de balneo, non oportet ut approximet cibo, neque uino, nisi post securitatem ex paroxysmo. Si autem exigit dispositio, ut ci- ^w† [ ] betur aliquantulum, & non tolerat, datur in potu id, quo est apertio, sicut aqua hordei subtilis plurimæ aquæ, pauci hordei, plurimæ decoctionis, decocta cum apio. Quod si paroxysmus non iteratur ei, tunc balnea eum secundo, si desiderauerit illud, & cibi ipsum et si fuerit paroxysmus diminutus a paroxysmo primo, & vrina fuerit bona, tunc confide in ueritate curationis. & paucitate oppilationis, & cura eum post eradicationem eius. sicut curasti, et cibi ipsum. Et si uenerit paroxysmus sicut fuit, aut fortior illo, & vrina non fuerit sicut oportet, tunc egritudo est tendens ad putredinem, & curationis eius est curatio putredinis.

De febre ephemera ex nauseatiua satietate, & repletionem, Chap. 34.

Quandoque accidunt ex nauseatiua satietate uapores mali ex quibus accenditur caliditas, et inflammantur spiritus, quare accidit febris, & propriè in corporibus cholericis, & in illis qui non habent amplos poros. Nam plurimum superfluitatum eorum uaporat uaporationes fumosas, & minoratur in eis eructuatio acida. et de illis, qui sunt uehementius dispositi ad illam, sunt illi, qui incipiunt post nauseatiuam satietatem uti exercitio, & motu, & ire

f B. facta fuerit
apertio sicut est
et, quæ.

† bauræ.

b
ad
f
som
qua
et
suff
cori

& ire sub sole, & balneatione postquam acci-
dit eis hoc: multiplicantur enim in eis vapo-
res fumosi: & propriè quando habuerint in
corporibus suis dolorem^a† [ ] & prop-
rie in viscerib. eorū. De materia verò eructua-
tionis acetosæ, & in habentibus eam, raro cō-
tingit, vt generetur febris. Si autem generetur,
erit debilis. imò non generatur. Et existima-
mus^b [quòd generatur ab eructuatione aceto-
sæ, non est nisi satietas nauscatia.] Et isti qui-
dem, quum eorum soluantur naturæ, iuuantur
valde, & remouetur febris eorum propter ex-
pulsionem superfluitatis superflue fumosæ.
Et diuersificatur quidem curatio eius, cu-
ius retinetur natura ex illis, & cuius solu-
uitur. Et si natura illius, qui febricit ex nauscati-
ua satietate leniatur duabus ascellationibus, aut
tribus, deinde phlebotometur, fortis sit super
eam fluxus ventris: & fortasse fiet fluxus hep-
aticus, quem significant pulsus cordis, & ni-
gredo linguæ. Et simulantur accidentia febris
ephemeræ ex repletione, accidentibus febris^c
[ex ira,] rubet enim oculi, & facies valde, & sit
inflammatio vehemens, & magnificatur pulsus,
& sit velox, & rubet vrina. Amplius quàm plus
remanet, non excedit tres dies. Et scias, quòd
febris ephemeræ ex nauscatia satietate quan-
doque venit cum periodis quatuor, aut septē,
& cum hoc est febris ephemeræ, verum pulsus
eius est sanus. Signa eius sunt alteratio eructua-
tionis ad acetositatem, aut fumositatem. Quā
ergo alteratur eructuatio ad sanitatem, indicat
sanitatem. Et vrina quidem istorum est pri-
uata digestionē, aquosa. Et quando causa nau-
scatiue satietatis est vigilia, est in facie, & fau-
cibus eorum inflatio: & in palpebris eorum
est grauitas.

De cura.

Cap. 35.

PAtiens hanc nauscatiam satietatem non
euacuatur, quin aut sit natura eius non
soluta, aut sit soluta. Quòd si natura eius fuerit
non soluta, tunc^a [proculdubio oportet,] vt
soluas eam. Et si fuerit aliquid cibi, aut facies,
aut grauitatis remanens in stomacho, tunc o-
portebit ut facias vomere ipsum, deinde solue
eum. Et considera vbi inuenit grauitatem, &
considera tunc, an sit rectius euacuare illud cū
clysteribus, & suppositorijs, aut cum aliquo, qđ
bibitur desuper, vt soluat, aut deponat, aut dige-
rat. Et significat illud quod rectius est de hoc,
dispositio eructuationis, fortasse enim necessa-
rium erit, si fuerit cibus stans desuper, & sit dif-
ficilis vomitus, vt nō aspiatur ad febrem, sed
administretur diapipereon, vt precipitetur, &
descendat cum digestionē: aut administretur,
quod est debilius eo, & administrentur embro-
chæ, & emplastra digestiua cognita in capitulo
solutionis. Quum ergo descenderit, tunc aut
egredietur per se ipsum, aut iuuabitur cū sup-
positorio. Et toleretur fames super eum tam-
diu, donec non remaneat hæsitationē in destru-
ctione fatietatis nauscatia: deinde fumar ci-
bum leuem, velocis digestionis, boni chymi, &
[sit intentio ad famem, & somnum tantum,
quod excusat sollicitudinem] in alleniatione

repletionis. Quòd si natura fuerit soluta, con-
sidera an res, quæ euacuatur, sit illud quod est
corruptum. Et si fuerit illud, non retineatur
donec totum euacuatur vsque ad postremum
eius. Et expecta declinationem paroxysmi, &
fac ingredi ipsum tunc balneum, & ciba ipsum
nisi fuerit illic superfluum destruens virtutē:
tunc enim nō facias ipsum ingredi balneum,
imò ciba ipsum, & conforta stomachum eius
cum rebus, quas scies, & quarum quædam scri-
ptæ sunt in capitulis de solutione ventris: & de
illis est lana infusa in oleo, in quo est virtus ab-
sinthij, aut etiam in oleo nardino, postquam
fuerit expressa, & separata fuerit ab ea maxima
pars olei. Et si perseverat solutio, & inuenis id
quod egreditur, absque genere eius quod cor-
ruptū est, administra oleum de cydonijs^e [te-
pidum,] recens, secundum hunc modum, &
oleum de mastiche, & non est iterum in oleo
nardino contrarietas eis. Et fortasse admini-
strabimus cerataria, & propriè quando non
suffert dispositio stricturam eorum super ven-
tres eorum. Et quandoque indigemus empla-
stris fortiorib. hoc, de emplastris prædictis in
cholericæ passionē. Et da eis in potu aquas fru-
ctuum, si a [tolerat] eas, & da ei ad comedendū
illud, cuius alleniatur nutrimentum, & facilis
sit digestio, sicut testiculi galli & pisces^f [ara-
drach,] & pramitte super illud aliquid de fru-
ctibus, & succis, & robur stypticis. Et si absin-
ditur de appetitu aliquid admove ipsum cum
eis quæ sciuit, & propriè cum eis quæ sunt
ex cydonijs. Et quum^g [euacuatum est,] non
est malum, ut administres ei electuarium for-
te de illis, quæ digerunt, & confortant stoma-
chum, & aperiunt oppilationes, & illud post
ablationem febris, & accidentium. Et iter qui-
dem ad phlebotomiam est, ut non fiat in ea,
donec declinet, tunc enim fiat: & illud quod
prius datur in potu, est aqua hordei. Et cib. sit
sicut ille, qui sit de agresta cum cucurbita, & a-
mygdalis paucis. Et in frigidetur locus eius, &
odorumamentum eius, & trochisci de camphora,
in quibus non ponitur reubarbarum.

ANNOTATIONES.

*Aemulatur Gal. 8. meth. Est tamen hic questio non
mediocris. Exhibet Auenennas is, qui ob crudelitatem dia-
ria febre laborant, medicamentum ex piperibus, tametsi
plerumque ciborum crudelitatem, a qua hæc oritur febris, est
fumosa & nidiosa qualitate esse existimant. At nome ni
dorosi halitus immoderati calor indicia sunt? Perperam
ergo id medicamentum consilietur. Sanè animaduertit hoc
doctissimus Trallianus li. 1. 2. quare & de Gal. maxime ad
miratur, tunc quòd id medicamenti genus exhibeat, tunc
quod extrinsecus ipsi quoque uentriculo purpuram nardi-
no oleo, absinthio, & mastiche imbutam applicet. neque
is agenda hæc putat. Verū, etsi sumpta ex calida ueritis
intempere indicatione, huiusmodi præsidia non conueniant,
forasse tamen (id, quod author noster aduertit) si cor-
ruptus cibus in uentriculo sit, ac difficilis sit uomitus, condu-
cet non animaduersa febre diapipereon quoque exhibere,
precipitandi, ut hic ait, corrupti cibi gratia, et per alium
excernendi. Ita uerò corroborandi uentriculi causa & me-
dicamentū ex cydonijs & purpure cum nardino alligatio
prodesse poterit si, ut hic dicit, alui solutio pserueret, neq; id*

c B bonum.

d B. desiderat.

e B. abrad. ad.
i parul, petrosi.f n. expeditur
fueris.

cap. 5.

ex.

excernatur quod corruptum est ea enim. ut Gal. quoque scribit, tenuiori asringendi vi predita alie penetrant, & siccandi etiam vim habent. Quod si forte uerearis, ne hac nimis calefaciant, tunc docet Gal. alia plura ex frigido numero, quibus utaris, ex ananthe, hypocistide, balanitis & palmularum carne, quæ omnia uentriculo tum refrigendo, tum firmando sunt idonea.

De febre ephemera ex apostemate. Cap. 36.

Febres sequentes apostemata interiora sunt putridæ, et quandoque associantur eis hectica, & non sunt de numero febrium ephemera-
rum. Apostemata verò [apparentia] sicut sunt turunculi, & exitura, vel bubones quæ eueniunt in ea, & propriè apostemata magna, quæ fiunt in membris glandulosis, & in carnibus quæ uocantur molles, sicut illa quæ fiunt in inguinibus a superfluitatibus hepatis, & in alceis a superfluitatibus cordis, & sub aure a superfluitatibus cerebri, quandoque sequuntur febres, & non euacuuntur quin aut sit illud quod peruenit ex eis ad cor, donec igneat ipsum, calefactio sola, aut cū putredine: quod si fuerit calefactio sola, tunc erit de genere febrium b t [

a B. exinfeca.

b B. ephemera
rom. Et si fuerit
e. A. factio cum
pur edine tunc
erit de genere
febrium.

c a. Alia licera.
est febris putre-
dinalis & pluri-
mug illarū febriu
sequentiū ad ea
sunt e. h. e. h. e.
quando febres
sunt sequentes,
& apostemata
sunt radices, &
plurimæ illarū
febriu sunt pu-
tride quando.
† Non leguntur
hæc in antiquis
quibuslibet Codi-
cibus manifesti
ptis.
Alia licera.
d. — B.
e B. his duobus
f r. s. Alia licera.
vel rotas resu-
dans a corpore

] apostematum intrinsecorum. Et plurimum quod accidit de istis febribus sequentibus apostemata sequentia causas primiti-
uas ex vlcibus, & scabie, & doloribus, & percussionibus, & casibus, ad quæ expelluntur materia, & retinentur in vijs apud carnes molles est de genere febrium ephemera. Et plurimum, quod accidit de istis febribus sequentibus apostemata, quorum causæ sunt antecedentes, sicut repletiones & oppilationes præteritæ: [sunt putridæ, & secundum plurimum] febres sunt radices, & apostemata sequentia, licet quædoque accidat e contrario. Et Hippocrates nominauit has febres malignas, quæ ex eis sunt ephemera, & quæ non sunt ephemera. † d [e febres quidem sequentes ea secundum plurimum sunt ephemera, & si non sunt ephemera, sunt malæ.] Et plurimum quidem harum sequuntur apostemata sanguinea, & quandoque accidunt sequentes erysipilam, & similia ei. Signa earum sunt ea, quæ diximus de antecessione apostematum ante eas. et facies est inflata & rubea. et est additum in e [ea] super dispositionem sanitatis. et non est caliditas vehementer mordicans, quanuis sit multitudo eius in eis, quoniā huiusmodi apostemata sunt sanguinea, nisi sint febres sequentes erysipilam & tunc istis febribus succedit humectatio. † f [

] & est pulsus in eis velox, magnus, frequens propter repletionem, & caliditatem. Et est urina aquosa, alba, propter cursum materierum ad apostemata, & vlcera. Cura. Oportet ut antecessio fiat in ea cū phlebotomia, & fluxu ventris. et curetur apostema cum eo, quod oportet, in capitulo tuo. et iuuilietur regimen, & non bibat vinum omnino, & non cibetur, nisi post declinationem completam. et necessaria sunt ei extinguentia, & in frigidantia humectantia, & emplastra in frigidata cum nite super membrum infirmum apostematum ita ut non nocant apostemati, neque fa-

cient ipsum crudum: imò in frigidetur uia inter ipsum & cor, in frigidatione penetrante in profundum.

De febre ephemera ex a [terrestreitate, id est quando cum tis sit dura ut testa. Cap. 37.

a B. sicitate vel asperitate.

HAcc febris iterum sequitur priuationem resolutionis propter oppilationes non profundas. et plures quidem hominum quæ dimittunt consuetudines suas balneandi, febriunt, et plures eorum sunt illi, in quorum corporibus generatur vapor cholericus, propter complexionem corporum eorum, & ciborum ipsorum. & aquarum ipsarum malarum, & propter dispositiones eorum accidentes ex vigiliis. b t [Curatio eius est ex tinctio] & administratio balnei, & sudare in eo post declinationem. et fricari eum eis, quæ sunt sicut furfur, & farina fabarum, & amygdala amara, semen melonis, & aliquid de [alufen] & nitro. & sit cibis eius extinguens, & humectans, & vinum eius sit plurimæ commistionis. et iteret balneum multoties.

b B. Alia licera
& labore.
c B. mundificatio.

d Balasani
f baurach.

Febris ephemera ex calore. Cap. 38.

Quandoque accidit ex calore aeris, & calore balnei & similium, febris ephemera & plurimum illius non accidit nisi ex vehementia caloris solis. Et est prima suspensio eius cum spiritu animali; quum primum, quod coladitur, sit caput: calefacit enim aer eius, & peruenit ad cor, & sit febris; deinde spargitur in totum corpus. et quandoque sit eius suspensio cum corde propter caliditatem anhelitus, & quando custoditur caput a calore. Sed illa, quæ ex sole accidit, plurimum imprimi in cerebro & capite, & propter illud qui non est mundus impletur caput eius, et illa quæ non fit ex sole, sed fit ex diebus canicularibus, & ex balneatione, & ex alijs, impressione facit in cor. Signa. Si gna sunt causa eueniens ex vehementia inflammationis capitis in parte solari cerebri. et fortasse est cum grauitate, & repletionem, si non fuerit corpus mundum. et magnitudo anhelitus in parte cordiali. Et illud, quod apparet de corpore, vehemētis calefactionis, calidius interiore eius. et de illis, quibus scitur illud, est, quod sitis eius est minor siti illius, cuius caliditas est illa caliditas, & est in hac habitudine contraria vel diuersa ei, quæ est ex densitate. Cura. Est necessarium, ut incipiat in curatione eius cum eo, quod in frigidat ex embrochis super caput, & pectus, & ex oleis frigidis, & proprie oleo ros. in frigidato super niuem, quod fundatur super caput, & pectus ex loco lōgino, et detur in potu aqua frigida, & quæ currunt cursu eius, & sine cessatione eius fiat illud vsquequo declinet febris: Quumque aufertur, ingredietur a [tinam, & non tangat eum tina] si fuerit cum eo b [febris, & balnea cū cū aqua tepida, & nō permittas aerē eius calefacere ipsū, & nō timeas ex effusione aque calide super caput eius quoniā ipsa humectat, & resoluit febrē, & necessitas ad balneādū plus est, quā necessitas ad [adungēdū.] Quū ergo egreditur, a [tunc frica] caput

a B. Alia licera
balnei & nō ca-
retur de catar-
tho si fuerit cū
eo & balnea cū
cū aqua tepida.
Alia licera.
tinam & non q
B. t.
ro
b. — B.
c a. frigidationem
d B. iungit per
hementes.

caput eius cum oleis frigidis, sicut est oleum ro-
faceum, & de nenuphare.

De febre ephmera, quæ accidit ex soliditate causata a frigore, & balneatione cum aquis frigidis. Cap. 39.

Q Vandoque accidit ex frigore, & balneatio-
ne cum aquis frigidis, ut condensentur
pori a [apparentes,] & coardentur vapores fu-
mosi, secundum quod dictum est in illa, quæ
fit ex b [astuositate,] quare accidit febris, & mul-
toties perducit ad putridam. Et non perducit
ad illam febrem, nisi quando vapor prefoca-
tus est acutus, non suavis; suavis enim non ge-
nerat eam. Signa eius sunt causæ, & corpus in
ea in primis quum tangitur, non est vehemen-
tis caliditatis. Quumq; figitur manus, sentitur
calor eleuari, & pulsus non est in paruitate, in
qua est in illa, quæ fit ex angustia, & tristitia, &
fame, quoniam non est illic resolutio, sed est ve-
lox propter necessitatem. s. attrahendi aerem,
nisi sit frigus e [ ] vehemens, & for-
tasse declinat ad duritiem. & oculus non est
profundus, immo quandoque est inflatus pro-
pter vaporem coardatum, & vrina quandoque
est alba, quoniam caliditas est prefocata, & quan-
doque est tincta, quoniam caliditas quæ d [re-
soluitur] ex poris, expellitur ad viam urinæ. Cu-
ratio. Cooperiantur in febre, donec sudent.
quum ergo declinant, ingrediantur balneum,
& balneentur cum aqua ad caliditatem decli-
ui, & cum aere calido: & embrochantur super
ipsos aqua, in quibus decocta sunt, sicut ama-
racum, & anethum, & siumbrium. & fricetur
cum eis, quæ diximus, quæ absterunt poros, &
mollificant eos. Et postponitur in eis inunctio
viquequo sudent, & fricentur, & balneentur
cum aqua calida valde, & oportet ut antecedat
balneatio cum aqua, balneationem cum aere:
deinde inungatur cum aliquo ex oleis dilatan-
tibus poros. Et fundatur super capita eorum
sicut oleum de anetho, & keiri, & chamæ-
milla. Et cibentur leuibus, & aromatizentur.
Et sumant in potu vinum album, subtile, com-
mistum, & est melius eis quam aqua propter
id, quod est in eo de sudatione, & prouocatio-
ne. Et inunctio cum oleo aliquo patientibus ex
labore, est magis iuuatiua quam patientibus ex
soliditate.

*De febre ephmera ex soliditate cutis causata ex aquis
stypticis. Cap. 40.*

Q Vandoque accidit illis, qui balneantur in
aquis stypticis, facientibus sicut su-
per quam vincit vi rus aluminis, aut dragan-
thi, ut vehemens fiat spissitudo pororum: [ap-
parentium,] quare comprimunt eorum vapores:
& accidit eis quod diximus aliquoties, &
multoties quidem perducit ad putredinem.

De signis.

Cap. 41.

Significant eā causæ, & quod significatur de a
[nigredine] cutis, quasi ipsa [extensa] sit præ-
parata preparatione, qua præparantur coria:
sicut si tangatur cutis infusa in aqua dragathi,

& est dispositio in additione caliditatis post te-
pus ex tactu [cutis] sicut in alijs de illis, quæ ac-
cidit ex oppilatione pororum. Et pulsus est de
bilio, & minor, & vehementioris velocitatis.
Et vrina est vehementius alba, & tenuis, sicut vri-
na d [mulieris,] & non est in corporib[us] eoru[m] de-
tumentio, neq; in oculis eorum profundatio. Cu-
ra. Oportet, ut curetur cum propinquitate cu-
rationis eorum, qui sunt ante eos, ueruntamen
eis non datur in potu vinum, nisi post fiduciam
vehementis amplitudinis pororum, nisi sit co-
densatio parua: fortasse, n. tunc aperit eam ui-
num, & oportet ut subtiliatio regiminis ipsoru[m]
sit maior, & mora eorum in aere balnei, & bal-
neatione eorum cum aqua calida, maior. Et o-
portet ut tardetur inunctio eorum plus.

De febre ephmera ex vino. Cap. 42.

Q Vandoque accidit ex vino febris epheme-
ra, & cura eorum est cura ebrietatis. Et
fortasse indigent solutione cum aqua fructu-
& similibus, et phlebotomia et uomitu, et pro-
prie quando perseverat dolor capitis eorum.
Et oportet, ut ingrediatur balneum post decli-
nationem.

De febre ephmera ex cibis calidis. Cap. 43.

Cibi calidi faciunt febrem ephemeram, &
sicut illa quæ est ex sole secundum pluri-
mum est cerebralis, et in spiritu animali, et illa
quæ fit ex balneo, est cordialis, & in spiritu uita-
li: similiter illa, quæ fit ex cibo, est hepatica, et
in spiritu naturali.

De cura.

Cap. 44.

Etus curatio est prouocatio cum infrigidan-
tibus notis, & solutio naturæ est melior cū
siracosi, & tamarindis, & rectificare hepar cu m
eis, quæ sunt aqua endiuia, et olei, et syrupus
acetosus, et emplastra infrigidantia ex sandalis,
& camphora, et aqua rosæ, et oleo, et succo eius,
et ex succis olerum infrigidatis actu, et extin-
ctio cum cibis frigidis, & humidis.

*Principium sermonis de febribus putridis. & comple-
mentum sermonis est in febribus sanguineis, & che-
lericis.*

TRACTATUS II.

Sermo uniuersalis de febribus putridis. Cap. 1.

Putredo accidit aut propter cibum malum,
quæ est preparatus, ut putrefiat illud quod
generatur ab eo propter malitiam suæ substan-
tiæ. Aut propterea quod velociter recipit cor-
ruptionem, quamuis sit bonæ substantiæ, sicut
lac. Aut quoniam est aquosus, nutrimenti ma-
li, [cuius aquositatem recipit sanguis,] sicut
illud quod generatur a fructibus [tardis] hu-
midis valde. Aut quoniam est ex illis, quæ non
conuertuntur ad sanguinem bonum: im-
mo remanet humor malus frigidus, quem ab-
horret calor innatus, & [succedit ei] extraneus,
A VIC. Tom. 2. B sicut

a B. remouens
sanguinem a sub-
stantia sua.
Alia litera.
b. — B.
Alia litera.
tardis ad dige-
rendum.
c B. putrefacit
ipsam.

d B. propter ma-
lum artificii
eius. Aut horre
ipsum, aut ordi-
ne.
e B. Alia litera.
aut est etia for-
rior ex eis.
f. Alia litera. Et
e fortior ex eis.
f. — B.

g. n. albatia
& a. aluettan
chaat.

h. t. B. oppilatio.
f. oppilatio q.
dem, aut est.

i. B. generatio.

k. t. B. et.

l. n. statio sub
sole.

m. n. cu calefa-
ctioe ipium
an bonu cu uni-
meus, seu epi-
phematibus, &
sometationib.

n. B. cuins natu-
ra est, ut illud
quod ab ea va-
porat sit uapor
fumosus subtilis
acutus, aut sa-
lus cuius natu-
ra est.

o. n. cuius natu-
ra est.

p. n. cuius natu-
ra est.

q. t. n. spissus.

r. t. B. & que cur-
runt cursu eius.

t. B. conclusam.

u. t. B. quare pu-
tredo eius est in
tra uenas.

v. n. unicuique
humori accide-
re & eradicari.

sicut ille qui generatur a cucumere, & citrulo,
piris & similibus. Aut d [malitia artificii eius.
Aut hora ipsius. Aut ordo] eius, secundum quod
seis. Aut propter oppilationem prohibentem
respirationem, & euentationem propter com-
plexionem corporis malam, quum non pot
digestionem facere bonam, & sunt iterum uir-
tutes de illis, quae non faciunt in cibo aut hu-
more aliquid, propter priuationem respira-
tionis humorum, quare dimittunt eum eru-
dum. Et huiusmodi quidem complexio aut ge-
nerat humorem malum, aut corrumpit id quod
generat, propter abbreviationem suam in dige-
stione, & quia mouet eum motu pigro. & illae
causae sunt iuuantes in generatione oppilatio-
nis, generantis putredinem, aut propter disposi-
tiones extrinsecas ex aeribus malis, sicut est aer
pestilentia, & aer s [lacunarum, & locorum in
fuforum, in quibus madefiunt res, ut linum, &
asphaltum,] & quandoque aggregatur de eis nu-
merus rerum plurimus, & plurimum causarum
putredinis humorum est. h. t. f.

aut propter multitudinem humoris
aut grossitudinem suam, aut uiscositatem sui.
Et causae multitudinis humorum & uiscosita-
tis, & grossitiei humorum sunt notae. Et [ince-
ptio] oppilationis est nota. Ergo quando fece-
runt oppilationem, accidit putredo propter euen-
tationis priuationem, & propter quum fuerint
suecedentes. t. f. [ ] motus in non sua hora
super repletionem, & nauseatiam patietatem.
Et balneationes similiter aut [ ] sol calidus, aut
sumere calefactionem super repletionem, & di-
missio cautela obseruationis digestionis in sto-
macho, & hepate, & succurrendi defectui si ac-
ciderit. m. [ ] propter calefactionem amborum, in
epithematibus, & uaporationibus & putredo qui-
dem quandoque est communis corpori, & qua-
doque est in membro propter debilitatem suam,
aut propter uehementiam caliditatis in ea extra-
neae, & suae acuitatis, aut doloris eius. & humor
recipiens putredinem aut est cholera. [ ] talis mo-
di, ut ab ea uapor egrediatur qui sit subtilis, tu-
mulus ualde, aut sanguis talis modi, ut euaporet
ab eo uapor subtilis, aut phlegma. [ ] talis modi,
ut illud, quod euaporat ab eo, sit uapor spissus, aut
melancholia. [ ] talis modi, ut illud, quod euapo-
rat ab ea, sit uapor fumosus, t. f. f.

[ ] puluerulentus & putredo quidem cho-
lera facit tertianam. t. f. f. [ ]
Et putredo sanguinis facit [ ] continuam, & pu-
tredo melancholiae facit quartanam, & quae cur-
runt cursu eius. & putredo phlegmatis simili-
ter ut multum, facit quotidianam, & quae cur-
runt cursu eius, & sanguis, locus est intra uenas. t.
f. f. [ ] Cholera autem & phle-
gma, & melancholia quandoque putrescunt in
tra uenas, & quandoque extra uenas, & quando
putrescunt extra uenas, si non est causa alia. ne-
que est putredo in apostemate intrinseco, quod
det cordi putredinem continuam, faciunt pec-
rinos quos diximus. u. [ ] Sed unicuique accidit
& eradicantur, quamuis phlegmatica non era-
dicetur, quin ibi sint reliquiae occultae. Et quan-
do putrescunt intra uenas, faciunt adhaeren-
tiam febris, & non eradicantur, neque est pro-
xima ei, quae eradicatur, immo est assidua, in se-

parabilis, sed ei est uehementia, per quam co-
gnoscitur paroxysmus, quae est ei. Et quando pu-
tredo est intrinseca, x [dominans] super uenas
omnes, aut super plurimum y [seis] quod sequi-
tur cor ex eis, non sunt forsitan additiones &
diminutiones apparentes. Quum autem est se-
cundum contrarium eius, apparent alteratio-
nes manifestae. Et febris putredinis quidem ex-
trinseca non eradicatur, & redit, nisi quoniam
materiei, quae putrescit, superuenit putredo in te-
pore paroxysmi, & [ ] finit seius humiditates, ex
quibus pendebat caliditas, & resoluuntur, & e-
grediuntur ex corpore, quoniam non sunt re-
tentae in uenis, ita ut prohibeat eas illud a com-
plemento resolutionis, & remanet cinereitas
eius, & ipsius terreitas, quae non sunt uehiculu[m]
febris, & caliditatis, sicut uidetur de dispositio-
ne cumulorum stercoreum paulatim, paulatim,
a. t. f. [ ] donec fiat cinis to-

tum: deinde non remanet caliditas. Et quando
non remanet in humore adusto per putredi-
nem, caliditas destruitur febris, quousque ag-
gregetur uice alia ad locum putredinis. Et iam
remanerit in ea reliquiae caliditatis ex putredi-
ne prima quamuis non remaneat materia, aut
propter intentionem causae primae putredinis
in materia prima, & inflammatur in materia
secunda secundum semitam putrefactionis.
Res ergo putredinis b [ ] resoluuntur [ ] secundum
inventionem caliditatis c [ ] non deficientis, pu-
trefacientis, & resoluentis, & facientis cinerem,
& pertranseuntis ad uicinum, donec d [ ] abscin-
dat terminum, & finiat materiam, & non inue-
niat uicinum aliud, & e [ ] remaneat febris expe-
ctans materiam aliam, & attrahat ad locum suum.
Quum autem putredo est intra uenas, tunc acci-
dit, ut sit resolutio completa difficilis, & [ ] non
resoluitur putredo per continuitatem quae est
in quibusdam uenis cum aliis, & putrescit om-
nis res, quae uicina est ei: deinde f [ ] resoluuntur [ ] ad
uicinum aliud. Et iterum illud, quod compre-
hensum est in uenis, est uehementioris h [ ] contri-
nuitatis ad cor, & iste quidem febris, quibus
sunt paroxysmi eradicationis & teporis, quan-
doque dimittunt ordinem suum propter di-
uersitatem materierum in multitudine, & pau-
citate, & grossitudine, & tenuitate, & propter
diuersitatem in eis in genere, ita ut permuten-
tur quadam materiae, & fiant de genere mate-
rici alterius, quae diuersificatur ab eis specie,
non in multitudine & paucitate, & tenuitate &
grossitie tantum, & quandoque fit ex malitia
regiminis aegri, aut propter debilitatem eius:
aut propter multitudinem sensus eius, & paro-
xysmi quidem, qui eradicantur, incipiunt secun-
dum plurimum cum horripilatione, aut frigo-
re aut rigore, & resoluuntur per sudorem. et
non incipiunt cum frigore aut horripilatione
secundum plurimum, nisi aut propter frigus
humoris aut propter t. f. f. [ ] quare humor

mordicat lacertos, aut propter profundationem
caliditatis ad interiora euntis. i. [ ] ad partem ma-
teriae: aut propter debilitatem uirtutis, aut pro-
pter frigus aeris, sicut contingit tempore hye-
mis, & illud, quod fit ex mordicatione calidi-
tatis, est dignius, ut proportionetur ad horripi-
lationem, quam ad frigus. Et plurimum quod

x B. communis
y. R. earum quae
uicinantur cor-
di, tunc.

z. B. finit

a. t. B. putredinis

b. B. periodica
procedit.

c. — B.

d. B. Alia litera
abscindatur cor-
lor, & consumit-
ur materia, &
non inueniatur.
e. B. remaneat
reliquiae febris
expectantes ma-
teriam aliam, quae
effundatur ad lo-
cum eius.

f. B. g. procedit
putredo propter
continuitatem
dam rei, quae est
in uenis, quae
dam alia.
g. B. procedit.
h. B. peruenit
nis.

i. t. B. Alia litera
ra-acuitate eius
k. a. uersus ma-
teriam eius.

accidit de eo, est ut sit sicut putatio acuti in omni membro. Verum resolutio materiei cum sudore est. quoniam caliditas putrefaciens resolut ut humiditatem, & remanet cineritas: quum ergo sit illa humiditas non obfessa in uenis, facilis sit expulsio eius per sudorem in poris Paroxysmi autem: [inseparabilis minuuntur, & non eradicantur per sudorem], neque incipiunt cum frigore, nisi propter debilitatem uirtutis, aut propter profundationem caloris innati: [tunc enim] in frigidatur extremitates, & illud est signum malum. & in quibusdam febribus componentur frigus, & horripilatio, quoniam materia, quae putrefit, est composita ex frigido, & mordacitate, & quandoque componuntur quaedam febres putredinis tali compositione, qua fiat in forma inseparabiles, & illud est verbi gratia, quando incipit humor putrefieri in loco, & quum superuenerit ei putredo, consumitur ab ea; deinde incipit humor de genere eius, aut non de genere eius putrefieri, tunc obuiat paroxysmus secundus temporis eradicationis paroxysmi primi, deinde continuatur res ita. & quandoque componuntur febres putredinis modis aliis compositionis, quos distinguam in capitalis suis. Et paroxysmi quidem febrium prolongantur quandoque; & abbreviantur. [¶] Prolongatio eorum est [¶] ergo, aut propter grossitudinem materiae, [¶] & [¶] iustitiam eius, [¶] & [¶] multitudinem eius, aut ipsius quietem, aut propter debilitatem sensus, aut propter spissitudinem pororum. quare non resoluitur humor. & eorum abbreviatio est propter contraria eorum. Et paroxysmi iterum festinant, & tardantur, & tarditas eorum est, aut propterea quia eorum materia est pauca, aut tardi motus ad minorem putredinis propter grossitatem suam, & hoc quidem est sicut materia quartana, & uelocitas eorum est, quoniam ipsa est multa, sicut phlegma, nisi sit vitreum, quoniam paroxysmi eius quandoque tardantur, aut subtilis, sicut cholera. Et deteriores quidem febres sunt inseparabiles, in quibus putredo est intra venas. Deinde ille quae eradicantur, in quibus est putredo in toto corpore, aut in partibus cordis. Et parum quidem accidit senibus febris valde accensa, propter frigus complexionis eorum, & paucitatem carnis ipsorum. Pulsus uero dispositiones diuersificantur in febribus putredinis, secundum diuersitatem earum in generibus suis: & secundum diuersitatem speciei unius earum in vehementia, & debilitate, & in fortitudine accidentium, & debilitate eorum. Et quandoque accidit ei durities, aut propter apostema calidum uehementis extensionis: aut propter apostema calidum in membro: [¶]

duro, aut propter uehementiam siccitatis, aut quum dominatur frigus in principis. Et quandoque fit lenis propter materiam lenem phlegmaticam, & sanguineam, & propterea quod apostema est in membro leni, sicut illud quod est in hepate, & peripneumonia & lethargia, aut propter humoresitatem, quam expectatur, quando uult, ut sudet. Et pulsus quidem in principio paroxysmorum est debilis, coarctatus propter aduentum uirtutis super

materiam, & occupationem eius in mundando & euentando.

ANNOTATIONES.

Quae uiuant omnia, sicut per innatum calorem uiuant, ita eiusmodi calor innatus quodam humido nutritur, conseruaturque. Quare corruptio uel calore uel naturali humido, corrumpi & uitam necesse est: sicut per eorum conseruationem seruatur. Corruptio uel res quae a contrario, non a simili: quum uero innatus calor a frigidityte, & humor a siccitate corrumpitur, proprie per accidens tamen, quia innatus calor extraneus calor aduersatur, & innatus humido extranea humiditas, corrumpi innatum calidum & humidum non a frigidityte solum & siccitate, sed etiam a caliditate & humiditate euenit. Priorem illam, quae a frigidityte & siccitate fit, corruptionem rebus minus sim omnibus, quae in saeculo hac sunt regione, natura instituto per atatis decursum accidere uidemus. nempe & saxa quoque ipsa, quum calore quadam, tametsi inbecillius, & innato humido, philosophorum testimonio conseruentur, feruenturque, atque tandem ingravescente, refrigerato eum calore & exsiccatore humore corrumpuntur uide et eiusmodi corruptio naturalis solet nuncupari. Posterior uero non omnibus, aequè accidit, sed multis, proptereaque, naturalis nomen non meretur. Hec quum ita se habeant, constare existimamus, cur putredinem Arist. 4. meteor. corruptionem esse quandam dicit in unoquoque humido, proprie & secundum naturam caliditatis ab externo calore. Nempe, quia hac quam putredinem uocamus, corruptio non extrema est, sed uia ad extremam, ad mortem uide in et ipsam, corruptionem quamdam philosophus dixit. Per proprium uero calorem in unoquoque humido, innatum singulis rebus calorem una cum conuato eius pabulo, & humido intellexit. De effectrice dumtaxat huius putredinis causa uidetur res obfcurior. quum enim sicut dicebamus, calori frigiditytas per se, & calor per accidens aduersetur, uidetur tamen philosophus uia dumtaxat ex contrariis causis, calorem, s. extraneum assignare, quae per accidens est, omisa propria. Verum quamuis in ipsa putredinis ratione de calore dumtaxat meminerit, statim tamen etiam de frigidityte uerba facit, putrefacti, ostendens, communem esse & frigiditytis propriae & caliditatis aliena passionem. De siccitate uero propterea non meminit, quod eiusmodi corruptio non solet putrefactionis, sed tabis potius nomine nuncupari: sicut & eiusdem calidi humidi a superfluo humore corruptio suffocatio potius, quam putrefactio dui debet. Quumobrem, quum de putrefactionis causis hoc ab Arist. habeamus: ac diu potissimum effectrice putredinis sint causa calor ambiens, et frigiditytas propria, uidetur proxima eius causa semper esse propria frigiditytas, quum corrupto calore augeri frigiditytem necesse sit: nisi forte frigiditytem putrefactionis potius effectum dixeris, quam causam, de qua re non est, ut hoc loco susius disseramus: superestque, propterea, ueluti communis putredinis omnis causa, extranea ipsa caliditas, quare & passim legere est in Galeni, & aliorum libris effectricem putredinis causam extraneum calorem esse. ut 3. in 3. aul. morb. & 1. de diff. feb. & saepe alibi uidere est. Quum ergo calor praeter naturam putredinis in uniuersum sit author, putrefacti cre aptiora ea sunt, quae humidiora, magis uero etiam, quae humiditati conuatum calorem habent, id quod et Arist. 4. meteor. & Gal. saepe testatum reliquit. sicca enim alioqui, & frigida non facile a putrido eo calore superantur. Constet ergo quantum nostri corporis humores sint, ut putredinem admittant, parati, qui actu et humidi & calidi sunt, de qua re hic agitur. Ceterum si extraneus calor putredinis rerum causa est, uidentem, rogabit quispiam, id caloris genus

AVIC. Tom. 2. B 2 nostrum

Text. 3.

com. 1. cap. 9.

nostrum corpus subit? Sane discrepant hic inter se docti. Alij non ab alia causa putredinem & extraneum hunc calorem gigni in corporibus putant, quam ob prohibitam innati caloris transpirationem. quum enim ea ignis & calor sit natura, ut contrahat, nisi perpetuo diffletur, id quod uidere quotidie est, & testatur Gal. libro de caus. morb. nepe, si accensos carbonem soli lo quopiam operculo obtegat, extingui uides: idem tamen cineribus aperti igniti seruantur. quum, inquam, hec caloris sit natura, nunquam in animalibus putrescere quidpiam existimant, nisi ob prohibitam huiusce caloris distillationem. alij uero & ex putrido ambiente aere, & ex putridis & corruptis paratis alimentis putridum hunc calorem gigni arbitrantur. Verum, et si prohibita perspiratio putredinis potissima causa est, non una tamen ea & perpetua est. Videmus prauis et corruptis facilibus sumptis cibis, etiam paucis, putredinem concipi, uitari uero hanc eorum abstinentia, quum corpus eque sit patens, & distillabile. Obseruare praeterea est solo putridi uel pestilentis aeris inspiratu, putredine, quum totum corpus liberè diffletur, animalia corripit. Quamobrem non probandi uidentur, qui impediant transpirationem unam putredinis causam faciunt. & iure auctor noster praeter prohibitam distillationem, ciborum quoque prauitatem, aeris putridi inspiratum, et alia plura adiecit, nihil a Gal. variat. Quod si obiciat quispiam, non esse ergo febres omnes putridas ex obstructione. Gratis admittimus, sepe. n. pestilentes febres absque obstructione fuisse solo putridi spiritus inspiratu, ut ex Gale, legere est. 1. de diff. feb. Et si uero copiose totum hoc de putredinis causis negotium hic auctor noster prosequitur, tu tamen uide & Gal. 1. de diff. febr. 2. de alim. fac. & libro de cibis boni & mali succi.

cap. 4.
cap. 4. cap. 2.
cap. 8.

Et putredo quidem cholera facit tertianam & c. Supponit ex putredine febrem fieri, id quod & Gal. & ceteri ferè omnes sentiunt. Fuit tamen & de hac re controuersia, ut Trallianus lib. 1. memoria tradidit. Existimantur namque alij febrem in uniuersum nunquam a putredine concitari: nempe, quod humores in uenis exardeant, non autem putrescant. Verum, quum frequenter ita corrumpantur, & a naturali statu decedant, ut nutriendo corpori non amplius sint idonei, putridum etiam calorem suscipiunt: unde et febris ex putredine concitatur. Ceterum ambigunt hoc in loco docti de febrium circuitibus, quid in causa sit ut ex bile tertiani, ex pituita quotidiani, & ex atro humore quartani circuitus fiant. Atque, quum alij alia sentiant, magnum uideatur inter medicos, esse dissidium hac de re. Paucis tamè, nos sicuti eorum sententia libenter subscribimus, qui id innate cuidam humorum naturae ascribunt, id quod auctor noster infra tract. 3. confirmare uidetur, unicuique humori scribens periodum inesse, quae sibi conuenit, ita cetera omnia propositam questionem non dissolvere certò scimus. Ad hunc modum setum in utero ad certum usque tempus seruari, & rerum tandem omnium generationem fieri, obseruare quotidie est. Agunt de proposita questione Gal. 2. de diff. feb. & Auer. 1. Coll. & Alex. Aphrod. 2. problem. Assentiuntur nobis duo nostrae tempestatis clarissimi uiri Paternus & Fernellius.

cap. 17. & 29.
cap. ultim.
Probl. 10.

Cholera autem & phlegma & melancholia quandoque & c. Humores qui febrem faciunt, si intra uasa putrescant, continuam febrem, si extra uasa, intermittentem facere, non uno loco Gal. scriptum reliquit. Hunc sequitur auctor noster, & quotquot fere post Galenum fuisse. Ceterum de intermittenti, & continuarum febrium differentia, fuit alia quidem discordia, & nunc quoque renouata est eadem de re a maximis quibusdam uiris in medium questio. Alij ergo, ut Trallianus lib. 1. scriptum reliquit, continuas ab intermittentiibus nihil prorsus loci, sed quantitatis & qualitatis tantum ratione differre existimant. nempe si multa,

& crassa materia sit intra uasa, continuas, quod extra uasa emitti non possit: contra uero intermittentes, ubi tenuior materia est, quae ut in extimam cutem feratur, magis idonea est. Alij uero differre etiam loco putant, quod Gal. & ceteri. Sed hi rursus inter sese discrepantes. Alij si in amplioribus uenis sit putredo, continuas: si in angustioribus, intermittentes oriri arbitrantur: quod sensisse Alexander Aphrod. uidetur 1. problem. Alij si intra uenas & arterias humores putrescant, continuas: si extra, & in corporis carnosissimis partibus, interpollatas fieri existimant, quod et Galenus & Auicennas & alij fere omnes. Recentiores tamen rursus aliqui de continuis quidem conueniunt, sed de intermittentiis dissentiant: putantque, harum omnium originem in prima esse corporis regione, circum praecordia, uentriculum, diaphragma, iecoris caua, lienem, pancreas, omentum, aut mesenterium. Profecto in tanto dissensu, quid sentiendum sit difficile est, ut quis statuat. sicuti tamen probanda non uidetur eorum sententia: qui solam cum quantitate qualitatem materiae, febres uariare opinantur, ut uel continuas sint, uel interpollatas (alioquin. n. & minus frequentes pituitosae sunt continuas febres, quae tamen a crassiori sit & copiosiori in torpore materia, & multò etiam rariores continuas sunt quartanae, quarum tamen materia crassior est, quam biliosa, id quod horum placitum euerit. Ita fortasse cetera deinceps opiniones suscipi omnes possunt. Neque a uero abesse uidetur, quod de maioribus & minoribus uasis ab Alexandro scribitur. Namque, si in maiores uenas & arterias putrescat materia, quis ambigat, quin per continuam earum in totum corpus seriem putredo communicetur, & continuas febres ad summam usque putredinis solutionem fiant? Quae uero in minoribus putrescit uasis, sicuti ex angustioribus illis in maiora tam facile potest regredi: ita & quia in minori copia materia est, breuiorem accessionem ut faciat, necesse erit. Ita uero & Galeni sententia, quod, si intra uasa humores putrescant, continuas, si extra, intermittentes fiant, non caret ratione. Videturque, id nobis rigoris, horrores uel illius insulti adeo confirmari, ut super uacaneum sit dissimulare id, aut refellere. Illud uero, quod recentiores sentiunt, quod putredinis locus ad uentrem & ipsa hypochondria sit, sicuti non raro etiam in continuis febribus enuere existimamus, ita non est a Galeno prorsus ignoratum, quum is & 1. ad Glauc. et non semel alibi, pituitosas febres ex uentriculo, quartanas ex liene, tertianas ex iecore consilium testatum reliquit. Verum hoc non in interpollatis tantum est febribus, sed etiam in continuis: ut neque absolute statui ab his possit, hypochondria & inferiorem uentrem intermittenti putredinis esse locum. Videtur ergo nobis, (ut in paucis rem contrahamus) recte oēs de intermittenti et continuarum febrium differentia ex loco arbitriari: sed non perpetuo tamen id esse, quod singuli asserunt.

Probl. 83.

Sermo uniuersalis de signis febrium putredinis.

Cap.

Significant febres putredinis aduentus causarum antecedentium eas: et proprie quando non est in eis causa primitiua. Et pulsus, et anhelitus, [cuius] constrictio est uelox, quoniam necessitas est ad mundificationem uehemens ualde. Et est caliditas mordicativa, non suauis, sicut est caliditas ephemeræ febris. Et plurimum quidem febrium putredinis antecedit almeliletu, et almeliletu quidem est dispositio, cui admiscetur caliditas, non perueniens ad hoc ut sit febris, et associatur ei lassitudo, et

et pigritia, et halices, et saltus, et commotio somni, et uigiliae, et constrictio anhelitus, et tensio

b. f. B. Alia lient
& fractio mentis
brorum.

ANNOTATIONES.

& tensio venarum, & hypochondriorum, & dolor capitis, & pulsatio capitis, quum ergo prolongatur, facit cadere in febres putredinis, & facit accidere debilitatem, & citrinitatem coloris. Et quandoque associatur almeliletu antecedenti febres multitudo supfluitatis, & mucus, & nausea, & urina plurima, & egestio plurima putrida, & grauitas capitis, & c. [excitatio.] & accidit frequentia in pulsu, non a causa extrinseca, sicut ex labore, aut ira, aut aliis. Quum ergo acciderit in eo coarctatio, tunc iam uenit paroxysmus: & coarctatio quidem est submersio pulsus, & paruitas diuersa in quo accidit pulsationes magne fortes, & non est uelocitas eius fortis. Sed diuersitas in principio, & in augmento est ex proprietatibus significantibus [putredinem: quamuis non apparet in tertiana plurima apertione propter leuitatem materiei, & de signis quidem, quod febris sit putrida, est euacuatio periodi primæ [sudoris, & humectationis], ephemera enim est & contrario illius: licet in initio sit in tertiana propter leuitatem prædictam ut sit similis ephemeræ, quæ tamē ephemera non pmuratur ad putredinem. Et [quod fuerit] augmentum eius non permissum, non proportionatum, non simile, & prolixitas augmenti iterum significat, quod ipsa est putrida, & additio pulsus in magnitudine secundum processionem significat augmentum. Amplius aut est interpollata incipiens cum rigore, aut horripilatione, & c. [dimittitur] secundum plurimum cum sudore & humorositate, & c. [resoluitur cum paroxysmis:] aut est inseparabilis cum tempore [pro] [non] similis ephemeræ in urina, & pulsu, & complemento mundificationis, & quiete accidentium, & c. [plurimum quidem putridæ] sunt accidentia plurima ex siti, & dolore capitis, & nigredine linguæ, & proprie apud statum, & multiplicatio inquietudo ex angustia, & agitatione uehementi, quam facit pugna materiei & uirtutis, quandoque enim eleuatur materia, & quandoque confurgit uirtus. Er pulsus similiter quandoque tendit ad magnitudinem, & fortitudinem, & quandoque ad paruitatem, & coarctationem. Durities autem sit quandoque, & non oportet semper, ut sit, nisi cum febre apostema durum, in quocunque membro sit, aut apostema in membro duro quamuis non sit durum: aut iam acciderit potus aquæ frigida, aut aliquid aliud de illis, quæ indurât pulsum, de illis, quæ dicuntur in libro pulsum. Diuersitas autem in principio, & augmento est ex proprietatibus febres putridæ, & de significationibus eius fortibus, quamuis non appareat in tertiana plurimum, propter leuitatem materiei & dum non sit pulsus fortis, & non sit uelox velocitate prædicta, tunc febris adhuc est ephemera, & non permittitur ad putredinem. Et est urina in principio indigesta, aut parū digesta, & fortasse est acuta. Et ictus, quod a febribus acutis [interficientibus] raro fit euasio, nisi cum uariatur febris post quietem apostematis in pleu recti, & similibus, tunc scias quod de materia remanfit aliquid, & quod materia [declinat] ad locum, ubi apparet dolor.

Aemulatur Gal. 1. de diff. feb. Est tamen hic dubitatio, quum ait, [Et dum non sit pulsus fortis & c.] nempe pulsus, ubi uehementis non sit, ephemera in initium facit. At nonne in ephemeris fortiores sunt pulsus quam in putridis? Profecto res ita habet: propterea quod uerba hæc aliqui affirmatiue legunt. [Et dum sit pulsus fortis & c.] quia tamen etiam multi eodis negationem addunt, fortasse ita est hic locus intelligendus: Putridarum febrium pulsus inaequales sunt: atque hoc earum proprium est in initium: inaequales inquam, & in una & in pluribus pulsationibus. et in eodem accessione tempore, & in pluribus. Atque, quum initio accessio-num, contrahente se se natura pulsus parui fiant, cum his tamen paruis pulsibus, dum natura materiei presentia aggrauata ipsam resugit, nititurque, quod noxiū est propellere, accidunt uehementiores quandoque pulsationes, id quod testatur Gal. lib. de pulsib. ad Tyron. quandoque etiam pulsus in eadem pugna celeres, quandoque tardi sunt: neque enim alioqui potest inter pugnam eadem uel uirtutis uel materie esse uolentia, sed hoc quidem impetu natura preuulerit, illo uero cedit. At quum eiusmodi inaequales pulsus in putridis febribus eueniunt, tales in ephemeris non accidunt. propterea ergo, ubi fortes pulsus non fiant, hoc est, ubi cum imbecillis non admiscantur fortes, neque ueloces sunt uelocitate prædicta, inaequalis & magna, tunc febris adhuc diuersa est. Contra uero, ubi & in uehementia & in uelocitate inaequalis est, iam putrida incipit febris. Hæc fortasse author noster proposuit uerbis intellexit.

De signis inseparabilibus.

Cap. 3.

IN continua est diuersitas pulsus, quæ est secunda dum febrem apparens valde: & est in plurimo eius non habens ordinem, neque pondus: Erpersecerat febris, & non separatur post vigintiquatuor horas. Et non associatur ei, quod diximus de dispositionibus [radicabili] ex antecessione rigoris, & aliis, & de illis, quæ significant eam, est eius assiduitas, & uehementia diuersitatis dispositionis eius apud augmentum: minuitur enim quandoque, & augeatur uice alia.

ANNOTATIONES.

Eadem ferè Gal. 1. ad Glau. Sed licet hoc in loco ambigere. Ait author continuis non accidere rigores, id, quod etiam Galenus loco iam citato. At contra tamen continuas non solum a rigore uel horrore incipere, sed etiam in eorum decursu, eadem symptomata accidere, licet quotidie obseruare. Verum patet. Continuas, si initio continuas inuadunt, conuulsum uel rigorem uel horrorem, & frigoris non habent, sed fortasse, quum primo sint intermittentes, in continuas degenerant. aut eum si horum symptomatum quid in his accidat, id in semitertianis est, ut Trallian lib. 1. in quibus sanè, tamen si febris continuo affligit, non una tamen est febris, sed composita ex pituitosa continua, & tertiana intermittente: ac rigor ob tertianam est intermittentem, non alia ratione. Quandoque in continuis febribus critici rigores inuadere certum est, natura tamen uelox materiam noxiā extra uenas propellente, a quibus etiam febres solui Hippocr. testatur. At non criticum rigorem intelligunt Galenus & author noster, quum intermittentes a continuis per rigores distinguunt, sed eos qui cum morbo inuadunt.

AVIC. Tom. 2.

B 3

De

c. n. tebegi.

d. B. febrem putridam.

e. B. a sudore & ab humectatione uorida.

f. B. Alia licet, dum non permittatur ad putredinem licet sit in principio febris tertianæ, propter leuitatem eius prædictam.

g. — B. h. B. dimittens. i. a. procedens periodice cum paroxysmis suis. k. f. h. aut sine tempore.

l. n. cum plurimis, quidem putridam.

† Alij legunt affirmat, & dum & non sit, & c.

m. — B. n. n. remane. o. n. Alia licet, remanferit.

p. B. iam declinat.

De rebus, in quibus differunt febres putredinis, & in quibus communicant.

Cap. 4.

Febbris, quæ est propter putredinem cholerae motus est tertianus; siue sit motus principij paroxysmi, aut principij vehementie, nisi species eius, quæ dicitur adusta, cuius motus est occultus valde, & est sicut inseparabilis conclusa, & tertiana quidem pura est acuta propter subtilitatem materiei, & eius caliditas est magna, mordicativa, propter fortitudinem cholerae: sed est salutifera, propterea quod cholera est levis super naturam, & quoniam ipsa facit quietem. Tertiana verò non pura est longioris spatij, quam pura. Et pura quidem raro pertransit septem periodos, nisi ab errore. Continua quandoque consumitur in hebdomada, & illa quæ est ex putredine sanguinis, est continua, inseparabilis: & eius calor est plurimus, communis, cum lenitate, non cum mordicatione cholerae; & quandoque pervenit ad statum in quatuor diebus, phlegmatica autem accessione faciens, omni die est lenis caliditatis per comparationem ad cholicam: [ ] longa propter viscositatem materiei, & frigus eius, & multitudinem eius: & est magni timoris, quoniam habet paruum spatium [ ] interpolationis, & quietis, & quoniam ipsa associatur corruptioni & debilitati in ore stomachi: [ ] quæ non excusatur: & illud est de illis, quæ attrahunt accidentia mala ex syncope, & pulsus cordis, & casu appetitus. Et quæ de ea est inseparabilis, est res magis similis hecticae, si non esset lenitas pulsus: quoniam quandoque fiat durus etiam. Et quantum est minus pura, est minoris, & brevioris paroxysmi, nisi declinet cum parvitate suæ puritatis ad melancholiã. Quartana autem est non acuta propter frigus materiei, longa propter illud, & fortasse extenditur, quæ de ea pura est anno uno, & non pura est brevioris spatij: iterum in ea non est timor, quoniam quietem facit in spatio longo, & quoniam ipsa non est talis acuitatis, quam sequantur accidentia vehementia. Et quartana quidem, & tertiana assidua; & interpolata consumuntur per vomitum, & solutionem ventris, aut sudorem, aut provocacionem urinæ. Incensiva autem consumitur per huiusmodi, & fluxum sanguinis narium, & scias, quod principium prolongatur in tertiana, & status in conclusa, & declinatio in incensiva, & status & declinatio in continua, & status & declinatio in quotidiana, quis raro invenitur quartana continua, & quotidiana integræ eradicationis. Et febres, quando non curantur secundum quod oportet, & proprie apostemose convertuntur ad arefactionem, & proprie in febribus acutis, in quibus oportet ut patientes eas, cibentur, & non cibantur propter intentionem, ut perveniat natura super materiam, aut oportet ut detur in potu aqua frigida, & non datur in potu propter intentionem, ut non fiat cruda, & non succurritur cum extinctione alia. Quoniam si fuerit alia intentio, quam dicturi sumus in cibatione, & dando in potu aquam frigidam, fortior duarum intentionum predictarum, præmittatur super eas ambas, & dimittatur observatio illarum duarum.

a. t. 8. etiam est.

b. 8. eradicationis & repositus.
c. 8. a. aqua.

ANNOTATIONES.

Febria quæ est &c.] Cur febrium ex bile tertianarius sit, motus, pituitosorum quotidianus, melancholicarum quartanarius, ambigunt docti. nos quid sentiamus, supra explicuimus. Quamvis verò suum circuitum unusquisque humor (excepto sanguine) habeat: nullum tamen quandoque circuitus uestigium apparet, veluti in biliosa febre, quæ causus nuncupatur. Unum subdit hoc loco author, quod Hipp. 1. vulgar. morb. sect. 3. tertianam esse salutiferam. id est Gal. 4. aphor. 4. alibi. Contra tamen nonnulli tertianam puram, non salubrem sed lethalem omnino existimant, ubi a sincera sit bile, aut nempe, quum bilis pura vehementis sit caliditatis, quæ aliena re non refrangitur: accidentia ab ea ita saeva accidere, ut æger accidentium sui et morbi magnitudine illico deficiat. Sed paucis. certum est, bilis, si syncera putrescat, non levia symptomata succedere: quoties enim intercurrentibus, tertianis videre est & gravissimos capitis, dorsus, ventriculi dolores, & deliria etiam quandoque? Sed eiusmodi symptomata, quum ob bilis tenuitatem cito desinant, transactaque accessione, quæ raro duodecim equi nocturnas horas pertransit, quum quietis spatium satis prolixum habeat hæc febris, quo vires reparantur, non tam facile hominem necat, ut hi aiunt. quin causus & tertiana continua, quæ ex bile, quibuscum continua ferè & vehementissima sunt symptomata, non tam cito interimit. ac non negamus certè permixtos bili alios esse humores: verum quod putrescit & febrim facit, sola est bilis, non etiam alij humores. alioqui profectò nulla sincera febris ex humoribus futura esset.

Text. 8.
Aphor. 43.

De significationibus accidentium febrium. Cap. 5.

Scias, quæ acceptio significationum febrium est ex regimine antecedente, & quomodo fuit; & ex dispositionibus, & accidentibus presentibus, a. t. [ ] & ex regionibus, & temporibus, & ex ætate, & complexionibus, & ex pulsu, & urina, & vomitu, & egestionibus, & fluxu sanguinis narium, & ex dispositione febris in rigore, & sudore, & qualitate caliditatis, & ex paroxysmis, & ex dispositione appetitus, & sitis, & ex dispositione anhelitus, & ex coniunctione, & inquietudine, & aliis. Febribus, nam sunt accidentia ex quibus significantur dispositiones earum: de quibus sunt accidentia significantia magnitudinem earum, & ipsarum parvitatem, sicut qualitas caliditatis, & quæritas ipsius. Et de ea est, quæ est mordicativa vehementer, ex quo prius inuadit usque ad finem suum. Et de ea est, quæ mordicat in primis, deinde minuitur propter resolutionem materiei, & lenitur. Et de eis sunt, quarum caliditas est humida. Et de eis, quarum caliditas est sicca, & sunt accidentia, quæ significant genus earum sicut accidentia propria cum tertiana, sicut principium paroxysmi cum punctione, & horripilatione, & mordicatione caliditatis in eo. Et accidentia significantia malitiam earum sunt, sicut inquietudo, & alienatio, & vigilia. Et accidentia significantia digestionem, & indigestionem sicut illud, quod dicemus de dispositionibus urinae. Et accidentia, quæ significant crislum, quæ dicemus. Et accidentia significantia sospitatem, & contrarium eius, & dicemus omnia illa. Et formæ insunt iudicia plurima, sicut ille, cuius convertitur color

a. t. 8. ex eis
dicemus.

color ad plumbeitatem ex albedine, & viriditate, & significat frigiditatem humorum, & paucitatem caloris innati: aut [excitationem,] & inflationem, sicut accidit ei, cuius febris causa est satietas nauseativa, & sicut velocitas determinationis faciei, & tormentitas eius, & tenuitas nasi, & significant aut vehementiam caliditatis, aut subtilitatem humoris, aut velocitatem resolutionis eorum propter amplitudinem pororum, & motus in seipsis, & exitus eorum a consuetudine, aut eaius eorum habent significationes, & res de illis quas dicemus, & accidentium febrium, quaedam sunt, quorum hora est hora status, sicut alienatio, & commotio mentis, propter inflammationem capitis, & de illis sunt, quorum hora est principium, sicut horripilatio, & frigus, & sicut profunditas somni, quae consequitur plurimum principium febrium, propter debilitatem cerebri, & declinationem caliditatis ad interiora corporis, ubi est materia, & multitudinem vaporum eleuatorum ab ea propter commotionem incipientem in corpore, vique quod resoluat eos inflammatio, & adiuuat illud frigus cerebri in seipso & frigus humoris, qui vult putrefieri, & calefit, & res, ex quibus scitur dispositio febris, & ex qua specie sit, sunt dispositio febris in acuitate sua, & sua leuitate, & dispositio febris in hoc quod ipsa accidit causis primitiuis, & [antecedentibus, secundum conditionem predictam. Et dispositio febris in adherentia sua, & eradicatione, & tepore suo, & dispositio febris in [acuitate] sua cum rigore, & frigore, & horripilatione, aut eius contrario & quod est ex eo, & dispositio febris in dimissione sua cum sudore plurimo, aut paucio, aut dispositio praeterita regiminis, & aetas, & forma, & tempus, & ars, & dispositio pullus, & vrinae.

A N N O T A T I O N E S.

Morbis omnium nota, sicut alias admonimus, ex causis & effectibus, non aliunde petuntur. Ita & in febribus, tum ex iis, quae praecedunt, tum ex effectibus, petenda indicia sunt: quibus earum & speciem noscimus & differentias. Si causa, quae praecedere solet, fuerint, ut bilem copiosam gignerent [intelliguntur], in his non extrinseca solum, ut nullus ratio & aer, sed & intrinseca, temperamentum & aetas de biliosa febre suspicandum est. Effectus vero accidentia sunt corporis omnia, quae si perpendas, moris & febris speciem & differentias, haec sunt actiones, affectus corporis sensibiles, excreta & retenta: quae omnia conferre inuicem diligenter oportet. alia uero ex his pathognomonica sunt, passionem significancia: alia assidentia, alia subsequencia, quae & indicatoria dicuntur, tum longitudinis & breuitatis, tum salutis & mortis. Ad hos fontes referre licet facillime, quae hic copiose author noster de febrium significationibus scribit.

Sermo de rigore, & frigore, & horripilatione, & fractione. Cap. 6.

Horripilatio est dispositio, in qua inuenit corpus diuersitatem in frigore, & puitione in cute, & lacertis, & antecedit eam pigritia, & fractio, & quasi fractio est maneries eius. Frigus autem est, ut sentiat in membris suis, &

dorsis lacertorum suorum frigus puri. Rigor vero, est, ut non possit continere membra sua ex commotione, & tremore eueniente in eis, & moribus inuoluntariis, & fortasse est frigus forte, & non sit rigor fortis, sicut in febribus phlegmaticis, & quartana. Et de causis vehementer rigoris est vehementia virtutis expulsiue in lacertis: & propter illud quanto est causa rigoris [vis] seosior, [est] rigor vehementior, & sanguis submergitur cum rigore ad interiora. Et scias, quod humor frigidus est quietus, quem iam consumit membrum in quo est, & quiescit passio eius ab eo, quare non sentit frigus eius. Quum ergo mouetur, & spargitur sparsione plurima, aut pauca propter aliquam causam, scilicet propter caliditatem separantem, aut aliud, paritur ab eo membrum, quod erat non occurrens ei, & sentit frigus eius propter causam complexio nis diuersae. Tu quidem sciisti hoc in radicibus vniuersalibus scientiae medicinae, & multoties quidem accidit a phlegmate vitreo sparsio in corpore, rigor, non perducens ad febrem. Et quandoque sunt ei periodi, & non est fortitudo eius fortitudo rigoris perducens ad febrem. Et materia, quae facit lassitudinem per paucitatem suam, facit rigorem per suam multitudinem, antequam putrefiat: nam si non putrefcit, non perducit ad febrem. Et quandoque accidit frigus, & rigor propter submersionem caloris in corpore causa cibi, & quae sunt ei similia. Et rigor, & frigus antecedunt febres, quoniam humor crudus effunditur ad lacertos in primis, & nocet frigore suo per comparisonem ad lacertos, deinde quum incipit putrefieri, incipit calefieri. Et quandoque antecedit rigor febres propter mordicationem humoris, & fortitudinem virtutis expulsiuae, quae est in lacertis, sicut excutitur homo ex effusione aquae calidae valde super cutem, & proprie quum est falsus. Et fortasse sit nocumentum eius quod mordicat, causa ut refugiat calor innatus ad interiora, & dominetur frigus: quare sit cum mordicatione caloris frigus, quasi frigus [dominetur], & mordicatio [quidem caloris est apud panniculum regentem interioris.] Et quandoque accidit rigor propterea, quia refugit calor ad interiora, sicut fit in apostematibus intrinsecis. Et quandoque significat rigor, & horripilatio sanitatem in febribus inseparabilibus, quoniam significant, quod materia expellitur ex uenis, & egreditur. verum quando non est cum digestionem, & in hora critica, & non sequitur eam leuitas, est significatio, quod expulsiue illius quantitatis non est, quoniam virtus est vincens, immo quoniam materia multa, expellitur propter multitudinem suam. Et de rigore est, qui significat mortem: [est] ille, quem sequitur debilitas virtutis, & caliditas caloris innati, & siccitas. [Horripilatio uero fit ex causis paucioribus causis rigoris, & commotio animae, & periodi] indicat periodum. & scinum quidem febres sunt sepultae. Et quandoque est causa in longitudine febris grossitudo in uisceribus quare resupinetur febriens, et extendat pedes suos, & tangantur uiscera sua. Et quandoque denigratur lingua febrientis cum alienatione febris, tunc febris eius est sepulta.

AVIC. Tom. 2. B 4 Et

a B. Alia licera mordacior.

b a. ambiens ex triuice.

c b. calidi & apud panniculos interiores.

d B. sicut ille qui sequitur debilitatem vi uis, & calidum caloris innati, & siccitatem.

e B. vel excitatio aldehys, & alduar.

Et quandoque associatur febrī paralyſis: ergo curetur febris in primis, & de eis, quę conueniunt illis, eſt ſyrupus acetofus permittus cum geleniabin, & aqua cicecis cum oleo, ſi tolerat febris. Et ratio capitis eſt ex eis, quę inſpiffant cutem eius, quare reuertuntur uapores, & fit fortis febris.

ANNOTATIONES.

Cap. 5. Quid horror, rigor, frigus ſint, & a quibus cauſis fiat, fuſiſſime Galenus 2. de ſymptom. cauſ. & lib. de trem. palpit. & c. ex quibus locis deſumpta hæc ſunt. Caterum de rigoris ipſius cauſis non una eſt dubitatio. Ac primum au-
Cap. 6. & 7. thor libri de flatibus, de horrore agens, qui febrē antece-
dit (uidetur autem rigorem per horroris nomen intelligere)
ſtatū aut ex iſis, quę eduntur & bibuntur excitari, & per
uniuerſum corpus permeantes ſanguine plenas partes frige-
facere; frigefactis q̄, his locis, unde fontes ſanguinis, &
uniuerſo ſanguine frigefacto totum corpus horrere fieri uer-
rō horrores maiores, quanto impetu multitudinis & frigi-
oris ipſi ſtatū præcellerint. atque ita in ſtatū & frigida-
tem rigoris cauſam reſert. Perum huic author librorum de
morbis, partim conſentit, partim eſt diſſentit. neque enim ex
flatibus, ſed ex bile et pituita horrores & rigores (qui ſola
diſſerentia ſecundum magis & minus diſſerunt (eſt enim hor-
ror debiliſſimus rigor) ſequi exiſtimat. permiſeri autem
ſanguini aut pituitæ & bilem: atque ex his ſanguine re-
frigerari magis etiam ſi ſola pituita permixta fuerit. Frige-
ſcente uerō ſanguine frigefcere neceſſario et totum corpus,
& hunc rigorem eſſe. ſuccedere autem rigori dicit conſuſ-
ſionem corporis, uehementiori uehementiorem. Ita ergo con-
ueniunt quidem hi, quod uterque rigorem & horrorem ex
perfrigeratione eſſe putat. diſſerunt tamen, quod alter ex
flatibus, alter ex humoribus fieri eum arbitrat. At Gal.
quamuis id pro certo habeat, quod rigor perfrigeratio ſit
Cap. 6. quedam, ſubita ſc̄ uniuerſim facta in lib. de tremore &
palpit. nempe impediri innatum calorem putat, & propte-
rea dum ſeſe colligit, ut ea quę ipſius tranſitum impediunt,
propellat, externas corporis partes refrigerari, animali uir-
tute, una cum ſanguine in profundum comitante ut 2. de
Cap. 50. ſympt. cauſ. idem ait, unde & totum corpus concuti ac ri-
gor fieri accidit: non tamen iſis aſſentitur, qui ſemper ex fri-
gidityte fieri ipſum putant, id quod & iam citati ſcripto-
res & Ariſt. ſect. probl. 8. quin etiam ex acrimonia & calo-
re rigorem accidere arbitrat, & in iam citatis locis ſu-
ſius confirmat. Sunt tamen hic alia rursus controuerſia.
Suppoſito. n. quod ab humoribus & calidis & frigidis ri-
gor concitetur, queritur, a quam cauſa maior fiat, cali-
da, an frigida. Rurſum uero quum rigorem hætenus con-
ſtet & ex flatibus & humoribus fieri, quaſtio eſt, in quem
nam locum recepti hi rigorem faciunt. Namque quod ad
priorem quaſtionem perinet, Gal. ex calore maiores eſſe ri-
gores putat, id quod exemplo tertianarū febrim probat, in
quibus quum ſint ex bile, maxime tamen omnium egroti
rigent. At contra Auerr. 3. Coll. medicos erroris arguit,
quum ex frigido aere rigores accidere uideamus, non autem
ex calido. quum etiam, ſi rigor per contractionem fit
innati caloris, magis aduerſetur frigiditas calori quam ca-
liditytas: quare maior quoque opus erit pugna, & maior fiet
rigor. Aſſentiri Auerr. autbor quoque noſter uidetur hoc
Cap. 30. loco, quum ait. (Et de cauſis uehementiſ rigoris eſt uehe-
mentia & c.) tanto enim uehementiorem eſt rigorem teſta-
tur, quanto cauſa rigoris eſt uſcidior. at uſcidior frigida
materia eſt pituita atque atra bilis, quam calida, qualis ip-
ſa eſt bilis. Quod uerō ad poſteriorē dubitationem fa-

cit. Antiqui illi medici, qui librum de flatibus, & de mor-
bis ſcripſere, permiſi in ſanguinis fontibus, & ſtatū, & pi-
tuita, ac bile, refrigerari aiunt ſanguinem, & rigores fieri,
& propterea eius materie, quę ſacit ſymptoma, locum
in ipſis uenis ſtatuant. At Gal. non in uenis, ſed extra ue-
nas, in muſculis uidelicet & carnoſis partibus eſſendi eam
materiam putat, id quod & author noſter hoc in loco, &
Auerr. 3. Coll. Alij tamen, ſicuti in intermittētibz febrim
Cap. 301 (de qua re antea) putrefcere humores, non extra uenas
cum Galeno, ſed ad uentrem, & uſcera exiſtimant, ita &
rigores, febrim præſertim, de quibus hic agitur, ob humo-
rum ad præcordia & partes iſs circumſtantes confluxum
fieri arbitrantur, quæ omnes, quia membranis ſepiuntur, &
nervos ex ſexto cerebri coniugio ſuſcipiunt, eximio ſenſu
præditę ſunt, atque quum magna ſocietate & principibus,
& externis partibus connexę ſint, propterea ſtimulata aſ-
ſeſeque uniuerſum corpus in conſenſum trahunt. Tot ergo
de rigore controuerſiæ ſunt. Caterum ut ad omnia hæc,
quantum licet, breuiter ſatiſfaciamus. A qua nam mate-
ria rigor fiat, flatibusne, an humoribus. Eſi Gal. ab acri uel
frigido humore concitari hunc putat, non iſ tamen ſentē-
tia noſtra etiam, flatibus præſertim craſſioribus & acio-
ribz fieri negaret. quin ſicuti rigores multi quum repente
intradant, ita etiam ubi inuaſerint, repente ſoluuntur, uidetur
repentina hæc & inuaſio & ſolutio a uaporibus potius
quam ab humoribus fieri. An uero, ſiue a flatibus ſiue ab
humoribus fiat rigor, iſ propterea eueniat, quod ex eorum
occurſu ſanguis ac totum præterea corpus refrigeretur. cer-
te quamuis de pituita, quę & poteſtate, & actu quoque
aliorum humorum comparatione frigida eſt, id ſit uerifi-
le, de flatibus tamen ac de bile non ita perſuaſu eſt facile,
quum bilom quidem primum, præter antiqui illius autho-
ris librorum de morbis ſententiam, calidam eſſe non frigi-
dam ſit depreheſum, deinceps uerō in uiuente corpore iam
ta uel ſtatuum, uel aliorum humorum frigiditas eſſe ne-
queat, ut ex eorum contactu & totus ſanguis & totum ſi-
geſcat corpus. nempe quum in animali, quod non niſi per ca-
lorem uiuit, calida ſint omnia. At uerō quum queritur an
a frigiditate maiores rigores ſiant, an a caliditate, non ui-
detur certe Auerr. ſententia a uero diſſerpare, quum in
quartanis febrim rigores accidunt ſæpenumero multo
quam in tertianis maiores & diuturniores. Res tamen ita
ſententia noſtra ſe habet. Poi putrefcens materia ad ſen-
tientes partes in noſtro corpore eſſunditur, non uidetur ea,
frigiditatis ratione rigorem facere, quum ea, quę putredine
conceperit, calida etiam ſint, licet potentia forte frigida
ſed ob conceptam ex putredine qualitatem irritatur cor-
pus, atque in ſubitam eam conſuſionem inſurgit, quę putri-
da ſunt, acra & mordacia ſunt. irritantur autem magis
ſentientes particule ex acriori materia, & maiori impetu
concitantur. quare, quamuis ex frigido humore rigor quan-
doque accidat, non uidetur tamen ob eius frigiditatem, quę
alioqui tanta in uiuente corpore eſſe non poteſt, ut ſi ra-
tione rigorem faciat, (niſi forte ſe dixeris, ut author noſter,
ob eſſe ſui frigiditate per comparationem ad muſculos) ſed
ob acrimoniā potius accidere. maior autem ineſt bilioſa
materie acrimonia, quę etiam ſuapte natura eſt acris ante
conceptam putredinem: proptereaque per ſe longe maiores
ex caliditate quam ex frigiditate rigores eueniunt. In quar-
tanis uerō licet potentia frigida materia ſit, quę quartanam
facit: actu tamen, quum putredinis naturam concepit, non
ſolum frigida non eſt, imò & calida & acris. quare neque
acrimonia, neque frigiditatis ratione, ſed ob maiorem, reſi-
ſtentiam, quia craſſa materia eſt, neque facile diſcutitur,
producuntur rigores in quartanis: neque ſolum producuntur,
ſed etiam maiores ſunt. Q. amorem, quamuis ex frigido
poteſtate humore rigores ſunt, non ſi tamen ob frigiditatem

statem sudorunt concitari, quando in uiuente corpore tam frigida materia non reperitur, (nisi talem fortasse uitream pituitam dixeris) quæ præsertim febriles rigores faciat. propterea, non uidentur Auerrois rationes medicorum sententiam repellere. Licet enim quod Auer. ait, a frigido aere rigores, horrores uero ex calido fiant, focus tamen de interioris est causis. Quamuis etiam innato calori magis contraria sit frigiditas, quam caliditas, in animato tamen & uiuente corpore, ut sæpe iam diximus, tanta non est frigiditas, quæ rigorem queat concitare. atque hæc de proposita questione sufficiant. Nunc uero, de loco, an in uenas, an in musculos, an ad uentrem rigoris materia effundatur, breuibus, quæ & uena sensu præditi sint, quæ & uiscera mēbris sepiantur, quibus sentiendi uisus est, quæ & carno se ipse partes sentiant, negari profecto non potest, quin assu fa acriori repente ac uolenter materia ad uenas, uiscera, & musculos, rigores fiant, contrahentibus se se singulis hisce partibus, ut quod uiuat, propellant, una uero etiam connexas partes, & totum denique corpus in consensum trahant. At sicut raro uidentur nobis uenæ quidpiam tale pati, ita ob uiscerum inflammationem effusum hunc quandoque, sæpe uero ob musculorum noxam accidere rigores, licet obseruare. Itaque recte omnes fortasse sentiant, sed perpetuum tamen non sit: quod singuli dicunt, quamuis illud perpetuum sit totum corpus in consensum trahi, & inuadente rigore cuiusuis partem molesta uniuersam concuti.

De intentione ad curationes uniuersales febrium putredinis.
Cap. 7.

Scias, quod intentio in medicando has febres quandoque uerit ad partem febris, quare necessarium ut infrigidet & humectet, & quandoque ad partem materiei, ubi necesse est ut maturetur uel digeratur, aut necesse est ut euacuetur. Et digestio quidem in grossa est æquatio eius cum subtiliatione. In subtili est æquatio eius cum ingrossatione. Et quandoque contraria sunt illa, quæ requirit febris de infrigidatione, & illud quod requirit humor de digestionem, & euacuationem, & resolutionem. Quandoque enim est digestiuium, & euacuatuium calidum, imò est secundum plurimum ita & tunc oportet ut obseruetur magis timorosa de una duarum rerum. Et fortasse contrarium est illud, quod conuenit febrile de infrigidatione cum eis, quæ sunt sicut melones Indi, & reliqua oleæ, quæ quod conuenit materiei de minoratione, quare prohibet illud dare ea in potu, nisi ubi non est materia. Et omnino sollicitudo sit ut postponatur aqua fructuum usque ad hebdomadam, & sit contentus aqua hordei. Et omnes fructus nocent febricitantibus cum ebullitione sua, & corruptione sua in stomacho. Et multoties quidem inuenitur res, quæ digerit, & subtiliat, & infrigidat cum euacuatione, sicut syrupus acetosus. Et scias quod febris quandoque est tantæ uehementiæ, & acuitatis, quod non licet uti regimine causæ, imò indiget infrigidatione uel tima, & proprie quum non inuenis uirtutē fortem, resistentem, tolerantem. Quod si inuenis eam resistentem, tolerantem, abscinde causam, & expelle humorem, & abscinde cibum, & non infrigidet infrigidatione, quæ prohibeat resolutionem. Quod si inuenis uirtutē deficientē, sis occupatus in æquando complexionem contrariam ei, quare infrigida eam, & uiuifica vir-

tutem cum cibo. Quumque sit fortis per uiuificationem suam, & vincit contrarium suum, redi ad causam. Et quum tu infrigidas de istis febribus, tunc non infrigidet eam cum eo, in quo sunt hypticitas, & texticatio, sicut sunt trochisci infrigidantes, nisi post digestionem, & euacuationem, & scias, quod cura febris putride est diuersa a curatione febris hecticæ. Curationis enim hecticæ est contenta super contrarietatem ægritudinis, & curatio febris putride non est contenta super contrarietatem ægritudinis tantum, imò super & abiectionem causæ eius, quæuis illud, quod est conueniens ægritudini, & cibationi, sit amicum uirtuti ex parte sui. Virtutis & inimicum uirtuti ex parte, quoniam est amicum in inimico eius, & est materia, quare est adiuuans utraque earum, quamobrem indiges in regimine eius canone, & nos singulare capitulum ei, si deus uoluerit, faciemus, & scias, quod non est tibi possibile curare febrem, nisi cognoueris eam. Quod si ignoraueris tunc subtilia regimen, & prouidende occurrat paroxysmo, nisi ventrem habeat vacuum, & non moueas in die paroxysmi aliquid, quantum possibile est tibi, neque cures febrem. & oportet ut obserues in omnibus illis dispositionem uirtutis. Quod si fuerit fortis & fuerit illud, quod vincit, sanguis, aut cum humore, qui vincit, sanguis, tunc phlebotomia est magis conueniens, & proprie quum urina est rubra, grossa non citrina, ignea, ex qua timeatur apud phlebotomiam victoria cholera & acuitas eius. Deinde fac sequi phlebotomiam solutionem ventris subtilem, proprie si fuerit illud, siccitas, cum eis quæ sunt sicut aqua hordei, & aliracost, panco, & aqua hordei cum syrupo acetoso, & si natura non fuerit lenis, adde in eo, quod est sicut siracost, quod sit sicut syrupus uiol. Et sit ultimitas lenificatio, non fluxus ventris, & non solutio laboriosa, & magis dilectum est apud me administratio clysteriorum secundum ultimitatem, qua indiget in uirtute, & de clysteribus communis inuamenti leuibus est clystere factum ex oleo uiol. & succo foliorum ficulæ, & vitello oui, & zuccaro rub. & nitro. Quum ergo lenieris hac lenificatione, fortasse & indigebis quod eo debiliore quam illud, quod indiguit in principio, & illud est, quando natura est sobediens. Deinde fac ipsum sequi ea, quæ urinam prouocent, sicut syrupus acetosus decoctus cum radice apij, & similib. Deinde fac ipsum sudare, & aperi meatus cum illis, in quibus non sit calor fortis, sicut cum inunctione ex oleo chamæ millino, & fricatione cum uino albo, & cum aqua dulci tepida & si febris fuerit acuta, non inuenis exultationem ab inunctione, & embrochatione. Quod si inuenis humorem in primis declinare ad stomachum, fac vomere eum eis, in quibus non sit diuersitas consuetudini, imò cum eis, quæ sunt sicut syrupus acetosus cum aqua calida, quum natura mouet humorem ad uomitum, & non diuersificet eam, Quod si fuerit illud declinatio ad intestina, & senteris rugitum, & descensum fecis, tunc adhibe quod soluat uentrem, & prohibe eum a sono in principis febriliu, proprie quando est horripilatio, aut frigus, & rigor,

e B. Alia litera. virtus fortificata fuerit.

f B. in piffatio.

g t. n. ipsam & super. h B. ipsa nō sit similis, vel con formis egritudi ni. Et cibatio quodam est amica uirtuti ex parte uiuificationis eius, & inimica uirtuti ex parte, quod ipsa est amica.

i n. Alia litera. curationem facias.

k n. Alia litera. lenitas. l n. parum. m B. & syrupus acetosus. n u. huius intentionis.

o n. mensuram.

t baurach. p n. Alia litera. in statu. q n. Alia litera. & in statu limitatione huiusmodi debiliore, & sic illa qua. r B. relictia. s n. porositates eius.

t n. valde non conceditur aliquid ex uentibus & embrochationibus.

u — B.

x B. & quæ eis simulantur.

a — B.

b. batech.

e B. euacuat infrigidat etiam. Alia litera. euacuat infrigidando etiam.

f n. rege.

& rigor, quoniam prolongatur super eum frigus, & rigor: ^y ipsa namque exprimentur, & maris si fuerint eunt ad quædā viscera, & ^z prohibent digestionem humorum, apud declinationem verò est iuuatius valde: & fortasse non nocet apud statum. Et non prohibeas ei aquam frigidam, nisi fuerit humor, qui est in eo, crudus, & grossus, tunc enim prohibet digestionem. Et scias, quod, quando phlebotomia iuuat, deinde utens via mala, ^a tunc non purgabitur. ¹⁰ Et

maior autem cholericus digestio est, ut conuersus a sua subtilitate fiat spissus, & aqua quidem frigida facit illud, nisi sint stomachus, aut hepatis debile, aut frigidum: aut sit in visceribus apostema, aut sit in ^b visceribus dolor: aut sit complexio eius pauci sanguinis: aut caliditas eius innata debilis, quare debilitatur post potum aquæ frigide: Aut sit non conueniens potare aquam frigidam: sicut illi, qui sunt de regione calida, istum spasmantur vel citius, & ²⁰ acciatur eis singultus, & extenuatus est de hac summa. Vbi autem materia calida, aut grossa iam digesta est, & corpus est carnosum, & caliditas innata exuberans, & virtus est fortis, & viscera sana, & non frigida corum complexio radicalis, & non iniuncta aquæ frigide, imò affusa aquæ frigide ualde, tunc aqua frigida est melior res; multoties enim adiuuat ad expellendum materiam cum solutione nature, aut per vomitum, aut per urinam, aut per sudorem, aut per omnia illa, quare sit statim, et sanetur. Et quandoque dat in potu medicus de aqua frigida in summa quantitate plurimam adeo, donec color eius fiat viridis, & tremat, quæ sit saltem perueniens usque ad heminam unam, & dimidia.

^a ¹ Et fortasse conuertitur febris ad phlegmaticam, & fortasse confortatur natura, & expellit materiam cum sudore, & urina, & fluxu ventris, & est sanitas. Et quando iterum sunt quedam prohibenda, deinde timetur ^a ⁴⁰ ¹ malitia caliditatis, & sius, & existimas quod peruenitur per eam ad ariditatem, vel extenuationem, non prohibeas aquam frigidam, nam additio apostematis & cruditatis eius ¹ ¹ melior est, quam extenuatio. Et syrupus quidē acetosus quandoque etiam sedat sitim, & incidit, & soluit: & nocumentum ipsius apostematis non est plurimum, sicut nocumentum aque & non est ei vis aggregandi materiam, & inspissandi eam, Et similiter iuleb plurimæ commisionis. Et quum non licet ut bibat aquam frigidam, & sit audax super eam, timetur quod non faciat accidere constrictionem pororum, quare sit causa febris alterius cum eum oppilationis alterius, & fortasse erit vehemētiore prima. Et quando obuiat membro debili, corrumpit operationem eius, & multoties facit deglutitionem difficilem, & facit difficultatem anhelitus; & facit accidere tremorem, & spasmus, & debilitatem vesicæ, aut renis, aut colon. Et ille, quæ plurimum oportet ex eis prohibere a potu aquæ frigide, est cui nocet in sanitate sua, imò quum uideris ^b ⁵⁰ ¹ calefactionē forte, ¹ ¹ & complexionem calidam & siccam, & euacuaueris, tunc quandoque concedes infusionem fieri in aqua frigida, ¹ ¹ apud declinationem & apparitionem digestionis, &

euacuationem humorum, ^k ¹ non est mali, ^k ¹ ut administreretur balneum, & potus uini commisti subtilis, & inunctio cum oleis ¹ ¹ lenificationibus. Et quum administraueris canones predictos in principio ^m ¹ accidentium febris, tunc oportet post illud, ut tu occuperis in digestionem, & euacuationem, quæ non est secundum semitam minorationis & ⁿ ¹ deficcationis, & iam diximus eam, imò secundum semitam abscessionis causa. Et non euacues materiam indigestam in calido, aut frigido nisi propter necessitatem; fortasse enim multiplicatur euacuatio ^o ¹ humoris non ¹ ¹ peruenientis ad statum per digestionem, ¹ ¹ ut euacuatur, & fortasse nocet euacuatio maturacioni. Et fortasse permiscetur cum ea malignum cum bono, propterea quod mouetur malignum absque digestionem sua. Et tu non auscultes virum, qui exstimabat, quod intentio in digerendo est subtiliare, & humor calidus est subtilis, quare non est necesse ut subtilietur. Res enim non est sicut dixit, imò intentio in digerendo est æquare substantiam materiæ, ita ut fiant preparata ad expulsionem facilem, & subtile imbibitum, & grossum fixum, & viscosum adhaerens, totum illud non est preparatum ad expulsionem facilem: imò est necessarium ut inspilletur subtile, ^q ¹ & ¹ subtilietur spissum, ¹ ¹ paulatim, & incidatur viscosum. Et si vir iste non audiuit set in sermone antiquorum de digestionem aliquid ^r ¹ antequam dixissemus illud, & rememoratur dispositionis digestionis humorum fixorum, ¹ ¹ si quia, qui de eis subtilis est, indiget ut inspilletur, & qui de eis spissus est, indiget ut subtilietur, ¹ ¹ oporteret ut sciret hoc per illud. Et quare non ¹ ¹ oportuit ut in seipso consideraret & diceret, quare urina in febribus acutis non habent in principiis earum sedimen, deinde sunt habentes sedimen? & an sedimen laudabile est aliquid aliud nisi humor faciens aggritudinem, qui iam digestus est? quare ergo non expellitur in principio aggritudinis ad salutem, si est subtilitas vltimum quod intenditur in digestionem? ergo necessarium est ut sit in principio febrium sanguinis & cholerae sedimen laudabile? Si autem nature non est possibile expellere illam superfluitatem nisi post horam, in qua fit preparatio ad expellendum in urinam, tunc si militer oportet, ut sciatur quæ arti euacuare humorem ante illam horam in qua apparet digestio in urina, est ¹ ¹ inconueniens, aut difficile, ¹ ¹ malum. Et fortasse mouet, & non operatur ultrime, & fortasse miscet malignum cum bono. Et esset melius homini huic, ut bene opinaretur de illis, qui fuerunt sicut Gal. & Hipp. in eis, quæ scripserunt de hoc, aut ualde attenderet, & tunc rediret ad cō:radictionem, quia omnis contradictio in ¹ ¹ primis quum est sup veritatem, est excusatus. Verum, melius esset ei, ut ¹ ¹ non consideraret in cōsideratione sua. Et opinor, quod raro huic uiro acciderit experimēta, quæ profuerunt in hoc capitulo, & acquieuit in eis. Et huic inmodi quidem experimētis, quæ non sunt secundum canones, accidit eis, ut nec unum ¹ ¹ valeat, & accidit eis, ut nec unum eorum sit signum, hoc nā quæ est conueniens. Quum aut materia est plurima, mobilis, permutabilis de membro ad membrum,

^y B. ipse nanque adiuuat.
^z B. prohibet.

^a B. & non est corpus manifestum indicat recidnam.

^b B. neruis eius.

^a B. Alia litera antiqua vehemēter infrigidatur corpus eius.
^d B. Alia litera ex parua.

^a B. Alia litera, nocumentum.

^f B. fortasse.

^g B. figuram.
^h B. & multos grossos.

ⁱ B. &

¹ B. resolucibus.

^m B. Alia litera euentus.

ⁿ B. allucinationis.

^o B. alterius
^p B. preparatum cum digestionem

^q B. paripar
^r B. parumpar

^s B. ex genere eius quod diximus, & considerasset dispositionem digestionem humorum per spiritum expulsum.

^t B. necessarium fuisse, ut sciasset.
^u B. est quod non considerauit in seipso, & non dixit.

^x B. prohibet
^y B. laboriosus

^z B. primoribus
^a B. bene considerasset prius

^b B. inuenit, aut accidit eis, ut neque unum frangitur operatio ne sua inuentione

brum, & existimas quod non est spatium in digestionem eius, aut fortasse accidit ex ea apostema [pleuritici, & aliud si dimittatur, faciet cadere in timorem ante tempus, in quo expectatur digestio eius: & illud est] per longitudinem temporis, in quo expectatur digestio equalis, proculdubio tunc est necessaria euacuatio eius, timor enim in hoc est minor, quam timor in illa, & cum hoc natura mouetur ad expellendum eam propter multitudinem sui nocimenti, quia ergo adiunatur natura, conuenit ei adiutorium vltimum: quare non est excusatio eius. Et scias, quod phlebotomia [quando est intentio sanguinis] non est ex genere eius, in quo expectatur digestio nisi in humoribus alijs. Et quum postponitur phlebotomia [in] principio egritudinis [non amplius est] ei intentio, & fortasse interficit per aduentum debilitatis uirtutis. Et similiter, si times [victoriam humoris, magis necessaria cautela est euacuatio. & si non est digestus,] non moueas nisi in principio, apud statum uero non moueas aliquid, donec vincat natura, & digeratur, & si ipsa non mouet, mouetur [hora motus] eius, & si ipsa mouet aut mouit, tunc dimitte eam & operationem eius. Et hoc est illud, quod nominauit Hipp. furiositatem, ubi dixit, oportet ut administretur medicina solutiva postquam digeritur agritudo. In principio autem egritudinis non oportet ut administretur illud, nisi agritudo sit furiosa, & forsitan non est secundum plurimum furiosa. Et talis est ista euacuatio necessaria, que non est in hora sua, sicut cibatatio necessaria, que non est in hora sua. Et proportio istius euacuationis ad [cessandum ex malitia] materiam, est sicut proportio illius cibatationis ad prohibendum uirtutem a casu suo. Quum ergo exerces euacuationem, tunc considera horam interpolationis, aut horam ipsius temporis, aut frigiditatem horam, que est in die, & non euacues per fluxum ventris in die periodi, Neque phlebotomes. Et non agas cum euacuatione artis contra partem euacuationis nature. Et non [diminuas humorem per rem, que facit statim habitudinem] motus periodi. Et omnino cauatur a regimine grosso in hora periodi, ita ut non detur in potum [aqua hordei, zucarum, neque iuleb, ut non frangat periodum cum constrictione meatuum, quonia est timor, imo adiuua. [Dicit nanque Hipp.] medicus adiutor est nature, non impediens eam. Et oportet, ut scias, quod multoties indiget medicina forti debili, sed eius fortitudo est ex hoc, quod soluit humorem. [viscosum: & ipsius quidem debilitas est ex hoc, quod facit ascellare semel aut bis. Et non euacuetur plurimum simul, ita ut non cadat virtus & consilium quidem meum in phlebotomia est, ut dimittatur quantum possibile est. Si autem non est possibile, tunc multiplicatio numeri est melior multiplicatione quantitatis, oportet enim non euacuetur sanguis multus subito, quoniam euacuatur multum de eo, cuius non est necessaria euacuatio. Et non [est in sanguine excusatio ad euacuationes,] quibus fortasse indiget: & debilitatur virtus a resistendo in crisi- bus expectatis. Et scias, quod quando aggregan-

tur dolor capitis, & febris, tunc curatio febris est dignior. Et scias, quod dolor capitis quandoque facit redire febrem declinatam ad augmentum, quare oportet ut sedetur. Et quum infans lactens febricitat, tunc oportet ut rectifice tur lac matris eius. Et quando fuerit urina [icterica] in febre, [significat apostema, quare est curatio dare in potu aquam hordei, aut syrupum acetosum. Quum ergo quiescit febris, intentio sit ad apostema. Et quando fuerit cum febre colica, non aperietur via in dando in potu aquam hordei: imò ius galli, & leni ius] & multiplicatio uirtutis eius: deinde detur in potu aqua hordei, si necesse fuerit. De solutivis uero est portio facta ex ramarindis, & tereniabin, & siracost, & quandoque ponitur in ea aqua [iuleb, & quandoque ponitur in ea casia fistula. Et fortasse projicitur desuper scammonia. Et fortasse datur in potu scammonia sola in iuleb. Et fortasse est necessarium administrare ea, quæ sunt sicut aloes, quando materia est grossa. Et melius quidem est ut abluatur, & nutriatur cum aqua edulce, & aqua [foliari], deinde fiant ex copulæ Myrobalanos uero citrinos quidam ad ministrauerunt, [sed non inuenitur ab eis intentio, secundum quam operentur. constringunt enim poros eius] post solutionem ventris, & exasperant uiscera eorum, quod si fuerint necessarii, tunc administratur post digestionem integrā. Et aqua duorum granatorum est maximi iuuamenti [expressa cum pulpis amborum. Et quandoque in horis de solutivis, quæ sunt] ex uiolis, & scammonia: ita ut de uiolis sit quantitas aure j. de scammonia usque ad [siliquam] id est & quandoque ponitur in eis parum mentæ. & quandoque sit ex infriquantibus extinguentibus, medicina, in qua ponitur scammonia, sicut pilulæ huiusmodi. Recipe coriandri, spodij, rosarum an. drach. s. camphoræ rosugi id est scammonia duodecima pars drach. j. & usque ad sextam partem eius: & detur in potu de eis. Aliud. Recipe siracost drach. v. tereniabin drach. v. succi pomorum de seni, succi cydoniorum partes æquales, succi coriandri humidi sextæ partis unius, aggrega succos, & submerge in eis siracost, & tereniabin, & inspissetur cum eis, donec [fortasse coagulentur.] deinde sume camphoræ pondus sextæ drach. j. & medietatis sextæ, scammonia [drach. j.] & [pone siracost super ignem,] & pulueriza desuper camphoram, & scammoniam. & conseruentur, ne resoluatur cum uapore, deinde dimittatur donec coaguletur per se cum facilitate, & dosis eius sit a drach. ij. usque ad drach. ij. & s. & est possibile ut fiat ex tereniabin, & siracost & zucarum tabarzet natif id est forme que sunt sicut penidæ, & ponitur in ea scammonia, & camphora secundum quantitatem, quæ cadat in una portione eius, [camphoræ usque ad rosugi id est, & scammonia usque ad sextam drach. j. quare sit tunc animæ non horribile. & febricitans quidem in æstate febre [frigida] non ingreditur domum] [uenti,] propriè quando sudat, ut non conuertatur materia a resolutione sua. & trochisci quidem non sunt conuenientes principijs harum febrium, nisi post di-

q. s. icterici. Alia litera. icterica in febre si significauerit apostema, tunc curatio. f. s. cruda. Alia litera. cruda. r. s. dū nō aperitur via nō exhibetur i potu aqua hordei, imò ius galli, & leni sicut cū elyteri, & volubilis.

r. s. Alia litera. aliadib. Alia litera. & aqua aliadid. u. s. & dum inuenit ab eis via alia, i. administratio aliarum medicinarū har, quoniam ipsi constringunt poros. x. s. præcipue. y. s. in quibidā horis. h. s. ex lo lumen est illud quod sit. z. s. kiras.

a. s. existimetur, quod tunc inspissata. b. s. Alia litera. danich j. c. s. eleuetur medicina ab igne.

d. s. videlicet.

e. s. Alia litera. acuta. f. s. frigida uen colam.

gestionem, & euacuationem, et trochisci quidem sunt magis conuenientes ei, cuius febris est adherens in suo stomacho, quasi ipsa sit hectica, & dimissor consuetudinis in regimine suo, sentit quandoque febrem, et non est tantum nocuum, quoniam causa eius est dimissio consuetudinis in regimine.

ANNOTATIONES.

Scias quod intentio &c.] Febrim, quae ex humoribus dependet, curationem mira certe & breuitate & copia tradit. Proponit autem primum omnium communes in humoralibus febribus, vniuersis scopos: atque medicum esse in his propositum, vel ut raret febri, vel ut cause eius attendat. febri quidem refrigerando & humectando: cause uero ut morbificam vel concoquat vel educat. Sanè febrim, ut scriptum reliquit Gal. 8. meth. vna est differentia, in qua causa adhuc praesens est, quae febrem peperit, altera in qua causa ubi febrem excitauit, abscedit, sola autem febris remanet, talesq; ephemeræ & hecticae sunt. Quae praesentem causam habent a qua fouentur, auferri nunquam nisi ablata causa poterunt, ablata tamen causa non statim ipsae auferuntur. Febris omnis calida est & sicca intemperies totum corpus occupans. Haec, si ab humorum putredine fiat, certum est non nisi ea humorum putredine ablata curari, non ipsa tamen statim ablata putredine auferuntur, sed refrigeratione praeterea eget & humectatione. atque ita, quod hic Auic. medicum negotium quandoque in ipsa febris est oppugnatione, quandoque ad materiam, quae febrem facit, conuertitur. Indicat uero haec materia, statim quidem de sui ablatione, nonnunquam tamen, quia apta semper educationi non est, praeparatione opus habet, atque hac collatio maturatio est, ut author noster ait, in crassa materia attenuatio, & in tenui incrassatio, de qua re postea. Sunt ergo haec lenius in putrida febre omni duo scopi, alter a febris natura desumptus, quae calida est & sicca intemperies, refrigerare & humectare, altera ab eius causa, quae materia est putrida, euacuare. Sed obijciat statim quispiam Galenum tres primos in putridis febribus agendorum scopos proponere 10. meth. febrem ipsam, effectum eius causam, ac uim ipsam naturalem, quum Auic. de tertio non meminerit. Sed uerè communissimus est tertius hic scopus, non in febribus tantum, sed in morborum genere, atque in omni medici actione animaduertendus, de tuendis scilicet uiribus, hic scopus febrim ut febres sunt putridae, inquit Auic. eo supposito, sine quo nec febris curari potest, neque medicus quapiam moliri.

Et quandoque sunt contraria &c.] Febris omnis, ut febris est refrigerantia & humectantia postulat, at eius causa, quae coquenda & euacuanda est, vel frigida est, & semper calida postulat, uel calida quum sit simul tamen coniunctam crassitudinem habet substantiae, & tunc attenuantibus eget, quae calida ferè sunt omnia, aut certe si non est crassa, quum tamen ex prohibita praesertim perspiratione, atque obstructione putridae febres dependant, obstructionis gratia aperientibus opus habet, quae calida sunt. quare contraria plerumque in his febribus indicationes oriuntur: a febre refrigeratio, & humectatio: a materia autem calfactio, non solum quidem si concoctione, sed etiam si euacuatione sit opus, quum quae purgant, acra sint praesertim, & calida. Quid ergo in his pugnantibus scopis agendum sit, doctè auctor noster statuit, Galenum emulatus 10. meth. attendendum nempe ei quod magis urget. Dubitare tamen hic licet, cur Auicennas in putridis febribus, sumpta ex causa indicatione plerumque calidis esse opus dicat, quum tamen putridae febres plurimè si eorum materiam spectes,

sint biliosae, & quae sumpta ex materia ratione frigida non calida postulant. Sed paucis, putridae febres omnes ex prohibita praesertim perspiratione pendunt (imo multi ex hac semper putredinem provenire existimant) haec ex obstructione, obstructione aperientibus collitur, haec uero ferè calida omnia sunt, quamuis non semper sint calida. Ita & de euacuantibus dicendum, quae certè omnia plerumque acra quum sint, simul etiam sunt calida.

Et scias quod febris quandoque &c.] Idem & Gal. 10. meth. Quaesitio tamen hic in Auicennae uerbis excitatur. Ait nempe febri etiam attendendum, hoc est summe refrigerandum, quum uires ualide non sunt. Summa autem refrigeratio per frigida praesertim aqua sit potum. In frigida tamen propinanda & author noster paulo post, & Gal. in 9. meth. uirum cauet imbecillitatem, quod imatura calore obui nimis facile sit. Verum ad haec. Exiguntur sane in frigida exhibenda uires ualidae, at ea quamuis ualida sint pro potu tunc temporis tolerando, non tamen sufferende diutius immodicè illi caliditati sufficerent, id quod hoc in loco author noster intelligit.

Et prouide, ne occurrat paroxysmus &c.] In accessionibus abstinendum a cibo monet & Hipp. 1. aph. & 1. de ratione in ac. Verum, quod non in ipsa tantum accessione, sed etiam antea neque quum adsint febres, neque quum futurae sunt, sit abstinendum, unde haec Auic. sententia emanat habes 4. de rat. uis. in acut. ita tamen ut per accessionem primum illius tempus id est principium, incrementum, & statum intelligas, non tamen inclinationem, in hac enim ubi calor ad pedes descenderit relicto thorace, sorbitionem dare expedit, ait senex. Sunt tamen quandoque corpora, quae in ipsa quoque accessione & in principio quoque ipso nutrire expedit, ueluti quae biliosa sint, et quae dissolui apte de quibus Gal. meth.

Et non moueas in die paroxysmi &c.] Idem & Gal. in lib. quos, quando, & quibus purg. op. Sunt tamen ex recentioribus, qui non solum in accessionis die, sed in ipsa etiam accessione purgatoria medicamenta exhibeant, eo argumento, quod natura tunc temporis aduersus materiam insurgit. imitanda autem natura est. Sanè dictum de hac re a nobis fuit lib. 1. Nunc autem paucis de sudoribus & uomitionibus in ipsa accessione prouocandis, ubi horum quidpiam tentari a natura animaduuerimus, certum est, si ea non exactè uel ualide agat, quo natura uergit per loca confrentia, eo esse ducendum. Sed haec omnia, sicuti nunquam non tentant id natura, tentanda a medico sunt, ita etiam leniter non uolenter sunt prouocanda. At de purgatione, de qua praesertim hic agitur, alia a medico habenda est ratio. Docet Hippo. 1. de morbis, usu id esse obseruatum, agros, quibus diebus imparibus purgantia sunt exhibita medicamentum a, aut nimium fuisse expurgatos, aut etiam peremptos quare & antiquos medicos huius erroris damnat. nempe quum diebus imparibus (dies uidelicet accessionum intelligit) humores in corpore concitentur, toto corpore ad uentriculum transmittente, si rursum concitentur hi purgante immisso medicamento, nihil mihi est ex talibus hominem mori. Generatim ergo in accessionibus & accessionum diebus uerenda est purgatio, non tamen clysterium propterea usus interdicitur. An uero in quartanis febribus purgare liceat, quod multi nostra tempestate contendunt, res est profecto exactè perpendenda. Obseruatum id sepe est rectè cessisse, humoribus, s. i. s. melancholicis, crassis, auulsi difficultibus medicamentis, tum naturae motu concitatis & expulsi. At saepenumero tamen, quum non crassi tantum, sed humores promiscue omnes etiam tenues relictis crassis, uolentia, non natura consilio excernantur, deprehensum id quoque fuit, morbum ex leui, & minime molesto diffilem ac periculosum enasisse, ut propterea Galeni & Auic.

CON.

consilium negligere, omnino tutum non sit.

Et oportet ut obferues &c.] Digladantur docti, num
liceat in omni febre putrida & continua & intermittente
Cap. 13. sanguinem mittere. Gal. 1. 1. meth. saluberrimum ait in om-
ni putrida febre secare venam. Author vero noster non
admittit, ubi urina citrina ignea sit, ex qua post sectam
venam bilis dominium mereamur. Sed paucis, ijs omissis,
quacunque recentiores de hac re. Sicuti sumpta ex febris
satura indicatione, per accidens semper vena sectio proba-
tur, refrigerat nempe per accidens, ita & sumpta ex pu-
tredine indicatione, quam ex prohibita distillatione & ob-
structione pendere constat, sectio probanda perpetuo non
est, quinimo quum causa sint & multitudo, et nisi iditas,
& lentor materia, si plenitudo in causa fuerit, certum est
quidem vena sectionem conuenire, at si uel visciditas uel le-
tor probari a nobis non possunt qui alioquin in his omnibus
sanguinem mittendum arbitrantur. & Aliunt naturam por-
tione eius, quod peccat, deraclat, aggressuram quod reli-
quum est, validius. Verum si propterea sanguinem educi
oportet, quis non uidet indicari hoc a multitudine quo ad
vires, non aliunde? Sit ergo sententia nostra, id constitutum,
sicuti vena sectio proprie ex multitudine indicatur, ita nun-
quam in febribus eam esse oportueram, nisi multitudo ad-
sit sine quo ad vasa, sine quo ad vires. Imò, quum proprie
sanguinis copia de sanguinis missione indicet, nō omni etiā
multitudini commoda sectio est vena, sed vel sanguinis,
vel aliorum cum sanguine humorum, alioquin, si bilis, uel pi-
tuita redundat, sanguinis uero non multa in corpore sit co-
pia, quis nō uidet id, quod author noster hoc in loco annuit.
& lib. 1. explicauit fore, ut, & bilis magis accendatur, &
pituita crudior euadat? Sane ergo hic Auen. ubi urina citri-
na & ignea sit, id quod bilis redundantis indicium est, a
sectione abstinet. Recte etiam libro primo admonuit, cauendum,
ne ad alterum duorum agrum perducas, humorum
quidem calidiorum ferorem, frigidiorum autem cruditatē,
quippe sicuti sanguis calidiorum est frenum, ita & frigidiorum
fomes ueluti est, ne sanguine praeceps deraclat, &
ferere calidos oporteat, & frigidos consueta, a qua fouen-
tur, caliditate destitutos intrudere. Quum ergo hec ita
se habeant, sicuti nos exsiliamus: intelligenda Galeni sen-
tentia uidetur, quum in omni febre putrida salubre ait san-
guinem mittere, non quod in omni particulatim febre, sed
in omni febrium genere, quando uidelicet cum peccante
humore sanguinis copia fuerit.

Ubi autem materia calida aut grossa &c.] Quando &
quibus febricitantibus frigida aqua potio conueniat, fusi-
us Gal. docuit 9. meth. Caterum est & de hac re inter medi-
cos dissidium, de tempore quo ea sit exhibenda. Quum enim
Cap. 5. Gal. quem & author noster hoc in loco sequitur, & Paulus
lib. 2. & Aetius lib. 5. non nisi morifica concocta materia
dari frigidam uelit. Contra tamen Auerr. 7. Coll. ante co-
ctionem eandem propinandam contendit, nempe si expectā-
da sit coctio, fore ait, ut uel ager antea ni morbi intereat, uel
coctio, quam expectabas, mala euadat, qua apparente ma-
la frigidam dare non licebit. Satis ergo, ait, fuerit, quia
materia, qua eiusmodi febrem facit, non ob crassitudinem
uel visciditatem, sed ob acrimoniam nimiam mala est, pro-
pterea, sola refrigeratione opus habet ut concoquatur, ut
quam primum frigida propinetur, & ardens febris in diu-
ruram potius uertatur, quam interficiat. Adde n. Si con-
cocta materia est, quid alio presidio est opus quam eius
eductione? potest autem tuto expelli medicamento, non tu-
tum autem presidium frigido potio est, quando, etiam si ni-
hil praeceps neque vires, neque consuetudo, aut corporis
habitus differat, qualis exhibit frigida cunctis futurus
sit, ignoret, facile, admodum ex breui in diuturnum mor-
bum huius vi migrare possit. Profecto, quid de hac re sta-

tuerendum sit, non est fortasse iudicatu facile. uidetur tamen
iudicio nostro sententia Auerrhois nō spernenda. Et quam-
uis non nisi concocta iam materia Gal. frigidam propinet,
testari tamen nos possumus, quibus hac obseruata res est,
interdum febricitanti exhibita ad satietatem frigida aqua,
& eadem deinceps excreta per nomitū simulq; cum aqua
biliosis reiectis humoribus, extinguit morbi fere initio fe-
brem. Ac certe nos magni Auerrhois tum autoritas tum
ratio promouet, ut presidium hoc non satis tutum nobis ui-
deatur, quod apparens coctione fiat, quo tempore concocta
iam materia, quando nullum agroti discrimen amplius im-
pendet, non periclitandum, aut incerto remedio agenda res
uidetur, sed constanti, quo re morificam causam non recit
deserere, aut aliud modi genus facere, sed eandē posse arbi-
tror. De hac tamen re aliorum iudicium libenter ex-
pectabimus.

Et non euacues materiam indigestam &c.] Desum-
ptum ex Hipp. consilium est 1. aphor. De qua tamē re qua-
stio est inter medicos, praesertim recentiores maxima, quum
aliqui etiam non concocta materia soluentia medica-
menta propinent. Sed satis de hac re lib. 1. fen 4. dictum est
a nobis.

Et tu non auscultes iurum &c.] Fuit alius, & nunc a
recentioribus in lucem reuocata est questio, an tenues hu-
mores concocti sint, possintq; ac debeant purgantē medica-
mento educi. Sane Rasis 30. Com. tr. 1. tenues humores
concoctos iam esse, neque ullam in his ducendis coctionem
expectandam esse arbitrat, tum ex coctionis definitione,
quae ex antiquorum sententia ea est, in qua quod est tenue
fit crassum, & quod crassum tenue, tum sumpto ex urinarū
cruditate in febribus argumento, quae profectō & tenuiores
autio sint, & absque contentis, coctae autem intelliguntur,
ubi adeit hypostasis, est uero hypostasis excrementum il-
lud ultimum, quod ex ultima in uenis coctione refecatur. Si
quum ergo est quia natura non nisi ol ita coctione id excre-
mentum per urinas pelle, tenues humores crassitudine op-
pus habere, ut excrentur, arbitrandum ergo etiam tenues
humores coctione indigere. I hoc quum Auenennas sentiat,
contendant tamen quidam nostra tempestate, & magni
hunc erroris arguunt, quum tenues humores fluidi sint,
& corpora uel purganda sunt, fluida facere oportet.
Sed paucis, ut alias quoque diximus, natura medicorū rita-
ti semper studet, neque aliud coctio est quam rei concocta
medicorū rita quasdam, quae tenuiores sunt, & si medica-
mentis facile trahuntur, non tamen facile pelluntur, quum ut
expellantur, compressione opus habeant, & tenuiora ex-
pressionem diffugiant. crasse, ere ergo oportet, non quidem
crassissima euadere, sed ad moderatam substantiam duci.

Atque hec quidem medicorū rita (quod hi magis admiren-
tur) non in substantia solum humorum paranda est, sed et-
iam in qualitatibus. si frigidiores humores sint, aut si cali-
diores, coquendi sunt, id quod testatur Gal. 1. in lib. de hu-
moribus Comment. 1. duplicem in nimium calidis aut fri-
gidis, crassisq; ac tenacibus, & mordacibus humoribus pro-
positam esse dicens curandi rationem, ut alterentur & edu-
cantur: ita scilicet ut coctio moderatio sit, non tam in sub-
stantia, quam in qualitatibus. Et si uero Gal. & in lib. quos
& quando purg. op. & 1. in lib. de humoribus. Com. posse te-
nues & serofos humores inter initia educi fatetur, quum
tamen de tenuibus & serofos aserat, non ipsum tamen for-
tasse de biliosis tenuibus statuit, aut certe, si de biliosis quo-
que intelligit, quum posse ait educi, non tamen oportere id
ipsum perpetuo agere decernit, sed quasi plerumque conco-
qui hos oporteat, licere tamen & eodem initio educi pronū-
ciat, ubi materia turget, quod paulo post ea uerba innue-
re uidetur, dicens in diuturnis expectandam coctionem quā
id morbus concedat in acutis uero non modo non expectā-
dum

Apher.

Cap. 1.

Cap. 6.

Com. 1.

Com. 2.

r. B. etiam. fo, imò subtilia regimen, [saltem] cum dimiffione cibi omnino, & propriè in die crisis. Et si videris aggritudinem acutam non valde, imò acutam absolute, tunc oportebit, vt subtilis regimen non in ultimo, nisi apothematum, in die crisis propriè, nisi propter causam maximam. Et si videris aggritudinem chronicam, aut propinquam chronicè, non subtilis regimen, virtus enim non saluabitur usque ad statum cum subtiliatione regiminis. Verum est tibi necessarium cū hoc in omnibus speciebus, vt sit principium tui regiminis grossius, & postremum tui regiminis proueniens ad statum, subtilius, & gradatim procedas in eo, quod est inter illa, ita vt virtus sit conseruata usque prope statum: tunc enim intendere super materiam, & non sis occupatus in alio. Et quando scis quod virtus est fortis, tunc fortasse necessarium facit dispositio, ut sis contentus ineb solo, [†]

[†] & si non plus, saltem hebdomada una, & propriè in febribus apothematum. Quod si timueris debilitatem, sis contentus aqua hordei. Et quum ambigua sit tibi dispositio in aggritudine, & non cognoscis eam, tunc, ut declines ad subtiliationem, est melius, quam ut declines ad additionem, te obseruante virtutem, & tolerantia. Et illius quidem, qui exillimauit, quod cibatio in febre acuta est melior, quoniam non est intentio in digestionem, & in [†] euacuationem, quum volueris faciat id natura, aut non faciat, errorem iam te scire feci, inò quando timesca sum virtutis, tunc cibatio est melior. Et de corporibus sunt corpora cholerica, quæ requirunt regimen diuersum ab illo, quod diximus, & propriè quando sunt assucta comestioni plurime, ipsi enim pium non cibantur [saltem] in ipso principio febris, imò in hora, quæ est prauiora, & est hora status, non uacue sunt dispositiones eorum a duabus rebus, quoniam quasi ipsi sunt debiliū virtutum, superuenit eis syn-copis, & moriuntur in proximo, & si sunt fortium virtutum, cadunt in extenuationem, & apparent super eos signa ariditatis & ex minoratione nasi, & profundatione oculorū, & quod tempora sunt depressa, & fortasse superuenit eis syn-copis ante illud, propter illud quod effunditur ad stomachos eorum de cholera mordicatiua. & sunt de hominibus quidam, qui sunt exuberantis carnis, sed quum absceinditur ab eis cibis, debilitantur, & extenuationem incurrunt, quare non tolerant prohibitionem cibi, & omnis, cuius calor innatus fortis est ualde, aut plurimus, aut calor innatus est ualde debilis, [†]

[†] non potest dimittere cibum, & de eis sunt, quib. accidit dolor, & lesio in stomacho, & dolor capitis propter communitatem, & isti sunt de hoc genere, & istis fortasse sufficit aqua hordei, & fortasse egent ut miscant succum granatorum, & similia illi, ut confortetur os stomachi. & quandoque est nobis necessarium, ut faciamus eos uomere cum facilitate, ante cibum, & in plurimis istorū [†] debilitantur, & [†] propriè si [†] superuenit eis syn-copis, causa non est uehementia debilitatis, imò effusio a [†] materiei ad os stomachi. quum ergo sumunt in potu syrupum acetosum permissum cum aqua calida multa, aut uinum permissum cum

aqua multa, euomunt in vomitu humores cholericos, & virtus eorum sit fortis, quumque cibantur aliquo robore stypticorum, sedantur. Et senes quidem, & debiles, & infantes sunt de genere eorum, qui non tolerant famē. [†] De primis uero senibus sunt, qui [†] sunt uehementis tolerantie famis, & sequuntur eos [†] adolescentes; & propriè habentes solida membra, amplas venas, in aere frigido. & multoties quidem errat medicus in huiusmodi agrotis secundum alium modum, quoniam ipse prohibet eis cibum in principio rei, & quādo appropinquat status, & sciuerit quod cadit virtus, cibatur in illa hora necessario, iam ergo errauerat duobus modis, & si ipse cibaret eos in principio, esset error ille & ignorantia, infra hunc errorem, & accidit istis agris, ut accidat eis catarrhi [†] nau-seatiui] & cholerici, & [†] uigilatiui, propter repletionem & priuationem digestionis, & inquit ei sunt, & [†] reuoluuntur & alleuiantur,] & coarctant materię uirtutes eorum, & multiplicantur ipsorum uapores, quare audiunt id, quod non est, & tremunt, & citantur uel saliant, & permutantur in lectis, & imaginantur quod non est, & [†] tremunt uel saliant labia eorum inferiora propter dolorem oris stomachi, & contristantur anima eorum propter grauitatem materiei.

ANNOTATIONES.

Transfert ad febres quæ de acutis morbis scripsit Hipp. & 1. aph. & in lib. de rat. uel. in acut. Sane, quia in continuo fluore nostrorum corporum substantia est, neque resistit nisi alimentis potest, summa de nutritione habenda est ratio. Nutritionis, ut alias quoque adinominamus, duo sunt scopi, alter de detrahendo, alter de exhibendo cibo. Unde & triplex uirtus ratio emerge, crassissima, tenuissima, & media, de qua libro primo satis est actum ab Aulien. & d. Gal. 1. aph. & copiose hinc in loco. Atque sicut ex uiribus, quæ seruanda sunt, quod ex ipse morbo aduerfantur nutriti di-scopus proponitur, ita ex morbo abstinentia præsertim indicatur (alioqui enim etiam a morbis alimenta postulantur, si euacuationem sequuntur, quamuis non frequenter id accidat) ita ut a morbis ferè omnibus duo statim contrarii scopi emergant, alter a morbo, alter a uiribus. Quamquā uerò ad uires rota superandi morbi spes & totum negotiū deuoluitur, non ob id tamen scopus, qui ex uiribus, si qui ex morbo, præserti debet. Verum quia alimenta, & si uirium conseruandarum gratia exhibentur, natura tamen ipsi & uiribus laborem faciunt, ita concoquantur, est uerò nature præterea dissipatum & contumax aduersus morbum pugna, propterea in morbis omnibus nunquam non de alimentis detrahatur, non equè tamen semper, sed quandoque multum, quandoque parum, nonnunquam etiam in totum subtrahitur, pro morbi, s. uolentia maiori aut minori, ac prouitum constantia uel imbecillitate. Ubi morbus maxime urget, a multis alimentis prohibemur, qualescunque sint uires, nepe si ha ualida sint, instauratio per cibos non egent si imbecilles, præter quā quod alimentum copiam non ferrent, etiā ab actione aduersus morbum auerti a cibis non oportet, proptereaque, ubi morbus in rigore consistit, tenuissimo victa utendum Hipp. 1. aph. admonet ut non alio uirum robur quam in superandis morbum impendatur. Huius pugne gratia, quæ in statu potissimum accenditur, rota uirtutis ratio in febribus ac morbis omnib. instituitur. proptereaque

b. n. Primi uero senes.
c. B. iuuenes.

d. B. erudi.
e. B. uigilæ, & inquietudo.
f. B. & modo quiescent, & modo mouentur.

g. B. iectigant.

Com 4.

Aphor. 8.

Aphor. 9. *reacq. conicelandam ait senex, an eger cum uictu ad statum usq. sufficiat perdurare. i. aph. atq. pro longitudine uel breuitate interualli inter morbi initium et statum uel de adyiciendo, uel de detrahendo consilium initur. Si propè quidè futurus sit status, tenuis et statim uictus instituitur. ubi uerò posteriùs, in his prius quidem uberius agendum, propè statum tamen & in statu subrahatur i. aph. At uero sicut hic in morbis omnibus communis est scopus, ita non in omnibus tamen morbis, omnibus corporibus, & omnibus temporibus idem uictus est opportunus. Verum, quum triplex uictus sit ratio plenissima, tenuissima, & quæ inter hec extrema est, si uti in longis morbis plenior uictu generatim per totum morbum est utendum, ita in statu non tenuissima propositus nutriendi ratio conuenit, quæ est nihil dare, ual*

Aph. 10. *melicratum, ut ait Gal. i. aph. In acutis uerò in immensum quidem tenuis uictus, praesertim uerò in statu, non in omnibus tamen aque tenuis conuenit, de qua re salsus i. de rat. uict. in ac. Hipp. & Gal. uerba faciunt. Eodem modo & ex corporibus, ex consuetudine, aetate, natura, & ex anni temporibus uaria nutriendi forma desumitur. assueti enim multis cibis corpora plenius etiam ali postulant, de qua re plura i. de rat. uict. in ac. Hipp. sic & senex facile ieiunium ferunt, secundo loco qui aetatem, consuetudinem habent, minus adolefcentes, minime omnium pueri i. aph. sic & biliosa corpora, o. m. ex inedia contabescunt. & aque glaci & autumno cibi diffisillime feruntur, hyeme autem & uere fusillius i. aph. sunt, ergo ad hunc modum uaria nutriendi forma constituenda in morbis: quæ particulatim de seoribus author noster hoc in loco singula diligentissime prosequitur.*

Aphor. 4. *melicratum, ut ait Gal. i. aph. In acutis uerò in immensum quidem tenuis uictus, praesertim uerò in statu, non in omnibus tamen aque tenuis conuenit, de qua re salsus i. de rat. uict. in ac. Hipp. & Gal. uerba faciunt. Eodem modo & ex corporibus, ex consuetudine, aetate, natura, & ex anni temporibus uaria nutriendi forma desumitur. assueti enim multis cibis corpora plenius etiam ali postulant, de qua re plura i. de rat. uict. in ac. Hipp. sic & senex facile ieiunium ferunt, secundo loco qui aetatem, consuetudinem habent, minus adolefcentes, minime omnium pueri i. aph. sic & biliosa corpora, o. m. ex inedia contabescunt. & aque glaci & autumno cibi diffisillime feruntur, hyeme autem & uere fusillius i. aph. sunt, ergo ad hunc modum uaria nutriendi forma constituenda in morbis: quæ particulatim de seoribus author noster hoc in loco singula diligentissime prosequitur.*

Aph. 11. *Cap. 3.* **Aph. 12.** *Cap. 3.* **Aph. 13.** *Cap. 3.* **Aph. 14.** *Cap. 3.* **Aph. 15.** *Cap. 3.* **Aph. 16.** *Cap. 3.* **Aph. 17.** *Cap. 3.* **Aph. 18.** *Cap. 3.* **Aph. 19.** *Cap. 3.* **Aph. 20.** *Cap. 3.* **Aph. 21.** *Cap. 3.* **Aph. 22.** *Cap. 3.* **Aph. 23.** *Cap. 3.* **Aph. 24.** *Cap. 3.* **Aph. 25.** *Cap. 3.* **Aph. 26.** *Cap. 3.* **Aph. 27.** *Cap. 3.* **Aph. 28.** *Cap. 3.* **Aph. 29.** *Cap. 3.* **Aph. 30.** *Cap. 3.* **Aph. 31.** *Cap. 3.* **Aph. 32.** *Cap. 3.* **Aph. 33.** *Cap. 3.* **Aph. 34.** *Cap. 3.* **Aph. 35.** *Cap. 3.* **Aph. 36.** *Cap. 3.* **Aph. 37.** *Cap. 3.* **Aph. 38.** *Cap. 3.* **Aph. 39.** *Cap. 3.* **Aph. 40.** *Cap. 3.* **Aph. 41.** *Cap. 3.* **Aph. 42.** *Cap. 3.* **Aph. 43.** *Cap. 3.* **Aph. 44.** *Cap. 3.* **Aph. 45.** *Cap. 3.* **Aph. 46.** *Cap. 3.* **Aph. 47.** *Cap. 3.* **Aph. 48.** *Cap. 3.* **Aph. 49.** *Cap. 3.* **Aph. 50.** *Cap. 3.* **Aph. 51.** *Cap. 3.* **Aph. 52.** *Cap. 3.* **Aph. 53.** *Cap. 3.* **Aph. 54.** *Cap. 3.* **Aph. 55.** *Cap. 3.* **Aph. 56.** *Cap. 3.* **Aph. 57.** *Cap. 3.* **Aph. 58.** *Cap. 3.* **Aph. 59.** *Cap. 3.* **Aph. 60.** *Cap. 3.* **Aph. 61.** *Cap. 3.* **Aph. 62.** *Cap. 3.* **Aph. 63.** *Cap. 3.* **Aph. 64.** *Cap. 3.* **Aph. 65.** *Cap. 3.* **Aph. 66.** *Cap. 3.* **Aph. 67.** *Cap. 3.* **Aph. 68.** *Cap. 3.* **Aph. 69.** *Cap. 3.* **Aph. 70.** *Cap. 3.* **Aph. 71.** *Cap. 3.* **Aph. 72.** *Cap. 3.* **Aph. 73.** *Cap. 3.* **Aph. 74.** *Cap. 3.* **Aph. 75.** *Cap. 3.* **Aph. 76.** *Cap. 3.* **Aph. 77.** *Cap. 3.* **Aph. 78.** *Cap. 3.* **Aph. 79.** *Cap. 3.* **Aph. 80.** *Cap. 3.* **Aph. 81.** *Cap. 3.* **Aph. 82.** *Cap. 3.* **Aph. 83.** *Cap. 3.* **Aph. 84.** *Cap. 3.* **Aph. 85.** *Cap. 3.* **Aph. 86.** *Cap. 3.* **Aph. 87.** *Cap. 3.* **Aph. 88.** *Cap. 3.* **Aph. 89.** *Cap. 3.* **Aph. 90.** *Cap. 3.* **Aph. 91.** *Cap. 3.* **Aph. 92.** *Cap. 3.* **Aph. 93.** *Cap. 3.* **Aph. 94.** *Cap. 3.* **Aph. 95.** *Cap. 3.* **Aph. 96.** *Cap. 3.* **Aph. 97.** *Cap. 3.* **Aph. 98.** *Cap. 3.* **Aph. 99.** *Cap. 3.* **Aph. 100.** *Cap. 3.*

Canon in dando in potu aquam hordei, & syrupum acetosum. Cap. 9.

A Quæ hordei quædam est, in qua non est de corpore hordei, nisi quod est sicut uirtus, & forma, & non est ei introitus in curatio, ne, aut fiducia in inuamento, nisi quando est completa decoctionis. Et quæ de ea est melior, est, ut sit aqua quantitas sacraiat xx, & hordei sacraiat unum, & sit ita reducta propriè, & ad quin tam, 1 & assumatur illud quod de ea rubeum est, & subtile. Hoc enim est subtile, cuius nutrimentum est minus, & cuius humectatio est maior, & ablutio eius, & extractio superfluitatum ab ea, & digestio facta ab ipsa est multa, & equalis. Et de ea est in qua

est aliquid de corpore hordei, & farina eius. Et magis dilectum mihi in huiusmodi est, ut non sit plurimum decoctum, imo secundum mentem ad hoc, ut faciat ipsam viscosam vehementer. Et huiusmodi quidem est plurius nutrimenti, & minoris abluitionis, & digestionis, & accidit ei multoties ut acetet in stomacho frigidus in substantia sua, & si sit in eo calor extraneus multus de malitia complexionis. & aqua quidem hordei quandoque est decocta ex hordeo ipso sicut est, & quandoque est excorticatum. Et melior quidem syrupus acetosus apud me est ille, in quo ponitur zuccarum in vase, deinde funditur super ipsum acetum forte, quod sit de uino, tantæ quantitatatis, ne cleuetur super dorsum zuccari, imo dimittat ipsum discooperitum, deinde ponantur sub vase carbones quod dicitur [et] cinis calidus donec liquefiat zuccarum in aceto sine ebullitione, deinde colligitur ipsum

ma, & dimittitur una hora [et] cum multo calore, donec misceatur zuccarum cum aceto, deinde funditur super ipsum aqua quantitas duorum digitorum, & bullit uique ad spissitudinem. Et aggregare syrupum acetosum, & aquam hordei simul est illaudabile: quoniam corrumpt aquam hordei secundum plurimum, & non oportet ut detur in potu aqua hordei, quum siccitas nature adest, immo ante ipsam fiat clystere. Quod si acetet in stomacho, detur in potu quod de ea est magis subtile. Quod si acetat, coquatur cum ea radix apij, & eius simile. Si uero acerat iterum, tunc necessarium est, ut misceatur aliquid piperis cum ea, proprie quando materia non est uehementis subtilitatis, & caliditatis. Et quando multiplicatur eius inflatio, tunc misceatur cum ea ad calefactos parum acetum uini [et] acetosi. Verum, quum syrupus acetosus in potu datur, & incidit humores, & præparat [et] superfluitates ad expulsionem, & tu consequenter post duas horas da aquam alkali hordei subtilem, prædictam, ut abluat quod incidit, & absterget id, & extrahat ipsum per sudorem, & prouocationem, & non est nocuum, si detur in potu syrupus acetosus apud coenam, quum iam separatus est cibus a stomacho, & quandoque est necessarium ut præmittatur iuleb ante aquam hordei, ut addat in humectatione, & illud est, quum uidetis siccitatem dominantem super corpus, & linguam, et quandoque est necessarium, ut præmittatur ante ipsam ad sciendum naturam, aliquid de tamarindis, ante illud, per duas horas.

ANNOTATIONES.

Fer aquam hordei quandoque aquam, in qua hordeum incoxit, nonnunquam cremorem hordei intelligit. Tuant aliqui & ipsam quoque præparat eadem, non e intelligi, eo argumentum, quod in hoc capite aquam hordei interduat, ubi sicca est alius, quare, & clystere præmittendum iubet, in qua re amulit Hipp. uidetur, & de rat. uict. in ac. Hipp. quum præparat hic author præcedenti capite Kist hordei uocauerit, ubi & eius usus ex Hipp. & de rat. uict. in ac. explicat, non putamus hoc in loco per aquam hordei quicquam aliud, quam uel hordei decoctum, uel eiusdem cremorem intelligi. nam & de duplici aqua hordei uerba facit, de ea in qua nihil ex hordei substantia est, & de ea in qua aliquid de hordei, nihil uero de ea memini, in qua totum est hordeum. Quum autem siccis uentribus hanc interdicit, id quod & Hipp. de præparat, forasse de cremore, necnon etiã de hordei decocto, quam aquam hordei uulgo uocant, intelligendum est. nempe quum hac abstergeri gratia exhibeantur, nisi alius antea lenis fuerit, non abstergunt, quum parata uia non sit, ut ea educantur quæ in ipso uenire sunt, de hac tamen re nos non contendimus pluribus. Illud potius inquirendum uidetur, quia aqua hordei ex hordeo excorticato tum excorticato fieri solet, iura in febri tancius probanda sit magis. Author de hac re nihil. Nos id statuendum arbitramur, quod Hipp. 2. de diata. hordei suapte natura frigidum est, & siccum, præsertim uerò inest cortici quiddam purgatorium, cuius signum habebis, quoniam si hordeum non purgatum exerts, purgat is succus fortiter, si uerò decorticatum, perfrigerabit magis ac aluum sistet. Quare, quum hac Hipp. asserat, non uidetur absolute statuendum hoc uel eo pacto præparatum decoctum hordei, magis

his conuenire si d animaduertendum hac in re fuerit, num
maiori abstensione sit opus: tunc vero cum cortice coquen-
dam est an maiori refrigerio indigeas, uel siccanda sit alius
tunc uero absque cortice erit deligendum.

De curationibus febrium acutarum. Cap. 10.

Quod dictum est de regimine lenificatio-
nis, & prouocationis, & sudationis, & di-
gestionis, deinde euacuationis cum medicina
post illud: & quod dictum est de cibatione post
ipsum est illud quod [oportuit nos] rememo-
rare hic. At modi extinctionis uehementiæ ca-
liditatis, sunt cum infrigidatione aeris: Et cum
infrigidatione cibi. Et cum epithematibus, &
emplastris. Et cum medicinis. Et cum retentio-
ne eorum, quæ sunt sicut mucilago, psyllii,
& mucilago granorum cydonii, & succus por-
tulacæ, succus liquiritiæ in ore, ut sedetur sitis;
nam assiduare gutturi patientis agitudine[m]
b [calidam] aliquid ut remaneat [os] humi-
dum, & non exsicceat, in curis est iuuatuum
ualde. Et quandoque iuuantur per administra-
tionem clysteris facti ex succo melonis Indi, &
cucumeris, & cucurbitæ, & portulacæ cū oleo
rosæ. & cum aliquantulo camphoræ iuuamēto
maximo. Et oportet, ut sit aer infrigidatus quā-
tū possibile est, & eius infrigidatio est per pro-
hibitionem a frequentia, & per suspensionē
stabbellorum multorum, & per positionem ni-
nis plurimā. Et si domus est proximi tempori-
s ex quo linia fuerit luto, & [ ]
& proprie illo in quo ponitur loco paleæ, co-
tum papi, tunc est melius. Et quandoque præ-
parantur in ea manationes ut fontium, & ro-
tationes, & currit in ea aqua dulcis. Aut stratus
est super lacunam coopertam cū reti f [ ]
& c[ ]

stratus, super quem dormitur ex tabari, & f [ ]
& his similibus: & reliquis stratus h
[est] ex extremitatibus salicium, & cydonio-
rum, & i [myrti] aspersis aqua rosæ. & f [ ]
& uiolis & nenupharis & rosas. Et
ponuntur quandoque calathi, in quibus sunt
ordines de frustis fructuum boni odoris,
frigidorum, m [ ]
sicut malorum acetosorum & cydoniorum, &
n [modorum] pirorum boni odoris aspersis
aqua rosæ, & o [nenuphare] & salicibus,] super
que sunt puluerizata sandali, & rosæ, & cam-
phora, & super quæ iam distillatum est parum
uini odoriferi: tunc est illud quod est ultimū.
Hoc ergo est regimen aeris. Regimen autem ci-
bi iam sciisti, & si uoluntas adesse, ut cum infri-
gitatione sit lenificatio, tūc detur aqua cucur-
bitæ & aqua melonis Indiæ p [ ] pro-
priæ & aqua [ ] cucumeris,] & lactuca cū aceto
est ultima. Et quod conueniens est ad sedandū
sitim eorum, est foca factum ex pane similæ cū
aqua casei accepta ex f dog post colationē ue-
hementem, & si adest uoluntas, ut cum f [ ] feda-
tione sit retentio, tūc detur succus granati mu-
zi, & acetosi, & aqua agrestæ, & aqua mori de
sumi, & aqua acetositis limonis non salis, &
aqua acetositis citri, & que sunt his similia, &
aqua cereculi, & est berberis. Epithemata uero,
& emplastra sint ex succis notis, & pprie aqua

rosæ aut succo rosarum recentium cum sanda-
lis, & camphora, et aqua coriandri & endiuia:
cum istis enim est infrigidatio plurima, & mu-
cilago psyllii cum aceto, & aqua rosæ, est huius
generis. Et embrochare hepar cū infrigidantib.
est res maxima, & magis iuuans, nam quum æ-
quatur, est in eo maior pars rectificationis, et
fortasse rectificat aquam. Et quando illic est ca-
tarrhus, et tussis, aut in capite eius est grauitas,
aut tensio, significat multitudinem vaporum,
quare oportet ne fundatur super caput aqua,
aut acetum: imò occupetur cū inclinatione ca-
pitis super vapores aquæ, secundū quod dispo-
sitis facit illud necessarium. Si uero non fuerit
catarrhus, neque aliquid eorum quæ diximus,
tunc administra de embrochis, & epithematib.
q̄ vis. Et nocibilior embrocha in huius disposi-
tione repletionis capitis, est multilo lactis super
caput: fortasse, n. facit accidere apostemia in ca-
pite, & perditionem. Et magis salua horarū em-
brochationis capitis cum repletionem eius, est
ut sit vapor cholericus, non humidus, imò in
huiusmodi hora fortasse non nocet applicatio
lactis, imò confert et cognoscitur ex disposi-
tione somni et uigiliis, et humiditate superio-
rum partium narium et earum siccitate. quum
ergo uideris somnium, aut profunditatem som-
ni, aut humiditatem superiorum partium na-
rium, tunc caue embrochationem, & inunctio-
nem: et stude in attrahendo materiam ad infe-
riora, et quum uideris rubedinem in naso, et fa-
cie uehementem; tunc non erit malum ut fa-
cias currere sanguinem ex naribus. Et infri-
gida hepar cum emplastris; et quum infrigidas
caue ne occurras cum infrigidatione uehemen-
ti, hora sudoris, et resolutionis, imò oportet ut
obserues illud, fortasse enim sit causa in longi-
tudine agitudinis, licet quādoq; sit longitudo
egritudinis saluior, quā ipsius acuitas, et opor-
ret, ut caueas in febribus acutis easum raturę
f [ ] quoniam addit in debilitate uirtu-
tis, et terretur natura a receptione superfluita-
tum ad intestina, et ab expulsionem earum ab eis
[ ] propter uictoriam superfluitatū, et fortasse
redeunt superfluitates ad superiora, et ledunt
hypocondria, et inflant ea, et lædunt caput. Et
quandoque est in [ ] potu papaueris iuuamen-
tū mirabile in inspissando materiam subtilem,
x [ ] quare digerit, et in faciendo somnium.

AN NOTATIONES.

Sicut antea docuit, in febribus quæ ex humorum uitio
pendent, medici consilium quandoque ad causam, aliquādo
ad febrem conuertitur, pro huius vel illius magnitudine. In
ardentibus febribus, arget uehementer febris, neque minus
animaduertendus est morbus quam causa. non omittenda
tamen causa, propterea ergo Aulicenas solum breuiter ad-
uersus acutiarum febrium causas de praesidijs meminit: su-
per uero ea prosequitur, quibus febrem ipsam oppugnes: qui-
bus. f. caloris immodici reprimas uolentiam. Nō propterea
tamen relinquenda curatori est causa: quin de hac primo
statim loco habenda est ratio, atque uel imminuenda, uel to-
ta prorsus educenda. si fieri possit, alui solutione, & uena
triannum sectione (quamuis de hac non meminere) uel etiā
si educationi apta non fuerit, interea dum febri occurris,
erit concoquenda. Seruanda uero hac in re tota ea cu-
AVIC. Tom. 2. G randi

vandi erit ratio, quam supra in putridis generatim seruandam aduit, quam certe, licet hoc in loco de ea pauca uerba faciat, supponit tamen obseruari accuratissime.

Rememoratio accidentium, quæ diffilia sunt in febribus acutis. Cap. 11.

L Oquamur itaque in primis de accidentibus, quæ uoluntaria sunt in febribus, & de curatione eorum, & festinemus ad distinguendum febres acutas. Et hæc quidem accidentia sunt sicut rigor, & frigus, & horripilatio, & sicut sudor plurimus, & sicut fluxus sanguinis narium superfluus, & sicut vomitus laboriosus, & fluxus ventris debilitans, & sicut sitis, quæ non toleratur, & sicut profunditas somni superflua, & sicut vigilatio inseparabilis, & sicut asperitas lingue, & [obfuscatio] oris, & sicut sterrenatio continua, & dolor capitis prauus, & tussis frequens, & sicut calidus appetitus, & bolusimus, & sicut appetitus caninus, & [ ]

& singultus.

ANNOTATIONES.

Quoniam symptomata ablato morbo tolluntur, trahunt tamen ipsa sepe numero ad se iurationis consilium, ut morbi quidam, præsertim uero id acutis febribus usu uenit, qui bus iam praua frequenter symptomata coniunguntur, ut et necesse est, quæ hic auctor re. enset. Dubit autem tamen quispiam quid de rigore, horrore, & frigore, uerba faciat, de symptomatibus autem morborum tractans: quum tria hæc intermittentium, non acutorum sint accidentia. Et si pro huius dubitationis solutione alia rursus tractanda quaestio, neminem in terminis aliqua febris acutus dici morbus possit: quandoquidem tertianis nonnunquam febribus interpollatis adeo praua symptomata committuntur, & dolores capitis, et si deliria, et deliria etiam, ac multa alia, quæ cum cõtinuis ferè semper sunt, ut non ad re eiusmodi febres inter acutas reponi uideantur. præsertim quum, & Gal. 1. ad Glau. tertianam (de exquisita agens quæ interpollata est) acutè dicat, quartanam uero & quotidianam diuturnas. & Hip. quæque 1. de uulg. morb. sect. 3. quæ intanam febrem (quæ interpollata intelligitur) possimam omnium aserat. Paucis tamen, quia febres quæcumque intermiserint periculo uacant Hippo. ratio test. monio. 1. aph. acuti uero morbi non intelliguntur, qui quum præcipitis sint motus periculo non uacant, propterea seruata hæc in aliud tempus quaestione. quod ad hanc dubitationem facit, coniunguntur etiam continuis febribus rigores atque, & (indicatorios excipio) sicuti uim morbi sequuntur, & praua indicia sunt, ita etiam non raro morbi causationem habent, aut uires obtundunt, & idcirco non minus quam morbi curatione ad se trahunt. Non iniuria ergo inter accidentia acutarum febrium recensentur.

De regimine rigoris, & horripilationis, quum superfluum. Cap. 11.

QUOD est de hoc sequens sudorem, rectificatur uelociter, & non indiget regimine, & critico non oportet ut contrarium fiat per remotionem, & non est de illis, quæ debilitant, & quæ faciunt aliud, & quandoque sedatur cum ligatione extremitatum, & fricatione facili, & cum calefactione cooperturæ, & cum unctione de oleo de anetho, & de chamæmilla, si indiget eo. In forti autem quando perseuerat, siue

sit in febribus, siue sit in alijs, oportet ut ligentur extremitates in locis plurimis & unctionio fiat cum oleo chamæmillino, & [radice] lilij. Et sunt de hominibus, qui confortant illud cum eis quæ sunt sicut cardamomum, & callorem, & ruta, & sccha, & calamentum, & [nitrum] & piper, et pyrethrum, et quandoque pertransit illud ad administrandum linimenta ex synapi, & assa foetida. Et quando decoquuntur medicinae in aqua, deinde coquitur in eo aliquod oleum, & aqua cruce fortis est in hoc capitulo per se sola, aut cum oleo aliquo, quod decoquitur cum ea. Et similiter decoctio ocymi, & aqua eius.

ANNOTATIONES.

Symptomatum, quæ febribus accidunt curationem seu mitigantem suscipi prosequitur et Gal. 1. ad Glau. & Paulus lib. 2. & Aetius lib. 5.

Consellio olei boni.

SVMANTUR anethum sicum, & myrrha, et ruta et calamentum, et piper, et pyrethrum, et coquantur in uino decoctione ultima, deinde decoquatur colatum in tanto quantum est medietas eius de oleo sisamino, uique quo confumatur aqua, et remaneat oleum, et administretur in unguendo. Et de oleis fortibus in eis, in tali qualis est rigor quartanæ, est oleum de cocto, et oleum de sccha, et oleum de abrotano, et oleum de lilio, et oleum de myrrha, & ponantur in uino. olei pondus 3. iiii. piperis, et sexta 3. i. pyrethri tritorum, & administretur absinthium decoctum in oleo aliquo, aut oleum oliuæ, in quo decoctum est apium, et introitus in oleum leuis caliditatis, est iuuatius ualde, et fortasse nec cessariae sunt potiones, et multoties sedatur cum aqua calida leuis caliditatis, et cum incurratione super uaporem eius, et quando non sedatur per id, si materia est grossa, decoquantur in aqua anisi, et calamentum, et semen apii, et malix, et eruca, et anethum, et similia, et [balneatur] in aqua, in qua decocta sunt ea quæ sunt sicut sccha, et abrotanum, et calamentum, et anethum, et squinanthum, et ruta et sampiucus, et coctus, et semina calida, et oēs medicinae fortis prouocationis sedant rigorem, et de medicinis sedantibus rigorem maximè in quartana, & similibus sibi, est ut bibatur de cocto aureus i. cum aqua calida, et de agarico quantum de ipso in aqua calida, et in agarico est iuuamentum, & quandoque ponitur cum eo paucum opii, quoniam facit dormire, et facit sudare, et prohibet uehementiam rigoris, et alia, et iterum ireos quantitas aur. i. in aqua calida. p. [ ]

et de compositis est theriaca diateseron, et [electuaria alia] et diacymini et diacalamentum et diapiperon, et syrupus de melle, in quo feruēt sicut assa, et ruta, et pyrethrum et piper. Pilule expertæ quæ dantur in potu ante rigorem per horam unam, infirmo [erecto uel stante] super lectum suum, uel scamnum suum, et accere eius calefacto cum igne, & [et] cooperimento, quoniam temperant ipsum, aut prohibet, quorum confectio. Rec. storacis, myrrhae, opii, opopanaxi

a n. siccitas, seu exsiccatio.

b t. n. & frigus uehemens.

a B. radices.

t baurac.

Cap. 14. Cap. 37. & de cepis Cap. 114. & de inceps.

a. oleo calido

b. n. potiones calidae

c. B. euphorbia cum.

d. f. n. Eructus abel. 1. 6. d. i. cum aqua calida. Alia theriaca uero est, quæ dicitur in aqua calida, et [et] theriaca. z. n. infirmo sententia in sum. g. Baurac.

h f B. piperis.

panaci^b [ ] omnium ana partem; conficiantur cum butyro. & sit dosiseius quantitas fabe. & iterum fumantur opopanaci, castorei, dauci, affe, pyrethri, opij, ana partes aequales, fiat sicut primo fit. Descriptio bona. Recip opopanaci, serapini, ahiuden, & cymini carmeni, & seminis apij, & piperis ana aur. j. s. seminis hyusquiani albi, croci, aristolochiae, castorei, euphorbij, myrrhe, ammeos, zingiberis, omnium ana pondus tertie; j. seminis har mel pyrethri omnium ana aur. j. conficiantur cum melle: & dosis eius sit auellana cum aqua calida valde: & fortasse est necessarium in eo, vt detur in potu vinum calefactum, & cibi calefacti. Et solutio ventris cum eis, quae sunt, sicut hiera, & diacidonite, & diaphaniconimo quado est rigor prius, & proprii sine febre, dentur in potu pilula fortida, quoniam ipsae sunt sanitas eius.

Regimen sudoris superflui in febribus. Cap. 13.

Oportet, ne sudor criticus quantum possibile est, restringatur. Quum autem euenit necessitas, & pertransit terminum, tunc oportet vt euenietur, & infigidetur locus. Si autem non excusat tunc super instrumentum positus quia pueri uel iuuenes solent in aere concuti, commoueatur in loco frigido, & non oportet vt occupetur in exsiccatum illud quod rotando egreditur, faciendo exsiccationem post exsiccationem: nam illud est occasio ad illud prouocandum, & multiplicandum, & fortasse attrahit syncopim. Nam eius absterptio addit in ipsum, & eius dimissio restringit ipsum. Et oportet vt inungatur cum cum oleo rosae, & forti, & oleo myrtini, aut cum oleo de alicuius, & cum oleo de balautius, aut fiat oleum cum aquis in quibus decoquantur cydonia pontica, & mala pontica, & rosa. ^{b f}

a n. Kalef.

b f B. balautia & similia & colectur, & decoquantur in ea oleum secundum quod scilicet, & quandoque puluerizatur de super grana mirrhi contusa, &c. c B. kalef. d B. Alia litera ponuntur in huiusmodi andali & camphora & proprie quando fricatur seu aspergitur. e n. Alia litera aut ingrediatur seu intramittantur in ea.

Regimen fluxus sanguinis narium superflui. Cap. 14.

Oportet, ut non properetur ad prohibendum illum, qui creticus est, quantum possibile est. Quum autem est necesse prohibere fluxum sanguinis narium in febribus acutis, tunc liga extrema, & pone ventosas super latus quod sequitur a [ ] latus fluxus sanguinis narium. Deinde consequenter adhibe b f regimen illius logici, [ ] fortasse enim [ ] possibile erit tibi, ut infra

des, & restringatur per illud. [ ] & non ponas ventosas desuper. Et distilla in narium aliquas distillationes praedictas in capitulo fluxus sanguinis narium, & quum non est prohibens aliquid, infrigida caput cum infrigidantibus praedictis in eo. Et quandoque aduenit parientibus quartanam fluxus sanguinis narium, quare oportet ut iuues cum facientibus fluere sanguinem ex naribus scitis, in ipso enim est sanatio quartana. Si uero superfluitatem timuerimus, faciemus sicut illud quod fecimus.

Regimen uomitus qui accidit eis. Cap. 15.

Creticus iterum non abscondatur nisi apud necessitatem, & secundum plurimum absconditur. ^{a f}

In eis per vomitum, & per adiutorium eius quo extrahitur humor nocivus, sicut est syrupus acetosus ^{b f} & aqua calida, & quandoque est necessarium ut confortetur, quare ponatur loco syrupi acetosi puri syrupus acetosus cum seminibus, & si humor est imbibitus, & grossus, tunc oportet ut fiat solutio dando in potu, quod est sicut aloes & hiera. Et quando non est imbibitus, fortasse confect hiera & aloes. Et si est imbibitus, eo grossus, mundat ipsum syrupus acetosus cum aqua calida, deinde equat ipsum post illud aqua granato in quo bibatur. Quod si eum macrit eam, bibat ipsam uice alia donec aequetur & quietetur. Et si militet syrupus de menta cum granis granatorum, & fortasse sedat ipsum infrigidatio stomachi, et non oportet vt appropinquet rebus ponticis, et sedantibus uomitum cum ponticitate sua, & acetositate sua styptica ille, qui e [ ] uomit propter humorem imbibitum, quia est malum, & addit imbibitioni, sed non imbibitum, fortasse facient eum deicere decoctum, quamuis sit grossus, & fortasse inuabunt uirtutem stomachi ad expellendum eum per turpiora. Et quando assiduauerit uomitus de cholera, & non fuerit de genere imbibiti, tunc utere stypticis, & proprie emplastris muantibus factis ex corticibus granatorum, & gallis, et his similibus cum uino permixto aut aceto permixto. Et ad uomitum quidem cholerae nigre superfluum submergatur spongia in aceto, et ponatur super stomachum. Quod si necessarium fuerit aliquid fortius, administra medicinas praedictas in capitulo retentionis uomitus.

Regimen fluxus uentris, qui accidit eis. Cap. 16.

Iam singulariter in capitulo fluxus uentris locuti sumus in hac intentione, ergo redeamus ad illud, & de illis quae conferunt ex uia ciborum sunt almer torrefacti, et lentes torrefactae, & coriandrum, quodcumque horum duorum fuerit, elixetur & fundatur aqua ab eo, & proprie quando fit acetolum cum granis granatorum, quoniam est bonum.

Regimen sitis eorum superflue. Cap. 17.

Oportet, ut inungatur caput cum oleo frigido ualde, quod fundatur super ipsum, AVIC. Tom. 2. C. 2. et po-

a f e. uomitus ipsorum & nau sea ipsorum. b f B. simplex.

a B. habet.

& ponatur super caput, si non fuerit quod prohibeat: & cum aquis infrigidantibus & retentione mucilaginis seminis cydoniorum permixta cum oleo rosulmo: aut infusionis prunorum, & medullarum ^a [cucumeris, & alKhed] & cucurbitae, & seminis ^b [lactuce nigre] & radicum liquiritie, & pilularum descriptarum in antidotario ad sitim, & de illis, quae masti-
cantur ^c [est almosofat & sunt] tamarindi. Et sitis quidem quandoque fit ex ^d [rigore, & abs-
cindit eam somnus, & quandoque fit ex calore, & abscondunt eam uigiliae.

De profunditate somni, quae accidit eis. Cap. 18.

Oportet, ut remoueat a profunditate somni cum fabulis, & his similibus per voces. Et ligentur membra eorum inferiora ligatione dolorosa postquam non fuerit quod prohibeat, & supponatur collyrium subtile si natura fuerit restricta, & in hora ^a [quietis, & tempore assiduitatis, &] ventosetur quod est inter ambas spatulas, & spondyles.

De gravitate capitis eorum. Cap. 19.

Oportet, ut alienetur ab eis emulsio lactis super capita eorum: aut effusio olei super ea aut embrocha, aut caput purgum, imo sint contenti vaporatationibus factis cum embrochis ex chamamilla, & sint in eis uiole, & fursur, & his similia.

De ^a [inquietudine] habentium febres, & aliorum. Cap. 20.

Olfacere uero oleum uiol. cum oleo de sem. lactuce, & oleo nenupharino, & oleo de cucurbita, & adhibere aliquid de stupefacientibus famosis super tempora, & incuruare caput super vapores humectantes, & odorare nenuphar, & poma mandragorae, & ^c [allehefibrum] aspersum ex longinquo, & embroche humectantes, & res quas scis, & similiter, si non fuerit, quod prohibeat, detur in potu syrupus papaueris, & hoc eius. Deinde multiplicentur inter manus eius candelae, & cleuentur voces cum fabulis, & ligentur cum institis extremitates eius ligatione dolorosa parum, cum ^d [an-
sis, quae resoluantur uelociter.] Deinde praecipiat ei ut dormiat, & claudat oculos, quumque dormit parum, extinguantur candelae, & cessent voces, & soluantur ^e [anse,] quoniam dormier. Et quum inuenit leuitatem, & quietem ex paroxysmo, aut uehementia, assiduet ablutionem faciei cum aqua, in qua decoctum est papauer nigrum, cum aliquantulo mandragorae, et radice eius, et quum est illie humor baurachius, confert aqua, in qua cocta sunt simibrium, et melilotum, et althacuen, et papauer ablucendo faciem, et incuruando super uaporem eius.

De dolore uentris, qui accidit eis. Cap. 21.

Fit ex effusione cholerae ad stomachum, et si accidit in principio periodi eius, detur in

potu parum syrupi de malis cum syrupo acetoso.

De asperitate linguae eorum. ^a] Cap. 22.

In essentia quidem uiscositatis fricetur cum ^b [brusco aut cum uirgis] salicis cum oleo amygdalino, et zuccaro tabarzet donec mundet, aut cum spongia, et pauco sale et oleo rosulmo. In hoc. n. est alleuatio multa infirmi, et post illud quum eius asperitas est non propter uiscositatem, imo a siccitate, oportet ut teneat in ore suo sebesten aut nucleos prunorum, aut salelem qui asportatur de India, et est in colore salis et dulcedine mellis, et sumat de eo secundum quod dixit Archigenes, quantitatem fabarum unius, et grana cydoniorum sunt ex eis, quae humectant linguam, et prohibent ei ^c [obtusicationem, et oportet ut non ponantur puluina multa,] neque respicietur dormiens; nam haec duo exsiccant linguam.

De sternutatione assidua, quae accidit eis. Cap. 23.

Qvandoque magnificatur nocumentum sternutationis assidue cum eis, ledit nanque eos, et replet capita eorum, et debilitat eorum virtutes, et fortasse facit fluxum sanguinis narium. Quare oportet, ut fricetur eorum frons, et ^a [collum] et nasus, et aperiantur ora eorum et fricentur eorum palata cum uehementia, et tendantur capita eorum, et conuertantur et premantur eorum extrema, et fundantur in aures eorum olea tepida, ad caliditatem parumper decliua, et humectentur lacerti eorum, et ipsorum mandibulae, et ponantur super eorum ceruicibus puluina calefacta, et non excitentur a somno eorum subito, ^b [minuantur] a puluere, et a fumo, et omni, in cuius odore est acuitas, et olfaciant fauic, et lutum ^c [alnaia-
chi,] et spongiam marinam.

De dolore capitis, qui accidit eis. Cap. 24.

Liga extremitates eorum, et proprie coxas, et cum instita liga, et frica pedes eorum, et supponantur eis collyria trahentia materiam ad inferiora, et conforta capita eorum cum infrigidantibus. Et si non fuerit, quod prohibeat ex coryza, aut tussi, embrochentur capita ipsorum cum decoctione rosarum, et uiolarum et hordei, aut foliorum salicis, et his similibus, et similiter oleo rosulmo et oleo de salicibus, et quando non excusat hoc, tunc permisce embrochas infrigidas cum lenitiuis, sicut chamamilla, et stupefactiuis, sicut est papauer, et non mulgeas lac, nisi quum remouetur febris. Si autem uirtus fuerit fortis, mulgeas lac caprinum, et si fuerit debilis, mulgeas lac muliebre, et caue lac apud repletionem humidam ^a [ ] facientem ^b [profunditatem somni,] et similiter caue humectantia, et tu non administres humectantia, nisi ubi est uapor fumosus, et caput siccum, et parum somni, et quando multiplicatur repletio in capite ex uapore humido, trahere eum ad inferiora cum collyriis, et clysteribus, et stringere membra inferiora, ita quod testiculos.

ANNO.

Fen i. Tract. 2.

37

ANNOTATIONES.

In sedando capitis dolore ob febres, recentiores ex calida aqua pedum & brachiorum lotiones faciant, ut terendi sunt et calidos & mordaces vapores gratia. Sunt tamen, qui hoc pro se in genus maxime improbant, propterea quod balneis non nisi peracta humorum concoctione uti liceat. unde & Gal in tertianis febribus balneum probat si signa concoctionis praesenserint, non antea. Ceterum autem est inuale scire capitis dolores morbi praesertim incremento ac statu. 10 Ceterum ad hoc, quum Gal. totius corporis balneationem non obita concoctione damnat, non is tamen crurum & brachiorum lotiones non probat. Neque periculum nobis videtur in ipso etiam morbi initio incrementore, prout illius symptomatis gratia, quod vires non imbeciliter oppugnat, horum extremorum utilitatem, quicunque alioqui corpus cruciatu oblesserit, observatum est saepenumero, venocatis a capite hoc praesidio vaporibus, qui vigilias faciebant, subsequutum seminum, & obitas postmodum feliciter concoctiones.

De tussi eorum.

Cap. 25.

TVllis plurimum accedit eis ex calore, aut siccitate, quare oportet ut teneant in oribus suis pilulas bichikias, & aliohoc de papavere facta cum medullis fructuum frigidis, & amylo & his similibus. Et utantur cecataijs infrigidantibus factis ex oleo rosae & ex macillagine psyllii, & succo portulacae, & alijs.

De destructione appetitus eorum.

Cap. 26.

Q Vandoque est causa eius humor in ore stomachi, quod scitur ex eo quod dictum est de destructione appetitus, & evacuatur per vomitum aut solutionem ventris. Et multoties iuvantur cum inromissione digitorum in gutture, & commotione stomachi, & proprie quado vomitu expellit cholericam rem, aut aceto- 40 sam. Et quandoque est ex vehementia debilitatis quare curetur complexio quae facit eam, cum eo, quod scitur. Et oportet, ut approximes eis odores bonos excitantes appetitum, sicut odor fauich. [infusi] cum aqua, aut cum aqua & aceto. Et detur eis electuarium proportionale febriantibus, & parum vini & b[il]ucci fructuum ponticorum, boni odoris, & lambant aliquid de aceto gelatinae piscium, aut haedi, & his similibus. Et ponantur super stomachum post dies primos emplastra facta ex fructibus. Et sint in eis absinthium, & aloes secundum quod scis, & inunctio eius cum oleis bonis est iuvantiva.

De bolisino eorum.

Cap. 27.

O Portet ut curentur cum odoramentis, & luto [alnatachi & armeni infusi] cum aceto, & odorem almofat, & panem mundum calidum, & carnes assatas, & itinge eorum extremitates. Et extende aures eorum, & capillos ipsorum, & conforta eorum crebra cum embrochis infrigidantibus, & humectantibus, plurimum namque bolisino eorum est propter destructionem. ¶ Toris stomachi propter causam communicantem ramis qui adveniunt

eis cum sensu. & est corpus. [durum & induratur, uerum sensus non vitimatur cum eo.]

De nigredine linguae eorum.

Cap. 28.

O Portet, ut non dimittatur super linguam nigredo, imo fricetur cum eo, quod scis & si non, eleuabuntur ad caput vapores maligni, & facient cadere in fersen.

De appetitu eorum canino.

Cap. 29.

Crantur cum unctuosus frigidis, & dulcibus.

De syncopi quae accidit eis.

Cap. 30.

Q Vandoque accidit eis syncopis in principio febrium propter effusionem cholerae ad stomachos eorum, quare oportet ut detur eis ante paroxysmum, aut apud paroxysmum fructus panis de simila cum aqua granati, & aqua agrestis. Et scias, quod quando aggregatur syncopis, & febris, tunc syncopis est dignior curatione, & si idiger [panco vino, detur pulvis cum trib. drae.] vini antiqui & si non, syrapi malorum antiqui, cuius resoluta est superfluitas. Et phlebotomia quidem multoties addit in syncopi, & clystere leui est magis conueniens. & uomitus est iuuatius eis. & constrictio eruzium, & ponere manus & pedes in aqua calida, & quum euadunt, tunc de sollicitudine est, ut cibentur fauich hordei infrigidato, in quo sunt grana granatorum.

De constrictione anhelitus eorum.

Cap. 31.

Constrictio anhelitus accidit eis, aut propter spasmodum & ticclarem, quae accidit eis in lacertis anhelitus, aut propter materiam praefocatiuam descendente ad guttur eorum, aut propter debilitatem, quae dominatur nervis uenientibus ad membra anhelitus. & prima quidem curatur cum unguentis uel emplastris humectantibus, & secunda cum eis, quae prohibent strangulationem & tertia cum equatione complexionis in cerebro, et inunctione colli cum eis, quae infrigidant et humectant, et super stomachum iterum, ex eis quae sunt sicut rasura eucurbite, et portulacae, et sandali cum oleo rosae et similibus ei.

De uementia a [tristitia] eorum.

Cap. 32.

Q Vando multiplicatur [tristitia] causa oris stomachi, et aduentu humoris mor dicatui in eo, tunc infrigida stomachos eorum cum eis, quae scis de cibis, & [iungantur]. Et dormiant in locis proximo montibus aquae, strato extremitatibus, et [fructibus] frigidis, et odoriferis frigidis, et nenuitare, et rosas, et asperionibus frigidis factis ex fructibus odoriferis, frigidis, & sandalis. & multoties quidem conferunt in eorum [tristitia] clystera frigida, facta ex aqua eucurbite, & cicutilli, & succo portulacae, & semper utique cum oleo rosae.

AVIC. Tom. 2.

C 3

Diff.

c. exigens uel
requiens cibū
uēū sensū non
exquirit ipsū.

a B. os stom-
achi.

b B. cibo tunc
detur parum pa-
nis p[er]mixti uel
madefacti cum
drach. iii.
Alia liens.
cibo tunc detur
parum panis p[er]
mixti cū aqua
cum drachuu.

a B. angustia:

b B. angustia.

c B. euenitur.
scilicet requirit ac-
rem.
d B. ramis.

e B. angustia.

Difficultas deglutendi, quæ accidit eis.

Cap. 33.

a B. sanguinea
vel conclusa.b — B.
e. extrahatur.
sanguis paulatim & cibetur
cum aceto & la-
eucais, si appeti-
tus in eis fuerit.
aliqua exi-
tans. & si non
cibet sint aqua
hordei, & alie-
ne que subti-
to occurrunt, &
si fuerit cum eo
styplicitas natu-
ra, tunc supposi-
toria & dylle-
ria sunt melio-
ra plurimum q̃
a n. euaporat facit.

Difficultas deglutendi, quum accidit eis, & febris fuerit. [conclusa.] tunc phlebotomia [paulatim] fiat, & [æquario] fiat ad retrahendum. Et suppositorium est melius quàm plurimum, solutium deluper.

Frigus extremitatum quod accidit eis.

Cap. 34.

Multoties profundatur calor eorum, & in frigidantur eorum extrema, & [tendit] calor submersus ad caput. Ponantur ergo extremitates in aqua calida, & non bibant aquam frigidam.

Sermo de febre cholera.

Cap. 35.

a — B.

b a. tumefactio
membrorum
similem ca-
cholera.
c. nuli q̃ ei al-
locantur exco-
scenit & tepo-
res sui non sen-
sati.d B. vigilia.
e. a. bothria-
biorum.

Febres cholericae tres sunt, tertiana cōtinua, & tertiana periodica, & caufon: et tertiana quidem periodica, aut est pura, & sit a cholera pura, aut non pura, & sit cum putredine cholerae grossæ substantiæ, propter commistionem cholerae cum phlegmate commistione. [saliqua] complexionali unita & per hoc diuersificatur ab hemitritæo, quum hemitritæum faciant duæ materiæ separatae, & hanc faciat materia una, quæ in se ipsa est permixta, cum cuius calore permiscetur aliquatulum frigoris, quod grauat suam putredinem, & suam resolutionem, & suam digestionem, & propter illud quidem sunt in hemitritæo duo paroxysmi, & tertiana non pura paroxysmus vnus. & hæc quidem non pura quandoque prolongatur tempore longo, & circiter medietatem anni. & quandoque perducit ad [mollitiem] & magnitudinem splenis. Caufon uero est de genere continuæ, [quoniam] differentia inter eius uehementiam, & eius teporem est insensata, & accidentia eius sunt uehementia, & causa est acuitas materiei, & multitudo, quum eius casus sit circa cor, & in uenis oris stomachi, aut in partibus hepatis propriis, & ad summum in membris nobilibus uicinis cordi. In tertiana uero, cholera est in carne, & ad partes curis, & in cōtinua est sparsa in uenis corporis. quæ elongatur a corde. Et uehementia quidem sitis, & angustia, & inquitudo, & [impatientia] & alienatio, & nauſea, & amaritudo oris, & [siccitas] labiorum, & scissio eorum, & dolor capitis multiplicatur in febribus cholericis. Et est natura in pluribus earum ad siccitatem decliuis, quoniam materiei motus est ad superiora, aut ad illud quod apparet de corpore, & cute.

ANNOTATIONES.

- Cap. 27.** Biliosarum febrium species tres esse ait, tertianam intermittentem, tertianam continuam, & ardentem febrem. Videtur tamen & Paulus li. 2. & Aetius li. 3. tertianam intermittentem pro tertiana continua ardentem febrem opponere, quod ferè & Gal. 2. de crisibus. Verum quamuis non ignoremus non deesse qui idem putent tertianam esse continuam & caufum seu ardentem febrem, differre tamen has Gal. & plerique existimant ut si quum in utraque febre materia intra uenas putrescat, si propè cor bilis putrescat, ardens, si procul a corde, tertiana continua eueniat, quamuis

uero non alia ratione si materiam & accidentia species, differre hæc inter se uideantur, quam magnitudine, nempe, quod maiora in ardente febre sunt omnia quam in cōtinua, differre tamen specie dicuntur ob loci putredinis differentiam. Adde etiam, quod non omnis ardens febris est ex bile, sed quandam uicem aliam ex salsa pituita Gal. adiungit, de qua postea.

De tertiana absolute, & nominatur tritæus.

Cap.

36.

Paroxysmus tertianæ incipit in primis cum horripilatione, ut punctura acus, deinde in frigidat, & incipit facere rigore difficilem valde difficiliorem reliquis rigoribus, non [frigidum] aut cum paucis frigore. & non est frigus eius nisi propter profundationem caloris ad [interiora] ad partem materiei. & inuenit sicut puncturas acuum. & hic quidem rigor cum uehementia sua est velocis sedationis. [ ] & tu iam sciuisti causam huius rigoris, & sit rigor eius in tribus diebus primis fortior, & uehementior, & in quartana cōtrario, & iterum rigor incipit cum fortitudine, deinde lenitur paulatim, & minuitur velociter, & in quartana cōtrario, & sudor multiplicatur in tertiana, quum dimittit, & sit urina in ea rubea tendens ad igneam, in qua non est multa grossitudo. Aut est non pura, & sit urina eius cruda aut grossa, & tertianæ caliditas est saluor caliditate caufonidis, & quanto prolixius manus tangit corpus, non additur inflammatio, imò quandoque minuitur inflammatio eius, & in caufonide additur inflammatio, & accidentia, quæ accidunt eis in tertiana, sunt uigilie sine grauitate in capite, nisi in quibusdam non puris, & sitis, & furor, & ira, & odia locutionis. & est pulsus eius acutus, uelox per comparisonem ad reliquas febres, & non est equalis cōstrictionis, & dilatarionis, quoniam humor debilitat eum, et addit ei diuersitatem apud statum, et diuersitas in ea est sub ea, quæ est in alijs febribus humoralibus, et minor ea quæ est in alijs cum duritie, et est pulsus fortior in ea, imò non est diuersitas in ea secundum plurimum. nisi diuersitas [propria] cum febre, et alijs. et in principio quidem est necessariū, ut coarctetur pulsus usque ad horam dilatationis febris, [et tunc] confortatur, et fit uelox, et frequens, et eius diuersitas non est [multum] superflua. et quandoque significant ipsam etas, et cōsuetudo, et regio, et ars, et forma, et tempus, et multitudo euentus tertianæ in illa hora. Quum ergo componuntur due tertianæ sunt paroxysmi eueniunt omni die, qui ergo considerat tertianam paroxysmum errat in ea. imò oportet ut attendantur significationes aliæ [quas] dicemus, et patientibus quidem tertianā accidunt uigiliæ, et amor solitudinis, et multoties sentiunt ebullitionem apud hepar.

ANNOTATIONES.

Biliosarum febrium signa, & earum quæ exquisita sunt, & notharum, de quibus in sequenti cap. agit, pluribus prosequitur Gal. 2. de crisibus. & 2. de diff. feb. & 1. ad Glauco. Cap. 5. Cap. 15. Sed

a n. Alia litera
frigidis aut p
rom frigidis.
b B. anterior
versus mater
eius.c + B. & cal
Gtionis.a
an
ris
b

c

a
u
Al
eo
en
ha
e
atad
B.d a. febrilis
pura exco-
scenit alia
minor alijs.
Alia litera
appropria
bilior ea q̃
re.
Alia litera
febris approp-
ta uelox
bilior ea q̃
in alijs.
e B. postea
f B. cum illa
pestilente.
g B. & parox-
ysmi cōsuetudo
et as.

Sed vide & Paulum lib. 2. & Aetium lib. 5. necnon, & Trallianum lib. 12.

Differentia inter tertianam puram, & non puram. Cap. 37.

PVra est subtilis, levis, cuius paroxysmus cōsumitur a quatuor horis vsque ad duodecim horas, & non addit super eas multum. Et si addit additione multa tunc est non pura. It est secundum plurimum perueniēs ad septem horas. Et calcit in ea corpus velociter: Et vides caliditatem procedere ex corpore, & extremi-
tates adhuc sunt frigida. Et similiter pura non addit, quum non accidit error, supra vij. perio-
dos. Et quandoq. consumitur propter subtili-
tatem suae materiae in paroxysmo vno, in quo
accidit vomitus, aut ventris solutio mundifi-
cans. Et apparet digestio in vrina in primo die,
aut in tertio, aut in quarto, aut in septimo. Si
autem addit super septem periodos additionē
plurimam, tunc est de genere non purae. Et simi-
liter si prolongatur spatium sui rigoris, & est
additio suorum paroxysmorum & antecessio
a [corum adinuicem] secundum ordinem ser-
uantem proportionem similes. & in non pura
est illud diuersum non b [rectum] Et similiter
quando assimilantur paroxysmi secundum ter-
minum vnum: & c [ ] reliqua
signa elongationis febris etiā sunt de illis, quae
scis. Et quum vides principium cum rigore, se-
cundum quod determinauimus, & statim cū
sudore exuberant: tunc non dubites quoniam
ipsa sit pura. Et in pura quidem est, quam eam
habēs bicit aquam, procedit d [ ] quod est in cor-
pore eius cum vapore humido, quasi ipse uel-
lit sudare: & quandoque sudat. Et cum non pu-
ra inuenitur grauitas plurima in capite, & ex-
tensio: & prolongatur e [ ] rigor donec perue-
nit ad viginti quatuor horas, aut triginta horas
vsque ad horam suam: & tepescit donec com-
pleatur xlvij. hore, & per quantitatem additio-
nis paroxysmi super xii. horas, est eius elonga-
tio a puritate. Et in tertiana quidem non pura
rardatur apparitio digestionis: & non apparet
in forma offuscatio, neque extenuatio: & for-
tasse non incipit cum sudore copioso. Et
fortasse non incipit cum rigore, f [ ]
& non est caliditas cum g [multa] fortitudi-
ne, neque est augmentum eius æquale: imò
est quasi ipsum addatur, deinde proceditur,
& minuitur: Et accidentia saua minoran-
tur in ea.

Tertianā continua.

Cap. 38.

Cognoscitur per vehementiam paroxysmo-
rum tertianae, & per vehementiam accide-
tium tertianae. Et apud Gal. quidem, quum san-
guis putrefit, fit de hoc genere, & de eo fiet
sermo post.

Cura tertianae purae.

Cap. 39.

Oportet, vt rememoreris illud quod dedi-
mus tibi de radicibus in curatione febriliū,
de solutione ventris, & cibo, & in omnibus ca-
pitalis: & fabrica super illud. Et tu quidem nō

auscultes sermonem eius, qui concedit in prin-
cipio solutiua fortia, & myrobalanos, & his si-
milia, nisi a [illud quod] diximus. Imò oportet
ut properes in primis, & lenias lenitate qua-
dam, cum eis quae diximus illic. sicut sunt tama-
rindi quantitate xl. 3. qui infundantur in aqua
calida in nocte, & colentur, & proiciatur desu-
per siracost, aut tereniabin, aut aqua duorum
granatorum, et sicut decoctio luleb cum tere-
niabin, & passulis enucleatis, aut infusio pruno-
rum cum tereniabin aut siracost, aut syrupus
viol. & uiole, condite. Et fortasse facit mucilla-
go pŷlli cum quibusdam syrupis, sicut est syru-
pus prunorum, lubricitate, & lenificatione, &
cum decoctione lentium cum luleb. Aut cly-
stera lenientia sicut est clystere cū decoctione
altheae, & iuinbae, & sebesten, & radice b [lilij] &
oleo uiol. & succo t [betae], & t [nitro] secundum
modum quem scis. Et illud, quando necessitas
tangit ad ipsam, rectum namque, est ne in potu
detur quod est sicut c [ ] sorbitio hordei, neq; ei
simile, neque cibi, nisi natura iam lenificata. Et
si ventris solutio in principio in febre tertiana
pura, minoris sit malitiae quam eius simile in a-
liis, licet sit eius malitia d [ ] iterum maxima. &
quando est possibile, vt e [ ] phlebotomes
vsque ad tres periodos, fac. Et f [ ] similiter, quā-
do times quod sit agritudo furiosa, & facis il-
lud quod est de errore, si accidit, minus quam
aliud, & oportet, vt non moueas in die paroxys-
mi aliquid, nisi propter necessitatem: & non ci-
bes nisi apud conditiones praedictas, g [ ] aut pro-
uoces urinam cum emulsionem seminum, & opor-
tet ut superueniat ei paroxysmus, dum est tame-
licus, & non est in stomacho eius aliquid, imò
oportet ut sumat in potu syrupum acetosum
omni mane, & post duas horas aquam hordei,
in die, in qua non est paroxysmus, & syrupus q-
dem acetosus post paroxysmum est cōueniēs,
h [ ] & similiter ponere pedes in aqua h [ ] frigida
ad attrahendum residuum caloris, & ego ma-
gis diligo vt sit in syrupo acetoso proprie in po-
tremis, emulsio seminum frigidorum i [ ] praedi-
ctorum, & ante paroxysmum per tres horas,
aut quatuor, & detur in potu iterum post paro-
xysmum, aqua hordei, & quando necessaria est
subtiliatio regiminis, detur in potu sicut aqua
granatorum, & aqua melonis indi, & his simi-
lia, & gradatim fiat eius regimen secundum mo-
dum praedictum, et quoties appropinquat sta-
tus, subtilietur, et in diebus primis cibetur cum
Kist hordei, & pane k [ ] trito cum aqua frigida,
aut sicut est, aut emulsum ex eo, qui fit ex lacte
acetoso, l [ ] & lentibus, et quando cibus acetat in
stomacho, non detur in potu l [ ] de aqua hor-
dei, quae non est ualde subtilis, m [ ] aliquid, j [ ]
et si necessarium fuerit dare ipsum in potu, con-
fortetur parum cum decoctione radicis apii. Si
autem stomachus fuerit frigidior illo et febris
non magna, et non pura, ponatur parum pipe-
ris secundum consilium Hip. Quod si signa li-
gnificauerint, quod crisis est propinqua, tunc
sufficiat ei aqua hordei, et aqua granatorum n [ ]
[dulcis, et muzi,] et syrupus acetosus, et fru-
ctus quidem, qui diliguntur eis, sunt granata
dulcia et muza, et pruna matura, o [ ] et immatu-
ra. melon uero indus est maximū iuuamēti, cū

AVIC. Tom. 1.

C 4 hoc

a. cū cōditiō-
ne, & qualitate
quam.

b. B. liquiritiae.
† sicleg.
† baurac.

c. B. aqua.

d. B. magna.
e. f. z. non.
f. B. Alia litera
propter illud.

g. B. & ut, Alia
litera & ut non.

h. n. Alia litera,
topida.
Alia litera.
calida.
i. s. diureticū
aut.

k. B. cōmūto
cum aqua frigi-
da sicut est aut
emulsio pavis
in ea, & cum eo
quod fit ex al-
mes.

l. — B.
m. — B.

n. — B.

o. — B.

hoc quod ipse soluit, & prouocat, & frangit vehementiam caloris, & facit sudare, & fortasse non nocent p[er] [ ] parui, & ex

p. B. aldestem
bulat.
q. n. & alcheta
& alchetad.

r. n. Alia litera
castratorum.

B. aut.

e. B. Et de illis
est medicamen
tolaris istius
descriptio.

u. n. Alia litera
& sicut in ea se
eundem quanta
tem de Ratio
nis, est eis conue
niens.

x. B. habens ea
ludatatem con
fractam
y. B.

oleribus cucurbita, & q[ui] cucumer, & alkehe-
di, & lactuca. Et scias q[uod] intentio in eo, quo ci-
bantur patientes tertianam, aut est humectatio,
sicut datur eis in fine de extremitatibus altha-
iugi, & de testiculis [ ] gallorum, & cerebellis
hocorum, cum quibus non est nausea, & vitel-
lis ouorum. aut est infrigidatio & humectatio
similis, sicut in kist hordei. Et non vltimes in
infrigidatione multa, & proprie in principio,
nisi inuenias inflammationem vehementem,
aut timeas conuersionem eius ad causonide
[ ] & [ ] continuam. Quod si consequatur crisis,
& uideris digestionem in urina & est sedimen-
laudabile quod cognouisti, tunc si excusat, be-
ne est, & si non, cura tunc cum eo, quo iuuatur
natura ex prouocatione urinae, aut solutione
ventris, aut vomitu, aut fluxu sanguinis nariu.
Et non agas contra ipsam in hoc. Quod si non
inuenis declinationem manifestam, tunc eua-
cua cum solutione ventris. Nam de illo est scia
moneq[ue] sexta 3. i. in iuleb, aut decoctio myroba-
lanorum cum tamarindis, & tereniabin, & pas-
sulis, & radicibus, & casia fistula, secundum quod
sciuisti. Et tibi inest, ut confortes eas cum su-
moterrae, & sena, & scammonia, & de illis, que
conueniunt eis iterum, sunt trochisci de spo-
dio solutiu. [ ] Descriptio.]

Recipe myrobalanorum citrinorum nuclea-
torum pondus 3. iij. zuccati tabazet pondus
3. xx. scammonia pondus sexte 3. i. bibatur cum
aqua frigida, & post illud curentur cum prouo-
catione. Et si fuerint illic caliditas superflua, &
inflammatio maxima, quum iam euacuaueris
cum, non erit ei malum dare in potu aliquid
de extinguentibus fortibus, de illis, que dicta
sunt in regimine acuta, & fortasse conferunt
ei emplastra ex eis. Balneo vero oportet, ne ap-
proximet nisi post digestionem. post digestio-
nem autem, & apud declinationem est ipsum me-
lior curatio eis, & proprie consuetudine, quamuis
error in intromittendo eos in balneo ante di-
gestionem saluior sit quam suum simile cum
aliis, & oportet, ut sit balneum eorum tempera-
tum, boni aeris, qui sit humidus, in quo fudent
cum facilitate, ita ut non inflammentur coru-
corda, & inungantur cum oleo viol. & ros. eo
quassato cum aqua: & non prolongent in eo
moram, imo egrediantur velociter. nam itera-
tio est eis conuenientior, quam stationis pro-
longatio, & si apud exitum infundatur in a-
qua tepida, [ ] sicut in ea secundum quantitate
declinationis. [ ] deinde quum egrediuntur, tunc
conuenit eis ut bibant vinum album, subtile,
multa commistione permixtum, & cooperiatur
in locis suis. sudabunt enim sudore vehementi,
& siquid residuum fuerit digeretur, & post il-
lud cibentur cibis infrigidantibus, & humectan-
tibus, & oleribus, quae sunt illius modi, & non
timeas post declinationem potare eos vinum
plurimum commixtum. Vinum enim [ ] fra-
ctum [ ] per commistionem confert [ ] eis [ ]
quantitati residui eius, in resoluendo illud, eu-
acuat necessaria est resolutio, & succurrit aque pe-
netranti cum fortitudine sua, & permissio

eius, quod est in eo de calefactione pauca, qua-
re infrigidat vehementer & humectat, & si fue-
rint illic accidentia, sitis, & dolor capitis, & ui-
giliarum, & aliorum, iam tibi praterijt eorum
cura, & quando post crisin remanet aliquid ca-
loris inseparabilis, tunc tibi superest, ut admini-
stres syrupum acetosum cum succis diureticis,
aut in quo decocta sunt [ ] semina [ ] & radices
diureticae, & scias, q[uod] cura tertianae continuat, est
cura tertianae interpolata, sed est declinior ad
obseruationem dispositionum digestionis, &
ad infrigidandum cum syrupo acetoso facto
cum seminibus, ut semine citruli, & semine endi-
uic proprie [ ] coctis [ ] & post ipsum post duas
horas, datur in potu aqua hordei, & ad subti-
liationem cibi, & ad administranda clysteria
lenia in principio, & ad prouocationem, & o-
portet ut [ ] subrilent [ ] & non lumant in po-
tu de solutiu in principio [ ] neque approxi-
met alicui eorum, nisi eis [ ] quae sunt sicut syru-
pus uiol. & aqua fructuum, & non utantur ni-
si clysteribus lenibus.

z. n. Alia litera
olera.

a. B. contulio

b. B. cum fac-
tate procedant
e. B. aut in eo
quod ei appropin-
quat nullo

ANNOTATIONES.

Habes de tertiana exquisita curatione ex Gal. plura 1.
ad Glau. Aemulaturq[ue] ipsum Actius lib. 5. & Paulus
lib. 2. & Trallianus lib. 12. Dissentire tamen hi inter se in
aliquibus videntur. Ac primum de peccantis humoris edu-
ctione dissidium est, an s. morbi initio, forti medicamento
educi possit non alia expectata concoctione. Author sane
nostri primis statim uerbis eos negat esse audiendos, qui
forti initio medicamenta in tertiana pura exhibent, Ra-
sim intelligens, ut uidetur, qui 30. Contr. tr. 3. morbi initio
myrobalanos adiuncto scammonio, & rhabarbaro exhi-
bet. Contra tamen Gal. lib. quos quando & quib. purg. op. et
1. in lib. Hipp. de humoribus Com. tenues humores purgan-
te medicamento educi posse testatur. Perum de Gale-
ni sententia dictum est in superioribus, quum de tenuium
humorum coctione ageretur, nempe qui non biliosos, sed te-
nues & serenos humores expurgari posse ait. Quamobrem
non iniuria eos damnari ab Auic. putamus, qui ualidiora
medicamenta, nullo habito cruditatis discrimine, propinat.
At uero alia rursus hic dubitatio est, num in tertiana pu-
ra sanguinis missione agendum sit. De hac re Gal. 1. ad Glau.
nihil, nihil Paulus, Actius, Trallianus, uel Auerroes. Au-
thor tamen noster tam admittit, quum ait, [ ] Et quando est
possibile ut phlebotomes & c. [ ] sed certum ad id tempus
prohibet. Profecto ubi sola bilis, non etiam sanguis pec-
cat, certum est, de sumpta ex peccante materia indicatione,
non mittendum sanguinem. at si vel putredinem, uel pu-
tredinis causam, calorem, s. prater naturam animaduertas,
quum uena scissa, de ualla calidi, & putrescentis humoris
portione, refrigerij & subleuamenti naturae sit causa, admit-
ti haec quoque potest. atque id etiam Gal. consilio, qui in pu-
tridis febribus quibusuis saluberrimum censet, uenam inci-
dere. At uero, quacumq[ue] de hac re Gal. sententia fuerit, de
qua supra est actum, Author noster, et si hoc in loco, ubi a-
gendum sit uena scissio, ob eundem monet ad tertiam accessio-
nem si modo fieri id potest, non tamen obiri hanc uel omit-
ti suadet. sed suppositis hoc in loco ijs, quae antea de mitten-
do generatim in putridis febribus sanguine, scripserat, ubi
mitti sanguinem oportere animaduertis, certum dunta-
taxat tempus assignat. Balneo uero oportet ne approximet
& c. Balneum ante morbose materiae coctionem uitari in-
bet. At Gal. 1. ad Glau. etiam ante coctionem si bis in die
laueris, non erratum ait. apparet autem coctione posse

Cap. 9.
Cap. 10. cap.
Cap. 6.

Cap. 2.
Com. 1.

Cap. 1.
Com. 1.

etiam uti balneis frequentius. Profecto admirari qui-
spem possit, quomodo ante coctionem balneae admittan-
tur. Nunc ex balneo humores fundi, & augeri obstru-
ctiones si in oculi humores affluant, idem Galalibi testa-
tum reliquit. unde & Auerroes 7. Coll. balneum incli-
uante seore accommodum esse ait, quod attenuata iam ex
crementa educat, minime vero inchoante, quod & rigores
faciat, & humores dissoluat, & per totum corpus digerat,
& obstructions pariat. unde in discrimine res est, ne in
aliquod princeps membrum inflammatio irruat. Sed cer-
tum est non satis febrium initio balneas conuenire, li-
cebit tamen quandoque, si calido & siccio temperamen-
to eger praedictus sit, ut ait Trallianus lib. duodecimo,
qui cerebri uti balneis affueuerit, atque ubi siccitas niger.
Stephanus quoque Atheniensis in Com. in i. ad Glau. Ga-
leni qualitatibus gratia balneas admitti putat, quod hoc in
tertianis magis obest quam materia. Anicennas ergo habi-
ta materia q̄ cruda est, ratione laudandi negat. concedit ne-
ro Galenus qualitatibus causa, hoc est, uel caloris, qui maxime
in tertianis affligit, uel siccitatis, ut Trallianus putat. Ad
de, quod est non inchoata adhuc coctione Anicennas lau-
crum improbat, non is tamen, ubi coeperit, tamen si nondum
exalta sit, in tertianis puris profusus negat.

Cap. 10.

Cura tertianae non pure.

Cap. 40.

Res in quibus diuersificatur cura tertianae
non pure, a [ ] sunt res
in quibus communicant febres frigidae b [ ] de
licentia secunda. Et non conceditur habentibus
eam balneum, donec plurimum declinauerit.
Et fortasse conceditur illud habentibus puram
f. ut non expectent plurimum declinationis:
sed quandoque expectant digestionem.] quo-
niam [ ] est prohibitum in eis balneum: balneum
enim facit descendere phlegma indigestum pro-
pter illud quod effunditur ad locum putredinis,
& permiscet humorem a [ ] malum] cum
putrido, & resoluit subtile, & facit remanere
spissum. Et quod cibatio omni die iterum, aut
prop̄ cibationem, est ex eis, quae illis nocent:
imò oportet ut cibentur uno die, & alio die
non. & sit in cibis eorum quod abstergat, & ca-
lescat parum. Et ut sit cibatio in principiis a-
gritudinis [ ] spissior] quam sit in principiis
pure, deinde gradatim perueniat ad subtiliatio-
nem [ ] fortem, sicut est subtiliatio tertianae.] Et
ut sit in frigidatio minor. et ut clysterizetur in
principio clysteribus acutioribus. Et ut expecte-
tur digestio [ ] plus.] in solutione ventris
uirtutes digestiue, & solutiue, sicut est illud,
quod diximus in eo, in cuius stomacho acetat
se enim necesse est ut decoquantur in ea hyssop-
pus, & origanum & calamentum, & spica secu-
dum complexionem. & [ ] sicla] iuuatiua est eis
Et permittit o aqua cicoris cum aqua hordici, &
in fine eius [ ] cicor est iuuatiua] eis, et oportet
ut consideretur propinquitas non pure ad
puram, & elongatio eius ab ea, & secundum il-
lud diuersificetur inter curas eius, & cura pura.
quod si fuerit ualde propinqua pura: tunc di-
uersificetur inter eas diuersificatione parua. Et
quum uideris urinas eorum grossas, tunc phle-
botomia. et quum phlebotomaueris, non indi-
gebis clysteri. et scias, quod non est res magis
iuuans eos, quam uomitus post cibum et de to

lutiis in principiis eius, quae sunt propinquo
ra equalitati, est aqua algeleniabin cecocii, & sy-
rupus acetosus. Et fortasse ponemus in ea cassia
filula. Et fortius illo est, ut ponas in ea uirtutē
turbit. et clysteria in principio sunt magis dile-
cta quā solutiua alia, & sunt clysteria in quib.
est uirtus alhafech, & chamamille, & ficla; &
cartami, & uiolarum, & tebesten & ficus & o-
dor turbit. et [ ] ex eis est] cassia filula & oleū
10 sifaminū, & nitrum, & fortasse indigeretur: m
[uno] istorum secundum elongationem febris
a pura. Adiuuantia autem ad digestionem sunt
sicut syrupus acetosus permiscus cum aliquāto
de algeleniabin. aut syrupus acetosus de radicib.
& post septimum sicut decoctio absinthii est. m.
iuuatiua subtiliatiua materiei, & confortatiua
stomachi. et similiter aqua feniculi, & aqua api
cum syrupo acetoso, et si pertransit xiiii. tunc
non est malum dare in potu trochiscos ros. mi-
nores. Si autem agritudo prolongatur, non in
uenimus excusationem, quin dicemus ea quae
sunt sicut trochisci de eupatorio, & decoctio
eius. Et calefactio partium hypochondriorum
est huius generatis et emplastratio mirach eo-
rum iterum cum eis, quae digerunt, & maturat,
& mollificant tensionem quum uenerit illic.
Quum ergo seueris, quod digestio iam adue-
nit, tunc euacua, & prouoca, & non cures. et de
euacuationibus bonis eis est, ut sumantur hic
rae picrae drac. v. succi [ ] lactuce,] & eupatorii
amborum an. drach. iii. seminis apii, myrobal.
citri. kebulorum an. drach. v. turbit. drach. vii.
fiat pilula ex eis cum aqua apii, & sit dosis eius
drach. ij. Et de illis est decoctio bona inuentio
ne nostra Recipe eupatorii absinthii, myrobal.
kebulorum an. drach. v. seminis melonis, semi-
cucumeris, & [ ] citrul.] sc. apii [ ] polypodii]
fuchaha, bedeoard omnium an. drach. x. turbit.
drach. j. cassia filula. drach. vi. passularum enuclea-
tarum. drach. xx. ficum. x. numero, tebesten nu-
mero. xxx. geleniabin facit cum ros. persicis po-
dus drach. xv. decoquantur omnia secundum
q [ ] descriptionem huius.] Et sumatur de ea ca-
dus magnus. in qua posita sit si liqua i. scammo-
neae. Et fortasse necessaria est medicina fortis
uno modo, & debilis alio modo: eius uero for-
titudinis est secundum hoc, quod ipsa euacuat
humorem viscosum, sed ipsius debilitas est se-
cundum hoc, quod ipsa non euacuat plurimū
vice una, imò possibile est ut fiat gradatio i ea,
quare euacuet humorem, cuius euacuatio est
necessaria multis uicibus, ut non destruat uir-
tutē. Et haec medicina est quae potest subtilia-
re, & aggregare,] & soluat parum eius & sol-
uat plurimum eius, sed parum, parum ex malo
& plurimum plurimum ex malo. De decoctio-
nibus uero parum fortasse non facit aliquid.
et huiusmodi quidem medicina est, ut sumatur
turbit quantitas. drach. s. & plus, secundum
necessitatem, & scammonae propriē altius gi-
i. aut supra id, & conficiantur cum geleniabin
praedicto, & bibatur. Aut sumatur de agarico,
& scammonae secundum hanc compositionē
& conficiatur cum geleniabin praedicto, & bibe-
tur. Aut ponatur in succo rosarum recentium,
cuius quantitas sit. unc. i. & bibatur. Aut in syru-
po ros. & bibatur.

c B balneum p
nates phlegma
indigestum cu
o quod.
Alia litera.

d — B.

e g. gradior.

f B. Alia litera.

supra subtili-

tationem tertian-

nae Et subtili-

tatio eius in ea

in principis sit

cum fame eius

plurimum sub-

stantia cum cibo

subtili ualde.

g f. plus.

h. u. forti.

i. B. blis.

K. aqua cicor-

is est inuacua.

l. B. in eis sit.

j. hauch.

m. B. acutior.

n B. absinthii.

o B. alchem &

p — B.

q B. q. decoqui

solum huius

di decoctiones.

r. e. partitur in

partibus mē-

s. & aggregatur.

Adi Galenum 1. ad Glauco. Paulum lib. 2. Actium lib. 5. Trallianum lib. 12. locis in superiori capite citatis. Vnum hic animaduersione dignum est, quum author noster ait [Et post septimum sit decoctio absinthij &c.] Nempe absinthij decoctum post septimam, hoc est apparente collione in non puris tertianis exhibet. At cap. 9. Gal. 1. ad Glauco. id praesidij genus in puris commedat. Sanè Trallianus uir diligentissimus, de Gal. admiratur, qui adeo indistinctè scripserit, ut exquisita tertiana correptis absinthij dilutum a septimo die propinandum dicat. Atque is non in exquisitis sed nothis potius tertianis id exhibuisse testatur admisso oxymelici momento. Catrum ut pro Galeno dicamus, absinthio ut Dioscor. libro tertio, Galenus 1. de simpl. med. fac. & Paulus lib. 7. uis inest, ut biliosos & uentriculo humores per aluum & urinas ducat. quare concocta iam bile non alio praesidio est opus, quam quod expurget absinthium ergo commodum praesidium est, praesertim verò quod uisui astrictoria ventri robur conliat. quomnis igitur acedinis ratione febrilem calorem siccitate reme accidere huius usus posset, non tamen si semel eius dilutum exhibeas, quicquam lades, laderet autem usus frequentior. Probe ergo post septimum huius, hoc est apparente collione a-sinthium Galenus uelut expurgatorium medicamentum semel offert (neque enim sepius utendum docet.) Trallianus uerò frequentem eius usum damnat, ubi febris & exquisita tertiana est. quum in nothis alioqui & is & Auic. recte exhibeant.

De febre causon, & est illa, quae nominantur faricos.

Cap. 42.

a B. ignea ciu
leuca.

b s. uidetur.

c s. uersimile.

Causon est secundum duos modos: aut enim causon est cholericus, & est causa in ea multitudo putredinis aut intra uenas corporis rotundis, aut in uenis quae sequuntur partes cordis propriè, aut in uenis partium oris stomachi: aut in hepate. Aut phlegmatica, & sit ex phlegmate salso, putrefacto in uenis, quae sequuntur partes cordis, sicut dixit Hippo. in epidemia. et non sit phlegma salsum, sicut seuiisti, nisi ex aquositate phlegmatis cum cholera acuta. Est ergo cholera quae putrefit a; aquositas] permittita aquositate plurima. Et quoniam causon uehementiora habet accidentia, quam tertiana, oportet ut sit breuioris spatij quam ipsa. et senibus quidem parum accidit febris causonides, & quum accidunt eis, pereunt, quoniam non sunt in eis nisi a causa ualde forti. Amplius eorum virtutes sunt debiles: in iuuenibus autem, & pueris plurimum accidunt, & est in infantibus leuior propter humiditatem eorum, Et quandoque est in eis cum profundatione somni, propter eleuationem uaporum ad caput. Et Hippo. quidem dixit, quod si alicui accidit in febre causon tremor, tunc permissio mentis resoluit ab eo tremorem. Et b [est simile] ut sit illud quoniam cerebrum calefit ualde, & calefiunt nerui, & est c [simile] ut sit causon, & sit permissio mentis, & resoluitur ab eo per tremorem, propter expulsionem materierum ad neruos. Et plurimum quidem consumitur cum uomitu, & solutione ventris, aut sudore, aut fluxu sanguinis narium.

Videtur nonnunquam ardentis febris nomen de quauis magna febre dici: quandoque etiam pro tertiana continua usurpari: proprie tamen causus seu ardens febris intelligitur, quae ut in finitionibus med. scribitur, cum inflammatione multa sit, nullamque corpori requiem praebet, linguam assiccata, denigrata, frigida desiderium affert, atque ut author libri de affectionibus in qua febris detinet, & sitis fortis, & lingua aspera ac nigra sit a spiritus caliditate. & color subbiliosus sit, & sputa biliosa. Et eger extrinsecus quidem frigidus sit, intrinsecus uerò ualde calidus. atque ut Gal. ait 4. de rat. uic. in ac. quum & corporis incendiū, & praeterea sitis quoque incomposibilis hominem affligit. De hac ardente febre hoc in loco agitur. Hac autem authore Gal. 4. de rat. uic. in ac. altera exquisita est, altera non exquisita ex bile intra uenas cordi propinquas putrescente, & coniuncta magna illa habet symptomata, de quibus dictum est. Non exquisita uerò ex salsa pituita est, de qua Hipp. 1. de ra. uic. in ac. in hac autem symptomatum magnitudo remittitur. De utraque plura habes ex Hipp. 4. de rat. uic. in ac. & ex Gal. libidem. Habes item de ardente quadam febre maligna 2. de pulgarib. morb. sect. prima plura. Pro harum uero curatione uide Paulum lib. 2. Actium lib. 5. Trallianum lib. 12.

Signa.

Cap. 42.

Signa eius sunt inseparabilitas, & occultatio temporum, & uehementia accidentium ex asperitate linguae, & ex citrinitate eius in primis, & ex nigredine eius secundo. Et ex retentione sudoris nisi apud crissim. Et uehementia sitis. Inquit Hipp.] nisi accidat tussis parua, & tussis namque est accidentialis: sed d [ergo illa] sitim. &] uidetur, ut sit uehementia sitis eorum propter causam pulmonis, ergo quum mouetur tussis parua, humectatur per id quod currit ad ipsum ex carne molli. Et caliditas in causone quidem secundum plurimum non est ita fortis in exterioribus, sicut fortitudo eius in interioribus. Et est contractio in ea leuior, quam in altis. Et in facta quidem ex cholera fortia sunt accidentia mala ex uigiliis & inquietudine, & aduersione, & permissione mentis, & fluxu sanguinis narium, & dolore capitis, & pulsatione temporum, & profunditate colorum, & solutione uentris cum cholera pura, & calu appetitus, & quando accidit infantibus, abhorrent mamillam, & non recipiunt eam, & corrumpitur illud quod fugitur de lacte & acetat.

Cura causonides.

Cap. 43.

Est cura tertianae purae. Et quum indigent euacuatione sicut cum illis quae dicta sunt, tunc festinatio est melior. Complementum uero est apud digestionem. Et non phlebotomia: fortasse enim inflammabit eos, & fortasse iuuabit eos, si fuerit illic turbiditas, a;] rubedo. Verum indigent subtiliatione, & b [regimine] uehementiore, & infrigidatione actus eius, quod quod ipsi sumunt. Et quum times casum uirtutis est

Com. 1.

Com. 13.

Tex. 13.

Text. 6a. &

iuceps.

cap. 30.

cap. 78. cap.

a B. reposit.

b B. B.

c B. que

d B. B.

e f B. licet

zu Hipp.

d f

zec

na

sid

c-

f B

ner

ten

g f

hui

h E

h.

alc

a f s. aqua.

b s. infusio

tionc.

est necessarium cibare eos, quamuis non appetant, & proprie in eo, ex quo resoluitur res plurima, multoties. n. aduenit eis bolismus ppter priuationem sensus, & indigent lenificatione in principio fortiori, & curationibus febris acutae praedictis, secundum omnes. [species] narratas. Et quandoque conueniens est, ut dormiant apud teporem paruum febris super aquam tamarindorum. Et quandoque ponitur in ea paruum camphore, & diligitur eius syrupus acetosus, aut emulsio seminis portulacae, aut emulsio seminis endiuiae, & d. [melon alkin est bonus ualde, & sit contentus] potatione aquae frigidae secundum quod diximus illud. Si [autē] non fuerit quod prohibeat, detur in potu de ea etiam usque ad [satiatatem.] & fortasse aduenit eis permittio mentis, & obliuiscuntur petere aquam, quare oportet, ut sorbeant de ea [ ] paulatim sorbitiones plurimas, & proprie in eo, cuius linguam uides siccam, & cura accidētia eius superflua cū eis, quae diximus in capitulis suis. Et oportet, ut caueatur in eis timor apud eos, & oportet ut obseruetur anhelitus eorum, & non dimittas partes pectoris spalmari. Et oportet ut obserues capita eorum cum aceto, & oleo ros. & sandalis, & aqua ros. & camphora, & his similib. & embroches cum decoctionibus, in quibus decocta sunt ea, quae diximus, & quando fortes sunt in eis vigilae, tunc cura eos. & non est malum, ut in potu des syrupum de papauere etiam, & si sit de nigro, in huiusmodi dispositione. & in fine eius d. in potu trochiscos, qui conueniunt eis, sicut sunt trochisci de camphora, & in illa hora conuenit eis syrupus acetosus cum emulsione seminis cucumeris, & seminis endiuiae, & seminis portulacae, de unoquoque eorum sit pōdus drach. xxv. usque ad xxxv. secundum quod uidetur. & si fuerit illic uentris solutio, tunc dentur trochisci de spodio costrictiui. Trochisci boni. Recipe spodij ro. an. drac. ii. s. croci sex tam drac. i. seminis portulacae, seminis endiuiae an. drac. iii. seminis cucurbitae, seminis cucumeris an. drac. ii. sandalorum drac. i. s. succi liquiritiae, amyli an. drac. i. camphore sex tam drac. i. s. & dosis eius sit drach. [i.] & iterum ros. drac. iii. se. melonis, [citruli, cucumeris,] & portulacae omnium an. drach. ii. croci tertiam drac. i. camphorae sextam drac. j. gummi, amyli, dragacanthi, succi liquiritiae an. drac. i. dosis eius drac. ii. & quum declinat egritudo manifeste, tunc non est malum uti balneo, cuius aqua declinat ad frigus. & illi, in quibus magis diligitur balneum ex eis, sunt quorum febris est ex phlegmate salso.

De febre sanguinis.

Cap. 44.

OPinatus est Gal. quod nō sit febris sanguinis a putredine sanguinis. Nam sanguis quum putrefit, fit cholera, & non est sanguis: sit ergo tunc febris cholericā, non sanguinea, & sit causā praedicta. [et tertiana, & cura eam cū illa cura] Hic uero sermo eius est cōtrarius sermoni Hipp. & cōtrarius ei, qd est conueniens: & plurimum quidem erroris eius est in sermone eius: quando putrefit sanguis, fit cholera: ite

enim sermo facit opinari duas intentiones. quarū una est, qd quando putrefit peruenit ad hoc, ut fiat post putredinem, cholera: [ ]

[ ] & secunda, quod quando putrefit, [tunc fit] cholera: sicut dicitur qd lignum quando calefit, fit cinis. Consideremus itaq; in vnamquamq; duarum propositionum. Intellectus uero primus est corruptae acceptionis tribus modis: quorum primus est, qd sanguis quando putrefit conuertitur subtile eius ad cholera malam, & spissum eius ad melancholiam, non ergo cum totalitate sua fit cholera. & secundus est, qd illud sit post putredinem, & nostra consideratio est in dispositione putredinis. Et tertius est, quoniam post illud sit cholera, & non scimus, an in ea sit putredo, an non: nam plurimae res putrescunt, & separatur ex eis subtile, & spissum, & nō est in spisso, neq; in subtili putredo: quoniam non est necessarium, ut sit putridum id, qd generatur a putrido: sit. n. ex putredine, qd non est putridum. Et si generatio eius a putredine faceret putredinem eius necessariam, oportet ut esset spissum cinerulentum iterum putridum. esset ergo illis febris melancholica. i. e. rum: hoc ergo est illud, quod facit esse necessarium expositio eius, quod prius intellectum est. Qd uero intelligitur secundo, est mendacium.

[ ] quoniam putredo est via corruptionis. Et putredo quidem [ ] non hēt tēpus. Et conuersio sanguinis in cholera non fit [nisi] in tpe. Et putredo quidem est corruptio accidens sanguini [ ] (et est sanguis: sicut accidit phlegmati, et est phlegma, et non fit cholera, neque melancholia, nisi conuertatur post illud cū complemento putredinis. Verū ueritas sana est sermo Hipp. qd ex sanguinis putredine generatur febris. Dicamus ergo nunc, quod febris sanguinis est febris putredinis, et febris caletactionis, et ebullitionis, quā nominauit Hipp. sy

nochum cōclusum [ ] sine aliis. Et plurimum ebullitionis eius est ex oppilatione suffocante caliditatem. Et quādoq; fit a causis aliis, quae uehementes fiunt supra uehementiam febris ephemeræ: et [ ] nominatur profundi somni, fortis. Et est de summa febrium, quae sunt inter febres putredinis, et febres ephemeræ: quae differunt a febribus ephemeris, propterea quod caletactum primum in ea est humor, et differt a febribus putredinis, quoniam non est ei putredo. Et est febris acuta, non febris ephemera, neque febris hectica, neque febris putredinis. Et multoties quidem permittitur ad febrem putredinis, aut febrem hecticā. Et multoties quidem facit eam currere Gal. cursu febrium dici. Et uidetur Galeno, qd febris sanguinis non componitur cum reliquis febribus, quoniam putredo in sanguine est communis omni humori: & in hoc est contradictio quibuldam intentionibus suis, in quo non est necesse prolongare sermonem, quoniam non iuuatur cum eo medicus.

Et causa quidem huius febris est repletio, & oppilatio, & [ ] multitudo exercitii, et proprie nō conuenit: et dimissio euacuationis: deinde usus exercitii laboriosi, & quandoque facit putredinem in eo multam aquositas sanguinis, ex coctione fructuum aquosorum, quare conuertitur ad putredinem, et multitudo humo

b. B. sicut dicitur lignum, uado inflamat, et facit cinis, c. n. sit in dispositione qua ipse putrefit.

d. purum. c. B. Affirmative legit Zimara in tra. in dicta putrefactio f. B. g. dum.

h. B. non alias Alia littera. & non sunt alig

i. B. quandoque non manent in casibus fortis.

K. B. plurimum eius est ex exercitio, propter usum conuenit. Alia littera. plurimum eius est ex dimissione exercitii, propter conuenit.

moris

18. Alia licet
per aumasticus

20. B. uentofas.

21. B. in quod dicitur.

Cap. ultim.

cap. 8.

cap. 9.

cap. 4.

cap. 4.

moris erudi in eo est propinqua quare prepa-
rac ipsum ad putredinem, cuius generatur ex
cucumero, & altheide, & piris, & similibus: Et
hæc qui sentit prius est continua, que non tepe-
scit propter continuitatem materiei, & eius ad
herentiam vique ad crissim, aut mortem. Et e-
ius species sunt tres, quarum salior est: repau-
gmaticus incipiens cum difficultate, & nō ces-
sat diminui, quoniam resolutio in eo est ma-
ior quam putrefactio. Deinde est homotonus: &
& fortasse similatur visalibus, & nequior eorū
est augmasticus, quoniam resolutio in eo est
minor quam putrefactio, & eius crissis est vi-
que ad septimum in secundum plurimum, & eius
consumptio est cum exsiccatione, aut sensata,
aut insensata. Et quandoque permutatur ad
causonidem, & ad sirlen, et quandoque per-
mutatur cum infrigidatione plurima ad le-
thargiam, et quandoque permutatur ad va-
riolas, et morbillum. Et quandoque accidit
in ea " profunditas somni, et inflatio ventris,
ex qua peruenit, sicut vox tympani, & non de-
ponit eam ventris solatio cum " rarificatione.
Et quando solutio ventris non ualet, dein-
de creditur alia uiridis lata, proprie est de si-
gnis mortis.

ANNOTATIONES.

Magna hic inter Auicennam & Galenum questio est,
num ex sanguine febris putrida eueniat. Galenus passim,
cap. 8. & 2. de diff. feb. & 1. de crisi. tria tantum putridarum fe-
brium genera esse ait, biliosarum, pituitosarum, melancoli-
carum. Cuius reiterationem reddit 1. de crisi. & et 2. de
feb. diff. nemp, dicitur putrescit sanguis, quod tenue est in bi-
lem, & quod crassum in atrum humorem aut degenerare,
dulce enim ut idem ait 2. facult. nat. quum supersaturate
minus fit, & amarum redditur. Ita etiā quod crassum, mul-
to sit crassius & siccius. Contra tamen Galeni sententiam
Auicenna hoc in loco ex proposito pugnat, sequiturq; bu-
lius in Mentum & Auerroes 3. Coll. Profecto magna hæc
questio est in qua docti pleriq; laborarunt. Pautu tamen
dari ex sanguine putridam febrem, præterquam qd ualidissi-
mis rationibus hic author probat, uel ex Galeni ipsius uer-
bis elicitur, qui & 2. de diff. feb. putrescere nonnumquam san-
guinem in aliqua parte corporis ait fieri, ex hoc simplici-
ter rem se rem quam in alijs. & 9. meth. de synocha non putri-
da agens, quam ex inflammato sanguine oriri putat, nisi
succurratur, fieri aserit synochum putridam, ex quib. certè
assentiri Galenum Auicenna necesse est. At cur ergo roga-
bit quispiam, hic author Galenum carpit, si modo eiusdem
est uterq; sententia? Ob id opinor, quod sicuti de alijs putri-
dis febris signa & curationes Gal. aperte & ex pro-
posito tradiderat: ita de putrida sanguinea planè non ege-
uit, id quod profectò Galenum ambiguum fuisse significat,
sicuti & Auerroes 3. Coll. extirpasse eum putat. Non ignora-
mus etiam sanguinem, ubi putrescit, ex propria natura in
ichorem degenerare, bili aut flaua, aut atra similem (quod
enim alioqui in bilem uel atrum humorem natura sua pa-
trido calore fiat, res est, de qua licet dubitare. Unde &
morbi qui ex eiusmodi procreantur sanguine, tertianarum
ferè periodos seruare solent, quo pacto etiam pleuritides ex
sanguine per tertias solent exacerbari. At uerò, quod ob id
de sanguinea ea febre fuerit silendum, quoniam propriam
periodum non habeat, non uidetur rationi consentaneum.
curatio, an pue si uti & cognitio eadem non est, quia bilio-
sarum febrium, & quam in his Gal. 9. meth. sanguinem ad

animi usque deliquium in laborante seruo duxerit, in bilio-
sis tamè neque etiam de sanguinis eductione quicquam mo-
minit. Adde item, quod ubi putrescit sanguis, etsi tenuior
eius portio in bilem euadat, non in solam tamen bilem to-
tus, sed in atrum quoque humorem crassior eius pars con-
ueritur. Non temere ergo hic author de putrida sanguinea
ex proposito uerba facit. & eam que fuisse uidetur, et aleni
sententiam diluit. Caterum quaerit hoc in loco aliquis. Si
hæc putrida ex sanguine febris datur, qualisne est: conti-
nua, an intermittens? Hæc imant nouissimi; magni sane no-
minis uiri, & intermittentem dari & continuam, intermit-
tentem quidem, quum sanguis extra uenas erumpens in-
flammationem facit & putrescit: continuam uero, ubi in-
tra uasa putrescit. Verum his, quum diariam febrem pro pu-
trida perperam agnoscant, propriam etiam synocha noceam
uidetur confundere: quæ quidem uox, si continuam signifi-
cat, non intermittentem dicit. Sed magna hic rursus in
Auicenna uerbis emergit dubitatio, quam auersum Gale-
num disserens ait, [Et putredo quidem non habet tempus
& c. nemp putredinem non habere aut tempus, i. non fieri
in tempore. At mirum hoc uidetur, quum philosophorum
omnium testimonio nulla forma in non tempore inducatur,
sed præuie uni, uique generationi, & corruptioni disposi-
tiones sint opus. Verum, quod ad hanc dubitationem per-
tinet, tamen si uideremus alios alia hoc in loco commentari:
pro certo tamen ipsi habemus deprauatum esse codicem.
adiectionem, temere esse negationem, & affirmatiue legen-
dum. Et putredo quidem habet tempus, id quod & doctissi-
mus Ad. Antonius Zimara animaduertit, in tabula in
diff. putrefactio,

Signa.

Cap. 45.

Signa febris sanguineæ sunt adharctia febris
Et rubedo faciei, & oculorum, & inflatio uena-
rum, & temporum, & repletio completa abq;
rigore. Et nō est sudor nisi apud crissim, et mul-
tories associatur ei pruritus in naso, & in loco
[collis, in quo ponuntur] uentose, & constructio
in anhelitu. Et multories accidit eis profunditas
somni, & difficultas sermonis, & est malum.
Et similiter apostemagutturis, & duarū amygdalarum, & uic. Et curius lachrymarum, & ca-
liditas eius est plurima, [propter humiditatem
vaporosam, & lacunalem non exsiccata,] si-
cut in causonide, & pulsus eius est magnus, le-
uis, & [plenus, uelox, frequens ualde, diuer-
sus non plurimè diuersitatis, & est minoris di-
uersitatis, & uelocitatis quam in causonide. a
†] Et non est caliditas eius
in termino causonidis & tertianæ fortis, & il-
lius quæ ex ea est a putredine caliditas, & acci-
dentia sunt uehementiora, & cura eius est diffi-
cilior, & magis similis eam causonide. At uerò
inbrilitas, sanguinis & grossitudo cognoscuntur
propter illud, quod egreditur de eo. Et synocha
feruida est res magis similis in principio
sui febris ephemeræ: uerum caliditas eius est
parua mordicationis, & lésionis, & inuenit
ex ea inflammationem, & dispncam, & est plu-
rimum impressionis eius propè cor. Putrida ue-
rò est æqualis, & similis æquali secundum plu-
rimum. Signa autem permutationis eius sunt
cuiusque eorum ad quod permutatur, ut præfo-
cationis, & apostematum gutturis, & duarum
amygdalarum: & tu iam sciisti ea, & signa va-
riolarum scies, & signa sirlen, & doloris capitis,
& per-

a b. ubi
fias tueretur.

b. a. humidi-
tate, & lacu-
nalem non
exsiccata, &
c. a. lachry-
marum, &
c. a. lachry-
marum, &
c. a. lachry-
marum, &

d. a. & in
causa.

b. f.
tion

c. B.
siof
ant, v
conat
daci
d. a.
tur.
e. a.
emi
Alia
f.

et permissionis mētis, et aliorum iam sciuiti. Signa uero longitudinis eius, sicut iam sciuiti, sunt ex positione signorum digestionis, et tornatilitate faciei, et diuersitate dispositionis eius in spatio suo ex additione, et statione, et diminutione, ita ut sit quasi ipsa sit tepida. Illud enim significat, quod sanguis est plenus humore crudo. Spatium uero crisis eius significant apparitione signorum digestionis: quæ si tardatur usque post tertium, et quartum, non fit crisis in septimo, et multoties quidem fit crisis eius in quarto.

ANNOTATIONES.

¹ Signa uero longitudinis &c. Longitudinem synocha febris ex tarditate coctionis, & faciei extenuatione signi-
ficari, ait. At contra in superioribus, quum de significatio-
nibus accidentium febrium ageret, ex ieleri faciei attenua-
tione celerem quoque morbi motum significari docuit, id
Cap. 5. quod & Hipp. 2. aph. Evidens professio contradiçtio est.
Apho. 28. putamus autem, quumvis de sola huius longitudine morbi
uerba facias, simul tamen etiam breuitatem intelligi, quasi
dicat longitudinem & breuitatem synocha febris ex post-
positione signorum coctionis & faciei demacratione, ac e-
teris ijs dignosci: hoc est, uel ex his, uel ex eorum contrariis,
ut sicuti signorum coctionis & demacrationis tarditas pro-
lixitatem, ita celeritas celeritatem significet.

Cura febris sanguinis.

Cap. 45.

Intentio in curatione febris sanguinis est euacuatio plurimi usque ad syncopim, et in grossatio substantiæ sanguinis, si fuerit subtilis ualde, aquosus, et cholericus. Et in frigidatio eius, et mundificatio, et subtilitatio ipsius si fuerit grossus, et sumptus æger prius generat a sanguinis grossi, et generatiua humoris erudi. Et digestio materiæ facientis febrem et eius resolutio. Euacuatio autem non est aliqua sicut phlebotomia ex manu, in quacunque hora accidat, et non expectatur crisis, neque digestio, nisi sit repleto nauicatu: tunc enim caue eā, et remoue ipsam. Quod si febris perseverauerit, tunc phlebotomia, et non cesses phlebotomare, donec eger appropinquat syncopi, aut cadat in syncopim, si corpus fuerit forte: Syncopis nanque in frigidat cōplexionem fortē. Et scias quod phlebotomia, et sumere in potu aquam frigidam quandoque excusant^a [ab in frigidatione alia,] et partitio quidem in ea est melior, si non fuerit quod necessarium faciat festinationem, nam fortasse erit. in ea, quæ est infra appropinquationem syncopis, ultimatio^b [et fortasse sequetur phlebotomia ultimam statim fluxus uentris cholericus, & sudor, quem oportet omni hora abstergere, & donec continetur,] fortasse enim saluabitur cum eo, et succurratur ei quod accidit de debilitate, & syncopi cū cibo subtili, & quicquid oportet, ut d[ic]at[ur] [præmittatur] lenificatio naturæ cum illis, quæ sciuntur de illis, quæ sūt sicut duorum granatorum aque. s. dulcis, & muzi usque ad^c [terminum] [et] [sic] siccit, et tamarindi, et collyria lenia, de quibus diximus, et quandoque est necessarium apud digestionem euacuare cum eis, quæ sunt sicut my-

robal, et fumus terre, et casia sūt. et his similia de illis, quæ sciuiti. Quod si dispositio non tolerat phlebotomiam in manu, phlebotometur uena, quæ est [in cornu] frontis, aut ponatur ventose. Si aut non præparatur aliquid corū, et hoc propter accidens quod prohibet, tunc fac solutionem uentris secundum modum, qui est in caufonide. Et h[ic] [regimen] sit cum eis, quæ aperiunt, et incidunt, sedant ebullitionem, et si acciderit ex phlebotomia syncopis, ciba eum pane, et aqua agreste. Quod si accidat fluxus sanguinis nariū per se, non abscindatur nisi quum appropinquauerit syncopis. Sanguinis uero ingrossatio fiat cū eis, quæ sunt sicut rob iuiubarū, et est, ut decoquatur. c. iuiubæ cū lib. v. aquæ, donec remaneat tertia, et inspissetur cum zuccaro, & quanto plus minoratur zuccarum, tātō est melius. et lentes iterum propriè præparatæ cum acetofo, forti, sunt huius generis. Et caue. ne des in potu rob iuiubarū, aut corpus lentium, materia existente grossa. Eius uero in frigidatio sit cum eis, quæ sunt sicut aqua lentium in frigidata, & aqua lactucæ in frigidata, & sumere in potu aquam frigidā, si non fuerit quod prohibeat, & fortasse sumitur in potu, donec tremere faciat, & [s]atietⁱ; forsitan enim sanat eum. Et quandoque permittatur febris ad phlegmaticam & curatur cum trochiscis de rosis, & similibus. Et hæc quidem cura est quorundam antiquorum, & sequuti sunt eam quidam modernorum. Dare autem in potu aquam hordei, est curatio conferens eis, sed cum lenitate naturæ. et melior horarum ad hoc. est hora uehementis ebullitionis & angustia, & inflammationis, & frequentia^k [pul-
sus cordis.] et scias, quod esse contentum in frigidatione, & dimittere phlebotomiam, & uentris solutionē addit in oppilatione, & coarctatione, quare additur putredo & caliditas in
[reliqua] dispositione. Mundificatio enim fiat^m [cum eis, quæ sunt sicut soluentia cholericæ, secundum responsionem necessitatis] uirtutis, & debilitatis, cum digerentibus humorem crudum. quoniam fortasse ipse est causa in putrefactione sanguinis. Et in fine eius da ei in potu, quæ sunt sicut trochisci de camphora, & trochisci de spodio, & isti etiam trochisci sunt boni. Recipe spodii. drach. iij. seminis portulacæ. drach. v. seminis cucumeris. drach. iij. seminis cucurbitæ. drach. vj. gummi, & dragacanthi, & amyli omnium ana drach. iij. sueci liquiritiæ pondus drach. vij. fiant ex eis trochisci. Descriptio alia, & propriè apud debilitatem hepatis. Recipe rosarum. drach. iij. sueci berberis. drach. ij. seminis cucumeris, & melonis & [cituli,] & portulacæ, & spodii omnium ana pondus drach. j. gummi, & dragacanthi, & amyli omnium ana. drach. s. raues sceni, & croci, & camphoræ omnium ana. pondus quartæ. drach. j. fiant trochisci. Cibi uero. sint illi, qui fiunt ex iuiubis, & illi qui fiunt ex lentibus cum aceto, & granatis, et sumach. et si sit aliquid eorum, confectio cuius timeatur, frangatur cum siccit, et prunis, et cum^o [co] qui sit de cucurbita, et cum^p [herba acetosa,] et eius fructus sit pira de sceni, et granata. et mala de sceni. Et eius olera, sunt q[ui] cucumeres [et cucurbitæ]

g. inter duo.

h. B. in frigidatio.

i. u. in frigidat uehementer.

k. B. casachan.

l. u. secunda.
m. u. secundum diuersitatem exitus.

a. u. regimine alio.

b. f. B. in curatione.

c. B. ita q[uod] abster-
sio succellue fiat,
vel absterfo
continue succedat
sudori.
d. u. continue-
tur.
e. u. Alia litera.
eminam.
Alia litera.
f. — B.n. B. alcherha i.
cucumeris sangui-
nalis.o. u. cibo.
p. u. cibo qui sit
ex succo limo-
num vel ex ace-
tositate citri vel
arantiorum.
q. B. & alcherha
i. cucumer sangui-
nalis.

cucurbitæ & alkecheted, & endiuia, & olus benedictum, & acetosa, & coriandrum, & quæ sunt eis similia. Et si accidat dolor capitis, aut pulsus cordis, aut vigilie, aut profunditas, aut fluxus sanguinis narium superfluous, destruens virtutem, & alia de accidentibus suis, cura cum eis, quæ docuimus te in loco suo.

ANNOTATIONES.

Si ex sanguine febris dependeat, mittendum ait sanguinem, ubi, si multitudine peccet, ad animi deliquium. Id scilicet semper egisse Gal. scriptum reliquit. 8. meth. Adversatur tamen hac in re Galeno Auerroes, 7. Coll. neque unquam mitti ad animi usque deliquium sanguinem, consentit. Verum egimus & de hac re lib. 1. ut hic frustra eadem non sine repetenda.

De febre phlegmatica.

Cap. 47.

a B. interxl. & lx.
b B. teporum.

a v. ociose uiuentibus.

Sciuit, quod febris putredinis phlegmaticis quandoque est paroxysmalis, & quandoque est insuperabilis, & sciuit causam in hoc. Et sunt ei horæ sicut reliquis febribus, & minor horarum sui principij secundum plurimum est. xviii. dierum, & eius eradicatio in pluribus est intra lxiii. dies. Et saluator eorum est illa, quæ est mundorum, & temporum. & præcipue illa, quæ est multi sudoris, significat enim subtilitatem materiei, & paucitatem eius, & raritatem corporis. Lōgiōr ergo partium huius aggritudinis est augmentum: quamuis eius declinatio iterum sit longior declinatione tertianæ plurimum. Et phlegma quidem putridū quandoque est vitreum, & quandoque est acetosum, & quandoque est dulce, & quandoque est salum, & tu iam sciuit quomodo ex falso fit causon. Et plurimum quidem accidit febris phlegmatica humidis, & quietis, & senibus & infantibus, & patientibus nauseatiam satietatem, & exercitantibus & balneantibus se super repletionem, & habentibus erustationē acetosam, & habentibus repletionem, & patientibus catarrhum, & descensum humoris ad stomachum, qui putret in eo. Et parum quidē euacuatur a lectione in ore stomachi, et tunc quod cum omni febre, cum qua est frigus, constringitur pulsus, & minoratur.

ANNOTATIONES.

Februm quæ a putrescenti & pituita sunt, non una est species neque differentia, sed plures pro loci, temporis, & symptomatum ratione, ut Mesues ait, præsertim uero pro materie uarietate uariæ earum species sunt. Sane pituitæ species libro primo susus auctor noster recensuit: bro uisus tamen, quod ad hanc locum facit, pituita uel est naturalis uel non naturalis, naturalis insipida est, neque tenuissima, neque crassissima, non naturalis uero quæcumque ab hac substantia uel qualitatibus recedit, estque acida, dulcis, acris, salsa, uel crassior aut tenuior, addit etiam, quæcumque cum alijs humoribus immista est. Pōi naturalis pituita putrescit, arbitramur exquisitam quotidianam gigni, ex cæteris uero quæuis, non exquisitam, uocanturque in uniuersam febrem omnes a pituita quotidiana, quod singulis diebus exacerbentur, quamuis a falsa pituita etiam causus fiat & ardens febris, quæ pituitæ nomen non uidetur

suscipere, de qua supra est actum. sicuti uero quotidiana formæ ita penes materiam & qualitates uariantur, non ita tamen uaria singulis nomina obtrigere. est quotidiana exquisita, quotidiana notitia, intermitteus, continua, leges etiā lypria, epiala, diurnæ, nocturnæ, syncopalis humorosa, & syncopalis minuta uoces; sed hæc nomina aliunde quam ex materia desumuntur, nempe ex accidentibus, sicuti singulis suis locis parebit. De febris huius causis in uniuersū habes ex Gal. 1. de diff. feb. quæcumque profecto pituitam copiosorem gignunt, ea pituitosis febribus procreandis aptissima sunt.

Signa phlegmatica periodica.

Cap. 48.

In illa quidem in qua causa est phlegma vitreum, aut acetosum, frigus multiplicatur valde et rigor in uitro est vehementior, At frigus non incipit in ea subito, imò paulatim in extremitatibus: deinde perueniunt ad hoc ut fiant sicut nix, quæ non calefiunt nisi cum difficultate, neque calefiunt subito, neque secū dum gradationem continuam, imò paulatim cum reditu frigoris, & fortasse committitur rigori eius, in principio, a [frigor]. Fit ergo frigus propter illud, quod non putruit, & horripilatio propter illud, quod iam putruit. Et malus frigus eius, & ipsius rigor, sunt in periodis status. Et hæc quidem febris non est ex materia quæ faciat punctiōnem, ita ut sit causa rigoris in uia expulsiōis, putredo namque eius est putredo rei leuissimæ: Et incipit cum grauitate, & profunditate somni, Et multoties incipit, in paroxysmis primis sine frigore, & neque est rigor, imò postponitur usque ad tempus, & fortasse erit frigus, & non erit rigor. Et multoties incidit cum syncopi, & b7 [ ] non fit. Et in hac quidem aggritudine multiplicetur syncopis propter debilitatem oris stomachi, & casum appetitus, & priuationem alimēti bre: quæ est fundamentum materiei nutrimenti & uitæ. Illam uero, quæ est ex phlegmate falso & sequitur horripilatio, & non fit vehemens frigus eius. Illam autem, quæ est ex phlegmate dulce, raro antecedit in principio usque ad plurimos paroxysmos horripilatio, neque frigus, neque rigor. Et plurimi quidem periodi febris phlegmaticæ incipiunt cum syncopi, et iam apparet in ea principiis calor vehementior, & in postremis minoratur illud. Et [est simile] ut sit causa in hoc, quoniam putredo antecedit prius ad magis dulce, & magis salum, & magis subtile. deinde ad grossius & frigidius, et tactus caliditatis eius in primis est debilis, & uaporosus, deinde quum prolongatur positio manus super membrum, sentit manus acuitatem & mordicationem. Veruntamen non est similis, neque equalis in omnib. super quæ cadit manus, imò est diuersa: quoniam inuenit in loco uno [aperitatem], & in loco alio lenitatem, & est quasi caliditas coletur post rem eribellatam, quoniam phlegma viscosum est, quare diuersificatur eius passio [ ] a caliditate: sicut accidit in reliquis viscosis quibus bulliunt: ipsa enim di frumpuntur in quibusdam locis, & non [ ] disrumpuntur in locis alijs. Et qualiscunque sit caliditas eius, secundum plurimum minor est, quam ut inflammer

Cap. 1.

m B. satis m B.

a n. horripilatio m B. ut et

b B. quæ

c n. Aliter præparatum m B. antea

o B. hora p B. q B.

e B. uidetur

f B. i. B. 2. e B.

f B. Aliter aduersionem g B. aduersionem

h B. & e. uultu.

i B. uultu.

^u [sequitur] cam eructatio acetosa in pluribus horis multoties.

A N N O T A T I O N E S.

Februm omnium, quæ ex pituita sunt, commune signum est si modo in his accessiones fiant, cum frigidity incipere habet. verò id duplicem in hac februm genere causam. alteram quidem omnibus putridis intermittentibus communem, inuali caloris accessionum initio ab externis ad internas partes contractionem: alteram uero propriam humoris, dum super sentientes particulas assunditur, frigiditatem. Quare & quum putride intermittentes omnes eo a Gal. distinguantur, quod a frigore, horrore, uel rigore incipiant, frigiditas propriè pituitosis ascribitur. Solent tamen in his quoque rigores accidere, ut 1. ad Glauco. de signis tertianæ: verum non ita tamen magni ut in tertiana, neque etiam in exquisitis quotidianis, quæ ex naturali putredine pituita eueniunt, sed in spuris, ea quæ naturam propriam est egressa, quæ. uel frigidior euasit, ut uirens, uel mordacior, ut quæ acris & salsa est, uel crassior aut in scidior, aut etiam quæ alijs immixta humoribus fuerit, ita ut propriè fortasse a Galeno ut proprium quotidiana exquisita indicium positum sit, a frigiditate inchoare. Sunt tamen præter hoc signum, alia quoque plura, quæ sissime hic author prosequitur de quibus & Gal. 1. de diff. feb. & 1. de crisi Paulus lib. 2. Aerius li. 3. Trallianus lib. 1. 2. Est tamen hic controversia. Alii author de pulsibus agens, hos in quotidianis frequentiores & minores esse, quam in quartanis, & tertianis. At contra Gal. 2. de crisi. quartanas adeo paruos imbecillos, tardos, & raros pulsus in insensibilibus facere ait, sicut ulla alia aspersio. Sed assentitur authori nostro hac in re Gal. 1. ad Glauco. ubi idem planè affirmat, in quotidianis minores esse pulsus, quam in quartanis. Quod aut in li. de crisi. sensu sentire uideatur, id intelligendum est, si cum paruitate, tarditate, raritate, imbecillitate, coniunxeris, non autem si paruitatem quartanarum cum quotidiana paruitate comparaueris.

⁴⁰ Signa phlegmatica inseparabilis, & est illa, quæ nominatur latica. Cap. 49.

Sunt sicut reliqua signa febris phlegmaticæ, præter eradicationem, & quod similitur eradicationi. Et apud inceptionem sunt rigor, & frigus, & horripilatio. et est res magis similis cum hætica, & fit illic rigor in vi. horis aut tantum superans illum, qui fit in periodica: nam] periodica b] iterum non euacuatur a residuo, veruntamen est occultum, non apparēs Febres, quæ sunt secundum plurimum de genere phlegmaticarum, & sunt quandoque ex cholera, & non sunt ex eis quæ sunt ex meli. holia appropriatæ cum nominibus, & indicibus. Et sunt febres epialos, & lipyria: quæ ambæ sunt, de summa februm, in quibus diuersificantur loca caloris, & frigoris, intus & exterius, propter diuersitatem, & locum] eius, quod putrescit & quod non putrescit. Et sūt tres diuisiones febris d] appropriatæ. syncopalis humorosa, & febris ex syncopi minuta subtilis.] & febris diuturna, & nocturna.

A N N O T A T I O N E S.

Quotidianam continuam intelligit, quæ sola exacerbatione & sola remissione ab intermittente differt. Quod uero hanc hæticæ similem asserat, id ob caloris paruitatem intelligitur.

^a B. præter inceptionem cum rigore & frigore & horripilatione, & est res magis similis hæticæ & est sine tepore in vi. horis & simile est supra illi, qui fit in continua quæ. b B. etiā non euacuatur a tepore qui tamen est occultus.

^c Alia licet non euacuatur remanentia uel a reliquis febris, quæ sunt occulte non apparentes. c B. loci. d B. & sunt febres appropriatæ nocte syncopalis humorosa, & febris syncopalis minuta.

^{et} angustia, faciat, & magnificet desiderium aeris frigidi, & aquæ frigide. [& inspissationis & rarificationis anhelitus magni, & exufflantis. Et multoties quidem accidit caliditati eius, ut si sedeat tempore ipse quo habet,] quantitate horæ vnus aut duarum horarum, quare existimatur quod ipsa iam peruenit ad statum, quum ipsa ad huc sit in augmento videbis enim eam iam incipere augmentari, & similiter sunt ei in declinatione stationes. Et febres quidem phlegmaticæ sunt multæ m] oppilationis] propter multitudinem humiditatis, & uaporis sui, pauci sudoris, propter viscositatem humoris. Et quum sudare facit, est res non exuberans. Et de prioribus significationibus eius est paucitas sudoris, & priuatio eius. Et sitis quidè minoratur in febribus phlegmaticis, nisi per causam falsedinis, aut causam vehementi putredinis eius, & cum hoc est minor, quæ sitis, q] est in aet inflatio laterum multiplicatur in eis. et quædoque accidit curi lateris, ut subtilietur cum tione. Color autem parientium phlegmaticæ febrem, est declinatus ad uiriditatem, & citrinitatem, currentes in albedinem: ita ut sit illud quod aggregatum est, sicut color plumbei a] uelque in statu.] Et raro quidem ruber color in eo, cuius rubedo sit rubedo in statibus reliquarum februm Pulsus uero eius est pulsus paruus submersus debilis, rarus in primis, deinde fit frequens in fine. Et frequentia quidem eius, & eius paruitas, vehementior est quam frequentia quartanæ, & tertianæ & eius paruitas, & uoluntaria frequentia eius est, propter uoluntariam paruitatem ipsius, uerum non est uolentior pulsus quartanæ, & quandoque est tardior eo: aut similis ei in primis, & est uolentis diuersitatis, cum priuatione ordinis, & parui, & debiles ex eis, sunt in diuersitate ordinis, & significationes quidem pulsus super eam sunt de certioribus significationibus. Urina autem eius in primis quidem est alba, subtilis, propter multitudinem oppilationum, & frigoris, deinde fit rubra propter putredinem, & conturbatur propter malitiam digestionis, & quandoque alteratur in ea dispositio. [uno tempore.] Et quando p] mundificabitur] ex materia grossa & resoluatur putridum, & redibunt oppilationes, dealbabitur q] una hora, & alia, quando remanet intra materiam grossam, & dispositio nem putredinis, & aqua hora oppilationum est alba:] deinde quando putrescit, res plurima post illud. [expellitur, & r] aperit] oppilationes, rubei vsquequo [ueniat super] oppilationes, quod oppilet eas uice alia de illo eodem humore. Eius uero egestio est lenis, subtilis, phlegmatica. Et de eis, quæ significant, quod febris est phlegmatica, est ut sit paroxysmus eius. xviii. horis, & dimissio eius. vi. horis, & non est dimissio eius dimissio munda, quoniam materia cum grossitudine, & viscositate est multa. Significant ipsam ætas, & consuetudo, & tempus, & regio, & cibi, & aduentus causarum antecedentium ex satietate nauiscentia, & significant ipsam formam prædictam ex colore faciei, & inflatione eius, & lenitas tactus, & debilitas oris stomachi, & caliditas appetitus, & quandoque magnificatur in ea splen, &

^m B. humorosis uel putridis in eadem.

^a B. ita ut inflatio etiam.

^o B. hora post horam. p B. remanet. q B. urina.

^r B. & f B. aperitur. a B. sedeat ad.

intelligendum est alioqui & mollities corporis & multa alia dissentiant.

Febris in qua occultatur frigus, & apparet in ea calor, & est typhus. Cap. 50.

a B. comprehensio.

b n. in frigidat locum.

c d. &.

d n. in frigidat

e B. fuit apparet

f n. quoniam fuit

quietum & locum &

g B. frigidat

h n. aliter

i n. paucitas

k n. acciden. ratio.

l — B.

m f B. ipsa est

n — B.

HAcc febris fit ex phlegmate vitreo, ^a [sed est comprehensum] in occulto, & profundo, quod b [in frigidatur] ubi est. Verum ipsi accidit iam putredo: quare spargitur ex eo vapor eius quod coputruit & dispersitur. c [ ] inflammatur in exterioribus, & illud quod non est putrefactum, d [in frigidatur] in interioribus. Et eius quidem frigus non e [apparet] in huiusmodi tempore, quoniam f [est quietum, & associatur ei, & non spargitur ab eo, quod occurrit ei: postquam ergo incipit in eo putredo mouetur, & g [in frigidatur in frigidatione] quadam, quamvis non perueniat ad hoc, ut h [committitur toti corpori.]

Signa. Signa eius sunt ea sem, quae praedicta sunt. Et quod eius urina est frigida, cruda, minoris caliditatis quam urina aliarum sui generis. Et pulsus eius est rarus tardus. Et ipsa secundum plurimum additur omni die. Verum propter grossitudinem materiae suae conuertitur quandoque in quartanam, & tertianam, quoniam huiusmodi materia in corpore est i [parua, & paruae putrefactionis, k ignea, & paucitas quidem est ex causis elongationis periodi.] Et propterea quod paroxysmus non redit o [die non remanet haec febris, quin sit phlegmatica, sed propterea est phlegmatica, quia putredo eius est putredo phlegmatis.] & hoc non extrahit eam ab hoc quin sit phlegmatica: sed m [ ] propterea quod putredo est putredo phlegmatis, non propterea quod paroxysmus n [non] redeat omni die spatium uero paroxysmi eius est a illi horis usque ad xliii. horas & secundum plurimum consumitur ante illud, quoniam hanc materia non est cum illa multitudine.

ANNOTATIONES.

De epiala febre agit Gal. 2. de diff. feb. & ex pituita vitrea fieri ait. Nihil eodem tam paruo hac uox ab Aulic. hic usurpatur, quo a Galeno & Græc. is. Gal. sentiri in toto corpore calorem simul & frigiditatem dicit eodem tempore, ut patet 2. de diff. feb. & in libro de ineq. intemp. Hic verò, quod & Mesues, quum infestare calorem & frigiditatem simul arbitretur, non in minimis tamē omnis parci culis id putat accidere, sed feruere externa, interna verò uri putat. Verum contendunt aliqui dari hoc febris genus non posse (quod aliqui Græci ignorarunt) quam in putrida febre algere interna viscera nequeant: praesertim, quando ex Aulic. sententia febrilis calor in corde primo loco inchoat. Verum ad hoc ubi vitrea pituita putrescit, intra uenas praecipue putrescit (neque enim quum crassus admodum & viscidus sit humor, ferri permixtos & extra uenas tam facile potest.) Alu frigidus est hic humor, quo fit ut partes, quas tangit, refrigeret. dum tamen putrescit, ex concepta eius putredine calidi quoque uapores excitantur. atque hi dum extra in uniuersam corpus feruntur, calfaciunt, solis alioqui his partibus in quibus pituita residet, ob illius commixtionem refrigerantibus. Non ergo rationi reluctatur, quod auctor uollet ait. Est enim interna praesertim partes in febribus putridis calitas est.

se oportet ob putredinem, simul tamen ob rehentem eius humoris innatam frigiditatem, commissum calori frigus sentiant, calorem quidem in externis partibus solas putridos vapores non etiam pituitam suscipientibus: frigus uero in internis quae vitream ipsam pituitam continent. Patet ergo fieri illud posse, ut in putrida febre frigida interna sint, calida uero externa. Quum uero a corde febris inchoare soleat, non ob id tamen rationi repugnat, dari hoc febris genus, nempe quum in uenis seu internis uisceribus pituita haec putrescat, quam diximus, non in corde tamen putrescit aut residet: feruntur tamen ad ipsum putridi vapores, qui calidi sunt, & ipsum calfaciunt, a quo postmodum in uniuersum corpus calor digeritur, ipsi alioqui partibus ubi pituita residet, refrigerantibus.

Febris in qua occultatur calor, & apparet in ea frigus, & est lypria. Cap. 51.

HAcc febris secundum plurimum non est phlegmatica, & quandoque est cholericum ex cholera grossa ualde. Quomodo autem est phlegmatica? est quoniam phlegma intrinsecum quando inflammatur, & putrescit, calefacit illi locum, i [ ] quoniam non resoluit, nisi quando j [ ] calefacit exteriora corporis cum sparsione uaporis sui calefactione plurima. Et quando uirtus effunditur ad locum, ubi est laesio, tunc euacuatur exteriora a calore, quare in frigidatur, proprie quando in exterioribus sunt phlegmata cruda, vitrea, frigida. Et iterum quoniam resoluitur multoties ex eo vapor, qui non putrescit, sed eleuatur e [& facit] caliditatem, & associatur ei caliditas spatio paruo deinde separatur a eo separatione uaporis aquae calefactae. Quum ergo separatur ab eo, & fuit in radice ante putredinem vehementis frigiditatis, redit & in frigidat corpus. Modus autem, quo fit cholericum, est, quoniam cholera quando est pauca, & intrinseca, & putrescit, & calefacit locum, & non resoluitur ex ea aliquid, accidit quod diximus in sua comparare ex phlegmate. Et appropriatur haec cholericum nomine taburo. Verum lypria est nomen generis, & est longioris spatii quam hemitritans. Et habet aliquis ut dicat, quomodo erit febris & non procedet in ea caliditas ex corde in totum corpus: illud namque quod narratur, est de genere eius, in quo non procedit caliditas ex corde in totum corpus. Responsio itaque est, quod in terminis harum rerum attenditur una conditio, ut non sit quod prohibeat: sicut diffinitum aquam frigidam & humidam, quando d [disposita] est secundum naturam suam, & non fuerit quod prohibeat, & diffinitum graue, quod est illud, quod tendit inferius, quando dimissum fuerit cum sua natura, & in istis omnibus caliditas peruenit ad cor, & procedit in arterias & spargitur. At uero accidit prohibitio illius, in quibusdam locis, sicut accidit ei super quem ponuntur prunae. Nocumentum uero harum necessarium est esse actum.

ANNOTATIONES.

Lypria febris Galeno in finit. medic. ea est, in qua extrema & superficies refrigeratur, intus profundum, excremones

iones detinentur, aspera sitientibus lingua est, pulsus parvus, atque obscurus, quasi calor se intra receperit. Idem & in lib. de inequali temp. lippyras febres esse affirmat, quādo intus in ipsis visceribus calor sentitur, in externis uero partibus uicinis frigus, quāvis præter has tale esse quodam ardentium febrium perniciosissimum genus asserat, id quod etiam & apud Contraria hæc est febris illi, de qua iam diximus, in qua intus frigescent, extra uero calida sunt corpora. Et uero hic quæstione dignum, a qua nam materia hæc febris sit. Author noster primis statim uerbis pleniusque a pituita, quandoque tamen etiam a bile fieri ait.

Com. 48. Galen. uero 4. aph. c. 1. febres esse ait, quando aliqua fortis inflammatio uel erysipelas, in corporis parte profundiore euenit, toto scilicet ex uintero corpore ad locum affectum tracto sanguine, unde & uri profunda, & cutim refrigerari accidit. Aetius quoque lib. 3. si circa uentrem ignis fuerit facit, febrem ex hoc accensam lippyrā nominari ait, sin uero circa hepatis, uentem siue fumosam, si circa pulmonem algidam. Ita ut ex Gal. & Aetij sententia lippyrā, quum ex his febribus sit, quas inflammationes sequuntur, non putrida sed diuturna dici debeat, si modo febris, quæ inflammationes sequuntur, diuturna sunt, aut etiam si ex his sit, quæ ex humoribus pendent, ab ea materia pendeat, quæ inflammationes & erysipelata facit, sanguinea scilicet & biliosa: non autem pituitosa, ut hic author scribit. Profecto facile non uidetur statuere, ut res hæc se habeat. Si tamen rem diligētius perpendimus, si Gal. de pituita non meminit, non ab eo tamen & hic & Mesues lippyrā ex pituita procreari existimamus. Quum enim lippyrā ea sit febris, in qua quum interna uel intus frigit, tamen externa, non minus, ex tali pituita id prodeire, ex quali putat Aetius, si frigida, crassa, & uisida si enim hac putrescat, certum est ut uapores qui ex putrescente ea sunt frigidos, fore & crassos, & uisidos: addo etiam paucos, quum crassendo eius dissolutionem obstat. Exiuntur autem & ex profundis corporis partibus, certe quia crassi & uisidi, non multum facile ad externas partes egredi: neque qui frigidi, calfacere multum poterunt, frigidos autem natura & potestate intelligimus, licet ob putredinem alii calidi sint: unde etiā si a fonte putredinis a qua incaluerit, reuoluerint, ad propriam eorum naturam redire, frigidos uidelicet euadere oportet. Interna uero ipsæ partes non dissipatis his neque dissipatis magis etiam incaluescent. Ad hæc uero sit etiam ut externa partes frigida pituita scateat, quod hic author ait: tunc uertum est, magis id, quod diximus, se qui oportere, ea lesere interna, & refrigerari externa. Cum enim uapores externis his partibus multa pituita crassa refrigeratis occurrentes refrigerantur, tum etiam reiecti neque dissandiam nanciscuntur retrocedunt, & interni ardoris perspiratum densiori ueluti nube impeditur, maioris in his feruoris sunt causa. Ita ut probè author noster lippyrā febrem a pituita fieri dixerit. Neque uero ut ad obiectas rationes eamus obuiam, qui quam prohibet rem ita esse. Quamuis enim Gal. & Aetius ex internis inflammationibus lippyrā fieri dixerint, propterea tamen inter diuturnas non inter putridas esse reponenda, neque enim quæcunque inflammationem sequitur febris diuturna est: sed tamē sententia nostra, diuturna est, quamdiu inflammatio nōdum putrescit, ubi uero putrescit, iam putrida quocumque ipsa euadit. Testimonio est Hipp. quæ febres omnes ex ratione malas esse ait præter diuturnas 4. aph. immensam profecto his uerbis buboni et inflammationibus febres succedere ab ephemeris diuersas. Quæ ergo diuturna hæc non sit, tum quamuis inflammationes et erysipelata hæc sequi Gal. asserat, non tamen eandem putrescenti pituitose materia negat succedere. Ceterum, quicquid de hac re sit, licet lippyrā ea & Crævis et Arabibus intelligatur, quæ interius agri uruntur, exterius uero algent: non

uidetur tamen in eius et ardoris et frigiditatis causa conuenire, quum Gal. non ob externas obstructions sed ob innati caloris et spirituum ex internis inflammationis calore uel dolore ad viscera tractionem, algere extrema, uri uero præcordia arbitretur. unde et inter arduas omnes febres perniciosissimā esse hanc testatur, constat uero arduas febres, una ea excepta quæ salsā pituita sequitur, de qua antea ex pituita nō accidere, præsertim crassa et nitrea, ita ut Aetius et Mesues lippyræ febris nomē colore faciat, quā Gal.

10 Febris, in qua sit unaquæque duarum rerum, in unoquoque duorum locorum. Cap. 52.

Si hæc febris fuerit, non erit nisi ubi sunt duæ materiæ frigida, mota propter putrefactionem, quarum una est in interioribus, & altera in exterioribus, & non est aliqua earum a plu-
rimi nocuenti. Deinde quum incipiunt putrescere, mandat unaquæque earum uaporem calidum comprehendentē cum partibus suis, & ubi est frigidū. Et tu quidē iā sciisti causam in
20 mine] humoris frigidi in dispositione motus.

ANNOTATIONES.

De epiala nunc agit, de qua Gale. et 1. de diff. feb. et lib. de inequali temp. et ex nitrea pituita fieri asserit putrescente mediocriter, alioquin enim si tota putresceret, quotidiana sit Paulus lib. 2. speret, & rigores, ut Aetius, lib. 3. febrem præcederent. Hanc rem tamen de qua et Paulus et Aetius non memini Galenum aduersione, quod perquam raro, ut Paulus ait, pituitam nitream totam putrescere ob eius immensam frigiditatem accidat.

Febris synopalis humorosa. Cap. 52.

Hæc secundum plurimū est propter phlegma crudum, a quod est ex nauscatua facietate repletionale, quod facit febrem dispartitam plurimum, quod iam uincit uirtutem. Et secundum plurimum adiuuant b [super e] debilitas oris stomachi. Et quando mouetur, & incipit in putrefactione, uincit uirtutē plus, & facit eam hesitantem, quæ si dimissa fuerit cum materia, non sufficit contra materiam, & quando occupatio sit in euacuatione eius cum facilitate, sit inobediens, aut mouetur motu præfocante uirtutem, & quando occupatur in euacuatione eius cum solutione ventris aut phlegbotomia, cum labore, non tolerat uirtus. Quomodo enim tolerabit, quum sit illic cum sua quiete syncopis? Et cum hoc toto ipsi indigēt euacuatione uehementer, & iterum ipsi indigent cibo uehementer, quoniam in humoribus eorum nō est quod nutriet corpus, & uiuificet ipsum, & corpus eius est priuatum nutrimento. Quod si studueris in cibando, ad dirigit materia diminuta, & si non cibatur, cadit uirtus, & accidit in inceptione sui, ut effundatur ad cor res frigida faciēs accidere syncopim, & minoratur pulsus, & tardatur, & fit rarus. Amplius natura sollicita est in calefactione materici, & subtiliatione eius, & putredo, quæ mouetur in quādam partes eius, adiuuat super eam, ergo euadit cor a nocumento a [& frigore] eius, & cadit in nocumentum caloris eius, quare sit pulsus uelox, & proprie in constrictione sua, plusquam sit uelocitas aliorum, quamuis illud quod uincit, cum hoc, sit paruitas, & tarditas, & raritas, et periodus eius est periodus phlegmaticæ, et non alteratur ab ea, et est cum ea inflatio faciei, et mollities corporis. Et colores habentium eam non figuntur super dispositio-

AVIC. Tom. 2. D ncm

a B. plurimæ
partitionis.

b B. infrigidatione.

Cap. 6.

Cap. 8.

Cap. 26.

Cap. 88.

a B. grossum se
paratum.
Alia litera. ex
nauscatua facie
tate dispartita.
b 8. nocumen-
tum eius.

c B. in materia
aggrauante.

d 8. frigoris.

Apho 55.

e f B. propte-
rea, q materia
causa non figi-
tur super vnam
dispositionem.

f B. Equinatici.

nem vnam, e f [ ] imò quandoque est cinerea, & plumbea eius materia, & quandoque sit citrina, & quandoque sit nigra: & quandoq; sunt labia eorum sicut labia comedentis mora. Oculi verò eorum sunt fusci, virides, excuntes valde apud commotionem egritudinis, & sit sicut [ ] maniacus. Et quod est sub hypochondriis eorum, est vehementis inflationis: & similiter viscera eorum. Et quandoque euomunt acetosum, & quando est eis apostema in quibusdam visceribus, tunc non speratur omnino, & quandoque accidit eis in quibusdam horis ex cholera dominante, grossa, & sit cum ea in visceribus adustio, & euomunt choleram, & sunt ei perio di phlegmaticæ secundum plurimum.

ANNOTATIONES.

Cap. 3. Scripsit de febre hac Gal. 1. 2. meth. susus. Egit et Paulus lib. 2. & Trall. lib. 1. 2. Discrepare tamen hic a Gal. uidetur, quum ait [ ] Et iterum ipsi indigent cibo uehementer &c. [ ] qui syncopali febre ob humorum cruditatem laborat, egere alimentis ait, q. eorum corpus non alatur. At Gale. 1. 2. meth. qui ita affecti sunt longissimam cibi abstinentiam ferre testatur, q. corpus ex crudis ipsis, quos continet, concoquitur succis alatur. Verum ita forte discordia hæc diluitur. Id egrorum genus, si modò crudi, quibus affluunt succi concoquantur, mediocriter nutriuntur, alioqui uero si crudi ij succi non coquantur, tum, quum nihil prorsus nutriantur in eo discrimine sunt, quod Auic. scribit, ut uirtus concidat, si nutriantur, quum tamen nutriri possulent. & desperatam salutem esse Gal. testatur. Fortasse ergo hos Auic. intelligit, quando nihil nutriri ait, aut etiam non prorsus nihil, sed imbecilliter nutriri intelligit.

Febris syncopalis minuta subtilis.

Cap. 54.

a B. faciens cadere pulsam, & uirtutem.
b B. mollitie sequente dissolutione accedente.
Alia ltera. additione dissolutionis accedente.
c B. quoru plurimi sunt choleric.

Hæc febris est acuta, & cadit a [ ] pulsus, & uirtus in paroxysmo, uno aut duobus paroxysmis, cum b [ ] additione, & eueniens in corpore cum uelocitate, & quandoque non sufficit cum ea uirtus usque ad iiii. & sit ex chymis subtilibus, e [ ] plurimum quorum cholericum est, vehementis subtilitatis, & profundationis, malæ substantiæ uenenosæ, cui iam accidit putrefactio in corporibus calidæ complexionis, sicce ualde, & plures paroxysmi huius febris sunt paroxysmi tertianæ.

ANNOTATIONES.

Cap. 4. Habes & de hac re ex Gal. plurima 1. 2. meth. Scripsit & de eius curatione Paulus lib. 2. & Trall. lib. 1. 2.

Cap. 38.

Cap. 3.

Febris diurna, & nocturna ex phlegmaticis.

Cap.

55.

Diurna est, cuius paroxysmus accidit in die, et eius tepor in nocte, & nocturna est e cōuerso, et utraq; sunt malæ, sed diurna est longior, & deterior, et facit cadere multoties propter longitudinem suam, & suum euentū in calore diei, in hecticam. Et si ipsa non esset sæua, non accideret hora apertionis pororum, et re-

solutionis uaporis, & non accidit nisi propter multitudinem materie, et fortitudinem eius. Et est necessarium cum hoc, ut patientes eam ei bentur in nocte, et non permittantur dormire super repletionem stomachi, et precipiantur vigiliæ & est ex eis quæ faciunt cadere uirtutem. Et tolerantia febris in calore diei, et uigiliæ in frigore noctis, sunt ex eis magis dignæ, quæ faciunt cadere in hecticam, & ad summum est de genere febrium difficilem.

ANNOTATIONES.

Nocturna ait Hipp. 1. de uulg. morb. Sect. 3. non admodum letalis, longa tamen est, diurna longior, sunt quibus ad tabem uergat. Reddit huius sententia rationem Gale. in eius loci Commentariis, quam hic Auicennas.

Text. 4.

De cura phlegmatica.

Cap. 56.

Cura huius aegritudinis diuersificatur secundum horas suas, t. principium, & augmentum, & statum, & declinationem, & secundum apparitionem digestionis in ea, & eius occultationem, & diuersificatur secundum materias suas. s. phlegmaticam acetosam, & phlegmaticam vitream, & phlegmaticam salisam & dulcem. Et omnes eius species communicant in hora principii in trib. rebus in necessitate lenificationis æqualis, aut vomitus, & in necessitate administrationis subtiliantium, & incidentium, & diureticorum. Et quum supervenerint febriles dies tres, subtiliatur in ea materia propter febre, & si ante illud mouebis, noceris, & non facies aliquid. Et in a [ ] augmento cum subtiliatione regiminis secundum æqualitatem, & fortasse est contentus aqua hordei in primis trib. diebus, sperando, quod sit status eius propinquior, propter subtiliationem materie aut paucitatem eius. Quod si certe sciretur, quod status eius esset tardus, non subtiliaretur regimen, quamuis fames, & somnus super famem, & exercitium super famem, si non debilitant, sint vltima in iuuamento huius egritudinis, imò declinaretur in principio ad ingrossationem usque ad septimum, deinde gradaretur, verum b [ ] augmentum] eger, ut subtiliaretur regimen in primis. Si autem status appareret longinquus, possibile est ut succurratur illi cum ingrossatione regiminis, deinde gradetur usque ad horam statum, quoniam tempus est sufficiens in acuta. Quumque pertransierit septimus, non stes tunc super subtiliationem, quoniam illa debilitat, & addit in debilitate oris stomachi. Et quoties senseris longitudinem maiorem, subtilia minus, quamuis subtiliatio eius in ipsa, omnino magis sit necessaria quam in quartana. Et similiter oportet, ne festines cibare ipsum cum eis, quæ sunt sicut pulli, & panis cum c [ ] muzaguarac] nisi timeatur debilitas, aut appareat declinatio. Anplius diuersificatur cura eius, cuius causa est phlegma salisum, & dulce, & cuius phlegma est vitreum & acetosum, & sit ex d [ ] ea nimium frigus, in qua corpus non calefit. Verum tamen in duabus primis necessaria est lenificatio cum medicina leni, & intrigidatio quedam. Et in duabus secundis cum medicina magis labo-

a B. praefatione ob alio nocentem subtiliantium gradum, de nante ad.

b B. cum conueniens.

c B. mezzacorona. Alia ltera. fit panis cum culis.

d B. eis febrequæ de tero dunt. alazone.

laboriosa. Et in duabus primis indigetur incisione cum subtiliatis, in quibus non est calefactio plurima, quamvis sit exsiccatio plurima. Et in duabus secundis necessarium est illud quod subiliet cum incisione, & calefactione cum [accreant] & proprie quum phlegma est permittum cum melancholia; nam necessaria sunt in huiusmodi ea, quæ sunt sicut diacuminum, & confectio de sulfure, & administratio falsorum, & conuenientiores medicinae, quæ ad ministrantur in principio, tunc geleniabin usque ad diem septimum. Et non est malum, ut administraretur iterum aqua fœniculi, & aqua endiuæ, & aqua apii cum geleniabin secundum necessitatem, & syrupus acetosus est vehementis [necessitatis] iterum, & aqua mellis cum hyssopo, & est possibile ut consequatur per eam illud, quod queritur de lenificatione naturæ, & proprie cum solutio facto de zuccaro. [ ]

[ ] & rosi, rubeis nominatis periculis: quoniam est solutiuum, & lenitiuum, & quando necessarium est, ut confortetur eius lenificatio, confortetur in aqua [ ] luble, & permisceatur si voluerit, cum calia sit. & penidiis, & iterum geleniabin acceptum cum melle, & tereniabin permistum cum aqua luble. Et non fiat assiduatio super ea cum solutiuis in principio, & post ipsum, & proprie quando cum materia est cholera; illud enim perducit ad corruptionem coëxionis. Et multi quidem homines dant in potu in principio sicut est, medicinam de turbit in omni nocte, & sicut pilulæ de mastiche in hebdomada bis, & sicut pilulæ de seminibus diureticis. Descriptio medicinae de turbit. Recipe zingiberis, & mastice amborum an. .x. turbit sicut alcohol. .x. zuccari tabazet quantum omnia: & detur in potu ei omni nocte aure. j. & illud fiat, quando natura est non lenis: Si enim responderet omni diebus, non indiget hoc: Ego vero non diligo [ ] expectationem digestionis, & lenificationis cum eis, quæ diximus prius; imò oportet ut euacuetur ex ea aliquid, & expectetur in reliqua, usquequo digeratur; & fiat illud cum facilitate paulatim absque superfluitate, deinde perueniat ad diuretica, & similiter abhorreo, quod est simile aquæ prunorum, & tamarindorum, & similium de illis, quæ debilitant, [ ]

[ ] & soluunt subtile, & si materia fuerit declinans ad additionem frigoris, misceatur cum ea medulla carthami, & si fuerit materia ad cholera declinans, misceatur cum eo syrupus violæ aut violæ condite & siracost, aut mole sicca contrita, & adiuues cum clysteribus leuibus, factis ex melle, & sale, & aqua sicca, & oleo sifamino, & vomitus fiat cum aqua raphani, & raphano infuso in syrupo acetoso cum seminibus & his similibus, & si necessarius est vomitus plurimus propter multitudinem eius, quod accidit ei de nausea, & alteratione saporis oris, administrantur grana raphani, & bibatur ex eis usque ad aur. i. cum aqua frigida, & uomitus quidem cum eo, quod est in eo debilitate stomachi, est vehementis iumentum valde, & est ultimus huic aggritudine. Oportet ergo, ut expectetur in eo septimus, ut non accidat ex eo in principio [ ] debilitas [ ] apostemans corpus stomachi, & si sit [ ] grauis [ ]

in eo vomitus, non prouoces ipsum super ipsum cum labore, & si accidit uomitus, & proprie in principio periodi, non retineatur nisi [ ]

[ ] fatiget, & debilitet, tunc enim restringatur sicut cum mīua, & syrupo de mēta, quæ dicemus post, & si accidat dolor capitis, administrantur embrochæ ex chamæmilla cum immisione iiii. extremorum in aqua calida, & ligatione crurium cum fortitudine, & si indigetur aqua hordei, administrantur decocta cum radicibus quantitate [ ] æquali, [ ] aut misceatur cum ea syrupus acetosus de melle, si non accret in stomacho, aut aqua mellis, si accret. & melior hora, in qua datur in potu illud, est si fuerit in aqua eius in principio rei tinctura, tunc enim oportet ut in potu detur in primis de geleniabin, deinde detur in potu post ipsam duabus horis aqua hordei, & non oportet ut fiat inunctio cum unguentis resolutiuis, & neque embrochatio fiat cum embrochis subtiliatis, quæ agritudo est in principio, & humor est in corpore [ ] ambulans, ipsa enim mollescant viscera sua calefactione humida, & alienetur aqua frigida & quoties uideris urinā grossiorem & rubicundiorē, non erit malum si phlebotomaueris, & necessarium quidem est, ut [ ] re deas, tunc ad syrupos acetosos, & scias, quod fricatio est de curationibus iuuantibus eos, & quanto fuerit phlegma viscosius, & grossius, tanto erit fricatio magis conferens, & dicitur, quod fricatio cum tela aranæ cum oleo, est iuuatiua valde, & quando incipit aggritudo augmentari, & post illud, tunc sit sollicitudo [ ]

[ ] de ore stomachi, & quod ipsum confortat, & sint masticationes factæ ex menta, & mastiche, & aniso, & administrantur uomitus cum raphano, secundum quod diximus cum minoratione cibi, & sit cum geleniabin quod in potu datur in principio, & post septimum permistum quod confortet os stomachi, & sit in eo prouocatio plurima, sicut anisum, & mastix. Et sit cum aqua calida, & proprie in principio periodi, nam ipsum resistit rigori, & frigori, & extinguit cum hoc sitim [ ] quamuis sit estuosa. [ ] Et multoties quidem conceditur euacuatio phlegmatis & humoris crudi in hac hora, sed melius est, ut expectetur in ea complementum digestionis, et quando aggritudo incipit cum calore, & assiduat, iuuatur cum huiusmodi trochiscis. Recipe myrobalanorum citrinorum, aloes, succi eupatorii, succi absinthii, omnium an. drach. v. croci, & mastice amborum an. drach. vi. informantur trochisci, & sumantur ex eis omni die pondus drac. i. & omni nocte pondus .s. Et quæ uides, quod digestio apparet, adiuua eam cum eis, quæ sunt sicut folia apii, et fœniculi, et radices squinanthi, et capillus ueneris. Si autem scias, quod materia est frigida ualde, non est malum uti pipere pauco, et uti uino pauco, subtili, non plurimo. Et quandoq; adiuuant unguenta resolutiua ad digestionem et resolutionem cum uirtute forti, et sunt conuenientiora in hac aggritudine, quā in reliquis febribus. Et oportet ut consideretur in hoc uirtus, et febris et rigor. Quod si uirtus fuerit fortis, et febris non fuerit leua ualde, adde

AVIC. Tom. 2. D 2 in

m B. superfluat, & .

n B. moderato.

o B. Alia licera mobilis, seu furiosus.

p B. Alia licera properes.

q B. plus.

r B. excitata fuerit.

c B. acuitate.

f B. iunamenti.

g f B. Alia licera. rubeo. Alia licera.

h volubilis.

i B. nisi.

j B. stomachi.

k B. Alia licera labor.

l B. difficilis.

f. n. virtute vnguentum.

in ⁸ [ea in unctionibus confricando] & si nō, admiñsrentur olea subtilia, quæ ad equalitatē sunt declinata. Et quando pertransit xiiii. tunc necessariū est administrare, quod subtiliat plus, sicut foeniculum, & apium : & fortasse indigemus semine amborum, & aniso, & eo quod est sicut syrupus acetosus cum seminib. in quo ponuntur hyssopus, & althæce, & administratione trochiscorum de rosīs, & fortasse est necessarium addere in eis propter stomachum, thus & masticen, & cypertum, & ablinthium, & his similia, secundum quod exigit illud, quod præfens est. Et vinum subtile confert eis in hac hora, enim subtiliatione sua & quia confortat calorem innatum, & quia prouocat, & sudare facit. Et quum videris digestionem, & fortitudinem, dabis ei in potu post illud trochiscos de ablinthio. Et quum videris frigus in principio paroxysmorum nocere, & agritudo non est in principio; da in potu aquam calidam, in qua decocta sunt ea, quæ sunt sicut semen apii, & anisum, & ocymum, & administrabis iterum huiusmodi, & fortiora eis, sumptuando, & vaporando, & huiusmodi. Et quandoque datur in potu ad rigorem vehementem decoctio, secundum hunc modum. Recipe zingiberis, origani, ammeos, omnium an. i. iii. coriandri i. ii. rosarum, calamenthi, amborum an. i. ii. passularum .vii. decoquantur secundum descriptionem & sit dosis vnc. iij. Et quum videris [†] [

† B. digestio nem completa tunc huiusmodi, & promociō cum eo in quo est fortitudo, & datur in potu, sicut de his heris. Et si fuerit materia ex fugidiori phlegmate. u. † n. eupatorio aut felle est x. † B. aromatici

y. s. liquoriz.

] phlegma,] dabis in potu theriacam, & dentur iterum in potu trochisci de rosīs magni cum aqua foeniculi, & datur ei omni nocte medicina de turbit, & pilula de aloë, facte cum [†] [

] speciebus, [†] [

] quæ sunt sicut piper. Et ad illud est decoctio huiusmodi. Recipe hieræ .i. vii. turbit 40 3. x. myrobalanorum nigrorum .i. v. eupatorii 3. v. salis indi. .i. ii. bedeoard, suchaha omnium an. .i. iii. anisi. .i. ii. decoquantur cum aqua apii, & sumatur de ea in potu secundum quantitatem necessitatis. & fortius illo est illud, quod recipit duarum radicum, & radices [†] [lilii] omnium an. .i. x. hieræ 3. viii. succi eupatorii .i. v. seminis apii, & foeniculi, omnium an. .i. ii. spicæ, mentæ amborum ana. 3. vii. fiant ex eis trochisci & administrantur. Decoctio bona. Recipe duarum radicum ambarum an. .i. x. passularum enucleatarum .i. vii. anisi, & masticis amborum, an. .i. iii. bedeoard, & suchaha, & eupatorii. omnium an. .i. iiii. decoquantur in libris tribus aque usque quo redeat ad libram i. aquæ, & sumatur in potu aliquot diebus in ieiunio. Trochisci boni apud chronicas febres, & vehementiam rigoris. Recipe hieræ, succi eupatorii, ablinthii, suchaha, bedeoard omnium an. .i. v. seminis apii, foeniculi anisi omnium an. .i. iii. sal. naphrici .i. iiii. seminis eu scute myrobalanorum Kebulorum, omnium an. .i. x. agarici .i. xv. trochiscorum de ros. .i. xx. de turbit. .i. xxx. fiant ex eis trochisci, & sunt solutui. Et iterum aloës, myrobal. citrinorum, & reubar. masticis, succi eupatorii, ablinthii, omnium an. partem i. croci partis unius medietatem, terantur, & administrantur.

Et iterum hieræ, myrobal. Kebulorum, salis, omnium an. .i. iiii. seminis apii & foeniculi, & anisi omnium an. .i. i. s. ablinthii .i. v. trochiscorum de ros. .i. iij. suchaha, bedeoard omnium an. .i. 3. ii. terantur, & informantur pilulæ. Decoctio bona. Recipe eupatorii .i. v. & radices lilij, & radices liquorizæ, & ammeos. omnium an. .i. iij. s. apii, foeniculi an. .i. iij. rosarum .i. v. decoquantur omnia, & sit dosis eius omni die vnc. iij. Et iterum, radicem trium omnium an. .i. x. seminis anisi, apii, omnium an. .i. ii. suchaha bedeoard, eupatorii, ablinthii omnium an. .i. v. centaureæ .i. iiii. decoquantur, & bibatur vnc. iiii. Et iterum herbæ eupatorii, sumiteræ, bedeoard, suchaha, ablinthii omnium an. drae. v. passularum .i. x. myrobalanorum citrinorum .i. x. Et hac quidem cura est falso & ei, in quo vincit cholera, magis conueniens, & agaricum, quum de eo sumitur in puluere ex .i. i. usque ad .i. i. & tertiam, diebus continuis prohibet elongari agritudine. Sumatur ergo pulvis ex eo, & commisceatur cum melle, & bibatur, & semen urticæ post digestionem est mirabile valde, sumptuando in puluere, aut cum melle. Verum si [†] [acciderit ei modus aliquis solutionis ventris, oportebit ut addatur in eo] propter debilitatem hepatis [†] [

] semen escutæ; & propter debilitatem stomachi masticæ, & anisi, & propter debilitatem splenis, & grossitudinem eius, radix [†] [apii] & scolopendria: nam multoties associatur huic agritudini splen & fortasse oportet, ut addantur propter ipsum cyperti, & grana de ben, & foenugræcum, & confideretur cum hoc dispositio vehementiæ febris, ut non accidat vehementia caletactionis. De euacuationibus vero, quæ sunt fortiora & indiget eis in hac agritudine apud digestionem, est. vt augmentetur dosis de pilulis de turbit, & administrantur elyteria fortia, & de illis sunt pilulæ illæ. Recipe masticis sextam .i. i. succi ablinthii quartam .i. i. pulpæ colocynthidæ sextam .i. i. hieræ pieræ .i. s. agarici .i. s. informantur pilulæ cum syrupo acetoso mellino, & sumantur in potu & de illis sunt pilulæ de masticæ & de aloë. Quod si materia fuerit ad calidam, rem de cluiis sumantur de trochiscis de spodio solutuius tres trochisci, & de turbit aure. i. scā monea aur s. succi eupatorii aure. ii. & dentur in potu secundum quantitatem virtutis, & iterum eupatorii, ablinthii, capilli ueneris, & myrobalani, sumiteræ, passularum mundatarum æquales sumantur partes, & [†] [

] dentur in potu secundum quantitatem necessitatis. & si non iussert corpus solutionem uictris, perueniat ad diuretica, & testillatua, & sudare facientia, & de summa illorum, quibus indiget, tunc est infusio aloës cum melle, & quando declinat agritudo, non est tunc introitus balnei ante cibum malus. Cibi autem eorum sint subiles sicut acetum & oleum, et quandoque ponitur in eis parum alumi, et proprie in sine eius. Illi autem qui sunt fortiores, sunt [†] [altaragi] et pulli, et alcubugi, et his similia post declinationem, et oportet, ut ponantur in eis, at proprie apud digestionem ea, in quibus est incisio, sicut acetum, et synapis, et alium, et si fuerit phlegma acetosum, malum, uiscosum,

c. † B. Althæce decoquantur &.

d. B. althei

g B. qmm.
f B. buared.

g B. alchua-
mach, sicut al-
chamach de ap-
paribus, & cha-
mach.

h s. manipuli
parui meny do-
sue ad medica-
tem perueniat.
i s. regimini
cibalis, & medi-
cinalis.
Alia litera regi-
mentalibus ci-
balibus & medi-
cinalibus.

h B. Alia lica-
ra. amararum.

i B. succi.

m B. cum ri-
gore & rigore.

n s. eius non
est malum tunc
ut fiat fricatio
cum oleo ita ut
in membro vbi
metur calefactio
ei necessaria, &
dimittitur ipsa
vel permittetur
ipsa.

viseosum, porru & aqua cicér is sunt de melio-
rib. cibis eis: & quandoque ponuntur in eis
cuminum, & anethum, & oleum. & iterum [be-
guerid] facta ex sicca, & alnuri, & aceto, & oleo
abluto, & [alchaguamach] sicut Kemmach de
capparibus, & remach de anetho, & origano, &
anaden, & asparagis. Et deventur olea, in qui-
bus est intrigidatio & humectatio. Et hora ci-
bi est post teporem paroxysmi, & eradicatione
eius: & ante paroxysmum ad minus iiii. horis.
Mensura autem somni eorum est, ut sit æqualis
vigiliis: ut sit digestio materiæ ad somnum, &
resolutio ad vigilias. Et balneum quidem est ve-
hementis nocumenti, nisi post decimationem.
Et succurritur vomitui eius quando superfluit.
Et oportet ut administretur in illo, quod sit si-
cut miua, & syrupus de granis cum menta
simul cognitus, & si necessarium est fortius, tu-
matur de granis granatorum mazorum drac.
x. & thuris albi, & masticis amborum an. drac.
v. mente drach. vii. decoquantur in duabus li-
bris aquæ, in qua sint [folia menta, donec
minuatur.] & succurritur fluxui ventris eius,
quum superfluit, cum retentione eius cum eis,
que fecisti de hypticeis [regimentalibus, & me-
dicinalibus.] Sed eius quidem debilitatio si suc-
curritur, ut cibetur successione eius pullis affa-
tis, & in patellis coctis, & ut adhibeantur suffi-
migationes, & odores viuiscentes. Et si accide-
rit inflatio in facie, & extremitatibus, iuuantur
quum administrantur huiusmodi trochisci.
Recipe anisi & lacte abluere, amborum an. pon-
dus drach. v. amygdalarum [ ]

[ ] exorticarum, croci,
marmacor omnium an. drach. iiii. & minus apii,
femini feniculi, floris squamanti, omnium
an. drach. iiii. [floris] eupatorii drach. iiii. spica
drach. v. hieræ pieræ drach. vii. rosarum drach. x.
fiant ex eis trochisci, & ad ministrentur. & for-
tasse indigebis eis, que sunt sicut homorussa,
& dialacca, & medicamē de amygdalis amaris.
& ad longitudinem febris [ ]

Recipe rosarum, pondus drach. x. masticis, & spi-
cæ, & feniculi, & femini apii, & femini endi-
uiæ, & succi eupatorii, & succi absinthii, omniū
an. drach. iiii. spodi drach. v. fiant trochisci: & sit
dosis ex duabus drach. vsque ad v. cum drach.
x. de geieniabin in decoctionis feniculi quan-
titate vnc. ii. & ammeos confectum cum melle
est magni iuuamenti in huiusmodi loco. & for-
tasse indiges propter longitudinem frigoris fri-
catione, & modus in ea est, ut incipiat ab hu-
meris, & inguinibus, quando spargitur calidi-
tas in manibus, & pedibus, & calefiunt. Si autem
fuerit similitudinem lassitudinis, fiat permuta-
tio ad fricationem dorsii. & quando uehemēs
fit calefactio, [ ]

que necessa-
ria est in eis, tunc dimitte eam] ad aliud mem-
brum. & de oleis bonis eis est oleum dulce, in
quo non est stypticitas, et oleum chamæmilli-
num, et oleum de anetho decoctum in uase du-
plici. Quum ergo compleueris, tunc absterge
cum oleo aliquo, ut non angustetur: et non
est malum, si fricatio nem siccam sequatur fri-
catio cum oleo aliquo. et de illis, que seruant
stomachos eorum, ut non debilitentur, sunt

unguenta inuncta capiti stomachi, que sunt si-
cut chamæmillinum, et oleum nardinum, et o-
leum anethinum, et fortius illa [alnazoki.] et
de emplastris iuuatius est, ut decoquatur cha-
mémilla cum re pauca masticis decoquendo
cum vino cum duplo sui de melle, et si eccide-
rit appetitus, tunc melius est ut non administre-
tur vinum [solum, immo in quo decocta sunt
sicut chamémilla, et [dactyli] et meliorum, et
absinthium.

o B. est oleum
altrazachi.

p s. imo alia
ba hregi,
q B. Alia lica-
ra. amararum.

ANNOTATIONES.

Scripte de quotidiana intermittens curatione Gal. 1.
ad Glau. ripere Paulus lib. 2. Aetius lib. 5. quam breuif-
simè susius Trallianus lib. 1. Pub. bre totum hoc negotiū
auctor noster prosequitur. Atque, quem G. l. in tractenda
pituitosa febris curatione, que uarias pituita species sequi
potest, unum tamen curandi medium proponat, de qua re
etiam a Tralliano taxatur: docet auctor noster quomodo
huius curationem pro temporum colitionis, ac materiarum
uarietate uariari oporteat: quæ etiam de re Trallianus plu-
rima. Deo hic præsertim animaduersione digna uidentur.
Galen. in his febribus ab initio ad statum usque, materia
uat concoquenda: a statu uero, & uocatione & purga-
tionibus concoctam materiam euit. Aduertimus tamen
quod & Trallianus, non exacta & absoluta colitione per
interualla purgant: ita, ut, quod recentiores ferè omnes
partim concoquant, & partim euacuent. Galenus item
generatim, que incidant attenuentq; in pituitosa febre
proponit. Aduertimus tamen, ut & Trallianus consensit,
pro uarijs speciebus uarias quoque curandi formas tradit:
neque in falsa pituita ratione alia curandum putat, quam
ijs, que refrigerent & humectent. Verum ad hæc. An etiā
ante statum purgare liceat, et partim coquere partim edu-
cere, ut nulli faciant: an uero summus status & summa co-
ctio expectanda, uidetur nobis non aliunde quam ex pitui-
te natura statuendum. Hæc suapte natura frigida est, &
uisida: colitioniq; propterea non satis apta. Quod si præ-
terea, & multitudo accedat, certè multo etiam difficilius
negocium reddit. Non inepte ergo partim concoquitur,
partim educitur, quum tota simul non, qui nisi longissimo
tempore nequeat: quum etiam, si exactissimam colitionem
expectaueris, in discrimine res sit, ne, qua concocta
iam erat, denuo eius, qua reliqua est, putrescentis pi-
tuitæ conactu recrudescat. At si uentis pituita est, non
multum uisida, neque plurima, id quod forte evenit, quum
naturalis pituita putrescit, expectari summa posse colitionem
uidetur, qd est à Galeno obseruatum. De uarijs uero curatio-
num modis. iri. profectò inficias, qui rectè rem perpen-
dit, non potest, neque unam hæc curandi febres hæc ra-
tionem, neque falsam pituitam, que ad bilis naturam
vergit, calfacientibus, attenuantibusque, sed frigidis,
& humidis concoquendam. In exquisita tamen quoti-
diana, que ex naturali & pituita fit, non alia curatio
conueniet, quam, que a Galeno tradita est. His ita solutis
questionibus, nunc reliquis prætermittis, ea tantum per-
pendenda sunt uerba quum ait [Ego uero non diligo ex-
pectationem digestionis &c.] qua profectò summis uiris
negocium fecere. Alij enim negatiue legunt, ut modo le-
gimus: alij affirmatiue. [Ego uero non diligo nisi expecta-
tionem. Harum colitionum utra probanda sit, assidue est in-
dicatu, quum in educenda purgatorio medicamen. o materia,
alij expectari colitionem uelint, alij nolint. Nobis tamen
utramuis elegeris, non diligi nisi expectationem colitionis,
idest laudari ab Avicenna, ut colitionem expectes, id ex

Achor 25.
Cap. 86.
Cap. 7.

Cura phlegmatica continua, quæ nominatur latica.
Cap. 57.

[illegible]

Cura epialos & lipyrie. Cap. 58.

CVra eorum propinqua est curæ, quam dixi-
mus, & sunt ambæ associatę, uni uię: & o-

portet, ut incipiatur in primis a syrupo aceto-
so mellino, & zuccarino. Et præcipitur in eis
ambabus, ut ad ministretur rob agrestē decoctū
cum melle, & syrupo ros. deinde fiat gradatio
de via sumendi in potu femina, & aquas corū
ad infusionem aloes, & trochiscos de rosīs cum
mastice, & pilulas de aloes, & hieram picram, &
pilulas de eupatorio, & oportet ut in eis amba-
bus simul stomachi sollicitudo habeatur, & ad-
ministretur uomituum cum aqua phascolorū
& raphani, & anethi, & calamenthi, & diureti-
ca. Et de solutiuis iuuatiuis est illud, quod fit ex
myrobalanis nigris, & citrinis, & turbit, & zuc-
caro, & de illis, quæ conferunt eis iuamētum
magnum, sunt clysteria decliua ad acuitatem,
& in quibus ponuntur medulla cartami, & cen-
taurea minor, & anethum, & chamæmilla & al-
hafcech, & melilorum, & almuri & mel. Et regi-
men lipyriæ indiget subtilitate plusquam regi-
men alterius.

Cura febris cum syncopi humorosa. Cap. 59.

confert in eis principio, et propriè si fuerint febres eorum^e [sanguinea, sed parum] sunt, et propriè in senibus. Et necessarium est eis vinum post cibum. et tibi quidem necessarium est, vt consideres pulsus habentium hanc ægritudinē semper, et quum videris eum incipere debilitari, et cadere, subito ciba eum pane infuso in uino commisto, si non prohibet apo-
stema

flama in visceribus. Quum ergo associatur ei huiusmodi agritudo, non est curationi modus, neque fiduciae locus, scilicet quando accidit huiusmodi alteratio in pulsu: & hec quidem cibatio est ex eis, quae necessaria sunt, quando vehemens sit syncopis, uerum oportet, ut [prohibeatur illud. Cibus autem, super quem sit dormitio, est aqua hordei, super quam non addatur nisi quum ea dicit uirtus, & si additur, tunc sit panis infusus in iuleb, aut aqua mellis. & balneum quidem est de rebus nocibilioribus. Istis, & calidum, & frigidum valde ex aere, cum calido enim non sit securitas de curu humorum ad pulmonem, & ad cor, & ad cerebrum, & frigidum prohibet digestionem eius, & addit in opilationem eius. Quod si fuerit in ea humor cholericus aliquis, tunc, si facilis est uomitus, & si leniatur, iest inuatiuus nalds, & ad ultimum h[ic] melius est, ut aliquid proficiat, in ea.

¶ B. sequatur illam fricatio.

g B. leuis.
h a. dignus est ut iuuet.

ANNOTATIONES.

20

Habes & huius & sequentis febris curationes ex Gal. 1. 2. meth. sed & Paulus lib. 1. & Aetius lib. 1. & Trallianus lib. 1. 2. de iisdem scribunt.

Cura febris cum syncopi minuta. Cap. 60.

Oportet ut emplastrum pectus eius cum san-
dalis, & aqua rosae & vinificetur cum cibo paulatim. & sit cibus eius sicut panis de simila infusus in aqua granatorum, in frigidata si desiderat ipsius, & similiter in aqua de fructibus. Si autem indiget ad virtutem talis mosat factis ex pullis, cum aceto & aqua agrestis, & oleis frigidis, & proprie coriandro, erit inuamentum in hoc, si exhibeatur.

Regimen nocturne & diurne. Cap. 61.

Regimen earum ambarum est regimen phlegmaticarum, neque est diuersitas in eis.

De quartana periodica. Cap. 62.

Plurimum quartana est periodica, & minoratur calius quartana inseparabilis. Causae vero quartanae sunt ea, quae generant melancholiam, postea, & [ ] putrefaciunt eam, & tu iam sciisti totum illud. Et sciisti, quod melancholia alia est, quae est fex sanguinum. Et sciisti, quod de illa est sanguinea, & de illa est phlegmatica, & de illa est cholericas, & de illa est aduulsio ipsius melancholiae naturalis, & existimauerunt quidam hominum quod quartana non generatur ex melancholia naturali, quoniam ipsa non putrescit. Et huius quidem sermo non oportet ut auscultetur imo de proprietatibus omnis humiditatis est, ut putrescat, quamuis [ ] rificetur in preparatione, & plurimum quidem euenit successione agritudinis [ ] febrium diuersarum [ ] putridarum propter diuersitatem humorum a [ ] ex quibus generantur, & ex eorum putrefactione, & quum [ ] adunantur, & non euacuantur, multiplicatur

¶ B. quae.

g B. diuersificatur.
e B. diuersari, & successione febrium.
d. Alia litera qui generantur ex eis.
e B. faciente faciente.

melancholia, deinde quum putrescit, est quartana, & multoties quidem accidit successione splenis: & cum hoc ipsa secundum plurimum non euacuatur ex dolore splenis, aut duritie eius. Et saluor quartana est illa, quae non accidit ab apostemate splenis, aut aliis aut cum qua non est apostema splenis. Quartana enim, quae euenit ab apostemate splenis, aut cum qua est apostema splenis, multoties perducit ad hydro-
pissim, & perniciem. Et quartana, quae salua est, liberat ab agritudinibus malis melancholicis, sicut melancholia, & epilepsia. Et in ea est securitas a spasmo, quoniam humor est siccus. Et secundum plurimum est agritudo salua, & quando non accidit in ea error, non addit supra annum, & quandoque perdurat vii. annis, & quod est infra eos. Et quae ex ea longa est, perducit ad hydropissim. Et scias, quod autumnus est inimicus quartanae.

ANNOTATIONES.

Quod quartana plerumque intermittens sit, raro autem continua, scribit etiam Gal. 2. de diff. feb. cur uero id accidat, haec uidetur ratio. nempe quod pauca plerumque atri humoris copia in corporibus nostris affluit: ex qua propterea continua febris gigni non potest. neque. n. sola secundum locum differentia continuam aut intermittentem facit: sed multo facit & materia copia & crassitudo & uisciditas, quamuis neque haec sola sufficiant sine loco, de qua re in superioribus est actum. Quum ergo ex attrabile quartana fiat, & uaria sint atri humoris differentiae: dissentire tamen magis inter se medicinae principes uidentur, quum Gal. unam tantum quartanae speciem ex atro humore naturali putrescente agnoscere uideatur: Auicennas uero hoc in loco febrium numerum specierum huius humoris numero respondere existimet. Verum admiratur de Gal. Trallianus lib. 1. 2. quomodo, quasi una esset quartana species, unam curandi modum tradiderit, quum alioqui et multiplex sit eius species, & curationes diuersae. De his tamen rursus in spe. feb. quot sint, non conueniunt inter se Auicennas & Trallianus. sed hic quidem duplicem putat, alteram ex atro et naturali humore, altera uero ex assata bile: is uero & ex aduulsio praeterea sanguine & pituita exusta fieri quartanae putat. Non desuere tamen et qui naturalem atrum humorem putrescere non posse crediderint, ut Trall. memorie commendauit sed hi quum nullus sit humor qui non putrescat, non sunt pluribus confutandi. Haec quum ita se habeant, damnant tamen nonnulli & Trallianum & Auicennam. Trallianum quidem, quod de assata bile meminerit etiam Gale. 3. progn. ubi quartana ex melancholico fieri humore dixit, cuius duplex generatio est, & ex crassiori sanguine, & ex bile uehementer assata: quam rem. 3. quoque aphor. confirmare uidetur. quamuis de hac, ubi ex proposito de quartana agit 2. de diff. feb. 1. de crisid. & 1. ad Glauco. propterea non meminerit, quia in his locis non nisi de exquisita agit, quae ex naturali atro humore putrescente proficitur. Auicennas uero eo nomine dammandum censent, quod ex pituita atram bilem gigni posse, & quartana ex ea fieri existimet. id quod tamen fieri nunquam potest. Ita ut hactenus, multiplex sit diuersa. Ceterum, sicut uidetur nobis Trall. non iniuria de assata bile & de quartana, quae ex ea procreatur, mentionem & curationem a Galeno desiderare, quae diuersam curandi rationem exigit, siue exquisita, siue non exquisita dicas: ita et doctissime author noster alias adiecit species quartanae uidetur, ex alijs illis speciebus manantes. An uero ex assata

Cap. 3.

Cap. 8.

Com. 27.

pituita atra fieri bilis possit, quod in cōtrouersiam uocant, nos lib. 1. fufius sumus prosequuti, ut properecū suppositis hoc in loco, quartanam ex melancholico humore, qui ex adufla pituita fiat, procreari cum medicis fere omnib. facile credamus. Atque hæc de proposita discordia dicta sint. Eset uerò hic rursus questione dignum, quia quartana nonnunquam lienis tumores sequuntur, in quarum nam februm genere ea sint reponenda an forte inter diarias, quoniam uero rem sequantur? Sed paucis. Febris, quæ lienis inflammationem sequitur, quartana non est, sed quamdiu non putrefcit inflammatio, tamdiu fortasse diaria est, nempe, quæ neque cum putredine est humorum, neque cum solidarum partium siccitate. putrescente uerò ea est purrida hæc quoque enat, & continua. At quoniam ex lienis hoc in loco uero quartanam sequi dicimus, non ob aliam rationem sequi ea consuevit, quam ob affluentem & putrescentem atrum in uniuerso corpore succum, qui uel ob repletum lienem, uel ob infarctas crasso & uiscido humore uias, per quas, quod sanguis se lentam inest, in ipsam lienem expurgari consueuerat, expurgari non potest. hæc uerò febris neque diaria est, neque lienis uitium immediatè sequitur, sed copia atri humoris, in uniuerso corpore putrescentis succedit, quamuis non ignoremus quartanis laborantes ira aliquando in accessione, lienis dolore inuadi, ut ab eo ueluti putredinis fontes accendi febris uideatur. Quamobrem quartana, etsi ob lienis uitium procreatur, nunquam tamen in diariorum genere potest collocari.

Signa.

Cap. 63.

Signa sunt, quæ quartana incipit in primis cum frigore paruo, deinde incipit frigus eius ad di, postea minoratur parum apud statum, sicut in phlegmate. Quoniamque calefit corpus, non est caliditas uehemens, licet sit maior, & magis apparens quam illa, quæ est in phlegmatica, ipsa enim cum difficultate sua in inflammatione non inflammatur inflammatione de qua curatur, sicut ignis in lignis [grossis,] Et non comprehendit super corpus totum, imò est illic caliditas cum horripilatione: [et] & causa in hoc est grossitudo humoris, & est cum frigore [et] aliquantulo dolore,] quasi frangat ossa. Et est illic [confractio] propter quam strident dentes, uerum non sicut in phlegmatica, quapropter perducit illud ad debilitatem uisus, uerum [lenitur] apud digestionem, quoniam malitia minoratur, sicut fuit in principio parumper. Et de signis quartanæ, sunt causæ eius antecedentes ex febris, quæ prolongatæ fuerunt, & ex splendore, aut dolore & de signis quartanæ etiam sunt dispositio complexionis, & significationes melancholiæ, & ætas, & tempus, & cibus, & forma, & consuetudo, & quæ his similia, & periodus eius est xxiii. horarum. & multoties est febris tertiana in æstate quidè, & sit quartana in hyeme. Et multoties perducunt febres diuersæ ad febres permissas, in quibus non est ordo propter diuersitatem residui humorum remanentium post febres. Quoniam ergo confirmatur secundum cineritatis additionem, confirmantur super quartanam. & illius quidem, quæ est a phlegmate adufla, sunt paroxysmi longiores. Et accidit [eis] frigus secundum plus successione assiduationis,] & est sudor tardior, & urina grossior, & durities uenarum minor, & sit secundum plurimum suc-

cessione februm phlegmaticarum, et illa, quæ est a sanguine adufla, antecedunt signa sanguinis, & febris eius, & rubedo urinæ, & significat ipsam formam, & ætas & tempus, & fortasse erit post febres sanguineas. Et in illa, quæ est a cholera adufla, est pulsus uehementioris uelocitatis, & frequentia, & incipit cum horripilatione, & [frigore] in carne, & siti, & sudore. Et quandoque sit ira [et] furor, et inflammatio, et significant ipsam formam, et tempus, & ætas, quandoque significant ipsam, quod ipsa sit successione februm cholicarum. Et pulsus in quartana est decliuus ad duritiem propter siccitatem humoris. Ipse enim trahitur ad interiora, quasi ipse esset pulsus [tenis,] et ad æqualitatem, dum mouetur, et si moueatur, diuersificatur pulsus valde propter grossitudinem superfuitatis, et sit [mundificatio] eius apparens apud teporem, et est significatio completa super quartanam. Et multoties accidit in eo diastoles inæquales, et systoles uehementis uelocitatis, secundum contrarium eius, quod est in tertiana, et pulsus quidem quartanæ melior est pulsus phlegmaticæ in paruitate, et frequentia, sed est similis ei in tarditate, et apud inceptionem paroxysmi additur tarditas sua, et [frequentia,] et diuersitas eius est maior diuersitate reliquarum februm: deinde incipit magnificari, et fieri frequens, et uelox. Et urina in quartana est similiter horarum in priuatione digestionis, propter frigus materiei, et grossitudinem eius, nisi apud statum bonum. Verum dispositiones eius, et colores eius diuersificantur, et illud ideo, quoniam melancholia generatur ex humoribus diuersis. Et de signis digestionis quartanæ est leuitas [tremoris.] Urina autem in principio est alba ad viriditatem decliuus, cruda, cui non est digestio. Et post principium diuersificatur eius dispositio, [et] quod [plurimum melancholiæ est generatum] ex humoribus diuersis, et est apud declinationem nigra. Et sudor in quartana est plurimus per comparisonem ad phlegmaticam, et non multiplicatur per comparisonem ad alias: et sit minoratur in hac febre, nisi sit a melancholia cholericæ.

ANNOTATIONES.

50 Habes de quartana signis plura ex Gal. 2. de diff. feb. 2. de crisib. & 1. ad Glanc. Acrio lib. 5. Tralliano lib. 1. 2. & Paulo lib. 2.

Cura.

Cap. 64.

Consideretur in hac ægritudine, an sit melancholia phlegmatica, aut melancholia sanguinea, aut melancholia cholericæ, aut melancholia melancholica. Deinde rege vnam quamque earum cum eo, quod ei est contentiens, de illis quæ dicemus. Verum omnibus speciebus suis sunt iudicia, in quibus communiant, et illud est, quod a [ipsis] minuuntur in principio. quare necesse est, ut attendatur, an sit sanguis dominans in ea et proprie quando quartana est a melancholia sanguinea, tunc n. phlebotometur, et extrahatur sanguis secundum quantitatem necessitatis, et fortasse exigite mul-

a. viridibus.

b. f. B. & grauitate.

c. B. aliquid ex dolore.

d. f. B. rigor & consensus uel commotio.

e. s. Alia litera. manifeste statum seu clarescit.

f. s. & accidit plurimum illius successione quotidianæ.

g. B. Alia litera. fractione. contritione.

h. B. quædam & sitis.

i. B. spasmodi.

k. s. raritas.

l. s. raritas.

m. B. rigor.

n. f. & caliditas.

o. s. melancholia generatur.

p. s. bir.

q. s. bir.

r. s. bir.

s. s. bir.

t. s. bir.

u. s. bir.

v. s. bir.

w. s. bir.

x. s. bir.

y. s. bir.

z. s. bir.

aa. s. bir.

bb. s. bir.

cc. s. bir.

dd. s. bir.

ee. s. bir.

ff. s. bir.

gg. s. bir.

hh. s. bir.

ii. s. bir.

jj. s. bir.

¶ B. & spiffi-
cudo seu ficali-
tas eius.
Alia litera.
& fecalitas &
malitia ipsius

multitudo eius, ¶ [

] ut extrahatur de eo res plurima. Et

quando non est necessaria phlebotomia, tunc
phlebotomia est nociua, in quantum debilitat,
& in quantum educit contrarium melancholiae,
& in quantum mouet humores ad exteriora.
Et si oportet, euacuetur a principio de humore
faciente febrem aliquid, ¶ [ad alleuandum,
& mundificandum.] Illud enim apud digestionem
¶ [est] secundum quod innuam ad ipsum
Et sit post paroxysmum per diem, & non oportet,
ut fiat prouocatio in primis cum fortitudine.
& oportet ut administrantur molliciantia,
& si tibi non uidetur bonum uti portionibus,
administra loca earum clystera conuenientia,
sed oportet ut sint leuia, & non conceditur co-
fortatio eorum, nisi quando consequitur aegritudo
statum. Et si medicus iam praesumpserit,
& solutione eduxerit melancholiam in princi-
pio, aliquoties solutione forti & prohibuit aegritudinem
penitus, sed ¶ [est rectam] ab errore. Et oportet,
ut prohibeatur in die paroxysmi a comestione, &
precipiatur ieiunium. Et prohibeatur ab aqua
frigida illa die. & est necessarium in reliquis
diebus uti carne tauri, aut puli, in primis tauri
usque ad tres uel quattuor periodos, deinde pulli,
tunc enim pullus est melior. Et sit medicina in die ¶ [

] paroxysmi geleniabin ¶ [confricatum] cum aqua
calida in die bis, aut h[ic] ter. Sintque drach.
iij. geleniabin cum drach. x. syrupi acetosi. Et tu
quidem scis, quod quando melancholia est cholericica,
tunc oportet ut administretur in ea quod soluat
eam ex genere myrobalanorum, & uiola-
la. Et si est phlegmatica, ¶ [

] oportet ut administretur in ea aliquid in primis, in quo sit
uirtus polypodii, & epithymi, & similium. Et scias
quod aqua calcaei est bonum uehiculum ei, quo
administratur de uirtutibus praedictis, & fortasse
conferat administratione eius solus, quando est
caliditas uiolenta. ¶ [nam geleniabin] & aqua
eius colata. ¶ [cum] decoctione sua forti, est loco
ipsius, proprie quando est in stomacho debilitas,
aut est illud quod uincit, humor frigidus. Et
vomitus iterum, & proprie ante cibum & post cibum
est conuenientior, & proprie in die paroxysmi, &
ante paroxysmum, & proprie quando melancholia est
phlegmatica, est de rebus iuuantibus in ea, & non in
principio tantum & in omni hora. Oportet ergo, ut non
laboretur in principio, & in principiis digestionis
usque ad aduentum complementi digestionis ¶ [in
euacuando superfluitatem] cum eo quod ¶ [

] calefacit cum fortitudine, neque cum eo quod exsiccat cum fortitudine
ex medicina, & dimissione ciborum, neque cum eo,
quod debilitat ex solutione ventris, neque iterum cum
eo, quod debilitat in principio ex subtiliatione regiminis.
& scias, ¶ [quod] quando incipit quartana in aestate, aut hyeme, tunc
oportet, ut in potu detur in primis de aqua hordei,
& secaniabin, ut aperiat uias oppilatas propter
prouocationem, & consumatur velociter, & illud est
post periodum antecedentem tribus horis, aut quattuor,
& cum accidit quarta-

na, in hyeme, tunc ¶ [

] non est modus, ut dentur in potu trochisci. Et
scias, quod res frigida, & humida facili digestionis,
boni chymi sunt conuenientes huic egritudini ¶ [in
quantum est febris, & ex hoc quod] sunt contrariae uni
duarum qualitarum melancholiae, quae est siccitas,
quare oportet ut administrantur iterum, ubi non timetur
nocuum digestionis ¶ [&] nisi sit quantitas ex

10 qua ¶ [ ] timeatur nocuum in digestionem, aut
miscetur cum eis aliquid quod earum frigiditatem
temperet, & non minuas earum humiditatem, & illae
sunt res calidae cum aequalitate. Et alienetur
omne frigidum et siccum, & res humida, & frigida
huic egritudini conuenientes, sunt sicut endiuia,
& lactuca, & melo, & plica quadoque. Et non oportet
ut dententur huiusmodi nisi aut propter
vehementiam frigoris, & est illud inuentum sicut
in lactuca, & non est inuentum sicut in melone
dulci, aut propter vehementiam prouocationis
perducentis ad ingrossationem sanguinis, & illud est
inuentum in melone dulci, aut propterea quia
preparata sunt ei quod permiscet ¶ [ ] putredinem,
& est illud inuentum in persicis, & oportet ut
obserues huiusmodi. Cibi uero calidi cum aequalitate,
cum additione in humiditate, sunt iuuantes valde,
& proprie quum volunt aequationem caliditatis eorum,
ubi non diligitur ut per ea fiat inuamentum
ad digestionem cum frigidis, & humidis, sicut
commissio ficuum cum endiuia. Et non est malum
in primis sumere ea, in quibus est falsedo, & ¶ [

30] facredo] & incisio, quum non timetur incrementum
caliditatis. In fine autem aegritudinis non est
excusatio illius, & trochisci de absinthio iuuati
sunt usque ad finem aegritudinis. Et de illis, quibus
sit inuamentum, est fessio in aqua calida dulci
ante cibum omni die, & balneatio quae humectat,
& non facit sudare, neque excitat caliditatem,
& continuatio deliciarum & quietis, & abhorre-
re exercitium, & motus corporeos, & animales, &
omnes illae febres indigent humectantibus, &
diuersificandis in quantitate infrigidationis, &
calefactionis, & necessitas sua, quae indigent
exticcationis, est propter illud, quod est in eis de
uirtute incisionis, et abstersionis, et solutionis,
et non propter exsiccationem, & oportet, ut
obseruetur stomachus cum emplastris bonis,
confortantibus, quae sunt inter uirtutem caliditatis,
et subtilitatem eius secundum quod exigit dispositio.
et obseruentur splen, et hepar, et regantur, ut non
indurentur, et apostemetur. et fortasse est necessarium
ad prouocandum vomitum uti aqua raphani cum
semine suo, quae miscerantur cum syrupo acetoso.
et fortasse iuuatur cum antecessione comestionis
¶ [sic] et eius, quod salitum est de piscibus,
et synapis, et his similibus ante ipsum.

40 et adiuuatur post illud cum potu aquae multae.
deinde fiat successio cum syrupo acetoso, et euomat,
et de illis, quae conferant ei, est ut sumat ipsum
in die paroxysmi, deinde euomat super ipsum,
et securitatem facit a nocuum ¶ [febris] quod est
propter frigus, et rigorem, et acuitatem febris, si
sumat allia et mel, et bibat syrupum acetosum
mellinum, et impleatur cibo, deinde sumat
aquam calidam et euomat. Quum ergo co-

50 sumitur

60

¶ B. est curam
dum cum facili-
tate &.

¶ B. ex parte fe-
bris & ex parte

¶ B. aut.
¶ B. non.

¶ B. ad.

¶ B. acuitas.

¶ B. Alia litera.
atrilicis.

¶ B. frigus &
rigoris & acui-
tatis.

y f s. rotum.

z B. anouetur.
a s. in die ergo.b B. etiam.
c B. quandoque
d B. in die paro
sylii iustici.

e — B.

f s. propter ad
gelenabin.g — B.
h B. quancog.

sumitur paroxysmus; eene rē parnam, & balneetur in mane. & si sumat ante paroxysmum v. horis cibum, ut euomat, fortasse iuuabit illud, licet non euomat. ¶ Et uo-

mitus ante paroxysmum, quicūque humor sit, aut alleuiat paroxysmū, aut eradicat ipsum. Et de regimine bono est, quod si ieiunet in die paroxysmi, si non est quod prohibeat, & non sumat cibum, donec consumatur paroxysmus. & ingrediatur balneum die secūdo, siquidem fuerit digestio; non fiat in eo nisi effusio aquæ eade quantitate, qua delectat corpus, & humectat, minus quam ut perueniat ad hoc, ut liquescat ex ea humor. ¶ [Et in die tertio] administretur uomitus propter illud, quod suppleuit de cibo, & quod resoluit balneum, quamuis oporteat ut administretur uomitus in die paroxysmi iterum. Quod si melancholia fuerit sanguinea, iuuabitur cum phlebotomia ex basilica, deinde per euacuationem subtilem cum eo, in quo ponuntur de mundificantibus sanguinē, sicut uirtutes suchaha, & bedeoard, & polypodii, & sumiterra, & myrobalanorum kebulo- rum, & hoc quidem genus uelociter recipit euacuationem, & si fuerit melancholia cholericā, tunc tibi inest, ut administres in frigidationem & humectationes ultimas, ex medicinis, & cibis. Et administra aquam temperatam sedando in ea & abluendo. Et fiat lenificatio naturæ in principio cum eis, quæ sunt sicut illud, quod fit ex uiole. & quod sit ex aqua casei cum uirtute polypodij, aut syrupus acetosus cū epithymo, & syrupus rosæ & aqua luleb, & casta fist. At uero solutio eius integra speratur post xx. dies, quoniam digestio apparet in eo. si quando materia est melancholia cholericā, deinde fiat gradatio ad illud, quod subtiliat, & incidit. Et si necessaria est rectificatio stomachi, tunc fiat cum inunctionibus, & oleis, & epithematibus, quæ non pertranseunt uirtutem chamæmillæ, & absinthij, & meliloti, & similia et ieiunium plurimum. ¶ [Vique] in die periodi. ¶ [Et] quando que iterum] est ex eis, quæ non conueniunt ei. Et si sit ut in die periodi, sufficiat eis de cibo parum modicum. Et de mundificantibus iuuantibus sunt ea, in quibus est decoctio myrobal. & epithymi, & sene in syrupo acetoso, in quo de coctæ sunt uiole. Et fortasse sumitur in potu [ente in eo] assa in ieiuno, proprie in die paroxysmi, & euomat ipsum, si nauscat cum ea anima eius. Et si fuerit melancholia phlegmatica [redeat ad syrupum acetosum] mellinum cum aqua apij, & foeniculi, & similia. Et si necessaria fuerit lenificatio, misceatur cum eo in principio uirtus solutiuā phlegmatis de uirtutibus turbit, & polypodij, & fiat gradatio pauca ad uirtutem agarici. Et fiat ut uomat cum syrupo acetoso mellino de seminibus, & his similibus, usquequo incipiat digeri. Et sit vaporatio stomachi & eius emplastratio cū eo qd est fortius, ita ut cum dactylis, & sicibus, & similibus, & similiter inunge ipsum cum oleis calidis, perueniendo usque ad oleū de costis, & fortasse est necessarium in eo prouocare uomitū cū syrupo acetoso, & sit in eo uirtus [synapsis, &] ellebori albi. ¶ [Fortasse] est necessarium ut in potu de tur. elleborus albus in raphano, aut uirtus elle-

bori in raphano, aut elleborus cum dispositio- ue sua, quum non timetur debilitas dispositio- nis uirtutis. Et si fuerit melancholia melancholica pura, de genere facis sanguinis, tunc rectifi- catur solutio eius in primis cum aqua luleb, & penidiis, & est conueniens administratio ge- leniabin mellini, & zucarini. Et in fine eius euacuetur cum eis, quæ sunt sicut decoctio myrobalanorum citrinorum, & nigrorum, & sumiterra, & passularum. Quum ergo agritudo digesta est, tunc bonum est phlebotomare ex basilica. Et administretur uomitus super cibum cum fortitudine: aut leniter secundum horam & necessitatem. Et oportet, ut assidue ipsum, quoniam est radix ad euacuationem cum medicinis, & clysteribus fortibus. Et medicinæ quæ administrantur in huiusmodi hora, sunt epithymum, & polypodium, & agaricum, & ste- chados, & lapis armenus, & lapis lazuli ablu- ti, & nō ablu- ti, & succus foliorum [centauræ] cum syrupo mellino. Et fortasse necessarius est elleborus niger, & fortasse [infunduntur] in cholericā, sene, & sumiterra cum epithymo, & in syrupo acetoso. Deinde [habes] consili- um] tunc apud euacuationem, & da in potu phlegmaticæ, & melancholicæ ex ea heriacam, & mirulatum, & medicamen de assa, & sulfur, & piper solum bibatur in aqua. Et de illis est si- napsis, quæ administrentur non assidue, imò in omnibus tribus diebus, & in primis, & ante il- lud in spatio longiore, & similiter diapipe- reo, & similia illi de electuariis. Et non festines cum aliquo horum ante digestionem: nam si tu dederis in potu theriacam, & similia illi in primis compones quartanam cum quartana, & fortasse attrahes agritudines alias, & proprie in hyme. Et in fine eius si necessaria fuerit phlebotomia, aude super eam. Inquit Gal. sanauit gentē plurimā a quartana ita. Dedi eis in potu post digestionem solutiuum, deinde dedi eis in potu succum absinthij, deinde dedi eis in potu the- riacam. Et dico quod assa, & piper singularia sunt iuuatiua valde quando apparet digestio, & peruenit status. Et cisa illum sahanc, & [el- lune &] keniculi capparisi, & sinapsis, & al- muri, & omnibus in quibus est uirtus solutiuā cum fortitudine et fortasse erit tibi necessarium, ut des ei in potu post xl. dies, omni mane quan- tum est nabaca una de eis, quæ sunt sicut medi- camen de assa, & omni secundo similiter, quū febris non fuerit acuta, & materiei radix non fuerit cholericā. Et de trochiscis iuuatiuis in hac hora, & apud declinationem, sunt trochi- sci secundum hunc modum. Recipe succi eu- patorii, & croci amborum an. pondus drach. iii. icolopendriæ aristol. & [lactuce], & reubar- bari, & spodii omnium an. drach. v. & sem. acetose, & sem. portulacæ, & rosæ, & spicæ, & se. cu- scutæ, & anisi, & se. apij, & radicem capparisi, & granorum alben, & se. foeniculi, omnium an. drach. iiii. conficiantur cum aqua apij, & fiant trochisci, et dentur in potu cum aqua foenicu- li, et endiuæ, et euicuta, et hæc quidem medici- na iuuatiua est modis pluribus. Et [si] digerit- tur materia, tunc fac illud. Recipe myrrhe. drach. xv. spicæ, & drach. xiii. agarici, coili, floris iquimanthi, omnium an. drach. v. petroselin. drach.

i B. pentapli

k B. sufficit

l B. prout

m B. chamæ-
do capparisi
synapsis & al-
ri. Alia heri-
& lacte, & de
mach de epi-
ribus.
f condicio.

n B. lacte

o B. quido
teria fuerit
gesta.
p B. pyrethri
si leniant
quinquaginta

q. B. an. melle
zingiberis.

v. n. & passula-
rum alheruy.

entropi

uffici

roana

v. n. & tertiam.

v. n. & fortifica-
tas.

ham

panis

& alio

de cap

io.

cl

ido

erit

liri

mi

li

drach. xv. anisi, drach. x. conficiantur cum uino antiquo q [et cu melle, et zingibere.] et sit dosis eis quantum est nux. et quandoque dabis in potu in fine, & conualescentibus, & apud paucitatem nocuenti in ea, & multitudinem caliditatis cum subtiliatione materie medicinam huiusmodi, Recipe seminis huiusquiam albi, mā dragorū, amborum an. siliquam i. & assē circiter tertiam fabæ. i. et de hoc genere est. ut sumatur iterum calamenthi domestici aur. iiii. & seminis urticę aure. xx. & epithymi aure. j. fiant trochisci parui valde, et sit dosis. drach. i. et ex eis, quę bona sunt eis, est ut administretur post apparitionem digestionis vsque ad finem eius istud. Sumatur passularum de sem. i [aut de alacoens] & allii sylvestris et mirthi recentis, omnium an. pars. i. & decoquatur in aqua dulci postquam infusa sunt in ea, deinde bulliant exquisitę, et coletur, et detur de ea. unc. i. et iterum seminis apii, et anisi, & cordumeni, omnium an. drach. v. origani sylvestris, eupatorii omnium an. drach. vii. ammeos drach. iiii. suchaha. drach. iiii. passularum. drach. v. decoquantur in tribus libris aque usque quo redeat ad lib. i. et de illis quę bona sunt eis, est, ut sumantur ammeos, spicę, & calamenthi omnium an. drach. x. & carui, & anisi amborum an. drach. vii. & assē pondus v. & zingiberis pondus drach. iiii. & cassię pondus drach. iiii. conficiantur cum sufficiētia mellis. et sit dosis eius pondus drach. j. cum aqua apii, & foeniculi, & trochisci huiusmodi. Recipe succi eupatorii drach. x. scolopendrię, spodii, foeniculi, spicę, croci, omnium an. drach. v. lac cę, & reubarbari, omnium an. drach. iiii. sem. cu caruis, & seminis portulacę, oīum an. drach. vi. fiant trochisci cum aqua apii, & sumantur in potu cum syrupo acetoso. et iterum ad phlegmaticam myrrhę drach. i. [xxxv.] croci, petroselinii, amborū an. drach. v. spicę drach. iiii. s. calto rei drach. iiii. anisi drach. iiii. s. seminis apii: & karui, amborum an. drach. iiii. amomi, corticum casę, storacis, oīum an. drach. ii. & tertiam, sileleos. Adriani confectiois, omnium an. drach. i. et tertias duas, et quando uehemens sit rigor, est nominis cum aqua tepida, et syrupo acetoso ad illud iuuatuum. Quod si virtutes eius non obediunt, tunc i [cum eis, quorum rememoratio præcesserit, secundum horam, et fiat uaporatio cum embrocha, in qua decocta sunt scēha, et chamęmilla, et similia, homine cooperto cum pannis lancis aggregantibus calefactionem.

ANNOTATIONES.

Cap. 1. r.

Com. 8. 4.

Cap. 8.

Quartana curationem prosequitur Gal. 1. ad Glauc. 1. Et et Paulus lib. 2. Aetius lib. 5. Trallianus fufius lib. 1. 2. sed hic propositis pro uniuscuiusque melancholicę speciebus præsidis, copiosissime omnium agit.

Rememoratio solutiuiorum, quibus indigent post digestionem.

Cap. 65.

Kebulorum drach. vi. epithymi, absinthii, amborum an. 3. v. myrobalanorum citrinorum, succi eupatorii, emblici omnium an. 3. iiii. seminis apii, et anisi, seminis tanniculi, omnium

an. drach. ii. fiat ex eis decoctio, & soluaturn cū eo cum facilitate. Aut sumatur ^a [absinthii pondus] drach. x. myrobalanorum Kebulorum, & epithymi omnium an. drach. viii. & fumiterrę pondus drach. vii. & suchaha, & centaureę maioris, amborum an. pondus drach. vi. eupatorii, & radleis squinanthi, amborum an. pondus 3. v. decoquantur cum quinque libris aquę, donec redeat ad lib. i. Pilule leues, quę, quando administrantur in omnibus quinque diebus semel, sunt iuuantes in ea, & sunt expertę. Recipe epithymi, & turbit amborum an. drach. x. carui, anisi amborum an. drach. vii. ammeos drach. vii. sem. apii, & foeniculi, amborum an. drach. iiii. polypodii drach. vi. agarici albi, qđ facile teritur drach. viii. salis indi drach. v. hierę picrę drach. xv. fiat pilulę cū aqua mentę, & sit dosis 3. i. s. et quū materia est phlegmatica, conferunt istę pilulę: Recipe epithymi, agarici, ammeos, omnium an. drach. viii. sem. apii, anisi, foeniculi, oīum an. drach. iiii. salis naphthici drach. v. hierę picrę, turbit, amborum an. pondus drach. x. i [dosis pondus drach. ii. s. Et quādo est cum dolore splenis, iuuatur hoc medicamine, & soluit cum cum facilitate. Rec. scolopendrię drach. xv. agarici drach. xii. myrobalanorum nigrorum hierę, an. drach. x. Kebulorum, absinthii, oīum an. drach. vii. suchaha, bedeoard chamępityos, succi eupatorii, oīum an. drach. vii. fructus tamarisci, radicem capparorum amborum an. drach. v. s. seminis apii, anisi, seminis foeniculi, an. drach. iiii. fiat confectio, aut pilulę.

Cibatio patientium quartanam. Cap. 66.

Rectius est, ut inclinetur regimen eorum in primis septimanis vsque ad tres septimanas ad subtiliationem quandam, præter quod destruat virtutem, & illud est, ut abtineant a carne, & i alzumet, hoc enim minorat eorum materias, & ^a [alleviat] eos, & abbreviat spatium egritudinis eorum, & post illud necessarium est uirtutę uiuificare cum eis, qđ sunt sicut pisces i aladradri, & oua sorbilia, & pulli, & i althatagi. Quam ergo peruenit ad tēpus, in quo ^b [sequuntur] in ea i alzumet, & non minoratur egritudo, tunc necessarium est custodire uirtutem, & cibare cum eo, quod est fortius ex carnis bus gallinarum, & pullorum, & arietum, & hoc dorum, et auium mollis carnis, sicut sunt pulli, & i alduragi, et pisces boni, qui non sunt magni. Et scias quod conditio in eo, ex quo cibatur habens quartanam, est qđ sit aggregans proprietates, quarum una est, ut non sit crudus, imo resoluens ^c [cruditatem], quam facit accidere melancholia, et secunda est ut non sit grossum, imo subtilians grossum, et tertia est, ut non sit contractum, imo soluens ventrem, et quarta, ut sit sanguis ex eo generatus laudabilis. Et plurimum quidem est in ea illud, quod habet caliditatem et humiditatem. Et tu iam scinisti, quo modo cibetur ante paroxysmum, et per quot horas, et quare ^d i [illud. Et scinisti iterum, quod quandoque necessarius est cib. in paroxysmo, et in proximo eius propter causam prædictam: Verum rectius est, ut eueniat febris ventre vacuo, ut non occupetur natura

a. B. passularum
sine arilis.

b. i. s. confici-
tur pilulę & sic.

i. vna uoss.
a. s. est leue su-
per.
Alia licera
alleviat eorum
materiam.
i. passii petrosi.
i. ues paruz.
b. s. prohibetur
i. vna uoss.
i. cunctures.

c. s. ventositates.

d. i. s. at.

a B. clarum sub-
tile album est
iuvamentum.

tura cum materia alia, nisi enim materia agri-
tudinis, donec expellat eam. Et unum^a [sit pu-
rum subtile.]

Cura quartanę continuę.

Cap. 67.

a B. & gelenia-
bin, & syrupus
acetosus cum le-
minibus.
b n. lia litera.
portiones uel sy-
ropi de melle.

Dispositio huius febris est secundum quod
enunciavimus ante ipsam. Et canon in
ea, est homogeneus canoni quartanę, interpol-
latę & non diversificatur ab ea, nisi in reb. pau-
cis. De illis est, quod declinatio in illa ad aqua-
litem in calefacientibus, & ad infrigidatio-
nem, in hac est melior propter adhęrentiam fe-
bris, quare oportet ut administrentur in cura-
tione eius ea quę sunt sicut syrupus acetosus^a
[cum seminibus, & gelenabin,] & aqua de ra-
dicibus equalis, &^b suppositoria cum melle.]
Et de illis est, quod phlebotomia in hac est ma-
gis necessaria, quoniam materia est magis com-
prehensa in venis. Et de illis est, quod licentia
in carnibus in hac agitudine est minor, ideo
caute hoc.

De febre sextana, & septenę, & similibus illis.

Cap.

68.

a f n. imo.
b n. apparen-
tem fortiter.

c n. huiusmodi.

d B. procedit
e n. B. quom-
retera o
Alia litera.

f — B.

g B. manifestum.

h B. per phi-
sim mis gaur
hectica.
i f n. quoniam
ipia est ante he-
ctica, & post
ea, & n.

ET nominatur phitanos: & quidam nomi-
nant huiusmodi febres revolvibiles. Iste
generatur ex materia homogenea materiei
quartanę, sed est minor & grossior. Et pluri-
mum quidem sunt ex melancholia phlegma-
tica Sextanam autem & septenam, & quę sunt
post illas, Hipp. dixit, & Gal. dixit. Ego non vidi
in vita mea aliquam ex eis, & f [neque
vidi quintanam b [nudam fortem,] & neque
est febris, nisi quali occulta. Inquit, & non est
longinquum, quin sit causa in septenę | verbi
gratia, & novenę, regimen quod quando ad-
ministratur, & c. curritur | super ipsam, facit
febrem. f [nam iteratio] facit necessario in hu-
iusmodi hora illam febrem, & si dimitteretur,
& redificaretur, non faceret. Est ergo causa in
periodis eius, & in ipsius iterationibus, reitera-
tio regiminis, & periodi eius non contri-
dictionis materię, quę effundatur, & eius rediciones. In-
quit oportet ergo ut observetur in experientia
huius agitudinis hac intentio, ita ut non ac-
cidat error quamvis Gal. sit quasi negans ad-
ventum harum febrium, & quasi quidem sit
necessarium, ut sit huiusmodi febris i [alia] ra-
dix. Verum Hipp. iam verificavit sermonem in
inventionem septenę, & novenę, & non est il-
lud manifestum mirabile, neque manifestum im-
possibilitatis, ita ut sit necessarium redire in eo
ad b [administrandum.] Et sermones quidem,
quos locutus est Hipp. in cap. harum febrium
sunt, quod septenę est proluxa, & non est mor-
tiferā, & novenę est longior ea, & non est mor-
tiferā. Et dixit, quod quintana est deterior fe-
brium, quoniam sit ante phisim, & post ipsam.
Et dixit Gal. in ea sicut scitis. Ergo quidem o-
pinor huic sermōni modum quendam, & est,
ut^h [sit phisim significans hectica,] & sit ter-
tio, eius quintana, tabieculum propositionis in
definitę non significantis communitatem, ergo
est, quali dicat, quod de quintana est una species
deterior febrium, i f.

ergo] est significatio huius
sermonis eius, quod, quum febres prolongan-
tur^a f [ ] & permiscen-
tur, & diversificantur, perveniunt plurimum
ad inflammandum membra principalia, & ad
hectica & de proprietate harum febrium est, ut
sint in fine suo secundum ordinem^l [unum.]
Et plurimum illius super quartanam. Et iam
testificati sumus eam quintanam, verum ipsa
perducit ad quartanam, quando in humoribus
est exuberatio, & in humiditatibus multitudo.
Quumq; liquefactio iam multiplicatur, & eua-
cuationes sensate, & insensate frequentes sūt;
non remanet in humoribus cineritas, nisi il-
lud quod minus est & grossius, & illud facit esse
necessarium, ut sit paroxysmus tardior, & fiat
illa, quę fuit quartana, quintana. t in huiusmo-
di quidem dispositione^m [fortasse erit] cor-
pus preparatum, ut inflammetur, & fiat hec-
tica. Et iterum hectica quando antecedit, non est
longinquum, quin faciat accidere in humori-
bus cineritatem quandam propter parvitatem
suam in postremis hectica. & accidit illi cine-
ritati putredo, quare accidit febris, & iam de-
struxit febris hectica corpus, est ergo mala ex
hoc, quod ipia est signum aduersionis humoris,
de quo non remansit nisi parum, & sit aduultus
parum, & ex hoc, quod ipia est causa additio-
nis febris, & duplicationis eius. Et non o-
portet, ut negentur egritudines, quas non con-
tingit videre in tempore quodam, & quadam
regione, nam hoc genus non comprehendit
per multitudinem. Neque iterum oportet,
ut dicatur, q. si est quintana, tunc necesse est ut
sit materia quinta, nam melancholia generat
quartanam, non propter hoc ipsum, quod ipia
est melancholia, imo propterea q. ipia est pau-
ca, grossa. Et iam non prolongatur, quin sit in
quibusdam corporibus melancholia grossa, pau-
ca, cui accidit putredo. Et non convenit alicui
ut dicat, possibile est in phlegmate, ut fiant ei pa-
roxysmi alij, quādo ingrossatur, & minoratur,
quoniam cōcessio est res ampla, & raro fit pos-
sibile, ut necessario consequatur eius contradi-
ctio. Amplius non est dispositio in concessione
eius, quod nunquam videtur, & non auditur,
neque, de quo testificatur experimentator, aut
sapiens. sicut concessio eius quod testificatur,
qualis Hipp. Et iam retulit mihi fidelis quidam
se vidisse novenam. Quintanam vero nos mul-
totes vidimus, & non cogimur propter hoc di-
cere, quod illie sit humor alius.

AN NOT A T I O N E S.

De quintana, septimana, & novena febre memi-
nit Hipp. 1. de vulgaribus morbo. sect. 3. Eum locum inter-
pretatus Galenus, quinquanos circuitus seipsum vidisse qui-
dem, sed obscuros testatur, septimanos vero vel nona-
nos, nunquam. Quęres, quis id febrium genus experien-
tia non aut erit, in Hippocratem, quod Diocles so-
cit, cum ratione disputare posse aserit, nempe rogan-
dum esse Hippocratem, quis ex signis, aut humori-
bus quinquanos, septimanos, nonanos, circuitus fiat. c. Ad,
si eiusmodi febres accidunt, cur in libris vulgarium mor-
borum nusquam de ipsis meminit, ubi primatis exemplis
communia pręcepta manifestat? Ita ergo Galenus hos
circuitus ov. triplicem fore rationem non admittit, tunc,
quod.

k n. & le-
fecerint.

l B. Alia
suum.

m n. rectius
quod sit.

a n
quirt

Text. s.

a B
b f i
fecit

quod nullus in corpore est humor, cui hos circuitus a scri-
bas: tum quod nullus signis dignosci hi possint; tertio quod
particulatim nusquam de ijs senex mentionem fecerit. Ex
perientia uero se nunquam quidpiam tale conspexisse, &
ibidem & primo de differ. feb. restatur: quamvis obscure
quintanam animaduertit. Videtur ergo hos circuitus Ga-
lenus dammare. Unde & 3. in 3. uulg. morb. ea de quinta-
na, septimana, & nonana febre verba interiecta ab aliquo
fuisse, non propria Hippocratis arbitratur. Caterum pluri-
bus hoc in loco author noster Hippocratem, seu potius da-
ri hos circuitus tueretur, ubi & preclare admodum eius uer-
ba de quintana interpretatur. Nobis tamen liceat & de
hac questione pauca dicere. Certe, si dantur, (dari autem
experientia comprobatur & Auicennas et alij affir-
mant) hi circuitus, non tamen propterea alios esse humo-
res oportet preter sanguinem, pituitam, uranque bilem,
sed ex ijsdem prorsus ob mutatam uictus rationem fie-
ri nihil obstat, id quod idem Gal. 3. in primum uulg. morb.
affirmat. mutari. n. febres mutata uictus ratione, non semel
deprehensum est. De signis uero quibus agnoscantur, non
est fortasse prater circuitum ipsum inditum aliud: sed ne
que alijs praterea indicijs est opus, quum quartanarum
naturam sequantur quintanas, septimanas, nonanas, omniu
testimonio. De exemplis uero, quum raro accidant febres
eiusmodi, mirandum fortasse non erit, si neque hos uiderit
Hippoc. sed ex superioribus tamen medicis confirmatos
acceperit. Verum de hac re satis.

Cura specierum huius febris.

Cap. 69.

A Propinquat huius febris cura cure quæ
tane phlegmaticæ, & indiget in cura-
tione eius superfluo icunio, et subtiliatione ci-
bi, et regiminis, et somno digerente, ut resoluatur
per illud materia grossa, et digeratur, et ite-
rum indiget ingrossatione regiminis, ut non de-
struatur in eo virtus, et sunt ista duo sicut duo
contraria, et propterea quod febres istæ non fa-
ciunt accidere lesionem uirtutis, non cura-
mus si subtiliemus regimen, et faciamus agrum
uti icunio uno tempore, et succurrimus illi si.
cut ostendimus, ita ut cibemus cum eo cuius
bonum est nutrimentum, et velox sit, et multi-
plicatur, et in quo non est ingrossatio mate-
rici, neque additio in ea, et de curationibus ma-
gis conferentibus ad illud, est uomitus cum ele-
boro, et semine raphani, et raphano, et a [elle
boro, et semine attriplicis,] et nuce uomica, et
euacuatio cum hieris, et post illud administra-
tio theriaca, et eis similia. et confert tunc su-
datio cum medicinis, et cum balneo calido abs-
que administratione aque, et absque admini-
stratione humectantium.

TRACTATUS III.

De hectica.

Cap. 1.

I Am sciisti, quod in membris sunt humidi-
tates diuersarum specierum, de quibus sunt
humiditates preparatæ ad nutriendum et hu-
medandum iuncturas. De illis ergo est illud,
quod est repositum in uenis, et de illis est illud,
quod est sparsum in membris, sicut ros, et istæ
sunt duæ diuisiones, et prima earum est mate-
ria febris putredinis. [aut] febris ebullitionis
sicut sciisti, quum nutrimentum non totum
expanditur b [ ]

quandoque imò remaneat de eo illud, quod est
in semita expandendi, c [ ]

& remanet quod est in semita recondendi. Fr
de illis sunt humiditates proximi temporis
coagulationi, & sunt humiditates, quæ sunt
actu nutrimentum. Attractæ ad locum, d [quod
est permutatio] eius, quod est de eo resolutum,
& sunt additio in eo similis illi, ueruntamen
tempus cuius earum propinquum est, ergo

10 sunt non coagulatæ, et de eis, sunt humiditates,
cum quibus continentur partes membrorum
similium partium a principio creationis, &
per ipsarum destructionem perueniunt ad se-
parationem, et similitudo humiditatum prima-
rum est oleum lucernæ effusum in lucerna, et
similitudo secundæ est oleum imbibitum in corpo-
re lichinii, et similitudo tertiæ humiditatis est
humiditas, qua continentur partes cotri, de
quo factus est lichinius, et quum inflammantur me-
bra radicalia, & proprie cor, est illud ipsa agri-
tudo, quæ est hectica, secundum quod sciisti.

20 et caliditas quidem hepatis quandoque perdu-
cit ad hectica, uerum non est ipsa hectica: imò
hectica est illa, quæ est causa cordis, & simili-
ter dispositio pulmonis, & stomachi, Verum
dum ipsa permanet finiando humiditates, e [in
digestione prima in membris] proprie cordis
sicut finit candela oleum infusum in lucerna,
tunc est gradus primus appropriatus nomine
generis, quod est hectica, & græcè hecticos, quum
non habeat in speciebus suis nomen. et quum

f [finis] humiditates, quæ sunt diuisionis pri-
mæ, & incipit resolvere humiditates, quæ sunt
diuisionis secundæ, & finire eas, sicut g [finis]
flamma oleum euacuatum in lucerna, & inci-
pit finire imbibitum in corpus lichinii, erit
gradus secundus, & nominatur h [dubul & fo-
rosimos] & habet latitudinem, & principium,
et medium, et statum. Amplius non rectifica-
tur ille qui consequitur statum alidubul, et pa-
rum recipit curationem, nisi deus velit, et pro-
priè quando peruenit ad hoc, ut caro i [minua-
tur] Quum ergo finiuntur istæ, et incipit fini-
re humiditates, quæ sunt diuisionis tertiæ, sicut
incipit flamma adurere corpus lichinii, et hu-
miditates eius radicales, est agritudo gradus
tertiæ, et nominatur k [curuatiuus, et almuka-
sic] græcè. et hæc quidem agritudo est ex fe-
bribus, quæ non habent paroxysmos, neque
horas paroxysmorum, et quidam dixerunt: fe-
bres hecticæ, aut pendent cum humiditatibus
propinqui temporis cum coagulatione; aut
cum eis, quæ sunt sicut caro: aut cum membris
radicalibus duris, sicut sunt ossa, et nerui, et si
ex sermone isto intelligitur, quod pendent se-
cundum semitam, quod finiunt quod in eis
est humiditas l [radicali] continuata eis, erit
hec et m [intentio prima æqualis.] et si signi-
ficat, quod primum quod finit hectica, est hu-
miditates propinquit temporis cum coagula-
tione, non erit sermo sanus, et hectica quidem
quandoque accidit post febrem ephemeram, et
quandoque accidit post febres putridas, et a-
postematam, et longinquum est ut accidat he-
ctica incipiendo: quare sunt membra radicalia
iam inflammata, et non inflammatur humor,
neque spiritus ante illud, imò oportet ut cale-
fiant

c f. in cibum
seu in nutriti-
um.d B. quæ sunt
ioco.e R. diuisionis
præ in membris
rum, &.

f B. finit.

g R. quum fini-
uit.h B. debul &
marasmus.

i B. liquefiat.

k B. almefeter,
& ryhas.l B. eam eis.
m R. uinum, &
idem.a R. in quo sit
uirtus ellebori.a B. &
b f. in cibum,
sicut aduenit.

n. B. membra ra
di alia rei prin
cipalia.

o. B. suspensio
nis, vel depeden
tia ipsius, & de
bilitatem suspen
sionis, vel de
pendentia.
p. & facit ex eis
evaporationem

fiant illa in primis, deinde secundum processio
nem dierum calefiant. [ista,] nisi accidat cau
sa fortis valde. Et causa quidem una quando
que est causa febris hectica, & quandoque est
causa febris ephemera, secundum vehementiam
[mutationis sue, & debilitatem suspensio
nis] suae sicut ignis. nam ipse obuiat lignis
secundum duos modos, quorum unus est secun
dum modum, quod calefacit ea, & p[er] finiat in
eis, & secundus est secundum semitam inflam
mationis. Et febris quidem putredinis, & apo
stematis permuratur multoties ad hectica[m]
propter vehementiam febris, & vehementiam
subtilisationis cibi in ea, & prohibitionem a
qua frigida, & paucitatem observationis late
ris cordis cum vitionibus, & emplastris, &
epithematibus, & propriis aegritudinibus me
broborum vicinorum cordi, sicut diaphragmatis.
Et multoties facit cadere in eam necessitas me
dicorum, propter casum iuratus, & frequen
tiam synopsis ad dandum in potu uinum, &
aquam carnis, & medicinam de musco, & his
similia. Et quandoque componitur hectica cu[m]
febris putredinis, & apostematum. Et hec
tica quidem in principio rei est difficilis cogni
tionis, & facilis curationis. Et in fine sui est fa
cilis cognitionis, & difficilis curationis, et finis
aldubul non recipit curationem penitus.

ANNOTATIONES.

Solidarum nostri corporis partium quia continua dis
sipatio est, continuam etiam in instauracionem esse o
portuit. haec non nisi alimentis, imò non nisi sanguine perfici
potuit. Nutritur verò, quodcumque alitur, simili. propte
reaque huius rei gratia solidis ipsis natura prudentia, tu
alteratrix ea facultas indita est, cuius vi quod longe erat
dissimile, simile tamen euadat: tum expultrix, ut quod inu
tile, propellatur: tum attraxitrix & retentrix, ut harum ope
materia alteranda in membra ipsa traheretur, & retineretur.
Porro alimenta haec, ex puriori sanguinis parte mini
strantur. hic verò sicuti in uenis sedem habet, ita ab ijs, a
maioribus ad minores, a minoribus ad extrema. usque ea
pillamenta, & ex his in uacua solidorum loca, serie quadam
perpetua prorubuntur. atque, quum is, dum per varia haec
transit loca, venarum & partium, in quibus eperitur, sin
gularum ui, quae inest omnibus alterandi, a priori eius na
tura commutetur: nouissime tamen in his solidis ipsis parti
bus alimento proximum redditur, ac tandem fit proprie
alimentum. est verò proprie alimentum, quando & ipsis
adhaesit partibus, & simile ijs prorsum est redditum (quo
ad qualitates uidelicet, ut Aui. 1. primi interpretatur: alio
qui enim non esset alimentum sed pars ipsa, si etiam quo
ad substantiam esset idem) antea verò, quum tantum uel
appositum erat, uel adhaeserat, non nutrimentum, sed uelu
ti nutrimentum erat: sicuti quum in uenis, aut uentre, aut
alibi esset, futurum nutrimentum dicit poterat. Ita & Hipp.
in lib. de alimentis nutrimentum triplex facit, quod uere
nutrimentum est, quod ueluti nutrimentum, & quod fu
turum nutrimentum. quod & Gal. 1. de facult. nat. confir
mat. Haec, quum ita se habeant, praeter humores quattuor
sanguinem, pituitam, utraque bilem, author noster libro
primo Can. quum de humoribus ageret, quattuor quasdam
humide substantiae species, quas humiditates uincupabat,
esse docuit. primam esse dicens portionem sanguinis, quae in
paruarum venarum extremo erat, & innominatam uocat,
secundam, id quod in membris dispersam est sanguinis, et

rorem dicunt: tertiam nutrimentum quod membris iam
adhaesit, & in eorum similitudinem conuersum quo ad
qualitates, non duntaxat, tamen quo ad essentiam completa. (ita
enim ait) similitudinem, & cambium uocatur. quartam
verò humorem esse ait, qui ab ortu nostri primordij sin
gulas partes coniungit seruatque conuincit. Ex his patere
existimo, in quo Hippocrati & Galeno author noster
consentiat, dissentiat uero. certe, quam tertio loco hic ponit
& cambium dicitur, Gal. proprie alimentum ex Hippo
cratis sententia uocare uideretur. quam hic secundò, rorem,
Gal. proximum alimentum appellat. In eo solim discrepa
re uidentur, quod hic inter sanguinem qui in uenis & ue
tre est, quem Galenus futurum alimentum dicit, primam
illam humiditatem in extremis venarum finibus positam
reponit, quam innominatam uocat, quae certe futurum et
ipsa alimentum est, sed multò quam qui in uenis ipsis con
tinetur, aptius. ita ut, prius illud futurum alimentum, dua
bus humiditatibus ut ita loquamur, speciebus commune sit,
& loco & substantia quoque ipsa (ut uerisimile est) ali
quantum differentibus. De quarta uero humiditate, quam
hic ponit, quae partes ipsas continet, continuaque consen
tiant omnes, atque hoc innatum (quod etiam radicale di
cunt) humidum est. Sane his positis de hectica febre a
liquis Aui. quae solidarum partium est morbus, primum
eum, de quo in uenerat humorem, futurum, scilicet alimentum
regeat, nempe ex sanguine, hoc est, humorem qui intra ue
nas, ut i. putref. as, putridas gigni febris constat, de quibus
allum est antea, reliquos uero humores tres rorem, uel in
innatum humidum, aut si Hippocratis uocibus utaris, pro
ximum alimentum proprie alimentum, & innatum hu
midum, ad hunc locum facere admonet. quippe, quod ex
horum siccitate, tres etiam num hectica febris species de
sumantur, eo ordine singulae deteriores, quo pro tuenda soli
darum partium natura singulae necessariae sunt, unde etiam
sicuti proximum alimentum seu res, uero alimentum seu cam
bio, & innato humido minus est necessaria solidis pars, ita
& febris hectica, quae primus ille humor consumitur, mi
nus est ceteris noxia, in quibus duo reliqui humores diffi
pantur. ita etiam, quae cum ueri alimentum noxia est, minus
ledit, quam si innatum humidum contabescit. Hec quum
author noster sentiat, Gal. tamen. 1. o. meth. 1. alia methode
uarias hecticae species gigni putat, atque, quum hectica fe
bris ea intelligatur, quae solidas partes occupat, eas, quae
humoribus & speciebus opponuntur, has triplici rursus
constare substantia docet: primo quidem fibrosis & mem
branosis partibus, quae & proprie solidae sunt, & ueluti alia
rum fundamentum: secundò, carnosa substantia, quae fibro
sas & membranasas ueluti, tertio proprio, quo singulae nu
truntur partes, humido, quod 1. de diff. feb. naturam humi
ditatem uocare uidetur. Ubi propriam, quae nutriuntur, par
tium humiditatem, cordis praecipue, febris depasit, tunc
primum hecticae gradum facit, ubi carnosum id genus, quod
circa fibrosas & membranasas partes haeret, inuasit, secun
dus est gradus, hectica. s. marafmodes: ubi hinc fibrosas &
membranasas ipsas partes populat, tertiam hecticae spe
ciem putat, quam tabem nuncupant. Haec fere Gal. 1. o. meth. de
hecticae speciebus pronunciat. Caterum idem rur
sum. 1. de diff. feb. alia methode eandem rem uidetur ex
plicare, quum in naturam humorem eius febris species om
nes refert: nihil de carnosa uel membranosa fibrosa ue
substantia loquutus. Nanque, ubi primum naturalis cor
dis temperies euerit caperit, atque natia humiditas, quae
in unoquoque dispergitur corpore, in spacijs simplicium
partium intermedijs, ex qua primum nutriuntur particu
le (cambium uidelicet intelligere uidetur) in cordis cor
pore effruescit, neque uirtus plurimum laborat, tunc pri
mam hecticae gradum facit: ubi haec absumpsa humiditas
fuerit,

Cap. 12.

Cap. 12.

Cap. 12.

a B
mgi

fuerit, tertia est species, quam talem exquisitam uocat: secunda uero inter priorem effervescentiam, & posteriorem consumptionem ambigit, dum scilicet protrahit in longum effervescentia humidum absumentur. tunc uero ipsa similes particule, quae ueluti sunt cordis elementa, sicciore red duntur, & inopia alimenti laborant. Atque hoc pacto, priore relicta methodo, in naturam eam humiditatem, qua nutriuntur singula, dum effervescent, dum absumentur, & qui consumpta est, omnes hecticae gradus Gal. refert. nulla de carnosiss, membranosiss, fibrosissve partibus facta mentione: de quibus antea. Hec, quum hi auctores scribant, nōdūm esset diligenter, an tres ij dicendi modi possint concurrere, & an ueri singuli sint esset, explicandum. Brenibus ergo, sicuti probanda uidentur hec omnia, ita eandem esse sententiam dici non potest: aliud profecto est proprium, quo aluntur partes humidum, sicari, quod Gal. in lib. meth. & Auicennas, qui uerum hoc ipsum uocat, & aliud effervescentia tantum, quod idem Gal. 1. de diff. feb. Aliud est carnosam liquari substantia, quod in lib. meth. idem asserit. Aliud sicari cambium quod Auicennas. cambium enim nō carnosam ipsa substantia est, sed uerum & eius, & membranosae & fibrosae partium alimentum, atque, quum in lib. de diff. feb. secundum hecticae gradum esse dicit, quum proprium id humidum consumitur, in lib. tamen meth. quando hoc exsiccat, prius esse eiusdem gradum scribit. Ita uero & de totius gradu, aliud est, proprium humidum, in quo particulae nutriuntur & ros a nostris uocatur, consumptum esse, quod Gal. in lib. de diff. feb. aliud quod innatum, humidum res continens, humidum radicale, siccetur, quod Auicennas. aliud rursus quod membranosae & fibrosae partes siccitate correptae sunt. Ex his uero, quae nam maxime probanda opinio sit, nos modo non discernimus. uidentur autem probanda omnes. Et si enim auctor noster hoc in loco Galeni sententiam, de qua in lib. meth. non satis probare uideatur, (de altera enim nihil profus.) non is tamen improbat, sed interpretatur, ut licet cuique animaduertere. Hec de hecticae spec. iobus. De earum causis, quae deinceps hic auctor subiungit, pete ex Gal. 1. de diff. feb. 10. meth.

Cap. 9.
Cap. v. a.

Signa.

Cap. 2.

Signa pulsus quod est minutus, durus, frequens, debilis, fixus secundum habitudinem unam, in tactu uero eorum est illud, quod sentitur de caliditate, minus caliditate synochi, & ei similia in inflammatum in materia, & in principio dum tangitur, est magis suavis, & quum remanet super eum manus hora una, apparet eum fortitudine, & mordicatione, & non cessat augmentari, & est calidius quod est in eo locus venarum, & arteriarum. Et est eorum caliditas similis, non enim minuitur: uerum ipsa quando superuenit ei cibus, augmentatur uelociter, & fit fortis pulsus ualde, & incipit magnificari, & propter illud accedit stultis medicorum, quod prohibent eis cibum propter illud, quod accedit eis de eo ex accedentibus, quare perdunt eos: Sicut augmentatur flamma propter iniectionem olei, & a [sartago] quum effunditur aqua super eam. Et istae quidem significationes eius sunt fortes. Et cibus in reliquis quidem febribus proculdubio non incendit hac incensione, sicut inuenitur huic: quumuis necessario faciat diuersitatem per motus naturae, & hac inflammatio non est sicut incensio reliquarum febrium post coarctationem, neque secundum periodos notas, imo quum

a B. frigus sanguinis.

comedunt, & in quacunque hora sit. Et est habens aegritudinem non vehementer discernens illud, quod est in eodem de caliditate, quoniam facta est complexio membro conueniens, & iam sciuit in libro. i. qualitatem dispositionis in huiusmodi. uerum ipsa apparet apud susceptionem alicuius ciborum propter [vehementiam] suam, Et de significationibus permutationis febris ephemere ad febrem hecticam: est uoluntaria fortitudinis caliditatis in. iii. ualde, nam secundum plurimum incipit febris post xii. horas declinare. Quum ergo pertransit febris. xij. horas, & non apparent signa declinationis, imo continuatur usque ad tertium omni die, & fit fortis, tunc illa est hectica. et de significationibus compositionis hecticae cum febribus putredinis est remansio caliditatis sicca post finem declinationis, & post sudorem exuberantem, & additio in arefactione, & extenuatione secundum illud, quod facit necessarium illa egritudo, & inextinguibilis in urina, & egestionem. et si fuerit hectica [illud quod apparet, & occultum aliud,] significat ipsum coarctatio accedens in paroxysmis, huiusmodi enim est non inuentum in hectica omnino. et scias quod quandoque incipit hectica [retenta] cum stomacho, quare corrumpit complexionem hepatis per uiciniam.

b B. exacerbationem.

c B. apparens, & alia occulta tunc.

d B. accusa.

ANOTATIONES.

De hecticarum febrium signis, quae hic, & in sequenti capite scribit, habes ex Gal. 1. de diff. feb. Habes itē ex Aetio lib. 5. Tralliano lib. 12. & Paulo lib. 2.

Cap. 9. & 10.

Signa aldubul.

Cap. 3.

Signa uero aldubul sunt, quod quando febris [expellitur] aldubul, uehementis fit durities pulsus, & eius debilitas, & paruitas ipsius, & eius frequentia, & proprie quando causa calus in hecticam est apostema, quod non resoluitur, nam illud. scilicet frequentia additur ualde, & similiter uelocitas, & fit pulsus eius, de genere eius, qui nominatur cauda muris. Quod si fuerit ex potu calidi uini, crit loco caudae muris [acualis,] & non erunt accidentia [aldubulati] uehementia ualde, non enim dat ei spatium usque ad huiusmodi. et apparent in urina inextinguibilis, & petala, & incipit oculus profundari. Quum ergo aldubul peruenit ad statum, fit fortior profundatio amborum oculorum, & multiplicatur lippitudo sicca, & crescunt extremitates ossium omnis membri, & in facie, & planantur tempora, & teditur cutis frontis, & destruitur color cutis, & fit quasi sit super eam pulsus quidam [ex aduersione] solis, & perducit ad grauedinem eleuandi supercilia, & fit oculus somnolentus, & clausus absque somno, & subleuiatur nasus, & elongantur pili, & apparent pediculi, & uidetur uenter iam minorari, & adhærere cum dorso, quasi sit cutis sicca, quae iam attracta est, & attrahitur cum ea cutis pectoris, Quum ergo curuantur ungues, & arcuantur, tunc iam uenit ad statum, & incipit tendere ad occasum, & quum incipit tendere ad occasum, liquefiunt cartilagines.

a B. permutationem.

b z. similis.
c B. aldebul.

d B. & aduersione.

e B. almeffeet, & quum peruenit in almeffeet.

Cura

Intentio in curatione febris heſticæ, eſt in-
frigidatio, & humectatio. Et vnaquæque earum
completur cum approximatione ſuarum
cauſarum, & expulſione cauſarum ſui contrarij.
Et forteſte eſt cauſa vnius earum, cauſa contrarij
alterius, ſicut cauſa inſrigidatiōis, ipſa. n.
quandoque eſt cauſa exſiccationis, quæ eſt con-
traria humectationi, ſicut inſrigidatio cū tro-
chiſcis camphoratis, & illis quæ ſunt ex ſpo-
dio, & his ſimilibus. Et forteſte humectatio ite-
rum eſt cauſa calefactionis, quæ contraria eſt
inſrigidationi, ſicut vinum, nam ipſum hume-
ctat, ſed calefacit quare oportet, ut obſeruetur
illud. Et ſi neceſſitas vocat ad fortem inſrigida-
tionem, ^a non erit niſi cum re, cui coniungitur,
aut quam præcedit, aut cui ſuccedit, res, in
qua eſt virtus humectationis. Et ſimiliter quū
vocat neceſſitas ad fortem humectationē velo-
cem in ea, ſicut aqua carnis & vinū, tunc opor-
tet vt adiungatur ei, aut antecedit eā, aut ſequa-
tur eā illud, in quo eſt inſrigidatio. Et ſi fuerit
cauſa heſticæ apoſtema, aut leſio in mēbro, tūc
neceſſariū eſt curare ipſum in primis. et qui di-
ligit componere regimen eius ex diuerſis mo-
dis conuenientibus ei, in quo febris ſit vehemens
valde, tunc neceſſarium eſt ut incipiat, & det
in potu trochiſcos, & quæ currunt curſu eorū
cum ſyrupo acetoso, diluendo ^b t. c.] in orra-
ſolis.] ſicut] aquam hordei cum cancriſ, ſi
non aborret eos, ^d & cum iuleb. ^e f. &] aqua
granatorum, & ^f ad maſſionem] mucillagi-
ne pſyllij, ſi non fuerit prohibens aliquid pro-
pter ſtomachum, & alia. Et regimen inſrigidās
eſt per illud, quod ſciuit de potibus inſrigidā-
tibus, & de oleribus inſrigidantibus & trochi-
ſcis, ſicut trochiſci de camphora, & emplaſtris,
& vñtionibus, & his ſimilibus. & inſrigidatio
ne aeris eorum, ita quod in hyeme, ſi autem
non tolerat, alleuietur ^g [ab eo ignis,] in frigi-
datione namque aeris eorum eſt melior res: & ſi-
cut uestire eum cum ſandalatis, & camphora-
tis, & facere ipſum odorare illud, in quo ſunt
roſæ, & cāphora, & ſādali, & fructus frigidi &
^h] ſecheſſeram, & lilium cum aqua roſacea. Et
vaporatio cum ſudore & balneo.] Et oportet,
vt non prolongetur retentio emplaſtrorum
inſrigidantium valde ſuper membra propin-
qua valde membris anhelitus, forteſte enim in-
fert illud anhelitui & voci nocumētum ma-
gnū et oportet, vt deſinet ad quietem, & ſō-
num, & tranquillitatem, & gaudium. Et cuſto-
diatur eger ab eo, quod facit ipſum iracſci, et qđ
facit ipſū trīſtari, et qđ facit ipſum anguſtiari
& a fame, & ſiti longa. Emplaſtra inſrigidantia
quibus oportet eos uti, ſunt aromatica, nam ip-
ſa ſunt propinquioris iuuamenti, & proprie
ſuper pectus, & quæ ſequuntur ipſum & ſunt
inſrigidata, & non ſit in eis ſtypticitas. Styptici-
tas enim cum hoc, quod ipſa facit accidere ex-
ſiccationem, prohibet virtutem medicinae pro-
fundari. Et oportet ut aliuductur permutatio,
ut non remaneat medicamen, & caleſcat ⁱ t. c.]
cum obſervatione vehemētiae inſrigidationis
eius, nam quū ipſum inſrigidat vehemēter,
non elongatur, quin debilitet membrum. et

a B & non ſit,
nō cum ſicis,
coniungatur ei
dū, aut præce-
dat ad ea, aut
ſuccedat.

b t. B. &
c — B.
d B. aut.
e n. aut.
f B. apud ſom-
num.

g n. ſuper ipſū
coopertura.

h n. alſi heſticæ
aſpectum cū
quæ roſæ, & ſit
alternatio ſudo-
ris, & balnei.
Alia ſitiera aſ-
ſerit, & ſit
ſitiera aſperſa
cū aqua roſata.
Alia ſitiera lilij
cum aqua roſa-
ta. ſit alienet ſu-
dore & balneo.

i t. c. & caleſ-
cat.

quando eſt propē mēbra anhelitus, non eſt lō-
ginquū, quin impediatur diaphragma, & alia ab
emissione anhelitus cum facilitate, et de regi-
mine humectate ſunt cibi k | leues & fructus,
& robur, & vñctiones, & epilaſtra, & odoramē-
ta, & caput purgia, & quies, & tranquillitas, &
vt non inferatur ei violentia in fame, aut ſiti.

k n. ſicis
ete, & fructu
cine.

A N N O T A T I O N E S.

Plura de huius quoque curatione habes ex Gal. 10.
meth. Actio lib. 5. Tralliano lib. 12. & Paulo lib. 2. que
tu vide.

Rememoratio medicinarum inſrigidantium eos.

Cap. 5.

Illa verò, quæ de eis ſunt inſrigidantes, aut
humectantes, omnes ſunt nutritiua: aut vin-
cit in eis nutritibilitas: ſicut aqua hordei deco-
cta cum cancriſ ex parte cancri, Et oportet vt
euellantur extremitates cancriorum ex a.] pedi-
bus ſuis & corporibus ſuis,] & abluantur cum
aqua frigida, & ſale bono, cum cinere, uicibus
tribus, & ſupra donec mundificentur, & purgē-
tur a b.] gravitate ſui odoris.] deinde decoquā-
tur in aqua hordei, & ſicut aqua lactis vaccini,
de quo extractum eſt butyrum, & ſicut ſucci
olerum ^c] elixatorum] prædictorum in capi-
tulis februm acutarū. Et ſicut mucillago pſy-
llij. In aceto autem vehemens exſiccatio, &
virtus reſolutionis quare oportet, ut bibatur
cum eo, quod reſiſtit duabus proprietatibus, ſ.
per commiſſionem aque multe, aut cum qui-
buſdam humectantibus & lenificantibus. et pro-
ximū quidem eſt, vt lac aſine ſit cum humecta-
tione ſua inſrigidans, ita ut quidā faciant me-
liorē inſrigidationem eius ſuper inſrigidatio-
nem lactis vaccini, de quo extractum eſt buty-
rum: verū ipſum conuenit ei, qui nō habet, ſe-
bre periodicam, neque] materiam, neque hu-
morem preparatū ad putredinem et oportet,
vt caueatur ^d] ſpiſſum lac, & de illis, quæ confe-
runt eis] eſt zuccarum et quū ſenſeris putre-
dinem accidentem ex lacte, tunc ſolue cum ſa-
cilitate, et ſi timueris calefactionem, tunc abſi-
ne ab eo aliquot diebus, & cura in ea cum tro-
chiſcis, & aquis fructuū, deinde itera lac. Medi-
cinae verò inſrigidantes, quæ nō habēt humecta-
tionē, ſunt, ſicut trochiſci noti narrati. ſ. trochi-
ſci cāphorati & trochiſci de corallis, ^e] & ſuccis
frigidis,] & ſicut trochiſci huiusmodi. Recipe
ſpodij boli armeni, an. drach. iiii. roſarū drach.
vi. ſeminis portulacæ, & citruli, & cucurbitæ, et
karabe, oſum an. drac. iij. ſiant ex eis trochiſci,
& ſit doſis pōdus drach. ii. et ſunt boni valde. et
iterū alij proximi eis. Recipe arnogloſſæ, amyli,
& gūmi dragacathi omnium an. drach. iij. boli
armeni, ſpodij, amborū an. drac. iij. papaueris.
3. x. roſarum, & ſeminis cucurbitæ, et citruli,
et portulacæ omnium an. .vi. granorum cydo-
niorū excorticatorū, et ſeminis melonis, et cu-
cumeris ^f] omnium an. 3. vii. ſucci li-
quiritiæ pōdus 3. x. co. nſciantur cum mucilla-
gine pſyllij. Vñctiones verò, et epithemata, et
epilaſtra inſrigidantia, et odoramenta, et caput
purgia inſrigidantia ſunt illa, quæ tu ſciuiti,
et me-

a B corporum
eorum, & tamē
corum.

b n. alſi
ipſorum.

c n. nō

d n. nō
heſticæ
qui obſeruetur.

e n. eſt
lactis, &
quæ pōdus
ipſam eſt.

f n. frigida

a B.
verò
b B.

g t. n. long
enati.

e B.
ſeu c

^a B. alkalef. & meliores vñctiones sunt cum oleo de cucurbita, & de papauere, & nenuphare, & h [salicibus,] & violis. Stratus autem in frigidantes, et humectantes sunt, qui sunt plani ualde, de corijs aspersis aqua rosata, aut de lino de genere eius, quod fit in tabraſten, & fit impletio eius illud, quod non calefacit, imò fit de genere lini pectinati, & renouetur assidue. Aut fit stratus de eo corijs, quæ iam sunt impleta aqua, postquæ sunt super ea rectificationes, quæ applanent aquam bene, & prohibeant eius. [inæqualitatem,] & sint stratus propè aquas, & cursus earum, & sub eis folia arborum frigidarum, & humidarum scilicet de salicibus, & semperuiuæ, & olera humida, & odorifera frigida, sicut rosæ, folia arborum frigidarum, & praputia vitis, & huiusmodi.

Rememoratio medicinarum humectantium eos.
Cap. 6.

Illarum quidem, quæ sunt cum in frigidatio ne, rememoratio iam præterijt, & restat nunc considerare in qualitate dandi in potu genera lactis, & lac, de quo extractum est butyrum, & in qualitate administrationis ting, & balnei, & ad ministratione vnguentorum, & oleorum, & epithematum, & reliqui regiminis, & nos quidem iam docuimus modum dandi in potu genera lactis in capitulo phthisis, & siccitatis stomachi, quare oportet ut sit illud canon, & non est lac post lac mulieris, sicut de asina, postea lac caprarum, cuius pascua oportet esse ex herbis, & oleis frigidis humidis, sicut scis, nam ipsum, & propriè lac asinæ eradicat hæcicam, si fuerit ei eradicator, & non est electio super ipsum: nisi prohibeat putredo accidens, aut expectatio materiei comprehensa. Et lac quidem iuuatuum est eis a principio hæcicæ usque ad finem eius. Et lac mulieris fugendo sumptum conuenientius est omnibus. Et canon in dando in potu lac de quo extractum est butyrum, est proximus illi iterum. Et melius quidem est, ut incipias a drach. xv. [que ad xxx.] quod est supra eas, si fuerit virtus adiuuans, & tibi inest, ut committas cum eo aliquid de trochiscis in frigidantibus, & tibi inest, ut addas supra summam prædictam in portione prima & postrema, si fuerit potens virtus super digestionem. Tina autem illa est melior, quæ est tepida, in qua non est caliditas multa, & est cum hoc cum virtutibus olerum & herbarum in frigidantium, & humectantium, & non sit ita ut rorificet, nedum quod sudare faciat, & non licet ut vapor tinae sit calidus, & si non esset quod prohiberet administrationem tinae frigide, non eligeretur super eam, verum quod prohibet ab hoc, est debilitas corporum eorum, & eorum extenuatio. In [primis verò rebus] fortasse sanatur istud, verum debilitatem corporis sanat [iam] illud cum in frigidatione pauca, quam facit in complexione eius, quæ possibile est, ut curetur. Quod si fuerit debilius illo, timetur quod cadant in hæcicam senilem, & illud secundum minus veruntamen cum illo tardatur magis tempus mortis, & fortasse uiuit cum ea tempore, cui est quantitas, & multoties quidem est [rectior] permutatio eius ad illam hæcicam. Illud autem, in quo sumus de relatione tinae, rectius est, ut fiat inceptio in ea cum aqua, quæ est calida ad terminum, & fiat gradatio ad frigidam, & ad temperatam frigidam tolerabilem, hæc enim gradatio facit corpus insensibile aquæ frigida, quum lesio non fiat nisi per aduentum contrarij in complexione subito, & iterum corpus acquirit ex aqua calida similitudinem teneritatis, & tolerat cum ea frigidam. Et si iteretur tina in die tribus vicibus erit rectum, & oportet, ut administretur cum facilitate, ut non cadat virtus. Et si sumplerit aquam hordei ante tinam duabus horis, erit conueniens, & si præmittat [tinam post] emulsionem lactis super corpus eius, secundum quod dicemus, ut dilatat tina meatum cibi, deinde suscipiat aquam hordei, & quæ sunt ei similia postea expectet, deinde administretur e [aquam tinae] ut dilaretur cibus, erit bonum, & administretur post tinam, & balneum inunctio cum oleis in frigidantibus, & humectantibus, sicut oleo viol. propriè, quando factum est ex oleo de cucurbita, similiter oleo nenupharino, & oleo de cucurbita, & si permulentur post tinam ad illud, quod est declinans ad frigus parum tolerabile, deinde inungantur, erit rectum, & si præmittatur inunctio, & festinet [ ] deinde ingrediatur aquam [frigidam] parum, erit rectum: & illud secundum tolerantiam, & non est malum gradari in eo. & melior quidem horarum huius actionis, est post digestionem cibi, & si possibile est, ut submergatur post tinam calidam in aqua frigida subito, abique gradatione, est magis ultimū ex parte curæ: & magis forte ex parte timoris. & effusio eius cum facilitate est minoris timoris, quam submersio infirmi in ea subito, & minoris inuamenti, & sit frigus secundum quantitatem frigoris aquæ æstatis, quæ est inter tepidam, & illam quæ est vehementis frigoris, & si præmittatur emulsio lactis super membra sua, si non fuerit debilis, aut eius quod mistum est aqua, si fuerit debilis, deinde si administretur tina, erit rectum. Nam emulsio lactis super corpus est vehementis humectationis, & genera quidem lactis bona ad emulgendum, sunt prædicta, & oportet ut emulgeantur ex vbere, et dignius est, ut fiat fixio super inunctionem fricando ex [medicinis] prædictis corpori toti, et iuncturis. Ingressio autem balnei non conceditur ei, nisi fuerit ita, ne sudare faciat neque igniat, neque alteret anhelitum, et sit calidum aque eius minus calido sui aeris: et sit caliditas aque eius ita, ut delectet, et non ledat, et non faciat sudare et quando non est in corpore eius materia præparata putredini, et propriè quum illud est, et non digestus est cibus, imò oportet ut sit illud quum voluntas est, ut expandatur digestum eius in corpore, et non prolonget moram eius in eo, imò separatur ab eo velociter, et quando separatur ab eo, sumat aliquid de humiditatibus, & de sorbitionibus, quæ non nocent ei, factis ex hordeo, et lacte, et quando accidit ei in balneo sitis, sedet eam cum aqua hordei, et aqua arabis, et lac sit lac asine, et oportet ut sit introitus in balneum, deinde exitus eius ab eo secundum modum, ut non

AVIC. Tom. 2. E sit

f B. hectica por-
tata in qua sic
lectus stratus e-
qualiter planus
donec.

K B. tunc per-
mutetur ad stra-
tum lenem ex eis
quæ sunt conue-
nientia.

l f B. domo.
m B. quantitate
qua exuatur.
n — B.

o B. chlamide.

p B. seu.
q a. & hectica
seu ubi a sua.

sit labor in eo omnino. Et iam enunciauimus illud in locis alijs, & iterabimus de illo conditionem. Oportet ut permuetur ad balneum in lecto portato, in quo sunt strati stratus ingeniosè ita ut perueniat cum eo ad primam domum: & permuetur ad illud, quod ex duobus panis factum est plenum lana vel cortio: & dicitur græce pedeto, lenem, quod conueniens est balneo, & exuatur vestimentis suis in ea aut in media: si non fuerit calida, & non moretur in aliqua earum, nisi quantitate permutationis, & anhelitus pauci: & iam exutus vestimentis, deinde ingrediatur ad domum secundam & tertiam, veruntamen non sit vehementis caliditatis, & stet in ea quantitate quæ tolerat tignam. Hoc est illud, quod dictum est, & quod magis est dilectum mihi, est ut sit tignam eius in domo media temperata. Quum ergo separatur a tignam frigida, cooperiatur matili, aut saracha habente duas tunicas, & permuetur ad stratum suum & lectum suum cum sua sabana, & exerceatur sudor eius cum manili, & inuigatur, & cibetur.

De curatione habentium hecticam. Cap. 7.

a f B. sfer eius.

b B. selestini, &
sunt melones al-
zachi.

e a. pullorem,
& helaman.
d B. & alchalis.
e B. bonis.
f B. alchalis.

Oportet ut separetur in eis cibis: & non cibentur in iatritate eorum vice una. Amplius melius, quo cibantur, est aqua hordei, & hordeum, & panis tritici abluti in ius in aqua frigida. Et genera lactis, quum ab eis non prohiber aliquid eorum, quæ diximus, & lac vaccinum, de quo extractum est butyrum, quoniam est plurimum nutrimenti. Et almes, & cucurbita, & de fructibus melones palestini, & sunt alraki cognominati apud nos indi, Et quando sentit rectificationem, tunc non est malum cibare ipsum caseo humido non salito. Et si virtus debilitatur, non est malum ut cibetur iure isfidabegi cum coriandro humido, decocto cum eis quæ sunt sicut aldu ragi, & alreiugi. Et fortasse oportet ut detur eis in potu aliquid vini subtilis, permixti cum aqua multa. Et fortasse est necessarium, ut cibus cum mosos ex carne alduragi, & alreiugi, & alcubugi, & pullis & hosune acetoso, aut congelato acetoso ex carne hœdi, aut carne vaccinae quando est illic fortitudo digestionis, & acetum almosos, & congelati sunt in uatium eis, & confortati in hac dispositione. Et fortasse non est excusatio ab aqua carnis permixta cum syrupo de fructibus, frigidis, acetosis, aut uitello oui forbilis. Et quando prolongatur cum ea debilitas ad syneopim, est necesse ut cibetur aqua carnis accepta ex lateribus hœdi, cum sale pauco, quæ coletur, & fundatur super eam, quantum torum eius est de aqua malorum, & quantum est decima eius de vino odorifero, & potetur tepida. Aqua verò frigida, quæ non est valde vehemens frigoris, non est malum si in potu detur eis, si non fuerit debilis, aut aliquid prohibens, & illud prohibens, aut erit apostema sub hypocondrijs, aut erunt in corpore toto chymi putridi, & chymi crudi, qui omnes digestionem indigent, & non apparet signum digestionis, quod si appareat timor, erit minor. Et similiter, si fuerit hectica permixta ex sursen, aut

birsen, nam cum hac melius est ut interdicitur potus aquæ frigida, quam cum alijs. Hectica enim quum superuenit agitudinebus destruendis uirtutem, mollificantibus eam, arctantibus ossa, & carnem, superuenit debilitati. Quum ergo coniungitur ei super debilitatem post suctionem aquæ frigida, non moratur quin cadat in genus alterius hectice, quæ communicat huic generi in siccitate, & diuersificatur ei in calore, & frigore, & nominatur hectica senectutis, & hectica senij. Et illa quidem est agritudo saua, in qua in partibus calorem destructus est, & similiter aqua, ut in frigoris, & plurimum nocet eis in omni dispositione, & corrumpit innatum calorem membrorum eorum radicalium. Et fortasse festinat ad mortem cum uis, aut permittat eos ad modum alium hecticam.

De succurrendo dispositionibus sequentibus hecticam. Cap. 8.

De illis est synopsis, & iam diximus regimen in hoc multoties. Et de illis est fluxus uentris. Et oportet ut curetur, & succurratur ei. Nam in hoc est timor magnus. Et de curis eius in primis est, ut sit aqua hordei eorum aqua sauieni. Et ponantur in aqua hordei eorum nulli torrefactum, & gummi, aut lentis elixata iterata, aut lac decoctum cum lapidibus, aut cum igne solo, donec consumatur eius aquositas, & proprie cum milio, & potent hos trochiscos. Recipe boli armeni drach. v. castaneæ torrefactæ, rosarum omnium an. drach. iij. spodiij. Karabe amborum, omnium an. drach. iij. seminis acetosæ ex corticati, granorum berberorum, omnium an. drach. vj. hant trochisci cum succo cydoniorum, & detur in potu. Aqua pirorum in mane, & apud somnum. Et detur in potu psyllium torrefactum, & similiter suffus de spodio, in quo est bdellium de mecha, est inuatiuum valde. Et si peruenit ad excoriationem, curetur excoriatio cum clysteribus, quæ scis, quoniam illud est conueniens.

De hectica senectutis. Cap. 9.

Conuenit consuetudo ut dicant hecticam senectutis post febrem hecticam, & nos et incedamus uia consueta, intentio itaque hectice senectutis est dominium siccitatis super complexionem absque febre. Et quandoque fit cum æqualitate in calore & frigore, & illud est secundum minus. Et quandoque fit cum frigore, & nominatur hæc dispositio senectutis, & hectica senij, quoniam corpori accidit in illa hora de aldubuly & siccitate. Et senes quidem sunt velocioris casus in ea, quam iuuenes. Et iuuenes uelocioris casus in ea, quam pueri, licet accidat in iuuenibus, & pueris. Et causa faciens cadere in eam, aut est frigus dominans cum debilitate corporis, quare prohibet uirtutem nutritiuam ab operatione sua integra, sicut accidit iterum in fine uitæ, & de hoc capitulo est potus aquæ frigida non in hora sua, aut super debilitatem corporis cum febre,

De febribus pestilentialibus, & quæ sunt eis homogenea, & variolis, & morbillis.

De febre pestilentiali.

Cap. 1.

bre, d[icitur] aut in dispositione e[st] [ ] aut succensione exercitii resoluens virtutem, & aperientis poros, & quod vocat ad attrahendum aquam frigidam ad viscera subito. Aut vapores mali, frigidi, qui eleuantur ad cor, & infrigidant complexionem eius. Aut caliditas, quæ resoluunt, & liquefacit humiditates, quare caliditas innata debilitatur, & succedunt frigus, & siccitas. Et quandoque sequitur euacuationes. Et quandoque attrahit hanc ægritudinem superfluitas in infrigidando patientes febres, cum eis quæ bibuntur, & emplastrantur. Et hæc quidem ægritudo quando confirmatur, non curatur, & si esset ei ingenium, esset morti ingenium.

ANNOTATIONES.

Hæc febris non est, quum non adsit caliditas, sed sola est totius corporis sicca intemperies. de qua tamen hic, ubi de febribus agitur, verba facit, ob similitudinem, quam cum hecica habet. De hac meminit Gal. 10. meth.

Cap. 11.

Signa.

Cap. 10.

In istis videntur signa albidubul, & exsiccationis, & non videtur in eis incensio, & inflammatio, imò fortasse inueniuntur frigidi tactus. Et eorum pulsus non est sicut pulsus habentium febres hecicas, imò est tardus, paruus, & rarus, nisi fortis fiat debilitas, quoniam tunc incipit pulsus fieri frequens, proprie in illis, quibus aduenit hoc ex potu aquæ frigidae. Et quædoque est vrina eorum alba, subtilis, aquosa, & sunt in dispositionibus suis sicut senes.

Curatio hecicæ & senectutis.

Cap. 11.

Non adhibetur hæc cura nisi quum nondum confirmata est, & speratur quod non confirmetur, & quum confirmata est, speratur ut postponatur perditio parumper. Et canon quidem in curatione eorum est calefactio, & humectatio. Et ex humectatione sunt balnea secundum quod sciuitis, quæ non administrantur nisi post digestionem, nam si ipsa administrantur successione comestionis, faciunt cadere uirtutem. Et clysteria facta ex capitibus, & pedibus, & cicere, & contrito, & ficubus cum melle, & chamæmilla de quo administratur quantitas mediæ lib. cum unc. ii. olei sissamini, & aliquantulo olei de ben, & administratur frictio super cibationem. Et lac, & coctum cum lapidibus est vehementis iuuamenti eis. Et mel est vltimum in iuuamento eorum, sicut est vltimum in nocumento habentium febrē hecicam. Et omnis cibus humectans, facilis penetrationis, velocis, & descensionis, in quo non est viscositas, sicut aqua carnis, & ut illi ouorum sorbilibus, & vinum subtile odoriferum, parua quantitates, est uehementer conueniens eis, & oportet, ut obseruetur humectatio prædicta in capitulo hecicæ, & misceatur cum ea quod calefaciat ex odoribus, & emplastris, et unctionibus fricando, & cibis alijs.

Quandoque accidit aeri quod docuimus te in libro vniuersaliū, sicut accidit aquæ de alteratione in qualitate sua ad calorem, & frigus, & de alteratione in natura sua ad profundationem, & putredinem, sicut aqua non putrefcit, imò propter illud quod admiscetur ei de corporibus terrenis malis, quæ permiscetur ei, & accidit toti qualitas mala, similiter aer non putrefcit, imò propter illud, quod admiscetur ei de vaporibus malis, qui permiscetur ei, & accidit toti qualitas mala, & quædoque est illud causa ventorum deferentium ad locum bonum fumos malos ex locis, & fœtidis, in quibus sunt valles profundæ, & corpora exsiccata in prælio aut occisa non sepulta neque tumulata, & fortasse est causa propinqua loco in quo uenit, & quandoque accidunt putredines in interioribus terra propter causas, quarum euentus ignoratur, & nocere faciunt aquam & aerem, & febres quidem accedentes causa aeris sicci, & sunt iterum causa, ut eueniant febres cholericæ. & pestilenciales verò sunt ex aere turbido, & humido, & febres in aere humido sunt pluris euentus, sed sunt minoris acuitatis, & longioris spatij. In æstate vero sicca, pauca pluuia, sunt minoris euentus, & maioris acuitatis, & uelocioris separationis, & meliora tempora sunt quæ seruant naturam suam, & principium omnium horum sunt formæ celi facientes esse necessarium illud, cuius aduentus ignoratur licet sint quidam, qui dixerunt in eo aliquid non proportionatum ad causam eius. imò oportet, ut scias quod causa prima longinqua ad illud sunt figuræ cælestes, & propinquæ dispositiones terrestres. Et quando faciunt necessario uirtutes agentes cælestes, & uirtutes patientes terrestres, humectationem uehementem aeri, expelluntur vapores, & sumi ad ipsum, & sparguntur in ipso, & putrefaciunt eum cum caliditate debili, & quando fit aer secundum hunc modum, uenit ad cor, quare corrumpit complexionem spiritus, quæ est in ipso, & putrefcit quod circumdat ipsam de humiditate, & accidit caliditas egressa a natura, & spargitur in corpore, & erit febris pestilentialis, & communicat multitudini hominum, qui iterum habent in se ipsi proprietatem præparationis, agens enim solum quum peruenit, & patienti non est præparatio, non accidunt actio & passio, & præparatio corporum ad illud in quo sumus de passione, est ut sint plena humoribus malis, nā munda non possunt patiuntur ex illo, & corpora debilia iterum patientia sunt ex ea, sicut illa, quæ multiplicat coitum, & corpora dilatorum pororum, humida, multæ balneationis.

a B. conuersio.
ne.
b B. conuersio.
ne.
c B. transmutationem.
d B. transmutationem.
e B. secundum dispositionem suam simplicitatis.
f B. secundum dispositionem suam simplicitatis.

g B. longinquis i quibus sunt loca stagnola alterata ad putredinem aut in quibus sunt corpora calidiorum corrupta in prælio, aut corpora mortua ex peste non sepulta, aut non composita, & quandoque.
h B. cum suis particularitatibus, quare perueniunt ad.
i f. minus sunt quam huiusmodi accedentes ex aere humido nisi quod cholera multiplicatur in aere sicco quare est illa.
k B. harum aliorum rationem.

l a. eleuantur.

m n. causa fluxus, & siccitatis suæ, & fit.

a B. & tritico uehementer decocto.
Alia litera & pedibus, & tritico uehementer decocto.
b B. haust. c. v. suctum ab vberibus.

d B. attractio.

ANNOTATIONES.

De aeris immutatione satis ab authore nostro lib. 1. *Can. dictum est, ut hic non sit diutius laborandum. Illud nunc questione dignum, quia ijs verbis. [Et principium omnium horum sunt formae ex formis calis &c.] pestilentis aeris causas in caelestes formas, hoc est, aspectus syderum refert, num fieri possit, ut ex astrorum aspectibus corrumperem, vel quicquam tale pati accideret. Quum enim Astrologi id asserant, quod et author noster tum lib. 1. *Can. tum in Canticis* parte prima affirmasse videtur, philosophi tamen contra fieri id prorsus negant, quum ex syderibus non nisi laudabiles actiones eveniant, quod *Auer. in Com. can. ritarum* iam citat. Verum de hac re, non contenderim profecto astris malignam quampiam vim inesse, ex earum tamen actione immutari aerem & pestilentem evadere, illud potissimum affirmare videtur, quod certis quibusdam stellarum aspectibus immutari fere semper aerem, & evenit, & antequam eveniat Astrologi divinant, id, quod certe, aut astrorum lationes, aut caelestem quampiam vim sequi videtur. An hoc tamen particularem quampiam astrorum vim, quam influentiam vocant, ut Astrologi arbitrantur, an vero communem dumtaxat luminis & motus actionem sequatur, ut philosophi res est, qua multis laborem facit; non esset tamen studiosis difficile in communem causam, calorem, frigus, humiditatem, & siccitatem, hoc ipsum & alias quasvis aeris, ac inferiorum mutationes referre. Sed hoc non est hic locus, ut pluribus prosequamur. Illud potius inquiramus, quid in causa sit, quum pestilentes febres non ex aere tantum, sed etiam ex pravis alimentis fieri videantur primo de diff. feb. & lib. de cib. bon. & mal. succi cur Author tamen noster de solo pestilenti aere verba faciat. Sanè pestis, a qua pestilens febris dicitur, eòs est, & vulgaris morbus, sunt autem communes morbi a cò causa, privati a privata, communis causa est aer, qui nos ambit, quem oēs inspiramus, privata vero, videtur ratio. (non tam cibos quam somnum & vigiliam, motus & quietem, & animi perturbationes intelligimus.) Constat ergo, quum pestis communis sit morbus eam ex aere nunquam non procreari. Eadem ergo de pestilenti febre est ratio, ut ex solo aere, non ex alia causa fiat. hoc ergo in causa fuisse arbitramur, cur de aere solum pestilenti, non etiam de vultu Aui cennas verba fecerit. Sed Galeni auctoritatem obijcis, qui primo de diff. feb. & lib. de cibis boni & mali succi, pestilentem febrem ex vultu fieri asserit. Verum paucis, neque id Gal. ait, neque alioqui vere pestilentes febres ea dici possunt, quae communem causam, aerem, non sequuntur. At certe Gal. in lib. de bon. & mal. succ. cib. ob pravorum ciborum usum agrotasse multos, non is tamen pestilentem affectum nuncupat, quum alioqui id vitium per solos agrestes nagaretur. Etsi vero in lib. de diff. febr. nonnullos ob pravorum ciborum usum pestiferis febribus interijisse affirmat, putamus tamen non vere pestilentes eas dici, sed malignas intelligi, & ijs similes, quales in pestilenti aere solent accidere. Ex hoc genere ea videntur esse, quas Hipp. fortasse & pemphigodes. 6. vulg. morb. sect. prima vocat, & nostra tempestate frequenter, Venetijs praesertim, est videre, cum cute ijs maculis sedata, quas periculas vocant, qua certe etsi pestilentes dicuntur, non habent tamen communem causam sed privatam.*

Signa.

Cap. 2.

HAec febris est quieria exterius, conturbans interius, secundum plurimum pendens, ex qua percipitur caliditas, & inflammatio fortis. Et est cum ea magnitudo anhelitus, & eius

exaltatio, & constringitur^a [multum, & curatur multum, & frequentatur] & vehementia sitis, & siccitas linguae. Et quandoque fit cum nausea, aut calu appetitus, & si non resistitur ei cum comestione violenter, interficiet eum. Et dolor oris stomachi. Et magnitudo splenis. Et angustia vehemens, & inquietudo. Et fortasse erit tussis sicca. Et calis virtutis, & pervenitur in ea ad syncopim, & commitionem rationis. Et tenditur quod est sub hypochondrijs. Et fiunt cum ea vigiliae. Et mollificatio corporis, & tepor. Et quandoque accidit cum ea bothor subalvida, & rubea, & quandoque est velocis apparitionis, & velocis occulationis. Et accidunt t. cola, & vlcera. Et fit pulsus secundum plurimum frequens, parvus, & sic vehemens secundum plurimum in nocte. Et quandoque accidit eis dispositio sicut hydropisis. Et fluxus ventris cholerae, & aliorum, & est egestio eius lenis, foeda, non naturalis, & quandoque est melancholica, & plurimum eius est spumolus, foetidum, & est in illa aliquid de genere eius quod liquefit, & vrina eius, aquosa, cholericum, melancholicum, & multoties evomunt melancholiam, cholera vero plus illa, & sudant sudore foetido, & haec quidem febris incipit cum accidentibus praedictis cum fortitudine sua, & venit res eius ad syncopim, & frigus extremitatum b t t.] & spasium, & alucet, & quandoque est de his febribus pestilentialibus, in qua non percipit æger, nec tangens propinquus multitudinem caloris, & non alteratur pulsus, & aqua magna alteratione, & cum hoc ipsa est interficiens velociter, & haesitat medici in esse eius, & plurimi quorum anhelitus foetet ex istis, & ex primis, moriuntur, nam putredo est iam confirmata in corde.

ANNOTATIONES.

Si rerum notitia vel per causas vel per effectus est, ita & morborum & particularum pestilentis febris cognitio habenda est. hic docet et quomodo praesentem pestilentem febrem ex effectibus noscitur, qui ea sunt, quae omnes ad tria iam saepius repetita capita, parvo negotio ut referas, licet ibi, actiones laesas, affectus corporis sensibiles, ex creta & retenta. Pro his quae copiose hic author refert, spectare Paulum lib. 2. Aerium li. & Rasim in libello de peste. Unum animadversione dignum Avicennas scribit, quum ait, [Et quandoque est de his febribus pestilentialibus, &c.] Talis hecica nonnunquam accidit, in qua calor neque ab agrote, neque a medico sentiatur, neque multa in pulsu aut lorio a naturali statu variatio est, quum tamen hac cito interimat, medicis de hac re ambiguis. Dissertunt hoc in loco medici, qui fieri possit, ut in tanta putredine neque calor sentiatur, neque urientur pulsu aut urina, & variis rationibus differunt. Sed paucis, ut nos quoque hanc rem expendantur. Duo sunt Galeni sententia pestilentium febrium genera, altera putrida tantum, ex humorum, scordis putredine, altera vero hecica ex eius substantia, non dicam ut velle magnos quosdam medicos video putrescente, sed aliarum hecicarum instar infecta iam a praeter naturali putrido & pestilenti calore. pestilentem & putridum calorem diximus differre ab alijs hecicis gratia, in quibus, etsi confirmata absolutave caliditas et siccitas est, & cordis corpus veluti habitus quidam occupans, non illi tamen

Cap. 3. caliditati iuncta est pestilens quali as. de priori autem febre pestilenti ex humoribus meminit passim Gal. de hectica verò non ita quidem frequenter, verba tamen de ea in 3. de prasag. ex pulsib. facit. His ergo ita suppositis, facile est propositam dissolvere dubitationem. arbitramur enim propositis verbis authorem hunc pestilentem hecticam intelligere, non putridam, seu humoralem, nempe sicuti in hecticis, quæ pestilentes non sunt, calor neque a medico ferè, neque ab ægroto persentitur, equalis enim ea intemperies est, ita in pestilentibus euenire verisimile est, & id ipsum testatur Gal. 3. de prasag. ex pulsib. & 9. de simpl. med. fac. Eadem ratione & pulsus parum a naturali statu (excepta ce leritate) variant, qua in cæteris hecticis. De urina uerò hec fortasse ratio est, non quia, ut aiunt, natura soli cordi racet, rerum aliarum oblitæ, quin imò, quum uinæ in febribus ob calorem præsertim uariantur, propterea non multum uariante a statu naturali caliditate, neque etiam has multum uariari oportet. Hæc ergo de proposita questione dicta sint.

Signa pestilentie.

Cap. 3.

DE illis quæ significant pestilentiam, de reb. quæ currunt cursu causarum, est ut multiplicentur^a [rhotoni, et asuhub in principijs autumnii et inebul,] nam indicat pestilentiam indicatione causæ, et quod multiplicatur auster et subsolanus in^b [Kenif] diebus aliquot. Et quoties uideris turbiditatem aeris et nebulo sitatem eius, et existimaueris pluuiam, et inuenieris, & aerem uacuum siccum, et non pluit, tunc scias quod complexio hyemis erit corrupta. Pestilentiam aërem æstiuam malignam, malam, significat paucitas pluuiæ in uere, cum frigore, deinde multiplicatur auster, et conturbatur aer aliquot diebus, deinde clarificatur post hebdomadam unam^d [non supra,] et accidit frigus in nocte, et in die calor est uehementis, et præfocatio, et conturbatio, et caliditas, tunc iam uenit pestilentia, et expectantur febres pestilentie, et uariolæ, et his similia: Et similiter quando æstas non est uehementis calor, et est uehementis conturbationis, habens maturina altera^e f [

] et iam præterierunt in autumnio f [asuhub, et ignes, et uehizim, et alia,] est signum pestilentie et aliorum. Et similiter quando uideris aerem alterari in die uno multis uicibus, et clarificatur aer die aliquo, et oritur sol clarus, et conturbatur die alio, et oritur in uelaminibus nebula, quæ est ut puluis, tunc iudica quod pestilentia accidet. Signa autem, quæ sunt secundum semiram societatis causæ, sunt, uerbi gratia, ut uideas ranas iam multiplicari, et uideas reptilia generata ex putredine iam multiplicari. Et de eis, quæ significant illud, est, ut uideas mures, et animalia, quæ habitant sub terra, fugere ad superficiem terre, et s [exire manifeste,] et uideas animalia^b [male nature sicut alakaliki] et eis similia fugere ex nidis suis, et ire ab eis, et fortasse dimittere oua sua.

ANNOTATIONES.

^a quæ aeris, quæ uocant, impressiones, non si ut pestilentis aeris causa, sed signa, quum tamen hæc statum aeris præ-

sentem, & earum, quæ continuè sunt a terra exhalationis, uaporumque naturam significent, ex quorum misela aer alias aliter afficitur, mutaturque, propterea uidetur ea, quam hoc in loco tradit futura pestilentis febris, dignoscendi ratio, ex causa desumi. Est tamen hic dubitatio, quomodo pestilentie indicia esse igne impressiones & comete queant, quod hic author putat, quum contra potius omnia hæc, calor, & immoderate præsertim si citatis ut Arisl. i. meteor. testatur, sint signa pestilentem autem aerem reddunt imbecillus calor & superflua humiditas, quæ si aptam faciunt putredini constitutionem. Profecto ignea hæc aeris phasina nulli dubium est, quin & siccitatem & calorem sequantur, & eadem significant. Res tamen ita forte se habet. ex immodica aeris siccitate aridiora nostra redduntur corpora & acutis morbis parata id quod Hipp. 3. aph. simul uerò & innatus calor maxime dissipatur, & imatum humi dum exsiccat, ut propterea interire ab his acutis morbis plures eueniat. Adde, quod immodici illi siccitati, terra quoque sterilitas succedit, & rerum penuria, ob quam & prauorum cibariorum usus, & mala nutritio, & prauis animalium corporibus halitus effluunt, quorum expiratu aer inficitur, & inspiratu uiciles & alios spiritus corrumpi necesse est, & tunc etiam uagari morbos & interitus oportet. Cæterum, quamuis hæc pestilentium fortasse morborum causam docent, qui ex praua corporum dispositione uagantur, non tam corrupti aeris, nisi leuiter, causam attingunt. ferè enim estimatu dignum non est, ex prauo aliquorum expiratu halitus, longe lateque adeo corrumpi aerem, ut ex eo pestilentes tempestates eueniant. Certe si siccitates imbris salubriores, si putredo humidam præsertim constitutionem calori adiunctam sequitur, si corruptus aer & pestilens siccantibus præcipue temperatur, quomodo ex siccitatibus pestilens idem euadat, non est cognoscibile. Fortasse tamen si reddi de hac re causa a nobis potest, in hunc modum res sese habet. Exsicantur ob immodicam aeris caliditatem siccitatemque lacus, flumina, fontes, & maria, ex quorum deinceps limosis alucis prauis & fetidi halitus (tales enim ferè semper sunt) uerbissime excitari necesse est, ab his aer corripitur, & euadit pestilens.

Curationes febrium pestilentialium.

Cap. 4.

SYMMA curationis earum est^a [exsiccatio,] & illud cum phlebotomia, & solutione uentris, & oportet ut incipiatur in ea ad euacuandum. Si autem materia uincens fuerit sanguinea, fiat phlebotomia, & si fuerint humores alij, euacuetur. Et oportet ut infrigides domos eorum, & rectifices aëres ipsarum. Domorum autem infrigidatio fit, ut uallentur fructibus, odoriferis, frigidis, & extremitatibus arborum frigidarum & linimentis et orationibus sumptis ex fructibus frigidis, odoriferis, & ex camphora, et aqua rosæ et sandalis, et roretur domus eorum omni die aliquoties, et proprie cum aqua rosæ de^b [sâlicibus] et de nenufare, et si fuerint in domo manationes, et orationes aquæ, erit melius. Aeris uerò rectificationem dicam. Et administrantur eis trochisci de camphora, et robur frigida, et aqua lactis acetosi, et lac acetosum ablato butyro, et aquæ rosæ in qua dissolutum est serum^c [acetosum bonum,] et acerrum cum aqua iterum. Et aqua frigida plura subito est inuatiua ualde, pauca autem consequenter exhibita fortasse excitat caliditatem. Quod si res prolongetur ad hoc, ut tendantur hypochondria, et infrigidentur ex-

AVIC. Tom. 2. E 3 tremas,

B. m. h. sic fecit equum.

Cap de bolo armena.

aphid.

t. s. d. d. am.

a B. alragiū, & alfehbeji, apparitiones igneæ, sicut lydera cadentia, & similia in principijs autumnii, & in autul. i. in mensis Septembris. h. B. ch. non i. in mensis Decembris. Alii Nouembrem intelligunt. c. B. puluerule. cum sicum nō cum pluia. d. B. & quod est supra eam.

e. f. a. puluerulenta. f. B. alfehbeji, apparitiones igneæ, & ignes. h. a. i. zech. i. stel la comata.

1838 p. 110 p. 4.

g. s. pari sedar. i. commoueri hinc inde sicut animalia ebria. h. B. senilis natura sicut alchadach.

a B. alleuacio.

b B. kales.

c B. lactis acetosi boni.

trema, & prolongentur vigiliae, & pmissio mentis, & vides pectus & quod est super ipsum. eleuari, & descendere, tunc necesse est administrare d [regimen trahens] caliditatem exterius. Et quando cadit appetitus, & restauratur ad comestionem: nam plurimi eorum, qui viriliter agunt super illud, & comedunt violenter, abio launtur, & viuunt, & necesse est restaurare eos super cibum. Et oportet, ut sint cibi eorum ex acetosis, & desiccatis, & sint paucae quantitates. Cibi nanque eorum sunt iterum mali, quare nocet eorum multitudo, [inquantum fit ad ditio:] & nocent, inquantum sunt mali. Rectificationis autem pestilentiae pars est secundum sanos, quae sunt in ea, & partes eius est secundum sanos & aegros. In illa verò, quae est secundum sanos, intentio est, ut exsicceretur acies, & fiat boni odoris, & prohibeatur eius putredo cum quacunque re sit, & rectificetur cum xyloaloes crudo, & ambra, & thure, & muscho, & costo dulci, & storace, & sandaraca, & assa, & [gariofilis] & masticæ, & glutine albotin, & ladanio, & melle, & croco, & [bomki] & cupresso, & [in niperio], & lauro, & cyperis, & squinantho, & [lauina, & acoro, & [galia, &] amygdalis amaris, & assaro. Et quandoque sunt ex istis composita. Et aspergatur domus aceto, & assa. Secundum sanos verò, & iterum febricitantes, & aegros est suffumigatio cum sandalis, & camphora, & corticibus granatorum, & myrto, & malis, & cydonijs, & ebeno, & [allegi] & tamari sco, & ribes: & oportet ut multiplicetur suffumigatio,

d B. conper-
ram trahentem
e B. cogatur ad
comestionem
quare necesse est
cogere eos ad

f B. ex parte re-
pletionis,

g n. glumine ga-
riophylorum

h B. f. ch. i. galia
i B. alharar.
k — B.
l B. alfababech.

m n. alfigi.

ANNOTATIONES.

[Summa curationis &c.] Paucis verbis maximum negotium hic doctissimus vir explicat, summam curationis in pestilenti febre exsiccationem esse dicens, cum euacuatione. Nempe, si pestilentis febris causa summa est putredo, hac summam humiditatem ferè sequitur. exsiccatione ergo est opus, quae putredinem tollat. Prius tamen inchoanda curationem ait a sanguinis euacuatione, si affluat, & aliorum humorum euacuatione, si idem exsuperet, hoc ipsum ex ipsa quoque rei natura desumens, quum multitudo detractionem postulet. Sunt tamen hoc in loco dissidia, neque ea quidem mediocria, tum enim de vena sectione ambigitur, an in pestiferis febribus conueniat, tum etiam de purgatione. Sanè, ut priorem dubitationem breuibus examinemus. Antiqua & toti ferè orbi communis est controuersia, quum alij venam intrepide secant (redimantem uidelicet sanguine) alij nunquam secandam putent, alij uerò quandoque secant, quandoque minime. Qui mittendum sanguinem putant, eo potissimum inniti videtur, quod magnus est morbus, extremis autem morbis extrema remedia conueniunt, praesertim uerò ex ipsa vena sectio est, quam etiam in magnis morbis Hipp. probat 4. de ra. vi. in ac. itemq, quod in omni febre putrida saluberrimum esse uenam incidere ait Gal. 11. meth. secanda ergo praesertim in pestifera, quae magnam putredinem sequitur. Asilipulari his videtur Gal. qui 1. in 3. de uulg. morb. de Hip. admiratur, cur in Critonis curatione pestifera febre laborantis de sanguinis missione non meminerit. Asentiri Paulus lib. 2. Actus li. 5. ex Rasi monimenta videntur. & Auenzoar 3. T. beiss tr. 3. & Rasis in libello de peste non semel, secanda ergo in his vena uidetur. Aduersus tamen horum sententiam, quam etiam au-

Tex. 19.

Com. 15.

Cap. 26.

cap. 36.

thor nositer sequitur, plura sunt, quae non iniuria quibus obijciat. Primum autem illud constat, vires in pestilenti affe-
ctu esse imbecilles. at hoc uena sectioni relictur. Secta ite-
vena intro trahi solet, quod natura extra protrudit. aduer-
satur uerò id Hippocrati qui 1. aph. quo natura uergit, eo
ducendum iubet. Adde quod in ijs, qui uenenis periclitan-
tur, non secatur vena (nisi forte in cane rabido ut Aui. pu-
tat.) non dissimilis autem est febris pestilens ueneno. At ce-
dat ad hanc Galeni auctoritatem in lib. de cibis boni &
mali succi. ubi grassante Roma aserit pestilentia, non au-
sos esse medicos sanguinem ducere, etiam initio, nisi per pau-
cis. neque ab re, ait Gal. quum vires prius dissoluerentur. Idem o. de simpl. med. fac. pestilentia affectos, quibus sum-
pta est bolus armena, curatos testatur, quibus uerò id me-
dicamentum non profuit, nullum praeterea auxilium profuis-
se, neq, uerò is de sanguinis missione quicquam meminit. Po-
stremo si sanguinis missione aut methodo, qua in ceteris fe-
bribus utimur, curari pestilens posset, mirum esset, quod neque
in libris methodi, neque alibi locorum Gal. de huius cura-
tione verba fecerit. Omisit uerò is propterea, quod curari
methodo non potest, sed sola experientia. Hec de proposito
quaestione quum ultro citroq, ferantur, incerta adhuc haerit
februm curandi ratio uidetur. Pro qua tamen rixa concili-
anda, si quod distante ratione, & asilipulari experientia
a nobis uel ab alijs obseruatum est, ipsi proferemus, nolu-
mus tamen in re adeo periculosa, tam sententiam nostram,
quam dubitandi rationem protulisse. Urgent profecto utrum
que rationes, urget experientia. Obseruatum est multis,
in pestilenti constitutione quibus secta est vena, conuulsis
se. saepe etiam interisse. Hieronymus Bonipetrus Noua-
rentis uir, nostri temporis & scientia & usu rei medicae pe-
ritissimus, quum non multis abhinc annis, quibus uolissi-
me per totam Italiam pestis grassabatur, Vinctis medici-
nam faceret, ausus primus omnium, reluctanter alijs, ue-
nam morbi initio in his incidere, felicissimo euentu, & ma-
gna cum sui auctoritate, inueteratam iam contrariam opi-
nionem euertit. Alij tamen tunc temporis alibi locorum,
quibus sanguis missus fuerat, interisse omnes obseruauerunt,
viri alioqui diligentissimi. Obseruatum post ea tempora fre-
quentissime est, quandoque recte cessasse, ac nunquam male.
Ita ut si tum rationes tum experientiam spectes, statue-
re nequeas, utrum agas. Breuibus tamen nos ubi morbi hu-
ius naturam animaduertimus, in eam sententiam ferimur,
sicuti probari perpetuo in hac febre, ita non plane impro-
bati eandem posse, quando autem obeunda, & quando o-
mittenda sit, ex rei natura ita doceri uidemur. Quum ue-
na sectio, ex sanguinis multitudine, ex putredine, ex mor-
bi magnitudine indicetur, uidendum est tamen num vires
coincident, an contraindient, nam aduersus his asilipule-
tur natura impetus, an contra. Si coincident vires, si natu-
ra conatus & inclinatio conueniet, nulli dubium est, id age-
dum, quod affectus primo loco indicauit. contra uerò, si aut
vires, aut natura impetus contraindient, indicante quan-
tumuis morbo, ab agendo repellimur. Sit autem, ut in pesti-
lenti febre ob multitudinem, ob putredinem & morbi ma-
gnitudinem de secanda vena indicetur, animaduertenda sta-
tim vires, animaduertendus est motus. Vires in magna hu-
morum corruptela integra profecto sunt nunquam, praeser-
tim uerò in pestiferis affectibus, maxime proferuntur ob pu-
tredinem immodicam, ob aduersam naturae nostrae pestis na-
turam, ita ut in pestilenti febre si vires animaduertas, in ea
propterea sententia statim uideatur nunquam esse sanguinem
mittendum. Ita uerò in pestilenti. huius febris non una est
naturae inclinatio, neque una est impetus. quandoque flu-
xus alui colliquantes eueniunt, quandoque carbunculi sub
alio, aut pustulae, exant bena tate in dorso aut toto corpore,
aut alia id generis accidunt. Ubi haec adiungunt, cerum est,

Cap. 1.

Cap. de
Lemnia.

40

50

60

ne-

neque fluente alio secandum etiam uenam, neque carbun-
cule nec pustulis apparentibus, retrahendum esse uenas
sectione natura imperata ab externis ad internas par-
tes. Ergo si de febre pestilenti ac de peste loquaris,
pro constanti illud habendum uidetur, quod Franciscus
Maddignus Laudensis, uir quantum nostra aetas ha-
bet, eruditus, nunquam mitti secula uena sanguinem o-
portere. Ceterum his tamen non obstantibus, quum du-
plex fere pestilentium febrium sit origo, alie nanque ini-
tio pestilenti inuadunt, alia uero neque pestilentes in-
uadunt, neque uillas initio pestilentia notas secum ferunt,
sicuti in prioribus febribus uires primo statim insultu maxime
impugnantur, tunc in his a uene sectione abstinendum om-
nino uidetur, at in posterioribus, ubi febre quis corripia-
tur, futura quidem pestilenti, uultu suspicaris, nondum ta-
men taliquam & integra (quum febris putrida ratio
postulat) sint uires, nullum commodius uel utilius in haru
curatione, praesidium esse uidetur, quam uena sectione, si mo-
do, & sanguinis multitudo & alia id genus consentiant.
Sunt uero huius modi pestilentes febres frequentissima.
Quamobrem in his mittendus initio est sanguis, quod Ae-
lius & Paulus ex Raso admonent, quod admiratur Ga-
lenus in Critone ad Hippocrate praetermissum. Quum ue-
ro pestilentes primo insultu inuadunt, tunc & emittendi
sanguinis ductura (aliqui enim Rasis in libello de peste
sententia nobis non placet, qui in his quoque sanguinem du-
cit) & solis uiribus succurrendum, quae insigniter colla-
buntur, pro constanti habemus. Habent namque generis febres
quid ueneno simile, & solis antitoxici opus habent. Sit ergo
illud, quantum nos assequimur, constitutum, si libet, in pe-
stiferis febribus ubi facta iam sunt pestilentes, ubi confirma-
ta, non esse secandum uenam, secari autem posse & debere
morbis initio, quum nondum sunt tales, futuras tamen ue-
reris. Erit nihilominus & hac in re uirum non praesentiu
dumtaxat, sed futurarum quoque habenda ratio. neque,
quamuis multitudo, seu aetas atque aliud quidpiam de mit-
tendo sanguine uel inuadet uel coindcet, copiosorem ta-
men uacuationem moliri est tutum, sed talem prorsus, quae
multitudinem immutat, quae obstructions mediocriter au-
ferre, & uires subleuare sufficit. His ita constitutis, non
difficile esse arbitramur, ut qui uolet, obiectiones utrinque ra-
tiones dissoluat. Nunc autem quia de pustulis & exanthema-
tis facta est mentio, sunt autem & pericula uulgo di-
cta, quas malignas febres & pestilentes sequi uidemus,
et ipsa ex genere exanthematum, locus admonet, ut de his
aliquid subiiciamus. quaeri enim solet, an in cute appa-
rentibus, mitti sanguis debeat. Nos ergo questionem hanc
breuiter sic definiemus, si exanthemata haec a multa &
larga cacochymia ortum habeant, quod certe magna ex
parte contingit, statim purgandum est corpus, neque etiam
cucurbitula inter initia adiuuenda, quae Oribasii fuit opi-
nio, si uero sanguinis plenitudo sit, quod ex calore pustula-
rum, signisque, plethorae cognoscere licet, tum, sanguinem
mittere, nostra quidem sententia, nisi quid praeterea impe-
diat, nihil obstitit, neque enim obstat, quod aliquis dixit
naturae impetum, quo ad cutem fertur, intro reuocari.
aliqui enim & sudores qui in febrium principijs occur-
runt a sanguinis missione purgationeque, nos detererent. No-
imus tamen insulas in tali morbi genere maligno & frau-
dulento, quum summa uirum habenda sit ratio, neque hic
copiosorem sanguinis missionem probamus, sed tantum se-
re sanguinis detrahendum, ut quod putridi excrementi su-
perest, natura tandem emittat, quod Galeni consultum est
9. & 11. meth. Cucurbitulas uero deinde cuti affligere
tuto possumus, & naturae inclinationem illam tunc tempo-
ris adiuuare. Est ergo & sanguinis interdum missio in hi-
sce exanthematis opportuna, atque hanc si quis opportu-

ne fecerit, plurimum est emolumenti aegris allatura. Noui-
mus nos Dominicum Castellum Venetum, uirum & do-
ctrina & peritia insignem hoc praesidij genere hisce appa-
rentibus, maculis felicissime usum non semel. Verum sicuti
est eius remediij occasio maxime praecipua etiam accer-
mo iudicio opus habet. Assumande diligenter sunt uires.
estimanda est multitudo, his uero assequitis nihil erit de
quo praeterea sit uerendum. Ceterum insurget hoc in lo-
co quispian, & nos in. onstantis accusabit, qui, paulo an-
tea quum dixerimus, in febribus, quae pestilentes iam sunt, ne-
que apparentibus, pustulis, neque fluente alio secandum uenam,
nunc tamen apparentibus, periculis idem praesidium admi-
simus. Aliter profecto haec repugnantia uidentur. Verum
neque haec superiorem sententiam nostram interturbant.
Vbi pestilens iam est febris, nunquam mitti sanguinem o-
portere arbitramur. Atqui febres, in quibus pericula ap-
parent, non semper ex genere sunt pestilentium. pestilen-
tes nanque cacochymiam non sanguinis plethoram sequu-
tur, nos uero, ubi cum hisce exanthematis, quae rubra sunt,
sanguinis coniungitur multitudo, uenam tundimus, & pe-
stilens affectus non est, quamuis mali, ut aiant, moris, se-
cus uero si non rubra, sed uel nigra, uel uiolacea uel alce-
rius coloris exanthemata fuerint, tunc enim, quae talia sint
cacochymiam praeseferunt, sed de hac re satis. Nunc de
medicamentis, quae disceptatio secundo loco erat proposita
expendamus quid sit sciendum. Profecto author noster
primis statim uerbis, si alij a sanguine humores affluant,
inchoari ex alui solutione curationem iubet. Contra tamē,
quum uires in his imbecilles sint, non uidentur purgatoria
medicamenta esse opportuna. Adde, quod frequenter his
colliquantes fluxus inunguntur, qui purgationem oem in-
terdicunt. Itemque, acria & uenena quodammodo sunt quae
purgant, ut irritare potius morbum, quam eius causam a-
pta sint educere. Sed ad haec paucis. Quod uires in hac fe-
bre sint imbecilles, noxia & praua humorum copia facit,
qua propterea detrahta subleuari naturam oporteat. detra-
hi uero non nisi medicamentis potest, ut his agendum sit
prorsus, haec tamen, sicuti non omnia unius sunt generis,
& alia purgatoria sunt ac fortia, quae a redine quoque a-
liis praestant, alia uero leuia, ita non uno tempore omnia
sunt opportuna. Morbi initio, quum nondum pestilentis
affectus nota apparent in his, quae in pestilentes febres dege-
nerant, nihil obstat, si quod futurum est, praesideris, etiam
purgantibus & ualidis medicamentis prauos humores ag-
gredi, ut educas. at si pestilens inuadit, aut ubi talis non e-
rat, in talem tamē degenerat, tunc abstinendum certe ab
acrib. his & fortibus, utendum tamen erit leuibus, qualia ha-
bemus multa, & educenda omni ingenio praua materia
est. Secus si colliquantes fluxus accedant, tunc enim astrin-
gentibus uti licebit, non soluentibus, nisi utraque ea fortas-
se ratione misceas, quae in dysenteria saepenumero, quum ex
rhabarbaro, myrobalaris, & alijs id genus, medicamenta
propinamus, eam causa gratia, quae dysenteriam faci-
cit. Sed & illud ipsam in hisce febribus, diligentius expen-
dendum, in quibus uires magis oppugnantur.

Et quando cadit appetitus &c. Idem fere antea, quum
de huius febris indicijs ageret. Desinunt ex his locis mal-
ti in hoc febrium genere copiosis uti alimentis oportere.
Aduersari tamen hos Hippocrati constat, qui in acutis
morbis tenuem uictum, non plenum, & extremis morbis
extrema remedia, etiam summa inedia praescribit. Nos
ergo non est ut pluribus resellamus, quo certum est ea uictus
ratione non tam egros nutrire, quam interficere, dum na-
turam praua materia & morbi ui oppressam etiam cibo-
rum sarcina magis onerant. Sed & de authoris huius sen-
tentia, non est, ut multum laboremus, quum eius uerba ni-
lli planē aliud doceant, quam in appetitae directione, quod

Text. 58.

Cap. 7.

symptoma hos morbos sepiſſimè ſequi ſolet) cogendos eſſe agros vt comedat. His verò, hunc emulari Hippocratem conſtat 3. de vulg. morb. ſect. 3. vbi de diuturna quadã peſte verba faciens, quum multis adeo proſtrata ventriculi nis eſſet, ut mori mallent quam cibos capere; ex ijs conuulſiſſe illos teſtatur, qui comederint. An verò pleno vel tenui victu ſit utendum, tum ſenex in aphoriſmīs, tum Celfus libro 3. docet; non eſſe dicens, agros fame cruciandos, ſed nutriendos ex leiſſimis cibis. Non negarim tamen, plura in his morbis ſymptomata & animi deliquia & alia id genus eueniunt, paulo quoque uberius, quàm in acutis alijs eſſe nutriendos, virum gratia, quum ea accidunt. at ſi ea non accidunt) quauis rarò id fiat) nulla uidetur aduerſa vi ratio, quo minus eadem in hiſce atque alijs acutis morbis ſeruari uiliſſus ratio debeat. alioquin uerò neque experientiam multum reluctari hac in re uidemus.

Et aqua frigida plurima &c.) Huius proſus contrarium iuſſit Rafis in libello de peſte. nempe frigidam paulatim ſorberi ait, præſertim quum incenſa eſt febris, quid ſudorem elicit, promouetq; & recrementis in extimam cutem expellendis opitulatur. Verum aliaratione uterque agit; Rafis ciendi ſudores, hic uerò refrigerandi.

Præſeruatō à peſtilentia.

Cap. 5.

a. bibitiones.

b. balneum.

c. Balneum.

Oportet vt extrahantur à corpore humiditates ſuperflue; inclinetur regimen eius ad exſiccationem ex omni modo, & ex minoratione cibi, niſi exercitio. Oportet enim ut nō adminiſtretur, neque balneum, neque [vina] neque toleretur ſitis. It reſtiſcitur aer cū eis, quæ diximus. Et declinet cibus ad acetofa. Et minoretur ex eo. Et ſit caro quæ adminiſtratur decocta in acetofiſ. Et ſumatur de [al] heluen] & alcharis, & almoſos factis cum aceto, & abſque aceto cum ſumach, & aqua agreſſe, & aqua limonis, & aqua granatorum. Et condita in aceto iuuatiua ſunt: & propriè capparisi aceto condita. Et [algei] niabim] ex illis eſt, quæ conſerunt, & prohibent ab eis putredinem. Et de illis, quibus ex ea ſit euafio, eſt adminiſtratio theriace, & mithridati ante eam, cum reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloë, & croco, & myrrha ſumatur omni die circiter. 3. j. quoniam eſt iuuatiuum.

A N N O T A T I O N E S.

Cap. 95.

Cap. 5.

Cap. 36.

Quomodo peſtem cancanus, docet Galen. 1. de diff. feb. Sed ſuſius Actius ex Ruſi ſententia lib. 9. & Paulus lib. 2. ac Rafis in libello de peſte.

De variolis.

Cap. 6.

a. vt expella-

tur

b. erat.

c. n. Alia litera

impulſant.

Quandoque accidit in ſanguine bullitio ſecundum ſemitam putredinis cuiuſdã, de genere ebullitionum, quæ accidunt ſuſcis: & talia quidem accidentia ſunt per eam, ita ut partes eorum ab inuicem diſcernantur. Et de hoc eſt cuius cauſa eſt res quaſi naturalis, facies ebullitionis ſanguinis. [quare putrefit] ab eo illud, quod admixcet ei de relijs nutrimenti ſui mēſtrualis, quod eſt in prægnatione: aut generatur in ea poſt illud ex cibis ſeculentis, & malis. de illis, quæ rarificant ſubſtantiam eius, & faciunt eã ebullire, donec fiat ei ſubſtãtia reſta

fortior prima, & magis apparēs: ſicut illud quod natura efficit in ſueco viar, ita quod reſtiſcat ipſum, faciendo vinum ſimilis ſubſtantiæ, & iam a [putruit] ſpuma acra & ſax terrena. Et de hoc eſt, cuius cauſa eſt res adueniens extrinſecus, ebullire faciens occulta, quæ permixcet humores cum ſanguine, commiſſione exiſtente in diſpoſitione ebullitionis, & e [ſtationis] ſub ſole; ſicut accidit apud alterationem temporis, & propriè veris ab eo, quod pertinet ei de qualitatibus & ordine. Et variolæ quidem, & morbillus ſunt de ſumma agritudinũ [aduenientium.] Et multiplicatur eorum perſtatio. Et corpus quidem variolis præparatũ eſt illud quod eſt calidum & humidum, & conturbare humiditatis: propriè quod parum extrahit de ſanguine per phlebotomiam. Et de cibis ſunt cibi, qui faciunt cadere in variolis velociter, & propriè quando non ſunt conſueti; & adminiſtrantur ſuper eos medicina, & cibi ea leſaſcentes, ſicut lac, & propriè camelarum, & equarum. quum multum repellitur ex eis ille, qui non alluctus eſt eis, deinde bibit vinum plurimum aut medicinas calidas. Et variolæ quidem ſunt quaſi modus quidam criſis. Et plurimum quidem accidunt variolæ infantibus: deinde inuenibus, & minoratur earum euentus in ſenibus niſi propter cauſas fortes, & in regionibus vehementis caliditatis, & humiditatis. Et earum euentus in corporibus humidis eſt plus, quàm ſit ipſarum euentus in corporibus ſiccis: & earum euentus in vere plus eſt, quàm ipſarum euentus in hyeme. Et poſt ver, in fine autumnii: & propriè quando præcedit aſtas calida, & ſicca, & fuerit ille autumnus calidus & ſiccus. Et variolæ non accidunt in cute ſolium, & in eo quod ſequitur illud quod apparet: imò accidunt in omnibus membris ſimilium partium, apparentibus, & occultis, ita quod velaminibus, & neruis. Et quãdo apparent variolæ, faciunt incurſere pruritum. deinde apparent res ſicut capita acuum ſimilia milio, deinde egrediuntur, & implentur ſanie, deinde [euacuantur] & ſiunt cruſtæ diuerſorum colorũ, deinde cadunt. Et fortaſſe permutantur variolæ ad phlegmonem, & [eſſere] & adubellati, quæ aggregat ſanien. Et plurimum quidem quum apparent, habent colorem phlegmonis, veruntamen quandoque egrediuntur ſecundum colores diuerſos cineritiæ, & violaceæ, & nigræ. Variolæ enim ſunt ſpecies, & colores: nã de eis ſunt albæ, & de eis citrinæ, & de eis ſunt rubæ, & de eis ſunt virides, & de eis ſunt violaceæ, & de eis ſunt ad nigredinem decliues. Et virides quidem, & violaceæ ſunt malæ: & quanto plus additur declinatio ad nigredinem, tanto eſt deterius: & quãto plus ſunt decliniores ad illud, tanto plus ſunt decliniores ad malitiam. Et albæ quidem ſunt meliores: & propriè quando ſunt pauci numeri, magne quãtitati, facilis exitus, paucæ anguſtiæ, debilis febris: et vides febreſ minui cum earum apparitione, & ipſarum egreſſione: & eſt principium exitus earum in tertio, & quod ei approximatur: poſt illas ſunt albæ, magne, pluriſ numeri, propinque abſque continuatione: nam illæ, quæ continuantur adinuicem, ita

d. expulſa ab eo.

e. n. Alia litera & ſonitus ſequens ad ebullitionem.

f. n. conſuetudinem.

g. n. vicerum.

h. n. malis.

o. B. alie no lo am p f

7. aph.

ita vt continentur in fructu magno carnis habentes[latera] aut rotundam formam, sunt mala: Et similiter iterum duplices magnæ, in ventres vnius quarû est variola alba. Alia verò partuæ, duræ, propinquæ, difficilis exitus, licet faciant exsiliari in principio rei salutem. tamen timetur in eis, quod difficilis fiat earum maturatio, & fiat cum eis ad perditionē; quoniam causa in eis est grossitudo materiei. Et de speciebus malarum timorolarum, quæ plerumque interficiunt, sunt illa, [quarû diuersificatur egressio.] nã quandoque apparent, & quandoque occultantur, & propriè quando apparent violaceæ: & similiter tenaces, quarû [oporatio non cellat à debilitate virtutis, & viridificatione membri.] & nigricatione eius [perditur. Et si viriditas, & nigredo, quibus succedunt^m [refudatio,] non faciunt cadere virtutē, imò additur cum eis virtus, non sunt mortife ræ: sed fortasse eadere faciunt in vlcera, & quæ currunt cursu eorum. Et vt sit febris, deinde variolæ, saluus est, quàm sint variolæ præcedētes, deinde cōsequatur eas, & accedat super eas febris. Et illud quidem quod plurimum considerare oportet in esse patētis variolas, est eius anhelitus, & ipsius vox: nam ipsa duo, quæ remanēt bona, est res salua. Et quum videris anhelitum patientis variolas consequentem, & similiter patientis morbillum, tunc existima causa virtutis, aut apostema diaphragmatis: de sum virtutis, aut apostema diaphragmatis: deinde quum vides sitim vehementem fieri, & angustia afflicta: & ea quæ apparent, in frigidatur: & variolæ & morbillus virides fiunt, tunc iam percipitur ager mori: &^m [festinat] illud, si variolæ fuerint de genere earum, quarû egressio, & apparitio tardantur. Et plurimi eorum, qui moriuntur per variolas, moriuntur præfocati ex inquinantia. Et quandoque moriuntur per casum virtutis cum rasura intestinorum, & fluxu ventris. Et quum uideris violaceas de variolis & morbillo profundari; tunc scias quod superueniet egro syncopis. Et quando festinat ad mingendum sanguis, & succedit ei urina nigra: tunc est mortiferum; præcipue, quando est illic casus virtutis. Et fluxus vëtris viridis, sanguineus, aut lotius, non cum casu virtutis, & o [alhumera est aliquid de variolis & morbillis.] Et multoties quidem variolatur homo duabus vicibus, quando aggregatur materia ad expellendum bis. Et [†]] coloris plumbini sunt variolæ, quarû bothor in facie, & pectore, & ventre sunt, plusquam in cruribus, & pedibus: & sunt malæ, & significant materiam grossam, quæ non expellitur ad extremitates.

ab Hippocrate exsistimantur 3. uulg. morb. scilicet. sub ber-
petum nomine, quib. Herpetes, ait multi, magni, solet enim
Hipp. (ut uidet) herpetes serpentina ulcera, non pustulas
nominare. Accidere has, de quibus hic agitur, uariolas
omnibus hominibus semel, & communi opinione, & usque
receptum est, quamuis non defuerint etiam, qui his id ip-
sum uitium fuit experti, ut in hoc loco author noster testa-
tur. putantque has Arabes, mensuris alimentis esse reli-
quias, quo in uero factus est usus. Perim dubitant de hac
re usque primo quidem, quod Gal. exsistimatio lib. de fem-
setus in utero non ex prauo sanguine, sed ex eius purissi-
ma portione alimentum capiat. quod si etiam ex prauo ma-
teria nutriti uelis, qui fieri potest, ut post multos morbos,
multas febres in trigessimum, & quadragesimum usque
annum id uitium prorogetur? Quomodo quis non semel,
sed bis etiam eo morbo corripitur? Adde, quod, quam san-
guis mensuris in membrorum carnisformium substantiam
uertatur, dici non potest ex eorum seruire uariolas gigni.
Quaerenda praeterea esset ratio si ex sanguinis mensuris re-
liquis uariolae, cur non & mulieres, in quibus suppressimur
mensis, idem corripuntur? Atque si hac ita se ha-
bent, uetustissimum certe hoc uitium esse oportet. quomodo
ergo neque Hippocrates neque antiqui medici de hoc aspici-
egerint? Hanc ferè obijciunt. Caterum, ut ad ea pauis.
Etsi, quod praesens loco obijciunt, ex purissima mensuris san-
guinis portione factus alitur, ueris tamen ex purissima san-
guine nutriti ait. inest enim purissima illi mensium portio
nisi quid uicium; quod processu dumtaxat temporis expulsi-
onis facultatis ut ad cutim propellatur. Quia tamen uicium
nonnunquam id uitium prorogetur, neque multis praece-
dentibus morbis expurgetur, non est certe, quod exactissi-
mam reddamus rationem, qui tam expositi huius, nec illius
corporis naturam si ire non possumus; non id tamen
mirum: scitis neque eos, quibus podagrici parentes contingere,
promissi statim annis, neque certo semper, & exacto
tempore podagria inuadit, neque quibus & epilepsia, & suere, & pi-
lepsia. Cur uero quandoque id uitium repetat, difficile non
est deprehendere, si quis aliorum morborum reditus, &
eorum causas assimilari, perpendere queat, neque enim tam
uaria omniū pellendi est uis, quae semel superande mor-
bi causa sufficiat, ut denno repetere morbos oporteat. Ne-
que uero, quam reliquias sanguinis mensuris seruire dici-
mus, arbitrandum est, vel partes ex mensuris sanguine ge-
nitas, vel eos ipsos humores, qui ab ortus primordij obtri-
gerunt, esse ferè ere. Solidae nempe partes non esse feruntur.
(nisi qui calidiores sunt, ferere exsistimes), humores ve-
rò non idem numero sunt, qui in continuo fluxu, & dissi-
patione quum sint, continua noni alimentis additione repa-
rantur, gignunturq; sed superest prauis illius sanguinis in
membris qualitas, quae tandem humorum partem aliquā
inficiens, naturae molestior reddita, toto naturae nixu ex-
cernitur ad cutim. Cur uero mulieres, suppressis mensib.
uariolis non corripuntur; ea esse ratio uidetur, quoniam
non in membra ipsa, & solidam ipsarum substantiam pra-
uis ille humor dispergitur; sed in uasis continetur: atque
ut hisse uariae quaque symptomata accidunt, non tam
ut in statu mollissima substantia praedito, praua ea quali-
tas solida trunsciri potest occupare. Quod autem neq;
Hipp. neque Graecorum, quispiam alius de hac re memine-
rit, ignoramus certe causam. fortasse autem superiori illa
aetate, qua uita continentioris erat, id uici genus, aut ni-
hil prorsus, aut obsecrè affligebat. Tu tamen uide, an ha-
pudulo sint, quas Aetius, lib. 14. infantibus ait aliquan-
do in toto corpore oriri.

Signa apparitionis variolarum. Cap. 7
Q Vandoque antecedunt apparitionem va-
 riolarū dolor dorſi, & pruritus naſi, &
 timor

ANNOTATIONES.

De uariolis miminife Hippocrates uidetur tertio
uulg. morb. fecit. 3. 12. uariola diuens ἐνδοξαι, εἰς τὴν ἀνὰ
quarā eis inueni, piflula, fubrybe, rotundae, paruae, uariis
fimiles. Idem. 3. aph. ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀνὰ δις διὰς uernales
morbo reponit. non tamen ex eius, uel Galeni uel Graco-
rum fcriptis quilibet praeferre, quod ipfi uiderimus, cer-
tus de his morbis legere eſt, qui affeſſus ſint, quorum na-
turam Arabes feſtus ſunt perſe uitati. Neque uerò alio-
qui eorum ſententia ſatis probāda uidetur, qui de his agi

a B. faciei.

b B. of citation.

c — B.

† tremor cordis.

timor in somno, & punctio uehemens in mēbris a [corporis,] & grauitas communis, & rubedo in colore faciei, & oculi, & lachryme, & inflammatio, & multitudo halicum, & b [salutis] cum constrictione anhelitus, & raucedo uocis, & grossitudo sputi, & grauitas capitis, & dolor capitis, & c [& t casacam] & exsiccatio oris, & angustia, & dolor in gutture, & pectoris, & tremor pedis apud resupinationem, & de clinationem ad ipsam. & cum hoc toto febris 10 conclusa.

De morbillo.

Cap. 8,

S Cias, quod morbillus omnis est uariola cholerica: & non est differentia inter ea ambo in plurimo reliquarum dispositionum, nisi quia morbillus est cholericus, & quod ipse est minoris quantitatis, & quasi ipse non pertransit cutem, & non est ei altitudo, de qua curetur, proprie in principio sui. Variolę uero in principio sue apparitionis est eminentia, et altitudo, & morbillus est minor uariolis, & minus accidit oculo quam uariolę. Et signa apparitionis eius proxima sunt signis apparitionis uariolarum; uerum a [lachrimę in eo sunt plures,] et angustia, & inflammatio uehementior, et dolor dorsi minor, quoniam causa eius in uariolis est repletio sanguinis extendens uenę positam super dorsum, nam generatio uariolarum est propter multitudinē sanguinis corrupti, et morbilli propter uehementiam malitię sanguinis corrupti pauci. Et morbillus secundum plurimum egreditur subito, et uariolę aliquid post aliquid.

a B. subnecro stomachi in eo est plus.

ANNOTATIONES.

Si recte morbilli naturam perpendas, quam hic docet, 40 non differre ab exanthematis & pulicari morbo uidetur. Hanc affectionem nosse uidetur Hippoc. quum 5. uulg. morb. morb. Euphranoris filio pustulas ueluti culicum morsus accidisse asserit. & lib. 7. Pherecyde octaua die ueluti culicum morsus apparuisse. Aetianus & Aetius lib. 5. de uulcibus culicum morsus similib. Sed hunc affectionem cum hoc, de quo hic agitur eundem asserere non audemus, qui culicum morsus in tumorem attolli s. i. amus, quod in morbillis non accidit. neque rursus id negamus, quum similitudinem eā non ad tumorem, sed ad ruborem referre scire poterit. Meminit & Galenus lib. de atra bile de nigris quibusdam in pestilenti affectu pustulis, quę nigris erant exanthematis similes, quib. praesertim ueluti squama de, ideret, talesq. etiā non febricitantibus accidere testatur. de qua uideam re 5. meib. agit. Quum tamen morbilli de quibus hic agitur, non emineant cūti, pustula uero aliquo pacto in tumorem elata sint, neque id pro certo asserere audemus, eas morbillos esse, fort. asse tamen uariolas intellexit. Quandoque pemphigosa pulicarem hunc morbum existimauimus, & pemphigodan febre eam intelligi, quam pe. silentem nosse uocant, cui pulicares maculae coniunguntur. Verum, quā pemphigodan febre auctor fractionum medicarum eam esse dicat, quę per caloris intensionem pustulas in ore, quę grae phlyctides dicuntur, generat, neque id ipsum pro certo habemus, praesertim, quid Galenus i. in 6. de uulg. morb. de pemphigode febre, quid sit, non satis aperte statuat. Videatur ergo hic quoque affectus a Graecis uocari.

ex. 29

Signa salutis eius.

Cap. 9.

S Vnt sicut signa salutis uariolarum: nam ille, qui est velocis processionis, & apparitionis, & maturationis, est saluus, & durus, & uiridis, violaceus est malus & qui est tardę maturitatis, frequentis syncopeis, & angustia, est perniciosus, & qui occultatur iterum subito, est malus, faciens syncopim.

Cura.

Cap. 10.

O Poret in uariolis ut incipiat, & extrahatur sanguis sufficienter, quum conditiones tuerint. & similiter si morbillus fuerit cum repletionē sanguinis. & iparum illius est usque ad quartum. Sed quando procedunt uariolę non oportet tunc ut administratur phlebotomia, nisi inueniatur uehementia repletionis, & dominium materiei, tunc enim phlebotometur quantitate, quę a [exsiccat,] & conuenientius quidem, quod in hac administratur agnitudo, est phlebotomia, & si phlebotometur uena nati, confert iuuamentum fluxus sanguinis narium, & tuctur partes superiores a malitia uariolarum, & est b [ ] facilis super infantes, & quando necessaria est phlebotomia, & non phlebotomatur iterum complete, timetur super ipsum corruptio extremitatis. Et similiter timetur quandoque simile illi super illum cuius assiduatur extinctio, c [& uenter, resoluatur,] et oportet, ut fiat in eis cibatio in primis cum eis. in quibus est confortatio cum repercuisione, & extinctione absque constrictione naturę, & inspissatione sanguinis, si cut quod sit de iuiubis cum tamarindis, & d [casia fist, & cum eo quod fit ex dactylis immaturis,] & ex lentibus preparatis e [& isfidabegi,] et lenificatio uehemens. [similiter] oportet, ut sint cū illis tamarindis, & e [quę eis conueniunt, &] cibis factis ex cucurbita & melon h [alraki:] ino oportet, ut sit natura lenis in principio, & i [sit intentio in eis quibus lenitur,] tamarindi, & si non obedit cum eis, additur super eos stracoli cum facilitate, & caure la, e [et] tereniadin, aut infusio prunorum & confert quandoque si in potu detur in principio apparitionis uelligiorum uariolarum pondus, drach. iii. de rob, [dactylorum sylue strum] cum uno de trochiscis camphoratis, & 50 syrupus f m [ ] de dactylis f o [ ] immaturis est uehementia iuuamenti in huius modi hora. Quum ergo o f [ ] pertransierit agnitudo diem secundum, & incipiunt uariolę apparere, tunc fortasse erit infrigidatio causę erroris magni, ex eo quod retinent superfluitatem interius, & p [delationem eius super] membra principalia, i [& fortasse] non fit eis possibile procedere, & apparere, & accidit in quietudo, & angustia, & fortasse accidit. [nauica.] ino oportet ut inueniatur superfluitates in huius dispositione cum eis, quę faciunt ebullire, & aperiri oppilationes, sicut foeniculum, & apium cum zuccaro, & succus eorum, aut decoctio radicum, & seminum. & fortasse odoratur aliquid de croco, et aqua ficu e [est bona ualde, sicut enim sunt uehementis expulsiōis ad exteriora, & illud est una de causis euasioneis,

a B. aluicula minoris.

b B. moris.

c — B.

d B. exstilla.

e B. exstilla.

f B. exstilla.

g B. exstilla.

h B. exstilla.

i B. exstilla.

k B. exstilla.

l B. exstilla.

m B. exstilla.

n B. exstilla.

o B. exstilla.

p B. exstilla.

q B. exstilla.

r B. exstilla.

s B. exstilla.

t B. exstilla.

u B. exstilla.

v B. exstilla.

w B. exstilla.

x B. exstilla.

y B. exstilla.

z B. exstilla.

aa B. exstilla.

ab B. exstilla.

ac B. exstilla.

ad B. exstilla.

ae B. exstilla.

af B. exstilla.

ag B. exstilla.

ah B. exstilla.

ai B. exstilla.

aj B. exstilla.

ak B. exstilla.

al B. exstilla.

am B. exstilla.

an B. exstilla.

ao B. exstilla.

ap B. exstilla.

aq B. exstilla.

ar B. exstilla.

as B. exstilla.

at B. exstilla.

au B. exstilla.

av B. exstilla.

aw B. exstilla.

ax B. exstilla.

ay B. exstilla.

az B. exstilla.

ba B. exstilla.

bb B. exstilla.

bc B. exstilla.

bd B. exstilla.

be B. exstilla.

bf B. exstilla.

bg B. exstilla.

cauſionis a nocumento earum. & de illis, que conſerunt ualde in huiusmodi hora, eſt ut ſumatur laceæ abluta drac. v. lentium excorticatarū drac. vii. dragacanthi drac. iiii. deinde coquantur cum lib. s. ſ. aquæ, viſq; quo remaneat quarta lib. vnius, & detur in potu, & de illis, que ſunt vehementis inuamenti ad faciendum apparere variolas, eſt ut ſumantur ficum citrinarum i. vii. lentium excorticatarū drac. iiii. laceæ drach. iiii. dragacanthi ſeminiſ ſeniculi an. i. ii. decoquantur cum lib. s. aquæ donec remaneat ex ea ferè tertia, & colerur, & detur in potu de ea. expellit. n. caliditatem a partib. cordis, & prohibet pulſum cordis, & oportet, ut non approximet ei in hac hora oleū aliquod omnino, & oportet, ut [†] [regatur,] & clengetur ab aere frigido, & proprie in hyeme, & fiat cū illo illud quod ſit cum ludante, frigus enim oppilat poros, & redire facit materias retro, & multitudo potus aquæ frigida cum niue, & introitus in domo ventri mala ſunt valde, & fortaſſe phlebotomia eſt mala, propterea quod repellit, & conuertit illud quod procedit, quare caueatur poſt duos dies, aut tres, & quandoque accidit ex cooperatura, & calefactione quaſi ſyncopis, aut [†] [

Jaccidit ſyncopis, tunc [†] [neceſſarium eſt regimen aeris, qui attrahitur, & reuertit ad odores camphoræ, & ſandalorum. Et ſi non fuerit excuſatio, quin detegatur corpus domui ventri, aut aeri frigido, paulatim fiat, & ſimiliter quādo adiutorium eſt cum calefactione, aut dimiſſione inſtigationis Et quando incipiunt exire, & non inuenitur cum exitu earū alienatio, immo inuenitur caliditas inflammata, & lingua ad nigredinem decliuit, tunc caue ne calefacias, & oportet, ut tu alienes ab habentibus variolas, & morbillum, emplatraſtationem uentris in hoc enim eſt timor conſtrictionis anhelitus ſubito, & [†] [ ] quod accidit fluxus uentris malus, & miſtus ſanguinis. Et in fine eius oportet, ut conſeruetur natura, & cibetur loco lentium ſicut ſunt, lentibus elixatis duabus elixationib. cum renouatione aquæ, & loco lentium [†] [almakid] cum tama indis & ſentibus ſactis acetofis & aqua granatorum, & ſumachi, & agreſta, & his ſimilibus. Medicinæ autem ingroſſantes ſanguinem & inſtigidantes eū, prohibentes cum ab ebullitione, quæ initio præcipiuntur, ſunt ſicut rob de ribes, & agreſta, & aqua fructuum frigidorū, ſyrupus [†] [ſalcori] proprie, & ſyrupus altelea, & ſyrupus de zumar.] & ſyrupus quidem [†] [alchori] habet deſcriptiones plures, quas diximus in antidotario & dicemus hic deſcriptionem ſortem, mirabilē, & eſt illa quæ ſit cum aqua lactis acetofi iterati, & uirtus eius eſt vehemens ualde Deſcriptio hæc eſt. Sume rob [†] [ſalcori] partes ii. ſi autem non fuerit tibi præſens accipe alcori, & ſac ſerræ ipſum, & accipe ſerraturā eius, aut mole ipſum, & miſce molitum eius cum medietate ſui de ſandalis in aqua diſſillato, aut in aqua agreſtæ pure dieb. aliquot, deinde decoquatur in co de coſtione cum facilitate cum longitudine, donec diſſoluatur, deinde exprimatur, & ſumatur de ſucco, & quanto acetum, aut aqua agreſtæ eſt plus, tanto eſt melius, deinde ſumatur aqua [†] [adog] abſtracto butyro, mundificata a ſua calcita

te adog, aut cum colatione vltima, quæ ſit dimittendo reſidere, aut cum decoctione, ſicut eſt de coſtio aquæ caſei, donec ſeparetur aquoſitas, deinde ſumatur farina hordei, & fiat ex ea et ali qua lactis acetofi foca, et fiat acetofum illud foca, & ſit in eo de ſubtili aqua hordei.] fiat acetofum, & quanto plus iteratur, tanto eſt melius. Sumantur ergo de co partes v. & ſumatur aqua pirorum de ſeni, & aqua cydoniorū acetoforum plurimæ aquæ, & aqua granatorū acetoforum, & aquæ pomorum acetoforum plurimæ aquæ, & aquæ alzarur, et aqua limonis, et aquæ prunorum acetoforum et aquæ daſtylorū in primis quum incipiunt apparere, expreſſorum, & aquæ [†] [alcori] recentis, & aquæ mororum de ſeni, quæ non maturantur integre, & aquæ chryſomilorum immaturorum, & acetoforum. et ſucci agreſtæ, et ſucci ribes, et ſucci præputiorum vitis et ſucci roſæ perſicæ, et ſucci nenupharis, et ſucci viol. omnium an. tertiā partis vnius, et ſucci acetofiſati citri, et ſucci acetofiſati citranguſi an. duas tertias partes vnius, et ſucci coriandri, et lactucæ, et foliorum papaueris humidi et endiuie, et portulacæ an. quartā partis vnius, ſucci foliorum [†] [ſalicum], foliorum malorum, et foliorum pirorum, et foliorum alzarur, et foliorum roſæ foliorum uirge paſtoris an. quartam partis vnius, ſucci herbe hircine, et roſ. ſiccarum, et nenupharis ſicci, et ſucci berberis ſicci, et ſeminiſ endiuie, et ſem. lactucæ et balaſtitarum, et nenupharis an. medietatem decimæ partis vnius, et ſucci mentæ humidæ ſextam partis aggregentur medicinæ, et ſucci berberorum humidorum medietatem partis aggregetur medicinæ, et ſucci, et componantur ſuper ignem, et ponantur eis de lentibus partes quatuor, et de hordeo excorticato partes ii. et de ſumach partes iiii. et de granis granatorum partes iiii. et decoquantur omnia ad ignē, donec remaneat medietas, deinde dimittatur donec inſtigidetur, et confricetur fortiter, et colerur, et ſumatur de camphora ad omne pōdus ccc. drac. pondus aure i. et teratur camphora et puluerizetur ſuper [†] [radicem cenchibre] aut kimie, et fundatur ſuper ea medicina cū facilitate, deinde ligetur caput eius cum re vehementis fortitudinis, deinde ponatur ſuper prunas donec ſciatur, q. forſitan ſeruet, et concutiat, et ponatur in vitrea, et ſtringatur caput eius ut non perdatur camphorā, et lutetur, et doſis eius ſit viſque ad drac. x. et de hominibus eſt, qui ponit in ea ſpice, et zingiberis et ſem. ſeniculi, et anis, et cypri, et piperis partes æquales ſecundum quantitatem, quæ ei uiderur, et quando egrediuntur variolæ cum complemēto, et pertranſit ſeptimus et apparuit in eo maturatio, tunc neceſſe eſt ut rumpantur i. [†] [ ] cum acubus de auro, et auferatur humiditas cum cortio. Salitio autem neceſſaria eſt, et quū uolueris ſalire, tunc elonga ſalitionem ab eis quas erupit de magnis doloroſis ex propinquo: illud enim facit doloſum, immo ſali illas quæ ſunt præter eas, et dimitte [†] [ſe] claudens cum eo uiam oriſiciorum ſuorum, donec ſugant ſalem ſuum, et non ſaliantur ante complementū maturationis: illud n. fortaſſe faciet accidere doloſum

e. n. renouetur
ſacha ex eo &
ſarna hordei.

f. n. alchorides.

g. n. kalef.

h. n. fundū na-
tis dicti comibi
ta aut ſuper fun-
dam amputa.

i. n. cum facilitate.

k. n. eas ut non
claudatur a ſale
ita ſeu oriſiciū
ipſarum.
Alia ſine a clau-
dere ſi eo
oriſiciorum ſu-
rum deinde ſali-
cas.

dolorem uehementem, & apostema. Et salitio quidem est res, quæ est necessaria postquã maturantur, & illud quidem fit cum aqua salis, in qua est uirtus croci. Et si aqua illa est aqua ros. tunc est melius. Et aqua in qua decoquuntur ramariscus, & lentes, & rose, deinde salitur, est ultima, & proprie si ponuntur iterum in ea camphora, & sandali: hæc. n. salitio maturat, & exsiccat, & facit cadere cum uelocitate, & suffumigatio cum tamarisco, est iuuatiua ualde, et in hyeme oportet ut applicetur eger incensionem ex tamarisco, & quando variolæ sunt uehementis humiditatis, tunc necessaria est suffumigatio cum myrtho, & foliis eius. Et de regimine bono apud maturitatem variolarum [paruarum] & magnam uoluntatem exsiccationis earum, est ut dormiat patiens variolas super farina rizi, & milij, & hordei, & fabarum, & magis conueniens est ut ponas ipsam [in] p[re]parationem culcitæ, quæ sit [ ] rara, in qua p[er]ueniet uirtus. Et folia [cupressi] sunt bona in hoc, & oleum malum est in hac hora, quoniam prohibet exsiccationem, & quando incipiunt variolæ exsiccare, tunc oportet ut liniatur super eas [ ] ex medicinis prædictis cum uirtute croci, et quando accidunt ex uariolis ulcera, confert unguentum album, & proprie permixtum cum aliquantulo camphoræ, & rasura radicum cannæ cum aqua ros. aut rasura uenarum arboris salicis, aut arboris alzarur. Et quandoque confert [ ] unguentum de cerusa, & lithargyrio, & quando sunt in naso crustæ, confert ceratum factum cum oleo ros. puro, cum uirtute cerusæ, & climig, & administratio alicuius olei post exsiccationem, & apud ulcerationem est bona, apud exsiccationes quidem cum eo quod facit cadere cum uelocitate, & apud ulcerationem, propterea quod ipsum est materia emplastri & unguenti. Unguentum quidem rubeum bonum est ad ulcera variolarum.

De obseruatione membrorum, & defensione eorum a nocumēto uariolarum, & morbilli. Cap. 11.

Membra quæ oportet custodiri a nocumēto uariolarum, sunt sicut guttur, & oculus, & partes superiores narium, & pulmo, & in testina: hæc enim membra sunt illa, quæ ulcerantur. Fortasse. n. oculus destruitur, & fortasse accidit in eo albugo. In gutture uero fortasse accidit præfocatio, & fortasse accidunt ulcera, quæ prohibent deglutitionem in meri, & fortasse perueniunt ad hoc ut sit illic corrosio perniciosa. In superioribus uero partibus narium fortasse accidunt ulcera, quæ stringunt meatus odoratus. In pulmone autem accidit fortasse ex bothor uariolarum, & morbilli, constrictio anhelitus uehementis, & fortasse faciunt cadere in phthisim quum ulceratur. In intestinis fortasse accidit excoriatio, cui succurrere est difficile. Conseruatio autem oculi melior est ut fiat alcohol oculo cum almuri, & aqua coriandri, & aqua ros. in qua iam posita sunt sumach, & camphora, & proprie in primo die, & cum almuri solo. Et similiter fiat alcohol cum alcohol nutritio ex aqua coriandri, & aqua sumach,

posita in ea camphora, & succus pulpæ granatorum est bonus iterum in principio. Quum uero apparent, tunc facere alcohol cum aqua ros. & camphora est magis conueniens, & dictum est, quod facere alcohol cum naphtha alba est bonum in hoc. Et oleum de fisticis est de eis quibus utuntur mulieres in regione nostra, post variolas & euentum nocumēti in oculo, & eradicat caliginem si fuerit, & rectificat oculum, & collyrium album est bonum ualde apud apparitionem bothor. Conseruatio autem oris, & gutturis est sicut suctio granatorum, & suctio granorum eius in principio, & suctio mororum de seni, & gargarizatio cum rob eorum, & proprie quando conqueritur de dolore in eis: tunc oportet ut lambatur de rob eorum aliquid post aliquid. Sed superiores partes narium cum epithematione ex memithæ, & sandali, & robagrestæ, & aceto. & [ ] odorare acetum solum est uehementis iuuamenti. In conseruatione uero pulmonis non est, quod sit sicut lochoc ex lentib. leue cum semine papaueris. In testina autem plurimum quidem oportet ut conseruentur post inceptionem cum stypticis, & quum incipit solutio uentris in sine egritudine, curetur cum trochiscis [de] spodio, & ribes, & trochiscis de semine acetosæ.

De eradicatione uesligiorum uariolarum. Cap. 12.

In hoc quidem loquimur uice alia, quum loquimur de decoratione, nunc uero dicemus illud, quod est magis conueniens & magis pertinet. Et de eis quæ eradicant uesigia uariolarum sunt radices arundinum, & [ ] sarcocolla, & semen melonis, & cortices eius exsiccati, & rizi ablutum, & aqua hordei, & albumen ouis, & creta rara uel lutum, & lithargyrium, & zucarum tabarzet, & amyllum, et amygdalæ dulces, et amygdalæ amaræ, et de oleis oleum de lilio, et de fisticis, et adeps asini cum oleo ros. et quæ sunt ei similia, et aqua quæ fit in ungula [ ] camelii quæ aflatur, est ultima. Et de illis, quæ sunt fortiora, est spuma maris, et lapis piperis, et coctus, et ammoniacum, et thus, et sapo cum nitro, et ossa uetusta adusta et semen raphani, fari na raphani exsiccati, aristolochia, lupini, Et de cibis rectificanti. color [ ] plūbeum sunt granata dulcia, et cicer, et uinum bonum, uittellorum forbilium, ius galline, et alcubugi, et alduragi impingui, et oportet ut assidue habens ea balneationem, et de compositis est, ut sumas ossium adustorum, et stercoreis ouini anti qui, et [ ] ostracorum nouorum, [ ] et amyli, et seminis melonis, et rizi abluti, et ciceris, omnium an. partes x. et granorum alben. et lupinorum, et costi, & aristolochiæ longæ, omnium an. partes. y. et radices arundinis sicce partes. xx. fiat ex eis [ ] epithema] cum aqua melonis, aut cum aqua cucumeris syluestris, aut cum aqua hordei, aut cum aqua fabarum, et liniatur cum eo mēbrum, et ablatur in mane cum decoctione uiol. Aliud. ostracorum nouorum, ossium antiquorum radices, arundinis persicæ, amyli, seminis melonis, rizi abluti, granorum [ ] granatorum, costi partes equales, fiat ex eis gūmera. et iterum lupini, et cicer nigrum liniatur cum eis.

De

Iam sciisti dispositiones febriu, quæ sequuntur apostemata apparentia. & quod sunt secundum plurimum de genere febrium dici, quum apostemata ipsa secundum plurimum non perueniant ad cor, nisi cum calefactione sua absq; sua putredine, & plurimum quidem horum est a causis primitiuis. Quum autē peruenit putredo eorū ad cor, propter suam magnitudinem, aut propter suam propinquitatē, fit febris ^a [fortasse] non de genere febrium dici, & plurimum quidem similium horū non fit nisi a causis antecedentib; corporeis, & repletio naliib; [crudis.] & quandoque sunt ex ulceribus, ad quæ attrahuntur materie malignæ, & retinentur in carnibus mollib; Febris autē, quæ sequuntur intrinseca apostemata ^c [fortasse] nō sunt] ex applicatione calefactionis ad cor sine putredine. Et ^b [vehementiores, quidem febres sunt ab apostematib; intrinsecis, quando sunt ex genere erysipilæ in quouidam visceribus, & extenditur] dolor, & sitis, & inflammatio: & significant ea significationes permissionis cholæræ plurimæ cum sanguine, & hæc apostemata intrinseca sunt sicut apostemata cerebri, & velaminum eius, & simach auris, & gutturis quandoque, & in velamine quod sequitur pectus, & hepate, & rene, & vesica, & matrice, & intestinis, quæ sunt eis similia. Et diuersificantur febres eorum in vehementia, & debilitate, secundum propinquitatem cordis, & longitudinem. & eorum iterum febres, quæ sunt in membris carnosiss, est febris uehementior. Et eorum febris, quæ sunt in panniculis, & eorū similibus, est debilior. Et eorum, quæ sunt in vicinitate arteriarum febris est uehementior. Et eorum quæ sunt in vicinitate uenarum solum, febris est debilior. Et non euacuatur illæ febres a periodis secundum materias quæ effunduntur ad apostemata earum: periodi namq; earum sunt secundum generationem earum, & secundum motum ipsarum, & secundum attractionem caliditatis, & doloris ad ea: unicuique enim humori est periodus, quæ sibi conuenit, & scias q; multoties sanatur apostemata in pleuresi, & alijs, & remanet febris, & significat tunc, quod mundificatio non accidit. Et illæ quidem febres, quando prolongantur, perducunt ad hecticam, & proprie quado apostemata sunt in hepate. Illæ vero quæ sunt in velaminib; quum confirmantur, non expectant usque ad hecticam.

ANNOTATIONES.

Febres, quæ inflammationes sequuntur, accidentia vocat Gal. 1. ad Glauco. Has pulchre author distinguit, quando diuina febres dicantur, & quando non ex diuinarum sint genere. Dicit paulo antea nos ex rei natura, tan diu diuinas esse has dicebamus, quam diu inflammationes non putrescunt, putrescuntibus uero, non diuinas amplius sed in putridarum esse numero referendas.

De signis earum & ipsarum indicijs. Cap. 14.

Cum febrib; ex apostematib; intrinsecis inueniuntur tres species signorum, & acci-

dentium. scilicet signa, & accidentia significantia membrum infirmum, & signa, & accidentia significantia materiam, & signa, & accidentia significantia dispositionem infirmi. Prima autem signorum species est sicut pulsus ferrinus, & dolor pūgitiuus ^a [apostematis] in partib; pectoris. Et similiter tussis sicca in primis, & humida secundo, & quæ sunt illis similia, de signis pleuresis significantib; apostema in partib; pectoris, & ad summum dolor, & grauitas in membro, & est calidius reliquis membris addita calefactione non consueta. Et sicut spasmus, quoniam ipse multoties associatur apostematib; calidis in membris neruosis. Species uero secunda est sicut significatio uehementiæ febris tertianæ significat, quod materia est cholericæ. Accidentia uero infirmi sunt dispositiones, quæ indicant eius salutem, aut indicant ipsius mortem. Et ^b [membra] quidem occulta diuersificantur in faciendo febres, & ^c [recipiendo eas, & perdurando earum, & ipsarum periodis] secundum magnitudinem eorum in se ipsis, & magnitudinem uenarum eorum, & secundum membra sua Nam in membris intrinsecis sunt, quæ sunt propinqua cordi, & uehementis cōmunitatis, sicut velamen, & pulmo, & de eis sunt, quæ sunt quæ sunt longinqua a corde, & debilis cōmunitatis sicut renes: ipsi enim non semper faciunt propter apostemata sua febres fortes, neque cōtinuas. ^d [Et] multoties quidem sunt interpellatæ, & sunt de genere febrium commissarum, & febrium tertianarum, & quartanarum, & quintanarum, & sextanarum, & sunt cum eis rigor, & horripilatio, & ambiguum sit esse earum & significat ea grauitas in loco renū, & in partib; alchathin, & dolor & proprietas caliditatis in membro maioris consueta. Quum autem aggregatur in membro [ut sit proximum principali] aut fortis cōitatis cum eo, aut uehementis sensus, & est neruosum, tunc cum uehementia febrium cōmitantium apostemata eius accidunt et inquitudo magna, & spasmus, et fortasse cōmitantur ipsum accidentia extranea: sicut apostemata matricis: associatur. n. ei cum febre tota, & dolor ceruicis. Et caliditas quidem [quamuis inflammetur] in his apostematib; tamen non est ualde uehementis acutatis, sicut est in canisnide, nisi sit res magna, & causa in eo est, quoniam putredo non est sparsa, neq; mota ad exteriora. Et pulsus quidem in febrib; apostematum intrinsecorum est pulsus febrium putredinis paruus in principio, uelocis constrictionis apud statum deinde magnificatur, et fit uelox, et spissus secundum membrum, et materiam, et secundum quod sciisti: deinde erit uindolus, et ferrinus, et faciens secundum membrum in neruositate, et carnositate sua. Et urina secundum plurimum est ad albedinem decliuis, et paucitatem tincturæ, propter declinationē materie ad apostema, secundum quod sciisti.

Cura earum.

Cap. 15.

Curatio harum febrium est curatio febriu acutarum post curationem apostematum. Radix enim in eis est cura apostematis, cum obseruatione curæ febris de infrigidatione, & humectatione.

a B. Alia licet
que a mbo signi
ficant apa.

b B. apostemata

c B. & fori-
dine earum, &
cōmunitate ca-
rum, & ipsarum
temporibus.

d B. imo.

e B. a.

f B. Alia licet.
quando inflama
natur.

a. f. B. illa fe-
bres diue-
tur in curatio-
earum a febris.
caliditas pu-
ne, quoniam.

meditatione. & a. f.

In his febribus non conceditur potus aquæ frigide, neque introitus balnei. Et si fuerit apostema erysipela licet ut fiat positio rerum frigidarum, & infrigidatarum actu, de foris super ipsum, sicut succus lactuce, & semperni-
na, & portulacæ cum aliquantulo de sauih hordei albi, quæ sine cessatione infrigidentur super niuem, & permulentur, & fortasse permiscetur cum eis oleum omphacinum, aut oleum rosaceum. Et si comederit lactucas ablutas infrigidatas, pertranſit, & iuuatur cum eis.

De dispositionibus febrium compositarum. Cap. 16.

Febres quandoque componuntur adinuicem. Fortasse enim componuntur ex eis species ingredientibus in genera elongata, sicut compositio febris hæctica cum febre putrida. Et quandoque componuntur species ex eis in genere proximo conuenientes, sicut est compositio specierum febrium putredinis: sicut tertiana cum phlegmatica, ut pote febris nominata hemitritæus: & sicut compositio febrium apostematæ. Et quandoque componuntur de eis species conuenientes in specie. sicut compositio duarum tertianarum, & duarum quartanarum, et trium quartanarum. Quare sunt duæ tertianæ in apparitione dispositionis secundum paroxysmos phlegmaticæ, & tres quartanæ in paroxysmis phlegmaticæ. Et quandoque componuntur tres de febribus tertianis. Si igitur fuerint secundum coalitionem, erit paroxysmus in die iiii. uel hementior: quoniam pertinet ei periodus diei primi, & inceptio diei tertii, & similiter in die quinto. Et similatur hæc hemitritæus, sicut compositio duarum tertianarum, similatur paroxysmis phlegmaticæ. Et propter huiusmodi non oportet, ut tota occupatione occupetur cum paroxysmis, immo oportet ut occupetur cum accidentibus. Et a. quandoque accidit si fuerint febres iste tertianæ puræ, b. f.

a. ex eis, quæ
accidunt quan-
do.
b. f. B. sunt.
c. B. breuitatē.

ut fessinent paroxysmi earum ad a. cont-
tentam idest ad illam quæ fortior est, ita ut de-
struatur debilior earum prius. Et quandoque
significat compositionem reditio horripilatio-
nis post quietem. Et turpe quidem est medico
scienti significationes cuiusque febris, & acci-
dentia eius, ut non percipiat compositionem a
primo die, aut secundo. Et compositio febris
hæctica cum febre putredinis, est ex illis, quæ
valde ambigua sunt, quoniam ipsi uident in-
terpollationes, & inceptions rigoris, & horri-
pilationis, & reditionem sudoris si fuerit, &
horas particulares, quare existimant, quod sint
illæ febres putredinis tantum inseparabiles, aut
compositæ ex continua & interpolata. Et quan-
doque continuatur compositio ita, ut appareat
febris una continua similis, quæ similatur syno-
cho, & tunc quidem non est excusatio reditio-
nis ad significationes. Et si fuerint paroxysmi
breues, non consequitur eorum continuatio,
nisi propter rem magnam de multitudine nu-
meri eorum a. proprie, et fortasse uides interpol-
lationes harum febrium longas. Et quando
componuntur febres diuersæ, sicut hemitri-
tæus, eradicatur a. postrema earum, et remanet

d. B. & proprie
in eis in quibus
eorum interpo-
lationes sunt 16
g. f.
e. B. acutior ex
eis.

chronica pura: siue sint duæ interpolatæ; aut
duæ continuæ: aut interpolata & continua.
Et quandoque componitur cum hemitritæo
alia tertiana, & phlegmatica, & melancholica,
nam si est cum tertiana, eradicatur tertiana, &
purus fit hemitritæus, & si est cum phlegmati-
ca, aut melancholica, eradicatur hemitritæus;
& depuratur phlegmatica, & similiter melân-
lica. Et quandoque accidit compositio in eis se-
cundum modum alium, & est ut componatur
interpollata & continua diuersi generis, aut co-
uenientes ambæ in eo: aut conuenientes in specie,
sicut tertiana periodica cum tertiana inseparabili,
& sicut componuntur duæ interpolatæ, similiter
componuntur duæ continuæ. Quidam autem existimauerunt,
quod duæ continuæ non componuntur, sicut duæ tertianæ,
quoniam quando materia est intra uenas, non est possi-
bile, ut diuersificetur illud in quo accidit putredo:
putredo enim est a. procedens in toto, et hæc sententia
non est de illis, quæ necessaria sunt proculdubio
apud me, quoniam putredo incipit proculdubio
ex loco, deinde spargitur, deinde currunt iudicia
uoluntatis, & a. interpol-
lationis] secundum gradationem putredinis
primæ, & secundum eam sunt ei motus. b. non
ergo elongatur, quin accidat putredo i. f. cui sit
dominium a. aliquid incipiens in parte materierum,
cui non sit dominium sequendi] aliud imò aggregatur
i. ea ut incipiat, ut lequatur simul: quare erit ei
gradatio teporis i. quæ experitur. j. species qui
dem compositio febris sunt tres: intrans & coal-
ternata, & communicans. Et intrans est ut in-
grediatur una earum super alteram, & coalternata,
ut ingrediatur post eradicationem eius, et commu-
nicans est, ut incipiat eum ea, et quum uideris
febrim conclusam, et in ea rigor, et non sudor, et
fortasse accidit in rigoribus pluribus. Sudor unus,
tunc testifica compositionem in ea, et similiter quum
uideris in conclusa superfluitatem in frigore
extremitatum, et a. frigore, sed parum de ambo-
bus: tunc fortasse est in conclusa.

f. B. sparsa.
g. B. Alia litera.
teporis.
h. B. & non.
i. f. B. secunda.
k. B. cū illa, quæ
lequatur.
Alia litera. d.
eo quod incipit
in parte mat-
terierum, & non
est dominium,
seu uirtus, quæ
lequatur.
l. B. & uelut
c. a. secundum in-
ceptionem
m. a. retro
ne calorem ad
t. sed pars
et ambiguitas
tasse accidit.

ANNOTATIONES.

De febrium compositione siue, per a. complicationem
ut aiunt, siue per confusionem plura Gal. 2. de crisi. et 2.
de diff. feb. Vnum hic author videtur animaduersione dignū
iis uerbis. [Quidam autem existimauerunt & c.] Quorum
dam sententiam damnat, qui implicari posse continuam co-
tinuam ex eadem humoris specie negant, quia materia in
tra uenas putrescens, ubi alicubi putrescit, in uenas statim
omnes putredinem diffundit. Impugnat ergo horum senten-
tiam uti non necessariam. siue. ut aliquo in loco materia
putrescat, puta bilis, & ex putrescente hac, per uniuersum
corpus putredo dispergatur, unde febris accenditur, in re-
scitq. pro putredinis expansione, fieri tamen interea potest,
ut alio in loco, ueluti foco alio, dum prior febris affligit,
non prioris illius putredinis uis, sed suo pte nitio eadem
bilis putrescat, et rursum febrem alteram inchoet, atque
ita duæ continuæ febres, altera post alteram. possunt ergo
ob locorum uarietatem in eadem humoris specie duæ conti-
nuæ implicari, et si. n. intra uenas humor putrescit: potest ta-
men prior eius portio in iecore, altera uero in superiori-
bus uenis, puta in uena cava, quæ ad iugulum, non eodem
tempore putrescere. Adde tu. si eadem humoris species in
parte

Cap. 7. & 9
Cap. 7.

parte una crassior, in altera tenuior, siq[ue] in utraque putredi-
nis fomes fieri potest ut quæ tenuior est primo loco putre-
scat & priorem febrem faciat, rursus uero ubi prior ad in-
crementum accedat, quæ crassior erat, accendatur, & alte-
ram febrem producat. Non uidentur profectò hæc rationi
ipsi reluctari.

De hemitritæo.

Cap. 17.

Hemitritæus est febris composita ex duabus
febris, quarum una est tertiana, & alte-
ra est phlegmatica, & fit in die uno paroxysmus
tertiana, & quotidiana simul. Aut secundum
semitam communis, & inuentionis. Aut se-
cundum semitam coalitionis, & uicinari-
tis. Aut secundum semitam introitus, & de di-
uisionibus, difficileior ad cognoscendum est pri-
ma, deinde secunda. Et quandoque sunt febres
duæ continuæ, quando duæ putredines sunt
intrinsecæ, & quandoque duæ sunt periodicæ,
quæ eradicantur, quando duæ putredines sunt
extrinsecæ, & quandoque est continua chole-
rica, quia eius putredo est intrinseca, & phle-
gmatica est e contrario, & quandoque e con-
trario. Et quidam ponunt hemitritæum purū
febrem compositam, quæ fit ex tertiana extrin-
seca, & phlegmatica intrinseca, & illam quæ est
præter eam nominant non puram, & non est
illud de illis, in quibus superflua occupatio sit
habenda, & fortasse antecedens ad putredinem
est cholerica, & fortasse antecedens ad putredi-
nem est phlegmatica, & fortasse veniunt simul.
Et iterum quandoque est materia faciens febrē
phlegmaticam magis dominans, & quandoque
est materia faciens febrem cholicam magis
dominans, & quomodo eunq[ue] sit materia phle-
gmatica ponit paroxysmos cholerica longio-
res, & tardioris crisis: & materia cholerica po-
nit paroxysmos phlegmaticæ e conuerso. Et for-
tasse extenditur hemitritæus longo tempore
scilicet uique ad vii. menses, & supra, & quan-
doq[ue] fit ex hemitritæo aggritudo acuta. Et quan-
doque est hemitritæus de febribus magis inter-
ficientibus, quoniam perducit ad hecticam, &
aggritudines chronicas, & difficiles.

A N N O T A T I O N E S.

Cap. 9. De hemitritæo exquisita & non exquisita agit Gal. 2.
Cap. 2. de diff. feb. Item & 2. de crisib. scribit & Aetius lib. 5. &
Paulus lib. 2.

Signa hemitritæi.

Cap. 18.

MAgis proprium signorum eius, & primū
eorum, licet necessaria sint, [comparia]
alia, est ut sit spatium huius febris in uno duo-
rum dierum longius spatio tertiana, & magis
quicquid deinde sit in die alio leuioris paroxys-
mi, & paucorum accidentium. Et quandoque
iteratur in ea horripilatio secundum plurimū
aliquoties, propter illud, quod accidit de pu-
gna duarum materierum, aut introitu vnius
eatum super alteram. Et fortasse accidit hæc ite-
ratio tribus vicibus, aut quatuor, & iam caleant
membra aliqua horripilatione fixa adhuc, &
ex hac quidem, quæ est hemitritæus, corpus nō

mundificatur integrè. Et quādoque sunt prin-
cipium eius, & augmentum ipsius vehementis
commotionis, & propriè quando fuerit com-
municatio, aut fuerit [introitus] in huius ho-
ra: tunc enim sunt horripilationi reditus, &
est status longinquus. Et quum exstimatur, q[uod]
corpus iam calefactum est, & febris habet sta-
tum, inuenis horripilationem redeuntem: &
ista accidentia sunt propter pugnam humorū.
Et status quidem huius aggritudinis in horis
particularibus, & uniuersalibus est ante statum
phlegmaticæ, & uelocior statu eius, & tardior
statu cholerica, quoniam caliditas non expan-
ditur nisi cum labore, & propriè in primis, &
fit fortis eius acuitas apud statum, & similiter
fit declinatio longa propter illud, quod accidit
de stationibus, quas efficit reluctatio unius dua-
rum materierum cum alia. Et parum quidem
repescit cum sudore. Et in hac febre dies tertius
de diebus eius est similis primo, & quartus se-
cundo. Et quandoque cadit significatio super
hemitritæum ex modis diuersis, nam quando-
que accidit ex consuetudinibus, & quandoque
accidit ex accidentibus, et casus consuetudinum
est, sicut si in corpore hominis multiplicetur
cholera & putredo eius deinde utatur delitiis,
& dimittat exercitia, & utatur cibis de speciebus
regiminis generantibus phlegma. Aut multipli-
cetur in corpore hominis phlegma, & putre-
do eius, deinde exercetur plurimum, & ura-
tur eo, quod generat choleram de speciebus re-
giminis [si] fecerit necessarium, atq[ue] illud in
eo, ita ut fiat adolescens post pueritiam, & do-
minium humiditatis: aut fiat senex post iuuen-
tutem, & acuitatem complexionis. Ex acciden-
tibus uero sicut est pulsus, & urina, & [proce]ssus
eius, quod procedit ex uomitu, & egestione,
& dispositione digestionis, & signa eius, et
dispositio sitis, et dispositio tactus, et dispositio
horripilationis et rigoris, et dispositiones
horarum, et paroxysmorum. Pulsus autem fit
in ea minoris magnitudinis, et uelocitatis, et fre-
quentie, quam ille, qui est in tertiana, et contra-
riè earum sunt minores, quam ille quæ sunt in
phlegmatica. Urina uero est tardæ digestionis,
et uomitus est permixtus ex cholera, et phlegma-
te. Et egestio est permixta ex cholera et phlegma-
te. De dispositione autem calefactionis, & frigo-
ris, et sitis, et horripilationis, et horarum paro-
xysmorum iam locuti fuimus quod oportuit,
et non expectatur statio super dominante duo-
rum humorum nisi per uincentem ex signifi-
cationibus: nam si dominatur phlegma, sunt
paroxysmi longiores, et horripilatio minor, et
coarctatio, et propriè in pulsu, fortior et extre-
mitates sunt uelociiores ad suscipiendum fri-
gus in principiis aggritudinis, et tardioris mun-
dificationis a tuo frigore, & sitis est minor, et
uomitibus cholera minor, et urina uementio-
ris albedinis et cruditis, et sudor minor, et
etas pueritia, aut senectus, et complexio corpo-
ris significat eam, & similiter consuetudo, et
quæ currunt cum ea. Et si dominatur cholera,
sunt paroxysmi breuiiores, et extremitates uelo-
ciores ad calefactionem, et sitis, et uomitus cho-
lere plus, et sudor magis exuberans, et fortasse
declinat ad horripilationē, quæ est licet rigor,
et sit

b. B. inueni.

c. B. aut.

d. s. egestio-
nis quod ege-
ditur.

o. N. equantur.

f. B. diminuta,
neq; perueniēs
ad diminutio-
nem.

g. u. inter inter
positam, & con-
tinuam, & est il-
la.

h. B. debilia.

& fit urina uehementius tincta, & etas est iuuen-
tus, & complexio corporis quandoque signifi-
cat eam, & similiter consuetudo, & que currūt
cum ea. Et quando equantur duo humores
[frequentantur] significationes, & est horripila-
tio pura completa, non¹ rigor, & non pernē-
niens ad rigorem. Et quando compositio est g
[manifestior in periodica & continua] quam
plures hominum appropriant nomine hemi-
tritæ puri, & est continua ipsa phlegmatica, est
rigor^h [debilior] quando materia extrinseca
est cholericæ, & non est contrarium ei ex parte
phlegmatis extrinseci cum ea, in eo quod ne-
cessarium est de rigore, sed est debilior, & for-
tasse iteratur in ea frigus, & horripilatio ita,
ut faciat errare in statu, sicut leis. & multiplica-
tur in ea caliditas uiscerum, & uentris cum fri-
gore extremitatum. & fit pulsus uehementioris
paruitatis & raritatis. Si autem continua est ip-
sa cholericæ, non fit rigor, neque magna horri-
pilatio, & fit pulsus maior, & uelocior, & an-
gustia uehementior. Et si componuntur duæ
continuæ, non erit rigor omnino. & accidit
tertianæ continuæ, ut alleuietur ante alleuiatio-
nem phlegmaticæ, licet non redeat ante eius
reditionem.

De cura hemitritæ.

Cap. 19.

Necessarium est in hemitritæ, ut uehemen-
tem habeas sollicitudinem in euacuando
materiam secundum species euacuationis ex so-
lutione uentris, & uomitu & prouocatione, &
sudatione & plusquam uehementia, quæ est per
extinctionem. Et cum solutius oportet ut conue-
niat digestio, nisi sint ex genere, quæ leniunt na-
turam & soluunt, & non inquietant: sicut aqua
luble cum geleniabin, si fuerit illud, quod su-
perat phlegma, & sicut tereniabin, & siracost, &
infusio tamarindi, & syrupus uiol. si dominas
fuerit cholera. Et sicut, quod componitur ex
istis si fuerint duo humores quasi pares & post
apparitionem digestionis, si euacuatio fiat hu-
moris, cum fortibus, pertransit, & uomitus o-
portet, ut sit iterum secundum humorem do-
minantem, aut ex aqua raphani cū syrupo ace-
toso, calido: aut syrupo acetoso cum aqua cali-
da, & prouocatio oportet ut fiat cum eis, in qui-
bus est equalitas. Et quum festinatur in potan-
do decoctiones ante digestionem, timetur fir-
sen. Medicinæ uerò iuuatius in uia peruenien-
te ad statum, ad restificandam materiam & ma-
turandum ipsam, & succurrendum nocumen-
tis eius ex singularibus est absinthium, uerum
post septimum, & apparitionem digestionis, ita
ut sit romanum quod ex ipso bonum est, &
quum tu festinas cum eo, mouet humores. &
non euacuat eos, a [quumque sumitur, facit ac-
cidere angustiam, & tristitiam, & nauseam: de-
inde reuertitur super eos cum sua^b [caliditate]
& exsiccat eos, & c [cum sua stypticitate] facit
eos pigros, & Gal. quidem & qui ante cum fue-
runt, curauit eos cum aqua hordei, in qua est
uirtus piperis. & dixit quidam primorum me-
dicorum, quod Gal.^d [transgressus est in aliena-
tione, & stetit] ubi oportet ut miretur de eo, &
non sciuit quod piper inflamat febrem, et a-

a. B. &.

b. a. amaritudi-
ne.

c. a. stypticas
eos quare.

d. B. cecidit in
errore maximo
& permansit.

qua hordei pigram efficit materiam & iste qui-
dem contradi-^ectur errant errore, qui non ap-
propriant in hanc intentionem primo canon da-
tus in adiutorio nature, quando preparatur
ad resistendum huiusmodi materis, est cum me-
dicinis compositis ex intrigidantibus, & calefa-
cientibus, ut discernat natura inter duas uirtu-
tes, quare occupatur infligendi cum febre,
& partibus cordis, et caliditatem cum mate-
ria, & quis est, qui curat hemitritæ ab-
sque hoc? Et si natura non est fortis ad discernen-
dum, tunc non prodest curatio quocunque mo-
do fiat. Et errauit in aliis modis, in allatione
quorum non est necesse nos incidere uia pro-
longantium. Et ille quidem contraditor dixit,
quod oportet ut administrantur subtiliantia,
in quibus non est fortis calefactio, sicut apium,
et anethum, et non sciuit quod possibile est e
[ut piper infligetur] minoratioe sui ad hoc:
ut frangatur eius calefactio, et non abbrevietur
eius subtiliatio a subtiliatione apij plurimi, et
sit aqua hordei adiuuans ipsum in faciendo
peruenire uirtutem eius, et destruendo super-
fluitatem eius, et^f [faciendo cadere] materias
ad ipsum] ut alleuietur penetratio uirtutis eius
in eis. Amplius mirabile fuit, quod ipse posuit
Galen. de illis qui ignorant, quod piper infla-
mat febrem, et nominat ipsum de illis qui obli-
uiscuntur, ab hoc ubi indicat de hoc. Composita
uero de medicinis, quibus oportet uti in hac
hora, sunt sicut trochisci de absinthio, et tro-
chisci de rosæ. Trochisci leues boni ad hemi-
tritæum. Recipe rosæ radicum liquiritiæ, ambo-
rum an. drach. iij. tereniabin drach. iij. spicæ, suc-
ci absinthij, spodij, omnium an. pondus drach.
ii. fiant ex eis trochisci. Trochisci alij ad infla-
mationem. Recipe rosæ drach. vi. seminis aceto-
sæ, gummi, omnium an. drach. iij. amyli pon-
dus drach. iij. berberis, spodij, seminis portula-
cæ omnium an. pondus drach. ii. dragacanthi,
croci, spicæ, reubar. omnium an. drach. i. cam-
phoræ pondus tertie drach. fiant trochisci. Tro-
chisci alij boni habentibus hanc febrem, et pro-
priè quando conqueruntur cum hoc de solu-
tione uentris, et tussi. Recipe spicæ aromaticæ,
xyloaloes, croci, berberis, et succi eius, omnium
an. drach. iij. reubarbari drach. iij. spodij, ros-
cum capitibus suis, lacce, gummi torrefacti, ka-
rabe, omnium an. drach. v. sem. acetosæ torrefa-
cti drach. vi. s [creta romanæ] drach. vii. fiant tro-
chisci. Descriptio alia bona Recipe rosæ rubear-
um drach. vj. berberis, gummi, seminis acetosæ
omnium an. drach. iij. spicæ, eupatorii, spodij,
amyli, seminis portulacæ, granorum cucume-
ris, omnium an. pondus drach. ij. seminis endi-
uiæ, seminis cuscutæ, omnium an. drach. s. suc-
ci liquiritiæ, drach. j. lacce, reubarbari, amborū
an. drach. s. aggregentur illa, & fiant trochisci.
Pilulæ bonæ ad hanc ægritudinem, et omnes
chronicas febres, ludentes viscera, et propriè
quando materia phlegmatica est magis uincēs.
Recipe aloes, masticeis, myrobalanorum citri-
norum reubarbari, succi eupatorii, succi absin-
thij, rosæ rubearum, omnium an. partes æquales,
croci partem mediam, fiat pilulæ cum aqua en-
diuiæ, et sit dos. drach. ij. cum syrupo acetoso.
Descriptio bona conueniens post digestionem.
Recipe

e. n. q. piper
cum piperis
eius.

f. a. infundens
seu lentilicam
materiam.

g. B. huius
nisi terra
lacce.

h. a. succi euph. 302j. Recip. aloes, masticis, h[ ] suc
ci absinthij, ros. omnium æqualiter, croci. 3. s.
informentur pilulæ cum aqua endiuia: & sit
dosis. 3. ij. cum syrupo acetoso.

ANNOTATIONES.

Et Gal. quidem & qui ante eum fuerunt & c. Cal. 1.
ad Glau. in tertianis nobis, vbi. spiritus mater. bilio-
sa mista est, piper iniecit, aut origanum, aut hy-
sopum. At Galeni institutum reprehendit Trallianus lib.
12. neque tutum existimat ijs in febribus piper exhibere,
quum hoc & febres vehementiores accendere possit, præ-
sertim, si biliosum sit corpus, & pituita miror quam bilis.
Tuetur ergo Galenum Aui. hoc in loco, ut videre licet.

De reciduatione.

Cap. 20.

a. a. festinatio. Recidiuatio est deterior radice: & consiliū
quidem est, ut in ea non fiat a[ ] inceptio 20
ad curandum, donec manifestus sit modus egri-
tudinis: nam secundum plurimum est sæua.

FEN SECVNDA.

De pronosticatione & indicijis crisis. Cap. 1.

Nos dicemus in hac Fen dispositiones cri-
sis, & dies eius, & signa ipsius, & signa di-
gestionis, & quod appropriatur unicuique si-
gnificationum de iudicio, & de signis bonis &
non bonis. Et istæ quidem sunt res, super quas
a[ ] resoluuntur res in hac pronosticatione. Et
pronosticatio est ut b[ ] dicat de significationi-
bus inuentis super rem futuram, ad quam per-
uenit dispositio ægritudinis de euasione, aut
perditione, propter illud quod cognoscitur de
virtute, & fixatione eius, aut casu ipsius. [aut] co-
gnitione horæ eius, & modi qui erit, verbi gra-
tia. an erit, a[ ] t[ ]

TRACTATVS I.

De crisi, & a[ ] intentionibus significationum eius &
bonitatis, & malitiae in crisi, & quid b[ ] est
in divisionibus suis, & suis indicijis
crisis. Cap. 2.

Crisis intentio est separatio in c[ ] locutio-
nibus. Et ipsius expositio, est alteratio,
quæ sit subito aut ad latus sanitatis, aut ad la-
tus ægritudinis. Et habet significationes, quib.
peruenit medicus ad id, quod sit de ea. Et de-
claratio huius est, quod ægritudo corpori est
sicut inimicus exterior ciuitatis, & natura si-
cut dominus conseruans eam, inter quos am-
bos iam cucurrerunt d[ ] rixæ leues, de quibus
non curatur, & iam vehemens sit inter utroq;
pugna, quare accidunt tunc ex signis vehemē-
tiæ pugne, dispositiones, & causæ, sicut i[ ] impulsio
fortis, & sicut rugitus, & clamor, & sicut
cursus sanguinis: deinde sit separatio in tempo-
re non sensatæ quantitatæ, & quasi in momen-
to vno, aut ut vincat dominus exterior, aut
ut vincat inimicus exterior regem: & victoria
quidem aut erit cōpleta, in qua erit vnus dua-
rum partium completa superatio, & dimissio
ciuitatis; aut erit non completa, in qua erit su-

peratio non prohibens reditum, & reuersio-
nem, ita ut accidat pugna vice alia, aut vicibus
pluribus. [ergo] erit tunc [crisis] separatio in
fine earum. Et sicut, quum dominus vincit su-
peruenientem, & fugat ipsum, & expellit, aut
ita ut expellat eum expulsionem totali, ita ut h[ ]
quiescat ciuitas ab eo & vicini eius & reliqui
fines coniuncti cum ea; aut expellit eum ex pul-
sione non vniuersali, imò fugat eum a ciuita-
te, & non potest fugare ipsum a finibus alijs
continuatæ cum ciuitate: similiter virtus, quæ
venit cum crisi bona, aut expellit materiam læ-
dentem i[ ] a fundamento corporis, quod est
cor, & principalia membra, & a finibus eius,
qui sunt extremitates: aut expellit eam a funda-
mento, sed non potest expellere eam ab extre-
mitatibus: imò peruenit ad eas, & nominatur
crisis permutationis. et omnis ægritudo quæ
remouetur, aut remouetur secundum semitā
crisis, aut secundum semitam resolutionis, ita
ut resoluatur materia paulatim, donec finiatur
gradatim. et huiusmodi quidem plurimum
fit in ægritudinibus chronicis, & materijs fri-
gidis, quæ signa timorosa, & motus prauī non
antecedunt. et similiter omnis ægritudo, quæ
interficat, aut interficit secundum semitam cri-
sis, aut secundum semitā arefactionis, & est ut
[resoluatur] paulatim. i[ ]

Et melior quidem cri-
sis est completa, in qua est fiducia manifesta, ap-
parens quæ habet accidentia salua, quam ali-
quis dierum crisis indicat m[ ] casuram esse, in
die crisis laudabilis est omnis quidem crisis aut
est laudabilis, aut mala: & vnaqueque aut est
completa, aut diminuta. et completa quidē
[ ] aut est ita quod natura expellit mate-
riam expulsionem totali aut cū permutatione.
et de crisi quidem diminuta est quedā aliqū-
do, quam sequitur in bona quidem resolutio:
40 & in mala arefactio. et diminuta quidem cri-
sis dies indicat diem crisis. i[ ]

[p] complete ca-
dentis in ægritudinibus materierum subtilium
calidarum virtute existente forti, et permuta-
tionis crisis expectatur, vbi est virtus debilior,
& dies indicationis: & illud in bona & mala si-
mul; & expectetur crisis materia existente gros-
siore. Et primæ quidem dispositio iterum di-
uersificatur: nam quum materia existit in ea-
9 [vehemens], facit crīsim per sudorem: & si fue-
rit infra illud, i[ ] quamuis sit valde calida, facit
crīsim cum fluxu sanguinis narium: & si non,
per fluxum vrinæ; & si non, per fluxum ven-
tris, & vomitum, et sciat quod mucus, & sanies
auris, & lippa, & lachryma sunt de crisibus
ægritudinum capitis. & sputum, de crisibus
ægritudinum pectoris. et apertio sanguinis
hæmorrhoidarum est crisis bona ægritudinū
multarum; veruntamen non accidunt secundū
plurimum, nisi in eo quo currit consuetudo
eius. et acutior quidē crīsim, & propinquior
ad separationem, est fluxus sanguinis narium;
quoniam consequitur expulsionem materiei
in vice una; deinde est fluxus ventris, postea vo-
mitus, deinde vrina, postea sudor, postea exitu-
ra. et exitura quidem sunt de genere crisis per-
mutationis. et contingit quandoque, ut exitu

A VIC. Tom. 2.

F

ræ

f. a. &
S. — B.h. a. elongetur.
a. muis ciuita-
tis & a medio
eius vel a prin-
cipaliori parte
eius & a relijs
partibus vel eō
finibus coniun-
ctis.i. B. a medio
seu a fundamē-
to & a parte
principaliori cor-
poris.k. B. h[ ] arefac-
tio.l. f. B. & est ut
resoluatur vir-
tus paulatim.m. B. & cadit
n. f. bona.o. f. a. complete
quum fuerit in
dierum secundū
semitam quam
declinabimus
ex dispositione
dierum crisis, &
dierum indica-
tionis & illud i
bona, & mala. si
mul, & expectat
quidē crisis.p. a. cōpleta ex
pulsionis in æ-
gritudinib. ma-
terierum subti-
lium calidarū &
virtute existen-
te forti. & expe-
ctetur crisis per-
mutationis ubi
virtus est debi-
lior & materia
grossior.Alia litera.
Et cōpleta qui-
dē crisis est illa
quæ cadit i[ ] æ-
gritudinis. ma-
terierū subtilium
calidarū, virtute
existente forti,
& expectatur
crisis permuta-
tionis, quando
virtus est debi-
lior & in dieb.
indicationis, & il-
lud in bona &
mala simul &
expectetur hæc
crisis quādo ma-
teria est gros-
sior.Alia litera.
in ægritudinib.
factis a materijs
subtilib. acutis
virtute existen-
te forti.q. B. uehemen-
tis subtilitatis.

r. a. &

materiei aggritudinis a natura ad latus aliquod: & in expulsiōe materiei ad ipsum est nocu-
mentum, quare necessarium est ut confortetur
illud latus, & illud membrum, & declinetur ma-
teria ad contrarium. Et scias quod quandoque
venit crisis [†] [& numeratur ex
sexto, & est septimi. Et iam tūc verificatur prin-
cipium aggritudinis, nam bona crisis raro fit in
sexto, & scias quod species alterationis aggritu-
dinis sunt sex, aggritudo enim aut alteratur ad
sanitatem subito, aut ad mortē subito, aut ad
sanitatem paulatim, aut ad mortem paulatim:
Aut aggregantur in ea utreque res, & conuer-
tuntur ad mortem, aut ad sanitatem, & scias quod
nomen crisis, secundum quod dixit ille cuius
sermoni creditur, est derivatum in lingua gre-
ca a separatione plocutionis, quæ est uni duo-
rum disputantium, aut controuersantium ap-
ud iudices super alium, quā sit separatio, &
exitus ab ea [alteratione].

Sermo uniuersalis de signis crisis. Cap. 3.

Crisi antecedunt [†] [quandoque] si casus
eius fuerit nocturnus in die, & si fuerit ei-
us casus diurnus in nocte: dispositiones & res,
& quæ sunt signa eius: sicut inquietudo, & an-
gustia, & uoluitatio, & grauitas, & conturbatio
[sensus], & dolor capitis, & dolor colli, et ver-
tigo, & scotomia, et imaginatio nes coram ocu-
lis, et tinnitus, & sonus, & pruritus in naso, et al-
teratio coloris in facie, et lepore subito ad ru-
bedinem; [&] citrinitatem, & tremor labii, et
[oculorum], & nausea, & pulsus cordis, & si-
tis, & [tremor cordis] et dolor [in stomac-
cho], et strictura anhelitus, et difficultas accide-
tes subito, et grauitas hypocondriorum, et ten-
sio in eis et dolor, et [saltus] et dolor in dor-
so, et [saltus] in lacerio et punctura. [†] [hor-
ripilatio] significans eam, et accidit dolor lassitu-
dinalis, & quandoq; alteratur pulsus a dispo-
sitione sua in ea, et significant ipsam [†] [ ]

et retinentur quandoque causa crisis, res qua-
rum consuetudo fuit ut euacuarentur, ut san-
guis menstruus aut hæmorrhoidarum aut flu-
xus ventris, et significant quod ^m [modus eius
uadit e contrario in parte. ⁿ [et signa noctur-
na diurnis sunt uehementiora.] et causa in hoc
procubio ut sit, est quoniam materia facies
aggritudinem ^o [auger] accidentia et significa-
tiones causa sui motus. ^p [et] diuersificantur,
aut propter diuersitatem materia, aut causa par-
tis diuersitatis motus, et diuersitas quidem cau-
sa diuersitatis materie est, uerbi gratia, ut sit mo-
tus materie, quando est, ad superiora, deinde si
gnificant significationes speciei aggritudinis et
ætat, et complexionis, et aliorum quod materia est
sanguinea, expectat tunc medicus fluxum san-
guinis narium, et si significat quod ipsa est cho-
lerica, expectat uomitum secundum plurimum
nisi alie significationes ei appropriare signifi-
cēt fluxum sanguinis narium, multoties enim
fit crisis eius fluxu sanguinis narium, et antee-
dunt eam imaginationes cholerica ^q [et] et
fluxus quidem sanguinis narium ^r [ ]

[quandoque co-
sumit materias aggritudinum ^s [turiofarum], &
fit sanitas statim. Causa autē partis motus est,
quoniam ipsa aut mouetur, ut ^t [uiolenter ua-
dat] super membra principalia & quæ sequun-
tur ea de uisceribus, & facit accidere nocu-
mentum in operationibus suis, & impedimentum
consequens ea, sicut eueniunt ex parte cerebri
permissio sensus, & dolor capitis, & quod diximus cum
eis utrisque. Aut mouetur uersus expulsiōem,
& fit illud secundum duos modos, nam aut in-
cipit expellendo ex omni parte, & ^u [longitu-
dine], & est illud ad totum illud, quod appa-
ret, & est hoc cum sudore: aut incipit tendere
uersus partem unam: & quum incipit ^x [pars
eius ex omni parte] fortasse est pars taliter, quod
quando incedit, non est excusatio quin inces-

²⁰ sus sit per membra principalia, sicut pars ^y [al-
tera] nam materia tendens ad eam pertran-
sit super fines membrorum anhelitus, & super
fines cerebri, quare accidunt iterum acciden-
tia similia accidentibus ^z [eius], si non esset ex-
pulsio, imo ^a [esset uiolenter ibi permanens.]
Et fortasse est pars uersus membra, quæ sunt mi-
nus quàm principalia, sicut os stomachi, quū
intentio materiei expellende per crisi finem est, ut
expellatur uomitu. Aut est de principalibus,
uerumamen ^b [est tolerans commune officium
non uelociter perueniens] ad corruptionem,
sicut peruenit ad fines hepatis, & expellitur ex
uia uelice aut fellis, & ex omni parte loci expul-
sionis crisis, sicut [in stomacho], uomitu, &
si ad fines capitis, fluxu sanguinis narium, & si-
milibus ei, & ad fines hepatis, urina, & partes in-
testinorum, fluxu ventris. Et quando est for-
ma hæc, non est longinquum, quin motui ei-
us in omni parte sit signum significans, quod
illud quod speratur de expulsiōe eius, est il-
lius generis, si crisis quæ expectatur, fuerit bo-
na, aut signum significans malitiam eius pri-
mam, ex ^c [suo aduentu impediēte] illud me-
brum, si fuerit crisis mala. Et fortasse est signū
vnum bonum ad hoc, ut significet partes plu-
res, sicut pulsus cordis quandoque significat,
quod materia est expulsa ad os stomachi, & si-
gnificat quod materia ^d [uiolenter superuenit
cordi.] Et fortasse est signum vnum significans

rem uniuersalem communem motui, ad par-
tem unam, & expectantur signa alia, quibus si-
gnificatur modus, quo expellitur ex illa parte,
sicut dolor capitis, & strictura anhelitus et ten-
sio hypocondriorum ad superiora, ista. n. si-
gnificant, quod materia mouetur ad superiora, de-
inde non iudicatur, quod ipsa expellatur ex uia vo-
mitus, aut ex uia fluxus sanguinis narium, nisi
per signa alia. Et quādoq; significat quod crisis ^f [ ]
[ ] cadens ex parte aliqua ^g [est] retentio eius
quod currit, et separatur ex contrario illius par-
tis, sicut retentio naturæ eū signis crisis bonæ,
significat quod motus criticus ^h [ ] superior non
inferior ⁱ [ ] est, aut fluxu urinae, aut sudore
aut uomitu, aut fluxu sanguinis narium, et quā-
doq; significat species aggritudinis partē crisis
eius: et sicut apostema hepatis, quū est in latere
gibboso, tunc crisis eius est aut p fluxum san-
guinis

AVIC. Tom. 2. F 2 guinis

f B. pernicioso-
rum.

z a. aggrauet.

u a. longe.

x B. uersus ea.

y B. suprema.

z B. eorum &
a. aggrauans
ea.

b B. toleranti
nocu menti, nō
est uelociter p-
ducentis.

c B. ex ore sto-
machi.

d B. aggratio
ne mala super.

e B. aggruat
super cor seu le-
dit cor.

f + s. est.
g — B.

h + s. est.

i + s. imo.

k Brigor.

3 n. cum fluxu
sanguinis narium
aut cum sudore
abundante. Et
febrim phleg-
maticam, &
frigidam crisi-
m u. cum spe-
cieb. crisi-
m &
cōpletur cū ag-
gregatione sa-
rum.

guinis naris dextræ, aut per sudorem laudabi-
lem, aut per urinam. Et si est in latere concauo,
est per fluxum ventris, aut per sudorem, aut per
vomitum. Et sicut febris causon: plurimum. n.
crisis eius est aut per fluxum sanguinis narium,
aut per sudorem, & antecedit eam k [tremor.]
Et quandoque fit vomitu, & fluxu ventris; &
proprie sicut tertiana. Et similiter febris aposte-
matum capitis crisis i† [

non fit ynquam fluxu sanguinis narium: neq;
peripneumonia: neque lethargia, pleuresis ve-
rò est inter hæc & hæc. Et multoties quidem
fit agnitudinis crisis^m [speciebus, quarum ag-
gregatione completur] crisis sicut causon, quā
fit in ea crisis prius fluxu sanguinis narium, dein
de completur sudore abundante. Et prægnans
quidem multoties habet crisin cum abo. tu, &
scias quod non quotiescunque existunt signa
crisis, faciunt necessario crisin bonam, aut ma-
lam, imò quandoque non sequitur eam crisis
omnino in hora illa, licet non sit exen. satio, igni
crisis sequatur ea proculdubio bona, aut mala
in alia hora, quam in illa hora, in qua continuā-
tur signa. Nam, non quoties vides sudorem, &
vomitum, & fluxum ventris, & dolorem capi-
tis, & perturbationem sensus, aut malitiā anhe-
litus, aut profunditatē somni aut aliud de om-
nibus illis, quæ numerabimus, est cū eis crisis,
licet secundum plurimum significent. Nā quæ
dam eorum sunt signa tantum crisis, sicut do-
lor capitis. Et quædam eorū sunt signa, & pars
crisis, sicut nausea. Et quum apparent signa cri-
sis, & non sit crisis, tunc aut est secundū quod
dixit Hippo. significatio mortis, aut difficultas
crisis. Et quandoq; est aliqua de rebus, quæ sunt
de signis crisis, accedens per causam aliam ab
ea, quæ facit apparere crisin, quamvis sit in ali-
qua horarum signorum crisis, sicut accidit in
tertiana longa ante paroxysmum inquietudo,
& commotio. & in pluribus horis anteceden-
tibus paroxysmum absque significatione cri-
sis, in tertiana verò pura secundum plurimum
est signum crisis. Et de illis, quæ tibi indicant
viam ad cognoscendumⁿ [ex] infirmo, quod
eius sanitas aut mors erit cum crisi, aut non, est
consideratio tua in motu agnitudinis; & vir-
tute eius, & natura, & hora præseti, ista enim in-
dicant tibi; quod dispositio facit necessario pu-
gnam fortem inter materiam, & naturam, &
sustinet pugnam. Et scias, quod significatio-
nes bonitatis crisis sunt significationes signifi-
cantes victoriam naturæ, & non fallit hoc. Et
significationes malitiæ eius, & ipsius dimi-
nutionis significant iurgium & duellū, quod cur-
rit inter naturam, & inter illud quod impu-
gnat eam. Et non est possibile tibi, ut ex toto iu-
dices, quod natura vincatur proculdubio nisi
multiplicentur, & magnificentur. O quanta ti-
morosa signa vidimus de profunditate somni,
& casu pulsus, & abscissione sudoris, perducē-
tia post horas ad crisin completam, & bonam,
quoniam natura in huiusmodi iam cessauerat
ab omnibus operibus suis, & tota occupata e-
rat in agnitudine, & postquam rediit tota vir-
tus ad eam, vicit eam, & expulit & fortasse non
sufficit cum ea. Et illud in pluribus horis est,

n B. in.

quoniam ipsa non cessat ab omnibus operatio-
nibus, nisi propter rem magnam, nam dubium
non est, quin propter rem magnam deficiat. Et
scias, quod exuberatio signorum crisis secun-
dum continuitatem in duobus diebus conti-
nuis, sicut tertio, & quarto, verbi gratia, signifi-
cant velocitatem crisis, deinde est bonitas, et
malitia secundum o [compariā,] quæ ego dicā,
& proprie, quando antecedit paroxysmus fe-
bris plurimum, & præcipue quando apparet in
pulsu alteratio subito. Si ergo fuerit ad magni-
tudinem, & nō descendit larare. Et scias, quod
siccatas corporis, qualis est in senib. & eius ob-
fuscatio in diebus agnitudinis, significat tardi-
tatem crisis. Et agnitudines sicce valde, aut sunt
mortifera, aut tarda crisis. Et significat quan-
doque horas crisis, & dispositiones eius om-
nes, & iudicia signorum eius, illud super quod
p [inueniuntur signa] agnitudinis secundum
plurimum, & scias, q̄ pulsus apparens, est sicut
significatio communis speciebus crifium ena-
cuationum. At vero magnus significat, quod
motus est ad exteriora cum sudore, aut fluxu
sanguinis narium, & non magnus, & velox ad
interiora, significat vomitum, & fluxum uen-
tris, & ad summum omnis q [aggregatio ad ex-
pellendam materiam natura existente forti,
non caret mani. lestatione pulsus & si non fue-
rit latus, et declusus ad ambo latera, & antequā
fiat fortis, indiget constrictione, & coarctatio-
ne, et fortasse aggregantur duo signa, & sunt
duæ res, sicut uomitus, & sudor, et sicut uom-
itus & fluxus sanguinis narium, et quia iam sa-
tisfecimus de istis canonibus, intendamus in
distinguendo parum.

Signa matris materiei in crisi ad superiora. Cap. 4.

Signum illius est dolor capitis propter ele-
vationem vaporum^a [in significationib. a
vomitus,] aut cum communitate oris stoma-
chi^b [iterum] in significationibus uomitus, et
iterum de significationibus illius sunt uertigo,
& grauitas in utriusque temporibus, & sonitus,
et tinnitus, et surditas, quæ omnia accidunt su-
bito, & quandoque associantur ei, aut antee-
dunt illud tempore paruo constrictione anhel-
tus, et dolor in collo, et tensio mirach & hypo-
chondriorum ad superiora absque dolore, &
inflammatio capitis, & scias, quod agnitudines
et accidentia fortia sunt in nocte, quoniam na-
tura occupatur in c† [ ] digerendo ma-
teriam,† [& in aliis, & et] omni re.

Signa distinguendi, omnia illa.

Cap. 5.

Quod si associantur omnibus illis tenebro-
sitas, et caligo in oculo^a [quæ non sepa-
rantur,] & sint cum eis amaritudo oris, & tre-
mor labii inferioris, et apparet affirmatio rei
per casum doloris in ore stomachi, aut nauseā
et attractionē saliuæ, et pulsū cordis, et coar-
ctationem pulsus, et constrictionem et proprie
quando accidunt infirmo post ista horripila-
tio, et frigus sub hypochondriis, tunc iudica, q̄
ipsa uentura est per uomitum, et proprie quan-
do materia est cholericā, et febris cholericā nō
existens de incensius et proprie quando citri-
natur facies in hac dispositione, et cadit color.
Et

c B. ea in-
d. s. leuataa B. cō qua
uider. aliquid
splendidum

Et multoties quidem attrahit vomitus eueniēs post grauium capitis. & dolorem stomachi, pueris propter detritam neruorum ipsorum, spasmus, & in mulieribus propter consuetudinem matricum ipsarum, dolorem matrici; & in senibus propter debilitatem virtutum eorum egritudines diuerſas. | expaſas | propter expansionē materiei, quę mouetur in eis. Quod si associata fuerit illi tēſio in parte hepatis, aut parte splenis absque dolore, nam splen cōmunicat supremis etiam per venas, quę sunt in eo approximantes parti nasi, & venis eius, quamuis non continentur cum eis, & videt infirmus ſila rubea, aut lucentia, & resplendentia, & rubet facies multum aut oculus, aut naſus, aut latus eius & currunt lachrymę subito, & | aparet | pulſus, & inundat & testinat eius dilatio, & | | acuitur naſus, & est inflammatio capitis vehemens valde, & dolor capitis percussiuus, tunc expectetur fluxus sanguinis narium, & propriē quando significat aegritudo, & etas, & consuetudo, & completio, & reliquę significationes, quod materia est sanguinea, licet materia cholericā iterum faciat quandoque crissim per fluxum sanguinis. | | & indicant illud splendor, & imaginationes similes ſilis, & res igneę, citrinę, viſę coram oculis, & plurimum eius est in febre caufone, cholericā. Et quandoque significat | pars | radii, & pruritus naſi, quod fluxus sanguinis narium. | | accidit ex nare dextra, & sinistra, & | ex ambabus nariibus simul. Et quandoq; adiuvat illas significationes iterum frigus adueniens in die crissis, & siccitas | | alchatin & cutis. Et quandoq; significat etas, fluxus enim sanguinis narium plurimum accidit ei, cuius anni sunt infra triginta. Et quandoque adiuvant hęc significationes iterum vehementia doloris capitis valde | | ultra hoc, quod | | facit necessarium esse casus vomitus cum lēſionibus alijs, & inflammatio & febris, & tunc eius significationes alię bonę nō significatione mortis, & in huiusmodi expectatur fluxus sanguinis narium, cuius non est excusatio.

Iudiciū de iſtis ſignis communibus prædictis, & proprijs. Cap. 6.

DE ſignis communibus prædictis sunt, quę sunt ex nueniētiā fluxui sanguinis narium, sicut lachryma, & tinnitus, & turditas, & tēſio hypochondriorum in vno duorum laterum hepatis, & splenis, absque dolore, & inflammatio capitis. Et de eis sunt propria uomitui sicut strictione anhelitus, & tēſio hypochondriorum absolute in anteriori parte, cuius plurimum est cum dolore in stomacho. Et ſcias, quod strictione anhelitus, & | | tēſio hypochondriorum ad interiora | in ſignis fluxus sanguinis narium non | | accidit nisi quā vehemēter nritur | natura ad expulſionem fluxus sanguinis narium, propterea quod concavitas ventris impletur, & impellitur materia ad ſuperiora, & comprimit membra anhelitus. Et de ſignis proprijs fluxui sanguinis narium, & vomitui, ſunt quę in vno eorum inueniuntur opponuntur inueniunt in altero, sicut imaginatio ra-

diorum ſplendentium est de ſignis fluxus sanguinis narium, & opponitur ei imaginatio tenebroſitatis, & caliginis. | | de ſignis vomitus | | est | | rubedo facies, & de ſignis fluxus sanguinis narium & opponitur ei casus coloris, & citrinitas eius de ſignis uomitus. Et quando quę ſignum vnius eorum non est oppositum e aliquid | de ſignis alterius, sicut tremor labij, si ſecum est de ſignis vomitus, & non opponitur ei aliquid de ſignis fluxus sanguinis narium & sicut pruritus naſi, nam in ſe est de ſignis fluxus sanguinis narium, & non opponitur ei aliquid de ſignis uomitus.

De ſignis declinationis materiei ad ſtorem. Cap. 7.

VM fit pulſus vehementis undosus, & est tactus manus super cutem, ita quod super ea peruenit roritas, & tingitur rubee, & inuenit calefactionem cutis cum hoc maiorē ea quę fuit, & | | inflammationem | | eius, & rubedinem ipsius maiorem ea quę fuit, & vrina est tincta, tendens ad groſſitū, & propriē quando tingitur in quarto, & ingroſſatur in septimo, tunc exiſtima quod ſudor erit. Et ſimiliter quando accidit in aegritudine etronica rigor fortis, vehemens, & post ipsum fit febris vehemens, virtute exiſtente forti & ſignis bonis, ex pecta tunc ſudorem, et præcipue quādo minoratur egeſſio, et vrina fluxus | | continuatur super ipsum. | | Et ad ſummum, febres incenſuę, quę non terminantur fluxu sanguinis narium, terminantur ſudore, et antecedit ipsum rigor, et si æger videt balneum et tinam, et præparationem ad illud in ſomno ſuo tunc est ſignificatio ſudoris. Et tinctura vrina ſignificat per ſignificationem primam, quod materia faciat crissim per viam venarum, et illa via est ſudoris, aut vrina, deinde ſeparatur per id, quod diximus. Et non oportet, ut expectetur crissim ſudoris cū ſolutione naturę dominante, et oportet in euacuatione expectata cum ſudore, ut ſit illie augmentum febris, et caloris | | et | | expaſio, et | | apparitio cum uirtute forti. |

De ſignis declinationis materiei ad membra ming. Cap. 8.

50 SIGNIFICANT illud grauitas in vefica, & retentio in egeſſione, et deſectus ſignorum ſolutionis ventris quę ego dicam, et ſignorum vomitus, et fluxus sanguinis narium, et ſudoris, quę diximus. Et ſcias, quod ardor virgę cum grauitate veficę, et reliquis ſignificationibus, est ſignificatio fortis, quod crissim erit fluxus vrina. Et quandoq; ſignificant ipſa exuberatio vrine, et groſſitudo eius in alijs dieb. et inuentio ſediminis in ea. Et forteſſe accidit fluxus vrine in ea | | ſecundum ſignificationem egeſſionis, et ſecundum quod dicā in capitulo egeſſionis. Et ſcias, quod quando multiplicatur aggregatio urine in vefica cū paucitate ſolutionis ventris, et paucitate ſudoris in ea hora, aut in natura infirmi, et forma membrorum eius, | | aut ſenſu quod appareret deco, tūc expectatur crissim per urinā abiq; fluxu ventris et ſudore, et propriē in hyeme.

AVIC. Tom. 2. F 3 De

c — B.
d B. &

e a. alicuā

a n. inflationē.

b n. Alia litera. proceditur ſeu ſit conuulſio ſuper ipſum. ſ. minorationem egeſſionis & urina.

c — B.
d n. fortitudo & citius ſit fortis.

a n. poſt.

b B. & ſiccitate exteriori.

De signis declinationis materiei ad uiam egestionis.
Cap. 9.

a n. cum signis
retentionis.
b t. B. ventris.
c s. inuenitur.

d n. obedientia.

e B. eminentia.

f n. parui pul-
sus. Alia uera.

g n. febre ter-
tiana.

Significant illud in primis genus superfluitatis, quum scitur, quod non est sanguinea; & quum scitur quod cum hoc est multa: deinde fit maior affirmatio eius a [ex signis difficultatis] vrina, & punctura, b t [ ] que c [inuenit cum] in toto ventre, & grauitatis in inferiori parte venteris, & defectus signorum vomitus, imo euentus rugitus, & inflatio emunctorij, & multitudo tincturae egestionis ante, & eius d [vocatio] plus quam fuit consuetudo, & altitudo eius quod est sub hypochondrijs, & e [augmentum] eius, & permutatio rugitus ad dolorem dorsi, & tortasse est illud iterum propter vterositatem, & fortasse prouocatur vrina post significationem egestionis, & proprie in infirmo difficilis ventris, duri ex consuetudine f [parui tactus,] precipue in acre frigido, 20 Et quandoque fit pulsus paruus cum uirtute & non induratur, & paruitas eius est ad coarctationem. Et significat quandoque crism, quæ fit fluxu ventris, consuetudo in paucitate fluxus sanguinis narium, & sudoris, & multitudo fluxus ventris, & proprie in eo, qui assuetus est potare aquam frigidam. Et dicitur, quod quando urina post crism in g [omni hora] est alba, subtilis: tunc expectatur fluxus ventris, qui forsitane erit cum rasura intestinorum, quoniam cholera quando non egreditur cum urina, & alij, egreditur cum fluxu uentris, & raro quidem accidit crisis per solutionem ventris, cum dominio sudoris, aut fluxu urine.

De signis crisis, quando fit ex uia matricis.
Cap. 10.

Qvando non inuenis reliqua signa & non potest euacuatio fluxu uentris, & inuenis gra- 40 uitatem in matrice, & in chatin, & dolorem illic, et tensionem, tunc existima quod erit menstrualis.

De signis quod crisis erit ex apertione uenarum ani.
Cap. 11.

Qvandoque significant illud defectus reliquarum significationum, & consuetudo huius materiei fluxus, & grauitatis in partibus ani, & pulsus magnus tendens ad fortitudinem.

Signa crisis, quæ fit cum permutatione. Cap. 12.

Fortitudo febris cum fortitudine doloris, & retentio euacuationis urine, & egestionis, & sputi, & sudoris exuberantis, et tarditas digestionis, aut ipsius priuatio cum sanitate uirtutis, & bonitate pulsus, & precipue in agritudinibus saluis, tardis, priuatis digestionis, & partem quidem permutationis significant dolor, & inflatio uenarum in locis uacuis, quæ ipsum sequuntur, & uehementia inflammationis. Et iterum pars, in qua est membrum debile, aut dolor lationis iuncturarum, aut membrum fatigatum. Ex hypochondrijs uero, quando tendu-

tur, & dolent, non est possibile ut significetur locus ipse, neque pars. ipsa enim sunt a [sicut] communia omnibus b [doloribus.] Et scias quod c [ ] permutationes & exiturae sunt in frigore, et tempore eius, et in ætate senectutis plurimum, in primo quidem, quoniam frigus est retinens, costringens, in secundo uero quoniam uirtus deficit ab expulsionem completa. Qui dam enim dixerunt, quod illius crisis, qui pertransit quinquaginta, imo qui pertransit triginta, raro fit per exituram, & permutationem, sed non est illud cui fit intendendum: imo permutationi sunt duæ causæ, quarum una est in materia, & est, ut non sit suscipiens expulsionem uniuersalem propter grossitudinem sui secundum plurimum, & multitudinem suam secundum minus, & secunda est uirtus, et est ut non sit uirtus fortis ualde, uehementis d [importunitatis] neque debilis iterum e [pigra,] et non expellat omnino a membris principalibus, et due istarum causarum sunt due causæ: f t [ ] principijs senectutis, et multoties quidem antecedunt signa permutationis, et si peruenit ei euacuatio magna, et proprie per uirinam exuberantem, albam, quam obrem non accidit permutatio,

Signa, quod illa permutatio est ad inferiora. Cap. 13.

Eventus doloris ad inferiora cum inflammatione, et inflatio duorum emunctoriorum, et anchorarum duarum,

Signa quod illa permutatio est ad superiora.
Cap. 14.

Significant illud grauitas capitis, et sensuum, et proprie auditus, ita ut quandoque perducat ad surditatem, post coarctationem anhelitus, et alterationem ordinis a [eius, donec quasi quiescat illud] subito, et accidit in capite illud, quod accidit, et similiter ut eueniat profunditas somni. Et plurimum horum fit cum exitura in radice auris. Et similiter, si perseuerauerint exuberatio quidem, et pulsatio temporum, et rubedo in facie firma, quæ non separatur.

Signa permutationis ad ægritudinem aliam.
Cap. 15.

Quam uideris ægritudinem acutam fieri fortem apud declinationem, tunc scias quod ipsa tendit ad chronicam.

Signa quod crisis erit cum exitura. Cap. 16.

Qvando uirtus est sana, et signa sunt bona et a [est] subtilitas urine tempore longo, tunc illud est de illis, quæ indicant exituram, b t [ ] ubi est ægritudo c [materiei] in qua est caliditas. Et similiter quando melioratur infirmus absque crisi apparente, imo secundum semitam permutationis, deinde uidet ambas arterias temporis uehementis dilationis, plurime percussionis, quæ forsitan non quiescunt, et uides

a — B.
b B. declinationibus.
c t s. omne.

d a. mouet
e n. debili
expellens.

f t s. propugnatio.

g h i j k l m n o p q r s t u v x y z

a n. qui euacuatur
quelet, non illud fit.

i j k l m n o p q r s t u v x y z

K l m n o p q r s t u v x y z

a B. peruenit
b t s. est
c s. ex materia.

a p q r s t u v x y z

des colorem^d [pallidum] & anhelitum^e [frequentem] & fortasse vides

tussim siccam, tunc ille qui habet hoc, est præparatus exitura in iuncturis suis. Et membrum, quod in infirmo plus appropriatur sudori, est illud in quo expectatur exitura. Et tempus hyemis, & ætas senectutis, secundum quod diximus, sunt de signis casus crisis cū exitura: imò sunt de causis eius. Et sunt exitura facta tunc, tardè suscipientes digestio nem veruntamen re-

ditiones earum in hyeme, & senectute, sunt minus, propterea quod facit illud esse necessarium frigus ex quiete, licet quidam dixerint contrarium istius, sicut retulimus. Et quando multiplicatur vrina aquosa, quum ascendit febris, significat [dolorem] accidentem in interiori parte corporis. Et de signis fortibus, quod crisis erit cum exitura, est tarditas crissum aliarum, & prolongatio infirmitatis usque ad tempus, quod est post viginti. Et quum in huiusmodi agitudine longa accidunt dolores subitò in quibusdā locis, tunc expecta exituram; Et in febribus [ter-

tianis], quando non sit fluxus urinae [sensibilis], neque fluxus sanguinis narium, neque fluxus ventris, tunc expecta exituram iuncturarum propriè in die critico. Et de signis fortibus, quod illa crisis tarda non erit completa cum tarditate sua, neque rediens, sunt signa alia. Et febres lassitudinales quando non faciunt crissum in quarto cum vrina spissa, tunc expecta fluxum sanguinis narium, si autem prolongantur, expecta exituras iuncturarum, quæ fatigatæ sunt, aut ad partem mandibularum, siue lassitudo sit ex exercitio, aut per se veniens. At verò exitura accedens in mandibulis in extensua est plus; quoniam iuncturarum labor non est vehemens neque est in eis iuncturarum attractio, & fit febris ascendit, & carnis mollis receptio. Quum autem lassitudo est morua, est illud in iuncturis plus. Et multoties quidem expectatur exitura, quum ipsius signa significant, & mingit qui habet eam, vrinam plurimam grossam, albam, & expellitur, & si febres fuerint incipientes cū rigore, & desinēt cum sudore, raro fiet in eis exitura, & illæ sunt sicut tertiana & quartana; nisi materia sit multa valde. Et ad ultimum rigor rediens euacuat sua expulsiōe omni die materiam plurimam; quare raro superfluit in eis [exitura] aliquid, hoc ergo contingit quod rigor est solus, qualiter ergo erit cum sudore?

Et fluxus vrinae grossæ iterum minoratur cum exitura. Et exitura quæ sunt in chronica longa, secundum plurimum sunt in membris inferioribus. Et in illis, quæ sunt magis acutæ, in membris superioribus. & in medijs, in vtriusque lateribus, & in lethargia^k [de de exituris] radicis auris, & [exitura] ista multoties accidunt crisi completa. & peripneumonia multoties facit crissum cum exituris iuncturarum.

Iudicia de huiusmodi exituris.

Cap. 17.

Quæcumque de istis exituris eueniunt, & occultantur absque [maturatione] earum, dispositio non caret duabus rebus, aut ut redeat maior quā fuit, aut ut redeat egritudo, aut ut expellatur materia ad iuncturas, aut ad

membra dolorosa, aut fessa aut debilia. Et melior istarum exiturarum est illa, quæ facit incurrere lenitatem; & est post maturitatem, & est vehementis declinationis ad exteriora, & est longinqua a membris nobilibus, & quodcūque istorum apostematum est leue, cedens manui, quam superponitur, est minoris malitiæ quam durum^b [acutum]. & veruntamen est tardius, quoniam est frigidius, & eius quidem

malitia non minoratur, nisi quia ei non allociatur vehemens dolor, & si cum huiusmodi remanet febris, & non resoluitur, facit collectionem post sexaginta. & quod est infra ista, inter sexaginta & viginti. Et exitura minoris malitiæ sunt, quum membrum, ad quod declinant, est inferius, & est præter hoc quod est ex generatione sua inferius, ignobile, ampli loci, capiēs totam materiam. Nam si non capiteam, accidet ex reditu eius secundo ad loca in quibus

[penetraverat] illud, quod accidet eis, quum ea redire facit medicus stolidus cum infrigidatione, & refrenatione ad locum a quo venit, & iam augmentata est malitia ex eo, quod superuenit ei [de constrictione], & reditio, & recipit. Et de deterioribus exituris criticis est, quæ ad interiora est, & interius. Verum de locis magis aptis exitura est illic, qui cū debilis, aut cum quo est egritudo, [et]

& propriè in inferioribus, qui appropriati sūt multitudini cursus sudoris ab eis, & exiturae meliores, & longinquo ad hoc ut sequatur eas recidatio, sunt quæ aperiuntur, sicut illæ quæ de eis [remanent] sunt magis significantiæ recidationis.

Signa euentus spasmi in pueris.

Cap. 18.

Quum in [eis] multiplicatur timor in somno, & constringuntur eorum naturæ, & multiplicatur ipsorum fletus, & conuertuntur eorum colores ad viriditatem, & rubedinem, & tenebrositatem, ut in senibus, tunc expectatur spasmus, & illud fit usque ad nouem annos, & quanto fuerint paruiores, erit illud plus. In adolescentibus verò quum torquentur eorum oculi in febre acuta, & multiplicatur ipsorum palpitatio, & torquentur eorum colla, & ipsorum facies, & multiplicatur confectio dentium eorum, tunc indica euentum spasmi. Et multoties quidem prolongantur dolores colli, & grauitas in capite cum febre, & sine febre. Quumque fuerit apostema calidum, accidet spasmus, aut vomitus ut flos eris, & propriè quum fuerit in partibus [stomachi].

Signa casus rigoris.

Cap. 19.

Quum vides in febre acuta signa salutis, & signa crisis bonæ, & minoratur vrina, tunc scias quod accidet rigor, cū quo eueniet crisis nisi fuerit fluxus ventris transiens equalitatem, equalis uerò non repellit rigorem, qui expectatur, et multoties sequitur ipsum sudor, nam in agitudine acutis, incensius [rigorem] antecedit sudor.

Signa significantia crissum bonam.

Cap. 20.

Scias, quod melius signorum crisis bonæ est [sit completa]. Deinde

AVIC. Tom. 2.

E 4 de

b. calidum.

c. B. corrupta fuerat.

d. ex labore. e. interit.

f. s. chronica.

g. occultatur.

a. B. in pueris.

b. B. capitis, & colli. Alia litera. capitis, & colli tunc affirma illud.

a. B. rigor est antecedens sudorem.

a. B. digestio iam.

Liber quartus.

Signa digestionis, & eius iudicia.

Cap. 23.

B.

*e a. & in dispo-
sitionibus suis.
Alia litera.
in suis dispo-
sitionibus,
d a. apparet.*

*e B. res substan-
tina.*

*f B. spes & leni-
tia cum eis est
habenda magis.*

de fiat in aliquo dierum crisis laudabilis, quos ego dicam. Et iam indicauit eum aliquis dierum indicationis ei proportionalis. Et est cum euacuatione, non cum permutatione, & exitura, & euacuatio^b [cum qua] sit humoris facientis egritudinem in parte proportionali, & toleratur cum facilitate, & quandoque facit sperare bonitatem crisis natura egritudinis in specie sua: sicut tertiana: & caufon, quum inuenitur crisis proportionalis: ^c [aut suae dispositiones] sicut illae in quibus currunt res virtutis. Et pulsus secundum quod oportet: & dispositio virtutis, & dispositio pulsus in horis signorum prauorum quando est fortis, ^d [& rarus:] & proprie quando additur eius virtus, & minoratur eius diuersitas, & equatur, tunc est ^e [perpendicularis, & sustentatio,] super quam incedendum est, & illius complementum est aduentus tranquillitatis, & leuitatis. Et scias quod signa mala quum aggregantur, & est dies criticus, tunc spes est verior, & fortior, quam ut sit e contrario: oportet ergo ut innitatur super illud, & multoties quidem magnificantur signa timorosa, & videtur pulsus sanari, & equari, & fortis fieri. Et scias quod infirmus bonorum humorum quum egrotat, & apparet digestio in vrina eius in primis quum egrotat, tunc sis securus. Et quoties apparent in eo signa timorosa, tunc [sanatio in ipsa magis debet esse,] quoniam crisis est propinquior.

Signa significantia crism malam. Cap. 21.

*a B. & sequitur
eam.
b a. ex defectu*

*e a. est propter
quietem mate-
riae non.
d B. etiam & de
ficie natura pro-
pter eius debili-
tatem ab.*

Ipsum radices, & principia sunt, ut sint contraria signis bonis praedictis. Et illud est sicut sit motus crisis ante statum, & digestionem; quod Hip. nominauit praecessione uiae. & tu iam sciisti causam in malitia eius, & ut sit in die non critico. Et ut pulsus sit cum eo ad casum, & paruitatem tendens. Et scias quod signa crisis quando veniunt ante statum & digestionem, & ^a [anteceedit ea] euacuatio multa, tunc non decipiaris per eam; nam illud est propter multitudinem eius: & est expulsio^b [a pigritia] vel debilitate, absque regimine: sicut leuitas, quam inuenit eger absque euacuatione manifesta, est ex eis, in quibus non est habenda fiducia: nam illa ^c [quies materiei non est] propter bonitatem eius, imò multoties digeritur ^d [& pigra sit natura in] expulsionem eius.

Indicia de iudicijs signorum significantium crism malam. Cap. 22.

a B. forma.

b B. antecedentes

Quando aggregantur signa mala priuationis digestionis, aut alterationis, ab eo quod oportet, aut alicuius alterius de signis malis, iudica ex eis quod infirmus moritur. ^a [hora] ergo iudicij secundum velocitatem, & tarditatem est ex eo, quod scitur de dispositione causarum antecedentium crism, de illis quas diximus: sicut hoc, quoniam quando sunt signa mala, & est sedimen nigrum, & alia, & illud est in quarta, tunc mors est in septimo, aut in sexto si necessarium faciunt causae praedictae^b [post ipsa.]

Digestio cognoscitur ex vrina, & hoc iam est expositum in loco suo. Et oportet, ut non confidas per vehementiam tincturae vrinae, quum non fuerit sedimen; illud enim non est propter digestionem. Et priuatio digestionis in substantia magis nocibilis est quam in colore: per substantiam enim praeparatur materia ad difficultatem expulsionis, ^a [&] facilitatem eius. Et quandoque apparent signa digestionis cum principio egritudinis, tunc agrido est salua, neque est ambiguitas in ea, & tardatur, non oportet ut sit semper cum timore, fortasse enim est longa, & non est in ea timor, & est necessarium ut sit longa. Et quoties est crisis bona, tunc iam digestio facta est. Sed non quoties digeritur, est crisis; imò quandoque egritudo consumitur cum resolutione. Et scias quod non fit febris ^b [sublimatio] cum apparitione digestionis: sicut non fit cum digestionem apostematis dolor vehemens, & quando tardatur digestio, & uides accidentia bona, & uirtutem fixam, tunc expecta eam.

a B. aut.

b a. fortitudo

Iudicia de signis absolute.

Cap. 24.

Non omnis alteratio subito facta in colore, aut tactu, est mala. Imò est significans bonitatem magnam, & crism utilem, imò consideretur cum hoc dispositio corporis post illam. Nam quodcumque signorum arefactionis in forma, & facie, & extremitatibus accidit causae uigilae, & laboris, & exercitii, & fluxus uentris, est saluum, & reddit ad salutem in duobus aut tribus. Et quodcumque est causa adustionis, & casus uirtutis, est malum.

Narratio signorum bonorum.

Cap. 25.

Signa bona sunt tolerantia egritudinis, & firmitudo uirtutis, & forma cum ea, & si accidentia eius fortiora fiant, & ^a [uirtus pulsus, et eius fortitudo] & eius ordinatio & apparitio signorum digestionis, & ^b [utilitas] crisis, & bonitas signorum eius, & leuitas, reperitur post euacuationem, & reddit pulsus cum ea ad bonitatem, & horripilatio accidens post euacuationem, de signis sunt bonis. Significant enim eradicationem caloris, & succedit frigus cum eradicatione materiei. Et melius hoc est, ut sit euacuatio humoris ^c [impediens] cum facilitate & secundum rectitudinem, & scias, quod fixio uirtutis cum signis malis necessariam facit spem. Et similiter fixio rationis, & bonitas anhelitus, & facilitas tolerantiae eius, quod accidit super eum de dispositionibus timorosis extraneis. Et inuentio leuitatis post somnum est bona, & de signis bonis est anhelitus bonus, facilis. Et de signis bonis est appetitus cum equalitate, & bonitas receptionis cibi, & eius fames, & eius utilitas. ^d [ ] Et ^e [de signis bonis, optimis, naturalibus. est situs iacendi] naturalis, & somnus naturalis, & equalitas caliditatis in membris corporis. Et scias, quod signa bona cum salute uirtutis significant sanitatem festinam, & cum debilitate eius significant sanitatem tardam.

*a a. fortitudo
citudo pul-
eius uirtutis
b a. uelocitas*

c B. nocid

*d + B. & uirtu-
cario.
e B. similiter
ma seu
naturalis
iacendi, alia
tera de signis
nis est figura
cualis uel
ma.*

Iudicia

Fen 2. Tract. 1.

73

Iudicia signorum malorum. Cap. 26.

Scias, quod signa mala, quę sunt in summo malitię, indicant mortem. Quod si virtus fuerit fortis, prolongatur ægrotudo: de inde interficit ægrū. Et si fuerit debilis, interficit absque prolongatione. Et multoties quidem apparent signa mortifera in diebus malis, deinde accidit crisis bona, & permutatio materiei ad membrum, & fit sanitas. Et oportet, vt confidas in signis bonis apud statum, & vt timeas mortalia, quum ^a [incipiunt,] & non iudices per ea iterum, dum non vides virtutem cadere. Casus enim virtutis solus est signum malum. Amplius oportet, vt tu consideres in ægrotudinibus acutis, quarum principium est ex membro adiuuante, sicut pectus cū pleuresi, quod est de dispositionibus illius membri ipsę enim significatiue magis sunt quā dispositiones membri alterius; nā digestio sputi in pleuresi est magis significatiua salutis, quā digestio aquę, et necessarium quidem est medico physiognomico, quum videt in facie, & oculo, & alijs formam malam, non naturalem, & secundum plurimum, vt cognoscat in primis, an sit illud naturale secundum illud iudicium, & iudicium, & non iudicet temere in pulsu etiam. Et iterū, ut cognoscat, an illud sit ex ægrotudine, aut ex causa primitiua: fortasse enim eneniet, verbi gratia, super linguam tinctura mala, & asperitas superflua propter comelionem rei facientis illud, non propter ægrotudinem:

B. accelerant.

10

20

30

Narratio signorum malorum. Cap. 27.

Signa mala diuersificantur secundum unam quandoque operationem, & unumquodque membrum & ^a [fortasse dicemus] illud cū distinctione.

Signa mala pendencia ex forma, & colore. Cap. 28.

Quam forma viui est sicut forma mortui non propter uigiliam, neque propter famem neque propter euacuationem, tunc est signum malū, et facies, quę similitur faciei mortui, & diuersificatur a faciebus sanorum, est illa cuius oculi profundantur, & acuitur nasus, & planantur tempora, & contrahuntur, & infrigidantur aures eius, & inuersatur pulpa eius, & tēditur cutis ipsius, & obfuscatur color eius, & denigratur, & fit viridis, & eleuatur super eam ^a [cinereitas, uel pilositas,] & proprię quādo est sicut ^b [cinereitas] corti carminati, est signum mortis festinę. Et scias, quod, quando infirmantur sani pauca infirmitatis, significat timorem. Et illud quod est de hac alteratione propter causas, quę sunt præter ægrotudinem, redit velociter ad dispositionem naturalem, et si non in breuior tempore, saltem in die, & nocte. Aliud verò cuius causa est ægrotudo, & est illud, cuius signum est malum, non redit ad rectificationem cum facilitate. Licet plurimū qđ est causa famis, & euacuationis, & uigilię, & eius quod dictum est cum eis, non est bonū, iterum, uerum tamen est sanius alio. Si autem

accidit illud in ægrotudinibus acutis, est malū, quod significat, & ægrotudo vincet, & cum hoc est sanius quā illud, quod fit in ægrotudinibus acutis causa ægrotudinis, nō causa illorum ^c [comparium.] Et propter illud oportet, vt cognoscatur differentia inter illud, quod apparet de signis tornatilitatis, & alterationis coloris, causa corruptionis ægrotudinis, aut causa uigilię, aut euacuationis, cum qua non est plurimum malum. Et propter illud dicimus illud in oculo. De illo est, si causa fuerit eius uigilia, quod accidit cum eis grauitas, in palpebris, & declinatio ad profunditatem somni, & spissitudo vehemens pulsus, & antecessio uigilię ^d [impedientis.] Et in illo, cuius causa est fluxus uentris, inuenitur fluxus uentris præcessisse, & superfluisse. et in illo, quod est ex fame, inuenitur illud accidere gradatim, non subito. et de illis, quę magis affirmant, quod est ex ægrotudine, est defectus illarum causarum, & vehementia acuitatis febris, & sensibilitas rerum, quę sunt sicut scintillę offendentes manum apud tactum. Et citrinitas coloris subito, est signum non bonum. et denigratio eius subito, est signum malum, & deterius omnibus illis est niger color, & ipsius plurimum est ex morte innati caloris, & tenebrositas sequitur ipsum, & citrinitas non est bona, sed est magis salua, & quoniam quandoque fit a caliditate, non est tota a frigiditate, & fortasse est a uigilia, aut a fame, aut a dolore, & est salua. Et si acciderint in fronte & naso ^e [rami,] nō est signum malum.

c. adiuuantię.

d. nocentis.

e. ruge.

Signa sumpta ex dolore capitis. Cap. 29.

Qvando dolor capitis perseuerat, & uirtus est debilis, & ægrotudo acuta, & sunt illis, signa mala, tunc ægrotudo est mortalis. et si non fuerit, tunc expecta usque ad septimum fluxum sanguinis narium, & post septimum aliquid currere ex naso, aut aure. Quod si perseuerauerit usque ad uigesimum, raro erit tunc resolutio eius per fluxum sanguinis narium, sed aut per saniem currentem ex naribus, aut aure, aut per exituram. & proprię inferius, et plurimum quidem incipit dolor capitis a principio ægrotudinis, & fit fortis super eam in quarto, & quinto, deinde eradicatur in septimo. Et plurimum quidem inceptionis eius est in tertio, & fit difficilis in quinto, & eradicatur in ^a [septimo] & undecimo. Quidam uerò dixerunt, quod ratio est, vt sit in decimo. quoniam decimus est septimus tertij, sed ipse non est dies criticus, & hic sermo apud me non est aliquid. Comparatio enim non est secundum ^b [hoc genus,] & si incipit in quinto eradicatur in quartodecimo, si res currit secundum quod oportet, et plurimum quidem, quod accidit de hoc dolore capitis, accidit in tertiana.

Nota qđ in textu Arabico ponitur capiculum de signis ex parte stomachi, & capiculum de signis ex mēbris anhelitus, & int mediate post capiculum de signis sumptis ex radice lingue, & gutture.

a. nono.

b. hanc uiam

Signa sumpta ex parte stomachi. Cap. 30.

Singultus in ægrotudinibus acutis malus, & proprię post fluxum uentris, & si similiter inflammatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cum caliditate febris, est malus.

Signa

Signa mala ex membris anhelitis. Cap. 31.

Anhelitus frigidus in aegritudinibus acutis malus; significat enim mortem innati. Et similiter diuersus malus. Et anhelitus similis anhelitui flentis, interfectus, qui attrahit aerem, ^a et est anhelitus factus] propter permissionem rationis ^b [est malus.] Et ille qui est propter apostema in partibus pe-
^a t B. malitia anhelitus facta. b u. Alia litera. cum debilitate est mala.
^c u. cu interfe- sione plurima.

Signa mala ex parte sensus. Cap. 32.

Si non uidet infirmus, & non audit, est signum malum, et si fugit a vocibus, & odoribus, & coloribus habentibus fortitudinem, est signum malum, significans debilitatem spiritus animalis.

Signa facta in loco. Cap. 33.

Profundatio ^a [oculi, & contractio ipsius,] uel concauatio, non causa fluxus uentris, & uigilie, & famis, est signum non bonum. Et tenebrositas albedinis oculi, & eius rubificatio tendens ad colorem pauonis aut coelestem, est signum malum. Et paruitas unius duorum oculorum in aegritudinibus acutis, & phrenesi, & similibus, est mala ualde. Et si non uidet infirmus aliquid, est signum mortiferum, et tortuositas oculi, & ipsius strabositas in febre acuta, est signum malum ualde. Et si hæc tortuositas fuerit ex spacio proprio lacerto oculi tantum, absque nouamento in cerebro, tunc signum illud est, quod non est permissio rationis, & similia. Signa autem sumpta ex eo, quod uidet, & splendore, sunt quoniam splendor niger significat vomitum plus ^b [et declinationem sanguinis ad superiora, & significat unumquodque signorum aliorum,] et cur sus lachryme absque uoluntate, & proprie ex uno oculo, est signum malum: nisi sit signum crisis, ^c [et sanitatis, &] significant ipsam aliam signa fluxus sanguinis narium, cum incolumitate signorum aliorum, et considerat ex lachrymis paruitatem & multitudinem, & subtilitatem, & grossitatem, & calorem, & frigus, & exitum cum uoluntate, aut sine uoluntate, et sugere lumen, est signum non bonum. Si autem uehementis sit amor tenebre, tunc est mortale, nisi sit ^d [uehementia] & dolor. Quod si non fuerit, tunc est propter casum uirtutis spiritus animalis, et intuitus stans absque palpitatione, & motu, est malus. et multitudo aggregatio-
^b t B. & rubedo, & splendor eius fluxus sanguinis narium plus.
^c u. significant unumquodque signa alia.
^d u. per fluxum sanguinis na. u.

^e a. tenso.

^f t B. est mala.

^g B. defectum.

^h B. pp illud.

ⁱ u. sicut pun- ctionem.

^k a. deficiat.

^l a. deficiat.

^m a. deficiat.

ⁿ a. deficiat.

^o a. deficiat.

^p a. deficiat.

^q a. deficiat.

^r a. deficiat.

^s a. deficiat.

^t a. deficiat.

^u a. deficiat.

^v a. deficiat.

^w a. deficiat.

^x a. deficiat.

^y a. deficiat.

^z a. deficiat.

indigerendo eas, quoniam oculus in hac dispositione est siccus, profundus, & signa siccitatis manifesta, & ¹ [similiter] siccitas lippitudinis ita, in acuitate febris, est mala, & significans

¹ B. pp illud. m B. est.

Signa proportionalia istis. Cap. 34.

Si aggregatur super pupillam, quum est aperta, aliquid sicut tela aranea, deinde recedit ad palpebram, & fit lippitudo, & non cessat esse sic, est signum propinquitatis mortis. et uehementia rubedinis oculi, & permanentia eius ita, in acuitate febris, est mala, & significans apostema cerebri calidum. ^a [et in ore stomachi.] et permutatio eius ad colorem pauonis, & coelestem, est deterior. ^b et ^c [apertio oculi iterum, & multitudo et] splendoris, est significatio mala, & fortasse est propter materias calidas, multas, & apostemata in partibus cerebri, et si remanet palpebra in somno aperta, absque consuetudine, est signum non bonum. et siccitas palpebrarum est signum, malum, et si remanet oculus in uigilia apertus & approximatur ei digitus, & non palpat, est significatio mortis. et uehementia apertionis oculi iterum, cum alienatione, & debilitate, est mortalis. et dicitur quod ille, sub cuius oculis apparet pustula, sicut lens alba, moritur in die decimo, & apparet in eo desiderium dulcedinis.

^a B. aut in stomacho. b u. emittit uel egressio. c B. Alia lippitudo.

Signa sumpta ex parte nasi. Cap. 35.

Tortuositas nasi, mala, & significat propinquitatem mortis. causa enim in ea est spasmus malus, mortalis. et ^a [applanatio eius iterum] est mala. et esse contentus in attractione aeris naso, & naribus, est malum. et si inuenis ex anhelitu eius odorem piscis, aut butyri, aut luti, est malum, et distillatio aque citrine ex naso in febris acutis, fortasse est significatio propinquitatis mortis. et si non senuat cum ^b [opartnicis] est significatio mortis. et destructio sensus similiter, et si non ^c [facit ei fluere sanguinem percussio & rascatio.] et si infirmus assidue mittit digitum suum ad nasum suum, quasi mundificat ipsum absque causa, est signum non bonum. Et exitus aque per nasum est malum.

^a B. distillatio aquae citrine per nares. b u. emittit uel egressio. c B. Alia lippitudo.

Signa sumpta ex parte auris. Cap. 36.

Exsiccatio pulpe auris, & eius inuersatio, & contractio extremitatis ^a [et] est signum malum. et dicitur, quod, quum fordes auris dulcescit, est signum malum apud Gal. mortale apud primos. Aduentus doloris in aure cum febre acuta, est timorofus, est enim mortalis, nisi currat aliquid, & quiescat, & illud in senibus. In iuuenibus uero contingit, quod moriuntur antequam saniem faciat propter uehementiam sensuum eorum.

^a t B. cartilago. nosteris extremitatis in parte exteriori auri.

Signa sumpta ex parte dentium. Cap. 37.

Comotio dentium ^b [et] in febris acutis, & quasi ille cuius

^a B. cartilago. nosteris extremitatis in parte exteriori auri.

his sunt, comedat aliud, signum est non bonū. Dicitur, quod ille, cuius dentes cooperiuntur in febribus, viscositatibus, significat quod febris eius sit vehemens, significat enim caliditatem vehementem, & materiam viscosam tardæ resolutionis. Quum accedit infirmis omni hora, ut mundificent dentes absque consuetudine, quæ currit, est significatio non bona. Stridor dentium, & comotio eorum absque consuetudine, fortasse indicat [maniam, & si mania non accedit] deinde accedit illud significat perniciem, nisi in illo, qui affluctus est eo, per debilitatem [cordis eius] tunc [strident dentes eius ex qualibet causa. Et viriditas dualium est signum malum.

torso colli, cum prohibitione deglutionis, illud enim aut sit propter remotionem spondylis, aut propter vehementiam siccitatis, & neque aliquid est deterius eis ambabus cum febre [iterum. et] si non potest fieri deglutitio nisi cum labore, est significatio mala, & similiter si [reiecit] cum aqua, & egreditur per natum, & similiter quando strangulatur cum [ea] in omni hora, est significatio non bona.

Signa mala sumpta ex parte uenarum.

Cap. 40.

Dixit Hipp. quando apparent uenæ parue apud frontem, & palpebram, [ ] est malum.

Signa mala sumpta ex mollificatione corporis, et malitia respirationis, et debilitate.

Cap. 41.

Signa sumpta ex parte lingue, & oris, et que sequuntur ea.

Cap. 38.

Denigratio lingue in egritudinibus acutis est signum ad malitiam declinē. et exsiccatio eius oris, & salivæ non sunt bonæ. Et quando exsiccatur in primis, deinde exasperatur cum statu, deinde denigratur, est mortale, & proprie in quartodecimo. et scias, quod vehementia factoris oris in egritudinibus acutis, est significatio mortalis: quoniam significat corruptionem humorum omnium. Subleuatio unius duorum laborum [ ] in febribus acutis, est malum. Scissio laborum in febribus acutis significat superfluitatem inflammationis. et contractio eorum, & frigus ipsum forum est malum: Si remanet os apertum in egritudinibus acutis, est significatio mala Superfluitas siccitatis lingue est signum non bonum. Dicitur, quod quum exuberat super linguam in febre acuta sicut cicer niger, & sicut granum alkerua, tunc mors est proxima, & accidit ei desiderium rerum calidarum. Asperitas lingue, & siccitas eius est significatio phrenesis. et considerata in asperitate lingue, & alteratione coloris eius consideratione superflua, ne sit causa eius res tingens, Et scias, quod non tingitur lingua ab omni humore dominante, in omni dispositione, [donec] peruenierit ad eam cum substantia sua, aut [per uicinatem aliquorum membrorum communicantem.]

Signa sumpta ex radice lingue, et gutture, et meri.

Cap. 39.

Prefocatio subito facta non in die crisis, est signum malum. Et prefocatio sine spuma est leuior: spuma enim non fit, nisi quum cor iam ad ratam peruenerit calefactionem, quod destruantur ei operationes pulmonis, & diaphragmatis, quare non potest facere, ut redeat anhelitus cum æqualitate. et istud non fit, apostemate non existente in gutture, nisi propter rem magnam, et multoties quid sit, imò plurimum, causa cerebri. Et ad ultimum, quando accidunt in febre forti prefocaciones prauæ, tunc iam aduenit mors: quoniam cor eget causa vehementia caliditatis, anhelitu plurimo: sed uia eius iam est oppilata, quam obrem inflatur cor, & superfluit malitia complexionis eius. quare non tolerat uitam. et similiter con-

Mollificatio corporis, & malitia respirationis, & debilitas quandoque fiunt causa multitudinis humorum grossorum in uisceribus. et quandoque fiunt propter siccitatem corporis, & paucitatem humorum. et quandoque fiunt propter superfluitatem debilitatis uirtutis in lacertis. Et non est significatio distinguens inter ea essentia corporis grossi, aut macri, sicut quidam existimauerunt. et multoties quidem sunt uiscera plena humiditatibus, & corpus est extenuatum. & multoties debilitantur uirtutes in lacertis, & corpus est pingue. immo signa alia sunt, quæ dicta sunt in locis alijs.

Signa mala propter formam iacendi.

Cap. 42.

Resupinatio super lectum, non secundum formam consuetam, imò secundum permutationem, & exitum a consuetudine, est malum signum: maxime quum infirmus peracipitur ad stratum suum paulatim, quoties aquas eum, & præparas ipsum preparatione bona, conuertitur super dorsum suum, & diligit discoperire extrema, & proicit ea proiectione non naturali, absque caliditate ualde manifesta, est ergo causa angustia magna. & oportet ut tu attendas in hoc etiam rem unam: fortasse enim homo est pinguis, grauis corporis, velocis mollificationis, diligens in dispositione sanitatis ut iaceat omni hora secundum hanc formam: aut est prohibens [ ] dolor præter resupinationem: illud enim iterum est ex eo, cum quo non magnificatur timor. Omnis præparatio non consueta de resupinatione, & tensione, & reliquis, quam non fecit in dispositione salutis, est in egritudinibus acutis mala. & scias quod amor resupinationis, aut est propter multitudinem humorum in uisceribus, aut propter siccitatem, & resolutionem humorum [acutorum: quare debilitant lacertos:] aut propter debilitatem, quæ accedit lacertis ex parte alia. & si non potest iacere, & resupinari, & variis positionibus, imò desiderat sedere, est significatio mala, & plurimum eius, propterea quod anhelitus sit difficilis, quum iacet propter apostemata, & nocumenta in membris anhelitus, in quibus scita est dispositio ex eo, quod præterijt.

a. s. Eterum.

b. s. strangulatur.
c. s. salua.
Alia lre. a. cum difficultate deglutit saluam suam.

a. s. B. & furculam.

e. B. amenciam seu alienationem rationis. Et si alienatio rationis iam acciderit. d. B. lacerti malibula.
s. t. enim.

a. s. B. super alterum absque ratione est signum malum tortuositas labij.

b. s. dum.
c. s. e. cam vaporem ex aliquo membro communicante.

a. s. B. alium si cum.

b. B. quare debilitantur lacerti.

præterit. Et si diligit fugere ab hominibus, & conuenit ad parietem, est signum non bonum et declinatio in summum super uentrem, absque consuetudine, est malum: aut enim est a permissione rationis, aut a lentore in uentre, et facere humidum est laudabile, & illud est quam iuncturæ agri sunt recipientes plicationem velociter.

Signa sumpta ex cute.

Cap. 43.

QUum desiccatur cutis, ita quod, quando extendis eam, non redit ad locum suum, tunc illud est significatio mala. Exitus uaporis calidi ex cute cum anhelitu frigido, est significatio pernitiola, & non fit nisi quia caliditas cordis finita est.

Signa accepta ex uentre, et partibus hypochondriorum.

Cap. 44.

a p. detumescit
nisi uel contra-
stetur.

b. Eminens.

c. Eminens.

d. p. est signifi-
catio mala.
e. p. cum exic-
catione.
f. B. & siccitas
eū eo, & si non,
non est exicca-
tio.

Inflatio ventris in ægitudine, acutis, et pau-
citas complicationis eius, et proprie, quā
illic est solutio uentris, est signum mortis: præ-
cipue quando apparet in eo puitula ampla, co-
loris fusci. Tensio hypochondriorum, & essen-
tia unius duorum laterum magis [augmenta-
rata] quam alterius, & similiter essentia omnis
lateris [augmentatior] omni latere, quod est
ei simile in eminentia, & depreffione, et simili-
ter in lenitate tactus, et duritie, & t.

Quando inflatur mirach non avento-
sitate, & t. & siccitate tunc intra ipsum est
apostema, & t. cum quo non est nisi dolor, et ob-
fuscatio. Et tensio hypochondriorum, si est eū
dolore, tunc materia declinat ad inferiora, et si
est absque dolore tunc materia declinat ad
superiora.

Signa sumpta ex ano.

Cap. 45.

EXitus ani in febris acutis per se ipsum,
est significatio mala.

Signa sumpta ex uirga, & testiculis.

Cap. 46.

a. p. manifestatio
uel a. ostes-
mario.
b. p. a. caloris &

Lentitas testiculorum est signum malum: et
similiter [exuberatio] amborum in ægri-
tudine acutis. Contractio testiculorum, et
uirgæ, significat mortem innatis, & t. ad
dolorem uehementem. Pollurio in principio
ægitudinis significat longitudinem, et est in
postremo ægitudinis laudabilior.

Signa sumpta ex matricibus.

Cap. 47.

EXitus matricis mulieris, et vuluæ in febre
acuta, est signum malum.

Signa sumpta ex parte extremitatum.

Cap. 48.

a. B. quam.

De eis sunt ex parte qualitatis earum, sicut
frigus extremitatum eū caliditate febris
acutæ et fixatione eius [et] non eradicator, est si-
gnum non bonum, cum chronica uero non est
illud horribile, et causa eius in febris acutis
est apostema magnū in cōcauitate uentris, aut

[submersio] caliditatis innatæ, aut aduen-
tus syncopis, & resolutionis. et fortior signifi-
catio frigoris extremitatum in febris acutis
super mortem, est, quæ est frigoris acciden-
tis eius in principio ægitudinis, & similiter,
quum est frigus, cum quo non calefit. & hoc
totum significat fugam sanguinis totius ad in-
teriora propter apostema. Obscuratio digito-
rum manuum, & pedum, & unguium eorum,
est signum mortale. Rubedo extremitatum, &
earum [alteratio] subito, magis pernitiola
est, quam earum obscuratio. Si autem inueni-
tur grauitas tunc iam appropinquat, quoniam
grauitas significat debilitatem virtutis anima-
lis, & obscuratio significat debilitatem calidi-
tatis innatæ, & rubedo significat corruptionem
& dominium humorum, & nigredo melior
est, quam obscuratio, & rubedo, & cum hoc to-
to, quum uideris signa plurima, non est lon-
ginquum, quin saluetur infirmus, & casus ex-
tremitatum eius alteratarum, & aduultio extre-
mitatū, & cutis cum frigiditate uentris, est si-
gnum mortis iterum, & ex eis ex parte sinuum
earum, sunt sicut spasmi, & proprie post flu-
xum uentris est mortale. Alueez, cum alie-
natione, & uehementia febris, est significatio
mortis.

Signa ex parte somni, & uigilie.

Cap. 49.

Si somnus sit diurnus, non nocturnus, est si-
gnum non bonum, et si non dormit in eis
ambobus, est deterius: causa enim est corruptio
cerebri qualitercunque sit. & salubrior som-
nus diurnus est, qui est in principio eius, & hoc
totum in statu paroxysmorum febris est deterius.
In principio uero eius, multoties fit, & non
nocet, & profunditas somni cum debilitate
pulsus, est malum, est enim propter debilitatem
uirtutis, non propter humiditatem cerebri, &
proprie quum est cum permissione rationis, &
quandoque est hoc a putrefactione humo-
ris frigidi. Somnus augmentatus in a nocte,
qui succedit permissioni rationis, & associatur
frigori extremitatum, est malus, sicut som-
nus, cui succedit leuitas est bonus.

Signa mala sumpta ex actione manus.

Cap. 50.

Collectio palmarum, & peruenire omni ho-
ra ad aliquid, quasi colligat ex se, aut ex pa-
riete, est signum malum, & causa in eo est ex va-
poribus, qui eleuantur ad cerebrum, ergo fa-
ciunt imaginari illud, quod non est, propter de-
scensionem eorum ad oculum & humiditatem
albugineam.

Signa mala sumpta ex actione manus.

Cap. 50.

Collectio palmarum, & peruenire omni ho-
ra ad aliquid, quasi colligat ex se, aut ex pa-
riete, est signum malum, & causa in eo est ex va-
poribus, qui eleuantur ad cerebrum, ergo fa-
ciunt imaginari illud, quod non est, propter de-
scensionem eorum ad oculum & humiditatem
albugineam.

Signa sumpta ex doloribus.

Cap. 51.

Dolor uehemens in uisceribus in febris
acutis est signum malum significat enim
adustionem uehementem, aut magnitudinem
apostematis, aut exituram. Quum est in aliquo
membrorum dolor uehemens, & sedatur subi-
to quiete completa absque causa tunc illud est
malum.

Signa

Signa sumpta ex uoce, & loquela, & silentio.

Cap.

52.

VOx fortis ualde est bona, & loquela ordinata est bona, & contrarium illius est malum, et taciturnitas plurima, prolixa, significat secundum plurimum, [inquietudinem] aut mollificationem lacertorum lingue, & epiglottis, aut spasmi eorum, aut destructionem imaginationis, quæ est principium sermonis: & quum infirmus loquitur in crisi, est bonum, & ad ultimū, taciturnitas uerbosi significat [causas inceptions] alguesgues, aut aliquid de eis, quæ dicta sunt, & multitudine sermonationis in taciturno, significat initium alienationis, & permissionem rationis.

Signa sumpta ex ratione.

Cap.

53.

Lienatio cum motu, & percussione in capite, & nare, est saluum, & cum [algua cre] & apoplexia] est mortalis.

Signa sumpta ex motibus.

Cap.

54.

Multitudo permissionis, & inquietudinis est signū non bonum, & significat multitudinem vaporis eleuari ad caput. Saltus infirmi omni hora, & fessio eius est significatio mala, & est propter angustiam, aut propter permissionem rationis, & contractionem anhelitus, & praefocationem, & [in peripneumonia], deterior, quoniam plurimum eius est propter praefocationem, & contractionem anhelitus, licet sit pp causas alias iterum, & quæ grauantur membra a motu etiam, est significatio mala, & quando obscurantur ungues, tunc mors est praesens, & tremor est signū malum, quum non sit crisis bona.

Signa sumpta ex exsultatione.

Cap.

55.

Quum est plurimus timor mortis, tunc est timor.

Iudicia sumpta ex saltu, & halicibus.

Cap.

56.

[Saltus] & halices fiunt propterea quod natura mouet membra lacertosa, ut expellat ex eis superfluitatem, & dū membrum permanet rarum, & materia est pauca, obediens, non indiget illo, imò illud est ei necessarium propter contrarium eius, & si fuerit [per naturam] tunc [per naturam] cum permutatione ex calore ad frigus [per naturam] tunc [per naturam] est signum non malum, & significat multoties quod natura non potest facere resolutionem, nisi cum adiutorio uillorum, propter multitudinem materiei, aut propter debilitatem uirtutum.

Signa sumpta ex somnijs.

Cap.

57.

Multoties uidet infirmus de genere illius, quo fit crisis eius, sicut uidet nabiturus erisim cum sudore, quod ingreditur balneum & preparatur ei.

Signa sumpta ex appetitu.

Cap.

58.

Destructio appetitus in egritudine ibi chronicis est malum, & in agitudine ibi acutis etiam, [si] est infra illud, & ad summum significat humores corruptos, aut mortem uirtutis animalis, & naturalis, & quum destruitur sitis in febribus adurentibus, est significatio mala, & proprie cum nigredine lingue.

Iudicia, & significationes icteritiae.

Cap.

59.

Icteritia ante septimum, & ante digestionem est malum signum: nisi succurrat ei fluxus uentris, quemadmodum quidam existimauerunt & est secundum [considerationem] & ad ultimum icteritia ante septimum non est laudabilis, & si fuerit icteritia post septimum, tunc est iterum non ita salubris, dum non confunguntur ei signa alia. Quod si accedat icteritia in septimo, aut nono, aut quatuordecimo cum signis laudabilibus, & absque noemento in partibus hepatis, aut duritie, & apostemate, tunc est laudabilis, & multoties quidem accedit propter huiusmodi crisis complera, & significat laudem [dispositionem] leuitatis, quæ reperitur post ipsam, & significat malitiam eius dispositio [contrarii] leuitatis, & ex illis, quæ significat malitiam eius, est ut sit cum icteritia fluxus ventris cholericus, multus, qui ebullit, & exitus rerum [spumofarum] adurentium, iā huiusmodi enim timetur de infirmo, nisi succurrat ei fluxus uentris multus, mundi ficans, aut sudor communis, & sit iam uirtus fortis, tunc enim sit leuitas velociter.

Significationes sumpta ex apostematibus.

Cap.

60.

Quum febris acuta [pertinet ad apostematata] titillicorum] & extremitatum, est deterius, quàm ut sint prius illa apostematata, deinde sequatur ea febris causa putredinis, quam uis illud etiā sit malum. Apostematata, quæ accidunt in radice auris, & non maturantur cum saniositate, sunt mala, [et] aut que] non

sequitur aliqua de euacuationibus fortibus, est signum malum & non oportet iterum, ut si ducia habeatur in maturatione, quum accedit exitura, & reliqui humores sunt indigesti: illud enim est non sufficiens: sicut ista etiam multoties accidunt, & existimatur iam declinatio adesse, & interficit. Omnis pustula, & omne apostema quod apparet, & postea [redit], est malum: [ueruntamen] quandoque significat fortitudinem nature, & [fortasse] hec apparitio, & profundatio est consuetudo homini alieni in natura sua: quare non est significatio uehementis malitiae.

Signa sumpta ex parte pustularum, quæ simulantur eis.

Cap.

61.

Pustula cicercalis, nigra, in febribus acutis est mala ualde, & quando [in fine] nēnit, uel tardatur, moritur ille, qui eam habet, in secundo multoties. Conuersio ulcerum in corpore ad

a. 2. led.

a. 2. rationem.

b. 2. eius dispositio.

c. 2. contraria.

d. 2. malarum adullarum.

a. 2. perducit ad apostematata e-munctorio-um f. locorum aure sub aicel- lis & inguinib.

b. 2. nisi sequatur ea euacuatio, quod si non fuerit aliquid illius & non tunc sit digestio &.

c. 2. profunda- tor. d. 2. nisi re leat tunc enim e. 2. quando, ue

a. 2. Alia litera. multipl. canitur u. 1. excitatur.

ad uiriditatem, & nigredinem, & ecclestem colorem, aut citrinitatem, est signum malum, & citrinitas est leuior eis. Dicitur, quod si apparet super genu infirmi aliquid nigrum, simile uic nigre, in cuius circuitu sit rubedo, moritur cito. Quod si protendatur usque ad diem quin quagesimum, tunc signum mortis eius est, quod sudauit sudore frigido. Quando apparet super uenam, quæ est in gutture, aliquid simile grano alkerua, cum [variola alba, magna,] & accidit ei desiderium rerum calidarum moritur in vigesimo. Et nos quidem iam diximus illud, quod accidit in lingua [ad adolescentib.] de pustulis mortiferis. Dicitur, si fuerit febris qualibet, & apparuerit super digitos vtriusque manus similis apostema nigrum, sicut granum erui, cum dolore vehementi, morietur in quarto, & accidet ei grauitas, & profunditas somni, si autem natura constringatur, cum hoc accidet [pleuresis.] Et quandoque constringitur adeo, donec sit lapis:

b B. collo.
c B. pustulis al-
bis pluribus.
Alia litera.
saphat alba plu-
rima.
d — B.

a 2. s. f. f. f.

Signa sumpta ex forma uenarum. Cap. 62.

Dixit Hippoc. si apparent uenæ parue, quæ sunt in fronte, & quæ sunt in palpebris, & furecula est malum. Alteratio coloris uenarum apparentium a dispositione sua cum colore palpebris, & apparitio earum, quæ de eis non apparebāt ante cum hoc, [ ] est malum.

a 2. & ad rubedinem fuscam.
b 1. s. modo.

Signa sumpta ex rigore. Cap. 63.

Rigor plurimæ reditutionis in febre praua, cum debilitate virtutis, est mortalis, et cum firmitate virtutis iterum, quando febris cum eo non remouetur, non est bonus. Et deterior omnibus est, ut sequatur ipsum euacuatio non adiuuans, & non sedetur cum eo febris, & si non accidat euacuatio iterum, tunc significat quod humor motus est vincens, [ ] qui expelli non potest, & est malum. In accidente vero vice uia, non forsitan verificatur aphorismus iudicans, an est propter debilitatem superfluam uirtutis, aut propter aliud.

a B. deficiens a digestionem.

Iudicium euacuationis. Cap. 64.

Euacuatio iuuatiua per fluxum ventris, & vomitum, & alia, est illa, quæ est post digestionem, & quæ euacuat humorem, quem oportet, & quæ fit cum facilitate, & cui succedit leuitas. Et de signis [euacuationis humoris, quem euacuat medicina, aut non] medicina, est, ut incipiat in euacuatione humoris alterius, & b [deterius eo est, ut finis eius permute- tur ad exitum curata] aut ad sanguinem nigrum, aut humorem fetidum, aut humorem purum. Et similiter in uomitu. Et quando abbreviatur euacuatio, postquam [ ] effecerit, quod efficit, oportet, ut adiuuetur. Et quando superfluit euacuatio, & nondum incepit digestio, tunc non est illud, cuius iuuamento fit innitendum. Et euacuatio debilis, pauca, fluxu sanguinis narium, aut sudore, aut alio, significat quod natura mouit, et non potuit, et si nant mala signa alia

a 2. quod euacuatio consum-
pletur vel mun-
dificauerit hu-
morem, qui est
curandus cum
medicina aut
absque.
b 2. mala ex ea
est ut permute-
tur ad rursus
curari.
c 2. incipit.

significant mortem, & si non sunt mala, signifi-
cant longitudinem.

Iudicia sudoris ad febres. Cap. 65.

Sudor est bona crisis in agnitudinibus acutis, & phlegmaticis, & iterum speciebus apostematum timoroso rum, & apostematibus niscerum.

10

Causa multitudinis sudoris. Cap. 66.

Sudor multiplicatur aut causa materiei propter multitudinem suam, aut subtilitatem suam, aut causa uirtutis ex vehementia expulsiue, aut mollificatione retentiue: aut causa pororum eius, quando dilatantur propter causas dilatactionis, & minoratur sudor propter contraria illarum causarum & sudor quidem, quando tergitur, exuberat, & quando [ ] mouetur absconditur.

a 2. dimittit

Diuersitas membrorum in sudando. Cap. 67.

Membra quæ plus sudant, sunt illa, in quibus [ ] est materia faciens agnitudinem ut magis, & illa quæ non sudant, sunt membra in quibus non est materia, & illa in quibus dominatur aliquid de causis constrictiōis pororum de quibus est, quod latus super quod dormit infirmus secundum plurimum, raro sudat quoniam est coarctatum, siccitas habens uias, & non currit ad ipsum humiditas, neque currit ab eo. & sudor quidem multiplicatur in membris posterioribus, ut in dorso, plusquam in anterioribus, sicut pectore. Et multiplicatur in superioribus magis, quam accidet in inferioribus, & proprie in capite.

a 2. faciens agnitudinem est materia uel plurima.

Diuersitas dispositionum in sudando, & alijs. Cap. 68.

Somnus plus facit sudare quam vigilia, quoniam calor innatus in eo plus agit in humiditate, & quia nocumentum anhelitus in ipso est [ ] magis parum, & illud mouet materias ad b [interiora.] Inquit Hipp. sudor plurimus in somno absque causa faciente illud, significat quod ille plus cibi suo affert corpori, quam toleret: Si autem fuerit illud præter quod ille de cibo sumat, tunc scias quod indiget euacuatione, & causa in hoc est, quod sudor plurimus cum sanitate virtutis, non fit nisi propter multitudinem materiei, cui pertinet ut expellat eam natura, & illa multitudo aut fit per causam propinquam, quæ est repletio propinqua, & repletio propinqua est cibis superis tunc, & hac repletionem expellunt fames, & exercitiū, & sudor, qui expellitur per naturam, aut fit per causam antecedentem longinquam, quæ est ex superfluitatibus antecedentibus, & non excusatur in huiusmodi nisi euacuatio mundificas corpus ex eis: per sudorem vero fortasse non egreditur de ea nisi illud, quod subtile est, tenue, paruum, & dimittit corruptum inobediens in corpore. [ ] & consuetudo natura est, quod diligit expellere humorem corruptum.] & illud est de il-

a 2. diffinitio
b 2. Alia
exteriora

c 2. oppo-
nunt
nature
ut
corruptum

lis, quæ debilitant eum. Et scias, quod quando plus caliditas innata est fortior, est resolutio magis occulta: quare non fit sudor, nisi fuerint causa alia: & propter hoc fit sudor egrediens à natura aut à repletione, & multitudine, & vehementia dilatationis pororum: aut propter defectum virtutis à digestionem bona, aut propter vehementiam motus.

Dies in quibus multiplicatur sudor & minoratur.
Cap. 69.

Sudor in agitudinebus acutis plurimum fit in tertio & quinto, & minoratur in quarto: imò parum contingit ut ^a in quarto, nisi ratione. Et parum quidem contingit secundum quod experimentatores exillimant, ut sudeat ager in vigesimo septimo, & trigesimo primo, & trigesimo quarto.

Modi significationum sudoris. Cap. 70.

Sudor significat per tactum suum, si est calidus aut frigidus. Et significat per colorem suum, si est clarus, aut ad citrinitatem, aut viriditatem declinis. Et significat per gustum suum, si est amarus, aut dulcis, aut ad acetositatem declinis. Et significat per odorem suum, si est foetidus, aut acetosus, aut dulcis, aut alius. Et significat per substantiam suam, sicut si est subtilis, aut viscosus. Et significat per quantitatem suam, sicut si est paucus, aut multus. Et significat per locum suum, si est communis in toto corpore, aut abbreviatus. Et quod ex quoqueque membro est, in ipso est agritudo. Et significat per horam suam si est in principio, aut statu, aut declinatione. Et significat per illud, quod succedit ei, sicut succedit ei nocumentum, aut leuitas, aut rigor, aut horripilatio, aut aliud.

Signa sumpta ex parte sudoris. Cap. 71.

Sudor frigidus, cum caliditate febris, est signum malum valde: & proprie qui appropriatur capiti, & collo: & significat syncope, licet non sit frigidus: quomodo ergo frigidus? & est deterior specierum sudoris, quoniam significat rem quæ fuit, non rem quæ erit. Quod si febris fuerit magna, tunc est mors proxima. Et non fit sudor frigidus, nisi iam ceciderit caliditas innata: quare non seruat humiditates, imò separatur ab eis, quare segregat eas, & euaporat caliditas extranea: deinde separatur ab eis illa caliditas per suam extraneitatem: quare infrigidantur. Sudor interiectus est malus. Et sudor multus significat longitudinem agitudinis propter multitudinem materiei. Et non conueniunt habenti eum pleboto mia, & ventris solutio propter debilitatem suam, imò clysteria leuia. Et quando post sudorem inuenitur leuitas, non est signum bonum. Quod si ^b fuerit augmentum nocumenti, tunc erit signum malum, licet sit etiam communis corpori. Et sudor festinus in principio agitudinis, est malus: significat multitudinem materiei, nisi causa in eo sint humiditates aeris, propter plauiam multam, quoniam tunc cum

sua malitia erit minor malitia. Et multoties quidem incipit egritudo cum sudore, deinde sequitur ipsum febris, & prolongatur. Et quæ ex sudore accidit horripilatio, non est bonum, imò est malum: quoniam horripilatio significat expansionem humoris mali nocentis in corpore; & illud significat quod sudor non mundificat, imò mouet de humoribus malis illud, cuius acuitas est fracta, permiscem ipsum humiditatis, quæ, resoluuntur per sudorem. Et significat quod materia ^c non resoluuntur apud euacuationem sedatiuam. Et quando debilitantur virtus, & pulsus, & sudat frons parum, est signum malum: si verò cadat pulsus, tunc est mors. Sudor enim bonus, cui conuenit ut sit per ipsum crisis completa, est ille, qui fit in die critico, & est communis toti corpori, abundans; & super ipsum alleviatur infirmus: & sequitur illum ille, qui non est communis, sed succedit ei leuitas. Et ad summum considera sudorem per se ipsum in caliditate sua, & frigiditate, & colore suo, & suo odore, & gustu, & quantitate sua in multitudine, & paucitate sua & tpe sue egressionis, aut est in principio, aut statu aut declinatione: & quid associatur ei de febre in fortitudine, & debilitate sua & quid succedat ei de leuitate & grauitate. Et scias, quod in conualescentia multiplicatur sudor eius propter reliquias materierum, quare non est malum paruum facere ^d minutionem.

Signa sumpta ex parte pulsus. Cap. 72.

Pulsus martellinus, & formicæ, & vehemens ferralitatis, aut vndosus malus est. Et gazellinus cum debilitate est malus: Et diuersitas, in qua est intersectio vehemens, & motus debiles, deinde succurrit illi unus fortis succursu non succurrente, imò ex momento ad momentum, est mala valde. Dixerunt quidam, quum pulsus sinister est frequens, & pulsus dexter rarus, & illud est cum debilitate tunc est significatio mala. Et scias, quod plurimorum hominum pulsus naturales sunt diuersi, mali, absque egritudine; quare oportet, ut tu scias hoc iterum.

Iudicia fluxus sanguinis narium. Cap. 73.

Et quæ sunt sicut ^a pleuresis & apostema ^b hepatis ^c tacuta, vel ^d leada & ^e ^f sub hypocondrijs, terminantur crisi completa per fluxum sanguinis narium: primum verò ex quacunque nare sit alia uerò ex illa, quæ sequitur ea: & similiter febres incensuæ, & sunt de genere primo. Peripneumonia verò non facit crisis per eum. Et pleuresis est res in eo media. Et tertiana facit crisis per ipsum. Et plurimum quidem accidit fluxus sanguinis narium inuatius in imparibus, & parum sit in quarto: in tertio uerò, & quinto, & septimo, & nono fit. Et, quum speratur fluxus sanguinis narium bonus, & est debilis, inuenitur secundum quod docuit Hipp. cum effusione quæ calida super caput, & cum vaporatione: si cur quando timetur superfluitas eius, prohibetur cum aqua frigida, & cum positione ventris super hypocondria, & quæ sequuntur ipsam.

^c B. erat con-
fusa cum per
positionem
cum humida
tibus resolu-
tis cum sudore.
^d & si est
e f. a. quæ

^f A. pleboto-
miam.

^a a. si sen
^b B.
^c & f. a. aposto-
mata calida.

ipsum. Et melior quidem fluxus sanguinis narium est, qui sequitur partem infirmam: et diuersificans non est cum illa bonitate. Et apostema conuenientiora ad hoc ut crism faciant per fluxum sanguinis narium, sunt illa, quæ sunt supra^a [sanien.] Et in apostemate quidē phlegmatico, quod incipit transire in lapideitatem, et prolongatur^a [saniositas] et eruptio, non expectatur crisis per fluxum sanguinis narium. Et similiter non expectatur in apostema¹⁰ te frigido in cerebro, et in peripneumonia, crisis per fluxum sanguinis narium.

Significationes sumptæ ex fluxu sanguinis narium.
Cap. 74.

^a B. Alia litera ut plurimū fluxus sanguinis narium malus.

Fluxus sanguinis narium parvus est malus & plurimus. Et fluxus sanguinis narium pluris malitiae est, qui est sanguinis nigri. Et parum fit fluxus sanguinis malus ex sanguine rubeo, splendido. Et fluxus sanguinis narium qui cadit in quarto, significat difficultatem crisis. Imo bonus est ille, qui cadit in imparibus.

Significationes sumptæ ex sternutatione. Cap. 75.

Sternutatio bona est, quando accidit apud statum: in primis uero eius est de signis corryzæ, aut humoris mordicatiui.

Iudicia egestionis. Cap. 76.

^a B. conuenit. ^b B. Et scias qd qui sudat sudore plurimo nō aduenit et crisis completa cum fluxu ventris.

Iam locuti fuimus de egestionem in libro primo sermonem vniuersalem abbreviatum. Et necessarium est nobis, ut repleamus sermonem in ea multa repletionem, & secundum illud, quod a[sequitur] de sermone in ægreditudinibus acutis.^b †]

Signa sumpta ex egestionem. Cap. 77.

^a B. solutui diuersi fortis.

^b B. &

Diuersitas coloris eius, quod egreditur de egestionem, est laudabilis in duabus horis, non alibi: quarum una est diuersitas critica, post digestionem in die critico, & signo critico; & altera post potionem^a [solutiuam, perrā seuntem, fortem.] Et significat in duabus dispositionibus mundificationem corporis expectatam. In alijs uero significat adustionem, & liquefactionem, & multitudinem humorum corruptorum. Egestio foetida similis egestionis puerorum, & infantum, est mala. Egestio cholerica in principio ægreditudinis significat dominium cholerae, & est non bona: & in fine eius apud declinationem significat, quod corpus mundi ficatur, & est significatio bona, et quando separatur egestio cholerica multa, & non alleviatur ægreditudo, tunc illud est significatio mala. Et fluxus venteris multus post signa mala,^b [significat] casum virtutis; & præter quod succedat leuitas, est significatio mortis, licet febris etiam sit eradicata. Fluxus venteris, super quem est vinctuositas, non ab acceptione rei vinctuosæ, significat liquefactionem membrorum radicalium, & est significatio mala, sed non est mortalis; & fortasse est vinctuositas ex carne. Et quando super ipsam est simile virus, & emanat citrinum, &

dominatur foetor, & illud in febribus acutis, est mortale. Egestio super partes, cuius stat res subtilis, significat quod est virus ex hepate, & est mordicatiua; & facit exire egestionem cum velocitate; & fortasse egreditur sola, & est mala. Quum in egestionem sunt aliqua similia corticibus lupinorum in omnibus ægreditudinibus, tunc est signum mortale.

Iudicia uomitus. Cap. 78.

^a B. qualis magis carmens.

Iam locuti fuimus etiam in libro primo de vomitu. Et necessarium quidem est, ut afferamus hic aliquid de eo, & de alijs^a [et eius positio magis licita] est in hoc loco: Dico ergo, quod vomitus magis iuuatius, est ille, qui ex phlegmate & cholera: in quo, in re uomita vel effusa est vehemens permissio, & non est vehementis grossitiei. Et quāto plus vomitus est purior, rāto magis est deterior: cholericus enim purus significat vehementiam caloris: & phlegmaticus purus significat vehementiam frigoris.

Signa sumpta ex uomitu. Cap. 79.

^a B. uelut ter. ^b B. cui facit dicit spasmus. ^c B. a.

Vomitum diuersificatus à calore vomitus confueto qui est albus, aquosus, & citrinus est malus: & ille, qui est sicut viridis, & qui est sicut color porri, & proprie foetidus, & qui est sicut color sielæ. Et rubens, cum nigredine, & obscurus. Et deterior est, qui est sicut flos æris, & niger, & proprio^a [eum sit spasmus subitio]. ipse enim interficit statim, nisi sit illic virtus: fortasse enim remanet usque ad duos dies. Et oportet ut consideretur in eo, ne sit tinctura in re comesta. Et quādo euomuntur omnes isti colores, est malum ualde. Et vomitus foetidus est malus. Et vomitus purus, sicut diximus, est malus.

Iudicia urinae. Cap. 80.

^a B. ægreditudo. ^b B. ægreditudo.

Iam præmissa sunt à nobis uerba vniuersalia de vrina in fen, in qua sunt accidentia, in libro primo: & nos afferamus hic de illo & de alijs, quod magis conueniens est huic loco. Dico ergo, quod non oportet quum non videtur in vrina signum digestionis forte, iudicare de morte: fortasse enim liberabitur eger cum hoc, per euacuationem cadentem ex parte aliqua cum virtute expellente digestum, & indigestum: & fortasse resoluetur humor secundum longitudinem^a [tolerantiæ]: aut fiet crisis per exituram, & proprie quādo non fuerit humor vehementis malitiae: sed est malus secundum plurimum, & significat fortitudinem infirmi: & minor significatio in eo est super longitudinem. Et similiter urina, quæ remanet secundum colorem urinarum sanorum in horis ægreditudinis omnibus. Si autem incipit altera i cum^b [sublimatio ne] ægreditudinis, tunc est magis incolumis. Et quandoque est vrina in ægreditudinibus pestilentialibus bona, naturalis in substantia sua, & colore, & sedimine, & ille cuius est, tendit ad mortem. Et scias, quod multoties mingunt infirmi vrinas malas in substantia sua, & colore, & alijs: & illud expulsio critica, & proprie in ægreditudinibus acutis, quarum causa est hepar, & partes vrinæ.

Signa

Signa mala sumpta ex paucitate, & multitudine urinae.
Cap. 81.

VRina, quæ mingitur quandoque pauca, quandoque multa & quandoque retinetur, & non mingitur, est signum malum in febribus acutis, significans pugnam vehementem ægritudinis, & naturæ, quæ vincitur, & vincit: & significat laborem naturæ, & significat etiam grossitudinem materiei: & quod ipsa difficulter suscipit digestionem. Si autem febres fuerint quietæ, indicat longitudinem propter grossitudinem humoris.

Signa sumpta ex tenuitate urinae. Cap. 82.

VRina tenuis quandoque fit sicut in diabeto, & est cum ea assiduatio sitis, & velocitas surgendi ad urinam, & facilitas egrediendi. Et quandoque fit propter cruditatem, & oppilationem prohibentem exitum materiei. Et quandoque fit propter debilitatem virtutis alteratiæ, & non est cum facilitate exitus, & est minoris malitiæ quam diabetis. Et quandoque mingitur] vrina tenuis in ægritudinibus acutis per aliquot dies, significat permissionem. Quod si accidat permissio, & perseveret tenuitas, significat mortem velocem: propterea quod materiæ super veniunt in cerebro, & auferitur anima. Et quando convertitur ad grossitudinem, cum qua non fit alleviatio; fortasse est propter liquefactionem membrorum. Quando multiplicatur vrina aquosa, apud horam [exacerbationis] febris [totalis], significat quod apostema euenit in inferioribus. Et considera in substantia permixta colori in capitulis, quæ sunt post istud etiam. Et scias, quod tenuitas est, sicut ipsa non iungatur nigredini, & rubedini. Si autem fuerit, tunc scias, quod causa in hoc est res tingens, aut vehementia virtutis qualitatibus ægritudinalis imprimentis in a-
40 quam.

Signa sumpta ex grossitudine substantiæ & conturbatione eius. Cap. 83.

QUum convertitur vrina tenuis in grossam in febre continua, & sunt signa bona, significat crislum cum sudore. Si verò non fuerint signa bona, aut fuerit febris vehementis aduersionis, significat inflammationem in corde, aut in hepate. Et clarificatio vrinae grossæ ante crislum, est signum non bonum: illud namque significat retentionem materiei, & defectum naturæ in expellendo eam. Vrina grossa, turbulenta, in qua non residet aliquid, & non clarificatur, significat ebullitionem humorum propter vehementiam caliditatis extraneæ, & debilitatem innatæ digerentis; quapropter est mala. Cum vrina spissa, & proprie in quarto, multiplicatur crisli februm ex lassitudine, & proprie si associatur ei fluxus sanguinis narium.

Signa sumpta ex vrina alba. Cap. 84.

VRina alba in ægritudinibus acutis significat declinationem materiei non ad par-

tem venarum, & instrumenta vrinae: fortasse enim declinat ad cerebrum, & erit dolor capitis aut phrenesis. Et fortasse declinat ad quadam viscera, & significat apostema. Et si sunt signa ad in columitatem declinaria, significant, quod egredietur cum vomitu secundum plurimum, & proprie quando non est signum in solutione ventris, cui succedat excoarctatio intestinorum. Et quando est vrina alba, tenuis, in febre acuta, deinde accidit ei conturbatio, & grossitudo cum albedine sua, significat spasmodum, & mortem.

Signa sumpta ex colore in vrina nigra in febribus acutis. Cap. 85.

SCias, quod non verificatur indicium penitus de morte, propter nigredinem coloris vrinae, in ægritudinibus acutis, licet in se ipso sit signum malum. Et quamuis assecientur ei iterum signa alia mala; quum vides virtutem in ea fortem, & est potens facere euacuationes diuerfas ex omni genere, succedit ei quies: sicut accidit mulieribus, quando cum menstruis purgantur ab humoribus malis: & propter istas mulieres sunt saniores, quoniam ipsæ forsitan propter causam aliquam, & consuetudinem euacuari ab huiusmodi materia ex via menstruorum. Et scias, quod vrina nigra quanto plus est pauca, tanto est deterior, significans consumptionem humiditatis. Et iterum quanto magis est grossior, tanto est deterior in ægritudinibus acutis. Et quando nigra est declinans ad subtilitatem, & tenuitatem, & est in ea sedimen pendens, & est ei odor acutus in febribus acutis, indicat dolorem capitis, & permissionem: & certior dispositionum eius est, quod significat fluxum sanguinis narium nigri; quoniam materia est acuta, vincens. Et fortasse erit cum eo sudor propter caliditatem, quum non superfluit neque minoratur, & expellit versus superfluitatem: & antecedit sudorem eius horripilatio. & quando associatur vrina nigra, in qua est sedimen pendens, res nigra, rotunda aggregata [cum qua inuenitur odor malus], & tenuis in lateribus, & apostema sub hypochondrijs, & sudor, significat mortem. & huiusmodi quidem tensio sub hypochondrijs significat spasmodum; & huiusmodi quidem sudor fit ex debilitate. Vrina tenuis, aquosa, ad nigredinem declinans, significat tenuitatem suam longitudinem ægritudinis, & sua nigredine malitiam suam. & dicitur, in vrinis nigris subtilibus, quando ille, cuius est vrina, desiderat cibarium, moritur. Et vrina tenuis nigra, quando convertitur ad [subalbedinem, vel flauitatem], & grossitatem, & non associatur ei vlla quies significat ægritudinem in hepate, & proprie icteritiam; quoniam hæc conuersio, quæ est ad grossitatem à tenuitate, & ad subalbedinem à nigredine, significat diminutionem caliditatis, & casum digestionis. Et illud est de illis, quibus associatur, aut succedit leuitas. Et si non fuerit [propter illud, significat materiam iam inuiscatam in hepate, & non propter mundificationem, & iam fecit accidere oppilationem; imò si [est caliditas, tunc iam subito faciet accidere] apostema. Vrina tenuis nigra, quæ

a. Bistud in mulieribus est talibus.
b. si euacuetur huiusmodi menses.

c. si prius odor.

d. si rubredinem seu ad citrinatatem fuscam. Alia litera a tenuitate ad rubredinem seu ad citrinatatem fuscam a nigredine. e. si ita significant materiam ad adherentem in hepate non munda: quæ si fuerit caliditas vel acutitas eius tunc ea, indicat quod iam acciderit

AVIC. Tom. 2. G mingi-

mingitur in febribus acutis paulatim, in tempore longo, quando est cum dolore capitis & colli, significat destructionem rationis gradatim. & est in mulieribus magis saluum.

Signa sumpta ex urina rubea. Cap. 86.

Urina rubea in egritudinibus acutis, quando est cum rubedine subtilis, significat cum signis laudabilibus crisis velocitatem: & cum contrariis eorum significat velocitatem mortis. Et ^a [ex toto] inflammationem vehementem. Et subtilitas cum rubedine significat in egritudinibus acutis dolorem capitis, & permissionem. In urina rubea, grossa, in egritudinibus acutis quando eius egressus sit paulatim & frequenter, & est cum foetore, significat timorem: quoniam significat caliditatem vehementem, & inquietudinem, & defectum naturae. Verum, quando est abundantis exitus, multi sediminis, significat separationem: & proprie in febribus incensus ^b ^f.

^a B. in summa significant.

^b f. B. incensus perustus. Alia littera permittis.

^e u. immaturitatem.

^d f. B. proprie.

^e B. sit

] Et qui mingit sanguinem purum in acutis, moritur: quoniam significat repletionem sanguineam, vehementem, cum acuitate ebullitionis. & timeatur de huiusmodi praefocatio, quae sit ex repletionem ventriculorum cordis, si declinat ad eor: aut apoplexia si declinat ad cerebrum. Urina rubea valde si conuertatur in febribus ex lassitudine factis ad grossitatem, deinde appareat sedimen plurimum, non subsidens, & sit illic dolor capitis, significat longitudinem egritudinis, quoniam materia est inobediens, quam obrem non ingrossatur prius: & postquam ingrossatur, non subsidet velociter; verum eius crisis sit per sudorem, quoniam materia est declinans ad venas. Et huiusmodi quidem urina assimilatur urinae ictericae, & differt ab ea in hoc, quod non tingit pannos. Et ad summum, urina rubea substantia, & rubei sediminis, significant ^e ^f [appetitum, & crudelitatem, & significant longitudinem, ^d ^f], quando rubedo non est vehemens, & ^e [est illa quae est] declinans ad turbulentiam.

Signa sumpta ex urina flava. Cap. 87.

Urina ^a [flava] in febre acuta, quando conuertitur ad albedinem, aut ad nigredinem, est mala: quoniam significat per albedinem cleuationem materici ad caput, & per nigredinem acuitatem qualitatis egritudinis.

^a B. fusca, seu urina citrina cum fuscedine.

Signa sumpta ex sedimine. Cap. 88.

Sedimen diuersum in substantia, & colore, quod significat humorum diuersorum multitudinem, est malum. Et deterius eo est illud, quod est minorum partium: significant enim, quod natura non potest expellere, nisi postquam minoratur partes. Et ^a [lene] quidem multoties est magis significatiuum bonitatis, quam album. Et multoties vinit ille, cuius sedimen est declinans ad rubedinem, sed est ^b [lene]. Et moritur ille, cuius sedimen ad albedinem declinat sed est diuersum, asperum. Substantiae enim bonitas, vehemē-

^a B. lene.

^b B. lene.

tius est facilis ad suscipiendam expulsionem, quam bonitas coloris. & significat iterum, quod humores non patiuntur ab egritudine plurimum: sicut sedimen bonum, quando minoratur eius partes, significat, quod natura operata est iam in eo valde, & egritudo non egit in eo. Sedimen spumofum, & spuma plenum, cuius albedo est propter commissionem aeris cum eo, est malum. & sedimen cuius ^e [superiora sunt] rotunda, & mouentur, melius est quam sedimen, cuius superior superficies est congelata, & magis significatiuum, quod egritudo est vel locis status, & acuta. & sedimen, quod non antecedit tenuitas, & ^d [paucitas superfluitatis], imò est inuentum in principio, significat, quod humor est plurimus, non quod sit digestus, imò oportet ut ^e [rubeat] sedimen post aduentum digestionis, & postquam fuerit urina subtilis in primis, & postquam fuerit hypostasis paucata. & dum non est ita, significat, quod materia grauis, grossa, est multa, & quod egritudo interficit. & similiter vehementia tincturae absque sedimine ^f [paucata. & dum non est ita, non significat bonum, & quandoque significat bonum, & maturitatem.] & quandoque accidit illud propter dolorem, & propter vehementiam caliditatis, & famem: tinctura enim urinae ieiunii additur, & minoratur eius sedimen. & sedimen rubeum significat multitudinem sanguinis, & tarditatem digestionis: & associantur eis in febribus incensus iterum, angustia, & tristitia. & si prolongatur usque ad quadraginta, prolongatur egritudo: & fortasse non speratur crisis in sexagesimo. Iterum sedimen rubeum pendens, in quo est declinatio ad superiora quae est in urina tenui, significat in egritudinibus acutis permissionem rationis: si autem perseverat, timeatur perditio. Si autem urinae substantia incipiat peruenire ad grossitudinem, & incipit pendens subsidere & albificatur significat salutem. Sedimen, quod est secundum formam suam carnis, in febribus acutis sine significationibus digestionis, significat, quod est ex rasura membrorum: & non est ex renibus. & quando est illic digestio, aut non est febris, significat illud, quod scis, de dispositione renium. & illud, quod est simile squamis piscis, & non est signum digestionis, & febris est acuta est ex rasura febris, quam facit in nervis, & ossibus, & venis; & in alijs sit ex vesica. & tursureum quidem significauit simile illius: & quod febris incipit radere ex profundo: & distinguit inter ipsum, & inter illud de vesica, quoniam illud de vesica est cum signis laesionis vesicae, & h ^f [cum digestionem, & grossitudine.

Signa sumpta ex dispositionibus aggregatis propter significationes diuersas, coloris, & substantiae, quarum prima est in urinis oleagineis. Cap. 89.

Oleaginea est illa, cuius color & substantia similia tur coloris [olei] & eius substantiae: & licet sit mala, tamen quando aliae significationes significant salutem, non est cum ea malum. Sedimen vero, quum est oleagineum,

^c e. partem rior est fusa in modum re piam melius est sedimen egritudo habet perire partem deprimam. d. B. propter diminutionem. e. B. aduentum.

^f e. non significat bonum & digestionem.

^g —

^h f. B. in f. est.

^h f. B. in f. est.

^a B. Urinae quosdam vel pinguis vel viscosae liquet. b. e. pinguis nis liquet. vel viscosae liquet.

neum, est malum valde. Et omnino oleagineum purum est malum, & est illud, quod facit te videre colorem [olei] cum citrinitate & viriditate. Et quando oleagineum est accidens post urinam nigram, tunc est significatio bona, secundum quod testificatur de ea Rufus sapiens. Et deterius oleagineum est illud, quod est in principio egritudinis, & quando significationes significant malitiam, & mingitur urina oleaginea in quarto, indicat mortem infirmi in sexto, & urina quæ alteratur subito ex signis laudabilibus ad signa vituperabilia, significat in egritudinibus acutis mortem: quoniam significat casum virtutis subito, propter prauitatem accidentium. Urina [oleaginea] quandoque significat permissionem rationis: quoniam facta est ex exsiccatione. Urina, in qua sunt frustra sanguinis congelati in febre acuta, quando cum ea est siccitas lingue, est signum malum: si autem fuerit nigra cum hoc, tunc illud est deterius, & non currit sanguis in urina in febre acuta, nisi propter vehementiam acuitatis eius, & propterea quod d. disrumpit vasa, & vias eius: & si eius congelatio est propter vehementiam caliditatis ipsius. Urina alba, tenuis, in qua est spuma, & nubes citrina, significat timorem vehementem propter illud quod ipsa significat de [exacerbatione] & vehementia acuitatis materiei. & nos quidem iam locuti fuimus de urina tenui, nigra, illud in quo est sufficientia. Urina tenuis [flaua] in principio febrium acutarum quando conuertitur ad grossitatem, & ad albedinem, deinde remanet seculenta, turbida, sicut urina alina, & in capite exire inuoluntarie, et sunt illic vigilie, et inquietudo, significat ipsam vtriusque lateris, cui succedit mors, quando non fuerint signa bona vincentia illa. Urina enim quæ est cum [flauo] colore, non subtilitur, nisi propter dominium humoris cholericis, calidi: & non ingrossatur, & inspissatur, nisi propter exacerbationem egritudinis, & commotionem in dispositionibus materiei. & dixerunt de urina pauca, quæ est cum colore sanguinis, quod est mala, precipue quando cum infirmo est passio [venenosa].

Signa mala sumpta ex parte qualitat. separationis urinae. Cap. 90.

Quando febrem acutam patiens non potest mingere nisi parum, & cum dolore, abique [vulnere], aut apate in instrumentis urinae, & cum frequentia pulsus, & debilitate, est signum malum. Quum retinetur urina in febre continua, & est vehementia doloris capitis, & multitudo tudoris, significat euzegi. Urina, quæ guttatim stillatur in febre [continua], & cum vehementia doloris capitis, & multitudo tudoris, significat euzegi. Et urina, quæ guttatim stillatur in febre [quieta], significat fluxum sanguinis narium. Quod si febris fuerit acuta, incensua, significat dispositionem malam ad aduenientem cerebro. & si fuerit quieta, significat multitudinem repletionis, & debilitatem naturæ in expellendo, et causa urinae egredientis in febribus acutis inuoluntarie, est debilitas virtutis, aut nocumentum in cerebro: & non sit illud,

nisi propter ascensionem materiei acutæ, calefactæ ad cerebrum, quare communicant ei membra lacerosa.

Numeratio signorum malorum in urina. Cap. 91.

Quosa [& procedens,] & foetida, & nigra, & grossa est mala. Et illa, in quo proccedit ex inferiori parte eius usque ad ipsius superiorem sicut fumus, est mortalis, propinqua. Et iterum pinguis, cuius color est color aque carnis, cum foetore dominante, est mortalis.

Signa in egrotis mala generum diuersorum, quorum malitia est propter aggregationem coram, in febribus, & alijs. Cap. 92.

Quando aggregantur vomitus, & punctura [& permissio rationis,] tunc illud est signum mortale. Quando diuersificatur alteratio corporis in tactu, & in colore, & in eo quod euomitur, et in eo quod euacuatur, significant quod natura est [ambigua] cum humoribus diuersis, et egritudinibus diuersis, cui est necessarium resistere eis omnibus, et [est] proculdubio de illis, quæ deficiunt ei. Quando aggregantur in febre inseparabili frigus eius quod apparet, et adussio interiorum, et vehementia sitis cum hoc, tunc illud est mortale. Quando aggregatur cum [percuSSIONe] dentium permissio in ratione, tunc eger appropinquat perditioni. Quando accidunt infirmo subito fluxus ventris nigri, cum adussione, et mortificatione, et dolore adurente in [ventre] eius, et pulsus cordis, et syncopis, est signum mortis. Quando sudant duo cornua frontis sudore frigido, et citrinantur vngues et urides fiunt, et alterantur, & apostematur lingua et apparet super ipsam, & super corpus pustula extranea; tunc mors est proxima. Et si fuerit in partibus hypocondriorum percussio, et [saltus] cum febre: deinde cum hoc oculus mouetur motu malo; tunc oportet ut expectetur malitia dispositionis: quoniam hæc dispositio significat venositatem inflatam, & percussione, quæ fit propter apostema vehemens, & propter vehementiam [contrictionis] venæ magnæ, & pulsus vehementis percussione [continua], magnus, valde associatur [mania]: & oportet ut consideretur: fortasse enim percussio, & saltus non sunt submeritæ ad viscera, imò in eo quod apparet de mirach; & illud non est nocuum, quando est cum eo apostema nisi superfluat valde in magnitudine. & si perseverat hæc dispositio viginti diebus, & non sedantur apostema, & febris, significat quod aperietur: & tunc fortasse saluabitur infirmus: illud erit per vrinam exuberantem, aut permutationem materiei ad extremitates, & proprie ad pedes. Illi, qui debilitantur ex egritudine, quando accidunt eis anhelitus frequens, & syncopis, tunc iam appropinquant morti: & non addunt super quatuor horas. Quum homo habet febrem incensuam, & inuenit alleviationem, & quietem caliditatis subito, abque crisi manifesta.

AVIC. Tom. 2. G 2 sta

sta cum euacuatione, aut per mutatione, & sine extinctione vltima, & sine per mutatione de acre ad acrem in regione vna, aut in duabus regionibus, & quiescit quod est in pulsu de velocitate, & inuenitur sicut tranquillitas; tunc iudica, quod moritur uelociter. Quum homini inest febris, & pulsus cor eius subito: & inuadit eum singultus, & stringitur uenter eius sine causa cognita, moritur. Quum, qui egritudinem habet acutam, mingit urinam ¹ [albam, subtilē, deinde ingrossatur, postea ² [ebullit,] & albe-
scit, & remanet ebulliens ³ [ira, &] quasi urina asini, & mingitur inuoluntarie, & sunt vigilie, & inquietudo, significat tetanum apparentem in utroque lateribus, deinde morietur. Dicitur, quum urina fuerit ⁴ [similis muri,] postquam fuerit alba ante illud, & super ipsam fuerit sicut spuma, deinde euectur ex naribus sanguis niger, tunc illud est res mala. Et de signis malis, quę quidam medicorum dixerunt, & non tendit ratiocinatio ad ea nisi cum pignitate,] sunt quod dicitur, quando apparet in homine super venam, quę est in collo eius pustula similis grano cucurbitę cum [uariolis] albis, plurimis, & accidit ei desiderium rerum calidarum. ⁵ [Et dicitur, quando apparet in homine in tempore sinistro pustula dura, rubra, & accidit habenti eam hoc pruritus uehemens in oculis eius,] [Et

moritur in die decimo;] ⁶ [et habens hunc dolorem desiderat siliamos.] Et dicitur, quę cum quę egritudo uehemens accidit subito, deinde sequitur illam uomitus, aut fluxus ventris, est significatio mortis. Dicitur, quod quando accidunt febrenti, & alij, apostemata, & viscera leuia, deinde destruitur ratio eius, moritur. Dicitur, quod quando inest homini mollities in facie, & corpore eius, & non est dolor, & accidit ei in principio illius pruritio in naso suo, moritur in secundo, & tertio. Et dicitur quod quando inest homini super genu eius simile vne rotundę, & illud est nigrum, & in circuitu eius rubrum; moritur cito ⁷ [usque quo expedientur] quinque dies. Et signum mortis eius est, quod sudat sudore frigido.

Signa longitudinis egritudinis. Cap. 93.

Scias, quod longitudo egritudinis sit propter grossitudinem in visceribus, aut propter permissionem in regimine, & secundum omnem dispositionem debilitatur in ea stomachus, quoniam ⁸ [tangit ipsum tarditas, & digestio equalis significat eam, aut] tarditas sediminis pendens, aut assiduatio sediminis rubei ⁹ [Et iterum paruitas enim apparitionis] [se diminis] significat longitudinem egritudinis, et similiter, quando est cum acuitate egritudinis pulsus magnus, & facies eius pinguis, & hypochondria inflata, quę non ¹⁰ [detumescunt,] significat paucitatem resolutionis, & longitudinem egritudinis. Quum adueniunt signa crisis ante digestionem, & non cadit uirtus, & non apparent signa mortis; tunc egritudo prologatur; & scias, quod ¹¹ [terribilitas crisis, quando non inuat,] & non nocet, & dispositiones

remanent secundum modum suum; tunc egritudo est longa. Et multitudo ¹² [saltus] in egritudine, significat longitudinem eius, & proprium quum ¹³ [uehemens sit] a principio rei, in fine vero eius est rectus. ¹⁴ [Et]

Et quando associatur euacuationibus paucis, quę significant, quod natura mouit materiam, & deficit in expulsionem eius in tergra, sine sit sudor, aut fluxus sanguinis narium, aut ¹⁵ [alia signa bona,] aut priuatio signorum malorum, significat longitudinem. Et quando remanet sedimen rubrum usque ad quadraginta dies, indicat longitudinem febris, ita ut non speretur crisis, & separatio; usque ad sexaginta. Pollutio in principio egritudinis significat longitudinem. Quum vides signa longitudinis egritudinis in diebus antecedentibus, tunc non est significatio eorum, sicut significatio ipsorum post illud. Et quum videris illud, quod est contrarium illis signis, magis verificari, forsitan apparere in medijs diebus, & in posterioribus eius; tunc considera iudicium indicationis, ut scias ipsa in quo die erit; & ille dies, quod die indicatur: & observa conditiones predictas in ea; & considera dispositionem virtutis, & ætatis, & temporis, & complexionis, & dispositionem motuum ¹⁶ [egri] in quantitate, & qualitate sua, & antecessione, & postpositione sua, & horarum suarum, proprie in statibus acutę, & longitudine eius, & abbreviatione eius, an sit ad motum declinans, aut ad quietem; & iudica per quantitatem eius.

Signa, quod egritudo consumetur crisi, aut resolutione. Cap. 94.

Quam fuerit virtus fortis ¹⁷ [ualde,] ¹⁸ [et] ¹⁹ [et] ²⁰ [et] ²¹ [et] ²² [et] ²³ [et] ²⁴ [et] ²⁵ [et] ²⁶ [et] ²⁷ [et] ²⁸ [et] ²⁹ [et] ³⁰ [et] ³¹ [et] ³² [et] ³³ [et] ³⁴ [et] ³⁵ [et] ³⁶ [et] ³⁷ [et] ³⁸ [et] ³⁹ [et] ⁴⁰ [et] ⁴¹ [et] ⁴² [et] ⁴³ [et] ⁴⁴ [et] ⁴⁵ [et] ⁴⁶ [et] ⁴⁷ [et] ⁴⁸ [et] ⁴⁹ [et] ⁵⁰ [et] ⁵¹ [et] ⁵² [et] ⁵³ [et] ⁵⁴ [et] ⁵⁵ [et] ⁵⁶ [et] ⁵⁷ [et] ⁵⁸ [et] ⁵⁹ [et] ⁶⁰ [et] ⁶¹ [et] ⁶² [et] ⁶³ [et] ⁶⁴ [et] ⁶⁵ [et] ⁶⁶ [et] ⁶⁷ [et] ⁶⁸ [et] ⁶⁹ [et] ⁷⁰ [et] ⁷¹ [et] ⁷² [et] ⁷³ [et] ⁷⁴ [et] ⁷⁵ [et] ⁷⁶ [et] ⁷⁷ [et] ⁷⁸ [et] ⁷⁹ [et] ⁸⁰ [et] ⁸¹ [et] ⁸² [et] ⁸³ [et] ⁸⁴ [et] ⁸⁵ [et] ⁸⁶ [et] ⁸⁷ [et] ⁸⁸ [et] ⁸⁹ [et] ⁹⁰ [et] ⁹¹ [et] ⁹² [et] ⁹³ [et] ⁹⁴ [et] ⁹⁵ [et] ⁹⁶ [et] ⁹⁷ [et] ⁹⁸ [et] ⁹⁹ [et] ¹⁰⁰ [et] ¹⁰¹ [et] ¹⁰² [et] ¹⁰³ [et] ¹⁰⁴ [et] ¹⁰⁵ [et] ¹⁰⁶ [et] ¹⁰⁷ [et] ¹⁰⁸ [et] ¹⁰⁹ [et] ¹¹⁰ [et] ¹¹¹ [et] ¹¹² [et] ¹¹³ [et] ¹¹⁴ [et] ¹¹⁵ [et] ¹¹⁶ [et] ¹¹⁷ [et] ¹¹⁸ [et] ¹¹⁹ [et] ¹²⁰ [et] ¹²¹ [et] ¹²² [et] ¹²³ [et] ¹²⁴ [et] ¹²⁵ [et] ¹²⁶ [et] ¹²⁷ [et] ¹²⁸ [et] ¹²⁹ [et] ¹³⁰ [et] ¹³¹ [et] ¹³² [et] ¹³³ [et] ¹³⁴ [et] ¹³⁵ [et] ¹³⁶ [et] ¹³⁷ [et] ¹³⁸ [et] ¹³⁹ [et] ¹⁴⁰ [et] ¹⁴¹ [et] ¹⁴² [et] ¹⁴³ [et] ¹⁴⁴ [et] ¹⁴⁵ [et] ¹⁴⁶ [et] ¹⁴⁷ [et] ¹⁴⁸ [et] ¹⁴⁹ [et] ¹⁵⁰ [et] ¹⁵¹ [et] ¹⁵² [et] ¹⁵³ [et] ¹⁵⁴ [et] ¹⁵⁵ [et] ¹⁵⁶ [et] ¹⁵⁷ [et] ¹⁵⁸ [et] ¹⁵⁹ [et] ¹⁶⁰ [et] ¹⁶¹ [et] ¹⁶² [et] ¹⁶³ [et] ¹⁶⁴ [et] ¹⁶⁵ [et] ¹⁶⁶ [et] ¹⁶⁷ [et] ¹⁶⁸ [et] ¹⁶⁹ [et] ¹⁷⁰ [et] ¹⁷¹ [et] ¹⁷² [et] ¹⁷³ [et] ¹⁷⁴ [et] ¹⁷⁵ [et] ¹⁷⁶ [et] ¹⁷⁷ [et] ¹⁷⁸ [et] ¹⁷⁹ [et] ¹⁸⁰ [et] ¹⁸¹ [et] ¹⁸² [et] ¹⁸³ [et] ¹⁸⁴ [et] ¹⁸⁵ [et] ¹⁸⁶ [et] ¹⁸⁷ [et] ¹⁸⁸ [et] ¹⁸⁹ [et] ¹⁹⁰ [et] ¹⁹¹ [et] ¹⁹² [et] ¹⁹³ [et] ¹⁹⁴ [et] ¹⁹⁵ [et] ¹⁹⁶ [et] ¹⁹⁷ [et] ¹⁹⁸ [et] ¹⁹⁹ [et] ²⁰⁰ [et] ²⁰¹ [et] ²⁰² [et] ²⁰³ [et] ²⁰⁴ [et] ²⁰⁵ [et] ²⁰⁶ [et] ²⁰⁷ [et] ²⁰⁸ [et] ²⁰⁹ [et] ²¹⁰ [et] ²¹¹ [et] ²¹² [et] ²¹³ [et] ²¹⁴ [et] ²¹⁵ [et] ²¹⁶ [et] ²¹⁷ [et] ²¹⁸ [et] ²¹⁹ [et] ²²⁰ [et] ²²¹ [et] ²²² [et] ²²³ [et] ²²⁴ [et] ²²⁵ [et] ²²⁶ [et] ²²⁷ [et] ²²⁸ [et] ²²⁹ [et] ²³⁰ [et] ²³¹ [et] ²³² [et] ²³³ [et] ²³⁴ [et] ²³⁵ [et] ²³⁶ [et] ²³⁷ [et] ²³⁸ [et] ²³⁹ [et] ²⁴⁰ [et] ²⁴¹ [et] ²⁴² [et] ²⁴³ [et] ²⁴⁴ [et] ²⁴⁵ [et] ²⁴⁶ [et] ²⁴⁷ [et] ²⁴⁸ [et] ²⁴⁹ [et] ²⁵⁰ [et] ²⁵¹ [et] ²⁵² [et] ²⁵³ [et] ²⁵⁴ [et] ²⁵⁵ [et] ²⁵⁶ [et] ²⁵⁷ [et] ²⁵⁸ [et] ²⁵⁹ [et] ²⁶⁰ [et] ²⁶¹ [et] ²⁶² [et] ²⁶³ [et] ²⁶⁴ [et] ²⁶⁵ [et] ²⁶⁶ [et] ²⁶⁷ [et] ²⁶⁸ [et] ²⁶⁹ [et] ²⁷⁰ [et] ²⁷¹ [et] ²⁷² [et] ²⁷³ [et] ²⁷⁴ [et] ²⁷⁵ [et] ²⁷⁶ [et] ²⁷⁷ [et] ²⁷⁸ [et] ²⁷⁹ [et] ²⁸⁰ [et] ²⁸¹ [et] ²⁸² [et] ²⁸³ [et] ²⁸⁴ [et] ²⁸⁵ [et] ²⁸⁶ [et] ²⁸⁷ [et] ²⁸⁸ [et] ²⁸⁹ [et] ²⁹⁰ [et] ²⁹¹ [et] ²⁹² [et] ²⁹³ [et] ²⁹⁴ [et] ²⁹⁵ [et] ²⁹⁶ [et] ²⁹⁷ [et] ²⁹⁸ [et] ²⁹⁹ [et] ³⁰⁰ [et] ³⁰¹ [et] ³⁰² [et] ³⁰³ [et] ³⁰⁴ [et] ³⁰⁵ [et] ³⁰⁶ [et] ³⁰⁷ [et] ³⁰⁸ [et] ³⁰⁹ [et] ³¹⁰ [et] ³¹¹ [et] ³¹² [et] ³¹³ [et] ³¹⁴ [et] ³¹⁵ [et] ³¹⁶ [et] ³¹⁷ [et] ³¹⁸ [et] ³¹⁹ [et] ³²⁰ [et] ³²¹ [et] ³²² [et] ³²³ [et] ³²⁴ [et] ³²⁵ [et] ³²⁶ [et] ³²⁷ [et] ³²⁸ [et] ³²⁹ [et] ³³⁰ [et] ³³¹ [et] ³³² [et] ³³³ [et] ³³⁴ [et] ³³⁵ [et] ³³⁶ [et] ³³⁷ [et] ³³⁸ [et] ³³⁹ [et] ³⁴⁰ [et] ³⁴¹ [et] ³⁴² [et] ³⁴³ [et] ³⁴⁴ [et] ³⁴⁵ [et] ³⁴⁶ [et] ³⁴⁷ [et] ³⁴⁸ [et] ³⁴⁹ [et] ³⁵⁰ [et] ³⁵¹ [et] ³⁵² [et] ³⁵³ [et] ³⁵⁴ [et] ³⁵⁵ [et] ³⁵⁶ [et] ³⁵⁷ [et] ³⁵⁸ [et] ³⁵⁹ [et] ³⁶⁰ [et] ³⁶¹ [et] ³⁶² [et] ³⁶³ [et] ³⁶⁴ [et] ³⁶⁵ [et] ³⁶⁶ [et] ³⁶⁷ [et] ³⁶⁸ [et] ³⁶⁹ [et] ³⁷⁰ [et] ³⁷¹ [et] ³⁷² [et] ³⁷³ [et] ³⁷⁴ [et] ³⁷⁵ [et] ³⁷⁶ [et] ³⁷⁷ [et] ³⁷⁸ [et] ³⁷⁹ [et] ³⁸⁰ [et] ³⁸¹ [et] ³⁸² [et] ³⁸³ [et] ³⁸⁴ [et] ³⁸⁵ [et] ³⁸⁶ [et] ³⁸⁷ [et] ³⁸⁸ [et] ³⁸⁹ [et] ³⁹⁰ [et] ³⁹¹ [et] ³⁹² [et] ³⁹³ [et] ³⁹⁴ [et] ³⁹⁵ [et] ³⁹⁶ [et] ³⁹⁷ [et] ³⁹⁸ [et] ³⁹⁹ [et] ⁴⁰⁰ [et] ⁴⁰¹ [et] ⁴⁰² [et] ⁴⁰³ [et] ⁴⁰⁴ [et] ⁴⁰⁵ [et] ⁴⁰⁶ [et] ⁴⁰⁷ [et] ⁴⁰⁸ [et] ⁴⁰⁹ [et] ⁴¹⁰ [et] ⁴¹¹ [et] ⁴¹² [et] ⁴¹³ [et] ⁴¹⁴ [et] ⁴¹⁵ [et] ⁴¹⁶ [et] ⁴¹⁷ [et] ⁴¹⁸ [et] ⁴¹⁹ [et] ⁴²⁰ [et] ⁴²¹ [et] ⁴²² [et] ⁴²³ [et] ⁴²⁴ [et] ⁴²⁵ [et] ⁴²⁶ [et] ⁴²⁷ [et] ⁴²⁸ [et] ⁴²⁹ [et] ⁴³⁰ [et] ⁴³¹ [et] ⁴³² [et] ⁴³³ [et] ⁴³⁴ [et] ⁴³⁵ [et] ⁴³⁶ [et] ⁴³⁷ [et] ⁴³⁸ [et] ⁴³⁹ [et] ⁴⁴⁰ [et] ⁴⁴¹ [et] ⁴⁴² [et] ⁴⁴³ [et] ⁴⁴⁴ [et] ⁴⁴⁵ [et] ⁴⁴⁶ [et] ⁴⁴⁷ [et] ⁴⁴⁸ [et] ⁴⁴⁹ [et] ⁴⁵⁰ [et] ⁴⁵¹ [et] ⁴⁵² [et] ⁴⁵³ [et] ⁴⁵⁴ [et] ⁴⁵⁵ [et] ⁴⁵⁶ [et] ⁴⁵⁷ [et] ⁴⁵⁸ [et] ⁴⁵⁹ [et] ⁴⁶⁰ [et] ⁴⁶¹ [et] ⁴⁶² [et] ⁴⁶³ [et] ⁴⁶⁴ [et] ⁴⁶⁵ [et] ⁴⁶⁶ [et] ⁴⁶⁷ [et] ⁴⁶⁸ [et] ⁴⁶⁹ [et] ⁴⁷⁰ [et] ⁴⁷¹ [et] ⁴⁷² [et] ⁴⁷³ [et] ⁴⁷⁴ [et] ⁴⁷⁵ [et] ⁴⁷⁶ [et] ⁴⁷⁷ [et] ⁴⁷⁸ [et] ⁴⁷⁹ [et] ⁴⁸⁰ [et] ⁴⁸¹ [et] ⁴⁸² [et] ⁴⁸³ [et] ⁴⁸⁴ [et] ⁴⁸⁵ [et] ⁴⁸⁶ [et] ⁴⁸⁷ [et] ⁴⁸⁸ [et] ⁴⁸⁹ [et] ⁴⁹⁰ [et] ⁴⁹¹ [et] ⁴⁹² [et] ⁴⁹³ [et] ⁴⁹⁴ [et] ⁴⁹⁵ [et] ⁴⁹⁶ [et] ⁴⁹⁷ [et] ⁴⁹⁸ [et] ⁴⁹⁹ [et] ⁵⁰⁰ [et] ⁵⁰¹ [et] ⁵⁰² [et] ⁵⁰³ [et] ⁵⁰⁴ [et] ⁵⁰⁵ [et] ⁵⁰⁶ [et] ⁵⁰⁷ [et] ⁵⁰⁸ [et] ⁵⁰⁹ [et] ⁵¹⁰ [et] ⁵¹¹ [et] ⁵¹² [et] ⁵¹³ [et] ⁵¹⁴ [et] ⁵¹⁵ [et] ⁵¹⁶ [et] ⁵¹⁷ [et] ⁵¹⁸ [et] ⁵¹⁹ [et] ⁵²⁰ [et] ⁵²¹ [et] ⁵²² [et] ⁵²³ [et] ⁵²⁴ [et] ⁵²⁵ [et] ⁵²⁶ [et] ⁵²⁷ [et] ⁵²⁸ [et] ⁵²⁹ [et] ⁵³⁰ [et] ⁵³¹ [et] ⁵³² [et] ⁵³³ [et] ⁵³⁴ [et] ⁵³⁵ [et] ⁵³⁶ [et] ⁵³⁷ [et] ⁵³⁸ [et] ⁵³⁹ [et] ⁵⁴⁰ [et] ⁵⁴¹ [et] ⁵⁴² [et] ⁵⁴³ [et] ⁵⁴⁴ [et] ⁵⁴⁵ [et] ⁵⁴⁶ [et] ⁵⁴⁷ [et] ⁵⁴⁸ [et] ⁵⁴⁹ [et] ⁵⁵⁰ [et] ⁵⁵¹ [et] ⁵⁵² [et] ⁵⁵³ [et] ⁵⁵⁴ [et] ⁵⁵⁵ [et] ⁵⁵⁶ [et] ⁵⁵⁷ [et] ⁵⁵⁸ [et] ⁵⁵⁹ [et] ⁵⁶⁰ [et] ⁵⁶¹ [et] ⁵⁶² [et] ⁵⁶³ [et] ⁵⁶⁴ [et] ⁵⁶⁵ [et] ⁵⁶⁶ [et] ⁵⁶⁷ [et] ⁵⁶⁸ [et] ⁵⁶⁹ [et] ⁵⁷⁰ [et] ⁵⁷¹ [et] ⁵⁷² [et] ⁵⁷³ [et] ⁵⁷⁴ [et] ⁵⁷⁵ [et] ⁵⁷⁶ [et] ⁵⁷⁷ [et] ⁵⁷⁸ [et] ⁵⁷⁹ [et] ⁵⁸⁰ [et] ⁵⁸¹ [et] ⁵⁸² [et] ⁵⁸³ [et] ⁵⁸⁴ [et] ⁵⁸⁵ [et] ⁵⁸⁶ [et] ⁵⁸⁷ [et] ⁵⁸⁸ [et] ⁵⁸⁹ [et] ⁵⁹⁰ [et] ⁵⁹¹ [et] ⁵⁹² [et] ⁵⁹³ [et] ⁵⁹⁴ [et] ⁵⁹⁵ [et] ⁵⁹⁶ [et] ⁵⁹⁷ [et] ⁵⁹⁸ [et] ⁵⁹⁹ [et] ⁶⁰⁰ [et] ⁶⁰¹ [et] ⁶⁰² [et] ⁶⁰³ [et] ⁶⁰⁴ [et] ⁶⁰⁵ [et] ⁶⁰⁶ [et] ⁶⁰⁷ [et] ⁶⁰⁸ [et] ⁶⁰⁹ [et] ⁶¹⁰ [et] ⁶¹¹ [et] ⁶¹² [et] ⁶¹³ [et] ⁶¹⁴ [et] ⁶¹⁵ [et] ⁶¹⁶ [et] ⁶¹⁷ [et] ⁶¹⁸ [et] ⁶¹⁹ [et] ⁶²⁰ [et] ⁶²¹ [et] ⁶²² [et] ⁶²³ [et] ⁶²⁴ [et] ⁶²⁵ [et] ⁶²⁶ [et] ⁶²⁷ [et] ⁶²⁸ [et] ⁶²⁹ [et] ⁶³⁰ [et] ⁶³¹ [et] ⁶³² [et] ⁶³³ [et] ⁶³⁴ [et] ⁶³⁵ [et] ⁶³⁶ [et] ⁶³⁷ [et] ⁶³⁸ [et] ⁶³⁹ [et] ⁶⁴⁰ [et] ⁶⁴¹ [et] ⁶⁴² [et] ⁶⁴³ [et] ⁶⁴⁴ [et] ⁶⁴⁵ [et] ⁶⁴⁶ [et] ⁶⁴⁷ [et] ⁶⁴⁸ [et] ⁶⁴⁹ [et] ⁶⁵⁰ [et] ⁶⁵¹ [et] ⁶⁵² [et] ⁶⁵³ [et] ⁶⁵⁴ [et] ⁶⁵⁵ [et] ⁶⁵⁶ [et] ⁶⁵⁷ [et] ⁶⁵⁸ [et] ⁶⁵⁹ [et] ⁶⁶⁰ [et] ⁶⁶¹ [et] ⁶⁶² [et] ⁶⁶³ [et] ⁶⁶⁴ [et] ⁶⁶⁵ [et] ⁶⁶⁶ [et] ⁶⁶⁷ [et] ⁶⁶⁸ [et] ⁶⁶⁹ [et] ⁶⁷⁰ [et] ⁶⁷¹ [et] ⁶⁷² [et] ⁶⁷³ [et] ⁶⁷⁴ [et] ⁶⁷⁵ [et] ⁶⁷⁶ [et] ⁶⁷⁷ [et] ⁶⁷⁸ [et] ⁶⁷⁹ [et] ⁶⁸⁰ [et] ⁶⁸¹ [et] ⁶⁸² [et] ⁶⁸³ [et] ⁶⁸⁴ [et] ⁶⁸⁵ [et] ⁶⁸⁶ [et] ⁶⁸⁷ [et] ⁶⁸⁸ [et] ⁶⁸⁹ [et] ⁶⁹⁰ [et] ⁶⁹¹ [et] ⁶⁹² [et] ⁶⁹³ [et] ⁶⁹⁴ [et] ⁶⁹⁵ [et] ⁶⁹⁶ [et] ⁶⁹⁷ [et] ⁶⁹⁸ [et] ⁶⁹⁹ [et] ⁷⁰⁰ [et] ⁷⁰¹ [et] ⁷⁰² [et] ⁷⁰³ [et] ⁷⁰⁴ [et] ⁷⁰⁵ [et] ⁷⁰⁶ [et] ⁷⁰⁷ [et] ⁷⁰⁸ [et] ⁷⁰⁹ [et] ⁷¹⁰ [et] ⁷¹¹ [et] ⁷¹² [et] ⁷¹³ [et] ⁷¹⁴ [et] ⁷¹⁵ [et] ⁷¹⁶ [et] ⁷¹⁷ [et] ⁷¹⁸ [et] ⁷¹⁹ [et] ⁷²⁰ [et] ⁷²¹ [et] ⁷²² [et] ⁷²³ [et] ⁷²⁴ [et] ⁷²⁵ [et] ⁷²⁶ [et] ⁷²⁷ [et] ⁷²⁸ [et] ⁷²⁹ [et] ⁷³⁰ [et] ⁷³¹ [et] ⁷³² [et] ⁷³³ [et] ⁷³⁴ [et] ⁷³⁵ [et] ⁷³⁶ [et] ⁷³⁷ [et] ⁷³⁸ [et] ⁷³⁹ [et] ⁷⁴⁰ [et] ⁷⁴¹ [et] ⁷⁴² [et] ⁷⁴³ [et] ⁷⁴⁴ [et] ⁷⁴⁵ [et] ⁷⁴⁶ [et] ⁷⁴⁷ [et] ⁷⁴⁸ [et] ⁷⁴⁹ [et] ⁷⁵⁰ [et] ⁷⁵¹ [et] ⁷⁵² [et] ⁷⁵³ [et] ⁷⁵⁴ [et] ⁷⁵⁵ [et] ⁷⁵⁶ [et] ⁷⁵⁷ [et] ⁷⁵⁸ [et] ⁷⁵⁹ [et] ⁷⁶⁰ [et] ⁷⁶¹ [et] ⁷⁶² [et] ⁷⁶³ [et] ⁷⁶⁴ [et] ⁷⁶⁵ [et] ⁷⁶⁶ [et] ⁷⁶⁷ [et] ⁷⁶⁸ [et] ⁷⁶⁹ [et] ⁷⁷⁰ [et] ⁷⁷¹ [et] ⁷⁷² [et] ⁷⁷³ [et] ⁷⁷⁴ [et] ⁷⁷⁵ [et] ⁷⁷⁶ [et] ⁷⁷⁷ [et] ⁷⁷⁸ [et] ⁷⁷⁹ [et] ⁷⁸⁰ [et] ⁷⁸¹ [et] ⁷⁸² [et] ⁷⁸³ [et] ⁷⁸⁴ [et] ⁷⁸⁵ [et] ⁷⁸⁶ [et] ⁷⁸⁷ [et] ⁷⁸⁸ [et] ⁷⁸⁹ [et] ⁷⁹⁰ [et] ⁷⁹¹ [et] ⁷⁹² [et] ⁷⁹³ [et] ⁷⁹⁴ [et] ⁷⁹⁵ [et] ⁷⁹⁶ [et] ⁷⁹⁷ [et] ⁷⁹⁸ [et] ⁷⁹⁹ [et] ⁸⁰⁰ [et] ⁸⁰¹ [et] ⁸⁰² [et] ⁸⁰³ [et] ⁸⁰⁴ [et] ⁸⁰⁵ [et] ⁸⁰⁶ [et] ⁸⁰⁷ [et] ⁸⁰⁸ [et] ⁸⁰⁹ [et] ⁸¹⁰ [et] ⁸¹¹ [et] ⁸¹² [et] ⁸¹³ [et] ⁸¹⁴ [et] ⁸¹⁵ [et] ⁸¹⁶ [et] ⁸¹⁷ [et] ⁸¹⁸ [et] ⁸¹⁹ [et] ⁸²⁰ [et] ⁸²¹ [et] ⁸²² [et] ⁸²³ [et] ⁸²⁴ [et] ⁸²⁵ [et] ⁸²⁶ [et] ⁸²⁷ [et] ⁸²⁸ [et] ⁸²⁹ [et] ⁸³⁰ [et] ⁸³¹ [et] ⁸³² [et] ⁸³³ [et] ⁸³⁴ [et] ⁸³⁵ [et] ⁸³⁶ [et] ⁸³⁷ [et] ⁸³⁸ [et] ⁸³⁹ [et] ⁸⁴⁰ [et] ⁸⁴¹ [et] ⁸⁴² [et] ⁸⁴³ [et] ⁸⁴⁴ [et] ⁸⁴⁵ [et] ⁸⁴⁶ [et] ⁸⁴⁷ [et] ⁸⁴⁸ [et] ⁸⁴⁹ [et] ⁸⁵⁰ [et] ⁸⁵¹ [et] ⁸⁵² [et] ⁸⁵³ [et] ⁸⁵⁴ [et] ⁸⁵⁵ [et] ⁸⁵⁶ [et] ⁸⁵⁷ [et] ⁸⁵⁸ [et] ⁸⁵⁹ [et] ⁸⁶⁰ [et] ⁸⁶¹ [et] ⁸⁶² [et] ⁸⁶³ [et] ⁸⁶⁴ [et] ⁸⁶⁵ [et] ⁸⁶⁶ [et] ⁸⁶⁷ [et] ⁸⁶⁸ [et] ⁸⁶⁹ [et] ⁸⁷⁰ [et] ⁸⁷¹ [et] ⁸⁷² [et] ⁸⁷³ [et] ⁸⁷⁴ [et] ⁸⁷⁵ [et] ⁸⁷⁶ [et] ⁸⁷⁷ [et] ⁸⁷⁸ [et] ⁸⁷⁹ [et] ⁸⁸⁰ [et] ⁸⁸¹ [et] ⁸⁸² [et] ⁸⁸³ [et] ⁸⁸⁴ [et] ⁸⁸⁵ [et] ⁸⁸⁶ [et] ⁸⁸⁷ [et] ⁸⁸⁸ [et] ⁸⁸⁹ [et] ⁸⁹⁰ [et] ⁸⁹¹ [et] ⁸⁹² [et] ⁸⁹³ [et]

Signa reciduationis. Cap. 9.

ET in illo, cuius febris non quiescit per crissim completam & in die suo, timetur reciduationis. Et si fuerit quies eius sine crisi omnino, non est excusatio reciduationis: & proprie quando crisis est cum eis, quæ sunt sicut varicellæ, aut icteritia, aut scabies: & ad summum cū ea, quæ fit in cute. Et significatur quandoque, quod erit reciduationis ex debilitate virtutis, & appetitu, & nausea, & malitia animæ, & paucitate digestiois, & corruptione cibi in stomacho, tendentis ad acerositatem, & fumositatē, & inflatione hypochondriorum, & partium hepatis & splenis, & corruptione somni, & longitudine vigiliarum, & vehementia sitis, & vehementia inflationis faciei proprie est signum a [malum,] & proprie in palpebra superiore, & proprie eius apostematō, & ipsius [abreuiatio,] & similiter cum resolutione inflationis faciei. Et de illis, quæ significant eam, est ut corpus bene recipiat cibum, & non remoueat per ipsum extenuatio, & proprie quando ista accidentia mala apparent, & vehementiora sunt in horis paroxysmorum aggritudinis, quæ fuit. Et quandoque significatur reciduationis ex pulsū, quando remanent in eo spissitudo, & velocitas. Et ex profundatione exituræ urina, quando in ea remanet tinctura plurimæ citrinitatis, aut stædionis, aut rubedinis, aut [ex illis, in quibus] non pender sedimen, neque residet, & quando urina infirmi non similatur urinae eius naturali. Et quedam tempora significantiora sunt reciduationis, quam quædam alia, sicut autumnus: in ipso plus cadit reciduationis, quam in reliquis temporibus. Et genus aggritudinum iterum adiuvat ad significandam reciduationem sicut febres apostematose, quæ post se relinquunt caliditatem, & d [inflationē] in visceribus & sicut [epilepsia,] scotomia, & dolores renum, & hepatis, & splenis, & hemierica, & cephalica, & catarrhus, & quæ ab ipso generantur de [asthmate,] & alijs, & aggritudinibus anhelitus.

Causa mortis. Cap. 97.

Mors fit, aut propter causam, qua corrumpitur complexio cordis, aut propter causam, qua resoluitur virtus: quare extinguitur. Et facta propter causam, qua corrumpitur complexio cordis, aut est [dolor vehemens, aut qualitas superflua de qualitatibus notis, aut est qualitas extranea venenosa, aut est] retentio materici anhelitus: b t [Et propter hoc oportet, ut ne dimittantur resupini, & ne dimittantur guttura eorum desiccari.]

Species mortis, quæ accidit in horis febrium, & signum qualitatis mortis infirmi. Cap. 98.

DE illis est mors, quæ accidit eis [in] principio paroxysmi febris, & [in] augmento eius, aut [in] resolutione eius. Et plurimum pius est in febribus apostematum intrinsec-

rum, vbi effunditur ad ipsa superfluitas subito. Et in aggritudinibus malignis, a quibus superatur natura in primis cum mouetur quæ fortitudine, præcipue si fuerit debilis: & ad summum est, sicut præfocans, & sicut extinctio ignis a multis lignis. Et de illis est mors in statu paroxysmorum febris propter superationem naturæ ab eggritudine. Et tertia est mors facta in declinatione, & est pauca, & rara. Et plurimum eius est in declinatione particulari, non vniuersali: & causa in ea, quod natura in ipsa est sicut secuta, & expanditur caliditas, & partitur, & disparitur retentio, quæ necessaria est in horis principij. Et plures eorum moriuntur cum, syncope subito, & quidam eorum gradatim. Et fortasse declinatio est declinatio, d [quæ est sine mollificatione virtutis, & resolutione] caliditatis innata: quare æstimatur, quod sit declinatio [leuis,] & pulsus quidem diuersificatur in vtriusque declinationibus: ipse enim in vera confortatur, & in falsa mollificatur, & in vera æquatur, & in falsa diuersificatur, & egreditur ab ordine. In declinatione vero totali non moritur aliquis, nisi propter causas laboriosas de foris, quæ superueniunt infirmo, & est debilis; sicut motus, aut eleuatio, aut ira: & quandoque accidit huiusmodi etiam prima. Et huiusmodi quidē mortem antecedit sudor paucus, viscosus. Et multoties moritur aliquis in variolis in declinatione. Et multoties quidem antecedit eam sudor inæqualis ad frigus declinæ: & fortasse est in capite, & collo tantum, aut in pectore tantum. Et quando cutis [saliqua] specie, est sicca, tensa, tunc non erit mors per sudorem: & cum eius contrario, erit cum sudore. Verum plurimum mortis in aggritudinibus mortalibus fit ex modo aliquo in hora, in qua fit crisis bona in eggritudinibus saluis, sicut si est eggritudo in paribus, erit mors in paribus: & si fuerit in imparibus, erit mors in imparibus. Et scias, quod causam, & quæ ei sunt similia, attrahit mortem apud statum paroxysmi: & accidunt cum ea accidentia mala de permissione rationis, & vehementia angustia, & profunditate somni, & debilitate tolerantia febris: deinde accidunt dolor capitis, & tenebrositas oculorum, & dolor oris stomachi, & inquietudo. Et phlegmatica attrahit mortem in principio paroxysmi: & tunc est frigus longū, & non calefit: & pulsus paruus valde, s [vermicularis,] & vehemens fit somni profunditas, & pigritia. Et ad summum vnaquæque attrahit mortem in hora, in qua ipsa fit vehementior super infirmum plus, siue sit incipiens, siue sit in augmento, aut in statu. Et mors quidem in augmento apparente quandoque accidit, in paucis tamen. Et quum tu consideras signa mortis in hora, quam diximus, & non inuenis ea, tunc non timeas, quod si inuenis ea tunc exstima, quod erit mors. Si autem consequens fuerit illud aliquod malorum signorum prædictorum, tunc iudica secundum plurimum, si fuerint paroxysmi impares, quod ipse morietur in septimo, aut pares, quod morietur in sexto, præcipue si fuerit aggritudo velocis motus.

Significationes mortis absque crisi. Cap. 99.

DE illis est debilitas virtutis, & defectus eius ad resistendum ægritudini. Et de illis est tarditas signorum digestionis omnino. Et de illis est virtus ægritudinis cum tarditate motus ipsius. Et quando aggregantur omnia ista, est magis ^a [perniciosa.]

^a v. significatiua.

Dispositiones accidentes conualescentibus.

Cap. 100.

Q Vandoque accidit conualescentibus recidiuatio, ^a [et]

^a f. B. qui fuerit cum eis illud, quod diximus in capitulo recidiuationis.
^b B. secundum.

] & accidit eis vehementia virtutis, & debilitas ipsius, ^b [quum in eis est illud] quod diximus in capitulo regiminis eorum. Et accidit eis, ne iuuentur ab eo, quod sumunt de cibo, & ne redeant corpora eorum ad virtutem. Et accidunt eis exitura, quum non sunt mundificata corpora eorum ab humoribus per euacuationem. Et quandoque accidit eis corruptio quorundam membrorum, propterea quod expellitur materia illic. Et quandoque accidunt eis ægritudines contrariæ ægritudinibus, quæ fuerunt in eis, quum superfluent in eis in contrario eius, quod est cum eis: sicut accidit eis grauitas in lingua, & paralyfis, & colica frigida, & appoplexia, & epilepsia, & dolor capitis inseparabilis, & hemicrania, & quæ his sunt similes, quando in frigidatio, & humefatio modum pertransierunt. Et quandoque accidit eis pruritus plurimus, quem remouet aqua tepida. Et accidit eis, ut albiscentur eorum capilli, propterea quod capilli priuantur nutrimento, & propterea, quod ^c [spargitur] humiditas innata, qua stat nigredo, sicut accidit fegetibus, quod quando siccantur, albescent; postea quando eorum dispositiones bonæ fuerint, redit nigredo capillorum, sicut accidit iterum fegetibus, quando potantur aqua, quoniam tunc redit ipsarum viriditas.

^c B. Alia litera resoluitur.

Regimen conualescentis. Cap. 101.

OPorter, ut in conualescente alleuiatio fiat in omni re: & non afferatur ei aliquid graue ex cibis, neque aliquid ex motibus, & ^a [ex calefacientibus, & causis comprimentibus, donec ad voces perueniatur vsque & alia:] & gradatim perducatur ad exercitium æquale, facile: ipsum enim iuuatiuum est valde. Et, ut occuperis in eo, quod augmentum efficit in sanguine eius. Et oportet agere, ut quiescat, & lætetur, & gaudeat, & prohibeatur ab euacuationibus, & propriè coitu. Et vinum cum temperamento est ei iuuatiuum, propriè vinum subtile, tenue. Et de conualescentibus conuenientior ad hoc, ut interdicator ei satietas, est conualescens, cuius crisis fuit occulta: quoniam ipse est expositus recidiuationi: & huiusmodi forsitan indiget euacuatione. Et conuenientior ei est fluxus ventris subtilis: præcipuè quum videris egestionem cholericam, aut decliuem ad colorem humoris ^b [et]

^b f. & subtilis eorum.

qui est ex humoribus, ex quibus fuit febris: & videris in appetitu defectum. Et quum volueris illud, tunc fac quiescere conualescentem, & conforta virtutem eius, ^c [et]

^c f. B. cum laticate.

] deinde euacua. Et fortasse necessarium est tibi, ut euacues, & confortes simul cum cibatione: & præpara ei tunc, verbi gratia, cibos medicinales, solutiuos: aut commisce eis virtutes medicinarum solutiuarum conuenientium, sicut pruna, & siracosi, & tereniabin, & similia illis, habentibus choleram. Et quandoque iuuantur per diuretica, & mundificantur perea venæ eorum: & quandoque faciunt illud ista diuretica cognita, ^d [sicut] facit illud vinum commistum. De phlebotomia autem sciendum est, quod parum indiget conualescens extractione sanguinis, & fortasse indiget etiā: & significant illud forma, & signa sanguinis: præcipuè quum inuenis febrem ^e [occultam] in uenis, & vides pustulam in labio. Et fortasse cogit te ad phlebotomandum infirmum malitia sanguinis eius, propter illud, quod remansit in ipso de cineritate humorum malorum: quare necessarium est ei, ut extrahatur sanguis eius malus, & augmentetur in eo sanguis bonus. Et melius in hoc est, ut facile fiat, & non faciat aliquid subito. Et somnus diurnus fortasse est magis nociuus conualescenti, propterea, quod mollificatum, & fortasse confortatum, propterea, quod ipsum quiescere facit. Et quando non conuenit, fortasse attrahit febre, propterea, quod facit cruditatem, & frangit de virtute caloris innati. Et observatio in omnibus conualescentibus mundificatis, & non mundificatis, est, ut currat esse eorum secundum regimen, quod fuit in ægritudine ex cibarijs, & alijs duobus diebus ^f [in eo, quod est inter eos,] & ad summum secundum regimen, qua res dici critici pertranseat secundum regimen, quod fuit in sanitate eius, deinde illud, quod sequitur sanitatem] eius: deinde eleuetur ad illud, quod est supra ipsum. Et oportet in mundo, & eo, cuius febris fuit salubris, ne subtilietur regimen eius, quoniam febricit corpus eius, & mala fiet eius dispositio. Et oportet, ut redeat ille, cuius extenuatio, & macilentia in diebus paucis fuit, ad pinguedinem in diebus paucis: quoniam virtus eius est fixa: & fiat cum contrario eius contrarium illius. Et si non appetit conualescens, tunc in ipso est repletio. Et si appetit, & non impinguitur post ipsum, tunc affert sibi ultra virtutem suam, & supra virtutem naturæ suæ: quare non potest digerere illud, & diuidere in corpore, aut in corpore suo sunt humores plures, in quibus natura est occupata, aut virtus stomachi eius est prostrata valde, aut virtus totius corporis eius, & caliditas ipsius innata, sunt prostrata, quare non alteratur cibus alteratione conuenienti, ut ^h [exemplificet, vel restauret] natura ex eo. Et huiusmodi quidem, licet appetant in principijs rei suæ cibum, tamen quandoque conuertitur in eis dispositio ad hoc, ut non appetant: quoniam nocumēta, & repletio humorum malorum, sunt fortiora, & augmentantur. Et ne appetant, deinde appetant propter viuificationem virtutis suæ, melius est quam

^e B. quod illi reliquias. Alia litera inuenitur in textu sicut reliquias.

^f B. & qui cinantur. Alia litera inuenitur in textu ipsam sequitur.

^h B. forte.

quam ut appetant, deinde non appetant. Quā ergo perseverat appetitus, & non alteratur cōp-
 pus ad virtutem i[n] d[omi]nantem, tunc virtus
 appetitiva, & instrumentum eius sunt sana: &
 virtus digestionis, & ipsius instrumentum sunt
 debilia. Ergo melius est, ut gradatim deduca-
 tur cōualefcens ex [cauari] & pullis ad hē-
 dum: & non reducantur ad cōsuetudinem,
 dum adhuc in venis est stricture. Et fortasse
 syrupus acetosus faciet eis euenire exco-
 riationem intestinorum propter debilitatem inte-
 stinorum ipsorum, & similiter acetosa. Et de
 regimine cōualefcētiū est permutatio eo-
 rum ad aerem cōtrarium ei in quo erant. Et
 de regimine cōualefcētiū est observatio eius,
 quod oportet caueri de specie egritudinis eo-
 rum, ut opponatur ei, quod securitatem fa-
 ciat ab ea: sicut in pleuriticis: oportet enim ut
 timeatur in eis asperitas pectoris. Et non opor-
 tet ut cōualefcens sudet in balneo [propter
 raritatem carnis suę debilis. Quum ergo [mul-
 tiplicatur sudor eius, tunc in ipso est superflui-
 tas. Et abrasio cum nouacula nocet ei, propter
 illud cuius narratio præcessit.

Cibatio cōualefcētiū. Cap. 102.

Oportet, ut sit cibus eius in qualitate boni
 chymi, facili digestionis. Et oportet ne
 toleret famem, neque sitim. Et fortasse est ne-
 cessarium, ut declinet qualitas ad contrarium
 complexionis egritudinis præteritę, propter
 a [timorem] alicuius rei: & ad [cautelam] scias
 quod cibi humidi, fluidi [velocius] nutriunt,
 & minus sunt aulacis: & grossus, & grauis est
 econtratio siue sit cibus, aut potus. Et opor-
 tet ne super se afferat frigida, nisi vocet ad illud
 residuum caliditatis, imò ut regatur cum eo
 quod est temperatum, & sit ei caliditas sub-
 tilis cum humiditate completa, velociter reci-
 piens digestionem. Et ut sit cibus eius in quan-
 titate cum mensura, qua fiat bonacius digestio
 & eius superatio, & adde secundum gradatio-
 nem, quum non vides grauitatem, neque ru-
 gitum, neque velocitatem descensionis, neque
 tarditatem [retentionis]. Et minue ex eo si
 d[icitur] non videatur ex eo quod uideri debet. Et
 quando repletur subito, & tenditur stomachus
 eius, tunc fortasse febricit. Et similiter non opor-
 tet, ut bibat subito; fortasse enim est ex eo ti-
 mor. Hora autem cibi eius est hora equalita-
 tis aeris, in [vesperis], æstatis, & hora [post
 meridiem] hyemis nisi [nocens] aliquid festi-
 num. Et oportet ut diuidatur super ipsum quā-
 titas, quę est minus satietate eius. Et aqua ue-
 hementis frigoris est ex eis, a quibus oportet
 alienari cōualefcētem: quandoque enim in-
 terficet; fortasse enim superueniet legendo
 quibusdam visceribus: & fortasse faciet spas-
 mum: & nos iam sciimus, qui mortuus est
 propter illum. Et scias, quod appetitus cō-
 ualescentis quādoque minoratur propter de-
 bilitatem, aut propter humores in stomacho:
 & associatur eis secundum plurimū [h] [i]
 [i]n copis. Et quādoque minoratur causa he-
 patis, & paucitate attractionis eius, & apparet in

colore, & in egestionē tenui & alba. Et quādoque
 minoratur causa humorum in corpore toto,
 & satietatis nauſcatiua. Et quādoque propter de-
 bilitatem virtutis corporis, & caliditatis inna-
 ta, aut in stomacho proprie. Rege verò vnum
 quodque cū eo, quod sciuit de regimine eius,
 quāto plus facilius est. Et scias, quod secaniabin de
 cydonijs est bonum medicamen cōualeſcen-
 tibus, proprię quādo eorum appetitus est pro-
 stratus propter debilitatem [in stomachis] eo-
 rum, & facit securitatem ab exco-
 riatione inte-
 stinorum. De confortantibus verò stomachū,
 quę sunt calidiora eo, sunt sicut trochisci ros-
 & quę sunt eis similia [fortasse enim] sunt
 causa reciduationis.

Motus egritudinum. Cap. 103.

Am sciuit horas egritudinis, & sciuit quā-
 20 motus in periodis quādoque fit addendo in
 labore, & significat statum, & quādoque fit mi-
 nuendo, & significat declinationem. Et uehe-
 mentiores sunt motus egritudinum, & acci-
 dentia earum in nocte, propter uehementiam
 occupationis naturę in digerendo materiam
 tunc ab omni re.

TRACTATVS SECVNDVS.

De diebus crisi, & horis eius.

De principio egritudinis & prima computatio-
 ne crisi. Cap. 1.

De hominibus sunt, qui dicunt, quod princi-
 pium egritudinis, ex quo numeratur com-
 putatio dierum crisi, est extremitas horę, in
 qua se ipsum proijcit, & apparet in eo nocu-
 mentum operationis. Et hæc quidem diuer-
 sitas non aduenit nisi in febribus, quę non
 accidunt subito: in illis autem, quę subito
 accidunt, non a [est] principium horę. il-
 lud est, sicut accidit quibuidam febricitanti-
 bus, b [est] ut incipiat febris inceptio-
 ne apparente, & fit homo ante illud non ha-
 bens egritudinem; quare dormit, aut ingre-
 ditur balneum, aut laborat, & febricit subito.
 In febribus autem, quas antecedunt contra-
 ctio, & dolor capitis, & similia, deinde acci-
 dunt, c [est] [est] ambę res diuersifi-
 cantur. [est] fortius est, ut consideretur ho-
 ra inceptionis ipsius febris, & illic est iam ap-
 paritio exitus a dispositione naturali in com-
 plexione manifesta: inceptio verò doloris capi-
 tis, & contractionis, considerationem non
 habet, & quod decumbit in lecto, & somnus,
 non sunt de illis quibus est [est] [est] [est] [est]
 60 fortasse enim infirmus non decubuit, & iam
 incipit febris. Et si pepererit mulier, deinde
 accidat ei febris, tunc [est] [est] non computetur
 ex febre, & non nisi ex partu, est illud error, de
 hoc dixerunt quidam, quod plurimum acci-
 dit post secundum, & tertium.

AVIC. Tom. 2.

G 4 De

De causa diurni crisis, & periodorum eius.

Cap. 2.

Plures quidem homines posuerunt causam in mensuratione temporum crislum agitudinum acutarum ex parte lunæ, & quod virtus eius est virtus incedens in humiditates mūdi, faciens in ea species alterationis, & adiuuās ad maturandum, & digerendum, aut ad contrarium, secundum preparationem materici. Et significant hoc per dispositionem^a [extensio- nis, & contractionis] & augmentationē cerebellorum cum augmentatione luminis in luna, & velocitatem maturationis fructuum arborum, & herbarum cum^b [apparitione eius. Et dicunt, quod humiditates c[on]tinentur patiuntur à luna: quare diuersifican- tur dispositiones earum secundum diuer- sitatem dispositionum lunæ. Et sit vehementior apparitio diuersitatis cum vehementia apparitio- nis diuersitatis in dispositione lunæ: & sit il- lud vehementius, quando luna est secundum oppositionem dispositionis, in qua fuit: deinde secundum quadrationem: & hoc per diui- sionem reuolutionis suæ ad medietatem: de- inde ad medietatem medietatis. Dixerunt pro- pterea, quod reuolutio lunæ est vigintinouem diebus, & tertia ferè, diminutis diebus coniun- ctionis ex eis, propterea, quod luna nō est ope- ratio, a [quæ sunt ferè duo dies & me- dietas & tertia: quare remanent vigintifex dies.

a. fluxus aqua
in & refluxus.

b. plenitudo
eius, seu
a. corporis.

d. B. in eis &
e. t. u. & medie-
tas diei.

f. B. cū ergo ista
sint tempora p[er]-
dicta, sic ille re-
uolutio eius
predicta tēpo-
ra seu p[er]-dicta
reuelationes.

Alia litera.
Sic ergo ista tē-
pora, seu ista re-
uolutiones p[er]-
dictæ.

g. reuolutio-
num paruum.
h. t. u. tempus.
i. t. B. & mate-
ria.

K. tendens ad.
l. a. Amplius in
istis mensuratio-
nibus, vel fra-
ctionibus par-
tium dierū, vel
calcula-
tionibus
partium.

Alia litera.
Amplius in istis
mensurationib[us]
& experimentis
& in eis sunt lo-
ca considerationum.

m. a. positiones
ambiguae.

Et erit medietas eius tredecim dies, & quar-
ta diei. Et quarta ipsius sex dies, & medietas
diei, & octaua diei. Et octaua eius tres dies, &
quarta diei, & medietas octauæ diei: & est mi-
nor reuolutio eius. Et fortasse extrahunt eam
secundum modos alios, diuersificantes has cō-
putationes parumper, & addunt in ea parum-
per; verum in hoc est transgressio, quia dicitur,
quod non debent dicere. [Sunt ergo ista tem-
pora] facientia necessario, ut appareat in eis di-
uersitates magnæ, & sunt dies^b [periodorum
paruum]. Et quando incipit, [t] [et]
& materia est bona; apparet apud statum eius
alteratio manifesta tendens ad bonitatem. Et
quando incipit tempus, [t] [et] & dispo-
sitiones sunt corruptæ; est alteratio apparens
apud complementum temporis^c [secundum]
corruptionē. Crislis verò agitudinum, quæ in
temporibus procedunt, & ultra mensuram; nu-
merantur ex sole. Et in hac quidem mensura-
tione & experientia est ambiguitas. Et in eis
sunt^m [loca tali modo, q[uod] multiplicatur occu-
patio cum hoc super naturalem, & non impe-
dit super medicum aliquid. Et [super] medi-
co quidem non in est, nisi ut cognoscat quod
egreditur cum^o [crislis] pluribus: & non per-
finet ei ut sciat, quæ sit causa eius, quum decla-
ratio illius causæ extrahat eum ad artem aliā;
imò oportet, ut sit sermo de diebus crislis, ser-
mo quem loquimur secundum semitam expe-
rientiæ, aut secundum [uiam] positionis &
axiomatum. Et scias, q[uod] plures eorum nomi-
nant reuolutionem illud, ex quo non egredi-
tur q[uod] multiplicatio [a] genere suo: & est eius
latentio, quod non egreditur cū ea duplicatio

ad diem non criticum: & exemplum horum
est quartanus, & septenus: Nam eorum [me-
dium] peruenit semper ad diem criticum se-
cundum [experientiam] dierum crislis, quæ ac-
cidit egritudinibus, quibus cōueniunt isti, quar-
tanus, & septenus. Et reuolutiones quidem bo-
næ radicales sunt tres, reuolutione quartano-
rum, [t] [et] & reuolutio se-
ptenorum, & est cōpleta; sed reuolutio [de-
cenorum] est magis completa, quam omnes:
quadragesimus, enim & sexagesimus, & octua-
gesimus, & omnes illi dies sunt crislis: Verum
duæ primæ reuolutiones sunt diminutæ [t] [et]

[ex hoc, propter fractionem, quā
attendere oportet; & per quam sunt tres septē
vigintidies, [t] [et] & quarta-
nus primus est quartus, & quartanus secundus
est in quo restauratur fractio. Et propter illud
est in septimo: quoniam sunt sex dies, & res plu-
rima de septimo, & propter illud cadit conti-
nuatus, & quartanus tertius cadit in vndeci-
mo. Et illi [peruenit] hora duplicationis se-
pteni: quare sequitur ipsum septenus secundus,
& est in quatuordecimo. Et quando restauraue-
rimus septenum tertium, caderet in die vigesi-
mo. iam ergo cucurrit res in quartanis secun-
dum hoc, quod quartanus primus, & secun-
dus sunt continuati: & secundus, & tertius
disgregati: & tertius & quartus continuati.

Quum ergo pertransit quatuordecimus, tunc
iam cadit diuersitas. Et laudabiles quidem si-
cut Hippo. & Gal. inceptum à continuatis:
fuit ergo ordo dierum ita, septimus, & quar-
tusdecimus, & vigesimus est continuatus: ex
quatuordecimo ergo viginti multiplices sunt
septenorum secundum intentionem, quare
inuenimus secundos septenos segregatos, quos
sequitur tertius [t] [et] continuatus

complens viginti: deinde separantur ex vigin-
ti: & est vigesimus quartus: deinde vigesimus
septimus continuatus: postea trigessimus pri-
mus separatus [est super] quatuor septenos:]
& trigessimus quartus cōtinuatus: deinde septe-
nus cōtinuatus: quare sunt quadraginta. Deinde
currit multiplicatio super tres septenos, se-
cundum quod ipsi sunt viginti, [ut sit] conti-
nuatio [sexaginta & octuaginta & centum,
& centumviginti. Et non est consideratio plu-
rima ad illud quod est inter eos de diebus. Alij
autem sicut Archigenes dixerunt, quod post
quartum decimum est octauus decimus, & est
dies crislis, & vigesimus primus: & vigesimus
octauus: deinde trigessimus secundus: postea
trigessimus [octauus] cum continuatione se-
pteni. Et quidā numerauerunt quadragesimū
secundum, & quadragesimum quintū, & qua-
dragesimum octauum dies crislis: & iam trans-
gressi sunt in hoc: & considerato, qualiter ca-
dat, quod ipsi fecerint de distinctione quartano-
rum, & septenorum. Nam quartanis [t] [et]

in diebus crislis in
est virtus fortis, vsque ad viginti dies: deinde
virtus aduenit septenis vsque ad triginta-
quatuor: quū ergo eger in egritudine chroni-
ca pertransit viginti, tunc attende septenos. Et
apud Archigenē quidē dies vigesimus primus
valde plus est criticus: quā vigesimus q[uod] [est]
septenas

f. B. Alia litera
ra, & septenus

Alia litera.
Loca consider-
ationum. Sed oc-
cupatio cum in-
iunodi p[er]-
ad natualem
nō confert me-
dico.

n. B.
o. B. experientia
p. B. semitatem
tus lunæ, seu
tem [secundu]m
mitam fructuum
nis altorum, &
inuestigationem
causas, vel [se-
dum] aliam [se-
ram, aut [se-
sem]a [fructuum]
nis eius, & [se-
tionis, vel [se-
tus] eius [de]
si, aspectu
q[uod] h. dupli-
r. B. duplicat
f. B. consider-
ationem.

t. t. B. Alia litera
ra, & est cōple-
ta.
u. a. vigesimus
rum.

x. t. a. ab illis
y. t. B. non vigi-
simus primus
z. B. restaura-
tio.

a. a. septimus
cinus est
quartus
matis & [se-
multiplex
secentis
plicatis
diuisione
uenerunt
b. t. B. septenus

c. a. Alia litera
separatus a
tuor septenis

d. B. quare
secundum
tinationem

e. a. quintus

f. t. B. Alia litera
ra, & septenus

g. B. Archigenes

nes testificat no-
bilitatem quar-
todecimi esse su-
pra nobilitatem
decimi octavi
& ex parte septe-
morum.

septenus non disiunctus apud octauum deci-
mum, ubi currunt septeni. [Hip. verò, & Gal. &
qui post eos ambos fuerunt, non inuenerunt
rem secundum illud. Et similiter est diuersitas
in vigesimo septimo, & vigesimo octauo. Ar-
chigenes enim vidit aliud à sententia ambrosii,
& fecit meliorem vigesimo octauum. Et si-
militer est dispositio trigessimiprimi cum tri-
gesimo secundo; & trigessimiquarti cum tri-
gesimo quinto; & quadagesimi cum quadra-
gesimo secundo. Et scias, quod de ægritudini-
bus sunt, quarum crisis est in septem mensi-
bus, imò in septem annis, & quatuordecim an-
nis, & viginti vno anno. Et sunt quidā, qui exi-
stīmāt, quod post quadraginta non sit crisis cū
euacuatione forti, verum res non est ita. Et nō
est etiam necessarium ut alteretur ægritudo h-

h. B. p. illud.

h. B. quod non.

h. B. a. raro fiat.

ad acutam, aut ut in ea sit reciduatō,
aut sit in ea compositio ægritudinum. Et non
est prohibitū in ægritudine chronica, [quin]i
cesset natura digerere ipsam, de inde confortetur
super ipsam vice vna, & expellat eam quam
uis [sit pauca.] Verum plurimum est secun-
dum quod dictum est: & sit separatio in ea, aut
cum crisi diminuta, aut per exituram tardi-
motus, aut per resolutionem. Inquit Hip.
dierum criticorum alij sunt pares, & alij sunt
impares. Et impares quidem fortiores sunt in
crisibus secundum plurimum, & in plurimo
numero. Et parium quidem exemplum est
quartus, & sextus, & octauus, & decimus, &
quartusdecimus, & vigesimus, & vigesimus-
quartus, & alij, quos numerauimus de paribus
secundum duas sententias. Et impares quidē
sunt sicut tertius, & quintus, & septimus, &
nonus, & vndecimus, & tridecimus, & septi-
midecimus, & vigesimusprimus, & vigesi-
musseptimus & trigessimusprimus. Amplius
Gal. negauit qd dictū est in hoc: [aphorismo]
de esse octauū & decimū & inuenit illud diuer-
sū radicibus Hipp. Et fortasse hic sermo Hip.
est antequā bene sciret esse dierū crisis: [&] ha-
bet expositionē. Et scias, qd quandoque conti-
nuantur dies, & sunt sicut dies vnus crisi: &
illud plus cōtingit post viginti, siue sit euacua-
tio, siue exitura. Et scias, qd in die bonæ crisis,
quādo apparēt signa mala, tūc illud est deteri-
us, & significat mortem plurimum, sicut si ac-
cidat eis aliquid in septimo, & quartodecimo.

De proportionalitate dierum crisis aduicem, & debi-
litate, & comparatione eorum ad ægritudines. Cap. 3.

Dierum criticorum alij sunt fortes in vlti-
mo, in quibus fortasse semper sit crisis: &
alij sunt debiles valde, & alij sunt medij. Ete-
go dicam eos distinctē, & postquam dixero,
quod primus dies crisis est dies quartus: & cū
hoc non multum cadit in eo crisis, & est indi-
catus septimi. Dies autem septimus est dies
fortis valde, & indicat ipsū quartus. Et licet vt
septimus ponatur in primo ordine superiore.
Et dies vndecimus non est in virtute quartide-
cimi, verūtamen in ægritudinibus, in qbus pa-
roxysmi carū [incipiunt] in imparibus, vt ter-
tiana, est fortis valde, & fortior quartodecimo.
Et dies quartusdecimus est dies fortis valde, &

de fortitudine eius est, quod non inuenitur
dies, cui non proportionatur quartusdecimus,
qui sit vltimus, in fortitudine in iudicijs
crisis, & salute eius, nedum à cōplemento eius.
Dies septimusdecimus est fortis & qui propor-
tionatur ei ex diebus est fortior, & propor-
tionalitas eius ad viginti, est proportionalitas
vndecimi ad quartumdecimum. Octauusdecimus
est de diebus crisis [interficiētibus: & eor-
um magis perniciosus] est dies vigesimussepti-
mus, & est quasi non sit dies crisis. Et dies qua-
dragesimus est fortior trigesimoquarto, quā-
uis trigessimusquartus, sit bonæ virtutis, & fortior
trigesimo primo. Et scias, quod ægritudi-
nes, quæ paroxysmum faciunt in imparibus,
sicut tertiana, & plures naute, sunt velocioris
crisis, & earum crisis sit in imparibus: quapro-
pter expectatur in tertiana vndecimus, & non
expectatur quartusdecimus, nisi parum: quā-
uis secundum plurimum paroxysmus septimi
declinet à quartodecimo parūper. Et illa, quæ
faciunt paroxysmum in paribus, sunt tardio-
res. & crisis earum plus est in paribus.

[Dies critici.

Cap. 4.

Illi qui sunt in ordine superiore, sunt sicut
septimus, & vndecimus, & quartusdecimus,
& septimusdecimus, & vigesimus. Et quando-
que sunt resolutiones in ægritudinibus con-
uenientes secundum plurimum numero die-
rum crisis: quare sunt septem resolutiones
tertiane sicut septem dies canonicis. Et quan-
doque sit dispositio numeri mēsum, & anno-
rum in chronicis, secundum dispositionē nu-
meri dierum in acutis; quare sit quartana se-
ptem mēsum, verbi gratia, & currūt eius in-
dicationes secundum considerationem indica-
tionum dierum: & cadit inter eas de antecessio-
ne, & postpositione secundum consideratio-
nem, quæ cadit in diebus, & dicam illud.

De diebus cadentibus in medio. Cap. 5.

Dies isti, quos diximus, sunt dies critici ra-
dicales. Verum quandoque accidit diebus
criticis propter aliquam causarum accidentiū
extrinsecus, aut ex ipsa ægritudine in velocita-
te motus sui aut tarditate sua aut ex dispositio-
ne corporis in virtute, aut debilitate, aut ex ac-
cidentibus, quæ accidunt, sicut vigiliæ vehemē-
tes ex vigilijs extrinsecis, aut [cadentium] ex
causis corporeis aut animalibus, quādo super-
fluunt vehemēter, vt cadat ante eos festinatio,
aut tardatio ab eis: licet non [eleuetur] statione
crisis necessaria in hora sua; imò minuatur ex
ea. Et si non esset causa fortis accedens, verifica-
retur crisis [&] & non ante-
cederet, neque tardaret. Verum, quando acci-
dit illud accedens, & est forte, [declinat] hora,
& tardatur, aut antecedit: & si fuerit debilis, sit
difficilis crisis. Et prohibet eam ne sit comple-
ta, & nominantur dies, in quibus cadit hæc [re-
flexio], dies cadentes in medio, & habent iudi-
cia dierum crisis ex parte. Et isti dies sunt sicut
tertius, & quintus, & sextus, & sicut nonus, &
sicut tridecimus: tertius enim & quintus
con-

b. n. est ex dieb.
criticis, & min
proportionatur
vigessimipri-
mus. Dies verò
vigessimusquar-
tus, & trigesi-
musprimus sūt
ex diebus criti-
cis raro eueniē-
tibus, & magis
raro eueniens, q
ipli.

Alia licera.
Et minus pro-
portionatur vi-
gesimalprimus
dies vigesima-
quarto. Et tri-
gesimalprimus est
ex diebus criti-
cis minimis, seu
paruis. Et mi-
nor eo.
Capitulum se-
quens sic conti-
nuatur cum su-
periore.
a. b. Dies autem
critici.

a. B. cadentes.

b. B. sicut statio
ne necessario.

c. p. apud ipsā

d. B. variatur.

e. b. variatio.

con-

continent quartum : & nonus est inter septimum , & undecimum . Et fortasse erit dies cadens magis conueniens vni duorum dierum , qui sunt in duobus lateribus eius : aut erit dies criticus , qui [est inter illos cadentes ,] in latere altero magis pertinens ei : festinatio enim vndecimi ad nonum , plus est quam tardatio septimi ad nonum : quamuis vnusquisque eorum sit plurimum .

a. b. vicinatur il
li cadenti.

*De virtute dierum in medio, & debilitate.
eorum. Cap. 6.*

a. b. diminui-
tur.

b. s. in paucis
te casus crisis i
eo, & casus eius
in illo, aut non
facilis.

c. s. apoplexia.

d. — B.
e. s. rigor.

f. s. qualiter er-
go erit : & salus
eius erit cu acci-
dente.

Scias, quod nonus est dies fortis praelatus in eis, deinde quintus, postea tertius & nonus [abbreviatur] a quarto, qui est radix, abbreviacione manifestata. Et tertiusdecimus quasi propter suam debilitatem non est de illis, in quibus sit crisis. Sextus autem est dies, in quo cadit crisis; veruntamen illa est mala. Quod si euenerit non mala, erit difficilis, occulta, diminuta, non salua a timore: & ipse [propter paruitatem casus crisis in eo siue mala sit, siue non mala,] est quasi contrarius septimo; & indicat ipsum quartum in malitia. Et parum quidem completur indicatio quarti cum bono, nisi cum difficultate: quare accidunt in ea signa timorosa, sicut [somnus profundus,] & syncope: & proprie si fuerit euacuatio, tunc accidet syncope: & accidet in eo casus virtutis, & horripilatio, & destructio pulsus: si autem apparuerit in eo sudor, non erit equalis: Et fortasse minuitur in eo crisis cum euacuacione: quare erit complementum eius cum exitura mala, & icteria. Et erit vrina mala, mali sediminis, hoc est, quando fuerit salua. Et si non fuerit, tunc quocumque modo fuerit, erit salus eius per accidens [reciduationis]. Inquit Gal. Septimus est sicut rex iustus, & sextus sicut rex vincens, iniustus: & octauus est proximus sexto.

De diebus bonis, & malis, qui secundum ordines suos critici sunt, aut cadentes in medio, aut dies indicationis. Cap. 7.

a. B. & decimus
octauus.

Eorum meliores sunt septimus, & quartusdecimus: Et post eos sunt nonus, & septimusdecimus, & vigesimus: deinde quintus, postea quartus [post octauus,] deinde tertiusdecimus. Et scias quod dies crisis fortioris, & iudicij, & fortiores dies cadentes, & dies indicationis, sunt illi, qui sunt in diebus antecedentibus: & quanto magis procedunt, debilitatur eorum iudicium.

De diebus, qui non sunt critici, neque intentione prima, neque intentione secunda. Cap. 8.

a. s. alia litera
& sexagesimus.

Isti sunt dies primus, & secundus, & decimus, & duodecimus, & [ ] & nonusdecimus, & quintusdecimus iterum est huius summe. Et est mirabile, quod plures eorum sequuntur diem criticum.

Dies indicationis sunt dies in quibus videntur vestigia, quae sunt significationes alterationis materiae, aut significationes victoriae vnius duorum [alternatorum,] aegritudinis, & virtutis; aut inceptionis pugnae levis, quae currit inter naturam, & aegritudinem, non propter separationem, sed propter fusionem. Primae quidem sunt sicut significationes digestionis, & contrarii digestionis. Significationes vero digestionis sunt, sicut nubes rubea, aut ad albedinem tendens: significationes indigestionis iterum nota sunt. Secundae vero sunt sicut apparitio virtutis appetitus, aut casus eius in eo: & leuitas motus, aut grauitas eius. Tertiae autem sunt sicut dolor capitis, & angustia, & strictura anhelitus, & tremor, & sudor non communis, & euacuatio non completa. Quum ergo apparent ista vestigia in istis diebus, erit crisis in diebus notis sequentibus eos: & erit quartus indicans, quod erit in septimo: si fuerit signum bonum: aut sexto, si fuerit signum malum. Et proprie in caufonide, & [fixa, quod fiat in septimo,] & minus, quod in sexto: verum in tertiana multiplicatur, quod sit in sexto, & [septimo, aut] in vndecimo, aut secundum plurimum in quatuordecimo, & [ ]

[aut vigesimo, aut vigesimoprimo.] Et septimusdecimus iterum indicat in vigesimo, aut [ ] vigesimoprimo. Et octauusdecimus indicat [ ] in vigesimoprimo. Et vigesimus in quadragesimo. Et de diebus cadentibus in medio, tertius in quinto: & si fuerit malum, tunc in sexto: & quintus in nono, & si fuerit malum, tunc in octauo. Et scias, quod significationes indicationum quandoque [declinant] a diebus suis propter causam praedictam in declinationibus crisis a diebus suis, quos merentur ad illos, qui sunt ante eos, aut post eos. Et scias, quod [sequitur diem secundum de diebus] indicationis aliquid de genere eius, quod tuit in die indicationis tum aegritudo est velocis motus. Et considera signa festinantia & tardantia, & iudica in diebus indicationis, qui indicant ea, si festinant, aut tardantur ex hoc.

Cognitio dierum crisis, quum debilitatur. Cap. 10.

Cognitio dierum crisis est necessaria ad intentiones plures. Oportet enim, quum crisis est propinqua, ut regatur aeger regimine quodam: & quum est longinqua, ut regatur regimine alio. Et oportet in die crisis, & qui ei proximus est, ut regatur aeger regimine proprio. Non ergo moueatur omnino cum medicina: fortasse enim adiuuabit natura ad euacuacionem; quare superfluet vehementer, & fortasse faciet ei contrarietatem in parte sua; quare pariet [laborem] non crism, & non fiet euacuatio, & in hoc est illud quod est in eo. Et oportet in cognitione dierum crisis, ut obserues iterum res [naturales] alterantes dies crisis notos. Et [nos inuenimus cognitionem diuidi] in duos modos, quorum vnus est in crisi aegritudinis.

a. s. altereantur

b. s. Paroxy-
li quod huc
cundum m-
in septimo.
e. s. Septimus
indicat y-
d. s. B. & v-
mus & quod
quatuordecim
& quare
mus quidem
in septimo
mo, aut p-
mo. s. B. &
e. s. B. quod
f. s. B. quod
g. s. variat

h. s. quod
cidit in die
do postea

a. s. B. con-
tatem m-

b. s. via op-
tionis di-

De declaratione proportionis dierum crisis ad plures
egritudines. Cap. 11.

IAm sciisti, quod oportet ut crisis aegritu-
dinum valde acutarum sit ad septimū: & opor-
tet, vt illarum crises, quæ sequuntur eas in
acuitate, sit ad quartumdecimū, & ad vige-
simū: & quæ has sequuntur, ad quadragesi-
mū: deinde post illud faciunt crism aegritu-
dines chronica absolute. Quum incensua ue-
hemens sit in * [imparibus, illud est tunc si-
gnum malum: & multoties interficit in sexto, a 2. paribus.
& indicat in quarto: & fit in ipso sudor frigi-
dus, & his similia: Et quæ est ex * [sic] erit cri-
sis eius secundum plurimum ad vndecimū
cum acuitate sua: quoniam inceptio magnifi-
cationis eius sit secundum plurimum post ter-
tium, & quartum: deinde facit crism in septi-
mo: scias ergo illud.

INCIPIT FEN TERTIA,

De apostematibus, & pustulis.

TRACTATVS PRIMVS,

De illis quæ ex eis sunt calida, & corrupta.

30 Sermo vniuersalis de apostematibus. Cap. 1.

IAm locuti fuimus in libro primo de aposte-
matibus, & speciebus eorum, & curis ipso-
rum sermone vniuersali, & ad quem redire
oportet illum, qui vult audire, quod nunc
loquemur. in hoc autem loco loquemur de
eis sermonem particularem. Dico, quod om-
ne apostema, & pustula, aut est calidum aut est
à sanguine, & quod currit cursu eius: aut à
cholera, & quod currit cursu ipsius. Et quod
est à sanguine, aut à sanguine laudabili, aut à
sanguine malo. Et sanguis laudabilis, aut est
grossus, aut subtilis. Et factum quidem à san-
guine laudabili grosso, est phlegmon, qui ac-
cipit carnem & cutem simul, & est cum pul-
satione. Et à subtili, phlegmon, qui accipit
cutem solam, & est spina, & non est cum pul-
satione. At verò à sanguine grosso malo fiunt
species exiturarum malarum. Nam si eius ma-
litia uehemens fiat, & ipsius adustio, proueniet
erysipela: & eueniet combustio, & crusta: & de-
terior ea est ignis persicus. Et à subtili malo, ac-
cidit phlegmon, qui declinat ad erysipelam cū
malitia, & fraudulentia. Si autem fuerit sub-
tilior, erit erysipela phlegmonides, & quan-
do fuerit eius malitia maior, erit erysipela
habens inflationes, & uescas, & combustio-
nem, & crustam. Cholericum autem, aut est
à cholera subtili valde, quæ non continetur in
eo, quod sit magis intus, quam illud, quod ap-
paret de cute, & est acuta: & fit ex ea formica,
aut ambulatiua sola, & est subtilior, aut ambu-
latiua corrosiua, & est mala. Aut ex cholera
grossiore illa, & minoris caliditatis, & conti-
netur magis intus quam prima in cute: & est
quasi sit in ea phlegmatica, & fit ex ea formi-
ca miliaris: & est minoris inflammationis, &
tardioris

a B. fuerit per-
mitum.

rudinis absolute: & alter est in d [ipso] die cri-
sis * [ex parte] tēporis, in quo est crisis. Fortaf-
se enim prolongātur dispositiones crisis duo-
bus diebus, vel tribus, quare dubitatur ad quē
eorum proportionetur. Modus verò primus
significatur ex duobus modis, ex signis abbrevi-
ationis aegritudinis, & longitudinis eius:
& ex naturis aegritudinum, & virtutibus earū.
Significatio uerò ex signis longitudinis, & ab-
breuiationis * [est, quoniam fortasse erit] se-
cundum consumptionem aegritudinis: sicut si
sit aegritudo non de illis, quas possibile est con-
sumi in quarto, & qui ipsum sequuntur, &
possibile est consumi in septimo, & qui sequi-
tur ipsum. Nam si apparent signa digestionis
apparitione bona in eis qui sequuntur quar-
tum, speratur quod crisis erit in septimo. Et si
apparent signa longitudinis aegritudinis prædi-
cta in capitulo suo, scias quod crisis eius tarda-
bitur, & erit * [successio] eius absque crisi. Et
si nullum eorum apparet, speratur quod con-
sumeretur aegritudo inter septimum, & quar-
tumdecimū. Significatio uerò ex naturis
aegritudinum est, sicut sciisti, eo quod mo-
uetur de aegritudinibus in die impari, & cum
caliditate acuta: & par est de eis, quæ diuersifi-
cantur ei. Modus uerò secundus significatur
ex modis propter considerationem reuolutio-
num, & ex numero horarum crisis, & tempo-
re crisis, & verificationibus dierum, & verifi-
cationibus dierum, & virtutibus eorum. Signi-
ficatio ex consideratione reuolutionum est, si-
cut, verbi gratia, tu scis, quod dies par est meli-
or cuidam aegritudini, & impar est melior
alieni aegritudini, verum ex tempore crisis est,
vt consideres, & cognoscas, in quo duorū die-
rum sit * [labor] lōgior, & ponatur ei crisis: nisi
i [sequatur], quod sit fortioris iudicii quam iu-
dicium huius significationis. Et de hoc secūdo
capitulo est illud, quod facit esse necessariū, ut
ponatur * [in eo crisis dies in medio ex diebus
tribus] cū conditione prædicta. Significatio au-
tē ex virtute dierū, & naturis ipsorum est, sicut
si sit sudor incipiens in nocte septimi, & non
sudare in octauo tota die, tunc crisis erit in se-
ptimo, non in octauo; quamais febris eradi-
cetur in octauo. Et si fuerit secundum diuersi-
tatem huius, & incipit sudor in decimotertio,
& non cessat infirmus sudare vsque ad decimū
quartum, & eradicetur febris in decimoquar-
to; tunc non proportionabitur crisis nisi ad
decimūquartum: & illud est, quoniam octa-
uus, & decimūtertius non sunt in virtute duo-
rum dierum aliorum * [ex] bonitate. Et mors
cum sexto conuenientior est quam sit cum se-
ptimo. & cum decimo magis conueniēs quam
sit cum nono. Significatio autem ex aggrega-
tione iudiciorum est, sicut illud cuius narra-
tio præterijt, verbi gratia, in decimoquarto,
in eo, quod diximus, aggregantur sudor, &
eradicatio simul. Significatio uerò ex diebus
indicatiuis est, vt consideres, an inuenias in
exemplis prædictis indicationem ex quarto;
tunc iudica, quod crisis erit in septimo: aut
inuenias * [ ] in vndecimo; tunc
iudica, quod crisis erit in decimoquarto.

a B. manifeste
en. qui est ex
summa.

f B. non est nisi.

g B. consumptio.

h a. pugna.
i a. prohibet.

l B. crisis 1 die
medicamentum.

m B. in.

n a. f. B. in septi-
mo aut.

tardioris resolutionis. Et si fuerit materia grossior, & deterior; accidet formica corroguia. Et si pertransierit in grossitie sua usque ad substantiam sanguinis, & fuerit mala, accidet erysipela mala. Et in omnibus illis, materia est ^b t B. mala.

[subtilis, quamuis diuersificetur post illud, & sit propter subtilitatem suam, quod ex pellit eam natura, & non retinetur in aliquo, nisi in cute, & quod approximat ei. Et quando multiplicatur materia apostematis calidi, & magnificatur apostema; tunc est de summa apostematum] acutum] mortificantium. Et de summa predictorum est, quod dicitur barachi, Et ista species mala, & quae eis simulantur, multiplicatur in anno pestilentiae. Et de apostematibus calidis illa sunt mala, quae non ^d [excitantur] ad declinationem quam ^e [sequuntur] leuitas, & detumitio: neque ad aggregationem materiei, imò ad corruptionem membri. Et non semper fit à magnitudine apostematis, & multitudine materiei, imò fit quandoque à malignitate materiei. Et scias, quod apostemata parum sunt singularia pura, sed plura eorum sunt composita. Et scias, quod omne apostema in exterioribus, cum quo non est pulsatio, non facit saniem: de intrinsecis uero iam locuti fuimus.

f t a. Alia hie-
ra, & oportet,
ut detur in po-
ru patienti apo-
stema intrinse-
cum aqua sola-
tri cum medul-
la castræ siliulæ.

ANNOTATIONES.

Apostematis nomine, quod etiam lib. 1. annotauimus, Graeci abscessum intelligunt. hic tamen pro tumore ea vox sumitur, quae recepta iam omnibus significatio est: Quid tumor sit, susus est in eodem 1. lib. explicatum. nunc singulas eius species perquirat, & singulas deinceps curationes generatim in sequentibus tradet: Porro nunc suboscure agit, ut multi discrepare eum à Galeno modis modis putent. Ab illo tamen minimum variare deprehendit, qui diligentius rem perpenderit. Hae ferè Auienna sententia est. Tumorum alij calidi, alij non calidi. De calidis hic verba facit. in sequentibus verò etiam de non calidis. Calidos esse ait ex sanguine vel sanguinis soliolet ex bile uel liuiosa fluxione. Ex sanguine tumores fiunt, aut probo, aut malo. Si ex probo, vel crasso id est mediocri (neque enim crassissimum intelligit; sed crassum vocat alterius collatione, quem hinc ut contrarium membrum opponit) estque phlegmone cum pulsatione, carnem simul & cutem occupans: vel ex tenui, & erit phlegmone eam punctione (punctione verò spina nomine significat) qua sola cutis apprehenditur. Rursum uero si ex nò laudabili sanguine tumor fiat; aut ex eo crasso, aut ex tenui. si ex crasso, vel ex malo adustoque & esse ait erysipelas cum vesica & crusta; vel ex deteriori etiam sanguine: & fit ignis persicus. si uero ex tenui & malo, vel ex mediocriter sit tenui, estque phlegmone ad erysipelas vergens, cum malitia & fraudulentia, hoc est, ut nos intelligimus, quam uideatur phlegmone, fallit tamen medicum, & mala est inflammatio. vel ex tenuiori & malo sanguine, & est erysipelas habens inflationes & vesicas & combustionem & crustam. Hos tumores fieri ait ex sanguine. Gignantur uero etiam ex bile. si autem vel ex tenui, & formicam vocat, quae solam cutem occupat: esseque; hanc ait, uel ambulatiam solum uel etiam corrodentem: hoc est, uel solum cutem depascere, uel etiam ulcerare. aut ex minus tenui quam prior, & hic profundam carnem magis arripit, uideturque commissam habere

re pituitam, & minoris esse inflammationis, & tardioris resolutionis: vocaturque; haec formica miliaris. aut ex crassa & deteriori bile fit tumor, & formicam esse corrodentem ait. aut ex crassiori adhuc bile, & ad substantiam sanguinis accidente, & gigni dicit erysipelas malum. Hae Auiennas quum asserat, parte ex alia Gal. 2. ad Glau. in hunc ferè modum eandem rem docet. Si tumor ex sanguine fiat, aut ex eo optimo & mediocrem crassitudinem obtinente, diciturque is nomine generis inflammatio: nempe tumores ex sanguine omnes, inflammationes dici solent. vel ex calido & crasso sufficienter, cui etiam ulcus coniungitur & crusta, ac quod circumiacet, in inflammatione effervescentem, grauiterque dolentem eleuatur; & carbo dicitur. vel ex feruente, crasso, & saeuento tumor gignitur, qui & sanies admixta habens, pustulas quasdam per summam cutis excitat, is similes, quae ex igne: quibus disruptis cristosum sub ipsis ulcus inuenitur; & carbo itidem vocatur. At uero ex bile in aliquo membro consistente fit herpes. atque hic, si bilis crassa est, & totam cutem ad carnem usque suppositam occupat ulceratque, & Hippocrati exedens dicitur. sin tenuis quidem est, & in superficie tantum ueluti deurit, absolute herpes uocatur. sin autem minus calida, minusque acris bilis fuerit quam prior, miliaris herpes nuncupatur. hunc in lib. de tumorib. praeter naturam gigni ex bile & pituita, idem suspicatur. At uero quia commiscetur hi tumores plerumque, si ex bile & sanguine tumor fiat, vel etiam ex sanguine tenuissimo feruescente; tunc erysipelas, ait Gal. gignitur: idque si solam cutem occupet, nihil inferiorem carnem molestans, exquisitum erysipelas dicitur: si uero inferiorem etiam partem occupet; tunc, non exquisitum, sed erysipelas inflammationi mistum uocatur. in hoc autem uel praecedent erysipelatis accidentia, & est erysipelas phlegmonodes: uel inflammatio; & est phlegmone erysipelatos, uel neutrum praedictum est inflammatio dicitur erysipelati mista. Hae Gal. 2. ad Glau. quae quidem, quum ita se habeant, constanter (ut à sanguine incipiamus) de tumoribus, qui ex probo sanguine fiunt, non multum à Gal. autorem nostrum discrepare solent, quum Gal. vixit duntaxat ex mediocriter crasso sanguine, phlegmonem. si gigni asserat, et alterum ex tenui sanguine adque; non aliud tamen quam exquisitum erysipelas intelligens, quod Gal. inter eos tumores ponit, qui ex sanguine & bile, seu ex feruescente & tenuissimo sanguine procreantur. Placuit uero Galeno id inter bilis tumores referre, quod sanguis ex quo ipsum fit, ad bilis naturam maxime uergit. Aui. uero inter sanguineos collocat, quod uero ex ipso fit sanguine, licet tenuissimo. De tumoribus uero ex malo & crasso sanguine, si recte aduertis, per erysipelas cum crusta & vesica, & per ignem persicum, non aliud quam duo carbonum genera intelligere uidetur, de quibus Gal. De prauo autem & tenui sanguine discrepare certe uidentur, quum hic tres species tumoris gigni ex eo arbitretur, phlegmonem ad erysipelas inclinantem, erysipelas phlegmonodes; & erysipelas, cui bulla, uisid, & crusta coniungitur, de quibus non uidetur Gal. meminisse. Sed & Gal. priores duas species phlegmonem erysipelacem, & erysipelas inflammatorium, inter eos tumores posuit, qui ex sanguine & bile calidioribus, uel ex sanguine tenuissimo feruescente fiunt. de tertio uero eo erysipelate, non is quidem uidetur dixisse quidpiam, putamus tamen erysipelatis inflammatorium speciem esse ex paulo acriori & feruidiori materia genitam. De is autem, quae ex bile, per formicam nihil aliud hic quam herpes intelligitur. uerum quum formicam dicit aliam esse ambulatariam, aliam corroguam; id membrum quod exquisitum herpes Gal. uocat in duo, pro bilis uolentia, secat; quae non cutem depascit, sed etiam acriori potestate praedita ipsam ul-

Cap. 11

Cap. 12

Cap. 13

a
&
qui
b
i
r
u
m
h
ie
p
u
ie
t
e
u
s
p
i
d
a
t
o
l
v
e
n
p
o
r
e
a
u
tf
t
s
a.h
a.t
u.
ex
p
inc
mac

ceret, profundior tamen substantiam intactam relinquit. per formicam vero miliarum, herpetem miliarum; per corrosivam, exedentem intelligit. Addit tantum his tumorem cum; qui ex crassiori bile ad sanguinis substantiam accedente oritur; à quo fieri ait erysipelas malum: per hoc fortasse erysipelas ulcerationem intelligens, de quo Galenus 14. meth. nempe quum superiora erysipelata non viderent, hoc quod viderat, eorum collatione malum dici potest. Non ergo tantum à Galeno, hic author discrepat, quantum dis sentire multi putant.

De phlegmone. Cap. 1.

Iam sciisti phlegmonem, & signa eius ex caliditate, & inflammatione, & additione quantitatis, & tensione, & impulsione, & pulsatione. si est [submersa, vel quia est propinqua] arterijs, & membrum in quo est tale, est cui adveniunt nervi; quibus sentit si non plus quam sensibilibus, sicut sciisti dispositionem eius. Et quanto plus fuerint arteriæ majores, & magis grandes erit pulsatio eius, & ipsius dolor vehementior, & eius resolutio, aut ipsius collectio velocior. Et quum phlegmon est in membro sensibili, sequitur ipsam dolor vehementior, qualitercunque sit, & comitatur ipsam, ut appareat venæ illius membri parva, quæ erant occultæ. Et scias, quod nomen phlegmonis in lingua græcorum est absolutum super omne, quod est inflammatum: deinde dicitur de omni apostemate calido; postea dicitur de eo, quod est ex apostemate calido cum proprietate prædicta, & non caret inflammatione propter coarctationem sanguinis, & opilationem carum.

Et parum, quod contingit ut phlegmon sit simplex, sed secum plurimum ei associatur erysipela aut durities, aut furiositas. Et habet causas, de quibus sunt antecedentes corporeæ, ex repletione, aut malitia humorum [cum debilitate] membri recipientis, licet non sit repletio, neque malitia humorum. Et de eis sunt primitivæ, sicut contusio, aut incisio, aut fractura, aut dislocatio, aut vlcera, quæ multiplicentur in membro, quare declinat ad ipsum materiam propter dolorem, & debilitatem: & fortasse declinant ad ipsam materiam, & retinentur in vijs, quæ sunt debiliores, sicut accidunt cum vlcerebus, & scabie.

Japostemata in locis [vacuis.] Et augmentum quidem eius declaratur additione magnitudinis, & tensionis. Et status ipsius, per finem eius: & illic aggregatur materia, si debet aggregari. Et declinatio incipit tendere ad lenitatem, & debilitatem. Et malus est, qui non tendit ad declinationem, neque aggregat sanem: & huiusmodi quidem perducit ad mortem membri, & putrefacit ipsum. Et multoties quidem fit illud propter magnitudinem apostematis, & multitudinem materiei ipsius. Et multoties fit illud causa malignitatis materiei, si apostema fuerit paruum. Et tu quidem scis illud, quod [rarificatur, quoniam pulsatio incipit in tensione, & inflammatio incipit in sedationem.]

Et scis illud, quod aggregatur per additionem pulsationis, & caliditatis, & fixationem vtriusque. Et scis illud, quod putrefcit.

Propter digestionis difficultatem, & tenebrositatem, & vehementiam tensionis. Et scias, quod dum non [submergit naturam materiam] non pervenit ex ea apostema, & respicit per ignem eius, quod apparet exterius. Et scias, quod quando vicinatur [pustula demenulati indicant demenul] malignum. Et oportet, ut tunc in poru tribuatur habenti apostemata interiora aqua endivia, & aqua solatri cum medulla casie fistule.

inflammatione, quæ incipit quæ scire. I. B. seu coru pitur.

m. a. vincit natura materiam. Alia litera alterat natura materiam.

n. B. o. B. Bochor ad dumel. Alia litera, patet alidulmetix indicat apostema. f. furunculi.

ANNOTATIONES.

Prima Phlegmones, seu inflammationis differentia, ait Galenus. 2. ad Glauco. est secundum quam, hanc quidem humidam: illam vero siccam esse contingit. sicca nuda est absque humore calida intemperies; humida vero, intemperies cum materia. hæc vero rursum, quæ cum materia est, absolute quidem calidum quemvis tumorem significat à sanguine, bile, aut quocunque alio calido humore manantem. contracto autem generis nomine tumorem ex sanguine significat, de quo hoc in loco agitur.

Hanc ergo, ut Galenus, in libro de tumoribus præternatis, solent Græci de partibus dicere, quæ in maiori tumore sunt, carnosæ, intensis, renitentibus, pulsanti dolore dolentibus, & rubentibus. Cæterum, ut ibidem Galenus, quicquid in tumorem attollitur, altera ex duabus hisce causis attollitur, vel quod eisdem rei substantia à calore funditur: sive vero in spiritus vertitur, & in maiorem molem excrevit, vel, quod foris aliquam novam substantiam assumit. substantia vero hæc in carnosæ partibus, (de his enim hic agimus) vel caro est, vel humores. videndum ergo à qua nam causa inflammatio, quam contracto generis nomine, ita vocari diximus, oriatur. Certè, si ex fusione excreverent carnosæ partes, conuersa videlicet à calore in spiritus eorum substantia; tum spiritibus plenas esse quamdiu tumor adest; tum superueniente frigore, in naturalem statum redire oporteret. At nihil horum in his deprehendere est: quum si eas feces, non spiritus, sed sanguis multus effusus appareat. quum etiam refrigerate, non tamen detumescant. non ergo ex priori causa phlegmone gignitur. Quod si ex noua aliqua substantia foris assumpta in tumorem attolli dixeris: erit hæc vel caro, vel sanguis. non caro, quum huic, neque color inflammationum adsit, neque calor immodicus, neque dolor, & alia id genus, quæ inflammationem sequuntur, sed sola multitudo; essetque ea partis incrementum, non cum alteratione tumor. Esse ergo ex influente sanguine inflammationem oportet, ex eo, scilicet ab ipsis vasibus per eorum tunicas resudante, & in omni carnis particula roris instar permisto. Hæc, pulchra sanè methodo, Galenus, libro de tumoribus præternatis, inflammationis causam inquiri, damnat verò pluribus eorum sententiam, qui ex spiritibus inflammationes oriri existimant, sed ea non est, ut hoc in loco susus describamus. His ita constitutis, inflammatio tumor est carnisformis particula, cui succedit cutis tensio, tangenti renixus, dolor, profunda pulsatio, rubor, & calor, ut ait Galenus 14. method. & 4. in 6. vulgar. morb. quem hic author noster emulatur.

Quum diximus carnisformis particula tumorem esse, obsecramus, quæ, quia inflammatorum quiddam pati Galenus scripsit 1. de comp. med. per loca, veram inflammationem pati, quidam opinantur, quum tamen ait, neque san-

Cap. 1.

Cap. 1.

Cap. 2.

Cap. 1. Com. 1.

Cap. 1.

a. B. submersus & fuerit propinquus. b. B. & non fuerit huiusmodi. c. B. & non fuerit huiusmodi. d. B. & non fuerit huiusmodi. e. B. & non fuerit huiusmodi. f. B. & non fuerit huiusmodi. g. B. & non fuerit huiusmodi. h. B. & non fuerit huiusmodi. i. B. & non fuerit huiusmodi. k. B. & non fuerit huiusmodi. l. B. & non fuerit huiusmodi. m. B. & non fuerit huiusmodi. n. B. & non fuerit huiusmodi. o. B. & non fuerit huiusmodi. p. B. & non fuerit huiusmodi. q. B. & non fuerit huiusmodi. r. B. & non fuerit huiusmodi. s. B. & non fuerit huiusmodi. t. B. & non fuerit huiusmodi. u. B. & non fuerit huiusmodi. v. B. & non fuerit huiusmodi. w. B. & non fuerit huiusmodi. x. B. & non fuerit huiusmodi. y. B. & non fuerit huiusmodi. z. B. & non fuerit huiusmodi.

e. t. a. quibus sit enitatio, & respiratione.

d. a. inflatio vltima, seu tumor venosus, vel va porosis. e. a. Alia litera, aut debilitas.

f. B. dolorosa, g. a. emulatur.

h. a. statum, i. a. sanem.

k. a. resolutio ex pulsatione, q. incipit sedari & minorari, & ex

sanguis fluxum in se admittant, neque sentiant (nisi ambientis membrana sensum offum esse dixeris (neque tendi uerè possit). Cutis inflammatione tenditur ob sanguinis in subiectam carnem confluxum. conititur eadem tangenti ob spiritus sanguini permistos; & doloris ratione irruentes, tympani in modum. dolor, calidam intemperiem, & tensionem sequitur. profunda uerò pulsatio, ob arteriarum, quæ passim admixta sunt carni, compressionem; de qua re Galenus, secundo de loc. aff. & libro de tumoribus præter nat. rubor humoris naturam: calor uerò, tum materia calide affluxum, tum prohibitam perspirationem sequitur. Habes ergo inflammationis naturam, de qua hic uerba sunt, breuissimè explicatam.

Cura phlegmonis. Cap. 3.

QUUM accidit phlegmon à causa primitiua, non deest quin aut causa primitiua, & eius uestigium inueniat mundificationem corporis, aut repletionem. Quod si obuicit mundificationi, non est necessarium nisi curatio apostematis in quantum est apostema, a t[unc] extraneæ, quæ fecit accidere apostema: & illud sit per mollificationem, & resolutionem leuiam: sicut emplastrum de farina tritici cocta cum aqua & oleo: Et quandoque excusat scarificatione laborem: & t[unc] proprie quando apostema est multa materiei. Quum autem inueneris corporis repletionem, tunc oportet, ut non tangas apostema cum mollificatione, quoniam attrahetur ad ipsum supra quod resoluatur ab eo: imò oportet ut euacuetur materia per phlebotomiam: & fortasse indiget solutione uentris: & quum feceris illud, administra mollificationem. Et eius quidem curatio est proxima curationi eius, cuius causa est primitiua inuenit mundificationem] corporis: & differt ab ea in hoc, quod non indiget a[ut] curatione cum] repercussione plurima in principio sicut indiget illa, imò minus illa. Quum autem causa est antecedens, non primitiua; tunc oportet ut incipias cum euacuatione. & comple ei quod meretur ex phlebotomia, & ex solutione uentris, si indiget ea. Et necessitas quidem eius est, aut quoniam corpus est immundum, aut quoniam egritudo est magna; quare necessaria est euacuatio, & minoratio materiei, & attractio ad contrarium. Et licet corpus non sit multarum superfluitatum, tamen in membro quandoque aduenit, quod ipsum debilitat: quare attrahuntur ad ipsum materię. Et oportet ut observes condiciones prædictas in hoc, ex ætate & tempore, & regione, & alijs. Et incipe cum repercussu, nisi in locis, quæ conditionauimus in libr. primo. Deinde oppone augmento cum intromissione mollificationum, & humectantium cum] [refrenatiuis.] & quum procedit in augmento, procedas in additione mollificationum paulatim: & apud finem, & statum, & ultimitatem magnitudinis & t[unc] additione suę ultimitatis] fac uincere mollificationem, & fac ea pura. Et exsiccantia sunt, quæ sanant in fine:] uerum hume-

stantia mollificantia sunt ad dilatandos poros, & ad sedandum dolorem. Exsiccatiuum est illud, quod sanat: & prohibet remanere aliquid, quod fiat sanies. Si autem non sanat integre, & dimittit aliquid, non relinquit nisi rem modicam, quam resoluit illud, in quo est acuitas. Et quandoque accidit ex h[uius] [refrenatione] uehementia doloris propter i[n] [suffocationem] materiei, & soliditatem membri. Et quandoque accidit ex ea reditus materiei ad membra principalia; & quandoque accidit, ut induretur apostema. Et accidit quandoque ut incipiat membrum tendere ad uiriditatem, & nigredinem, propriè quando medicatur cum eis in fine rei, & prope statum. Et scias, quod uehementia doloris facit te indigere medicinis mollificantibus absque attractione: & fortasse erit cum eis infrigidatio non prohibens mollificationem. Ex reditu uerò materiei ad membra principalia securat euacuatio: t[unc] [

nisi] quando illud, quod prouenit ex eis, est] secundum semitam expulsionis ex eis, & sunt] membra recipientia ab eis, sicut euacuatoria illorum. illic enim non est uia ad repellendum penitus: & nos iam uerificauimus ista in loco suo. Et quum timetur ut declinet ad duritiem, administra mollificantia, in quibus est calefactio, & humectatio cum fortitudine. Medicinæ autem repercussive, m[agis] quæ sunt mediæ: sicut succi herbarum frigidarum, quas multoties diximus in locis alijs: sicut succus portulacæ, & cucurbitæ, & endiuie, & uirgæ pastoris, & aliarum, & succus solatri propriè. Et corpora eorum contrita præparata ad emplastrum: & succus p[er]illij etiam. Et ceratum cum aqua frigida. Et fortasse excusat laborem in eo sponsia infusa in aceto, & aqua frigida. Et kekendi est fortis in principio: & similiter cortices granatorum, & semperniua. Et sauium decoctum ualde, & propriè cum aceto misto aut sumach, & o[leo] [tilub] est bonum iterum. Et si indiget fortiore illo, adde in eis sandalum, & acaciam, & menthe, & faufel, & hyssopium album. Et herba, quæ nominatur herba apostematum, est in principio ualde bona. Et quandoque inuatur eius desiccatio, & stipticitas cum croco. & humectatio in principio est timorosa. Et quando cadit superfluitas in infrigidatione, fortasse perducit ad corruptionem membri, & corruptionem humoris contriti in apostemate. & tendit apostema ad uiriditatem & nigredinem. Si ergo timueris aliquid de hoc, tunc emplastra locum cum farina hordei, & volubuli, & in quo est mollificatio. Si uerò apparet aliquid de hoc, tunc scarifica locum, & p[er] excoxia ipsum, & non expectes collectionem, neque maturacionem: & illud quando nides illud, quod effusum est, plurimum ualde: & fortasse moritur membrum. & scalpellationis alia est] [magis] apparens, & alia magis profunda: & illud est secundum locum apostematis, & dispositionem membri, & quum scalpellaueris, tunc embroca cum aqua maris, & reliquis aquis salis. Et emplastra cum eo, in quo est mollificatio & si non indiges

Cap. 3.

a f. B. Et curatio apostematis in quantum est apostema est.

h f. B. est curatio sufficiens.

e s. Alia littera est replecio. d. B.

e B. repercussio.

f B. Alia littera, & ultimitatem ultionis. g. ex exsiccat.

ribus quibus sunt plura, ponuntur in statu.

h s. repercussione. i s. concussione.

K B. Alia littera nisi fuerit quæ prohibet ad hunc finem.

n B. Alia littera & quæ dicitur ad medietatem sunt.

o n. alia littera.

y B. sania.

p s. fac. extrinsecus fundam.

q s. Alia littera extrinsecus superficiei.

diges rarificatione, & embrocatione, sis contentus mollificatiuis. Et scias, quod administratio eorum fortiter repercutit in primis, & eorum que fortiter resoluunt in fine, est mala: caue ergo quantum potes: in frigidatio enim uehemens perducit ad illud, quod sciisti. Et aqua frigida similiter est de illis, quae oportet canere, nisi in eis, quae sunt sicut erysipela. Et in resolutione uehementi accedit dolor. Si ergo uolueris [regere] in principio cum sedatione doloris, non approximes eis aquam calidam, & olea mollificantia, & emplastra facta ex huiusmodi medicinis: ipsa enim uehementer sunt contraria ei, quod est necessarium de prohibitione effusionis. Et [redeas ad] bolū armenum solum in aqua frigida, aut cum oleo rosae, & melius oleum rosae. est illud, quod est ex rosae, & oleo: in oleo quippe est resolutio quadam: aut lentes decoctas cum rosae: aut merdatengi cum oleo rosae. Si uero illa non ualent, & quae eorum cursu currunt, administra uolubilem, quoniam ipsa est uehementius iuuamenti in principio, & statu, & [al]frensi, & alhasech, & apium, & arbedarungi similiter. Et multoties quidem sedat dolorem vinum dulce missum cum oleo rosae, imò congelatum uiae, & parum cerae super lanam: aut lana hyssopi in frigidata in estate, & reposita in hyeme: aut spongia infusa in uino styptico, aut aceto, & aqua frigida. Et crocus ingreditur in sedatione doloris. Quum ergo uis in ceptionem apostematis incedere itinere exitura, tunc dimitte in frigidationem: & incede in uiam eius quod maturat, & [aperit]. Quum autem apostema peruenit ad statum, tunc necessaria sunt qualia sunt anethū, & chamemilla, & malua uiscus, & semen lini, & similia: imò emplastra, quae nominantur basilicon, & quae uoluntantur diachylon. Et emplastrum de colotar exsiccat abique dolore, & propter illud est eius administratio conueniens, [quum sit] inflammatio phlegmonis. Et est conueniens quando non timetur aggregatio, & melius est ut ponas super ipsam desuper lanam infusam in uino styptico. Et caro minus indiget exsiccatione, quam neruus: quoniam neruus non reddit suam complexionem cum exsiccatione parua. Et caro minoris necessitatis est, quae pauciores habet arterias. Et multoties quidem cadit necessitas scapellandi ante maturationem. Et multoties ingeniatur in attrahendo apostema ex membro nobili ad ignobile, cum attractiuis: deinde curatur, & [aperitur]. & in apostematibus calidis, quae indigent saniositate, emplastrum caput eius cum psyllio, & cum extinduius in circuitu eius, & liniatur ex epithermatibus, & emplastris cum penna, quoniam digui legunt ipsum.

ANNOTATIONES.

Et incipe cum repercutiuis &c.] Digna est animaduersione questio, an semper in inflammationum principio ea sint ex usu, quae repellunt. Galenus 1. 3. meth. generatim rep. elienam admonet. Nos tamen, plures ca-

sus excipiunt primo quidem, quando adenosas partes phlegmone occupat; uel prope partem illam est principem. quando uerecitata, aut multas, aut valde crassa uel impacta materia est. quum crissim sequitur. quum à procatartica sit causa. quum imbecilla est pars. aut plethorici corpus. aut maxime dolorosa inflammatio est. Adidit author non solum ad huius capitis initia, quando in mores puris corporibus occurrunt. Egent tamen limitatione hac omnia.

10 primum enim quod in glandosis quoque partibus repellere licet, testimonio est Galenus qui. 3. de comp. med. per loca in parotidibus repellentia, quamuis leuia & discutientibus multis permixta admonisse morbi initio testatur: quae tamen & in acnosis partibus, & prope cerebrum inflammatio est. Celsus quoque lib. 6. in usum si sine morbo fiant, primum esse ait experimentum reprimendum. De uenenata autem & multa materia, testatur certe id ipsum Galenus 1. de comp. med. per loca, ut plurimum in inflammationibus repulsoriam curationem scribens conuenire: atque id maxime, quum neque malignum

est, neque multum quod affligit, neque corpus humoribus ex aquo redundat. De crassa uero quod citum materia, quid uis non negem ob id in carbunculo pura repellentia à Galeno interdici, quod crassior materia est. quam repelliqueat. non hoc tamen reprimentia prorsus interdicit, sed moderatur, proptereaque his ea quae uis. utunt, admitti uent. At, quod de impacto humore dicit, uanum esse res ipsa ostendit, quando impacta iam materia morbi initium non est, de quo hic agimus. De critica quoque inflammatione fatemur, si bona est crissis (arripit enim quae huiusmodi fuerit, ignobilem particulam non nobilem) non esse reprimendam materiam naturae consilio impulsam. at, si mala sit crissis, feraturque ad principem partem humor, quis neget hic esse repellendum? Quod uero de procatartica causa limitant, id sicuti ex hoc male intellecto autore desumitur, ita non perpetuo obseruatur. At quidem hic de procatartica causa agens, si purum sit corpus, utendum esse apostematis curatione in quantum apostema, utendum scilicet praesidiis, quae tumori iam facto conueniunt, non is tamen absolute in omnibus à procatartica causa tumoribus arceat repellentia. quoniam is, qui uelera hoc in loco inter procatarticas tumorum causas ponit, non negarit in ulcerum inflammationibus reprimendum esse utendum, si quando inflammatio in causa fuerit, re curetur uleus. Quum uero à partis imbecillitate prohiberi haec asserunt, gratis admittimus: itaque etiam Galenus 1. meth. testatur reliquit. sicuti tamen, si imbecillitas ea innati caloris quodammodo frigiditas fuerit non uehemens exarsio, tunc ab his esse abstinendum certum est, quae quia frigida sunt, repellunt; ita etiam in eodem imbecilli calore, quamuis non satis conueniant, quae refrigerando reprimunt, non prohibentur tamen quae asstringendo id agunt. De plethorico autem corpore

30 fuerit id ipsum Galenus 3. de comp. med. per loca antea citato, reperitendum docens, nisi corpus humoribus ex aquo redundet. Et quod de dolore asserunt non ita absolute uidetur statuerendum. quando enim inflammationi magnus coniungitur dolor, percutiendum, an ob acriorem calidiorumque materiam dolor affligat, an ob nimiam tensionem. si ob tensionem, utendum profecto est relaxantibus non repellentibus, ut praesertim quae adstringunt, & superficiem corporum quibus adhibentur, magis cogunt. si tamen ob calorem immotum urget dolor; non uideo cur non refrigeres, repellasque. Est ergo, de repellentibus in inflammationum principio euitandis, non ita plane statuerendum, ut hi asserunt. Verum, si recte aduerteris in tot enumeratis casibus alia quidem repellentia prorsus interdiciunt: alia non omnia interdiciunt sed quaedam, alia eadem moderantur, non omnino reprimunt, quae omnia licet ita, & t

Cap. 6.

Cap. 16.

Cap. 1.

Cap. 16.

Cap. 1.

ex ijs, quæ diximus, colligas. De phlegmone verò curanda, quod reliquum est, pete ex Galeno 1. ad Glauco. 13. method. Paulo vero quarto. Item, repete, quæ libro 1. Fen. 4. doct. 5. animaduersa.

Erysipela, & species eius. Cap. 4.

Iam scripsi causas erysipelæ, & species eius in libro primo. Et illa, ex quibus discernitur à phlegmone sunt, quoniam erysipela magis apparentem habet rubedinem, & a puriorem.] & ex phlegmone apparet rubedo ad nigredinem declinans aut viriditatem. & b plurimum coloris eius occultum] in profundo. Et rubedo erysipelæ destruitur per tactum [statim,] & albet eius locus causa subtilitatis materiei rubæ, aut separationis eius: deinde redit velociter: & nō similiter est rubedo phlegmonis, & vides in rubedine erysipelæ colorem croci, & citrinitatem: & non vides illud in rubedine phlegmonis. Et apostema erysipelæ non fit nisi in eo, quod apparet de cute; & phlegmone profundatur in carne etiam. Et erysipela d [est pura;] & non est ita phlegmon, e] & peruenitur quandoque ex caliditate erysipelæ ad hoc vt comburatur cutem:] & f [eius virulentia vesicat] & minoratur illud in phlegmone. Et pura non [impellit] penitus, & phlegmon b [impellit,] & quanto plus multiplicatur additio sanguinis super cholericum est i [impulsio] magis apparet, & dolor, & pulsatio vehementiores. Et erysipela attrahit febrem vehementius, quàm phlegmon. Et quandoque consequitur ex caliditate erysipelæ, vt comburatur cutis: k [quare alteratur illud quod nominatur erysipela] & non est ita phlegmon: non est ergo inflammatio erysipelæ minor inflammatione phlegmonis, imò plus. Verum tensio phlegmonis, & dolor eius est propter tensionem, & quandoque fit maior, quapropter dolor erysipelæ est minor. Et vbi plus accidit erysipela, accidit in facie: & incipit à lepore nasi augmentatur apostema, et expanditur in facie tota. Et quando accidit erysipela à fractura ossis sub cute, tunc illud est malum. Et tu quidem iam cognouisti diueritatem inter erysipela, & i [phlegmonem] in loco alio ab isto.

ANNOTATIONES.

Cap. 1. De erysipelate agit, quod ex tenuissima sanguinis fit parte, vt Galenus 1. ad Glauco. Et si enim idem in libro de tumoribus, præter nat. ex bilioso hoc fieri humore ait; est tamen, vt diximus, res intelligenda; fieri certe ex sanguine exquisitum erysipelas, sed eo tamen tenuissimo, & feruido, ad bilis naturam accedente. Quamquam autem Galenus 4. method. erysipelas carnis subiecta partem nonnunquam occupare testatur; hic vero author in sola cute consistere asserit; non dissert tamen. quin Galenus 2. ad Glauco. hoc ipsum confirmat, quum de exquisito erysipelate verba facit. non est autem exquisitum id, de quo in 4. method. Unum hoc in loco Auicenna scribit, de quo quis non mediocriter admittetur, quum ait, [& peruenitur quandoque ex caliditate

te erysipela, & cet.] erysipelas autem eo quandoque caloris tendere, vt cutem urat, & sui violentia bullas excitet. Cap. 9. At Galenus 2. ad Glauco. si tenuior bilis fuerit, quod in superficie est, deuri solum dicit; tumorem verò, qui ex ea fit, herpetem simpliciter nuncupari. Item & in libro de tumoribus, præter nat. de herpete, & erysipelate agens, ex eo bilioso humore, qui cutem vlcera, fieri herpetem; ex aquosa verò sanie, & sanguine erysipelas: quod priori minus ait esse acre, magisque in tumorem attollere, quàm vlcere. Videtur ergo hic, author, id quod herpetis est, ascribere erysipelati, & vnum cum altero confundere. Sed paucis. non negat eo loco Galenus erysipelas quandoque cutem deurere vlcereq; inò, quum minus acrem huius quàm herpetis materiam dicit, magisque in tumorem attollere, quàm vlcere; ex hoc erysipelas quoque vlcere inuit, magis tamen & frequentius attollere in tumorem.

Cura erysipelæ. Cap. 5.

Oportet, vt euacuet corpus in ea cum solutiuo cholerae, & si indigent phlebotomia, phlebotomia etiam, & phlebotomia quidem non multum confert, nisi quando materia est inter duas [cutes.] Si autem b [profunda] fuerit, tunc eius inuamentum minoratur: & fortasse attrahit. & si indigneris reiteratione solutionis ventris post phlebotomiam, fac illud secundum quod e [calefit ex] duabus materijs. Deinde permitta te ad infrigidandum eam cum infrigidatiuis fortibus scitis in capit. phlegmonis: & cum effusione aquæ frigida: & fac illud donec alteretur color: pura enim d [ ] destruitur cum alteratione coloris, & diminutione ipsius. Et ad vltimum infrigidatio in erysipela est magis necessaria. quoniam flamma, & dolor inflammatus in ea est plus: Et euacuatio in phlegmone est magis necessaria, quoniam materia in ea est magis inobediens, & grossior. Et oportet, vt sit infrigidatio eius in principio fortis stypticis, ad hoc, vt fortitan augmentetur eius stypticitas super ipsius frigus vehementius stypticitate eius. Et caue cum hoc ne redire facias materiam ad membrum intrinsecum, aut ad membrum nobile. Et caue iterum ne denigretur membrum, & fuscum fiat, & incipiat ire in viam corruptionis. Et quando apparet aliquid de hoc, incede in contrarium viæ stypticis, & infrigidationis. Et si fuerit erysipela e [ ] super cutem, curetur ex scoria plumbi cum vino pontico bullito cum folijs siclae bullitæ cum vino: & curetur cum eo, in quo est resolutio, & exsiccatio fortis cum infrigidatione. Et illud est sicut sumatur lanæ veteris adusta non lotæ pondus. 3. xij. & s. carbonis de f [coriice] arboris pini tantundem, ceræ. 3. xx. scoriae plumbi. 3. ix. sepi caprini veteris abluti cum aqua. 3. xv. olei myrtini. drag. v. Et iterum leuius illo emplastrum fiat ex scoria plumbi cum succo rutæ, & oleo rosato, & cera,

ANNOTATIONES.

ANNOTATIONES.

In erysipelatis curatione quæstio est, num vena sectio sit opportuna. Author noster eam probat, ubi est opus; conferre autem scribit non multum, nisi quam materia intra duas est cutes, minus vero si profunda fuerit. Galenus de mittendo sanguine nihil. Paulus tamen libr. quarto, secundam aut humerariam, si vires patiantur. Et Actius hos ipsum iubet, si sanguis redundaret. libro 14. Dis repare ergo hi à Galeno videntur. Sed fortasse non disrepant. Erysipelas, aliud diximus exquisitum solam cutem occupans: aliud non exquisitum, quod non cutem solam, sed subiectam quoque carnem apprehendit. quod in sola est cute, ex tenuissima & seruenti materia fit: quam retrahere si velis secta vena, non possis retro: edere enim non potest, quod in summam iam cuticulam euasit. At quod non exquisitum est, id non tam in summa cute, quam in subiecta est carne. hoc vero ex crassiori quam prius, sanguine esse solet, & sanguini commista est bilis. si pura enim hæc esset, non erysipelas, sed herpes fieret. quod vero tale est, neque summam cutem, neque etiam profundioris partes occupat. & in committi sanguinem iubet hic author: quando, materia intra duas cutes existente id ipsum consiliat. At si rursum crassior materia fuerit, quæ erysipelas facit, tunc in profundis partibus & sanguini crassam coniungi bilem, & vitium propterea sanguinem significat. quo in casu, si insigniter vitiatum est sanguis, multum pecces, si de mittendo sanguine cogites: sin autem non multum sit vitiatum, non adeo tamen vena sectio confert, ut in superiori: quum & prauus est, sed etiam probum simul cutis, malo adhuc derelicto. Probat ergo de secunda vena consulere hic author videtur. Quod tamen de ea Galenus non meminert. ob id putamus, quia de exquisito erysipelate uerba facit. Paulus vero, Aetius, & Celsus de non exquisito, quod ex bile & sanguine fit non multum tenui: quoddamque in facie & capite accidere consuevit, intelligunt. quo in casu duplici nomine secunda est vena, tum peccantis humoris ratione, qui non pura est bilis, sed biliosus sanguis, tum effluisse partis gratia, à qua toto ingenio retrahenda est fluxio. Hæc fortasse propositam dubitationem dissolunt.

Et si fuerit erysipelas super cutem & car. Multis hic locus dubitandi ansam præstitit, ita ut non desuerint, qui Auicennam erroris damnant, putentque ab eo erysipelatis & herpetis nomina confundi: nempe ex pluribus scoria, astringente vino, & beta medicamentum pro erysipelate parat; quo Paulus libr. 4. in herpete vititur. Adde & quum proximis, verbis ait Et cura cum eo, quo est resolutio & exsiccatio illud in hoc iubet, quod Galenus 2. ad Glauc. in herpete. Vititur præterea etiam medicamento ex lana veteri resta: quo itidem præsidio in herpete Paulus. Accedat ad hæc quod superiori loco dicebamus, quum enim supra erysipelatis cutem deurere & bullas excitare afferat, quam rem herpeti Galen. ascribit, videtur omnino alterum pro altero usurpare. Sed ad hæc paucis. An erysipelas cutem deurat vesicetque supra explicimus. Nunc autem, cisi his præsidij in erysipelate hic vititur, non in omni tamen: sed in eo quod incedit super cutem, ut castigatior codex legit, eamque depasit; tale enim non tantum erysipelas est, sed vlcera. hoc vero, quod vlcera, non multum ab herpete differt, neque dissimilia præsidia exigit. quæ propterea, quamuis Paulus vel Galenus de herpete protulerint, erysipe-

lati tamen vlcera non minus commodi asserre, quam herpeti possunt.

De formica 2. [miliari.]

Cap. 6.

a f. B. 8.

Formica est pustula aut pustula, quæ egrediuntur, & faciunt accidere apostema [purum.] & ambulant: & fortasse vlcera ant: & fortasse resoluuntur: & tu iam sciuiti causam vniuersamque illorum. Et color quidem formica ad citrinitatem est decliu: & est inflammata cum substantia verrucali, & rotunda: & secundum plurimum habet radicem latam, nisi quadam species eius [acanthuroid, & est radice parua] quasi sit pendens. Et sentitur in omni formica sicut punctura formicæ. Et ad summum omne apostema [in cute] ambulaticum, quod [latitudinem] non habet, est formica. Verum alia est miliaris, & alia est corrosiua secundum quod tenuit. Et quando sit vlcus, & putrefit, appropriatur nomine putridi.

ANNOTATIONES.

Herpetas intelligit. horum tres species fecit cap. 1. quum de tumoribus generatim verba faceret. quod & Galen. in libr. de tum. præstat. & Actius libr. 14. quamuis Paulus libr. 4. duas tantum species agnoscat. Non videtur Paulus Galeni scripta hac de re satis percurrisse. unde & de miliari herpete agens, de Oribasij sententia ex pituita & bile excitari ipsum ait; quasi id Galenus antea memoria non commendaret in libro de tumoribus iam citato. Mirandum & de Auicenna videtur; qui de herpete, quam formicam nuncupat, verba faciens, simul etiam de verrucis & myrmecis specie agat, quod ad herpete longe diuersum vitium est. Nos profecto, quum authorem hunc de tumoribus 1. capite agentem tres herpetum species enumerare, neque de verrucis verbum quidem: quum etiam de verrucis in sequentibus agere ipsum animaduertimus; non possumus non admirari suspicamurque (quamuis Rasi, quem hic passim amulatur, in eodem esse errore non ignoremus) in hoc quidem capite interiecta à quopiam ea verba [Et est inflammata & car.] vsque ad ea [Et sentitur in omni formica & car.] ut legendum sit continuata serie. [Et color quidem formica ad citrinitatem est decliu.] Et sentitur in omni formica sicut punctura formicæ. resiliens cæteris; quæ certe uacant. In sequenti quoque capite ea sunt expungenda quum ait [Et Galenus quidem dixit esse conueniens & car.] vsque ad ea. [Illorum autem formicæ & car.] Non audemus tamen nos, hunc in tanto hominum odio tueri contentiosius: qui & errare ipsum potius se certo simus. Fieri nihilominus potuit, ut uerba illa à quopiam alio, qui Rasi legerit, interposita sint, quod illi interponenda viderentur. Ut ut autem res hæc se habet, fluxisse profecto ex Rasi hunc errorem constat. cuius rei ansam Galenus videtur præstitisse, qui 14. meth. de herpete agens, de myrmecia quoque meminit. Neque tamen tamen accusandi propterea tamen acriter Arabes hæc de re sunt, quibus patrius sermonis usus quum sit, ut formicæ nomen & herpetas & myrmecias indicet, non est tamen ipsa rei ignorata.

AVIC. Tom. 2.

H

Cura

Cura formicæ, & quæ eius cursu currunt.
Cap. 7.

a. propinquo.
b. a. corrodere
c. utim corrosio-
ne.

c. f. B. non.
d. a. musculum a.
quæ.
e. B. imò
f. f. B. admini-
stra.

g. B. Alia licera
aut.

h. B. imprimi
in.

Cap. 17.
Cap. 15.
Cap. 60.

a. B. virtus epi-
thymi.
b. a. alchemi-
zæch & sandali.

c. B. Alia licera
qua.

QUum non incipis in ea cum euacuatio-
ne humoris secundum quod oportet,
imò medicaris vlcus cum eo, quod fa-
nat, redit ex alio loco ^a [cum nocumento,] &
ex loco ipso: & non cessat ^b [humor facere
corrosionem] pult corrosionem. Et aqua qui-
dem calci cum scammonia iuuatiua est in eua-
cuatione materiei formicæ, & ei similitum.

Via autem, secundum quam curatur formica,
est, ut quæ ex ipsa est corrosiua, alienetur ab hu-
mectatione quam iam administrasti in erysi-
pela: humectatio enim non est conueniens ulce-
ceribus. Et administra in principiis eius prius:
[f.] sicut lactucam, & nenuphar, &
semperuiam, & ^a volubilem, & portulacam,
[Et] si fuerit necessarium ^f [f.]
tunc quod sit sicut solatrum & proprie siccu-
tritum in ipso est exsiccatio, & sicut arnoglos-
sa, & rubus, & lens, & post ipsam sanich hor-
dei, & cortices granatorum, & rami vitis. Et
quum timentur super eam corrosio, & ulcera,
administra cū istis in frigidariis aliquid mel-
lis, & similitum, aut farinam thuris cum aceto.
et aqua, quæ currit ex ligno vitis humido, quā
aduritur, & stercus ouium cū aceto, & stercus
vaccinum cum aceto. Quum ergo corrosio,
& ulceratio apparet, tunc administra trochi-
schos andaron cum vino styptico aut aceto cō-
misso, aut succo cucumeris asinini, & sal. & fel
hirci, et ruta cum nitro, et piper ^g [&] nitrum
cum vrina pueri & Galen. quidem dixit esse
conueniens, vt sumatur aliquid sicut embuba,
& ex extremitate pennæ, aut alterius rei, cuius
extremitas sit acuta, quam possibile sit deglutire
formicam, deinde penetret in circuitu eius
vsque ad profundum cum acuitate sua, deinde
eradicentur cum ea formicæ cum radice sua.
Illorum autem formicæ, qui sunt sicut pueri,
destruuntur, si intromittantur in balneum,
& ^h [nocet] eis aer balnei, deinde egrediantur
velociter, & liniantur cum oleo ros. & a-
qua ros.

ANNOTATIONES.

Habere herpetum curatione plura ex Gal. i. 1. meth,
Item & ex Paulo lib. 4. & Aetio lib. 14.

Cura miliaris.

Cap. 8.

Miliaris simulatur formicæ in curatione,
verum melius est in solutione eius ut
sit in eius cathartico virtus eius, quod est sicut
turbat cum eo, quod soluit choleram. et si est
ibi ^a [ex epithymo,] est melius, quoniam ne-
cesse est illic esse ex melancholia, & phlegmate,
quæ admiscerentur cholera. Deinde sumantur
gallæ, & ^b [fructus tamarisci] & cortices gra-
natorum & bolum armenum. aggregentur om-
nia illa in aceto, & aqua ros. cum tali quantita-
te ^c [ne] mordicent, & liniantur desuper cum
penna. Et lac dulce est vehementer conueniens
curationi huius aggritudinis. Et quando per-
transit principium, oportet tunc vt curetur cū

eis, quæ sunt, sicut caput piscis saliti adustum
cum vino pontico Et fortius illo quando ne-
cessaria est exsiccatio vltima, est vt sumantur fo-
lia albedarungi, & ponatur in eis calcadis, &
administrentur. Et fortius hoc est, vt sumatur
flos aris, & sulfur citrinum adustum, & fiat ex
eis linimentum cum vino, aut aqua ligni vitis,
quæ manat secundum combustionem suam.

De pruna, & igne persico. Cap. 9.

HAcc duo nomina fortasse absoluta sunt
super omnem pustulam corrosiuam, ve-
ficantem, adurentem, facientem accidere efca-
ram, qualem facit accidere combustio, & cau-
terium. Et quadoque absolutum nomen ignis
persici de illis, super quod est illic pustula de
genere formicæ: comestiuam, adurens, vesicans,
in qua est aliquid anibulans: & ^a [humiditas
est cholerica materiei,] pauca nigredinis,
pauca ^b [putrefactionis,] & est cum pustulis
plurimis ^c [f.] alteratis, quasi sit illic
humor ^d [& factor] plurimæ ebullitionis & ^e
[elevationis.] & absolutum nomen pruna
super illud, quod denigrat locum, & facit mem-
brum habens colorem carbonis absq; humidi-
tate, & est plurimæ nigredinis subiecta, & emi-
nentia eius est parua quantitas lupinalis: &
fortasse non erit illic pustula omnino, imò in-
cipit in primis pruna: & totum illud incipit
cum pruritu, sicut scabies. Amplius quando-
que vesicat ignis persicus, aut pruna, & currit
ex ea aliquid, sicut currit ad cauterizatum cum cō-
bustione: & est locus cineritij coloris, niger,
& quandoque est plumbeus: & est inflatio ve-
hemens, qua circumdatur absque rubedine ve-
rificata, imò cum declinatione ad nigredinē.
Et illud, quod appropriatur nomine pruna,
est ^f [nigra radice ignea,] & est ei splendor
pruna. Et ignis persicus de eis ambobus est
velocioris apparitionis, & motus; & pruna
est tardior, & profundior, & quasi materia eius
est materia pustula, & impetiginis, sed est acu-
tior in igne persico: Et quod ex eis accidit in
carne, est velocioris resolutionis. Et quod ex
eis accidit nervis, est fixius, & tardioris resolu-
tionis. Et vnumquodque amborum est de
cholera citrina adurente, permixta melancholia.
Et propter illud accidit ex eis ambobus,
efcara nigra. Et est quasi sit ignis persicus ve-
hementius cholericus, & pruna vehementius
melancholica. Et tibi quidem inest, ut nomi-
nes vnumquodq; amborum cum intentione,
quæ aggregat ambo, prunam: deinde diuidas.
et similiter inest tibi vt nomines ea ambo ignē
persicum propter illam eandem intentionem,
deinde diuidas. Et inest tibi, ut des vnicui-
que intentioni nomen: & iam fecerunt to-
tum illud, & non est plurima differentia in eo;
& quandoque sunt cum ^g [f.]
formicæ speciebus ^h [&] miliaris malæ fe-
bres, vehementis caliditatis, perniciosæ. Et
quandoque accidunt ista causa pestilentia. Et
multoties simulantur phlegmoni, & tendunt
ad nigredinem in principio, & proprie in ⁱ [ceta
te sua.]

a. Alia
est chole-
materia.
b. Alia
concauent
c. f. a. pruna
d. e. caliditas
e. a. com-
nis.

f. nigra
d. v. citrina
a. phlegmoni
declin. ad
gueniam.

g. f. B. ignis
cu. m. p.

h. B. repertus
in anno p.
lentia.

ANNO.

ANNOTATIONES.

Ex crasso & seculento sanguine ait Galenus 2. ad Glauco duo carbonum genera dari, alterum altero deterius: hoc verò quod deterius est, pusillus dicitur per summam cutis excitare, ijs similes quæ ex igne, quibus disuptis crustosum sub ipsis vlcus inuenitur. Hanc Galeni sententiam, si cum ijs conferas, quæ hoc in loco Auicennas, nihil prorsus differre animaduertes. prunam, & ignem persicum vocat carbunculum, prunam autem quæ deterior est. Græci carbonem anthracem vocant, quamuis non ignoremus esse ex nostris, quæ carbunculum idem esse cum igne persico & pruna, differre tamen ab anthrace opinatur: quem errorem ex Rasi libro 22. tract. 7. fluxisse constat, diuersis capitibus de ijs tractante. De tumore hoc controuersia in Galeni dictis uidetur, quum. 2. ad Glauco. ex crasso & seculento sanguine carbonem utrumque gigni asserat quod etiam. 14. meth. & alibi. Idem tamen in libro de atra bile ex atra bile eundem fieri scribat, quod alibi quoque affirmat. Cui partim assentiri partim dissentiri auctor noster videtur, ignem persicum & prunam oriari dicens ex flammabile uentre. permista cum melancholia. Verum dissolui ab eodem Galeno questio hæc uidetur in libro de tumoribus, ubi carbonum malignitatem docens, esse ait, ut uel primo initio ex atra & crassa sita bile, uel in ipso serore per asilationem, sanguis melancholicus euadat: ita, quamuis carbo ex crasso & seculento sanguine fiat, est tamen is feruidus, & ad flauem exustæ, id est, atra ipsius bilis naturam uergens. nulla ergo contradiçtio est.

Curatio prima & ignis persici. Cap. 10.

Necessaria est phlebotomia, ut euacuetur sanguis cholericus: & quando aggritudo est timorosa, tunc necessarium est ipsam approximare syncopi. Et fortasse est necesse, & propriè in pruna, facere scalpellatione profundam, ut egrediatur sanguis malus, confectus in ea, qui est in natura ueneni. Et non fiat illud quando materia est decliuus ad choleiæcam. Cura autem localis necessaria est ut sit, sicut cura erysipela. Verum non oportet ut sit linimentum vehementis infrigidationis sicut in erysipela: quoniam materia ad growthem est decliuus, & quoniam ipsa est taliter, quod non tolerat ut redeat parum ex ea ad interiora, quoniam materia est venenosa. Et non licet ut administrentur ea, quæ sunt vehementis sipticitatis iterum, nam illa materia est tardæ resolutionis, Et non licet ut administrentur resolutiua, neque in principio rei quum apparet, neque apud quietem inflammationis, quoniam additur in qualitate materiei: imo oportet ut administres medicinas exsiccatorias, in quibus est infrigidatio, & resolutio quardam cum expulsionem: sicut emplastrum, quod fit de arnoglossa, & gallis, & lentibus, & pane plurimi furfuris: nam huiusmodi panis subtilior est in substantia sua: & emplastrum istis similia de illis, quæ scripta sunt in antidoratio: Et iterum gallæ cum aceto uini: Et alumen cum aceto uini. Et de medicinis bonis in hac hora, & post ipsam, est ut sumantur granata, acetosa, & seminantur, & decoquantur cum aceto, donec leniantur, deinde terantur, & ponantur super pannum, & ad

ministrentur: ipsum enim conueniens est in omni hora: & eradicat hanc aggritudinem in principio, & statu. Et quandoque cadit in medicinis huius [apostematis] nux recens, & folia eius cum sauech & uua passa, & ficus cum vino & oleo papaperis nigri: & melius est ut ex omnibus fiat emplastrum. Et de medicinis conuenientibus in pluribus horis sunt opium, & acacia, & b [dragacanthum, similiter & cortices granatorum,] de vnoquoque quorum sumatur pondus. .i. floris græcis. .i. semen hyus quiam albi. Et huiusmodi medicina non ponuntur nisi super illud, quod non est vlcera- rum. In illo vero, quod de eo est vlcera- tum, est necessarium illud, quod fortiter exsiccat, sicut medicamen andaron, e [sarallon, & trochisci ranudos, & medicamen de keidim] cum vino dulci, & cum rob: & reliqua; quæ dicta sunt in curatione erysipela vlcera- tum, & formice miliari. Et oportet, ut emplastrum desuper emplastra in die bis, & in nocte tẽ mel & bis. Et non administres a [exsiccati- ua] quantum potes, quoniam ipsa addunt in malitia aggritudinis. Et oportet ut tu subue- nias ei, quod continet locum, & loca adustio- nis cum bolo ar. & aceto, & aqua, & reliquis, quæ infrigidant & reperiunt. Et id, quod est propinquius illo, est lana hyssopi infusa in vino. Quum ergo quiescit inflammatio, & re- manent vlcera, curentur cum eis, quæ sunt si- cur emplastra e [de merdasengi, & emplastra diabuticaron] & cum reliquis medicinis vlc- erum corrodentium predictis in antidota- rio. Et nux antiqua unctiuosa est conueniens igniperfico in hac hora.

ANNOTATIONES.

Orditur statim à uenæ sectione. At contra, quum bi- lis exuperet, & ex quidem atra, repugnare prunæ ipsi Auicenna id præstatum uidetur, qui superante bile nan- quam sanguinem educit. Verum, sicut in superiori capi- te dicebamus. Fit quidem carbo ex sanguine, sed ex ser- uido & crasso: proptereaque sectione uenæ est opus, tum ob id, tum quod carbunculo semper ferè plenitudo conuen- gitur, ut Galen. 3. ad Glauco. At de extrahendi sanguinis copia rursum questio est, largane an parca esse debeat. Sa- ne auctor noster ad animi deliquium ubi formidabilis est morbus, mitti sanguinem iubet. cui & Gal. 14. meth. & Actius libro 14. & Paulus lib. 4. assentuntur. Contra ta- men, quum sanguis crassior sit, ad bilem atram, exustam, uergens, unde & repellentibus in hoc morbo abstineri Galenus monet 14. meth. quod repelli ob crassitudinem eius materia nequeat: quum præterea id uiræ genus ex eo rum sit numero, qui plerumque maligni quædam reti- nent (carbam, ali enim in pestilenti constitutione frequen- tes sunt) non uidetur tam copiosa sanguinis euacuatio sa- tis opportuna. Sed parvis magnarum inflammationum po- tissimum remedium est uenæ ad animi deliquium sectio ut testatur. aph. Gal. magnus uerò morbus carbunculus est. Et si uerò malignum ferè semper quidpiam hoc tumo- rum genus secum aduehit, non semper tamen pestilens. In pestilenti abstinentium a sanguinis missione & copio- sa & parua. at in alijs, qui ob acriorem & feruidiorem uim maligni sunt, non est ea commodius præstatum aliud: hæc enim feruidum sanguinem refrigerat, & increfcent-

AVIC. Tom. 2.

II 2 tem

a. 8. Alia litera horæ.

b. R. Alia litera dragacanthum furi & cortices aris.

c. B. præstatum & trochisci ranudos, & medicamen de keidim cum vino dulci, & cum rob: & reliqua; quæ dicta sunt in curatione erysipela vlcera- tum, & formice miliari.

d. B. Alia litera purefacientia.

e. B. Alia litera & emplastrum in dia- baticum.

Cap. 58.

Cap. 59.

Cap. 60.

Cap. 61.

Cap. 62.

Cap. 63.

Cap. 64.

Cap. 65.

Cap. 66.

Cap. 67.

Cap. 68.

Cap. 69.

Cap. 70.

Cap. 71.

Cap. 72.

Cap. 73.

Cap. 74.

Cap. 75.

Cap. 76.

Cap. 77.

Cap. 78.

Cap. 79.

Cap. 80.

Cap. 10.
Cap. 11.
Cap. 12.

tem tumorem. *omnes* neque verò aliqui sanguinis crassitudo, eius *si illi* qui tumorem facit, vena *si non* recludatur, quia non cum qui fluxit, sed qui influit, quare fluxurus est, retrahit. Quod reliquum curationis est, pete ex Galeno 1. q. meth. Pausan. 1. 4. & Aetio 1. 1. 1. Dabitur autem hoc in loco armuensis, suspensumque habens Ait. prasidium, quod hoc in loco ex malis punicis, itaque ex bolo armensis parari iubet, id est id est quod hoc in loco indicationibus non respondeant, qui profecto & repellendum & vna discutiendum ait, quum hoc tantum reprimant. Verum ad hoc de prasidio ex punicis malis emulatur author noster Paulum & Aetium, quamvis Aetius solos cortices exemptis micromis in *si non* vult, neque id repellendi aut discutiendi, sed sanam partem à praua separandi gratia admoetur. De eo verò, quod ex bolo armensis, alia ratio est. nam præterquam quod inest maligni semper carbunculis quidpiam, cui praequalitati summe effusa prasidium tota armensis est aceto subacta, prohibet etiam ne ad feruentem particulam copiosior succus irruat, & *si non* quumque tumorem refrigerat: a praeerea non modicoiter olei gratia, quod huiusmodi medicamento admiscetur, relaxat, & tumoris duritiem emollit. non ergo medicamentum hoc, quod multorum aliqui vsum, uammandum est.

De uescis, & inflationibus. Cap. 11.

Inflationes accidunt secundum duos modos, quorum vnus est propter aquositate, quæ expellitur ex ebullitione in humoribus, cum qua eleuatur materia subito ad illud, quod est sub cute, & inuenit cutem ipsiorem, quam illud, quod est sub ea, quare non penetrat in eam, imò remanet inflatio aquosa. Et secundus est, ut si loco aquositate sanguis, quare sit pus delubus.

De cura inflationum. Cap. 12.

Mundificatio quidem corporis cum phlebotomia, & similibus est secundum quod sciuitur: & administratur regimen, & cibum secundum modum, qui est dictus. Et ponatur super eas in primis quum apparent, quod sit sicut lentes, coctæ cum aqua, & sicut cortices granatorum, aut cortices ramorum eorum decocti cum aqua: totum illud ponatur secundum quod scis in loco suo post decoctionem, & lenitatem, tepidum. Si autem exterint vesicæ, & volueris ipsarum curationem: quoniam illæ, quæ sunt in grossiore cute dolent, oportet ut aperiantur cum acubus, & curat quod in eis est: & quæ de eis sunt subtiles, aperiantur per se. Et non oportet, ut tardetur, imò aperiantur etiam: & exprimatur, quod est in eis cum facilitate, paulatim. Deinde non euacuantur, aut ut sanentur, aut ut vicerentur. Et si vicerantur cum emplastris, quæ sunt de cerusa, & quæ sunt *tec merdæ fengi*, & similibus: & proprie quando cadit in eis sicut iecos: & emplastris erysipela quando ambulat, & corromit: & fornicæ, & reliquis, quæ diximus. Medicamen compositum eum. Recipe merdæ fengi. libr. j. olei veteris. libr. j. arsenici. libr. j. decoquatur merdæ fengi cum oleo, donec non adhæreat, deinde fundatur super ipsam arsenicum. Et ita cum medicamen continens ei, quod de

Hyngiro.

ipsis accidit super vesiculos, & labia, & eis similia, & ad vltimum supra membra, quæ vehementer indigent exiccatione. Recipe colotar, & calcadis. vii. de vnoquoque j. foliorum rose. j. terantur rem aqua, & ad mimum, & similiter simus caprinus cum melle, & quæ cadunt escara, & carnes corruptæ. & apparet caro sana, tunc curatur cura *b* vulnere in planorum. Et cadere quidem faciunt *c* escara, & carnem malam medicina nota. Et in Alexandria faciunt eas cadere cum herba grammari *f* [fericis], & iterum tarbehafis: Et oleum de alchacuen est bonum ad deiciendum eas. Et ad vltimum ad ministratio calis escara, & curationis residui cum curatione vulnere sanorum, est conueniens valde. Medicamen bonum expertum antiquorum, quod quidam modernorum concesserunt. Recipe tarococolla, & aloes, & olibani, & cerusæ, & *f* ziniar omnium aequaliter, & quantum est totum de bolo armeno, & sicut ex eis forma similes auellanis: fumantur, & dissoluantur cum aceto, & aqua, & liniatur cum eis locus ponendo *f* [epi] thema super epithema donec accidat in cocontractio vehementis, ut escara: & tunc aut cadet per se si fuerit sub ea humiditas: aut est necessarium ut *f* [rasas] eam; & facias ipsam cadere, & non cesses facere illud, donec cadat totum.

De *f* effere. Cap. 13.

Esferè est pustula parua *f* [lata] sicut vesicæ, & ad aliquantulum tendens rubedinem, & pruritus faciens, & angustiam: eueniens subito secundum plurimum. Et accidit quandoque ut currat ab ea humiditas: & fortasse est sanguinea. Et secundum plurimum fit vehemens in nocte, & eius angustia fit in ea vehementior, & eius tristitia. Et causa eius est vapor calidus eleuatus in corpore subito, aut à sanguine cholericis, aut à phlegmate baurachio. Et sanguinea quidem est vehementioris rubedinis, et caliditatis: & vehementioris & velocioris apparitionis. Et phlegmatica est minor in omnibus illis: & vehementia phlegmaticæ est in nocte plusquam vehementia sanguineæ. Et quum esset inuadit locum amplum, tunc si non fiat phlebotomia, timeatur febris tertiana. Et oportet ut fiat phlebotomia in spatio, quod est inter illud, & inter *b* [statum].

De cura effere. Cap. 14.

Si sanguis quidem fuerit vincens, tunc oportet ut in primis perueniatur ad phlebotomiam: deinde consequenter adhibeatur solutium cholerae, si tolerauerit virtus, quod sit sicut, quod sit de duabus partibus myrobalarum, & parte vna hieræ, cuius potio sit. 3. iij. in syrupo acetoso: Et seda eam cum eis quæ sint sicut tamandini, & aqua duorum granatorum eam corticibus suis aut aqua granati *f* [acetosi] cum cortice suo: & infusione chrysomilorum, & aqua lactis acetosi, & trochiscis de spodio camphoratis cum aqua grana-

granatorum: Et dare in potu aquam calidam in die multoties, est ex eis, quæ conferunt ei, & lenire naturam habentis eam. Et de eis, quæ sedant eam, est infusio sumach colata, de qua sumantur. 3. iij. Et ex cibis b [tabasil, & acetum cum oleo e [de amygdalis, d [& sisamino, & oleo cum aqua vna acerba] & lacte acetofo. Si autem humor fuerit baurachius, euacuetur corpus cum myrobalanis, & cum turbitis, de quo sit quantum est medietas myrobalanorum: & sit portio eius. 3. iij. Et detur infirmo de nuce cupressi humida. dracj. cum aloes. 3. j. Et sumatur crocus horzulanus, & teratur, & concutatur cum aceto, & sumatur in potu. Aut detur in potu aqua magra, aut aqua vrcei noui. Et ad phlegmaticam sumatur cubeba. 3. i. cum tribus. 3. zuccari, & pondere. 3. iij. seminis agni casti in lacte dulci. Et de eo, quod est expertum, & conuenit in omni specie, est istud. Calamenthi. 3. ij. spodiij. 3. j. rosar. rubearum. 3. s. camphora Kirat. j. detur in potu cum aqua granati acetosi. Aut sumatur in potu [lauina,] quum est ieiunus.

De 3. ethiomeno, & differentia inter gangranas, & aschachilos. Cap. 15.

Sermo de his rebus est proportionalis quoddammodo sermone de rebus, quantum rememoratio præcessit. Dico ergo, quod membrum accidit corruptio, & putrefactio propter causam corrumpentem complexionem eius, & spiritum animale, qui est in ipso. Aut propter aliud prohibens eum peruenire ad ipsam. Aut propter aliquid congregans utraque intentionem: sicut venena calida, & frigida: & ea, quæ cum sua substantia sunt contraria spiritui animali. Et sicut apostema, & pustula, & vlcera mala ambulatiua venenosæ substantiæ. et ea, in quibus erratur, sicut erratur in effundendo oleum in vlcibus profundis, quare putrefit caro. et cum in frigidatione vehemēti super apostemata calida, quare corrumpitur complexio membri, quæ est in ipso. Prohibens autem [seu] peruenire ad ipsum, aut aggregans utraque intentionem: prohibens quidem] est oppilatio: & illa oppilatio, aut est accidentalis e [ ] primitiua, sicut contractio quorundam membrorum in radice sua, fortis: nam illa quando perseverat, corrumpit membrum propter retentionem spiritus animalis ab eo: aut retentionem virtutis sparsæ super spiritum animale, qui est in ipso, qui expanditur ex corde, & anima: quare corrumpitur complexio eius, & moritur. et quandoque fit propter oppilationem corporalem, sicut apostema calidum, malum, fixum, magnum, grossa materiæ oppilans meatus, & introitum anhelitus, quo indiget spiritus animalis: & hoc cum hoc, quod re tinetur, etiam corrumpit complexionem. et quod de hoc est in principio, & non corrumpitur eū eo sensus eius, cui est sensus, nominatur gangrena: & proprie, quod est phlegmoni des in principio. et quod ita confirmatum est, ut destruitur sensus eius cui est sensus, & illud est ut [destruitur] caro: & quod ipsam sequi-

tar, & usque ad os, siue sit incipiens, aut succedens apostemati, nominatur [aschachilos, et quandoque gangrena fiunt aschachilos: imo sunt via ad ipsam: & totum hoc accidit in carne, & accidit in ossibus.] et quum eius corruptio incipit perambulare in membro, & apostematur, quod est in circuitu corrupti, & fortasse pertinet ad corruptionem: tunc dicitur [totum] accidens g [ethiomenus.] et dicitur dispositio partis membri, quæ iam [putrefacta] est. [ ] & nisi esset propter grossitudinem materiæ suæ, non adhæreret, sed expelleretur.

ANNOTATIONES.

Phagedenam gangranam, & sphacellon intelligit. Quis enim sint, qui per ethiomenon, herpetem exedentem sumi velint, quia tamen antea, quam de formica ageret, & de exedente verba fecit, et illiusmodi phagedenam hic ea voce significari, affectum ab herpete exedente in hoc diuersum, ut Galenus in lib. de tumor. præter nat. quod hæc cum cute quæ sabiella quoque sunt attingit, herpes uerò solim cutis exulceratio est. Italis vocari phagedenam lupam arbitramur. Quid hi singuli affectus sint, quid gangrena & sphacelus, abunde Galen. & 2. ad Glauc. & in lib. de tumoribus de phagedena uerò in eodem de tumoribus. Quam gangranam ait hic author ex interclusa animalis spiritus & anima uia fieri, uitalem spiritum intelligit: id quod & alij aduertere. alioqui, animalium obstructio paralytica, atque id genus uitia solet parere, non gangranas. animalem autem hic spiritum uocat, quasi animæ sedem, quem etiam à corde proficisci ait, ut tu quem nam ipse spiritum dicat, statim intelligas. Quod si in exacto uocum rigore persisteris, ut flare quosdam uideo: quod animales spiritus dicat, non est rationi dissentaneum, in gangrena etenim quod primo loco pati animæ aduersus sensus est, ut excludi animalis spiritus uideatur. procedente tamen morbo etiam uitales prohiberi deprehendis, ut propterea non tam grauiter sit lapsus, ut ij putant.

De cura.

Cap. 16.

DE gangrenis quidem, dum in principio perseverat, speratur quod sanetur. Quum autem confirmatur corruptio in carne, tunc necessarium est accipere totum ipsius. Quum ergo uides membri colorem alterari, & est in via putrefactionis, tunc oportet ut succurras leniendo ipsum cum eo, quod prohibeat putrefactionem, sicut est bolum armenum, & terra sigillata cum aceto. Si autem illud non ualeat, non inuenis excusationem, quin scalpellationem profundam facias diuersorum modorum in locis, & ponas sanguisugas, & phlebotomes uenas proximas ei paruas, ut accipiat sanguis malus cum cautela eius, quod circundat locum, sicut cum epithematibus prædictis. et ponatur super ipsum locum scalpellatum, quod prohibeat putredinem, & sit ei contrarium, de illis, quibus inest profundatio fortior, sicut farina erui cum syrupo acetoso, aut cum farina fabarum. & proprie permixta cum sale. et de illis, quæ desuper liniuntur, est assa, & semen urticae etiam, & aristologia rotunda.

AVIC. Tom. 2.

H 3 da

sphacelos

e 18. & alijs.

f — B.

g B. cariosa.

h B. corrupta.

i B. putrefactio.

Alia littera.

& dicitur dispositio.

sicut pars mē.

b, quod est putrefactio morbi.

nisi esset grossitudo materiæ.

tunc ipsa non adhæreret sed expelleretur.

Cap. 15.

Cap. 9.

Cap. 13.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

Cap. 6. & 8.

a B. pericoriorum

b n. vlcus.

c B. carnem.

d B. non preter
n. itas incisione
plur. n.

e B. circuit

f B. curatio bo-
nag B. viciniae
superfluitatem
currentium ad
ipsaCap. 9.
Cap. 15.
Cap. 16.
Cap. 26.

Cap. 33.

Cap. 36.

da, & succens foliorum a [acori:] de vnoquo-
que sumatur pars vna, floris aeris pars media.
terantur cum aqua, donec fiat secundum spili-
tudinem mellis: & line cum eo^b [vulnus] &
in circuitu eius. Et de medicinis prohibenti-
bus corrosionem, est, vt sumantur floris aeris,
& mellis, & aluminis eque partes, & liniatur
cum eis: prohibet enim & facit cadere illud,
quod est putrefactum, & seruat illud, quod se-
quitur ipsum. Si autem pertransit dispositio
dispositionem apostematis, & dispositionem
corruptionis coloris eius, & incipit perueni-
re in molliorem, & humectatur parumper, tunc
hæc est inceptio eius in putrefactione; quare
oportet vt puluerizetur super ipsum aristolo-
chia rotunda, & galie equali mētura acceptæ,
donec desiccetur. Et similiter dragacanthum
iterum, & colocor sunt bona, propriè cum
aceto, et folia nucis, & similiter cucumeris asi-
nini, aut succus eius epithemado. Quod si pars
carnis incipit corrumpi, incide eā aut fac eā cade-
re cū eis, quæ sunt sicut trochisci andarō, & for-
tius eis calcadicon. Quumq; fecerit cadere or-
dinē unum, succurre cum butyro ponendo de
super: deinde fac cadere secundo, donec perue-
nias ad c [cutem] sanam. Et dragacanthum ru-
becum est puluerizatio bona super molliem,
& putrefactionem. Et quando apparet putre-
factio, non a [expellas cum incisione & con-
sumptione, quoniam] magnificatur malum.
Et quando magnificatur apostema in circuitu
putrefacti, tunc laudatum est ei fauic cum suc-
co hyaliquami albi verum apud me non est bo-
num ei: imò oportet ut huiusmodi admini-
strentur super locum sanum, vt prohibeat ab
ipso, & repellat. Et quum inciditur membrū,
quod putrefactum est, tunc oportet vt caute-
rizeretur illud, quod e [continet] ipsum cum
igne: quoniam illud est f cū cautela iant cum
medicinis cauterizantibus adurentibus: & pro-
prie in membris facile suscipientibus putre-
factionem, propter caliditatem suam, e [quia su-
perfluitates calidæ approximant ei] sicut sunt
testiculi, & anus: hæc est ergo quantitas, quam
diximus hic. Et tu quidem inuenies in sermo-
ne nostro, qui est de vlcibus putrefactis, quod
oportet te addere huic capitulo.

ANNOTATIONES.

De gangrenæ curatione abunde agit Gal. 2. ad Gla.
agit Paulus lib. 4. & Aetius lib. 14. Item & Celsus lib.
5. Vbi gangrena in sphacelum abiit, consulunt medi-
ci de affecta parte abscindenda. nempe quæ, quum resi-
ci amplius nequeat, proximas etiam corrumpit. At ubi
agendum hoc est, queritur num id solum quod noxium
est, detrahendum, an etiam sani quidpiam. Gal. Aetius &
Paulus præcipiunt aliis oportere quo sanam partem attingit:
vt nihil prorsus putridi ac carioli relinquatur. At Cel-
sus lib. 7. ex sana potius parte aliquid ex illi iubet, quam
vt ex egra relinquatur. Discrepare ergo Gal. a Cello
videtur. Sed vere non discrepat, si recte aduerteris. nam
neque Celsus secari sanam partem iubet: sed & loco,
cuius, & lib. 5. usque ad sanum corpus extendendum ait.
Aliud tamen innuit, quod si modo in alteram partem
sit inclinandum, de sana potius parte est detrahendum,
quam rursus quædam relinquendum: de qua re Galen.

nihil. An vero id agendum quod Celsus consiluit, vel
potius contrā; res ipsa docet. Certè ex est huius mor-
bi vis malignitasque, vt si quidpiam pravi super sit, quod
reliquum est, infici oporteat, & in eundem statum mor-
bum recidere. proptereaque tutius videtur aliquid ex par-
te sana absindere, quam eius vicij semina remanere.
Contra tamen sapennumero & animi deliquia, & san-
guinis fluxiones & convulsiones sequuntur, si de sana par-
te feces, quæ non minus negocij medicis plerumque fa-
ciunt, quam affectus prior. Vbi igitur (vt hanc rem
ad soluanus,) neque crassior quæpiam vena astricta ne-
que nervosus locus fuerit, sed solum carnosam partem
morbus occupat; videtur certe compendiosior curatio, vt
etiam de sana parte absindas; quam vt quidpiam cor-
rupti super sit, in quo postmodum extirpando diutius la-
bores: probaturque propterea in hoc casu Celsi potius con-
silium, quam alterum. At si eorum symptomatum discrimen
impendeat, quod non tamen semper impendet; sa-
tius videtur, ut recentiores sequimur, quod putridi est
reliquum, candentis ferro exuras, quam ut de sana parte
absindas.

De † althohoin.

Cap. 17.

† bubone
lenti

Antiquissimi antiquorum nominauerunt
eum nomine, quod translatum est in ara-
bico^a [althohoin] omne apostema existens in
membris glandosæ carnis^b [aut alibi]. Et sen-
sibilia quidem sunt sicut caro glandosa, quæ
est in^c [maxilla, & origine] lingue. Et illa quæ
sensum non habent, sunt sicut caro glandosa,
quæ est d [in mamilla, in] subascellis, & in-
guinibus, & eis similibus. Deinde dictum
est post hoc^e [ei], quod est cum hoc apostema
calidum^f †

perdens: deinde dictum est g [apostema-
tio perniciofa] propter conuersionem mate-
rici eas ad substantiam venenosam, quod cor-
rumpit membrum & alterat colorē eius, quod
40 [sequitur ipsam:] & quandoque refudat san-
guinem, & virus, & similia illis: & adducit qua-
litem malam ad cor ex via arteriarum; qua-
re accidunt vomitus, & pulsus cordis, & synco-
pis: & quando eius accidentia sunt uehemen-
tia, interficit. Et videtur, quod primi nomi-
nabant hoc postremum i [carmata]. Et est ne-
cessarium, vt sit deterius eorum illud, quod ac-
cidit [secundum plurimum] †

in subascellis, & inguinibus, & post au-
50 res[†] †
propter vicinitatem m [eius] ad membra, quæ
sunt vehementius principalia. Et saluus n [altho-
hoin] mortalium [est illud, quod est rubrum:
deinde citrinum: Et ex eo, quod ad nigredi-
nem est decliue, non euadit aliquis. Althoin
quidem multiplicatur in pestilentia, & in re-
gione pestilentiali. Et inueniunt nomina gre-
ca rerum, quæ assimilantur althoin, sicut tur-
sios, & o [carmata] & carmakile, & furios; ue-
rum apud nos non est magna distinctio inter
eorum nominationem.

ANNOTATIONES.

Bubonem proculdubio pestilentem intellige, quamuis
aliqui de carbunculo pestilenti agi velint. bubonem nempe.

perestatur Paulus lib. 4. febribus pestiferis plurima ex parte superuenire, quod auctor noster de alio. & buboni similis sunt, terminthum, phymata, & phygetbla, que auctor noster ijs nominibus tursios, carmata, & carmachile, & furios, videtur significare, quum alioqui de carmunculo nihil eiusmodi sit, quod ostendas.

De cura.

Cap. 18.

E Vacuatio quidem cum phlebotomia, & cum eo, quod tolerat hora, aut quod sit necessarium ex eis, quæ educunt humorem putrefactum, est necessaria. Deinde oportet ut reuertaris ad eor cum defensione eius, & confortatione ipsius cum eis, in quibus sunt infrigidatio & odoraumentum, sicut acetositas citri, & a [miuæ.] & rob pomorum, & cydoniorum, & sicut granata acetosa, & olfactus sicut rosarum, & camphoræ, & sandali. Et cibus sit sicut lentes cum aceto: & sicut cibus cum aceto valde acetosus, factus ex carnibus [arahengi] & hædorum. Et oportet, ut [storetur] mansio infirmi cum aceto plurimo, & folijs salicis] & viol. & ros. & nenuphare, & similibus. Et ponantur super eor epithemata infrigidantia, confortantia, ex eis, quæ cognoscuntur de medicinis habentiam pulsum cordis calidum, & habentium pestilentiam. Et ad ultimum regantur regimine habentium aerem pestilentialem. Althoin vero ipsum, & quod currit cursu eius de eis, quæ nominata sunt, curetur in principio cum eis, quæ constingunt, & intrigant cum spongia infusa in aqua, & aceto, aut in oleo ros. aut oleo de pomis, & arbore malleis, aut oleo de myrto. illa fiant in principio: [in statu vero] curetur cum [scalpellatione] si possibile est, & fiat ut currat, quod est in ipso: & non dimittatur ut [brunum fiat], quoniam additur venenositatis eius. Et si indiget ventosis signantibus cum subtilitate, fiat. Et in illo, quod habet substantiam exitura, oportet ut [administretur] apud statum eius, aut circa statum eius cum [apertione]. Et quando est illic febris, [tardabis] cum infrigidatione, ne reducas cum ea materiam retro. Et apertio] quidem fit cum eis, quæ sunt sicut embrocha cum aqua chame melle, & anethi, & reliquorum [aperientiū] subtilium, quæ dicemus in capitulis vulnerū. Dixerunt [carmata autem, & sephiros, confect] emplastrum de capillo veneris: & atripli- ce, & volubili, & radice [hybici] cum pauca gumma pini] & melle cum vino: aut [gluten] cum gumma pini: & ceratum, aut tor- des aluciorum apum: & lupini infusi in aceto: aut radix cucumeris asinini cum glutino albotin: aut nitrum cum ficibus, aut cum [fermento].

ANNOTATIONES.

In pestifero bubone à vena sectione curationem ordi- tur. At contra Rasis sanguinis missionem interdixit. De- rim repetenda pro huius questionis dissolutione ea, que antea de pestilenti febre diximus. Cautè hic auctor san- guinis vacuationem proponit, de virium tolerantia men- tionem faciens. Neque uero hic locus sententiam no-

stram de uena sectione in affetu pestilenti deturbat, qui ubi facta iam febris est pestilens, nullo pacto secari ue- nam uelimus. quum aliud sit de pestifera loqui febre, quæ communis toti corpori est morbus; aliud de pestilen- ti bubone, in quo totum corpus recte se habet, ea exce- pra particula in qua est bubo. Non negarim tamen ci- tissime uniuerso corpori id uirus communicari, & febrera accendi: quo casu nos omnino à sanguinis missione abste- nendum putamus, quamvis in ijs qui à uirulento sunt quo- 10 piam demossi, ubi dispersum per totum corpus est uirus, qui casus est huic similis. Paulum sanguinem statim de- trahere non ignoremus.

De apostematibus accidentibus in glandulis.

Cap. 19.

A Postemata glandosa, quæ non incedunt via [atangarij] quandoque accidunt in loco aliquo casu in erisibus: & quandoque ca- dunt casu expulsiōis à membris radicalibus. Et fortasse attrahunt ea, vlcera & apostemata alia super extrema, ad quæ currunt materiae, [in visis quarum incedunt] carnes illæ: quare [inuoluuntur] cum ijs, sicut accidit inguini, & subascellæ ex apostematione amborum in eo, qui habet scabiem, aut vlcera super pedes, & manus. Et quandoque sunt cum repletio- 30 ne corporis. Et quandoque non est in corpo- re plurima repletio. Et eorum cura [est] diuersa à cura apostematum aliorum. [in principio, cum expletione; & non administratur in eis illud: imò euacuatio per phlebotomiam, & solutionem ventris est illud, quod est necessarium. Curatio vero alia] [prolongetur] in eis, si possibile est, donec declaretur dispositio. Nam si fuerit secun- dum semitam eris, aut secundum semitam expulsiōis ex membro principali, tunc non oportet ut prohibeatur omnino: imò trahatur ad membrum quacunque attractione est possi- bile, & etiam cum ventosis. Si autem fuerit pro- pter multitudinem repletionis, tunc euacuatio est radix: & minoratio cibi, & subtilitatio. Et non administres expulsua, imò mollificatiua; ita tamen ut non administres mollificatiua iterum absque euacuatione: fortasse enim eue- 50 niet illud super membrum cum attractione materiei plurimæ; imò quando administras mollificatiua, euacua cum hoc: & trahema- teriam ad diuersum. Timor enim in expulsi- uis est reditus materiei ad viscera, & ad mem- bra principalia: Et timor in mollificatiuis, est attractio materiei plurimæ. Et euacuatio, & de- clinatio materiei securant ex nocumento mol- lificantium. Et quando dolor fit vehemens, tunc necessarium est ut sedes ipsum cum eis, 60 quæ sunt sicut lana infusa in oleo calido: dein- de adde in eo salem in fine eius, donec sedetur dolor [statum], & in primis fortasse addit in dolore. Et quando corpus est mundum, aut mundificasti ipsum; tunc resolue, & non cu- res. Et quandoque valet in resoluendo illud, quod est sicut farina tritici: & saluus illa est fa- rina hordei. Et fortasse magnificatur per resolu- tionem fortè apostema, quare nō administre-

AVIC. Tom. 1. H 4 tur,

a B. alchahioia

b n. quæ incedunt in visis in quibus sunt.

c s. firmatur in

d f. B. sicut sci- uisti.

e n. in hoc q. in eis non inci- pitur cū reper- cussione, neque cū festinatione

f B. exposcitur

g B. Alia litera deinde resoluatur Alia litera cum eo qd resoluat.

tur, nisi quando est necessaria repulsio ex membris principalibus, & attractio materiei ab eis ad apostema, timendò super illa principalia. Et multoties quidem sanat ea in principio oleum calefactum, quod effunditur solum. Verù quando apostema est in ^h quantitate, & substantia sua molle, in membro nobili, sicut mammilla, & testiculo, & non timetur ex prohibitione eius nocumentum; tunc prohibe, & repelle: sed quando sentis declinationem ad duritiem, tunc lini ubicunque sit.

ANNOTATIONES.

Cap. 5. & 12. Bubonum non pestilentium ortum & curationem prosequitur. pro qua re adi Gal. 13. method. & 2. ad Glauco. Item vide qua Gal. in 3. de comp. med.

fabscetibus.

De exituris calidis.

Cap. 20.

a B. existens in loco uacuo, uel concauo uel habens locum uacuum.
b B. est illa que est ex summa illorum.
c u. & quæ aggregat materiam alia litera tunc aggregatur sanies.

d a. sanies
e B. esse

f a. imbibit eam gero

g n. & h. B.

i B. materiam

k B. coneuertit rem propriam.

Exitura est de summa dubellet, quæ collectionem faciunt ex apostematibus calidis. quasi nomen aldbellati cadat super omne apostema a [viceratum] in interiore, cuius est locus, ad quem effunditur materia aliqua: & remanet in eo, quæcunque materia sit. Et exitura b [quando est ex hac sua dispositione] calida. [tunc aggregatur materia.] Et quandoque c [incipit apostema calidum sicut est, cum aggregatione, & solutione continuitatis intrinsece. Et quandoque non incipit ita: imò incipit in inceptione apostematum calidorum sanorum: deinde conuertitur esse eius apud statum, ut incipiat in aggregatione; & nos in posterioribus differimus sermonem de dubellet frigidis, quæ comprehendunt humores viscosos, & gypseos, & lapideos, & arenosos, & capillares, & alios, licet sint quidam, qui appropriant nomine aldbellet illud, in quo sunt humores illius generis: verum nos loquimur nunc de eo, quod aggregat d [materiam:] hoc enim e [u] incipit exitura, propter materiam, quam expellit natura & non est possibile ut penetret cutem, neque f [etiam superficiem carnis] imò separat eius continuitatem per grossitiem suam, separatione aperiente; tunc quiescit in vacuitate eius, quod separatur g [et] h [et] secundum plurimum h [quare] apparet ei caput acutum; & proprie si fuerit materia acuta. Ista ergo exitura incipiunt, & aggregant i [sanies.] deinde maturatur sanies, postea rumpitur. Et fortasse indiget confortatione in maturatione, & eruptione, & fortasse non indiget. et quanto plus est exitura vehementioris elevationis, & acutioris capitis, & rubedinis, est humor attractus vehementioris caliditatis; & est velocioris maturationis, & resolutionis, & eruptionis, & proprie eminens, procedens extra pinealis. Quæ autem est cum diuersitate, lata, profunda, paucæ rubedinis, est grossæ materiei, mala, declinans ad interiora, pauci doloris, grauis motus. et deterior ista est illa, cuius eruptio est ad interiora: & corrumpit illud, super quod vadit. et ex ea, quæ expellitur ad utrumque latus, & laudabilior eruptio eius est ad ven-

triculum proprium] membro, cui est via currens ad exteriora, sicut exitura stomachi: ut n. erumpatur ad interiora eius, & ipsius concauitatem, melius est quam rumpatur ad exteriora eius, & ad [ventriculum continentem] mirach, sicut eruptio eius, quæ in cerebro ad duos ventriculos anteriores laudabilior est, quoniam ambobus sunt meatus, sicut nasus m [et] t [et] aures. et quando rumpitur ad spatium

continens cerebrum, aut ad ventriculum posterio-rem, non inuenit meatum ad exteriora, & nocet nocumento vehementi et non est omne membrum conueniens ad hoc, ut eueniat in ipso exitura: in iunquris enim minoratur egressio exitura, quoniam in eis sunt humores mucilaginosi, & loca eorum ampla, non suffocantia materiam, neque retinentia n [egressionem putridi]. Quod si egrediatur illic exitura, erit propter rem maximam. et deterior exiturarum, & malignior earum est, quæ egreditur super extremitates lacertorum, & proprie lacertorum plurimum neruorum et exitura quidem diuersificantur propter spatium maturationis saniei suæ, secundum humorem in subtilitate, & grossitudine sua: & complexionem in calore, & frigore eius, & æqualitate eius: & secundum tempus, & ætatem, & substantiam membri. et non contingit o [ne] maturetur exitura, & p [ne] conuertatur quod in ea est in pus, nisi propter paruitatem caloris innati in membro, aut propter grossitudinem substantiæ, quæ est materiei. et quandoque contingit ex hoc, ut fiat sanies in interiore parte sui, & non appareat sensui propter profunditatem puris, & grossitudinem eius, quod est super ipsum: et statim super maturitatem saniei velociter, & quandoque non statim secundum substantiam suam in grossitudine. Quod si maturatur, & subtiliatur, leniatur substantia eius velociter, & secundum quod est de carne ista plurima, & pauca. et propter q [causam exituræ & casus ad saniem propter repletionem & multitudinem materiei & corruptionem] eius. et causæ r [et] t [et] eius sunt nauseatiua satietas, & exercitia mala: & ægritudines, quæ non faciunt crisim cum euacuatione apparente: & nocumenta alia ex angustijs, & sollicitudinibus corrumpentibus sanguinem. et de exituris quidem est species, quæ nominatur turmusios; & est exitura, quæ rumpitur, & quod est sub ea. est simile carni bonæ, deinde apparet ab ipsa sanies alia. et de exituris est species, quæ nominatur albir, & est exitura s [vascularis] rotunda, & rubra, quam, qui habet, secundum plurimum non expoliatur à febre, & eius euentus secundum plurimum est in capite, & quandoque accidit in alijs locis.

ANNOTATIONES.

Abscissum intelligit, quod norit qui Galenum in lib. de tumoribus. præter nat. & Paulum lib. 4. accurate legit. Prosequitur rem hanc fusius hic author & in sequentibus. Pro quibus adi Hipp. 1. progn. Gal. 2. aph. & 2. ad Glauco. & 13. meth. & 14. meth.

Signifi-

l B. conuenit rem quam conuenit

m t B. Alia ra & os

n B. Bunde eam ad p nem

o a. ut non p B. non

q B. causæ exituræ & casus ad saniem repleti & multitudine materiei & corruptione r t a. causæ

r B. Bunde eam ad p nem

Cap. 7. & 13. Cap. 13. Cap. 4. Com. 4. Cap. 6. & 8. Cap. 5. Cap. 14.

Fen 3. Tract. 1.

121

Significatio quod apostema sit exitura.

Cap. 21.

Q Vum videris pulsationem plurimam, aut duritiam prolongatam, & caliditatem, tunc existima quod apostema est in via ut fiat exitura.

Significatio maturationis eius signum.

Cap. 22.

Q Vum videris lenitatem quandam, & sedationem doloris, tunc scias quod est in via maturationis.

Judicia saniei.

Cap. 23.

Sanies laudabilis est illa, quæ est alba, lenis, cui non est odor horribilis, & in qua non operata est nisi caliditas in nata, licet non sit exculatio à communitate extranea. Et non a¹ ad-
ditur eius lenitas, nisi ut fiat, quod ipsa est preparata pati a virtute digestiva: & non diuer-
sificatur eius² [preparatio] in inobediente, & obedi-
ente. Et oportet ne sit ei odor vehementis horribilitatis, ut sit longinquior à putrefactione. Dixerunt, & requiritur ex ea alba, quoniam color membrorum radicalium est albus: & non assimilat eam nisi natura potens super eam. Et sanies mala est fetida, significans putrefactionem, quæ est contraria maturationi, & si
do egreditur sanies diuersarum partium, & [conuenientium] colorum, & substantiarum, est etiam de genere diuerso à bona. et necesse est omni³ [saniei, ut faciat euenire in corpore putrefactionem, aut maturationem, aut diminutionem] aut alteretur cum modo alio.

Significatio exitura intrinseca.

Cap. 24.

Q Vando accidit apostema calidum in visceribus, & accidunt horripilationes, & febres, & non est eis ordo, & fit dolor vehementior, & est horripilatio in primis longioris spatij, deinde non cessat abbreviari spatium eius, et additur grauitas apostematis: tunc scias quod apostema sit exitura, & quod peruenit ad collectionem sui, et non sunt dolores isti in principio vehementiores: & quanto plus approximat status, minorantur, nisi quoniam eruptio
[sit in principio] & solutio continuatur⁴ [& dolor prouenit ex ea] quando colligitur⁵ [& quando fit materia sanies, quiescit [etiam] calefactio fortis, & inflammatio: quare quiescit febris eueniens per communitatem cordis, et scias, quod durities pulsus est testimonium magnum, et
quando apparet signum exitura⁶ [&] alidubellati in visceribus, & non induratur pulsus, non iudices penitus, quod sit exitura interior. In huiusmodi enim fortasse non erit in visceribus, imò in siphac quod continet viscera. et tu quidem iam sentis latus, in quo est exitura, per grauitatem, quæ pender ex eo, & per dolorem.

Significatio maturationis intrinseca.

Cap. 25.

Q Vando accidunt significationes exitura intrinsece, deinde quiescunt accidentia, quæ sunt ex febre, & horripilatione, & dolores sedatione completa, & remanet grauitas; tunc scias quod sanies iam confirmata est, & maturatio adest.

Significationes propinquitatis eruptionis intrinseca.

Cap. 26.

Q Vando redeunt dolores, & sunt punctiones, & mordicatio, & grauitas sit vehementior, & simulantur febres, tunc eruptio iam appropinquat. Quum ergo accidit rigor subito, & sedantur grauitas, & dolor, tunc iam eruptio facta est: & proprie quando apparet sanies euacuata, mordicans illud, quod pertransit, et
est necessarium ut sit arefactio virtutis, & debilitas arefaciens. et quando exitura intrinsece sit eruptio subita, & egreditur res plurima; tunc fortasse accidunt pulsus cordis, & syncopis mala, & fortasse accidit mors propter resolutionem virtutis: & fortasse accidunt vomitus, & venter solutio: & fortasse accidit sputum saniei plurimæ subito, quando exitura est in pectore: & fortasse accidit prelocatio, quando erumpit ad pectus res plurima subito.

Curaciones exiturarum apparentium.

Cap. 27.

Evacuationes quidem, & ea quibus medicantur apostemata in principijs suis, nisi timeatur reditus materie ad membrum nobile sicut declarauimus, & sicut errant in hoc stolidi: sunt res, in quibus communicant exitura calida, & apostemata calida, quæ non sunt exitura. Illud verò, quod ei appropriatur de regimine, est resolutio eius, quod aggregatum est in ea. Et illud est secundum duos modos regiminis; quorum vnus est regimen egrens secundum rectitudinem, quum [agritudo] non egreditur ab eo, quod consuetum est plurimum, et est, ut ingenietur in maturatione materie, ut fiat sanies, & in eruptione eius post illud⁷, [ ] ut tu obserues virtutem, & conserues eam ne prosternat eam dolor & eruptio subito; plures enim hominum mortui sunt syncopizando ex arefactione virtutis: imò oportet ut obseruet eam medicus, qualiter confortet virtutem, & conseruet eam cum eo, quod scis: quare oportet ut cibetur patiens dubellati cibis bonis, nisi sit exitura in visceribus: quoniam tunc oportet necessarium, ut subtilietur cibus, et secundus est regimen egrediens à rectitudine propter necessitatem dispositionis: & est, quoniam, quando agritudo est magna, & exitura pertransiens in magnitudine sua illud, quod consuetum est, & timetur [festinatio] rei in expectatione maturationis in ea, & scitur quod virtus non sufficit in maturatione illius totius, & si administrantur maturatiua, perducet illud ad uestigium immaturationis; tunc necessaria est perforatio cum cautela, ne ferrum tangat illud, quod sequitur exituram de membris nobilibus, in tactu, quorum à ferro est timor:

a B. apostema

b f. a. &

c B. magnificatio.

d B. fœulicer.

e n. diminutio-
nem.f n. porositati-
bus.g B. Alia litera
sacratioh n. scarificatio
& apertio.i n. propter il-
lud.
k n. esse cum in
cellu linearum.

l B. scarificatio.

m n. emplastre
tur.a B. aqua & o-
leo.b n. &
c B. est nallur.

timor. Et si illud est quum senseris, quod materia talis est grossitie, quod non maturabitur: & quod calor innatus in membro tanta est paruitas, quod non maturabit: aut timueris quod ipse propter suam [abbreviationem] est talis quod alterabitur alteratione non maturationis veræ: aut exitura est prope iuncturas, & membra principalia; quare timetur quod ipsa corrumpat ea. Et si fiduciam habet in medicinis facientibus inuiscationem, & maturantibus; non elongabitur, quin inuiscantia prohibeant penetrare inspirationem in [spatium] & maturatiua moueant caliditatem debilem: & totum illud inuat ad putrefactionem membri in huiusmodi ergo est necessaria [incisio] profunda, & perforatio disrumpens: deinde sequantur illud medicinis, que sunt in ultimo resolutionis, & exsiccationis. Et oportet, ut sint [perforatio, & sectio] incedentes in longitudinem villorum nervorum membri, nisi sit voluntas ut destruat operatio illius membri, timendo easum spasmi: tunc enim incide villos in latitudine & saluabis ab eo quod timebas. Et plurimum quidem longitudinis villorum est cum longitudine corporis, nisi in membris appropriatis. Et [similiter] inuenis plurimum longitudinis villorum [cum plurimo ligaturæ] & rugarum, nisi in membris appropriatis, sicut in fronte. Et oportet, ut non approximet perforatio, neque [sectio] aqua, neque oleum, neque aliquid, in quo sit pingue. Et si non est excusatio quin laetur, tunc fiat cum aqua, & melle: aut aqua cum vino, aut cum aceto. Quod si vehementiora sunt apostemata, & inflammatio post perforationem, [vaporetur] cum lentibus. Et si non fuerit illud necessarium, administrabis incarnatiua, & emplastra. Et scias quod hæc perforatio est generatiua virus, & sorditici, & fistularum: verum quum non inuenis excusationem, tunc non est ingenium aliud. Et loca conuenientiora ad expectandum ut in eis maturetur, sunt loca carnosia, paucorum nervorum, & venarum. Et scias, quod pineales, eleuata, acutorum capitum, parum indigent perforatione, neque ante maturitatem, neque post ipsam.

Regimen maturationis, & ingenium ad faciendum pus in exituris apparentibus. Cap. 28.

Medicinarum maturatiuarum caliditas oportet ut sit proxima caliditati corporis, & sit eis inuiscatio quadam. De illis sunt in primis gradibus embrocha cum aqua tepida, & emplastratio cum farina tritici, aut hordei: & triticum mastigatum est melius in hoc: & panis cum [pice] aut cera: & crocus: & puluis olibani, & pix cum oleo rosæ, aut adeps porci: aut emplastrum de malua uisco, & semine lini. Et iterum emplastrum de ficibus siccis, dulcibus, grassis, pinguibus folis: aut cum farina hordei: & farina hordei iterum, & proprie si ponatur in ea hyssopus & origanum syluestre: aut aggregetur cum aqua, in qua decoquantur cum pauco sale, & non superfluo. Et quandoque ponitur in eo adeps, aut oleum [aut] fortius illo [duæ partes glutinis] albotim. Et me-

dicina composita ex uuis passis, & storace, & galbano, & myrrha, a [ ] & ladano, & resina, & butyro, & mastice, & hyssopo humida, & radice cucumeris asinini, & radice sanguinis draconis. Et emplastrum galeni cum oleo de kerua absque cera: & proprie quando soluitur hoc emplastrum in oleo: & si militer emplastrum didimos, & emplastrum basilicon. Et de bonis in hoc est medicamen de lapide marchasite cum ammoniaco, quod desuper ponatur donec cadat per se.

Regimen exiturarum, quando maturæ sunt. Cap. 29.

Qum inuenis exituram grossæ cutis, cum maturatione, cuius non speratur ipsius eruptio: & sunt illic venæ, & chordæ, & nervi; tunc oportet ut perfores, quoniam si dimiseris saniem, corrumpetur: & corrumpet, & corrodet venas, & villos peruorum: & illud quidem vehementius erit, quum fuerit prope iuncturas: & tu quidem quare cum tua perforatione locum saniei. Et sis sollicitus ut cadat porta perforationis inferius, nisi ubi non est possibile. Et si illud, quod est super exituram, fuerit grossum, & [seueris] & tunc seca portam tantum quoniam [ ] adhærebit grossum cum eo, quod est post ipsum. Et si fuerit extenuatum tunc seca totum eius in longum. Et scias quod locus, in quo est sanies declaratur per tactum & [ ] quando tangitur cum digito [proprie] & tu obserua cum digitis alijs, saltem alterius manus, an expellatur aliquid ex [cysti]. Et locus quidem saniei apparet ex declinatione coloris ad albedinem: & dum non est matura, est decliuus ad rubedinem. Et quandoque est locus saniei decliuus ad [rubedinem], & citrinitatem quæ sanies non est bona. Et sustinere in tactu absque visu: verumtamen vilus est adiuuans. [Oportet ergu] ut in sectione [ ] consequaris lineas naturales [ligature] [nisi, que sunt apud fumen] ni si apud necessitatem [&] in membris diuersificantibus situm villorum in longitudine sua [loco ligaturæ]. Nam si tu secutus fueris illud in perforatione exituræ, que est super frontem. [ligaturam], cadet cutis frontis super faciem: imò oportet ut tu diuersifices [ligaturam]. In eis vero, quæ sunt sicut in lingua, oportet ut vadas cum [ligatura] in latitudine cutis. Et quum tu perforaueris exituram, & extraxeris quod in ea est: tunc necessarium est, ut tu succuras ad conglutinandum cutem cum carne, ut non [rumpatur & indurescat], & fiat taliter quod non glutinetur: quare fiat sinus, qui non cesset impleri, & redeat similis exituræ primæ: & quoties mundificaueris, non moretur iterum quin impleatur: & fiat in viriditate de genere fistularum. Et antequam facias ipsam conglutinari in hora, oportet ut mundes eam. Et si tibi necessarium fuerit, ut in ipsam in tromittas radium, super cuius caput sit pannus asper, cum quo mundifices ipsam, & frices, deinde fac ipsam adherere, & conferes eam cum ligatura secundum quod dicemus de ligaturis cauernarum, & vicerum profundorum, et ita conueniens valde. Et oportet, ut tu obserues in perforatio-

foratione illud, quod diximus de conditione deinde perfora in loco maturiore. [ ] & parte longiore à venis, arterijs, & chordis. Inquit Antyllus, si exitura fuerit in capite, tunc scio eius sit sectio aequalis, & sit cum radice naturalitatis pilorum, ne sit transuersa in ea, ut cooperiant campili, & non ostendatur quum sanabitur. Dixit: & quando est locus? eius oculi, tunc eius perforatio sit [ ] lata. Et si acciderit in naso, perforabimus eam aequalem cum quantitate longitudinis nasi. Et si fuerit prope oculum, perforabimus eam perforatione simili capiti lunæ nouæ, & faciemus tortuositatem inferius. Si autem acciderit in mandibulis, secabimus eam aequali sectione: quoniam compositio huius loci est equalis: & scitur illud ex corporibus senum: post aures vero perforamus illud equaliter. Brachia autem & cubitos, & manus, & digitos, & inguina omnia perforamus in longitudine. Inquit, & si fuerit prope coxas, perforabimus eam perforatione rotunda. Et perforatio quidem rotunda est, quæ apprehendit eum apprehensione sua in longitudine corporis aliquid de latitudine eius. Inquit, quoniam quum locus iste non perforatur rotunde, possibile est ut aggregentur in eis materia, & fiant fistulae. Et similiter etiam perforatur quod est prope anum, propter locum humiditatis, quæ aggregatur in eo. Et in latere, & costis, perforatur [ ] aperiendo. In testibus vero, & virga equaliter. Inquit, & simus prompti semper, ut [ ] confutum sit sequens figuram loci, quanto plus poterimus super ipsam. Coxæ autem, & adiutoria secantur in longitudine, & conseruantur non laes nervos. [ ] Et scias quod perforatio diuersificatur secundum loca, quoniam quædo est apud oculum, tunc perforatio eius est [ ] lata, [ ] similis situi oculi. Et in naso est eum longitudine nasi. Et in mandibula est eum longitudine mandibule. Et prope aurem leatur equaliter, quoniam compositio huius loci est equalis. Et cognoscitur illud ex corporibus senum: Post aures vero perforatur equaliter. Et in brachijs, in cruribus, & coxæ, & virga totum equaliter sit in longitudine, & similiter in lacertis ventris, & in dorso, & in inguinibus, & subascellis ponas eam perforationem accipientem ex latitudine etiam, ne fiat in ea sinus, qui fiat fistula. Et similiter in ea, quæ est prope anum accipe de latitudine etiam, ne proueniat sinus, & fiat fistula. Et testiculij, & virga equaliter, & in longitudine. Et in latere, & costis accipe in latitudine etiam, ut sit [ ] transuersa, [ ] quoniam situs costarum est similiter: & caro, quæ est super eas. Inquit, considera semper situm carnis, & villos lacertorum, quoniam non sumas prompti nisi ad hoc ut perforemus cum imitatione loci, ut non proueniat incisio: & sit locus incarnationis bonus, non [ ] grossus. Et sit in omni dispositione studium tuum ne incidas arteriam, neque venam magnam, aut neruum, aut villos lacerti: & perforatio sit secundum magnitudinem exituræ. Sed si fuerit parua, & currit, quod est in ea ex loco vno, tunc seca eam in loco vno. Et si fuerit magna tunc perfora eam [ ] ex principio deinde intro mitte digitum tuum indicem [ ] fini

strum] in eo, [ ] & perfora eam ubi peruenit h[ ] [ ] caput eius, deinde intro mitte etiam in foramine secundo, & secundum hoc, donec venias super eam. Et si exitura fuerit locus: [ ] sufficiens, ex quo sit possibile exire, quod est in ea perforabimus ipsam in illo loco: & si fuerit rotunda, aut fuerit ei figura ne egrediaur, quod est in ea ex perforatione vna, perforabimus eam in interiore parte sui in duobus locis, aut tribus secundum quantitatem quam scis, quod omne, quod aggregat in ea, currit in hora. Inquit, (nisi) sit exitura coniuncturalis, aut membrum propinquum ossi, aut panniculo, scilicet in a binus in perforatione eius antequam confrimetur eius maturatio, ne pus corrumpat aliquid de his membris. dico ergo, istud est regimen, quando non inuenimus excusationem de perforatione, si autem speramus quod rumpatur per se, non perforabimus. Et similiter si speramus, quod ipsa erumpatur per medicinas facientes eruptionem: fortasse enim inuenimus in medicinis facientibus eruptionem, quod fiat loco perforationis. Et multoties perforatur cutis perforatione aliqua, aut accipitur de ea aliquid, postea ponitur super eam eruptionem faciens, ut sit ei profundario.

De [ ] eruptionibus exituralibus. [ ] Cap. 30.

Exituras quidem saluas, in quibus non est magna malitia, aperit aqua calida, & erumpit eas: putrefactæ autem leguntur ex hoc vehemen[ ] ex, propter illud, quod attrahitur eis ex materia. Et quum vides exituram, quam aqua calida rectificat, confide tunc de bonitate eius.

[ ] De cura. Cap. 31.

Et scias, quod emplastratio cum radice narcissi rumpit omne prauum: & proprie cum aqua, & melle: bulliatur totum illud cum oleo de lilio, aut irino. Aut radix cannæ recens cum melle, aut pice sicca cum fordite alueariorum apum: Aut emplastrum arboris: Aut suppuratur ceræ, & resinæ, & butyri omnium an lib. & picis sicca, & mellis amborum an lib. s. & floris æris drac. iij. & olei quantum sufficit. Et medicamen de alijs est bonum valde. Aut sumantur ammoniaci. vi. ceræ. iij. glutinis albotin. iij. sulfuris citrini. iij. nitri. iij. & fiat ex eis emplastrum. Et de illis, quæ nos experti sumus, est ut sumantur medulla granorum eorti, & nux rancida, et fermentum, & caules decocti, & cepæ decoctæ, & sinapis, & simus columbinus, & fiat ex eis emplastrum, rumpit enim velociter. Et iterum diaquilon solutum in mucilagine sinapis, & sapone, associatum cum ficibus. Et de medicinis erumpentibus stantibus loco perforationis, est, ut administretur emplastrum factum ex melle anacardorum, & pice humida, quæ duo aggregentur cum igne equaliter, deinde ponantur super exituram per medium diem, quoniam rumpet eam. Et de eis iterum, quæ sunt fortia, est, ut sumantur alkali, & calx non extincta, & ponantur in [ ] submersione sui, & media aqua: deinde coletur postquam bullierunt; & sint in illa aqua alkali, & calx, deinde sumantur,

B. donec. h. t. ad B. inferius

K. B. 6

a. B. erumpentibus exituras

a. B. & conueniatur cum precedenti.

b. B. aqua qua submergetur vel cooperiatur quantitate vna & media.

tur, & ponantur in caldaria de are, & ponantur super prunas & congelentur in salem. Et sumatur de hoc sale ammoniaci, & ponatur in mucillagine nasturtij, in qua sit aliquid de melle anacardi, & administretur. Aut sumantur cantharides, & terantur, & ponantur super oleum vetus, & ponantur super ignem leuem. scilicet ignem prunę, donec totum coaguletur, deinde teratur sicut teritur emplastrum, & fiat ex eo emplastrum, & ponatur super ipsum mel anacardi, & proprii ponatur in eo stercus anatis. Et quidam iam dixerunt alibi. Et de medicinis resolutivis, est omne calidum, resolutivum, iteratum super membrum cum ratificatione membri, & raritate eius, cum vaporacionibus facientibus illud de illis, in quibus est humiditas calida. et quanto plus resolvitur, & emplastratur multoties locus, & embrochetur, & oportet ne vacuum sit regimen ad medicinis lenientibus, donec leniatur durities ipsius: h[ic] [

e B. fiat unum
d B. vnguentum.

e B. falconis.
f n. alchibichę
gi.

g B. minorabis
reiterationem
positionis &
embrocationis.
h f B. si accide-
rit & non con-
geletur sanies,
quod si remota
fuerit sanies, &
resolutio facta
fuerit & reman-
sevit durities,
tunc.
i B. Aldebae

† baurach

h n. locum sa-
niet.
l f B. Alia li-
te-
ra de sale am-
moniaci cuius
descriptio.

necessarium est, vt administrantur lenientia sola. et iste medicinae resoluentes saniem sunt de summa albaurach, & sinapis, & stercus anium, & arsenicum, & calx, & eordumeni: & misceantur cum eis, quę sunt, sicut thus, & glutinum albotin, & mastix, & i[ndicis] albidic, & aggregentur cum aceto, & oleo antiquo. et medicamen factum cum alijs, aut ex albacem aut ex pyretro, & staphyragria, & † nitro cum melle. et ante omnia ista mundetur locus cum aqua calida. et medicamen de marchasita, cuius descriptio. Recip lapidis marchasita. 3. xij. ammoniaci tantundem, farina fabarum. 3. vij. misceatur cum resma humida, & liniatur super cutem, & ponatur super [sanem] donec cadat per se; & oportet vt administretur statim, quoniam exsiccatur velociter. et medicamen factum i[ndicis] [

40 ex salis ammoniaci quantitate partis vnus, & ex bezahard quantitate quartę partis vnus, & ex lythargyrj quantitate partis vnus & tercię, & ex olei antiqui quantitate partis vnus, & duarum tertiarum partis. sumatur ex eo linimentum, et quando non conferunt medicinę, sicut p[re]diximus, necessarium est perforare, aut cauterizare.

Regimen exiturarum intrinsecarum. Cap. 32.

Adubelet quidem intrinsecę oportet vt regantur cum euacuatione: & proprie quando cholera est egrediens in egestionē, & vrina, significat quod sanguis totus est malus. Quando vero verificatur ex exsimatione medicini, quod sanguis est bonus, p[re]ter illud, quę expellit ad exituram, & post euacuationem; tunc oportet vt maturetur cum medicinis aqualibus, sicut est vinum tenue subtile, quum bibitur paulatim, & illud, cui innitendum est in maturatione exquisitissima eorum, sunt medicinae subtiliata, & exsiccata, sicut myrrha & cinnamomum, & reliquę species. & confrequantur cum potu vini subtilis, quod est ad albedinem decliue. et de compositis sunt theriaca, & mythridentum, & homorussia.

De aldemenul.

Cap. 33.

Aldemenul iterum sunt de genere exiturarum, & plurimum eorum sit ex malitia digestionis. et ex motibus super repletionem: & quę currunt curtu illorum. et deteriores aldemenul sunt, qui sunt profundiores.

ANNOTATIONES.

De furunculo agit, qui dothien graci. De hoc Gal. in lib. de tumorib. Item & Paulus lib. 4.

Cap. 16.
Cap. 23.

De cura aldemenul.

Cap. 34.

Quando apparent aldemenul, tunc eorū cura circiter tres dies, est cura apostematum calidorum; deinde post illud oportet vt sit occupatio in resoluendo, & maturando: fortasse enim resolvuntur, & illud est secundum minus, & fortasse maturantur. et non oportet vt sit negligentia in curatione aldemenul; multoties enim conuertitur ad exituram magnam: & cura eius est euacuatio secundum quantitatem necessitatis phlebotomię, & solutionis v[er]itris. et quum fuerit in aldemenul pulsatio, & basis radice, tunc est necessaria maturatio; ergo adiuuetur ad illam. et [illum] quidem, qui passus est multitudinem egestionis aldemenul liberat solutio ventris, & rarificatio cutis cum balneis administratis semper, & exercitio. et de maturatiuis quidem est semen almaru tritum cum lacte, aut cum ficibus & melle. & ficus cum melle ipso. et triticum mallicatum est bonum ad maturationem eorum. et similiter passie coactę cum † nitro. Aut ficus cum sinapi permixta cum oleo de lilio. et medicamen aldemenul cognitum. et medicamē de fermento notum. et medicamen cui inest iste modus; maturat. Recip. butyri. drac. j. & mediam, fermenti acetoli. drac. j. seminis almaru triti, & psyllii omnium an. drac. j. s. c. [lactis fici] drac. iij. foenugreci, & sem. lini omnium an. 3. v. bulliant in lacte, & administretur; ipsum enim est iunatiuū temperatum. et quum aldemenul difficiliter veniat ad pus, & cum quiete caliditatis grauis, tunc phlebotoma uenam, quę imbibit ipsum: deinde ventosa locum; & non facias istud in principio, quoniam egredietur sanguis virulentus, & retinebitur grossius, & fiet illic vlcus durū. et quando maturatur, & non aperitur, perfora ipsum, aut cum medicinis, aut cum ferro, aut secundum quod dictum est in exituris. et de bonis erumpentibus, est illud semen lini, timus columbinus, & fermentum.

De Moro.

Cap. 25.

Hoc est apostema molle ex carne addita, quod accidit in carne rara; & plurimum eius fit in ano, & vulua; & quandoque est saluum, & quandoque est malignum dolorosum.

ANNOTATIONES.

Thymum vel thymium, vel etiam condyloma hoc nuncupant, sed vt hoc differant, & curentur, docet Paulus lib. 6. Egit & hic author in lib. 3. Fen. 20.

TRA-

TRACTATUS II.

De apostematibus frigidis, & quæ currunt cursu eorum.
Cap. 1.

HVMores frigidi: & qui currunt cursu eorum in corpore, sunt phlegma, & melancholia, & ventositas, & compositum ex eis: & tu iam sciisti species eorum. Et apostemata frigida, aut sunt phlegmatica, aut melancholica, aut ventosa, aut composita. Et apostemata phlegmatica, aut sunt simplicia, & nominantur apostemata mollia: aut aquosa sicut accidit membrum alieni ut in eo aggregetur aqua sicut hydrophis proprie: aut clabellat, in quibus sunt sicut nodi: siles aut duræ sicut scrofulæ, & nodi duri. Et melancholica aut sunt suppurati, aut cancer. & tu scies differentiam inter utroque. Et ventosa aut sunt elevatio, aut inflatio. & elevatio quidem est quando ventositas permiscetur substantiæ membri. & inflatio est, quando est ventositas aggregata in spatio vno, fixa in eo. Et quandoque componuntur illa apostemata ad invicem, & cum calidis ex eis.

De apostemate molli phlegmatico, quod nominatur *oedema*.
Cap. 2.

Est apostema album, molle, in quo non est caliditas: & quanto plus materia est subtilior & magis madida, est mollificatio eius vehementior. & digitus facilius penetrat in eo, quod comprimit, cum prohibitione eius. Et quod est in eo quod non est in b, elevatio ne. & quanto plus materia est grossior, est ad duritiem, & frigus. Et declivitas plurimum eius est a vapore phlegmatis: & est de genere elevationis. Et differunt videntur ab apostematibus melancholicis per paucitatem duritiæ, & paucitatem obfuscationis. Et quando accidit ex percussione & humilibus, & non occurrat materia, quæ attrahitur ad locum eius, nisi phlegma, tunc non apostemat præter apostema phlegmatis: & illud est parum, & non evacuat ex dolore.

ANNOTATIONES.

Oedematis vocem tumorem omnem Hipp. intelligit. posteriores tamen medici ad laxum tumorem. qui dum premitur, dolore naat, & digitis cedat, eam vocem contraxerunt, ut Galenus 1. prognost. Firat Galenus 1. meth. quandoque à tenui, nonnunquam à stansosa pinita. Et autem molles plerumque à stansosa ipsa pinita signi aut. Ad mirum ergo quædam, quoniam idem Galenus stansosum tumorem ab oedemate distinguit in lib. de tumoribus, & meth. Sed verum tumor qui ex stansosa pinita non esse ex stansosus, sed medius inter pinitosum & stansosum. digno sit ut ut in eodem 1. meth. Galenus scribit, quod in stansoso non redduntur ex digiti compressione, funia. Pro curatione vide Galenum 2. ad Glauco. & Paulum lib. 4.

Curationis apostematis molliis.
Cap. 3.

EVacuatio quidem, quæ fit cum solutione ventris, & assilientia ab eo, quod generat phlegma, est res, quæ est necessaria. Et quum fa-

ctum fuerit illud, oportet ut sit reperentio eius in principio, eum quoque aggregat caliditatem, & resolutionem. Et oportet ut friceatur locus cum manibus, & resolutione. Item de administrantur super ipsum exsiccativa. Et non oportet, ut contingat ipsum aperi.

que bona sunt in principio, et ut astringatur super ipsum spongia nova infusa in aceto commisto: aut infusa in aqua cinis & cineris. In substantia cuius spongia sunt exsiccatio, & resolutio. Et quoties additur aggrindendo, ponatur acetum, in quo infundatur spongia fortius parum. Et apud statum peruenit cum ipso sosis in fortitudine, & administratur solum cum spongia, & permiscum cum oleis vehementis resolutionis. Et in illa hora iterum ad ministranda spongiam infusam in aqua cineris sici, & vitis, & illeis, & similibus. Et oportet ut comprehendat spongia omnia latera, ne declinet materia ad latus aliud. Et quandoque administras loco spongiæ, quum non invenitur, panum duplicat in duabus tuniis cum aqua cineris: & quando assiduatur super ipsum una vice post aliam, fortasse sufficit. Et aqua calcis est fortior. Et de illis, quæ conferunt iterum, est oleum rosæ cum aceto, & sale, & sulfure combusto. Et ipsum sulfur est bonum. Et iterum cum aqua calidis est mirabilis iuvamenti. Et meminit in principio solum, & cum quibusdam exsiccativis calidis est bonum. Et stritula cum ligamentis confert ei, in quo non est materia grossa. Et oportet in illa ligatura ut sit inceptio ab inferiore ad superius. Et succus myrti est bonus in principio: & bonitas eius post illud est, ut cum eo conficiantur medicinae post. Et quum hoc apostema est in membro nervoso, ipso, aut ligamento, aut chorda, permiscetur in medicinis, quod incidat cum lenificatione. Et quum do est cum hoc dolor propter causam, quæ dicta est, tunc oportet ut sedetur dolor in primis cum his, quæ sunt sicut hyssopus humida & vinum coctum & cerataria ex oleo: & ut administraretur embrocha cum vino styptico nigro: & post illud administratur, & cum cinere, & similibus. Et de epithematibus bonis est ut sumantur myrrha, & lycium, & cyperi & alios, & crocus, & acacia, & boli armeni parum, & conficiantur cum aceto. Et aqua caulis, & folia tamarisci, & sal, & oleum, & bolum armenum emplastra cum aceto. Et iterum si quid est, cuius antecessit dolor, sumantur sordes balnei, & bulliant cum aqua & inspissatur cum calce, quæ ponatur in ea donec fiat mollis, et lintatur. Et iterum lintantur loca cum oleo, & ponatur desuper spongia, aut lana imbibita aceto, & ligetur super ipsum, ei medietatem de fermento est iuvamentum sit de his, quæ sunt iuvantia, et ut sumantur sella lili, & ut contrahantur bene, & exprimitur. Et superponantur enim mirabile. Et similiter alumen & lycium contrita cum aceto, & aqua cineris et decipit ematibus fortis iuvamenti est illud, sterus vaccini, & olibanum, & storax, & vinum, & calamus aromaticus, & spica, & absinthium, & omnia iuvantia, & omnes medicinae prædictæ in arcolis apostematum, & remanentia in antidotario, et quandoque confert mollitiei accedenti in apostema.

I banalis.

a s. glandis.

b. a. aqua cinis & stantia.

c. s. exilientur

d. s. pedibus.

[apostematibus] pregnantium, vt submergatur summitas eam a. de qua sunt scopa, in aceto; & ponatur desuper. Et melius eo est istud, quod fit post contritionem, & [ex] chimolea cum aceto, & anethum. Et embrochis, decoctio caulium, & anethi: aut decoctio corticum citri. Et mollitici, quæ est sequens hydropisim, & ægritudines alias, quæritur cura, quæ est causæ.

De nodis.

Cap. 4.

NOdi sunt dubellet phlegmatici, comprehendentes humores phlegmaticos, aut generatos a phlegmate, qui sunt facti sicut caro, aut sicut [plus, aut sicut mel, aut sicut aliud: & proprie qui conueniunt in curuaturis iuncturarum, aut res dura, nō est longinquum quin b [necessarium faciat eius obuiatio esse melancholiam, iterum.] Nos posuimus eam phlegmaticam, quoniam radix illius duri est phlegma, cui accidit vt desiccaretur c [grossæ.] Et quandoque accidit vt nodetur nervus, & similatur nodo, & non fit de nodis: & differt a nodo per hoc, quod non separatur ex omni parte, & non separatur in longitudine, imo dextra, & sinistra. Et multoties accidit ex percussione, quod assimilatur nodis. Quum ergo curatur in principio cum stricatura superposita, remouetur, & resoluitur.

ANNOTATIONES.

Melicerida, atheromata, & steatomata intelligit, de quibus Galenus in libro de tumoribus præternat. fufius etiam Paulus lib. 4. & 6.

De cura.

Cap. 5.

NOdorum, qui sunt glandosi, curatio est in cisio & perforatio, non aliud. Et similiter valēs in a [duris] & similibus. Inquit Antyllus, tende in primis cutem, quæ est super nodos cum manu tua sinistra, aut minister extendat eam tibi, secundum modum, qui est possibilis. Veruntamen oportet ne secetur cystis nodi, quoniam illud prohibebit te vltimare excoriationem. Et quum extenderis tibi cutem bene, tunc seca eam cum facilitate: quoniam possibile est quandoque, vt velamen nodi tendatur cū eo in dispositionibus: tarda ergo donec appareat tibi velamen nodi: deinde extende tibi cutem vtriusque lateris cum vncinis, & incipe excoriare cystim a carne, quoniam possibile est excoriare ipsam, & fortasse est annexa ei, & tūc excoria ipsam cum gamedin, donec egrediatur cystis sana cum eo, quod est in vtriusque: illud enim est magis certum, quod esse potest. Quum ergo extraxeris illud, si cutis non superfluit a loco vulneris propter paruitatem nodi, tunc absterge sanguine & ablue vulnus cum aqua mellis, & sue cam, & incarna. Et si b [magnificatur] super ipsum plurimum propter cōpressionem nodi, tunc absconde c [radicem eius totam,] deinde cura. Et si nodus est vicinus nervo, aut venæ, & est de illis, qui excoriantur, tūc a [necesse est] excoriare ipsum, & si est de illis, qui e [excoriantur, qui non] indigent excoriatione cum gamedin, & timetur, quod abscindatur aliquid de illo; tunc extrahe ex eo illud, quod egreditur, & pone in residuo medicamē acutum, & non incarnes ipsum, donec scias, quod non remansit in eo aliquid de cysti: quoniam d [illud, quod de eo remanet, redit quum vult nodus magnus: ergo] imple ipsum cotto, & t [ ] & cura ipsum cum medicamine. et quum perforatur, oportet vt auferatur cystis, quæ est ei, cum complemento sui: & si nō cum alio, saltem cum vncinis: quoniam quando dimittitur, & si minimum sit de ea, redit. Et si possibile est vt excorietur, tunc si accipiantur cystis cum nodo, erit melius: & si relinquitur aliquid de cysti, ponatur in ea medicamen acutum, deinde consequenter adhibeatur butyrū. et in mellino quidem, quod est de exiturus, sis sollicitus adeo ne rumpatur cystis eius, & ingenia vt egrediatur cum cysti: nam si eius cystis rumpitur, eius egressio erit difficilis. Si vero accidat vt rumpatur, tunc rectum est vt h [confer] ues ipsam secundum illud, quod est in ea, & excoriatum ab ea aggregetur, & stringatur cum ligamentis. Et quando currit de illo res plurima, tunc oportet vt custodiatur patiens ipsum cum confortantibus naturam suam: & conferuetur apud somnum: fortasse enim adueniet syncopis ei: & oportet vt medicetur curatione eius, qui timet syncopim. et multi quidem de habentibus nodos, non tolerant excoriationē, neque medicinas acutas propter magnitudinē ægritudinum eorum, & propter complexionē eorum etiam, neque sufferunt aliud nisi perforationem. Oportet ergo in istis vt perforentur eorum nodi, & extrahatur, quod egreditur ab eis; & neque præsumas de cysti: imo pone in eo omni die postquam egreditur illud, quod i [aggregatur,] oleum cum butyro tepidum: nā cystis putrefiet & egrediatur per se. De bona autem curatione mellini fauosi est, vt incipiat, & euaporetur cum aliquo calido: deinde emplastretur cum passis enucleatis, et melius est vt excorietur cutis: deinde ponantur super eam emplastra. & fortasse consequitur medicamen acutum in excoriatione cutis finem notum, sicut calx, & sapo, & cinis, & alia de illis, quæ currunt cursu eorum de illis, quæ dicta sunt in e-rumpentibus exituras, et iterum sumantur calcis. 3. iij. & fecis vini adusti. 3. ij. & nitri. 3. ij. magræ. 3. j. ferueant in aqua cineris ebullitionibus paucis, & ponatur in ampulla de plumbo, & roretur semper, vt non siccetur. et hoc medicamen est bonum h [iterum, & altheclit] & glandibus, & similibus: et est vt sumatur ellebori, et arsenici rubei amborum an. partes duæ, et corticum aris partes quatuor et fiat ex eis linimentum cum oleo rosæ, et sumatur ex semine vrticæ, et corticibus eris, et arsenico cum oleo rosæ, et de emplastris bonis iterum mellino, et omnibus exituris i [ ] calidis, et in quibus est humor levis, est istud Recip. laudani, et m [galbani,] et bdellij, et sordacei vasis apis, et glutinis alborin aequales partes, n [ ] sumatur ex istis. Et ex p [ ] solutis, sine plurima mordicatione est vt sumatur t nitrum et medietas eius ellebori, et fiat ex eo p [ ] emplastrum. Jex cera, et oleo rosæ, et iterum calcis pars. i. colca-

e. r. &

a. u. iuscula fati-
runc
b. u. sit necessa-
rium ipsam re-
perire & illi de
genere mian-
cholie aerum.

c. B. grossum.

Cap. 1.
Cap. 24.
Cap. 7.

a. B. melinis.

b. B. supe. finit.

c. B. supe. fluum
rotum.d. B. non est ma-
lum.

c. — B.

f. B. remanet
ex eo aliquid
redit sicut
& determinat
quando ita
tur sua crea-
tur nodus
gnus per
rationem
g. t. h. m.
die.

h. B. ipse
super illud
est in eo.

i. B. fauosi
est acutus
mellini nodus.

k. a. colca-
tional.

l. t. h. &
m. B.
n. h. fauosi
magnus
o. h. nodus
p. h. nodus
q. h. nodus
r. h. nodus
s. h. nodus
t. h. nodus
u. h. nodus
v. h. nodus
w. h. nodus
x. h. nodus
y. h. nodus
z. h. nodus

e oleotar pars vna, arsenici pars j. Glandulas autem, quæ similes sunt altilac, et sunt species nodi, si tibi est possibile extrahere, extrahere sicut altilac: et si non fiat inde nocuum nervo, aut membro vicino, fac et si fuerit in manu, et pede, et in loco coniuncto cum nervis, et choridis, non præsumas extrahere ipsum: quoniam faciet cadere patientem in spasmodum: imò contere ipsum, et constringe super ipsum cum aliquo, cui sit grauitas, donec [maturet cum. et signum eius est, quod huiusmodi compressio super ipsum stupefacit membrum.

De glandulis. Cap. 6.

Quandoque generatur in quibusdam membris apostema glandulosum, sicut auellana, et nux, et minus eis: et multoties super a [volam] manus, et super frontem: et est in principio taliter, quod quum super ipsum fit compressio, separatur: deinde redit multoties, & multiplicatur: et fortasse non redit et cura eius est de genere curationis nodorum et quandoque sufficit vt conteratur, et comprimatur, deinde super ipsum stringatur plumbum grauis strictura, quoniam digerit ipsum. et proprie quando linitur super plumbo epithema digestiuium de illis, quæ sciuntur. et oportet iterum vt strictura administretur post eius digestionem, quoniam illud est causa prohibens reductionem.

ANNOTATIONES.

Putant aliqui glandularum nomine ganglia Auicennam intelligere. Verum, quum ganglium annotante Paulolib. 4. nervorum concretio sit, hic uero de nervis nihil asserat, nos id non affirmamus, præsertim quod de ys concretis nervis in superiori cap. quum de nodis ageret, uerba fecit, & curationem tradidit. Fortasse per glandulas tumores quosdam intelligit ex concretis ueluti pituita genitos, à superioribus nodis differentes, quod y capsula & uesicula ueluti quadam includuntur. hi uero nihil tale habent: unde & sola compressione & contritione curantur, quum alioqui in prioribus uesicam extrahi oporteat, quod & hic auctor admonuit.

De pustulis glandulosis. Cap. 7.

Accidunt etiam quandoque pustule glandulose parue. et earum cura est ipsarum contritio, et expressio eius, quod est in istis, et stringere plumbum super eas.

ANNOTATIONES.

Non uidentur hæc à superioribus differre, nisi magnitudine: unde & curatio eadem est.

De fugille. Cap. 8.

Fugille est de genere apostematum glandulorum: et quasi hoc nomine appropriatur illud, quod fit post aurem. et nos quidem iam diximus sermonem uniuersalem in omnibus, quæ currunt cursu eius. et cura eius est curapredicta in capitulo apostematum glandu-

larum, & in apostematibus, quæ sunt post aurem. et de illis, quæ sunt ei propria, est cinis limaciarum confectus cum antiquo adipe, non salito: & huic quidem medicina non est par: & iterum cinis mustellæ permisso in eo cerato cum oleo de lilio. et antiquatur, & administretur: & confert scrophulis etiam.

ANNOTATIONES.

Non desunt qui parotidas per fugille putent hoc in loco intelligi. Verum, quum parotides inflammationes sint calide, hic uero de frigidis agitur tumouribus, non dicuntur parotides. quamuis non ignorem proponi hoc in loco ab Auicenna, & cochlearum & mustellæ cinerem Galeni exemplo, qui 3. de comp. med. per loca ubi de parotidibus agit, isdem uir.

De scrophulis. Cap. 9.

Scrophule simulantur nodis: sed differunt ab eis in hoc, quod non sunt separatæ, sicut nodi, imò sunt suspensæ cum carne. Et plurimum quidem accidunt in carne molli. et est eis iterum velamen nervosum. et fortasse sit scrophula vehementis magnitudinis. et fortasse ex vna earum generantur plures: & simulantur in hoc a [althecitil]. Et quandoque ordinantur nodi, & sunt sicut b [cingulus pendens ex collo ad vnam partem,] & quasi sint racemus. & scrophula ad vltimum, sunt glandulae c [sclerotica]. et de scrophulis quidem sunt, quibus associatur dolor, & sunt ille, quibus permiscetur apostema calidum, & materia calida: et est de eis, quibus non associatur dolor, & est difficilis curationis. et fortasse in eius curatione est necessaria perforatio, & putrefactio. et homines vehementius expositi ad habendas scrophulas in partibus colli, & capitis, sunt curia habentes colla, humidarum complexionum. et loca, in quibus generantur plus scrophulae, sunt collum, & subascellæ et videtur quod non nominantur scrophulae, nisi propterea quod multum accidunt porcis propter gulosiratem eorum, aut propterea quod figura earum secudum plurimum assimilantur porcis. et saluiores scrophule sunt, quæ accidunt infantibus. & grauiiores earum sunt, quæ accidunt iuuenibus.

ANNOTATIONES.

Struma glandule sunt scirrho indurata, ait Paulus lib. 4. & 6. scrophule à nostris, & à Græcis χροφιδες, quod morbus sit qui scrophis frequens accidit.

De cura. Cap. 10.

Pradix, super quam est fiducia in curatione habentium scrophulas, est euacuatio, & subtilitatio regiminis et de euacuatione laudabili est vomitus. et est necessarium solutione educere phlegma grossum: & proprie cum pilulis nominatis a [alguatili]. et iterum fumantur turbit, & zinziber, & zucari partes equalles, & bibantur usque ad 3. ij. & hoc quidem est cum hoc, quod soluit phlegma grossum,

RON

a B. aluasi.
b B. chrysa.
c B. sclerotico.

a B. aluasi.

non calefaciens, neque intestinorum faciens ra-
suram. et phlebotomia iterum est iuuatiua: &
oportet proculdubio ut fiat ex cephalica. Regi-
minis vero subtilitatio est, quoniam oportet ut
deuiter cibos grossos, & potum aquae super eos
& nauseatiuam satietatem, & repletionem, &
toleret famem quantum potest: & abhorreat
omne quod replet caput materia: & oportet
ut custodiat preparatus eis caput ab eo, quod
facit currere ad ipsum materiam ex preparatio-
nibus facientibus currere: sicut prosterne se
super faciem, & curuare se super genua proli-
xè, & habere puluinar^b [planum,] & ab opera-
tionibus, quae trahunt materias ad caput, sicut
locutio plurima, & dolor capitis, & rixa, &
ventosatio est inconueniens patientibus scro-
phulas secundum plurimum: & illud ideo, quo-
niam non est ei possibile ut euacuet ex mate-
ria, quae est in scrophulis, & quae currunt cursu
eius: imò trahit ad eas, & ingrossat ipsas per id,
quod extrahit de sanguine subtili. et multoties
quidem redeunt scrophulae incipientes exte-
nuari, & resolui, ad dispositionem suam pri-
mam. et omnino regimen scrophularum fini-
latur regimini sepiros ex parte ipsius aggraua-
tionis. et quum scrophulae sunt magnae, tunc
[plagarij] alienant se a curatione earum cum
ferro, & medicamine acuto: & illud est de il-
lis, quae ducunt ad ulcerationem earum, & ipsa-
rum corruptionem. et est necessarium in hu-
iusmodi uti euacuatione, & mundificatione,
& subtiliatione cibi, & administrare medici-
nas resolutiuas super eas cum facilitate. et iam
inuenimus d [emplastrum apostolicum rela-
tum ad Christianos, in scrophulis mortalibus,
ruptis, sanationis magne] sed cum facilitate &
lenitate et de emplastris [calefacientibus scro-
phulis] est emplastrum diagylon. et quando-
que permiscetur cum hoc emplastro medici-
nae aliae, [quas posuit Hip.] sicut radix lilij
proprie cum proprietate, quae est in ea: & sicut
stercus caprarum, & ouium: & sicut nastur-
tium, & radix cucumeris asinini, & vna mon-
tang, & ficus, quae cadunt ante maturationem
[aloe,] aut farina fabarum, & amygdale ama-
rae, & bdellium & aggregentur ad illud, & ad-
ministrantur, et de emplastris bonis est empla-
strum huiusmodi. Recipe farinæ fabarum, &
hordei, & pinguedinis porci, & [sic] omniū
an. partem j. & radices colloquintidæ, & alumi-
nis iamenti, & radicem lilij, & picis humidæ
omnium an. partem. s. aggregetur illud cum
oleo antiquo i [cum pinguedine frixa,] post
liquefactionem pinguedinis. & picis in oleo.
& confert. Emplastrum bonum resoluens du-
ritiem in hebdomada, & in eo, quod est minus
ea in tribus diebus, quod Gal narravit in cata-
geni. Recipe sinapis, & seminis vrinæ, & sulfu-
ris, & spuma maris & aristolochiae, & bdellij
an. unc. j. ammoniaci, & olei antiqui, & ceræ
an. unc. ij. Et de medicinis, quae super eas ponu-
tur, est pix k [confectis cum ea sicibus] aut eū
squilla, aut confecta cum ea radix gaulis con-
trita, & radix capparidis cum bdellio, & lupini
cum aceto & melle, aut cum syrupo acetoso
& sterens vaccinum aggregatis vel decoctis cum
aceto, aut omnia ista cum adipe porci, aut cum

oleo. Medicamen bonum: Foenugreci partes.
iij. calcis, & nitri amborum an. pars j. aggre-
gentur cum melle. Et iterum radix cucumeris
asinini, & folia lauri contrita cum glutino al-
botin: aut cinis amborum aggregatus cum eo:
et iterum aggregentur farina erui, & stercus ca-
prarum, & ouium, & propriè montanarum
cum vrina infantis, & fiat linimentum. et ite-
rum hoc medicamen: Myrrha. x. ammoniaci.
vij. & dibic. j. visci quercini i [glandium. v. gal-
bani olei de bezahar] fforditici alucarij apum. ii
[j. teratur] & iterum aggregentur in mortario
unc. iij. aggregetur illud: & est linimentum
bonum. et de medicinis bonis sunt. Ceræ, gum-
mi pini, adipis porci non salite, prasilij, & flo-
ris aris partes aequales, fiat ex eis linimentum.
Et iterum resina. ii. [dactylorum m]
corticum aris an. partes. ij. aluminis iamenti ar-
senici omnium an. partes. iij. sumatur ex eis li-
nimentum. et de medicinis bonis est medica-
men de kitram. & medicamen cucumeris asi-
nini. & medicamen de condissi: & medicamen
nominatum sandaros: & medicinae factae cum
serpētibz et singularis ex eis, est vt sumatur ser-
pens mortuus, & [proiciatur in vas luratum
luto sapientiae & dimittatur in furno] de late-
ribz, deinde conficiatur cum aequali quanti-
tate sui aceti permisti cum melle secundum me-
dicamentum et de medicinis bonis est, medicamen
de cordumeni, & nasturtio, & fumo columbi-
no cum oleo, & omnia iuuatiua sunt iterum
singularia. et similiter farina erui cum eis, &
sola cum aceto, & cum melle, & cum pice, &
cera & oleo. et iterum sumantur vnae monta-
nae & nitrum, & resina, & farina erui, & aggre-
gentur cum aceto & melle. Aut accipe radices
lilij, & se. lini, & [in fundantur] in vino, & po-
natur in eis amboz post illud fini columbi-
ni quantitas, quam exigit illud, quod praesens
est, & fiat ex eis quasi emplastrum, & est mira-
bile, et iam experia sunt vrina cameli arabici,
& [anodatum eius emplastrum, aut epithe-
ma] commissis cum eis medicinis, quae sunt
ad scrophulas, & fuerunt iuuatiua. et almagat
est ex [epithematibus] mirabilibus. et ex illi-
mauerunt quidam, & est Alkindus quod [mel
ses cornu caprini] quum aduritur & bibitur
hebdomada vna omni die pondere. ij. [ui-
deo, quod non oportet fieri] in omni mense
hebdomada vna. Et scias, quod de scrophulis
sunt, in quibus est cancerositas: & in huiusmo-
di quidem oportet ut conficiantur medicinae
calidae praedictae cum oleo ros. & dimittantur
per dies aliquot, & administrantur. In scrophu-
lis autem, quae sunt calidae complexionis, non
oportet ut superflua sit administratio medici-
narum acutarum, imò sufficit eis, quod est si-
cut fauch de tritico cum aqua coriandri. Et
fortius illo est mirra cum duplo sui de lycio,
confecta cum aqua coriandri: & est regimen
in hoc vt vincat aqua coriandri aut vincat me-
dicamen aliud, secundum quod praesens est:
& quod necessarium facit vehementia inflam-
mationis, aut paruitas eius. Et de illis quae con-
ferunt eis, est, ut fiat sternutatio cum oleo de
nucleis persicorum, excoricatorum, adulu-
rum. Quod si necessarium fuerit in curatione
scrophu-

o n. denissum
seu non eleva-
tum.

e n. chirurgici.

d B. unguentum
apostolorum q
factum fuit pro
discipulis Chri-
sti esse magne
impressionis vel
sanationis i thro-
tulis magnis p-
niosis erupus
vel ulcerans.

e B. dilectis, &
conuenientibus
scrophulis.
f B. quae faciunt
ipsum fortioris
operationis.
g B. Alta liera
& sunt exalta-
ta.
h B. anseris.

i B. contritione
bona.

k n. cum qua
sic confecta lau-
na.

l B. galba
est bozard
m a. an. part
j. teratur
n B. visci
ficaliter
cum.

o i a part

p B. incin-
to in uale
to sapientia
fio in cura

q a. h. h.

r B. gale

a B.

et f

b B. p

c B. m

d B. m

e B. f

f B. f

g B. f

h B. f

i B. f

j B. f

k B. f

l B. f

m B. f

n B. f

o B. f

p B. f

q B. f

r B. f

s B. f

t B. f

u B. f

scrophularum uti ferro, oportet tunc, ut sit ad ministratio eius in scrophulis vicinantibus venis pluribus, & venis pulsatilibus, & nervis cum caurela, & defensione. homo enim quidam erravit quum perforaret quidam scrophulas, & obuiauit ramo nervorum reuerfuorū, quare destructa est vox: & iam accidit, ut non inueniret necrum, sed detegeret eum frigori, quare corrupta est complexio eius, & destructa est eius operatio; usquequo rediit ad ipsum eius complexio cum calefactione: & fortasse erravit, & inuenit aliquid: & deterior aliquidem in hoc est illa, quæ est profundior: quapropter quæ exoriatur ex latere [saluo oportet, ut sumatur] scrophula, & destruat, quod residuum, est cum medicamine acuto, & non perueniat lateri læsio.

& apparitionem venarum in circuitu eius, & non apparitionem earum.

A N N O T A T I O N E S.

Scirrhum exquisitum, id est, qui sine sensu, & non exquisitum intelligi: ex pituitosa materia, uel melancholica. Definit scirrhum Galenus in 2. ad Glaucon. præter nat. 19 durum esse tumorem sine dolore, vide & quæ in libr. de tumoribus.

Cap. 4.
Cap. 9.

De cura. Cap. 12.

Oportet, ut de his apostematibus illud curetur, cui est sensus, & ut sit a [incisio] post mundificationem corporis cum eo, quod educit humorem facientem ægritudinem: & fortasse est illa mundificatio cum phlebotomia, si

a. n. sollicitudo
curantis.

A N N O T A T I O N E .

Habes de huius morbi curatione ex Galeno. 14. meth. & Paulo lib. 4. & 6. Item ex Celsi lib. 5. Videtur tamen Aulic. & Celsus ab alijs discrepare. quum Celsus quidem strumis affectos elleboro expurget; & author quoque noster, tum purgationem, tum venæ sectionem in his commendet, de quibus alij ne verum quidem. Sed paucis. si repleto adst, supponit Galenus & Paulus, evacuandum & venæ sectionem, si redudantur sanguis; & purgationem, si humores ceteri. præmittuntque id veluti omnibus notū præsidium. Aut fortasse de fistulâ strumis intelligunt, in quibus neque purgatione, neque sectione venæ induritam iam & impactam materiem retrahas.

De apostematibus duris. Cap. 11.

Apostema durum, nominatum ꝑ scphiros, quod purum est, est illud cui non associatur sensus, neque dolor. Et si remanet cum eo sensus, & dolor parvus, tunc nō est scphiros purus. & purus quidem, & nō purum, cum quo est sensus quidē & est priuans dolorē. et scphiros, aut sit a melancholia feculenta sola, radicali; & color eius est tenebrosus. Aut a melancholia commista cum phlegmate, & color eius est dectius ad colorem corporis. Aut ex phlegmate solo, quod iam induratum fuit. Et puri quidē color, ut multum, est color plumbi, & est vehementis tensionis, & duritiei: & fortasse [supereminet ei pili,] & hoc est illud, cui non est sanitas. Et est quodam ex eo, cuius color est color corporis, & permutatur de membro ad aliud, & nominatur sermos: & quandoque est cum colore corporis durum, magnum, quod non sanatur, neque permutatur in quā. Et omne scphiros, aut incipit [apparere] paulatim, & additur, aut conuertitur ex fluxione, aut erysipila, aut exitura in loco vacuo. & quando plurimum accidit durities in visceribus, non accedit nisi post apostema calidum, quando curatur cum infrigidantibus viscosis, ex medicinis, & cibis. Et quandoque canceratur scphiros. & propinquitas scphiros ad cancerum, et elongatio eius ab eo, est secundum multitudinem inflammationis eius, & paucitatem, et apparitionem pulsationis in eo, & occultationē eius,

est sanguis plurimē nigredinis. Et super illud sit, quod resoluit, & lenit simul, & non curetur cum eo, quod resoluit, & exsiccat tantum: quoniam illud perducit ad vehementiam lapideitatis per exsiccationem grossi, & resolutionem subtilis. Et oportet, ut ponantur curatiōis eius due resolutiones: reolutio resolutionis cum lenitate cum eo, quod non exsiccat plurimum, quia omne resolutum secundum plurimum exsiccat, & humectatum raro resoluit. Et oportet, ut sit gradus eius in caliditate ex secundo ad tertium: & in exsiccatione ex gradu primo. & reolutio alia lenificationis. Et sint istæ duæ resolutiones succedentes. & oportet, ut membrum famem pari cogatur in reolutione resolutionis, et trahatur nutrimentum ad eius oppositum cum motione illius oppositi, et exercitio eius, et ipsius famelicatione. et [eibetur] in reolutione lenificationis, et [fiat ei causa appetendi] nutrimentum cum fricatione, et quæ sunt ei similia, et liniatur cum pice. et diuersificetur necessitas in uirtute medicinarum resolutionum, et lenificantium, et debilitate earum secundum raritatem membri, et ipsius spissitudinem, et uolentiam duritiei, et debilitatis eius. Et iterum compositio medicinarum oportet ut aggregetur inter duas uirtutes. Et oportet ne multum utantur balneo, quoniam resolutum subtile, et aggregat spissum, et non peruenit ad hunc finem ut leniat spissum. Et lenificantia quidem, in quibus est reolutio quædā, sunt sicut adipēs gallinarum, et anserum. et uittulorum, et bouum, ceruorum proprie, et medullarum eorum. Et adeps hirci, et asini adeps est bona eis, et adipēs rapacium leonum, et ursi, et a [leopardi, et ad id,] et quæ currunt cursu eorum de vulpibus, et [lupis] et adipēs rapacium auium. Et oportet ut misceantur cum eis, quæ sunt sicut ammoniacum, et bdellium, et galbanum, et storax, et mastix, quando præparantur ad resoluendum: et [sint singularia.] Et de prædictis adipibus melior est adeps leonum et ursi. et in mucillagine fenugraci, et lini sunt resolutio et lenificatio. et oportet ne in istis adipibus, et earum similibus de mollificantibus, sit sal omnino: quoniam sal exsiccat, et indurat; imò oportet ut sit earum operatio operatio solis in cera, quæ lenit, et liquefacit, et nō perue-

b. n. facietur
cibo.
c. B. dimittatur
ad ipsū quere.

d. B. alnem er, &
lupi.

f. B. administretur
singulariter
quando præparantur ad lenificandum.

AVIC. Tom. 2. I nit

g. a. resolutius,
in quibus est le-
nificatio aliqua
h. a. al. h. alabi.

i. s. alberti.

k. B. olei semi-
nis lini.

l. n. eas vñ duo-
sitas caude ca-
strorum arie-
tum.

m. B. sumatur
galbanū & opo-
panacum.

n. B. eniscum
† habiet.

o. s. incipido,
p. s. regedo vir-
tutem deinde
gradando.

q. B. sicut.

nit ad hoc ut exsiccet. Et de lenificantibus ite-
rum, in quibus est resolutio, quædam sunt si-
cut bdellium sicilianse & oleum antiquum,
& oleum de alcanna, & oleum de lilio, & galba-
num, & laudanum & storax, & hyssopus humi-
da. Et meliora eorū sunt, quæ sunt minoris an-
tiquitatis, & exsiccationis, & uehementioris
humiditatis, & iterum mastix albū appropin-
quat prædictis. Et in oleo de alcanna, & oleo de
lilio, & ficibus i. t. & alkerua est
de resolutione, & lenificatione simul, quod est
supra sufficientia. Et de lenificantibus quidem
est, ut sumatur fex* [seminum] & fax acetī, &
feruāt, & effundatur post ebullitionem bonā
super i. utraque, quod est ei convenientius, &
administretur. Et de medicinis bonis ad illud
est, ut sumantur sterces asini, & radix hybisci,
& fiat ex ambobus linimentum: & si fuerit cū
ambobus storax, erit melius. Et iterū quando
apparet lenitas, oportet ut leniatur cum ammo-
niaco soluto cum aceto forti diebus pluribus,
deinde redeat lenificatio: aut galbano, & opo-
panaco, aut sumantur galbanum, & ammonia-
cum & bdellium, & terantur omnia, & inuoluā-
tur cum oleo & de ben, & oleo de lilio cum ali-
quantulo mucilaginis lentugreci, & lini: &
fiat sicut emplastrum. Et sordities balnei est ex
medicinis uehementis iuuamenti quando po-
nitur in emplastris apostematum durorum. Et
quum non tamenit sordities balnei, tunc ad-
ministratur loco eius aqua et fenisci & ni-
trum. Et de emplastris bonis in hora resolutio-
nis sunt emplastra: quæ sunt ad scrophulas, de
illis, quæ diximus: & emplastra iulios, & colo-
phon. Et quum apostema est uehementis gros-
sities, tūc nō est exculatio ab aceto: ipsum enim
incidit, & debilitat uirtutem membri: & pro-
prie quando est neruosum: quoniam est uehe-
mentius uacuum a materia: & dimittit eā cau-
sa insupprimendi deforis: uerū oportet ut sit admi-
nistratio acetī, & intromissio eius in medici-
nis, in fine rei, nō in eius principio, & ubi cadit
ultima lenificatione, & cū intromissione
repeditatum lenificationis: & allenietur in ad-
ministratio acetī. Et quum non fit allenia-
tio cum aceto, nocet neruis, & conuertit in
lapideitatem. Et medicus tunc sit audacior in
administrando acetum, quando apostema est
in membro carnosio: sicut id, quod est in sple-
ne. Et quandoque lenitur locus cum aceto, &
vaporatur cum eo, deinde consequitur eū epi-
thematē, sicut illud, quod est de opopanaco,
deinde ammoniaco, & deinde incipit cū pau-
co leni, postea p. addit uirtus, deinde gradat-
ur ad lenificationem. Et oportet ut admini-
stretur super apostema oleum lene, in quo nō
est stypticitas: & est magis conueniens quam a-
qua: & proprie oleum de anetho factum cum
anetho humido. Et illud durities, quod est in
neruis & chordis, curetur cum incisuris. Et de
curationibus bonis ad illud est uaporatio ex la-
pidibus ignitis, q. [i. e.] lapide molendini: & me-
lius, quo fit uaporatio ab eo, est cum aceto: &
melior, a quo fit uaporatio, est marchasita. &
oportet, ut ad hanc perueniatur summam in
uaporando, & suffumigando, donec appareat
sudor, & quādoq; lenitur cum marchasita tri-

ta cū aceto, & confert: & oportet ut alleniatio
iterum fiat in administratione acetī, ut non se-
paret subtile, & induret spissum & ut non cor-
rumpat uirtutem neruorum superflue, & est in
principio deterius: & ponantur administratio-
ni eius interpolationes, in quibus est lenifica-
tio. quum ergo incipies, tunc uaporetur mem-
brum cum eis, quæ diximus, & leniatur tunc
cum medicinis conuenientibus: & ut illud fiat
in membro carnosio, est saluus,

ANNOTATIONES.

Egit de scirhi curatione Gal. 7. ad Glauc. & 14. meth. Egit & Paulus lib. 4. menter tamen de uena sectio-
ne, aut purgatione: ea fortasse ratione, de qua in supe-
rioribus, quum de strumarum curatione est actum.

De duritie iuncturarum. Cap. 13.

Quandoque accidit in iuncturis durities
prohibens moueri iuncturas cum facili-
tate, et non destrui sentum. et quandoque est
a neruus cum quo est stupor aliquis, et quan-
doq; est b carnosior. Et cura est cum eo, quod
sciuiti.

ANNOTATIONES.

Accidere hoc uerbum solet in articulari morbo: & po-
ri dicuntur, ex crasso & glutinoso humore geniti. quorum
curationem habes ex Gal. 14. meth.

De eis, qua nominantur almisuar. Cap. 14.

[Almisuar] est nodus rotundus, albus, si
milis capiti clauī, & plurimum quod
accidit ex percussione, & post exituras & post
curationem carum amplius multiplicatur in
corpore. Et plurimum accidit in pedibus & di-
gitis pedum, & in inferioribus: & laedit in tan-
tum, quod prohibet incessum: quare oportet
ut sectio fiat super ipsum, & extrahatur: aut mo-
neatur cum manu semper, & annexatur ei plu-
bum, (quoniam) taliter est quod nō est possi-
bile ut extrahatur. Et plurimum quidem eius:
quum non curatur, fit cancer.

De cancro. Cap. 15.

Cancer est apostema melancholicum de me-
lancholia adusta a materia cholerica, aut
in qua est materia cholerica, cum qua combu-
sta est, non a pura seculenta. & differt a sephi-
ros per se, cum dolore, & acuitate, & pulsa-
tione quadā, & uelocitate additionis propter
multitudinem materiei, & inflatione propter
illud quod accidit in illa materia de ebullitio-
ne, quum ipsa uenit ad membrum. & differt
ab eo iterum per uenas, quas mittit in circuitu
suo ad membrum in quo est, quasi pedes can-
cri: & non sunt rubæ sicut in phlegmone, imò
decliues ad nigredinem, & obfuscationem,
& viriditatem. Et iam diuersificatur ab eo,
quoniam plurimum aduentus sui fit inci-
piendo: et aduentus duri fit permutando ex
calido.

a f. n. pūro.

b — B.

e B. quoniam.

d — B.

Alia litera.

e — B.

calido. Et differt à sephiros, a f. [quoniam est ei sensus, & illi non est sensus omnino, & plurimum quidem accidit in mēbris raris, & illud est in mollioribus plus b (in hepate,) & in mēbris neruosis iterum. Et in primis quum accidit, est occulta: dispositionis, c [&] quando apparet cancer, ambigitur esse eius d (in primis, &] quando apparet secundum plurimum. deinde apparet signa eius. Et in primis quando apparet in principio, est sicut faba parua, durus, rotundus, fusci coloris, in quo est caliditas quedam. Et cancer quidem est uelentis doloris. Et alius est parui doloris, quietus. Et alius est, qui perducit ad vlcationem: quoniam est ex melancholia, quae est adustio sanguinis, &] adustio cholerae pura solius. Et alius est siccus, qui non vlcatur. Et quādoque permittatur vlcatur ad non vlcatur. Et quandoque reducit eum ad vlcatur curatio eius cū ferro: & ponit ei labia grossiora, & duriora. Et videtur, quod hoc apostema sit nominatum cancer propter vnam duarum rerum, aut propter suam tenacitatem cum membro, sicut est tenacitas canceri cum eo, quod uenatur, aut propter formam suam in rotunditate sua, secundum plurimum cum colore suo, & egressione uenarū: quae sunt sicut pedes eius in circuitu ipsius.

ANNOTATIONES.

Cancer ab aequatice animalis similitudine uocatus, in 30
omnibus corporis partibus, praesertim uero in mollibus & raris membris gignitur, ut 2. ad Glauc. ex atra bile exusta ortum ducens. Dubitari ergo quispiam num hic inter frigidos, an calidos tumores ueniat reponendus. Certe atra bilis calida est, quae ex superaffata laua gignitur, sicuti ater humor naturalis est frigidus. agendum ergo de cancro fuerat, quum de calidis tumoribus est actum. Verum ad hanc paucis atra bilis quamdiu flaua, ex qua deusta gignitur, seruat feminaria, calida est; post affationem uero tandem frigescit. ex feruida atra bile carbunculi gignuntur, de quibus inter calidos tumores actum est. ex ea uero sine sermone, 40
re, canceri: quod aduertere ex Galeno est lib. de tumorib. praeter nat. propterea, nigriores quidem canceri colore sunt his, quae inflammata sunt, sed minime calidi. Recte ergo inter frigidos tumores cancer reponitur.

De cura.

Cap. 16.

Illud, quod oportet a [cauere] de cura eius, est, quoniam quum incipit fortasse est possibile ut prohibeatur, ne addatur super illud, quod ipse est: & conseruetur ita ut non vlcetur. Et accidit in quibusdam horis, ut sanetur incipiens: confirmatus uero non. Et multoties quidem accidit cancer interius occultus, & est b [rectificatio] in eo secundum quod dixit optimus Hipp. ut non moueatur: quoniam si mouetur, fortasse perducit ad mortem: & si dimittitur, & non curatur, fortasse prolongatur spatium cum salute quadam: & proprie quando rectificatur cibi [&] ponuntur de illis, qui] infrigidant, & humectant, & generant materiam d [ ] saluam, et [ ] sicut aqua hordei, & pisces alradradi parui, & uitelli ouorum sorbilibus, & similia illis. Et quādo est illic caliditas, tunc detur lac uaccinum, statim

quum extractū est butyrū, & colatur, & quod sumitur ex oleribus humidis, f [usque ad cucurbitam.] Et fortasse sufferunt canceri parui sectionem: nam si possibile est ut destruantur cū aliquo, tunc non est possibile ut destruantur nisi per incisionem uehementem, ut g [ex toto assumatur membrū inuadens, quod est in circuitu eius,] in cidendo ipsum ex h [ ] circundante apostema, i [ ] eradicando omnes uenas quae imbibunt ipsum, ita ut nō remaneat de eis aliquid: & currat post illud, ex eis sanguis plurimus. Et iam antecessit mundificatio corporis per solutionem uentris, ex materia mala: & phlebotomia. Deinde conserua cum k [ ] faciendū eum stare super cibos bonae quantitatē, & qualitatē: & confortatione membri ad expellendum. quāuis incisio in pluribus horis addat ei malitiam. Et fortasse indiget post incisionem cauterio. Et fortasse erit in cauterio timor magnus: & illud erit, quando fuerit cancer prope membra principalia, & nobilia. Et iam narrauit quidam primorum, q [ ] medicus quidam incisit mammillam cancerosam radicis, & cancerata est altera: dico, q [ ] possibile fuit, illud in uia cancerandi, quoniam in 1 n. illa. uenit illam agitudine: & possibile fuit, ut esset secundum semitam permutationis: & est magis apparens.

f n. ita, ut ex cucurbita.

g n. eradicatur perueniendo ad membrum circueus ipsum. h f. n. membro. i B. cancerosum trahendo, &

k f. Alia litera mundificatum.

ANNOTATIONES.

Habes de huius insanabilis fere morbi curatione ex 30
Gal. plur. 2. ad Glauc. & 1. 4. meth. nec non 4. de comp. med. per genera. Adi & Paulum lib. 4. & 6.

Cap. 10.
Cap. 11.
Cap. 26.
Cap. 45.

Rememoratio regiminis soluen li ipsum. Cap. 17.

Sumat in potu multis uicib. inter quas sint dies pauci, quaque uice quatuor aurcos epithymi cum aqua calet, aut aqua mellis: aut decoctionem epithymi in syrupo acetoso. Et ei, qui ex omnibus est fortis, detur hiera ellebori.

Rememoratio medicinarum localium ad cancerum. Cap. 18.

Per medicinas locales ad cancerum requiruntur quatuor intentiones scilicet destructio canceri penitus, & est difficilis: & prohibitio ad ditionis: & prohibitio ulcerationis: & curatio vlcera. Et in illis, quibus quaeritur destructio canceri a [penitus,] irur uersus illud, in quo est resolutio eius, quod collectum est de materia mala: & expulsio eius, quod praeparatum est ad colligendum in membro b [de ea: & si fuerint uehementis uirtutis, & motionis: c [ ] tunc dimittatur, nam illud, quod de medicinis forte est, addit cancro malitiam. Et similiter oportet iterum ut alienentur in eis mordicatiua: & propter illud sunt medicinae bonae ei d [in,] mineralibus ablutis, sicut tucia abluta: & miscantur cum ea quandoq; de oleis, sicut est oleum ros. & oleum de keiri. Ad illud uero, quod prohibet additionem, peruenitur cum abfusione materici: & rectificatione cibi: & confortatione mēbri: & cū medicinis repercussiuis notis. & AVIC. Tom. 2. I 2 admi-

a n. Alia litera ne augetur.

b B. & q. nō sit c — B.

d n. de.

administratione linimentorum mineralium, sicut linimentum frictionis lapidis molendini, & lapidis cotis, & sicut linimentum factum ex frictione eius, quod resoluitur inter tubulam, & manicam de plumbo in humiditate effusa super tabulam, quæ est sicut oleum rosæ, & sicut aqua coriandri: & iterum emplastratio cum agrestia trita est bona, iuuatiua. Et illa, quibus queritur prohibitio ulcerationis, sunt linimenta prædicta ad prohibendam additionem, quæ non fuerit in eis mordicatio: omnia enim ea sunt iuuatiua: & propriè quando miscentur cum frictione prædicta, quæ sit ex pistello, & tabula plumbeis, [quando est con frictione] terra sigillata, aut bolum armenum, aut oleum antiquum, & aqua semperuiua, & cerula, cum succo lactucæ, aut mucillagine psyllij, & cerusa, & plumbo, [quoniam] est compositio bona. Et de eis, quæ sunt iuuatiua, est emplastratio cum caneris fluuialibus recentibus: & propriè cum climia. De illis autem, quæ in curatione ulcerati sunt bona, est, ut assidue tueretur pannus lini intusus in aqua solatri super eum; & quoties fortasse exsiccatur, madefiat desuper cum aqua eius. Aut sumatur medullæ tritici, & olivani, & cerusæ de plumbo, omnium pondus .i. & terre sigillatæ, & boli armeni, & aloes abluti, omnium an. .ij. aggregentur ista, & terantur. Et admixtrentur super humidum pulneres: & super siccum emplastrum factum cum oleo rosæ, & quandoque confert eis cinis cancri cum cerato, ex oleo rosæ, & melius eo est cui admixtum est æquale ei de climia, & quandoque confert in eo medicamen de tucia, aut tucia ab lura cum aqua portulacæ, aut mucillagine psyllij.

e n. & quæ fuerit in summa eo.

f — B.

* De apostematibus ventosis, & inflationibus lacertorum. Cap. 19.

a B. althebegi.

b B. resisteria ad manum compimentis, & habet dispositionem si millem vtri inflationis: & fortasse easulat fontem percussio ipsius cum manu.
c B. ingreditur.
d B. separat.
e n. ingreditur.

DE apostematibus ventosis aliud est, quod fit à vapore leui, & similatur [austuationi] & currit cursu eius. & aliud est, quod fit à vapore ventoso, & nominatur inflatio, & est ei [impulsio, & vicissitudinaria accessio, & fortasse percutit percussione manus,] & propriè quando inuenit spatium, ad quod aggregatur, sicut stomachus, & intestina, & quod est inter panniculos circumdantes ossa, & inter ossa circumdata lacertis & inter lacertos, & similiter quod circumdat chordas, & fortasse non [resoluit] spatia, imò d[icitur] [subtiliat] membra coniuncta, & [resoluit] ea, & generatur in eis, quod facit necessarium disrumpere ea & ventositas remanet, & retinetur propter spissitudinem suam, & propter grossitudinem suam, & propter spissitudinem eius, quod continet eam, & costrictionem pororum, & quandoque existimat homo, quod super membrum eius, sicut genu fit apostema indigens perforatione; quare perforat ipsum, & egreditur ventositas tantum.

ANNOTATIONES.

Cap. 7. & deinceps.

Cap. 5. Cap. 28.

Habes & huius afflicti causas signa, & curationem ex Gal. 14. meth. & 2. ad Glau. Plura & Paulus lib. 4.

De cura.

Cap. 20.

a n. althebegi curatio est ex genere.

Illi autem, quod est simile [austuationi] cum augmento loci curatio est genus [curationis]

eius. In inflationis verò curatione est necessarium, quod cutem ingrediatur, & resoluat illud, quod est in ea. Et si possibile, ut sit ei super locum mora spatij longi. Et est necessarium, ut sit in fine subtiliationis, ut firmetur subtilitas partium eius ex profundatione vltima. & fortasse indiget positione ventosarum absque scari ficatione, ut carminetur [ventositas,] & de medicinis eius localibus sunt olea calida, sicut oleum subtilium partium, in quo decocta sunt, sicut ruta, & ciminum: & de seminibus subtiliantibus, semen apij, anisi, & ammeos, & quæ similes illis. & de emplastris resoluendis, & propriè propter illud, quod cadit in mebris chorodosis, & lacertosis, est illud, quod recipit forditiem balnei, quæ ponatur cum aqua in patella [calceis non extinctæ secundum quantitatem,] quæ proveniat ex ea spissitudo luti, et liniatur cum eo, et quandoque faciunt ex vino, & calce emplastrum æquale bonum. Aliud: sumatur hyssopus sicca, et teratur, et pulverizetur super ceratum factum ex cera, et oleo anethino, et fiat ex eo emplastrum [ad liniendum.] Et in eo, quod accidit ex inflatione in lacertis propter [attritionem,] quæ accidit eis, oportet, ut alienentur medicinæ calidæ valde, & acutæ, ne refugiant membra ex eis, & terreantur. Imò quando medicantur cum resolutivis, tunc misceatur cum eis aliquid de sedantibus doloris, et illud est, sicut curatio tua, quam facis cum eo, quod est sicut rob concussum cum oleo, in quo infusa est lana hyssopi, & si fuerit caliditas aliqua tunc cum oleo rosæ infusa in eo lana hyssopi, & dissoluta in eo aqua hyssopi humidæ. & admixtrentur omnia illa tepida, ad caliditatem declinua, & non permittantur infrigidari, quoniam frigus nocet huiusmodi. Quod si fuerit illic dolor ex principio, tunc admixtrentur desuper olea, in quibus est sedatio doloris cum prohibitione aliqua, ex principio, sicut oleum viol. rosæ cum virtute olei anethini. & quando inuenitur aliqua alleviatio, ponatur in medicinis illud, in quo est additio virtutis ad resoluendum, sicut nitrum, & acetum [deinde sicut cinis,] & emplastra resolutiva, sicut emplastrum prædictum.

De terna medeni. Cap. 21.

Est ut accidat super partem corporis pustula quædam, inflans deinde vesicat, postea egreditur ex eo quiddam rubeum, ad nigredinem declinua, deinde non cessat prolongari, & prolongatur, & fortasse est ei [motus voluntarius] sub cute, ac si esset motus animalis, & quasi in veritate sit vermis: donec existiment quidam, quod sit animal, quod generatur. & existimat quidam, quod sit ramus villi nervi, & per vehementiam grossitudinis. & plurimum quidem accidit in cruribus. & ego iam vidi eam super manus, & super latus, & multiplicatur in infantibus super vtrumque latus. Et quando extenditur, & abscinditur, magnificatur in ea labor, & dolor: imò [per spatium] dolet, et si non incidatur. Et Galenus quidem dixit, quod non fuit comprehensum ex esse eius aliquid manifestum, super quod sit innitendum.

b n. Alia inflatio.

c B. & cetera tur super eis non quantitas

d B. & cetera tum. e B. Alia & agnitionem

a i. tio b i. cu gen pon aus,

Alia terna f — B.

† dactylus

e B. dolo Alia non f. B.

a n. motus nistis. Alia latus motus

b B. com. grossi

c B. motus sum est in latus

dum, quoniam ipse non uidit eam omnino. Et dixit, quod causa eius, est sanguis calidus, malus, melancholicus, aut phlegma adustum, adu-
 natum cum uehementia siccitatis complexionis. Et fortasse generant eam quedam aquae, & olera cum proprietate, quae est in eis. Et de cibis, qui plurimum generant eam, est ille, qui est calidus & siccus: Et quanto plus fuerit materia, a qua generatur, acutior, erit dolor uehementior. Et fortasse accidet in corpore uno in locis quasi quadraginta eius, aut quinqueaginta, ex qua tamen euadet cum curatione. Et minoratur in corporibus humidis, & assuetis balneationibus & cibis humidis, & assuetis uino cum melle. Et plurimum quidem generatur in Macedonia: & propter hoc proportionatur ei, & generatur etiam in terra coraseni, & alijs: & multiplicatur iterum in terra Aegypti, & in terris alijs.

ANNOTATIONES.

Cap. 3. Scribit de tibiariu dracunculis Gal. 6. de loc. aff. neruosa natura, colore, crassitudine, lumbricis similibus, in quadam Arabia regione nascentibus: quos tamen nunquam uidisse ait. Vidit tamen & author noster, & Rasis.

De cura. Cap. 32.

[Sollicitudo] quidem eius in terra, in qua generatur, & [cibis, ex quibus generatur, in quibus est materia, quae est causa eius] il-
 lud est cum euacuatione sanguinis mali phlebotomando ex basilica, aut ex iaphena secundum locum: & mundificatione sanguinis cum eis, quae sunt sicut syrupus de myrobalanis, & decoctio epirhyimi: & potare pilulas cochias proprie: & administratio trypherae factae ex sene, & fumo terre, & humectatio corporis cum cibis humectantibus: & balneationes, & reliquum regimen humectantium motum. Verum quum apparet esse eius in primo apparitionis eius, tunc rectum est ut administretur regimen membri cum emplastris infrigidantibus, & humectantibus: sicut sunt succi frigidi notati, cum duobus sandalis, & caphora, post mundificationem corporis, & [administrationem] iterum factam cum [emissione] sanguinis uari super locum. Et de epithematibus bonis est epithema ex sandalo, & aloes, & caphora, aut mirra, & psyllium, & lac dulce. [Si autem non separatur] sed incipit [cadere], fortasse prohibet eam, & aufert eam, & alleuiat laborem in ea, si bibat patiens eam secundum continuitatem tribus diebus, omni die pondus 3. ij. aloes: aut bibat de eo in die una 3. s. in secundo 3. j. & in tertio 3. j. s. tribus diebus. Et liniatur super eam aloes, aut liniatur super orificium eius humiditas aloes humidi, viscosi. Et similiter in principio quum egreditur, si non curatur de ea, & egreditur tunc, rectum est ut praepletur ei, quod stringat eam, & super quod reuoluitur cum facilitate paulatim, donec egrediatur usque ad finem sui, absque incisione: & melius est plumbum, super quod inuoluitur: & sit sufficientia super grauitatem eius in attractione eius: quoniam attrahitur cum facilitate, & non abscondi-

tur. Et sit studium tuum in allenuatione egressio-
 nis eius ut incipias, & extenues membrum, & rarifices ipsum cum embrochis, & ex aqua calida, & mucilagibus infrigidantibus, & oleis lenificantibus frigidis, & subtilis caliditatis, & quae currunt cursu eius, ut facili fiat exitus eius. Et fortasse non sit facilis per illud: imò indiget eis, quae sunt sicut linimentum cum oleo de keiri, imò sambacino, imò oleo de ben, & ut administretur super ipsam emplastrum de pice. Et si existimatio fecerit necessarium, ut perforetur, ut egrediatur cum totalitate sua, & non fuerit, quod prohibeat, perforetur & extrahatur. Et si egressio eius cum extractione praedicta non fuerit facilis, & perforatio ipsius non fuerit possibilibis, tunc putrefac eam cum butyro: putrefiet enim tota, & egreditur. Et caue ne administres calida ex medicinis, quoniam fortasse perueniet ad esthiomenum. Et quando assiduatur super [posteriora] eius fricatio cum sale paulatim, [et illud sit] retro, cum facilitate & [egressio eius] cum subtilitate: egreditur cum totalitate, & [et] proprie quando scinditur [aut penetratur], quod est post ipsam, & intro mittitur stylus sub ea illic, & expellitur: & assiduatur abstersio, quum ipsa egreditur, cum sale paulatim et cum facilitate: nam quum illud sit cum ea, egreditur tota. Quod si incidatur, [et] credit non erit excusatio quin perforetur: nisi inueniatur modus alius, deinde egrediatur cum facilitate, et curetur locus cura vulnerum.

TRACTATUS TERTIVS.

De lepra.

Quid sit lepra, & causa eius. Cap. 1.

Lepra est infirmitas mala, proueniens ex spatione cholerae nigrae in corpore toto; quare corrumpitur complexio membrorum, & forma ipsorum, et figura eorum: et fortasse corrumpitur in fine eius ipsorum continuitas, ita, ut corrodantur membra, et cadant casu, qui fit ab ulceratione. Et est sicut cancer communis corpori toti; fortasse enim ulceratur, et fortasse non ulceratur. Et est aliqua, quae cum patiente eam, manet tempore longo ualde. Et melancholia quidem quandoque expellitur ad membrum unum, et facit accidere duritiem, aut [sephiros], aut cancrum secundum dispositiones suas. Et si fuerit subtilis dominans, proueniet esthiomenus: et si expellitur ad superficiem cutis, eueniet illud, quod nominatur baras, et morfea nigra, et impetigo, et his similia. Et quandoque spargitur in corpore toto, et tunc si putrefiat, proueniet febris melancholica: et si [conculcetur, et non putrefiat, eueniet lepra. et causa eius efficiens] antiquior est malitia complexionis hepatis, de cuius ualde ad caliditate, et siccitatem; quare adurit sanguinem in melancholiam, aut complexio corporis totius, aut sunt amba ita, quae faciunt sanguinem acquirere causas tuas frigus, et causa eius materialis sunt cibi melancholici et cibi phlegmatici iterum, quae

AVIC. Tom. 2. I 3 de

g. B. fines, & exrennates.
 h. B. au. fricatur.
 i. e. cum iungatur locus, ex quo egreditur.
 Alia littera cum extrahatur ex loco egressio-
 nis cum subtilitate, seu cu ingenio & facilitate.
 k. f. B. sua.
 l. s. locus longinquior eo
 m. B. retrocedat vel contrahatur.
 n. s. & capitur vice alia deinde extrahatur.

† elephantiasis.

† sephirum.

a. n. Alia littera aggregetur.
 b. s. antecedens, vel remota.

e B. adijungitur.
d s. &.

e B. contagiosa.

f Balneum.

g B. minuit
humiditas & ef-
ficatur tunc

h s. primi im-
pressio.

do c [componitur in] eis satietas nauseatua,
d [aut] operatur in eis caliditas, quare resolu-
tibile, & ponit ipsum melancholiam, & re-
pletiones, & comestiones super satietate sunt
ad hanc eandem in entionem. Et causa eius
iuuatua sunt oppilatio pororum, quare pra-
focatur calor innatus, & in frigidatur sanguis,
& ingrossatur: & proprie quando splen oppila-
tus debilis non attrahit, neque potest mundifi-
care sanguinem ex humore melancholico: aut
est virtus expulsiua in visceribus debilis ab ex-
pulsione illius in venas ani, & matricis, & sunt
pori stricti. & quandoque adiuuat illud totum
corruptio aeris in se ipso, aut propter vicina-
tem leproforum, quoniam aegritudo est c [inua-
dens.] & quandoque accedit propter haeredita-
tem, & propter complexionem f [embryonis.]
ex qua erratus est in seipso propter complexio-
nem, quae est ei, aut acquisitam in matrice, pro-
pter dispositionem, quae est ei, sicut si accidat
ei, ut sit coacceptio in dispositione menstru-
rum, & quando aggregatur caliditas aeris cum
malitia cibi, & eius essentia ex genere piscium &
carne salita. & carne grossa. & carnibus asino-
rum, & lentibus, proculdubio est, ut eueniat le-
pra: sicut multiplicatur in Alexandria. & cho-
lera nigra, quando permiscetur sanguini, ad-
iuuat parum eius ad generandum multum ip-
sius, quoniam proculdubio ingrossatur ex duo-
bus modis: quorum vnus est per substantiam
suam grossam, & secundus per frigus suum con-
gelans. & quando ingrossatur e [per partem hu-
miditatis suae, tunc est] exsiccatio eius per cali-
ditatem corporis facilius. & iam peruentum est
ex grossitudine sanguinis leproforum ad hoc,
ut egrediatur in phlebotomijs eorum quiddam,
quod est sicut arena: & haec aegritudo nomina-
tur leonina: & dicitur, quod non nominatur
ita, nisi quoniam plurimum accidit leonibus,
& dicitur quoniam terribilem facit faciem pa-
rientis eam, & ponit eam in forma leonum: &
dicitur quoniam rapaciter tenet, quod capit ra-
pacitate leonis. Et de hac aegritudine, quae est
debilis, difficilis est curationis, & de curatione
fortis non fit spes. & incipiens quidem est su-
susceptibilior: & confirmata est magis inobediens.
Et facta ex melancholia cholere, est magis foetida,
& pluris nocuenti, & difficiliorum acci-
dentium, & vehementius adurens, & vlcera-
rans, sed est susceptibilior curationis. & facta a
foece sanguinis est saluor, & quietior, & non
vulnerat. & facta a melancholia adusta similatur
cholericæ in suis accidentibus, sed est tardius
susceptibilior curationem. & haec quidem aegritu-
do non cessat corrumpere complexionem me-
brorum per qualitatem contrariam qualitati
conuenienti vitae, scilicet caliditati, & humidi-
tati, donec peruenit ad membra principalia: &
illie interficit. & incipit in primis ab extremi-
tatibus, & membris leuibus: & illic cadunt pili
ab ea, & alteratur color eius, & fortasse perue-
nit ad vlcera: deinde vadit paulatim in cor-
pus totum. Nam quauis prima generatio eius
sit in visceribus, tamen h [primum vestigium]
eius est in extremitatibus, quoniam sunt debi-
liores. Veruntamen quandoque moritur partem
eam, antequam conuertatur malitia eius appa-

parens super viscera, & membra principalia: &
est mors illius cum i [attractione,] & propter
malitiam complexionis illius. & quando can-
cer, qui est lepra membri vnus, sit de illis, qui-
bus non est sanatio: tunc quid dicemus de le-
pra, quae est cancer corporis totius? Verunta-
men in lepra est res vna: & est, quod aegritudo
spargitur in totum corpus: & quum admini-
strantur curationes fortes k, [sustinent aegri-
tudinem, & non agit] super membra l [sim-
plicia,] & in cancro non est ita.

ANNOTATIONES.

Vbi atra bilis supra naturalem constitutionem in cor-
pore affluit, seu ob imbecillam lenis attractionem vim, seu
etiam ob iccoris intemperiam, atque ad hunc gignendum
succum aptitudinem; turbidus fit & crassescit, qui in ve-
nis continetur, sanguis, ut Gal. 2. ad Glau. a venis autem
nonnunquam excreticis facultatis vi per hamor rhoidas
exermitur: sepius et ad varices decumbit: quandoque ad
partem corporis aliam consistit, ac si naturalis sit ater hu-
mor, scirrhum facit: si vero exusta & crassior bilis, cancerum
aut phagedenam. nonnunquam etiam ad cutem pellitur
vniuersam, tunc vero variae vitiorum species fiunt. namque
si ad cutis superficiem spargatur, & summam tantum cu-
tem infestet, gignitur, ait Auic. baras, & morphea nigra,
& impetigo, atque alia his similia. hoc est, lepra Graecorum,
vitiligo, seu alphas nigra: & impetigo, aliaque his similia si-
cuti scabies. Quod si non in cutem duntaxat summam, sed
sub cute in vniuersum corpus atra bilis dispergatur, si pu-
trefcat, fiet febris melancholica; sin etiam non putrefcat,
ait author eueniet lepra. Quid vero lepra nomine intelli-
gat, primis statim verbis declarat, & esse concludit, sicuti
totius corporis cancerum. quae quidem verba, qui cum ele-
phantiasis descriptione contulerit, de qua Graeci idem pla-
ne esse lepram Arabum, & elephantiam Graecorum confi-
tebitur. Nempe elephantiasim fieri ait Gal. 2. ad Glau.
& 3. de sympt. caus. si nigra in totum corpus, & ad cutem
vniuersam bilis expellitur; cancerum vero, si in vna quam-
piam partem incumbat. At Paulus quoque lib. 4. elephan-
tiam totius corporis quandam esse cancerum, sicuti, & hoc
in loco author noster scribit. Hanc rursus subdit Paulus
aliam esse mitiorem absque vlcere: alteram vero malignio-
rem, in qua totum corpus fedatur vlcerebus. Idem de le-
pra, & Auic. subiungit. Ait item Galenus elephantia-
sim tum iccoris, tum lenis vitio procreari. 2. ad Glau. ubi
ob crassi & faeculentis succi alimentum, tum ob lentum coch-
learum rasiu carnium, & saluariu usum Alexandria plu-
rimum generari. eadem fere hic Auic. repetit. Meminit
Actius, lib. 13. de duplici elephantia nomine, quam alij
leontiasim alij satyriasim vocant. hic itidem de leonina le-
pra verba facit, ut demum, qui hoc caput cum Graecorum
scriptis contulerit, nihil esse Arabum lepram, quam Gra-
corum elephantiam fateri oporteat.

De signis.

Cap. 2.

Quando incipit lepra, incipit color, a [faciei]
fieri rubeus, tendens ad nigredinem.
& apparet in oculis obtuscatio ad rubedinem
declinans: & apparet in anhelitu stridura, & in
voce raucedo, causa nocuenti pulmonis, &
cannæ eius. Et multitudo in sternutatione: &
apparet in naso gaudet, & fortasse fit stridura
in naribus, & cassamus: & incipiunt capi-
illi in subtilitatem, & paucitatem perueni-

i s. lepra.

K s. sit acci-
tio, & acci-
aegritudine,
non sic uocatur.
l s. Alia
sana.

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

re, & apparent uenæ in pectore, & parte faciei. Et est odor corporis, & proprie in sudore, & odor anhelitus ad foetorem declinans. Et apparent mores melancholici, & mali, & dolorosi. Et multiplicatur in somno si omnia melancholica. Et sentit in somno quasi super corpus suum sit grauedo maxima. Deinde apparet ^d [sparsio in capillis & casus in eis ex toto,] proprie in pilis, qui sunt in facie, & partibus eius. Et quandoque ⁱ [dislocatur] locus pilorum, & finduntur unges. Et incipit forma fieri foeda, & facies sit terribilis & color denigratur. Et incipit sanguis congelari in iuncturis, & putrefit. Et additur consilicium anhelitus, & donec peruenit ad difficultatem uentrem, & dispirationem magnam. Et peruenit uox in fine raucedinis. Et ingrossantur labia, & denigrantur. Et apparet super corpus additio glandulosa, similis animalis, quod græcè nominatur fatos. Deinde incipit corpus vicerari, quando lepra est non quæta. Et corroditur cartilago nasi, deinde cadunt nasus & extremitates. Et currit uirus fortens. Et redit uox ad occultationem, & tunc iam non remanent pilis, & denigratur color valde. Et pulsus quidem leprosi est debilis propter debilitatem uirtutis, & paucitatem necessitatis, quum egritudo sit frigida, & ⁱ [tarde] non uelox propter debilitatem frigoris, & sit necessaria spissitudo, quum non sit uelocitas, neque magnitudo.

ANNOTATIONES.

Cap. 120. Elephantiasis signa pulebræ Aetius docet, libro 13. quem hic annulatur.

De cura. Cap. 3.

Oportet ut, [incipiatur] in ea cum euacuationibus, & mundificatione, antequam ingrossetur egritudo. Et quum tu uerificaueris quod illic sit sanguis plurimus corruptus, tunc oportet ut ⁱ [incipias] & phlebotomes phlebotomia ultima, & ^e [si non aliunde, salte] ex manibus. Et si non uerificaueris illud, tunc non phlebotomes: phlebotomia enim ex uenis magnis quandoque plus nocet, quam sit eius inuamentum. Verum fit securitas cum phlebotomia eius ex separationibus uenarum paruarum, si timetur phlebotomia magnarum. Et scias, quod sanguis frigidus est in eo, quod apparet, quare fit illud magis ultimam quam uetustate, & sanguisuga, & minus nocens uisceribus: & illæ sunt sicut uenæ frontis, & nasi. At uerò secundum plurimum phlebotomia est necessaria in curatione huius egritudinis. & de illis, quæ vocant ad illud, est consilicium anhelitus eius, & difficultas ipsius, & fortasse est necessarium phlebotomare ^d [guidez] apud uehementiam raucedinis uocis & timorem praefocationis: si ergo phlebotomatur: oportet ut quiescat hebdomada una, deinde euacuatur cum eis, quæ sunt sicut hiera legedion, & hiera de pulpa coloquintide, & euacuatur cum apoze maribus, & pilulis factis ex epithymo, & stachados, & polyodio, & myrobalanis nigris, & kebulis, & elleboro nigro, & lapide lazuli, & lapi-

de armeno: & non nocet si misceatur eis pulpa coloquintide, & scamonæ etiam, proprie quando illic est cholera: & adiungantur eis aloes, & cucumer alpinus: & ⁱ [theodoricon] est bonum eis: & hiera piera iterum, & proprie quando sit fortis cum scamonæ, est de illis solutinis, quæ sunt bona leprosis: & præcipue quando ⁱ [odorat odoramentum] ellebori: aut ponitur cum ea lapis armenus. & in æstate oportet ut ⁱ [exsicce]tur, & non ultimetur in decoctione fortiter ut non spargatur, & multiplicetur Decoctio ad leprosos. Recipe myrobalan citrinorum, & nigrorum amborum an. .x. ammeos, & v. althæe boni. 3. s. passularum enucleatarum minas. decoquantur cum tribus ⁱ [seberie] aque, donec perueniat ad tertiam, & exprimitur, & misceatur in ea de aqua mellis pondus. 3. v. & detur in potu & ungatur corpus eius ex butyro, & sedcat in sole, donec ⁱ [frigat] aut ambulet septuaginta passibus: & conuertatur super dextram, et sinistram et dorsum, et uentrem. et comeda capreae cum melle. Sumat in potu hanc medicinam secundum quod narrauimus, septem diebus, et remouetur decoctio eius omni die. et non sufficit in curatione istorum, qui non sunt confirmati euacuatio una immo fortasse est necessaria euacuatio in mense bis, aut in omni mense semel, secundum quod testimonium facit esse necessarium: et illud cum medicinis temperatis, et quandoque soluitur omni die cum facilitate ascillatione una, aut duabus ascillationibus cum eo quod soluit illud de potionibus ⁱ [iuuauis] ex medicinis prædictis, quadraginta diebus. Fortes uerò ualde, sicut elleborus, et ei similia. et quæ sunt multi ponderis, sufficiunt in anno semel i uere, et semel in autumno, aut plus hoc. et oportet ut ueniatur super cerebra eorum cum mundificatione cum eis, quæ sunt sicut gargariis prædicta in cap. egritudinum capitis, et cum caput purgij notis. Descriptio caput purgij. Recipe macropiperis, et chelidonie, et ⁱ [thapsie], et nasturtij, et burungi omnium an. 3. j. nucis muschate, pulegij amborum an. 3. s. succi agni casti corylas. iij. olei si famini corylas. iij. misceantur, et decoquantur donec consumatur aqua, deinde coletur, et seruetur in uitriata: et fiat caput purgium in naribus quantum capiunt: Deinde sequantur quando illud multiplicatur cum caput purgij, humectantibus prædictis: Et oportet ut prohibeantur ab omni quod exsiccat, et resoluit humiditatem innatam. et super eos interdiciantur labor, et angustia. et ut permittantur de aere ad aerem, qui contrarius est ei et dentur ei in potu post mundificationem olea, sicut oleum de amygdalis cum eis, quæ sunt sicut expressum uug: et illud quando euacuati sunt multoties, et oportet, ut exercitentur omni mane post expulsionem superfluitatum ab intestinis. et præcipiantur eleuare uocem altam. et saliant, et ludantur, deinde fricentur: quum ergo sudauerint, tunc sumant potum: et post illud inungantur oleis temperatis in calido, et frigido, humectantibus secundum plurimum, confortantibus in primis: ipsi enim indigent in primis confortantibus sicut myrobalani iterum, et galle cum aceto. et quandoque ad-

AVIC. Tcm.2.

1 4

e B. affadarius.

f B. ponitur odor ellebori, seu aliquid parum.

g B. Alia herba allepiensis, & ad promouendum fortia in decoctione.

h B. abarich.

i B. fudet.

k n. excellens, seu solutus in uacuis.

l B. scitharagi, & interius etri omnium: Alia licia, scitharagi, & nasturtij, & brach habuli.

ministratur super eos inunctio ex oleo cum la-
cte mulieris. Et similiter oportet ut fiat eis ca-
purgium cum eo, quando multiplicatur
siccatas: & quando commouetur in eis nausea,
m. s. uomant. m. s. uomant. m. s. uomant. m. s. uomant.
deinde inungantur. Et quando balneati sunt,
tunc eorum inunctiones sunt sicut oleum myr-
tinum, & masticinum, & oleum de summirati-
bus uitium, & darsilahan, & oleum de costo su-
per extremitates: deinde ille, qui de eis est medi-
catus, quiescat media hora: & præparetur uom-
itui cum pēna: deinde sumat in potu aliquid
de abinthio. Et fortasse est necessarium inun-
gere eos in balneo cum subtiliatis resoluen-
tibus, in quibus cadunt nitrū, & sulfur, & bac-
cæ lauri, & glutinum carpentarium, imō si-
napis, & origanum, & piper, & macropiper, &
pyrethrum & staphisagria, & synapis, & aloes,
& calamēthum, & emplastrare eos super iūctu-
rās eorum. imō fortasse est necessarium, quod
est sicut euphorbium: & illud, quando præcipi-
tur eius ut balneentur propter resolutionem
superfluitatum eorum: & propter sudorem ip-
sorum. [Inunctio] enim eorum est canon in
curatione ipsorum. Et quandoque inunguntur fri-
cando cū theriaca, & scellite, & allefangiem. Et
fortasse est necessarium inungere cum huius-
modi in sole calido. Et melior ablutionum eo-
rum in balneo est aqua, in qua decoquitur sœ-
nugrecum cū sapone bono. Et oportet ut alie-
netur leprosus à coitu penitus. Res uero, quæ
in potu tribuntur, multæ sunt: nam de melio-
ribus medicinis est theriaca maior, facta cum
carnibus uiperæ: & theriaca diarellaron: & ala-
smenam: & diasulfur. Et quandoque fit ca-
purgium cum istis etiam. Et ut in potu su-
mant de trochiscis tyri etiā solis aure. j. in
vncia vini grossi, aut [pash: & trochiscis squil-
læ iterum. Et scias, quod caro uiperæ, & illud,
in quo est uirtus carnis eius, est de nobilibus
medicinis ei. Et non oportet ut sit uiperæ de
luto, aut littoralis, aut de locis humidis,] quo-
niam in ea secundum plurimum est parum
iuuamenti. ⁹ [Et de eis, quæ plurimæ est mali-
litie, est illa, quæ sitim facit, cum quæ est perdi-
tio: imō] eligatur montana, præcipue alba. Et
abscindantur capita earum, & caudæ uice una
subito: & tunc si multiplicatur cursus sangui-
nis & remanent uiuæ, & agitantur agitatione
plurima, tempore longo, tunc istæ sunt bonæ:
& si non, di mittantur. Et quæ ex eis sunt con-
uenientes, sunt illæ ex quibus plurimus currit
sanguis: & quæ sunt plurimæ agitationis. Et
post decollationem mundificentur, & deco-
quantur sicut dicemus tibi, & comedatur ex
eis, & iure ipsarum. Et ex potatione quidem
vini, in quo moritur uiperæ, aut [i uiuir] iam
sanati sunt quidam accidentaliter, aut inten-
tione interficiendi, ex eo, qui in potu tribuit
ut moriatur ille leprosus, & quiescat aut quie-
scat ab eo: aut sit illud obediendo somno, aut
uisioni. & sal uiperæ iuuatiuus est iterum. Eli-
xatio autem uiperæ est, ut sumatur uiperæ ab-
scissis extremitatibus, mundificata à uisceri-
bus: deinde elixetur cum porris, & anetho,
& cicere, & sale pauco, & decoquatur cum
aqua plurima, donec dissoluatur: & suman-

tur ossa eius tunc ab ea, & mundetur caro ip-
sius: & detur ad comedendū caro eius, & sor-
beatur ius ipsius: & ponentur ossa eius tunc su-
per micas panis de simila: & fortasse proijci-
tur cum ea aliquid de pullis columbarum, do-
nec bona fiat. Et huius quidem regiminis iuu-
amentum fortasse non apparet in principio:
deinde apparet subito: & fortasse antecedit fa-
nitatem separatio rationis diebus aliquot. Et
signum apparitionis iuuamenti eius: & appli-
catio ad horam, in qua oportet ut abstineatur
ab administratione eius, est, ut incipiat lepro-
sus inflari: quare inflatur: deinde fortasse per-
miscetur ratio eius: postea excoriatur: deinde
sanatur. Quum ergo non patitur scotomiam,
neque inflatur, tunc iteretur super eum regi-
men uice alia. Et de illis, quæ narrata sunt ad il-
lud, est ut sumatur serpens niger excoriatus, &
sepeliatur donec in eo fiat uermis, & extraha-
tur cum uermibus suis, & exsicceetur, & detur
in potu illi, super quem superfluit lepra ex eo
tribus diebus, omni die pondus 3. j. cum syru-
po de melle. Et inunctio iterum cum eo, in
quo est uirtus uiperæ, & iuuamentum ei, sicut
oleum, in quo decoquatur. & sicut hoc medi-
camen: sumatur serpens niger excoriatus, &
ponatur in olla, & fundantur super ipsum de
aceto torti. unc. viii. & de aqua. unc. i. & de
[thapsia humida] & radice dracontæ de uno-
quoque. unc. ij. decoquatur totum super ignē
leuem donec dissoluatur serpens, & coletur a-
qua à serpente: & fricetur cum ea post abra-
sionem barbe. & capitis: fiat illud tribus diebus.
& eis quidem accidit ex administratione me-
dicinarum uiperarum excoriatio cutis corrup-
tæ: & permutatio carnis, & cutis sanæ: quam
uis inunctio leprosi cum humectatiuis tempe-
ratis in calliditate, est ex illis quæ conferunt in
quibusdam horis, quum uehementior sit sicci-
tas. & similiter facere caput purgium cum eo,
quod est sicut oleū uiol. & sit in eo parum olei
de keiri. iterum sicut adipem rapacium, & boii,
& uolatiliū: & sicut cum oleo de costo, aut
darsilahan. & oleum de lilio seruat extremita-
tes: & illud post mundificationem, & ante mu-
dificationem non inungatur omnino: quoniam
oppilat poros. & de eis, quæ bibuntur, & con-
ferunt eis, est [almuri gilin, & medicamen
asclideni.] Et lac est de conuenientioribus,
quibus curatur: & propriè apud constrictionem
anhelitus & difficultatem eius, & raucedinem
uocis eius, & in temporibus, quæ sunt inter
euacuationes. & oportet, ut bibatur in di-
positione, qua mulgetur lac: & lac ouium est de
rebus magis conuenientibus. ei: & oportet ut bi-
batur de eo quantitas, quæ digeratur: & si sint
contenti eo solo si possibile est, erit iuuatiuum
uale. & si fuerit necessarium, non addatur su-
per ipsum aliquid, si possibile est, præter panem
mundum, & alesidabegi cum carnibus arietis,
& quæ illis sunt, similia de eis, quæ dicemus, &
quando anhelitus redit ad rectitudinem, tunc
melius est ut dimittatur lac, & conuertatur su-
per res acuti saporis, ut uomat cum eis non pro-
pter aliud nisi illud: & euacuetur cū eo, quod
diximus: deinde si necesse fuerit redire ad lac,
fiat usque ad terminū prædictū. & oportet ut sit
hoc

f. s. possit
mici panis
simila & pan
cum.

x
st
cc
ta

yl

z

a
ra
b

e s. gith
humido.

e

ti

qu

ali

lo

ubi

tor

fr

d

m

les

car

e

ria

am

t

g

tor

h

u B. alle
ly, & m
allelate

a B

li

&

b k

rat

li

c a

de

plur

a a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London
580/D Vol. 2

a B. alfulad.

Modus aduſionis a [alfulad.]

b B. alfulad.

c B. alfulad.

d B. purificetur
e t B. & de fac-
ce alfulad aur.
vii.f B. alanch &
liquetur pſibū.g B. alanch
h B. ponatur.

i B. & alanch.

k B. clarifica-
rio autem alfe-
laha.l B. alhafech
m B. alfeleha.n B. alhafech.
o B. alfeleha &
regatur ſicut re-
cta.a B. confeſio-
nis alfeleha.b n. de alfele-
la.
c B. alchur.d B. mecul me-
dum.

M Alcando ſiunt lamine de ferro, deinde decoquatur myrobalani bellirici, et emblici, et coletur aqua eorum, et ponatur in vaſe eris, et accendatur ſub eo ignis leuis et caleſcat ^b [alfulad] donec rubeat, et ignitum ſubmergatur in illa aqua, deinde redeat ad ignem, et rubeat, quum ergo rubuerit, ſubmergatur iterum in illa aqua, et fiat illud viginti una vice, deinde coletur aqua illa, & ſumatur ſax in qua reſidet aliquid de ^c [felud:] deinde reductur uas ſuper ignem, & ponatur in eo vrina vacca, & igniatur ferrum, & ſubmergatur in ea iterum viginti una vice, & ſumatur iterum ſex eius, donec ^d [remaneant] de ſaxe eius aurei. vii. ^e + [

] & ſimiliter fiat de are donec compleantur ex eo iterum. vii. aurei. Argērum vero limetur cum lima, donec fiat ſicut terra, deinde decoquatur cum aqua ſalis in cochleario ferreo, donec aduratur bene, ſi autem non aduritur, proiciatur in cochlearium parū ſulſuris citrini, quoniam comburetur, & ſumatur de eo. vii. aurei, & totum illud ſit tritum, & cribellatum. Auri verò combuſtio eſt ita, oportet vt aurum limetur donec fiat ſimile terrę, & ſit cum eo aureus vnus ex ^f [amlich & remaneat] cum auro donec liqueſcant vtręque ſimul. deinde dimittatur per horam vnā, deinde limetur iterum, & addatur ſuper ipſum aureus vnus ex ^g [alamioch] & limetur iterum cū lima, deinde ^h [frigatur] in cochleario, & fundatur ſuper ipſum aqua ſalis, & ferueat donec conſumatur aqua, & remaneat aurum [alamioch], deinde teratur in mortario bene, donec fiat ſicut puluis, & miſceatur cum medicinis. ^k [Mundificatio autem alfuladati] eſt ſecundum hunc modū: ſumatur de aqua ^l [alhaſce] & vrina vacca, & proiciantur ambę ſuper ^m [alfuladati] in vaſe nouo: in tanta quātitate, quod ſubmergant ipſum, & ponatur in ſole calido hora vna, deinde fricetur vehementer, & coletur aqua ab eo in vaſe nouo. & ponatur in ſole tribus diebus, deinde coletur, & ſumatur ſex eius ſpiffa, deinde fundantur aqua ⁿ [alhaſce] et vrina ſuper ^o [alfuladati] et puluerizetur ſicut puluerizata fuit prius, et fiat illud tribus vicibus: deinde ponatur in ſole viginti o die donec ingroſſetur, et fiat ſimilis melli, et denigretur ſicut pix.

Modus a [alfuladati] minoris.

E T iuuamenta eius ſunt ſicut iuuamenta maioris. Recipe ^b [alfuladati] colatę partem vnā et ^c [calor] partes quatuor: teratur alcor, et miſceatur cum eis quantum eſt pondus eorum de melle, et quantum ipſum eſt de zuccaro: et quantum eſt medietas mellis de butyro vaccino, et reponatur in vitreata: et doſis eius ſit aureus vnus cum lacte vaccino tepido. Modus medicamenti conferentis lepre. Recip. myrobalanorum nigrorum mundatorum, et zingiberis, omniū an. drach. x. ammeos. drac. v. altit bonę drac. iij. paſſularum mundatarum. ^d [s. mekulę] decoquantur cum tribus

e [deguarich aquę, & aldeguaric eſt quatuor lib. debaldach] donec coſumantur duę tertię, & remaneat tertię: deinde exprimatur, & coletur proiciatur ſuper colatum de melle, quod ſufficit ei: & detur in potu de eo lib. j. ungatur ſuper totum corpus inſirmi butyrum vaccini, & ſedeat in ſole, donec ſudet, & præcipiatur, vt ambulet poſt illud. lxx. paſſibus: & iaceat aliquando ſuper latus ſuum dextrum, & aliquando ſuper latus ſuum ſiniſtrum, & ſemel ſuper ventrem ſuum, & ſemel ſuper dorſum ſuum: & cibetur pane, & melle, quantitate ^f [abbreuiata.] vij. diebus, ita, vt liniantur ei medicina omni die.

Modus a [epithematis] lepre.

S Vmatur ſerpens niger excoriatuſ, & decolletur, & ponatur in vaſe: & fundatur ſuper ipſum de aceto forti. vnc. viij. & aquę vnc. j. & alceitaragi humidi, & radicū dracontę amborum, ana. vnc. ^g [xij.] decoquatur ſuper ignem leuem, donec decoquatur ſerpens, deinde coletur cum panno, & ſeparentur oſſa a carne, deinde ponatur ſax in vaſe vitreo. Quum ergo volueris curationem, præcipe ei, vt radat pilos ſuperciliorum, & capitis: & lini deſuper ex illo rribus diebus. Modus ^h [epithematis] alterius. Rec. ſaphiſagrigę, & myrobalanorum nigrorum mundatorum, & emblicorum, omniū an. partem j. frigrantur cum oleo ⁱ antiquo, & liniatur cum eo latus, vel locus poſtquam abluitur cum decoſione ſenticis ^j [euripnum] & balauſię. Et iterum comburantur myrobalani, & gallę, & liniantur deſuper cū aceto. Cibi autem eorū ſunt omnia, quę ſunt velocis digeſtionis, boni chymi, ſicut carnes volatiliū notorū, ſcilicet carum iſtidabęgi: & piſces humidi, lenis carnis, cum ſpeciebus quę ſunt neceſſarię. & melior cibus eorum eſt panis de ^k [ſimla mundus] et panis cauſa dari ſii, et ſorbtiones factę ex eis: et olera humida. Et eſt neceſſarium, vt permisceantur cum eis, ^l ſunt ſicut ſicla, et raphanus et porri. & nō oportet, vt negligat adminiſtrare inciſiua: & p̄prie ante mundificationem, ſicut cappar, et ſeni culum, et porriſta. n. mundificant eorū cibos a ſuperſuitatibus, et præparant ſuperſuitates ^m expulſioni. Quum ergo adminiſtraueris medicinas laudabiles, tunc adminiſtra et hoc regimen. & piſces ſalſi in hoc cap. ſunt valde boni eis. et nos promptiores ſumus ſuper iſta, quū volumus, vt faciamus eos vomere, aut ventrē eorum ſoluere. et cauſis coſſeri eis cum p̄prietate ſua et panis cū lacte, et melle: ficus, et vna, et paſſula, et amygdalę torrefactę, et cartami, et pineę et quę ſiunt ex iſtis. coſſerunt eis. et oportet, vt comedat in diebus ſecundum menſuram digeſtionis. Nam ſemel comedere nocet eis. et non bibat vinum quū excitatur ægritudo, niſi parum, et quum quies eſt ægritudinis, bibat de ſubtili, quod non eſt antiquum, quantitate tēperata, conſueta. et quando cadunt pili ſuperciliorum ex ſuperciliis, et ſimilium, tunc fiat curatio cum cura alopecię et reliquorum, quę dicemus in libro decorationis.

Modus

Modus epibematis alterius.

Svmatur staphisagris, et myrobal. nigrorum mundatorum, & emblicorum omnium an. pars. j. et frigrantur cum oleo omphacino, et liniatur cum eo locus postquam ablutus est cum decoctione senticum, et balaustie. *Modus alius.* Comburantur myrobalani, et galleg, et linian- tur cum aceto deluper.

FEN QUARTA.

De solutione continuitatis : & est præter id, quod pendet cum fractura, & † algebra. Et est quatuor tractatus.

TRACTATUS PRIMVS,

De vulncribus in membris.

Sermo vniuersalis de solutione continuitatis.
Cap. 1.

MA ostendimus in libro j. species solutionis continuitatis secundum modos, qui necessarii fuerunt in loco simili illi. Et volumus nunc innuere summas de speciebus earum, quas oportet nobis esse notas ante illud, quod volumus declarare. Dico ergo quod nos conamur in quibusdam membris, quorum continuitas est soluta, ut redeat eorum continuitas sicut fuit, & illud sicut in carne. Et conamur in quibusdam eo- rum, ut remaneat contactus eorum cum conseruatione, licet non redeat ipsorum continui- tas, & illud in ossibus, nisi in ossibus puerorum, & infantium. in eis enim quandoque speratur reditus ille. De nervis verò, & yenis dixerunt quidam medicorum, quod non redeunt ad co- tinuitatem, imò fortasse remanet in eis conta- ctus conglutinationis, conseruatione currente super eos, & coniungit eos. Et dixerunt quidā, quod illud non prouenit nisi in arterijs solis. 50 Gal vero iam contradixit eis istud, & dixit, imò quandoque incarnantur arteria per testimo- nium experientia, & cum concessione ratiocina- tionis. Testimonio verò quoniam nos iam vidimus arteriam, quæ est sub basilica & * [capitulo arteria temporis,] & eruris, incarnari. Et concessione quæ est ex ratiocinatione. quoniam os est extremitas in duritie, & non incar- natur nisi parum in infantibus, & caro, quæ est extremitas in lenitate, incarnatur: sed venæ, & arteria sunt mediæ inter ossa, & carnem: qua- re oportet ut sit earum dispositio inter carnē, & ossa ergo sunt minus recipientes incarnatio- nem, quam caro: & facilius suscipientes eam, quam ossa. Et incarnantur, quando secto est minima, & parua, & corpus est humidum, & le

ne: Et non incarnantur in diuersificato ab eo. Et hoc est modus disputationis ^b [rhetoricus]: ^b B. argumen- ti probante non demonstra- tiuus.

ANNOTATIONES.

Solidarum nostri corporis partium alia ex sanguine, alia ex semine ortum ducunt. ex sanguine caro & glandes, ceteræ omnes, vena, arteria, nervi, ligamenta, tenaces, car- tilagines, cutis, ex semine. Harum, quedam ex sanguine, si abscindantur, gigni rursus possunt. reliquæ verò non pos- sunt, ut Galen. 1. de semine. ac priores si transversim secen- tur nullo negotio, adductis duntaxat scissuram partium la- bris, iunguntur: tales, prorsus redeunt, quales antea postle- viores verò eo pacto (quæ prima intentio vocatur) insana- biles sunt, ait Galen. in lib. art. med. secunda tamen inten- tione, hoc est, glutine quopiam diuisas partes nectente, con- iungi possunt. Cur verò caro & glandes coire, & si absin- datur, rursus gigni queant, cetera verò nequeant, pluri- bus disserit Galen. 1. de semine. cur verò illa quidem iun- gantur absque medio; hæc verò non nisi agglutinata; à par- tium natura prouenit, quæ sicciores aut molliores sunt. ita enim & in externis rebus corpora, quæ mollia sunt, facile iunguntur nullius alterius rei nexu: at quæ dura, nun- quam, nisi quodā veluti glutino coniunguntur. neque enim testa cum testa, lapis cum lapide sine glutino iungi pos- sunt, ut Gal. 5. meth. sunt verò carnes quidem & glandes, molles: alia verò duriores. Ceterum quamuis hæc genera- tim ita se habeant, particulatim tamen, non molles solim, sed etiam duras coalescere deprehendi videtur: non tam eas quæ ex duris molliores sunt, ut vena & arteria; sed etiam plane duras, ut ossa. De ossibus profecto, testimo- nio est Galen. lib. art. med. De venis verò & arterijs, disser- rit aduersus alios quosdam medicos Gal. 5. meth. probatque tum ratione, tum experientia etiam has coniungi. ratione quidem, quoniam, quum hæc non ita siccæ sint & dura, ut ossa & cartilago, imò his longè molliores: propterea non esse ait desperandum, quo minus coeant. experientia verò, quoniam idem se coniunctam uidisse arteriam testatur. Ve- rum sicuti ossa non nisi in infantibus, atque id etiam perra- ro coeunt: ita & arterias & venas, non nisi in mollioribus natura, & habitu corporibus necti. atque etiam raro accide- re Galen. locis iam citatis affirmat. Auicennas tamen hoc in loco, qui eadem fere scribit, sicuti rationem, quæ Gal. se- ctam arteriam aut uenam coniungi posse ait, probabilem putat: ita etiam quod de experientia idem ait neque aper- te assentitur, neque dissentit. Tu uide, quod ad hunc locum facit. Hipp. 6. aphorism.

Summa de vulncribus in membris. Cap. 2.

Membra, in quibus quum cadit vulnus, ma- gnificatur eius nocumentum, & interficit secundum plurimum & * [fortasse] non in- terficir [nisi] raro, sunt sicut vesica, & cere- brum, & renes, & intestina minuta, & hepar: quamuis sit possibile ut saluetur super ea, quum est leue. In corde autem non speratur salus, quum in eo accidit vulnus. Et plurimum illa; cui accidit vulnus in ventre suo, quum ac- cidit ei nausea, aut singultus, aut solutio ven- tris, moritur. Et quando vulnus est in loco, in quo oportet ut vehemens fiat dolor, & aposte- ma,

a B. profecto.
Alia litera.
b — B.

ma, sicut sunt capita lacertorum, & posteriora eorum, & proprie illorum, qui sunt nervosi, & non a cido; t apostema; significat illud nocu mentum intrinsecum, ad quod conuertuntur materiae, & non perueniunt ad vulnus. & oportet, ut tu consideres illud, quod dicimus in capitulo vlcera de iudicijs. in quibus communiant vlcera, & vulnera, & postposuimus ea vique illic, attendentes ad illud, quod est conueniens.

A N N O T A T I O N E S.

aph. 19.

Vesica scribit Hipp. 6. aph. discissa, aut cerebro, aut corde, aut praecordia, aut aliquo ex tenuioribus intestinis, aut ventriculo, aut iecore, scilicet est. *Author quoque Coac. praecordiorum, Mentiuntur, aut, max. ad ex vulneribus si quis cerebrum sauciatus fuerit, & spinalem medullam, aut hepar, aut septum transversum, si in cor, aut vesicam, aut ventriculum, aut iecur, aut in arteriam, & pulmonem valde in gr. a plaga fiant; ita, ut pulmone percussio paucior spiritus per os procedat, quam is est, qui ex vulnere elabatur. Verum, si uti priorem sententiam limitat Galenus de magnis vulneribus, quod innuit a fene ait ea dictione, discissa (excepto corde, quod ne minimum quidem vulnus sustinet) ita & posterior limitanda videtur. Hippocratem emulatur, & Celsus. lib. 5. servari ait, non potest, cui basis cerebri, cui stomachus, cui iocinoris porta, cui in spina medulla percussa est, cuique, aut pulmo medius, aut iecinum, aut tenuius intestinum, aut ventriculus, aut renes vulnerata sunt, cuius circa fauces grandes venae, vel arteria praecise sunt. Limitat tamen Author noster, quod de ventriculo dictum, est ubi ex vulnere nausea, singultus, vel alia solutio accidit, nempe, ut putamus, quod symptoma haec interna ventriculi tunica vulnerata indicia sunt; alioqui enim si vel exterior vel carnea pars vulnus patitur, si modo admoveri possint medicamenta, curari & ventriculus potest. Addit etiam nervosarum ad extremarum in musculis partium vulnera, si circumstantibus partibus non sit tumor, ex Galeno 5. aph. namque exaltissimi sensus eiusmodi partes sunt, & maxime propterea periculose, praesertim vero, quum materia quam extra vergeret oportet, intro ad eas ipsas nervosas partes revoletur.*

Cap. 16.

Com. 66.

Sermo uniuersalis de cura vulnerum. Cap. 3.

Vulnus carnosum non euacuatur, quin aut sit sectio plana, recta: aut sectio rotunda: aut habens latera, aut sectio cum diminutione aliquatule carnis & quandoque est profundum, penetrans. & quandoque est discoopertum, & vnicuique eorum est regimen: & communicant omnia in retentione sanguinis currentis. & iam posuimus ad illud capitulum, & fortasse cursus sanguinis quantitate temperata confortat vulneribus, & prohibet apostema, & a (opilationem) & febrem. Nam de melioribus, cum quibus intendimus in vulneribus, est, ut prohibeamus eorum apostemationem: quoniam quando non accidit apostema, possibile est, ut b [eius] fiat curatio: verum quum illic est apostema, aut attritio, aut contusio, aggregatur in vacuitate eius cum vulnere sanguis, qui vult fieri apostema, aut pus, & non est possibilis curatio vulneris, c [& dum non praeparatur illud tunc] curetur apostema. Et si retinetur in contusione sanguinis, tunc d [non sit securitas,

a a. bochor.

b b. vulneris.

c c. d. n. o. regi-
tur res illa, &
d d. erit necessa-
ria sectio in

ipsum resolutio festinet,] si fuerit ei quantitas, de qua sit curandum & tensio; & illud cum conuersione eius in pus. & resolutione ipsius; & illud sit cum omni calido leui de illis, quatuor scis. Et propter hoc oportet, ut adiunctur cursus sanguinis, quando abbreviatur. Quum ergo sectio est - [plana,] recta de qua nihil cecidit; sufficit in regimine eius strictura, & ligatura, & prohibitio [sanguineitatis,] & aquositas ab ea, & prohibere, quod aliqua rerum [cooperiat] eam, neque pilus, neque aliud: postquam tu conseruaueris complexionem membri, & sollicitus fueris in hoc, ne attrahatur ad membrum, nisi sanguis naturalis. Et si fuerit ita magna, ut ne concurrant extremitates eius, quoniam sunt rotunda, elongata, aut diuersae figurae, aut iam destructa est ex ea caro pauca, non plurima; tunc eius cura est sutura, & prohibitio aggregationis humiditatis in ea, cum administratione exsiccantium repercussuorum, & h [administratione subtiliantium, quae] dicimus. Et si fuerit profunda, tunc strictura etiam facit eam adherere multoties: & non est necesse detergere eam i [

] si est possibile illud, et illud est, quando non confert strictura cum ligatura k [firmans eam: l [& fortasse necessarium est detergere eam] sicut ostendamus: & proprie ubi non cadit strictura bona super radicem profundam: quare effunduntur ad ipsum materiam propter debilitatem eius, & dolorem, qui necessarius est: & propter dispositiones, quas dicam in capitulo vlcera. Et si est necessarium, ut detergetur, non erit excusatio quin ponatur cottum, & quod currit cursu eius super eius orificium, exsiccat ipsum, proprie ubi strictura non cadit super radicem, sicut diximus. Aut est eius praeparatio talis, quod non est possibile materiam malam effundi ab ea. Aut est in ea os. Aut iam m [concauata] est, & facta est fistula. & fit in ea humiditas mala valde. & est tunc in iudicio vlcera, non vulnus. & dixit sapiens, quod vulnus non indiget nisi ligatura aggregante labia, quando queritur adhaerentia, & incarnatio: verum si fuerit necessarium, ut nascatur in ea caro, tunc pon est in eo necessarium illud: sed est necessaria aliquando ligatura, cum qua effundatur sordities ex orificio eius: & aliquando ligatura sit tali mensura, quae retineat medicamen desuper. Inquit, & sufficit, ut sit orificio vulneris locus, ex quo effundatur sordities semper per naturam, aut ita, ut cadat perforatio illic, aut ut tu figures ipsum cum illa figura. Ego enim iam sanavi vulnus magnum, cuius profundum erat ubi est genu, & ipsius orificium in coxa, praeter quod fecerim ei orificium aliud inferius apud genu: sed praeparavi coxam tali praeparatione, quod profundum fuit superius, & orificium inferius, quare sanatum est absque perforatione in inferiori parte. Et similiter quandoque suspenduntur brachium, & palma, & alia taliter, quod orificium semper est inferius: hoc est ergo sermo eius, et dico, quod fortasse tibi cadet vulnus, ubi tibi erit necessarium incidere complete, et secare membrum. Quum autem ex vulnere abscedit caro plurima, tunc necessaria sunt ea, quae carnem

resolutionis
fius.c b. simplex
f a. obiecti
d a. obiecti
g b. ingrediturh a. administratio rerum
adherere
i t b. & i
k a. firmans
l a. firmans

m b. os

nasci faciunt. Et non sufficit illud quod exsiccat, & prohibet, n[on] [et] fortasse nocet exsiccatum, & prohibitum, & ex parte quod repellit materiam, ex qua nascitur. Et quandoque est profunditas, & diminutio ossium taliter, quod non est possibile ut nascatur complete, quare remanet profundum. Sicut quandoque accidit ut nascatur plus, quam sit necesse; quare est caro addita. Et oportet ut cibetur ager, qui vult ut nascatur caro in vulnere suo, cibo laudabili, boni chymi. Et quandoque est illud, quod facit nasci, ita, quod possibile est ei ut faciat nasci carnem, cutem uero non facit nasci; quum iam ab scissa est totaliter; imò non facit nasci loco eius nisi carnem duram, supra quam non nascitur pilus. Venarum autem rami multoties [eminent,] & nascuntur sicut caro. Et de vulneribus sunt quedam habentia timorem, sicut vulnera cadentia in nervis, & extremitatibus lacertorum; & dicam ea in capitulo dispositionum nervorum: & multoties sequuntur ea accidentia mala, sicut illud, quod sequitur vulnus extremitatis lacertorum, de alteratione coloris, & casu pulsus, post spissitudinem, et paruitatem, et perducit ad syn copiam, et casum virtutis: & quandoque sequitur ea spasmus. Et similiter illa, quæ cadunt ante genu, apud rotulam; quoniam sequuntur ea accidentia mala, & sunt perimètia, à quibus parum liberantur. Et quando accidit spasmus ex huiusmodi vulneribus, lacertosus, et non recipit curationem; tunc curatio est incidere lacertum in latitudine; & est voluntas ut destruat operatio lacerti; Verum illud est de illis, quæ oportet ut post ponatur quantum est possibile, & curetur spasmus, & permissio rationis, cum re alia præteream. Et sicut vulnus geniculi; fortasse enim necesse est, ut [ponatur cum sectione dura. Et ut sit restitutio] in apostematibus eius, & viceribus ipsis, et vulneribus cum phlebotomia, et solutione ventris et prohibitione incarnationis, donec mundificentur mundificatione ultima, deinde incarnentur.

A N N O T A T I O N E S.

Cap. 26. Et unicuique eorum est regimen &c. [Ubi aliquis istius est qui servari potest ait Celsus li. 5. protinus perspicenda duo sunt, ne sanguinis sit profusio, neve inflammatio intermar. Sanguinis certe profusus anima somitem atque ipsam animam e corpore educit. Inflammatio uero & dolorum & febrium, & omnino causæ est, ne curetur vulnus. Quum duo hæc vulnerum curationi incommodent, videtur tamen alterum alteri adversari: sanguinis profusio inflammationem prohibet, quo minus fiat, idem si parum profluat, inflammationem auget, propterea ergo in fluxu sanguinis ulcerum servandus ita est modus, ne eorum unum, vel alterum succedat. Sanguinis fluxio symptoma est præter naturam, quod omni recenti ulcere coniungitur, (nisi inter fortasse sanguis reuocetur, cui vulnere mors propè est) inflammatio uero non statim. Quare & primum quod in vulneribus recens illatis agendum est, sanguinis tentanda suppressio est, ut hic auctor ait. Resum tamen cohibito sanguine, nisi satis pro aranda inflammatione fluxerit, eundem fluxio erit procuranda. Hoc ipsum & Hipp. in lib. de ulceribus affirmat, quum ait, Omni recenti ulcere, præterquam in uentre, conducit frequenter sanguinem defluere facere, prout opportunum uisum fuerit, & ab ipsis partibus, ulcus

completeentibus, tum alias, tum si in tibia ulcus fuerit, aut in digito pedis aut manus, magis quàm si alibi in alia corporis parte, sanguine enim defluente, gracile sentia sicciora sunt ac minora. prohibet enim hoc maxime talia ulcera humectari: deinde uero in omnibus putredo sanguinis ex sanguinis transmutatione fit. At dignum hic questione est, num si sanguis copiose non fluxerit, citandaq; propterea est fluxio, ex vulnere ipso an ex alia parte vel vicina uel remota prouocandus sit sanguis. Hipp. si iam descriptam legas sententiam, non ab ipso vulnere, sed à vicinis partibus ducere sanguinem videtur, quum dicat, à partibus vlcus completeentibus. At contra Galenus 4. meth. si ait, perpetuum est, quod ab eo (Hippocratem intelligit) didicimus, incipientem fluxionem ad contraria trahendam esse: fixam uero in iam laborante particula vacuandam esse vel ab ipsa particula, quæ affligitur, uel à maxime vicina; in promptu nobis & de sanguinis detractione colligere est, quod in principio hæc è longinquo, postea ab ipsis exulceratis partibus sit emolenda. Discrepare ergo ab Hipp. Galenus videtur, quum hic quidem initio à contrariis postea uero à vicinis & exulceratis ipsis partibus. Hipp. uero neque de exulceratis neque de contrariis, sed de partibus vlcus ipsum completeentibus sanguinem detrahat. Profecto, quid agendum in recenti sit vulnere, ubi copiosus sanguis non fluxerit, doctissime Galenus admonet: neque statueri aliter potest, qui rem animaduenerit. At de Hipp. quod à circumpositis partibus duci sanguinem velit, mirandum esset: quum in recenti adhuc vulnere, circumpositæ partis scarificatio fluxionem ad vulneratam partem concitare queat, non sedare. Sed paucis: quamuis vulgatus Cornarij & Latinus & Græcus codex, quem passim sequimur, ita legat, ut supra recitauimus: legisse tamen aliter Galen. constat ex 4. meth. iam citato. Omni (legit Galen.) recens factio vulnere, nisi in uentre sit, expedit ex ipso statim sanguinem plus minusve effluere. quippe phlegmone minus tentabitur tum vlcus ipsum, tum, quæ circumposita loca sunt. Addit deinceps. Et ab ipsis, quæ inmetrata sunt ulcera, ut sanguis crebro fluat, prodest, utcumque opportunum uidebitur, tum ab ipsis vlceribus, tum à circumpositis ulceri partibus. Ita legit Galen.

Hanc lectionem si sequaris, constat senem in recenti vulnere, de loco ex quo ducendus sit sanguis, nihil proferre: sed in antiquo. Supposuit autem ea in recenti, quæ alibi de fluxione docuerat. Sedabitur ergo proposita controuersia si ita legas. legi uero ita oportere, non res ipsa duntaxat, sed & Vidij Florentini viri nostra tempestate clarissimi interpretatio plane docet, quam hic adiungimus. Recenti, ait, cuius ulcere, nisi fuerit in uentre, pro ualeudine est sanguis amplius minusve plaga statim fluens. nam & ipsum vulnus, & quæ iuxta sunt, minus inflammatione premuntur. prodest etiam in diuturnis vlceribus id agere, ut sanguis crebro tam ab ipsis, quàm à partibus adiunctis utcumque opportunum uidebitur, effundatur. atq; adeo si vlcus fuerit in crure vel in digito pedis aut manus, magis quàm si in alia parte corporis. exhaustum enim sanguinis eruptione siccior redditur ac minus: neque madere ullo pacto sinitur. adde quod a putri atque alienato sanguine omnia proficiuntur. Ita doctissimus ille uir eleganter atq; erudite eam locum conuertit.

Cap. 4.
Cap. 90.
Cap. 8.

nem;

ANNOTATIONES.

Per medicamentum faciens nasci carnem, id intelligit, quod sarcoticon Greci vocant, exsiccat videlicet primo gradu, & mediocriter ac citra morsam abstergens; quod profecto eo nomine vocatur, quod ipsam carnem gignat, id enim natura est minus; sed quod tum sordem tum ichorem auferat, quæ gigni carnem prohibeant. habet tamen hic gradus latitudinem; conveniuntque nonnunquam sicca magis vel minus, pro partis & corporis cui adhibentur, temperamento, ut fufius Gal. 3. meth. Sed obijciat statim hoc in loco quifpiam Aristotelem, qui. 1. problem. sect. puris et sanesceribus vulneribus humida imponi asserit. Verum animadvertere ex eo loco est, humida ipsum medicamenta hęc nuncupare acrium & sicciorum comparatione, qua tetrīs vulneribus admoventur, quum tamen et hæc sicca esse oporteat. Post carnis generationem, agglutinantia (incarnantia à nostris vocantur) su veniant; quæ, quod iam genitum est, firmant, roborant, ac veluti conglutinant; suntq; hæc secundo ordine vel etiam tertio exsiccatia; non tamen detergentia ut priora, sed astringentia. sui profecto astringentia & siccatione carnem in vulnere ortam quodammodo obdurant, anuntq; non mediocriter. Accedunt tertio loco epulotica, quæ à nostris consolidantia, prioribus sicciora & magis astringentia, minus verò abstergentia. hæc enim obdura tam iam carnem maiori desiccatione astringentq; ita densant, ut vicem cutis præbeat, quæ aliqui abscessu gigni rursum non possunt. sunt præterea & medicamenta alia, quæ redundant carni auferenda admoventur; at quæ hæc corrodiuntia vocant, quæ, quum potenter desiccant, potenter etiam abstergunt. sed hæc omnia uberius ex Galeno habes. 3. meth.

De perforatione vulneris, & aliorum: quum oportet ut discoperiantur.

Cap. 5.

Dixit Gal. oportet ut feces ex loco eius vehementioris eminentiæ: a] & ut inclines ipsum. Et non sit tractus perforationis nisi ex parte, ex qua est possibile currere pus ad inferiorem. Et ut observentur in perforatione, ut alefuarum, & ruge secundum modum, quæ diximus in capitulo de vulnerum, & dubitet, nisi in eis, quæ excepimus. In eis verò, quæ sunt sicut in lingua, & subascelle oportet ut vadat perforatio cum cute in natura: Deinde ponantur desuper exsiccativa absque mordicatione, de illis, quæ sunt posita in tabulis medicinarum singillarum. Et pulvis olibani melior est in eis: quam olibanum, quoniam illud est vehementius stypticum. Et reperforantur, ne approximet eis aqua. Et si fuerit necessarium, & æger non suffert à balneatione, tunc oportet ut vulnus occludatur sub emplastris convenientibus, tectis cum pannis infusis cum oleis, secundum modum cooperituræ, quæ separat inter aquam balnei, & humiditatem eius, & inter vulnera: aut ingeneretur in illo aliquid ingeniorum possibile in ipso.

ANNOTATIONES.

Ubi vulnera sinum habeant, in quem sanies recipitur

neque effluit: nunquam sanescunt, nisi sanies effluxum patres, per in quantoque soli memini sit commutato potest, quandoque etiam, nisi alterius loci sectione non potest; ut 2. ad Glau. Vbi de sectione hac obcurat: constituitis, admonet quæ servari oportet: de quibus etiam antea, quum de abscessibus secandis ageret. Vnum hic admonet, quod & in iam citato loco cavendum in ulceribus ab aqua, id quod ferme etiam ab Hippocr. in lib. de plevio. est. animadvertendum, quum vulnera non nisi uno humectanda docuit. Quod si fistulus idem Hipp. in lib. de fistulis calente aqua perfundit; id agit emollienda fistula & calli gratia, ut emollita ea pars exsiccantibus facilius abradi possit. Ita etiam sicciora vulnera nonnunquam restituendi temperamenti causa, sine quo curari vulnus non potest, calida aqua abluiuntur.

Cap. 1.
Fen. 3. ut. c. 17.

De regimine vulnerum habentium apostema, & dolores.

Cap. 6.

Necessarium est in huiusmodi vulneribus a] B. procedere cum facilitate. & credere quod vinus non consolidatur omnino, dum apostema non sedatur. Et illud, quod non completur nisi cum eo, in quo est exsiccatio, & infusio in principio rei: & mollificatio in secundo: & ut administretur in eo cura apostematum omnino. Et quod est proprium in hoc cum communitate sui iuvamenti in omni membro à capite vsque ad pedes, est ut sumatur granatum dulce, & decoquatur cum vino pontico, & emplastreetur cum eo locus. & oportet ut tu observes illud, ad quod convertitur dispositio apostematis: sicut si tu administraveris vnguentum nigrum, & videris vulneris ruborem vehementem fieri, & vesicari, declina ad infusio, & ad vnguentum album: & si videris ipsum mollificari, aut indurari, & tu iam administraisti album, administra nigrum & alia.

ANNOTATIONES.

Vbi vlceri coniuncta inflammatio est, curari vlceris nisi ablata ea non potest: quod frequentissime Galen. in libris meth. admonet. Quomodo inflammationes curari debeant, supra docuit, & hic quoque brevissime repetit, curandum dicens in initio, ante absolutam videlicet inflammationem, his in quibus desiccandi & refrigerandi vis inest; ipsos, si repellentibus; deinceps verò mollientibus, id est suppurantibus; ac demum tumorum curatione, quæ reliqua est. Roget hic quifpiam cur non discutientibus potius agatur res in inflammationum harum statu, quæ præterquam quod inflammationem curant, eo etiam nomine quod exsiccant, vlceri sunt opportuna? His ita satisfacere est. Quæ discutunt non leuiter calida sunt, quæ propterea, si inflammata & vulnerata particula apponantur, igneum feruorem vulnere inducunt ex quo & augebitur phlegmone, & subiecta partis temperamentum alterabitur. Satis ergo est suppurare: id quod lenibus, calidis, & humidis sit medicamentis, quæ affeclæ partis calorem non multum excellunt. Ob id forte ait Hipp. in lib. de vlceribus vlceris omnia recentia, tum ipsa, tum circumstantes partes minime inflammationem incurere, si quis quam citissime suppuret: ac, si pus ab osculo vlceris non interceptum supprimatur.

Re-

Intentio in eo, quod existimamus, quod est
fissura, aut disruptio interius, est ut incarne-
tur: & non dimittatur sanguis congelari in in-
terioribus, a [ita] ut prohibeatur fluxus sangui-
nis. Et medicinae conferentes in vtrisque intē-
tionibus primis sunt sicut, [uestimenta], quan-
do decoquuntur in aceto. Aut detur in potu
de centaurea maiore pondus. 3. i. Et terra sigil-
lata in hoc inest. [curatio] magna. Illud autē,
quod in potu sumitur causa fluxus sanguinis,
est sicut dauid vnum & s. de semine hyusquia,
mi al cum aqua mellis; & reliquae medicinae p
dictae in prohibitione sputi sanguinis. & fluxus
sanguinis De vulnere autem, & fissura appa-
rentibus, dedit sapiens d [quod] in dispositione mi-
rach ventris, donec egrediantur quaedam inte-
stina, oportet ut scias quomodo [applicet] in
testina, & intromittatur. Quod si egrediantur
aliquid de zirbo, oportet ut scias an sit necessa-
ria ut ligetur cum ligatura firma, aut non: &
an suatur. vulnus, aut non; & qualiter sit usa
in fiendo ipsum. Et Gal. quidem dixit anatomi-
am aluorach. & diximus nos ipsum in anatomi-
a. Et propter illud, qd iam diximus in anatomi-
a, locus illorum est minoris timoris quā di-
frumpitur, quā locus [aluorari]. Et aluorari,
quidē est medium corporis utriusque lateris]
mēsurā quatuor digitorum [ab alborati. i. um-
bilico.] Inquit, quoniam fissura quum accidit
in loco [alborati] egrediantur cum ea intesti-
na plus: & reditus eorū in ea est difficilis. Et il-
lud ideo, quoniam res, quae tenet eam, nō est nisi
duo lacerti descendentes in longitudine cor-
poris, qui protenduntur ex pectore vsque ad
os pectinis, & propter illud quando disrumpit-
ur unus horum duorum lacertorum, oportet
uti [egrediantur pars intestinorum, & augmen-
tatur inde disruptio] & illud ideo, quoniam la-
ceri, qui sunt in vtrisque illis, plus [coarctat]
ipsum: uerū est ei in medio lacertus tortis con-
tinens [ipsum.] Si autem praeparatur, ut sit dis-
ruptio magna, egredietur numeratio intestino-
rū: quare erit eorū intromissio uehementior, &
difficilior. In vulneribus autē paruis, si nō suc-
curratur cū intromissione intestini, inflatur,
& ingrossatur. Et istud propter illud, quod ge-
neratur in eo de ventositatē: quare non ingre-
ditur ex illa disruptione. Et propter illud sal-
uoliora vulnera accidentia in mirach, disruptio-
nia, sunt illa, quae sunt equalis magnitudinis. In-
quit: & indiget illa vulnera rebus quatuor, qua-
rum prima est, ut reducatur intestinum appa-
rens ad locum, qui est ei proprius: & secūda, ut
suatur: & tertia, ut ponatur super eā medicamē
conueniens: & quarta ut sit sollicitudo ne pro-
ueniat alicui membrorum nobilium propter
illud timor. Pone ergo qd sit vulnus tantae quā-
titatis, ut non possimus propter paruitatē eius
intromittere intestinum procedens ab eo, tūc
quidem est nobis necessarium, ut resoluamus
illam ventositatē, aut ut dilatemus ipsam di-
sruptionem: & ut dissoluamus uentre firatē,
est melius si possibile est in ea. & caetera quidem
in inflatione intestini est frigus aeris: pro-

pter illud ergo oportet, ut submergatur spon-
gia in aqua calida, & exprimas ipsam, & uapo-
res ipsum. Et unum stypticum quando cale-
fit, etiam est iuuatū in hoc loco: & illud, quo-
niam calefacit plus quā sit calefactio aquae,
& confortat intestinum. Quod si haec cura nō
resoluit inflationem intestinorum, tunc admi-
nistretur amplificatio vulneris. Et conuenien-
tius instrumentorum ad hanc sectionem, & in-
strumentum, quod cognoscitur ad perforandas
fistulas. cultelli autem perforandi acuti ex duab.
partibus [facti ad caput] caueantur. & rectior
figurarum, & preparatio infirmo est, ut si fue-
rit vulnus laesum, uadens ad partem inferiorem,
sit figura, & preparatio ad superiorem. Et si fue-
rit vulnus uadens ad superiorem, figura & prae-
paratio uadant ad inferiorem. Sit ergo inten-
tio tua, quam intendis in vtrisque rebus simul,
ut non cadat reliqua intestina super intestinū,
[cuius inferius apparet.] & quum tu posueris
hanc tuam intentionē, scias, qd si fuerit vulnus
in parte dextra, tunc oportebit ut scias agrum
declinare ad partem sinistram, et si fuerit in par-
te sinistra, facias eum declinare ad dextram. &
sit intentio tua semper, ut ponas partem, in
qua est vulnus, alio rem parte altera; haec est. n-
res, quae est communis omnibus istis vulneribus.
Quum ergo seruantur intestina in locis suis,
quae sunt eis propria, postquam reducta sunt
ad uentrem, quum uulnera sunt magna, tunc
necessarius est minister edoctus: & illud ideo,
quoniam oportet ut teneat locum illius vulne-
ris totum manu sua de foris, & colligat ipsum,
& aggreget, & detegat de eo aliquid ministro
suenti ipsum, & redeat ad illud, quod iam su-
tum est de eo etiam, & aggreget ipsum, & colligat
paulatim, donec suatur vulnus totū futura
decēti, & ego narro tibi illud, quod melius est
de suitione ventris: dico ergo quoniam pro-
pterea, quod res, quae est necessaria est ut [com-
prehendatur illud, quod est inter] mirach & si-
phach iā est necessarium tibi ut incipias, & in-
tromittas acum in cutem de foris ad interiorē
partem. quum ergo penetrauerit acus in cutē
& in lacertum euntē secundū rectitudinē in
longitudine ventris totius, dimitte marginem
siphac in hoc latere, & non intromittas in ip-
sum acum, & fac penetrare acum in marginē
alium de intus ad exteriora [deinde fac pene-
trare eā ab intus ad exteriora] in margine alio
mirach: & quum seceris eam penetrare, tunc
fac penetrare eam secūdo in hoc eodem mar-
gine mirach, aut de foris ad interiora: & dimitte
marginē siphac, qui est in hoc latere: fac ergo
penetrare acum in latus aliud de intus ad exte-
riora: & fac eam penetrare cum tua penetratio-
ne in siphac in marginē mirach, qui est in par-
te eius, donec facias eam penetrare totū. deinde
incipere iterum ab hoc eodem latere, & sue
ipsum cū margine, qui est siphac in latere alio:
& extrahe acum ex cute, quam penetrauit: deinde
reduc. acum in illam cutem. & sue marginē
siphac, qui est in latere alio cum hoc margine
mirach; & extrahe eam ex cute, quae est in parte
eius: & fac illud una uice post aliam, vsque quo
suas vulnus totum secundum illud exemplū. In
mēsurā autem, quae est inter duo puncta, cauea-

a. &

b. B. albelabes.
Alia litera al-
mas quādo de-
coquitur.
c. B. sufficiētia.d. B. si disrup-
fuerit mirach
ventris, ita, ut
e. B. ordinatur.f. B. albheno, &
albheno est me-
dium ventris, &
duo illa sunt in
duobus laterib.
g. B. distantia,
& albheno.
h. B. albheno.i. B. egrediantur
quādam intes-
tina, & emineant
seu exeat ex il-
la disruptione.
k. B. expro-
munt
ipsum, & non.
l. B. ipsa.m. B. & ap-
capitis.n. B. quod
& nō graue
per eam.o. B. pectus
aut, reliquū
cur.p. B. pectus
aut, reliquū
cur.q. B. A.
quādam
auram
auram
auram

tur superfluitas in latitudine, & strictura: quoniam amplitudo non tenet secundum, quod oportet: & strictura quod adunat. Et filum iterum, si fuerit chordosum adiuvat ad distrumpendum, & si fuerit molle, abscinditur, & eligatur lenius, durum. Et similiter si profunda ueris puncturam in cute, nam si fuerit longinqua punctura, verum remanserit de vacuitate intra ipsum & extra eam, non incarnatur, & serua qualitatem illic etiam. Inquit: & pone intentio siphac cum mirach, fortasse enim adhaerebit, & incarnabitur: quoniam est nervosum. Et ita conferunt ipsum quidam secundum hunc modum. Oportet ergo ut figamus acum in margine mirach exteriori, & faciamus eam penetrare ad interiora, & dimittamus marginem siphac totum: deinde reducamus acum, & faciamus eam penetrare: deinde penetrat acus ex contrario partis, quam penetrauit, deinde faciamus eam penetrare in marginem alium de marginibus mirach secundum hoc. Et ille modus confuendi est melior consuetudine communi, quae comprehendit quatuor margines in punctione una: & illud ideo, quoniam cum hac consuetudine iterum, quam iam diximus, iam cooperitur siphac retro mirach, & continuatur cum eo cooperitura decet. Inquit: deinde pone super ipsum de medicinis incarnariis. Et necessitas ad ligandum est vehementior in his vulneribus, & madefactam in sinaraze cum oleo calido parum, & inuolue super a librent, & alalibreni sicut vadunt, & clysteriza ipsum cum aliquo mollificatione etiam, sicut sunt olea & mucilagines. Et si vulnus iam peruenit ad intestina, & fuisse ipsum, tunc regimen sit illud, quod diximus. Veruntamen oportet ut clysterizetur cum vino nigro, styptico, tepido: & proprie si vulnus iam consecutum fuerit, aut appropinquauerit ad minima intestina: quoniam intestinum ieiunum non sanatur omnino ex vulnere, quod in ipso accidit, propter subtilitatem sui corporis & multitudinem eius, quod est in eo de venis, & propinquitatem suam ad naturam nervorum, & multitudinem effusionis choleræ ad ipsum, & vehementiam caliditatis eius, quoniam est magis propinquum hepati, quam intestina alia. Inferiora vero ventris propterea quod sunt de natura carnis, sis de medicamine ipsorum confidens. Inquit Galenus in libro de ingenio sanitaris: & sit intentio tua apud distrumpionem mirach ventris cum siphac, ut suas eam consuetudine conglutinante siphac cum mirach, quoniam est nervosum, tardæ incarnationis cum alio: & illud cum modo sutionis, quæ diximus: quoniam ipsa aggregat, & conglutinatur in punctura siphac. Inquit: & intestina quum egrediuntur, tunc confert vinum nigrum forte, & calefiat, & submergatur in eo lana, & ponatur desuper: quoniam ipsa dispergit inflationem eorum, & detumescere ea facit: Si autem non fuerit praesens, tunc adminitra quasdam aquas stypticitatis fortis, calesfactas. Quod si non fuerint praesentes, tunc vapora ea cum aqua calida, donec detumescant. Si autem non ingrediuntur in illud, amplifictur locus, Inquit Hip. quum egredi-

tur zirbum ventris in vulnere, necesse est ut putrefiat, quod de eo egreditur, quauis moretur tempore paruo: & est in hoc vehementius quam intestina, & z[irbum] hepar, quoniam intestina, & extremitates hepatis, si non remanent exterius spatio longo, donec infrigidentur valde vehementer, tunc quum ingrediuntur ventrem, & incarnatur vulnus, redeunt ad naturas suas, zirbum verò licet moretur tempore paruo, tamen necesse est ut quod ex eo quod apparet, ingreditur ventrem, putrefiat. Et propter illud properant medici in incidendo ipsum: & non intromittunt quod de ipso apparet in ventrem, quod si inueniatur in zirbo diuersum ab hoc, illud est valde parum: fortasse non inuenitur. Et si egreditur aliquid de zirbo, tunc necesse est tibi ut scias, an oporteat incidere, an non: & an oporteat sui vulnus, an non: & qualiter suatur. Nam si vulnus cadat in alnourati & est medium ventris, tunc est pluris rimoris: quoniam sunt extremitates laterorum cooperitæ super ventrem. Si autem fuerit in illis, & sunt a duobus lateribus medij ventris, a dextra, & sinistra quasi quatuor digitis, tunc est saluor: quoniam non est in eo aliquid, de extremitatibus lacertorum nervosorum. Loci vero alborati futura iterum est difficilis, & illud ideo, quoniam intestina eminent, & egrediuntur a distrumpione, quæ est in hoc loco: & reditur eorum in hoc loco est difficilis: & illud quia illud, quod plicat ea intentione eorum, est duo lacerti protensi in longitudine ventris, carnosus, qui descendunt ex pectore ad rachabam, & est os peccinis. Et propter illud quando cadit vulnus in hoc loco, & incidunt hos lacertos, & est eminentia, & intestini vehementior: quoniam lacerti, qui sunt in illo continent ipsum, & non est eis in medio lacertus fortis, retinens ipsum. Si autem preparatur cum hoc, ut sit vulnus magnum, tunc necesse est, ut emineat & egrediatur ex eo numerus intestinorum: quare sit intromissio eorum difficilior.

ANNOTATIONES.

Intentio in eo quod existimamus &c. Scripsit in superioribus in vulneribus ut sanguis effluat conferre, de qua re nos plura. hic ventris vulnera excipit (thoracem. & immum ventrem intelligens) Hippocratem amulatus, qui in lib. de ulceribus ventrem ipse quoque excipit. At cur ventrem excipit? Fortasse id ueretur, ne dum sanguis effluit, ad internas partes aliqua eius portio effundatur, putrescatque & praua aliqua symptomata producantur. Fortasse etiam supprimi vulnera hac statim iubet, ne tunc ex sanguinis proflatio, tum ex ambiente aere, interna ea partes innati caloris sedes perfrigerentur, ac sanguis ipse frigidior euadat, & corrumpatur. propterea ut quod hi de ventris vulneribus iubent, de internis dumtaxat & profundis intelligas.

De vulnere autem &c. Aemulatur Gal. 6. met. habi de omenti putrescentis excisione plura. pro qua re adi Paulum lib. 6.

z. B. extremitates hepatis.

a. albare.

b. B. extensor super ventrem nervosus. Alia litera in medio ipsius. c. B. eis. d. B. nervosus. e. B. albare.

f. B. aggregat & tenet ea.

g. B. inciduntur isti lacerti. h. B. & egrediuntur. i. B. illis exprimentur ea. k. B. accidas.

Cap. 4. cap. 6.

De qualitate ligandi vulnera.

Cap. 8.

Vulnera autem, & fissura apparentia quum vis ut incarnentur, tunc fac illud, quod dixit sapiens de illis, quae sunt huius artis. Inquit: quum vis ut incarnetur huiusmodi fissura, tunc adhære ei ligaturam incipientem ex duobus capitibus, non aliam de ligaturis. Quod si fuerit magna, erit tibi necessarium ut adherere ei facias pulvillos triangulatos. et si fuerit locus, (de clivis) indiget futura etiam. et pulvilli quidem triangulati meliores sunt in aggregando labia [ulcerum] quam quadrati: quoniam coarctant super fixuram tantum, & sinus pulvillorum triangulorum est secundum hoc exemplum; linea recta inter duos pulvillos sit fissura, & duorum pulvillorum triangulorum unus sit. b. & alter. g. decenter compositi secundum figuram, quam vides.

Quum ergo ligatur locus ille, & cadit ligamen duorum capitum, est ligamen tenens super locum fixuræ vehementius, quam si fuerint quadrati.

Et non licet ut sit in applicatione [ulcerum] ligamen non habens duo capita: & isti sunt pulvilli triangulati, & figura stringendi. Et dicitur in libro de ingenio sanitatis: quidam homo habuit vulnus, cuius profundum erat proximum inguinibus, & ipsius orificium proximum genu, & sanavimus ipsum sine [perforatione] penitus, ita quod posuimus sub genu eius [pulvillos], & præparavimus ipsum taliter, quod [factum] est orificium eius directum cum facilitate: & similiter fecimus de vulnere, quod fuit in coxa, & brachio: & sanata sunt omnia. Inquit ille, qui iam prævidit in experientia, scias quod [vulnera] indigent et fiat sanies si possibile est eis intus, ad hoc ut penetrent cum ea reliqua, quae sunt illic meliora & velocioris alterationis simul. Vulnera disrupta, elongatorum labiorum, egent ut aggregentur cum ligamento aggregante labia eorum, nisi fuerit super ea ex illo dolor, aut fuerint apostemosa, quoniam dolent propter illud, quamvis sit cum facilitate: aut fuerit lacertus, qui sit disruptus in latitudine, quoniam non aggregatur: imò ponatur in medio lycinium, timendo ne incarnetur cutis: & remaneat lacertus non incarnatus. Inquit: & similiter quando findimus cutem capitis, ponimus inter labia aliquid, quod impleat ea: fortasse enim contrahitur cutis labiorum ad interiora vulneris: quare necesse est tunc, ut coneris cum ligamentis, ut trahas eam ad exteriora. Et quum cadit vulnus in longitudine, tunc ligamen sufficit, & aggregat ipsam decenter: & quum fuerit in latitudine, indiget ut fiat: & secundum mensuram profunditatis vulneris erit profunditas futura [dignior ex additione] anatomiae. Inquit, quando fuerit nobis necessarium ut addamus in amplitudine vulneris, quum est strictum, & timuerimus quod propter profunditatem eius incarnetur eius superius, & non incarnetur eius profundum, aut sit membrum vulneratum in hora vulneris secundum figuram, quod quando recedit ad equalitatem suam, non est possibile ut cur

rat ex eo sanies, neque ut ingrediatur ipsum medicina, & [ut redeat] ad suam figuram quando egreditur, & [et commouet] dolorem alium: tunc necesse est ut findatur sectione conuenienti. Et scias secundum summam, quod vulnera, quae sunt in latitudine lacerti, sunt digniora ut labia eorum sint vehementius elongata: quapropter sunt facientia maiorem necessitatem ad perscrutandum subtiliter in aggregando labia, et fortasse non erit excusatio a futura, & ad ministracione pulvillorum triangulorum, & propriè si ceciderit in carne diminutio: nam cadens in longitudine minus eget illo.

ANNOTATIONES.

De vulneribus fascia vel sutura coniungendis habes ex Hippoc. plura in lib. de officina medici. commentario 2. & in de articulis & fracturis, passim. Habes & ex Gal. 3. meth. & 3. de comp. med. per genera plura, sed vide & Paulum lib. 4. & Celsum lib. 5.

Medicina incarnantes vulnera. Cap. 9.

HArum medicinarum virtutes iam narravimus, & [continuationis earum locum] & non dubitamus quin sit necessarium ut pulvis earum sit minoris virtutis, quam illud, quod eis sit cum oleis, & ceratis. et necessitas quidem perducens ad olea, & cerata, est propterea quod medicinae siccæ, & propriæ, quae sunt sicut merdæ fangi, & reliquæ minerales, non submerguntur vique ad profundum, & non penetrant in poros. quum ergo ex eis sit ceratum, ad ultimum pervenire facit eas cursus olei ad locum, quod volumus. et istæ medicinae incarnantur sunt ex mineralibus, & sunt ex plantis, & animalibus, & ex omni specie. et sunt ex mineralibus sicut cerusa, & oleum myrtinum, & cera, et ex plantis folia, sicut folia quercus masculæ, emplastrata, folia [salicis] & folia caulis, & folia arborum malorum, & cortex [palmarum], & folia arnoglossæ, & [partum] infusum in aceto. aut aliquantulo vini: & propriè quando miscentur folia arboris pini masculæ, & feminæ, ligata cum corricibus suis, & folia cupressi, & rami eius, & folia pentaphyl. cum melle. Et ex gummis glutinum albotin propriè prope [membra magna]. Et ex fructibus, & granis nux recens contrita cum aqua, & sale, aut vino, bullita cum foliis acetosæ, aut foliis sicel, aut lactuca, & pirorum sylvestrium cum eo, quod est in eis de prohibitione fluxus: & nux cupressi: & alia combusta: & pulvis molendini: & hordeum adustum propriè senibus, cum cera, & oleo rosæ. et de illis, quae simulantur floribus, flos sorbæ: & herba caudæ equinae, & propriè in vicinitate [impletionis] membri, aut carnis, & ad vulnera, quæ sunt propinqua lacertorum capitibus. et ex animalibus, lac acetosum valde conglutinat vulnera magna. et de compositis medicamen Rusti, & aureum, & esculcus, & medicamen de salicibus, & pulegio, & emplastrum de lino.

ANNOTATIONES.

Quæ carnem gignunt propemodum infinita sunt. plura de his Galenus 2. de comp. med. per genera. & Paulus libro 4.

Medicina

Medicinz consolidatiue, & sigillatiue. Cap. 10.

HArum medicinarum naturas iam sciuiti:
 & scis iterum, qd oportet ne puluis earum
 sit in virtute eius, quod ponitur in emplastris.
 Et nunc oportet vt scias, quod non est necessa-
 rium vt medicinz ista administrantur, quum
 iam aequata est superficies carnis duræ cum eu-
 te vltima æqualitate: Verum caro humida: [ia]
 æquatur, & additur, sed est [spissa] taliter qd
 quum exsiccat descendet: imò non oportet,
 vt administrantur eas [nisi cum hoc, quod est ita
 quod quando exsiccat æquatur.] Et hæc res
 cognoscitur ex estimatione. Oportet ergo vt
 administraretur medicina consolidatiua ante-
 quam carnis nascencia in vulnere, in quo caro
 nascitur, ad hunc finem perueniat; quoniam
 consolidatiua etiam addit in quantitate carnis
 vsquequo consolidat, & additur cum ea virtus
 naturalis: ergo additur secundum hanc vltima-
 tionem, imò oportet vt sit taliter, quod quan-
 do exsiccat, & facit operationem suam, iam na-
 tura fecerit nasci cum quantitate ei necessaria
 cum vltimatione consolidatiue vltimæ in cõ-
 solidando, quæ completat duas operationes d
 [continuando inter carnem, & cutem] prædi-
 ctas, mensura, qua æquetur superficies vlcera-
 ta. Quod si non auferatur illud, proculdubio
 fiet vestigium vulneris: [superius in eure.] Et
 oportet, vt administras sigillatiuum in primis,
 quum ipsum administras, humidum: deinde
 administra ipsum siccum tunc, quum appro-
 pinquatur sigillationi, faciens ipsum transire
 super ipsum cum extremitate radij, et medic-
 ne quidem ista sunt, sicut cortices arboris pini
 cum cerato de oleo rosæ aut myrino: & resina
 sicca, & abrotanum assatum, & cortices æris, &
 puluis olivani, & merdæ fengi, & centaurea mi-
 nor, & venæ sunt bonæ, & ossa combusta iterum,
 & aristolochia adusta est vehemens consoli-
 dationis, & alumen iterum, & gallæ immature
 & folia fici. Et Hipp. quidem [inquit de pe-
 de alhaucas, sicut dixerunt: & est simile,] quod
 intellexit per eam herbam, quæ nominatur pes
 corui. Et stercus canis comedentis ossa, & ster-
 cus lacerti: veruntamen est [acutius primo,]
 quare oportet vt frāgas ipsum cum stypticis,
 & radix lilij celestis, & cortices h t l
 opopanacis, & tutia. Et de facientibus nasci car-
 nem mirabilibus in vulneribus calida comple-
 xionis, apostemosis, sunt sandali, & nenuphar,
 & aloes: & proprie in partibus ani, & testiculo
 rum, i [& medicina aristolochie] si fiat vngu-
 tum, aut indiges eo, quod est fortius de illis,
 quæ sunt inter consolidantia, sicut climia, &
 lithargyrium, & colcothar combustum, &
 in medicinis eius draganthum, & colcothar:
 quamuis sint de summa corrodentium, carnē
 verum ipsa fortasse consolidant in vehemēti
 humiditate, & proprie quando aduruntur
 [sunt minoris consolidationis, & non minui-
 tur de corrosione eorum,] & præcipue si abluā-
 tur, i t l
 ] sunt ad consolidationem de-
 cliniora. Flos vero æris, & medicinz, quæ sunt
 vehementioris corrosionis non [sunt rectæ
 ad illud, nisi cum regimine forti, & in quibus]

dam vulneribus, & vlceribus vehementis humi-
 ditatis. Aes vero adustum, quando abluatur, est
 bonum in consolidatione. et quum voluntas
 est vt fiat emplastrum, sunt necessaria, quæ sunt
 fortiora, de illis, quæ sunt inter consolidantia,
 sicut climia, & proprie adusta, & colcothar adu-
 stum, & lithargyrium, & cerula. Qualitas vero
 faciendi illud est, vt dissoluatur cerula, & mer-
 dæ fengi cum aceto deinde administraretur: & cli-
 mia teratur. et melius quidem est vt aduratur,
 deinde misceatur illud cum colcothar, & imbi-
 batur oleo [rosæ] cum aceto, & vino styptico.
 et fortasse adduntur super ipsum draganthum
 adustum, & balaustie, & gallæ. quando vulnus,
 & vlcus sunt vehementis humiditatis. Empla-
 strum de lino etiam est mirabile. Sume pannū
 de lino ablutum, nitidum, & tere donec fiat si-
 cut alcohol, deinde sume oleū fortis styptici
 tatis, aut oleum myrtinum, & pone in ipso pa-
 rum galbani, & dissolue in oleo, & pone in ip-
 so pannum contritum: & fac de eo emplastrū,
 quoniam est mirabile. Et vnguentum nigrum
 magnum facit nasci carnem. Quod si volueris
 vt fortius faciat nasci, tunc pone in ipso de thu-
 re, opopanace, & aristolochia [adusta] æquales
 partes, vt sit sicut pondus medicinarū quatuor.
 Modus vulneris alius. Recipe cerula, & merda
 fengi amborum an. partem i. scoriz plumbi, &
 myrrhæ & gallarum omnium an. partem s. Pul-
 vis alius ostracorum combustorum. 3. xij. gra-
 nati parui quod cadit ab arbore, & exsiccatum
 est, calcadis amborum an. 3. xvj. cornu ceruini
 combusti, abrotani, climie, resine, radicis lilij,
 omnium an. 3. iij. minuti thuris, corticum lilij,
 arboris pini amborum an. 3. vi. corticum grana-
 torum, cerusæ, aluminis, omnium an. 3. viij. gal-
 larum. 3. j. Pulvis [rubeus] Recipe [rubeus] oiliū
 combustorum, merdæ fengi omnium an. 3. ij.
 thuris, aloes, amborum an. 3. iij. sarcocolla me-
 mthe amborum an. 3. j. fiat pulvis. Pulvis alius.
 Rosarum, cerusæ plumbi, balaustiarum, omnium
 an. 3. viij. gallarum, & seminis rosarum, & alu-
 minis æqualiter, aristol. aure. ij. minuti thuris
 aure. j. Modus emplastri ad vulnera corporum
 senum. Comburetur hordcum, & fiat ex eo ce-
 ratum cum oleo rosæ aut oleo myrtino cum ce-
 rusæ plumbi.

ANNOTATIONES.

50 Glutinantia dicebamus ea esse quæ secundo ordine de-
 sicant, absque absterfione. ita & Gal. 3. meth. Naturā,
 quem vide & 2. de comp. med. per genera. Ad & Pau-
 lum lib. 4.

De medicinis facientibus nasci carnem in vulneribus, &
 vlcibus. Cap. 11.

IAm sciuiti proprietatem medicinarum fa-
 cientium nasci carnem: & quomodo opor-
 tet ut sint in complexionibus suis. Et oportet
 vt administretur medicinz facientes nasci car-
 nē, cū iam mundificatus est locus a fordibus, &
 similibus: & si non fuerit basis vulnerū nisi os,
 tūc mūdifica illud os, & exsicca in vltimo: & nō
 dimittas in eo obfuscationē, aut corruptionē,
 neque corticē, & humiditatem, quæ non exsic-
 catur.

AVIC. Tom. 2. K 2

n B. Alia licara
myrtilino.

o B. aggregata.

p B. alius.
q B. nura.

a. P. sicatur.
b. B. quod per
uenit super ip
sum de materia
ex qua genera
tur caro magis
firmum.

e. a. secundum.
d. j. B. absterio.

e. a. sicis quæ
pertransiunt.
f. a. quo scitur
illud quod est
ex exsiccatione,
& itaione, scilicet
ip non ultra
operatur & q
facit nasci car
nem secundum
processionem vel
edimnem tunc
cessus & quod
sordidat seu qd
sordidum genera
tur.
g. j. B. & si sit
sordidus, tunc ad
de in siccatu.
h. a. cognitio
ne causam.

i. j. B. quæ sunt
medicæ.

etur, & proprie in capite: nam lenitas ossis, & eius humiditas est vna causarum prohibentiū natiuitatem carnis super ipsum: & quam. [exsicatur,] & exasperatur, est illud, b [super quod sit materia, ex qua generatur caro, in eo magis faciens nasci.] Et scias quod quandoque est medicina, faciens nasci carnem in corpore, aut mēbro, & non est faciēs nasci in alio: & illud ideo, quoniam fortasse exsiccatur in corpore & non exsiccatur in corpore c [propter] complexionēs duorum corporum, et secundum quod sciuit, fortasse superfluit d [in corpore: & non superfluit in corpore, neque est absterio omnino: quum hæc medicina indigeat exsiccatione quadam, & absterione quadam mensuratis secundum corpus, non absolutis: & res mensurata est diuersa cum impressione sua in rebus, quæ non sunt conuenientis quantitatis in passione. et omne exsiccationum quidem, cuius siccitas est minor siccitate corporis, quod cum eo curatur, est iterum abbreviatum ab hoc vt faciat nasci carnem eius; imò oportet vt sit siccior eo, et propter illud sit quod oli banum non facit nasci carnem in corporibus e [donec pertransiunt] æqualitatem in siccitate. Et experimentum quidem est illud, f [quod sci tur, quod est ex exsiccantibus, & stantibus: aut ex nascentia carnis secundum processionē, vel continuitatem: aut ex sordidatione.] Quod si videris exsiccationem, cum qua fortasse non nascitur caro, tunc humecta parumper medicamina sicca: g [et] & dimitte illud, quod vadit secundum virtutem suam. et quādoque iterum est quibusdam corporibus proportionalitas, cum quibusdam medicinis, abique h [aspectu operationis] earum: propter illud ergo oportet, vt misceantur medicina plures debiles, & fortes. At verò quare facta sint emplastra, & quæ sit eorum necessitas, iam sciuit. Et oportet vt non sis contentus medicina super exsiccationem, & humectationem; imò obserua ambas qualitates agentes, secundum q premisimus earum narrationem: neque iterum super exsiccationem, & humectationem: imò cum consuetudine considerationis inter dispositionem vlcis, & dispositionē complexionis corporis: quandoque enim corpus est humidum, & vlcus siccum: & quandoque est corpus siccum, & vlcus humidum: & quandoque sunt ambo humida: & quandoque sunt ambo sicca, et administrentur in primis, quæ sunt debiliora, sicut olibanum, & farina fabarum, & farina hordei, & similia. Quod si corpus fuerit siccum, & vlcus humidum valde; tunc necessariæ sunt medicina vehementis exsiccationis cum comparatione ad medicinas facientes nasci carnem, sicut aristolochia, & radix opopanax, & draganthum adustum: & in residuo sunt necessariæ medicina i [et] [sicut ieros, & farina lupinorum. et quandoque accidit vt sint quædam medicina, in quibus sit aliquid proprietatis, quæ egent medicinis facientes nasci carnem de exsiccatione, & absterione, sed superfluit: sunt ergo, verbi gratia, propter exsiccationem suam vehementem retinētes sordiditatem, & prohibentes materiam: & superfluit absterio, & corrosio: sed quando

permiscetur cum ea aliquid de illis, quæ sunt illi contraria, frangit ex eo, & temperat ipsum, & sit faciens nasci, sicut flos eris: quum enim cum ipso associantur oleum, & cera, & k [quæ humectant membrum, & fixum faciunt: tunc ipsum propter exsiccationem, & vehementiam absterionis, sit consolidatiuum: quare oportet vt sit flos eris vnam decem partium cerati, quādo administratur in corporibus, quæ sunt sic ciora: & vna duodecim partium, quando administratur in corporibus, quæ sunt humidiora: & oportet vt obseruetur in istis, quando experiuntur prædicta. Senes egent medicinis, in quibus est caliditas maior, & attractio fortior. et cadunt in eis, quæ sunt sicut pix, & thus, & farina hordei, & farina fabarum, & farina erui, & radix lilij, & aristolochia, & climia, & herba opopanax, et quando prohibetur medicina a iuuamento, declina ad aliam: quum ergo sit difficilis, cupietur cum eo, quod est proprium vlcibus.

ANNOTATIONES.

Habes hæc serē omnia ex Galeno 3. meth.

De curatione vntuerum a. j. alseiberegi. i. quæ sunt in capite. Cap. 12.

Regimen quidem ossis in eis, & quid accidat ex accidentibus eorum timidis, iam dictum est in capitulo ossium, & b [algebra.] Verum incarnatina vlcis eorum, & quæ sunt extra ea, sufficiunt qualibet medicina exsiccantiæ, leues, puluerizate super ea ex medicina c [et] [Et d [et] medicina, quæ est facta ex aloë, & myrrha, & olibano, & sanguine draconis: & similiter medicina leues, prædictæ in vulneribus. Quod si fuerit illic cursus sanguinis, tunc curetur cum eo, quod diximus in cap. fluxus sanguinis. et oportet vt cibetur habens eam cerebellis gallinarum assatis, quantum possibile est: ipsa enim secundum quod testificantur quidam, confortant cerebrum, & retinent sanguinis fluxum: licet sit in eis sententia alia. et similiter aqua granati mûzi, & emplastratur cum virga pastoris, et de medicinis bonis ad vulnus, & sanguinem, est vt sumatur fermentum e [et] [purum] siccum, & teratur, & puluerizetur de super, & non humectetur. Quod autem prohibet f [agritudinem] est emplastratio cum farina hordei, & similia confectis cum hyssopo humida: & similiter cum sanich hordei, g [et] cum calamentho: & confert attritioni eius: & reliquum regimen sumatur ex cap. ossium.

TRACTATUS II.

De excoiatione, & attritione, & contusione, & torsione, & casu, & offensione, & disruptione, & fluxu sanguinis, & similibus illis.

Sermo vniuersalis. Cap. 1.

Am sciuit in libro primo, quæ sit intentio contusionis, & attritionis. Contorsio autem est, vt sit membrum separatum a iunctura sua, separatione nō completa, neque apparente manifesta.

nifesta a [quare est] dislocatio. Et b [egumen] quidem est infra torsionem: & est quasi [aliqua] tumulutionis commouens ligamentum in iunctura, & quod continetur de eo in carne.] Et si cum eo fuerit aliquantulum separationis, erit tortio. Et de hominibus sunt, qui nominant a [ ] intentionem, quam nominauimus, torsionem nomine communi. Et de hominibus sunt, qui nominant torsionem separationem vnius duorum laterum [la] certi,] sicut vnius duorum laterum [ ] lacerti volæ manus, & nascete] cum adherentia lateris alterius, quamuis separatio sit apparens. Illud autem, quod volumus premittere & loqui de eo in primis, est confusio, quæ accidit laceratis in medio eorum: & attritio in extremitatibus ipsorum.

De confusione, & attritione. Cap. 2.

Quando accidit lacerto vt contundatur, accidit ex hoc inter partes eius numerus solutionis continuitatis. a [ ] & b [ ] multoties effunditur ad ipsum sanguis plurimus, ex quo apostematur. Et c [ ] pauciores sunt eius dispositiones, in quibus non aggregetur ad ipsum sanguis, & putrefiat: quoniam plurimum speratur eius resolutio per poros, & proprie per poros, qui sunt conficti confictione impelleate, ab illo, quod fecit confusionem exterius, & a confictione accidente ex apostemate interius, & propter illud, si non succurratur ei in ea, perducit ad corruptionem membri. Et fortasse d [ ] exoratio sequitur casum, & offensionem:] quare oportet vt præparetur ad curationem eius, vt non canceretur: & c [ ] oportet vt administratio fiat in attritione, cum reditioe continuitatis villorum incisorum, imò ad sedandum dolorem.

ANNOTATIONES.

Confusionem vocat solutionem continui in carne ex re graui: attritionem verò quæ in nervosis partibus, vt ex superioribus capite habes: quas tamen communi confusionis nomine licebit vt vocas. Hæc ubi accidit, tum ex confusa parte in carniū spacia sanguis effunditur; tum ex vicinis particulis frequenter eodem aliquid trahitur, unde & intumesce quæ contunduntur vides. Quamquam autem, quicquid effunditur, corrumpi necesse est, teste Hippocrate 6. apb. non id tamen vno semper & eodem fit modo: sed magis aut minus, pro innati ipsius caloris perspiratione plus minusve prohibita corrumpitur, hæc verò pro humorum in affectu particule spacia effusorum copia maiori aut minori variatur. Vbi partis dumtaxat offensa humores effunduntur, quamuis non æquè diffusetur calor, ut antea; perspirat tamen adhuc, & effusum sanguinem quantum potest regit, & a putredine quantum potest auerit, ac processu temporis tandem disciuit. at non ita, si præter proprium affectu particule humorem ex circumstantibus quoque particulis fiat fluxio, id quod frequentius evenit: tunc enim ita obstruitur, ut nisi occurreris, & partes laxas reddideris, humores attenuaris, & calorem innatum temperatè calidis molliter foueris, non difficile emoriatur, particulæ ipsa tandem suppuretur. Hæc quum ita se habeant, quid hic sibi Auis. velit, patere existimo. quum enim uariant codices, & antiqua versio obscurior

fit, recentior uerò correctio non satis clara; quia diximus, in confusione minor aut maior innati caloris fit obstructio, utatur hæc ferè author hoc in loco asserere. raro confusiones, feri, in quibus non putref. at 3 quod tamen quando accidit, plerumque sanguinis illius, qui effluxerit, speratur diffusio per cutis meatus, quamuis ex contundente re ydem asfrictiores fuerint redditi. At si ex irruente a vicinis partibus fluxione obstruione augeatur; tum nisi occurreris, confusio membri successuram siderationem.

De cura.

Cap. 3.

Non reperitur in pluribus harum dispositionum in hac a [ ] accidentia] excusatio a phlebotomia: imò opifices artis properant ad illud, quamuis sit corpus mundum. Et quando fit phlebotomia, & festinatur ad emplastra prohibentia, oppilantia, non accidit ex eis illud, 20 quod est necessarium ad curationem, b [ ] quæ multum conuenit,] & est eorum prohibitio cum infrigidatione, & stypticitate: aut cum vno eorū. Quum autem tardatur illud, & properat sanguis ad [ ] dispositionem] solutionis, & times nocumenta prædicta; necessarium est in curatione eius extrahere sanguinem illum, vt non d [ ] redeat apud continuationem] ad dispositionem eius. Quod si fuerit taliter, quod sit possibile vt resoluitur propter raritatem pororum cum embrochis aquarum calidarum, & si milium eis fiat: & fortasse administratur super verberatos de illis, quæ diximus, & iterum cum medicinis carminantibus sanguinem mortuū & oleis resoluentibus lassitudinem, & vt dentur in potu deintus res adiuuantes ad resolutionem, fiat illud: & sis contentus illo. & ista c [ ] mundificantia] adiuuantia ad illud, sunt sicut bdellium iudaicum, & costus, & centaurea maior cum syrupo acetoso, & vt adiuuet syrupus acetosus iterum ad illud cum incisione. Medicinæ verò carminantes sanguinem mortuū sunt, sicut farina hordei, & hyssopi humida, & similia confecta cum aqua. Et forte est sicut calamentum montanum cum sauih: & proprie quando cadit in capite. Et ad vltimū illud, cui est mollificatio cum caliditate subtili, resoluente resolutione subtili, & ex eis, quæ exsiccant exsiccatione subtili. Nam ea, quæ sunt vehementis resolutionis, & exsiccationis, f [ ] quum administrantur, in impressione eius] resoluunt subtile, & b [ ] inspissant] spissum cum exsiccatione sua, & oppilant poros iterum cum exsiccatione sua: & hæc fortasse mensura excusat sollicitudinem in eo, cuius continuitas soluitur propè cutem: & in eo, quod apparet non profunda. Quod si non fuerit ita, & fuerit solutiones multæ, & profundæ, & longinquæ ab eo, quod apparet, non erit excusatio a scalpella 60 tione: & h [ ] resoluatur, quod resoluunt] in apostematibus, & vlcibus malis. Et eius quidem dispositio non est dispositio verberati: in verberato enim trahitur materia ad cutem: & cutis est in via ulcerationis: Et in hoc si soluitur continuitas profundæ submerse, tunc i [ ] illud non speratur:] quapropter necessarium est administrare attrahentia cum fortitudine, & uentosas, & scalpellationem:

AVIC. Tom. 2. K 3 for.

a. s. ægritudine
accidenteb. B. cum quo
multum faugetur.

c. s. concauitatem.

d. B. impediatur
dictum continui
tatis.

e. B. carminantia.

f. B. festinant in
pressionem eorum
qua: c.
g. B. retinetur.h. B. curatione
qua: c.i. B. propter illud
non obedi.

ei vt stringat locum, & oppilet fistulam, si acci-
dit, cum eis, quæ diximus, propter ad illum. et
medicinis, quæ sunt necessarie, sunt oppilantes,
conglutinant etiam & resolucentes materiam
cum facilitate, & mollicientes sicut in contu-
sione, & incarnatione annexa deforis, & intus.
Et melior cibus eius est mes, & cicer. De medi-
cinis autem, quas oportet sumere illum, qui pa-
titur contusionem, aut offensionem, aut casum
melior, & ^b [antecedens] est mumia pura cum
oleo nominato sambacino, & vino. Et quan-
doque fiat consecutio cum aliquo clysterioru.

Et detur in potu ^c [reu] leni j cum auro vno
rubeæ tindorum in vino, & ^d bolū ar. & post
ipsum allelu & armenum, & sumach & sar-
cocolla confert valde cum j incarnatione sua.

Et alumen annexū est iuuamentum, constrictiuū,
& est de eis quorū iuuamentum sit vehemens.
Et arsenico est virtus mirabilis in omnibus,
quæ sunt necessaria de incarnatione, & resolu-
tione sanguinis, & prohibitione nocuenti,
quum in potu sumitur. et succus cetauræ ma-
ioris, & aristolochia, & bdellium, & costus, ebi-
bita cū syrupo acetoso iuuatiua sunt omnia.
et de illis, quæ in potu dantur ad leniendū, &
soluendum, sunt casia fist. & oleum amygdal.

Trochiscus bonus. Recipe reu sceni. viii. lacæ
rubeæ an. iiii. terræ sigillatæ iij. fiant trochisci,
sumat in potu cum aqua ciceris et de medicini-
s, quæ desuper ponuntur, sunt ^f [althea,] &
myrrha, & mastix, & almugali, quando cū co-
fit emplastrum, aut bibitur. Nam ei est proprie-
tas bona in fistula, & dislocatione, & in tortio-
ne, & contorsione, & verberatione, & casu &
offensione: ipsam enim sanat, & incarnat velo-
citer: & sedat dolorem, & si fuerit ^g [habens] ve-
hementem fracturam, indurat eam, & fortem
facit. et de medicinis oppilantibus est acacia: est
enim mirabilis in ^h [algebra,] Item sicut aloes,
& bolus ar. & [allelu] & sumach, & almes, &
gypsum, & calx abo extincta, & rizi contritum.
et de glutinantibus est sarcocolla. et de vapo-
rationibus bonis, sunt folia cupressi decocta
cum ⁱ [stampeo,] & similiter folia ^j [althe-
thil,] et similiter si ponatur in eis ^k [lac acetoso].

ANNOTATIONES.

Et arsenico est virtus mirabilis &c. Mirandum hic
videtur, quomodo arsenicum potius act, venenum alioqui
periculosum. Sed de arsenico alias dictum est a nobis,
quum etiam in thoracis affectibus lib. 3. hic author idem
prober. Num verò eorum sententia non displicet, qui non
arsenicum, sed arseni legunt, quam cinnamonom nigri spe-
ciem esse Auenzoar testatur lib. 1. de curat. renum cal-
culi agens. Fortasse autem & in lib. 3. ubi de arsenico in-
tro assumendo verba sunt, arseni & cinnamonomi speciem
hanc Auenzoar intellexit.

Am diximus de hoc in lib. iij. in quo est excu-
ratio: & oportet vt iteretur super eam opera-
tio et sit eibus oia re lenitum, & in frigidati-
um sicut volubilis, & chrysolacana, & malua.
et de facientibus glutinationem iterum, sicut
arno glossa. et detur in potu iterum in princi-
pio de succis in frigidantibus cum permissione
lenificationis, sicut est expressio solatri, aut ar-
noglossæ aut endiuie cum casia fist. Et de illis,
quæ experta sunt iterum in hoc capitulo est, vt
teratur psyllium, & sumatur de eo pars vna, &
laceæ, & Karabæ amborum an. medietas quar-
tæ partis vnius, & croci. vij. partis. & portio eius
sit. 3. ij. cum aqua calida. et detur in potu trochi-
scus huiusmodi. Recipe karabæ. x. rosarum. v. a-
caciæ ablutæ vncj spice indæ. vi. & meliori. x.
& masticis. iij. & corticum thuris. iij. & boli ar.
vij. & croci. vi. & nucis cupressi. vij. fiant tro-
chisci cum aqua arnoglossæ: & hoc quidem cō-
uenit proprie quando egritudo pertransierit
principium, et ponatur emplastrum ex huius-
modi genere. Sumantur mala ^a [alscenia] deco-

quantur cum ^b [decocto] odorifero, donec
sint discicta & fiat optima eorum contritio,
& sumantur de eis. 3. c. & laudani. xx. & ros. xxi.
& spice, & masticis, & ^c [cupatorii] abluti om-
nium. xliii. & conficiantur cum aqua cupressi
expressa cum ^d [ ]

oleo] de lilio, & emplastretrur cum eis.

Dispositio verberati cum flagellis, & eorum similibus, &
cura eius. Cap. 7.

Portet, vt sit cibus verberati cum flagellis,
ex cicere excorticato, & contrito: et ex fa-
scolis rubeis excorticatis. et in potu sumat loco
aquæ, aqua ciceris infusi. et dentur in potu ite-
rum medicinæ eius, qui cecidit, & proprie bo-
lus ar. et iterum ^a [reu], & zingiber coniungan-
tur, & de coniunctione amborum detur in po-
tu. 3. j. s. cum aqua calida. De eis verò, quæ super
ponuntur, melior res ei est, vt sumatur pellis
ouis excoriata statim, & dum est calida, & hu-
mida inuiscetur super locum, & dimittatur su-
per eum, et non remoueat: fortasse enim sa-
nat ipsum in die secundo: et quandoque resolu-
nit apostema, et prohibet putrefactionem: et
proprie quando puluerizatur sub ^b [ ]
excoriata aliquantulum salis vehementer con-
tritū et de illis, quæ desuper puluerizantur, sunt:
[nasturtium tritum, et semen apij,] et his simi-
lia. et iterum sumatur merdatengi, et ceru-
partes æquales, et fiat ex eis ceratum cum oleo
rosi, et cera et iterum epithema ex draganthe,
et croco equali mentura. et si remanserit velli-
gium, lini ipsum cum arsenico, et lapide pipe-
ris. Et nos iam dicemus illud in libro decora-
tionis.

De torsione.

Cap. 8.

Melior curatio torsionis iuncturarum diffi-
cialium, sunt ^a [nuclei] dactylorum] de-
superpositi, & dimittantur, quoniam ipsi sa-
AVIC. Tom. 2. K 4

a. s. scemi,
b. s. vino cocto.

c. s. acaciæ ablu-
ta.
d. s. B. aqua ar-
noglossæ & a-
qua coriandri et
miste magis dis-
lecta, & est con-
ueniens vt cum
eo inuiscetur o-
leum.

a. s. reubarba-
rum.

b. s. pelle.

c. s. chaz- con-
trita & tera seu
puluis alathum.

a. s. dactyl.

b. s. excellens

c. s. raud sceni

d. s. terra sigilla-
ta, & post i. sum-
alani & lumen.
e. s. propiatiæ.

f. s. alderine.

g. s. roboris su-
cro callosu su-
per fracturam.

h. s. algebræ.

i. s. alani

j. s. alumen.

k. s. alumen.

l. s. alumen.

m. s. alumen.

n. s. alumen.

o. s. alumen.

p. s. alumen.

q. s. alumen.

r. s. alumen.

s. s. alumen.

t. s. alumen.

u. s. alumen.

v. s. alumen.

w. s. alumen.

x. s. alumen.

y. s. alumen.

z. s. alumen.

aa. s. alumen.

ab. s. alumen.

ac. s. alumen.

ad. s. alumen.

ae. s. alumen.

af. s. alumen.

ag. s. alumen.

ah. s. alumen.

ai. s. alumen.

aj. s. alumen.

ak. s. alumen.

al. s. alumen.

am. s. alumen.

an. s. alumen.

ao. s. alumen.

ap. s. alumen.

aq. s. alumen.

ar. s. alumen.

as. s. alumen.

at. s. alumen.

au. s. alumen.

a — B. nant eam, quum⁶ [autem] accidit torsio⁶ †
 c † B. & [ ] nos iam diximus in cap. fracturæ of-
 fsum medicinas quæ omnes rectificant torsio-
 nem, quare omnes sumantur inde. † †

d a. Et si fuerit
 illic dolor tunc
 mollifica l. gau-
 iam & si non
 tunc non est cu-
 randum.

De excoaratione, & est in ea excoaratio calcia-
 menti. Cap. 9.

EXcoaratio est ruptio, quæ accidit in superfi-
 cie cutis per tactum laboriosum. et quan-
 doque est cum apostemate. & quandoque est si-
 ne apostemate, et quandoque est cutis tota ex-
 coriata, aut incisa, aut pendens: & est necessariū
 inuiscare ipsam, quare curetur cum inuiscatio-
 ne, quæ dicta est in capitulo vulnerum, et opor-
 tet quantum possibile est, ne incidatur cutis:
 imò dilatio super eam fiat, & si multoties fiat,
 quoniam inuiscatur in sine rei. Et si non adhæ-
 ret, inuiscetur cum emplastris sacris ad hanc
 rem. In detecta vero est melius, ut administretur
 desuper medicamen absque ligatura, nisi si
 non fuerit possibile: Nam eius exsiccatio cum
 medicinis, cum adiutorio aeris, est melior. In
 excoaratione autem leui, de medicinis bonis ex-
 coriationi singulari, & proprie excoarationi
 calciamenti, est ut sumatur pulmo, & proprie
 pulmo arictis, & inuiscetur desuper, & sanat ip-
 sam. Et si non [fuerit apostema, tunc confert
 ei pannus adustus] aut oleum ros. & arsenicum
 rubeum. Et cucurbita adusta est valde mirabi-
 lis, cum qua est fiducia: & proprie in excoar-
 atione calciamenti, et ex medicinis sigillatiuis,
 incarnatiuis, consolidatiuis, est omne illud, in
 quo est stypticitas leuis, sicut acacia, & gallæ, &
 proprie adusta: & quum sit illud in excoaratio-
 nibus leuibibus, & [raris], sufficit et fortasse suf-
 ficat iterum vnguentum album. et de illis, quæ
 sunt fortiora, est ut sumantur cerusa, & ammo-
 niacum, & oleum ros. & myrti, aut oleum de
 kerua, & oleum de lilio: dissoluatur ammoniacum
 cum aqua, & vino. & fiat ex eis emplastrum.
 Et fortasse sufficient myrrha, & merdasengi so-
 la cum vino. Et sumach est exsicicans excoar-
 ationem leuem, & prohibens apostema. Et ex
 embrochis proprie quando accidunt fissuræ
 ex [excoaratione], sunt lentes, & decoctio oro-
 bi, & lentes, & aqua maris tepida: & emplastra
 cum fœce sicca. Si autem destruitur cutis
 tota, tunc necessarium est ut prohibeatur apo-
 stema, cum eis, in quibus est exsiccatio, & sigilla-
 tio fortis: & fit res in ea magis difficilis.

a. est possibi-
 le tunc confert
 ei pellicula chole-
 ste adustorum,

b. superficialib.

e. B. induitione
 smorum.

ANNOTATIONES.

Comp. 43. Excoarationem, cutis agglutinatione curari docet, quod
 & Galenus in lib. de fract. Com. 3. Contra tamen nostra
 cap. 14. tempestate quosdam temere cutim abscondere vides.
 Aemulatur & Paulum lib. 4.

De punctura & disruptione & extrahione eius, quod re-
 tinetur ex ipmis, & sagittis, & ossibus.
 Cap. 10.

Punctura, & disruptio vicinæ sunt ex hoc,
 quod vnaquæque earum est penetratio cor-

poris acuti duri in corpor. Et iterum] di-
 uerficantur † †] in quantitate cor-
 poris penetrantis: & c[similitur ut punctura
 sit cum paruitate penetrationis signans parui-
 tatem penetrationis, quasi ipsa non pertran-
 seat cutem.] Et huiusmodi quidem est leuis
 nocuenti, d[si non commouetur, & quan-
 do dimittitur] rectificatur per se, quamuis in-
 ueniat malitiam carnis: nisi in vehementi ma-
 litia carnis: fortasse enim apostematur locus
 eius, & accidit ei pulsario: & proprie, quando
 est illa disruptio, & punctura vehementior, &
 facta est punctio perueniens ad carnem. Et pluri-
 mū quidē meditationis huiusmodi est, ut sede-
 tur apostema eius, & dolor ipse: & non indi-
 get regimine vulneris. Disruptio verò indiget
 regimine vulneris, & regimine doloris. † †

] apostematis. Et iam quidem dictum est
 in regimine vulnerum, & in regimine aposte-
 matum illud, in quo est sufficientia. Et illud,
 quod necesse esse est nos rememorari in hoc lo-
 co de esse puncture, † †] est regimen
 in extrahendo illud, quod retinetur in corpo-
 re de re † †] pungente, & disruptente,] siue sit
 spina, siue sagitta, & quæ sūt similia illis. Et hec
 extractio quandoque fit cum instrumentis cō-
 tinentibus rem, quam trahunt: & quandoque
 fit cū expressione, & quæ ei simulantur: & quan-
 doque fit cum proprietatibus medicinarum
 trahentium, quæ extrahunt illud, a quo defi-
 ciunt † †] forpices] & reliqua instrumenta. Ca-
 non autem in eo, quod extrahitur cum instru-
 mentis retinentibus, est sicut extractio sagitta-
 rum cum forpicebus habentibus capita ut limæ,
 ut vehemens fiat earum retentio. Canon ergo
 in ea est, ut caueatur contrafractio eius, quod eis
 comprehenditur, † †] ut sit via earum
 ad illud, quod auferendum est ampliata, non
 prohibens bonitatem possibilitatis tenendi il-
 lud: & ut inquiratur facilius via extrahendi ip-
 sum. Et si fuerit penetrans ex duobus lateribus:
 tunc dilatetur, latus, quod est magis conueniens
 ad hoc, ut egrediatur ipsum † †]

] Ingenium verò ad hoc, ut non frangatur,
 est, ut non moueatur motione, † †] ut sit
 subita: imò comprehendat super ipsum: & cō-
 moueatur concussionem, qua sciatur quantitas
 fixationis eius: & tunc capiat ipsum, aut † †] suspē-
 datur in eo: deinde trahatur tractione, quæ est
 secundum rectitudinem. Et multoties est neces-
 sarium, ut dimittatur aliquot diebus, ut † †] suspē-
 datur] in eo, deinde extrahatur. Et ita dixerunt
 quidam sapientes huius artis sermonem quem
 attulimus secundum suum modum: quod iste, qui
 aufert sagittas, oportet ut sciat ante illud spe-
 cies sagittarū: nam quedā earum sunt ex ligno,
 & quedam ex arundine, & earum [zugii] sunt
 ex ferro, & ex ere, & ex plumbo, & alcalai, & ex
 cornibus, & ex ossibus, & ex lapidibus. et quedā
 earum sunt rotundæ, & quedam habent tres an-
 gulos, & quatuor angulos. et de eis sunt quæ ha-
 bent linguam vnā, aut linguas duas, aut tres.
 et de eis sunt, quæ habent zugī, † †]

] Et illarum quæ
 habent zugī, fortasse est zugī earum inclinatum
 retro, ut quādo tenditur ad exteriora, suspenda-
 tur cum carne. et in quibusdam earum est zugī
 ad

ad anteriora, vt impellat. Et quedam earum sunt, quarū ¹ [zugi] mouetur cū re simili ² [tor no.] Quumque extenditur ad exteriora dilatat, & prohibentur sagitte ab egressione. Et quedam sunt, quæ habent ³ [zugi] magnum ⁴ [aut] est ei extremitas quantitate ⁵ ⁶ [ ] digiti vnus & nominatur caudata.

Et quedam sunt ⁷ planæ, & quedam sunt, super quas adduntur ferra minuta. Quum ergo extrahitur sagitta remanent ferra illa in profundo ⁸ [sagittarum.] Et quorundam ⁹ [zugi] est fixum in hastula, & quorundam ¹⁰ [zugi] habet cannulam, in qua ingreditur hastula. Et hastula. Et quedam stringuntur ex ipso, vt quādo trahitur ad exteriora, separetur hastula à ¹¹ [zugi] & remaneat ¹² [zugi] in corpore. Et quedam sunt venenosæ, & quedam sunt non venenosæ. Et sagittæ quidem extrahuntur secundum duos modos vnus quorum est extractio, & alter est impulsio. Et illud est quoniam quā sagittæ figuntur in eo, quod apparet de corpore, tunc extractio earum fit cum attractione, & administratur iterum ¹³ [ ] cum attractione,] quoniam sagitta in profundo corporis. Et nos quidem timemus ex locis, quæ sunt opposita sagittis, quod si extrahantur, accidet ex eis fluxus sanguinis, qui interficiet aut nocumētum vehemens faciet. Et egreditur

sagitta cum impulsione, quando figitur in carne: & ¹⁴ [ ] in corporibus, & in eis, quæ opponuntur ei non est aliquid, quod prohibeat à scissione, neque neruus, neque os, neque aliquid aliud simile illis rebus. Quod si illud, quod extrahendum est, fuerit os, tunc nos administrabimus attractionem. Quod si fuerit sagitta apparens, tunc trahimus ipsam: & si est occulta, tunc oportet, sicut dixi Hipp. si possibile est vulneratio, vt ponat seipsum secundum figuram, secundum quam fuit, quando fuit vulneratus, quare oportet vt significetur ¹⁵ per ipsum super sagittam. Et si non est possibile, tunc oportet vt resupinetur secundum quod est ei possibile ex figura, & vt administratur inquisitio, & expressio. Et si est fixa in carne, tunc trahatur cum manibus, aut cum ligno suo, si non ceciderit; præcipue si non fuerit extrahatur extrahione, quæ fit cū ¹⁶ [ ] [forpicebus,] aut cum instrumento, quo extrahuntur sagittæ. Et oportet in quibusdam horis vt fundatur caro scissione plurima, quādo non est possibile vt egrediatur ¹⁷ [ ] [zugi] ex scissione prima. Et si sagitta peruenit ad oppositionem membri vulnerati, & non est possibile ut egrediat ex latere, per quod intravit, tunc oportet, ut fundamus illa loca, quæ opponuntur ei: & extrahatur ex eis, aut per extrahionem aut per impulsione ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

putrefactionis, & est possibile ut ponas] in ea ferra alia minuta, tunc administra inquisitionem iterum. Quod si inuenerimus scissuram ex illis ferris, extrahamus eam cum hoc ingenio. Quod si zugi habuerit ramos diuersos, & non obedit nobis ad egressionem, tunc necesse est nobis vt dilatemus scissuram, si non fuerit propè ipsum locum membrum, de quo timemus ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷

te. Aut sumatur radix arundinis, & teratur, & emplastratur cum ea, & fortasse conficitur cum melle. Et affodili iterum. Et folia papaveris nigri. Et folia arboris sici cum fante. Aut semen hyusquiami^a [albi] proprie cum caleadit. Et similiter fructus hyusquiami albi cum dispositione sua: Et iterum alkeiri, & species eius: & aristolochia: & cepe narcissi. Et ex animalibus res plures, de quibus est rana excoriata: & est mirabilis valde fixis in ossibus. Et similiter eradicat dentes. Et cancer iterum contritus, & b [vtrique] lepores, & coagula omnia. Et dicitur quod lacerta est vehementis attractionis ad illud, super quod finditur. Et de compositis, caput lacerte statim cum abscinditur cum aristolochia longa: & radix cannæ, & cepe narcissi. Illud verò, quod appropriatum est cum attractione ossium corruptorum de sub ulceribus, quæ consolidantur decem in capitulo ossium.

Canon curationis combustionis ignis. Cap. 12.

a B. prohibito.

Intentio in curatione combustionis ignis, est due intentiones: una earum est^a sequi cum prohibitione veficationis. Et secunda est rectificare, quod est combustum. Et sunt necessariae in prohibitione veficationis medicinae infrigidentes, præter quod afficitur eis mordicatio. Et secunda ubi curatur, quod est combustum, indiget medicinis, in quibus est absterfio quædam cum exsiccatione quadam, non magna: & præter quod mordicent, cum hoc ut sint temperatæ in caliditate, & frigiditate: & quando indiget b [regimine] simul, regatur cum infrigidatis prius, deinde si indiget secunda fiat. Si autem c inuenitur, & iam veficatum est, tunc necessarium est regimen secundum. Et medicinae eius sunt sicut chimolea, & lutorum genera, d [exsiccantia], & lentes decoctæ, & encaustum indum, & similia. Ea verò quæ sunt thus, & glutinum, & pingua, non conveniunt ad illud: quoniam quædam eorum sunt calidiora quam oportet: & non^e curant virtute mordicantia: & quædam eorum sunt humidiora quam oportet.

ANNOTATIONES.

Cap. 18. De ambustis plura habes ex Paulo lib. 4.

Medicina ad combustionem, quæ sunt secundum intentionem primam. Cap. 13.

Svantur sandali, & faufel, & later albus, recens, aut ostracum, & liniuntur cum aqua solatri, & aqua rosar. Aut vnguentum de vitellis ouorum, & oleo ros. Et iterum encaustia, & farina hordei abluta, & vitelli ouorum, & oleum ros. & lentes elixatæ cum ros. cum oleo ros. Et iterum bolum armenum, & acetum. Et iterum oleum ros. & cera secundum quod oportet, deinde ponatur in eo de calce abluta ablutione integra, cum cerusa, & opio, & albumine oui, & aliquantulo lactis. Et iterum sumantur folia malua, & sicla: & elixentur cum aqua dulci, deinde terantur, & mundentur a rebus filosis, quæ sunt in eis: deinde aggregentur eis merdalens conditi cum climia, & cerusa de plumbo^a

a B. albidus.

[algalai] amborum an. partes. ii. s. & olei ros. partes. iij. & aquæ solatri, & aquæ coriandri amborum an. pars vna.

Medicina, quæ sunt ad combustionem, secundum intentionem secundam. Cap. 14.

Melior rerum ad illud est vnguentum de calce. Sumatur calx, & abluatur septies, donec separetur eius acuitas tota, deinde conquassetur cum oleo ros. aut oleo oliuæ, & pauca cera, si indiget ea: & fortasse adduntur super ipsum chimolea, & albumen oui, & parum^a [vini]. Vnguentum calcis cum modo alio. Abluatur calx sicut sciuisti, & fiat ex ea cum aqua foliorum sicla, & cum aqua foliorum caulis, & oleo ros. & cera vnguentum. Et de illis quæ conveniunt hic, & ubi non timetur pustulatio, & veficatio, est b [ligare] de super folia althetihil^b adufla, aut siliqua combusta. Vnguentum conveniens ad paruitatem caliditatis: & est longe compositionis: expertum est, & inuentum est bonum. Recipe hercoris vacce pascensis exsiccata, & corticum arboris pini, & pulegi omnium an. x. merdalens. iij. scorix argenti. ij. scorix plumbi. iij. calce ablute cum aqua frigida multoties. v. & chimolea. v. & lati aleabronij, aut romani, aut armeni, & cerusa, omnium an. vij. virga pastoris contrita. x. encaustri persici, aut syrii. vj. tutia viridis vij. hercoris ouis. vij. granorum volubilis, & foliorum eius amborum. xv. scorix ferri, & succi foliorum malua visci, & succi foliorum malua omnium an. x. [lilij] domus, & cepe eius, & lilij celestis, & croci, omnium an. v. camphora. iij. ceræ faui, & olei ros. & medullæ cerui, & adipis eius quantum sufficit. Et de illis, quæ sunt fortitudinis vehementioris, & conveniunt ei, quod est minoris caliditatis, est, ut fumantur limatura eris, & ferri, & conficiantur cum luto^d [aut] luto rubeo. deinde comburantur in patella, aut furno, & fiant inde trochisci, & serventur, & administrantur redacti in pulverem: ubi necessaria est exsiccatio, aut liniuntur cum oleo ros. Et de hoc genere iterum est illud. comburatur simus columbinus in panno lini, donec e [accédatur], & liniatur cum oleo aliquo, quoniam est mirabile. et locis vlceratis conferunt porri elixati, aut portulaca cum fauich, et folia myrti contrita in pulverem redacta. Si autem fiat inobediens, tunc folia [althetihil] adufla aut folia^g [algebut] adufla. et si fuerit magis inobediens illo, administrantur medicinae consolidantes vlcera maligna.

Combustio aqua calida. Cap. 15.

Qvandoque accidit, ut effundatur olla feruens, aut aqua calida super membrum hominis, et facit operationem ignis, et convenientius ei est, ut succurratur statim, antequam veficetur cum eis, quæ sunt sicut sandali, et aqua ros. et camphora: et non dimittantur exsiccari, in quo consequenter adhibeatur omni hora pannus infusus in aqua frigida congesta: hoc enim prohibet ipsum veficari. et quidam properant, et roant de super aquam oliuarum, aut aquam cineris: et melius est ut te-
ratur

fatut quodlibet amborum cum saucha aut yn-
guentum de calce. Et iterum medicamen-
tum de fimo columbino predictum est mira-
bile valde. Et vlcera quidem curantur cum
porris elixatis; aut exlicatis contritis, & est
melius, & cum reliquis, quæ diximus in capi-
tulo primo.

De fluxu sanguinis, & retentione eius. Cap. 16

Iam scitum est in libro primo, quod sanguis
egreditur à venis: & non egreditur nisi aut
propter apertionem orificiorum venarum propter
debilitatem in venis: aut propter vehemē-
tiam repletionis: aut propter motum sortem^a
[vsque ad vocem.] & salum: aut propter^b [va-
porem] accidentem^c [ ] venientem de
foris: aut propter disruptionem carum: & ipsa-
rum inclinationem propter causam primitivam
incidentem, contundentem: aut propter cau-
sam corrodentem interius: aut vehementiam
motus cum repletionem: aut propter resudatio-
nem ab eis propter raritatem accidentem cor-
pori venarum, & paniculo carum. Et con-
uenientior venarum ad hoc ut currat, quod est
in ea, quando inuenit viam, est arteria. Nam
corpus eius est mobile, & quod est in ea quan-
doque contrahitur, & quandoque expanditur;
& quando non desuper contrahitur locus eius
post solutionem continetatis eius, & inuenit
vacuitatem, peruenit res ad embolum, quod
nominatur mater sanguinis. Et arteria quidē
licet sit de illis, quæ incarnantur; tamen est de
illis, quorum difficilis est incarnatio. Et multo-
ties quidem non incarnatur arteria, & incar-
natur illud, quod continet arteriam, & coar-
ctat super eam; quare sanguis non potest face-
re cursum superfluum, imò egreditur ex eo ali-
quid vsque ad fines cutis. Iquantitas quam ca-
pit, et quando a fallentur cum compressio-
ne] redit, & occultatur; sicut accidit rupturæ.
Et fortasse remanet vena sola sub cute, & sen-
titur pulsus eius & ipsius successio. Et multo-
ties accidit illud arterijs deinde, & disruptun-
tur præter quod disruptatur cutis & congrega-
tur sub cute embolus scilicet apostema le-
ne ex sanguine, & ventositate; quod possibile
est quiete cum compressione; & hoc quidē
multoties accidit in collo, et inguinibus, & cur-
uaturis per se; & multoties accidit ex causa ex-
trinseca, aut ex phlebotomia. Et multi medico-
rum exstolant, quod omnis disruptio arte-
riarum perducit ad matrem sanguinis, [quæ
quidem plurimū sit, si incarnetur] illud, quod
est in circuitu eius, & fiat apostema notum, sed
ipsamet non incarnatur, & res non est ita. Ille
quidem, qui negavit incarnationem^d [conuer-
sionem] cum consideratione, & experi-
mento. Consideratione verò, quoniam una
duarum tunicarum arteriæ est cartilaginosa,
& cartilago non incarnatur. Experimento ve-
rò, quoniam non visā est incarnatio. Et oppo-
situm eis talis, cum consideratione, & experimen-
to est, quod^e [ ] est inter incar-
natum sicut caro, & non incarnatum sicut os-
sa; quare oportet ut sit incarnata, sed est diffici-

lis incarnationis^f [et testimonium quidem]
quoniam ipse narrauit se medicasse plures ar-
terias, & fuerunt incarnatæ, & hæc quidem est
res, à qua nos iam expediti sumus. Nos uerò di-
cimus nunc, quod dispositio processionis san-
guinis à membris, diuersificatur^g [ ]

i a. experientia
vero est testi-
monium.

le f. n. quædā n.
sunt à quibus
e. natio. agui
nis est malicia.

disrumpuntur, sicut hepar, & pulmo, et de illis
sunt, à quibus pariter procedit sanguis, et in una
10 quaque duarum diuisionum sunt, quæ sunt ti-
morosa, & de eis sunt, quæ sunt absque timo-
re, sicut emanatio sanguinis ex pulmone
[ ] in qua

l f. B. & ex naso
quoniam e. na-
tio sanguinis
ex pulmone
periculosā, & ex
naso est non pe-
riculosa.

m B. sicut il-
laudabilem.

est timor,] & ab utrisque emanat sanguis plu-
rimus, et de illis sunt, sicut vesica & matrix, &
renes, ab eis enim non emanat sanguis plu-
rimus valde summam, imò quandoque multi-
plicatur cum longitudine spatij; & peruenit
ad^m [ ] successiones illaudabiles,] & diuersifica-
tur dispositio fluxus sanguinis ex arterijs, quo-
niam sit in quibusdam earum difficilis, valde
timorosa, sicut ex arterijs magnis, quæ sunt
super manus & pedes; & huiusmodi inter-
ciunt secundum plurimum, & non retinetur,
& in quibusdam sit facilis sicut in arterijs cranei;
retentio enim fluxus sanguinis earum est
facilis, & sufficit in eis constrictio sola, et mul-
toties quidem currit ex arterijs paruis sanguis,
deinde retinetur per se, et differentia quidem
10 inter sanguinem arteriæ, & aliarum cognoscitur,
quoniam sanguis arteriæ egreditur cum
salto & impulsioneⁿ [ ] & est
vehementioris purpureitatis, quàm alius: ne-
que declinat ad nigredinem sanguinis venæ,
& eius essentia, et scias quod omnis, cui acci-
dit euacuatio, & propriè sanguinea, & propriè ar-
terialis, & superfluit, & accidit ei spasmus, est
malum. Et similiter si accidit ei singultus, est
mortalis. Quod si fuerit syncopis cum sin-
gultu, tunc mors est festina: & alienatio, &
permisio rationis sunt mala. Quod si fuerit
spasmus, tunc est mortale secundum plurimum.

n f. B. & est sub-
tilior.

ANNOTATIONES.

*Actum de sanguinis fluxione libro primo & alibi se-
pe est, ut hic plura repetere non oporteat. Facit ad hunc
locum Gal. 3. meth. Vide & Paul. in lib. 4.*

Cap. 2.3 & de-
inceps.
Cap. 53.

Canon curationis omnis fluxus sanguinis. Cap. 17.

Oportet in curatione fluxus sanguinis, ut
incipiatur, & retineatur: deinde cures vl-
cus eius si fuerit. Et non est tibi possibile
a [ ] in eo, cuius causa est fixa,
ex corrorente, & similibus, nisi ita ut aufera-
tur causa. Et si dispositio non tolerat ut aufera-
tur causa, est necessarium ut retineatur cum
suis retentiis: & b [ ] sunt in causis, quæ sunt ei,
et abscindunt sanguinem currentem; et illæ
causæ sunt scitæ in libro j. Verum ego narra-
bo eas secundum modum [ ] scilicet scilicet. Di-
co ergo quod illæ a [ ] causæ, aut sunt prohiben-
tes in illo illud, quod egreditur ab exitu: aut
sunt aggregantes rem de illo, aut res, et diuisio
prima est conuersio ad partem aliam, quæ aut
sic] cum attractione ad contrarium præter quod
fiat

a f. n. ut reti-
neas.

b B. Alia litera
quæ sunt res q-
bus inest vitium
abscondit tan-
guinem fluentē
& ille res.

c B. preuisionis
& maioris de-
clarationis.

d B. res autem
diuerentes uel
attrahentes ad

partem aliam a
parte illa i qua
est exitus, aut
sunt retinen-
tes infra partē
exitus ante ad-
uentum ad lo-
cum exitus aut
sunt prohiben-
tes in loco exi-
tus illud quod
egreditur ab e-
gressione, aut
sunt aggregan-
tes duas res de
illis, aut plures
& diuisio pri-
ma quæ est di-
uersio & attra-
ctio ad partem
aliā si aut.
e. B. ingrossan-
tem vel in p[ar]te
sunt.
f. u. str[ict]ura fa-
cta cum alachā
aut cum str[ict]u-
ra ab q[ua] alachā.
g. a. prohibens
plurimas ex i-
stis operati-
bus & non est
possibile ligare
cum filis, neque
intromittere li-
cinia, neq[ue] str[ict]u-
ra laboriosa
non.
h. B. faciente do-
lorem.
i. B. elenatio
partis ex qua
fluit sanguis.
k. u. descensio.
l. a. illud quod
est magis con-
ueniens.

an B. ad contra-
rium non ad lo-
cum exitus quæ
dam est faciens
dolere membrū
cum fricatione
& ligatura & cū
str[ict]ura & cum
uentosis. Et o-
portet ut sit mē-
brum commu-
nicans loco lesio
situm super
extremitatem i
extremitate alia
metri vnus quæ
cadit inter ea in
longitudine aut
in latitudine, &
eligat de mē-
bro contratio.
n. B. expectare
diuersionem cō-
pletam.
o. B. fiat str[ict]u-
ra.
p. u. incipiendo
a loco qui est p[ro]-
pinquior mem-
bro aliani.
q. B. id est.

fiat exitus alius: sicut ponuntur ventosæ super
hepar: & remouetur fluxus sanguinis ex nare
dextra: aut ita quod accidit exitus alius, sicut
phlebotomatur patiens fluxum sanguinis na-
rium ex manu pertinēti nari phlebotomia stri-
cta: Retinens autem sine exitu est illud, quod
prohibet motum sanguinis, & eius penetra-
tionem. Et est aut per causam⁹ signientem aut
per causam stupefacientem. Et stupefaciens qui-
dem aut est medicina, aut est dispositio corpo-
ris, sicut syncopis: ipsa enim multoties retinet
sanguinem. Causa autem retinens sanguinem
in locis, est oppilans exitum aut cum ligatura,
aut cum¹⁰ [repulsione ex buccellatione, aut cū
repulsione abque buccellatione, aut escara cū
cauterio: aut medicina cauterizante: aut cum
congelatione rei retente: aut cum inuiscatio-
ne: aut cum exsiccatione: aut cum incarnatione
ne: aut cum coarctatione carnis circundantis
venas; quare oppilat ipsum, & claudit ipsum
clausione vehemēti. Et oportet, ut scias, quod
quando associatur vulneri apostema^g cū
quantitate plurima huius, non est possibile li-
gare cum filis: neque intromittere licinia; ne-
que str[ict]ura laboriosa, & neque est possibile
tunc, nisi administrare glutinationē, & styptic-
tatem, & stupefactionem, & insp[er]sationem
sanguinis. Et si est curatio ex str[ict]ura, aut fissu-
ra, aut propinquitate medicina^h, [quando est
dolor] est mala valde; Et omnis preparatio do-
lorosa est mala. Et oportet ut preparatio sit ag-
gregans duas res, quarum vna est defectus do-
loris, & altera est, [refrenatio partis cursus san-
guinis,] quare non adiunatur cum appensio-
ne, & suspensione, & fiat facilis^k [processio]
sanguinis, & illud exitus. Et quum prohibent
duæ intentiones, declinetur ad^l [leniorem] se-
cundum illud, & quod præsens est, & propin-
quum ad tolerandum in dispositione. Et est ne-
cessarium ut narremus modum eius, postquā
sciueris, quod primum, quod oportet conside-
rare est, ut cognoscas an vena sit arteria, aut ve-
na per signa sua, quare agas cum arteria, & sis
solicitus plus, quam solliciteris, & agas cum
vena. Amplius dicimus quod de attractione
[vera ad contrarium, non ad exitum, est neces-
se membro cum fricatione aut ligatione &
str[ict]ura aut cum ventosis. Et oportet ut sit
membrum communicans positum ex mēbro
cognitio super extremitatem linearū unius con-
tinuitatis inter ea ambo cū longitudine & lati-
tudine, & eligitur de diuersificatione in situ lon-
gitudinis, & latitudinis quodcunque amborū
est longinquū, & dimittitur quod est propin-
quum, sicut sit in duobus lateribus capitis, aut
duobus lateribus manus, nam longitudo inter
ista duo est propinquior illa, ex qua oportetⁿ
timere nocuumētum completum, Et hæc res
exigit ut rememoremur illud, quod in ea dixi-
mus, ubi locuti fuimus in libro j. de canoni-
bus euacuationis. Et oportet ut^o [sit exten-
tio] & fricatio, & his similia p[er] [ad]idua ex eo
quod est propinquius membro secundo de in-
de descendatur ab eo. Et oportet ut non ex-
pectetur in disr[up]tionibus arteriarū, & ei simi-
lium, quod sit hoc artificium insufficiens in reti-
nendo fluxum sanguinis^q [&] adiunans. Et si-

militer est iudicium in phlebotomia lateris cō-
munis longinqui. Vnus autem duorum mo-
dorum diuisionis, secundæ, & est causa^r [stu-
pefaciens,] est verbi gratia, ut cibetur illē, cuius
fluxus sanguinis narium multiplicatur, aut al-
lius ab illo, cibis grossi chymi ingrossantibus
sanguinem, sicut sunt lentes. & iuuibe, & eis si-
milis. Modus autem secundus est verbi gratia,
ut in potu dentur stupefacientia.^s [frigida ve-
ro exponunt] corpus frigori, & t[er]t[io]

[forasse accidit syncopis, & retinetur
fluxus sanguinis. Modus autem p[re]dictus in
diuisione alia est quoniam oportet ut obserue-
tur in eo capitulum unum, & est, quoniam for-
tasse arteria non est^u [vna duarum, quæ conti-
nuantur cordi, imō duorum laterum eius, ita
ut quum strinxeris eam, inuenies eam firmio-
rem,] imō fortasse continuatur cum latere al-
tero ramus alterius arteriæ, quæ^x [accidit in
eo] et adducit ad eam sanguinem^y [præter viā,]
quā strinxisti, quare indiges str[ict]uris duabus.
Et^z [ante illud] oportet ut cognoscas partem,
quæ est principium venæ, in quibusdam enim
locis est inferius, et in quibusdam est desuper.
Et in quibus est inferius, sunt sicut collo. Et in
quibus desuper sunt sicut in coxa, et pede. Et
quando cognoueris partem, administra in ea
ligaturam, et str[ict]uram. Et de regimine in illo
est ut peruenias ad extrahendam uenam cum
vincino, et etiam cum incisione paucae carnis,
quæ velat eam, et occultat ipsam, deinde inuol-
ue eam, postea administra medicinas, quas di-
cemus. Quod si fuerit pulsatilis, tūc melius est
ut^a [veles] eam cum filis lini, et similiter si fue-
rit non pulsatilis, ueruntamen multoties^b [ele-
uatur] sanguis eius. Quum ergo feceris illud,
deinde annexeris ei medicinas, tunc dimitte
ligaturam usque ad diem tertium, et quartum.
Quod si tunc videris medicinam glutinatio-
nem facientem, adhærentem loco eius, tunc
non eradices eam omnino, sed pone in circui-
tu eius de genere ipsius aliquid, quod madesca-
t ipsam parumper. Quod si accidat ei^c [pro-
cessio] ex se ipso, quando tu auferis illud, quod
est super ipsum, tunc^d [tene, quod est sub loco
in uia itineris uenæ] et prime pressione, cum
qua fiat securitas de saltu sanguinis, et eradica-
illud^e [quod eleuatur de eo] in loco suo, et
permura illud cum alio. Et sit preparatio tua,
quam facis membro in ista hora, secundum
quod oportet, et est ut sit orificium eius^f [ma-
gis imum] quam principium, ita ut quando est
uerbi gratia in inferioribus intestini, et matri-
cis, tunc sternatur stratum aliquid, quod ele-
uet inferiora, et deponat superiora secundum
maiorem elongationem, quæ est ex dolore, de-
inde dimitte ipsum tribus diebus, deinde an-
necte ei hunc modum usque quo g[er]eleuetur
sanguis. Refrenatio autem cū buccellatione^g
non est possibilis nisi in arterijs magnis, facer-
go licinium ex pilis leporis, aut ex tela arance,
aut subtili cotto, aut panno lini ueteri, deinde
pulueriza super medicinas prohibentes sangui-
nem. Et mitte in ipsam arteriam sicut buccel-
lam, deinde stringe super ipsam ligaturam. et
fortasse administra licinium ex pilis leporis
solis, et excusat sollicitudinem. et oportet ut
Aringaz

r. B. in p[ar]te
sanguinis

f. B. & u[er]bi
gratia
ponatur
et i. a. in d[omi]no
sommus

u. B. con-
ta cū co-
uero d[omi]no
rerum
ita ut op[er]a
x. B. p[ro]p[ri]a
in ca
adocum
y. B. p[ro]p[ri]a
in aliam
z. B. Alachā
in huius

a. B. ligat
b. B. n[on]
tur.

c. B. ligat
d. B. n[on]
cum m[em]bro
quod est
locum
uia & p[ro]p[ri]a
na ad lo-
cum
e. B. m[em]bro
quod est
se eleuat
co & con-
f. B. d[omi]no

g. B. n[on]
sanguis
d[omi]no
alicham

h. B. n[on]
p[ro]p[ri]a

stringas stricture adhaerente, quæ non separetur, donec incarnetur. Licinium verò h[ic] ex se naturam regit in extractione eius paulatim, & expulsiōe eius, aut alijs ab hoc. [Impletio verò sine buccellatione] est vt imponatur, nerbi gratia, illa res in orificium eius, & ligetur desuper prater penetrationem eius in venas: & ut retineatur cū eis, quæ sunt sicut puluilli: & propriè spongia: & cū vittis fortis stricture stringentibus ipsum cum conuersione stricture, quæ est attrahens. Stricture verò prima oportet vt sit prope orificium: deinde [inuoluatur vadens retro, & solue stricturem gradatim.] Et scias, quod stricture puluillorum, & vittarum, quando est debilis, venit ex ea nocumentū stricture: & est attractio: & nō prouenit ex ea iuuamentum stricture, & est retentio, & impletio: oportet ergo vt subleuetur in hoc capitulo.

Quum ergo stringitur stricture bona, & stringitur iterum ex latere diuerso, declinat materiam, & resistit attractioni hæc stricture. Et nō oportet vt perueniatur cum stricture, & prohibitione, nisi quæ sit infra dolorem: nisi illud fuerit necessarium in primis, deinde mollifica cam paulatim. Et multoties quidem oportet vt suas fixuram carnis, & colligas labia eius, & vittis tegas: multoties enim sufficit collectio labiorum, & positio puluillorum seruat ea. [colligendo venas ipsorum. Amplius stringe super medicinas puluerizatas rare. Et inclina ante aliquid egredi quando contrahitur, vbi coarctatur apud principium suum cum digitis vnius duarum manuum: deinde annecte ei medicinas, & puluillos apud orificium eius cum manu altera.] Impletio verò cum refrenatiuis prouenit, aut cum stricture impletis in facie orificij eius, cum manu altera non cessante retinere, donec congeletur sanguis, & fiat [impletio:] aut cum re infrigidante valde, quæ [infrigidat] sanguinem, & congelat ipsum in orificio eius: [aut propterea quod caro coarctat locum] sicut si incidatur vena in latitudine, & [suspendatur] ad duo latera in prima vice, quare claudit super eam caro ex latere, ex quo currit: & hoc non fit nisi in loco carnosio. Et multoties quidem accidit, quod necessarium est incidere ramum extremitatis venæ, vt sit introitus eius in profundum vehementior, deinde ponuntur desuper medicinz. Et multoties accidit incarnatio meatus absque marre sanguinis. Stricture autem escara fit cum igne ipso, quando magnificatur timor: & fit cum medicinis cauterizantibus, sicut calce & flore aris: & generibus draganthi, & generibus arsenici, & cymino etiam, & similibus, & cum eo, quod est debilius, quando + [pul-

uerizatur super locum, & stringitur, retinet. Verum timor in illo est, quod escara est velocis eradicationis ex se, & ex quolibet resistente ex eruptione sanguinis, & quolibet aliarū cauus. [Et propter illud præceperunt, vt fiat cautrium cum ferro vehementer ignito, profundè, ita faciat escaras profundas, grossas: quarū casus non sit facilis, & cadant in tempore longo, in quarum similicaro iam est nata, ex cau-

terio namque debili proueniunt escara debiles, quæ cadunt ex qualibet causa, & [cum hoc facit accidere sanem,] & calefacit vehementer. Cauterium verò forte implet cum escaris fortibus, & remouet rupturam, & [detumesce eam facit,] & contrahit eam. Et de cauterizantibus bonis temperati regiminis est, ut sumatur albigo oui, & aggregetur cum calce nō extincta, & inuoluatur cum eo pili leporis, aut ei similia, & ponatur super locum, & stringatur. Et de bonis peruenientibus ad ultimum multoties, est vt sumantur cyminum, & calx, & ponantur super locum, & stringantur, & quandoque super additur eis coleotar. Et genera draganthi in hac summa sunt habentia stypticitatem cum cauterio: calx vero est cauterium, in quo non est stypticitas, de qua sit curandum. Et illud, quod generatur de escaris cum cauterio, quod habet stypticitatem, est longioris fixationis & profundius. Et succus simi asinini, & substantia stercoris asinini sunt de illis, quæ aggregant ad cauterium acuitatem, & glutinationem. Medicinæ uero retinentes cū glutinatione sunt sicut gypsum ablutum, & glutinum decoctum, & amyllum, & puluis molen dini, & gumma, & thus, & resina, & iterum pasta de visis ipsis. Et rana sunt huius generis, secundum quod dicitur. Et iterum stella fecinis. Medicinæ uero retinentes cum exsiccatione, & incarnatione sunt sicut aloes, & cortex thuris. Et sicut interiora passularum vugō trita ualde, & gallæ cum oleo aliquo, & comburantur, & quando completur inflammatio earum, extinguantur, & papyrus adustus: & resina: & [scoria] ferri, & stercus equi, & stercus asini adusta & non adusta, & cinis ossium + [non ablutum, quoniam abluta prohibent glutinationem; & spongia noua submersa in oleo aut uino, deinde aduratur, & pili adusti.

ANNOTATIONES.

Pulchre & breuiter admodum Hippoc. 6. uulg. morb. sect. 7. sanguinis profusionem curari docet his uerbis. Sanguinis uenarum suppressiones faciunt animi deliquium, figura alterata, interceptio, linamentum intortum, appositio, deligatio. Addit uero etiam in lib. de loc. in homine. uisionem & uenæ media sectionem. Uerrimè, hoc negotium author noster prosequitur. pro qua re uide etiam Galenum in lib. de curandi rati. per sanguinis miss.

De narratione medicinarum simplicium. & compositarum, specierum diuersarum, sortium in prohibitione fluxus sanguinis. Cap. 18.

ET de illis, quæ dixit Gal. & narrauit bene. & experta sunt post ipsum, & inuenta sunt plurimi iuuamenti, est ut sumantur de coleotar. xx. & de minato thure xvj. & de aloes, & glutino sicco an. viij. & de arsenico. iij. & de gypso vehementer trito puluerizato ut atomi post cribellationem. xx. curetur cum eo puluerizando super licinia, & spargendo super locū quoniam est mirabile. Aut sumatur sarcocolla, & aloes de mecha, & sanguis draconis, & ponantur super liciniū, & stringantur. Et aloes, et thus solum

u B. attrahit
mare 12
ma.
x B. oppilat fen
stringit.

y B. gungo.
z B. ultracord.

Tex 5.

Cap. 18.

solum cum pilis secundum quod scinisti. Et iterum spongia adusta, sicut diximus, & later adustus. Sumantur spongia, & scoria plumbi, & tutia, & aloes. Aut sumantur thus, & aloes, sulfur, aut thus, & sulfur, & fiat pulvis: aut administretur licinium cum albumine oui. Aut sumantur de colcothar. xx. & de thure, aut minuto thuris. viij. & resina. viij. & de gypso adusto. viij. Aut sumantur colcothar, aris usi, & calcadis, & draganthi adusti partes æquales. Et de bonis ad fluxum sanguinis proprie ex a [dragantho], est ut sumatur aloes pars. j. [s.] primum amborum in corpore graui, & secundum eorum in corpore leui, & corticum thuris i corpore graui. drac. j. & thuris ipsius grossi pinguis in corpore leui pars una, sint contenti super ea ambo. Aut sanguis draconis, & sarcocolla, & conficiantur cum albumine oui, & ponantur super pilos leporis, & præparentur secundum locum.

TRACTATVS TERTIVS,

De vlceribus.

Sermo vniuersalis de vlceribus. Cap. I.

a n. Nam.

LCERA generantur à vulneribus, & ab exituris eruptis, & à pustulis. ^a [Et] solutio continuitatis in carne quando facit saniem, & pus, nominatur vlcus: Et non facit pus, nisi propterea quod cibus, qui venit ad ea, conuertitur ad corruptionem propter debilitatem suam resoluntur ad ipsum, & attrahuntur versus ipsum superfluitates membrorum vicinantium ei: aut propter vnguenta mollificantia membrum, & lenientia ipsum cum humiditate sua, & vntuositate sua. Et quod est de genere pus subtile, nominatur virus: & quod est grossum, & nominatur sordities: & est res spissa coagulata alba, aut ad nigredinem decliuus, aut sicut fex. Et virus quidem non generatur nisi ex subtilitate humorum ^b aquosorum, & ipsorum calido. Et sordities generatur ex grossitie humorum. Et virus quidem multiplicatur cum generatione apostematis. Et virus eget exsiccante: & sordities abstergente. Et vlcera sunt apparentia: & sunt habentia profunditatem. Et vlcus, quod profunditatem, habet non euacuat quin aut iam indurata sit caro circundans ipsum, & nominatur fistula: & est sicut canna penetrans in membrum: aut non induratur aliquid, & nominatur abscessio, & cauerna. Et quandoque dicunt quidam abscessionem illud, quod ^c elongatum est sub ente, & separatur ab eo cutis. Et cauernam illud, quod inflectitur sub carne, & dilatatur in ea. Dicunt quidam: imò dilatatum est cauerna, & strictum profundum fistula: & non est contrarietas in nominatione. Et quando est durities super vlcus appatens, nominatur vlcus ostracium. Et fistula quidem mala est illa, quæ non sentit: & secundum quantitatem elongationis eius à sen su, erit eius malitia. Et de ipsa quedam est æ-

b n. & aquositate ipsorum & caliditate ipsorum.

c B. penetrat.

qualis: & de ea est quedam obliqua. Et quæ vadit ad neruum, dolet vehementer: & proprie quando tangitur eius inferius cum ^d [creta], & fortasse difficilis sit operatio illius membri: & est humiditas subtilis, tenuis, sicut fit ab illa, quæ peruenit ad os. Et quando peruenit ad ligamentum, est illud, quod currit, propinquum illis. Verum dolor in ossuosa, & ligamentali fortasse non magnificatur. et humiditas, quæ vadit ad os, est subtilior, & decuior ad citrinitatem. et ex perueniente ad venas, & arterias multoties egreditur ^e [fex]. et quandoque si fuerit tendens ad venam sanguis plurimus ^f [ad arteriam] sanguis ^g [subalbidus] cum fluxu sanguinis, & [processione]. et ex ea quæ peruenit ad carnem, currit humiditas viscosa, grossa, turbida, cruda. et multoties sunt fistule orificia plurima, cuius esse ambigitur. & non scitur, an sit fistula vna. et multoties effunditur in quoddam orificiorum eius humiditas habens tincturam: & tunc si fuerit fistula una, egreditur ex orificiis alijs ^h [color unus, qui est fistula scilicet diuersus, albus, & tenebrosus, & alius]. et ulcera quidem diuiduntur in specie diuisionum, & dicitur quod vlcera quedam sunt, quæ sunt dolorosa, & quedam sunt, quæ sunt priuata dolore. et quedam sunt apostemosa, & quedam sunt priuata apostemate. et quedam sunt immunda; et immunda quidem propterea quod in eis superfluit humor plurimus, et humiditas copiosa, quamuis non sint mala. et de eis sunt sordida, et de eis sunt ⁱ [minorata]. et de vlceribus sunt putrida. et de rebus magis nocuius eis, sunt meridies, et humiditas aeris cum caliditate ipsius. et de eis sunt corrosiua. et de eis sunt ambulatiua. et de eis sunt mollia ^j [aut dura] aut frigida, aut calida. et mollia sunt de vlceribus facientibus cadere pilos ab eo, quod sequitur ea. et sunt quandoque de vlceribus, quædam resudantia, ex quibus resudat virus citrinum, calidum. et fortasse ^k [est calidum] comburens, quod est in circuitu eius, et est malum mortificans. et de eis sunt difficilis consolidacionis. et putrefactio est ^l [præter corrosiorem]. Quod si fuerint erunt ambæ ambulatiua; et fortasse corrodens est corrodens illud, quod continuatur ei, proprie propter acuitatem absque putrefactione; et neque est febris omnino. Verum cum ambulatiua putrefactiua multiplicatur febris, aut non separatur ab eo. et Galen. quidem nominat huiusmodi vlcera corrosiua, ignem perlicum, et tormicam ambulatiua. ^m [et post vlcus putrefactum est compositum ex vlcere, et ex ægritudine putrefacta, et vnicuique eorum est dispositio]. et vlcera quidem dura, incipientia ire versus viriditatem, et nigredinem, sunt mala. et vlcera frigida sunt mollia, alba, quiescentia propter medicinas calefacientes: et calida ad rubedinem decliuus delectantur frigore. et quando vlceribus malis associatur color corporis malus, sicut albus, plumbeus, aut citrinus; tunc illud est significatio super corruptionem complexionis hepatis, et corruptionem sanguinis, qui venit ad vlcus: quare sit difficilis con-

eius consolidatio. et vulcerum quidem, quorum radices ^{q. B. vel circui-} sunt acutę, & cum quibus est pruritus, superfluitates sunt acutę: & quorum radices sunt late, albę, pauci pruritus, illorum complexiones sunt frigida. Et vlceragenerata successione agritudinum, sunt mala: quoniam natura expellit ad ea residuum corruptionis superfluitatum. & vlceragenerata deicientia pilos ab eo, quod sequitur ea sunt mala. ^{B.} & meliores significationes significantes salutem vlcerum & vulnerum, sunt quum succedentia eorum declivia sunt ad saniem. & dicitur in signis mortis velocis quum sunt homini apostemata, & vlceraleuia, & destruitur eius ratio, moritur. et malignorum quidem vlcerum causę, sunt quandoque vulnera obuiantia superfluitatib. malignis corporis, aut regimini corrupto, & quandoque sunt sequentia pustulas malas: quare sunt ab eis festinantia ad vlcerationem post pustulas. et significant malignitatę vlceris, eius putrefactio, & ipsius ambulatio, & corruptio eius quod est in ipsius circuitu, & difficultas sanationis in se ipso, cum rectificatione curationis exhibet ei. & meliores significationes significantes salutem vlcerum, & vulnerum sunt, quum in ^{B. sine vel procul.} [successionibus] eorum est sanies, quę est cum medicina faciente pus, & ex operatione naturę: illa enim operatio naturę est secundum cursum naturalem: & non generatur sanies nisi a digestionē naturali: & non associatur ei malum ex accidentibus vlcerum malorum; & proprie sanies laudabilis, alba, lenis, & qualis, quę consecuta est complementum digestionis: & neque associatur ei fetor, quum in ea non sit putrefactio; & fortasse non euacuatur a fetore paruo ^{B. quę sanies.} [sanies, cui] accedit cum adiutorio caliditatis innatę, & alterius extraneę. & nos quidem iam locuti fuimus de sanie in locis alijs. Vlceragenerata autem quę accidere faciunt spasmodum, & vlceragenerata ^{B. putrida & cancerosa & al-} [putrefacta, scrofulosa, & algeromatij] & corrolia, & cancerosa, & quę eorum cursum currunt, sunt in quibus non generatur sanies; imo quando apparet in vlcere sanies, & apostema, est signum bonum, cum quo non timetur spasmus, & permissio rationis, & his similia: quamuis sint in loco, quod facit illud necessarium: sicut sunt membra posteriora, & anteriora: nisi res pertransierit terminum. Quod si apostema occultetur subito, & ^{B. profunde-} [non resoluetur per pus aut ei similia. y] ^{B. si deinde sit vicinum.} [Amplius sunt vicinaria] membris nervosis, sicut vlceragenerata dorsalia, quoniam sunt in vicinitate dorsi, & nuce: & vlceragenerata quę cadunt in anteriore parte coxę, & genu, quoniam ipsa ^{B. etiam sunt super lacertis peruosos q. sunt in eis conuertitur xam.} [iterum sunt sicut lacerti nervosi, in quib. res conuertitur] ad spasmus, & permissionem rationis etiam. Si autem euenerint in membris nervosis plurimum, quorum est in antecedente extensionis corporis timetur aut cursum sanguinis, si ceciderint ^{B. x. immedia-} [immediate] in inferiori extensionis. Et similiter timetur ex eis quando que permissio rationis. & timetur quod ^{B. x. immedia-} [cadit] pleureis, & saniofitas post ipsam: aut quod proueniat spiritus sanguinis si ceciderint in medietate superiore eius: & tu iam sciuisti interionem saniofitatis in pectore ex lib. iij. Et quandoque timetur in eis iterum permissio ratio-

nis. Et de signis bonis in vlceribus est, vt in circuitu eorum nascantur pili, qui ceciderunt. Et corpora susceptibilia curationis vlcerum sunt, quę sunt melioris complexionis, & paucioris humiditatis superflue, cum inuentione sanguinis boni in eis. Illa verò, quę sunt multę humiditatis, aut siccitatis, sunt tardę suscipientia rectificationem vlcerum. quamuis humida, sicut infantium sunt susceptibilia, quam sicca sicut senum; & proprie quando complexio radicalis est sicca, priuata sanguine mundo, & accidentalis humida, mollis, sicut in senibus iterum. Et propter illud iterum sit in hydropicis curatio vlcerum eorum difficilis; & in pręgnantibus iterum, propter retentionem superfluitatum earum, propterea quod ipsarum mensura retinentur. Sed & in senibus non sanantur eorum vlceragenerata propter illud, & propter paucitatem sanguinis eorum boni. Et quandoque sanantur vlceragenerata, deinde ^{B. recidiant} [rescinduntur], quoniam non generatur in eis caro nisi ante mundificationem, quando ergo retinetur in eis superfluitas non munda, oportet inde vt corrumpatur continuas proueniens, secundo. Et quandoque existimantur fistule, propterea quod accidit eis dispositio exsiccationis, & ^{B. firmitudo credulitas dic.} [retentionis prohibentis respirationem] quod ipse sunt sanata: quoniam illarum earum dispositio est similis saluti, sicut diximus, deinde ^{B. recidiant} [rescinduntur] propter quemlibet motum, & commotionem, & rursus, & offensionem, & malitiam iacendi, & alia. Et de vlceribus, in quibus nascitur caro, quędam sunt in quibus nascitur caro addita; & quędam in quibus non nascitur illud. Et illa in quibus generatur caro addita, sunt illa, in quibus sit festinatio nascentię carnis ante mundificationem. Et illa in quibus non nascitur illud, sunt illa, in quibus non nascitur caro nisi post mundificationem. Quum ergo prolongatur spatium vlceris, & corroditur, et putret, & destruitur de substantia eius res plurima, tunc non expectatur consolidatio eius, nisi secundum profundum. Et proprie quando vlcus est antiquum, remanens spatium anni. & ^{B. simile ei aut sanis ostia estum vel incipit ulcerari vel indurati.} [proprie quando est disruptum, & incipit ex eo disruptio. fistula,] & antiquum, necesse est vt educat os ex ossibus, quę ei sunt vicina. Et vlceragenerata quidem melancholica non sanantur, nisi ab eis auferatur tota eorum corruptio usque ad carnem, & ossa sana. Et causę quę quum accidunt, & corrumpunt vlceragenerata, sunt debilitas uirtutis membri; quare recipit omnem materiam, & malitia complexionis membri, et malitia eius, quod aduenit ei de sanguine, aut in qualitate, aut in quantitate; In qualitate verò plurimum eius est propter malitiam complexionis hepatis, et color est in eo, decliuus ad albedinem plumbeam, aut citrinitatem: aut propter splenem, et est color ad nigredinem, et alterationem decliuus, et lentiginositatem; quare est cum eo malitia omnium humorum in corpore. Et huiusmodi quidem præter hoc, quod ex ipso non acquiritur, quod conuertatur in carnem, nocet per illud quod conuertitur ad ipsum de superfluitatibus. In quantitate uero quia additur, aut diminuitur, quare non inuenitur cum quo caro vlceris generetur; et est vlcus

h. n. Alia litera
an impleatur si
fuerit.
Alia litera non
operatur nisi
fuerit.

vlcus clarum, mundum, properas ad escaram:
& nescitur (si est) corpus mundum pauci san-
guinis, aut est propter ostracositatem, quæ acci-
dit parietis eius & margini ipsius: aut propter
dilatationem venarum, quæ adueniunt ei: aut
propter corruptionem quæ sequitur ipsum, ex
osse, aut propter corruptionem eius incipien-
tem ire versus tenebrositatem, & viriditatem,
& nigredinem: aut propter membrum malæ
complexionis, quod vicinatur ei. Et ulcera
quidem prauæ curationis sicut rotunda, & eis
similia, sunt interficientia infantes, non tole-
rantes vehementiam dolorum, & vlcerrum, &
difficultatem curationis eorum, & ipsorum pra-
uitatem.

ANNOTATIONES.

Habent ulcera, sicut morbi alij suas causas, symptoma-
ta, signa diagnostica & prognostica. Itæ omnia vber-
me hic prosequitur, ut additione opus non habeant. Unus
tantum à nobis excidendus est scriptulus quem breuissi-
me. Receptum iam omnibus ferè est, ulcera procatarrhi-
cas causas non habere, sicuti & vulnera internis carent.
Verùm quod si fallantur, qui ita sentiunt, vel ex eo constat,
quomodo ex vrente caustione medicamento membra ul-
cerentur; & ex eorum consuetudine, qui vel scabie vel Gal-
licis ulceribus & elephantiasi laborant, ulcera contraban-
tur est rannunculi, est taliter cuiusdam erodentis species,
cuius contactu crura ulcerantur. plures sunt denum hu-
iusmodi res, à quibus ulcerari accidit. Quamobrem etsi à
procatarrhicis causis non ita frequenter ulcera fiunt: quod
in causa fuit, ut non nisi de internis causis scriptores me-
mnerint: sunt tamen quandoque sicut et alij morbi, ab ex-
ternis, qui tamen vulnera non nisi extrinsecus adueniunt.

Canon curationis ulcerum.

Cap. 2.

a. B.

h. B. ab eis pp
dispositiones q
occurrunt ulce-
ribus diuersas
ab ipso ulcere.

e. B. quod est
humidum appa-
renter, sic sicci
intrinsecè &
virtualiter.
d. v. virtualis
eius vincens hu-
miditatem cor-
poris.

SCias, quod omnia vlcera indigent exsiccatione
ne [quadam] præter facta ex attritione la-
certorum, & ipsorum cõfusione. Ista enim in-
digent in primis vt mollescant, & humecten-
tur. Et cum hoc quod indigent vlcera in do-
minantiore dispositionum exsiccatione, indi-
gent quandoque dispositionibus alijs mundifi-
cationis, & absterfionis, & aliorum [con-
sequentijs] vlcerum. præter ipsa vlcera. Et quanto
plus est vlcus maius, & profundius, indiget ex-
siccatione vehementiore: & ut aggregentur la-
bia eius vehementiore perferuatione. Et for-
tasse est tibi necessarium scire ea. Et considera
ex dispositionibus necessitatis ad perferuan-
dum in illo, & eis similibus, illud quod diximus
in cap. vulnerum. Et scias quod vlcera fortasse
indigent in curationibus suis administratione
medicinarum, quarum quedam sunt curen-
tes, penetrantes, & quæ iniiciuntur profun-
dantes: & tunc necessarium est vt sint vnguen-
ta, & eis similia: quare oportet tunc vt sit il-
lud, quod apparet humidum, & quod occultu
est, siccum. & proprie in illis, quæ sunt ad fi-
stulam oportet vt sit siccitas [orificiorum] eius
vincens humiditatem substantiæ eius uehemē-
ter. Et est quidem quandoque necessarium ut
earum medicina permisceatur cum eo, quod
currit, vt fiant viscosæ, adherentes, scias ergo il-
lud iterum in eis. Et scias quod vlcera indigent

ligaturis, & strictura propter tres modos: quo-
rum vnus est, vt currat sordiditas, quare oportet
vt sit fortitudo stricturæ eius [à fine stricturæ]
vlceris: & mollificatio stricturæ ipsius apud
eius officium, vt ipsius expressio bona fiat: Et
secundus est, vt seruetur medicamen incarna-
tium super vlcus: & non indiget strictura ve-
hementi. Et tertius est ad incarnationem labio-
rum: & oportet vt non sit strictura in ipsa mol-
lis apud duo labia, imò complicata complica-
tione vehementi. Et non oportet vt cum liga-
tura perueniatur ad lationem, ita vt aposteme-
tur. Et oportet vt [sit adiuuans] in prohiben-
do apostema, quoniam non est possibile cum
apostemate vt curetur vlcus. Et si non est tibi
possibile vt prohibeas, & apparet apostema,
tunc occupatus sis cum apostemate, & cura ei-
us: quodcunque apostema fuerit cum obserua-
tione ipsius vlceris, vique quo [separeris] ex
curatione apostematis: & tunc remanebit sola
obseruatio vlceris. et similiter quando corripi-
tur, quod est in circuitu vlceris, & viridescit,
& nigrescit, cura illud cum scalpellatione, &
extractione sanguinis: & si etiam cum ventosi-
tis: deinde adhære ei spongiam siccam, & pos-
tea medicinas exsiccantes. et quomodo [separa-
tur] vlcus, aut inuenis vlcus purum, tunc opor-
tet vt obserues in primis an ex corpore aliquid
ad vlcus effundatur, aut non effundatur, imò
iam sit abscissum: quod si nihil effundatur ad
ipsum, sit intentio tua in medicando ipsum: &
si aliquid effundatur ad ipsum, sis sollicitus in
eo, [et] quod ad ipsum effunditur cum phle-
botomia, aut solutione vtrius, aut uomitu: quo-
niam vomitus quandoque cõfert etiam in hoc:
& Hippoc. testificatur de eo. et si in ulceribus
fuerint frusta ossium, & panniculi, aut alia, nõ
properes in extrahendo ea, sed fac illud, quod
diximus in cap. ossium. et primum quidem
quod oportet te [preparare] de esse vlceris,
est [apertio] cum medicinis suis: deinde na-
scentia carnis, & cõsolidatio. et si inuenis vl-
cus mundum æquale, quod non habet profun-
ditatem; tunc cõsolidatio tantum fiat cum
eo, quod non habet mordicationem. In sordi-
dis uerò necessarium est abstergens, mordicis.
et in primis quomodo curantur, indigent mordi-
catione, quoniam sensus non sentit ipsum: de-
inde gradatim perueniatur ad illud, quod est
leuioris mordicationis, usquequo [sentiat]
hora nascentiæ carnis. et caue in omnibus illis
ne dolere facias, quantum potes: & proprie
quando est illis caliditas, & inflammatio. et
oportet, ut remoueas causas prohibentes a con-
solidatione, & sunt cause, quas numerauimus,
& diximus, quæ declinant cum ulcere ad mali-
tiam. Nam sicut [curaueris] eas in
primis, non eris uacans ad curationem ulcerum
sicut oportet: imò nõ erit tibi possibile. & mul-
toties quidem rectificata est complexio mem-
bri, & sufficit in rectificatione vlceris. et mul-
toties est vlcus molle super quod oritur caro
mala, quæ est in scipia ad rubedinem, & calefa-
ctionem decliu, ergo curetur cum epithema-
tibus infrigidantibus carnem circundantem ip-
sum, sicut iuccus solatri cum oleo armeno &
aceto, epithemata de iandalis, & canphora in-
frigidata

frigidata cum nige; quare non cessat consolidari uulnus, & contringi. Et oportet in vlceribus dolorosis, quæ sunt vehementis doloris sis occupatus in primis in sedando dolore, & illud cum mollificariis, quæ tu scis proculdubio, & quæ uis sint contraria viceri. veruntamen quoniam non sedatur dolor, non preparatur nobis ut curemus, quum ergo sedauerimus, & consequemur. Et vlcera quidem sordida indigent, ut munden- tur, & sunt illa, quorum humiditas. & quod ex eis corrigit, est plurimum. Et forsitan mandificatur cum? (melle) & forsasse mundificantur cum pulueribus, & vnguentis; & quando non mundificantur, non est possibile ut obuiet eis medicamen purum usque ad corpus eorum, & proprie pulueres; quare oportet ut mundificetur, deinde nascatur caro. Et in mundificante quidem est absterfio plus.††

Isicur sciuisti ante. Et forsasse oritur caro mala; quare est necessarium ut corrodatur cum medicamine acuto; & liniatur de foris cum infrigidatibus deinde eradicetur cum eo, quo eradicatur escara; deinde curetur.††

Et medicamen quidem vnum secundum quedam corpora facit nasci carnem, & secundum quedam eorum est corrosiuum vehementis absterfionis, quum corpora illa sunt leuia ualde; aut est secundum quedam eorum non abstergens, neque faciens nasci & propter illud eget medicamen ut conforteretur, aut? (frangendo) committitur ei, aut minuendo eius vntuositatem, aut inuigendo ei medicamen aliud, in quo sint exsiccatio & absterfio. Et in corpore alio est per comparationem ad ipsum corrosiuum indigens ut minuatur de pondere eius, aut addatur in vntuositate eius, aut adiungantur ei styptica aliqua. Digniora ergo vlcera ut conforteretur eorum medicamen sunt illa, quorum difficilis est consolidatio. & de illis, quæ sunt necessaria est, ut dimittatur medicamen super vlcus tribus diebus, deinde dissoluatur; nam si? (ipsum tunc non operatum fuerit, non facit suam operationem. et oportet ut elongetur oleum quodlibet ab vlceribus, quod si fuerit necessarium, tunc oleum de Kerua, & oleum myrtinum, & oleum masticinum. & quum ibi non est nisi vlcus, tunc oportet, ut alieuetur in sensibili membrorum, non tolerantium ipsum, & caueatur à doloratione eius cum medicamento forti. In illo verò, quod est parui sensus, non absterfatur à necessaria medicatio- ne. Et intrinseca quidem, & sublimia preciosa, & multi iuuamenti & suscipientia nocumenta velociter, sunt de capitulo sensibili, & iudicio eius, & eorum contraria sunt de capitulo insensibili, aut quorum sensus est debilis. Et propter huiusmodi causam non sufferunt vlcera intrinseca ea, quæ sunt sicut flos æris, & ei similia; & proprie ea, quæ bibuntur, & indigent illis quæ faciunt glutinationem plus, sicut draganthum, & gummi. Et illa, quibus elysterizatur, indigent eo, quod est inter duas res. Et de illis, quæ recta sunt in curatione vlcerum est, ut quiescant membra eorum, & non moueantur: Et si mouentur in principio motu paruo, minus nocumentum est, quam si moueantur post prin-

cipium motu laborioso; & proprie in corpore malorum humorum. Et oportet ut timeatur in vlceribus quod cadat ex vicinitate eorum in carnatio inter duo membra vicinaria, sicut ad herentia quæ accidit inter palpebram, & oculum; & inter duas palpebras, & inter duos digitos. Et cauerna, & abscessiones sunt velocis conversionis ad fistulas. Et vlcera quidem vicinaria arterijs, & venis magnis perducunt ad apostema illud, quod vicinatur eis de carne molli, sicut? (testiculi) & subascellæ, & quod est post auricam; sicut perducit scabies, & ei similia, de illis, quæ diximus propter illam eadem causam; & proprie quando corpus est plenum mala superfluitate, & tunc quidem vehemens fit dolor, & peruenit ad vlcus: quare oportet ut curetur illud cum mundificatione corporis, & cum eo quod est dictum in capitulo. Et dum non mundificatur apostema, non speratur eius curatio.

Et est necessarium in huiusmodi ut tuearis vlcus ex nocumento cum basilicon, & ei similibus. si corpus fuerit mundificatum. Et ponas inter ipsum & inter membrum, quod distinguat, & prohibeat nocumentum peruenire ad vlcus in omni dispositione. Et oportet ut audias sermonem communem, & est quod de illis quæ sunt necessaria, est ut sit illud quo curatur, vlcus aut conueniens, aut inconueniens. Et conueniens licet non conferat in dispositione, tamen non addiciat ei nocumentum. Et inconuenientia? (diuersificatio) aut est quoniam ipsum est debilius, & significat illud additio eius quod est contrarium ei, quod ex ipso expectatur de exsiccatione aut mundificatione, aut alius præter corruptionem aliam, quare oportet ut addatur in virtute eius; aut est? (diuersitas,) propter modos alios, sicut quia ipsum calefacit ultra quam necesse sit ei; quare facit accidere rubedinem, & inflammationem; quapropter oportet, ut minuatur de fortitudine eius, & extinguatur de inflammatione eius cum emplastro infrigidare: aut declinat cum eo ad nigredinem, & obfuscationem; quare scitur, quod infrigidat ipsum; aut non calefacit ipsum mentura qua indiget; ergo oportet ut addatur in virtute calefactionis eius; aut mollicat ipsum; quare indiget ut addatur in virtute styptici, & exsiccatiuorum, sicut sunt balauftia, & gallæ, & ei similia quæ exsiccant, ut succurratur cum exsiccatione eorum de illis, de quibus diximus tibi; aut corrodit, & profundat ipsum sicut ostentum est; quare oportet ut frangatur fortitudo absterfionis: Et multoties quidem non conuenit medicamen propterea quod complexio infirmi est superflua in capitulo eius, cuius medicamen oportet esse fortius in? (trahendo illud capitulo; adeo donec reducat ipsum ad complexionem suam; aut debilis in capitulo conueniente ei.

ANNOTATIONES.

Vlcera ratione, quæ vlcera sunt, unitatem continentis indicant, ratione autem, quæ duplici semper excremento aquoso & sordido affluunt, exsiccandum & abstergentium significat. Quæ abstergunt, eadem etiam siccant sunt: non tamen siua omnia abstergunt, quædam & acerba & astrin- gentia quam siccant non abstergunt. Querat ergo quispiam, si duo

A VIC. Tom. 2.

L

si duo

u Binguina.

x B. mala conuenientia.

y B. mala conuenientia.

z B. contrario illius capitulo.

si duo humores, seu duo potius excrementa in vlcerebus affluunt, quorum alterum desiccari, abstergi alterum debet; cur tamen de sola exsiccatione verba fiant, quando de vlcerebus agitur; neque de absterfione quicquam? Sed facile ad hoc respondere est. Quod vlcus desiccantia postulet, hoc in vlcerebus perpetuum est, quae etiam si nullo excremento scateant, exsiccari tamen ob id postulant, quod humidiora sunt sanis partibus, vt Hipp. in lib. de ulcerib. at absterfione, neque vbi agglutinandum est vlcus, neque vbi excitari cutem oporteat, vti est opus. propterea q. communis vlcerebus omniura indicatio desiccatio est, non etiam absterfio. De vlcerebus curatione copiosissime hic scribit. Tu vide etiam Gal. 3. meth. quem praesertim amulatur.

Curatio vlcerebus virulentorum.

Cap. 3.

a B & admini-
strentur super
ea medicinae fa-
cientes nati
carnem, tunc se-
cunt ipsa pro-
funda, & puti-
da.

Necessarium est vt in eis administretur me-
dicinae exsiccantiae, vt mundificetur virus:
deinde fit occupatio in nascentia carnis. Quod
si fuerint mollia, a tunc administrantur super
ea medicinae ad faciendum nasci eorum pro-
funditatem, & ipsorum margines propter debi-
liratem corporum illorum vlcerebus: sed o-
portet vt exsiccantur in primis, deinde admini-
strentur. Et quum tu administrueris medica-
men, & non inuenieris humiditatem minui,
aut videris eam augeri; tunc scias, quod medica-
men secundum illud corpus non est exsiccati-
uum. quare adde in confortatione eius, & ip-
sius exsiccatione: & adiuua ipsum cum abster-
fione pauca, sicut est mel, verbi gratia, & medi-
cinis stypticis, sicut sunt balauitiae & alumen:
& minora de virtute olei: & pone ipsum oleum,
in quo fit exsiccatio: Quod si videris vlcus iam
superfluere iterum in exsiccatione, tunc minue
de virtutibus omnibus. s. exsiccatione, & abster-
fione, & stypticitate: & serua hoc praecceptum
in medicinis facientibus nasci carnem vlcerebus.
Et non faciat te errare quiddam, & est vt sit me-
dicamen magis absterfium quam oportet, qua-
re corrodit membrum, & resoluunt carnosita-
tem eius ad humiditatem currentem, quam exi-
stimas virus, & addis in virtute absterfionis: &
huiusmodi quidem medicamen ponit vlcus
profundius, & calidius, & magis simile cum a-
postemoso: & sentit b f t

b f B. labia o-
stentia & sen-
tia.

c n. albana.

Infirmus
mordicationem manifestam. Et scias, quod me-
dicinarum exsiccantium vlcera, quaedam sunt,
quae sunt vehementis in frigidationis, sicut hy-
squium album, & opium, & radix mandra-
gorae: & quaedam sunt vehementis calefactionis,
sicut resina, & pix: quare tibi inest vt tempe-
res vnam earum cum alia: & secundum oppo-
sitionem alicuius complexionum particula-
rium. Et medicinae quidem mundificantes vi-
rus sunt istae medicinae exsiccantiae, sicut alu-
men, & gallae, & cortices granatorum, & cortex
thuris, & merdasengi, & farina hordei, & eius
saucich, & flores papaueris rufi, & folia arboris
culi cum. Quum ergo fit emplastrum cum
folijs nucis recentis: & fit emplastrum cum nu-
ce sicut est, aut decocta cum vino: confert valde:
& exsiccatur humiditates absque nocumento.
Emplastrum bonum, sumatur merdasengi, &
imbibatur aceto vice vna & vice alia oleo, do-
nece albefcat: deinde sumantur antimonij & cal-

cucecaumenon, & venarum, & gallarum, & ba-
laustiarum, sanguinis draconis, & aluminis, & climie
argenti, omnium partes equales, terantur bene,
& sit de vnoquoque .vj. pars eius, quod praepara-
tum est de merdasengi, & misceantur omnia.
& administrentur medicinae quas dicemus in
antidotario, d f t

In vlcerebus profundis, & de
illis est aqua maris. Aqua vero aluminis abluit,
& repercutit, & exsiccatur. Et omnes istae medici-
nae praedicte nunc, nocent, si cum ulcere est apo-
stema. Et aqua, in qua decocti sunt cyperi, est bo-
na ad exsiccationem. Et decoctio mirbalci-
trin, & belliricorum, & emblicorum, & deco-
ctio [cetarach,] & folia asedre sunt bona in
illo.

ANNOTATIONES.

Vlcera intelligit humidiora, propterea desiccantibus in-
sistit, non etiam abstergentibus. ita tamen vt intelligas ab-
stergentia reui non plane omnia, sed valida, quando fieri
ferre non potest, quin aliquid sicce illius foridici adsit, quod
absterfione opus habet. quando etiam quae siccant, nisi a-
stringentia sint, aliquid omnino abstergent.

Curatio vlcerebus sordidorum.

Cap. 4.

Oportet, ut in eis administrantur medicinae
abstergentes, & incipiatur in primis ab eo
quod est fortis mordicationis, secundum quod,
diximus in canone: deinde gradatim perueni-
tur ad illud, quod est sicut a [thapsia,] & aristo-
lochia cum mele, & pauco aceto. Et iterum glu-
tinum alborum cum aequali mensura sui olei ro-
sa aut butyri. Et iterum radix lilij cum melle.
Et iterum farina erui, & herba opopanax. Et
de compositis emplastrum indum: & unguen-
ta uiridia omnia cum flore aris, & simplicia,
aut permista cum ammoniaco, & simplicibus. Et
emplastra corticalia, & emplastra facta cum fa-
rina erui, & emplastrum de sale. Et trochiscus
niger, & trochiscus uiridis. Et medicinae ex-
siccantius. sumantur feces olei, & mellis, & alu-
minis iamni partes equales. Et sumantur ceru-
se, & polys partes equales. Et quando uehemens
fit sordiditas, sumatur prassum cum melle. Et de
emplastris bonis sunt oliue salutis. Et quando-
que accidit necessitas hic iterum administran-
di aliquid decurrentibus, quo abluatur secun-
dum quod dicemus in capitulo profundorum:
& omnia laedunt ea, si fuerint apostemata.

ANNOTATIONES.

Hic maiori absterfione quam siccitate utendum est, ubi
etiam maior crassi & sordidi excrementi copia affluit. Vi-
de Gal. loco antea citato.

Cura vlcerebus profundorum, & cauernarum, &
abscessionum.

Cap. 5.

Ista indigent in curatione sua, ut carne re-
pleantur, & illud quidem non fit nisi cum u-
bertate cibi, & sanguinis. Et sunt necessarii in
hoc medicinis uehementis exsiccationis & munda-
ficationis simul. Et oportet ut sit situs eorum ta-
lis, ne in eis retineat virus, immo currat: & si inue-
nis

nis hunc situm conuenientem : & est in eo radix ulceris membri ad superiora , & orificium eius ad inferiora ; tunc ille est . Quod si fuerit diuersum illius , & fuerit possibile homini ut alteret situm profundi , cū eo quod a [pōt facere de prapratione alterationis naturalis ; faciat . Et si non est ei possibile , non est excusatio , quin secetur uicus usque ad radicem suam sectione exquisitissima , qua non relinquat cauernam : aut fiat , ut accidat cursus ; aut meatus in radice sua prater eius orificium [talis , ut recipiat salutem .] Et obseruetur in hoc dispositio membri ; & an accidat ei timor ex illo . Quum ergo factum fuerit illud , stringatur ulcus cum ligatura inieciendo ob orificio eius , & perueniendo ad radicem , à qua decoctio facta est : & in [principio] contrario illius : & ponatur stritura in parte superiore in duobus modis simul . Et non oportet ut perueniatur cum ligatura ad dolorem . a [ ]
Et quando non est tibi possibile ut scindas , administra ablutionem : & intronitte tentas facientes nasci , & mundificantes ; quarum mundificatio non destruit eius naturam , propter uirtutem duarum rerum , in eis . Et nos qui dem iam experti fuimus emplastrum apostolicon , & fuit bonum vltimum , conferens [per medicationem .] Et centaurea , quando ab ea impletur , est mirabilis valde deinde suscitatio : postea ieros : deinde farina erui . Et ab infectionibus , quando , non succurritur , non adhæret cutis conglutinatione bona : uerum est possibile ut excicetur cutis ita , ut conglutinetur conglutinatione simili sanæ . Et vlcera quidē profunda , & ab infectiones , & cauernas nō mundificat medicinē mundificatione vltima , neq ; faciunt in eis nasci carnem , nisi fiant currentes , lauantes , q̄ in ea iniiciuntur cū insectis ijs : aut mittuntur cū tentis : & proprie quum eorum figura non est figura in mundificatione , quorū sufficiant preparatio , & expressio ligaturæ , secundum qd ostendimus . & mel quidem est ex lauatiuis , & proprie mistum cū vino : & in aqua ciccris est ablutio fortis , quam non suffert quod ex vlceribus parum est sordidum . Et aqua maris propinqua est illi : quoniam ipsa lauat , & exciccat . aqua aluminosa est lauatiua , & cū hoc est prohibitiua eius , quod attrahit ad membrum . Et quando est apostema , non conuenit aliquid ex illis , neque vinum . Et oportet , ut ponantur super ista vlcera , supra medicinas in ligaturis earum , panni lini ex eis , quibus indiget membrum in rectificatione suæ complexionis : & quibus indiget ad resistendum emplastris , quæ interius administrantur , & sit super orificium vlceris pannus alius linitus cum eo , quod oportet , ex medicamine . et significatio q̄ ipsum conglutinatur , est paucitas eius , quod currit , & [descensio] eius ad inferiora . Et fortasse exprimuntur ab eo cum ligatura , et virtute medicinæ , humiditates plurimæ subito : deinde excicatur , et conglutinatur .

ANNOTATIONES.

Quod profunda & cauernosa vlcera conueniant , erodentium excrementorum & sorditiei & ichoris copia facit . v.

tendum , propterea summe exsiccatibus & abstergentibus . non tamen abstergentia exsiccatibus . paria sint oportet , ob carnis quæ restituenda est defectum , quam quæ maxime abstergunt , imminuunt , non augent . Aemulatur hic Gal. 2. tum . 3 . ad Glau. tum in lib. meth. 3 . & 4 . Num ta men scribit quod aduersari quis Hippocrati crediderit . Probat maritimam & aluminosam aquam in ulceribus . At Hipp. vlcera humectari prohibet , nisi uino . Sed uerè Hipp. quum uinum probet , ea reiecit , quæ extra uini facultatem sunt . uinum exsiccat abstergitq̄ , aqua uerò dulcis & simplex humectat . non ita tamen quæ salsa & aluminosa est : quum hæc & excicent ut uinum , & abstergant .

Curatio uermium vlcerum . Cap. 6.

De rebus conferentibus ad illud est succus calamenthi fluuiialis : et medicinæ quas diximus in capitulo uermium auris in libro 10 tertio .

Nascencia carnis in vlceribus . Cap. 7.

Oportet , ut non ascreatur caro .] donec mūdicetur , aut trahatur ad ipsum nutrimentum , si minoratur . et non peruenit ad ipsum . Quū ergo mundificata est , tunc elongetur omne mordicatum , et abstergium cum fortitudine , qualiacunque sint vlcera , et ubicunque sint . et oportet . ut in administratione obseruetur medicinarum facientium nasci carnē præcepta , prædicta de [eo quod oportet ex superfluitate humiditatis , aut superfluitate exciccationis : fac ergo illud quod diximus in capitulo vlcerum virulentorum : et non in quantum remanent vlcera humida , aut fuerint sicca exciccatione uehementi ; imò quantum ad carnē , quæ creatur , quum est uehementis humiditatis , aut pauca exciccationis . et de illis , quæ minorant exciccationem eius , est et [ ]

additio in cera eius . et ipsius oleo , si est emplastrum . et de eis , quæ addunt in eius exciccatione , est ut ingrossetur , et inspissetur , et minoretur eius vntuositas , et multitudo medicinarum , aut addatur in eis sicut mel . et creatio quidem carnis in eis cum emplastris conuenientior est , et tardior , et cum pulueribus difficilior , et uelocior . et quandoque induratur caro : et est tunc de rectificatione , ut puluerizentur pulueres : et circumdetur cum emplastris , et vino , proprie styptico . Medicamen bonum ad omnia vlcera cum eo quod lauat , et exciccat [ ]

Nos quidem iam diximus medicinas creatiuas carnis in capitulo uulnerum , et fortasse rememorabimur de electoribus earum hic aliquid , et est dignius in hoc loco , et est antimonium adustum , et sarcocolla , et glurinum piscium , et limacia adusta , scoriar [ascerbacham .] et plumbum adustum , et acorus , et beremasis , et dragontea , et cyperi , et proprie ad fordida , et polium est forte , et centaurea est vltima , et g [nitrum] adustum est mirabile in exciccatione eorum , et ipsorum consolidatione .

a. precipitur vel cogitur de prapratione & sita non naturalis .

b. r. eius est sita non operatione manus .

c. B. primo .

d. a. & apostema .

e. B. cum facili .

Cap. 8.

a. n. administratur facienda nasci carnem .

b. B. obseruatio ne exquilita eius , quod apparet ex superflua humiditate in eo .

c. f. n. facere ipsam fluidam , & d. B. vnguentum .

e. f. B. & mundificat & fortificat .

f. B. ascerbacham .

g. B. vitrum .

CAnon vniuersalis in curatione corrosiuorum, & fraudulentorum est, vt mundificetur corpus, & membrum, si fuerit corpus mundum cum vltosis, & mistione sanguifugarum super ipsum, & permutatione complexionis eius cum epithematibus, & rectificatione cibi absq; tarditate, & dilatione: Nam dilatio in hoc est ex eis, quæ addunt in malitia eorum. Et quædoque facit esse necessarium ambulatio corrosionis, vt incidatur membrum. Et confert corrosiuis, cum quibus non est putrefactio, embrochatio cum aqua frigida, & aqua myrti, & aqua rosarum, & aqua virgæ pastoris, & vino styptico si non fuerit caliditas, & aceto permixta cum aqua rosæ, & aqua pura plurima, si fuerit caliditas, & similibus ex aquis in frigidantibus; & exsiccantibus. Et si fuerit illic putrefactio, tunc aqua maris, & reliqua de illis, quæ diximus in capitulo putridorum. Amplius melior curatio eorum administratio stypticorum exsiccantium in frigidantium, sicut cortices granatorum, & lentes, & folia masticeis, & semen rosarum, & spina egyptiaca, & grana myrti, & embrochæ harum medicinarum. Et confortentur huiusmodi cum alumine, & similibus: & similiter emplastratio cum folijs acetosæ, & ramis eius bullitis cum vino. Et emplastratio cum bolo armeno confecto, aut syrupo acetoso, aut cucurbita sicca adusta, aut arnoglossa cum sauch, aut folijs oliuarum † [

† a. recentibus

ANNOTATIONES.

Serpentia vlcera & phagedænis intelligit. In his Paulus is vltur quæ desecant, asringunt ve. quæ hic author proponit. Vltur tamen præterea Auicennas frigide aqua affusione, quæ in re aduersus Hippocrati videtur, qui non nisi vino vlcera iubet perfundi. Verum, hæc, quæ hic vltur, frigida perfusio, non vlcis curatio est, sed sermoris qui vlcis coniungitur. neque alienum in calidiori hac intemperie id præsidium est. Alioqui verò non desunt etiam nostra tempestate, qui non vlcera hæc solum, sed vulnera omnia, solius frigida, & dulcis aquæ ablutione curant. quæ certe, tum repellendo sui frigiditate inflammari ea prohibet: tum ob filamenta quæ ad vulnus post profusionem factam adhibentur, exsiccare etiam non mediocriter potest: quamvis non ignoremus adiungi præterea à superstitionis susurramenta, & verborum quorundam formulam, ex quibus agi hæc non naturali & manifesta vi, sed incantatione quispiam crediderit.

Horum malorum vlcum curatio melior est mundificatio corporis, aut membri ipsius, si corpus fuerit mundum, cum eo quod mundificat ipsum solum cum ventosis, & sanguifugis, & epithematibus rectificationibus complexionem, secundum quod diximus multoties, & a [similibus, & cibo.] Et non oportet vt sit dilatio in curatione eorum, nam eorum † [putrefactio] addit ipsorum malitiam. Et oportet, vt prohibeantur ab eis apostemata calida: & de illis, quæ eam sedant, est semen hyusquiami albi cum † [sauch.] Et iterum, quum huiusmodi

a. bonificatio
ne cibi.

b. Antiquitas.

c. v. Alia licet
Iupinis.

vlcera superfluunt in corruptione, sit necessarium vt euellantur cum cauterio cum igne, aut cum medicamine acuto, aut cum incisione, ut non remaneat nisi caro sana, cognita per bonitatem sanguinis eius aut coloris ipsius, & os sanum album mundum. Et medicamen quidem acutum accipit omnem ostracitatem, & extrahit ipsam, & succurritur † [complemento] eius cum butyro, ponendo desuper vice vna post aliam: ista enim licet non sint fistulæ, neq; ostracæ, tamen sunt mala fraudulenta. Et fortasse sit necessarium incidere membrum, vt saluetur ex putrefactione sua. Et embrochæ quæ conueniunt ei, sunt, sicut aqua maris, & aqua prædictæ in capitulo fistularum. Et quum super ista vlcera & alia administrantur medicina, oportet vt dimittantur diebus aliquot, & non solvantur. Et medicinae quas oportet administrare in istis sunt sicut farina hordei, & farina erui cum aliquantulo aluminis: aut caro piscium salita, sicca cum aliquantulo medullæ panis: & aristol. & radix caulis, & radix sicæ, & radix cucumeris asinini, & semen lini contritum cum calcadis: & hæc cum passis, † [aut sicibus] † [

] cum melle, aut caulibus, † [

] aut cucubita sicca combusta, & folijs oliuarum recentib.

Compositum Recipe aristol. & succi foliorum alkeria amarorum an. partes. j. floris aris partem. s. fiat ex eo linimentum cum aqua in spissitudine mellis. Et fortasse est necessarium: ut confortetur cum succo cucumeris asinini, & † [

] alfurie;] & ponantur desuper panni sicci. Et iterum aristol. & gallarum, & olei equales partes, fiat ex eis linimentum ulceri & in circuitu eius.

Aut calcis, & colcotar partes æquales, artemici partem. s. Et iterum alfurie partes. xij. colcotar. x. draganthi. iij. fiat ex eis linimentum: & decoquantur in aceti fortis media cotyla, donec consumatur acetum: deinde sumatur ex, † [eis

] in frigidatis] postea liniatur cum eis vlcus. Et iterum sumantur colcotar, & draganthi aniborum an. xx. corticum ferri. xvj. gallarum † [

] perforatarum. x. Aut sumatur salis pars. j. aluminis vlti & corticum aris, † [abi orani;] vlti pars. s. Emplastrum bonum. sarcocolla, calcuiccaumenon, & galla, & flos aris & aristolo

chia, aggregentur cum aliquantulo glutini, vt medicinis sit conglutinatio: & administretur post mundificationem vlcis. Medicamen vltimum, expertum. draganthi rubei. xxij. calcis viuæ. xvj. aluminis. xvj. corticum granatorum. xvj. thuris, & gallarum, amborum an. xxxij. ceræ. cxx. olei antiqui cotyla. j. Aliud bonum plumbi vlti cum sulfure, aris vlti, cerusæ plumbi, thuris, merdasengi, climiæ, ammoniaci, opopanax, masticeis omnium an. 3. ij. adipis renum vaccæ, resina, glutinis alimbat, olei myrtini. ceræ omnium an. 3. iij. soluantur quæ soluenda sunt † [

] quantitate, qua conficiantur ea quæ soluantur, & teruntur, † [

] conficiatur. Medicamen conferens, quod Galen. & alij † [aggregauerunt.] Recipe. scorie eris. (unc. vncj.)

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

] &

p. n. gumi lac-
cho & est ala-
rea.

vnc. j. floris aris fricati. vnc. j. cere. lib. s. p. [par-
uam lindris] vnc. j. s. fiat ex eis emplastrum, se-
cundum descriptionem suam: soluantur ea,
quæ soluuntur, & terantur ea quæ teruntur, &
addatur cera, & minuatur secundum quantita-
tem necessitatis: & diligunt ut misceantur cum
eo. ¶

[Et quando fuerit

vlcera r[difficilis sanationis administrentur in
eis chartæ combustæ] & medicamen Andro-
nij: & cucurbita sicca combusta: aut lana fordi-
da combusta, aut emplastrum foliorum cupres-
si, aut foliorum dulbadustorum.

ANOTATIONES.

Pleura quæ medicamentis non cedunt vite restet, adhi-
bitis, cascorhe à Gre. is, à nostris contraria, & rebellis
nuncupata, ex vitiosis admodum succis proveniunt ut 4-
meth. habes. Curari hæc docet, etiam vltione, ex ignito seu
scalpello, seu medicamento. In hanc rem Hipp. 7. aph. Quæ
cunque aut medicamentis non curatur, ferrum curat, quæ
ferrum non curantur ignis curat. quæ igne non curantur: ea exi-
stimare oportet immedicabilia.

Curatio eorum, quæ sunt difficilis consolidationis, & alio-
rum, quæ sunt in ultimo malitia. Cap. 10.

SCias, quod vlcera difficilis consolidationis
absolutè sunt præter corrosiva, & præter
putrida: sicut est commune præter proprium: ip-
sa enim ambo sunt ambulatiua: & cum istis
quandoque non est ambulatorio: & stant secun-
dum dispositionem suam per aliquod spatiū.

Et ista sunt præter fistulas, iterum quoniam [po-
rret ut ipsa sint incedentia.] Et ad vltimum
corrosiva putrida, & fistulæ sunt ex summa dif-
ficilis consolidationis absque conuersione.

[Alienati] verò sunt vltima in corruptione
in elongatione à consolidatione. Et canon in
curatione horum vlcerum est, ut si causa fue-
rit malitia complexionis rectificetur, aut si fue-
rit malitia sanguinis, ponatur cibus qui gene-
ret sanguinem bonum contrarium illi: Aut
paucitas eius multiplicatio eius, & dilatio in
cibo bono. Quod si causa fuerit mollificatio, &
sordidatio, tunc cura curatione mollis, & sor-
didi. Et si causa fuerit exsiccatio superflua, &
non fuerint fistulæ adhuc, tunc cura cum hume-
datione aequali. Et de eo, quod bonum est in il-
lo, est ut facias ea sudare cum aqua calida, vsque
quo sudet membrum, & rubeat, & infletur: de-
inde abline, & non pertransas illam quantita-
tem, quoniam attrahes eum eo materiam pluri-
mam, & nocumentum maximum ad mem-
bris exsiccationis. Et fortasse confert ponere pan-
nos infusos in aqua tepida. Et quandoque est
necessarium fricare vlcus, ¶

fricare
tractu picea. Et si causa fuerit malitia disposi-
tionis accidentis ei, quod continetur eum eo de-
ne, & extractione sanguinis, & succursu eum ex-
siccatis. Et si causa a [fuerit vitis ambulatiua,
incide eam.] & fac currere sanguinem eius,

aut extrahe eam, quoniam multoties facit quic-
scere illud. Et si fuerit repletio, tunc incipe cum
phlebotomia, & euacuatione humoris eius me-
lancholici, si fuerit: deinde [soluita viti,] & fac
currere ex ea sanguinem quantum tibi possibi-
le est, ut non accidat ex obuiatione tua ad [ui-
tem quod est deterius ulcere primo: deinde en-
ra vulnus, quod accidit ex [uitre,] post ea vlcus
difficile. Et si causa fuerit debilitas membri, &
illud est propter malitiam complexionis, non
qualitercunque accidat, imò malitiam com-
plexionis superflua, elongata a [qualitate,
quæ existimamus ex calore, & frigore, & quod
sequitur complexionis ex raritate superflua,
aut spissitudine vehementi: & primum est ut se-
quatur caliditas, & humiditas: & secundum,
frigidity, & siccitas, oportebit ut curetur fa-
ciens illud cum contrario. Et multoties qui-
dem contingit, quod causa est a caliditate ar-
trahente materiam, & mittente eam, & sunt ne-
cessaria in curatione eius instigantia slypti-
ca. Quod si causa fuerit fistula, tunc cura cura-
tione fistulæ. Et si causa fuerit corruptio ossis,
quod sequitur ipsum, incidemus, & detegemus
ab osse. Et si fuerit possibile auferre illud, quod
est super ipsum cum fricatione, faciemus: &
subtilissime inquiremus, & si non, incidemus,
& faciemus illud cuius expositio est in capitu-
lo corruptionis ossis. Inquit Gal. fuit adole-
scens habens fistulam in pectore suo, quæ iam
peruenerat ad os, quod est in medio casti tui,
deteximas ergo ab osse casti totum illud, quod
continet ipsum, & inuenimus iam aduenisse
corruptionem: & fuit nobis necessarium inci-
dere ipsum: & tuit locus corruptus, ex eo lo-
cus super quem figitur suspensorium cordis.
postquam ergo vidimus illud, stetimus statio-
ne vehemēti in ablatione ossis corrupti, & fuit
finis noster dimittere panniculum regentem
ipsum de intus, & seruare ipsum secundum sa-
lutem suam: & fuit illud quod continuatur de
hoc panniculo cum casto iam putrefactū. Ite-
rū inquit & nos aspeximus ad cor aspectu ma-
nifesto, sicut illud quod vidimus eum detexi-
mus ab eo cum voluntate cum anatomia ingt,
sanatus est ergo iste adolescens, & nara est caro
in illo membro, quod incisimus ex casto, donec
repletum est, & continuatum est adinuicem, &
factū est dans inter velamen cordis, & uelamen
ipsum, sicut stetit eum eo ante illud cap. capsula
cordis. Inquit, & non est hoc maius quam vul-
nere in quibus respirat pectus. Et [hoc dixit: qu-
quando putrescunt vene, & antiquantur,] tunc
de eo quod est rectum, est [currat ex eis san-
guis] secundum quantitatem, quæ licita est in eis.
Medicine uerò preparatæ ad difficultatem cō-
solidationis, & dominantibus dispositionibus,
sunt sicut scoria eris, & flos eris adustus, & nō
adustus, & scoria [ascehesebam, & scoria reli-
qui ferri, & conglutinario auri,] sicut ex eis ce-
rata: & colcotar, & dragathū, & quæ sunt eis si-
milia cū rebus prohibentib. attractione ad mē-
brum, si fuerit, sicut sunt alumen, & galle. Et de
illis, quibus curatur ea, quæ sunt difficilis cōtoli-
dationis, est illud quod recipit elime & cōsolidati-
onis auri, & aluminis. omniū an. viij. floris ar-
ris, & corticum eris an. j. gummi cupressi, iij.

AVIC. Tom. 2. L 3 cera,

f. B. sis occupa-
tus circa vlcus.

g. n. uicior.

h. Buarice.

i. B. Alia litera
dico quod quā-
da vlcera sunt
antiqua & sō-
gi temporis.
k. B. factas sō-
re sanguinem,
ex eis cura m-
lificandis.
Alia litera.
cum incisione
factas ex eis
fuerit sanguine
l. B. ab ubi
& scoria mli-
qua non spere-
rum ferri, & d
quo aurum ad-
heret.

m — B.

cere, & olei, m [aluminis] quantum scis. & iterum
sumantur cere, & gumme pini an. vij. climie.
ij. & colcotar. vj. & olei myrtini quantum suf-
ficet. & iterum decoquantur colcotar, & climia
cum aqua maris, aut aqua agrestis, aut aqua in
qua decocta sunt alkali. & calx, decoctione pau-
ca secundum commissionem nutritionis eo-
rum in sole in aestate: deinde coletur ab eis pre-
ter, quod fiat sal desuper aqua maris, aut aqua
alkali. & iterum sumantur aeris usti, & resinae,
& salis gemmae omnium an. vnc. ij. cere, olei
myrtini quantum sufficit. & conferunt eis me-
dicinae fistulares, quando exsiccantur, & terun-
tur. & ex eis sunt farina crui, & iros, & aristo-
lochia adusta, & as ustum, & terra thuris secun-
dum diuersitatem, quam meretur omne corpus
ex compositione. Medicamen bonum suman-
tur limatura aeris, & limatura ferri, & confici-
tur cum aqua aluminis, & argillentur cum ar-
gilla rubea, & adurantur in furno, deinde ex-
trahantur, & terantur, & administrentur pulve-
rizata, aut fiat ex eis, & ex merdasengi empla-
strum. Modus emplastris aurei boni. Recipe mer-
dasengi aurei boni minam vnam, cere, & radi-
cis almezerion an. aur. xxxvj. floris aeris aure.
xviij. limaturae auri trite, limaturae almerdasen-
gi an. aure xl. olei antiqui. lib. iij. ponantur su-
per ipsum in primis merdasengi, & aurum, &
flos aeris, deinde reliquis medicinae. & iterum
sumantur ostracum furnorum, & cinis vena-
rum, & plumbum combustum ablutum, et fiat
ex eis emplastrum cum oleo myrtino. et opor-
tet, ut sit illud oleum inspissatum cum merda-
sengi, verbi gratia. vnc. j. et ex aceti acuti triplo
ipsum, et ex oleo, aut oleo myrtino, aut olei n
[anethi. vnc. j.] moueantur cum facilitate, do-
nec resoluatur merdasengi, et inspissetur, et non
aduratur: Et [alterenati de eis] cortices aeris,
flos aeris, calx abluta sine exquiritioe, fiat ex
eis puluis: et antecedit, et liniat ea cum melle,
deinde puluerizet super ea hunc puluerem co-
tritum. p t t
[aeris partes ij.
q t t] cere x. dissoluantur digi-
tis in sole et administrentur. Aut ceruse, et alu-
minis an. viij. corticum aeris, salis gemmae, thu-
ris, floris aeris, corticum granatorum, omnium,
an. partes. ij. calcis pars. j. cere. x. olei myrtini
quantum sufficit. et iterum merdasengi, olei
an. lib. j. gallarum non perforatarum, aristol.
an. vnc. j. ammoniaci. vnc. j. minuti thuris, vnc.
ij. fiat ex eis linimentum super ignem, et mo-
neatur, cum radice canne.

n. aut oleo
quocunque.
o. B. ad vlcera
de eis, quae dicitur
tur alchitrume
sumantur.
p. t. Recipe
corticum.
q. t. B. aluminis
partes duas.

ANNOTATIONES.

Cap. 17.

Sunt & haec ex superiorum genere, sed peiora, taliave
que Chironem medium optarent. Habes de his plura 4.
meth. Repetit hoc in loco Auic. Hippocratis praeceptum,
qui in antiquis ulceribus in lib. de ulcerib. conducere scri-
bit, ut frequenter tum ex circumstantibus tum ex affectibus
paribus sanguis effluat.

Curatio fistularum, & coriorum, quae non
conglutinantur. Cap. 11.

IN fistulis verò, et earum iudiciis, et speciebus
Ipsarum iam est dictum, quod dictum est.

Verum quod necessarium est de regimine cur-
sus uirus, et humiditatum corruptarum ab eis,
præparatione aut perforatione, iam declarau-
mus iterum in locis ante hunc locum. Cura-
tio autem propria fistulis diuersificatur iterum.
Fistulae enim aut sunt recentes, aut currentes: aut
sunt antiquae, quarum b [concauitates] iam pro-
fundatae sunt in carne uehementer; et istae quid-
dem sunt difficilis curationis: nam illud quod
necessarium est in c [hoc, est acceptio illius co-
cauitatis totius] cum incisione eradicante ex
lateribus cum nouacula aut alijs, aut per cau-
terium cum igne, aut cum medicamine; et il-
lud est prauum, et inquietum, et proprie quan-
do est in vicinitate nervi aut membri sublimis.
et fortasse eger est declinior ad hoc, ut rema-
neat illud cum eo, et toleret illud, quam ut pa-
tiatur eius curam, et fortasse est possibile, ut ex-
sicceetur, et corrodatur eius caro d [vntuosa,
fraudenta] intra ipsam, et exsicceetur residuum
carnis eius mortuae, et consolidetur, et rema-
neat quieti spatio longo, præter quod sit adhuc
consolidata integre. et qui vult illud, oportet,
ut mundificet fistulam a carne fraudulenta e [vntuosa,
] quae est in ea: deinde impleat eam me-
dicinis exsiccantijs, et dimittat eam cum dispo-
sitione exsiccationis eius; quoniam ipsa f re-
manet, dum non cadit, g [timor] in repletio-
ne, aut humiditate complexionis, aut aduentu
aquae, aut situ iacendi super eam doloroso, aut
offensione, aut verberatione, aut tussi, aut tre-
more. De curatione verò eradicationis eius, et
ipsius euulsionis. scias, quod quum ipsa est frau-
dulenta h [purrida], antiqua, non est medica-
men, nisi abscissio, i cum aduisione, i aut caute-
rizare eam cum igne, secundum q ostendimus,
cui perforatione k [meatus tortuosi inter me-
tus eius, ut sciatur intentio cauterij, et penetra-
tio cum cautela inuentionis eius, donec coquat,
vel cauterizet, et abscindatur. et cauterium cum
medicinis acutis est, sicut sunt sal ammoniacum,
et arsenicum, et sulfur, et flos aeris et argentum
vium est de summa eorum Extinguatur argē-
tum viuum, et misceatur cum tanto limaturae
ferri, quantum ipsum est, et alkali quantum est
eius medietas, et calcis quantum est eius medie-
tas, et sublimetur in aluthel l [aut prefocetur
in kimima] secundum quod sciunt illi, qui oc-
cupati sunt cum hoc capitulo, et sublimetur si-
cut sal. Quum ergo ponitur ex eo super fistulā,
inflamatur, et aflatur, et separat a carne, quod
accipiat cum forcipibus, et extrahatur, et af-
siduetur cibario membri ex butyro vna hora
post aliam, ut quiescat dolor: deinde curatur cu-
ratione vlcereum. De fistulis verò, quae est recēs,
m [currentes], oportet, ut abluatur cum medici-
nis fortibus n [ ] sicut kitram, et
aqua cinerum, et aqua maris, o [et sicut] salia
et aqua saponis, permixtis cum ea arsenico, et
sale ammoniaco, et aqua sublimata ex calcu-
caumenon, et sale ammoniaco p [sicco, et ex
sampsuco non corrente, et aqua, in qua deco-
quantur alkali, et calx corticum onorum, et
calx. Quum ergo mundificata fuerit, ponatur
super eam medicamen de kerua. et emplastrum
de arsenico q [reiterato] in medicinis algarab,
est mirabilis iuuamenti, et medicamen Galal-
carullin.

a. B. facies
b. s. oltu-
tes.c. B. facies
ceptio, ve-
modo illi
fracturaed. B. facies
dulce
Alia
fraudenta
alodici

e. B. alodici

f. B. merdasengi
g. B. ceruicish. B. lae-
ponsi. B. vel
ostracum
inducitk. B. vel
fistulae
inducitl. B. vel
fistulae
inducitm. B. vel
fistulae
inducitn. B. vel
fistulae
inducito. B. vel
fistulae
inducitp. B. vel
fistulae
inducitq. B. vel
fistulae
inducitr. B. vel
fistulae
inducits. B. vel
fistulae
inducitt. B. vel
fistulae
inducitu. B. vel
fistulae
inducitv. B. vel
fistulae
inducitw. B. vel
fistulae
inducitx. B. vel
fistulae
inducity. B. vel
fistulae
inducit

menti. Et medicamen Gal. alcartusin. & medicina composita ex dragantho, & calcadis, & ere ulto, & flore eris, & quæ sunt similia illis; & Et ex centaurea, & farina erui, & ireos, & [s]u-
ructas. Et iam experta est radix scolopendriæ: nam ipsa quum fistula impletur ex ea, sanat ipsam, & similiter quum fistula impletur ex ea, sanat ipsam, et similiter [alsenij] & similiter succus cucumeris agrestis cum glutino albotin. aut succus radicis almaroth, aut flos æris, aut amoniacum, & [ ]

& calcadis, & draganthum, & colcotar, & gummi cum aceto. Aut sumatur urina infantum, & sine cessatione teratur in mortario plumbeo, donec inspilletur, & exsicce-
tur, & administretur. Medicamen, quo vtuntur illi de Alexandria [topopanacis,] draganthi assati, & colcotar, & floris æris, & aluminis omnium an. pars. j. cantharidarum pars. s. fiat pulvis, aut emplastrum, aut aggregetur cum aceto, in quo decoctæ sunt cantharides: & fortasse ponitur cum eo mel. & iterum sumatur aloes, & flos eris, & merdasengi, & cortices ouorum calcinati, quod est eis fortius plurimum, et permiscantur. & iterum medicinæ fortes, quas diximus in capitulo eorum, quæ sunt difficilis consolidationis. Et quum apparet caro bona, administramus conglutinantia, facientia nasci carnem. Et quando est propè eam os corruptum, tunc oportet ut redificetur & curetur curatio-
ne sua. & quum uides humiditates virulentas minorari, aut saniofas redire, tunc iam curatio confert.

ANNOTATIONES.

Fistule generationem, curationemq; abunde Hipp. in li. Cap. g. de fistulis prosequitur. De his Gal. in lib. de tumorib. præter nat. Agit & Paulus lib. e. ex quo discis contra quam mul-
ti sentiant, fistula callum coniungi.

Da carne addita super vulnere.

Cap. 12.

In curatione illius sunt necessariæ medicinæ absterſiue, & exsiccatiue; & quanto magis sunt minoris mordicationis, tanto sunt meliores. & oportet ut non expectetur hoc de adiutorio nature, quod expectatur in nascencia carnis; nascencia enim carnis est opus nature. & [omne, quod natura nasci non facit, siue sit] cum adiutorio medicinæ, aut absque eius auxilio, est contrarium operationi nature: propter illud igitur oportet ut sit plurimum sustentationis super medicinam. Et scias, quod trochisci facti ad hoc non conferunt illi, quod ex ea antiquum est, imò recenti. Quod si ex eis fuerit aliquid necessarium, tunc oportebit ut in faciēdo trochiscos sit conseruatio, & reponantur in loco, quem non corrumpat aer. Et iam laudatæ sunt ad hoc species aceti; sed illud non est apud me penitus sanum: & facere eos trochiscos, & formas similes auellanis est magis conseruans uirtutem. Quod uerò dicitur quod ipsa indiget ut imbatur aqua [calida] de arsenico, et alijs & [ ] est illud quod præparat eam ad resolutionem uirtutis, et adiuuat aerē corrumpentem eam. Et medicamen quidem

quod est grossius, & fixioris uirtutis, est magis iuuatiuum in hoc capitulo, non ex parte uirtutis, quoniam fortasse subtile est fortius: sed propterea quod passio eius ex aere, & humoribus committis est minor, & fixio eius cum dispositione sua est maior. Et istæ medicinæ sunt sicut cortices æris, & ostraca adusta, & duæ species eritorum adustorum cum carnibus suis: verum eritij [ ] remanent] & constringunt carnem plusquam oporteat. & fortius de illis, quæ numerauimus est flos lapidis nominati [elie,] & fortius eo est [scoria, & glutinum auri, & colcotar, & [ ] draganthum adustionis] minorat uirtutem eorum, & mordicationem simul, & addit eorum subtiliationem: & flos eris est fortis, & non est sicut ziniar, & proprie factum ex corticibus eris. Et ex eis, quæ corrodunt carnem additam [ ]

est, ut sumatur

alkali, & calx non extincta, & dimittatur in sex cuplo sui aque in [ ] sole septem diebus, et moueantur omni hora donec ingrossentur, et sicut sicut lutum, et fiant ex eis trochisci, et administrentur. Et similiter trochiscus fidei, et vnguentum viride est mirabile, et uiride factum cum sale gemma. & vnguentum quod nominatur alecorexelin, corodit carnem sine mordicatione: et medicamen dudume, et medicamen dianor, et medicamen factum ex corticibus eris, et minuti thuris, est conueniens carni [ ] male, et accipit humiditatem] sicut corrum. et omnes medicinæ factæ ad [ ] hoc, ut mittantur in nasum.]

Regimen ulcerum disruptorum post consolidationem.

Cap.

13.

Ratio post eorum disruptionem est, ut accipiat caro mala, et os quod sequitur eā deinde occuperis in desiccatione eius, secundū quod scis. Et extrahentia ossa fortasse sunt cum medicinis attractiuis, sicut sunt folia papaueris nigri emplastrata cum folijs fici, et sauich: aut semen hyusquiami albi, et calcadis equalibus partibus emplastrata.

Eradicatio vestigiū ulcerum, & vulnere.

Cap.

14.

Indiget eradicatio vestigiū ulcerum, et vulnere medicinis absterſiuis, fortis absterſionis, mūdificatiuis, et sint uirtutes earum proximæ uirtuti eius, quod absterſunt; ergo curetur forte cum torti; et quod est minus eo cum eo quod est minus eo. Medicinæ autem mūdificatiue fortium uirtutum sunt, verbi gratia, ut sumatur squama ferri cum laeca, et tryphera, et liniantur desuper [ ]

calx, et mel aut succus calamentei, et albugo o-
uicet [ ] arsenicum, et lapis piperis cum eo. Medicinæ autem [ ] leues lenibus] sunt faba, et farina cicercis, et semen raphani, et lutum molle, rarum [ ]

AVIC. Tom. 2. L 4] et

d. mundificatio param.

e. affusio. f. affusio. g. vitriolum. Et adustio.

h. t. corrosio ne bona est alchali & uiride æris. Et multo- res resoluunt carnem additam & demumescere facit eam [ ] protigetur super eā parum resoluat in aqua maris aut in aqua in qua dissolutum fuerit sal amarum & quando que sumitur.

i. B. quæ est ad- dita valde rara vel mollis. k. s. hemorrhoides nasi.

a. f. s. Alia litera ra & apud me auugo ferri est melior & uiride eris & pun- gatur cum aceto & liniatur desuper calx & mel aut liniatur desuper staphylogria. b. f. B. ad illud quod est inobediens & diffi- le sonatur. c. s. leues exsiccationis. d. f. B. & semen melioris.

J& cortices melonis. Et adeps asini est bona valde: & propriè quando associantur ei quædam prædicta. Vestigia autem ulcerationis, aut verberationis, absterfio, cum oleo de lilio delet velociter. Amplius ^c [trochisci, quos] ego dicam in cap. decorationis.

TRACTATVS QVARTVS,

De solutione cōtinuitatis nervorum, & quod non pendet cum restauratione de solutione continuitatis ^a [nervorum.]

a. B. ossum.

De vulneribus nervorum, & quæ currunt cursu eorum.
Cap. 1.

ERVIS propter vehementiam sensus eorum, & continuitatem suam cum cerebro accidunt ex vulneribus dolores vehementes valde: & læsiones valde magnæ, sicut spasmus, & permixtio rationis, & multoties perducunt ad spasmum absque antecessione læsionis præuæ: & non fit in eis excusatio, quin illic sit apostema magnum absque dolore magno. Et faciliores eorum dispositiones sunt febres: & apostemata multa apparent in alijs locis, quam in vulneribus; & fistis, & vigiliæ, & desiccatio lingue, & propriè quando accidit illic apostema. Et similiter est dispositio vulnerum chordarum lacertorum: & propriè in latere capitis eorum. Et quando apostemantur nerui, & quæ sunt eis similia: aut aduenit eis frigus, spasmantur. Et si aduenit eis putrefactio, ^b [corumpitur membrum, & augmentatur.] Et putrefactio quidem festinat ad eos, quoniam ipsi sunt creati ex humiditate, quam congelauit, & coagulauit frigus. Et ad huiusmodi quidem properat putrefactio ex humiditate, & ex caliditate humida, & deoquitur in eo. Et similiter aquæ quidem frigide nocent ex parte spasmis: & calidæ ex hoc, quod putrefaciunt: & similiter oleum. Verum oleum quandoque est necessarium. f. illud quod est calefactum propter necessitatem sedandi dolorem, aut propter subtiliandas medicinas, & facere eas currere; & sunt medicinae resistentes qualitati humectanti. Et ^c [pungentes solè] quandoque perficiunt hanc operationem. Et quandoque qui ex eis vulneratus est, apostematur ^d [etiam, & est eius operatio tardior.] & similiter eius maturatio, & curationis susceptio est tardior. Et quandoque ulcerantur nerui; & sit vlcera tardioris consolidationis, & tardioris maturationis. Et omne vulnus, quod fit in neruis, aut est punctura, aut scissio. Et fissura quidem aut fit cum detectione nerui, aut sine eius detectione: & illud quidem aut fit in longitudine, aut latitudine. Et vulnera quidem cadentia secundum longitudinem in neruis, saluiora sunt cadentibus in latitudine: villus enim sanus læditur ex vicinitate incisionis, & nocetur per ipsum, & nocet cerebro, & facit accidere spasmum, & ægritudines magnas. Et fit iterum multoties necessarium tunc abscindere vulneratum, & punctum cum toralitate, & prouenit ex eo quies, & sperantur accidentia mala. Et vulnera quidem in panniculis sunt leuiora eis,

b. B. corruptum membrum apostemando.

c. B. punctura sola quandoque perficitur.
d. a & est apostematis apparitio tarda.

quæ sunt in chordis, nedum eis, quæ sunt in cruicis: & tu quidem scis panniculum cum testimonio, & fortasse sciisti eum ex anatomia. Et si panniculus apostematur, non videtur in eo incessus villorum in longitudine: & in chorda panniculari videtur incessus ^e [panniculorum] in longitudine. et chorda est dura valde, & non est pannicularis in eius duritie: et panniculus suffert futuram. et in vulneribus, & disrptionibus, quæ adueniunt ligamenti nascētibz ex osse ad os non est malum, & suffertur vehementiorem curam, & non timetur ex abscissione nervorum illud, quod timetur de eorum conuulsione, & de incisione partis eorum in latitudine, quamuis membrum ^f [contrahatur.]

ANNOTATIONES.

Quo differant nerui, tendines, ligamenta, cartilagine, cuique patet. Ex his autem sicuti ligamenta & cartilagine (ea ligamenta excipio, quæ tendinibus iunguntur) nihil sentiant ita exactissime nerui, qui sensum instrumenta sunt minue uerò exacte tendines. Sanè si sensus ex neruis est ipis, atque ipsi exactissime sentiunt, statim constat, quantum discriminis horum vulnera afferant, præsertim uerò quæ neruis ipsis inflata sunt, postea uerò quæ tendinibus. Certè quia exactissimi sunt sensus, dolores uehementes excitari oportet. dolorem inflammationes sequuntur. inflammationē tum conuulsiones, tum febres, tum delirium ob ipsum cum cerebro consensum. quod hoc in loco Auic. ait, quod Paulus lib. 4. quod antea Gal. 6. meth. quem hic per omnia æmulatur. Accidit uerò ad hæc omnia putrefactio. cui maxime opportuni sunt nerui. nempe quod ex humida substantia geniti sint, frigoris vi concreta, ut hic author scribit. Sed obijciat statim quispiam. Primum quidem friuola & uana ratio est, quæ putrefecere neruos facile asserit, quia frigidi sint & humidi. quum aduersetur putredini frigidas, non parit. Post uerò, quod nerui non ex humida substantia, neque ex frigore concreuant, ostenditur, tum huiusmet authoris testimonio, qui lib. Canonis. 1. neruos inter siccas corporis partes reponit. quam rem etiam omnes affirmant. tum Aristotelis auctoritate, qui 2. de generat. animal. neruos et ossa ab interno calore fieri testatū reliquit. quod & Hipp. antea in lib. de carnibus. Sed paucis ad hæc. Quod concretum sit à frigido id dissoluitur à calore, ut in 4. meteor. Arist. docet. iure ergo, si nerui ex frigido constiterent, etiam ex calido dissoluerentur corrumpenturq. Quod uerò secundo loco obijciis quamuis nerui sicca constent substantia, eorum tamen ortus ex humiditate est, atque ut ait Arist. 3. de hist. animal. ex humore qui mucori est similis. nihil. n. uidetur neruus, quam mucus congelatus. unde & accidente humido & calido facillimè nerui dissoluantur, cum aliqui neque canes neque ossa ita dissoluantur. Quamuis uerò ex caliditate & nerui & reliqua in corpore omnia gignantur, hi tamen ex imbecillo sunt calore; ut ex frigiditate quodammodo constare uideantur.

Canon curationis solutionis continuitatis nervorum.
Cap. 2.

Medicamen vulnerū nervorum est illud, quod est calidum, siccum, subtilium partium, æqualis caliditatis, ita ut non mordicat, & sit eius exsiccatio uehemens valde cum attractione, non cum stypticitate omnino. Et omne, in quo est caliditas subtilis cum exsiccatio-

tionē uehementi, subtilis substantie, non euacuatur ab attractione: & caueatur stypticum in eis, & propriē in principio rei, nisi sit cum absterfione, sicut æs ustū, & scoria æris. & qd est [huius generis substantia:] subtilia ipsum cum trituratione in aceto, in quo non est stypticitas, & quandoque timetur ex aceto, & subriliatione eius [processio] caliditatis subtilis in re spissa. & si necessaria est fortis caliditas quādoque, tunc necessaria est ut non sit profundans tantum: sed ut frangatur, & declinetur eum ea ex eo, quod ei admiscetur ad equalitatem, ut calefaciat cum mensura, & exsiccet cum fortitudine. & si fuerit nervus detectus, nō sufficit aliquid cui sit acuitas omnino: & est nocuum tum illius cum eo magnum. & similiter, si [in uenerit] medicamen, aut panum, d[ic] quod administratur super vulnus, cui obuiat dum est frigidū actū, tunc lesio neri ab eo est uehementis. & quando accidunt vulnera in neruis, tunc nō oportet ut properet ad incarnationē, sed oportet ut incipiatur a sedatione doloris, uaporando cum pannis calidis, & cum oleis [calidis], & cum oleo omphacino propriē, quoniam in ipso est stypticitas quādam: & cū adipibus iterum. Et sit eorum calefactio supra tepidū [propter frigida. Et similiter sit tua intentio] in sedatione apostematis. Et de illis, quæ administrantur etiam tunc, sunt emplāstra facta cum syrupo acetoso, & cum aqua cineris, & ex [ciceris, & lupini amari, & satich hordei, & alijs: imō ista iterum administrantur antequā apostementur. Et quandoque confert administrare illud, quod est leue. Quā ergo sit in eis illud, & accidit securitas ex superfluitatibus, quæ effunduntur, per illud qd administratur de phlebotomia, & euacuatione, tunc incarna. Et non sedes dolorem eorum cum aqua calida omnino, imō cum oleo subtilium partium, in quo non est stypticitas, calido usq; ad terminū nō [superfluum] calidum enim superflue, & frigidum non conueniunt ei. Et multoties quidē contingit, qd vulnus iam propinquat sanitati, & nocet ei frigus, & sit uehementis dolor, & redit lesio: quare necessarium ut succurratur statim eum sedatione, & cum oleis calefactis embrochando eum eis. Quod si nervus ille fuerit discooptus, & fuerit incisio in longitudine, tunc stude ut cooperias ipsum carne. & pone super ipsum medicinas [spungitrua] quas diximus. Et si frige ipsum cum panis [longis] stridura colligente & aggregante [semper] rem magnam loci sani. Si autem [disrumpatur] in latitudine, tunc necessarium est suere ipsum. Et si non n[on] conglutinetur. Et quando [properat res, & times putrefactionem, succurre quātum tibi est possibile. Quod si apostemetur & adueniat frigus ei, pronocet ei spalinus, & putrefactio contrahit membrum:] quapropter non oportet, ut incarnetur caput vulneris, neque colligatur nisi post sanitatem. Quum ergo est in eo stridura, ampletur quoniam illud perducit ad putrefactionem vulnerum per illud quod aggregatur in eis de uiru, & alijs: & cum hoc dolor sit uehementis: quare non oportet ut incarnetur

omnino, nisi postquam exsiccatur exsiccatione decenti: & securitas sit ex omni apostemate, & putrefactione. Et propter illud oportet ut soluatur stridura [super medicamen, & medicamen, ut festinetur] ex alio. Et fortasse soluitur in die, aut in nocte bis aut ter. Et fortasse est necessarium ut faciat illud, iterum in nocte illius diei, aut die illius noctis, si fuerit q[ui] in longitudine, & propriē quando illic est mordicatio. 10 Quod si non fuerit, tūc necessitas illius erit minor, & sufficiet bis facere illud, mane, & uespere. Et oportet, ut obserues in medicinis eorum ne calefaciant ultra quam sit necesse, neque ab breuietur in calefactione necessaria: & similiter in absterfione, & exsiccatione, & in contrario vtriusque. Quum ergo uideris quod iā calefactum est, tunc infrigida ipsum. s. mēbrum cū mensura, quæ minuat additionem ab eo, quod est necessarium. Et quandoque experiuntur ce rata facta cū euphorbio super erus hominis sani, & similis infirmo in cōplexione sua, & ipsius forma; & consideratur an superfluant in calefactione eius, an nō calefaciant ipsū in aliquo, de quo sit curandū aut calefaciant ipsum calefactione tēperata. & tunc secundum illam quantitatem posita aministratur super infirmum & experiuntur super ipsum secundo, uerū experiantur super alium de illis, qui similes tunc ei in primis, est melius; ut non sit necessaria in experientia eorum super ipsum alteratio plurima. Et cum hoc toto quum nervus est discooptus, & vulnus amplum ualde, & nō suffert aliquid ualde calidū sicut euphorbiū suffur, & eis similia: imō indiget medicamēne qd est sicut tutia: & iterum medicamine facto ex calce abluta ablutione ultima in hora una. Et oportet ut sit oleum quod administratur in ceratis eius, & eius linimentis, sicut oleum ros. & myrtinum, quod non tetigit sal. Et glutinum iterum quando administratur in istis medicinis, oportet ut sit ablutum. Et mel iterum, ut sit ablutū, & tutia oportet ut sit abluta. Et non oportet omnino, ut sit in eis de acuitate, & mordicatione. Et si fuerit in eis stypticitas parua in curatione discoopti, [licet] cum virtute resolvente sine mordicatione, & propriē quando infirmus est debilis cōplexionis. Mēbra itaque digniora elōgari a frigido, & aquo sitate, & unctuositate, & eis similibus sūt [quæ sunt discoopta: non enim est eorum nocuum in discoopto cui obuiat, & quod ledunt, sicut est eorum nocuum in eo cui non obuiat, nisi parum: & non obuiat nisi ei, quod continet ipsum, & ipsum sequitur: & si non fuerit excusatio, tunc secundum qd diximus. Quod si fuerit illic uirtus aliqua in creatione, tunc non erit malū si administres trochiscos Pauli, & trochiscos de colcotar, et trochiscos Andronis, & prassium cum uino cocto, aut cum oleo: in hyeme quidem cum oleo subtili, sed in æstate cum oleo ros. Et thus, & glutinum alborin, & albeard cum quantitate minore quam de medicinis discoopti. Et de eo quod rectum est, qualiacunque sint uulnera est ut ponatur super medicamen [methahazelenis infusus] in oleo. Et sicut nervus discooptus est dignior alijs neruis, ut alleniatio

& adueniat ei
tūc pueniet
ei spalinus, &
putrefactio de
strenues mo
rum membri.
p. b. a med
amine velocius,
quā.
q. s. longa.

r. B.

f. B. est licet.

t. B. & neri di
gniores.

u. s. neri di
scooperti.

x. B. methazi
fusa.

a. s. simile huius
grauis, vel grol
substantia.

b. s. egressio.

e. s. applica
tio.

c. s. caliditas.

f. s. quāquam
pidum est ex ge
neris triplici
& similitudine
ut uenerit sit
uehementis con
tus.

g. s. pulueribus.

h. s. superflua.

i. s. sedantes do
lorem, vel pun
di, & rauo dolo
re.

k. s. lais.

l. s. B.
m. s. huius
n. s. huius
o. s. huius
p. s. huius
q. s. huius
r. s. huius
s. s. huius
t. s. huius
u. s. huius
v. s. huius
w. s. huius
x. s. huius
y. s. huius
z. s. huius

tio fiat in eo, similiter ligamenta quæ nascuntur inter ossa sunt figurarum digniorum, ut operetur super ea cum medicamine forti. Ligamenta autem, quæ continuantur cum laceratis, sunt inter utraq; res. Et de vulneribus à quibus necesse est magis elongare aquam, est vulnus nervi: & similiter frigus, quamvis minoretur; tamen est de rebus nocibilibus ei. Et oleum iterum nocet, & non est necessarium nisi apud sedationem doloris calidum. Et non oportet ut ablatur vulnus, neque cum aqua, neque cum oleo; imò sollicitus sis ut abstergas humiditatem cum pannis, aut lana in sine lenitatis: neque etiam cum uino cocto, nisi sis securus à nocumento humiditatis eius. Et quando exigit aliqua ægrotudinem ut super ipsam ponatur, & propriè super illud quod est discopertum, oleum; tunc oportet ut transeat super ipsum in primis uinum coctum, deinde oleum. Inquit Gal. accidit cuidam homini punctura cum ferro minuti capitis, & disrupta est cutis, & continuata est quibusdā nervis manus eius: medicus ergo posuit emplastrum, quod iam expertus fuerat in incarnatione vulnerum magno in carne: quare apostematus est locus: & postquam apostematus fuit, posuit desuper medicinas mollicientes, sicut emplastrum de farina tritici, & aqua & oleo, quare putrefacta est manus hominis, & mortuus est. Et quando accidit spasmus ex ulceribus in eis, tunc de eo quod necessarium est, si iam [stricta fuerit fissura cutis, est] ut aperiatur, & administretur medicinæ conferentes illis ulceribus exsiccantes ea, subtiles ualde, et ut sit sollicitudo in hoc, ut perueniant ad profundum. Et quando est [vulneris disruptio] & punctura, et non est apostema, tunc curatio est curatio localis. Et oportet ut sit fortioris caliditatis, & fortioris exsiccationis, quā illud, quod administratur super scelluram: quoniam illud penetrat ad ægrotudinem facilius. Et oportet ut sit regimen vulnerati in nervis, subtile, & ut sit in ultimo subtiliationis. Et quā dolor facit accidere apostema, tunc necessarium est dare cibum: & propriè quando vulnera sunt in latitudine: nam necessaria est illic phlebectomia uenæ sine sollicitudine, & sine timore syn copis uerbi gratia. Et oportet, ut sit stratus eius [humidus.] & obserues membra propinqua vulnerebus cum inunctione: & similiter caput eius, & collum, & subaſcellas ipsius cum inunctione, si fuerit vulnus in superioribus: & similiter pectus & inguen, & propriè si fuerit vulnus in inferioribus, & partibus cruris.

ANNOTATIONES.

- Cap. 2. & 3. Accumulatur per omnia Galenum. 6. meth. & 3. de cōp. med. per genera. & Actium lib. 1. 4. & Paulum libro 4.
Cap. 2. 7. Est autem hic dubitandi locus. In vulneratis, offensionem partium temperies seruanda est. nervi autem frigidi sunt & siccī, sicuti ergo in his siccandum, & strenuè quidem ob eorum temperamentum medici iubent: cur non etiā refrigerandum? Atque si desiccandum est, quomodo oleum in his admittitur, quod molli & humectat? Ac si calfaciendum, cur oleum omphacini probatur? Verum ad hæc. Seruandum perpetuè vulneratarum partium temperamentum est. & in vulneratis nervis duplici nomine desiccand-

dum; tum ulceris, tum nervorum gratia: unde & ualide siccare oportet. Oportet etiam, si eorum temperamentum spectes, frigidis vii, non calidis. Verum quia hi frigidi quī sunt, facile in maiorem labuntur frigiditatem, præsertim quum vulnerati sunt, propterea rationi consentaneum est, ait Galenus 5. aph. in his calida admoventi. in qua tamē re ea nervorum ratio habetur, & eorum temperamenti, quod non calidiora, sed moderatè calida admoventur. Quum uero perpetuè siccandi in his propositus sit scopus, licebit tamen nonnunquam doloris, & convulsionis gratia vii, quæ actu emolliant, humectentq; facultate tamen desiccet. propterea non quouis oleo, uel hic, uel Galenus vitur; sed veteri: quod scilicet potestate siccat. quauquam neq; summe uetus, sed uel bimum, uel trimum usu venit doloris gratia, qui ualidiora discoloria ferre non potest. Quod uero hic omphacinum oleum proponat, quod potestate frigidum est; non curandi, sed sedandi hoc ipsum doloris sit gratia. atque id actu tamen calidum admoventur. Adde quod non ipsum oleum assundere Aui. uidetur; sed sedandum ait dolorem esse uaporando.

Medicina vulnerum, nervorum, & ulcerum ipsorum. Cap. 3.

Glutinum albotin est de melioribus medicinis vulnerum nervorum. Verum illis, qui sunt sicut infantes, & mulieres, & cuius complexio est vehemens humiditatis, sufficit, quod est sicut glutinum albotin solum, puluerizatum cum pauco oleo, quod ipsum leniat, & viscosum faciat, si fuerit siccum: & resina loco eius. In illo autem, cuius complexio est sciccior, & caro durior; oportet ut miscetur cum eo euphorbium & quod est ei simile: aut uetus, aut recens, aut parum, aut multum secundum complexionem corporis: & eius calefactionem. & sit summa eius, quod datur de forti recenti. xij. pars cerati, aut de de glutino albotin, aut ei simili sit. iij. pars cerati, aut eius cum quo miscetur. Et quandoque admiscetur ei præter euphorbium de lacte tithymali. quoniam est mirabile, & de assa, & de serapino, & de opopanax; & quod est debilius. s. nitro. & spuma eius, & sulphur calefactum cum oleo secundum quantitatem sorditici balnei, & flos lapidis asii: & omne attractum humiditatum ad exteriora: & dragmum iterum, & cinis purgationis æris. & [conglutinatio auri.] Et

fortasse non reperitur in principiis vulnerum nervorum nisi termentum; & administratur, & cōfert eis, & attrahit ex profundo attractione bona. & multoties iuuantur cum sorditici vasorum apum, quum est non præsens euphorbium, aut farina lolij cum aqua cineris emplastrata. & administratio glutini albotin est melior res, cum qua incipitur. Et post ipsum sicut emplastrum basilicon confortatum cum eo, cum quo oportet ut confortetur de illis, quæ dicta sunt: & fortasse permiscetur [et]

Item ceratis, & calefacta ea: & oportet ut sit ablutum. & quod eo melius est, est illud quod est ablutum cum aqua maris in sole calido: & quanto abluitur plus, sit magis iuuatuum. Et de medicinis bonis est medicamen Gal. compositum ex cera, & resina, & euphorbio & pice. [et] oleo grosso] de uinoquoque sit pars media, & de oleo pars una. Et oleum

y B fuerit facta stridura, vel consolidatio est, ut scindatur cutis.

z s. in vulnere punctio.

a B. mollis.

Comit

in
i
o
p
m
i
s
d

t hanc
a t p
& ad
adhuc

a B. 2

b t e. ch

c B.
ca gressu

balſami cum ſubtilitate ſua non eſt multę calefactionis: dico propter velocitatem ſuę reſolutionis. Et quum [vulnera fuerint gauziratū] aut punctura, & non aſſociatur eis apoſtema, neque putrefactio, tunc oportet ut adminiſtre tur emplaſtrum cum euphorbio, aut ſimo colūbino, ſcilicet ponatur in corpore [ſubtiliore euphorbium, & in ſpiffiore ſimus colūbinus: & adde, & minue ſecundum quod uides de diſpoſitione corporis, & eius forma ſi:]

& dilata, ſi ſunt ſtriſta.] Et ſcias q̄ medicamen quod neceſſarium eſt in [græci] neceſſariū eſt, ut ſit fortius eo, quod eſt neceſſarium in ſciſſione. Et quum accidit in vulneribus putrefactio, tunc ſerapinu m eſt bonum, & farina eruiuerum quum accidit apoſtemata, tunc farina hordei, & farina fabarum, & farina erui iterum, quę iam decoctę ſunt cum aqua cineris aut aqua pura, in qua ſit uirtus ſerapini. Et quum uides vulnera ad ſanitatē peruenire; non timeas tunc adminiſtrare deſuper uinum coctum. oportet ergo ut adminiſtres medicinas h̄ [inſuſas] in eo, deinde caleſc̄ [ipſum, & accipe ipſum cum pannis inſuſis, & ſtringe] deſuper.

A N N O T A T I O N E S.

Hæc & hæc, & quę deinceps de vulneratis neruis, omnia. 6. method. & 3. de comp. med. per genera. Vide & Actium lib. 1. q. & Paulum lib. 4.

De apoſtematibus, quę accidunt neruis vulneratis. Cap. 4.

I Am ſcitur ex eis, quę præmiſimus, & ſcire fecimus ex canone curationis neruorum, quis ſit modus curationis apoſtematum, quę accidunt eis, quum vulnerantur. Et oportet ut iteremus illud explanando. Dico ergo illud, qđ Gal. dixit in libro catageni. Inquit, quum accidit in vulneribus neruorum, & membrorum neruorum phlegmon: & phlegmon eſt fortis inflammatio ualde, tunc oportet ut adminiſtrentur in curatione eius medicina factę cum aceto, & lapidibus mineralibus, quas dixi, & plurimum eorum eſt in tractatu ſecundo catageni, quarum una hæc eſt. Recipe calcadis. 3. j. & quartam, & draganthi. 3. ix. & s. quartam, & ſcorię. [plumbi]. vnc. ij. & 3. ij. s. & corticum thuris. vnc. i. s. bezard. vnc. i. & ceræ. vnc. vij. & olei. vnc. ix. & aceti fortis lib. ij. & quartam: terā tur medicina ſiccę, & infundantur cum aceto. x. diebus, & ſoluantur ea, quę ſoluuntur, & inſrigidantur & miſceantur omnia in olla, & moucantur motu exquiſitiſſimo donec egquentur. Et oportet ut diſtilletur ſuper membrū in firmum ex oleo bis, aut ter in die. Et quū ponitur hoc medicamen deſuper, oportet ut ponatur ſuper ipſam de foris lana iam inſuſa in aceto & oleo calefactis equali caliditate. Nā nō eſt aliquid nocibilis omnino neruis inſirmis, neque deterius ſuper eos, quā illud quod eſt frigidum. Quod ſi neceſſarium ſit emplaſtre iſta membra in diſpoſitione, emplaſtro facto cum

aceto, & melle & cinere; tunc oportet ut emplaſtrū ſit coctum, & ut ſit farina eius farina erui. Si autem non fuerit tibi præſens, tunc adminiſtra farinam fabarum, aut hordei.

De attritione neruorum, & eorum torſione. Cap. 5.

Q Vum neruis aduenit attritio; tunc ſi non fuerint cum eo vulnera, neque apoſtemata adhuc, curetur cum eo, quod ſedat dolorem. Et ſimiliter quando accidit apoſtema, tunc non cures ipſum cum eo, quod [rumpit,] ſicut aqua cineris, & ſimilia: imō cura ipſum cū ſedatibus dolorem: & ſimiliter oportet ut embrochetur membrum cum oleo calefacto embrochatione continua: & ſint in uirtute illius olei mollificatio, & reſolutio. Et de oleis bonis in hoc eſt oleum anethinum, & oleum de alachoen, & oleum de ruta: & ſimiliter emplaſtra conueniētia ad illud. Et ſimiliter maluauiſcus eſt mirabilis, quum teritur, & ponitur ſuper neruos tritos. Et caro b̄ [verneriarum] eſt mirabilis. Et fortale curatur cum [cepa bis cocta.] Quod ſi fuerit illic apoſtema, tunc regimen in ſedatione apoſtematis eius, eſt ut adminiſtretur deſuper congelatum uinū cum uino, & pauco aceto, & oleo cum quantitate conueniente: & caleſcat cum æqualitate, & ſubmergatur lana ſordida, & pprie la: a hyſſopi, & ponatur deſuper: Et ſi fuerit hæc læſio in iuncturis, tunc illic eſt melius ut ſedetur dolor, & ponatur medicamen fortius, & compoſitum cum eo quod maturat, & reſoluit: ſed cum ſtypticitate temperata: & opponatur per id apoſtemati, & non addat in eo. Et conſidera in dolore, & apoſtemate, & intende ad id ex eis, quod eſt uehementioris intentionis. Et quando non eſt dolor, tunc perfora. & adminiſtra id quod eſt forte, ſicut aqua cineris, & acetum, & uinum iterum. Et quando apoſtema iam prolongatum eſt, tunc conforta medicamen d̄ t̄

factum cum aqua cineris, & quod ſit eum ſorditæ balnei. Quod ſi fuerint illic in cute vulnera etiam, tunc neceſſaria ſunt illa in quibus ſunt exſiccatio fortis, & aggregatio, & ſtriſtura, quibus ē t̄ [colligantur partes

ſicut farina fabarum, & acetum, & mel; & eſt medicamen bonum. Et ſi uis, ut ſit fortioris exſiccationis, pone in eo farinam eruiet: ſi a deſt uoluntas ut ſit fortius iterum, ponatur in ipſo radix lilij. Et ſi fuerint vulnera taliter ut nō curetur de eis, tunc curentur nerui cum eo quod prohibet apoſtemationem neruorum, et non ſit occupatio eum eis. Et caro oſtearum eſt mirabilis, et quandoque curatur cum cerato ex ſale. & emplaſtrum cum olibano, et myrrha eſt communis iuuamenti in vtriſque diſpoſitionibus. et ſi fuerit cum vtriſque rebus dolor clamor, tunc oportet ut miſceatur cum medicinis pix, et emplaſtretur cum illo calido. et oportet ut caueatur in torſione neruorum aqua, et nō approximetur neque calida, neque frigida;

a B. reſoluit.

b B. oſtearū.

c B. bulbis uehementem coctis.

d t̄ a. & appone reſoluens uehementius, neque timeas ponere i eo ſtyptica omnino ſicut medicamen forte.

e t̄ s. aggregantur partes contuſæ, & conſtrunt vulnera. Quod ſi nō aduenit eui aliquid de attritione, vel conuulſione, & vulnere, tunc adminiſtra emplaſtra facta ex his, quę ſūt.

frigida; imò administrantur olea, in quibus est virtus aromaticorum stypticorum, calefacta, & ipsecerum, cum quibus est hæc dispositio.

Indicia nervorum corruptorum. Cap. 6.

Q Vadoque accidit frustis nervorum corruptio: et est necessarium, ut extrahantur: oportet ergo, ut extrahantur extractione venæ a [ciuilis].

De nervorum duritie, & eorum torsione. Cap. 7.

H Oc multoties accidit à verberatione, aut casu: & quādo premitur, sentitur cum eo stupor. Et cura duritiei nervorum proxima est curationi apostematum durorum, & alrosbot: & nos diximus in tabulis medicinarum singularium, & in antidotario, quod necessarium est rememorari de medicinis eius. & quod narrabimus hic, sunt medicinæ expertæ in eo, de quibus sunt leues, sicut ut sumatur bdellij ludaici pondas. 3. x. & infundatur in aqua, & soluat in ea, & conficiatur cum eo quantum ipsum est de radice maluauisci contriti valde, & emplastretrur cum eo. & similiter radix lilij cōfecta cum congelato vūe. & iterum ammonia cum, & galbanum, & euphorbium aggregata cum fece olei. & iterum sumatur semen almaru: & fiat emplastrum cum vino cocto. & iterum medicamen diaphylon cum medietate sui de stercore caprino est vltimum.

Rememoratio agitudinum ossium. Cap. 8.

I N ossibus autē accidunt agitudines ex corruptione complexionis, & ex solutione singularis, & fractura, & dislocatione, & putrefactione, & ulceratione, & excoaratione. & nos quidē loquemur de fractura, & dislocatione, quæ indigent restauratione, post hunc locum. Illas autem, quæ de eis indigēt aliis medicinis, dicemus hoc quædam auxiliū à Deo.

De ventositate spinæ, & corruptione ossis. Cap. 9.

V Entositatis spinæ causa sunt humores acuti, penetrantes in os, et corrodetes ipsum, et incessus ventositatis spinæ, est incessus doloris iuncturarum. Veruntamen materia in dolore iuncturarum est in carne, et in ventositate spinæ est in ossē, et [eius additio corrumpit] ossis partem vnam post altam. Dixerunt quidam, quod spina est spasmus in toto corpore propter vlcus, & non affirmatur.

Signa corruptionis ossis. Cap. 10.

Q Vum ossi accidit corruptio uides carnē super ipsum mollescere, & mollem fieri: & incipit in uia fœtoris, & uirus: & penetrat per eam tenta facillime ad os. Quumque peruenit ad os non inuenit ipsum lene, ita ut lubricet ab eo: imò adhæret ei parumper, & quasi inuenit rem non firmam in se ipsa, imò habentem fracturam, aut putrefactionem: &

[fortasse destruitur] & lenitur, & propriè quā non est corruptio in principio. Nam in hora principij non apparet illud cum tenta. Et fortasse significat lubricitas eius superflua corruptionem eius ex hoc, quod quando lubricat in eo tenta in omni latere, significat separationem panniculi ab eo: & illud propter corruptionem eius, quæ incipit, & illa quæ incipit, quā corrumpetur caro supra ipsum. Et quum discooperueris eam ab eo, inuenies ipsum mali coloris. Et multoties quidem antecedit ipsum apostema, & corruptio carnis, & membri in primis, & mors deinde venit ad ipsum.

Curatio eius. Cap. 11.

C Vratio corruptionis ossis est eius fricatio & ipsius destructio: aut eius abscissio, & ipsius serratura, siue sit fistula, siue nō sit. Nam necesse est fricare ipsum & radere: aut eam rizzare perueniendo ad vltimum corruptionis eius, ut cadant cortices corrupti, & remaneat sanum. Et quandoque cadunt cortices ossium per medicinas iterum, sicut cadunt cortices capituli, & aliorū. Et de illis est medicamen, cuius hæc est descriptio. Recip. aristol. ireos. myrrham. aloem, cortices plantæ opopanax, cambil adustum, scoriam æris, cortices pini, aggregetur & est mirabile faciens cadere cortices ossium, & nasci carnem bonam super ea. Et si fuerit corruptio ossis profundior illa, tunc necesse est cōcanare ipsum. Quod si corruptio iam, perlecuta est medullam, non est excusatio, quin allumatur illud os cū medulla sua. Et si corruptio fuerit de illis, quas nō sanat nisi abscissio, & serratura totius ossis membri, aut plurimum eius quod circumdat ipsum, tunc scias locū, in quo oportet ut incidatur, ita, ut reuoluatur tenta viquequo consequatur locum in quo inuenit adhaerentiam ossis vltimam: quoniam illic est terminus. Verū, quando est os corruptum ex capite coxæ, & anchæ, & sicut spondyli dor si, tunc fugere ab eius curatione est melius propter nuchā. & si timetur, quod corruptio ossis sequatur corruptionem carnis cuius casus accidit prius, tunc [infrigidare,] & accidere carnem ab eo est conueniens, & est eius cura. Et oportet ut infrigidetur membrum sanum cū epithematibus, quæ sciuisi in capitulo corruptionis carnis discooperat ab eo etiam, & cū eorum similibus.

Modus serrandi os corruptum. Cap. 12.

I Nquit eleuetur caro ab eo ossē ita, ut ponatur in extremitate eius filum, cum quo tendatur ad superiora [uita, ergo] tendatur cum eo membrum, aut aliud ex illo loco ad inferiora, ut non assciantur ei dentes, & serra ipsum. Et quando est tibi necessarium serrare costam, aut os, sub quo est tunica, aut aliquid nobile, sicut tunica costarum nuchæ; pone sub serra laminam, qua consuetur membrum nobile. Quod si caro fuerit, secundum rotunditatem suam tota discooperata, tunc serra ipsum: quoniam non oritur caro super os, quod

F E N Q V I N T A

Incipit de restauratione: & sunt tractatus tres.

T R A C T A T V S P R I M V S .

De dislocatione, & restauratione.

quod iam discoopertum est ex omnibus lateribus suis. Quod si partes ossis corrupti fuerint proximæ iuncturæ, tunc extrahe ipsum ex iunctura. Et si corrumpitur os brachii totum, aut cruris, tunc auferatur totum. Caput autem anchæ, & coxæ, et spondyles dorsii, quando curriuntur, tunc fugiatur ex curatione eorum propter locum anchæ.

De eo, quod remanet de frustis ossium, & corticibus eorum in ulceribus consolidatis. Cap. 13.

Sermo vniuersalis de dislocatione. Cap. 1.

DISLOCATIO est egressio ossis ex loco suo, & situ suo: qui est per naturam apud illud, quod ei uicinum existit.†

a s. egressione.

Integra. Si autem non egrediatur integrè, nominatur separatio iuncturæ ad partem profundam, aut procedentem uel eminentem, quæ cognoscitur sensu. Et separatio non integra, quæ quidam nominant torsionem. Quum ergo est læsio quæ non b [mouet os, sed attrahit quod] a s. egressione. continet ipsum, tunc est aliqua enu [et] non est ex genere torsionis. Et quandoque accidit iunctura res tertia, & est ut elongetur, & addat super longitudinem suam naturalem, & non cõsequitur ad hoc dislocationis. Et illud quidem multoties accidit in adiutorio, & coxa. Et de hominibus est quidam, qui paratus est dislocationi in iuncturis suis, quoniam cõcauitates ossium iuncturarum suarum non sunt profundæ, & buccellæ, quæ ingrediuntur eas, nõ sunt intrantes: & ligamentum quod ordinatur inter ea ambo, nõ est firmum, imò debile in creatione sua, minutum, aut humidum suscipiens extensionem: aut iam effusæ sunt ad ipsum humiditates, uiscosæ, lubricare facientes: aut facti sunt margines concauitatum ossium, in quas ingrediuntur de ossibus iuncturarum: quare sunt concauitates prostratæ super quas non est distinctio. Et de iuncturis quidem sunt iuncturæ facili dislocationis: & de eis sunt iuncturæ prauæ dislocationis: & de eis sunt mediæ. Facilis ergo sicut iunctura poplitis propter lenitatem ligamenti sui: quoniam ipsa est creata lenis ligamenti propter iuuamenta scita in anatomia: ergo fit propter illud facilis dislocationis: & propter illud sustentatur cum pila. Et fit iterum facilis reditiõis ad salutem: nam facilitas reditiõis est secundum quantitatem facilitatis dislocationis: & difficultas eius est secundum difficultatem eius. Et iunctura humeri est proxima ei in macilentis, non in pinguibus. Præuæ uerò dislocationis sunt sicut iuncturæ digitorum. ipsæ enim fortasse non dislocantur, imò franguntur antequam dislocentur: & sicut iunctura cubiti, & propter illud reditio eius est praua. Mediæ uerò sunt sicut iuncturæ anchæ. Et quandoque accidit, ut sit facilis dislocationis, quæ non est facilis dislocationis propter aliquam causarum: quare fit etiam facilis reditiõis: sicut accidit, ut fiat pyxis anchæ plena humiditate, quare fit facilis eius dislocatio, & cū hoc fit facilis eius reditio, sicut accidit habentibus [uenam uesæ] quare ei omni hora dislocatur eius anchæ, & redit per quæ libet laborem, deinde dislocatur, postea redit: & hoc indiget cauterio, et non alio. Et prauior disloca-

b s. extrahit os, vel ex qua non egreditur, vel cõterit illud quod continet, vel circuit ipsa sic est althea.

e s. sciaticam.

De medicinis fracturæ ossis. Cap. 14.

FRacturæ est curatio cum manu, quam dicitur, & curatio cum medicinis quas dicimus, conferentibus fracturæ ossium, & torsioni. Epithema ad fracturæ & torsionem. Recip. mugath mes ex corticibus ana. [x.] aloes, maluanici albi, acacie ana. v. luti. xx. liniantur cum albumine oui, si fuerit apostema calidum. Iterum folia alethil, & cupressi, & myrti, & salicis terantur, & exprimantur, & sumantur galia, & rosæ, & capæ narcissi [est, de illis, quæ dicta sunt] & de sandalis rub. & bolus armenus & laudanum, & faufel, & Kamaha, & althea, & mes, & acacia, & melilotum, & sampsucum: & adde in eo si indiges calefactione, & sampsucum, & enulam, & cupressum. Ad fracturam, & torsionem cum apostemate calido. Recip. mes ex corticibus. i. xx. mugath, balaufig, acacie, emplastrum: & est forte ualde. Et de medicinis eius sunt folia myrti, & laudanum & galia, & croci, & lutum est bonum ad fracturam, & ad dislocationem, & ad torsionem. Iterum mugath, & mes, althea, acacia, lutum, aloes, myrrha, liniantur cum aqua myrti.

a s. quib. inest eorum, ut exant, & manifestantur, vel ex ea egrediuntur.

a b. j. x. m. i. n. i. c. h. e

h. s. alia littera & myrsabolium.

h. s. alia littera & myrsabolium.

e s. althea, & myrsabolium.

dislocatio est, cum qua abscinduntur capita frustorum ossis, quod conglutinat os cum osse, & parum reuertitur ad dispositionem suam naturalem: & plurimum illius fit in capite anche, deinde in capite adiutorij, & in duobus facili-
bus duorum pedum apud calcaneum. Et dislocatio quidem est sedior, quam fractura, quum neque redit dislocatio, neque restauratur fractura.

ANNOTATIONES.

Quot modis ossa in animalium corporibus ex natura instituta iungi solent, totidem luxationum species sunt, nō tres, ut quidam putant. carent tamen ea proprijs nominibus, quum aliqui contraria ipsi coniunctiones, quae tum per unionem tum per articulum sunt, sua fere singula nomina obtinuerint, de quibus Gal. in libello de ossibus. Generatim verò luxationes, vel perfectae sunt, quibus ossa suis sedibus prorsum excipere. & generis nomine ea luxationes dicuntur ab Hippocrate in lib. de offic. med. sect. 3. excidentis dicuntur, vel ossa nō prorsus excidere, sed à naturali tamen connexionē decedere, & hęc subluxationes dici possunt, vel quum non exciderint, quoquo tamen patello, vel peruersa, vel distorta ossa, vel eorum ligamenta luxata, aut producta sunt. & huiusmodi luxatio tertio dici solet ab Hippocrate in de offic. med. iam citato. De luxationum modis curationibusq; habes Hippocratis libellum de articulis cum Gal. Commentarijs. multa & de hac re passim in lib. de fracturis. Plura & Celsus, lib. 8. & Paulus lib. 6. Sed ne nos singula proficquamur, vide Tagaultij compendium hac de re, ex iam dictis scriptoribus doctissime collectum.

Cap. 1.

Text 31.

Cap. 21.
Cap. 111. & de
insipia.

Signa dislocationis uniuersalis. Cap. 2.

Accidit in iunctura inclinatio, & profunditas insolita, sicut accidit accedens apprensus in magnitudine carnis spatula, & in dislocatione iuncturae pedis: & magis apparet, quam illa, quae est in iunctura colli. Et comparatio est ex illis, quae extrahunt illud extractione sana: & est, ut tu consideres infirmam cum sorore sua sana illius infirmi eiusdem, nō alterius. & quū videris iuncturam non moueri, tunc iudica, quod dislocata est dislocatione integra, sicut quādo mouetur motu suo ad omnes partes, & peruenit ad omnes fines suos, non est cum ea agritudo pendens cum separatione.

De signis declinationis. Cap. 3.

a. n. eminenia, b. n. obliuereur, c. n. eminenia, quae sunt sentata propter penecrationem, vel introitum.

Est, ut videatur concavitas cum a [augmento] alterius lateris, & b [priuatur in sensu] augmento, quod fuit sentatum ad interiora] in huiusmodi cum hoc, quod quidam motus est possibilis.

Signa additionis longitudinis iuncturae, absque dislocatione. Cap. 4.

Signum eius est, ut sit sicut suspensum, quum ergo compresseris eam, redit ad mensuram suā naturalem absque labore: si verò dimiseris eā, redit ad mensuram suam accidentalem. & accidit profunditas, in quam fortasse ingreditur

digitus, ubi non est caro vehementis multitudinis, sicut humerus.

Curatio declinationis, & dislocationis. Cap. 5.

Non euacuatur, quin dislocatio, aut perueniat ad medicum singularis, aut composita cum agritudine alia ex vlcere, & vulnere, & apostemate, & alijs. Quod si fuerit cum alia, tunc oportet ut consideres: quoniam si dislocatio fuerit ex illis, quae redunt cum tensione leui, non faciente dolore vlcus dolore uehementi, qui perducit ad apostema non tolerabile, fac redire dislocationem. Et si res fuerit à contrario, tunc oportet ut curetur in primis vlcus, aut vulnus: deinde cura dislocationem, & propriè in iuncturis [difficilibus]. Quum uero uolumus curare dislocationem, tunc fortasse perducit illud ad spasum maximum secundum plurimum. Et propriè quando dislocatio est in membris proximis membris principalibus. Et similiter est dispositio in apostematibus, in quibus est regimen secundum quod nos experimur. Nam si res fuerit facilis, & non commouetur ex ea dolor, neque reditio cum ea est difficilis, restauramus dislocationem, & non curamus. Si autem accidit dolor, tunc oportet ut non praesumamus, & si fecerimus: tunc oportet ut destruiamus ligaturam, si fuerit dolorosa. Quod si ingreditur cum facilitate, curabimus apostema iterum, & vlcus. Et si fuerint dislocatio, & fractura simul, & fuerit tensio in parte una permittens regimen utriusque rei, fiat. Et sapiens quidam narrauit, quod cecidit lapis super extremitatem humeri hominis, & vulnerata est cutis & caro, donec apparuit extremitas lacerti nuda, & iam dislocatum erat subtus eam caput furculae: tunc ergo quidam stolidorum experimentorum occupatus est in aequando os, & reduxit super ipsum carnem, & cutem: & emplastrauit, & strinxit: quare accidit, ut foret caro, & corrumperet propter vicinitatem suam os, donec factum est viride & non sciuit, quod oportet, ut huiusmodi caro abscindatur, & [coquatur] ille locus cum oleo feruente. Et similiter si fuerit illic apostema magnum, oportet, ut curetur apostema in primis. In dislocationis autem singularis, & simplicis rectificatione regimen est, ut tendatur ad contrarium partis, à qua separatum est, donec opponatur extremitas ossis extremitati ossis alterius: deinde reducatur ad locum, à quo exiuit, & tunc redit. & multoties quidem significat illud vox; quae auditur, deinde ligetur: & in ligatura est securitas ab apostemate, aut adiutorium ne apostema laboriosum, est maior, & abhorretur, ut mōbro obuiant panni [callidi], quoniam ipsi calefaciunt, & addunt in apostemate: imò oportet, ut sint infusi cerato infrigidato, aut vino potico. Veruntamen Hipp. iussit, ut tardentur tensio, & reditio usque ad diem tertium & quartum, nisi in diebus exceptis, & declinationi iterum necessaria sunt huiusmodi. deinde ligetur. & quando membrum dislocatur in omni motu, & quoties redit, dislocatur, tunc illud est propter mollificationem, & humiditatem: quare

10

20

30

50

60

quare indiget canterio. Et quando remanet post reductionem dislocationi aut separationi, durities, & quasi apostema; administra epithemata, & embrochias lenificantia. In inceptione uero indiget epithematibus, & embrochis confortantibus. Et melius est, ut embrochetur super striduram proculdubio, in hunc quidem cum oleo calefacto, quod fit ex oleis confortantibus, & in æstate cum aqua frigida. Et oportet, ut sit cibatio in dislocatis cum eo, quod confortat iuncturam, & ligat eam secundum firmitudinem necessitatis.

Curatio elongationis iuncturae. Cap. 6.

Oportet, ut reducat os mollicatum ad interiora illius, in quo quiescit, à quo mollicatum est: & emplastre cum emplastris, in quibus est virtus styptica, commissis cum eis, quæ habent uirtutem calefactiuam: sicut si misceantur gallæ, & balaustia, & acacia, & similia; sicut cum aliquantulo castorei, & costi, & vlnæ. Et iterum sufficiat quod est sicut nux cupressi, & iuniperus, & reliqua, quæ cadunt in emplastris rupturæ: deinde stringatur sicut caput.

De dislocatione mandibulae. Cap. 7.

Accidit mandibulae inferiori, ut dislocetur ab ordine suo; quare remanet os aperi-²⁰ tum; quamuis sit illud de illis, quæ parum sunt, & non accidit casu completo. Et quando dislocatur, inclinatur ad anteriora, ex contrario eius, quod accidit apud mollicationem; quæ fortasse accidit ei apud [saltum.] & est applicatio vnus eorum ad aliam difficilis: licet non priuatur motu cum lacertis suis, qui veniunt ei à posterioribus. Et quandoque cadit dislocatio ex latere vno: est ergo tunc forma significans ipsam, quum declinatio mandibule est à anteriora cum transuersione: & curatio quidem est vna. Et est de summa eius quod indiget ut festinetur ad reducendum ipsum, & si non, perducet ad agilitates, & nocumenta, & cum hoc sit praua eius editio, nam facilius reditio eius est uelocior, quod si differatur, indurat, & apostemat, & extendit lacerros, & commouet febres inseparabiles, & dolorem capitis stantem propter illud quod afficitur ei de uelocitate tensionis lacertorum, & fortasse sit res praua, donec interficit in decimo. Et quandoque accidit ut soluatur ei uenter cum superfluitatibus cholericis, multis puris, et euomat similes eis, quare oportet ut festinetur ad curam. Et modus regiminis eius est, ut teneat vnus caput eius, deinde intromittat restaurator pollicem suum in os, et conuenit infirmo mollicare mandibulam suam ex omni modo, nam illic sunt lacerti qui iam transuerlati sunt propter uelocitatem dislocationis: postea moueat mandibulam dextram, et sinistram: deinde extendat eam subito, deinde reducat eam. Et ipsa quidem non intrat ad illud, à quo separata est, nisi retro: quare oportet ut extendat eam ita, ut æquetur secundum illam preparationem. Et signum æquationis

eius est æquatio quadruplorum, & coopertura, & clausio: deinde [sustentetur] cum puluillis, & cerato ex cera, & oleo rosæ. deinde dimittat eam, quoniam sanabitur quā uelocius est possibile. Si autem non festine fiat, & iam acciderit durities, oportebit tunc ut incipias, & lenias duritiem cum embrochis ex aqua calida, et oleo, in balneo, embrochatione plurima, donec leniatur, deinde sedeat restaurator post infirmum, & trahat mandibulam eius ad posteriora donec decenter locetur, & stringatur. & oportet post illud, ut resupinetur æger super puluinar, cuius impletio sit lenis: ut teneat vnus caput eius, ut non moueatur, usquequo compleatur sanatio.

De dislocatione furculæ. Cap. 8.

Inquit, furcula non separatur à latere interiore, quoniam ipsa est continuata cum pectore, non separata ab eo. Et propter hoc non mouetur ex hoc latere: & si percutiatur desoris percussione uehementi, & [stringatur], tunc ipsa æquatur: & curatur curatione, qua curatur si frangitur. Veruntamen extremitas eius, quæ sequitur humerum, & separatur ex eo, non dislocatur plurimum: quoniam lacertus, qui habet duo capita, prohibet eam ab hoc: Et prohibet eam iterum caput spatulae. et non mouetur iterum furcula motu uehementi, quoniam ipsa non est posita, nisi ut separet pectus, & amplifcet ipsum. Et propter hoc est furcula facta homini soli inter reliqua animalia. Et si accidit ei dislocatio ex luctamine, aut ex re alia simili huic, tunc ipsa æquatur, & ingreditur ad locum suum cum manu, aut puluillis plurimis, qui ponuntur super eam cum ligatura, quæ necessaria est. Et rectificat hæc cura extremitates humeri iterum quum separantur, & reducit eas ad locum suum. Et illud, quo ligantur furcula, & humerus, est os cartilaginolum, & [ipsum ingrossatur in macilentis. Et quando] remouetur, existimat ille cui non est experientia, quod caput adiutorij iam separatum sit, ut exiit de loco suo; & [quod] caput spatulae uidetur tunc acutius, & uidetur locus qui est eo inferior, concauus: uerum oportet ut distinguatur cum significationibus. [De curatione eius est ut nullo modo applicetur ad caput, & similiter humerus.]

De dislocatione humeri. Cap. 9.

Humerus quandoque dislocatur [aut] in dislocatione spatulae ambigitur, & [magis] significatur si dislocatur. Verum quandoque accidit iuncturae humeri ex adiutorio, ut dislocetur facile, quoniam eius concauitas non est profunda, & ligamenta eius non sunt firma, imò sunt leuia, subrilia, posita [propter illud] facilis motus. Et eius dislocatio est res, in qua non accidit in eo quod scimus, nisi secundum partem vnā exitus apparens plurimus: ipsa enim non dislocatur ad superiora, quoniam eminentia humeri prohibet ipsam; neque ad posteriora, quoniam spatula prohibet

b. n. ligitur.

a. n. paratur.

b. B. est illud quo accidit error in macilentis quum enim.

c. n. quoniam.

d. n. & de signis eius est, qd contrahitur manu versus caput, & in spatula nō est sic.

a. B. sed.

b. n. est qd magnam, & mirabile, qd ipsam dislocatur.

Nota, qd ubi habetur humerus in arabico habetur almencheb, & ubi habetur spatula in arabico habetur alcheth.

c. n. sicut sit.

modum crucis vsque ad humerum alterum. Et quandoque cadit crux super humerum infirmum, deinde ligatur adiutorium cum latere ad inferiora, & ligatur cubitus, & extremitas manus ad superiora ex parte colli; & non resoluitur vsque ad septimum, aut post ipsum. & ciba ipsum sicut scis. Quod si [assiduatio fiat,] quoties redit: tunc necessarium est cauterium.

De dislocatione spatulae.

Cap. 12.

I Am dictum est illud, & est de illis quorum casus non accidit. & mirantur ex ea tales quales Hipp. & Gal.

De dislocatione ossis parui apud humerum.

Cap. 13.

A Ccidit quandoque ossi paruo, quod est caput humeri, ut separetur a loco suo; quare accidit etiam concauitas, sicut in dislocatione.

De cura.

Cap. 14.

Non oportet, ut extendatur tensione fracti, sed coardetur. & stringatur cum digitis, & inclinetur ad locum suum, & stringatur sicut stringitur furcula cum puluillis. Nam ipsa ligatura iterum quandoque facit ipsum redire ad locum suum violenter: & non curatur de illo, quod est de vehementia illius ligaturae, & seruatione eius, sicut curatur de eo in furcula.

De dislocatione cubiti.

Cap. 15.

Huius [membr]i dislocatio fit difficilis, & fit difficilis ipsius reditio propter vehemenciam ligamentorum continentium ipsum, & eorum breuitatem, & propter suam [contrarietatem] concauitati. Et quandoque accidit ei separatio parua. Et accidit ei dislocatio integra in quibusdam horis. Et quando dislocatur, significat eius dislocationem gibbositas in latere, & [arcuatio] in latere. Et deterior eius est, quod dislocatur ad posteriora; quoniam [est inobedientis curationis] valde. Et plurima quidem dislocatio non accidit nisi in facili inferiori, & est turpior, & foedior propter illud, quod accidit ei de reditione. facili vero superiori parum accidit, & non est cum foeditate dislocationis inferioris: quoniam ipsum est vehementioris continuationis cum [vola,] & est longinquius ab hoc ut remouatur. Et non est possibile, ut dislocetur vnus duorum facilius, nisi elongetur a secundo [elongatione aliqua.]

De cura.

Cap. 16.

Oportet, ut festinetur ad eius curationem, quoniam properat ad ipsum apostema calidum, prohibens a curatione; quoniam extendere ad equandum ipsum tunc, perducit ad perditionem: licet iterum non sit possibile ut sequetur apostemate illic existente. Et separa-

tioni quidem parua succurritur cum qualibet [difficultate, imò adiungat uolam cum reditione eius] ad locum suum. Et dislocatio completa si est ad interiora, est ei regimen: & si est ad posteriora, est ei regimen aliud. Et illa quae est ad interiora, redit ad locum suum, qui percutit uola sua humerum, qui opponitur ei, percussionebus aliquibus, manu iam preparata sicut oportet, & adiuuatur manu altera & ingreditur. Dislocatio uero ad posteriora, oportet ut extendatur tensione vehementi, deinde percutiat eam ad posteriora. Quod si non obedit per illud, teneat adiutorium, & brachium duo fortes, & linat restitutor manu suam cum oleo, & incipiat abstergendo iniungere cubitum cum vehementia, donec ingrediatur: deinde oportet ut stringat ipsum & ponat brachio [suspensorium] dimittens cubitum angulatum secundum quantitatem, quam tolerat in prima hora, deinde non cesset constringere suspensorium paulatim, donec constringatur [angulus.]

De dislocatione iuncturae rasetae.

Cap. 17.

Iunctura rasetae est facilis dislocationis, & difficilis unionis: nam quando extenditur extensione parua, & opponitur unum duorum membrorum alteri, redit, sed eius buccellatio est praua, quoniam illud quod continet ipsam de corporibus, apostematur, & prohibet bonitatem unionis. Et modus extensionis eius est, ut extendat uir facili ad posteriora, & extendat restitutor uolam ad contrarium illius partis, imò ad anteriora, & extendat unum quemque digitum incipiens a pollice, & promouens ad minimum: nam aequatur per illud, & redit: deinde emplastret ipsum, & stringat.

De dislocatione digitorum, & signis eius. Cap. 18.

Quando dislocantur digiti, inclinatur ad interiora: & apparet illic eminentia in interioribus, & apparet concauitas in dorso. Et similiter fit in omnibus rasetae.

De cura.

Cap. 19.

In reditione digitorum a dislocatione est difficultas quaedam & non oportet, ut extendantur extensione aequali: imò oportet [ut expectes super eos, & eleues radicem ex manu tua, sub qua cadit radix eius, quando stringis super eum ad inferiora, ac si tu eradices ipsum ex loco suo, & tunc uidebis dislocationem iam intrasse, & rectificari.]

De separatione ossium rasetae.

Cap. 20.

Oportet, ut in ea fiat, quod possibile est de aequatione, & impulsione omnis declinationis, & eminentiae ad contrarium partis illius, & positione hastellarum, & strictione earum desuper, & dimittantur super eam, & ut ponatur loco earum super eam plumbum.

AVIC. Tom. 2.

M buni

a. B. compressio ne facta cum ea dice nolg man quae reduc.

b. B. rem quae ipsum suspendat dimittens cubitum arcuatum seu aliquam flexum.

c. B. arcuatio uel constringatur plicatio cubiti angulariter facta.

a. B. Dislocatio iuncturae rasetae est facilis reditionis & difficilis firmationis uel stabilitatis.

a. B. ut constringas eos seu teneas eos & eleues ad superiora digitus index manus tuae quae cadit sub eius radicem apud id quod constringitur, ac si tu eradices eos, & tunc uidebis quod dislocatum est intrare & sonitum reddere.

bum æquatum conseruans locum cum grauitate sua. Verum oportet vt antequam ponatur defuper hallella, aut plumbum, vt emplafres cum emplafro confortatiuo de illis, quæ scis, & non moueatur.

De dislocatione spondylium, & separatione earum.
Cap. 21.

Q Vando spondyles dislocantur dislocatio ne completa, interficit proculdubio. Et non completa iterum, quando remouentur re motione plurima, quamuis sit minus quam cõpleta, est mortalis: quoniam proculdubio coarctat nucham coarctatione forti^a [si resistit, & non obedit]. Et si est spondylis prima colli, & quæ sequitur eam, priuat animal anhelitu, & moritur statim: quoniam nerui anhelitus coarctantur; quare non faciunt operationem suã. Et si est de spondylis dorsi, & dislocatur ad partem anteriorem, non est possibile vt curetur: & est de illis, quæ interficiunt uelociter. Et si moratur, & non est possibile taliter quod prohibeat anhelitum, retinet sterus, & urinã, & interficit. Et si moratur, non coarctat nuchã coarctatione uehementi, aut coarctat, & non apostemat: aut sedatur quod est cum eo de apostemate, non est excusatio, quin nocumentum ingreditur nucham, & neruos, qui sunt sub illo loco, & facit superfluitates exire inuoluntarie. Et si est ad posteriorem, tunc nocumentum quod facit nuchã, est minus: verum necessariũ est nocumentum iterum: & b [coarctatio neruorum, quæ debilitat pedes, debilitat lacertos] uelica, & ani: quare necessaria est virtus fortis, & impulsio uehemens, & percussio magna, quæ ferè franget^c [sinemia] eius, donec redeat ad locum suum: & antequam redeat ad locum suum, iam fracta sunt per illud eius^d [sinemia]. Et quando dislocantur ad duo latera, & ad superiora. Et in huius quidem capituli diuisionibus iam locuti fuimus, ubi locuti fuimus de gibbositate, ergo compleatur illic. Et signum illius est, quod uides illic aut eminentiam in posterioribus, aut arcuationẽ in pectore, ac si fractum sit^e [sinemium]: sed in eius fractura non est magnum malum. Et in dislocatione spondylis, est tumor mortis.

De cura.

Cap. 22.

I N illa quidem, quæ est ad anteriora ex dorso, spes est parua. & paruus profectus est in eius curatione. Illa uero, quæ est ad posteriora, indiget^a [compressione cum renibus, & fortitudine, sicut est operatio balneatorum, & ponantur super eam] cum fortitudine, aut faciat ipsum iacere super ventrem suum, & stet super eum cum calcaneis suis, aut fricat ipsum eum^b [alio bichi fricatione aſini lilſazaracti]. Quod si res fuerit uehementior illa, & fuerit recens, dixit Hippoc. quod oportet ut sumatur lignum, cuius longitudo & latitudo sit tantæ quantitatis, quæ capiat infirmum, & terminetur ita, ut sit secundum hanc mensuram pro

pè parietem^c [extensum] ad latus parietis in longitudine: & non sit elongatio eius a pariete plus quantitate unius pedis; & ponatur super ipsum stratus planus ad corpus infirmi, deinde balneetur, & [applanetur super lignum, aut super podiale] super faciem suam: deinde inuoluantur super pectus infirmi ligaturæ amplæ duabus vicibus: & earum extremitates egrediatur de subascellis, & ligentur inter duas spatulas. & ligentur extremitates ligaturarum laterum ad lignum longum simile. f [manubrio mortarij; & eleuetur hoc lignum super lignum positum, aut podiale: & detur ministro stanti apud caput infirmi, ut teneat ipsum g [ut fiat extremitas inferior inuoluta ad aliquid, & extendatur superior, quæ est apud caput, in hora, qua oportet, & fiat per illud extensio: & ligentur iterum pedes ambo simul cum ligatura amplâ alia super genua: & supra h [duas spatulas iterum, ligando iterum loca quæ eleuantur ex loco,] in quo aggregantur duæ coxæ cum ligamento alio, & aggregentur extremitates horum ligamentorum, & ligentur ad lignum aliud simile manubrio mortarij, sicut est lignum cuius præcessit narratio, & i [eleua ipsum apud extremitatem ligni primi;] deinde præcipe ministris, ut extendant^k [cum hoc ligno] extensione, quæ sit secundum contrarium. Et de hominibus sunt, qui faciunt hanc extensionem cum instrumentis, & sunt i [sicut sagittæ super lignum credum apud extremitatem huius ligni magni, aut podialis scilicet duas extremitates, quæ sequuntur caput, & pedes; & quando reuoluntur illæ sagittæ, inuoluntur] cum eis ligaturæ, quæ extenduntur. Et oportet, ut quando sit extensio, o [impulsio fiat apud] gibbositatem cum radice uolarum manuum. Quod si fuerit nobis necesse sedere super ipsum, faciemus illud, & non timebimus aliquid. Et si non equatur spondylis cum illis rebus, & infirmus fuerit tolerans compressionem, tunc oportet ut conuocetur tonea in pariete, qui est propinquus, n [cum] longitudine similis canali, b [recipiens gibbositatem cum mensura, quæ sit longitudo foueæ] quantitas unius brachij: & non sit altior spondyli infirmi, neque inferior ea plurimum; imò oportet ut iam primum sit facta. Verum ad hanc ægritudinem, ad quam diximus in principio, ut sit lignum positum propè parietem, deinde sumatur tabula æqualis mensuræ, & ponatur una extremitatum eius in foueam, quæ est in pariete, & ponatur medium p [loci, qui consequitur ex ea] super gibbositatem, deinde impellatur extremitas eius alia inferius, donec uideas quod spondylis iam æquata est equatione manifesta. Et Hipp. quidem iam dixit, quod q [concauatio] sola absque tabula rectificat hanc rem. Et dixit iterum, quod compressio cum tabula sola facit illud. Quod si illud est verum, tunc non est r [possibile,] ut administretur extensio, quam diximus s [t]

[in principio speciei, quæ nominatur separatio spondylium ad anteriora absque cõpressionem. Et oportet post equationem ut administres tabulam de ligno, cuius

a B. licet prole
græ uel aliqui
ter tardos mōs
& nō soluat cō
tinuitatem.

b B. debilitatio
neruorum qui
sūt inferius qua
re debilitantur
pedes & debili
tantur lacerti.
c B. senalene.
d B. senalecne.

e B. senalecne.

a n. ut genib⁹
teneantur uel
amplectentur
sicut operantur
balneatores, &
onerent uel ag
grauent super
eum.
b g. alio bichi est
fortitudine fric
atione uel cõ
pressionem qua
faciunt pillores
Jelsaradache.
c B. aut fiat ta
bula aut capia

ius latitudo sit quantitas trium digitorum, & eius longitudo quantitas, quæ comprehendit gibbositatem, & quoddam [partis sani:] & inuoluantur super eam panni linei, aut stappa in cisa, ut non sit dura: & ponatur super ^a [gibbositatem,] & ligetur cum ligamento, quod est necessarium: & administretur infirmo cibus subtilis. Et si remanserit post illud residuum ex gibbositate, tunc oportet administrare curationem, quæ sit cum medicinis quæ mollicat, & leniunt cum administratione tabule, quam narrauimus tempore longo. Et quidam homines administrant tabulam de plumbo. Et si dislocatur ad vnum duorum laterum, æquatur cum hastella, aut hastellis duabus, & stringitur. In facta verò ex hoc in collo ad posteriora, & est illa quæ curatur, oportet ut resupinetur infirmus: deinde extendatur caput eius ad superiora cum facilitate, & æquetur spondylis eius cū compressione, & absterfione: & quando æquatur, ponatur super eam emplastrum confortatiuum: & vela super ipsum cum pannis, & stringe desuper hastellam cum mensura colli, & longitudine eius, & liga eam ad caput & ^a [adiutorium,] ita ut non cadat ligamentum ad guttur, & soluatur in numero dierum, & ponantur, fila cum quibus stringis secundum formam vitæ, ex marginibus pannorum, quoniam illa quæ rotundantur, lædunt.

De dislocatione albosos id est iunctura ossis cauda.

Cap. 23.

Alhosos, quando dislocatur, tunc illud scitur sensu. Sed & magnitudinem dislocationis scies per sensum iterum: & quod æger non expandit pedem, neque in loco dislocationis neque apud genu, imò est plicatio genu ei laboriosior. Regimen verò illius est, quoniam quum vis æquare illud, oportet ut intrinsecus medium digitum in anum, vsquequo opponatur loco: deinde preme cum eo ad superiora cū fortitudine: & obserua cum manu tua alia locum albosos, donec æques ipsum: deinde emplastra ipsum, & stringe: & æger minore cibū, & ^a [minoretur:] egestio: & sumat cum hoc quod leniat naturam.

De dislocatione ancha.

Cap. 24.

Coxæ quandoque accidit simile ei, quod accidit adiutorio de dislocatione ad inferiora, sicut mollicare. Et non est possibile si dislocatur coxa, ut expandatur pes, neque iuxta dislocationem, neque apud genu: imò est illud in genu magis prauum. Et eius quidem dislocatio quandoque fit ad interiora: & quandoque fit ad exteriora. Verum plurimum dislocationis eius est ad exteriora: & minoratur eius dislocatio ad interiora. Et dislocatur iterum ad interiora, & ad posteriora, & per illas easdem causas. Et quando accidit in dispositione partitus, stridura super embryonem, quod dislocatur ille pes; tunc facit eum habere crus minus, deficiens a delatione corporis: quare debilitatur, & non ^b [corrumpitur.]

Accidit ex dislocatione anchæ ad interiora, ut videas pedem dislocatum longior altero, & genu eminentius: & non potest duplicare pedem suum apud inguem inflatū, apostematū, quoniam caput coxæ iam intrauit in ipsum. Et si dislocatur ad exteriora, abbreviatur pes; & apparet in inguine profunditas; & accidit in eo, quod opponitur ei à posterioribus, eminentia, & inflatio; & genu est quasi ipsum sit submersum ad interiora, pes est longior: & est possibile infirmo ut expandat crus suum, & non sit ei possibile, ut plicet ipsum nisi cum dolore: & non prapatur ei de ambulatione penitus: & si vult ambulare, ambulat super calcaneum: & accidit ei multoties ex hoc ut apostemetur inguen eius, & retineatur eius urina. Et si dislocatur ad posteriora, abbreviatur pes eius, & sit super eum expansio difficilis;

^a [& apparet in ipsius inguine mollicitatio; & est caput coxæ declinæ ad ^b [obliquationem.]

De cura.

Cap. 26.

Oportet, ut ad curandum sit festinatio, nam si non redit velociter, fortasse effundetur ad eam humiditates, & putrescent, & perducent ad corruptionem membri rotius, & sequetur illud de timore id quod scis. Regimen verò dislocationis coxæ ad inferiora, est ut extendas pedem; deinde fac eum redire cum uoluntaria postquam moueris cum dextra & sinistra, donec opponatur ei ad quod redit; ^a [

^a [& pone pedi quasi stasam, & stringe super crus, deinde stringe super coxam, & super genu strictura quæ seruet eam; deinde suspendatur ex humero suspensione, ne sit possibile eriri cum hoc ut extendatur; Quando uero dislocatur ad interiora, tunc præcipitur ut ^a [flectat genua,] & teneat eū homo fortis ex latere emulitorio, & capiat restaurator manu sua caput coxæ apud genu, & trahat ipsum, ad interiora, ita ut impellat extremitatem aliam, & impellat ipsum impulsione tendente ad superiora, & exteriora. Et si adiuvat cum alius ab extremitate alia, ex contrario motus eius, & iam ligauit eam cum vitta, aut cum fune; erit bene, deinde ligetur cum ligamento. Verum quando dislocatur ad exteriora, oportet tunc, ut ^a [firmet] restaurator extremitatem coxæ, quæ est apud genu; & moueat eam ex contrario motus prædicti; & sit alius tenens ab extremitate alia mouens eam ex contrario motus primi; et iam ligauit uitam, aut funem. Et in illa, quæ est ex illo ad interiora, aut posteriora, stringat restaurator radicē coxæ cum ligatura lata, et capiat super humerum ad partem, quæ oportet secundum declinationem dislocationis; et accipiant uiri duas extremitates ligaturæ amplæ; deinde extendant eam omnes simul extensione, qua suspendant infirmum in aere. Et cum huiusmodi iterum est possibile, ut redeant

AVIC. Tom. 2. M 2 modi

^a [& constri-
ctio simul uerū
quandoque pli-
catu eris cum
plicatione coxæ
ad inguina.
^b B. alhafagi.

^a fa. & accipia-
tur fascia fortis
aut cingulum
latum.

^b s. infirmus
stado flectat ca-
put & humeros

^c B. capiat fir-
miter.

modi prædicti ad rectificationem: & medicat eam quandoque cum ^a [thibrem.] & modus illius est secundum quod retulit de eo quidam eorum, & bene egit: inquit, oportet ut caues foueam lōgam in ligno toto similem ^a [aque ductibus,] & non sit longitudo foueæ, & profunditas eius plus quantitate ^a [trium] digitorum, & non sit ^a [longitudo] eorum ad inuicem plus quatuor digitis, & ponatur extremitas ^a [althibrem] in partem illius foueæ, ^a [& sustentent cum eo, & sit impulsio eius ad partem ad quam oportet impellere, & oportet ut ^a [super] sustententur in medio ligni magni ^a [aut podialis] lignum aliud erectum, cuius longitudo sit quantitas unius pedis, & grossitudo eius quantitas manubrij fossorij, ut quando respiciatur ^a [super dorsum reuoluatur hoc lignum in eo quod est inter alhahafegi & caput coxæ, quoniam prohibet sequi illud quod extendit ipsum a parte pedum, licet illud iterum multis indigeat extensione quæ sit a superioribus.] Et cum hoc, ^a [&] quum corpus impellitur ad inferiora, impellit hoc lignum caput anchæ ad exteriora: & oportet ut sit ^a [manus] ad interiora secundum modum, quem diximus ante hoc, præcipue ex pede. Quod si caput coxæ non ingreditur per hanc speciem curationis, tunc oportet ut auferatur lignum erectum sustentatum; & ut figatur duo ligna alia ^a [super] duo domicilia loci illius ligni scilicet in omni latere eius lignum, ut sint sicut postes portæ, & non sit unumquodque eorum minus pede: deinde equitet super ealignum aliud, sicut equitat lignum scalæ, ut sit figura ^a [sex] lignorum, si nullis literæ, quæ nominatur græcè ^a [bitanen,] hæc enim figura sit quum ponitur lignum ^a [trinum] in medio inferius duobus extremis parumper: deinde oportet ut resupinetur infirmus super latus sanum & extendat coxam sanam in eo, quod est inter hos duos postes, sub ligno quod est simile gradui scalæ, & ponatur coxa infirma super hunc postem, ut sit caput coxæ equitans super ipsum, post quam expansi fuerint super postes panni plicati plicatione plurima, ut non lædat postis coxam: postea sumatur lignum aliud æqualis latitudinis, cuius longitudo sit tantæ quantitatibus, quæ comprehendat ex capite coxæ usque ad locum calcanei, & ponatur in lōgitudine sub coxa ab interiori parte, ut retineat caput coxæ ad calcaneum ^a [&] ligetur cum eo; deinde administratur ^a [&]

^a uel elauicū
jam calcanei.
^a u. extēso aut
cū ligno quod
est simile pistil
lo mortarij se-
cundum quod
administratur.
^a u. aut.
^a & B. &

[in gibbositate, ^a [Verum] secundum quod diximus in eo quod præcessit, ^a [&]

[oportet tunc ut extendatur crus ad inferiora cum ligno ligato cum eo, ut redeat caput coxæ ad locum suum cum hac extensione uehementi. Et est iterum modus alius, cū quo ingreditur caput coxæ abique extensione infirmi super lignum, & est modus quæ laudat Hippoc. & ille existimat, quod oportet ut ligentur manus infirmi simul cum ligamēto lato, leni; & ligentur pedes eius ambo cum ligamēto lato, forti, leni, super duos calcaneos, & super duo genua: & sit longitudo cuiusque eorum a compari suo quantitas quatuor digitorum:

& sit citius infirmum extensum plus altero quantitate duorum digitorum: & suspendatur infirmus super caput, & sit elongatio eius a terra quantitas duorum cubitorum: deinde ^a [curat] adolescentens habens experientiam, puber] cū brachijs suis, ^a [& extrahat] coxam infirmam in grossiore loco eius, ubi est caput coxæ iterum: & suspendatur cum infirmo subito, nam iunctura quum factum fuerit illud ^a [cum ea,] ingreditur ad locum cum ^a [quolibet studio,] & iste quidem modus est facilius aliis, quoniam non indiget operatione plurima. Verum plures medicantium non bene operantur in eo, quoniam ipsi spernunt cum propter suam facilitatem. Et si sit dislocatio coxæ ad exteriora, tunc oportet ut extendatur infirmus secundum quod diximus cum ^a [hac ligatura, quæ est super alhahafegi inguinis] & furculam, secundum quod diximus, deinde est necessarium medicanti, ut ^a [euellet] iterum de foris ad interiora, postquam posuerit extremitatem ^a [thibrem] in aliqua parte foueæ, quam diximus ut stringat super eam. Et sint aliqui ministrorū ex parte coxæ sanæ impellentes iterum: & opponatur impulsio, ut non impellatur plurimum. Et quum dislocatio est ad anteriora, tunc oportet ut extendatur infirmus, deinde ponatur fortis radicem uolę manus suę dextrę super in quem infirmi & coarctet ipsum cum manu altera, & ipse cum hoc ponat coarctationem extensam ad inferiora ad partem genui. Et quando dislocatio est ad posteriora, tunc non oportet ut extendatur infirmus ad inferiora, eleuatus super terram: imò oportet ut sit positus super aliquid durum, sicut oportet, ^a [ut] sit iterum quando separatur ancha eius ad exteriora, sicut dixi in gibbositate: oportet ergo ut extendatur infirmus super lignum, aut podiale super faciem suam, & sint ligamenta stricta non super coxā, imò super crus, sicut diximus nuper. Et oportet iterum administrare compressionem cum tabula, & super ^a [alhahafegi,] & locum, ad quem egreditur iunctura. Hic est sermo noster in speciebus dislocationis, quæ accidit anchæ ex causa manifesta antecedente illud; verum quia quandoque dislocatur coxa propter multitudinem humiditatis accidentis ei, sicut dislocatur spatula, oportet tunc ut administretur cauterium, sicut diximus in loco, in quo diximus hoc cauterium.

De dislocatione genui. Cap. 27.

Genu est velocis dislocationis; fortasse. n. dislocatur absque causa præter deambulationē uelocem, aut lubricat parum; sicut carnalis multoties dislocatur absque causa præter saltum. Et genu quidem dislocatur ad omnem partem, nisi ad anteriorem propter rotulam, & adiutorium eius.

De cura. Cap. 28.

Sedeat infirmus super sedem propinquam terræ, & eleuentur pedes eius parumper: deinde extendat uir fortis manum suam desuper & de subtus extensione forti: & reducat restitutor iuncturā ad dispositionem suā secundum iudicium dislocationis uniuersalis, & liget eā.

De dislocatione areffatu, & est rotula genu.
Cap. 29.

Q Vando accidit ei dislocatio, oportet ut pes planè ponatur in terra, & reducat^r rotula: deinde impleatur curuatura geniculi pannis prohibentibus à duplicatione, & ponantur desuper hastellæ resistentes ei in parte, ad quam declinat. Quum ergo restringitur, & adhæret, non duplicetur genu cum festinatione, sed paulatim, donec alleuietur.

De dislocatione iunctura tali apud ^a [calcaneum].
Cap. 30.

Dislocatur ^b [calcaneus]: indiget ergo, si dislocatur, extensione forti, & curatione vehementi, & impulsione cum formidine ut redeat. Deinde oportet ut dimittat deambulationem circiter xl. dies, ut non dislocetur secundo. In separatione verò pauca sufficit qualibet extensio, deinde reducat^r. Et quando complete dislocatur, tunc oportet ^c [ ]

ut reducat^r secundum quod dicunt antiqui. Inquit, oportet ut extendatur infirmus super dorsum suum super terram, & [ ] ab eo quod est inter coxas eius apud alahategi sit paxillus longus] intrans in profunditatem terræ, non permittens corpus eius moueri, quam ^e [ ] procedit pes] eius ad inferiora: imò oportet ut figatur iste paxillus antequam resupinetur infirmus. Quod si præsens tibi fuerit lignum magnum ^f [ ]

in cuius medio ^g [ ] diximus esse aliud lignum fixum, tunc oportebit ut fiat extensio super hoc lignum: & oportet ut sit minister tenens coxam, & extendens eam, & minister alius extendens pedē, aut manibus suis, aut ligamento secundum cōtrarium extensionis ministri primi: & aquet medicus manu separationem, & teneat minister alius pedem alium ad inferiora. Et oportet, post æquationem ut ligetur ligamenti fortibus, & vadat cum parte ligamenti ad pedinem pedis, & cum parte eius ad ^a [calcaneum], & ligetur illic. Et oportet ut caueatur ex nervis, qui sunt supra talum posterius, ut non sit super eos ligatura vehemens, & ut prohibeatur infirmus à deambulatione. xl. diebus: & isti, si ^h [ ]

conantur ambulare ⁱ [ ] ante, non sanatur secundum complementum, & dissoluitur in eis membrum & corrumpitur curatio. Quod si separatur os tali ex saltu: nā illud accidit multoties, aut accidat huic membro apostema calidum: oportet tunc ut præparetur hoc membrum cū resupinatione infirmi super faciem suam, & extensione membri & æquatione eius, & cum embrochis, quæ sedant apostemata calida: & administratione ligamentorum fortium; & ut quiescat infirmus, & non moueatur donec rectificetur membrum integrè. Et ligatura quidem ^j [ ] talis oportet ut sit [ ] ad digitos, & dimittatur ^k [ ] talus] apertus.

De dislocatione ossis pedis. Cap. 31.

Eius regimen est proximum regimini dislocationis ossis ^a [calcanei], & fortasse suff-

ficat ut æques, ita, ut ^b [calces] cum pede tuo sub ^B uel prem: per ipsum pāno existente inter ea, donec æquetur: deinde emplastra, & stringe secundum modum quem scis,

TRACTATUS II.

De radicibus vniuersalibus in fractura.

Sermo vniuersalis in fractura. Cap. 1.

TRACTURA est solutio continui

tatis propria ossibus. Et accidit quādoque ^a [ ] sparsa: & quandoque non est sparsa, & quandoque accidit æqualis, & quandoque accidit scissā.] Et æqualis quandoque accidit in latitudine: & quandoque accidit in longitudine. Et cadens in latitudine quandoque accidit ^b [ ] diuisa, & quandoque accidit non diuisa. Et cadens in longitudine est diuisio & alcaim quæ non accidit separata.] Et quidam nominauerunt species fracturæ nominibus suis, dicentes fracturā magnam incedentem in latitudine & profunditate ^c [ ]

[raphanalem] & hastalem, & arundinalem. Et dicentes incedentem in longitudine, fracturā linealem. Et dicentes incedentem in latitudine cum longitudine, lunalem, & nerualem. Et illa quæ est paruorum partium ^d [ ] unam sauciem, & alieruam cum alhuberien.] Et quando fractura completur, non est possibile ut remaneant duo ossa, secundum quod necessè est inter ea de oppositione secundum præparationem continuitatis naturalis. Imò separatur necessārio ab oppositione. Et similiter separatio faciens accidere puncturam necessārio in eo quod continetur de uelaminibus, & carne: ^e [ ]

quare accidit dolor sequens eam. Et quando est æquatio] rotunda, si ne frustis, ^f [ ] conuertitur] membrum cū facilitate. Et ut declinet fractura ad exteriora secundum quod dixit Hippocr. melius est quā ut declinet ad interiora, quoniam illud, quod occurrit ei de nervis illis illic, est plus: quare laedit. Et quando cadit fractura apud iuncturam, & ^g [ ]

restauratur, remanet motus difficilis propter duritiem, & ^h [ ] raphadij quod accidit indiget spatio donec declinetur.] Et illud quidem prauius accidit in iuncturis ossium paruorum. et de illo iterum est, ubi est iunctura in creatione strictior, sicut est iunctura ⁱ [ ] cauillæ.] et fractura prauitatis incarnationis, & unionis est illa, quæ est secundum rotunditatem: deinde illa, quæ declinat: non enim adhæret nisi super ipsum prolongatur ligatura habens fabricationem mirabilem tempore longissimo: & sumat ex cibis, & medicinis: ^k [ ] & ex eo quod mittit sanguinem ad illam partem,] secundum quod dicemus. Et deterior fractura ossium est ad interiora, non ad exteriora secundum quod dicitur. Et quod dicitur de incisione medullæ, & interfi-

AVIC. Tom. 2. M 3 cit,

^a B. quædam ex ea separans partes ossis adiuuat cem separatione totali & nominatur quando partes eius fuerint valde parue cōtūcio. Et quandoque accidit non separans partes ossis adiuuat cem separatione totali. Et quæ non est separans partes ossis ad iuncturam separatione totali, quandoque accidit æqualis & quandoque accidit raphanalem.

^b B. totaliter diuidens: vel separans, & quæ non totaliter diuidens, & cadens in longitudine, quæ est alcaim & alcaim nō cadit totaliter diuidens.

^c B. Alia litera raphanalem.

^d B. nominatur alcaim & alcaim nō cadit totaliter diuidens.

^e B. dolor ad quem sequitur apostema, & quæ est fractura totaliter diuidens.

^f B. restaturur g. t. a. facti sunt margines, qui sunt super os, & erant ossium, & super concauitatem ipsorum, in qua recipitur buccellatio, seu additamentum iuncturæ efficiunt iuncturam, illa preparata ad dislocationem. Et quæ cadit fractura a pedis iunctura & h. p. robor. seu carnem callosam quæ indiget tempore donec leniatur.

^g B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^h B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

ⁱ B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^j B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^k B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^l B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^m B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

ⁿ B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^o B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^p B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^q B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^r B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^s B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

^t B. clauicula. k. B. quæ præparatur sanguinem ad illam re.

in corrosione membri; quare oportet ut scalpelletur locus ad hoc ut egrediatur sanguis; quoniam in ipso est timor, & est ut moriatur membrum. Et si fluat sanguis, tunc oportet ut retineatur. Et multoties quidem fit necessarium de curatione membri: quare phlebotomas, & soluis ventrom, & subtilias cibum. Et quandoque accidit ex strictura, pruritus; & est necessarium ut solvatur, aut embrochetur membrum cum aqua calida, donec resoluatur humiditas mordacitatis. Et Hipp. quidem precipit ei, qui restauratur, ut fugat aliquid de elleboro in illa hora; & fuit eius intentio ut trahantur materiae ad interiora; & Galen. prohibet hoc, imò precipit, ut bibatur agaricum. Quod si fuerit necessarium, tunc detur aliquid de syrupo acetoso, in quo sit virtus facuta; & dicitur quod illud fuit in tempore Hipp. Et " [superfluitas quae est] inter duo tempora, est mirabilis. Et quia volueris facere restorationem, deinde dolet, & inquietat, tunc rectius est ut dimittas illud; & extrahe illud quod redire fecisti; fortassis enim remouebis per illud infirmum à doloribus. In fractura autem in longitudine sufficit, ut membrum adhæreat cum strictura uehementi, & uehementiore, quam in aliis, in cuius compressione ultimatio fiat ad anteriora. In fractura autem, quae est ° [in ossi], oportet ut duo ossa stent secundum rectitudinem in line, qui possibilibus est, obseruando illud ex parte situs partium sanarum; & considera an sit oppositio ossis huius ad suum compar ossis alterius, deinde restaura, & observa; p [nam inter illud sunt res de illis sicut] frustra, & additiones, & de illis sunt vacuitates; Verum frustra quandoq[ue] non decenter componuntur. soluant inter os, & in ter restorationem. Et quando frangitur iterum, & remanent inter duas scissuras ossis, non permittunt ut adhæreat una earum alteri, & se parantur; quare fit vlcus, in quo super aggregatur virus; & quare accidit inde, quod ipsum metiputrefcit, & putrefacit membrum; Amplius unio non fit fortis, fortis enim non fit, nisi quando decenter continuantur frustra, & additiones in oppositione sua, quæ ei opponitur est ergo necessaria extensio, postquam fuerit uerificata oppositio inter duo ossa, et inter additiones, & [meatus qui deglutit] ut eas, et uerificata fuerit restauratio. Quum ergo extenderis, et opposueris, rectum est quum inuenis oppositionem uerificatam, ut mollesces extensionem paulatim, et obserues oppositionem, ut non de clinet cum attractione, et obserues cum manu tua dispositionem eius, quod decenter componitur; et si inuenis eminentiam, aut aliud rectifica illud cum manu; deinde necessarium est ligamentum conferans membrum secundum quietem suam, non durum, quoniam dolere facit valde; neque lene, quoniam dimittit conseruationem, et de rebus, quæ earum est media, est melior. Et oportet ut sit ligamentum positum ad illud, ad quod est inclinatio, uehementius. Et si fractura est completa, tunc oportet ut æquetur æquatione stringente eam ex omni parte. Quod si fractura fuerit in par-

te plus, oportebit ut sit strictura illic plus. Et si cum fractura fuerit aliquid ex frustis, ossibus paruis, tunc si fuerit lædens, dolorem faciens, tunc [vade ad illud] cum rectificatione, quod si non fuerit lædens, tunc non cures de eo, neque apponas manum. Quod si, uerbi gratia, audita fuerit eius crepitatio, tunc operatur quod currit super eam rosboth. Quum ergo [secutus fueris] de illo, tunc non oportet ut [tardetur] res eius. Et quando accidit ex frustis disruptio carnis, non est tunc rectum occupari in dilatactione disruptionis, operatione stolidorum; sed est necesse, ut extendantur duo ossa ad duo latera secundum ultimum finem rectitudinis, ne sit tortuositas in eis, quoniam in tortuositate tunc est corruptio ossis, quum ergo extenderis ipsum, tunc redi ad frustum, & reduce ipsum, & stringe illud. Si autem non redit, tunc non dilates disruptionem; imò [præ]sens sis ut uideas mensuram, qua indiges; & per fora in ea secundum quantitatem, qua ingreditur in eam, frustum; & compone super ipsum frustum cutis lenis, super quod possit esse foramen ipsum, & penetret frustum in ipsum; & preme super eum, & manum, & compressione grauante eas ambas; & procedet os in foramine, processione ad radicem suam; deinde ferretur cum ferra operationis, & est ferra minuta, subtilis, acuta, sicut ferra facientium pedines. Et fortassis perforatur radix, cuius [per]foratio est necessaria cum tripano, [faciendo] foramina continua, accipiendo locum, [cuius] ferretur fractura; & illud non est auferens timorem, ubi est post os corpus nobile; licet fortasse sit saluus, quam instrumenta mouentia motu suo, aut sua collectione, aut incisione sua. Et quandoque ingeniatur ut ponatur tripanum super latitudinem substantiæ, non per mittentem tripanum penetrare, nisi secundum quantitatem adiuuantem; quare est tunc minoris nocuenti, quam instrumenta mouentia. Et propter hoc oportet, ut sint apud restauratores ipsorum tripanorum species plures preparatae. et fortasse non apparet frustum, sed [est] necessarium ad intus illud] quod exsiccat, & retinet ipsum; deinde [fieri] illud quod oportet. Quod si fuerit frustum, aut petia ossium separatum, pungens locum, & [dolorem] faciens, tunc necesse est [scindere]; & uti regimine ad extrahendum illud quod egreditur; & multoties oportet ferrare illud. [et] quando fuerit illud, quod fractum est, [comminutum. magnum], & fuerit eius confractio, & comminutio plurima, tunc necesse erit ut extrahatur totum. Si autem fractura non fuerit cum comminutione, & fuerit dislocatio eius, & scissura capiens locum plurimum, tunc incide infirmiore locum, & dimitte reliquum; quoniam non est nocuentum in eorum nocuentum in abscindendo totum est magnum.

De admonitione restorationis.

Cap. 3.

Necesse est restauratori, ut consideret inclinationem ossis, quoniam ipse inuenit apud partem ad quam inclinatur, gibbositatem, & apud partem à qua inclinatur, concauitatem.

AVIC. Tom. 2. M 4 tatem.

f. B. obuia ei.
c. B. non sperat.
u. B. dimittere.
x. B. sic præsens
tibi filium seu
pannus grossus
molli quantita
te qua indiget
& taciturnam
in eosecundam
mentiam qua
ingreditur in
tudo in eo su
lum ossis & si
perpone super
ipsum filium su
um cutis uel
corij lenis quan
tate ipsam, &
sic foramen in
eo sicut est fora
men illius f. si
tri & in eo ne
neret frustum
ossis & compri
matur super ea
tem uel corij
& filium com
pressionem pre
mentem ea amba
ad inferiora, &
procedat os uel
egredietur os in
foramine proce
ssione uel e
gressionem qua
os egredietur uel
que ad rad. eam
suum deinde
ferretur os eam
ferra commin
ni uel eam ferra
qua cōterfa
ber lignatus o
peratur.
y. B. necessarium
est ut manifeste
tur uel ut abscin
datur cum tere
bello.
z. B. a quo gug
tunt ut franga
tur uel ne mo
uatur frustum
ossis, & illud o
est absq[ue] timo
re.
a. B. ex necessa
te sicut uident
tia quare si qui
ficatur per illi
super frustum.
& curetur illa
uitulencia cura
eo.
b. B. fiat.
c. B. lacertis, aut.
d. B. regimine
uti ad extrahen
dum illud quod
egredietur, & si
radum illud qd
oportet se a
e. B. commi u
tum valde.

a. n. protrahat.
b. n. pefisionis.

c. B. secundum
quod non.

d. s. et est ino-
bediens vel im-
pedi. n. & non
prodest. f. cura
tio uel operatio,
tunc non oportet
ut laborer.
e. B. dolore cau-
sant ualde redi-
tio, & redifi-
catio.
f. B. erunt.
g. B. quies.

h. B. quæ sunt
oppositæ causis
ta. dantibus ip-
sam prædictis.
Et prima earū
est cum eo qd
generat sangui-
nem uiscosum.

tatem. Et plurimum quidem intelligit illud cū tactu. & illud iterum quando dolor fit uehementis in parte, ad quam est inclinatio, & crepiatio, iterum significat illud: & super illud fabricet rem suam. Et est necessarium restauratori, aut a [extendant] manum suam super locum fracturæ in dispositione b [itineris] eius ad superiora, & inferiora cum facilitate, & subtilitate, donec si uiderit separationem, aut eminentiam, aut frustum, cognoscat ipsum, ut nō liget vice altera, c [non secundum quod] oportet: quoniam accidet contusio, aut dolor. Et non oportet ut confidas in æquatione sensata per manum ante completum sanitatis: nā multoties occultat apostema contusionem, & torsionem. Quum ergo restaurator peruenit ad fracturā, & inuenit illud, si non exquisitè operatur in eo, deturpatur membrum: & si exquisitè operatur, perducit ad spasimum, & febrem pranam: ergo melius est ut dimittat illud, & non tangat ipsum. Quum ergo incipit peruenire ad restaurationem partis ossium, & d [non penetrat, oportet ut non uim faciat:] & faciat ipsam ingredi cum difficultate secundum omnem dispositionem, quoniam ingreditur super infirmum quod est malus, quam ut remaneat os non æquatum. Et si e [doleret] reditio, & redificatio ualde, f [est delitium infirmo, g [concupiscentia] magna. Et oportet ut restaurator festinet ad restaurandum illud, quod fractum est, & restauret in die suo: quoniam quanto plus elongatur, tanto est eius introitus difficilior, & nocumenta in ipso sunt plurima, & propè in ossibus, quæ circumdant lacerti, & nerui plures, sicut coxa. Et oportet ut adiuuet ad festinationem restorationis cum causis h [in contrario causarum] oppositarum prædictarum: & prima est conglutinationis sanguinis uiscosi.]

De præparatione restaurandi. Cap. 4.

a. B. Alia licera
alruie ad pectus
& in pede decli-
natio ad tensio-
nem.

b. B. firma uel
adherens alicui
fiat.
c. B. eleuatio.

Oportet, ut omni membro, quod tu restau-
ras, sit præparatio conueniens, prohibens
dolorem: & melior præparatio cum hoc est il-
la, quæ est ei per naturam: uerbi gratia, ut sit in
manu a [ad furculam:] & sit in pede ad illud
quod impellit, b [obseruando] consuetudinem
infirmi in hoc. Et sicut membrum quod oportet
suspendi, oportet ut suspendatur secundum
æqualitatem: similiter membrum, cuius dispo-
silio significat ne suspendatur: oportet ut sit
eius accubatio, & ipsius locus super rem planam,
ut non suspendatur pars eius, & b [restringatur]
pars eius. Et suspensio quidem est mala omni
restaurato: sicut c [impulsio] ad superiora est illi
conueniens, dum prohibens non prohibet. E-
quum præparatio membri sit ita, ut sit alterius
quàm oportet, aut magis infirmum: inclinatur
membrum, & contorquet ipsum secundum
inclinationem suspensionis, & præparationis.

Oportet, ut sint panni ligamentorum muni-
di: nam sordidus est durus, & facit dolo-
rem. Et sit subtilis, ut penetret res, si linitur su-
per ipsum. Et sit leuis, ut non grauet super
membrum infirmum. Et oportet, ut ligamen-
ta capiant de loco sano aliquid, cum sit quanti-
tas: illud enim est magis tenens restauratos,
quàm ut separetur, & magis firmum: quamuis
sit necessarium, ut non sit superfluitas in illo:
quoniam faciet ut membrum habeat meatus
strictos, non suscipientes nutrimentum. Et ite-
rum illud, quod admonuimus de strictura, est
magis exprimens humiditatem effusam ad me-
brum infirmum, ad illud quod est longin-
quius eo expellendo, & magis prohibens illud,
quod attrahit ad ipsum. Et ligamentum latum
ad illud est melius, quoniam magis facit adhæ-
rere, & plus dilatans: uerum secundum quod
possibile est in omni membro: nā illud quod
possibile est ex hoc in pectore, non est sicut il-
lud quod possibile est in manu, & quod non
est ex membris latum: nam illud non est pos-
sibile in eo: imò quando lara est uitta, non fit
bona eius ordinatio super membrum simili il-
li, b [imò sit foeda] quapropter oportet ut sit
contentus de huiusmodi in illa cuius ampli-
tudo est trium digitorum, uelque ad quatuor:
Et illa sunt sicut focile, & furcula, & sicut illis
similia, nam non est in eis possibile illud: imò
si non ligantur cum subtili, non est possibile:
in furcula enim non conuenit lara. Et in huius-
modi quidem est necessarium multiplicare in-
uolutiones, ut stent loco dilatationis: Et uitta
quæ innoluitur, sufficit ut sit latitudo eius triū
digitorum, aut quatuor, & longitudo ipsius
trium cubitorum. et puluillorum c [fortitudo]
quandocumque sit uehemens in adiutorio li-
gamentorum, ad faciendum adhaerentiam, ue-
rum puluillorum sunt duæ species: Vna carū
est, in qua est intentio æquare concauitatem
membri, & adhibeatur studium, ut non cadat
inter d [ea ambo] foramen, & ut non superpo-
nantur superpositione diuersa, & ut e [buccel-
lentur] cum eis vlcera. Et altera est, in qua est
intentio, ut cooperiat cum ea ligamentum, &
æquet æquatione secundum quod sunt hastel-
læ: & ligamentum inferius prohibet materias,
& secundum torsionem: Et oportet ut sint mar-
gines puluillorum ubi possibile est, & illa quā-
titas exigit, ut sit numerus f [puluillorum.] Et
fortasse est necessarium administrare puluil-
los paruos, quos cooperit puluillus vnus æ-
quans super eos in longitudine ligamenti ca-
dentis super locum. Et ligamentum, quod no-
minatur habens duas facies, & habens duo ca-
pita, est illud quod administratur ita. ponatur
medium panni cum quo conseruatur equatio
loci infirmi super locum suum, & sit illud in
medio g [alhadacati:] deinde accipiat cum iuna
quæque duarum medietatum ad partem di-
uersam, & fiat in inuolutione earum cum
utrisque manibus simul, secundum quod est
famosum, quod non est nobis necessarium ex-
ponere.

De

De qualitate ligamenti cum expositione, & distinctione.
Cap. 6.

Oportet ut incipiatur cum ligamento a loco fracto, & ab eo ubi declinat ad os, & illic sic vehementius strictum: & ubi fractura est vehementior, oportet ut sit ligamentum fortius. Et ad ultimum a t [ ] locus fra-

cturae, & locus a quo est necessarium expellere materias, & ut seruetur super eam situs, b [ ] & illud quidem securat ab apostematione, imò fortasse resoluit apostemationem: & est cum securatione ab apostematione, & a putrefactione ossis. iterum illud quidem non confert ad virus, si generatur in ipso osse perueniens ad medullam, & corumpens medullam, & os. Et est necessarium ut frangatur, & ab eo discooperiatur: & ut fiant viæ ad pus ad egrediendum.

Et c [ ] est melior locorum cum defensione eius, quod venit de eius genere, qui sit, licet membrum in ferius quandoque expellat ad superius superfluitatem suam: quando superius est debile. Et nō oportet ut fiat ultimum in fractura ligamentorum, & hastellarum tanta, quæ prohibeat aduentum nutrimenti, & sanguinis: illud namque est ex illis quæ prohibent restaurationem. Et Hipp. quidem adiuvat ligamenta in eo, quod conatur de expulsiōe apostematis, cum ceratis repercutiis cum oleo omphacino, & cera. a t [ ]

& fortasse est necessarium sedare apostema ciliis, quæ sunt sicut oleum chamæmillinum, & sicut cum vino styptico: nam ipsum resoluit apostema & confortat membrum. et ubi fuerit vlcus, non appropinquet ceratum. et fortasse est necessarium illud in quo est c [ ] fortitudo, & resolutio, sicut oleum & mastix, & ammoniacum. Et ad ultimum quum ligamentum administratur, & fractura est recens, quæ nondum apostematur: tunc oportet, ut sit c [ ] ex ligno, & infusatum repercutiū. et fortasse sufficit, ut liniatur cum aqua & aceto: & fortasse administratur cum cerato, & similibus de illis quæ narrauimus. et si administratur post apostema, tunc melius est, ut sit ligamentum ex lana, quæ sit infusa in oleo resolvente apostema, & liniente ipsum. et secundum omnem dispositionem s [ ] in ligamento, super quod ponitur ceratum defubtus, est securatio a commotione doloris: & propriè quando medicus nō est præsens: quum ergo accidit dolor, succurritur cum solutione, & ligatione. et non oportet, ut administretur ceratum, & propriè quando est illic vlcus, fortasse enim attrahet ad membrum putredinem: & ponatur loco eius vinum nigrum: et plurimo quidem fractura b t [ ]

associatur vlcus: quapropter oportet ut elongetur ceratum: & sit sufficientia in vino styptico, in quo infusus sit puluillus longus. et nos quidem ponemus epithematibus fracturæ capitulum lingulare. et quum inceperis cum ligamento a loco exigente, tunc inuolue ipsum inuolutionibus, quas addes secundum additionem magnitudinis fracturæ, & c [ ] parentiarum secundum diminutionem eius, & secundum apostema, si

fuerit apparens: deinde reduce ipsum ad illum locum, deinde vadat vsque ad locum sanum. hoc est ergo ligamentum primum. Deinde fac præsens ligamentum secundum, & inuolue ipsum super fracturam bis, aut ter: deinde fac ipsum descendere ad inferiora, mollificando paulatim: postea fac esse præsens ligamentum tertium, & fac similiter ad superiora, & tunc facies ligamenta esse paria ad expellendum superfluitates a membro, & ad k [ ]

rectificandum ipsum super intentionem in præparatione huius ligamenti. Et non sis superfluus iterum in elongando stricturam in vtrisque lateribus; quoniam sit membrum oppilatarum venarum, non suscipiens nutrimentum: & fortasse c [ ] co-trahitur, & quandoque non fit ita; imò incipit cum ligamento ascendendo; deinde sequitur cum ligamento descendendo; dein de cum ligamento incipiente ab inferiori parte

ligamenti inferioris ad superiorem partem ligamenti ascendentis, quasi ipsum sit conseruans duo ligamenta illa, & ponatur vehementior strictura eius apud fracturam. Et intentio quidem in vno duorum ligamentorum est contraria intentioni in ligamento, quo queritur attractio materiei ad membrum: quare stringit sub membro cum longitudine ab eo, & nō cessat mollificari inuolutio: & est ligamentum diuersificas. Ista ergo sunt ligamenta, quæ sunt sub hastellis: & hæc sunt ligamenta, quæ sunt supra hastellas. Ligamentum verò superius oportet ut sit ita, ut ponat membrum sicut frustum vnum, cui non sit motus, & prohibeat torsionem. Et quum fractura est in latitudine completa, sit necessarium ut ligamentum sit æqualis m [ ]

commissionis, & stricturæ. Et si fuerit plurimum fracturæ ad partem vnā, & ex fractura, n t [ ] oportet ut sit o t [ ]

solitudo vehementior super latus, in quo est fractura plus. et non oportet ut diuersifices super eam figuras ligamenti, faciendo figuram post figuram; quoniam illud corrumpit illud, quod confortauit restauratio: & dolorem quidem facit incurrere contorsio quæ fortasse accidit inde: & r [ ] strictura ligamenti spasmodica; nam quum stringitur, facit dolorem: & quum mollificatur, torquet. Et Hipp. quidem facit esse rectum, ut soluatur ligamentum vna die sic, & vna die non: illud enim est melius ut non irascatur infirmus, & non approximet eum cum palpatione eius, & ipsius fricatione, propter illud quod necessarium est ut proueniat ad membrum de humiditate subtili impediēte, quæ fortasse conuertitur in virus. et magis conueniens horarum q [ ]

consuetudinis bonitatis ligamenti, & conseruationis eius secundum conditiones prædictas, est post t [ ] fracturam propter partes viginti: nam illud est hora inceptionis alrosboth r [ ] rubei: deinde quando adheret os, non stringatur valde: & respiret locus strictus eius, ut non coarctetur, & prohibeatur alrosboth, aut prohibeatur eius generatio cum quantitate sufficiente: quare non accidet nisi subtile debile: nisi quando accidit iam alrosboth, t [ ] & c [ ] incipit addere magnitudinem, qua non indiget, & tendit in superfluitatem. Nam

k B. fortificandum ipsum & ad intentionem præparationis.

l B. extenuatur uel moritur.

m B. inuolutio nis.

n t B. debilitare nō est ex fractura locus debilis.

o t h fundamētum &

p B. deinde strictura est illa, quæ est spasmodica.

q s. horarum ad inspiciendum bonitatem

r s. decem dies uel circiter.

s B. quod partes ossis carnatæ & conungunt.

Deinde quādo adheret uel cōstringitur ossis, tunc non stringatur valde & conungatur.

t B. quod.

Nam

u B. confusio pro
hibentibus ip-
sum.

x B. quiescat
seu volupue-
tur, & permit-
tur abique.

a v. flexibilita-
tem.

b B. grossior ha-
stella prima ca-
rum quæ.
c v. vehementi-
orior.
d B. & sine ex-
tremis le-
nes ut non sit
ea si obuiat
& contusus dis-
finitis, & asper,
imo sine mol-
les & planæ ad
ligaturam.
e v. detrimen-
tum si hastella
rum longitudi-
nariæ tractum
quod est circi-
ter a iunctura
vsque ad

Nam vna de [conuenientijs eius] est stric-
tura vehemens: & iterum administratio styptico-
rum prohibentium. ipsam enim prohibent nu-
trimentum, & stringunt alrosboth: ergo non
penetrat in ipsum nutrimentum iterum. Et nõ
oportet iterum, vt [licentia detur, & permit-
tatur vt fiat] ligatura in non sua hora.

De qualitate hastellarum.

Cap. 7.

Oportet, vt sit substantia, de qua sũt hastellæ,
aggregans ad duritiem suam [tenacita-
tem], & lenitatem, sicut alcona, & lignum oleã
dri, & lignum granati, & eis similia. et oportet
vt sit grossius quod est in ea, locus qui obuiat
fracturæ duobus lateribus: nam oportet ut sit
[grossius hastellarum principium earũ, quod]
sequitur latus fracturæ, aut partem [vehemen-
tiorẽ] fracturæ: & sint latera earum subtilio-
ra: & d [vt sint plenarum extremitatum, ne op-
ponatur in eis glutinatio, imò planum liga-
menti.] Et si ponantur hastellæ a lateribus qua-
tuor, tunc est magis defendens: & non est ma-
lum si est ei superfluitas longitudinis: quoniã
non est nocumentum in illo, [neque detri-
mentum in hoc scilicet si capiunt propẽ] iun-
cturam, præter quod tegat iuncturam ipsam.
et longius laterum eius sit ad latus, ad quod est
motus inclinationis membri, cum hoc scilicet
vt non sit ita quod grauet, neque premat uehe-
menter, neque coarctet: & vt non minuantur
ab eo ligamenta diminutione plurima: quo-
niam sũt hastellæ comprimentes, coarctan-
tes. Et quum uideris aliquid de hoc, oppone
cum diminutione, donec inuenias equalita-
tem. et non oportet, vt hastellæ obuiant loco de
nudato, super quem non est caro, imò est ner-
uosus, ossuosus.

De qualitate administrationis hastellarum cum disti-
ctione, & expositione. Cap. 8.

a B. membrum
est magnum.

b v. situationis.

c B. adherente
& retinente &
circundante &

d v. non adhe-
rentes membro
nisi secundum
extremitatẽ ip-
sum.

e B. & eorum
involuto quũ
quum non ad-
herent: membro
nisi secundum
eorum extremit

Hora, quæ exigit, vt ponantur hastellæ, est
post v. dies, & supra: vsquequo fiat securi-
tas a nocumentis. et quanto plus [magnifica-
tur timor,] tanto magis oportet vt tardetur po-
sitiõ hastellarum: & multoties attrahit festina-
tio in hoc nocumẽta ex apostematibus, & pruri-
tu, uescis. Verum quum tardantur hastellæ,
tunc oportet ut sit illic, quod ster loco earum
ex bonitate ligaturæ cum uitta, & de bonitate
[preparationis.] Quod si illud non fuerit, tunc
necessariæ sunt hastellæ etiam in principio rei.
Oportet ergo, vt annectantur hastellis ligamen-
ta, & puluilli annexione [descendente, æquã
te, cooperiente,] decenter componente, quoru,
grossius sit apud fracturam: & non fortiter
stringat: imò addatur in stricтура paulatim cũ
experiẽtia infirmi, & cum dispositione ipsius.
Et si fuerint ligamenta, & puluilli [grauan-
tes eam,] tunc non fiat eorum multiplicatio. [Et
de nocumentis eorum quando descendũt,
est ligamentum molle.] Et oportet, vt non li-
gentur ligamenta superiora super hastellas liga-
tura [dissolvente eas,] & remouente ipsas a
decente compositione situs earum. Et oportet,
vt soluantur ligamenta necessitate electionis

in omnibus duobus diebus, in principio rei
& propriè quando accidit pruritus: & tunc
quidẽ oportet vt fiat illud, quod præcipimus.
Quum ergo pertransit septimus a stricтура, sol-
uatur in spatio tardiore, & in omnibus qua-
tuor, aut quinque: in hac enim hora sit securi-
tas a pruritu, & apostemate. Et illic iterum fiat
mollificatio ligamentorum paulatim, vt non
prohibeat penetrationem nutrimenti. Et si fue-
rit tui possibile vt retineas hastellas, & non sol-
uas eas etiam vsque ad xx. g [non erit nocibile:
deinde solue] eas. Attamen quandoque sol-
uuntur in quibusdam horis non propter cau-
sam apparentem, sed propter defensionem, &
ad videndum illud quod accidit, & considera-
re ad illud quod discooperitum est de carne, si
fuerit, an corruptus sit color eius, & eius dispo-
sitiõ. Et iam sciuisi, quod oportet, vt non fiat
vltimatio cum stricтура, vltimatione prohibẽ-
te aduentum nutrimenti ad fracturam: ipsa
enim non restauratur nisi cum sanguine, &
nutrimento forti, quod venit ad eam. Et non
sit festinatio in auferendo hastellas, & prohi-
ciendo eas, quamuis credatur esse coherẽtia:
quoniam fortasse accidit inde, vt sit alrosboth
non confirmatum adhuc: quare contorque-
tur membrum. et vt remaneant hastellæ super
membrum, quum non sunt necessariæ, est mel-
lius: quam vt deponantur ab ante, [quum] nõ
sunt necessariæ: non ergo festines, sed tarda.

De fractura cum vulnere. Cap. 9.

Et quando aggregantur fractura, & vulnus,
tunc restaurator vehementer alleuiet restau-
rationem, & [faciat penetrare] hastellas a loco
vulneris: & ponat super vulnus quod oportet
ex emplastris, & propriè piccis: & quidam præ-
cipiunt, vt incipiant cum stricтура a duobus la-
teribus vulneris, & dimittatur vulnus discoo-
peritum: & hoc quidem est melius, si vulnus nõ
fuerit super fracturam ipsam. deinde oportet
vt sit super ipsum velamen, [vt]
ita vt tegat ipsum ab aere. Quod si fuerit super
fracturam, tunc oportet vt ingenietur in figu-
ratione stricтуры cum ingenio ita, ut [mundi-
ficetur] ex omni latere: & separetur parumper
a vulnere ipso cum preparatione conueniente
ad illud: & infundantur puluilli in vino nigro
styptico. Et hoc ingenium est, vt ponatur extre-
mitas ligamenti super labium vulneris; dein-
de [torqueatur retro,] & firmetur cum liga-
mento alio: & ponatur super labium aliud in-
ferius, deinde ordinetur reliquum ligamentũ,
secundum quod oportet: deinde [torqueatur]
ita vt remaneat vulnus ipsum apertũ: & quod
est præter ipsum, sit firmum ex eo, ita quod iã
ascendit ligamentum, & descendit ligamentũ:
& cadat super fracturam stricтура vehemens,
& remaneat vulnus apertum, ut [discoope-
riat ipsum propter illud: & oportet vt ponat
super hastellas foramen] contrario illius, ut
perueniat superfluitas medicinæ vulneris ad il-
lud. Si posuerit super hastellas foramen oppo-
situm illi, ut perueniat bonitas medicinæ ad
vulnus, & sit possibilis egressio virus ab eo: &
sit ita, ut possit tegere super ea utraque simul
quamuis

quamvis dimittere vulnus coopertum sit ma-
lum, & propriè in frigore: imò oportet ut nò
sit coardatum tantum, & ut ⁸ [custodiatur] in
nocte. Quòd si vulnus ⁹ [sanatur,] administretur
hastella si ¹⁰ [iam est conglutinatum,] & fir-
ma hastellam illi loco, si ille locus fuerit ¹¹ [de-
clinatus] ab eo. Et quum voluntas fuerit solue-
re illud, quod tegit vulnus, mane, & vespere, est
magis possibile propter curationem eius pro-
priam: & non sit ex eo contrarietas in ligamen-
to reiterationis fracturæ omnino. Inquit Hip-
po. oportet ut ligetur vulnus ex medio ligamē-
ti, si fuerit recens: & si est antiquum, & fecit
pus post maturitatem, tunc ligetur ex superio-
ri eius, viquequo consequatur medium eius. et
de illo, quod est bonum, est ut ponatur illud,
quod sequitur vulnus ex ligamētis, & propriè
superius, strictius, ut sit possibilitas currendi:
verum eius strictura sit secundum toleran-
tiam: & quanto magis elongatur a vulne-
re, ponatur leuius. et quando est vulne-
ri profunditas vehemens, stringatur super lo-
cum profunditatis ligatura ligamenti. et si con-
uenit strictura ligamenti loco reiterationis,
tunc iam peruenit intentio. et si non, ¹² [incipe
velare vulnus] cum eo quod diximus, et quum
peruenitur ad fracturam, iterum ponatur liga-
mentum strictius: & oportet ut ponatur præpa-
ratio membri ita, ut facilis fiat curius puris si
aggregatur in vulnere. et oportet in æstate, ut
infrigidentur ligamenta continentia vulnus
etiam, ut sit adiutorium ad prohibendum apo-
stema, et non oportet ut appropinquet loco ce-
ratum, & propriè in æstate; quoniam fortasse
putrefierit membrum: imò si necessaria est reper-
cussio, tunc fiat cum vino hyptico, secundum
quod præterit a nobis eius declaratio. et quæ
fracturæ est attritio, & timetur mors membri,
tunc scalpellatur, et scias omnino, quod quan-
do vulnus ligatur secundum quod conuenit, ¹³
expellit ¹⁴ [ligamentum descensionis.] Et si ex-
ratur in ligamento, apostemat: & propriè quan-
do mollificatur super locum vulneris, & stringi-
tur super illud, quod est post ipsum: & si non
fuerit ei detectio, non curret ab eo virus: ne-
que perueniet ad ipsum medicamen. & si di-
mittitur discoopertum, putrefit, & infrigida-
tur, & accidit mors membri, & perducit ad do-
lores, & febres; quare necessarium est medico,
ut faciat aliquid inter hoc, & hoc, & conside-
ret illud quod accidit, & succurrat ei, antequam
confirmetur.

De fractura ¹⁵ [male restaurata.] Cap. 10.

Q Vandoque fractura est restaurata non se-
cundum quod oportet: & est nec stariū
ut iteretur eius fractura; quare oportet ut re-
staurator sciat dispositionem alrosboth, qui re-
staurauit os. Quòd si fuerit magnus, fortis, nò
vadat ad frangendum ipsum secundo. fortasse
enim non erit possibile, ut frangatur ex loco
fracturæ primæ propter fortitudinem alros-
both, quare frangatur in alia parte loci. Quòd
si non inuenitur excusatio; tunc oportet ut
præcedat, & leniat, donec mollificetur alros-
both: & mollificatio ipsum sunt medicinæ præ-

dictæ in capitulo duritierum illic, sicut cutis b ¹⁶ a. alalie.
[alleuiati] & dactyli, & sicut species focum o-
leorum, & ¹⁷ [alleile] & medullæ ossium. & me-
dullæ granorum cocti, & eis similia: deinde frā-
gatur. & oportet ut assidue cum hoc em-
brochatio cum aqua calida, & introitus ting in
die multoties. Quòd si non profecerit illud: &
experimentum, & motio significauerint firmi-
tudinem vehementem; tunc oportebit, ut fece-
tur caro ita, ut sit possibile fricare alrosboth ex
latere, & destruere ¹⁸ [ ]
cum ea, deinde frangatur, & restauretur: & cu-
retur vulnus curatione sua. & multoties qui-
dem est possibile, ut curatur fractura male re-
staurata absque fractura secunda, leniendo al-
rosboth cum eo quod scis, deinde æqueretur: &
quando seruatur super ipsam, æquatur super
ipsam alrosboth iterum, & excusat fracturam,
propriè in corporibus lenibus.

De epithematibus fractura, & quæ currunt cursu eorum. Cap. 11.

E Pithematum alia sunt, quæ prohibent apo-
stema, & rectificant pruritus & alia sunt ad
indurandum alrosboth, & ¹⁹ [glutinationem faci-
endam in ipso] & alia sunt ad æquandum al-
rosboth magnum. & alia sunt ad remouendā
duritiem iuncturarum, quæ accidit post restau-
rationem. & alia sunt ad auferendam mollifi-
cationem, si ceciderit in iuncturis.

De epithematibus conferentibus, & quæ currunt cursu eorum, & rectificantibus pruritus. Cap. 12.

I Am diximus in capitulo ligamenti ²⁰ [vittas]
ad illud, quod oportet sciri in hoc capitulo:
& diximus cerata, & embrochas cum vino hy-
ptico, & illis similia: & reiteramus nunc, & di-
cimus. Non oportet ut sit illud, quod admini-
stratur de cerato, aut aliis, ita, ut asperitas sit in
eo aliquo modo; imò sit leuius, quanto plus ef-
se potest, & mollius. & non oportet ut admini-
strentur cerata, ubi timetur putrefactio, neque
ubi multiplicantur partes fracturæ: huiusmodi
enim præparatum est ad suscipiendam putre-
factionem, quoniam plurimum eius est cum
vlecribus. Super aquis autem calidis, & earum
effusione iam locuti fuimus: & fecimus scire,
quod utilitas in eis est resolutio materierum,
quæ incurere faciunt pruritus, & attractio
materiei nutritiæ. & sunt iterum necessariae
quandoque, quum membrum iam debilitauit
strictura, & exsiccauit ipsum: & illud quod ul-
time consequitur, est scitum.

Epithemata ad indurandum alrosboth. Cap. 13.

R Es conferentes in hoc sunt embrocha sty-
pticæ, subiles, & emplastra, quæ simulantur
eis, sicut decoctio myrti, & eius oleum, si neces-
sarium est oleum: & oleum alcannæ: & epithe-
ma cum aqua foliorum myrti, & granorum
eius: & decoctio arboris ²¹ [alcort,] & decoctio ²² a. alcard.
radicis aldirar; & decoctio foliorum eius est
incarnatiua, induratiua. & emplastrum factum
ex mcs, propriè quando ponuntur cum eo cro-
cus,

b B. cortices al
rhalla.

cus, & myrrha, & conficitur cum vino odori-
fero, est bonum valde. Et b [distillati spatula-
rum] palmæ est bona iterum.

De regimine æquationis alrosboth. Cap. 14.

IN principio quidem, & dum permanet re-
cens styptica prædicta: quoniam ipsa aggre-
gant ipsum, & stringunt ipsum, & minorant
quantitatem eius: post illud verò, quando su-
perfluit, & proprie prope iuncturam, est neces-
sarium secare ab eo, & fricare, donec eque-
tur. Et omnia ista cum eo, quod dictum est in eo.

Medicina lenientes duritiem iuncturæ. Cap. 15.

OPortet vt embroches, & incipias cum aqua
calida: deinde administres desuper empla-
stra, & inunctiones, quæ fricando fiunt, leniē-
tes, factæ ex mucillaginibus & gummis, & adi-
pibus, & oleis: & si ponatur in eis acetum forte,
erunt magis profundatiua. et de illis quorum
administratio propinquat, est dactyli: & a [alle-
liati] & oleum sisaminum: quoniam est empla-
strum leue, & iterum b [mollitium de cerua]
permisceatur cum tanto butyro quanta est ip-
sius medietas, & mellis quantum est ipsius quar-
ta. et fortasse sufficit ceratum de oleo lilij solū.
et quandoque adiunatur cum omnibus lenifi-
cantibus prædictis in capitulo f sphyros. Et
quum sentis alterationem complexionis ad fri-
gus, tunc adde in eis ex castoreo, & serapino, &
opopanaco. Medicamen bonum. Recipe tœ-
cem olei de lino, & fœcem olei sisamini, & fœ-
nugracum coctum in lacte, & c [heil] ad ipsū,
& administretur. Et iterum radices altheæ, &
radices cucumeris asinini, & b delium, & am-
moniacum, & opopanax dissoluantur cum
aceto forti & liniantur. & vnguentum eburneū
est bonum. Medicamen bonum. Recipe mucil-
laginis fœnugraci, & seminis lini, & mucilagi-
nem cucumeris asinini, & ammoniacum, &
laudanum, & hyssopum humidam, & oleum
de lilio, & adipem anatis, & bdellium lene & d
[purum, & medullam vituli. re-
soluantur in oleo, & fiat vnguentum. Aliud for-
te. Recipe olei veteris lib. 1. olei de lilio. lib. s. flo-
racis liquidæ lib. quartam, ceræ citrinæ. lib. s.
glutinis albotim. vnc. 2. euporbij. vnc. 2. medul-
læ ossium cerui. vnc. iij. fiat vnguentum. Vn-
guentum bonum ad duritiem iuncturarum,
quam acquisiuit restauratio. Ammoniaci par-
tem j. bdellij iudaici partem j. laudani partem s.
olei de alcanna, adipis anatis, amborum ana-
partis quartam: solue gummas, & aggrega om-
nia. Vnguentum bonum. Ammoniaci vnc. 4.
& ceræ citrinæ tantundem, gummi albotim,
bdellij, & galbani omnium ana vnc. viij. olei de
alcanna. vnc. iij. terantur gumma contrita in
aceto, deinde aggregentur in mortario iun-
cto cum oleo de lilio: & similiter e f [

e f. pistello ip-
sius mortarij in-
uncto &
f B. ubique
sit iam diximus
in capitulo suo
administratio-
nem vnguento-
rum.

ad spat-
mum earum, & nodationem: quæ accidit sicut
glandula f [ubi est. et iam diximus eam in ca-
pitulo suo, & administrentur vnguenta] quæ
diximus nunc, & administratio castorei, & co-
lli, & fini columbini, & sinapis emplastrando

est ultima. Lenitium bonū. Recipe facis olei
de lilio. unc. j. & facis olei seminis lini. unc. j. &
storacis liquidæ, & galbani, & serapini, & opo-
panaci, & ammoniaci omnium ana. unc. s. bdell-
lij lenis. unc. j. adipis urfi, aut gallinæ, aut porci
s f [ ] apud illum qui diligit illud ex g f B. ad
sapientibus diuinitum. fiat ex eis vnguentum.

Facientia fortitudinem mollificationis. Cap. 16.

Sustentatio in curatione eius est super stypti-
ca subtilia sicut a [sauina, & dactyli immatu-
ri] & his similia, aut super styptica spissa. Et quā-
doque miscentur cum his sicut crocus, & cin-
namomum, & myrrha. Et enula est bona valde:
& proprie quando coquitur cum ea acorus, &
cinis vitis cum adipe antiquo: & cortices b [spa-
tulorum palmæ,] & omnia quæ dicta sunt in
indurando alrosboth.

De administratione aqua calida, & olei. Cap. 17.

SCias quod aqua calida, & oleum non con-
ueniunt ad restaurationem: quoniam prohi-
bent restaurationem: sed conueniunt ante ip-
sam: quoniam ambo præparant restaurationē:
& conueniunt post ipsam, quoniam ipsa abster-
gunt, quod remanet ex apostemate, & duritie,
& alrosboth, & c [pustulas quas] euenire fece-
runt ligamenta in nervis: quare fit motus cum
eis non facilis. Quā ergo administrantur aqua
calida, & oleum, & adipem, & medullæ, succur-
runt illis nocuentis: inter illud verò aqua &
oleum sunt valde prohibētia ab incarnatione.
& fortasse administrantur in infantibus, & qui
sunt eis proximi, non in alijs, quum emplastra
exsiccata sunt super eos, & faciunt eis dolorē:
quare indigent tunc oleo inungatur locus,
qui dolet: deinde b [sustentetur] & restauretur.
apud quietem verò c f [non
datur licentia in hoc. Et medici quandoque
vtuntur embrocha ex aqua calida, quum ipsi
soluunt ligamentum primum, quæretes ex eo
iuuamentum: & est, vt attrahant ad ipsum ma-
teriam. Et oportet, vt sit illa aqua talis, ut quā
cadit apud infirmum, sit tēperata: calida enim
fortasse resoluunt ex corpore mundo supra illud
quod attrahit: & proprie quādo prolongatur
tempus effusionis eius: & attrahit ex corpore
repleto supra illud, quod oportet: & proprie si
abbrevietur tēpus eius: imo oportet ut sit aqua
cum caliditate ad equalitatem tendens: & sit
tempus effusionis eius secundum quantitatem,
quæ videtur ex augmento membri, & eius infla-
tione: & non effundatur quum incipit detume-
scere. Et nos quidem iam diximus de iudicijs
embrochæ in capitulo dislocationis illud, qd
oportet attendere etiam hic. Et magis dilectum
mihi, quando non est illic dolor, est ut non ap-
propinquet membro oleum, neque aqua cali-
da omnino, nisi illud quod antecedit ipsum in
principio rei ad defensionem. Et de illis quæ
ponuntur super iuncturas, quæ induratur post
restorationem, super torsionem, & attritio-
nem, sunt dactyli & a [alleliati] emplastrando.

De

Oportet, ut sit cibus eius ex eis quæ generat sanguinem spissum siccum; & non spissum siccum, imò spissum viscosum, ut generet alroboth a [tenacem] fortem non siccum debile b [lenem]; & illa sunt sicut pedes, & frumentum coctum cum multa aqua quousque sit sicut puls, & ventres, & capita, & cutis hœdi, & arietis decocta, & similia eis: & vinum grossum, stypticum: & ex illis quæ dantur in secunda mensa, sunt castaneæ, & grana, in quibus non est acuitas. et alienet omnia quæ subtiliant sanguinem, & calefaciunt ipsum, & elongant ipsum a coagulatione, sicut vinum subtile, & res c [confortantes] valde: d f [

Et ad summum regimen eius sit ingrossatio, nisi sit illic prohibens ex vulnere requirente subtiliationem cibi, secundum illud quod est super ipsum de magnitudine eius, aut ipsas 20 paruitate, & apud timorem doloris. Qui verò securus est ab illo, dilatetur in cibo, & potu. et qui amat defensionem, incipiat cum regimine subtiliante, ut securetur a malitia apostematis. et illud est, sicut si oporteat iterum ut pleboto metur, & solvatur venter: deinde post dies paucos administrat illud, quamvis sit quandoque necessarium iterum ut dimittat hoc regimen, quando superfluit rosboth in magnitudine, & est necesse prohibere ipsum. Modus cibarij conuenientis ei quod administratur hora coagulationis. Sumatur panis de simila, & farina rizi, & sepeum vaccæ pinguis, & lac, & fiat ex eis cibarium simile frumento cocto ut puls cum bonitate suæ concussionis: Medicina autem eius, quam sumit ad restaurationem, mumia est, quæ est mirabilis.

De rebus, quæ consequuntur fracturam, & restorationem: & necesse est succurrere eis. Cap. 19.

Quandoque accidit ex a [rupturis] disruptio carnis, quæ non conglutinatur. Quod si non incidatur, putrefit, & putrefacit illud quod sequitur eam ex ossibus: quare est necessarium ut incidatur, & b [coquatur.] et quandoque accidit fluxus sanguinis, & est necesse ut prohibeatur. et quandoque accidunt contusio, & attritio fortis carni, quæ si non curentur cum scalpellatione, aut cum medicinis prohibentibus putrefactionem, pervenit ad esthiomenum: quare oportet ut observetur illud. et quandoque accidit apostema calidum, in quo est timor; quare oportet ut regatur regimine suo. et quandoque accidunt vulnera, quæ egent ut curentur cum eo cuius præterit narratio. et quandoque accidit alroboth superfluum in fractura, cuius quantitas non est necessaria: quare oportet ut minoretur nutrimentum, & prohibeatur eius generatio cum prohibitione cibi, & strictura desuper, & reliquis quæ sunt dicta. et quandoque accidit mollificatio iuncturarum ex extensione. et quandoque accidit ut curetur virus ad medullam, quæ generatur in ossibus: quare necesse est ut extrahatur os, & discooperiantur via virus ad: c [intus.]

Multoties accidit ut fingatur cranium, & non findatur cutis, imò apostemetur. Quum ergo occupatio sit in curatione apostematis, & non a [peruenitur ad plagam,] fortasse accidit ut putrefiat os desubtus. et accidunt ante sanitatem, aut post ipsam, ægritudines male ex febribus, & tremore, & destructione rationis, & aliis: quare est necessarium ut findatur. et multoties quidem significat locum infirmus ipse, b [quod tægit ipsum omni hora, & hoc proprie,] & tunc quidem est necessarium ut redeat vulnus ad dispositionem suam. [Et] ut curetur fractura, d f [oportet ut findatur] [a cute] cum quantitate, quæ non retineatur in ea virus in hoc f [neque aliud:]

oportet enim ut non retineatur virus, nisi fueris securus de aditione apostematis, & inueneris apostema b f [

ruptum, & appareat fractura una. h [Quandoque enim] accidit inde error magnus: putatur enim quod non sit fractura nisi illa: & propter hoc oportet ut consideretur dispositio fracturæ consideratione bona. Illud verò, in quo declinatur cum exultatione ad rectificationem, est ut consideretur causa fracturæ, & ultimatio virtutis rei frangentis in gravitate sua, aut in sua magnitudine, aut in sua fortitudine, ut per illud sciatur ultimatio, quæ oportet esse ex fractura: & similiter accidentia quandoque significant illud, sicut apoplexia, & scotomia, & destructio vocis, & quæ sunt eis similia. et quandoque significat fissura cutis in multitudine sua, & sua diuersitate, & in suo casu: [super] rectitudinem unam] & dispositionem fracturæ iterum, licet non sit hoc significatio significans omnem partem. Fortasse enim est fractura interior plurima, & magna: & non est super cutem fissura; aut est fissura parua: quare oportet tunc necessario ut cognoscatur dispositio eam k [significationibus, in] quibus [queritur de] fractura: & firmetur membrum] si est possibile, & in huiusmodi dispositionibus est necessarium incidere cutem m [duræ, & discooperire] donec appareat os n [dubitatum] totum. et si accidat fluxus sanguinis, impleatur illud quod discooperitum est, pannis siccis: deinde o [sustenta cum puluillo infuso] in vino, p f [

] & dimitte ipsum usque mane. Vulnerum autem capitis usque ad terminum almochari cura est illa, quæ iam dicta est in capitulo vlcera, & ante ipsum. q [Findentia vero os, & educantia os,] & similia, r f [illis de illis quæ dicuntur hic. Et] m [minores dispositiones fracturæ ossium in capite, est si accidit in eis fissura parua] non penetras usque ad latus aliud, imò: [succedit apud] quædam experimenta: & similis illi] magis rectum est iterum, ut friges illud usquequo non remaneat de fissura aliquid: et si amas, ut a [festinas] cum effusione humiditatis nigre, donec uehemens fiat apparitio fissuræ per eam, fac, Et

a B curatur scilicet uel excoriatio.

b ex gârefione & cadaquem facit super ipsum omni hora.

c — B. d f. & e. u. cutis. f f B. qualiter conque sit. Alia licet & in alio.

g [B. d. minuit] & si fuerit scilicet in cute parua, quæ non opponitur nisi fracturæ uni ex numero fracturarum, aut fuerit apostema.

h B. tantum recte. i. secundum viam uel lineam unam rectam uel secundum diame-

trum et oppositam.

k B. Alia licet intrinsecus seu cum illis.

l B. inuestigatur fractura cū firmatione visus uel cum firmo incutia.

m B. crucialiter uel in modum crucis & excorcare uel separare eam.

n B. quod suspicatur fracturam uel lacerum.

o. s. suppone puluillum infusum.

p f B. Apytico.

q B. vulnera uero alba, nec, & almenachle.

r f B. sunt.

s. minor dispositio ossium fracturæ ossium capitis est ut accidat in ea contritio uel scissio corticalis.

t. s. itas & terminatur apud quædam communidam uel apud quandam partem ossis proximam, & huiusmodi est quasi occultæ sensui & in tali.

u B. certifice- ris uel ut appareat.

Et frica donec non remaneat vestigium: & sint apud te fricatoria diuersarum quantitarum: & administra in primis lata eorum: deinde quæ sequuntur illa. Quumque fricueris, administra medicinam capitalem, & sufficit tibi. et medici næ quidem capitales sunt sicut ireos, & farina erui, minutum olibani, & aristol. & cortices radicis opopanax, & myrrha, & sarcocolla, & sanguis drac. & omne exsiccatuum sine mordicatione: & curetur curatione vlcera. Si autem existimaueris, quod fissura sit penetrans vsque ad latus aliud, tunc fricatio non finit eam [vsque ad elongationem.] Et caue ne multum procedas in fricatione: imò [vbi iam securus fueris,] & [cognoueris] dispositionem velaminis, an sit seruans situm ex osse; tunc nocuum est minus, & [res magis apparens, & est euētus apostematis minor, & saluor, & paruior, & apparitio puris maturi velocior, & magis completa. Aut iam separauit ipsum percussio ab osse: & illud est in quo est timor plus, & dolores, & febres, & quæ sequuntur ea plus, & susceptio ab osse alterationis coloris velocior, & cursus puris virulenti, subtilis in eo plus; & quod accidit ex doloribus, & febribus, & tetano, & syncopi, & destructione rationis propter dimissionem curationis in eo plus. et in huiusmodi quidem dispositione, imò in omni dispositione, oportet vt vehementer caueatur frigus, etiam in æstate: quoniam in eo est timor magnus. In fissuris verò [ ]

in quibus non est nisi fissura, & [ ] sed est plurima, & apparet cum ea [ ] illud inter quas & os nō est nisi cortex,] multoties sufficiunt strictura, & ligamentum, & emplastrum [ ] & infrigidantia. Verum illud quod est rectius, est vt incipiatur. & fundatur super scissuram oleum rosæ tepidum: deinde [ ] aggregetur inter duas extremitates [ ] vulneris: & si uantur si necessarium est illud, & puluerizetur desuper puluis capitalis: & ponantur super [ ] eas

[ ] puluilli imbibiti uino styptico conculso cum oleo; deinde reliqua ligamenta: & quiescat infirmus: & fiat delitiosus: & fiat vt dormiat. et phlebotometur si indiget. et non quæritur in omni scissura, & fractura, vt accipiat os totum: quoniam hoc non est possibile in omni osse: verum recordare eius, quod precipimus in capitulo vniuersali de fractura, & restauratione. Veruntamen multi homines acceperunt os ex capitibus eorum, incidendo [ ] secundum modum, & creuerunt caro & cutis super vulnus, & euaserunt. In [ ] frangentibus verò os [ ] & quæ sunt post ea, scias quod ossa capitis diuersificantur ab ossibus aliis, quum franguntur: quoniam quum ipsa franguntur, non restaurat natura super ea alios both formem, sicut attrahit ipsum, & nasci facit super reliqua ossa: imò rem debilem: quapropter vt non effundatur pus ad interiora, oportet vt extrahatur, si fuerit [ ] [plaga capitis] completa: aut incidatur, si non fuerit completa: & non fiat occupatio in restauratione eius. et oportet vt non tardetur illud in æstate vltra vij. dies: & in hyeme vltra x. dies: & quanto fuerit velocius, erit melius, & longinquius ab hoc,

vt accident nocuēta magna. & de illis quæ vocant ad illud, & faciunt esse necessarium, est quod ab ossibus aliis præter ossa capitis [ ] conuertit ligamentum reditio: & hoc ligamentum non est possibile super caput: propter illud ergo necesse est [ ] accipere os, & fracturam] cui est quantitas, donec egrediatur virus, sicut est necessarium. et iterum si accideret virus inter os restauratum ligatum ligamento opprimente, expellente materiam, quum iam esset generatum illud de viru ex ipso loco, & penetraret ad medullam, esset nobis necessarium, vt discooperiremus, & mundificaremus. qualiter ergo in huiusmodi membro? non est igitur excusatio de hac collectione, incisione, & detentione loci, & prohibitione incarnationis eius, vsque quo securus sis. & si non [ ] est timor cursus virus vsque ad interiora ossis, quod incidimus.] Et oportet, vt sit incisio ex loco cōuenientiore & cōuenientior quidem est aggregans ad oppositionem quam existimas, quod virus currat ex eo melius, & ad facilitatem incisionis, & paucitatem necessitatis ad hoc vt moueatur, & [ ] extendatur secundo,] & non cum hoc longinquior locus a nervis sicut sinapit. Nam medium eius non obuiat origini neruorum. et stude ne frigus adueniat velamini, quoniam est malum. & timorofum. et subtilia regimen, & assidua effusione olei tepidi. et si appareret super velamen nigredo, & est fortasse in eo, quod apparet de ipso, & non est nocens, & fortasse causa eius sunt medicæ; tunc cura ipsam cum melle conculso cum triplo sui olei rosæ donec remoueat nigredo: & pulueriza desuper medicinam capitalem: & si nigredo fuerit confirmata, tunc ruge. Quum ergo verificatur necessitas [ ] extendendi] aliquid, et incidendi illud, aut extrahendi ipsum, tunc festinetur, et non expectetur complementum generationis puris in loco; et hoc quidem nō toleratur, nisi vbi non est panniculus nominatus mater, coarctatus aut punctus: quoniam punctura facit in dispositione apostema, et spasmus, et fortasse perducit ad apoplexiam: quare oportet ut extrahatur illud os statim, et redibit sensus, si fuerit apoplexia, statim. Si autem fuerit foramen, tunc res erit vehementioris festinationis. et quando frangitur cranium, et [ ] infrigidatur velamen, et apostematur, nominatur illud [ ] [fracturam,] tunc tibi inest in eo quod diximus cū huiusmodi festinatione: aut si fuerit necessaria expectatio, tunc sit vsque ad duos dies, aut tres. et in plurimo rei oportet vt curetur in secundo [ ] [cum incisione: et] quandoque fit cum ferula subtili [ ] [prædicta,] et quandoque fit ita, ut fiant foramina parua [ ] [similia foraminibus,] quæ sunt ab acubus quibus subellia suuntur,] ubi oportet, ut cadat ex eis, licet in eis sit timor: quoniam fortasse penetrant subito vsque ad panniculum, vbi ingeniatur cum instrumento quod diximus, quoniam est saluus: qualiter uerò fit hæc curatio, nos dicemus in hoc illud, quod dixerunt primi. Inquiunt: Oportet vt radatur in primis caput vulnerati, et fiant in eo duæ fissuræ se secantes orihogonaliter, et secet vna earum alteram secundum figuram crucis: et oportet, ut sit una duarum sectionum, &

adio

x B. nisi cum penetratone.

y n. sta & permene ubi ad ultimum peruenis, vel ubi peruenis ad ultimam vel inferiorem partem ossis.

z Alia litera cognosce.

a a. securitas.

b t. a. seu in contusionibus.

c t. B. uel contusio.

d n. alsemach seu superficies aut cortex ossis crani.

e B. cum infrigidantibus.

f B. aggregetur labia.

g t. B. ea pannus lini madefactus cum albumine oui & super ipsam.

h B. secundum modum alii, & fecerunt nasci carnem & cutem.

i n. albasme uero ossis capitis, vel in scissura eius.

k B. Alia litera solutio cōuenit vel separatio ossis crani.

Etio prima, quæ fuit ex percussione, deinde oportet, ut excorietur sub angulis quatuor, ut discooperiatur os totum, cuius [concauatio] debet fieri. Quod si accidat inde fluxus sanguinis, tunc oportet, ut impleatur panno infuso in aqua, & aceto: & si non, imple ipsum panno sic co: deinde pone super eum puluillum infusum in vino, & oleo: & administretur ligamentum quod conuenit ad illud, ita ut quum fuerit mane, si non acciderit aliquid ex accidentibus malis, tunc oportebit ut incipias [concauare] os fractum. Et illud est, quoniam oportet, ut facias sedere infirmum, aut precipias ei ut resupinetur secundum figuram quæ conuenit fracturæ deinde oppila aures eius cum lana, aut cotto, ut non lædatur ex voce percussione: & solue ligamentum vulneris, & aufer pannum ex eo, & absterge ipsum: deinde præcipe duobus ministris ut teneant cum pannis subtilibus quatuor angulos cutis, quæ iam scissa fuit, & extendant eam ad superiora, scilicet cutem quæ est super os fractum, et si os fuerit debile ex natura sui, aut ex fractura, quæ accidit ei tunc oportebit ut auferas ipsum cum incisoria ponendo quædam contra alia: & incipiendo ab eo quod ex eis est latius [†] [sua permutatio ex eis ad incisoria subtilia: deinde peruenias ad capillaria, et administra facilitatem in] [percussione praua, & magna] ut non lædatur caput, & inquiet ipsum, et si [caput fuerit forte, tunc oportebit in primis ut perforetur cum tripanis, quæ nominantur non profundantia: & sunt perforatoria quibus est eminentia parua] [interius ex locis acutis eorum, ut prohibeat ea illa eminentia profundare: & peruenire ad siphac, donec concaues cum eis os scissum. & eradicet ipsum & non subito] imò paulatim: & si fuerit nobis possibile ut eradicemus ipsum cum digitis, tunc illud, est [†] [ ]: & si non, cum tenalijs aut cum forcipibus aut his similibus, et oportet, ut sit inter [†] [illud ex foraminibus exitus] quantitate stilita, ut [stant] propè superficiem ossis interioris et oportet, ut [remaneat actui foraminis] aliquid ex siphac. Et propter hoc oportet, ut sint perforatoria secundum mensuram essentia ossis, & ut administretur in hoc perforatoria plurima: Quum ergo fractura non est nisi in loco ^h [originis ossis] tantum, tunc oportet, ut [sua permutatio ad illas res] tantum: ita ut cum cauaueris os, tunc oportebit ut æques asperitatem ossis capitis, quæ fit ex incisione, & concauatione, aut cum [no] uacula] aut cum aliquo incisoriorum, quæ simulari [†] [aciei ensis] postquam posueris ^m [instrumentum] quod cooperit siphac, & seruat ipsum, et si remanserit aliquid ex ossibus paruis, aut frustis, tunc oportebit ut accipiantur cum facilitate: deinde perueniatur in curatione cum ⁿ [operatione] aut vnguentis. Nam iste est facilior qui fit ex modis curationis, & minoris nocueris partem ossis capitis, tunc pone sub eo incisoria, in fine cuius est pars quæ assimilatur lenti, eminens, si est lenis, & est acuitas in longitudine, donec sit latitudo lenti similis, sustentata super siphac, & oportet, ut percutiatur

de super cum malleo paruo, & incidatur os capitis: Quum ergo fecerimus illud, erit ex co totum illud quo indigemus: & illud est quoniam siphac non ^o [mouetur] tunc, neque si medicans esset ^p [dormiens], quoniam siphac opponitur lateri lato instrumenti similis lenti, et si peruenit hoc instrumentum ad os capitis, tunc ipsum eradicat illud absque latione: & illud ideo, quoniam postremum figura ^q [similis lenti circundans hoc incisoria retro, incidit] os capitis: & non est possibile ut inueniatur species alia ad eradicandum hoc os facilius, neque velocioris operationis quam hæc species. Curationem vero quæ sit cum feris & instrumentis, quæ nominant, ^r [ ]

[ ] moderni uituperauerunt propter malitiam eius: hic est ergo sermo noster in curatione ossis capitis, quum accidit ei scissura. Et conuenit hæc eadem curationi in reliquis speciebus fracturæ, quæ incidit ossi capitis, quamuis nos non diximus nisi curationem scissuræ, & posuimus eam exemplum alijs. Inquit Paulus, & Galenus iterum docuit nos quantitatem ossium, quæ oportet incidere: & iste est sermo eius. [†] [Non oportet, ut incidatur ex ossi nisi illud, quod est infirmum, nam] illud, quod ex eo est comminutum vehementer, oportet ut auferatur totum: In illo autem ex quo extenduntur scissuræ extensione plurima ³⁰ [nam illud quandoque accidit] non oportet tunc ut consequaris scissuram usque ad finem earum: & ut scias, quod non accidit propter hanc causam res nociua, quando in reliquis operationibus, quas oportet ipsum facere, est secundum quod oportet. Amplius oportet post curationem cum ferro, ut accipias pannum lini extensum quantitate ossis vulneris, & infunde ipsum in oleo ros. & cooperi eum eo os vulneris, deinde accipe pannum duplicatum aut triplicatum, & infunde ipsum in uino, & oleo ros. & lini vulnus totum oleo ros. deinde pone super ipsum pannum, quanto lenius potes, ut non grauet siphac, deinde administra desuper ligamentum latum, & non strigas ipsum nisi cum quantitate, quæ teneat pan nos tantum, deinde administra regimen, quod remoueat inflammationem, & destruat febrem, & humecta velamen desuper cum oleo ros. in omni hora: & solue ipsum in die tertio, & absterge ipsum, & cura ipsum curatione qua creat carnem, & sedat inflationem, & pulueriza super siphac puluerem ex medicinis siccis, quæ nominantur medicina capitis, donec oriatur caro [†] [ ] in

quibusdam horis ^u [super] os, si indiguerimus hoc, quum ossa sunt eminentia: & ut nascatur caro velociter, & cura ipsum cum reliquis medicinis, quas diximus in curatione vulnerum. Et inquit Paulus. Multoties accidit in siphac capitis post curationem cum ferro, apostema calidum, ita quod ^x [super] ueniet spissitudini ossis capitis, & spissitudini cutis iterum, & est cum hoc grauitas, & prohibeo motus eius naturalis. Et multoties accidunt istis extensio, & accidentia alia mala, & sequitur has res mors. et non accidit apostema calidum siphac nisi, aut propter os ^y [em] nens

o B. Alia lirera mouetur ad extra.

Alia lirera diffipitur tunc nisi sit cyrugicus & nolentis aut ineptus

p a. formolentis aut ineptus

q B. quod similitur lenti rotandam repellit incisoria retro quæ re inciditur.

r f8 hancide:

f a. illud autem quod oportet incidere exesse infirmo est quoniam.

† B. & u B. fira.

x B. Supereminet & elinnet super spissitudinem uel grossitatem cutis etiam & est cum hoc durum & prohibens motus eius naturales.

y B. Alia lirera os separatum patiens ipsum.

nens sub eo: aut propter gravitatem tentarum aut propter frigus: aut multitudinem cibi: aut multitudinem vini: aut propter causam aliam occultam. Quod si apostematis calidi causa est manifesta, tunc oportet ut abscondas illam causam velociter. Quod si est ex causa occulta, tunc stude in separatione eius, & administra phlebotomiam venę, si non fuerit prohibens ad hoc, & minorationem cibi, & regimen quod convenit apostematibus calidis, sicut embrochatio cum oleo ros. calido, aut cum aqua in qua bullita sunt althæa, & foenugræcum, & semen lini, & chamęmilla, & eis similia: & administra emplastrum ex sarina hordei factum cum aqua calida, & oleo, & semine lini. Et administra adipem gallinę in lana, & humecta cum ea caput, & ceruicem, & spondyles, & distilla in aures aliquid ex oleis, quę sedant caliditates. Et fac sedere infirmum in aqua calida in domo, & [iunge] ipsum. Quod si apostema calidum perieuerat, & non est aliquid quod prohibeat, [ ] sumere medicamen solutivum [ ] [soluens semel,] fiat illud: nam Hipp. precipit illud. Inquit Paulus: si denigratur siphac, & nigredo est in superficie eius: & illud est [in] medicamine iterum, quo curatur, nam medicamen nigrum fortasse facit illud, tunc oportet ut sumas ex melle, & oleo ros. iij. partes, & permisceas, & linias cum eo pannum & ponas super siphac. Quod si accidit in siphac nigredo ex seipso, & pervenit usque ad oculum, præcipue cum signis aliis malis, tunc oportet ut desperes de salute huius infirmi: quoniam est significatio consumptionis caliditatis innate, & destructionis eius. et ego iam vidi quendam cui accidit fractura in capite suo, & conevatum est os capitis eius post annum, & sanatus est: & illud ideo, quoniam fractura fuit in sincipite, & fuit ex percussione sagittę, & erat ei cursus, & propter hoc non advenit siphac aliquid, imò saluatum est a corruptione. Inquit Galenus accidit homini ut frangeretur sinciput eius, & iterum os temporis fractura extensa, & [ ] composita est fractura cum dispositione rerum ossis [ ] sincipitis, & incidimus ipsum ad intentionem notam, & suffecit illud, & sanatus est vir.

A N N O T A T I O N E S.

Cap. 6. Multoties accidit ut findatur & c. De vulneribus capitis Hippocrates integrum libellum scripsit. Eadem de re Galenus 6. Meth. & Paulus libro 6. necnon Celsus libro 8. Sanè pericranium quod cuti statim subiacer, si vulneretur, non maiorem sui gratia diligentiam postulat, quam aliorum ossium tegmentum, quod periostium vocant. Ita & caluaria si rumpatur, suscepta natura neque symptomatum malorum est causa, neque difficilior est curatu. Verum pericranium quidem cranij, id verò membranarum cerebrum involuentium causa, atque horum ob cerebrum summa egent animadversione. Si frangatur caluaria, ex eius fractura vel aliquid sanguinis in subiectas membranas illabi accidit, hic verò putrescens (quod fieri oportet semper, ubi præter naturam sanguis effunditur) & membranas & cerebrum

quoque ipsum inficit, & pravorum symptomatum est author. vel offensum os aut eius pars ita deprimatur, ut membranam suo innixu premat, pugnatque, aut eius pars avulsa in membranas cadat: quod, quum evenit, & convulsionis & doloris & febrium atque aliorum symptomatum est causa. Ob id ergo, cranij summa ratio habetur: neque huius solum, sed etiam pericranij. hoc enim si offensum sit, evidens fractura caluaria indicium videtur: non tamen si non offensum appareat, incolumis eiusdem cranij certum est signum, quum id sæpenumero eveniat frangi alterum altero non offenso. Fit ergo, quia tanti momenti res est caluariam frangi, vel integram remanere, ut in capitis vulneribus medici tantum adhibeant diligentie. Profectò os capitis multifariam frangi accidit, quam rem Hippocra. in de vulneribus capitis, & Galenus 6. meth. & Paulus libro 6. & author finitionum medic. Simples tamen fracturas tres esse videntur, quas Galenus in 6. meth. recenset, si sutura, confusio, scissio seu sedes seu reliquium. Ex his verò alias & ab Hippocra. & a Galeno, & a Paulo enumeratas species; si quis animadverterit, componi videbit. Ex quibus tamen omnibus, quę profunda sunt, multi æstimantur; superficialis parvum negotium faciunt, quum ex his neque sanguis effluat, neque os comprimi eveniat. Ubi interiores membranas vel sanguine infici vel comprimi ex fractio ossis accidit, solum præsidium est abstergi sanguinem, & auferri quod pungit, comprimere, molestarique. Fieri verò horum nihil potest nisi aperta sit caluaria. Quamobrem illud quoque planè perpetuum esse videtur, ubi horum quidpiam ueremur, ut aperiatur cranium, atque libera tum inspectioni, tum manibus pateat: ut, quam rem Hippocra. Galenus, Paulus, Celsus, & author noster hoc in loco pluribus prosequuntur. Est tamen hac de re non levis controversia. Primum quidem, an ubi de ossis ruptione ueremur, perpetuo aperienda caluaria sit: deinde verò ubi agendum id fuerit, quando agi oporteat. Profectò Hippocra. in libro de vulneribus cap. si nudum & conspicuum os non fuerit, interrogatione & mente colligendum ait citra specilli admonitionem, an sit fractum. Contra tamen Paulus, & Celsus, nullus ampliant, & cutem atque ipsum pericranium scindunt, ut, & oculis, & specillo demisso fracturam pernoscant. De tempore etiam, quando id agi oporteat, ubi oporteat, Hippocrates triduum ait excedere non oportere citra perforationem: sed tunc perforandum, tum alias, tum tempore calido, si ab initio curationem susceperis. Paulus tamen hyeme omnino ante quartumdecimum, æstate verò ante septimum diem auferri iubet prius quam prava symptomata oriantur. Sanè in tanta discordia, in tanti momenti re, quid sit statuendum, non satis est indicatu facile. Dicemus tamen nos quod sentimus. An, ubi os nudatum non est, secari semper & cutis & pericranium debeat; quamvis & Celsus & Paulus & plerique nostræ tempestatis chirurgi id asserant; videtur tamen nobis adversus horum sententiam dirimi ab Hippocrate controversia. qui ait mente & interrogatione colligendum, an cranium sit abruptum. Namque si fractum indicaris, non negas senex nudandum os & aperiendum. At si eius rei indicia non appareant, quorsum pro unius malæ curatione aliud tenere ex industria procurare? præsertim quum non mediocriter pericranium sentiat, & ex eo inciso dolores & alia mala sequi possint. His ergo fortasse hos autores conciliabis. At verò quo tempore, ubi agi id oportuerit, aperienda caluaria sit. Innuit certe Paulus rationem, cur intra septimum aut quartumdecimum diem se ari oporteat, nempe, quod eo tempore sequi prava symptomata solcant, qua ratione perfractum in idem

Hippo.

Hippocratem putamus. Videndam tamen erit, quo tempore symptomata oriuntur, & inualescant, atque iuxta horum tum ortum tum incrementum soluenda quaestio videatur. Certè si recte aduerteris, licet inflammationes, dolores, & alia id genus, in septima, aut decima quarta potissimum exasperentur; eadem tamen antea etiam infestare solent: neque certum huic rei praescriptum est tempus. Tutius ergo Hippocratis consilium uidetur quam Pauli, quamvis nostri temporis medicos Pauli praeserim institutum sequi non ignoremus.

Verum illud quod est rectius &c.] Quaestio hoc in ioco est, an capitis vulnera perfundi oleo sit ex usu. Author noster rosaceum tepidum, ut affundatur, probat. At Hipp. in lib. de vulneribus capitis, nihil tale proponit; sed tantum ait, ut vlcus quam ciusissime sicum fiat. & sectione peracta cetera agi iubet, quae vlcis curatio postulat. Porro consueque rosacei vsus processit; ut nostra tempestate non solum hoc ritantur, sed minimum quod vis, & cuiusvis generis vulnus, quod capiti accidit, ad facietatem & nasam usque perfundatur: id quod aduersari Hippocrati nullus non videt. Nostra ergo sententia, quod Anticmas rosaceum supra fissuram, ut ait, addibatur; non quod vulnus ipsum eo perfundatur, intelligi oportet, quod certè non minus sordida, & mala huius partis vlcera reddere, quam alterius potest. neque id etiam perpetuo agi iubet. Periculi, quod in ceteris vulneribus vsu venit, ubi inflammationis periculum sit; vel si sanguinis profluvium urgeat; leuiter repellentibus, quale rosaceum oleum est, & inflammatio arcedenda, & profluvium sistendum. non ut ipsi vulneri oleum affundatur, sed ut circumstantes illi partes illinuntur. In his enim, ait Hipp. 5. apb.) frigido videntur est, unde fluit sanguis, aut fluxurus est, non ad ipsa, sed circa ipsa unde influit. At ipsum vulnus, & lineamentis, & astringentibus, & pulueribus, quos capitales vocat hic author, praeserim si sanguis profluat, & ea in uniuersum curandi ratione tractari oportet, quae cetera, quae Hipp. videntur iubet.

Et si appareat super velamen nigredo &c.] Idem Paulus, idem & Celsus. Non est tamen prorsus desperandum, etiam si denigrata membrana est sui ipsius vitio, quae mellis rosacei usu abstergi nequeat, nisi in imo potissimum nigredo consisterit, ut ait Paulus. Claudius Ricardus Imperatoris medicus superioribus annis, quum Veneris medicinam faceret, ostendit nobis denigratam in iuuenem quodam membranam, quam duram vocant, quae si apte sponte non medicamento insecta mellis, uel alterius medicamenti usu abstergi non poterat. Videre id ipsum, & alij ex primariis medicis. Mortem uno omnes ore praedicunt. Nos uero & magnum virum robur, & symptomatum lenitatem intui non desperamus. Absterge tandem huius diligentissimi medici studio membrana est, & euasit ille admirandis multis. Sed haec, sicuti non nisi optimi curatoris sollicitudinem postulant, ita etiam raro accidunt: ut propterea & hic author, & Celsus, & Paulus de salute ambigant non iniuria.

De fractura mandibulae. Cap. 2.

Inquit sapiens, quum [inciditur ad interiora, non frangatur: quod si frangitur mandibula dextra, tunc intromitte indicem, & mediū manus sinistrae in os infirmi. Et si frangitur mandibula sinistra, tunc intromitte digitū indicis, & mediū manus dextrae, & eleua cum eis marginē fracturae exterioris, & interioris: & oppone eas ambas] cum manu altera de foris, & aqua cam, & cognosce eius aequationem ex aequatione dentium, qui sunt in ea. Si autem [frangatur mā-

dibula in duobus locis,] tunc extende eam in duo latera secundum oppositionem, ministro extendente eam, & ministro retinente ipsam: deinde veniat medicus ad aequandum ipsam, secundum quod diximus, & liga dentes, qui torti sunt, & separati sunt adinuicem. Si autem accidat cum fractura vulnus, aut frustum, & tunc [

- 10 puluillos, & medicinas incarnatiuas post reductionem, & aequationem. Inquit: & ligamentum eius sit secundum hunc modum. Pone [medicamen vitae] super nucham colli: & vadant duae extremitates à duobus lateribus super duas maxillas usque ad extremitatem mandibulae: deinde vadant cum eis iterum ad nucham: deinde usque ad locum sub mandibula super duas maxillas usque ad synciput [vadens] ex eo iterum usque ad locum, qui est sub nucha: & ponatur ligamentum aliud super frontem, & in posterioribus capitis, & stringatur tota inuolutio, quae inuoluta est: & ponatur desuper [g] pannus lenis. Et si separantur ambae mandibulae simul ex extremitatibus earum, tunc [h] incipiatur cum utrisque manibus paulatim, deinde [i] opponantur & coniungantur: & consideretur ad compositionem dentium; & ligandae cum filo auri, [k] ut non separetur reductio, & ponatur medicamen ligamenti super collum, & vadat [l] caput eius ad extremitatem mandibulae, & praecipitur infirmo, ut quiescat, & sit tranquillus, & dimittat locutionem: & ponatur cibus eius sorbitiones. Et si alteratur aliud ex figura, tunc soluatur ligamentum, nisi accidat apostema calidum. Quod si accidat tunc, non negligas uti emplastris, & embrochis, quae conueniunt ad illud ex illis, quae sedant, & resoluunt cum aequalitate. Et os quidem mandibulae stringitur ante tres hebdomadas: quoniam est lenis, & est in eo medulla plurima replens ipsam.

De fractura nasi. Cap. 3.

Nasi superior pars est os, & inferior est cartilago, & illi quidem cartilagini non accidit fractura, imò attritio, [a] & quod comprimendo dilataur tota: & quod dilataur inferior pars eius superiore remanente ut est, et separatio [b] ad vnum latus. Superiori vero parti ossis accidit quandoque fractura. Et quando frangitur nasus, et non curatur, perducit ad [b] calum. Et iterum quandoque induratur, et remanet secundum tortuositatem suam, quare non recipit aequationem; oportet ergo, ut festinetur in die primo, et non pertranseat decimum. Et scias, quod quando fractura nasi consequitur loca superiora eius, magis conueniens est et rectius regimen in ea est, ut sumatur stilus decenter factus, lenis, et intromittatur cum facilitate in nasum, usque ad finem alchiaium, et teneat ipsum cum manu sua, et aequet nasum cum manu altera, donec aequetur: deinde subrilictur intromittendo licinium conseruans ipsum in figura equationis, et melius quidem est ut sit ex lino. Et cautela est, ut intromittatur in utraque nares simul, licet non sit necesse mentum

AVIC. Tom. 2.

N

nisi

naturam fracturam versus exteriora ab interiori, & oppone eis.

b B. Alia litera preparatur mandibula in duos partes separato ne totali.

c f. a. ossis pungentis.

d f. n. scindatur aut dilatur, & extrahatur frustum, & e B. vitam, seu bindam.

f B. deinde procedatur.

g B. haffela.

h B. extenditur. i B. continetur.

k B. & non remouetur statio, seu aptitudo, aut eorum firmitudo, ut ponatur mediū ligamentū per partem capitis posteriori, & procedat, seu extendatur.

a B. vel compressio & compressio faciens nasum firmum, seu lacū compressum, & declinatio.

b B. priuatione olfactus.

a B. frangitur vel in interiora, & non separatur in partes separato ne totali. tunc si fractura mandibulae dextra intromittitur digitus indicis, & mediū manus dextrae, & eleua cum eis marginē fracturae exterioris, & interioris, ut co-

e. in interiori parte licini radix penit, ut sit magis conueniens ei deinde emplastratur & adhæreat super eum parum emplastri ut nō ex-
 trahatur.
 d. si vique quo peruenit ad summam & perfectam confir-
 mationem, & e. si inuoluitur f. si sumum co-
 pressum.
 g. si quam de-
 pressio. h. si cat.

h. B. comminu-
 es os.

i. si suatur, &
 post.

k. B. Alia licia
 incipiendo.
 l. si latere colli-
 ad quod
 m. si B. &
 n. si a. est.

o. B. a quo.

a. si frangitur.

b. si frangitur.

c. si alius collū.
 d. si oppositum.

e. si attrahatur,
 & ad extra ex-
 trahatur.

f. si ex pāno, &
 impellat.

nisi in latere vno. Et quandoque ponitur e. t. f.

licinium d. [in latus vnum, vsque quo eius vlti-
 matio peruenit ad confirmationem, &] restau-
 rationem. Et non e. componatur] super natum
 ligamentum, quoniam facit ipsum f. latum,]
 nisi sit illic eminentia magna, s. & timeatur se-
 cundum eam descensio. Quum autem accidit
 in partibus inferioribus, tunc possibile est vt e-
 quetur cum duobus digitis duarum manuum,
 sicut duobus indicibus, aut duobus auricula-
 ribus. Et quando accidit in hac dispositione
 apostema, tunc vnguentum diaquilon est bo-
 num valde: quoniam sedat apostema, & conser-
 uat iterum figuram æquationis, & confortat.
 Et similiter medicamen factum cum aceto,
 & oleo, & similia, & minuto thuris, super quod
 puluerizetur cinis, & emplastratur cum eo. Et
 quando fractura est attritiō] [aperta,] tunc nō
 est possibile, vt redeat cum ea ad redificatio-
 nem, nisi postquam finditur, & extrahitur cō-
 minutio ossium, & cum sutura eius & pul-
 uerizetur de super pulueres. Et quando acci-
 dunt inclinatio, & separatio cartilaginis, tunc
 aqua eam violenter, deinde liga eam ligatura
 conseruante eam super illud: & est vt ponas li-
 gamentum k. [extensum] ex l. [latitudine cervi-
 cis, super quam] est inclinatio. m. t. f.] ex
 eis quibus sit facile hoc ligamentum, & n. t. f.

] bonum, est vt sumas marginem panni
 fortis, aut corrigiā, cui sit latitudo digiti vnus:
 & lini vnam extremitatem eius cum glutino
 piscium, & glutino corii, vaccini, aut cum gum-
 ma, aut cum reliquis glutinationem facientibus:
 & inuisca ipsam super extremitatem nasi
 ex latere: [super quod] est inclinatio, donec ex-
 siccentur super ipsum, & reducatur nasus ad si-
 tum suum cum uolentia. deinde extende illā
 corrigiam, aut pannum, donec aequetur cum
 eo, & inclina ipsum ad latus diuersum incli-
 nationi primæ, & restaura ipsum super collū,
 & liga ipsum ligamento tenente ipsum secun-
 dum illam formam, & emplastra cum empla-
 stris, quæ sunt necessaria.

De fractura furculæ. Cap. 4.

Furcula frangitur, aut propter pondus dela-
 tum, aut propter casum magnum, aut pro-
 pter percussione[m] vehementem. Amplius fur-
 culæ restauratio sit difficilis, & indiget subtilia-
 tione. Dixerunt in restauratione eius, si a] con-
 teritur propè casum erit descensio capitis ad
 iutorij inferius minus. Inquit, quando] [conte-
 ritur] furcula in duas medietates, tunc fac se-
 dere infirmum super sedem, & teneat minister
 adiutorium, in quo est furcula fracta, & exten-
 dat ipsum ad exteriora, & ad superiora iterū,
 & extendat minister [iterum] ceruicem, & hu-
 merum d. [inclinatum,] cum quantitate, quæ est
 necessaria. Et æquat medicus cum digitis suis
 illud quod est eminens, impellens ipsum, &
 quod est concauum [commoueat ante, & re-
 tro, & extrahat ipsum.] Et si indiget in illo ex-
 tensione plurima, ponat sub titillico pilam ma-
 gnam f. [de pilis, & eleuet] cubitum, donec ap-

proximet ipsum costis, quoniam extendetur se-
 cundum quod vult. Et si s. [inciditur] extremitas
 furculæ ad interiora b. [frangendo, aut non
 obedit cum attractione medici, & non i. suspē-
 ditur,] quoniam est ad profundum plurimū;
 tunc prosterne infirmum super collum suum,
 & pone sub humero puluinar gibbosum, & k
 [demerge] humerum eius inferius, donec ele-
 uetur ad os furculæ: deinde aqua ipsum, & re-
 difica cum digito tuo, & stringe. Quod si infir-
 mus inuenerit puncturam ex deambulatione
 manus super ipsum, l. tunc frustum] pungit ip-
 sum secundū m. [situm: ergo] scinde, & aufer fru-
 stum: & fiat illud a te cum facilitate, & proprie
 si fuerit frustum subius, vt non disrumpas si-
 phac pectoris: & intromitte instrumentum cō-
 seruans siphac pectoris sub osse, deinde frange
 os. Quod si non acciderit apostema calidum,
 tunc tue scissuram, & incarna eam. Et si acci-
 dat apostema calidum, tunc infunde puluillos
 cum oleo aliquo. Et si n. [dimittitur] caput adiu-
 torij apud fracturam cum fusillo furculæ ad
 inferiora, tunc oportet, vt [suspendatur] adiuto-
 rium cum ligamento lato & o. [eleuetur] ad par-
 tem ceruicis. Et si frustum furculæ fuerit inci-
 natum ad superiora, & illum quidem parū sit,
 tunc non suspendatur adiutorium: sed resupi-
 na illum, cuius est furcula fracta super dorsum
 suum, & subtilia regimen eius, & p. [stringatur]
 furcula in mense, & minus. De furcula autem
 dixerunt: quod furcula non iungitur ex late-
 re intrinseco, quoniam annexa est pectori, non
 seiuncta ex eo: & propter hoc non mouetur
 ex hoc latere. Et si percutiatur exterius vehē-
 menter, & separatur; tunc ipsa æquatur, & cu-
 ratur curatione, qua curatur quum frangitur.
 extremitas uero eius, quæ sequitur humerum,
 & separatur ab eo, non dislocatur plurimum:
 quoniam lacertus, qui habet duo capita, prohibe-
 bet eam ab hoc, & prohibet eam iterum caput
 spatulæ. et non mouetur furcula motu uehē-
 menti, quoniam ipsa non est posita, nisi ut se-
 paratur pectus tantum, & dilatet ipsum: & pro-
 pter hoc facta est furcula homini soli inter re-
 liqua animalia. Quod si accidat ei dislocatio
 ex luctamine, aut re alia simili huic; tunc ipsa
 æquetur, & intromittatur ad locum suum cū
 manu, & puluillis plurimis, qui ponuntur su-
 per eam ligamento, quod oportet, et conuenit
 hæc curatio extremitati humeri iterum, quū
 separatur, & reducit eam ad locum suum, & il-
 lud, quo ligatur furcula humero, & humerus,
 est os cartilagosum, & ipsum ingrossatur in
 macilentis, et quum remouetur, existimat ille
 cui non est experientia, q. caput adiutorij iam
 separatum est, & exiit de loco suo, caput enim
 spatulæ videtur tunc vnum, & videtur locus, a
 quo permutatum est, concauum: verum opor-
 tet ut distinguatur significationibus, quas q. ex
 periemur] post.

De fractura spatulæ. Cap. 5.

Spatulæ quidem locus latus parum frágitur:
 plurimū enim qd accidit de fractura eius, ac-
 cidit marginibus, & lateribus, & frustis, et quā-
 do accidit, cognoscitur tactu, et per illud quod
 sequitur

sequitur eam de punctura, uerum plurimum accidit ei scissura; quæ significat asperitas, quæ cognoscitur tactu & dolore locali, & punctura, si fuerit, licet non sint reliqua signa. Et fortasse accidit fractura ad interiora, & significat ipsam [scissio] accidens, et crepitatio leuis, quam percipit auditus. Quum crepitar miser cum ea; et inuenitur per attractionem manus quæ consequitur eam, et dolorem. Et cura eius iterum est subtilitatio manus, et bonitas conuenientia impulsio ab inferioribus, et æquationis: et fortasse indiget uentosis, secundum quod existimo, donec attrahitur ad [superiora], et æquetur cum cautela à nocumento in aggregatione materiei. Frustrula autem spatulæ quum franguntur, si sunt iniquicantia, pungentia, lædentia, tunc necessarium est extrahere ea: et si sunt quæta, æquantur et ligentur ligamentis similibus ligamentis furculæ. Et oportet ut dormiat habens fracturam spatulæ super latus sanum, non super aliud.

De fractura cassi. Cap. 6.

Accidit cassi scissio sicut ligno: et accidit [fractura ad interiora]. Et primum quidem cognoscitur sonitu sensato per tactu, et auditum, et quandoque inuenis ipsam manifestam, cuius duæ partes sunt manifestæ et eæ extensione doloris: secundum uero sequuntur accidentia mala ex constitutione anhelitus, et tussi sicca: et fortasse patiens illud, spuit sanguinem, et quandoque generatur ex eo putrefactio uelaminis. Et cura istorum est cura illius, qui habet illud in humero. Et si inclinatur inferius, tunc cura est illa, quæ descripta est in compressione furculæ depressæ per fracturam. Et si in grediuntur costæ, administra super eas ligamentum factum ex lana cum reuolutione, post ligamenta posita super eas de subus cum reuolutione: deinde aggrega extremitates duorum ligamentorum, et liga eas adinuicem, quoniam ipse prohibent ligamenta reuoluta à solutione.

De fractura costarum. Cap. 7.

Costis ueris septem accidit fractura, à duobus lateribus: falsis uero accidit fractura à latere dorsi. Et quoniam extremitas, alia est cartilago hypochondriorum, secundum quod sci uisti, non accidit ei [fractura]. Attritio. Cognitio autem fracture costarum est facilis, quæ non occultatur tactui propter illud, quod sentitur de asperitate & motu in non suo loco: et fortasse auditur, si auscultatur crepitatio occulta. Quod si fuerit inclinatio costæ ad interiora, et significant eam accidentia pleurexis, et est fortasse cum ea spatum sanguinis tunc non audet restaurare curare ipsam cum extensione ad exteriora pro defectum ingenij, quoniam illud est difficile absque uentosis: quoniam ex uentosis timetur quod aggregatur materia plurima ad corruptionem locum et est in ea illud, quod est de longas retentionem earum, non est malum. Verum quandoque cibant infirmum cibis inuasiu ualde, ut infletur uenter eius, et compri-

mat inflatio fracturam, et impellat eam ad exteriora. Et hoc quamuis sit de illis, à quibus in quibusdam horis non est excusatio, est tamen causa magna ad faciendum ut accidat apostema. Inquit quidam sapientum Oportet, ut cooperiatur locus cum lana infusa in oleo calido, et ponantur puluilli in eo quod est inter costas, donec repleatur, ut sit ligamentum æquale, quando inuoluitur secundum rotunditatem, sicut narrauimus in pectore: deinde ponatur sicut ponitur in habentibus pleuresim secundum quantitatem conuenientem ossi. et si oppresserit nos res uehemens, et os pungit uelamen punctura lædente, tunc oportet, ut findatur cutis, et discooperiatur illud, quod discooperitum est, de costa: deinde ponatur sub eo instrumentum quod conseruat siphac, ut non egrediatur siphac, et incidantur cum facilitate ossa, quæ pungunt, et exire facias: deinde, si non accidit apostema calidum, aggregentur fissuræ, et medicentur cum unguento. Et si accidit ei apostema calidum, cooperiatur cum puluillis infusis in oleo, et cibetur infirmus et curetur cum eo, quod sedat apostema calidum: et resupinetur super iatus, quod leue est super ipsum.]

De eo, quod accidit spondylibus, de fractura. Cap. 8.

Inquit Paulus, rotunditatibus spondylium accidit quandoque attritio, sed fractura parum accidit: [et tunc minuitur siphac et inuoluitur nucha ipsa, et communicant eis ambabus nerui in nocumento, et sequitur ea utraque mors, et] si accidat illud spondyli colli. Et propter hoc oportet, ut præmittamus sermonem, et enuntiemus perditionem factam. Et si est possibile ut præsumamus, et auferamus os lædens cum scissione, tunc illud [est,] et si non, [oportet, ut uisitemus eos] cum regimine quod sedat apostemara calida. Et si remanet aliquid ex partibus eminentibus spondylis, [ex qua sunt,] quæ nominantur spinæ: [nam illud cadit uelociter sub digitis, quum uolumus eius communionem, quoniam illud, quod comminutum est, mouetur, et separatur à loco suo] tunc oportet, ut auferatur illud scindendo cutem exterius, deinde aggregetur cum sutura, et administretur in eo curatio incarnatiua. Et si frangitur os alkeil in inferiore parte alcharim, et alohofos, tunc intromittatur digitus index sinistræ manus in anum, et æquetur os fractum cum manu altera secundum quod possibile est; et si senserimus os fractum iam separatum esse tunc oportebit iterum, ut auferatur cum scissione, sicut diximus, deinde administretur ligamentum, quod conuenit ano, et curatio conueniens ei.

De fractura adiutorij. Cap. 9.

Os adiutoris, quum frangitur, secundum plurimum non declinat nisi ad exteriora, quare oportet, ut tu facias illud, quod oportet, fieri in reditione fracture, [cuius situs est] secundum quod scinisti, et tange ipsam manu æquat one ultima, et liga eam cum ligamen-

c n. super quod alleviatur.

a B. eis & tunc exprimitur, sua comprimuntur panniculi.
b f. a. præcipue.

c B. fiat.
d B. tunc oportet, ut æquetur ipsorum sit.
e B. q. sit ex eis.

a B. Nota, quod ubi habetur adiutorium in arabico habetur alhadal, & ubi habetur brachium in arabico habetur alhadad, & ubi habetur ad locum.

nes secundum continuitatem adinuicem, quoniam est melius: firmantur enim & non mouetur, & sunt tunc quasi ligati sint cum haltellis, scilicet ossa fracta.

De fractura ossis lati, & ancha. Cap. 13.

O Sanchæ quandoque frangitur: sed raro cum dispositione fortitudinis suæ. Et accidit illud ei secundum semitam comminutionis extremitatum. Et quandoque finditur in longitudine; & quandoque impellitur intus ad ventrem. Et accidit post istas dispositiones iterum ex dolore, & punctura, & stupore cruris, & coxæ proximū ei quod accidit adiutorio ex fractura humeri. Et quando frangitur os latum, quod est supra alios, aut - [finditur ut lingua lacerti eius]; sit res difficilis in reificatione eius. quare sit vna duarum anchorarum declinans ad diminutionem. Et cura eius est, ut iaceat infirmus, & incipiant duo homines fortes extendere duas coxas eius, quique eorum extendat coxam; & iam tenuit ante unum manus eius, ut non b[is] festinet ad expellendum illum, qui extendit coxam eius: & incipiant duo restauratores comprimere ancham eius cum uehementia, & fortitudine, donec æquetur: deinde preparēt super eam emplastrū, postea resupiner super aliquid, quod sit sicut glomer ex panno, aut ei simile ex illis, quæ habent duritiem. Et hoc quidem est proximū ei, cum quo curatur spatula iterum. Et quando frangitur ex latere anchæ, tunc cura eius est curare [humeri]. Et oportet, ut administretur humectatio super ligamentū: & equeuntur puluilli sicut oportet: & est necesse ut sit sustentatū super locū planum.

De fractura coxæ. Cap. 14.

Qum coxa frangitur, necessaria est extensio uehementis: deinde equeatur secundum formam naturalem, quæ est ei: et est gibbositas syluestris partis eius, & concavitas paucæ in eius domellico, secundum ambulationem forme, quæ est ei in sanitate. & obseruentur in dispositione fracturæ medijs eius, aut extremitatibus eius superioris, & inferioris, dispositiones, quæ dictæ sunt in capitulo adiutorij. & sit strictura ad superiora conservans, & retinens. Dixerunt quando frangitur, conuertitur ad loca anteriora, & ad exteriora: & illud ideo est, quoniam ipsa est lata ab hac parte per naturam. & æquetur manibus, & ligamentis, & speciebus extensionis, quæ sunt secundū equalitatem; aut cum strictura vnius duarum ligaturarum supra fracturam. [in medio.] Si autem fractura fuerit inclinata à medio, & fuerit propinqua capiti coxæ, tunc sumatur ligamentum & inuoluatur in medio eius lana, ut non incidat carnē, & ponatur medium eius super pectinē, & ascendant extremitates eius ad partē capitis. Et si fractura fuerit in eo, quod sequitur genu, tunc nos ponemus ligamentum in superiore parte fracturæ, & eleuauimus extremitates eius ad illū, qui extendat eas ad superiora: & teneat

genu cum ligamento, inuoluēs ipsam de super & equeatur membrū illud infirmo iacēte super faciem suā, & crure eius extenso. & si fuerint ossa pungentia, tunc oportet ut equeatur, sicut diximus multoties. & quæ ex eis eleuantur, capiantur: regimen uero sit secundum quod diximus in curatione adiutorij. Et os quidē coxæ stringitur in 30. noctibus. et ego enutiabo quemodo oportet ut sit situs eius, postquam aggregatur curatio cruris: & oportet ut ponatur inter duas coxas tunc pila de ligno, & ei similibus, seruans eam ad formam, secundum quā equata est: & restauretur restauratione cognita, [secundum quod intelligitur propter illud,] quod accidit de apostemate, & pruritu. & quando accidit super coxam [nam est apostema forte], & est ex eis quæ festinant ad coxam, tunc oportet ut [proprie] perueniatur, ad soluendum ut respiret. & extendatur apostema: et tu quidem iam tenuisti embrochas proprias. Verū in caugualib, & albarauach, & sunt tabule magnæ in quibus est parum concavitas, ut decenter componantur super inuolutiones, & capiant longitudinem pedis: quoniam si breuiatur, & non restaurantur f[er]t.

[super cruris: &] [abscondit infra illud. utilitas non est, utilitas quaesita. & si prolongantur, & infirmus ex eis in labore, licet si ipse adueniat, non erit ex pers laboris & utilitas elongationis earum est, ut prohibeant iterum partem sanam pedis moueri, quum fuerit motus illius quantitatis noticius fracturæ: & proprie in dispositione dormitionis, & somni. & necessitas horū instrumentorum non est nisi in fractura magna ualde. & non est possibile cum hoc uti, nisi antequā apostemetur, quoniam apostema non tolerat huiusmodi: & ad ultimum est grauitas, & malitia, & labor. & oportet ut fugiatur ab eis, dum [exceptio perseverat] cum ingenijs alijs. Si tunc autem restaurata coxæ oportet ut sit secundum quod fuit consuetudo eius in sanitate, de assiduatione constrictionis, & dilatationis. & illud quod est magis uincēs, est dilatatio. et scias, p[er] ille, cuius coxa, & ancha sunt fractæ, parum denudatur à claudicatione & quando absconduntur frustra lacertorum eius, [mandat prius, deinde minuitur] secundo.

De fractura rotule poplitis. Cap. 15.

Rotula parum frangitur, & secundum plurimum conteritur. Et cognoscitur illud quod accidit [cum tactu, & asperitate, & cum uacuitate, quæ intelligitur ei cum tactu, & auditu aure.] & oportet in curatione eius, ut extendatur crur, deinde intromittatur rotula in locum suum. et si separata fuerit, aggregetur prius, deinde intromittatur.

De fractura cruris. Cap. 16.

Quando frangitur os paruum cruris, est saluius, quā si frangatur os magnum. et quando frangitur arundo parua superior, est inclinatio ad exteriora, ante: et est ambulatio cum hoc possibilis. et si frangitur arundo

AVIC. Tom. 2. N 3 magna

b B. cum animaduersione, et obseruatiua eius.

c B. aperta quæ quidem est magnum.

d s. festinetur.

e s. applicetur.

f s. non ut op[er]etur, g absconduntur infra illud tunc non est ex[ist]ens in quib[us] sit.

h s. est excusatio.

i s. prolongatur, seu relaxatur primo deinde contrahitur.

a f B. Alia littera est.

b s. auditu auri.

115.

a. f. n. posteriora, &

magna inferior, declinat crura: f. [ ] exteriora. & quando franguntur utraq; arundines simul, tunc est deterius: & tunc quidem accidit cruri inclinatio ad omnes partes. & scias, qd curatio fracturae cruris est secundum considerationem curationis b. [adiutorij] & in eius similitudinem. Et non est dispositio cruris in tortuositate, quae accidit figurae suae naturali, sicut dispositio adiutorij: imò est rectum. Quare oportet, ut sit extensio eius ad hoc, ut redeat ad rectitudinem.

a. B. alchiab.

De a. [Calcanei fractura]. Cap. 17.

b. n. brachij.

b. [C]alcaneus est excusatus à fractura propter duriciem suam, & per circumdationem defensionum, & plurimum eius, quod accidit ei, non est nisi dislocatio, & iam dictum est de ea.

De fractura tali. Cap. 18.

a. B. & cadit super pedem:

b. f. n. lacertorum.

Fractura tali est prava: & eius curatio est difficilis: & plurimum quidem frangitur, quoniam cadit homo ex loco alto: [ ] quoniam conteritur superius pedis. & fortasse accidit cum eo attritio ossis cum cursu sanguinis ad ventres b. f. [ ] qui coagulatur in eis. & quandoque perducit ad aggritudines magnas ex febre, & permissione rationis ex tremore, & spasmus pedis. Quum ergo accidit in eo apostema congelatum, quod non apparet, & non egreditur: & apparet iam tenebrositas, quae non fuit; est signum malum, significans qd est in via putrefactionis. si autem est apostema apparet, impellens manum, tunc est melius: & fortasse sit facilis eius eruptio. & quando talus restauratur, deambulatio est dolorosa super ipsum. Et quando non restauratur talus secundum quod oportet, destruitur iuamentum.

De fractura digiti pedis. Cap. 19.

Curatio eorum in fractura, & dislocatione, est curatio digitorum manus. & quandoque restaurator aequat eos pede suo, calcando eos cum eo.

FEN SEXTA LIBRI QVARTI De venenis.

Est quinque tractatum.

TRACTATUS PRIMVS.

Est de radicibus eius, quod scitur de dispositionibus venenorum cibitorum, & distinctione sermonis in curationibus venenorum, quae non sunt ex animalibus: cuius sunt summae tres.

Sermo inuiversalis de cautela à venenis, quae in potu dantur, & curatione eorum. Cap. 1.

Vi timet, qd in potu sumat veneni, oportet, ut sibi caueat à cibis dominarium saporum, in acerositate, aut salitudine, aut acuitate, aut dulcedi-

ne aut dominantium odorum: ipsi enim frangunt a. [ ] per illud quod ponunt, odorem eius. Et oportet, ut non presentetur ei aliquid ex eis, quae diximus, super famem vehementem, & sitim vehementem: vnaqueque earum enim occultat illud quod oportet, ut detegatur ei propter vehementiam voracitatis. b. f. iterum, quum repletur cibo, & potu: & quum in potu sumit venenum, accidunt veneno duo accidentia, quorum vnum est, quod sepelitur in vacuitate eius, quo repletus est: & secundum est, qd venae sunt plenae: quare non inuenit venenum in eis penetrationem. & fortasse est in eo, qd sapor rei repugnantis veneno. & necessarium est ei iterum, ut ipse sit suscipiens secundum viam consuetudinis medicinas expellentes nocuentum venenorum, sicut mithridatum: nam eius experimentum est iuuamentum, sicut & confectio de bolo armeno. & similiter ficus cum folijs rutae, & nucibus, & sale trito: pondera vero sunt, quoniam sumuntur rutae siccae partes. xx. & nucum partes. ij. & salis partes. v. & ficuum siccarum partes. v. Et algeduar est mirabile in expellendo nocuentum venenorum omnium, & d. [ ] facit fiduciam iterum. Et ego non verifico an sint duae medicinae, aut vna medicina. Et iterum feminis c. [ ] napi parui pondus. 3. j. s. f. decoquatur cum uino decocto. Et ruta, & sal etiam similiter. Et necessarium est cauere, ut non sit omnis cautela eius in cibo dato ab alio, aut quod in potu sumit tantum; quoniam fortasse accidit ei unde non existimabit: imò quandoque contingit, ut cadat res maligna sicut lacerta, & rutela, & scorpio in eo quod decoquitur, & in uasis in quibus est uinum: plurima namque uenenosorum diligunt odorem uini, & currunt ad ipsum: & quandoque moriuntur in eis [ ] cecubis: & quandoque bibunt ex eo, & euomunt in ipso: & propter hoc oportet ut caueatur testa: & quod est sub arboribus magnis: & herbosa loca.

Sermo inuiversalis de venenis, quae bibuntur. Cap. 2.

Species venenorum sunt duae. s. faciens operationem suam cum qualitate, quae est in ipso, & efficiens cum forma sua, & tota substantia sua. & primum quidem aut est corrodens, putrefaciens, sicut lepus marinus. Aut inflammans calefaciens, sicut euphorbium. Aut infigidatus stupefaciens, sicut opium. Aut opilans vias anhelitus in corpore, sicut [ ] plumbumustum. efficiens autem cum tota substantia est sicut napellus, & sicut alhekel, quod dicitur esse gummi napelli, & sicut cornu spicae, sicut fel leopardi, & quae sunt illi similia, & haec sunt deteriora venena. & iterum de venenis sunt, quae agunt super vnum & idem membrum, sicut cantharides super uescicam, & lepus marinus super pulmonem. & de eis sunt, quae agunt super totum corpus, sicut opium. & c. [ ] omnis quidem, qui interficit cum permutatione complexionis, aut cum putrefactione, aut cum aduentu super membrum: possibile est ut sit effectus post tempus, licet putrefaciens quanto plus remaneat in corpore, tanto plus est effectus eius deterior. & saluus ex eo est cum resolutione

fione accidente ei: & per illud quod succedit ei per sudorem, & similia: aut per curationem contrariam. Et scias, quod nocumentum narcoticorum in complexionibus calidis ex parte est debilius: & ex parte est fortius: & quęcunq; durū fuerit dominans, erit iudiciū ei: in quantū enim cōplexio calida in corde resistit eis, est eorum effectus debilior: & inquantum ipsa inueniunt in corporibus calidis, subtiliationē substantię suę frigidę, gravis, & attractionem per virtutem motus arteriarum, & attractio earū est apud constrictionem: erit eorum nocumentum in corporibus calidis uehementius: precipue quum ipsa sint contraria complexionī eorum. Et d[icitur] [est simile] ut sit sermo in uenenis calidis ille sermo iterum: complexio enim calida resistit eis cum expulsiōe a corde, & resoluit uirtutem calidiorum uenenorum; sed arteriarū complexio calide attrahunt ea: quare accidit sicut illud. Et propter illud dixit Gal. q[uod] e[st] [alfarfas] & exilimo ipsum esse napellum, aut uenenum interficiens, interficit hominē, & nō interficit [turdos]. quoniam ipse non peruenit in [turdos] ad cor, nisi post spatium in quod iam passus est a corpore passionem, postquam non remanet nisi passio conuersionis cibi: & in homine festinat ante illud, propter latitudinem meatuum, & uehementiam caliditatis, & uirtutem motuum attrahentium arteriarum: & dico q[uod] iste est modus quidam. Verum proportionalitates iterum inter uirtutes agentes, & patientes, sunt ex eis, quę oportet considerari. Et vnde sciuit, q[uod] e[st] [alfarfas] sit uenenum per comparationem ad complexionem latam, quę est animalis absolute ita, ut sit interficiens, quū non firmatur in [turdos] fortasse enim [alfarfas] non est uenenum per comparationem ad complexionem [turdorum]. Et si conuerteretur in cibum uel nutrimentum, & perueniret ad cor eorum, sicut ipsum peruenit ad cor hominis cum uelocitate, non interficeret. Inquit, & fuit quædam anus suscipiens in principio rei a napello rem paruum: deinde non cessauit uti eo, donec assuescētia est eo natura: & audacter uti est, eo, & nihil nocuit ei. Et dico hoc: & dixit Rufus, quod nutrita fuit puella cum ueneno, ut interficeretur per eam reges, qui cum ea conuenerent. Et quod ipsa in complexione sua consecuta est consecutionem maximam, ita ut salua eius interficeret animal, & non appropinquaret eius saluę gallina.

Significationes specierum uenenonum. Cap. 3.

Significantur quandoque per ea, quę eueniunt in corpore de [egritudinibus]. Nam si euenit simile mordicationi, & incisioni, & puncturę, & corrosioni, scitur quod uenenum est de genere medicinarum acutarum, calidarum, mordicantium, sicut arsenicum: & b[is] [aluminum], & argenti uiuum extinctum. Et accidunt inflammatio uehementis, & exuberatio [sudoris] & rubedo oculi, & angustia, & sitis, significant, quod est uenenum propter calidita-

tem tantum, sicut euphorbium. Et si accidunt profunditas somni, & stupor, & frigus, significant quod uenenum est de genere narcoticorum. Et si non apparent nisi casus uirtutum, et sudor frigidus, et syncopis, tunc est de uenenis, quę contraria sunt [rebus] cum tota substantia; et est deterius eorum. Et quandoque significantur per odores, aut odorem corporis totius, sicut e[st] [sensibilitas odoris] opii in eo, qui bibit ipsum. aut odorem membrum eius, sicut odor oris, quum bibuntur uenena putrefacientia, sicut lepus marinus, et f[er] [alfarfas] et cantharides. Et quandoque significantur per vomitum: nam quum euomit uenenum, non elongatur, quin uisus cadat super substantiam eius, quod in potu datum fuit de eo: aut cognoscatur per odorem, aut per saporem; sicut cadit uisus super lithargyrium, et gypsum, et super sanguinem congelatum, et lac coagulatum: et similiter opium cognoscitur per odorem: & lepus marinus: & rane per abominabilem saporem. Signa mala. Quū incipit ei, qui uenenum sumpsit, superuenire syncopis, & permutatur eius pupilla, & occulatur eius nigredo; tunc non speratur euasio: & similiter si rubeant oculi eius, & egrediat[ur] lingua ipsius. Et casus pulsus, & sudor frigidus est significatio mala. Et in huiusmodi dispositione parum uiuit.

Canon curationis eius, qui in potu sumit uenenum.

Cap.

4.

Portet, ut non moretur, imò properet quum sentit ipsum, antequam uirtus eius perambulet in corpore, & bibat aquam tepidā, & oleum sisaminum, aut oleum de oliuis, & euomat; & perueniat in hoc ad ultimum quantum potest. Et melius quidem est, ut in ea sit uirtus [aluminis], & [nitri]. Et quandoque admiscetur cum oleo lycium, & adeps anseris. Et diligitur ut sit illud, quod ipse bibit ad uomendum [propter hoc, & alia, aqua] plurimā, & cibi plurimi: ipsi enim licet non euomantur, tamen quandoque frangunt uenenum, & superant ipsum: & quum uomuerit quod possibile est ei: deinde bibat lac plurimū: quoniam ipsum frangit nocumentum ueneni. Et non est malum si euomit ipsum iterum, ut bibat decoctionem seminis urticę cum butyro cocto, ad expellendum uenenum uomendo, & solutionem faciendo: deinde bibat lac. (& butyrum erudum est melius lacte.) & iterū decoctionem seminis lini. Et similiter uinum dulce cum adipe anseris liquefacto. Et similiter aquam cineris lignorum uitis. Et oportet, ut sequantur uomitum clysteria, propriē quādo sentitur deicēsus lesionis ad inferiora. Si autem fuerit commotio supra illud, utatur eo, quod facit uomere, & soluit. Et non dimittatur potus lactis, & si tibi necessarium fuerit, ut in potu tribuas ei uerbi gratia, theriacam de terra sigillata, fac: ipsa enim adiuvat corpus ad expellendū uenenum, & propriē quum in potu datur in principio rei: ipsa enim facit uomere uenenu sicut est, cuius descriptio est. Baccharū lauri aure. ij. terre sigillate aure. ij. & ircos, conficiatur cum oleo. & sit dosis eius auellana

AVIC. Tom. 2. N 4 vna.

d B. homia.

e s. Alia litera fortis odor.

f B. alchunites

a B. Alie litera anethi.

† baurach.

b s. Alia litera de his & aliis ics.

c. n. r. p. g. s. lue-
f. r. s.

d. — B.

e. B. alfeludegi
fluidam.f. B. Alia litera
alleum.g. B. Alia litera
aqua carnis.h. B. Alia litera
sustinetur.i. B. est eo quod
est sicut lac.

vna. Et iterum carpobalsami. hyssopi sicca, se-
minis ^c [napi sylvestris,] piperis albi, & nigri,
piperis longi, acori, anisi, petroselini, assari, cy-
mini carmeni, feminis hyusquiami albi, om-
nium an. aure. iij. spica, floris squinanthi, am-
borum an. aure. v. casia. 3. xvij. amomi, croci. am-
borum an. aure. vi. conficiantur cum melle: &
detur in potu quantum est faba romana. & su-
mere in potu terram sigillatam, sicut ipsamet
est, cum vino, facit illud. Et existimauerunt qui-
dam, q^d quū in potu sumitur sterces galli, ^d [in
dispositione,] statim facit euomere venenum.
& ex eis, quæ in potu dantur iterum, sunt suc-
cus prassii, & folia cannæ, & celtica, & semen
bauciae, & castoreum & auellana, & ficus, & ru-
ra. & de illis, quæ laudata sunt in hoc capitulo,
est vt in potu detur galbani foetidi pondus. 3.
iij. & myrrhæ. i. j. cum vino dulci. Et quando
post vomitum accidit inflammatio vehemens,
tūc da ei in potu aquam niuis, & oleum ros. in-
frigidatum, & vomat cum hoc. Et oportet, vt
non dormiat omnino: & non dimittat se ipsū
taliter, vt dormiat: imo oportet, vt euigilare ip-
sum faciant omnino: & rideant, & clament
in circuitu eius. Quumque manifestatur ei
forma, & cognoscitur venenum, curatur om-
ne venenum, cum eo quod dicitur in suo ca-
pitulo. Et hæc quidem manifestatio fit secun-
dum duos modos, quorum vnus est, vt co-
gnoscatur cuius generis sit venenum: & secun-
dus, vt sciatur cuius speciei ipsum sit. Exem-
plum primi est, vt sciatur, q^d ipsum est ex in-
cisiuis acutis, quare curet ipsum cum eis, quæ
sunt sicut lac, & butyrum crudum, & ^e [feludē
currentis] factum cum oleo amygdalino, aut bu-
tyro cocto; & cum omni quod frangit acuita-
tem. Aut sciatur, quod est ex inflammantibus;
quare infrigidetur cum cāphora, & aqua ros.
& aqua coriandri, & quæ sunt similia illis. Et
omnia illa sint infrigidata cum niue: & empla-
strentur membra eius principalia cū eis, quæ
sunt sicut althaleb, & alia, & renouetur super
eum infrigidatio in omni hora. & ex eis, quæ
conferunt huiusmodi valde, est lac vaccinum,
de quo extractum est butyrum infrigidatum.
Et si indiget phlebotomia, phlebotometur.
Aut sciatur, q^d ipsum est ex stupefacientibus, qua-
re administrentur ea, quæ sunt sicut theriaca,
& medicamen de assa foetida in vino puro: &
similiter ^f [alia.] Aut sciatur, q^d est contrarium
per substantiam; quare curetur cum mithrida-
to, & theriaca, & medicamine muschi, & be-
zard; & ytratur ^g [carne] & vino. & administre-
tur agro aromaticum. & euenteretur locus, ad
quem vadit, causa morandi. & induatur vesti-
bus aromatizatis. & sternuerit. & fricetur os sto-
machi eius, & suffletur in os ipsius. & ^h [tendā
tur] capilli ipsius. Quum autem cognoscitur
species veneni, curetur cum eo, quod ipsi pro-
prium est, de illis, quæ dicemus. Et ad summū
ex medicinis, quæ bibūt causa venenorum, aut
queritur contrafractio acuitatis veneni, aut reso-
lutio substantiæ eius: [sicut ex lacte] & albeza-
har. Aut queritur per eas exitus substantiæ
eius, sicut per terram sigillatam. Aut queritur
oppositio qualitatis eius, sicut potare allium in
vino ad illam, quem pupugit scorpio.

Medicina communes ad venena. Cap. 5.

SVNT medicina, quæ contrariæ sunt veneno;
Square non permittunt ipsum peruenire ad
cor, et sunt sicut theriaca, et mithridatum, et al-
bezahar: et quæ sunt experta, et terra sigillata, et
theriaca facta ex ea, et theriaca diatefferon. et di-
xerunt quidam, q^d flos oleandri, et folia eius li-
berant a veneno, et dicitur, quod granum ^a iu-
niperi in hac re non est par. Recip. aniuden,
et radices eius, amborum an. 3. j. & scena arme-
næ. 3. ij. conficiantur cum melle, et detur in po-
tu cum aqua malorum. et radix buchormariæ quan-
do potatur cum vino, et calamentho iterum;
et semen ^b [napi.] Et iterum agarici. 3. ij. cum vi-
no, et capilli veneris, et malua, et semen eius, et
folia ipsius iterum: et cinnamomum, et medul-
la leporis cum duabus vnc. aceti de vino, aut de
castoreo aureus vnus cum vnc. ij. olei oliuæ, et
abrotani. et iterum sumatur aqua ^c [alhasce]
expressa: et detur in potu. Et semen bauciae, pro-
priè Cretensis, et assa, et decoctio polij. et deco-
ctio siseleos, et semen arboris a ^d [ ]
mirabile est. Compositum. Recip. seminis ^e [napi
] sylvestris, et castorei, et foliorū arundinis,
omnium an. partem j. pulpæ coloquinthide tri-
plum omnium, detur in potu ex ea auellana ma-
gna. et res, quarum operationes proportionan-
tur cum proprietatibus in eis, sunt sicut illud,
quod dixerunt, quod caro donnula: sylvestris
mundificata, salita, est de fortioribus medici-
nis ad expellenda venena.

S V M M A P R I M A,

De venenis congelatorum ex mineris, et alijs.

De lapide ^a] armeno.

Cap. 1.

DIXERVNT quidam hominum, q^d
in lapidib. est lapis venenosus, similis
corallo, et q^d pondus sextæ. 3. j. ex eo
est interficiens. Et inuenimus ipsum
in venenis veris, quæ operantur tota substantia,
sicut napellus. Et dixerunt, quod cura eius est
cura napelli, et medicinæ magis iuuatiuæ sunt
albezard.

De argento niuo.

Cap. 2.

ARgentum quidem vinum plurimi, quibi
bunt, non laeduntur eo. Egreditur enim
cum dispositione sua per inferiorem regionē.
At verò ei, in cuius aure funditur argentum vi-
uum, accidunt dolor vehemens, et commissio
rationis, et quandoque perducit ad spasmodum
et sentit grauedinem vehementem illius late-
ris: et quandoque perducit ad epilepsiam, et ad
apoplexiam propter lesionem substantiæ cerebri
cum frigore eius, et commotionē, et permuta-
tionem ipsius. Extinctum autem, et sublimatū,
vel subtiliatum est malum, nocuum, incisui;
ex quo accidunt accidentia similia accidentib.
eius, qui bibit lithargyrium, ex punctura, et tor-
sione intestinaorum, et ^a [deambulatione] lan-
guinis,

guinis. & grauitate linguæ, & grauedine stomachi, & aposiematur corpus eius, & retinetur vrina ipsius. Cura. de bona curatione post uomitum, & ea quæ currunt cursu eius, est ut in potu detur de medicinis, quæ sunt sicut myrrha, pondus. iij. in uino: & tribuatur in potu cum aqua mellis uice una post aliam. Et iterum fiat clystere cum ea cum baurach: deinde consequenter post illud adhibeatur curatio rasura, & clystere eius, cum confortatione cordis iterum cum medicinis communibus. Quia autem est effusum in aure, oportet tunc ut surgat super pedem vnum, & saliat super partem illam, quum inclinauerit caput suum quia plurimum possibile est ei declinare, & proprie quando suspenditur per manum, quæ est in latere alio ab aliquare: & similiter quando commouetur super illam partem. Et ille, qui vult colligere ipsum cum radio plumbi intromisso in aure, & inuenit argentum uiuum cum eo suspendum, est errans, quoniam argentum uiuum quando est in illo loco, & qui propinquius est ei, non indiget patiens, nisi ut concutatur, & saliat tantum: & si fuerit profundius quam in illo loco, non sit iuamētum per illum stylum, & non peruenit ad ipsum.

De lithargyrio, & limatura plumbi. Cap. 3.

Accidit ei, qui bibit lithargyrium, ut apostemetur corpus eius, & grauetur lingua ipsius, & retineatur eius vrina & stercus: & fortasse non retinetur stercus, imò superfluit fluxus ventris eius, & sentit grauitatem in stomacho suo, & suis intestinis: ita ut quandoque egrediatur anus, & perueniat ad rasuram, & sit in supremo eius inflatio; & exit in ventre eius quasi glandula lapidea; & fit color eius plumbinus; & constringitur anhelitus ipsius, & fortasse præfocatur, & quandoque accidunt cum eo accidentia ilcos, & fit color corporis, sicut color plumbi. a f

] Et similiter li-

matura plumbi. Cura eius. oportet, ut succurratur, & incipiatur cum curatione communi ex uomitu. & sit cum aliquo, in quo sit apertio sicut decoctio seminis apii, & ficus, & anethi & t. nitri. Et oportet, ut in potu dentur myrrhæ. iij. in uino; aut detur in potu spica romana cum fimo columbæ pascantis cum uino, quoniam ipse curat. Et oportet, ut in potu tribuatur absinthium & hyssopus: aut semen apii: aut piper proprie totum illud cum uino: aut pondus. i. j. myrrhæ cum pondere mediæ. 3. piperris, donec indet. Et dentur ei in potu sex [silicis] scammonæ in aqua mellis: Et cibi eius, quibus oportet ipsum assidue uti, sunt alefida begi facta ex carne agni. Et signū sanitatis eius est, quod soluitur natura, & prouocatur urina, & ad vitium indiget aperitiuis: [cognitis, prouocatiuis,] & solutiuis.

De potatione ceruse. Cap. 4.

Accidit ei, qui bibit ipsam, ut albificetur lingua eius, & mollescentur membra ipsius, & uehementes fiat tussis, & singultus eius

& permisceatur eius ratio, & in frigidetur corpus eius, & in frigidetur eius cerebrum, & exsiccetur, & superueniat ei syncopis: et quandoque sentit in gutture suo ponticitatem, & inuenit in vna, & lingua sua asperitatem, & siccitatem: et in ventre suo puncturam, & in stomacho mordicationem, & in ore stomachi dolorem, & in hypochondriis tensionem, & in anhelitu strictionem: et fortasse peruenit ad præfocationem, & albificatur color corporis eius: et quandoque mingit nigrum, & sanguinem. Cura eius, est similis curæ lithargyrii. et datur in potu scammonæ in aqua mellis: et prouocantia urinam: et clysterizatur: & non permittitur dormire. & de his, quæ ingrediuntur in faciendo ipsum uomere, sunt oleum alacohæ, & oleum de lilio, & oleum de narcisso: & cadunt in medicinis eius gummæ pruni: & medicamen de sanguine draconis: & fraxinus. et iterum de illis, quæ conferunt ei, est ut comedat sisamum paruum, et masticeat ipsum, et bibat super ipsum uinum.

De gypso.

Cap. 5.

Ex gypso accidit simile ei, quod accidit ex cerula. Verum eius strangulatio magnificatur: et oportet, ut curetur cura cerule, & curatione fungorum: deinde dentur in potu mucilagines uiscosæ, et remoueatur asperitas gutturis propter lenificationem prædictam, et sorbitiones lenificantes. et indiget solutione uentris cum scammonæ, et similibus: et iteretur solutio aliquoties: et si abrasio fiat, curetur abrasio. et de eis, quæ rememorantur ad gypsum, est cinis extremitatum uitæ cum halce.

De a [uzifur, & almagra de minera] Cap. 6.

a. b. zangiefar
& de sech.

Accidunt ex ambobus accidentia similia accidentibus argenti uiui extincti: uerū ex b [almagra] quandoque accidit solutio uentris plurima: et est dignius signorum eius. Cura est illa eadem cura. deinde administrantur sorbitiones pingues: et adipēs lenes.

De t. alzinia.

Cap. 7.

t. xugina

Accidunt ex eo punctura uehemens, et mordicatio fortis in gutture, et incisio in uisceribus. et vlcera et uomitus. Curatio est similis curationi arsenici, quam dicemus.

De limatura ferri, & eius scoria. Cap. 8.

Accidunt ex illis dolor uehemens in uentre & siccitas in ore, & inflammatio, & superat dolor capitis. Cura est dare in potu lac cum eo quod soluit cum fortitudine: deinde detur in potu butyrum coctum, & crudum, tādū donec sedentur dispositiones illæ. Et assidue effusio olei ros. & olei uiol. & olei de a [salicibus,] conuallatorum cum aceto super capita eorum. Et quandoque datur in potu potanti ipsum aliquid de magnete, ut aggregetur illud quod separatum est ad se ipsum: deinde consequenter adhibentur solutiua prædicta. Et quando-

a. b. kalc.

quādoq; datur ei in potu ex ipso omni die pō-
dus. 3. j. deinde dantur ei ad forbēdum post ip-
sum iura vinctuosa, lubricatiua, cum butyro
vaccino, coctos, & solutio ventris fiat, si fuerit
descendens, aut euomat ipsum cum eis, si est ad
huc in stomacho.

De calce, & arsenico.

Cap. 9.

El, cui datur in potu ex ambobus simul, acci-
dunt punctura, & vlcera in intestinis. Et
ei, cui in potu datur arsenicum sublimatum, ac-
cidit ex ipso proximum illi, quod accidit ei ex
[magra.] Et quandoque accidit tussis lēdens.
Et cui in potu datur calx sola, accidunt siccitas
oris, & dolor stomachi, & difficultas vrine, &
solutio ventris cum sanguine & egreditur calx
in vrina eius; & quandoque accidit ex ea frigus
extremitatum, & accidit syncopis, & quando-
que exsiccatur lingua, & accidit p̄focatio. Cu-
ra. Incipiat cum eo quod oportet: b̄ deinde de-
tur in potu aqua calida cum iuleb, vt euomat,
aut cum oleo; deinde sumat decoctionem se-
minis lini, & decoctionem rizi, & decoctionē
erucæ, & aggregationem ambarum, aut succum
molocheæ cum melle; & non cesset sumere in
potu lac, & mucilagines, & uiscosa, & vinctuo-
sa, & iura cum adipibus; & propriē cum mal-
uis. Et curetur tussis si acciderit ei cum leni-
tiuis; & cura calcis est uomitus, & clysteria, &
unctuositas, & lenificatio. Et cura eius est proxi-
ma cura: [arsenicorum, & de istis quæ dicun-
tur in hoc, est ut sumatur urina asini & fel gaze-
li, & detur in potu quantitas. 3. j. in aqua calida.

De aqua saponis, & draganthi, & aluminis.

Cap.

10.

Aqua saponis propinqua est dispositioni
calcis, & arsenici. & cura eorum est cura
illius: a [draganthum, & alumen] commoue-
tur ex potu amborum tussis vehemens, perdu-
cens ad phthisim. Cura eorum est potare lac asi-
ninum, & potare butyrum crudum, & zucca-
rum, & syrupos de hyssopo, & similia.

De potu aqua frigida in ieiunio. Cap. 11.

Ex potu illius in ieiunio, & post balneū, aut
coitum, timetur corruptio complexionis
& hydropisis. Cura est medicamen de curren-
ma, & medicamen de a [muscho & similia]: Et
quandoque sufficit vinum purum, & potare ip-
sum super cam.

SVMMA SECVNDA.

Venenorum ex plantis.

De napello.

Cap.

1.

NAPELLVS est de deterioribus. Et
accidit potanti ipsum, ut apostemen-
tur labia ipsius, & lingua eius, & e-
grediuntur oculi eius, & frequens
sunt super ipsum vertigo, & syncopis, & a
[crura ipsius non operantur,] & est malum:

& qui euadunt ex eo, raro euadunt, quin
cadant in hecticam, aut phthisim, & quando-
que [accidit tenasmon.] & eius succo imbibū-
tur sagittæ, & interficiunt quem inueniunt sta-
tim. Cura. Oportet, vt festinetur ad faciendum
vomere bibentem ipsum cum decoctione se-
minis [napi,] & dentur in potu vinum, & bu-
tyrum coctum vaccinum, dando potum super
porum: & similiter decoctio corticum glandiū
cum vino. Deinde cura eius principalis est be-
zahar, & medicamen de muscho, & algeduar,
& d [thure.] & theriaca magna quandoq; con-
fert in eo vsque ad terminum. & de meliorib.
rebus, est vt in potu detur muschus in fricatio-
ne albezahard; aut quantitas. 3. j. de medicami-
ne muschi cū siliqua vna muschi. & existimant
quidam, q̄ radices capparis sunt bezahar napel-
li. & omnia albezahard sunt bona ei: & propriē
illud, quod simulatur alumini, & habet fila si-
cut fila lithargyrii. & animal nominatum [si-
rinus] & est mus contrarius napello, & destrui li-
tur eius operatio, quum comedit ex ipso.

De cornu spicæ.

Cap. 2.

APPARENT in eo, qui in potu ex eis sa-
mit, signa sisen, & nigredo linguae, & distillat
sanguis ex virga eius guttatim. Cura. Oportet
post curam cōem ex vomitu cum aqua hordei
cū oleo rostepido, & similibus, vt in potu de-
tur camphora aure. i. in vnc. aquæ ros. & em-
plastretur hepar. & cor ipsius cū emplastris ve-
hementis [siccitatis,] & camphoratis, & cum
sandalis confectis. & detur in potu, quod sit si-
cut sauch malorū acetosorum: & sauch hor-
dei cum aqua niuis in iuleb: & dentur in potu
succus granatorum acetosorū: & succus citru-
lorum & melonis [alraki] & aqua hordei, et
aqua solatri, et aqua lactis acetosi.

De [murkion.]

Cap. 3.

Hanc medicinam ignoro: & existimo ex
quibusdam modis existimationis, q̄ ipsa
est similis napello. & signa, quæ propria sunt
huius medicinæ, dicuntur esse, q̄ accidunt ei,
qui bibit ipsam mordicatio in ventre, & singul-
tus, et syncopis, & citrinitas in facie tota & p-
priē in labiis, et in frigidatur anhelitus eius, et
foetet corpus eius, et stupefit, et permiscetur ex-
caratio post grauitatem in capite, et minora-
tur pulsus, et abscinditur, et sudat sudore fri-
gido, et rubet, et moritur. Et cura eius est cura
napelli.

Numeratio medicinarum uenenosarum calidarum.

De euphorbio.

Cap. 4.

Accidunt ex eo angustia vehemens, et in-
flamatio, et eueniunt mordicatio in ven-
tre, et singultus, et fluxus vētris ex ipso cum su-
perfluitate. Curatio. Oportet vt euomat, deinde
infrigidetur. et detur in potu butyrum cru-
dum, et coctum cum fortitudine: deinde cure-
tur curatione cornu picæ: et stet super aquam
granati muzi, et aquam malorum muzorum,
et aquam lactis acetosi.

Fen. 6. Tract. 1.

203

De lacte tithymalorum. Cap. 5.

ET ipsa quidem sunt septem dicta in medicinis singularibus: et proprie lac alfabrem, et lac alhafcir, et lac alhagiar, et non accidit ex eis ex mordicatione, et solutione ventris sublimi, nisi quod accidit ex euphorbio: quare oportet ut frangatur eorum uirtus cum lacte extracto butyro: & butyro cocto, & crudo. Et curetur accidens proueniens ex eis de solutione uentris cum sanguine, aut mictu eius, cum eo quod seitur in capitulo eius. Et dicitur, quod de lacte sabrem interficit pondus. 3. ij. Et curacius est balneatio cum aqua a [da]ctylorum immaturorum.] Et lactis alhafcir interficit pondus. 3. iij. in duobus diebus, & b [con]stringit hepar.] Et cura eius iterum est similis illi.

De scammonia. Cap. 6.

Dosis eius interficiens est. 3. ij. & habet dispositiones proximas illis quae dictae sunt. Et de eis, quae oportet, ut frangant malitiam eius, sunt lac extracto butyro, & sauch malorum, & rob cydoniorum, & rob de ribes, & sum ach.

De almezerion, & chamaelea. Cap. 7.

Dosis interficiens eius est. 3. ij. Et accidunt ex eo uomitus, & solutio uentris superflua. Et nigrum, quod nominatur chamaelea, est interficiens plus: & accidunt ex eo mordicatio uehemens in uisceribus, & dolor in corpore toto, & commotio, & singultus: deinde uomitus phlegmaticus, et spumofus, deinde perducit ad spasum, & destruit uocem: Cura. Necessarium est dare in potu lac dulce, & butyrum coctum frequenter, & iuleb iterum, ut illud frangat malitiam eius. Et quando magnificatur timor, tunc necessarium est dare in potu theriacam, & mithridatum, & medicamen de terra sigillata. Et quum sedatur, dentur in potu post ipsa, oxymel & endiuia diebus aliquot, ut remoueatur malitia complexionis.

De oleandro. Cap. 8.

Oleander plurimum interficit homines, & animalia, & parum ipsius facit incurere angustiam uehementem, & a [in]flammati[n]em uentris, & inflammationem maximam: Et est calida, & sicca, mordicativa, in cistua. Et aqua, in qua nascitur oleander, est mala: quum non est excusatio ab ea, oportet tunc ut distilletur, aut misceatur cum iuleb. Cura. Oportet ut sumat decoctionem scoenugraci, & da[cty]los [lac]sebehir, quoniam sunt mirabiles, & semē agni casti, & agnus castus ipse, & decoctio amborum est theriaca eius: & ficus cum melle, & zuccaro, & iuleb, & dulcia omnia, & rob uuae est bonum, & cum hoc necessaria sunt unctio sa, quae sciuisi multoties, & sequi ea cum clysteribus.

De Anachardis. Cap. 9.

Accidunt ex eis in cistua in gutture, & concavitate uentris, & inflammatio, & aggrines acutae, & quandoque [destruunt] quaedam membra. Et quum ex eis saluatur, faciunt accidere alienationem, propterea quia adurunt melancholiam. Et, quod de eis interficit, est pondus. ij. aureorum. Et quandoque non nocent quibusdam hominibus cum proprietate: & proprie quando comedunt eos cum nucibus. Et ego iam uidi, qui ex eis [mordebat] cum nucibus, & non [corrumpatur] ex eis. Curatio. Dentur in potu oleum amygdalinum, & sisaminum, & butyrum coctum, & crudum: & lac dulce, & unctiosa ex iuribus, et ea quae currunt hoc cursu, ut sedentur mordicatio et u [madhi] dh; deinde detur in potu lac acetosum uacuum, in frigidatum cum niue, et oleum uiol. in frigidatum: et aqua hordei in frigidata: et aqua fructuum in frigidata: et sedeat in aqua [da]ctylorum immaturorum, et curetur curatione sirsen. Et de rebus quibus curatur, sunt grana pini. Et nux est eorum bezahar.

De alkebikengi. Cap. 10.

Et iterum de eis, quae interficiunt sua acuitate. Eius cura est similis cure anacardorum. Et olea sunt de rebus magis iuuatiuis no-cumento eius.

De staphisagria. Cap. 11.

Accidentia eius, et dolores ipsius sunt sicut accidentia catharidarum. Et cura earum est cura eius. Et nos dicemus illud in capitulo suo.

De ruta agrelli. Cap. 12.

Accidunt eis, qui bibunt ex ea, egressio oculi ad exteriora, et adustio, et inflammatio uehemens. Cura eius. Oportet, ut euomat cum aqua calida, et oleo: deinde curetur cura oleandri, et similium.

De a [rhe]sisie. Cap. 13.

Haec est gumma rutae montanae: et quandoque sentitur in sapore eius sicut sapor albedarungi: et est calida: Et accidit illi, qui bibit eam, retentio eorum omnium, quae currunt ex utrisque uis: et apostematur lingua, et accidunt rugitus, et inflammatio et adustio in gutture, et stomacho: et egressio oculi, et rubedo faciei: et fortasse fiunt sere in corpore ex acuitate eius: et multoties perducit ad difficultatem, et paruitatem anhelitus cura est ut properet, et euomat, et sumat in potu post illud lac, et butyrum coctum, et crudum, et aquam hordei, et gargarizet: et cum oleo ros. et lacte dulci, et detur in potu syrupus acetosus, et infusio absinthii. Et ex eis, quae nota sunt apud eos, sunt sicut bezahar, et semen eius: et gluten albotin, et radix almatuth, et decoctio origani. Et dicitur

a B. paraliticantur.

b B. comedebat. c B. nocebatur.

d B. adustio accidens ex multicatione.

e B. niuis.

a B. cassia

† essere. i. epinyrides.

tur iterum, quod castoreum cum aceto calcfacto, aut melle: & hoc forsitan est secundum semitam proprietatis, aut secundum semitam expellendi à corpore cum resolutione. verum secundum apparitionem necessitatis in frigidatio est conuenientior.

De algilbehenech. Cap. 14.

Accidentia eius, & cura ipsius. & curatio conditi, & ellebori albi sunt eadem.

a n. alidend syni.

De^a [adinde asini.] Cap. 15.

Accidit ex eis solutio ventris maxima ualde. Cura. Oportet ut euomat, si potest: & frangatur uirtus eius dando in potu lac, & butyrum crudum, potum post potum: aut detur in potu lac extracto butyro: & elaboretur in prohibendo solutionem ventris. Et quandoque succurrit ad nocumentum earum ad prohibendam solutionem ipsarum theriaca.

De conditi, & elleboro albo, & ciclamine, & succo cucumeris asini, & speciebus nigella mala, & Agarico nigro. Cap. 16.

Conditi facit euomere uomitum magnum, & quandoque fit prefocatio ex eo. Et similiter ciclamen, & elleborus albus: ipse n. facit vomere, & facit nauseam, & quandoque aggregat quod non expellitur: imò prefocat: & quandoque mouet solutionem ventris. Et oia perueniunt cum homine ad synepim, & casum uirtutis, & sudorem frigidum, & spasum: & proprie elleborus albus, & agaricum nigrum: quoniam ambo sunt similis impressionis. Inquit Gal. pulsus bibentis elleborum albu in principio suo est latus, rarus, debilis ualde, tardus ualde propter prefocationem caloris innati sub materia plurima, quam consecuta est uirtus medicinae subito, & non potest eam expellere natura. Et quum dominatur, apparet diuersitas, cui non est ordo: quoniam uirtus intrinseca est coarctata. Quum autem incipit ordinari, & equari ualde, incipit agri dispositio bona fieri. Quia si eius dispositio non fuerit tendens ad rectitudinem, imò ad singultum, & spasum, debilitatur pulsus & digerificatur, & inspissatur ualde: quum ergo prefocatur, [rarificatur] sine ordine, & tardatur, quoniam calor extinguitur: & quandoque apparet in ipso undositas [humiditatis] Et elleborus quidem est ex eis, quae interficiunt canes. Cura. Oportet ut peres ad mundificandum eum cum eis quae seis, aut facias descendere materiae nocimenti eius cum clysteri forti, cum eis quae sunt sicut pulpa coloquinthidae: deinde [ad ministranda ei clystere] cum eis quae dominantur in capitulo futorum. Et quando minoratur uomitus, si est in principio fiat ut euomat, & non sit res plurima, quare oportet ut impleatur uenter eius aqua tepida deinde euomat, deinde iteretur. Et quando accidit spasmus, detur in potu lac cum butyro plurimo, & inungantur iuncturae eius cum ceratis lenibus: & applicentur tinea temperata, & curetur cura spasmi fieri.

a n. perducunt hominem.

b n. aggregauit vel adiuuauit.

a n. efficitur frequens.

d n. propter humiditatem.

e n. curetur prefocatio eius.

De elleboro nigro. Cap. 17.

Accidit ex eo solutio ventris uehemens, & prefocatio: & quum dantur in potu. 3. ij. spasmat, & interficit, & antecedunt illud pulsus cordis, adustio linguae, & [strictura] super eam, & eructatio plurima, & inflatio: deinde spasmat [ex eo quod est cum ipso] & tremit, & moritur. Cura. Frange iterum uirtutem eius cum eis, quae sciuisi, & des in potu absinthium cum uino. Aut sumantur cymini, & anisi, & castorei, & spicae partes aequales, & dentur in potu ex eo circiter. 3. ij. cum uino. Et pone super infestationem pannos calefactos [propter putrefactiones exsiccantes] ex eis, quae sciuisi: deinde ciba ipsum calido recenti cum melle, & butyro recte, & cocto, et iuribus unctiofis, et uino dulci, et uino plurima commissio- nis. Et si acciderit ex eo spasmus, tunc fac illud quod dictum est in capitulo ellebori albi. Et quum solutio ventris eius superfluit, sedcat in aqua frigida, et bibat arobub et medicinas restringentes.

De^a [amoras danic.] Cap. 18.

Accidit ex pondere. 3. ij. eius pruritus, et apostema mortale. Cura eius est cura euphorbij.

De^a [alcediu.] Cap. 19.

Qvando plurimum sumitur ex eo, interficit. Cura eius est illud, quod facit vomere, et solutionem ventris cum generibus lactis, et unctuosus, secundum modum quem sciuisi.

De^a [kesbu algherna & sisumo.] Cap. 20.

Dicitur, quod persecratio ultima in expressione horum duorum est uenenum uehemens interficiens. Et quod cura eius est cura communis.

De castoreo. Cap. 21.

Quam castoreum rancidum sit, accidit ex eo accidentia bisen calidi, cum strangulatione, et interficit illud in die uno, et proprie illud, quod de eo est nigrum, et foetidum, et cinerulatum, quod declinat ad nigredinem. Cura. Oportet ut euomat ex eo cum aqua anethi, et calamenthi, et sebesten cum melle, et uino: deinde dentur in potu acetosa, sicut acetositas citri, et robur fructuum acetosorum, et acetum uini solum, et lac uaccinum acetosum, et succus malorum, et lac asininum.

De squilla^a [agrestis.] Cap. 22.

Qvandoque accidit ex acceptione eius, et ex multo usu tenendi [eam, et differendi iterum], exulceratio intestinorum, et uari hepatitis, et antecedunt eam punctura, et incisio, quum accidit illud: quare oportet ut festinet, et sumat in potu lac decoctum cum frustis ferri.

ri ignitis, & vitellos onorum elixatorum in
acero, & suffus seminum, & cum frixis, & si-
milibus.

De Sebardion. Cap. 28.

EGo non cognosco naturam huius medici-
nae, neque curam eius, nisi communem: &
existimo ipsam esse de acutis: & non elongatur
quin sit de non acutis. Dixerunt ergo, est medi-
cina, ex qua accidit permistio rationis, & tetanus:
ita ut accadat labio eius de tensione dispositio
similis risui: & exemplificant Greci quod ipse
ridet risu. [Sebardion.] Et cura eius est cura co-
munis. Et dixerunt quidam oportet, ut euomat
bibens ipsam, & bibat post ipsam aquam mel-
lis: & conferunt ei potus lactis, & inungere ma-
nus cum calefacientibus: & administratio ti-
na calida: & fricatio: & medicina ad spasmi
malignum.

a. Alia litera
cachino, seu ri-
su eius, qui ri-
det ore aperto
vociferando.

De tusom. Cap. 29.

Huius iterum non cognosco naturam, ne-
que curam, & existimo ipsam esse de acu-
tis: & non est longinquum, quin sit de non acu-
tis. Et dicitur, quod facit accidere phlegmonem in
labijs, & lingua, & maniam, & alienationem, &
casum pulsus.

De medullis fructuum rancidis. Cap. 30.

Dispositiones earum, & cura, proxima sunt
eis, quae dicta sunt in squilla: & proprie cum
robore fructuum, sicut est syrupus de agresta, &
ribes, & malorum, & vrtica, & accidunt ex eis
nausea, & syncopis, & angustia. & istae medul-
lae sunt sicut nuges, & nuclei chrysomilorum
neregil, & amygdalae.

De uino puro in ieiunio. Cap. 31.

Multoties facit illud accidere praefocatio-
nem, & dolores, & inflammationem, &
proprie post exercitium, & laborem, & proprie
quando uinum est grossum, & dulce. Cura est
euacuatio per phlebotomiam, & solutionem
uentris, si necesse est, & uomitus est optima me-
dicina, si [possibile] est deinde in frigidetur co-
plexio cum aqua frigida: & aqua lactis acetosi,
de quo extractum est butyrum, & aqua fructuum,
& trochiscis de camphora, et similibus.

a. si. ei. facili.

De melle malo. Cap. 32.

Purimum eius affertur de regione Ara-
bie, et hoc mel est acutum, faciens sternuta-
re illum, qui ipsum odorat, et accidunt ex ipso
iterum accidentia mala, & similia eis, quae acci-
dunt ex squilla, et urtica, et similibus. Et festine
ueniunt [odoranti] ipsum syncopis, et sudor
frigidus. Et de melle est aliud malum, quod di-
cam in accidentibus suis. Et cura eius est sicut
iudicium [hyusquiami nigri], ut comedat
rutam, et pisces salitos, et noter syrupum no-
minatum aumeli, et non cesset comedere et uomere
quantum possibile est ei.

a. B. Alia litera
potanti.

b. a. al. fuchaz.

De

De strangulatore adib, & strangulatore [leo-
pardi.] Cap. 23.

Accidunt ei, qui sumit ex eis ambobus, po-
ticitas in palato, & vna. & meri, & can-
na pulmonis: & siccitas cum apostemate, & ele-
uatur ex ore eius uapor fumosus: & peruenit
[lesio ad separationem] linguae eius, & tremo-
rem temporum ipsius: deinde ad tremorem, &
spasmodum, & obfuscationem coloris, & praefo-
cationem: & fit illud cum rugitu in uentre, &
uentositate plurima: & accidunt bibenti stran-
gulatore leopardi, scotomia, & tenebrositas
oculi, quoties vult ire, cum humore in oculis:
& grauatur pectus eius: & strangulator quidem
[leopardi] nascitur in terris [edeilla] & lo-
cis alijs, & est amari saporis, & horridi odoris.
Cura. Oportet, ut properes ad faciendum ipsu
uomere cum eis, quae scis: deinde clysteriza ip-
sum, postea da in potu sicut origanum monta-
num, & prassium, & ruta, & absinthium, &
secha armenum cum vino, & chamapityos in
uino: aut detur in potu olei balsami quantitas.
3. j. s. in vino. Et melius uinum est illud, in quo
extinctum est ferrum, & argentum, & aurum,
& scoria ferri ipsius est bona: & coagula, & pro-
prie coagulum cerui, & gazeli, & hoedi: deinde
iura vinctuosa.

De a [Aredarot.] Cap. 24.

Folia eius interficiunt animalia, & lignum
eius quandoque interficit. & cura eius est
cura communis: & est proxima cura oleadri.

De cortice rizi. Cap. 25.

Illi, cui datur in potu cortex rizi, secundum
dixerunt quidam primorum accidit statim
dolor in ore, & in lingua, & apostematur lin-
gua eius, deinde extenditur dolor in [umbli-
co] & stomacho, & intestinis eius: & inflamma-
tur totum corpus eius, & nominant eum [in
uenenis.] Cura. curetur curatione cantharidij,
& oportet ut sint in oleo, quod ipse in potu su-
mit, decocta cydonia.

De semine urticae. Cap. 26.

Accidit ex eo illud, quod accidit ex squilla;
& iterum accidit ex eo quandoque tussis
fortis: & cura eius est cura squillae. Verum tussis
eius curatur cum lenitiuis, sicut est syrupus uiolae
cum aqua hordei & alijs, & medicinis tussis.

De Turbith malo, citrino, & nigro. Cap. 27.

Accidunt ex eo sicut sunt accidentia elle-
bori nigri, & agarici nigri. Et cura eius est
illa cura: & appropriatur ei sorbere oleum amy-
gdalae [magnae].

a B. ald. bach.

De^a [aldibic.] Cap. 33.

b B. alidbach.

e B. aceto plu-
rimo.
Alia litera, vino
plurimo, & sy-
rupo acetoso.
d n. est deco-
ctio.

SI quis bibit^a [aldibic], accidunt rugitus in vē-
tre, & punctura absque fluxu ventris, & uer-
tigo. Cura. Oportet, ut in potu dentur aqua, &
mel, & cuoniat ea: & clysterizetur clysteri leui:
& confert ei sumere in potu absinthium cum
[melle,] & syrupum acetosum. Et illud, quod
appropriatur^d [cum decoctione] eruce. Et ite-
rum spicam cum castoreo, & pipere, & uapore
tur cum aqua calida & aceto.

S V M M A T E R T I A,

De medicinis, quæ sunt ex plantis uene-
nolis frigidis.

De opio. Cap. 1.

ACCIDUNT si bibitur opium, stu-
por extremitatum, & frigus earum,
& pruritus, ex quibus odoratur o-
dor opij, & vertigo, & singultus, & re-
nebrofitas oculorum, & strictura gutturis, &
anhelitus, *†† [citri-
tas eorum, & obfuscatio extremitatum, & ci-
trinitas labiorum, & faciei, & difficultas b resen-
sata, & profunditas somni, & e [retentio] lin-
guæ, d††] & sub-
mersio oculorum, deinde perducit ad spasmodum
præfocantem, & sudorem frigidum, & anhelu-
tum frigidum, & mortem. Et de causis interfe-
ctionis eius est ingrossatio sanguinis, quare nō
currit: & quod ipsum infrigidat spiritum: &
spasmat instrumenta anhelitus. Et dosis ex eo
interficiens est pondus. 3. ij. interficit enim in
duobus diebus: & propriè quando datur in po-
tu cum uino: quoniam ipsum facit illud ma-
gis operari, nisi uinum ad hanc summam de-
ueniat, ut ei resistat: & in corporibus calidis:
quoniam uehementius est ei contrarium, &
uelocius penetrans. secundum quod diximus
in canone. Cura eius. Administrentur in eo re-
gule euacuatiuæ communes ex uomitu cum
oleo, & aqua, & sale & † nitro: deinde cum sy-
rupo acetoso: & dentur in potu aqua, & mel:
deinde clysterizetur clysteribus fortibus. Et de
medicinis eius sunt syrupus acetosus, & absin-
thium: & iterum syrupus de absinthio: & assa
est theriaca eius, & similiter cinnamomum pro-
priè, & cum aceto, & syrupo acetoso iterum: &
similiter castoreum propriè: & piper cum ui-
no, aut syrupo acetoso: & origanum, & ruta,
& sal & similiter oleum e [ros], cum aceto, [aut]
cum melle. Et allia, & nuges sunt bona in eo. Et
datur in potu bibenti ipsum theriaca propria
ei. Recipe assæ, & [saui]ch, & castorei, & pipe-
ris equales partes conficiatur cum melle, cuius
dosis sit à quantitate auellane usque ad quanti-
tatem nucis. Et multoties liberat ab eo potare
aure. j. assæ in pondere. 3. xxv. uini odoriferi. Et
uinum antiquum plurimè quantitatis est mi-
rabile ei, & propriè quando est subtile odorife-
rum, plurimum tolerans aquam: et est cum cin-
namomo: et non est quod sit sicut theriaca, et
sagzeneæ, et mithridatum cum uino. i. t. oportet

a † B. Alia litera
& pariter eius
b B. yucatio-
nis.
c B. granicus.

d † B. & ofista
tio.

† hamach.

e B. Alia litera
amygdalarum.
f B. Alia litera,
&
g B. abel.

tet, ut commoueatur cerebrum eius per sternu-
rationem cum conditi, et similibus: quoniam
est curatio bona ad expellendas causas eius. Et
oportet, ut^h [trahantur] capilli eius, et non per-
mittantur dormire, et ut instigatur corpus eius
cum oleis calidis, sicut est oleum de costo, et
oleum de lilio, et odoret quod est sicut casto-
reum, et sicut muschus. Et oportet, ut sedeat in
tina calida, ut non spasmetur, et non fiat fortis
cum eo pruritus, et sorbeat iura pinguis, et me-
dullas propriè, et adipēs.

h B. Alia litera
euellamus.

De nuce methel. Cap. 3.

ACCIDUNT ex ea uertigo, et rubedo oculo-
rum et tenebrositas, & ebrietas, & profun-
ditas somni, et quandoque interficit ex ea au-
reus vnus in die uno, et propriè est illa, quæ est
Inda, & antequam interficiat, accidunt ex ea
sudor, et anhelitus frigidus. Illa autem, quæ est
minus media. 3. facit profunditatem somni &
inebriat, & non interficit nisi debiles hominū.
cura. Maior cura eius est uomere cum nitro, et
aqua, & oleo, & a [buryro,] & [theriaca] eius, &
detur in potu cum ea uinum plurimum cum
pipere, et pirethro, & bacis lauri, & cinnamo-
mo, & castoreo: et confert ponere extrema in
aqua calida, & calefiat corpus cum panno. Et
inungatur cum oleo de ben, & costo, et laboret
quantum possibile est ei, et exercitetur, & cibe-
tur post illud cibis pinguibus, & uino dulci, et
administretur cura opij.

a B. buryro.

De [a]libroc, & est radix mandragoræ: & est
assebizegi. Cap. 3.

a B. alibroc.

ACCIDENTIA eius sunt accidentia nucis me-
thel, & dispositio eius est sicut lethargia, et
pruritus est, sunt cortices ipsius: & grana ipsi-
us, sunt proxima illis: & corpus eius iterū quā-
doque efficit aliquid ex hoc. Cura proxima est
cura nucis methel, & opij. i. oportet, ut in po-
tu derur absinthium in uino, & iterum piper,
& castoreum & uinum, & sinapis, & acetum
inuatiuum est eis, & omnibus b [calectactis]. Et
fiat ut sternutet iterum cum huiusmodi medi-
cinis, & olfaciat picem, & fumum e [galbani] ex
tincti. Et de eis quæ oportet, ut ponantur su-
per capita eorum, sunt acetum uini, & oleum
ros & non dimittantur dormire: imò euigilen-
tur trahendo capillos, & faciendo sternutare,
& premendo radicem pollicis.

b B. in p
em

b B. galbani

us.

c B. iocuna

pads

nouit.

a B. Alia litera

Deratun.

De [a]Darson.] Cap. 4.

Est medicina de summa narcoticorum: &
est in natura hyusquiami albi, & inebriat.
Et accidit ex ea in primis nauſea, & singultus,
& punctura, & dispositio sicut ileos: & quan-
doque facit uomere sanguinem, & solutione
ventris facit ipsum exire, & perducit ad synco-
pim, & facit profundum somnum, & mortifi-
cat ex quarto usque ad septimum post stupeſa-
ctionem corporis totius. Et cura eius est cura
communis.

De

De hyusquiamo albo. Cap. 5.

Accidit ipsum bibenti, vt mollificentur mēbra eius, & apostemetur lingua ipsius, & egrediatur spuma ex ore eius, & rubent oculi ipsius, & accidunt ei vertigo, & tenebrositas oculorum, & constrictio anhelitus, & surditas, & pruritus corporis, & gingiua, & ebrietas, & permistio rationis, & fortasse facit epilepsiam, & quandoque narrat vocibus diuersis, & quandoque rudit, & quandoque hinnit, & quandoque emittit vocem^a [ut mulus: & quandoque ut mula.] Cura. Oportet, vt in potu dentur statim aqua, & mel, & lac vaccinum, aut caprinū, aut ouinum iterum cum melle, & absq; melle, et butyrum, et grana pini decocta cum uino, aut amygdalae pini, et iterum decoctio ficuum, et iterum vinum dulce plurimum, et iterum cepae assatum: et detur in potu semen raphani: et sinapis, et nasturtij, et semen vrticæ, et omne acutum incisuum. Et dentur in potu aqua cepae, et alij, et raphani, et semen eorum. Et non est aliquid sicut mithridatum, et theriaca, et sagzenea, et similia, et theriaca opij. et cura eius est vomere.

De [Hyusquiamo nigro.] Cap. 6.

Accidunt ex eo praefocatio, et frigus extremitatum, et tensio vehemens, praefocās, et tenebrositas uisus: et forsitan non videt aliquid, et destruit imaginationem, et infrigidat extrema: deinde spasmatur, et praefocat, et interficit. Cura. Administra in primis clysteria, et vomitum, et uentris solutionem secundum quod sciuitis, incipiendo à clysteribus: deinde da in potu de uino puro aliquid post aliquid, hora post horam: quoniam est magni iuuamenti b [cum eo quod bibit] et absinthium: et detur in potu piper cum uino: et similiter castoreum, et ruta, et mentha, et alit, et folia lauri, et grana eius, et rob uiae iterum. et theriaca opij iuuatiua est ei. et ex illis, quae conferunt eis, sunt semen vrticæ, et alniuden, et cordumeni, et thorax, omnia illa cum uino: et similiter decoctio corticum mori, et oleum balsami cum lacte. et oportet, vt emplastreutur venter eius, et stomachus ex farina tritici cum uino.

De uia uulpis suspensiuu, mala. Cap. 7.

Accidunt ex ea obfuscatio coloris, et exsiccatio linguae, et singultus et vomitus plurimus, et subito, et fluxus ventris cum abrasione, mucosus: et accidit ex ea in gustu sicut sapor lactis. Cura eorum est secundum curationem communem: fiat illud: aut detur in potu lac asinum cum aqua mellis: et lac caprinum iterum: et alit cum aniso, et cochleae omnes iuuatiuae sunt ei: et pectora gallinarum decocta; et comestio amygdalarum amararum.

De coriandro humido. Cap. 8.

Quum multum sumitur de coriandro humido, et comeditur circiter media libra,

aut bibitur de succo eius subito, & quod proximum sit ei. unc. iiii. eueniunt inde vertigo, & scotomia, & permistio rationis, & grossitudo vocis, & profunditas somni, & defectus vocis, & sermonis, sicut ebrietas ex sordidis sermonibus ebrietatis, & alia: & odoratur ex eo odor coriandri. Cura. Oportet vt euomat, & proprie cum oleo de lilio, aut oleo oliuae, proprie cum decoctione anethi: & sit in ea nitrum, & cibetur vitellis ouorum forbilium cum sale, & pipere, & iure gallinae pinguis cum sale plurimo, & pipere: & similiter iure anseris cum uino forti, puro: & detur ei in potu paulatim: & sit illud quod ipse comedit, cum pipere plurimo, & sale. a f f

aqua salsa. & b [rob] est vltimum ei.

De psyllio. Cap. 9.

Accidunt ei, qui bibit psyllium, casus virtutis, & pulsus, & frigus totius corporis, & tristitia, & constrictio anhelitus, & tensio, & inquietudo, & est stupor cum debilitate, deinde syncopis. Cura eius est sicut cura coriandri.

De fungis, & tuberculis malis. Cap. 10.

Nocumētum fungorum, aut est per genus eorum, quoniam de eis sunt qui sunt mortales: aut propter multam comestione ex eis. Et mali quidem in genere suo sunt illi, quorum ortus non est in loco, in quo cognoscitur salus eius, quod nascitur in ipso: imo est natiuitas eius in loco malo, & apud lapides venenosorum, & apud arbores fortis qualitatis. Et qui de eis nigri sunt, & virides, & vt color pauonis, omnes sunt mali. & accidunt ex eis strangulatio, & constrictio anhelitus, & inflatio vtrius, & stomachi, & singultus, & punctura, & citrinitas coloris, & paruitas pulsus, & horripilatio, & syncopis, & sudor frigidus, & interficiunt. Cura. Fiat vt euomant cum eis quae scis, & proprie cum succo raphani cum a [folijs suis:] deinde detur eis cinis vitis in syrupo acetoso: & pyra sunt theriaca eorum. b f f

] & oportet post vomitum, vt in potu detur de muri nabati aliquid post aliquid; & de f nitro. Et mel iterum est theriaca eis. Et stercus gallinae est maximi iuuamenti eis, quum in potu datur in syrupo acetoso: & f nitrum iterum: & sal Indus: & succus calamenthi cum syrupo acetoso, & f nitro. Et confectiones calidae sicut diapipecon: & dyaciminum, & vinum antiquum forte, & aristol. & radix popanacis, & sax vini, & sinapis: & iterum absinthium, & organum montanum, & decoctio amborum: & decoctio ficuum. Et oportet, vt vaporetur quod est sub hypochondrijs eius, semper.

De sagittis Armenis. Cap. 11.

Et de illis quae conueniunt in hoc capitulo est regimen curationis a [eius, quem aduertunt] sagittae Armenae. Dixerunt quidam, oportet,

a f B. & confert eis absinthium & cinnamomū aut piper in uino. b B uinum coctum.

a B. Alia litera baurach. b f B. proprie folia arboris, q ex eis est sylue stris, & aluari etiam est theriaca eorum. f baurach.

f baurach: f baurach.

a B. vulneris.

b B. extractis.

tet, vt bibat statim galbanum, quoniam est curatio illius. Dixerunt, & donnula syluestris exco-
[ex eius] visceribus saliat, & exsicce-
tur & bibantur ex ea duo aurei cum vino. & iā
peruenit ad me, quod potus stercoris humani
est theriaca ad illud.

TRACTATVS SECVNDVS.

De venenis ebibitis, quæ sunt ex animalibus.

Cap. 1.

MORVM venenorum ebitorum ex animalibus quædam sunt, quæ sunt caro illius animalis, & totum corpus eius, qualitercunque sit. Et quædam, quæ sunt membrum proprium animalis. Et quædam, quæ sunt in humiditate eius. Et omnis diuisio est secundum duas diuisiones: ex ipso enim est quod est propter substantiam eius, sicut caro ranarum lacunalium: & ex ipso est, quod est propter accidens ei, sicut pisces frigidi, & assaturæ suffocata, & lac coagulatum in stomacho.

De animalibus, quæ interficiunt omnino corporibus suis, aut corrumpunt.

Cap. 2.

Prima quidem diuisio ex diuisionibus est stellio, & cantharides, & ranæ, & lepus marinus, & lacertus. Et diuisio secunda est pisces frigidi, & assaturæ suffocata.

De cantharidibus.

Cap. 3.

a B. perniciose.

b B. Alia litera visceribus.

c B. rentes.

d B. carnis.

e B. Alia litera, & nauica, & grauitas.

f B. apud ortum richard.

Cantharides sunt acutæ, mordicatiuæ^a facientes accide-
[ ] re puncturam, & dolorem in^b [ ] membris, & omnino dolorem extensum ab ore usque ad pectinem, & etiam apud anchas, & genua, & hy-
pochondria, & vlceraut vesicam vlceratione do-
loris, apostemante: & apostemant virgam, & pectinem, & partes eius cum inflammatione
vehementi, & faciunt surgere ad urinam. Quum-
que ille, qui eas sumpsit, vult mingere, non po-
test, aut mingit sanguinem, & frustum^d [ ] sangui-
nis cum dolore vehementi. Et quandoque ac-
cidunt cum hoc solutio ventris cum abrasio-
ne, & syncopis, & grauitas, & permissio ratio-
nis, & casus quum surgit ad scellam.^e [ ]

[ ] Et plurimum læsionis earum est in vesica. & inuenit sumens eas in ore suo saporem alkitræ, & picis. & ista quidē animalia sunt nocibilia^f [ ] in eo quod sequitur ortum assestigarazante, & post: & in autumno. Cura. Oportet vt euomat, & clysterizetur sicut seis: & oportet vt ponatur in eo cum quo vomit, & clysterizatur, nitrum: & decoctio ficuum iterum: & sit vomitus continuus, vel frequens. Et si viderit, vt intendat conseruationem vesicæ, faciat. deinde detur in potu lac potu frequente: & iterum psyllium, & aqua portulacæ, & butyrum crudum plurimum: deinde clysterizetur iste cum aqua hordei, & altheæ, & albumine oui, & mucillagine seminis lini, aut aqua hordei, & aqua rizi, & decoctione fenugreci, aut decoctione candarusij, & iuribus

pinguibus, & oleo amygdalino, & adipe anseris, & vitellis ouorum forbillum, & butyro cocto, & melle, aut iure, & oleo amygdalino. Et lac acetosum vaccinum bonum est ei. Et conferunt ei aqua mellis, & [ ]

& decoctio cum granis diureticis: sicut sunt grana melonis, & cucumeris, & decoctio ficuum cum syrupo violaceo. Et sicut si in potu detur oleum de cydonijs, est theriaca ei: et oleum de lilio: et similiter lutum samium. Et confert ei solutio ventris cum syrupo hydromelle. Et oportet ut distilletur in virga bibēis ipsum oleum ros. nō. cum^h [ ] clepsydra, imō cum embotoⁱ sub tili, et leniore quod est: et administretur tina tepida.

De lepore marino.

Cap. 4.

Acidunt ex ipso, si de eo in potu datur, constrictio anhelitus, et difficultas eius, et rubedo oculorum, et tussis sicca, et sputum sanguinis, et difficultas urine, et mictus sanguinis. & [ ] vrina violacea, et dolor in stomacho, et vomitus superfluous cholere, et sanguinis: et icteritia, et angustia, et dolor renum: et egestio eius est violacea, et quandoque est mucosa: et sudat sudore foetido, & abhorret cibum, & quum videt pisces, terretur ab eis. Et quum sit talis, vt non terreatur ab eis, tunc iam sanatur: et inuenit saporem piscis foetidi in ore suo, et in eructatione sua cum fædine etiam. Et plures qui ex eo euadunt, cadunt in pthysim. Curatio eius, confert ei potare lac caprinum iuuamentum vltimum, et lac asininum iterum, et lac mulieris ex mamilla: et [ ] virge alcane, et semen altheæ: humidum elixatum: et ius cancri fluuiialis propriū, quoniam ipse potest comedere ipsum sine reliquis lenificantibus: et ericius assatur recens, aut sanguis eius. Et lacertum marinum non refugit, et comedit ex eo. De medicinis vero fortibus sunt calamentum fluuiiale, calidum, recens, et sanguis anseris etiam: et vrina hominis antiqua: et radicū buchormariem octo oboli cum vino: aut kistram illa quantitas, et in vino, ellebori parum cum uino: et quum aduenit dies secundus excitationis accidentium, et quiescunt, fiant ei pilule de elleboro nigro, et scammonia, et agarico cum succo liquiritiæ^d [ ]

[ ] partibus equalibus, quarum dosis sit. ʒ. j. et quod supra est parum cum^e [ ] Kilef. Et signum sanitatis est, quod videt pisces, et non terretur ex eis, et comedit. Et quum euadit in pthysim curetur pthysim.

De stellione, & alharbe.

Cap. 5.

Caro stellionis mortificans est: et quandoque cadit in uino, et moritur in eo, et dissoluitur, et fit illud unum sicut venenum: et accidunt ei qui ipsum bibunt, vomitus, et dolor oris stomachi vehementes, et alharbe iterum mortificatiua est^a [ ] circiter ut hoc^b et ouum eius, sicut dicitur, est venenum unius hore et diei ipsum. et dixerunt quidam: quod quum hoc animal decoquitur, et spargitur decoctio eius in aqua

aqua balnei, fit viridis omnis qui balneatur ex eo spatio quodam, deinde redit ad dispositionem paulatim et hunc quidem sermonem non verifico. Cura est cura communis: & est sicut cura cantharidum.

De Lacertis.

Cap. 6.

Species lacertorum est salamandra: aut in ipsa est similitudo naturae eius, et, quae ei simulantur, mortificant. & accidunt ei qui bibit carnem eius, apostema linguae, & pruritus, & dolor capitis, & adustio, & tenebrositas oculorum. Cura. Sumantur sisamum, & xylocoracta nabati, & zucarum aequaliter: & dentur in potu cum butyro cocto vaccino. et oportet, ut detur in potu lac dulce, & inungatur cum oleo aliquo, & balneetur.

De potu Salamandra.

Cap. 7.

Haec est species a [mordicantium,] quam dicam in capitulo mordicationis: & accidunt a potu eius dolores vehementes in [ano,] & apostema sicut hydropisis, & in ventre spasmus, & retentio urinae, et dicunt quidam aliter dicentes, & est Atius alamediu, & alij: quod accidunt ei, qui bibit ipsam, apostema linguae, & destructio rationis, & mollificatio, & [zemenaj,] denigratio locorum corporis, & putrefactio partium corporis, quae cadunt quum cura tur homo; quare sanatur. Cura eius communis est, ut cura opij: & dentur in potu theriacae [plures] sicut alfaroch, & mithridatum, & similia. Atius autem almediu dixit, quod cura eius est cura illius, qui accepit cantharides. et de illis, quae appropriantur ei, est ut sumantur [ammoniacum,] & gluten albotin, & sumatur de eis, aut ambo, cum storace. et confert ei aqua decoctionis chamepityos, in qua decocta sunt grana pini parua, & folia cupressi, & semen urticae, & bibatur cum oleo: & similiter confertur oua testudinis marinae, & ranarum decocta cum calamentho.

Ranae lacumales virides, & marinae rubae.

Cap. 8.

Accidunt ei qui bibit eas, obfuscatio coloris ad citriniratem tendens, & apostema corporis secundum semitam mollitiei, & adustio in gutture, & ore, et difficultas anhelitus, et tenebrositas oculorum, et vertigo, et fetor oris, et quandoque accidit spasmus, aut tetanus, et quandoque accidunt ei solutio ventris dysenterica, et nausea, et vomitus, et permissio rationis, et syncopis, et quandoque expellit spermata, et [urinae], et menstrua sine voluntate. et eius qui euadit ex eis, non soluantur dentes, imo cadunt. Cura. Euomat cum oleo, et aqua calida, aut vino plurimo, et multum utatur exercitio, et [appropinquetur] balneo, et tinea calida, et in vntionibus cum oleis calidis: et confert ei dyacurcunia, et [et pondus] 3. iij. radii ei vinum plurimum, et [et pondus] 3. iij. radii

cum arundinis: et similiter cyperus, et calamus aromaticus cum vino.

De ranis citrinis.

Cap. 9.

Abscinditur ex eis appetitus cibi, et acetat cruciatio et corrumpitur color, et fit syncopis, et nausea, et vomitus, et dolor oris stomachi, et apostemantur ventres, et crura. Cura proxima est cura ranarum primarum lacunarium, et marinarum.

Diuisio alia huius veneni.

De piscibus frigidis.

Cap. 10.

Ex piscibus frigidis, et proprie positis in loco humoroso, accidunt accidentia fungorum: et quandoque non apparet aliquid visque ad vnum diem, aut duos. Cura eorum est mundificatio: et reliqua cura fungorum.

De asaturis suffocatis, & carne corrupta.

Cap. 11.

Oportet quum assatur caro, quaecunque caro sit, ut non cooperiatur submergendo, imò dimittatur discooperta donec euaporet: Nam quum submergendo cooperitur, fit venenum, ex quo accidunt signa cholericae passionis ex tristitia, et solutione ventris: et quandoque deficit ratio comedentis ipsam vno die, aut duobus diebus, et quandoque facit profunditatem somni, et [interficat]. Cura. Euomat et dentur ei in potu mitta, et b [abnefus], et vinum odoriferum cum succo cydoniorum, et malorum. et terra sigillata est bona ei post vomitum, et curetur eius cholerica passio. et [interficat].

a + B. quando que.

b a. almediu.

c + B. curatio. ne cholericae passionis.

Genus secundum de animalibus, & sunt sicut fella interfecta, & extremitas cauda cerui. De felle viperae.

Cap. 12.

Hoc est ex venenis, quod quum bibitur secundum modum quo interficit, frequens fit syncopis, et parum confert medicina. Cura. Si aliquid confert, tunc vomitus cum butyro cocto vna dispositione post dispositionem aliam. Et illud quo succurritur post vomitum, est theriaca et mithridatum. et albezahar est sublimis res ei, et muscus est medicamen eius. et quum frequens fit syncopis, dentur ad sorbendum vinum, et aqua carnis pullorum cum aliquo vel aliqua re muschi, aut medicinis de muscho.

De felle [Leopardi].

Cap. 13.

a Balneum.

Acidit ei, qui bibit ex eo, ut euomat choleam viridem, aut citrinam: et inuenit odorem aloes in naso suo, et saporem eius in ore suo, et accidit ex eo icteritia, et est mortale: quod si pertrahat tres horas, speratur. Cura. Euomat sicut fecis, et detur in potu theriaca propria ei, quae recipit terram sigillatam, et baccarum lauri, amborum an. partem j. et coaguli gazeli partes iij. et seminis rutae, et myrrhae, amborum an. partem s.

A VIC. Tom. 2.

O con-

conficiantur cum melle cuius dosi sit ei quā-
tum est nux: & cum hoc euomat iterum: & o-
portet vt fiat tina ex aqua ^a† [ ]
odorifera.

^a† s. in qua
fuerint.

De felle canis aquatici.

Cap. 14.

Dixerunt quidam, si comederit homo de
felle canis aquae quantitatem lentis vnus,
interficiet post hebdomadam. Cura. Detur in
potu butyrum coctum vaccinum cum gentia-
naromana, & cinnamomo: & iterum coagu-
lum leporis: & inungatur cum oleo aromati-
co: & subtiliet regimen.

De extremitatibus caudae cerui.

Cap. 15.

Accidunt eis qui bibunt ipsam, angustia ve-
hemens, & syncopis: & est venenum inter-
ficiens. Cura. Euomat bibens ipsam sicut scis, &
melius eius est cum butyro ^a† [ ]
& anetho: deinde dentur in potu auellanae, &
alici, & ^b [feluzaharagi] confecta simul, omni
hora auellana magna detur ei in potu, illud in
die quater, ^c† [ ]

^a† B. & oleo si
fami.
^b s. filzaheregi.
^c s. B. alia lura.
De castoreo rā
rido. Ex casto-
reo rancido ac-
cidunt acciden-
tia biterem vel
siftem calidi et
odore eius & in
terherem die, &
pprie quod ex
eo est nigam
foridum, & pul-
uerulentum, qd
declinat ad ni-
gredinem.
^a s. aduari amy-
gdalarum.
Alia lura capi-
tis & rubedo lin-
guae.
^b† s. & cuzeu.

Pars tertia de sanguine Lauri recenti.

Cap. 16.

Accidunt ei qui bibit illud, qui ex eo re-
dens est, difficultas anhelitus & dolor
[bronchi,] & meri, & rubedo linguae, & frusta
sanguinis congelati in dentibus, & gingiuis,
& nausea vehemens, & angustia, deinde appa-
ret corrosio in lingua: deinde perducit ad pra-
focationem, & spasmodum ^b† [ ] Cura.
Oportet vt ipse properet ad clystere, & solutio-
nem ventris: nam vomitus timorofus est: quā-
doque enim expellitur, cuius expulsio non tol-
leratur; quare praefocat, et oportet vt in potu
dentur medicinae conferentes in congelatione
sanguinis, sicut ficus immatura plene ^c† [cruda,
& semen caulis, & radix alaniudens, & assa,
& baurach, & cinis lignorum fici in aceto, &
piper in aceto, & succus foliorum ^d [alhalach]
in aceto, & coagula in aceto. Quum ergo abscon-
derimus ^e† [ ] sanguinem con-
gelatum ^f [in ventre eius,] cum medicinis solu-
natur tunc, & emplastretr ventris eius ex fari-
na hordei ^g [cum aqua alcarati.]

^a B. lae.

^d B. mbi.

^e† B. seu dissol-
uerimus.
^f B.

^g s. alia lura
cum melicatio.

De sudore animalium.

Cap. 17.

Ex eo fit facies viridis, & apostemat, & cur-
rit ex corpore sudor teridus vt ex ascellis.
Cura. Vomat cum aqua tepida, & detur in po-
tu vinum cum olei ros. pondere media. 3. &
reubarbari media. 3. & salis gemmae. Et confert
ei theriaca de terra sigillata.

De Onis alharbe.

Cap. 18.

Existimant quidam, quod qui bibit de onis
alharbe, moritur statim: & si non festinetur
non confert aliquid. Cura eius, detur in potu
stercus ^a [accipitris] in vino, deinde euomat
vomitu integro, & inungatur corpus eius cū
butyro vaccino cocto: & emplastretr caput

^a B. falconis.

eius cum sale: & cibetur ficibus siccis, & ^b [o- b B. alia lura
leo,] & gentiana.

De lasse corrupto.

Cap. 19.

Est illud quod conuertitur in via acetosita-
tis ad putrefactionem aliam, & generantur
ab eo vertigo & syncopis, & punctura in ore
stomachi. & quandoque accidit ex ea choleri-
ca passio mortifera. Cura eius est euomere cū
aqua mellis, deinde potare vinum purum cum
diapipereon, & euaporare stomachum eius
cum oleo nardino.

De sanguine congelato.

Cap. 20.

Sanguis congelatus in ventre est proculdu-
sio venenum huius generis, licet ipse non
adeptus sit venenositatem extra corpus: quo-
niam ex ipso vbicunq; congelatur in eo, scili-
cet ex concauitatibus ventris, pectoris, & sto-
machi, aut intestinorum, & vesicae accidunt ac-
cidentia mala. Quum enim ipse congelatur in
pectore, destruitur color, & minoratur pulsus,
& debilitatur, & perducit in primis ad frequē-
tiam, & mollificationem aegri, & perducit ad
syncopim: & quādo congelatur in stomacho,
infrigidatur corpus, & accidunt praefocatio,
& paruitas pulsus, & syncopis continua: et quā-
do congelatur in vesica, accidunt accidentia
proxima illis quae diximus: & similiter in in-
testinis. Medicinae communes ad illud, sunt ala-
cohen alba proprie, & rubecetiam: & bdellium,
& alhasec: & coagulorum tres oboli, & pro-
prie coaguli leporis: & lac fici: & acetum acu-
tum: & alit: & aqua cineris lignorum fici, ite-
rata. et ex eis, quae dixerunt, (& est mirabile) est
lac caprinum: dixerunt enim quod ipsum li-
quefacit congelatum omne in concauitatibus,
et iterum sumantur alaniudens & caulium
partes aequales, & detur in potu cum aceto, &
est medicamen mirabile. Cura congelati sangui-
nis in stomacho, & vesica. Nos iam diximus il-
lud in libro iij. semel, quare apponamus nunc
duo capitula, & dicamus, quod habens illud,
oportet vt euomat illud si potest, cum melle,
& succo apij. et conferunt ad illud theriaca de
terra sigillata. et farina cartami, quum soluitur
in aqua calida, est inuatiua valde, et hoc est me-
dicamen. Recipite terre sigillatae viij. coaguli le-
poris 3. xxxvj. coaguli gazel. 3. xxxij. gentianae.
aristol. ros. seminis rutae syluestris, myrrhæ ^a† [ ]

[ ] omnium an. 3. iij. conficiantur
cum melle: & sit dosi eius sicut nux in a-
qua calida, aut in syrupo acetoso. et iterum su-
matur cineris ficuum pondus 3. ij. cum medul-
la leporis quantitate aurei vnus: & existimo,
quod sit coagulum liquefactum in aceto ui-
ni, & bibatur et sal gemma cum coagulo hœdi
iterum: aut aureus vnus stercoris canis. et ap-
propriatur ei, quod de eo congelatur in vesica,
vt infirmo detur succus foliorum zeridarae:
ei enim est proprietas mirabilis in hoc,
& assidnet potum syrapi acetosi ^b† [ ]

] aut in aceto iterum.
acetum

acetum enim est bonum huic rei. et similiter aureus vnus cordumeni cum aqua calida, & medio aureo alit. Aut detur ei potu agaricū, aut si seleos, aut aliquid coagulorum, aut 3. ij. carpobalsami, aut 3. ij. blattæ bizantie, aut 3. ij. ligni pœoniæ. et administrantur medicine frāgentes lapidem bibitæ, & clysterizata, & liniat. et iniiciatur in vesicam eius pondus nuclei vnus salis triti soluti in aqua: aut administrantur aque cineris vitis. Si verò hoc non valuerit, non erit excusatio sciendū a sanguine congelato, & extrahendi eum sicut extrahitur lapis.

De congelatione lactis in stomacho. Cap. 21.

Q Vandoque congelatur lac in stomacho propter aliquam causam^a [lædentiū] congelantur: aut propter preparationem fortis in lacte. aut propter coagulum bibitum in lacte, & accidunt ex eo sudor frigidus, & syncopis, & febris rigoris. et si eius congelatio fuerit cum coagulo, tunc erit deterior, & velocior ad præfocandum. et congelatio quidem lactis in stomacho est ex genere congelationis sanguinis: & accidunt ex ea dispositiones malæ, sicut accidunt ex illa, & ex venenis. Nam accidunt iterum propter congelationem ipsius in stomacho frigus corporis, & paruitas pulsus: & præfocatio constringens anhelitum, & syncopis: & quandoque accidit inflatio ventris bibenti ipsum. Cura. Oportet vt alienetur ille, in cuius stomacho caleatur lac, a salitis: ipsa enim addunt ei caliditatem. Verum oportet, vt detur ei in potu acetum solum aut mistum cum aqua. et detur ei in potu calamenthi sicci pondus 3. v. quoniam est mirabile, resoluens ipsum statim: & propter virtutem suam in hoc prohibet lac^b [multum] a calefactione, & c^c conseruat ipsum. et detur ei in potu de coagulis aliquid vsque ad aureum vnum: ipsa namque resoluunt ipsum, aut educunt ipsum per vomitum, aut solutionem. et detur ei in potu iterum medicine prædictæ ad congelationem sanguinis in stomacho: & proprie quæ sunt ex terra sigillata, de illis quas dixi: & medicamen alaniuden^d [caulium]: & dentur in potu cū equalitate in aceto. et aqua cineris ligni fici iterum, quando iteratur, & administratur cinis in ea.

Inceptio sermonis in morsione, & punctura.

TRACTATVS TERTIVS.

De regimine morsionis vniuersali. Et de effugatione venenosorum. Et de curatione mordicationis serpentum, & specibus eorum.

Cap. 1.

S Cias, quod canon maximus in curatione veneni est confortatio caloris innati, & excitatio ipsius ad expellendum, a^a [sic] [fieri] [faci] [theriaca, & b [napus barbaricus] ut: [lu] [bricare] [faci] [venenum, & expellat ipsum ad] [exteriora, et consideratio confortationis visce]

rum, deinde expulsio veneni, & destructio operationis eius cum potionibus, & epithematibus, quibus inest illud cum proprietate sua, aut natura sua cognita, secundum quod dicam. et quadoque ingreditur in his intentionibus res alia, & est regimen^d [in humiditatibus, quando inuenit eas, aut calcet eas.] Et ingreditur in hoc capitulo phlebotomia, & solutio ventris, & similia. et convenientior horarum phlebotomia est quam scitur, quod venenum iam sparsum est in corpore: & non est ex eis, quæ attrahuntur: & proprie ei, qui est repletus. et quadoque ingreditur in hoc capitulo res alia, & est facere humores moueri ad partem^e [membrorum principalium.] Et ea quæ bibuntur super venenum, aut sunt theriaca, & bezahart vniuersalis, aut proprie illi veneno: aut medicina contrarie veneno cum complexione, sicut alit contraria est veneno scorpionum cū proprietate sua: aut perducens venenum ad exteriora, cum motione humorum ad exteriora, sicut medicina^f [notæ] aut medicina remouentes humores a facie veneni. non ergo inuenitur ex eis, quæ diximus compositum, sicut medicina solutiua, & vomitua, & diuretica. ^g [et]

] & in medicinis quæ administrantur^h [super morsiones venenosas] epithematⁱ [et] [sunt] intentiones, quarum vna est vt prohibeant penetrationem veneni in corpore: & illud sit aut cum ligamentis, & constrictione^k [extremitatis], & prohibitione somni: vt moueatur calor innatus ad exteriora, & expellat, & de hoc capitulo est incisio membri morfi. aut cum medicinis, & causis attractiuis. et propter illud styptica nocua sunt eis: quoniam non est aliquid magis innatum, quam medicamen quod trahit venenum ad exteriora, & prohibet ipsum penetrare ad interiora: & proprie quando venenum est ad exteriora adhuc, & non spargitur. & huius quidem generis sunt ventose: & fortasse indiget incisio ne, si iam submersum est, & elongatur. & [est] infirmum. et missio sanguisugarum bona, est excusans ab illo, & a suctione dū permanet in cute: nam suctione quandoque sufficit. et oportet, vt sugens sit non ieiunus, imò iam comedet, & abluat os suum, & habeat dentes^m [iam] corrofos, & colluat os cum vino odorifero et bibat ex eo aliquid, et teneat in ore suo oleum rosæ, aut oleum violæ. et quum fuerit in ore suo [aliquid, et expellit totum] quod sugit iste sugens: tunc oportet vt expuat. ⁿ [et] [Medicina verò, quæ sunt sicut notæ, cibitæ, rubificantes etiā, et attrahentes venenū, aut sunt] propter virtutē calefacientē attrahentē, ^o [et] [aut causa similitudinis ad attrahendū illud] quod simile est ei, sicut facit adeps crocodili ad morsū crocodili. et caro vipere post abscissio nē extremitatū eius in attractione veneni iuxta vt accidat medicinis valētibus ad venena: ^p [et] [iterū: verū] [et] [sunt] debiliora: et quia si ipsa sunt inter cōplexionem corporis, et cōplexionē veneni: et sermo hoc est ex eis, in quibus oportet cū sapientibus considerare, ut sciat^q [et] [est] [inconueniens: et] medico autem nō

A VIC. Tom. 2. O 2 nocet,

d B. Alia litera minorans humores corporis quoniam penetratio veneni in membris radicalibus duris difficiat. est & la boriosa magis super ea quam penetratio eius ad humiditates quæ inuenit eas vel defertur super eas.

e B. Alia litera aliam a membris principalibus.

f s. prouocantes sudorem.

g s. in morsionibus & similiter prouocatiue aut medicinas mouentes materias ad longinquum a membris principalibus quæ expellit, quod mouetur ad ipsa propter istas medicinas solutivas & vomitivas & prouocatiuas.

h — B. i s. vel linig. k B. Alia litera meatum.

i B. si est possibile in suo vel nequidit sagu fugarum tuat.

m s. non.

n B. nocumen tum tunc sugat & expellat subito, & quoties sugit. o f B. illud quod sugit. p s. ven. n. m.

q f B. quibusdā ut sint venena. r f B. ipsa.

f B. non uerificatum.

nocet, si non scit hoc et plures quidem embrocharum attrahentium exulcerant, & vesicant: quare oportet, ut currat quod est in eis: hæc ergo est ex conditionibus medicinarum epithemata, et ex conditionibus eius est ut sit medicina: [resolutiva naturæ veneni aliquarum resolutionum. Congelatio autem est] sicut operatio radicis mandragoræ. [Adulsiō verò est] sicut operatio cauterij. [in igne aut cum oleo, & pice, proprie oleo feruente, & est operatio agyptiorum: aut cum proprietate materiei, sicut cum qualitate in calore, & frigore contraria ei. et quando administratur quod attrahit in principio, aut facit aliquid eorum quæ diximus, & non confert, & est res maxima: incide quod est in circuitu puncturæ, & accipe carnem totam vsque ad os: & si timor fuerit maior hoc, incide membrum, deinde cauteriza. et de illis, quæ necessaria sunt in omnibus medicinis venenorum, proprie in epithematibus, est ut sint sedatiuæ doloris, & succurrentes, accidentibus timorosis, sequentibus mordicationem, sicut alcocotar ponitur in epithematibus mordicationum, ut retineat sanguinem, quum superfluit in cursu suo a moriū. et de præceptis quæ oportet, ut considerentur in venenis: & moribus, est ut prohibeatur consolidatio vulneris vsque ad horam sanationis egri ex malitia veneni.

De ei, quæ bibuntur super morionem. Cap. 2.

EX medicinis bonis est, ut in potu detur semen andacochæ in aqua, & vino. et decoctio specierum calamenthi trium. et castoreū est mirabile. Lac vero [alciha,] & exilimo ipsum esse theriacam nominatam alkusaki, & alfarauia, sunt vehementis iuuamenti ad moriū omnis viperæ. Et [aliud] uar, & alfara. & sennifer & alandriū & albedoard & nasturtium, & iterum illud [quod assimilatur nigellæ, & alkeisin, & allium, & cortices, & folia iuniperi] cum pipere, & pipere ipsum. Inquit Galenus vinum, in quo cadit vipera, confert mordicationi venenosorum. quomodo ergo theriaca? et semen citri contrarium est veneno omni: & dosis eius aurei duo, et radix alaniudem iuuatiua est ad omnia venena. et fructus agni casti. et oleum balsami, & grana [agni casti.] & nux cum sicibus, & auellanis cum gentiana. et opopanax cum aristol. & oleum de oleandro, & folia eius, & fructus aldulb recens mirabilis est in hoc, & cinnamomum, et sterus caprinum adustum, emplastratum, et in potu datum, et chamædryos, et keisim, et iterum cancer fluuiialis cum lacte, et ammeos, et serapinum, et filici cum uino, et calamenthū, et decoctio eius bibendo, et emplastrando, et enula, et abrotanum, et cordumen, et agaricū, et radix [alhalce.] .iij. Et similiter ventres muſtellæ, vsque ad stomachum suum, quum implentur coriandro, et exsiccentur, et somitur ex eis, quum necessarium est. et decoctio maluæ hortulanæ, et semen altheæ, et cerebella galinarum proprie cum coagulo, et ius muscelle morantis in domo quando bibitur cum vino: et ius muris morantis in domo, quando bi-

bitur,] et testudo magna, et salita, et decoctio cancrorum fluuiialium, et testudinis, et galbanum est vltimum, et gentiana est mirabilis, et semen bauciae syluestris est iuuatiuum. Et de illis, quæ conferunt in hoc ex medicinis frigidis, est radix mandragoræ emplastrata cum melle. Et endiuija syluestris est mirabilis in hac re. et capillus veneris: et quandoque componitur agari cum cum aureo uno aristol. lōgæ. et iterum theriaca mirabilis. Recipe opij, et myrrhæ, amborū an. 3. j. et piperis. 3. j. s. radices aristol. longæ et rotundæ an. 3. iij. et vini. 3. ij.

conficiatur cum melle, et aqua crucæ, cuius dosi sit aureus vnus cum decoctionibus bonis. et iterum medicamen terre sigillatæ, [baccarum lauri, ana.] aure. ij. terre sigillatæ. obolos duos: bibatur cum oleo: et sit dosis auellana vna in tribus, unc. aquæ mellis. Et iterum theriaca communis ad puncturam, et ea quæ bibuntur. Recipe piperis pondus. drac. x. spicæ aristol. et radicis [bauciae] omnium an. drac. j. conficiantur cum succo xylocaractæ, et ponatur in sole. xl. diebus, et moueatur omni die semel, et quoties exsiccat, humectetur, et detur in potu cum aqua calida. et dixerunt quidam, quod ipsa confert iterum factio alcohol ex ea et decoctio cancrorum fluuiialium, et sanguinis testudinis, et testudo magna, salita. Medicamen iuuatiuum ad omnem morsum. Recipe nigellæ, seminis alharmel, cymini, omnium an. drac. ij. gētiang, aristol. rotundæ, an. drac. j. piperis albi, myrrhæ, an. drac. s. conficiantur cum melle; cuius dosi sit faba una romana in vino. et iterum gentiana aure. ij. piperis, rutæ amborum an. aure. j. conficiatur cum melle, et est dosis una in uino. et iterum amomi, carpobalsami an. aure. ij. aristol. radicem alaniuden nigri amborum an. aure. ij. myrrhæ, et creci amborum an. aure. j. luti [albohera,] aure. iij. conficiantur cum melle diſſipumato, et sit dosis quantum est faba. et iterum carpobalsami hyſſopi sicce, et seminis [napis] syluestris, et piperis albi, et nigri, et macropiperis, et acori et anisi, et petroselin, et asſari, et cymini carmeni, et seminis hyſſoquiami albi, omnium an. drac. iij. spicæ, floris squamanthi amborum an. drac. vj. conficiantur cum melle, et sit dosis faba romana.

De epithematibus super puncturas. Cap. 3.

DE eis, quæ super eas liniuntur, est petroleū album, aut subalbidum, aut allium sicut est elixatum, cum butyro cocto. aut castoreum cum oleo, aut succus porri quod non tetigit aqua, & calamentum fluuiale optime attrahit venenū & sulfur cum vrina: & gallina, & gallus scissidum viui sunt, & emplastretur cum eis punctura, vel morſus, & permutetur omni hora: & administratur emplastrum. Quidam autem dixerunt, quod gallina est vehementis caloris, & propter illud cliquat [os] deglutitum, & arenā, & lapidem: & videtur quod fiat illud in gutture, & stomacho, & nō alibi. et ex eis quidē, quæ emplastrantur, est sal, aut acrum, aut fel tauri, aut

r. B. permutans uel conuertens naturam veneni permutatio ne una ex per mutationibus, aut congelatione. u. B. aut aduſtione. x. a. cum y. a. contraria ci.

a. a. alhalce.

h. r. & algiedu. ar seu zedaira, & bithous buha & his mus & q. uelatur napel. lo & aladriū & albedoard & nasturtium & cy. gnum. c. B. Alia ltera eius & folia a. hel. d. e. Alia ltera eius.

e. B. alchanchi.

f. B. decoctæ vi. pæ ita quod vi. pæ ponatur ad gbuliencum &

simbrium, & folia asphodili, & cinis, & acetū,
& proprie cinis ligni sici, & vitis, & proprie in
principio, & [olcum] & sal decocta. et dixe-
runt, quod emplastrum cum aliis, & sale, &
stercore caprino, iuuatium est in omni mor-
sione, nisi mordicatione aspidis. et emplastrum
cum calce, & melle, & oleo, iuuatium est, ita
quod ad aspidem. et iterum sumantur sinapis,
& calx, & acetū, & liniatur desuper cum aqua
saponis, & alkitran, aut cum decoctione picis,
& cum sale, & liniatur. et pix seruens bona est
in lana d f [super morsionem, ita quod
morsui viperæ: & est ex curationibus ægyptio-
rum: & est bona valde.] Et expe cum sauiich,
& emplastrum factum cum sale, & emplastrum
de nitro. et de embrochis bonis est aqua ma-
ris calida, singularis f f [cum
aceto: & decoctio muris s [habitantis in do-
mo, & muselle.]

De epithematibus, ex quibus quum corpora li-
nuntur, non approximant eis venenosa.

Cap. 4.

DE illis, quæ dicta sunt ad hanc rem, sunt ce-
rebrum leporis cum aceto, & oleo. et sto-
rax, quando soluitur in oleo. et olcum in quo
infusa sunt folia pini recentia, trita cum ea: aut
fios cupressi, & grana a [iuniperi.] & similiter
folia agni casti in oleo, & abrotanum, & radix
aniaden, & asphodili, & daucus, & carpopal-
samum, & radix nasturtij: & omnia illa cum
oleo: et composita, de quibus est, vt sumantur
radicis aniuden nigri, & floris aslegi recentis,
& granorum v [iuniperi] omnium an. partes
ij. radicis mandragoræ medietas partis j. carpo-
balsami, cordumeni, omnium an. partes iij. ter-
rantur: & cum oleo tam diu bene coquantur,
donec habeant spissitudinem fordis balnei, &
inungatur cum eo. et iterum asphodili j. j. &
carpopalsami, & hyusquiami albi, amborum
an. aureus medius, misceatur cū aceto, & oleo;
& liniatur cum eo. et iterum floris pini pars j.
radicis mandragoræ partes ij. seminis hyiuf-
quiami albi partes iij. misceantur omnia cum
oleo, & liniatur cum eo: et hoc iterum conue-
niens est ad suffumigandum. et iterum grano-
rum c [iuniperi] partes ij. storacis pars j. mi-
sccatur totum cum oleo & liniatur cum eo.
et epithematio cum oleo de raphano fugat ci-
mices.

Ad effugandum venenosa uniuersaliter. Cap. 5.

OPortet vt aspergatur domus eis, quæ dice-
mus: & sternatur eis: & liniatur forami-
na, & fenestræ eis, quibus embrochatur, ex illis
quæ dicemus in suffumigationibus, & alijs, vt
non approximant eis venenosa. et suffumiga-
tiones sunt sicut fumus ligni granati, quoniā
ipse effugat venenosa. et similiter radix lilij. et
uirgæ granati sunt mirabiles in hoc. et simili-
ter galbanum. et cornua, & vngulæ, quæ findun-
tur vt bouis. et vngulæ quæ non finduntur, ut
equi, & pili. et serapinum, & assa, & folia lauri,
& grana eius. et calamentum, & sccha, * f f

& stramentum cum eis: suffumigium est
pini, & proprie cum galbano, si fiat suffumigiū
ex opio, & nigella, & galbano, & cornu cerui-
no, & sulphure, & cornibus capræ.

De effugatione serpentum, & venenosorum animalium.
Cap. 6.

ITERum storax & cornu ceruinum, & ni-
gella, & asphaltum de vnoquoque pars j. &
suffumigetur cum eo lectus. Aliud, cordume-
ni; & radicis aniuden nigri, & storacis omniū
3 j. corticum oui struthij, nigelle, seminis har-
ma l omnium an. unc. ij. et iterum seminis hyuf-
quiami albi, foliorum cupressi, & pini, nigellæ,
omniū an. aure. j. corticum radicis mandra-
goræ aure. j. capillorum capitis, aure. iij. cala-
menthi. j. asphalti aure. iij. misceatur totum,
& fiat suffumigatio cum eo super * [os fenestras
rum,] & in suffumigatione est securitas. et de
illis, ex quibus fugiunt plura venenosorum
animalium, quando cum eis sternitur locus,
sunt simbrium, & ozymum, & agnus castus.

Cautela mirabilis a venenosis animalibus.

Cap. 7.

QVando sternitur in circuitu dormitori,
simbrium, & sccha iterum, & assa iterū
& laurus, est mirabilis in hoc. et similiter quan-
do ponitur in circuitu loci quo sedetur, a [mā
dille ex cinere] ligni pini. et de illis, quibus est
apparitio in elongando ea, est vt ponantur ce-
rei, & candelæ in loco longinquo a dormito-
rio, quoniam declinant ad ipsum. et de illis, in
quibus est apparitio in expellendo venenosa,
est tenere ea quæ sunt sicut grues, & pauones,
& b [cigni] & ceruus * f f [&
catrus, & musella, & quæ currunt cursu cori:
venenosa enim animalia terrentur ex istis quæ
apparent, & mordent ea. et dixerunt quidam,
ci qui facit sibi stratum ex corio d [leopardo-
rum] non approximatur serpens: & similiter,
si ex eis facit sibi coopertorium. hoc autem nar-
rauit, in cuius sermone non est fiducia.

Res, quas quidam dixerunt in destructione rapacium.

Cap. 8.

INquiunt. elleborus interficit canes, & mu-
scas. et strangulator a [leopardi interficit leo-
pardum.] Et strangulator adib interficit adib,
& canem, & b [ibenangue] & amygdala ama-
ra interficit vulpes. et oleander, & folia c [alze-
ridaræ interficiunt albeihem:] & plurimum
horum est notum.

De effugatione serpentum. Cap. 9.

DE illis, quæ fugant eos ex suffumigationi-
bus sunt cornua cerui, & radix lilij, et pyre-
trum, et sulphur. et qui linit manus suas spolio
dragonæ, et succo eius, et decoctione eius,
non mordet ipsum viperam. et aspersio loci ex
aqua, in qua solutum est sal ammoniacum, est

A VIC. Tom. 2. O 3 ex

suffumigium est
agnus castus, &
fiat stramentum
cum eo.

a B. super pru-
nas ligni vitis.

a B. mendel in
quo fit ciuis.

b B. ciconia.
c f B. & ericius.

d B. alcamur.

a B. alnemer in
terficit alnemer

b B. abenau,
c B. azadache
interficiunt al-
bheaim.

ex eis a quo fugiunt: Et sinapis interficit eam; & quando ponitur super semitas eius, refugit ab eo. Et de illis que interficiunt serpentes: est sputum ieiuni proiectum in os eius, & proprie quando assumit in ore suo sal ammoniacum.

De effugatione scorpionum, et interfectione eorum.
Cap. 10.

Scorpiones interficit sputum ieiuni, calidæ 10
Scōplexionis, super eos proiectum: & raphanus a [masticatus,] & succus eius quum tangit ipsum, vel eos: & folia ipsius: & similiter albedarungi, Suffumigium educens scorpiones. sumantur storacis, & arsenici, & stercoreis ovis, & adipis zibii omnium an. partes equales; dissolvantur cum vino, & misceantur cum eo medicina, & fiat suffumigatio apud foramen scorpionum. et quando ponitur raphanus incisus super foramen scorpionum, non time- 20
tur, quod egrediantur ex eo: & est ex suffumigationibus ad scorpiones ipsos, quum sit suffumigatio ex ipso: & similiter arsenicum.

De effugatione pulicis. Cap. 11.

Qvando aspergitur domus cum infusione coloquintide, saliant pulices, & fugiunt, & similiter ex decoctione rubei. Et dixerunt quidam, quando ponitur sanguis hirci in fouea, in domo, aggregantur pulices apud eū, deinde moriuntur, et similiter aggregantur super lignum linitum ex adipe eritii: & effugiant ex odore: [caulis,] & foliorum oleandri. Et est hæc herba nota b [i]ccum cimeu] scilicet herba pulicis, quæ quum ponitur in lecto, inebriat eos, & stupescit eos, quare non vivificantur.

Effugatione culicis, & cinicis. Cap. 12.

Fiat suffumigium cum serraturis ligni pini, aut cum calcadis, aut cum nigella: & melius quidem est ut aggregatio fiat inter ea. et similiter suffumigatio cum myrto sicca, & cum sulfure, & bdelio, & spina foetida nominata coru, & stercore vaccino, & alharmel tritum, & positum super lectos, & fenestras, & cum foliis cupressi, & nuce eius. et quando aspergitur domus ex decoctione radice lupinorum, confert: aut ex decoctione nigellæ, aut decoctione harmel, aut decoctione absinthij, aut de coctione rutæ.

De effugatione mustellæ. Cap. 13.

Dixerunt. effugat eam odor rutæ.

De effugatione muris, et eius interfectione. Cap. 14.

Mvrem interficiunt a [l]alargyrium,] & 20
elleborus, & iterum elleborus, & semen hyusquiami albi, & similiter radix b [caulis,] & similiter cepa muris, & c [sua] & seoria ferri, & crocus eius. et fugat ipsos mus masculus quum excoiatur, & dimittitur in domo, aut calcitratur, aut abscinditur cauda eius: & excoria

tio est tortior. et dicitur, quod si ligatur murcorum in domo, ligato pede cum filo ad paxillum, effugiunt reliqui: & in eo est consideratio

De effugatione formicarum. Cap. 15.

Qvando ponitur super cauernam eorum kitran, fugiunt ex ea: & similiter ex magnete: & ex felle tauri: & ex pice: & ex assa: & fugiunt ex fumo ipsarum formicarum.

De effugatione muscarum, & earum interfectione.
Cap. 16.

Interficat eas arsenicum, quando de eo ponitur aliquid in lacte, & fugant muscæ. & interficit eas fumus eius, & fumus thuris, & decoctio ellebori nigri.

De effugatione vesparum. Cap. 17.

Effugiunt ex suffumigatione a [sulfuris] & 20
alliorum. et non appropinquant ei qui linitur ex althæa: aut succo malue, & oleo.

De effugatione scarabeorum. Cap. 18.

Evgat eos secundum quod dicitur, fumus alidub, & proprie fumus foliorum eius:

De effugatione a [alharathati]. Cap. 19.

Non aggregantur b [alharathati] in domo, 20
in qua sunt hudud. et suffumigatio cum membris ad hudud, & pennis eius, interficit c [alharathati] secundum quod dicitur.

De effugatione tineæ. Cap. 20.

Absinthium prohibet pannos a tineæ, & similiter calamenthum, & similiter cortices citri.

De speciebus serpentum. Cap. 21.

Sapientes esse serpentum, et naturas eorum sin tres diuidunt partes, scilicet vehementis acuitatis non morantes ex dispositione ultra tres horas: et neque morsus eorum curantur, quoniam sunt furdi, et alafilet: et neque valet ad eos nisi incisio membri statim, aut combustio ultima penetrans, quoniam comburit venenum, et constringit meatus. et quandoque [confert in curatione eorum vomitus post eam] super repletionem ex piscibus salitis; deinde post illud succedunt curationes aliæ. et si serpens est debilius parum, sufficit ligatio vehemens, deinde reliqua curatio communis. et b [partem debilem parum interficientem, et partem mediam, quæ non tardatur a tribus horis usque ad septem. Inquiunt: draconis autem marini, et similibus serpentum] magni corporis morsus curatur in quantum est vlcus tantum; non in quantum est venenum, de quo fit curandum. et dixerunt: ordo primus est generalis: de eis enim est sicut serpens, qui nominatur regulus, et græcè basiliscus, qui quidem inter-

ficat suo visu, & auditu vocis suae. et de eis est serpens nominatus hirundo, cuius color similis est colori hirundinis, & longitudo ipsius est circiter cubitum vnum, & interficit ante horas duas. et de eis est serpens nominatus aspis sicca, propter vehementiam siccitatis suae cutis: & est in quantitate sua inter tres cubitos vsque ad quinque: & color ipsius est cineritius, & ad citrinitatem declinans, & oculi eius sunt vehementis luminis, & interficit a duabus horis vsque ad tres. et de eis est expuens, quoniam ipse potest interficere per sputum suum, & proiciunt ipsum quidam dentes eius constricti super alios, quare interficit illud super quod cadit sputum eius, & odor sputi eius: & longitudo eius est vsque ad duos cubitos, & color eius cineritius ad citrinitatem declinans, & interficit illum quem mordet, antequam fredeat. Et ordo quidem hic non rememoratur in libris propter spem plurimam, quae sit in curatione eius: verum non valet ad ipsum curatio, nisi illa, cuius operationem diximus ipsa enim confert quandoque cum eo quod diximus ibi. Et surdi arcuati habent species alias, quae multiplicantur in terris aegypti. Et quandoque quidem eorum habent duo cornua, quorum color est diuersus, albus, & subalbidus, & rubens & melinus, & cineritius: & quandoque sunt secundum creationem viperarum, et quidam eorum habent dentes, sicut vicini. et dracones interficientes statim, sunt huius generis et ordo secundus est de viperis, quarum species iterum sunt diuersae. de eis enim sunt viperæ alefilati: & de eis sunt viperæ quercinae, & de eis sunt facientes sitire, & reliquæ quas dicemus. et accidit serpentibus diuersitas iterum, non in specie, imò secundum convenientiam in specie vna, quando diuersificantur in masculinitate, & foemineitate: & masculi quidem pauciores habent dentes, & plus veneni, & acutius: licet quidam dicant quod foeminae sunt deteriores propter multitudinem dentium suorum, & iterum propter aetatem, quoniam senes deteriores sunt iuuenibus propter corpus, nam magni deteriores sunt parvis, curtis, quum species eorum est vna. Aut propter locum, nam illi qui habitant loca inaquosa, & montes, deteriores sunt eis, qui habitant littora, & loca plurius aquarum. Aut propter dispositionem suam in repletionem, & vacuitatem: nam illi qui de eis famelici sunt, deteriores sunt veneni. Aut propter passionem eorum animales: nam irati, & audaces deteriores sunt eorum. Aut propter tempus: nam venenum eorum in aestate est deterius. Quidam autem existimauerunt, quod venenum serpentum, & viperarum est frigidum, & est error. Et illud quod accidit ex frigore morso ab eis, est propter mortificationem caloris innati propter contrarietatem veneni: calor enim innatus est qui calefacit corpus sua sparsione, & inflammatione. Quum autem non est calor innatus, & si inflammetur cor igne leui, non oportet tamen ut calefiant propter ipsum extremitates. Et quidam existimauerunt, quod venenum alefilati proprie est frigidum, & aggregat sanguinem cordis, & congelat ipsum, & propter hoc stupescit valde:

sed non est ita, imò fortasse resoluit calorem innatum, & mortificat ipsum. et illud, quo ratiocinatur istud, est, quod animalia frigide complexionis sunt in hyeme mortua, & calore calor additur & acuitas.] & quicumque sit qui hoc dicat, sciat, quod eius ratiocinatio non est sana: & neque hæc dictio est in venenosis parvis, sed in animalibus magnorum corporum. et quod significat corruptionem huius sermone est vespa calidæ complexionis valde, & est ex eis quæ mortificantur in hyeme, quare non mouetur: & non est longinquum quin sit serpens cum caliditate complexionis suæ, quæ non mouetur propter contrarietatem complexionis naturalis: & propter illud, quod accidet ei de rebus aliis.

De morfu basilisci, qui est primus furdorum, & harmene, de quo ignoro an est ipse aut alius. Cap. 22.

Dixit quidam ipse nominatur regulus, quoniam habet coronatum caput, cuius longitudo est duorum palmorum, & caput est acutum valde, et oculi eius sunt rubei, & color eius ad nigredinem & citrinitatem declinans, qui adurit totum super quod incedit, & neque oritur in circuitu: cauerne eius aliquid: & quum opponitur habitationi eius auis, cadit, & non sentit ipsum animal, quod non terreatur, quod si sit propinquius hoc, stupefit, quare non mouetur. & interficit sibilo suo si exultat ipsum: & ille super quem cadit visus eius, tunc ex longinquo, moritur, et non est sicut dicitur, quod ille cuius visus cadit super ipsum, moritur, et illius quem mordet corpus liquefit, et inflatur, et currit uirus, et moritur statim, et moritur omnis qui appropinquat illi mortuo. Et parum quidem euadit qui præfens sit vicinitati eius. At verò possibile est in quibusdam horis, ut tangat eum cum virga. et secundum quidem plurimum qui tangit eum cum virga moritur: et est mediante virga: et propter illud iam tetigit illud miles quidam cum lancea sua: quare mortuus est miles, et animal eius, et tetigit ipse labium equi: quare mortuus est equus, et miles, & hic quidem serpens multiplicatur in terra [arore], et Nubia. Signa moriuseius sunt, si videris mortuum subito absque casu cause primitiue apparentis, et proprie quando est in loco ubi scitur illud animal, et non est curatio ei prorsus.

De harmene.

Cap. 23.

Iam diximus harmene in proprietatibus proximis reguli, ex hoc quod non æquatur, et interficit morfu tantum, imò et visu, et auditu sui sibili: et quodcumque animal mordet dissoluitur, et moritur quod appropinquat ei ex animalibus. At vero quantitatem eius narrauerunt diuersam a quantitate reguli: existimauerunt enim quod est ab uno cubito vsque ad cubitum et semis. et dixerunt quod morso ab eo non confert aliquid: si vero aliquid confert ei, tunc semen papaueris valet vsque ad .i. et castoreum vsque ad .j. quidam iam testificati sunt illud.

AVIC. Tom. 2 O 4 Signum

c. n. calor augmen-
tatur calorem
eius & acuitatem
eius.

a. b. & si sic.

b. a. turchorum.

fur per inuentionem fixationum plurimū quā duorum dentium in parte in qua momordit; & egreditur à principio rei ex loco duorum dentium, aut dentium plurium, sanguis; deinde virus feruens. Et fortasse incipit aquosus, deinde spumofus, deinde vt ærugo æris, & tunc quidem conuertitur ad substantiam veneni, & colorem eius. Et dolet locus: deinde perambulat dolor eius: postea apparet apostema calidū, rubrum, habens bothor, & vesicas, sicut ex aduisione ignis: & quandoque perambulat, deinde fit viride illud apostema propè mortuum, & sub ore: & accidit in visceribus inflammatio, & in corpore [rubedo] cum rigore, deinde sudor frigidus, & corruptio coloris, declinans ad viriditatem: & commotio vertiginis, & frequentia anhelitus, & nausea, & singultus, & quandoque euomit humorem cholicum: & difficultas sit vrinae, & grauatur caput: & quandoque aduenit ei fluxus sanguinis narium, & apparet grauitas in dorso, deinde sudor frigidus, et tremor vehemens, & syncopis. Et plurimum quidem moritur in tribus diebus, & quandoque remanet vsque ad septem.

Curatio morsus viperarum cum eo, quod est sicut canon.
Cap. 33.

Considera radices communes in curatione. deinde fortior curatio est properare ad theriacam de viperis: & quum tardatur, tunc possibile est, vt conferat theriaca multoties. & possibile est vt non conferat. Nocuentum autem instrumenti veneni non est malum, quoniam natura est quæ vitur instrumentis. [Rei verò extraneæ] non est possibile vt intaret eis, nisi accideret commotio amborum simul. Et si possibile est vt multitudine [sonni] & vini, fortasse excusat ab omni curatione, & similiter cappe, & porri cum vino, si non inueniuntur allia. Et iam dixerunt quidam, quod virga cerui assata, quum comeditur, in dispositione confert. Et alharmel est de medicinis liberantibus. Et similiter grana citri. Et de theriacis propriis eis fortibus est illa quæ recipit anisi [i] iuseni pondus drac. j. & [i] piperis aurei, iij. corticis aristol. rotundæ, castorei d [amborum] an. aure. j. conficiantur cum vino, cuius dosis sit nux una. Et iterum myrrhæ, & castorei, & piperis, arsenici, rubei omnium an. drac. ij. seminis anethi. unc. ij. conficiantur cum vino. Et iterum semen andacochæ, & aristol. rotunda, & ruta syluestris, & non est alharmel, secundum quod existimauerunt quidam: imò est species rutæ ipsius. Et oportet, vt detur butyrum vetus plurimum ei, propriè antiquum, multoties enim liberat butyrum solum, & sedeat in tina lactis, & indicantur ei vigilie, & fiat vt deambulet, & balneetur in quibusdam horis, & in balneo faciente sudare: & dentur ei in potu coagula, & similia successione eorum; & melius eorum est coagulum leporis recens: & ipsum iterum est melius quando sumitur in potu cum iij. unc. aceti vini permisti cum æqualitate: & coagulum cerui iterum est bonum. Dixerunt quidam, si homo accipiat cepe syluestre, & masticet ipsum, & deglutiat illud, quod currit ex eo, & empla-

stretur cum sēce eius, non morietur penitus. Et quidam experti fuerunt ius ranæ, & tuit iuuariuum liberans, quum comestum fuit. Et caro mustellæ condita aceto, & sale. Et cancri marini. Et sanguis testudinis marinæ. Et dixerunt quidam, quod in lapide, qui nominatur lapis serpentis, quum suspenditur, est sanatio.

Reliqua potiones laudatæ in morsu viperarum.
Cap. 34.

Dixerunt quidam, apium syluestre, & est sumirion, est bonum ad illud, & radix acori, & folia aristol. & radix eius, & radix [almaru] alfeisi aut jalfesirefi, aut agaricum quodcumque illorum fuerit, sumatur ex eo in potu cum vino dulci quantitas vnus aurei, similiter succus anagal. scilicet auriculæ muris: & similiter cyminum, præcipuè montanum, & succus caulis, aut costi duo aurei cum duobus obolis piperis: aut radix buchormarien, aut semen Keisim, aut radix eius, & semen alharmel cū succo porri, aut succo [cardui] & iterum coagulum leporis, & farina erui propriè, & zingiber in lacte mulieris, & detur in potu radix [bauciar], aut harmel, quæ est cognita in partibus [frigoris], & est vehementis iuuamenti; & cortex aristol. & radix alandacochæ. Et quidam iam existimauerunt, quod quum turbith sumitur in potu cum lacte dulci, est iuuatiuum valde, & lac [alagati]. & existimo ipsum est theriacam alfarauia. & alkusaki est iuuatiuum. Et iterum de eis quæ dicta sunt ad morsum viperarum, & omnium venenosorum animalium, est opopanaci pondus drac. ij. cum aceto: & iterum sumantur costi aurei. iij. & gentianæ. Et iterum quæ bona sunt, est steracus caprinum comminutum in uino, & detur in potu. Et omnia incisiua acuta, & propriè allia et cepe, et porri, et raphanus, et aquæ eorum, et omnia salita, propriè uenter mustellæ, et scorpio assatus, & sel galli, et reliquarum auium. Et de succis vehementis iuuamenti sunt succus rutæ, et succus foliorum malorum, et succus samplici, et acetum ipsum, de quo bulliantur. unc. iij. et dentur in potu, et succus extremitatum caulis nabathi, et vrina hominis secundū quod dicitur.

Emplastra de foris.

Cap. 35.

Emplastra ista sunt attractiua, quæ administrantur antequam apostematatio fiat: et sunt facta ex [sauina], et baccis lauri, et ex chamæmilla, et squilla assata propriè, et farina erui: omnia illa singulariter, aut commista cum uino. Et emplastratio cum caseo antiquo est bona utilitima. Et emplastratio cum gallina fissa est bona ualde ultima. et similiter cum carne uiperæ, et cum ranis scissis. Et ex oleis oleum laurinum, et oleum in quo decoquitur laurus.

De serpentibus, qui egredi faciunt sanguinem ex poris omnibus. Sicut sunt Aspidius, & salvin.

Cap. 36.

Isti serpentes sunt mali; et quum mordent, disrumpuntur porri et macatus omnes fluctus,

a. n. Alia litera
myrrhæ & alfe
seca.

b. B. cardii.
c. B. alhaza.
d. B. turchie.

e. n. alhaie.

a. B. abel.

a f. ualde.
b. vulneribus.

tes, & manantes a f.

Ita quod ex b [vulneribus] consolidatis cum dolore continuo, & vomitu sanguinis, & sputo sanguinis. Et sapientes quidam dixerunt, quod isti duo serpentes corpora habent arena, & super corpora eorum sunt puncta nigra, & alba: & longitudo eorum est longitudo cornuti. Et dixerunt quidam, quod ipsi sunt minores viperis: & capita eorum, & ipsorum caudae sunt minuta, & sunt coloris arenosi. Et quandoque sunt nigri, & rubei, & albi, & sunt super eorum capita squammæ albæ incisæ, & eorum incessui est strepitus propter siccitatem corticum ventrium ipsorum ac si esset strepitus [folliorum] virgæ, & sunt grauis motus, equalium dentium. & hos narrant cum speciebus quibusdam ordinis primi. Et horum quidem serpentium morsus dirumpit poros, & meatus naturales, facies ex eis manare sanguinem, ita quod ex angulis oculorum, & comprimitur in sanguine, & sputo sanguinis narium, & vomitu, & dolore in stomacho. Et dixerunt quidam, quod locus apostematur, & denigratur, & currit ex eo res parua aquosa, & soluitur venter, & constringitur anhelitus, & difficultas fit urinae, & absconditur vox, & mollificantur membra, & vincit super corpus dispositio obliuionis, & accidit spasmus, & cadunt dentes, & moritur patiens.

c. B. cannarum.

De cura.

Cap. 37.

Vra eorum est proxima curæ alaflet, & uiperarum, in quantum datur eis in potu vinum plurimum, & euomunt super ipsum post cibationem cum eis, quæ sunt sicut [Joua] tarricæ, & pisces saliti, & alia. Et iteretur super eos vomitus: deinde comedant post illud panem, & pisces positos super prunas, & comedat uvas passas. Et semen raphani iterum est ex eis, quæ conferunt ipsis, & propriè cum vino, & succo papaueris cum radice lilij caelestis cum uino. Et quandoque confert eis albugo oui cum vino. Et confert eis in quantum est b [expulsio] sanguinis, emplastratio cum portulaca, & farina hordei aut folijs vitis decoctis, aut arnoglossa, aut gallis. Et ex eis, quæ retinent sanguinem per cauterium, sunt porri, & vrtica, & ruta cum farina hordei, & albumine oui.

a. B. altharich.

b. B. fluxus.

De faciente sitim.

Cap. 38.

a. B. candam.

b. B. Iubie & syrie.

Dixerunt, quod serpentis facientis sitim longitudo est palmi unius, & super [corpus] eius sunt vestigia nigra, plurima: & caput eius paruum, & collum ipsius grossum, & incipit creatura eius ex collo grosso vsque ad caudam subtilem. Et dixerunt quidam, quod hic plurimum est in regione b [lokjati, & alsim]: et forma eius est forma viperæ, et color postremi eius vsque ad caudas est ad nigredinem decliuus, et incedit quatiendo caudam suam. Et dixerunt quidam, quod est in littoribus. Et dixerunt quod accidit morbo ab eo ut aduratur venter eius, et inflametur, quare non sanatur ex aqua, imo non cessat bibere absque exitu alicuius rei per vrinam, aut sudorem, ita quod inflatur venter eius totius, et currit aqua in uenas ipsius.

De cura.

Cap. 39.

Regimen eorum post commune regimen, est indefinenter facere eos bibere oleum plurimum, et euomere: deinde clysterizare eos cum eis quæ educunt faeces, et humiditates, et trahunt aquam ad inferiora: et ut dentur diuretica, sicut decoctio apij, et spicæ Indæ, et cynamomi, et assari, et fiseleos, et petroselini, et similia, et emplastratur exterius cum sale, et calce, et oleo. et emplastratio, quæ dicemus ad morsum canis rabiosi, confert.

De caferzati, et altanarati.

Cap. 40.

Isti serpentes sunt parui, breues, minuti, qui quandoque occultantur in arboribus, insidiantes ut proiciant se ipsos ad illum, qui transit per eos, et exeunt procedentes ad eum. Et ego quidem dico, quod vidi genus horum serpentium in partibus de Hestem, et sunt ad rubedinem decliues et sunt a [calidi] ualde. Et dixerunt, accidit ex morsu eorum dolor vehemens, et [pertransit] in totum corpus, si fuerit de genere quod vidi, et accidit ex eo mors. Et dixerunt, cura eorum est cura communis, et cura viperarum.

De saliente ad duas partes.

Cap. 41.

Dixerunt quidam serpentem cuius nomen anketimen, et dixerunt quod ipse est saliens ad duas partes; verum ego non verifico, quod ipse sit saliens, aut alius, ut ipsi narrauerunt ei: quod due extremitates eius sunt equalles in grossitudine, et æquales medio, et existimo quod hic est ille, quem vidi in ueritate.

a [Ilicinus, & est durissos].

Cap. 42.

Iste habitat in b [ilicibus] et accidit ex morsu eius excoariatio cutis eius quem momordit, et excoariatio cutis illius qui permiscetur ei, et curat ipsum: et habet odorem malignum, [mordificans] eum, qui præsens est, morti eius, siue sit lædens, siue non lædens, et accidunt ex eo iterum accidentia morsus uiperarum.

De cura.

Cap. 43

Vra ipsius est cura uiperarum, et confert eis propriè bibere aristol. longam cum uino, et similiter a [alhandal] coctam, et aphodilii radicem et uinum, b f.

Miliaries

Cap. 44.

Serpentum huius generis color propter citrinitatem suam est quasi color mili. et accidunt ei quem mordent, accidentia malarum uiperarum: et cura eorum est cura illa,

Serpens nominatus sciferati.

Cap. 45.

Color eius similis est salienti ad duas partes, sed ille est deterior, et accidentia eius sunt illa, et cura eius est illa cura.

De

Serpens amaris, uel aspis habens colores diuersos.
Cap. 46.

Quidam dixerunt, quod est malignus, interficiens in die secundo, cum corrosione hepatis, & contractione intestinorum. Et curatio eius est curatio viperarum praeuarum.

Serpens trisealis. Cap. 47.

Narratum est de hoc, quod eius accidentia similia sunt accidentibus viperarum, uerum sunt cum inflatione loci morsus, & vesicis, & duritie apparente, & cursu humiditatis sanguineae, nigrae ex illo loco: & accidunt ei alteratio rationis, & tenebrositas uisus, & spasmus mortificans. Et cura eius est cura viperarum. Et ego quidem dixi hunc serpentem in hoc loco existimare: & non nosco eum, neque ordinem eius, neque ipsius genus cum verificatione, & neque scio an iste sit in iteratione, an non.

Famulus. Cap. 48.

Dixerunt, morsus eius est similis morsui uiperarum, sed accidunt carni eis qui morsus est ab eo, corruptio & mollificatio, sicut accidit ei qui habet hydropisum; & accidunt ei profunditas somni, & obliuio, & agritudines in hepate, & [ieiuno, & colon.] Et sermonem quidem in hoc serpente artuli secundum existimationem in hoc loco, sicut sermonem de illo qui est ante ipsam; & fortasse non est huius ordinis, imo est ordinis putrefacientium. Et cura eius est cura viperarum.

De amiadutus, & canbarus. Cap. 49.

Dixerunt quidam, quod longitudo cuiusque horum serpentum est usque ad cubitum, & color eorum est color arenae, & super corpora ipsorum sunt ueligia. Dixerunt, & accidunt ei quem mordent, & dolor uehemens loci morsus, & apostema maximum, & currit ex eo virus.††

[& interficiunt in tertio, & b] 50

Curatio eorum. Cap. 50.

Dixerunt, quod curatio eorum est curatio communis: & est eius proprium dare in potu castoreum & cinnamomum, & radicem centaureae, de quocunque istorum fuerit drac. li. cum vino. Et confert eius radix acitoli, & propter longum ianamentum maximum. Et similiter radix [saluagis,] & succus eius proprius, & radix gemianae. Et confertur eis ex emplastris mel decoctum, & exsiccatum, & tritum: & radices granatorum: & similiter centaurea, & semina lini, & iactuca, & semen harmel, & uolubilis, et ruia syluestris: & confertur eis emplastra appropriata ulceribus putridis.

Serpens nominatus felsen, & est putrefaciens.
Cap. 51.

Existimauerunt quidam, quod sunt serpentes, qui sunt in regionibus [Assen] & in a B. Syrie. in Aegypto, habentes lata capita [parua] colla, curtas caudas, ventres rotundos, & non sunt b B. subellia. super eorum capita linea & squammarum, sed super corpora eorum sunt linea diuersi coloris: 10 & quum incedunt, non [rectificantur,] imò contrahuntur. & accidunt ei quem mordent, apostema dolorosum, & putrefactio totius corporis post contritionem eius, et capillorum casus. Et quandoque festinat putrefactio perdens illud quod sanum est, et sunt quasi species viperarum.

De cura. Cap. 52.

Oportet, ut sit cura eorum cura communis: & cura media curae uiperarum: deinde curatio eius quod accidit ex morsu eorum de dispositionibus, et accidentibus.

De speciebus serpentum, qui nocent quando mordent per uulnus, non per uenenum, de quo sit curandum; & sunt serpentes magnorum corporum ualde. De dracone. Cap. 53.

Dixerunt, minor specierum draconum, secundum quod dixerunt quidam, est quinque cubitorum; magni uero sunt xxx. cubitorum, et supra. Dixerunt, et sunt draconi duo oculi magni, et sub mandibula inferiore est eminētia sicut mentum; quare sunt ei dentes plurimi. Et dixerunt quidam, quod ipsi multiplicantur in partibus Nubiae.†† et a† B & iedie. Indi sunt maiores, et illi de Nubia qui sunt in regione b [Assen] sunt usque ad quatuor cubitos: et Indi sunt magni ualde. Et dixerunt, de illis sunt quos diximus: et habent facies citrinas, et nigras, et sunt eis ora uehementis amplitudinis, et supercilia cooperiunt oculos eorum, et super colla eorum sunt squammarum. Et in omni mandibula sunt tres dentes. et ego dico, quod iam uidi quendam huius generis, super collum cuius in latitudine descendente erant pili grossi. Dixerunt, et accidunt ex morsu eorum dolor paruus, deinde inflammatur: et masculi eorum sunt deteriores foeminis. et dico, quod iam uerificatum est, quod in regionibus alijs ab India, sunt dracones magni ualde. et dixerunt, cura eorum est cura uulcerum malorum tantum.

Albedifimon persin. Cap. 54.

Videtur, quod sit iste de generibus draconum, et dixerunt quod illi, quem mordet albedifimon, accidunt ea quae accidunt reliquis morsibus draconum. Sed dixerunt de draconibus, quod eorum dentes sunt uehementes. et de proprietate eius est quod, [carminat carnem; quare effodit eam;] quamobrem magnificatur timor in uulnere eius, et indiget curatione uulnerum malorum ualde.

a B. facit carnem foetidam quare foetida efficitur Alia iterum. carnem facit foetidam cum suo morsu.

De

De morfu draconis marini.

Cap. 55.

DIxerunt liniatur morsus eius cum sulfure, & aceto. & dixerunt conferunt ei adeps crocodili emplastrata, & piscis nominatus tricola: & plumbum quando fricatur super ipsum, inuatur eo. Et medicinae quas scribemus in c. rutula, & proprie theriaca prima. Et albedarum gi bibitum & emplastratum confert ei.

Havem carmen.

Cap. 56.

DIxerunt quidam Arabes sapientes. & existimo quod sunt de genere draconum marinorum, aut aliorum, quos ambos nominavit semurion ille sapiens, dicens, quod accidit ex morsu viperarum. Et similatur quod sit cura eorum cura viperarum.

De albatraf & haudent.

Cap. 57.

DIxerunt quem mordet albatraf, & haudent, accidunt ei dolor vehemens, & frigiditas plurima, & stupor, & mors proculdubio, & peruenit ad hoc ut sit eius cura frigidorum venenorum. Dixerunt quidam, oportet ut embrochetur morsus eius cum aceto tepido, & emplastre locus cum foliis lauri, & inungatur cum oleo coslino, & oleo de pyrethro, & quae simulantur eis ex oleis, in quibus est virtus squillae, & vrticae. Ea vero, quae in potu dantur eis, sunt ut succus foliorum lauri cum aceto: & anidum cum ruta. aut sumantur myrrhae, & piperis, & rubeae partes aequales, cuius dosis sit aureus vnus in vino. Et theriaca prima dicta in cap. rutulae.

a B. decoctio.

TRACTATUS QVARTVS.

De morfu hominis & quadrupedum.

Cap. 1.

ICAM in hoc tractatu leſiones morſus hominis, & morſus canis, & leporis, & ſimilium, & morſus canis rabioſi, & luporum, & crocodili, & morſus ſimij, & muſtellae, & morſus aleale, & mugali.

Sermo uniuersalis de curatione morſus.

Cap. 2.

DEterior morſus eſt ille, qui eſt à ieiuino: ſiue ſit homo, aut nō homo. Et qui vult curare morſum, oportet ut ponat in primis ſuper morſum pannum inſuſum in oleo, aut inungat abſtergendo cum ipſo oleo: deinde ſi [ ] conſequitur ipſum intentione [ ] & [ ] emplastre cum eis, quae ſunt ſicut mel, & eſſe, & faba maſticata, [ ] & [ ] crudae ſicut ſunt: illud enim eſt mirabile in hac re. Et iterum vinum coctum, & [ ] lithargyrium. Et emplaſtratio cum [ ] oleo [ ] orobi eſt mirabilis. Et ſi videtur in eo corruptio, muſtificetur prius cum ſuctione [ ] uentoſarum [ ] aut medicamine [ ] acuto, [ ] & dimittatur, donec faciat pus. Et conſideretur: & tunc ſi videtur in ſuppuratione eius putrefactio, tunc ſcitur quod muſtificatio, & attractio leſionis non fuit vltima: quare curetur cum attractiuis fortibus, quae diximus

a + B. non.

b — B.

c — B.

d B. merdaſen.

gi.

e B. farina.

f B. aut cum uē

roſis.

g B. attrahente

in cap. morſus ſerpentum. Et ſi non fuerit in [morſu corruptio, prohibeatur apoſtematio, &] conſolidetur vulnus. Et de melioribus vnguentis ad morſum, & inſiſiones vnguium autum, & ſpimarum, & ſimilium, eſt vnguentum nigrum adminiſtratum poſt extractionem malitiae, ſi ea indiget, & poſt ablutionem cum aqua, & ſale.

10

Morſus hominis, in homine.

Cap. 3.

Ponantur ſub morſum, quum accidit ut ſit vehemens, eſſe, & ſal, & mel die, & nocte: deinde curetur cum vnguento nigro factio ex adipe, & cera, & oleo, & albedard: eſt enim melius emplaſtrum ad illud, quod morſum eſt. Et ſimiliter cinis conſectus cum aceto & melle.

[ ] Et iterum minutum a + B. [ ] thus cum uino, & oleo. Et iterum oſſa vitulorum aduſta vſque quo albiſcentur conſecta cum melle. Et iterum ſal tritum cum melle.

20

Aut myrrha, & gummi albotin vulnere iam repleto anetho ſiccato, aduſto, & liniatur cum eo, & ligetur. Et liniatur ſuper ipſum iterum cinis caulium. Et quandoque accidit ex morſu hominis, & proprie ieiuini [ ] accipientis medullas granorum praeparatas [ ] ad corruptionem, et proprie leues [ ] corruptio. [ ] quare oportet, ut inungatur morſus cum oleo, abſtergendo: et emplaſtretur ex radice foeniculi cum melle, aut farina fabarum cum aqua, & aceto: et permutetur emplaſtrum omni vice.

Morſus canis domeſtici, non rabioſi: morſus ſimiliter adib, & ſimilium. Cap. 4.

Singularis curatio illius ex eis, quae diximus in cap. uniuersali, et in curatione morſus hominis: et fortasse ſufficit ut aſpergatur locus ſtatim aceto: et conquaſſetur manu multoties: deinde ponatur ſuper ipſum nitrum cum aceto, et renouetur ſuper ipſum omnibus tribus diebus. et proprie quum timetur malitia rabiei. Et quandoque ſufficit ut curetur cum eſſe et ſale, et ruta, et fabis, et amygdalis amaris cum melle, aut arnogiolla cum ſale, et folijs cucumeris, et citruli, et calamentho conſectum cum vino. Et iterum epithema ſuper ipſum lithargyrio: et proprie quum eſt illic inflammatio vehemens, cum farina orobi cum melle: Et ex illis, quae conferunt ei, eſt origanum campeſtre cum ſale, et melle. Et almuſi [reſolutum cum aceto liquido] diſmiſſum diebus aliquot: et hoc quidem confert omnibus primis.

a [Morſus] canis rabioſi, & adib rabioſi, & b [muſtelle rabioſe : & blorum de illis, quae dicuntur.]

Cap.

5.

60

Accidit cani rabies, quae eſt conuerſio ſuae complexionis ad [ ] malitiam malam, malignam, uenenolaſam. Et accidit ei haec conuerſio, aut ex aere, aut ex cibis et potibus. ex aere uero quoniam calor uehemens adurit humores eius: quare ſit rabioſus in autumno: aut congelat frigus uehemens ſanguinem eius, faciens ipſum

ipsum declinem ad d [nigredinem;] quare fit rabiosus in vere. Ex cibis verò, & potionibus, quoniam lambit. [in sanguine interfectori;] & comedit ex cadaueribus, & bibit ex aquis putridis, quare f [impletur melancholia putrida.] quamobrem accidit iterum creaturæ eius, ut varietur: & accidit complexioni. Et quandoque apostematur corpus eius, & cōuertitur color eius ad cinereitatem, & additur perseverantia in causis corruptionis eius: ipse namque famem paritur, & non comedit, f [ ]

& non bibit aquam: & quando obuiat aquæ, timet ex ea, & abhorret eam, & quandoque horripilatur ex ea, & tremitt, & h [multiplicatur horripilatio, & est in cute faciei suæ, imò quandoque moritur ex ea timendo, & propriè in fine rei suæ. Et accidit ei multitudo tenebrositatis oculorum, & est semper solitarius, ignarus, non cognoscens dominum suum, & uidebis eum rubeum oculos, vehementis aspectus. & horribilis: & extrahit linguam, & currit salua spumosa, & fluit f [natus] capite eius iam dimisso, & auribus eius mollicatis: quare mouet eas ambas: & iam * [curuatum est dorsum, & inclinatur dorsum eius ad latus. quare fit ita tortus ad latus & ad superiora, & ad latus. Et si firmatur cauda eius,] ambulat timidus, declinans quasi sit ebrius, tristis, angustiosus, & præceps fit in omni passu. Et quum apparer ei forma, currit contra illam, inuadendo ipsam, tunc fit paries, aut arbor, aut animal: & f [parum parificatur] inualio ipsius cum eius latratu ad illud quod inuadit, secundum consuetudinem canum; imò est tacitus, squalidus, & quando latrat m [ ]

videbis canes fugere à via eius, & fugiunt ab eo ipso longinquo. Quòd si fiat præfens alicui eorum, repente blanditur ei, & obediens sit inter manus eius, & conatur fugere ab eo. Et f [adib] deterior est eo, & similiter ° [qui de lupis, est in quantitate eius, ea quæ diximus.

De narratione eorum, quæ fiunt rabiosi, præter ea quæ diximus. Cap. 6.

Dispositiones eius, quem mordet canis rabiosus. Cap. 7.

Q Vum canis rabiosus mordet homines, non videtur nisi uulnus habens dolorē, sicut reliqua vulnera: deinde apparent super ipsos post dies aliquot, aliquid de cogitationibus corruptis, & somnus corruptus, & dispositio quasi ira & murmuratio, & commissio rationis, & responsio absque eo quod queritur ab eo, & uides ipsam extremam eius, contrahendo ea ad se, & refugit lumen, & saltus velaminis, & singultus, & sitis, & siccitas oris, & fugit ex ° [pressura, & amat accensionem luminis:] & quandoque abhorret lumen, & rubent membra eius, & propriè facies eorum, & rancescunt

uoces ipsorum, & plorant b [in timore aquæ & humiditatis.] & quoties approximat eis aqua, imaginantur canem, quare timent ex eo: & quandoque non terrentur; imò nauscant eam, & quandoque diligunt volutari in terra. Et quandoque accidit eis proiecilio spermatum sine desiderio, & perducit proculdubio ad spasmodum, & cuze: & quandoque peruenit ad sudorē frigidum, & syncopim, & mortem: & quandoque moritur ante has dispositiones faciendo: et quandoque desiderat aquam, deinde proclamat ex ea, quum obuiat ei: & quandoque sorbet ex ea, quare strangulatur per eam, et moritur: et quandoque latrat sicut canis, & quasi sit cum eo rancesco: & quandoque absconditur uox eius, & fit sicut apoplecticus, non ualens tolerare ut clamet. Et quandoque mingit c [pinguedinem, in qua sunt res carnosæ mirabiles, quasi sint animalia, & quasi canes parui.] In pluribus uerò dispositionibus est urina eius subtilis, et quandoque mingit nigrum, et aliquando retinetur urina eius, quare penitus mingere non ualeat: et uenter eius secundum plurimum est siccus. Et de mirabilibus dispositionibus eius est, quòd ipse est pròptus ad mordendum hominem. Quòd si momorderit hominem post commotionem suam, accidit illi homini illud quod accidit ei, et similiter d f [ ]

ex superfluitate cibi eius fit illud.] Et non territus est aliquis eorum ex aqua, qui euasit per curationem, aut absque ea, propriè quum uidit faciem suam in speculo, et non cognouit seipsum: aut cui in eo imaginatus est canis, nisi duo uirippsi namque, secundum quòd existimant primi, vixerunt in huiusmodi dispositione. Et ipse quidem canis non momordit eos ambos: imò non momordit eos ambos, nisi homo quem canis rabiosus momorderat. Ante uerò terrorem ex aqua, cura eius est propinqua. Et quandoque interficit inter hebdomadam, et similia usque ad sex menses. Et spatium temperatum est. xl. dies. Et dixerunt quidam, et non creditum est, quandoque terretur post septem annos. Dixerunt quidam, et est sicut Rufus, non terrentur ex aqua, et diligunt volutari in terra, nisi quoniam complexiones eorum ° [iam dilexerunt siccitatem;] quare abhorrent contrarium complexionis, et diligunt conueniens. Ad hunc sermonem nō est declinatio. [Declinatio enim ad illud, quod conuenit complexioni propinque, est ex eis ad quæ non currit.] Et sanioris dispositionis quæ momordit hic canis, est ille, ex cuius mortu plurimum s [ ] currit. Et propter illud quando mingit post potum medicinarum theriacalium sanguinem, securatur ex timore aquæ: h [scias ergo.]

Differentia inter morsum canis rabiosi, & non rabiosi. Cap. 8.

Q Vandoque mordet homines canis, et nō aduenit affirmatio formæ eius, et verificatio dispositionum eius, et indiget curatione eius.

b a. & in fine incipiunt timere e aqua & ex humiditatibus. Alia litera rancescant uoces ipsorum de inde cadunt in timorem aquæ & humiditatis.

c B. rem in qua apparent.

d f B. quod superfluit ex aqua, aut potum quem ipse bibit & quod superfluit ex cibo quem ipse comedit: operantur illud in eo quod ex ambobus ad m. pletur uel comedent.

e B. confirmare sunt in siccitate.

f B. quoniam declinatio complexionis extra neq. ad id quod est est cōueniens seu cōsi. n. le est ex eis, quæ non habent radicem se. ueritatem.

g a. sanioris, h — B.

eius. Et curatio quidem eius inquantum est vulnus, est consolidatio: & inquantum est morsus canis rabiosi, est saniofitas, & apertio. Nam si consolidatur, est in ea perditio: quare indiget illud signo, ex quo eius dispositio cognoscatur. Et ex eis, quæ dixerunt in hoc, est ut sumatur nux regalis aut alia: & ponatur super vulnus: & dimittatur super ipsum una hora. deinde sumatur, & proijciatur gallinæ: tunc si renuit eā, canis est rabiosus: & si comedit eam, & moritur, tunc canis iterum est rabiosus: sumatur frustum panis & liniatur cum eo, quod currit ex illo vulnere, siue fuerit sanguis, siue non sanguis: & proijciatur canibus. Et si renuit ipsum, tunc morsus est morsus canis rabiosi. Et dixerunt, quod de signis eius est, quia quando funditur super ipsum aqua frigida, calefit corpus eius successione eius: & dico, quod hoc signum est non proprium.

De cura.

Cap. 9.

Oportet in principio rei, ut non dimittas vulnus consolidari: imo dilata, & aperiri, si non fuerit amplum: & fac cum eo de suctione, & positione ventosarum quod dictum est tibi in cap: morsus serpentum. Et minus, in quo non oportet consolidari vulnus, est spatium xl. dierum. Et si traxeris in principio, deinde non consolidaueris: facies operationem iuuatam valde. Et si error iam ceciderit, & consolidatum est, tunc oportet ut a [conuertatur,] & ad ultimum perueniatur in eo. Et oportet ut ponas super ipsum de aperitiuis, quum b [consecutus fueris ipsum] in primis diebus: sicut sunt opopanax, & nux, & allia: & emplastrum de pice, & opopanax, & aceto, & sumatur aceti Xist. j & oportet ut sit acutum, & picis lib. j. & opopanaxi. unc. iij. infundatur opopanaxum in aceto, donec resoluatur, deinde misceantur omnia. Et fortasse sufficiunt allia, & cepe. & eruca iterum, & siela, & alit composita, & simplicia. Et cum siela iterum quādo ponitur enula. Et fortasse necessarium erit tibi ut utaris medicinis corrosiuis, sicut alcaleadicon: deinde consequenter adhibeatur butyrum. Et ex dilatantibus quidem est, ut sumantur salis partes. iij. salis ammoniaci partes ij. calceadis partes viij. squillæ aslate partes xvj. rutæ partes iij. coralli partes x. æris adusti partes iij. floris æris partes iij. seminis prassii partes ij. ponatur super ipsum cribellatus cum orali. et necessarium est in principio facere, ut ipse sudet ex eis, quibus possibile est ex ambulatione, & balneatione. et non oportet, ut properes in diebus primis ad euacuantia: sed occupare in t. ahendo ad exteriora: nam euacuatio quandoque adiuvat ad hoc ut venenum penetret ad profundum, & prohibet attractionem eius ad exteriora. et quoniam ipsa trahit humores ad interiora, tunc trahit cum eis venenum. Quum ergo trahis quod tibi possibile est post duos dies aut tres: tunc occupare in euacuando, quod iam fortitan c [penetravit]. Et si facta non fuerit attractio, & acciderit negligentia, tunc euacuatio in ea hora erit magis necessaria: & melius est ut sit fortior. Et si uideris repletionem d [augumentatam,] phle-

botoma. & si non, tunc non. et quum phlebotomas, tunc non dimittas cum intueri sanguinem suum, & propriè in fine rei. Cathartici verò sit illud, quod educit melancholiam, ita ut sit elleborus, & pilulæ de elleboro, & similia de illis, quæ necessaria sunt: & hiera Rufi est mirabilis eis. Et ex illis, quibus oportet solvere eos, est cucumer asininus. Confectio cathartici ad eos. Recipe myrobalanorum Kebulorum aure. ij. [opii] aure. i. & s. sal. Indi aurei. s. polypodii, lapidis armeni, amborum ana aure. i. agarici aure. i. s. ellebori nigri aure. ii. fitque dosis ex omnibus in pilulis confectis aure. ii. Quum ergo ipsum soluerint cathartica fortia, tunc necessarium est iterum administrare in omni die, aut duobus diebus clystere non lædens anum, sicut oleum, & aquam siela: aut solutium sicut f [asphodili] cum epithymo. & oportet ut sit cibus eius post catharticum ille, qui fit ex duragi, & pullis impugnat. et administrantur post illud diuretica subtiliantia, & vinum dulce, & propriè vetus, cum dulcedine: & vinum coctum iterum, et lac, et uinum est vehementis iuuamenti ad eos. et magis necessaria res sunt aquatio cibi eius, & humectatio: est enim necessarium rei eius. et illa sunt sicut iura auum [typticarum, et panis adarmache] in aqua frigida. et confert eis ex aquis, aqua, in qua extinguitur ferrum multoties. Verum cepe, & allia sunt ex cibis, qui resistunt uenenis, et abscindunt ea, et repellunt ipsa a corpore, ubi non excusatur eorum usus, quamuis ipsa sint medicina: et ut tu properes, et des eis in potu theriacam magnam, et medicamen de cancriis, proprium est et dicitur quod theriaca diatesserion est vehementer conferens eis: et similiter theriaca b [alanefta] quam dicemus; et ci-ba eos cancriis fluuiatibus. et iam expertum est, ut sumatur de pulpa cancri fluuiatilis adusta super lignum vitis albæ cum aqualitate, secundum quantitatem, qua teratur, et c [carbone gentiana] super illud idem lignum, et cum illa quantitate: et detur ex eo in potu cum vino puro: et sit dosis eius cochlearia quatuor in illo uino: et oportet ut ambo sint trita, sicut alcohol. et huius iterum est descriptio altera. Sumatur c [carbonis] cancrorum fluuiatium captorum, dum sol est in signo leonis, assatorum in furno, aut in uase aneo, res aqualis; et iam i [posita] sint in eo ex ipsis partes. v. et gentianæ partes. v. et m [pyrorum] pars i. terantur et misceantur cum eis: et sit dosis in diebus primis cochlearium unum in aqua: et detur in potu post dies præteritos duo cochlearia: et similiter adde in eo usque ad quatuor cochlearia. et ex medicinis narratis, et quæ est vltima ad eos, est medicamen de cantharidibus, et dicā ipsum in proximo. et medicamen de cancriis non detur in potu in primis, nisi ei cum quo est euentus timoris aquæ, et quandoque ponitur in descriptio necius de gentiana quantum est medietas cancrorum [marinorum]. Si autem c [consequeris] eum post duos dies, aut tres, oportet tunc ut sit quod in potu das de medicamine duorum cinerum, duplum eius, quod in potu dases, si p [seum] consecutus fuisses in principio. et similiter est dispositio medicinarum aliarum quas dicemus.

a. a. apertio uel
fessio fiat.
b. B. occurrit ei.

c. B. Allia litera
potes uel quod
fortitan existi-
mas. si dēre mo-
ueri quamuis
non acciderit,
& non expulsio
facta fuerit tunc
enim euacuatio
est.
d. B. sanguinea.

dicemus. Et si fuerit post septem dies, tunc sint
plura duplicia. Et tunc scalpella ⁹ [scalpellatio-
nem laboriosam,] & fuge luctione vehemen-
ti. Et si ² [consecutus fueris eum post dies plu-
res illis ei superuenientes,] tunc in ³ [dilatio-
ne] vulneris nō erit utilitas: & neque superflue
laboretur in ea, quoniam ledetur ager sine plu-
rima utilitate: imō stude in hoc, ut non rema-
neat apertum: nam dilatio ⁴ [iam præterijt in
diebus tribus primis,] & qui appropinquant
eis: quoniam venenum iam sparsum est. Sis er-
go contentus tunc ut remaneat vulnus apertū,
& adiuuge ei reliquum regimen dando in po-
tu theriacam eius, & administrando euacuatio-
nem eius. Et ⁵ [similatur] quod venenum sit
sparsum vsque ad quatuor dies, si fuerit forte:
& in minore spatio eo iterum multoties enim
interficat in hebdomada una. Et proculdubio
ipsum spargitur velociter, & velocius quā di-
ximus. Et non est aliquid de attrahentibus, si-
cut cauterium: ita quod quando est spatium lō-
gius illo, & timetur casus in ⁶ [errore,] prope-
ratur ad cauterium magnū post spatium, nō
est longinquum quin conserat: nō est ergo at-
tractio cauterij, & corruptio ipsius in substan-
tia veneni, sicut est attractio aliorum, & corru-
ptio ipsorum. Quod si aliquid ab hoc prohi-
buerit, administra medicinas, quæ stant loco
cauterij, sicut emplastrum de sale: & medicinæ
rubiificantes, sicut emplastrum de synapi, & si-
milia. Et non intromittas eum in huiusmodi
hora in balneum omnino. Nam si balneau-
eris eum, interficiet ipsum. Et dicitur, quod sede-
re in tina, est ex eis quæ conferunt: & existimo
quod illud est in primis. Et frigus est ex eis, à
quibus oportet ipsum cauere. Et fortasse est ti-
bi necessarium in hac hora, & post ipsam, ut phle-
botomes eum secundo: ergo phlebotomia ip-
sum: & non permittas eum iterum intueri san-
guinem suum. Quod si videris eum iam tende-
re ad sanationem, paulatim tunc fac eum uti
exercitio temperato. Et balnea eum cum aqua
litate: & funde super ipsum aquæ tepidæ plu-
rimum: & frica eum, & inunge eum oleo tempe-
rato. Et quando peruenit esse suum ad timo-
rem aquæ, tunc tu non paucas iterum, dum nō
sit talis, ut non cognoscat faciem suam in spe-
culo. Dixerunt enim, fortasse ipse cognoscit fa-
ciem sui ipsius, & fortasse imaginatur post il-
lud, quod in speculo sit canis, Et daci in potu il-
lud quod diximus, de aqua in qua extinguitur
ferrum cum ingenio, quod dicemus, est enim
curatio optima. Et ingenia super ipsum cum
omni ingenio in dando ei in potu aquam. Et
si necessarium fuerit tibi stringere ipsum, & vim
inferre, tūc emplastra stomachum eius cum in-
frigidantibus. Et iam quidem expertum est vi-
num mistum per medium, & contulit iuamē-
tum mirabile. Et contulit quidem in hac hora
medicamen huiusmodi. Recipe coaguli lepo-
ris, & luti lacunæ asportati de Alexandria, & gra-
norum ⁷ [iuniperi] & gentianæ omnium an-
aure. iij. baccarum lauri, & myrrhæ, amborū
an. aure. viij. conficiatur eum melle: & sit dosi-
s, quantum faba ægyptiaca. Et iterum sigillorum
lacunæ, & granorum iuniperi, amborū an. x.
coagula vulpis. iij. coagula leporis v. radicū

aristol. rotundæ, baccarum lauri, seminis amo-
mi, seminis rutæ sylvestris, omnium ana aure.
iij. præparetur eorum massa cum vino dulci:
deinde conficiatur cum melle: & sit dosi-
s faba una. Et iterum terræ sigillatæ aure. viij. grano-
rum aldemei tantundem, coagula leporis. xvj.
coagula gazel. xxxij. radicū gentianæ. iij. myr-
rhæ. iij. aggregentur cum melle, & retineatur:
cuius dosi-
s sit ut cicer, cum aqua calida. Et qui-
dam homines dixerunt, qui suspēdit super cor-
pus suum dentem canis rabiosi, fugit ab eo can-
is rabiosus, & non intendit ad eum: similiter
reliqui canes, & nō est ex eis, in quo est fiducia.
Medicinæ quæ bibuntur, simplices quidē sunt
lycium, & alit, & absinthium, & polium & ter-
ra sigillata cum vino: & [nigella] est mirabi-
lis in hoc capitulo: ita quod nomen eius in græ-
co est deriuatum ex intēione iuuante ad mor-
sum canis rabiosi. Et myrrhā bona est bibita, &
emplastrata. Et dixerunt, non est ad illud medi-
cina melior gentiana; & chamædryos iterum.
Et dicunt quidam, quod oculi cancri, quum
bibuntur, sunt magis iuuatiuæ res ad illud. Et
dixerunt quidam, quod si in potu detur coagu-
lum ⁸ [muris] parui in aqua, sanat, et existimant
quidam, quod sanguis ipsius canis rabiosi, est
curatio. Verū ego non audeo illud, et simili-
ter dixerunt, ciba illum hepate canis, ⁹ [et]
proprie illius, qui eum momordit. et dixerunt
post timorem aquæ, ciba eum hepate prædicto,
& ante ipsum; aut cute ¹⁰ [adabaci claudicantis]
allata. et dixerunt, quum in potu dederis [meu
bedhana] & castoreum in hac dispositione, &
feceris collyrium ex eo, iuuabitur eo, & remo-
uebitur timor. et de compositis sunt medica-
men Gal. & theriaca propinqua ei, quod dixi-
mus in præterito. Recipe cancri fluuiialis adu-
sti, & gentianæ, amborum an. partes v. thuris, ca-
lamethi an. partes iij. terræ sigillatæ partes ij. su-
mat in puluere ex ea 3. iij. in ieiunio cum aqua
tepidā, & tres alias in vesperis: & vtatur illa die-
bus pluribus ante xl. Al. Recipe cantharidarum
magnarum, pinguium, ablatis pedibus, & capi-
tibus, & alis partem j. lentium excorticatarum
partem j. & croci, & spice, & gariophyllorū, &
cinnamomi, & piperis, omnium sextam partis
vnius: terantur omnia optime, & proprie can-
tharides, & conficiantur cum aqua, & infor-
mentur trochisci ex eis, quorum vnusquisque
contineat tertiā 3. j. et detur in potu ex eis om-
ni die trochiscus vnus cum aqua tepida. et si ac-
ciderit punctura in vesica, bibat decoctionem
lentium excorticatarum, & oleum amygdali-
num, aut butyrum erudum, & coctum. et ingra-
diatur balneum omni die post potum eius, &
sedeat donec mingat in tina. et administretur
cibus humectatiuus, & ales fidabegi cum pullo
impinguato, & bibat vinum, & caueat sibi a fri-
gore. Descriptio abbreviata medicaminis de
cantharidibus. Sumantur cantharides secundū
quod narrauimus, & infundantur in lacte aceto-
so die, & nocte, deinde effundatur illud lac
acetosum ab eis, & permutetur aliud lac aceto-
sum, & dimittatur in eo die & nocte, & fiat il-
lud tribus vicibus, deinde exsiccentur in um-
bra, & terantur cum tantis lentibus excortica-
tis quantæ sunt ipsæ: & fiant ex eis trochisci, de
qui-

x B. Alia li-
a. aulufen.

a B. Alia li-
c. canis.

b f. s. affato.

c s. alidabha.
d B. alimadan.

quibus sit dosis tertia. drac. j. cū vino, aut aqua tepida. Quum ergo biberit ipsum, fiat ut perueniat ad sudandum cum eo, quod est ei possibile de deambulatione, aut cooperimento. Si autē illud quod bibit, angustiat ipsum, bibat super ipsum sacraiat de butyro cocto, aut oleo, & vta tur tina, & mingat in ea: quum ergo minxerit sanguine, tunc iam securabitur à timore aquæ. Emplastra, & similia ad attrahendum. Asa est emplastrum bonum. & dicitur quod emplastra tio eius cum hepate canis rabiosi iuuatiua est valde, & testatur de ea cōmunitas. Et alia emplastrata, & bibita: & caro piscium salita est bona iuuatiua. Et de eis quæ trahunt venenū ab eo cum fortitudine, est ut ponatur super morsum urina hominis: [iuuenis,] & propriē cū nitro. Et cinis vitis solus, & acetum, & menta cum sale. Et opopanax mirabile est valde. Et folia cucumeris hortulani uehementis iuuamenti sunt ad illud & radix fœniculi. Et dixerunt, quandoque confert ei iuuamentum mirabile, ut liniatur locus ex glutino piscium multoties. Et iterum ut emplastratur cum formicis tritis. Et iterum, fumantur floris æris, & salis, amborum partes. iij. adipis vitulorum partes. xij. fiat ex eis emplastrum. Et iterum uolubilis drac. iij. & nitri. drac. ij. spumæ maris drac. j. salis drac. iij. adipis anseris. drac. x. olei de alcanna quantum necesse est. Ingenium in dando aquā in potu. Quidam dixerunt sicut & feligorius, quod quando timet ex aqua tunc detur in potu ei in vas ex cute [adabon] & aliorum, aut in vase cooperto cum cute [adabon] & propriē si fuerit de ligno, aut cute canis rabiosi. Et dixerūt quidam ut ponatur super vas, aut sub eo pannus, qui sit de pannis latrinæ. Et dixerunt alii ab istis, quod aliquid de hoc nō excusat. Et quidam ingeniosē faciunt canalem longum, & mittunt in guttur eius à longe, & fundit aquā in ipsum tectum ex eo quod cooperiat aquam scilicet ponitur eius extremitas in guttur, & funditur aqua in ipsum, aut fistulam propriē ex argento. Et ex eo quod bonum est in dando aquam in potu, est ut fiat iterum lignum concauum ex congelato melle aut ex cera, & ponatur in eo aqua. & præcipiatur deglutire ipsum.

a. n. alnemer & alhed &

De morfu^a [leopardi ex genere] leonis, & vulnere unguum eorum. Cap. 10.

Isti rapaces, & qui simulantur eis, non sunt sicut canes salui, & homines: imò dentes eorum, & ungues ipsorum non sunt vacui à natura venenosa: quapropter oportet, ut curentur in primis cum attractione: deinde cum consolidatione. Et i eius attractione sufficit res parua.

De morfu crocodili.

Cap. 11.

Ille, quem mordet crocodilus, regatur regimine prædicto in cap. morsus canis non rabiosi cum attractione veneni, ex quo non euacuatur morsus eius, quamuis sit saluus. Et illud fiat cum illis, quæ sunt sicut nitrum, & mel. et quando [disiungitur scissura eius, liniatur vulnus cum] adipe cerui, & adipe anseris, & mel-

a. B. exissimae mundificatio eius impleatur vulnus butyro &

le: deinde consolidetur. et adeps eius est magis iuuatiuus rerum ad morsum eius. Dixerūt quidam, quod sanatio vulneris eius, quod fit quū crocodilus corrodit partē corporis alicuius, est adeps crocodili.

De morfu simij.

Cap. 12.

In illo iterum, quē morder simius, fiat quod attrahat venenum eius, si fuerit in morsu eius. et illud sit cum eis, quæ sunt sicut emplastratio cum cinere & aceto [a. f. & melle: aut amygdalis amaris, & ficibus, & propriē immaturis: & lithargyrium cum sale: & radix fœniculi: & sedat apostema eius lithargyrium liquefactum in aqua: & b. cooperiat ipsum] cum nigella & melle & eruo & melle.

De morfu catti.

Cap. 13.

Qvandoque accidit ex morfu catti dolor uehemens, & viriditas in toto corpore. et curatio ipsorum est cura communis. et iuuatur cum emplastro cepe, & emplastratione calamenthi campestris, & per comestionem amborum iterum: & cum emplastro facto ex nigella, & lissamo cum aqua.

De morfu mustella.

Cap. 14.

Dixerunt quod morsus eius est velocis doloris: & est color eius decliuus ad obfusca tionem. et cura eius proxima est cura, quam diximus ex emplastratione cum capis, & alliis, & comestione amborum cum vino puro super ambo. et conferunt ad illud ficus immaturæ cum farina orobi. ei in lib. quidem theriacæ dicitur, quod si emplastratur cum ea morsus super morsum eius, & super morsum canis rabiosi, est bona iuuatiua, sanans statim.

De morfu mugali & est alcale.

Cap. 15.

Dixerūt quidam. hoc animal minus est mustella in quantitate eius. et color eius est decliuus ad cineritatem cum subtilitate, & tenuitate: & longitudo oris est ad vltimum & [labium eius] in vltimo: dixerunt & hoc, quum videt animal salit ad ipsum, & suspenditur cū testiculis eius. et dixerunt quidam est in forma muris, & in colore eius, uerū b. [muscida] eius est acuta. & oculi sui sunt parui, & dentes eius habēt tres ordines, quorum alii super alios torti sunt retorsione parua ad superiora. et dixerunt quidam accidunt ex moriū eius dolores uehementes, & punctura in corpore, & appari tio ruboris in locis secundum dentes eius, & accidunt in circuitu morsus vesicæ plenæ humiditate sanguinea, [super bases fulcas, & quod ipse continent] fuscum: & quum a [sinduntur] ab eo quod est sub eis, [egreditur caro alta in colore nerui, habens tunicas: & quādoque corroditur, & cadit: imò currit in primis pus virulentum, deinde putrefit & corroditur, & cadit caro eius. et quandoque peruenit res ad puturam in intestinis, & difficultatem vrinæ, & iudorem frigidum corruptum. Cura. Dixerūt opor-

oportet ut ponatur super locum galbanum sin-
gulare, & cum aceto: & embrochetur cum
aqua [†] [

&] farina hordei, syrupo acetofo: & findatur ani-
mal ipsum, & ponatur super ipsum pyrethrum,
aut malum, aut allia contrita, aut synapis: totum
illud, si non fuerit apostema. cum apostemate
verò, cortices granati dulcis decocti, & empla-
stretur cum eis. Illud verò quod in potu datur
ei, est scea armenum bullitum cum vino, aut
eruca, aut sifimbrium, aut nux cupressi cum vi-
no aut pyrethrum, & semen eruce & cartamū.
Et ex eis, quæ sunt iuuatua, fortia, est buchor-
marien cum syrupo acetofo: aut opopanax cum:
aut radix gentianæ: aut coagulum agni. & coa-
gulum hœdi: & sunt ambo bona valde. Et con-
fert ei lac cum syrupo acetofo inuamentum vl-
timum. Et dixerunt quidam sapientes. res mag-
gis confers ei est succus foliorum lauri, & fo-
lia lauri humida cum vino decocto, aut eruce:
aut decoctio abrotani: aut decoctio lubleb cum
vino, aut storax iterum bona est ei, quum datur
in potu cum vino. Et similiter quum comedū-
tur res prædictæ cum dispositione sua. Quum
ergo cadit caro corrupta, curetur vulnus attra-
ctione sua.

TRACTATUS QVINTVS.

De punctura paruorum venenosorum, & morfu eorum
Cap. 1.

ICAM in hoc tractatu puncturam
scorpionum, & rutelæ, & uesparum,
& araneæ, & eorum, quæ currunt cur-
su illorum: & incipiam ab habenti-
bus aculeos de eis.

De speciebus scorpionis syluestris.

Cap. 2.

DIxerunt quidam, quod scorpio scemina
maior est masculo: masculus enim exte-
nuatus est, minutus: & femina pinguis, magna;
& aculeus sceminae est subtilis: & masculi acu-
leus est grossus. Et accidit vt quibusdam scor-
pionibus sint duo aculei secundum quod exi-
stimant quidam; quoniam dimittunt duo fo-
ramina apud puncturam suam: & intrigidatur
punctura, & calefit reliquum corpus, & infrigi-
datur sudor iterum. Scorpio autem cum alis
est magnus: & prohibet multoties cum uentus,
quum volat, ab hoc ut cadat, quare vadit cum
eo de regione in regionem. Et in dispositioni-
bus quidem cauda scorpionum diuersificatio
est: de eis enim sunt qui habent sex spondyles,
[alshara,] & interficit morsus eius. & de eis
sunt qui habent pauciores. Et existimauerūt qui
dam, quod scorpiones sunt nouem colorum,
albi, citrini, rubei, & cineritij: [ferrandi:] & vi-
das, & de eis sunt aurei, habentes nigras cau-
nosi coloris, de quorum percussione sentitur
fumosi, & accidunt ex morfu eorum [risus,]
& permissio rationis.

Quod accidit de punctura eorum.

Cap. 3.

Accidit punctura eius ut apostemetur ab
hora sua apostemate duro, rubeo; & do-
lor protensus & quandoque inflammatur, &
quandoque infrigidatur, & imaginatur apud
eum, quod corpus eius. [comprimatur cum
pilis sal.] Et accidunt dolores subito, & punctu-
ra, sicut punctura acus; et sequuntur illud su-
dor, & tremor labij, & frigus eius, & expulsio
vomitu rei viscosa, quæ congelatur super ip-
sum; & horripilatio, & [ruptura] pilorum, &
tremor & frigus extrematum, propriè eam,
quæ sequuntur vulnus; & mollificatio totius
corporis, & eminentia amborum inguinum,
& tensio virgæ; & accidit inflatio in ventre, &
fortasse excitatur super morsum [bumbus,]
& propriè si fuerit morsus in inferiore; & acci-
dunt apostemata ascellarum, & eruclatio plu-
rima. & propriè si fuerit percussio superius, et
alteratur color. Si autem scorpio fuerit uehe-
mentis malitiæ, erunt accidentia mala valde,
superfluunt dispositiones prædictæ, et punctu-
ra sicut cauterium in adurendo; et corpus to-
tum rigorem patitur cum frigore; et eleuatur
super labium humiditas viscosa, quæ congela-
tur super ipsum, et currit ex oculo similiter hu-
miditas. deinde coagulatur lippa in angulis; et
cadit alteratio formæ, et egreditur anus, et apo-
stematur priapus, et ingrossatur lingua, et stri-
dent dentes, et spasmantur membra postero-
ra, et quandoque componuntur quidam dentes
super alios, et non aperiuntur, et est significa-
tio mala. Inquit Galen. si sua percussione inue-
nerit arterias, accidet syncopis, aut inuenerit
neruos, accidet spasmus; aut inuenerit uenas,
accidet putrefactio. Cura. Curetur per cano-
nes communes, et per uaporationem cum eis
quæ sunt sicut sal, et milium, et similia. Et pri-
mum, quod facis, est sudatio cum conditioni-
bus suis. et reliqua quæ dicta sunt in attractio-
ne, et administræt super ipsum medicinae acu-
ta, subtiles, uelocis inflammationis, sicut sunt
assa, et allium et pyrethrum. Verum ^a [stercus] d. B. alhaza.
est de melioribus medicinis ei. Et similiter est
auellana Indæ, et omnis auellana; et herba cuius
folia sunt quasi folia samplici, expansa super
terram secundum rotunditatem, cuius diame-
ter est vnus palmi, et in sapore eius est viscosi-
tas, cuius gustus est sicut gustus alnabac recentis,
et bibitur cum aqua, et sedat dolorem sta-
tim. et dixerunt iterum herbas et arbores cum
nominibus suis, quas ego non noui. et ite-
rum arbor, cuius crus eleuatur super terram
quantitate vnus digiti, deinde nascuntur vir-
gæ æquales, quæ eleuantur quantitate vnus cu-
biti, et apparet super eas res, sicut [bala] cuius
sapor est sapor [bala. i. saccus palmæ in quo da-
tyli nascuntur,] cuius potus sedat dolorem
statim. et napi ^s [barbari sunt vltimi] in hoc.
et capa squilla est mirabilis quando comedi-
tur; et conferunt ei theriaca magna, et mytrida-
tum, et theriaca Eldræ, et theriaca diatelsi ron,
et sagzenca, et medicamen de assa. et assa est
medicamen bonum ei, et vitis alba, et alhar-
mel est ex eis quæ experta sunt nunc. et car-
AVIC. Tom. 2. P tamum

a. e. percutiatur
cum frustis ro-
tundis ex niue
confectis.

Alia litera sup
corpus eius pro-
iciantur frusta
niuis rotunda
b. B. Alia litera
contractio.

c. s. seu in homi-
ne qui est mor-
sus exitus uen-
tositatis per in-
feriora cum so-
nitu.

d. B. alhaza.

e. B. Alia litera
nix.
f. B. balhai flo-
rum d. taylori.
g. B. abe barba-
rie sunt vltimæ.

tantum campestre secundū quod testatur Gal.
si retinuerit ipsum, sedat dolorem, et est de spe-
ciebus ^h cardiorum pungitiuorum. et dixe-
runt quidam. si in potu detur de napello quan-
tum est granum flami, sedat dolorem eius iu-
bito, et non interficet, quoniam interficiens est
usque ad mediam. 3. et de medicinis bonis ei
sunt alia bibito uino super ea post horam, et
proprie quando sunt cum equali quantitate nu-
cum, et comeditur de ambobus circiter. j. unc.
et oportet post acceptionem aliorum, et uini
ut ⁱ [preparatur] in loco uehementis estus. et
si ingenietur ut eius preparatio sit super uapo-
rem aque calide, erit iuuatium. et intentio
quidem in hoc est ut sudet; et intentio in hoc
ut sudet, est mouere materias ad exteriora; et su-
dare in balneo est uehementis iuuamenti ei. Et
quum ^k [mouetur], bibat vinum purum. The-
riaca bona. Aristol. longa, gentiana, baccæ lau-
ri, cortex radicis capparis, radices coloquin-
thidæ, absinthium nabathi, venæ citrina, vitis
alba, aggregentur cum melle. Alia bona, semini-
bus rutæ campestris, cymini æthiopici, seminis
andacoche omnium an. ^l [aliulef], Jaceti quan-
tum sufficit ad conficiendum, gummi quan-
tum conglutinet acetum, & aggreget medici-
nas: & sit dosis eius aure. j. & non addatur super
illud, quoniam in eo est timor: imò si necessa-
rium est post horam aliam addere, detur in po-
tu medius aureus alius. Theriaca alia. Recipe
alliorum, & nucis amborum an. partem unam,
foliorum rutæ sicca, & alit, & myrrhæ om-
nium an. partem mediam conficiantur cum ^m
[lacte], & sit dosis eius drac. iij. cum vino. The-
riaca bona ei. Castorei, piperis albi, myrrhæ,
opij omnium an. partes, & sint æquales: infor-
mentur ex eis trochisci, cuius dosis sit tres obo-
li cum quatuor. vnc. vini: & confert iterum mor-
tui rutele. Et iterum opopanax, myrrhæ, gal-
banum, castoreum, & piper album conficiatur
cum storace, & melle cum equalitate. Et medi-
camentum exercitiale, cuius confectio hæc est, ra-
dicis coloquin. radicis capparis, absinthij, ari-
stol. longæ, taraxacon omnium an. partes æqua-
les: cuius dosis sit pueris tertia. drac. j. & ma-
gnis. ⁿ [†] [ ] est enim mirabilis, ultima,
cui nō est par. Reliqua quæ bibuntur. Et ex me-
dicinis bonis est alit, & iterum vitis alba, & ite-
rum cordumeni pondus. drac. ij. cum vino: &
cyperi, & grana myrthi, & albedarungi, & se-
men acetosæ campestris, & altaraxacon, & endi-
uia, & serapinum bibitum, & linitum, & cala-
mentum campestre, & cancri fluuialis, si biba-
tur cum lacte asinino. Et Arabes quidam dant
in potu morfo pondus. drac. j. de radicibus co-
loquinthidæ, & confert ei iuuamentum uisibi-
liter. Et quidam experiri sunt salem ^o [massæ,
quando ex eo sicco] sumitur quantum planta
manus capit. Et existimauerunt quidam quod
aluinem uiridis, quando conficitur cum bury-
ro cocto vaccino post contritionem, & cribel-
lationem, & sumitur ex eo propè duos aureos,
est maximi iuuamenti. Et ei qui comedit rapha-
num, & albedarungi, non nocet scorpio. Et lo-
custa quæ non habet alas, magni corporis, quæ
nominatur ^p [hercules] quum exsiccat, & bi-
bitur cum vino: confert. Inquit Fideles, quod si

in potu dentur morsis ab eo opium, & semen
hyusquiami albi equali mensura confecta cū
melle conferunt. Et existimauerunt quidam
quod encaustum Indum iuuatium est bibi-
tium, sicut confert linitum. Et agaricum est mi-
rabilis iuuamenti: & fructus asphodili, & flos
eius, & baccæ lauri proprie, & semen alandaco-
cha, & folia raphani, & q^q Kemech bauciarum, &
& iterum aristol. nigellæ, radicis opopanaci, se-
minis harmel, partes æquales: cuius dosis sint
aurei duo cum vino. Et iterum pyrethri, aristo-
baucæ an. pars j. piperis pars. s. maruch quarta
pars unius: cuius dosis sit sicut faba. Et iterum
aristol. longæ, pyrethri, æquales partes, confi-
ciantur cum melle, cuius dosis sit drac. ij. cum
vino. Et iterum myrrhæ, opopanaci, opij partes
æquales. vitis albæ partes iij. fiant ex eis trochi-
sci. Et iterum corticum radicem aristol. longæ,
pyrethri, amborum an. pars. i. detur in potu
quantitas necessaria. Et dixerunt quidam. sumā-
tur facis uini. drac. vj. & sulfuris citri. drac. viij.
seminis rutæ. drac. iij. & castorei, & seminis eru-
cæ, amborum an. drac. ij. aggregentur cum san-
guine testudinis marinæ. cuius dosis sit. drac. j.
cum v. unc. vini. Epithemata, & emplastra. Scor-
pio ipse est de emplastris bonis ad scorpionē,
& cauda eius. iterum planta quæ dicitur ^r [plan-
ta] scorpionis propter similitudinem quam
cum ea habet, quamvis ipsa stupefaciat illud
quod cum ea emplastratur in dispositione sa-
nitatis, & mortificat sanguinem in eo, secun-
dum quod existimat quidam Iudæorum. Et
mus quum finditur, & ponitur super puncturā
scorpionis, iuuat ^s [cum continuitate], & simi-
liter rana. Et nos quidem iam experti sumus in
caustum Indum linitendo: & contulit & sedauit
dolorem. Et similiter lac ficuum immatura-
rum, & castoreum. et anacardus secundum
quod quidam dicunt, est mirabilis in hoc, se-
dans dolorem. Et alcali est bonum. et sulfur vi-
uum cum gumma pini, aut glutine albotin. et
caro piscis salita, & alia decocta, & butyrū co-
ctum. ponantur calida. et iterum semen ^t [ra-
phani], aut semen althææ, aut ambo cum sale.
Et iterum ^u [thordeum] cum succo rutæ, aut de-
coctione eius. et iterum sulfur tritici decoctus
cum fimo columbino. et albedarungi est de epi-
thematis bonis, sedans dolorem statim. Et
similiter sunt radices coloquinthidæ, & tara-
xacon. & endiuiæ, & amomum cum albedarun-
gi. Epithema bonum est sampucus siccus. et
iterum sal urinae est ex medicinis, post quas nō
est iuuamentum. et ex eis quæ conferunt ei, est
ut teneat morsum super uaporem ^x [†] [ ]
calidum superuenientem à lapide ignito. et ex
embrochis eius, est decoctio tursuris. & deco-
ctio urticae, & decoctio chamæmille est mirabi-
lis: et aqua maris calefacta, et succus andacoche,
aut decoctio eius: unaqueque est mirabilis: et
naphtha alba calefacta est mirabilis. et oleū in
quo decoctus est stellio, quum distillatur su-
per morsum calidum, est mirabilis iuuamenti.

De algerarar.

Cap. 4.

Isti sunt sicut scorpiones habentes corpus gib-
bosum, acutas caudas: et eorum uenenū est
calidum.

calidum; & multiplicatur in alcoz, & in ascaris honotio, & proprie in mineris alaniuden. & quando mordent, non curatur de eis in hora illa, imo in mane, aut post: deinde accedit angustia, & alteratur color. Et quandoque accedit ictericia, & apostematatur lingua, & ulceratur locus puncturæ, & mingit sanguinem: & quandoque retinetur natura, & fortasse conuertitur esse eius ad perditionem, & incipit eum pulsus cordis, & syncopi: & non oportet ut negligatur propter lenitatem a [situs] eius, quoniam est mali veneni. Cura. Post curam communem meliores curationes, sunt cauterizare locum, & potiones [aqua lactucæ amaræ,] & aquæ al taraxacon, & aquæ hordei, & omnia extinctiua proprie, quum fortis sit [inflammatio. Et melior curationum eius expertatū, est sauch malorum cum aqua frigida. Et dixit quidam, radix polij quum bibitur cum aqua, confert. Et enula est medicamen bonū ei, secundum quod dicitur. Et theriaca alhascari est bona, cuius descriptio est hæc. Corticum capparis, gentianæ, absinthij romani, aristol. rotundā. ⁴]

Omnia an. parsj. terantur omnia: & sit dosis eius pondus. drac. ij. Theriaca alia eis. Taraxacon sicca, & foliorum malorum acetosorum, coriandri, omnium partes æquales: sumatur pulueris eius quantum in uola manus capitur. Et quum accedit ei inflammatio vehemens, sedetur cum aquis fructuum, & succo eorum in frigidatis. Et si acciderit pulsus cordis, confert syrupus de malis alsemis, & sauch de malis, & lac valde acetosum cum trochiscis de camphora. Et si angustia sit fortior, tunc adhibeantur aquæ fructuum cum oleo ros. in frigidato. Quod si natura retineatur, clysterizetur. Et si mingit sanguinem, phlebotometur, & admittitur curatio mictus sanguinis. Et si apostematatur lingua, phlebotometur vena, quæ est sub ea, & gargarizet cum aqua endiuia, & tyro po acetoso. Et si acciderit in morfu corrosio, curetur cum medicamine acuto, & in partibus eius cum bolo armeno, & aceto linito. Et curetur cura ulcerum malignorum.

Species araneorum, & asceiben, & rutelarum.
Cap. 5.

DE rutelis quidam iam dixerunt illi, qui considerant, & experiuntur has res, quod sunt sex species: deinde diuersificati sunt interpretando de proprietate omnis speciei earum. Dixerunt enim quidam antiquorum medicorum, quod prima species earum nominatur al bathasion, rotundæ figuræ, vici coloris: & signi dincem decliuis. Et secunda nominatur anchos, & est latioris corporis illa, rotundæ figuræ: & in partibus, quæ sunt in [loco] eius, sunt squamæ apparentes: super os cuius sunt tria corpora. Et tertia est murkion, & est in magnitudine [apis] magnæ, nominatæ ageruf, & color eius est ad cinereitatem decliuis, & tegitur corbeis, & proprie apud dorsum eius. Et quarta est sagluucoslon, quoniam totum corpus eius,

& caput eius est durum: & est habens alas, sicut sunt alæ formicæ magnæ. Et quinta est fucion, nam ipsa est longi corporis, subtilis, & super corpus eius sunt puncta, & proprie apud caput eius, & ipsius collum. Et sexta est furbulentis, nam ipsa est longi corporis, uiridis coloris, cui est quasi aculeus sub collo ipsius. Et ille medicus posuit puncturæ omnium specierum rutelarum accidentia una, & addidit alius accidentia propria. Et alius ab his duobus viris dixit: rutela est animal simile araneæ, quæ nominatur alched: & est uenatrix muscarum, & quod species eius sunt plures. Et secundū quod dixit Gal. Gal. sunt duodecim species, & earum deterior est ægyptiaca. De eis enim est rubca quasi ipsa sit aranea rotunda ^c†]

Et de eis est alba habens rotundum uentrem, paruum os, stellata: & ipsa est acuti dorfi cum lineis lucidis. Et de eis est citrina, pilosa: & de eis est ueca appropriata hoc nomine. Et de eis est cuius medium capitis, & pedes sunt breuia, decliua ad posteriora; & quum vult pungere proicit se super pedes suos: & quādo vult d [bibere] euomit humiditatem paucam, & est subtilior ueca prima. Et de eis est formicalis, similis formicæ, rubecum habens collum, nigrum caput, album dorsum, punctura coloribus diuersis, ^e†]

Et de eis est vespalis rubca similis vespæ: deinde ponit unicuique earum accidentia. et de eis est [alkelenati], quæ nominatur per hoc propter paruitatem suam, & est quasi ipsa sit eruus rotunda, paruum habens os, & subalbidum uentrem, albos pedes, & multorum pilorum. Ægyptiaca uerò, quæ dicta fuit prius, est maligna, habens ventrem magnum, et caput magnum, simile animali quod uolat in circuitu candelæ.

De eo quid accedit ei, quem momordit rutela uniuersaliter, & a [de] distinctione. Cap. 6.

INquit Gal. non accedit morsui rutelæ quod accedit puncturæ scorpionis; quamobrem non obuiat venæ lèdendo, & [non facit diffcultatem egestionis] secundum plurimum. et inquit ille, qui dixit species rutelarum, & nominavit eas nominibus primis, quod omnes illæ, communicant in apostematione loci morsionis: & est locus morsionis in [primis] horis rubcus, et in plurimis [eorum] est coagulatio sanguinis viridis, in quo habetur pruritus, et quod sequitur ipsum: & quandoque extenditur usque ad crura: & addiderunt alij, quod est illic eminentia plurima valde, & inflatio. Et dixit primus, & accedit membris neruosis, & ossibus frigiditas semper. scis quæ sunt sicut genua, & alchatim, & dorsum, & spatulæ; & fortasse in frigidatur corpus, ^e†]

Et tremat, & horripilatur. Inquit, & sunt illic dolor vehemens, clamorosus, & vigilie, & citrinitas coloris: ^f†] & imaginatur in oculis, quod ambo sunt humidiores, quàm consueuerunt: & distillant lachrymæ guttis frequentibus: & sentitur in inferiore parte ventris, et proprie propè petinē, sicut euacuatio, & inanitio; et incipit na-

A VIC. Tom. 2. P 2 tura

c † B. & de eis est nigra fumosa que similitur vna etiā & de eis est rachæ.

d B. pungere vel percutere.

e † B. & ex eis est cancradalis.

f B. horrobalis.

b B. inducit uenens frigus.

c B. Alia litera paucioribus.

d B. est iuscus.

e † B. totum.

f B. Alia litera faciei eius.

tura expellere materiam aquosam superius, & inferius: & quandoque apparet in illa materia quod est sicut tela aranæ: & accidit inguinibus, & testiculis inflatio: & iuncturis cōtractio, sicut spasmus, quorum forsitan dilatio non æquatur, & accidit dolor oris stomachi, & nausea: & emittit corpus sudorem frigidum: & fortasse capitis incurrit dolorem sicut est dolor capitis patientium birsen. Et addiderūt alij, quod accidit faciæ citrinitas, & corpori grauitas, & urinae motus, cui fortasse associatur ^g [punctura,] & quandoque egreditur cum ea sicut aranea: & accidit nervis, & genibus, & pectini tensio vehemens, & similiter in stomacho & ^h [lingua abbreviatio & retentio,] & fortes fiunt dolores. Inquit Primus proprietas autem speciei sextæ, & secundum quod narrauerūt est quod accidunt ex ea dolor vehemens in stomacho, & rigor vehemens valde, cum tremore plurimo ualde hoc dixit. Distinctio verò quam dixerunt Gal. & alij, est quod ipsi dixerunt: ex morfu quidem eius, quæ de illis rubea est accidit dolor paruus, velocis sedationis. In nigra verò, aut variæ morfu, sit fortis dolor cum horripilatione, & frigore, & tremore, & grauitate in coxis: ⁱ [

g B. difficultas.

h B. lingua inflatio & retentio. Alia lingua in lingua coadunatio & asperitas.

i f a. ex morfu però alba totū di corporis & partium accidit dolor paruus cum pruritu & dolore pinguo ventris.

k B. nigra.

l B. morfum vix erectionē.

m B. salubris. n f B. quæ sunt sicut catharides

o B. horobalis.

p B. uelox.

q B. realida.

& pruritu, & putrefactione] & mollificatione ventris, & fluxu eius. In stellatæ verò morfu sit fortis dolor cum pruritu, & horripilatione, & stupore, & grauitate capitis, & mollificatione corporis. Ex vicia verò accidunt dolor vehemens in loco percussione, & tremor, & spasmus, & sudor currit frigidus, & ab scissio vocis, & stupor in corpore toto, & apostema in ventre, & tensio in uirga & pectine, & vomitus rei absque voluntate, & urina turbida. Verum ^k [magna] fumosa est maligna, & accidit ex ea dolor stomachi, & frequentia vomitus, & dolor capitis: et tussis consecutua, & difficultas egerendi interficiens uelociter. Ex morfu autem citrinæ pilosæ sit dolor fortis valde, & accidit tremor, & sudor frigidus cum inflatione ventris, et interficit multoties. Et addunt quidam eorum in narrando ^l [quandam viciam de erectione] virgæ, & tensione priapi, et abscissione uocis, et expulsiōe spermatis, & spasmo: et illud non est fidum, existens ex eis quæ approbamus. Formiculis autem morfus est vehemens, ^m [ ] parum dolorosus. Sed ex eis ⁿ [ ]

accidunt vesicatio corporis, et grauitas lingua. Ex vespali verò accidunt apostema in loco, et spasmus, et profundus somnus, dominans, et debilitas amborum genuum. Verum ^o [alkefinati] est maligna, cuius accidentia sunt de genere accidentium viciæ, sed ipsa sunt difficiliōra accidentibus viciæ. Aegyptiaca uerò est maligna, et facit accidere dolorem capitis vehementem, et profunditatem somni, et succedit ei mors: ^p [et uita.]

De cura.

Cap. 7.

IN cura eorum iterum administratur canon vniuersalis ex attractione, et suctione, et liniatur cum aqua salsa: ^q [ ]

et dantur theriaca prædictæ in cap. scorpionū, et balnea, et tina sunt velociōres res in sedando dolores eorum. Nam quum ipsi humectantur in tina, sedatur dolor eorum: et si egrediuntur ab ea, redit: quare oportet ut balneetur omni hora. Theriaca bona ad rutelam, et draconem marinum, et genera serpentum. Dixerunt de tur in potu in morfu eorum, quæ sunt sicut luriutrugon medicamen huiusmodi ^b [bdellij al.] aristol. radice lilij cælestis, spica celtica, [eruca] pyrethri, dauci, elebori nigri, et cymini, ^d [et aliphodili, et foliorum agenbin, et asuton] capitum granatorum, coaguli leporis, cinnamomi, cancri fluuiialis, stercoris, succi papaueris, carpobalsami, omnium an. unc. j. terantur, et conficiantur, ^e [ ]

et informantur trochisci, quorum vnusquisque sit vnus aurei. et est dosi una: detur in potu cum vino, et ^f [semine alandacochar, et nucis cupressi, et semine apij.] Reliquæ medicinæ. Grana pini, et cymini athiopici, et folia arboris aldulb, et cortices eius, et semen alandacochar, et cicer nigrum, et propriæ campetris, et grana ^g [magna] sunt bona ualde: et semen abrotani, et sem. anethi, et aristol. et fructus tamarisci, et succus semperuiuæ, et lac lactuca campestris: et dosi cuiuslibet istorum sit pondus. ij. aure. cum vino. Et iterum vinum, in quo decocta est nux cupressi, et propriæ cum cinnamomo: et ius cæcorum: et ius anseris, et decoctio radicum asparagi cum vino, et aqua. Et ex eis, ipsi in potu tribuuntur compositi, sunt, arist. et cymini partes æquales. et sit dosi eius. drac. ij. in aqua calida. Theriaca ad illud experta. Recipe nigellæ. drac. x. dauci, cymini amborum an. drac. v. radice nucis, cupressi, amborum an. 3. ij. spica nardi, et baccharum lauri, et aristol. ro. et carpobalsami, et cinnamomi, gentiane, seminis andacochar, sem. apij, omnium an. pondus. drac. ij. conficiantur cum melle, et dosi sit quætitas nucis cum vino antiquo. Epithemata, et similia. De bonis eorum est cinis ligni sici confectus cum vino, et sale, et ^h [sulcasia,] et spōgia infusa in aceto, & expressa, & aristol. cum farina hordei confecta cum aceto, et folia ⁱ [alcorusuf,] et porri, et uirgæ pastoris, et aristol. cum arbore sici. Emplastrum bonum, fumantur cortices granatorum, aristol. et farina hordei cum aceto, administrantur post abluionem vulneris cum aqua, et sale. Et de vnguentis est oleum de andacochar, embrochatum, calefactum: Et de embrochis est aqua marina calefacta. Et omnis aqua salsa, et decoctio ^k [alcorusuf,] et decoctio nucis cupressi.

De Sciebi, & cura eius.

Cap. 8.

HOc est sicut aranea habens plures pedes, et longos. et dixerunt, accidunt ex morfu eius dolor stomachi ^a [ ] et vomitus et difficultas urinae, et egestionis, et interficiens, et ægyptiacum est deterius. Dico autem quod ego nescio an hoc ægyptiacum est illud, quod prædictū est in capitulo rutelæ aut illud. Et cura eius est cura rutelæ.

Aranæ signa eius, & curationis.

Cap. 11.

Accidunt ex morfu eius uentositates plurimæ in uentre cum horripilatione, et frigore

re extremitatum, et erigitur uirga. Et cura eorum est ex genere curæ rutelæ. Et confert eis suum in potu vinum. [alicuius quantitatis post aliam] tota die; et b [ponere morisionem] in uino; & sudare in balneo. Et de medicinis eorum sunt nigella, et uinum, et ruta sicca cum uino sola, aut cum cyperis.

Duo animalia, quæ dixerunt quidam sapientum medicorum.

Cap. 12.

Sunt ambo iterum de genere cuius præterijt rememoratio. Verum ego non scio esse eorum, & an ipsa ingrediatur in eis, quæ sunt præterita, aut non; & cognoscuntur per hoc, quod habent quatuor mandibulas. Inquit ille sapiens, sunt ambo ex genere rutelæ: & unum eorum est latum habens pedes albos, & super caput eius sunt duæ eminentiæ, quarum una descendit in anteriore parte capitis secundum rectitudinem: & altera transit incidendo hanc in latitudine: quare facit imaginari illud quod habet duos ora, & quatuor mandibulas. In alio verò loco eminentiarum sunt duæ lineæ facientes imaginari illam imaginationem. Et accidit ex morfu eorum illud, quod accidit ex morfu scorpionum, & dolor vehemens, & albedo coloris morfonis, si extenuatio faciei, & capitis, & vigilie. Et cura illius est cura morfonis rutelæ: & medicinæ magis propriæ de illis quæ sunt ad rutelam sunt ozynum, & radix opopanax, & aladacocha, & abrotanum.

Animal aliud nominatum tubarfe.

Cap. 11.

Hoc animal retulit ille sapiens, & dixit accidit ex morfu eius dolor vehemens, & rubedo, & difficultas urinæ. & conferunt patienti per ipsum fructus tamarisci, & cymini campestre, & folia nucis, & allia, & uinum dulce.

Pediculus uulturis, nominatus debe persicæ, & menluce. Grece: & rariarius, imitæ, & hæc bestia est sicut pediculus, aut sicut parus aleandam.

Cap. 12.

Dixit Gal. est paruus, a quo non cauetur, & fortasse non videtur morsus eius. Et est ex eis, quæ faciunt erumpere sanguinem per uenam, & per nares, & in ano, & ex stomacho per vomitum, & ex pectore, & pulmone, & ex radicibus dentium: & quandoque magnificatur timor in eo, quare non recipit medicinam, cuius cura est similis curæ algerarati. Et ex eis quæ ei propria est, sunt ut liniatur morsio cum bezzia, & cum succo lactucæ, & sandalis rubeis, & butyrum crudum, & terra sigillata, & algeduar, & portulaca, & succus eius, & pylliū, & mucilago eius: & reliqua extinguentia, sicut aqua eniuiæ, & aqua lactucæ, & cucurbitæ, & citruli.

[Altamula] & porcus luti.

Cap. 13.

Est bestia habens multos pedes acuti venesparum.

De uespæ.

Cap. 14.

Est vehementioris calesfactionis quam apis: & accidunt ex morfu eius dolor, & rubedo, & apostema: & de vespis magnis est genus habentium capita nigra, & habentium aculeos plurimos interficiens. Et magnæ quidem sunt maioris cautelæ prorsus, & magis perniciosæ: quapropter fortasse perducunt ad spasnum, & ad debilitatem genuum, sed in paruorum iterum morfu quandoque magnificatur timor, quare faciunt accidere vesicas, & grauant linguam.

De cura.

Cap. 15.

Administratur de super ex suctione illud quod scis; & si magnificatur timor, tunc illud quod succurrit tunc, est pondus mediæ drac. feminis samplici, quoniam sedat dolor in loco eius: aut tres volæ coriandri sicci: & summat succos infrigidentes cognitos, & potus in frigidantes. Et quandoque supponitur glacies sicut collyrium, & confert. Et de epithematibus eius est aqua maluæ, & aqua albedarungi, & [citruli sunt] mirabiles cum proprietate sua, & althæa iterum & [blitis] et solatrum, et sisamum: contritum, et folia eius, et iterum ficus: et acetum, et lutum, et aqua agrestæ, et iterum sterens vaccinum, propriè cum aceto: et iterum folia sumbrii, et folia lauri recentis. Et iterum sumantur opium, et semen hyusquiami nigri, et camphora, et liniatur cum succis frigidis; et tegatur cum panno lini infuso in aqua frigida: et liniatur in circuito eius cum luto, et aceto. Et similiter herba fluminis cum aceto est mirabilis. Et similiter viriditas, quæ accidit super cursum aquæ. Et iterum, secundum quod existimant quidam, vaporetur cum aqua, et sale, et liniatur cum lacte [fici]. Et iterum surgei parietum cum aceto: et quandoque sunt ex aquis horum, et decoctionibus ipsorum, embrochæ. Et expertum est, quod quando membrum dimittitur in aqua calida hora una, deinde permutatur subito ad aquam fassam, mistam cum aceto, sedatur statim. Et de fricationibus eius sunt mulca, quoniam ipsæ sedant dolorem.

a B. malus est.
b B. blitus geminum.

c — B.

De apibus, & cura ipsorum.

Cap. 16.

Habent dispositiones proximas uespæ, nisi quia dimittit aculeum in punctura. Et cura eius proxima est curæ vesparum.

Formica volans, & res alia ei similis.

Cap. 17.

Illa est dispositionis proximæ api, et fanior ea. Et dico, quod de habentibus mucronem, et aculeum, est res similis formicæ volanti, uerumtamen est longior ea plurimum, et non est longitudine eius, et habet pedes araneales, longos, citrinos, longiores pedibus vesparum, et [cingulum, quod habet, est citrinum,] et non est ei de ingenio ad fabricandum habitaculum suum, quod est vespis: imò fabricat ipsum de luto, habente orifi-

a B. habet aculeum minorem

AVIC. Tom. 2.

P 3 cia

cia lata, & facit pullos, sicut aranea: qui quum egrediuntur de cauernis suis, incedunt ambulatione araneæ, quasi excoriantur posterius, & volant: & apud me est de iudicio vesparum,

Stellio, & lacerta.

Cap. 17;

Q Vando mordet, dimittit in loco sui morsus dentes paruos, subtiles, nigros; & non cessat locus dolere, & prurire, donec auferantur cum ferra, aut cucullo trāseunte super eos. & assumat eos, & colligat eos: quare sedatur dolor. Et quandoque extrahit dentes eius oleum & cinis: deinde fugatur locus, & ponatur in aqua calida. Et dictum est, quod comedere altaxacon, valde iuuat in eo ad morsum eius. Quod si dolor magnificetur, detur in potu theriaca rutelæ.

Animal habens quadraginta quatuor pedes. Cap. 18, 20

E St animal cognitum per intromissionē auris: & quandoque est in longitudine eius palmus unus, & habet in omni latere viginti duos pedes: & quandoque ambulat ad interiora, & quandoque conuertitur eius dispositio: & habet secundum quod dicitur, venenū quoddam, cum quo accidit dolor paruus, qui sedatur statim. Et flos asphodili est de theriacis eius: & quandoque sufficit in eo administratio salis cum aceto.

De morfu salamandræ.

Cap. 19.

I Xistimatur, quod ipsa sit bestia similis lacertæ, habens quatuor pedes, curtæ caudæ. Et existimant quidam, quod ipsa non aduritur: & si proicitur in larem, extinguit ignem. & accidunt ei quem mordet, dolor vehemens, & inflammatio in corpore. [†] [& grauitas linguæ, & b [punctio eius] & tremor, & stupor: & multoties accidit nigredo membri secundum figuram rotundā, & casus eius.

a ignea & apostema calidum in lingua.
b † B. loquella difficilis in qua pronuntiatur nomen.

De cura.

Cap. 20.

D Ixerunt quidam, cura eius est cura cantharidis: & proprius quo curantur, est ut in potu detur resina ex quacunque pino fuerit cū melle, & detur eis in potu decoctio chamæpitios, & decoctio lilij cū folijs urticæ, & oleo. Et de eis sunt, qui dant illis, ranas decoctas, & dant ipsis in potu de iure earum. & emplastrat eos cum carne ipsarum, & quandoque comedunt eas. Et similiter [†] [est fustio] testudinis cāpestris: & marinæ decoctæ.

a B. eua.

Saculusudurni campestre, & marinum.

Cap. 21.

E T ego quidem non cognosco ipsam, & non est longinquum quin iam expleuerimus narrationem eorum. Dixerunt quidam, accidit ex morfu cāpestris, ut obsitetur morsio, & fiat rosei coloris, & parum rubet rubedine clara, imò parum valde: & fiunt dolor uehemens, & pruritus in corpore. Marini verò mor-

sus est aquosi coloris: & simulatur ut sit curaeius cura rutelæ, & similiū. Et dixerunt quidam, emplastretur cum sale: aut cinere cum vino, aut cinere confecto cum aceto squillitico, cum sisamo adusto, & uino, & embrochetur prius cum oleo plurimo, & aqua calida, dein de ponatur desuper.

Scorpio marinus.

Cap. 22.

E Xistimo, quod accidunt ex morfu scorpionis marini inflatio vētris, & forma hydro-pica; & quandoque accidit ex eo exitus uentositatis absque voluntate; & oportet ut caueatur in cognitione eius. Et cura eius est cura draconis marini, & rutelæ. Et dixit quidam, in cuius sermone non confiditur, quod scorpio aquæ est calidi veneni.

Aranea marina.

Cap. 23.

V Idetur, quod sint dispositiones eius propinquæ dispositionibus scorpionis marini.

De morfu ranæ marinæ rubæ.

Cap. 24.

N Arrauerunt plures sapientum, quod ipsa est maligna, mala, inuadens animalia, & corpora, & salit ad ea ex longinquo, ut mordeat ea; & si non potest mordere, sufflat ad ipsa exustationem nociuam: & accidunt ex morfu eius apostema magnum, & perditio velox. Dico, simile est ut sit cura eius cum theriaca magna; & quod est eius generis.

Summa curationis reptilium marinorum venenosorum.
Cap. 25.

D Ixerunt, oportet ut curentur cum theriacis, & cum eis quibus curatur venenum frigidum, & cum medicinis rutelarum, & theriaca earum.

F E N S E P T I M A .

De decoratione, quæ est tres tractatus.

TRACTATVS PRIMVS.

De dispositione capillorum: & in ipso sunt sursum.
Cap. 1.

A P I L L V S nascitur ex vapore fumo quando coagulatur in poris, & oritur super eos. [†] [& propriè per illud quod assumit] ex alimento; & propriè quando est humiditas corporis viscosa, unctiosa, non aquosa, neque lutosa, sicut arborum vinctuosarum folia non cadunt. Et iam quidè dictum est in lib. i. de denigratione eius, & canitie ipsius, & reliquis coloribus. Verum quod pender ex sermone de decoratione, est regimen substantiæ eius cum nascencia, & depilatione, et regimen numerationis eius cum multiplicatione, & minoratione. et regimen quantitatis eius cum ingrossatione, & subtiliatione, &

& prolongatione. Et regimen figuræ eius cum
aplanatione, & crispatione. Et regimen coloris
eius cum denigratione, & [subalbatione] &
dealbatione. Et nos loquamur in hoc tractatu
secundum hanc intentionem.

De causa destructionis capillorum. Cap. 2.

Capilli destruntur, vel minuuntur aut pro-
pter causam in materia: aut propter cau-
sam in re in qua nascuntur. Et causa in materia
est ut minoretur, aut priuetur. Et [paruitas] est
aut causa eius quod ipsam submergit, aut alte-
rat eam, aut causa [paruitatis] substantiæ pri-
mæ, sicut est [paruitas] vaporis fumosi in
pueris: & mulieribus propter multitudinem va-
poris humidi: quare non nascitur barba eis: par-
uitas autem [ ] radices sub-

stantiæ, aut est propter accedens, aut quoniam
natura consumit eam. Illud verò, quod est pro-
pter accedens, est sicut accidit conualescenti-
bus, cum exciccat eos ægritudines longæ, phthi-
sica, & heclicæ: quare non remanet eis materia,
de qua cibentur capilli: quare cadunt, & nō na-
suntur, sicut accidit plantis irrigatis, quando
non irrigantur. Et sicut accidit caltratis ex simi-
litudine eorum cum mulieribus in humidita-
te, & frigore propter causam testiculorum eo-
rum: & propterea quod illud quod generatur

sperma, conculcatur in eis, & infrigidatur, &
peruenit frigus eius ad membra sublimia, & in-
frigidat ea: quare nō resoluitur humiditas eorū
ad excicandum, et qd resoluitur non remanet
in poris, propter paruitatem suam, & subtili-
tem ipsius, imò egreditur. Et sicut ei, qui afflicte
vitur [ ] sinistis, grauius super caput suum. Il-
lud verò quod est ex uia naturæ est sicut calui-
tium: caluitium enim accidit propter abbrenia-
tionem materiei pilorum [ ] ex caluitio. Et il-
lud est propter [ ] paruitatem] eius aut propter

submercionem [ ]
cerebri ab eo quod tãgit ipsum de craneo: qua-
re non imbibit ipsum ea imbibitione, qua im-
bibit, quum est obuians. Illud autem quod fit
propter causam in re, in qua nascuntur, est se-
cundum tres modos, aut ut non penetret in eam
mater ia pilorum: aut ut penetret in eam, sed nō

retineatur: aut ut corrumpatur in ea, & [ ] resolu-
uatur: ad qualitatem non convenientem ut pi-
li generentur. Et non penetrat in eam, nisi pro-
pter oppilationem pororum: & non oppilan-
tur pori nisi propter vehementiam soliditatis
eius per siccitatem ipsius, sicut est de adiuuanti-
bus ad caluitium, & festinat in calida comple-
xione propter velocitatem excicationis eius:

& propter illud multiplicantur super præpara-
tos ad caluitium pili corporis & pectoris pro-
pter caliditatem complexionis eorum. nam pa-
rum quod est ex pilis eorum est difficilis euul-
sionis: aut propter soliditatem eius, causa velti-
gitio in [ ] glabris. Et illud quod non retinetur
in ea, est propter vehementiam raritatis eius, &
amplitudinem pororū eius, sicut est ex aliquo
adiuuantium ad hoc, ut non nascatur barba

etiam usque] in fine ui-

tæ: aut propter siccitatem complexionis: quare
constringuntur pori cum humiditate comple-
xionis propter paruitatem caliditatis. An non
vides, quod non fit caluitium: & est residuum
capillorum istorum sterile, facilis euulsionis,
sicut est mulieribus, & caltratis? Et illud quod
corrumpitur in ea aut est propter humorem
fixum, malignum. sicut in alopecia, & tyria:

aut propter ulcera mala corrosiua, sicut est in
quibusdam speciebus [ ] glabritiei. Et calui-
tiei quidem curatio est difficilis, quamuis sit
possibile ipsam repellere antequam incipiat,
aut tardare eam. Et propter illud quidē quod
dixit Hippocr. quod quando caluis varices ac-
cidunt, nascuntur capilli eorum. voluit per de-
pilatos intelligi alopecia, & similia. Et pili su-
perciliorum & palpebrarum non cadunt velo-
citer, propterea quod eorum origo est spissa,

cartilaginosa, conseruatiua: & propter illud
tardatur caluitium in [ ] æthiopicis & cingi.]
propterea quod cutes eorum vehementer reti-
nent pilos eorum: durum enim non euellitur.
& propter illud minorantur cum eo pili uerū
ipsum seruat pilos. quare non cadunt veloci-
ter, & non depilantur. Et [ ] blesti] quidem nō
sunt calui propter multitudinem humiditatis
cerebrorum eorum: & propter illud multipli-
catur in eis diarrhoea facta à catarrho. Medi-
cinæ conseruantes capillos sunt illæ, in quibus
est caliditas subtilis, attractiua, & virtus stypti-
ca: & illæ, in quibus sunt proprietates, quibus
operatur: & iam diximus simplices harum me-
dicinarum in medicinis singularibus: & dice-
mus iterum in antidotario composita ad eos.

Et dicemus hoc de medicinis, quæ sunt conue-
nientiores huic loco. Medicinæ igitur simpli-
ces, quæ conueniunt ad conseruationem capil-
lorum, & succurrendum inceptiōi eorum in
casu, secundum summam utquequo conditio
nemus post conditiones necessarias, in regimi-
ne ipsarum, sunt huiusmodi. myrtus, & grana
eius, & laudanum, & emblici, & myrobalani
kebuli, & myrrha, & aloes, & capillus ueneris.
Et cadunt in eis gallæ propter stypticitatē earū,
& alfelecaharagi propriè cum uino styptico. &
oleo myrtino, aut oleo masticino, & aqua myr-
ti, aut succo foliorum [ ] alcerideraet. & ite-
rum adustum [ ]
arboris lini

adustæ cum semine suo linitur cum oleo. Et
iterum cortices nucis adulti, quando miscen-
tur cum oleo myrtino, & uino styptico, & inū-
guntur cum eis, & proprie pueri. Et ex compo-
sitis est illud quod recipit grana myrti, & gallas
& emblicos. decoquantur cum oleo rolar. aut
oleo myrtino secundum modum notum, &
administrentur. et iterum folia myrti humide,
& laudanum, & [ ] ramus, & extremitates cu-
pressi, & grana myrti fumantur, & cum eis
[ ] commouendo tangatur caput tritis dissolu-
tis cum oleo oliuæ.] Et iterum granorum myr-
ti nigra, & seminis apij, extremitatum myrti, &
seminis sicla, & extremitatum rhamni, omniū
an. pars i. capilli ueneris, & laudani ambo-
rum an. pars. s. uini nigri partes. vj. dissoluantur
medicinæ in ipso, decoquendo donec rema-
neat tertia uini: deinde proiciantur desuper
olei oliuæ aromatizati cū cyperis & spica par-

AVIC. Tom. 2.

P 4 tes

m B. tinez.

n B. abifinis &
in xengi.

o B. trauli.

p B. azadarach
q B. seu cinis.

r B. haufegi. &
sic ubique pro
ranno h. gi.
[ ] dissolutis cū
oleo oliuæ inū-
gatur caput.

* B. iteretur.

u ts. corticum
nucis.

* B. aut adipis

y n. quantum
sufficit. Recipe
thuris stercois
erici marini
ojum an. 3 v.
z. B. Alia litera
fifimbri partes
iij euge pallo
ris.
Alia litera par-
tes iij postus
eolumborum.
a ts. oleo myr-
tino aromatiza-
to aut.
b n. quantum
spum.
c B. alferas.
f baurach.

* B. lorum.

tes. ij. Et * [iterum] decoctio eius, donec ferueat
tribus ebullitionibus, deinde coletur aqua, &
oleum à medicinis, cum expressione vehemen-
ti: & ponantur in vase vitreato, quod sit ad mo-
dum pyxidis, & concutiat, & administretur
apud necessitatem: est enim conferuatiuum, &
denigratiuum, Et iterum seminis apij, & semi-
nis siclae, & capilli uene, & thuris, omnium an.
unc. ij. ^u† [nuce

mero, corticum pini lib. j. & assentur omnia in
nocte in furno posita in vase lutato, & dimittā-
tur donec adurantur omnes partes eorum, &
conterantur contritione bona, & proiciantur
super ea lib. j. adipis vrsi, quæ est melior * [adipe-
peranseris, & reponantur: & quoties indigetur
eo, liqueat in oleo aromatico, & administretur:
& confert iterum caluitici incipienti. Et ite-
rum sumatur lib. s. vini styptici, & laudani.
unc. i. corticum pini adustorum. unc. ij. capilli
vener. combusti unc. iij. adipis vrsi lib. i. succi so-
lati. unc. iij. s. decoquatur laudanum in uino
cocto, donec inspissetur, & proiciantur super
ipsum medicinæ, & misceantur, & reponatur:
& quando indigetur eo, sumatur ex ipso ali-
quid in oleo aromatizato. Et melius oleum est
oleum nardinum, & liniatur: & quandoque li-
nitur sine oleo. Et ex eis, quæ sunt leuia, est ut
sumantur myrrha, & laudanum, & oleum myr-
tinum, & propriè quod fit ex oleo de Keiri, &
aqua myrti decocta, & vino styptico, & misce-
tur secundum quod exigit illud, quod est præ-
sens, & liniatur cum eo. Aut sumantur folia flo-
rum papau. rufi cum oleo myrtino, & inunga-
tur caput, & dimittatur in nocte, deinde balne-
tur: ipsam enim conferuat, & denigrat. Aut su-
mantur laudanum, & capillus veneris, & cinis
corticu pini, & adeps vrsi, & uini pontici quā-
tum sufficit commistio ei, cum oleo masticie-
no, aut myrtino. Aut sumantur capilli veneris,
& laudani æqualiter, & olei myrtini ^y† [

omnium an. aure. i.] rutæ montanæ au-
re. ij. terantur cum vino styptico, & misceantur
cum adipe vrsi, & administrantur. Medicamen-
conferuans pilos superciliorum. Recipe rosa-
rum papau. rufi ^z [partes. iij. fumi terræ] cum
radicibus suis, & extremitatibus fici omnium
an. par. j. laudani partes iij. capilli veneris par-
tes ii. conterantur & administrantur cum

a† [oleo masti-
cino. ^b [Simile ei] iterum, radicem vitis albae,
aut radicem ^c [alascas,] & cineris arboris pini
recentis. omnium an. pars i. † nitri partes ii. mi-
sceantur cum oleo myrtino aromatico: hic ce-
go est sermo plurimus. At verò si fuerit causa
siccitas complexionalis, & paucitas sanguinis,
delictis foueatur corpus, & cibetur eis quæ sunt
boni nutrimenti, & pinguis, ex ipsis in quibus
est declinatio ad caliditatem subtilem: & dimit-
tat omne salsum, & acetosum, & ponticum. Et
deniter coitum. Et de vino denitet illud quod
est antiquum. Et assidue balneationem cum a-
quis dulcibus. Et non approximetur corpori ni-
trum, nec vinem neque lapidum quod sit sicut
farina fabarum, aut grana melonis, aut d [cre-
ta,] & psyllum, & similia. Et si fuerit propterea
quod pori contracti sunt valde, indigetur eis

quæ resoluunt, & rarificant: & diligitur ut po-
nantur in cibo ea quæ aperiant, sicut synapis,
& allia, et porri: & liniatur cutis iterum cum
eis, quæ sunt sicut gummæ rutæ syluestris, & sy-
napi, et calamentum, et ruta, et cepe: & admini-
strentur in balneo aquæ resoluentes: & abluat-
ur caput cum † nitro, & spuma maris. Et
oportet ut abstineat patiens illud ab oleis.

Et ad illud quod est propter raritatem, con-
ferunt medicinæ prædictæ, plurimum de-
clinationis quarum est ad stypticatē, & epi-
themata, & olea styptica: et introitus balnei, et
administratio ^e† [tepidæ, deinde
de† [consecutio cum farina] subito.

De pluribus embrochis capillorum.

Cap. 3.

Plures embrochæ capillorum sunt in qua-
rum substantia est viscositas, ex qua possi-
bile est ut capilli assumant, & sunt sicut folia si-
fami, & folia cucurbitæ, & olea in quibus sunt
caliditas & stypticitas, sicut oleum de lilio mi-
stum cum cera, aut sicut est oleum de alcan-
na, & oleum myrtinum propriè. Et cadit in il-
lis ablutio capitis cum infusione coliquint. Et
ex eis, quæ conferunt in hoc, est ut sumatur lau-
danum, et dissoluatur quod de eo bonum est
in testeo vase lutato super prunas subtile, li-
quefactione facta in oleo oliuæ, et puluerize-
tur super ipsum aliquid de nucleis ^a [oliuarii]
combustis, et commisceantur omnia super pru-
nas commistione subtili, et administrantur. Et
foliis quidem alzerideract, et aquæ foliorum
eius inest proprietas bona in hoc, et ^b [corpo-
ri] seminis lini administrato cum oleo sisami-
no. Compositum. sumantur folia alzerideract,
et capillus ueneris recens romanus: & myrrha,
et emblicæ: et ^c [commouendo regatur] cum eis
caput in quibusdam ablutionibus cognitis. Et
iterum synapis: et ponatur in decoctione siclae:
et abluatur cum ea caput, et inungatur post ip-
sam cum oleo myrtino, aut cum oleo de embli-
cis. Compositum bonum. Recipe fellis taurini,
et fellis vrsi, et myrobalanorum emblicorum,
Kebulorum, et belliricorum, et ^d [sede guarā]
et gallarum integrarum, omnium an. partem
i. terantur, et nutriantur cum succo solatri. vii.
diebus, deinde exsiccentur, et administrantur ex
eis epithemata cum aliqua decoctione post ablu-
tionem capitis et barbæ cum aqua, et melle, et ^e† [nitro]
contrito. Et iterum hordei cōtriti. drac.
xxx. emblicorum. drac. v. decoquantur cum aqua
decoctione vehementi, donec aqua sumat vir-
tutem amborum, et decoquantur in illa aqua
existente in ipsa olei viol. quantum est medie-
tas aquæ, et laudani pondus. drac. iij. foliorum
sisami, et foliorum althææ, et foliorum cucur-
bitarum aut siccorum omnium an. pondus
drac. x. non cessetur decoqui aqua donec con-
sumatur, et remanet oleum. Descriptio alia, et
refertur ad Alkindum: sciremblegi. 3. x. deco-
quantur cum duabus lib. aquæ, usquequo re-
deat ad quartam, et fundatur super eam quan-
tum ipsa est olei de ben, et aliquid hordei ex-
corticati, aliquid laudani, et decoquatur usque
quo sedeat ad tertiam.

De facientibus nasi pilos fortibus.

Cap. 4.

Et in ipsis est ^a [cura caluitici, cuius ratio
est possibilis, et causus] superciliorum, et li-
millium:

miliū: et omnes medicinae quas dicemus in capitulo alopeciae: et omnis modus regiminis ex fricatione capitis, et rubificatione eius, et administratione adipum super ipsum, deinde ad ministracione medicinarum fortis attractio- nis, et resolutionis, cum proprietate quam habent in alopecia, sunt iuuatiua in caluitio, et faci- endo nasci pilos in depilato, et in superciliis, et barba, et corticibus radicis ^o [aliis] cum oleo est confortatio, et conseruatio mirabilis cū denigratione. Medicinæ autem, de quibus est nostra intentio, vti hic narremus eas, quamuis iterum sint iuuatiua in alopecia, postquam fecerimus illud quod diximus, in fine capituli conseruationis capillorum, sunt ista: sumantur cantharides recentes, ablatis pedibus et capiti- bus, exsiccatæ in ymbra, et terantur in oleo viol. aut decoquantur in eo, aut in oleo oliuæ donec ingrossentur, et lini cum eo, vbi volueris: vesicabit enim, deinde nascentur pili, et simili- ter mel anacardi, quando ponitur super locū, cuius pili depilati sunt. aut teratur conditi in oleo ouorum, et liniatur cum eo homo. [†] [

lybi voluerit, multoties: faciet enim na- sci pilos. Aut sumatur vngula asini adusta, et cornua combusta, et liniantur cum ^o [oleo si- samino:] est enim forte. Qua autem formica- rum cum oleo de ben sunt conuenientia in fa- cientibus nasci et apud communitem homi- num, sunt ex eis quæ prohibent ortum. et ex eis quæ sunt experta, est lacerta, quæ est in do- mibus, quæ interficiatur, et exsicceatur, et tera- tur, et liniatur cum oleo, et iterum tritura ^o [ni- tri Pharaonis cum sambaco. et ex eis quæ sunt leuiora illo, est vt fiat manica, et tabula de plū- bo, et ponatur inter ea ambo aliq̃ ex oleis ad capillos, aut adeps ex eis, quæ sciuntur, et teran- tur, donec resoluatur ad ipsum virtus plumbi, et liniatur cum eo, et emplastreus locus cum foliis fici bene decoctis, et vsque ad virtutem quandoque, et iterum sumatur medulla xx. auel- lanarum, et assetur donec teratur, et aggregetur cum oleo raphani, aut sumatur herba nomi- nate ^o [harcus.] et priapi asini, et splenis eius assarum, omnium an. lib. et laudani. xx. pon- dera: misceantur omnia post solutionem lau- dani in vino, et administrentur. et ex eis quæ dixit Philagrius. est, vt sumantur adipis tauri saliti. 3. 96. alusnem, et gumma rutæ agrestis amborum an. 1. 28. myrrhæ. 3. 8. laudani tantum ^o [dem, capilli ven. xlvij. [†] [

spenis asini. 4. xvi. assetur splen asini ^h [†] [ ] et teratur, & aggregetur totum cum nino nigro, & radatur caput, & liniatur cū eo, & dimittatur quinque diebus, deinde abluatur & dimittatur quiescere duobus diebus, deinde iteretur: q̃ si exulcerauerit, curetur locus cum adipe anieris, et iterum ad depilatos. sumantur sex ventres leporum, & exsiccentur optimè, & adurantur in vase lutato, & proiciantur sup eos de foliis rhamai, & de foliis, myrti tūndē & de capillo ven. 3. viij. & adurantur vice alia in vase vitri, deinde teratur: & misceatur cum tri- bus liis. adipis vrsi, & quantum ipsum olei de raphano, & reponatur, & administretur quum necessarium fuerit in oleo aliquo aromatico: & bacca lauri, & oleum de pipere, & oleum de

Kerua: & similiter illud quod adiuuat in faciē do nasci. et iterum cinis abrotani quanto mi- scetur cum oleo antiquo, facit nasci barbā tar- da nascenti. & [†] [cinis lili cum aqua & pro- prie in superciliis.] Et iterum ad supercilia cō- burantur duæ nuces, vsquequo terantur tantū, & adiungatur eis ambabus aure. j. de nucleis da- dylorum ^o [†] [ ] similiter absque per- scrutatione vltima. & xv. grana piperis, & bul- liat cum oleo ros. et iterum cinis abrotani, & auellane adusta, & laudanum, & cantharides, & conditi bulliant in oleo de ben in conchlea- rio [†] [ ] donec denigrentur, & mi- sceatur cum tanto galie, quantum ipsum est, et fricetur locus, & liniatur cum eo. et iterum ca- pillus ven. & grana myrti, & semen apij, adurā- tur parum, donec denigrentur, & aggregentur cum adipe vrsi, & oleo raphani. Medicamen fa- ciens nasci pilos in superciliis. Recipe thuris

aure. iij. stercoreis crocodili, stercoreis critij ma- rini, & rutæ montanæ, omnium an. aure. j. terā- tur cum vino styptico, & misceantur cum adipe vrsi, & administrentur. Aliud ad depilatio- nem antiquam. difficilem ex alopecia, & aliis. Recipe secha partem j. spumæ maris partes viij. euphorbii, & baccarum lauri, amborū an. par- tes iij. picis humidæ partes ij. liquefiat pix cum oleo de lilio, & liquefiat in ea euphorbium, de- inde admisceantur cum eo reliquæ medicī- næ. [†] [ ] Simile est: radicem arundinis adustæ partes vij. cineris ranarum partes v. se- minis cruce partes iij. radicis ^o [alistas] partes iij. teratur cum oleo laurino, & administretur.

De Alopecia & tyria.

Cap. 5.

I Am sciuiti, quod causa in generando alope- ciam est materia mala, manens in cute, in o- riginibus radicū pilorum: quare corrumpit radices originum pilorum, corrodens eas, pro- hibens nutrimentum bonum eis, & nominatur alopecia, propterea quia ipsa accidit vuluibus. et differentia quidem inter ipsam, & thyriam est, quod in thyria nō tantum cadunt pili, imo excoariatur eum ea cutis tenuis, sicut accidit ser- penti. et fortasse accidit in ea figuratio proue- niens, sicut figura serpentis. et materia quidem quæ facit accidere, & incurere alopeciam & thyriam quandoque est cholerica: & quando- que est melancholica: & quandoque est phleg- matica, & quandoque est ex sanguine corru- pro. et significatur super totum illud per illud, quod apparet quum sit abrasio, ex colore cutis: & proprie quum fricatur illud fricatione ali- qua. et quandoque significatur illud ex regimi- ne precedente, & ex accidentibus quæ associan- tur ei. et ex eis quæ significant illud, est humor dominans de illis quos sciuiti. et quandoque significatur velocitas sanationis eius, & tardi- tas ex eo quod videtur de velocitate rubifica- tionis eius, per fricationem [†] [ ] propter velocitatem attractionis sanguinis bo- ni ad ipsam, aut tarditatem eius, quamuis fri- catio plurima exulceret, quare prohibet origi- nem pilorum.

De cura.

Cap. 6.

N On est dubium, quin rectificatio regimi- nis in ea sit euacuatio illius humoris, fa- cientis

i n & emulso nigellæ cum aqua & propie ad supercilia.

k fB. adustorfi.

† B ferreo.

m fB. Aliud.

n a. alferas.

a fB. & abrasio nemo.

cientis in primis, & intromissio ciborum chymi valde boni ad corpus, de illis quos sciuisti. et vini temperati, commisti, deinde ad impressionem dulcedinis parum, cum tenuitate, & claritate: nam hoc nutritibilis est. et balneum confert ei ante omnem fricationem, & post ipsū. et incipiat prima res cum euacuatione corporis in primis ab humore faciente cum medicinis educantibus ipsum, aut cum phlebotomia, si materia exigerit illud: deinde cum euacuatione capitis ab eo cum quo sciuisti de caput purgii, & odoramentis, & gargarismis, ex eis quæ dicta sunt in cap. mundificationis capitis, secundum vnamquamque superfluitatem, deinde de permurandum est super cutem, & mundificationem eius ab eo, quod in ea mansuum est, & extractionem eius ab ea, & resolutionem ipsius. et festinandum est in hoc, ut non recipiat cutis qualitatem mansuam malam. et non est ambiguum in hoc, quin oporteat ut medicinæ euacuantes ex locis materiam malignam, sint incisuræ, & resolutione resolutione non consequente exsiccationem, propter vehementiam calefactionis: quare adipsatur cutis * [calefactionem, quæ in futuro sit] causa casus pilorum, quamuis in h[uius] presenti forsitan destruat alopeciam. Quod si fuerit calida fortis, sicut * [gumma rutæ agrestis] quæ est radix in cap. 4† [frangatur caliditas eius cum oleis temperatis, vincetibus super eam, & cum aquis * [quibus subtiliatur. Et de ea quidē melior est recens: & illa super quam præterierunt anni tres, est debilis. et de iudicio fortis est, ut minoretur ipsius quantitas, & frangatur eius complexio:] & festinè accipiat ab eo quod cum ipsa linitur. et de iudicio debilis est, ut fiat è contrario & oportet, ut sit subtilis: & si nō penetrabit virtus eius in profundum cutis. et oportet ut sit in illis medicinis confortatio, & prohibitio, ut nō recipiat caput materiam malignam et non oportet ut associetur illi virtuti stypticitas plurima, prohibens materiam penetrare ad locum, deinde penetrare in poros eius. Quum ergo corpus mundificatum est ab illo, oportet tunc ut in eis sit virtus attrahens sanguinem eius bonum, & vaporem [eius temperatum] postquam ipsa resolverit corruptū, qui est in cute: ut aggreget resolutionem corrupti h[uius] [propinqui] & attractionem boni longinqui: & illud post mundificationem et quum tu administras has medicinas, oportet ut tu consideres impressionem earum: & incipias in eis a debilibus in complexione & minoratione. & considera in eo quod est ex eis, quod si inuenis egrum tolerantem, & impressionem incolumen, adde in virtute. & si non tolerat, & magnificatur impressio, minue quantitatem, & commistionem: & stude ita ne perducatur ad exulcerationem, & apostemationem, & proprie in corporibus levis complexionis, aut ætatis, aut temperis. et si perduxerit ad apostemationem, & exulcerationem, succurre illi cum adipibus, & lini eos desuper sicut est adeps anatis, & gallinæ: & sicut ceratum leue. quum ergo sedatur, reiterna cum quantitate quam tolerat. Quumq; magnificatur res parū, non cesses facere illud, donec resoluitur corruptum, & attrahatur bo-

num. et signum quidem impressionis medicinæ in ea est, ut rubeat cutis cum fricationibus† [minoris numeri, quàm fricationes, quibus rubeat ante administrationem medicinæ: si autem dispositio non alteratur, tunc scias quod indiget medicina fortiore: & quando non rubet, frica cum panno vehementius quam sit illud, donec timeatur excoriatio: deinde frica cum eis quæ sunt sicut cap. Quod si non rubet, non erit excusatio quin scalpelletur locus, & liniatur cum eis, quæ sunt sicut allia. & de eis quibus indiget in mundificanda cute a materia alopecia malæ, sunt sanguisugæ, & ventosatio, & ungere cū acubus pluribus. et iterum vesicatio cum medicinis acutis, quas dicam: & mundificatio eius quod vesicatum est, & sanatio eius ut egrediantur pili ab ea. et de eis quæ adiuuant in resoluen-do materiam, est coo-perire caput pileo de pellibus semper nocte, & die: ipse enim resoluit, & facit sudare. et oportet ut radatur omnibus duobus diebus, aut tribus cū nouacula: & quoties nascuntur, radatur caput. et oportet ante administrationem epithematum, ut radatur caput, & fricetur cum panno aspero, aut sicut cum cæpe, aut corticibus raphani, donec rubeat, & fiat susceptibile virtutis medicinæ * [aperitis poris.] & quandoque excusat balneum† [ab hoc.] quod si non raditur, subtiliatur medicina perueniens ad illud. De euacuantibus autem euacuetur cholerica cum decoctione myrobalanorum. & cum virtute elbori, & epithymo, & pilulis cochiis, & cum hiera pira: & iterum hiera diacoloquinthidos est bona, proprie phlegmaticæ. Si aut fuerit illic melancholia, misceatur cum ea aliquid de elleboro nigro. et si fuerit illic cholera, misceatur cum ea scammonia. & hiera Rufi, & logodion bonæ sunt, proprie melancholicæ. et multoties quidem sanatur euacuatione vna. et species quidem horum euacuantium sunt de eis, quorum scientiam collegisti in eis, quæ sunt præterita. et si volueris leuius illo, da ei in potu de hiera amara composita cum pulpa coloquinthidæ, & turbit in mense tres potiones, aut quatuor. et quando non valet euacuatio vna, itera post quietes in eo quod est inter illud. et quū videris cutem capitis rubere, aut venas eius rubedine repletionali, phlebotoma post phlebotomiam vniuersalem si exigit illud consilium, venas capitis, & venas frontis, & temporum. Si aut non * [volueris] illud, tunc non facias aliquid de hoc. sanguis enim est quo indiget illud. Gargarismata autem, & caput purgia, & similia iam sciuisti in cap. curationum capitis. Medicinarum verò superponendarum fortiorum est euphorbium, super quod non transierunt ultra tres anni, preparatū secundum quod dedimus de regimine in canone. et post ipsum est gumma rutæ syluestris, quoniam ipsa est mirabilis valde. Deinde nasturtium, & sinapis, & cinis cætharidarum confectus cum pice humida aut flaphysagria cōfecta cum oleo laurino, aut lactithy mali cum quo vesicetur: & aperiat, ut currat quod sub ea est. et quum cadit cortex oriuntur pili sub eo: &† [alzegi] ponitur super membrum tempore paruo: & indiget ea in alopecia, quæ est fortis. et post illud sulfur, & duo

a B. Alia litera
exsiccatione, q
est in hora seu
statim est.

b B. principio
periculis.

c B. tassa.

d † B. & aqua
non est excusa-

rio.

e B. conuenien-

tibus in ea.

f B. Alia litera

augumentetur

eius mīstio.

g B. Alia litera
dulcem ex cor-
pore.

h B. Alia litera
exuranci.

duo ellebori, & semen eruce, & spuma ⁊ nitri, & duæ species spumæ maris, & cortices arundinum, & radices earum adustæ, & stercus muris, & stercus ouium adustum inunctum, & piper longum, & sinapis, aut auellane combustæ, & folia fici, & conditi & ° [venæ chelidonie] & alkiran: & quandoque confert in ea fel tau rinum. deinde quod est sicut amygdalæ amaræ, adustæ cum cortice suo, & sicut thus tritū aliquot diebus in aceto bono, et xylocaractæ nabathi sunt ex medicinis huius ægritudinis. et de istis oleis administratis in ea, meliora sūt oleum laurinum, & oleum de kera. et de medicinis, quæ sunt p[er] cereæ] melior est alkiran, deinde pix: de adipibus melior est adeps vrsi: & proprie qui antiquatur. ⁊ ⁊

[Linimentū forte: euphorbij, gumme rutæ agrestis, olei laurini, omnium an. aur. ij. sulfuris vini, & ellebori de quocunque amborum fuerint nigro, aut albo, omnium an. aure. j. fiat ceratum cum cera, quantum sufficit. Et iterum ⁊ nitri Aphricani partes ij. salis ammoniaci pars j. adurantur ambobus, & terantur in aceto forti, & liniuntur cum eo loca, post frictionem faciendo epithema leue: & iterum post tres horas, medicamine iam exsiccatō in die ⁊ ⁊] tribus diebus. Si autem vesicauerit, fac illud quod scis. et iterum cantharides, & sinapis decoquantur in oleo, donec fiant sicut algalia: deinde vesicetur cum eo locus fortis, & frangatur virtus eius cū commissione ⁊ ⁊] debili. et de illis quæ sunt leniora hoc, & sunt mirabilis iuuamenti, est vt sumatur acetū forte cum tanto oleo rosæ bono quantum ipsum est, & [cum galange:] deinde fricetur locus cum panno aspero, & liniatur ex eo. et iterum inunctio cum algalia, in qua est aliquid de gumma rutæ agrestis. et scias, quod infantibus sufficit abstinencia, & puberes tolerant. ⁊. s. de pilulis cochijs. & habentes annos x. tertiam ⁊. vii. us.

De eis, quæ abradunt pilos.

Cap. 7.

Sumantur calcis partes ij. & arsenici partes ij. & liniuntur cum eis ambobus cum pauco aloë posito in eis: abradet enim statim. et si ponantur calcis partes plures, & arsenici pauciores, erit magis equale: & si addatur calx, erit tardioris operationis: veruntamen operabitur. et quandoque sumuntur calcis, & arsenici partes ij. & pars j. a [⁊] decoquantur in aqua tandiu donec depilet pennam. Quod si iteretur operatio in illa aqua, erit melior. et quæ præparatur cum sole, est melior. et sumatur aqua illa, & decoquatur in ea oleum minus ea [secundum plurimum] donec recipiat virtutem eius, & liniatur cum ea. et quandoque dimittitur aqua illa coagulari in salem, & administratur sal ille calcis cum arsenico: & est subtilior. et si sumatur loco calcis aqua calcis, in qua calx iteratur, ponendo sub sole, aut decoquendo, & ponatur in aqua arsenicum tritum, erit bonum. et quandoque administrantur etiam sanguisugæ virides, quæ sunt sub vrecis. Quod si volueris, vt sit illud quod nascitur, subtile, proiciatur psilometro, cinis vitis, aut ⁊ nitri: & multiplicetur eius [commorio:] deinde abluatur cū farina hor-

dei, & fabarum, & semine melonum. et quandoque componuntur calx, & arsenicum cū eis quæ sunt sicut aqua alkisch, & aqua rizi. et quædoq; ponuntur in ea myrrha & mastix: & quandoque iuuatur cum spuma maris.

De a [cura eius, quem combussit psilotrum.] Cap. 8.

a B. his quæ prohibent adustionem psilometri.
b B. Alia licet a fricatio.

Portet vt minoretur eius [motio] & festinetur ipsius ablutio cum oleo rosaceo iam super eam premisso: quumque abluatur cū aqua calida, sedeat post illud in aqua frigida: illud enim est curatio bona: deinde liniuntur desuper lentes excorticate, tritæ cum aqua rosacea, & sandalis. & proprie si adurit. Quod si fortem fecerit adustionem, tunc necessarium est adhibere, quod sit sicut vnguentum ceruicæ, & sicut epithema cum lithargyrio nutrito cum albumine oui, & oleo rosæ. & camphora.

De eis quæ prohibent odorem psilometri. Cap. 9.

Liniatur post ipsum cum creta nutrita cum aromaticis, aut creta cum aceto, & cum aqua rosæ. Et folijs persici inest proprietas in hoc mirabilis, & folijs vitis, & folijs alchethabram tritis, & alcanne, & facis croci hortulani, & rosæ, & cyperis, & galig, & squinantho, & similibus singularibus, & compositis.

De illis, quæ prohibent ortum pilorum. Cap. 10.

Prohibent ipsum stupefacientia, in frigidantia, sicut vt incipiatur, & depiletur, deinde liniatur cum hyusquiamo albo, & opio, & aceto, & aqua hyusquiami nigri cum eis & sola. & si fuerint decocta in aceto, erit melius. et corpus ranæ lacunalis exsiccatum est ex prohibentibus, quum teritur, & miscetur cum mucillagine psyllij, aut succo hyusquiami albi, aut aceto, iteretur illud. et dicitur, quod si liniatur cum oleo, in quo dissoluta est lacerta coquendo, est ex eis quæ prohibent ortum eorum: & similiter cum oleo, in quo decoquitur ericius. et fortasse dicitur contrarium illius. et de eis quæ dicuntur, est vt sumantur chimolea, & ceruicæ plūbi æqualiter, & aluminis medietas partis, & terantur cum aqua hyusquiami albi humidi. et existimauerunt quidam, quod sanguis ranarū lacunalium, et sanguis testudinis fluuiialis prohibent illud. dixerunt, & similiter sanguis vespertilionum, & cerebella eorum ⁊ ⁊

a ⁊ B. & hepata ipsorum.

b B. Alia licet a baurach rubet.

] & composuerunt medicamentum de istis. Dixerunt. sumantur ranæ de lacu arundinum, & exsiccentur, et sumatur de carne earum sicca, et sanguinis testudinis fluuiialis exsiccati, et [rosarum rubearum] et lithargyrii, et ostracorum, margaritarum, adustarum, partes æquales: conficiatur cum aqua. et administretur super depilationem pilorum in pectine, et in ascellis. et semen vrticæ cum oleo est ex eis, quæ depilant pilos cum fortitudine.

Fractura.

Cap. 11.

Sunt sicut farina foenugraci, et oleum eius et [salidre] album, et myrrha, et galig, et calx et lithargyrium misceantur: et sit sufficientia in quibusdam eorum. et [commoueat] cū eis

a B. alceder.

b B. inungatur.

cis

eis caput tangendo, et quandoque ponuntur in eis semen hyusquiami albi, et oleum eius, et quandoque administratur hyusquiamum album sicut est solum, et calx est ex eis quæ faciunt planos, et adurit parum, quum soluitur in hac summa: proprie quando equantur cum ea duæ terræ ipsius de a. sidre, quæ ambo sint confecta cum aqua frigida: et similiter spuma salis amari incrispat eos vehementer. Incrispatium bonum. Recipe gallarum, et alcar mezege, et limature acuum, et foliorum eupressi, et granorum eius, et granorum cydoniorum, et lithargyrii, et dragacanthi, et boli^a [et alcauzi:] et emblicorum omnium an. partem. calcis, quæ non est extincta partem mediam, conficiatur cum aqua siele, et administretur: est enim bonum crispans, denigrans.

De eis quæ planos faciunt capillas. Cap. 12.

CVra eius est cura scissionis capillorum prædicta: et omnino est administratio oleorum molliciantium, et mucillaginum humectantium.

De scissionis capillorum. Cap. 13.

CAusa eius est siccitas, et cibus succus: et prohibent ipsam olea lenitiva equalia, et mucillagines viscosæ, sicut mucillago altheæ, et mucillago psyllii, et mucillago foliorum salicis, et omnia in quibus est humectatio.

De illis, quæ subriliant capillos. Cap. 14.

BAurach quando ponitur in medicinis capillorum, suadilat eos.

Sermo de^a [adolescencia,] et canitie. Cap. 15.

Iam locuti fuimus in alio loco ab isto de b [canitie adolescentium, et canities quam hic dicemus,] est, quod dum sanguis permanet pinguis, spissus, calidus, viscosus, capilli sunt nigri: quum vero ad aquositate tendere incipit, declinant capilli ad canitiem.

De eis, quæ canitiem tardant. Cap. 16.

DE rebus canitiem tardantibus, est regimen rerum primarum, et de eis est regimen eius, quod peruenit ad capillos ipsos. Primæ autem sunt euacuatio humoris phlegmatici omni hora: et proprie cum vomitu super cibum, et per clysteria iterum, et requiescere, et iterum: deinde administrantur confectiones et medicinæ facientes^a [adolescenciam, quas dicemus cum administratione ciborum boni chymi cum æqualitate, ex genere eorum ex quibus generatur sanguis laudabilis, spissus: sicut sunt frixa ea, quæ in patellis præparantur: et ea quæ cooperta coquantur sine aqua: et assata abique iure, et^a [nunc] in iure: et studeat ita vt sicut cum quantitate digestionis, quoniam est radix nam, quæ digestio corrumpitur, corrumpitur sanguis, et oportet, quum complexio fuerit humida val

de, vt administrantur semina calida sicut sinapis, et piper, et species condientes, et caugamich, et almuri: et proprie in ieiunio: et sicla cum sinapi, et sit [sufficiencia in potando vinum parum, et deuitet fructus, et olera humectantia, et genera lactis, et pisces, et triticum coctum cum aqua vt plus, et^a [pultes] et potam aquæ plurimæ, et phlebotomia plurimam, et euulsionem capillorum, et ebrietatem superfluam, et coitum plurimum: et tægere cum eis, quæ sunt sicla camphora, et aqua rosæ, et oleum sambacini, et aqua sambaci, capillos: et deuitet multitudinem vsus aquæ dulcis. et^a [

Quod si fecerit, exsicca illud: et exsicca cum velocitate, licet ablutio capillorum conferuet eorum virtutem. Quod si balneetur, vtatur eis, quæ sunt sicut pulpa colloquintidæ, et nigella, et^a [nitrum, et fel tauri] abluendo. Confectiones vero et species, quæ abscindunt materiam phlegmatis, et tardat canitiem, sunt sicut masticatio myrobalanorum Kebulorum, de quibus omni die [cum numero superueniente sibi, sumatur, et^a [masticetur, et deglutitur: hoc enim fortasse conferuabit adolescentiam vsque ad finem vitæ, et similiter triphere factæ ex myrobal. minor, et maior, et confectio de scoria ferri, et melior ex ea est si fuerit in caaurum, et ex hac. Recipe myrobal. nigrorum, et emblicorum amborum an. partem mellis anacardorum extracti ab eis medieta-tem octauæ partis j. misceatur cum butyro cocto, et conficiatur cum melle, et administretur: et hoc est forte bonum. et oportet vt administretur paulatim in tanta quantitate, quæ non efficiat impressionem malam. et^a [mithridatum est forte: et the-riaca est fortis: et carnes vipere sunt conferuantes adolescentiam, et virtutem quum assiduatur earum comestio.

Modus confectionis temperatæ, bonæ.

MYrobalani nigri, et durungi, et piper longum, et emblici, et quandoque est loco piperis longi scoria ferri, et zucarum, fiat ex eis tryphera, et de bonis expertis, est vt sumantur zingiber, et myrobal. Kebulorum, et macropiperis partes equales, et administretur. et iterum vt sumatur myrobal. kebulorum pondus 3. xx. scoria ferri pondus 3. iij. agarici 3. v. et zingiberis et macropiperis, et gariophyllorum omnium an. 3. iij. et conficiantur cum melle. et oportet vt sumat ista facientia adolescentiam anno integro amato adolescentiæ, ex huiusmodi confectionibus, super quas expectet vsque ad meridiem, deinde comedat cibum.

Linimenta prohibentia a canitie. Cap. 17.

OMnia olea calida, confortantia, et omnia currentia quæ sunt similia in natura, sunt conferuantia complexionem capillorum, super calorem innatum, et non^a [rugarur] quod penetrat in eis de nutrimento: ista sunt sicut alkitran: et quum eo linitur, dimittatur quatuor horis: deinde ingrediatur balneum, et dicitur iterum curationem habentis caput^b [calidæ] complexionis.

e n. Alia licera incrispant.

d n. alfeder.

e B. alchuzi.

a n. dispositio-
ne in qua sunt
capilli nigri
b n. causa qua-
ra in dispositio-
ne sunt capilli
nigri, et de cau-
sa canities, et
dictus.

a t B. vel con-
seruantes.

b t n. mace pa-
nis.

plexionis. et similiter iterum pix humida, currens subtilis. et similiter oleum de costo, quoniam est forte valde, et oleum de ben, et oleum de nigella est forte valde fortius omni re: et oleum factum cum pulpa coloquin. et oleum de synapi. et bonum forte est vt sumatur de oleo synapi, et de nigella, et vt coquatur in eo nigella, deinde coquatur in ipso coloquin. post ipsam, aut cum ea. et oleum expressum ex oliuis sylvestribus, quando assiduatur inunctio cum eo omni die, prohibet canitiem. Oleum bonū. olei omphacini. [acat] tres, spica vncij. s. blatta bizantie, floris squinanthi amborum an. vnc. s. decoquantur medicinae aut in oleo, donec remaneat tertia eius, aut in aqua, donec suscipiat virtutem earum vehementer, deinde decoquatur oleum iterum in illa aqua, donec consumatur aqua. et rectius quidem est tunc, vt minoretur quantitas olei, sufficiat Kist. j. et s. de inde sumatur vnc. j. acacia, et dissoluatur cum vino, et teratur optime et miscetur cum eo acacia, et administretur. Oleum bonum a f [

oleum de granis coti, et olei myrtini, et olei de emblicis partes equales: et mentiuret de summa eorum lib. j. sumantur cyperi et castia. f [ ] et spica, et nigella, et gariophyllorum, et pulpa coloquin. et costi, et xyloaloes erudi, et florum squinanthi, et calami aromatici, omnium partes equales: et sumatur earum pondus 3. c. et decoquatur in succo coloquin. si inuenitur, aut in succo corticum nucis. cuius quantitas sit libra iij. quumque medietur aqua, ponatur super eam oleum, et incessanter decoquatur, donec remaneat oleum, et consumatur aqua, et coletur, et administretur.

Linimentum bonum adeo, quod destruit recentem ex ea.

Svmanur acacia, et galle, et scenegræcum, et semen melon. et coriandrum sicum, et spica, et laudanum, et succus corticum nucis exsiccat, et succus florum papau. Rusi exsiccat, et rubigo ferri et calcuceaumenon, et [re meah] et alumen nigrum, de quibus fiant trochisci subtiles, et exsiccentur ei, et administrentur in mente tribus vicibus liniendo cum aqua emblicorum, aut aqua myrti.

Linimentum bonum cum quo liniatur caput tangendo.

Myrobalanorum nigrorum, emblicorum, et gallarū omnium partes x. laudani partes xx. foliorū myrti, et granorū eius an. partes xxx. ponantur in tribus lib. olei, et dimittantur in eo tribus diebus, deinde coquantur donec ingrossentur, et fricentur cum eo capilli. et de eis quæ experti sunt illi, qui fuerunt ante nos, et experta sunt in tempore nostro, est potare draganthi rubei alba l. Kae pondus 3. j. ipsum enim depilat canos, et facit nasci loco eorum capillos nigras: veruntamen non tolerat illud nisi qui habet forte corpus, et humectatum. et oportet vt administretur post ipsum, quod mundificet pulmonem, et humectet ipsum.

De rememoracione tincturarum.

Raperiuntur in libris olea, de quibus existimatur quod sint tincture. et experimen-

tum a [facit esse necessaria virtutes specierum propriarum, quibus cum supereminet oleum, resoluit inter eas, & inter capillos: quare nō peccant in eis, & operantur aliquid, nisi fuerit illic virtus vehemens, aut proprietas maxima: & non speratur virtus vehemens. nisi ex rebus fortis tincture, sicut est erugo ferri, & sicut est erugo plumbi, & sicut cortices nucis: tunc enim forsitan istae, & similes eis, quā virtute earū iterantur in oleis, & virtutes medicinarum penetrare facientium medicinae interueniunt, sicut aceti, & vini, operantur: nam si possibile est vt sit aliquid, tunc est illud. Video & audio quosdam testantes veritatem eius, quod dicitur: q vna ex bl[en]is nucis quando inciditur in principio veris, & ponitur vt buccella in vase vitri, in qua est oleum, & sepeliuntur simul in terra, exsiccat illud quod est in vase: & exsiccando, & sugendo: deinde remittit illud in autumno, & reddit plurimum eius ad vas. & est tinctura. et plurimum quod accidit de hoc capitulo, & immitit, non sit illud ex eo nisi cum iteratione. Amplius species tincturae, quibus tinguntur capilli, sunt tres, denigrans, & faciens flauos, & dealbans: & nos incipimus narrare numerum denigrantium bonorum.

Denigrantia.

Cap. 19.

Alcanna quidem, & a [indicum] sunt radix, super quam aggregantur homines. & diuersificantur amborum impressiones secundum diuersitatem, & preparationem capillorum. et b [homines] incipiunt cum alcanna, deinde consequenter adhibent indicū post abluitionem: & expectant super vnumquodque amborum mora, quæ quantitatem habet: & quanto plus expectant, est melius. et de hominibus sunt qui aggregant ea: et de hominibus sunt, qui sunt contenti alcanna, & delectantur eius flauitate. et de eis sunt, qui sunt contenti indicū, & delectantur colore pauonis proveniente ex eo. et indicum quidem Indum bonum est, velocius tincture: sed est vehementius faciens colorem pauonis, & flauitatem. et indicū carmenum est minus tingens, & tardius: verū eius tinctura est declius ad nigredinem [flauam], & non est multitudo coloris pauonis in ea. et qui vult vt redeat tinctura indicū ad colorem capillorum, & destruat eius flauitas, a f [ ] administret super f [ ]

alcannam vice alia. et si fuerit eius administratio ante eam, tunc ipsa destruet colorem pauonis, & reducet eam ad colorem [flauitatis] Et melius quidem est, vt nō prolongetur eius mora, imō festinetur ad abluendum eam. f. alcannam. quæ fuit post tincturam primam, et de hominibus sunt, qui coniungunt ea cum aqua [sic] & cum aqua granatorum, aut cum aqua lactis acetosi: aut componunt cum eis almasal, & aqua corticum nucis: & totum illud est iuuatium. et de eis sunt, qui coniungunt ea cum aqua in qua proiciuntur calx, & lithargyrium decoquendo, aut sub sole dimittendo, donec denigret lanam. et hoc iterum bonum est, quando ponitur in tinctura pondus 3. j. gariophyllorum, denigrat valde: & prohibet malitiam eius a cerebro. Tinctura autem alia, quæ administra-

a B. affimat q quando olea apponantur fuerit virtutes facie rum. de m. tra minam tingent tunc in er ipas & inter ca adlos eade na dians probabes qua in ipis capill non peccant in x virtutes & non.

b B. radicibus.

a Balsme Et sic vbiq par indicum in hoc cap intelligatur almasa. b B. plurimi hominum.

c B. capillorum

d f B. & eius tinctura. e f B. eam.

f B. capillorum

g B. sum. h.

tur multoties, veruntamen minus quam admi-
nistretur prima, est, vt sumantur galie, & inun-
gantur cum oleo, & adurantur cum oleo. Et
quod de hoc est melius, est vt fiat in vase luto-
to: & finis adustionis est quantitas qua denigre-
tur, & terantur: & non perueniatur ad vltimū
in ea. et sumatur de eis pondus. drach. xx. & cal-
cucecaumenon. drach. x. & aluminis. drach. ij.
& salis gemme 3. j. & fiat ex eis tinctura: deni-
grat enim capillos denigratione fixa. et quādo-
que administratur secundum hanc descriptio-
nem. Sumatur lib. gallarum, quæ cum oleo inun-
gantur, & frigrantur, & calcucecaumeni, & aluminis, & dragā
thi omnium an. 3. xx. & salis 3. viij. terantur bene
omnia, & conficiantur cum aqua calida, &
tingatur cum eis, & dimittatur tribus horis: &
quandoque permisceantur cum eis alcanham, &
indicum. et illud quod est famosum post hoc,
est illud quod fit ex calce, & lithargyrio. & cre-
ta quæ comeditur, aut alcanzi, aut creta chimo-
lea, aut quamcunque cretam volueris de spe-
ciebus cretæ capitis partibus aequalibus assump-
tis, conficiatur cum aqua confusione tinctu-
ræ, & administrentur, & cooperiatur foliis fi-
clæ: & necessarium rei est vehementia cōtritio-
nis lithargyrii. et si sit aqua eius aqua alcanne,
& indici, facta cum iteratione decoctionis am-
borum, aut positionis eorum sub sole in eas, tunc
est melior: verum necessarium est vt dimittan-
tur circiter sex horas, & conseruetur super eā
humiditas eius. et iterum sumantur alcanne, &
indici, & lithargyrii triti, sicut alcohol, & cal-
cis, & gallarū frigarum, & calcucecaumenon,
& aluminis, & draganthi, & gariophyl. partes
æqual. & tingatur cum eis et hic sunt tincturæ
denigrantes. quæ iam dictæ sunt in libris, de qui-
bus attuli illas, quæ sunt propinquiores ad hoc
vt diligit eos cor, aut eū quibus cadat fiducia.
Modus tincturæ bonæ. Recipe alcanne partem
j. & indici partes ij. & calcucecaumenon, & alu-
minis, & salis gemmæ, & gallarum frigarum,
& scorie ferri partes æquales. terantur cum ace-
to, & dimittantur donec fermentetur, & admi-
nistretur. et de illis quæ dicuntur in hoc, est vt
sumatur scoria ferri post contritionem in ace-
to vini supereminente ei quatuor digitis, con-
tritione vehemēti: & decoquatur vsque ad sui
medietatem, deinde dimittatur in eo duabus
hebdomadis donec æruginetur, & sumatur
quantum est scoria de myrrobalan. nigris, &
fundatur super eos illud acetum post contri-
tionem eorum: & decoquatur donec exsicce-
tur illud acetum, & fiat sicut h. [alcohol.] deinde
submergatur cum oleo, & decoquatur do-
nec fiat sicut algalia: & si volueris, aromatiza ip-
sum. et hoc si tingit cum oleagineitate, tunc pro-
pter virtutem rubiginis ferri. et iterum scoria
argenti decocta in aceto vehementer, numerat-
ur de summa denigantium fortiter. et magis
dilectum apud me est, vt sit loco aceti, & aceto-
fitas [citranguli,] aut citri: & vt loco decoctio-
nis sit dimissio ferri in eis spatio aliquo. et di-
xerunt iterum, si ponatur in kenina ordo vnus
de floribus papau. rufi, & ordo alius aluminis:
& sepeliatur in stercore, resoluitur in tincturā
bonam. Dixerunt, & similiter si inhumentur plā-

ta hordei humida antequam spicas habeat cū
medietate sui de alumine in fimo, in concaui-
tate vasis vitrei, fiet totum aqua nigra, & lini-
mentum denigrans. Dixerunt, & similiter si cu-
cubita humida exiēs super arborem suam, k
[cū circuitione aperiat,] & extrahatur, quod
in ea est, & ponatur in ea sal, & aliquid parum
de scoria ferri, & [reducatur cortex, qui cum
circuitione] fuit ablatus, & lutetur tunc totum
quod in ea est, resoluetur in aquam nigrā, quæ
erit tinctura vt encaustum. Dixerunt, & si te-
rantur folia capparis & decoquantur cum la-
cte, & proprie lacte mulieris donec perueniat
ad tertiam, & dimittatur nocte tota, erit tinctu-
ra bona. et melius quidem est apud me, vt sit de
summa cōseruantium. et Gal. quidem testatur
de hac tinctura & inquit, sumatur de flore qui
est sicut m [vna] in arbore nucis, & teratur cum
oleo, & liniatur ex eo cum n [butyro vaccino]
humido. et dixerunt quidam, quando misce-
tur cum eo sterco caprinum, fit bonum. et di-
xerunt: & similiter quando cortices radicem
algarab teruntur cum oleo, & inungitur cum
eo, tunc ipsum denigrat. et apud me quidem, si
fuerit tingens etiam, debilitat operationē eius
oleum: & si esset loco olei aqua, forsitan esset
melius. et similiter est sermo meus in eo quod
dixit Paulus, quod si rosē papau. rufi conterun-
tur in oleo, donec fiat sicut algalia sit tinctura:
Nam si fuerit m [sententio] ad hoc, tunc neces-
saria sunt, p [profundantia] sicut alumen. et simi-
liter est sermo eorum in nutriendo oleum cū
corticibus nucis: & in hoc quod ipsi decoquunt
ipsum in aqua eius: & intromittere parum alu-
minis in eo: & totū hoc est ex eis, quæ debilitat
ipsum: & similiter illud quod dicitur in deco-
ctione olei in aqua papau. rufi, donec finiatur.
et sicut illud quod dixerunt, quod oportet ut
sumatur oleum sisaminum & princiatur su-
per ipsum tertia sui emblicorum, & decoqua-
tur hora vna cum facilitate, & coletur q + [ ] & su-
matur ad omnem libram, quarta libræ lamina-
rum plumbi subtilium, deinde frigatur cum fa-
cilitate, vt non liquefiat plumbum, & vt non in-
flammetur oleum, & moueatur semper, deinde
dimittatur tribus diebus, deinde sumatur:
& dico, in hoc est fiducia aliqua, proprie quan-
do est in eo alumen. Dixerunt, & similiter cum
ponitur oleum de ben in concauitate [auer-
gilati, deinde firmatur ex] lutatione eius, & po-
nitur in furno positione cum cantela. egreditur
oleum tingens: & melius est vt numeretur
hoc in summa eorum, quæ prohibent canitiē.
Dixerunt: & si mudentur grana passularum,
& terantur optime sicut alcohol, & submerga-
tur cum oleo sisamino, & inhumentur mente
vno in fimo, erit tinctura bona: & bonum.
[Et ex eis quæ sunt quasi illud super quod est
conuenientia, est quod ouum alactat, est tinctu-
ra fortis, & similiter ouum auis tardæ. et acci-
dit quod in tempore nostro in diebus vitæ Re-
gis Sedubelaa, ut egeret vna de generis iuis su-
per vnam partem barbæ gener alterius dormi-
tis, & tinxit eam nigredine.

h. Balchaluch

i. B. Nota quod
ubi habetur ci-
tranguli in ara-
bico habetur a-
ranciolum.

Galat

Galia quam elegerunt.

† [ ] & misceatur cum oleo de
ben, aut oleo de squinantho.

De albificantibus.

Cap. 22.

DE eis est stercus hirudinum, & de eis sunt^a [vesri] & de eis sunt almes: & de eis est flos^b [album,] & de eis sunt cortices raphani, & tel tauri, et vapor sulfuris, et cacumen capparis, et cacumen oliuarum singulariter, et coniunctim: et proprie cum aceto: et proprie post vaporatio nem eius cum sulfure Sumantur semen enulę, et cortices raphani seci, et alumen, et aggregetur cum attritione cum medietate partis. de gummi arabico. et iterum sumantur folia^c [alucfri] et cortices cappari, et mandrag et si fuerit loco amborum hyusquiami albi erit forte, et misceatur tinctura: et si fuerint in eo camphora, et aqua ros. erit melius. et quandoque²⁹ madefiunt capilli, deinde inuoluuntur in sulfu re, deinde suffumigantur cum eo: fiat cum eo il lud in nocte semel, aut quabus vicibus.

Succursus dispositionibus sequentibus tincturas.

Cap. 23.

Plures species tincturę sunt infrigidentes cerebrum, et corrumpentes ipsum, et faciē tes ipsum cadere in preparationē ad catarrhos, et ad apoplexiam, et similia, curetur ergo illud cum eis, que vicinantur tincturis aut admini stretur successione earum de aromaticis calidis, sicut sunt muschus, et gariophylli, et similia, et quandoque accidit ex tinctura, vt tendatur capilli quasi vt chordę. et remoueat eorum crispitudo, et deturpetur eorum situs: et succurritur illi, si ponatur cum tinctura illud, quod, subtiliat, et crispat, et proprie in genere capillorum, qui faciunt illud, et quandoque ac cidit ex tinctura, vt [debilitentur capilli, et ex sicetur barba, b] et denigretur facies, et rum pantur capilli, et succurritur illi, si consequen ter adhibeatur oleum violaceum, et oleum al Keiri. et quandoque accidit ex tinctura vt denigretur facies: et homines quidam lauant eam cum farina fabarum, et ciceris, et similibus: et non est melior ablutio ad illud quam de oleo calido, et quandoque accidunt post tincturam alnusul. et melius quod administratur in eis, est, vt sumatur de tinctura, quantum est nux, et exsicetur, et proprie de tinctura, in qua est vir tus profundans: et quoties apparet alnusul, aut forsitan apparebunt, accipe lignum sicut illud cum quo fricantur gingiua, et inuolue^c [vn] super extremitatem eius de resolutione illius tinctura coagulata, et consequere] cum eo al nusul. et quidam accipiunt fumum olei aromatici sicut oleum debent, et laudanum, aut ce ram, et inungunt cum eo alnusul: et quando exsiccat, linitur.

De furfuribus.

Cap. 24.

QVoniam sermo de turfuribus est propor tionalis sermoni de capillis ex aliquibus modis, tunc loquimur de eis. Furfur est [alabi rati id est cantabrum,] quod est in capite b [ ] modus excorticationis leuis acci dentis

Dixerunt sumatur a [i. i. salis & lib. i. & s.] aqua myrti humidę expressę, & ii. lib. aquę, decoquatur donec minuatur medietas: deinde remoueat ab igne, & sumantur [lib. iij. hybisci, & l. alcannę, & l. indici] & drach. xx. gallarum frixarum, & drach. x. draganthi, & 3. l. gummi, & proiciantur in ea & ingrossetur cum decoctione, & aromatizetur cū muscho, & galia: & [cooperiendo cum ea tangendo] il lud quod volunt tingere d [tanta quantitate qd ei supereminet.] Dixerunt: et sumatur olei de granis corti pondus 3. xxx. et proiciatur in co limaturę ferri, et limaturę plumbi, et caluce caumenon, omnium an. pondus 3. iij. teratur totum cum eo: et dimittatur, donec denigretur, deinde frigatur, et aromatizetur cum muscho. Et scias quodd hordeum combustum, aut cortices fabarum, aut cortices granato rum, sunt de summa eorum, que intrant in tincturis introitu alcannę: et similiter cortices nucis. Et nos quidem iam diximus medicinas tincturę in medicinis singularibus: & quod ipsę sunt sicut e [capsia] & myrrha, & lycium, & sinapis, & sal, & elleborus, & attri plex, & emblici, & capillus veneris. & rosę papau. rufi, & alcanna, & indicum, & es vsum, & scoria ferri, & aqua corticum fabarum humi darum, & cortices nucis, & aqua eorum, & aca cia, & foenugrę. & semen siclę. & myrrus, & grana eius, & laudanum, & lithargyrium, & calx, & scorie omnes, & limaturę.

De facientibus flauum, & que currunt cursu eorum.

Cap. 20.

Dixerunt, quod a [currit ex arundine naba thi recente] ablato ab eo cortice eius, quę acc. nditur super b [eam ab alio latere] tingit si cut aurum. et similiter ærugo ferri cum aqua draganthi, super quam expectetur, sicut expecta tur super alcannam. Aut sumantur alcanna, et fecis vini, & [gumma] partes æqual. & aliquid de squinantho & tingatur cum eo. Aut sumatur alcanna, & tingatur cum ea, postquam cō ficitur cum decoctione condifi. Dixerunt, & tingatur cum alumina, & a [aliffico] & croco, aut cum myrrha, & staphysagria] & dimittat ur die ac nocte cum aqua, & iteretur illud die bus aliquot. et cum iterantur e [ ] super ipsum lupini confecti cum aceto, est bonum. et iterum sumantur lupi norum contritorum 1. x. myrrhę 3. v. salis f [tingentis scilicet alfauregi] 3. iij. fecis vini ex siccatę adustę 3. iij. aquę cisteris ligni vitis, quā tum sufficit.

De rubificantibus fortibus.

Cap. 21.

SVmatur sumach vnc. ij. & gallarum vnc. iij. & alidion citri vnc. ij. & capilli veneris duę baccę, & absinthium baccarum 3. j. & lupi terantur, & infundantur in lib. x. aquę diebus aliquibus, deinde emplastre tur cum eo caput tum, & condifi in aqua est bona faciens flauu tortis. Dixerunt, sumatur foex vini adusta,

a. n. alneferin
Alia litera ni
gella.
b. B. albusci al
bi.

c. B. alneferin.

a. n. inflentur
capilli & corru
geur.
b. B.

c. B. & accipe su
per extr. mixtę
eius de illa tin
ctura & inuadę.

a. B. alhebric, i.
furfur.
b. f. B. & est ali
quis.

dentis capiti, propter corruptionem accidentem in complexione, proprie cum impressione in superficie superiore cutis. et peior pervenit ad ulcera, & ad corrumpendum origines capillorum, & fit a materia acuta, baurachia, aut sanguine melancholico. et quandoque est propter malitiam complexionis in capite, quare corrumpitur illud quod pervenit ad ipsum. et forsitan est quod facit ipsum, siccitas nuda: & non est reliqua complexio in corpore, nisi bona: & quandoque fit per communitatem.

De cura.

Cap. 25.

Fursum qui est levis, sufficit cura levis: & destruit ipsum epithemare caput cum oleo rosa & viol. & cum mucillaginibus. et de fursure est qui est vehementior illo: & indiget eis in quibus abstersio est, & resolutio fortis: deinde consequenter adhibeantur ea quae humectant, & aequent. et de eo est malus valde, perducens ad ulcerationem. & necessarium in curatione eius est ut mundificetur corpus cum phlebotomia, & solutione ventris, si fuerit necessarium illud: & si causa fuerit secundum quod videtur, in capite, repletio corporis. deinde curetur: & quoties curatur cum eo quod tradit, consequenter adhibeantur olea.

Medicina fursuris levis absque mordicatione plurima.

Sufficit fursuri propinquo, debilis ablutio cum aqua siclae, & cum aqua foenugraeci, & cum granis melonis, & cum farina cicercis, & lupinorum, & fabarum, & semine althaeae decocto in oleo, & cum mucillagine cydoniorum, & althaeae, & draganthi, & cum creta alcanzi, & chymolea, & proprie cum succo siclae postquam dimittitur super caput hora una. et sit contentus foliis salicis humidis, quoniam sunt ultima et cum tamarindis, & apio, & succo eius, & decoctione azedaract, & foliis cannabis, & foliis sisami. et fortasse cum delibutione amborum destruitur: fortis: & similiter succus amborum, & amygdalarum excorticatarum cum aceto, & farina foenugraeci cum aceto. Aut sumatur farina cicercis cum foliis sisami tritis. & misceatur cum aqua siclae, & aliquantulo aceti vini. Aut sumatur cicer tritum, et althaeae, et conficiantur cum aceto, et liniantur. Aut abluatur caput cum cacumine mori trito sicut pulvis, administrato sicut althaeae, aut althaeae cum oleo, aut thus resolutum in vino, quod mixtum sit cum oleo. iteretur illud duabus hebdomadis. et de subtilibus, et facilibus est ablutio capitis, cum aqua foliorum salicis humidorum: est enim bona ultima, experta, salua: et oportet ut abluatur cum quocunque fuerit, deinde inungantur in d. cum oleo quod sit sicut oleum viol. et ros.

Medicina fursuris, quae sunt fortiores.

Misceantur cum ablutione nitrum, aut sulfur, aut fel tauri, aut pulpa coloquinthidis, aut fex vini, aut synapis, aut staphysagria, aut nitrum adustum, aut gumma rutae agrestis, et similia. et iterum, sumatur chymo-

lea, et conficiatur cum felle vaccino, et administretur, et dimittatur duabus horis: aut grana alben, et farina fabarum cum aequalitate, decoquantur cum aqua, et abluatur cum ea caput. Aut sumantur olei de ruta lib. j. et saponis vnc. j. et nitri aure. iij. aggregetur totum, et liniatur cum eo caput, deinde abluatur cum aqua siclae, et farina cicercis, deinde administretur oleum myrtinum, et liniatur etiam caput cum stercore vaccino, et confert valde, et quiescat una nocte, et liniatur alia nocte. et ablutio ipsius cum urina cameli, proprie Arabici, est vehementis iuvamenti. et nitrum tritum est forte in cap. fursuris mali. et de eis quae conferunt in ea, sunt calcanthum, et staphysagria. Aut sumantur spuma nitri, et calcanthum equali mensura, et liniantur super caput post rationem: et fortasse aggregantur cum oleo. Aut teratur staphysagria in oleo, et inungatur cum ea. Aut sumantur sulfur, et calcanthum, et nitrum aequali mensura, et aggregetur cum laudano dissoluto in oleo masticino, et dimittantur super caput et fortasse ponitur in eo elleborus. Medicamen quod sibi attribuunt quidam moderni, etiam expertum est, et inuentum bonum et forte: sumatur hyssopi humida, pars s. et d. pulpa coloquin. pars j. et olei de Keiri pars j. gumma rutae agrestis iij. pars j. et laudani partes ij. abluatur caput cum aqua calida, et saponis, deinde fricetur cum panno aspero, donec rubeat, et liniatur cum eo die ac nocte.

TRACTATUS SECVNDVS.

De dispositionibus cutis ex parte a [cutis.] Cap. 1.

Color conuertitur ad nigredinem causa solis, aut frigoris, aut venti, aut forditiei aut paruitatis balneationis, aut comestionis falsorum, aut conuersionis sanguinis ad melancholiam. Et conuertitur ad citrinitatem ex causis citrinantibus, quae sunt aegritudines, et tristitia, et defectus nutrimenti, et multitudo coitus et fames, et calor aeris vehemens, et potus aquarum stantium. Et ex comestis sicut ammos, et olfactus eius: et consideratio ad ipsum secundum quod dicitur: et accetum, et assiduatio eius citrinat faciem, et cyminum potatum, et delibutum cum aceto. et longa statio in domo, in qua est cyminum plurimum, et multum uti aceto, et comestio cretae, ita quod facit cadere oppilationem in orificiis venarum, quare non vadit ad cutem sanguis rubicundus, imo aliquid de vapore cholerae.

De rebus facientibus colorem bonum cum splendore, & rubificatione & abstersione subtili. Cap. 2.

Scias, quia omne, quod mouet sanguinem, et spiritum ad cutem, induit eam pulchritudinem puerilem, et mundificationem, et rubedinem, et adiuuat ipsum illud, quod abstersit abstersione leui, ponens cutem subtiliorem, et detegit ad ea illud quod est mortuum super faciem eius, deinde etiam subtiliter proprie si fuerit tinctura: et indiget cum hoc toto calore,

calore, & frigore, & vento. Et res quidem mo-
nentes sanguinem ad cutem, efficiunt illud se-
cundum tres modos. De eis enim sunt, quæ ge-
nerat sanguinem, & propriè subtilem: sanguis
namque bonus quum generatur, & multiplica-
tur, & spargitur, consequitur ipsum omnis lo-
cus. Et de eis sunt mundificantes sanguinem.
Et de eis sunt spargentes sanguinem, & dilatan-
tes ipsum, propterea, quod movent eum ad ex-
teriora, et aperiant meatus, & attrahendo ipsū
violenter ab interioribus ad exteriora. Et res,
quæ bonum faciunt colorem per viam primā,
sunt, sicut assumere cicer, & ova forbilia, & a-
quā carnis, & vinum odoriferum, & assuptio
ficum: ipsæ. n. generant sanguinem subtilem,
expulsum ad cutē, & propter illud faciunt pedi-
culos. & si color alicuius conualescentiū tur-
pis fiat, tunc si voluerit, ut redeat ad colorem suū
pristinum, iuuabitur cum ficibus siccis, & [a-
qua dactylorū immaturorū] ambæ. n. sunt ad-
dentes in sanguine subtili, & caliditate innata.
Et de eis, quæ sunt experta ad illud, est ut bibat
diebus cōtinuis in ieiunio vinum, & lac. & res
quæ operantur per mundificationē sanguinis,
sunt sicut tryphera minor, & myrobalani con-
diti, quum administrantur secundum assidua-
tionē, & myrobalani kebuli sunt fortiores try-
phera, & res, quæ faciunt illud cum dilata-
tione sanguinis, & sparsione eius, sunt sicut alit, & pi-
per, & cyperi, & gariophylli, quum ponuntur in
cibo, & sicut crocus, licet crocus tingat sangui-
nē iterum, & propriè in vino cocto cuius do-
sis sit vsque ad dra. j. & sicut hyssopus. Sumatur
hyssopi. dr. ij. & croci. dr. s. & potentur cū zuca-
ro & acorus iterum facit colorem bonū, & cū
napi de Barbaria ex. dr. j. vsq; ad dr. ij. quādo po-
tatur b. sauc, & kisch, est iuuamentum super
illud vehemens, ut non incurrat inflationem
turpem. Et de oleribus, sicut raphanus, & por-
rum, & cepe, & caulis propriè & assiduatio co-
mestionis eius, & allium iterum. & de operatio-
nibus, et motibus, iracundia, et ira, et alteratio,
& exercitium temperatum, & luctatio, & iterū
gaudium, et letitia, et aspicere, quod delectat de
actionibus, & operationibus sicut est cantilena
cum instrumentis, et gaudium, et sedere cū pul-
chris decenter indutis, et aspicere ad species liti-
gantium de pignoribus in victoria, & iurgii,
& alia. Et res, quæ faciunt deforis cū attractio-
ne, et absterfione iterum, sunt linimenta, et ab-
lutiones acceptæ ex farina fabarum excortica-
tarum, et farina hordei, et farina orobi, et fari-
na tritici, et amylo, et farina ciceris, & [et] propriè
farina lentium, & farina rizi, et glutine piscei,
& iros, et laudano, et ficibus, et thure, et ma-
stice, et oleo eius, et corticib. oui, et carne ostrac-
corum et bdellio, et lithargyrio, et cerussa, et li-
matura eboris, et ossibus vetustis, et almahaleb,
& [et] rubea aromatica est fortis iterū, [et] amy-
gonis, et atriplicis, et cucurbitæ, et farina semi-
nis raphani, et semen cruce. Et multoties qui-
dam clarificat faciem, & mundificat eā, epithe-
dic: et succus [et] cucumeris sylvestris, et hachar]
croci hortulani: et lac sicut mulgetur, et deco-
ctio vngularum vitulorum. & iam expertus sū

in eo decoctionem carnis ostracorum, & albu-
minis oui, et decoctionem foenugraci, aut de-
coctionem meliloti. Ablutio bona. Sumantur
fabæ excorticatæ, cruus, lupini, semen rapha-
ni, semen melonum excorticatum, cicer, amy-
lum, fiat ex eis ablutio. Gumera bona. Recipe fa-
rinæ fabarum, et farinæ hordei omnium ana-
partem j. et farinæ ciceris partem j. lentium ex-
corticatarum, draganthi, amyli, omnium ana-
partē s. granorum melonis partes. ij. croci quā-
titatem, quæ tingat, liniatur in nocte, et abluat-
ur in die cum decoctione corticum melonis,
et decoctione viol et similium. Alia. Recipe a-
mygdalarum dulcium, et draganthi, et gummi
et farinæ fabarum, et iros, et glutinis piscium
partes æquales, liquefiat gluren in aqua, quæ suf-
ficiat omnibus; deinde ponatur in ea medici-
næ, et fiat cum ea epithema. Alia. Sumatur fari-
na fabarum, et hordei, et ciceris, et similia, et li-
niatur cum albumine oui, et de eis, quæ abster-
gūt absterfione forti, sunt bulbus, et cepe, et ni-
trum, et ammeos cum melle, et ammoniacum,
et oleum chamæmillæ, et storax humida sunt
vehementis iuuamenti, et sulfur iterum, et arle-
nicum, et stercus lacerti, et radix narcissi. Gu-
mera fortis. Sumatur [et] sax croci hortulani] et
decoquatur vsquequo ingroffetur, et sumatur
de ea. vnc. j. et conficiantur cum ea confectio-
ne epithematis istæ medicinæ, stercus passerum, fa-
rina lupinorum, farina ciceris, semen melonis
excorticatum, terantur, et aggregentur cū ea,
et liniatur. Gumera alia. Recipe dragan. h. [nitri
de seni triti, sicut puluis, et croci, et lupinorū,
et medulla granorum cotri omnium an. aure.
j. liniatur cum oleo amygdalarum. Et quando-
que linitur facies omni nocte cum sinapi albo
et arsenico rubeo, et citrino cum lacte, et ablu-
tur in mane, rubet facies rubore vehemēti. Et
istæ medicinæ fortis absterfionis conferūt for-
ma, quæ est ex principio lepræ, quæ nomina-
tur alokt, et bothor. Et butyrum coctum quū
administratur super eas, destruit eas. Et de eis,
quæ sunt propria ad hoc iterum, et mundifi-
cant cū fortitudine, est gummi albumi nitrum,
thus, et sulfuris citrini æquali mensura: fiat tro-
chisci cum aceto, et exsiccentur, et administ-
tur, quam necesse fuerit cum aceto, et melle. Et
spuma nitri melior est in hoc, quam nitrum. Et
iterum sumatur lib. saponis, et ammoniaci
tantundem, et resoluantur liquefaciēdo in iij.
lib. aquæ, deinde projiciantur desuper thuris,
et mastice, et nitri partes æquales cum vnc. vij.
et terantur omnia in vase [vitreato] vehemen-
ter, et administretur in nocte. Et iterum farinæ
erui, et farinæ ciceris, et fabarū, et hordei, et lu-
pinorum, et iros, et radicis narcissi. omniū par-
tes æquales, et gummi, et radicis lilij amborum
an. pars. s. fiant trochisci. Et scias, quod omne, quod
confert pāno, et maculis lentiginum maiorū,
et vestigijs, et tenebrositate sanguinis, cōfert in
hoc fortiori iuuamine: et parum de eo sufficit

De conseruatione cutis à Sole, & vento, & frigore.
Cap. 3.

Portet, ut liniatur cum albumine oui, aut
cum aqua gummi, aut cum cera, aut
A VIC. Tom. 2. Q. aut

a. j. B. & oleo.

] aut sumatur grossum similæ infusæ in aqua colatæ, & misceatur cum æquali mensura albuminis oui, & inungatur cum eo facies.

De vestigijs percussionis, & vestigijs nigris.
Cap. 4.

ERadical ea lithargyrium albificatum, quādo linitur cum aliquo ex adipibus, aut cū medulla panis. Et similiter^a piper notum] confert ad illud, quādo cum eo linitur, manifestè. Et olus, quod dicitur piper aquæ: & similiter thus & folia caulis, & coriandrū, & raphanus, & mentastrum humidum, & b[arsenicum,] totum illud cum aqua coriandri. & apij. & quādo linitur locus cum calce, aut nitro rubeo cū aceto forti, remouetur vestigia viridia: & similiter cum thure, & nitro. & aloes eradicat vestigia coloris melongenæ: & absinthium cū melle: & similiter cum glutine albotin: & laudanū iterum oportet, vt dimittatur super locum diebus aliquot. Et emplastrum dyaquilon est bonum iterum. Epithema ad illud bonū. Amygdalæ excorticate. dr. j. ostracorum adustorum, nasturtij albi, amborum an. dr. ij. mes excorticatorum. dr. s. ciceris albi excorticati. dr. ij. orobi. dr. j. lupinorum. dr. s. spumæ maris. dr. j. ossium vehementis exsiccationis, & vetustatis. dr. ij. far cocol. dr. j. terantur, & conficiantur cum aqua hordei, & zuccaro, & liniantur cū aqua [ros.] & iterum confectio [astraci.] & liniatur super locum, Keiken,] cum oleo [amygdalino.] & iterum nitri, ammoniaci, myrrhæ, sulfuris citrini, omnium æqualiter, fiat ex eis epithema cum aceto contractum vt non viceret & similiter chimolæ, & simi columbini, & saponis, & thuris æquales partes, & liniatur cum aceto, & cornu cerui adusti donec albefcat, & thuris, farinæ lupinorum, & farinæ erui, & farinæ fabarum partes æquales ammoniaci [†].

] amygdalæ amaræ omnium tertia partis. j. draganthi, gumme amborum an. iij. partem vnus. Et iterum emplastrum cum glutine, deinde sumantur nitrum, & calx, & cinis vitis, & aggregentur cum melle, & liniatur: & hoc est conueniens lentiginibus, & vestigijs vicerum, & fortasse indigent scalpellatione.

Vestigia vlcera, & variolarum. Cap. 5.

OMne, quod est forte de illis, quæ diximus, confert debilibus vestigiorum vlcera. et de medicinis prædictis ad illud, & expertis, sūt adipēs asini, & succus radicū arundinum humidarum cum aliquanto mellis, & [calceus cū sale massæ confectus] cum melle apum, & decoquatur vitis alba in oleo, donec ingrossetur, & est expertum. Et similiter emplastrum huius modi ireos & coitus, & lithargyrium ablutū, & cornu ceruini adustum, & † nitru, & ammoniacum, & sterces antiquæ administrantur, ita q[uod] ad lentigines, & pannum. & iterum sumantur stercores antiqui, veteris longi temporis, albi, & ossium veterum amborum an. partes x. radicum arundinis sicce, partes xx. & nasturtij recentis partes x. amyli partes x. & lupinorum par-

tes v. seminis melon. excorticati, rizi excorticati, & farinæ ciceris, omnium an. partes x. & granorum debent partes xv. conficiatur cum aqua hordei, & liniatur. & si ponantur in eo colli, & myrrhæ, & aristol. omnium an. partes x. erit melius. Et nos quidem iam innumus ad curationes horum vestigiorum in loco, qui est antehunc locum.

Sanguis mortuus, & lentigines magnæ, & pannus.
Cap. 6.

Lentigines & sanguis mortuus sūt propter sanguinem, a quo apertum fuit orificium venæ, vt euomeret repletionē, aut scissum fuit eius orificium propter percussionē, aut aliud. & præfocatus, & sub superiore parte cutis in loco, in quo apparet color eius, & figura eius. & ille, qui est ad rubedinem declinans, est lentigo. & qui de eo [delinitus] est, nominatur pannus. & quidam nominant punctualem pannū. & ille, qui est ad nigredinem declinans, est barassē. & multoties quidem accidit habenti lentiginis, scissura labiorū pp[er] siccitatem complexionis suæ. & oportet, vt preparetur ad curationē omnium illorum antequam vehemens fiat [rubedo] sanguinis, & denigretur: nam post illud, eorum cura est difficilis. At verò sanguis mortuus, & baras, quandoque egreditur cum extremitate phlebotomi, remouendo cutem subtilē [ablacione] non ab vlcerante. Quod si fuerit illic aliquid congelatum, accipiemus cum facilitate: & si fuerit non congelatum adhuc, fiat vt currat cum facilitate: deinde curetur per complementum abstersionis cum medicinis. & nos quidem iam curauimus albas, & lentigines, & huiusmodi, & ablata sunt. verum oportet, vt consequatur illud emplastrū, in quo sit stypticitas, vt non currat ex orificijs venarum sanguis vice alia: licet necessaria sit commistio medicinarum stypticarū in eo, quod administratur, & resoluentiū, vt non attrahant resolutiua materiam ex via, quæ dilatata est venarum & propriè in iniectione panni: & similiter illud super quod non oportet, vt sit vehemens mordicatio: antiquus verò stans non timet illud, imò oportet, vt administrantur super ipsum resolutiua, mordicariua, auferendo, & ponendo secundū continuitatem: & antiquus niger, non alius. & quandoque possibile est, vt resoluatur sanguis mortuus in principio rei embrochado. Apium cum aqua calida, plurima, tēpore longo, & propriè si fuerit in illa aqua virtus resolutiua. Et quandoque confert collyrium de myrrhæ, & collyrium rosarū ad illud linitū. & iteretur illud, & quod currit cursu eius in die bis, postquam abluitur locus cum eis, quæ sunt sicut decoctio meliloti. & melius, quo administratur ista due medicinæ & alia, est aqua foenugraci. & collyrium factū ex myrrhæ eradicat illud, quod residuum est ex mundificatione medicinarum, q[uod] sunt debiliores. & sicut infusæ in aceto, aceto ita, quandoq[ue] resoluunt sanguinem mortuū: & similiter nitru afflatum, & simus colubinus, & † nitrum cū æqualitate sumpta, & liniatur cū melle. & iterum abluitur locus cū nitro: deinde

de emplastretrur cū gumma albotim, et ligetur
strictē sex diebus, deinde a bluat, & pungatur
cū acubus, vt sāguinetur, deinde exsiccet, san-
guis, & dimittatur sex diebus: deinde fricetur
cū sale, et dimittatur media hora, deinde ponat
tur super ipsum hoc medicamen, qđ dicemus.
v. diebus, quare egreditur totum residuum san-
guinis. Medicamen est istud. thus, et nitrum, et
calx, et cera, et mel: liquesciat cera cum melle, et
miscantur, et fiat cum eo emplastrum, et admi-
nistretur in oībus tribus diebus, aut quatuor
vsq; ad v. dimittendo super locum: resoluētur
ergo vestigia sanguinis mortui, et alguassem, et
de medicinis singularibus bonis est conditi cū
medulla panis, et amygdala amara, et semē cau-
lis, et semen raphani, et lac fici, et aqua [calcis]
cum felle vaccino, et [thus] et folia mādrago-
ra fricata super lentigines, & alia vestigiorum,
& hebdomada vna. Et sampfucus quidem est li-
nimētum bonum ad sanguinem mortuum, et
omnes medicinę fortis absterisionis prędictę
in capitulis pręteritis, et iterum sicut cordume-
ni, et myrrha, et gumma [pigan] et cępa azir,
et radix serpentarię cum melle. Et iam expertus
est Gal. et alij nucem rancidam terendo eam
optimę, et ligādo desuper in nocte, deinde ite-
retur. Et vitis alba iterum, et alsefresim, et fax
granorum albę, et sambucus, et proprię humi-
da, et limatura eboris, et crocus hortulanus cū
aceto, et duo ellebori. et cinnamomum, et ac-
tositas citri est bona iterum, et andacocha ite-
rum, et stercus columbarum, et stercus passerū,
et stercus [accipitris]. Aut sumatur piperis
pars j. calcis pars j. & arsenici rubei, et citrini
amborū an. partes ii. conficiantur cum melle, et
reponatur in vase figuli, ei quando ipsū est ne-
cessarium, abluatur locus cū nitro, deinde em-
plastretrur cum gūma pini quinque diebus, de-
inde resoluatur, et pūgatur locus cum acubus,
et exerceatur, et puluerizetur super ipsum labe-
retur super cum medicamen quinque dieb.
aliis, fiat illud aliquoties, quoniā debet sangui-
nem mortuum, et alguassem. Aut sumatur ni-
trum, et dragacathum cum equalitate, et infor-
mentur inde trochisci, et liniantur cum aceto,
et abluatur cum sapone. Aut liniatur cū cucur-
bita siccā trita bene cum paucis croco: est enim
bonum vltimum. Aut sumatur bolū de creta,
et grana corri, et aggregētur cum aqua saponis,
et liniatur: sanat enim pannum, et bothor, et lē-
tigines. Et similiter fax olei adusta, et [oleum
de cruo] et farina lupinorum accepta secundū
equales partes, conficiantur cum sicibus infu-
sis in aceto. Et de medicinis leuibus, quę conse-
runt albas, et lentiginibus, et omnibus vesti-
giis, est mucilago cydoniorum cum croco, et
grana cucurbitę cum decoctione fœnugraci.
Et de eis, quę delent pannū, sunt semen rapha-
ni, et sinapis confecta cū sicibus infusis in ace-
to. Et medicamē factum ex sinapi, et arsenico,
quando est secundum quantitatem, quę exco-
riat parum, et non vicerat. Et deletur iterum, si
ficiantur coctus cū cinnamomo, quę ambo cō-
tur terra argenti viui, et semē melonis, et alma-
haleb, et amygdala amara, et administrentur.
et iterum [aldargagi] confectis cum eo bdel-

lio, & semine erucę. Et iterum bdellium cum
aceto. Administrentur istę medicinę, & quo-
ties mordicant, auferantur, deinde iterentur.
Et iterum cępe croci, & cępe narcissi. Et iterū
sumatur seminis erucę, & amyli, & lithargyrii
albificati omnium an. pars j. [piperis,] croci, 1 B. parum.
stercoris lacerti, & stercoris canis, & farina fa-
barum, & farina hordei, & farina fœnugraci
omnium an. partes. ij. olei amygd. dulcium, &
olei alneregil, cum quo aggregentur. et iterum
dyaquilon secundum hunc modum. decoqua-
tur. vnc. lithargyrii in duabus vnc. olei antiqui,
donec resoluatur in eo: deinde sumatur mucil-
laginis fœnugraci, & mucilaginis sinapis an.
vnc. j. & bdellii, & myrrhę amborum an. drac.
v. duę medicinę terantur, deinde super eas ani-
bas proiciantur mucilagines, & terātur vhe-
menter, deinde aggregētur cum oleo, & fiat ex
eis dyaquilon. Trochiscus bonus. Recip. meze-
rion. dr. iij. sinapis albi. dr. x. ammoniaci. dr. ij.
bdellii. dr. ij. dissoluantur in aqua secundū quā-
tatem, qua residuum aggregetur, & fiant tro-
chisci. Medicamē vigilantis bonum. Rec. [sen
kefud] dr. j. nitri. dr. j. seminis raphani, & ossis
putridi & granorum albem & lapidis piperis,
& lupinorū, & seminis melonis, & costi, & a-
mygdalarum amararū, fiant ex eis trochisci, et
administrentur. Medicamen bonum vltimū, cui
par non inuenitur: interficiatur argenti viui.
dr. j. in molitione. dr. iij. amygdalarū amararū,
conterendo, donec non appareat eius vestigiū,
& denigretur post molitionem: deinde proij-
ciatur quantū est totum de semine melonis tri-
to valde, & liniatur per hebdomadam vnā om-
ni nocte, & abluatur in mane. Et iterū ruta mō-
tanę, & hyssopi, amborum an. pars j. marmoris,
boli viridis tertia partis vnius, thuris pars j. [ni
tri partes ij. et s. & gummi albotin cum oleo
rosi. resoluantur nitrum, & marmor boli cū
aqua calida, & aggregentur omnia, & misceat-
ur cum eo aliquid mellis: & administretur se-
cundum cautelam ab ulceratione. Dixerunt, &
de eis, quę delēt pannum est phlebotomia [ve-
næ leporis:] veruntamen ponit faciem in ru-
bedine faciei [habentis asafahafa.]

De Alguassem. Cap. 7.

Q Vandoque eradicant alguassem duę me-
dicinę, quas prędiximus in capitulo len-
tiginum. Et fortasse sufficit, vt abluatur locus
cum nitro, & ponatur super ipsum gluten al-
botin hebdomada vna, & stringatur ligando,
deinde soluatur, & fricetur cum sale bene, &
reiteretur super ipsum gluten albotin, vsque-
quo eradicetur, existente cum eo nigredine al-
guassem. Quod si illud non confert, non erit
excusatio, quin consequatur punctio vestigio-
rum alguassem distillando anacardos, vt vicer-
ent ea, & corrodant ipsa.

De curatione albedsanem, & rubedinis superflua.
Cap. 8.

Albedsanem est rubedo extranea similis
rubedinis eius, in quo incipit lepra, quę
apparet super faciem eius, & super extremita-
tes, & proprię in hyeme, & frigore: & fortasse

AVIC. Tom. 2. Q 2 sunt

sunt cum ea vlcera. Et causa eius est, quia frigus coardat vaporem plurimum sanguineum. & eius curatio est vtrius solutio, & phlebotomia, & ventosæ, & appositio sanguisugarum, deinde administratio regiminis eius, qui habet alseker in principio lepre, prædicti in capitulo ante hoc capitulum.

De morphea, & alguada, & albaras alba, & nigra. Cap. 9.

Differentia inter duas morpheas, & albaras albam veram, est quod vtrique morphea est in cute, & si est profunda, est parum valde, & albaras est in cute, & carne usque ad os. & causa communis omnibus est debilitas operationis alteratiue, quâdo non assimilatur assimilatione integræ: verum materia est in vtrique morphea.

Subtilior, & virtus expulsiua fortior: quare expellit ad superficiem: & materia in baras est grossior, & virtus expulsiua debilior, fixa interiore parte: et corripit complexionem eius, quod penetrat in eam: quare est additio, & adherentia, & non sit assimilatio: & tu quidem iam scivisti has intentiones in capitulo vii. Et quando b] cõponitur hæc materia, convertitur nutrimentum, quod venit ad eam, ad naturam suam & si sit melius nutrimentum: sicut complexio bona convertit materiã corruptam ad rectificationem, & facit eam cõuenientem: & sicut arbores permutantur de plantatione ad plantationem, & convertuntur à venenositate ad comestibilitatē: & à comestibilitate ad venenositatē: sicut narravit Gal. & alii, q̃ arbor nominata allabecha est in Persia venenosi fructus, & quum plantatur in ægypto est fructus eius de eis, quæ comeduntur: & sicut color animalis, & plantæ.

conuertunt materias] secundum mēbra, quoniam ipsa sunt eis, sicut regiones: & quoniam membrum sit phlegmaticum: & caro eius est sicut caro ostracorum, & cõuertit sanguinem bonum ad complexionem suam phlegmaticã, & colorem suum album. Et differentia quidē inter ambas morpheas est, quod vna carum est propter materiam melancholicam, & altera propter phlegmaticam d] propriē. Res verò, quæ nominatur albaras nigra, proportio ad albaras albam, non est proportio morpheæ nigre ad morpheam albam: imò est genus diuersum in intentione ad albaras albam: & illud ideo quoniam albaras nigra est illud quod nominatur impetigo excorticatiua, & est scabiositas accedens cuti, aspera, vehemens, & facit squamas, sicut sunt piscium cum pruritu, & est p̃ humorem melancholicum imbibentē cutem de eo, quod est iuxta eã imbibitione fortiore, quàm in colore imprimat tantū: & est de antecedentibus leprã, & est cum malitia; & cum hoc, q̃ quæ est ex ea antiqua, non sanatur: & similiter, quæ ex morphea est antiqua, est magis salua, quàm albaras alba: & causa huius totius est nota. Et scias, q̃ albaras sequitur ventosæ: & apparent vestigia earum, & multiplicatur super ea propter illud, qd̃ attrahitur cum sanguine de humiditate, & nō associatur ei, quum suctio sit ventosarum, & remanet in cute: & propterea qd̃ debilitatur cu-

tis vlcera à complemento suæ operationis. Signa. Morpheæ quidem nigra esse non ambigitur: Ambiguum verò est differentia inter alguada, quæ est morphea alba, & albaras malã. Et de differentia quidem inter vtriusque est, q̃ pili oriuntur super alguada, & sunt pili nigri, & flauī, & nascuntur super albaras albi, nō alii: & est cutis magis depressa, & vehementius depressa, quàm cutis reliqui corporis. & fortasse est illud in guada, sed est parum valde. Et iterū puctura cum acu extrahit ex guada sanguinē, & ex baras non sanguinem. Imò humiditatem aquosam: & hoc non sanatur. & iterum, quæ rubet cum frictione: est ad speciē declinūs, & ad hoc vt sit morphea: & quæ non rubet per eã, est mala. Differentia verò inter morpheam nigram, & albaras nigra, est excorticatio, & squamositas, & testositas: quoniam ipsæ nō sunt in morpheâ nigra. Amplius albaras iterum est rara, & quoniam de ea est aspera, & de ea est leuior & leuior vtrarumque nigrarum est melior, quoniam est morphea. Et de ea est vehemens elongarons à colore corporis: & de ea est, quæ est propinquo ei, & est magis salua. Et in ea, quæ est submersa, & non rubet, neque sanguinem emittit, & est vehemens dilatationis, capiens locum magnum, non est species. Et similiter illa, quæ omni hora incipit in additione, quoniam complexio eius est fortis, conuertēs illud quod ad eam vadit ad suam similitudinem: & propter illud est mala valde.

Cura Morpheæ nigre. Cap. 10.

Portet, vt incipiat cum phlebotomia, si fuerit illic multitudo sanguinis, & cum euacuatione humoris adusti, & melancholici cū eis, quæ sunt sicut decoctio epithymi, & agari-ci, & myrobal. nigrorū, & polypodij, & stechados cū passulis, & ficibus, & similibus, & lapis armenus, & lazuli quando ponitur in medicinis eius est iuuatius, & elleborus, & hieralogo dion, & hiera Rusi, & alia ab illis. Et de euacuationibus sublimibus est aqua casei cum epithymo: potetur omni die pondus drach. i. epithymi in cada vno aquæ casei. & a] dare in potu iambacum cõfert ei. & cõfert ei administratio ciborum boni chymi, & administratio balneo-rum, & administratio tryphera rū factarum cū epithymo. Suffus iuuatium ei, & baras nigre. Recipe myrobal. nigrorum emblicorū, nigellæ omnium an. partem. j. zuferā partem. j. & s. bibat omni die. drach. iij. in mane, & iij. drach. in sero, & quando calefit corpus, dimittatur ali quot diebus, deinde iteretur. & oportet, vt præcipiatur eis, quatenus occupentur in dispositione rectificandi splenem, si fuerit corruptus, aut debilis ab attrahendo b] sanguinem, & post illud administrentur epithemata fortis abster-sionis, et fortiter attrahentia sanguinem sanū, quum ergo vesicatur, quiescat diebus aliquot, donec cadat cutis: deinde iteretur si eius fuerit necessitas, et quādoque non dimittitur [cadere;] imò quoties incipit mordicare aut feratur, donec quiescat: deinde iteratur. Et istæ medicinæ sunt sicut gumma rutæ agrestis, & piper, & tynapis & nasturtium, et lac tithymali, &

a f. B. alia litera minor, &

b n. Alia litera figitur.

c f. s. conuertuntur secundum regiones fortiter non est longum quoniam conuertatur materia.

d a. crudam.

Met 4 [thapsia] et harmel, et semen raphani, et cortices radicum capparis, et Kebikengi. Et alkebikengi iterum est iuuatium in morphea, et baras, propterea, quod vehementer attrahit sanguinem, et ossa putrida, et nuclei oliuarum anni, qui, putridi, collecti ex parietibus, et omnia attractiua fortia solida in capitulo eradicationis vestigiis videntur, et aque quibus linitur, sunt aqua f [cucumeris, et seminis eius] et decoctio colochinth. Modus epithematis boni. Sumatur semen raphani, et teratur cum conditi, et liniatur cum eo morphea nigra in balneo. Et iterum sumatur semen raphani, et semen sinapis confecta cum ficulis decoctis in aceto. Modus epithematis. Recipe nigelle torrefacte, capsie perisec omnium an. drac. x. aluminis iamenti drac. ij. draganthi, gallarum, amboru an. drac. 3. ij. seminis harmel torrefacti. drac. v. liniatur cum aceto forti: deinde succurratur vestigiis accidentibus cum lacte mulieris. Et omnia epithemata fortia, predicta in capitulo albaras, et lentiginum, et aliorum sunt iuuatua ad morpheam nigram.

De cura alguada, et albaras. Cap. ii.

OPortet, ut deuitetur phlebotomia [licet] non faciat ipsam necessariam res fortis.

Et coitus: quandoque secundum ieiunium: et vinum, nisi purum. Et sudate in balneo confecti, si fuerit mundificatio corporis. et administretur vomitus in primis: deinde medicina euacuant phlegma, si non fuerit corpus mundum: deinde diuretica, et solutionem ventris facientia sicut hieras magnas proprie hieram de pulpa colochinthide et pilule, que simulantur ei, et hiera dentur in potu decoctionis myrobal. et epithymi, et polypodii, et passularum, et salis. Et in granis alani est proprietate mirabilis in euacuando humorem [residuum morpheae albe] et albaras. Et de solutionis conuenientibus eis est hiera picra composita cum pulpa colochinth. Aut secundum hanc descriptionem. Recip. cinnamomi, et spice, et xylbalsami, et mastice, et assari et croci, et folii, et calamathi fluuiialis, et pulpe colochinthide, omnium an. drach. i. aloes. drac. xviii. cuius dosi sit drach. i. aut aur. i. cum syrupo acetoso mellino, et aqua calida. et de solutionis conuenientibus eis est, ut sumatur myrobal. kebulorum, et emblicoru ana pars i. et turbit partes. iij. et sit omnis pars. vnc. i. dissoluatur de penidiis lib. s. cum aqua, et inspissetur, et conficiatur, cuius dosi sit detribus ad quinque. et ego diligo, ut ponatur in eo zingiberis pars. i. Et administrentur cofectiones trypherales, et electuarium nostrum huiusmodi. Recip. myrobal. nigr. thuris al. amboru an. partem j. zingiberis quartam partem. i. conficiatur cum melle passularum: et sumatur de eo omni die quantitas oui. Et iterum myrobal. nigella, omniu partes aequales, zusera pars j. s. bibat omni die de co. [vnc. ij.] et dimittat ipsum quando febricit. Et iterum acori & macropiperis, & myrobalanoru kebulorum & mastice, & thuris, & nigella, & baccarum lauri om-

nium equales partes: et [ ]

[ ] & sit dosi eius drac. ij. Et de eis, quae dicta sunt in libro abbreviationu, est ut sumatur modus sauch, de tritico vehementer torrefacto: & si est necessarium, ut iteretur torrefactio eius, fiat & bibat super impressionem eius mediam, vnc. muri nabathi: & toleret situm vsque ad meridiem. Et in zusera, & semine eius in uino, in hoc capitulo est appropriata mirabilis. Et de succo quidem extremitatu vitis [amara] bibatur omni die cadus vnus, quoniam extirpat albaras, & prohibet additionem eius: Et potare theriacu, & comedere carnem viperis est iuuatium valde in hoc, & trochisci tyri iterum. Et de cofectionibus & medicinis, quae sunt inter trypherales, & solutiuas, est ut sumatur seminis de zusera partes ij. & seminis vrticae pars. s. & aloes pars quarta: aggregetur cum melle: & sit dosi. drach. ij. administretur illud semper. Et de hominibus sunt, qui ponunt cum eo acorum, et epithymum. Et iterum alkekengi. drach. ij. myrobal. nigri. drac. j. epithymi tertia. drac. j. potetur anno completo cum complemento suo. xij. mensibus. Et de eis, quae currunt hoc cursu, veruntamen est fortius, & manifestioris iuuamenti, & oportet, ut bibatur per annum, est ut sumantur acori. drac. vi. myrobalanorum kebulorum, polypodii an. drac. x. myrobalanorum citrinoru drag. xv. hiera picra. drag. xx. salis Indi. drag. vij. seminis alzufera. dr. xx. & pyrethri. drach. x. turbit. drac. [ ] l. pulpe colochinth. drac. xx. & agarici. drac. v. & scamoneas pondus drac. viij. conficiatur cum melle [originali] & sit dosi ex aure. j. vsque ad aure. ij. Et huius quidem generis est medicamentum Alkindi, quod recipit seminis nasturtij. viij. kileiati, zusera, & aloes Scotrensis amborum an. drac. iij. proiciatur super illud lib. j. & s. mellis, & inspissetur: cuius dosi ante cibum sit quantum necesse est cum saucio: deinde forbeat post illud tres forbitiones muri, et conseruet cap. cum oleo violaceo, & oleo rosaceo: & eibus post ipsum sit alesidabegi. Et quandoque permittitur ut administretur logodion & theodoricon omni die: & sit eius dosi parua vsq; ad drac. s. & minus. Et quida iam inuenerunt cauterizando loca albaras, & euaserunt, & quieuerunt: verum hoc possibile est in ea, quae est parua quantitas. Et qui corpus est mundum, & complexio corporis est aequalis, tunc dimitte medicinas, quae bibuntur, quoniam ipse fortasse afferent nocumentum: & minus illius est, quod ipse faciunt fluere sanguinem, & minorant spiritum, quae ambo sunt de illis, quibus indiget in curatione albaras: & sit sufficientia super curationem membri cum eo, quod appropriatur ei de epithematibus, & ei similibus. i [ ]

[ ] & pone cibum eius velocis digestionis, i quo non sit viscositas, neque vntuositas. Et deuitet olera, & frumetu coctum ut puls, & quae currunt cursu eorum. Medicinarum autem ad guada, & ad baras gradus primus est, ut sint vehementis absterfionis,

A VIC. Tom. 2. Q 3 for.

e [ ] n. conficiatur cum melle.

f B. Alia litera mure.

g B. v. h B. collato ab apibus ex herbis origani.

i [ ] n. Alia litera & scias, quod euacuationes in habentibus hac xgitudinem oportet, ut sint in debilibus euacuationes, subriles, vel tenues cum gradatione, & aqua radicu est digestiua praprans. vii medici nis, & in fine sumantur sicut pilole fortidae: deinde reuertatur ad aquam radicum duob. hebdomadis.

fortiter attrahentes sanguinem, vehementer ca-
lescentes complexionibus membri, post illud ve-
rō sunt ulcerati, ex corticati. Et in medici-
nis, quæ sunt ad guada sunt medicina, quæ ad-
ministrantur ad hoc, ut tingant, & quod magis
diligo, est ut administrantur medicina locales
post frictionem, & rubificationē, & ut sit fri-
ctio cum eis, quæ sunt sicut folia sicci, utique quo
fortiter sanguinetur, aut post puncturam acui
in locis pluribus. Et de adiuvantibus ad iuvamē-
tum medicinarum est, ut administrantur linimēta
in sole. Et melior medicinarum ad baras est il-
la, quæ ulcerat, aut vesicat, quoniam facit curre-
re materiam, & sanantur. & iteretur: & fortasse
non dimittitur, ut vesicet, imō mordicet eam,
& iteratur post quietem. Et medicina ad baras
secundum experientiam primū sunt fortes de
illis quas diximus, sicut ^kelleborus, & calx, &
arsenicum, & conditi, & slaphysagria, & radix
viridis albe, & gentiana, & saulina, & gummā pi-
ni, & radix sanguinis drac. & radix aphoditi, &
spuma maris, & allā, & cortices radices cappari-
s, & sinapis & harmel, & semen raphani, & ra-
dix cucumeris asinini, & cruce, & rubra, & car-
damoni, & almezerion, & dragāthum, & cal-
canthum, & arsenicum, & sulfur, & alkitran in
balneo & bulbus, & colus, & aristol. & flores
papaveris, rufi, & gummā ruta agrestis, & eu-
phorbiū, & cordumeni est vehementia iuvamē-
ti, & sulfur iterū cum aceto, faciēdo epithema
post epithemationē, & cepē narcissi, & de eis, q̄
sunt experta, est sal ammoniacus, & oleū ouo-
rū ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^{p</}

rehasen cum aceto. Et iterum rubea tinctorū,
spuma maris, semen raphani, conditi cum ace-
to uini. Et iterum sumatur limatura aluminis,
& ellebori nigri, & aris adusti, & cantharida-
rum, & arsenici rubei omnium an. 3. j. confi-
ciantur cum kitran dissoluto in aceto: & linia-
tur cum quantitate quam scis. Et iterum Ori-
basi sapientis: elleborus albus, piper, nigella,
spuma maris, sulfur, arsenicum rubeum, rubea
tinctorum, capsia, flos aris, cantharides: teran-
tur cum aceto, & informantur trochisci, & ex-
siccantur, & quum necesse fuerit, terantur cum
aceto, & liniuntur post fricationem cum uino,
& liniuntur. Et iterum ex libro decorationis
tariton, elleborus niger, uitis al. radix almeze-
rion, sulfur citrinum, dracanthum, flos aris, li-
matura ferri, spuma maris, folia fici, terantur
cum aceto sicut alcohol, & feructur in vase
plūbi, & liniatur in sole post fricationē. Aliud
Gabriel. sulfuris, euphorbii, ellebori omnium 20
an. 3. j. anacardi, pyrethri, capsie omnium an. au-
rej. liniatur cum aceto. Iterum seminis rapha-
ni, conditi, gumma [pigani] & mezerion, ru-
bea tinctorum, capsia, nasturtium, pyrethrum,
staphisagria, aggregentur cum sanguine [ni-
gri excoriati] & informantur trochisci. & ad-
ministrantur cum aqua rubec tinctorum. deco-
cta uehementer, colata, post balneum. Et iterū
rubea tinctorum, capsie omnium ana. v. semi-
nis raphani. 3. x. conditi. 3. viij. liniatur cum a-
ceto. post balneum. Medicamen regale. so-
lia almezerion, & semen eius excorticatum, &
elleborus niger, & piper decoquantur cum sub-
mersione aceti, donec bis cocta sint, deinde pii-
ciatur in eo dracanthum & cantharides. & li-
matura ferri, & nitrum, & spuma maris, & de-
coquatur, donec ferueat, et liniatur, & toleretur,
et non abluatur quantum possibile est, et
aperiantur uesicae. Et aliud bonum. mellis ana-
cardi 3. viij. pyrethri gumme [pigani] an. 3. iij. 40
euphorbii. 3. iij. capsie persice. 3. j. liniuntur cū
eo confecto cum lacte. Et in eis que experti su-
mus, est ut sumantur mellis anacardi, & alkebi-
kengi, et fimi columbini, et cantharidarum, et
capsie, et seminis raphani et seminis sinapi, et
rubea tinctorum et alcanna, et Indici, et dragan-
thi omnium partes æquales: uesicetur cum eo,
et aperiantur uesice, et curentur ulcera, et ite-
retur donec sanetur. Et illud, quod delet baras
uestigiorum uentosorum, est aqua cucumeris
agrellis et aqua samplici, & rubea tinctorum, &
capsie linita cum aqua albacham. In unduris
autem que administrantur super albaras, nō est
possibile. ut referantur secundum pondera ead-
em, propter diuersitatem colorum facierū,
imō in eis afferuntur canones, & præmittun-
tur [mandragora,] & myrrha, & fex uini, &
magra, & rubea, & alumen, & similia, & cōpo-
nantur, & liniuntur. Aut cum tinctorum nigra,
quam experti sumus. Recip. cortices nucis, &
quantū ipsi sunt de alcanna, & quantū est alcā-
na de Indico. Et iterum calcis, et arsenici, et cap-
sie omnium ana pars j. rubea tinctorum partes ij.
aggregetur illud cum aqua cepe, & administre-
tur secundum quod uidetur. Tinctura alia, li-
thargyrium, et calx, et galles, dracanthum, alcan-

na, conficiantur cum melle, & cū aceto nigro,
et administrantur ex eis epithema. Et iterum dra-
ganthum, & calcanthum, & galla terantur, &
conficiantur cum aceto nigro: et fricetur mem-
brum in sole, & liniatur cum eo delibutionib.
aliquibus: & est tinctorum remanens. Et iterum
capsia nigra, & scoria ferri, & dracanthum ci-
trinum, & flos aris, & rubea tinctorum, & corti-
ces granatorum terantur cum aceto uini, do-
nec denigretur, & liniatur super eam uinum.
Et cibi habentis hanc passionem sint assata, &
frixia, & quæ pparata sunt in patella, & quæ co-
cta sunt cū oppilatione uasis ex carnibus leuib.
cum seminibus. Et sit contentus uino, et dimit-
tat potum aquæ omnino si possibile est, aut mi-
noret ipsum: et uiatur illa, quæ ex ea decocta
est, aut mista cum uino.

De cura albaras nigra.

Cap. 12.

Et cura morpheæ nigrae: & indiget hume-
statione corporis uehementiore, et euacua-
tione fortiore: deinde administrantur magis
absterfinae medicinae morpheæ nigrae. Et acci-
dit quandoque habenti eam, ut iacet coitu:
uelum balneum plurimum confert ei. quod
si uehemens fiat, et ad ultimum perueniat, cu-
retur curatione lepræ.

TRACTATVS TERTIVS.

De eis que accidunt in cute, nō in colore eius.

De sabafati, a [refrengi, & balkiati, & aluathim.]

De sabafati. Cap. 1.

a n. alfrengi, &
albalcore, & al-
bohin.
facheribus.

SAFAFATI est de summa bothor
ulcerosorum: et cucurrit consuetu-
do in pluribus lib. ut dicatur in capi-
tulo decorationis. Et sabafati quidē
incipiens est bothor, b [parua, fixa, leues, diuisa]
in numeratione locorum: deinde exulceran-
tur ulceribus crustosis, & sunt ad rubedinem
decliues: quandoque etiam emittit uirus, &
nominatur [refrengi,] & sabafati humida. Et
quandoque d [incipiunt squamæ sicca.] Et mul-
totes apparet in hyeme, & auferitur uelociter.
Et causa quidem sabafati est humiditas mala,
acuta, corrosiua, quæ permiscetur sanguini:
& humores grossi iterum mali, quare grossum
[fit] apo-
stema, & [exsiccat] subtile. Et causa eius,
quæ de ea sicca est, est humor melancholicus,
plurimus, cui permiscetur humiditas acuta;
quare expellitur ad cutem, & corrumpit, &
corrodit. balkiati uerō est de genere sabafati
mala, sed s [aluathim] sunt ulcera melanco-
lica, quæ apparent in crure, ex eadem materia,
ex qua fiunt uarices: et appropinquat cura eius
curationi earum.

b n. pruritum fa-
ciens leue diui-
sum.c n. alfrengi.
d B. incipit im-
petiginosa sicca.e f n. retinetur,
& facit.
f resoluatur.

g n. albohin.

De cura.

Cap. 2.

Cura eius est curationi proxima impetigi-
nis, & dicemus illud. Nos uerō dicemus
nunc, quod confert alfabafati sicca euacua-
A VIC. Tom. 2. Q 4 tio

tio humoris cholerici, & melancholici, & phleg-
matis salii, cum eis, quæ sunt sicut decoctio my-
robol. cum epithymo: & ponantur in ea aloes,
& scammonia: & administrantur post ea, quæ
mundificant residuum cum humectatione, sicut
aqua casei, & sumitur humiditas summa cu-
ius fumantur lib. j. & miscetur cum vtriusque
myrobol. nigrorum, & citrinorum amborum
an. 3. iij. epithymi pondus. 3. ij. & salis naphthici
tertia 3. j. deinde post illud sit contentus aqua
casei, & epithymo, sumendo omni die pōdus.
3. xxx. de aqua casei & 3. j. s. de epithymo, si tole-
rat natura, & non superfluat, aut secundum quod
toleravit. Et dimittat omne quod habet dulcedi-
nem superfluum, & propriè dactylos, aut ama-
ritudinem, aut acuitatem, aut fastidinem: & sit
cōtentus insipido, generante humorem sanū,
in quo nō est mordicatio: & humectatione cor-
poris humiditate aequali cum balneo, & alijs.
Et phlebotometur vena [corporis] si necessitas
fuerit eius, ex vena quæ imbibit illud membrū:
sicut vena frontis in sahafati facta super caput,
& vena quæ est in cute capitis: & vena quæ est
post aures. Et ipsa quidem sit secundum pluri-
mum rei super caput. & ventosa iterum ad il-
lam quæ est in capite. Et si fuerit in mēbris in-
ferioribus, phlebotomentur duæ saphenæ. Et
quum feceris illud, fricabis al sahafati fricatione
forti, donec sanguinetur: & stude in hoc, ut
currat ex ea sanguis plurimus, deinde curetur
cum medicinis localibus, & propriè quum fri-
catur post sanguinationem cum sale, & aceto.
Et ei quidem, quæ de ipsa sicca est, confert bal-
neū frequens absque longitudine [tensionis],
& vaporatio membri super vaporem aquæ ca-
lidæ aut tepidæ in die aliquoties: & olea, & ad-
ipes, & regimen humectantium cum nutrimen-
to, & inunctio, & cum caputpurgijs. & sunt ne-
cessariæ in euacuando eam medicinæ attrahen-
tes melancholiam attractione forti, & educen-
tes eam. & administrantur post hoc aqua casei,
secundum quod dictū est, & non malum est appo-
nere sanguifugas iuxta: deinde necessaria est fri-
catio, & sanguinatio: deinde administrantur
medicinæ locales. & existimauerunt quidam,
quod phlebotomia [al sahafati] ex vena proxima
ei, sicut vena post aures, ad sahafati capitis est
curatio eius: deinde liniatur cum melle, & cum
aqua tiberæ, & dragantho. Medicinæ autem lo-
cales ad humidam, incipientē quidem, quæ est
super corpus humidum, & corpora infantū,
sunt sicut alcanna, & sicut Indicu cum gallis adu-
stis [cum oleo alketri]: Ipsi enim expertum vlti-
mum, sicut medicinæ factæ ex stypticis exsica-
tiuis, sicut sunt cortices granatorum cum ace-
to vini, & oleo ros. & quandoque ponitur in eo
lithargyrium: & quandoque necessariū est ad-
ministrare illud, in quo est absterfus iterum, si-
cut est aristol. Et multoties quidem sanat illā,
quæ de ea media est fricatio cum aceto & sale, &
alumen viridi: quare exsiccatur, & cadit. Et de
medicinis, quæ sunt in istis ordinibus, sunt tu-
cia, & climia, & chimolea, & charra combusta
cum aceto, & gummā pini cum balauistijs, & ace-
to, & oleo ros. aut sumatur lithargyrij, & sco-
riæ argenti, & amygdal. amararum e [f]
] & venarum tinctorum, omnium

an. 3. i. cum aceto, et oleo ros. Et similiter radices
lilij celestis, & xilobalsami f [f] semen, & cymini
retolatum, & gummā albotin contrita: & ite-
rū lentes, & magra cum aceto. Et rursum amy-
gdalæ amara, & gallæ virides, quibuscunque ea-
rum contritis; & fiat ex eis epithema cum ace-
to postquam [preparatum] fuerit cum sale. Di-
xerunt: & sumantur cancri viui, & terantur cum
sampsuco, & exprimantur, & fiat caputpurgium
cum eo, & cum humiditate cancrorum solū.
In antiquo autem, & in illa quæ est super cor-
pora dura, sunt necessaria ea, quæ sunt sicut col-
cotar, & calcanthum, & h [cupressus], & dra-
ganthum encaustri, & sal, & sulfur, & terra ar-
genti viui, & uenæ tinctorum, & medicamē de
chartis, & scoriam aris, & fuligo furni, & sal ex
stypticis resolutinis. Et iterum sicut lithargy-
rium, & cerusa Nasturtium verò siccum ex ex-
siccantibus est fortibus, & simus colūbinus ex
resolutinis vehementis absterfionis, & exsica-
tionis: & similiter stercus lacerti, & stercus
i [turdorum] & k [proprie] comedentium rizi.
Et emplastrum venarum est ex eis, quæ confe-
runt omni sahafati. Et emplastrum rubrum fa-
ctum ex venis citrinis, & alcanna. & aristol. &
corticibus granatorum, & lithargyrio: & me-
dicamen quod dicemus in capitulo sicca. Me-
dicamen bonum. Chimolea, sulfuris viridis,
cineris cucurbitæ, & pulpe coloquintidæ, om-
nium partes æquales cum aceto. Aut corian-
dum siccum adustum, & i [nasturtium] excor-
ticatum, & alcanna cum aceto, & oleo ros. Et
iterum cinis ligni vitis, & aristol. ros. & balau-
stia, & gallæ, & gummā pini cum aceto, & oleo
ros. Medicamen bonum valde. Abluatur al sa-
hafati cum decoctione oleandri, deinde liniat-
ur cum scoriam aris, & myrrhæ pondere. 3. ij.
& terre argenti viui, thuris, et aluminis iame-
ni omnium an. 3. iij. aristol. et colcotar, et ci-
neris vitis, et aloes omnium an. pōdus. 3. j. cum
aceto, et oleo rosaceo.

Medicinæ locales ad sahafati siccam, & antiquam.

Q Væ de ea fortis est, indiget medicamine
acuto, corrode eam, usquequo perue-
niat ad carnem sanam: deinde curetur cum em-
plastro vlcero, sicut est oleum de venis, et li-
thargyrio, et aceto, et oleo. Et quæ est infra illā,
curetur cum eo cum quo curatur antiqua, pri-
ma predicta, et conferat ei humectatio corpo-
ris cum cibis, et odoramenta, et clysteria, et alia.
Medicamen bonum ad sahafati humidam, &
siccam. Recipe olei amygdalarum amararum,
et olei sinapis, amborum an. s. sacraia, aceti sa-
craia. i. s. s. memithe, et gallarum, amborum an.
aure. ij. [f] fellis zcharagi. aure. j. venarum ci-
trinarum, et [f] nitri, amborum an. aure. s. teran-
tur medicinæ, et miscantur cum duobus oleis,
et aceto permissione vehementi, conterendo:
deinde administrantur super omnem sahafa-
ti, et scabiem et pediculos, [f]
et depilationem, et alopeciam, et furfures. Et
e [albalkiati] quid est de genere al sahafati ma-
la. Et quandoque est causa eius mortuus sicut
d [sinites] maligni. Et cura eius est cura illius.
Medicamen nostrum forte. Recipe aristol.
et

a B. manus.

b B. lectionis,
seu more in ip-
so.

c B. quæ sit pro-
pter sahafati sic-

f sicca.

d a. & oleo, seu
vtriusque oleate p[er]
gondinis caudæ
anctum.

e [f] s. colubastri

& floris eris, & ammoniaci, & bdellij, et synapis, et dragacanthi partes aequales aggregentur cum oleo de frumento, et aceto quantum est oleum, et pauco melle: et administretur.

De impetigine.

Cap. 3.

Impetigo non est longinqua à safahati, et nō diuersificatur ab ea, nisi cum re occulta: et propriē alā safahati sicca. Et pertransit, ut sit alā safahati sicca impetigo malignior, et deterior, et magis corrosiua, et longinquioris profunditatis. Et causa impetiginis est propinqua causa alā safahati: Nam est aquosa herisiati acuta, permixta iterum materiā grossē melancholicā, grossiori materiā scabiei. Et impetigo quidem uelocioris sanationis, est illa cuius subtile est magis uincens. Et impetigo quidem alia est humida, sanguinea, in qua apparet, quum fricatur, ros, et est magis salua. et alia est sicca, cuius plurimum est à phlegmate falso, conuerso per aduersionem in melancholiam. et de impetigine est excorticata propter uehementiam siccitatis, et multitudinem profundationis: et est sicut albas nigras, et sicut cortices. et de ea est non excorticata. et de impetigine est ambulatiua, maligna. et de ea est stans. et de impetigine est recens, et de ea est antiqua, mala, et est gtrudito a herisiati.]

De cura impetiginis.

Cap. 4.

Indiget impetigo in radice curationis medicinis aggregantibus resolutionem, et incisionem, et liquefactionem, et subtiliationē cū sedatione, et humectatione. et prima earum est secundum materiam grossam. et secunda est secundum materiam acutam subtilem. et secundum dominium vnius duarum rerum, est necessarium vineat vnum duorum regiminum. Et appositio sanguifugarum est de melioribus medicinis eius. Et est necessarium in re eius, mundificare, & consequenter adhibere aquam casei secundum modum quē exigit illud, quod est præsens. & cibationis & humectationis, & regiminis humectantis illud quod est necessarium alā safahati. Et similiter balneum est de sublimioribus curationibus eius. Et fortasse indiget separatione aeris siccī. Dixerunt quidam, & de eis quæ prohibent euenire impetiginem & sanant quod de ea euenit, est vt in potu detur lacce ablutæ ablutione aloes, pondus. 3. j. cum tribus. 3. decoctionis [myrti.] Et quando expanditur impetigo, & multiplicatur, tūc cura eius est curalepra.

Curationes locales.

Cap. 4.

De medicinis quidē singularibus eius, quæ recens est & media, est acetositas citri. Et fortis iterum gummi arabicum cum aceto: & gumma amygdalæ: & gumma pinij cum aceto: & storax liquida cum aceto: & synapi cum aceto est vltima: & aqua sulfurea, & aqua salia, & spuma maris, & glutinum de coriis, & salina hominis leuini, & illud quod residet super detes eius, & semen melonis, & radix aphodilij, &

b [alifras] cum oleo amygdalarum amararū est bonū, & folia capparis cum aceto. Et, [saia noua] confert omni impetigini cum proprietate sua, & acacia, & mugath. Et oleū de tritico est cōueniens ei quæ accidit omni corpori, & debili, & fori, & venæ citrinæ: & incipienti vt asfiduetur effusio aquæ calidæ super eam, deinde fricetur cum oleo viol. fiat illud secundum asfiduationem. et aqua hordei linita fortasse delectet eam, & propriē cum [semine tamarisci. & conferūt alā safahati [humida cucumber] & mu

cillago psyllij, & succus humidi eius. & aqua portulacæ, & gūma prunorum confert ad impetiginem infantium. sumatur gumma amygdalæ, & glutini de coriis, & storacis partes aequales, & aggregētur cum aceto, & liniatur aut sumantur gluten carpentariorum & thus, & sulfur, & acetum, & terantur, & administrentur. Antiqua verò mala ex ea idiget medicinis fortioribus, sicut succo acetositis citrif [edforta

to] cū decoctione, & sicut oleo ciceris, & oleo riai, & oleo frumenti propriē, & gūma amygdalarum amararū, & sulfure, & stercore caprino adusto, & spuma maris, & alkitrā, & pix: ut mirabilia ambo. & similiter assiduatio epithemandi eam cum naphtha alba, & stercus animalū predictōrū in capitulo alā safahati, & agnus castus, & capparis, & aromaticū, & elleborus, & grana albam, & gūma rutæ agreilis propriē: prapciue quā sit ex ea ceratum cum oleo [

] sinapi, & [sifami], & ammoniacū cū aceto, & cordumēni, & condili, & cinis balnei, & condili & venæ, & synapi. & nasturtium, & semē erucæ, & mel anacardi est vltimum & de compositis est vt sumatur cordumēni, & teratur, & aggregetur cum oleo tritici: & cinis aliorum cum melle. & sulfur cum gumma albotin: & grana albam [

] cum aceto sunt fortia valde. & ad excorticatā iterum, vt sumatur thuris & dragacanthi, & sulfuris, & aloes omniū an. .i. & gūmi. 3. ii. liniatur cum aceto. Aut sumantur [nitri armeni au re. s. olei de tritico. 3. iii. acetositis citri, asphalti, seminis erucæ an. 3. ii. nigellæ 3. j. s. ellebori nigri, dragacanthi adusti amborū an. 3. j. s. fiat ex eis epithema: aut sumatur [saia noua] et liniatur cum aceto: aut sumantur dragacanthū, & myrrha: & olibanum & aluinen. & sulfur, & aloes: conficiantur cum vino cocto, & liniatur. Medicamen bonū. Recipe granorū alben parres. x. sulfuris citrini partes. iij. [saia noua] pars j. eius cōtritio optime fiat, et liniatur cū aceto vini, et oleo antiquo. Aut sumantur stercoris canini, & vnenam [fullonū albi] et rutæ, & fulliginis furni, et corticū granatorū, & cineris balnei, & vtriusq; artlenici, & sulfuris citrini æqua les pres. dissoluatur cū aceto, et oleo, et liniatur.

De bothor^a [lemibus.] Cap. 5.

Qvandoque spargūtur super nasum, & super poma maxillarum bothor albæ, quasi ipsa sint puncta lactis propter materiam virulētā expulsā ad superficiem de vapore corporis: et cura eius est omne in quo est exsiccatio, & resolutio, sicut elleborus albus cū medietate sui de ireos, de quo fiat linimentum: & semen lini, et [nitri], & ficus, et nigella cū aceto.

De

b. alferas.
c. B. fengiabus.d. B. fructus, vel
nuce.
e. B. sicce citruli

f. B. in piffato.

g. B. de.

h. B. fengiabus.

i. B. contra
grosso modo.

† baurach.

k. B. fengiabus.

l. B. fengiabus.

m. B. alia litera
alāfir albi & sul
furis albi.

a. B. lacteis.

† baurach.

a. f. b. sanguinea.

b. a. calidarum.

c. a. exitus.

Materia, ex qua generatur scabies, aut est materia sanguinea, cui admiscetur cholera, quæ forsitan conuersa est in melancholiam: aut cõuersa est pars eius in melancholiã. Aut materia a. f. cui admiscetur phlegma salsum, baurachium. Et prima quidem est scabies sicca, & materia sicca ad grossitudinem declinans. Et altera est scabies humida, & humiditas eius est humiditas ad subtilitatem declinans. & plurimum quidem generatur ab acceptione in conestione salforum, & acutorum, & amarorum, & specierum quæ pro condimento admiscuntur cibis, b. acutarum, & similibus. & illa quæ est magis sparsa, & corpulentior, et acutioris capitis ex omnibus bothor, est acutioris humoris: & quæ est latior, et vehemētioris profundationis, eius humor est minoris acuitatis. & causæ quidem generantes materiã scabiei sunt causæ generantes materiam pruritus, verum ipsa sunt fortiores, et appropinquat causis generantibus pediculos, et alia hafati, et fursures, et impetiginem, & approximant eis in curatione. Et scabies quidem differt à pruritu in hoc quod cum pruritu non sunt bothor, sicut sunt in scabie: quoniam ipsa est a materia subtiliore, et minus declinante ad salcedinem: et in ea generatur, et fixio generationis eius in cute, postquam natura expellit eam, est oppilatio pororum, & paruas mundificationis. Aut retinetur propter debilitatem expulsiuam, sicut accidit decrepitis in fine egritudinum, et proprie quando materia est plurima, aut grossa. Aut propter cibos malos, ex quibus generatur chymus malus, acutus: sicut sunt cibi salsi, et acuti, & similes eis. Aut propter malitiam digestionis, cum qua putrescit cibus. Et à pruritu quidem resolvuntur cortices fursures, et non accidunt ex profundo aliquid, et pruritus quidem senilis parum obediens curationi, neque valet ei, nisi ut regatur, et blandiatur. et scias: quod scabies excorticata, et impetigines multiplicantur in autumno. & ad ultimum materia pruritus aggregatur inter duas cutes. Quod si de ea aliquid est in corpore, tunc est scabies sicca. et dulcia quidem generant pruritum, et bothor, et non accidunt plurimum, nisi inter digitos, quoniam sunt debiliores. et scabies quidem secula attrahit vulnera, et permutatur ad impetiginem, et alia hafati, et olea nocent eis. et syrupus acetosus confert eis, si non timetur rasura.

De cura.

Cap. 7.

a. n. quæ sunt seque à velocitate putrefactio nis.

CVra quidem scabiei prima, et melior, et cum qua multoties est sufficientia, est euacuatio cum eo quod deducit humorem acutum, adustum, et phlegma salsum: deinde rectificatio cibi, et regimen humectationis secundum quod sensus in dispositionibus huius capituli, et ad ministratio rerum aquosarum inspidarum, a. [velocitas putrefactionis, quarum sit secura, sicut sunt melones indi, et lactuca, et endiuia, et similia, et extrinsecus iterum, et dimittat coitum omnino: coitus enim mouet materias ad exteriora, et excitat vaporem calidum, putridum,

uentem ad partem superficiei cutis, quare putrefacit illic, et propter illud foetet iterum odor corporis. et propter hoc præcipitur frictio in ablutione pollutionis: et de bonis quidem euacuantibus species materierum scabiei est decoctio epithymi cum mirobale citrinis, et fumoterre, et feneg, et polypodio, et absinthio. et quandoque ponuntur in ea rose, et semen endiuia, et similia. et quandoque ponitur in eam b. [chelidonia] cum proprietate, quæ est in ipsa. et quandoque ponitur in ea scammonia. et iterum pilule de aloë, et scammonia sunt bonæ, iuuatiuæ. Decoctio bona sumatur myrobalanorum citrinorum, et passularum an. pondus. 3. xx. et decoquatur cum. iij. lib. aquæ, donec remaneat tertia, et coletur, et fumantur de tota aqua duæ tertie. lib. j. in qua fricentur manibus calic fist. x. 3. quumque in ea confricatæ sunt, coletur iterum. et ponatur in ea agarici. 3. j. Pilule bonæ, & sunt pilule de fumoterre. Recipe myrobalanorum citrinorum, & kebulorum, & nigrorum, omnium an. 3. v. & aloes Scotrensis. 3. vij. & scammonie. 3. v. sine cessario ne conficiatur cum aqua fumiterre, & dimittantur donec exsiccentur, & bibantur vice altera, & dimittantur donec exsiccentur, & fiat illud tribus vicibus, & in omni vice fiat sicut for b. p. deinde dimittatur donec inspissetur, & compactum fiat, & fiant inde pilule. Medicamen bonum, forte ad antiquam scabiem. Recipe myrobalanorum citrinorum, & myrobalanorum nigrorum, et emblicorum: [abrunge, et kebulorum] excoricatorum omnium an. drac. j. et turbit. drac. ij. conficiantur cum penidiis, et fiant inde trochisci: & sit dosis ad solutionem integram ex drac. x. vsque ad drac. xv. et vsque ad xx. cum aqua calida: & for tasse ponitur in ea scammonia, quum potantur. et for tasse liberat ex scabie mala antiqua, si assidue tur potus aloes, sed frequenter, tribus diebus, omni die, sumendo aurej. deinde d. [tertietur post diem, et diem non, tribus diebus currentibus secundum dimissionem tertij: aut dimittatur diebus tribus, et iteretur frequentia: deinde tertietur post diem et noctem.] aut quicquid prout videtur secundum [quod presens fuerit.] et curetur rasura, si superuenerit, cum clysteribus. illud enim est iuuatiuum, eradicans scabiem. et bonum quidem est, ut bibat ipsum infusum in aqua endiuia, et cum ea sit parum aquæ foeniculi, si non fuerit ab aqua feniculi aliquid prohibens. et quantitas quæ est in ipsa de aloë, sit ex drac. j. vsque ad aureum. et quando non tolerat medicationem, dimittatur. et infusiones de prunis sunt iuuatiuæ iterum. Aut sumatur rob myrobalanorum citrinorum factum ex exciccatione aquæ, in qua ipsi decocti sunt, exsiccat do in sole: et sumatur ex eo humidum quod sit ex. v. usque ad x. cum zaccaro: et est ad cholericam, et humidam. et possibile est, ut fiat simile illius ex omnibus solutiuis bonis, et misceantur adinuicem: ei quoniam componuntur adinuicem, et sunt ex eis robur, et pilule, et aqua [calida] calci, et epithymum bona sunt quando administrantur omni die secundum quod dictum est nuper in alio capitulo ab isto, et cum myrobalanis, et succo fumiterre diebus.

continuis est vltima. Et de eis, quæ currunt cur
su mundificantium cum facilitate, est vt fiant
pilule de aloes cum scammonia, & croco: & su-
mantur de eis in omni dosi, quinque cicera, &
est descriptio. myrobalanorum citrinorum, a-
loes scottensis, anhorum ana drac. j. dragacan-
thi, rosarum, amborum ana drac. j. croci [drac.
ij.] Et iterum sumatur ex medicamine in quo
ponitur abrungi, & nos ita diximus ipsum, om-
ni die, aut duobus diebus à drac. ij. usq; ad drag.
ij. Dixerunt quidam, quando multiplicantur
euacuationes, & non inuenitur vtilitas, tunc
melius est vt alleuietur & sufficiat dare in potu
habenti passionem omni die mane & sero sa-
uich de tritico cum zuccaro, & aqua plurima.
Dixerunt de eis quæ cõferunt habenti scabiẽ
sicca & pruritũ ostrachinum, est vt bibat tribus
diebus omni die de sisamino pondus drac. c. &
xxx. cum medietate sui de syrupo acetoso, & si-
milibus: & de hominibus sunt qui miscent cũ
eo aquam iuiubarum, & nos ita experti sumus
hoc, & fuit curatio vltima, veruntamen debilitat
stomachum. & de compositis proportio-
nalibus istis medicinis, est scoria argenti, & li-
thargyrium, & cambil, & venæ. conficiantur
cum aceto, & oleo ros. & liniatur: & hoc est ad
[sortem vltimum iterum.] Et leuius illo est, bo-
li armeni, camphoræ croci, omnium. an. drac.
s. cum aceto: & aqua squillæ. & oleum ros. sunt
communia ad exsiccationem. Et ad illam, quæ
est fortior parum [semen foeniculi] teratur
cum aceto, & oleo ros. & administretur in bal-
neo. & iterum aqua granatorum, & nitrum &
melior aqua granatorum est illa, in qua est vir-
tus pulpæ eorum: & similiter farina lentium,
& magra, & acetum misceatur & ponatur in so-
le donec igniatur, deinde liniatur. Confectio-
nes verò, quibus oportet potare habentes impe-
tiginē, & aliahasati, & morpheam. quæ de eis
sunt leues ex tryphera minima cum kelines. &
iterum sicut hæc confectio. Recipe amyli, &
sumiterra, amborum an. j. ij. & myrobala-
norum citrinorum pondus, j. iiii. & alkefmes ab-
lutarum duplum totius. Medicinæ autem loca-
les ad scabiem sunt omnes, in quibus est abster-
sio: & quandoque sufficit illud, cuius abster-
sio est cum confortatione cutis, & rectificatione
complexionis eius, sicut aqua maluarum, & a-
cetosa, & si clæ, & granatorum, & sicut fursur
simile, & farina lentium excorticatarum. & ite-
rum acacia cum aceto: & grana melonis: & ven-
ter melonis. & sicut est, &
[vestisengi citrinum,] & succus apij, & deco-
ctio apij, & decoctio fenugreci: & aqua corti-
cum [muzi.] & fortasse indiget eis in quibus
est resolutio fortis, sicut pulpa coloquithide,
& gluten alimbat cum aqua menthæ, & gūma
pini cum aceto: & draganthum assatum, & pro-
priè citrinum cum aceto, & oleo ros. & simili-
ter calcanthum, & quæ sunt de genere ipsius. &
oleander est fortis valde: & fortasse sufficit ace-
tum eius in quo ponitur, deinde coquitur cũ
sisamino, & miscetur cum acutis sicut oleum
ros. vt prohibeat superfluitatem. & sicut corti-
ces granatorum, & cõsimilium illius. & ex eis,
quæ experta sunt est semen eruce, cuius oleum
sumatur, & fricetur cum eo scabies: & inunga-

tur cum eo in sole calido aut focalari: & itere-
tur, quoniam est bonum & vltimum. Medica-
men bonum. Recipe lythargirii, & draganthi,
& encantri equales partes, quæ terantur cum
aceto vini, & ponatur in urceolo testeo, vitrea-
to, & sepelatur in loco humido, mense uno: &
administretur post illud epithemado: est enim
iuuatium in ultimo cum pauca mordicatio-
ne, & conditi, & argentum viuum extinctum:
& scoria argenti, & aristol. & sulfur, & cabil:
& alkali & æs adustum, & almugath, & sal am-
moniacum, & flos eris, & ushen [fullonum,]
& stercus canis, & stercora prædicta in ea aliis,
& cucumer asininus. & iterum cortices ligni
vitis adusti puluerizentur super locum scabiei
inunctum cum butyro crudo: & ligetur stricte
post illud, & renouetur vsquequo destruitur.
& quandoque confert cordumeni cum aceto,
& gluten alimbat cum eo. & de compositis no-
stris bonis est vt fiat ex argento viuo extincto,
& ex foliis oleandri, & ex climia argenti, & ly-
thargyrio epithema cum aceto, & oleo ros. su-
per quod dormiat in nocte, & abluat corpus in
mane in balneo cum aceto, & vhen viridi, cũ
aqua calida in primis: deinde. & f

[] properet, & inungatur cum
oleo. Medicamen facile: sumantur lythargyrii,
& draganthi citrini partes equales, terantur cũ
aceto hebdomada una in sole, et liniatur cum
eo quum necesse fuerit. & iterum argentũ vi-
uum, extinctum, & storax liquida, & oleum ro-
sat, aggregentur, & administrantur. & iterum
argenti viui extincti. &
& florum viol. & costi partes æquales. et iterũ
conditi pars. i. & magræ partes. iij. & liniatur
cum aceto. et quum administras fortia exsicca-
tiua resoluentia, et si eca exsiccãtia, tunc conse-
quere eam cum oleis cognitis, sicut est oleũ de
cyperis, et salicibus, & nenupharis, et uiol. et si-
milis illis: et propriè in sicca, et in illa quæ est
pauca humiditatis, et administra in humida ea
quæ sunt vehementioris exsiccationis: et in sic-
ca, quæ sunt minoris exsiccationis, et longa il-
lad in quo ponitur argẽtum viuum extinctũ,
quantum poteris, a partibus stomachi, et mem-
brorum nobilium. Cura autem pruritus sicci
post euacuationem, si indiget ea cum illis quæ
scis, est ut des in potu lac vaccinum acetosum:
et sicut balneario cum aqua tepida: et admini-
stratio inunctionum oleaginarum ex oleis fri-
gidis: et propriè quando ponitur in eis succus
apij, et curatio scabiei sicca, et pruritus sicci est
vicina. et de medicinis leuibus in hoc est pa-
pauer tritus cum aceto: et iterum folia [lilii.]
et iterum aloes cum aqua endiuiz. et sene-
rum est ex eis, quæ ponuntur in medicinis eius:
et aqua apij, et acetum, et aqua ros. sunt bona.
et de medicinis fortibus est ceratũ in quo po-
nitur opium, cum quo inungatur corpus, et
quiescet pruritus. et ex medicinis fortibus, est
vt componatur ex medicinis primis compo-
situm, et ponatur in eo sal ammoniacus: et linia-
tur cũ aceto, et propriè super testiculos, et iterũ
alumen frixum, et alkiran, et hoc iterum con-
fert pruritibus intrinsecis in uulua, et ano qd
ponatur super pñum. Et senes quidem iuuan-
tur in curatione pruritus, qui accidit eis si li-
niant.

q. a. Alia litera
ferri.

r. B. asfir.

f. t. B. cum frigi
da deinde.

t. t. B. & storax
liquida.

u. B. Alia litera
liquiritia.

* f B. carnibus.

niantur ex face vini cum aliquanto [anetho humido] Balnea verò pruritus, & scabiei sunt sicut aqua maris calefacta, aut cum dispositione sua, aut decoctio cucumeris asininii. Cibis autem habentibus scabiem, & pruritus sit ex eis quæ humectant, & generant sanguinem laudabilem ex cibis declivibus ad frigiditatem, & humiditatem: & [ ] Itequa libus. & habentibus pruritus ostrachinum necessarium est administrare olea levia in eis quæ assumunt, sicut oleum amygdalinum, & sisaminum, & similia illis. Et scias, quod ventose in vtriusque cruribus conferunt scabiei sedæ.

y R aluminis humidi.

a B. hzef.

De a [desudatione.]

Cap. 8.

b n & sunt bo thori ipso.

Q Vandoque sunt bothor in corpore, aut membro plurimi sudoris valde, pauca ablutionis, aut parva fricationis apud ablutionem, & propriè in regionibus calidis: [spatio] sa, quasi ipsæ sunt ex materiis, quæ sunt pigre, propter suam gravitatem, in consequendo sudorem velocis consumptionis, propter subtilitatem sue materiei, quare retinetur in superficie cutis, & sunt quasi sint sudoris feces, inobedientes ad resudandum. Et quandoque non sunt bothor apparentes, imò accidunt, & fit asperitas.

De cura.

Cap. 9.

a B. cum alabastris.

Incidunt materiam, si multiplicatur in corpore, phlebotomia, & solutio ventris, & simili oportet ut properet assuetus ex omni hora in evacuando humores acutos, & ex eis quæ prohibent eam, & auferunt ipsam, sunt balneatio, & mundificatio: deinde administratur aqua frigida balneando in ea: & confert eis frictio in balneo ex carne melonis cum farina lentium post sudorem: [deinde alseheffabrem post ipsam:] & caro melonis cum lentibus, & farina fabarum. Sandali verò prohibent eam à pruritu, qui accidunt cum ea. Quum ergo sunt cum eam phora, non faciunt illud, & alcanna iterum, si non abhorretur eius tinctura, confert ei, & assuere illud cui assimilantur aqua granatorum, & acetosa, & lentes, & pruna, & tamarindi. & administratio omnis quidem prohibet sudorem ex eis quæ sunt sicut decoctio myrti, et rosarii: & aqua coriandri dicitur, et confert ei aqua calefacta in sole. Et prohibent eam omnes aquæ, quum decoquantur in eis stypticæ: et dimissio motus, et alienatio à locis calidis sudare facientibus: et petere loca ventosa, et flabellatio cum flabellis plurimis: et ablutio cum aqua frigida, et iterum inunctiones ex eis quæ sunt sicut oleum myrtinum, et oleum rosæ, et butyro crudo inest proprietates maxima in ipsa, propriè cum dragantho, & gummi. & iterum inunctiones, in quibus est virtus lythargyrii, & scorie. Et tunc inest proprietates, & cinis foliorum myrthi, & b [ammoniacum], & folia lauri recentia, & ruta, & minutum thus. Et quandoque confert de sudationi epithema glutinis piscium dissoluti in aqua. Et quandoque indiget fortis staphylagria & thure. & sulfure, illa verò quæ de ea iam vicerata est, curetur cum eis quæ sunt sicut venæ, & gallæ, & bolus armenus & cerula

b B. Alii litera pulvis foliorum myrthi.

cum [cera], & emplastrum de cerusa est bonum ad illud. Et fortasse prævenient vlcera ista ad finem maximum corruptionis: quare erit eorum cura adustionis ignis. Nam illa, quæ de ea confirmata est, curatur curatione alabastrati.

De a [planta] noctis.

Cap. 10.

Si quis passus est desudationem cutis, & oppilationem pororum, & bonitatem digestionis, quandoque accidunt in frigore noctis pruritus, & asperitas, & bothor parva, quæ nominantur [planta] noctis: & causa est retentio eius, quod oportet ut resolatur, propter constrictionem [pororum in radice] quam adiuvat, & in qua addit soliditas frigoris: & propriè in hora, in qua multiplicatur digestio: & sequitur multitudinem eius multitudo vaporis, & aer noctis: & propter illud nominatur planta noctis, quia plurimum accidit eius est in nocte. Et de dispositionibus humi passio nis est, quod pruritus in ea sit vehemens, & delectat prius, deinde perducit ad dolores vehementes, quos efficit in locis pruritus.

De cura.

Cap. 11.

Oportet, ut sit regimen in dilatando poros cum balneis: & inunctionibus notis ad illud, & in mundificando venas à materia plurima; & illud phlebotomia, & evacuatione secundum quod dictum est in capit. pruritus, si fuerit illius necessitas, & non fuerit sufficientia in medicinis localibus. Medicinæ verò locales, sunt aloes: & myrrha est de melioribus medicinis, et propriè cum aqua mellis. Et similiter aloes cum farina lentium, cum pauco aceto, et melle. Et aqua apij de currentibus est ei proportionalis. Et de medicinis conferentibus ei sunt foex aceti sola, et [ ] nitrum, et alcanna, et crocus.

De verrucis, quæ ex eis sunt ut clavi: & recurvis, quæ de eis sunt ut cornua, & quæ currunt cursu earum.

Cap. 12.

Causa efficiens eas prima, est expulsio naturalis: et materialis est humor grossus melancholicus. Et quandoque convertitur melancholia à phlegmate sicco valde, quando multiplicatur in sanguine. Et quandoque accidunt ipsi sanguini propterea quod ipse coarctatur, et multiplicatur, et propter priuationem causarum putrefactionis, ut convertatur ad siccitatem, et frigus, et propriè in venis parvis, in quarum similibus non putrefit sanguis propter suam parvitatem, et propinquitatem ad causas extrinsecas, quæ sunt ad hoc ut ipse exsiccent velocius, quam ad hoc ut putrefaciant: precipue quoniam sanguis non valde est calidus in substantia sua: et quandoque oritur ex eis vena magna, et fit causa ad convertendam complexionem eius, quod pervenit membro vicino de nutrimento ad complexionem materiei sue, quare desiccatur illud, et inrigidatur, et multiplicatur verrucæ: quoniam ergo cadit, aut destruitur per quolibet regimen, cadunt aliæ: et nominantur magnæ habent.

habentes capita, sicut capita clauorum habentes subtiles radices clauu. et longe recuru cor nua. et de verrucis est genus quod nominatur rufius, et numeratur in eis licet sit necessarium vt discernatur ab eis: et funditur quando se in duntur a sanie, que est sub eis.

De cura.

Cap. 13.

Properare quidem ad minorandum sangui nem a [et ad euacuandam melancholiam est res que est necessaria: &] quando multiplicatur agritudo [iteretur phlebotomia,] & similiter regimen generans bonum chymum: & alia de illis quorum praterijt rememoratio mulrores. Cura autem localis est cum medicinis, quae habet amaritudinem, & stypticitatem ad leues ex eis: sicut est inunctio verrucarum cum oleo ficti no assidue, aut cum decoctione [olerum] cola ta, dimissa post tres dies: & aqua porri alnabathi cum sumach, & oleo de ben. Et iterum cum foliis capparis, & nuce cupressi: & oliuæ immatu ra: & fructus tamarisci est bonum iterum: & folia myrti humida sunt bona ad fortes: & cortices nucis humida cum sicibus siccis: & xylocarag cum paucis nocumeto suo conuenientes sunt illis, quæ de eis sunt magnæ, & ad fortes. Et cortices radicum algarab, & cinis eius cum aceto vini. Et de eis, quæ sunt bona, & vlti ma, est vt sumantur alhar mel & alcanua: cribel lentur & liniantur cum aqua frigida. verum quod ex eis forte est ad fortes, sicut epithemata facta ex calce, & arsenico, & alcali: & propriè cum argento viuo extincto, præcipue cum cinere quercus & oleo. Et sal cum aqua cepe, & bulbis, & fercus caprinum. Et iteum cantharides cum arsenico. Et iterum [sex mel lis anacardi est fortis in puluerizatione sua,] Et actithy mali quando iteratur super eas ali quoties deicit eas: & lachryma vitis & alkebi kengi iterum magnificè deicit eas. Et nigellæ confectæ cum vrina, si emplastrantur cum eis, sunt mirabiles: & fel hirci iterum, & assa, & emplastrum acutum & disrumpens aldubellet, & est emplastrum de anacardis. Compositum æquale corticum nucis humidorum, & dragā thi, & calcis viuæ omnium an. pars. j. terantur, & cribellentur, & ponantur desuper. Aut sumantur floris aris, & chartarum [f]

[amborum an. .v. & pulpe co loquinthidæ .i. vi. nitri .i. vi. salis ammoniaci .3. iij. cali, & arsenici citrini amborum an. .3. vi. tellis vaccini .i. xj. unen perfici .3. vii. terantur, & cribellentur & liniantur desuper cum aqua saponis. Et de curationibus verrucarum est eorum eradicator: & illud quidem quandoque fit cum cannulis de penna, aut de canna aut de ferro, quarum concavitas fit cum quantitate in qua deglutiantur verruæ, deglutitione [f]

[in qua sit difficultas quædam, & inuoluatur super ea, & [profundetur] parum apud radicem eius, i [quare eradicat eam.] Aut tende eas cum vncinis, donec extendantur eorum radices, deinde assumantur cum instrumento acuto, submersio ad radices

earum, & ponatur super eas butyrum coctum post radicationem. Et iterum quoties tægit eas medicamen acutum, & infestat, auteratur medicamen acutum. & ponatur desuper butyru coctum, & dimittatur parumper, deinde iteretur vsquequo compleatur earum casus. & inciduntur ita vt, quod est in circuitu earum, sece tur cum ferro subtili, aperiendo in circuitu, deinde vadit super eas medicamen acutum. & nos iam experti sumus cum nouacula profundius, quantum possibile est cum cautela superficiæ cutis, deinde fricando locum cum sapone, & cyperis, & rosis, donec cucurrat quod fluxit de sanguine, & retentus est. & deicit post illud, qd remansit, si accipiat lignum, & incendatur in igne, donec inflammetur, & approximetur verrucis, donec excorticentur verruæ, & inungantur cum manu, vna vice post aliam, donec delectantur.

De cornibus.

Cap. 14.

Sunt additiones spissæ [vngulares,] nascentes super iuncturas in extremitatibus propter vehementiam operationis. & cura eorum est incisio, vt [resoluantur] ex eis illud quod non dolet: deinde administrentur super residuum medicinae vehementer acutæ ex medicinis verrucarum, donec cadat: deinde consequatur butyrum coctum.

De fissuris, quæ apparent super cutem, & labia, & extremitates, apparitione in cute in omni loco.

Cap.

15.

Causa omnium fissurarum est siccitas in cute adeo, donec a [exsiccentur] illa siccitas, aut b [f] propter complexionem singularem, aut propter malitiam humorum mitrentium materiam exsiccantem, acutā, aut propter calorem exsiccantem, aut frigus indurans, in spissans, sicut accidit terræ exsiccare, & arefacte per ventum, aut calorem, & [commotæ], valde vt findatur. Et quandoque accidit causa aquarum stypticarum, & illarum in quibus est virtus aluminis, & similitum, quando accidit vt cum eis fiat ablutio. Et eis quidem sunt contrariæ aquæ sulfureæ, & aspaltrine: & nos experti sumus differentiam inter aquam a [enidem, & quod est in circuitu eius, & aquam in labor,] & non fuit in hoc capitulo experimentum forte.

De cura fissurarum communi.

Cap. 16.

Portet, vt euacuetur, si fuerit humor malus: & permutetur, si fuerit complexio sicca: & bibat olea propriè siliami excorticati vsq; ad vnc. j. s. omni die in expressione vna, aut infusione passularum dulcium aliquot diebus: & similiter decoctio cancrorum fluuiatium cum aqua, & zuccaro. & assidue inungi. Et si sunt ex frigore, tunc confert eis acacia. & iterum de coctio a [saporum, & napi,] & folia sicla, & decoctio eius, & propriè ceratis factis ex eis, cum adipibus notis, & medullis, & pice humida, & alkiran. & si fuerint ex calore, tunc cum ceratis

a B. curue.

b B. remouetur.

a z. ciendatur & b f. clt.

c B. Alia litera, aut infundat ut de, vel conge lare.

d B. hemdam & quod est in circuitu, & aquam in labor.

a B. raparum. Alia litera raparum, & rapz.

tis frigidis, & humidis, conuassatis cum succis frigidis & humidis. Et rectificatio cibi, & administratio balnei cum aqua b [calida.]

b a tepida.

De fissura labiorum.

Cap. 17.

CVra in fissuris labiorum est siccitas, aut propter ventum contrahentem cutem, & desiccantem eam, & exsiccantem ipsius rorem: aut propter frigus: aut propter calorem: aut propter complexionem siccam sicut sciisti. Prohibitio vero eius est, ut liniatur antequam perueniatur ad ipsius [caram] cum ceratis, & adipibus, & medullis, & oleo ros. cum hyssopo humida, & ista iterum quandoque auferunt illud quod accidit. & facere ut adhæreant pellicula super ea, sicut pellicula oui, & arundinis, & cortices aliorum, & ceparum ablationi autem eius quod de ipsis accidit de eo quod bonum est, est ut sumantur sex b f f

a B. caufam.

b f s. vini.

gassata, & glutinum albotin, & misceantur cum adipe, sicut gallinæ, & anseris, & melle. Aut sumatur tritura gallarum immaturarum sicut puluis, confecta cum guma albotin, liquefacta super ignem. Et dictum est, quod inungere umbilicum in hora dormiendi, aut applicare cottum submersum in oleo, cōcauitati umbilici, est iuuatiuum, & bonum.

De fissuris pedum.

Cap. 18.

QVandoque accidunt propter vapores malos: & quandoque accidunt propter siccitatem, & ariditatem denigantem. Et ad summum quandoque contingit de eis iuuamentum propter illud, quod resoluatur ex ipsis, si possibile est ut remoueat cum assiduatione ponendi pedes in aqua calida, & inungendi eos cum oleis, & adipibus, & proprie adipe caprarum, & vaccarum, & omnium confortatis pariter cum cera, & iterum oleum de kerua [proprie, & oleum alkati] & oleum de lini, quonia est vltimum valde, & oleum effusum b [de lentisco] opposito igni, quoniam est bonum valde, & alcanina est bona, & proprie confecta cum decoctione alharmel, & [sergin uua] est bona curatio eius. & si non valent illa, indiget buccella faciente glutinationem, & penetrare in ea, sicut curant eam quidam post balneationem, & positionem pedum in aquam calidam: tunc oportet ut ponatur dragacanthum preparatum cum contritione in fissura, quoniam est mirabile, & iterum sumantur cera, & oleum sisaminum, & glutinum albotin, & storax liquida, aggregentur, & fissuris ut buccella adhibeatur, quoniam est mirabile, & iterum alkitrā cum molitione sisami est mirabile valde, & olibanum a tritum, & olea, & adipēs iuuatiua sunt valde, & iterum epithema ex cancro adusto, contrito cum oleo oliuæ, & est in fissuris manuum velocius, & magis iuuatiuum. Aut sumatur interius e pæ squilla, & ferueat in oleo, in quo liquefactum sit glutinum albotin, & ponatur in fissuris, & glutinum albotin iterum in oleo solum est vltimum. & iterum confectio: sumatur de farina granorum alkerua emollitorum cum pauca aqua, & fiat ut adhæreat calcaneo.

a B oleum, seu vntuolias, que colligitur ex decoctione pedum arietum vehementer decoctum.
b B ex aldaru.
c B. sergi vna
Alia litera sive gi storacis.

d B. Alia litera contritum cum oleis, & adipib.

& ipse fructus alkerua est bonus ad antiquas, & vlceratas. Aut sumatur lythargyrium, & cera, & oleum, & mel cum æqualitate, & fiat ex eis aliquid præparatum. Aut decoquantur cancri fluuiales, & sisamum, & iterum sumantur fœces olei, & adeps anatis, & glutinum albotin. Curatio bona nostra: sumatur dragacanthum, & teratur sicut puluis, & radicem polypodij pondus medietatis eius, & karabæ, & thuris tritorum omnium ana tria pondera, & glutinis albotin duplum dragacanthi, terantur omnia cum oleo de kerua, & administrentur. et dicimus, qui vltus fuerit in unctione calcanei omni nocte, non dimittens, securatur ex hoc.

De fissuris manuum.

Cap. 19.

CVrentur curatione fissurarum pedum leuium.

De fissuris quæ sunt inter digitos.

CVrentur cum huiusmodi. Et eis quidem proprium est, ut emplastretur cum radice polypodij trita sicut puluis.

De exulceratione a [alchatin].

Cap. 20.

QVandoque accidit b [alchatin] ut rubeat in primis, et findatur, aut ulceretur propter multitudinem resupinationis, et proprie in ægris: quare oportet, quum incipit rubere, ut dimittatur resupinatio, et administretur de super percussiva. In ægris vero administretur stratus ex eis, quæ sunt sicut folia salicis, ablata a virgis, et sicut milia, et sicut pennæ, et totum illud fiat implendo, sicut pennæ leues, aut cui similes sunt alkeriis. Si autem exulceretur, tunc emplastrum de ceruisa adhibeatur.

De odore horribili in cute, & a scellis, & vrina, & egestione.

Cap. 11.

ODor corrumpitur propter putrefactionem humoris, aut sudoris. Et quandoque adiuvant ad illud motus commouentes humores, et dimissio ablutionis a pollutione, et menstruis, et retardatio eius, et assumere ea quæ sunt sicut fenugrecum: et ea de proprietate quorum est mouere materias acutas ad manifestum corporis: de fœtore vero oris, iam dictum est.

De cura corruptionis odoris corporis communis. Cap. 22.

Illud a [uerō], quod rectificat humorem, est a [uerō] est euacuatio, et b [complexio cum permulatione, et acceptione] eius, cuius bona sit digestio in qualitate, et quantitate: et mundificatio in balneo, et alia. et assumere in ieiunio per quod sudor sit boni odoris, sicut est casia, et feleniati, et iterum apium, et capita cardui, et asparagus, et omne prouocatum urine, mundificatum sanguinis a putrefactione: verum quædam eorum, sicut asparagus, faciunt fœtere urinam, et de eis, quæ conferunt ad illud, est ut bibat infusionem chrysomelorum boni odoris, et chrysomela ipsa, et liniatur super corpus.

corpus, quod sit sicut aqua myrti, et aqua in qua dissoluta est alumen iameni, et ^a almei sus & decoctio siliindrii, & menta, & calamen thi & sampsiuci, & folia citri, & folia salicis. & similiter inunctio cum myrto trita. & iterum sandali propriè, & cyperi, & flos squinanthi, & calamus aromaticus, & alidere, & rosa, & propriè sampsiucus, & ^a alsehefabrem, & alusnathi, & folia citri, & cortex eius, & folia malorum, & folia lilij iunatua sunt in hoc capitulo valde. Et iterum trochisci de rosis cum ^e zuccaro, & iterum de eis quæ oppilant poros, & prohibent sudorem, sunt lythargyrium, & tucia, & cinis foliorum lilij, & alumen, & similia eis, & myrrha, & aloes, & oleum myrtinum, & olei rosatum.

De cura fteoris ascellarum.

Cap. 23.

EXistimauerunt quidam, quod fteor ascellarum, et pediculi sunt ex reliquijs vestigio-
rum spermatis, ex quo creatus est homo, quæ-
iam ceciderunt in partibus ascellarum, & pene-
traverunt in poris cutis: & hoc non est ex eis
quibus oportet inniti: & vt proportionetur ad
vaporem materiei, quæ conuertitur in sperma
in homine, & ad ^a mouentem ipsam in eo est
melius. Cura autem eorum est, quoniam oportet
vt curentur post mundificationem, si ea indiget
cum tucia & lythargyrio condito et cly-
mijs, & cum cinere myrti, & oleo myrtino, &
cum aqua, in qua soluitur alumen: & quando-
que conficiantur ista cum sandalis, & permiscetur
cum camphora. Trochiscus bonus. Recipe
sandalarum & casia & galie, & spica, & alumai-
nis, & myrrha, & folij, & rosarum omnium an.
partem j. & tucia, & lythargyrij albisicati am-
borum an. partes iij. & camphora partem s. fiat
ex eis trochisci cum aqua ros. & administretur
post exsiccationem. Et iterum sumantur rosa-
rum rubearum lib. j. & galie, & spica, & cyperi
& myrrha, & aluminis omnium an. j. x. fiat
trochisci cum aqua ros. & administretur, deli-
butionem faciendo. Pulvis bene faciens redo-
lere corpus, & cõfert complexionibus calidis.
Recipe spicæ & cyperi & folij, & floris squinā-
thi, & storacis ^b [asemine, et est lubria ro.] om-
nium an. aure. x. rosarum siccarum, extremita-
tum myrti omnium an. aure. xx. spica, cyperu,
& flos squinanthi, & folium madefiant cum vi-
no odorifero, & exsiccantur, et terantur: deinde
proiciantur super ea rose, & extremitates
myrti contrite, & dissoluatur crocus cum aqua
ros. & permisce ipsum cum medicinis reliquis
& exsicca eas in umbra, deinde tere ipsam, &
pulueriza super corpus post balneationem, ita
ut exsiccet sudorem corporis in primis exsic-
catione ultima, deinde pulueriza super ipsis
medicinis. Aliud abscondens odorem sudoris
frigidas. Recipe spicæ aromaticæ, & gariophyl-
lorum, & amomi, & xylobalsami, & casia, om-
nium an. aure. iij. costi, & blatte bizantie, & spi-
cæ cinnamomi, omnium an. aure. ij. ex
aure. iij. [lubrig ro.] resoluatur ista cum vino,
& tere reliqua cum aqua balsamitæ, & admini-

stra illud. Aliud secundum illud exemplum ab-
scindens odorem sudoris. Recipe cinnamomi,
et spicæ Indæ, et blatte bizantie, et costi omnium
an. vnc. ij. ^a [absin. et boli lacunæ] et scorie plu-
bi, et cerussæ abluta, omnium an. unc. s. secha, et
spicæ rom. omnium an. unc. i. croci, et rosarum
siccarum amborum an. unc. iij. tere secha cum
aqua myrti, et crorum cum aceto uini odori-
feri, et administretur.

De cura vehementia fteoris stercoreis, & ventositatis.
Cap. 24.

Est illud causa putrefactionis humorum: ^a & causa
rerum, de proprietate quarum est illud, sicut
alastirgar et allia, et eruca, et pori, et alaniuden,
et alalthit, et iterum oua. Verum eorum fteorem
delet bonitas digestionis: et assumere ea quæ de-
clinare faciunt putrefactionem ad ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z
partem urine sicut sœnugræ
cum, ipsum enim facit ftere sudorem, et uri-
nam: et delet fteorem digestionis. et uinum a-
romaticum aufert fteorem egestionis.

De fteore urine.

Cap. 25.

Causa fteoris egestionis: et iterum diureti-
ca, sicut asparagus, et similia: ipsa enim fa-
ciunt bonum corporis odorem: et faciunt fte-
tere odorem urine. et iterum ulcera vesicæ. et
cura eius est facilis ex eis, quæ sciuiti.

De pediculis, & lendibus.

Cap. 26.

Materia humiditatis in qua est caliditas ali-
qua, quum expellitur ad cutem, fortasse
est tãte tenuitatis, et subtilitatis, ut resoluatur,
et non sentiat. et sequitur eam illud, quod
resoluitur in sudorem. et sequitur eam quod
resoluitur, et coagulatur in sordes. et sequitur
eam quod retinetur in spuma tunicarum cu-
tis, et generantur ex ea sicut furfures et delu-
diones ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z
et
quæ sunt ambabus similia. et sequitur eam quod
retinetur profundius illo. Quod si fuerit mala
valde, facit sicut alopeciam, et similia illi, et im-
petiginem, et alshafati. et si fuerit minus ma-
la, et non fuerit ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z
iuitus virulen-
ta, et non festinat ad eam putrefactio ^c [domi-
nans] vltima, et est conueniens ut sit materia re-
cipiens vitæ, influitur super ipsam uita ex crea-
tore suo, et proueniunt pediculi, et mouentur,
et egrediuntur: et quandoque accidunt eis plu-
rimum subito. et quandoque adiuvant ad gene-
rationem pediculorum, et mouent eos cibi bo-
ni chymi, tenuis ^a [motus] ad illud, quod appa-
ret, sicut ficus. et ad illud adiuvant motus mo-
uentes eum ad illud, precipue quum associa-
tur ei vapor spermatis ^c [generantis, sicut coit-
tus. Et quandoque adiuvant ad illud dimissio
mundificationis, et ablutionis, et administra-
tio eius quod aperit poros cutis. et mouet ma-
terias retentas in ea ad resolutionem, et facit
ingredi ad eam ^a [flatum] prohibentem eam à
conuersionibus putrefactionis, et assimilatione
cum putrefactione. Et quandoque superat
pediculi

d B. luti liberi.

a t b alia litera
& causa corrup-
tionis digestio-
nis humorum.

b t B. cutis & ad

De fteore urine.

Cap. 25.

Causa fteoris egestionis: et iterum diureti-
ca, sicut asparagus, et similia: ipsa enim fa-
ciunt bonum corporis odorem: et faciunt fte-
tere odorem urine. et iterum ulcera vesicæ. et
cura eius est facilis ex eis, quæ sciuiti.

De pediculis, & lendibus.

Cap. 26.

Materia humiditatis in qua est caliditas ali-
qua, quum expellitur ad cutem, fortasse
est tãte tenuitatis, et subtilitatis, ut resoluatur,
et non sentiat. et sequitur eam illud, quod
resoluitur in sudorem. et sequitur eam quod
resoluitur, et coagulatur in sordes. et sequitur
eam quod retinetur in spuma tunicarum cu-
tis, et generantur ex ea sicut furfures et delu-
diones ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z
et
quæ sunt ambabus similia. et sequitur eam quod
retinetur profundius illo. Quod si fuerit mala
valde, facit sicut alopeciam, et similia illi, et im-
petiginem, et alshafati. et si fuerit minus ma-
la, et non fuerit ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z
iuitus virulen-
ta, et non festinat ad eam putrefactio ^c [domi-
nans] vltima, et est conueniens ut sit materia re-
cipiens vitæ, influitur super ipsam uita ex crea-
tore suo, et proueniunt pediculi, et mouentur,
et egrediuntur: et quandoque accidunt eis plu-
rimum subito. et quandoque adiuvant ad gene-
rationem pediculorum, et mouent eos cibi bo-
ni chymi, tenuis ^a [motus] ad illud, quod appa-
ret, sicut ficus. et ad illud adiuvant motus mo-
uentes eum ad illud, precipue quum associa-
tur ei vapor spermatis ^c [generantis, sicut coit-
tus. Et quandoque adiuvant ad illud dimissio
mundificationis, et ablutionis, et administra-
tio eius quod aperit poros cutis. et mouet ma-
terias retentas in ea ad resolutionem, et facit
ingredi ad eam ^a [flatum] prohibentem eam à
conuersionibus putrefactionis, et assimilatione
cum putrefactione. Et quandoque superat
pediculi

a t B. seu borbo
parat.

b t s. in ea.

c B. festinatio-
ne.
Alia litera in
flammas.
d B. motu.
e s. generatus,
& commotus à
coram, uel apud
coram.

f u aerē respirē-
tem, seu aerem
temperantem,
& alia litera
aerem respiran-
tem, seu aerem
frigidum contri-
perantem prohi-
beniem à cõuer-
sionibus putre-
dinalibus, & ab
eis, quæ simulan-
tur putredini.

eam. vita namque in humiditate existit. Verum oportet ut tu caueas, & abhorreas eam in via superfluitatis, licet non appareat eius nocumentum quoniam eius nocumentum repēte aduenit, & subito, secundum quod dicitur in loco suo, & quando desiccantur corpora ^h propter aerem, est] extenuatio.

De cura.

Cap. 2.

Oportet, ut consideretur, quæ causa sit in extenuatione de causis extenuationis, quas diximus: & curetur, & remoueat, verbi gratia, si fuerit cibus non generans sanguinē grossum, fortem, afferatur ille qui generat ipsum, & non sit contentus eo, qui generat sanguinē laudabilem tantum, quoniam fortasse generabit subtilem, & resolutiū. Quod si fuerit virtus attractiua ad membra, pigra; moueatur, & confortetur: & consideretur ad malitiam complexionis, si fuerit, & permutetur. et frictio in hora expergefactionis a somno est ex eis quæ expergefaciunt virtutem attractiuam. et quandoque est necessarium prohibere nutrimentū a latere altero, & attrahere ipsum ad latus extenuatum, quum diuersificatur duo latera: sicut si sit vna duarum manuum extenuata, & altera pinguis: tunc enim necessariū est ut ligetur pinguis cum panno, incipiendo ab inferiore, ligatura non vehementi, neque dolorosa. ^a ¶

cum mensura quæ constringat tantum, & prohibeat nutrimentum a penetratione, quæ redeat ad locum ^b [diuersionis,] & attrahatur ad latus alterum. et excita attractiuam cum fricatione, & proprie cum oleo aliquo, sicut oleo oliuæ cum pauca cera calefacto, fricatione non exsiccente: & quoties inflatur membrum, & calefit, dimittatur, deinde iteretur, quū quiescit. et si pori fuerint oppilati, tunc oportebit, si corpus fuerit vehementis soliditatis, quapropter oppilentur pori, mollificare cum humectatione, & calefactione, cum calefacientibus ex eis, quæ assumentur, & motibus corporeis, & animalibus, si fuerit frigus illud, quod inspissauit ipsum: et in frigidatione, et humectatione, si fuerit calor inspissans ipsum, & patiens ipsum compactum. et melius, quo calefit membrum, quod non recipit ^c [calefactionē] propter frigus suū, est ut fricetur: deinde ponatur super ipsum rubificatiū. et si fuerit causa in extenuatione propter splenem, curetur splen. et si fuerit extenuatio propter vermes, interficiantur, & extrahantur cum omnibus quæ dicta sunt in cap. eo. et adhibeantur ei delitæ, & amoenitas, & stramenta lenia, & habitet in vmbra, ^d [& dilatetur] & aromatizetur, & detur in potu ^e ¶

[frigida: ista enim confortant virtutem naturalem valde: quare bona sit eius administratio in nutriendo, & expellendo superfluitates: et illud quidem est principium causarum pinguedinis. et de impinguantibus est assumptio vini grossi: & cibi boni chymi, fortis, ^f [exsiccat] quum digeritur, sicut frumentum sine corla, & affata de carnibus, propter illud quod retinetur in eis de virtute carnis, & generant carnem duram: decoctum autem ex carnibus

generat molliem, & teneritudinem non firmam. et caro anatis est impinguiua: & caro gallinæ similiter: & caro alcub. ^g est vltima in eo. et similiter ^h [sub zuccari.] Et balneum post cibum est vehementer attrahens nutrimentum ad corpus, impinguiuum: verum vtens eo exponitur oppilationi accidēti in hepate suo, proprie quum est cibus eius cibus eorum qui sunt impinguandi: & propter illud multiplicatur lapis in eo, qui quarit hoc: & illi sunt aptiores ad hoc ut in eis multiplicentur istæ oppilationes, & lapis, quorum venæ sunt in creatione strictæ, & sunt non omnes ita. et isti, quum sentiūt grauitatem, in latere dextro, sumant in potu aperitiua in oppilationibus hepatis nota: & sumant in potu ante cibum suum capparem cum aceto, & melle, & oxy melle cum feminibus, donec auferatur grauitas. et melius quidem balneum est illud quod est post digestionem primam, & quum iam descenderit cibus: licet comedere cibum post egressionem a balneo absque ⁱ [superfluitate] est de causis impinguiuationis. et balneum quidem est bonum impinguiuum pluribus hominibus, & proprie illis qui sunt in dispositione, quæ est sicut arefactio. et oportet ut sit balneum post primam digestionē scilicet quando descenderit cibus a stomacho, nisi in rebus eisdem. et calefactis quidem est ^k [ad hoc congruum factum ex lacte, de quo extractum est butyrum, non factum] acetofo. et de ingenio impinguandi, est retentio sanguinis super membrum, ligando membrum quod ei æque distat in latere altero, sicut diximus ante: & ligetur illud quod est sub membro, ex quo vadit nutrimentum ad ipsum, quum est pingue, aut non quærat eum impinguiatio, sicut cum alfeid est extenuatum, & planta manus est sana, & pinguis, tunc ligetur apud rascetam: aut quū adiutorium est extenuatum, & alfeid ^l [non] ligetur apud cubitum, a superiore parte alfeid. et ex impinguiuitibus est illud, quod pēdet ex exercitio: & est omne exercitium lenē, tardum: & totum illud sit æquale post fricationem velocem, bonam, paruam, temperatam in duritie et lenitate: & proprie fricationem, quum incipit ad hoc peruenire, ut rubificet cutem: et post illud exercetur cum æqualitate. & balneatur balneatione breui: deinde inungatur corpus eius & fricetur fricatione sicca: deinde administrantur linimenta impinguiua. et permutatio quidem aeris, et aquæ est ex vno eorum, quæ oportet observare, quoniam fortasse extenuatio est causa eorum. et de impinguiuius sunt linimenta, quæ administrantur post motionem membrorum, et ipsorum rubificationem, sicut est pix sola, ita ut sit vehementer liquida, aut soluta in oleo cum quantitate, quæ faciat eam currere linimentum: et quandoque administratur sola super cutem approximata igni, donec liquefiat: deinde inuiscatur, et eleuatur quando cōgelatur: ipsa enim attrahit nutrimentum ad membrum, et retinet ipsum in eo, et remouet frigus eius, si fuerit causa eius debilitas virtutis, aut oppilatio pororum in cute, et dat ei viscositatem et asperitatem, et stringit super ipsum poros, et excitat virtutem attractiuam: quare remanet mora tanta, qua figitur,

A VIC. Tom. 2.

R et

^h B leubum cum zuccaro.ⁱ B. Alia litera temporis intermissione.^k B. congruum aldog factū ex raib non.^l B. sanum pingue.

& sit pars membri, & non resoluitur, et oportet ut administratur in ætate semel in die, in quo administratur, & in hyeme bis. et consideretur in ablatione eius a membro, & dimissione ipsius super ipsum, velocitas rubificationis eius, & inflationis, quas facit ei & tarditas ipsius. Quum ipsa enim festinat in hoc, non sit ultimatio in dimissione eius super ipsum, & dominatione ipsius; imò remouetur velociter: & fortasse sufficit ut auferatur quando inuisatur calida, & in frigidatur. et quadoque cōfert ut præcedat super picem fricatio velox, aspera, dura: deinde liniatur: aut percutiatur cum virga brusci equali, non nodosa, & proprie inuncta, donec rubeat, & inflatur, deinde abstinat: nam additio in fricatione, & percussione resoluit: deinde inuisetur pix calefacta cū aqua litate apud ignem. Quumque coagulatur, & in frigidatur, auferatur ab eo euellendo subito. et melius quidem est ut effundatur super ipsum ante picem aqua ad caliditatem, & mordicationem quandam decliuis, deinde apponatur pix, et aqua sulfurea, & quæ sunt de asphalto, sunt attractiue iterum nutrimenti ad illud quod apparet. Inquit Gal. iam vidi venditorē animalium impinguasse hoc regimine adolescentem sine natibus; & factus est lenis, habens pingues anchas in tempore breui. Qui verò abhorret picem vtatur loco eius oleo ex oleis oppilantibus cū caliditate quadam: & si vtatur aqua frigida, & tolerat eam super corpus totum, aut super membrum, faciat. et melior horarum ad illud est hora, qua operatur lini mētum in attracto: fortasse enim tunc virtus resoluit ipsum in sanguinē & non oportet ut fugias a cura, quum prolongatur, & non confert: imò oportet ut assidues fricationem cum panis, & effusionem aquæ calidæ: deinde cum fricatione cum manu: deinde adhibeas picem et fortasse est necessarium ut trahatur sanguis absque fricatione, imò cū medicinis rubificantibus, & cum eis quæ sunt sicut pyrethrum, & sulfur, & cum eis quæ sunt sicut gumma rutæ agrestis. et de membris sunt quadam, quæ egent ad impinguationem sui nutrimento pluri consueto: quoniam resoluitur ex eo iam plus consueto, & indiget impinguatione superfluitate remanente, præcipue quum fricatio iam resoluit. et referamus nunc medicinas quæ assumuntur, & clysteria. In eis autem, quæ sumuntur, est intentio, ut medicinæ confortēt digestionem: & retineant cibum in stomacho, & in intestinis parum, propter virtutem retentionis: & faciūt ipsum penetrare in venis, & ad partes hepatis, & faciunt illud diuretica equalia, & proprie quum bibuntur in cibo, & post ipsum spatio paruo. et est necessarium ut coaguletur in membro: & faciunt illud in frigidantia, & stupefacientia, sicut hyusquiamum albu, & ei similia. et de habentibus proprietatem, & quæ sunt nobiliorū virtutum ad temperatos, est illud quod recipit amygdalas, & fillicos excorticatos, & grana viridia, & sisamum, et grana pini maioris: conficiantur cum melle, et hāt inde pilule similes nucibus, et sumantur de eis omni die quinque nuce vique ad decem: et bibat super eas vinum: hoc enim impingat, et bonum facit colorem, et confortat super volū-

tate coeundi. Medicamen bonum, quod impingat, et colorem efficit bonum. Recipe [mutu]c] farinae simile et vnc. v. farcocollæ, et inuoluantur cum butyro vaccino cocto inuolutione forti, et fiant ex eis trochisci: et comedantur mane, et vespere. Aut assumantur amygdala, et auellane excorticata, et grana viridia, et sisamū, et papauer cum æqualitate kcsile media pars, penidiorum quantum est totum, sumatur in puluere omni mane, et apud somnum vsque ad drac. xx. et AlKindi medicamen, quod recipit quartam Keleiat de kerua excorticato, cuius tritura fiat optima, et fundantur super ipsum lib. ij. lactis dulcis, et conficiatur bene cum farina tritici, quantum ipsum tolerat: et fiant trochisci ex eo, quorum omnis sit vnc. j. s. et fiant ut panis, et siccentur: et sumantur de omni die duo trochisci contriti.

20 Regimen bonum ad extenuationem facili causa a [creta], & oppilationis partium hepatis, & siphac. Cap. 3.

Sumantur passula bonæ, et fundantur super eas quatuor pondera ipsarum de aqua, et de coquantur vsque ad medietatem, et proiciantur super omne Kasticum passularum pondus. ij. lib. scorie ferri, et pugillus j. ammeos, et pugillus j. zuccari, et pugillus j. origani, et quando feruet, dimittatur duobus diebus aut tribus, de inde coletur; et bibat de eo in ieiunio quantitate lib. j. et post tres horas comedat panem cū Kemich capparis, et pororum: et bibat super ipsum vinum forte quantitate lib. j. deinde quando prætereunt vij. horæ, comedat carnem pinguem, et bibat vinum durum vsque ad iij. lib. hoc enim efficit in complexionibus fortibus operationem mirabilem, et colorem facit bonum. Aut sumantur dragacanthi, et seminis papau. et nucis hendem, et amborum been, et caparis et [zedoaria] et almugath omnium an. dra. iij. s. terantur, et frigatur in butyro, et proiciantur super pondus duarū minarum sauch tritici, et sumatur omni die de toto vsque ad drac. xxx. et decoquatur de eo sorbitio cum lacte, et butyro cocto, et zuccaro, et forbeat, et balneetur post ipsum balneatione leui. Aut sumatur almugath. drac. l. ellebori drac. xx. dragacanthi drac. xl. [zedoaria] drac. xxx. cribellentur et sumatur quantum est tertia totius de pane similia, et quantum est tertia eius de amygdalis excorticatis, et quantum est tertia eius de zuccaro sulimeni, et sumatur de eo omni die pōdus drac. xx. i. lacte ouino, et expressione vñe de vno quoque quorum sit lib. j. et fiat sorbitio: et forbeat ipsam. et vtatur de medicinis impinguationis temperatis ex medullis: et nux hendem, et al. Kcsile proprie cum sauch quoniam ipsam [cum hoc] frangit [inflationem] sauch, et genera impinguandi, verum ipsa tardantur in stomacho: et almugath, et zedoaria, et duo been: et omnia quæ mouent sperma ex eis quæ sunt sicut bulbus, et erui, et faicoli. et ex eis quæ currunt cursu propriatum est, ut sumatur vermis apis, et exticcetur, et teratur, et misceatur de eo aliquid cum sauch, et detur de eo in potu aliquando.

De regimine bono ad calefactos est, vt fumatur dog lactis dulcis, cuius nō vehemens sit coagulatio neq; acetositas, imò accepta est, & ablata eius vinctuositas, vt fit magis penetratium, & leuius: & detur de eo in potu extenuato quātitas mediæ lib. & moretur super ipsum tribus horis, donec digerat ipsum: deinde fumatur de eo in potu tantumdem vice altera, & ablineat a cibo vsque ad noctem: & sit cibus eius pullus impinguatus: & sit tolerat vt bibat vinum subtile, faciat: & si balneetur ante cenam super illequum iam biberit calum vini tenuis ¹ [puri], & deinde egrediatur, & cænet, erit melius. et fumatur cicera, & infundatur in lacte vaccino die & nocte: & si renouetur super ipsum lacte, & nutriatur in eo plus illo, licet. et fumatur rizi ablu ti albi, & dei seminis papaueris triti, & tritici, & hor dei tritiorum, omnium an. pondus drac. xxx. & panis de simila exsiccati, & zuccari alb. amboru an. pondus drac. xxx. amygdalarum excorticatarum dracj. aggregentur omnia: & decoquatur de eo omni die pondus drac. xxx. cum lacte dulci, aut oleo, & butyro cocto: & bibat ipsum: & balneetur in tina post ipsum quantitate, quā ⁵ [resoluat.] Aut fumatur lib. i. lactis dulcis, & lib. j. aque, ferueat cum facilitate, donec consumatur aqua, & proiciatur super ipsū vncj. penitiorum, & vncj. butyri vaccini cocti, & olei sisaminum, & ferueat bullitione vna, & sorbeat rizi. Aut fumantur farina cicieris, & fabarū, & hordei, & rizi partes æquales, lentum excorticatarū & papueris albi, & mes excorticati, omnium an. pars s. tritici triti, sisami excorticati, amborum an. pars s. zuccari partes ii. fiat sorbitum cum lacte ouino, & sorbeat in mane. Aut fumatur hyusquiamum album, & decoquatur in aqua decoctione bona, & coletur ab eo aqua fortiter, deinde exsicceetur in vmbra, & ponatur i medio massæ, & fiat panis, & coquatur in furno super laterem, quāque massā rubet, ac si fec ⁴ [seti] [tolta] [ex]rahatur, & teratur, & proiciatur ii. aurei in lib. i. pultis factæ ex sisamo & papauere, & fumantur de eo mane & vespere tres plāte manus Medicamen mirabile. fumatur hyusquiamum al. & abluatur cum aqua ¹ j. [ ]

[ ] postquam in fasum est in eadē, & nocte, exsicceatur, & inuoluatur butyro cocto inuolutione facili, & bulliat quātum meretur, & proiciatur, sup ipsum quadruplū sui de amygdalis excorticatis, & quantum ipsum est, de nucibus, & quantum ipsum est de zuccaro: & fumatur de eo ⁴ [ad mansione] pondus drac. v. & isti quidem impinguantur cum Kekengi, & solatro, & lactuca, & [ ] moris & carne alcubegi. et qui ad vltimum perueniunt in extenuatione, indigent ad curationem sui humectatiuis, quæ diximus in capitulo hæctice, & in cap. siccitatis stomachi, quare redi ad ea. et isti iterum oportet vt liniantur cum pice. omnibus quatuor diebus aut tribus secundum modum notum. & de illo regimine est ad infrigidatos. Recipe ellobori al. ¹ j. [ ]

[ ] seminis papueris al. omnium an. pondus drac. ii. fnitri. & granorum pini amborum an. drac. ii. granorum impinguandi pondus drac. iiii. hermodactylorum, seminis hyusquiami, pyrethri, galange, & been albi, omnium an. pondus

drac.i. Kefile pondus drac.v. *tritici albi* [mu- n s. muchuch-
tuc,] idest infundatur triticum in lacte donec
turgefeat, deinde exsicceetur in umbra & torre
fiat, & fumatur de eo in puluere omni mane,
& sero pondus drac.x & super ipsum bibatur
lac. Aliud norum. ellebori albi, farinae ciceris,
& ammeos, omnium an.parsi kefile partes ii.
cymini karmeni, & piperis, amborum an.pars
s.terantur, & conficiantur, & coquantur in fur
no vt panis, & exsicceetur, & commisceatur cū
tanto pane de simila exsiccato, quantum ipsum
est: & fiat de eo omni die forbitio cum lacte, &
fumatur : aut ponatur in iure pulli pinguis, &
forbeatur antecibū. Vinum ad eos. Recipe kefi
le pondus drac.v. & dimittatur super ii lib.vini
boni, cui non sit acetositas omnino, et bibat de
eo tres cados mane, et vespere. ° [et ad man-
sionem]. Lin omni dispositione cadum i. et cō
fert vt consequenter adhibeatur sauch. et napi
Barbarici in sauch sunt vehementes iuuameni-
ti ad eos, calefaciendo, & humectando eos. ve-
rum ipsi sunt vehementis caliditatis et de illo
est ad habentes siccitatem, qui curentur cura-
tionibus eorum cum humectantibus notis, et
regimine hecticorum: deinde regatur ille, siccita-
tem cuius attrahit caliditas, regimine calefa-
ctorum, et ille, siccitati cuius associatur frigus,
cum regimine habentium hecticam seneclæ.
Clysteria vero sunt, omne clystere impinguan-
renes, sicut lac ouinum, et proprie quando solu-
iuitur in eo de albezar aliquid: et de eis sunt cō
posita, quæ iam dicta sunt in capitulo desiderii
coeundi, et dicam de eis vnum. fumatur caput
ouis pinguis, et mūdificetur, deinde teratur val-
de, et aggregetur illi s. lib. p [illiat] et ii. lib. la-
ctis, et fumatur tritici, et rizi, et ciceris tritorii,
omnium an. quartam lib.i. postquam fuerit iā
aggregatum totū illud, et dissolutum in aqua,
et colatum: et fundatur ipsum, et aqua eius ite-
rum super comestionem aliam, et reducatur
totum ad decoquēdum in furno, donec disco-
ctum sit caput iterum, et coletur totum: et su-
mantur de iure vnc. iiii. et de pingui. vnc. ii. et
de ⁹ [farina] amygdalarum, et nucum amba-
rum an. vnc.i. fiat clystere cum eo, et dormiat
super ipsum.

*De impinguando membrum aliquod sicut manum, aut pe-
dem, & labium, & nasum, aut preputium,
aut virgam. Cap. 4.*

Possibile in hoc est illud quod appropriatur illi membro: et non est illud ex parte eius quod comeditur, et bibitur: quoniam illud commune est corpori: imo ex parte attractionis cibi ad ipsum, et retentionis eius super ipsum, et conuersionis eius ad naturam ipsius, et illud quoadmodum sciuit fit per frictionem rubificantem, cum asperitate: et cum medicinis rubificantibus: deinde cum fricatione quæ est fortior: et cum effusione aquæ calidæ: deinde liniatur pix: et quidam ponit sanguifugas campestres, et sunt verberes rubei in virtute picis, et tu quidem iam sciuit in primis cap. qualiter administretur pix: et administratur secundu[m] modum quem necessarium facit materia veniens ad ipsum, stringendo viam ab eo ad aliud: et appropriatur ei ali-

qua ex operationibus ferri, sicut labio, & naso, & auri. et dictum est in capitulo alio ab isto. Dixerunt: quam labium, & nasus sunt diminuta, oportet tunc ut aperiatur membrum, & discooperiatur cutis ab utroque latere, & incidatur caro, quæ est in medio: quæ indurata est ex ea, quare prolongabitur, & aufertur ab ea [co callositas.]

a B. contracta.

a B. documento

De^a [macie] superflua pinguedinis. Cap. 5.

b B. operatione

Pinguedo superflua est cõpes corporis a motu, & deambulatione, & [conuersione] coarctans venas coarctatione constringente eas, quare oppilat spiritui vias suas, quamobrẽ extinguatur multoties: & similiter non peruenit ad eos spiraculũ aeris, quare corrumpitur propter illud complexio spiritus eorum: & sunt in timore quod expellatur sanguis eorum iterũ ad locum constrictum: quare fortasse findetur vena subito scissione pernitiosa et in huiusmo²⁰ di quidem dispositione, quæ est ante eam, accidunt eis constrictio anhelitus, & pulsus cordis: quare succurratur tunc dispositioni eorum cũ phlebotomia, et isti quidẽ penitus expositi sũt morti repentinæ. et ad summum mors super vltimos in pinguedine festinat, & proprie illos, qui impinguantur in prima ætate: ipsi enim minutas habent venas, & cõstrictas. et sunt expositi apoplexiæ, & paralyti, & pulsui cordis & t̃diariẽ propter humiditatem ipsorum. & malitiæ anhelitus, & syncopi, & febribus malis: & non tolerant famem, neque sitim causa constrictiõis meatuum spiritus, & vehementiæ frigoris complexionis, & paucitas sanguinis, & multitudinis phlegmatis. et homo quidem nõ peruenit ad vltimum magnitudinis impinguationis, nisi quum est frigida complexionis. et similiter isti [sunt non generantes, neque in femine suo ad commodum peruenientes,] & sperma ipsorum est pauci: & similiter quæ de mulieribus sunt pingues non concipiunt, & quum concipiunt, abortiuntur, & earum appetitus iterum est debilis. et quum isti quidem omnes curantur cum medicinis, non fortasse penetrant medicinẽ in venas eorum vique ad membra eorum læsa. et quando infirmantur, non sentiunt nocumentum velociter, quoniam sensus eorum sunt debiles. et phlebotomia eorum est difficilis. et in eorum solutione ventris est timor: fortasse enim mouebit humores eorum, et non erit possibile ut penetrent in venas redeundo propter coarctationem earum: quare fortasse ducet ad perditionem illud. Si autẽ faciunt aliquid, infirmat eos: quoniam calor eorum innatus est debilis. quoniam eius locus est strictus. et nos quidem iam diximus, quod laudandus est temperatus: & proprie in adolescentia. et pinguis quamuis laboret, & debilitentur a motu, tamen ipsa per id quod affociatur eis de significatione humiditatis, significant longitudinem vitæ.

f diarrhoea.

f non sunt generantes neque producentes embryonem.

De extenuando. Cap. 6.

Regimen extenuandi est contrarium regimini impinguandi: & est minoratio cibi: et

post ipsum balneum: & exercitium vehemens, cum penetratione eius: & ponere ipsum de genere qui non nutrit, & de genere eius cuius nutrimentum est siccum, aut [acres aut salsum, si cut sunt lentes & caugumach, & acetosa. et sit panis eorũ panis, de quo non est eiectus furfur, & panis de hordeo. et multiplicent species calidas quæ pro condimento ponuntur in cibariis suis. et de eis quæ adiuuant ad minorandum cibum eorum prædictũ cum eo quod narratur, est ut sit pinguis valde, ut satiet velociter: quoniam appetitus eorum debilitantur, et sunt cibi, & potus eorum tales, ut adiuuent ad resolutionem materiam, si aggregatur de ea. et adiuuat ad illud vehementia raritatis corporis eorum per exercitia laboriosa, & grossitudinem indumenti, & lecti, & permutationem aquæ frigide ad calidum, & aeris frigidi ad calidum: & detestio semper ad frigus, ut constringantur pori, & oppilentur, & consolidetur corpus propter horripilationem, quare non recipiat nutrimentum, & prohibeat resolutionem æqualem, quæ præcedit attractionem eius, quod est post ipsa. Quod si fuerit cõstrictum, detegatur calori, donec multiplicetur eius resolutio: quare resoluitur supra illud, quod attrahitur ad membrum. et euacuationes, & vomitus non æqualis: nam vomitus quum est æqualis ante cibum, & post ipsum, impingat: verum illud quod est plurimum, extenuat. et alteratio complexionis ad contrarium complexionis facientis pinguedinẽ, si est frigus, tunc calefactio: & si est caliditas equalis, tunc inclinatio eius ad frigus, aut calorem superfluum. et secundum plurimum de rebus magis iuuatiuis pluribus, qui superfluunt in pinguedine, & sit verbi gratia illud a frigore, est ad ministratio medicinarum subtilianũ. & hoc iterum ad calorem est iuuatiuum. et oportet ut adhibeantur eis exercitia laboriosa, & euacuationes. ipsa enim efficiunt in humoribus tres operationes: quarum vnaquæque est iuuatiua ad extenuandum: & de illis est subtiliatio humoris in eo, & elongatio eius a coagulatione: & ex ponere ipsum ad resolutionem. et de illis est, quod ipsa prouocant, & mouent humores non ad partem venarũ. et de illis est, quod ipsa faciunt sanguinem lucrari qualitatem acutam, non malignam, ad virtutẽ attractiua. et medicina ad ministrata in doloribus iuncturarum sunt valde fortes in prouocatione vrinæ, non temperate, quæ quum permiscetur vadunt cũ cibo ad venas, & non possunt perducere materias ad solutionẽ venarum, neque ad partem vrinæ, sumentes a parte venarũ, nisi in potu sumatur quũ iã secunda aduenit digestio: tunc enim perueniunt ad hepar, et illic incipit prima operatio earum: imò fortes quæ remanent discernentes valde humores ad non partem venarum, quare famem patiuntur venæ: & faciunt reliquas operationes: et ista medicina iterum prouocant menstrua cum virtute, quamobrem adiuuat ad extenuandum in mulieribus. et iste quidem medicina sunt sicut gentiana, et semen rutæ, et aristol. rotun. et petroselinum, et polium, et sandaracæ quidem inest virtus extenuatiua valde, contraria uirtuti Karabæ. Et lactea habet in hoc uirtutem propriam iterum.

Et

Et similiter semē apij. et draganthum forte est
[sed est timorofum. et ama-
racum similiter. Compositum. Recipe aristol.
ro. pondus drac. j. centaurea minoris ij. tertias
drac. j. gentianæ rom. & polij. & petroselinij. &
salis vipere, omnium an. drac. iij. & est dosij j.
Medicamē forte. sumatur radix cucumeris asi-
nini, & radix altheæ, & radix opopanacis, & su-
matur in puluere decoctio drac. j. et iterum su-
mantur seminis ammeos, & sem. ruta, & cymi-
ni æquales partes, & samfuci, & † nitri ambo-
rum ana, quarta partis vini, & lacca pars j. cu-
ius dosis omni die sit aureus, et de medicinis
subtiliantibus sunt acetum, & almuri, & pro-
prie in ieiunio: veruntamen ille qui habet debi-
litate neruorum, & quæ habent nocumentū
in matrice, deuitent acetum, et potare vinū in
ieiunio quandoque extenuat iterum per hoc
quod resoluit, & per hoc quod replet venas va-
pore, quū fuerit illud quod potatur plurimū:
quare venæ non recipiunt interius aliud super
ipsum ex cibo. et similiter medicina lenientes
naturam: ipsæ enim conuertunt cibum a venis
& quando administrantur multoties, sit iustus
tractiua pigra, & conuiscunt venæ euacuari
ab eo quod vadit ad eas apud quemlibet motū
humorum ad intestina. et quando apparēt me-
dicina lenientes naturam, & subtiliantes, diu-
reticæ, non peruenit ad venas res magna. et de
medicinis extenuantibus sunt theriaca & vñs
eius, & sal vipere, & diacureuma, & dyaciminū
& diapipereon, & sagzeneæ, & anacardinum, &
medicamen de lacca, & athanasia, & homoru-
fia, & tryphera minor. Epithemata verò corū
oportet vt sint de genere eorum quæ infrigi-
dant, & stupefaciunt virtutem attractiuam, &
fit in eis venenositas: sicut hyusquiamum ni-
grum, & hyusquiamum album. Aut de genere
eorum quæ resolunt resolutione vehementi,
sicut sunt olea, & inunctiones fortis resolutio-
nis. et oportet vt sit corū balneatio in ieiunio:
& sit aerea, sudare faciens, non aquosa & hu-
medans. et si fuerit aquosa resolutiua, sit assi-
duario in ea, vt non accidat ex ea attractio su-
perflua absque resolutione: deinde nō sestet
ad comedendum super ipsam; imō expectet, &
dormiat post ipsam, aut moueatur, & exercite-
tur. deinde quiescat: post comedat rem debile.
et similiter oportet vt sit fricatio eius fricatio
resolutiua, continua.

De extenuatione membri particularis sicut mammilla, &
testiculi, & manus, & pedis, & similitum illis.

Cap.

7.

Redi in hoc regime iterum ad dispositio-
nes, & conditiones, quas dixi in extenua-
tione absoluta, & inueter cum inuantibus qui-
bus appropriantur. et inueter ad illud, sicut face-
re ipsum quietere cum frigore suo, & ligare
vias cibi ad ipsum, et stringere cum ligamento,
et assiduatio eius super illas vias sub eo, et attra-
ctio cibi ad oppositum eius. et de epithemati-
bus, quæ prohibent testiculum fieri magnum,
et mammillam a magnificatione, est vt summa-
tur chymolea, et ceruilla plumbi, et nucantur
cum expresseione hyusquiami albi, et oleo myr-

tino, et administretur in vnguento: et assidue
tur epithematio eius ex fricatione lapidis, in
quo phlebotomatores sua acunt ferramenta,
quum vnus fricatur super alium cū aceto, aut
cum succo hyusquiami albi. et similiter multi-
tudo epithemadi cum alumine omni die. Aut
sumatur creta pars j. et gallarum viridium, quæ
vtraque sint trita, et liniantur cum melle in
die: deinde abluatur cum aqua frigida: fiat il-
lud in mense iij. vicibus. et appropriatur mam-
milla vt ligetur super eam cyminum, contri-
tum confectum cum aceto, ex quo emplastre-
tur mammilla; et dimittatur super eam pan-
nus infusus aceto, tribus diebus, deinde solua-
tur, et consequenter adhibeatur capia lilij albi,
et stringatur, et nō soluatur tribus diebus aliis:
fiat illud in mense tribus vicibus. Loquamur
nunc de cegritudinibus vnguium.

De panaritio.

Cap. 8.

PAnaritium est apostema calidum, exitura
le, accidens in latere vnguis, et est difficile,
vehementis doloris: et quandoque vlceratur,
et perducit ad corrosionem et quandoque cur-
rit ex vlceratione eius sanies subtilis, foetida, et
est in hoc timor digiti.

De cura.

Cap. 9.

Si necessaria est phlebotomia et ventris solu-
tio, fiat. et est necessarium subtiliare cibum,
et infrigidare ipsum. et oportet vt currat in cu-
ratione cursu reliquorum apostematum, scili-
cet in obseruatione dispositionis principij, et
augmenti, et status et declinationis, secundum
quod sciuit Medicinæ autē locales sunt, quo-
niam in principio oportet vt submergatur in
aceto calido. Gal. namque narravit, quod est ve-
hementis iuuamenti ad panaritium, et non est
dubium, quin principio sit magis iuuatiuum,
et proprie cum sulfure, aut farina hordei et em-
plastre tur camphoratum factum ex campho-
ra: et quando conficitur opium cum mucillagi-
ne psyllij extracta cum aceto, est iuuatiuum val-
de. et emplastra cum gallis contritis pulueriza-
tis fortasse refrenant ipsum. et similiter sordes
auris cū lycio quandoque prohibet ipsum col-
lectionem facere, et lycium iterum iuuatiuum
est bonum. et similiter †

gallæ confectæ cum melle: illud enim est ex eis
quæ prohibet eius confirmationem: et submer-
gatur semper in aqua frigida, et sedatur dolor
eius cū opio, quoniam est mirabile: et mucillago
psyllij tūc est iuuatiua. Aut sumantur gallæ, et
cortices granatorū acetosorum, et lapides cal-
cis, et ficus sicce, cum æquali mensura, conficia-
tur cum melle, aut cū rob vna, aut cum ialeb:
et ligetur super ipsum. et nō approximet oleo
aliquo, neq; humiditati, quum timetur vlcera-
tio. et radix lilij, et olibanum tritum solum, et
cum aliis, et grana myrti decocta cum rob vna
fortasse refrenat ipsum. Medicinæ sanas pana-
ritium. sumantur aloes, et balaustia, et olibanū
et gallæ, et aggregentur cum melle, et admini-
strentur. et nō oportet, vt stet super intingi-

a † B sumch &
abrafio ebons,
& acacia admini-
strata cum ea
cum syrupo ace-
toso emplastra-
ta & similiter.

b n. scoria vel
cortices aris &
ficus sicce.
Alia licet scio-
ria vel cortices
gris & amirba-
ris.

AVIC. Tomo 2. R 3 dantia:

dantia: nā ipsa quando transit hora prima principij, inspissant cutem, & obsident materiam, et vehementior fit dolor. et non attendatur tunc illud quod sentitur de caliditate, quamuis sit sicut ignis, ita resoluator, & exsicceetur. et fortasse confert submersio in oleo calefacto, & tolerantia super ipsam. et in medio teratur olibanum, & ponatur super ipsum aut^o (flos ferri, & iugella iterum trita: & mucillagines iterum lenientes, & adipēs, & similiter trochisci † Andaron, & Mulces, & fordes auris bona est ei ante collectionem et quā accidit maturatio, tunc pone super ipsum semen almaru, & psyllium cum lacte. et quum est prope statū, & collectionem, tunc perforetur perforatione subtili, & parua, ut egrediatur quod est in ipso: & emplastrum quum egressum fuerit, cum stypticis, sicut sunt lētes, & rose: & sicut sauch de nabach, & sauch malorum, & sauch de zarur. et post illud ex farina lupinorum cum melle et quando ulceratur, tunc aloes est de melioribus curationibus eius. et similiter thus cū arsenico. et emplastrum de flore gris permistum cum emplastro de cerusa, & sarcocolla, & cooperiatur illud cum panno imbibito in vino. et oportet tunc ut separetur caro ab vngue ab omni parte, & incidatur illud quod pūgit carnem ex vngue. Emplastrum bonum quod dixit Paulus. Recipe draganthi vsti, thuris, amborum an. partem j. floris aris partem s. teratur cum melle, & administretur. et iterum emplastrum huiusmodi cortices granatorum acetorum, & galla, & scoria gris, & flos eius misceatur cum melle, & liniatur, & ligetur. et non tangat locum aqua, neque oleum. Emplastrum bonum, draganthi vsti, & thuris, amborum an. pars j. d. †

e. B. aut p. ugo
ferri aut.
† Andronis &
Mulz.

d. † B. viridis aris
pars media

e. † n. Alia licet
ia fortida.

aggregetur cum melle, & ponatur super ipsū. et fortasse est necessarium, quum est timor corrosionis, administrare calcadicon ex arsenico, & dragātho, & flore aris, & calce, quoniam exsiccat ipsum & non est melius eo. & quādo incipit currere ex panaritio ulcerato fanies, e. † tunc cauterizetur, & incidatur, ut non perambulet malitia eius in digito toto, et nos quāsi iam locuti fuimus de panaritio vice alia.

Aures muris, & scissura vnguium, & excoaratio earum, & ipsarum scabies. Cap. 10.

Q Vandoque accidunt hec accidentia causa siccitatis complexio nis melancholicę. et illa fissura vnguium, quę est de cliuis ad partes acutas pendentes cum carne, & pungentes & quę lādunt, dicitur auris muris. In curatione verō eius est necessaria mundificatio corporis cum euacuatione humoris melancholici, si fuerit dominans. et medicinę locales sunt, ut liniatur alafas cum sale massę, & fœce vini: & emplastrum cum capā muris affata, & proprietum oleo sisamino, aut seminis lini: aut nasturtium: & emplastrum factum ligetur super ipsum cum melle. et nasturtium, & sal trita conferunt ad illud, & eradicant frusta. Aut liniatur[†]

a. p. emmalafas
† a. p. a. a. a. a. a.

cum alafas, & sale, & fœce vini: & hoc confert

scabiei, & excoarationi. et similiter mastix dissolutum cum sale trito.

Spasmus, & curritas & leprositās, quę accidunt vngui. Cap. 11.

I Stę passiones iterum accidunt vngui secundum plurimum ex melancholia, quare conuertit eam, & spasmat eam, & curuat ipsam, & facit eam leprosam. et multoties quidem est causa eius aliquod eradicantium accidens vngui: quum ergo vult oriri origine bona, nō custoditur, & tangitur multoties, & non egreditur: & si egreditur, egreditur secundum formā malā: & vadit in generatione super illam summam: quia illud quod aduenit ei de nutrimento, aduenit ei, & non inuenit in ea penetrationem, & de eo resolutionē secundum duos modos naturales: quare componitur in radice vnguis tali compositione, quod fit ei difficilis extensio totius radice. et multoties quidem curatur curuata cum adipe vij. diebus, deinde fricatur cum vitro: deinde iteratur donec æquatur, et multoties eradicatur vnguis per casum: quare fit fortis dolor, & facit incurrere febrem. Cura illa cuius causa est melancholia, indiget curatione eius, si fuerit corpori communis, & fuerint omnes vngues iam facti similiter. et reatificatio cibi est de rebus magis convenientibus ad illud: & qui bibit oleum sisaminum & assiduat ipsum, æquantur vngues eius. et si fuerit melancholia propria vni vngui, tunc oportet ut curetur curationibus localibus. et de curationibus quidem localibus ad illud, alię sūt, quę leniunt vnguem, & præparant ipsam ad excoarandum & equandum, sicut administratio calcis, & arsenici super eam: quare fit talis ut radas cum cultello quam quantitatem volueris. et similiter multitudo emplastrationis cum fœce alfochaha: quoniam facit eam facilem ad equandum. et similiter si tolerat manus, calefac eam cum cera, & aqua eam. et gumma cupressi est emplastrum bonum ad linendum eam: & semen lini iterum est bonum ad spasmum. et adeps ouis, quando ligatur super ipsam diebus aliquot, & dimittitur, lenit eam: si autem non sufficit, iteretur super ipsam multoties vsquequo leniatur, & præparetur ad æquandum: & confert ad scabiem vnguium iterum.

Ingenium in^a [incisione] vnguis male in forma sua, & core suo & reliquis maculis, ut nascatur loco eius vnguis bona. Cap. 12.

S Vmatur gūma cupressi, & emplastrum cū ut leniatur: deinde pungatur radix eius cū acu, et currat de ea sanguis plurimus: deinde ligetur super eam allia cōtrita die & nocte: deinde renouentur super eā allia in die & nocte bis, quoniam ipsa cadet. et assiduatio emplastrandi eam iterum cum^b [oleo,] quandoque præparat eā ad casum cum quolibet regimine, proprie quādo miscetur cum eo opopanax, & iulfur tritum, cōtritum cum adipe. et de medicinis foribus ad eradicandum vnguem, est c. [scrapinū, &]

& iterum dabag glandis & gumma pigani] & arfenico, & cantharides aggregentur cum aceto: & affunditur emplastratio eius cum eis in omnibus x. diebus, et iterum vtrunque arfenicum, & sulfur citrinum, & glutinum albotur: fiat ex eis emplastrum cum aceto, & resolvetur omni hebdomada.

De observatione eius, quæ oritur. Cap. 13.

Oportet, vt ingenietur. donec magnificetur, & tueatur a tactu cum manu, & aere, & aliis, & ^a [scilicet.] et magis conueniens quod scitur ad illud, est vt fiat aliquid super digitum, sicut pilus de argento, & sit in eo connexio re- tis, & ^b [ruptura] vt non prohibeatur aer om- nino : Quod si oportuerit prohibere aerem propter calorem, aut frigiditatem, aut aliud, cooperiatur cum re alia, & oportet vt figura huius pilci sit figura, qua fiat securitas ab obui- ratione digiti a parte vnguis, quem ligatur super ipsum, & obuiet ex parte ante, & ^c [obliuiscen- tia] super digitum spatio mensus vnus: tunc enim nascetur vnguis melior, quæ est.

De baras, quæ fit super ungues. Cap. 14.

Symatur nux cupressi, & teratur, & misceatur cum aceto, & farina, & proprie farina lupinorum, & emplastretur cum eo: quoniam eradicat albas. et similiter semen lini, cum na sturrio. et similiter foex adusta permista cum arsenico rubeo. et gumba pini, & pix humida mirabiles sunt in hoc a† [ ]
cum arsenico rubeo cum nuce cupressi, et glutinum piscium est mirabile vltimum. et radix acetosae iterum linita cum aceto.

De citrinitate, quæ accidit unguibus.

Su mantur ex gallis, & alumine cum adipe a-
natis, aut cum felle vaccino, aut cum semine
crucæ contrito, bene confecto cum aceto.

De attritione unguium, Cap. 16.

Emplastretur in primis cum foliis myrti,
aut cum foliis granatorum lenibus, dein-
de adhibeantur lenientia. et si accidit caputibus
neruorum earum venientium ad eas dilata-
tio, administra super ea adipem notos, & cera-
taria lenia.

Mortuus sanguis sub ungue ab attritione cuenicens.
Cap. 17.

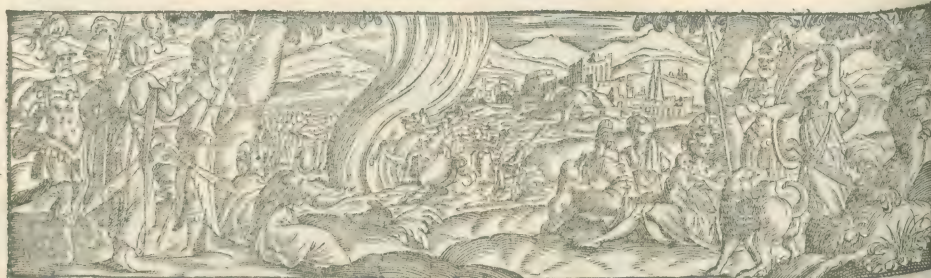
29 **C**uretur cum farina permista cum pice, & emplastretrur cum casii autem non excusat, imò indiget operatione manus: tunc oportet findatur vnguis cum facilitate, scilicet obliqua, cum instrumento acuto, ita vt egrediatur sanguis, qui est sub ea. quod si accidit ex hoc vt eradicetur vnguis, fac vt currat sanguis, & inuisetur vnguis: & super illud quod est sub ea cum facilitate, vt sit iuuamen eius, & non doleat: deinde consideret post dies aliquot: & si fuerit illuc virus, prematur vnguis a [aut] sinde eam cum facilitate, & reductur, & ligetur. et non diuidas carnem, quoniam commouet dolorem magnum, maiorem quam panaritium, imò tege eam cum ipsa. et embrocha super unguentum aquam & oleum tepidum. et pone super ipsam post, & in fine eius, emplastrum balsilicon.

B. aug.

Finis Libri Quarti Can. Auicennæ.

LIBER QVINTVS

CAN. PRINCIPIS

A VICENNÆ.

ET EST ANTIDOTARIVM.

POSTQVAM expediti sumus in Libris Quatuor a relatione summae scientiae speculativae, & operativae artis medicinae conservantis sanitatem, & facientis acquisitionem sanitatis, adest nobis tempus sigillandi librum canonis per librum quintum. Ivariatum in medicinis compositis, ut sit sicut antidotarium libri. Et hunc quidem librum divisimus in tractatum scientialem, in quo innuimus ad radices scientiae compositionis, in duas summas. Summa prima est de compositis essentialibus, quae est xij. tractatus. Primus est de theiacis, & de confectionibus magnis. Secundus de hieris. Tertius est de electuariis nutritivorum solutivis, & non solutivis. Quartus de suffufo, & alchamaia, & muret infantium. Quintus de lochar ad spiritualia. Sextus de syrupis, & rob. Septimus de conditis, & aligibet. Octavus de trochiscis. Nonus de decoctionibus, & pilulis. Decimus de oleis. Undecimus de vnguentis, & emplastris. Duodecimus de iuvamento dictorum appropriato unicuique membro. Et summa secunda est de medicinis compositis expertis in vnaquaque aegritudine, quae est octo tractatus. Tractatus primus est de medicinis compositis conferentibus aegritudinibus capitis, & eis quae sunt in ipso. Secundus de medicinis oculi. Tertius est de medicinis doloris auris, & apostematis eius, & puris ipsius, & gravitate eius. Quartus de medicinis dentium, & dolorum ipsorum. Quintus de medicinis oris, & gutturis, & ventris superioris. Sextus de medicinis ventris inferioris. Septimus de medicinis doloris iuncturarum, & sciaticae. Octavus de medicinis alopeciae. Quum ergo attulerimus hos tres modos, sigillabimus librum.

^a B editum vel compilatum.

TRACTATUS SCIENTIALIS.

In quo innuimus ad radices scientiae compositionis.

De necessitate compositorum medicinarum.

Vandoque non inueniemus in omni aegritudine, proprie composita, medicinam oppositam ei de singularibus: & si inueniremus non eligeremus super eam. Imò fortasse non inueniemus de compositis, quam opponamus compositae. Aut inueniemus eam: verum tamen indigemus virtute addente in vno simplicium eius, quare est nobis necessarium ut adiungamus ei simplicem, confortantem virtutem eius: sicut est chamamilla. Ea enim est virtus resolutionis plus, & virtus stypticis minus; quare confortamus virtutem stypticis cum medicina simplicis styptica, adiungentes eam ipsi. Et quandoque inuenimus medicinam singularem calefacientem, verum nobis est necessarium calefacere minus, quam ipsa: quare est nobis necessarium ut adiungamus ei infrigidantia: aut plus ipsa, quam obrem est necessarium nobis ut adiungamus ei calefacientem aliam. Et quandoque indigemus medicina calefaciente quatuor partibus, & non inueniemus nisi quae calefaciat tribus partibus, & aliam calefacientem quinque partibus: quare aggregamus inter eas, confidendo quod proveniat ex toto calefaciens quatuor partibus. Et quandoque est medicina, quam addimus, iuvantia in eo quod volumus: sed est nociva in re alia: quare est necessarium ut permiscemus cum ea, quod fragit partem nocuenti eius. Et quandoque est abhominabilis, horribilis quum gustatur, quam abhorret stomachus, & expellit; quare adiungimus ei quod eam bonam faciat. Et quandoque est intentio in ea ut agat in membro

brō lōginqūō, quāmobrem timemus q̄ frāgat
eius virtutem digestio prima, & digestio secun-
da: quare associamus eam cum cōseruante, nō
patientē conuētere ab ea audaciam duarum
digestionum, ita vt perueniat ad membrum,
de quo intenditur sanatio. sicut ponimus opū
in medicinis theriacis. Et quandoque est inten-
tio in ea penetratio, sicut proijcimus crocum
in trochiscis caphore, vt faciat eos penetrare
ad cor: verū quum ipsi peruenierint ad cor,
insurgit virtus discretiua, & denudat ab eis ero-
cū, & destruit ipsum, & operantur in frigidati-
ua extrinsecus in corde, sicut facit virtus di-
cretiua separando virtutes resolutionis, & sty-
pticis, siue medicina sit naturalis, siue facta:
quare procedit resolutiua ad ipsum membrū
laxum, a [quare] resoluūt materiā. & b [refrena-
tiua] ad vias materiæ ad ipsum, c [quare] prohi-
bet materiā. Et quandoq; volumus medicinā
quæ moretur in transitu suo parū, donec ope-
retur illic actionem nobilem, plurimā: deinde
sit medicina illa velocis penetrationis: quā-
mobrem permiscemus eam cū re tardante sicut
sunt plures medicinarum aperitiuarum. ipse n.
sunt velocis penetrationis ab hepate, & fortas-
se est necessaria mora carū in hepate, quare per-
miscemus cum eis medicinas attractiuas ad cō-
tractum hepatis: sicut semen raphani attrahens
ad os stomachi: quāmobrē d [he] sitat] medicina
[in quantitate, quā] perueniat eius inuamentū
ad hepar, deinde penetrat. Et quandoq; est me-
dicina quam inuenimus, cōmunis duabus viis:
& intentio nostra est in via una: quāmobrē asso-
ciamus cum ea quod deferat eam ad illam, si-
cut cum ponimus cantharides in medicinis a-
peritiuis, vt conuertant eas a parte venarum ad
partem renum & vesicæ. Et scias, q̄ plurimis me-
dicinarum insunt operatio, & f [statio]. Et quā-
doq; intenditur cum ea operatio longinquior
statione eius: quare indiget faciente viam. Et
quandoq; intenditur cum ea operatio propin-
quior statione eius: quare indiget rigente, vel
tardante. Et scias q̄ medicina experta melior est
non experta: Et parum medicinarū melius est
plurimū earum in intentione una. Causa autē
in hoc, q̄ parum medicinarū est melius pluri-
mū earum, iam exposita est in principio libri
secundi: At verō causa in hoc, q̄ experta melior
est non experta, est q̄ omnis medicina compo-
sita habet iudicium ex simplicibus suis, & iudi-
cium ex tota forma sua. Et non experta non iu-
dicatur nisi ex s [enunciatione suorum] simpli-
cium tantum: & non scimus illud, quod facit ei
necessarium complexio eius facta ab eis, an est
addens in intentione earum, an non addens, an
est contra agens in sua forma. Et experte quidē
iam verificata sunt utrūque res. Et fortasse est
utilitas in forma complexionali maior, quā
illa, quæ accidit ex simplicibus eius.

De qualitate compositionis.

Scias, quōd quādo accidunt tibi quatuor ne-
cessitates, & non inuenias ad eas medicinā
in natura, nisi artificialem: sicut si indiges eua-
thide, & aloë, & turbit: & vis aggregare illa ut
sit tibi medicina aggregata: tunc considera si ne-
cessitas earum, & operationis ipsarum fuerit

æqualis, quum ipsæ sint quatuor medicinæ: tūc
accipe de vnaquaq; earum quartam potionis,
& compone. Et si non fuerit necessitas earum
æqualis. Imō quarundam earum magis, & qua-
rundam ipsarum minus, tunc exilima exi-
stimatione artificiali, & mensura summam
necessitatis, & pone proportionem necessita-
tis ad necessitatem, canonem: & adde super illā
portionem aggregatam quantitatem cuiusdam,
& minue quantitatem cuiusdam secundum pro-
portionem necessitatis. & compone. Et scias, q̄
medicina composita conferenti, ut theriaca,
insunt secundum simplicia eius, vestigia & vir-
tutes, & secundum formam ipsius, quæ nō fer-
mentatur in spatio, nisi ut faciat accidere com-
plexio eius vestigia, & virtutes, & fortasse sunt
meliora, quā simplicium. Non ergo respicias
ad illud quod dicunt medici, quod confert the-
riaca ad hoc propter ipicam, & confert ad hoc
propter myrrham: imō cōfert ita; verū illud
cui intendendum est est forma eius. Et iam ad-
uenit per accidens. [sublimitas inuatiua, & nō
possumus innuere ad eam. & ad proportionali-
tatem eius ad operationes ipsius innuicione no-
bili.] Et scias, quod in compositis sunt medici-
næ quæ sunt quibus est innitendū & radix qua
quum priuantur destruitur basis, sicut caro vi-
pera in theriaca, & aloës in hiera piera, & elle-
borus in hieralogodion, & medicina conue-
nientes ad hoc ut efficiantur, & permutentur, et
vt addatur in eis aut minuat, & medicina,
quæ si adduntur, nocerent, nam si ponerentur
in theriaca anacardi, corrumpere medicinas.
& propriè carnem uiperæ. Et medicinæ, quæ si
adderentur, non nocerent, sicut si tu adderes in
theriaca nucem muschatam, non inuenires b
[cum impietate magna.] Et scias, quod [pluri-
mum compositionis perducit ad corruptionē,
& plurimum eius perducit] ad perfectionem,
& operationem eius. Et quod plurimum cōpo-
sitionis sit a singularibus, & compositis: sicut
theriaca a singularibus suis, & a trochiscis tri-
bus: nā unicuiq; trochisco cā complexioni in-
est proprietas, q̄ nō reperitur in singularibus.
Et quādoq; est medicina cōposita ex cōpositis.

SVMMA PRIMA DE COMPOSI- tis essentialibus.

TRACTATVS PRIMVS.

De theriacis & confectiōibus magnis a† [†]
[theriaca alfaroch.

AEc theriaca est sublimior medici-
narum compositarum, & melior ea-
rum, propter multitudinē sui iuua-
mentis: et propriè in uenenis, quæ sunt
ex puncturis, sicut serpentum, & scorpionis, &
canis rabiosi, & uenenis ebibitis interficienti-
bus. Et aggritudines phlegmaticas, & melanco-
licas, & febres earum: & ad uentositates mali-
gnas, & paralytim, & apoplexiam, & epilepsiam,
& torturam, & tremorem, & ad eum qui se-
cum loquitur, & b [maniam] & ad lepram pro-
priè, & albaras: & confortat cor, & acuit sensus,
& appetitus, et confortat stomachum, et alle-
uiat anhelitum, et delet pulsū cordis, et reti-
net spūm sanguinis, et cōfert ad plures dolo-
res

a B. iuuamentū
eius sublimē
uel manifestum
& non est possi-
bile vt loqua-
mur de ipsa &
de proportio-
nitate eius ad
suas operationes
sermone mani-
festo.

b B. peccatum
magnum seu er-
rorem magnū.
c B. plurima ex
compositis seu
quod quādam
composita per-
ducitur ad cor-
ruptionē & qui-
dam ex compo-
sitis perducuntur.

a† B. De.

a B. soliditate.

B. Alia licera.

d. B.

*a. fluxum hu-
morum ex am-
bibus causis de
lulicis ipsi. Alia
licera pro-
uocatio nel diu
reucatio ex eis.
f. B. expulsione
contrariorum
frigidorum &
calidorum.*

a. exigens.

B. aut.

*B. & inter
fortem.
f. B. & inter
bonam.*

m. B. sucharan.

res renum & vesicæ, ex quacunque causa sint; & frangit lapidem, [proprie in vesica:] & con- fert ad vlcera intestinorum: & durities intrin- secas in hepate, & splene, & in alijs ab eis a [ytrif que:] & ad e [periodos amborum.] Et non effi- cit has operationes nisi propter proprietatem formæ eius, sequentem complexionem simplici- um ipsius, ita vt confortet spiritum, & calorem innatum; quare iuuatur natura per illud super [contrarietatem facientia frigida, & calida] & vincit virtutes earum. Et melior descriptioni huius medicinæ est descriptio radicalis Andromachi. Et iam dixi, sunt plures medicorum, si- cut Gal. & alij, vt adderent, & minuerent in ea: non propter necessitatem facientem necessarium illud eis, neque propter aliquid forte uo- cans eos ad illud: sed quærentes vt rememora- rentur, & ut remaneret ab eis in ipsa vestigium, sicut remansit Andromacho. Et meum quidẽ consilium est, ut non remoueat aliquid, quod experimentum iuuatum inuenit: fortasse enim illa complexio cum illo pondere est [signifi- cans] illud cuius iuuamentum inuenit experi- mentum: quod quando ipsa mouetur a suo po- dere, non consequitur illam proprietatẽ. Quod si aliquis eorum dicat, quod scit causam faciẽ- tem illa pondera facere illam proprietatem, tunc dicet mendacium in eo: cui contradice- tur super illud: sicut si dicat aliquis scientiam ponderum elementorum in equis, & homine, & alijs. Et theriacæ quidem adfunt infantia, & pubertas, & adolescentia, & senectus, & mors. Et fit infans post sex menses: deinde incipit in pubertate, & augmento usque ad tempus, in quo stat per x. annos in regionibus calidis, & xx. an- nnos in regionibus frigidis: deinde stat aut. x. annis aut viginti: deinde declinat aut post vi- ginti annos, [deinde] post xl. annos: deinde ex- poliatur virtute theriacæ, aut post xl. annos, aut post lx. & fit vna confectionum declinata a gra- du theriacæ. Et oportet ut detur in potu mor- so de illa, quæ est recens, & fortis: & reliquis quibus in potu datur de alia, quæ est debili- or, fortasse est necesse ut in potu detur morso de recenti ex medio aureo usque ad aure. i. Et ex eis, quibus distinguitur inter illam, quæ est re- cens, [& fortis] & inter antiquam, [&] [& debilem,] [&]

[&] & malam: de experimentis quidẽ est, ut in potu sumat homo catharticum, & co- fidenter tunc si soluerit eum, sumat in potu the- riacam: tunc, si retinet eum, est recens bona: & si non, est mala. Et ex experimentis est illud, quod dixit Galen. quoniam oportet vt capiatur gallus syluestris, quoniam ipse est siccioris co- mplexionis, quam ille, qui nutritur in domibus, & ex illis ipse esse phasianum masculum, et mittatur super ipsum animal venenosum, deinde detur ei in potu theriaca: si ergo uixe- rit, tunc theriaca est bona. Et iterum experitur in illo, qui in potu sumit opium, & [hyus- quiamum nigrum,] & alia. In napello autem iuuamentum theriacæ est paruum: & quanti- tas eius vt expellat mortem, est mora parua. Et forsitan medicamen de muscho, sicut existi- mant quidam, est magis iuuatum in eo, quã omnia. Quantitates autem quæ in potu dantur

de theriacæ in unaquaque egritudine, sunt iste. In tussi quidem antiqua, & dolore pectoris, & lateris datur in potu lupinus vnus in aqua mel- lis, aut iuleb, si fuerit febris. In rigore autem pe- riodico, & frigore, & vomitu in initio periodi, detur in potu lupinus vnus cum aqua, aut cum vino quod non sit minus tribus. vnc. neq; plus quatuor. vnc. & s. Et sumat in potu ille, qui ha- bet colicam, & inflationem in stomacho, & puncturam, quantitatem lupini cum aqua mel- lis, aut iuleb sicut scis. Et patiens casum appeti- tus similiter in aqua aut vino, sicut scis, & de theriacæ lupinum in decoctione assari. Et de- tur in potu in hydropsi ante cibum lupinus vnus de ea, deglutendo, aut cum quantitate. vnc. j. s. aceti commisti. Et sumat in potu paties sputum sanguinis, si fuerit tempus eius in egritudine propinquum, usque ad aure. vnum in aceto commisto. Et si fuerit spatium cum eo antiquum, detur in potu vltimum in decoctio- ne [sumisuton] mane, & sero. Ille verò qui pa- titur abscessum uocis, sumat in potu de ea fabam vnã in aqua mellis, aut rob vna: aut te- neat eam sub lingua. Et detur in potu ad vlcera intestinorum, & solutionem ventris cum san- guine in aqua sumach. Et ad constrictionẽ an- helitus cum oxymelle squillitico, quod sit mi- nus. vnc. i. Et fiat gargarismus ad epilepsiam in primis: deinde detur in potu de ea quantitas quarta aure. vnus usque ad medium aure. in aqua, aut oxymelle squillitico. Et similiter in dolore capitis, & hemicranea. Amplius ipsa frangit lapidem in vesica & renibus, quum po- tatur in decoctione apij. Et prohibet cholericam passionem. Et retinet naturam. Et illi, qui utitur ea in hora sanitatis, non nocent uenena: & non impetunt in eo nocumenra, & fit secu- rus ab egritudine pestilentie. Descriptio. Recipe trochiscorum squillæ aure. xlvij. tro- chiscorum uiperæ aure. xxij. trochiscorum allindaracron, & piperis nigri, et opij, omnium an. tantundem, & cinnamomi in descriptione aur. xij. & in descriptione aur. xxij. ros. aur. xij. & in descriptione aure. xxij. & seminis [na- pi syluestris rotundi,] & scordei, & radicis lilij celestis, & agarici, & succi liquiritiæ, & olei bal- sami, omnium an. quantum est hoc pondus, & myrrhæ, & croci, & zingiberis, & reubarbari, & [centauræ, & calamenthi montani, & pral- sij, & petroselinii, & stachados, & costi, & piperis albi, & macropiperis, & [pulegij Indij] & oli- bani, & floris squinanthi, & gummi albotin, et casia lignæ nigra, et spice, et polij, omnium an. aure. vi. et stioracis liquidæ, et sem. apij, et [sisclecos,] et seminis sisclecos, [&]

[et ammeos, et chamædryos, et chamæpityos, et succi hypoquittidos, et spice, celicæ, et scæhæ montanæ, et folij, et gentianæ, et seminis foeniculi, et terræ sigillatæ, et coloc- tar adusti] [&] [mi, & acori & nasturtij albi, & carpopalsami, et hypericon, & [phu] & gummi, & cordume- ni, & anisi, & acaciæ, omnium an. aure. iij. dau- ci, et bellis subalbidis, omnium an. aure. iij. be- zard, et alphalti, et opopanacis, et centauree mi- noris, et aristol. rot. omnium ana. aur. ij. et in a- lia descriptione centauree, aristol. rotun. loco longe]

longæ, castorei verò in descriptione quadam
aur.ij. & in descriptione, aur. iij. & similiter est
sermo in serapino: & mellis libx. & vini anti-
qui odoriferi kist.ij. liquefiant quæ de eis lique-
scunt, & infundantur quæ infunduntur, & te-
rantur sicca, & cribellentur, & conficiantur cū
melle: & ponatur in vase vitreo, aut plumbeo,
aut argenteo, & non impleatur vas, imò sit in
eo superfluitas, vt respiret medicina. Et omnes
medicinæ præter mel, & vinum, sunt. lxxij. De-
scriptio alia. Recipe trochiscorum squillæ aure.
[xxviii.] trochiscorum viperæ, & trochis-
corum alindaracaron, & piperis nigri, & opij
boni, omnium an. aure. xxiiij. & alij sylvestris,
& rosarum rubearum siccarum, & seminis y
[napi] sylvestris & ireos, & agarici, & succi li-
quiritiæ, & olei balsami, & cinnamomi, om-
nium an. aure. xij. myrrhæ, & prasilij, & croci, &
macropiperis, & zingiberis, & ozymi monta-
ni, & petroselinij, & pentaphylon sylvestris, &
[reusini], & colti amari albi, & stechados, & pi-
peris albi, & muschi, & pulegij, & [superioris]
squinantii, & glutinis alimbat, & olibani, & ca-
siæ, & spicæ, omnium an. aur. vi. & gentianæ, &
[almealesis], & est nallurtium album, & stora-
cis liquidæ, & siseleos, & spicæ celticæ, & est ne-
reiden, & seminis ammeos, & chamædryos, &
chamæpityos, & hypoquistidos, & solij, & epi-
thymi, & phu, & meu, et seminis apij, et semi-
nis foeniculi, et [boli lacunna], et coleotar al-
fati, et amomi, et hypericon, et acori, et carpo-
balsami, et acaciæ, et gummi arabici, et cordu-
meni, omnium an. [aur. iij. et azufera], et gal-
bani, et opopanacis & serapini, & bituminis iu-
daici, & centaureæ, & aristolochiæ rotundæ, &
castorei, omnium ana pondus aur. ii. Et addite
sunt in hac descriptione istæ medicinæ: & sunt
firmatæ in descriptionibus aliarum linguarū:
& sunt ozymi fluuiialis, & [galbani] & draga-
canthi, & ciclamini, & aristolochiæ longæ, &
seminis hyusquiami albi, omnium ana aure. ii.
Iste ergo sunt species. lxx. in commistione, exce-
pto melle: & mel sit duplum medicinarū: qua-
rum sit summa eius, quod est in theriaca, mille,
et quadringenti et triginta quatuor aurei: et te-
ratur crocus perse, et infundatur uino, et tera-
tur myrrha, et opium, et olibanum per se, et in-
fundatur illud in vino decocto nocte, et lique-
fiant glutinum, et galbanum cum oleo balsami,
et teratur colcorat solum: deinde terantur reli-
quæ medicinæ, et cribellentur, et conficiantur
summa earum cum melle despumato. Et conte-
ratur, quum sit aggregatio, in mortario, contri-
tione bona, donec commisceantur, deinde po-
natur in vase vitri, quod sit sicut urinale, aut te-
lico vitreato, et administratur post quatuor an-
nos. Et sit dosi integra pondus. drac. i. cū aqua
tepidā in ieiunio. Descriptio alia. Recipe. trochi-
squillæ aur. xviii. et trochi. tyri. aure. xxiii. pi-
peris longi aure. xiiii. troch. alindaracaron pō-
pitibus aure. xii. radiceis lilii celestis aure. xii. et
radicis liquiritiæ aure. xii. seminis [napi] sylue-
stis aure. xii. et scordeon aur. xii. xylobalsami
aur. vi. reusini sem. apij ana aure. iiii. myrrhæ pu-
ræ aure. vi. colti amari aure. vi. croci. aure. vi. ca-

siæ aure. vi. [spicæ indæ aure. vi. melanopiperis
aure. xiiii. & thuctaminis & est pulegium, au-
re. vi. & prasilij aure. vi. h t]

& stechados aure. vi. & petroselinij & est semen
apii montani, [aur. vi.] macedonici aure. vi.
[h t] & quinque folij
aure. vi. chamæpityos
aure. iiii. & amomi aure. iiii. [h t] & meu] aur. iiii.
& nereiden & est spicæ romana, aur. iiii. & simi-
liter chamædryos aure. iiii. gentianæ romana
aur. iiii. anili aur. iiii. gummi aur. iiii. sem foeni-
culi aure ii i cordumeni aure. iiii. siseleos aure.
iiii. ammeos aure. iiii. serapini aure. iiii. castorei
aure. ii. aristolochiæ longæ aure. ii. cētauriæ mi-
noris aure ii. bezard & est galbanum, aure. ii. &
fiat de ea quod diximus de contritione, cribel-
latione, & confectio cum melle.

Ars trochiscorum de viperis.

Accipiantur viperæ quum est finis ueris,
incipit æstas: etsi fuerit uer hyemale, di-
mittantur usquequo consequatur æstas. Et uipe-
ræ quidem sunt serpentes capita habentes pla-
na, quæ sunt lata propriè apud propinquitatem
colli minuti, subtilis valde, quorum caudæ sunt
curtæ. [h t] strepitum facientes, & sonitum in in-
cellu.] Et istis quidem trochiscis non conue-
niunt omnes viperæ, imò flauæ, & de flauis se-
minæ. Et eorum signum est quod masculi in
omni latere habent unum dentem: & foemine
plures uno. Et oportet ut alienentur cornutæ,
et uariæ aspides decliues ad albedinem. Et non
capiantur ex [piscinis, & littoribus fluuiorū,
& aquarum, et marium: neque petrosæ] quoniā
in eis sunt quereinæ, facientes sitim imò capiā-
tur in loco longinquo ab humorositate. Et nō
capiantur illæ, quæ sunt debilis motus, imò eli-
gantur illæ quæ sunt uelocis motus, habentes
caput eleuatum. Et oportet ut non morentur,
quum capiuntur, si possibile est, et abiciantur
a parte capitis eius quatuor digitis et similiter,
a parte caudæ ipsius, et ani eius. Quod si cucur-
rerit ex ea sanguis plurimus, et fuerit motus e-
ius in illa dispositione plurimus, et mors ip-
sius tarda, tunc erit electa. Et si fuerit parui mo-
tus, et pauci sanguinis, uelocis mortis, tunc erit
mala. et de signis eius iterum est, ut sit motus
eius uelox, et aspectus eius aspectus audaciæ, et
presumptionis: et sit egressio fecis eius ex po-
stremo caudæ eius. Quumque mortua est, extra-
hantur viscera eius, et propriè fel ipsius: et ablu-
tur cum aqua, et sale ablutione exquisitissime
facta: deinde decoquatur in aqua, et sale: et si cū
ea fuerit aethum, non erit malum in eo deco-
ctione discoquente: cū qua leuis fiat collectio
carnis eius ab ossibus ipsius. Mundificetur ergo ca-
ro eius ab ossibus: & proiciatur in mortario, et te-
ratur bene: et precipiatur illi, qui facit illud, ut
odore oleum balsami, et inungat ipsum super
digitos. Quum ergo contrita est, mitteatur cū
tortellis secundum descriptiones diuinas: et nō
eligatur supra descriptionem Andromachi: de-
inde fiant ex ea trochisci minuti, subtiles, et ex-
siccantur

h t B. & summa
rum squinantii
& calamei hi-
montani & thu-
ris masculi &
polii omnium
an. aur. vi.
i B.
k t s. masticis
& gummi albi
cin & zingibe-
ris.
l t B. osium an.
m B. Alia heræ
teræ sigillatæ
aur. iiii. phu.

a B. sufflacione
eius sonitu vel
strepitu facien-
tes.

b B. locis aridis
& littoribus flu-
uuium & mariū
neque ex locis
nemorosiss. seu
arborosis.

c B. prope po-
stremum.

siccantur in umbra, et reponantur in reposito-
rio. Et oportet, ut non cadat super eos ra-
dius solis omnino, neque ante exsiccationem,
neque post ipsam. Sol namque destruit, & expo-
liat eos à virtute appropriata carnibus viperarum
d [interficiendo venena, quæ sunt ex mor-
tione, & ebibita.]

Ars trochiscorum squille.

Oportet ut eligatur de squillis humidis illa
quæ est gravis, & non est magna, & noli-
nias ipsam cum luto, quoniam illud facit eam
rancidam, & corrumpit ipsam: imò line eam
cum semine & alla eam in olla, donec coquat-
ur aut in furno iam calefacto, & extracto cine-
re eius: aut in patella de terra, super quam co-
quitur panis eius. Quum ergo extrahitur inde,
tunc sumatur interius eius lene, & teratur opti-
mè, & misceatur cum eo farina orobi recens a
[secundum virtutem squillæ] & b [exitus] eius.
Andromachus verò miscebat cum parte vna
squillæ duas partes farinæ, & alij æquali men-
sura. Quum ergo permixta est squilla cum fari-
na orobi, tunc fac ex ea trochiscos subtiles: &
inunge manus tuas, quum facis ex ea trochis-
cos, oleo ros. & exsicca eos, & terua eos sicut
conferuas trochiscos de viperis. Medici autem
nostri temporis accipiunt squillæ partes. ij. &
farinæ orobi partem vnam.

a B. Alia litera.

b n. Alia litera
reventiam seu
nouitatem.

† hedyeroi.

Descriptio trochiscorum † alindaracon.

Recipe corticum radices aldarisifahan aure.
vi. superius squinanthi aure. xij. calami
aromatici, & costi, & xylobalfami, & assari, &
myrrhæ, & amomi, & polij, omnium an. au-
re. xxiii. mastice, & emerucit & est alachoen
alba, & phu, omnium an. aure. vi. a [poni ut or
aure. xx. reubarbari, filiquæ, cinnami] an. aure.
x. spice Indæ aur. xvi. folij tantundem, croci au-
re. xij. teratur totum, & cribelletur per se, & con-
ficiantur cum vino odorifero, antiquo, decli-
nante ad dulcedinem, & fiant trochisci, & exsic-
cantur in umbra, & conferuentur, sicut confer-
uantur trochisci de viperis.

a z reubarbari
c fice] gne c
namoni cium.

b m. m. &

Descriptio alia horum trochiscorum. Reci-
peligni aldarisifahan, & calami aromatici, &
& costi, & assari, & xylobalfami, & amomi & b
[myrrhæ] kic, & phu, & alacohen, omnium an.
aure. xviii. & croci aure. xii. & spice Indæ & fo-
lij amborum an. aure. xii. & myrrhæ aur. xxiii.
teratur totum, & fiant trochisci sicut diximus in
vnaquaque descriptionum, quæ sunt ante istam.

c m. m.

Descriptio alia horum trochiscorum. Reci-
pe alchibet, & est darisifahan aur. vi. floris squin-
thi aur. xij. calami aromatici aur. vi. c [myrrhæ]
& assari, & xylobalfami, omnium an. aur. vi. cin-
namomi aure. xxiii. amomi aur. xxiii. casie au-
re. vi. & amaracon & est alacohen alba, aur. xx.
spice Indæ aure. xvi. polij aur. vi. in alio mihæ
aure. xxiii. mastice aure. vi. croci aur. xii. aggre-
ga has medicinas tritas, & puluerizatas, & costi-
ce cum vino puro, & factrochiscos sicut dixi-
mus, & conferuas.

Confectio mithridati nobilis.

Est cōfectio quam fecit Mithridates rex Pō-
ti, & nominavit suo nomine, & cōposuit
ipsam, & est ex medicinis expertis super vene-
na propriè, & super agritudines alias, ut esset
aggregatum iuamenti uenenorum diuerso-
rum, & agritudinum diuersarum: fuit ergo ip-
sum theriaca in illo tempore: deinde postquā
10 accidit Andromacho illud, quod expertus fuit
ipsum super iuamentum carnum serpentum,
& aliorum, & addidit in eo trochiscos de uipe-
ris, alteratum est parum per additionem, & di-
minutionē. Fuit ergo theriaca magna in mul-
titudine iuamenti: uerumtamen theriaca ma-
gna est magis iuuatua ipso in re una, & est ve-
nenum serpentum. In reliquis verò rebus non
diminuitur mithridatū a theriaca diminutio-
ne, de qua sit curandum: imò est magis additi-
20 in pluribus carum iuamenti, & confidentio-
ris utilitatis. & non prolongemus sermonem
in numero illorum iuamentorum quoniam
ipsa sunt illa prædicta, quæ sunt theriaca, & sit
dosis copiosior parumper.

Confectio mithridati ex descriptione communi omnium.

Recipe myrrhæ, & croci, & agarici, & zingi-
beris, & cinnamomi, & dragacanthi, om-
nium an. drac. x. spice, & olibani a [alleis] & est
30 nasturtium babylonicum, squinanthi, xylobal-
fami, storachados, & sileleos & costi, & chamapi-
tyos, & galbani, & b [nebefcet], & macropipe-
ris, & succi barba huius, & castorei, & c [me-
lakion et est opium, et folij Indi] et storacis,
et opopanacis omnium an. drac. viij. casia, et
leucopiperis, et melanopiperis, et hermodacty-
lorum, et polij, et scordeon, et dauci, et melilo-
ti, et gentianæ, et olei balsami, et carpobalsami,
40 et trochiscorum cokion, et bdelij, omnium an.
drac. viij. rutæ drac. ij. ammoniaci, et spice roma-
næ, et mastice, et gummi, et petroselinæ, et cor-
dumeni, et sem. feniculi omnium an. drac. v.
anisi, et acori et d [mcu] et serapini et assari, om-
nium an. drac. iii. opij, et rosarum rubearum,
et pulegij, omnium drac. v. phu, et acacie, et vi-
bilici stunci, et sem. hyperici, omnium an. drac.
iiii. uini odoriferi antiqui, in quo infundatur
50 ea, quæ oportet infundi. mellis despumati, qd
sufficit. Misceatur, et seruetur, et administretur
post sex menses. Et sit dosis sicut auellana cum
eo quod est conueniens de potibus. Et in hac
quidem descriptione sunt medicinæ, quæ non
sunt in descriptione Gal. tresdecim: et sunt aga-
ricum, et hermodactyli, et ruta, et ammoni-
cum, et c [dicates], et assarum, et dragacanthū,
et storachados, et chamapityos, et melilori, et
xylobalfani, et melanopiper, et bdelijum. Et
60 in descriptione Galen. sunt due medicinæ, quæ
non sunt in hac descriptione et sunt radix lilij,
et sal, et in descriptione alia est medicina una,
quod est in hac descriptione et est semen rute.

Ars † coctionis administrati in mithridato.

Recipe passularum rubearum enucleatarū
pondus drac. iiii. glutinis alboris podus
drac.

drac. xlii. squinanthi, & myrrhæ, amborum an.
drac. xii. cinnamomi, & bdellii subalbidi, et blat-
ta bizantie, & spicæ romanæ, & casia, & meli-
loti, & cyperi, & baccarum lauri, omnium an.
drac. iiii. calami aromatici pondus. drac. ix. cro-
ci. drac. i. bituminis iudaici drac. ii. s. Et hæc de-
scriptio est Sabor filii Schel, in qua est additum
bitumen iudaicum. Et in descriptione alia
a f f
est additum darfishan
pondus drac. ii. s. Et in descriptione alia sunt
additæ assari. drac. ii. s.

Theriaca Esfyr.

R Ecipe amomi pondus aure. xii. superioris
squinanthi aure. viii. pyrethri aure. vi. cro-
ci aure. xxxvi. cinnamomi aure. vi. & myrrhæ au-
re. xii. petroselinii, & est semen apii montani, &
danci & est semen banciae sylvestris montanæ
Cretensis, omnium an. aure. iiii. dragacanthi, au-
re. xxx. succi hypoquistidos aure. viii. radices li-
lii celestis aure. xv. sem. feniculi aure. vi. a f bdellii
subalbidi aure. viii.

sem. hyusquiami albi aure. xxxviii. casia lignæ
aure. ix. sem. papau. al. aure. xxx. spicæ Indæ aure.
xii. sem. rutæ aure. i. granorum citri excortica-
torum, sumach semis amborum an. aure. ii. sem.
anethi, & hepatis almeliki, & assari, & cordu-
meni, & euphorbij, & opij, omnium an. aure. vi.
melanopiperis aure. xxx. rosarum rubeorum sic-
carum ablatis capitibus aure. ix. folii Indi aure.
xii. olei balsæ aure. xliii. nereiden Cretensis &
est spica Romana b ameis & est superius jvitis,
amborum ana. aure. c [vi.] & rosarum oleand-
ri, & d [superioris] almaru, amborum an. aure.
iiii. lactæ mundatæ aure. xii. memithæ, gario-
phyllorum, amborum an. aure. xii. superioris
apicæ romanæ aure. iiii. e [reusini aure. xii. succi
alutis, & est alfelengeis] & dicitur f f

Jabrotanum sylvestre, aure. x. & radices
endiuiæ aure. xx. & costi, & gentianæ romanæ,
amborum aure. xii. foliorum citri. aure. xlii. &
trochiscorum alindaracaron aure. vii. anisi aur.
vi. squinanthi aure. xii. Aggrega has medicinas
terendo, cribellando, infundendo quæ de eis in-
funduntur in vino clare substantiæ, & est radix,
aut s [communis], aut triplicato, aut vino b [pas-
so] aut melino, & confice cum melle despumato
secundum quantitatem, quæ necessaria est;
& reponatur in vase, & administretur sicut ad-
ministratur theriaca maior. Et de medicinis
sunt quidam, qui ponunt in ea de ammoniaco:
& de eis sunt quibus illud non videtur, quo-
niam ammoniacum nocet stomacho.

Descriptio theriacæ Esfira.

R Ecipe amomi, a [myrrhæ] amborum ana
vnc. v. pyrethri. vnc. ii. s. squinanthi. vnc. iiii.
casia lignæ. vnc. xii. s. storacis liquide. vnc. vi.
s. danci. vnc. i. croci. vnc. xii. petroselinii vnc.
i. & drach. ii. irosos vnc. ii. s. sem. feniculi, &
bdellii, amborum an. vnc. iiii. s. olibani. vnc. ix.
dragacanthi. vnc. x. succi hypoquistidos. vnc.
iii. granorum citri excorticorum, aure. i. sem.
anethi, & hepatis almeliki, & lignorum citri-
porum, omnium an. aure. ii. hyusquiami albi

lib. i. sem. papaveris albi, lib. ii. spicæ. vnc. ix. &
drac. i. rutæ sicce, vnc. i. & drac. ii. sumac. vnc.
iii. anisi, & assari, & cordumeni, omnium ana
vnc. iiii. opij vnc. ii. & drac. i. s. euphorbij. vnc.
ii. s. piperis. vnc. i. s. rosarum, vnc. iiii. folii Indi,
& carpobalsami, amborum an. vnc. iii. anacar-
di. vnc. ii. s. lactæ mundatæ. vnc. v. cinnamomi,
vnc. iiii. b. meu. vnc. ii. spicæ Cretensis. vnc. ix.
sulfuris. vnc. iiii. memithæ, & reusini, & costi a-
mari, omnium an. aure. iiii. foliorum citri. aure.
v. trochiscorum alindaracaron aure. iiii. olei bal-
sami aure. vii. succi abrotani lib. i. galangæ,
c f f
lib. ii. vnc. vi. gariophyllorum vnc. v. mellis quan-
tum sufficit.

b B. myrrhæ.

c f B. & gentia-
nz omnium.Confessio trochiscorum alindaracaron administrato-
rum in ea.

R Ecipe chamæmil. rub. & chamæmillæ al-
bæ, & sumach a f f
& phu, & anisi, & assari, vñee, & calami aroma-
tici, & xylobalsami, omnium partes equalis pō-
deris. aggrega has medicinas contritas, & cri-
bellatas: & confice cum uino puro, bonæ sub-
stantiæ, & est radix, aut b [communis]. tribus die-
bus continuis, & moueatur in omni die semel:
& adde, super illud de uno horum uinorum, si
indiget illo: & fac trochiscos ponderis aurei i.
& extuea in umbra. Hanc theriacam fecit Ef-
dras, & est vicaria theriacæ altarocho in rebus
omnibus.

a f B. & mu.

b B. uino ue-
teri.

Theriaca diatesseron.

R Ecipe gentianæ romanæ, baccarum lauri,
aristolochiæ longæ, & myrrhæ, omnium
partes equalis, terantur, & conficiantur cum
melle despumato secundum quantitatem suffi-
cientem: cuius dosis sit aure. i. cum aqua calida.
et dicitur, quod de medicinis quidam sunt, qui
ponunt loco myrrhæ costum amatum. Et re-
fert Seruaget quod inuenit in descriptione qua-
dam additionem croci partis. i. Hæc theriaca de
quatuor speciebus confert puncture scorpio-
num, & araneorum, & ægritudinibus frigidis,
proprie epilepsiæ, quæ subito accidit, & tremo-
ri oris stomachi.

Sotira liberans magna.

Hæc medicina est aggregatiua iuuamenti,
conferens epilepsiæ, & vertigini, et dolo-
ri capitis antiquo, et tremori, et prohibet ma-
teriam attrahi ad oculum, et quandoque fit cū
ea alcohol post a [abstractionem aquæ:] quare
prohibet s [ianem] et prohibet euentum nocu-
menti ad oculum, et abscissionem uocis, et pa-
ralysum, et algueis, et dolorem dentium, et
et dolorem oculi, et dolores pulmonis, et late-
ris, et pectoris, et hypochondriorum, bibita in
aqua mellis: et ualet ad expulsionem sanguinis
potata in aqua arnoglossæ, et uirge pastoris: et
uentositatibus in stomacho, et doloribus eius,
et

a B. ulcera uel
successionem vi-
cerum.

b B. materiam.

c—B. & icteritiæ, & apud passiones frigidas, & clarificat colorem, & delet cogitationes, & remouet eructuationem, ^d† [& sanat,] & aggritudines intestinorum, & [puncturam] eorum: & clysterizatur cum ea, ^e [quare eradicantur] apostemata eorum apostemata splenis & prouocat superfluitates renum, & vesicæ, & confortat testiculos, & linitur super eos, & additur desiderium, & confert doloribus iuncturarum, & spasma & podagræ, & confert ad venena ex morisionibus, & ebibita, & confert febribus antiquis & periodis rigoris, & resoluit apostemata. Cuius permistio. Recipe myrrhæ, & casie, & squinanthi, omnium an. vnc. i. s. castorei, & petroselinii, & est semen apij syluestris montani, amborum an. aur. xv. seminis apij, vnc. ij. s. felleos aurei, costi amari, & cinnamomi, & trochiscorum aladarmeu, & storacis liquidæ, & assari, omnium an. aure. vi. anisi aure. x. piper al. aure. xij. piper lon. aure. iij. spicæ, aure. iij. amomi, & croci, amborum an. aure. iij. opil. aure. x. aggrega has medicinas tritas, & cicotrigonizatas, & confice cum melle dispumato, & repone in vase, & utere post sex menses.

Ars trochiscorum aladarmeu administratorum in liberante magna. Recipe amomi, & darisahan, & costi amari, & calami aromatici, & gariophyllorum, et piperis albi, & ammeos. omnium ana aure. iij. cinnamomi, & mastice, & croci, omnium ana aure. vi. phu aure. j. spicæ romaticæ, & folij. Indi, amborum an. aure. vij. myrrhæ aure. vi. aggrega has medicinas contritas, & cicotrigonizatas, & confice cum vino claro, aut alio, & fac trochiscos paruos ponderantes aureum vnum, & exicca in umbra, & utere.

Nedrech Darij.

Nedrech Darij est vna de medicinis Persicis magnis, electis: quæ procedit in cessione philonij, & theriacæ, & scelithe: & ipsius iuuamentum est magnum in colica. Cuius hæc est permistio. Accipe croci, & sem. hyulquiami albi, amborum an. sextarium. i. opij & euphorbij amborum an. drac. xx. & spicæ, & storacis liquidæ amborum an. sextaria duo, & folij Indi, & gariophyllorum amborum an. drac. iij. & piper al. drac. ij. & margaritarum non perforatarum, & salis ammoniaci, & sem. rutæ syluestris, & muschi, & camphoræ & cardamomi, & cinnamomi, & casie, omnium ana pondus. drac. i. & costi. drac. viii. & sem. alharmel, & pyrethri, & macropiperis omnium an. drac. iij. serapini, & castorei, et opopanacis, omnium an. pondus. drac. ii. & a [zedoariæ,] & daronici, & olei balsami, omnium an. aure. viii. & in descriptione Syra, & Græca, myrrhæ. drac. iij. & camphoræ. drac. iij. tere, sicca, & cicotrigoniza, & infunde ea quæ liquefunt in vino decocto: deinde aggrega omnia. confice cum melle, & antiqua sex mensibus. Cuius dosis sit sicut nux cum aqua tepida.

Confectio philosophorum & est illa quæ nominatur materia virg. Valet ad superfluitates phlegmatis. confortat animam, letificat, di-

gerit, facit eructuare, assimilata ut sit sicut viari cum adolescentiæ, & addit in conseruatione, et memoria, & rationem efficit bonam, & absoluit linguam, & destruit frigora, et abscindit fluxum vring, & sedat ventositates, et addit in spermate, et confortat memoriam, et derumescere facit carnem gingiuarum, et stringit dentes, et remouet dolores dorsi, et iuncturarum, et iliorum, et emundtoriorum: Cuius permistio. Recipe piperis, et macropiperis et zingib. et cinnamomi emblicorum, et belliricorum et [casia,] et aristol. rot. de sceni, et uenarum citrinarum, et ventris granorum pineæ maioris. Et in descriptione alia, nucis Indi [succution] et est testiculus vulpis, omnium an. drac. i. s. chamæmillæ. vnc. s. et plantæ granorum vuz. unc. iij. auferatur interius passillarum rubearum, deinde teratur bene, et sumatur quantum sunt omnes medicina mellis, et coaguletur: deinde conficiatur cum eo species quas diximus: et sumatur de ea secundum omnem dispositionem, quæ est nux parua [in olei nucis Indi mensura, cum qua inuoluatur.]

Scelithe.

In hac medicina sub fideiussione affirmant omne iuuamentum existere, et in compositione eius omne mirabile. Nos verò non inuenimus ei impressionem plurimam, nisi in [asperitate] accidente lingue et mollificatione eius. At verò medici dicunt, quod scelithe magnum confert iuuamentum mania, et aggritudinibus frigidis melancholicis, et phlegmaticis, et paralyti, et epilepsia, et apoplexia, et tortura, et alguesques, et locutioni anime, et dolori capitis, et hemieranæ, et obliuioni, et melancholie, et frigori cerebri, et tremori, et pulsui cordis, et conseruat embrionem, et confert abortui, et confert distillationi vring, et doloribus matricis, et ventositati eius, et mollificationi lingue, et uertigini, et tristitia, et nocumento fungorum, et uenenis, et lacti, quod coagulatur in stomacho, & alijs, & confert doloribus iuncturarum, & omnibus doloribus antiquis, frigidis. Et datur in potu ad omnem rem ad quam pertinet, sicut ad frigus vehemens in aqua casia fistule: et dicitur quod in vino est magis iuuatiu: et ad oppilationes intrinsecas cum aqua radicum: et ad dolores matricis cum aqua anisi: et ad dolores superiores cum aqua samplici, aut cum aqua radicum sicla: et pueris cum oleo violacco. hæc ergo sunt ea, quæ dicunt medici. Et illud quod est apud me, est quod est medicina inordinata, non ordinata compositionis, adurens sanguinem, et humores, deficiens a trochiscis. Cuius commistio. Recipe muschi et camphoræ, et ambre, omnium an. pondus. drac. ii. margaritarum non perforatarum, et croci, amborum an. drac. x. auri contriti, et argenti contriti, amborum ana drac. s. amomi, et sem. harmel, et euphorbij, et usnen nabati, et usne, et sem. apij, et sem. rutæ, et stercoreis uaccæ montanæ, et sulfuris rubei, et citrini, et ellebori al. et storacis liquidæ, et cyperi, et [meitulen], et sunt ligna asparagi, et uenarum alesfind et est alharmel alba, et [che lidonia,] et granorum almahaleb, et xylobala c. B. m.

mi, & hezerhafen, & sinfindar, omnium an. pō-
 dus. drac. ij. & floris squinanthi, & folij, & nu-
 cis muschatæ, & castorei, & sem. eruce, & sem.
 bauciæ, omnium an. pōdus. drac. x. & a [elzarub
 & azkei, & draganthi magisterij,] & nigellæ, &
 stercoris vulpis, & radicis capparis. omnium
 an. drac. s. & ferici crudi, & sem. anethi, & radi-
 cum eius, & [zedoariæ,] & doronici, & zingi-
 beris, & gentianæ, & lingue auis, & salis Indi, et
 pyrethri, & corali, & bituminis iudaici, et phu,
 & psyllij, omnium an. drac. iiii. gariophyllorum,
 & spicæ, & assari, et costi, & casie, & cardamo-
 mi, & capilli veneris, omnium an. drac. viii. &
 macis, & ireos, amborum an. pondus. drac. i. &
 fructum mandragoræ siccorum numero x. x.
 & casie mundatæ, et lignorum casie, amborū
 an. pondus. drac. s. & floris squinanthi pōdus
 drac. x. & sem. feniculi & hyssopi sicca, ambo-
 rum an. drac. x. & origani persici, & origani f
 [alinci] amborū an. drac. iiii. & bedoard, & no
 20 dorū palce veteris in parietibus, & reusini
 omnium an. drac. vii. & piperis albi, et nigri, &
 macropiperis, & opii, et aristolochie longæ, &
 rotundæ, et granorum almahaleb, omnium an.
 drac. xx. & [auellana Indæ] pondus. drac. ii. &
 duas tertias. drac. i. & [superioris salicis, et ue-
 narum Indarum siccarum & est almeius] & po-
 lii, et succi ireos, & darsifahan, et abrotani, om-
 nium an. pondus. drac. i. & aniden nigre pon-
 dus. drac. iiii. & quartæ, et meliloti pōdus drac.
 iiii. & duarum tertiarum. drac. i. & capillorum
 algoi, & digitorum citrinorum, et [gutta bara-
 costi,] et altit boni odoris, & serapini, et opopa-
 naxis, omnium an. pondus drach. ii. & terre.
 [vitarum quadratarum,] pondus. drac. iiii. Et il-
 lud, quod muenitur de medicinis, quæ intrant
 in scilicet, in codicibus græcis additum supra
 illud quod est in hac descriptione, est illud [al-
 zurub, & alesis] albæ an. drac. ii. radice alkeirei
 rubei pōdus. drac. iiii. superioris alcanæ. drac.
 ii. agni casti. drac. iiii. cordumeni pondus. drac.
 ii. reusini, et carpopalsami, et xylobalsami, et gra-
 norum myrthi ægyptiæ, et [sigillati] regis
 n. t. [& assæ foetide,] omnium
 an. drac. ii. nucis muschatæ. drac. iiii. granorum
 alben excorticorum. drac. iiii. spodii. drac. i.
 & nucis sauinæ, et mugathi, et marmacor, & v-
 triusq; been rubei et albi, omnium ana. drac. iiii.
 anisi. drac. iiii. secha. drac. iiii. salis tabarzet, salis
 Indi, & salis panis, et dauci, et petroselinii, & suc-
 ci liquiritiæ, & succi eupatorii, omnium an. 3.
 ii. et corticum citri siccorum, & fusium pæo-
 nias, omnium ana pōdus. 3. iiii. churud. 3. v. & ma-
 gnetis. 3. vi. calcanil, & est ozymū montanū, &
 amygdalarum amararū, omnium an. drac. vii.
 Tere, sicca, & cicotrigoniza, & infunde ea, quæ
 liquefiunt, in uino bono, et confice cum melle,
 quod sit triplum ponderis medicinarum, & re-
 pone in vase vitreo, quod sit sicut vrinale: &
 antiquetur sex mensibus. Cuius dosis sit quan-
 tum est cicet cum aqua tepida.
 Commistio eius secundum aliam descriptio-
 nem. Recipe muschi boni pondus. drac. ii. mar-
 garitarum non perforatarum pōdus. drac. x. p
 [auri fusi, & argenti fusi] amborum an. pōdus.
 drac. s. ambre pondus. drac. iiii. zarub pondus.

drac. i. ferici adusti aut nō adusti pondus drac.
 iiii. gariophyllorum, et spicæ boni odoris, ana-
 borum an. 3. iiii. croci pondus. x. x. zedoar iē, &
 doronici, amborū an. 3. iiii. radicis lilii celestis
 pondus. 3. i. anomi pondus. 3. ii. mastice pon-
 dus. 3. s. folii Indi, pondus. 3. x. carpopalsami pō-
 dus. 3. s. macis pondus. 3. i. fructuum mandrago-
 ræ numero x. lignorum casie, et casie. amborū
 ana 3. v. leucopiperis, et zingiberis, & radicū
 10 anethi, omnium an. 3. iiii. costi amari pondus.
 3. viii. nucis muschatæ pondus. x. x. castorei pō-
 dus. 3. x. euphorbii pondus. 3. ii. floris squinan-
 thi pondus. 3. x. sem. anethi, et gētiæ romane,
 et superioris lingue auis, omnium ana pōdus.
 3. iiii. cardamomi pondus. 3. viii. seminis har-
 mel. 3. viii. seminis fenugreci pondus. 3. vi. fu-
 sium capillorum veneris pondus. 3. viii. salis
 Indi pondus. 3. iiii. nigelle, et est granum nigrū,
 pondus. 3. s. origani persici pondus. 3. iiii. phu,
 20 pondus. 3. vi. draganthi [artificij] pondus. 3. s.
 s. n. nabathi pondus. 3. ii. sem. apii, sem. rure,
 & ulnæ, & sulfuris citrini, omnium an. 3. ii.
 stercoris vacce montanæ, aut capre montanæ
 pondus. 3. ii. bedoard pondus. 3. vii. sem. eruce
 pondus. 3. x. sauing pondus. 3. iiii. melanopipe-
 ris, & macropiperis, et seminis hyusquiami al-
 bi, + t. [omnium an. 3. xx.
 + t. [terre] [vitarum quadrata-
 rum] pondus. 3. i. aristolochie longe pondus. 3.
 30 x. aristolochie rotundæ pondus. 3. iiii. reusini
 pondus. 3. vii. seminis alzufere pondus. 3. x. se-
 minis [endiuiæ] pondus. 3. iiii. sem. alaniuden
 pondus. 3. iiii. & sexta. 3. i. meliloti pōdus. 3. iiii.
 s. psyllii & [isfidis,] omnium ana pōdus. 3. iiii.
 granorum cucumeris excorticorum 3. iiii. et
 tertiam. 3. i. bituminis iudaici pondus. 3. iiii. cā-
 phoræ & ellebori albi, et nigri, et cyperi, & sto-
 racis liquide, & chelidoniæ. & sem. asparagi,
 40 omnium ana pondus. 3. ii. et digitorum citri-
 num et capillorum algoi, et radicis endiuic et y
 [casie, et baracosti,] omnium ana pondus. 3. ii.
 xylobalsami pondus. 3. ii. aque nigellæ, et aque
 spinatæ nominatæ alcanæ, ana pondus. 3. i. et
 granorum almahaleb pondus. 3. i. radicum
 [asfidi et est synapis albi] pondus. 3. ii. nodorum
 palce, quæ est in parietibus. 3. vii. stercoris vul-
 pis pondus. 3. s. corticum radicis capparis pon-
 dus drac. s. hezerihafen et a [sinfindar] amborū
 50 ana pondus. 3. iiii. Aggrega has medicinas con-
 tritas, cicotrigonizatas, et infunde quæ infun-
 denda sunt de eis in vino odorifero, et confice
 cum melle despumato, et repone in uasis. et ad-
 ministra post sex menses. Dosis sicut cicet cū
 aqua corticum radicis feniculi, et apii, et fac
 caput purgum ex ea quātitate unius grani fru-
 menti cum aqua cannabis.

Arius Darij.

ET est medicina Indæ, quæ letificat, et con-
 fortat cor et corpus, et colorem efficit bo-
 num, et aufert a [lumbrosos] et facit odorē oris
 bonum et sudoris: et iuuamentum eius ad he-
 par est magnum, et non est in ea nocumentum
 apprensens, et sumitur ante cibum et post ipsum.
 Cuius commistio. Recipe rosarum rubearum
 pōdus. 3. vi. cyperi pondus. 3. v. gariophyllorū,
 et mastice, et spicæ, et assari, omnium an. 3. iiii.
 cinnami, et [alzarub] et croci, et maris, et car-
 damo-

q. B. quod admi-
 nistratur in co-
 riji preparadisx. B. & opii.
 f. t. a. & pyre-
 thri. drac. iiii.
 t. B. loci qua-
 drati.u. B. Alia litera
 auellana Indg.
 x. B. asfidi.y. n. k. s. b. e. r. i.
 k. i. f. t.

z. a. asfidi.

a. B. asfidi.

a. a. citrinatæ.

b. a. alzarub.

moni, & nucis muschatæ, omnium an. pōdus. 3. ii. Sumehas species post cicotrigonizationē cum orali, & permisce permissione decenti cōterendo, deinde accipe emblicorum mundatorum bonorum recentium lib. i. & decoquātur in lib. ix. aquæ dulcis, donec remaneat tertia: de inde coletur, & iteretur illa aqua in olla, super quam projiciatur de penidijs sacchari lib. ii. de inde bulliat cum facilitate donec ingrossetur, & fiat in spissitudine lohoc ad pectus grossi, de inde auferatur olla ab igne, & puluerizentur in ea medicina, & moueatur cū ligno salicis, donec permisceantur commitione æquali. Quūque in frigidantur, reponantur in vase viridi. Cuius dosi sit quod est ab uno aureo ad duos.

e f a. proxima
primæ in uili-
tate hominatus
lorem, cōfortat
dentes, & uisum
& stomachum
& mūdificat ea,
& lenit naturā,
& confert hæ-
moroidibus.

Confessio alia Inda.

e f [

R Ecipe piperis, & macropiperis, & myrobalanorum nigrorum, & belliricorū, & emblicorum ablatis nucleis ipsorum, & centaureæ, omnium an. sextaria iii. & mellis, & butyri vaccini quantum conficiat ipsam: cuius dosi sit aure. i. aut plus uicique homini secundum quantitatem suæ uirtutis.

Confessio nominata algere.

a f B. & almeil
lorum.

Q Væ confert vtrique cholera, a f [ ] & pruritui, & frigorebus, & confortat stomachum: & valet ad colicam, & uentositates, & facit appetere cibum, & confortat ad coitum. Cuius permistio. Recipe scammonæ, & medullæ turbit, & macropiperis, omniū an. 3. vi. pyrethri, & sem. apii, & ammeos, & zingiberis, & salis Indi, omnium an. pondus. 3. i. gariophyllorum, & b [zarub]amborum an. 3. s. allengeri aur. i. mahaleb excorticatæ. 3. ii. zucca ri tabarzet & croci, amborum an. 3. iii. Accipe has medicinas post cicotrigonizationem, exceptis scammonæ, & croco: quoniam e [ipsi simul] teruntur deinde permisce medicinas commitione decenti, & confice cum melle despumato, secundum pondus earum bis, & semis: cuius dosi sit ab eo quod est inter. 3. ii. usque ad 3. iis. & usque ad drac. iii.

b s. zarneb.

e B. ipfa per se
sola.

d B. citrinitatē.

e B. heynsbu.

Confessio alia dilatans animam, confortās, & latificans & confortans corpus, colorem faciens bonum, destruens a [lumbricos], odorem oris faciens odoriferum, & sudorem, & confert stomacho, & hepati: et non est in ea nocuum: et recipitur ante cibū et post ipsum. Cuius commistio. Recipe rosarum rubearum partes. vi. cyperi partes. viii. gariophy & mastice, & spicæ, & assari, omnium partes. iii. cinnamomi, & zarub, & croci an. partes. ii. macis, & cardamomi, et e [elbaugue] & nucis muscha. omnium an. partem. i. Terantur, & cribellentur & sumatur ad omne pondus. 3. xxxiii. de omnibus medicinis lib. i. emblicorum recentium, & decoquatur omnis lib. cum ix. lib. aquæ usquequo remaneant lib. ii. deinde coletur, & proficiatur super illam aquam pro omni lib. emblicorum, lib. i. penidijs sacchari, & decoquantur donec nat in spissitudine electuarii grossi: deinde puluerizentur de super medicina, & conueniē

ter fiat eius pmistio, et reponatur in vase vitro viridi: cuius dosi sit ab aur. i. usque ad aur. i. & s.

Confessio theriacalis magna ex nostra arte expertorum iuuamentorum, prædictorum in confessionibus, quæ sunt ante eam. Recipe corticum citri, & gentianæ, & myrrhæ, & carpoballami, & foliorum [tozmi citrati] et sem. eius, & sem. alfengelgemisch, & zedoariæ, & doronici, omnium an. 3. iii. & muschi, & ambra amborum an. aur. i. & xyloaloes Indi aure. ii. & camphoræ aure. s. et costi, et cinnamomi, et acori, et croci, & spicæ celticæ, et absinthii, omniū an. 3. iii. et phu, et meu, et petroselin, omnium ana. 3. iis. et sem. erucæ, et sem. g [napi], et sem. porri, et lingue auis, et granorum [piperis]: omnium an. pondus. drac. ii. et opii pondus. 3. iii. conficiatur secundum descriptionem, et fermentetur sex mensibus, deinde bibatur.

Confessio theriacalis minor ex arte nostra.

R Ecipe carpoballami, et costi, et myrrhæ, et gentianæ, et cinnamomi, et leucopiperis, et xyloaloes Indi, et petroselin, omnium ana. partem unam, et muschi tertiam partis, castorei quartam partis. Conficiatur cum melle et administratur.

Confessio Casaris valens ad pulsū cordis, et epilepsiam, et dolores stomachi frigidi, et intestinorum, et oppilationes, et putrefactionem sanguinis longam, et difficultatem digestionis, et difficultatem anhelitus, et singultum uehementem. Cuius permistio. Recipe castorei et succi liquiritiæ, et casia, et costi amari, et melanopiperis, macropiperis, et storacis, et opii, et croci, et spicæ aromaticæ, omnium an. pondus 3. iii. opopanacis pondus. 3. i. muschi pōdus sex ta. 3. i. b [zedoaria], doronici, et margaritarum non perforatarum, omnium ana. 3. s. myrrhæ pondus. 3. ix. aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, et confice cum melle despumato, et utere quum necesse est, quantitate ciceris.

Tryphera magna ualens ad malitiam digestionis, et frigus stomachi proprii, et intestinorum: et mollificationem in stomacho, et vesica, et addit in desiderio cocundi. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum nigrorum excorticatarum pondus. 3. vi. belliricorum et emblic. et sem. apii montani, et b [casie Indæ], & ammeos, et origani persici, omnium an. unc. i. spicæ, et amomi, et heil, et acori ana pondus. 3. iii. cinnamomi pondus. 3. iii. leucopiperis, et melanopiperis, et neremisch, et salis Indi, omnium ana. unc. s. scorix ferri unc. iii. synapis unc. i. s. et salis ammoniaci. 3. s. tere, et cicotrigoniza et inuolue cum oleo amygdalino, et confice cum melle despumato, de quo sit triplum ponderis specierum, et utere quum necesse fuerit.

Descriptio alia.

R Ecipe myrobalanorum Kebuturum, & belliricorum, et sciremblegi, et buzeidem, et macis, et [calia Indæ], et fecacal omnium ana partem unam, & [darungi] rubei, et [bedarungi] albi, et lingua auis, been albi, et been rubei, omnium ana. partem unam.

sem mediam. Aggrega has medicinas cōtritas, cribellatas, et confice cum melle despumato, & butyro, & utere, quum necesse fuerit.

Zehemrem magnum.

Est medicina Indica, conferens malitię complexionis frigide, & debilitati stomachi, & adit in desiderio cocundi, et confert algues, et melacholice, & rectificat motus corporis, & conseruat embryonem, & conseruat renes, & vesicam, et frangit lapidem. Cuius permistio. Recipe acori, & costi amari, & aristolochie longe, & aristolochie rotunde, omnium an. sextaria iii. macropiperis, & zingiberis amborum an. pondus sextariorum v. sem. apii, & ammeos, & carui, & sem. feniculi, & seminis [alrathai], & seminis portulacę, & sem. erucę, et bedarungi rubei, et bedarungi albi, & auriculę muris, & cymini carmeni, et sem. anethi, omnium an. pondus sextariorum vi. gario phyllorum, & utneę, et calami aromatici & xylobalsami, omnium an. sextaria tria, meliloti, et sceha, et zarub, et carpobalsami, omnium an. sextaria tria, et castę, & macis, & cardamomi, & cinnami, omnium an. sextaria iiij. myrobalanorum, citrinorum, et seremlegi, et belliricorum ablati nucleis, omnium an. sextaria viij. pomorum mandragore siccorum, et ellebori albi, et marmacor, et sem. hyusquiami albi syluestris, & sem. hyusquiami albi hortulani, & asch hortulani, et casę Indę, et [zerese] et granorum citri excorticatorum, et [ycnarum, et seritem] Indi, & been rubei, & been al. & lingue auis, omnium aure. xliiij. nucis muschatę. xxx. numero, radicum cucumeris syluestris, & sem. agni casti, omnium an. sextaria iii. sem. baucię, & amomi, amborum an. 3. vi. opii, & euphorbii, et castorei, omnium an. 3. iij. myrobalanorum nigrorum ablati nucleis pondere 3. iij. folii Indi, et fenugreci, et meu, et petroselinii, & dauci, et reusini, omnium an. dr. vi. aggregetur medicina istę trite, & cribellate. Et sumantur penidii albi pondere medicinarum dictarum omnium, et butyrum vaccinum pondere medicinarum, & penidiorum simul: & mellis despumati pondere medicinarum, et penidiorum, et butyri simul: & conficiantur secundū hunc modum. Sumantur penidii, & incidantur & proiciantur super eos tres lib. aque, & decoquantur donec liqueant, et ingrossentur, & fiant sicut mel: deinde proiciantur super eos mel, et fiat tepidum butyrum vaccinum, & inuoluantur cum eo medicinę trite, et cribellate, deinde proiciantur penidii, & mel cocta simul in mortario magno, & puluerizentur desuper medicinę inuolute in butyro, & conficiantur donec equentur, & reponantur in uase, in quo fuit mel tempore longo, et reponatur sex mensis sicut galla in principio d. [dici] & sine eius, tribus diebus, & tribus noctibus cum aqua calida, aut cum aliquo de vinis.

Permistio eius ex descriptione alia.

Recipe assari, & costi amari, et aristolochie longe, et rotunde, omnium an. sextaria tria,

macropiperis, & zingiberis an. sextaria v. & in descriptione alia, amborum an. sextaria duo lo co quinque, sem. apii, & ammeos, & karui, & sem. feniculi, & sem. alrotab, & sem. portulacę, & sem. erucę, & sem. lamplici, et tuderii albi, & rubei, et cymini carmeni, et sem. anethi, oīum an. sextaria vi. gario phyllorum, utneę, calami aromatici, [carpobalsami] omnium an. sextaria iii. meliloti, et sceha, et zarub, et carpobalsami, et castę, et macis, & cardamomi, et cinnami, omnium an. sextaria iiij. myrobalanorū citrinorum, et belliricorum, et emblicorū, omnium an. sextaria viij. pomorū mandragore siccorū, & myrti sicę, et ellebori albi, et marmacor, et sem. hyusquiami albi syluestris, et sem. hyusq. albi hortulani, et b. [asch], et casę indę, j & zeresech, et granorum citri excorticatorū, & seires indi, et zaror, et been albi, et rubei, et lingue auis, omnium an. aure. xliiij. nucis muschatę xxx. numero, radicum cucumeris syluestris, et sem. agni casti, amborum an. sextaria iii. sem. baucię, et amomi, amborū an. 3. vi. opii, & euphorbii, et castorei, omnium an. 3. iij. myrobalanorum nigrorum pondus 3. iij. folii indi et petroselinii, et dauci, et reusini, omnium an. a. vi. aggrega has medicinas post cicotrigonizationem, et pone cum eis penidios secundum pondus medicinarum omnium & inuolue cum butyro, et confice cum melle despumato, & reponē in vase. Cuius dosis sit 3. iij. s. forti, et debili minus hoc.

Alzheimrem paruum.

Ivuamētorum proximorum est ei. Recipe acori, et costi, & aristol. rot. et longe omnium, an. sextaria iij. granorum [arasch] & sem. harmel, amborū an. sextaria ii. et piperis, & maero piperis, et zingiberis, omnium an. sextaria v. et sem. apii, & b. [carui] & cyperi et sem. [napi] et sem. alrotab, & sem. erucę, & sem. erucę & zaror et tuderii rubei et albi & sem. porri, et sem. lini, & sem. andacoche, et sem. feniculi, et ammeos, et sem. citri excorticati, et sem. portulacę, & calamēthi, et bechir, et fenugraci, et sem. lamplici, et cymini carmeni d. [t].

[et sem. baucię, omnium an. 7. x. gario phyllorum, et heil, et utneę, et folii Indi, et cardamomi, et cinnami, et enulę, et cyperi, et nucis muschatę, et calami aromatici, et zarub, et meliloti, et marmacor, et carpobalsami, omnium an. dr. xx. et casę, et macis, et granorum myrti, et zeresech, et lingue auis, et spicę, omnium an. pōdus drac. xliiij. et ros. siccarum pondus dr. v. et myrobalanorum nigrorum, et kebulorum, et belliricorum, et emblicorum, omnium an. sextaria iij. sem. hyusquiami albi, et euphorbii, et opii, omnium an. dr. iii. castorei sextarium i. et e. [casę indę], et alafsch, et zedoarię, et been rubei, et albi, et reusini, et durungi, et sem. portulacę, et galange, et storacis, omnium an. sextaria iij. & penidiorum cum pondere omnium harum medicinarum, et commisce, et inuolue butyro uaccino, et confice cum melle despumato. Cuius dosis sit aure. j. cum aqua tepida.

Confessio Gal.

Haec confessio calefacit in frumēta vrinę ex renibus, et vesica: aperit oppilationes, et

AVIC. Tom. 2.

S recti-

a B. xylobalsami.

b B. hafech, et sythragi.

a B. rofed.

b B. semiois portulacę.

c B. rap.

d f. B. seminis anethi.

e B. sythragi Indi.

redificat corpus. Cuius permistio. Recipe leu-
copiperis, et melanopiperis, & amomi, & costi
amari, & spice aromaticæ, & folii Indi, & cro-
ci, & sem. apii, et anisi, et pyrethri, & sem. vrti-
cæ, & sem. rutæ montanæ, omnium an. partes
equales. Aggrega has medicinas tritas, et cõfice
cũ melle despumato, & utere. Cuius dosi sit
pondus drac. j. cum aqua corticum radices feni-
culi, & corticum radices apii. Cuius permistio
ex descriptione alia. Recipe piperis nigri, & al-
bi, & amomi, & costi, & spice, & calami aroma-
tici, & folii Indi, & sem. apii, & croci, & anisi, &
sem. urticæ, & pyrethri, & sem. rutæ montanæ,
omnium an. partes equales: conficiantur cum
melle: & sit dosi pondus drac. j. cum aqua radi-
cum foeniculi, & apii.

Confectio alia Gal. valens ad dolorem hepa-
tis, & tussim, & expulsionem sanguinis. Cuius
permistio. Recipe croci, cinnamomi, amborũ
an. pondus dr. i. bdelli dra. iiii. ^a [alabaz] duas
tercias. ^b [unc. j. i. squinanthi dr. iiii. calami aroma-
tici dra. ii. casia, spice celticæ, myrrhæ, omni-
ana dra. ii. gummi cupressi sextaria iiii. & mellis
unc. ii. pastularum enucleatarum, pondus dra.
xl. & uini boni quod sufficit. terantur, & cico-
trigonizentur, & conficiantur cum melle.

Confectio Hermetis, conferens podagræ val-
de, et doloribus iuncturarum, et doloribus ren-
um et stomachi & vtrostratibus, & ulceribus
intestinarum, et hydropis, et ictu, & verti-
gini: & eius quidem proprietas est in iuncturis
& podagra. Et sit dosi aure. i. aut. drac. ii. Cuius
permistio. Recipe agarici, & assari, & acori, &
cordumeti: & sem. rutæ, & euphorbi, & phu,
& hyssopi sicce, omnium an. drac. i. aristol. lon-
gæ, & radicem cyclaminis amborum an. dra. ii.
ammeos, & gariophyllorum, amborum ana
unc. ii. gentiane Romanæ, unc. vi. hæce, & sem.
apii, amborum an. unc. ii. c [

^a + n. spice aro-
maticæ, & sem.
hyosquiam. mō-
tani, & petroseli-
ni omnium un-
cias ij
^d B. alhaz. z
aliamen.

^e B. mu:

^f B. tertiaz. j. i.

centaureæ minoris, & est ^a [alhalcil] unc. viii. casia, &
& costi amari, & myrrhæ, omnium an. unc. ii. i.
spice aromaticæ, et scæha montani, et petroseli-
ni omnium an. unc. ii. polii, & prassii, amborũ
ana unc. viii. chamæpityos, & chamædryos, &
scordeon, omnium an. unc. viii. Aggrega has
medicinas tritas, & cicotrigonizatas, & confi-
ce cum melle despumato, & repone in uas: &
bibatur in diebus eius. Commistio eius ex de-
scriptione alia. Recipe agarici, et acori, & assa-
ri, & cordumeti, & sem. rutæ, & euphorbi, &
phu, & hyssopi sicce, omnium an. unc. i. ammeos,
et gariophyllorum, amborum an. unc. ii. gen-
tiane unc. vi. casia, & seminis apii, amborũ ana
unc. ii. centaureæ minoris unc. viii. casia, & co-
sti, & aristoloch. longæ, omnium an. unc. iij. ^e
[myrrhæ] & spice, et calamenthi montani, &
petroselini, omnium an. unc. ii. prassii, & polii,
amborum ana unc. iij. chamædryos, & chamæ-
pityos, & scordeon, omnium ana unc. viij.
mellis quantum sufficit. Cuius dosi sit drac. ii.
aut aure. i. in hora veris.

Confectio Hermetis valens ad tenasmonē,
quum de ea sumitur in potu pondus [drac.
xxx.] cum aqua frigida, et ad dolorem capitis
cum aqua mellis rosæ et ad febrem cum aqua te-

pida, et ad dolorem stomachi cum aceto cõmi-
sto, et ad dolorem renũ cum uino commisto,
& ad reliquos dolores, et p̃focacionem cum
aqua tepida, et si non fuerit cum eis febris, cum
uino commisto, et ad expulsionem sanguinis
cum aceto commisto in quantitate fabæ, et ad
dolorem ilij sicut quantitas illa, et ad retentio-
nem intestinarum, et uentositates cum uino
antiquo commisto, et est conueniens ad dolo-
rem capitis, et algues, & maniam, quum in
potu sumitur in nocte, & ad tussim siccam po-
tata in principio noctis cum uino commisto,
& ad morsum serpentum cum aqua alterenia-
bin, et liniatur super locum morsum, et cõfert
ad venena mortalia, quando in potu sumitur
cum aqua gētanæ, et ad morsum canis rabiosi,
quando in potu datur cum ^b [lacte de indaru].
Existimauit ille, qui ipsum edidit, quod est ex-
pertum. Cuius permistio. Recipe piperis albi,
sem. hyosquiami albi, amborum an. sextaria v.
croci, et ^b [lomon] amborum an. sextaria x. i [et
opii] et ammoniaci, et folii, et pyrethri, et radi-
cum mandragoræ, et ^k [althomiati] et casie, et
spice, et sem. apii omnium an. sextaria vi. et xy-
lobalsami sextaria iiii. & mellis despumati quā-
tum sufficit, conficiantur, et administrantur
sicut narrauimus.

Alkefkinengi est confectio plurimorum iu-
uamentorum valens ad agitudines infantium,
et puerorum, et ad epilepsiam ipsorum, et tor-
turam eorum, et spasum ipsorum, et colicā
eorum, et confert p̃focacioni matricis, et
temperat additionem menstruorum, et sedat
ventositates matricis. Cuius permistio. Recipe
casia, et ^l [gesta] frid. et radicis mandragoræ, et
sem. barnel, et sem. feniculi, et carpobalsami,
& aristol. longæ, et rotundæ, et muschi, et am-
bræ, omnium an. 3. iiii. heil. 3. xxiij. opij, et co-
sti, et nucis muschatæ, et myrobalanorũ citri-
norum, omnium an. 3. xii. gariophyllorũ 3. xxiij.
cinnami, et confectiois alkefiri, et alfenici ci-
trini, et sem. lilij omnium an. 3. iij. acori 3. viij.
serapini, et doronici, et myrrhæ, et ^m [olei de
steragē] omnium an. 3. vi. ⁿ [legast] et macis, et cy-
peri, et croci, omnium an. 3. x. mugath 3. xv. flo-
racis liquidæ 3. xv. murdasacron, et foliorum
myrti, et nucis cupressi, et seminis sauinæ, om-
nium an. dr. iij. teratur, et cribelletur, et confi-
ciatur cũ melle despumato, et administretur.

Confectio alkefiri administrati in ea. Reci-
pe calami aromatici, et blattæ bizantiæ, et oli-
bani, omnium an. dra. iij. usneæ, et cinnami, et
croci, omnium an. dr. i. storacis 3. iiii. muschi,
& xyloales, amborum an. dr. s. conficiatur cum
uino antiquo odorifero, et dimitatur donec
fermentetur, et administretur.

Confectio de muscho, faciēs ad pulsus cor-
dis, et ad omnes infirmitates melancholiæ, et
ad difficultatem anhelitus, et est medicina con-
fortans animam. Cuius permistio. Recipe ^o [ze-
doariæ] et doronici, et margaritarum non per-
foratarum, et karabe, et coralli, omnium an. 3. i.
serici crudi dr. i. s. been rubei, et albi, et folii In-
di, et spice, et cardamomi, et gariophyllorũ, et
castorei omnium an. 3. i. s. zingiberis, et macro-
piperis, amborum an. tertiam dr. i. muschi oña-
uam dr. i. Terantur omnia, et cõficiantur cum
melle

melle crudo. Cuius dosi sit sicut cicer cum ui no odorifero.

Confectio de muscho alia, quæ ualet ad do- lorem hepatis, & stomachi, et debilitatem eo- rum, et resoluit ventositates, et inflammationē. Cuius permistio. Recipe pondus tertie dr. j. de muscho, et spice aromaticæ, et casie, et folii In- di, et laccæ mundatæ, et reusini, omnium an. pō- dus dr. ij. gentiane Romanæ pondus drach. ij. croci, & ammeos, & seminis apii, & mastice, omnium an. j. iiii. cinnamomi, & piperis, & a- ristot. rotundæ, omnium ana pondus drac. i. ii. xyloales Indi, et gariophyllorum, & myrrhæ, omnium an. pondus drac. j. s. confice has medi- cinas tritas, cicutrigonizaras cum melle despu- mato, & repone in vase & vtere. Cuius dosi sit sicut faba cum aqua calida.

Medicina de muscho cum absinthio, quæ va- let ad pulum cordis, & algueſcens, & aposte- mata epiglottis, & exsiccat humorositatem sto- machi. Cuius permistio. Recipe absinthii, & a- loes, amborū dra. viii. reusini dra. viii. ammeos dr. viii. & croci, & sem. apii, amborum an. j. iiii. muschi, & nereiden, & folii, & myrrhæ, omniū an. j. ii. castorei j. s. commisce, et confice cum melle. Medicina de muscho alia, conferens ad melancholiam cholicam. Recipe mastice, & croci, amborum an. dr. i. s. superioris absinthii, & p[er] [ozymi citrati] & epithymi, omnium ana dr. j. xyloales, & gallæ, amborum an. dr. j. s. mus- chi dra. s. ⁹ [zedoariæ] doronici, amborum an. drac. ij. margaritarum, & Karabe, & coralli, & serici, omnium ana drac. iii. aloes dr. xiiii. mel- lis quantum sufficit. Dosis eius integra pondus drac. duarum cum aqua tepida.

Medicina de muscho dulcis, valens ad pul- sum cordis, & egritudines melancholicas, & difficultates anhelitus, & ad epilepsiam, & para- lyſim, & torturam, & quartanam. Cuius per- mistio. Recipe [zedoariæ] & doronici, ambo- rum an. pondus dr. j. margaritarum non perfo- rararū, et coralli, & karabe, & serici crudi adu- sti, omnium an. pondus dr. j. s. been albi, & ru- bei, & folii indi & spice, et gariophyllorum, & castorei, omnium ana pondus duarum tertiā- rum an. tertias duas dr. j. muschi pondus sextæ, & s. dr. i. Tere medicinas, & cribella, & confice cum melle, quod est sicut extrahitur de fauis, quod non inuenit ignis, crudum, ad unū tria- et repone in uale, & vtere.

Medicina de muscho alia efficiens illa iuu- menta. Recipe ⁹ [zedoariæ] & doronici, & mar- garitarum paruarum, & karabe, & coralli, om- nium ana dr. iiii. & tertiam dra i & serici crudi pōdus dr. ii. & been albi, et rubei & spice, & fo- lii, et cardamomi, et gariophyllorum, omniū ana dr. iiii. & duas tertias dra. i. & usneq, et ma- cropiperis, & zingiberis, omnium an. pondus dr. i. & tertie dra. i. castorei pondus tertie dr. j. & muschi boni pondus aure. j. inci datur sericum incisione parua donec fiet sicut pulvis. deinde aggregetur in mortario cum margaritis, & co- rallo & karabe, & teratur optime, et teratur alię medicine, et confice cum melle crudo. Cuius dosi sit pondus medii aure. cum aqua tepida.

Medicina de muscho alia similis illi. Cuius

commistio. Recipe absinthii & aloes, & ambo- rum an. dr. viii. spice, et muschi, et folii, et myr- rhæ, omnium an. pondus dr. ii. reusini pondus 3. vi. ammeos, & croci, et sem. apii, omnium an. pondus dr. iiii. castorei j. s. Tere, et confice cū melle. Cuius dosi integra sit aure j.

Sagzenea magna. Hęc medicina est experta, valens ad omnes passiones frigidas, & uentosi- tates grossas, et dolorem dentium, et corrosio- nem eorum, et ad frigus stomachi, et tarditatē digestionis, et colicā, et difficultatem urinæ, et ad frigus, & phlegma, et ad mucositatem vrinę. Cuius permistio. Recipe castorei, et opii, & cin- namomi, et assari, et phu, et meu, et dauci. om- niū an. j. j. piperis, et macropiperis, et galbani, & costi ¹ ^{††}

omniū an. j. vi. [†] B. myrrhæ. croci j. s. liqueſcant cum aqua mellis, et teratur sicca, et resoluatur galbanum cum melle, & cō- ficiatur, et administretur post sex menses. ^u ^{††}

^u [†] B. alia litera & doſis eius est a danich uno v f que ad aure. ii.

Cuius permistio ex descriptione alia. Recipe castorei, et melanopiperis, et croci, et meu, et phu, & dauci, et assari, et opii, et leucopi- peris, et bezard, omnium an. pondus dr. ii. costi pondus dr. i. cinnamomi dr. ii. terantur, et cri- bellentur, et cōficiatur cum melle despumato.

Sagzenea minor, quæ est in intentione eius. Recipe castorei, & opii, amborum an. dra. x. pi- peris, et macropiperis, et galbani, et myrrhæ, et costi, omnium an. dr. x. [†] ^{††} et cinnamomi, et meu, et phu, et dauci, et assari, omniū an. dra. x. et croci pondus quartę unc. i. Et in descrip- tione alia, zingiberis unc. i. et storacis liquide unc. iiii. Et in descriptione alia, castorei, et melanopi- peris, et croci, & meu, & phu, et dauci, et assari, & opii, et cinnamomi, et leucopiperis, omniū an. j. i. costi pondus dr. i. Tere omnia, et cōfice cum melle, et antiquetur sex mensibus. Cuius dosi sit aure. s. cum aqua tepida in ieiunio. Et in descriptione alia, doſis quod est inter sextā

^x B. Alia litera decem.

dr. j. usque ad duos aure. Et in descriptione alia doſis quantum est granum piperis. Et dicitur, quod teratur filiqua, et liniatur [†] [ad uenena.] Et ad ventositates in matricibus, et paucitatem conceptionis, et menstruae, soluat de ea, quā tum est faba, cum oleo de lilio, et supponatur cum lana, et liqueſcat de ea cum oleo sambaci- no, et odoret de ea mulier. et sussumigetur cū ea etiam. Et ad dolorem pectoris, et tussim, et renes, & difficultatē urinx ex frigore, bibat de ea mulier, quantum est cicer, cū uino puro: & ad nauſeatiuā ſatietatē aure. i. cū uino puro.

^y B. alia litera lo- cus morphæ.

Homorufia, quæ confert ad debilitatem he- patis, et splenis, et duritiem eorum, et aperit op- pilationem, et prouocat vrinam, et frangit lapi- dem in renibus: et iuuamentum eius in ince- ptione hydropifis est magnum. Cuius pmistio. Recipe dauci, et est semen baucie syluettris, & cymini carmeni, xyloballami, casie, cordume- ni, floris squinathi, seminis apii, omnium ana pondus dra. i. macropiperis, et costi amborum ana dr. s. leucopiperis dr. s. [†] [myrrhæ] pondus dra. iiii. baccarum lauri x. numero, acori, et cro- ci, amborum an. pondus dr. ii. Aggrega has medi- cinas tritas, et cribellatas, et confice cum mel- le despumato. Cuius dosi sit secundum quan- titatem auellanæ cum aqua tepida.

^z B. Alia litera aloes.

AVIC. Tom. 2. S 2 Ana-

^a a. alzemone. Anacardinum, & est albeladurum, quod est iuuatium ad contractionem, id est eos, qui se mouere non possunt. Cuius permissio. Recipe myrobalanorum nigrorum, & belliricorū, & emblicorum omnium an. dra. xxxvi. nigelle pondus dr. xxiij. podii pondus dr. vi. heil pondus dra. vii. cyperi dr. vi. anacardi dr. vi. piperis, & macropiperis, & zingiberis, & ^b b. [fellemure] & anisi, omnium ana. dra. xij. Tere, & cribella, & permisce cum eo penidiorum pondus dra. dc. & resoluantur cum aqua secundum quantitatem, quæ sufficit, & confice medicinas, & sepe liqas in quo est medicina, in hordeo sex mensibus: deinde vtere.

Confectio anacardi, quæ confert ad omnes species dolorum stomachi, & confert ad dolorem capitis antiquum, & ad vertiginem stomachicam, & ad mariam, & alienationem, & dolorem pectoris, & hepatis, & splenis, & renum, & complexionem frigidam, & dolores matricis, & podagrarum, & lepram, & agnitiones melancholicæ. Cuius permissio. Recipe spicæ, & mei, & croci, et casie & folii & epithymi, & squinanthi, & carpobalsami, & aristol. longæ, & gario-phylorum, & granorum alben, & zingiberis, & aloes, & bdellii, et myrrhæ, & olei balsami, omniū ana. vnc. i. masticis, & mellis anacardi, & agarici, omnium an. partes viii. radices lilii cœlestis, vnc. ii. corticū radices feniculi lib. iij. acetum ^c [asceti]. iij. Infunde cortices feniculi in aceto tribus diebus, & proiciantur in ollam, & ferueat bullitione leui, et coletur, & expriman-tur radices, & adiungatur illi aceto mellis lib. j. s. & bulliat ad ignem leuem super carbones, donec ingrossetur parumper, & permisceatur cum eo medicina. Et sit dosi pondus drac. ii. cum eo quod conuenit de potibus.

Confectio alia anacardina faciens ad paraly-sim, & ei similia, & ad torturam, & mollificatio-nem, & abstergit cerebrum, & facit ipsum bonum. Cuius permissio. Recipe spicæ, casie, folii indi, myrrhæ, croci, secha arment epithymi, su-perioris ^d [saladion], reusini, carpobalsami, gario-phylorum omniū an. pondus dr. ii. granorum alben excoctatorū, & zingiberis, ambo-rum an. vnc. i. ^e [alkei] & mellis anacardi, et ker-bel, omnium an. un. iij. agarici pondus dr. i. & in descriptione alia, pondus x. viii. aloes Scottensis vnc. i. iros vnc. ii. corticū venarū feniculi lib. iij. aceti fortis lib. ix. infundatur cortices in aceto tribus diebus continuis, & proiciantur tunc in vase, et ferueat tribus ebullitionibus cum igne medio, deinde coletur, & proiciantur cortices, & iterum reponatur acetum in ollā, & effundatur super ipsum de melle lib. x. decoquatur cum igne leui, donec ingrossetur, et puluerizetur desuper tunc medicinas trita ^f d. e. & p. m. t. as, & utere hac confectioe post vi menses. Cuius dosi integra sit pond. dr. j. cum aqua tepida.

Ariston magnum. Et eius expositio est, bonum, conferens ad frigus corporis, & ad phthisim, & dolorem utris, et febrem commistam, & ad quartanam, et ad colicam, & dolorem matricis. Cuius permissio. Recipe opii, & croci, & casie, et amomi, et euphorbi, et acacie, et costi, et myrrhæ & spicæ, & gummi arabici, et sem. altherua, et sem. alandarocha, et granorum urti

cæ, et bdellii, et olibani, & ^g [adibic] et sumac, et sulfuris citrini, et storacis liquida, et leucopiperis omnium an. 3. v. pyrethri, et sem. artanthæ, et est adranoch, et rosarum siccarum, et sem. min. raphani, et sem. apii, et seminis citri, omnium an. dra. iij. ammeos, et sem. altaracon syluestris, omnium an. dr. iij. seminis synapis dr. j. seminis hyusquiami albi, pondus dr. decē, cartami, et zingiberis amborum ana. pond. 3. ij. de eis quidā sunt, qui non ponunt in ea piper. Tere, sicca, et infunde reliqua in uino odoriferis tribus diebus, donec resoluantur, & ponantur cum melle, et tunc effundatur desuper olei balsami boni vnc. j. et ponatur super ignem in vase lapideo, et accende sub eo, et ferueat duabus ebullitionibus, deinde remoueat ab igne & antiqetur sex mensibus. Cuius dosi integra sit pondus aure. j. Et quanto plus antiquatur est melius.

²⁰ Ariston minus, conferens ad omnia, quibus confert maior. Recipe opii pondus drac. iij. acacie, et piperis, amborum an. vnc. i. pyrethri pondus dra. iij. amomi dr. v. casie dr. iij. croci dr. iij. et sulfuris citrini vnc. i. & euphorbi dr. iij. spicæ vnc. j. Terantur, et cribellantur, & conficiantur cum melle.

Diamarte, quod est iuuatium ad oppilatio-nem hepatis, et splenis, et frigus matricum, et tussim humidam, et quartanam, et constrictionem anhelitus, et isteritiam oppilatiuā, et mol-lificationem. Cuius permissio. Recipe sem. har-mel heminam. i. s. olibani dr. x. aristol. longæ, et reusini, amborum an. dr. xx. ^h [zedoarie], & do-ronici, amborum ana. pondus dr. iij. masticis, et carpobalsami, et croci, et meliloti, et spicæ aromaticæ, omnium an. pondus dr. x. opii, et zingiberis, et costi, et casie, omnium an. sextaria il. et istam medicinarum trium in descriptione ne alia dr. xij. cyperi sextaria x. aloes Scottensis pondus dr. xiiij. gario-phylorum pondus dr. vi. ellebori albi, rosarum rubearum siccarum, nigelle, omnium an. sextaria vi. piperis pondus 3. x. aggrega has medicinas cōtritas, et cicotrigonizatas, et cōfice cum melle despumato, et utere.

Bedemer regi. Eius iuuamēta sunt sicut iuuamēta diamarte. Cuius permissio. Recipe ⁱ [zedoarie] et doronici, et opii, et castorei, et pyrethri, et piperis, et macropiperis, et casie, et ^j [est] ex almasus, et sem. hyusquiami al. et storacis li-

⁵⁰ quidæ, et opoponaci, et croci, ^k [et] ^l [et] ^m [et] ⁿ [et] ^o [et] ^p [et] ^q [et] ^r [et] ^s [et] ^t [et] ^u [et] ^v [et] ^w [et] ^x [et] ^y [et] ^z [et] ^{aa} [et] ^{ab} [et] ^{ac} [et] ^{ad} [et] ^{ae} [et] ^{af} [et] ^{ag} [et] ^{ah} [et] ^{ai} [et] ^{aj} [et] ^{ak} [et] ^{al} [et] ^{am} [et] ^{an} [et] ^{ao} [et] ^{ap} [et] ^{aq} [et] ^{ar} [et] ^{as} [et] ^{at} [et] ^{au} [et] ^{av} [et] ^{aw} [et] ^{ax} [et] ^{ay} [et] ^{az} [et] ^{ba} [et] ^{bb} [et] ^{bc} [et] ^{bd} [et] ^{be} [et] ^{bf} [et] ^{bg} [et] ^{bh} [et] ^{bi} [et] ^{bj} [et] ^{bk} [et] ^{bl} [et] ^{bm} [et] ^{bn} [et] ^{bo} [et] ^{bp} [et] ^{bq} [et] ^{br} [et] ^{bs} [et] ^{bt} [et] ^{bu} [et] ^{bv} [et] ^{bw} [et] ^{bx} [et] ^{by} [et] ^{bz} [et] ^{ca} [et] ^{cb} [et] ^{cc} [et] ^{cd} [et] ^{ce} [et] ^{cf} [et] ^{cg} [et] ^{ch} [et] ^{ci} [et] ^{cj} [et] ^{ck} [et] ^{cl} [et] ^{cm} [et] ^{cn} [et] ^{co} [et] ^{cp} [et] ^{cq} [et] ^{cr} [et] ^{cs} [et] ^{ct} [et] ^{cu} [et] ^{cv} [et] ^{cw} [et] ^{cx} [et] ^{cy} [et] ^{cz} [et] ^{da} [et] ^{db} [et] ^{dc} [et] ^{dd} [et] ^{de} [et] ^{df} [et] ^{dg} [et] ^{dh} [et] ^{di} [et] ^{dj} [et] ^{dk} [et] ^{dl} [et] ^{dm} [et] ^{dn} [et] ^{do} [et] ^{dp} [et] ^{dq} [et] ^{dr} [et] ^{ds} [et] ^{dt} [et] ^{du} [et] ^{dv} [et] ^{dw} [et] ^{dx} [et] ^{dy} [et] ^{dz} [et] ^{ea} [et] ^{eb} [et] ^{ec} [et] ^{ed} [et] ^{ee} [et] ^{ef} [et] ^{eg} [et] ^{eh} [et] ^{ei} [et] ^{ej} [et] ^{ek} [et] ^{el} [et] ^{em} [et] ^{en} [et] ^{eo} [et] ^{ep} [et] ^{eq} [et] ^{er} [et] ^{es} [et] ^{et} [et] ^{eu} [et] ^{ev} [et] ^{ew} [et] ^{ex} [et] ^{ey} [et] ^{ez} [et] ^{fa} [et] ^{fb} [et] ^{fc} [et] ^{fd} [et] ^{fe} [et] ^{ff} [et] ^{fg} [et] ^{fh} [et] ^{fi} [et] ^{fj} [et] ^{fk} [et] ^{fl} [et] ^{fm} [et] ^{fn} [et] ^{fo} [et] ^{fp} [et] ^{fq} [et] ^{fr} [et] ^{fs} [et] ^{ft} [et] ^{fu} [et] ^{fv} [et] ^{fw} [et] ^{fx} [et] ^{fy} [et] ^{fz} [et] ^{ga} [et] ^{gb} [et] ^{gc} [et] ^{gd} [et] ^{ge} [et] ^{gf} [et] ^{gg} [et] ^{gh} [et] ^{gi} [et] ^{gj} [et] ^{gk} [et] ^{gl} [et] ^{gm} [et] ^{gn} [et] ^{go} [et] ^{gp} [et] ^{gq} [et] ^{gr} [et] ^{gs} [et] ^{gt} [et] ^{gu} [et] ^{gv} [et] ^{gw} [et] ^{gx} [et] ^{gy} [et] ^{gz} [et] ^{ha} [et] ^{hb} [et] ^{hc} [et] ^{hd} [et] ^{he} [et] ^{hf} [et] ^{hg} [et] ^{hh} [et] ^{hi} [et] ^{hj} [et] ^{hk} [et] ^{hl} [et] ^{hm} [et] ^{hn} [et] ^{ho} [et] ^{hp} [et] ^{hq} [et] ^{hr} [et] ^{hs} [et] ^{ht} [et] ^{hu} [et] ^{hv} [et] ^{hw} [et] ^{hx} [et] ^{hy} [et] ^{hz} [et] ^{ia} [et] ^{ib} [et] ^{ic} [et] ^{id} [et] ^{ie} [et] ^{if} [et] ^{ig} [et] ^{ih} [et] ⁱⁱ [et] ^{ij} [et] ^{ik} [et] ^{il} [et] ^{im} [et] ⁱⁿ [et] ^{io} [et] ^{ip} [et] ^{iq} [et] ^{ir} [et] ^{is} [et] ^{it} [et] ^{iu} [et] ^{iv} [et] ^{iw} [et] ^{ix} [et] ^{iy} [et] ^{iz} [et] ^{ja} [et] ^{jb} [et] ^{jc} [et] ^{jd} [et] ^{je} [et] ^{jf} [et] ^{jj} [et] ^{jk} [et] ^{jl} [et] ^{jm} [et] ^{jn} [et] ^{jo} [et] ^{jp} [et] ^{jq} [et] ^{jr} [et] ^{js} [et] ^{jt} [et] ^{ju} [et] ^{jv} [et] ^{jw} [et] ^{jx} [et] ^{jy} [et] ^{jz} [et] ^{ka} [et] ^{kb} [et] ^{kc} [et] ^{kd} [et] ^{ke} [et] ^{kf} [et] ^{kg} [et] ^{kh} [et] ^{ki} [et] ^{kj} [et] ^{kl} [et] ^{km} [et] ^{kn} [et] ^{ko} [et] ^{kp} [et] ^{kq} [et] ^{kr} [et] ^{ks} [et] ^{kt} [et] ^{ku} [et] ^{kv} [et] ^{kx} [et] ^{ky} [et] ^{kz} [et] ^{la} [et] ^{lb} [et] ^{lc} [et] ^{ld} [et] ^{le} [et] ^{lf} [et] ^{lg} [et] ^{lh} [et] ^{li} [et] ^{lj} [et] ^{lk} [et] ^{ll} [et] ^{lm} [et] ^{ln} [et] ^{lo} [et] ^{lp} [et] ^{lq} [et] ^{lr} [et] ^{ls} [et] ^{lt} [et] ^{lu} [et] ^{lv} [et] ^{lw} [et] ^{lx} [et] ^{ly} [et] ^{lz} [et] ^{ma} [et] ^{mb} [et] ^{mc} [et] ^{md} [et] ^{me} [et] ^{mf} [et] ^{mg} [et] ^{mh} [et] ^{mi} [et] ^{mj} [et] ^{mk} [et] ^{ml} [et] ^{mm} [et] ^{mn} [et] ^{mo} [et] ^{mp} [et] ^{mq} [et] ^{mr} [et] ^{ms} [et] ^{mt} [et] ^{mu} [et] ^{mv} [et] ^{mw} [et] ^{mx} [et] ^{my} [et] ^{mz} [et] ^{na} [et] ^{nb} [et] ^{nc} [et] nd [et] ^{ne} [et] ^{nf} [et] ^{ng} [et] ^{nh} [et] ⁿⁱ [et] ^{nj} [et] ^{nk} [et] ^{nl} [et] ^{nm} [et] ⁿⁿ [et] ^{no} [et] ^{np} [et] ^{nq} [et] ^{nr} [et] ^{ns} [et] ^{nt} [et] ^{nu} [et] ^{nv} [et] ^{nw} [et] ^{nx} [et] ^{ny} [et] ^{nz} [et] ^{oa} [et] ^{ob} [et] ^{oc} [et] ^{od} [et] ^{oe} [et] ^{of} [et] ^{og} [et] ^{oh} [et] ^{oi} [et] ^{oj} [et] ^{ok} [et] ^{ol} [et] ^{om} [et] ^{on} [et] ^{oo} [et] ^{op} [et] ^{oq} [et] ^{or} [et] ^{os} [et] ^{ot} [et] ^{ou} [et] ^{ov} [et] ^{ow} [et] ^{ox} [et] ^{oy} [et] ^{oz} [et] ^{pa} [et] ^{pb} [et] ^{pc} [et] ^{pd} [et] ^{pe} [et] ^{pf} [et] ^{pg} [et] ^{ph} [et] ^{pi} [et] ^{pj} [et] ^{pk} [et] ^{pl} [et] ^{pm} [et] ^{pn} [et] ^{po} [et] ^{pp} [et] ^{pq} [et] ^{pr} [et] ^{ps} [et] ^{pt} [et] ^{pu} [et] ^{pv} [et] ^{pw} [et] ^{px} [et] ^{py} [et] ^{pz} [et] ^{qa} [et] ^{qb} [et] ^{qc} [et] ^{qd} [et] ^{qe} [et] ^{qf} [et] ^{qg} [et] ^{qh} [et] ^{qi} [et] ^{qj} [et] ^{qk} [et] ^{ql} [et] ^{qm} [et] ^{qn} [et] ^{qo} [et] ^{qp} [et] ^{qq} [et] ^{qr} [et] ^{qs} [et] ^{qt} [et] ^{qu} [et] ^{qv} [et] ^{qw} [et] ^{qx} [et] ^{qy} [et] ^{qz} [et] ^{ra} [et] ^{rb} [et] ^{rc} [et] rd [et] ^{re} [et] ^{rf} [et] ^{rg} [et] ^{rh} [et] ^{ri} [et] ^{rj} [et] ^{rk} [et] ^{rl} [et] ^{rm} [et] ^{rn} [et] ^{ro} [et] ^{rp} [et] ^{rq} [et] ^{rr} [et] ^{rs} [et] ^{rt} [et] ^{ru} [et] ^{rv} [et] ^{rw} [et] ^{rx} [et] ^{ry} [et] ^{rz} [et] ^{sa} [et] ^{sb} [et] ^{sc} [et] ^{sd} [et] ^{se} [et] ^{sf} [et] ^{sg} [et] ^{sh} [et] ^{si} [et] ^{sj} [et] ^{sk} [et] ^{sl} [et] ^{sm} [et] ^{sn} [et] ^{so} [et] ^{sp} [et] ^{sq} [et] ^{sr} [et] ^{ss} [et] st [et] ^{su} [et] ^{sv} [et] ^{sw} [et] ^{sx} [et] ^{sy} [et] ^{sz} [et] ^{ta} [et] ^{tb} [et] ^{tc} [et] ^{td} [et] ^{te} [et] ^{tf} [et] ^{tg} [et] th [et] ^{ti} [et] ^{tj} [et] ^{tk} [et] ^{tl} [et] ^{tm} [et] ^{tn} [et] ^{to} [et] ^{tp} [et] ^{tq} [et] ^{tr} [et] ^{ts} [et] ^{tt} [et] ^{tu} [et] ^{tv} [et] ^{tw} [et] ^{tx} [et] ^{ty} [et] ^{tz} [et] ^{ua} [et] ^{ub} [et] ^{uc} [et] ^{ud} [et] ^{ue} [et] ^{uf} [et] ^{ug} [et] ^{uh} [et] ^{ui} [et] ^{uj} [et] ^{uk} [et] ^{ul} [et] ^{um} [et] ^{un} [et] ^{uo} [et] ^{up} [et] ^{uq} [et] ^{ur} [et] ^{us} [et] ^{ut} [et] ^{uu} [et] ^{uv} [et] ^{uw} [et] ^{ux} [et] ^{uy} [et] ^{uz} [et] ^{va} [et] ^{vb} [et] ^{vc} [et] ^{vd} [et] ^{ve} [et] ^{vf} [et] ^{vg} [et] ^{vh} [et] ^{vi} [et] ^{vj} [et] ^{vk} [et] ^{vl} [et] ^{vm} [et] ^{vn} [et] ^{vo} [et] ^{vp} [et] ^{vq} [et] ^{vr} [et] ^{vs} [et] ^{vt} [et] ^{vu} [et] ^{vv} [et] ^{vw} [et] ^{vx} [et] ^{vy} [et] ^{vz} [et] ^{wa} [et] ^{wb} [et] ^{wc} [et] ^{wd} [et] ^{we} [et] ^{wf} [et] ^{wg} [et] ^{wh} [et] ^{wi} [et] ^{wj} [et] ^{wk} [et] ^{wl} [et] ^{wm} [et] ^{wn} [et] ^{wo} [et] ^{wp} [et] ^{wq} [et] ^{wr} [et] ^{ws} [et] ^{wt} [et] ^{wu} [et] ^{wv} [et] ^{ww} [et] ^{wx} [et] ^{wy} [et] ^{wz} [et] ^{xa} [et] ^{xb} [et] ^{xc} [et] ^{xd} [et] ^{xe} [et] ^{xf} [et] ^{xg} [et] ^{xh} [et] ^{xi} [et] ^{xj} [et] ^{xk} [et] ^{xl} [et] ^{xm} [et] ^{xn} [et] ^{xo} [et] ^{xp} [et] ^{xq} [et] ^{xr} [et] ^{xs} [et] ^{xt} [et] ^{xu} [et] ^{xv} [et] ^{xw} [et] ^{xx} [et] ^{xy} [et] ^{xz} [et] ^{ya} [et] ^{yb} [et] ^{yc} [et] ^{yd} [et] ^{ye} [et] ^{yf} [et] ^{yg} [et] ^{yh} [et] ^{yi} [et] ^{yj} [et] ^{yk} [et] ^{yl} [et] ^{ym} [et] ^{yn} [et] ^{yo} [et] ^{yp} [et] ^{yq} [et] ^{yr} [et] ^{ys} [et] ^{yt} [et] ^{yu} [et] ^{yv} [et] ^{yw} [et] ^{yx} [et] ^{yy} [et] ^{yz} [et] ^{za} [et] ^{zb} [et] ^{zc} [et] ^{zd} [et] ^{ze} [et] ^{zf} [et] ^{zg} [et] ^{zh} [et] ^{zi} [et] ^{zj} [et] ^{zk} [et] ^{zl} [et] ^{zm} [et] ^{zn} [et] ^{zo} [et] ^{zp} [et] ^{zq} [et] ^{zr} [et] ^{zs} [et] ^{zt} [et] ^{zu} [et] ^{zv} [et] ^{zw} [et] ^{zx} [et] ^{zy} [et] ^{zz}

Confectio algarith, confetens ad dolorem capitis antiquum, et datur in potu cum uino commisto cum melle, et aqua tepida. et confert illis, qui epilepsiam patiuntur, quum bibunt de ea, et est iuuatiua ad obliuionem, et ad apostema durū, & abscindit superfluitates, quæ attrahuntur ad oculos. Cuius permissio. Recipe myrrhæ, et casie, et macropiperis, et cinnamomi, & silecos, & amomi, omnium ana. pondus drach. iij. et spicæ, et floris squinanthi, amborum an. dr. xii. et croci pondus drach. vi. et opii pondus dra. v. et sem. apii montani pondus dr. xv. anisi, et sem. apii hortensiani, amborum an. dr. xx. et piperis pondus

drac. xxxviij. storacis liquide, & costi, et rubee, & allari omnium an. dr. j. Tere, et cribella, et sicca, et infunde humorosa in uino odorifero: deinde confice totum cum melle. Cuius dosi sit pondus dr. i. cum aqua tepida in ieiunio.

Confectio citrina felini, valens ad agritudines cholere nigre, et ventositates, et pulsū cordis, et dolores infantium, et dolores matricū. Cuius permissio. Recipe piperis albi, zingiberis, et salis Indi, omnium ana pondus drac. vi. opii, et euphorbii, et castorei, et gariophyllorū, et croci, et masticeis, et pyrethri, omnium an. dr. v. costi drach. vi. sesire, et sesirefim, et cyperi, et zedoariæ, et doronici et aristolochie lōge, omnium ana drac. ii. olei balsami, et aque caphoræ, amborum ana dr. iiii. Tere, sicca et infunde gummas in uino, et confice cum melle despumato. Cuius dosi sit vnicuique homini secundum mensuram sue complexionis.

Cōfectio nigra felini, que confert ad¹ [mes] et paralytum, et ad guale, et ad choleram nigrā, et omnes egritudines frigidās. Cuius permissio. Recipe sem. harmel dr. c. et uiginti, opopanax dr. lxxx. nigelle, et bezard, et cucumeris sylvestris, omnium an. pondus dr. lx. acori et sēra pini, et ammoniaci, et aristol. longē, et synapis, et bdellii subalbidii, et ellebori, et radicis endiuie, et castorei, et radicis coloquintidie, et sulfuris citrini, et sem. eruce, et agni casti, et rutę montanę omnium an. pondus xl. opii, et euphorbii, et hyusquiami albi, et piperis albi, et cōdifi, et salis Indi rubei, et salis naphthici nigri, et radicis² [asse hebeza, et est radix sebisech, et est] mā dragorę, et radicis hyusquia albi, et pyrethri et myrrhę, et aloes, et olivani, et [casie] omnium an. .^o [xx. spicę, et masticeis, et zedoarię, et doronici, omnium an. .^o .viii. croci dr. iiii. Tere, sicca, et infunde gūmas in kitran de fecmi secundū quantitatem, que sufficit deinde tere, & cōmisce medicinas oēs, deinde sepeliatur in cinere duobus mensibus, deinde admittretur post illud. De qua dentur forti aur. iii. & medio ii. & debili i. & infanti quātum est granum piperis.

Confectio albumuseli, & est illa, quę nominata est succurrens, & est de stupefactiuis, sedatiua dolorum ex omni ventositate, & ex omni egitudine domināte, sicut incubo, & ex algues, & ad omnem dolorem est iuuatiua, & sedatiua. Cuius permissio. Recipe opii, & hyusquiami albi, amborum ana aur. x. euphorbii, & croci, & spicę, & pyrethri, & hermodactylorū, & cardamomi, & macropiperis, omnium ana drach. v. Tere, & cribella, & confice cum melle despumato. De qua detur aur. s. forti & magno & paruo, & debili pondus sextę dra. j.

Confectio de allis, faciens ad morpheam, & frigiditatē & humorē crudum, & phlegma, & addit in uirtute, & clarificat calorem, & cōuertit ventem se quasi ad formā adolecentię, cōferēs omni egitudine: potatur in hyeme, calefacit corpus, & alleviat corpus, & erigit naturā. Cuius permissio. Recipe caficos duos ciceris de fecmi, qui infundatur in nocte in aqua dulci, deinde cum igne leui coquatur donec aqua coletur aqua: postea sumantur allia, & fundantur vnumquodq; granum eorū, deinde coquā

tur cū ea donec discocta sunt allia & siant sicut cerebrū. postea fundatur desuper iac vaccinum dulce in tanta quantitate, quę submergat ipsa quatuor digitis, deinde coquantur lento igne sicut p [candelæ] donec exsiccentur lac, aut quasi: deinde fundatur desuper butyrum vaccini recens cum mensura. postea decoquatur cum igne leui, sicut q [candelæ] donec exsiccet ipsū: deinde confice ipsum in vase aneo, donec fiat sicut massa: postea effunde desuper mellis albi clari quantitatē, quę superemineat ei quatuor digitis, & decoque ipsum similiter donec coaguletur, aut quasi: deinde pone super unamquāque lib. aliorum aur. xii. de tuder iubeo, & albo, aur. iii. piperis, & aur. x. portulacę, & aure. x. cimini carmeni, & aure. x. galangę, & tantundem cinnamomi. Tere has medicinas, & proice desuper, & permisce ea, & pone in uase viridi, & sumatur de ea quantum est nux, secundum omnem dispositionem.

Athanasia magna quę est cū hepate adib, cōferens doloribus hepatis, & splenis, et stomachi, & ventositatibus, et dysenterię, & tussi antiquę, & de eis qui euomunt sanguinem, & est sedatiua dolorū, sicut confectio philonis. s. philonium Romanum, & ad stuporē, & fluxū ventris, & sanguinis expulsionem, et dolorē renū, & vesicę, & asthma, & tussim, & mundificat pectus, & confert sicut emplastrum super hemorhoidas posita: & eius dosi est quarta aurei vsque ad aur. s. Cuius permissio. Recipe croci, & myrrhę, & opii, et castorei, & sem. hyusquiami albi, et costi, & cordonum, & papaueris, et spicę, & eupatorii, et hepatis adib, & cornu dextri de cornibus caprę adusti, omnium partes equales. Tere quę de eis teruntur, & liquefac quę liquefunt cum vino, & confice cum melle despumato, & utere post sex menses.

Athanasia minor, iuuamenta cuius sunt illa eadem. Cuius permissio. Recipe storacis, & croci, & costi, et spicę, et opii, et casie, omnium an. drac. iiii. succi eupatorii dr. viii. radicis lili dr. xii. mellis quantum sufficit: dosi eius sicut auellana cum eo, quod conuenit de potibus. et in descriptione alia additę sunt duę medicinę, quę sunt myrrha, & xylobalsamum, de vnaquaque quarum ponuntur drac. iiii.

Diacurcuma minus: conferens ad debilitatē hepatis, et splenis, et stomachi et ad duritiem eorum, et ad inceptiōē hydropisis, prohibēs eius generationem, et colorē efficit bonum valde, et cōfert ad plurimas egritudines antiquas. Cuius permissio. Recipe spicę aromaticę, et myrrhę, et casie, et costi, et floris squinanthi, & cinnamomi, et croci, omnium partes equales. Terantur, & cribellentur, et infundatur myrrha die & nocte in triplicato, et permisceantur omnia, et conficiatur cum melle despumato, et reponatur in uase, et administretur. Et in descriptione alia loco spicę, nereiden.

Ars diacurcume maioris ex arte Gal. quod confert ad dolores antiquos existētes in hepate, et splene ex frigore, et grossitudine: et aperit oppilationes accidentes in omnibus instrumentis nutrimenti, et fugat ventositates grossas ab eis, et prouocat urinam, et confert omnib. doloribus renum, uescicę, et matricis accidetibus

p B. Estignis la padis.

q B ignis, vel flammę lampadis

ex materijs grossis, & duritie quæ est in eis, & hydropicis. Cuius cōmissio est hæc. Croci pondus dr. xii. & meu, & phu, amborū ana, pondus drac. iij. & spicæ pondus dr. vi. & anisi, & dauci, & assari, & reusini, & petroselini, omniū ana pondus dr. iij. costi, & casia, & floris squinanthi [†] [omnium ana pondus dr. i. & rubec pōdus dr. ij. & succi lilij, & eupatorij, & polij, & scolopendriæ, omniū ana pondus dr. iij. & olei balsami unc. s. & myrrhæ dr. iij. & in descriptiōe alia, loco [†] [spicæ,] carpobalsami dr. j. capparis Romanæ dr. iij. Tere & cribella, & confice cum melle postquā inuoluūt cum oleo balsami. Cuius dosis sit pondus drach. j. cum syrupo, de melle.

Dialacca magna conferens iuuamenta diacurcumæ, et frangit lapidem. Cuius permistio. Recipe lacce dr. viij. amygdalæ excorticatæ, & cinnamomi, & folij, et gariophyllorum, oīum an. dr. v. chamæpityos, & meu, et phu, & myrrhæ & hyssopi sicce, omniū an. 3. iij. spicæ dr. xij. dauci, & sem. apij, et bdellij, omniū an. dr. vij. s. croci drac. iij. assari dr. vij. carpobalsami, et casie, & mastice, et calami aromatici, omniū an. dra. iij. gentiane, & aristol. rotundæ, omniū ana drac. vii. & succi liquiritiæ drach. xii. s. reubarbari dr. xv. s. polij, & squinanthi, omniū ana drac. iij. piperis nigri, & costi, amborum an. dr. x. s. fiseleos, & olei balsami amborum an. dr. iij. s. Tere, sicca, et cribella, et solue quæ liquefiunt, cum uino odorifero: & confice cum melle quantum sufficit. Et dosis eis sit sicut auellana cum eo quod conuenit ei de potibus, & additur in ea vnc. i. aloes, & piperis nigri, & aristol. longe, & coriandri, omniū ana drac. iij.

Dialacca minor, quæ confert ad debilitatem hepatis, & stomachi, & frigus amborum, & duritiem eorum, & ad duritiem splenis, et aperit oppilationes. Cuius permistio. Recipe lacce, & costi, & baccarum lauri, & lupinorum, et senu græci, et piperis, omniū ana dra. ij. reusini. 3. iij. mellis quantum sufficit. Cuius dosis sit pondus dra. i. cum aqua decoctionis absinthii. Er in descriptione alia loco baccarum lauri, ponitur flos squinanthi.

Ars alkokin, quod confert ad tussim, et duritiem hepatis, & pleuresim. Cuius permistio. Recipe myrrhæ, et [†] [meissit,] amborum an. dr. iij. spicæ, et croci, & cinnamomi, et casia, omniū ana pondus dr. j. floris squinanthi, et calami aromatici, et bdellii subalbidii, omniū ana pondus dr. iij. s. et in quibusdam descriptionibus loco bdellii mucalibus passularum magnarum enucleatarum et ablatis corticibus dr. xv. mellis quantum sufficit. Cuius dosis sit pondus dra. i. cum decoctione hyssopi. Infundantur, quæ infundenda sunt de medicinis cū passulis in uino odorifero: & terantur sicca, et cribellantur, & resoluantur sicca cum melle, & misceantur omnia, et conquantur.

Philonium Romanum Tarfense, quod facit ad egritudines plurimas, & proprie ad dolores colicæ: & ipsum est sedatiuum dolorū. Inquit Gal. in lib. decem tractatum, in quo narrat narrationē Philonis: inquit enim verba medicinæ. ego sum de expositione Philonis medici Tarfensis: & meum quidē iuuamentum ad eū

cui dimissa est mors, est iuuamentum maximū. Et rectifico dolores accidentes in egritudinibus pluribus, & illud est: quoniam si accidat in testino nominato colon, et est dolor colicæ, & sumat in potu patiens dolorē de me uice vna, sedo dolorē eius. et si data fuero in potu ei qui patiat difficultatē urinae, aut ei qui patitur lapidem ledētem ipsum, conféro ei, et sano splenem etiam, et anhelitum præparationis lædentem, & phthisim, & spasmus, & dolorē amborum laterum timorofum. Et si data fuero in potu ei, qui spuit sanguinem, aut euomit sanguinem, separo inter ipsum et mortem, et separeam ab eo, & sedo omnem dolorē accidentē in intestinis, et visceribus, et tussim & præfocationes, et singultum, et catarrhos descendētes à capite. Cuius permistio. Recipe leuco piperis, & sem. hyusquiami albi, amborum ana aur. xx. opii aure. x. croci aure. v. euphorbii, & spicæ, & pyrethri, omniū ana aure. i. castorei, & zedoariæ, et doronici, et margaritarum non perforatarum, et sel, omniū ana dr. j. mellis despumati quantum sufficit. Dosis eius sicut cicer cum aqua tepida.

Philonium persicum valens ad fluxum menstruorum, & hemorrhoidarum, et solutionem nature, & processionem sanguinis, et illas quæ de prægnantibus menstruantur, & ad ventositates accidentes in matricibus, et cōseruat embryones. [†] [

] Cuius permistio. Recipe piperis albi, & seminis hyusquiami albi, amborum an. drac. xx. opii, et terræ sigillatæ amborum an. pondus dr. x. croci dr. v. euphorbii, & spicæ & pyrethri, omniū an. pondus dr. ii. castorei pondus dra. i. [zedoariæ,] et doronici, et margaritarum non perforatarum, et muschi omniū an. dra. s. caphoræ sextam & semis dra. i. mellis despumati, & colati quantum sufficit. Dosis eius pondus drac. i. cum eo quod conuenit de potu.

Confectio alkekengi conferens ad ulcera in vesica, & renibus, & ad eos qui mingūt sanguinem, experta. Cuius permistio. Recipe sem. hyusquiami albi, & sem. apij, & sem. feniculi, oīum an. dr. vii. granorum cucumeris dr. v. Et in descriptione alia, granorū cucumeris 3. ii. y [hyusquiami nigri] & sem. acetosæ, et opii, et granorum pinæ frixorum, et croci, & auellanarū asatarum, et amygdalarum amararum frixarū, omniū an. dra. iij. grana alkekengi numero xxv. dragacathi. 3. iij. Tere, et cribella, et confice cum vino cocto. Cuius dosis sit pōdus dr. i. cū candicon, aut cum aqua mellis post sex mēses.

Diahirundinis, valens ad dolorem gutturis, & squinantiam, et dolores, qui sunt supra hypocondria. Cuius permistio. Recipe anisi, et sem. apij, et ammeos, et floris squinanthi, et radices lilij, et cinnamomi, et amomi, et aristol. lō ge, et aluminis iameni, et sem. harmel, et myrrhæ, et radicis [†] [lilij,] et cassie, et croci, omniū an. vnc. i. cōfectionis crocomagmaris, et sem. rosarū sicci, et rosarum siccarū, omniū an. vnc. ii. costi, et cineris hyrundinū recētis, omniū an. a [3.] iij. spicæ, et amyli de tritico, omniū ana unc. s. gallæ immaturæ medicæ, in quantitate nu- micro 8. tere, et cribella, et confice cū melle de spumato

r f n & carpobalsami.

f n. Alialitera balsami.

n. tenasfb.

spumato, & vtere: & sumatur de eo quantitas gallæ. j. & dissoluatur cum aqua mellis, aut cū aqua hordei, aut cum decoctione rosarum, & lentium, & radice liquiritiæ: & gargarizet cū ea: & administretur iterum cum vino, tribus aut quatuor vicibus in die.

Ars crocomagnetis administrali in diaphirū dinc. Recipe croci, et cinnamomi amborū an. drach. ij. rosarum siccarum, amomi, costi, omnium an. drach. j. myrrhæ drach. iij. radice liquiritiæ, & folii indi, amborum an. drach. iij. s. Teratur, & conficiantur cum vino, & fiant trochisci, & exsiccentur in vmbra.

Diafulfur. fortasse medicina hæc equatur the riace: quare confert ad febres periodicas frigidas, & ad febrem quartanam, & febrē phlegmatī, & tussim propriē antiquā, & sputū saniei, & constrictionem anhelitus, & cōfert spasmō & valet ad hydropisim, & splenē, et prouocat vrinam, et extrahit lapidem. Amplius confert ad puncturam serpentum, & scorpionum iu uamentum manifestum: & liberat ex nocumē to medicinarum perimentum. Cuius permistio. Recipe sulfuris citrini, & sem. hyulquiami albi, & cordumeni, & storacis, myrrhæ, omnium an. drach. viii. rutæ, & costi, amborum an. dr. x. opii, & croci, amborū an. drach. ii. casia, 3. xii. leucopiperis drach. xii. Tere medicinas, et confice cum melle, et vtere post sex menses: & sumat in potu ager de eo ante periodum febris secundum mensuram suā gratis.

Confectio de assa, quæ confert ad periodos febrium, et aufert febrem quartanam apud digestionem, & expellit nocumentum puncturę, propriē scorpionis, et rutelæ, & quę sunt sicut illa duo. Cuius permistio. Recipe assæ, & piperis, & myrrhæ, & foliorum rutæ partes æquales, conficiantur cum melle. Cuius dosi sit pō dus drach. i. in pūctura scorpionum cū vino, & in febre cū oxymelle ante periodorū horā vnā.

Cōfectio salis indi, mundificans stomachū, & retinens vomitum phlegmaticum & melancholicum, & sanat vertiginem factam ex phlegmate, & melancholia. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum nigrorum, & bellricorum, & emblicorum, & myrobalanorum kebulorū, & stēchados omnium an. 3. iij. epithimi dr. iij. salis indi drach. ii. hierę picrę dr. x. agarici 3. iij. Terantur, & cribellentur, & conficiantur cum syrupo acetoso. Dosis eius pondus drach. iij. in mane, in ieiunio cum aqua tepida.

Diacostum valens ad dolores hepatis, & stomachi. Cuius permistio. Recipe cinnamomi, casie, costi, omnium an. pondus dr. xxx. anisi, & sem. apii, amborum an. pōdus dr. x. assari dr. xxix. croci pōdus dr. viii. reusini pondus dr. x. floris squinanthi, & myrrhæ, amborum an. dr. 24. Infundatur myrrha in uino, & coletur, & proiciantur desuper medicinę, & conficiantur cum melle despumato. Cuius dosi sit trip lum vnus, & administretur.

Confectio Kabith regis faciens ad dolorem iuncturarum, & podagram, sedās dolorē eius, & prohibens eam accidere, & ad febrem antiquā, & dolorē splenis, & ventositatē grossā, & difficultatē anhelitus, & tussim, et ulcera intestinorū, & syncopini, et dolores oculi, et gut-

turis, quū bibitur duobus diebus: & conferuat corpus quum eam sumit homo, a passionibus, & egritudinibus. Cuius permistio. Recipe sem. rutę, & prassij, & scordeon, & chamępityos, & opopanacis, et gētianæ Romanæ, et stēchados, et cordumeni, et storacis liquidæ, omnium ana. pondus aure. v. myrrhæ, & croci, & costi amari, et piperis albi, & squinanthi, et spicæ nardi, & euphorbii, & corticum radice mādragoræ, & ammoniaci, et calamenthi, et sem. fēniculi, & sem. baucię syluestris Creticę, ros. rub. siccarum ablatis capitibus & carpobalsami, omnium an. aure. iij. cinnamomi aur. viii. casia unc. i. suc ci eupatorii, & keisim, et sem. andacochæ, et gū mi amygdalę, omnium an. aur. iij. opii, et sem. nishyulquiami albi, amborū an. aure. vi. aggrega has medicinas tritas, et cribellatas, & intunde ex eis illas, quæ infunduntur, aut in uino bono claro, & est radix: aut alio. et confice cū melle despumato, et repone in uale, et utere.

Alchabatarahan magnū, quod confert ad abortum embryonū, et dolores mulierū, et ad oēs egritudines: & est medicina Indica. Cuius permistio. Recipe opii pondus sextariorū iij. et duarum tertiarū dr. i. euphorbii. 3. vi. acacię pondus sextariorum v. et pondus 3. ii. et duarū tertiarū dra. i. amomi pondus sextariorū iij. et duas tertias 3. i. costi amari sextaria ii. pipis sextaria ii. et duas tertias 3. i. pyrethri pōdus dr. vi. et alfesira, et est b. hazarasē et fetireferara et est mēfedar amborū an. pondus 3. iij. serici crudi sextaria ii. argenti combusti pondus dr. vi. rosarum rub. siccarum ablatis capitibus dr. vi. 6

Ammeos pōdus dr. iij. sem. hyul quia. al. pondus sextariorum ix. et 3. ii. superioris uitis pondus dr. iij. corticū radice apii. pōdus sextariorū iij. et dr. ii. sem. portulacę sextaria x. granorū alkeruā ex corticarorū sextaria viii. sulfuris citrini sextaria v. gūmi pōdus sextariorum iij. et pōdus dr. ii. storacis liquidę pōdus sextariorū iij. & pōdus 3. ij. et duarū tertiarum dr. i. bdellii subalbidii sextaria ii. thuris masculi sextaria v. et dr. ii. galbani sextaria ix. et dr. ii. et duas tertias dr. i. 6 [dibic] mundati sextaria v. et duas tertias dr. i. myrti sextaria ii. massi cis sextaria iij. et duas tertias dr. i. aristol. rot. sextaria iij. et duas tertias dr. i. radice lili celestis sextaria iij. et dr. ii. cordumeni sextaria vi. radice alkekengi dr. vi. folii indi sextaria iij. et duas tertias dr. i. carpobalsami, et calami aromatici, et casie, et zedoarię, et daronici, omnium an. sextaria duo, sem. mandragorę pondus dr. iij. cinnamomi pondus dr. vi. assari pōdus dr. iij. cardamomi grana integra, 6 [i.] gariophyllorū masculorū sextaria v. gariophyllorū feminarū sextaria iij. 6 [berodoam] sextaria ii. et dr. ii. cinnamomi sextaria duo, galangę pōd. dr. iij. mar garitarū non perforatarum pōdus dr. v. coralli sextaria duo, et dr. i. aristol. longę pondus sextariorum ix. zuzere pondus dr. ii. acori albi sextaria duo, et dr. ii. 6 [casie Inde] pōdus sextariorū ii. 6 [zingiberis, et piperis albi, amborum an. sextaria v. atmot, et tuzcrit] amborū an. 3. xii. fureni d sextaria duo, et 3. ii. et duas tertias 3. i. beal bi, et rub. amborum an. sextaria duo, et duas tertias 3. i. fellis uaccini pōdus 3. ii. fellis adib, et fel lis ursi, et fellis corui, omnium ana pondus 3. i. ag

A VIC. Tom. 2.

S 4 grega

b. 8. hezargiesi
& saferastin, &
est scendar.

c. 1. s. seminis
apii, sextaria
duo muschi.
dra. vi.

d. B. debach.

e. B. numero
cccc.
f. s. Florum ba
siliconis.

g. n. systragi
indi.
h. B. athiur bu
zeiden.

grega has medicinas tritas, & cribellatas, infusis, quæ ex eis infunduntur, in vino, septem diebus; & post illud proijce super eas medicinas contritas, & confice cum melle despumato olei balsami sextaria. iij. & sit quantitas vini in quo infuse sunt medicines, quantitas in qua soluantur medicina, & fiant sicut i. [electuarium,] & ponatur in vase sigilli, aut lapidis mudo, & ferueat. v. aut sex ebullitionibus, & auferatur ab igne, & infrigidetur, & reponatur in vase vitri. Et post illud sumat. [debohato claudam] fœminam, & decrepitam, et ligentur manus, & pedes eius aduicem, et ponatur in vase aris, & proiciatur desuper lupinorum alborum, & anethi, amborum an. pugillus. i. & proiciatur desuper aquæ dulcis quantum necesse est, & cooperiatur os vasis, & decoquatur cum leni igne. donec disecoquatur, & post illud auferatur ab igne, & coletur ius, & sumatur, & mundi fietur cutis eius, & ossa ipsius, & pili eius, & reducat cutis eius & ossa ipsius, & pili eius, & reducat ius ad vas mundum, & proiciatur super ipsum olei balsami, & olei nardini quantitas sacraiat vnius de vnoquoque, & decoquatur leni igne, donec remaneat eius tertia; deinde, proiciatur super ipsum mel secundum quantitatē iuris, & decoquatur donec ingrossetur, & conuertatur in spissitudinem mellis grossi, deinde proiciantur desuper medicina confectæ prædictæ in principio confectiois. & infrigidetur, & reponatur in vase vitri, & dimittatur sex mensibus; & administretur post illud; & nō administretur ante illud, quoniam interficit.

Alchalarahan minus. Recipe carpobalsami pondus. 3. ij. croci pondus. .x. muschi pondus tertie dra. j. elebori albi dra. iij. opii pondus dra. xv. conditi pondus dra. ij. piperis pondus dra. x. serici crudi pondus dra. ij. feminis hyssopii al. pondus drach. x. euphorbii pondus dra. vij. amomi, & corticis radicis mādragoræ, omnium an. pondus dra. ii. usneq. & castæ, & ammoniaci, et olibani, et radicis lilii, xylobalsami, & pulpæ coloquinthidæ, & zingiberis, et serapini, et opopanaci, et cinnamomi, & castorei, & [hezerihafes, & mesedar, & castia. In de, omnium an. 3. ij. feminis alhamel, & gariophyllorum, et folij Indi, et adipis] & fellis elephantis, omnium an. 3. iij. aur. et argēti, amborum ana pondus sextæ. 3. i. m. tritorum & cribellatorum, & [zedoariæ, et doronici, & camphoræ, omnium an. 3. iij. spicæ aromaticæ pondus. .iii. costii amari pondus. 3. iij. carui pondus dra. ii. aristolochiæ rotundæ pondus dr. i. ammeos, & origani persici, & radicis alzufere & granorum capparis, omnium an. pondus dra. i. intersectoris patris sui, & zuccari, & baccharum lauri, & sanguinis draconis, omniū an. pondus .ii. salis indi, et vīnen masculi amborum an. pondus 3. ij. sulfuris marini pondus dra. i. burungi, et piperis, amborum ana pondus. 3. ij. castiæ fistulæ mundatæ à canna, & granis suis, & [chir & vananeul] & radicem [cannabis] & rizi, omnium ana pondus. drach. i. aggrega has medicinas tritas, & cribellatas. & infunde quæ ex eis infunduntur, in uino: & confice cū melle despumato, & utere post sex menses.

Alkelkelēgi magnum, quod confect ad mol

lificationē stomachi, et frigus eius, & ad febrēs antiquas, & syncopim, & difficultatē urīnæ, & albaras, & morphæ, & nigilias, et fracturā ossium, et tussim humidā, et phthisicos quando non adest febris et ad illū cuius iā infrigidatū est corpus, & ad hæmorrhoidas, & spleneticos, & ad dubellatū, et colicā, et hydropicos, & ad mulierē quæ egrotat in p̄gnatione sua, & ad p̄focacionem matricis, & uentositates quæ sunt in iuncturis, et inflamationē, et ad dolores genu, et dorsū, et lacerti. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum nigrorū, et belliricorū scīrēblegi, et piperis, et macropiperis, et zingiberis fini, et spicæ, et [castiæ, et sulfūminue], et salis Indi et salis rubei, et salis naphtrici, et salis [ma]fise, et lingūe auis, et cyperi, et heil, et cinnamī, & borungi, et origani persici, et nigellæ, et granorum nil, et cymini, et folij Indi, et sem. apii, et coriandri sicci. Et inuenimus in quibusdam descriptionibus has medicinas, iterū [faufel, et est iafel, et almanuth, et encolbaracost] omniū an. 3. iij. opopanacis. 3. viii. turbit li. i. et sextaria iij. et passularum enucleatarū aure c. emblicorum aur. cc. penidiōrū lib. vi. s. olei sisami lib. iij. et in descriptione alia lib. i. Tere medicinas, et cicotrigoniza, et eribella, et decoque passulas per se cum aqua, et cola, et infunde castiā fistulam in ea, et infunde emblicos in aqua libris .i. die, et nocte, et decoq; usquequo remaneat lib. viii. et proijce emblices, et reduc aquā emblicorum ad uas secundū. et confrica in ea castiā fistulā in aqua passularum fricatione bona, aut adijunge ad aquā emblicorum, quæ est in vase, et proijce desuper penidiōs, et decoque cum leui igne usquequo resoluantur penidi, et conuertatur aqua in spissitudine mellis, et post illud proijce super eam oleum sisaminū, et cōmoue usquequo commisceatur cū aqua, et non adhareat manui, aut panno: et remoue ab igne, et pulueriza desuper medicinas contritas: et utere. Cuius dosis sit aur. iij. aut. iij. vni-
cuique homini secundū mensurā suæ virtutis.

Alkelkelengi minus, valens ad hydropicos, et dolores hepatis, et splenis, et ieteritiā, et opilationem, et carbunculos: et est sanum, et expertum Cuius permistio. Recipe myrobalanorum citrinorum. 3. xx. myrobalanorū nigrorū et belliricorum, omnium ana. 3. xv. emblicorū lib. iij. ramarindorum. 3. l. passularum enucleatarū lib. j. aggrega has medicinas, et proijce super eas aquæ lib. xxx. et bulliat usquequo remaneant de ea lib. viij. et coletur, et accipe castiā fistulā mundatā à canna, et granis suis lib. j. et proijce super eam aquā colatam, et ferueat ebullitione vna et confrica bene, et cola per colatoriū, et accipe lib. iij. penidiōrū, et proijce super eam aqua, et bulliat usquequo resoluatur penidi, et fiat eis spissitudo mellis: deinde proijce desuper olei sisamini recētis lib. j. s. et cōmisce cū eis bene, et ferueat duabus ebullitionibus. et remoueatur ab igne: et accipe laccē ablute, et spicæ, et rosarum, et petroselinū, et dauci, et plu, et reusini, et salis Indi, et radicis lilii celestis, et agarici, omniū ana. drach. vi. chamædros, et si seleos, et aristolochiæ lōgg, et affari, et mallicis, et xylobalsami, et gentianæ, et [torongi] et corticati, et castiæ, omnium ana drach. iij. succū cupa-

1 n. hezeriafen,
& rurey, & lyra
gi Indi, & pul-
pæ a cherchede

m — B.
n B. zurumbet.

o n. halisfar.
p capparis.

eupatorii, et succi absinthii, et cyperi, et floris squinanthi, omnium an. dr. v. seminis cuscute, & seminis attriplicis, & radice liquiritie, & succi liquiritie, & scammonie, omnium ana. dr. x. seminis apij, & costi, & acori, & seminis feniculi, et anisi, omnium ana. dr. iij. turbit albi, dr. cl. cymini carmeni nigri. drach. iij. Tere, & cribella has medicinas, & accipe mezerion. drach. xx. & funde super ipsum aqua libr. j. & olei sisamini. vnc. iij. ferueat donec consumatur aqua, & cola oleum, deinde inuolue cum eo medicinas, & proice super eas penidios decoctos, & commisce bene, & pone in vase vitreato, sit dos. drach. iij. cum lacte camela: aut cum aqua casc, aut cum aqua vulpis, & alkekēgi. Et ego dicam in descriptione alia in summa secunda.

Confectio candorior, valens ad ventositates grossas, & puncturam, & colicam, & obliuionem, & datur in potu mulieribus pregnantibus. pp illud quod accidit eis de aegritudinibus trigidis. Cuius permistio. Recipe seminis hyssopij albi, & opij amborū. an. dr. xx. euphorbij, & pyrethri, & spicæ, & croci, omnium ana. dr. vij. Terantur, & cribellentur, & conficiantur cum melle, & administretur post sex menses.

Confectio cognominata condari, preciosissima valde. Recip. croci aure. ij. myrrhæ, & assari, & phu, & reusini, & dauci, & petroselin, & meu, omniū an. aur. iij. spicæ Indæ, & Romanæ, amborū an. aur. vi. costi, & cassiæ, & floris squinanthi, omniū an. aur. j. carpoballami aure. dr. s. rubræ aure. viij. succi liquiritie, & scolopēdrie, & polij, & succi eupatorii, omnium an. aur. iij. olei balsami aur. vi. permistio nis andaracon aure. v. mellis quantum sufficit. Cuius dos sit sicut auellana cum geleniabin de melle. vnc. j.

Confectio de calametho, quæ confert doloribus stomachi, & hepatis, frigidis, & horripilationi vehementi, & febribus habetibus periodos. Cuius permistio. Recipe calamenti fluuialis, & montani, & petroselin, & sileris, omniū ana. dr. xx. seminis apij, & chamemille, & halse, omnium ana. dr. iij. [reusini, dr. xv. piperis. dr. 44. Et in descriptione alia, dra. 24. conficiantur cum melle, & administretur.

Confectio de feminibus, faciens ad dolores hepatis, & splenis, & stomachi, & ventositates generatas in ventre. Cuius permistio. Recip. cassiæ, & amomi, & spicæ, & ammos, & seminis feniculi, & sem. apij & anisi, & siseleos, et castorei, & sem. anethi, & aristolochiæ longæ, & galbani, & assari, & carui, omnium partes equales, & mellis dispumati quantum sufficit, & permiscatur, & administretur.

Confectio de hiacyntho, nostra. Hæc est confectio nostra, quam experti sumus in regibus, & eorum similibus, & cognouimus in ea iuuamentum maximum, propriè in aegritudinibus alguescens, & alguescet, & pulsu cordis, & debilitate cordis. & iam eradicant de eis aegritudines antiquas, in quibus non cōferunt curationes. & inuenimus in ea iuuamentum maximum in aegritudinibus cerebri, & stomachi, & hepatis, & propriè splenis, & colica, & valet ad dolores iuncturarum, & febres antiquas. Cuius descriptio. Recipe fractura hiacynthi, & propriè [rubræ granatæ,] & ei similiū, pōdus aur. i.

quæ ponantur in instrumento terendi, & incipiat eius contritio cum facilitate subtiliter, ut teratur, deinde ponatur in tabula, & præparetur super eam ad terendum, & fumatur [lapidis aluminis] pondus dr. j. [alihakic] pondus, drac. i. & auri liquati in crucibulo suo luto cum lithargyrio, donec aurū fiat, sicut vitrum, et teratur, pondus tertie, drach. i. et argenti vitreati cum odore stanni pondus sexte, dra.

10 i. & fiat cum vnoquoque eorum de contritione puluerizatione illud, quod sit in hiacyntho: deinde fumatur summa eorum, & proiciatur in tabulam vitreā, & inuoluatur in vino odorifero, & teratur donec exsicceatur, & teratur donec fiat puluis subtilissimus, deinde fumatur, & reponatur. Sit ergo summa pars i. deinde fumatur agarici, & epithymi, & piperis, et zingiberis, et gariophyllorum, & sampluci, omnium an. pars s. & fumatur lapidis armeni, et lapidis azuli, et salis naphtrici, et zedoariæ, et doronici, et been, et lingue bouis omnium an. ter tia partis. i. deinde fumatur spicæ, celticæ, et nereidæ, et amomi, et acori, et folij, et cinnamomi, et origani et halse, et hyssopi, et cymini, omnium an. quarta partis i. deinde fumatur pulegii, et petroselin, et lapidis iudaici, et sem. apij, & myrrhæ, et olibani, et croci, et piperis albi, omnium an. sexta partis i. et fumatur ossiū elephantis tertia partis i. Tere ergo omnes has medicinas, et proice super eas calcem lapidum, et tere, et confice cum melle emblicorum, quod sit pondus dupli eorum: & factrochiscos aure. i. & da in potu.

Confectio alia de medicinis Gal quæ confert aegritudinibus canna pulmonis, et vlceribus pulmonis, et sputo sanguinis, et puris, et sanici attractæ ad pectus, et difficultati sputi. Cuius permistio. Recip. gummi albotin aure. iij. croci aure. iij. olibani aure. iij. myrrhæ aure. iij. radicis lilij excorticatarum, aur. iij. granorum pini magni aure. iij. spicæ scemi aure. ii. s. cassiæ nigrae aure. ii. dragacanthi aure. iij. carnis dactylorum scemi aure. iij. cretæ scemius, quæ dicitur stella aure. iij. Galbani clari mundi aure. xxx. costi aure. iij. et inuenimus in descriptione alia aure. i. mellis boni cotylas iij. decoquantur mel, et gummi albotin in vase duplici: quumq; peruenit ad terminum spissitudinis, tunc permisce cum eo galbanum, et decoque ipsum, donec perueniat ad terminū, valet ut quum de eo distillatur stilla vna, non dilatetur. deinde intrigida ipsum, & proice super ipsum medicinas reliquas tritas, et permisce ipsum, et vttere.

Confectio, quæ pertinet arostomacis, mirabilis ad tussim, et sputū sanguinis, et vlcus pulmonis, et saniem eius collectā. et apostema ipsius, et corruptionem lacerti, et uomitum cibi, et cholicam passionem, et fluxum ventris, et lacertum vesicæ, et praefocationem matricis, et febres habentes paroxysmos data in potu ante horam per horam vnam, et extenuationem, et malitiam complexionis, et venena ebibita, et expersussione euenientia. Cuius permistio. Recip. nereiden, costi, galbani, castorei, opij, melanopiperis et macropiperis, et storacis, omniū ana. vnc. i. mellis Kist. i. Tere medicinas siccas, et cribella galbanum verò decoq; cum melle donec

y a. iaspidis.
z B. & alhakic.

nec

nec liquefiat, et quum liquefit, tunc cola ipsū et funde super ipsum medicinas, et pone in vase vitri, aut vase argenti: et de ea da in potu quantum est faba ægyptiaca cum aqua mellis, quantitate duorum cadorum: et distilla super ipsam digitis tuis de oleo sisamino guttas tres.

Cōfectio, quæ comparatur ad canabitis, extrahēs arenam in vrina, et reliquas materias vicerum. Cuius permistio. Recipe radicem lilii aure. iiii. siseleos, chamædros, fenichia, hypericon, et est folium alkemeleon, hayf et est semen alkanabotis, omnium ana aure. iiii. amomi aure. viii. cinnamomi aure. xii. sileris montani, spicæ Indæ, croci, faulafin, seminis apii montani, polii, sem. rutæ sylvestris, pulegii Cretenfis, omnium ana pōdus illud idem, radicis liquiritiæ, lapidis scemi masculi, et sceminæ, omnium ana aur. 16. nasturtii babylonici aur. 24. sem. agni calbi, faradiæ amborū ana aure. 24. cordumeni aure. 48. conficiantur cū melle decocto: et detur de ea in potu quantitas auellane cum syrupo mellino commisto quantitate quatuor cadorum.

Ars medicinæ de gentiana: valens ad duritiem, et oppilationem, et dolorem hepatis, et splenis, et febrē antiquam. Cuius permistio est, vt sumatur gentianæ, et piperis, amborum ana pondus. dra. x. et dactylorum alborū siccorum, folii, et spicæ, et aristol. omnium ana vnci. Tere et pulueriza ipsa, et cōfice ea cum melle disputato: ita vt fiat in loco mellis spissi Cuius dosi sit pondus. dr. i. cum aqua rute decoctæ.

Ars medicinæ, quæ nominatur donum Dei, et fuit inuenta in thesauro Regis, et dixerunt, q̄ confert podagræ, et hæmorrhoidibus, et corruptioni ani, et frigoris, et facit appetere cibū et coitum, et prouocat, et conseruat sanitatem quando bibitur in tempore veris, aut hyemis tribus mēsis in omni die ventris omnis mēsis. Cuius permistio est. Vt sumatur myrobolanorum nigrorum, & belliricorum, & emblicorum, & acori, & aristol. longæ, & rotundæ, & secacul, & heil, & cardamomi, et gariophyllorum, & chamæmille, & zingiberis, & sisami nō excorticati, omnium ana pondus. vnc. vi. & nucis muscharæ, & spicæ, & turbit albi, i alio myrrhæ, & meu, & phu, & dauci, & assari, & se. apij montani, & euphorbij, omnium ana pondus, vnc. ij. & almene, & est ammeos, & medullæ tritici, & se. porri, & tuder al. & papaueris, & zedoariæ, & doronici, & venarum liquiritiæ, & amomi, et pyrethri, & spodij, & siseleos, et assæ foetide, et cymini, & cinnamomi, et cassiæ Indæ, & cassiæ persicæ, et alcatamonj & vlnæ, & cyperi, & radicis nenupharis, et macro-piperis, et calami aromatici, et castorei, omnium ana vnc. iiii. & corticum radicis apij. vnc. viii. & scoriæ ferri mundatæ, trita nutritæ tribus hebdomadis, s. hebdomada vna cum zuccaro, & hebdomada cum aqua & melle. et hebdomada cum aceto: deinde incipe & infunde eam vno die in aceto, deinde conuerte eam in mane ad zuccarum, & tertia die cōuerte eam ad aquam mellis, fac illud de ea tribus hebdomadis secundum hunc modum: deinde sicca eam in vmbra, & tere eam, donec fiat sicut alcohol, et tere reliquas medicinas, et pulueriza eas, et cribella ip-

fas: deinde pōdera de medicinis partes. iiii. et de scoria partem vnam: deinde inuolue eas ex butyro vaccino bono, & confice cum melle bono, & pone cum eo de penidijs pondus scorig: deinde liquefac penidijs, & funde eos desuper cum melle, donec fiat in loco mellis spissi: deinde pone eam in vase viridi nouo mundo, et ligga caput eius, & da ipsum in potu. Cuius dosi sit sicut galla in mane ieiuno, & non comedat aliquid donec tres horæ dici prætereant: deinde comedat, & rege ipsum regimine æquali: et fugiat ab eo nauſcatiua satietas et præparatio, et reliqua ex quibus timetur ei nocumentum. Quidam autem medicorum existimauerunt, q̄ hæc medicina effugat malitiam neni perniciosi, et facit possidere sanitatem.

Medicina confecta, quæ confert debilitati hepatis, et torsioni, et spuro sanguinis. Rec. balustiarum, et sanguinis draconis, et foliorum alafis, et aluminis iameni, an. partem vnam, tere ea, & pulueriza, et decoque ipsa, et cola aqua eius, et da ipsam ad potandum tepidam, quoniam bona est.

Confectio kiume medici, quæ facit ad corruptionem complexionis, et apostemata hepatis et confortat stomachum, et clarificat colorem. Cuius permistio est. Vt sumatur myrobalanorum, et [alkegia] amborum ana pondus. drach. 3. zingiberis, cinnamomi ana. drach. x. piperis al pondus, drach. 24. et [altalasir] pōdus. drac. iiii. et galangæ pondus, drach. x. et nermisch pondus, drach. vi. et succi absinthij. dr. v. et vini cocti, et almeisus quantitas, qua conficiantur medicinæ. Tere medicinas, et pulueriza eas, et cōfice eas cum vino, et almeisus: et fac de eis pilulas similes piperi, et sit dosi eius, dr. v. cum aqua tepida.

Confectio cognominata imperialis: quæ confert ad difficultatem vrinæ, et dolorem dorsii, et debilitatem renum, et frangit lapidem. Cuius permistio. Recipe seminis papaueris, et seminis porri, et seminis anethi, et seminis apij, et sem. lilii, et seminis lactuæ, et sem. endiuæ, et sem. min. portalacæ, et been albi, et rubei, et lingue anis, et seminis alkerua, et Kesile, et sem. [al-ſichelabrem], et seminis sampſuei, et [seminis Kekilie] et piperis, et turbit, et granorum nasturtij, et seminis maru, et vſnæ, et ammoniaci, et floris squinanthi, et seminis napi, et dragacanthi, et seminis hyusquiami albi, et origani, et zarub, et feleniati, et granorum nil, et costi, et carui, et psyllij, et ſauinæ, et enulæ, et olibani, et seminis merſulen, et cassiæ, et semin. lini, et salis Indii, et semin rutæ, et sem. alKeiri rubei, et albi, et cymini carmeni, et cinnamomi, et sem. felengemisk, et mugat, et sene de Mecha, et hermodactylorum, et epithymi, et anisi, et semin. fullæ, et sirach granorum solis, omnium ana drac. iiii. tuder albi, et rubei, et ammeos, et [zcedoariæ], et kinauet seminis foeniculi, et cinnamomi, et myrobalanorum, et citrinorum, et kebulorum, et seminis harmel, et granorum myrti, et sinapis, et cannabis, et sisami excorticati, et foenugraci, et seminis bauciæ, omnium ana drach. v. secacul, et zingiberis, amborum ana drach. iiii. Kie, et piperis albi, et gariophylli, et spicæ, et florum alcanæ, et pyrethri, omnium

a B Alia litera
radicum amira
beris.
b B sythragi In
di, & persici, &
alfelse. num.

c B alkegia
f s. ammeos
kebulorum

g s. zcedoariæ
h s. kinauet
Alia litera
rumbos. s.
num. p. m.

nium drach. i. s. scammonæ pondus tertie, drac. j. seminis melonis, & seminis melonis lōgi, amborum ana drach. x. olei sisamini drach. xl. mellis libr. ij. dosis integra, drach. ij. cū aqua tepida.

Confectio quam narravit Asaïmeri, & dixit quod est experta, quæ est conueniens paralyti, & torturæ, & mollificationi, & reliquis agritudinibus, quarum radix est phlegma: de qua sumatur secundum quātitatem quam tolerat æger. & si liniatur ex ea membrum mollificatū, iuuat. Cuius permissio. Recipe opij, & euphorbij, & castorei, & cinnamomi, & macropiperis, & hyusquiami albi, & spicæ, & zingiberis, & croci, omnium ana partes æquales. Tere, & cribella, & confice cum melle dissipato. & pone in vase vitreo, & vtere quum necesse fuerit.

Confectio impinguatua nostra experta. Recipe mugath, & nucis endem, & been, & ^h [zedoariae,] & dragacanthi, & seminis papaueris, & karabe, omnium ana pondus, drach. iij. Tere, & pulueriza, & frige cum butyro frixione leui: & permisce cum duabus heminis paruis sauietriti, & hemina. i. zuccari, mensurata cū hemina parua: deinde sumatur omni die pondus dr. xx. et decoquatur cum duabus libris lactis: et projiciatur desuper de butyro, quātum necesse est: & sorbeatur, quoniam bonum est.

Explicit tractatus primus.

INCIPIT SECVNDVS.

De hieris.

HIERA est nomen solutiuū rectificātis: & huius quidem interpretatio, et expositio est medicina diuina. Et primum quidem solutiuū de cognitis fuit hiera Rusi: & antiquitus nō cadebat nomen hieræ, nisi super hanc: deinde nominata sunt alia eo. Et non dicitur medicina diuina, nisi quia actio solutiuū est res diuina, saluās ex virtutibus suæ naturæ. Et antiquitus quidem non fuerunt data in potu hieræ, nisi quoniam medici timebant ex malitiis solutiuorum simplicium, sicut pulpæ coloquinthidæ, & ellebori et aliorum. Et quum volebant vti eis, permiscebant ea cum facientibus penetrare, & rectificantibus, & bezahard, donec ausi facti sunt in vsum eorum. Postea edomiti sunt in eis, & acceptum succum eorum, deinde ausi sunt in eis adco, donec acceperunt ea sicut sunt in pilulis. Sciat ergo medicus, quod hieræ magis sunt saluæ, quā decoctiones, et pilulæ. Et non dimittuntur propter malitiam suam: imò propter ea quæ excusant ab eis propter consuetudinē malam. Et quoniam ipsæ non trahunt ex longinquo, sicut decoctiones, & pilulæ. Et dosis de hieris est vsque ad iij. aureos. Et quandoq; proiciunt super eas salem massæ. Et magis conueniens cum quo in potu dantur, est aqua epithymidis, sicut de decoctione, proprie secundum descriptionem quorundam eorum, quæ recipiunt epithymi, drach. iij. passularum mundatarum, drach. x. myrobalarum nigrorum mundatarum, dr. j. stachados, dr. iij. aquæ lib. iij. aniuatū mundati lib. s. detur ad potandum in ieiunio.

no. & consequenter detur seminis althæe, dr. j. seminis citrini, drach. s. cum pauco oleo nucis, & aqua tepida. Et cibus tribus diebus sit zibrabegi cum aqua commissa.

Hiera picra, scilicet amara. Hæc est hiera de aloë, & associatur ei cinnamomū propter subtilitatem suam, & iuuamentum quod facit visceribus, & stomacho. Et mastix similiter, & vt conseruet. Et similiter casia. Et crocus propter digestionem, & confortationem cordis, et stomachi. Et fortasse crocus facit incurrere in ea dolorem capitis: quare oportet, vt minoretur pondus eius, aut expellatur. Et assarum quoniam inest ei adiutorium ad solutionem faciendam, & præcipitationem humiditatum. Et quandoque ponuntur loco eius cubebe, et sunt subtiles. Et carpobalsamum, & xylobalsamum propter confortationem stomachi, et resolutionem, et albezarati. & de hominibus sunt quidam, qui ponunt in ea florem squinanthi, quoniam prohibet rasuram, quæ timetur ex aloë, & sofas, vt expellant malitiā caliditatis aloës à stomacho, & capite. Et quandoque fermentatur cum tanto melle, quātum ipsa est. Et quandoque est sicca non fermentata. Ego verò informo de ipsa puluerizata trochiscos cum aqua bdellij, et exsicco eos in vmbra, & vtor eis: nam inuenio illud magis vltimū, quā aliud, & fortasse bdellium est ferè pars j. Et antiqui quidem diuersificati sunt in quantitate rectificationis aloës.

Sunt enim de eis quidam, qui ponunt pondus medicinarum sexcuplum ponderis aloës: et de eis sunt qui octuplum, & addunt, & minuunt. Et iterum quādoque accipiunt ipsum ex abluto, quod est debilius soluens, & magis conueniens calefacto, et febrienti. & non dant ipsum in potu omni febrienti: imò ei cuius febris est leuis. Et de eis sunt, qui accipiunt de aloë non abluto, & est fortius soluens: sed est magis nocuum febrientibus: quamuis de eo sumant in potu quidem, & non noceat eis. Et hiera quidē non est res festinans in solutione: imò eius solutio fit cum facilitate, & paulatim, & cum tarditate: & fortasse efficit operationem suam in die secundo. & non est iterum eius solutio cū attractione ex longinquo: imò nō soluit nisi illud cui obuiat, & cui commiscetur, ex stomacho, & intestinis. Et longinquior terminus sue attractionis est pars hepatis absq; venis. Descriptio autem cognita vniuersitatis est hæc descriptio, quæ confert ad humiditates generatas in capite, & stomacho, & dolores iuncturarum, et colicam, & torturam, et grauitatem linguæ, & mollificationem membrorum. Cuius hæc est permissio. Recipe mastix, & cinnamomi, & assari, & spicæ, & carpobalsami, & croci, & xylobalsami, & casie, omnium ana pondus, drac. j. aloës sublimis duplum medicinarum. Tere, & cribella: & sit dosis integra, drach. j. cum melle, & aqua tepida.

Hieralogodion: Hæc cōfectio est benedicta, plurimi iuuamenti, mundificans corpus ab vltimis extremitatibus suis cū solutione, in qua non est labor, omnium humori, & superfluitatum: & confert ad ægritudines capitis, & dolorem, & hemicraniam, & cephalæam, & vertiginem, & alguesgues, & maniam, et epilepsiam, &

& timorem & paralyſim, & mollificationem, imò ad apoplexiam. Et totum illud accepta in puluere, ſicut dictum eſt de ſcelithe, & eſt melior illo plurimū. Et cōfert ad dolores auris, & oculi, & confortat ſtomachum, & aperit oppilatio- nes hepatis, & prouocat menſtrua, & mouet difficultatem anhelitus, & cōfert ad quartanā, et omnes paſiones phlegmaticas crudas, et fe- bres antiquas, et ualet ad dolores iuncturā, et podagram, et uenam ſciaticā: et utilis ad tyriā, et alopeciam et ulcera antiqua in capite, et alia, et ad baras, et morpheā, et impetiginē, et exco- riationem, et lepram, et ad ſerophulas, et apoſte- mata frigida, et cāeros. Cuius hæc eſt permiſſio. Recipe pulpe coloquintidæ .3. v. cepæ ſquillæ af- ſatæ, et agarici, et ſcammonæ, et ellebori ni. et ammoniaci, et ſcordeon. omnium an. .i. iiii. s. et in deſcriptione alia omnium an. .3. i. s. epithymi, et chamædryos, et bdellii, et aloes omnium an. .3. iiii. hæſce, hypericō, et ſolij Indi, et praſij, et po- lij, et caſiæ, et melanopiperis, et leucopiperis, et macropiperis, et croci, et cinnamomi, et opopa- naci, et polypodij, et ſerapini, et caſtorei, et myr- rhæ, et petroſelini, et ariſtol. longæ, et ſucci ab- ſinthij, et euphorbij, et ſpicæ, et amomi, et zingi- beris, omnium an. pōdus .3. ii. gētiang, et ſtechados an. .3. i. s. mellis quantū ſufficit: et doſis integra aur. iiii. cum aqua tepida, et melle: aut cum decoctione epithymi, et paſſularum enucleatarū.

a B. agarici.

Hieralogodion ſecundum deſcriptionem Philagrii Recipe pulpe coloquintidæ et a [cro- cij, et ammoniaci, et corticū ellebori albi, et ſcā- monæ, et hypericon. omnium an. aur. x. epithy- mi, et polypodij, et bdellii, et aloes, et chamæ- dryos, et praſij, et caſiæ omnium an. aure. viij. ma- cropiperis, et leucopiperis, et melanopiperis, et cinnamo. et croci, et opopanax. et ſerapini, et ca- ſtorei, et petroſelini, et ariſtol. longæ omnium an. aure. 4. conficiatur cum melle diſpumato: et ſit doſis aur. iiii. aur. iiii. ſecundum uirtutem cuius- que hominis cum aqua mellis, et ſale.

Hieralogodion ſecundum deſcriptionem Pauli. Recipe pulpe coloquintidæ aure. xx. ce- pæ muris aſſatæ, & agarici, & ammoniaci, & cor- tieum ellebori ni. & ſcammonæ, & hypericō, omnium ana. aur. x. polypodij, & epithymi, & bdellii, & aloes, & chamædryos, & praſij, & ca- ſiæ, omnium an. aur. viij. myrrhæ, & opopona- ci, & ſerapini, & petroſelini, & trium pipe- rum, & cinnamomi, et croci, & caſtorei, & ari- ſtolochiæ longæ, omnium an. aure. iiii. mellis quantum ſufficit.

Hiera Ruſi, faciens ad choleram nigram, & phlegma, & alopeciam. Reci. pulpe coloquin- thidæ aur. xx. chamædryos aureos x. ſerapini, & opopanaxi, amborum an. aur. viii. ſeminis apij montani, aur. v. ariſtol. rotundæ aur. v. piperis albi, & nigri. amborum an. aur. v. cinnamomi, aure. iiii. caſiæ, aur. viii. ſtechados, & croci, et po- lij, & myrrhæ, omnium an. aur. iiii. infunde myr- rham. cum uino, & tere medicinas, & confice cum melle diſpumato, & pone in uafe, & utere quum neceſſe fuerit. Et in deſcriptione alia pul- pæ coloquintidæ, drach. xx. aloes Scotrenſis pondus, dr. v. galange, dr. x. chamædryos, dr. xx. ſerapini, et opopanaxi, amborum an. drac. viii. ariſtol. rotundæ, et petroſelini, et piperis al. & ni-

gri, omnium an. dr. v. ſpicæ, & caſiæ, & cinna- momi, & croci, & zingiberis, & myrrhæ, et po- lij omnium an. aure. ii. et inuenimus additum in deſcriptione alia relatum ad hoc, quod eſt in [ſuriamatij] de medicinis, chamæpithyos, & agarici, et praſij, omnium an. drac. x. & con- ficiantur cum melle. et ſit doſis eius pondus. drach. iiii. cum aqua calida, & melle, et ſale in ieiunio poſt abſtinentiam

10 Deſcriptio vniuerſitatis hieræ Archigenis, q̄ confert omni agitudine generatæ ex phleg- mate crudo, & non crudo, & melancholia, & [vicio] aque in oculo, & dolori capitis, & facit ad vertiginē, & epilepſiā, et ualet ad inceptiōē agitudinum viſus, et rauceſinem humidā, & dolores gutturis, et difficultatem anhelitus, et ſpasmus, et exituras ex materiis groſſis, et con- fert ad aquam citrinam, et ſcabie. Et quandoq; datur in potu pariter propter dolores ſtoma- chi, et ventris, et matricis, et [ ]

cum decoctione ru- tæ. Et quandoq; ponitur in ea caſtorei parum, ſuſque ad ſiliquas iiii. & ad dolorē dorſi, et [me- tron, et ad uenam] ſciaticam, et ei ſimilia cum aqua centaureæ, & permixcentur cum ea etiam ſuccus cucumeris aſinini, et coloquintidæ ſi- liquæ. iiii. in aqua abrotani, et datur in potu ad morſum canis rabioſi, & facit ſecuritatem à ti- more aque præcipue cum pondere, drach. i. de aduſtione caneri fluuialis. Cuius hæc eſt permi- ſſio. Recipe pulpe coloquintidæ, drach. xxii. praſij, & ſtechados, et ellebori, ni. & chamæ- dryos, et ſcammonæ, et leucopiperis, et macro- piperis, omnium an. dr. ii. cepæ muris aſſatæ, et eu- phorbij, & aloes, et croci, et gētiang, et petroſe- lini, et ammoniaci, et opopanaxi, omnium an. vnc. j. polij, et cinnamomi, et ſerapini, et myr- rhæ, et ſpicæ, et ſquināthi, et calamēthi mōtani, et ariſtolochiæ rotundæ, omnium an. dr. ii. mel- lis quantum ſufficit: & ſit doſis aur. iiii. cū de- coctione epithymi, et paſſularū mundatarum.

Hiera Archigenis ex deſcriptione Pauli. Rec. praſij, et agarici, et chamædryos, & pulpe colo- quintidæ, & ſtechados, omnium an. pondus aure. xx. opopanaxi, et ſerapini, et petroſelini, et ariſtol. rotundæ, et piperis al. omnium an. aure. v. cinnamomi et ſpicæ, et polij, et croci, omnium an. aure. iiii. Tere ex medicinis, quæ ſicca ſunt. Et conquaſſa gummas, et infunde in melle, et permixce: et ſit doſis aure. iiii. cum ſalis triti pō- dere, drach. i. cum aqua mellis.

10 Theodoricon magnum, quod ualet ad cor- ruptionem complexionis frigidæ, et repletio- nē et ſuperfluitates viſcoſas groſſas, et obliuio- nem, et tenebroſitatem viſus, et difficultatē an- helitus, et ſuporem, et dolores hepatis, et ſto- machi, et ſplenis, et renum, et matricis, et pro- hibitionem menſtruum, et colicam, et eſt ſo- lutiuum abſq; labore: cuius doſis ſit pōdus aur. iiii. cum decoctione epithymi, et agarici, aur. cū aqua calida. Cuius hæc eſt permiſſio. Recipe aloes Scotrenſis pondus, drac. x. agarici albi pō- dus, drach. xx. croci, et cinnamomi, et acori, et maſticis, et olei baſſami, omnium an. pondus, drac. iiii. reuſini, dr. i. s. xylobalſami, et carpoſal- ſami, et euphorbij, et macropiperis albi, et ni- gri, et gentianæ ro. et ſloris ſquinanthi, omnium an.

an. pondus dr. ii. costi amari, chamædryos, epithymi omniū an. dr. i. iii. aslari, et casie, & scammonæ omniū an. pondus, dr. v. spice odoriferæ pōdus, dr. i. iii. s. meu, & anomi amborū ana pondus, dr. j. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum melle dispumato, et repone in vase, & vtere post sex menses.

Theodoricon aliud, quod confert omnibus agitudinibus excitatis ex frigore, & phlegmate. Recipe aloes pondus, dr. xxx. agarici pōdus, dr. xii. acori, et croci, & cinnamomi, & f[ul] alkeia] & hermodactylorum, & casie omnium an. dr. iii. chamædryos, & leucopiperis, & aslari, & xylobalsami, omnium an. pondus, dr. ii. melanopiperis, & castorei, amborum an. dr. iii. reusini, & s[er] myrrhæ, & spice omnium ana pondus, dr. i. mellis quantum sufficit: dosi eius pondus, dr. iii. cum aqua calida: & antiquetur. vj. mensibus.

Theodoricon aliud faciēs ad illas passiones. Cuius hæc est permissio. Recipe ^h acori pondus, dr. viii. nucis muschatæ dr. xii. aloes Sco trensis. dr. ix. agarici pondus. dr. xliii. reusini dr. iii. piperis albi, & gentianæ, amborum ana pondus, dr. iii. croci, & gariophyllorū, et acori, i[tem] in alio galbani, & keiati et cinnamomi oīum an. dr. vi. aslari, et xylobalsami, amborum an. pōdus. dr. iii. casie et scammonæ omniū an. pondus, dr. xii. spice, dr. viii. scordeon pondus, dr. ix. amomi, et rubeg, et piperis ni. et piperis lōgi, et squināthi, omniū an. pondus, dr. ii. ieros pondus, dr. viii. Tere, et cribella, et cum melle quantum sufficit, confice, et antiquetur. vi. mē. & sit dosi pondus, dr. iii. cum aqua calida.

Theodoricon cum nuce muschatæ, faciēs ad omnes agitudines antiquas capitis, & ad maniam, & algueſcences, et dolorē capitis, et vertiginem, et ad epilepsiam, et ad debilitatem visus, et ad dolorem hepatis et splenis, et renum, et colicam, et prouocat mēstrua retenta, et ad leprā, et baras, et ad dolorem podagræ, et iuncturarū, & ancharum, et ad febres chronicas antecessentes: & eius solutio est sine nocumento. Cuius hæc est permissio. Recipe aloes, dr. ix. agarici, dr. xliii. scordeos, et xylobalsami amborū ana dr. iii. croci, dr. viii. acori, et mastice, et cinnamomi, et gariophyllorum omnium ana dr. vi. casie, et nucis muschatæ amborum an. dr. xii. epithymi, dr. xliii. spice dr. vi. chamædryos, dr. viii. myrrhæ, dr. ii. triū piperū, et euphorbii ana, dr. iii. floris squināthi, dr. ii. gentianæ, dr. iii. amomi, dr. ii. scammonæ, dr. xviii. mellis dispumati quantum sufficit. Cuius dosi sit, dr. iii. cum decoctione epithymi.

Theodoricon aliud v[er]itātū. Recipe aloes, dr. ix. agarici, dr. xliii. mastice, et croci, et acori, et cinnamomi, et spice, omnium an. dr. vi. aristol. & carpobalsami, et euphorbii, et trium piperū, & gentianæ, omniū an. dr. iii. chamædryos, et costi amborum ana dr. v. casie, et epithymi amborum ana dr. xii. myrrhæ, et floris squināthi, et amomi, omnium ana dr. ii. scammonæ dr. xx. mellis quantum sufficit. Cuius dosi, et administratio, et iuuamenta sunt sicut primi.

Hiera Gal. descriptione vnuerſitatis. & de iuuamentis eius est, q[uod] ipsa est subtilior, & efficacior q[uam] theodoricon, et logodion: faciēs ad pa-

ralysim, et torturā, et spasmodum, et mollificationē et purgāt a corpore superfluitates viscosas, grossas, & diuerſas, & stringit mollificationem vesicæ, & exitum vrinæ abiq[ue] voluntate. Cuius hæc est permissio. Reci. pulpa coloquinthidæ, & agarici, et capæ muris aslatæ, & ammoniaci, & scammonæ, & ellebori nigri, et hypericon, & euphorbii, omnium ana dr. xv. polypodij, et epithymi, et bdellij subalbidi, et chamædryos, & prassij, & casie, omnium ana pondus dr. vii. myrrhæ, & serapini, & aristol. longæ, & trium piperum, & cinnamomi, & opopanaci, & castorei, & petroselinii omnium ana dr. iii. Et de hominibus sunt quidam, qui ponūt in ea croci pōdus, dr. iii. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas infulis eis, quæ ex ipsis infunduntur in triplicato, & cōfice cum melle dispumato, & vtere quum necesse fuerit post sex menses.

Hiera Gal. descriptione Pauli. Recipe chamædryos, & leucopiperis, et macropiperis, et agarici, & stachados, & ellebori nigri, & scammonæ, & spice, et epithymi, & capæ muris aslatæ, omnium an. aure. vi. myrrhæ, & croci, & ammoniaci, & hypericon, omnium an. aure. viii. mellis quantum sufficit.

Hiera Gal. Recipe pulpa coloquinthidæ, dr. iii. chamædryos, & capæ muris aslatæ, & croci, & agarici, scammonæ, et ellebori nigri, & stachados, & ammoniaci, & hypericon, omnium ana, dr. iii. & sextam, dr. i. epithymi, & polij, & bdellij, & chamæpithyos, & prassij, et aloes, & casie, & polypodij omnium an. dr. i. s. & trium piperum, & myrrhæ, & cinnamomi, & croci, & opopanaci, et serapini, et castorei, et petroselinii, & aristolochiæ rotundæ, et euphorbii, omnium ana medietatem, et tertiam, dr. j. & mellis quantum sufficit. Dosi sicut logodion, & iuuamenta eius sicut illius.

Hiera eufacaris, & est Hipp. medici, confers ad humiditatem stomachi, & ad dolores capitis generatos ex vaporib[us] corruptis, et ex tristitia timere faciente. Cuius hæc est permissio. Rec. gentianæ, et spice, & aristol. rotundæ, et casie, et cinnamomi, omnium ana pondus, dr. j. petroselinii, & chamædryos, et stachados, et fulfulimon. et est ozimum montanum, et Keiati] omnium an. dr. i. myrrhæ pondus, dr. iii. granorum alben, et croci, amborum ana dr. j. s. aloes ru. pondus, dr. viii. pulpa coloquinthidæ pōdus. dr. vi. conficiatur cū melle, et administretur post sex menses. Dosi eius pōdus dr. iii.

Hiera alia Hipp. quæ facit ad mania, et algueſcences, et vertiginē in capite, & dolorē capitis vehemētē, et spasmodum, et scissuram manuum, et dolorem iuncturarū, et ad permissionem rationis, et corruptionē intellectus, et dilatationē pupillæ, et inceptionem, quæ in oculo, et ad lepram, et albaras, et ad paralysim, et torturam. Cuius hæc est permissio. Recipe cucumeris asinini, et trium piperum, et chamædryos, omniū ana pondus aur. v. croci, et myrrhæ, et scammonæ, omnium ana pondus, dr. ii. ammoniaci pondus dr. i. mellis quantum sufficit. Dosi eius medietas vne. i. cum aqua calida.

Hiera Andromachi, quæ confert ad dolorē stomachi, et ventris. Cuius hæc est permissio. Rec cinnamomi, et casie nigre, et calami aromatici,

i. s. fulfulimon
& ozimum m^o
tanum & ke. s

m s. species.

n B. chie.

matici, & xylobalsami, & floris squinanthi, omnium ana vnc. iij. s. Tere medicinas, & proice in vase figuli nouo, & funde super eas aque pluuiialis danich. vi. & decoq; ad medietatē, & colla: deinde accipe aloes rubei lib. j. s. & pone sup ipsum aquae pluuiialis quantum sufficit, & tere in meridie, & ablue donec abstergetur, & funde super ipsum^m [aquam specierum] & tere in sole donec exsicceatur deinde tere, & proice in ipso croci, & myrrhē, etⁿ [alkeiati] omniū ana vnc. iij. et in descriptione antiqua, omniū ana vnc. j. deinde tere oīa, et pone in vase vitri, aut vitreato, & vtret: est. n. iuuatiua ad spasmus, & ad repercussionē, quæ sit obuiando, & percussione, & fracturam, & ad dolorē lateris, & aperit stomachum, & dolores eius, & sputū sanguinis, & dolorem illi. Dosis eius integra pondus, drach. j. cum aqua tepida, & omni homini secū dum quantitatem suæ virtutis: & ad apostemata dura cum syrupo acetoso, & sit ex ea emplastrum ad apostemata oculi cum succo mentæ, aut vix vulpis, & apostemata ani cum oleo rosaceo, & vino bono, et confert ad vlcera, quæ ac eidunt vnguibus, quando liquefit cum aceto vini, & ad adustionem oris gargarizata.

Hiera Andromachi faciens ad retentionem menstruorum, & ad lepram, & tumorem. Cuius hæc est permissio. Rec. stachados, & chamædryos, & agarici, & ellebori nigri, & piperis nigri, & albi, & mezerion, & scammonē, et squilæ assaræ, omnium ana pondus drach. viij. croci, & euphorbij, & ammoniaci, omnium ana drach. viij. myrrhæ, drach. iij. interioris cucumeris asinini, drach. iij. mellis lib. v. dosis eius pondus drach. ii. cum melle, & aqua & sale.

Hiera Fanelgoris faciens ad melancholiam, & mundificat velamina cerebri, & aufert chymos grossos, viscosos, terrestres: Cuius hæc est permissio. Rec. prassij, & stachados, et ellebori nigri, & chamæpityos, & chamædryos, et petroselinū, & polij, et aristol. rotundæ, et croci, et gentianæ, & ° [keiati], & dragacanthi, & foenū, & allari, et amomi, & costi, et cinnamomi, & phu, & meu, et piperis, et carpobalsami, et alij syluestris, et casie, & hypericon, et floris squinanthi, et spicæ, omnium ana pondus, drach. ii. epithymi, & agarici, & polypodij, et pulpæ coloquinthidæ, omnium ana, drach. iij. aloes Scottæ, vnc. vj. Tere, et confice, & antiqua sex mensibus. Dosis eius tertia, drach. i. cum aqua calida.

Hiera Bussitis, conferens ad visum et confortans eum, et sedat dolorem capitis asiduum, & confert ad dolores stomachi, et splenis, et hepatis, et ad dolores melancholicos, et phlegmaticos, et ad vertiginem, et dolorem, qui nominatur corona Cuius hæc est permissio. Recipe chamædryos, pondus, vnc. xij. agarici pondus, vnc. xvi. & in descriptione alia, agarici, vnc. x. pulpæ coloquinthidæ, vnc. ii. stachados, & piperis albi, et nigri, omniū ana, vnc. xij. meu, vnc. iij. croci, vnc. xxviii. ellebori nigri, et scammonē, et aloes Scottæ, oīum ana vnc. xvi. Tere, & cribella, et confice cum melle: dosis eius, dra. iij. post sex men. et in descriptione alia, spicæ, et casie, amborum ana, vnc. xij. bibatur cū infusione epithymi post abstinentiam.

Hiera Catagini Anthiocheni, quæ confert ad

spasmus, et dolorem capitis antiquū, et ad timorem accidentem ex melancholia, et ad tremorem iuncturarum. Cuius hæc est permissio. Rec. pulpæ coloquinthidæ pondus, dr. xx. chamædryos, et prassij, et agarici, omnium an. dr. x. aristolochiæ longæ, et petroselini, et piperis albi, et terapini, et opopanaci, omnium an. dr. v. myrrhæ, et spicæ, et polij, et croci, et cinnamomi, oīum an. dra. iij. Infundantur humida cum melle deinde coquantur super ignē parūper, et terantur sicca, et proiciantur super ea, et misceatur, et administratur post sex menses.

Descriptio alia hieræ, quæ addit in visū, & confortat ipsum, et cōfortat ad dolorē capitis et^p†

passiones) stomachi, & hepatis, et splenis. Cuius hæc est permissio. Rec. pulpæ coloquinthidæ, drach. x. chamædryos, & casie, et trium piperū, oīum an. dr. ii. aloes, et myrrhē, et thuris masculi, et croci, oīum an. dr. j. scammonē, dr. vi. sicci absinthij pondus dr. ii. mellis quantum sufficit. Dosis pondus, dr. iij. cum aqua calida.

Hiera nostra experta. Recip. ellebori pondus dr. i. pulpæ coloquinthidæ aur. i. et aloes aure. ii. et salis Indi. dr. i. et tertiam, et agarici pōdus aure. ii. et lapidis armeni aur. s. et rosarum pōdus, dra. i. et piperis albi pondus aure. i. et zingiberis pondus aur. ii. et acori, et ammomi, et assari, et carpobalsami, et alhafce, et origani, et seminis apij et dauci, et est semen bauciæ, omnium an. drach. iij. & buglossē pondus dr. x. seminis alfahelebram, et semin. alfelengemisch, et seminis [ozymi citrati] et seminis citri, et mentæ sic. ca, omniū an. dra. ii. et epithymi pondus, dr. ii. s. conficiantur omnia cum duplo sui mellis, et reponatur sex mensib. deinde administratur.

TRACTATVS TERTIVS.

De electuarijs solutiuis, et non solutiuis.

NOS dicere volumus in hac summa de electuariis famosis, et quæ sunt similia vniuersalibus. Illorum verò, quorum iuuamenta sunt particula-

ria, digniora loca dicēdi sūt in summa secūda. Electuarium dyaciminū faciens ad dolores viscerum, quos generauit frigiditas, et ad agritudinem phlegmatis senum, et cōfortat stomachum, et digerit cibum, et aufert appetitum caninū, et eructuationē acetosam. et sit dosis agnitus galie cū aqua calida. et cōfert iterū ad febres frigidas melancholicas, et phlegmaticas. Cuius hæc est permissio. Rec. cimini carmeni infusi in aceto vini die, et nocte, exsiccati, torrefacti, et foliorū rutę exsiccati in vmbra, et piperis, et zingiberis oīum an sextaria. v. baurach armeni pondus, dr. x. Aggrega has medicinas, tritas, cribellatas: et confice cū melle dispumato, et reponatur in vase, et administratur.

Diacyminum Gal. quod facit ad ventositates frigidas, et satietatem naufragiā, et resoluunt ventositates, et confert ei, qui non digerit cibū. Cuius hæc est permissio. Rec. baurach medicatam partis, cimini carmeni infusi in aceto, torrefacti, piperis albi, et piperis longi, foliorū rutę, omnium ana partem vnā. Et hoc quid sit secun-

secundum duas descriptiones. quandoque. n. fit ex partibus aequalibus in omnibus suis com-
millionibus cymini, piperis, & trite baurach:
& iste modus resouit naturam valde. Et quan-
doque permiscetur de speciebus reliquis quan-
titas aequalis, et de baurach medietas huius qua-
titatis. Et eligitur de cymino, carmenum: & in-
funditur in aceto forti, deinde torrefit. Et sit pi-
per album: & illud ideo, quoniam ipsum confortat
stomachum plusquam duae aliae species, sicut pi-
per longum, & piper nigrum: & hoc est illud,
quod non est parum, neque contractum, & neque
est cortex eius grossus, imò est ex illo, quod di-
citur grauis ponderis: & eligatur de eo magnū,
& sanum; Et baurach. Fiat ergo medicina ad il-
lum, cuius natura retinetur cum baurach dicto,
nitrum nauinacon, & est rubeum. Et quum fe-
ceris ipsam ad illū, cuius natura est soluta, ad-
ministrabis baurach aliud. Et sit illud, quod de
eo prolicies, medietas quantitatis vniuscuius-
que medicinarum quas diximus. Et folia rutae
iterum. Sint ergo sicca cum mensura: & illud
ideo, quoniam si exsiccantur vehementer, quā-
sint calidae complexionis, est calefactio eorum
ultra mensuram, & si non exsiccantur vehemē-
ter, remanet in eis humiditas superflua, quae non
consequitur vltimationem digestionis; quapro-
pter non destruitur eius inflatio in aliquo. Et
istae quatuor species quandoque permiscuntur
cum melle dispumato, & quandoque non per-
miscuntur cum aliquo, & referuntur per se abs-
que melle. Quia ergo ipsae sunt necessariae, pro-
ficiuntur in aqua hordei, aut in cibo alio con-
ueniente. Et haec medicina sumitur sola ante ei-
burā, & post eam. Et illa, quae permiscetur cum
melle dispumato, est magis conueniens in hac di-
spostione: & illud ideo, quoniam ipsa destruit
inflammationē omnino. Et oportet iterum, ut
sit mel bonum, quum non sit necessarium, ut sit
haec medicina nisi fortis in resoluendo uēto-
siatē, & euacuet cum fortitudine. Et oportet,
ut scias iterum, quod quādo uis, ut sit eius euacua-
tio plus, sit contritio medicinarum non subtilis,
sed grossa: & illud ideo, quoniam scio hominē,
qui contriuit hanc medicinam contritione vl-
tima, quoniam non sciuit illud, quod ego dixi;
quare non resouit naturā omnino, imò pro-
uocauit fortiter, & venit ad nos mirans, & quae
rens de causa in hoc: & illud ideo, quoniam ip-
se existimabat, quod in corpore illius viri esset pro-
prietas, quae esset causa in hoc, quod accidit.
Postquā ergo feci scire eū, quod causa in illo esset
dispositio compositionis eius, tūc composuit eam
secundo, sicut precepi ei, & cōpleta est eius ope-
ratio. Et oportet, ut seruetur hic determinatio
in compositione reliquarum medicinarum.
Electuariū ad subtilitē, & est aggregationis,
quod est conueniens ad frigiditatem stomachi ve-
hemētis frigoris: & cruetuationem acetosam,
& appetitum caninum, et singultū, qui fit ex re-
pletionē chymorū grossorum, et phlegmatico-
rum, & febres antiquas, quae sunt per frigus, &
malitiam digestionis. Cuius permissio haec est.
Recip. cymini infusi in aceto exsiccati sextaria.
xv. piperis, & zingiberis, & rutae siccae, & bau-
rach, omnium ana. dr. xx. Terantur, & conficiantur
cum melle dispumato, & administrentur.

Flectuariū de calamētho fluuiali descriptio-
ne Gal. Rec. calamēti fluuialis, & campestris, et
petroselini, omnium an. dra. xij. zingiberis aur.
vj. sem. apij, & capitum alhafee amborū an. aur.
iiij. keisim aur. xvj. piperis aure. xlviii. siselcos au.
re. v. Tere, & confice cum melle dispumato.

Electuariū de myrto, conferens ad solu-
tionem naturae, & vomitum phlegmatis, & hu-
miditatis, & malitiā digestionis, quae est ex sto-
macho. Cuius permissio haec est. Recip. grano-
rum myrti bonorū siccorum heminā. j. miro-
balanorum nigrorum, & bellicorum, & embli-
corum, & talasir omnium an. dr. xx. leucopipe-
ris, & macropiperis, et zingiberis, omnium ana
drac. x. masticis, & cordumēni & carui, & anisi,
& cymini, & spicae, & casiae, & cardamomi, &
costi, omnium ana dr. vj. nucis muscatae, & se.
apij, & ammeos omnium an. dr. v. folij Indi, et
amomi, amborum an. dra. iiii. Tere, & confice
cum melle dispumato & dosis sit, drach. j.

Electuariū sicut alcanzi est bonum. Cuius
haec est permissio. Recipe granorum myrti kei-
liati, drac. s. spicae vnc. iiii. nucis muscatae cum
cortice suo lib. s. gariophyllorum, & cardamo-
mi, & anisi torrefacti, & sem. apij torrefacti, &
vsnar, omnium ana, vnc. ii. macis, vnc. j. s. casiae,
vnc. iiii. myrobalanorum kebulorum, & belli-
ricorum, & emblicorum, omnium an. vnc. iiii.
macis. dr. j. s. bulliant medicina cum vino odo-
rifero feruore vno, deinde exsiccantur, & bul-
liant ebullitione cum aqua cydoniorum, & ex-
siccantur super fixorium calidum, & terantur,
et inuoluantur miua. Et sit dosis aure. ii. aut dr.
iii. cum syrupo cydoniorum.

Electuariū Almutaguachil relatum Salo-
moni, quod confortat stomachum, et confert
ad malitiā digestionis. Et est illud, quod in po-
tu dabat Israhelita Mutaguachil, quoniam est
bonum & expertum. Cuius haec est permissio.
Recipe spicae, & gariophyllorum, & cinnamo-
mi, & nucis muscatae, & cardamomi, & galiae
bonae, omnium an. aure. i. piperis albi, & zingi-
beris, et castorei, omnium an. drac. ii. thuris albi
masculi, aur. iiii. zuccari tabarzet quantū sunt
medicinae: commisceantur medicina cum zuc-
caro, et conficiantur cum melle dispumato.
Et dosis eius, aure. iiii.

Diacyminum aliud, cōferens ad dolores vē-
tris commotos à frigiditate, & ad febrem quar-
tanā, & ad appetitum caninum, & febres phleg-
maticas, et melancholicas, et ad phlegma pluri-
mum, quod accidit senibus, et ad vehemētiam
frigoris, quā accidit in stomacho, & ad cruetua-
tionē acetosam, & ad sputum quod fit ex mul-
titudine superfluitatum phlegmaticarū. Cuius
pmissio. Rec. cymini infusi in aceto dic, & no-
cte, torrefacti, & rutae siccae, et zingiberis, et pipe-
ris, omnium ana sextaria decem. et baurach ar-
meni, dr. x. conficiantur cum melle dispumato.

Electuariū diacyminum aliud. Recipe cy-
mini recentis boni, vnc. vii. in fundatur in aceto
vini dic & nocte: deinde extrahatur, & pij-
ciatur super corium rubeum, & moueatur: &
quando exsiccat, torrefiat torrefactione leui
cum igne, et piperis, vnc. iiii. zingiberis fini. dr.
iiii. baurach armeni. drach. ii. commisceantur,
et conficiantur cum melle.

Diapi-

Diapereon facies ad frigora, & humorē crudum, & dolorem stomachi, & malitiam digestionis, & ventositates grossas, & eructationē acetosam et appetitū caninū. Cuius permistio est. Vt sumantur leucopiperis, & melanopiperis, & macropiperis, omnium ana. vnc. iii. Et in descriptione alia. vnc. ii. & xyloballami, vnc. i. et amomi, & spicæ, amborū an. dr. iii. & zingiberis, & semin. apij, & fiseleos, & casia, & assari, & enulæ, omnium an. dr. i. Tere, & cribella, & confice cum melle dispumato. Dosis eius pondus. dr. iii. cum aqua tepida in ieiunio.

Electuarium alfendedicon valens ad dolorē stomachi, & hepatis frigidi, & debilis, generantis ventositates grossas. Cuius permistio. Reci. zingiberis, & piperis, & spicæ odoriferæ, omnium an. dr. vi. masticis, & ammeos, amborum an. pondus dr. iii. sem. apij, & meu, & phu, omnium an. dr. v. cymini carmeni, & casie, & carpobalsami, & pyrethri, omnium an. pondus. dr. ii. folij Indi pondus. dr. i. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum melle dispumato, & repone in vase, & vtere quum necesse fuerit.

Electuarium Alcanzi faciens ad solutionem ventris, & ad malitiam digestionis, & debilitatē stomachi, & frigus eius. Cuius hæc est permistio. Sumantur costi, & cinnami, & spicæ odoriferæ, & carpobalsami, & casia, omnium an. dr. x. nucis muschatæ v. numero, cardamomi, & gariophyllorum, & anisi, & meliloti, & casie Indæ, iolum an. pondus, dr. iii. & [

a. a. f. y. hrugi In di.
b. i. B. macis dr. iii. Beengt drac. viij. nagafet. dr. iiii.

jaristolochiæ, & vñcæ, amborū an. dr. ii. cyperi, & zingiberis, amborum an. pondus sextariū. x. calami aromatici, & piperis, et macropiperis, omnium an. pondus dr. v. myrobalanorum nigrorum, enucleatorū sextaria. ii. bellirici enucleati. x. numero, granorum myrti kaficius semis bonorum scburi. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum melle de arundinibus zuccari, & repone in vase, & vtere quū necesse fuerit, post duos menses.

Descriptio electuarij alcanzi alia, conferens ad debilitatē hepatis, & stomachi, & frigus amborum, & ad solutionem ventris, & malitiam digestionis, & confert illis, super quos timetur aqua citrina: & est bonū spleni, prouocans vrinam. Cuius hæc est permistio. Recipe costi, & cinnamomi, & spicæ, & carpobalsami, & casie, omnium an. dr. x. & de nucibus muschatis nucis. v. et cardamomi, & gariophyll. & anisi, et meliloti, et [casia,] & neremisch, omnium ana. vnc. iiii. macis, pondus, dr. iii. & burungi kebuli drac. viii. & reusini, et aristolochiæ longæ, et vñcæ, omnium an. pondus, drac. v. myrobalanorum, nigrorū, et kebulorum an. sextaria. ii. & de bellirici bellirici. x. et granorū myrti, quātum est pondus medicinarum omnium. Terantur sicut alcohol, & conficiantur cum melle tabarzet. Dosis eius sicut galla cū aqua frigida. Et in descriptione alia, zingiberis sextaria decem.

Electuarium alkefin dictum electuariū ambra. Et hoc electuario vsi fuerūt Reges Græciæ. Et hoc confert ad aggritudines frigoris, et propriè renum, et addit in desiderio coitus: et valet ad paralytism, et torturam, et tremorē, et pulsum cordis, et addit in recordatione et sensu, et exsiccat humiditatē stomachi, et facit digestio-

e. a. f. y. hrugi.

nem esse bonam. et est ex eis, quæ conueniunt senibus. Cuius permistio hæc est. Rec. cardamomi maioris, et minoris, et macis, omnium ana. pondus, drac. iiii. zingiberis, et macropiperis, amborū ana. sextaria. ii. cinnamomi. dr. iiii. vñcæ pondus. dr. ii. cinnami pondus. dr. i. gariophyllorum, et croci omnium an. pondus. dr. x. nucis muschatæ pondus. dr. v. Et in quibusdam descriptionibus nucis. v. spicæ odoriferæ, & masticis, et ambra, omnium ana. pondus. dr. ii. muschi, pondus. dr. i. sem. hyusquiami albi, et opii, amborum, ana. pondus, drac. i. olei balsami, pondus drac. vi. Aggrega has medicinas tritas, et cribellatas, et infunde opium in mensura sacraia. i. de vino bono, et confice cum melle dispumato, et vtere post sex menses, et liquefac ambra cum oleo balsami, et adhibeatur de oleo alben quantitas, qua omnia inuoluantur.

Electuarium alcechereben conferens ad frigus hepatis, et stomachi, et aquam citrinam, et cholera nigram, et est soluens vētrem. Cuius hæc est permistio. Sumatur casia Indæ, et zingiberis, et piperis, et cinnami, et cardamomi minoris, et gariophyllorum, et pyrethri, et folij Indi, et amyli de tritico, et masticis, et cardamomi maioris, et cinnamomi, et spicæ, et casie, et sem. apij, et anethi, et ameos, et sem. foeniculi, et anisi omnium an. dr. vi. epithymi Cretenis, et turbit, amborum ana. dr. xii. scammonæ, dr. x. zuccari tabarzet pondus, dr. xx. Aggrega has medicinas tritas, et cicotrigonitas, et confice cum melle tabarzet dispumato, et vtere quum necesse fuerit.

Electuarium diaphenicon est electuariū propriū iuuamenti in coica, et resoluens cam, et confert ad humorem crudum, et frigora, et ad difficultatem vrinæ. Cuius hæc est permistio. Sumatur baurach armeni, cymini carmeni, et petroselin, et zingiberis, et piperis albi, omnium ana. pondus. dr. xxii. scammonæ pondus. dr. v. daçylorum heyron mundatorum ex nucleis, et amygdalarum excorticatarū ex duabus corticibus, et foliorum rutæ, omnium an. pondus drac. x. Aggrega has medicinas omnes tritas, et cicotrigonizatas, et infunde daçylos in aceto vini die, et nocte, et tere bene, et permisce cum medicinis, et confice cum melle dispumato, et vtere quum necesse fuerit.

Diaphenicon aliud. Rec. daçylorum heyron ablatis nucleis. c. numero, et infunde eos in aceto die, et nocte, et cōfrica manibus, et cola. et rutæ sicca, et zingiberis, amborum an. dr. xiii. et piperis albi. xiiij. numero, et baurach armeni pondus. dr. v. et de amygdalis excorticatis ex duobus corticibus. cl. numero, et scammonæ pondus drac. xv. et turbit pondus. dr. xx. Tere, et cribella, et commisce cum melle.

Diaphenicon aliud, quod cōfert ad febres, et alia, et potatur in astate, et hyeme. et soluit sine inquietudine. Cuius hæc est permistio. Reci. zingiberis, et piperis albi, amborum ana. vnc. i. scammonæ. vnc. ii. s. tamarindi heyron mundatorum ex nucleis, aut siren, et amygdalarū dulcium excorticatarū à duobus corticibus et foliorū rutæ, omnium ana. vnc. iiii. Tere medicinas secundum singularitatem suā, et infunde daçylos in aceto vini, et terantur per se, et colentur, &

& terantur amygdalæ iterum per se, & miscantur omnia post illud, & conficiantur cum melle despumato & sit dos. drac. ii.

Electuarium cabrosius muschatum, faciens ad ventositates, & hæmorrhoidas, & humore crudum, & confortat stomachum, & adiuuat ad desiderium coitus, & clarificat colorem, & calefacit renes, & confert ad ventositates matricis, & fluxum ⁶† [ ] qui fit ex hæmorrhoidibus. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum citrinorum, myrobalanorum, & ¹ [casia], & seminis apii, omnium ana. 3. vi. belliricorum, & emblicorum, & ammeos, & tudei rubei, & albi, & macropiperis, & sisami excocti, omnium ana pondus. 3. iiii. cinnami, & nucis muschatæ, & zingiberis, & ⁵ [salfulimom], omnium ana. 3. viii. gribue, & costæ, & casia, & gariophyllorum, & macis, & galangæ, & neremisch, omnium ana. 3. vi. cyperi, pondus drac. x. & muschi, pondus aur. ii. & ambre aure. i. & scorix ferri nutritæ quantum est pondus medicinarum omnium, & butyri sextaria. x. Conficiatur cum melle despumato. Et sit dos. pondus. 3. ii. cum lacte vaccino concusso, sublato butyro, aut cum vino passo bono duabus hebdomadis.

Electuarium de thure. Recipe thuris pondus 3. x. piperis, & macropiperis, amborum ana. 3. x. zuccari 3. x. zingiberis, & galangæ, amborum ana. 3. xii. nucis muschatæ, & gariophylli, & ^h [gribue] omnium ana. 3. v. muschi boni 3. s. Teratur vnumquodque eorum per se, & cribelletur, & conficiantur cum melle.

Electuarium altalisafar faciens ad frigus stomachi & ventositates grossas in stomacho, & hepate. Cuius permissio. Recipe talisafar pondus 3. v. zingiberis pondus 3. xx. piperis pondus 3. xii. heil, & cinnamomi, amborum ana pondus 3. vii. zuccari tabar et lib. v. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, reponere in vase, & utere.

Electuarium Episcopi. Recipe scammonæ Antiochenæ, & turbit concaui, albi, amborum ana. aur. v. piperis, & cardamomi, amborum ana. aure. iii. zingiberis, & cinnamomi, & emblicorum, & gariophylli, & polypodii, & nucis muschatæ, omnium ana. aure. ii. s. Et in descriptione alia, scammonæ, & turbit, amborum ana. aur. iii. Tere, & cicotrigoniza, & proice super ea lib. i. zuccari contriti, & confice cum melle. Cuius dos. integra sit aure. iiii.

Tryphera de scorix ferri magna, faciens ad ventositates hæmorrhoidarum, & mollificationem vesicæ, & stomachi, & addit in desiderio coitus, & calefacit stomachum. Cuius hæc est permissio. Sumantur myrobalanorum nigroclis, & ¹ [casia Indæ] et sem. apii, & ammeos, & origani persici, omnium ana. vnc. i. spicæ odorifera, & amomi, & heil, et acori, omnium ana. vnc. iii. cinnamomi pondus 3. iiii. piperis, & macropiperis, & pyrethri, & salis Indici, omnium ana. pondus 3. iii. Aggrega has medicinas tritas, & cicotrigonizatas, & confice cum melle despumato, et butyro vaccino quantum sufficit, et utere.

Tryphera minor faciens ad mollificationem

stomachi, & humiditatem eius, & ventositates hæmorrhoidarum, & colorem efficit bonum. Cuius hæc est permissio. Sumantur myrobalanorum Kebulorum, & sciremblegi, et belliricorum ablatis nucleis, omnium partes æquales. in uoluecum butyro vaccino, et confice cum melle despumato, et reponere in vase, & utere.

Electuarium anacardinum, conueniens ad dolorē stomachi antiquum et frigus, et obliuionem, & facit bonum esse colorem, & subtiliat cogitationem, & sensum, et est electuarium sapientum et dicitur quod est Salomonis. Cuius hæc est permissio. Recipe piperis, et macropiperis, myrobalanorum nigroclis, et belliricorum et emblicorum, et castorei, oium ana. 3. iiii. costi, et anacardi, et burungi, et zuccari tabar et, et baccauri lauri, oium ana. 3. xii. cyperi. 3. viii. Tere anacardos solos bene, et tere medicinas, & cribella, et bulli butyrum uaccinum, & mel cum æqualitate, et proice super ea medicinas, et coagula, et utere post sex menses. Dos eius. 3. ii. cum aqua decoctionis apii, et feniculi. Et seruet se a labore, et angustia, et ira, et uino plurimo, et coitu, et comedat ius isfidabegi subtile.

Electuarium alfangus, quod est iuuatiuum ad mollificationem stomachi, et ventositates hæmorrhoidarum, et corruptionem complexionis, & tæditatem coloris, et addit in coitu. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum belliricorum, & sciremblegi ablatis nucleis, & piperis, & macropiperis, et zingiberis, et cyperi ^k [casia Indæ], & spicæ, omnium ana. 3. x. seminis anethi, et sem. porri, amborum, ana. pondus 3. iiii. scorix ferri trita infusa in aceto vini. xiii. diebus, exsiccata, torrefacta. 3. c. Aggrega has medicinas tritas, et cicotrigonizatas, & confice cum melle despumato, et butyro uaccino, quantum necesse est, & reponere in vase, & utere post sex menses. Et sit dos eius pondus 3. ii. & ponantur in eo iterum de muscho. 3. ii.

Fangius aliud cum muscho etiam, quod confortat stomachum, et calefacit ipsum, et confert ad hæmorrhoidas, et addit in coitu, et est expertum. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum kebulorum, et belliricorum, et emblicorum, et piperis, et macropiperis, et zingiberis, et cymini, et sem. anethi, et sem. apii, et seminis porri, & sem. erucæ, et sem. [napi] & sem. baucix, & affeniati, & rotarum rubearum, et casia, et cyperi, & cinnamomi, et gariophyllorum, et nucis muschatæ, omnium ana. 3. i. macis, et heil, et cardamomi, & galig, et xyloaloes crudi, et muschi, omnium ana. 3. ii. granorum uasturtii albi. vnc. iii. scorix ferri quantum sunt medicinx, teratur, et conficiatur cum melle despumato.

Fangius aliud Recipe ^m [casia Indæ] et zarub, et talisafar, et heil, et myrobalanorum nigroclis, et belliricorum, et myrobalanorum citrinorum, et gariophyllorum, et carpobalsami, et granorum almahaleb, oium ana. aur. vi. mentæ, et ⁿ [teleniati], & doaria, et doronici, et piperis longi, et emblicorum, oium ana. aur. iii. cinnamomi, et cinnami, et spicæ, et nucis muschatæ, et costi, et zingiberis, et salfulimom, omnium ana. aur. viii. cyperi aur. x. zuccari aur. xvi. scorix ferri ^o heminam. i. muschi. 3. i. conficiatur cum melle despumato.

Ars scorix decoctæ, quæ confert ad frigora, & dolorem dorsi, et corruptionem meatuum.

AVIC. Tom. 2. T rum,

p. a. ranae.
g. a. alrachbe.

x B. gies.

f B. sythargia.

r f B. & cymini
u B. chayrbue.

x B. Kie.

rum, & hamorrhoidarum, & clarificat colore,
& facit appetere cibum, & destruit humore cru-
du, & in frigidationes, & confortat stomachu
& matrices, & vesicam. Cuius hæc est permi-
ssio. Recipe seminis apij, & seminis feniculi, &
anisi, & petroselinij, & dauci, & seminis baucij,
& seminis porri, & seminis cepæ, & seminis p-
[napi,] et seminis raphani, et seminisq[ue] altrab,]
& ammeos, & seminis urticæ, & granorū uiri-
diū, & anisoden, & seminis anethi, et piperis, &
seminis lini, & cymini, & coriandri oīum an. pō-
dus. i. iiii. & zedoaria, & doronici, & been albi,
& rubei, & ruderij rubei, & albi, & nucis mu-
schatæ, & macis, & cinnamomi, & galangæ, &
zingiberis, & piperis, & cyperi, & spicæ, et sifim
brij, omnium an. i. iiii. et myrobalanorum belli-
ricorum, & emblicorum, & [gest] glandis, &
corticū radicis capparis, omnium an. i. decē
[castæ,] & usnæ, et allari, & blattæ bizantiæ, et ca-
lamū aromatici, et lingue auis et neremilic p-
fici, i. i.] & cardamomi, et u [gir
boe,] & sandali, et cinnami, et nucis muschatæ,
omnium an. i. v. & nucis enden, & nasturtij &
[Keiari,] & rosarum seccarum, & marmacor, et
corticum thuris, & mentæ et calamenthi, om-
niū an. i. vii. & scorix albasari calefactæ et extin-
ctæ in uino odorifero multoties secundū
mensuram medicinarum omnium. Decoquat-
ur cum uino pontico, donec ingrossetur, et au-
feratur ab igne, & coletur. Et detur de eo in po-
tu quantitas. i. i. in ieiunio dum est tepidum, et
comedat post medium diem isidabegiati cum
carne caprina, & bibat uinum purum, hebdo-
mada una, aut duabus hebdomadis.

Descriptio alia de scorix ferri, & conueniēs
ad frigus stomachi, & hamorrhoidas. Cuius
permissio Recipe myrobalanorum Kebulorū,
& belliricorum, et emblicorum, et radicū li-
lij, et zingiberis, et xyloaloes crudi, et nucis mu-
schatæ, & galix, et rosarum, et spicæ, et squinan-
thi, et masticis, omnium ana. i. x. muschi. i. i. li-
matuæ acuum infuse in uino odorifero septē
diebus, et sumatur, et teratur, & torrefiat super
frigorium ferri, & misceatur cum medicinis, et
inuoluatur oleo de amygdalis dulcibus, et con-
ficiatur cum melle despumato. Cuius dosis sit
aureorum duorum cum uino odorifero.

Descriptio alia de scorix ferri, conueniēs ad
debilitatē stomachi calidi. Quæ recipit myro-
balanorum Kebulorum, et belliricorum, et em-
blicorum, & radicū lilij, et rosarum rubearū,
et squinanthi, omnium an. i. x. scorix ferri quā-
tum omnes medicinx. Infundatur scorix sep-
tē diebus in aceto, et coletur ab eo, et frigatur
super frigorium, et conficiatur cum melle ta-
barzet. Et sit dosis. ii. i. s. cum syrupo de malis.

Scorix ferri decocta, conueniens ad debili-
tatem stomachi, et caliditatem complexionis.
Cuius commissio hæc est. Recipe scorix ferri
de bassari, & myrobalanorum nigrorum, et bel-
liricorum, et emblicorum, et rosarum et balau-
stiarum, et squinanthi, omnium partes aqua-
les: bulliant cum uino, et dentur in potu de eo.
unc. iiii.

Electuarium dyacitoniten, retinens naturā
ex solutione uentris et debilitate stomachi, &
uomitu, & malitia digestionis, & facit colorem

esse bonum. Cuius hæc est permissio. Sumantur
cydoniorum excorticatorum mundatis interio-
ribus, et mellis despumati, amborum an. lib.
ij. piperis, et macropiperis, et zingiberis, om-
nium an. i. v. heil pondus. i. viii. cardamomi, et
gariophyllorū, et spicæ odoriferæ, et cinnamo-
mi, et croci, omnium an. pondus. i. ii. Aggrega-
has medicinas tritas, et cribellatas: & sume cy-
donia, et decoque cum aceto uini boni. Et de
medicinis sunt quidam qui decoquunt ea cū
uino: & ipsū est radix: deinde remoue ab igne,
et cola, et dimitte donec currat ab eis aquolitas
humiditatis, et tere bene, et sume mel, et cōmi-
sce cum eis, et decoque cum igne leui, et moue
paulatim donec ferē coaguletur: & cōmoue do-
nec æquantur, et destruat aquositas cydonio-
rum ab eis: deinde remoue ab igne, & pulueri-
za super ea medicinas, et concute donec æque-
tur: & projice super tabulam marmoris, aut mē-
sam planam inunctam oleo rosaceo, aut oleo
sisamino, et dilata super eam dilatatione aqua
li, et dimitte duobus diebus, aut tribus, donec ex-
siccetur, et induretur: et incide cum cultello in
frusta quadrata, et sit frustum pondus aur. iiii.
et ponatur gradatim in foliis citri, et ligetur,
et reponatur, et administretur quum necesse
fuerit. Et de medicinis sunt quidam, qui ponūt
in ipso pondus drach. ii. muschi.

Electuarium diacytoniten solutiuum uen-
tris, quod confert ad colicam, et exsiccat super
fluitates corporis. Recipe cydoniorum excor-
ticatorum mundatis interioribus, lib. i. & mel-
lis despumati lib. ii. zingiberis, & macropiperis,
amborum an. i. iiii. cinnamomi pondus. i. iiii.
heil, et cardamomi, et croci, omnium ana. i. 3.
iii. masticis pondus drac. v. scammonæ pōdus
drac. x. turbit albi pondus drach. xxx. Aggrega-
has medicinas tritas, et cribellatas, et decoque
cydonia cum uino, & fac de eo sicut factum est
de diacytoniten retentiuo: & præparetur sicut
est illius præparatio, et reponatur in uase, & ad-
ministretur. Cuius dosis sit aure. iiii. cum aqua
calida.

Descriptio alia diacytoniten laxatiui. Suma-
tur cydonium boni odoris, & induatur super
ipsum deforis fermentum, et affertur: et suma-
tur de carne eius. i. iiii. piperis, & zingiberis.
Amborum an. i. ii. scammonæ pondus. i. i. te-
ratur & conficiatur cum melle. Cuius dosis sit
pondus drac. i. cum uino.

Electuarium diacytoniten factum cum suc-
co cydoniorum, quod confert ad destructionē
appetitus, & ad eum qui non digerit cibū suū,
faciens ad illum, cuius hepar est debile, & strin-
git stomachum. Sumantur cydonia magna mū-
data intus & foris, et terantur, et exprimantur,
et sumantur de aqua eorum kist. ii. romani, et
misceatur cum ea mellis despumati, quantum
ipsa est, et aceti de uino Kist. i. s. & decoquantur
super ignē leuem, et auferatur spuma eius, et su-
matur zingiberis vnc. iiii. piperis albi unc. ii. re-
ratur, et projiciatur desuper, et coaguletur sicut
conueniens est electuario. Hoc namque cōfert
ei, cuius hepar est debile. & oportet ut sumatur
secundum plurimum ante cibum duabus ho-
ris, aut tribus. Et non nocet si accipiat post ci-
bū. Quod si tu feceris hanc medicinam ei, in cu-
ius

ius stomacho est caliditas, aut in cuius stomacho est cholera, aut quocunque modo sit, oportet ut proicias ab ea piper, & zingiber, & admixtires aquam cydoniorum & mel, & acetum tantum, secundum quantitatem mensuræ quā diximus. Et si feceris eam illis, quorum complexionones sunt mediæ, ita ut nō aggregetur in eis superfluitas cholerae, neque superfluitas phlegmatis, proijce in eam medietatem quantitatis quam diximus de zingibere, & pipere. s. ut proicias in ea piperis unc. i. & zingiberis. unc. i. s. Et si feceris eam illis, in quorum stomachis aggregatur phlegma, pone duplum quantitatis, quā diximus, pones. n. in ea zingiberis. unc. vi. et piperis. unc. iiii. Cuius dosi sit. unc. i. s.

Electuarium dyacitoniten, quod facit appetere cibum, & confortat stomachum. Sumantur succi cydoniorum lib. iiii. mellis lib. iij. decoquantur super prunas, & auferatur spuma eius, & sumantur zingiberis. drach. v. piperis albi, & nigri, & macropiperis an. drach. iiii. cinnamomi. drach. ii. xyloaloes crudi. drach. iiii. Terantur & cōmiscantur cum melle, & aqua cydoniorum, et aceto: & coquatur donec coaguletur. Cuius dosi sit cochlearium vnum ante cibum, & expectet super ipsum duabus horis.

Electuarium Indum faciens ad colicam, & dolorem iuncturarum, & podagram, & dolorem dorsi. Cuius hæc est permissio. Recipe scāmonæ aure. x. v. [gi boe,] & cardamomi, & zingiberis, & cinnamomi, et cinnami, & neri-misch, & gariophyllorum, & piperis, omnium an. aure. v. & turbit aure. c. zuccari, aure. c. Tere has medicinas simul, & cribella, & confice cum melle.

Electuarium Regum & est medicina anni quæ sumitur anno integro omni die. Eius igitur acceptio rectificat suscipientem se usque ad finem uitæ suæ præcepto dei, & qui affligat ipsam, non videt aggritudinem in corpore suo quæ non sanetur, & neque canescit, nisi quantum factus est canus ante eius acceptionem. Et est medicina regum, qui secundum quod narratur, cum ea medicati fuerunt, valens ad [siftulas] nigras, & albas, & rubeas, & ad cursum cholericum & frigora, & pullationem cordis, & iuncturarum, & abstergit uisum, & colorem, & multiplicat coitum, & non est ei malitia, & non abstinet super eam utens ea. Cuius permissio est hæc. Sumantur myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, & emblicorum, omnium ana aure. vi. nigellæ aure. xxxiii. leucopiperis, & ammoniaci, et macropiperis, & zingiberis, & a [sulfulminue] omnium ana aure. ii. cubebe, et anacardi, amborum ana aure. vi. Tere unumquodque per se, & cribella, ita ut nihil remaneat, & proueniat secundum suam diuisionem, & qd narrauimus de ponderibus. permiscce ergo ea, deinde accipe. aur. de penidiorib [sahakir,] & pone in patella, aut uase mundo aereo, & accende sub eo ignem leuem, et aspernidij. Quum ergo liquefacti sunt & bulliunt, tunc proice super eos hæc commista, & move ea tandin, donec optime commisceantur, & aufer ea ab igne, et dimitte ea donec tepescant, deinde fac de eis formas auellanis similes, quarum unaquæquæ sit aure. ii. & quarta: et inunge manum tuam oleo, aut butyro vaccino. Deinde bibe de eo omni die formam unā similem auellanæ cum aqua frigida. Et ipsum est dominus medicinarum.

les, quarum unaquæquæ sit aure. ii. & quarta: et inunge manum tuam oleo, aut butyro vaccino. Deinde bibe de eo omni die formam unā similem auellanæ cum aqua frigida. Et ipsum est dominus medicinarum.

Electuarium musuachoiem, faciens ad podagram, et dolorem dorsi, et omnes egritudines frigidas. Cuius hæc est permissio. Recipe scammonæ, et cinnamomi, et casia, et zingiberis, omnium ana. drach. viii. piperis. drach. vi. cardamomi, et gariophyllorum, et seminis apii, et ammeos, omnium ana drach. ii. s. musuachoiem. drach. iiii. Tere et confice cum melle. Cuius dosi sit drach. iiii. aut. drach. ii. cum aqua tepida.

Electuarium de sisamo. Recipe sisami excorticati, et cymini carmeni, et zingiberis, omnium ana. drach. x. macropiperis, et piperis, amborum ana pondus. drach. v. cinnamomi pondus. drach. ii. cardamomi, et heil. amborum an. drach. iiii. et zuccari tabarzet. drach. lx. Aggrega has medicinas tritas et repone in uase, et utere.

Electuarium de granis uiridibus, quod facit ad hæmorrhoidas, et frigus stomachi, et malitiam digestionis, et solutionem uētris. Cuius permissio. Recipe granorum uiridum, et mellis anacardi, et sisami excorticati, omnium anafextaria. vi. zuccari tabarzet sextaria. xxiii. myrobalanorum Kebutorum, et belliricorum, et emblicorum ablatis nucleis, et zingiberis, et macropiperis, et burungi, et folii Indi, et casia, & omnium ana. pondus. drach. iiii. piperis, et lampuci, et casia, ana pondus. drach. ii. confice has medicinas cum melle despumato, et butyro vaccino, et utere post sex menses. Dosis eius pondus. drach. ii. cum lacte vaccino concusso. In cibo autem sit rizi decoctum cum lacte, dum perseverat accipiens ipsum.

Electuarium de aniuden, faciens ad inflationem uentris, et stomachi, et rugitum, et uentositatem grossam. Cuius hæc est permissio. Sumantur piperis, et sem. apii, amborum ana. drach. xii. aniuden nigri pondus. drach. xiiii. petroselinii, et chelidonis, et calamenthi, et halce, et siseleos, omnium ana. drach. viii. Keisim. drach. xiiii. Aggrega has medicinas tritas, et cicotrigonizatas, et confice cum melle despumato, et repone in uase, et utere quum necesse fuerit.

Descriptio alia de aniuden, faciens ad a [magitudinem] hepatis, et frigus eius. et aquam citrinam, et frigus stomachi, et renum. Recipe aniuden nigri pondus. drach. x. seminis cruce, et sem. porri, omnium an. pondus. drach. vi. zingiberis, et belliricorum, et emblicorum ablatis nucleis, omnium an. pondus. drach. vii. ammeos, et seminis apii, et anisi, et cardamomi minoris, et cymini carmeni, et cinnamomi, omnium ana pondus. drach. v. myrobalanorum nigrorum sublatis nucleis pondus. drach. vii. cinnamomi pondus. drach. i. piperis, et macropiperis, amborum an. pondus. drach. iiii. spicæ odorifera pondus. drach. ii. penidiorum alborum pondus. 3. xx. Aggrega has medicinas tritas, et confice cum melle despumato, et repone in uase, et utere quum necesse fuerit. Dosis eius pondus drach. ii. cum aqua anisi, et masticeis, et spicæ.

A VIC. Tom. 2. T 2 Electua-

Electuarium de camphora, valens ad debilitatem stomachi, & hepatis, & fugat ventositates grossas, & adiuvat ad digestionem. Cuius hæc est permissio. Recipe camphoræ, & croci, & xyloaloes, & cardamomi, & [girboe], & cu bebe, & kesim, & cinnami, & gariophyllorum, & vlnæ, & spicæ, & macis, & sandali albi, & macropiperis, & cinnamomi, & [casia], & nere misch, & secacul, & galangæ, & nucis muschata, & zingiberis, & cyperi, & [fulfulmina], omnium partes aequales zucari quantum est pondus medicinarum omnium.

Electuarium de camphora descriptione alia, faciens ad malitiam digestionis, & debilitatem stomachi, & phlegma grossum. Cuius hæc est permissio. Recipe piperis, & nucis muschata, & zingiberis, & gariophyllorum, & macis, & cinnamomi, & cinnami, & pyrethri, & [fulfulmine], & gariophyllorum hortulanorum, & camphoræ, & croci, omnium ana pondus. drach. ii. Tere has medicinas tritas & cribellatas, & confice cum melle despumato, & repone in vase, & utere quum necesse fuerit.

Electuarium de camphora fortius primo. Cuius hæc est permissio. Recipe zingiberis, & piperis, & macropiperis, & cinnamomi, & cinnami, & folij Indi, & spicæ odorifera, & [casia Indæ], & nucis muschata, & sandali citrini, & carpobalsami, & cardamomi, & macis, & gariophyllorum, & pyrethri & talisafar, & cyperi, & ipodii, & xyloaloes Indi, puri, omnium ana pondus. vnc. s. camphoræ, & mulchi, amborum ana drach. ii. zucari tabarzet. unc. x. s. Conficiantur cum melle despumato, & reponatur in vase, & administretur quum necesse fuerit.

Electuarium de xyloaloe quod confortat stomachum, & calefacit eum absque superfluitate, & digerit cibum, & exsiccat phlegma. Cuius permissio hæc est. Recipe spicæ odorifera, & spicæ romana, & sem. apii, & anisi, & masticeis, omnium an. drach. i. xyloaloes. drach. iii. gariophyllorum. drach. ii. macis drach. i. s. cinnami, & galie, amborum an. drach. ii. myrobalanorum Kebulorum infusorum in vino & torrefactorum, & felenginisk amborum an. drach. i. s. nucis muschata. drach. i. s. marmacor. drach. iii. rosarum, & calami aromatici amborum an. 3. ii. cōficiantur cum miua. Dosis eius. aure. ii.

Electuarium de cinnamomo valens ad debilitatem hepatis, & stomachi, et renum, & mūdicat humores grossos, & fugat ventositates Cuius hæc est permissio. Recipe cinnamomi, & xyloaloes, & enulæ, omnium an. 3. vi. gariophyllorum, & piperis nigri, & macropiperis, & spicæ, & assari, omnium an. pōdus. 3. v. zingiberis vnc. i. mentæ. i. viii. [girboe, & cinnami, jamborū an. 3. ii. [Keiatij & anisi, & sem. feniculi, et casia, omnium an. pondus. drach. iii. conficiantur cum melle despumato, et administretur.

Electuarium Indum faciens ad colicam & frigus stomachi, & dolorem iuncturatum, et podagram. Cuius permissio hæc est. Recipe [casia], & folij Indi, amborum an. pondus drach. iiii. [nucis muschata], & ammeos, amborum, ana sextaria. ii. piperis, & macropiperis, amborum, ana sextaria. v. zingiberis sextaria. v. myro-

balanorum nigrorum sextaria. xxx. nere misch sextaria. ii. gariophyllorum. 3. v. nucis muschata, sextaria. ii. macis. 3. iiii. penidiōrū sextaria. x. Sumantur de pulvere eius quum necesse fuerit, drach. ii. cum uino antiquo.

Electuarium de zingibere conferens ad debilitatem stomachi & intestinorum, & digerit cibum, & fugat ventositates, & ualet ad cholicam passionem, & retinet uentrem. Cuius permissio hæc est. Recipe zingiberis. 3. xx. gummi arabici, & [girboe], jamborum an. pondus. 3. x. gariophyllorum, & cinnamomi, omnium an. 3. v. de nucibus muschatis nux. 3. i. croci pōdus. 3. i. amyli. 3. xlii. zucari tabarzet. lib. i.

Electuarium de muscho, conferens ad debilitatem stomachi, & inflationem eius, & uentositates hæmorrhoidarum, et pulsū oris stomachi. Cuius hæc est permissio. Recipe muschi aure. i. s. [girboe], & cardamomi, et gariophyllorum, et zingiberis, et macropiperis, omnium an. pondus. drach. x. cinnamomi. pondus. drach. iiii. xyloaloes Indi. unc. i. croci. drach. ii. zucari quantum pondus medicinarum omnium: deinde conficiantur cum melle.

Electuarium de citro, quod fugat uentositates, et digerit cibum, et odorem oris efficit bonum. Cuius hæc est permissio. Recipe corticū citri, citrinorum siccorum pondus. dra. xxx. gariophyllorum, et nucis, muschata, et macropiperis, et piperis, et [girboe], et cinnamomi, et galangæ, et zingiberis, omnium ana pondus. 3. i. et mulchi pondus sextæ et s. drac. i. conficiatur cum melle, et administretur.

Electuarium Casaris conferens ad colicam, et frigora, et humorem crudum, et extrahit superfluitates grossas viscosas, et ualet ad podagram. Cuius hæc est permissio. Recipe macropiperis, zingiberis, et myrobalanorum citrinorum, et scammonæ, et turbit, omnium ana. 3. xii. seminis apii, et ammeos, et pyrethri, et salis tabarzet, omnium an. drach. vi. zucari. drach. xvi. conficiantur cum melle, et administretur.

Electuarium de stinco addens in coitu: Cuius hæc est permissio. Recipe sem. asparagi, et sem. cæpe, et sem. [napi] et sem. [salrotab], et seminis porri, et seminis baucie, et seminis erucæ, et sem. urtica, et granorum uiridium, et lin guæ auis, et sisami excorticati, et seminis raphani, et tuderū utriusque, et amygdalarum, et pineæ, et granorum nasturtii, omnium ana. 3. iiii. zingiberis, et secacul, et galangæ, et macropiperis, omnium an. pondus. 3. v. cinnamomi, et nucis muschata, et been utriusque, omnium ana. 3. ii. seminis stinco. 3. v. squille assare pondus. 3. iiii. penidiōrum quantum pondus harum omnium medicinarum. Tere et cribella et confice cum melle despumato. Dosis eius pondus. 3. ii. cum triplicato, aut cum lacte dulci, aut cum aqua melis in ieiunio.

Electuarium aliud conferens ad pulsū cordis, et confortat stomachum, et digerit cibum, et soluit uentrem. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum Kebulorum. drach. xv. talisafar. drach. v. zedoaria, et doronici, et casia, omnium an. drach. iiii. turbit. drach. xx. scammonæ. drach. iiii. penidiōrum. drach. xx. conficiatur cum melle. Dosis eius. drach. iiii.

Electua-

Electuarium expertum nostrum. Recipe xyloaloes. drac. iij. camphore quartam drac. i. muſchi. drac. iij. macis. neremisch. cyperi. felenge-
mis. K. zurumbet. zedoaria. omnium ana aure. i. cin-
namomi. & masticis zingiberis. piperis. &
gariophyllorum. omnium ana drac. ii. buglossi.
drac. quinque. seminis feniculi. & seminis apij
& acori. & spice. omnium ana. drac. iij. Aggre-
getur cum melle.

Tryphera maior. quæ facit ad mollificationem
stomachi. & ventositates hæmorrhoida-
rum intrinsecarum. & addit in coitu. Cuius
hæc est permissio. Recipe myrobalanorum ni-
grorum. & belliricorū. & emblicorum. & ma-
cropiperis. & piperis. omnium ana partes tres.
zingiberis. & buzeiden. & scirembegi. & cas-
sia Indæ. Et in descriptione alia. macis. om-
nium ana pars i. tuder albi. & tuder rubei. &
lingæ auis. & seminis granati sylvestris. & est
aschedenegi. & granorum alkilil. & est per
fici darsifahan. & sisami excorticati. & zuccari
tabarzet. omnium ana partes duas. been albi. &
rubei amborum ana pars. s. Tereſica per se. &
sisamum per se. & inuolue cum butyro. & con-
fice cum melle despumato.

Electuarium de xyloaloe nostrum. Recipe
heil. & zingiberis. & cinnam. & catia. & croci.
& piperis. & felengenisch. & zedoaria. omniū
an. drac. v. cyperi. [zarub]. folij Indi. & gario-
phyllorum. omnium an. drac. iij. xyloaloes eru-
di pondus. drac. vii. ambre aure. i. lapidis lazuli.
& camphore an. tertia. drac. i. turbit drach. iij.
salis Indi pōdus. i. conterantur omnia. & fiat
ex eis electuarium cum melle aut zuccaro.

TRACTATUS IIII.

De suffufet. & alchamaia. & muret infantium.

NON afferemus de suffufet nisi si-
mile illi. quod attulimus de electua-
riis. & postponemus reliquum usque
ad locum suum.

Miclete conferens ad tenafionem & pun-
tionem. & solutionem ventris. & hæmorrhoi-
das. Cuius hæc est permissio. Recipe granorum
nasturtij torrefactorum lib. i. s. cymini carme-
ni infusi in aceto dic. & nobet. & sem. porri tor-
refacti. amborum an. sextaria. x. seminis lini tor-
refacti unc. iij. [Keiat i.] unc. i. myrobalano-
rum kebulorum molitorum cum butyro uac-
cino. unc. iij. Dosis eius. drac. i. cum rob. decy-
donis. & aqua frigida.

Vffuf conferens ad uēſitates hæmorrhoi-
darum. & solutionem uentris. & tenafio-
nem. & puncturam. Recipe granorum nastur-
tij torrefactorum lib. i. seminis lini torrefacti. et
psyllii. oīum an. pōdus. i. sem. apij torrefacti.
& boli armeni & seminum marū. omniū ana
pondus. drac. ii. s. gummi arabici drac. i.

Vffuf. quod nominatur Kesle. [i] retinens
uentrem. Cuius hæc est permissio. Recipe
Kesle. & granorum jellebori albi. & zedo-
rie. & nucis erdem. & dragacathi. & mugathi.
& lycij. & auellandarum. & fistulicorum. om-
nium ana partem i. & amygdalarum dulcium
excorticatarum ex cortice tuo. pondus. drac. x.

& farina adamachæ. unc. xx. permisceatur. &
administretur.

Vffuf hobede. quod confert pregnantibus.
& fugat uentositates. & confortat hepar. &
stomachum. Recipe margaritarum paruarum.
& pyrerhri. omnium an. drac. i. zingiberis. & d. a. glutinis.
[vilci] romani. amborum an. pondus. drac. iij.
zedoaria. & doronici. & seminis apij. & acori
[i] & girboe. j. & nucis mulchata. & piperis. &
cinnamomi. omnium ana aure. ii. & tuderun-
gi. & seminis feniculi. omnium ana aure. i.
zuccari quantum pondus medicinarum om-
nium.

Vffuf hobede. quod confert ad extenuatio-
nem & hepatis & mollificationem stoma-
chi. & humiditatem eius. Recipe lacca [ligno-
rum. j] & granorum myrti. & glandium sicca-
rum. & zuccari tabarzet. & masticis. & corticū
granatorum. et gallarum. omnium an. partem
unam. oliban. & zingiberis. amborū an. quar-
tam partis. misceantur post cicotrigonizatio-
nem. et sumatur puluis eius mane. et quum est
hora dormiendi. ab aure. i. usque ad ii. hebdo-
mada una. et non gustet carnem.

Vffuf. quod facit ad caliditatem in corpore
et febrem. et erysipelam. et alſahara. et tlemtu-
rationem. et retentionem linguæ. et bilsen. et
fricatur cū eo lingua. Cuius hæc est permissio.
Recipe mulchi pondus tertia. 3. i. galic. et lycii.
amborum an. 3. ii. camphoræ 3. i. et tertiari. i. i.
croci pondus. 3. ii. cardamomi. et gariophyllo-
rum. et nucis mulchata. omnium an. pondus
aure. iij. rosatum tubearum. et balaustiarum. et
spodii. omnium ana aure. vi. zuccari tabarzet al-
bi. 3. ix. commisceantur medicina. ista post ci-
cotrigonizationem. Et si dominans fuerit su-
per ipsum caliditas. extrahatur ex eo quo me-
dicatur. nūx mulchata. et est inuatiuum. Dosis
eius magno sit medietas aurei. et paruo quod
est a duobus granis usque ad siliquam unam.

KAmiati melonis longi. quod est ad tōma-
chum mollem. et retinet uētre[m] ex domi-
nio mollificationis stomachi. et confortat ani-
mā debilem. Cuius hæc est permissio. Sumatur
melon longus. et extrahatur quod est in cōcra-
uitate eius de granis. et aliis. deinde impleatur
sanieh de nabac. et sauleh. de bdellio. et hypo-
quistidos. et glutino medenio mto. et rizi tor-
refacto. acceptis æquali mēſura. et dimittatur
donec melonis humiditas exsiccerur. deinde ex-
trahatur quod intus est. et exsicce[re]tur. et teratur.
et sumatur de eo uola magna quantitas. qua
sit. drac. iij. est enim bonum et expertum.

Vffuf. quod sit pueris. quibus dominatur
humiditas. Sumantur myrobal. nigrorum.
et cymini carmeni. amborum an. 3. v. masticis.
3. xx. zingiberis. 3. iij. Teratur unumquodq. eo-
rum per se. et cribelletur. deinde fiat eorum per-
missio. et inuoluatur in estate cum oleo sisami
no. et in hyeme oleo oliue. et zuccarum eius in
estate tabarzet. et extrahatur ex eo zingiber. Et
hoc quidem non conuenit nisi illis pueris. in
quibus dominatur humiditas.

Vffuf. Aristotelis. quod ipse scripsit Alexan-
dro. ad t. diariam. et corruptionem stoma-
chi. et citrinitatem coloris. et tōtorem oris. et
obliuionem. et digerit. et laxificat. Cuius hæc

AVIC. Tom. 2. T 3 est

f. B. Alia lizera
abſque lignis.

f. diarthram.

g n. kie.

h—B.

est permistio. Sumatur cinnami, & solij Indi, & heil, & xyloaloes Indi, & aslari, & [Keiati] & myrobalanorum Kebulorum enucleatoru, & meliloti & ^hexistimo ipsum esse telegenisk, & neremisch, & narkeisar, & cymini, & cinnamomi, & vñeā, & piperis, & maerōpiperis, & zingiberis & gariophyllorum, & granorū granatorum, & nucis muschatae, & cardamomi, omnium an. partes. ii. muschi, & ambrae, & camphora, omnium an. pars. i. zuccari tabarzet sexcuplum medicina totius. Dosis eius, quod est inter pondus. drac. i. usque ad drac. iii. cū aqua frigida in ieiunio, & post cibum est magni iuuamenti in eo quod narraui.

S Vfus albarmak quod est iuuatium ad uermes, & debilitatem stomachi. Cuius hæc est permistio. Recipe myrobal Kebulorum, & emblicorum, & citrinorum, omnium an. partem unam & medulla turbit quantum illud totū, & penidiorum tabarzet duplum illius totius. Dosis eius, drac. x.

i n. ugiar.

S Vfus de squilla, quod est i. [viur] puerorum, expertum, faciens ambulare, & facit currere ventrem, & abscindit ab eis nocumentum cholerae, & phlegmatis. Recipe myrobalanorū belliricorum, & emblicorum, & pyrethri, & rosarum rubearum, & balautiarum, & sumach, & Keimuradat, & uenarum, & nucis uomicae, & granorum myrti, & gallarum, et ozymi, & cardamomi, & gariophyllorum, omnium an. partes æquales. Tere, & cribella, et utere. est enim iuuatium.

K B. habde.
I B. leudiane.

Vur ad pueros; mundificans corpora eorum a phlegmate, & cholera. Cuius permistio. Recipe ^h hadebe, & spodii, et ambrae [et asseidenem] et chelidoniae, et ozymi, et balautiarum, et myrobalanorum citrinorum. v. et lycii, et galie, et croci, et cardamomi, et gallarum et zuccari tabarzet, omnium ana quantū est pondus myrobalanorum, & sumat de eo secundum quantitatem suae magnitudinis, et par uitatis.

m n. habde.

Vur aliud ad pueros. Recipe ros. & balautiarum, & climiae, & pyrethri, et sumac, et succi liquiritiae ^m [hadebe], & myrobalanorum, et belliricorum, et gallarum, et macis, et granorum myrti, et spodii, et cubebe, et cardamomi, et lycii, et croci, et galie, et uenarum, et caliae, et ambrae, et asseiden, et ozymi, et corticum rizi, omnium partes æquales, commisceatur post cribellationem.

Vur aliud ad pueros. Recipe zuccari tabarzet, et rosarum rub. siccarum, et lycii, et croci, et sumach, et spodii, et chelidoniae, et ozymi, et balautiae, et acaciae, et haldati, omnium ana partem vnam. Dosis Kirat vnum paruo, et magno secundum quantitatem illius.

f. cortic. granatorum.

K Amari, ad rasuram et solutionem uētris superfluum, et corruptionem stomachi, et debilitatem eius. Recipe cort. et hypoquistidos, amborum ana partes. v. galie partem i. Tere, et pulueriza, et acacia, et haldati, omnium ana partem vnam. Dosis Kirat vnum paruo, et magno secundum quantitatem illius.

S Vfus ad splenem et malitiam digestionis, et coloris. Recipe ellebori albi quartā Keiati, super quem fundatur quod submergat ipsum

sum de oleo sisamino, et accendatur sub eo ignis leuis, donec coaguletur: deinde projice super ipsum almugath contriti pondus. drac. lxiiiij. cymini carmeni. drach. iiii. ammeos de Scemi pondus. drac. ii. sumat de eo in mane uolam unam cum aqua frigida: et abstineat super ipsum ab aceto, et piscibus salitis, et recentibus, et ab omni quod est ex lacte, et oleribus, et fructibus.

S Vfus conueniens ei, qui habet icteritiam, et dolorem hepatis, et uomitum cholerae citrinæ. Recipe lacca abluta aure. i. spodii. drac. ii. croci. drach. i. reusini sextam et medietatem sextæ. drach. i. camphora sextam. drach. i. Dosis eius drach. ii. cum decoctione prunorum, et aqua; tamarindorum quantitate lib. s.

S Vfus conueniens illi, qui habet dolorem hepatis et splenis, et solutionem uentris propter cholera. Cuius hæc est permistio. Recipe secis uini, et reubarbari, et spicae, et lacca abluta, omnium ana aure. i. scoriae ferri ballari. 3. vii. Tere. Dosis eius aure. i. cum aqua coriandri sicci, quantitate unc. i.

S Vfus, quod confert ad hepar et icteritiam, et oppilationes, et sputum sanguinis. Recipe granorum cydoniorum excorticatorum, et amyli, et seminis citruli excorticati, omnium ana drach. iiii. boli armeni, et lacca, et rosarū, et spicae, et liquiritiae, omnium ana drac. i. spodii. drach. s. mallicis. drach. i. tertiam. Dosis eius. drach. i. cum aqua frigida.

S Al conueniens calefactis, ad resolutionem ytriūque cholerae, et facit appetere cibum. Sumatur sal gemma, et dirumpatur in frusta parua, et torreat super sartagine ferri, aut super lapidem, aut vas figuli: deinde aspergatur super ipsum acerum uini forte multoties: deinde teratur, et cicotrigonizetur, et misceatur cū eo de granis granatorum torrefactorum parūper, et sumach mundati ex granis suis quārum est tertia salis, et coriandri sicci torrefacti, et succi amirberis contriti; commisceatur, administretur.

S Al alius faciēs stomacho et hepati, et ad duorem iuncturarū, et ad omnes passionēs, quæ sunt propter superfluitates. Recipe salis cibi pondus lib. i. salis ammoniaci pōdus vñc. ii. et piperis albi pondus unc. iii. et zingiberis, et piperis nigri, amborum ana pondus unc. ii. et anisi, et granorum pini, et granorum eruce, et ammeos, et spicae, omnium ana unc. i. et ozymi unc. ii. et granorum apii syluestris unc. i. s. Tere, et pulueriza. Et sit dosis pondus aure. ii. cum aqua tepida.

TRACTATUS V.

De allohocat ad spiritualia.

SERMO noster in allohocat est secundum modum nostri sermonis in capitulis, quæ sunt ante ipsum. Et allohocat quidem non sumuntur secundum plurimum nisi ut teneantur in ore, & currat ex eis aliquid post aliquid ad pulmonē, & non impellantur subito ad stomachum: quia prolon-

prolongatur spatium eorum ex stomacho ad pulmonem.

L Ohoc ad tussim siccam. Sumatur semen lini torrefactum, & conficiatur cum melle, & reponatur in vase, & administretur quum necesse fuerit.

L Ohoc aliud ad tussim ex caliditate, & siccitate. Recipe sem. citruli excorticati. drach. v. amygdalarum dulcium excorticatarum. 3. vi. sem. altheæ, & seminis malvæ amborum an. 7. v. gummi, & dragacanthi, & amyli, & granorū cydoniorum excorticatarum, omnium an. 3. iiii. succi liquiritiæ, & penidiorum, amborum an. drac. iiii. s. Terantur, & cicutrizonizentur, & sumantur radices liquiritiæ mundatæ, & sebesten, & passulæ dulces mundatæ, & decoquantur cum aqua donec aqua ingrossetur: deinde projiciatur cum ea rob, & coagulentur cum ea medicinz. Et detur in potu cum pulvis factis ex aqua turfuris, & farina fabarum, & penidijs, & oleo amygdalino dulci, & potetur post ipsum aqua hordei.

L Ohoc ad tussim ex caliditate. Recipe sebesten pugillos tres, iuiubas magnas numero. l. radicem liquiritiæ excorticatarum, contritarum. drac. xx. & tertiam, & seminem dulcium mundatarum. drac. xl. casia fistulæ mundatæ ex arundine sua. drac. xx. decoquantur cum lib. vij. aquæ donec remaneat lib. i. deinde coletur, & projiciatur desuper rob. lib. s. penidiorum tertia lib. i. & decoquatur donec ingrossetur sicut mel: deinde miscetur cum ea farina fabarum cicutrizonizata, cum orali quantum sufficit.

L Ohoc de papauere, conferens ad expulsiōnem sanguinis per vomitum, & febrem calidam, & tussim, & dolorem pectoris, & pleurēsim. Cuius hæc est permissio. Recipe rosarum rubearum ablati capitis & gummi arabici, amborum ana. drac. s. amyli de frumento, & dragacanthi, & granorum papaueris, omnium ana. pondus. drac. ii. spodi, & croci, amborum an. drac. s. succi liquiritiæ pondus. drac. ii. Aggrega has medicinas, tritas & cribellatas, quæ ex eis cribellantur, & confice cum triplicato, & repone in vase, & utere quum necesse fuerit, & bibatur cum tereniabin, aut decoctione hyssopi.

L Ohoc de spodio, conferens ad tussim, & vomitū sanguinis, & superfluitates grossas, & dolorem pectoris, & vlcera pulmonis. Recipe cardamomi pondus. drac. iiii. gummi pondus. drac. viii. amyli de tritico, & granorum papaueris albi, & zingiberis, omnium ana. drac. decem, spodi pondus. drac. iiii. zuccari tabacorticatorum, amygdalarum excorticatarum, omnium an. pondus drac. viii. amygdalarum amararum excorticatarum ex duobus corticibus suis, & succi liquiritiæ, & dragacanthi, omnium ana. pondus. 3. v. seminis feniculi pondus. 3. ii. granorum papaueris nigri pondus. 3. ii. Terantur, & aggregentur medicinz istæ tritæ, & cicutrizonizata de eis, quæ cribellantur, & conficiantur cum melle despumato, & butyro vaccino confectio leui, & ponatur in vase, & administretur quum necesse fuerit.

L Ohoc aliud de spodio, conferens ad febres phthicas, & ulcera pulmonis. Recipe gummi, & cardamomi, amborum an. pondus. drac. vi. zingiberis, & amyli ex tritico, amborum an. pondus. drac. xii. spodi pondus. drac. iiii. zuccari pondus. drac. xl. granorum cucumeris excorticatarum, & granorum pini excorticatarum, amborum an. drac. vii. Aggrega has medicinas tritas & cicutrizonizatas, quæ cicutrizonizantur decies, & confice cum butyro, & melle despumato confectio leui, & repone in vase vitri, & lambat de eo, & bibat cum aqua calida, aut cum lacte asina.

L Ohoc de squilla, conferens ad difficultatem anhelitus & spuri, & dolorem laterum, & pectoris. Sumantur succus squillæ, & mel despumatum, & coagulentur simul, & lambat de eo ante cibum, & post ipsum.

L Ohoc de alliis faciens ad tussim excitatam a phlegmate, & mundificat pectus & digerit materias subtiles. Sumatur alliorum mundatarum lib. i. & decoquantur cum lib. i. butyri, donec dissoluta sint in decoctione, & coletur & terantur alia optime, & fundatur super ea mellis despumati lib. ii. & decoquatur lento igne, donec ingrossetur, et remoueat ab igne.

L Ohoc aliud. Recipe granorum cydoniorum, & pyllii, amborum an. drac. v. seminis papaueris pondus. drach. x. radicem liquiritiæ, & sebesten, amborum ana. drach. vii. decoquatur cum aqua libræ iiii. et decoquantur cum lento igne, donec ingrossetur, & fundatur desuper de rob pondus. drac. xii. & dragacanthi & gummi arabici, amborum an. pondus. drac. vii. & penidiorum sextarius unus.

L Ohoc albotin, ad raucedinem uocis, & ulcus pectoris, & ad illum qui spuit sanguinem, & aperit oppilationes: Cuius hæc est permissio. Recipe seminis lini torrefacti, & passul. mundatarum, amborum an. lib. i. amygdalarum pini, & amygdalarum dulcium, & amygdalarum amararum mundatarum, omnium an. drac. vi. auellandarum torrefactarum, & glutinis albotin, & t.

d f s. liquidiz
& gummi om
niam an. 3 xxx.
piperis albi &
farinæ fabarum
& ciceris & ar
istolochiæ & a
myli & am
meos & natur
rj & storacis li
quidg.

] & radicem lili coelestis, omnium an. unc. i. myrrhæ, & croci, & thuris masculi, omnium an. dracs. Terantur, & cribellantur, & inuoluantur cum lacte asina, & conficiantur cum eo, & fiant trochisci & excipiantur in umbra, deinde terantur, & conficiantur cum melle, & sumatur de eo cochlearium unum in mane, & cochlearium unum in sero: deinde fiant ex eo collyria, & pilulæ, & ponatur decies in nocte sub ligna.

TRACTATUS VI.

De syrups, & robub.

NOSTRA narratio in syrups, & robub est secundum modum, ad quē inuimus in eis, quæ sunt ante. Et differētia quidem inter syrups & robub est, quod robub sunt succi inspissati per se ipsos: et syrups sunt decoctiones, et succi inspissati cum dulcedine.

A VIC. Tom. 2. T 4 Syru-

Syrupus acetosus communis est cum semini-
bus, qui extinguit febres & inflationem sto-
machi, & incidit phlegma & abstergit ipsum,
& vincit choleram, & aperit oppilationes in he-
pate, & splene & pronocat urinam. Cuius hæc
est permissio. Sumantur aceti antiqui boni lib.
x. & projiciatur super ipsum aqua dulcis clara
lib. xx. aut plus, aut minus secundum quantitatem
acetositatis aceti, & bonitatis eius; & ponantur
in eo cortium radicem feniculi, & corticū ra-
dicum apij, omnium an. vnc. iiii. sem. feniculi, et
sem. apij, amborū an. vnc. i. & dimittatur die &
nocte. & post hoc decoquatur lento igne, donec
consumatur eius sexta, deinde auferatur ab igne,
& dimittatur donec infrigidetur. postea co-
letur: & projiciatur super ipsum pro oibus dua-
bus partibus huius aquæ & aceti decoctorū cū
radicibus & seminibus pars. i. zuccari tabarzet,
aut mellis pro omnibus duabus partibus & s.
aceti & aquæ decoctorum cum radicibus & se-
minibus, pars. i. & decoquatur lento igne do-
nec remaneat medietas eius, & remoueat ab
igne, & infrigidetur, & coletur, & administre-
tur, spuma eius iam collecta in hora ebullitio-
nis eius. Et qui vult, ponat in eo post ablato-
nem spumæ eius, & postquam bullierit ebulli-
tione una, aut duabus, croci non moliti pon-
dus. drac. iiii. in panno, & suspendat in vase, &
fricat manibus, aut instrumento aliquo hora
post horam, donec egrediatur virtus eius in eo.
Et est de hominibus qui fricant in eo post ex-
pletionem eius croci moliti pondus. drac. ii. &
non coquant ipsum.

Modus syrapi acetosi Gal. mel bonum po-
ne super leues prunas, & aufer spumam
eius, & projice super ipsum acetum, quod non
sit apparentis acetositatis, neque debilis: & bul-
liant ad ignem paulatim, donec commiscean-
tur bene, & non sit acetum crudum. deinde re-
moucantur ab igne, & serua ipsum. Si ergo vo-
lueris uti eo, commisce ipsum aqua tanta, quan-
tus est syrupus. Et si ille, qui bibit ipsum, abhor-
ret ipsum propter acetositatem eius, aut dulcedi-
nem ipsius, tunc a† [ ] iuratur eo assidue.
Quod si voluerit bibere ipsum ita, ut sit mani-
festa acetositatis, tunc addatur in aceto eius:

† [ ] & illud est, quoniam non est lauda-
bile ut fiat secundum quantitatem vnam. Et vi-
detur mihi, quod hoc simile sit ei, quod facit
homo quando præcipit hominibus, qui bibunt
vinum, ut commisceant ipsum cum aqua præ-
ter quod sciat quod in eis sunt quidam qui consue-
runt bibere ipsum (sic) quum ergo bibunt
ipsum d [ ] forte, ipsum, † [ ]

† [ ] leduntur statim: & illi qui consueti
sunt bibere ipsum † [ ] forte, quum bibunt ipsum
plurime commissionis, patiuntur nausæ. Quum
ergo huiusmodi accidens contingat in potu vi-
ni, & sit de consuetudine hominum ut bibant
ipsum plurimum, quomodo non contingit in
potu syrapi acetosi plusquam sit consuetudo
nostra ut bibamus ipsum minus, quā bibamus
vinum valde, & sit eo fortior? quare oportet
ut eius equalitatem præparemus secundum eū,
qui ipsum bibit, & non secundum nos. Et ego
quidē diligo, ut scias quod magis cōueniens ei qui

ipsum sumit est ille qui apud eum est magis de-
lectabilis, & propter hoc ipse plus confert ei, &
qui ab eo leditur est ille qui abhorret ipsum: &
æquatio harum specierum est, ut fiat secundum
quod conuenit pluribus hominum: & ita oportet
ut fiat secundum omnem dispositionem. Suma-
tur aceti pars. i. & misceantur cum ea mellis des-
pumati partes. ii. & decoquantur super igne
leuem, donec commisceantur saporibus eorum.
similiter sapor aceti iterum non remaneat cru-
dus a principio sui. Et similiter oportet ut fiat
in melle de quo sit syrupus acetosus. s. ponatur
super omnem partem mellis quatuor partes a-
quæ puræ, deinde decoquatur lento igne cum
æqualitate, donec eleuetur spuma mellis † [ ] ma-
li, quoniam malo mellis spuma eleuatur: h† [ ]
] quapropter non est necessarium
ut decoquatur plurimum, sicut eget illud quod
est ante ipsum. Et plurimum quidem quod re-
manet de primo, qui permiscetur hac quanti-
tate, est medietas eius: & iteratur eius decoctio,
donec commisceatur bene, & non remaneat a-
cetum crudum. Et sit syrupus acetosus, quādo
permiscetur species tres a principio. † [ ]

† [ ] Funduntur aceti pars
una, & mellis partes duæ, & aquæ partes qua-
tuor, & decoquantur donec remaneat quarta,
& auferatur spuma eis. Quum ergo vis ipsum fa-
cere fortiorem, pone tantum aceti quantum mel-
lis, & bibatur sicut bibitur vinum cōsumum;
& nō bibat ipsum assidue, imò die, & die, quon-
iam ipse submergitur in iuncturis, & attrahit
chymum ex intestinis inferioribus, & resoluit
humiditatem corporis. Et de hominibus sunt
qui bibunt ipsum sine aqua, quæ sit quantum
est syrupus acetosus. sicut bibunt unc. i. & post
ipsum illud quo vult habens agritudinem ut
extrahatur humiditas ex ore stomachi, & tra-
hat ipsam ad inferiora. Et qui bibit ipsum, ex-
pectet super ipsum usque ad medium diem, de-
inde utatur pullis, & alzirabegi.

Syrupus acetosus noster. Accipe zuccarū bo-
num, & assa ipsum in patella, & infunde su-
per ipsum aceti fortis. s. aceti vini tantum, quod ap-
paret submersio eius sub zuccaro, & non coo-
periat zuccarum. Et si vis ne acetet, minue de
hac quantitate, deinde pone ipsum super prunas
aut ignem leuem, donec liqueat, & aufer spu-
mam eius cum † [ ] radicibus titularum, & accipe
eam cum panno: & non expumes ipsum nisi
cum eleuatione, & positione absque collectio-
ne. quum ergo mundificatum fuerit, fundes
super ipsum aquam donec subtilietur, deinde
decoque ipsum, & inspissabis eum.

Syrupus acetosus solutione educens cholera.
Sumat mel despumatum, aut zuccarū, & ace-
tū forte sicut narrauimus prius, & decoque len-
to igne, & accipe succi cucumeris asinini, & scā-
moneæ, amborum an. unc. i. aut plus, aut minus
secundum quantitatem necessitatis, & secundum me-
suram quam vis: & tere ipsa, & pone in panno
lini, & suspēde ipsum in vase, & confica omni
hora, donec consumatur, & nō remaneat in pā-
no aliquid. Quum ergo coagulatur, remoue ip-
sum ab igne. Et quidam projiciunt loco scā-
moneæ, radicem scāmoneæ cum radice apij, &
radicibus feniculi in principio decoctionis.
Syrupus

a fa non,

b B. & si uolue-
rit bibere ipsū
pauce acetosita-
tis, un c minua-
tur de aceto e-
jus.

c B. permissum
d. B.
e † B. etiam si
sit modice qua-
ntitatis.
f B. purum.

Syrupus aceto-firs alius educens phlegma: Sumantur mel, & acetum squille cū radicibus prædictis, et decoquantur, et accipe medullæ cartami, quod seīs esse cōueniens virtuti hominis, et tere ipsam, et pone in panno, et suspende in vase sicut primum, et vtere ipso.

Syrupus acetosus alius expellēs melancholiā: Sumatur mel aut zuecarum, & acetum, & decoquatur sicut decoquitur primus. deinde epithymi quantum vis, et poly podij, et ellebo. nigri, et tere ipsa, et pone in panno, et suspende in vase, et coque ipsam sicut primum.

Operatio aceti squillitici. Accipe squillā albā mundatā, et incide ipsā cum cultello de ligno, et infila ipsam cū filo, ita vt frustra ad invicem non adhæreant. et munda ea, et pone in filo, et nō sit vnū, vbi est aliud, et exsicca in umbra xl. diebus: deinde accipe de ea heminam i, et proice super eam aceti boni lib. xvij. & pone ipsum in sole lx. diebus, & oppila vas bene, deinde extrahe ex eo squillam, & exprime ipsam, & cola ipsam cum panno. Quidam verō accipiūt ad vnamquamque heminam squillā, aceti lib. vijs. & alii nō exsiccent squillam in umbra, sed mundant eam, & ponunt de ea illud idem pondus, & dimittunt eam sex [diebus:] quare est illud quod sit secundum hunc modum, magis soluens. et confert, quando colluitur cū eo os, ori & carni gingivarum, & sanguinem currentem ex eis abscindit, quoniam confringit ipsum, & exsiccat humiditatem carnis gingivarum, & dentium, & indurat dentes, qui mouentur, & facit os odoriferum, & odorem oris, & valet ad foetorem oris. Nā si de eo detur in potu, abstergit cannam pulmonis, & indurat eā, & clarificat vocem, & confortat eam: est cōueniens iterum ei, qui habet dolorē stomachi, & ei qui non digerit cibū, & ei qui patitur epilepsiam, & ad scotomiam, & ei cui dominatur cholera nigra, & almatine, & alguesgues, et iterum ei qui habet præfocationem matricis, & ei qui habet splenē grossum, et ad uenā sciaticā, et confortat corpus mollificatum arefactū, et colorem corporis efficit bonum, et acuit visū, et confert ad stricturā pectoris et anhelitus. et si administratur in dolore auris, quū funditur in eam, sedat ipsum: et cōuenit ad omne quod dixi, si non fuerit intus in aure vlcus. et sumatur in potu omni die de eo in ieiunio parumper, et gradatim, donec perueniat ad vnc. j. s.

Syrupus acetosus squilliticus solutius, cōfrens ad difficultatem vrinæ, et dolorem laterum, et stomachi, et malitiam digestionis, et eruptionem acetosam. Recipe interioris cepæ squille lib. ij. zingiberis vnc. j. sem. apij vnc. ij. seminis baucæ sylvestris vnc. s. fem. fœniculi, et anisi, amborum an vnc. j. ammeos drac. s. cymini carmeni vnc. i. radicum aniuē, et pyrethri, amborum an. vnc. i. superioris hyssopi vnc. i. calamenthi, et mentæ, amborum an. vnc. i. Keisim vnc. s. cordumeni pondus drac. ii. myrrhæ vnc. s. sem. rutæ vnc. s. folij Indi. vnc. s. trita contritione grossa infundantur in aceti squillitici Kist. vi. et mellis dispumati kist. ii. et ponatur in vase vitri, et administratur, et bibatur ante cibum et post cibum.

Modus faciendi iuleb. Sumatur hemina vna

zuecari, et fundantur super ipsum aquæ vnc. iij. et decoquatur lento igne, et fundantur de super aquæ rosaceæ vnc. ii. et auferatur ab igne, et coletur, et administratur.

Aque mellis et zuecari faciens ad ægritudines frigidas, et dolorem hepatis, et pectoris. Mellis pars i. aque partes ii. sumantur, et decoquatur lento igne, et auferatur spuma eius, et ferueat donec remaneat tertia eius, et auferatur ab igne, et coletur. et similiter aqua zuecari etiam, quum ergo volumus calefacere ipsam, et fortiorem facere, ponimus in ipsa post ablationē spumæ, mastice, et croci, et aliarum specierum, sicut cinnamomi, et galange, et aliarum aliquid.

Descriptio aquæ mellis alia, quæ confert ad febrem, et inflationem, et multitudinē sitis in stomacho, et tussim ex caliditate, et confert ad pleuresim. Sume rosarum rubearū mundatarum lib. iij. et pone eas in vase vitri die et nocte, et proice super eas aquæ calidæ lib. x. et stringe caput valis super eas oppilando bene, et dimitte eas die et nocte, deinde extrahe eas, et exprime valde, et cola ipsam, et proice super eam zuecari lib. x. et coque ipsam lento igne donec ingrossetur, et cola, et vtere.

Vleb cum aqua rosacea Sumatur zuecarum Itabarzet tritum, et mensuretur, et proiciantur super omnem mensuram zuecari, tres mensuræ aquæ rosæ. clare, bonæ subtilitatis: et decoquatur lento igne. donec remaneat eius tertia, et auferatur spuma. et qui vult ponere in ipso crocum dum coquitur, tunc quum sublata est spuma eius, proiciat in ipso de croco non trito in panno, et exprimat hora post horam vsque ad complementum ipsius. et qui vult ponere in ipso crocum post decoctionem, tunc quum deponit ipsum ab igne, confricat in eo crocum tritum antequam infrigidetur: et reponatur in vase vitri, et administratur.

Syrupus de cydoniis, et est miua qui confortat stomachum, et stringit ventrem, et cōfert ad dolorem hepatis, et vomitum, et nauſeam, et singultum. Cuius hæc est permissio. Recipe succi cydoniorum acetosorum lib. xxx. vini boni antiqui lib. xxv. decoquatur leui igne donec consumatur medietas: deinde tollatur spuma eius, et coletur, et auferatur ab igne donec clarificetur, et reducatur ad vas secundo: et proiciantur super ipsum mellis clari dispumati lib. x. et bulli ipsum lento igne: deinde sumantur zingiberis, et mastice, amborum an drac. ii. cardamomi maioris, et minoris, et cinnamomi, et heil, omnium an. drac. iij. gariophyllorum drac. iij. croci non triti drac. iij. Tere cōtritio ne grossa, et pone in panno lini, et proice in vase, et confrica omni hora, et bulliat super ignē donec inspissetur: deinde depone ab igne, et cola ipsum. deinde accipe mulchi drac. s. et pone ipsum in vino antiquo, et proice ipsum desuper, et permisce ipsum bene, et repone cum vsque ad horam ad ministratōis. Quod si volueris facere ipsum sine speciebus, tunc fac ipsum cum succo cydoniorū muzorum, et decoque ipsum vsque ad medium, et cola eum, et accipe de eo lib. ii. et succi malorum montanorū muzorū decocti vsque ad medium, et colati, lib. i.

vini

vini antiqui boni lib. j. mellis boni aut zuccari lib. j. decoquatur leui igne donec ingrossetur, & aufer spumam eius, deinde accipe xyloales crudi drac. ij. mastice, & galie, & croci capillorum, omnium an. drac. j. macis drac. i. s. ipice, & gariophyllorum, & nucis muschate, & heil, & ^m [cardamomi.] & cinnamomi, & zingiberis, omnium ana. drac. i. muschi tertiam drac. j. Tere omnia præter muschum, & galiam: & liga in panno lini, & proiice in vase in quo est succus: & tere muschum, & galiam per se & permisce ipsa cum vino; & permisce cum medicinis, & utere.

m B. chachole.

n B. chandieu

ⁿ [Conditum] conueniens ad frigus stomachi, & diminutionem digestionis, & debilitatem hepatis ex frigore, & quartanam, & ad senes. Recipe vini veteris lib. v. mellis clari lib. j. s. zingiberis drac. v. ^o [cardamomi, & heil, amborum an. dracs. j. gariophyllorum sextam drac. j. croci sextam drac. j. cinnamomi sextam & medietatem sextæ drac. j. piperis nigri, & muschi, amborum an. sextam & medietatem sextæ drac. i. Terantur medicina contritione grossa præter muschum, & crocum, & ligentur in panno lini cū croco, & decoquatur donec ingrossetur, & antequam deponatur ab igne, proiciatur in eo muschus, & deponatur ab igne & reponatur in vase, & administratur.

o—B.

p B. claudicu

^p [Conditum] aliud Recipe spica, & gariophyllorum, & cardamomi, & xyloales crudi, omnium an. aurei. croci aurei cinnamomi, & zingiberis, & piperis, omnium an. aurei. galie aurei muschi quartam aurei. Tere medicinas contritione grossa, & liga in panno lini præter muschum, & galiam, & proiice super eas vini odoriferi antiqui lib. xii. & dimitte duobus diebus & duabus noctibus. deinde redi ad vas, & proiice desuper mellis clari lib. iii. & zuccari tabazet lib. ii. decoquatur donec fiat ei ipsissimum, & auferatur ab igne, & proiciatur super ipsum muschus, & alia, & reponatur, & administratur.

^s Yrupus salmuni, qui confortat stomachum, & facit appetere cibum, & destruit pulsum cordis. Recipe lib. i. corticis citri vnc. i. marmacor, aurei. gariophyllorum, aurei. xyloales crudi: conterantur, & proiciantur super ea lib. v. vini & dimittantur tribus diebus cū noctibus suis, deinde proiciantur super ea lib. iii. zuccari albi tabazet, & aurei. mastice, & drac. s. croci, & tertia drac. i. galie bonæ: & decoquatur lento igne donec compleantur, & coeantur. et recondatur in vase: & administratur sicut iuleb.

^s Yrupus de granis myrti, conferens ad debilitatem stomachi, & solutionem ventris super fluam, & retinet menstrua, & confortat viscera. Cuius hæc est permissio. Recipe succi granorum myrti decocti. colati, dauid x. mellis colati dauid x. permisceantur ambo, decoquantur donec ingrossentur, & administratur.

Rob de myrto. decoquatur succus myrti solus donec ingrossetur, & administratur.

q n. submersio nem stomachi.

^s Yrupus de menta faciens ad vomitum, & satietatem nauseatiuam, & nauseam, & singultum, & fluxum ventris. Cuius hæc est permissio. Terantur granata dulcia & acetosa cū pulpis suis, & decoquatur succus donec medietur,

deinde sumantur de eo lib. ii. & succi mentelli bræ i. mellis lib. i. aut zuccari lib. i. & decoquatur donec ingrossetur, & coeatur.

^s Yrupus de pyris faciens ad fluxum ventris, & confortat stomachum. Sumatur pyra non matura, & decoquatur donec dissoluta sint, & coeantur: & reducatur ad vas secundo: & decoquatur donec ingrossetur, & administratur.

^s Yrupus de malis, faciens ad debilitatem stomachi, & pulsus oris stomachi ex caliditate, & abscindit vomitum cholicum, & sitim. Sumatur malorum montanorum hemina, terantur: & exprimentur, & decoquatur succus donec medietur, & coeatur & dimittatur in nocte, & reducatur ad vas, & decoquatur lento igne donec ingrossetur, & coeatur, & ponatur in vase vitri. Si autem fuerit æstas, tunc dimitte ipsum in sole diebus aliquot, donec consumatur eius aquositas, & seruetur, & administratur. Quod si volueris ipsum dulcorare, pone ad omnem heminam succi lib. i. zuccari, & coque ipsum & utere.

^s Yrupus de agresta faciens ad caliditatem stomachi, & solutionem ventris cholicam, et dolores caliditatis, & venena, & abscindit sitim & confortat stomachos pregnantium vt non recipiant humores malos. Sumatur succus agrestis, & decoquatur donec remaneat medietas, & coeatur, & dimittatur in nocte, deinde reducatur ad vas, & proiciantur super ipsum drac. ii. gariophyllorum, & decoquatur donec auferatur ab eo odor, & ingrossetur, & coeatur, & administratur. Si autem volueris ipsum dulcorare, proiice super ipsum zuccarum post decoctionem cum lento igne, donec ingrossetur secundum quantitatem subtilitatis succi, & inspissa ipsum, & utere.

^s Yrupus de fructibus, confortans stomachum, & viscera, & abscindit vomitum, & solutionem ventris, & cholera, & confert pregnantibus, quum vomitus aduenit eis. Cuius hæc est permissio. Sumatur succus cydoniorum, & malorum, & pyrorum, & granatorum mazorum, & sumac, & zarur: & decoquatur leui igne donec ingrossetur. Si autem vis dulcorare ipsum, proiice super ipsum zuccari quantum vis, & bulli ipsum et cola, & utere.

^s Yrupus delectabilis, confortans stomachum. Cuius hæc est permissio. Sume de corticibus citri recentibus lib. i. et decoque eos cum aque Kist. i. s. donec remaneat tertia, & cola ipsam, & proiice super eam mel, & decoque ipsum lento igne donec ingrossetur, & utere sicut iuleb.

^s Yrupus de papauere. Oportet vt sumantur ceterum papauera media in quantitate, postquam exsiccantur super arborem suam: non ergo habeant succum, et neque sint multum immatura, & non exprimatur ab eis nisi subtile: et non sit subtile eius currens subtilis expressionis, multum superfluitat: deinde proiciantur super ea kist. x. aque pluuiialis, si inuenitur propter eius elongationem a putrefactione, & aque fontium: et infundantur in ea die et nocte, donec leniantur. Si autem non leniuntur, dimittantur plus hoc, deinde decoquatur viquequo dissoluantur cum facilitate, deinde exprimentur: deinde inspiscantur cum medietate

te suæ mensuræ de dulcedine. Quod si fuerit ad¹ [moilificandum] illud quod est in pectore, & subtiliandum ipsum, ponatur mel: & robura est magis aggregans iuuentum.

Descriptio syrupi de papauere alia, conferens ad eos, quibus materię descendit; & prohibet illos qui euomunt sanguinem Sumantur de papaueribus mundatis ducenta, numero, & aquæ pluuiialis lib. xv. & infundantur in ea tribus diebus & decoquantur donec dissoluantur, & consumatur eius medietas, & exprimitur papauera, et prouiciantur, & coletur aqua bene, & mēsurentur de ea lib. iiii. s. & mellis, & decoctionis, amborum an. lib. i. s. & decoquantur, donec fiat ei spissitudo, deinde terantur acaciæ rubæ, & croci & myrrhæ & balaustiarum, & succi barbæ hircine omnium an. draci. Insipissetur bene, & reponatur in vase, & administretur.

Descriptio syrupi, qui confert ad tussim, & pleuresim, & confortat stomachum, Recipe aquæ granatorum dulcium lib. iiii. aquæ malorum de scemi lib. i. aquæ cannarum zuccari tabarzet, aut penidiorum lib. i. decoquatur donec habeat spissitudinem, & administretur.

Syropus de fauis mellis ex sermone Gal. & ipse bibitur iterum sicut bibuntur res infrigidas: quoniam ipse destruit sitim in æstate, quum miscetur cum aqua frigida, & confert ei in quo sunt humores viscosi, qui non digeruntur, & proprie quando acceperint, & illud est quoniam læditur ex istis qui suscipit ipsum propter multitudinem eius, & paucitatem: & quandoque sit cum quacunque aqua præsentī, & non sit cum aqua pluuiali, sicut sit syrupus de melle, et hic est modus eius. Extrahatur mel bonum de fauis, deinde fundatur in patella in aqua, & est aqua fontium clara, dulcis: & decoquatur cum ea donec consumatur reliqua aquositas in eo: deinde reponatur aqua, & seruetur, & administretur.

Syropus de fauis mellis alius. Proiciantur super partem i. mellis partes ii. aquæ pluuialis antiquæ, & ponatur in sole, & quidam fundunt super ipsum aqua fontium, & decoquant ipsum donec remaneat tertia, & seruant ipsū.

Syropus de absinthio, conferens ad casum appetitus, & debilitatem stomachi. Sumantur vini antiqui kist. iiii. mellis dispumati Kist. ii. proiciantur super ipsum masticis drac. iiii. squinanthi, & folii Indi, & spicæ, et rosarum rubearum siccarum, et aloes Scotrensis, omnium an. drac. ii. costi drac. iiii. herbæ absinthii romani drac. vii. agarici drac. ii. croci drac. i. Tere medicinas grosse, et liga eas in panno lini, et infunde in vino septem diebus in sole in æstate, et cotrica pannum omni die multoties, deinde ut res. Sitque dos eius vnc. i. in ieiunio.

Syropus de absinthio ex compositione nouo illo Sumantur absinthii romani pondus drac. e. et coquantur in tribus heminis aquæ paruis, donec remaneat quarta, et illud cum igne leui valde, et confricetur manibus, et coletur, et sumatur de succo eius tertia illius aquæ, et mellis quarta eius, et uini medietas eius, et decoquantur totum, et insipissetur.

Syropus extinguens, et conferens ad sitim. Sumatur aqua granatorum acetosorum lib. i. et aquæ acetosiratis citri lib. s. et aquæ [pyrorum] lib. i. et aquæ tamarindorum lib. i. decoquantur lento igne donec ingrossetur, et detur de eo in potu cum aqua frigida, aut cum aqua niuis.

¹ B. prunorum.

Syropus de fructibus conferens ad vomitū, qui accidit ex cholera citrina et facit calefactos appetere cibum, et confortat stomachum. Cuius hæc est permissio. Sumantur cydonia, et mala, et acetositas citri, et pyra, et granata, et agrestia, et exprimitur aqua eorum omnium: et infundatur in ea aliquid de sumach, et zarur, et alnabach, et granis myrti, et almirberis, et dimittatur die et nocte: et exprimitur, et coletur: et proiciatur desuper mel, et decoquatur donec fiat ei spissitudo, et administretur.

Syropus de prunis, conferens ad sitim, et resoluit naturam. Sumatur de prunis dulcibus quantum necesse est, et extrahantur nuclei eorum, et ponantur in vase lapidis mundi: et fundatur super ea de aqua quod cooperiat ipsa: et decoquantur bene donec resoluantur. deinde coletur, et reducat ad ignem secundo: et ponatur super ipsam zuccari tabarzet, quantum necesse est, et decoquatur donec insipissetur, et conuertatur ad spissitudinem mellis.

Syropus Democriti, qui conseruauit eum ab infirmitatibus omnibus diebus vitæ suæ, et est conferens ad debilitatem stomachi et splenis, et corruptionem complexionis. Cuius hæc est permissio. Recipe ireos, et sem. feniculi, et piperis albi, omnium an. pondus drac. i. et casia drac. iiii. et myrrhæ, et sem. absinthii, amborum ana. pondus drac. ii. Terantur, et ponantur in uase vitri, et fundatur super ea vini albi quantitas quæ submergat ea additione digitorum iiii. et stringatur ex capite suo, et administretur post sex menses, et in quibusdam descriptionibus [danich] vnum.

¹ B. darugh.

Syropus deuia, conferens ad dolores gutturis, et apostema quod sit in eo ex vlcibus factis in stomacho. Cuius hæc est permissio. Sumantur succi vucæ ponticæ stypticæ lib. vi. et decoquatur vsque ad tertiam, et fundatur super ipsum mellis lib. i. et sumac, et radices liquiritiæ, et gallarum, et balaustiarum, et superioris rosarum, omnium ana sextarium i. et croci pondus drac. ii. et myrrhæ, et aluminis iamenti, amborum ana drac. i. et decoquatur, et coletur, et potetur.

Rafaton. sumitur de eo in hyeme senibus. Sumantur succi vucæ bonæ [substantiæ] daugua in x. et daurac lib. iiii. et decoquatur lento igne donec auferatur spuma eius: deinde proiciatur super ipsum mellis boni spissi ad omnes iiii. lib. i. et bulliat lento igne, donec auferatur spuma eius iterum, et consumatur eius medietas deinde sumatur heil, et cardamomi, et cinnamomi, et gariophyllorum, et macropiperis, omnium ana pondus drac. i. terantur contritione subtili, et ponantur in panno lini subtili, et proiciantur cum eo in decoctione post ablationem spumæ. Quumque completur eius decoctio, et possibile est intrinittere manum in eo, confricetur pannus in eo vehementer, donec egrediatur, et ponatur in eo cro-

¹ B. daruc x & daruch est pos das lib. iiii.

ci pōdus drac iij. ponatur in ampullis, & strin-
gatur ex capitibus suis. et si fuerit in eo subtili-
tas, ponatur in sole, deinde tollatur ab eo. &
quanto plus antiquatur, est melius.

y B. rosarum.

Syrupus de absinthio, qui confortat stoma-
chum, & aperit oppilationes, & solutione e-
ducit choleram. Recipe [pondus] drach. viij.
agarici drac. iij. aloes drac. ij. masticis, & sem.
apij, & squinanthi, & anisi, omnium an. drac. j.
mentæ drach. iij. calamenthi drac. j. s. croci dra.
ij. radicum amborum, an. drac. ii. absinthii dra.
iij. radices liquiritiæ drac. iij. assæ tantum dē spi-
ce, & assari, & folij, omnium an. drac. i. decoquan-
tur cum viii. lib. vini. donec remaneat medietas,
& coletur, & coaguletur cum lib. i. s. mellis.

z B. alked.

Rista omnia sunt sicut syrupi eorum, nisi
quia ipsi succi eorum inspissantur cum facilitate
absque dulcedine.

Syrupus [al Kedre] compositione nostra,
Sumantur de succo alkedre partes ii. & si
non est presens, sumatur ipsum met alkedre, &
ferretur, & sumatur eius ferratura, & tere, & ac-
cipe contritum eius, & adijunge cum medietate
sui de sandalis in aceto distillato, aut in aqua
agrestæ pure aliquot diebus, deinde decoquan-
tur in eo decoctione facili cum longitudine,
donec dissolvatur, deinde exprimatur, & suma-
tur de expressione. & quanto est acetum plus,
aut aqua agrestæ, est melius: deinde sumatur a-
qua adog acetosi, ablatis ex casco adog, aut di-
mittendo residere vltime, & mutando de vase
in vas, aut cum decoctione, sicut est decoctio
aquæ casci, donec auferatur aquositas: deinde
sumatur farina hordei, & fiat ex ea & ex aqua al-
raib focha, & fiat acetosum illud focha, deinde
resideat, postea renouetur acceptio alfocha
eius ex farina hordei: & quanto plus iteratur,
est melius. et sumantur de eo partes v. & suma-
tur aquæ pyrorum de scemi, & aquæ cydonio-
rum acetosorum plurimæ aquæ, et aquæ alzar-
ur, et aquæ prunorum acetosorum, et aquæ at-
tala. et aquæ alcondisi recentis, et aquæ moro-
rum de scemi, quæ non integra sunt natura: et
aquæ chrysomilorum immaturorum acetoso-
rum et succi agrestæ, et succi ribes, et succi præ-
putiorum vitis, et succi rosarum persicarum, et
succu nenufaris, et succi violarum, omnium an.
tertia partis i. et succi acetosifatis citri, et succi
acetosifatis citræguli, amborum an. tertia i. par-
tis. et succi coriandri, et lactuce, et foliorum pa-
paueris humidi, et endiuig, et portulacæ, om-
nium an. quarta partis i. et succi foliorum sa-
licis, et foliorum malorum, et foliorum pino-
rum, et foliorum alzarur, et foliorum rosarum,
et foliorum virgæ pastoris, omnium an. quar-
ta partis i. et succi barbæ hirci, et rosarum sic-
carum, et nenufaris, et sem. almirberis, et sem.
endiuiæ, et sem. lactucæ, et balastig, omnium an.
medietas partis i. et succi mentæ humidæ sexta
partis vnius, et succi almirberis humidi medietas
partis. Aggrega medicinas istas et succos et
componere super ignem, et proice in eo lentum
partes iiii. hordei excorticati partes ii. et su-
mach partes iii. et decoquantur omnia super
ignem, donec remaneat medietas: deinde depo-
natur ab igne, et dimittatur donec infrigidetur

et confricetur fortiter, et coletur, et sumatur
camphoræ ad omne pondus drac. xxx. aure. i. et
teratur camphora et puluerizetur super a [radi-
cem] cucurbitæ aut b [Kinuene] et fundantur
super eam medicamina cum facilitate, deinde
obstruatur caput eius cum re vehementis vir-
tutis, deinde ponatur super prunas, donec scia-
tur quod forsitan bullit, postea sumatur, et con-
cutiatur, et ponatur in c [bustuca], et stringatur
caput eius vt non euaporet camphora, et euo-
let. Dosis eius vsque ad drach. x. et de homini-
bus sunt qui ponunt in eo spice, et zingibe-
ris, et seminis fœniculi, et anisi, et cyperti, et pi-
peris partes æquales, secundum quod videtur.

Descriptio focha nostræ, quod est iuuatiuum,
Et addit in coitu Recipe piperis, et zingibe-
ris, et spice, et nucis muschate, omnium an.
drac. v. scoriz ferri trita drac. x. sem. porri dra.
xv. sem. erucæ, et seminis napi, et sem. vrticæ, et
synapis, omnium an. drac. iiii. linguz auis, et gra-
norum alkilil, et granorum alkelem, et gra-
norum viridium omnium an. drac. iiii. Teran-
tur, et ponantur in panno sicut scis, deinde po-
natur hoc in dog. xi. diebus, et moueatur in eo,
et misceatur illud adog cum focha panis, et
fiat focha.

Descriptio syrupi de absinthio nostræ. Reci-
pe absinthii pondera c. et vini ccc. et succi
cydoniorum ccc. infundantur in eis tribus die-
bus, et ponantur super ipsum mellis c. et inspi-
setur super ignem.

Medicina nostræ conueniens ad vlcus vesi-
cæ, et vlcus viæ virgæ, iniecta in foramen
virgæ. Recipe plumbi vlti, et medullæ seminis
melonis, omnium ana drach. v. spodi drac. ii.
gummi arabici, et sem. papaueris, et cornu cer-
uini adusti, omnium ana drac. iiii. opij drac. si-
hyusquiami albi tertiam drac. ii. myrrhæ drac.
ii. Terantur omnia bene, et fiat ex eis collyrium
cum aqua endinæ, sicut collyria oculi. et ad-
ministretur cum iniectione resolutum in la-
cte, aut in oleo degranis melonis.

TRACTATUS SEPTIMVS.

De conditis, et alingibet.

Geleniabin iuuatiuum in ad febrem, et do-
lorem stomachi. Sumantur rosæ ru-
beæ ablatis capitibus, incisæ, munda-
tæ ex venis suis albis, duris et expan-
dantur: excutetur humiditas earum, et proi-
ciatur in liurello, et fricetur donec [dissoluitur]
sint; et proiciatur super eas mellis dispumati
quantitas, qua consiciantur, confectio leui,
et ponantur in vase vitri, aut vitreato, et ponan-
tur in sole xl. diebus, et moueatur in mane, et
vesperis. et si indiget melle, addatur in eo, et re-
ponatur, et administretur post sex menses: et
similiter fit cum uiol. Quod si fiat cum zucca-
ro geleniabin, aut uiol; soluatur zuccarum
cum modico aquæ duleis, donec fiat sicut fit
al geleniabin.

Citrum conditum, conueniens ad debilita-
tem stomachi, et digerit cibum. Sumatur ci-
trum recens, et incidatur secundum longitu-
dinem in quatuor partes totum citrum, et mu-
detur

detur interius totum acetosum, & proiciatur in liurello testeo, & infundatur ex aqua dulci clara cum sale grosso albo septem diebus, donec stringatur: deinde septem diebus aliis sine sale, imò cum aqua, donec alteretur color eius, & sit album illud quod est exterius, sicut quod est interius; & gustetur aqua tam diu donec non sit in ea salicido, et sumantur mellis boni pars j. aquæ partes ij. secundum quantitatem, quæ cooperiat citrū, & proiciatur in vase: decoquantur leni igne duabus horis: deinde tollatur ab aqua & melle, & in mane sumatur mel, & ferueat, & tollatur spuma eius, & proiciatur in eo citrum, & ferueat bullitione vna, & tollatur & reducatur citrum in liurello, & puluerizetur super ipsum ista medicina ad omnes duas heminas citri. Croci, & heil, & cardamomi, omnium ana aurej. gariophyllorum, & cinnamomi, amborum an. aur. s. muschi sexta & medietas sextæ dracj. Tere has medicinas, & pulueriza super citrum ex vtroque latere eius, & proiciatur in vase, & proiciatur super ipsum mel, & administretur.

D Escriptio alia. Sumantur de citris media matura, æqualis superficiæ, longa: & scindantur in longū, & fiant de vnoquoque citro iij. frusta, & infundantur in liurello testeo novo, & illud sit in^o [Kenini] primo quum sol ingreditur Capricornum, et melius quod sit de eis, est in anno vehementis frigoris: quoniam quanto plus congelatur super ea aqua, est magis indurans ea, & sunt magis remanentia: deinde abluantur in omni die bis, postquam fricata sunt cum sale grosso, & mundificentur, & reducuntur ad aquam frigidam viquequo trāseant super ea tres hebdomadæ, deinde extrahantur ex aqua, & fundantur super planū aliquod vt tabula, & mundificentur cum cultello si iam aliquid computruit ex eis, & reducuntur ad aquam dulcem, & abluantur in extremitatibus dici cum facilitate, donec prætereant super ea. xl. dies: deinde extrahantur ab aqua, & abluantur ab omnibus quæ adueniunt eis ex putrefactione, & corrosione: & dimittantur die & nocte, donec auferatur ab eis humorositas, deinde ponantur quasi in mane in vase habente latum caput, aut patella munda: & effundatur super ea tantum aquæ quod ipsa cooperiat, & puluerizetur super ea de zuccaro contrito, quantum est tertia ponderis citrorum, & decoquantur igne leui, & misceantur cum spatula, deinde extrahantur, & abstergantur & mundificantur, & ponantur super planum vt est tabula, & dimittantur duobus diebus contritiis: deinde reducuntur ad patellam, & proiciatur super ea de zuccaro quantum est medietas ponderis citrorum, & aquæ quæ cooperiat ea: & super to igne sicut coxisti ea prius, & caue in hoc ne corrumpantur in igne, quoniam sunt debiliores eorum quæ conduntur. et sit mens tua, & intellectus tuus totus ad ea, quum ignem accendis sub eis, vt sit ignis leuis, & quietus: deinde extrahantur, & expandantur super tabulam, & dimittantur tribus diebus contritiis, & noctibus suis: & a die quarto mudentur, & mundificentur cum capite cultelli, & reducuntur ad

vas, & fundatur super ea mellis colati quātitas, quæ cooperiat ea, & superfluat iij. digitis, & decoquantur leui igne quinque horis, aut sex, donec videatur mel egredi super illud quod apparet de citro, sicut similitudo margaritarum, & ingrossetur mel ingrossatione aliqua: deinde auferantur ab igne, & infrigidentur. & sumantur spice, & gariophylli, & cinnamomi, & zingiberis, & cardamomi, & macropiperis, & [girboe], omnium an pars j. & sit pondus omnium quantitas medietatis decimæ ponderis citrorum, et est vt sint duo sextaria pro vnaqua que hemina citrorum, & terantur grosse: & ponantur in vase viridi, & puluerizetur in cores parua de medicina, & fundantur de super citra quantitatem tunica vnius, deinde puluerizentur super ea medicina. & fiat cum eis ita, donec compleantur ambo simul: deinde fundantur super ea in patella de reliquiis mellis donec cooperiat ea, et superfluat iij. digitis, & stringatur caput vasis, & ponatur in loco, in quo non adueniat ei frigus, neque humorositas, et scias quod signum maturitatis citri, est eius submersio in liurello sub aqua.

C Idonia condita, quæ conueniunt ad cōfōrtandum stomachum, & stringunt naturā, & ad malitiā digestionis, & vomitum propter causam oris stomachi. Sumantur cydonia bona magna, & mudentur interius, & excorticeantur, & inciduntur in frusta, & decoquantur cum aqua, & melle, et sint aquæ partes ij. & mellis pars j. Quidam vero decoquunt ea cum vino, & melle, & est melior operatio, & infrigidentur, & in die secundo decoquantur cū melle solo: deinde expandantur in liurello, & puluerizentur super ea medicina prædictæ in citris, et fundatur super ea mel, & feruentur.

D Escriptio alia cydoniorum conditorum, quæ conferunt ad debilitatem stomachi, & solutionem ventris. Sumantur de cydoniis matura, et inciduntur in iij. frusta, & mudentur quod est in interiore parte eorum ex granis, & abstergantur interiora eorum cum mantili de lino, & fundantur super ea mellis pars i. et aquæ partes iij. cum quantitate quæ cooperiat cydonia, et ferueat duabus ebullitionibus, aut tribus: deinde colentur, et reducuntur ad vas, et fundantur super ea mellis dispumati pars i. et aquæ pars i. et bulliant ebullitionibus duabus, aut tribus: deinde colentur et expandantur super planum aliquod vt est tabula, et dimittentur donec exsiccentur quod in eis est de humorositate: deinde abstergantur, et reducuntur ad vas: et fundatur super ea mellis quantitas, quæ submergat ea, et emineat iij. digitis cōiunctis, et bulliant ebullitione vna, et puluerizentur super ea species, quas diximus in operatione citrorum, et ponantur in vase vitreato viridi, et oppiletur stricte caput eius. Quidam vero medici non proiciunt super ea de speciebus nisi cardamomum, et gariophyllos, et crocū.

B aucie condita, quæ conferunt ad frigorē, et debilitatem renum, et dolorem dorsi, et adiuvant ad voluntatem cocundi. Sumantur de^o [baucis dura], clari coloris, munde, et abscindantur duæ earum extremitates, deinde proiciantur super eas penidiorum, aut zuccari

c B. aucis mactatz.

d s. Alia licen nices.

e B. aucis duris.

f. B. fordiniz.

zuccari pondus ipfarum, et fundatur super eas de aqua, quod cooperiat eas, et decoquantur leui igne donec leniantur, et auferatur ab igne, et expandantur super planum aliquod vt tabula, donec exsiccentur, et abstergantur ex eis quod supereminet eis ex malo, et reducuntur ad vas, et fundatur super eas mellis dispumati quantitas cooperiens eas, et supereminens eis quatuor digitis, et decoquantur lento igne, donec videatur mel penetrare ex omnibus partibus earum, et auferatur ab igne, et ponatur tunica vna ex eis in vase vitreato, et puluerizentur super eas species: et fiat de eis ita usque ad finem ipfarum.

Myrobalani conditi fiunt ex recentibus in Sini, & India, & qui afferuntur inde sunt boni valde, & fiunt apud nos hic secundum hunc modum. Sumuntur myrobalani Kebuli, & fit fouca in terra in loco humoso, arena dulcis, non salza, & ponitur de myrobalanis tunica vna, & supra eos de arena humida tunica vna, & sub eis de arena tunica vna & aspergitur super eos de aqua: & post duos dies accipiuntur myrobalani, & proicitur super eos arena alia recens, non prima, & dimituntur duobus diebus donec humectantur. Fit illud decem diebus donec intrumescant myrobalani, & humectentur & inflescunt: tunc ergo ablue eos cum aqua dulci ter, aut quater, & accipe dactylos, & cyperum, decoque eos cum aqua plurima, & proice myrobalanos in illam aquam decoctam, & decoque eos paulatim super ignem leuem. Quum ergo decocti sunt, ablue eos ablutione mundante, deinde accipe mel, & bulli ipsum, & aufer spumam eius, & coque eos cum eo, et accipe medicinas quas diximus in citris conditis, & pone eas in panno lini, mundo, subtili, & suspende ipsum in vase, & confreica ipsum omni hora donec egrediatur virtus specierum cum myrobal. Quum ergo decocti sunt, tunc proice eos in catino vitreato, & dimitte eos duobus diebus, aut tribus, donec recipiant myrobalani virtutem medicinarum. & proice eos in vase vitri, & proice in eo mel dispumatū, & proice super eos muschi, & croci, & parum ambræ quantitate quamuis, & stringe os vasis, & vttere eis. et quanto plus antiquantur, sunt meliores.

Descriptio alia myrobalanorum conditorum. Sumantur de myrobalanis magnis kebulis centum numero, & infundantur in aqua, & ponantur ad solem v. diebus, deinde extrahantur ex aqua, & ponantur infimo humido v. diebus, in omni die extrahantur, & abluantur ablutione mundante, & reducuntur ad fimum humidum, & sepeliuntur in eorita fiat tribus vicibus: deinde extrahantur, & lauentur ablutione mundante, & proiciantur in aquam rizi, & zuccari drac. xxx. et dactylorum quantitate cooperiente ipsos, et decoquantur leui igne donec consumatur aqua, et extrahantur, et abstergantur cum panno lini, et pungantur cum acubus: et fundatur super eos mellis arundinum quantitas cooperiens eos, et supereminens iiii. digitis, et decoquantur donec ingrossentur, et administrantur.

Species eorum alia. Sumantur ex myrobalanis Kebulis bonis c. myrobal. et lauentur

ablutione mundante, et dimittantur nocte donec exsiccentur paulatim, et fundatur super eos aqua aut aqua alKilch hordei cum quantitate, quæ cooperiat eos, et supereminet iiii. digitis, et decoquantur leui igne donec consumatur aqua, et ponantur in furno, et quasi maneat extrahantur, et expandantur super vas planum vt tabula, et abstergantur cum panno, et pungantur cum acubus: deinde fundantur super eos de rob, et decoquantur donec leniantur, et deponantur ab igne, et puluerizentur super eos species, et reponantur et administrantur.

Secacul conditum. Secacul est veng sicut zingiber, et adfertur ex India, et fit de eo cum teneritudine sua conditum in loco suo, et est nobis valde. Apud nos autem fit secundum hunc modum. Humectatur in primis cum aqua calida, donec mollificetur cortex eius exterior, deinde excorticatur cum cultello, postea infunditur in aqua frigida vij. diebus: et omni die alteratur aqua. et fit illud de eo donec humectatur interius eius, et ipsius exterius, et leniatur: deinde decoquitur cum aqua, et melle postquam humectatur, et sint aquæ partes ii. et mellis pars i. deinde ponitur mel solum, et bullit ebullitione vna, et proicitur in vase vitri: et quum subtiliatur mel ex humiditate eius extrahitur ab illo melle, et ponitur in vase alio dispumato cum speciebus quas diximus.

Zingiber conditum. Zingiber est vena de vetreterra, sicut venæ tinctorum, et fit de eo conditum in Sini cum teneritudine sua. Apud nos autem adfertur conditum cum melle, aut cum aqua rizi, et fit apud nos cum melle, et speciebus cum siccitate sua postquam infunditur mense vno absque sale. Quidam verò alii sepeliunt ipsum in arena sicut myrobal. deinde decoquatur, et fit secundum modum quem diximus in myrobal.

Pruna condita: si sunt humida decoquantur postquam tolluntur interiora eorum cum melle, et aqua: deinde cum melle solo, et proiciuntur super ea species, secundum quod diximus ante: et si sunt sicca, tunc infundantur in aqua tribus diebus, deinde decoquantur.

Napi conditi. Sumantur napi boni et infundantur in quatuor partes, et secundum quantitatem magnitudinis, et paruitatis eorum excorticentur ex cortice suo exteriori, et infundantur in aqua et sale iiii. diebus: deinde tribus diebus cum aqua calida: et decoquantur cum aqua, et melle: deinde cum melle solo, et fiant odoriferi.

Amygdalæ conditæ. Eligantur de eis dulces cum teneritate sua, et corticibus suis: et coquantur ita vt non infundantur, et perforentur, et ponentur in speciebus boni odoris.

Ligna balsami condita. et fit ex lignis balsamici recentibus, quando decoquantur duabus vicibus, et proiciuntur super ea species sicut diximus.

Emblici conditi. Eligantur ex emblicis meliores, qui non sunt fracti, et infundantur vij. diebus in aqua frigida, donec leniantur, et inflescunt, et humectantur: deinde decoquantur bis secundum quod diximus, et proiciantur super eos species, deinde ferueant duabus ebullitionibus.

tionibus cū aqua: et proiciatur super eos mei-
dispunatum, et species et administrantur.

Mala condita conuenientia ad vomitum:
decoquantur poma dulcia de scemi cum
duabus partibus aqua, et parte vna mellis: dein
de decoquantur secundo cum melle solo. et
ponantur in vase vitri, et proiciatur super ea
mel dispumarum, et proiciantur super ea spe-
cies prædictæ in operatione citrorum.

TRACTATUS OCTAVVS.

De trochiscis.

Sermo noster in hac summa est sicut sermo præteritus.

Trochisci stellæ: iam consecutum est
ex magnificatione antiquorum me-
dicorum, quod nominauerunt tro-
chiscos stellæ almaradacanec. s. tro-

chiscos stellæ, qui non permittunt vitam rece-
dere. et isti quidem trochisci conueniunt sto-
macho recipienti superfluitates expulsas ex re-
liquis membris, et auferunt eruotionē ace-
tosam, et liniuntur super frontem, et sedāt do-
lorem capitis, et conferunt ad catarrhos, et do-
lorem dentium positi cum galbano in corro-
so ex eis, et conferunt ad dolorem auris, et cō-
ferunt ad sputum sanguinis et cursum eius ex
omni membro, et ad tussim chronicam, et cō-
ferunt ad febres periodicas sumpti in potu cū
aqua simpliciter, & ad venena ex percussione ebi-
bita cū aqua rutæ, & ponitur in eis stella terræ.
et dixerunt plurimi eorum, qd est talk & quidā
eorum qd est lutum scemium, & fortasse talk le-
nit a [asperitate] stomachi, & infiderei, & nō
patitur a calore innato donec agat ipsū in alio.
Et nos dicemus eorū permissionē sicut ipsi di-
xerunt. Quorū hæc est permissio. Myrrhæ, et ca-
stori, & ipicæ, & casie, & terræ sigillatæ, & cor-
ticum mādragoræ, omnium an. drac. iiii. opii,
& croci, & costi, & stellæ terræ & est talk, om-
nium an. drac. v. papaueris albi drac. vi. dauci, &
anisi, et fisticulos, et sem. hyusquiami albi, et stora-
cis liquidæ, & seminis apij, omnium drac. viii.
in funde gūmas in vino odorifero, & tere me-
dicinas, & confice cum eo: & fac trochiscos pō-
derantes drac. s. & exsiccentur in vmbra.

Trochisci de rosis vniuersitatis, qui cōferūt
ad dolorem stomachi, & absterunt humi-
ditates stomachi, & auferunt febres phlegmati-
cas, & chronicas. Quorū hæc est permissio. Su-
mantur rosarum ru. ablatis capitibus drac. xx.
spicæ odoriferæ, & radicem liquiritiæ, omniū,
an. pondus drac. x. & sunt quidam medicorum
qui ponunt loco radicem liquiritiæ succum
liquiritiæ. Aggrega has medicinas tritas, et cri-
bellatas: & confice cum triplicato, et fac tro-
chiscos, et exsicca in vmbra.

Descriptio trochiscorum de rosis Asclepia-
dis, qui extinguunt et conferunt ad dolo-
rem stomachi, et confortant ipsum, et ad dy-
spnoeam et caliditatem, et inflammationem, et
humiditatem, et subuersionē stomachi, et adu-
sionem. Quorum hæc est permissio. Recipe ro-
sarum recentium aure vi. radicem liquiritiæ
aurei iij, spicæ Indæ aure ij. conficiantur cum

rob et informentur trochisci ponderis drac. i.
et exsiccentur in vmbra

Trochisci de ros. cum scammonia qui cō-
ferunt ad febres, et ad difficultatē. Recipe
rosarum rubearū ablatis capitibus drac. xij. spi-
cæ odoriferæ, et radicem liquiritiæ, omniū an.
drac. viij. scammonie pondus drac. iij. Aggrega
has medicinas tritas, et cribellatas: et confice, et
fac trochiscos, et exsicca in vmbra, et bibantur
cum aqua frigida, et iuleb. et syrupo acetoso.

Trochisci de ros. cum spodio qui conferūt
ad febres cōmixtas ex phlegmate et cholera
antiquas. Recipe rosarum rubearum ablatis ca-
pitibus pondus drac. v. spicæ odoriferæ pōdus
drac. ii. spodii pondus drac. i. succi eupatorii,
pondus drac. viii. Aggrega has medicinas tri-
tas, et cribellatas, et fac trochiscos, et exsicca, et
vtere quum necesse fuerit.

Trochisci de rosis, nominati diarhodon,
qui conferunt ad oppilationes splenis, et
hepatis, et febres melancholicas, et phlegmaticas.
Quorum hæc est permissio. Recipe rosarum
drac. x. et succi liquiritiæ drac. v. et spicæ, et ca-
sie, et floris squinanthi, et croci, et myrrhæ, et
malticis, omnium an. pondus drac. ii. Terantur
et cribellentur, et infundantur myrrha, et cro-
cus in acetore: et conficiantur cum eo, et fiat tro-
chisci: et si vis, confice cum melle.

Trochisci de rosis conferentes ad febrē ter-
tiana. Recipe rosarum rub. partes v. spicæ
et croci, et malticis, et anisi, et lacæ absque li-
gnis, omniū ana partes x. succi eupatorii, et ab-
sinthii, amborū ana partes ii. floris squinanthi,
et myrobala. citrinorum, amborum an. partē i.
et in descriptione alia rosarū quantū spicæ, et
malticis. Tere, et confice cum aqua apij, et fac
trochiscos quorum vniūscuique sit aure. s.

Trochisci de rosis cū spica, facientes ad do-
lorem hepatis. Recipe spicæ, et lacæ ablu-
tæ, et radicem liquiritiæ, omnium an. drac. iiii.
absinthii, et [keia] et croci, et succi eupatorii,
et reusini, omnium an. pondus drac. iiii. rola-
rum drach. vii. Tere, et cribella, et confice cum
aqua, et fac trochiscos.

Trochisci de camphora extinguentes inflā-
mationem febrili, conferentes ad hæcticā,
et phthisim, et auferunt sitim, et angustiam, et
vomitum sanguinis. Quorū hæc est permissio.
Recipe spodii drac. iiii. ros. drac. vii. sem. maluæ
et sem. portulacæ, et sem. dulcis cucurbitæ, et
dragacanthi et nereiden, et gummi, et liquiri-
tiæ, et xyloaloes crudi: et cardamomi omnium
an. drac. iiii. croci drac. iij. zuccari tabarzet, et te-
reniabin, omniū an. drach. vii. camphoræ drac.
i. s. Terantur, et conficiantur cum mucillagine
psyllii, et informentur trochisci.

Descriptio alia trochiscorum de camphora,
qui conferunt ad inflammationē, quæ fit
in stomacho et hepate, et vomitum sanguinis,
et sitim, et febres acutas, quorum hæc est permi-
ssio. Sumantur spodii pondus drac. iiii. rosarū
rubearum ablatis capitibus pondus drac. x. xylo-
aloes puri boni, et cardamomi, et succi liquiri-
tiæ, omnium an. pondus drac. iiii. zuccari tabar-
zet, et tereniabin, et granorum cucumeris ex-
corticatorum, omnium an. pondus drac. ii. cro-
ci, et camphoræ, amborum an. pondus drac. i.

Aggrega

Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum mucillagine psyllij, & informa trochiscos a [drachmeos,] & exsicca in umbra, & vtere.

Trochisci de camphora secundum descriptionem aliam, qui conferunt ad febres acutas, & aperiunt oppilationem hepatis vehementem. Quorum permissio hæc est. Recipe violarum siccarum, & nenupharis, amborum ana drac. iij. & feminis cucumeris, & spodij, & croci, omnium ana pondus drac. ij. & rosarum drac. v. & reusini, & laccæ, amborum ana pondus drac. j. & dragacanthi, & gummi arabici, & succi liquiritiæ, omnium ana pondus drac. ij. camphoræ aureæ, et in descriptione alia, camphoræ aureæ j. tereniabin, & zuccari, amborum ana pondus drac. x. Terantur, & fiant trochisci.

Descriptio alia caphoræ, & xyloaloes crudi, amborum ana pondus drac. s. croci, & spodij, amborum ana pondus aure ij. feminis cucumeris, & feminis alcond, & dragacanthi, & laccæ, & succi liquiritiæ, & cardamomi, omnium ana drac. ij. & rosarum drac. vii. & zuccari, & tereniabin, amborum ana pondus drac. x. Terantur, & conficiantur, & informantur trochisci.

Trochisci caphoræ, nostri. Recipe semendi uigæ, & lactucæ, & portulacæ, omnium ana drac. ii. & granorum cucurbitæ excorticatorum, omnium ana pondus drac. ii. & tertiam, & feminis alKedre si inuenitur, & si non, sandali drac. iij. & cancri combusti, & croci, & succi liquiritiæ, & camphoræ, omnium ana pondus drac. i. rosarum drac. iij. & informantur trochisci.

Trochisci de spodio cum tereniabin, qui prosunt ad febrem acutam, & extinguunt. Recipe rosarum drac. vi. tereniabin drac. iij. amyli drac. iij. gummi arabici, & dragacanthi, & spodij, & croci, omnium ana drac. ii. conficiantur cum aqua tereniabin, & mucillagine psyllij. Quidam aut addunt in eis feminis citruli, & feminis cucumeris, & feminis portulacæ, & feminis cucurbitæ dulcis omnium ana drac. ii. terantur, & conficiantur & informantur trochisci.

Trochisci de spodio cum semine acetosæ facientes ad febres cholericas, & tertianam, & præcipue quando est illic solutio naturæ. Cuius hæc est permissio. Recipe rosarum drac. vii. gumi, & feminis acetosæ excorticati. & amyli torrefacti parvi, omnium ana drac. iij. spodij drac. iij. croci drac. ii. Tere, & confice cum aqua granati acetosi, aut cum aqua agrestis, & informa trochiscos, & dentur in potu cum rob de agrella puro, aut cum syrupo de ribes. Quidam verò addunt in eis boli armeni, & succi berberis, amborum ana drac. ii. castanearum torrefactarum drac. iij.

Trochisci de berberis, facientes ad febrem acutam, & apostemata in hepate, & sitim vehementem. Recipe succi berberis drac. iij. feminis citruli, & mastice, & spodij, omnium ana drac. ii. laccæ, & reusini, amborum ana drac. i. rosarum drac. xii. croci drac. i. spice, & succi eupatorii, & radicis liquiritiæ, & tereniabin, omnium ana drac. ii. informantur trochisci pondere drac. i. & dentur in potu cum eo quod conuenit ex potibus. Quidam aut addunt in eis succi absinthij, & assari, & semini apii, & feminis feniculi omnium ana drac. i. rubec tinctorum drac. i. s.

Trochisci de berberis descriptione alia, qui conferunt ad febres inflammatas, & apostemata hepatis & apostemata stomachi. Recipe berberis, & succi liquiritiæ, & rosarum, & feminis cucumeris, & feminis melonis excorticati, contriti. & cribellati, omnium ana pondus drac. iij. mastice, & spice odorifere, & succi eupatorii, omnium ana pondus drac. ii. rubec, & reusini, & croci, omnium ana pondus drac. i. feminis cuscute, & feminis endiuia, omnium ana pondus drac. iij. spodij pondus drac. i. s. tereniabin pondus drac. vi. Tere, & confice cum aqua tereniabin, & informa trochiscos, quorum unusquisque sit aure i. & potentur.

Trochisci de berberis, qui conueniunt ad dolores hepatis cum febre, & siti, & icteritia. Recipe rosarum recentium drac. vii. succi berberis, & tereniabin, amborum ana drac. iij. cuscute sicci, aut feminis eius drac. i. s. nereiden, & spodij, amborum ana drac. i. s. croci, & laccæ, & reubarbari, omnium ana drac. i. succi liquiritiæ drac. i. s. Tere, & confice cum aqua tereniabin, aut cum aqua endiuia.

Descriptio alia trochiscorum de berberis, qui conueniunt ad febres inflammatas, & sitim & angustiam, & extinguunt valde. Recipe berberis aut succi eius, et succi liquiritiæ, aut spodij, omnium ana drac. iij. spice drac. i. feminis citruli pondus drac. i. s. rosarum drac. vi. s. feminis portulacæ, & croci, amyli dragacanthi, omnium ana drac. ii. caphoræ drac. s. conficiantur cum aqua tereniabin, & informantur trochisci.

Descriptio alia trochiscorum de berberis, qui faciunt ad febrem, & tussim, & dolorem hepatis, & sedant sitim. Recipe berberis pondus drac. xii. & feminis cucumeris, et alcodi, & mastice, & spodij, omnium ana pondus drac. vi. laccæ, & reusini, amborum ana drac. iij. et rosarum drac. xl. croci, et spice, et succi eupatorii, et succi liquiritiæ, et tereniabin, omnium ana drac. vi. Tere, et fac trochiscos.

Trochisci de berberis descriptione alia. Recipe berberis, et spice, & feminis portulacæ et liquiritiæ, et dragacanthi, et gummi arabici, et amyli, omnium ana drac. iij. s. spodij, et camphoræ, et croci, omnium ana pondus drac. i. Tere, et confice cum aqua, et informa trochiscos.

Trochisci de berberis. Recipe succi berberis drac. v. eupatorii, et spodij amborum ana drac. ii. laccæ ablutæ, et croci, et Keder et spice, et succi absinthij, et reubarbari, et buglossæ, omnium ana drac. ii. s. feminis endiuia, et sem. cuscute, omnium ana pondus drac. iij. feminis portulacæ drac. i. s. croci pondus drac. i. informa trochiscos cum aqua endiuia.

Trochiscus de absinthio, cõferens ad febres antiquas, aperitiuus valde, prouocatiuus, faciens appetere. Recipe anisi, et absinthij, et assari, et feminis apii, et amygdalarum excorticatarum, omnium partes æquales conficiantur cum aqua frigida, et fiant trochisci, et dentur in potu.

Trochisci de absinthio alij, facientes ad hepatis splenem, et stomachum, et febrem tertianam [et triangulam.] Recipe anisi aurei, assari, et absinthij romani, et feminis apii, et amygdalarum excorticatarum ex cortice suo, &

& masticeis, & spicæ, omnium ana. aure. j. aloes Scotrensis, & folij Indi, amborum ana. aure. j. succi eupatorii aure. j. Terantur & conficiantur, informantur trochisci.

Trochisci de eupatorio, qui conferunt ad febres inflammatas, antiquas: & ad sitim, & oppilationes: & apostemata hepatis, & splenis, & icteritiam. Recipe succi eupatorii sextaria. vi. rosarum rubearum ablatis capitibus, & spicæ odoriferæ, omnium an. sextaria. ij. terentia bin mundatæ sextaria. vi. spodij pondus drach. iij. Aggrega has medicinas tritas & cribellatas, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci de cappare: qui conferunt ad dolores splenis. Recipe corticum radices caparis sextaria. iij. ammoniaci sextaria. iij. reubarbari sextaria. ij. seminis agni casti, & piperis, omnium an. pondus sextarium. vi. Aggrega has medicinas tritas, & confice ammoniacum cum aceto vini, & aggrega cum eo medicinas, & fac trochiscos.

Trochisci de lacca. Recipe laccæ lignorum, & rubear, & anisi, & sem. apij, & absinthij, & assari, & amygdalarum amararum mundatarum, & costi, & cinnamomi, & aristolochiæ lōgæ, & succi eupatorii, omnium an. drach. v. Tere, & confice trochiscos.

Trochisci alkekengi, conferentes ad dolores renum, & vesicæ, & mictum sanguinis, & saniei, & ad vrinam mucosam, & conferunt ad scabiem vesicæ: quorum hæc est permissio. Recipe seminis melonis aure. xxxvj. opij aure. vi. seminis hyusquiami albi, & sem. apij, & sem. acetosæ omnium an. aure. vi. seminis hyusquiami nigri, & sem. coriandri, amborum an. aure. xvij. seminis fœniculi, & granorum pini torrefactorum, & croci, & amygdalarum amararum, omnium ana. aure. ix. & granorum alkekengi montani grana. lxxv. Tere, & confice cum coagulato vuz, & fac trochiscos. Dosis sit a duobus aure. vsque ad iij.

Trochisci alkekengi, descriptione alia, qui conferunt ad vlcus renum, & vesicæ, & ad distillationem vrinæ. Recipe seminis apij, & seminis hyusquiami albi, & scchedenigi, omnium an. pondus dra. vi. seminis fœniculi dra. ij. croci & seminis acetosæ sylvestris, & amygdalarum pini, & opij, & amygdalarum amararum excorticatarum, omnium an. dra. iij. & granorum alkekengi magnorum numero xxv. & sem. cucumeris drach. xij. Tere, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci de reubarbaro conferentes ad aggritudines antiquas, & duritiem hepatis, & gravitatem eius, & apostemata ipsius, & dolores splenis, & percussionem euenientem in corpore. Recipe reusini pondus dra. viij. rubearum, laccæ mundatæ, omnium ana. pondus dra. iij. seminis apij, & eupatorii, & anisi, omnium ana. pondus dra. iij. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & fac trochiscos secundum descriptionem.

Trochisci, quos composuit A minullus, qui conferunt ad caliditatem, & solutionem ventris, & dolorem hepatis, quorum hæc est permissio. Recipe spodij, & berberis, & xyloaloes, & seminis acetosæ, & masticeis, & galizæ, &

spicæ, omnium ana. aut. j. gummi aure. iij. rosarum aurearum conficiantur cum aqua ros. & informantur trochisci.

Trochisci alii. Anisi, & seminis apij, amborum ana. pondus drach. i. amygdalarum amararum, & masticeis, & spicæ & folij Indi, omnium ana. pondus drach. i. & succi eupatorii, & aloes, amborum ana. drach. ii. assari. drach. i. Tere & confice, & fac trochiscos.

Trochisci alii amygdalarum amararum, & anisi, & absinthij, omnium ana. drach. ii. assari. drach. i. Tere, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci meron: & sunt cogniti betricon. Recipe croci, & opij, & myrrhæ, & seminis hyusquiami albi, & corticum radices mandragoræ partes æquales: conficiantur cum succo lactuæ, & fiant trochisci, & quum necesse fuerit, tere, & dissolue cum aqua, & line super tempora.

Permistio trochiscorum. Recipe calami aromatici, & meliloti, amborum an. dra. iij. cardamomi vnc. i. s. foliorum anefrin vnc. i. rosarum rubearum vnc. s. muschi aure. i. Tere, & cribella & fac trochiscos.

Trochisci valentes ad vlcus intestinorum, & expulsionem sanguinis vndeunque sit. Recipe superioris de rosis, & opij, & acaciæ, & gummi, omnium an. vnc. i. galla um. vnc. s. felū zaharagi vnc. i. s. conficiantur cum succo [alcar] e s. alharcus.

Trochisci Andromachi. conferentes ad expulsionem sanguinis. Recipe arsenici, & corain, omnium an. drach. iij. olibani. dra. viij. stelle terræ, & amyli, & boli armeni, omnium an. drach. iij. seminis papaveris drach. ii. balauisticæ drach. s. Tere, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci Andromachi descriptione alia, facientes ad dolorem stomachi, & ad [dist] e s. frigus. ficultatem ventris, & ad [dist] e s. frigus. ficultatem urinæ. Recipe seminis apij drach. vi. anisi. drach. iij.

Trochisci Andromachi, qui conferunt hepati, quod debilitatum est in generando sanguinem, adeo quod debilitatus est appetitus cibi, & appetitus coitus. Recipe laccæ lignorum partes v. berberis partes iij. reusini, rosarum rubearum, & xyloaloes Indi, omnium ana. tertiam partem i. stechados, & venarum lilij subalbidi, amborum ana. partem s. croci, & anisi, & seminis apij, & Keisum romani, & petroselinij, omnium ana. quartam partis vnius. Tere, & fac trochiscos.

Trochisci Andromachi absterfui confecti ad humorem crudum, & choleram. fortes valde. Recipe myrobala. belliricorum, & emblicorum, & burungij, omnium partem i. post cicotrigonizationem, & medullæ turbiti albi & quantum est illud totum, & penidiorū quantum omnia. ponantur penidii in patella & fundatur super eos aliquid aquæ. Quum ergo bullierint, auferantur: & puluerizentur super eos medicina post cōmitionem, & permisceantur cō

g B panis com.

misione decenti, deinde fiant trochisci: & sic unusquisque trochiscus ponderis dra. v. Dosis sit trochiscus vnus cum aqua, in qua infusum est coriandrum siccum a principio noctis: deinde coletur hora qua potatur medicina mane. ipsi enim faciunt ascellare a decem sellis usque ad xx. & sit cibus eius super ipsos quum fuerit vespere, micē^s in aqua ciceris cum oleo abluto. et si est necessarium, vt educatur phlegma vitreum viscosum, addatur in eis quantum quarta pars myrobal. de pulpa coloquintidē.

Trochisci almezerion, conferentes ad nauſeam, & singultū, & tenasmon. Recipe anisi, & seminis apii, & calamenti hortulani, & mēte, & petroselinī, & ammeos, omniū an. dra. vi. & opii, & castorei, & piperis albi, & macropiperis, & sisimbrii, & myrrhæ, & absinthii, omniū an. pondus dra. iiii. & corticum casie dra. xii. cōficiantur cum melle, & fiant trochisci.

Trochisci mezerion alii. Recipe seminis apii, & anisi, & cinnamomi, omniū an. dra. vi. absinthii romani dra. iiii. myrrhæ, & piperis, & opii, & castorei, omniū an. dra. ii. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & fac trochiscum cum triplicato, & vtere ad debilitatē stomachi, & fluxum ventris, & vomitum.

Trochisci alKondinon, conferentes ad febres inflammatas, & apostemata hepatis, et sanguine, & humiditate. Recipe rosarū rubearum ablatis capitibus pondus dra. vi. spicæ odoriferæ, & croci, amborum an. dra. ii. succi liquiritiæ, & radicū liquiritiæ, & granorū cucumeris excorticorum, & tereniabin mundati, omniū an. dra. iiii. dragacanthi, & gummi, amborum an. pondus dra. i. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum aqua dulci, & fac trochiscos.

Trochisci alKondinon descriptione alia. Recipe granorum melonis, & granorum citruli & granorum cucumeris, & cucurbitæ dulcis excorticorum, omniū ana pondus dra. x. succi liquiritiæ pondus dra. vi. dragacanthi pōdus dra. iiii. seminis fœniculi, & rosarū, amborū, an. dra. ii. croci pōdus dra. i. tere, & cōfice cum aqua psyllii, et fac trochiscos, et vtere.

Trochisci marini, conferentes quum appropinquant æger ileos, valentes ad inflammationem, et conferentes ad vomitum. Quorum permistio. Recipe seminis apii, et anisi, amborum an. pondus dra. vi. absinthii romani, mastice, an. pondus dra. iiii. piperis, et myrrhæ ana. pondus dra. i. cinnamomi pondus dra. vi. opii dra. ii. castorei pondus dra. ii. Tere, et cribella, et cōfice, et fac trochiscos.

Trochisci de papauere, conferentes ad fluxum sanguinis, et tussim, et febrem, et dolorem pectoris. Recipe rosarum, gummi arabici, amborum, ana pondus dra. iiii. amyli, et dragacanthi, amborum ana pondus dra. ii. papaueris albi, et nigri, amborum ana pondus drach. iiii. spodii pondus drach. i. succi liquiritiæ pondus dra. ii. croci pondus tertie dra. i. Tere, aggrega, et fac trochiscos.

Trochisci de balauſtiis, conuenientes eis qui habent fluxū ventris, et egestionem emittūt sanguineam et sanicem, et habent tenasmon. Re-

cipe balauſtiarū, et sumach, et corticum gladii torrefactorum, et ſauich nabath, et granorum myrti, oīum an. dra. viii. et gallarū torrefactorū extinctarum cum aceto, cymini infusi in acetum, torrefacti, omniū an. dra. iiii. Tere et confice cum aqua ros. aut succo malorum, et informa trochiscos drachmeos.

Trochisci dissulidis, cōferentes ad vlcera renū, et vesicæ, et mictū sanguinis, et difficultatem vrinē. Quorum hæc est permistio. Recipe seminis apii, et seminis hyssiquiami albi, et scedhenigi, omniū an. pondus, dra. v. seminis fœniculi pondus dra. ii. croci, et granorum pini, et seminis acetosæ, et opii, et amygdalarum amararum excorticatarum, omniū an. dra. iii. granorum alKekengi montani xv. numero, seminis cucumeris excorticati. dra. xii. Tere, et confice, et informa trochiscos.

Trochisci alādarō descriptione ascelenidis. Recipe capitū granatorū dra. s. aluminis iameni dra. iiii. calcadis dra. xii. dragacanthi dra. xii. myrrhæ dra. iiii. olibani dra. viii. aristolochiæ dra. xii. confice cū aqua mellis, et fac trochiscos.

Descriptione alia. Recipe aristol. et gallarum viridum, omniū an. dra. viii. et reliquarū medicinarū secundum quantitatem zuccari, et informantur trochisci.

Trochiscus alius: q cōfert ad vlcera iestino rū, & sputū sanguinis ex pectore, et cōferuat foetū. Recipe antimonii, et scedhenigi, et sanguinis draconis, oīum ana sextaria. iiii. sedaran sextariū. i. laudani, et zuccari et croci, omniū an. dra. iiii. balauſtiarū, et gallarū, omniū an. dra. xx. lycii, et cornu cerui adusti, et acaciæ, omniū an. dra. x. conficiantur cum aqua arnoglossæ, aut cū aqua virgæ pastoris, et administrentur secundum tres modos. Ad cursum^h t^h

lex inferioribus cum clyſteri in receptrice. et modo secundo supponatur cum lana. et modo tertio detur in potu cum succo citri, et cum aqua virgæ pastoris. et ad sputū sanguinis ex pectore, cum aqua portulacæ: et dysentericæ cum rob cydoniorum puro.

Trochisci de aniso, aperientes oppilationes, rectificantes hepar, lenificantes naturā, auferentes febres antiquas. Quorū hæc est permistio. Recipe anisi dra. iiii. absinthii, et assari, et seminis apii, et amygdalarum amararum excorticatarum, et spicæ, et mastice, et folii, et seminis anethi, omniū an. dra. i. eupatorii dra. iiii. aloes dra. iiii. conficiantur cum aqua absinthii, et fiant trochisci drachmei, et dentur in potu cum syrupo acetoso.

Trochisci lenientes naturā, auferentes angustiam, conferentes ad stricturam anhelitus, prohibentes vomitum. Quorum hæc est permistio. Recipe turbit. dra. v. violarum siccarum dra. x. succi liquiritiæ dra. ii. s. conficiantur cum aqua, et fiant trochisci. Dosis eorum dra. iii. aut iiii. et bibantur cum dra. x. zuccari.

Trochisci de feminibus: qui conferunt ad resolutionem naturę, et vlcera quę sunt in intestinis, et ad illum qui non digerit cibos, et punctionem vehementem, et tenasmon, et fluxum sanguinis mulierum frequentem. Quorum hæc est permistio. Recipe granorum myrti dra. ii. et seminis fœniculi, anisi, ammeos

feminis

seminis apii, seminis hyusquiami, & dauci, omnium ana. vnc. i. opij dra. vi. conficiantur cum vino, & fiant trochisci ponderantes drac. s. & administrentur post sex menses.

Trochisci ad iniectionem aque & ad duritiem hepatis. Recipe ros. drac. iiii. berberis, drac. ij. spice tantundem, mastice, & succi eupatorii, & absinthii, & squinanthi, & assari, & anisi, & seminis apii, & seminis foeniculi, & scolopendriae, & fructus tamarisci, & radicem capparis, omnium ana. dra. i. reubarbari, & lactis, & succi liquiritiae, omnium ana. dra. i. s. croci. dra. s. informetur trochisci.

Trochisci de rosis: qui conferunt ad dolorem stomachi, & febrem phlegmaticam. Recipe rosarum siccarum dra. ii. spice, & radice liquiritiae, omnium ana. dra. i. karabe & mastice, amborum ana. dra. vii. carpobalsami. dra. v. Tere, & confice cum rob. & fac trochiscos.

Trochisci de rosis lenitivi: qui in aestate in potu sumuntur. Recipe ros. pondus dra. x. spice, radicem liquiritiae, omnium ana. dra. v. scammoniae dra. iij. Terantur & conficiantur cum aqua frigida, & informetur trochisci.

Trochisci de rosis & eupatorio, convenientes ad febres antiquas, & dolorem hepatis, & ictericiam. Recipe ros. dra. v. spice dra. ii. spodi dra. i. succi eupatorii. dra. viii. Tere, & confice cum aqua tereniabin, & fac trochiscos, & da in potu cum aliquo syruporum.

Trochisci de lacte convenientes ad oppilationes hepatis, & splenis, & febrem asidua, & prouocant urinam. Quorum haec est permissio. Recipe lactis, & rubeg. & anisi, & seminis apii, & absinthii romani, & assari, & amygdalarum amararum excorticatarum, & costi, & aristol. longae, & succi eupatorii, & succi liquiritiae, & succi berberis, omnium ana. pars i. informetur trochisci drachmei, & dentur in potu cum eo quod conuenit de syrupis.

Trochisci, de rubea: qui conueniunt ad grauedinem splenis, & dolorem hepatis, & febrem chronicam. Quorum haec est permissio. Recipe rubear. drach. xii. corticem radicem capparis, & aristol. longae, & radicem liquiritiae, omnium ana. dra. i. conficiantur cum syrupo acetoso, & informetur trochisci ponderantes drac. i. Dosis sit vnus cum decoctione absinthii.

Trochisci de cuscute convenientes ad febres chronicas, & extinguunt. Quorum haec est permissio. Recipe seminis citruli, & seminis alchetafrem, omnium ana. dra. iiii. fucaha, & bedoard, & fumiterre, omnium ana. dra. iiii. dragacanthi, & amyli, & gummi, omnium ana. drach. i. s. spodii, & turbit, & seminis cuscute, omnium ana. dra. iiii. tereniabin. dra. xxx. zuc. cari alhasir dra. xxx. croci. dra. iiii. conficiantur cum aqua, et melle, et fiant trochisci, et administrentur.

Trochisci de decem medicinis: qui conueniunt ad quartanam antiquam, & dolorem, & molliem. Recipe anisi dra. iiii. assari, & absinthii, & seminis apii, & spice, & amygdalarum amararum excorticatarum, & mastice, omnium ana. pondus dra. i. aloes dra. ii. succi eupatorii dra. iiii. Tere, & confice cum

decoctione absinthii, & informa trochiscos drachmeos, et da in potu cum aqua tepida.

Trochisci conferentes ad febres antiquas, & inflammationem, & vomitum, & leniunt naturam. Recipe rosarum rubearum ablatis capitibus pondus dra. vi. granorum cucumeris excorticatarum, & mastice, & reusini, & succi eupatorii, omnium ana. pondus dra. iiii. croci pondus dra. ii. aloes Scotensis pondus dra. i. Aggrega has medicinas tritas et cicotrigonizatas, & confice cum aqua dulci, & fac trochiscos, & vtere cum aqua frigida, aut citruli, aut cum syrupo acetoso.

TRACTATUS NONVS.

De decoctionibus, et pilulis.

Nos postponemus sermonem de catharticeis: quorum quaedam sunt apozemata, & quaedam pilulae: & sermonem de gargarismis, & obtarmicis, & emplastris, & epithematibus, & medicinis oculi, et dentis, & aliorum, usque ad summam secundam: & sigillabimus hanc summam loquendo de oleis, & vnguentis: & ante illud afferemus descriptiones apozematum, & pilularum, quorum narrationem vidimus esse ante hanc summam secundam.

Decoctio aquae de radicibus conferens ad oppilationes, & difficultatem urinae, et dolorem hepatis, & stomachi, & administratur cum oleis, & aliis. Recipe corticem radicem foeniculi, & corticem radicem apii, & radicem squinanthi, & seminis foeniculi, & apii, & anisi, & spice odoriferi, & capilli veneris, & mastice, & passularum enucleatarum quantum necesse est: decoquantur, & dentur in potu quantum est necesse.

Decoctio aquae de radicibus ad dolorem hepatis Alkindi. Recipe corticem radicem foeniculi, & apii, amborum ana. pondus dra. i. seminis foeniculi, & seminis apii amborum ana. pondus dra. s. ros. rubearum mollitarum, & calamethi, & squinanthi, omnium ana. dra. s. & passularum enucleatarum pondus dra. ii. & assari pondus tertiae dra. i. & spice pondus tertiae dra. i. fundantur super ea aqua tertiae duae lib. vnus, et decoquantur donec remaneant. vnc. ii. et plus parum, deinde coletur, et fundatur super eam ex oleo amygdali no dulci pondus drac. vnus, deinde poretur.

Apozema de absinthio, conferens ad dolorem hepatis et stomachi, et febres comistas frigidas phlegmaticas, et melancholicas. Cuius haec est permissio. Recipe anisi, et seminis apii, et absinthii romani, et assari, et seminis foeniculi, et radicem squinanthi, omnium quantum necesse est: decoquantur, et extrahatur aqua eorum, et detur in potu.

Decoctio eupatorii, conueniens ei, qui habet febrem quartanam, et febrem phlegmaticam, et febrem diuersam, et lenit naturam. Recipe myrobalanorum nigrorum, et passularum mundatarum, et fumiterre, et bedoard, et eupatorii, et fucaha, omnium aequaliter, decoquantur, et colentur.

Capitulum de pilulis.

Pilulae quae conueniunt illi, qui habet ventositatem grossam, & inflationem, & spasmus neruorum, & inflationem testiculorum. Recipe

pe seminis apij, & seminis harmel, & anisi, & masticis, & croci, oīum an. dra. ii. myrobal. nigrorum, & belliricorū, et emblicorū, oīum an. dra. ii. serapini, & bdellij subalbi, omnium ana. dra. i. s. calamenthi, & petroselini, & floris (qui nathi, & aslari, & costi, & zedoarie, et ligni acori, omnium ana. drac. s. informentur pilulę.

Pilulę foetide magne: quę expellunt humores grossos, & aperiunt oppilationes, & conferunt ad dolores iuncturarum et iliorum, et albas, et morpheam, et lepram, et elephantiam. et sunt pilulę cognite almeheri. Recipe amoniaci, et serapini, et opopanaci, et bdellij, et aloes, et harmel, et myrobal. et pulpe coloquinthidis, oīum an. drac. viii. et alsabram, et epithymi, et euphorbij, et casie, et hermodactylorum, omniū ana. pondus drac. iiii. et turbit. drac. x. et castorei pondus drac. ii. et scammonę pondus dra. iiii. agarici. drac. ii. et croci, et spicę, et cardamomi, et radice altheę albę, et alkeia, et cinnamomi, et galange, omnium ana. pondus drac. i.

Pilulę fetidę maiores conferentes ad dolorē colicę, et podagrę, et dorſi, et genuum: et resoluunt humorē grossum viscosum in corpore, quarum hæc est permissio. Recipe bdellij, serapini, ammoniaci, opopanaci, seminis harmel, et pilulę coloquinthidis, et aloes Scotrensis, et epithymi, omniū an. drac. x. scammonę dra. vi. cinnamomi, spicę, croci, et castorei, omniū an. drac. ii. euphorbij drac. i. infundatur gūme in aqua porri, et fiant pilulę. Dosis drac. ii.

Pilulę foetide minores, mundificantes humorē grossum, viscosum, ex dorſo, et genibus. Recipe serapini de spahani, et ammoniaci, et opopanaci, et bdellij, omnium ana. drac. x. turbit. dra. xx. pulpe coloquinthidis drac. xii. infundantur gummi, et conficiantur cum eis medicina. Dosis drac. ii. cum aqua tepida.

Pilulę foetide Alkindi. conferunt ad dolorē iuncturarum et podagrę, et omnem dolorem ex humore crudo, et cholera, et melancholia, et paralyſim: quarum permissio hæc est. Recipe aloes, et myrobal. citrinorum enucleatorum, et harmel, et epithymi Cretensis, et medullę turbit, et ammoniaci, et opopanaci, et serapini, et bdellij iudaici, omnium ana. partes iiii. pulpe coloquinthidis partes iiii. scammonę partes ii. euphorbij, et castorei, et cinnamomi, et croci, omnium ana. partem j. infunde gummas in aqua porri, aut caulis dñe et nocte: deinde tere medicinas, et tere gummas, donec fiant sicut vnguentum: deinde pulveriza medicinas super eas, et tere donec permisceantur, et fac pilulas similes piperi, et exsicca in vmbra. Dosis earum pondus drac. ii. in principio noctis cū aqua tepida, et sit cibis super eas pullus conditus in zibrabegi, et vinum eius sit vinum mellis, aut de passis.

a B. Scythragi.

Pilulę de [capsia] maiores: quę sunt conferentes ad dolores humerorum, et ancharū, et venę sciaticę: et solutione educunt humorē grossum viscosum. Recipe serapini, et ammoniaci, et bdellij, et euphorbij, et opopanaci, omnium ana. drac. i. aloes, et epithymi, et agarici, omnium an. drac. i. s. aristolochię rotundę, et centaureę, et castorei, omnium an. drac. ii. macropiperis, et zingiberis, et cymini, et ammeos,

et seminis apii, et anisi, et myrrhę, et eroci, omnium ana. tertias. ii. drac. i. myrobal. citrinorū, et hermodactylorum, et radice almehizah-regi, omniū an. drac. ii. s. synapis, et [casie,] et pulpę coloquinthidis. et ligni acori, et salis Indici, omnium ana. tertias ii. drach. i. confice cum aqua alkekengi, et fiant inde pilulę. Dosis pondus drach. ii.

Pilulę [de casia,] minores, conferentes ad mollificationem partis, et paralyſim, et dolorem ancharum et genuum et iuncturarum, et podagram frigidam et solutione educunt humorē crudum grossum. Recipe myrobalanorum citrinorum drac. x. aloes drac. xx. zingiberis dra. ii. piperis, et macropiperis, omnium an. drac. i. synapis drac. iiii. [casie Indię,] et salis Indici, et pulpe coloquinthidis omnium an. dra. ii. penidiarum drac. iiii. conficiantur cum aqua [porri,] et informentur pilulę. Dosis drachmę duę cum aqua tepida.

Pilulę de casia descriptione alia. Recipe aloes, et turbit. et hermodactylorum, omnium an. drac. x. casie, et acori, et salis naphitici, et pulpe coloquinthidis, et agarici, et granorum harmel, et bdellij, et serapini, omniū an. drac. ii. zingiberis, et macropiperis, et piperis, et masticis, et synapis, et anisi, et costi, et ammeos, omnium an. drac. ii. epithymi, et myrobalanorum nigrorum amborum an. drac. v. conficiantur cum aqua caulis, et alkekengi, quorū dosiſ sit. dra. ii. aut. iiii. cum aqua calida.

Pilulę de eupatorio, facientes ad dolorem hepatis, et icteritiam, et ad febres. Recipe aloes, et succi eupatorii, et myrobal. citrinorum, omnium equaliter. Tere, et cribella, et confice cum aqua apii, et fac pilulas. Dosis pondus drachmarum duarum.

Pilulę proficui, conferentes ad paralyſim, et torturam, et dolorem genuum, et dolores iuncturarum ex phlegmate. Recipe albedum maru, et est medicina lnda, et satil, et asrang, et est medicina alia lnda: et turbit, et granorum alnil Indici, et herbe eupatorii, omnium an. aure. xx. decoquantur cum lib. l. aque, donec remaneat medietas: deinde colentur, et reducatur aqua eorum ad ignem, et bulliat donec coaguletur, et proiciatur super eam [dende] de lce mi mundati a cortice suo exteriore, et est simile lingue auis posite in medio sui, et sumantur cinnami, et agarici, et masticis, et aloes Scotrensis, et albrengi excorticati, et succi liquiritię, omnium an. aure. xx. Tere et cribella cum orali preter [dende] deinde tere [dende] solum, et miscetur cum medicinis, quoniam non cribellatur propter vntuositatem suam, deinde proiciantur super illam aquam decoctā coagulata, et facta est ei spissitudo mellis, et conficiantur cum ea istę medicinę, et informentur pilulę, et sumatur de eis pondus multi. drach. i. vsque ad drach. s. et quando multiplicas, da duas tertias. drach. i. cum aqua calida in nocte.

Pilulę aliathelic: et sunt pilulę abstergentes phlegma, et melacholię, et educentes ea ambo, et frangunt vntositatem debilitatis digestionis, et dantur in potu hyeme et estare, quarum hæc est permissio. Recipe cinnamomi, et costi

& spice, & anomi, & chamædryos, & granorū alben, & mahaleb, & cinnamomi, & agarici, omnium an. pondus dra. ij. & myrrhæ, & croci, & gariophyllorū, omnium an. dra. iij. aloes drac. xvi. fiant pilulæ in æstate cum succo rosarum, & in hyeme cum succo caulis. Dosis earum pondus drac. ii. cum vino ante cibum, & cibetur in hora sua cum aqua ciceris.

Pilulæ aldurie ex libro Alcalamet: quæ odori ferum efficiunt oris odorem, & abstergunt visum, & consumunt phlegma, & faciunt appetere cibum, & confortant dentes mastigantes. Recipe cinnami & piperis, & ruberæ, & coriandri & heilbaccæ, & cōdeiat, & faufel, & cabreus, omnium ana pondus drach. ii. & Kirat. i. muschi. Tere, & cribella, & confice cū aqua gummi soluti.

Pilulæ, quæ conferunt ad ventositatem, & debilitatem stomachi, & ad hæmorrhoidas: quarum hæc est permissio. Recipe scorie ferri aureæ. quæ infunduntur in aqua porri septem diebus continuis, & renouetur aqua in ea omni die semel, & granorum nasturtii drac. cc. seminis porri & seminis erucæ, & seminis alfesul, & seminis api, & seminis baucie, & seminis raphani, & foenugraci & seminis cepæ, omnium ana drac. xxv. Tere, & confice cum aqua porri, & sit forma pilulæ sicut ciceris.

Pilulæ deinde conferentes ad torturam, & colicam, & dolores dorsi, & genui & omnem dolorem, cuius causa est phlegma grossum viscosum & omnem ventositatem grossam. Recipe cinnamomi ex corticati a cortice suo superiorem, de quo proiciantur linguæ repertæ inter duo frusta & granorum deinde, & succi liquiritiæ, & agarici albi, & [salkeiat] et herbæ eupatorii, & absinthii, aloes, partes æquales. Tere, & confice cum aqua api, & infonentur pilulæ parvæ. Et ille, qui de eis facit pilulas, inungat manum suam oleo balsami odorifero. Dosis earum est quod est a drac. i. usque ad drach. ii. Et cibis super eas zibrabegi.

Al solutius conferens ad torturam, & abstergit visum, & acuit auditum, et ad dolores splenis, et ad podagram, et dolores iuncturarum, et mollificationem lacerti, et nocumina frigoris, et humiditatis. Cuius hæc est permissio. Salis gemmæ drac. vi. piperis drac. xii. zingiberis, & seminis api, & hyssopi, & aniden, & petroselinæ, & seminis foeniculi, & anisi, & folii Indi, & agarici & scammonæ, & nasturtii, & gariophyllorum, omnium ana drac. iij. Aggregentur post cribellationem, & reponantur in vase, et administrentur.

Pilulæ stomacicæ Alkindi: quæ cōtortant stomachum, et faciunt appetere cibum, et sunt valentes ad stomachum, et hepatis plenem, et mundificant sensus, et intestina. et educunt superfluitates ex toto corpore, et phlegma. Recipe myrobalanorum Kebutorum partes vi. salis Indi et absinthii romani, et agarici levis, et scammonæ subalbidæ, omnium ana partes iij. assari, et anisi, et seminis api, omnium ana partes i. medullæ turbit albi partes xvij. epithymi Cretensis rubei, mundi, recentis, partes v. hyeræ piperis partes vii. gariophyllorum partem i. commiscantur medicina illa post cribellationem,

deinde ponatur super eas paulatim et ipsæ conterantur aqua in qua bullitæ sunt partes iij. peunidiorū sacchari, donec conueria sit in substantia succi dactylorum, deinde infonentur pilulæ similes piperi. Dosis sit pondus aure. ii.

Pilulæ albaromaki mundificantes caput, et extremitates, et conferunt ad apostemata. bibantur, et dormiantur super eas propterea quod sunt vltimæ in attractione: quarum permissio hæc est. Recipe aloes Scotrensis, et pulpæ colochinthidæ, amborum aure. vii. croci, et spice, et cinnamomi, et granorum balsami, et assari, et masticeis, et absinthii romani, et scammonæ, et turbit, omnium an. aure. ii. casie aure. s. Tere bene, et cribella, et confice cum aqua tepida, et fac pilulas: et inungat manum suam oleo amygdalino dulci. et sumatur de eis secundum quantitatem lenitatis naturæ, et siccitatis eius, minus pilulis iij. et plus de eis pilulæ ix. Dosis integra drac. ii. quum vadit ad lectum suum.

Pilulæ filii Alharith expertæ ad morpheam tegdam, auferunt enim eam in tribus diebus, et conferunt ad febrem, et ventositatem, et dolores iuncturarū, et omnem passionem phlegmaticam et melancholicam. Recipe myrobalanorum nigrorum, et citrinorum, et aloes Scotrensis et sarcocollæ et bdellii rubei, et serapini de saphani, et pulpæ colochinthidæ, omnium an. partes v. nasturtii albi, et origani persici, et nigellæ, et cinnami carmeni, et salis gemmæ, et visci romani omnium an. partem i. Accipe has medicinas post contritionem, et cribellationem et commisce perfecte, et infunde gummas in aqua porri in vase eris tantæ quantitatis qua conficiantur medicina, et ponatur in sole donec resoluantur gumme, deinde proiciantur medicina cribellatæ desuper, et conficiantur bene vehementer conterendo, donec sit possibile ut fiant pilulæ similes piperi, et exsiccentur in umbra. Dosis earū aure. i. cum aqua tepida. et abstineat ante ipsas duobus diebus ab omnibus rebus nisi pane, et alizbrabegi.

Pilulæ filii Hubeire, super quibus est conuenientia manifesti iuuamenti in ventositatibus, et cholera, et ventositatibus hæmorrhoidarum, et humore crudo, et morpheæ, et pruritu. et bibantur in omni die, et nocte, hyeme, et estate, quarum permissio hæc est. Recipe myrobalanorum citrinorum, et nigrorum, et bellicorum, ablati nucleis, omnium an. aure. xii. emblicorum aure. vi. [casie Inde,] et macropiperis, amborum ana aure. v. nucis muschatæ, et salis gemmæ, omnium an. aure. ii. turbit albi, et aloes, amborum ana aure. iij. Tere et cribella omnia, et fac confectionem cum oleo uiolaceo, et fac pilulas, et exsicca in umbra. Dosis earum aure. vi. apud mediam noctem cum aqua calida, videbis enim mirabilia ex iuuamento.

Pilulæ aggregatiuæ filii ilgoben: quæ cōferunt ad superfluitatem existentem in corpore ex phlegmate, et cholera rubea, et cholera nigra, et similiter conferunt capiti quum in ipso est superfluitas ex istis humoribus, aut ex vno eorū, et resoluunt surditatem accidentem inde. et cōferunt stomacho, et hepatis, et confortant ea, et conferunt ad omnem febrem antiquam, et sedant

AVIC. Tom. 2. V 3 humo-

n B. Ghragi
Indi.

humores omnes, & sedant sanguinem, & sanāt species vlcum, & pruritū. et ille qui habet hæ morrhoidas, & indiget potu earum, tangat indicem & pollicem suum cum aliquanto oleo amygdalino, deinde tangat illas pilulas digitis suis quantitate qua fluant cum oleo, deinde bibat eas: non enim nocebunt ei quum fecerit illud quarum permissio est hæc. Recipe hieræ pi cræ drac. xxiiij. mirbalanorum nigrorum, & citrinorum, amborum ana drac. vj. masticeis, & anisi, & succi eupatorii, & succi absinthii, omnium ana dra. ii. rosarum rubearum dra. iiij. Terantur, & cribellentur, & conficiantur cū aqua, & informantur pilulæ similes piperi. Dosis dra. ij. vsque ad dra. ij. s. & bibantur post duas horas a principio noctis, antequam dormiat vtēs eis, deinde surgat, & facient ascellare a duabus scellis vsque ad iiij. & erit earum operatio in die.

Pilulæ factæ cum euphorbio conferentes ad aquam citrinam, & ad dolorem dorsi, & anchæ, & podagram, & mollificationem mēbrorum: Quarū permissio hæc est. Recipe euphorbij, & masticeis, eorum amborum an. drach. iiij. scammonæ, & agarici, amborum an. drach. v. pulpæ coloquinthidæ dra. iii. aloes, & epithymi, amborum ana pondus drac. xx. succi absinthii pondus dra. v. salis Indi pondus dra. i. s. macropiperis pondus dra. ii. anisi pondus dra. iiij. spice pondus dra. x. Tere medicinas & cribella, & confice cum aqua caulis, & informa pilulas sicut piperis. Dosis huius medicinæ, est xi. pilulæ vsque ad quantitatem drac. s. ante cibum, & post ipsum. et bibatur super eis aqua calida.

Pilulæ aliæ conferentes ad febrem chronicā, & debilitatē splenis, & hepatis, & inceptionē aque. Recipe chamæpityos, & chamædryos & radicū liquiritiæ, & croci, & laccæ, & absinthii, omnium an. dra. x. seminis apii, & anisi, & seminis feniculi, omnium an. dra. v. succi eupatorii, & reusini, & rosarū omnium an. dra. viij. seminis cuscute dra. xv. polii, & si habuerit splenem, ad de in eis scolopendriæ drac. x. radicis capparidis, & fructus tamarisci, amborum an. drac. viij.

Pilulæ aliæ ad febrem chronicā ex humoribus commistis, & dolorem hepatis, & inceptionem aque. Recipe absinthii, & succi eupatorii, & myrobalanorum citrinorum, & aloes, & masticeis, & croci, & aristol. & laccæ, & anisi, & casia, & hieræ, omnium ana partem i. Terantur & informantur pilulæ.

Pilulæ conferentes ad febrem chronicā accideñtē ab humoribus cōmistis, & ad dolorem hepatis, & inceptionem hydropisis. Recipe absinthii aut succi eius, & succi eupatorii, & myrobal. citrinorū, & aloes, & masticeis, & croci, & reubarbari, & laccæ ablutæ, & anisi, & [folii sic ci] & hieræ picræ oīum an. partē i. Terantur & conficiantur cū succo solatri, & informantur pilulæ. Dosis pondus aure. i. cū aqua tepida in nocte. Quod si fuerit tussis, permisce cum medicinis succi liquiritiæ quantum est medietas ponderis omnium medicinarum.

Pilulæ quæ aperiunt oppilationes: & subtiliāt humores grossos, & faciunt descendere humores, & humiditates viscosas, & mucilaginosas. Quarū hæc est permissio. Recipe folii Indi, & myrrhæ, & floris squinanthi, & floris absin-

thii romani, & masticeis, & croci, oīum an. dr. s. seminis apii, & anisi, & bdellii, & serapini, & opopanaci, oīum an. dra. i. aloes dra. viij. turbit, & agarici, amborū an. dra. iii. et s. fiant pilulæ.

Pilulæ de serapino: quæ conueniunt ad dolorem genium, & ancharū, & laterum. Quarum hæc est permissio. Recipe seminis apii, & seminis harmel, amborū an. dra. i. serapini, & bdellii amborū an. dra. ii. hieræ dra. ii. pulpæ coloquinthidæ, & agarici, amborū an. dra. i. turbit. dra. vi. fiant pilulæ. Dosis dra. ii. cum aqua tepida.

Pilulæ de opopanaco Salomon. conueniētes ad dolorē genium, & dorsi, & paralyfim, & torturam. Recipe zingiberis, & piperis, & macropiperis, & capsic Indæ, & myrobalanorum citrinorum, & belliricorum, & emblicorum, & myrrhæ, & turbit, & scammonæ, & croci, & castorei, omnium an. dra. ii. opopanaci, & hermodactylorum, & serapini, & bdellii, & ammoniaci, & pulpæ coloquinthidæ, omnium an. dra. x. aloes drac. xx. infundantur gummæ in aqua caulis, et conficiantur cum eis medicinæ, et informantur pilulæ. Dosis drac. ii.

Pilulæ de euphorbio conferentes ad paralyfim, & mollificationem, & humores crudos descendentes ad neruos. Recipe agarici, pulpæ coloquinthidæ, euphorbij, serapini, bdellii, oīum an. drac. i. aloes drac. ii. Terantur et conficiantur cum aqua caulis, et fiant pilulæ.

Pilulæ Indæ factæ cum muscho conferentes ad dolorem stomachi, et auferunt foetorem oris, et malum odorem potus vini, et exsiccant humiditates eorum. Recipe [remisk] et capparis, amborum ana lib. i. conterantur, et abluantur, cum aqua et proiciantur in vase, et proiciantur super ea aque lib. xl. et decoquantur donec remaneant lib. v. et coletur: deinde reducatur ad vas mundum, et decoquantur cum aqua secundo sola, donec coaguletur: et tu remouebis eā cū cochleario ita, vt nō adhæreat, et aduratur: deinde proiciatur in catino viridi, et exsicceatur sicut exsicceatur aloes abluti. Quā ergo volueris facere ex eis pilulas, sume de eis aure. xx. et tere, et cribella: deinde accipe heil, et gario phyl. et nucis muschatæ, et macis, et xyloaloes Indi, et folii, et centaureæ, et sandali albi, et girbaugue, et cubebe, omnium an. aure. i. muschi aure. v. camphoræ, aure. x. Tere vnumquodq; per se, et cribella, deinde permisce: postea accipe aquæ vnc. vi. decoque eam donec remaneant vnc. ii. et cola eam, et confice cū ea medicinas, et informa pilulas sicut cicer, et exsicca eas, et vtere eis, quum necesse fuerit.

TRACTATUS DECIMVS. De oleis.

¶ Ermo noster in hac summa de oleis est secundum nostram conditionē. Oleum nardinum. Eius quidē iuauamenta sunt multa, & est de nobilioribus oleis ad omnem dolorem, qui fit ex frigidityte in ventre, & ventosityte intrinsecā, & sedat dolores auris frigidos, & remouet eos, & auferit dolorem capitis, & hemicraniam factō caput purgio ex eo, & colorem efficit bonum, & auferit colicam, & punctionem ventris.

o. p. furnicatus
licet.

fam, & confert ad dolores carum & sedat do-
lorem hepatis, & ventris, & calefacit matricē,
& inicitur in foramen virgæ, & confert reni-
bus, & vesicæ, & ad mollificationem vesicæ. Cu-
ius hæc est permissio. Sumantur calami aroma-
tici, & cyperi, & foliorū lauri, & xylobalsami,
& folij ludi, & enule, & iauinæ, & squinanthi,
& myrti, et cordumeni, et sampluci, omnium an-
vnc ii. Terantur contritione grossa, et proiciā-
tur in vase, et proficiantur super ea vinum et
aqua, et infundantur sup ea olei sisamini Kist. 10
v. et decoquantur lento igne in vase duplici sex
horis, et moueantur omni hora: deinde auferā-
tur ab igne, et dimittatur donec in frigidetur,
et coletur oleum. Decoctio secunda. Cuius hæc
est permissio. Recipe ros rub. et casæ, et succi
myrti humidi et myrrhæ omnium an. drac. ii.
Terantur grosse: et proiciatur super ea aqua,
aut vinum donec humectentur, et oleum deco-
ctum et decoquantur leui igne tribus horis, et
infrigidetur, et coletur. Decoctio tertia. Cuius
hæc est permissio. Spicæ et gariophyllorum, et
storacis, omnium an. vnc. ij. nucis muschatae.
vnc. v. olei balsami. vnc. vj. Tere medicinas gros-
sæ, et proice super eas aquam quum ergo cale-
fit, proice desuper oleum quod decoctum est,
et oleum balsami, et storacem liquidam, et mo-
ue donec misceantur, et ferueant donec consu-
metur aqua et remaneat oleum.

Oleum de storace conueniens iuncturis, ad
quas effuditur materia, et calefacit lacer-
tos, et apostemata frigida et matricem frigidā,
et calefacit renes, et vesicam ex frigidityte. Re-
cipe olei sisamini Kist. j. storacis sicæ. vnc. iij. de-
coquatur lento igne donec sumat oleum virtu-
tem storacis, et reponatur.

Oleum de chamæmilla. Recipe olei sisami-
ni Kist. j. chamæmilla, superiori chamæmil-
le abluti, et exsiccati in vmbra, amborum ana-
vnc. ij. et reponatur in vase vitri, et ponatur in
sole. xl. diebus, et administretur.

Oleum de mastice, conueniens ad debilita-
tem stomachi et apostemata eius, et lenit
duritiem. Recipe olei sisamini Kist. ij. masticis.
vnc. vj. Teratur mastix, et proiciatur super o-
leum in vase duplici.

Oleum de absinthio, factum in sole, calefa-
ciens et confortans membra frigida. Reci-
pe olei sisamini * (danc. j. proice ipsum in va-
se vitri, et absinthii. vnc. ii. et ponatur in sole. xl.
diebus, et administretur.

Oleum de anetho. Recipe olei sisamini Kist.
i. feminis anethi exsiccati in vmbra. vnc. i.
proiciantur in vase vitri, et ponantur in sole
xx. diebus, et administretur.

Oleum de lilio: quod confert ad frigus ma-
trici, et praefocationem matricis, et ad eo-
licam, et calefacit renes, et vesicam. Recipe ca-
sæ lignæ, et costi, et carpobalsami, et masticis,
omnium an. vnc. i. gariophyllorum et cinna-
momi, amborum an. drac. s. croci. vnc. i. Tere et
proice in vase vitri cum lib. i. s. olei sisamini,
quod est in eis de citrinitate, et radices folio-
rum eorum, et ponatur in vmbra in loco tem-
perato, vsquequo sumat oleum virtutem eius,
et administretur.

Oleum de b[ha]sce, quod confert ad diffi-
cultatem vrine. Recipe olei sisamini. vnc.
i. aque lib. i. et quantam, zingiberis, drac. iij. [ha]
sce, drac. x. Tere medicinas grosse, et proice in
vase cum aqua et oleo sisamino, et decoquatur
donec consumetur aqua, et remaneat oleum:
et distilleretur de eo in foramen virgæ.

Oleum de b[ha]sce aliud, ad iuncturas et co-
lorem efficit bonum, et addit in desiderio
coeundi, et commouet super coitum et rectifi-
cat renes, et vesicam, et dorium, quum de eo bi-
bitur quantitas. vnc. i. omni die cum rob. aut cu
vino, et administratur etiam in clysteribus. Cu-
ius hæc est permissio. Recipe olei sisamini, et la-
cis vaccini dulcis, et succi b[ha]sce humidi, om-
nium an. lib. x. penidiorum alborum lib. v. zin-
giberis lib. iij. Terantur penidii, et cribellentur
et proiciantur omnia in vase siguli, et accenda-
tur sub eo ignis leuis donec consumetur aqua
b[ha]sce, et lac, et remaneat oleum solum, et biba-
tur de eo sicut diximus: est enim iuuatium ad
debilitatem renum, et addit in desiderio coeci-
di, et spermate.

Oleum de b[ha]sce aliud, conueniens ad diffi-
cultatem vrinis, et dolorem thorum,
et renum et vesicæ. Cuius hæc est permissio. Re-
cipe aque dulcis sacraia. xv. zingiberis p[od]us
drac. iij. contriti. b[ha]sce, pondus drac. x. olei
sisamini sacraia. i. decoquantur in vase munda-
do igne leui, donec consumetur aqua, et rema-
neat oleum: et auferatur, et dimittatur donec
infrigidetur; et coletur, et fiat clystere ex eo po-
sterius, et ante, effundendo in foramen virgæ.

Oleum de serpentibus, conferens ad impeti-
ginem et mollificationem k[ist] (stomachi). Su-
matur olei sisamini Kist. iij. et ponantur in va-
se siguli, et ponantur in eo de serpentibus ni-
gris a v. vsque ad x. et stringatur caput vasis, et
decoquatur lento igne, donec in decoctione
dissoluantur, et auferantur ab igne, et dimit-
tantur donec infrigidentur, et aperiatur caput
eius, et caueatur a vapore eius: quare dimitta-
tur, donec infrigidetur, et respiret, et auferatur
ab eo vapor, et ponatur in vase, et administretur
in epithemate quum ipsum est necessa-
rium cum penna inunctum.

Oleum regis David: quod est iuuatium ad
paralytum, et torturam, et podagram, et tre-
morem, et dolores iuncturarum, et dorsi, et ad
fistulas, et hæmorrhoidas et ad colicam, et ele-
phantiam. Cuius hæc est permissio. Recipe
bdellii drach. x. ammoniaci, et serapini, et opo-
panaci, et carpobalsami et opii, et polypo-
di, et ellebori albi, et zarur, et f[el]eniati,
et casæ, et amygdalarum amararum excor-
ticatarum, omnium ana drach. vi. gariophyl-
lorum, et nucis muschatae, et zingiberis, et
galangæ, et cinnamomi, et laudani, et casto-
rei, omnium an. drach. iij. k[ist]ile, et feminis
hyusquiami albi, et fiseleos, et olisani et ni-
gellæ, et feminis erucæ, et feminis porri, et
ammeos, et costi, omnium an. drac. v. cyperi, et
granorum harmel et myrthi et granorum viri-
diū, et granorum alkerua et sampluci, omnium
an. dra. iij. foliorū eupatorii, et vineæ amborū
an. 3. v. Teratur medicinæ istæ cōtritione gros-
sa, et proficiantur in vase, et fundantur super

b s. h[ha]sce.

c s. h[ha]sce.

d s. h[ha]sce.

e B. h[ha]sce.

f B. h[ha]sce.

g B. h[ha]sce.

h s. urinae.

i s. h[ha]sce.

k s. aui.

l s. felange, &

sychiagi.

m. a. alrazachi.

cas lib. vi. succi caulis, et decoquatur igne leui, donec redeat ad lib. ii. et remoueat ab igne et coletur, et exprimatut ita ut non remaneat in eo aliquid de virtutibus harum medicinarum, & reducatut ad vas, & fundantur super ipsum de oleo oliuæ lib. vi. & butyri vaccini, & olei ^{m. a. alrazachi.} [arazaki], & olei de Ke ua, & olei aldemest decocti cum speciebus, & affertur hoc oleum ex Aegyptio, omnium ana dra. x. & farine amygdalarum amaranthorum dra. ii. granorum lauri, & pinjamborum ana dra. v. olei de lilio, & olei de eruca, amborum ana dra. v. granorum viridum pondus dra. x. olei sisamini aut arazaki, in quo decocti sunt rutæ dra. iii. vñcæ dra. iii. olei de alkanna dra. v. mellis anacardi dra. iii. & addantur super olea in vase, & dissoluatur cum paucis illius aquæ de sagzenea pondus dra. x. decoquantur lento igne secundum facilitatem donec remaneat aquæ quantitas saccharati, & auferatur ab igne, & coletur cum manili ipso, & reducatut ad vas & prouocantur ammoniaci dra. x. mellis dra. x. & ponatur super prunas donec liqueat, & misceantur cum eo de storace liquida, & naphthi alba, & olei balsami, omnium ana dra. x. & ponatur in ampulla, & claudatur stricte caput eius. Dosis eius a quarta dr. i. usque ad aure i. cum aqua cicoris tepida.

Oleum de costo datur in potu & confert ad frigus lacertorum & proprie hepatis, & stomachi, & aperit oppilationes lacertorum, & confortans eos, faciens colorem esse bonum & conseruas nigredinē capillorum. Recipe costi amari dra. x. casie dra. vi. foliorum almarmacor sextaria. x. Terantur grosse, & infundantur in vino in nocte, & prouocantur super eas olei sisamini lib. i. s. & decoquatur in vase duplici, donec consumetur vinum, & remaneat oleum.

Oleum de costo aliud, ad dolorem hepatis, & stomachi, & dolorem iuncturarum ex frigida e, & mollificatione lateris. Recipe gariophyllorum vñc. i. calami aromatici, & spicæ & foli Indæ, & storacis, & radicis lilii coelestis, & cinnamomi, & vñcæ, & costi, omnium ana vñc. i. enule, & casie ana vñc. i. myrrhæ vñc. s. Tere medicinas grosse, et infunde in aceto in nocte, et effunde super eas olei et aquæ, amborum ana lib. v. et decoquantur lento igne donec consumetur aqua et remaneat oleum, et coletur, et misceatur cum primo.

Oleum terbuet. et est medicina Indæ, faciens ⁵⁰ ad ventositates grossas, et ad dolorem matricis frigidum. Recipe serapini, et galbani, et cyperi, et synapis, et ellebori, omnium ana dra. xv. glutinis alimbat dra. viii. opopanaci, dra. iii. cinnamini, et costi, et aristolochiæ lōgæ et rotundæ, omnium ana pondus dra. ii. acori, et ammoniaci, et sir, et est medicina Indæ, et fel, et pyrethri, osium ana dra. ii. s. zedoariæ, et doronici, et callorei, et rutæ, et haicæ, et abrotani, et radicis liquiritiæ, et rutæ montane, et maruas de sirem, et caulis et sampluci, et sumbru, et gariophyllorum hortulanorum, omnium ana dra. s. myrrhæ, et assæ odoriferæ, et fetidæ, et alaniudæ, omnium ana dra. quartam i. olei oliuæ lib. ix. et aquæ lib. xviii. decoquantur lento igne donec consumetur aqua, et remaneat oleum. Dosis eius a media dra. vi. usque ad duas cum aqua aucti.

Oleum sindin, quod nominatur abrusfemed, confert ad tussim, et ventositates grossas, et attrahit humores grossos et confert ad hæmorrhoidas. Cuius hæc est pmissio. Recipe lauræ, et piperis, et macropiperis, et Kesim, et zingiberis, et [casie Indæ] et salis rubei, et cymini. omnium ana dra. vi. sauc nabac Kaficius. i. in aqua et coletur super medicinas.

Oleum de Kerua, quod confert ad mollificationem et paralytim, et torturam, et aperit oppilationes hepatis et splenis, et confert ad colicam. Cuius hæc est pmissio. Recipe ammeos, et origani, et calamenthi montani, et myrrhæ, et macor, et seminis apii, et seminis foeniculi, et amisi, et seminis alandacocha, et malicis, et assari, et foenugreci, omnium ana dra. vii. et alfel, et albel, et alfel, et acori, et [casie Indæ] et bdelli, omnium ana dra. v. serapini, et ammoniaci, et opopanaci, omnium ana dra. iii. et radicem apii, et corticum radicem foeniculi, et squinanthi, et radicem liquiritiæ, et enulæ sicce, et [P] [hasse] omnium ana dra. x. hezerihafen, et insider, amborum ana dra. iii. zingiberis, et cinnamomi, et gariophyllorum et cardamomi, et [girbaugæ] et cubebe et macropiperis, et piperis, et nucis muschatæ, et macis et nigellæ, et costi, et carui, omnium ana dra. iii. zedoariæ et doronici, amborum ana dra. v. Tere medicinas grosse, et funde super eas de aqua quod submergat eas, et decoquantur donec dissoluatur, et coletur, et fundatur super eas olei de kerua recentis lib. vii. et decoquantur lento igne, donec consumetur aqua, et remaneat oleum: et ad ministrantur cum necesse fuerit pondus aurei. i. cum iiii. cum aqua de radicibus.

Oleum de kerua simplex. Decoquitur cum aqua sola, et minoratur a caliditate sua, quod decoquitur cum aqua sola, et est in loco olei arazaki, quod abluatur cum aqua sola.

Oleum de cucurbita, quod confert ad omnem caliditatem, et ad acuitatem in toto corpore, si fuerit in vesica aut renibus, inungatur cum eo: et si fuerit in capite, fiat caput purgum ex eo. et si fuerit in intestinis acuitas cholericæ sumere i. potu ex eo est iuuatuum ad omnia illa. Cuius hæc est pmissio. Sumatur cucurbita magna integra, et ex cortice, et teratur, et exprimatut, et sumatur de aqua eius partes quatuor, et olei sisamini recentis pars i. decoquatur lento igne, donec consumatur aqua, et remaneat oleum: deinde coletur in vase vitreato, et administratur.

Oleum [schelabren] quod confert ad ventositates in genibus, et iuncturis, et toto corpore. Sumatur aqua [schelabren] pars i. et olei sisamini pars i. et decoquatur donec consumetur aqua tota, et remaneat oleum: coletur ergo et reponatur in vase utri et claudatur stricte os eius. Dosis sit ab aure. i. usque ad unc. s. sicut diximus: et bibatur super mensuram vñc. ii. aquæ cicoris, in qua quum cicere decoctum sit aliquid cymini: et sit cibis super ipsum zibrabegi, et fiat ex eo inunctio super membra, confert.

Oleum auri. Recipe olei sisamini lib. ii. origani dra. xv. rubec unc. ii. opopanaci, et serapini, & myrrhæ, & bdelli, et ammoniaci, & aloes, & oliban, omnium ana dra. ii. Tere medicinas

B. [?]
IndæB. [?]
IndæB. [?]
IndæB. [?]
IndæB. [?]
Indæ

cinas, & proice super eas partum aquæ, & confricentur cum manu bene, & proiciatur super eas oleum, & decoquatur lento igne donec inspissetur: & coletur, & administretur.

Oleum auris descriptione alia. Recipe scellæ. vnc. ii. quæ confricentur cum olei lib. i. & aquæ sampsuci lib. s. decoque omnia lento igne in cochleario ferreo, & cola ipsum, & distilla de ipso in aurem.

Oleum alfelud conueniens ad dolorem iundurarum, & spasmus, & mollificationem membrorum. Recipe sel, & bel, & sel, et acori, & casia, & enulæ, & macropiperis, et nucis vomicæ, et radicis lilii, & seminis feniculi, & costi, & myrrhæ et zedoariæ, et doronici, omnium an. .v. Terantur grossè, & proiciantur in ollam, & proiciantur super ea olei sisamini, & lactis, et aquæ, omnium ana heming. ii. decoquantur in vase duplici, donec consumetur aqua, & lac, & remaneat oleum, & coletur, & administretur.

Descriptione alia, quæ confert ad dolores uetricæ, & matricis frigidarum, & ad uenam sciaticam, & frigus renum, & mollificationem membrorum, & colicam, et torturam, & paralytum, & ad ventositates frigidas grossas, quæ accidunt in nervis, & dolorem dorsi, & omnem dolorem qui sit ex frigore, & grossitudine, & est oleum Indum. Recipe sel, et bel, et sel, et acori, & casia, et radicis lilii celestis, et enulæ, & macropiperis, et nucis uomicæ, et nucis cupressi, & pini, et costi et seminis feniculi, et zedoariæ, & buzed, et doronici, omnium an. .x. Terantur omnia grossè, & sumantur lactis dulcis: et aquæ, amborum an. lib. x. et olei sisamini lib. v. decoquantur in vase duplici, donec consumetur aqua, & remaneat oleum.

Oleum de ouis sit aut molendo uitellos elixatorum, aut distillando in vase vitreo compositum: aut cum distillatione sublimata.

Oleum alkekengi quod est conueniens ad epilepsiam, & paralytum, et mollificationem, et frigiditatem, et spasmus, et debilitatem stomachi, & uenam sciaticam, et dolores iundurarum, et dorsi, et confert ad colicam, & prouocat menstrua, et calefacit matricem, et frangit lapidem & sedat dolorem ani, & aperit oppilationes corporis. Recipe myrobalanorum Kibulorum, et belliricorum, et myrobalanorum nigrorum, & emblicorum, omnium an. .x. radicis apii, et radicis feniculi, amborum ana. .v. macropiperis, et piperis, et zingiberis, omnium an. .v. opopanacis hyulquiæ, & secundæ dapini, omnium an. .v. turbit sextaria. iiii. caulibus recentis, et rutæ recentis et [halce] humidi, omnium an. m. j. Terantur sicca grossè, & inciduntur olera, & proiciantur in uas, et proiciantur super ea aquæ lib. xxxiiii. & decoquantur donec remaneat medietas, et proiciantur super ea olei de Kerua hemina. iiii. et decoquantur donec consumetur aqua, et remaneat oleum. Quidam verò addunt in eo radicem lilii sextaria. ii. et [casia] .iii. et anisi, et edebes, et asid, et cordumeni, omnium an. .ii.

Oleum de croco: quod lenit nervos, et auferit spasmus, et confert ad duritiem matricis, et colorem efficit bonum. Recipe croci.

3. vi. calami aromatici .v. myrrhæ .s. cordumeni. .vi. infundantur medicing per se, et myrrhæ per se in aceto, præter cordumeni: et dimittantur diebus. v. in sexto die infundantur cordumeni in aceto, et dimittatur die uno, et infundantur super ea in die septimo olei sextaria. v. et decoquatur lento igne donec consumetur aqua, et remaneat oleum.

Oleum de vinee Recipe vinee sextaria. v. costi 3. x. casia, et calami aromatici. amborum ana. .iii. marmacor. .ii. storacis .v. olei myrti lib. s. Terantur medicing, et infundantur in aceto, & dimittantur tribus diebus continuis, et coquantur cum oleo, donec consumatur acetum, et remaneat oleum, et coletur, et recondatur.

Oleum de euforbio nostrum, confert ad dolores frigidos, et propriè in neruis, et ad uenam sciaticam, et dolorem dorsi, et pedum. Cuius hæc est permissio. Recipe costi amari pōdus. .x. castorei pondus. 3. v. et calamenthi sicci pōdus. .xii. et pyrethri pondus. 3. vii. et condifi pondus. .iiii. et staphisagria pondus. .iii. Terantur omnia, et decoquantur, in uase cum. xl. 3. uini odori feri postquam infusa sunt in eodice et nocte, utquequo perueniat ad id, quod est minus tertia, deinde infrigidentur, et confricentur uehementer, et coletur et fundatur super ipsum quantum est medietas ponderis eius sisamini, aut olei sambacini, aut olei alkei, et decoquantur utquequo consumetur uinum, et remaneat oleum deinde sumantur ad omnia. x. pondera olei euphorbi albi recentis. 3. ii. et teratur sicut puluis, et misceatur cum oleo, et ponatur super ignem donec bulliat, et recondatur.

Oleum, quod romanè dicitur demanum, et eius expositio est medicina. x. specierum, confert ad frigus neruorum et stomachi, confortans membra, repellens superfluitates, lenificans nervos. Recipe storacis. unc. iiii. et mastice pōdus unc. xii. et folii Indii, et ipice, amborum an. vnc. iiii. et euphorbi unc. ii. cinamomi unc. vi. ceræ albæ unc. xii. olei de ben. unc. xlviii. olei balsami unc. xii. piperis unc. i. Terantur sicca, et soluantur quæ sunt præter illa, et reponatur.

Oleum de floribus papaueris Rusi, calefaciēs stomachum frigidum: resoluit commotionem, et apostemationem quando commiscetur cum adipe anseris, aut gallinæ. Sumantur olei boni lib. i. et ros. papaueris Rusi unc. ii. ponatur illud in uase, et ponatur in sole. x. diebus. et reponatur: ueruntamen nō hē illud oleum odore.

Olea pura de lilio, et cydoniis, et malis, et synapi, et cucumere asinino, sūt ita ut sūt olei sisamini pars. i. et aquæ partes. iiii. et stent sole quadraginta diebus, et reponatur.

TRACTATUS XI.

De unguentis, & emplastris.

MAGNETVM de cerussa, quod confert ad aduersionem ignis, et excoriationem. Recipe lithargyrii. .i. v. ceræ albæ. 3. vii. olei ros. unc. ii. liquefiant cera, et oleum, proiciantur super ea cerussa, et lithargyrium in mortarium, et misceantur.

ſceantur ſimul antequã inſigidetur, & miſcea
tur cum co albugo oui vnus, et adminiſtretur.

V Nguentum aliud. Recipe ceruse. ʒ. iiii. li-
thargyrij. ʒ. i. scorix argenti aur. i. draga-
canthi. ʒ. i. Terantur, & cribellentur cum orali,
& sumatur cer. alb. una. quæ liquefiat cum
vnc. iiii. olei ros. & projiciantur super ea medici-
na in mortario, & conterantur.

Vnguentum basilicon magnum conferens
ad vlcera, & cõuenit locis neruosis, & vul
neribus in quibus non est caliditas. Recipe ce
ræ lib. i. picis vnc. viii. myrrhæ, & resinæ, om
nium ana unc. iiii. glutinis alimbat vnc. iiii. olei
lib. vj.

V Nguentum basilicon minus. Recipe resi-
ne, & picis, & cere equales partes, & admi-
nistratur cum oleo oliuæ.

a †a. & cerusæ.
b B. uase.

V Nguentam de ceruſa cum aceto. Sume li
thargyrij ^a † [quantum
vis, & cribella & proice in ^b [ciminili,] & proii
ce ſuper ipſum acetum, & oleum, & commiſce
bene cum manu, & urere.

V Nguemum de flore aris: ad vlcera antiqua.
Floris aris, ꝛi cera, & refina, amborum
an. ʒ. v. teratur flos aris, & liquefact reliqua
medicina cum oleo, mensura qua est necessa-
ria, & promittatur desuper flos aris, & commo-
neatur donec æquetur, & administretur.

c *B. marthechi*.

V Nguentum de calcaedis: quod nominavit Gal. murkinj conferens ad apostemata pestilentia, & consolidat vulnera, qua difficile consolidantur, & sanguinea, & confert ad difficultatem uring, & difficultatem egestionis, & omnia apostemata. Recipe adipis zirbi antiqui lib.iii. olei antiqui lib.iii. calcaedis. unc. iiii. liquefactis adeps, & teratur calcaedis, & miscetur cum tribus lib.olei, & terantur lib. iiii. lithargyrii, & miscetur cum eis, & cum adipe in mortario, deinde ponatur in frixorio mundo, & permisce ea cum ipatula quae sit abscissa ex palma, donec aequetur, & administretur.

d t r. consolidans ulcera & fistulas in corporibus teneris sicut sunt pueri & mulieres & castrati. Recipe.

V Nguentum nigrum [¶] I
lithargyrij. vnc. i. aceti fortis unc. iiii. olei. vnc. ii.
decoquatur omnia cum studio ne adurantur,
& cum inoueatur donec coaguetur.

V Nguentū diaquilon, cōferēs ad nodos, & serofulas. & apostematā dura. Cuius hæc est permittio. Fēnegræci, & sem. lina. & altheæ albz; omniū an. Kelati. i. infundatur unumquodq; eorū per se die & nocte. deinde fuman- tur de mucillagine vniūsiūque eorum lib. j. & quarta, & lithargyrii lib. i. & s. & olei lib. ii. bulliant mucillagines ebullitione una, deinde au- feratur ab igne. postea bulliat oleum cum li- thargyrio trito, donec coaguletur, & alteretur color eius, deinde proiciatur super ipsū mucil- lagines una post aliam, & coaguletur igne leui.

V Nguentum rubcum. Recipe lithargyrii he-
minam. i. contriti cribellati, olei oliuæ
lib.ii. aceti lib. x. cōcutiatur donec coaguletur,
& ponatur super ipsum postquam coagulatur
lib. i. de venis tinctorum.

C. v. albavaria.

V Nguentum apostolorum: & est apostolicon, & nominatur vnguentum: [ueneris,] & est vnguentum medicans cum facilitate nifulas difficiles, & scrofulas paruas; nec est

aliquid simile ei. & mundificat vulnera ex carne mortua, & pus, & cōsolidat. Et dicitur quod est medicina xii. apostolorum. Cuius hæc est pmissio. Recipe terebinthine, ceræ alba, & resinæ, omnium an. 3.iiii. opopanaci, & floris æris, amborum an. 3.ii ammoniaci pondus dra. xiii. aristol. longæ, & thuris masculi, amborum ana 3. vi. myrrhæ, & galbani, & amborum ana 3.iiii. bdellij pondus. 3. vi. lithargyrij pondus. 3. ix. infundatur bellium in aceto vini, & decoquatur in ætate cum duabus lib. olei, & in hunc me cum lib.iii.

Vnguentum de uzifur, conferens ad scrofulas, & cancrum, & apostemata testiculorum. Recipe lithargyrij, & galbani, amborū an. 3. v. olibani, & ammoniaci, amborum an. pōdus. 3. x. glutinis alimbat. 3. vi. cera sexta. x. uzifur 3. viii. & olei quantum sufficit.

Vnguentum [i. karmez & alKarmum] con
ferens ad dolorem ani, & ignem perficet.
Recipe pulpa colochintha, & confidi, &
vinen, et fuluris, omnium an. 3. iiii. li. hargyri,
& sief memithe, amborum an. 7. vi. harmel, & ⁵
[marcor, & est vermis^h alKarmez,] omnium
an. 3. xii. sambaci, 7. ii. picis 3. x. liquefat almar-
marcor cum oleo, & administretur.

V Nguentum cauterii. Recipe colcotar affa-
ti pondus. 3. x. calcis non extinctæ, et flo-
racis liquidæ, omnium an. drac. ii.

Vnguentum generati. Recipe chelidoniz,
 & uenarium citrinarum, & galbani, et am
 moniaci, et sarcocolla, & gummi, et sanguis
 draconis, omniū ana partem. I. luthargyri quā
 tum est pondus medicinarum omnium, et olei
 sisamini, & olei oliuē quantum est pondus me
 dicinarum omnium: liquefiat cera cum oleo
 in vase testeo nouo, & puluerizentur de super
 medicina trita, et cribellata. misceatur & ad
 ministretur.

Capitulum de emplastris.

Emplastrum Andromachi : quod confert
splenicis, & hydropicis, et qui paritur
tensionem laterum, & ad dolorem iuncturarū,
et ad uenarū sciaticarū, et aggritudines chroni-
cas antiquas. Cuius permixtio hæc est. R. recipe
ceræ, et picis, omnium an lib. i. gummi pini lib.
i. olei ^a [cyathi.] viii. arsenici rubei vel aurci,
aluminis isameni, calcis quam aqua non inue-
nit, omnium an. unc. ii. præpara ipsum secun-
dum quod narratur.

Emplastrum mirabile, relatum ad Androm-
 echum, quod conuenit ubi uulnitaliquis ut fu-
 gatur ex eo aliquid: frangit ei ipsius, et extrahit
 ossa corrupta, et furunculos, et spinas, et coheret
 ad venam sciatricam, et sputum sanici, et duri-
 tiem viscerum, et torsionem membri super me-
 brum, et sigillationem vulnere. Recipe gra-
 norum quae inueniuntur in fructu plantae, quae
 dicitur aumeli, et baurach ruber, et salis ammo-
 niaci, et aristol. Cretica, et radicis cucumeris
 asinini, et gummae albotin, omnium an. podus
 aur. x. piperis et macropiperis, et ammoniaci,
 et amomi, et xylolabami, omnium an. aur. x. thi-
 ris masculi, et myrrhae, et resinae siccae, ^b salda-
 bac frigida, omnium an. aur. x. et lacis arboris ^{al-}
 meri

mori aure. x. cere aure. xxx. & adipis capre aure. x. & fœcis olei de lilio, quantum sufficit ad cōficiendum medicinam. Terantur medicina sicca, & fricentur etiam, & inungat qui frigat eas, manus suas cum face olei de lilio, ita ut quum permilla fuerint omnia, bene reponatur, & ferietur: & quum necesse fuerit uti eo ad auferendam laxitudinem, tūc sumantur de eo. unc. iiii. adipis anatis unc. iiii. & olei de alcanna. unc. iiii. & permisceatur, & administretur.

Emplastrum ad dolorem iuncturarum, et podagræ, & est medicamen expertum vtile. Seminis hyssiquiami Kisti. agarici, & fœnugræci, an kisti. i. baurac. vnc. i. cere lib. i. resinæ decoctæ lib. i. olei antiqui lib. j. medulla ossium cervi. unc. iiii. radicis lilii. unc. iiii. Terantur medicina sicca, & cribellentur, & liquefiant ea quæ liquefiunt, & dimitantur donec infrigidetur, & proiciantur super medicinas siccas, & commisceantur, & reponatur, & administretur.

Emplastrum philagrius ad dolorem stomachi, & hepatis, & dolores matricum, & apostemata, quæ linitur exterius, & administretur mulieribus in lana liniendo cum eo matricem. Recipe croci. 3. ii. & in descriptione alia. 3. xii. bdellii, & masticis, & ammoniaci, & aloes, & storacis humida, omnium an. 3. vii. cere, sextaria. iiii. adipis anferis. 3. xii. hyssopi sicca aut humida. 3. xxx. olei nardini, quantum sufficit.

Vnguentum, quod confert ad vehementiā debilitatis hepatis & stomachi, & lenit duritiem, & retinet ascillationem [epithematū] Recipe tortellarum de scemi pondus. 3. iiii. d[al]Keia, & absinthij & olibani, omnium an. pondus. 3. ii. & myrrhæ, & aloes, & [aderirati] & xyloaloes, & acacia, omnium an. pondus. 3. i. & laudani pondus. unc. ii. & cydoniorum excorticatum decoctum mundatum a granis suis, pondus. 3. vi. & dactylorū alcabs dactylos. l. numero, & cere, & olei nardini, & olei ros. quātitatē cū qua fiat unguentum. Infunde dactylos, & tortillas in uino, & accipe cydonia, & munda ea ex cortice & granis suis: deinde coque ea in uino donec mollia sint, & quæ decocta sunt tere ea bene, & permisce ipsa cū dactylis & tortellis: deinde contere ea cum tortellis, donec misceantur, & liquefac ceram cū oleo, & tere reliquas medicinas & cribella eas, et pulueriza eas super ceram liquefactam cum oleo: deinde aggrega eas simul mortario, et permisce eas in eo, donec permisceantur bene: deinde line ex eo super lanam. i. pannum, & pone ipsum super hepar, & stomachum.

Vnguentum factum cum pulpa coloquinthidæ, quod confert ad illud quod dictū est. Cuius hæc est permixtio pulpæ coloquinthidæ pondus. 3. xii. turbit, & scamoneæ, & euphorbii. omnium an. 3. viii. seminis anethi, & salis, & myrrhæ, & aloes, & fellis uaccini, et salis Indici, & nigellæ, & staphisagrie montanæ, & piperis, & zingiberis, & myrobal. citrinorū, & mezerion, & belliricorum omnium an. pondus. 3. xii. & amygdalarum, & ammoniaci et opopanaei, & serapini omnium an. 3. vii. baurac, & sulfuris citrini, amborū an. 3. xv. fœnugræci, et chamæmillæ, & seminis lini omnium an. pondus. 3. x. storacis, & cere, amborum an. sextaria x. li-

quefacea quæ liquefiunt de istis medicinis cū butyro vaccino, & infunde quæ ex eis infunduntur in uino, & tere quæ ex eis sicca sunt, & cribella ea: deinde tere infusa, & permisce ea simul donec fiat unguentum: deinde line ex eo stomachum, & hepar: ipsum enim facit descendere aquam citrinam. Et qui indiget ascillatione, & non potest bibere medicinam linat ipsum super stomachum, quoniam soluet eum.

Emplastrum factum cum cordumeni, quod confert ad dolores antiquos, qui sunt in hepate, & stomacho, et splene, et duritiem accidentem in eis, & frigus. Recipe cordumeni, & spicæ, & amomi, & piperis, et macropiperis, et colli, & casie mundatæ & thuris & pyrethri et amygdalarū, & ammoniaci, & [al]Keia, & myrrhæ, & storacis, & carpobalsami, et aristolol. long. & rotun. et cyperi, et meliloti, et laudani, et gariophyllorū, omnium an. pondus. 3. iiii. croci, pondus. 3. ii. & ireos, et opobalsami, et adipis vacce aut anatis, omnium an. pondus. 3. v. et gūmi amygdalæ amaræ, pondus. 3. v. liquefac ceram cū oleo nardino: et fac ipsum sicut narraui tibi.

TRACTATUS XII.

De iuuamento harum medicinarum appropriato unicuique membro.

D frigus capitis conferunt scelithe, et anacardinum, et diacyminum caput purgio facto. Grauitati capitis confert infusio de hiera et pilulæ alboromaki, quæ mundificant caput.

Ad dolorem capitis frigidū antiquum sotira, scelithe secundum quod dicitur, hiera Eufatis, hiera picra, hiera Archigenis. Theodoricon, hiera catagini, trochisci stellæ epithemati super frontem. Et ad cephalicam iterum oleum nardinum. Ad hemieranciam trochisci, stellæ liniti super frontem, oleum nardinum, suffus in fusione hieræ, confectio Hermetis facto caput purgio.

Ad uertiginem sotira pura, confectio Hermetis, anacardinum, hiera Archigenis, theodoricon, electuarium de ambra magnum.

Ad obliuionem: et recordationem, et mentem, anacardinum, electuarium de anacardis, scelithe secundū quod dicitur facto caput purgio ex eo, suffus Aristotelis, electuarium de ambra, sirimos, hiera picra.

Ad alguesgues, et maniam theriaca, & mithridatum, theriaca Esdræ, scelithe secundum quod dicitur, theriaca iarbe ramaguem, hiera catagini. medicina de muscho et proprie descriptio facta ad melancholiam anacardinum quando æquatur in sua receptione, confectio de hiacyntho nostra.

Quæ confortat sensus, sunt theriaca, mythridatum, pilulæ stomatichæ Alkindi.

Ad epilepsiam theriaca, mithridatum, theriaca Esdræ, theriaca diatessero sotira, scelithe, Theriaca nostra, confectio Cæsaris, alkelkilengi, proprie ad pueros, Theodoricon, hiera garios, hiera nostra, medicina de muscho dulcis, et amara, hiera picra, acetum squille, et ozymelcius.

Ad

gi, hiera picra, diacyminum, cōfectio Alkindi, infusio picra mundificat eū, suffus aburmaKi, acetum squilla, & oxymel eius, miua, syrupus de malis calidis, & syrupus de pyris, & citri cōditum, & cydonia condita. Et de eis quæ mundificant ipsum, sunt electuarium Gal. pilulæ stomachicæ simul, tryphera de scoria, & alia.

Et ad mollificationem eius, tryphera maior, tryphera de scoria, suffus, hobede, oleum de serpentinibus.

Ad caliditatem stomachi confert syrupus de agresta.

Ad frigus stomachi, electuariū dextroaloes tēperatum, oleum mentum, oleū de costo, oleū de papauere rufo, electuariū de aniu den, electuariū alfangius, fēdedicon, alcanzi seherearen, tryphera de scoria, electuariū talisafar.

Ad infusionem stomachi, hiera picra, pilulæ Indæ, hiera picra, tryphera, suffus hobede.

Ad dolorem stomachi, cōfectio de semini bus, dactylicon, medicina de gentiana, aqua de radicibus, hiera Andromachi, electuariū dia piper con seherearen. Vnguentum de cordume ni, pilulæ Indæ, oleum ros oleum de costo, electuariū Gal. cōfectio Hermetis, pilulæ bonæ ad dolorem ventris, emplastrum philagrus, aradon, diacurcuma, philonium, cōfectio de calamentho.

Ad ventositatē stomachi sotira, nedrech Darjal Karmiu, tryphera magna, oleū nardinum.

Ad apostema stomachi conferunt trochisci de berberis, & eupatorio, † †

Ad duritiem stomachi oleum de mastice.

Ad appetitum electuaria, & alKekengi confortat appetitum.

Ad appetitum caninum, de curatione eius est dyaciminum.

Ad digestionē, theriaca, mithrydatū, cōfectio philosophorum, cōfectio Cēsaris, alcanzi diacydoniten propē mulchatum, tryphera magna, cōfectio de muscho, sagzenea, diacyminum, electuariū de ambra, suffus aristol. electuariū de granis uiridibus, cōfectio de hia cyntho nostra, electuariū aliud, citrum conditum electuariū.

Ad singultum, cōfectio Cēsaris est bona in eo valde, miua, syrupus de menta, & trochisci de mezereon.

Ad vomitū, nauſcā, trochisci Aristomachi, cōfectio de sale Indo, ppriē ad phlegmaticū & melancholicū, syrupus de mēra, syrupus de malis, syrupus de prunis, & confert ad syncopim.

Ad sitim syrupus de agresta, camphora, trochisci de spodio, & si fuerit cum resolutione natura.

Ad eructationem acidam, dyaciminū, trochisci stellæ, diapipereon.

Ad splenem, sotira, homorūſia, Kelkelengi, cōfectio de seminibus, anacardium, alcanzi, dyamarte, & aperit oppilationem eius, bedeme regi, diacurcuma, dialulfur, oleum albusume, cōfectio de hia cyntho nostra, theodorico hie-
ra nostra sal. † †

Vnguentū cordu
Ad frigus intestinorum, pilulæ quæ mundi-
ficant intestina, pilulæ stomachicæ Alkindi, pi-
lulæ aburmaKi.

Ad colicam, & siccitatē naturæ araston. Kelkelengi, oleū de nasturtio, oleū de Kerua, h [fer mos, seherearē, dactylicon.] Et ad dolorē eius, philonium, episcopale, dyacidoniten soluriū, electuariū Indum, electuariū Cēsaris.

Ea, q̄ leniunt naturā, sunt hiera picra, cōfectio Inda, syrupus de prunis, [parū de bdellio, pilulæ de casia, trochisci.] & cōfectio de alliis.

Solutiua grossa, pilulæ stomachicæ Alkindi, pilulæ aliæ ad melancholiā, pilulæ de casia, hiera Gal. pilulæ de euphorbio. attrahunt ex longinquo & ex nervis, hiera philagrus, electuariū Cēsaris, seherearen, pilulæ filii Alharith.

Ad retentionem solutionis nētris, theriaca, mithrydatum, diacydoniten * † [muschatū, unguentū Alkindi, syrupus de agresta. ad cholicos suffus conueniens cholicis camehatu. Descriptio ex selangios, suffus Aristotelis, miua, syrupus de malis, syrupus de mēra, syrupus de pyris, cydonia condita, trochisci de balautiis, trochisci de spodio, trochisci de seminibus, trochisci de diasacramenton ad difficultatem urinæ.

Ad solutionē uentris eū sanguine & sanie, trochisci diasacramenton, trochisci de lacca.

Ad vlcera intestinorū, & rasurā, theriaca, mithrydatū, theriaca Eldre, cōfectio Hermetis, trochisci nostri, trochisci alij, athanasia medici na keted regis, trochisci de balautiis, trochisci diasacramenton, trochisci de seminibus.

Ad punctionem, trochisci de seminibus.

Ad vehementem punctionem miclata, firdu rios, oleum nardinū suffus ad tenasmon, miclata, cōfectio Hermetis, trochisci de mezereon, trochisci de seminibus, trochisci de balautiis, suffus ad colicā pāſionem, theriaca, electuariū filij Messeniat, electuariū de granis uiridibus.

Ad dolorem ani, oleum alKekengi. Et hēmor rhoidas electuariū de muscho, donum dei, suffus, miclata, oleum alſindin.

Et ad dolorem renum, & uescicē, theriaca, mithrydatum, theriaca Eldra, theriaca nostra, cōfectio alKekengi, electuariū de aniu dē, ad frigus amborum.

Conferunt renibus, & uescicē omnia quæ confortat ea trochisci alKekengi, oleum de kerua pilulæ ad frigus renū trochisci regales, electuariū ad dolores amborū, cōfectio Hermetis, diacurcuma. Et ad dolorē amborum cōfectio alKekengi, nux condita, oleum de storace.

Quæ mundificant renes, & uescicam, mithrydatum, theodoricon, anacardium, hiera nostra, electuariū de ambra.

Et conferunt ad frigus amborum, trochisci alKekengi.

Et ad mollificationem vesicæ hiera Gal. tryphera de scoria tryphera aliæ.

Et ad mictum sanguinis & puris, cōfectio de pilulis alKekengi, & trochisci alKekengi.

Et ad inuoluntariam emissionem urinæ & distillationem eius, cōfectio philosophorum, scelithe secundum quod dicitur, hiera Gal.

Ad lapidem, theriaca, mithrydatum, theriaca Eldra homorūſia, dialacca, dialulfur, pilulæ in decem tractatibus.

Educentes arenam in urina, trochisci Arcomacris.

Ad

h B. & ching-
rius & seheria-
ram & electua-
riū de dactylis.

i B. & parum
de eo quod est
sicut pilulæ de
lythragi & tro-
chisci de roſis.

k † R. confri-
dium.

TRACTATUS I.

De dispositionibus capitis & de eis quæ sunt in eo, ut cerebrum.

N T V P E F A C T I V V M doloris capitis Antilis. Cuius hic est permissio. lactis alfarfandi aur. xvi. lactis pauperis & est opium aure. iiii. anis, croci, seminis hyssopii albi, scammonæ, omnium an. aure. iiii. conficiantur omnia cum aceto, deinde fiant ex eis trochisci, & exticcantur in umbra, quumque indiges eis, liquefac, & lini super frontem ab uno tempore ad aliud: quod si infirmus fuerit febrilis, liquefac eos cum aqua, & lini eos.

T Rochisci, quibus utebatur Antil. Recipe baccarum lauri aur. iiii. scammonæ, & opij & myrrhæ & succi aquæ agrestis, omnium an. aur. iiii. seminis apij, & croci, & amomi, omnium an. aur. viii. conficiatur illud cum aceto quantitate quæ sufficit, & fiant ex eo trochisci, & administretur liniendo.

C Apurpurgium, quod mundificat caput, & confert patienti ophthalmiam longam, & cui aduenit dolor capitis, & facit descendere ex capite humiditatem plurimam. Recipe nigellæ aur. iii. salis ammoniaci aur. ii. succi cucumeris asinini aur. i. Teratur illud bene & conficiatur cum oleo quod fit ex oleo quod dicitur sicjonum, aut cum oleo de * [nigella] aut cum oleo de alcanna, donec perveniat ad spissitudinem ceræ liquefactæ cum oleo liquefactione humida, & pone ipsum in vase & utere ipso ita ut linas ex ipso in concavitate narium, & præcipe infirmo ut naribus attrahat aerem.

C Apurpurgium aliud, quod purgat sine no cumento, & sedat dolorem capitis statim. Sumantur buchormarien aure viii. radicem li lii aur. ii. baurach rubei aur. i. misceantur, & administrentur.

C Apurpurgium aliud. Buchormarien. unc. iiii. succi foliorum lebleb unc. i. s. alfedion sextam aur. i. succi cucumeris asinini sextam aure. i. permisce ea, & conserva ipsum in vase vitri: quum ergo indiges eo, fac de ipso collyrium, & liquefac ipsum cum lacte mulieris, & fac capurpurgium cum eo.

C Apurpurgium, quod confert ad paralyisiam & torturam, & mollificationem membrorum & tremorem, & ad omnes dolores frigidus, & humidus, & oppilationes, quæ accidunt ex frigidityte & humiditate in lacertis, & neruis. Cuius permissio hæc est. Sumatur succi radicis coloquintidæ humidæ, & succi radicis sicle, & succi radicis rutæ, omnium an. cochlearium. i. & nigellæ, & grana harmel, & terantur ambo bene, deinde cõfice ea cum his succis ita, ut commisceantur, deinde repone ea: quumque indiges eo, fume de hyssopo pondus sextæ. i. & solue caputpurgium cum lacte mulieris lactantis puellam, & fac caputpurgium infirmo ex eo: ipsum enim aperit oppilationes, et calefacit, & confert cerebro, & capiti illud quod est in ipso de superfluitatibus.

C Apurpurgium aliud conferens ad dolores capitis antecedentes. Recipe mumiæ, & nymcis

Ad frigus matricis, oleum de storace, oleum de biritar, oleum nardinum, alkeKengi.

Ad ventositatem matricis, alkeKengi.

Et ad dolores matricis scelithe secundum quod dicitur, anacardinum, diamarte, bedemeregi, philoniū propriè prægnantium, sermos Archigenis, emplastrum philagrius, diacurcuma.

Ad præfocationem matricis alkeKengi, acetum squillæ, & oxymel eius.

Et ad duritiem matricis pilulæ memithæ, diacurcuma, oleum de croco.

Ad corruptionem menstruorum rectificat ea theodoricon, Kelkelengi, trochisci de seminibus, confectio de scoria.

Ad prægnantes, & conseruationem fetus, suffus, theriaca conseruat foetum, mithrydatum, scelithe secundum quod dicitur, & alca catara han sermos.

Ad dolorem iuncturarum, & podagrâ, & tene nam sciaticam, sorira, scelithe secundum quod dicitur, confectio philosophorum, confectio Hermæ tis, anacardinum, confectio hieræ Archigenis, theodoricon, electuarium de massacumia, emplastrum, electuarium Indum, electuarium Cæsaris propriè ad podagram, oleum de storace calefacit iuncturas & expellit ab eis superfluitates clysterizatum. Et ad venam sciaticâ, electuarium phlegmaticum, medicina kebeth regis, hiera picra, oleum assed, ramissed, oleum alkeised, oleum alkelkelengi, & propriè ad venam sciaticam Kelkelengi, & propriè ad ventositates iuncturarum, hiera catagini, & propriè ad tremorem earum, pilulæ de [capsia], sal.

Ad dolorem dorsi hiera Archigenis, pilulæ iuuamenti: pilulæ de dende, oleum kemissed, oleum Kelkelengi, oleum de euphorbio, pilulæ de casia, pilulæ alia de Kelkelengi, electuarium Indum, confectio de scoria, nuce condita, & ad dolorem dorsi clysterizatio.

Et ad dolorem ancarum, pilulæ de [casia] descriptione nostra, oleum de euphorbio, confectio Hermetis.

Expleta est summa prima antidotarij.

S V M M A S E C V N D A.

Incipit.

N hac summa afferemus de medicinis compositis illas quæ sunt magis propriè unicuique ægritudini: post quâ reiterabimus rememorationem eorū quæ dicta sunt in summa prima ut sit ei qui legit hunc librum comprehensio omnium curationum aut plurimum earum ualde: & illud est, quoniam uerbi gratia, quum comprehendit curationes scabiei eat ad librum secundum, & est liber medicinarum simplicium, & sciet in hora una comprehensionem omnium medicinarum particulariū ex tabulis: deinde quum permutatur ad capitula libri tertij, & quarti, quærat capitulum scabiei, & cõprehendet curationes prædictas deinde quum permutatur ad antidotarium, cõprehendet reliquas curationes cõpositas. Erit ergo ei uia ad comprehendendum curationes particulares omnes, aut plurimum earum. Et diuisi hanc summam in tractatus.

I B. sythragi. &c.

m B. sythragi.

cis muschata, & ambra, & camphora, & muschi, omnium an. pondus 3. j. Teratur unumquodque eorum per se, deinde misceantur, & conficiantur cum oleo sisamino, & aliquanto olei de balsamo, & sumatur de eo pondus granorum. vi. & solvatur cum aliqua aquarum, & fiat caput purgium cum eo.

Confectio hieræ mundificantis expertæ quæ mundificat caput, & expellit ex eo illud quod est in ipso de superfluitatibus, & ægrotudines malas, Pulpæ coloquinthidæ mundatæ ex granis & corticibus suis pondus aur. x. thuris, & piperis albi, & nigri, & macropiperis, omnium an. aur. iiii. & croci aur. i. scammonæ assatæ pondus aure. vi. & succi absinthij aure. ii. Terantur, & cribellentur, & conficiantur. Dosis eius sit aure. iiii.

Hiera relata ad Buscos, quæ confert ad dolorem capitis, & tenebrositatem, & dolorem stomachi, & splenis, & hepatis. Cuius hæc est permixtio. Sumantur thuris mundati, & agarici, amborum an. aur. xvi. & pulpæ coloquinthidæ mundatæ ex cortice & granis suis pondus aure. ii. & stachados, & piperis albi, & nigri, omnium an. aur. xvi. & myrrhæ aure. iiii. & croci aur. vi. & corticum ellebori nigri, & aloes, & scammonæ, & squillæ assatæ, & spicæ, & casæ, omnium an. aur. xvi. & sandaracæ, et euphorbii, omnium an. aur. viii. Terantur medicinz sicce, & infundantur gumme, & misceantur, & conficiantur, & sit dosis eius aur. iiii.

Confectio hieræ relata ad Drios. Pulpæ coloquinthidæ mundatæ, & excorticatæ a granis suis, & thuris, amborum ana. 3. xx. & aristol. rotun. & feminis apii montani, & piperis albi, omnium an. 3. v. & serapini, & opopanaci, amborum an. pondus 3. viii. & spicæ odoriferæ, & linguae auis, & cinnamomi, & casæ, & croci, & zingiberis, & polii, osum an. 3. iiii. Terantur medicinz sicce, & infundantur gummi, & misceantur.

Pulpæ saluæ mundificantis caput. Recipe turbitih, & aloes, amborum an. 3. x. coloquinthidæ, & scammonæ. omnium an. 3. iiii. anisi, & salis, amborum an. 3. ii. Dosis eius. 3. ii. & debilis aur. i.

Pulpæ conferentes ad dolorem capitis ex melancholia. Epithymi, & agarici, amborum an. 3. iiii. polypodij. 3. iiii. hieræ. 3. vii. salis. 3. ii. s. myrobalanorum nigrorum. 3. v. lapidis lazuli. 3. ii. Dosis. 3. ii. s.

Pulpæ cōferentes ad dolorē capitis ex phlegmate, & melancholia. Recipe myrobalanorum kebulorum, & belliricorum, & emblicorum, omnium an. pondus 3. iiii. salis. 3. iiii. stachados. 3. ii. hieræ picæ. 3. viii. pulpæ coloquinthidæ. 3. iiii. absinthij. 3. ii. agarici. 3. viii. turbitih & epithymi, amborum an. 3. xv. ellebori nigri. 3. v. Dosis eorum. 3. ii. s.

Decoctio aquæ de radicibus cum qua sumitur in potu oleum de Kerua ad dolorē capitis ex phlegmate, & uertiginem, & epilepsia. Recipe corticum radicum apii, & feniculi, omnium an. 3. x. radicem quinanthi, & calamenthi, & spicæ odoriferæ, & aristol. rotundæ, omnium an. 3. viii. summittæ. 3. vii. myrobalanorum citrinorum pondus. 3. viii. epithymi. 3. iiii. masticis. 3. iiii. s. polii. 3. iiii. decoquantur cū. iiii.

lib. aquæ donec remaneat lib. i. & infundantur in ea hieræ picæ. 3. iiii. & sumantur de ea omni die. unc. iiii. cum pondere. 3. i. olei de Kerua.

Decoctio collecta. quæ solutione educit humores. Recipe myrobalanorum, nigrorum, & citrinorum, & kebulorum, omnium an. 3. x. pruna. xxx. numero, tamarindorum. 3. xv. summittæ. 3. vii. absinthij. 3. iiii. decoquantur cum tribus lib. aquæ donec remaneat lib. i. s. & sumatur de ea duæ tertie. lib. s. & conficiantur in ea. 3. j. turbitih, & aloes duæ tertie. 3. i. agarici. tertia 3. i. & bibatur. Et si uoluerint eam debilem, non proiciantur illa tria, sed fricat in ea casia fistulæ mundatæ a granis suis. 3. x.

Hemicranca trochisci qui conferunt & efficiunt operationem quum linitur ex eis bis, aut ter ex tempore ad tempus. Quorum hæc est permixtio. Recipe croci aur. xv. & calcadis aure. x. & myrrhæ, & aluminis, & opii, & succi agrestæ, & succi coleotar, omnium an. aure. iiii. & gummi aure. xv. Terantur illa, & proiciatur desuper uini styptici quantum sufficit, & teratur sicut teritur collyrium, & fiant ex eo trochisci. Quumque indigebis eis, liquefac eos cum aceto permixto, & utere eis.

Medicamen ad hemicraniam antiquam. Piperis albi. aure. ii. [cum mixtionis croci] aur. ii. euphorbii. aure. s. fimi columbini aure. s. encauftri scriptorum aure. s. Tere has medicinas, & permisce. & confice, & line cum eo lacerum temporis & annecte fronti illius partis.

TRACTATUS II.

De oculo, ophthalmia, & attractione materiarum ad oculum.

COLLYRIUM quod composuit uir faciens alcohol de terra persarum. Recip. sief memithe aur. xlviii. sarcocollæ aur. xxiii. sedenegi aur. xii. opii aure. xii. succi mandragoræ aure. viii. gummi aureos xvi. dragacanthi aur. xii. conficiantur cum aqua pluuiali, & administrentur cum albumine oui.

Confectio medicinz Aristatis faciens ad scabiem, & ophthalmiam antiquam, & confert auri ex qua currit pus, & ulceribus quorū consolidatio est difficilis, & corrosioni quæ accidit in ore. Recipe uitri combusti aur. ii. myrrhæ aur. ii. dragathi adusti aur. i. piperis aur. iiii. croci aur. s. vini. unc. ix. coagulati uinæ. unc. xlv. Tere medicinas siccas, & alperge super eas i trituratione uinum. Er quum exsiccatur proice super eas coagulum uinæ, & terantur cum eo, & ponantur in uase, & decoquantur lento igne, & seruetur in uase æris.

Epithyma quod composuit Filodesifis cōferens ad materiam plurimam, & dolorē uementem. Recipe rosarum recentium aur. ii. feminis hyusquiami albi aur. viii. thuris aur. vi. myrrhæ aur. iiii. sauch hor. 3. xviii. uitellum oui assati, succi mandragoræ aur. iiii. croci aure. ii. opii aure. iiii. conficiantur cum uini styptici quantitate quæ sufficiat, & fiant ex eis trochisci, & administrentur.

Aliud quod dicitur vulnera. Aeris vsti ab lutu aur. xii. croci. aure. vi. piperis albi aur. iiii.

iiii. myrrhæ, & opii amborum an. aur. iiii. gummi. aure. xii. Terantur cum uino, & administrantur.

Collyrium aliud quod administratur ante balneum conferens ad cursum materierum plurimarum, & propriè quando oculus est difficilis humectationis, & est apostema eius ad albedinè decline in colore suo, ita ut sit in eo aliquid de vestigijs ophthalmiæ uehementis, in qua cleuatur albedo oculi super nigredinè eius. Et non est nobis necessarium ut utamur eo nisi in hora quâ precipimus infirmo, ut ingrediat in balneum in successione eius. Recipe lapidis quod dicitur sahafatos aure. viii. thuris aur. vii. aris vñi abluti, & opii, & gummi omnium ana. aure. viii. myrrhæ aur. iiii. conficiantur cum vini quantitate quæ sufficit, & administratur cum albumine oui subtile ita, ut distilletur de eo in oculo multoties.

Collyrium aliud quod administratur ante balneum, quod composuit Hermes factor alcohol, faciens ad dolores uehementes, & sedat eos in die suo sedatione plurima, & cõfert ad ophthalmiam antiquâ eius. Aloes aur. vii. aris vñi abluti, opii, & gumi omnium an. aure. xvi. myrrhæ aure. xii. croci aur. viii. climiæ aure. iiii. thuris aur. iiii. cõficiantur cum uino uel syrupo quod dicitur candition, & administratur cum albumine oui, & soluantur subtile: & oportet ut oculo fiat alcohol ex eo in horis separatis, in eo quod est inter cõs tres horas, aut quatuor, deinde dimittatur oculus quiete, & paulare, & precipiatur infirmo post illud, ut ingrediat in balneum.

Collyriũ valens quod sedat dolorem in die suo & dicitur rabiosum & resoluit apostemata, & carminat ipsum in hora sua. Recipe antimonij, & acaciæ amborum an. aur. xl. climiæ aure. vi. aris vñi abluti aur. xiiii. cerusæ de plumbo aur. vii. spicæ, & lycij, amborum an. aur. iiii. castorei, & aloes, & apij, & coleotæ adusti, omnium ana. aure. ii. gummi aur. xl. conficiantur cum aqua, in qua decoctæ sunt rosæ & administratur cum albumine oui, & liquefiat declinâs ad spirititudinem quandam.

Collyrium quod composuit Gal. & cognominatur cõpositum proprium, proficiens ad dolores uehementes, & ægritudines, quoniam sunt in declinatione sua. Recipe climiæ ablute aur. xvi. acaciæ aur. xl. aris vñi abluti aure. xiiii. opij, & lycij & folij, & spicæ odoriferæ, & croci, & aloes, & castorei, omnium an. aur. ii. myrrhæ aure. iiii. cerusæ de plumbo, & antimonij abluti amborum an. aur. viii. gummi aur. xl. conficiantur cum aqua, & administratur in inceptione ægritudinis.

Collyrium quod dicitur fakis: & cõposuit ipsum mulier reginæ faciès ad dolores uehementes. Cuius hæc est permissio. Climiæ aur. xvi. cerusæ ablute aur. xl. amyli, & dragacanthi, & acaciæ, & opii, omnium an. aur. ii. gummi aure. xii. conficiatur cum aqua pluuiali. Si autem aduenit hora in qua facis ex eo collyrium, proijce super albumen oui recentis, & utere eo.

Collyrium quod nominatur estium. Climicæ adustæ ablute, & boli, sermos, cerusæ de plumbo omnium an. aure. xx. corticum gris alburum, & acaciæ, & corticum thuris, omnium

an. aure. ii. dragacanthi aure. v. gummi aure. xv. conficiantur cum aqua, & administrantur cum albumine oui.

Collyrium quod dicitur stella: quod nõ uincitur, conferens ad dolores uehementes, et bothor, & apertionem pupillæ, & ulcera fordida, & ulcera corrosa, & ægritudines antiquas, & abstergit, & aufert uestigia. Recipe climicæ adustæ ablute, & cerusæ de plumbo ablute, omnium an. aure. xv. amyli, & antimonij amborum ana. aure. xii. cineris de fornace in qua purgatur es, stanni adusti abluti boli sermos, omnium an. aure. viii. myrrhæ, opii, amborum an. aur. ii. dragacanthi aur. viii. conficiantur cum aqua pluuiali.

Collyrium Theocratis: & est medicamentum valens. Recipe climicæ & croci amborum an. aure. xii. opij, & corticum aris, amborum ana. vi. corticum sabroci mundatorum, & plumbi adusti abluti, amborum an. aur. v. myrrhæ aur. re. iiii. spicæ odoriferæ aur. ii. acaciæ aure. ii. succi rosarum, & gummi, omnium ana. aure. xii. conficiantur cum aqua pluuiali.

Collyrium quod nominatur rosaceum: & composuit ipsum Biblis, faciens ad dolores uehementem, & ad attractionem materierum subtilium plurimarum, & bothor, & dilatationem pupillæ. Cuius hæc est permissio. Rosarum recentium ablatis capitibus aur. iiii. croci aure. iiii. opij sextam aure. i. spicæ odoriferæ, sextam aur. i. gummi aur. iiii. conficiantur cum aqua pluuiali, & administrantur cum albumine oui.

Collyrium aliud rosaceum: quod nominatur bonum, & cõfert ad has ægritudines prædictas. Recipe rosarum mundatarum aure. xxiiij. croci aur. xii. amyli aur. vi. balaustiarum aur. iiii. opij aur. iiii. dragacanthi aur. viii. conficiantur cum succo foliorum cupressi.

Collyrium rosaceum quod composuit Terentius. Recipe rosarum recentium aure. xii. cineris de fornace in qua purificatur es, & spicæ odoriferæ, & croci, & opij, & gummi omnium an. aur. iiii. conficiantur cum aqua pluuiæ.

Collyrium rosaceum quod composuit Debigorus, & nominatur collyrium magnū, cõferens ad dolorem uehementem in locis bothor, & ulcera profunda saniosa, accidentia in tunica cornea, & dilatationem pupillæ, & materiam quæ attrahitur tempore longo, & ophthalmiam antiquam, cuius sanatio est difficilis. Recipe rosarum recentium ablatis capitibus aur. lxxij. climicæ adustæ ablute aur. vi. opij aur. iiii. antimonij aure. ij. & quidam ponunt de eo aure. vi. corticum aris, spicæ odoriferæ an. aur. ii. myrrhæ aur. iiii. Et quidam homines ponunt de eo aure. vi. stolis aris aure. ij. Et quidam ponunt de eo aure. iiii. gummi aur. xxiij. conficiantur cum aqua pluuiali, & administrantur cum lacte.

Collyrium iuuariū factum cum ieuicmin conferens ad attractionem materierum. Recipe acaciæ, & succi sambac, amborum ana. aur. xlvij. cineris fornacis in qua purgatur es, & croci, amborum an. aur. xxiij. opij aure. iiii. & in descriptione alia aure. vi. myrrhæ aur. iiii. succi hyulquiami albi aure. iiii. aris vñi abluti aure. iiii. gummi aure. xl. conficiantur cum uino.

Collyriũ quod dicitur pomale, conueniens ei, cuius non tolerat oculos tactum medicinarum.

narum, & confert ad bothor, & ulcera profun-
da, & fouda accidētia in tunica cornea, & ad
dilationem pupillę, & ad materiam plurimā,
& agitudines proximi temporis. Recipe cly-
mię aduſte extinctę in lacte au. xvi. ceruſſę de
plumbo ablute aure. viii. croci aure. iiii. draga-
canthi aurei. conſiciantur cum aqua pluuiali,
& adminiſtretur cum albumine oui.

Collyriū q. nominatur nomine deriuato
a nomine illius qui compoſuit ipſum Suri-
bes, & eſt collyrium vtile, conferens ad dolo-
res antiquos, & conſumit carnē additam, quę
eſt in angulo maiore de angulis oculi, & eſt æ-
gritudo quę dicitur lachryma, & ad vulnera
quę exeunt in hoc angulo, & ſunt ſitula. Reci-
pe clymię ablute, & ſcedenę aduſti abluti, om-
niū an. aur. xxviii. cineris de fornace in qua pur-
gatur æs aur. xxiiij. myrrhę aur. xlvij. croci aur.
iij. opij aure. viij. piperis albi gran. xxx. nume-
ro gummi aure. vi. conſiciantur cum uino, &
adminiſtretur cum albumine oui in locis pro-
pinqui temporis, & ſit vtile. et quidam homi-
nes ſunt qui ponunt in eo croci aure xii.

Collyrium aerum q. nominatur Indū. de
propriate cuius eſt vt prohibeat genera-
tionē omnis ſpeciei ophthalmię, & cōſert ad
corruptionem, & pruritum, & corroſionē an-
guli maioris oculi, & delet veſtigia, & conſer-
uat oculum cui ex eo ſit alcohol, ita vt non cō-
turberetur cū eo poſt ipſum. Recipe ceruſſę de
plumbo aur. xlvij. clymię caduſię aure. xxiiij.
encauſtri Indi aure. varmenios, & commiſſio-
nis, quę dicitur Keſuricon & eius expoſitio eſt
hędus, & ſucci agreſtę ſicci, & opij, omniū an.
aure. v. piperis albi aur. vi. olei balaſami aur. viii.
Et in deſcriptione alia aure. vi. gummi Arabici
aure. xvi. cinnamomi aure. ii. conſiciantur cum
aqua pluuiali, & adminiſtretur.

Medicamen conferens ad apoſtēma vehe-
mens, & apoſtēma oculi quod excitatur
ex attractione caliditatis. Recipe opij, & draga-
cāthi, & ſeluzcharagi, & ceruſſę, omniū an. dr.
vi. gūmi Arabici. drac. xii. Tere, oſa & contere,
deinde accipe ſehelabrem recens & decoq. ip-
ſum cū lib. i. aque pluuialis donec perueniat ad
tertiam. deinde cola aquam eius, & conſice cū
ea medicamē. deinde fac ipſum in pilulas ſimi-
les ciceri, & exſicca eas in vmbra. Quumq. vo-
lueris facere oculo alcohol ex ipſis, frica eas cū
aqua frigida, aut cum lacte mulieris, aut cū al-
bumine oui, aut cū aqua ſenugreci decocti ſu-
per fruſtum oſtrachi. aut ſuper cotem uiridē,
deinde fac oculo alcohol ex eo in mane, duo-
decies imponendo cum radio, aut ſepties: & in
reſperis totidē. ipſum enim frāgit caliditatem,
& abſcindit inſuſionem quę attrahitur ad ip-
ſum, & confortat oculum, & delet apoſtēma.

Medicamen conferens ad ophthalmiam ve-
hementem, ſedans apoſtēma, & remouet
inſuſionem, & ſedat caliditatē. Recipe ſief me-
mithe. dra. xlvij. croci pondus. dr. xxiiij. & opij
pondus. dra. xii. & ſeluzcharagi, & trochiſcorū
ſucci hyuſquiami albi ſicci, omniū an. dr. vi. &
ſoliorum roſarum humidarū, quorū ſoliorū
radices albę abſciſſę ſunt pondus. dra. xl. & gū-
mi Arabici pondus. dra. xlvij. Tere totū illud,
& contere ipſum cū aqua pluuiali, & aqua me-

liloti ſi fuerit humidum, & exprime ipſum. Si
uero fuerit ſiccum, decoque ipſum, deinde co-
la aquā eius, & contere medicinas, & cōſice eas
cum aqua eius, deinde fac de eo pilulas ſimiles
ciceri, & exſicca eas, deinde frica iplas ſuper co-
tem aut oſtracum cum aqua frigida, aut cū la-
cte mulieris, aut cum albumine oui, deinde fac
oculo cum eo alcohol materię, & in ſero.

Medicamen quod nominatur duo maiora
rubeum faciens ad ulcera quę ſunt in o-
culo, & ad ardorem vehementem, & mundiſi-
cat oculum ex humorofitate quę attrahitur in
eo ex multitudine humiditatis, & ſuperfluita-
tum, & cōfortat tegmentū oculorum. Recipe
opij, & ſcedenę, æris vſti, & oſtracorū aduſto-
rum, & medullę tritici omnium ana. pondus.
dra. viii. gummi Arabici pondus. dra. xlvij. ceru-
ſſę pondus. dra. lxiii. clymię. dra. xxviii. Tere
ſcedenę, & æs vſtum per ſe cum aqua contri-
tione bona, deinde permiſce omnia, & conte-
re ea quum ſunt ſicca, deinde fac ex eo alcohol
oculo, ſicut ſit alcohol cum antimonio.

Conſectio emplatri: qđ ponitur ſuper ocu-
lū, conferens ad vehementem calorem, &
[exſiccationem] oculi, & abſcindit ab eo humi-
ditatem quę attrahitur ad ipſum, & confortat
oculum, & ſedat dolorē. Recipe ſoliorum ro-
ſarum ſiccarū, & corticum granatorum dul-
ciū humidorum & lentium, omnium an. pon-
dus. dra. v. & funde ſuper ea lib. i. aquę, & deco-
que ea bene, & cola ipſa ex aqua, & cōtere ea be-
ne, & conſice ea cum aliquanto aqua roſaceę,
& olei roſacei: deinde pone ea ſuper oculum.

Medicamen conferens ad dolores oculi ca-
lidos. Recipe croci & olibani, & aloes, &
myrrhę, & opij, & ſarcocollę omnium an. dr.
v. diſtrumpe, & contere ea, & lini ſuper oculum,
in principio doloris cum aceto, & aqua endi-
uię, aut aqua portulacę, aut aqua hyuſquiami
albi aut aqua coriandri humidi. Quum autem
protenditur dolor, lini ex eo ſuper oculum, &
frontem, & cornua frontis cum uino, & cale-
fac ipſum aliquātulum: aut ſume de ſauic hor-
dei pondus. drac. iiii. & croci horulani ſylue-
ſtris pondus. drac. ii. & opij pondus. dra. i. Tere
ipſa bene, & conſice ea cum oleo roſaceo, & po-
ne ipſum ſuper oculum patientem ophthal-
miam, & apoſtēma calidum.

Chol q. nominatur aſtaliticon cōferens qđ
conturbationi oculi, & rubificationi eius,
quū ſtillatur, & quū ſit ex eo alcohol ad in-
ceptionē catarrhorū. Et quādo miſcetur cum eo
alcohol roſaceum. Recipe tutię, & æris vſti, &
aloes omniū ana partem i. & myrrhę, & ſpicę,
omniū an. quintū partis vnus, & croci, & opij,
amborum an. partē i. & acacię purę partes iiii.
& lycii quintā partis i. & gummi Arabici par-
tes iiii. Tere tutiām, & æs, & aloem & acaciām
cum aquę dulcis ſextariis. iiii. deinde tere lyciū
& crocum, & opium in tabula alia quinq. die-
bus, deinde cōmiſce cum eis, & inſunde aloem
in aqua ita ut liqueſcat, & funde ſuper medici-
nas, & permiſce conterendo, deinde fac tro-
chiſcos, aut pilulas, & fac cum eis alcohol.

Chol conferens ad omnes dolores oculi
accidētes ex catarrhis. Sumantur folia ru-
bi, & exprimatur aqua eorum, & coletur, & te-
ratur

ratur in tabula donec ingrossetur, & teras paulatim, deinde sumatur quantum ipsa est de gummi Arabico, & fundatur cum aqua pauca ita ut liquefiat, & fiat sicut mel: deinde misceatur cum aqua rubi, & conficiatur cum ea. ¶

¶ aliquot diebus ita ut sit possibile fieri ex eis pilulas, deinde fiant pilule, & exsiccentur in umbra, & fiat cum eis alcohol.

V Scias quod collyrium stellæ prædictæ est uehementis iuuamenti in eis, & similiter collyrium iuuatium, & collyrium pomale est ultimum.

Collyrium quod refertur ad macer faciens ad ægritudines, & pus quæ sunt in oculo. Recipe tutiæ aure. xxxi. æris vlti aure. xxi. croci aur. xvi. myrrhæ aur. xvi. sedine aure. x. piperis albi grana xl. numero, gummi aure. xl. conficiatur cum vino, & in descriptione alia, ponitur in eo opij aure. x.

Distructio corneæ. Collyrium rosaceum conferens ad omnes ægritudines, & species dilatationis pupillæ.

Pluis replens foueas corneæ. Recipe ostracorum magnorum adustorum, & scedene-gi, amborum ana drach. j. terantur, & puluerizetur cum eo oculus.

Algarab. Collyrium quod composuit Suri bes est iuuatium ad algarab.

Albedo vestigiorum ulcerum Conferunt ad albedinem medicamen ægyptium, & collyrium Indum, & alcohol cum stercore stellionis est iuuatium.

Collyrium citrinum aliud scitur kiles alma tran, conferens ad caliginem, & tenebrositatem visus, & ad ægritudines facutas, & delet vestigia, & durities. Recipe clymiæ au. xxi. succi agrestis sicci au. xii. salis ammoniaci tantum dem, opij aure. viij. gummi aur. xxiij. cerusæ de plumbo tantum dem, croci aur. xvi. piperis albi aure xxiij. confice cum aqua pluuiali.

Cohol aliud mirabile: quod expertum est, & laudat in albedine & lachryma, & est mesic, & abstergit caliginem & omnem grossitudinem quæ est in palpebra, & acuit visum valde. Recipe tutiæ Indæ drac. iij. antimonij de spahani. dra. iij. marchasitæ pondus. dra. ij. s. æris vlti pondus. drac. ij. & duarum tertiarum. drac. j. clymiæ aure. iij. & clymiæ argenti amborum. an. aur. i. scedene-gi pondus. dra. j. coralli, & margaritarum paruarum, & corticis eris, omnium an. pondus. dra. ij. secha armene pondus. dra. ij. & duarum tertiarum. dra. j. aquæ distillationis vitri pondus. dra. s. & vitri pharaonis pondus. drac. s. Tere has medicinas cum aqua pluuiali, & quæ contrite sunt, proice super eas caphoræ trite pondus sexta. drach. i. mulchi pondus siliquæ. j. & misce conterendo, & fac pilulas, & exsicca in umbra, & trica in ostraco cum aqua. & fac alcohol cum eo.

Aliud iuuatium ad albedinem expertum mirabile. Sumantur limaturæ acus. drach. ij. & sabaci pondus. dra. j. deinde terantur ambo simul, & ponantur in concavitate arundinis, & stringat os cannule oppilando cum massa, & cooperiat arundo tota cum massa, & desuper inuoluatur luto confecto cum capillis, inuoluantur super ipsum, & cooperiat post illud cum luto

alio: deinde apponatur carbonibus donec uertatur in lapidē, & fiat sicut testa, & extrahatur, & auferatur medicina illa, & accipiat clymiæ albæ tritæ pondus dra. iij. & misceatur cum hac medicina, & reducat ad cannulam aliam, deinde fiat ex ea sicut factum est ex prima. Quum ergo in lapidē conuertitur, extrahatur, & intēdatur ad folia lini collecta, antequam aduenerit eis pluuia, & exsiccata, & sumatur de eis pondus. drac. i. & margaritarum non perforatarum pondus. drac. s. & terantur bene cum reliquis medicinis, & terantur omnia simul contritione vltima, donec fiant sicut puluis. Quum ergo volueris curationem facere cum eo, tunc fac oculo alcohol cum succo radicis lilij tribus diebus continuis, deinde fac ei alcohol post cum hac medicina, & fac alcohol post illud uno die ex hac medicina, & vno die ex succo lilij.

Pluis ad albedinem. Reci. floris æris, & ammoniaci, & cancri marini adusti, oium an. dra. v. pulpæ coloquinthidæ. dra. iij. s. fellis tauri, & baurach armeni, omnium an. dra. ii. falis gummi. dra. iij. piperis albi. dra. xx. spumæ maris. dra. iij. corticum ouorum ex quibus egressi sunt puli sub gallina. drac. iij. limaturæ cotis. dra. v. tercoris lacerti. drac. x. margaritarum. drac. iij.

Sebel. Cohol bonum ad sebel de eis quæ experta sunt & laudata. Sumantur cortices ouorum hora qua aperiuntur sub gallina, & bulliant cum aceto forti decem diebus continuis, deinde colentur, & ponantur in ampulla vitri, aut in uase vitreato, & ponantur in loco qui sit ut nidus sub sole donec exsiccentur, quod in ipso est, deinde sumatur, & teratur, & fiat alcohol cum eo.

Lachryma Collyrium quod dixit Mesias ad albuginem factum ex tutia confert ad eas.

Rossitudo palpebrarum: & grauitas earum. Conferat ad eam alcohol cognominatum milfandros, & dicam ipsum in capitulo scabiei, & confert medicamen Aristatis prædictum, & collyrium de tutia quod dixit Mesias ad albedinem.

Collyrium expertum Kebime, ægyptium conferens ad durities, & albedinem, & abscondit corticem durum statim. Reci. floris æris, & ammoniaci, amborum an. aure. vi. falis defossi aure. iij. pulpæ coloquinthidæ aure. iij. & duas tertias aure. i. fellis uaccini aure. ii. baurach nigri aur. i. & s. piperis albi grana xl. numero, melis boni cyathos. vi. & vnc. ix. permisceatur, & ponatur in uase, & recondatur.

Collyrium quod dicitur arastusemon confert ad attractionem materierum chronicæ, & ad grauitatem palpebrarum, & asperitatem earum, & liquefactionem lachrymalis oculi, & coniunctionem eius, & corrosionem ipsius, & ad humilitatem plurimam quæ est in oculo, & ad augmentum paniculi, & auferit vestigia, & durities. Reci. antimonij aur. iij. æris vlti, & cerusæ de plumbo, amborum an. aur. ii. trochisci, & myrrhæ, & corticum thuris, & floris eris, & lentium rubearum, omnium an. aure. i. piperis albi aur. s. gummi aure. ii. conficiatur cum uino, & administretur dissolutum cum eo.

Collyrium citrinum quod dicitur Fanaratis, & est collyrium iuuatium conferens ad scabiem, & corrosionem in utrisque lachrymalibus, & pruritum uehementem, & grauedinem palpe-

b t B. & dimittatur.

e Bantiquas.

palpebrarum. Recipe clymiæ aur. lxxx. colcotar albi aure. xx. conficiatur cum aqua pluuiali.

Scabies oculi & pruritus eius. Collyrium Indum confert ad pruritus.

Chol non errans: quod composuit Cæsar factor alcohol, faciens ad pruritus, & ad grossitudinē palpebrarum. Recipe clymiæ abrasæ aur. xxiij. sedine aur. vi. Et in descriptione alia aur. xvj. Terantur, donec fiant in loco saue & conficiatur cum melle, & aduratur, & infundatur vinū quod extinguat ipsum, & exsicceatur, deinde teratur, & fiat cum eo alcohol.

Chol mesiton ad pruritus & humiditatem oculi, & corrosionem lachrymalium, & scabiem vehementem in palpebris. Clymia frangatur in frusta parua, & conficiatur cum melle, & ponatur in vrcolo figuli & oppiletur os eius, & luto liniatur & fiat foramen in medio cooperatorij, ut sit fumo eleuato ex adustione medicinæ spiraculum, per quod egrediatur, deinde ponatur vrcolus preparatus in medio carbonum accēforum. Quumque inceperit clymia aduri, tunc considera fumum ascendente, tunc si videris eum decliuem adhuc ad nigredinem dimitte medicinam comburi, donec videas illum fumum fieri album, tunc enim scias quod medicinæ iam confirmata est cōbustio: tunc ergo remoue urceolum ab igne, & extrahe clymiam, & funde super eam vini quantitatem qua infrigidetur, deinde pone eā in mortario, & contere eam bene, & exsicca, & serua eam donec commisceas ipsam in alcohol, cū quo permiscetur: & hæc est descriptio alcohol. Recipe clymiæ huius aur. vii. & antimonij tantundem, tere omnia, & conserua, & fac ire ex eo super palpebras mane & sero.

Collyrium Apollonij ad scabiem, & casum palpebrarum, & agritudines antiquas. Secdenegi adusti abluti aur. xxxij. æris adusti abluti aur. xvj. lapidis saialistos adusti abluti aureos xxxij. floris æris fricati aur. xvj. opij aure. iij. Et in descriptione alia, aur. vi. clymiæ aur. iij. colcotar adusti aur. iij. gummi aur. xvi. conficiatur cum aqua pluuiali.

Medicamen qd cōposuit Cassius, ad aquā, q descendit in oculum. Sumatur fel tauri, et euacua ipsum in vase æris, & dimitte ipsum. x. diebus, deinde fume de ipso au. xii. croci, & olei balsami, & opopanaci, omnium an. aur. ii. piperis grana. xij. numero, mellis boni duplū quātītatis fells: misce oia & decoque in vase æris, deinde pone ipsum in pyxide æris, & conserua ipsum.

Medicamen aliud, quod cōposuit Polonios. Sume spumam maris, & adure ipsam super testam, & tere cinerem eius, & confice ipsum cum sanguine [tice] & pone in vase de cornu. Quumque euelluntur pili, tunc lini super locum eorum de hoc medicamine.

Fithema quod composuit Fulukesanis cōferens ad materiam plurimam, & dolorem vehementem. Recipe ros. recentium aur. ii. sem. iusquiami al. aure. viij. thuris aure. vi. myrrhe aur. iij. saue de hordeo aur. xvij. vitellum ouis i. assari, succi mandragoræ aure. iij. croci aure. ij. opij aur. iij. conficiatur cum vini styptici puri quantitate quæ sufficit, & fiant ex eo trochisci, & administrentur.

Collyrium quod dicitur Indum, & regiam, cōterens ad inceptionem descensus aquæ, & ad omnem caliginem humidam existentem in oculo, & aufert uestigia vlcērum in oculo. Clymiæ rubæ adustæ ablutæ. unc. xvj. encausti Indi. j. vi. cerusæ de plumbo. vnc. iij. piperis al. vnc. vj. fells deboha. j. & fells safer & exilima uerunt quod est subor. vij. fellium alcubugi. iij. lactis papaueris. vnc. j. olei balsami. unc. ij. opopanaci, & serapini, amborum an. unc. ij. gummi, vnc. xij. confice cum succo feniculi, aut cum succo plantæ quæ dicitur abradies.

Chol conferens ad tenebrositatem: & inceptionem aquæ in oculo. Fells ursi. unc. iij. opopanaci, & piperis amborum ana. drach. iij. olei antiqui, & [oppobalsami,] & succi fœniculi humidi, omnium ana. drac. ij. clymiæ pondus drach. j. mellis. unc. j. Tere ipsum, & misce, & pone ipsum in ampulla uitri munda, & pone ipsum in sole diebus vii. deinde fac oculo alcohol ex ipso cum extremitate radij mane & sero.

Medicamen quod confert ad tenebrositatem: & ad illum qui videt rem ex longinquo, & non uidet eam ex proximo, & ad aggregationem aquæ in oculo. Cuius hæc est permissio. Fells corui nigri, & fells perdicis, & fells gruvis, & fells adhoba, & fells capræ, omnium ana pondus drac. ij. mellis colati pondus drac. iij. & olei balsami. drach. j. & s. Tere simul & permisce ipsa, & fac oculo alcohol cum eo mane & sero.

Destructio uisus. Collyrium citrinū est iuuatiuū ad debilitatē superflū in uisu: & collyriū de tutia qd dixit Mesias in albedine.

Collyrium quo utebatur Floris. Recipe, acacia, & ros. siccarum, & meliloti, omnium an. aur. xlvij. cineris fornacis in qua purgatur æs aure. xxiij. mandragoræ aur. xij. seminis iusquiami albi aur. xvij. opij aur. vj. gummi aur. xl. uini unc. ix. aquæ pluuialis. unc. ix. cōmifcetur aqua cum uino, & proiciantur super ea rosa, & melilotum, & iusquiamum, & postea mādragora aut cortices mandragoræ, & dimitte ea donec infundantur tribus diebus, aut quinque, & exprime ea & accipe expressionem eorum & confice cum ea medicamen, & fac ex eo collyria, & utere eis.

Medicamen basilicon: & ipsum est absterfuiū oculi, ex quo fit alcohol in dispositio ne sanitatis in omni die semel, aut in omnibus duobus semel, & abstergit visum, & conseruat visum sanum secundum dispositionem suam. Recipe clymiæ, & spumæ maris, omnium an. 2. x. æris usi drach. v. cerusæ, & salis gemmæ omniū an. 3. iij. salis ammoniaci, & macropiperis omnium an. 3. ii. gariophyllorum & usnæ amborum an. 3. i. piperis. 3. iij. camphoræ. 3. s. Tere optime, & fac oculo alcohol cum eo.

Basilicon aliud conferens ad omnia, quæ diximus. Recipe clymiæ. 3. vii. secdenegi, & macropiperis amborum an. 3. ij. salis ammoniaci drach. ii. æris usi, & cerusæ, & salis gemmæ, omnium an. drac. iij. spumæ maris. 3. iij. salis Indi, & gariophyllorum, & heil, & usnæ, & spicæ, omnium an. drac. i. Confringe, & contere ipsum, & fac ex ipso oculo alcohol.

A VIC. Tom. 2, X 2 Medi-

e. v. olei de balsamo.

Confectio scoriae ferri: & est medicamen forte. Sumatur scoria ferri, & conteratur, et abluatur cum aceto, deinde projiciatur super testam, & exsiccat: deinde projiciatur secundo, & tertio, & fiat illud sepius, deinde decoquatur cum aceto forti decoctione uehementi, donec fiat sicut mel, & auferatur & distilletur de eo in aurem quum indigetur eo.

Vlcera nasi. Confectio sacramentos, & est medicamen eradicans omnem additionem quae oritur in corpore. Recipe draganthi adusti, & colcotar adusti, aut calcanthi adusti, aut draganthi rubei, & corticum eris, omnium partes aequales. Tere ergo ea, & cura cum eis siccis: & oportet ut frices additionem, antequam medices eam cum hoc medicamine per diem, deinde medica cum eo in mane postquam patiens agritudinem comederit cibum suum. Et quum tu curas cum eo fistulas nasi, tunc lini ante curationem interiora nasi asphalto, aut pice humida, aut pinguedine myrrhae.

TRACTATUS IIII.

Dedentibus, & doloribus eorum.

Onueniens est ad dolores difficiles vehementes & ad corrosione dentium, & confert iterum ad tulsim medicamen, quod recipit opij aur. ii. myrrhe tantundem a [hasce] tantundem, piperis albi, galbani, an. tantundem. conficiantur cum coagulati vuae quantitate quae sufficit, & terantur simul, & fiant ex eis collyria, & liniatur ex eis super dentes, & ponantur de eis super locum corrosum.

Medicamen, quod narravit Andromachus ad omnem dolorem dentium, & ad omnes agritudines accidentes ex eo, & ad stuporem. Recipe piperis, & pyrethri, & lactis tithymali, & galbani, omnium an. partem. i. Terantur & conficiantur cum storace, & ponatur super locum corrosum.

Medicamen inuatiuum: ad pulsationem dentium. Recipe pulpa colochinthidae partem. i. & aloes partem. i. & bulliant in pyxide lapidis, aut cochleari de ferro, ebullitione uehementi cum oleo, & aceto uini, deinde auferatur ab igne, & distilletur de eo in aurem quae sequitur molarem dolentem distillatione, post distillationem.

Cauterium molaris. Intende ad molarem in quo non ualet medicamen uehementis pulsationis: assume ex oleo quantitatem unc. i. & aquae sampsuci sicci, & harmel, omnium an. 3. Terantur bene, deinde projiciantur in oleo, deinde intende ad duas acus magnas quibus videntur scellarij, & igni eas in loco foraminis earum, deinde aperi os atri, & considera dentem, quem uis cauterizare: & tunc si fuerit in eo aliquid, munda ipsum: & pone super ipsum cannulam ferri, aut arundinis: aut argenti, & submerge vnam duarum acuum in oleo illo, deinde intromitte eam in cannulam, & pone eam super molarem. Quumque in frigidatur illa, accipe aliam, fac illud septem vicibus numero: nam dolor eius sedatur, & egreditur ex molari aqua coloris dentium.

Dentifricium, quo fricantur dentes: quod narravit Democritus in libro suo. Accipe cornu cerui adusti quartam libr. xvi. tal. unc. ii. ammoniaci sicci quod non est amari saporis, frustum. i. magnum, vel masticis. lib. iii. aut plus parum, squinanthi albi tantundem, piperis albi unc. i. folii unc. ii. Terantur omnia & administrantur.

Medicamen, quod nominatur surmale, conferens ad apotemata gingiuarum, & mollificationem eius, & mundificat dentes. Accipe corticum granatorum pondus. drac. ii. & uenarum, & balauftiae, & sumac, omnium an. unc. i. confringe, & coterere illud, deinde affer ex eo cum digitis tuis, & frica cum eo locum doloris, deinde accipe ex eo cum panno lini, & pone ipsum super eum.

Dentifricium mundificans dentes: & stringit gingiuam, & efficit bonum oris odorem. Sumatur salgemma, & teratur, & conficiatur cum melle, & ligetur in charta, & projiciatur in prunis, & dimittatur ibi donec fiat sicut prunae, deinde auferatur ab igne, & extinguitur cum Kitram, & projiciatur in vino bono, aut meius, & dimittatur donec in frigidetur, & teratur, & sumatur de eo pars. i. & spuma maris pars. i. & ponatur cum illo cinnamomi pars. i. & myrrhae pars. i. & cineris scieha, & cyperi, & floris squinanthi, omnium an. vi. partis. i. fragmentorum xyloaloes, medietas partis. i. et zuccari partes. iii. & camphorae. x. partis. i. Teratur illud, & misceatur, & fiat dentifricium in omni mane.

Medicamen, quod confortat dentes: & molares, quum est in eis debilitas. Recipe cereae & mellis, amborum an. partes. ii. liquefiant in sole, aut cum aqua calida, & commisceatur cum eis picis pars. i. & ponatur in termino unguenti & praecipitur utenti eo, ut masticet ipsum. Quod si videris medicamen exsiccatum, permisce in eo aliquantulum olei. Et masticetur quum masticatur, facit in hoc ultimam operationem.

Aliud, quod confortat dentes & gingiuam. Cornu cerui adusti pondus. 3. x. & foliorum cupressi adustorum pondus. 3. v. & nucum cupressi non adustorum pondus. 3. v. & radices centaureae pondus. 3. x. & capilli ueneris adusti pondus. drac. v. & ros. ablatis capitibus, & specie odorifere, omnium an. pondus. 3. iii. Tere & cribella cum orali & utere.

TRACTATUS V.

De ore, & gutture, & ventre superiore, & squinanthia.

Nquit Gal. quidam existimauerunt quod pulli hirundinum siue sint recentes, siue sicci saliti, sanant sinanthiam statim: & permisceatur pueris, & senibus cum radice liquiritiae.

De vuula, & duabus amygdalis. Medicamen conueniens ad vuulam mollificatam apotematosam. Piperis albi aure. i. myrrhae aur. i. aluminis iameni aur. ii. gallarum viridium aur. ii. terantur, & administrantur.

AVIC. Tom. 2. X 3 Ven-

Venter superior humiditas pectoris. Medicamen iuuatuum ad humiditatem factam in pectore. Recipe galbani, et storacis liquidæ, amborum ana vnc.ii. opij quartam vnc.i. radicem liquiritiæ vnc.ii. Terantur, quæ ex eis tertur, et misceantur cum storace, et galbano, et ali quantulo mellis dispumati, et lambatur ex eo.

De tussi medicamen gutturale. Dixit Gal. qd ipse medicabatur cum eo. Recipe olibani aur. i. et in descriptione alia, aur. iiii. myrrhæ aur. i. et in descriptione alia, aure. iiii. croci aure. ii. Et in descriptione alia, aur. iiii. squilla aur. ii. vini dulcis sacraati. iiii. decoquatur squilla cum vino donec vinum inspissetur, deinde proiciatur squilla, et ponantur reliquæ medicinae super vinum.

Medicamen gutturale: quod refertur Tellu fatis, dixit Gal. qd ipse medicatus est cum eo illum, qui habebat vlcus in pulmone, et est medicamen iuuatuum valde. Recip. spicæ Cre tæsis aur. iiii. amomi aur. viii. folii Indii aur. iiii. spicæ Indæ aur. iii. squinanthi aur. ii. calicæ aur. viii. cinnamomi aur. x. olibani aur. iiii. myrrhæ aur. iiii. costi aure. iiii. commistio affedegi aur. iiii. succi liquiritiæ aure. iiii. succi mandragoræ aur. v. masticis aure. iiii. croci aure. vii. Aggrega has medicinas, deinde accipe dactylos, et decoquantur in aqua mellis, aut vino bene, et sume de eo sacraati. Et proice in eo de granis pini maioris contritis gran. xx. et commisce eum de medicamine quantitatem auellanae i. et da in potu post ipsam de medicamine duobus dieb. aur. tribus ita, vt non commisceatur cum oleo aliud præter ipsum: deinde sumat in potu post ipsum de hiera facta cum aloë quantitatem cochlearij. j. in die vno cum aqua: et cura cum hac medicina illum, in canna pulmonis cuius est ægritudo, cum lacte asinino et præcipe egro, vt gargarizet cum ea, deinde dimitte eum aliquot diebus, et cura cum per hoc medicamen cum aliduatione medicinarum, quæ sedant dolorem. Quod si materierum curtus fuerit fortis, tunc permisce in hac medicina opium, et castoreum.

Aliud de medicinis Gal. faciens ad ægritudinem canna pulmonis, et vlcera pulmonis, et sputum puris, et sanguinis, et materiæ atracæ ad pectus, et ad illud cuius sputum est difficile, et est medicamen valde forte. Rec. gummi albotin aur. iiii. croci aur. iiii. olibani tantundem, myrrhæ tantundem, cinnamomi tantundem, amomi aur. iii. granorū pini magnæ aur. iiii. radicem lilii excorticatarum tantundem, spicæ de Scemi aur. ii. s. calicæ lignea nigra aur. ii. draganthi aur. ii. carnis dactylorū de Scemi aur. iiii. [trusezus] qd dicitur stella aur. iii. galbani elari mudi duas tertias aur. i. costi aur. iiii. Et inueni in descriptione alia, aure. i. mellis boni corylas. iiii. decoquatur mel, & gummi albotin in vase duplici. Quumq; fit in termino spissitudinis, tunc permisce cum eo galbanum, & decoque ipsum donec perueniat ad terminum, ut quid de eo distillatur stilla aliqua non dilatur; deinde intrigida ipsum & proice super ipsum medicinas contritas, & utere eo, & quum fugitur de aqua caulis masticado, & proiciatur fex, & deglutitur succus, valet ad illud valde.

Pilulæ quæ ponuntur sub lingua, & confectur

runt ad asperitatem canna pulmonis, & abscessionem uocis, & reliquas ægritudines canna. Recipe dragacanthi, & gummi amborum ana aure. iiii. myrrhæ, & olibani, amborum ana aure. i. s. croci aure. i. succi liquiritiæ aure. s. carnem dactylorum trium, vini dulcis quantum sufficit ad conficiendum cum eo, & ponatur sub lingua de hac medicina quantitas fabæ, & præcipiatur ægro, vt deglutiat quod liquefit de ea.

Natit ad illum qui habet tussim. Recipe seminis lini torrefacti contriti, & passularum carnosarum enucleatarum, amborum an. kist. i. granorum pini magni torrefactorum, & auellanae excorticatarum, amborum an. corylæ i. piperis albi unc. ii. croci unc. i. mellis boni lib. iiii. confringantur, & terantur, & decoquantur semen lini, & mel donec inspissentur, deinde proiciantur super ipsum reliquæ medicinae, & permisce eas, & confice, & da de eo quantum sufficit.

Oleum diuinum conferens ad tussim, & est medicina nobilis, de qua dixit Gal. quod ipse medicatus est cum ea. Recip. opij aur. x. sem. lactuca aur. xx. castorei aur. xviii. ruta hortulanæ sicca aure. xliii. sem. lini aure. xvi. radicem opoponaci aur. xxxvi. myrrhæ aur. xliii. croci aure. vii. conficiantur cum melle, & detur de eo in potu quantitas fabæ unius: & oportet ut sumat de eo in potu illi, qui habet febrem cum aqua, & qui febrem non habet, cum vino, & illud infero.

Pilulæ ad tussim. Recipe storacis, & myrrhæ, & opij. omnium an. aur. iiii. olei balsami, & croci amborum an. aure. ii. Tere simul, & confice & utere.

Medicamen quod confert ad omnem tussim: & ad omnem materiam currentem, & dubellet interiores quod narravit Abulucos Recipe serapini, gentianæ, myrrhæ, opoponaci, piperis albi, onanum an. aur. iij. baccaum lauri mundatarum aur. iiii. Terantur & conficiantur cum aqua.

Medicamen ad sputum sanguinis: quod narravit Andromachus. Recipe acaciæ aure. iiii. rosarum siccatum aure. viii. fructus granatæ agrestis aur. viii. myrrhæ aur. ii. dragacanthi aur. i. conficiatur cum aqua, & siant ex eo trochisci: & sit pondus cuiusque trochisci aur. i. & detur in potu cum aqua pluuiali.

Medicamen aliud ad tussim conferens ad species tussis, & abscessionem uocis. Recipe granorum papaueris, & sunt papauera cum cortice suo. l. numero, & apii montani triti lib. iiii. & sucoton, mundati, & reusini, & ros. ficcarum, & radicem lilii, & balaustiarum, omnium an. unc. iiii. & cinnamomi pondus drach. ii. & spicæ pondus drach. i. s. contere has medicinas, & infunde in aqua pluuiali acfat. v. & dimitte tribus diebus, deinde decoque super ignem, donec remaneat aqua tertia pars, deinde exprime, & cola, & proice facem eius, deinde tere gummi arabici, & dragacanthi, amborum an. lib. i. myrrhæ lib. s. succi liquiritiæ lib. i. & masticis, & croci amborum pondus drac. i. Teratur totum illud ultimum, & imbibatur ex illa aqua paulatim donec complectatur

a B. latifamur.

tur tota. deinde fundatur super ipsum rob lib. xxi. et decoquatur leui igne, donec coaguletur, & reponatur in vase vitri, et medicetur cum eo omnes species tussis.

Loch de pino, quod confert illis, super quos lussis fit vehemens, et quando excitatur in eis expellunt pus, et superfluitates. Cuius hæc est permistio. Seminis lini torrefacti, et amygdalarum dulcium mundatarum, et granorum, pini, et gummi arabici, et dragacanthi, omnium an pondus drach. iiii. et dactylorum altheiron. x numero. Tere medicinas, et dactylos, & funde super eas mellis, et butyri quantum sufficit, et teratur, donec fiat, sicut mel ipsillum. Cuius dosis fit sicut galla mane, et sero.

Loch, quod fit cum glutino alimbat, faciens ad alperitarem gutturis, et abscissionem vocis, et sputum sanguinis, et puris. et aperit oppilationes. Cuius hæc est permistio. Seminis lini torrefacti, & passularum ablatis granis, amborum ana lib. i. granorum pini, et amygdalarum dulcium, et amygdalarum amatarum, omnium an. vnc. vj. & ireos, & assari, & glutinis alimbat, & venarum liquiritiæ, & gummi arabici, omnium an. vnc. iiii. & foenugræci cocti, & dragacanthi, amborum an. vnc. iiii. & piperis albi, & crucæ emollitæ, & ciccris molliti, & aristol. & medullæ tritici, & ammeos, & nasturtij, & ficuum, omnium an. vnc. i. & myrrhæ, & croci, & olibani, omnium ana. vnc. s. confrange totum, & contere ipsum bene, & confice cum melle, aut cum vino decocto, & fac lambere de ipso mane, & sero quantum est galla. i. & ponat ipsum sub lingua sua quando dormit.

Medicamen, quod confert ad tussim, & vehementi siccitati pectoris. Amygdalarum dulcium, & amararum, & sem. lini torrefacti, et granorum pini, omnium an. drach. s. & anisi, & dragacanthi, & gummi arabici, omnium ana. drach. ii. & succi liquiritiæ, aut venarum eius pondus drach. i. & zuccari, & penidiorum, amborum ana. vnc. ii. Tere ea & pulveriza, & confice ipsum cum aqua foeniculi humidi, & fac de ipso pilulas, & ponat sub lingua sua ille, qui vult dormire, vnam, aut duas.

Loch ad tussim, quando fit ex chymo frigido viscoso. Cinnamomi, & sem. foeniculi amborum an. dr. v. storacis liquidæ. dr. x. fistici, & amygdalarum, amborum an pondus. dr. x. olibani, & gummi amygdalarum, & glutini omnium an. dr. v. kermes, & sunt passulæ parvule sine granis, dr. xx. agarici, dr. v. storacis, et aloes, amborum an. dr. iiii. Tere storacem cum melle, et infunde olibanum, & aloem, & alKermes in rob, et tere reliqua, & confice cum melle storacis. Dos. dr. j.

Ad sputum sanguinis. Trochisci quos composuit medicus de illis de tebulis, conferentes patientibus sputum sanguinis, & patientibus vlcus in pulmone, & habentibus sanie aggregatam in pectore, & patientibus agitudine, quæ sunt ex genere materiæ attractarum. Quorum hæc est permistio. Sem. hysquiami albi, & corticum mandragoræ, amborum ana. aure. v. masticis aa. xx. Karabe, & radicem lilij, & croci, omnium ana. aure. xxx. pssyllij aure. xlv. aquæ dulcis acclati. iij. permisceatur, & administratur.

Trochisci alij, qui nominantur piper, conferentes patientibus sputum sanguinis, & habentibus fluxum ventris, & vlcera in intestinis, & ei ad cuius stomachum attrahitur materia. Recipe florum caducorum granatorum, et spinarum ægyptiarum, & granatorum sylvestrium, & succi barbæ hirci, & succi acaciæ, omnium ana. aur. vi. lycii, & reubarbari, & opij, omnium ana. aur. iiii. myrrhæ aur. ii. Terantur bene, & conficiantur cum aqua, in qua decocta sunt grana myrti, aut cum aqua frigida, & administrantur.

Confectio, quæ refertur A raslomacis: & est medicina mirabilis conferens patientibus sputum sanguinis, & habentibus tussim, et qui habet vlcus in pulmone, & ei in cuius pectore est sanies congregata, & ad disruptionem accidentem in lacertis, & ad stomachum, qui expellit cibum, et cholericiam passionem, et fluxum ventris, et vlcera in intestinis, et agitudine vesicæ & præfocationem matricis, et febres, quæ habent paroxysmos, quum de ea sumitur in potu parum ante horam periodi per horam vnam, & ad malitiam complexionis, et extenuationem, et medicinas perniciosas, et morsum reptilium habentium venenum. Cuius permistio hæc est.

Cinnamomi, et costii, et galbani, et castorei, et opij, et melanopiperis et macropiperis, et storacis, omnium an. vnc. i. mellis Kist. i. Terantur medicæ, et cicotrigonizetur, et decoquatur galbanum cum melle donec liquefiat, deinde coletur, et proiciatur desuper reliquæ medicinæ, et reponatur in vase vitri, aut argenti: & detur in potu de ea quantitas fabæ cum aqua mellis, et distilletur super ipsum de oleo sisamino tres guttæ.

Syrupus, qui refertur faciens ad difficultatem Sanhelitus, et est medicamen vtile. Sumatur passularum enucleatarum acfumen. i. et est pars, & foenugræci abluti tantum dē, & aquæ pluuiialis kist. i. decoquantur donec dissoluantur, et coletur aqua eorum, & seruetur, et sumatur de ea in potu multoties continuo postquam calescit.

Medicamen conferens ad sputum sanguinis, et pus, et superfluitates, quæ attrahuntur ad pectus. Recipe granorum hysquiami albi, et corticum radicum mandragoræ, et vini boni, et olibani albi, et storacis liquidæ, et opij, et granorum pini, et cupressi, omnium an. pondus, drach. x. et masticis, et karabe, et alesius, omnium ana. drach. xxx. infundatur alesius in aqua calida nocte vna, deinde exprimatur, et sumatur aqua eius, et terantur, reliquæ medicinæ bene, et misceantur ad invicem, et fiant trochisci. Sitque unusquisque trochiscus. drach. s. et detur in potu apud mansionem trochiscus vnus cum aqua frigida.

Medicamen, quod confert ad sputum sanguinis. Opj pondus. dra. i. et cinnamomi pondus. dr. i. et castorei, et piperis, et macropiperis, et myrrhæ, omnium ana. dr. i. et croci pondus. dr. i. s. et Karabe pondus dr. s. et balaustrarum, et gummi, et anisi, omnium ana. dra. i. Terantur medicinæ, et cōficiantur cum succo auriculæ hoedi, et fiant trochisci, et sit omnis trochiscus. dr. s. et exticcetur in vmbra, et bibatur de eis trochiscus vnus cum aqua tepida.

A VIC. Tom. i. X 4 Tro-

T Rochiscus alius. Recipe karabe, et coralli, amborum an. dr. iij. acacie et succi barbae hircinae amboru ana. fr. ij. balauftia. dr. ij. sem. portulacae. dr. vij. papaueris albi, et nigri, et rosarum, et spodij, omnium an. drac. ij. cornu cerui adusti. dr. ij. s. reusini dr. j. s. cochlearum adustarum ij. terra sigillata. dr. iij. fiant trochisci aurei. et administrentur.

T Rochiscus alius ad sputum sanguinis, qui est ex humiditate, et mollificatione uenarum. Corticum thuris, et thuris amborum ana. drach. v. radices squinanthi. dr. vij. reusini, et masticeis, amborum an. dr. iij. darisahan, et cymini torrefacti, et calamethi montani. omnium an. drac. v. myrrhae, et croci, amborum ana. dr. vii. calcadis. drac. iij. spicae, et castorei, et succi barbae hircinae, et acacie, et rosarum, omnium an. dr. iij. Tercet, et confice cum decoctione gallicarum, et fac trochiscos aurei vnus.

Coagulatione sanie in pectore. Medicamen conferens ad illud. Foenugraeci molliti. dr. ii. aristol. pondus. dr. i. myrrhae pondus. dr. iij. anisi rosarum amborum ana. drac. ii. radicum liquiritiae, et piperis, et salis, omnium an. dr. j. Confringantur, et conterantur, et conficiantur cum aqua frigida, et fiant trochisci, quorum vnusquisque sit pondus drac. j. et exsiccentur in umbra, et detur in potu de eis trochiscus vnus cum aqua radicum feniculi, et radicum apij decoctarum, quantitate lactari. Iteratur trochiscus, et misceatur cum ea, et sumatur in potu: est enim medicamen bonum, quoniam liquet facit sanguinem congelatum, et educit ipsum, et mundificat locum eius.

Phthisis et vlcera pulmonis. Medicamen conferens ad vlcera quae sunt in pectore, et pulmone, et consolidat ea, et sanat ea. Rec. balauftiarum, et rosarum siccatum, amboru an. dr. iij. sanguinis draconis, et medulla tritici, et olibani, omnium ana. drac. ij. gummi arabici, et dragacanthi, et masticeis, omnium an. pondus. dr. ij. acacie, et croci. amborum ana. dr. s. karabe, et myrrha. amborum ana. drach. j. anarcine. drach. v. Terantur, et conficiantur cum rob cydoniorum, aut rob myrti, deinde fiant trochisci: sitq; omnis trochiscus aur. i. et exsiccentur in umbra, et dentur in potu.

Medicinae quae sunt ad cor. Confessio, in qua ponitur harmel inuatiua. Rec. semi. harmel. et nigelle, et camphorae, et castorei, et semi. hyusquiami albi, et aristol. et cyperi, et alfeire, et alfeiresum, et pyrethri, et piperis, et origani, et coloquintidae, et spicae, et semi. apij, et feminis ruta, et earui, et croci, et nucis muschatae, et casiae, et costi, omnium an. dr. s. et ferapini et opoponaci, amborum an. drac. iij. et zuccari pondus. drac. j. et mellis quantum necesse est. Dosis eius forti pondus drac. j. et debili pondus drach. s.

Medicamen aliud conferens ad pulsus cordis, et timorem, et epilepsiam. Spicae, et cinnamomi, et zedoariae, et daronici, omnium ana. drach. ij. feminis anethi. drach. i. s. medicinae terantur, et permisceantur, et detur in potu de eo pondus drach. i. cum drach. i. vini in quo infusa fuit lingua bouis, et bibatur de illis in omni mense tribus diebus continuis.

QUAEV inuatiuum ad mollificationem stomachi, et eius debilitatem. cuius haec est permistio. Masticeis, et aloes, et succi absinthij, et opii et olei nardini, et olei de cydoniis quantum sufficit, permisceatur, et infigatur cum eo stomachus cum lana leni. Quod si volueris, vt adiciatur huius medicinae calor, adde in ea laudani partem vnā, et storacis partes duas. Si verò volueris facere ipsam stypticam confortatiuam, tunc adde super illud de succo agrestae, aut succo hypoquistidos.

Medicamen ad debilitatem stomachi: et malitiam digestionis. Kebuturum bullitorum cum aqua cydoniorum, et bulliant, drach. iij. belluricorum, et emblicorum m, et cymini infusi in aceto, et torrefacti, et cyperi, et masticeis, omnium an. drach. ii. feminis apij, et anisi infusorum in aceto, amborum an. drach. i. xyloales, et galiae, amborum ana. drach. i. s. mentae drac. iij. [mugdunis.] drach. i. s. rosarum drach. iij. granorum granatorum, drach. viii. sumach. drach. iij. cinnami, et corticum thuris, et spicae, omnium ana. drach. i.

Achlachatum confortans stomachum. Aquae aloes, et aquae rosarum, et aquae malorum, et aquae cydoniorum, et aquae salicis omnium an. pars vna, sandali albi, et rubei, et rosarum, et croci, et camphorae, et laudani, et balauftiarum, et ramich, et xyloaloes, et galiae, omnium ana. pars s.

Emplastrum ad apostema stomachi. Durii. Recipe absinthij, et spicae, et casiae, omnium ana. drach. viii. aloes, et storacis, amborum ana. drach. iij. croci drac. ii. xylobalsami, et carpo balsami, et myrrhae, omnium ana. drach. i. olei nardini quantum necesse est.

Ad stomachicos. Hiera, quae refertur antipetros, confert stomacho. Recipe aloes aur. iij. masticeis aur. ii. assari. vnc. s. rosarum siccatum, et floris squinanthi, et casiae, omnium an. dr. s. vtatur ea sicca, sicut vtitur hiera.

T Rochisci, qui dicuntur Ameduniis. facientes ad inquietudinem stomachi propinquam ileos et ad omnem inflationem, et est conueniens ei, qui euomit cibum suum, et ad aegritudines intrinsecas. Recip. semi. apij aur. vi. anisi aure. vi. absinthij aure. iij. Et inueni in descriptione alia, masticeis iterum aure. iij. piperis aure. ii. myrrhae aur. ii. cinnamomi aur. vi. opii aure. ii. castorei aur. ii. conficiatur cum aqua, et fiant de eis trochisci, et dentur in potu. Dosis eius aequalis est aur. i. ad stomachicos cum vino misto.

Hiera, quae refertur Menison, conferens ad inquietudinem stomachi, et ei, qui inuenit inflationem, et aufert omnem inflationem, et confert ad tarditatem digestionis, et ad aegritudines matricum, et ipsa iterum prouocat urinam, et est medicina mirabilis ad hepaticos, et ad illum qui habet dolorē renum, et prouocat mēstruam. Recipe

Recipe aloes aur. c. masticeis vnc. j. & croci vnc. j. spice unci. i. cinnamomi, & assari, & carpobalsami, omnium ana vnc. j. Tere, & cribella, et serua eam sicca, & utere ita, vt des in potu illi cuius digestio tardatur pondus aure. j. cum aqua frigida, et illi qui cuomit cholera, & effunditur ad stomachum eius materia, da in potu de ea aure. s. & illi qui habet apostema in aliquo membrorum interiorum, confert quum sumit de ea in potu cum aqua mellis, & ille qui indiget ut promouetur urina eius, aut prouocentur menstrua, sumat de ea in potu cum aqua feniculi contriti bulliti, & colati.

Emplastrum Polyarchis conferens ad omnes eggritudines humidas intrinsecas. Recipe cyperi, cordumeti, minuti thuris, cere, omnium ana heminam. i. gummi albotin heminam. j. s. olei de alcanna quantum sufficit. et quandoq; additur bdellij iudaici hemina vna.

Medicamen quod dicitur diareos, faciens ad omnes corruptiones complexionis stomachi, & aggregationem aquae, et lenit ventrem. Recipe ireos pondus dr. xiiii. piperis pondus dr. xx. zingiberis, & anisidni, amborum an. dr. xij. anisi, et masticeis, & sem. feniculi, omnium an. dr. c. iiii. ammeos, & seminis apii, omnium an. dr. c. viii. Tere, & confice cum melle. Dosis eius sicut galla cum aqua.

Electuarium de carui. conferens ad dolores stomachi, & oppilationes quae sunt in eo, & in hepate, & paruitatem digestionis. Sumantur carui, & ammeos & sem. apii, & zingiberis, & passularum enucleatarum, & fiseleos, & sem. baucis, omnium an. dr. iiii. amygdalarum amaram mundatarum ex cortice suo pondus dr. vi. Tere, et confice cum melle. Dosis eius quantum nabacca cum aqua tepida.

Electuarium de galanga, conferens ad uehementiam frigoris in stomacho, & hepate; & digerit cibum, & fugat uicositates, & stomachum efficit bonum. Recipe galanga, & cinnami & piperis albi, omnium an. j. iij. heil, & cinnamomi, et neremisch, omnium an. j. iij. macropiperis dr. vi. zingiberis dr. viii. sem. apii, & anisi, & cymini, et carui, & talisafar, omnium an. j. i. penidiorum, & zuccari triplum medicinali. Tere, commisce, et sit dosis eius dra. ii.

Appetitus. Confectio abscondens appetitum luri. Recipe hiera dr. vi. myrobalanorum nigrorum et belliricorum, & emblicorum, omnium an. dr. iiii. nucis henden dr. v. conficiatur cum melle despumato, & dentur in potu de ea dr. c. iij. cum aqua, in qua decocta sunt mastix, & anisum, & menta, et scoria decocta.

Vomitibus, & nausea. Syrupus abscondens vomitum phlegmatis. Recipe cymini dr. ii. j. masticeis dr. iij. granorum granatorum dra. xx. menta, & simubrii, amborum an. j. i. tunicas j. v. decoquantur cum aqua lib. iiii. donec remaneat lib. j. & coletur, & proiciatur galie dra. j. & dentur in potu de eo in mane & iero.

Singultus. Medicamen ad singultum mirabilis. Vini boni odoris lib. viii. mellis despumati lib. ii. decoquantur illud bulliat, & consumatur eius sexta, deinde auferatur ab igne, & proiciantur in eo costi, & masticeis, amborum an. dr. iij. abanthii pondus dr. vii. squinan

thi, et spice, et folii, & rosarum, et aloes, et agarici, & croci omnium an. dr. ii. assari, & xyloales Indi, et casig, omnium an. dr. iiii. tritorum. Et sit dosis eius cochlearium.

Hepar & apostemata hepatis. Vnguentum de muradasacrim conferens ad apostema quod accidit ex corrosione, aut aliis. Cuius permistio hec est. Recipe almuradasacrim, dr. iiii. & xyloales, & croci, et baccharum lauri, & ammoniaci, et myrrhe, & alkeiat, omnium an. pondus dr. iij. & cere pondus dr. iij. cofrin ge ea & contere, & aggrega ipsa & liquefac ceram cum sufficienti quantitate olei de lilio, & olei arazaki pondus dr. iij.

Durities hepatis. Confectio facta cum hepate adib conferens ad dolorem hepatis, & splenis, & stomachi, & uentositatis, & dysenteriam, et tussim chronicam, et illis qui euemur sanguinem. Recipe croci, et myrrhae & opii et castorei, et sem. hyusquiami albi, et cordumeni, et papaueris, et spice et eupatorii, & hepatis adib, & cornu dextri de cornibus capre aduli, omnium partes equales. Terantur quae ex cis teruntur, & soluantur quae solvenda sunt in vino, et conficiantur cum melle despumato, & administretur post sex menses. Et sit dosis sicut cicer cum eo quod conuenit de potibus.

Malitia complexionis. Oleum de mezereone drac. x. infundatur in lib. i. aquae die & nocte, & ponatur in uase, et bulliat lento igne, donec remaneat de aqua lib. s. & auferatur ab igne, et dimittatur donec in frigidetur, et coletur, et reducat ad uas, et fundatur super eam olei amygdalini dulcis quarta lib. i. et bulliat donec consumatur aqua, et remaneat oleum, et inuoluantur medicinae contritae cribellatae cum hoc oleo. Et sunt, myrobalanorum citrinorum, et belliricorum et emblicorum, omnium an. x. tamarindorum j. lxxx. prunorum xxx. nuro, iuiubarum tantundem, casia fistula lib. i. passularum lib. s. Aggrega has medicinas tritas praeter casiam fistulam, et pone in uase lapidis, et funde super eas aquae lib. x. et decoquatur donec remaneat tertia, et coletur super casiam fistulam, et confricetur manibus, et coletur, et reducat ad uas, & proiciatur super eam penidiorum hemina. i. et decoquatur donec fiat ei spissitudo mellis, et fundatur super ipsam olei amygdali lib. s. et puluerizentur desuper medicinae cribellatae delinita oleo praedicto, et bulliat donec coaguletur, et deponatur ab igne, et ponatur in uase utri. Cuius dosis sit j. vi.

Syffus ad inceptionem aquae factum cum lacte camelarum, aut cum aqua casei, aut cum aqua olerum. Cuius hec est permistio. Recipe succi eupatorii j. i. laccae dr. ii. aristol. drach. i. s. floris squinanthi dr. i. croci. j. i. s. seminis cucutae dr. ii. seminis cucumeris, et portulacae, amborum an. dr. c. i. scamnone dr. i. Dosis aur. i.

Splen. iteritia medicinae spleneticae. Medicamen iuuatium, quod nominatur medicamen uomitus. Recipe dabach glandium lib. ii. calcis lib. i. ponatur aldabach in uase sigilli, et ponatur super prunas donec liquefiat. Quumque liquefiat, puluerizetur super ipsum calx, et permisceantur ambo simul, et iniatur ex eo dum perieuerat calidum super eum adib, et ponatur.

c B. munda.
fran.
d B. munda.
fran.
e B. thuris.

tur. Et oportet quando administratur hoc medicamen, ut ingrediatur ager utens eo balneū, & dimittat emplastrum super se & non auferat ipsum donec cadat per seipsum, & oportet ut sit sollicitus ita ut abscondat illud, quod augmentatur de corpore in primis.

Aliud: operatio iuuamenti cuius ad spleneticos est manifesta in die suo. Et oportet antequam eam eo emplastrum, ut regatur æger regimine quo oportet tribus diebus. Cuius hæc est permissio. Recipe myrrhæ unc. iij. thuris minuti unc. iij. synapis Alexandrini, cordumeni amborum an. unc. ii. acetī squillæ quantū sufficit. Terantur synapis, & cordumeni, & cribellentur. Minutum verò thuris, & myrrhæ terantur, & proiciantur super ea ambo medicamen siccum & cōficiatur & fiat simile vnguento, & ponatur ab hora duarum horarum vsq; ad horam nouem horarum: deinde ingreditur eger balneum, & stet emplastrum super eū, quum ergo mollescat, fac eum ingredi tinā, & præcipe ei ut prolonget moram in tina, & egrediatur illud quod est in eo de aqua, & ut non superueniat ei syncopis approximetur nafo eius acetū. & calamentum syluestre, quæ ipse olfaciat: & solue pannos quibus ligatū est emplastrum paulatim. Quumq; egreditur de balneo, ciba eum piscibus salitis sine pane, & da ei in potu die primo, & in die tertio, & præcipe ei ut excitetur ante illud exercitio ī quo possibile est ut fiat anhelitus frequens continuus.

Aliud fugitiuum forte: & est medicamen vtile & confert hydropicis, & splenicis, & habentibus ægitudines antiquas. Recipe resing decoctæ lib. iij. cere lib. ij. sulfuris, quæ nō inuenit ignis lib. i. minuti thuris lib. j. picis lib. ij. aluminis humidi lib. j. baurach lib. i. aristolo. vnc. iij. radicis cucumeris afinini vnc. iij. aloes vnc. vi. pyrethri unc. vj. lactis mori unc. iij. acetī kist. s. uini Italici kist. s. & nos ponimus loco acetī olei corylas. iij. prepara ipsa secundum illud exemplum.

Aliud fugitiuum forte de illis quæ efficiunt operationē vltimam, est hoc medicamen. Sumatur de cancris fluuiatilibus, & abscondantur pedes eorum & caudæ ipsorum, & exsiccā ipsos, & contere eos, & accipe de eis pōdus aur. j. & commisce cum eo opii sextam aur. i. & solue ipsum cū aqua illius fluuii, & qua somptus fuit cancer, & da ipsum in potu habenti ægitudine & pone in quibusdā horis cum opio de oleo balsami cum pondere sui secundū ægitudinē.

Durities splenis. Vnguentum, quod cōfert ad duritiem existentem in splene, & sanat. Recipe cordumeni, & synapis, & pyrethri, & fenugreci decocti, omnium an. partem j. Tere ergo ea bene, & contere ipsa cum aceto, deinde funde super ea oleum, deinde lene cum eo splenem, & habens ipsum abluat se in balneo, deinde ponatur emplastrum.

Capitulum de intestinis.

Clystere conferens ad vlcera in uentre, ex quibus habens ea emittit sanguinē, & nominant ipsa Romani dysenteriam. Accipe de adiperecnum capræ iuuenis, & decoque eam

cum Kisch, deinde accipe de aqua kisch, & pinguedine adipis sacraiatī ii. & accipe de aqua rizi decocti, & oleo ros. de vnoquoq; sacraiatī ii. & acacię trite, pondus 3. i. s. & gummi arabici triti, & cerusę trite, amborum an. pondus 3. j. & vitellum oui, permisce ergo simul omnia, donec fiant in loco vnguēti, & clysteriza cū eo, aut accipe sacraiatī. i. aquæ alberlandarū humidi, & sacraiatī. s. olei ros. & misce illud per clystere. et fac ut cibus eius sit ius cicercis cum oleo amygdalino, & granis granatorum, & fac ipsū bonum quantum potes, & ciba ipsum de fructibus cydoniorum.

Solutio ventris. Suffus conferens ad fluxum ventris chronicum. Recipe balauistiarum, & glandium infusarum in aceto, & torrefactarū, & sumach. & granorum myrrhi, & corathi & hypoquistidos, omnium an. dr. ij. cymini, & gallarum torrefactarum in aceto, & capitum granatorum dulcium, & fructus tamarisci, et ramich, omnium an. dr. i. xyloaloes, & galic. et masticis, & spicæ, omnium an. dr. i. sem. acetosæ, & gummi, & boli, & succi barbe hircinæ, et granorum passularum torrefactarum, & xyloaloes adæ, & inest omnium an. dr. s.

Electuarium ad abscondendum fluxum ventris factum à frigore, & ventositate. Recipe semina apii, & calami aromatici, & cyperi, & ammeos, & xylobalsami, & laudani, et macis, omnium an. dr. v. anisi dr. iij. piperis albi dr. ii. cinnamomi dr. iij. s. croci dr. vii. camphoræ dr. iij. blatte bizantie dr. iij. s. radicum squinanthi dr. iij. cordumeni dr. ii. sandali albi dr. iij. dauci dra. iij. zingiberis dr. iij. granorum myrrhi dr. vij. conficiatur cum rob. malorum.

Syrupus de fructibus, abscondens fluxū ventris, & superans choleram. Recipe acetositaris citri, & berberis, et ribes, omnium ana. lib. i. zarur, granorum granatorum, & sumach, omnium an. lib. iij. cydoniorum, et malorum granatorū, et pyrorum, omnium an. lib. iij. aquæ tantundem: infundantur duobus diebus, & decoquantur donec sint discosta, et coletur, et coquatur secūdo, et ponatur super ipsā zuccari.

Rasura & vlcera intestinorum. Medicamen quod dicitur sangui fuga: conferens ad vlcera intestinorum. Recipe acacię aur. xxv. corticem granatorū aur. lxx v. gallarum aure. xxv. opii aur. xxv. seminis hyusquiami albi aur. lvi. & [auellandarum tritarum] au. clx. sumach scemii aur. lxx. succi sumach scemii aur. ii. s. thuris aur. xxv. Terantur, et aggregentur, et commisceantur cum vino nigro. Dosis eius integra aure. i.

Medicamen quod bibitur, & refertur ad Lukios Tarsensem, et est medicamen iuuamentum ad omnem materiam quæ attrahitur, et ad omnem inflationem. Recipe anisi, et semina apii, amborum an. aur. ii. sem. feniculi, et semina baucie syluestris, et sem. atardilon, et est spicies fiseleos, omnium ana. aur. iij. opii, et semina hyusquiami albi, amborum an. aur. i. s. conficiatur cum aqua, & administratur.

Clystere, quo utebatur Gal. et est clystere cilius, et est conueniens ad descriptiones plurimas antiquorum. Recipe succi agrestis sicci aur. vi. aluminis iameni tantundem, calcis quæ non inuenit aqua, corticem [thuris] omnium b. an.

Capitulum de lapido renum.

Dico, quod omne, quod frangit lapidem uesicæ, non est dubium, quin frangat lapidē renum sed non conuertitur.

Confectio conferens illi: qui habet lapidē, quoniam est medicina, quæ frangit lapidē, & prohibet generationem eius post ipsum. Recipe casie aure. ii. seminis apii aur. iij. myrrhe aure. iij. piperis albi aur. ii. thuris aure iij. lapidis scemii masculi aure. i. seminis bauciae, anisi amborum ana aure. ii. storacis. unc. iij. radices li li j alozonk in aur. iij. seminis papaueris albi aure. ij. spica tantundem, amygdalarum amararum excorticatarum, asari, amborum an aure. iij. seminis lini, & cyperi, amborum an. aure. ii. mellis boni quantum sufficit, sumatur in potu de ea omni die.

Medicamen aliud ntile inquit Gal. Scio plurimos de illis quorū renes erant egri, qui medicati cum eo, & sanati sunt a suis egritudinibus. et oportet quidem, ut affluatur usus huius medicine diebus pluribus. est enim medicina sanans illum qui habet lapidē: & qui habet egritudinem colicæ, & sanat iterum egritudinem uesicæ: & est ille modus artificii eius. Recipe auellanarum excorticatarum, & seminis cucumeris hortulani excorticati, & seminis carui mundati, omnium an. aur. iij. seminis hyusquiami nigri, & croci i seminis citruli albi, seminum an. aur. vi. seminis hyusquiami albi, seminis apii, amborum ana aure. xii. cōficiantur cum melle. & fiant de eis trochisci. et detur in potu de eis aur. s. cū aqua mellis tepida munda ta quāritate cyathorū iij. et inueni in descriptione alia, q̄ ponuntur in eo harmel aure. vi.

Lapis uesicæ: quod dictum est in hoc cap. & testificatur, est q̄ quum lepus comburitur subtiliter sicut scis, & conseruatur combustū eius, & sumitur de eo in potu diebus aliquot pōdus drac. ii. cū aqua tepida. frangit lapidē.

Ars medicamenti quod fit cum scorpiōibus, frangens lapidē qui generatur in renibus, & saluat illū qui eo utitur, a generatione lapidis in renibus suis. & hoc medicamentum facit suam operationem cum proprietate non per complexionem. Sumantur de scorpiōibus uiuis x. numero, & ponantur in olla noua munda, & liniatur olla ex massa tritici, deinde deferatur ad furnum, & caleat cum lignis uitis donec rubeat, & ponatur olla in illo furno sero, & dimittatur in eo in nocte, deinde extrahatur post illud, & sumatur quod inuenitur in olla de cinere scorpiōum, postquam infrigida fuerit, & reponatur in uase, & administratur de eo mane, & uespere in hora curationis dolorum renum, pōdus siliquarum. ii. cum uino quod dicitur nardicon. Frangit enim lapides, & facit eos descendere in urina frustatim. et illud ideo, quoniam scorpiōes in natu ris suis sunt contrarii lapidibus generatis in renibus, & uesica, sicut carnes uiperæ sunt contrariæ uenenis serpentum, & reliquorum reptilium uenenosorum.

Confectio trochiscorum: qui frangunt lapidē generatum in uesica, & renibus. Recipe seminis bauciae syluestris, & seminis cucumeris aleckii, et anisi, et myrrhe, et seminis apii montani,

an. aure. vj. arsenici rub. aure. iij. arsenici citrini aure. viij. chartæ combustæ aureos. xv. conficiatur cum syrupo de granis myrti, & fiant ex eis trochisci, & sit pondus trochisci aure. iij. aut. iij. & clysterizetur ex eo cum uino permisto cum aqua quantitate cyathorum. ii. & in quibūdam clysterizatur ex eo cum aqua pluuiæ.

Trochisci assenginati qui conferunt ad fluxū uētris, & ad uicera intestinorū, & nominantur trochisci beritos, & sunt ex medicinis utilibus abscondentes fluxum uentris. Quorum hęc est permissio. Croci aur. iij. myrrhe aur. ij. aloes Indi, succi barbae hircinæ. lycij Indi. succi eupatorii, opij, gallarum recentium, dragacanthi, piperis albi, omnium an. aur. ii. conficiantur cum uino, & fiant ex eis trochisci, cuiusque quorum pondus sit aur. s.

Vel ad rasuram ex phlegmate salso. Recipe Snasturtij torrefacti drach. x. sem. i. alchēfābren. drac. vii. masticis drac. v. sem. maru. drac. x. sem. porri. drac. v. bdellij tantundem, gummi fixi drac. vii. boli armeni drac. x. Dosis drac. iij.

Clystere ad rasuram propter medicinā ebibitam, & clysterizatur cum ontyro, & sanguine draconis, & est clystere ad inceptionem rasuræ, & cholera, & expulsionem materiei. Recipe lentium drac. x. granorum myrthi, & corticum granatorum & zaru, omnium ana. drac. vii. cydoniorum mundatorum ex granis suis, & pyrorum, omnium an. drac. xv. decoquantur cum tribus libris aque, & unc. iij. aquæ gra natorum mizorum, & aquæ agreste hemina. i. donec remaneat lib. i. & coletur, & sumatur de ea tertia. & misceatur cum boli armeni aur. i. gummi tantundem, chartæ combustæ, & acaciæ, & cerulsæ, omnium ana drach. i.

Confectio medicinae ad colicam, mirabilis, quæ usus est Gal. in eo, cui aduenit egritudo, q̄ dicitur ileos, & in eo qui euomit sterces suum, & datur in potu de ea quum dolor est uel hemens, quantitas fabæ cum quantitate trium, aut iij. cyathorum aque frigide. Recipe seminis hyusquiami albi, piperis albi amborum an. aure. lx. opij. aur. xx. croci aur. x. spicæ odoritere, euphorbij, pyrethri, omnium an. aur. ij. conficiatur cum melle decocto.

Medicamen ad colicam secundum q̄ inuenit ipsum Gal. in libro rabeo Socratis, & nominatur albobeis, & confert stomachicis, & patientibus ophthalmiam, quando in eis uel mens sit dolor, & ad dolorem matricum, quando bibitur cum aqua, & melle, in qua decocta est ruta. Cuius hęc est permissio. Croci aur. i. spicæ aur. ii. myrrhe aure. ii. costi, piperis albi. masticis galbani, omnium an. aure. ii. olei balsami aure. iij. cinnamomi, & corticum radiceis mandragoræ. et inueni in descriptione alia, tuc ci mandragore, castorei, omnium an. aur. ii. seminis dauci aure. iij. s. serapini aur. iij. calicæ aur. iij. conficiatur cum melle.

Mollificatio ani: & egressio eius. Medicamē tus plantæ quæ dicitur carbei, gallarum cerul ticum pini, quæ dicitur fantis, thuris, & myrrhe, omnium an. aur. iij. puluerizentur sicca, postquam abluuntur anus cum uino pontico.

a B. Alia libra cucumeris, & opii.

b B. chartæ ed

montani. & seminis apij hortulani, & casia, & cinnamomi, & spica, omnium an. partem i. Tere has medicinas, & cicotrigoniza, & confice cum aqua, & fac trochiscos in vnoquoque quorum sit pondus drac. i. aut aure. i. aut fac pilulas magnas, sicut eicer, & da in potu de eis pilulas decem in ieiunio cum aqua calida.

Confectio quae frangit lapidem. Recipe spicae Indae darkimet. iij. zinziberis, darkimet. iij. macropiperis, tantundem, assari drach. i. dauci tantundem casia filiquas. xij. cinnamomi darkimet. iij. polij darkimet. iij. croci darkimet. ij. castorei darkimet. iij. floris squinanthi tantundem, scordeon tantundem, costi darkimet. ii. piperis albi tantundem, petroselini tantundem, carpopalsami darkimet. iij. acori darkimet. ij. conficiatur cum melle.

Diffusio urinae. Trochiscus conferens ad diffillationem & diarrhoeam. Reci. castorei. drac. ii. & samplici, & ruta, & seminis hyusquiami albi, & anisi, omnium ana pondus. dra. i. & granorum granatorum grana. xv. Teratur, & fiant trochisci, & sit dosis pondus. drac. ii. Et da ei in potu pondus. drac. i. de granis cucumeris mundatis cum albumine oui subtili.

Debilitas erectionis & desiderij. Confect ad illud hoc medicamen. Reci. seminis cepe. dra. ij. & granorum eruca pondus. dra. iij. & seminis acichedenigi, & buzeiden, & alfahafda renj & squilla assata, omnium an. pondus. dra. vi. & secacul pondus. dra. iij. & sisami mundati pondus. drach. v. & alaniuden, & alnaricu albi, amborum. an. pondus. drac. iij. & penidiorum pondus. drac. vj. tere ea & permisce, & sit dosis pondus. drac. ij. cum uino permisto.

Et confert ad illud hoc medicamen. Sume enenarum alfar sunigi, & est asparagus & lactis uaccini, & butyri uaccini, omnium an. lib. iij. & seminis eruca, & seminis baucia, & seminis a [napi.] omnium an. unc. iij. Tere medicinas secas, & permisce cum lacte, & butyro, Dosius eius pondus sextariorum. v. aut. x. postquam decoxeris ipsum donec consumatur lac, & remaneat butyrum, & cola ipsum. & da ipsum in potu.

Ars electuarij Indi quod addit in spermate & confortat appetitum. Recipe zingiberis, & piperis, & macropiperis, & cinnamomi & folij, & spicae, & nucis muschat, & sandali rubei, & cardamomi minoris, & macis, & tagamed, & talisafar, & Kerfeteni, & cyperi, & spodij, & nucis Indae, omnium an. dra. iij. muschi, & camphora, amborum an. x. zuccari tabarzet quantum medicinae omnes, tere, & cribella quantum sufficit cum melle dispumato, dosis eius sit pondus. drac. ij.

Confectio medicaminis alterius: quod addit in spermate, & conuenit regibus. Recipe caudae stinci. vnc. i. s. seminis napi, & sem. baucia & allest, & seminis capae albae dulcis, & seminis vrtice, & seminis eruca, omnium an. vnc. i. & melanopiperis, & leucopiperis, & macropiperis, omnium an. dra. v. & cepae muris assatae pondus. drac. iij. pinearum excorticatarum. unc. ij. s. & pyrethri pondus. dra. iij. & linguae auis pondus. dra. vj. & cerebellorum passerum masculorum, quin idificant in parietibus pondus. dra. iij. & testiculorum galli, unc. i. Tere has medi-

cinas, & confice cum butyro uaccino, & melle & sit butyri tertia, & mellis tertiae duae, & repone in uase. Dosius illius sit. drach. s. cum uino dulci post cibum.

Ars olei cum quo inunguntur pestes, & uirga, & quod est coram renibus, & erum pere facit desiderium cocundi, & addit in co. Recipe euphorbij, & galbani, amborum an. pondus. drach. ij. macis pondus. drac. i. macropiperis. dra. i. s. pyrethri pondus. drac. ij. s. & seminis eruca, & castorei amborum an. drach. s. olei de narcisso unc. i. s. & cera. dra. s. Tere medicinas secas, & liquefac ceram cum oleo, & proice super eam medicinas, & permisce bene, & inungatur cum illo.

Dvities matricis. Pessarium ad matricem frigidam, & apostema durum resolutiuum. Vnguenti diaquilon, unguenti basilicon, & adipis tauri, & gummi amygdali, & adipis galline, & adipis anatis, & medullae cruris cerui, & coris] ouini, & storacis liquidae romanae, & olei nardini, omnium an. unc. j. myrrhae purae. unc. s. croci. drac. ij. liquefac adipem cum oleo, & aggrega omnia, & pone de eis super pessarium de lana, & administra.

TRACTATUS SEPTIMVS.

De doloribus iuncturarum, & podagra, & vena sciatica.

Mplastrum ad dolorem iuncturarum, & podagram factum cum hyusquiamo nigro, & agarico, & est medicamen utile, seminis hyusquiami nigri Kist. i. agarici Kist. i. foenugraeci Kist. i. baurach. vnc. j. cera lib. j. resine decoctae lib. j. olei antiqui lib. j. medullae ossium cerui. unc. iij. radicis li aliurikiu. vnc. iij. Tere medicinas secas, & cribella cum cicotricozinio, & liquefac medicinas quae liquefiunt, & dimitte donec infrigidentur, & proice super medicinas secas, & permisce, & repone, & utere.

Et confert ad illud hoc medicamen. Recipe hermodactylorum. drach. xii. & ellebori albi pondus. drac. iij. & piperis, & cymini amborum ana. drac. iij. Tere, & pulueriza. Dosius eius pondus. drac. i. cum aqua mellis.

Mplastrum, quod confert ad debilitatem, quae accidit in pedibus. Recipe assari, & aloes, & sief memithe, & casia, & guttae. i. costi, & sarcocollae, & myrrhae, omnium an. drac. iij. & castorei drac. iij. cōtere ea, & tere ipsa cum vino boni odoris, deinde lini ipsum desuper.

Ars medicaminis pilularum: quae sunt cum alfesira, & est medicamen factum cum herihafen, & est iuuatuum ad podagram, & dolorem genuum, & dolorem iuncturarum. Recipe medicinae quae dicitur alfesire pondus. dra. i. & hermodactylorum pondus. dra. xx. cymini carmeni pondus. dra. i. cinnamomi, & origani persici, & aristol. rotunde, & zingiberis, & foliorum capparis, & cineris hirundinum, omnium an. pondus. dra. i. Tere has medicinas, & pulueriza, & confice cum vino, & fac pilulas paruas, & exsicca in umbra. Dosius illius pondus. j. s. cum aqua, in qua decoctum est anethum, aut fiat de eo suffus pondere. drac. s. cum aqua mel

e B. & ammono-
taci, & assari.

d B. rpe.

e f B. coitus.

lis calida, in qua decoctū est anethum, cochlearijs duobus, & olei cochleario. i.

Pillule alie: quæ fiunt cum alcanna ad podagram, laudatæ. Recipe myrobal. nigrorum ablatiis nucleis pondus. drac. x. belliricorum, & emblicorum, ^a [& casia,] & cinnamomi, & zingiberis, & macropiperis. & salis Indi, omnium an. pondus. drac. iiii. aloes pondus. drac. xxx. origani persici, & radices capparis, & bellii, & alcanna, omnium an. pondus. drac. ii. hermodactylorum quatum medicine omnes. Tere medicinas, & cicotrigoniza, & infunde bdellium in vino, & permisce, & confice, & fac pilulas paruas, & sit Dosis earum pondus. drac. ii.

Vena sciatica. Medicamen ad uenam sciaticam quod sedat eam vltime. Cuius hæc est permistio. Picis partes. ii. sulfuris quod non inuenit ignis pars. i. Terantur simul & permisceantur, & puluerizentur super locum infirmum, postquam ingressus fuerit habens eam balneum ut adhæreat ei medicamen, & conglutinetur super ipsum charta, & dimittatur usque quo cadat per se ipsum.

Podagra. Medicamen de huiusquamo nostro prædictum in cap. dolorum iuncturarum est vltimum ad eam.

TRACTATUS OCTAVVS.

De alopecia.

Onfectio ^a [lohoc] ad alopeciam. Recipe euphorbii, & gumme rutæ agrestis, & olei lauri, omnium an. aur. ij. & sulfuris quod non inuenit ignis, & ellebori nigri, aut albi quodcunque duorum est repertum. omnium an. pondus aur. i. Aggrega has medicinas tritas & cribellatas, & permisce cum pondere. drac. ix. cere liquescente cum oleo laurino, aut oleo alkerua, aut oliuæ oleo antiquo, & vtere hoc medicamine secundum quod ipsum est forte valde in curatione alopecie, quum prolongatur, & difficilis sit eius cura. Inquit Gal. ego permiscui cum eo in quibusdam horis nasturtij pondus aur. i. & spume adustæ pondus aure. i.

Alkidob nigrum in quo inuoluuntur capilli: vel manus: vel aliquot membro rum. Existi mauit Gal. quod quando sumitur urina canis, & putrefit quinque diebus aut sex, deinde fit cum ea illud conseruat nigredinem.

Descriptio ponderum, & mensurarum ex breuiario alseir. i. uigilia.

Inquit ^a [Kist hordei est. vnc. xviii. Kist vini est lib. lx. Kist mellis est lib. c. viii.] Chous vi nist lib. ^b [ix.] Chous mellis est lib. xxiii. & s.

Corboni olei est. vnc. ix. Corboni vini. vnc. x. Corboni mellis. vnc. xiii. s. ^a [Mesitrum] magnum olei est. vnc. iiii. ^d [Mesitrum] magnum vini est. vnc. iiii. gurmie. viii. ^e [Mesitrum] mellis. vnc. iiii. s. ^f [Acfunef] olei darkimet. xvi. ^g [Acfunef] vini. vnc. ii. & quarta darKimet. i. ^h [Acfunef] mellis. vnc. iiii. & quarta & octaua. ⁱ [Choatus] olei darKimet. xii. ^k [Choatus] vini. vnc. i. & medietas darkimet & tertia. ^l [Choatus] mellis pondus. vnc. ii. & quarta. ^m [Mesitron] olei est darkimet. vi. ⁿ [Mesitron] vini est gurmie. xx. ^o [Mesitron] mellis drachimet. vii.

Descriptio mensurarum & ponderum ex breuiario filij Serapionis.

Exceptum est ab hoc capitulo in hoc aggregato, quoniam non dixi omnem mensuram quæ in ipso attuli, nisi quæ cognita est apud eos qui lingua vtuntur arabica in capitulis suis. Verum quidam coegerunt me ad transferendum quærentes a me translationem eius ut iuuamentum fiat per illud in aliis ab isto libro Kist apud gentes, quæ lingua græca loquuntur, cognitum est super mensuram vero non conueniunt omnes, & illud est quoniam quidam eorum vtuntur alia quam vtantur alii. Kist enim apud romanos capit lib. i. s. & sextam quare est. vnc. xx. Et Kist. ^a [Italicum] lib. i. s. i. lib. est. vnc. xii. Et mina romana est vnc. xx. Et mina italica, & Aegyptiaca est vnc. xvi. Et mina est sextaria. xl. Et lib. est sextaria xx. Sextariū est. vnc. vi. & danich. ii. aut aure. iiii. Et darkimet est aur. i. Et dorach Italicum est iohcin. viii. Et iohcin est aslar Romana sex. Et cotyla. i. vnc. ix. Mesitron magnum est. vnc. iiii. & paruum est darkimet. vi. Acfunefi est darKimet. xviii. ^b [Choatus] est vnc. i. s. Gormia est quarta drac. vsque ad duos danich. Aut mius & andanikis est. vnc. i. & unaqueque carū est aur. vii. Adar. vnc. i. Euib mellis lib. ii. s. Euib olei mina. i. s. Aldorach lib. iiii. kist mellis lib. ii. & s. Alhemen sextaria. v. & drac. xxx. & antulii. iiii. Semimet minc. x. & s. Faba Aegyptiaca semimet quatuor. Obolus est danich. i. s. sicut inuenit Alexandrinus antulii. iiii. Auellana. i. est darKimet. i. Nux est xiiii. semimet. Alsacraiat parua est semimet. vii. Alsacraiat magna est semimet. xiiii. Faba græca est duo semimet, aut duo oboli. Alsacraiat est sextaria. vi. & quarta. Cochlearium mellis est aur. iiii. Cochlearium medicinarum est aure. i. & drach. i. Alatil. i. est sextaria. ii. DarKimet est oboli. vi. Et omnis obolus est Kirat. iiii. Et omnis kirat est. iiii. grana hordei. Et oboli. iiii. sunt Kirat. ix. Alcautus est. vnc. i. s. Choati. ii. sunt. unc. iiii. Oboli. viii. sunt Kirat. xxiiii.

Finis librorum Canonis Principis Auicennæ.

c B. Meitaron.
d B. Meitaron.
e B. Meitaron.
f B. Archifunef.
g B. Archifunef.
h B. Archifunef.
i B. Choanus.
k B. Choanus.
l B. Choanus.
m B. Meitaron.
n B. Meitaron.
o B. Meitaron.
p B. Meitaron.

a B. alanchali.
tum.

b B. Choanus.

LIBELLVS AVICENNÆ

DE a [VIRIBVS CORDIS.]

a A. medicina
cordialibus.

TRANSLATVS AB ARNALDO DE VILLANOVA
BARCHIONE FELICITER INCIPIT.

Tractatus Primus de origine spiritus, & generibus eius: & principijs suæ
generationis, & informationis.

Capitulum primum de origine spiritus.

CREAVIT Deus ex concaui-
tatibus cordis sinistram, ut ef-
ferat armarium spiritus & mine-
ra generationis illius. Creavit
que spiritum latorem uirtutū
anime in membra animalium
tendentium mediante ipso. Creauit itaque pri-
mum appendiculum uirium anime spiritum,
& manationem secundam in membris corpo-
ris mediante ipso. Produxit etiam spiritum ex ^b
[subtilitate humorū, & igneitate] quemadmo-
dum produxit corpus ex grossitie ipforum &
terrestreitate. Etenim comparatio spiritus ad
humorum subtilitatem, est sicut comparatio
corporis ad ipsos humores, quemadmodum
enim membra constituuntur ^c [

b B. subtili par-
te humorum &
ex uaporibus ip-
forum.

c [B. ex humo-
ribus.

d B. unam com-
plexionalem.

e [B. perducen-
tem.

f B. unam com-
plexionalem.

g B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente

ea de potentia
ad alium absq[ue]

intermissione re-
poris & absque

auaritia quando
cōpleta est prae-
paratio ipsū ad
suam perfe-
ctionem, & sicut

unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā-
uis ex ipsis ha-
moribus substā-
tialiter genera-
tur, & non acci-
dit unicuique ip-
sū cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

h [e. & eis qui
ipsos sequuntur.

i h. propter for-
mam & qualita-
tem commissio-
nis.

k B. generata.

l B. primum.

m. qui in no-
bis sunt.

] propter commissionem ipso-
rum adinuicem perducen-tem ad formam ^d [aliquā
compositionis,] qua commissum disponitur
ad recipiendum habitum non conuenientem
ei ratione simplicium: simili modo constitui-
tur spiritus ex subtilitate humorum & commi-
sione ipso- rum quatuor ^e [

] ad formam ^f [complexionis] qua spiri-
tus preparatur ad receptionem uirium animæ,
quas ex simplicibus non acquirit. ^g [Principiū
autem eius est ex manatione diuina sine auari-
tia & diminutione: quando eius dispositio cō-
pletur perfecte. quemadmodum enim unicui-
que membro, quamuis ex ipsa substantia hu-
morum constituitur, nihilominus inest sua cō-
plexio ratione singularitatis proportionis quā
titatur humorū, & formæ commissionis ip-
so- rum: similiter unicuique spiritum, uideli-
cet tam animalī, quam uitali, quam naturali, ^h

] quamuis eorum substā-
tia ex subtilitate humorum sit, nihilominus p-
pria inest cōplexio ratione proportionis quan- ⁴⁰

titatum subtilitatis humorum, & ⁱ [formæ, cō-
missionum.] Et sicut etiam membra ^k [genera-
lia] quamuis plura sint numero, unum tamen
est generatio ^l [principium] quaecunque sit
illud secundum diuersitatem opinionum, cu-
ius generationem sequitur generatio cetero-
rum membrorum: similiter spiritus ^m [genera-
les] quamuis plures sunt numero, nihilominus
vnus ipso- rum generatione primus est: qui se-
cundum sententiam potiorum philosophorū ⁵⁰

generatur in corde, & exinde procedendo ma-
nat, & penetrat in cetera principalia membra,
in quibus quum sufficienter permanferit, adi-
piscitur ibi complexionem particularem & pro-
priam: ita quod in cerebro complexionem ac-

quirit, qua disponitur ad receptionem uirtu-
tum sensus & motus. in hepate uero comple-
xionem susceptiuam uirtutum nutritionis, &
augmenti. in testiculis autem acquirit comple-
xionem, qua preparatur ad ⁿ [receptionem uel
ad recipiendum generationem.] Et existit tamē
harum omnium uirtutum principium dictū
philosophorum, in corde, quemadmodū apud
eos qui diuersificantur a sententia eius, princi-
pium uirtutis uisus, auditus, & gustatus, est
in cerebro: sed nihilominus secundum eos spi-
ritus disponitur ad recipiendum has uirtutes ^o
[particulares] in membris aliis, ita quod uisus
mediante complexione chrystallinae humidi-
tatis, quando complexioni spiritus coniungi-
tur: auditus uero mediante complexione ^p [co-
phici nerui.] gustatus autem mediante com-
plexione humiditatis, quam sub radice linguae
generat spōgiōsa caro. Supradictorum autem
repugnantium quidam sunt asserentes, quod
uirtutes spiritus affert a cerebro, nullo modo
egens ad perfectionē uirtutis complexione mē-
bri ad quod procedit: sed ipsum membrum est
tantum conueniens instrumentum actioni uir-
tutis naturalis, nihil cōferens eius essentia. Ve-
runtamen exquisita perscrutatio veritatis om-
nino cassat istorum opinionem, & verificat in-
super, quod ^q [causationem] uirtutis adipisci-
tur spiritus in membro, quod est operis instru-
mentum ^r [secundum formam predictam] opi-
nionis. Dixerunt quidam ex sequentibus phi-
losophis, quod spiritus ^s [ ] uires
anime recipit a corde perfecte ^t [ita quod ad re-
ceptionem ipsarum perfecte in ipso corde di-
sponitur taliter, quod non indiget alio mem-
bro, sicut de hepate, aut de cerebro.] Sed hanc
opinionem respuit, & penitus cassat ultima in-
quisitio ueritatis.

Capitulum secundum de definitione & natura spi- ritus, & eius utilitate.

^a [V]Ita & quaecunque perfectio, & omne bo-
num quibus res distinguuntur, non ni-
si a prima ueritate sunt, quæ omnium bonorū
prima est, & uniformis manatio. At uero re-
ceptibilia sunt cetera dispositionis ad receptio-
nem ipso- rum. Et ideo quodlibet susceptibi-
le non est dispositionis cuiuslibet receptiuū
quapropter nequit lana in quantum lana, reci-
pere formam ensis, nec similiter aqua sub for-
ma aque recipere ^b [uirtutem humane nature.
Sic igitur omnia corpora recipiunt] uirtutē, pro-
pter illa quæ numero & quantitate sunt dimi-
nuta. Numero quidem, quoniam non uiuentia
corpora,

corpora, quatuor elementa sunt, & quæ illis ap-
proximant in natura. Quiritate uero, quia om-
nia elementa quatuor ¹ sunt fere insensibilis
quantitatis & minima sunt a ff

omni-
bus rotabilibus sphaeris: nec elongatur ab intel-
lectu, quin ex stellis fixis sit aliqua maior eis. De
monstratio iterum cõcludit, quod hæc omnia
elementorum corpora, sive demonstrato ite-
rum hoc, & quod omnia elementorum corpo-
ra sint veluti punctus respectu corporis Satur-
ni: quanto igitur est amplius respectu superio-
rum? Amplius autem apud comprehensores ve-
ritatis causa propter quam non receperunt ui-
ta formam hæc corpora, est illud quo cætera
uiuentia corpora tam simplicia quam compo-
sita diuersificantur ab eis, scilicet contrarietas
naturalium: natura enim uniuersumque est al-
terius naturæ cõtraria. Idcirco a genere corpo-
rum celestium ualde elongantur: quoniam cõ-
lestia corpora disposita sunt ad nobiliorem spe-
ciem uitæ corporalis. Elementa uero a uita om-
nino sunt elongata: in corporibus autem com-
positis committitur frangit formam contrarie-
tatis eorum: & exinde causatur forma comple-
xionis, quæ quidem complexio medium quod-
dam est inter contraria. medio uero nihil abso-
lute est contrarium, et idcirco compositum di-
sponitur ad uitæ receptionem, ita uidelicet q[uo]-
tanto amplius ad medium complexio uicina-
tur: tanto minus redditur habilis ad recipi-
endum nobilioris uitæ perfectionem, ² adeo q[uo]-
quando intantum temperatur complexio, q[uo]-
per æqualitatem cessat contrarietas, disponitur
mixtum ad receptionem uitæ conformis: uitæ
coelestium corporum: quæ dispositio in huma-
no ³ [tantum] spiritu reperitur. ⁴ [est igitur in
summa spiritus sub generata] committione ele-
mentorum uergens in similitudinem cele-
stium corporum, et propterea iudicatur de spi-
ritu, quod sit substantia luminosa: propter quæ
dicitur de uiuuo spiritu, quod sit radius atque

Capitulum tertium de principalibus passionibus spiritus
cordialis, & primis causis ipsorum: scilicet po-
tentia, & dispositione.

Sapientes philosophorum, & medici eos se-
quentes concorditer ponunt q[uo]d gaudium &
tristitia, & timor, & ira, sunt ex passionibus ¹ t
[spiritus cordialis, et quod qualibet
passionum intenditur & remittitur non solū
propter agens, sed etiam propter intentionem
& remissionem dispositionis in substantia pa-
tientis. Assignant etiam sapientes subtiliter dif-
ferentiam inter potetiam, & dispositionem, di-
centes quod potentia respicit utrumque con-
iunctum æqualiter, dispositio uero non quā-
mo; nihilominus aliquis est tātum ad letitiam
dispositus: aliquis uero ad tristitiam tantum, et
simile iudicium est de timore, & ira, & cate-
goris passionibus. est igitur esse & ratio spiritus
gaudentis in potentia ² t

aliud esse ab esse & ratione spiritus dispositi ad
alterum prædictorum. Videtur enim quod di-
positio sit perfectio potentie respectu alterius
oppositorum. Ex quo patet, quod si spiritui cõ-
ueniat in quantum inest ei potetia, tristari uel
gaudere ³ [indifferenter,] non tamen ei conue-
nit ex parte ipsius dispositionis ⁴ [indifferenter
alterutrum.] Rursus etiam ex hoc patet, quod
potentia ad hoc duo inseparabiliter inhaeret
spiritui ex generatione ipsius. Dispositio ue-
ro, quæ ipsum ad alterum oppositum inclinat,
non inseparabiliter ex generatione inhaeret ei,
sed accidere potest ex superuenientibus causis.

Capitulum quartum de gaudio, & intrinsecis causis dele-
ctationis, & tristitia: & eorum diuersitate.

Gaudium est delectatio quadam: omnis au-
tem delectatio est apprehensio aduentus ¹ a
[proprie perfectionis ab aliqua uirtute appre-
hensiuæ,] sicut in sensibus apprehensio dulcis
& lapidi gustui: ² t

[& apprehensio uictorie ira
scitue uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exlimitatiue, & opinatiue uirtuti. Om-
nis autem perfectio ³ [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti, & e conuerso. Omnis d
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foris autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ⁴ [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exis a dispositione innaturali. [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
quod est per accidens, accipitur ut per se in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nullū
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet tangibilis enim
qualitas tandiu ⁵ [delectat] quamdiu membrū
radiuum permanet ⁶ [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ⁷ [sufficiente r.] efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ⁸ [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. [Similiter in contrario non laeditur
quidam hecicus calore qui fortior est quā sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans laeditur calore, qui secundum ueritatē est
citra illū.] Et hoc, quia calor in hecica est col-
locatus seu habituatus in mēbris ac si esset eo-
rum cõplexio. ⁹ [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hecica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis ne, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Jam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ¹⁰ [introitus ipsarum.] & q[uo]d
causa delectationis apud principium exitus o-
[a dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

c B. simul seu
qualiter.
d B. nisi unum
iporum.

a a perfectionis
apud naturā ali-
cui uirtuti ap-
prehensiuæ.
b t. & appre-
hensio hont o-
doris sensui ol-
factus.

c B. est res natu-
ralis.

d B. igitur ap-
prehensio rei na-
turalis cum uir-
tute aliqua est
delectatio.

e — B.

f a. & quod si-
xio super dispo-
sitionem natura-
lem non sit pos-
sibile ut sit.

g a. sentitur.

h a. diuerium ei
in qualitate &
patitur ab ea.

i B. & qualitas
ipsa fuerit fir-
mā.

k B. ipsa nō sen-
titur, quum om-
nis sensatio sit
cum quadam al-
teratione.

l B. Et patiens
hecicam nō le-
ditur a caliditate
vehementi,
est fortior cali-
ditate febris cau-
tionis, et patiens
cautionem laeti-
tura caliditate,
quæ est minor
illa.

m B. Et caliditas
febris causans
est accidens q[uo]d
membris & con-
plexio membro-
rum diuersifica-
tur ab ea.

n — B.

o. Bad dispositio-
tionem naturalē
est aduentus ap-
prehensionis. Sed
propterea quod
accidit si fuerit
aduentus appre-
hensionis cū exi-
tu a dispositio-
ne non natura-
lyt, licet cum illo
exitu, idcirco cau-
tatur q[uo]d illud sit
causa eius, sed
non est ratio
causa est aduen-
tus perfectionis
apprehensio.

introitus dispositionis naturalis. Sed propterea quod currit apprehensio introitus dispositionis naturalis cum exitu a dispositione innaturali, contingit ut sit delectatio cum exitu illi: & idcirco putatur, quod dictum est: sed non est ita. sed causa est introitus perfectionis sensu percepta, & non aliud: hæc namque est causa delectationis per se. Causa vero dispositionis ad delectationem est [circa delectabiles spiritus secundum meliorem habitum] in quantitate & qualitate. Sive non sit in substantia diminutus, nec habitus sine dispositio eius sit innaturalis in his, quæ conveniunt ei. In quantitate quidem, quoniam si spiritus [et]

p. esse eius quod delectatur secundum meliorem dispositionem.

q. B. qui delectatur.

[fuerit multus, vehementior erit virtus ipsius. Augmentum enim in quantitate prestat additamentum virtuti in fortitudine: quemadmodum est in radicibus scientiæ naturalis declaratum, et exinde est, quod propter multitudinem suam durat amplius in abundanti mensura in origine seu minera ipsius, et diffusio eius abinde ad membra in dilatazione quæ est apud gaudium & delectationem, sit ab abundantiori mensura: si enim modicus fuerit, [quia cito dissolvitur, natura conservat eum apud originem suam, nec dat ei facultatem libere dilatandi. In qualitate vero, quoniam si fuerit nobilissime complexionis, & nobilissime substantiæ, i. abundantissime lucis, tunc est substantiæ celestis simillimus. hæc ergo sunt causæ dispositionis ad delectationem & gaudium: contrariæ vero sunt causæ dispositionis ad tristitiam, & dolorē. Quoniam enim scitur quod hæc sunt causæ delectationis in genere, consequenter proculdubio scitur quia eadem sunt causæ gaudij, quod delectationis est species. Spiritus ergo, qui est in corde, quoniam multus existit in quantitate, propter materiæ multitudinem ex qua velociter & contineatur generatur, & est temperatus in complexionem, & in substantia luminosus, splendens, tunc est ad gaudium dispositio fortis. Quoniam autem fuerit exigua quantitas, sicut in convalescentibus, & [diuturnus morbis] & senibus, non temperatus in complexionem sicut in morbis: & fuerit valde spissus, & grossus substantiæ, sicut in melancholicis, & senibus, ita quod delectari nequit propter grossitatem & spissitudinem eius, aut fuerit nimis tenuis substantiæ sicut in [scilicet] debilibus, & mulieribus ita ut [quoniam] dilaturari non possit: aut fuerit tenebrosus sicut in melancholicis, tunc est vehemens dispositio ad tristitiam.

r. B. natura tunc anara si de ipso & retinet.

f. B. debilibus & senibus.

e. B. debilibus. u. B. dilaturari non sit sufficiens.

Capitulum quintum de causis exterioribus delectationis, & tristitiæ, & earum diversitate.

a. B. dispositio ad aliquem effectum sufficit debilibus causa.

b. a. letari.

Perfeste, [dispositum ad effectum aliquem] est duplici causarum illius effectus, sicut sulfur ad inflammationem: ipsum enim adeo igne modico inflammatur, quod cum duplo eius lignum inflammari non potest. Quoniam ergo anima habuerit spiritum perfecte dispositum ad recipiendum legitimatum causarum impressiones, modica ex causa letatur: propter quod in bibentibus laudabile vinum, letitia multiplicatur instanti aliquando, quod putatur sine causa [ridere], quoniam tamen ita non sit. Etenim impossibile est, quod in aliqua re fiat impressio sine aliquo impressore. Sed causa est quia vinum quando bibitur mo-

derate copiosum, generat spiritum moderate complexionis, & substantiæ, & vehementis luminis, & splendoris: unde ad letitiam valde disponitur. et [idcirco] valde letificat [ob minimam causarum] [suscitantium] & recipit impressionem in causis vitilibus in presenti fortius, quæ ex causis vitilibus in futuro. & ex causis convenientibus delectationi amplius, quam ex causis convenientibus honestati. et similiter recipit tunc impressionem a causis, quæ congruunt potius ad generandum opinionem, quam solidum intellectum. et huius quidem causa est, quia virtus animæ suam in cerebro exercet actionem, & exigit spiritum temperatæ humiditatis, ut obediatur motui cogitationis, & exercitio intellectus. [Tunc autem] est vehementis humiditatis [et] [nimii] motus propter missionem vaporum ascendentium & inundantium ibi [immoderate] humectantium ipsum; [et] quamobrem [et] non obtemperat intellectui, nec motibus cogitationis, nisi in rebus [valde] materialibus & corporeis: non in rebus subtilibus. [et] [valde], & spiritualibus: & cum in stabilitate seu agitatione ipsius non obedit [et] [formationi] [seu] presentationi rerum spiritualium, sed formationi tantum [valde] corporalium rerum: [unde] veritas seu perfectio sui operis apud cognitionem valde debilitatur, & retrahitur intellectiva virtus ab eo tantum, quantum exigit, aut procreatur dispositio eius donec ad temperamentum eius complexio reducat, & ipsius inundatio quietetur: [et] [quia] enim] virtus animæ, quæ in corde est, vehementis [et] [et] exillit dispositionis ad gaudium, & non perveniunt ad eam letificantiæ [visitata] inter sensum & phantasiam aut etiam cogitationem quibus opus animatarum virium roboratur, propterea quod diximus tunc committari spiritum quæ fortiora sunt in eo, secundum excessum humiditatis, & inundatio; idcirco tunc] sensus dominatur interiori spiritui, & supra motum eius efficitur intellectu potentior: intellectus autem, quando contra se ipsum spiritum invenit sic protervum, inuatur sensui & [subiecit] ipsum, sicut in geometricis, & cæteris scientiis sit. Quando igitur res taliter se habet, diminuitur in anima potentioris in rebus honestorum, & intelligibilium [et] [dulcium] & delectabiliu, sensibus presentium maxime: et quoniam est dispositio fortis, idcirco sufficit ad letificandum debilissima causa: sicut in pueris patet: propter quod putatur, quod sine causa letentur, quoniam tamen sit impossibile: quinimo causarum gaudij & tristitiæ quedam sunt fortes, quedam sunt debiles: quedam cognite, siue manifeste quedam incognite siue occulte. Earum vero quæ [incognite] sunt siue occulte, plures sunt assuetæ: quanto enim amplius assuetæ sunt, tanto minus percipiuntur. De causis autem gaudij & letitiæ fortibus, & manifestis, non est necessarium tacere mentionem. Aliæ vero sunt sicut intuitus cœli inter letificantes: cuius signum est, quia contrarium tristitiam causat, scilicet in tenebris, permanere. Aut sicut conuersari cum consimilibus: cuius signum est,

est, quod solitudo attrahat. De letificantibus similiter, obtinere desideratum & explere intentionem secundum exigentiam intenti sine impedimento: & proponere facere quicquam placidum: & similiter confidentia: & memoria præteriti delectabilis, & futuri: & spes: & meditatio in rebus ambiosis: & mutua confabulatio dilectorum: & euasio a tormento: & extraneitas rerum: & admiratio, & eleuatio mentis: & obuiatio amicorum, & amicitium vicinorum: & quandoque delusio & defraudatio, & uictoria in minimis rebus: & multa cõsimilia quorum mentio fit in libris rhetorum, & moralium: quæ inquam omnia diuersificantur in gentibus secundum affectus, & consuetudines, & ætates: nec aliquis ab eis reperitur omnimode uacans, ¹ nec contingit similiter ut causa cõmuniter letificantes in duplo plus, aut amplius letificent cæteris, nisi pro tanto, quia dispositio ² quandoque vehementer respicit alterum oppositorum, & non patitur a causis alterius, ³ nisi fuerint valde fortes, patitur tamen a causis ⁴ suis: & si fuerint debiles, et propter hanc causam in ebriosis durat letitia: & in melancholicis habentibus spiritus tenebrosos perdurat tristitia ⁵ [leuius] ex causis desolationis, & tristitiae: sicut rememoratio distantis patriæ naturalis: & reminiscencia multorum nocuementorum iam diu præteritorum: & odia seu rancores: & difficultas sanationis, & onerosa conuersatio: & imaginatio terribilium futurorum, & proprie necessitatis mortis, a qua se auertit intellectus & intelligens discretio, quum sit inuitabile mori: & cogitatio sollicitantis meditationis in aliquo. Et separatio ab occupatione placenti, & cogitatio distractionis ab ea, & distractio a desiderato seu a uolito. Et multa alia cõsimilia, & aliqua quæ nequeunt comprehendi: hoc enim & cõsimilia contritiunt de facili animam dispositam ad tristandum. Amplius in melancholicis tortitudo imaginationis contristantium rerum facit ei apparere, quod iam sit in actu res cuius similitudo animæ representatur; & idcirco in contumacia perseverat tristitia. Tortitudo autem imaginationis erat propter siccitatem spiritus, quam uis rectificet motum eius. Et etiam quia intellectus a sensu & phantasia distrahitur ab actionibus rationis, propter corruptionem completum exigentiam disponentis complexionis, & qualitatibus pessimæ, & obscuræ.

Capitulum sextum in quo ostenditur, quod unaquæque passio cordis disponitur ad generationem suam ipsam.

Non est autem opinandum, quod omnis causa mediata] coniungatur substantiæ spiritus, sicut quantitas eius, & qualitas: imo alias esse contingit causas a quantitate, & qualitate spiritus: ut sponunt ad alterum prædictorum, (quamuis spiritui scilicet quantitate, & qualitate ipsius: hoc est, quia temperant complexionem ipsius, aut rectificant spiritum, & multiplicant quan-

titatem] & sic disponunt ad gaudium: aut accedit eis causa contraria, & sic ad tristitiam contrario modo disponunt. ¹ [sunt ergo causæ exteriores primariæ & remotæ. Inherentes uero ad rationem unicam deducuntur:] & est, quia omnis actio contrarium habens, si sapius iteretur, reddit virtutem eius cuius est, potentiorē ad imprimendum effectum. omnis autem fortificatio virtutis fit quadam dispositio ad effectum: hoc autem sufficienter inductione manifestatur. Et enim corpus si pluries calefiat, disponitur ad calefactionem velocem: similiter si pluries in frigidetur: aut rarefiscitur, aut pistetur, & in interioribus virtutibus accidit illud. etenim ex frequēti actione, & passione fortes habitus generantur in eis: sic enim morales habitus acquiruntur. Huius autem causa forsitan est, quia passio ² [adueniens rei frequenter efficitur] conueniens substantiæ eius, quod autem est alieni conueniens, suo contrario disconueniens est. ³ [Si ergo sepius iteretur, diminuit dispositionem ad illud contrarium expellendo id, quod est conueniens illi: hæc igitur est declaratio supradicti per inductionem. manifestare uero illud syllogismo ex per se notis accepto, & demonstratiua ratione, valde prolixum est. Sed ex prædictis elicitur, quod latandi frequentia disponit spiritum ad letitiam, & tristandi frequentia ad desolationem & tristitiam.] Causa uero huius secundum naturalem pericrutationem est, quia latandi frequentia duo consequuntur. Et primum scilicet fortificatio naturalis virtutis, secundum uero ratificatio spiritus, quam in letitia propter dilatationem acquirit. Confortationem uero naturalis virtutis hæc tria consequuntur, quorum quodlibet est causa latitæ, primum est temperamentum spiritus, secundum uero est multiplicatio generationis ipsius ⁴ [super illud] quod ex eo dissoluitur, tertium est conseruatio ipsius a dissolutione superflua. Ratificationem uero spiritus consequuntur duo, uidelicet dispositio ad motum & dilatationem propter subtilitatem substantiæ eius, & secundum est attractio nutrimenti ipsius propter motum dilatationis in quædam partem motui nutrimenti ista autem ⁵ [natura] est inclinatio naturalis corporalis ad euitandum uacuum. De natura enim est talis motus ut in ipso motu succedere faciat posteriora prioribus. Et secundum hanc naturam trahuntur aquæ valde distantes usque ad primos fluxus ipsarum: & venti similiter: & cutis etiam a ventosis, & aque iterum in fistulis. Tristandi uero frequentia, duo consequuntur, uidelicet debilitas naturalis virtutis, & secundum scilicet inspissatio spiritus, propter frigiditatem accidentem apud extinctionem caloris naturalis causatam a vehemēti coadunatione, & coarctatione spiritus. Ad hæc uero duo sequuntur contraria eorum, quæ paulo ante iam diximus. Est igitur manifestum, quod latandi frequentia disponit spiritum ad letitiam, & tristandi ad tristitiam. Et quod in dispositis ad letitiam contristantia non imprimunt, nisi fortia sint. letificantia tamen debilia imprimunt. ¹ [Et similiter in tristitia fit e conuersio.]

d. n. & illa causa extrinseca sicut causas primas & ista substantiales id est accidentes substantiæ spiritus sunt causas secundæ & proximæ, & istæ causas accidentales remotæ non existimantur, quod non possint computari vel comprehendendi in numero, aut difficultas est earum numeratio. Verum summa earum sicut puto comprehenditur in una intentione. e. B. inherens est tunc alicui rei quando accidit est. Alia litera omnis passio per se ad actionem est. f. n. & contrario disconueniens quando reiteratur multoties, tunc diminuitur dispositio, uel preparatio ei opposita, & additur in dispositione, uel preparatione contraria, quæ est in conueniens. Declaratio uera supradicta intentionis fit per inductionem, & syllogismum seu per rationem assumptam ex per se notis, manifestare uero illud ratione demonstratiua est ualde prolixum. Consideratio autem in hoc quæ magis pertinet ad perfectionem naturalem. Alia litera, & contrario disconueniens quando reiteratur tunc diminuitur dispositio, uel preparatio ei opposita & augmentatur preparatio contraria, quæ est ei conueniens. Quam ergo ita sit tunc frequentia latandi præparat ad letitiam & frequentia tristandi præparat ad tristitiam & desolationem. g. n. loco eius. h. n. attractio. i. B. in eis. Dispositio uero eorum quæ sunt præparati ad tristitiam est e contrario.

Capitulum septimum de differentia debilitatis cordis, seu pusillanimitatis, & tristitia, & eorum contrariis.

a B. Alia litera in hoc capitulo consideratur dispositio quæ est debilitas cordis, & alia dispositio, quæ dicitur tristitia, seu fastidium, & tristitia pectoris quæ ambæ dispositiones simulantur, sed tamen inter eas est differentia. Similiter in hoc capitulo consideratur dispositio, quæ est fortitudo cordis, & alia dispositio quæ dicitur dilatare pectoris, & ambæ istæ dispositiones simulantur, inter eas tamen est differentia.

b 1a. secundum plurimum.

c — B.

d a. secundum quod cor parum tolerat ipsam. Strictura uero pectoris & tristitia.

e a. corporale.

f B. animale.

g 1a. diuersa.

h 1a. quandoque.

i a. ad motum elongantem.

k a. seu in strictione pectoris.

Debilitas cordis & tristitia, quam quidam vocant contractionem pectoris siue cordis, similia sunt, & nihilominus differunt. Et idem similiter est iudicium de ipsorum contrariis, scilicet fortitudine cordis, & letitia, quam quidam appellant dilatationem pectoris, siue cordis. Latet autem differentia inter ista, propterea quia ad alterutra communiter consequuntur: b 1a.

putatur enim de duobus primis, quæ sunt passivæ dispositiones, de alijs vero duobus, quæ sunt actiue: attamen inter extrema utriusque contrarietatis est differentia manifesta: primo quidem quia non consequuntur ad inuicem; non enim omnis debilis corde, est tristis, nec omnis tristis corde debilis [cordis est per comparisonem ad rem contristantem,] similiter iterum nec omnis fortis corde est gaudens, nec etiam e contrario. Secundo vero quoniam ipsorum rationes sunt differentes: debilitas enim cordis est dispositio sumpta respectu terribilium rerum, d [quoniam est impotentia tolerandi res illas. Tristitia vero] sumitur respectu contristantium rerum, quoniam est paucitas tolerantie ipsarum a corde: & terribile nocitium quidem est e [cordis] tristans vero nocitium [animæ] est.

Tertio similiter differunt quantum ad consequentia, quæ sunt animæ: s 1a. nam debilitas cordis mouet ad fugam: tristitia uero seu cordis strictione h 1a. mouet ad resistantiam, siue ad repellendum; & causat effectum eius, quod est contrarium fugæ, scilicet inuadendi præterea debilitas cordis tepescere facit motiua virutes: tristitia vero excitat & mouet eandem. Et sic in debilitate cordis duæ sunt passiones, scilicet vna lectionis, & alia desiderij siue affectus. i 1a.

In tristitia vero k 1a. junica est passio, scilicet nocimenti vel lectionis: nec naturaliter sequitur eam affectus ad fugam: imo forsitan eligitur ipsa fuga, propter aliquod accidens, autque appetitu inclinate ad recedendum, m Et si dicatur, appetitus est electio, & non naturalis, aut forsitan eligitur inuasio, & repugnantia, & non fuga. Quarto iterum differunt quantum ad consequentia n [quæ corporis sunt.] debilitatem namque cordis apud obuiationem proprii nociui sequitur remissio naturalis caloris, & victoria frigoris: tristitiam vero apud obuiationem proprii obiecti vel nociui, inflammatio naturalis caliditatis. Quinto etiam differunt penes causas dispositiua: ad cordis namque debilitatem nimia subtilitas spiritus disponit, & frigiditas complexionis ipsius: ad tristitiam vero densitas spiritus, & caliditas suæ complexionis.

Capitulum octauum, qualiter sanguis secundum sui diuersitatem causat differentes passiones cordis.

a B. Sanguis exuberans clarus temperate substantia & complexionis propterea, quod ex ipso generat plurimum de spiritu splendido modo, temperate sub

Sanguis abundans, & clarus, & additæ caliditatis, propter multitudinem suam inflammationis, & uelocitatem sui motus, disponit ad iram. Abundans autem & clarus, & temperatus, quoniam ex eo generatur copia clari spiritus, & substantiæ laudabilis, & temperatæ complexionis, disponit ad gaudium. Sanguis autem subtilis, & clarus, & aquosus, & frigidus di

ponit ad timorem, & cordis debilitatem: propterea quia spiritus ex eo generatus est grauis, motus ad extra, & inflammationis modice propter frigiditatem, & humiditatem illius: & ideo non disponit ad letitiam, nec ad iram. Et quoniam sit celeris resolutionis propter suam subtilitatem, est etiam generationis exigua propter frigiditatem. Sanguis autem grossus, & turbidus, & additæ caliditatis, disponit ad tristitiam, & ad iram etiam perdurantem. ad tristitiam quidem, quia generatur ex eo spiritus turbidus: ad iram vero, quia uelociter inflammatur propter caliditatem suam: quod autem efficit firmam iram, est spissitudo eius. spissum enim quando calefit, tarde refrigeratur. Ira vero causata ex sanguine cholerico & subtili uelociter excitatur, & deletur, propter intensam caliditatem spiritus ex eo generati, & eius tenuitatem: si vero cum hoc splendidus, & clarus fuerit sanguis, est etiam letificans. Sanguis autem grossus, & additæ caliditatis, non tamen turbidus, (quod raro contingit) efficit hominem non tristem, sed audacem, & fortis cordis: & est modice iræ, propterea quia letitia frangit iram: & tristitia disponit ad eam. Ira enim est motus ad expellendum: letificatio uero delectationi conuenientia sunt. In delectatione uero fit b 1a. [quasi] motus ad attrahendum: idcirco in tali homine ex rebus magnis creatur ira: & est f [uehementis propter spissitudinem] spiritus eius: & propter etiam eandem causam est parui timoris. Sanguis autem grossus, & additæ frigiditatis, & non turbidus, nec tristabilis, nec iocundus efficit hominem: nec etiam fortis iræ: sed est mediocriter timidus: & est etiam hebes, & sincerus in omnibus rebus propter similitudinem sui spiritus ad sanguinem eius. Sanguis autem grossus, & additæ frigiditatis, & turbidus, facit hominem desolabilem, & tristabilem, & etiam late ire, nisi ex forti causa. Et eius ira d [minus] est firma, quam in calido, & habente ceteras condiciones e [huiusmodi similes] firmior tamen est in eo quam in sanguine subtilis substantie, proinde est homo rancoris aut odij. f [Odium enim] est perseverantia formæ nociui in imaginatione seu phantasia: & perseverantia simul imaginationis affectus ad vindictam sumendam ex eo: hoc autem est ideo, quia ira est quodammodo firma: & motus ad vindictam non valde fortis, Et quia etiam ira non est contra valde fortem, nec contra debilem valde. Sciendum est enim quod ira quando cessat uelociter, non perdurat in imaginatione seu phantasia formæ nociui, sed cito deletur: & ideo non causat rancorem: Et similiter quando est affectus & motus ad vindictam valde fortis, accidit duo prohibentia g [odiam seu rancorem:] quorum vnum est, quoniam anima quando totaliter ad vindictam trahitur, & mouetur, & auertitur a consideratione conditionum nociui, & h 1a. eorum quæ sequuntur ad ipsam i [ab instantia formationis memoriæ:] De natura enim motiua uirtutis est, ut ab apprehensibilibus nociuis retrahat animam: & etiam e conuerso. k 1a.

[Sciendum uero est, quia quando valde

valde intenditur affectus ad vindictam in aliquo, & non ingreditur ipsum timor, peruenit ad hoc ex affectu. [instantia] ut efficiatur quasi fiti quasi apprehensum & ita obtentu apud imaginatione ipsius. ^m Quia enim aliquis virtutis motus intenditur & versus illud festinat, valde representat illud imaginatio quasi obtentu, & ita existens. Quia vero in imaginatione imprimitur forma quasi, siue desiderati, sicut forma iam existens. ⁿ & ad eam peruenit forma eius sicut forma rei ad quam terminatur motus.

¹⁰ Icausatur affectus ab imaginatione, & delectur in eo forma, ita quod in memoria non perdat ideo non sit rancor. Nocium vero, quando est magnu, sicut [res aliqua magni timoris,] tunc desperatio de vindicta obtinenda, & timor prohibet fixationem in anima forma desiderij ad vindictam: proinde ^q delectur representatio forme desiderij, & forme nocui ab imaginatione seu phantasia: quin immo representat forma timoris ^r [existens in anima] proinde etiam ibi representatur forma desiderij ad fugam, non ad inuasionem: & ideo tunc in anima non perdat forma rancoris. De pueris autem, & debilibus, quia facilis est possibilitas sumendi vindictam ab eis, & modicum timetur, representatur ac si iam fuisset accepta. Etenim nimia lenitas accipiendi vindictam, representatur apud imaginationem quasi obtentum, & ita existens: imaginatio autem mouet non secundum id quod in re, sed secundum id, quod in ea representatur: & ideo quando apud eam vindicandi lenitas presentat quasi obtentum, reputat vindictam ex debilibus sicut acceptam: & idcirco in corde cadit affectus, id est & omnino delectur. Quod autem imaginatio moueat secundum representatam, non secundum exigentiam rerum, manifestatur ex eo, quod homines meli abhorrent, quando apud eos alimulaf enomulaf cholere: similiter cibos laudabiles atque lapidos, quia lo colores coru assimilantur coloribus horribilium corporu: & etiam forma formis quamuis etiam talia non esse credantur: Similiter in proposito quando quedam similitudo rei super radice representatur, siue propter vehementiam motus desiderij, siue propter leuitatem acquisitionis desiderati tanquam esset obtentu, aliter ac si iam realiter esset: ideo non fit rancor: Sic ergo ex predictis ^t [

jesti manifestum, quod inter complexiones superius nominatas ultima est valde disposita ad rancorem.

Capitulum nonum de differentibus modis latificandi, & confortandi, repertis in medicinis.

Medicina letificantes, letificant quidem per te vel quia nutriendo restantur spiritui, sicut sicut margarita & fericum, a cu potentia abstergerendi quam habent: Aut congregando, b [et] prohibendo celerem dissolutionem ipsius: sicut [emblicij & Karabe: d] [et] Aut temperando complexionem, siue cum camphora, & aqua ros. Aut confortando, super delectabilem complexionem ipsius, sicut inuaua

aromatica,] aut sequestrando melancholicum & turbidum, humorem ab eis: sicut beglossa, & lapis lazuli, & illud separatim, ut dictum est, aut coniunctum: sicut si coniungatur corallus, & Karabe, & beglossa, quemadmodum docebitur in cap. vltimis huius libri. Aut forte latificat propter proprietatem ^s [innatam sicut hia cynthus,] proprietatem autem quandoque coniungitur alieni predictarum causarum, sicut in muscho, & ambrax: enim latificant cu proprietate, que inungitur aromaticitati refocillanti spiritus: similiter etiam succus matianorum, ipse enim latificat cum proprietate: & quando spiritus complexio est calida, valde latificat, simul quidem cum proprietate ignota, & cum aliqua causa ex cognitis, valet cum frigiditate. Doronicum similiter quidem cum proprietate letificat, & quia spiritus complexio frigida est: latificat etiam cum proprietate simul temperando complexionem ^h [per calefactionem

²⁰ Supradictarum autem, illa, que proprietati coniungitur, quandoque est vniuersalis, quandoque particularis: illa ergo que vniuersalis est, nullius eget repletionem in aliqua causa debilitatis cordis aut tristitie, qualis causa est aromatisitas. Si vero particularis fuerit, in aliquibus eget repletionem, sicut frigiditas succi uel syrupi matianorum, que in qua latificat in vna complexione, & non in alia. Quia ergo quis in frigida complexionem uti propotuerit ad latificandam syrupo matianorum, ^t [

frangere oportet cum calefacientibus ipsius frigiditatem. Erit autem rectius si frangitur cum calefaciente quod etiam ex proprietate latificat, sicut si miscetur syrupo matianorum aliquid mulchi vel ambrax, quando secundum intentionem curationis ad latificationem propinatur frigida complexionem habenti. Ad qualitates autem convenientes substantie ^k [naturalis] cum appetitu inclinantur virtutes, quarum propria sunt obiecta, sicut sunt aromaticitas & dulcedo, hoc enim desiderat olfactiva, & gustativa, & ^m [naturalis] virtus etiam inclinatur naturaliter ad ipsas. Duarum enim medicinarum equalium in virtute dulcior quidem & aromatica magis efficacior est inuamendi, propterea quia virtus attractiva ^t [ ] membrorum recipit formam: & spiritus celerius inde nutritur, si potentiam habuerit nutriendi: & ab ea celerius patitur ^o [inquantum est medicina:] Verum tamen substantia aromaticitatis est substantia ^p [

tuaporota siue fumalis: substantia autem dulcedinis est ipsa substantia terrestris: & ideo aromatica magis congrua sunt nutrimento spirituum: dulcia vero corporis nutrimento: proinde etiam in cordialibus ^q [nutrimentis] potius exigitur aromaticitas quam dulcedo, ^t [ ] quoniam cor est minera generationis nutrimenti spirituum. Hepar autem ^s [ ] quia est minera generationis nutrimenti corporis ^t [exigit in nutrimentis ipsius de aromaticitate minus & de dulcedine plusquam in corde: aromaticitas autem exigitur in eis,] idcirco non apud eos qui speculantur in scientia medicinarum ^u [ ]

[apud contemplatores veritatis] ^x [sed AVIC. Tom. 2. Y 2 tantum

Alia litera substantia ipsorum cum conuenientibus naturis eorum delectandibus ipso, sicut species hominodoris & dulcia. f. B. vapo. m. g. s. solum ocularum sicut tachut.

h. f. n. ipsorum & calefaciendo eos, & quandoque aggregatur propter eas causas cognitis pluribus quam una sola.

i. f. B. cum proprietate sua.

k. B. spiritus, l. B. sentientes eas, & relique substantie spiritus per naturam s. vltimis. Alia litera virtus naturalis & virtus vitalis. n. f. n. hepatis. o. n. quae habuerit qualitates predictas si ipse ambe fuerit medicinales. p. f. B. subtilis. q. s. medicinis. r. f. n. & medicinarum hepaticae potius exigit dulcedinem quam aromaticitatem. s. — B.

t. n. & illud quod de aromaticitate exigitur in hepate est plus quam illud, quod de sapore exigitur in corde. u. s. imo est minera permanencia eius. u. B. & non apud eos qui speculantur in scientia medicinarum tum.

tantum minera receptionis & sedes: apud tamē artificem medicine sic.] Spiritus enim naturalis inclinatur ad aromaticitatem, & confortatur, & refocillatur ab ea, & consequenter inde virtutes naturales proculdubio confortantur.

Capitulum decimum de proprietate, quid sit, & quantum differat a naturalitate.

a B. non est in veritate res alia a natura & definitio quidē naturae est q̄ ipsa.
b B. quae acci- buetur proprie- tati.

c B. subiecta, d a. sunt.

e f B. primae, f B. virtutes i- gnis & terrae & aquae & aeris.

Et post eas sūt secundae quum acciderit in eis complexio cum qua acciderit eis dispositio, vel pparatio ad recipiendū eas.

g B. quādā forme quum adue- niunt in mate- ria acquirunt di- spositiō, q̄ prius non erat.

h B. heuile.

i a. prohibitio- ne.

k B. heuile.

l B. ex formis & virtutibus est a- liqua quae non existit in dispo- sitione simpli- cium & nō cō- pletur quidem pparatio ad eam nisi.

m B. & non est inuenta in vna duarum virtutū in elementis p se, sed est ab ex- tra.

n B. extrahente.

o a. secundum unum duorum modorum aut mediante ppa- ratione prima inhaerente mate- riae seu heuile, aut mediāte cō- plexione quae q̄ dem complexio p B. efficiens ip- sam.

q̄ sū ultima.

Proprietas^a [est in veritate nihil aliud q̄ natura. Natura vero] est principium motus, & quietis in rebus in quibus est, per se cunctarū- que operationum per se^b [conuenientū eis, & propriarum.] Veruntamē differt proprietates a natura, sicut proprium a communi. Vulgaris autem opinio est, quod differant sicut opposi- ta: veruntamen non est sic: sed veritas quidem est, quod in elementis, quae^c [componētia] sunt generabilium & corruptibilium corporū, [primo causantur] quaedam virtutes activae^d [f] [prout existant in statu simplici. f. prout sūt^e [ignis & aer & aqua & terra. Secūdo vero cau- santur alię in cōmixtis causata cōplexione, mediante qua disponuntur ad receptionem earū] secūdam quamcunque duarum opinionum: quarum quidem vna est, quod^f [in generatio- ne formarū dispositiones introducuntur: alia uero, quod omnes formarū dispositiones in- haerent materiae vel h [hyle] ex sui primordiali origine. Sed quando aliqua ex formis aduenit materiae, prohibet siue ligat aliarum formarū dispositiones. Quum uero alia forma superue- nit auferens praexistēte, cassando illam, cassat dispositiones: [prohibitionis] ipsius, & tunc^g [hyle] ad naturālē potentiam dispositionis re- greditur. Sed qualitercūq; sit, hoc est verum, quod^h [a forma huiusmodi perfectius manat in composito virtus, quae nequit in simplicibus inueniri; & quod dispositio ad receptionē il- lius completur] post commissionem simpliciū verbi gratia, sicut est in magnete virtus attracti- ua ferriⁱ [quam nulla elementariū virtutū inueniūt habere. Sed exitus eius est] a manatio- ne diuina procedente in oībus rebus & [pro- ducente] cunctas virtutes de potentia in actū^j [siue cum dispositione prima sicut in elemen- tis, siue cum dispositione secunda quae est cō- plexio in compositis seu commixtis: ipsa enim] disponit ad receptionem praedictae virtutis, & non est ipsamet virtus, [nec forma ipsius.] Et eadem^k [f] [quidem est respōsiō ad quāstio- nem de proprietate factā, quae est respōsiō fa- cta ad quāstionem de natura. sicut enim q̄nq̄- ritur propter quid comburit ignis, nemo po- test aliter dicere vel respondere q̄ propter cali- ditatem; & hoc quidem nihil aliud dicere est, q̄ quia habet per naturam caliditatem combu- stiūam; similiter si dicatur, quare magnes attra- hit ferrum, non potest quidē aliter respōderi, quam quod dicatur, q̄ naturalem habet virtu- tem attractiuam ipsius. Ex quo patet, quoniam si- cut sciēs q̄ propter caliditatem cōburit ignis, est sciens secundum veritatē, & non est ignorā: si- militer & qui scit q̄ magnes attrahit ferrū, q̄a virtutem habet, cuius natura est attrahere fer- rū, sicut natura virtutis q̄ nominat caliditas, est in igne comburens; proculdubio sciens est

non ignorans: sed combustiua quidem virtus nomen habet appropriatum: alia vero non: & [est etiam communiter alia via quasi] extra- nea. Nec opinandum est quod rei perfecta noti- tia per hoc nomen habeatur, [adeo quod si ne ipso haberi non possit vilo modo: quoniam notitia impositi nominis non tollit ignoran- tiā, quam inducit extraneitas rei.] Praedicta au- tem respōsiōne non sunt contenti vulgares: ideo, quia supponitur apud eos, quod omnis o- peratio procedēs a corpore fiat a caliditate, vel frigidityte, vel humiditate, vel siccitate: aut gra- uedine, aut leuitate, aut motu: vel aliquo ex his q̄ in simplicibus manifeste inueniuntur. Quū ergo actio nulli attribuitur praedictorum: nec est^l [sensu manifesta ratio processus eius ab il- lo corpore], putat quod omnia principia eius ignota sint: quum tamen non ita sit. Eaim in- telligens, bene scit quia procedit vel a virtute naturali, vel animali, vel intellectuā, vel accide- tali. Cetera quae dicuntur super actione magne- tis. f. quod trahit ferrum cum caliditate sua, vel frigidityte, vel anima^m [f]

[vel cum emissionē corporum curuo- rum ad modum hami, vel cum similitudine, quam natura eius habet cum natura ferri, vel cum vacuitate, quae est in ipso, omnia inquam falsa sunt: quorum falsitas consideranti verita- tem lenissime reuelatur. magnes enim ad ipsi- tur virtutem ferri attractiuam cum comple- xione: sicut planta acquirit cum complexione nutritiuam virtutem. Nec ignorātia de ista vir- tute quare potius sit in magnete quā in aliqua re alia, inuenitur maior quam ignorantia in aliis rebus. Hec enim ignorantia in duobus cō- sistit, quorum primum est ignorantia factiuo- rum principiorum producentium hanc virtu- tem in esse: haec autem ignorantia non magis appropriatur huic virtuti, quā cuiuslibet cogni- tae naturae. Secundum vero est ignorantia rece- ptibilis, uidelicet dubitare de causa propter q̄ ad receptionem virtutis huius disponitur plus hoc quam aliud corpus. Et haec similiter igno- rantia non est magnis propria huius virtutis quam aliarum: naturalium rerum. talis enim ignorantia est in nobis de coloribus, & odoribus, & virtutibus animae, ceterisque similibus. De omnibus enim his rebus scimus, quoniam ad actum essendi perueniunt a principiis acti- uis, quorum causa Deus est benedictus, & sci- tur etiam quoniam illud est propter appropria- tionem materiae, causa dispositionis sequen- tis complexionem: ponimus etiam proportio- nem simplicium causare complexionem aliā, quam quidem proportionem simplicem hu- ius commissionis ignorabimus quamdiu viu- mus in hoc mundo. unde patet, quoniam igno- rantia causarum penitus huius virtutis in ma- gnete non est mirabilior, quam ignorantia cau- sarum disponentium res ad rubedinem, aut ci- trinitatem, aut corpus, aut animam. Sed a re- bus quidem consuetis admiratio cadit, & ne- gligit anima de ipsis inquirere. quod autem ra- ro est, excitat admirationem, & inducit ad in- quirendum, & ad speculandum de causis eius. In summa ergo, proprietates est natura inueni- ta in commixtis corporibus, procedens in eis

eis a superna & plenissima influentia, & ppter
complexionem propriam, que particulari &
propria dispositionem acquirit. ^a Etenim lo-
quendum est secundum veritatem de proprie-
tate corporum committorum. Veruntamen
secundum consuetam opinionem differt pro-
prietas a natura, quoniam proprietates dicuntur
virtus in committis inuenta corporibus, a qua
procedit in alio corpore actio infusa quantu
ad manifestam naturam. Dicitur vero natura,
virtus qua corpora simplicia operantur. De hoc
igitur ad tantum se extendit cognitio vulgarium,
& debilitate perferuntur veritatem. Quod si
ignis esset res difficilis inuentionis, & de longin-
quis partibus afferretur admiraretur utique vul-
gus de proprietate eius amplius quam de pro-
prietate corporum ceterorum: & inquireret at-
tentius de causis proprietatis ipsius, quia de cau-
sis aliarum proprietatum, quoniam ipsius ope-
rationes valde mirabiles sunt. Etenim presen-
tia eius extrahit visum de potentia ad actum: &
tangi se prohibet: & ascendit fursum: & ascen-
dere facit ea que vincere potest: & generatur ex
medico ipsius in vna hora quantitas magna: &
corrumpit omne illud, cui conlat, & transmutat
ad sui substantiam: nec etiam minuitur si ac-
cipiatur ex eo. Et hanc quidem in veritate mira-
biliora sunt, quam tractus ferri a magnete, vel
quam cetera proprietates. Sed quoniam ita vi-
sita sunt, & quotidie apparentia, cadit ab eis
admiratio, & sollicitudo perquirendi causam
ipsorum. Ad hoc vero magnetis quia rara est, &
invisitata, inducit admirationem, & prouocat
ad inquirendum de causa ipsius.

TRACTATVS SECVNDVS.

Capitulum primum de numero & notifi- catione virtutum
medicinarum in genere.

L Xpedi, vt tractare volentes de condi-
tionibus medicinarum cordialium,
memoremus opera cuiuslibet spe-
ciei ipsarum: ante in hoc conueniens
est, vt omnium medicinarum vniuersaliter qua-
litates secundum ordinem numeremus, diui-
dentes, quoniam secundum qualitatum medi-
cinarum quaedam inherant ipsis substantiis me-
dicinarum ex se, siue ante pariantur a corpore,
siue non: quaedam vero eis attribuntur per com-
parationem ad effectum, quem in corpore de-
relinquunt, & in his, que in ipso reperiuntur.
Qualitates autem que in ipsis substantiis medi-
cinarum ratione sui attribuntur, sunt verbi gra-
tias, caliditas, frigiditas, siccitas, humiditas, lubri-
litas, & grossities, & congelatio, ^a & f [
viscositas, liquiditas, ^b [minutio sapo-
rum & odorum.] Dicitur autem calida que quu
passa fuerit a naturali virtute nostri corporis,
calefit primo, deinde calefacit postmodum cor-
pus nostrum. Similiter intelligendum est fri-
gida, & sicca, & humida. Subtilis vero medici-
na, que postquam passa fuerit a predicta vir-
tute in corpore nostro, uelociter in minimas
partes diuiditur quantum est possibile, sicut cin-
namomum, atque crocus. Grossa vero dicitur,
que huic contraria est, sicut cucurbita, & gyp-

sum. Coagulatiua vero medicina est, ^c qua tri-
gore coagulata calore dissoluitur, & liquefit,
atque calore dissoluta frigore coagulatur. Me-
dicina vero liquida est, cuius partes de facili re-
cedunt a loco in quo ponuntur. Viscosa vero
dicitur, que tolerat extensionem abque inter-
cisione. Communibilis vero medicina est, que
diuidi potest in minimas partes a debili causa.
Quid autem sit sapor, & odor, iam notum est.
Qualitatem autem quae medicinis attribun-
tur respectu impressionis quae in corpore ^d vel
conuenientibus ei] relinquuntur: quaedam ac-
cipiuntur ab actionibus absolutis: quaedam ue-
ro ab actionibus relatis ad ^e partes corporis spe-
ciales. Primae vero sunt quae significantur quu
dicitur medicina subtiliatiua, aperitiua, relaxa-
tiua, lauiua, incisua, attractiua, mordicariua,
dissolutiua, absteriua, & asperatiua, rubificati-
ua, viceratiua, pruritiua, combustiua, corrosiua,
putrefactiua, cauteriatiua, maturatiua, digesti-
ua, insilatiua, frangitiua, nentofitatis, ^f & f [

ingrossatiua inuiscatiua, leniti-
ua, lubricatiua, constrictiua, expressiua, oppi-
latiua, repereussiuua, stupescatiua, confortatiua,
inardatiua, mortificatiua, corruptiua, seu veneno-
satheriacalis. Ab his vero, qualitates sunt quae si-
gnificantur, quum dicitur medicina laxatiua,
prouocatiua vrinae, aut sudoris: ^g inductiua,
vel nauicatiua] vomitiua, reteritiua sanguinis,
aut vena, ^h dissipatiua, cicatrizatiua vicerum,
generatiua & mundificatiua ipsorum, deco-
ratiua, excoctiatiua.] Ad distinctam autem
cognitionem cuiuslibet qualitatum volumus
explicare cuiuscunque predictorum vocabu-
lorum intentionem. Subtiliatiua ergo medici-
na est illa, que substantiam humoris efficit te-
nuem, leuiter dissoluendo eam temperata cali-
ditate. Dissolutiua vero medicina est illa, que
propter excellentiam suae caliditatis humorem
diuidit sub forma vaporis, & eius partes extra-
hit successiue a loco in quo includitur, do-
nec consumatur. Absteriua quidem est, que re-
mouet a superficie membrorum, & orificiis
pororum coagulatas & viscosas humiditates.
Exasperatiua vero est, ⁱ [que membrum efficit
in superficie diuersarum partium quo ad situm:
& exasperans quidem efficitur absteriua, qua-
do transit super membrum solida substantia
sicut cartilago, & os, ^k & f [
cuius qui-
dem superficies naturaliter partes habet diuer-
sas in situ: sed humiditas viscosa vel leuis cur-
rens super ipsum applanat eam accidentaliter,
vnde absteriua transiens super eam reducit ip-
sam ad naturalem asperitatem. Aperitiua est,
quae non tantum ab orificiis meatuum, sed a
concauitatibus ipsorum, mouet materiam ad
extra intus contentam. Relaxatiua est, que sub-
stantiam membrorum habentium ipsos po-
ros efficit leuiorem caliditate & humiditate,
propter quod ^l & f [

expulsio superfluitatum quae continen-
tur in eis sit leuior. Lauatiua vero est, que abster-
git, & non cum actiua virtute, sed cum passiuua
scilicet humiditate, & hoc ideo, quia currit su-
per orificia pororum, leniens humores viscosos,
& congelatos, existentes ibidem, seu humiditate ^m
[lubrificatiua, commiscendo se illis, quamob-

A VIC. Tom. 2. Y 3 rem

c B. Alia littera
cuius partes dis-
tinctae sunt ut mo-
ueantur a loco
in quo ponun-
tur.

d — B.

e B. magis res
corporis.
Alia littera pla-
tinas corporis
partes.

f B. Alia littera
& in alio ordi-
ne mediandi
est medicina.

g B. aut gaudi-
um prouocatiua
ab his & pro-
uocans spiritum
&
h B. faciens na-
sica em fidi-
dansulcera, &
mudificatiua ip-
sorum, & exco-
ratiua.

i — B.

k f B. & nruus.

l f B. sunt poro-
sitates amplio-
res & magis a-
perge &

m B. & fluxibi-
litate.

n. facta cum
aqua dulci.

o. alumen.

p. B. uel parvis
cans magnitudi
nem ipsius hu
moris seu par
uas efficiens par
tes magnitudi
nis ipsius hu
moris absque
subtiliatione
substantie aut co
sumptiois sub
stantie ipsius fa
cta cum resolu
tione.

q. s. ingressio
ne uel inpassi
ua.

r. B. uel coactas
vel coactas
vel rarisca.

f. B. Alia litera
acuta subtilem.

t. B. atractione
faciente peruen
ire ipsam ad
exteriora uel ad
superficiem, qua
re rubificat ea
sinapis & ficus
& mentastrum
& rubificatiua
quidem.

u. f. s. in cute.

x. B. chebichen
gi.

y. B. natural.

z. B. rapia.

a. B. propter illa
quae egrot uel
in morte partes
& eas indurac.

rem remouet eos abunde propter motum eius
super illorum superficies: sicut aqua hordei,ⁿ
[& aqua simplex calida:] qd si fuerit ibi virtus ab
steruina, erit ablutio fortis, sicut est aqua saponi
nis, & o [saponaria.] Incisua autem est medici
na subtilis, perfecte potens penetrare inter su
perficiem membri, & superficiem viscosi humo
ris, adherentis ei, donec separet ipsum ab ea:
& similiter penetrare potens inter partes hu
moris, donec diuidat eas, & continuitate remo
ueat diminuens^p [coherens ipsius humoris abs
que subtilitate substantie, atque ipsu soluendo
consumit.] Et incisui quidē opponitur adha
renti viscoso, quē ad modū subtiliatiū^q [gro
so] opponit. Attractiua uero est medicina ha
bens virtutē ualde penetratiuā, mouens humo
rē, quē attingit, ad superficiē, aut cū proprieta
te, aut cū calefactione: calefactione quidē quia
dissoluit, & ad locū dissolutę humiditatis, neces
sitate vacui, alia subsequit vice primę. Iterum ē
quia rarificat, propter quod attractio fit ad ex
plendum^r [uacuum.] & iterum propterea quia
causat dolorem. Et ad membrum quidē dolēs
confluunt materię duplici de causa, quarū pri
ma est, quia dolor uirtutem membri debilitat,
& ideo recipit superfluitates, quę ab alijs mē
bris expelluntur ad ipsum. Secunda uero est, a
spiritu naturalis procedit ad ipsum ad impu
gnandum causam nociuam, quę sequit sangui
nis multitudo. Mordicatiua uero medicina est
illa quę habet qualitātē^t [subtiliter] penetrantē,
causans in continuitate solutionē multipli
cem numero, parū tamen quantitatis & pro
pinqui situs, generans dolorē Rubificatiua ue
ro est, quę forti caliditate membrū cui obuiat
calefacit in tantum, ut ad ipsum fortiter trahat
subtilem sanguinem^u [& rubificantem superfi
ciem eius, sicut synapis cum sicibus & menta
stro: propter qd eius actio] uicem cauterij sup
plet. ^u [ ] Viceratiua uero est, quę habet po
tentiam rubificandi adeo excellentem, ut dissol
uat humiditatem continuatam partiu, quib
obuiat, causatq; ulcera uel uulnera, & attrahit
ad ipsum superfluitates, quamobrem vlcus effi
ciunt: qualis est anacardus. Pruritiua autem est,
quę potest acumine & caliditate sui vsq; ad po
ros humores mordicantes attrahere, nec tamē
ulcerare potest: quē ad modum^x [serapinum.]
Aduersiua uero est quę facit euaporare humidi
tatem ab humoribus, relinquens cinēritatē ip
sorum in corpore: sicut euforbium, & assa fœ
tida. Corrosiua uero est quę dissoluendo & vl
cerando, peruenit ad diminuēdum substantiā
carnis. Putrefactiua uero est, quę continuitatē
membrī corrumpit, dissoluendo naturalē spi
ritum, atque calorem ipsius^y [ ] absque
eo quod corrodāt ipsum, aut cauterizet, aut cō
burat: sed relinquit in eo humiditatē in quam
agit calor innaturalis: Dispositio autē humidi
tis: in quam agit calor innaturalis, putrefactio
nominatur, iales autem medicinae sunt arseni
cum, & z [ruta syluestris.] Cauterizatiua uero
est quę cutem comburit taliter, ut eius consu
mat humiditatem, ^a [propter quod eius par
tes corrugantur] sicut in eo quod affatur: quā
obrem efficitur substantiā cutis oppilans me
tum humoris fluētis. Maturatiua medicina est

illa, quę rectificat substantiam humoris, utpote
subtiliando^b [ ] si fuerit grossus, aut e con
tra, propter quod ad expellendum habilitat. Et
illud quidem facit quandoque cum substantia
sua: nam si subtilis fuerit, subtiliat nimis gros
sum: si uero grossa, quod nimis est subtile, in
grossat. quandoque uero facit illud cū qualita
te: nā si fuerit calida, maturat per se: frigida ue
ro per accidens. Etenim calida subtiliat qd est
grossum, & naturaliter separat inter corpora,
& rem extraneam: frigida uero quęque nimis
subtilis procurat substantiā mediocrem, & ni
mia caliditatis cōplexionem temperat. Et om
ne quidē, qd a calido liquefit, a frigido coagu
lat: & e contra. ^c [Quum ergo subtilitas humo
ris causat a caliditate extranea, ita qd caliditas
naturalis efficiat propter illud impotens ad ex
pellendum ipsum, frigidum quidem tunc si
git extranei caloris acumen.] Digestiua uero
medicina est, quę transmutat cibum in humo
res laudabiles, quibus corpus nutrit: & humo
res in substantiam corporis. Inflatiua uero est
medicina est, in cuius substantia dominat gros
sa humiditas extranea [tēperate cōmista] in
qua cum egerit caliditas naturalis^e [ ]
generat inde ventositas, quę non dissoluitur
sicut sunt fœtoli. Istarum uero medicinarum
quędā causant inflationem in stomacho: quā
dā in uenis, in quibus cū p̄dicta humiditas for
tius est cōmista, non dissoluitur inde multa uē
tositas: nisi apud separationem partium medi
cinę, ideo causatur in uenis inflatio, non in
stomachatales autem medicinae sunt sicut zin
giber, & ernea: & sunt medicinae congruentes
ad excitandum libidinem. Frangitiua ventosi
tatis medicina cōplēs est cum caliditate sub
tili^f [& ignea] delectū caliditatis, debilis, quę
[dissoluit nequit uentotam humiditatem in
quam agit.] Dissolutio autem huius medicinae
quādoque peruenit ad dissolutionem inflatio
nis causatam in uenis a cibis & medicinis: qua
le est semē rutę, & agni casti: & huiusmodi me
dicinae eēt contraria subtiliatiuę. Inuicatiua uero
lenifica

tiua medicina est illa, quę sui viscositate] exren
ditur supra superficiem membri diuersarum
partium in situ, scilicet asperi, sicut stomachi,
& matricis, & tracheę arterię: quamobrē cau
sat in eis superficiem extraneam^g [atque] leni
Lubrificatiua autem medicina est, quę hume
ctat superficiem corporis in meatu retenti, &
liberat meatum ab eo, quod retinetur: corpus
namque retentum cum grauitate propria &
naturalis^h [ ] mouetur: propter quod me
dicina efficitur per accidens mouens ipsū, qua
les medicinae sunt pruna, & mucillagines. Cō
pressiua uero medicina est sicca, causans in mē
bro siccitatem, & coadunationem ipsius ad se
ipsum, unde obturatur transitus & meatus:
ex fortitudine compressionis, & coadunatio
nis partium membri adinuicem, coguntur hu
miditates subtiles in eius concauitatibus p̄ma
nentes exprimi uiolenter ex motu eius opposi
to. Oppilatiua medicina est illa, quę in meatu
bus currens resistit uirtuti motoris, & remanet
apud

apud quamlibet constrictiua, & replet vlcus, sicut est lutum comestibile. Repercussiva vero, medicina est frigida, quæ adeo in frigidat membrum, quod ipsum inspissat, & eius meatus restringit, & fluens ad ipsum coëgelat, & inspissat extinguendo caliditatem ipsius: quamobrem retinet ipsum, & prohibet eius motum, & proprie si fuerit grossa substantia: sicut oleum rosatum in frigidatum, & mucillago psyllij, & consimilia. Stupescitua, est medicina frigida, quæ adeo in frigidat membrum, quod propter frigiditatem alterat substantiam spiritus penetrantis in ipsum, & extrahit a complexione sua, quæ recipit virtutem sensus & motus, & permutat etiam complexionem ipsius membri, unde amputat sensum eius. Confortatiua medicina est quæ adeo temperat ^m complexione membri, ut prohibeat ipsum recipere ⁿ corruptionem: aut cum proprietate, ^o aut cum sua complexione, ita scilicet quod in frigidat nimis calidum, & nimis frigidum calefacit, quemadmodum de oleo rosato commemorat Gal. Inerudatiua medicina est, quæ frigiditate sua prohibet maturationem, & digestionem: sicut aqua frigida cum bibitur in apostemate stomachi. Mortificatiua medicina est illa, quæ corrumpit complexionem, & substantiam spiritus cordis: aut per formam ipsius specificam, sicut venenum: aut per excellentiam alicuius qualitatis actiua, sicut opium per frigiditatem, & euphorbium per caliditatem. Medicina autem, quæ proprie appellatur venenum, est illa, quæ corrumpit complexionem spiritus per contrarietatem substantie speciei sue ad substantiam & speciem spiritus, sicut napellus. Medicina autem theriacalis, & liberans a veneno est illa, quæ complexionem spiritus ab impressione veneni reducit ad naturalitatem, & ab ipsa præteruat eam cum sua proprietate. Medicina autem pro uocatiua urinæ, ac sudoris, & medicina laxatiua, & iterum sanguinis educatiua, & retentiua ipsius, & his consimiles, manifestas quidem habent intentiones: quapropter notificatione non indigent.

Capitulum secundum, in quo ostendit quæ sint virtutes medicinarum, quæ ad confortationem cordis, & laxationem conferre possunt aliquo modo.

Supra nominatarum medicinarum, quædam medicinas cordis ingrediuntur: quædam vero non. Faciemus autem nunc de ingredientibus mentionem: Medicinæ laxatiuæ profunt ad confortationem cordis dupliciter. Vno quidem modo intendit iuuamentum cum eis procurari iam dictum per euacuationem nocui humoris a toto corpore, aut a partibus: [hepatidis, & cerebri, sicut fit cum decoctione epithymi, aut cum ^p medicina cum epithymo confecta. Secundo vero modo quando intenditur cum medicina laxatiua non prædicta euacuatio, sed mundificatio tantum sanguinis quod proprie est in corde, ad hoc quod spiritus mundus generetur in eo: sicut quando ponitur in medicina cordis lapis lazuli, aut armenus, ex quibus medicinis quum peruenerit eorum uirtus ad cor, adipiscitur ^q virtutem expulsiuam melancholici humoris a

sanguine tendente ad ipsum, & melancholici vaporis a ^d sanguine generati: in ipso quidem etiam iuuamentum procedit ex corde ad cerebrum. Nocet veruntamen medicina laxatiua cordi, quoniam omnis euacuatio naturam duobus modis comprimit. primo quidem quoniam cum eo quod nocuum est, euacuatur aliquid de conueniente natura. secundo vero, quoniam affert supra naturam ^e [ad] membra, quod trahit a membris, unde ^f grauantur: natura enim trahit humores ad sedem ipsorum, & ibidem quiescere facit eos. medicina vero laxatiua huic contrarium efficit. ^g [accidit ergo ex hoc natura debilitas & pigrities, quamobrem non præualeat ei. Theriacalis autem medicina] sistit vomitum, atque fluxum ^h [confortando naturam, & i] [repugnando illi prout habet substantiam venenosam, & cum sua venenositate euacuat.] Et ideo fertur bene dixisse sapiens Hip. ⁱ quod medicina laxatiua mundificat, atque ^k [edificat.] Rursus autem iuuamentum laxationis maius quidem est in tristitia propter mundificationem spiritus, quam in cordis debilitate. laxatio namque diminuit materiam spiritus, & debilitat cordis ^l [complexionem. Medicinæ vero prouocantes vrinam, & sudorem sunt vriles in debilitate cordis, quæ causatur ex subtilitate sanguinis, & eius aquositate: nociua autem in tristitia quæ causatur ex turbido, ac melancholico sanguine, quoniam augent sanguinis siccitatem, & grossitatem, & turbulentiam ^m [melancholicam.] Euacuatio vero sanguinis nocet debilitati cordis quæ causatur ex frigiditate sanguinis, & paucitate ⁿ [prodest autem debilitati, quæ causatur ex suffocatione caloris naturalis & superfluo sanguine, sicut in ^o cardiacis, & hæc est synocha inflatiua sanguinea.] Medicina subtiliatiua medicinis cordialibus associata, quoniam tristitia causatur ex turbiditate sanguinis aut in debilitate cordis quæ ex grossitie sanguinis, & eius frigiditate causatur, unde generatio multi, & temperati spiritus prohibetur. Eodem uero modo similiter abstergitiua, & aperitiua illis adiungitur, ut cum sui aperiendi potentia penetrare faciat medicinas cordis, quæ sunt sicut Karabe, & terra sigillata. Inflatiua medicina ualde nociua est tristibus, & corde debilibus, quoniam replet substantiam spiritus vaporibus ^p [incongruis & intransmutabilibus, ^q [habentibus se ad ipsos sicut se habent superfluitates a ^r membra. obtenebrant ergo spiritus, atque grauiant, & ad suas operationes debiles eos reddunt: propter quod debilitationem cordis atque tristitiam simul causant. Constrictiua medicina, & ^r [inuisitatiua] medicinas cordis ingrediuntur ut substantiæ spiritus soliditatem & continuitatem laudabilem tribuant; ne uelociter dissoluatur quolibet leui motu: ueruntamen ipsarum utilitas in debilitate cordis est maior, quam in tristitia; quoniam ex subtilitate spiritus, & sanguinis, cordis debilitas amplius accidit. Tristitia uero potius fit ex grossitie sanguinis & turbulentia eius. Repercussiuæ uero medicina tunc medicinas cordis ingreditur, quando propter debilitatem eius causatam a mala complexione calida, patitur nocumenta. Stupescitua

d. n. spiritibus, generatis in eos & illud quidem.

e. B. & f. B. violentam naturam quam naturam.

g. B. & dum ipsa non accidet facit debilitatem in uirtute naturæ & delectat, tunc ipsa non præualeat eis (ita non potest super eos. Theriaca autem h. f. uentris. i. B. faciendo eam dominari super id quod est ueniale suorum tunc cum qualitate enim uenosa sit euacuatio.

k. n. inneterat.

l. B. uirtutem.

Alia liera. m. B.

n. f. & subtilitate. o. B. cafacan seu tremore cordis sanguineo.

p. f. non proportionatis. q. f. ad ipsos &

r. n. glutinatiua.

De a [basilico.]

De croco.

Basilicon calidum est & siccum in primo, habet autem aromaticitatem & stypticitatem cum b [subtilitate. prater hoc etiam est in eo superflua humiditas, latificat autem cu proprietate, quam adiuuat aromaticitas, stypticitati & subtilitati associata: Finaliter tamē vsus eius non est in latificatione laudabilis: quoniam substantia nutritiva quæ est in ipso, contrariatur ipsius medicinali substantie: etenim substantia medicinalis efficit quæ dicta sunt. nutritiua uero sanguinem turbidum atque melancholicum generat. c [Et] illa superfluitas d [in] ipso, q[ui] est in ipso, causat inflationem in uenis. iam autē ostensum est quod nociua sunt e [ista duo.]

De leon.

Been calidum est in secundo, siccum in primo. Ipius autem quoddam est albū, quoddam rubeum. Sed rubeum quidem calidius est. Et est nihilominus in utroque stypticitas cum subtiliatione, & apertione. Inest ei fortis proprietas confortandi cor: & etiam simul latificandi: ad quæ quidem iuuatur stypticitate subtiliationi coniuncta.

De litera. C.

Citrum.	Corallus.	Cinnamomum.
Crocus.	Camphora.	Coriandrum.
Calamenthum.	Casia lignea.	Caro. Cyperus.

De citro.

Citri cortex est ex latificantibus theriacalibus, cuius proprietatem caliditas quidem adiuuat. Est enim calidum & siccum in tertio, cui appropinquat folium, & flos eius, suntque subtiliores eo. Et eius etiam acetositas est ex confortantibus cor calida, a [sicca,] complexio nis: & est ex cōserētib[us] card iacæ calide: post hoc autem est in eo theriacalitas, unde confert morſui b [reptilium, & serpentis,] & est frigida & sicca in tertio. Semē autem eius est theriacale c [conferens] venenis. Videtur etiam quod sit ex confortantibus cor præbendo soliditatē substantiæ spiritus: d [sicca] & est frigida ac sicca complexio in tertio: nec elongatur e [ab] intellectu, quin sit ex alleuiantibus ipsum.

De corallo.

Corallus frigidus est in primo, siccus in secundo: & cum proprietate confortat cor, & latificat: quam quidem proprietatem adiuuat illuminatio, & a [absterſio,] & solidatio cum stypticitate.

De cinnamomo.

Cinnamomum alitimum calidum est in fideam secundi, siccum in tertio, habetque proprietatem: & inest ei latificandi proprietas, quam adiuuat aromaticitas eius, & a [fortitudo] subtilitatis. et propterea confert iuuentamento theriacæ.

Crocus calidus est in secundo, siccus in primo: & sunt in eo stypticitas, & dissolutio fortes: ad quæ digestio sequitur proculdubio. Et inest ei proprietas vehemens in confortando cor, & substantiam spiritus, & letificandi, cum hoc quod illuminat, & dilatat, & solidat ipsum: & adiuuant ad hæc aromaticitas fortis cum natura prædicta. Multitudo uero comestionis eius, superflue dilatat spiritum, & mouet ad extra donec accadat propter hoc, ut discedat a nutrimentali materia, & sequatur inde mors. Dosis autem eius ad hoc non a [est,] nec oportet de ipsa mentionem facere.]

De camphora.

Camphora frigida est & sicca in tertio a [vir] tus eius est saluare substantiam spiritus cum dominio suæ frigiditatis quando eius quantitas moderatur & fortasse adiuuat ipsam absolute frigiditas in calida complexione: quando b [ ] propter malitiam eius complexionis debilitatur spiritus, & dissoluitur. Aromaticitas autem eius adiuuat absolute proprietatē ipsius in omni complexione. Temperatur uero frigiditas eius cum ambra, & muscho. Sicci tas autem cum oleis humidis, & aromaticis: sicut est c [ ] Joleum uiol. et est theriacale, & proprie contra calida uenena et acquirit ab ea spiritus subtilitatem, & luminositatem uehementem. & propterea latificat, & confortat in hoc autem karabe assimilatur ei. Sed camphora quidem fortioris proprietatis est, & uehementioris d [saluationis.]

De coriandro.

Coriandrum a [ ] frigidum est in secundo, siccum in tertio. et inest ei proprietas confortandi cor, & latificandi: & proprie in calida complexione. & adiuuat ipsum aromaticitas & stypticitas eius. b [ ]

De calamentho.

Calamenthum si reprimatur eius caliditas, & siccitas cum oleo uiol. & remanet aromaticitas, & penetratio eius, confert in temperando spiritum in cerebro existentem: & proprie si fuerit complexionis phlegmaticæ: tunc enim reſſione non indiget, nec est auditum quod spiritui conferat, qui existit in corde, iuuentamento magno: ueruntamen ex his quæ diximus de qualitatibus, eius, uidetur quod cōferre possit eidem.

De casia lignea.

Casia lignea appropinquat in complexione cinnamomo alitimo, nō tamen in subtilitate.

De carne.

Carolice sit nutrienda pure, attamen aqua eius ingreditur curationem debilitatis a [eius:] non igitur obest de ipsa loqui. & idcirco dicimus quod carnis aqua si laudabilis fuerit caro animalis, aut b [bidentis] ouis, aut iuuenis arietis, aut hædi: uel caro laudabiliū auiū: est

a B. ne ipsa cognita exhibetur a malis. Alia litera fuit inuenta sed melius est non facere mentionē de ipsa.

a B. & habet proprietatem fortē ut sic conueniēs substantiæ.

b B. in corde.

c B. oleum de Keiri &

d B. conuenientia.

a B. siccum.

b B. condēans uel solidans substantiam spiritus.

a B. neman.

b B. Neman.

a B. cordis.

b B. ex carne arietis iuuenis aut carnis alterius id est capre iuuenis aut ex carne agnorum.

Alia litera

ex carne arietis
aliqua. i. ex car
ne arietis unius
anni, aut ex car
ne arietis albe
ui. i. ex carne
arietis duorum
annorum, aut ex
carne agnorum
e. B. subtilitate.
d. B. arietis ioue
nis. alia litera
arietis unius an
ni, aut arietis
duorum anno
rum.

a. u. spica & cy
pero & tollo.
b. h. illa sunt
propinqua ina
tura & uidetur
quod sint in se
cundo calida &
seca & mediū
ipiorum est iu
dicium specterū
aromaticarū, in
quibus est sty
plicitas cu iu
plicitate & pro
prietas ipiorum
est cōfortare &
lenificare, qua
re lege quae de
illis dicta sunt.
a. ta. caliditas.
b. B. substantia
styptica.
c. f. B. fortis.
d. B. forte.

est vltima rerum debilitati cordis. Quod si cau
satur ex c [debilitate] spiritus, tunc vtilior est ca
ro d [animalis aut bidentis ouis.] Si uero ex ip
sius grossitie, & turbate & paucitate, tunc le
uiores ex eis meliores sunt. Plures autem medi
corum sunt opinari, q̄ aqua carnis sit brodium
decoctionis ipsius nō tamen est ita. Sed potius
aqua carnis est succus per decoctionem extra
ctus a carnibus comminutis, donec refudando
fluat ab eis, & in qua frigitur caro, cuius colatu
ra potui ministratur.

De a [cypero.]

b [Cyperus. de eo dicitur in cap. de spica
nardi.]

De litera. D.

Doronicum.

De doronico.

Doronicum calidum & siccum est in prin
cipio secundi gradus. Inest autem ei pro
prietas valde fortis in confortando cor, & in
latificando: cui non repugnat excessus a f [ ]
] & adiuuat theriacalitas ipsius & quod in
ipso est de b [stypticitate subtili:] & proinde est
theriaca f [ ] cunctis uenenis, & latifi
cans a [ ] & confortans. Jreprimatur autem exce
sus suae caliditatis cum cōmissione syrupi ma
tiorum. Sed in cardiaca valde calida commi
secutur ei modicum cāphora, propter quod re
manet proprietates eius, & reprimatur caliditas.

De litera. E.

Emblicus. Endiuia.

De emblico.

Emblicus, de complexione eius sunt differen
tes opiniones. i. hi qui plures sunt, dicunt
eum esse frigidum a [ ] & humidum, j & hoc qui
dem rectius est. Isaac autem Iudaeus opinatus
est, ut dicitur, ipsum esse calidum. Sed qui frigi
dum iudicant, diuersificatur: nam quidam po
nunt frigiditatem eius in primo: quidam verò
in secundo, uidetur tamen q̄ sit in fine primi:
siccitas autem eius est in secundo: propter quod
est ex b [ ] mer] confortantibus stypticitate. Et in
est ei proprietates: confortandi cor, & latificandi:
quam adiuuat stypticitas eius: cuius etiam frigi
ditas in complexionibus f [ ]] frigidis
cum modica re leuiter tēperatur. Est .n. medici
na d [ ] solutiva spirituum. Jcuius tamen iuuamen
tum in confortatione maius est quā in tristi
tate: tunc autem in tristitia prodest, quando est
eius causa subtilitas f [ ] sanguinis] cum paucita
te atq; velocitas dissolutionis illius. Et quoniam
est ei medicinis cōfortantibus cor propter pro
prietatem & propter hoc quod f [ ] mundificat
etiam: Idcirco est medicina vehementer con
ferens intellectui & memoriae. f [ ]]

De a [endiuia.]

b [Endiuia syluestris] sicca est in primo. In
est autem ei proprietates theriacalis, & in
greditur cordis medicationem potata & em
plastrata.

De litera. F.

De fistulis.

Fistilis inest aromaticitas, & stypticitas cum
viscositate: propter quod aiunt esse leuifica
tes cor, & confortantes: & inde numerantur in
ter medicinas theriacales.

De litera. I.

De hiacyntho.

Iacinthus temperata esse videtur. Inest autē
ei proprietates latificandi, & cōfortandi cor,
& fortiter obuiadi ueneno. Et hec quidem pro
prietates est uirtus non suis attribuen da compo
nentibus, sed manat ab ipsa eo modo quod a di
ximus de magnete. De his autem quae in con
sideratione hiacynthi persuadere oportet, est
ut inconueniens esse dicatur calorem natura
le agere in hiacyntho, quum sumitur intra cor
pus, transmutationem, & dissolutionem, atque
cōmissionem eius substantia cum euapora
bili substantia spiritus, quemadmodum b [ ] dici
mus de] croco & similibus. Et in summa c [ ] cō
gruum] quidem est quod dicatur quod hiacy
thus in substantia sui patitur a calore naturali:
& exinde post modum eius opus manifestari.
Etenim eius substantia, quemadmodum paret
sensui, ualde est ab huius passione remota. Vi
detur ergo, q̄ calor naturalis nec imprimat in
substantia nec in accidentibus forma suae in
haerentibus, j sed solum in ubi eius, & loco, &
qualitatibus eius accidentalibus. In ubi quidē,
& loco, quoniam facit ipsum cum sanguine
penetrare usque ad partes cordis. quapropter
quum efficiatur propinquius passo, fortius im
primit suum effectum. In qualitatibus quidem
accidentalibus, quoniam calefacit ipsam hia
cynthū: de natura uerò calefactionis est, ut ma
nifestet proprietatem, & educat] uirtutem. si
cut apparet in Karabe: ipsum .n. quando debili
ter paleam trahere uideretur, fricatur quidem do
nec caleseat, post hoc apponitur palea f [ ] trahēs
ipsam. Videtur ergo b [ ] finitur q̄ impressio
hiacynthi sit ista, & quod actio eius sit secun
dum additionem elongationis aut appropin
quationis eius ad id, in quod naturaliter impi
mit. Illud autem in quo testificantur antiqui
latificare hiacynthum h [ ] scilicet ferre] ipsam,
& proprie in ore, testantur quoniam ad latifi
cationem alteratione non indiget in substantia
sua, uel in accidentibus i [ ] inhaerentibus ei. nec
est necessarium q̄ passum tangatur ab ea: sed
sufficit q̄ uirtus latificandi quae ab ea manat, ip
sum attingat: quamuis eius actio confortetur
calefactione, & appropinquatione sicut in pro
prietatibus ceterorum. f [ ]]
Videtur etiam q̄ adiuuat actionē suae proprie
tatis quod habet de illuminatione l [ ] cum ab
sterfione, &] temperamento complexionis.

De a [ixymel.]

b [I Xymel] planta est aromatica similis cinna
momo c [ ] quam quidam de Lameche af
ferri dicūt. Et est calida in secundo, sicca in pri
mo.

mo. Et est ei proprietates ualde sublimis confortandi spiritum, quam adiuuat aromaticitas & stypticitas cum subtilitate, sicut frequenter in prædictis recolimus: confortat etiam cor & cerebrum & omnia viscera: & in summa, omnium virtutum naturam adiuuat, & actiones.

De litera. K.

Kadrem. Karabe.

De^a [Kadrem.]

Kadrem] est ex medicinis laticifantibus, & confortantibus magnis: & est ex nobilioribus theriacis contra morsum serpentis & puncturam, nec habet excellentem caliditatem. Et idcirco cum hoc, quod est theriaca, confortat, & laticifant simul. Est enim herba similis aristolochie, crescens cum napello^c [cui napellus cum ei vicinatur in quocumque loco nec fructificat, non frondescit, propter quod quidam opinati sunt quod sit tithymalus, quoniam hæc ei conuenit, non tamen est ita.]

De Karabe.

Karabe calida est in primo, sicca in secundo. Opinio tamen est quod sit frigida. Inest autem ei aromaticitas camphoralis, & radiositas modica, & proprietates confortandi cor, & ipsi³⁰ laticifandi ac depellendi cardiacam^a [inuameto temperato, et soliditate, quam præbet spiritui.]

De litera L.

Lingua bouis. Lapis lazuli. Lapis armenus. Lilium. Lignum aloes.

De lingua bouis.

Lingua bouis calida est, & humida in primo: cuius proprietates est laticifare, [mundificat namque substantiam cordis.] Melior tamen est quæ de^b [Corintho] affertur, habens spissum folium, velatum plurima lanugine: quod inquam post exsiccationem nec contrahitur, nec est siccum: quæ autem in his partibus reperitur, est ex genere^c [alterius plantæ,] & accipitur pro lingua bouis propter similitudinem illius ad illam, quum tamen non sit illa. d [Sed etiam conuenit ei cum uirtute proprietatis, & appropinquat eius natura temperamento, nec tamen imprimi sicut illa.]

De lapide armeno.

Lapis armenus proprietatem habet confortandi cor, & ipsum laticifandi: separando a spiritu, & mundificando similiter corpus ab humore melancholico.

De lapide lazuli.

Lapis lazuli similem uim habet cum eo quod dicitur de armenico lapide, nisi quia est ipso debilior.

De a [lilio.]

a. s. fufen azad.
b. s. fufen azad.

Lilium] in iudicio & natura croco appropinquat: minus tamen habet caliditatis, & siccitatis eo. I. t. lilium quidem conuenientius est ad confortationem cordis. Crocus autem ad laticificationem. In lilio est potentia foli dandi spiritum, propinqua ei quæ est in croco, non tamen habet^e [siccitatem, & crocus habet] vehementem potentiam dilatandi spiritum foras & mouendi extra: d. t. [proinde amplius confert syncopi quam crocus. Lilium enim^e [mouet] spiritus minute dilatando, & t. t. [extrahendo, & fortius dilatando, & extrahendo.]

c. — B.
d. B. quam habet crocus.

e. B. confortat.
f. B. inuincit.

De ligno aloes.

Lignum aloes appropinquat in iudicio ambræ, tamen est ea debilior. Etenim temperamento propinquior est complexio eius, & omnia membra confortat.

a. — B.

De litera. M.

Myrtus. Myrobal. Melissa. Macis. Mulchus. Mumia. Menta. Malum granatum. Matianum. Margarita.

De myrto.

Myrtus non est ita perfecta commissio- nis ut pater, quam unica & singulariter prædominans uirtus ei conueniat per naturam: imo uidetur duplicem habere substantiam, in quarum una frigiditas dominatur, in altera uero caliditas: inter quas quidem commissio non perficitur, nec actio & passio taliter, ut perducat ad complexionem unicam dominantem eis: quo quidem iudicio plurimè considerationis

est myrtus: uidetur enim^a [plus esse frigiditatis in ipsa:] nec tamen adeo fortis est ipsarum commissio, quin calor naturalis separet inter eas: quumque separauerit, penetrat primo substantia calida & calefacit: postea uero sequitur substantia frigida, & confortat, & stringit: & idcirco excellit eius inuamentum in generatione pilorum: etenim substantia calida trahit primo materiam, & dilatat poros: quum ergo ad ipsos trahitur materia conueniens generationi pilorum, condensatur in pilum. Est autem sedes aromaticitatis, quæ in ipsa est, substantia calida. b. t. [Quum autem

a. s. q. substantia sub illa i qua dominatur caliditas sic minor & substantia ipsa in qua dominatur frigiditas sic plus.

iudicatur myrtus secundum complexionem eius prædominantem, & fortiolem, est frigida in primo, & sicca in secundo: & inest ei cum hoc subtilitas: est quoque conueniens spiritui propter aromaticitatem suam, & t. t. [stypticitatem cum subtilitate subtiliatiua eius.] Et mundificatiua, etiam propter alteram substantiarum eius simplicem: & propter quæ iterum omnia est ex medicinis cōferentibus cardiacæ, & cordis debilitati, proprietate quam complexio adiuuat.

b. t. B. & sedes pontificatus eius est substantia frigida.

c. t. n. propter id d. B. est lucens in sum spissum len solidum mū dicens substantiam eius dilatare uel spargere ipsum.

De myrobalanis a. t. t.

Myrobalani Kebuli frigidi sunt in primo, sicci in secundo: inestque naturaliter eis stypticitas, quod significat ipsorum pontici-

a. t. B. kebulis & india.

tas.

b B. nō solvunt
niti.

c u. expressio
& abstergent
cum postea
te & ambo sol-
vunt & prae-
pue indi nigri
& ambo aggre-
gant mundici-
tatem sangui-
nis a corde, &
hepate &.

tas. Et b [solvunt] eum proprietate, quā c [con-
plexio adiuuat myrobal. Indi, tamē ad hoc for-
tiores sunt & ebulis. Communicant tamen in
mundificādo cor, & consolidando, & confor-
tando etiam: idcirco laticant. videtur etiam
quod ad hoc similiter insit proprietat.

De melissa.

Melissa calida est & sicca in secundo. Inest
autem ei proprietat mirabilis letificādi,
& confortandi cor similiter: quam quidem ad-
iuuat aromaticitas, & subtilitas aperitiua, & sty-
pticitas, quae in ea sunt. Et cum hoc etiam cun-
ctis vitæribus confert habere, naturam leniter
solventiam, ita scilicet quod sufficit ad soluen-
dum a spiritu vapores melancholicos, & a san-
guinem, qui existit in corde: nec tamen id effi-
cere valet à cæteris membris, & corpore toto.

a B. a sanguine.

De mace.

Macis. deco dicitur in capitulo de spica.

De muscho.

a n. ultimatur
in virtute eius
vel non tamen
peruenit ad hoc
ut sic sic: ut-
tus eius.
b f. contra ue-
nenum regio-
nis alhelele si-
cut.

Musculus calidus est, & siccus in tertio. Est
autem similis croco non tamen. [cro-
cus loco eius permutari potest in omni loco.]
Et musculus est theriacalium nobilior. [†]
[†] contra napellum. [†] & grana-
cuius] & cornu spicae: & reprimatur caliditas
eius cum camphora, & siccitas cum oleis hu-
midis, sicut cum oleo violaceo, & ros.

c — B.

De mumia.

a n. secundi.
b B. & isam
adiuvat viscosi-
tas condensans,
solidans spiritū

Mumia calida est in fine a [tertij] sicca pro-
ut creditur in primo. Inest autem ei pro-
prietat omnem spiritum confortandi, b [quod
adiuvat continuatiua viscositas.]

De menta.

a f. iuvenmen-
to mirabili.

Menta habet subtilem aromaticitatem, & 40
dulcedinem amaritudini commistam, cū
delectabili commistione ponticitatis, & con-
uenientis stypticitatis: quae inquam sicut saepe
diximus, adiuuant letificandi proprietatem.
[†] videtur autem quod rursus
complexio sit calida in fine primi, sicca in prin-
cipio secundi.

De malo granato.

Malum granatum dulce conueniens est cō 50
plexioni spiritus cum bonitate, & dulcedi-
ne sua, & proprie spiritus qui existit in hepate.

De matiano.

Matianum frigidum est, & siccum in pri-
mo: & inest ei magna proprietat latican-
di, & confortandi, quam adiuuat aromatici-
tas & dulcedo, & cum hoc quod est medicina,
est nutriendus: quamobrem confert spiritui nu-
triendo, & temperando ipsum: & prodest etiā 60
ei sua proprietate.

De margarita.

a B. flores
sunt valde q ka-
rati.

Margaritae similes sunt Karabe in natura, &
luminositate: uerum a [tamen in opere nō
consequitur illas: tamen ei inest proprietat val-
de magna.]

De litera. N.

Nenufar.

De nenufere.

Nenufar appropinquat camphore in iudi-
cio, nisi quia est a [humidior ea.] Et eius
quidem humiditas b [†]

Causat in substantia spiritus qui existit in cere-
bro pigritiam, & torporem, nisi egeat & hume-
statione ut temperetur spiritus autem qui est
in corde, non uidetur ab ea pati hoc nocumen-
tum, quod patitur spiritus cerebri: imò prae-
bete forte iuamentum: nam proprietat suae aroma-
ticitatis cōfortat spiritum, qui in corde est: no-
cumentum uero frigiditatis & humiditatis ip-
sius est secundum quid, & temperatur croco,
& cinnamomo.

De litera. O.

Oua. Olibanum. Ozimum.

De ouis.

Oua quamuis a [medicina] non sint, ad con-
fortationem cordis tamen recipiuntur, ip-
sum enim valde confortant, uitella b [videli-
cet] dummodo tamen accipiatur ex ouis vola-
tilium, laudabilis carnis, sicut gallinae, & perdi-
cum & starna, & phasiani. Ista enim uitella tē-
perata complexionis sunt: quibus tria conue-
niunt, scilicet velociter in sanguinem transmu-
tari: & parum superfluitatis post transmutatio-
nem relinquere, & sanguinem generare cōfor-
mem sanguini quo nutritur cor: f. subtilem &
clarum pellitur ergo festināter ad ipsum. Et id
circo praeceteris nutrientibus conueniens est
in dissolutione substantiae spiritus, & diminu-
tione materiae ipsius, sanguinis. f. cordialis.

De Olibano.

Olibanum calidum est in secundo gradu &
talitudo in primo. I. sique confortatiuum vi-
talis spiritus & animalis: & proinde confert he-
betudini, & obliuioni: cuius inquam operatio
conformis est operationi been, a [nisi quia eo
debilius est in confortatione cordis, & maioris
aromaticitatis, & propter theriacitatem, quae in
ipso est,] prodest fumus eius in pestilentijs.

De ozymo.

Ozimum est basilicon, de quo superius est
dictum: minus autem est melisse in iudicio
simile, excepto quod est ea calidius modicum.

De litera. P.

Polypodium. Pyra. Peonia.

De a [polypodio.]

b [Polypodium] laticat, non per se, sed per
accidens: euacuat enim a corde, & cere-
bro, & corpore toto c [melancholiam.]

De pyris.

Pyra quidem habent aromaticitatem & sty-
pticitatem atq; soliditatem substantiae: quae
inquam ad frigiditatem declinātia, habent vir-
tutem confortandi cor: & adiuuant eam quae
dixi.

diximus. Matiana tamen ad hoc meliora sunt
cis.

De spodio.

De personia.

De psonia.
PAconia + t] temperata est in
 caliditate & frigiditate, fortē habens siccita-
 tem, & stypticitatem, cum subtilitate. que in
 quam, omnia proprietatem ipsius adiuvant in
 cōfortatione spiritus animati, et expulsiōne su-
 persuitatum a cerebro. cum potentia, quam ha-
 bet educendi melancholiā, & phlegma ex illius
 substantia tantū: a cuius proprietate adipiscitur
 cerebrum potentia resistendi eorum receptio-
 ni. Videtur etiam illi connenire vniuersaliter
 impressio in corde, quamuis non recitetur.

De litera. R. Rosa.

De rosa.

De rosa.
Rosa imperfecta commissionis est in eius substantia, sicut diximus de myrto. Est. n. in ea substantia cuius complexio frigida est in secundo, & substantia cuius complexio calida est in primo. Et est in ea substantia lenitiva, & humectativa, & substantia inspissativa & sicca. Conueniuntque cum aromatitate sua substantie spiritus, & proprie quando supercalescitur exstiterit, confert enim ei tunc sua frigidity, ac solidat ipsum cum sua stypticitate, propter qd valde proficit & syncopi, & cardiacæ.† [L
 Iquid paulatim deglutitur aqua ipsius, Estque cunctis visceribus conferens.

Delitera. S.

Delitera. S.
Sericum. Stachados. Spodium. Sanda-
lus. Secacul.

De serico.

De serico.

Sericum ex fortibus lificantiis est : excellentius tamen est crudum. Sed quandoq; cadit in vsum coctum, potissimè si non fuerit tinctum. Est autem calidum & siccum in primo: & [insunt ei subtilitas, & raritas, & paruitas, atque fulgor, & proprietates lificandi, & cōfortandi cor, ad quod inuatur prædictis, unde dilatatur spiritum, & solidatur, & abstergit, & clarificat, & illuminat:] nec tamen eius confortatio tantum vni appropriatur spiritui, b t [

Ita spiritus cuiuslibet, ita quod confort spiritui ani-
mato: quod patet ex eo quod visum confortat, si
oculi ex ipso colligentur: patet etiam propter
reia quia confort memorie. Et quod spiritum præ-
terea confortat qui existit in hepate, quod in
punguatio manifestat: planum est aut quod non
pungatur, propterea quod temperet corpus. relinquitur
ergo quod facit hoc, quia confortat spiritum
naturale ad nutriendi actionem perfectius cau-
sandam. utimur etiam eo [sine reprobatione.]

De stæchados.

De flichados.
 Stechados arabicu calidum est in primo, sic-
 cu in secundo; inest aut ci proprietas educendi
 humorem melancholicum, & propriè ex cere-
 bro, & ex corde. unde etiam laticat, & confor-
 tat cor depurando substantiam spiritus in ce-
 stypticat in corde simul a melancholia: habetque
 spiritus a [in corde consolidat.] videtur etiam
 quod propter hoc proprietatem habeat cõfor-
 tandi cor: propter quã [vehementer confortat
 in venenis pñtionum & mortura & ad cõfor-
 tandum cor, & ad corroborandum] memoriã.

Spodio inest proprietas confortandi cor, & latificandi. Confert multum cardiacæ, & syncopæ calidis: cuius proprietatem stypticitas adiuvat. * [complexionaliter autem est frigidum] in secundo. In complexionibus frigidis tēperatur cum croco, uidetur quòd lætificet, & confortet causando luminositatem, & soliditatem in spiritu.

De sandalis.

De Jundalis.
S Andalus habet proprietatem laticandis, &
 sc̄sforandi cor, quam quidem adiuuant aro
 maticitas, & slypticitas: & a illius subtilitas.
 Et tūc complexio eius frigida, quamuis albus
 frigidior sit et minus siccus. omnes tamē in his
 qualitatibus perueniunt ad secundum gradū.]

De seccant.

a[^{De fecalul.} S] Ecaculquidem est secundum ueritatem
frigida, ut fertur propter subtilitatem, &
caliditatem, & humiditatem] addit in uirtute
spiritus.

De litera. T.

Terra sigillata Tamarindí.

De terra sigillata.

De terra sigillata.
Terra sigillata temperatæ complexionis est
in caliditate & frigiditate, confor misa †
humanæ complexionis: nisi quia
cuius siccitas maior est humiditate ipsius: habet
quæ humiditatem cum sua siccitate uehementer
consistat. Et propterea insunt ei uiscositas,
& b [confortatio.] quia uerò maior est siccitas
in ea: idcirco cum illis inest etiam eadem. [ab-
sterfus.] Habet et proprietatem mirabilem læti-
ficandi, & confortandi cor cum theriacitate
[manifesta], propter quod cunctis obuiat vene-
nis, quod, siue bibatur ante uenenum, siue
post, naturam [insin] & confortat ad ex-
pellendum ipsum. Videtur etiam quod insit ei
proprietates illuminandi, & temperandi spiri-
tum. Adiuuant autem uiscositas, & slypticitas
quæ in eo sunt. Etenim soliditatem & conti-
nuitatem auget spirituum, propter quod for-
tius lætificat, & confortat.

De tamarin-dis.

Tamarindi frigidi sunt & sicci in secundo:
de quibus opinio est, quod confortant cor:
videtur tamen quod illud proprie sit in haben-
tibus malam complexionem ad naturam chole-
ricam declinantem. Etenim temperant in friga-
dando, et a cholera mundant cum uirtute solu-
tiua quam habent.

De litera. V.

Vfneæ .

De usnee .

De uisue.
VSnec calida est in primo, sicca in secundo:
 quæ propter sui aromaticitatem conue-
 niens est subtilitatis spiritus a [quam et solidi-
 tati, & stypticitate consolidat & confortat de fa-
 cili, &] penetrat pp sui subtilitatem. Et idcirco
 confortativa est cordis, & cardiacæ confertens.

De litera. Z.

Zedoaria.

De a [zedoaria.]

b [Z^{De a [Zedoaria.]} Edoarum] utrunque calidum est & sic
cum intertio: in quibus etiam inest
cum subtilitate stypticitas, & e[^{cum} conuenit eis

a B. in comple
xione candida in
frigidatio eius
autem est.

a. B. tuberculatio
fubtilis in eo,
frigiditas & ci-
bus non adiu-
vante nisi in com-
plexione lapsa
a natura in ca-
ditate, & ci-
bus eo est uehe-
mentioris frigi-
ditatis, & est in
secundo & siccis
tumor quoniam siccis
tumor rubri quæ
est in secundo
etiam ærum sic-
citas albi est in
principio eius,
& siccitas rubri
in fine ipsius &
spiritus æquiva-
lent ex eo mo-
tus dilatacio-
nis cum solidi-
tate ipsum.

b. P. Opinar
quod fecal p
ter suam cal-
orem.

c. f. b. valde.

d. g. conclusio.

e.

f. exuercatio.

g. habilita.

h. inclina.

plexionis quādo utitur altero ipsorum rēpore temperato aut frigido, & in quantitate ēr moderata nec minus frequenter, ¹ [profunt ei ad confortationem cordis maximo iuuamento,] & conseruat sanitatē in ipso, atq; securum efficit ² [ab incurfu pestilentialium accidentium,] & a prauis humorum motibus, atq; lāsonibus obuijs uenenorum, cuncta q; uirtutes eius corroborat, & vitæ longitudinem præstat ei. Qui uerò calidæ complexionis existit ³ [

] & in calida regione, nec istis, nec etiā alijs confectioibus calidis uti debet, nisi in neceisitatibus manifestis. ⁴ [Præterea ex c. mythridati & theriacæ sunt] diamusculus amarus, & dulcis: sed amarus quidē conueniens est temperatam habentibus complexionem, aut frigidā: dulcis autē habētibus calidam. Ceterum diamusculus in latificando non multo debilior est q̃ theriacæ. ⁵ [in confortatione tamen cordis ea moderatē debilior est in cōfortatione quidē] ceterorum membrorum multo debilior est ipsa. ⁶ [Amplius autē impressio eius in corde latificatio est, & uiuificatio ipsius.] Insuper autem utilitas, quæ in moribus, & pñcturis est minor est quā eius utilitas in uenenis bibitis. Theriacæ uerò, & mythridatum ad omnia profunt: Potest autem diamusculus amarus sic temperari, uidelicet, ut accipiantur ex eo aur. x. & ex succo marianorum dulcium, & granatorum dulcium, & cydoniorum dulcium, an. aur. l. & co-

quantur simul usq; ad spissitudinem, post hoc uerò poterit eo uti calidam habens complexio nem. Quod si utens ualde calida cōplexione ex titerit, fiat illud cum succo ⁷ [accedula] & citri acetositate. sitque dosi quantitas, ut dosi. s. diamusculi cum adiuncto saluetur: sicut si dosi succorum huius sit aur. iij. aut. iij. tanta quidē diamusculi adiungatur q̃ repressa excellētī qualitate ipsius prodesse possit secundum sui proprietatem. Et similiter intelligendum est in cō-

fectis letificantibus tam magnis, quā paruis. Cōfectio uerò ⁸ [profectus,] quam Alchindus cōposuit, utilis est ualde melancholici cordis debilitati ex morbo melancholiæ: amplius autē confert purificando quam confortando. Diamusculus uerò & latificans confectio manifestius confortando præstat iuuamentum quā purificando: & idcirco ⁹ [confectio] profectus melancholiæ. ¹⁰ [Diamusculus autē & cōfectio lā-

passioni.] ¹¹ [Ex medicinis autē, quæ huic passioni conueniunt, sunt illæ quas nos finimus experiti, & quarum compositio fuit inuenta post tē est oxyzacara, quam] nos cōposuimus patienti bus tristitiam melancholicam, & ¹² [epilepsiam: atq; digerit: præterea leui solutione euacuat.] Recipe epithymi. 3. x. polypodij. 3. vi. buglossæ 3. iij. capillorū ueneris. 3. v. turbit. 3. vi. [utriusq; ozymi, seminis melissæ, zedoariæ, becn alniti an. 3. iij. s. ¹³ [culcutæ, sem. endiuie radicis eiusdē] [radicis lilij] an. 3. xii. zucc. rol. ad pondus omnium. Supradicta igitur omnia

¹⁴ [in purissimo & fortissimo aceto remolliātur] per diem & noctem. ¹⁵ [

] In crastino uerò adiungātur toti. lib. ¹⁶ [vij.] aquæ mundissimæ, totumq; suauiter decoquatur usq; quo redeat ¹⁷ [quasi] ad medietatem aceti. ¹⁸ [q̃ si zucarum rosaceum non suffecerit dulcorare tantum ut in his remaneat sapor zuccari ad hoc sufficiens, sunt addēda.] postea uerò ab igne depositū seruetur: sit autem dosi eius a 3. xv. ad xx. q̃ si re-

ciatur x. diebus continue, manifestabitur eius iuuamentum in his, in quibus fuerit multa materia melancholica. Si uero modica fuerit materia, sed membra principalia tamen disposita sunt ad hoc ut ¹⁹ [humor generetur in his, & illa modica ipsius quantitas in lacertis maneat, & arterijs, & uenis, tunc experti sumus in tali casu syrupum, cuius dispensatio talis existit. Recipe sem. endiuie, & seminis melissæ, 3.

²⁰ [ozymi minoris, omnium an. 3. xx. radicum lilij. 3. v. buglossæ. 3. xxx. foliorū melissæ. 3. xv. polypodij, marathri, omniū an. 3. vi.] omnia hæc coquantur in ²¹ [septuplo] sui de aqua, & duplo sui de succo matianorum dulcium, usq; quo sui tertia remanserit pars: postmodum coletur, & colaturæ addatur zucarum, & syrupizetur ad modum iuleb: uel pōt fieri ad modum syrupi acetosi secundum mensuram decoctionis. ²² [

] Confectio alia nobilis ualde, quam experti sumus in forma electuarij: & ēt trochisci, cui addidi & subtraxi secundum diuersitatem complexionum: prodest. n. uehementi iuuamine cordi ad confortandum. Recipe margaritarum, Karabe, coralli, omnium an. aur. s. leiici crudi, cancerorum fluuiialium adustorum, omnium an. aur. i. & s. buglossæ 3. v. limaturæ aur. ²³ [3. i. seminis] melissæ, ozymi utriusq; an. 3. iij. been albi & rubei, ligni aloes, lapidis armeni, lapidis lazuli loti, masticis, casia lignea, cinnamomi y [alitinij], eroci, ²⁴ [nucis muscharæ, cardamomi minoris, cubebe,] omnium, an. au. i. epithymi. 3. ii. & s. tarchados ²⁵ [arabici] 3. iii. b [ambræ] aur. j. quod si non inueniatur, ponatur loco ipsius ²⁶ [duplū zedoariæ] doronici d [romani aur. ij. seminis endiuie. 3. v. seminis cumeris. 3. iij. manna. 3. decem, rosarum rubearum. 3. iij. muschi. 3. ij. camphoræ aur. j. ambræ aur. i. spicæ nardi, folij, amborū an. 3. ij. Hæc igitur sunt radix, & firmamentum: & sunt inde troch. cum melle: preparatur autem quandoq; secundum exigentiā temperatę complexionis, & tunc nulla fit in eo mutatio. Quandoq; uerò preparatur habenti malam complexionē calidam, aut malam cōplexionem frigidam, & tūc secundum exigentiā cuiusq; fit in ea mutatio. fiant ergo trochisci ad pondus unius aurei, cum triplo sui de melle optime despumato. Si uerò fermentari debeat propter conseruationē, & post fermentationem usui referuari, expedit ut addantur opij. 3. v. & castorei puluerizati tātundem: quibus appositis non usui ministraretur nisi post sex menses. Si cui autē dominetur mala complexio calida, expedit ut crocus, & musculus ad medium aurei reducantur: & subtrahatur epithymum, uice cuius ponantur. 3. v. fumiterræ, & iij. 3. fenæ: addanturque ros. 3. xviij. seminis portulacæ, & spodij. 3. j. seminis

m. infandatur in aceto forti & puro.

n. si si fuerit aqua plus erit cōuenientius de inde coletur acetum & proli-

p. B.

q. B. & si fuerit aqua plus erit cōuenientius de inde coletur acetum & proli-

r. B.

s. a. ozymi gariophyllati, radi cis iros. 3. v. buglossæ 3. xxx. rad. cis liquiritiæ. 3. x. polypodij sem. feniculi. Alia litera melissæ. 3. xv. rad. cis liquiritiæ 3. x. polypodij sem. feniculi. omniū an. 3. vii. c. B. sextuplo. u. 3. prima.

x. B. danich duo hiacynthi con. triti. 3. i. sem. o. zymi gariophyllati & sem. albe darungi &.

y. B.

z. B. heilbua cardamomi maioris cubeb m. cis.

a. B.

b. B. giedu. r.

c. B. zorum & zure. ii.

d. B.

e—B.

f B. medietate
dosis.
g B. rob
h B. sumat do-
sim eius cum da-
nich vel cū sex-
ta parte 3. i. al-
rich id est affe-
duleis.
i a. rubei.

K f. n. habenti-
bus complexio-
nem calidam.
l f. n. calidam.

m B. omnium
ana. aur. ii. sanda-
lorum aure. i. j.
rob alcedar &
si nō inuenitur
ponatur ligni al-
cedar aur. ii. j. li-
gni aloes, doro-
nici, zurober,
beē albi, omniū
an. 3. ii. canero-
rum fluuialium
adulcorum feri-
ci erudi incisi,
omniū an. aur. i.

n B. fuerit cum
eo buglossa ita
quod si fuerit
seca decoquat
in aceto cum a-
qua, & tunc mi-
sceatur succus
eius cum succo
ipsorum.
o f. B. & si non
ponatur ex eis.
p f. B. & fiat ex
hoc iuleb.

a n. enim. Alia
litera si abunda-
uerit.

minis lactuæ. 3. ij. sandalorum 3. iij. ceterę ue-
rō medicinę remaneant sicut prius, & fiat tro-
chisci sicut diximus. [cum melle optime de-
spumato.] Cui verō mala complexio frigida
dominatur, expedit adiungere medicinis præ-
dictis corticem nucis muschate, & corticē ci-
tri, & xylobalsami, atque piper, & zingiber: ex
uno quoq; videlicet 3. i. castorei. 3. ij. & subtra-
he de camphora medium aureum. Habens etiā
malam complexionem calidam, sumat f [do-
sim] ipsius cum aureo spodij, & s [sapa] maria-
norum. Qui frigidam autem habent comple-
xionem, h [cum 3. j. castorei.] Iam autem cum
hac medicina curauimus quosdam circa prin-
cipium de melancholia vergente in maniam,
quæ lupinum demonium appellatur, & adiun-
ximus dispensationi temperatę. 3. j. hyacynthi i
[rubificantis,] & splendidi, & perfecte pulueri-
zati: & adiuti fuerunt maximo iuuamēto post
desperationem. Compositio autem propria k f
[ijs] qui propter malam com-
plexionem l f [ ] labuntur in cardia-
cam, & cordis debilitatem, est i. a. Recipe semi-
nis lactuæ, & melonis, & cucurbitę, & cucume-
ris mundatorum an. 3. quinque seminis por-
tulacę. 3. iij. margaritarum, coralli, karabe m [cā-
crorum fluuij adulatorum, serici erudi, omniū
an. aur. i. sapæ, olibani aur. j. Si uerō non inue-
niatur, loco ipsius ponatur ij. aur. ligni eius, li-
gni aloes, zedoarię, doronici, been albi et rubei, 30
an. 3. duas] spodij, cardamomi minoris, ana. 3.
tres, rosarum rubearum mundatarum a capu-
lis & in umbra exsiccatarum. 3. sex, croci, aur. s.
camphorę uehementer contritę cum x. sui de
muscho, & sexta sui de ambra aur. j. s. buglossę
aureos quinq;. Ex omnibus supradictis fiat tro-
chisci cum sapa matianorum, & cydoniorū,
& malorum granatorum: his inquam sapis equa-
liter acceptis secundum quantitatem cōfectio-
ni sufficientem. Ad illud etiam iuleb ex succo
buglossę, cum tantumdem succi endiuie, & qua-
druplo sui de succo matianorum, & duplo de
aqua rosacea, & sexto totius de albißimo zuc-
cero, quę inquam suauiter decoquantur vsq;
ad spissitudinem. Et sit iterū iuleb ex folijs mel-
lissę coctis i aqua rosacea. donec receperit uir-
tutem ipsorum: Aut ponitur succus eius in
xxxiiij. sui de aqua rosacea. hoc enim proficit
cunctis patientibus cordis debilitatem, potissi-
mē si f [addatur ita, videlicet q si fuerit secca
cum ea coquatur in aqua rosacea: si uerō recēs,
commisceatur illi succus illius.] Quod si com-
plexio uehemētis caliditatis extiterit, dimina-
tur succus mellissę, & augeatur succus buglos-
sę, o f [ ] quantitatibus exi-
stentibus æqualibus. f [ ]

De medicinis solutius agnitudinum cordis. Cap. 5.

E Vacuatio autem conuenit in melancholia-
60 Ecis uti post digestionem. & ipsarū lenitio-
nem. Si a [uerō] in toto corpore abundauerit
humor nociuus, totū corpus incipiemus euac-
uare. Id autem quo euacuatur, conuenientius
est, ut dissoluantur. vi. 3. hieralogodion in xx.
3. decoctionis epithymi factę secundum hanc
formam. Recipe epithymi. unc. j. uuarum pat-

sularū unc. ij. coquantur in duabus lib. aquę tā-
tum, donec possit ex colatura extrahi inde so-
lūmodo pondus xxx. drac. Quod si cum hoc
non euacuetur, fiat decoctio epithymi nota:
aut cum ix. drac. recentis epithymi. [Cretenfis
ut in supra rememorata oxyzacara dissolutis,
nisi fortis dysenteria timeretur. & digeratur
cum iuleb. quod post prædictam oxyzacara su-
perius scripsimus.] Ex pilulis autem fortibus,
ad hoc congruentibus sunt huiusmodi. Recipe
hierę picrę, epithymi an. drac. ij. polypodij, ste-
chados arabici, agarici an. drac. s. pulpę colo-
quinthidę quartam partem unius drach. scam-
monę, bdellij, salis c f [ ] ana gra. v. Alie
uerō nobiliores prædictis sunt hæ. Recipe pi-
crę, epithymi, stęchados arabici ana drac. s. la-
pidis lazuli, lapidis armeni, ablutorum, agarici,
pulpę coloquinthidę, salis d f [ ] Jana
quartam partem unius drac ligni aloes, masti-
cis e [myrrhę] ana gra. v. ellebori gra. ij. & s. scā
monę, gra. iij. Scias autem quod in decoctio-
nibus ellebori dosis est f [drac. j. in pilulis au-
tem gra. ij. s.] & quum nihil noceat, actionem
medicinę confortat. Si uerō phlegma melan-
cholię iungatur, tunc fiat euacuatio cum hu-
iusmodi pilulis. Recipe epithymi, turbith ana
drac. i. thymi, pulpę coloquinthidę, agarici, la-
pidis armeni loti, ana drach. j. quartam scam-
monę, salis naphthici, stęchados arabici, ana
gra. v. ellebori gra. ij. s. fiant pilulę cum succo
porrorum. In pilulis autem, quę intra prædi-
ctas sunt in uirtute, non oportet permutari cō-
positionem, aut medicinas: sed sufficit uariare
dosim secundum existimationem artificialem
a medietate usque ad duas tertias. Quum au-
tem euacuatio corporis non intenditur, sed
partium solummodo, ut cordis, aut capitis,
tunc conuenientius est uti pilulis g [quas dice-
mus. Si ergo fuerit complexio melancholica
pura, & propria.] Recipe epithymi, myrobala-
norum Indorum ana par. i. hierę picrę partē
unam & mediā, stęchados arabici par. i. duas
tertias, ellebori nigri partis unius sextam, ma-
sticis, ligni aloes erudi, polypodij, lapidis arme-
ni loti, pulpę coloquinthidę an. partis. j. tertiā:
hęc omnia conficiantur cum succo matiano-
rum, & fiant inde pilulę ad quantitatem cice-
ris, ex quibus sumatur a drac. j. usq; ad aure j.
de nocte cū uino: de die uerō ante gargarize-
tur h [oxyzacara minoris decoctionis.] Cui ue-
rō complexio phlegmatica & melancholica
fuerit. Recipe turbith, agarici, epithymi, Kebu-
li, stęchados i [arabici, ana partem. j. s. aloes par-
tem. j. & s. ligni aloes partem mediam.] fiant pi-
lulę sicut prius. Cui autem complexio melan-
cholica & cholerică fuerit. Recipe turbith, epi-
thymi, fenę, sumiterę, an. partem j. & tertiam
eius. rosarum partis unius duas tertias, fiant pi-
lulę sicut prius.

Hęc sunt ergo, quę in quātum potuimus, sub
compendio præscripsimus in sermonibus me-
dicinarum cordialium, siñe huic operi inpo-
nentes cum laude Dei, qui uirtutem largiri di-
gnatus est opusculum terminandi. Amen.

F I N I S.

LIBEL

LIBELLVS AVICENNAE

DE REMOVENDIS

NOCVMENTIS,

Quæ accidunt in regimine sanitatis, scilicet ex errore
vsus rerum non naturalium,

*Traductus ex Arabico in Latinum, per Andreæ de Alpago
Bellunensem, Physicum Damascenum.*

PROOEMIUM AVICENNAE.

PRINCEPS Mahamet Al-
schehel omni virtute clarissi-
mus, amatorque omnium scien-
tiarum animaduertens medi-
cos in suis codicibus summa
cum diligentia commemoras-
se res homini noxias in vniuersali, & cauendas
pro conseruatione sanitatis: remedia verò
nocumentorum ex vsu rerum prædictarum ac-
cidentium ab ipsis medicis prætermissa fuisse,
atque ipsos in hoc maxime defecisse; rogauit,
vt ego Auicenna huic defectui supplerem, & li-
bellum componerem de remouendis nocumē-
tis accidentibus ex illis rebus noxiis: vt si quis
aut ex appetitu inordinato, aut re cogente: aut
alio quouis modo rebus prædictis vsus fuerit,
a nocumentis ipsarum absolui valeat. Quam
quidem petitionem quum iustam, & utilem ef-
se conspicerem, statui voluntati Principis pro
mutua beniuolentia, & pro immensis suis be-
neficijs in me collatis satisfacere: & compen-
dium hoc compilare: in cuius tractatu primo
species errorum in regimine rerum non natu-
ralium, & rectificationem ipsarum secundum
modum vniuersalem commemorabo: postea
in alijs sex tractatibus magis distinctè proce-
dens remedia nocumentorum supradictorū
ad Principis desiderium pro viribus describe-
re conabor. Et Deus sit dator auxilij.

TRACTATUS PRIMVS.

*De speciebus errorum accidentium in rebus non natu-
ralibus, & de æquatione seu rectificatione ipsarum se-
cundum modum vniuersalem.* Cap. 1.

INCIPIENDO ergo dicamus, q̃
quia sanitas sequitur æqualitatem
complexionis, & æqualitatem com-
positionis, sicut declarauimus in li-
bris vniuersalibus. Ideo conseruatio ipsius san-
tatis fit cum æquatione rerum, & cum absti-
nentia corporis à multis rebus. æquatio verò
rerum est, sicut æquatio cibi, & potus, & æqua-
litas somni, & vigilie, & æqualitas motuū cor-
poralium, & animalium, & temperantia
quietis, & ocij, & æqualitas eius, quod euacua-

tur, & eius, quod retinetur. Abstinencia verò
humani corporis a rebus est, sicut abstinere ab
eo, quod cōtundit, & frangit, & quod incidit,
& quod congelat, & ab eo quod affat, & quod
adurit, & ab eo quod putrefacit, & ab eo, quod
generat malitiam cōplexionis perniciosam fri-
gidam, aut calidam, & ab eo, quod contrariatur
complexioni cum proprietate. Et propterea
quod vnumquodque istorum prædictorum
est genus commune, sub quo ordinantur spe-
cies distinctæ per differentias, & species distin-
ctæ per proprietates, necessarium erit nobis ip-
sas dilatare, & multiplicare, & numerare spe-
cies egredientes a termino quem diximus, &
numerare, quæ accidunt de vnoquoque erro-
re in vnaquaque complexione & quæ oppo-
nuntur vniuique illorum. Et nobis conue-
niens esset, ut manifestaremus hoc secundum
viam diuisionis logicalis: verum intentio no-
stra in hoc libello, sicut est quæsitum, est abbre-
uiatio, & utilitas operandi, non utilitas veræ
scientiæ, & conuenit nobis, quod alienemus
hic sermones in eis, quorum rememoratio ab
antiquis diffuse, & sufficienter tradita est. Qua-
re nos non adducemus hic ea, quæ alienari de-
bent, sed erimus occupati circa ea, quæ rectifi-
cant, & remouent nocumenta. Quia enumera-
bimus nunc species errorum cadentium in eis
non secundum semitam diuisionis, sed secun-
dum semitam compilationis, & aggregatio-
nis secundum modum vniuersalem: postea suc-
cedet distinctio, & sermo particularis in uno-
quoque capitulo. Et nos incipiemus ab aeris
temperantia. Et aer quidem in libris medi-
corum accipitur pro aere communi, & pro ae-
re particulari, & cōmunis quidem est aer om-
nibus communis: particularis autem est, sicut
aer balnei. Et sermo quidem de balneo ingre-
ditur in sermone de aere. Verum nos incipie-
mus de aere communi. Dicamus ergo, quod
rectificatio aeris, & eius temperantia com-
pletur cum temperantia ipsius in calore, &
frigore, & temperantia ipsius etiam in hu-
miditate, sicut oportet fieri in locis mariti-
mis, & in siccitate, sicut oportet in locis cam-
pestribus, & petrosis, & aridis: & montuosis, &
temperantia, & rectificatione ipsius aeris
in permutatione de calore ad frigus, & de fri-
gore ad calorem, sicut est rectificatio in horis

AVIC. Tom. 2. Z autu

autumni, & in ingressu balneorum; & contem-
perantia etiam aeris de foetido ad odoriferū,
& de odorifero ad foetidū, & rectificatio, quan-
do fit permutatio à septentrione ad austrum,
& ab austro ad septentrionem, & rectificatio
eius: etiam quando fit permutatio ex comple-
xione regionis ad complexionem alterius re-
gionis, & rectificatio putredinis aeris. Pestilē-
tialis: quando. n. pestilentia fuerit putredo aeris,
oportet cauere ab eo, & ipsum euitare in
hora anhelitus vel respirationis: & rectificatio
aeris conculcati, & aeris commoti. Nam aeri
firmo non commoto accidit alteratio aliqua
declinans aut ad similitudinem pestilentie ex pu-
tredine calida, quamuis non sit pestilentia vera,
pestilentia enim non accidit nisi à causis alijs:
aut declinans ad qualitatem frigidam, cœno-
sam, paludosam. Et ex aere quidem existente
in motu continuo sequuntur etiam species
nocuementorum in corporibus, sicut dicemus
in capitulo suo. Non enim euacuatur, quin ex
eo sequatur permutatio vaporum, & puluerū
malorum ex locis longinquis ad loca munda,
vel ad habitationes mundas. In balneo uerò
sunt capitula rectificationis, vel contemperan-
tiæ ipsius: & eius quidem rectificatio est, ut ordi-
nata sit ingressio in eo. sicut non fiat subita &
est rectificatio aquæ ipsius balnei. sicut sit dul-
cis. quæ non sit calida valde, neque frigida, &
rectificatio seu regimen morandi in ipso bal-
neo, & regimen ordinis egrediendi ex ipso, &
regimen ordinis administrandi fricationes, &
unctiones, & ablutionis in eo: deinde in eo a-
lienentur motus fortes, & coitus, & cibus, &
res fluidæ frigidæ actū, aut quæ sint fortis cali-
ditatis in potentia. Et rectificatio seu regimen
horæ ingressionis in balneum: sicut non sit su-
per vacuitatem stomachi, aut super repletionē:
& ut non sit post rem, quæ cadere facit virtutē,
vel quæ valde debilitet virtutem, sicut motus la-
boriosus, aut euacuatio sanguinis, aut solutio
ventris, aut coitus multus. Amplius, non sit fe-
stina egressio ab eo, imò prolongetur in eo sta-
tio seu mora, & sit assiduatio sudoris, & se-
deat in loco calido. Iam ergo diximus de di-
spositionibus aeris, & de eius rectificatione, &
de regimine balnei secundum modum vni-
uersalem.

De regimine, seu rectificatione cibi in vniuersali. Cap. 2.

Rectificatio autem cibi aut est in quantita-
te, quando est plus, aut minus, quam de-
bet: aut in qualitate. sicut quando est calidior, aut
frigidior, aut siccior, aut humidior: aut uehe-
menter debilis substantiæ, unde velociter putre-
fit, sicut lac, & aqua pluuialis, aut vehementer
fortis substantiæ, sicut risum, & grana surgī: aut
est cibus horribilis, sicut panis Almeli. i. panis
male coctus super cineres: aut propter vinctuo-
sitatē, sicut res plurimæ vinctuositatē: aut quia
rancidum, sicut res habens vinctuositatem alte-
ratam: aut propter acuitatem in sapore suo, si-
cut cæpe, & allia aut propter amaritudinem, si-
cut amygdalæ amaræ: aut propter acerositatē
sicut acetum forte: aut propter viscositatem, si-
cut atherise. i. ferculum ex frumento fracti spif

sum sicut puls, & sicut pisces: aut propter aspe-
ritatē, & stypticitatē, sicut gobera, & nabach
& citonia: aut propter lenitatem, sicut alfelu-
degi, & gummi: aut propter inflationem resul-
tantem propter complexionem humidam, &
siccam non bene permistam interius, sicut fa-
seoli, & mora: aut propter inflationem causa
humiditatis cum frigiditate, sicut lac acetosū.
Et est species rectificationis seu regiminis in
ordine cibi, & aggregatione diuersorum cibo-
rum adinuicem. Et error quidem in regimi-
ne est, ut post cibū tardæ digestionis exhibea-
tur cibus facilis digestionis, & sic eius digestio
præcedet, & retinebitur talis cibus a penetratio-
ne propter existentiam cibi tardæ digestionis
sub ipso. Aut error committitur, si accipiat
aliquid lubricatiuum ante cibum tardæ dige-
stionis, aut solutiuum cum eo, aut sumatur hu-
iusmodi, ante, aut post cibum: aut sumatur ali-
quid exprimens vel comprimens post cibum, si-
cut citonia: aut sumatur aliquid retinens uel
tardans in stomacho ante cibum, sicut corian-
dum: aut sumatur adiuuans ad corruptionem
cibo accidentem, sicut si sumantur allia super
caules, aut caseus super lac, acceptio n. unius illo-
rum festinat ad corruptionem, & alterum ad
cascationem. Et corruptio quidem ciborū ag-
gregatorum uel permistorum, aut est propter
preparationem ipsorum ad putredinem: aut
propter coagulationem, & malitiam, & pro-
pter moram in stomacho aut propter descen-
sionem ita ut lubricet, aut exprimat uel compri-
mat, aut soluat, aut modo alio. Et species corru-
ptionis ciborum diuersorum aggregatorum
uel permistorum, est dependens a proprietati-
bus ipsorum. Et ex speciebus rectificationis ci-
bi est hora ipsius, & est, ut sumatur secundus ci-
bus, quum iam descenderit primus, & ut suma-
tur cibus, quum iam uera fuerit fames natura-
lis, non accidentalis, & egritudinalis, sicut fa-
mes canina: & comedatur, quādo iam egressus
est ex stomacho humor, de quo timetur, ne ad
ipsum conuertatur cibus, sicut quando come-
ditur mel existente cholera in stomacho, aut
comeditur lac acetosum existente phlegma-
te in stomacho. aut comedatur cibus, quan-
do est iam hora conueniens pro exercitio cibi
præcedentis hesterni. Et est rectificatio eorum,
quæ post cibum consequuntur, sicut conside-
ratio, & regimen eorum, quæ post cibum admi-
nistrantur ex motu, & quiete, somno & vigilia
ita, ut cibus non agitetur motu continuo, neque
incrudet ipsum quies continua post eius dige-
stionē, & vigilia quidē est sicut motus, & som-
nus est sicut quies. Et ex huiusmodi capitulis
est consideratio dispositionum animæ ex ira,
& tristitia, & lætitia, & delectatione, & alia ab
istis. Nam cibi calidi cum ira assumpti nocent,
& cibi sicci cum tristitia nocent, & cibi humi-
di cum lætitia generant multitudinem humores-
rum, & sunt augentes communiter humores
quattuor, & similiter cibi frigidi cum timore ve-
hementi, aut lætitia superflua nocent, & simili-
ter cibus multus cum quiete nocet: & paucitas ci-
bi cum motu et nocet. Potus autem rectificatio,
& regimen fit modis similibus istis prædi-
ctis, & potus quidē dicitur de aqua, & dicitur
de eo,

Regimen uni-
uersale in bal-
neo obseruan-
dum.

Res in balneo
alienandæ.

Hora ingressio-
nis.

Alia litera ra-
vera

de eo, quod inebriat, & dicitur etiā de robub, & de portionibus fructuum: sed hic non est intentio nostra nisi de aqua, & de re alia. Fre, q̄ inebriat. Dicamus ergo, q̄ rectificatio aquę aut est in quantitate ita, ut non sit supra quantitatem quę oportet, aut minus, quā oportet: aut est in qualitate ita, ut ipsa aqua sit, & debeat esse subtilis, levis ponderis, priuata sapore, & odore recipies calorem, & frigus velociter, & sit ex flumine currenti super lutum purum, aut super terrā dulcem uelociter currens, lōgiqua a principio a quo oritur, discooperita soli, & uento; & si fuerit ex flumine maiori, est melior, & qđ ipsa sit delectanda in gustu, & sit uelocis descensus ab ore stomachi, & ab hypochondriis: & sit uelociter prouocans urinā & sudorē. Qđ si ipsa aqua fuerit paludosa, in qua nascuntur canule, aut sulture, aut aluminosa, aut uirgiosa, aut creta, aut lithargyriosa, aut in ea fuerit uirtus alicuius mineralis, tunc facit possidere ipse egritudinis. Et melior quidem aquarum mineralium est aqua ferrea. Et de hoc capitulo sunt aquę salis, & aquę mali saporis, amara, & aquę acetosa. Et de rectificatione aquarū est illud, quod dependet ab hora bibitionis ipsarū ita, ut aqua non bibatur super ieiunium, neq; post repletionem, hora, qua cōpleta est assumptio cibi, neq; post motum laboriosum, neque post causam rarefacientem corpus supra modū, sicut est coitus, & balneum, neq; post causā spargentem vel diffundentem calorem in natū superflū, sicut ira, & latitia, sed sit post suauitatem cibi, & digestionem eius per transmutationem factam in chylū: tunc, n. est cōueniēs ad faciendum penetrare, & est cōueniens etiā ad curationem egritudinum acutarum vel casualiarum. Regimen autem potus alterius linebriantis est in quantitate sua, quando, n. fuerit multæ quantitatis, tunc operatur duas operationes contrarias: nam in corporibus calidis operatur augmentum cholere, aut sanguinis calidi. Cholericis, & calefacit istos humores, aut facit eos putrescere, aut facit eos fluere ad profundū membrorum. In corporibus autem frigidis operatur, & causat humiditatem, & frigiditatem, secundum quod postea dicemus. Regimen autem in qualitate uini est, quod in corporibus calidis multæ cholere uinum non dēt esse grossę substantiæ: In frigidis uero corporibus non dēt esse uinum uoluentis ponticitatis, & substantię tenuis: Et in corporibus quidē temperatis non administratur uinum amarū, neq; valde tinctum in colore, neq; uinum coarctum sit habens saporem excessiū, neq; odorē superfluum: sed sit boni saporis, super linguam discurrens, non causans in ea stypticitatē, neq; amaritudinem, neq; acetositatem. Amplius uinum magis cōueniens corporibus calidis est uinum album, subtile, factum ex uuis, in quibus est aliqua acetositas: Sed corporibus frigidis uinū cōueniens est uinum uetus, clarum, rubrum, potens, boni odoris. Et corporibus temperatis uinum cōueniens est uinū aequale uel mediocre: uinum uero permixtum aqua cōueniens est corpori calido, & sicco. Et nocet habere sibus neruos debiles, & habentibus augmentū humiditatis seu multam humiditatē. Regimē

uini secundū horam bibitionis, est, ut nō bibatur super uacuitatē, & stomacho ieiuno, precipue in corporibus calidis sicis: neque ē potandum est super cibū: neq; super cibū acutū, & post sūdā, et stricūrā anhelitus a cholera, aut in principio ophthalmiæ: neq; bibat ille, qui habet species, lassitudinis tres simplices, laboriosam, extensiuam, & uiceriosam, & species lassitudinis compositas ex eis: neq; bibat ille, in quo præcesserunt dispositiones causantes raritatem meatuum, & sparsionem caliditatis naturalis: neq; bibatur uinū super ebrietatē, quoniam nocet: non, n. est, sicut quidam putauerunt q̄ iuuat ebrietati: neq; hoc est ex eis, quę sunt obseruanda. De motu autem qui dā est motus itineris: & quidam est motus exercitiij: & quidam est motus, qui sit in coitu: qui licet sit cōueniens, ut ponatur in capitulo euacuationis, tamen uisum est nobis ponere ipsum in hoc capitulo: & quidā est motus animalis. De motu quidem itineris iam composuimus epistolam uel consilium pro quodam Principe, & ibi dictū est diffuse. De motu uero exercitiij est species regiminis dependens a quantitate sua ita, ut nō sit laboriosus, longus: neq; sit paucus ualde. Regimen uero a qualitate dependēs debet esse ita, ut non sit uehemēs ualde taliter, quod sit sicut longus, quamuis sit breuis: neq; motus prædictus dēt esse debilis taliter, quod sit sicut paucus, quamuis fuerit longus: sed regimen motus exercitiij dependens ab hora sua est, ut fiat post digestionem cibi primi in uisceribus, & uenis, & ante cibum secundum, non super cibum & repletionem, neq; etiam super uacuitatem superflūam, sed post distantiam tēporis magnam a cibo, sicut in ieiuno: neq; post euacuationes præcedēs solutionis uentris, aut coitus, aut sudoris: aut fluxus sanguinis nariū, aut fluxus superflui mēstrualis, uel alio modo, aut prouocationis urinae, aut post euacuationem ex eruptione, aut apertura apostematis, aut alia eruptione: quod si accedat necessitas ad motum fortem nocentem, procedatur ad ipsum gradatim cum facilitate. Motus autē coitus oportet, ut non fiat super uacuitatem puram, ne superueniat commotio cholere, aut aliud ex iis, quę dicemus: neq; super repletionem purā neq; post phlebotomiā, aut uentris solutionē: aut motum laboriosum: aut febrē: aut syncopiam: aut debilitatem factā aliquo modo: neq; super cibum crudum difficilis digestionis: neq; super aegritudines reuē chronicas, sicut generatio lapidis, aut mictus urinae inuoluntariae, aut ardor urinae, aut eius difficultas, aut diabetes: neq; motus coitus fiat cū doloribus iuncturarum, sicut podagra, & sciatica, & quę eis similiturę: neq; cū nucementis sensus et motus, sicut stupor, & paralytis, & ophthalmia, & debilitas auditus: neq; administretur coitus in hora, in qua laboriosū est naturæ sperma emitte: neq; est coitus cōueniens ei, qui nō appetit ipsum, neq; illi, q̄ coitu uirtutis abiq; uero appetitu: neq; coitus cōueniens est illi, qui sicce est cōplexionis, proprie frigida: neq; illi, cuius mēbra generationis sūt frigida: neq; illi, cuius forma est macilenta: aut mēbra radicalia ipsius sunt debilia a generatione. Et dimissio etiā coitus.

Regimen motus in uia uerā li.

Regimē coitus.

Quibus nocet dimissio coitus.

A V I C. Tom. 2.

Z 2 tus

Regimen somni & vigiliae.

Regimen eius quod euacuat aut retinetur.

Regimen euacuationis per phlebotomiam.

Nota.

Regimen per solutionem ventris.

Regimen vomitus, urinae, & sudoris.

tus nocet ei, qui confectus est, praecipue si fuerit uehemens appetitus, & fuerit temporis distantia magna a tempore, quo usus fuerit coitu, praecipue quando fuerit ociose uiuens, & fuerit corpus pingue uel carnosum, multi sanguinis. Regiminis somni, & uigiliae sunt species seu modi; oportet. n. quod somnus sit in hora, qua oportet, .i. super cibum; secundum quantitatem, qua stomachus alleuietur ab eo, & secundum quantitatem temporis digestionis cibi, & secundum quantitatem temporis aequalem, & est circa duodecim horas non continuas, & plurimum eius sit nocturnus, & sit diurnus per spatium unius horae, aut duarum horarum, si in prandio cibum sumperit; si uero non pransus fuerit, dixerunt antiqui, uituperandum est, nisi propter aliquam causam exigentium illud, .i. ex labore uehementi, aut ira superflua, aut cogitatione, aut tristitia. Et uigilia superflua nocet praecipue corporibus macris, & habentibus complexionem calidam. Et somnus quidem superfluus, nocet maxime corporibus pinguibus repletis. Euacuationes uero coe sunt, sicut phlebotomia, & ventris solutio, & vomitus, & sudor, & urina, & spermatis emissio per coitum. Iam quidem diximus de spermatis emissionem, .i. de coitu. Phlebotomia uero oportet, ut fiat post ea, quae ipsam requirunt, & tolerantiam aetatis, & naturae, & consuetudinis, & virtutis, & temporis. Et oportet quidem, ut non fiat post motum, & repletionem, & coitum, et balneum, et laborem, qualitercumque sit, nisi apud necessitatem, neque post praecessionem potus aquae plurimae, aut potus aquae plurimae, aut potus uini vel potionis agentis humores: neque fiat phlebotomia cum debilitate stomachi, aut cordis, quantum sit possibile. & procurandum est ita, ut egrediatur quantitas sanguinis quae sita duabus vicibus, aut tribus, nisi apud voluntatem sedandi dolores: post succedat ei quies, & non dormiat super eam, quantum est possibile. contrarium autem istius facit accidere praeparationes ad aegritudines, quas dicemus. Amplius phlebotomia addita super quantitatem naturalem festinat sanationem aegritudinis doloris, ex quacumque materia fuerit: Verum substantia vel fundamentum caloris naturalis dependens est a sanguine, & substantia uel fundamentum vitae est dependens a caliditate naturali: & propter hoc securitas, & confidentia in ea est melior, & magis obseruanda. Ventris autem solutio oportet et, ut fiat secundum virtutem corporis, & necessitatem: & fiat cum his, quibus soluitur humor dominans nocius: & fiat post bonitatem dietae: & oportet, ne succedat ad ipsam, neque praecedat motus laboriosus, aut coitus, neque bibatur super eam aqua plurima, neque sit in stomacho cibis plurimus: neque sumatur super ipsam cibis, dum non retinetur solutio eius: & oportet ut alleuietur cibis, & potus in illa die valde: & tibi sufficiat, & contentus sit re modica ex eis, quantum est possibile. Et ex eis, quae continua sunt huic capitulo, vel pertinent ad hoc capitulum, est succurrere ei, qui bibit solutiuum, & non soluit, aut solutio eius est supra mensuram, quae oportet. Vomitus uero, quando multiplicatur, nocet nocumetis plurimis: & ex vomitus administratione aliquibus horis vel aliquando sequitur inuamentum magnum quibusdam hominibus in ieiunio: & quibusdam super cibum, & dignior horarum in eius administratione est aetas. Et urinae quidem prouocatio oportet, ut non sit superflua, neque etiam pauca: Similiter & sudor.

TRACTATUS SECVNDVS.

De remedijs nocumetorum accidentium ex aere non conuenienti, & ex rebus sibi coniunctis. Cap. 1.

ER quidem calidus calefacit, rarificat cutem, postea inspissat, & praeparat ad putredinem cholerae: & ad fluxum sanguinis narium, & sodam: & ad febres acutas: & est pauci nocumeti in corporibus, quorum complexio naturalis est calida, aut quorum complexio praeter naturalis est frigida valde: & est plurimi nocumeti in corporibus, & contrario se habentibus, & caute la, & regimen praeseruandi a nocumeto ipsius est cum quiete in locis frigidis, & rebus infrigidantibus, & alijs similibus. Illa uero, quibus nocet aer calidus, aut sunt corpora calida, & sic ea extenuata, macra: & accidit eis ex hoc febris ephemera, aut febris putrida, & quandoque accidit eis hectica: & accidit eis etiam fluxus sanguinis narium, & soda, & alia ab istis: aut sunt corpora frigida humida, unde accidit eis soda lenis, & structura anhelitus, & debilitas iuncturarum, & difficultas motuum: & talis aer reducit eos ad aequalitatem. & oportet, ut patiens hoc odoret camphoram, & sandalos, & aquam rosatam, & abluatur facies, & corpus, & pedes cum aqua rosata infrigidata, aut cum aqua frigida: & nutriatur cibis leuibus subtilibus, sicut ferculo de agresta, aut ferculo de berberis, aut ferculo facto de nisch, aut ferculo de almes: & emplastrum cum portulaca, & sandalis, & aqua rosata, & camphora: & odoret odores frigidos: & dentur in potu potiones acetosae: & in potionibus fructuum: & consideretur post illud, an moueatur aliquis ex humoribus, & an in eis euaporentur vapores. Et commotionem quidem humorum significant dolores, qui de membro ad membrum permutantur: & est repiditas in commotione praedicta, praecipue si fuerint humores graues, aut humidj: & est si cut punctura acuum, & mordicatio in lacertis, praecipue si fuerint humores cholericj: & vapores demonstrantur, & significantur per tinnitum in capite, & obscuritatem in oculo, & soda, quae permuat, & praecipue incipiens a posteriore parte capitis cum paucitate grauitatis: & confirmat illud scotomia. & vertigo cum lenitate. Quod si commoti fuerint humores graues, tunc phlebotomia est eis inuatiua, qualitercumque sit: si uero fuerint cholericj, tunc oportet, ut euacuentur non cum omni, quod euacuat cholera, sed cum eo, quod euacuat, & operatur illud subtiliter seu facilliter. (sicut si racost, & tamarindi, & alnifuch, & almen, id est species mannae alia a siracost, & quae sunt ei similia: & quando existimatur, quod humores non sunt multi, & non nocent, nisi in motu suo, tunc administrentur ea, quae ipsos sedant

fedant cum eis, quæ in frigidant: & quies est melior in omni dispositione ita, ut etiam non est post administrandum solutivum debile. Et ex eis, quæ maximè iuvant est lac acetosum in frigidatū, & focha seu cerussa facta ex chisch hordei, & ex cibariis bonis, sicut species alcharis i. cibi acetosi facti cum piscibus, aut carne vaccina, si virtus digestiva stomachi fortis fuerit. Et granata maza habent proprietatem in hoc, & granata acra sunt vehemētioris extinctionis, sed in eis est superflua alper tas. Plurimum verò nocumēti ex acre accidit eordet poma quidem sunt ex eis, quæ iuvant iuvamēto vltimo.

De nocumēti a frigore accidentibus. Cap. 2.

Rigus operatur in corporib. absolutè operationes, quæ sunt inspissatio, & aggregatio caliditatis naturalis interioribus mēbrorum: deinde extinguit eam in fine rei: postea putrefacit: deinde interficit. Et frigori quidem resistitur cum complexione naturali frigida, quā nihil patitur a suo simili, sed a suo contrario: aut resistitur cum complexione calida fortiter prohibentem: aut contrarium, quando est forte in expellendo suum contrarium, non patitur ab eo. Et frigus quidem, quando operatur inspissationem solum, quæ non fuerit multum distans ab eo, causat prohibitionem vaporum a resolutione in corporibus repletis: quare causat putredinem, & accidentia, sicut febres putredinis: sed in corporibus mundis inspissatio moderata causat retentionem vel retractionem caloris innati ad interiora, quare aggregatur caliditas innata, & fortificatur unde reperitur in eis digestio cibi, & maturatio humorum plurima, & magis completa. Quando autem frigus fortificatur ita, ut ingrediatur in interiore parte mēbri, tunc sine dubio extinguit calorem innatum, & succurritur ei velociter per illud, quod facit retrocedere ipsum frigus. Strahendo ipsum per principium vel per viam, per quam introiit, & impressit in natura: & si nō fiet hoc, tunc putrefacit mēbrum: quoniam putredo fit propterea, quod humiditas relinquatur a caliditate naturali regente ipsam, & dominatur super eam caliditas accidentalis agens in humiditatem prædictam non secundum modum, secundum quem operatur in ea caliditas naturalis. Curatio autem, quæ prohibet inspissationem, est balneum, & inunctio, & fricatio, & compressio leuiter facta super mēbra, & præcipue balneatio facta cum aquis, in quibus decocta sunt lenificantia, sicut rursus, & chamomilla, et viola, & melilotum, & anethū. Olea verò oportet alienare in curatione inspissationis vel condensationis nisi succedat post inunctionē ablutio vehemens ita, ut destruat oppilatio porositatem, & remaneat lenificatio. Modus verò præseruationis a putredine extremarū est fricatio ipsarū cum oleis calidis valde, sicut oleū balsami, & oleū naphthæ, & oleum de assa fetida, & alia ab his. Et quando inceperit putrefactio, tunc fiat scarificatio, secundum quod de clauimus in consilio de regimine itinerantium. Sed conservatio cordis, & viscerum a frigore: & confortatio complexionis calidæ, ut probeatur nocumētum frigoris, est, ut iuvantur

tur confectioes calefacientes, & vinum purū antiquum, & allium proprie, præcipue cum vino, & quæ illis simulantur. Cumq; homo læditur a frigore, tunc ex rebus ei convenientibus est: ut forte ar iura pingua ex carnibus permixta cum syrupo aromatizato cum pipere, & alio, & cinnamomo. hæc ergo fument nobis circa rem frigoris.

De eo, qui læsus est ab odoribus fetidis. Cap. 3.

Vra læsionis ab odorib. fetidis est, ut odor cret camphoram, & sandalos & alia odorifera: & naribus attrahat oleum rosatum, & uio latum, & oleum nenupharinum: hoc fiat, quādo non fuerint odores locorum paludosorum, aut cœnosorum si autem fuerit odor rei cœnosæ, & paludosæ, tunc cura est ei opposita cum speciebus suffumigationis ligni aloes, & odore muschi, & croci. & effundatur aqua calida super caput.

De eo, qui læsus est ex odore carbonum. Cap. 4.

Arbonēs causant odorem calefacientem, & exsiccantem, & lædunt, & debilitant virtutem cerebri secundum qualitatem venenosam, non secundum qualitatem tangibilem: & cura talis nocumēti est odorare fructus, præcipue thymicos, ut ingrossentur spiritus cum eo, quod eis conuenit: & odorent camphoram, & sandalos & combustionem corticum granatorum, & citoniorū. Quod si homo lædatur ex odore carbonū & perueniatur ad sordam, iuuatur cum vomitu, & cum aqua calida effusa super cerebrū, & exhibeatur ei allium, & alliduet attractionem a iugē dulcis per nares, et abluatur nasus & addatur attractio aquæ rosatæ per nares. Et de rebus conuenientioribus in corpore repleto est abstinentia a cibo.

De eo, qui læsus est ex odoribus bonis. Cap. 5.

Omnis odor bonus per hoc, quod est bonus, & odoriterus, confortat cerebrum, & cor: sed per hoc, quod calefacit, aut in frigidat, nocet in quibusdam dispositionibus: aut per hoc, quod exsiccatur, aut humectat, aut exprimit, aut stypticat: odores n. boni aromatici sunt, sicut camphora, & muschus, & lignum aloes, & similia, quorum plurima conueniunt in exsiccatione. Amplius camphora in frigidat, & muschus calefacit, & unumquodque amiterum est cura alterius in calefactione, & in frigidatione. Et ligno aloes, & croco opponitur camphora cum muscho; & sandalis opponitur muschus cum camphora: Verū oportet sollicitari circa reificationem exsiccationis, aut cum odoriferis humectantibus, sicut viola, & nenuphar, aut cum oleis attractis per nares. Amplius reliqua odorifera humectantia sunt frigida proculdubio. q. si lædant cum sua humectatione quibusdam complexionibus & quibusdā agritudinibus ita, ut angeant agritudinem, aut faciant ea accidere, hæc curatio est muschus, & crocus, & galia. Illa verò, quæ nocent exprimendo vel comprimendo, sunt, sicut rosa, ipsa n. sua compressione causat coryzam secundum aliquos, aut acurate. q. est in ipsa rosa secundum alios, aut in frigidatione, quā ipsa imprimit in cerebro secundum opinionē aliam a prædictis, sed quod illud fiat

Rosa qualiter
causet coryzam.

per viam compressionis est magis proximum veritati. Si ergo nocumentum prædictum. sc. coryza cauiatur a rosa propter compressionem, tunc eius cura est, quod mollit vel relaxat, sicut olfacere odores mollificantes: & propter hoc dicitur, quod uiole & nenafar curant nocumentum rosarum, uerum non iuuat tantum, quantum facit assiduatio effusionis aquæ calidæ super caput. Odoris uero nocumenti causati ex stypticitate, sicut odoris cypresi, & cypri, curatio est administrare mollificantia prædicta. Et melius quidem est ad id, quod nocet sua compressione, ut olfaciat styptica, & effundantur super caput mollificantia, donec retineatur, quod resoluitur ex membro, & soluitur quod constringit, & condensat: & propter illud ex odore nigellæ cum balneo est iquamentum plurimum ad remouendum nocumentum rosarum, imò propter hoc, quando aggregantur cypri, & rosæ, & cum hoc naribus attrahatur oleum, non accedet coryza ab ipsa rosa.

De nocumento septentrionis. Cap. 6.

Nocumentum septentrionis est condensare corpus, & prohibere resolutionem, & exprimere cerebrum, & ventrem: & propter illud sequitur ad ipsum ophthalmia, & tussis. Cura nocumenti septentrionis est administratio balnei, & cohol cum tutia nutrita vel præparata cum agrestia: & comedere cibum factum ex papauere cum croco: & administratio trochiscorum rosarum paruorum: & distillatio olei Keirini permisti cum oleo rosarum tepidi in aure.

De nocumento venti australis. Cap. 7.

Proprietas venti australis est dissolvere humores, & facere ipsos fluere ad profundum corporis, & replere cerebrum vaporibus, unde sequuntur ex hoc absque dubio sedar. i. scotomia, & vertigo, & scabies, & dumeli. furunculi, & alia ab istis: & cura est festinare ad phlebotomiam, si fuerit corpus repletum: & administrare fructus stypticos, & rubub fructuum stypticorum: & administrare oleum myrtinum super caput, sive confortetur caput, & odorare camphoram, & sandalos: & administrare coriandrum humidum, & siccum in cibo. & dimittere carnem: sed si non sit excusatio ab ea, tunc administretur ipsa caro cum acetosis, & elongetur vinum: si uero ab eo non fuerit excusatio, tunc administretur vinum factum ex uvis pōticis, & ex uvis, in quibus est pauca acetositas: & fiat oris collutio, & narium attractio cum aqua frigida, præcipue cum aqua rosarum: & abluatur, antequam firmetur, cum aqua frigida.

De permutatione ab aere ad aerem. Cap. 8.

Permutatio dicitur aere ad aerem non euacuatur, quin autem sit permutatio ex aere humidiori ad aerem sicciorum aut è contra: aut ex aere frigido ad aerem calidum, aut è contra: aut ex aere putrido putrefactione aliqua ad aerem magis putridum putrefactione alia, sicut permutatio ex putredine stercoreum ad putredinem aeris paludosi. Et iam dictum est, qualiter sit rectificatio vniuscuiusque eorum. Sed in rectifica-

tionem, & regimine permutationis de quodam eorum ad quendam alium tria requiruntur, seu sunt necessaria. videlicet tarditas permutationis ita, ut ipsa fiat gradatim. secunda quod ille, qui permutatur, utatur longo tempore uetustibus, & odoribus, & cibis conuenientibus aeri primo: deinde sit curatio eius, quod accidit magis vltima vel magis fortis, quam curatio alterius permutationis ad contrarium: Et propter hoc præceperunt medici antiqui, quod homo deferat secum aquam suæ regionis, & lutum seu terram, super quam currit aqua suæ regionis, ut permisceat cum aquis, quas inueniet, & projiciat lutum seu terram prædictam in eis.

De rectificatione pestilentia. Cap. 9.

Pestilentia quidem est putrefactio aeris, & illud quando permisceatur aeri uapores mali, aut boni, verum remanent tales uapores, & non remouet eos ventus, donec alterentur: & propterea quod homo indiget attractione huius aeris per anhelitum, & per porositates corporis, postea perducitur aer attractus modo prædicto ad mineram uitæ: quare conueniens est, ut nocumentum pestilentia sit corruptio complexionis cordis, & spirituum vitalium, qui sunt in eo: postea reliquæ partes corporis consequuntur nocumentum sequens ad cor, vel nocumentum accidens cordi: & sequitur febres malæ, lenes uel quietæ exterius propter profundationem caloris naturalis: & conturbantes, adurētes interius, ad quas sequitur synecopis semper, & casus virtutis, & sudor frigidus, & paruitas pulsus.

De iis, quæ opponuntur pestilentia. Cap. 10.

Quando videntur signa pestilentia, quæ sunt humiditas aeris præterita, postea eius calefactio, & status austri non flante uento boreali, tunc propterea ad phlebotomiam, & uentis solutionem, & administrantur omnia, quæ condensant, & extinguunt, & intrigant, sicut rob citoniorum, & pomorum, & agrestia, & rob iuiubarum: & fiant cibaria ex iumach, & granis granatorum, & quæ current cursu eorum: & assiduet olfacere camphoram, & sandalos: & propterea ad aerem frigidum. Et illi, quibus magis nocet pestilentia, sunt corpora sanguinea. Et ex eis, in quibus conuenerunt antiqui super conuenientiam, & iuuamentum ad resistendum pestilentia, est theriaca magna Andromachi ita, quod Galenus existimauit, quod a pestilentia magna, quæ accidit, non euasit aliquis, nisi per administrationem theriacæ.

De nocumento aeris flantis, non commoti. Cap. 11.

Ex aere flante, non commoto sequitur conculcatio uaporum malorum, & fumosiorum corruptorum in eo: & sequitur dispositio similis pestilentia, aut alteratio naturæ ipsius declinans ad aerem locorum paludosorum.

De iis, quæ opponuntur nocumento prædicto aeris non commoti. Cap. 12.

Oportet, in huiusmodi aere, si declinat ad caliditatem aliquam, ut continue munificetur corpus, & administrantur potiones

nes styptice, & robur fructuum eis, quorū cōplexio est calida & administratur diamuscum dulce, & laticians, & mythridatum eis, quorū complexio est frigida: & quod alleuietur in eo cibaria: & quod odorent odorifera frigida. Sed quando alteratio aeris declinat ad humiditatem paludosam, sicut aer, in quo nascuntur canne palustres, & aer loci cœnosi vel limosi; tunc oppositio fiat ei olfaciendo muschum, & crocum: & administratur exercitium, & sudare facientia, & fricationes. & assa sctida in hoc capitulo est magni iuuamenti.

De nocumento aeris commoti. Cap. 13.

A Er quidem vehementer commotus generat condensationem pororum, & catarrhos, & tussis, & lachrymas, & priuationē cordis ab aere, qui proximus est caliditati naturali: & si fuerit aer discurrens vel commotus super loca cœnosa, aut super loca mala, erit corruptio illa similis etiam corruptioni pestilentie. Et oppositum illius, qui simulatur pestilentie, est ut fiat illud, quod diximus in capitulo pestilentie. Oppositum verò seu regimen resistens ei, qui non currit cursu pestilentie, est, ut affluat balneationem cum aquis dulcibus, & fricationes, & vnctiones, & exercitium.

TRACTATUS TERTIVS.

De remedijs nocumentorum accidentium ex malo regimine circa balneum. Cap. 1.

NOCVMENTVM balnei est, quod aer balnei non est temperatus: & temperamentum quidem aeris balnei in vniuersali vel in summa est, ut non sit vehementer calidus, neque frigidus, in quo difficilis est sudor. In particulari vero, & distincte rectificatio & cōuenientia balnei est, quod in ipso balneo ad minus sint tres mansiones, vel casus: & quod sit in mansione vel in casa prima temperies, id est quod in ea non sentiat calor, neque frigus: & quod mansio uel casa secunda non sit faciens angustias: & quod mansio tertia non sit æstuosa adurens, neque prohibens anhelitum rectum, firmum. Balneum quidem calidum valde facit fluere humores congelatos ad profundum membrorum, & facit accidere aut oppilationem, aut apostema, & facit ascendere ad cerebrum, unde facit accidere sodam vehementem, aut fistulam, aut cursum humiditatum ad concavitates vacuas, unde facit accidere epilepsiam, aut apoplexiam: & cautio quidem epilepsiam, quando fuerit oppilatio diminuta: sed quando oppilatio fuerit cōpleta, tunc causat apoplexiam. Balneum verò frigidum facit currere materiam ad viam sudoris motu diminuto: quare accidunt ex hoc nocumenta: & quandoque facit accidere pruritum, & scabiem: & quandoque facit accidere coryzam: & quandoque punctiōem vel dolorem ventris. Curatio verò nocumenti ex balneo calido aut sit potionibus, & extinctiuis, sicut rob pomorum, & rob cyroniorum & rob acetositaris citri, & syrupus de tamarindis, & syrupus alnifich, & syrupus de alchedar, & sy-

rupus acetosus, & alia ab his frigidis non infirigiditatis cum niue, aut cum linimentis cū sandalis, & aqua coriandri, & aceto super hepar, & cor: & positio commissiōis ex oleo rosarum, & aceto super caput temperatæ caliditatis, & frigiditatis: etiam positio pedum per horam in aqua frigida: deinde parum post effundatur modicū ex ea super spatulas: deinde post horam liniatur caput cum ea: postea effundatur parum per super corpus: & oportet, ut sit aqua frigida moderatæ non uehementis frigiditatis: & oportet, ut non fiat subito post balneum calidum: postea dormiat super stratum lenē temperatum. Rectificatio, verò nocumenti ex balneo frigido est applicare [aquā calidā] moderate secundum mensuram, quam tolerat natura: & effundatur super caput aqua calida per horam ante egressiōem: & assiduentur fricationes, & vnctiones, & compressiones manibus factæ super membra, & ingenia preparatiua ad sudorem: postea quā primum egreditur, assiduetur effusio aquæ calidæ super caput totum, postea cooperiatur caput coopertura moderata in æstate, & coopertura magna in uehementi frigore: & egrediatur, & dormiat.

De errore qui accidit ex ingressu in balneum subito, & ex egressione ab eo subito. Cap. 2.

IN illis, qui ingrediuntur balneum subito, id est absq; gradatione, si fuerit complexio ipsorum calida, timetur, ne accidat spasio caliditatis in natē, ad quod postea sequitur debilitas cordis, & chafacham. In eis verò, qui egrediuntur a balneo subito, timetur catarrhi acuti, & exortatio intestinorum, & dolor iuncturarum. In illis autem, qui sunt frigida complexiōis, timetur ex ingressu in balneum subito apoplexia, & paralytis, & chafacham: & ex egressione subita timetur congelatio, & saccus, & mictus urinae involuntarius, & tremor. Aura eius, qui ingreditur balneum subito, si est complexiōis calidæ, est, ut gradatim exeat ad domum uel mansionem balnei primam, & aspergatur super ascella sinistra aqua rosata subito, & quod induat vestimenta frigida, neque fugat seu bibat aquam frigidam subito, deinde curetur cū eo, quo curatur nocumentum uehementis caloris balnei. Si verò fuerit frigida complexiōis, administratur ei illa, deinde administratur in potu aliquid de rob pomorum cū pauco diamuschi & dormiat. In cura eius, qui egreditur e balneo subito, si fuerit calidæ complexiōis, effundatur super eum, & super caput eius aqua calida plurima: & fomentetur caput eius, cum panno calido, & dormiat. Si verò fuerit frigida cōplexiōis, tunc sedeat in mansione calida valde: & naribus attrahat oleum hiasiminū, & oleū de lilio, aut oleum rosarum alneserim: & liniatur caput cū mistiōne facta ex spica, & cypero: & siccentur mēbra: & exhibeatur in potu mythridatum, & theriaca de quattuor rebus: & cibetur cibario, in quo sit allium: & detur in potu parū de vino puro, & dormiat.

De aqua salsa in balneo. Cap. 3.

Qua salsa in balneo confert scabiei, & pruritus: verum rarefacit cutem, postea condensat. Et quando non fuerit pruritus, AVIC. Tom. 2. Z 4 tunc

Syrupus de alchedar est ille, de quo habetur in quarta can. de cura uariolarum.

Alia licet ea, qd calefaciunt.

Saccus est dissolutio, qua homo fit, sicut congelatus in tuendo semper oculis aertis uerius locum unum.

Lutum odoriferum est lutum comestibile, quod comedunt praegnantem, quando appetunt aliquod extraneum, & Damascenus mulieres vitur eo in balneis ad capillos prolongandos.

tunc ipsa facit accidere pruritus, & macrescit corpus, & nocet oculis, & facit accidere catarrhos, & ophthalmiam, & sentium turbationem. Cura nocumenti ex balneatione cum aqua salsa est, ut ablutio fiat cum aqua frigida: & confert lutum boni odoris liniendo corpus cum eo, postea ablucendo cum aqua calida dulci: deinde fiat fricatio cum oleo rosato odorifero cum facilitate, & frequentetur ablutio cum aqua dulci post eum.

De aqua aluminosa.

Cap. 4.

Aqua aluminosa condensat cutim & constringit ipsam: & quandoque facit accidere febrem ephemeram corporibus macris: & quandoque ex ea fit casus in spasmodum. Cura nocumenti ex ablutione cum aqua aluminosa: abluantur isti post eam cum aqua calida multoties, ablutione vehementi: deinde fricentur, donec sudent: deinde abluantur post, deinde inungantur cum oleo chamomillino, aut oleo de Keiri, postea dormiant.

De aqua sulphurea, & naphthica.

Cap. 5.

Aqua sulphurea, & naphthica corrumpit complexionem cutis corporis, & praeparat ipsum ad putredinem, & facit accidere catarrhos: & si prolongatur mansio in aere ipsius, timetur ex eo hydropisis: sed quod magis accidit ex ea, est ictericia. Cura nocumenti ex ablutione cum aqua sulphurea, & naphthica. Ablutio fiat cum aqua temperata frigiditatis, deinde cum aqua calida, deinde sudet, postea abluatur cum aqua tepida, postea inungatur cum oleo rosato bono postea dormiat.

De aqua ferrea.

Cap. 6.

Ablutio cum aqua ferrea confert iuuamentis plurimis, & non accidunt ex ea nocumenta plurima: quod si nocet, non nocet, nisi quia condensat cutim.

De administratione frictionis, & unctionis, & ablutionis in balneo.

Cap. 7.

Corpus temperatum, quando ingreditur balneum, sedere debet in qualibet mansione balnei hora una, postea expectare, donec corpus eius incipiat rectificari, & aliquantulum inflari, & appareat sudor: & tunc effundatur aqua primo super spatulas & reliqua membra, deinde super caput, postea radatur caput seu administratur abrasio capitis, postea fiat compressio membrorum cum manibus, & fricatio cum facilitate, & sollicitudo sit administrare huiusmodi super iuncturas, neque fiat illud in reliquis membris, nisi in patiente asthma, ut resoluantur humores mali: neque fiat aliquod dolorosum seu fricatio dolorosa, nisi in habentibus phlegma crudum, ut resoluantur humores crudi a iuncturis.

De errore, & nocumento accidente ex frictione superflua.

Cap. 8.

Illi, cui administratur fricatio superflua, si fuerit calida complexionis, aut sicca, accidunt casus virtutis, & commotio cholerae, & quandoque praeparatur ad febrem: & si fuerit ea put repletum, accidit ex illo commotio humo-

rum. Cura quidem est ungere cum oleo rosato, & oleo violato, & concedere cibos leues extinguentes sicut alchich, & almes, & assumere syropos extinguentes, sicut syropus acetosus, & iuleb. Et cui accidit ex hoc constrictio naturae, detur in potu syropus alnifuch.

De operatione, & nocumento aquae frigidae in balneo.

Cap. 9.

Operatio aquae frigidae in balneo, si balneum fuerit calidum, est sicut operatio, & nocumentum egressionis ab eo subito, & nocumentum est maius. Et cura ipsius est curatio illius, & magis fortis. Sed quando fuerit balneum frigidum, eius operatio etiam, & nocumentum est, sicut operatio aeris frigidi. Et quando nocet, tunc eius cura est illud, quod dictum est.

De operatione, & nocumento aquae calidae in balneo.

Cap. 10.

Nocumentum operatio aquae praedictae est, sicut operatio aeris calidi vehementer in balneo, & nocumentum magis forte. Verum propter breuitatem temporis eius, est minoris impressionis, & propterea quod non aduenit cordi, sicut aduenit aer calidus, quare minus & leuius debilitat, & cura eius est cura similis illi: & administratur syropus de tamarindis, & illis, quibus cum hoc nocumento accidit fluxus ventris, exhibeatur syropus pomorum, & citoniorum, & agrestae.

De errore, & nocumento ex mora in balneo.

Cap. 11.

Ex mora in balneo in consuetis hominibus accidit dolor iuncturarum, & extensio in lacertis, & quandoque sequitur ephemera, & cura est abluere cum aqua calida, & fricatio facilis cum oleo chamomellino, & oleo oliuari nouo, & si non sedatur cum hoc, oportet, ut fiat phlebotomia in omni dispositione in die secundo post balneum.

De eo, qui usus est exercitio forti ante balneum, aut post egressionem a balneo.

Cap. 12.

Balneum quidem temperatum non nocet plurimum eis, quibus accidit motus superflui, aut eis, qui volunt uti motu post balneum. Imò quando fuerit balneum temperatum, & non fuerit in eo mora, quae faciat sudare plurimum, & non fuerit in eo mora, nisi secundum mensuram, qui ex balneo acquiritur corpori humidatio, vel humiditas, est iuuamentum eis, quibus accidit motus fortis, & non nocet, nisi per longam moram in balneo ita, ut balneum accipiat de humiditate, plusquam tribuat. Et cui accidit hoc, perducitur ad hecticam, quum vehemens fiat cordis calefactio, aut perducitur ad hydropisim, si resoluta fuerit caliditas naturalis, & debilitata, & in frigidata fuerit complexio viscerum. Cura illius est balneatio cum aqua frigida, & effundere oleum tepidum in hyeme, & in aestate intrigidatum, & lac nouiter multum super caput, & applicare iuncturis mucillaginem altheae conuassatam cum oleo violato, & bibere vinum album valde permixtum, & sorbere iura facta ex auibus contulis vel contritis, & ex carne arcerum ca-

siat. 11. m.

stratorum cōtrita, & si appareat frigus in visceribus, cuius signum est mala digestio, & inflatio, & cructatio aceti. Ita, tunc succurratur cum diacurcuma. & dissilietur oleum violatum in auribus eius, in quo dominatur cholera. & oleum alkeiri in eo, cuius viscera sunt in frigiditate, confert in hac ægritudine.

De longa mora in balneo. Cap. 13.

Longa mora in balneo operatur operatio nem, quam operatur motus vehemens. & cura eius est, sicut illa cura.

De nocumentis balnei super cibum. Cap. 14.

Balneum super cibum causat oppilationes in hepate, & venis propterea quod attrahit materias cibi indigestas ad exteriora corporis propter fluxum humiditatum ad ea per sudorem, & ad oppilationes sequuntur ægritudines oppilationis, sicut apostemata, & prohibitio cibi, ne vadat seu transeat ad exteriora, & sequitur fluxus ventris periodicus, & sequuntur febres putredinis, quia oppilatio est vna ex causis putredinis. Cura vero est administrare syrupum acetosum de seminibus, & euacuatio debilis facta cum hiera picra, & administrare cibos leues aliquibus diebus.

De nocumento eius, qui bibit in balneo rem frigidam. Cap. 15.

Potare in balneo rem aliquam frigidam, sicut aqua frigida, & ceruicia, est timor osum valde. Quoniam res frigida fluida, quando peruenit ad stomachum in balneo, in quo iam porositates sunt aperte, & meatus sunt rectificati, & aperti, subito attrahitur ad hepar, & ad cor, quare in frigidam ambo in frigidatione vehementi, aut debilitat caliditas naturalis, & debilitant omnia viscera, & disponunt ad hydropisim. Succurrit vero illi nocumento assumendo aliquid modicum de uino puro post balneum, aut porando diamusculum, aut dialaccam, aut diacurcumam, aut myrthridatum, aut fomentando hepar, & cor cum pannis calidis, aut assumere cibaria aromatizata. Et caulibus inest proprietates remouendi hoc nocumentum, & ex oleribus est enula, & ex potionibus est syrupus de pastinaca, & syrupus de absinthio, & syrupus de alchandicum.

De nocumento ex ingressu balnei corpore repleto. Cap. 16.

Hoc etiam est periculosum, quoniam ex corpore, & agitatio ipsorum, & apostemata in visceribus, sicut pleuresis, & peripneumonia, & apostema hepatis, & timentur ex eo etiam nocumenta cerebri, & ipsius apostema: aut timentur febres, quæ sunt ex rebus, quæ magis proximæ sunt, ut accidunt, quam aliæ. Cura eius est, quum succedit ei grauitas, & lassitudo, aut tædus vlcis, aut tensio, tunc oportet, ut propere fiat phlebotomia, & extrahatur quantitas conueniens de sanguine. Quod si remouet, & quiescat ex hoc, bonum est: si non, tunc euacuetur cum syrupo de fructibus, & assumat potiones prohibentes putrefactionem, sicut rob citonio

rum, rob pomorum, rob prunorum, & alia ab istis. Et liniatur hepar, & cor cum linimentis conuenientibus, sicut coriandrum, & acetum, & solatrum cum pauco caphoræ, & sandalis.

TRACTATUS QUARTVS.

De remediis nocumentorum accidentium ex errore regiminis circa cibum. Cap. 1.

Multa cibatio causat, quod corpus parum restaurat ex cibo illo addito uel multo, & causat in corpore multiplicationem humorum crudorum, & causat oppilationes in meatibus, & debilitat virtutes naturales, & causat putredinem, & febres permittas, & difficultatem anhelitus, & sciaticam, & dolores iuncturarum. Succurritur autem errori illi leniendo naturam cum cibis lenificibus naturam. In habentibus quidem complexionem frigidam cum eis, quæ sunt, sicut ius caulium, & aqua cicerum. In habentibus uero complexionem calidam exhibeatur, sicut ius blitis, vel sicut decoctio blitis, & decoctio siue ius lentium, & almes, & chitch, & melius his in habentibus complexionem calidam est syrupus rosarum: & alienetur syrupus prunorum, & tamarindorum, quoniam ipse debilitat stomachum, & auget debilitatem acquisitam ex grauitate cibi. Et in frigida quidem complexionem sicut cochlearium seriaram, & confectio regalis, & diaciminum, deinde alleuietur cibis per vnum diem, aut duobus diebus & administretur exercitium, si non præcesserit causa exgens repletionem.

De nocumento paucitatis cibi. Cap. 2.

Quandoque accidit multis hominibus, quod famelcant fame vehementi in tempore sterilitatis, aut in itinerationibus, aut in mari, aut propter causas alias ex ægritudinibus: unde causatur casus appetitus, & casus virtutis, & preparatio fit ad hecticam, & syncopim: & quandoque facit cadere habentes complexionem frigidam in speciem hecticæ, quæ hectica senectutis nuncupatur. In succursu, & remedio illius non oportet ut isti festinent ad saturandum cum cibis se ipsos subito: iam enim uidimus copiam hominum interiri, & ex hac vita decedisse, propterea quod huiusmodi homines, quæ primum egressi sunt ex sterilitate magna, quæ accidit in ciuitate dicta Bochara, in qua sterilitate homines illi assumebant herbas in cibum, quum non esset possibile ipsos habere panem, aut carnes: statim uero inuento pane, & habita carne abundanter comederunt ex eis quantitate multam, & mortui sunt. Pluribus hominibus vero illius ciuitatis ex consilio præceptum est, ut post illam famem subito non saturarentur, sed gradatim cibum assumerent, & tales euaserunt. Sed illi, quibus accidit paucitas cibi prædicta, oportet, ut primo festinent ad illud, quod de cibis est subtile, & leue, sicut sunt algauium, & aqua hordei, & alia: deinde paulatim paulatim accipiant in comestione cibos consuetos: & quod assidue interim masticationem thuri, & mundificationem stomachi intermitendo

Intromissio pænz in gutture commouet stendo

machum vnde
licet non vomat
tur aliquid tam
en ex tali vomitu
stomachus
rigoratur.

tendo pennam in gulam absque voluntate vomitus: & fricetur cum facilitate illud, quod est sub hypochondriis: & quod administratur cibibus vicibus frequentibus parum pro vice, quoniam cum hoc ingenio, & regimine possibile est, quod euadant.

De nocumento cibi calidi grossi, vel subtilis substantia. Cap. 3.

Alium calefacit
sanguinem, &
putrefacit ipsum.

Cibi calidi aut sunt leuis, seu debilis substantia, sicut allium, aut grauis substantia, sicut melongena. Et illud quidem, quod est sicut allium, nocet cerebro magis, & de proprietate eius est calefacere sanguinem, & ipsum putrefacere: sed nocumentum cibi grauis substantia est ledere magis membra inferiora. Amplius talis cibus grauis generat sanguinem melancholicum, quare nocet hepatis sua contrarietate, & spleni apostemando ipsum, & replendo: & communitate amborum laeduntur reliqua membra. Et nocumentum quidem primae diuisionis est velocius, & magis propinquum ut ei succurratur id est facilius cura: nocumentum vero diuisionis secundae est tardius, & magis remotum, ut ei succurratur. Succurritur vero diuisioni primae cum his, quae alterant complexionem, & eam permutant, & extinguunt, & cum hoc in eis est aliqua incisio, sicut syrupus acetosus: aut cum his, cum quibus prohibentur vapores a cerebro, sicut syrupus rosarum, & syrupus cytoniorum, & syrupus iuiubarum. Sed succurrendo diuisioni secundae exhibeantur ea, quae extinguunt, & aperiunt oppilationes, & incidunt, & soluunt naturam: & magis conueniens omnibus illis est syrupus acetosus de seminibus, & syrupus acetosus factus cum epithymo, & quandoque operatur vinum album subtile operationem eius. Et qui multiplicat usum istorum ciborum calidorum grossorum, festinet ad phlebotomiam, & solutionem ventris cum eo, in quo cadit epithymum. Et huiusmodi cibi sunt, sicut melongena, & caro cameli, & caro equi, & caro asini syluestris, & carnes salitae exsiccat, & pisces salti, & quae currunt cursu eorum. Et quando non administratur euacuatio, timetur super eam lepra, & albaras, & morphea nigra, & impetigo, & febres quartanae, & apostemata splenis, & species epilepsiae, & haemorrhoides, & varices, & alopecia, & tyria, & elephantia & corrosio, & quae eis simulantur.

De nocumento frigidorum ciborum, grossi, vel subtilis substantia. Cap. 4.

EX cibis frigidis etiam sunt, qui sunt debilis vel leuis substantia, sicut almes, & aqua hordei, & quidam sunt grauis substantia declinantes ad humiditatem, sicut pisces, & lac acetosus, & quidam est grauis declinans ad siccitatem sicut lens, & sicut cytonia pontica: & qui ex eis sunt leues, non imprimunt supra permutationem complexionis impressionem notabilem. Cibi vero graues humidi generant humores crudos, vnde sequitur paralyticus, tortura oris, & tremor, & sciatica, & lapis renibus, & species epilepsiae, & apoplexie, & agnitudines aliae similes istis. Cibi vero graues grossi sicciter generant me-

lancholiam quietam, vnde sequitur apostema splenis, & cancri quieti, & varices, & imaginatio mala seu sollicitudo: & quando putrefit, facit accidere illud, quod dictum est de cibis grauibis calidis. Succurritur autem eis opponendo frigidis leuibis cum his, quae permutant complexionem, & prouocant sicut aqua mellis, & vinum purum, & syrupus de enula. Sed opponendo cibis frigidis humidis grauibis oportet, ut sollicitudo sit in veloci extractione ipsorum ex corpore: & similiter cibis siccis frigidis grauibis, nisi in eis, qui indigent huiusmodi cibis secundum viam curationis, & medicamentorum: & oportet, ut administraretur in cura nocumenti ciborum frigidorum grauium humidorum, sicut diacyninum, & diapipercon: & quando tardatur eorum euacuatio, exhibeatur sciarum, & electuarium de dactylis, nisi uideatur, quod homo sua complexionem resistat illi nocumento, tunc enim oportet, ut dimittatur natura: postea in fine rei exhibeatur aqua mellis, & syrupus acetosus de seminibus fortium seminum ut abluat, quod remansit ex eis, & abstergat, & aperiat oppilationes eorum. Sed succurrendo nocumento ciborum frigidorum grauium siccorum oportet, ut iuper eos. Sumatur vinum verum purum in eo, quod non habet complexionem superflue calidam acquisitam, & exhibeatur syrupus acetosus de epithymo factus cum fortibus seminibus ei, in quo erat superflua malitia complexionis calidae: deinde oportet, in cibis secundo ut opponatur cum contrario temperato.

De nocumento ciborum, qui sunt debilis substantia. Cap. 5.

Intentio sermonis nostri, quum diximus de debilis substantia, est, quod humiditas ipsius cibi non sit bene permixta cum sua siccitate ita, ut uelociter ab ea separetur, deinde humiditas eius uelociter sit conuersionis ad omnem naturam cui obuiat uel occurrit, sicut lac, & picea, & chrysolyma, & melon, & quae eis simulantur: & aqua pluuialis similitur istis, & proprietates quidem istorum rerum est uelox ipsarum conuersio uel alteratio, quoniam remanent. Et quando administrantur huiusmodi cibi, & in stomacho existat cholera, tunc conuertuntur ad ipsam choleram, & si sit phlegma, tunc huiusmodi cibi conuertuntur ad ipsum phlegma, & tales quidem cibi velociter putrescunt: & ad quacunque materiam conuertantur, sequitur ex eis aut febris cholericus, aut febris phlegmatica secundum plurimum. Pro rectificatione vero nocumenti ipsorum oportet, ut administraretur super eos, si fuerit natura calida, syrupus acetosus simplex: & si fuerit frigida, syrupus acetosus de seminibus aut aqua mellis: & in summa exhibeatur id, quod prouocat naturam: & si in hoc accidit defectus, tunc sit sollicitudo in prouocatione sudoris cum iis, quae faciunt sudare.

De nocumento ciborum difficili vel fortis substantia. Cap. 6.

Cibi difficili vel fortis substantia sunt cibi, qui parum recipiunt digestionem, & alterationem, sicut rizus, & grana surgis, & quae eis simulantur: & causatur ab huiusmodi cibis ventositas, & retentio naturae, & dolores viscerum, propter ipsorum

ipforum grauitatem : & generatur egritudines
cruda. Remediū, & rectificatio istorum cibo-
rum est, vt bibatur super eos in principio come-
stionis in homine calida complexionis vinū
subtile, aut aqua mellis plurimę permutionis:
sed in homine frigida complexionis bibatur
vinum purum, aut aqua mellis fortis: deinde
consequenter exhibeantur ea, quę digerunt, &
quę faciunt descendere, & lubricare illos cibos,
sicut electuarium de dactylis cum oleo amy-
gdalarum, & feriarum cum oleo: & intentio qui-
dem in oleis est lubricare.

De nocumento ciborum horribilium. Cap. 7.

Virutes quidem naturales mēbrorum ab-
horrent cibos abhominabiles naturaliter.
Vnde sequitur defectus in digestionē, & reten-
tione, & expulsionē, & extractionē, & accidit
ex eis operatio fastidians: postea ex abhominati-
one, & fastidio corrumpitur cōplexio stoma-
chi, & corrumpitur appetitus. Remedium autē
est aut vomitus, aut super tales cibos abhomi-
nabiles comedantur ea, quę anima appetit, &
desiderat, scilicet aut dulcia, aut amara, aut ace-
tosa secundū appetitū. Et acetosa quidē dulco-
rata, id est permixta cum aliquo dulci propiēti-
tem habent remouendi abhominationem.

De nocumento ciborum pinguium, vel unctuosorum. Cap. 8.

Res quidem vinctuosę pingues debilitāt sto-
machū, & proprię os eius: & oppilant mea-
tus: & prohibent cibum a penetratione: sed nu-
trunt plurimum. Rectificatio nocumenti ip-
sorum est comedere super ipsas cibaria stypti-
ca exsiccantia, sicut citonia, & incisina, sicut a-
cetum, & syrupus acetosus. Et ingenatio sit in
veloci ipsarum descensu: deinde sequantur ea,
quę absterunt, sicut aqua mellis, & syrupus a-
cetosus de seminibus, aut id, quod remouet vn-
ctuositatem vel eius nocumentum, sicut ca-
seus, & agrestia, & citonia.

De nocumento cibi acuti, vel amari, vel horribilis saporis. Cap. 9.

Cibi horribilis saporis sunt velocis putrefa-
ctionis cum reliquis, quę diximus de vn-
ctuosos. Rectificatio nocumenti est administra-
re quod dictum est in capitulo vinctuosos: sed de-
bent addi aromata, sicut cinnamomum, & se-
mina, & alia aromata. Et quando de assa proij-
citur aliquid modicum in cibis, destruitur hor-
ribilitas saporis eorum.

De nocumento ciborum calidorum. Cap. 10.

Cibi quidem calidi, qui sunt, sicut allium, &
cepe, mordicant stomachum, & ledunt os
stomachi, & faciunt cadere virtutes naturales
quattuor, & faciunt accidere in superficie sto-
machi, & intestinorum vlcera. Succurratur co-
medendo super eos cibaria, quę eis contrarian-
tur sicut confectioes: & ad mordicationem
sumantur vinctuosas, & inspidas, & priuata om-
nino impressione saporis, seu etiam priuata sa-
pore, sicut amyllum, & quod fit ex eis. Et portu-
laca quidem, & olus iamenum, & cucurbita, &
eucumeris, & citrulli multum imprimunt in

expellendo nocumentum istarum rerum. Et
oportet vt non administretur acetum pro op-
positione istorum ciborum vel pro rectifica-
tione nocumenti istorum ciborum, quoniam
acetum adiuuat operationem ipsorum sua
mordicatione.

De cibo amaro. Cap. 11.

Amarum contrariatur complexionī, & ap-
petitui, & naturę, quoniam est ex rebus
magis remotis substantia cibi, quum cibi sub-
stantia sit dulcis secundum sententiam Galeni:
& fortasse amarum facit accidere spasmus.
Rectificatio est, vt comedatur dulcia, & vnquo-
sa leuia: & administrentur odorifera olfacien-
do ipsa, & masticando.

De cibo acetoso. Cap. 12.

Acetosa nocent stomacho, & hepati cum
vehementi asperitate ipsorum, & abster-
sione humiditatum existentium in facie ner-
uorum, & exteriori parte ipsorum, & cum ve-
hementi extinctione, & mordicatione ipsorum
acetosorum contraria virtutibus sensitiuis: qua-
re faciunt accidere singultum, & spasmus, &
cuzez. Rectificatio nocumenti est cum eo, qđ
conglutinat, sicut mucillago psyllij, & cucurbi-
ta, & gummi arabicum, & amyllum, & dulcia
decocta: aut cum eo, quod mollificat, sicut iu-
ra pinguia: & delectant sensum, sicut cibaria ex
carne conuenientia complexionī ex sua sub-
stantia, non ex sua qualitate: & bibere oleum
amygdalarum tepidum, & butyrum quidem
cum lacte proprietatem habet remouendi hoc
nocumentum.

De aspero styptico. Cap. 13.

Aspera styptica generant cholicam, & ex-
siccationem humiditatum naturalium.
Rectificatio nocumenti est, vt comedatur fer-
culum factum ex prunis, aut chrysomilis: aut
ferculum ex chisch cum oleo plurimo, vel vn-
ctuositate plurima.

De inflatiuis. Cap. 14.

Inflatiua cibaria generant colicam, & sodā,
& prohibent digestionem cibi, & generant
inflationem, & apertionem seu rupturam ve-
narum, & arteriarum: & tinnitum, & sibilum.
Rectificatio est masticatio thuris, & cymini,
& comedere confectioem calamenthi, & dia-
cyminum, & parum bibere de aqua super ea.
Et quando post eorum assumptionem pertrā-
sierint horę quattuor, assumat in potu quanti-
tatem moderatam vini.

De nocumento comestionis cibi facilis digestionis post cibum tardę digestionis. Cap. 15.

Cibus quidem facilis digestionis, quū assu-
mitur post cibū tardę digestionis, tunc di-
geritur ante cibum tardę digestionis: & qñ ta-
lis cibus facilis digestionis digestus fuerit, in-
diget, vt expellat ad intestina, & egrediatur ex
stomacho, & non inuenit viā ad hoc, quū ci-
bus difficilis digestionis sub eo existens prohi-
beat: quare remanet supra, & putrefit ipse, &
quod ei associat de cibo, & generat humores
malos:

malos: & ad cerebrum ascendunt vapores mali nocentes corruptētes. Rectificatio, & remedium conuenientius, & dignius est, vt soluantur cum quibusdam solutinis securis prædictis, sicut sunt pruna, & syracost, & syrupus de fructibus, & loch fructuum in habentibus complexionem calidam: & seriarum, & electuarium regale, & electuarium factū cū absinthio in habentibus complexionem frigidam: in quibus est alia cura: & est, vt ipsi assumant res bonificantes digestuam cum substantia sua forti operatione ita, ut non sit necessaria repletio supra repletionem: Immo faciat intentionem possibilem cum modico ipsius, & virtute medicinali in eo existente, sicut coriandrum sicum, & caseus humidus recens, & cytonia pontica, & psyllium, & portulaca.

De nocumento lubricantium ante cibum tarda digestionis. Cap. 17.

Q Vado post cibos lubricantes, sicut bartheca seu melo, & chrysomila, & pruna, & mora, succedit cibis aliquis, habens substantiam absque tēpore, tunc est causa, quod iste cibus grauis lubricat ex lubricatione cibi lubricantis, & festinat eius descensio ante digestionem ipsius in stomacho: quare descendit cibus ad hepar in melancolicas non existente adhuc cibo digesto, neque transmutato transmutatione cōpleta: quare facit accidere oppilationes. Rectificatio illius aut est velocitando egressionem eius: aut assumendo (exasperantia) ante cibum super cibum lubricantem, si est possibile: aut post ipsum, deinde iaceat, & dormiat super latus sinistrum, postea administrentur diuretica aperiētia oppilationes, sicut vinum, & syrupus acetosus de seminibus, aut aqua mellis secundum dispositiones, secundum quod dictum est.

De nocumento cibi compressiui. Cap. 18.

Nocumentum cibi compressiui post cibum est proximum nocumento cibi lubricatiui secundum vnum modum: & est longinquum ab eo secundum alium modum: similatur enim ei ex parte, quod velocitat descensum illius cibi, qui est tenuis, & subtilis: & est longinquum ab eo ex parte, quod cibus grossius tarde descendit, quare cibus compressiui nocet nocumento cibi lubricantis, & nocet nocumento putredinis. Rectificatio eius est administrare lenientia mollificantia super ipsum, sicut ferculum factū de prunis, & tamarindis & sicut syracost, & sicut cibus de almes, & de alnifuch in habentibus complexionem calidam, & in dominio caloris, & considera qd dictum est: & habentibus complexionem frigidam exhibeat sicut electuarium regale, & seriarum, imo etiam administretur penidij, & mel, quoniam sunt meliora, & conuenientiora: deinde curetur post egressionem eius cum abstersione, & apertione, & prouocatione vicinā cum eis, quæ diximus.

De ijs, quæ morantur in stomacho. Cap. 19.

Morantia in stomacho, & retinentia cibū in eo est, sicut coriandrum. Nocumentū eius est putrefactio. Rectificatio est similis eis, quæ dicta sunt in cap. præcedenti.

De ijs, quæ adiuvant ad putredinem. Cap. 19.

Q Vado assumitur in cibum aliquid, cuius natura est vt recipiat putredinem: deinde succedit illud, quod adiuvat ipsam putredinem sicut allium, & caules tunc nocentium est velocitas putredinis. Rectificatio est assumere extinctiua, incisiua, sicut syrupus acetosus, aut styptica, sicut rob cytomorum, & rob pomorum, & rob agrella.

De adiuvantibus ad coagulationem, & ingrossationem vel condensationem. Cap. 20.

Huiusmodi sunt, sicut caseus cum lacte, & haecum super ipsum lac, & quæ illi similitur, & sicut caseus super oua, & cytonia super pisces, & similia, & nocumentum horum est naufragia variata, & colica. Rectificatio, & cura est administrare illud, quod incidit, & resoluat, sicut fengius, & syrupus de scoria: & in fine rei vomitus cum aqua anethi, dum permanet in stomacho: quumq; puenit ad intestina, administretur seriarum, & electuarium regale, & quæ eis simulantur: & supponantur suppositoria soluentia naturam moderate fortitudinis.

De nocumento cibi assumpti super cibum. Cap. 21.

Cibus assumptus supra cibum nocet tribus modis: quorum vnus est, qd vnus non est fortis, nisi post quietem eius a cibo primo: quare applicatio eius ad cibum secundum, & ad digestionem eius perducit ad debilitatem ipsius. Et secundus modus est, quod cibus digestus permiscetur cum indigesto, & currit sic in uenas: quare facit accidere oppilationes. Tertius vero modus seu tertiaris est, quod cibus digestus permiscetur cum indigesto, & retinetur cū eo, donec ipse digeratur & obedit ad penetrandū cum eo, vel tardat, vt penetret cum eo, & putrefit propter longam moram, & additionem more supra id, quod requirit natura de ipso. Rectificatio non est alia, nisi vomitus, & ventris solutio, postea abstersio, & ablutio prædicta in reliquis capitulis, postea prolongare famem: & somnus plurimus post cibum cibum: & exercitium post talem somnum.

De eo, qui comedit cibum conuertibilem ad materiam existentem in stomacho. Cap. 22.

Q Vi comedit cibum conuertibilem ad materiam existentem in stomacho, sunt sicut si comedant mel cholera in stomacho existente: aut comedant lac existente phlegmate in stomacho. Et conuenientius quidem est, vt illi vomant ante comestionem, vt non multiplicet materia mala propter conuersionem cibi ad ipsam, quæ facit accidere omnem speciem aggritudinem ei appropriatam prædictam. Rectificatio, vt euomat iste cibus: aut opponat ei cū suo cōtrario: si enim fuerit materia cholericā, bibat syrupus de agrella, & syrupus de pomis, & syrupus granatorū, & syrupus acetosus. Et ex cibis comedat, sicut cucumeres longi arcuati, & cucurbita, & portulaca: & confert ei inuamento maximo psyllium cum syrupo acetoso: deinde post eius digestionem succedant solutiua, sicut quæ sunt facta ex prunis, & alnifuch, &

Abique tēpore, habetque intermissione tempore.

Alia littera calascientia.

& tamarindis: Si vero in stomacho materia fuerit phlegmatica tunc bibatur vinum purum, & aqua mellis, & syrupus acetosus factus cum reubarbaro, & confectio de cymino: deinde post eius digestionem soluat cum electuario regali, & iussu de turbit cum zingibere, & hiera picra solutione parua; neque pretermittatur, quoniam nocet vehementer.

De exercitio, & inuamento eius. Cap. 23.

EX superfluitatibus quedam sunt superfluitates primi cibi, & expelluntur cum egestionibus, & vrina: quedam vero sunt superfluitates, que remanent in partibus hepatis, & cystis felleis, & splenis, deinde in venis, & arterijs, deinde in lacertis, deinde in iuncturis: & ille quidem superfluitates quoniam successe expurgantur, & continue expelluntur, tunc remanet corpus absque superfluitatibus. Et modus quidem expulsionis illarum superfluitatum, quae sunt propinque intestinis, est cum lenitiuis, & diureticis, & exercitio. Sed modus expellendi superfluitates, quae sunt vicine profunditati membrorum, fit cum exercitio, & cum lenitiuis. Et diuretica quidem mediocria in huiusmodi non conferunt, nisi praesecerint solutiu fortia supra ea, quae currunt cursu consuetudinis, vel supra ea, quae sunt consueti. Exercitium vero solum per se sufficit ad duas res simul: nam ipsum soluit naturam, & prouocat vrinam, & sudorem. Et exercitium etiam adiuuat, ut quod de cibis est propinquum digestionem, & adhuc est crudum, digeratur complete fortificando caliditatem naturalem. Et exercitium quidem est inuamentum excellens in conseruatione sanitatis.

De nocumeto propter diminutum exercitium. Cap. 24.

Nocumetum ex intromissione cibi super cibum, postquam est digestum sed non est super ad ministratum exercitium, est maius, quam nocumetum ex intromissione cibi super cibum non digestum: Et illud, quoniam cibis quoniam intromittitur super cibum indigestum, est secundum plurimum grauis, & deicendit, & egreditur, neque sunt superfluitates eius, & corruptio eius, quae penetrent ad profundum membrorum: quare tempore proximo seu breui possibile est, ut euacuetur cum quocunque leniente naturam id, quod erat retentum in meatibus corporis. Sed illud, quod oportet, ut per exercitium euacuetur, est superfluitas profunda, quae penetrat in profundum membrorum. Rectificatio quidem huius, si fuerit plurimum, quod faciat accidere tensionem, aut dolorem, aut vlcus, aut laborem seu lassitudinem absque causa aut accidere dolorem in membris, tunc fit cum solutione ventris forti, aut temperata, secundum quod melius uidetur. Si nocumetum non fuerit plurimum, & superfluitates non fuerint, tunc rectificatio fiat cum tolerantia famis, & exercitio forti transeunte equalitatem: postea administrationem, sicut syrupus acetosus de seminibus, aut syrupus acetosus de epithymo, aut syrupus acetosus de seminibus, in quo sit positum turbit cum cinnamomo quantitate moderata.

De motu supra cibum.

Cap. 25.

Motus supra cibum corrumpit cibum: & nocet tribus modis: quorum vnus est quia agitat cibum commotione tali, quod non adharet cibis superficie instrumentorum circumuentu ipsum: quare non digeritur. Et secundus est, quod ex motu praedicto spargitur caliditas naturalis ad exteriora corporis, & remanet pars eius interior frigida, & priuatur virtus digestiua eo, quod de calore naturali requiritur. Tertius autem modus est, quod motus talis facit descendere cibum adhuc non digestum, quare operatur, quod dictum est. Rectificatio est sollicitari in expellendo illum cibum omni sollicitudine, postea abluere impressionem eius cum eo, de quo praecessit sermo in capitulis praecedentibus.

Superficie instrumentorum circumuentu .i. superficie Romachi.

De quiete multa.

Cap. 26.

Quies multa nocet in crudando cibum: & prohibet superfluitates secundas, & tertias a resolutione: & retinet materias in iuncturis, & lacertis, & aggregat eas in eis. Rectificatio eius est rectificatio nocumeti sequentis ex priuatione exercitij.

Alia litera con gelat.

De reliquis dispositionibus, quae cibo associantur.

Cap. 27.

Item cibo associantur aliquae dispositiones calefacientes, aut in frigidantes animales, aut naturales, redire debeat ad id, quod dictum est.

TRACTATUS QUINTVS.

De aqua, & ijs, quae bibuntur.

De nocumeto potus plurimae aquae.

Cap. 1.

Motus plurimae aquae nocet tribus modis: quorum vnus est quod debilitat caliditatem naturalem in membris vniuersaliter, & debilitat membra principalia: quare accidit eis tunc debilitas virtutum naturalium quattuor. Membris autem instrumentalibus accidit debilitas motuum, & tremor. Secundus modus est, quod virtus sequestratiua in hepate debilitatur in sequestrando omnem aquositatem a sanguine, quare aut effunditur aquositas ad partes inter mirach & sisach, & accidit hydropisis aquosa: aut penetrat aquositas cum sanguine ad membra, & accidit hydropisis carnosa. Et virtus sequestratiua in renibus debilitatur, quia accidit ex eo myctus vrinae inuoluntarius cum difficultate in ea, & debilitant renes. Tertius vero modus seu tertia ratio est quod ipsa aqua multa soluit cibum, & facit ipsum descendere ante horam. Rectificatio in habente quidem complexionem frigidam fit bibendo super ipsam aquam dialacea in vino, aut athanasia aut myrrhidatum ita, ut prouocet cum fortitudine, sed habentes complexionem calidam sumant super eam prouocantia vrinam, & confectio nem de seminibus, & vinum subtile odoriferum: deinde transglutiant aqua frigidam post illud: & expectent super eam: & sint cibi ipsorum ea, quae prouocant, & sedant sitim: sicut cibus de spinachis, & cibus de cydonijs.

De

De nocumento aque mali odoris, cenoſe in qua na-
ſcuntur cannuſa. Cap. 2.

Aque mali odoris, cenoſe, tardant deſce-
ſionem ſuam a ſtomacho, & penetrationē
cibi. Et ſitis quidē augetur cū aquis huiusmo-
di, & virtus debilitatur. Et quia ipſe non ſunt
purę ſimplices, imo in huiusmodi aquis eſt ter-
reitas plurima, quare ex eis generatur humor
aut phlegmaticus vitreus, aut melancholicus:
& ppter illud multiplicat egritudines ſplenis in
hominibus, qui plurimū oriuntur de ipſis: & acci-
dere faciunt hemorrhoidas, & hydropiſm ppter
malitiam complexionis hepatis inducā
ab eis, & miſtum vrinę inuolutarium ppter
malitiam complexionis renū. Rectificatio iſta-
rum aquarum eſt, vt ipſe diſtillantur, ſi poſſibi-
le eſt, aut cū lambico, aut cum panno poſito ſu-
per oriſcium valis, in quo bulliatur, & poſtea
exprimendo pannū illum: aut colantur, & puri-
ficantur tales aquę cū pane, aut pomis, aut ey-
donijs, & talis colatura eſt melior: ſi vero aquę
illę bullitę fuerint ſecundū diſpoſitionem ſuā,
ſcilicet ſecundum qđ ſunt, oportet vt ſuper eas
ſumatur cōfectio de ariſtolochia, & ſumantur
ſuper eas illę, quę prouocant vrinam plurimā,
& bibatur ſuper eas vinum plurimum. Et cepp
propriatatem habent in reſiſtēdo aquis præ-
dictis, quando comeduntur crędę: Et quando
homo poſt potum aquarum prædictarum per
diem biberit vinum purum modicum in iei-
nio, & non fuerit quod prohibeat ex parte cō-
plexionis eius, confert vehementer.

De nocumento aque ſulphureę. Cap. 3.

Iſtę quidem aquę adurunt humores, & eos
putrefaciunt: quare ſequuntur in principio
febres cholericę, poſtea in fine febres melā-
licę propter aduſionem ſanguinis ex eis factę.
Et melancholicus quidem humor, qui ex huius-
modi aquis generat, eſt humor melancholicus
malus, qđ nominat choleſia nigra. Et nocumētū
iſtarum aquarum eſt cauſare ictericiam, & pru-
ritum, & febres tertianas, & cōcluſam, & ſodā,
& ophthalmiam, & catarrhos calidos, & vrinę
difficultatem, & corporis maciem. Rectificatio
earum, ſi eſt poſſibile ipſas diſtillare, ſicut dictū
eſt, erit conuenientior. Et ſi bibantur cum ace-
to & proiciat in eis lutum Armenum, & lu-
tum ſigillarum, frangitur nocumentum ipſa-
rum. Sed quando bibuntur, ſicut ſunt, vel ſecū-
dum ſuam diſpoſitionem, tunc ſyrupus grana-
torum cum ſyrupo violato frangit plurimum
de nocumento ipſarum. Et ſyrupus quidē ace-
toſus zuccarinus factus cum aceto, & ſucco ci-
toniorum reſiſtit eis vehementer. Et lac ſemi-
nis portulacę triti aſumptū cum ſyrupo vio-
lato, & ſyrupo de pomis eſt iuuatiuū. Et potus
aquę roſatę ſuper ipſas aquas prædictas eſt et
confers. Amplius ſunt cibaria leuia vnētuo-
ſa, in quibus ponitur oleum, & butyrum calefa-
ctum. Et quando apparet earum nocumētum,
& non fuerit febris cum eo, tunc bibatur lac, &
butyrum calefactum. Si vero fuerit febris, bibe-
tur aqua hordei cum ſyrupo acetoſo, & aqua
granatorum mazorum.

Nota, quod ſi
ponatur pānus
ſuper oriſcium
valis, in quo
bullitur aqua,
tunc vapores
aque reſciuntur
in tali pāno
& conuertuntur
in aquam, quare
ſi talis pānus
poſtea expri-
mitur, tunc ab
eo exprimitur
aqua ſubtilis di-
ſtillata item co-
lantur aquę po-
nendo panem,
aut citronia in
aquis aut fauē-
do, bullire a-
quas illas cum
pane, aut pomis
quia re per hoc
ſi reſidentia, &
ſequeſtratio par-
tium malarum,
& ſicut panis,
aut poma, uel
pyra decocta
cum ſanguis re-
ſiſcant, ita &c.

De aqua aluminofa. Cap. 4.

Nocumentum iſtarum aquarū eſt ſtyptica-
re, & cōstringere naturam, & aſperare pe-
ctus & vocem, & cauſare difficultatem vrinę,
& ſtringere vias cibi, & cauſare corporis maciē.
Rectificatio nocumenti eſt adminiſtrare pin-
guia, & transglutire oleum oliuę, & amygdala-
rum ſuper eas, & vinum ſubtile odoriferum. Et
ex potibus eſt ſyrupus violatus, & ſyrupus pru-
norū. Et aqua hordei reſiſtit eis valde. Et aqua
quidem ciccerum cum oleo bono, quodq; oleū
ſit comediibile, eſt iuuatiua. Et magis iuuatiua
omnibus rebus in reſiſtēdo aquis prædictis eſt
ſorbitio facta ex decoctione turſuris cum zuc-
cero adminiſtrata. Et confectiones de granis,
vel medullis ſunt iuuatiuę non modicum.

De nocumento aquarum vitriolarum, ſeu currentium ſu-
per mineram vitrioli, vel in qua fuerit poſitum
vitriolum. Cap. 5.

Nocumentum iſtarum eſt compoſitum ex
nocumento aquę aluminofę, & nocumē-
to aquę ſulphureę: quare accidit ex ſtyptica-
te, & exaſperatione res ſimilis ei, quę accidit
ex aqua aluminofa: & ex putrefactione, & adu-
ſione materierum vel humorum accidit res
ſimilis ei, quę accidit ex aqua ſulphurea. Et no-
cumentum, quod faciunt huiusmodi aquę vi-
trioli in pulmone, eſt magis vitium ſeu vehē-
mentius. Rectificatio eſt bibere ſyrupū de hy-
ſopo denominatum frigidum, & aſſumere ſy-
rupum roſarum cum ſyrupo de liquiritia, &
aquam melonis Indi extractam poſt ipſius al-
ſationem in paſta, aut aquam cucumeris, & ci-
trulli aut mucilaginem pſyllij, & ſeminis cito-
niorum cum violis cōditis: quodcunque iſto-
rum reſiſtit nocumento prædicto.

De aqua minerę lythargyrij, vel de aqua, in qua poſitum
fuerit lythargyrium. Cap. 6.

Nocumentum iſtius aquę eſt ſimile nocu-
mento aquę ſulphureę: ſed hec proprieta-
tem habet vlcerandi inteſtina. Rectificatio eſt
ſimilis rectificationi nocumenti aquę ſulphu-
reę, & additur adminiſtratio eorum, quę pro-
hibent vlcerationem inteſtinorum, ſicut ſunt
troch. de gummis, & troch. de ſpodio cum ſyru-
po uiolato, vt reſiſtat ſtypticitati eius vehemen-
ti. Et pſyllium confert ei valde.

De aqua minerę viridis aris, uel de aqua, in qua poſitum
fuerit viride aris. Cap. 7.

Nocumentū iſtius aquę eſt ſimile etiā no-
cumento aquę ſulphureę: verum eſt maio-
ris nocumenti, quam illud ſecundū vnū mo-
dum: & eſt, quod huiusmodi aqua aperit oriſ-
cia venarū, & ladit ea, & facit accidere miſtum
ſanguinis, & fluxū ſanguinis per ventrē, & ſpu-
tū ſanguinis ex pulmone. Rectificatio ei admi-
niſtrare troch. de Karabe ſuper eam, & admini-
ſtrare ſumach, & berberos. Et troch. de terra ſigil-
lata remouent nocumentum eius cū ſtypticita-
te, & virtute theriacali, qđ eſt in eis. Et ſyrupus
de iuiubis ingroſſando ſanguinem. Et admini-
ſtrare lo hoc de papauere, confert nocumento
pulmonis, & renū. Et conſidereſ impredio, in
quo mēbro vehemēter fuerit, & curetur cum
eis.

eis, quæ sunt appropriata illi membro. Et hepar quidem, & quæ ei continentur, appropriantur troch. de Karabe. Pulmoni vero appropriantur troch. de papauere. Intestinis autem appropriantur troch. de terra sigillata. Renibus troch. alkekengi, & troch. de papauere cum balauftiis

De aqua salis armoniaci.

Cap. 8.

Nocumentum aque salis armoniaci est, sicut nocumentum aque viridis eris, & distillatius eo. Et proprietates eius est nocere cerebro, & oculis. Rectificatio est, ut administratur omnia, quæ administrantur pro rectificatione nocumenti aque viridis æris cum extinctione vehementi facta cum troch. de camphora & odore ipsius, & cum linimentis frigidis super caput ex oleo rosarum, & aceto, & aqua rosata, & sandalis, & succo olerum frigidorum, & facere oculis alcohol cum aqua coriandri, & antimonio nutrito cum agresta.

De aqua aris.

Cap. 9.

Nocumentum istius aque debilius est, quā nocumentum aque viridis æris, & quod ei similatur.

De aqua naphthica.

Cap. 10.

Nocumentum istius aque est debilius, quā nocumentum aque sulphuris, & quod ei similatur.

De aqua falsa.

Cap. 11.

Proprietas istius aque est facere obscuritatem visus, & grauitatem auditus & sibilum in capite, & pruritum. Rectificatio est extinguere cum robur frigidis, in quibus non est stypticitas vehemens, & administrare vinctuosa secundum quod dictum est in capitulis præcedentibus: & collyrium oculis facere cum tutia nutrita cum aqua agresta: & distillare oleum de Keiri in auribus.

De aqua amara.

Cap. 12.

Aqua amara putrefacit, & facit accidere febres cholericas: & timet ex ea hydropis. Rectificatio est administrare potus dulces, sicut iuleb & syrupum violatum: & administrare ea, quæ prouocant urinam, sicut medullam seu semina melonis, citruli, cucumeris, et cucurbitæ.

De aqua acetosa.

Cap. 13.

Aqua acetosa vlcera intestina, & stomachum, & facit naueam, & facit accidere hydrophorum. Rectificatio est administrare glutinamenta sicut pedes, cum cymino, & quæ frangunt venositatem, sicut carui, & origanum, & assumere syrupum de pastinaca, & syrupum de enula: & ex cibis administrare oua sorbilia, & medullas osium cum sale aromatizato, cum speciebus.

De nocumento aqua bibita in ieiunio.

Cap. 14.

Aqua bibita in ieiunio debilitat stomachum & facit accidere catarrhos in frigidando cerebrum, propter duas rationes: quarum una est propter communiter stomachi cum cerebro: & secunda ratio est propter ascensum vaporum aquosorum purorum: nocet etiam in frigidando hepar, & splenem: & preparat ad hydropi-

sim. Rectificatio est assumere aliquid modicum de vino puro veteri, odorifero super eam: deinde de festinare ad comedendum panem siccum, & tortellas tritas, & suich, vel sauch, & ea, quæ habent proprietatem exsiccandi acuositatem, & retinendi ipsam a veloci penetratione ita, ut resistatur in frigidationi cum uino antiquo, & melle: & penetrationi cum his, quæ ingrossant, & inspissant.

De nocumento aqua bibita super cibum, & repletionem.

Cap. 15.

Nocumentum bibitionis aque super cibum, & repletionem est interpositio ipsius inter cibum, & inter partes stomachi apprehendentes, & circumdantes ipsum cibum ita, ut ex hac impediatur cibus a digestionem: Nocet etiam extinguendo vel in frigidando partes stomachi a fundo eius usque ad os ipsius: & frangit virtutem digestiuam, & debilitat eam sua in frigidatione: & facit penetrare cibum indigestum propter fluxibilitatem substantiæ aque: & multoties facit accidere dolorem hepatis, & stomachi. Rectificatio est assumere compressiua super ipsam cum diureticis velociter, sicut cydonia, quoniam expellet acuositatem velociter, postea prouocabit. Et non est aliquid in hoc capitulo, sicut cydonium, verum oportet, ut bibat post digestionem aliquid vini, aut mellis, ut frangat, quod aggregauit vel causauit potus aque plurimæ, & cydonium sua in frigidatione: aut sumat aliquid de semine apii cum penidiis. Quod si accidet dolor in hepate, aut stomacho, curet cum diacymino. Et si sentitur corruptio cibi ex hoc, & declinet ad fumosum, tunc solvatur cum syrupo de fructibus: si vero declinat ad acetosum, solvatur cum electuario Alseriaræ, & non oportet, ut in hoc deficias.

De nocumento aqua potata super motum laboriosum, aut super raritatem corporis a causis alijs.

Cap. 16.

Nocumentum est rarificare corpus propter causas alias similes eis, quas diximus de potu aque in balneo communi. Rectificatio est rectificatio illius.

De nocumento potus aqua super coitum.

Cap. 17.

Potus aque super coitum facit accidere tremorem cordis, & debilitatem eius propriam, & ea, quæ diximus in balneo communi. Rectificatio est olfacere muscum, & assumere diamusculum dulce in habente complexionem calidam cum syrupo de pomis, sed in habente complexionem frigidam cum uino puro: & comedat alzarauum.

De nocumento focha.

Cap. 18.

Potus focha corrumpit hepar, & cerebrum, & cor, & stomachum, & splenem, & intestina, & renes, & vesicam, & debilitat ipsa, deinde generat tremorem, paralytum, & lepram, & baras, & multum urinæ inuoluntarium, & lapidem vesicæ, & renum, & hydrophorum: & est ex rebus, quæ magis nocent nervis, & contrariatur coitu, quoniam in frigidat, & humectat, & spargit humiditates, quæ sunt in facie nervorum: & facit accidere catar-

Alzarauum est confectio.

Focha est potus factus ex hordeo, & licet fiat etiam ex passulis, sicut hodie nris temporibus ramen hic non intelligitur, nisi de facto ex hordeo.

Nocumentum potus uini super rem malam, aut ante ipsam.

catarrhos malos, & scrofulas. Rectificatio est administrare nuces, & amygdalas, & medullas fructuum: & administratio eorum, quæ prouocant urinam. Et caueatur potatio vini super potum focha: aut caueatur potare ipsum focha super vinum: quoniam vinum facit penetrare velociter ad profundum membrorum, & iuncturarum: imo oportet, vt super focha sumatur lambendo mel, & butyrum, & administratio prouocantium plurimorum. Et alzarani est theriaca ipsius focha omnibus modis. Et melius focha est illud, quod fit ex pane, & in eo ponitur multum de cinnamomo, & ruta, & origano.

De nocumento vini multi. Cap. 19.

Potus multi vini in habentibus complexionem valde calidam multiplicat cholera in uisceribus, & venis eius: & dominium sanguinis in eo. Et timetur, ne adueniat ei repletio, quæ est secundum receptacula, & vasa: vnde accidit apoplexia sanguinea, & mors subitanea. in habentibus vero complexionem frigidam accidunt egrotudines nervorum omnes propter duas causas: quarum vna est humectatio superflua vel mala ex operatione vini: & secunda est conuersio vini ad acetositatem: vnde ex hoc nervi laduntur, & abraduntur. Et accidit ex illo apoplexia frigida, subet, lithargia, & paralyfis, & tremor, & torra oris, & stupor: & est magis incolumis, quam illud, quod fit a causis alijs propter leuitatem materię generatæ a vino. Rectificatio est, quod oportet habentes complexionem calidam vt assidue phlebotomiam, seu frequenter vtantur phlebotomia, & euacuatione cum syrupo fructuum, & vtantur syrupo granatorum plurimo, quoniam est eis theriaca. Habentibus uero complexionem frigidam oportet, vt exhibeantur troch. de absinthio, & troch. de sytagi in aqua radicis fortium: & administraretur etiam exercitium. Et quando sentitur tensio grauis, & sentiuntur ictigationes, tunc euacua cum pilulis allostomicon.

De nocumento vini fortis, nigri. Cap. 20.

Vinum forte, nigrum, adurit sanguinem, & corrumpit humores, & causat apostema in velamine seu diaphragmate, & cerebro, & phthisim. Rectificatio est, vt bibatur syrupus granatorum cum syrupo violato: & administraretur syrupus acetosus simplex, & aqua hordei: & administrantur epithemata vel linimenta frigida predicta super hepar, & cor, & cerebrum: & assumentur troc. sandalini minores: & super ipsum comedat citonia, & iuiubas: & declinet cibis ad acetosum.

De nocumento vini subtilis aquosi. Cap. 21.

Vinum subtile aquosum in corporibus phlegmaticis facit accidere catarrhos, & agrotudines nervorum. Rectificatio est administrare super ipsum syrupum de hyssopo fortem, factum cum papauere, & bibatur cum paucis athanasie dissolutæ in eo: & iterum sumatur de mistura turbit, & zingiberis cum melle lambitio vna, aut duæ in die secundo, & vtatur exercitio, si non fuerit corpus vehementer repletum: & manibus comprimantur spondyles dorsii, & iuncturę compressione laboriosa.

Ex illo, i. ex potatione vini multi in habentibus complexionem frigidam.

In aqua radicis fortis, id est in decoctione radicis habentium virtutem fortis.

Super ipsum, i. vinum forte, nigrum.

Lambitio una est, ut assemtur tantum, quantum digito vno capi potest de melle, aut lach.

De nocumento vini pontici. Cap. 22.

Vinum ponticum, constringit naturam, & turbidat, & inspissat sanguinem. Rectificatio est super ipsum assumere vinum dulce post eius purificationem seu clarificationem, aut syrupum de melle. In habentibus vero complexionem calidam sumatur vinum album muzi saporis cum syrupo violato. verum in habentibus complexionem calidam parum nocet.

De nocumento vini in ieiunio. Cap. 23.

Vinum bibitum stomacho ieiuno causat hepaticam, & apostemata in visceribus, & febres putridas, & sodam dominantem. Rectificatio est assumere super ipsum saucum hordeisumendo ipsum in modum suffus, & fragere virtutem ipsius, & assumere spodium cum luto armeno super ipsum vinum seu in fine melle, aut iuiubas, aut cytonium. Quod si nocet, tunc ex rebus melioribus ad opponendum nocumẽto eius est rob granatorum acetosorum, & rob agrestis: quod si nocumentum vini est uehemens, tunc sumantur troc. camphorę in potu, neque administraretur syrupus acetosus super eum: quoniam dulce non confert iuuamento plurimo: imo nocet, & conuertit in cholera. Et acetosum modificat, & ledit suam acetositatem, & addit nocumẽtu super nocumẽtu vini. Amplius oportet, vt sit sollicitudo in epithemando ab extra cum rebus odoriferis super hepar, cor, & cerebrum.

De eo, qui bibit vinum, & est febriens, aut patiens sodam. Cap. 24.

Rectificatio nocumẽti ex potu vini assumpti cum febre, aut soda, si fuerit cum repletione uehementi, est præparare ad phlebotomiam, & extrahere materiam sanguinis, donec timeatur syncope: & quandoque præcedat ad phlebotomiam per horam potus rob fructuum soluti uel lenitui, sicut rob de prunis, & rob alni: sicut, & rob de moris, & sytopus uiolatus: Et si non fuerit repletio, tunc assumat troc. camphorę in syrupo rosarum, aut syrupo prunorum: & fiat epithema frigidum: & effundatur aqua frigida super caput, non in reliquis membris.

De potu vini in stricture anhelitus facta a calore. Cap. 25.

Si patiens stricturem anhelitus a calore, aut a natura cholericâ biberit uinum, tunc succurrendo nocumẽto illius oportet, ut bibat super eum syrupum de papauere permixtum cum syrupo violato: & loco aquę detur aqua rosata, & alleuietur cibis.

De potu vini in ophthalmia. Cap. 26.

Si quis patiens ophthalmiam biberit uinum in principio ipsius ophthalmie, oportet, ut succurrendo nocumẽto eius festinet ad solutionem uentris cum decoctione myrabol. subito, & assumat coriandrum siccatum cum psyllio & zucararo super ipsum, postquam biberit: & fiant epithemata frigida super cerebrum. Et semel caulis est ex eis, quæ iuuant in huiusmodi dispositione, quando assumitur cum coriandro & ueliabin zucarino recenti sicut est.

De eo, qui libet vinum super unam trium specierum [repletionis.] Cap. 27.

hibeatur aqua carnis fortis, cum modico vini aromatici.

De motu uehementi. Cap. 2.

Operatio motus uehementis seu fortis est proxima operationi motus plurimi in calefactione: sed est minor ea in resolutione. In rectificatione nocimenti oportet, ut sit intentio ad equandum complexionem calidam magis declinans, quam ad viuificandū cum cibis: quare exhibeantur in potu rob fructuum, & aqua frigida post quietem cordis, & pulsus.

De quiete plurima. Cap. 3.

Quies plurima generat humores crudos, & prohibitionem chordarum ab obedientia lacertorum in motibus, & hebetat sensus: Rectificatio nocimenti est, quod si fuerit illud in longo tempore, euacuetur cum pilulis stomachicis, aut pilulis coeniis. Si vero fuerit non longi temporis, tunc succurratur cum exercitio forti, & fricatione, & compressione membrorum in balneo.

De motu post euacuationes. Cap. 4.

Oportet, ut forbeat super eum ius carnis cum vino odorifero: & bibat super eum habens complexionem calidam syrupum de pomis cum leuicantibus frigidis: & habens complexionem frigidam bibat unum purum cum leuicantibus calidis, & diamuschio.

De motu super cibum. Cap. 5.

Iam præcessit sermo de nocimento motus super cibum: & est, quod agit cibum, & prohibet digestionem, & facit descendere cibum ante digestionem: & causat oppilationes. Rectificatio est, ut ingenietur in eius extractione, & solutione ex corpore: postea succedant ea quæ aperiunt oppilationes, & abluat impressionem nocimenti præcedentis: deinde alleuietur cibus post ipsum.

De vigilia uehementi plurima. Cap. 6.

Vigilia uehementi plurima est similis motui uehementi plurimo: verum eius nocimentum magis dominatur cerebro, & cordi. Rectificatio est uehementer inungere caput cum oleo uiolato, & naribus ipsum attrahere, & distillare in aurem: & olfacere aquam rosatam, & bibere vinum multæ permissionis ita, ut humectetur, cerebrum: & administretur balneatio leuis cum aqua dulci temperate caliditatis: & forbeat ius spinachiarum uel secundum aliam literam ius carniū, & ferculum de cucurbita, ferculum de blitis: & assumat syrupum de pomis: & epithemetur cor cum linimentis, uel epithematibus frigidis.

De somno plurimo. Cap. 7.

Somnus plurimus operatur operationem quietis plurimæ: verum nocet cerebro magis. Rectificatio est similis rectificationi quietis plurimæ: verum oportet, ut maior sollicitudo habeatur de cerebro: quare administrentur sternutatoria: & olfaciat muschum, & althith id est aliam, & gargarizatio fiat cum almuri, & synapi & A VIC. Tom. 2. A a hiera

De nocimento uini super ebrietatem. Cap. 28.

Nocimentum uini super ebrietatem est facere sordam uehementem, & nauseam, & hedicam, & febres difficiles, & apostemata viscerum. Rectificatio & remedium est procurare, ut fiat vomitus cum syrupo acetoso, & aqua calida: deinde exprimantur granata plurima, & bibatur ex illo succo paulatim, donec expuat. Quod si accidat vomitus, reuertatur ad ipsum vice alia: quumque sedatus fuerit vomitus, exhibeat rob agrestis, & syrupus eius. Et sit cibus alhelam id est cibus ex carne bouina cum aceto preparatus, & alcharis id est cibus ex carnis leuionis cum aceto preparatus, sicut gelatina, & pisces parui preparati cum aceto in modum gelatinæ: & abluatur, & dormiat, & administretur pilulum cum aceto super caput, & stomachum: & tale pilulum sit infusum datum, nisi fuerit tempus hyemis, quoniam tunc emplastrum vel liniatur cum eo tepido caput: & cum eo moderate frigido emplastrum stomachus.

TRACTATUS SEXTVS.

De motu, & quiete.

De motu plurimo. Cap. 1.

Drus plurimus calefacit primo calefactione uehementi, & exsiccatur: deinde in fine infrigidat. Et ex nocimentis primis est putrefactio, & facere fluere materiam malam ad profundum membrorum. Et ex nocimentis secundis sunt agritudines nervorum frigide, & casus virtutis: & quæ doque facit accedere caphaciam, & syncopin. Rectificatio est, quod oportet, ut abluatur in ergo quidem cum aqua frigida: in hyeme uero cum aqua dulci tepida. Et suffumigetur cum suffumigatione facta ex camphora: & forbeat ex torbitionibus factis cum carne, in quibus non sit nisi caro contrita, & parum ciceris, & non superfluat in eo: postea inungatur cum oleo: & inungantur iunctura inunctione uehementi: aures: & mulgeatur lac super caput: & dormiat, & quiescat tempore: & subtilietur cibus primo, & nutriatur cum uitello oui forbilis, & cum alis autum: & gradatim ascendatur ad cibos coctos, nisi apud calum virtutis: tunc enim ex-

hiera piera. Et si dispositio requirit euacuacionem, fiat euacuatio cum pilulis coctis, aut cum pilulis de hiera.

De nocumento coitus plurimi. Cap. 8.

Coitus coactus absque desiderio nocet diminuendo substantiam spiritus vitalis, & debilitando cor, & causat chafacham, & obte-
nebrat sensus, & facit cadere virtutem, & præ-
parat ad omnes ægitudines neruorum in ho-
mine complexionis frigide: sed in homine cõ-
plexionis calidæ præparat ad hæticam. Rectifi-
catio est secundum duos modos: quare nocu-
mentum huius capituli est secundum duos mo-
dos: quorum vnus est, quod facit declinare cõ-
plexionem ad frigus: cuius signum est, quod
pulsus est paruus, aut rarus, aut tardus: & senti-
tur frigus in membris, & læditur homo a frigo-
re: & iuuatur, & quiescit cum calore. secundus
modus nocumenti est, quod facit declinare cõ-
plexionem ad caliditatem, & hæticam: cuius si-
gnum est frequentia pulsus cum velocitate, &
inuentio caliditatis post quietem a motu coi-
tus, & inuenitur angustia, & inflammatio post
cibum. Rectificatio igitur est secundum duos
modos: in rectificatione enim nocumenti fa-
cientis declinare complexionem ad frigus, opor-
tet, vt exhibeatur in potu vinum odorisferum:
& cibetur aqua carnis contritæ decoctæ: cū fa-
cilitate: donec penetret in ea sapor carnis: & mi-
sceatur cum aqua prædicta vitellum cui con-
quassatum, & aromatizetur cum cinnamomo,
& gariophyllis, & secacul: & odorent muscum:
& assumant diamuscum: & misceantur eorum
sorbitiones, & iura cū vino: & exhibeantur fri-
taleque factæ ex ouis cum cepa, & porris: & mul-
tum vtantur ciccribus, seu multum comedant
de ciccribus: & bibant infusionem ciccerum per
missam cum vino: & balneentur cum aqua ca-
lida: & vngantur cum oleo chamæmillino, &
oleo rosato permixtis: & dormiant super sari-
ritatem cibi aromatizati. Et si fuerit stomachus
fortis, exhibeatur cepæ assatum, & pastinaca, &
rapa, & ambo sint assatæ, & comedantur cū sa-
le, in quo sit semen pastinacæ vel carotæ, aut sal
stinchorum. Si vero ex coitu prædicto declina-
uerit complexio ad caliditatem, tunc oportet,
vt administreretur ea, in quibus aggregatur duæ
intentiones, scilicet extinctio, & generatio eius,
quod de spermate fuit resolutum: & hoc est, si-
cut cibus de cucurbita: & de blitis, & oua for-
bilia sumendo vitellum: & albumen eorum: &
lac dulce: & tereniabin, & chiseh confectum
cum aqua tribulorum humidorum: & sorbi-
tiones factæ de chiseh, & ciccribus elixatis: &
cerebra gallinarum & gallorum: & pisces assa-
ti, dum sunt calidi acti, si fuerint equales tẽpe-
rati in paruitate, & magnitudine: & confectio-
nes factæ cum zuccaro, & amygdalis excortica-
tis contritis: & semen papaueris contritum, de
quo assumatur quadrans: & administreretur her-
modactyli seu bugidæ cum zuccaro, & amy-
gdalis, quoniam proprietatem habent in hoc: &
sorbeant ius carniū cum syrupo pomorum:
& odorent camphoram modicum, & infrigi-
detur cor cum epithemariis.

*De nocumento dimissionis coitus in consuetis ho-
minibus. Cap. 9.*

Dimissio coitus in consuetis facit accidere
dolorem iuncturarum, & testiculorum, &
grauitatem capitis, & motuum, & colli dolo-
rem. Rectificatio, administretur coitus, si fue-
rit possibile: & si non, administretur suffus se-
minis agni casti, & seminis rutæ cum zuccaro
in habentibus complexionem frigidam: sed in
habentibus complexionem calidam exhibea-
tur semen lactuæ, & semen portulacæ: & ex-
hibeantur cibi paucae carnis, & acetosi: & lige-
tur plumbum super alchatin.

De nocumento coitus super cibi vacuitatem. Cap. 10.
Nocumentum coitus super vacuitatem ci-
bi est, sicut nocumentum coitus plurimi.
Rectificatio eius est, sicut rectificatio illius: ve-
rum cibus ex carne est conueniens. Et vt præ-
seruatio fiat ab hætica cum troch. endiuia est
conuenientius.

De nocumento coitus super repletionem. Cap. 11.
Nocumentum coitus super repletionem est
simile nocumento motus super replecio-
nem: verum est vehementioris, & pluris nocu-
menti: facit enim penetrare cibum indigestum
ad profundum: & quæque accidit ex eo colica dif-
ficilis. Rectificatio est, vt consideretur, an cibus
declinat ad lenitatem, aut inflationem, aut cõ-
strictionem nature: & an reperitur punctura
in partibus membrorum. Quod si declinat ad le-
nitatem tunc edimittatur, donec egeratur: dein
debatur post illud aqua ciccerum decoctorum
permixta cum modico vini potatione exuberā-
ti: postea assumatur confectio de thure. In co-
uero, qui est frigidioris complexionis exhibea-
tur athanasia: deinde sorbeat ius carniū abique
ouis, & bibat infusionem ciccerum abique deco-
ctione. Et cibus si declinauerit ad inflationem,
tunc assumat super eum diacyminum ita, vt re-
moueat inflationem: & si cibus cõstringit natu-
ram, soluatur venter cum iis, quæ lubricant: &
fuerit cibus retentus propter sui siccitatem, &
asperitatem, sicut est rizum, & milium. Lubri-
cans vero est sicut syrupus de fructibus, & ca-
ssa fistula cum re modica ex eis, quæ resoluunt.
& aperiunt, sicut cinnamomum, & turbit. Et
si fuerit ex cibus viscosus humidus constri-
ngens, administretur super eum hiera piera, aut
electuarium alleriarum.

De nocumento coitus cum phlebotomia. Cap. 12.
Oportet ut qui administrauerit coitum cū
phlebotomia, festine sorbeat ius carniū
secundum descriptionem, quam diximus in
capitulo superflui coitus, aut intinctum cibū
cū oleo de Kerva: aut effundatur de eo super
ius carnis, & conquassetur vitellū oui calidius
cū vino: & puluerizetur super eo aliquod modi-
cū de muscho ad quantum est grani hordei, &
bibatur: & decoquatur ferecul de pomis cum
carne contrita ducocta ita, vt destratur sapor
carnis: postea exprimat cepæ, & fundantur aqua,
vel succus eius in eo, deinde fundat oleū pars
vna vini in partibus decæ aquæ, in qua est po-
stea sumat farina ciccerū, & fabarū, & proniciat
desuper.

desuper ita, ut fiat sicut forbitio subtilis: postea bulliat ebullitione, deinde fundatur in eo uellum oui, postea forbeat non subito, seu paulatim paulatim aliquid post aliquid: deinde balneetur cum aqua calida: & inungatur cerebrum vehementer cum oleo myrtino, & rosato, & dormiat. Et vngantur pedes eius cum adipe caprarum dissoluto, colato, aut oleo rosato conuassato cum adipe anatis.

De coitu facto cum solutione ventris. Cap. 13.

Nocumentum coitus cum solutione ventris est vehementius predicto. Rectificatio est, ut primo quidem bibant rob pomorum cum lactificantibus, aut diamuscum, postea multietur olibanum per horam, si non accedit syn-
copis: deinde sorbeant aliquid modicum de zirbagi, idest de cibario facto ex brodio carnis, & aceto, & speciebus: postea sorbeant ius
predictum, deinde assumant super cum frusta cydonij, & sugatur succus eius proiciendo fecem eius, seu partem grossam eius, quae masti-
cata fuit: deinde dormiat. Quod si inuenitur in flatio, bibat modicum de uino aromatico: Si vero accidat syn-
copis, necessarium est sorbere aquam carnis cum uino: & inungantur iun-
cturae omnes cum oleo: & exhibeantur tortella infusa in uino aromatico, & aspergatur aqua frigida, & aqua rosata super faciem eius.

De rectificatione nocumenti coitus cum debilitate renum. Cap. 14.

Rectificatio nocumenti ex coitu facto cum debilitate renum est, ut administrantur medulla, sicut nuxes, & amygdala, & auellana, & pinex, & grana alzelem idest dolcigini, & grana alchalcas, & grana viridia cum dactylis. Quod si debilitas fuerit ex malitia complexionis calida, tunc administrantur amygdala: & papauer, & zuecarum secundum quod diximus ante.

De rectificatione nocumenti coitus cum lapide. Cap. 15.

Rectificatio nocumenti coitus cum lapide est, ut administretur confectio alzarani, & mithridatum.

De nocumento coitus cum soda. Cap. 16.

Rectificatio nocumenti coitus cum soda est: & inungere ipsum cum mucillagine psyllij: melius: & stringere uel ligare brachia, & pedes in hora coitus, & bibere mucillaginem seminis lini.

De nocumento coitus cum ophthalmia. Cap. 17.

Rectificatio nocumenti coitus cum ophthalmia est similis rectificationi nocumenti coitus cum soda, & distilletur aqua coriandri humidi cum albumine oui in oculo: & applicentur ventosae cum igne inter duas spatulas, & dormiat resupine.

De rectificatione nocumenti coitus in patiente dolore iuncturarum. Cap. 18.

Rectificatio nocumenti ex coitu in patiente dolorem iuncturarum est, quod oportet, ut isti cum facilitate, & leuiter faciant illud apud motum eius: & quod ante ipsum inungatur iuncturae dolentes cum psyllio per horam: & quod ligent iuncturas oppositas iuncturis secundum
situationem, scilicet superioris ad inferiorem, & dextri ad sinistram ligatione forti: deinde al-
leuietur cibus, & administretur vomitus: & confortetur cerebrum cum oleo myrtino, permixto cum oleo chamomelino.

Ante ipsum. l. coitum.

De refectioe, seu remedio nocumenti coitus in habentibus agitudines frigiditas nervorum. Cap. 19.

Rectificatio seu remedium nocumenti ex coitu in habentibus agitudines frigiditas nervorum est, ut administretur electuarium de stinchis: & assidue inungere loca dolorosa cum oleo cassino, & castoreo: & administrent aquam carnis fortem permixtam cum uino puro antiquo, & multiplicent ipsum: & prolongent balneationem, & odorent muscum, & ambracam continue.

Prolongent balneationem, idest stent longo tempore in balneo.

De rectificatione nocumenti coitus in habente complexionem calidam. Cap. 20.

Rectificatio nocumenti coitus in habente complexionem calidam fit cum lacte, & tereniabin, sicut diximus: & cibo facto de papa uere, & amygdalis.

De rectificatione nocumenti coitus in complexione sicca. Cap. 21.

Rectificatio nocumenti coitus in habente complexionem siccam est administrare aquam carnis, & vitella ouorum sorbilium: in habente uero frigidam complexionem est administrare aquam carnis cum seminibus fortibus predictis, & oleo de Kerua.

TRACTATUS SEPTIMVS.

De euacuatione.

De eo, qui nocetur a phlebotomia. Cap. 1.

Ille, qui laeditur a phlebotomia, curatur cum eo, quo curatur ille, cui nocet coitus.

De nocumento phlebotomiae super potum aquae plurimum. Cap. 2.

INe, qui phlebotomatur post potum aquae plurimum, timetur hydropis propter expulsionem aquae attractae cum sanguine ad profundum membrorum: quare oportet, ut sit occupatus in prouocando urinam, si fuerit calidae complexionis cum diuretico facto ex alkeken gi: si uero fuerit frigidae complexionis, cum mythriddato, & prouocatio de capparibus: & bibat uinum purum.

AVIC. Tom. 7.

Aa 2 De

*De eo qui phlebotomatus est post comestionem
rei agitantis humores. Cap. 3.*

IN eo, qui phlebotomatur post comestionē
rei agitantis humores, timetur cursus hu-
morum commotorum cursu cibi vel nutri-
menti in venas sequentium sanguinem: quare
oportet, vt bibantur ante, si fuerit complexio
calida, robur suū acetosorum: si uero fue-
rit frigide complexionis, soluantur cum eo, qđ
declinat ad caliditatem, sicut loch de casia si tu-
la. si vero accidat illud, oportet vt sis sollicitus
in prouocatione sudoris post potum eius, qđ
prohibet putredinem, & motum humorum: in
habente complexionem calidam cum rob fru-
ctuum: in habente vero complexionem frigi-
dam cum mythridato. Et si fuerit sudatio non
completa, occupetur cum cibis cōuenientibus
contrariis humoribus, vt frāgatur malitia eius,
quod ex eis currit in venis.

*De eo, qui post solutionem ventris bibit aquam
plurimam. Cap. 4.*

IN eo, qui post solutionem ventris bibit aquā
plurimam, timetur hydropisis, & egritudi-
nes neruorum, & excoꝛiatio intestinorum. Re-
ctificatio est, vt prouocetur illa aqua, sicut dixi-
mus in capitulo phlebotomie: postea bibat a-
thanasiam, aut dialaccam, & diacuremam po-
tionem vnā, si non fuerit complexio calida
prohibens ab ea: quod si fuerit, tunc dētur pro-
uocantia vel diuretica: deinde oportet, vt assu-
mant psyllium torrefactum, aut semen lini tor-

refactum: aut gummi arabicum cum decocto
sato sufficit.

*De eo, qui assumpsit cibum in hora solutionis ven-
tris. Cap. 5.*

IN eo, qui assumpsit cibum in hora solutio-
nis ventris, timetur excoꝛiatio intestinorū,
& oppilatio. Quod si venter retinetur propter
ipsū, & supponantur suppositoria: si vero egre-
ditur, timetur vehemens cholericā passio: qua-
re oportet, vt sis sollicitus in retinēdo naturā
deinde comedāt glutinatia, sicut uitellū oui,
& pedes, & psyllium, & quæ eis simulantur.

*De eo, qui multiplicat cibum post retentionem so-
lutionis ventris. Cap. 6.*

IN eo, qui multiplicauit cibum post retentio-
nem, solutionis ventris, oportet, vt sollicitu-
do sit vt fiat vomitus: quod si vomitus non
fuerit possibilis, assumatur dyacimium, si ui-
des inflationem, & rugitum: & electuarium de
casia fistula in die secundo, si uides contractio-
nem ventris: & exercetur in die secundo exer-
citio moderato: & bibat post exercitiū tres cya-
thos uini: & adiuuetur cum sorano, quoniam est
radix. Quod si accidat egressio cibi indigenti, &
excoꝛiatio intestinorū, curetur excoꝛiatio cū
eis, quæ diximus. Prohibitio uero solutionis,
& regimen eius quod non soluit, exiit in li-
bris. Et hæc sufficiāt ad intentionem nostram.

Laus Deo semper.

373

TRACTATUS DE SYRVO ACETOSO AVICENNÆ,

TRADVCTVS EX ARABICO IN LATINVM

Per Andream Bellunensem Physicum Damascenum.

Capitulum Primum utrum in compositione radicali syrui acetosi sint addenda semina, & radices, aut non.

Dixisti a me o Bassad, vt tibi describere rem summam, seu compendium de syrupo nominato squinzibin, idest syrupo acetoso: & manifestarem tibi veritatem in cōtrouersia, quæ est inter te, & quosdam medicos de syrupo acetoso simplici. Et ego volēs satisfacere huic tuæ petitioni auxilio dei altissimi dico, quod ille errauerit in dictis suis, tu autem recte dixisti: & illud, quia syrupus acetosus antiquo tēpore nō est, nisi cōpositus ex aceto, & melle: & hoc etiā exquirat nomen Iudaicum, idest Græcum nam in idiomate ipsorum talis syrupus appellatur alnamali, vel achsumali, idest syrupus cōpositus ex aceto, & melle. Intentio præterea huius syrui est, quod confert incidendo, & subtiliādo absque calefactione, & hoc est ex his, quæ exquirunt, quod talis syrupus sit cōpositus ex aceto, & melle solum: si enim volueris per ipsum absterfionem absque infrigidatione, tunc contentari syrupo facto de melle esset melius: si vero per syrupum acetosum volueris incisionē, tunc medicina acutē essent in hoc magis conferentes, quam syrupus acetosus prædictus: verum quia per ipsum syrupum acetosum intenditur, quod in eo cadat absterfio, & subtiliatio, & cum hoc in eo nō sit calefactio, ideo res magis conuenientes in his operationibus essent permixtio aceti, & mellis. Nam per hanc perficitur incisio, & subtiliatio, & infrigidatio, & sit fractio caliditatis mellis, & prohibitio, ne conuertatur ad choleram, & non prohibetur ipse ab absterfione & ablutione. Nam ipse per se incidit, & subtiliat, & incisio quidem, & subtiliatio vicina est, & coniuncta absterfioni. Et quia medici solertes considerauerunt ea, quæ diximus de syrupo acetoso, & cognouerunt, quod zucarum non deficit in absterfione, imo abstergit absterfione ultima, & cum hoc est minoris caliditatis, quam mel, & magis remotum, vt conuertatur in choleram, ideo dixerunt esse vtile ponere in syrupo prædicto zucarum loco mellis, præcipue in corporibus calidis. Nam syrupus acetosus zucarinus non deficit in absterfione ab ipso melle: & ipse est maioris infrigidationis, quam mellinus, & magis remotus, vt conuertatur in choleram. Amplius quidam medicorum postea voluerunt, quod per syrupum acetosum non intendatur, nisi subtiliatio tantum, & apertio oppilationum hepatis, & splenis: & ex hoc consulunt, quod in syrupo

prædicto ponantur radices, & semina: & hoc quidem consilium non est laudabile: nam compositio simplicium est facilis possibilis, quum volueris ex eis ipsam facere: & non est separatio ipsorum facilis. Et syrupus quidem acetosus de seminibus est calefactiuus: neque conueniens est habentibus complexionem inflammatam, & hepar calidum, neque in temporibus, & regionibus calidis: sicut istis est conueniens syrupus acetosus simplex. Et quando cum syrupo acetoso simplici indiges incisione, & subtiliatione, possibile est, quod bullias istas radices, & semina in aqua, & effundas talem decoctionem super syrupum acetosum simplicem, & contentari ipso solo, & eo, quod est fortius eo. Et quando necessarium est, ut cum incisione, & subtiliatione sit infrigidatio, non est possibile, neque conueniens administrare syrupum acetosum de seminibus: quare melius est, vt fiat semper syrupus acetosus simplex: quoniam eius infrigidatio, quando volueris, est facilis: sed in syrupo acetoso non simplici non est ita possibilis extractio seu separatio nocuenti caliditatis radicum, & seminum ab eo, quando caliditas illa non est necessaria. Et non fuerunt radices, & semina addita syrupo acetoso, nisi per quosdam de secta Alchuzi. Radix igitur in eo, & fundamentum eius est acutum, & mel, & hoc est inuentum in libris Græcorum antiquorum: uidelicet quod descriptio quælibet syrui acetosi non est, nisi illa, quæ sit ex aceto, & melle secundum diuersitatem eius in quantitate ipsorum secundum necessitatem incisionis, & subtiliationis, & infrigidationis. Iam manifestum est, quod diximus, quod opinio, quæ intendit, vel quæ vult semina, & radices calidas ingredi in compositione syrui acetosi, est opinio non vera, non secuta: quia per hanc destruitur vna duarum intentionum a syrupo acetoso: neque perficitur intentio altera perfectione completa: quæ reperiantur res plures magis iuuantes in apertione oppilationum, si administrantur simpliciter, quam iuuat syrupus acetosus, & fortiores in hoc, quam radices, & semina ipsa administrata in syrupo acetoso, quando intentio non fuerit, nisi subtiliatio, incisio, & apertio: quoniam quando fuerit necessitas ad has intentiones tantum, tunc non est uia administrandi syrupum acetosum compositum cum radicibus propter debilitatem ipsius in hoc opere vel in hac intentione: immo oportet, ut exhibeantur in illa hora medicinae fortes in hac operatione. In syrupo autem acetoso non est intentio vna, immo duæ, sicut diximus: &

AVIC. Tom. 2. A 2 3 maior

maior duarum est subtiliatio, & in frigidatio. Et ab eo quidem non fit subtiliatio, & incisio, nisi cum extinctione, & in frigidatione. Et apparet etiam, quod sententia, quæ vult, quod in syrupo acetoso ponatur zucarum loco mellis, est sententia melior, & nobilior, quam opinio, quæ facit compositionem syrapi acetosi cum feminibus, & radicibus: quum zucarum in abstersione non deficiat a melle plurimum valde: & sit zucarum minus calidum, quàm mel: & magis remotum valde, ut conuertatur in choleram, quam mel. Et manifestum est, quod conuentius est, quod fiat syrupus acetosus zuccarinus, quia currit consuetudo hominum administrare ipsam in æstatis tempore, & in ebrietas, & dispositionibus, in quibus existimant homines, quod indigeant extinctione, & in frigidatione. Syrupus autem acetosus de feminibus secundum plurimum priuatur hoc modo iuuamenti scilicet extinctione: imo quandoque nocet calefactis, & habentibus hepã calidã in tempore calido noemento maximo: & in eo cum hoc est etiam maxima horribilitas vel abominatio, præcipue quum fuerint radices, & semina plurima; quare ex hoc fit deterior stomacho, & multo magis excitans nauseam, & vomitum, quam syrupus acetosus simplex: præcipue in eo, in quo os stomachi fuerit valde sensitium: nam in huiusmodi subuertitur anima ipsorum ex odore syrapi acetosi de feminibus multis ne dum a potu ipsius. Et ex scientia Gal. eximii apparet, quod ex hoc, quod syrupus acetosus nõ est conueniens stomacho, fuit necessarium, ut fiat syrupus acetosus cum succo cytoniorum, ubi necessaria est confortatio stomachi cū subtiliatio, & extinctione, aut confortatione absque calefactione: & dixit descriptionem huius syrapi acetosi cum succo cytoniorum in libro de regimine sanitatis. Iã diximus sufficienter in hoc capitulo, secundum quod petisti.

Capitulum secundum de iuuamentis syrapi acetosi excellentibus, & de eius noementis.

Dicamus igitur nunc, quod iuuamenta syrapi acetosi magna excellentia, q̃ in aliis syrapis non existimatur reperiri, sunt incisio, & subtiliatio, & apertio absque calefactione: & huiusmodi via quidem est magni iuuamenti, multe utilitatis vel sufficientis in arte medicina. nã principalis uia conseruationis sanitatis est prohibere oppilationẽ, ne accidat in corpore ita, ut medici medicinas, & cibaria aperitiua appellent sana, idest conseruantia sanitatem: & hoc est necessarium in his, in quibus conueniant fermones ipsorum super hoc: syrupus autem acetosus operatur hanc operationem in sanitate absque calefactione corporum: quare est possibile, ut ipse propter hoc administraretur semper. Et si administrarent sani ad hanc intentionem rem aliam a syrupo acetoso, quæ res esset ex eis, quæ non extinguunt, & non in frigidant; tunc calefieret hepã ipsorum, & acciderent eis ægritudines calidæ. De necessitate

autem syrapi acetosi, quam habent febrientes, qui indigent apertione oppilationum, quæ sunt in meatibus strictis sui hepatis, non oportet aliquid dicere, quum hoc sit clarius, & manifestius, quam quod oporteat de eo aliquid dicere, quum ab ipso syrupo acetoso febrientes prædicti: non debeant recedere, neque aliquid loco eius sumendum, neque est aliquid, quod teneat locum eius omnino: nam ipse syrupus acetosus aggregat in febrientibus hæc iuuamenta, uidelicet extinctionem febris, & in frigidationem hepatis, & apertionem oppilationum eius, & incisionem humorum grossorum, si fuerint in partibus mesaraicarum, & in inferioribus stomachi. Et hoc quidem est præcipuum, quo magis indigent febrientes. Et iã syrupo acetoso etiam est sedatio sitis causate ab inflammatione stomachi, & hepatis. quæ quidem sedatio non est in aliis potionibus seu syrapi: licet enim reperiantur potiones seu syrapi frigidiore, quam syrupus acetosus; tamen non penetrant, & non mouent uelociter, sicut penetrat syrupus acetosus: aut quia cum potionibus uel syrapi prædictis est stypticitas, sicut in syrupo facto de cydoniis, & pomis acetosis, & similibus, in quibus est stypticitas, & ponticitas: aut quia ipse sunt superflue frigide generantes caliditatem, sicut est acetositas citri, & aqua ipsa ueri frigoris. Et acetum quidem ipsum licet bibatur cum aqua, tamen non peruenit ad acetum sedandi sitim calidam, sicut peruenit syrupus acetosus: & illud quia in eo cadit in frigidatio subtilis mirabilis, & speculatio subtilis in permissione mellis cum acetore, & eis, quod hepã accelerat attractionem rerum dulcium ultima attractione, & fugit ex eis vltima succione illud, quod ei conueniens est ex natura, & ex communitate substantiæ. Quum ergo permiscetur acetum cum melle, fit illud causa, quod ex eo attrahatur attractio ne in maiori quantitate, & uelocius quam attraheretur de aceto solo: immo ex aceto per se non attrahitur res plurima propter paucam conuenientiam naturalem cum ea. Et si attraheretur etiam de aqua quantitas, quæ attrahitur ex syrupo acetoso, non in frigidaret, sicut syrupus acetosus, quia mel uel zucarum in hoc loco est causa, quod perducatur acetum, & aqua ad has profunditates corporis uelociter. Et si exhibeatur sitienti quantitas similis de aqua mellis simplicis, licet hepã attrahat eam fortius & uelocius, tamen non ita sedat sitim, sicut sedat syrupus acetosus: nam illud, quod in frigidat, & extinguit, non est nisi acetum, & non mel: & plurima attractio hepatis ex aqua mellis facit peruenire in meatibus mel plurimum: & aqua quidem separatur a melle: quare calefacit, & causat sitim, & auget choleram, & fortasse generat oppilationem quando multiplicatur: quoniam plurimum generationis oppilationum in hepate nõ est ex cibis dulcibus, nisi propter multam succionem hepatis ex illis, quæ hepã adherent propter suam multitudinem, vel ex huiusmodi dulcibus, quæ sua multitudine coarctant hepã, & ipsam oppilant: quia ex natura dulcis non est oppilare, imo ipsa est abstersiuum, apertiuum: & non oppilat, nisi

nisi quia ipsum ab hepate attractum in magna quantitate coarctat, & oppilat meatus hepatis. Iam ergo apparet subtilis ingeniatio in permissione mellis cum aceto, & magnum iuuamentum ex illa. Et ex magnis iuuamentis syrups acetosi est incidere materiam febrium: & illud, quia occurrit, ei quod in inferioribus stomachi reperitur, & in partibus ei vicinis, & ei quod de phlegmate vicinatur: & huiusmodi per occursum in hoc loco fit sequestratio materierum, quare expellit partem earum per secessum, partem per vrinam: & si fuerint materiae in dispositione leuigantium, seu natantium, expellit eas per vomitum: quare fit illud causa abscissionis phlegmaticae, & cum hoc extinguit caliditatem extraneam generatam ex putredine, quae caliditas est ipsa febris: quare syrups acetosus est causa abscindens materiam febri: & ex hoc et extinguit eam. Medici namque solertes, quae concedunt, quod per exhibitionem alicuius potionis augeatur caliditas febri, ut abscindatur materia eius, & exhibent in potu febrientibus propter illam intentionem medicinas calidas: qualiter ergo vel quanto magis iudicandum est oportere cum fustigatione exhibere syrups acetosum, propterea quod ipse extinguit febrem. & cum hoc incidit materiam eius? Et syrups acetosus etiam quando permiscetur cum phlegmate grosso, incidit ipsum: quare fit ille causa egressionis eius a corpore. Et quoniam syrups acetosus occurrit humori preparato, ut conuertatur in cholera rubeam, prohibet ipsum conuerti ad eam: & si permiscetur syrups acetosus cum cholera citrina, resoluat eam si fuerit paucum quantitas, & frangit superfluum eius caliditatem, & eius acuitatem vel nocumentum: si vero cholera fuerit multa, expellit eam per vomitum, uel per se secessum, aut per vrinam. Et ex iuuamentis etiam syrups acetosi est, quod ipse aperit oppilationes hepatis cum infrigidatione eius temperata ita, ut prohibeat ipsum, ne inflammetur, aut accidat in eo apostema calidum. Amplius ipse syrups acetosus subtiliat cum hoc grossitatem splenis, & extenuat eum, & attenuat seculentiam sanguinis, quae est in eo ita, ut effundere faciat plurimum seculentiae eius ab ipso splene ad intestina, & paucifaciat effusionem eius ad os stomachi: quare in hoc est magni iuuamenti. Et ex iuuamentis etiam syrups acetosi est, quod fit causa paucae generationis cholerae nigrae in corpore, propterea quod expellit materiam eius ad intestina de die in diem. Et ex eis est imprimere appetitum cibi, propterea quod ad os stomachi pro appetitu excitando peruenit de hoc humore melancholico, cuius uicissitudo est in aceto, uel cuius locum tenet acetum. Et ex eis est, quod ipse syrups acetosus est fundamentum conseruationis sanitatis conseruando in columina haec duo membra, scilicet hepar, & splenem: Etiam syrups acetosus aggregat conseruationem amborum membrorum secundum dispositionem suam naturalem: quoniam plurius in eorum meatus hepatis non est, nisi aperitio concauitatis uenarum paruorum peruenientium a concauo hepatis ad gibbositatem ipsius, & prohibitio, ne accidat in eo inflammatio, aut apostema calidum. Et plurimum

quidem apostematum splenis non accidit, nisi propter multam adhaerentiam foeculentiae sanguinis in eo. Syrups acetosus etiam mundificat, uel incidit, quod in pulmone de humoribus grossis oportet expelli: quare per hoc confert asthmati grosso uel asthmatis causato a materia grossa: & confert tussi factae a materia grossa, non ex hoc, quod prohibeat tussim, immo quia excitat tussim, & abscindit illos humores: quare fit illud causa expulsionis eius, quod in canna pulmonis reperitur, & mundificationis eius. Et propter hoc Hippocrates, & alii antiqui administrauerunt syrups acetosum in fine solati, & rabu seu asthmatis grossi, & similia aggritudinum pectoris, & pulmonis. Haec igitur sunt, quae scio de iuuamentis syrups acetosi sublimibus. Habet etiam syrups acetosus adhuc iuuamenta plurima praeter supradicta, sicut est iuuamentum eius in epilepsia, praecipue syrups acetosus squilliticus, & in squinantia, quando fit gargarisma cum eo, & in descensione phlegmatis a cerebro, & exsiccatione linguae, & mundificatione phlegmatis a partibus oris: & iuuat bothor, & alchola, & foetori oris, qui est ex calore stomachi: & prohibet generationem vermium, & ascaridum: & adiuuat ad vomitum & mundificationem stomachi: & soluit scrophulas non ulceratas, quando cum eo permiscetur farina hordei: neque inflammat in suis iuuamentis plurimis. Illud autem, quod antiqui dixerunt de syrupo acetoso, est, quod Dioscorides dixit, quod syrups acetosus factus cum aqua maris soluit humores grossos: & propter hoc confert sciaticae, & doloribus iuncturarum, & morsui uiperarum, & ei, qui sumpsit in potu opium, & taphasia, quae est gummata montana: & cum praedicto syrupo acetoso fit gargarisma ad squinantiam. Dixit Galenus, quod ipse est potio magis conueniens omnibus complexionibus, & etatibus pro conseruatione sanitatis ipsarum, quoniam ipse aperit oppilationes, & uias strictas, & prohibet ne retineantur in eis chymi grossi: & ipse est ex medicinis sanis. Et sufficiunt tibi laudes, & excellentia iuuamenta, quae Galenus sermone absoluto attribuit syrupo acetoso: & non sic loquitur in operatione aliarum medicinarum, quia de eis non commemorat iuuamenta, nisi etiam adiungat nocumenta ipsarum, a quibus cauere oportet. Et dixit Galenus, quod syrups acetosus factus cum aceto squillitico non nocet nervis: & factus cum succo cytoniorum non laedit stomachum. Et dixit Rufus, quod syrups acetosus contrariatur phlegmati, & cholerae, & prohibet generationem amborum, & commouet appetitum. Commemoratio uero nocumentorum, & dispositionum, & horarum, in quibus oportet cauere a syrupo acetoso, est in principio excoriationis intestinorum, nedum in hora confirmationis seu status eius, & in hora zair. Et aliena ipsum uehementer, seu caue ab ipso uehementer in doloribus matricis, & in hora generationis colicae, scilicet in principio eius usque quo remoueatur. Et nocet parienti tenesmon, & hemorrhoidas, & rhagadias in ano,

Nocumenta syrups acetosi.

& egressioni ipsius ani. Et caueat ab eo patiens nauicam plurimam, & subuersionem animæ: & patiens fluxum salinæ ab ore, nisi quando per ipsum syrupum acetosum uoluerit uomitum. Et caueat etiam ab eo patiens tremorem: & ille, in quo inceperint icterigationes: & ille, in quo timetur paralyfis, quoniam ipse in summa nocet nervis: & propter hoc ipse est non iuuans stomacho, & intestinis, & uesicæ, & matrici. Et est malus ei, qui patitur distillationem urinæ a frigore uehementi, & ei, qui patitur dolorem dorsi, & genuum ab humore frigido crudo: & patientibus melancholiam, & cogitationes malas. & in summa nocet patientibus accidentia melancholica, & ei, qui patitur cancerum. Et maior ipsius lesio est in stomachicis, & sunt illi, qui uomunt cibum suum

cum acetositate sua, quæ est in stomachis ipsorum: & in mulieribus, in quibus est dolor matricis antiquus. Et syrupus acetosus etiam est ex eis, quæ abscindunt coitum: & in frigidat partes renum, & uesicæ: & multitudo ipsius syrupi acetosi causat sperma subtile, non aptum generationi. Et in eo, qui multum utitur eo, & non habet fortem calorem hepatis, & stomachi, & non fuerit corpus bonæ habitudinis, multæ carnis, perducit multitudo usus eius ad corruptionem complexionis illius, & ad hydrophilum. Iam ergo diximus sufficienter de syrupo acetoso, secundum quod petisti, & laudes, & iuuamenta, ac nocumenta ipsius manifestauimus.

Finis Tractatus de syrupo acetoso.

AVICENNAE CANTICA.

TRANSLATA EX
ARABICO IN LATINVM

A Magistro Armegando Blasij de Montepesulano.

Textus primus. Inquit a [Benchine uel ziem.]

De complexionibus hominum.

Edicina est conseruatio san-
tatis: & curatio egritudinis,
quæ accidit ex b[accidenti-
bus in corpore. In al. quæ ac-
cidit ex] causa quæ in corpo-
re existit.

1 Cuius prima diuisio in theoricam, & pra-
cticam: Et theorica ex tribus rebus perfici-
tur, & completur.

2 Ex c[rebus autem] sunt septem naturales:
& ex eis sunt. 6. & omnes sunt necessariae.

3 Adhuc sunt alię tres in libris scriptæ, scili-
cet morbi, causæ & accidentia.

4 Practica diuiditur in duas species: quarū
una manibus exercetur: & alia cum medica-
na, nec non eo quod ex cibis ordinatur.

REMEMORATIO RERVM NA-
turalium: & primo de elementis.

6 PROculdubio ex rebus naturalibus sunt e-
lementa, ex quorum compositione exi-
sunt corpora

7 Sermo quidem Hippocratis in libro de e-
lemētis in his est sermo verus: scilicet quod
sunt quatuor: aqua, ignis, aer, terra.

8 Probatio ueritatis prædicti sermonis est,
quoniam quum corpus corrumpitur, reuer-
titur in eadem.

9 Si non esset nisi unum elementum, non es-
set aliquod animal cū morbo corruptibile.

Rememoratio secunda rei naturalis, & est complexio.

10 POST hæc autem scientia complexionis est
ex iudiciis in medicina conferentibus.

11 Quatuor sunt potentie seu uirtutes com-
plexionis, siue diuiserit, seu composuerit eas
uir consultus.

De complexionibus in se.

12 Sensus tactus sentit & percipit caliditatē,
frigiditatem, siccitatem, & humiditatem.

13 Prædictę uirtutes seu potentie reperiun-
tur in elementis a f[er] [tempore] [eo quo]
augetur, seu pullulat, & in loco.

14 Elementum ponitur in ultimo simplicis
complexionis.

15 Caliditas est in igne, & aere, frigiditas ue-
ro in terra, & aqua: & siccitas inter ignem &
terram: & teneritas inter aquam & nubem.

16 Significatur nobis esse & generatim inter
species ipsorum, quum diuersificantur ad in-
uicem, & uniantur, siue coniungantur.

17 DIuersificata fuerunt inuicem, ne essent
quid unum & idem: & fuerunt coniun-
cta, & unita, ne uiderentur omnino contra-
ria.

18 Imaginamur complexionem in alio ab
elementis, puta in composito a [ab] eis a præ
dominante.

19 Ponimus æquale & temperatum ad refe-
rendum ei, eo quod habeat quatuor facies
coniunctas.

20 Fuerunt autem misce & incomplete in eo
secundum existimationem, ut esset pondus
& mensura.

21 Si aliquod ex eis declinauerit ad aliquod
extremorum, non tamen inde expoliabitur
uel circumscribetur a uirtutibus prædictis: &
erunt nihilominus in eo absque æqualitate,
& temperie prædicta.

22 Denominatur autem a nomine prædomi-
nantis, ut ignem, terreum, aqueum, aereum.
sunt enim ex eis quæ comparantur acri, om-
nes autem dicuntur b[is] sic per modum tran-
situs, & minus proprie.

23 Iam quidem perfecte sunt nouem species
complexionis: neque c[nunc accedam ad di-
uisionem nouam.]

Rememoratio de complexionibus temporum.

24 Nunc autem loquar de tempore secun-
dum opinionem, & existimationē: non
enim cessit in eo stylus & modus inuestigan-
di subtilis. Hyems autem habet uim & natu-
ram phlegmatis. Et uer excitat sanguinem:
Aestas uero choleram rubeam. Et autumnus
choleram nigram.

40 Rememoratio partium & specierum eius, quod augetur,
& vegetatur.

25 Quid autem augetur & minoratur, di-
uiditur in species mineralium, & plan-
tarum, & animalium corpus habentium.

26 Quod uincit & superat corpus, est medici-
na: Quod uero nutrit & auget, est cibus.

27 Complexio habetur & cognoscitur ex sa-
pore, & a [hoc syllogismo uero & iusto.]

28 Dulcis & salus & amarus, siccitatem, acu-
tus uero calorem.

29 Omne liquidum, non habens saporem
manifestum, est æquale, & temperatæ forte
complexionis.

30 Omnis sapor. ponticus, & acetosus frigi-
dus est & siccus: nec non etiam omnis sty-
pticus.

31 Omne

31 Omne habens dominium pinguedinis & vñctuositatis, est calidum et humidum: & purè insipidum, frigidum & humidum.

Rememoratio complexionum atatum.

32 **A** Nimal per complexionem suam dinersificatur in ætatibus: erit tamen sermo nunc in homine solum.

33 Calor puerorum appropinquat calori iuuenum in complexione.

34 Iuuenes tamen declinant versus siccitatem: puer verò est dominus humiditatis sensibilis.

35 Senectus autem frigida quum ponderabis eam, est, sicut decrepitas ipsa: & adhuc amplius in complexione cuiuslibet ex eis siccitas manifesta existit: nihilominus & cruditas in humoribus decrepiti.

Rememoratio complexionum masculorum, & feminarum.

36 **I** N masculis existit caliditas & siccitas, in feminis verò frigiditas & humiditas.

Secunda pars primo de signis complexionum sumptis ab habitudine.

a v. humiditas.
b u. corpore pingui & molli.

37 **F** Rigiditas & ^a tenebreitas dominatur in b complexione pinguis, & laudabilis corporis.

38 Habitus corporis macra & extenua a significat complexionem ipsius esse siccam.

39 Omnes, quorum venæ sunt ex ipsorum corpore late, sunt calidi.

40 Quicumque autem habent contrariam dispositionem eorum, habet eam propter malitiam frigiditatis.

41 Gradus quidem corporis æqualis & iusti cecidit inter omnes.

Rememoratio signorum à colore corporis, & primo à colore carnis.

42 **N** On sumas signa a coloribus, si contingat eorum mutatio ratione regionis.

43 Caliditas immutauit adeo corpora incolarum in regione Aethiopum & nigrorum, quod nigredo cooperuit uniuersaliter corpora ipsorum: habitantes uerò in Sclauonia tantam adepti sunt albedinem, quod efficit & redigit eorum cutes rutilantes, & candentes.

44 Si determines septem climata, scies species complexionum.

45 Quartum ex eis iustum & æquale, in quo color sequitur post complexionem.

46 Fuscus croceus cholera rubeam; sed obscurus ^a brunus cholera nigram.

a B puluerulentus.

47 Corpus est rubrum ex dominio sanguinis; & album in colore sicut ebur ex humore phlegmatico.

48 Complexio habentis colorem mistum ex albo & rubeo est secundum exilimationem æqualis & temperata.

49 Albus capillus est frigida complexionis; sed capillus niger est calida complexionis.

50 Cuius complexio est diminuta frigiditatis, habet capillos aureos flauos. Et cuius complexio est diminuta caliditatis, habet capillos rubecos.

51 Color capillorum habentis complexionem æqualem & temperatam est aureus, ex flauo & rubeco mistus & compositus.

Rememoratio signorum sumptorum à colore oculi.

52 **S** I corpus humiditatis glacialis & albuginea fuerit peruium, purum, & parua quantitas, & exterius localiter prominuerit, quarum lux seu splendor fuerit pure coruscans candens; efficietur quidem inde color oculorum glaucus, & ex causis contrariis contingit antimonialis, id est niger, aut subniger sicut antimonium.

53 Si causa glaucedinis complectuntur cum causis antimonialitatis, sit salola, i. uarietas.

54 Si fuerit spiritus visibilis paruus, fiet obscuritas. Si uerò multus, contingeret inde splendor, & luminositas.

Rememoratio de rebus naturalibus, & sunt humores.

55 **C** Orpus est generatum ex humoribus uariis & diuersis in colore & complexione scilicet ex phlegmate, cholera rubea, & sanguine, & cholera nigra.

De phlegmate.

56 **P** hlegma naturale est insipidum, & frigiditatis temperata.

57 Ex eo autem est quod noscitur uitreo nomine: est autem grossum & frigida complexionis.

58 Ex eo autem est adhuc phlegma dulce, quod non absoluitur omnino a calore.

59 Rursus ex eo est quod uocatur salum: & hoc uidetur uersus calorem & siccitatem declinare.

60 Ex eo est quasi acetosum ^a [ ] quum corrumpitur cibus in stomacho.

De cholera.

61 **E** X cholera sunt uariae coloribus: & quidam ex ea nominatur fumosa.

62 Ex ea etiam est similis uiridi aris & porrosita quidem sunt magnæ malitiæ.

63 Est etiam alia a prædictis quæ vitellina dicitur: neque est perniciose uirtutis & potest.

64 ^a [Alia species ex ea,] est cuius habitatio est in Kisti tellis, & omnes quidem declinant & uergunt ad caliditatem.

De sanguine.

65 **O** Rigo & augmentum sanguinis est ab hebate, & transiit inde per uenas eius ad totum corpus.

66 Ex eo est sanguis quem continet cor. sanguis autem calidus & humidus est qualitatis.

De melancholia.

67 **S** itus cholera nigra est in splendore, neque est falsa opinio ista.

68 Turbulentia sanguinis est naturalis, quælibet.

libet autem ab ista innaturalis.

69 Quæ proculdubio generatur ex commi-
sione, & adustione aliorum humorum.

Rememoratio quarta ex rebus naturalibus, & sunt
membra.

70a [Principia & radices] corporis sunt
quatuor, alia autem ab eis sunt velut
rami.

71 Vnum ex his est hepar, & ipsum quidem
præst. cibo & nutrimento in corpore.

72 Cor autem alit corpus vita, & nili ipsum
esset corpus assimilaretur plantæ.

73 Abinde est calor qui est corpori sicut ele-
mentum, quod [transire facit] [ip-
sum abzar.]

74 Ecce quod cerebrum cum nervis & filo
nuchæ custodit & præseruat ignem & calo-
rem cordis ab inflammatione.

75 Ex eis est motus iuncturarum, sed testicu-
li sunt [membra, alias] organa generationis.

76 Ex generatione eorum species conseruan-
tur, in quorum terminatione fieret termina-
tio & abscissio. [transire facit]

77 Caro, pinguedo, & species glandularum
sunt tanquam famulantes prædictis.

78 Ossâ, & panniculi, & ligamenta sunt velut
columnæ, & sulcimenta corporis.

79 Ungues autem fuerunt in extremitatibus
propter auxilium, sed pili fuerunt propter
superfluitates, vel ornatum.

80 Hæc autem omnia sunt famulantia, quum
perficiant statum, & figuram per radices.

Rememoratio 5^a de spiritibus, & primo de naturali, & po-
tea de vitali.

81 Spiritus naturalis efficitur ex fumo seu
vapore laudabili puro & mundo.

82 Quod autem ex eo iam purificato] exi-
sit in corde, est [illud per quod] permanet
vita.

83 Sed generatio eius quod ex eo fertur in
cerebro, & eius natrix, sit voluendo.]

84 Insunt autem huic spiritui imaginatio, ra-
tio seu intellectus & memoria, quum cōplen-
tur, & perficiuntur ipsius species in ventricu-
li cerebri.

85 In quolibet ex spiritib. est virtus propria
alia ab illa quæ est in alio.

Rememoratio sexta ex rebus non naturalibus, & sunt
virtutes.

86 Septem virtutes numerantur in natura se-
cundum diuersitatem earum in forma et
species.

87 Ex his est virtus immutatio spermatidis,
præter quod depingat ipsum.

88 Ex his etiam est virtus, quæ aliqua forma
& figura informat corpora: necnon & quan-
titate, & numero.

89 Est etiam virtus attractiua, digestiua, reten-
tiua, & expulsiua.

90 Est etiam ex his virtus uniens membris,
quod similatur corpori ex nutrimento.

91 Duæ sunt species virtutis vitalis, & actio-
nis eius, licet ex eis sint duæ partes, ex quibus

est una, quæ sit actio pulsus per dilatationē,
& constrictionem venarum pulsatilium.

92 Soror autem huius est illa, quæ aguntur
actiones cuiusq; agibiles, sicut est amare ali-
quid, & habere illud odio: & depressio ani-
mæ, & eius exaltatio. [transire facit]

93 Nouem sunt virtutes, quæ ab anima nu-
merantur, ex quibus sunt quinq. sub sensiti-
ua, scilicet visiva, auditiva, olfactiua, gustati-
ua, & tactiua vniuersalis.

94 Est etiam virtus ad [nervos] perueniens,
ex qua sen per quam mouet quis artus & iū-
cturas suas.

95 Ex eis etiam est virtus, quæ imaginantur
res sicut [videntur.]

96 Est adhuc ex eis virtus, in qua est ratio:
etiam in qua est memoria.

97 Omnes operationes virtutum numerantur
secundum ipsas virtutes, quarum sunt ope-
rationes.

98 Hæc autem operatio dicitur [æquiocē
de quibus dicitur] sicut de attractione, dige-
stione, & retentione.

99 Et sicut de transitu secundum penetratio-
nem cibi, & appetitu: nam attractio est opera-
tio simplex vnius virtutis solius, appetitus ve-
rò cibi existit ex duabus operationib. simul
compositis, scilicet ex operatione sentiendi,
& attrahendi: operatio autē sentiendi, & im-
pellendi efficit transitum & penetrationem
cibi, hæc enim opera ex prædictis ambobus
efficiuntur:

De rebus non naturalibus a [transire facit] & primo de aere. a [transire facit] B. neces-
sary.

100 Sol habet iudicia super aerem, quæ qui-
dem in temporibus anni manifestantur
ex impressionibus, climata etiam habent su-
per hæc iudicia.

101 Aer etiam alteratur, & immutatur ratio-
ne alienius astri orientis vel occidentis.

102 Quum enim sol appropinquat, inflamma-
tis stellis incendit, & inflamat aerem.

103 Hoc siquidem verum est in tantum etiā,
quum inflammata elongatur aliquo mo-
do a sole, videmus aerem aliquantulum in-
frigidari.

104 Si etiam stellæ quæ dicuntur infortunatæ,
fuerint in exaltatione sua, significabunt sup-
corruptionē animatorum. Si uerò quæ for-
tunate dicuntur fuerint ibidem, significa-
bunt salutem eorundem omnimodam.

105 Tanto frigidior est uilla quanto altius su-
per montes existit, complexio uerò uillæ exi-
stentis in ualle, iudicatur calida.

106 Si uerò montes fuerint a parte septentrio-
nis & claudat ur montibus, iudicatur infri-
gidari a septentrione.

107 Villa edificata a parte meridiei iudicatur
calida ratione exufflationis illius uenti me-
ridionalis super eam.

108 Sed si sit ex parte occidentis, habebit aer
cuius grossitiem: si uerò ex parte orientis, ha-
bebit subtilitatem.

109 Mariæ habent contrarium iudicium in
hoc

hoc sicut sapientes retulerunt.

b B. impressio
nes exiles.

110 Venti etiam generant in aere illud quod generant in eo ^b [mansiones.]

111 Est quidem in meridionali caliditas, & humiditas: pro tanto generat supercalefactionem, & putrefactionem.

112 Frigiditas, & siccitas insunt septentrionali, & ideo generatur inde tussis.

113 Calor & subtilitas insunt orientali. Et frigiditas & grossities occidentali.

c n. locus terræ
paludosa, circa
quem sunt loca
aquosa.

114 Omnis ^c [angulus terræ mollis cuius circumferentiæ sunt discooperte montibus, & habens fontes aquæ dulcis,] est quidem complexionis humidæ.

115 Generatur autem siccitas in aere appropinquante alicui villæ, cuius terra velut locus saxosus est, & salus.

116 Domus valde patula, & omnibus ventis discooperta est in hyeme valde frigida, æstate verò calida.

117 Ex domo autem depressa & subterranea habetur iudicium contrarium.

d n. machail
ineff.

118 Calor ineft panno facto ex serico, & cotto. Et frigus ^d [in faskulo, idest panno plano non lanuginoso seu velleroso, & linco.]

119 In compositis ex pilo, & lana ineft eū caliditate aliquantulum siccitatis.

120 Iudicatur caliditas super complexionem cuiuslibet floris & cuiuslibet aromatici, exceptis. v. f. myrto, salice, nenuphare. ros. et uio lac. ^e [quæ quidem sunt frigida, & cum hoc aromatica.]

e B. Et aromati
ca odorifera sūt
calida præter sā
dalos, & cam
phoram.
f B. quādo splē
dent & sunt pu
ri.

121 Laudabilior & utilior ex coloribus uisui, est niger, aut viridis: albus autem & citrinus ^f [necnon omne splendidum lædit,] & disgregat lucem oculorum.

Secunda ex rebus non naturalibus scilicet cibus & potus.

122 ^SCito quod vera cibi actio est augere augenda, & restaurare omne deperditum ex dissolutione corporis, & ad pristinum statum deducere.

123 Est autem ex eo eligendus ille, qui in sanguinem laudabiliorem conuertitur, & transmutatur.

124 Lenis autem & subtilis, est panis tritici, & carnes paruorum pullorum gallinæ, & sicut bliti oleribus. hi enim conueniunt patitibus ægitudine.

125 Grossi autem ex vsualibus sunt similia, & sicut muto laudabilis duorum annorum:

a B inter saxa.

126 Pifeis notus habitans ^a [in rupibus,] est cibus congruus vexato ab exercitio, & labore.

127 Ex eis sunt subtilis malitiæ sicut synapis, cape, & allium, hi autem generant cholera rubeam. unde & quandoque sumuntur via medicina.

128 Ex eis sunt etiam generantes melancholiam: ex qua in quibusdam corporibus morbi generantur: velut hirci antiqui, boues, panis fursureus, & caseus.

129 Rursus quidam ex his causant, & efficiunt humorem phlegmaticum, sicut pifees grossi, & genera lactis.

130 Aquæ delectabiles & fluuiales conseruat humiditatem radicalem; & causant egretsū

facum & superfluitatum, digeruntq; & deducunt cibum per uenas.

131 Melior est ex aquis pluuialis munda quoniam nihil admiscetur eis, quod inferat eis nocumentum.

132 Ex eis autem sunt egredientes a naturali dispositione earum, quarum propria actio est secundum complexionem eius, quod admiscetur eis.

133 Omne quod bibitur ex ceruicis lacte, & vino nutrit corpus.

134 Potus conuertens corpus ad sui naturam est sicut oxymel ex sui iuuamento.

Tertia ex rebus non naturalibus.

135 ^SOmnis est quies virtutum animalium motuarum, & sensitiuarum.

136 Ipse. n. calefacit corporis interiora, ex quo fit cibi digestio laudabilior, & melior.

137 Si autem somnus multum prolongatur, replebitur caput humoribus.

138 Ipse etiam humectat corpora, & relaxat, extinguitque calorem viuificantem ipsa.

139 Temperata vigilia excitat valde sensus, et disponit virtutes ad exercendum operationes suas, & cum hoc mundificat corpus a se cibis, & superfluitatibus.

140 Ex longa autem vigilia contingit expurgatio, & insomnietas generans anxietatem, & angustiam animæ. Ipsa etiam dissoluit spiritus, & corpora sedat, & corrumpit splendorem & claritatem corporis & colorem eius, & profundat oculos, nocetq; digestionem, & mentem tollit & disturbat, & corpus ^a [in] frigidat.]

Quarta ex rebus non naturalibus.

141 ^IN exercitiis est quod est temperatum, & hoc decet quod fiat, nam ipsum æquat, & temperat corpora, & efficit egressum superfluitatum & ^a [humiditatum.]

142 Disponit etiam corpus ad hoc ut nutriatur, & disponit paruum ad hoc ut augeatur.

143 Immoderatum autem ex eo proprie dicitur labor, qui quidem spiritum euacuat, & educit, & lassat corpus, & emacerat pingues & carnosos, & inflamat calorem extraneum & ducit etiam humiditates a corpore, & debilitat neruos ex violentia dolorum, & facit corpus senescere ante ætatem senectutis.

144 Vltimata autem quies est inconueniens, neque est iuuamentum in vltimitate eius, imo quidem replet corpus humiditatibus, sicut & gladiis, & nodis, neque disponit corpus ad aliquem cibum.

Quinta ex rebus non naturalibus.

145 ^COrpus indiget vniuersali euacuatione omnium membrorum per phlebotomiam, & pharmaciam, ex qua quidem est perfectum iuuamentum in vere.

146 Vomitus fiat in æstate, sed melancholia educatur in autumno.

147 Gargarismata, & dentifricia purgant, & mundificant palatum & dentes.

148 Prouoca urinam, aliis incidet in hydro

- pem. Et prouocat menstrua; sin autem, cor-
rumpuntur corpora earum.
149. I due feces in colica. nam in earum edu-
ctione curabitur patiens.
150. Vtere balneo ad tollendum sordes, & im-
munditiam. neq; sis in hoc piger si uelis edu-
cere superfluitates a corporis superficie: &
cutem ab accidentibus immunditiei mun-
dam facere.
151. Coitus etiam commendatur iuuenibus, 10
quatenus per eum a nocuentis pernitiolis
liberentur.
152. Nequaquam autem concedatur macris, se-
nibus, aut etiam debilibus.
153. Incurret podagram, & dolores alios ille
qui vitur coitu immediate post cibum sum-
ptum.
154. Multus coitus debilitat corpus, facitq; ip-
sum hereditare uarias species nocumento-
rum, & dolorum.

Sexta ex rebus non naturalibus.

155. **I**Ra animæ excitat calorem generatq; in-
terdum alia nocumenta.
156. Timor animæ incitat frigiditatem, qui
quandoque magnificatur in patiente infan-
tum, donec ledat in ultimo.
157. Magnum & multum gaudiū impinguat
corpus, & ideo multum lædit pinguem & 30
crassum.
158. Ex lamento quidem & tristitia fertur iudi-
cium nocuenti super macrum, & confert
indigenti dissolutione.

TRACTATUS II.

*De rebus extranaturam, & primo de morbis generatis
in membris consimilibus.*

159. **M**ORBI ex superfluo calore in mē-
bris consimilibus absque super-
fluitate generati sunt sicut mor-
bus febrilis & consumptiuus, si-
cut in hectica & phthisi.
160. Morbus autem ex calore cum humore, est
sicut febris putrida.
161. Ex eis etiam sunt morbi frigidi absq; ma-
teria, sicut congelatio contingens ex niue,
grandine, uel frigore. Et ex eis est frigus cum
materia, sicut paralyticus cum magna quantita-
te phlegmatis.
162. Ex eis est humidus absq; [superfluitate,]
sicut habitudo corporis quæ laxa uel mollis
uidetur. Et ex eis est morbus humidus cum
materia humoralis, sicut repletio uentris in
hydropse.
163. Morbus siccus cum materia est sicut can-
cer uel glandula. Sed siccus præter quod in
corporibus sit materia, est sicut spasmus ex 60
inanitione.
164. In membris organicis existunt morbi cū
accidit in plasmatione lætio, uel nocumētū.
165. Est autem morbus in augmento, si fuerit
caput nimis magnum. Et in diminutione si
fuerit stomachus nimis paruus.
166. Si uideatur forma capitis lata uel com-

- pressa, erit error uel peccatū in plasmatione.
167. Ex eis etiam est morbus in concantitate,
quum accidit ei nocumentum, sicut cum
planta pedis carne repletur.
168. Aut si accidat etiam quod interponatur
aliquid in poris & maribus, sicut contingit
in oppilationibus ex lapidibus renum con-
tingentibus.
169. Aut si membrum quod debet esse aperiū
sit lene, ut stomachus in quo superflua humi-
ditas exuberat, aut si quod debet esse lene exa-
speretur, sicut canna pulmonis quum ex-
siccat.
170. Est autem numerus à natura egrediens in
sex, uel quatuor digitis.
171. Interdum uniuertur duo digiti, & coniun-
guntur. Et interdum ^b [iuncta naturaliter]
separantur.
172. Solutio unienis existit in ^c [coniunctione]
membrorum, aut in separatione. In coniun-
ctione quidem sicut in distictione bra-
chij, & incisione pedis uel manus.

^b B mandiba-
la naturaliter
separantur

^c C s morbis
compositis aut
in simplicibus
aut cōpositis.

^d d + f in simpli-
bus quidem.

^e B, adharech.

*Capitulum de rebus egrediens a natura uidetur de
causis morborum.*

175. **C**AUSÆ diuiduntur in [manifestas ap-
parentes, quæ scilicet contingunt cu-
ti, & superficiem corporum, sicut ignis, & nix,
percutio, aut raptura contingens ex saltu.
176. Ex causis etiam sunt, quæ dicuntur coniti-
dæ, & ipse quidem sunt inter has species dif-
ferentes, & hoc quidem, quia quando con-
tinuatur putrefactio, continuatur febris pu-
trida. Ex causis etiam sunt quæ antecedentes
appellantur, omni repleto corpori con-
gruentes.
177. Ex causis efficientibus uniuersaliter est
quicquid corrumpit membri complexio-
nem ex infusione humoris ad ipsum.
178. Hæc sunt potentia impellentis, & debili-
tas seu impotentia recipientis, & multitudo
mali humoris fluentis, & latitudo meatuum,
& debilitas nutritiua: hoc enim est iusticiæ
summa earum: necnon etiam quia uidebis
qualitatem in substantia corporis existentē
superari, & ad suam contrariam declinare.
179. Quod generat in eo calorem est quidem
causa quare contingat corpori illud quod
inde eidem contingere consuevit, usus autē
efus alij est calidum in potentia. Sed calidū
in actu est sicut calor solis, ^b [et s. uel æstua-
tio æris].
180. Ex his sunt motus animæ, sicut ira, & mo-
tus corporis, sicut labor, & corruptio & pu-
trefactio, & cibi paruitas: & quod poros cu-
tis claudit, & contrahit sicut aer.

^a B primicias.

^b B s. uel æstua-
tio æris.

Causæ

Causa ægritudinum ex frigiditate.

- 181 **C**ausa verò harum ægritudinū est quicquid in eo frigiditate generat, & quæ de quo soluitur ex eo continuum, cuius virtus aut est in potestate, velut contingit in hyusquiamo assumpto, aut in acta sicut in niue.
- 182 Fames est cum pabulum spirituum terminatur, & sicut contingit quum terminatur & consumitur oleum in lampade vel crucibulo. vehemens etiam saturitas, & crapula calorem suffocat, & extinguit.
- 183 Mores autem fortes & diurni sunt causa euacuationis spirituum, & in frigidationis corporis, quicquid etiam in frigidatur calor, sicut & flamma fumo extinguitur.
- 184 Fortis & valida corporis densitas concludit calorem in corpore donec extinguitur. corpus immoderate rarū seu spongiosum de facili in frigidatur, quum sit propinquū & dispositum ad hoc in eo calor de facili dissoluatur.

Causa ægritudinum ex humiditate.

a B humida a.
Qualiter.

- 185 **Q**uinque sunt numero scripta: [humiditatem generantia], ex quibus aqua calida dulcis super totum corpus infusa est humida in actu.
- 186 Ex humectantibus autem in potentia est usus lactis, & piscium delectabilium, cæci re ceteris, quies corporis, etiam reclusio humiditatum, & immoderata refectio vel saturitas.

Causa ex siccitate.

- 187 **Q**uinque sunt siccitatem generantia sensu intellecta vel apprehensa, ex quibus quedam actu exsiccant, sicut boreas: & quedam potentia sicut esus synapis, & tanta fames seu abstinentia per quam humiditas corporis consumatur, & omnis motus fortis & violentus. contingit etiam corporis exsiccatio ex ventris solutione.

Causa ægritudinum organicarum.

a B. paucitate
receptionis sp-
matis grossi
coagulati.

- 188 **C**ausæ magnitudinis membrorum sunt fortitudo, & potentia formatiua, & etiam nutrens.
- 189 Causæ paruitatis membrorum sunt contrariæ eis quæ magnitudinē efficiunt eis dē.
- 190 Causa corruptionis formarum est, in numero similitudinū, quod quidē ratione matritiæ complexionis existens in matrice contingit, aut a [paruitate spermatis,] aut malo egressu fetus in ortu suo, ex cuius tortura contingit peccatum in figura, & forma.
- 191 Ex his etiam est nutritrix, si deliquerit fasciādo ipsum, aut eleuando, vel deprimendo ipsum.
- 192 Vel si forsitan augeatur in eo cibus, aut ad nutrimentum malus existat.
- 193 Aut si puer debilitate sua cadat, quum non regitur ab aliquo, & ipsius tibia aut crus infrangatur: vel eius natus percutiatur taliter quod inde tensionem & depressi onem patiatur: non enim potest materia rectificari, si moueatur quis impotēs se sustinere ratione fracturæ ossis nondum perfectē consolidatæ.

194 Hoc etiam facit multitudo humorum, sicut in leprosis: & b [paruitas] eorūdem. sicut in hecticam diurnam, & continuas febres patientibus.

195 Aut tortura oris & faciei contingens ex mollitie, & relaxatione nervi, aut corrugatione & nervi tensione uerius collum declinante.

196 Vestigia apostematum, & cicatrices ulcerum, & vulnere proculdubio formas in superficie corrumpunt.

Causæ clausiōis meatuum & pororum.

167 **S**apientes dederunt operam in collectione pororum, quæ sunt de genere claudentium & obturantium poros & meatus: ex quibus sunt fortitudo retentiua & debilitas expulsiua: interdum etiam frigus est causa huius. t [ ]

198 Siccitas etiam coarctat eos ualde: & similiter faciunt ligaturæ: apostema etiā angustat, & b [obliquat] eos per constrictionem exterioris in aliquo membro generatam, [stringit] etiam eos medicina styptica.

199 Hoc etiam contingit interdum consolidatione vulnerum & ulcerum: & etiam uerruca seu porro, & carne innaturaliter augmentata.

200 Hoc etiam humor facit, aut sanies, uel sanguis, lac coagulatum, & aqua. c t [ ]

201 Hoc etiam faciunt uermes, lapis, & scex sicca dura, & aer. d t [ ]

Causæ aperitiōis meatuum.

202 **C**ausæ aperitiōis meatuum sunt fortitudo expulsiua, & debilitas retentiua.

103 Ex his etiam est omnis medicina aperitiua calida & humida necessario.

Causæ ægritudinis in quantitate.

204 **Q**uicquid augeatur & excedit numero in nobis augeatur sicut ex multa materia, ut digitus si fuerit materia laudabilis, aut t rana si fuerit materia illaudabilis.

205 Quicquid minuitur in nobis numero, contingit a contrario eius, cuius rememoratiōnem fecimus.

Causæ asperitatis.

206 **C**ausa generans asperitatem est ablatio humiditatis, quæ interdum ex humore frigido contingit, puluere, stypticitate ciborum, & medicinarum.

207 Causa leniens asperitatem est sicut humor viscosus: & omne pingue, & vniuolūm.

Causæ coniunctionis, & unionis separatorum.

208 **P**roculdubio omne illud de cuius natura est ut sit separatū ab aliquo, cum aliquo modo ei vnitur, si cum eodem coniungitur. Si vulnus non debite consolidatur, quod si res in membro inopinata, ostenditur.

209 Ex hoc etiam est fortitudo immutatiua, & debilitas informatiua. Quamuis

210 Quamuis separatio contingenscuiuslibet ex eis, de quorum natura est ut sit in sua coniuncta, sit de genere & numero agentium sitis, & positionis in membris organicis: nihilominus est proprie de genere solutionis diuisi, seu continuitatis, cuius quidem solutionis causa hic referuntur.

Causa solutionis diuisi.

211 Quidam est humor habens vim & qualitatē vitiā, & calefactuam, & corrosiuam, aut hypostasis impulsiva seu imbita contusionem conferens, vel viscositas relaxans quod mouere deberet, vel saltus contundens, lanians & distumpens, vel lapis offendens, & contundens.

212 Ex eis sunt medicinae corrosivae, & vitiā ut ferrum corrodens, & lanians: & quandoque ventus scindit ratione tensionis. Idem etiam agit ignis sicut & in ceteris.

Capitulum tertium de rebus egredientibus à natura, & sunt accidentia morborum.

213 Quidam ex accidentibus reperiuntur in operationibus, & quaedam in quibusdam corpori contingentibus, & quaedam in egredientibus ab eodem: puta in sputo, & cibis, egressu sanguinis, sudore, & urina.

214 Egressus naturalis operationis à dispositione sua est triplex, scilicet ipsius debilitas, ipsius ablatio, & ipsius immutatio seu corruptio, quod in quolibet membro est etiam manifestum.

215 Debilitas enim operationis visus est quā aliquis debiliter videt, & ipsius ablatio quā omnino visus prohibetur vel aufertur, & ipsius corruptio, & inconueniens immutatio, quā imaginatur se videre, quā non videt.

216 Exempla accidentium proportionalia reperiuntur in accidentibus contingentibus alijs operationibus.

Accidentia super aequalitate corporis.

217 Sensus visus attingit, & percipit interdū aliquod ex accidentibus qualitatū corpori contingentibus, sicut citrinitatem, & tumorem visu perceptibilem. Et interdum attingit & percipit auris aliquod ex eisdem, sicut sonum ventris in hydrope. Et percipit etiam ex eis aliquod sensus odoratus, quemadmodum fetorem contingentem in vlcerebus putridis, & corruptis. Ex eis etiam est quod suo sapore gustu percipitur, sicut contingit cum accedo vel acetositas in ore percipitur. Tactu etiam quoddam ex eis cognoscitur: sic enim per tactū cognoscitur caneri durities.

Accidentia ab egredientibus à corpore.

218 Super accidentia ab egredientibus à corpore sumpta, excitantur quidem quinque sensus.

219 Sicut urina, si rubea sit vel nigra, & sputo si fuerit velut sanguis, vel sicut butyrum, & in eo quod quidem ratione dissolutionis vel resolutionis egreditur, sicut contingit in venteritate, stercuratione, singultu. In vomitu et requiritur interdum acetositas, amaritudo,

vel stypticitas: & cum urina fuerit fetida, significat quidem super vesicā: sicut & in sudore sentitur si frigidus fuerit vel calidus, tenuis, vel viscosus.

220 Hæc quidem accidentia sunt patientium passionēs, & apud nos signa & demonstratio nes. Et postquam feci rememorationem de his quasi transitoriè, & in generali, faciam nunc rememorationē de eisdem in speciali.

Rememoratio signorum.

221 Omne signum sicut dictum est, est rememorationum, aut præsentis indicatiui, vel futuri prognosticum. est tamen utile non necessarium nobis quod referimus ex eo quod præterijt, sicut humiditas terminati sudoris.

222 Omne illud quod significat super illud quod iam existit, neque non etiam quod significat super illud quod speramus, est quidem multum necessarium, cura enim conueniens sit a nobis cum auxilio huius rei.

223 Ex his quidem signis sunt quaedam generalia, & quaedam specialia, & particularia ali cui ex membris: de quibus quidem specialius faciam rememorationē in arte seu parte artis curatiuæ.

Rememoratio signorum indicatiuorum.

224 Omne signum generale sumitur à membris principalitatem & dominium habentibus puta ab hepate, cerebro, & corde, hæc enim secundum veritatem dicuntur principalia.

225 Ut quum est rectæ formationis seu imaginationis: & ratiocinationis seu cogitationis, sanæ memoriæ & recordationis.

226 Motus etiam & sensus laudabilis significat super capitis sanitatem, & nocumenta eis contingentia denotant proculdubio, quod morbi exinant in cerebro.

227 Quum cor incedit rectæ in pulsatione suatunc eius dispositio est pacifica & tranquilla. †

Genera pulsus.

228 Nequaquam fuerunt genera pulsus in numero denario pot. ra nisi ab ore sapientis, quorum quidem primus ab estimatione dilatationis est assumptus: ipse enim significat super dominum & fortitudinem virtutis: & ipsius aequalitatem.

229 Magnus autem est, cuius dimensionēs eminent (& descendunt,) & significant super fortitudinem secundum suam estimationē.

230 Paruus pulsus est contractus in virtute & etiam pulsus longus, & brevis.

231 Ex eo etiam est strictus, & latus, necnon etiam eminens, & profundus.

232 Genus eius relatum tēpori motus, est variū & diuersum, ex quo est pulsus uelox, magne iactantiae, & significat quidem super uim & calorem. Ex eo etiam pulsus est tardus dominans congelationis unde significat super debilitatem cum frigidityte.

233 Genus sumptum ad estimationem tēporis quietis diuiditur in duas species, scilicet in

a B. Et pulsus quando variat a consueto modo significat corruptionem, & per diuersitatem pulsus significatur super species diuersas agnitudinum.

a B. vel eleuantur.

b. a. calorem.

in frequentem spissum & sine quiete, significans super debilitatem virtutis & a calore, & in rarum, sibi contrarium qui super laxitatem & frigiditatem attestatur.

234 Genus sumptum a dispositione virtutis diuiditur in fortiter pulsantem & magnam, & in sibi contrarium debilem, cuius pulsatio profunda est & exilis.

235 Ex genere sumpto a corpore venæ per tactum est pulsus durus, qui attestatur super siccitatem, & ex eo est qui tactu mollis & humidus reperitur, significans super sui corporis humiditatem.

236 Genus sumptum a prima qualitate corporis venæ significat recte super complexionem, scilicet frigidus super frigidam, & calidus in per calidam.

237 Genus sumptum ab eo quo repletur venæ: declarat dispositionem & esse humorum eius: plenus enim si per humorum abundantiam, & vacuus super ipsorum diminutionem habet attestari.

238 Genus sumptum ex motionibus & quietibus pulsus detegit quidem ad sensum tactus species eius, est autem ex eo species iusti ponderis, & conueniens pulsibus ætatis, temporum anni & regionis. Ex eo etiam est egrediens a debito consueto.

239 Ex eo etiam est pulsus contrarius ei, quem premisi sine pondere.

240 Aliud genus eius sumitur ab æqualitate, vniuniformitate, aut diuersitate, & inæqualitate ipsius.

241 Qui recte incedit vniuniformiter & ordinate, dicitur vnitus siue æqualis: qui uero claudicat & deuiat in hoc, inæqualis dicitur & diuersus.

242 In diuersitate generis sumpti a numero percussionum arteriarum sunt differentie.

243 Differens pluribus percussionibus diuiditur in duas species.

c. B. in ordinatum d. uer sum.

244 In æqualitate & diuersitatibus ordinatum, & ordine carentem, quem scilicet anima percipere nequit.

245 Dominus huius ordinis dicitur reuersiuus & est secundum dictum nostrum ille qui postquam nunc sic percussit, reuertitur consequenter ad percipiendum sicut prius.

d. a. Et quid.

246 d. Ex eo etiam, est cuius regressus minime sunt vniiformes, & talis est qui cauda toricis appellatur.

247 Est etiam ex eo qui differens seu diuersus in vna percussione reperitur cum mensura quatuor digitorum.

248 Ex eo etiam est proportionatus alicui rei, & quidam sunt qui nulli rei referuntur, & sermo quidem noster erit nunc super nominas.

e. a. ex his est habens conuenientiam.

249 Ex his quidem est pulsus interiectus, & dominus coniunctionis, ex his etiam est altus, humilis, & depressus.

250 Ex his etiam est in cuius percussione duo sunt ictus, & ex eis in quo sunt plures.

251 Iste etiam ex eis vermicularis, & ferrinus: similiter formicularis, & vndosus.

252 Ex his etiam est ille, qui tremulus dicitur: ex quo est significans super hecticam.

253 Omne quidem pulsus genus continet duas species, & ambæ sunt contrarie, inter quas est vna æqualis, quæ ambabus contrariis descendit seu reponitur in gradu.

254 Inter species verò generalis diuersitas est multa, & non est æqualis, & media in diuersitate.

255 Ex pulsu temperati corporis cognoscitur pulsus cuiuslibet: donec scias ex eo cui lateri æquatur aut inæqualis efficiatur.

256 Omnis pulsus egrediens a dispositione conuenienti dicitur comparari ad egressum complexionis eius.

257 Scito esse varias species pulsuum in diuersis aetatibus, quatuor anni temporibus, & diuersis regionibus.

258 Et est in diuersis complexionibus hominum, & habitudinibus masculis & mulieribus.

259 Pulsus velocitatis cum magnitudine est calido. Sicut etiam in ætate iuuentutis, & in masculino.

260 Talis autem est in regione & habitatione meridionali, macro, pregnante, & æstate.

261 In frigido enim est pulsus paruitas, & tarditas, & cõsimilis quidem est in senious, & in autumno.

262 Cõsimilis quidem est in mulieribus, & in pingui carnem laxam habenti: & talis etiam est in septentrionali.

263 Cuiuslibet sciei quidem pulsus est durus, & cuiuslibet humidi est quidem pulsus mollis.

264 Pulsus cuiuslibet habentis complexionem æqualem & temperatam, similatur quidem pulsui perfecto ipsius veris.

265 Quantum clima sequitur complexio prædicta.

266 Pulsus infantis frequens est & mollis: pulsus autem senis est tardus & durus.

267 Pulsus cuiuslibet corporis multum humorem ferentis est ualde plenus.

268 Omne corpus vacui a materia habet pulsus illauidabilem, & vacuum.

Signa a sputo.

269 Pectus & pulmo sunt organa animæ, quæ si quidem sana fuerint, vitæ conseruabuntur.

270 Si operationes eorum declinant ad aliquam malitiam, cor siquidem ignitur ex sui inflammatione.

271 Et sputum quidem habet significare super accidentia pectoris contingente in quacumque ægritudine eidem contingente.

272 Ablatio sputi proculdubio super principium attestatur: significat enim quod materia in multo est digesta.

273 Si autem fuerit paruus & tenuis, habebit super digestionem debilem attestari.

274 Si verò fuerit medium & æquale, in hoc quidem significatur quod morbus iam ad medium augmentum peruenerit.

275 Si autem fuerit multum spissum, tunc proculdubio est morbus in statu.

276 Tenuitas etiam sputi significat quod humor faciens morbum leuis sit & subtilis.

277 Tale est significat quod morbus sit velocis & citus [digestionis]. Si uero fuerit grossum, significabit supra contrarium, & tardum.

Nigre.

278 Nigredo sputi [†] [significat
super uidentiam visionis.

279 Sputum uero viridis coloris significat su-
per cholera citrinam, & porrinam.

280 Sputum habens citrinitate claram signifi-
cat super cholera uicellinam.

281 Sputum album significat super humorem
phlegmaticum, & rubeum super sanguine.
Et sputum cuiusq; fetidum est proculdubio
putrefactionis significatiuum.

282 Omne sputum sine fetore significat quod
in eius pulmone nulla sit putrefactio.

283 Si sputi figura rotunda sit, & cum hoc pa-
tiens, febrem patiat, hoc erit quidem ex si-
gnis quod [†] [in diaphragmate eius sit apo-
stema.]

284 Si patiens non cessauerit tussire, iam qui-
dem incidit in phthisim. Sputum autē egre-
diens sine nulli & difficultate, significat super
perfectam digestionem. [†] [

*Rememoratio signorum symptomum ab operatio-
ne hepatis.*

285 **G**eneratio quatuor humorum est in he-
pate, ex cuius augmento augetur hu-
mor in corpore.

286 Omne membrum rōne ipsius augetur: est ni-
hilominus in ipso membro propria operatio.

287 Ex vapore autem ipsius sit spiritus.

288 Ex reliquo corpore seu humore eius ^a [sa-
no] sit corpus sanū: est autem humor sanus,
quem hepar sanum fuerit.

289 Et aquae quidem deuchunt cibum ad ip-
sum: misceturq; culibet humori super eū
dominanti.

290 Aquae etiam mittuntur ab ipso hepate ad
eius colatoria: & ipsae nihilominus cum hu-
moribus commiscuntur.

291 Et ipsa quidē aqua fert secum colores eo-
rum, ^b [necnō ēt omne illud quod est neces-
sariū in declaratione & significatione eius.]

292 Et proculdubio quicquid diximus est ma-
nifestū, super cuius ueritatem sensus ēt atte-
statur. sunt. n. apud nos ex urina significatio-
nes significantes qualis sit processus panētis.

De urina, & primo de coloribus.

293 **A**lbis color urinae est ex signis sup mul-
titudinem cibi & potus, seu nauicati-
nam satietatem significantibus, aut super do-
minium frigoris, vel humiditatis phlegma-
ticae, aut super fluxum urinae, vel oppilationis
hepatis.

294 Quum autem urina videtur modicum ci-
trina, significat quidem super paruitatē cho-
lerae: sed quum est in colore ignea, significat
super multitudinem cholerae.

295 Et color quidē clarus sub rubeo ponitur,
in eo tamen est amplior cholera rubea.

296 Valde autem rubeus erit color eius a na-
tura sanguinis, nisi tamen fuerit talis ex alio
gētis ut alcaē, aut ex colica. [†] [

297 Si autem videatur nigra, postquā uisa fue-
rit fusca, significabit quidem super fortē al-
gorem: si uerō talis appareat postquā praecel-
sit valde rubea, significabit super fortem hu-
moris visionem.

298 Iudica autem super morbū ex colore uri-
nae, nisi tamen fuerit talis ex cibo quātin-
gēte putā oleribus, casia si pūla, & omni re cā
breuiter tingente, sicut alimuri, & similibus.

Rememoratio substantiae urinae.

299 **T**enuitas quidem tul stantiae in urinis si-
gnificat super paruitatem digestionis.

300 Et proculdubio efficitur urina tenuis ^a [p
corruptionem cibi,] & oppilationem hepa-
tis, & apostema.

301 Urinae autem grossities significat super di-
gestionem aut super multitudinem humo-
ris phlegmatici in corpore existentis.

*Rememoratio specis hypostasis tripliter varia-
tur ex colore, loco, & substantia.*

302 **C**um hypostasis uidebitur alba in colo-
re, significabit quidem super salutem
infirmorum.

303 Si autem color eius appareat citrinus, hoc
erit ex acumine cholerae rubae.

304 Si uerō appareat rubea uelut [sanguis, si-
gnificabit proculdubio super malitiam dige-
stionis ipsius sanguinis.]

305 Et si talis dispositio ipsius prolongetur, ne-
que uarietur, erit ex hepate apostemato.

306 Et si fuerit nigra post intentam rubedinē,
& petens fundum, postquam prius apparue-
rit in alto, significat quidem quod iam per-
uenit patiens ad hoc quod anima separetur
ab eo: & pessime cum casu uirtutis: neq; est
spes de eo aliqua, neq; potest enim quicquā
proficere, quum sit mors propinqua ex b
[violencia visionis].

307 Et si appareat nigra post eius fuscēdinem,
praeter q; morbi materia sit acuta, & potis-
sime si cū tali fuscēdine ad sit aliquid signū
laudabile, & radix morbi fuerit ex melācho-
lia; significabit quidem super morbi et sum-
ptionem: & hoc secundum plurimum.

308 Si appareat nubes supernatans in superio-
ri parte uasis significabit super cruditatem, li-
cēt sit in ea aliquid digestionis, quē ex uēto-
sitate commiscente se ei impeditur, & inde
sursū eleuatur.

309 Et scito q; si uideatur pendere in medio,
quod parua uentositas est in tali hypostasi.

310 Et scito quod si praecunte citrina fuerit al-
ba lenis & coniuncta, & inferius depressa, &
talis continuo appareat, quod digestio mor-
bi sit completa.

Rememoratio substantiae.

311 **C**um autem ^a [apparet hypostasis non
continuata] significat super debilitatē
uirtutis.

312 Si uerō fuerint contēta in ea similia frag-
mentis hordei, significabit quidē super ralu-
ram uenarum: sed si assimiletur fursuri, & b
[sine] fetore, significabit super ulcera uesci-
ae. Si autem similetur squammis metallorum,
significabit super uisionem & c [& lamina-
tionem continentem.]

313 Si sanies appareat in vase, significabit super
apertionem apostematis.

314 Si uerō prolongetur egressus eius cum san-
guine corrupto, significabit super apostema
phlegmonicum.

Rememoratio substantiae.

315 **C**um autem ^a [apparet hypostasis non
continuata] significat super debilitatē
uirtutis.

316 Si uerō fuerint contēta in ea similia frag-
mentis hordei, significabit quidē super ralu-
ram uenarum: sed si assimiletur fursuri, & b
[sine] fetore, significabit super ulcera uesci-
ae. Si autem similetur squammis metallorum,
significabit super uisionem & c [& lamina-
tionem continentem.]

317 Si sanies appareat in vase, significabit super
apertionem apostematis.

318 Si uerō prolongetur egressus eius cum san-
guine corrupto, significabit super apostema
phlegmonicum.

Rememoratio substantiae.

319 **C**um autem ^a [apparet hypostasis non
continuata] significat super debilitatē
uirtutis.

320 Si uerō fuerint contēta in ea similia frag-
mentis hordei, significabit quidē super ralu-
ram uenarum: sed si assimiletur fursuri, & b
[sine] fetore, significabit super ulcera uesci-
ae. Si autem similetur squammis metallorum,
significabit super uisionem & c [& lamina-
tionem continentem.]

321 Si sanies appareat in vase, significabit super
apertionem apostematis.

322 Si uerō prolongetur egressus eius cum san-
guine corrupto, significabit super apostema
phlegmonicum.

Rememoratio substantiae.

323 **C**um autem ^a [apparet hypostasis non
continuata] significat super debilitatē
uirtutis.

324 Si uerō fuerint contēta in ea similia frag-
mentis hordei, significabit quidē super ralu-
ram uenarum: sed si assimiletur fursuri, & b
[sine] fetore, significabit super ulcera uesci-
ae. Si autem similetur squammis metallorum,
significabit super uisionem & c [& lamina-
tionem continentem.]

Rememoratio substantiae.

325 **C**um autem ^a [apparet hypostasis non
continuata] significat super debilitatē
uirtutis.

a. n. post nau-
seantiam satie-
tatem.

a. B. res habens
colorem ualde
rubrū grū, est
propter malitiam
digestionis acri-
tudo sanguinea

b. n. uehemen-
tia.

a. B. hypostasis
incipit appare-
re, & non perse-
uerat, sed desi-
nit apparere.

b. n. cum.

c. B. incisione.

315 Quum autem hypostasis petit fundum, & spermati similatur, est quidem ex humore grosso & crudo: & si cū eadem sit arena mixta, scito illum cuius est, esse calculosum.

Rememoratio odoris.

a n. multitudine
vel fortitudo.

316^a [P]riuationo quidem] fœtoris contingit ex priuatione coctionis & digestionis, aut ex indigestione ratione indigestibilis.

317 Omne illud quod est vltimati fœtoris, est vltimata corruptionis.

318 Si autem odor eius sit extraneus horribilis, scito illum cuius est, pati morbum vesicæ.

319 Iam quidem retuli genera urinæ simplicia. ex dictis verò meis poterit quis uti in iudicijs compositorum ex eis.

Rememoratio signorum sumptorum à fecibus, & primo à quantitate.

320 Interdum attestantur fæces super stomachū, & interdum super intestina, & ipsum hepar.

321 Fæces quidem minuuntur ratione magnæ transmutationis alimenti quā convertitur in membris: nisi illius cuius expulsiua fuerit debilis, & attractiua fortis, ratione alicuius nocuenti contingentis: & hoc quidem significat repletionem corporis patientis ex malis humoribus.

322 Si autem fuerint magnæ in quantitate, erit quidem signum quod cibis non præbeat augmentum corpori, aut quod attractiua sit in eo debilis & diminuta, & expulsiua fortis ratione alicuius morbi vel nocuenti.

323 Si autē fæces fuerint albe, erit oppilatio vel scilrosis in meatibus Kistis fellis Et ictertia quidem est ex significantibus super hoc sensibilibus. sub hoc etiam genere est urinæ citrinæ: nisi quā corpus humore phlegmatico vel mala complexionē frigida inficiatur.

324 Si uerò appareant rubæ: vel ignitæ, significant super excessum, & dominium cholerae rubæ.

325 Sed si simulentur porro aut viridi æris in colore, significant quidem morbum & malitiam magnam.

326 Quum autem apparebūt nigrae in colore, hoc quidem cōtinget ex forti & antiqua frigidityte corporis cuius sunt: & si tales appareant in morbo acuto, significant super mortem futuram in propinquo.

327 Si autem fæces fuerint duræ, significant super fortitudinem attractiua, aut super calorem urentem, vel super cibum stypticum & constrictiui.

328 Si uerò fuerint fæces molles, & liquidæ, non erit fortis attractiua in corpore: aut in corpore erit frigiditas mala: aut hoc contingit ex mala alia dispositione corporis: uel ex cibo qui soluit ventrem, & mollificat per naturam suam.

329 Si differatur & tardetur egressus fœcū post cibum sumptum, hoc quidem contingit ex difficultate digestionis ipsarum, aut diminutione & debilitate expulsiua, aut forti frigiditate, aut ex ventrem necessario constringentibus.

330 Si autem citius debito egrediantur, hoc

quid ē erit ratione cibi non constrictiui, sed potius per naturā suam mollificatis, & a [soluentis,] aut rōne humorū & humiditatum ad eas fortiter impulsarū: uel ratione mela-raicarū non sugentium & attrahentium, aut ratione nocuentorum in intestinis cōtingentium, utpote apostematis uel ulceris, aut corruptionis digestionis, & aliarum specierum morborum eisdem contingentium.

331 Si egrediantur cum sono, significant super naturam uentositatem.

332 Si uerò fuerint miste saniei, significant super apostematis in organis cibi existentia.

333 Sed si appareat sanguis cum eis, significabit quidem super ulcera, & [tenalimonem.]

334 Si autem sunt multum fatida, significant super magnam corruptionem. Si uerò uelut oleum supernatatis, significant super liquefactionem pinguedinis corporis, & [erūt proculdubio odoris acetosi ex humore acetoso.]

Rememoratio signorum sumptorum à sudore, & primo quantitate.

335 Svdor multus in morbis [humidis] factus, & [ex accidentibus vim & naturam ipsorum referētibus, neque est sicut ille, ex quo fit inuamentum.]

336 Superfluius autem in vltimo cum casu uirtutis patientis, contingit proculdubio ex labore, & debilitate uirtutis, & naturæ, unde mors est in propinquo.

337 Sed paruus sudor in morbis, super oppilationem, & clausiōnem cutis, & grossitiē humoris, & debilitatem expulsiua, & paruitatem digestionis, & uentris mollietiem, & fluxum significat.

338 Si appareat sudor ualde albus in morbis significabit super humorem phlegmaticum. Si uerò sit citrinus, significabit super choleram citrinā, & si niger, super melancholiā. Si autem sit rubeus, erit morbus ex sanguine, & si militer præbet nobis signa suū saporem.

339 Sudor subtilis contingit ex subtilitate humorum, & grossius ex grossitie eorundem.

340 Si autem fuerit uniuersalis in toto corpore, est bonus. Sed si sit particularis & specialis in uno loco, est malus, & illaudabilis.

341 Qui ē contingit tempore suo una cū cunctibus ex paroxysmis febrium, aut in critica, est quidē bonus & laudabilis: contra rij autem bonitas longinqua est & remota.

Rememoratio signorum prognosticorum generalium.

342 Prognosticatio diuiditur in referentē, & significantem morbum futurum generari in sano, & in significantem quod debet contingere patienti in morbo suo.

343 Signa autem referentia super ægritudinē futuram sumuntur ex accidentibus significantibus super repletionem uel euacuacionem cerebri, aut residui corporis.

344 Significat autem super repletionem, quies, multitudo cibi, raritas balnei, & exercitii: ex his nanque accidentibus contingit repletio nis ægritudo, & his contraria pronostificant super [intentionis] ægritudines.

Signa

Signa repletionis, & primo secundum virtutem.

345 **G**enus repletionis diuiditur in repletio-
nem penes virtutē animæ, quæ si fuerit
respectu immutabilitatis, & digestivæ, nequa-
quam erit appetitus comedendi laudabilis,
eritq; egestio mollis & liquida: neque erit di-
gestio in urina.

346 Significat et autem super repletionem re-
spectu virtutis motuæ ex gravitate & læsio-
ne motus.

347 Si autem sit repletio respectu pulsativæ,
erit quidem patens debilitas, & pigritia pulsa-
tionis eius.

348 Causa verò debilitatis animarum seu po-
tētiarū nō est illud, quod nequeat pati ex chy-
mis: nam parum ex eis lædit & gravat eas:
non autem ideo quia membrorum concavi-
tates ex eis repleantur.

Signa repletionis secundum membra.

349 **E**t autem alia repletio a prædicta penes
concauitates organorum, scilicet quum nō
poterunt tolerare id ex quo membrorum
concauitates replebuntur.

350 Hoc autem genus contingit ex repletionem
aut sanguinis puri & mūdi, aut cholera, aut
humoris phlegmatici, interdum autem ani-
mæ seu potētiæ fortes sunt: nec gravant eas
chymi.

Signa dominij sanguinis.

351 **V**m dominatur sanguis alijs humori-
bus, ad sunt somnus & dolor capitis in
excessu cum tumore & rubore uenarum. Est
que possibile q̄ in de cogitationes mutetur,
cum gravitate capitis: & debilitate, & fatiga-
tione sensuum. reperitur etiam tactu calidus
cum gravitate, humoriū, & scapularum &
cum oscitatione Et b̄ sunt interdū gravia la-
tera, & hypochondria, & manifestus fluxus
sanguinis a navibus, cum alicibus, & ēr nen-
ter est laxus: nō tamen multum cum delecta-
tione, & suavitare vitæ, & apparebūt som-
nia lætitiæ, & iucunda, cū varietate & multi-
tudine colorum. accidet ēr pruritus in loco
phlebotomiæ, cū rubedine oculi insolita, &
apostematibus, aut variolis, aut pustulis cor-
poris, & opinabitur se comedere dulcia in
somnia, & videbit q̄ gustet dulcia, & si prius
ea non comederit. Vnde si hæc accideria sint
in vere, aut in principio iuventutis novelle,
significabunt quidem nobis super ægritudi-
nes ex sanguine generandas, quæ quidem de
facto consequenter apparebunt.

Signa cholera.

352 **V**m dominatur cholera citrina aut
croccea, apparet quidem color cutis ci-
trinus, cum debilitate, & casu appetitus cibi,
& reperit ille in quo dominatur, oris amari-
tudinem, & mordicationem ex ipsa cholera
rubea in stomacho contingentem accidetq;
ei ventris solutio cū qua est cholera rubea
& insomnietas cum profunditate oculorū,
& siccitas oris & lingue: & eius vrina est in
colore valde citrina, accidetq; ei syncopis,
& riget cutis eius cū permissione, & pertur-
batione, accidet ei sitis post ieiunium, & ap-
parent ei in somno coruscationes cū subti-
litate pulsus, & calore corporis. Sūt ēr ex his

accidentibus multa & frequēs balneatio in
aquis calidis, & sulphureis: & motus laborio-
si qui sunt in regionibus & villis a septen-
trionalibus, & frequēs & continuus eius
acutorum, & maxime si fiat tempore æstivo.

Signa melancholia.

353 **I**verò cholera nigra in corpore domine-
tar, erit quidem fuscus color corporis,
cum forti & iugi meditatione & cogitatio-
ne, & appetitu cibi forti, & reperietur in ore
sapor acetosus.

354 Est etiam cum malitia animæ: [intuitus
fortis, & affixus.] & pulsus durus est, & tar-
dus. o† [

355 Et urina quidem est alba tenuis, & cruda;
nec est in egestionem decoctio.

356 Et cibus siccus aridus, anxietas, timor con-
tinuus, & tristitia.

357 Videtur etiam quod interficiatur in som-
nis, apparentque in somno eius omnia cum
exterrentia.

358 Actas senum, autumnus & c̄ habitationes
meridionales, & corporis macies.

Signa phlegmatici.

359 **I**dominetur humor phlegmaticus cor-
pore, aggravabitur caput eius somnus
eius erit longus, & a [fatigabitur inter agē-
do de facili,] & erit eius appetitus debilis, cū
repletionem penes virtutem, & b̄ [turbationē
seu permissionem & sopita laxitate.]

360 Ex his etiam est fluxus salivæ, & spūti, & tu-
mor vultus, & color parietis albus, & erit in
pulsu eius [occultatio,] & tarditas, & in uri-
na turbulencia, & grossities, & cruditas.

361 Nec est in eo sitis, nisi fuerit phlegma sal-
sum, aut putrefactio affuerit.

362 Ex his etiam accidentibus sunt usus om-
nium ciborum humidorum, & frigidorū, et
aras senectutis, & tempus hyemale, & priva-
tio exercitij, & balnei, & excedens quantitas
cibi, & habitatio humida ratione fluminū, et
apparitio mariū in somnis, & querimonia
ex incubo facta & ipotētia digestionis chyli.

363 Quum autem apparebunt tempore sanita-
tis continuo accidentia de necessitate super
aduentum ægritudinum significantia, cito
sollicitus in ablatione eorundem.

*Rememoratio signorum pronosticorum tempore morbi
contingentium.*

364 **E**x signis pronosticis est significans mor-
tem futuram. Et ex eis est quod signifi-
cat futuram sanitatem seu evasione, & a
[proprie ex his est scientia pronostica.]

365 Ex scientia istorum videbit medicus, &
sciet, quis moriatur, retrahetq; inde manus
suas a cura eius, sicut etiam videbit ex sciētia
eorundem quis evadere debeat, & curari. pro-
tanto notificabit & pronosticavit illud.

366 Principium huius scientiæ, est scientia de
temporibus morborum, & eo quod appa-
ret in eis de dispositione morborum. est ēt
scientia de longitudine & brevitate, & forti-
tudine, & violentia, debilitate, seu tranquilli-
tate ægritudinum: & etiam de iudicio eius
quod debet generari ex eorū in temporibus
morbi.

AVIC. Tom. 2. Bb 2 De

a B meridiona-
libus, & etas in-
vinctus.

a n. cum quā
accidit chuerub
uel cubab.
b † B. Et stoma-
chi seu ventris
constrictio, &
morphæa nigra,
& timor, & vigi-
lia abique agita-
tione & angus-
tia.

c B regio septē-
trionalis.

a n. erit piger
in æstivis, &
nubibus.

b B. pigritia in
dormulatione,
& tripla laxitas
ablate consue-
tudine.

c B grossities.

a B hæc in sciē-
tia pronostica-
tionis declarantur.

De temporibus morbi.

367 **I**n quolibet morbo sunt diuisa tempora, in quorum aliquo contingit mors & vita vel salus. & sunt principium, augmentum, status. In quolibet potest mors contingere. In quarto autem quod declinatio appellatur, non contingit mors, nisi contingat error vndeunque.

368 Principium autem est in quo cōtingit nocuentiam in operationibus, & debilitas in negocijs affluctis.

a a. exelutibus. 369 Et hoc quidem tempus durat, donec digestio appareat in a [hypothasi,] i[sp]uto, scilicet, & vrina: & post ipsum apparet & cognoscitur augmentum ex longitudine paroxysmorum, febrium, & operationibus, & accidentibus.

370 Status verò est quum post dictum negocium perfecta digestio apparebit, nec paroxysmi morborum augebuntur, & accidentia in quantitate æquabuntur.

371 Accipit etiam morbus diminutionem & fit interdum crisis perfecta. Vnde quum hoc signum uidebitur, pronosticetur pax & salus patientis nam mors minime accidit in declinatione, nisi errore super patiente commissio, aut a re b [complexionis malæ & illaudabilis,] nec non etiam omni extrinseco contrario eidem contingente.

b a. pestilentiali.

372 Scientia autem nostra per quam cognoscimus terminum principij confert quidē in subtiliando cibum, & dietam, sicut decet, & in mediando subtilitatem eius in augmento. Nam hoc expedit patienti donec morbus ad statum peruenerit: tunc autem decet medicum esse sollicitum ad subtiliandum perfectē dietam.

Rememoratio longitudinis & breuitatis morbi.

373 **O**mnis morbus perficitur in mensura: quæ si fuerit brevis, dicitur acutus, & nec aut interficit in breui tempore, aut per crism laudabilem terminatur.

374 Ipse et morbus est citæ digestionis, & breuium temporum, austerus & periculosus.

375 Cognoscitur autem ex breuitate sui principij, pro tanto regatur diætā cōnuentienti.

376 Non enim sunt multum aggrauandæ eius uirtutes, nec est auferendus & prohibendus ei cibus omnino a principio, nam forsitan caderet uirtus eius, nec etiam est debilitandus ante statum ipsius: Sed est potius prudenter in quantitate reficiendus sufficiens secundum exigentiam sui [itineris].

a B. uitiati.

377 Si autem uideas difficultatem, & malitiam signorum, & periculorum, & dolores fortes, et violentos cum mala dispositione, & casu uirtutis, & rōne diminuta & permixta, ita quod uirtus nequeat morbi malitiā tolerare; pronostica mortem eius futuram ante statum, quā quidem ex malitia accidentiū ex morbo choherico contingentium pronosticabis.

378 Ex morbis etiam est diu durans, & longitēporis, qui chronicus seu temporalis appellatur, qui quidem minime corpus celeriter cōsumit & dissoluit, sed aut necat ipsum cum phthisi & hectica, egressu sanguinis, aut ma-

cie, aut patiens etiā longo tempore curabitur: & morbus per paulatinam dissolutionē, & digestionem consumetur.

379 Cognoscens autem ipsum ex leuitate & facilitate accidentium eius, & frigiditate cuiuslibet ex his morbis.

380 Non cibus istum patientem modico cibo, quoniam caderent uirtutes eius.

381 Inter autē morbos istos sunt alij medij, quorum tempora nō sunt absolute breuia, nec longa: unde cibus eorum in subtilitate medietur: nec sit multus, neque paruus.

De crisi & signis eius.

382 **S**cito quæ crisis est uelox & subita mutatio quæ suo tempore ex difficultate seu malitia accidentium & pugna existente inter uirtutem & morbum generatur, ut celeriter ad uitam uel mortem perueniatur.

383 Sex sunt species mutationum in morbis contingentium. Nam aut negocia tardantur, aut citantur in eis, unde interdum conuertitur in temporibus breuibus corpus ad bonū & uitam.

384 Si fuerit laudabile quod præcedit eam, pronosticabis sic super ipsam, scilicet super crism securam, & laudabilem.

385 Est autem alia mutatio uelox ad prædicta, quæ quidem significat mortem, in hac quidē ueloci malitia est angustus procellus medicinæ: nam hæc crisis est necans, & perniciosa.

386 Tertia ex prædictis mutationibus est mutatio tarda inducens ad dispositionem sanitatis, & curans morbum, non tamen cū crisi, sed potius per dissolutionem paulatinam in ea contingentem.

387 Quarta autem species prædictarum mutationum est mutatio tarda ducens patientem ad interitū, nec fit cum euacuatione, sed potius cū hectica dissolvente corpus patientis.

388 Quinta autem ex prædictis est inter eas media quum inducit mortem, & malitiam ultimam.

389 Sexta uerò perducit ad uitam in medio tempore.

390 Hæ autem crises sibi inuicem dicuntur contrariæ compositæ.

391 Crisis quidem laudabilis accidit in statu cum perfecta digestionē & uirtutis fortitudine, contraria uerò ei puta illaudabilis fit in augmento.

Rememoratio eorum quæ oportet fieri in crisi.

392 **T**ria oportet scire in crisi. Scientiam uidelicet de prognosticatione eius, & de diebus criticis, & scientiam etiam eius quod significatur per signa nobis significantia in quam crisis speciem terminetur, quum perficitur crisis cuiuslibet morbi.

393 Omnis autem crisis pronosticatur ex uolentia accidentium quæ dicimus.

394 Et sunt permixtio sensus, & intellectus, & dolor aurium & capitis.

395 Et fluxus lachrymarum: angustia, a [parua] fa-
mis, seu casus appetitus, motus laboriosus, et
vigiliarum instantia, & dolor in pectore uel
collo, & illaudabilis excitatio a somno cum
motu, & rubedine oculorum.

Et

397 Et frendere dentibus, & limatio eorundem in somno, & eorundem percussio, & fortis fricatio nasi patientis.

398 Et interdum insinuat aliquis communem do cum labijs suis. Videbiturque interdum fugere ea.

399 Et velocitas quidem anhelitus, & desiderium trahendi aerem frigidum cum angustia, & velocitas pulsus, & frequentia, & tussis cum infusione, & sonitu, & gargarismatis.

400 Et pulsatio cordis continua & syncopis, & conatur patiens a lecto suo surgere, & recedere.

401 Et dolor gutturis & meri cum angustia, quæ si perseverauerit contingeret ei syncopis magna & fortis.

402 Et pulsatio in lateribus, & ^b [dorso, cum torsionibus violentis, & fortibus, & continuo dolore stomachi cum querimonia stomachi vel hepatis, aut dolor ventris aut circa pectus, aut etiam in renibus, & vesica, aut dolor fortis circa ^c [virgam,] vel in virga aut in matrice, aut in omnibus iuncturis, aut quibusdam aut ex eis intus vel exterius.

403 Quum ergo videbitur augmentum horum accidentium in die critica, erit proculdubio bonum & laudabile, & potissimum si prius digestio apparuerit: sin autem, erit quidem contrarium manifestum.

De diebus criticis.

404 **C**ausa quidem crisis, si sit eorum relatio vera, est quoniam luna variat actionem in morbis.

405 Iam quidem quum peragrat, & abscondit celeriter circulum suum, est quidem causa celeris motus & mutationis, & fortificatur quidem interdum in hoc, & interdum debilitatur. hoc autem notum est in arte astronomorum.

406 Nequaquam est operatio suæ actionis sensibilis in eius inuameto uel nocumeto, sicut quidem est ad sensum visibilis eius figura ex eo quod in ea existit de claritate uel lumine solis.

407 Eius autem quarta relucet in quarto, & eius medietas in septima.

408 Et morbus quidem maxime contingit nisi ex dispositione qua debilitatur opus naturæ, qui si cum auxilio producat, curabitur quidem patiens & vita prolongabitur: sed si cum de.rimento, morietur quidem, & uita perdetur, & separabitur.

409 Crises contingunt interdum in quaternis, & interdum in septenis. Et illæ quidem bonæ sunt & laudabiles, quibus coniunguntur digestio, & pronosticatio attestantes super ipsas.

410 In alijs quidem ab istis nequaquam circuitus & periodi reperiuntur ratione turbationis, & dubitationis contingentis in eisdem.

411 In non habentibus verò digestionem & pronosticationem, contingit quidem dubium in eorum accidentibus, nec contingit crisis in his diebus, nisi quum contingit consequenter aliquod sinistrum.

Rememoratio signorum super fluxum sanguinis.

412 **Q**uam videris morbum sanguineum, austerum, & violentum valde, cum illa laudabili & impetuoso motu: cuius signa

patula sint in capite, & manifesta quævisque ad omnes sensus extendantur. cum rubore & pruritu nasi, erit proculdubio crisis eius per fluxum sanguinis narum.

413 Si verò accidentia ipsius deorsum, & in parte inferiori appareant cum dolore continuo umbilici, & præcesserint retentio menstruum; contingeret quidem crisis per fluxum menstruum.

10 414 Sed si pars suprema corporis incolumis fuerit, & à dolore immunis, cum dolore tamen hypochondriorum, & patiens querulus sit de hepate, & dolor visque ad anum extendatur, nequaquam quidem committeretur error si pronosticaretur crisis illa futura per fluxum sanguinis hæmorrhoidarum.

415 Si autem morbus ex cholera rubea sit in statu accideritque apostema capiti, & dolor capitis, & angustia augeantur, nequaquam quidem est desperandum, quoniam contingeret crisis eius per fluxum sanguinis narum.

Signa crisis per fluxum ventris, vomitum, & urinam, & sudorem, & dolorem.

416 **V**erum si eius accidentia sunt in stomacho, & cum hoc prius conquisitus fuerit patiens de hepate, cum angustia, & syncopi valida, erit quidem crisis eius per vomitum.

417 Si uerò caput eius fuerit sine dolore, & cum angustia ventris, & eminentia umbilici & præcedente ventris constipatione, pronosticanda quidem erit futura crisis per fluxum ventris.

418 Quod si uenter eius pacem habuerit, & digestionem laudabilem, præter quod morbus eius violentus sit & acutus, cum aliquantulo tamen labore, & vigilijs, circumscriptis acciderit sudoris, morbo quidem sic molli & lenito existente, cum doloribus pectinis, erit sermo meus veridicus, scilicet quod crisis huius patientis contingeret per urinam.

419 Verum si cum pace & quiete & prædicta retineatur urina, præter quod morbus sit in ultimo acuminis, cum apertione tamen pororum cutis, sine forti dolore, & vigilijs & siccitate, erit quidem crisis eius fortis cum sudore.

420 Si autem contingat dolor membri uel iuncturarum in acutis, contingeret proculdubio crisis earum per apostemata.

Rememoratio pronosticorum signorum mortalium sumptorum ex operationibus.

421 **V**tere laudabili regimine ex signis super mortem, euasione, seu quietem, & pacem significantibus.

422 Ex his quidem sunt horror luminis, & lucis, & fluxus lachrymarum cum ^a [rubore] motu a — B forti, & vertigine.

423 Et paruitas oculi in uno latere, & apertio oris absque oscitatione.

424 Et quum quis iacet & dormit resupinus manibus & pedibus suis protensis & relaxatis.

60 425 Ex his etiam est si uideatur patiens descendere in lecto suo, & manus & pedes suos detegere.

426 Necnon mala & illauidabilis imaginatio, qua uideatur fila a pannis suis euellere.

427 Ex his etiam est ultimata grauitas: aut eius manifesta suspensio.

428 Et etiam frendere dentibus præter solitum, AVIC. Tom. 2. B b 3 &

& apponere manus super caput, et puluinar.

420 Aut etiam si imaginetur qd uel per uisionem

nigri coloris capiat, & uel cum interficere.

421 Nam hoc contingente in morbo acuto,

mors quidem appropinquat.

422 Ex his etiam est facies efficiatur uerbo

sus, & munda pacifica, uirgulus.

423 Aut si conqueratur de cecitate, & surdita-

te, uel calu uirtute, ratione uolentis morbi.

424 Vel etiam si uidetur patiens dum dormit

in statu, quod cadit his super caput eius.

425 Et anima quidem inquiete, domina ma-

gnæ frigiditatis, est res mala & illaudabilis.

426 Ex his sunt vigilia nocturna, & somnus

diurnus, aut omnino fa ptiatio somni.

427 Necnon si dispositio atri in somno & post

somnu deterioratur, & est dolore efficiatur.

428 Si etiam medicus ordinat & recte opere-

tur, prater quod appareat operationis inten-

tum, erit malum.

Rememoratio signorum pronosticorum mortalium assum-

prium a qualitate corporis.

428 **E**X his autem sunt facies mortuorum

faciebz conuulsi, cum planitie seu

extensione temporum, ex morbo contingē-

te, & conuulsiore aurium, & ipsarum frigi-

ditate, & earum inuersione, & oculorum

profunditate.

429 Etiam rubor, vel nigredo oculorum, aut

eorum eminentia, vel principium fuscedi-

nis ipsorum.

430 Aut etiam si quiescerint, a t [

] vel si fuerint

infrigidati: b [aut palpebrarum tortura.]

431 Aut si fuerit natus acutus cū obliqua fron-

te, ex c [latere labij contracto uel marcido.]

432 Frigiditas quidem extremorum patientis

cum ulcere, & nigredine linguæ d [laborio-

sa, & similia cruciantia, sunt quidem illauda-

bilia] in febre urente,

433 Ex his etiam est [vividis rubor] unguium,

& viror in corpore eū uel stigij nigredinis.

434 Ex his et est ictericia, si ante septimam diē

apparet cum macie hypochondriorum.

435 Et si frigiditas sit in manifesto, & superficie

corporis, & calor fuerit & sit interius, et pre-

sertim si adhuc sit, & remanserit super mem-

bra principalia.

436 Et tumor quidem vultus, cum tumore ex-

tremorum ante duo septenaria, est quidem

terribilis, nam huius patientis materia ue-

lox est, f [et cita,] unde non videtur quod ad-

minus duorum septenariorum valeat per-

uenire.

437 Aut si quiescat & cesset febris absq; crisi,

aut si eius fortificatio palam augeatur in die-

bus paribus,

Signa ex exeuntibus a corpore,

438 **E**X his quidem est sax nigra, uel niris,

foetida, pinguis, rubra, & sicut aqua

g [butyro-

sa, & alba. Hæ namque malæ sunt, & illauda-

biles.

439 Necnon etiam si appareat diuersorum co-

lorum: hoc namque mortem, h [aut crism]

futuram significat.

440 Et si cum casu appetitus egestio sit choleri

ca, cū qua egrediarur frustū sanguinis cōge-

latū primo: & consequenter frustū carnis.

441 Et etiam si post egressum cholere appareat

sanguis absq; punitione & stimulatione.

442 Et si post extenuationem & macerationē

corporis appareat & egrediarur sax nigra.

443 Et quum constipabitur uenter in febre uē-

te, & uexabitur cerebrum.

444 Si etiam egrediarur nentostitas cum sono

inuercundo prater solitum, erit malum.

445 Et urina quidem nigra, tenuis, & pauca si-

gnificat patientis interitum, e [si] que timendū

ut plurimum, & periculosum quum accedit

permissio rationis, & intellectus cum tenui-

tate urinae.

446 Ex his etiam sunt uomitus, & fluxus e [

] cum nigredine, & fætor ex putrefa-

ctione contingens.

447 Frequens et tussis cum modico sputo est

signum malum & illaudabile. d [

448 Spurum etiam diuersorum colorum e [in

pleuresi cum tussi laboriosa & difficili:] si-

gnificat mortis propinquitatem.

449 Et sudor solius capitis ad quem, seu ad eu-

ius euacuationem non subsequitur quies,

est malus,

Rememoratio signorum laudabilium pronosticorum.

450 **S**i facies eorum appareant, quales fuerint

tempore sanitatis, eorum quidem cura

& certa cūctio erit manifesta.

451 Ex his et est uniformitas, & æqualitas calo-

ris circumscripta macie hypochondriorū,

452 Et si post septimam diem erit manifesta &

perfecta ratiocinatio absq; malitia, & uigor

motus, & sensuum omnium, concomitante fa-

cilitate & leuitate sui corporis, & solitus de-

cubitus, & somni aduentus in nocte ut pluri-

mū sine somno diurno cū vigore patientis

post somnū. Omnis et somnus tollens dolo-

rē, & perturbationem seu permissionem rō-

nis, & mitigans ægritudinem, est laudabilis,

453 Cerebrum quidem patitur ex quibusdam

membris compatiētibz secum in passione.

Unde si tunc euaserit a permissione conti-

nua, euadet quidem patiens laudabiliter ab

hoc morbo,

454 Et si cum apostemate capitis adsit sternu-

ratio, ex signis erit super sanitatem. signifi-

cantibus.

455 Omnis fluxus sanguinis a t [

etiam ab aure in morbis capitis, est curati-

uus corporis.

266 Anhelitus manifestus non frequēs, aut tar-

dus est laudabilis: nec est uerēdus si non fue-

rit interitū, separatus: aut orthopnoicus,

cogens erigere patientem.

457 Et similiter est laudabile quum pulsus est

virtuosus fortis b [sine angustia] nec est an-

helitus urens, nec inflammatus.

458 Ex his et sunt bonitas appetitus, & digestio

nis cū æqualitate, & laudabili subsistentia si

cum. & colore medio in citrinitate circū

scripta nigredine earū uisua, & uiriditate.

459 Aut exitus etiam humoris cum lumbicis

in die critica, hoc quidem est signum uitæ,

hoc n. contingente aufertur morbus quum

fuerit ex illo humore.

Egre-

a t B. & oculi

thent continue

aperit in unum

locum intuen-

tes.

b B. palpebris

ipsarum acide

re tortura.

c B. & labium

inferius contra-

ctum uel con-

uulsum fuerit.

d s. cum inquie-

tudine & dispo-

sitione angustia

te est mala.

e B. rubedo &

viriditatis,

f e. ad hydro-

pisum.

g t B. & egestio

spumosa uel.

h B. nisi illud

accidat a crisi.

470 Egreſſiente cholera rubra, auferetur ſurdi-
tas, tolliturque inde noxamentum in mor-
bo cerebri.

471 Sanguis etiam hæmorrhoidarū curat mor-
bum ſplenis: hoc etiam eſt laudabile in me-
lancholia.

472 Et fluxus quidem aquæ, & humoris phleg-
matici, eſt cura morbi in hydropiſi.

473 Igreſſus quoque cholere citrinæ in ophthal-
mia feſtinat curam eius.

474 Ex his quidē ſignis eſt, vt uideas urinam ſi-
milem in colore pomo citrino: cum hypo-
ſtaſi alba, in fundo reſidente.

475 Et ſi etiam uideas ſudorē infirmi æqualem
in febre continua.

476 Et tumorē exterius apparentem in ſquinā-
tia, hoc enim bonum & laudabile eſt.

477 Tumor quidem teſticulorū in tuſſi chro-
nica, eſt cura corporis.

478 Et ſimiliter apoſtoma pedis in morbis pul-
monis: necnon apoſtoma generatum in iun-
ctura cruris, & in inguinibus.

479 Et puſtula narium aut labiorum in tertia
na eſt ſignum ſalutis pronotiſticum.

480 Et varices quidem innatæ ſunt cura alope-
ciæ, necnon eius qđ eſt in uentre, & ſplene.

481 Et oxyregmia quidē in lienteria inteſtini
contingit ex retentione cibi.

482 Et febre contingente in ipſiſmo vel epilep-
ſia, ſit eorū cura.

483 Si patienti ſingultum, contingat ſternuta-
tio, eſt cura quidem.

*Rememoratio canonum quibus vtendum eſt in iudicio pro
noſticandi.*

484 **D** Ecet quidem vt quum volueris iudica-
re patientem, quod utaris a [propor-
tione.]

485 Nam ex ſignis ſunt, quorum virtus uera
eſt & certa. Et ex eis ſunt quæ per alia falſifi-
cantur.

486 Iuſta autem ſignificatio ſumitur inter mē-
bra ex eis quæ apparent in capite.

487 Si ergo uideas aliquam ſignificationem iu-
ſtē ſignificantem in corpore, & aliam ſibi cō-
trariam ſic ſignificantem.

488 Contingit etiam qđ apparet ſuper cōtra-
riū corporis non ſit niſi teſtimonia debilia.

489 Omne ſignum non habens contrarium ſi
gnificat recte ſuper curam & euafionem.

490 Et omne ſignum pronotiſticationis prædi-
ctis cōtrariū ſignificat mortē & perditionē.

491 Quum autem apparebunt tibi ſigna con-
traria & debilia, ſequitur quidem ad hoc du-
bium. Vnde ſta tunc, & prolonga iudicium.

492 Quum ergo erunt æquata in diſpoſitioni-
nibus ſuis, ſta. Sed iudica a prædominante,
cum erunt cōtingentia in inæqualitate ſua.

INCIPIT PARS SECVNDA
Canticorum, & eſt pars prædictæ.

POST QVAM ordinavi in parte
theoricæ medicinæ, quod ſeriatim
audiuiſtis, et hoc ſecundū quod in
mea mente præordinauerā, inci-
piam quidem nunc in practica ipſius. Iam
autem retuli in principio huius libri illud *

[propter] quod eſt neceſſarium ^b [illud, cu-
ius relationem faciam] in hoc capitulo. Ope-
rationis autē practicæ ſunt duo modi: quo-
rum vnus manualiter exercetur. Alter uerò
medicis, & cōuenienti regimine in cibis. Eſt
autem non modicum quod per illud regi-
men exercetur. Hoc autem regimen in duas
partes diuiditur: quarum vna conſeruantia
ſanitatſis dicitur. Et altera ægritudinis cura-
tiua: & hoc per vitam meam ^c [in perfectio-
ne medicinæ continetur.

^b — B.

^c B. eſt ſanis
medicing.

2 Et conſeruatiua quidem ſanitatſis dicitur ſe-
cundum veritatem de habente eam perfectē
& abſolutē: necnō etiam de eo cuius ſanitas
eſt imperfecta. & huius quidem ſunt ſecun-
dum operationem due ſpecies. Vna eſt in eo
cuius debilitas permiſſa eſt per totam ſuam
ſubſtantiā in omnibus tēporibus ſuis, ſicut
in ſene conualeſcente, & paruulo: in quibus
ſ. debilitas eſt per totum miſſa, & in eo in
quo apparet aliquod ſignum prædēdens me-
rum quod appareat in eo lapſus in aliquem
morbum.

3 Alia eſt in eo in quo apparet morbus in ali-
qua ex partibus ſolum ſui corporis, puta in
cute eius aut carne, uel oſſibus eius. Et ſicut
etiam eſt in habente ſtomachum debilem fri-
gidum ^d [egrum naturaliter,] necnon etiam
in habente læſionem ab utero, & matrice: ſi-
cut in habente ſextum digitum, aut ^e [tumo-
rem gibbum.]

^d B. naturali-
ter, & extenua-
tum.
^e B. apoſtoma.

4 Et in eo in quo apparet in aliqua ætate, & in
aliquo ex temporibus anni, & non in alijs,
ſicut humidis in complexionē eſt debilis in
pueritia, & poſtquā audus fuerit eſt ſanus
& fortis. Et ſiccus per complexionem de-
ſtruetur uiribus in autumnō, præter quod
in uere debilis efficiatur.

40 *Regimen corporis ſani perfectē eſt primo quantum ad æ-
rem eius in generali.*

5 **C**onſeruatio quidem ſanitatſis eſt quod-
dam genus generale duas comprhen-
dens ſpecies ex operationibus medicinæ. ex
quibus eſt una, ut quum intenditur ad con-
ſeruationem complexionis alicuius qđ ordi-
netur ei cibus, & diætā ſimilis. Sed quum in-
tenditur translatio corporis eius a ſua com-
plexione. ^a [ ] fiat huiusmodi eo
quod contrarietur complexionī antedictæ.

^a ſ. naturali.

Verum regimen ſani ſimpliciter & abſolu-
te eſt, qđ attenuatur ad conſeruandum ipſius
laudabilem diſpoſitionem.

6 Et moretur ſeu faciat reſidentiam ſuam in
aliqua ex ciuitatibus quarti climatis, quæ ſ.
perfectum ærem habeant & vaporem. ^b [&
habeat ſpeculam uerſus heremum, & ſyluā,
& inſpiciat etiam uerſus partem orientālē,
quia ipſa eſt ſubtilior.

^b B. ſanum, &
in loco eminē-
ti a quo videan-
tur loca plana,
& .

7 Tempore uerò æſtuo declinet ad montes,
ſitque habitationis locus apertus a parte ſe-
ptentrionali.

8 In noctibus quoque habitet, & quieſcat in ſu-
perioribus locis, & ſedibus. In die uerò de-
ſcendat ad inferiores.

9 Caueat etiam & uitet pannos laneos, & de
bēbice, & condeſcendat ad ſubriles lineos.

AVIC. Tom. 2. Bb 4 Utatur

43 Sunt ergo taliter membra exercitanda, & per exercitium adiuuanda, ne colligatur qđ timetur colligi in eis ex malis humoribus.

44 Eundo ^b [vel clamando] si volueris, donec appareat velox & ^c [cita exspiratio.]

45 Macer autē & extenuatus non debet exercitari, ne ipsius dissolutio amplius augeatur.

46 Verum debet exercitari pinguis & multæ adipis & axungie: est tamen accingendus si habuerit ventrem magnum.

47 Tempore vero æstiuo est minuendū exercitium: quum tunc dissoluatur & subtilietur homo per sudorem.

48 Iam quidem retuli in capitulis theoricæ regimen eius: cuius corpus indiget euacuatione superflui, aut retentione contrarij ^d [addens huic quod mihi placuit.]

49 Congruit quidem vñs omnium: quorum præmissi relationem secundum qualitatem dictam, in tempore æstiuo, super calefacto ²⁰ iuueni, & ciuitatibus meridionalibus.

50 Et tempore quidem hyemali est vtendum contrarijs eis, quæ retulimus: vt obuietur & resistatur frigiditati ipsius.

51 Vere quoque & autumnū incedendum est inter estatem & hyemem.

52 Congruitque regimen exsiccantium in vere, & humectantium in autumno. Vnde fugienda est exsiccatio in eodem.

53 Est autem vtendum regimine conuenienti ³⁰ tempore æstiuo: & in fine veris, & in principio autumnū.

54 Verum in principio veris, & in fine autumnū debet regimen conformari regimine hyemis. Vnde vtendum est tunc cibis calefacientibus.

55 Regimen autem eis cuius relatio dicta est, congruit habitantibus, & residentiam faciētibz in ciuitatibus, & castris. Verū ^e [mercatores] suat regendi regimine iter agentium. ⁴⁰

Regimen iter agentium, & primo nauigantium.

56 **E**st quidem vitanda nauigatio per mare in hyeme, & ^a [†]

[†] volens nauigare debet assumere & colligere aquam multam, & multa vasa munda, cui preparanda & offerenda sunt cibaria humida. Venter & natura eius est cum medicinis mollificanda. Vnde si timeatur vomitus cholerae, euacuetur per secessum: quibus peractis ingrediatur nauim, & imponat secū ⁵⁰ succos acetosos, & cum eis stypticos.

57 Et ad vitandum defœdantia, & sordes, præparet sibi mundas vestes.

58 Quum autem in aliquo ex iter agentibus multiplicabuntur pediculi, quos non possit interficere: lana cōtorta, & ^b [mersa in oleo: in quo argentum viuum fuerit extinctum, appendatur] vestibus eius, donec videantur cadere pediculi ab eo.

59 Iter autem agens per ^c [siccum regatur cum] regimine frigoris.

Regimen a [distorum, & primo cum] frigore.

60 **E**rgo cauendum ne obuietur ^b [frigus, quoniam perdetur ratione alioris, & cō] gelationis.]

61 Et reficiatur vsque ad saturitatem: ne moriatur fame.

62 Et si fuerit in frigidatus, ingrediatur balneū, & ^c [vniatur cum habentibus] corpora pingua & carnosa. ^{c n. amplexatur.}

63 Et si caligent oculi eius, visusque ipsius digregetur ex gelu, ponatur super faciem eius peplum nigrum.

64 Et eius extrema protegantur a frigore, & ^d [†] ^{n. colino,} ^e [†] ^{n. deinde.} oleo ^d [ ] fomententur. ^e [unde] inuoluantur pedes eius multis coopertorijs priusquam sotulares calcientur.

65 Vnde si cessante dolore extremorum non recuperent sensum, scito ea esse dissoluta & mortificata a frigore: pro tanto tunc iugiter sunt fricanda, & calefacienda cum oleo de synapi calefacto, & consequenter fascianda.

66 Et si inde pedes fuerint nigri, aut liuidi, scarificentur: & si fuerit in eis putredo munde-
tur, & si aliquid dissolutum fuerit, abscindatur illud ab eis.

67 Qui vero inde lassitudinem incurrerit, curetur cum oleo, & seruet regimen & dietam subtilem, friceturque & extendantur ipsius membra in balneo, & requiescat consequenter aliquibus diebus.

Regimen iter agentis per siccum tempore calido, & sicco.

68 **I**ter agens tempore æstiuo & calido sic est regendus, vt scilicet prohibeatur ei ne aggre-
diatur iter suum hora æstius & feruoris in meridie, estque primo minuendus ne supercalefiat ex labore itineris. pro tanto extra-
hatur sanguis ab eo in ^a [magna] quantitate. & sic efficietur securus ab apostemate, scilicet per phlebotomiam. ^{a B. sufficienti.}

69 Verum si cholera in eo dominetur, educatur ab eodē, & sic sitis malitia alleuiabitur, aut tollitur. estque ante aggressum itineris suc-
cis cōuenientibus extinguenda. ^b [alias verē dum est, ne calore ipsius periculo exponat.] ^{b B. quoniam ti menda est caliditas eius.}

70 Et fiat vt comedat aliquantulum ex herbis frigidis, & simul & semel saturetur aqua, & quiescat quum poterit, nec irascatur fortiter ^c [aliquatenus, & moretur in locis um-
brofis:] & viter seu dimittat clamorem & ser-
monem, nec non etiam bellum & iurgium, nec moretur in loco nimis calido, & sumat in potu syrupum ex succo vñe acerbæ cum succo portulacæ & aqua. ^{c n. & utatur re bus facientibus umbram & his que nates, & os cooperiūt a pul- nere.}

71 Et si sitiat in ^d [meridie], teneat in ore suo pi-
lulam vnam ad quantitatem lupini factā ex trochiscis cāphoræ. Et si timeat ne facies al-
tereī a sole, & nigrescat eius cutis, dissoluat seu liquefaciat rector eius oleum cum cera ^e [†] ^{n. lbz.}

[†] [simul iuncta præsertim in mulieribus.]

Regimen infantis dum adhuc est in utero.

72 **V**itodiatur taliter infans in utero, ne cō-
tingat corpori eius aliquid nocumētū.

73 Et eligatur nutrix quæ cibabit & potabit eū, vt sit boni nutrimenti apud eum.

74 Talis est etiā apponenda intentio super sto-
machum prægnantis: ne contingat corruptio in desideriis seu appetitibus eius.

75 Rectificetur etiam sanguis eius ^a [†] [ ] & ipsius superfluitates educantur: ne in-
fantes superfluitatibus offendantur: verum si sanguis excitaretur in eis, minime tamē mi-
nuatur. Sed vice prædictæ euacuationis in illi-
gidetur sanguis, seu eius feruor extinguatur. ^{a n. ex quo in- fans generatur, & nutritur.}

Si

b. humor.

76 Si etiam^b phlegma in ea excitetur: minime tamen euacuetur secessus, utatur nihilominus tunc conuenienter subtiliantibus.

Regimen tempore partus.

a. B. partes circa vuluam existentes.

77 **Q** Vum autem instabit tempus partus: videntur est partum faciem efficiantibus, unde fricentur in balneo ex omni parte cum oleo illa ipsius, & a [quod coniungitur utri eius: ut sic nervi eius & musculi mollescentur, ne partus eius laboriosus efficiatur. 10

78 Vnde utatur oleo i cibis eius, & forbeat brodium seu ius pingue.

79 Et protegamur a clamore, saltu, timore, pugna, & percussione, & in agone, & violentia eius offeratur ei decoctio dactylorum, & sue nugreci.

b. comprimat

80 Expedi etiam ut in partu habeatur obstetrix discreta: quæ circumscripserit omni pusillanimitate trahat fortiter pedes eius, & b [imprimat] ventrem eius, caute tamen & discrete: 20 postquam subito eam surgere fecerit.

81 Et si fluat ab ea sanguis multus, offerantur in potu trochisci ex Karabe, si vero ratione alicuius impedimenti non egrediatur ab eo sanguis in conuenienti quantitate, sumat in potu trochiscos de myrrha.

c. in. seu granum abel.

82 Et utatur fumigis dissolutis ex myrrha, Kytram, lauina, & i [sulphure] & coloquintida factis, si secunda non egrediatur.

Elesio nutritis.

a. B. pinguis & ani.

83 **E**rgo nutritis eligenda mediocriter attatis, & carnosæ non tamen laxæ carnis, p complexionem suam appropinquans æqualitati & temperiei, & alti & erecti corporis, & magnarum mamillarum: habens caput mundum & sanum, & oculos immunes ab omni nocimento intrinseco, & q fit sana breuiter in membris, & iuncturis suis.

84 Et habeat multum lac, cuius color sit albus, 40 nec sit nimis subtile, nec nimis grossum, & sit sapor eius dulcis, b [sine horrore aliquo] sitque coniunctum in partibus, & non fluidum. c f

85 Congruit autem ut dulcibus pinguibus, & piscibus recentibus d [cum oleo] nutriatur.

Regimen infantis quem exit ab utero.

a. B. balneetur.

86 **V**ngatur ei: go & liniatur stypticis cum fasciabitur, donec manifeste induretur cutis eius, & a [calefiat] & ab humiditatibus eius munderetur: & mediocri ligatura fascietur. b f [ ]

87 Nec est etiam ei longo tempore prohibendum lac, quoniam supercalefiet inde.

88 Suntque tollenda & viranda omnia ipsum ad iram excitantia, & ipsius somnum impediencia, si enim velit quis somnum prouocare, ponatur stratus eius e [capax, & latus satis] in loco opaco: & imponatur papauer in cibis suis, si ex ablatione somni seu vigiliarum instantia contingeret ei aliquod nocementum. 60

89 Villius tamen esset multum, magisque necessarium, ne alicui infantium daretur aliquid ad comedendum excepto lacte solo: do nec habuerit dentes suos.

90 Et quam surget a somno & excitabitur, necessitetur ad videndum lucem: taliter etiam

quod inspiciat astra in coelo: videat etiam in die colores uarios & diuersos: quatenus 40 hoc exercitetur.

91 **E**t loquatur semper alte quicumque antequamque habebit accessum ad ipsum qui uoluerit quis ipsum instruere & alluere: ad loquendum.

92 Et ponatur mel in ore eius, leniendo & fricando ex eo palatum, gingiuas, & linguam eius, & addatur cum eo aliquantulum thuris, & f f [ ] liquiritie.

93 Et prouocetur ei sternutatio, quatenus ipsius nasi oppilationes aperiantur & munde- tur: hoc enim rectificat & clarificat uocem suam, omnes etiam semus eius, & cum hoc dilatat pectus & anhelitum bonum facit.

94 Et uitet phlebotomiam, & pharmaciam, donec ad etatem adolecentie peruenierit, nec resistatur apostemati, variolæ seu exituræ eadem contingenti cum b [attractione.]

Regimen conualescentium.

95 **L**ect conualescentes ab egritudine sani existant, eorum tamen corpora non sunt fortia, sed debilia, sicut sunt debiles immunes a morbo, quorum uirtutibus accedit fatigatio, & sanguinis priuatio in eorum corporibus.

96 Si autem macies & extenuatio corporum ipsorum fuerit longi temporis, & chronica, reducantur paulatim ad conueradinem, propriam nec fiat hoc subito & testinenter: si uero emacerati fuerint, & extenuati in tempore breui, a f [ ] reducantur celeriter ad solita, est nihilominus gradatim subtiliandus, donec casio corporis ipsorum sit manifesta.

97 Detur ergo ei parum ex cibo, qui tamen laudabilis sit uirtutis & chymi.

98 Et sit in quiete & tranquillitate, eo quod eorum membra tenera sunt & mollia, rectificenturque eorum anima bono b [confortio], & laudabili sede, & ministrentur eis aromatica, & omnes flores laudabilis odoris, & gaudeant & latentur, & c f [ ]

99 Ipsos exhilarantibus rectificentur, & vident meditationem, & tristitiam, & ingrediantur tinas in balneo: nec tamen ibi diu a [sedent], & ungantur ibi membra eorum oleis conuenientibus: non tamen cum forti fricatione, nam hæc efficiunt in eis calorem innaturalem.]

Regimen senum.

99 **V**ires & uirtutes senum retrocedunt omni die, & etiam minuuntur.

100 Vnde detur eis fortis cibus in parua quantitate sumptus: qui scilicet non aggrauet membra ipsorum.

101 Et si euacuantur, nequaquam cholera educatur, sed potius dimittatur, cum sit in eorum corporibus medicina.

102 Nec phibeatur eis totaliter phlebotomia, si iam vli fuerint ea: imo minuatur etiam in hoc casu sexagenarius, si corpulentus fuerit & carnosus bis in anno, nec aburatur hoc in duobus anni temporibus, prohibeatur tamē ei omnino phlebotomia ex cephalica, & ne erit eius regimen bene ordinatum.

103 Quum etiam peruenierit ad septuagessimam annum,

annum, minuat semel in anno, nec secunda-
dum in eo etiam in corpulentis, nec etiam
est rursus de mediana minuendus, & si fue-
rit corpus eius quasi plenum, unde cum pro-
cessu in etate annis 7. annis, minuat
bis de mediana in duobus annis.

104 Postquam autem in aetate est eis omnino
phibet omnia prohibenda. Nam obest mul-
tum senioribus, & decrepitis, nec etiam sunt
eorum apostematibus, & mulganda, nec est
et a n. attrahit in apostematibus eorum for-
tificanda.

105 Sunt nihilominus mundificandi cum fri-
catione & sudore. denturque eis a. pingues
scilicet feni per interualla, & mundificen-
tur etiam cum cibis mollificantibus, destru-
ctio autem eorum cum medicinis est omni-
no prohibenda.

*Regimen eius cuius sanitas est diminuta in aliquo ex mem-
bris, & non in alijs, aut in aliquo tempore, &
non alijs.*

106 **Q**uod si patitur in aliquo tempore de-
terminato, curetur prius quam in-
currat morbum.

107 Et curetur cum contrario eius, de quo co-
queritur illo tempore, & commutata tempus
pro tempore.

108 Si ergo aliquis pariat in aliquo ex mem-
bris suis, attendatur & recipiatur cura eius
ex his, quae colligam in curis morborum, do-
nec liberetur & mundetur ab illo morbo.

Regimen eius in quo apparent signa futuri morbi.
109 **E**t si appareat in alicuius corpore signū
significans super morbum futurum, p-
hibeatur attente aduentus eius, quoniam oc-
cultata est causa in corpore eius pro tanto oc-
feratur priusquam degeatur: iam autem re-
tuli quid significat accedens apparens in cor-
pore, & de qua egritudine timendum sit ex
eo, unde attente curandum est de eo facien-
do cessare causas eius, ex his quae retulimus 40
in capitulo suo.

INCIPIT TERTIA PARS.

Practica de reductione sanitatis in aegris cum
cibis & medicinis.

1 **P**ostquam ergo ordinaui cōtenta sub
genere conseruationis sanitatis,
nunc incipiam loqui de cura ip- 50
sius morbi. & hoc quidem est unū
ex generibus practicae, hoc autem sit obuiā
do ei cum suo cōtrario, ut si fuerit morbus
ex caliditate curetur cum frigiditate, & e cō-
uerso, & si fuerit ex humiditate curetur cū
siccitate: & e conuerso.

2 Curetur ergo cerebri repletio cum euacua-
tione, & sic fiat de membris alijs, & in patie
te obturationem ex oppilatione fiat apertio,
donec eius mali- 60
tia fuerit rectificata & lenitas corporis noci-
ua exasperetur, & similiter asperitas leniā.

Rememoratio specierum medicinarum.
3 **I**cquid faciam mentionem medicina-
rum humores educentium per fecesū.
4 Unde referam illam super quam domina-

tur aliqua complexio, & habentem potentiā
educendi aliquem humorem, & habentem
uim aperitiuam, aut mollificantem, & ha-
bentem potentiā vrendi, vel putrefacien-
di, a. f. claudendi & aperitiuam op-
pilationis, & attractiuam, b. f. exsiccatiuam, aut sanatiuam: carnis generati-
uam, aut sigillatiuam, & his similes in virtu-
tibus secundis & tertijs.

Rememoratio solutiuum cholerae.

5 **E**ducit autem fortiter cholera rubeam
scammonia, cuius dosis est a tertia vnius
drachmę, vsque ad vnum Kirat. habet etiā
potentiā super alios humores, cuius qui-
dem rectificatio fit cum cydonijs, ne laedat
stomachum, & hepar.

6 Detur autem ex aloe solidum vnum, & si
fuerit necesse, duplicetur pondus illud, a. B. rectificetur.
cum speciebus conuenientibus, & si detur
multum ex eo, rectificetur cum bdellio, gū-
mi, & dragacantho.

7 Et ex myrobalanis citrinis offeratur in po-
tu vnc. i. & tantundem offeratur de violis, sic
etiam fiat de medullis casie fistulae & tamar-
indis, & non amplius.

Rememoratio solutiuum phlegma.

8 Detur ad hoc dauid. ij. ex pulpa colo-
quithidae mundae, & rectificatae bdellio.
& similiter fiat cum cucumere amaro,
quod est ei simile in hac operatione, rectifi-
cato cū pondere sui ex conuenienti ad hoc.

9 Detur autem drac. s. ex sale nitro & sale, nam
expellunt phlegma: sed dentur ex turbit [da-
rham, ij. cum datur in potu, ponantur in deco-
ctione sequenti. ij.]

10 Et detur ad minus ex agarico b. [darhan. j. &
quatuor ex granis.]

Rememoratio educentium aquam citrinam.

11 **H**ae quidem medicinae educunt aquam
citrinam, scilicet pondus. ij. dauid. a. [lau-
reolę,] & pondus vnius dauid euphorbij nō
antiqui, tantundem ex b. [tithymalo] rectifi-
cato, sicut rectificauimus ipsam aloem, & etiam
pondus. [darhan. j.] ex centaurea.

Rememoratio solutiuum melancholiam.

12 **D**etur ergo in potu ex sena, polypodio,
epithymo myrobal. Indis, & etiam ex fu-
mo terre, & buglossa secundum quantitatē,
quam ex ea educere intenderis. unde si equa-
liter & temperate eam velis educere da. unc. s.
& ex lazulo. [darhan. v.] ipse tamen est signā-
ter periculosus & verendus.

Rememoratio compositionis medicinarum.

13 **R**adix autem veridica esset, ut si posset
fieri, ministraretur semper vnica & sim-
plex medicina in omni morbo, donec eius
operatio panderetur: fuit nihilominus ne-
cessaria earum compositio propter illud,
quod nunc dicam.

14 Scilicet propter morborum compositio-
nem adinuicem, & propter medicinarum
adæquationem, & dulcorationem mali saporis
& amari ipsarum, & ad iuuandum earū
transitum si fuerit difficilis & tardus, & re-
ctificandum difficilem glutitionem ipsarū.
[uentris soluentium.]

a. f. b. aut digres-
di, aut.

b. f. b. aut abster-
reum, aut rari-
catuam, aut.

a. B. rectificetur.

a. a. drac. ij. & effi-
datur in potu in
decoctione de-
tur aut. ij.
b. B. drac. ij. & si
militur deur ex
granis nil.

a. B. de meze-
reon.

b. B. scbran.

c. B. drac. ii.

a. B. dracs. hoc
enim est pro-
prium ad ipsam
educendam.

a. B. & quod ad
iuuat ad uentris
solutionem.

Qua

Quae dosis debet dari ex medicinis.

15 **Q**uam ergo fueris attentus in compositione solutiuarum: pone debitum ordinem & numerum earum in compositione: accipe ergo cum propriis dosibus, & determinato numero, medicinas solutiuas, sicut volueris rectificatas, & diuide consequenter certis portionibus doses earum: & detur in potu ex ea secundum numerum componentium ipsam, & sic fiat quum sic componitur, quod totum compositum propinetur, & composita seruentur necessitati tempore opportuno.

16 **a**†

a†**B.** Et medicinae habent virtutem primam, & similes virtutem secundam, & quaedam medicinae habent virtutem tertiam a quibus sunt operationes.

Virtus autem prima medicinarum est sicut calefactio & refrigeratio & decoctio, & humectatio. Et hae tres virtutes addunt se medicinis, quae infirmitates educunt.

b **B.** belluici, scorta ferri, myrobalani chebuli.

c **B.** albansegi, i. robur.

d **B.** cortex interior glandium subnatis & sanguis draconis, & sicut ramus.

e **B.** galia & alba radices, quae omnia sunt constrictiva.

f **B.** salium Indicum.

g **B.** alia litera hemitiles.

h **B.** alia litera granata acerofa.

i **B.** mahalet, b. B. seha, & urtica & origanum, & vicia.

j **B.** bedoard, d. fe. & cypripis, & blattariae, & alcaena & fuer myrrha, & andacocha.

k **B.** ruta, & semen apij sylvestris.

l **B.** haec & dactylis, h. B. & anude, i. B. luena & feniculus.

m **B.** gaurum nigrum, i. B. malth.

Huiusmodi sunt myrrha, sumach **b** [berberis, & soex ferri, myrobacacia, coralli, & emblici, lutum armenicum uel terra. & **c** [rumex seu arius.]

17 Et **a** [cappi glandium, sanguis draconis, & gallia mulchata,] & balastia cum spodio mista, & anellana Indica, coriandrum sicum, & **e** [folium] cum plantagine, haec enim styptica sunt in actione sua.

18 **B.** galig, [slaparium,] ribes, berberis, sunt frigida, & constrictiva.

De simplicibus medicinis calefacientibus praeter quod educunt.

19 **S**cito quod calefacientes medicinae secundum quod retulerunt & expertum est, sunt conditi, ius, piper, cardamomum, & piper longum.

20 Et cartamum, mentha, squinanthum, & cinnamomum, & **e** [passa montana, i. staphisagria,] & capparitis.

21 Et **a** [scantonica, vrtica, & melissa] storax, & ambra.

22 Et lignum aloes, acorus, melilotum, cuscute, & zingiber.

23 Et gentiana **e** [basilicon] paeonia, lacca, & reubarbarum.

24 Et folium, laudanum, & bacca lauri & ammos. **a** [†]

25 Et anethum, & cataputia, & **e** [alcanna rubra & myrrha.]

26 Prasilium, serapinum, acorus & anisum.

27 Et carui, cuminum, [& seminis apij] campestres.

28 Et spica, capill. ven. **B** [satureia, & darfaan.]

29 Et calia lignea, galanga, chelidonia, & assa rum, pix, hyssopus, & alchitram, pyrethrum, & balsamus.

30 Et maiorana **h** [†], & papauer rub. & **i** [celicerta] calamus aromaticus, & camomilla.

31 Et nigella, assa foetida **a** [terbentina,] & sulfur ammoniacum, synapis [& allium, cubeba,] costum.

Doctrina quae siccum ab humido distinguit, & gradum medicinarum simplicium.

32 **O**mne autem frigidum & calidum erit siccum vel molle seu humidum, & ex stypticitate quidem siccitas cognoscitur: ex lenitate uero humiditas.

33 Est autem apud medicos nota graduum diversitas. Nam immutatio & alteratio solo in

tellectu & ratione pcepta est i primo gradu.

34 Omne autem cuius immutatio sensu percipitur sine violentia, habet manifestam significationem quod sit in gradu secundo. Omne autem cuius immutatio sensu percipitur cum lesione, sed non destruit, est in gradu tertio.

35 Omne autem quod sui violenta vitione, aut stupefactione, seu narcotizatione corrumpit quod immutat exiit a temperie usque ad quartum gradum.

Rememoratio virtutum secundarum medicinarum simplicium, & primo medicinae attractivae.

36 **S**cito quod in omni maturatio est viscositas cum calore mediocri, & temperato, & proportionali cum calore membri, in quo maturatio intenditur, cuiusmodi sunt adipis, pix, & gummi pini: & oleum cum cera si mul mista, & oleum **a** [cum cera bene mistum, & agitarum,] & frumentum in oleo coctum.

37 Omnis medicina mollificativa est fortioris caloris, quam sit membrum in quo mollificatio intenditur: non tamen est tantae virtutis & potentiae, **b** [quod sui dissolutione, & subtiliatione manifestetur in corpore nocuum] cuiusmodi sunt galbanum, bdellium, ammoniacum, storax, & medulla tibiae ceruinae.

38 **a** [†] Indurantes quidem medicinae frigidae sunt sicut solatrum, lentigo vallorum, & similes his.

39 Omnis medicina oppilativa est **d** [caliditate & siccitate expoliata manifesta] non mordicans membrum cui coniungitur, & cum hoc terrestri est aut viscosa.

40 Est autem notum, quod omnis medicina oppilationis aperitiua, incitiua est & subtiliariua: cuius sapor est salis vel amarus: cuiusmodi sunt cepe, [marinae] & radix lilii, radix **f** [prouinche,] tal nitrum] capparitis, & g [faba lupina.]

41 Et stypticum quidem potest esse aperitiuum, sed nullo modo aperiet exterius applicatum: nihilominus in potu assumptum oppilationem aperiet in membris existentem.

42 Medicina quidem mundificatiua & abstersiua est minoris subtilitatis, quam sit praecedens sicut faba: **h** [fortius tamen eis est dulces] sicut mel, & dulces amygdale.

43 In omni quidem rarificatio, & resolutio existit calor temperatus, sicut est oleum cataputiae, & chamomilla, & oleum **i** [radicum feniculi.]

44 Omnis quidem medicina orificiorum venarum aperitiua **k** [mundificatiua] est habes calorem **l** [†] mistum cum grossiis, cuiusmodi sunt allia, cepe, & fella.

45 Quicquid confert ad obtundendum & constringendum meatus, debet esse stypticum, & mordicatione priuatum.

46 Omnis medicina vitiua est magni & fortis caloris, & vltimate grossitici.

47 Omnis medicina putrefactiua est **m** [perfectione] caliditatis, & subtilis subtilitatis.

48 Medicinae autem carnis diminutivae sunt debiliores praedictis, sed sigillatim vltimum abstersivae sunt & delicatiorae.

Medicina

98 Et maculae subtiles, & nigrae, & oppilationes hepatis, & apostema matricis, & pleurexis & ^a [casus] & ablatio appetitus.

99 Et vertigo, & fistula latorum, & dolor vus, & fortis fluxus ventris.]

100 Et vlcus quod dilatatur, & dubellet, & tumor existens in ano.

101 Et pruritus, & variola, aut formica, & cryspela, & pulmonis vlcera.

102 In cura quidem horum morborum est sicut in cura febris tertianae procedendum: educatur ergo cholera absque phlebotomia, & attendatur ad in frigidationem ipsorum, sicut in morbis sanguineis. verum morbi cholericis specialiter humectantur, nam praedicti ambo morbi vniuocantur, & conueniunt in caliditate, necnon etiam in omni eo quod per eam infertur patientibus nocumentum. Sumantur autem signa super hos morbos si gnificancia ex capitulo signorum dominiū cholerae significantium.

De morbis ex humore phlegmatico.

103 Omnis quidē morbus ex humore phlegmatico generatus est sicut apostema tumidum, & laxum, paralysis, & relaxatio, dolor capitis ^a [de frigida, & epilepsia.]

104 Et sicut scabies magna, & ^b [grossa, & ipsius confusio, & retentio,] & tumores colli, id est glandulae, & squammæ capitis, & obliuio, & dolor aurium ^c [de frigida, & borat] & macula alba seu morphea, & apoplexia, tussis ^d [sicca] & tortura oris.

105 Et sicut elephanta pedum, casus appetitus, pediculi, & tumor ani, & ancharum, & aqua oculorum, & ipsorum dilatio, & foetor a fecellarum.

106 Et ex passionibus ventris, sicut lubricitas intestinorum, & vermes.

107 Vermes etiam ex humore phlegmatico generantur, & difficultas partus, & secundinae ^e retentio in eodem.

108 Et dolor renum, & febris quotidiana, & frigiditas splenis, & hepatis, & egressus seu eminentia vmbilici, & passio cum egestione saniei.

109 Et dolor artuum: & nigredo ^f [corporis, & viror cutis superficiei,] aut ipsius fuscedo, & morbus hydropicus, sicut vterina, carnosa, & tympanites.

110 Procedendum est in cura huius speciei: sicut proceditur in cura complexionis frigidae & humidae. Super cuius ^g [complexione] vtendum est signis positiss in capitulo de signis dominiū humoris phlegmatici significantibus. Estque vtendum in euacuatione horum morborū, eo quod retulimus in cura per quā euacuatur phlegmaticus humor. Estque consequenter vtendum in his corporibus iis, quae corpus calefaciunt & exsiccat: & cibo calido & subtili, & in summa curentur calefacientibus intus, & exterius sicut fit in paralyti cum pilulis foetidis: ^h ⁱ ^j & similibus educituis.

De morbis ex melancholia generatis.

111 Omnis morbus ex cholera nigra generatus in corpore est sicut verruca, & febris, quartana, hemorroides, epilepsia, poly-

pus, & spasmus.

112 Et dolor ventris, & cancer, & morphea, & dolor capitis, & vigiliarum instantia.

113 Et apostema durum, & lepra: & quod ex cibo in corporibus corrumpitur: & tussis sicca, & splenis durities, & ventositas.

114 Et melancholica passio in capite, & retentio vrinae in ea.

115 Et passio colica, alopecia, & morsus canis rabidi.

116 Et ^a [ficus,] & lac coagulatum in corpore, ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xx} ^{xy} ^{xz} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz} ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xx} ^{xy} ^{xz} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz}

INCIPIT PARS QUARTA practica, & est manualis operatio quae in tres diuiditur partes.

1 **O**stquam perfecti primum regimē curationis, incipiam nunc in operatione manuali: ex qua faciā primum regimen in venis magnis, & paruis: & secundum faciam in carne: & tertium in ossē.

2 Ex genere venarum sunt quaedam quas aperimus: & quaedam quas ligamus, & ^a [in parte scindimus & sequestramus.]

3 Est autem mediana aperiēda in omni morbo capitis & pectoris, sicut in apostemate ipsius.

4 Et cephalica superior aperiēda est in forti dolore capitis & fluxu sanguinis narium.

5 Et ^b [inferior] in medicatione nocumento pectori & pulmōni contingentium.

6 Et quae dicitur ^c [almerina arabij] in malitia morborum splenis, & hepatis.

7 Et in absentia basilicae, debet funis brachij aperiiri.

8 Venae quoque temporum sunt in cōtinuo dolore ipsorum aperiēda.

9 Et existens post aures in hemicranca, & antiquo vlcere capitis.

10 Sed quae sunt in ^d [ambabus oculorum extremitatibus] in morbis eorum aperiuntur.

11 Et minuatur existens in supremo capitis in ulceribus, & apostematibus seu pustulis in superficie & cute generatis. uenae autem ^e [colli sunt] in lepra aperiēda.

12 Et vena frontis est aperiēda passionibus oculi: & in continuo dolore capitis. & ^f [tinea:]

^g [aperiatur etiam in parte posteriori] ^h [existens in continuo dolore capitis] ⁱ [Et existens inter nares meatus nasi, ratione]

^a B. quā

ratione pustulæ seu variole faciei, & existēs sub lingua in squinantia.

13 Et aperiat vena cauillæ in morbis intesti-
norum sub umbilico exiientium. Et saphe-
na existens in tibijs in morbo crurium.

14 Et minuat vena sciatica in sciatica: & vena pe-
dis in accidentibus eius.

15 Venæ quoque pulsatiles sunt in dolore ca-
pitis incidendæ, & sequenda et in dolo-
re oculi: quæ etiā timueris ex violentia mor-
bi, ex fluxu, & descensu aquæ ad oculum.

16 Quum etiam generabitur apostema ex aper-
tione ipsius præter quod fluat sanguis ex ip-
sius superficie, incidemus & sequestrabimus
eam vel canterizabimus ipsam: aut si quis ma-
luerit, minuat aut omnino abscindatur, &
sistatur fluxus sanguinis ab ea cum ligatura,
vel cauterio, deinde curetur cum medicinis,
quibus vulnera curantur, donec sanitati sue
rit restitutus.

17 Ex operibus autem in carne faciendi sunt
scarificatio, incisio, & cauterizatio [ ]
sunt ex scarificationibus quædam ex quibus
fluat sanguis * [ ]

Ja superficie cum ventosis, & hoc in cor-
poribus patientibus vlceræ, & [variolas.]

18 Ponimus autem ventosas sine scarificatione
in eo quo intendimus solum euulsionem, &
diuersionem materiæ.

19 Et interdum coniungimus eas vacuas: & in-
terdum cum toto vrente ad consumendum
illius loci ventositates, & ad rectificandum
membrorum malitiam cum caliditate.

20 Quod scinditur est sicut clauus & alazar.

21 Et omne quod superfluit & putrescit in ex-
tremis, sicut besbeia nasi, & digitus su-
perfluit, aut in separabiliter coniunctus, &
coniunctio palpebrarum.

22 Et vena eminens, præputium claudens cana-
lem virgæ.

23 Et caro in vlcere innaturaliter aucta, & pu-
trefacta, & vlcer ex contusione putrefactum.

24 Et etiam abscindendum quod innaturaliter
augetur in lingua, & quod cadit in auribus.

25 Et etiam caro incidenda super vitrum in
membro fixum, & profundatum, spinam,
aut festucam. [ ] ut inde
prædicta extrahantur mammae etiam homi-
num abscindantur interdum, & varices in ti-
bijs apparentes.

26 Et [ ] [boassar & noassar.]

27 Et quod fuerit iam denigratum ex pingue-
dine, [ ] aut putrefactum ex carne.

28 Et etiam omne illud quo elongatur vulua,
& omne quod augetur super gingiuas.

29 Abscindatur etiam caro venæ [ ] [madan,] &
omne quod nobis aures claudit & obturat,

30 Et omne quod [ ] [existit super visum, & ve-
lat ipsum:] & quod denigratur in nobis ex
præputio: & [ ] [quod claudit anum & tussia,
& satera & tuffar, & non habens sextum ma-
nifestum, & ruptur] umbilici.

31 Et vulnus quod contingit ex omni eo, quod
scinditur, vniuersaliter cura cum futura. &
omne membrum vulneratum consolidan-
do ipsum.

Ars cauterij faciendi in carne.

32 Omne corpus cauterizatur ad sistendum
hæmorrhagiam sanguinis a vena pulla-
tili: aut [aperitione] venæ magnæ fatigan-
te medicum in resistendo fluxui sanguinis
ab ea.

33 Fit etiam in corporibus humidis ad exsic-
candum ea: & in carnibus laxis ad induran-
dum eas, & calefaciendum corpora infrigi-
data: necnon ad tollendum humiditates egre-
dientes a natura.

Ars perforationis.

34 Timur quandoque perforatione ad ex-
trahendum humiditatem nocuam, si-
cut saniem quam sic extrahimus ab aposte-
mate, & sanguinem alicubi corruptum, &
aquam ab oculo vel grandinem: & aquam a
capite, & nodum.

35 Et sicut in hydrope & hernia aquosa, & car-
nosa.

*Parv tertia manualis in ossibus cuius principium debet ei
se in consolidationibus fracturarum ipsorum.*

36 Vicquid sit per operationem in osse,
est sicut in fractura aut dislocatione
ipsius curabimus autem quancunque fra-
cturam cum consolidatione ipsius, & redu-
ctione ipsius fracturæ in osse, donec inde ad
proprium situm reducatur: & ablatione cu-
iuscunque pungentis & mordicantis ipsū,
& ligatura manu facta, quæ neque laborem,
neque molestiam inferat, scilicet non nimis
forti, aut debili. Inchoetur autem fasciatio a
medio ipsius, & fortificetur stricatura super
amplius, & ligetur, & superadantur puluili
& desuper hastellæ coniunctim.

37 Subtiliabimus quoque dietam eius a prin-
cipio, & in fine ingrossabimus eam, quate-
nus bene restituetur.

38 Est autem cauendum a principio, ne apo-
stema calidum generetur, diuertendo, & a
[attrahendo ad locum fracturæ quod intum-
ditur] ex sanguine toto posse, & prohiben-
do fluxum eius cum omni frigido compe-
tenti, & prohibendo donec curatus fuerit
motum patienti. Cura enim eius sine longa
quiete non perficitur.

39 Cura autem dislocationis est cum eo quod
trahit ipsum os dislocatum: donec ipsum
ad locum proprium redire faciat.

40 Postquam autem reductum fuerit sic: ligo-
tur stricte: & stet sic [quanto tempore dice-
mus, & vtatur stypticis medicinis,] & come-
dat patiens cibos acetosos, donec fuerit se-
curus ab apostemate, nec timeatur de colle-
ctione sanguinis. continuetur autem cura
ista ad minus per mensem vnum, & inter-
dum amplius per x. dies.] Iam ergo per te
curā omnium morborum: & ex nunc ab-
scindam sermonem meum, ex quo iam per-
fecit librum istum.

F I N I S.

Laus Deo Opt. Max.

1 B. & apertio
seu perforatio,
&
h. t. s. & ex eis
sunt ex quibus
regitur sanguis
quum ponuntur
super eas
ventosæ & cum
eis fluat sanguis
1 B. bothor.

m. t. s. vel sagit-
tum.

n. B. hæmor-
rhoides, & qd
putrescit ex situ
lis.

o. t. s. xiribi.

p. B. medeni.

q. n. est additū
super vulnum,
& quod additū
est in ungue-
r. B. in ano, &
morum, & alle-
thar, vel altezar
& ungula ocu-
li, & herma-
phrodicus, &
eminencia.

401

ANDREAE DE ALPAGO BELLVNENSIS DE
ARABICORVM NOMINVM SIGNIFICATV COMPENDIVM.

Ostquam ego Andreas de Alpago Bellunensis physicus correctiones super libros Auicennae, quos de medicina conscripsit, hoc est quinque libros Canonis, de medicinis cordialibus, & Cantica ex originali arabico assumptas edidi, animaduertens propter imperitiam nominum medicinarum simplicium, necnon aliam dictionum arabitarum excellentissimos philosophos, & medicos multum laborasse, ac varias, atque stolidas expositiones in libris praedictis commentos esse, statui in honorem Dei, & ad communem hominum utilitatem arabicas omnes dictiones in his septem voluminibus repositas ad mentem Ebenbitar, Ebenfis, Sirasi, Benagi albian, & aliorum expositorum arabum seruatō ordine alphabeti pro viribus interpretari. Diuino itaque auxilio implorato prius notabo aliqua circatitulum libri canonis, nomen, & patriam auctoris declarando. Titulus igitur libri in arabico sic haec. Liber canonis in medicina, quem princeps sapientissimus philosophus Abuhali, Alhasen: Ebenhali, Ebenfisina composuit. Circa quem titulum sciendum, quod Arabes appellant aliquem hominem, si filios procreauerit, nominando ipsum primo patrem primogeniti sui specificando nomen primogeniti; deinde addunt nomen ipsius proprium significando cuius sit filius usque ad nomen aui suae. Nomen Auicennae fuit Hasen, cuius pater fuit nominatus Hali, qui quidem Hali fuit filius Sina. & Auicenna habuit filium etiam nominatum Hali. Auicenna igitur ab Arabicis nominatus fuit hoc ordine. Alraijs Abuhali, Alhasen, Ebenhali, Ebenfisina. quorum verborum interpretatio est. Princeps pater Hali Alhasen filius Hali filii Sina. Et consuetudo quidem Arabum est nominare aliquem inquantum est pater nominando suum primogenitum, & sic Mesue & alii nominant Auicennam, Abuhali, id est pater Hali; aliquando nominant ipsum inquantum est descendens à patre, & sic dicitur Ebenhali; aliquando inquantum descendens ab auo, & sic dicitur Ebenfisina, & corrupto vocabulo appellatur Auicenna. Considerandum ulterius, quod ille terminus, Alraijs scriptus per duplicem litteram, i.e. id est litteram, i. apud Arabes importat primum in gradu dignitatis, & honoris, & scriptus per simplicem litteram, i. denotat quemcunque praesistentem & principalem in aliqua arte, & gubernatione nationis, & villae, & similium. Auicenna autem fuit dictus Alraijs, id est princeps, seu primarius in dignitate, & honore non solum, quia fuit excellentissimus in scientiis omnibus, sed etiam, quia fuit Vzir regis Persiae, id est primarius, & honoratior secretarius regis Persiae. Notandum praeterea, quod Auicenna non fuit Hispanus; sicut aliqui de ipso scribunt; imò fuit Persicus ex ciuitate dicta Bochara, sicut in historia arabica de vitis philosophorum, & medicorum Arabum, & Graecorum per me ex arabica lingua in latinam traducta apparet. Quod etiam potest colligi. 2. fen. primi cap. 3. de naturis temporum, & 2. can. cap. de terebinthi, & multis aliis locis. Sciendum ulterius, quod canon secundum expositores arabes est dictio graeca, aut secundum alios est dictio Syra, & Arabes vtuntur ea, & intentio quod eos per hoc nomen, canon, idem est, quod Arabice Almetara, quod est instrumentum, & tabulae. Et permutatum est hoc nomen, canon, ad vniuersale, sicut scitur, quod haec, vel illa, aut illa sanitas conseruatur suo simili ex cognitione istius vniuersalis, videlicet omnis sanitas conseruatur suo simili. Et iudicia quidem, & sententiae vniuersales non dicuntur canones, nisi quia consideratio ipsarum prohibet, ne quis dierrat à via recta. Vltimo est notandum, quod ly, al, est quidam articulus, qui apud Arabes nominibus tantum quandoque secundum exigentiam loci praepōnitur, nunquam tamen eius nominis, cui praeadditus est, significatum variat. Et ideo, si aliquando in expositionibus nominum nequaquam exponemus; puta si exposuerimus albacham in littera A. postea inuenerimus Bachā; ex quo Bacqam & Albacham sunt idem. Et si reperietur quandoque in lectione ipsius principis aliquid nomen incipiens ab al, pura Alchalef; nec in littera A. expositionem posuerimus: oportebit leuiter repetitio fiat: ex quo Chalef & Alchalef sunt idem: & ita in similibus. Et si in aliquibus hic non cum, al, addito, quam sine, al, idem penitus significare, vt supra diximus.

ANDREAE BELLVNENSIS, ARABICORVM NOMINVM,
Quæ in hisce Auicennæ Libris sparsim legebantur, ad mentem
expositorum Arabum Latina interpretatio.

L V S E N, seu
aalusen secundum
Ebenbitar scribi-
tur per duplicem
literam alef & est
herba habens folia
parua cito cadentia, fructus vero ip-
sius est maior folijs, & est ad quanti-
tate seminis cucurbitæ figuratus ad
formam clypei secundum hanc figu-
ram. & fructus hic habet
duas tunicas, inter quas si-
cut in vagina à dextris, & à sinistris
continentur semina lenticulis paruis
similia, & in quolibet stipite istius
herbæ multiplicatur huiusmodi fru-
ctus. Et stipites non eleuantur à ter-
ra nisi circa quantitatem palmi. Et
apud Arabes vagina continentes se-
mina dicuntur fructus. Et quia iste
fructus simulatur altoris, quod arabi-
ce interpretatur clypeus. ideo talis
herba nominatur arabice altorsia,
idest clypealis. De hac herba scribit
Auic. 4. can. cap. de cura morsus ca-
nis rabidi. De inuamento etiam hu-
ius plantæ contra morsum canis ra-
bidi scribitur diffuse in libro Ebenbi-
tar de simplicibus. Et est valde nota
in Syria.

Abadan est regio in qua reperitur ali-
quid ex blattis bizantijs, secundum
Auic. 2. can. cap. de blattis bizantijs
Abarich, idest vasis paruis, scilicet am-
phialis.

Abenau, idest habuin, & est animal
simile cani, latrans in nocte, & come-
dit cadauera, & in Syria inter Da-
mascum, & Berutum reperitur ta-
le animal in magna copia.

Abhel secundum glossam arabicam, nõ
est verum albarar, sed est species
eius. Et in libro Ebenbitar scribi-
tur; quod illi, qui dicunt abhel esse
albarar, errant. Et auctoritate Dios-
coridi scribitur, quod folia arboris
abhel sunt similia folijs cypressi. Et
quidam dicunt, quod simulatur folijs
tamarisci: & quod fructus ab-
hel simulatur aliquo modo nabach.
Verum fructus abhel est valde no-
tus apud aromatarios Damasci, &
habet magnitudinem quasi nucis cy-
pressi, & colorem rufum ad nigredi-
nem declinantem. Et cortex eius
habet quassam eminentias mirabili-
ter & naturaliter figuratas. Et phy-
sici Orientales vtuntur huiusmodi
abhel in decoctionibus ad menstrua
prouocanda, sicut in Italia admini-
stratur sanguis, unde ex operationi-

bus & ex folijs abhel similibus fo-
lijs tamarisci, ut dictum est, iudicari
potest quod sit fructus sanguis, aut
species eius, & quod non sit fructus
iuniperi, sicut credunt Itali, et quod
non sit etiam fructus albarar, quæ
est species pini sylvestris.

Abissia est regio orientalis, ad quam
transit nilus fluminis, & ideo quidam
opinatur ipsum ab ea originem trabe-
re, & ab hac regione Abissini dicun-
tur Aethiopes orientales.

Abubali vide in probemio.

Abugilefa idem est, quod lactuca asini,
& alubalefa etiam est species eius.

Abutilon est planta habens fructum et
folia similia fructibus et folijs cucur-
bitæ. Sed fructus istius plantæ est lon-
gus non rotundus, & reperitur hu-
iusmodi planta in ciuitate Gazæ non
multum distante à Hierusalem.

Aburbatus est nomen medici.

Abulusan seu aulusan est pondus duo-
rum obolorum.

Acacia vide alcharad.

Acetum almosos est brodum almosos
acetosum.

Achmas est pars concava, uel curuata
in planta pedis ad latus domesticum
declinans.

Achalat vide allarich.

Achasunas est species lactuce asini.

Achsunef est pondus

Achralach albachel est permissio ratio-
nis seu intellectus

Achfat est pondus. vi. kjst.

Achid albaneb secundum aliquos est o-
leum factum ex floribus ruz seu vitis.
Quidam alij dicunt, quod est oleu-
factum ex succo ruz multum inspis-
sato ad substantiam mellis, & hac
videtur verior sententia.

Achfuta est nomen ponderis grecorum

Acustum secundum glossam arabicam,
est intersector Lupi.

Adbe vide alarchel.

Adesia safra est ferculum ex lentibus
excorticatis habens colorem citrinum.

Adincharut est radix herbæ asæ, ex cu-
ius radice extrahitur gummi asæ

Abeal, idest mthosum pingue, & al-
beet siue alalbeal, idest unctuosum, uel
pinguia.

Ainlusan vide abulusan.

Alanamel sunt extremitates digitorum
quæ à vulgaribus pupule appellantur.

Alachalium, id est calcaneo attributo-
rium.

Alargiu secundum Ebenbitar est her-
ba cuius flos, & folia sunt rubra ual-

de, & infiores vtuntur ea, & vt
colorata colore rubeo dicuntur habere
colorem alarginiani. Dixit Syriaci
quod color alarginiani est color com-
positus ex citrino, & viridi, cuius
superuenit nigredo. Dixit Lachi al-
brunator Auicenna caput de coloribus
vinæ, quod color alarginiani in
vinæ est color rubens ad nigredinem
tendens. Et hæc herba secundu quod
dam arabes nascitur in mari, & ideo
quandoque dicitur alarginian mari-
num.

Alarde est animal habens caput paruum,
& latine dicitur tinea, & corrodit
ligna. pamos. libros.

Alarlegi quidam dicunt, quod est bul-
bus & quod est radix amara.

Alargiba est numerus pluralis istius no-
minis alarginia, quod est sunt for-
spensa sine suspensorium in quo pueri
sedent & ludentes mouentur: &
talit motus dicitur alarginbat, &
etiam altergiba.

Alastard fricatio est fricatio reth-
elonis.

Alascilem vena secundum Syriacum est
vena, quæ est inter digitum annularem
& auricularem situta, & apud lati-
nos communiter dicitur salicula.

Alarchub in homine idem est quod cli-
nicula pedis. In animalibus vero est
duo additamenta nervosa habentia
ungulas in parte posteriori pedis si-
tuata, vt patet in porcis & bobus.

Alij vero arabes dicunt quod est ner-
uus grossius in parte posteriori pe-
dis descendens, & terminans ad cal-
canem.

Alacriti est illud, quod oritur in insula
Crete.

Alamoch i. stammum.

Alacath seu alacad. vide alarchi.

Alcharas, idest mucositates flagrantium
intestina.

Alassest secundum Ebenbitar est roca-
bulum Persicum, & est idem quod
saffasa quæ est species trifolij: quod
datur equis impinguandis, & in Sy-
ria est cibus eorum animalium. Et
est humida, appellatur cor: & est
est humida, appellatur alrabbe.

Alarazi vide nategi.

Alasfan seu alafabam est regio Persia
& illud quod oritur, uel cefitur ex
ea dicitur alafabam.

Albachan seu alachanum est marica-
ria, & illa dicitur albachan alba ca-
ria, & illa dicitur albachan orientalis
ius flos est albus circumferentialiter
& in medio est citrinus, sicut patet
in maritima. Et vulgares Arabi
appellatur

appellant alachauem herbam que apud latinos dicitur calendula.

Alastergar est illud de quo scribitur. 2. can. cap. alstargar.

Aladar est prosequi equum currentem cum baculis ipsum percutiendo: cum gradum seu cursum sistere voluerit. Et est exercitium forte.

Alaschase. vide enlastrum vel tinctura nigra alaschase.

Alaserse vide ventositas alaserse.

Alaschar apud Arabes est color pilorum barbe aut capillorum rufus, et vulgares appellant pilos huiusmodi rubeos.

Alathel est arbor nota Aegypto habens folia similia folijs tamarisci, et ex hoc quidam putant quod sit species eius. Sed alathel est arbor magna cuius rami dilatantur et faciunt umbram et semen huius arboris appellatur Althe seu hadebe et est stypticum: et apud medicos orientales est valde in usu. Et Ebenbitar multas proprietates scribit de hac arboris et semine ipsius, inter quas est quod semen eius impingat: et infusio seu decoctio eius prouocat vomitum. Et appellatur etiam chermazech huiusmodi semen sue fructus, et administratur in medicinis stypticis exsiccatis. Et chermazech appellatur etiam fructus tamarisci.

Alame est solutio continuitatis in panculo dura mater appellato.

Alamech et alrahune idem important, et significant lesionem cogitationis secundum diminutionem aut destructionem.

Alalem idem est apud arabes quod dolor. Verum dolor non attribuitur nisi sensui tactus. Alalem vero est communis ad sensum tactus et ad alios sensus cum non percipiunt obiectum conueniens. Et sic secundum Ebenesim expositorem arabicum isti duo termini differunt secundum magis et minus. Secundum vero alios arabes termini isti conuertuntur. Et glossa lateralis arabica dicit quod alalem idem est quod egritudo, unde Arabes appellant membra alaleme membra infirma et si sint absque dolore.

Et iste terminus alalem seu alem seu alm que idem sunt, derivatur a iule uerbo arabico quod significat idem est quod dolorem efficit. Et ugia idem est quod alem apud Arabes.

Albasch sicut scribit Ebenesim, est species volubilis que inuoluitur super similitudine albasch nominatur que dam egritudo, quia exsiccatur patientem ipsam, et remouet ab eo colorem splendendum vite.

Alabadate uide etas alabadate.

Alastadad uide exercitium alastadad.

Alastardat uide exercitium alastardat.

Alabaria uide ossa shemie.

Alabar idest plumbum.

Alantifac est tumor palpebre.

Alasius est herba psyllij.

Alasfar sunt extremitates palpebrarum in quibus sunt orti et fixi pili.

Alarbian ut scribunt arabes sicut Ebenesim et alij est animal aquaticum declinans ad colorem citrinum et dicitur etiam de carne molli addita in naso que conuenit cum hamorrhoidibus.

Alarach est lignum arboris delatum ex Mecha, quo Aegyptij, et Syrij, et Persici cotter fricant suos dentes.

Alachdain idest duabus eminentijs posterioris partis capitis.

Alatum est lapis super quem frequenter accenso ignis, sicut lateres furni.

Alaschase est atramentum nigrum, quo utuntur preparatores coriorum, sicut scribitur in libro alchun arabico.

Alaseras est radix uiscosa sicut consolidida, et ex eius puluere fit colla, que valde in usu Damasci. Et reperitur aliud alaseras quod est alcambi idest aphodilus. Et verisimile est quod alaseras predictum sit species consolidide.

Alabezir idest specierum aromaticarum.

Alasere idest lineamenta.

Alabathein idest duas subascellas.

Alani idest lutum comestibile.

Alacham idest re obturante foramen.

Alalbeat uide abeal.

Alathba idest unius tabula ossis.

Alachich idest corniole.

Alasif secundum quosdam est capparitis.

Alasmazoni uide color alasmazoni.

Alarongi uide calor alarongi.

Albengia kebuli est semen de quo habetur ab Aui. 2. can. cap. Brengikebuli, et est distio persica. nam brech seu brengi apud Persicos significat rizum, et totum aggregatum scilicet brengikebuli significat rizum kebuli.

Albagadedi est illud quod oritur in regione Bagaded.

Albelut uide Giest albelut.

Albedasnan est inflatio nasi cum rubedine fusca in ipso.

Albelchend sicut exponit glossa arabica et Syriasis est panis azymus frixus in oleo et submersus, seu intinctus in aliquo dulci sicut mel, aut sape, aut similibus.

Albehar est species oxymy seu basiliconis. Ebenesim autem in libro suo de simplicibus dicit, quod est illud quod nominatur chiangesem idest oculnus bovis.

Albehar est disponsa seu difficultas anbe.

AVIC. Tom. 2.

litus causata ex repletione arteriarum.

Albucalun uide almenalun.

Albengi idest hyusquiamus.

Albassari uide alcarad.

Albegi seu allebegi aut allebengi secundum Ebenbitar auctoritate Dioscoridis est radix, que defertur ex India habens colorem rubeum.

Albegath sunt aues magnae, que semper volant iuxta terram.

Albedo omni apud Arabes intelligitur pars albuminis oui viscosa, grossa.

Pars vero eiusdem albuminis, que est subtilis, apud eos appellatur alzenbach oui seu alrachich oui, nam isti duo termini idem important.

Albegiendach uide allui.

Albazi est auis, que dicitur falco.

Albagiat uide bagi.

Albusien abruzij secundum Ebenbitar est herba cuius folia simulantur folijs citruli seu cucumeris anguinalis.

Albeizadach est species balaxorum.

Albathaia sunt loca paludosa uel lacunarum, ubi nascuntur iunci et canina palustres.

Albesti idest pinguibus.

Albifi est medicamen, in quo cadit albis idest napellus.

Alberzachali est confectio, de qua scribitur in antidotario.

Albhere est locus circa umbilicum.

Albhaud est aldidar que est arbor cimini.

Albaud idest pediculi pharaonis.

Albivam idest baculo.

Albaragen idest radicem.

Albheam idest animalia domestica sicut iumenta.

Albalchi est regio Persia.

Albusir idest tassi barbassii.

Albacha idest uerzjin, et est lignum rubrum, quo tinctores utuntur ad colorem rubeum faciendum.

Albedarumbe idest melissa.

Alchatin est pars continens spondyles quinque qui sunt immediate infra spondylem. xij.

Alchangiar est nomen derivatum ab hoc nomine alchangiar quod significat gladium ualde usitatum in Syria et est ad latitudinem tendens, cuius cuspis est incisus, et cartilago in fine thoracis que aspectum habet ad os stomachi denominatur alchangiar quia extremitati gladij predicti assimilatur.

Figura gladij alchangiar.

Alcath uide elleuorum alcab.

Alcabab uaria exponitur ab arabicis.

Quidam enim dixerunt quod est pars ossuosa eminens in parte domestica.

Cc 2 slica

Sica pedis & in parte sylvestri, quæ quidem eminentiæ opponuntur distellæ & sunt extremitates ossium cruris videlicet canna maioris & minoris & talis pars communiter appellatur clavicula pedis; & ab imperitis tenetur quod talis pars sit alcabab. Medici verò indagatores veritatis asserunt quod alcabab est pars pedis infra duas eminentias seu pradietas, scilicet infra claviculam, & incipit ab interiori parte pedis infra rasetam pedis & terminatur ad calcaneum. Et si quis bene consideret verba Avicennæ primo can. c. de anatomia pedis, fatebitur quod alcabab non est eminentia, sed pars infra eminentias, ut dictum est.

Alchad est pars carnea musculosa situata infra oculos supra os maxillare superius occupans magnum spatium faciei. Pomus verò maxillaris qui paruum occupat spatium & à quibusdam latinis gena vocatur, ab arabicis appellatur *vgene*.

Alcharba naturalis idem est quod caluities naturalis. Casus verò capillorum propter vlcera seu bothor seu tineam in capite & similia dicitur apud Arabes *Alcharba* non naturalis.

Alchalach est inquietudo causata a calido astoso, aut à re alia stimulant & ledente.

Alola est vlcus paruum quod accidit in pñiculo oris & lingue quod non est putridum proprie, illud verò quod est putridum proprie dicitur corrosio.

Alchafazi est saltus sursum ad rem ut cum ea saliens suspendatur, & est exercitium uelox uehemens.

Alchalambat secundum expostores arabes maxime Ebembitar, est gummi arboris ficticorū. Alij dicunt quod est gummi alboris albotin id est te rebinti, & est cere intima.

Alcheta est cucumer longus arcuatus subtilis, qui apud latinos dicitur cucumer angustis seu citrulus & reperitur in Syria, & etiam Venetijs in hortis religiosorum.

Alchamich sunt res preparatæ cum aceto, & sale sicut cappares & olivæ, & alia olera. Et sicut scribitur in libro Menagi albiarum arabico alchamich quandoque fit ex mentastro, aut ex alijs herbis acutis cum sale trito & lacte simul adinuicem permixtis in uase obturato, & soli expostis, donec fermentetur, postea adduntur semina, aut species acutæ ad lictum & secundum exigentiâ. Quidam uerò faciunt alchamich absq; lacte permiscendo herbas odo riferas acuti saporis cum sale & farina hordei uel frumenti & parum

aque, & talem missionem expōnunt soli per aliquot dies donec putrescat, & fermentetur, deinde vsui reſeruat, & huiusmodi est verum alchamich apud aliquos arabes. Et nota quod alchamich est terminus pluralis numeri Chamach verò seu alchamach est singularis numeri, & ideo quandoque reperitur chamach de capparibus & similia, & per chamach debet intelligi confectio modo superscripto.

Alcubab vel alcebab est caro minutim incisa seu trita postea compressa ad formam rotundam ad quantitatem nucis uel circa, & postea affata vel frixa in aliquo vinctuoso, uel elixata in aliquo serculo sapido muzzo, & quandoque cum pradieta carne permiscetur herba & species odorifera.

Alcherua est planta que dicitur cataputia maior, & apud vulgares Venetos dicitur mirasol, folia eius similitur folijs arboris plantani sicut scribit Serapio cap. proprio. Et semen ipsius est uehementer solutiuum, & apud aliquos dicitur granum regale. Et uidi ego huiusmodi plantam in magnitudine arboris ficus parua cum stipite & ramis notabiliter grossis.

Alchel seu alcheel secundum arabes & præcipue Sirasim est locus inter duas spatulas, inde uentose dicuntur alchaelie quando pomantur super alchael.

Alchaeli sunt duo eminentiæ posterioris capitis & uicinæ duabus uenis sinuatis in latere colli ad caput ascendentibus.

Alcheshbar uide panis alcheshbar.

Alchathais uide panis alchathais.

Alchambudue sicut dixit Syriaci est locus eleuatus supra noctam. Et quidam dicunt, quod est alchafa id est pars capitis posterior que obuiat terra, cum homo iacet supinus.

Alchesfir secundum arabes est rasbot id est caro callosa, & est uocabulum persicum, quod significat laminam aut stannum quous mediantibus partes vasorum aris discontinuata adinuicem coniunguntur.

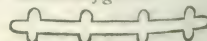
Alchaseri corpus ualde infrigidatum.

Alcalcham est species nitrioli de quo in secundo can.

Alcolchorat est species nitrioli de quo in secundo can.

Alcharad uel archard est fructus arboris magni spinosi, qui oritur in Aegypto, & in regione dicta Basera, que non multum distat ab insula Ormus in mari uel sinu persico, ubi margaritæ piscantur, & talis arbor ad ægyptijs appellatur Setan

& licet ex hoc arbore colligatur quæmi simile gummi arabico, tamen gummi arabicum est illud, quod colligitur ex arbore dicta Amgailam. Et acia fit ex fructu arboris Setan nati alcharad appellatur & est fructus stypticus in uaginis ementis in modum fabarum & faseolorum secundum hanc figuram.

Acacia igitur fit ex hoc fructu dum est uiridis bullito cum suis uaginis uehementer, postea talis decoctio bene exprimitur & colatur & in sale effusatur sicut fit succus liquiritiæ. Alij uerò dicunt quod in decoctione prædicta non solum deoquirit fructus eam suis uaginis sed etiam cum folijs & ramulis arboris eius. Et illa acacia dicitur albassiri quæ defertur ex regione Basera superscripta.

Alchor est sasfaja, quæ est species in folijs.

Alcharad est species pediculorum habentium plures pedes, & apud vulgares appellantur pialole.

Alhar est quoddam fluidum minerale simile pici scaturiens ex terra, sicut aqua ex fonte in regione Bagaded seu Ninive, & in loco suo oritur est aliu calidum fluidum. Dum uerò super terram infrigidatur effluit ab aere glutinosum & magis densum, quam pix liquida, & uulgariter ab arabicis appellatur Chir.

Alchabegi seu alchubugi sunt cornices habentes rostra & pedes uulbos, & sunt similes perdicibus in magnitudine.

Alchata est species columborum syluestrium quorum alæ sunt longæ ualde, & pennæ ipsorum & plume habent colorem quæleaurum, & cutis ipsorum extrinseca est ualde dura, & propter hoc physici orientales præcipiunt huiusmodi columbos excoriari & cutem ab eis remoueri. Et in Syria hæc species columborum est ualde nota, & habent pedes nigros & curtos ualde.

Alchanabiri est avis nota Damasci, apud vulgares nostros appellatur Capelluda.

Alchathad seu alchethad est plâta sponiosa conglobata ualde non multum a terra eleuata.

Alchetbed est species cucumeris grossi ad rotunditatem declinantis.

Alchorat est animal, quod adheret canibus, & dicitur apud vulgares etcha.

Alchasthali id est simile papaueri. *Alchaila* seu alchilan id est uelligia nigra.

Alchanna

Alchama seu alcona sunt arbores sub-
tiles longe, habentes nodos si ut can-
na, sed differunt eo quod binius. li
alchama non habet concanitatē. et
Atabes utitur eis loco lancearii, &
et eis reperiuntur arbores grossa, ex
quibus conficiuntur uasa magna uti-
lia. Et spodiū sit maxime ex radici-
bus arborum predictarum subtilium
combustis.
Alcharam seu alcharamid apud ara-
bes sunt luteri in igne valde deco-
cti & antiquati, & indurati, caren-
tes humiditate putrida.
Alchani seu cani. uide color alchani.
Alcham uide color alcham.
Alchafum apud quosdam Arabes est
phara non multum a terra elevata,
habens stipites subtiles, & folia mi-
nuta subtilia si ut folia jasperuine.
& color eorum est uiridis, ad albedi-
nem declinans cum quadam lanugi-
ne, & flos eius est citrinus, & ipse
folia eius sunt amari saporis & odo-
ris auti.
Alchancher uide conditi.
Alchade est species sode, quae dicitur
gala.
Alchafibio est ferculum factū ex hor-
deis excoctis, & fractis
Alchafad, i. depressio.
Alchathara uel alstatar, i. res eminēs
nomina ad extra tumens.
Alchafie est lesio rationis, quae acci-
dit quibusdam decrepitis.
Alchazet est aoler uehemens subito
exiens in tibis dormientium, &
non diu permanens, qui apud Vene-
tiā dicitur granis, & ab Arabicis
Alchahal & ex hoc quod causatur à
uentositate quia cito accidit, & cito
transit debet dici alchazet, & non
Alchazet, quia sicut dixi Auenar
Alchazet spasmus à uentositate.
Alchathibi est quadam regio sic nomi-
nata.
Alchensur scribit glossa arabica, est
aliquid simile alchanna. & Ebeni-
tar dicit, quod est semen speciei al-
channa & est nomen in Andalusia.
Et bene Albiā scribit, quod est uisus
& uisus sunt filia nil.
Alchahal est herba multum cōmen-
tata a Serapione & Rasi in hydro-
pica passione, & apud physicos Vene-
tiarum dicitur Soldanella.
Alchafagi, i. salus.
Alchafereb est medicamen cōpositū.
Alchandar, i. urtica.
Alchandar, i. far, quod est species tri-
nitatis.
Alchandar est uinum decoctum cum
matulis, & zuccaro, aut melle:
& apud quosdam Italos dicitur cla-
re, & eius descriptio habetur in lib.
proprium Ebenes,

Alcuzi est illud sic nominatum.

Alchatis idem est quod cibarium fa-
ctum ex carnibus aut piscibus deco-
ctis cum aceto & aqua.

Alchabise est cibarium factum ex fa-
rina amyli & zuccari et oleo amyg-
dalino aut alio oleo in modum sapon-
is. Et similiter Alfeludegi, & al-
chathais sunt genera cibariorum fa-
cta ex zuccaro uel melle, & amylo,
& alijs, quae habent oppilare. Al-
chardanach est pullus uel caro auis
uel alterius animalis primo elixata,
postea assata.

Alchalt est mes Indum ut patet ab A-
nien. 2. can. cap. chalt. Et quidam di-
cunt, quod est granum, seu milium so-
lis.

Alchiebabat, seu il iubebe sunt car-
nes assatae super prunas. Alij dicunt
quod sunt ballones quidam facta ex
carne minutim incisa, & permixta
cum speciebus & herbis odoriferis,
& talis caro reducitur ad quantita-
tem nucis aut pomi parui, & frigi-
tur, aut elixatur, & est in usu in Sy-
ria, & Aegypto.

Alchusegi sunt pisces absque squamis,
sicut sunt tinche, & similes pisces,
viscosi.

Alchunchar est species cardi.

Alchias benegi est confectio compo-
sita scripta in 5. can.

Alchaluch sicut scribit Benagi Albian
est medicamen cōpositum ex cro-
co & calamo aromatico, & cinna-
momo, & alijs aromaticis.

Alchade est prunatio gressus, seu am-
bulationis.

Alchais, id est domum frigidam uen-
tosam.

Alchensuri uide sief alchenduri.

Alchazani, i. duris bonis.

Alchalche, i. for ularium ueterum adu-
storum.

Alchazach, i. disrptione.

Alcalai, i. ex stanno.

Alchesf est pars media inter collum et
extremitatem humeri.

Alchiab, i. clauicula.

Alchanaberi est herba de qua in 2. can.

Alchalifi, i. autumnalis.

Alchatha est pars immediate sub al-
chatin, & supra os caude.

Alcherbes est nomenclum persicorum, &
significat idem quod latine stratum,
seu lectum super quod dormitur.

Alchafme, i. omnium.

Alchercheden est animal, quod dicitur
unicornu habens in fronte cornu
vnum, & tale cornu est contra ven-
enenum.

Aldarab est fluxus humoralis chronicus,
& apud aliquos est quid commune
ad fluxum sanguinis, & fluxum alio-
rum humorum, & ad fluxum diuer-

forum colorum, & apud alios est flu-
xus humoralis sine sanguine, qui la-
tine dicitur diarrhoea.

Aldumel, i. furunculus.

Aldemamil, i. furunculi.

Aldesifi, i. est similis frustulis magnis
frumenti fructu maioribus quam sint
frustula siccā.

Aldog est lac acetosum coagulatum de
quo extractum est butyrum.

Aldubelet, seu aldubelat est exitura,
seu apostema quod colligit & facit
sinem.

Aldesbod, seu aldesbet est carnositas
callosa quae generatur circa fractu-
ram ossis, & nominatur à Latinis
rosbor.

Alchabach est preparatio, seu incoria-
tio & proprie preparatio coriorum
cum gallis & specie atramenti & a-
lijs ita, ut sint dura compacta resi-
stentia rebus duris, & acutis ipsa
frangentibus.

Aldum est arbor similis palmae sylue-
stri, producentis fructus similes nucis
Indicis, sed minores & duriores, qui-
bus fabri lignarii utuntur in capite
terebellorum suorum cum arcu com-
motorum.

Alduragi sunt aues, quae dicuntur fran-
culini latine.

Aldib, i. lupus.

Aldib alambal, i. lupus furiosus.

Aldhen, i. mentis, seu rationis.

Alduar apud arabes idem est, quod a-
pud nos reuolutio.

Aldabani seu aldebari, i. muscalis.

Aldab est animal simile lacerio in figu-
ra, sed quantitate maior, & est ser-
pens habens quatuor pedes.

Aldub est animal, quod apud latinos di-
citur vrsus.

Aldadkir, i. radix squinantibi.

Alderuzi est extremitas gingivae supe-
rior ex qua dens oritur, & egreditur
secundum partem eius, quae apparet
uisui.

Aldabagin uide sumach aldebagin

Aldebba, i. decollatio.

Aldiacud est syrupus, seu confectio de
papauere.

Aldemest est arbor lauri.

Aldadi est granum simile hordeo notum in
Mecha, et de ipso loquitur Aui. 2. c.

Aldulab est rota, in qua sunt uasa qui-
bus aqua extrahitur & euacuatur
postmodum dum ipsa circulariter
monetur, & talis rota communiter
usitur in Italia apud fullones.

Aldestembnat sunt species melonis, &
sunt rotundi parui dulces, et color
coricis eorum similatur cortici co-
loquintidis uiridis maturae, & est
ad magnitudinem eius. Et vulgares
Damasci appellant hanc speciem me-
lonis senan.

Alumelia, id est habentes naturam furunculi
Aldami, i. ex quo exit sanguis
Alldar, seu *allder* uide *albahud*
Aldent syni, i. granum regum
Aldaru est arbutum habens folia, & fructus, seu grana similia folijs, & granis terebinti sicut scribitur in libro *Ebenbitar*
Aldebach *almamul*, id est uisci facti cum igne
Alem uide *alalem* quia idem sunt
Albas est res cooperiens caput
Alfniati, i. in qua decocta sunt plurima aromata
Alfbagi, i. deambulationis turpis qua homines incedunt pedibus & cruribus valde distantibus ad seinnicem, coxis uero & genibus suis ualde propinquis
Alfadag uide *chadessan*
Alferfengi, i. portulaca syluestris ita exponitur ab Arabibus
Alfengius uide *alfenchal*
Alfeludegi est confectio ex farina amyli, & zuccaro aut melle & croco: et parum quidam addunt oleum amygdalorum et amygdalas tritas & est sicut saponia. Et descriptio eius habetur in lib. *Benagi* *Al* *lan*
Alfraeb est nomen commune ad omnes pullos, & quandoque dicitur de gallina iuueni, quae nondum oua peperit, sed absolute prolata dicitur columbinus
Alferbi, i. unius anni, aut unius cum dimidio aut duorum annorum
Alsuachet seu *alsuachet* est species tururum habentium colorem camelinum seu cineritium. Alij dicunt quod est species columborum syluestrium paruorum habens colorem praedictum, & in Syria sunt nota species, et nomen ipsorum
Alfeluz *iharagi* seu *alferheregi* secundum *Sirafin* est herba, ex cuius succo fit lycium Indum. Et secundum alios est ipsum lycium, & reperitur in India, & apud *Mecham*
Albedi, i. leopardus
Alfabai est nomen speciei uiperae, ex qua fit theriaca
Alfaging est concavitas cerebri
Alfafa est euacuatio sanguinis per incisionem venae artificiosam, s. plebotomia
Alfauie uide *altuabel*
Alfatara uide *albahara*, quia idem sunt
Alfenid sunt penidij
Alfethian uide *etas alfethian*
Alfetir uide panis *alfetir*
Alfag uide grana *alfagd*
Alfaserai, i. uitis alba
Alfaserasin, i. uitis nigra
Alfendene sicut scribit *Ebeditar* tres

sunt species, scilicet campestre, montanum & fluuiiale. & propter hoc per *faudenegi* quandoque intelligitur, calamentum, quandoque pulegium, quandoque mentastrum
Alfarad est arbor mororum dulcium arborum
Alfagar, i. apertionis oris
Alfeci est commissura, quae incipit a superiori parte frontis descendens per nasum usque ad mentum diuidens faciem in duas partes dextram, & sinistram
Alfalsidicum est medicamen compositum
Alfases est animal ex specie echaurum quae canibus & bobus & vulpibus adherent sugendo ab eis sanguinem. & *Ani* de ipso facit cap. 2. can.
Alfaruzegi est lapis apud Latinos turchois appellatur
Alfulfuli, i. diapiperon
Alfelfedum est medicamen compositum causiticum
Alfulad, i. chalybis
Alfelange est herba similis oxymy.
Algiethu est sessio hominis super calcaneos pedum suorum iuncturis poplitum plicatis, & super terram adhaerentibus
Algam est passio animae dolorosa ex apprehensione al cuius damni praeteriti absque spe aliqua prohibendi illud, aut ex timore alicuius mali absque spe euadendi ab illo
Algarichi sicut exponit glossa arabica, sunt cortices subiles interiores ouorum. Et *Ani*, cap. de cura *algarab* & apostematum lachrymalium dicit. Et ex eis quae mundi sunt, aut est, ut sumatur garichi harundinum, id est panniculus subtilis interiorum adhaerens superficiei concavitate caninarum, qui panniculus similatur cortici ouorum praedictorum
Algarab est arbor nota iuxta flumen Euphratis, & arabice etiam dicitur *Athaa*. Et quidam dicunt, quod est salix, sed non est ita.
Algarabe est apostema, uel fistula lachrymalis in angulo lachrymalis oculi.
Algisuan secundum glossam arabicam, est distio persica, & est dactylus immaturus & aliquantulum elixatus, et decoctus, & postea exsiccatus in sole, & huiusmodi dactyli infilzantur in chorda sicut pater nostri, & deferuntur de *Mecham*, & administrantur ad stringendum ventrem.
Algiellban est herba produens semina, quae & ipsa arabice dicuntur *algiellban*, & apud vulgares Latinos dicitur *ceserchia* seu *cesarella*.
Algasas est dispositio, in qua cibis remanet circa partes gutturis, & in

meri non deglutitus, & non defecatus nisi bibatur aliquid, aut collum extrinsece patiatur
Algiassie est serculum factum ex prunis elixatis vehementer, & postea tritis & colatis per tamisium in decollione sua misendo huiusmodi msturam cum pane collo, aut cum huius decoctis, aut cum cucurbita & similibus, & est in usu in Oriente
Algiase est separatio continuitatis, quae peruenit ad substantiam factum
Algielagiel est instrumentum factum ex duabus laminis auricali, quarum figura est in modum sui rotundi parui, & est habens in medio quandam ornamentatam, & fit fortius percutiendo artificiose laminas praecitas adinuicem. Et est valde in usu in Syria.
Algulamia uide *atas algulamia*
Algorab uide *monchar* *algorab*
Algiemiz vel *algiemizi* uide sicut de *giemiz*
Algamur, uel *alhamur* est caro rubra continens & circumdans radicem dentis
Algiebeli, i. *Alfissagria*
Algiuebegi est nomen singulare, & *algiudenat* plurale, & significat cilium factum ex amylo, aut melle, cum lacte, aut zuccaro, aut melle. Et huiusmodi cibarium quandoque paritur inter duo folia pastae, & figitur cum oleo amygdalino, aut oleo aut luto. Et quandoque fit cum melle dactylis, et quandoque cum melle, & quandoque cum uacca dactylis, & quandoque cum lacte dactylis, & quandoque cum herbis. Et modi diuersi in conficiendis huiusmodi cibarium scribuntur libro *Benagi* *albian*.
Algalam est membrum circa uulnam simile
Algober est fructus, de quo *Ani* facit cap. in *aan*
Algeri est piscis habens ex utraque parte oris sui aliquid egrediens ad longitudinem digiti rotundum, & magnum grossum versus fauces, quam uisus extremities & dicuntur pisces non habere reperitur tam in aqua dulci quam in mari.
Algiebar uide *altaliba*.
Algiemar, i. refectionis.
Algiueh est instrumentum quo pasta dura malaxatur, & componitur et est lignum cuius una extremitas tenetur sub azeella, et altera flexa lata ac primum in pasta, & postea dicitur la *crozola*
Algiellane seu *algiellane* huiusmodi est genus paruum coloris cinis, uel nigri, quod asportatur ex *Persia*, & est semen turbi nigri.
Algeara est species scorpionis, cuius acus pungens in cauda non parit

tur elevata sed trahitur super terrā.
 Alga. Veneris
 Algiareth secundum Sirasim est uoca-
 bulum, & idem est quod uena qua-
 tuor labiorum à parte intrinseca
 Albasen uide in probenio
 Albandan uide islimbre
 Albandagi uide islimbre
 Alhadel, idest dulce quod saporem non
 habet, neque substantiam grossam.
 Unde pro declaratione sciendum,
 quod apud Arabes reperiuntur isti
 termini, sicut a thadeb, quod signifi-
 cat dulce supradictum, sicut est a-
 qua & albesse, quod idem est quod
 insipidum: quod non attribuitur ipsi
 aquae, nisi raro, sed attribuitur rei li-
 quidae substantiali. Metu h. uero non
 attribuitur nisi rei grosse si ut phleg-
 mati, & non aquae, tamen omnes tres
 termini important id, quod saporem
 non habet.
 Alhacab sunt ligamenta seu horde, que
 nascuntur ex extremitatibus ossium,
 sicut que sunt inter duo extrema
 ossium iunctura seu inter os & alia
 membra: & annexum inum cum a-
 lia annexione forti, & propter ta-
 lem annexionem fortiori denomina-
 tur alhacab: nam alhacab arabice
 est neruus camelorum, conuersus in
 uillis, quibus simul cum colla inuol-
 untur arcus ligatione forti, sicut fit
 in ciuitate Damasci.
 Alhagi est pars continens tres spon-
 giles immediate sub albaria.
 Alhuf est extremitas ossis continens
 tres spongyles, & terminatur ad si-
 berita, quod alhuf est inferior
 pars dorsus, quae dicitur os aude.
 Alhufne uidet uulnera alhufne.
 Alhuf, sicut scribit Ebenes, est spe-
 cies polubilis, quae inuoluitur super
 aures, & exsiccat eas, & ad eius
 similitudinem alhuf dicitur de
 quadam seritudine quae secat pa-
 tiem ipsam, & remouet ab eo co-
 lorem splendidi uitae.
 Alhuf est pars gutturis, ubi fit deglu-
 tio cibi & porus.
 Alhufum est pars gutturis, ubi can-
 na pulmonis & epiglottis primum
 habet à parte superiori.
 Alhufum sunt nites, quae animali
 appropriantur, & huiusmodi apud
 Latinos uocantur dicuntur quam alhai
 uen Arabicè idem est, quod Latine
 animal.
 Alhem est tristitia seu fustitia de su-
 uero maio, & est passio coarctata
 ex timore & spe.
 Alhuf vel alhuf est species oxymy-
 habens folia lata.
 Alhar secundum Ebenitar est terra ere-
 ta, uel ossis, ex qua sunt uacres.
 Alharle est animal quadruplex quod

Plinius appellat chamaleontem
 Alhame est pars anterior capitis circa
 verticem eius. Et uena alhame se-
 cundum Arabes est situata in sum-
 mitate frontis.
 Alhasusa secundum Sirasim est os post
 aurem eminens à capillis denudatum
 Alhanfache uena est parum infra la-
 bium inferiorem à parte exteriori, et
 supra mentum.
 Alhagel est species napelli
 Alhaleb significat emunctorium, seu in-
 guen, inde alhalebi seu alhalebia, id
 est emunctoria seu inguinalis. Et
 medicinis dicuntur alhalebia, quae
 conferunt apostematibus inguinum,
 & dicitur alhaleb, quia per ipsum
 transit intrinsecus porus uritides,
 qui ab Arabicis propriè dicitur al-
 haleb.

Alhalebi, tribuli.

Alhacur sunt ulcera non antiqua, ne-
 que multum putrida.

Alhathaie, seu alhadaie est lacertus
 parvus in domibus, & hortis com-
 munitè reperiuntur à uulgaribus appel-
 latur lucerna.

Alhanari est farina ex frumeto in aqua
 loco & infuso non adeo depurata à
 à furfur sicut simila: alij uero dicunt
 quod est frumentum ipsum infusum
 in aqua & ablutum postea exsicca-
 tum: & ipsum seu farina ipsius est
 proxima amylo

Alherise est ferculum factum ex fru-
 mento fracto, & uehementer cocto
 in aqua, aut brodio carniū.

Alhadafiat sunt lentigines.

Alhaies est regio Australis, ex qua flu-
 men Nilus originem uidetur habere.
 & est regio amplissima quam habi-
 tant christiani: quorum rex est Ale-
 xander dictus Proteianus. et licet sint
 nigri, non tamen sunt nigredinis ita
 inuenta si ut Aethyopes Africae.

Alhagi, uel alhagi sunt arbores, quae
 in regione Coraseni, & regione A-
 nic. sic appellantur: & super eas ca-
 dit manna dicta terenabim: & non
 multum à terra eleuantur: sicut scri-
 bunt Arabes.

Alhaffer est arbor, super quam cadit
 manna, quae dicitur zucacarum alhas-
 fer: & reperitur in Aegypto, et Me-
 cha.

Alharsif, uide condifi.

Alheris uel alheris est ferculum fa-
 ctum ex granis frumenti, uel hordei
 confectis, seu contusis, & decoctis
 cum brodio carnis, aut cum aqua, &
 parum de oleo.

Alhedan est multa loquutio praeter na-
 turalem uel permissionem rationis.

Alhedi uel alhedy est cardamomum mi-
 nus.

Alhedi est auis magna sicut anser

non multum uolans, & est nota apud
 venatores Damasci.

Alhada est auis quae dicitur miluus.

Alhalefa uide uena alhalefa

Alhalm uide dentes alhalm.

Alharar uide abhel

Alhabach ut scribit Ebenesie dicitur
 prife, quod est origanum, & dicitur
 quod est calamamentum. & dicitur,
 quod est folia salicis, & sunt tres
 species, s. montanum, hortulanum, &
 fluuiiale. Dixit Ebenitar quod est
 species origani, cuius folia simulantur
 folijs sisimbrii.

Alhamur uide algamur.

Alhab alhadara. i. granorum uiridium

Alharf uide alrased.

Alhamad est herba quae dicitur ace-
 tosa.

Alhaleich est arbor spinosa, quae habet
 folia acetosa, & styptica maxime
 tempore ueris

Alhelamie est cibus factus ex carne
 grossa cum aceto.

Albaya est species tithymalorum.

Albonsoli. squilla.

Alhausfegi est arbor spinosa, cuius spinae
 sunt longe acutae. Et in euangelica
 passione, ubi in Latina lingua habe-
 tur spinea corona, in Arabico habe-
 na alhausfegi.

Alhaleich est arbor spinosa producens
 mora syluestria, & dicitur rubus.

Alhuan, seu alhedua est auis, quae dici-
 tur pupa, & apud uulgares Para-
 uos dicitur gallus paradisi.

Alhagie ex vitellis ouorum est cibus:
 quem Veneti fitaliam appellant.

Alhalibei. emunctoria

Alhazagi. zifare. quid autem sit zifare
 re lege secundo canon.

Alhalebeten. i. duo inguina.

Alhalefi. i. iunius.

Alhalebi. sanguine congelato.

Alheuen. i. lafoni.

Alhasagi. i. partes ani.

Alhadab est pars brachij à cubito usque
 ad humerum.

Alhaie est species lacticiuij.

Alhazix aliemien est uocabulum Persi-
 cum, & est idem, quod centaurea.

Aliebruhaj. mandragora.

Aliemien est regio, quae incipit ab exitu
 sinus maris rubri usque ad principium
 sinus Persici, in quo est locus dictus
 duo maria, non multum distans ab
 insula Ormus, & in loco duo maria
 dicto expiscantur margaritae ceteris
 praestantiores.

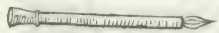
Aliemien est nomen commune ad arbo-
 rem ex qua fit pix, & ad plantam in
 qua producitur carum seu chi, idest
 aylo. arachia spina. Et Ebenes, &
 omnes alij Arabes in libris simpli-
 cium dicunt, quod est carum naba-
 thi, seu carum spina, cuius planta

Figura autem eius talis est.

Almharud est radix aniden.

Almasoli est regio in Mesopotamia, in qua textur tela ex bombyce nal de pulchra, quae apud Syros, & Aegyptios, & apud mercatores Venetos appellantur mussoli ex hoc regionis nomine. Et Principis Aegyptij, & Syri tempore aestatis sedentes in loco honorabiliore induunt vestes ex huiusmodi mussoli.

Almedad est encastrum scriptorum factum ex fumo ligni arboris pini cum gummi Arabico, & alijs, cuius descriptio habetur in libro Ebenesis.

Almasere, idest apostema calidum cholicum.

Almechebeeb, idest costii super primas.

Almefera, idest laesicant.

Almeffera communiter sumptum est bohor cholericum, quod apud Latinos esse vocatur, sed proprie est tumor faciei, & capitis, accidens subito ex vaporibus sanguineis.

Almaudana est planta, quae producit grana regia, & apud Scythos dicitur cataputia minor.

Almedi est humiditas salialis, quae egreditur ante coitum dum est delectatio uchemens coeundi.

Almahzeragi est planta, quam Aui appellat busirus, & latine appellatur tasis barbassus.

Almerflanchaer sunt loca, in quibus sunt aqua multa stantes, sicut loca stagnosa.

Almesferet est tertia species hellice.

Almesfamar, idest clauus.

Almencheb est extremitas spatulae ubi continuatur adiutorium cum spatula.

Almetubele, idest res acutas.

Almenachele est fractura ossis capitis, in qua remota est aliqua pars ossis fracta.

Almeliki est avis magna aquatica.

Alnasaba, idest declinans ad citrinitatem pilorum zafarani.

Alnesenie virtutes sunt virtutes ab anima derivata, vel anime appropriata, & tales in homine sunt principium cognitionis, & motus voluntarij. & hoc nomen derivatum est ab alnefs, quod idem est, quod anima.

Alnuabebe, ut scribunt Arabes, sunt colubini habentes pennas completas, ita, ut de proximo possint volare.

Alnabach est fructus notus in Syria praecipue in civitate Saide, seu Sydonis, & est habens magnitudinem sebesten, seu parum minor, & saporis pontici dulcis.

Alnadebi, idest digestio materie crude contenta in membro ulcerato propter dominium naturae super materiam.

Alnemer est animal minoris magnitudinis quàm lynx, quod est lupus ceruarius, & alnemer est simile leopardo in figura, & colore, sed est aliquatulum maioris magnitudinis habens pedes, & ungues ampliores, et acutiores, & oculos habet obscuros, & horribiles, sicut ego vidi. prater ea est fortius, & magis ferox, et magis audax leopardo. Nam alnemer aggreditur homines, & interficit eos. Leopardus autem ab Arabicis appellatur sed.

Alnemkesut, idest caro salita exsiccata.

Alnisuch est species prunorum acetosorum, & secundum aliquos est species prunorum paruae quantitatatis acetosorum, ex quibus efficitur ferculum, quod dicitur alnisuchie.

Alnisuchat sunt caput purgia cum pulveribus, aut alijs non liquidis per nares attractis.

Alneman, & sisimbrium apud Arabes sunt idem, & species mentae habent folia declinantia ad aliqualem colorem pavonacium, & Venetijs appellatur menta gariophyllata.

Alnatha est extremitas linguae versus dentes anteriores, & alio nomine Arabico dicitur alseleti.

Alneremisch, idest capita granatorum Indorum.

Alnafa, vide color alnafa.

Alnesastegi, vide sies alnesastegi.

Alnathaf est confectio dura glutinosa, quae cum masticatur adhaeret dentibus, & fit ex zaccaro, aut melle infusato per decoctionem ita, ut post eius incisionem in frusta parua, & infrigidationem remaneat dura glutinosa, ut dictum est, & quidam miscent in ea res calidas aromaticas, & quidam res frigidas, acetosas sicut succum limonum, aut tamarindorum, aut acetum.

Alnergil, idest nux indica.

Alnemechjud est species salamenti.

Alnathse, idest spermatis.

Alnusul, idest radix capillorum.

Alphachi in fide Maumerhi sunt reges populum declarando, & promulgando hoc, vel illud esse licitum, aut illicitum non adducendo super hoc aliquam rationem. Qui verò student libris, in quibus scriptae sunt rationes, & fundamenta quare hoc, vel illud sit licitum, aut illicitum, tales dicuntur Almetachalem, & sunt sicut apud nos theologi.

Alraiti, vide in proemio.

Alramadi, vide sies alramadi.

Alrasafe est pars anterior poplitis, quae à vulgaribus parella vocatur.

Aldra

aque, ut dicit glossa Arabica, & Synosi
Almas, seu almes quando scribitur per litteram sin, seu per litteram s absque tribus punctis super ipsam, significat lapidem adamantis. si verò scribitur cum tribus punctis super ipsam litteram s, significat grana leguminis similia fascolis parvis in quantitate, cuius color est cineritius ad viriditatem tendens. Et huiusmodi legumen in ferculis in Syria, & Persia exhibetur febrientibus.
Almesich est sapor insipidus sicut diximus supra, vide alhadeb.
Almagiea caro secundum Arabes est caro rubra permixta cum multa pinguedine sicut caro musculosa in mirach animalis impinguatis, aut alijs membris praedicti animalis.
Almekase, idest scopa, quae mundificatur domus à pulvere, & immunditie.
Almesen est res dura plana sicut cos lapis, super quam fricantur oculos, & alia medicina oculorum.
Almentagiesene est species spicae.
Almagabim, seu almagaben sunt emundaria, aut loca sub ascellis.
Alnasara apud aliquos Arabes est amplivudo, seu vas amplum, sicut lacuna, ad quod effunditur succus rerum, quae exprimuntur, quasi hoc nomen deriverit à succo expresso, & effuso in vas concavum.
Almarzangius est maiorana, seu sumptuosus.
Almechacharegi sunt loca humida, causantia speciem putredinis, quae dicitur thecaregi, de qua dicitur infra ubi exponemus althebaregi.
Almegie est ferculum factum ex almas, seu almes.
Almagasi, vide Gasi.
Almenemat inducentibus somnum.
Almerseba, idest medicamen laxificans cor.
Almuferegiat, idest partium ruae eminentium, vel egredientium propter eminentes, & exeuntes extra corneam dicuntur almuferegi.
Alnuabegi, idest staphysagria.
Almorafan est hospitale infirmorum.
Almachadaba, vide mucadabati.
Almet est instrumentum cuius extremitas ab una parte est subtilis, obtrita non incidens, & in parte altera est extremitas subtilis habens in longitudine aliqualem depressionem duobus lateribus, ut merito talis diversitatis figura non aspera membris deprimat aquam, & eius usus est in egritudine quadam oculi.

Alrad, vide *Chadessan*.
Alradradi, vide *pises alradradi*.
Alrabu est difficultas anhelitus cansata ex replectione venarum, & carnositatis pulmonis.
Alrai est nomen civitatis Persie.
Alraib est lac coagulatum acetosum, cuius coagulatio fit non ex coagulo sed ex calefactione ipsius, & ex permissione modica quantitatis alterius lactis coagulati, & acetosi, aut per se, aut ex permissione rei acetosantis ipsum, & rei diuerse a coagulo habentis virtutem coagulandi lac, & que est tanquam fermentum.
Casus ergo, qui fit ex *alraib* praedito apud vulgares appellatur *alichat*, seu *alacac*. Et secundum aliquos *alraib* est lac de quo extractum est butyrum, & absque coagulo coagulatum, aut acetosum, aut non acetosum. Et nota, quod ex *alraib* non fit *casus*, nisi addatur lac noviter mulctum, & similiter coaguletur a coagulo.
Alraheb, idest religiosus *Monachus*, qui fuit eximius physicus, a quo *R*is multa notabilia suscepit.
Alrahb, vide *alasfist*.
Alrachac est avis magna sicut miluus habens plumas corporis albas, & pennas alarum nigras, & comedit carnes putidas, & similia, & in Syria est in magna copia.
Alrabade est *piscis* stupefaciens membra, licet non tangat ipsa, & scribitur, et experimetro approbatur, quod huiusmodi *piscis* existens in rebus dum approximatur *piscis* acrius trahentibus veria, stupefacit manus ipsorum.
Alrachich oui de *Alzenbach* oui *Alrahaune*, vide *alhamch*.
Alrathe est ouellana *Inda*, vt habetur secundo *can. cap. ratha*.
Alrhase, idest tremor.
Alrasbe, vide *emplastra alrasbe*.
Alrach secundum *expositores Arabes* est testudo marina. Alij vero dicunt quod est testudo fluuiialis.
Alrauthe seu *undum* *glossam Arabicam* est extremitas *narium*.
Alraucid, idest *reubarbarum*.
Alrased, seu *alrasad*, i. *nasturtium* quod *Arabicis* dicitur etiam *albarf*.
Alrebac, vide *etas algulami*.
Alruie, i. *declinatio*.
Alsenasen *Arabicis* idem est, quod *eminentia tendens in acutis*, & ad figuram pyramidalem, & quia ossa super ipondyles habent talem eminentiam, ideo dicuntur ossa *alsenafen*.
Alselamiat sunt ossa oblonga existientia in *pectine manuum*, & *pedum*, ex quibus ossibus componitur *pecten* praeditum, inter quae existunt ossa

parua *alsenemanie* dicta, scilicet replentia vacuitates iuncturarum, seu vacuitates iter ossa *pectinis manus*, & *pedum*, & inter ossa iuncturarum *digitorum*, & nominantur *alsenemanie*, seu *senemanie*, qd idem est propter conformitatem, quam habere videtur cum *semine sisani*, quod *Arabicis* *sensem* appellatur.
Alsebat, seu *subetica*, vide *vena alsebat*, seu *subetica*.
Alshabad est ars *brachij* infra cubitum habens duo *focilia*, & terminatur ad *rascetam manus*.
Alseid, idest *brachij*.
Alselba est *apostema* frigidum glandosum habens *chistim* continentem ipsum.
Alshabat est arbor, ex qua fiunt *arcus* in Persia.
Alshearagi est vocabulum *Persicum*, & idem est, quod *calx*.
Alserab est *distio* communis secundum *Arabes* ad *syrupos medicinales*, & ad *vinum*.
Alsemain sunt venti calidi valde *herbas adurentes*.
Alsueharan apud *Arabes* quosdam est *cicutia*. Alij vero dixerunt, quod est *semel hyusquiami nigri*. Dixit Dioscoridus *stipes alsueharan* similatur *stipiti feniculi*. patet autem, quod *stipes* potius similatur *stipiti cicutae*, quam *stipiti hyusquiami*.
Alsamach, seu *alsemach* est *foramen* in osse *petroso* in aure, sicut se habet *foramen rus* in oculo. Quandoque uero apud *Arabes* accipitur pro *pauiculo*, seu *cornu strato* in *concavo ossis petrosi*, & quandoque accipitur pro *instrumento auditus*.
Alsuichi idest *similis frustulis paruis suich*, vel *saueich*, quod idem est, qd *frumentum*, aut *hordeum fractum*, & *torrefactum*.
Alsus, idest *liquiritia*.
Alsenchal, vel *alsenbar*, quod est *alsen*, i. *syrupus* secundum quosdam factus cum *succo iuiubarum*, eum *medicinis stypticis* bulliendo, donec fiat *spissus*, & potest exhiberi in *potu*, & *linimentis*.
Alsemne est *herba* ex genere *lacticio* rum, & *granum* eius nominatur *she danegi beri*, i. *cannabis syluester*, & forsitan facit dormire propter *volatilitatem*, quae est in eo.
Alseriarā est *elleborum solutiuum* feriprum in quinto *can.* & similiter *sa-ganea*.
Alsiurbed, idest *vena sub lingua*.
Alsiurbagi ex *raphano* est *cibarium* factum ex *brodio carnis*, & *aceto*, & *raphanis* in *oleo decoctis*.
Alsedar, idest *scotomia*, seu *obtenebratio visus*.

Alsemur, vide *almentcalbum*.
Alsebedie sunt *apostemata* vlcerosa, ex quibus fluit aliquid simile *melis* fluenti ex *fauo suo*.
Alsheb est color *emeritus* trahens ad quandam *rufescentem*, seu *cineritatem rufam*.
Alfami, idest ex regione *Damasci*.
Alfacerigia est *pondus*, vel *mensura*.
Alferengi, idest *minium*.
Alferbegi est *forbitio* facta ex *frumeto*, & *rofacto*, quae est *inflata*, & facta cum *cepe minus* est *inflata*.
Alferach est *avis uiridis* nota *Damasci*.
Alfesar est *arbor*, quae dicitur *busia*.
Alfesele est regio *Indie*.
Alferax, vel *alferachs*, idest *silex*.
Alferach est quando *aqua*, vel *potus* alius *ingreditur arteriam*.
Alfelach est *grossitudo* in *palpebris*, patet *sen. tertia primi*.
Alsalach est *serpens niger* *logus* *grifus*, cuius *pellis* est *nigra*.
Alsimā, vide *speculum alsimā*.
Alsedene, idest *hamatites*.
Alsabiari, vide *pilleum alsabiari*.
Alsabeftan est *species oxymy* habet *folia minuta*, & *bonum odorem*. Et scribitur in libro *al. buin Arabum*, quod interpretatur *odor regalis*.
Alsim, idest *infestum icinum*.
Alshautbar sunt *caput purgias*, quae *fit* cum *reb. liquidis* per *nares attractis*.
Alshara est *uigilia* *superflua* *prae naturalis*.
Alsebbā est nomen *comune* ad omnes *species quadrupedum*, quae *dentibus* & *unguibus suis* *aggradiuntur homines mordendo*, & *lacerando*, & quandoque *mortem inferendo*, sicut *leo*, *lupus*, *tigris*, & *similia*. Et ab hoc nomine dicuntur *mores alsabbae*, idest *mores similes moribus animalium*.
Alsebnie est *dispositio rationis infanti*, seu *puerorum*.
Alshali est animal simile *lupo*.
Alshabari, idest *stella canicularis*.
Alseilen est *solium*, seu *zizania*, de qua in secundo *can. cap. seilem*.
Alshele est color *uarius*, idest *medius* inter *colorem nigrum*, & *celestem*.
Seu griseum.
Alshabut est *pis*, i. sic nominatur, & natus in Persia.
Alselgen, seu *alseleiem*, & *alsele* sunt idem, & significant *rapam*.
Alseleti, vide *alnarba*.
Alsuach sunt *ligna* *habentia in cortice* suo aliquam *amaritudinem*, & cum huiusmodi *lignis* *communiuntur* fricantur *dentes*.
Alseir est nomen *medici*.
Alsedabi, idest *ex ruta*.
Alsafazin est *avis*, quae dicitur *turcorum*.
Alsangar

Alfengiar est lactuca asini.

Alfoer, idest anethum.

Alfula secundum Ebenbitar in libro de simplicibus est berengese, quod est species abrotani.

Alfundeni est avis nigra habens rostrum curvum, & secundum aliquos est lurnus.

Alfeeb, idest apparitiones igneae.

Alfababach, seu alsababech, ut scribit

Ebenfif de simplicibus est species

abrotani, sed Ebenbitar scribit, qd

est planta, seu arbor nota in egypto,

& nominatur bernus, cuius magni-

tudo, & folia simulantur arbori gra-

natorum. Et succus foliorum eius

conferit epilepsia, & dolori pungi-

tio, & colico, sicut scribit Ebenbitar

cap. bernus. Et auctoritate The-

mini nominatur etiam sabanech,

vel sabanege, & conferit epilepsi-

am, maxime pueris.

Alagi est arbor Indiae magnus, sicut

scribit Ebenbitar, & serratura ip-

sius assumpta in potu extrahit ver-

mes auctoritate Rasis in libro con-

tinentis.

Alfarnach, idest atriplex.

Alfagi, i. excoaratione cutis capitis

Alfaverchan, seu alsaverchan est spe-

cies ferri. quod tenerum est, ex quo

sunt clavi, & huiusmodi.

Alfich, seu alfad, seu toxicum muris

Alfider est arbor nabach

Alfergi est fel, qui egreditur ex muris

Alfagachai, idest nigrescente

Alfager est nomen medici

Alferas est species affodilorum, quida

putant, quod sit species consolida

Alfese, vide alhadab

Alhoim, vel thaim est apostema pesti-

ferum venenosum, qd fit ex materia

corumpente, idest venenosa, ut ex-

ponunt Arabes. Et licet Ani. sen.

prima primi cap. de egritudinibus

compositis dicat, quod est apostema

in locis, quae sunt emunctoria mem-

brorum principalium, sicut cavo gla-

desia in inguinibus, & similia tamē

sen. in quatuor. cap. de alhoim dicit,

quod est quodcumque apostema ve-

nenosum, & sic anrax, quod acci-

dit in membris non glandosis, dici-

tur alhoim.

Altemeluel, ut exponunt Arabes, est

privatio stabilitatis, seu est inque-

tudo.

Alherel est inflatio faciei, & palpe-

brarum oculorum similis cathecie,

accidens ex permissione, vaporum

cum substantia membrorum, & est

dispositio similis althebegi. Et quan-

doque etiam accidit in tibis, & co-

betur etiam eam declinat ad plu-

beritatem, & circumferat propter

debilitatem caloris innati.

Alterbel est inflatio accidens in extre-

mitatibus, & in membris pauci san-

guinis propter dominium phlegma-

tis subtilis propter debilitatem di-

gestionis. Et quidam expositores

Arabes dicunt, quod alterbel est in-

flatio causata ex permissione sub-

stantis aquosae subtilis cum substan-

tia membrorum. Et quidam dicunt

q. causatur etiam ex permissione

vaporum cum substantia membri.

Altochme arabice idem est, quod nau-

sestius satietas, & exponitur à Sy-

rafi persico, quod sit corruptio cibi

in stomacho, & Auic. xij. in. cap.

de signis altochme, & de ablatione

digestionis scribit. Et ideo sequitur

quod sit corruptio cibi in stomacho,

quae accidit cibo indigesto, & quia

talis cibis corruptus est superflui-

tas, ideo ab eo causatur repletio. Et

nota, quod altochme non solum repe-

ritur in digestionem prima, sed etiam

in secunda.

Altheacagi secundum expositores Ara-

bes est putredinis species, ad quam

sequitur in superficie rei, quae putre-

fit, color albus.

Altergia, vide alargiba.

Altamari est electuarium de dactylis.

Altaingi, vel alteingi est avis, quae di-

citur perdid, alij dicunt, qd est pha-

stianus, alij aserunt sicut Ebenbitar

quod est avis similis coturnici in

omnibus, nisi quod sub alis habet

quasdam pennas negras, & albas.

Althasunt semina calida confusa,

quae super cibis sparguntur. Et qua-

doque species aromatica calida pul-

verizata dicuntur althabel, & etiā

althani.

Althaleb est lenticula aquae.

Althaleb est herba nascens in parvis

fluminibus, & sub aquis rivulo-

rum currentibus, & dicitur muscus

aquae.

Altalch est alumen seissum, quod vul-

gares appellant alume scaiola, &

de ipso habetur. 2. can.

Altheil, seu althil apud Arabes etiam

appellatur negiem, vel negim: & est

herba, quae dicitur gramen, & plu-

res habet species. quaedam enim est

lenis, quaedam pilosa, & de hoc ha-

betur in 2. can. cap. proprio. Et al-

thil dicitur, qd sunt folia trifolia, qd

non multum eleuatur à terra, & ha-

bet flores rubeos, aut albos.

Altharbit est planta, ex qua extrahi-

tur ammoniacum.

Altharbit est planta styptica, quae na-

scitur sicut fungus, & Auic. de ipsa

facit capitulum. 2. can. & Dama-

sci est valde nota, & vstatur in re-

tenitione sanguinis per inferius in

porcionibus, & clysteribus admini-

strata. Et secundum aliquos Arabes

est praecipitum terra.

Et haec est eius figura.

Altors, vide aaulusen.

Altors vide aaulusen.

Althendue est locus mamillarum in

uiris.

Altheai est pars mamillaris in mulie-

ribus.

Altedarigi sunt aues, quae dicuntur pha-

siani.

Alterub est species pini non faciens

fructum.

Altenfa est cocodrillus.

Althach est coopertorium sphaericum

capitis.

Altasafil vel altasfil est cibus factus

excellentibus vel mes collatis, sicut

decoctio seu brodium lentium forte,

aut decoctio lentium excoaratarum

cum multa aqua ita, ut fiat cibus

potabilis. Alii autem arabes dicunt

quod est cibus factus ex lentibus

vel mes, & aceto.

Alterebel est mala dispositio corporis

humidi causata ab ocio & à cause

extrinseca.

Altomed, vide allui.

Ataraxaon est endivia Sylvestris.

Altheute est agritudo similis mōro, al-

thut enim morum significat.

Althernum est cantilena quae fit cū fre-

quenti motione gutturis, quam vul-

gares appellant golizar.

Althalba sunt dactyli immaturi par-

ui, cū primo egrediuntur ex arbore,

seu sunt flores dactylorum conteni-

ti in uagina habente figuram dua-

rum manuum simul applicatarum,

et huiusmodi uagina tempore ueris

egreditur in summitate trunci ip-

sius arboris inter folia ipsius &

dum primo incipit egredi, efficitur

sicut cucumer dulcis comestibilis,

qui arabice appellatur algemar, et

comestus prohibet inflammationem

sanguinis. Aliqui dicunt quod altha-

lba est arbor dactylorum.

Althabab est ludus in quo pila rotunda

ex corio plena vento aut re alia per-

cutitur & proiciatur ab uno homi-

ne ad alium & alium.

Atuali id est uerrucis.

Altamur est animal magnum de nu-

mero rapacium.

Altaluch idest fax vel linimentum.

Altasafis idest nasturtium album vel

Babilonicum, nam apud Arabes

idem sunt.

Alterbarba, vide etas alterbarba.

Altarich est species pisces parui curti

ad quantitatem palmi, qui piscatur

in loco cineratis. Achatat regine

Persiae, & huiusmodi pisces salum-

tur,

- tur, & exsiccantur, & in diversas regiones asportantur, ita exportant Syrii.
- Alubhar** idest necessitas.
- Alufem** uel **alufin** secundum Arabes est resigum nigrum artificialiter factum in balneo de porositates cutis sunt aperte pungendo ipsam cutem cum plurimis puncturis sibi inuicem contiguis secundum lineationem, & figurationem intenciam, postea super puncturas predictas imponitur indicus subtilissime puluerizatus, ita ut penetret coarctatum illud in foraminibus puncturarum. & dimittitur locus cum panno lineo, donec consolidentur punctura cum colore predicto.
- Aludacha** est eminentia in cōiunctina oculi similis bothor albo, quasi ipsi sit pinguedo uel adeps eius.
- Alurafan** seu **alurafen** est species coluborum syluestriū, qui sunt aliis maiores & noti in Syria.
- Alures** seu **alueres** apud Arabes idem est, quod radix curcumae contrita, cuius color est cirvinus, ad rubedinem de linans.
- Aluardachule** est radix sic nominata.
- Aludba** idest **albaras** ita exponitur super .i. can. cap. de cura apostematum in radice auris.
- Alufas**, uel **alufasi** est cogitatio uel imaginatio corrupta in qua homo dubitat an id quod fecit, uel est faciendum, sit factum uel fiat bene, aut non bene, & est cogitatio dubiosa cum timore & fastidio absque causa, & latine potest dici sollicitudo melancholica.
- Alusen** idest ireos.
- Alumen** humidum apud Arabes est species aluminis albi coloris, sicut cerussa, aut lac, & est fluidum non petrosum, sicut scribit Euenotus in libro de simplicibus.
- Alurel** est animal terrenum simile la certo coloris cineritū, longum ad quantitatem trum palmorum.
- Aludi** est humiditas que egreditur post coitum uel ante coitum absque delectatione & desiderio coitus & absque erectione uirge.
- Aludbi** uero cum aspiratione scriptum, est humiditas que egreditur ex uirga ante & post egressionem urinae.
- Aluref** bin est species uariolarum, & est dispositio corporis, in qua apparent in corpore macule rubee uolaceae, quae diuersificantur in magnitudine, & numero, & colore secundum diuersitatem humoris in multitudine & qualitate sua, & scribitur in tractatu de peste arabico, quae ego traduxi quod alureschin accidens in tempore pestilentis est agri-tudo perniciosa secundum plurimum.
- Alubazi** idest punctura.
- Aludeb**, idest foramini torcularis perforato in girum.
- Aludchi** idest caro dura ad albedinem tendens.
- Althel** est alambicum, quo utuntur alchimisti in distillationibus.
- Alzarach** sunt instrumenta in quibus attrahitur aqua, ne detur uacuum, sicut sunt traiectoria seu syringae, quibus utuntur chirurgi, & sicut uasa uirga torta, in quibus per attractionem aeris a concavitate ipsorum eleuatur aqua. Unde ex ipsis sunt fontes artificiosi, & huiusmodi uasa arabice appellantur **femarat**.
- Alzelabi** uel **zelabie** est cibus ex pasta tenera ualde habens figuram lunarem, & talis cibus frigitur in oleo, postea comeditur cum melle aut **zuccaro**, & usitatur ualde in Syria, & Aegypto, & est ualde spongiosus, diuersitatem habens in partibus suis sicut grossitie & subtilitate. Et de eo scribitur in libro Benagii albian.
- Alzeir** uide oleum **alzeir**.
- Alzari** idest utriusque uiride, de quo in secundo can.
- Alzarazir** apud Arabes sunt aues, quae licet sint similes aliquantulum turdis in magnitudine, differunt tamen ab ipsis. Nam **alzarazir** habent plumas & pennas nigras cum aliqua albedine signatas, & apud Venetos dicuntur **flornelli**.
- Alzerfeh** idest amirberis.
- Alzenbach** oni, uide albedo oni.
- Alzenbach** est oleum sisaminum.
- Alazarach** uel **alzareba** est color celestis seu griseus uel glaucus.
- Algedb** idest butyrum crudum.
- Alzimar** idest uiride gris.
- Alzardach** uel **alzardagi** idest crocus hortulanus.
- Alzemone** idest eos qui se mouere non possunt propter mollificationem.
- Amaracus** idest maiorana.
- Amgailam** uide alcharad.
- Amfagi** idem est, quod humiditates permixtae.
- Amuridus** est dispositio melancholica, in qua homo semper ridet.
- Anagalis** est auricula muris.
- Anafadus** est species lactuce asini.
- Anafagar** uide chadesan.
- Anafalan** idest separatio.
- Aniadan** est herba asae.
- Anzarut** idest sarcocolla.
- Aqua sabachia** sunt aquae existentes in locis baurachiis, scilicet locis aridis adustis.
- Aqua lactis** crudi est aqua, quae colatur ex lacte coagulato aceroso, & huiusmodi lac dicitur cruum, uel non est bullitum, neque decoctum, sed est factum acerosum et coagulatum propter missionem alterius lactis acerosi in ea permixti, quod est sicut fermentum in parua quantitate coagulans & faciens acerosum lac, in quo ponitur.
- Aqua galoran** idest aqua stans in gurgite, aut fossis.
- Aqua myrrha** seu uel aliquos est aqua in qua dissoluta est myrrha, aut in ea decocta. Alii dicunt quod si myrrha circumdetur alamine omni indurato, & sic dimittatur per dies aliquod in loco tereno humido, tunc liquefit myrrha, & liquor ille collectus in rase suppositio, est aqua myrrha.
- Aqua zuccari** est aqua carnis zuccari uel secundum alios est aqua, in qua bullitum est zuccarum.
- Aqua ferri** idest aqua minere ferri.
- Aqua camphorae** secundum Arabes est aqua, quae fluit ex arbore producente camphoram, & talis aqua, & similibus eius arborum sunt calida in tertio. & camphora est frigida, & omnes affirmant: Et de huiusmodi aqua scribitur in libro Benagii albian.
- Aqua tabarzet** est aqua, in qua dissolutum seu coctum fuerit zuccarum tabarzet.
- Aqua fauicis ordei** est in aqua, in qua infusum est per aliquod tempus parum fauicis hordei.
- Aqua cucurbitae** est aqua calefacta in uase aeneo, quod apud Venetos dicitur **cuogoma**. Et barbitonfores utuntur ea deferentes aquam calidam hinc & inde.
- Aqua oliuarum** est aqua salita, in qua seruantur oliuae condita.
- Aqua casei amara** fit ex confusione casei saliti, & permixtione eius cum aqua quae dimissa hoc modo longo tempore efficitur amara.
- Arbor abraham**, uide bengiechese.
- Arbor da li pater nostri**, uide **alzardach**.
- Arbor uel planta maris**, uide **segiar mariem**.
- Archut**, uide **alarchub** quia idem sunt.
- Argialesus** est species lactuce asini.
- Arhinan**, uide **alarginani**.
- Argiaba**, uide **alorgiaba** quia idem sunt.
- Arnal** seu **armel** seu **armach** secundum quod scribitur ab Aui seculo can. cap. proprio est lignum odoriferum seu aromaticum simile cinnamonum grosso, et nascitur in regione lancen non multum distante a mari rubeo. Et hoc idem dicit Rosis et Ephraim.

Arsef est planta spinosa ex genere car-
di produens virgultum simile aspa-
rago, in cuius summitate est flos, &
illud virgultum elixatur, & come-
ditur, quia est cibus delectabilis au-
gens coitum, & Persici non solum
comedunt virgultum tempore veris,
sed ipsam plantam, cum incipit pul-
lulare, antequam expandat folia spi-
nosa, & virgultum supradictum.
Calebi sunt homines quinti, vel sexti
climatis.

Asph dicitur secundum duas intentio-
nes, quarum una est mollificatio cor-
poris, & secundum hanc intentio-
nem caro mulieris dicitur *asph*, id
est rior seu magis mollificata pro-
pter paucitatem exercitii resolu-
tionem quod diu princeps. Altera ve-
ro intentio est, ut dicatur corpus
multarum porositatum laticum si-
cut caro viri habens porositates plu-
rimas laticas.

Aslagi seu *aslagi* seu *aslagi* est radix
quasdamque habet folia & spinas.
Et physici in Syria dicunt quod est
species artanidis, de qua loquitur A-
vic. 2. can. & fullones reuntur ea
lavando & mundificando lanam, et
parius ex ea factos cum decoctione
decoctione huiusmodi radice ponent
de parum de ipsa in confectioibus
latis ex melle aut ex sapo, cum vo-
lunt dealbare confectioes pradi-
cas ita ut videantur ex zuccaro et
melle factas. Et confectioes pradi-
cas nihil de amylo habentes sunt vi-
de duras ad masticandum, & ra-
tio predicta est valde nota apud Da-
mascos. et ego expertus sum, quod
cum decoctio remouet maculas ve-
tas & mundificat pannos.

Asbagi id est *synapis albi*.
Asbagi vel *asfidbagi* vel *asfidbe-*
bagi id est ex regione Persia qua
dicitur *asfaban*, vide *lasfaban* quia
idem sunt.

Asfaban vide *alkali*.
Asfaban vide *rsinea*.

Asfaban secundum quosdam id est, quod
est *Sini*, quae quidam apud *Ebembitar*
est lapis quidam transparentis, sicut
gemma, qui cum exponitur aeri
conuertitur in puluerem, sicut est
pulvis aluminis cocti, & in sapo-
re est acutus, & salus, & deservit
esse India: sed tamen iste sermo non
est conformis dictis Avic. 2. can.
quod dicit quod assius est lapis super
quem generatur sal ex ratione
quod cadentis super ipsum. Cum
enim multi tamen videntur, nunc Sy-

ni loco assius, & affirmat quod *Aui-*
cen. ignorauit essentiam assius.

Asiar est pondus drac. vi. & duorum
danich.

Asiarach vide *Segiar mariem* & *Me-*
ba seu *Miba*.

Astrusum est species hyssopi.

Athas est apostema in cerebro, & ex-
positores Arabes multum auersifi-
cantur in delectando, quare aposte-
stema predictum dicatur *athas*.

Athaa, vide *algarab*.

Athel, vide *chermazech* vel *chermu-*
zech.

Auines est flos vitis.

Aui, emi, vide in *prohemio*.

Aumali secundum *Euenis* idem est,
quod *sympus de melle*.

Azadarach est arbor apud *Damasce-*
nos nominata *zaz*, cuius flo-
res declinant ad colorem viola, cum
in aliquali tinoreitate, & tales flo-
res sunt acuti oloris, fructus autem
illius arboris habent corticem albu,
& sunt ad magnitudinem cereforu.

Et huiusmodi quidem fructus habet
ossa alba, ex quibus sunt pater no-
stri. Et talis arbor reperitur *Vene-*
tis & *Patavi* in enclaustris mona-
stiorum, & mulieres appellant ar-
bor da li pater nostri. Et folia eius
sunt quasi sicut folia agni casti, &
reperitur etiam in Syria.

Azad est flos speciei lilij, vide *susen*
azad.

Azagitheia id est extremitates.

Azbagi id est vox fortis.

Azor id est sine sine pilis.

B

Bachur mariem, vide *segia mari-*
em.

Bachila est pondus xx. granorum hor-
dei & plus secundum alios.

Bachele id est faba, & faba est pondus
aur. i.

Bacham, vide *albacham*, quia idem
sunt.

Bachele imanibe est olus iamenum, &
est herba, quae apud vulgares dicitur
Bione.

Bachat id est manipulus.

Bace id est manipuli.

Buctisuba est nomen medici.

Bagadet, vide *Bion fluuius*.

Bagi est nomen persicum & est comu-
ne ad omne cibarium cum carne
preparatum. Et ab hoc nomine deri-
uantur ista nomina videlicet *asfab-*
gi *sorbagi*, *seebagi*, & *zurbagi*.

Unde *asfabagi* est cibarium ex car-
ne elixa in aqua simplici absq; alia
re. *Sorbagi* est cibarium dictum cui
additur rizum aut frumentum fra-
ctum aut aliquid simile. *Seebagi* est

cibarium cum carne elixa in aqua
cu aceto & zuccaro vel melle. *Zi-*
bagi uero est cibarium ex carne cli-
xa in aqua cum aceto & melle &
cymino, & *bagi* est nomen singula-
re. *Bagiat* uero plurale.

Bancharas sicut scribit *glosa Arabica*
est caro glandosa quae est sicut *stra-*
tus sub uenis pulsabilibus & non
pulsabilibus, quae quidem appodiam-
tur & inmittuntur super carnem gla-
dosam predictam, & haec caro etiam
nominatur *marbad* & *marad* Ara-
bicè, Latine uero *mensenterium*.

Bassera seu *bassari*, vide *albasari* quia
idem sunt.

Barbbath seu *berbbath* est species uir-
ge pastoris.

Batecha India, vide *melon alraki*.

Batecha uirtutis, vide ut supra.

Bateba filistim, vide ut supra.

Batecha azarbi, vide ut supra.

Bazard uel *bezard* id est *galbanum*.

Bedarungi uel *bedarugi* secundum *Ebe-*
bitar est species ozymi habentis fo-
lia lata, & de eo scribitur in 1. can.
& alio nomine appellatur *Alhuch*.

Belba sunt *dactyli* recentes crudi ma-
gis immaturi, quam *Besser*.

Belbele est uas stritici orificij.

Bemengi est regio iuxta *Halap* ciuita-
tem Syriae.

Bengiehe est ut scribit *glosa Arabica*
est granum seu semen arboris abra-
ham, & dicitur, quod est arbor ma-
rie, quia huiusmodi arbor Latine
agnus castus appellata minorat ap-
petitum coitus & curat pollutione
& folia eius cum stipitibus suis, cu
sternuntur sub dorso, prohibent pol-
lutionem, & erectionem uirge. Et
mulieres cum ea suffumigantur apud
uehementiam appetitus ad coitum.

Benat noctis, sunt ea, quae mouentur uel
excitantur in nocte.

Berazede uel *bezarede* est panis in mo-
dum fugatiae perforatus cum digitis
aut alia re & est bene coctus.

Bersufan id est capillus ueneris qui a-
lio nomine ab Arabicis appella-
tur *chusbare albir*, id est *coriandrum*
putci.

Berbengine, vide *nux metel*.

Berengefes, vide *alsuila*.

Besser est *dactylus immaturus recens*.

Besd & *morgian* sicut scribit *Ebemi-*
tar auctoritate *Aristotelis* est lapis
unus & idem. Sed *morgien* est radix
coralli, *besd* uero est corallus ramifi-
catus. Aliqui uero Arabes dicunt co-
trarium huius.

Beraran, vide *chadesan*.

Bezarede, vide *berazede*.

Bezard, vide *bazard*.

Bezabar est *lachrima cerui*, quae genera-
tur in cernis quia cerui, comedunt
viperas

Viperas maxime in Persia.
Bh ear vide albhear quia idem sunt.
B ichie est semen, cuius herba est nota
 Damasci, & seminatur in campis, et
 in hyeme datur in cibum bobus &
 equis.

B isen idest pleuresis.

B istmus est animal, quod inuenitur iux
 ta napellum & nutritur eo, & ap
 pellatur Latina mus napelli.

B is musbuba idest napellus moisi.

B latta bizantia est coopertorium cuius
 dam conchylii reperti in mari rubro,
 & in alijs locis scriptis ab Auiacen.
 2. can. cap. proprio. In supradictis
 namque locis reperiuntur quadam
 conchyliis seu animalia ostracosa, quo
 rum coopertura est dura ostracosa,
 in gyrum figurata in modum lima
 tiarum, sed sunt magis oblonga &
 maiora quam corpora regentia &
 circumdantia limatias, & in orificio
 ipsorum conchiliorum est cooperto
 rium, quod clauditur, & aperitur se
 cundum voluntatem animalis inclusi
 & appellatur blatta bizantie, quas
 ego saepius vidi adherentes suis con
 chylijs, quas asportata fuerunt ex ma
 ri rubro Damascum.

B ondacha est pondus. s. auellanae, qua
 est pondus aur. i.

B othor idest variola.

B rench Kebuli, vide albrench kebuli
 quia idem sunt.

B uared est res comestibilis preparata
 cum aceto sicut capparitis, rapa, pa
 stinaca, & similia.

B ulbus secundum aliquos expostores
 Arabes est species cape dulcis sapo
 ris nascentis in montibus & apud Da
 mascos appellatur Arabice arzi
 alnil vel hasail, & huiusmodi cape
 tempore veris comeditur Damasci
 propter sui dulcedinem, & in ma
 gnitudine & forma est sicut pyrum
 muschatellum & est circumdatum
 & involutum a multis villis subtili
 bus coloris rufi contextis in modum
 rete, & folia ab eo excreta sunt sub
 tilia & longa, & nascitur in monti
 bus & apud phisicos Arabes ap
 pellatur bulbus.

B urnia est vas terreum intus & extra
 vitreatum.

B us aldebarindi est species stes qui de
 feruntur ex Armenia & administrat
 ur in apostematibus & bothor ca
 lidis.

B urzeiden, vide alhave barbarie.

C

C achexia, vide thebegi.

C acozole, vide condisi.

C adamacris est arbor sic dicta, ex qua
 plurimum picis fit.

C alcadis est vitriolum.

C alt seu culb est milium folis

C alib est instrumentum, quo matrix ape
 ritur, & vulvus dilatatur, & apud
 Latinos dicitur speculum.

C alchidicon est species vitrioli. Alij di
 cunt quod est medicamen composi
 tum, & est inquentum corrosivum
 sic dictum.

C alcuceraumenon idest aris adusti.

C amellus abnegib idest qui pasitur in
 locis sylvestribus. Secundum uero
 alios est camelus valde uelox in in
 cessu & cursu suo, quem Latini dro
 medarium appellant.

C ambaduti est pars, quae est apud oc
 ciput

C ambil secundum Sirasim est species ma
 na habens granula ad rubedinem te
 dentia. Quidam alij dicunt, quod est
 species alkekengi.

C anon, vide in probemio.

C andarufum est species frumenti roma
 ni, & eius magnitudo est inter hor
 deum & frumentum, sed est magis
 proxima hordeo, et non habet cori
 cem, & plurimum de eo reperitur
 in regione Italiae & Romanis Gra
 cia, & eius complexio est magis pro
 pinqua complexionis frumenti, &
 est boni nutrimenti generans sangui
 nem conuenientem, & augmentum
 facit in lacte, quoniam stringit natu
 ram. Ita exponitur a Sirasi Ara
 bico.

C anabis est species caulis nota in Syria
 & est habens folia & thirfos sicut
 caules, & inter folia ipsius est sicut
 globus medullaris albus, in cuius su
 mitate sunt sicut semina alba pluri
 ma aggregata, & globus praedictus
 est flos canabis ante productionem
 seminis completam, non enim com
 plet semina nisi post elevationem flo
 ris praedicti valde distans a folijs ei
 us, sicut contingit in flore caulium,
 & habet similitudinem aliqualem
 cum specie caulium, quae Venerijs di
 citur capuzi. Et expertum est, quod
 semina capuzi seminata in Syria pro
 duxerunt canabis, et semina canabis
 in hortis Venerijs produxerunt capu
 zios.

C anaberi est avis, de qua loquitur Aui
 cen. in cura colica, & dicitur quod
 est avis, quae apud Veneros lodola
 appellatur.

C anis asfeluchi est canis, quo Venato
 res utuntur in capiendis auibus aut
 quadrupedibus.

C apilli merselan sunt capilli nutriti nu
 tonfi neque abrafi, sed longi in radi
 ce idest ab ineunte aetate, aut ex an
 tiqua consuetudine.

C arissa est cibatio acetosa, quae apud La
 tinos gelatina appellatur.

C amub si emi est carnub, quae comu
 niter comeditur.

C amub aabathi vide alimbut.

C amub spinae, vide ut supra.

C aras est priuatio loquela.

C aribas vel carathis est herba iunci ex
 siccata, ex qua constructa sunt char
 ts pro libris scribendis sicut iam co
 stauerunt antiqui Aegyptij, aut per
 chartas intelligitur papyrus ipse seu
 iuncus exsiccat & antiquatus, si
 cut illud quod assumitur ex stramen
 to antiquo, quod apud vulgares Ve
 neros appellatur flinora, & sic ex pa
 pyro si iunco recenti.

C arui album idest carui commune apud
 Arabes.

C arui nigrum idest cyminum apud A
 bes.

C asbs est dactylus non bene maturus
 sed propinquus maturitati non re
 cens sed exsiccat.

C asil idest moderata non forti.

C arimus de feeni est vas quod asportat
 ur de regione fecni, & apud Vene
 tos dicit porcellana.

C aulis aquae secundum expostores ara
 bes est nenifar.

C azef est vas figuli colium.

C ape alhali bair secundum Arabes
 est & ape parum oblongum acutissi
 mus, quod apud Veneros dicitur
 scalogna.

C hadesan & sabagian secundum expo
 stiores arabes est solutio continui
 tatis in superficie membri, cuius
 quidem superficiei partes diversae
 cantur in asperitate, & lenitate
 eminentia, & depreffione, quae
 den diuersitas causatur ex solutio
 ne continuitatis supradicta. Pro
 chadesan appropriatur solutio conti
 nuitatis, quae accidit cuius parti
 exteriori superficiali corporis. Sab
 agian vero appropriatur solutio con
 tinuitatis, quae accidit superficiei
 trinfecae membri, & propter haec
 coactio, quae accidit in intestinis
 cut in dysenteria vocatur arabice
 sabagian, tamen isti termini quibus
 que accipiuntur ut synonyma. Alter
 rius sciendum quod apud Arabes
 lutiones continuitatis quae accidunt
 secundum latitudinem aut secundum
 longitudinem aut in partes plures
 aut numero paucas diuersitate
 minantur secundum diuersitatem
 brorum, in quibus cadunt in obli
 tio continuitatis accidens in obli
 cundum latitudinem vocatur arabice
 chefaran idest fractio. Si uero acci
 cidit secundum longitudinem
 vocatur sadaban idest fractio
 sum. Solutio autem continuitatis
 cidens cartilaginibus & nervis
 eundum tres diuisiones, aut est
 parti

partes duas, aut in partes plures magnas, aut parvas siue secundum longitudinem siue secundum latitudinem. Et solutio quidem continuu- tatis huiusmodi si secundum latitu- dinem vocatur betaran idest incisio. Si uero secundum longitudinem, & eius numerus non fuerit multus vo- catur sachia idest scissura. Si uero eius numerus fuerit multus uoca- tur sadachan idest confusio. Plerum- que etiam accidit solutio continuu- tatis in partibus musculi, quos si in extremitate ceciderit musculi siue cadat in choria: siue in neruo voca- tur berchan idest attritio. Si uero secundum latitudinem musculi acci- dat vocatur hazan idest incisio. Si uero acciderit secundum eius longi- tudinem, & fuerit eius numerus par- us, & fuerit eius profundatio mul- ta vocatur sagdan idest separatio relinquis, & si fuerint partes eius multa & dilatetur & profundetur solutio continuu- tatis vocatur rada- midest confusio & attritio. Et al- rad & alsagd dicitur de omni eo qd cadit in medio musculi quomodocun- que sit. Si uero accidat solutio con- tinu- tatis in arterijs & uenis nomi- natur anagiar idest eruptio, sed si cadat in longitudine ipsarum uoca- tur chatahan & faselan id est inci- so vel abscisso. Si uero processerit in longitudine ipsarum vocatur sada- han idest scissura. Si uero acciderit secundum modum apertionis orifi- ciorum ipsarum vocatur tochlan id est perforatio. Et si acciderit in pan- niculis diaphragmatis vocatur sed- chan idest ruptura.

Constitutum est nomen magistri suponis. Chatahan uide chadeffan. Chatahan idest dislocatio. Chachan uide ilchuanich.

Chalef est species salicis, & est arbor nascent in locis humidis, cuius fo- lia simulantur folijs cereforum non producent fructum, sed flores valde odoriferos in principio ueris ante exitum foliorum suorum, ex qui- bus floribus in Syria distillatur a- qua odorifera, qua administratur in passionibus cordialibus calidis, & est ualde in usa. Et ex floribus etiam chales infusus in oleo fit oleum chales sicut fit violaceum, & ex amygdalis permixtis cum floribus praedictis donec acquisierit odorem & humiditatem ipsorum exprimi- tur oleum, quod nominatur etiam oleum chales.

Chachule est cardamomum minus.

Chahbi est semen rubrum notum. Da- masi quod defertur ex regione Ia-

Chafus secundum arabes est herba su- per quam cadit ros, ex quo genera- tur laudanum.

Chachali uide alchachali quia idem sunt.

Chartas, uides carthas quia idem sunt.

Chaiar est cucumer communiter rsi- tatus.

Chadam charies seu chadem charis est granum pini minus, & est notum Damasi.

Chasuradar idem est quod galanga. No- ta tamen secundum Arabes quod li- cer casuradar & galanga sint idem tamen An- facit duo cap. in 2. can- ynum de chasuradar, alterum de chaelegian, & ambo significant ga- langa ad maiorem declarationem ut fiat eandem medicinam nominari diuersis nominibus quorum unum- quodque scribitur in cap. suis per ordinem alphabeti. Et sic facit de cera, & de pluribus alijs medicinis propter rationem superscriptam, & etiam ut quod deficit in uno capitu- lo perficiatur in altero.

Chabaz interpretatur malua.

Chelidunium idest memiran, & Serapio exponit chelidonia in memiran.

Chasab darirhe est calamus aromati- cus, chasab enim canna: darirhe ue- ro aromatica interpretatur.

Chamel stomachi est superficies eius in triseca crispata in modum superfi- ciei existentis in panno de lana ha- bentis pilos eleuatos & crispas.

Chateman idest nubes parua subtilis.

Chafen in naso apud Arabes est oppi- latio ad quam sequitur priuatio odo- ris, & quandoque accipitur pro pri- uatione odoris quandoque pro oppi- latione in naso.

Chaisun uel chisun significat foramen seu concanatem ossis in naso exi- stentis & est numeri singularis: cha- isun uero numeri pluralis.

Chanan si est sonitus accidens in naso, quo fit sepius ista uox chaba: vel se- cundum alios est exitus uaporis fec- tidi ex naribus: sicut accidit equis.

Chabisse uide alchabisse quia idem sunt.

Chalegi idest ponum seu coopertorium super dentes.

Chanad est nomen medici.

Charis uide alcharis quia sunt idem.

Charegia uide odor charegie.

Charis alsamech tari idest cibarium ex piscibus recentibus decoctis in aqua cum aceto.

Charis albatun est cibarium ex ventri- bus animalium decoctis in aqua cum aceto.

Charis albachar est charis factum ex carne bouina.

Charis alsamech cum carne piscium.

Charmazeb seu charmazeb est fru- ctus arboris atbel, qua est species

tamarisci, & est arbor magna nota in Aegypto, & fructus supradictus apud Aegyptios, & Syros appella- tur badebe, & in oriente multum administratur in medicinis Sypti- cis exsecatis.

Chairbua est cardamomum minus.

Chaisur est lapis pumex.

Charchus sicut scribitur in libro Eben- bitar est plantago.

Chachole idest cardamomum maius.

Chanum primo idest mense decembris.

Chazej idest testa contrita.

Cheferan uide chadeffan.

Chomed est tristitia seu angustia acci- dens ex aere turbido.

Chede secundum Syrasim est dispositio, qua accidit ex repletionem cibi.

Chetha uide alchetha quia idem est.

Cherfe uel kerfe apud Arabes est no- men commune ad omnem corticem sed absolute dictum accipitur pro cortice cinnamomi maxime grosso.

Darsini uero apud Arabes est cinna- momum magis aromaticum, Cherfe igitur differt a darsini sicut cortex magis aromatica & cortex minus aromatica.

& per cinnamum apud latinos intelligendum est cinnamo- mum grossum non multum aromati- cum, & per cinnamomum intelli- gendum est corticem subtilem cinna- momi magis aromaticum.

Cherfe uero gariophyllatum est cortex aromatica habens odorem gariophyl- lorum qua extrahitur ex arbore ip- sorum.

Chencharzed est gummi arsef quod est vomitorium. Et arsef est species Car- di, qua comeditur in Hispania, & Neapoli & Sicilia.

Chir, uide alchar.

Chiangsem, uide albehar.

Chiditan idest oculi, ex quibus fluit lip- pitudo grossa.

Chiach idest tortella panis biscocti.

Chisun uide Chaisun.

Chistis idest saccus est enim uocabulum corruptum, quia arabice dicitur Chif.

Chichuanu idest herba pulicum, & ra- lis herba puluerizatur in ciuitate Chairi circa dormientes & ex odo- re illius pulueris stupidi sunt puli- ces, & non ledunt.

Chie idest mastice.

Cholade idest monile.

Chomach idest praefocatio.

Chorni, uide color chorni.

Chusbare arbir, uide bersuasam.

Chulzemi est regio maris rubri.

Chuba idest impetigo.

Chusi sicut scribit Benagi albian est ele- ctuarium conferens tussi.

Chautem albayra idest terra sigillata.

Chuanich albaza & zuzara preparata, & con-

& confecta cum sale, & aceto.
Chur secundum expositores Arabes est sordities adherens parietibus alueorum apum. Alij dicunt, quod est bdellum.
Churcum secundum aliquos expositores Arabes est uena citrina, secundum alios uero est zafaran.
Ciminum album apud Arabes est cymnum communiter usitatum.
Ciminum nigrum est nigella.
Cinnamum, uide Cherse.
Cinnamomum, uide Cherse.
Cinis purgationis aris est cinis, in quo es purificatur à mineris suis, & à partibus terreis, in quibus generatur.
Cobti, idest ægyptiacum.
Colchotar est utriusque citrinum.
Colosonia, uide rasingi.
Color rubens alchani, seu thani est color rubens clarus nehemensis rubedinis.
Color chorui est color citrinus ad albedinem tendens.
Color rubens alnasa est color rubens clarus, seu purus, ita exponit Syrafi. Alij dicunt, quod est color rubens peruius, sicut color flammæ ignis.
Color alatrongi, idest color citri.
Color rubens alchaten, idest color, in quo est puluerulentia, & rubedo.
Color alafmazoni, idest color similis floribus ireos.
Cocodrillus secundum Arabes si parit oua in aquis tunc generatur alius cocodrillus. Si uero in campis iuxta aquas tunc nascitur stinchnus. Et propterea dicitur, quod stinchnus sit de semine cocodrilli.
Confectio alberzachali est confectio sic dicta, de qua in antidotario.
Condisi, quod Arabice dicitur condas est radix nota in Syria, & est grossa sicut digitus pollex habens saporem, & odorem acutum, neque similatur elleboro, neque est species eius, sicut dicunt Latini. Ebenitar enim in libro de simplicibus dixit, quod neque Dioscorides, neque Galenus loquuti sunt de ipso. Et dixit Isacheben hamran, quod condisi est radix platæ, cuius pars interior declinans est ad citrinitatem, & pars extrinseca corticalis est nigra, & ipsius planta similatur alchencher, quod est atrasef, quod est species cardi, quæ in Sicilia appellatur cacozele.
Confectio albesel, idest confectio coralorum.
Cornu spica quid sit ignoratur.
Cot, uide alasaf.
Coryla est pontus. uide x.
Creta, quæ comeditur est lutum comestibile.
Cubrus est insula cypri inde cubrussi, id

est cyprius.
Cucumer capparisi est fructus capparisi, qui subsequitur ad florem eius, & est cucumer parvus uiridis durus continens semina, & in forma, & magnitudine similatur cucumeri asinino.
Culb, uide calt.
Cunicum est cucuma, seu nas areum, quo barbitonfores utuntur portando aquam calidam.
Curasica, idest ex mari rubro.

D

Dab, uide aldad, quia sunt idem.
Dactyli heiron sunt dactyli magni bene maturi.
Dactyli alsehir sunt dactyli magni bene maturi.
Dahab est animal medium inter lupum & canem comedens cadauera, & comeditur caro eius ab hominibus, & reperitur in Syria in magna copia.
Danich est pondus scrupulorum.
Darfini, uide cherse.
Dar, uel darab, uide aldarab, quia idem sunt.
Daruch, est pondus librarii.
Darirhe, uide chasab darirhe.
Debach est arbor, quæ producit uiscum, & accipitur quandoque pro uisco, et fructus eius est sebesten.
Deste, uide Gion.
Deud secundum Arabes est granum speciei algerue, de cuius proprietate est, quod medulla alba intra corticem eius minuat cum tempore, donec totaliter finiatur, & non remaneat, nisi cortex, ut experimeto uisum est, & in quibusdam regionibus tardius consumitur, in quibusdam uero citius, & est granum regis & medulla ipsius trita, & mista cum pauco oleo, & aceto confert tinea limitibus abrafis capillis.
Dentes alhalm, idest dentes prudentia, quia in atate, in qua nascuntur isti dentes, ratio & prudentia est perfecta.
Dentes muris apud Arabes sunt additamenta superflua dura nascentia in extremitatibus unguum iuxta carnem secundum latitudinem ipsarum situatis, & uulgares Veneti appellant ipsa spelli.
Denan sunt uasa, in quibus reperitur in unum.
Derezi, & suum idem sunt & significant commissuram, inde derezan, et medaruzan, quæ sunt idem, & interpretatur commissuralis.
Derdar secundum Arabes est arbor producens linguam anis, in qua arbore generantur quedam capita inflata, in quibus est humiditas, ex qua generantur uermes in modum cemicum, qui quum egrediuntur uolant

sicut musca parua.
Deniasen est nomen mediei.
Derusiti est species uis uulpina, quæ nominatur allezin.
Dhau dici secundum Arabes est hora secunda, seu tertia diei.
Dhelizi apud Arabes est transitus ex uno loco ad alium sibi diversum.
Dhenegi est lapis uiridis, ex quo fit puluis, quo utuntur pictores.
Diacodion est confectio de papauere, de qua scribitur in antidotario, & dicitur Arabice diacude.
Diachebed regum est confectio, cuius descriptio habetur in antidotario.
Diebbanich est medicamentum compositum casicum Rafis.
Diuidaru est planta ex genere cithyborum.
Diochen, idest milium.
Duaden secundum aliquos expositores Arabes est sanguis draconum.
Duaden alderdar, idest fructus, seu folium alderdar, quod est arbor cemicum, patet secundo can.
Dubellati, uide aldubellati, quia sunt idem.
Dub est arbor, quæ dicitur platane.
Damel, uide alamel, quia idem sunt.
Durdi Arabice est sex rerum salutarium fluidarum non uisofarum, sicut ueni aceti, & similia.

E

Eben hali, uide in proemio.
Ebensius, uide ut supra.
Electuarium alchab, idest electuarium ex floribus ferri, seu ex resedentia, aut fece ferri.
Embuba, idest cannula.
Emplastra alarabe sunt emplastrum quibus cadit merdæ fongi, & plumbum, & alia frigida sicca.
Enclastrum, uel timclura nigra alchab chafe, idest timclura, quæ magis stulariarum præparant, & linguæ uolaria, ex quibus efficiuntur stularia.
Aes cyprium est aurichalum.
Esferre, uide almessera.
Aetas alahadate apud Arabes est ætas recens, seu uiridis, & nominata hoc nomine propter propinquitatem eius ad tempus suæ uiriditatis.
Aetas almechthelm, idest ætas prima senectutis.
Actas alterbarba est ætas in qua pueri fortiter mouentur, & cresunt.
Actas algulamia, et arebach, idest ætas pollutionis, seu ætas, in qua incipiunt egredi spermata, quousque barbescat.
Actas alserbian est ætas, quando uirba est completa, quousque desinat crescere.
Exercitium alafadad est exercitium præparationis, scilicet præcedens exercitium forte.
Exercitium alafardat est exercitium debile.

double frequens forte.

Eylbus est cardamomum minus secundum Ebembitar, & est granum apud Italos appellatum melegete, & dicitur etiam Hejbua. & Tin alfil, & Thairbua.

F

Faba aegyptiaca secundum Ebembitar non est lupinus, sed est vere faba, in cuius concavitate reperitur res viridis, cuius sapor est amarus, & relique partes non sunt amaræ. In alijs autem fabis non aegyptiacis non reperitur sic illa res viridis, tamen Auicenn. cap. de lupinis dicit, quod lupinus est faba aegyptiaca, & intelligitur illa in cuius concavitate non reperitur illa res viridis nisi saporis.

Fabe pondus, & pondus aurii.

Fagdan, vide Chadesan.

Fagdie est flos alcamæ.

Fagleses, seu fagilinius à quibusdam Arabicis putatur esse arbutia illa, quæ est sicut rapa.

Fangekeft, idest agnus castus, qui alio nomine in Arabico etiam appellatur Bengkeft.

Farfum, ut exponit glossa Arabica est alshaharan, idest cicuta.

Fafelan, vide Chadesan.

Fafafa, vide alasest.

Fafafilum, idest apium montanum, hoc enim est fortius quam apium, & quam petroselinum.

Fater, seu fatera est fungus.

Faudonegi, vide alfaudonegi, quia sunt idem.

Fechan, idest dislocatio à loco suo, vel dislorio eius.

Fed, vide aln mer.

Fechan, vide Chadesan.

Fed secundum expositores arabes est radix nensaris Indii. Alij autem, ut Ebembitar dicunt, quod est fructus.

Feludegi, vide alfeludegi, quia idem sunt.

Felizaberegi, vide alfeluzabaragi, quia sunt idem.

Felendifun est medicamen compositum & quartum.

Felengiar, seu fel engi est pondus dr. i.

Felfelmuu, idest radix arboris piperis.

Felfelmuu arabice idem est, quod latine priapismus, & secundum Eden of Arabicum talis agritudo sic appellatur, quia patiens eam simulatur statu hominis, quæ pingebatur in balneis, cum uirga multum erecta canisatus, ut allicerentur homines ad balnea.

Felfes, idest cimex, vide alscasafes.

Feferat, idest tepores, & remissiones.

Fex croci hortulani est illa fax, quæ remanet de croco post eius infusionem in aqua limonum pro tinctura rubra faciendâ.

Ficus algemizi, uel algemizi est ficus pharaonis, & tales non oriuntur in ramis subtilibus iuxta folia, ut alij ficus, sed in trunco, & in ramis grossis.

Fibachaliafuch, idest in commissura coronali, ubi terminatur sinciput, ita exponunt Arabes.

Filzaheregi, vide alfeluzabaragi, quia idem sunt.

Flos salis est assuside quo Auicenn. 2. can. & dicitur etiam flos assius, & ab aliquibus appellatur nix sini.

Flos squinathi, vide superius squinathi.

Focha est potus, qui fit aliquando ex pasculis bullitis cum aqua, aliquando ex farina hordei, & aliquando cum medulla panis, & quandoque additur menta, aut ruta, aut apium. Et quandoque ponuntur in eo aromatica, & quandoque non secundum diversas intentiones, & quandoque fit ex melle.

Focha alcharam, idest flos uitæ.

Fora, vide fibot.

Fuchi, ut declarat glossa Arabica exterior est species arboris iembut.

Fulad, vide alfulad.

Fulfulmun, vide felfelmuu, quia sunt idem.

G

Gadu est apostema durum.

Gallus aque, vide almencalbur.

Galeme mulieris, idest appetitum eius superfluum coitus.

Gallina alsethi secundum expositores arabes sunt gallina, quæ nondum pepererunt oua.

Galia, idest galia semper aromatizata cum musco, aut alijs odoriferis.

Gam, vide algam, quia sunt idem.

Ganagana, vide scaculos.

Gane, idest loquutio resonans in naso.

Garichi arundinum, vide algarichi.

Gasi, idest sincopis, unde almagasi, idest syncopizatus.

Gauonis, idest amygdalarum gula.

Gede, seu giede est cinitas in littore maris rubri quasi æquidistans ab extremitatibus ipsius maris, & distat à cinitate Mecbe itinere duorum dierum. Et ad hunc locum Gede conflunt naues ex India portantes piper, & zingiber, & alia aromata, quæ postea per mare rubrum in nauibus paruis uersus litus non multum distans à Sinai monte asportantur, & postea deferuntur super camelos in Syriam, & Aegyptum.

Gedi, seu giedi, idest ex cinitate Geda supradicta.

Gererat, vide algererat, quia idem est.

Gessa, idest durities.

Gianres, idest panicum.

Giaser, idest opoponacum.

Giedul sunt rami uenarum, quæ sunt sicut rami, & suachi sunt rami giedaul, & ruada sunt rami suachi ita,

quid giedani sunt rami minores, quæ rami uenarum proprie, et suachi sunt minores, quàm giedaul, et ruada minores quàm suach.

Giest albelut secundum Arabes est cortex interior subtilis glandium adhares in edulla ipsarum, & est coloris rufi, & dicitur Giest glandium.

Giepsin, idest gypsum preparatum igne & artificio, & est laminosum, cuius lamina subtilia sunt transparentia, & peruia.

Gies, seu gips est gypsum non preparatum, sed naturale ex minera sua extractum.

Gien sefran est species basiliconis.

Giezar sunt radices, quæ Venetijs nugariter appellantur carotta.

Giazarbari est paslinaca syluestris.

Gieduar, vide zeduar.

Gienun apud Arabes est nomen commune ad omnem alienationem, & permissionem rationis, & ad stultitiam, seu defectum rationis, & imaginationis. Et quia ex stultitia, seu permissione rationis, & alienatione, quæ accidit in ægritudine, quæ dicitur melancholica, multoties accidit damoniū secundum opi. Auic. & de monium ab Arabicis dicitur gen.

Idco deriuatum est hoc nomen genun, quod est commune, ut dictum est. Et patiens defectu rationis, aut alibum speciem melancholia ab Arabicis communiter appellatur mu genium, idest patiens genun; Et species illa alienationis, quæ est superflua, & inquieta, & cum motu furioso, seu iracundo apud Arabes appellatur genun mestrath, i. damoniū superfluum. Et per genun absoluitur quandoque intelligitur mania, ut patet ab Auic. cap. de mania. Et Ebennesis in expositione sua super librum samarcandi cap. de mania dixit, & Rasiz, & quidam posteriores dixerunt, quod algienun, seu genun interpretatur agitatio, seu furiositas in moribus, & gestis. Et quia maniaci sunt quasi in continuo motu furioso prædicto. Ideo mania proprie, & conuenienter appellatur Arabice genun, Latine uero dicitur damonium.

Gietf asrid, uel asrench, idest corticis interioris asrench.

Gion fluius differt à fluuio Defle.

Nam Defle Arabicè est fluius in Mesopotamia, iuxta quem erat ciuitas Ninie, cuius adhuc restant uestigia, iuxta quem fluium etiam est situata ciuitas hodiernis temporibus Bagaded ab Arabicis nominata non multum distans à loco Ninie, & fluius prædictus apud Latinos Tigris nominatur, & est unū ex

quatuor

quatuor magnis fluminibus origine habentibus secundum fideles à para diso terrestri. Gion vero est fluvius in regione Corasfen inter civitatem.

Samaricandi, & inter civitatem He re appellatam, quæ est valde magna, & nota apud Persicos. & talis fluvius Gion, sicut mihi relatum est à multis, qui ipsum viderunt, maior est quam fluvius Nili, & ab Arabicis affirmatur, quod sit vnum ex quatuor fluminibus supradictis.

Gips, vide Gies.

Gypsum gipsatum est gipsum, quod est adhaerens muris & parietibus albis catis ex ipso.

Gummeizi, vide ficus algemizi.

Gluten alimbat, & gluten albotin sunt vnum, & idem.

Gluten gariophyllorum secundum aliquos Arabes est gariophyllum grossum, in quo est gummositas, & appellatur Venetis antiofano.

Gomaris, idest linimenta, seu pulveres. Grana alchamzi, idest medicamen compositum, de quo scribitur in antidotario.

Granum ben est fructus similis fisco parvo ad aliquam rotunditatem tendens, & iuxta corticem ipsius durum continetur medulla mollior ad citri nitatem tendens. Et huiusmodi quidem fructus oritur in Oriente, & reperitur etiam in Syria.

Granum alzelem est granum, quod apud Venetos appellatur dolcegini, & nascuntur etiam in Africa, & alio nomine Arabico dicuntur Havalzizi.

Grana algul, vide fegiar mariem.

Granum nil est semen nigrum repertum in planta volubili, cuius flos habet colorem azurum, & figuram campanellæ similem tendentem ad longiorem aliam, & huiusmodi planta non est herba, ex qua nil, seu indicum conficitur, sed est species volubilis nota, & semen huius plantæ in oriente administratur ad euacuandum humores grossos phlegmaticos & melancholicos, sicut dicit Avicenna, 2. can. Usina vero quod est folium nil, de quo dictum est supra, est folium herbæ, ex qua exprimitur succus, qui exsiccat dicitur nil, seu indicum. Et granum nil, quod administratur ab Avicenna in cura vermium non est indicum, sicut quidam putant, sed est semen repertum in planta volubili supradicta.

Granum viride est fructus arboris nominata albotin apud Arabes, apud Latinos vero terebinthus, ex qua colligitur gummi terebinthina, seu terebentina vera, quod apud Arabes appellatur gummi albotin.

Grana alharar sunt grana abel, de quo

in 2. can. & est fructus sicut nux cupressi habens colorem rufum, & sculpturas in cortice exteriori mirabiles.

Grana alsagid sunt semina agni casti, qui Arabice dicitur fengiecasti, & dicitur alsagid, idest prius coitum, quia proprietatem habet minuendi sperma.

Grana alradia sunt grana viridia, quæ sunt fructus terebinthi.

Grana aldarath sunt scabram & nominantur aldarath, quia exhibita in potu causant in ventre turbationes, & ventositates plurimas.

Granatum melasia est granatum dulce habens grana magna.

Gubera est fructus notus in Syria Syptici saporis, de quo Avicenna, 2. can. capitulo proprio.

Gummi alborin, vide granum viride.

Gummi albelat, sicut scribitur in libro Alchimi, est medicamen compositum ex glutine factio ex pellibus vaccarum, & ex lapide marmoris puluerizato, & hoc idem scribit Eboëbitur.

Quidam alij dicunt, quod gummi albelat est medicamen simplex delatum ex India. Sed prima opinio est verior. Et in libro Menagi albiarum scribitur, quod est quid simplex minerale, & secundum alios est, quid compositum artificiale conferens vel cerinus desuper pulverizatum, & ibidem ponitur descriptio compositionis istius gummi mistæ, quæ ut exsicet, applicatur parietibus calce linitis, & post exsiccationem eius remanet sicut gumma extensa in figuram tabule subtilis marmoreæ, & ideo appellatur Arabice gummi albellat, nam albellat significat tabulas marmoreas.

Gumera est linimentum, quod ponitur super faciem.

H

Haben idem est, quod hydropisis. Habitrar est herba odorifera, quæ defertur ex Mecha.

Habel almesachin est herba, quæ dicitur funis pauperum, & est species lebleb.

Hab alzizi, vide grana alzelem.

Hacar, ut exponit Syriaci est apostema, aut vlcus.

Hac sunesi est pondus, ut patet in capitulo ponderum.

Haabebe, vide charmazech, & alathel.

Hagiar alagi, idest lapis eburneus.

Haie est nomen commune omnibus serpentibus.

Halmes, idest permissioni rationis.

Hamica, ut scribit Avicenna, cap. de variolis circa finem est aggritudo media inter variolas, & morbillos, & est salior ambobus.

Handachocha est trifolij species habes

plures stipites elevatos à terra ad quantitatem duorum, vel trium palmorum productos flores citrinos odoriferos, & est planta valde nota in Syria, & ex floribus eius efficitur oleum valde conferens, & expertum in passionibus nervorum.

Harba, vide alharba, quia sunt idem.

Harfesi est species cardi, quæ apud Siculos comeditur, & nominatur apud ipsos cacozola.

Harfisi, vide bubus.

Harmel est species rutæ sylvestris.

Harimun animal, quale sit ignoratur.

Harire est ferculum factum ex frumento minus contrito, quam sit forma eius deo ovis in aqua, aut in iure pulli. Et hoc ferculum quandoque fit ex hordeo excorticato, & confectum modum similia frumenti, & vstatur in Syria.

Hase apud Arabes est rhymus, super

quem inhaeret epithymum.

Hasech, vide alhasech, quia idem est.

Hasef, idest asperitas cutis botioralis.

Harbas est apostema calidum accensum.

Cerebro secundum Syriacos, & Eboëcos non comorando situm, neque fluctuationem aliquam, sicut dicunt Latini, sed hoc nomen impositum est tali apostemati à primis impostitionibus sic.

Harleich, vide alharleich, quæ sunt iule

arbor, cuius gumma est karabe, sicut scribit Eboëbitur.

Hazan, vide Chadesan.

Heali secundum Syriacos idem est, quod

butyrum dissolutum super ignem, al

butyrum sit recens, & acceptum super

butyro crudo novo: tale enim super

ignem dissolutum tendit ad albedinem. Sed auctor Samaritanus in tractatu suo de ciariis dicit, quod dicitur carniem cum aceto, quod dicitur

seu hbagi, vel almosus denominatur Heali.

Heam apud Arabes est passio animæ

permixta ex spe, & timore, sicut quidam

do aliquis timet aliquod damnum futurum cum spe tamen aliqua, quod illud possit amoveri.

Heecian est alienatio mentis.

Heilbua, vide Elybua, quia idem sunt.

Heuphislidas, seu heuphislidos est hy-

poquistidos.

Hemdam est nomen regionis Persie

Hera, vide Gion.

Herba mendaria quid sit ignoratur.

Herba apostematum est species sempervivens.

Hesme, vel Hesame est plures solutionis

offis in modum scissurarum absque

erratione, vel remotione alicuius part

tis offis.

Herchan, vide Chadesan.

Herphi-

Heuphislides, uide leuphislidas.

Hem almeius secundum Ebenis est

herba que dicitur merbie.

Heli, idest cardamomi minoris.

Hefargiesin, seu Hefargiesin est uitis

alio secundum doctores Arabes, &

de ipsa loquitur Auic. 2. can.

Hexabi est species cantilene sic nomi-

nata.

Humadia est cibus factus ex carnibus

& brodio ipsarum cum agrestia, &

alys acribus.

Humain est nomen medici, quem Lati-

ni appellant Ioannitium.

I

Iabrua, uide aliebruaha quia idem

sunt.

Iacut apud Arabes est nomen comu-

ne ad rubinum, saphirum, et hyacin-

thum circum, tamen iacut absolute

prolatum significat rubinum.

Ieluch idest sinu pitis.

Iegarach abas idest ut uehementer un-

gatur caput.

Iegam, uide alienbut.

Iembut, uide alienbut.

Iexmen idest deperdat motum.

Iilmbre & alhenada & alandagi sunt

termini, qui sapius reperiuntur apud

Arabes. Et istumora proprie idem est,

quod assimilatio nutrimenti, scilicet

qd est de humiditatibus secundis ad

nutritum. Alhenadan uero est altera

tio cibi facta a colore naturali ac sit

potus conueniens nutriti naturali qd

Latine dicitur digestio, et est commu-

nis ad alterationem, cibi in stomaco,

et in hepate, & in uenis, & ad alio-

rem in superfluo, ut ad benignum hu-

morem reducat. Alandagi autem

est alteratio materia facta a calore

ad hoc ut talis materia si est mala re-

etur ad benignum, aut ut prapa-

retur ad expulsiorem materiam gros-

sam subtilizando & subtilem ingros-

sa, & per materiam in hoc loco intelli-

gitur superfluitas aut humor non a-

pplus assimilari nutritio. Differentia

tamen inter albandam & alandagi

babetur ab ipso Auicene, cap. de uir-

tutibus naturalibus.

Iuleb est nomen persicum significans

zaccarum cum aqua rosata. Et Ara-

bescopistores per iuleb absolute no-

intelligunt nisi zaccarum cum aqua

rosata dissolutum & bullitum in mo-

do syrupi.

Iulem, uide alalem.

Kale est species salicis, & est ar-

bor magna habens folia latiora

qua folia salicis, & in principio ueris

facit flores ualde odoriferos, & de ip-

so diximus in Chales, quod est idem

Kal Kalangi est confectio composita, cu-

ius descriptio habetur in v. can.

Kamaba quidam dicunt quod est cala-

mus aromaticus, alij quod est medi-

camen exsiccatum.

Karmez est uermis.

Kes est manus, que continet pedinem

& digitos, & huiusmodi pars est co-

munis ad partem domesticam & syl-

uestrem palmarum, seu manus.

Ke Kenbi est species solatri.

Keliati est mensura.

Kenina, idest uase uitreo.

Kerfe darini, idest cortex cinnamomi

Kerfe uide Cherfe quia idem sunt.

Kermex, idest Kermes.

Kesb alkerua est sax, que remanet ex

compressione alkerua, quando ex

ipsis granis contritis exprimitur

oleum.

Kesb sisani est illud quod remanet post

expressionem granorum sisani contri-

torum, ut ex eis exprimat oleum,

et est illa seculentia expressa in qua

nihil quasi remansit de oleo.

Kessang est genus tuberum.

Kies est cinitus in Persia.

Kilgia est pondus libris.

Kist, seu kust est pondus vnc. xx. secun-

dum alios uero est pondus libr. i. s. se-

cundum alios libr. ii. & secundum

alios libr. iii. uide in v. can. capi. de

ponderibus.

Kisse, idest culcitra, seu linteamina.

L

Labe barbaris, uide alaba barba-

ria quia sunt idem.

Lachrima corui, uide Bezabar.

Lachar idest incisio.

Lana merhazi est lana capre subtilissi-

ma, ex qua fiunt zambelotti, & alia

uellera subtilia.

Lapis piperis est lapis, qui reperitur in-

ter grana piperis, & similatur piperi

in colore & magnitudine.

Lapis muricis. lapis masius ambo

ignorantur quid sint.

Lapis anachatis, uel achatis secundum

quosdam est alumen album, & secun-

dum quosdam est ferrum sandalinum,

scilicet species ferri, quod in suis fra-

cturis & in partibus confectis ha-

bet colorem sandali rubei.

Lapis sanguinis est sanguis draconis et

secundum aliquos est hematites

Lapis taselis, uel baselis secundum ali-

quos Arabes est lapis besta idest co-

rallus.

Lapis iasb idem est quod lapis iaspis.

Lebeni, idest storax liquida.

Leblab est uolubilis, seu lupulus, ut pa-

teret uerba Auic. & Mesue conside-

ranti.

Lebub sunt grana, seu nuclei axellana-

rum amygdalarum, & filicorum.

Lelfar zadache, idest super pasta dura.

Lesan alhamel, idest lingua arietis, &

est plantago.

Lethe, idest humida uiscosa, seu mali

odoris.

Lignum crucis secundum omnes Ara-

babes est lignum radice poniae.

Ligamentum alagiagi est cerotum, uel

emplastrum ex sypticiis constringens

& prohibens pulsus arteriarum, quan-

do super eis applicatur.

Linx, uide alnemer.

Liurello, idest uase.

Lus, uide allus quia idem est.

Lusba, idest pomum mandragora.

Lubach est additamentum cartilagin-

um replens uacuitates iuncturarum,

sicut est in iunctura inter spatulam

& brachium.

Luluma, idest concavitas.

Lutum capitis est lutum comestibile,

quod mulieres pregnantibus, et alij ha-

bentes appetitum corruptum come-

dunt, & apud aromatarios orienta-

les communiter venditur. Et mu-

lieres maxime utitur eo in balneis

liniendo caput pro capillis prolon-

gandis, & ideo dicitur lutum capi-

tis, & etiam lutum comestibile, &

est boni odoris, & saporis. Et dicunt

Arabes, quod est obiectum delectabile

sanguisugis, & ideo si locus liniatur

eo, ipse voluit se ad illud suspen-

dunt. Et dicitur etiam alijs nomini-

bus Arabicis, scilicet et lutum cora-

secum lutum alnisaburi, lutum aro-

maticum, lutum alcuhrugi, idest cy-

prum, lutum alnabagi, lutum famis

secundum Arabes est lutum albi

frangibile, & est species luti Roma-

ni, & dicitur stella famius, vel stel-

la famus.

Lutum albolera est bitumen iudaicum,

vel secundum alios est lutum sigil-

latum.

Lutum alhar est lutum purum absq;

putredine, & malo odore.

Lutum albhayre, seu lutum albhayra

vel abayra est terra sigillata.

M

Macbid vaccinum est lac vac-

cinum, a quo propter multam

eius concussionem in vitro, aut in

alio vase extractum est butyrum.

Machonaeb apud Arabes est lintea-

men ex serico, aut ex lino, quo mu-

lieres orientales utuntur cooperien-

do collum, & humeros, & alligatur

parti posteriori capitis, & descendit

per dorsum.

Macharad est forfex acuti capitis ad

incidendum.

Machilum secundum aliquos est con-

fectio sic nominata.

Mach dunes, idest petroselinum.

Magra est terra rubea, seu lutum rubeum,

A VIC. Tom. 3.

D d 2 &

Et de ipso scribitur. 2. can.
Mahaur est axis pertransiens per aliquod corpus sphericum sicut duo poli super quem circulariter mouetur.
Mabeigi, uide almarmabeigi.
Mahaleb est granum notum in Syria. **Mardana** est herba quam Venetici cataputiam appellant.
Mahafa est uehiculum illud, quod communiter dicitur sbarā.
Mabeizaberegi est species lactini, de quo Auic. .can. facit cap.
Maluchia est species malua, et Damasii est in usu, & datur infirmis febribus.
Mar, uide almarmabeigi.
Marbad, uide Bancharas.
Marmar seu marmarzi est herba, quam vulgares Veneti appellant herbam sancti Iohannis, cuius semen est semen mari.
Maran alrasul est unguentum apostolorum. ita exponitur ab Auic. v. can. cap. de vnguentis. Dicitur enim unguentum apostolorum, quia Gal. com. posuit ipsum pro cura ulcerum, quia fuerunt in crucibus apostolorum secundum quod arabes affirmant.
Mast seu mest sicut exponit glossa Arabica est alraib, quod est lac coagulatum acetosum, & minoris acetositatis, quam lac acetosum, quod nominatur aldug seu aldug.
Masacuma est summa uiri liquefacti, quae cum infrigidatur, fit sicut sal, ut scribit Albuin.
Masere est tumor accidens oculis, & in facie subito ex uaporibus a sanguine eleuatis, & tumescit facies, & nasus, & frons, & alteratur multum dispositione naturali.
Mecha est ciuitas in qua est sepultura Maumerhi, inde mechie nomen denominatum significans quod nascitur, uel deseritur ex hac ciuitate.
Mechul est mensura.
Mechuch est mensura.
Medaruzan uide derezi.
Meded idest quid successive restaurans.
Medicina albalebia uide albalebi.
Medicamen alrasum secundum quod exponitur ab Arabicis est medicamen, quod applicatur ulceribus seu plagis capitis cum fractura ossis. Et hoc medicamen describitur ab Auic. sen. ii. quart.
Medusfat idest compositis.
Medeli idest secundum situm extensum uersus inferius.
Medini, uide uena medini.
Meba seu miba est nomen commune ad storacem liquidam & siccam. Et astarach est species mebaui patet. 2. can. cap. de storace. Et quidam per astarach intelligunt storacem a

lamitam, quidam uero storacem siccam nigram.
Meinbegi idest lassifagria.
Mel tabarzet secundum auctores Arabes est zucarum tabarzet dissolutum, quod remansit in uase, in quo fit zucarum tabarzet, & non fuit coagulatum sed remansit liquidum sicut syrupus.
Melones zachi sunt angurie aquose, in quarum concauitate continetur plus de aqua, quam de medulla.
Melones alsestini sunt angurie longe tortuosius uersus stipitem, cum quo coniunguntur, & nascuntur in Aegypto, & ibidem nominantur batheca abdelemi.
Melones Indi sunt angurie uirides, quae communiter nascuntur, & visitantur in pluribus regionibus.
Melon alraKi est melon Indus. i. anguria communis, quae apud Arabes quadoque appellatur batheca Indica, quadoque batheca uiridis, quadoque batheca filistin, quandoque batheca alzachi.
Memiran est radix nodosa non multum grossa citrini coloris, sicut cucuma, minor tamen est & subtilior, & asportatur ex India, et apud physicos orientales est ualde nota, & usitatur in passionibus oculi.
Menachele, uide almenachele.
Mendel idest uas.
Meruzi uel mezui idest declinando ipsam ad pectus.
Merdaengi idest lithargyrium.
Mesich, uide albadab.
Mest, uide mast.
Mesue quem allegat Auic. fuit filius Mesue antiquior, qui multa scripsit in medicina. Alius autem fuit Mesue posterior, qui composuit librum Mesue nominatum approbatum ab omnibus Italicis, in quo multos allegantur uerba Abubali idest Auicenne. Et ego uidi librum Arabicum filij Mesue antiquioris. Sed librum filij Mesue posterioris nullibi in Arabico reperire potui.
Mesiba est nomen medicum.
Mestaru est pondus.
Mesha est pannus factus ex pilis asinorum, et caprarum, et quandoque ex pilis caprarum tantum, & Arabes habitantes loca deserta faciunt sibi tentoria, et saccos ex huiusmodi panno grosso.
Mesas est radix cornu caprini. Alij dicunt quod est pars cornu iuxta pedes animalis.
Metarach est exercitium compositum ex debili & tardo.
Mezui, uide meruzi.
Mibachregi est sapa, seu succus uuae de coltis usque ad consumptionem quartae partis.

Miba, uide meha.
Miba scilicet idest storax liquida.
Miba mumiai secundum expositionem Arabes est mumia dissoluta. Ex libro synonymorum Arabico colligitur quod almuniali & mumia sunt idem.
Misusen uel misafan, uide almisusen, quia sunt idem.
Monchar algorab idest rostrum canicis.
Morusa membra apud Arabes expositores sunt membra, quae suscipiunt uirtutem a membro principali.
Morgan, uide besd.
Mora alfarjad est mora alba dulcis.
Mora semī est mora nigra saporis muzi.
Mores alsebbais, uide alsebbais.
Mucula secundum Arabes est pars exterior oculi, quae nobis apparet.
Mucadabati seu almadadaba est nomen commune ad instrumentum, quo inciditur coniunctio oculi, inde penetrando & intrinsecus dictum instrumentum inter cornu & uueam deprimitur aqua ad partem inferiorem, & ad instrumentum superius penetrans & aquam aquam, sed non incidens habens extrinsecum penetrantem non acutam, ne per errando latet in nicas oculi.
Mudaba idest discooperiens os corucae solutione.
Mugienum, uide Gienum.
Mugath est radix, quae reperitur apud aromarios Damascenos, & est de in usu in cura doloris dosi peritiam Syriam & Aegyptum.
Mun est uocabulum Persicum, & est idem quod cera.
Muraba idem est, quod hoc nomen dicitur, condita, conditum. Et propter hoc per zingiber muraba intelligitur zingiber conditum, & fit alijs.
Muriasilum est planta, de qua Ebraei scribunt, quod mirabiliter resistit uenenis.
Musa est fructus suauis nascentis, oriuntur carne zucari, & de ipsa habetur. 2. can.
Musoli, uide almusoli.
Mus napelli, uide Bimus.
Mutassim est nomen regis.
N Abati appellatur illud quod nominatur in quadam regione orientis nominata Nabat, quae non nominatur a Ninio ciuitate, sed a Bagdad iuxta tigrim flumen sita.
Nabacha est pondus scilicet quod est granum nabach de quo in 2. can. est auis magna palumbus, & secundum

secundum Arabes de hac intelligit
Aucien 2. cap. de Nux. suae se-
cundum aliam litteram Naxham.

Naxham alius apud Arabes intelligi-
tur radix napelli alba.

Naxham cineritius intelligitur radix
napelli quae est cineritii coloris.

Nardin id est spica nardi.

Nargil id est nux Indica.

Nasturtium babei id est nasturtium ba-
bilonicum & est nasturtium album.

Nabaf est res condensata in modum da-
thylae quae deglutitur.

Naxham id est loch spissum.

Naxham arabice idem, est quod vinum La-
tine.

Naxham secundum Arabes est sus-
sumigum perfectissimum composi-
tum ex ambrae & a yloaloe &
misco perfectissimis, & valde ele-
tis.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim vel negim seu negimo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij elevati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

nux maior, & delectabilior gustui.

Nux metel secundum quod scribitur in
libro Ebenitar & secundum omnes
physicos Syrios & Aegyptios est fru-
ctus cuiusdam plantae cuius statuta,

& folia simulantur melongena, &
apud aliquos Arabes appellantur
berbengina id est similes melongena

& florem habet album magnum ob-
longum, & fructus eius, qui dicitur

nux metel est sicut nux aspera, cu-
ius cortex est spinosus, & grana seu

femina huius fructus sunt sicut semi-
na pomi manaragora, & sunt dulcia

pinguia. Cortex autem spinosus simi-
latur cortici spinoso fructus cuiusdam

plantae, cuius folia sunt similia folijs
bederae parvis & stipites eius inno-
tuantur super virgulas sicut volubili-

lia, & fructus istius plantae & sicut
nux viridis, in cuius cortice sunt spi-
nae grossae acutae, & talis fructus à

mulieribus Venetis & Patavis appel-
lantur caranze, & ex isto fructu fit

oleum valde sedans dolores haemor-
rhoidarum. Et aromatarij & physici

orientales videntur hoc fructu in stu-
pefaciendo, & affirmant quod ipse sit

nux metel, eo quia habet conditiones
quas scribit Aucien de nuce metel, &

facit operationes eius sicut docet ex-
perientia. Illa vero nux quam Veneti

appellant nux metex, & quae reperit-
ur inter nuces muscatis non habet

spinas quas scribit Aucien. & talis
nux quae aportatur ex India igno-
ratur quid sit à physicis orientalibus

& ab Italis connumeratur inter stu-
pefactiva.

O

Odor charegia est odor rei humidae
putridae habentis in superficie pi-
lositatem atque lanuginem, quae à Ve-
netis dicitur mossa.

Oleum Chalefide chalef.

Oleum zambach apud vulgares arabi-
cos est oleum liliorum alborum, ta-
men apud physicos peritis est oleum

factum ex floribus iasmini.

Oleum alstini secundum aliquos est o-
leum derham, quae est herba notissi-
ma Damasci. Et Aucien in libello de se-

cretis quem ego traduxi, scribit de ea
mirabiles proprietates.

Oleum alrazachi secundum Arabes est
oleum factum ex susen albis. i. lilij al-
bis.

Oleum de susen absolute est oleum de sus-
en asmaguni id est lilij caelestibus

factum cum spica & alijs aromaticis
sicut declaratur in lib. Mochar ara-
bico.

Oleum siragi est oleum sisaminum.

Oleum de aqua secundum aliquos est o-
leum onphacinum. Alij vero dicunt

quod est oleum ablutum cum aqua.

AVIC. Tom. 1.

Oleum alzeit id est oleum oliuae.

Oleum hortense est oleum, quod fit ex
oliis non sylvestribus.

Ormus vide alcharad.

Os nerdi est os positum in sine pectinis
pedis versus partem sylvestrem, & in

parte connexa ipsius pedis, & tale os
habet figuram hexagonam & deno-

minatur nerdi, quia assimilatur taxil-
lo hexagono, quo antiqui ludebant, et

illi taxilli fuerunt appellati, nerdi ab
inventore, qui fuit philosophus claris-

simus & appellabatur Nerdi.

Osasbenie vel alaberia sunt ossa par-
ua post aures, quae sic appellantur,

quia assimilantur extremitatibus cu-
spidis sagittarum, & acuum.

Oslatum apud Arabes appellatur os al-
chatin.

Ouum venti est ovum super quod non
cecidit hora coitus roritas, & virtus

masculi, & apud vulgares dicitur o-
uum venti, quia cum sit absque virtu-

te masculina non est aptum ad concep-
tionem.

P

Panis almele secundum Arabes est
panis coctus super lapides calefa-
ctos & coopertus cineribus cali-
dis.

Panis alcheshbar est panis factus ex fa-
rina permixta cum fursure.

Panis alhanari est panis factus ex fari-
na frumenti prius abluti, & infusi in

aqua, quod quidem frumentum post
eius abluionem & exsiccationem

mollitur una vice & non pluribus vi-
cibus sicut quando fit simid seu simi-
lia.

Panis alchathais est panis decoctus in
patella absque aliquo unctioso.

Panis alseir est panis non bene deco-
ctus, qui posita diuisus in partes exsic-
catur in umbra, & ex eo cum oleo

amigdalico & aqua conficitur fercu-
lum.

Panie ex fractura simile est panis ex fa-
rina frumenti loti bis moliti, quia p-

primam molituram separatur fursur
grossum, postea iterum molitur illa fa-

rina à fursure depurata.

Pilula alsabiar sunt pilulae assaiaret, &
denominantur alsabiar ab Arabicis,

quia administrantur apud somnum,

alsabiar enim significat illud quod
est anicum somno, vel quod admini-

stratur apud somnum, & est uoca-
bulum Persicum.

Pilula ascebia, & pilula biberem sunt
pilulae sic denominatae à medicis.

Piper longum secundum quosdam ara-
bes est primus fructus arboris piper-

is, quia est flos arboris piperis sicut
est flos auellanarum, & post huius-

D d 3 modi

Babegian, uide Chadesan.

Sabane est species salsamenti facti ex pifcus paruis, salitis, & resatur in oriente uersus Bagaded hodiernis temporibus.

Said est regio iuxta Nilum distans à ciuitate Chari itinere sex dierum.

SaKaif ab Arabicis appellatur papauer rubrum, quod reperitur in campis.

Sal uipera est sal, qui ponitur, & reperitur in uentre uipera salit.

Sal tabarzet est sal durus mundus clarus, seu fulgemma.

Sameriuma sicut scribitur in libro Alcuin est fraudengidef calamenchum.

Zanach, uide Sababich.

Sarha alsalian, uide Riba alsalian.

Sasar est animal quod Patani appellat gillo, & est paruus cantans in nocte.

Sarm seu sargi est intestinum, quod ad anum seu ad scilicet terminatur.

Sasfafa, uide alratbbe.

Saculos, uide sachafilus.

Sieha seu siha est species absinthij habens folia minuta, & plures ramulos, & est herba nota Damasci nascens in locis syluestribus, & pistores ipsius in farinis calefaciendis, & de hac planta loquitur Auicenn. 2. can. cap. Secha. Et secha Armenum seu coraseum est illud quod Latini appellant semen sanctum.

Semum dicitur illud, quod oritur in regione semidef Syria.

Semum, uide alsacem quia sunt idem.

Selita est electuarium, de quo habetur in antidotario.

Selitaragi est radix delata ex India, & est rubicundior, de qua in 2. can. cap. Selitaragi.

Selimbim, uide secaniabin.

Selba, uide secha.

Selbagen, uide Bagi.

Selch, uide Bagi.

Sech est galia non semper aromatizata.

Secaniabin quod Arabicis dicitur schin.

Schin est syrupus acetosus, et est cominus ad mellinum, & zuccarinum.

Seliruse idest sefrotica.

Seda, uide alsedar.

Seder est arbor ex cuius folijs fit puluis, quo Saraceni utuntur in balneis, & reperitur hac arbor in terra promissionis circa Sidonem, et ciuitatem Isf.

Sesiba idest nascens ad radicem motis.

Sesiba idem est quod partes laminose seu partes late subtile, sicut partes squamosae.

Segar mariem seu arbor uel planta maris, sicut scribit Ebenitar, est herba, quae dicitur alachaen, quae est maritima, & apud aliquos uulgares uulius nominatur herba sancta Ma-

ria. Et segiar mariem dicitur etiam de arbore, cuius folia simulantur folijs arboris cytoniorum & ex ea colliguntur grana algul in Aegypto.

Et in Gracia colligitur storax sicca gummosa Aromatica & odorifera, quae ab Auicenn. 2. can. dicitur alstarach, & apud uulgares Arabes dicitur bachur mariem hoc est suffumigium maris.

Seles in Arabico aliquando significat flexibilitatem & mobilitatem facilem, aliquando significat laxitatem & quid laxum non compactum, sicut unctura non stricla non compacta ligamentis fortibus, quae facilliter mouetur aut flectitur. Et secundum diuersitatem locorum, in quibus reperitur iste terminus, diuersificatur in tercio ipsius.

Selgen, uide alselgem quia sunt idem.

Selgem als-gar idest uapae paruae.

Selal alna hel est mel dulcissimum.

Selk idest bilitis.

Selami idest in nodo uno digitorum.

Semen est butyrum coctum siue antiquum siue nouum. Et quandoque accipitur pro unctuositate congelata sub cute uide Seham.

Semen maru, uide Marmacor.

Semicnania, uide alselamiat.

Semsem, uide ut supra.

Semarat, uide alzarabat.

Seman apud Arabes est auis, quae apud Venetos qualea appellatur.

Semid apud Arabes est farina ex frumento grosso modo trito cum mola ita ut cortices siue furei grossi separentur & remaneat medulla tritici praedicti in modum granorum milij paruorum, quae medulla sic trita & mundificata à furfuribus Latine dicitur simila. Et apud aliquos non solum illa medulla tritici grosso modo trita, sed etiam pars subtilis ipsius medullae trita subtiliter & mundificata à furfuribus appellatur simid seu simila seu flos farinae.

Semach est separatio continui eueniens in panniculo subtili cooperiente cranium.

Semum idest acre uehementer calido.

Semegenium idest nigrum.

Semachu idest super partem dextram aut sinistram capitis.

Senan idest dentalis.

Senafen idem est, quod spina uel illi simile.

Senchar idest lactuca asini.

Senegiar idest lactuca asini.

Sembadegi est res mineralis apud uulgares Latinos appellata smerio, cum quo arma & alia ex ferro constructa absterguntur, & fiunt lucida, & polita.

Senafene idest marginis cocanitis siue

dylium.

Sengiabuc est granum sebesten, sicut exponit Ebenfis.

Sendar idest uitis nigra.

Serengi est minit, quod est rubrum ualde, & fit ex aduisione plumbi.

Serasif est pars micach chartilaginosa, quae continuatur cum extremitatibus costarum mendosarum ita, quod extremitas costarum mendosarum dicitur serasif, & est iuxta hypochondrium.

Seragi alcharab sicut scribit Menagi albian est herba proxima hyssopo, ut etiam scribit Auicenn. cap. de lampade alcotrob. Aliqui Arabes dicunt, quod est mandragora habens figuram humanam. Alij autem diuersificantur circa expositionem huiusmodi nominis.

Seragi una idest rob una.

Sotan, uide alcharad.

Sextarius est pondus. 3. vj. s.

Shad, idest cyperus.

Shemie, uide osha shemie.

Sbedanegi beri, uide alsenne.

Shed est fauus mellis.

Sherzur est regio Persiae.

Sicla nigra secundum aliquos est planta quae in Syria appellatur suandar, cuius folia sunt similia folijs siclae paruae, & color ipsorum est ualde uiridis ad nigredinem declinans, & radix est rubra ad magnitudinem rapiani oblonga, & habet corticem grossum supra corticem sicut cepae.

Ehembitar autem connumerat hanc plantam in specie raparum, & scribit, quod semen raparum, quod proprie ingreditur theriacam, est semen suander praedictae. Et in Syria radix supradicta rubra in hortis nascens comeditur elixata in ferculo, & condita cum aceto, & oleo, & sale, sicut fit salutarium ex carotis, seu ex radice bauriarum domesticarum.

Et radix ista etiam cocta & condita in aceto solo aut in zuccaro. sicut condiuntur rapae, seruatur longo tempore & comeditur. Et radix praedicta etiam sicut relatum est a fide dignis oritur in Macedonia circa ciuitate Durachij & Alexij in locis campestribus. Et semen huius radices seu rapae nascentis in locis campestribus uidetur magis utilis pro theriaca conficienda, quam semen hortulanae.

Sief almezidachiana idest sief Alchubch idest Sief stella.

Sief alnefastegi idest sief de amylo.

Sief alchenduiri idest sief de thure.

Sief alramadi idest sief uincetum, de quo in antidotario.

Sigilla lacune idest terra sigillata.

Silach, uide alselach, quia sunt idem.

Dd 4 Siliqua

Silique de Syria est *Silique*, que comeditur ut patet. 2. can.
Simila, uide *simid*.
Sinia idest ex regione Sin.
Siracost est manna que apud Italos usitatur.
Sirachs est radix silicis nota apud aromatarios Damasenos, & est in usu contra uermes.
Siragi, uide *oleum siragi*.
Siragi storacis est unguis storacis *Sisimbrium*, uide *alneman*.
Soriagi, uide *Bagi*.
Sofati idest pleurefis. Quidam Arabes tamen dicunt, quod *sofati* proprie est apostema costarum.
Speculum alfinia est speculum artificio sum, in quod si quis in spiciat uidetur os suum esse tortuosum.
Spica nigra est spica nigra aromatica, que declinat ad nigredinem.
Spodium, uide *alcanna*.
Spuma absinthij secundum aliquos Arabes est succus absinthij spumosus subtilis depuratus a parte sua feicali residente. Et quidam dicunt quod est succus depuratus, aut non depuratus, & dicitur spuma, quia talis succus secundum plurimum habet spumam.
Spuma psyllij idest mucillago psyllij.
Squinzibin *safaseli* idest syrupus acisus de cydonijs.
Stella alderari sunt stella luminose, sicut scribit glossa Arabica.
Stella samius uel *samus*, uide *lutum samium*.
Stinus, uide *Cocodrillus*.
Suochi, uide *Giedaul*.
Suadar, uide *sicla nigra*, & *rapa parua*.
Susfera secundum Ebenbitar est musculus diaboli, & est species abrotani.
Sabet sari idest dormitio *negilatina*.
Sucharan apud aliquos est hysquiamu nigrum, sed apud medicos peritis est planta appellata *cicuta*.
Suchutis est semperuina, sed glossa Arabica dicit, quod est aliud.
Suffumigatio alchanios est suffumigatio rerum odorabilium bullientium in aqua rosata & euaporantium ex uase, in quo bulliunt, quod habet officium strictum.
Sufertun sicut scribitur in libro Benagi albian est semperuina, & secundum alios est species *mandragore*.
Suich, uide *alsuichi*.
Suele idest *sasase* seu *trifolij*.
Sulegian est ludus, in quo equitando percutitur pila rotunda lignea cum baculis, & huiusmodi ludus est in usu in oriente.
Summion puto quod sit herba habens stipites concauos, & folia similia folijs apij, sed maiora, & apud mulie-

res Venetas appellatur *leuisico*.
Sumach *albagadedi* est *sumach album* seu minorem habens rubedinem, & dicitur *albagadedi*, quia asportatur ex regione dicta *Bagaded*.
Sumach aldebagin idest *sumach*, quo preparantur coria & pelles.
Superius squinantibi idest flos *squinantibi*, qui similatur floribus *camularu* uerum est ualut paruus in quantitate. Et ego emi huiusmodi florem de latum ex *Meccha*, & erat continuatus cum *stipite*, & folijs *squinantibi*.
Surbagi seu *surbagiet* est cibarium factum ex brodio cum pauco rizo, aut melle, & alijs, que in ferculis ponuntur, & est fluidum, & est ualde in usu in Syria. Arabes namque non bibunt aliquid in prandio aut cena sed loco potus sorbent huiusmodi ferculum. Sanius enim putant quam aqua frigidam. Vinum autem ex lege est eis prohibitum.
Suri est uittiolum rubeum.
Suregi parietum idest illud, quod egreditur ex parietibus, & muris, & est sicut sal.
Surethun est testiculus.
Susan, uide *almisusen*.
Sufen azad idest floris lili non dum maturi seu nondum aperti.
Sitbragi quid sit, uide. 2. can. & est quasi simile case lignee, uerum frusta eius sunt subtiliora, & est nota apud aromatarios Damasce.

T

T *Abraften* est cinis Persie.
Tachir apud Arabes est substantia medullarum tritarum dura post expressionem seu extraktionem olei ab ipsis cum uehementi compressione factam. Et sic *tachir amygdalarum* est substantia dura, que remansit post expressionem olei ab ipsis tritis. Et similiter dicatur de *tachir granorum len*, & nucum & fistulorum, & similibus.
Tassia quidam dicunt, quod sunt granuræ syluestris. Quidam dicunt quod est aliud.
Tachib est cinis Persie.
Tamar heyrun sunt *dactyli magni* bene maturi.
Tanur est species furni in oriente, qui est ualde in usu, & est factus ex luto cocto sicut testis, cuius longitudo est trium cubitorum, & latitudo ipsius est duorum cubitorum uel circa, & figuram habet rotundam, cuius orificium est strictum in parte superiori, relique uero partes sub eo existentes gradatim dilatantur usque ad extremum eius inferius, & cir-

cunquaque partem funi appositum sunt lapides, & lateres calce luto armati, & cum calefactus est lignis subtilibus accensis remanentibus prunis in fundo eius tunc postea molliis extensa in modum placenta applicatur eius lateribus, ipsi, ad habendo coquitur a calore lateris tanur: & calore ignis & aeris in ipso existentis: orificium namque clauditur.
Tedmur est regio uersus orientem inter *bagaded* & *Damascum* sita.
Tenur corporis secundum *Siraft* pars corporis concaua comprehendens uiscera.
Tenchis *alras* idest declinationem uel demissionem capitis uersus anteriorem partem.
Tenaseb idest glutinis albotin.
Terbentina est gummata arboris productis frustum, qui dicitur *gyamm* uide.
Terenabin seu *trangelin* est species uine, que in oriente est ualde in usu de ipsa habetur in 2. can.
Terchia idest gradatim procedens.
Terid idest pannis comminutus in uine pingui.
Tertiana *triangulata* idest quartana.
Tesfid idest capitis apud arabes est figura capitis primata commissura coram li aut commissura laude propter positionem eminentie partis anterioris, aut posterioris capitis. Alio dicitur, quod est figura capitis non habens commissuras prædictas, unde sequitur nomenclaturam in operationibus cerebri.
Thabam uide *alt boin*.
Thaia *marinum*, uide *almam*, *beigi*.
Thasirua uide *eylbua*.
Thasugi est pondus.
Thaun, uide *oleum alfini*.
Thababegiat sunt cibaria preparata cum carne, ex quibus quoddam est acetosum, quoddam salsum, sunt sicut *Benagi albian*.
Thaibabi est quoddam regio.
Thalisfar est solum oliua Indæ. Alii dicunt quod est lingua anis.
Thala est uinum coctum usque ad consumptionem tertie partis.
Thebegi apud Arabes idem est quod in mesalio quoddam similis *cachexia* de *cachexia* est tumefactio facta de extremis causis acutis, commotis. Sed *thebegi* est nomen commotis. ne ad *cachexiam* ueram scilicet que provenit uicio hepatis, & ad tumefactionem membrorum similis *cachexia* provenient ab alia causa, sicut tumefactio oculorum & facis, ex somno preloso & alia occasione, aut *thebegi* est faciem uisum sicut olei & similia. Quodamque modo dicitur & *thebegi* huiusmodi. Thear

Thear est tempus in quo mulier est mē-
da à mēstruis.

Tināfil uide cyllbua.

Tobhan, uide ebadeffan.

Trangibin, uide tereniabin.

Trehel est tumor membri, causatus à
materia pblegmatica.

Tri est cibarium ex pasta frumenti quā
doq̃ fermentata, quan loq; non, &
vulgariter dicuntur lesagnette.

Trochiscus niger apud quosdā Arabes
est trochiscus andaron.

Tubal est squamma, seu cortex cadens
de arc, aut ferro ignito percusso à
malleo.

V

V Chachal uide alcubuzer.

Vdha, uide aludba.

Vena alibathi sunt vena brachij infra
basilicam.

Vena medini ab aliquibus vocatur ve-
na ciuilib, & est egritudo accidens
precipue in ciuitate Medini apud
Mecham, ubi sepultus est Maume
thua. Et licet egritudo prædicta ac-
cidat in terris Aethyopiæ, tamē mul-
tiplicatur maximē in ciuitate prædi-
cta. Et quia etiam est bohor, quod
ulceratur, ex quo postea egreditur
aliquid simile venæ, quod non cessat
prolongari, & quandoq; habet mo-
tum vermis. Ideo denominatur ve-
na Medini.

Vena citræ apud Arabes sunt curcu-
ma, apud alios vero sunt radices me-
miran.

Vena scellaris, ut dixit Sinasi, est vena
quæ apparet inter partem inferio-
rem brachij, & partem domesticam
ipsius, & ipsa est ramus basilica, vt
dixit Auic.

Vena alfabat est vena adiutorij.

Vena albalefa sunt vena partis poste-
rioris capitis supra foueam noctæ,
& est pars, supra quam appodia-
tur caput apud resupinationem cor-
poris.

Vena alsebatbi, seu subetica sunt vena
arteriales situate sub uenis guidegi.

Vena alhaleb est vena descendens ad in-

guina, & uesciam, & dicitur porrus
vritides.

Vena almabat uel almabit est vena quæ
est sub genu.

Ventofitas yalferse idem est, quod apud
Latinos ventofitas grossa causans
gibbositatem, & de ipsa loquitur A-
nien. tertia primi cap. de agnitudi-
nibus infantium.

Vermis apum est uermis, qui reperitur
in aluearibus apum.

Vgene, uide alchad.

Vgia, uide alalem.

Vgiur, idest puluis, uel suffus.

Villi mechi, idest, qui ex Mecha defe-
runt sunt villi corticum arboris,
ex quo extrahitur bdellium, & sunt
albi subtiles longi, sicut filum lineæ
tendens ad gossitiem aliquam, & ex
ipsis sunt chordæ, & in balneis oriē-
talibus, & in domibus apud mulie-
res sunt valde in vsu ad abstergen-
das & lauandas manus cum sapone
& aqua, nam huiusmodi villi inci-
duntur, & complicantur sicut mani-
pulus stuppe lineæ, & cum ipsis la-
uantur manus ut supra.

Vinum aldadi, est vinum in quo deco-
ctum est aldadi.

Viscus Romanus est gluten alboris.

Vitrum Pharaonis, est vitrum clarum.

Vmed, sicut scribit glossa arabica, est ca-
lor astuosus vehemens absque statu
ventorum.

Unguentum Apostolorum, uide Marā
alrafal.

Unguentum alhauarin, idest unguētum
discipulorum Christi.

Vresan, uide alurafan, quia idem sunt.

Vrsma, uide granum nil.

Vsien, uide alkali.

Vsnea est herba nascens in arbore quer-
cus, & Damasci est nota, & dicitur
tur Arabicè asne, & est muscus
quercinus.

Vsach, uide allasach.

Vulnera albafme sunt vulnera in qui-
bus frangitur, uel scinditur os ca-
pitis.

Vua montana, idest stasisagria.

Vzir, uide in probemio.

Vzifur est uocabulum corruptum, nam

Arabicè dicitur zengiufer, quod est
idem apud arabes, quod Latine ci-
naprium. & ubi apud Latinos repe-
ritur vzifur, debet intelligi zengiu-
fer.

Z

Z Achema, idest coryza.

Zazi, idest branchos, seu barbolas
seu vncinos.

Zazalacht, uide azadaracht.

Zarur est species sorbz, uel mespili ual-
de nota in Syria.

Zared est concatenatio annulorum ser-
ri concatenatorum in lorica, quæ apud
uulgares zara dia appellatur.

Zebd, uide alzebd, quia sunt idem.

Zeduar, & gieduar sunt idem, & est ra-
dix nigra ex India delata, quæ ab
Aegyptijs, & Syris exhibetur con-
tra venenum, & venditur magni
precij.

Zedoaria, apud Arabes quosdam appel-
lantur cyperi Indi, quia nascitur in
India, & simulatur cypero.

Zelabie, uide alzelabi.

Zeman, est priuatio motus in mani-
bus, aut pedibus propter molifica-
tionem.

Zengiufer, uide vzifur.

Zenzar, idest uiride aris.

Zenzaria, idest similis ærugini aris.

Zenzi sunt Aethiopes orientales.

Zerbagi est cibarium quoddam.

Zerfchie est uocabulum persicum, &
significat. cibum factum ex granis
berberis.

Zerfch, uide alzerfch quia sunt idem.

Zibib, est uua passa magna exsiccata,
& habet arillos.

Zirbagi, uide Bagi.

Zuccarum sulimentum, est zuccarum
rubeum.

Zuccarum albasfer, uide albasfer.

Zuccarum alhaizch, est zuccarum de
quo Auic. 2. can. cap. de zuccaro.

Zufare quid sit lege. 1. can.

Zurubat est radix illa, quam aromata-
rij Veneti appellant zedoariam.

F I N I S.

ANTIQUA EXPOSITIO
Arabie nominum.

I guariscen est genus columbarum.
Aalgak. i. tribulus.
Abbel, idest unipervus.
Abelairon, i. grana

citri.
Abelius. i. grana capitis, & est staphisagria.
Abgas. i. panniculus subtilior, & tertius quo embryo inuoluitur.
Abhel. i. fructus unipervi.
Abir species est exiture.
Abolsufel. i. piper triangularis.
Abrahamia. i. rlera, que sunt in ultimo malitia.
Abuselegue scilicet. i. somnia pmutabilia.
Acari. de cuius succo fit acacia.
Acetret, est medicina, que fit ex aloë, hiera maslice, & myrobolanis.
Acemaua. i. contrallio.
Achati. i. est que lam species lactuca asini, annulus similiter.
Acinges. i. nitrum tritum.
Acor est solum, quod assimilatur acetoze sylvestri, & dicitur bertacti.
Acraus. & alfunigie lapides sunt.
Adab est animal. & moratur in aquis.
Adamarchi. i. similia.
Adabac. i. viscus.
Adalafi. i. ungula caprina.
Ademesi. i. lauens.
Adereb. i. fluxus sanguinis per inferiora cum sit ab hepate tantum.
Aderere aromaticum.
Adhor. i. lac, vel adech.
Adib. i. lupus.
Aibk. i. muscus.
Adoc. i. lac acetosum. de quo extractum est butyrum, & dicitur adhoc.
Adrucludidos, est auis parua semp mouens caudā valēs ad lapidē renum.
Adulbus. i. eritius montanus.
Aduduc est nyctiorax, & secundum alios est auis, que dicitur bubo.
Aduzaruzegi. i. gallus, & galiina.
Aenus. i. antimonium.
Asafaragenis. i. mala cydonia.
Asazoz calulminum.
Asicume est quasi nubes in nigro oculi, & dicitur ulcus sordidum, habens crustas. & nominatur adustium.
Asicē. i. ophthalmia cui primis apparet.
Asiana, idest cibus de carne colta infrigidata.
Asur. i. crocus hortensis.
Agio animal est.
Agrios, idest argentum viuum.
Agumbatalo. i. strignum.
Agusafi. i. hyssopi ceratum.
Abasfenobar. i. nucleus pini.
Abel fenobar sicbir. i. grana pini minoris.

Abugilise. i. lactuca asini, uel lactucella maior, & nominatur simarem, et sin carem, & super tithymallo.
Aiesir. i. vigil.
Ainemen. i. symbrium.
Akakamati, idest auis, & dicitur frangens ossa.
Akasuri, aragic, alethead, akserek omnes sunt diuerse species camphore.
Akan atu, idest instrumentum, quo aliquis suspenditur.
Achiasin. i. supreme partes nasi.
Achael. i. cui aliquis impeditur in proferendo sermonem, vel antequā proferat.
Achasebdac. i. nasturtium.
Achais. i. acetum compositum ex duabus substantiis diuersis, una calida, & alia frigida.
Arbeum. i. flammum.
Achescen, idest cibus factus ex hordeo excoctato.
Alaum est una species calamethi, & alia de qua dicitur calamethi hirci.
Alasfebeofasar. i. diptamus.
Alarnade Romanum siseleos.
Alabrib, idest hypericon, & uocatur syria, & uia demonis.
Alabel. i. uini potus.
Alalcheti est spuma alba que similatur bedeoard.
Algarab est sal.
Alanno. i. i. plumbum nondum mundatum.
Alanutoiden est quod alabasi. i. plumbum.
Alasafi. i. disudatio.
Alaser, idest radix uitis.
Alachan, idest locus ubi collum iungitur capiti exterius, & posterius.
Alarutola. i. calcanei locus.
Aladhalic. i. epibema de odoriferis.
Alahacani, est os, per quod completur iunctura.
Alasafi. i. concauitas.
Alayfin. i. enula.
Alasf. i. cam. i. ammoniacum.
Alabari. i. frumentum depilatum decoctum cum multa aqua.
Alasfis est centaurea minor.
Alagem, uel alhasrac. i. peritocn qui habet lac.
Alabi docenec. i. trochisci stella qui non permittunt uitam recedere.
Alazar almars. i. lapis lacteus, qui cum fricatur, facit lac, cuius uirtus est, ut hamatites sed debilior.
Alazaracot. i. petra serpentina, et tribus modis una quasi nigra, alia sub uiridis inamistis lineis albis, & alia uiridis.
Alazar lazmad. i. lapis lazuli.
Alazarastengi. i. lapis spongia.
Alag. i. sanguisuga.
Albuzer. i. dactyli.
Alborati. i. umbilicus.
Albed sanz est rubedo extranea similis rubedini leprosi.
Albelladorum. i. anacardinum.

Alberdi. i. papyrus.
Albagla amamcha. i. portulaca.
Albara acora scema. i. rapa.
Albens. i. iux muschata.
Albelect. i. myrtus.
Albelatgar. i. fraxinus.
Albefara segel. i. mala cidonia.
Albeldil beldemer. i. grana rimi.
Albenben de quo fit oleum muscellina.
Albedarungi. i. basilium.
Albategin. i. extremitates ossium quae guntur in aigitis.
Albelgaga. i. cucurbita.
Albarachia est tabula magna cum qua equatur os fractum.
Albacal est bresilium.
Albefandaru. i. uirga pastoris.
Albechaubati. i. resistentia malitiae.
Albondehina. i. nux de India.
Albazali. i. epe.
Albenezid. i. gummi alborin.
Albin. i. uia sicca.
Albarnabet. i. cancer in naso.
Albungia. i. cauellana.
Albeti est arbor pini cuius gummi dicitur tur gumma pini, & est colophonia.
Alborin. i. arbor cuius granum dicitur granum uiride.
Albus est lacticiu bochorin, quod nominatur marini, quoniam iuxta natiuitatem marinis.
Albertinace cupressus latine est pini cuius gummi dicitur colophonia.
Alberengiesitiu oz ymi cum floribus.
Albedilen. uel alatiui, vel sanguisuga idest incubus.
Albutira est species calamethi syluestri.
Albela. i. flores palmarum.
Albaras est morpheia alba ut lac, uel nimia eius albicatio.
Albezard. i. lapis qui omni ueneno resistit, & ideo uocatur qui ueneno resistit albezabar.
Alcarondo. i. rosa uineg egebat.
Alcubezgreun. i. adarar, atemur, altila. i. gi, alarati, asceterac, aues sunt.
Alcarati caro. i. caro narium, uel renis.
Alcolate est spes sanguinis que coecitatur.
Alcorath. i. animalia que dicuntur egelese sexis, & sunt coniugi.
Alcard. i. cimices.
Alchatinis panis q est de genere trinitium nimum aspectum.
Alcola sunt parua apostemata in ore.
Alcurat. i. uirica.
Alcutabi. i. egritudo.
Alcandros. i. eriticium Romanum.
Alcurati est fluxus uentris ex excoctione factus scilicet quosdam alios.
Alatarur fringam. uel id quod impotetur per fringam.
Alasbot. i. apo. i. ema.

Alcantharis est certa species herbarum in qua apparet forma que est in deo-
pitis quantum ad olorem.
Alchori. i. palma sylvestris, & fit de
succo al-bar syrupus de succo palma-
rum sylvestrium.
Alcalat. i. stamnum.
Alchor arbor est.
Alcanzi est species eretæ.
Alcornagi. i. humex, vel facta acetosa.
Alcoocal. i. spina.
Alcurvesik. i. fructus tamarisci.
Alcarne. i. vitis, & dicitur cochar,
quando inciditur.
Alcayr. i. thapsia.
Alchecaracha, vel arcadros. i. pyrethrum
Alchisfa. i. draganthum.
Alchamita. i. fermentum.
Alchacher. i. alcasior.
Alcisos. i. cardui capita.
Al. hahab. i. ligamentum a posteriori-
bus tendens anterior, & ab anteriori-
bus retro rediens.
Alchatin. i. locus dorsum in directo ventri,
vel articulus est in Arabico.
Alale. i. parva pustula in ore.
Alhaher. i. brusus.
Alube. i. caro asata super prunas.
Aluhabe. i. ulcera nigra melancholica,
que sunt ad sanandum difficillima.
Aluzoz. i. rotans, & quandoque pro
particulari ponitur.
Alarti. i. puncta agrestis.
Alubugi. i. avis que dicitur alanda
capeluta.
Alamex. i. s. max tamarisci.
Alac. i. oua. (rebre.)
Alerez. i. concavitas. i. ventriculus ce-
li.
Alubellet sunt apostemata magna.
Alabac. i. gluten.
Alleguati. i. mēsurā cōinēs. 4. libras.
Alstorab. i. storax.
Alengess dicitur enula, & est duorum
morū una habet cyriniū florem, alia
albū, sed melior est cū cyrino flore.
Alerefa. en est vitis alba.
Alonel sunt ossa subtilia, & minuta, q̄
sunt in digitorum extremitatibus.
Alena capitis. i. catumen.
Alenati. i. species sicut piper, & simi-
li. (lia.)
Alehec. i. siligo.
Alseri. i. ram. i. viscus masculus.
Alzorafen. i. repbanus.
Alser. i. vitis.
Alstrati. i. rima.
Alstatu. i. rotula genu.
Alstari. i. cantabrum.
Alfabi. i. medicus.
Alfegin dicuntur omnes species boni sa-
poris, que cibariis admiscuntur, ut pi-
per, & zingiber.
Alfana. i. locus inter measum & labiū
inferius.
Alfai. cum caro interior sit nigra, &
est ibi soluti continuitatis, hoc fit
quidam ex percussione, et sine vulnere

Alfarsai sylvestris est portulaca ha-
bens lac, & est tichymallus.
Alferisus est spēs lacticiij perniciosi.
Alfidabeget. i. condimentum.
Alfisedi est species mori, & est dulcis.
Alfar, id est medulla panis infusa, & fa-
cta ut pila.
Alfuitati est agritudo. f. quando exu-
berat velamen cerebri, & apostema-
tur, & fit ut fungus.
Alfese. i. radix vitis alba.
Alfagi. agnus castus.
Alferuzegi. i. smaragdus.
Alfese, vel atetem sunt agritudines lin-
guæ quando aliquis non potest pro-
ferre nisi sese, vel tetem.
Alfaie. excedens, & est os super galsa-
mata habens quatuor latera, duo su-
perius & duo inferius.
Alfexis. i. animal existens in locis, & ap-
ud Arabes dicitur agili. i. cimet de-
bitem habens cutem.
Alfila sunt species nodi. (guine.)
Alfeed est pediculus qui nascitur in in-
Alfesi est nasciturum basiliconicum.
Alfit. i. sinapi album.
Alfurungi. i. asparagus.
Alfigel. i. folia salicis.
Alfa. i. malum mandragora.
Alguemiti, & rebus. i. atas que est a
prima spermatis emissionē, vel emis-
sionis potentia usque barbescent.
Algeberit. i. sunt quatuor rene labij.
Alguassen. i. herba similis lilio, & dicitur
lilialis.
Alguarizet. i. electuaria.
Algeduar. i. zedoaria.
Alguardagone. i. chelidona.
Alguesgues. i. alienatio, & quando se-
cum loquitur aliena.
Alguardenigi, vel scimossis. i. ophthalmia magna.
Algasamata est caro panniculosa sub
una pedēs cooperiens caput canna.
Algnama. i. desiderium malū, ut carbonū.
Algaras. i. caro frigida. i. cum caput
igni cum aceto coquitur.
Alguadi est humor qui egreditur a vir-
ga, cum quis tangit mulierem.
Algaraz. i. punctura que pira, it cutē.
Algeromati sunt vulnera vltima in cor-
ruptione longata consolidatione.
Algra est lesio, que non mouet os de lo-
co suo sed attrahit quod ipsum conti-
net, nec est de genere torionis.
Algutur. i. alienatio. f. quando homo lo-
quitur plane, & cum ratione.
Algueseni faciei est nigrum, vel album
colorē, & apparet in principio mor-
phe, & lepro, & dicitur guafien.
Alguatha guakif, conficiens.
Alguandau est pediculus, qui nascitur
in inguine.
Alguaf. i. quando aliquis tristatur, &
nescit quare.
Algenares. i. milium.

Algeorafen. i. acorus.

Alathatal. i. fluxus humorum a capite
ad tracheam arteriam, ex quo fit tussis,
vel arteria passio.

Alhasar, hasebram, alerbe, athenite, al-
menientia, vel alagerati, vel chama-
leon, & pentaphylli sunt septem spe-
cies lacticiij. Sed lac lacticiij abso-
lute est lac aleibe, & est illud, quod
nominatur birifica alcarnem.

Alharba. i. lancea.

Alchacuben est herba similis cotula se-
tide.

Alhangeft. i. rubus.

Alhangi est herba similis centauree mi-
noris.

Alhaph. i. excoctationes, que in fissu-
ris inuncturam pp sudorem fiunt.

Alhatier. i. pulvinar, & sunt due vine-
neæ collo.

Alhafuc. i. agritudo oculi similis fumo,
& pulveri super nigro oculi existēs.

Alhadad. i. decollatio, & apostema est
quo uicetur homini, quod decolletur.

Alhadani. i. loca que sunt post aures.

Alheris. i. pulvis que de frumento fiunt.

Alhumior, vel alhauran. i. foramen in
quod intrat dens.

Alharat. i. alheretit. i. interior pars la-
biorum.

Alhalibleb est species volubilis.

Alhaut est vir aqualis complexionis,
& fortis corporis.

Alhebesur. i. femina.

Alhaliben. i. inguina. (pell.)

Alhebil. i. illud quod dicitur guma na-
uis que dicitur bubo.

Alhebelim. i. bevale.

Alhase. i. folia senticis.

Alhafegi est inferior pars coxæ.

Alhaguabaen. i. parua animalia, ut ara-
nea.

Alhiada. i. polium.

Alhosos sunt tria ossa que sunt inferius
in cauda.

Alhavis sunt ossa lata, que sunt sub re-
nibus parum.

Alhalegi. i. a. xiiij. anno usque ad. l.

Alhilueti sunt additamenta acularia
ab acu.

Alhase. i. arbor similis vitæ. i. Stachados
Arabicum, & secundum alios
hyssopus hortulana.

Alibar. i. priuatio luminis.

Allicod. i. agritudo qua oculi egrediun-
tur ad exteriora.

Aliebut est species xylocaractis, & dicitur
quod est de genere pini.

Alibema. i. uertex.

Alintisar. i. quando foramen una fit la-
tius eo quod fit in natura.

Alienfen est fractura minima partium

Aliabvi, vel affibresagi. i. radix mandra-
gore.

Aliabelic. i. priuatis.

Alimbat. i. cerebintina.

Ali. i. grana ebuli, vel sambuci.

Alhada

Alia. i. polium.
Alkaseri. i. structura narium.
Alcheced. i. planta cuius gummi est dragacanthum.
Alchituli est fructus tamarisci.
Alchitran. i. pix liquida.
Alchobob. i. succi acetosi.
Alchadri. i. grana viridia & est alsafsa.
Alchaisiz. i. supreme partes nasi.
Alcheched. i. citruli.
Alchaichalus est agritudo corrodens membra, & quandoque transit in he-
 stihomemum.
Alcharte. i. ligni de quo fitur haste lan-
 ce.
Alchetinici. i. maiorana. (cearum.
Alchidad nigrum in quo involuuntur
 capilli & manus.
Alchesnes. i. vna passa sine granis.
Alcherjet. i. nasturtium.
Alchamez. i. guma.
Alchinati. i. bellium subalbidum.
Alchenda. i. conastrello.
Alchaab duo. i. cauille due.
Alcheil. i. sub collo ubi iunguntur sur-
 cula dorfi.
Alkineu. i. color qui fit ex sanguine.
Alkutan. i. pix. (le.
Alluos. i. dulces, vel coëssiones de mel-
 li.
Alliathā sunt apostemata crurii grossa.
Allugati est species tithymalli.
Almunda. i. roanitas, in qua continetur
 oculus.
Almodus idest iunctura ad similitudi-
 nem dentis ferr.
Almekeni. i. duo anguli oculorum.
Almianum. i. spica celtica.
Almasal. i. cibis factus de lacte aceto-
 so, & farina bordei.
Almuzei, vel amuzeragi vna egressio.
 & dicitur impetigo. (aqua.
Almaik. i. sapor inspidus sicut sapor
 Almacor est vulnus quod fit a sella cui
 quis equitat, & similibus.
Alnarod. i. radix herbe alit.
Almechenis est genus lacticinij, & est si-
 mile portulacæ.
Almelib, i. meliuchbur, & est orobus.
Almisar. i. lactuca asini.
Almuri apud Arabicos est salsa.
Almbersem. i. bersem. (scibola.
Almeiemete est nomen loci, in quo sunt
 Almube, vel alchidid est instrumentum
 quo oculi perforantur.
Almarinem vel almarti sylvestre. i. mar-
 rubium sylvestre.
Almagaaani. i. fauces, & similiter alca-
 sim.
Almesus. i. liquor acetosus.
Almniati. i. cibi cum aceto parati.
Almadil vena est.
Almechemi locus a cingulo inferius.
Almismar est modus similis capiti clavi
 Almniati. i. medius corporis ex utriusq;
 lateribus mensura quatuor digitorum
 ab albori.

Almeiletu. i. dispositio caliditatis totius
 corporis ante febrilem dyscrasiam.
Almochoati. i. defectio ossis.
Almuscum. i. magna, & dicitur quod sit
 gypsum.
Almahaleb. i. vera.
Almasdaru, & algem confeliones sunt
 Almasus. i. castia.
Almeizabangi. i. genus lacticinij.
Almatir idest vermis qui inuenitur in
 granis.
Almastice. i. mastix.
Almesia florax liquida.
Alnechelnate. i. palma agrestis.
Alnustanla. i. forma capitis oblonga
 utriusque planas, ut copertura domus.
Alnesci. i. amyllum.
Alnudas. i. flos rubens.
Alnusa. i. cataputia.
Almora. i. calx extincta.
Almuzeragi. i. fixura in oculo.
Alocen. i. corula.
Alofor. i. grana squilla.
Alhofos. i. cauda.
Alhocat. i. elcunnaria mollia que labun-
 tur.
Alorsingen. i. hepaticum.
Alrodab. i. lutum.
Alrafesati. i. annulus geniculi.
 & trosbathi. i. porus qui post ossis fractu-
 ram creatur.
Alrasatum est species veneni.
Alscordion. i. scordion.
Alsama ch est foramen auris.
Alsaguaid caro. i. caro fetus de utero re-
 center egrediens.
Alsangia. i. triticum cum aqua bene coctum
 Alsuledi. i. ferrum.
Alsumesi pondus est in antidotario.
Alschedenesi. i. semen cagnatis.
Alsaradab. i. morus.
Alsuledati. i. vrina hircorum moranorum.
Alsegi vltima que sunt in capite.
Alseilez est serpens volute sicut arane.
Altrasati. i. punctura sanguinis in oculo.
Altreta. i. iuridis.
Altraibiani. i. herba que nascuntur in a-
 qua ut coca, & pulmonaria que dici-
 tur vlcus, & alta. i. herba que nasci-
 tur in flumine.
Altesum. i. medicamen capitale.
Alteraxacon. i. troxumia agrestis.
Altelea. i. pyra, & fit syrupus altelea. i.
 de pyris.
Altiele. i. dactyli.
Altusugi pondus est.
Altubig. i. glutinum glandium.
Altrera. i. aromaticum.
Altarat. i. serpens volans.
Altanptia vel porcus luti est bestia mul-
 tos habens pedes acuti veneni.
Aaleisa. i. alitfelgest, et est abrotanum
 Altit aspa. (sylvestre.
Altigiaris. i. lignum aloes.
Altin alamen. i. bolus armenicus,
 Altabasir. i. podium.

Alumbari. i. locus super calcaneum retro
 Alusen. i. culcasia.
Alumen ianeni. i. scisum.
Alumberis tractus. i. pbrenetici.
Aluebe. i. palpitatio. & est agritudo, ut
 lassitudo.
Aluthfagi. i. apostema oculi cum pruna
 Alusen, & vne idem est.
Alulen. i. cibis pullorum.
Aluratin est species sabasati, & sunt in
 cera mala, que apparent in cruce.
Aluonie. i. ammos.
Alusi. i. dragonica.
Alusen. i. furfurata.
Alzabamer. i. vultuosa.
Ambrinas græcè est cunicella. i. herba
 que dicitur cauda equina.
Amclis est species tithymalli.
Amibazed pondus in antidotario.
Amusaragi est ruptura corneæ modice
 Anagallus. i. auricula muris.
Anasieni. i. piscis salinus.
Ambasati. i. extenuatio.
Andacochai. i. furfurata.
Anegid. i. camelus arabicus.
Aninden. i. herba de qua fit assa fetida
 & dicitur silphium.
Anigabilem. i. arbor guma Arabicæ
 Annulum quasi nubes sub nigro oculi
 submersa habens profunditatem.
Anzaruf. i. sarocolla.
Aquavort. i. species formicæ, que sola
 parua radicis inuenitur.
Arabii. i. lacertus.
Aradradar. i. pisces petrosi.
Aracamari est avis frangens os.
Arbor Alarie est buchormaric.
Argeatium. i. genus instrumenti quo ali-
 quid ita fit quod quiescit, & non qua-
 titur.
Ariegi. i. atramentum.
Armenij. i. ficus sicca.
Armen. i. grana sine musco.
Arteria subtenni. i. faciens dormire, &
 sunt due ueni, que apparent in guttate.
Arteria alguendi. i. renalis.
Arteria alguendi. i. renalis.
Arteria alguendi. i. renalis.
Aschel. i. spica celtica.
Asfarnac. i. agritudo palpebra superio-
 ris.
Asathar. i. origanum.
Asaragi. i. nigra pastorum.
Asartagii vel asiluregii. pulvis qui ca-
 dit de parietibus salis, & est saliter.
Asala assuse. i. radix lili.
Ascaraiat est herba similis myrobasini
 in medio sui annulum similem olei.
 & assimilatur semperuine.
Alcadid est locus a cubito usque ad
 sceram.
Ascarata pondus est in sine animalium
 inuenitur.
Asures. i. inux Romana.
Ascebuli. color palea.
Aschebebram species est tithymalli.
Ascebere una est de. i. s. mansuetudo.
 Lung.

Aferebacati, scorpiæ eius in medicina ponitur, & dicitur species ferri esse qua est chalybs.

Afcolame.i.aphodilus.

Afidios, quod est à capite usque ad manum compositum ex duobus.

Afeseñi.i. pastura camelorum.

Asedeb est arbor cuius granum dicitur granum regum, & dicitur meliteraria.

Asebin i. arbor chirran.

Asefira i. inuersione palpebra.

Aseher est ebrietas.

Aseignasili.i. cupatorium.

Asech sunt tubera, quæ apparent ante eruptionem sicut in leprosis.

Aseba.i. parvula, & est gummi abietis.

Aseba.i. acetosa.

Aseba.i. crocus hortulanus.

Aseba i. medium inter album, et nigrum.

Asebelati.i. terra siliuorum.

Aseba.i. atriplex.

Aseba.i. al. bama. lingua arietis, & est plantago.

Aseba.i. dies caniculares.

Aseba.i. atramentum rubrum.

Aseba est lapis super quem nascitur sal cuius flos dicitur asus, & eius generatio est ex rosa, & imbre qui cadit super eum.

Aseba hactella est.

Aseba.i. i. mandragora.

Aseba latum pondus est in antidotario in uenitur.

Aseba.i. i. lapis quo inciduntur lapides alij.

Aseba.i. i. liliu, & multis ex modis natus est ieros.

Aseba.i. i. medicina acuti saporis.

Aseba.i. i. rugia facie.

Aseba.i. i. lenis us.

Aseba.i. i. acetosum.

Aseba.i. i. repens est.

Aseba.i. i. infestationes.

Aseba.i. i. apostema pestilentie.

Aseba.i. i. apostema in carne glia (dosa).

Aseba.i. i. tamaris us.

Aseba.i. i. perdux masculini sexus.

Aseba.i. i. apostema.

Aseba.i. i. confusum rnum ad exercitium compositum ex fortitudine, & velocitate.

Aseba.i. i. senticum.

Aseba.i. i. aspis est serpens diuersos habens colores.

Aseba.i. i. dicitur omne apostema in carne glandosa natum.

Aseba.i. i. squinanthum.

Aseba.i. i. arbor de qua gumma, quæ dicitur ammoniacum, colligitur, & quandoque uocatur id quod aurum adhaere facit. s. consolidatio auri.

Aseba.i. i. sunt instrumenta aquæ distillationes sicut instrumenta aquæ.

Aseba.i. i. ciurus. (rosace).

Aseba.i. i. c. oagulum ceruinum, & genium buffali.

Aseba locus, qui est in inferiori parte gula.

Aseba.i. i. oleum dulce spissum sicut mel.

Aseba.i. i. vulg.

Aseba.i. i. species est nenusaris.

Aseba.i. i. ramus.

Aseba.i. i. febris. i. quotidiana inter-
Axusoni pondus est. (pollata).

Aseba.i. i. instrumentum simile canis, per quod pueri attrahunt aquam, & cum volunt, uiolenter expellunt.

Aseba.i. i. pondus est in antidotario.

Aseba.i. i. arabice. i. gummi arabicum.

Aseba.i. i. auripigmentum.

Aseba.i. i. acetosa montana.

Aseba.i. i. sarcocolla.

Aseba.i. i. radix porri.

Aseba.i. i. uitis alba.

Aseba.i. i. adoraz, et abenagi aues

Aseba.i. i. sirigi. (sunt).

Aseba.i. i. cantharides.

Aseba.i. i. azimizar. i. buxus.

Aseba.i. i. semperuua.

Aseba.i. i. testiculus vulpis

Aseba.i. i. pondus est.

Aseba.i. i. psyllium.

Aseba.i. i. virtuti lentium.

Aseba.i. i. faba.

Aseba.i. i. prassium.

Aseba.i. i. basilicon.

Aseba.i. i. succus palmæ, in qua dactyli na suntur.

Aseba.i. i. pestinaca hortensis.

Aseba.i. i. granum lini.

Aseba.i. i. glans.

Aseba.i. i. quod assimila-
tur myrro.

Aseba.i. i. urtica.

Aseba.i. i. falsa.

Aseba.i. i. arbor, & assimilatur folijs acetose syluestris.

Aseba.i. i. meatus.

Aseba.i. i. apostema pestilentie.

Aseba.i. i. uirum falsum.

Aseba.i. i. lentigo maior.

Aseba.i. i. hypoquistidos.

Aseba.i. i. illud quod apparet.

Aseba.i. i. melo.

Aseba.i. i. caro longa in ore matricis orta, & est dura.

Aseba.i. i. capillus ueneris

Aseba.i. i. semen indum est.

Aseba.i. i. daucus.

Aseba.i. i. chamomilla.

Aseba.i. i. carduus syluester.

Aseba.i. i. caraputia.

Aseba.i. i. ozymum fluiale est bede-
rabina. secundum quosdam est alabit

Aseba.i. i. loco eius ponitur in latifi-
cando pondus ipsius de seta, & par-
tes ponderis ipsius de cortice citri.

Aseba.i. i. papauer chorosum.

Aseba.i. i. spina alba.

Aseba.i. i. confectio in antidotario.

Aseba.i. i. ierulus.

Belemon.i. tithymallus, qui assimilatur portulacæ syluestri.

Belisabi.i. napelli.

Belator.i. anacardus.

Belatigena.i. galbanum.

Benzi.i. hyusquiamum album, vel se-
ron. i. semen nigrum.

Benen minus semen tinet. a declinantis
ad albedinem, & albi semen quod di-
citur piper album.

Bengi.i. hyusquiamus.

Benuard.i. odor rosæ.

Berengefsi.i. abrotanum in libro simpli-
cis medicina di. iur enula.

Bersegua.i. en. i. coriandrum putei, uel
lapillus ueneris, & persica dicitur
bursingua; & syriacæ capillus ve-
neris porcinius, & arabice capillus
algiul.

Beragine persice est faniculum.

Berille est piscis.

Bersendaru, & rarsese adari, & est uir-
ga pastoris.

Beromebez est species frigidi soni.

Berasicam. & be lerked ber. um, & her-
ba iudaica. idem.

Berbetinem est siphac, & dicitur beri-
teron.

Bernara.i. zedoaria.

Berscher.i. anatan.

Besfar alfar. i. c. spe muris, quod est idē
quod squilla.

Besed.i. corallus.

Betadcz.i. ozymum

Bezard.i. lapis viridis, in quo tanta uis
existit, ut omne uenenum expellat

Bezabarat.i. resistentia uena.

Bezaria.i. virtus bengi

Bezard est galbanum

Bezol gradatum est instrumentum quo
euacuatur aqua herniosi (tur

Birisen quandoque pro pleurefi inueni-
tusen est apostema capitis propter com-
munitatem diaphragmatis factum.

Bisus est quadam species arboris pini

Bisac.i. salina homini sicrini

Bitiron est panniculus sub siphac exi-
stens, & dicitur rotundus

Bizeri.i. semen

Bizeri al. arafz. i. apij semen

Bizeri corne. i. psyllium

Bizeri carmi. i. semen malus maioris

Bizeri cubeiz. i. malitia minor

Bizeri uma. i. semen trifolij

Bizeri carat. i. semen porri

Bizeri bengi. i. semen hyusquiami

Bizeri bangiora. i. semen urticæ

Bizeri giasel. i. semen trifolij

Bizeri gardel. i. semen synapis

Bizeri olimath. i. semen laparij

Bizeri arascien. i. semen nasturtij

Bizeri al. al. i. semen sapula

Bizeri chiten. i. semen lini

Bizeri olbe. i. semen fenugraci

Bizeri nemen. i. semen sisymbrij

Bizeri antanba. i. semen portulacæ

Bizeri

Bizeri falagageli. i. semen rutæ.
 Bizeri aformat. i. atriplicis semen
 Bizeri uerdi. i. semen raphani
 Bizeri zerzin. i. semen cariotæ
 Bizeri raginna. i. semen urtica
 Boari est umbilicus
 Bonada cha. i. auellana
 Botbor est eminentia in cute. i. apostema
 paruum, siue pustula
 Botin est eminentia
 Brebat. i. uirga pastoris
 Bresilis. i. corallus
 Bucormariem. i. herba Maris. i. artani-
 ta. & est cyclamen
 Budegi. i. polypodium
 Bule. i. cucumer Indus, & similis cucu-
 meri capparitis
 Buri est ramex, uel hernia ex lapideita-
 te apostematis
 Burdacat est pondus in modum auellana
 Burules. i. apostema calidum in inguine.
 Burisemne. i. apostema lene ex sanguine,
 & ventositate
 Bural deeb. i. limatura auri
 Bural fada. i. limatura argenti
 Busilderbendum est collyrium de ammo-
 niaco luto
 Butibode. i. si. aliofa
 Buziden est medicina Indæ, loco eius
 ponitur been.
C Aab. i. os per quod iunctura com-
 pletur in crure
 Cadunus est nomen Græcum, & est dia-
 ber.
 Cafesi. i. vespertilionis
 Cabaa. i. calcanens.
 Cabana. i. vinum album, & debile
 Cailagelam. i. semperuina
 Calcule est herba similis uermiculari
 Calcudis. i. atramentum album
 Calcantum. i. atramentum uiride
 Caldicum. i. album
 Calcutia assimilatur asufuen, & est her-
 ba, quæ uocatur cassula cordis
 Cales est alumen Indum
 Calateron est agritudo oculi, quæ assi-
 milatur ungula
 Calcanul est ox ynum montanum
 Calos. i. pannus faciei
 Calib est instrumentum, quo caro addi-
 ta trahitur a profundo
 Camabaci. i. ouiput
 Cambil est terra rubra minuta, quæ af-
 fertur de Media, aut Athenæ, & cū
 fricatur super manum, ingreditur
 cutem: de qua fit unguentum, & pe-
 netrat manum
 Canesis. i. cura pro uniuersali
 Canzi est species terræ cū qua abluuntur
 Canereos est semen ferule
 Cātafmich sunt cibaria quorū quedam
 cū sale, quedam sine sale condiuntur
 Caniseries est species ostracis, & gau-
 giel similiter
 Canguarus. i. animum ventres

Cancer secundum quosdā est uena, & di-
 citur esse membra, idest chelidonia
 quæ est parua, & magna dicitur al-
 gurdue
 Carparia. i. fenda
 Carcamum. i. crocus hortulanus
 Carmeth. pondus est
 Carati. i. lumbrici terrestres
 Caras est cum aliquis uult loqui, & nō
 potest nisi sepius mouendo linguam
 & os.
 Cāres est genus cibarij, i. cibis in frigi-
 datius
 Carmesin. i. fructus tamarisci
 Carmata dicitur apostema, quod nasci-
 tur sub ascellis in carne glandulosa,
 & cū est nigri coloris est mortifera.
 Carafz. i. apium
 Carmos est grana capillorum albul. i.
 capillorum ueneris
 Caragiati. i. lacumalis
 Carnul. i. xylocaralla
 Carakilus. i. lacticinū, quod dicitur ma-
 sculus, & est unum genus, & postip-
 sum omnes sunt famina.
 Carauituz. i. pbrensis
 Cassi dicuntur quinque ossa quæ sunt in
 pectore, & cassi. i. thorax.
 Casu. i. cum aliquis stat super pedum
 extremitatem
 Castas. i. papauer
 Cassiria. i. atramentum album
 Cassirudat. i. galanga
 Cassianum est uinum quod fit in carni-
 culis narium quæ simulantur papillis.
 Busbor. i. coriandrum
 Catini. i. locus exterior in directo renum.
 Catarios. i. centaurea
 Catmia. i. maluauiscus
 Causi quandoque pro particulari thea-
 tro ponitur
 Cauerat. i. alutida
 Cauquamich sunt composita, & simpli-
 cia, quæ comeduntur post cibum sicut
 capparitis, &c.
 Caulis aquæ nemusar figulus quæ nomi-
 nanit granum sponsum
 Caulati. i. dolor capitis maior, fixus,
 chronicus, & dicitur ouum
 Causalib est tabula magna, cum qua
 æquatur os cruris fractum
 Cancar genus cardui
 Calechia. i. cucumer agrestis
 Capa muris. i. squilla quia mures inter-
 fit, & capa canna idem est
 Celis. i. semen dauci
 Chartas. i. charta de panno
 Chadab algasur. i. ferrugo colcotar. i. il-
 lud quod dicitur surrigena
 Cheshm. i. filer montanum
 Chimosis, et dicitur opthamia magna,
 & dicitur alguardenegi
 Chiansem. i. finis superioris partis nasi
 Chasahaltaleb. i. testiculus vulpis, &
 est faryon
 Choilolobaceb. i. acetum squilliticum.

Cicarus est apostema in membro uno ad
 aliud transiens sine manifesta causa
 Clymia auri. i. sex auri
 Clymia argenti est sex argenti quæ ele-
 uatur super locum quo insidit.
 Clymia aljada. i. cadimia argentea
 Clymia algedeb. i. cadimia auri
 Cochium est animal marinum, cuius in-
 tus est propinqua castoreo
 Cocior albradar. i. cortex thuris
 Cocior atala alcappar. i. cortex radicis
 capparitis
 Cocioratala rascenegi. i. cortex radicis
 faniculi
 Cocior atala rimenci. cortex radicis ma-
 li granati
 Cocior atala aslutri. i. cortex radicis
 Colodea pessum nomen est deuorati-
 à colodeo, qui est datur nite
 Colcotar est atramentum circum
 Cola est apostema in ore, & lingua, &
 Gale nominant ea colon cum in fa-
 cie perseverat, & cum putrefactum
 cera maligna
 Cometre. i. pyrus
 Conitum est medicina uenenoza
 Condros. i. triticum Romanum
 Confessio loboc. i. quando linuntur
 Cordumen. i. carni agrestis
 Corat. i. portus
 Cossore. i. summa maris
 Coryla est mī sūra nomen continet mentis
 Creat. i. nam us de Nila, de quo fit aqua
 Crocoma, uel cucurma est sex olei
 croco.
 Cuati balbanic, est herba, quæ dicitur
 pupilla oculi, & inuenitur in aqua
 Cuwiz. i. maluanus. (Stantius)
 Cuwez. i. malua
 Cuwez. i. malua
 Cucuria. i. semen citri
 Cumeis. i. uertica
 Cumenet. i. amomum
 Cunc. i. aphoditi
 Cupressus syluestris. i. iuniperia
 Curat. i. uertica
 Cureuma est quasi chelidonia
 Curathia. i. mī ilago quæ egreditur
 Curati est species fluxus uentris
 Cursus tres sunt species, una carum dicitur
 tur Landanum
 Causa nomen demonis, unde archia, i. an-
 cus demonis
 Cuzegi quando aliquis impetose caput
 uertit retro, uel cum loquitur mouet
 ipsum, uel cum facit strepitum ore
 quando loquitur, & semper pro-
 fert idem, nec sit quid dicat, uel sit
 aliquis loquitur sonum facit, aut re-
 cordatur, uel aliquid facit quod ex-
 tranon uidetur
 Cyminum nabacium. i. commune
 Cyminum carmenum. i. silex.
D Abac. i. gluten
 Dastyli Indi. i. stamini
 Damuarich mensura
 Danic podus est triū granorum heredi.
 Dips

Daps glandis. i. cortex eius pilosus.
 Darchimet pondus est
 Darhimet darchu. pondera sunt
 Dar ciasi. e. b. i. fax vini
 Dar diefle. i. sex olei
 Darfisan est velut spica
 Darfulul. i. piper longum
 Darfeni. i. cinnamomum
 Dardiaser. i. sex olei
 Darfifuba. i. arbor grossa habens spinam
 grandem, & dicunt quidam quod est
 radix spine
 Dardagi est crocus hortulanus
 Darfifchani. grana alkikil
 Dar. i. capra
 Dedi nomen persicum est, & est pedi-
 culus vulturis
 D. feruili. i. pulegium ceruinum
 Dende est de genere iuniperi, & dici-
 tur pinus inde
 Dille locus est, de quo fit transitus ad
 alterum locum, & proprie quando
 est super terram
 Demenul. i. carbunculi
 Demest. i. laurus
 Dem alachuen. i. sanguis draconis
 Dem alacar. i. sanguis vacca
 Dem alamer. i. sanguis columbarum
 Demest. i. laurus
 Demolua. i. mulua
 Dende est res similis lingua avis posita
 in medio sui
 Dentibus muris. i. macula, quae sunt in
 facie maxine infantium propter co-
 mestionem panis corrofi à mure
 Dureb. i. corruptio stomachi assimilatur
 elleboro in folijs
 Denaria. i. cantharis
 Dein est granum simile hordeo longum,
 & frictum, & est amarum
 Digni Hermetis. i. flores hermodactyli
 Dinargua est arbor similis ruta, & di-
 citur zifere, & dicitur albaze, cu-
 ius granum est simile almuden
 Diplacos gracum nomen est, & est dia-
 betes
 Dirlar. i. fraxinus
 Doeb acetosum est lac absque butyro.
 Dorongi radix herba similis zedoaria.
 Dubellet. i. apostema magnum
 Dun calagrot. i. oleum
 Dun alburd. i. oleum rosaceum
 Dun benefecis. i. oleum de violis
 Dun albenicara. i. oleum de semine cu-
 curbitae
 Dun algeus. i. oleum de nucibus
 Dun alusen. i. oleum liliaceum
 Dun arani. i. oleum laurinum
 Dun alarib. i. oleum de squinantho
 Dursatyras est res quae voluitur super
 arborem antiquam, & sunt glandes.
 Durgib auis est
 Duanemet vocatur zedoar, & est tri-
 plex, scilicet de corasceni. Hierosoly-
 muana, & Hispanica.

EBerta mensura quadam est

Ede illa est provincia quadam
 Efriet. i. antimonium

Egena est vas rotundum, & est locus
 apud extremitatem oculi

Egedda. i. blasle bizantia

Elbuna. i. cibarium

Elenis. i. cicer

Eledion. i. aphroditus

Elen. i. tristitia de eo quod futurum est,
 & uigilare facit, sed tristitia de pra-
 terito dormire, quae Arabice alofut
 appellatur

Eleser. i. vitis

Electra. i. japonaria uel herba fullonum

Eleteil est locus ubi dorsum cervici iun-

Elmelik est corona regis. (gitur)

Elkalimbat. i. terebinthina

Elmudar. i. olibanum

Elmubastasse. i. exercitium sub quo con-

tinetur species lustraminis

Elubie. i. faveolus

Eluesee. i. amyrum

Embuba fulcorium est. scannula qua su-

gitur aqua, vel aliud liquidum quod

cadit in aurem

Embursime impurissima. i. apostema le-

ue ex sanguine

Emdros. i. expulforium

Emerukie est albacum alba, & ama-

En caras. i. mesarai. (racum.)

Endigane est cardamomum minus

Hepar adib. i. hepar lupi

Ersimum est quodam genus sisami

Eseute pondus est

Esticos Graca hectica febris est

Esue. i. galia muschata

Esuli. Indicus

Ethel. i. semen iuniperi

Eusadbiar. i. butbus caninus

Eutoras piscis est

Euzebez nomen est chordae graue red-

dentis sonum.

Exalmajus. i. casta

Ezgi. i. atramentum.

Faba Aegyptiaca est lupinus

Fafarisan est uitis agreilis nigra,

& uocatur untana. i. uiticella.

Fagia est granum simile ciceri habens

granum sicut mabaleb

Fagi. i. agnus castus

Farifcon. i. prassium

Fareca. i. mandibula magnum uillosum

Fareton est centaurea minor

Faricos dicitur febris causon.

Farfis dicitur quod sit napellus, alij ue-

nenum interficiens

Far est medicina turcobia

Fasuricon est medicina ad scabiem

Fasis est species arboris pini

Fasfaga. i. trifolium, quod datur equis

ad impugnandum, & est similis fula

Fasga. i. portulaca

Faudeget. i. calamethum

Faufel. i. auellana Inda

Faugercheli. i. agnus castus

Fauzeligilegi. i. mentastrum montanum.

Faucos est apostema in carne glandulo

Felgiefif est abrotanum sylvestre. (sa)

Felengienis. i. oz ymum gariophylla-

tum secundum quosdam melilotum.

Feluzfabaragi. est herba de cuius suc-

co est litium.

Felizabaragi. i. fel elephantis

Fellebalim est species calamethi

Fen est modus locutionis cum de ma-

re transitur ad aliam

Fenuchia alchemelion

Fentesbie. i. dactyli

Ferfesein est de genere asparise

Ferinos est species apostematis, quod di-

citur defenes

Feruzegi. i. smerillus (nia)

Fesire est basarasez. i. uitis alba. i. aryo

Fesfisis est animal sicut acorot existens

in lectis apud Arabes dicitur igil.

Fesula est species lactucae asini

Fesul est semen

Fetirat. i. interpositiones

Fetirat nomen est anhelitus

Fbued. i. os stomachi

Fisfalia est potus qui cum hordeo, &

aqua cum melle permixtus vomitum

pronocat

Fistula est stipites albi pilosi, immoti

sunt pilosi, & odor eius est sicut odor

myrrhae

Fisk est genus rubrum

Flenia. i. ponia

Flos kiles est flos salicis de torrente

Foca est aqua hordei acetosa cum spe-

ciebus ut zinz, & similia, & est

in uasis paruis terreis quae bene op-

pilata sunt et cum aperiantur, in al-

rum salit

Foca est quadam descriptio. in 5. can.

Forofnos, uel timbelez. i. arefactio, &

est secunda species hectica

Fuca fit de pane abramarcio, & men-

ta, & apio

Fufel est propinqua virtuti sandali

Fufel est quadam nux, quae nascitur in

India, & est similis nuci muschatae

Fugule est apostema post aurem

Fufulinon est oz ymum montanum

Fufulinue. i. radix piperis, uel lignu

sum

Fufser alasbiar. i. piper album

Fururati. i. fungus (orta)

Fufus est caro addita in ore matricis

Fufus est ad modum cuiusdam uisceris

Fufulentis est species araneorum

Fufor est materies volubilis

Furatez dicitur agnudo quando dura

infrigidatur mater, & apostematur.

Gabog. i. grana solis

Galangen. i. galanga

Galbi. grana solis

Gambut. i. rosa uinea, & dicitur algarth,

& secundum Almanforem est spina

alba florem habens citrinum

Gamedui est instrumentum chirurgicu.

Gancho

Ganeu. i. quādo hō uidetur loq per nares
 Gareb. i. fistula in angulis oculorum do
 mesticis
 Garab est arbor super quam generatur
 borax
 Gardau. i. pediculus qui nascitur in in
 guine & sub ascella
 Gasid. i. eupatorium
 Gau. i. urina
 Gaukileb. i. urina canis.
 Gauzmel. i. urina cameli
 Gauzei. i. urina hominis
 Gausabum. i. urina puerorum
 Gazezi est medicamē uulnerū neruorū
 Gedenil uenarum. i. uia uenarum
 Gedeguil est uia siue canalis minuti in
 Gelenabin. i. mel rosaceum (testini
 Gemen. i. opopanaxum
 Gencum est gumma rure agrestis, & est
 anacardus montanus
 Gensuci pondus est
 Genlut. i. corium serpentis
 Gestehefen est res similis amygdala.
 & habet duas spinas in capite
 Gese est durities. i. cum accidit in palpe
 bris difficultas motus ad eleuandū
 uel apericendum
 Gesaminum. i. rosa ex qua fit sambacū.
 Gesfada. i. castanea
 Guszbn. i. nux muscata
 Gushalamel. i. nux cupressi
 Gezar. i. baucia
 Gezir. i. opopanaxum
 Gilbenez est semen turbit nigri, & ch
 instam uirtutis cuius est elleborus
 albus, & est species albi ellebori
 Gion est fluius
 Granum nil est cartamum Indum
 Granum azelem dicitur piper Nigro
 rum uel Aethiopum
 Granum anafen est granum existens
 in quantitate piperis. & in colore
 eius
 Granum alkikil assimilatur pipere albo,
 & persicē dicitur darsifaban, & est
 arboris tremula.
 Granum uiride cuius semen dicitur albo
 tin & qua ex ea est dicitur atharo
 Grana almabaleb. i. grana nere. i. grana
 cerasi, & similia
 Grana arafced. i. nasturtij
 Grana lumborum. i. cataputia
 Grana nigra. i. nigella
 Guaril aquaticus, i. stineus, sed uerius
 Guafomabras. i. stellio (stellio
 Guadam. i. ostracum
 Guardenigi. i. ophthalmia magna
 Guacce est diminutio auditus absq; de
 structione
 Guac siracum. i. punctio
 Guaci est uulnus quod fit in profundo
 Guaid. i. polium
 Guale est agritudo quadam
 Guarifid est auis, & genus columbarū
 Guaben est indignatio, qua est infra tor
 sionem

Guadabum. i. uenera
 Gubes est qdā species rubee ad pallorē
 declinans similis croco pulverizato
 Guberich sunt uena labiorum
 Gures. i. lapis, qui i felle bonis reperitur
 Guelmum. i. folium Nili
 Guesgin, i. inquietudo eius qui solus lo
 quitur
 Guescir. i. opopanaxum, in alio guesir, i.
 galbanum
 Guidez est uua que in gutture uersus
 collū inuenitur, & sunt duæ ex utra
 que gutturis parte, quæ dicuntur
 guidez
 Gutinar. i. flos mali granati
 Gumera sunt confectioes liquidæ quas
 mulieres faciunt, quibus liniunt fa
 cies suas
 Gummi alchuret. i. dragacanthum
 Gumera. i. mespila
 Gur. i. laurus
 Gufine est quoddam genus tuberum, id
 est fungorum
 Gwzdeni. talpa.
Habel. i. minutus.
 Habel kalimbat. i. genus fistici
 Habitus. i. species volubilis, & dicitur
 alageb
 Hagneris, i. electuaria stomacho cōueniē
 tia, quæ sūt de cydonijs, uel de pomis,
 uel de prunis boni saporis siue non
 Hailem. i. malus odor
 Halauakaid. i. racemus
 Haltit. i. medicina. Inda similis hermo
 dactylis
 Halebleb est spēs uolubilis habens lac
 Halacdan, i. in locis qui sunt post aures
 Hamaciuni. i. senticum
 Hamelon est species mezerion, & dicitur
 chameleon
 Harromati. i. granū cuius uirtus est uir
 tuti hordei propinqua, et est mediū
 inter triticum & bordenum
 Harmelli herba quæ editi inuenitur, &
 assimilatur cicuta, loco eius posuit
 Constantinus cicutam, & oriauit
 Harvire. i. iuniperus
 Harcum. i. latum. i. parum
 Harbe. i. kubere auis
 Hasek. i. tribuli
 Hasef. i. morbillus
 Hasef ē hyssopus qui nascitur in hortis
 Hascilus est apostema in lachrymalis o
 culo apprens, & cum rumpitur fit
 fistula: quæ dicitur garab
 Hasec dicuntur apostemata acuta quæ
 nascuntur in matrice, et dicuntur ala
 si e, quia assimilantur solijs usce
 Hasslech. i. sandonicum, loco eius ponitur
 origanum
 Hasafan est medicina armena, & dicitur
 persica, cuius uirtus est uirtus
 euphorby
 Hausfegi. i. ramus
 Hearsilus. i. lactuca asini
 Hebel. i. fouina

Hebi. i. cardamomum minus
 Hegriberia. i. agritudo habens acutē
 tem ut nasturtium
 Hel. i. h. i. visus
 Hafsades est semen barba bircina
 Heil est species cardamomi
 Helcudan. i. in locis qui sunt post aures
 Hertisce quiddam simile pipere
 Herbum. i. herba indaica
 Herba uiri est herba qua uirum ablu
 tur & est parietaria
 Herbū. i. orobus, & est amaliardas, &
 aurum Romanum, i. archirofa. (aurum
 gumma dicitur charaba (aurum
 Herba Maria. i. athanasia uel tana
 Herba fluminis, i. lenticula de amne
 Herfen semec alcanabotis
 Hefleben, i. lignum indum
 Tefentaz. i. uitis alba
 Hetis dicuntur res acutę
 Hetifati. i. actio
 Herebet. i. liquefactio
 Hezeufes dicitur amarugina
 Hismulom emplotatio omnibus dicitur
 Hiuslis dochi. i. hypoquistidos
 Holus iudaicum. i. althaa
 Gonsa nasturtium
 Hofnatus. i. tria grana cydoniorum (pe
 est quarta pars libra
 Hucur. i. species lactuini
 Hudulub est auis quæ clamat de nocte
 Hulemodus est cibarium
 Humaim arabicē Joannitius laia
 Hyssopus humida est sorditico aggre
 ta super lanam onium
Iabral est radix mandragore sive
 fivis
 Iagueris, i. electuaria stomacho cōueniē
 nientia quæ sunt de cydonijs, uel de
 pomis, uel de prunis, uel de amarugina
 nis habenti a boni saporis siue non
 Iabari. i. interior pars labiorum
 Iabedi est rizi
 Iamenum. i. iuniperum
 Jar fluminis, i. iuniperus fluminis in aqua
 habens flores similes nenupari
 Ibanige est mustella
 Ibet. i. profunditas somni
 Ibenes. i. bellua
 Idofobe. i. cardamomum minus
 Id quo aurum adhaeret, hoc nomen dicitur
 nit ammoniac, & quandoq; cam
 nit cuiusdam rei quæ fit ex uina nigra
 tium mota in mortario sero cum ac
 ro in sole donec coaguletur
 Icum cimeu est herba pulicaria
 Iesleri chumet. i. herba pulicaria
 Ielenabin. i. zuccarum rosatum
 Igil. i. cimices
 Iesfec. i. sinciput
 Illicinus est genus serpentis
 Imne est fructus sycomorū, & sunt
 ficus agrestis dura acetosa
 Inarmatu. i. instrumentum quo suffrag
 Indicū. i. granum nil.

Indebegii. i. cibus qui fit de nucibus par-
ua plantae super quas pinguedo are-
na afata defluens funditur, quibus
quandoq; herbae coctae admiscuntur.
Innoctica. i. dormire facientia.
Interfector patris sui. i. futirion.
Interfector apum. i. nonufar
Isidebegii. pullorum cibus, qui dicitur
rafeta.

Iflagar est salsa ex amygdalis, & sale,
& aqua.
Iudacud est polium maius
Iudaib. i. polium minus
Iudebi. cibus quidam ad coitum ualens
Ibk. i. tortelle.

Kastius nomen ponderis est
Karion est lignum Indu.
Kachasim est locus post partem supre-
mam nasi.

Kalidicon est medicina quadam.
Karates animal est venenosum.

Karabe est gumi arboris dictae nux ro-
mana ad circumtatem tendens & est Ke

Karmerich. i. fructus tamarisci. (kat.
Karabitus est apostema capitis calidum,
& est birsen).

Karmem. i. grana.
Karon. i. lignum Indum, & non elonga-
tur quin sic mugat

Karmene genus animalis, quod dubitat
Auic. an sit basiliscus

Karbe est animal venenosum faciens
ona, quae venenosa sunt.

Kasba. i. papaver
Kata. i. latrilex

Kebenzheser est genus tuborum solidum
adunatum in magnitudine testiculi,
& scrofule.

Kebikengi est lupinus sylvestris, &
sunt species quatuor

Kecsum est mensura
Kedusul est genus serpentis

Kesum. i. avrotanum.
Kesim. i. leniticum

Kichen est gummata horribilis saporis,
& secundum aliquos est sandaracha

Keslor sunt porri nabathi.
Kemati est medicina sicca pro pueris

Kelebengi est species solatri.
Keleirati est mensura quadam

Kemelium est species mezerion
Kemaci. condimentum

Kemini est vas vitreum in modum phia
le habens orificium stritum

Kemane est genus cibarii
Kemic est mensura

Kenim. i. mensis
Kenit sunt dies canicularis

Kesimus est agritudo, quae est magnitu-
do virgae praeter naturam, & dicitur

etiam kesimus agritudo quae quodli-
bet aliud membrum praeter naturam

excreuit
Kerat est pondus. 7. chirat

Keta. i. pentadactylus, & est resin
Ketaba. i. curcum

Kerfe. i. aromaticum, & est species cin-
namomi grossi.

Kercher sebe est cubebe
Kercules. i. locusta magni corporis non ha-
bens alas.

Kercasus. i. liquiritia
Kerba. i. canicularis. i. hyusquiamus

Kersenati. i. aranea. i. heftuna propter sui
paruitatem.

Keret. i. citruli
Keste. i. herbus.

Kesumen est pondus.
Kesnes. i. pasbula enucleata.

Keted. i. id est frutex cuius gummi est dra-
gacanthum.

Ketemon est agritudo oculi, & est quasi
nubes.

Kenzanguen est persicum nomen, lati-
ne lingua bonis.

Kien est quadam regio.
Kildaru asaraxi, & felix.

Kilus succus ciborum.
Kirudo. i. sanguisuga.

Kisk bordeni est bordeni fractum vel prisa-
kisi mensura est.

Kiskar. i. eleatum.
Kitran est pix.

Kosilum pondus est.
Kosen est cortex glandium.

Ku hend est rei levis sicut alusnati lu-
etea, & in rabie nominatur stercus

columbarum & baldac, in Aegypto
nux henden.

Kusele sunt fustes nigredini attingentes
radicibus rubrae similes.

Lac de ferri. i. herba birchina, vel hy-
poquistidos.

Lac alraib. i. lac acetosum.
Lactuca asini. i. uirga pastoris.

Lactachatum est medicamen quoddam
confortans stomachum.

Lactides dicitur almindana cuius fru-
ctus dicitur esse amarus, & est cata-
putia.

Ladach est confectio ex musco gario-
phyllis, & similibus, quae liniunt se-
mulieres.

Laguair Arabice, latine ea quae sequi
Lagenaga. i. borago.

Lalebrax. i. lecten. i. super umbilicum.
Lalec est res quae diu masticatur.

Labas alcubub est herba propinqua hyf
Langa est genus tithymalli. (sopo.

Lans. i. amygdala.
Lanuga. i. flos arundinis.

Lapis ad astatem est margarita, & est
lapis luminis quod confert oculis

Lapis bresili. i. corallus.
Lapis iudaicus. i. lapis agapis.

Lapis vulcani dicitur seme, & prepa-
rator corij.

Lapis danasceni. i. uiridis quo acium.
Lapis alagi est lapis similis ossibus ele-
phantum.

Lapis hardis. i. alumen albi simile zuc
Lazar. i. lachrymum silphij. (caro.

Laserpitium. i. silphium.
Labales sunt epithemata ex rebus be-
ne redolentibus, sicut aqua myrti,
sandali, camphora, & similia.

Lenticula aqua est herba quae erigitur su-
per facie aqua in terris lacunalibus
Lenticula de anne est herba fluuiialis.
Lepus marinus est animal ostrocosum
lutosum.

Lilium caeleste. i. ieros.
Lilen. i. mercurialis.

Lingua canis. i. fructus fraxini.
Locbiati regio quadam est.

Lubue est arbor sigie.
Lubue est storax, & mel allubue est sto-
rax liquida.

Luf est herba quae dicitur luf serpentis,
& est serpentaria.
Lulume est ungula.

Luse dicitur hernia ex apostemate.
Lutum. i. creta.

Luteofula. i. uerruca.
Lutum alborhera. i. terra sigillata.

Lutu lemi. i. propinquu luto armeno.
Lutum samium est sicut lutu sigillatum
in operationibus suis, & est stella se-
mius, quod idem est quod taleh.

Maceria est locus inter anum, &
unluam.

Madio est astuatio vel angustia.
Madion. i. anis diuersorum colorum.

Magnuda. i. scammona.
Magra. i. aqua lactis.

Magnefia est lapis in uirtute marchasi
Mahaleb. i. vera.

Marmorea dicitur faba inuersa.
Maru. i. marrubium.

Marmacora secundum quosdam est ari-
stolochia longa.

Marmacor est species sumuse, & Ara-
bice est lingua bonis, & dicitur scal-
ne, & est alsafrens sissime, & alia
quae nominatur marmues, & est alia
quae dicitur meisidaf.

Marchasita est sax aris sicut clymia
auri, sax auri, & sicut antimoni un-
de minera plumbi.

Marastron. i. hospitale.
Marmonta. i. marrubium montanum.

Marcus est uermis qui inuenitur in
grana.

Maran. i. emplastrum.
Maroch est species aniuden.

Masuragi. i. agritudo quae pupilla ape-
ritur minus.

Masacumia. i. illud quo uiuantur uasa
Mathabaze. i. pannus factus de pilis
capre.

Mecadatin, nomen instrumenti pro tela
oculi auferenda.

Medim. i. tortuiscus, & est herba se-
Mea. i. storax.

Mchibethene est illud quod dicitur gra-
num regum, & arbor eius nomina-
tur asubeth.

Mcherezegi est sicut scebran. quidam
E c numerat

Meles int. cam inter latiticia
Melesones arechibi alebin dicuntur, habent collum longum, & sunt pale-
 stini vel Indi
Melalac est mel acetosum coagulatu
Melancoridis i. cucumer faraxenicus
Melch legumen credo fafcol
Melissia, sine granis
Melanochion, i. opium
Memiren, i. Chelidonia
Merda fengi, i. lithargyrium
Merfulem est lignum asparagi
Meridada, i. maiorana
Merdeseris, i. plumbum istum
Merubai, i. fafia
Mes est quedam agritudo
Mescatramel, i. spulegium ceruidum.
Messe est proximum substantia fabaru
Mesemen, idest locus sub teneitudine costarum
Mezso genus est cibariorum sicut colli
 bi in aceto cocti, in quoru uentre po-
 nitur menta uel gelatina, vt c. 7. de
 cibatione habentium heclicam
Mez est est triticum
Mesiti, i. aqua latis
Mesfa, i. liquor acetosus
Metheca, i. i. febeften
Metabam est capra
Mezbus est locus inter spatulas
Mota, i. storax
Mezaniceiz est genus serpentis uel uer-
 mos pilosus
Mezerioni, i. anabula
Michadi, i. forfices
Micha est conposuim ex pane azy mo
 & oleo
Michatefemi, euerfio cutis in non natu-
 ralem colorem
Militaris genus serpentis
Ministrum, i. mensura
Mismis, i. chryfomela
Mismar est matus rotundus parius si-
 milis capri clau
Molochia est speciei malus
Mofchibe est species galange
Mucalif est tertia species heclice
Mugabod est succus qui in radice xy-
 locaraffe nascitur
Mugat secundum quosdam est radix gra-
 nati syluestris
Mula est pars illa oculi, qua uidetur
Mulachel, i. prapofitus, qui docet
 Sarracenos qualiter debent orare,
 & matrimonium contrahere
Mulalac dicitur alladac qua est confe-
 ctio ex musco, gariophyllis, campho-
 ra, & alijs odoriferis cum aqua ro-
 sac. cum qua aqua iam multa turbi-
 da liniunt se mulieres
Mum purum est parietes domorum apu-
 in quibus faciunt oua, & pullos, &
 mum nigrum, est sordities fenestra-
 rum fornicarum
Mundulimon est bdellium, & mucle-
 medic idem

Muri. i. garus
Muredafion est flos, & habet fliptes
frangibiles subtiles ad cineritatem,
& citrinitatem declines
Mura. i. myrrha
Murabai. conditum
Murzja est quadam terra
Murchion est tertia species aranearum
Musa fructus
Musaiaba est similis virtutis nerenisib
Musaac cibaria sunt ex pullis, anetho,
agresta, & ficibus facta
Musac arabice, latine cōnexa dicitur
Musae aqua. i. pulmonaria aqua
Mustchin est vnguentum de calceadis.
N*Abathi est commune quod simi*
le reperitur in omni loco
Nabit est potus qui fit ex dastylis,
& ficibus, & alijs ab unis ex quoli
bet fructuum
Nabach est nomen ponderis.
Nadue est dispositio mala matricis di
versa a mola, & uocabulum perfic
cum est
Napellus dicitur quod sit bryonia
Napellus Moysi est herba nascent cū
napello. napellus uerò Moysi est ani
mal quod in radice napelli moratur,
et est theriaci omni ueneno
Napta est petrelaeum
Nasfensi. i. scolopendria
Natif. i. cōfectio ex melle sicut penidij
Nauracon est diffio attributa fili niro
Neditus, idest apostemata in radice au
ris nascentia
Nefrin est similis narcisso in uirtute, et
rosa sera. i. sambucus syluestris
Negelsch. i. ignis descendens
Neheguidegi, uel neguiden sint qua
tuor detes extremi. s. molares, qui in
alio loco nequedij vocantur
Nemen. i. sifymbrium.
Nenusar, & Gal. uocant caulem aqua
Nerenis. i. musaba, & est flos pœonia,
uel pœonia
Nereiden. i. spica romana. s. celtica
Neregil. i. nux indica
Nerfendaru. i. bersefiendaru. i. virga
pastoris
Neraberti. i. meos
Nesfestengi. i. amylum.
Nesaji. i. sciatica
Neuriantoni. i. rubcum
Nigra uena. i. matrix
Nison. i. marach
Nitrum. i. bawrach armenum
Noduar. i. liquor quandoque pro aceto
quandoque uerò non
Nonhilech est cum aqua funditur ab al
to super aliquem. s. embrocando
Nubin est terra quedam
Niola. i. ea que post cibum sumitur vi
fructus frigidi
Nyx benden est terra granosa sicut ci
cer declinans ad citrinitatem, quæ
mulum clarificat eyciendo faciem

Nux meibel est similis uncinomia.
O Abel acara. i. cucurbita
 Oca herba est palustis qua in suis
 minibus oritur
 Offen. i. opium
 Oegi. i. acorus
 Oleum de ben. i. muscelinum
 Oleum decanum. i. decem specierum
 Oleum omphacinum est oleum de olivis
 immaturis
 Olizaturum. i. petroselinū macedonicum
 Omorenfis. i. dilatio
 Omoronenfis non medicaminis
 Orale est pannus de sera quo cribatur
 subtiliter
 Optharmicum promociatum sternutia-
 menti.
P Anis chistat est fermentatus panis
 Paslus columbarum, & camele-
 rum est herba habens grana siccā
 granum myrris, & ei proximum
 Pedecolone est. i. graci nomen, & pedon
 dupli totius qd balneo est i. cinerum
 Pediculus vulturnis nominatur pedica-
 sice, & merule grace, & rasatis in-
 daice, & est bestia sicut pediculus
 qui in inguine nascitur
 Pentasthyllon est quicque folium
 Pes locuste est sicut olus ianenum
 Pes corninus est herba virtutis herma-
 daetylolorum
 Petalum est residentia in uirna, & dicitur
 tur crioideis (melle)
 Pheludez ē cibus ex farina tritici coctus
 Phitanos. i. febres erraticas ut sex tana
 Piper aqua est herba ut olus nasens in
 aqua, & approximā in gustu sicut
 piperis
 Pifces aradrada. i. petrosoli parui
 Planta nectis est bothor parua
 Plumbum algalai. i. flammum
 Polygonia, & polygonos dicitur sangui-
 naria
 Psyllorum est medicamen depilatorum
 Psyllaria & psyllium idem est
 Putnax & fenic. i. lapis Vulcani
 Pupilla oculi est crucca aqua, & est herba
 boni odoris, et oritur in aquis siccis
 tibus.
R Aan salomoniaca est similis an-
 tho humida, & dicitur quod sola
 eius sint sicut malus, & quidam no-
 minant eam habasalerum
 Racha est species trifolij
 Ra. habai. os peclinis
 Radix alexet. i. radix uicis
 Radix aulse est radix mandragora
 Raham. i. myrris
 Rab. i. lac acetosum
 Raledialetem est fumus terre
 Ramich est confectio quedam consili-
 cūna qua fit galia muscada.
 Rasga uel rapha, i. adst parcella, vel cor-
 lus poplitis
 Ratuba est alcor
 Rustinigi. i. colophonis, & gumma pini

Et nominatur arbor eius alherci,
 Rancoseni. i. reubarbarum
 Recli regio quodam est
 Ronebat est limetum prohibens cani
 Rofii. i. pont. i. dactylus (ciem)
 Ribes. i. adula
 Rimegi est lapis sicut cancer
 Rob. i. unum coctum in pisaatam
 Roba. i. auellana Indica, & est fructus
 in magnitudine auellana similis pa-
 paueri
 Robus i. succi in pisaati sine alterius co-
 mitione
 Robile i. legumen
 Roen pondus est
 Roira est illud quod e in aere apparēs
 sicut stella cadens que est in motu
 Roia est cum aliquis sine causa rideat
 Rosa facta est, flos pæonie
 Rosbor est porus uel consolidatio ossis
 Rofetini. i. pondus quoddam
 Rubus dactyli immaturus
 Rubus canis, planta est habens fructu
 sicut olina habens intus lanam
 Rucalia herba est
 Ruse. i. tri
 Rusfagi est vslum
 Rutubus est color sanguinis putrescenti
 in facie, & est bestiola existens in su-
 perficie aque, que super eam moue-
 tur diuersis modis sine ordine, ad cru-
 tis proprietatem dicitur chutubub
 quodam species meli. holi. quā qui
 patitur riuos homines abhorret, &
 appropinquat mortuis
 Rucla est animal araneæ simile quod no-
 minatur alsehed, & e uenatrix mu-
 scarum, & nominatur pluid. i. rapax
 Sabra est species oz ymi
 Sabras animal est
 Sabon est genus serpentis
 Saceros est apostema cerebri
 Saceros est animal paruum ad similitudi-
 nem cuius tubera leprosi apparent
 Saceribahant. i. flores papaueris rufi
 Sacerolondurion. i. albuteden, & est
 scolopendria
 Saceratati est pondus
 Saculufudurni e animal quoddam cape
 Sacerui. i. scoronia (lire,
 Sadaf. i. conchula marina
 Saffurion est auis que frangit lapides
 Sagucla est triticum fructum cum mul-
 ta aqua coctum
 Sagluscolon est quarta species aranea
 rum, i. uclion perō quinta
 Sahafat sunt macule rubee, que sunt
 cum pustulis paruis
 Sahara i. iubeia. i. uigilatio dormitina
 Sahafati. i. bochor humida que emittit
 Sahuat est aramentum quod in encan-
 stro ponitur
 Sahafatos est lapis quidam
 Sahat est flos papaueris rufi
 Sahthac haram est rosa rubea ualde
 Saluatella siue seylem est uena
 Salguosora alserengesif, & abrotanum
 sunt idem
 Sandaros est almedon, & est uernix
 que dicitur sandaracha
 Saporbala. i. saccus palma in quo dacty-
 li nascuntur
 Sarnabraus. i. bellio
 Sarfoc uel sanar. i. ferrum
 Sarmac apostem a bucum auris
 Sare est passio quando homo maxime
 sentit pruricum
 Salsaf. i. salis
 Satarbari. i. syluestris.
 Satil est medicina Inda
 Satps animal est cui glandula simulantur
 Sauch hordei est hordecum fructum cu
 multa aqua coctum
 Saulige est locus quo superiores partes
 corporis tantum mouentur
 Surigen. i. hermodactyli
 Suction. i. fractura ut sauc
 Scandix. i. melo romanus
 Sear est arbor in Aegypto
 Searabregi carnis. i. brodiuina
 Seedenegi. i. amylum
 Sceni vel sceni, vel scini est locus qui-
 Scibar est lapis lazuli (dam)
 Scere est infectio cutis sicut impetigo,
 differentia tamē inter scere, & impe-
 tiginē est, quia scere totum membrū
 tenet uel medietatem corporis, impe-
 tigo uerō sunt macule diuersa
 Seera romatum. i. absinthium secundum
 quosdam
 Seaa. i. Stachados arabicum
 Seeba. i. tribulus
 Seedenegi uel sedine est hematites
 Seeban est species lacticiuij
 Scerbin est arbor alchitran
 Scerantum. i. stinchis de mari rubro
 Sechedenegi e semē canabis uel semēgi
 Seeforti. i. anticirca romana
 Seenem. i. salsa facta ex piscibus
 Seetazirai est lac uestertilionis, & se-
 cundum quosdam est urina
 Seesibra secundum Almasforē est nomen
 grecum, & interpretatur myrtus re-
 gum, & ipsa est basilicon originale
 parua habēs folia, summmitatē habet
 longam in qua nascitur flores, quo-
 rum color est, ut color uolarum
 Seiserari e genus serpentis: & etiā selsir
 Scutu dms. i. testiculus vulpis
 Sebel est egritudo, s. quando uenia in o-
 culis apparent
 Sebafter s. hebeta est mandragora
 Secacul est uene sicut zingiber, et affec-
 tur ex India
 Sedem est uena, que est inter auriculā-
 rem, & in rasceta manus
 Sedere dicitur uertigo que facit homi-
 nem cadere
 Sedenegi semen granati syluestris
 Seffilos id est apostema nascens in carne
 glandosa
 Seffros. i. seffros, & est apostema
 Seguendegui. i. partes uiarum uenarū,
 que in alias diuiduntur uenas
 Sechenabin. i. oz ymel
 Sebene, & burz, salsae sunt que sunt in
 Aegypto
 Seiden. i. gusalibu. i. lolium
 Seitaragiem herba similis nasturtio. i.
 capsia
 Seigi est genus ostracorum, et e uenerum
 Sakeri. i. ebrietas
 Senkesud est arbor croci horrens
 Sol est medicina inda similis zingiberi
 Selog. i. i. casta lignea
 Solon. i. sanguis draconis
 Selec est siligo
 Selgen. i. napus
 Semurion est species apii syluestris
 Semaris. i. fardelle
 Sen est sapor quidam
 Senuburnosan. i. ferrū naturale sicut est
 Sentus est species marrubij
 Senusemiati. i. stans ad solem
 Senuat est lactuca asini habens folia si-
 cut lactuca
 Sepitahuimen est quodam species sorbe
 Serpium est species tribuli
 Serembli. i. emblici in lacte infusi
 Seradi est quando aqua ingreditur tra-
 cheam arteriam
 Serasfi. i. hypochondria
 Sesuostik e similis abrotano in uirtute
 Sesinacabar. i. heil
 Setis sunt duæ arundines que sunt inter
 adiutorium, & manum
 Setegi est medicamen acutum
 Setenigi. i. fumus terre
 Setasifu. i. ossa pectoris. s. thoracis
 Setaria. i. capsia
 Setaragi. i. taspia
 Seukar. i. pes columbinus cum quo tin-
 giur oculus uel cera
 Sibane e mania accidēs cū surfen calida
 Siela. i. bluis
 Siefi. succus
 Sila. i. apostema in principio sicut glan-
 dula, postea multum augetur
 Silac. i. grossities palpebris cū rubrie sūt
 oculi
 Sila species sunt nodi
 Silos uli semperuina est
 Siliqua nomen ponderis
 Simarem uel sincare i. lactuca intelligi-
 tur magna, & est lactuca asini
 Simentia ossa sunt acuta, que in spondyli-
 bus eminent
 Simdeudar. i. lac arboris que similitur
 iunipero
 Siagom. i. i. c. hepaticum
 Sines est quiddam animal
 Sipt assimilatur magna aranea longos
 habenti pedes
 Sir est medicina Inda (denegi
 Siyengi. i. azarion, & est uirtutis sce-
 Siyen. i. apostema calidum quod fit in
 uentriculis cerebri, & quando est
 Et 2 frigidum

Antiqua expositio.

437

Yago.i. impetigo

Usne sunt cortices tenues subtiles circumvoluti super arborem glandium. & pinum & nucem, & habet odore bonum, & dicitur alusne, & usnet est lanugo que in arboribus auellana uel paruaria nucum inuenitur.

Usnem fullonum est herba de qua fit alchali.

Uebuen.i. uirga minuta super quas sunt flores habentes alba folia

Uua passa montana.i. staphisagria.

Uua vulpis est solatrum

Uzifur, & sedech.i. cinabrium.

Xebet.i. anethum

Xiraxeti, id est rob de succis fructuum sorbilibus.

Xyloaloe lignum aloes.

Yabrio est radix mandragore

Yliffi est egritudo quam aliquis incurrit propter amorem.

Zair est fluxus uentris, qui fit in intestino recto

Zambac.i. iau feminum.

Zametio, vel zamenena.i. priuatio gressus.

Zarea.i. forba

Zarabut uel masnacora.i. aristolochia

Zarabegi genus cibarii est.

Zinzibil.i. zinziber.

Zinziber carmenum est herba cuius folia assimilantur folijs salicis aliquantulum citrina rubrum habens stipitem acuti saporis sicut zinziber, & credo quod sit persicaria.

Ziniar i. uiride aris

Zobode i. cyperi

Zuccarum aibufar.i. cadens super albusar, & est manna

Zufc.i. hyssopus

Zufere.i. arbor que dicitur alhasce, & est similis rure, & dicitur dinarugiu

Zufese.i. iunub nigra

Zugus est fusilis sagitta

Zuhumez.i. unctiosa

Zurumbet.i. zedoaria

F I N I S.

VENETIIS M.D.XC.VII

Apud Iunias

VENETIIS, M. D. XCV.

Apud Iuntas.

INDEX
OF THE
MANUSCRIPTS
IN THE
LIBRARY OF THE
HISTORICAL SOCIETY OF MASSACHUSETTS

By
JOHN HENRY COLEMAN
OF THE
HISTORICAL SOCIETY OF MASSACHUSETTS

OF THE

OF THE

INDICES
RERVM MEMORABILIVM
IN AVICENNAE

De re medica Libris.

NEC NON IOANNIS COSTAEL.
AC IOANNIS PAVLI MONGII

Annotationibus, locupletissimi.

*Qui, quantum ceteris in ordine sint praestantiores, quamq; alios omnes
hactenus impressos, breuitate, ac facilitate antecellant: eos, qui
legerint, aequos iudices futuros speramus.*

VENETIIS, M D XCV.

Apud Iuntas.

Typographus studiosis S.

PRAETER summam, quam in excudenda Auicennae medicina, diligentiam adhibuimus, admonebat nos res ipsa, Indice quoque copioso esse opus; ut scilicet vobis nihil desit, quod studia vestra promoueat. Collecti igitur duo sunt Indices: alter quidem eorum omnium quae in ipso Auicennae contextu visa sunt digniora memoratu: alter verò eorum quae in Annotationibus, & primis, & in nostra hac editione additis occurrere. Quo autem iudicio, fide, ordine confecta haec sint omnia: quid tunc commodi, tum copiae accessurum sit vobis; vos ipsos, studiosi, iudices facio, neque pluribus doceo. Illud tantum polliceri & testari ipse possum, nihil hic praetermissum, quod vsui vobis fore intellexerim. Suscipite ergo alacriter operam nostram, & valete. Deus vero Opt. Max. studijs vestris faucat.

INDEX RERVM

MEMORABILIVM

IN RE MEDICA

A V I C E N N AE.

Scendum est, numeros 1. & 2. denotare primum, ac secundum Tomum: a, vero, & b, designare primam, ac secundam columnam reliquos maiores numeros primum paginam, secundum versiculos.

ABDOMEN 1.
pag. 691. a. versu
39

Abdomen cito suscipit
calorem ob adipem
1.23.a.60

Abdominis musculorum anatome. 1.96.
b.50

Abortus cause 1.933.b.20

Abortus signa 1.934.a.56

Abortus ad precautionem regimen. 1.
935.b.37

Abortus ne fiat cautio 1.934. b.
54

Abortus in qua constitutione fiat 1.934
a.39

Abortus multoties est crisis pregnantis
2.84.b.17

Abortus quando expectantur. 1.102.a.39

Abortus quibus mulieribus sit necessarius
1.935.b.45

Abortus ubi minoretur 1.934.a.37

Abortus ubi multiplicetur 1.934.a.36

Abortum facientes medicinae compositae.
1.936.a.45

Abortum facientes pilule 1.932.b.50

Abortum facientes medicinae singulares.
1.936.a.15

Abortum facit phlebotomia ex sapientia.
1.935.b.65

Abortum facientia 1.935.b.56

ABORTVM
prohibet.

Aqua aluminosa 1.272.b.32

Abortum facit pharmacum solutivum.
1.934.b.55

Abortum quo tempore embryo magis fa-
ciat 1.934.b.49

Abortum mulieres, quae patiuntur, deicent
coitum 1.903.a.18

Abortum quomodo medicina faciant. 1.
935.b.55

Abortum passae mulieris regimen 1.937.
b.38

Abortum fore timendum est, quum pra-
gnantibus menses fluunt. 1.718.a.
27

ABORTVM FACIUNT.

Cinnamomum 1.289.b.26

Coloquintida 1.290.b.41

Caulis flos, & succus eius. 1.294.a.49

Casia 1.298.b.27

Landani suffumigatio 1.303.a.2

Cantharis 1.307.a.64

ANHELITVS INSTRV-
mentis confert.

Crocus 1.289.b.65

Cyclamen 1.320.b.67

Gentiana radix 1.324.a.41

Galbanum 1.328.b.4

Ireos suppositorium cum melle. 1.334.
b.31

Arum 1.346.a.13

Squillae acetum, & syrupus 1.385.
b.36

Stercus caprarum cum pipere, & cinn-
momo 1.390.a.49

Scammonaea 1.394.a.49

ABORTVI CONFERTIA
composita.

Alcalcharahan magnum 2.274.b.22

in Abortu maiores sunt dolores, quam in
partu 1.934.a.44

Abortivi cur faciat balneum 1.933.b.
28.47

Abrotanum est calidum in primo, secum
in secundo 1.274.b.36

Abrotanum est calidum, & humidum in
primo 1.280.a.52

Abrotani species 1.280.a.46

Abscissus qui 1.92.b.51

Abcessum sectio qualis facienda. 1.
230.b.40

Abcessum sectioni quae medicamenta pa-
rata esse oporteat 1.230.a.52

Abcessio nominatur vlcus profundum,
cuius caro non induratur. 2.158.a.58

Abcessio quid, secundum aliquos. 2.
158.a.59

Abinthium abstergit, & confortat os sto-
machi 1.745.b.13

Abinthium dari potest in oppilatione, &
calida, & frigida. 1.764.a.19

Abinthium non soluit phlegma ex Stoma-
cho sed bilem utranque 1.260.a.43

Abinthium prohibet pannos a tineis. 2.
214.b.40

Abinthium cum spica permixtum est utile
dolori stomachi 1.260.b.22

Abinthium in statu hemitritici maxime
probatum 2.80.b.52

Abinthium in hemitritico ante statum
exhibitum maxima nocumenta parit.
2.80.a.55

Abinthij proprietas est pannum a tineis
& corruptione vermium, encasistrum
ab alteratione, & chartas a tineis pro-
hibere 1.260.a.47

Abinthij semina os stomachi legunt ob
eius salsedinem 1.260.b.20

Abinthij stypticitas fortior est eius ama-
ritudine 1.260.a.41

Abinthij succus malus est stomacho. 1.
260.b.19

Abinthij loco ponitur polium aut secheam
1.260.b.50

Abinthio inest caliditas 1.764.a.18

Abstersio vehemens medicamenti facit
currere sanguinem, & consumit mate-
riam carnis 2.142.b.10

Abstergit sine mordicatione aqua 1.770.
b.36

Abstersiva medicina cordialibus quando
affocietur 2.343.b.42

ABSTERSIVA COMPOSITA.

Trochisci Andromachi 2.305.b.57

Pilula aldurie 2.309.a.10

Sal solutivus 2.309.a.45

Acacia est mirabilis ex oppilantibus. 2.
150.a.42

Accidens morbi quid 1.77.a.57

Accidens, & egritudo quando coniungun-
tur, quid agendum 1.234.b.15

Accidens plurimum est causa egritudinis
1.77.b.12

Accidentia animi fortia digestionem pro-
hibent 1.175.a.13

Accidentia animi aliquando movent cri-
sim

I N D E X

- sim* 2.82.b.24
Accidentia mala quæ ab euacuatione prohibeant 1.202.b.16
Accidentia morborum significationes varia 1.139.a.25
Accidentia presentia, præterita & futura quid singula conserant medico 1.129.b.61
Accidentium egritudinum diuisio 2.383.a.23
Accidentibus febrium etiam occupari oportet, non tantum cum paroxysmis 2.78.b.37
Acedule qualitas 2.344.b.48
Acetum est de medicinis subtiliatis 2.260.a.13
Acetum deuitent patientes debilitatem neruorum 2.260.a.15
Acetum matricis nocumento deuitandum 2.260.a.16
Acetum confert a medicamentis mortiferis 1.277.b.35
Acetum est inuatiuum omnibus calefactis 2.206.b.46
Acetum acre est calidius 1.277.a.18
Acetum est compositum ex caliditate, & frigiditate 1.277.a.44
Acetum est fortis exsiccationis 1.277.a.50
Acetum multum ingreditur in curis plenitis, & hepatis 1.802.b.10
Acetum rehementer abstergit sua incisione 1.123.b.20
Acetum vniuersaliter rectificat aquas malas 1.272.a.41
Acetum squilliticum quomodo paretur 2.297.a.12
Acetum forte non conuenit hepati, nisi in necessitate 1.800.b.11
Aceti cum aqua mixti utilitates 1.644.a.12
Aceti vsus probatur in apostemate grosso sephiros scilicet, sed in fine non in principio 2.130.a.35
Aceti assiduatio citrinat facit 2.240.b.48
Aceti administratione medicus sit audacior in membro carnosio, vt splene 2.26.b.1
Aceti allenatio nisi fiat, nocet neruis, & conuertit sephiros in lapideitatem 2.130.a.15
Aceti squillitici inuamenta 2.297.a.25
Aceto submersum panaritium curatur 2.261.b.38
Aceto vii in cibo & potu a pestilentia præseruat 1.190.b.49
Aceto inest rehemens exsiccatio, & virtus resolutionis 2.64.b.31
in Aceto frigiditas magis dominatur 1.277.a.47
in Aceto est incisio 1.886.b.44
Acetosus sapor significat frigus 1.698.a.74
Acetosum sua incisione, & expulsionem remouet humores viscosos 1.719.b.9
Acetosum est magis stypticum 1.270.a.43
Acetofitas incidit 1.810.a.4
Acetosa quæ 1.818.a.12
Acetosa alia domestica, alia siluestris 1.270.a.34
Acetosa siluestris dicitur beta siluestris 1.270.a.37
Acetosa siluestris est fortior 1.270.a.38
Acetosa insipida parum resoluit 1.270.a.42
Acetosa quæ plus nutriant 1.270.a.45
Acetosa cui obsunt, mel aut vinum antiquum sumendum 1.194.a.10
Acetosa faciunt egestionem excoctiuam 1.832.a.8
Acetosa faciunt egestionem mordaciuam 1.832.a.8
Acetosa faciunt egestionem dolorosam 1.832.a.10
Acetosa frigida est in primo, sicca in secundo 1.270.a.40
Acetosa in debilitate intestinorum, faciunt excoctiuam ipsoform 2.113.b.6
Acetosa quomodo famem excitant 1.719.b.10
Acetosa quandoque insunt 1.913.b.12
in Acetosa solijs dicitur, quod est leuitas quædam, & in semine ipsius confictio 1.270.a.64
Acetose semen frigidum est in primo, sicum in secundo 1.270.a.40
Acetose humor est laudabilis 1.270.b.46
Acetofitas preparat Stomachum, & facit acquirere, retentionem 1.810.b.4
Acidum quomodo aliquando fiat a calore 1.699.a.50
Acicini, vel Strangulatoris adib, & Strangulatoris leopardi nocumenta 2.205.a.8
Acicini assumpti curatio 2.205.a.20
Acicini loco in depellendis flatibus, & inuando hepate & splene ponitur cymium cum rhabbaro 1.267.a.52
Acicini caliditas subtilis in re spissa timetur in vulneribus neruorum 2.169.a.8
Acrati 1.916.b.13
Acrati curatio 1.916.b.17
Alio & passio fit quando agens peruenit, & patiens non est preparatum 2.76.b.30
Alionibus frequentatis & passionibus fortiores habitus fieri 2.337.b.14
Acuta febre laboranti aer quomodo alterandus 2.33.a.27
Acuta febre laboranti cibi frigidi conuenientes 2.33.a.54
Acuta febre laboranti quomodo sitis sedetur 2.33.a.58
Acute febricitantis ori assidue aliquid, quo humidum os remaneat, est valde inuatiuum in curis 2.33.a.20
Acute febres, & apostemosa quando non curantur secundum quod oportet conuertuntur ad arefactionem 2.22.a.57
Acutarum febrium accidentia 2.34.a.8
Acutarum febrium accidentia diuersa, vt rigor, & horripilatio, sudor superfluus vomitus, &c. quomodo curentur, vide febrium accidentia, & eorum curam 2.34.a.12
Acutarum egritudinum crises quando fiant 2.107.b.7
Acutarum febrium cura 2.33.a.8
Acutis febribus clystere conueniens 2.33.a.22
Acutis febribus conuenientia epithemata, emplastra, & embrocationes ex quibus fiant 2.33.b.10
Acutis febribus quando embrocare conueniat, & quando non 2.33.b.8
ab Acutis febribus raro fit enasis 2.21.a.62
in Acutis febribus cauendum est a rarsa intestinorum, propter accidentia, quæ sequuntur 2.33.b.40
in Acutis febribus probatur papaveris partus tum quia inspissat materiam, tum quia somnum facit 2.33.b.47
Acutus morbus quis sit, & qualis 2.382.a.40
in Acutis morbis sciendum non est hypostasi vrinas laudabili ante coctionem 1.158.a.50
pus 1.152.a.60
in Acutis morbis vrina nigra mortalis Ruffi sententia 1.721.b.9
in Acutis morbis sitis & siccitas rehemens malum valde 2.382.a.48
in Acutis morbis quid agendum sit medicis 2.382.a.48
Acuta faciunt egestionem mordaciuam 1.832.a.10
Acuta faciunt egestionem dolorosam 1.832.a.8
Acuta faciunt egestionem excoctiuam 1.832.a.9
in Acutarum egritudinum sine plenitudine accidit inflatio ventris, quasi tympanites 1.783.a.45
Adeps quomodo generetur 1.31.a.46
Adeps generatur ex sanguine 1.31.a.46
Adeps & pinguedo frigiditatem semper significant 1.133.a.0
Adeps inter frigidas partes corporis est 1.16.a.42
Adipis causa effectrix est frigiditas 1.133.b.4
Adipis paucitas caliditatem semper significat 1.133.b.3
Adipis materia sanguinis est vniuersalis 1.275.b.15
Adipis lenientes cum resolutione quando 1.133.b.58
Adipis multiplicatur in intestinis propter frigus eorum 1.874.b.10
Adeps anatis est rehemens inuatiuum doloribus hemorrhoidarum 1.859.a.45
Adeps anatis est calidior adipe gallinæ 1.275.b.29

INDEX

- Adeps anatis est subtilis valde.** 1.275.
b.38
- Adeps caprina est magis styptica omnibus.**
1.275.b.35
- Adeps corui est vehementis calefactionis.**
1.275.b.31
- Adeps decrepiti est leuior alijs.** 1.275.
b.34
- Adeps galli est vehementis calefactionis.**
1.275.b.29
- Adeps hircina est vehementioris resolutionis.**
1.275.b.36
- Adeps lupi est subtilis.** 1.270.b.29
- Adeps masculi in omnibus est fortior alijs.**
2.275.b.34
- Adeps vacca est media inter adipem leoninam, & caprinam.** 1.275.b.32
- Adipis, & pinguedinis nutrimentum quale.** 1.275.b.33
- Adipis liquefactionem significant vixine pingues, facili exitus.** 1.897.b.25
- Adiantum quando permiscetur cibo gallo- rum, & conturritum, facit eos fortes & ad dimicandum, & ad interficiendum.** 1.83.a.37
- Adiantum declinat ad caliditatem valde parum, & siccitatem.** 1.283.a.34
- Adiantum que substituantur.** 1.283.a.58
- Adib. hep. a proprietate hepatis confert.** 1.755.a.26. & 1.755.a.10
- Adib. hep. a proprietate hepatis confert.** 1.755.a.26. & 1.755.a.10
- Adib. hep. a proprietate hepatis confert.** 1.755.a.26. & 1.755.a.10
- Adib. intestinum est vltimum in inuamen- to in colica.** 1.845.a.16
- Adib. morbus cura.** 2.220.b.37
- Adib. rabiosi.** 2.220.b.61
- Adib. steroris suspensio conuenit colicæ, nedum potus eius.** 1.845.a.8
- Adiutorij anatome.** 1.44.a.54
- Adiutorij dislocationis cura.** 2.170.a.56
- Adiutorij fractura est magis inobediens ad refectionem.** 2.182.a.13
- Adiutorij fractura, & eius curatio.** 2.191.
b.41
- Adiutorij dislocationis signa.** 2.176.a.30
- Admiratio nobis fit ab ijs que raro contin- gunt.** 2.340.b.61
- Adolescentiam conseruantia.** 2.236.
b.38
- Adolescentiam reparantia composita conse- cto de alijs.** 2.277.a.58
- Adolescentes qui phlebotomandi.** 1.219.
b.36
- Adolescentium humores sunt subtiliores.** 1.874.b.16
- Adolescentium regimen.** 1.170.b.40.
& deinceps
- Adolescentibus virtus expulsiva est for- tis.** 1.874.b.10
- Adubellati stomachi curatio.** 1.734.a.16
- Adubellati stomachi virtus.** 1.734.b.60
- Adubellati stomachi signa.** 1.734.a.10
- Adurere quid.** 1.222.a.6
- Adurentia medicamenta.** 2.387.a.43
- Adustionis, que non est vehementia frigo- ris, signa.** 2.342.a.50
1.740.a.38
- ADUSTIONE AQUAE**
confert.
- Lilij radix, & folia.** 1.348.a.14
- ADUSTIONE IGNIS**
confert.
- Unguentum de cerusa.** 2.313.b.63
- Aeger cuius crisis fuerit occulta, quomodo curandus.** 2.102.a.65
- Aeger cum accidit ei apostemata & vl- cera leuia, deinde destruitur ratio eius, moritur.** 2.100.a.33
- Aeger cum debili indiguerit solutione, & non operabitur, non magis moueatur, sed dimittatur.** 1.211.b.6
- Aeger non liberatur a sua egritudine se- cundum resolutionem, nisi per euacuatio- nem laudabilem, aut exituram laudabi- lem.** 2.82.b.57
- Aeger in die crisis non moueatur cum me- dica omnia.** 2.106.b.59
- Aeger in morbis acutis si non videt aliquid est signum mortiferum.** 2.90.a.30
- Aeger perditioni approximat in quo aggre- gatur cum stridore dentium permistio rationis.** 2.99.b.32
- Aegri leuitas absque manifesta euacuatio- ne non habet fiduciam quia non accidit ob bonitatem materie, sed propter debi- litatem, ad pigritiem nature in expellen- do.** 2.88.a.17
- Aegri sanitas, vel mors ex crisi quibus pre- noscitur.** 2.84.a.44
- Aegro cum accidunt anhelitus frequens, & syncopis mors intra quatuor horas ad- uenit.** 2.99.b.62
- Aegrorum signa mortalia diuersa.** 2.99.
b.20
- De Aegrotantium cibatione sumpta a stu- tu morbi indicatione, & ab eius tempo- ribus.** 2.30.b.62
- Aegrotis quando cibis omnino subtrahen- dus.** 2.30.b.63
- Aegrotantibus omnibus cibatio conueniens que.** 2.31.a.10
- Aegritudo quid.** 1.77.a.50
- Aegritudo quacunque vehemens accidit subito, deinde sequitur illam vomitus aut fluxus ventris, est signum mortis.** 2.100.a.32
- Aegritudo quandoque consanitur cum re- solutione.** 2.88.b.20
- Aegritudo est mortalis cum dolor capitis perseverat, & virtus est debilis, & egritudo acuta.** 2.89.b.36
- Aegritudo alterius egritudinis quandoque fit causa.** 1.77.a.10
- Aegritudo est salua, cum apparent signa di- gestionis in principio.** 2.88.b.10
- Aegritudo non acuta quandoque cognosci- tur ex materia grossa, frigida.** 2.6.
a.45
- Aegritudo acuta, vel non acuta quomodo dignoscatur ex virtute egrit.** 2.6.b.3
- Aegritudo ubi non fuerint paroxysmi ex materia cognoscitur, que si fuerit acuta, sicut synochi, tunc egritudo erit acuta, quod si materia fuerit grossa, frigida, tunc egritudo erit non acuta.** 2.1.a.52
- Aegritudo corpori est sicut inimicus ciuita- tis exterior, & natura sicut dominus co- seruans eam.** 2.81.a.52
- Aegritudo quibus de causis prolongetur.** 2.7.a.28
- Aegritudo aut alteratur ad sanitatem sub- ito, aut ad mortem subito, aut ad sanita- tem paulatim, aut ad mortem paulatim, aut vtrumque simul.** 2.83.a.11
- Aegritudo curabilis que.** 1.94.b.64
- Aegritudo non curabilis que.** 1.9.b.8
- Aegritudo vna quandoque alterius est egritudo medicinalium.** 1.95.a.10
- Aegritudo proportionalis complexionis, eta- ti, & tempori minoris est timoris quam alia.** 1.95.a.2
- Aegritudo, & accidens quando coniungun- tur quid agendum.** 1.234.b.18
- Aegritudo omnis interficiens interficit, aut secundum semitam crisis, aut semitam aresfactionis.** 2.106.b.28
- Aegritudo quomodo dignoscatur ex pulsa si sit acuta, vel non acuta.** 2.6.b.10
- Aegritudo quælibet attrahit mortem in ho- ra uehementiori egritudinis.** 1.101.b.53
- Aegritudo quando sit in declinatione.** 2.6.
b.29
- Aegritudo quomodo iudicetur longa ex eua- cuatione.** 2.6.b.36
- Aegritudo acuta cum sit fortis apud decli- nationem, scias quod ipsa tendit ad chro- nicam.** 2.6.b.52
- Aegritudo absque rigore abbreviationem ipsius significat.** 2.6.b.16
- Aegritudo quomodo ex rigore cognoscitur.** 1.6.b.8
- Aegritudo omnis que remouetur, aut remo- uetur per crism, aut per resolutionem.** 2.81.b.18
- Aegritudo cum mouet signa crisis ante di- gestionem, significat exituram in aliquo membro, aut aliud, & fortasse post sanita- tem erit illud.** 2.82.a.39
- Aegritudo acuta quandoque cognoscitur ex materia acuta.** 2.6.a.63
- Aegritudo acuta quandoque fit ex hemi- trico.** 2.79.a.41
- Aegritudinis principio pollutio significat lo- gitudinem.** 2.92.a.50
- Aegritudinis causa sepe est accidens.** 1.77.
a.3
- Aegritudinis longitudinem significat sudor multus.** 2.95.a.55
- Aegritudinis principium quando.** 2.103.
b.37
- Aegritudinis principio, vixine sedimen- olaginem est deterimum.** 2.99.
b.6
- Aegritudinis status quandoque cognosci- tur ex etate, & tempore, & regione.** 2.6.b.6
- Aegritudinis postremo pollutio est lauda- bilior.** 2.92.a.52

I N D E X

Aegritudinis longitudo quomodo ex crisi significetur 2.100.a.62
Aegritudo longitudo signa 2.100.a.49
Aegritudinis longitudo fit propter grossitudinem in visceribus, aut propter permissionem in regimine 2.48.b.23
Aegritudinis longitudo, euacuationes parvas significant 2.100.b.6
Aegritudinibus hora particulae paroxyismi ex quibus signis dignoscantur 2.6.b.53
Aegritudinis causa sunt tres antecedentes, primiti uel, & coniuncti 1.95.a.65
Aegritudinis per consensum modi varij. 1.94.b.30
Aegritudinis longitudo indicat pollutio in principio 2.100.b.14
Aegritudinis causam si dubitas an calida sit an frigida, quid agendum. 1.200.b.50
Aegritudinis malitiam significat vomitus, ut succus porri 1.740.a.40
Aegritudinis signa, num consensum crisi, aut resolutione 2.100.b.36
Aegritudinis furiosae timore phlebotomandum ante tres periodos 2.39.b.27
Aegritudinis longitudo indicat sedimen rubrum, usque ad 40. dies perdurans 2.100.b.11
Aegritudinis tempora quomodo dignoscantur ex parte digestionis, & contrarij digestionis 2.6.b.43
Aegritudinis status cognoscitur quandoque ex motu aegritudinis, nam si paroxyismi sunt breues significant quod status est propinquus, ut tertiana pura. 2.26.b.28
Aegritudinis figura quae 1.91.a.19
Aegritudinis augmentum quomodo cognoscatur, ex parte horarum paroxysmorum secundum antecessionem superfluitatem, ita ut unus antecedit superfluitatem alterius 2.6.b.7
Aegritudinis, quae pertransit quinquaginta, imo triginta dies, crisis raro fit per exitum, & permutationem ex quorundam sententia 2.86.b.8
Aegritudinis declinatio uera quomodo dignoscatur ab illa dispositione apud mortem, quae est sicut declinatio. 2.7.a.20
Aegritudinis status quando appareat. 1.6.b.40
Aegritudinis alterationis sunt sex species. 2.83.a.10
Aegritudinis augmentum quod. 1.94.a.40
Aegritudinis longitudo facit debilitatem stomachi 2.100.a.42
Aegritudinis statu crisis apparet est diminuta, aut mala compressa 2.81.b.43
Aegritudinis principio nunquam fit crisis, nisi permissio 2.82.b.42
Aegritudinis statu melior fit crisis 2.82.b.42
Aegritudinis declinatione nunquam fit crisis 2.82.b.50
Aegritudini longa senis quum succedit fluxus ventris, est timorofum. 1.778.a.10
Aegritudini composita quandoque non inuenitur medicina de singularibus opposita 2.264.b.7
Aegritudinem significat appetitus auetus, aut imminutus 1.207.a.56
Aegritudinem significat consuetudo mutata 1.207.a.60
Aegritudinem a ventris constrictione sanari illius euacuationis reuersione. 1.204.a.4
Aegritudine ignorata quid agendum. 1.197.a.54
in Aegritudine qualibet principium est inuentum licet occultetur aliquando. 2.4.a.22
in Aegritudine acuta urina tenuis citrina perferens malum 1.154.b.36
in Aegritudine longa cum accident doloris subito in quibusdam locis, tunc expecta exitum 2.87.a.19
in Aegritudine habente crism phlebotomia quomodo se habere debeat. 1.218.b.42
in Aegritudine mala, & fraudulenta, crisis motus ante tempus debitum significat crism malam 2.82.b.13
Aegritudines breuiores sunt aestate praesertim sicca 1.101.a.4
Aegritudines exprimendi, quae 1.101.a.45
Aegritudines exprimendi in estate meridionali multiplicantur 1.101.a.35
Aegritudines veris quae auertant. 1.100.b.27
Aegritudines aestiva cito adueniunt, ubi aestas cito aduenit. 1.30.a.14
Aegritudines autumnales cito adueniunt, ubi hyems cito aduenit 1.99.b.10
Aegritudines anni sunt difficiles sanari, & cur 1.835.a.68
Aegritudines aliae per essentialia per consensum 1.94.b.28
Aegritudines compositae quae intelligantur. 1.92.a.47
Aegritudines frigidas somnus multus facit. 1.110.a.7
Aegritudines rene sectionem postulantes praeservationis gratia, quae. 1.218.b.3
Aegritudines plures in stomacho sequuntur satietatem nauseatam 1.710.a.8
Aegritudines quas inducat hepatis oppilatione, quando prolongatur 1.762.b.24
in Aegritudines longae quare faciant cadere capillos 2.231.a.22
Aegritudines acutas faciunt vigilia multae 1.110.a.4
Aegritudines quae fiant in stomacho rebeamenti sensus 1.6.b.32
Aegritudines loci quatuor 1.91.a.66
Aegritudines in positione quatuor sunt specierum 1.91.a.68
Aegritudines humeri quae 1.91.a.58
Aegritudines quaedam non sunt, quae tamen cum aegritudinibus numerantur. 1.93.b.46

Aegritudines receptaculorum seu in canitate quatuor sunt specierum 1.91.a.34
Aegritudines in connexionem quae, & quot specierum 1.91.b.8
Aegritudines societatis 1.91.b.8
Aegritudines situs quatuor sunt specierum 1.91.a.56
Aegritudines aliae manifestae, aliae occultae. 1.94.b.20
Aegritudines plerumque remouentur subito per exitum 2.82.a.2
Aegritudines quae accidunt ex menstruatione retentione, & paucitate 1.950.b.1
Aegritudines quae fiant, quando splen debilitatur ab hepatis mundificatione. 1.792.b.10
Aegritudines quae accidunt crura. 1.943.a.42
Aegritudines splenis phlebotomia quandoque indigent 1.880.b.18
Aegritudines quae fiant in menstruatione retentione, & paucitate 1.944.a.10
Aegritudines hereditariae sunt quaedam. 1.95.a.35
Aegritudines superficiei membrorum quae 1.91.a.46
Aegritudines diuersae ex una quandoque circa in diuersis corporibus pronuntiantur. 1.95.a.64
Aegritudines aliquae ad alias aegritudines mutantur & destruantur ipsae. 1.95.a.7
Aegritudines aliquae communes, aliquae propriae alicui genti aut regioni. 1.95.a.35
Aegritudines in alias aegritudines quandoque mutantur, & fit dispositio maioris malitiae 1.95.a.18
in Aegritudines velociter incurrunt canisem 1.89.b.10
se 1.97.a.25
Aegritudines prolixae multae praeter febrem tenui uisum soluantur. 1.90.b.17
Aegritudines aliae simplices, aliae compositae 1.792.a.7
Aegritudines melancholicae quae. 1.792.b.10
Aegritudines hyeme raro accidunt senis corporibus 1.190.b.8
Aegritudines aliae propriae, aliae secundum societatem 1.64.b.26
Aegritudines, quae faciunt paroxysmum in paribus sunt rariiores 2.105.b.21
Aegritudines, quae faciunt paroxysmum in paribus, ut plures, habent crism in paribus, faciunt in mium 2.105.b.1
Aegritudines, quae paroxysmum faciunt in imparibus in certis, sunt velociter cessant 2.107.a.9
Aegritudines chronicae faciunt crism post 40. 2.107.a.9
Aegritudines quantitates duarum sunt specierum 1.91.a.50
Aegritudines compositae, quae 1.90.b.18
Aegritudines in via urinum sunt specierum 1.91.a.27
Aegritudines contagiosae quae sunt. 1.95.a.24

I N D E X

- Aegritudines complexionum sunt sexdecim* 1.90.b.52
Aegritudines veris quae 1.100.b.1
Aegritudines compositionis quatuor sunt generum 1.91.a.1
Aegritudines siccae valde aut sunt moriferae, aut tardae crisis 1.84.b.15
Aegritudines, & accidentia fortia sunt in nocte, quia natura occupatur in digerendo materiam 2.84.b.10
Aegritudines quaedam moventur in principio, deinde sedantur, quaedam e conuerso 2.82.b.65
Aegritudines chronicae, ut plurimum remouentur paulatim per resolutionem 2.81.b.23
Aegritudines citius quae 1.100.b.20
quas Aegritudines inferat digestionis corruptione 1.725.b.13
Aegritudines diuersae 2.8.b.64
Aegritudines autumnales, quae 1.101.b.1
Aegritudinum mater est digestionis corruptio 1.725.b.15
Aegritudinum acutarum in ordinis suis, & chronicarum cognitio, est inuoluta in regimine cibi aegri 1.4.a.57
Aegritudinum acutarum status peruenit res quae ad 14 dies 2.1.a.63
in Aegritudinum acutarum sine studio uentris, veluti tympanites est signum mali valde 1.73.a.20
in Aegritudinum acutarum sine plerumque accide inflatio ventris, quasi tympanites 1.78.a.48
Aegritudinum acutarum exiturae sunt in membris superioribus 2.87.a.56
Aegritudinum acutarum, quarum causa est hepar, & partes vrinariae, crisis fit per vrinam malas in substantia, colore, &c. 2.96.b.65
in Aegritudinum augmento minui cibum 1.195.b.7
Aegritudinum valde acutarum longinquior status est usque ad 4 dies 2.4.a.56
Aegritudinum acutarum crisis quando fiunt 2.107.b.7
Aegritudinum chronicarum status remotus est 1.195.a.59
Aegritudinum chronicarum crisis longinquae est 1.195.a.161
Aegritudinum chronicarum dispositio est in numero mensium, & annorum, secundum dispositionem numeri dierum in acutis, ut quartana fit in numero 7 mensium 2.105.b.33
Aegritudinum chronicarum origo corruptio est digestionis 1.725.b.14
Aegritudinum crisis, quae vrinam mensum procedunt numeratur ex sole 2.104.a.50
Aegritudinum quarundam crises fiunt per fluxum sanguinis narum, quarunda non 2.84.a.1
Aegritudinum per consensum & proprium digressio 1.132.b.6
Aegritudinis declinatio quae 1.94.a.41
Aegritudinum differentiae variae 1.94.b.21
ad Aegritudinum difficultates aqua hordei cum tamarindis est inuoluta 1.738.b.38
Aegritudinum generat tria 1.90.b.26
Aegritudinum horae vniuersales ex specie aegritudinis aliquando cognoscuntur, nam spasmi sicci, & epilepsia, &c. sunt ex valde acutis 2.6.a.50
in Aegritudinum initio nutriendum magis 1.195.b.4
Aegritudinum logarithm, exiturae quae fiunt, ut plurimum sunt in membris inferioribus 2.87.a.54
Aegritudinum malarum causa sunt tempora naturam propriam seruantia 1.99.b.1
Aegritudinum mortalium mors fit plurimum in crisi 2.101.b.36
Aegritudinum modus ex temporum diuersitate in inuolutoque climate commouetur 1.98.b.11
Aegritudinum motus 2.103.b.19
Aegritudinum motus vehementiores, & accidentia fiunt in nocte, propter occupationem naturae in digerendo materiam in illa hora 2.103.b.24
Aegritudinum multarum est autumnus 1.101.a.45
Aegritudinum myrachialium causa 1.736.b.2
Aegritudinum nomina varia, & ex variis causis 1.94.b.18
Aegritudinum occasio duplex 1.189.b.13
Aegritudinum omnium causa stomachi fortasse debilitas est 1.711.a.4
in Aegritudinum occultarum cognitione sex regulae pendende 1.151.a.34
Aegritudinum officium rememoratio 2.176.a.15
Aegritudinum principium quod 1.94.a.40
Aegritudinum propriarum & per consensum dignatio 1.132.b.9
Aegritudinum plurima tempora quatuor habent 1.94.a.30
Aegritudinum plurimum sunt causa menstrua, quum alterantur a dispositione sua naturali 1.944.a.1
Aegritudinum quarundam principia occultata 2.1.a.24
Aegritudinum in quantitate aucta causa 1.114.b.14
Aegritudinum in quantitate immutata causa 1.124.a.47
Aegritudinum quarundam crisis est in septem mensibus, & in septem annis, & in 14 annis, & in 21 anno 2.105.a.8
Aegritudinum quae facit paroxysmum in imparibus, crisis fit in imparibus 2.105.b.15
Aegritudinum reuolutiones quandoque fiunt secundum numerum dierum crismum, quare fiunt 7 reuolutiones tertianae fiunt 7 dies casmidis 2.105.b.30
Aegritudinum signa, vide etiam Signa 2.83.b.66
Aegritudinum species quandoque significat partem crisis 2.83.b.66
Aegritudinum simplicium species duae 1.90.b.18
Aegritudinum splenis curatio 1.800.b.18
Aegritudinum status in tempore calido, & aetate calida festinat 2.6.b.5
Aegritudinum status diuersi 2.4.a.55
Aegritudinum status qui 1.94.a.45
Aegritudinum tempora quae 1.94.a.29
Aegritudinum tempora dignoscuntur etiam ex augmento accidentium, & statione eorum, & declinatione ipsorum 2.6.b.30
Aegritudinum tempora, & crises plures attribuuntur lunae 2.104.a.4
in Aegritudinibus acutis vrina alba, quid significet 2.97.a.66
in Aegritudinibus acutis vrina nigra mortalis, Rosi sententia 1.152.a.61
in Aegritudinibus acutis vrina rubra subtilis similiter, & rubra grossa, quid significet, vide 2.98.a.14
in Aegritudinibus acutis, cum vrina alteratur subito a signis laudabilibus ad venie rabilia, signum est mortis 2.97.a.12
in Aegritudinibus acutis vrina nigredo non significat mortem, licet sit signum malum 2.97.b.18
in Aegritudinibus acutis vrina tenuis persuerans significat permissionem 2.97.a.25
in Aegritudinibus acutis sedimen rubrum, pendens ad superiora declinans permissio nem significat 2.96.b.36
in Aegritudinibus acutis, qui mingit sanguinem purum mortis 2.98.a.24
in Aegritudinibus acutis lenitas testiculorum, & exuberatio eorum est signum malum 2.92.a.17
in Aegritudinibus chronicis necessariae sunt medicinae aperituae calidae 1.764.a.10
in Aegritudinibus chronicis de virtute plus sollicitos esse oportet, quia crisis longinqua est, & earum status remotus 1.195.a.40
in Aegritudinibus chronicis appetitus casus est significatio valde mala 1.715.b.10
in Aegritudinibus acutis membri patientis dispositiones sunt considerandae 2.89.a.15
in Aegritudinibus acutis exitus matricis, & vulgus mulieris est signum malum 2.92.a.56
in Aegritudinibus acutis anhelitus frigidus malus 2.90.a.3
in Aegritudinibus acutis crisis propinqua est 1.195.b.1
in Aegritudinibus calidis hepatis cur non accidat pulsatio 1.767.a.50
in Aegritudinibus acutis singultus malus 2.89.b.64
in Aegritudinibus acutis hypochondriorum tensio quandoque mala 1.749.b.38
in Aegritudinibus acutis incensum suum rigorem antecedit sudor 2.87.b.64
in Aegritudinibus acutis quando maturatio expectanda, & quando non 1.203.a.42
in Aegritudinibus acutis quandoque pro- A 4 pter

INDEX

per syncope necessarium est dare in
tu vinum: & magis conueniens est iusi-
pidum 1.184.b.4
in Aegritudinibus acutis oculi vnius par-
uitas facta est valde malum 2.90.
a.20

Aegritudinibus ex oppilatione non conue-
nit balneum, quia generat putredinem 2.10.b.31

Aegritudinibus compositis aliquando non
inueniuntur opposita medicis composita
2.264.b.13

in Aegritudinibus acutis sudor plurimum
fit in tertio, & quinto, raro in quarto
2.95.a.13

in Aegritudinibus acutis stis, & siccitas ue-
hemens, malum valde 1.72.b.41

quibus Aegritudinibus conferat venarum
capitis phlebotomia 1.229.b.12

quibus Aegritudinibus conferat ventose
in corporis parte quolibet apposta 1.225
b.41

quibus Aegritudinibus conferat venarum
pedum phlebotomia 1.123.a.38

Aegritudinibus ex frigiditate, & humilitate
conferant aqua arca, ferrea, & falsa.
1.120.b.30

ÆGRITVDINIBVS frigidis conferentia com- posita.

Theriacal consec. 2.270.b.1
Theriacal diatesseron 2.209.b.48
Saggenca magna 2.275.b.7
Confectio nigra Selini 2.299.a.40
Electuarium ambre 2.286.a.61
Electuarium muscat boien 2.291.b.6
Aqua medis 2.297.b.5
Aqua zuecari 2.276.b.5

Aegritudinibus intrinsecis conferentia com-
posita Trachis. 2.328.b.52

in quibus Aegritudinibus maturatio, vel
confectio expectanda sit & in quibus nō
1.201.a.10

Aegritudinibus mortiferis crisis antecedit.
2.22.b.17

in Aegritudinibus paroxysmi principium
qua signa concomitantur 2.6.b.55

in Aegritudinibus quarum paroxysmi ve-
niant in imparibus, vt tertiana est fortis
valde & fortior. 1.4. 1.110.b.49

in Aegritudinibus paroxysmi augmentum cū
quibus signis appareat 2.7.a.3

in Aegritudinibus paroxysmi status quomo-
do appareat 2.7.a.3

in Aegritudinibus pestilentialibus aliquan-
do esse colicam 1.835.a.62

de Aegritudinibus pestilentialibus aliquan-
do esse ileum 1.835.a.66

in Aegritudinibus pestilentialibus vrina bo-
na, & naturalis in substantia, & colore,
& sedime, mortem significat 2.96.
b.63

Aegritudinibus omnibus phlegmatis con-
ferat colus 1.902.a.39

ÆGRITVDINIBVS phlegmaticis conferentia composita.

Theriacal magna 2.265.b.59
Mithridatum 2.268.b.3
Confectio philosophorum 2.270.a.66
Confectio Asimeri 2.283.a.6
Theriacal galien 2.284.a.8
Theriacal Archigenis 2.284.b.10
Theodoricon 2.285.a.8
Diatymnum 2.281.b.47
Pulvis filij Albarath 2.309.b.21

ÆGRITVDINIBVS humidis intrinsecis conferentia composita.

Emplastrum polycharchis 2.329.a.15
Aegritudinibus puerorum conferentia
composita confectio alKefKinengi.
2.277.b.28
in Aegritudinibus complicatis, a qua cura-
tio incipienda 1.234.b.30

ÆGRITVDINIBVS melancholicis confert.

Theriacal magna 2.265.b.60
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio de muscho 2.274.b.58
Medicina de muscho dulcis. 2.275.
a.27
Confectio Anacardi 2.275.a.15
Confectio citrina Selini 2.277.a.6
Theriacal Archigenis 2.277.b.6
Pulvis filij Albarath 2.309.b.22

ÆGRITVDINIBVS omnibus conferentia com- posita.

Confectio de alijs 2.277.a.56
Confectio habitan regis 2.279.a.62
Alcolibataraban magnum 2.273.b.21
Electuarium regum 2.291.a.37
Syrupus Democrati 2.299.b.28
Medicamen 2.330.a.44

ÆGRITVDINIBVS antiquis conferentia com- posita.

Diacurcuma 2.277.b.48
Dialacca magna 2.278.a.10
Confectio de biacyntho 2.281.a.56
Trochisci de reubarbaro 2.305.a.52
Emplastrum Andromachi 2.314.b.43
Medicamen 2.230.a.32
in Aegritudinibus timorosis incipiendum
forti medicamento 1.197.a.36
in Aegritudinibus sputum cum digestionem
aliqua principium augmenti significat.
2.6.b.46

Aegritudinibus saluis postponitur crisis,
quia natura expectat completam diges-
tionem 2.82.b.53

Aegritudinibus quibus stomachum habens
vehementis sensus laboret. 1.696.
b.50

in Aegritudinibus terror est propter tria.
1.183.a.50

in Aegritudinibus vrina, in qua est nubes
aliqua apparet, principium augmenti in-
dicat 2.6.b.47

Aegilops calida est in primo, sicca in secu-
do 1.309.a.5

Aequale in medio, id est ad pondus non inue-
niri 1.11.b.30

Aequale, de quo medici, non esse ad pondus
sed ad iustitiam 1.11.b.35

Aequale ad iustitiam id est, quod in com-
plexione in primis attenditur 1.11.
b.40

Aequalitas ad iustitiam tertij modi ha-
bet quidem latitudinem magnam, sed
angustior latitudine primi modi 1.12.
a.44

Aequalitas ad iustitiam equalitati ponde-
rali valde propinqua est 1.11.b.40

Aequalitas ad iustitiam primi modi habet
latitudinem 1.12.a.1

Aequalitas ad iustitiam secundi modi ha-
bet latitudinem 1.12.a.8

Aequalitas magis pertinet caliditati quam
frigiditati 1.13.a.38

Aequalitatis ad iustitiam octo sunt conside-
rationum modi 1.11.b.43

Aequalitatis ad iustitiam tertius modus.
1.12.a.40

Aequalitatis ad iustitiam quartus modus.
1.12.a.45

Aequalitatis ad iustitiam quintus modus est
angustior primo, & tertio 1.12.b.1

Aequalitatis ad iustitiam primus modus.
1.12.a.1

Aequalitatis ad iustitiam secundus modus.
1.12.a.6

Aequalitatis ad iustitiam sextus modus.
1.12.b.6

Aequalitatis ad iustitiam septimus modus.
1.12.b.14

Aequalitatis ad iustitiam octauus modus.
1.12.b.23

Aequinoctialem regionem temperatam se-
re esse 1.103.a.0

Aequinoctialem regionem qui inhabitant
si modo sub ea habitatio est, certe sequen-
tati propinquiores esse oportet, quam
aliam regionem in olas 1.12.b.28

in Aequinoctiali linea aer non impeditur in
pedimento sensibili 1.12.b.44

in Aequinoctiali linea morantium dispositio-
nes sunt nobiles 1.2.b.40

Aer quid sit 1.9.b.34
Aer elementum est nostrorum corporum, &
spirituum 1.6.a.50
Aer autumnalis aptus est ad igneatis sua-
litudinem conueri 1.98.a.30
Aer ambiens non est aer purus. 1.105.
b.36

INDEX

- Aer ambiens frigidus est ualde contrariatio
ne complexionis spiritus innati* 1. 9. b. 1
*Aer ambiens causa est necessaria nutrimenti
corpus disponens* 1. 9. a. 10
Aer bonus qui 1. 9. b. 10
Aer bona substantia qui 1. 9. a. 13
*Aer calidus quibus corporibus sit maxime
nocuus, & quibus non* 2. 23. b. 1. 10
Aer calidus laxat virtutem 1. 213. a. 60
*Aer calidus quos corporibus affectus impin-
gat* 2. 35. b. 14
Aer calidus dissoluit & laxat 1. 100. a. 22
*Aer calidus multum efficit sudorem, & mi-
nuit urinam, & digestionem debilitat, et
stomachum facit* 1. 100. a. 26
Aer calidus resoluat 1. 13. a. 28
Aer calidus exsiccat 1. 813. a. 30
*Aer calidus facit cursum humorum ad pul-
monem, & ad cor, & ad cerebrum* 2. 55. a. 15
*Aer calidus quibus affectibus obnoxia gra-
uet corpora* 2. 35. b. 8
*Aer si de caliditate in frigiditatem muta-
tur una dies, mutantur secundum eam cor-
pora* 1. 99. b. 22
Aer calidior que mala agat 1. 106. a. 14
Aer calidior quibus morbis conferat 1. 106. a. 24
*Aer circumdans caloris humiditatem ex-
siccat* 1. 18. a. 58
Aer non commotus quos affectus gignat 2. 35. b. 5
Aer communis, & particularis 2. 353. b. 36
*Aer communis quos gignat affectus, & quo
modo obstruendum* 2. 359. a. 15
*Aer deterior omnibus est, qui cor constri-
git, & aeris attractionem angustat* 1. 107. b. 18
Aer frigidus que mala & bona afferat 1. 106. a. 32
*Aer frigidus prohibet digestionem, & ad-
dit in oppilationem* 2. 55. a. 15
*Aer frigidus constringit, digestionem fortio-
rem reddit, urinam efficit multam, sudo-
rem, & egestionem minuit* 1. 100. a. 28
*Aer frigiditatis fortis non dicitur nisi per
comparationem nostrorum corporum* 1. 97. b. 59
*Aer ad frigidum multis ingenij alteratur,
& quibus vide* 2. 36. a. 40
Aer grossus a turbato aere differt 1. 100. a. 42
Aer humidus que mala & bona afferat 1. 106. a. 36
Aer humidus cutem lenit 1. 100. a. 38
Aer maritimus humidus 1. 103. b. 68
Aer est ad nutrimentum spiritus 1. 621. b. 13
*Aer omnis qui sole oriente cito calefit: &
occidente cito refrigeratur, subtilis est* 1. 107. b. 16
*Aer putrescens humores putrefacit, & in-
cipit humorem putrefacere qui in corde* 1. 106. a. 12
*Aer putredinem ubi concepit, qui disoper-
tus est, putredinem magis recipit occlusus* 1. 99. b. 50
*Aer non putrescit propter suam simplicita-
tem, sed propter suam admixtionem va-
porum maporum, unde fit qualitas mala* 2. 67. b. 18
*Aer in pulmones inspiratus spiritus tem-
perat manifestatione & euacuatione* 1. 98. a. 67
*Aer raritatis fortis calorem & frigus citius
recipit* 1. 98. b. 2
*Aer resoluat semper propter illud quod in
eo est de virtute solis & stellarum* 1. 98. a. 1
*Aer in genitibus innat, ut rarificentur, alle-
nientur, subalientur, & ad superiora ele-
uentur* 1. 9. b. 39
*Aer septentrionalis multiplicat dolores ue-
sicæ* 1. 880. b. 48
Aer siccus cutem exsiccat 1. 100. a. 38
Aer siccus que mala & bona afferat 1. 106. a. 48
*Aer spiritum innatum prohibet ne ad ignei-
tatem perveniat* 1. 96. b. 7
Aer spiritus nostros temperat 1. 96. a. 55
*Aer temperatus & clarus sanitatem effi-
cit & conferuat* 1. 96. b. 30
*Aer turbatus trifliscit animam & com-
mouet humores* 1. 100. a. 40
Aer turbatus alius est ab aere grosso 1. 100. a. 43
*Aer turbidus, & humidus est in causa fe-
brium pestilentialium* 2. 67. b. 33
*Aeris attractio per poros spiritus nostros
temperat* 1. 96. b. 1
*Aeris caliditas si pauca sit, colorem rubi-
ficat, multa vero citrinum colorem facit* 1. 100. a. 24
Aeris calidi iniuria quibus euitetur 2. 356. b. 24
*Aeris complexio putredini aptior calida est
& humida* 1. 99. a. 50
- ## AERIS CORRUPTIONI
- conferunt.
- Cirri odor* 1. 286. a. 18
Oleum de costis 1. 348. b. 31
Aeris diversitates pro terra latitudine 1. 103. a. 27
Aeris diversitates p terrarum situ 1. 103. b. 6
Aeris fetor spiritus conturbat 1. 129. a. 58
Aeris firmi alterationes 2. 354. a. 12
*Aeris frigiditas non pervenit in terris habi-
tatis tanta, quin aliquo modo resoluat* 1. 98. a. 1
Aeris grossi cause 1. 100. a. 45
*Aeris humidi & siccii nomine quid intelli-
gatur* 1. 97. b. 40
Aeris lenitas est comparativa 1. 9. b. 36
*Aeris mutatio præter naturam, aut secun-
dum substantiam est aut secundum quali-
tates* 1. 105. b. 35
Aeris mutatio secundum substantiam, que 1. 105. b. 38
Aeris mutatio secundum qualitates, que 1. 106. a. 1
Aeris mutatio ventorum causa qualis 1. 104. a. 7
*Aeris mutationes plurimum accidunt in lo-
cis diversorum situum, & in profunditati-
bus ualium. Sed in colibus & altis locis
paucæ proprie cæsiunt* 1. 99. a. 52
*Aeris mutationes non secundum naturam
quandocumque periodice sunt, quandoque non* 1. 100. a. 5
*Aeris mutationes celestium rerum causa,
que* 1. 103. a. 3
Aeris mutationes terrestrium rerum causa 1. 103. a. 8
Aeris natura calida & humida 1. 9. b. 37
*Aeris putrefactio & pestilentia secundum
plurimum euenit in pestifero aëstis &
& in autumno* 1. 95. b. 64
in Aeris permutatione tria esse necessaria 2. 358. b. 3
Aeris rectificationes 2. 354. a. 2
*Aeris resolutio fortior est in uere quam ua-
poratio* 1. 98. a. 9. & 98. a. 24
*Aeris siccii causa quandoque sunt febres
cholericæ* 2. 67. b. 30
Aeris turbati causa 1. 105. a. 50
Aeris corruptionis causas diversas uide 2. 67. b. 21
*Aeris accidit alteratio in qualitate sua ad ca-
lorem, & frigus, & putredinem sicuti ac-
cidit aquæ* 2. 67. b. 8
Aeris calidiori occurrere refrigerat 1. 122. a. 38
Aeris corrupto quomodo occurrendum 1. 190. b. 14
*Aeris mutationes accidunt naturales, non na-
turales, & contra naturam* 1. 96. b. 36
Aeris pestilenti quomodo occurrendum 1. 190. b. 24
Aerem corrigunt odores boni 1. 190. b. 29
Aerem corrigentes suffumigationes 1. 190. b. 46
*Aere corrupto ex terra uaporibus quid agē-
dum* 1. 190. b. 35
Aere corrupto ex aere ipso quid agendum 1. 190. b. 38
*Aere corrupto ob caelestem uim quid agen-
dum* 1. 190. b. 42
in Aere euaporationem duas res efficiunt 1. 98. a. 8
*ab Aere calido male affectos quid facere
oporteat* 2. 356. b. 35
*Ab aere non commoto affectibus, quomodo
succurrendum* 2. 356. a. 1
*Aeruginis, siue abiniar nocumenta, ex eius
assumptione* 2. 101. b. 50
Aeris uasorum usus periculosus 1. 31. b. 58
Aer calidus, & siccus est in tercio 1. 31. b. 18
Aestas que secundum medicos 1. 97. a. 18
Aestas calida ut sit 1. 97. a. 29
Aestas sicca est, & cur 1. 97. a. 55
*Aestas calida & sicca morbos cito termi-
nat, humida uero producit* 1. 101. a. 10
*Aestas calidior & facior quam fuerit qui
morbi & quales expectandi* 1. 102. b. 32
Aestas septentrionalis quibus conferat 1. 101. a. 41
*Aestas meridionalis ubi fuerit, multiplica-
buntur morbi, & ægritudines ua-
riolæ & morbilli* 1. 101. a. 31
Aestas nivalis ubi fuerit, febres erunt bo-

I N D E X

- ne dispositionis 1.101.a.25
estas & autumnus septentrionales & fici quum fuerint, quid expectandum 1.102.a.1
estas & autumnus meridionales & humidi quum fuerint, quid expectandum 1.102.b.25
estatis offense 1.101.a.1
estatis regimen 1.190.a.38
estate multoties tertiana fit, & in hyeme quariana 2.56.a.55
estate romulus bonus existimatur ab Hipp. 1.190.b.22
estate frigida cur istertia fiat 1.79.b.7
estate iunon cur magis sit splendidum 1.7.a.46
estate morbi breviores sunt 1.101.a.2
estui mori qui 1.101.a.18
etas infantie quæ 1.17.a.66
etas coniunctionis quæ 1.17.b.6
etas pubertatis quæ 1.17.b.10
etas fortitudinis quæ 1.17.b.12
etas consistentie est circa trigessimum annum 1.13.b.64
etas phinisi opportuna quæ 1.659.b.18
etas quæ ad euacuatione prohibeat 1.102.b.20
etatis adolescentie partes 1.17.a.68
Post etatem consistentie calor minimi incipit 1.18.a.60
etate calida fessinat status ægriudinum 2.6.b.7
etates omnes sunt quatuor 1.17.a.58
etatum temperaturæ 2.378.a.7
ethyopibus quare tardetur caluitas 2.231.b.20
affectus in corpore uel eius particule quibus dignoscantur signis 2.346.b.56
affectus animi quales qualem cordis temperaturam inducunt 1.672.a.66
agaricum quomodo generetur 1.778.a.10
agaricum quod melius 1.771.a.14
agaricum quamuis cõferat febri, non tamen frigidum esse putandum est 2.246.a.6
agaricum calidum est in primo, sicum in secundo 1.278.a.20
agaricum durum, & nigrum est malum ualde 1.278.a.9
agaricum masculum non est bonum 1.278.a.1
Agarum nigrum, & elleborus albus sunt similes impressiois in nocentibus 2.104.a.35
Agaricum quandoque adiuvat medicinas solutivas, & facit eas peruenire usque ad extrema corporis 1.278.a.52
Agaricum quod malignum 1.274.a.23
Agaricum colicæ non concurre 1.834.b.15
Agarici facultates 2.344.b.54
Agarici species 1.278.a.7
Agarici substantia est aërea, terrea, subtilis 1.278.a.13
Agarici nigri nocumenta 2.204.a.27
Agarici nigri sumpti cura 2.152.a.30
Agglutinationis errorem sequitur hydrops 1.71.b.60
Agglutinari alimētia corpori prohibet phlegma & aquositas in sanguine existens 1.177.b.54
Agnus calidus melior est 1.178.b.28
Agni annualis caro, spissi, multi, & boni nutrimenti est 1.113.a.65
Agnus castus lac multiplicat minorando sperma 1.266.b.35
Alachon pes 1.823.b.21
alacuth quid 1.913.b.16
alacuth curatio 1.913.b.26
albaras est in cute, & carne, usque ad os 2.244.a.15
albaras materia est grossior, & virtus expulsiua debilior fixa interiore parte 2.244.a.21
albaras causa est debilitas operationis, alre ratiua 2.244.a.16
albaras quare multiplicetur super uentosas 2.244.a.65
Albaras sequitur uentosas 2.244.a.64
albaras, & morphea differētia 2.244.a.12
albaras rara, & leuis est melior 2.244.a.12
albaras, quæ est submersa, & non rubet, & caput magnum locum, non habet spem 2.244.b.25
albaras quæ est propinquo coloris corporis est magis salua 2.244.b.24
albaras hereditarius est quandoque morbus 1.95.a.32
albaras fit ex melancholia transmissa ad cutem 1.132.b.56
albaras, quæ rubet cum fricatione, est ad spem decliuis, quæ non rubet, est mala 2.244.b.13
albaras & morphea alba signorum differētia 2.244.b.6
albaras quomodo fiat 2.244.a.23
albaras cura 2.244.a.27
albaras curatione denitetur phlebotomia et coitus & balneum 2.245.a.28
ad albaras medicina quales sint 2.246.a.9

A L B A R A S C O N F E R T.

Theriaca magna	2.265.b.66
Myrridatum	2.268.b.23
Alchelbelengi magnum	2.280.a.1
Hieralogodion	2.254.a.12
Theodoricon cum nuce muscata	2.281.a.41
Hiera Hipp.	2.285.b.53
albaras nigra est propter melancholiam	2.244.a.56
albaras nigra nominatur impetigo excortica	2.244.a.52
albaras nigra antiqua non sanatur	2.244.a.60
Albaras nigra est scabiositas accidens cuti, aspera, rebemens, & facit squamas	2.244.a.54
Albaras nigra est genus diuersum ab albaras alba	2.244.a.51
Albaras nigra, & morphea nigre differētia	2.244.b.13
Albaras nigra inest excortatio, & squamositas, & testositas, quæ non sunt in morphea nigra	2.244.b.17
Albaras nigra cura	2.268.b.49
Electuarium regium	2.291.a.58
Pilule scidæ magnæ	2.308.a.8
Alborati est umbilicus	2.144.a.31
Alborati vulnera quare sint difficilia	1.44.a.35
Alborati loco cum accidit fissura, egrediuntur intestina, & redius cornu est difficilis	2.144.a.32
Albedo sit ex superfluo calore	1.22.b.38
Albedo in corpore superflua phlegmatis diminui significat	1.137.b.7
Albedo a frigida sit, & a calore	1.22.b.41
Albedinam est rubedo extranea similis uedini lepro	2.243.b.63
Albedinam curatio	2.243.b.63
Albedinon per se serpens	2.219.b.60
Album visus dolorem quomodo faciat	1.26.b.3
Alchale animal ex quadrupedibus quale	2.224.b.45
Alcanna est frigida in primo, succa in secundo	1.269.a.4
Alcannæ facultas	1.267.b.63
Alcalantum quale	1.267.b.63
Alcaladis quale	1.267.b.63
ex Alchatin hydrops incipit	1.780.a.20
de Alchatin ex uicinatione	2.254.b.30
Alchatin, uide lunbi.	
Alchibengi oleum in mola est nehemius iuuamenti	1.959.b.47
de Alchoboin, uide de Bubone pestilenti.	2.322.b.39
Alcohol misamirus iuuamenti	2.322.b.39
Alcohol cum stercore stellionis iuuamenti	1.67.b.64
Alchola infantum, causa	1.68.a.15
Alchola, uide Aphtha.	1.67.b.63
Alcolotar melius quod	2.280.
Alcolotar quale	2.280.
Alcalchataraban minus confect.	2.280.
Alcuz infantum denitientium quomodo curandus	1.67.b.38
Aldarsifahan vis.	1.761.b.32
Croci vis.	1.761.b.32
De Aldemenul	2.124.b.5
Aldemenul cause	2.124.b.5
Aldemenul multoties conuertitur ad extirpationem magnam si sit negligentia in curatione	2.124.b.22
Aldemenul conuenientes medicinae	2.124.b.32
Aldemenul deteriores sunt, qui sunt profundi	2.124.b.7
Aldemenul diures	2.124.b.16
Aldemenul cura	2.204.b.72
Albedin nocumenta, & cura	2.204.b.72
Aldullati nomen cadit super omne apothecia ulceratum in interiore in loco natus	1.119.b.22
Aldubul, uide Aluram.	
Aldubellati aperire uirtus, nisi confectum,	

INDEX

- tur, non potest 1.777.a.28
 Aldibic idest iuxta nocumenta, & cura 2.205.a.55
 Ale autum grossarum magnarum exercitantium sunt boni chymi 1.295.b.21
 Alfac quid 1.609.a.1.
 Alfelud aduersionis modus 2.138.a.3
 Alfeles quid 1.610.a.20
 Algerat sunt scorpiones habentes corpus gibbosum 2.227.b.1
 Algerat animal quale 2.227.a.1
 Algerat morsus cura 2.227.a.12
 Algerat morsus seu punctura 2.227.a.4
 Algnada est morphea alba 2.244.b.4
 Algere confectio, inuamenta, & descriptio 2.272.a.30
 Algalamach quid 1.608.b.64
 Aligibehenech nocumenta, & cura 2.202.b.63
 de Algnada, morphea, & albaras 2.244.a.12
 ad Algnada medicina quales conueniant 2.246.a.9
 Algnada cura 2.245.a.37
 Algnasem curatio, succilligatum 2.243.b.48
- ALGUESGUES CONFECTIO**
 Composita.
 Confessio de hiacyntho 2.281.a.59
 Hieralogedion 2.284.a.1
 Theodoricon cu nuce muscata 2.283.a.38
 Hiera Hip. 2.285.b.54
 Acetum squilliticum 1.297.a.55
 Medicina de musco 2.115.b.56
 Anacardinum 2.315.b.57
 Confessio de hyacyntho 2.315.b.58
 Theriaca 2.315.b.53
 Attribridatum 2.315.b.53
 Theriaca Esdra 2.315.b.54
 Scelibe 2.315.b.54
 Theriaca carb. 2.315.b.55
 Hiera cattagini 2.315.b.55
- ALGUESSET CONFECTIO**
 Composita.
 Confessio de hiacyntho 2.181.60
 Albarbe nocumenta & cura 2.208.b.60
 Alhauanie que animi sit virtus 1.74.a.52
 Albarba ouum est venenum, sicut dicitur, vnus hore 2.208.b.65
 Alharas serpens 2.220.a.21
 de Alharathati effugatione 2.214.b.33
 Alhasce 1.959.b.8
 Alienatio, cum motu, & percussione in capite, & nare est saluum 2.93.a.20
- ALIENATIONI CONFECTIO**
 Composita.
 Confessio Anacardi 276.a.18
 Hiera Hip. 2.285.b.56
 Alimenti concocti distributio 1.27.a.66
 Alimenti retentio sit per transuersos villos 1.72.b.8
 Alimenta dura puerorum complexionum non sunt homogenea 1.73.b.8
 Alimenta dura inuenibus conueniunt 1.73.b.12
 Alimenta duriora pueri cur non concoquunt. iuuenes autem concoquant 1.73.b.5
 Alimenta restaurant illud quod ex nostris corporib. dissoluitur 1.163.a.23
 Alimenta masticatione aliquam coctionem suscipiunt 1.27.a.39
 Alimenta perfecte coquuntur in stomacho non ob eius calorem tantum, sed ob membrorum circumstantium caliditatem 1.27.a.2
 Alimenta superflua raro in uenis digeruntur quamuis digerantur in stomacho 1.177.a.46
 Alimentoium coctionem in ore adiunat salina 1.27.a.44
 Alimentoium ubi concocta iam sunt, quae partes qui humores sint 1.27.b.24
 Alimentoium ordo qualis esse debeat 1.175.b.8
 ex Alimentoium medicinalibus errores qui accidunt, quomodo corrigendi 1.174.b.37
 Alindaracon trochisci quomodo fiant 2.
 Alchebichengi seu ranunculi nocumenta, & cura 2.307.a.50
 Alchefe confectio 2.274.b.50
 Alcheli helengi magni confectio 2.280.b.1
 Alcheli helengi min. confectio 2.280.b.43
 Alchidob nigram 2.333.a.8
 Alchochin confec. 2.278.a.46
 Alcheshinengi conf. inuamenta & descriptio 2.274.b.28
 Alatche est arbor in persia uenenofo fructus, & cum plantatur in Aegypto, est fructus eius de iis, quae comeduntur 2.244.a.36
 Allium est calefactum, exsiccatum in tertio usque ad quartum, & syluestre plus illo 1.276.a.28
 Allium in vino datur ad illum, quem pupugit scorpio 2.200.a.66
 Allium non facit sitim 1.844.b.30
 Allium porrinum est composita virtutis ex alio, & porro 1.276.a.18
 Allium qualiter coitum adiunet 1.276.a.57
 Allium sanguinem calefacere, & putrefacere 2.362.a.15
 Allium syluestre medicina propria est spleni 1.800.b.16
 Alij species 1.276.a.14
 Allio inest proprietates bona in sedando dolores colicae frigidae 1.1844.b.28
 Allia sunt ex cibis, aut resistunt uenenis, & abscondunt ea & repellunt ipsa a corpore 2.227.b.30
 Almezgerion assumpti cura 2.203.a.38
 Almezgerion nocumenta 2.203.a.31
 Almezgerion dosis interficiens est 3.112.201.a.33
 Almesire hepatis quid 1.768.b.52
 Almesire hepatis signa 1.768.b.55
- Almismar est similis capiti clauis 2.124.a.54
 Almismar est nodus albus, rotundus 2.130.b.37
 Almismar quomodo curetur 2.130.b.49
 Almismar cum non curatur fit cancer 2.130.b.48
 Almismar aliquando fit ex percussione, aliquando post exituras 2.130.b.40
 Almismar plurimum accidit in pedibus & digitis pedum 2.130.b.42
 Aloos capillos facientia 2.236.b.6
 Aloes est calidus usque ad tertium, siccus in tertio 1.273.b.64
 Aloes sola est mala ualde hepatis 1.786.a.48
 Aloes ablutus debilioris est solutionis, sed magis conferens stomacho 1.274.a.50
 Aloes ablutus est debilius soluens, & magis conueniens calefacto, & febrienti 2.284.a.35
 Aloes non ablutus est fortius saluus 2.284.
 Aloes non ablutus non exhibetur omni febrienti 2.284.a.36
 Aloes qui melior 1.273.b.55
 Aloes est inuatiua valde infantibus, quorum inflantur ventres 1.737.b.26
 Aloes uirius non penetrat ad longinqua corporis, immo non pertransit hepar 1.274.a.57
 Aloes quum antiquatur, fit nigrior 1.273.b.55
 Aloes euacuat humorem in stomacho imbibitum 1.707.a.3
 Aloes est conueniens in euacuationibus stomachi 1.707.a.60
 Aloes indus est plurimi inuamenti 1.274.b.1
 Aloes materiei grossae in febribus, opportunum medicamentum 2.276.b.21
 Aloes arabici nocumenta 1.274.a.56
 Aloes est radix in biera picra 2.265.b.18
 Aloe epota, frigido tempore, verendum ne sanguinem educat 1.274.b.3
 Aloe abluta est melior ad confortandum non abluta, ad purgandum 1.707.a.6
 Aloe est conuenientior alijs solutius stomacho 1.274.a.48
 Aloes, uel permixtus minuit virtutem eius 1.274.a.52
 Aloe quadoque educit sanguinem 1.274.a.60
 Aloe seces educit 1.748.b.5
 Aloe in potu dare in diebus frigoris, est timorofum 1.278.b.13
 Aloe quum ponitur in medicinis solutius, expellit nocumentum earum a stomacho 1.274.a.46
 Aloe quid substituendum 1.274.b.4
 Aloes dosis 1.274.a.44
 de alopecia 1.234.a.47
 alopecia quomodo generetur 2.256.a.48
 alopecia nominatur, quia accidat vulpibus 2.233.b.40
 alopecia materia 2.233.b.48
 alopecia signa 2.233.b.50
 alopecia cura 2.233.b.65
 alopecia causa 2.233.b.36
 alopecia

INDEX

Alopecia differentia à thiria. 2.123.
b.42

ALOPECIAE conferunt.

Abfnebium 1.260.a.50
Adrimia 1.261.b.41
Arfenium cum gumma pini 1.268.
b.3
Asta illinita cum aceto, & piper 1.
263.b.55
Apium filueftre 1.270.b.50
Arundinis cortices, & radix 1.274.
b.23
Abrotanum aduftum folum, & cum al
cheria, aut cum oleo de raphano 1.274.
b.41
Adeps urfi, & afini 1.275.b.38
allium montanum 1.276.a.38
aphodelus 1.277.a.8
auriculimatura 1.277.b.56
adiantum cinis cum oleo 1.283.a.40
Cepa 1.287.a.42
Caro ranarum adufta 1.296.a.24
egyplos 1.300.a.8
Ericy cutis adufta mifta cu pice 1.312.
b.10
Eupatorium 1.314.b.41
Carduus 1.321.b.14
Cinis capitis leporis, & proprie marini
1.331.b.67
Leporis marini caput aduftum, proprie
cum adipe urfi 1.339.a.48
Muris ftercus, & proprie cum cape lini
tum 1.360.b.50
Narcifii radix 1.363.b.48
Nenupharis radix cum pice 1.464.
b.10
Oleum laurinum 1.368.b.35
Oleum de cherua 1.369.a.5
Pellis viperæ adufta 1.373.b.33
Tux 1.374.a.12
Ruta 1.381.b.42
Raphanum cum farina lolij 1.382.b.54
Squilla 1.385.b.9
Spuma maris 1.388.b.1
Stercus caprarum aduftum, & talpa 1.
389.b.53
Serpentis comestio 1.390.b.53
Staphilagria 1.391.b.46
Beta 1.395.b.53
Squilla 1.397.b.15
Synapis 1.400.b.21
Ruta fylueftis gumma 1.405.a.55
Caprina ungula cinis cum aceto 1.410.
b.18

ALOPECIAM PHLEGMA- ticam fanat.

Anacardi mel 1.266.a.14
ALOPECIAE CONFERENCE
tia composita.
Hieralogodon 2.74.b.34
Hiera Refi 2.284.a.33
Linimentum proprium 2.333.a.32

Alphaer 1.692.a.15

Alrosbot indurantia epitemata 2.187
b.60

Alrosboth aquationis regimen 2.188.
a.5

Alfabafati caufe appropinquant caufis fca
bici 2.250.a.22

Alfabafati quomodo generatur 2.255.
b.50

Alfulendati confectio 2.137.b.38

Alfulendati est urina birorum montano-
norum 2.137.b.50

Alfulendati minor 2.138.a.56

Alfuric quale 1.267.b.63

Althea 1.306.b.16

Althea calida est cum equalitate 1.276.
b.21

Alteratiue debilitas fequitur omnem com-
plexionem 1.777.b.14

Alteratiue debilitas plurimum est propter
frigilitatem tantum 1.777.b.17

Alteratrici facultatis errore fit atrophica
1.71.b.56

Alumen aduftu exficcat in fecundo 1.275.
a.53

Alumen fiffum quale 1.975.a.27

Alumen est calidum, & ficcum ad tertium
1.275.a.32

Aluminis aqua, qua nocumenta inferat bi
benti, & cura 2.202.a.39

Aluminis species sunt plurima 1.275.
a.24

Aluminis species in medicinam ingredien-
tes sunt tres 1.275.a.25

Aluminofo aqua retinent hemorrhoidas
1.858.b.1

Aluminofis aquis sunt contraria sulphurea
2.253.b.50

Aluminati quæ ægritudo 1.913.a.54

Aluorati est medium corporis vtriusque
lateris mensura 4. digitorum ab albora-
ti. umbilico 2.144.a.29

Alui excrementa. Vide Egestio.

Alzahir figna 1.815.a.56

Alziniar, fivæ ærginis nocumenta, ex
cius afumprione 2.201.b.50

Amara faciunt egeftionem mordacitatem
1.831.b.4

Amara faciunt egeftionem excoatiuam
1.831.b.4

Amara faciunt egeftionem dolorofam 1.
831.b.4

Amaritudinis oris caufa 1.798.a.45

Amarus fapor fignificat caliditatem, &
cholera 1.699.a.63

Ambra est manatio fontis in mari 1.273.
a.65

Ambra que melior 1.273.b.2

Ambra que deterior 1.273.b.3

Ambra cum quibus adulteretur 1.273.
b.7

Ambra est calida in fecundo, ficca in primo
1.273.b.7

Ambra complexio 2.344.b.20

Ambra non eße de fuma maris 1.273.
b.9

Ambra non eße ftercus animalis maris
1.273.b.10

Amygdala amara est medicina abfque nu
trimento. 1.271.b.22

Amygdala amara est calida in fecundo 1.
271.b.12

Amygdala amara interficit vulpes 1.213.
b.52

Amygdale amare gummi facultas 1.271.
b.14

Amygdala amara aperit oppilationes
accidentis in extremitatibus nenarum
1.271.b.57

Amygdala dulcis est per accidens inflati-
ua 1.271.b.19

Amygdala dulcis bonum prabet nutritum
tu, licet paruum 1.271.b.24

Amygdala dulcis equalis est, ad humidita-
tatem parum declinans 1.271.b.11

Amygdala dulcis nutrimentum est paruum
1.271.b.20

Amygdala quamvis temperata, rancida
men calefacit 1.246.a.14

Amygdala quum comeduntur cum zuc-
charo, descendunt uelociter, & carum
fuccus est gravis commouens cholera
fua dulcedine 1.271.b.63

Amygdale sunt difficilis digestionis, &
boni humoris, & pauci nutrimenti 1.
271.b.60

Amygdale mundificant humectationem
Stomachi 1.271.b.59

Amygdale due in radice lingue quid, &
quod earum inuicementum 1.608.b.55

Amygdale condice 2.302.b.55

Amygdale rancidæ fiunt caufa inftuofita-
tis 1.271.b.6

Amygdalarum oleum lenius corpore ipfius
1.271.b.25

Amygdalinum oleum omnibus speciebus
hydropifis inuicem est 1.785.b.36

Amygdalarum inftuofitas est minor vti-
elufitate nuci 1.271.b.5

Medicamen 2.325.b.62

AMYGDALARVM

apoftematibus con-

ferunt.

AMYGDALARVM

ægritudinibus con-

ferunt.

AMYGDALARVM

Bitumen iudicum 1.285.b.22

Faba cum melle, & farina fanguinei 1.315.a.66

Parietaria 1.333.a.33

Lac 1.347.b.15

AMYGDALARVM

doloribus conferunt.

Cedrus 1.301.a.1.168.b.60

Virga pafitoris fuccus 1.110.a.36

Amygdalas non eße graues Stomacho 1.
759.a.62

Amudutus ferpens 2.219.a.49

Ammeos calidum est, & ficcum in tercio
1.273.a.5

INDEX

Amni citrinum colorem facit 1.273.a.9
Ammoniacum est attractiuū forte 2.154.
 a.1
Ammoniacum nocet Stomacho 2.269.
 a.53
Ammoniacum in potu sumptum ad 3.ij.
cum aqua mellis soluit aquositatem aseli
ris 1.788.b.41
Ammoniaci medicina est propria spleni 1.
 800. b.12
Amomi descriptio 1.269.a.60
Amomi odor est, sicut odor rutæ 1.269.
 a.66
Amomi virtus est, sicut virtus acori 1.
 269.b.20
Amomi facultas 1.269. b.19
anomonum quod melius 1.269. b.2
anomonum quod deterius 1.269. b.4
anomonum calidum est, & siccum in secun-
do 1.269. b.16
anoras danic nocumenta, & cura 2.204.
 b.27
anylum frigidum est, & siccum in primo
1.272. b.56
anylum mundificat, & lenificat 1.272.
 b.57
anylum est frigidum, & humidum 1.316.
 a.45
anas calidior est omnibus anibus domesti-
cis 1.266. a.35
anatis adeps est subtilis valde 1.275. b.28
anatis adeps est calidior adipe gallinæ 1.
 275. b.29
anatis adeps est vehementis iuuamenti in
doloribus hæmorrhoidarum 1.859. a.44
anatis adipis facultas 1.275. b.28
anatis caro spissi, multi & mali nutrimenti
est 1.113. b.1
anatis caro est impinguiata 2.257. b.2
anatis caro, quum digeritur nutritibilior est
omnibus carnibus auium 1.266. a.48
anatis pinguedo maxime dolorem sedat 1.
 266. a.38
anatis caro ventositatem dissoluit 1.266.
 a.41
anatis caro plurimi est nutrimenti 1.266.
 a.42
anatis caro impinguat 1.266. a.43
anatis caro est grauis, & proprie caro an-
seri 1.266. a.46
anatis caro qualis 1.295. b.40. 296. a.6
anacardi adurunt melancholiā 2.203. b.8
anacardi faciunt egriitudines acutas &
quandoque destrunt quedam membra
2.203. b.6
anacardi faciunt accidere alienationem ei,
qui saluatur ex assumptione illorum 2.
 203. b.6
anacardi non nocent quibusdam, homini-
bus cum proprietate, & proprie quan-
do comedunt eos cum nucibus 2.203.
 b.10
anacardi si ponerentur in theriaca, corrump-
erent medicinas, & proprie carnem vi-
peræ 2.265. b.32
anacardi mel vlcerauium est, apostemat-
um, adusium sanguinis & humorum

1.266. a.10
anacardorū assuptorū curatio 2.203. b.14
anacardorū bezabar est nux 2.203. b.24
anacardorum nocumenta 2.203. b.3
anacardorum pondus 11. aur. interficit 2.
 203. b.9
anacardinum ad contractionem 2.276.
 a.1
ancham fractam habens parum denudatur
a claudicatione 2.197. b.45
anchæ doloris regimen leue 1.976. b.49
anchæ doloris in quo sit difficilis curatio 1.
 980. b.2
anche dislocatio 2.179. a.51
anche dislocationis signa 2.179. b.4
anche dislocationis cura 2.179. b.30
anche doloris curatio 1.980. a.35
anche dolori vehementer nocet repercussio
1.980. a.80
anche doloris causa 1.969. a.58
anche in dolore mortis in xx. signa 1.
 969. b.10

ANCHARUM DOLORI-

bus conferunt.

Hartanita 1.273. a.52
Capparis radices cortices 1.293. b.40
Cordumehi 1.300. a.13
Hypericon decoctum cum vino 1.335.
 a.18
Muria 1.360. a.54
Origanum 1.70. b.57
Petroleum 1.75. a.36
Pilcium salitorum succus 1.376. a.48
Scammonia cum aceto, & sanich 1.393.
 b.33
Serapium 1.394. b.24
ancharum dolores quandoque sedat impre-
gnatio 1.928. b.55

ANCHARUM DOLORI-

bus conferentia composita.

Theodoricon cum nuce muscata 2.
 285. a.42
Pilula de casta maiores 2.308. a.58
Pilula de casta minores 2.308. b.9
Pilula de euphorbio 2.310. a.19
Pilula de serapino 2.310. b.5
Pilula de casta 2.318. a.40
Oleum de euphorbio 2.318. a.41
Confectio Hermetis 2.318. a.41
andrius serpens qualis sit 2.216. b.16
andrius & hydra, an sint unus, dubitat A-
uic. 2.216. b.46
andrius serpens interficit in tertia hora 2.
 216. b.25
andrii morsus cura 2.216. b.33
anemone est calida & humida in secundo
1.398. b.10
aneurisma quid 1.92. b.5
angina causa 1.610. b.33
angina signa 1.612. a.23
angina per chirurgiam curatio 1.616.
 b.62
angina curatio 1.606. b.54. & 1.614.
 b.8

in angina admirabile iuuamentum asferre si-
lum purpura tinclum, a quo vipera sit
strangulata, egri collo circumdatum
 1.613. b.55

ANGUSTIAE CONFEREN-

tia composita.

Trochisci de canphora 2.305. b.55
Trochisci de berberis 2.304. b.4
Trochisci 2.306. b.55
Anbelitus laudabilis 2.381. a.23
anbelitus frigidus in egriitudinibus acutis
malus 2.90. a.3
anbelitus, quibus sater in feb. pestil. ij. mo-
riuntur, quia putredo est iam confirma-
ta in corde 2.68. b.35
anbelitus frequens, cum syncopi, mortem
intra quatuor horas adesse significat de
bili agro 2.99. b.62
anbelitus membræ aqua ex niue obest. 1.
 179. a.53
anbelitus aliquando indicat ephemeram 2.
 8. b.68
anbelitus a quibus instrumentis fiat 1.624.
 b.15
anbelitus est fortis significationis, & cur-
rit cursu pulsus 1.625. a.33
anbelitus magnus, & parus qui, & eorū
causæ 1.626. a.22
anbelitus brevis qui 1.627. b.27
anbelitus longus qui 1.627. b.18
anbelitus velox qui, & eius causæ 1.627.
 b.35
anbelitus vehemens qui 1.627. a.42
anbelitus altus, et sublimis qui 1.627. a.44
anbelitus frequens qui, & eius causæ 1.
 627. b.60
anbelitus dormientis qualis 1.630. a.22
anbelitus pulmonem mouens quid significet
 1.628. a.62
anbelitus frigidus quid significet 1.628.
 a.14
anbelitus fatidus qui, & quid significet 1.
 628. a.24
anbelitus duplus qui, & eius causæ 1.
 629. a.23
anbelitus duplus a frigore, a febre sanatur
 1.629. a.42
anbelitus difficilis qui, & eius causæ 1.
 629. a.54
anbelitus eius, qui ab aliqua re repletus est
qualis 1.630. a.4
anbelitus balneatio qualis 1.630. a.14
anbelitus dolentis in membræ pectoris qui
 1.630. a.30
anbelitus asthmatici qui 1.630. a.53
anbelitus eius, qui constringitur, 1.630.
 a.49
anbelitus paucus, uel dimidius qualis 1.
 629. a.18
anbelitus saniem habentium 1.630. a.56
anbelitus qualis qualem cordis temperiem
indicit 1.672.17
anbelitus membrorum est communitas cum
hepate 1.763. b.18
anbelitus membra plurimum communicant
 cum

INDEX

cum hepatis gibbositate 1.780.a.24
Anhelitus in hydropisi quandoque alteratur propter compressionem officialem 1.780.b.5
Anhelitus constrictionis in febr. regimen 2.37.b.38
Anhelitus signa mala 2.90.a.b
Anhelitus malitiae expositi sunt impingui 2.260.a.31
Anhelitus constrictione facta causa anginae quo differat à facta causa peripneumoniae 1.612.a.53
Anhelitus motus est uoluntarius 1.624.a.62
Anhelitus rſus qui 1.624.a.65
Anhelitus differentia 1.624.b.54
Anhelitus membra quae 1.625.a.1
Anhelitus nocuenti causa 1.625.a.3
Anhelitus membra quod laborioso motu affligantur, causa quatuor 1.626.b.28
Anhelitus parui causa 1.627.a.60
Anhelitus parui signa 1.627.b.3
Anhelitus signa 1.627.a.8
Anhelitus tardae causa 1.627.b.51
Anhelitus malitiae unde 1.628.a.62
Anhelitus malitiae ex gibbositate 1.966.a.58
Anhelitus constrictionem aliquando accidere facit hydrops 1.780.b.1
Anhelitus constrictione a quibus causis pendeat, & de cura earum 2.37.b.39

ANHELITUS CORREPTIONI conferunt.

Vitis alba 1.319.b.16
Anhelitus constrictione quid, & eius causa 1.628.b.23
Anhelitus permutatio de uno ad alium quomodo se habeat 1.628.a.36
Anhelitus difficultas quae 1.628.b.43
Anhelitus preparatio, quae, & eius causa 1.629.b.17
Anhelitus diuersitas quae 1.629.a.17
Anhelitus duplex signum est malum in agnitionibus acutis, & febribus 1.629.a.47
Anhelitus atatum quales 1.629.b.48
Anhelitus suffocati, qualis 1.631.a.67
Anhelitus malitiae, & difficultatis curatio 1.634.a.42. & b.29
Anhelitus reuoluentis pleuriticorum quomodo succurrendum 1.665.a.62
Anhelitus nocuentum multoties accidit ex stomachi refrigeratione 1.704.a.39
Anhelitus malitiae quandoque fit propter hepar 1.752.a.21
Anhelitus constrictione quando curabilis, & quando non 1.519.b.55
Anhelitus difficultas quandoque sequitur hepatis oppilationem 1.763.b.16

ANHELITUS DIFFICULTATI conferunt.

Apium 1.271.a.1
Abrotanum 1.274.b.56
Balsamum 1.279.a.31
Oximum fluuiiale 1.283.b.30

Crocus 1.290.a.28
Coloquintida 1.290.b.34
Cuminum cum aceto mixto cum aqua 1.293.a.47
Cupressi nux 1.297.b.41

APOSTEMATIBVS duris confert.

Adeps leonis 1.275.b.41
Ben 1.78.b.56
Maellum 1.285.a.8
Cerusa 1.286.b.40
Cicer 1.291.a.20
Coloquintida in oleo cocta oleum 1.290.b.33
Cedrus cum aqua hyssopi 1.301.a.38
Elleborus niger 1.336.b.53
Fici decoctio cum spuma synapis 1.322.b.22
Oleum de Ireos cum aceto 1.334.b.12
Oleum lilij 1.348.b.37
Laurus 1.231.b.3
Amygdalinum 1.368.b.57
Ruta succus calefactus in cortice grana 1.381.b.62

ANHELITUS DIFFICULTATI conferentia composita.

Hiera Archigenis 2.284.b.16
Theodoricon magnum 2.284.b.52
Loboc de squilla 2.295.a.20
Acetum squilliticum 2.297.a.44
Trochisci de rosis Asclepiadis 2.303.a.48
Trochisci 2.306.b.54
Trochisci de papauere 2.316.a.66
Syrupus proprius 2.327.b.35

ANHELITUS CONSTRICTIONI conferunt.

Trochisci de papauere 2.316.a.66
Confectio Caesaris 2.316.a.60
Medicina de muscho 2.316.a.61
Pilula de x.tracl. 2.316.a.61
Medicina diamarte 2.316.a.62
Medicina de curcuma 2.316.a.62
Diafalsur 2.316.a.62
Philonium 2.316.a.63
Medicina Keted regis 2.316.a.63
Loboc de squilla 2.316.a.65
Oxymel de squilla 2.316.a.65
Anhelitui paruo quando associatur raritas, significat mortificationem naturae 1.627.a.64
Anhelitui paruo quando iungitur frequentia, quid significet 1.627.a.65
Anhelitus & eius difficultati confert crocus reuoluent 1.634.b.20

ANHELITUS DILATIONI conferunt.

Cydonij succus 1.298.b.54
Calamenthi decoctio 1.299.b.1
Arum 1.336.a.1

ANO CONFERVNT.

Anerbi cinis 1.275.b.12
Bellicici 1.282.a.50
Silique 1.306.a.1
Embilicus 1.310.a.67
Uitis fructus 1.309.b.55
Lilij radix, & proprie ireos 1.348.b.40
Nigella cum nitro 1.365.b.55
Urina infantium lactentium 1.408.a.55
Anhelitui breui quando associatur raritas, significat mortificationem imati caloris 1.627.b.33
Anhelitum constitui ex duobus motibus, duabus quieribus 1.624.b.60
ob Anhelitum, cordi quod nocuentum contingat 1.674.a.1
Anhelitum minorant ulcera stomachi 1.734.b.62

ANHELITUM ALLIEMANTIA composita.

Theriaca magna 2.265.b.68.2.266.b.28
Mythridatum 2.278.b.60
Caesaris decoctio 2.209.b.30
Confectio de muscho 2.274.b.57
Medicina de muscho dulcis 2.285.a.46
Diamarte 2.276.b.3
Philonium romanum 2.278.a.61
Diafalsur 2.279.a.14
Confectio Kabith regis 2.283.b.62
Hieralogodon 2.283.b.62
Anima luce gaudet, tristatur tenebris, & cur 2.12.a.40
Anima uoce philosophi quid intelligatur 74.b.31
Anima ac cidentia omnia sequuntur aut eis associantur motiones spiritus interioris vel exterioris 2.110.a.60
Anima uirtutum laborem in membris malum creauit Deus spiritum 2.334.a.8
Anima uirium primum appendiculi creauit Deus spiritum 2.337.a.12
Anima uires affert spiritus ex cerebro, ut putant aliqui 2.337.b.20
Anima manatio secunda in membris corporis fit mediante spiritum 2.337.a.14
Anima uires spiritus recipit a corde, secundum aliquos, ita quod non intelligatur per membra, ut hepate, aut cerebro, aut sectionem 2.337.b.32
Anima instrumentum est corpus 1.135.a.30
Anima inimica sunt tenebrae 2.335.a.40
Anima amica est lux 2.335.a.40
Anima affectus quomodo ad gaudium et tristitiam disponant 2.337.a.61
Anima affectus pro sumendorum ciborum ratione quales esse debent 2.337.b.56
Anima subuersio dicitur manifesta insensibilis 1.738.b.63
Anima

INDEX

Anime subuersio quandoque dicitur de-
structio appetitus 1.73.8.b.04
Animi accidentia aliquando mouent crifim
2.82.b.22
Animi affectiones quantum in cor impi-
nant 1.07.4.46
Animi affectiones syncopim quandoque &
mortem etiam inducunt 1.67.4.4.11
ANIMAM CONFORTA N-
tia composita.

Confectio philosophorum 2.300.b.36
Confectio de musco 2.274.b.60
Kaniati melonis longi 2.293.b.40
Auchbi calefactio est inter secundum, &
tertium, et eius exsiccatio inter primum,
& secundum 1.275.a.50
Animal habens xliij. pedes 2.230.a.22
Animal plus comedens, & debilioris cor-
dis est habens maius hepar. 1.750.
b.3
Animalis spiritus non est aptus suscipien-
da anima, quae principium est sensus &
motus, nisi postquam in cerebro fuerit
preparatus 1.7.4.66
Animalis facultas non aduenit ad mem-
bra, nisi post vitalis aduentum 1.78.
a.14
Animalis virtus duplex. una sicut com-
prehensua, & altera motiua 1.75.a.21
Animalis virtus comprehensua est du-
plex. manifeste comprehensua, & oc-
culte 1.75.a.25
Animalis virtutis sedes cerebrum est 1.
70.b.48
Animalis habentis 44. pedes morsus, &
cura eius 2.30.a.24
Animalem virtutem laxat somnus 1.109.
b.37
Animales operationes ex cerebro 1.70.
b.39
Animalia quae interficiunt corporib. suis,
aut corrumpunt, quae sint, vide 2.208.
a.30
Animalia venenosa quomodo effugentur
2.213.b.10
Animalia rapacia, quae interficiant 2.213.
b.52
Animalia, quae sunt rabiosa 2.220.a.40
Animalia frigida complexionis in hyeme
sunt mortua 2.215.b.3
Animalia marina reptilia, venenosa, cura-
tio 2.230.b.40
Animalia cordis magni cur timida 1.670.
b.18
Animalia parui cordis cur audacia 1.670.
b.23
Animalia plura cur in hyeme abstineant
a cibo 1.715.a.7
Animalia ex putri materia ex quibus ci-
bentur 1.851.a.9
Animalia ex putri materia cur generata 1.
851.a.2
Animalis virtus comprehensua occulte
est sicut genus quinque virtutum 1.75.
a.40

Animali vi destructa viuum tamen mem-
brum potest remanere 1.74.a.13
Animalium venenosorum plurima dili-
gunt odorem vini 2.198.b.35
Animalium sudoris nocumenta, & cura 2.
210.a.53
Animalium morsionibus medicina quae bi-
buntur 2.212.a.33
Animalium duorum morsus & cura quo-
rum nomina sunt ignota Anic. 2.229.
a.12
Animalium venena quaedam sunt in toto
corpore, quaedam in aliquo membro par-
ticulari 2.208.a.14
ad Animalium puncturas epibemata 2.
212.b.54
Animalium venenosorum morsu, quare ac-
cidit frigus extremitatum 2.215.a.56
de animalium venenosorum paruorum pun-
cturas, & morsu 2.225.a.35
in animalium quorundam magnorum cor-
de os inueniri, & quid sit 1.670.b.30
Animalium ex putri materia generatio vn-
de 1.850.b.69
ab Animalibus venenosis caetela mirabi-
lis 2.213.b.30
Anus est cum membris facile suscipienti-
bus superfluitates propter calidiorum
suam naturam 2.218.a.41
Ani signa in crisi 2.92.a.42
Ani vulneribus carnem generantia 2.
147.a.52
Anus est uehementis sensus 1.855.b.4
Ani egritudines sunt difficiles sanatu, &
cur 1.855.a.68

ANIFISSURIS

conferunt.
Agnus castus 1.266.b.48
Aloe 1.274.b.1
Cersa 1.286.b.44
Cancer fluminalis cinis 1.298.a.2
Lycium 1.339.b.59
Pix 1.374.a.44
Pisciculorum salitorum aqua 1.376.
a.56
Sanguis draconis 1.377.b.50

ANIVLCERIBVS

conferunt.
Fel tauri 1.318.a.11
Grana granati cum melle 1.329.a.7
Lycium 1.339.b.52
Lac 1.343.a.12
Oleum netus cum aqua acresit 1.370.
a.20
Olibanum 1.370.b.40
Ruta cum melle, & oleo 1.382.a.15
Turia 1.406.a.5
Ani apostematum causa 1.360.a.16
Ani apostemata quum collectionem fa-
ciunt, & sunt ulceratim super ea,
quod sunt fistulae 1.860.a.20
Ani apostemata, quum collectionem faciunt,
ante maturationem aperienda 1.860.a.
21. & a.60

ANIAPOSTEMATIBVS

conferunt.
Aloe 1.274.a.9.b.1
Altheae radice decoctio & eius folia
1.276.b.50
Bellium 1.285.a.36
Cerebrum anatis 1.289.b.58
Fennugraeci oleum 1.316.b.41
Lac 1.344.a.20
Lentis factio ex ea emplastro cum melli-
crato, & cydonio, & oleo rosato 1.
349.b.40
Melilotum 1.352.a.34
Orem cum oleo rosato 1.357.a.44
Oleum de cherua 1.369.a.24
Squinanthi flos 1.386.a.56
Turia 1.405.a.6
Parthenium 1.407.a.46

ANIAPOSTEMA-

tibus conferentia com-
posita.
Hiera Andromachi 2.286.a.26
Oleum alchebengi 2.313.a.41
Ani fistulam fieri quando timendum 1.
860.a.10
Ani rhagadiarum causa 1.860.b.28
Ani rhagadias habentium vicius 1.861.
a.58
Ani rhagadiis olea iuuatiua 1.861.a.36
Ani rhagadiarum medicinarum differen-
tia 1.860.b.41
Ani rhagadiarum medicina incarnatiua
sunt styptice exsiccativae 1.860.b.45
Ani rhagadiarum medicina incarnatiua
1.860.b.47
Ani rhagadiarum medicina a proprietate
1.860.b.60
Ani rhagadiarum haemorrhoidarum cu-
ratio 1.861.a.44
Ani rhagadiarum apostematum curatio
1.861.a.40
Ani rhagadiarum curatio 1.860.b.41
ANIRHAGADIIS
conferunt.

Lactuca asini 1.351.a.46
Ani exitum ad exteriora sequitur sepe-
mero colica 1.861.b.35
Ani egressionis curatio 1.862.a.3
Ani egressionis curatio 1.862.a.10
Ani egressionis curatio 1.832.a.55

ANIEGRESSIONI

conferunt.
Acacia 1.261.a.26
Anagallis 1.267.b.12
Ozimum flumiale cum aceto, & oleo
sato 1.283.b.16
Cydonij decoctio clysterizata 1.299.
b.15
Cyclaminis aqua cum aceto 1.321.a.6
Ani fistulae penetrantes, & non penetrantes
quib. signis distinguantur 1.862.b.10
Ani

I N D E X

Ani fistulae quae incolumiores, & quae deteriores 1.851.b.1
ani fistularum differentiae 1.862.a.66
ani fistularum causae 1.862.a.63
ani fistularum curatio 1.861.b.36
ani fistularum penetrantium curatio 1.852.b.52
ani fistularum dolori cum quibus succurratur 1.862.b.45

ANI DOLORI CONFERT.

Oleum alchebengi 2.317.b.38

ANI DOLORIBVS CONFERENTIA COMPOSITA.

Oleum alchebengi 2.313.a.41
Unguentum charmez 2.314.b.20
ani fistulae incarnantia 1.862.b.46
ani fistulas non penetrantes sine curatione dimittendas 1.862.b.35
ani mollificatio cum sensu, est incolumior 1.861.b.39
ani mollificationis curatio 1.861.b.41
ex ani mollificatione accidit exitus facis in notuarius 1.861.b.30

ANI EGRESSIONI, & mollificationi confert.

Medicamen Gal. 2.331.a.62

ANI EXITVI CONFERT.

Myrti decoctio 1.352.b.64
Masticis folia 1.354.b.25
Olea 1.367.a.1
ani paralysis causae 1.861.b.16
ani paralysis quae incurabilis 1.861.b.28
ani paralysis curatio 1.861.b.41
ani lacertus est creatus ad retinendum 1.911.a.46
ani mollificationis causa 1.861.b.15
ani pruritus causa 1.863.a.6
ani pruritus curatio 1.863.a.14
ani protensio ad exteriora 1.861.b.32
ani redeuntis curatio facilius est curatione apostemosi, qui non redit 1.862.a.6
ani ulcerum curatio 1.863.a.30

ANI ULCERIBVS DIFFICILIS CONSOLIDATIONIS CONFERT.

aloe 1.274.a.15

ANI PVSTVLIS CONFERT.

arsenicum cum oleo rosaceo 1.268.b.18

ANI CORRUPTIONI CONFERENTIA COMPOSITA.

Medicina dicta donum Dei 2.282.a.13
Hiera Andromachi 2.286.a.26
anum quid constringat 1.835.b.48
in ano dolor multiplicatur, quia est rebe- mentis sensus 1.855.b.12
anum aliquando spasmarum 1.812.a.27

ANI DOLORI CONFERT.

Oleum alchebengi 2.313.a.41
Rosa 1.381.a.66
Squille semen cum melle 1.385.b.45
anifum est odoriferum, & nutritium 1.744.a.14
anifum confert maxime debilitati stomachi 2.51.b.22
anifum loco carni ponitur 1.259.b.36
annus malus est qui tempora omnia eiusdem qualitatis habet 1.99.a.62
anni tempora alia sunt secundum medicos alia secundum Astrologos 1.96.b.64
anferum ala sunt bone digestionis, & nutriti- menti 1.266.b.60
antimonium constringit, siccatur sine mordica- tione, & sanguinis fluxum cohibet 1.261.b.59
aperitina medicina quae 2.341.b.54
aperitina medicina quando cordialibus ad- iungenda 2.343.b.44
aperitinae medicinae quae 1.773.a.44
aperitinae medicinae quae 1.758.a.54
aperitinae medicina proxima temperamen- to quae 1.764.a.28
aperitinae medicina calide quae 1.764.a.43
aperitinae medicinae calidae necessariae sunt in chronicis morbis 1.764.a.12
aperitinae medicinae frigidae quae 1.764.a.13
aperitinarum medicinarum differentiae 1.764.a.9
aperientia oppilationes, ut feniculum & apium conueniunt uariolis 2.74.b.62
cum aperitiuis cur styptica commiscenda 2.28.a.60

APERITIVA COMPOSITA.

Trochisci de absinthio 2.304.b.56
aphtha, uide alchola
aphtha infantibus cur accidunt 1.167.b.64
aphtharum in infantibus curatio 1.168.a.7

APHTHIS CONFERT.

Britanica 1.283.b.50
Butyrum 1.283.a.62
Camphora 1.291.b.45

Cubabe 1.292.b.35
Coriandri sicci pulverizatio, & succum humidi 1.294.b.43
Cyperus 1.297.a.58
Croci hortulanus syluestris cum melle 1.299.a.24
Malua masticata 1.306.a.47
Fel testudinis 1.317.b.48
Glans 1.323.b.18
Galla 1.327.b.60
Lycium 1.339.b.38
Lutum armenum 1.341.b.50
Lingua bovis 1.344.b.48
Plantaginis foliorum aqua 1.345.a.36
Lactuca asini cum melle 1.371.b.53
Folia olinarum syluestrium masticata 1.369.b.53
Pentaphyllonis radices decoctio 1.375.b.1
Pisium parvorum muria 1.376.a.40
Rubi folia 1.382.a.51
Spodium 1.391.a.58
Staphisagria cum melle 1.391.b.51
Testudinis fel 1.406.a.10
Testiculus canis 1.406.b.56
apis est minoris calefactionis quam vespa
apis est minoris calefactionis quam vespa 2.229.b.4
apis morsus & cura 2.229.b.53
apis dimittit aculeum in punctura 2.229.b.53

APIS PUNCTURAE CONFERT.

altheae decoctio cum uino, aut aceto 1.276.b.60
Laurus 1.351.b.56
apium an stomacho conferat 1.271.a.7
apium conueniens est comedere cum lacte 1.271.a.13
ca 1.756.b.35
apium aperit oppilationem 1.756.b.35
apium domesticum secundum Rusticum 1.270.b.43
humidum
apium romanum stomacho melius est 1.271.a.12
apium Romanum montanum est fortius 1.270.b.40
apium est calidum in primo, & siccum in secundo 1.270.b.50
apij species 1.271.a.26
apij comestio in consuetudine replet humi- ditate acri matricem 1.271.a.26
apij ab acceptione cur ablatis probolentibus 1.271.a.29
apij semen est odoriferum, & nutritium 1.745.b.11
apij semen uermes maxime interficit 854.a.58
apoplexia quibus signis a matricis profla- tione differat 1.958.a.24
apoplexia uere cur accidunt 1.100.b.51
apoplexia autumno cur quandoque accidunt 1.101.b.20
apoplexia expositi sunt impingui in pin- na graue 2.220.a.38

I N D E X

in Apoplexia principio sanguinem vsq;
ad syncopim elucendum 1.222.b.62
Apoplexie preparat supinus decubitus 1.
181.b.60

A P O P L E X I A E C O N F E - rentia composita.

Theriaca magna 2.265.b.63
Mybridatum 2.208.a.23
Hieralogodon 2.284.a.2
Theriaca 2.316.a.1
Mybridatum 2.316.a.1
Theriaca Esdrae 2.316.a.1
Oleum alchechengi 2.316.a.1
Apoplexiam qua portendant 1.191.
a.46
Apoplexiam inducit ebrietas frequens 1.
181.a.62
Apoplexiam minatur ictus multus 1.
191.a.26
Apoplexiam minatur scoromia frequens
1.191.a.23
Apoplexiam minatur sensuum & motio-
num turbulentia perdurans 1.191.
a.29
Apoplexiam minatur incubus frequens
1.191.a.32
Apoplexiam prognoscitur urina sper-
mati similis apparet in principio 1.
152.b.38
Apoplexia agritudo est composita 1.
92.a.51
Apoplexia omne habet agritudinis ge-
nus 1.92.a.55
Apoplexia mollibus membris accidit 1.92.
b.2
Apoplexia non peruenit dum naturam no
submergit materia 2.110.b.14
Apoplexia cum incipit incedere itinere
excitatur, tunc dimittatur infirmitas,
& incedatur in viam eius, quod matu-
rat, & aperit 2.111.a.30
Apoplexia attrahatur a membro nobili
ad ignobile deinde curetur 2.111.
a.53
Apoplexia quomodo rumpendum 1.
734.a.55
Apoplexia cur inducat syncopim 1.680.
a.58
Apoplexia ex fractura quandoque proue-
nit 1.125.b.23
Apoplexia omne quod apparet, & postea
redit est malum 2.91.b.54
Apoplexia Almesmar dictum, vide Al-
mesmar
Apoplexia quod dicitur dracunculus, vi-
de Vena medeni.
Apoplexia calidum, aut est a sanguine &
similibus, aut a cholera, et similibus 2.
107.b.40
Apoplexia calidum non ex sanguine &
bile tantum, sed ex quacunque materia
fit calida 1.92.b.32
Apoplexia calidum in visceribus quando
fit exitura, quomodo cognoscatur 2.
121.a.14

Apoplexia calidum quandoque incipit cu
solutione continuitatis intrinseca 2.
120.a.30
Apoplexia profundum ad cutem extrahē-
dum 1.229.a.50
Apoplexia calidum hepatis quibus signis
a pleuritide differat 1.768.b.15
Apoplexia calidum quando permutatur
ex hepate ad splenem, in bonum 1.
766.b.66
Apoplexia calidum hepatis habenti, qua-
lis sit uomitus 1.740.a.55
Apoplexia calidum hepatis velociter du-
rum euadit 1.770.a.42
Apoplexia quando permutatur ex splene
ad hepate, est malum 1.767.a.1
Apoplexia hepatis quibus signis differat
ab eius oppilatione 1.763.a.67
Apoplexia hepatis quem sanguinem pro-
ducit 1.766.b.62
Apoplexia hepatis quibus signis ab apo-
plexiis lacertorum differat 1.
768.a.5
Apoplexia omne hepatis facit oppilationē
1.766.b.60
Apoplexia Stomachi quandoque singultus
significat 1.747.b.1.13
Apoplexia cerebri quandoque singultus
significat 1.747.b.3.13
Apoplexia cordis quando sit, tum iam in-
terficiat, aut interficiet 1.685.b.65
Apoplexia epiglottidis quo distinguatur
ab apoplexiis meri 1.612.a.58
Apoplexia nervi ad stomachum venien-
tis quandoque singultus significat 1.
747.b.3
Apoplexia renum quod mortale 1.867.
a.10
Apoplexia splenis impedit motum dia-
phragmatis 1.801.b.5
Apoplexia a sanguine est phlegmon 2.
107.b.42
Apoplexia a sanguine, aut est a sanguine
bono, aut malo 2.107.b.41
Apoplexia sanguineum purum, phlegmon
solet appellari 1.92.b.39
Apoplexia in interioribus habentium ue-
trem soluere difficile est, & facere ut
uomant, proinde quid agendum 1.
206.b.20
Apoplexia in exterioribus cum quo non
est pulsatio, non facit sanem 2.108.
a.26
Apoplexia si occultetur subito, & non re-
deat, non resoluetur per pus, aut ei simi-
lia 2.159.a.48
Apoplexia nullum nisi ex intemperie cum
materia accidit 1.92.a.57
Apoplexia nullum nisi cum figura et qua-
ritatis lesione 1.92.a.60
Apoplexia frigidum dolor proculdubio no
comitatur 1.138.b.16
Apoplexia glandosum est sicut anellana
& nux, & minus eis 2.127.a.17
Apoplexia in glandulis accidens ex crisi,
aut ex pulsione membri principalis, no
prohibeatur omnino, immo trahatur

ad membrum etiam cum ventosis 2.
119.b.40
Apoplexia omne glandosa carnis dictum
est ab antiquis bubo 2.118.a.125
Apoplexia cholericum fit uel a cholera
subtili, uel a grossa 2.107.b.58
Apoplexia cholericum spleni raro accidit
1.800.b.52
Apoplexia ex cholera rubra & pura erysi-
pelas solet appellari 1.92.b.40
Apoplexia durum nominatur sepiros 2.
129.b.44
Apoplexia durum, & oppilatio mesariae
quibus signis distinguantur 1.770.
a.5
Apoplexia durum hepatis cur hypofar-
ca sequatur 1.769.a.62
Apoplexia durum hepatis est uia ad hy-
dropisim 1.769.a.50.a.62
Apoplexia durum oschei 1.917.b.3
Apoplexia molle undosum pulsum facit 1.
148.b.56
Apoplexia magnum cum dolore magno
fit in vulneribus nervorum 2.168.
a.21
Apoplexia ventosum quoddam fit a uapo-
re leui, quoddam a uapore uentoso 2.
132.a.40
Apoplexia in vulnere nisi sedetur, vul-
nus non consolidatur 2.143.b.20
Apoplexia phlegmaticum cum quibus pro-
bibeatur 1.980.b.12
Apoplexia phlegmaticum raro accidit sple-
ni 1.800.b.56
Apoplexia in pleuresi multoties sanatur,
& remanet febris ob imperfectam mun-
dificationem 2.77.a.48
Apoplexia deterius est, quod accidit se-
cundum plurimum in subscellis, &
inguinibus, & post aures 2.118.
b.46
Apoplexia omne, quod in cute ambulat,
& non habet latitudinem, est formica
2.113.b.15
Apoplexiarum cum repletionem corporis
ne tangas cum mollificatione 2.110.
a.33
Apoplexia erysipela non fit nisi in cute,
phlegmonis uero profundatur in carne
etiam 2.112.a.24
Apoplexia & sanies in ulcere est signum
bonum 2.159.a.45
Apoplexia ex incisione in uescia lapide
prohibentia 1.882.b.33
Apoplexia omne aut est calidum, aut non
calidum 2.107.b.38
Apoplexia, quod est in gibbositate hepa-
tis, deterius est eo, quod est apud conca-
uitatem 1.766.b.58
Apoplexia in innatis paruum 1.139.
b.45
Apoplexia dum non mundificatur, non
speratur eius curatio 2.162.a.17
Apoplexia cum sit exitura, quomodo co-
gnoscatur 2.121.a.3
Apoplexia quodcumque est leue, cedens
manui tangenti est minoris malitiae
quam

I N D E X

quam durum acutum 2.7.b.6
apostemata si fuerit in membra proximo
principali, aut communicante ei, aut
fortis sensus, & nervoso, tunc cum ue
hementis febris accidit inquietudo,
& spasmus 2.77.b.28
apostema in curatione vlcis preferendu
esse 2.160.b.18

A P O S T E M A G E N E R A ri prohibent.

facetum 1.277.a.54
Camphora 1.191.b.16
Sanguis columbae, & turturis in oleo
rosato 1.388.b.12
Sanguis gallinarum 1.388.b.20
apostematis causa quandoque est dolor ue
hementis 1.77.b.13
apostematis calidi materia cum multipli
catur, & magnificatur apostema, tunc
est de summa apostematum mortifican
tium 2.108.a.10
apostematis significationes trius sunt mo
dis 1.121.b.18
apostematis ventosi medicina locales 1.2.
132.b.8
apostematis cordis incipientis perniciem si
gna 1.685.b.65
apostematis cordis futuri curatio 1.686.
a.2
apostematis duri pulmonis signa 1.656.
a.50
apostematis mollis pulmonis signa 1.656.
a.60
apostematis cancri hepatis uictus 1.775.
a.54
apostematis cancri hepatis curatio 1.
77.a.49
apostematis duri hepatis signa 1.769.
a.12
apostematis duri hepatis causa 1.769.
a.49
apostematis hepatis calidi magni signa 1.
768.b.1
apostematis calidi hepatis permutationis
ad duritiem causa 1.768.b.11
apostematis hepatis in utraque eius parte
signa 1.767.b.56
apostematis hepatis uictus 1.771.a.14
apostematis hepatis multoties causa est
saltus, & percussio 1.771.a.27
apostematis calidi hepatis terminationis
modi 1.771.b.5
apostematis hepatis cum ventris solutione
curatio 1.772.a.11
apostematis hepatis concanuitatis signa 1.
767.b.18
apostematis hepatis gibbositate curatio 1.
771.a.60
apostematis hepatis a saltu & percussio
ne curatio 1.771.a.29
apostematis hepatis sanguinei curatio 1.
770.a.22
apostematis melancholici interni signa 1.
132.b.35
apostematis phlegmatici interni signa 1.

138.b.32
apostematis mirachialium lacertorum cri
sis qualis 1.768.b.25
apostematis lateris gibbosi hepatis signa
1.767.a.64
apostematis lateris concanui hepatis cura
tio 1.771.a.12
apostematis statu quæ conueniant 2.111.
a.33
apostematis inflammatio quiescit quando
fit sanies 2.121.a.57
Apostematis mutationis signum 2.121.
a.10
apostematis maturi post collectionem si
gna 1.138.b.56
apostematis sectio, & perforatio quomodo
fiat 2.122.a.18
apostematis magni perforatio, ubi multum
pus subito exeat, debilitatis est causa 1.
129.a.6
apostematis aperti post maturitatem acci
dentia 1.138.b.63
apostematis aperti significatio bona 1.
138.a.4
apostematis rupta signa 1.734.a.56
apostematis ex incisione in lapide uesica
curatio 1.82.b.40
apostematis ventosi cura 2.132.a.66
apostematis ex ventrosa curatio 1.226.
b.10
apostematis intrinseci duritiei pulsus est
testimonium magnum 2.121.a.60
apostematis cum corruptione membri cu
ra 2.110.b.54
apostematis ex forti ligatura post phlebo
tomiam curatio 1.232.a.36
apostematis generatione multiplicatur vi
rus 2.158.a.49
apostematis digestionem non fit dolor uehe
mentis 2.88.b.12
apostematis, ut apostema, cura 2.110.
a.4
apostematis cordis futuri conferre arteria
partium inferiorum phlebotomiam 1.
686.a.2
apostematis hepatis, quum associatur uen
tris solutio, mortale 1.767.b.62
apostematis hepatis in sine qualia conueniat
1.771.b.45
apostematis calido hepatis medicinae sty
pticae qualiter noceant 1.770.a.48
apostematis frigido hepatis inductioni pro
pinquo medicamentum conueniens 1.
772.a.18
apostematis nocet ligatura 1.915.a.15
apostematis in mamma ex laesi casta
tione conferentia 1.688.a.56
apostematis plerumque agnatio in sinu co
iungitur 1.92.a.60
apostematis solutio continui coniungitur
1.92.a.62
apostematis simile quoddam offibus, acci
dit 1.92.b.4

A P O S T E M A T I M E
lancholico ulcero confert.
Nucis medulla masturata 1.362.a.43

in apostemate duro quid agendum 1.
219.a.32
de apostemate quod dicitur venenatum
2.121.b.10
in apostemate calido gibbositate hepatis
urina prouocanda 1.770.b.58
in apostemate gibbi hepatis crisis qualis
fiat 1.766.b.56
apostemate calido in gibbo hepatis exi
scente, cauendum esse a ventris solutio
ne 1.770.b.52
in apostemate calido concanuitatis hepatis
venter soluendus 1.770.b.56
in apostemate caui hepatis crisis qualis fiat
1.767.a.58
apostemate calido in concano hepatis exi
scente cauendum ab urinae prouocatio
ne 1.770.b.50
in apostemate hepatis calido sanguinem
abundantem extrahendum 1.770.b.58
in apostemate calido hepatis omnia phle
botomia quid mali contingat 1.770.
a.32
in apostemate calido hepatis quæ venæ
phlebotomanda 1.770.a.21
in apostemate calido hepatis ventris
nec restrictum nec fluitum nimis
oportet 1.771.a.62
in apostemate hepatis resolutus quæ
1.771.b.32
in apostemate hepatis singultus quando
appareat, & quando non 1.767.b.48
in apostemate calido hepatis quæ
soluentibus retinendum 1.770.b.54
ab apostemate duro tenasmon curatio 1.
832.b.19
ab apostemate hepatis quandoque fit hy
drops 1.767.b.60
in apostemate hepatis myrobalani cinis
timendi 1.771.b.38
apostemata acuta, & chronica, quæ
1.617.b.22
apostemata anni, quum collectionem fa
ciunt, ante maturationem aperientes
1.86.a.22. & a.60
apostemata aquosa quæ 1.53.a.20
apostemata aquosa quæ sunt 2.121.
a.12
apostemata calida mala, quæ 2.108.
a.16
apostemata calida quomodo incipiunt
1.10.a.32
apostemata calida, quæ non sunt exi
scentia quomodo conuenient in
curatione 2.121.b.33

A P O S T E M A T A C A
lium maturat.

Amomum 1.369.b.1
Asium sumurion 1.270.b.14
Chamemille 1.286.a.65
Chamemille 1.316.b.10
Fenugrecum 1.328.b.1
Sanguis leporis 1.793.
Apostemata frigida signa sunt ad gene
randum cholera nigram 1.793.
b.20

I N D E X

apostemata frigida aut sunt phlegmatica, aut melancholica, aut ventosa, aut composita 2.124.a.4
 apostemata frigida quandoque componitur aduicem, & cum calidis etiam 2.125.a.3
 apostemata glandosa quandoque accidunt in aliquo loco casu in crissibus 2.119.b.20
 apostemata glandosa quandoque cadunt casu expulsionis a membris radicalibus 2.119.b.23
 apostemata glandosa, cum duri sunt, tunc lenienda sunt 2.120.a.10
 apostemata glandosa quando prohibenda 2.120.a.5
 apostemata in glandulis si fuerit a multitudine repletionis, tunc euacuatio est ratio 2.119.b.44
 apostemata dura, quae 2.125.a.15
 apostemata mollia, quae sunt 2.125.a.11
 apostemata in partibus pectoris quae nascuntur 1.1047.a.60
 apostemata stomachi vomitum excitare 1.739.a.54
 apostemata hepatis, hypochondriorum & pleur. terminantur crisi completa per fluxum sanguinis narium 2.95.b.48
 apostemata hepatis melius est, ut permittatur ad splenem, quam splenis ad hepar 1.800.a.21
 apostemata hepatis cum mollificatione a medico quodam curata 1.271.a.48
 apostemata splenis plura sunt dura 1.800.b.50
 apostemata duritiem splenis resoluendi proprietas inest semini portulacae 1.304.a.1
 apostemata splenis mollia sunt in quibusdam horis 1.800.b.51
 apostemata calida in splene minus fieri, quam frigida 1.800.b.44
 apostemata calida spleni quando accidunt festinant ad duritiem 1.800.a.46
 apostemata apud aures ex splenis apostemate 1.801.a.12
 apostemata nervosorum partium sunt deteriora 1.139.b.40
 apostemata interiorum partium omnia in mirach tenuitatem & macredinem faciunt 1.138.b.45
 apostemata viscerum interiorum vomitum excitare 1.739.a.54
 apostemata phlegmatica sunt simplicia aut aquosa, aut dubillet lenes & duri 2.114.a.65
 apostemata phlegmatica quandoque cum duritie incipiunt 1.93.a.20
 apostemata phlegmatica diversificantur pro phlegmatis diversitate 1.93.a.35
 apostemata phlegmatica quandoque sunt melancholicis similia 2.93.a.40
 apostemata phlegmatica ventosa quandoque videntur 1.93.a.40
 apostemata phlegmatica, & frigida non

faciunt crism per fluxum sanguinis 2.96.a.6
 apostemata melancholica quomodo inter se differant 1.92.b.65
 apostemata melancholica, quae sint 2.125.a.16
 apostemata ventosa, quae sint 2.125.a.20
 apostemata ventosa sunt quandoque, quae phlegmatica videntur 1.93.a.40
 apostemata ventosa duarum specierum sunt 1.93.a.48
 apostemata ventosa aut sunt elevatio, aut inflatio 2.125.a.20
 apostemata quae dicantur bubones 2.118.b.34
 apostemata accidere facit sanguis enixus, quum retinetur 1.943.b.8
 apostemata quae accidunt in radice auris, & non maturantur cum saniositate sunt mala 2.93.b.45
 apostemata alia febres faciunt, alia non 1.148.b.10
 apostemata conuenientiora ad faciendam crism per fluxum sanguinis narium sunt, quae supra sumen existunt 2.96.a.3
 apostemata hyemis plerumque sunt phlegmatica 1.93.a.25
 apostemata quae sunt in inguinibus a superfluitatibus hepatis, in aestellis a superfluitatibus cordis, & sub aure a superfluitatibus cerebri, quandoque sequuntur febres ephemeræ, quandoque putride 2.16.a.16
 apostemata mala multiplicantur in anno pestilentiae 2.08.a.14
 apostemata lenia cum destructione rationis morsem significant 2.139.a.12
 apostemata praua inducit menstruum retentionem 1.943.a.45
 apostemata deteriora quae 1.139.b.38
 apostemata permittosa quae 2.118.b.38
 apostemata raro sunt simplicia 2.118.b.33
 apostemata resolue, nisi cum corpus est nudum 2.120.a.2

A P O S T E M A T A M A - tutat.

anethum 1.275.a.62
 A P O S T E M A T A R E -
soluentia composita .

Contra confec. 2.270.a.14
 Confessio algarith 2.276.b.15
 Hiera Andromachi 2.286.a.26
 Pilula albaroma Ki 2.309.b.6
 Oleum de florib. papau. 2.313.b.46
 apostematum cause 1.228.b.16
 apostematum differentia 1.228.b.14
 apostematum differentia uaria 1.92.b.25
 apostematum signa 1.138.b.16
 apost. materis sunt sex 1.92.b.30

apostematum sermo uniuersalis 2.187.b.32
 apostematum non calidorum species 1.92.b.59
 apostematum calidorum tempora 1.92.b.51
 apostematum calor ut plurimum, non peruenit ad cor nisi cum calefactione sua absque putredine 2.77.a.5
 apostematum melancholicorum tria sunt genera 1.92.b.62
 apostematum melancholicorum differentia inter se 1.92.b.65
 apostematum phlegmaticorum genus duorum est specierum 1.93.a.27
 apostematum phlegmaticorum inter se differentia 1.93.a.29
 apostematum doloribus medicamenta conuenientia in principio 2.111.a.16
 apostematum doloris sedationi non conuenit aqua calida, aut olea, & emplastra mellificancia 2.111.a.11
 apostematum in emunctoriis curatio 1.229.a.12
 apostematum inflatorum causa 1.228.a.48
 apostematum in glandulis curatio 2.119.b.30
 apostematum accidentium in glandulis curatio 2.119.b.40
 apostematum in glandulis dolor, quomodo seatur 2.119.b.38
 apostematum glandulorum principio non admittuntur reperiencia, sicut in alijs 2.119.b.42
 apostematum glandulorum principio est necessaria euacuatio per phlebotomiam, & solutionem ventris 2.119.b.43
 apostematum durorum, & grossorum stomachi cause 1.733.a.50
 apostematum stomachi durorum, & grossorum signa 1.733.a.55
 apostematum stomachi durorum, & grossorum curatio 2.733.b.10
 apostematum stomachi durorum, & grossorum uicibus 1.733.b.60
 apostematum calidorum stomachi signa 730.b.18
 apostematum calidorum stomachi causa 1.730.a.8
 apostematum calidorum stomachi curatio 1.730.b.45
 apostematum stomachi calidorum uicibus 1.731.a.40
 apostematum stomachi calidorum resolutionem 1.731.a.54
 apostematum stomachi frigidorum phlegmaticorum cause 1.732.b.40
 apostematum stomachi frigidorum phlegmaticorum signa 1.732.b.47
 apostematum stomachi frigidorum phlegmaticorum curatio 1.732.b.66
 apostematum partium pectoris, & pulmonis communis curatio 1.660.b.8
 apostematum, & ulcerum canis pulmonis signa 1.550.b.32
 apostematum pulmonis, & pectoris uicibus ratio 1.660.b.30
 apostematum mesaraica signa 1.709.b.61
 B 2 aposte-

INDEX

Apoſtematum meſarai cura 1.775.b.27
Apoſtematum ſplenis figura 1.800.
 b.53
Apoſtematum hepatis differentia 1.768.
 b.12
apoſtematum hepatis ſigna communia 1.
 767.a.40
apoſtematum hepatis calidorum ſigna 1.
 768.a.43
apoſtematum hepatis calidorum cauſa 1.
 768.a.42
apoſtematum hepatis calidoru crifi qua-
lis 1.768.b.24
apoſtematum hepatis frigidorum ſigna 1.
 770.a.10
apoſtematum hepatis phlegmaticorum ſi-
gna 1.770.a.22
apoſtematum durorum hepatis curatio 1.
 774.a.60
apoſtematum interiorum & calidorum ſi-
gna 1.138.b.17
apoſtematum intrinſecorum tres ſpecies
ſignorum vide 2.77.b.1
apoſtematum interiorum collectionis ſi-
gna 1.138.b.46
apoſtematum interiorum apertionem quo
modo vrina ſpiſſa ſignificent 1.155.
 a.44
apoſtematum febres, vide Febres apoſte-
matum 2.26.a.10
apoſtematum interiorum febres ſunt pu-
tride 2.16.a.8
apoſtematum putredo, cum propter ma-
gnitudinem eorum, aut propinquitatē
peruenit ad cor, ſit febris, non amplius
diaria 2.77.a.9
apoſtematum cum febre cura 2.16.
 a.58
apoſtematum principio fortiter repercus-
ſua, & in fine fortiter reſoluentia ſunt
mala 2.111.a.3
in apoſtematum principio cur non ſit phle-
botomandum ſed expectanda ſit conco-
ctio 1.218.b.30
apoſtematum malitia attenditur penes do-
lorem 2.87.b.11
apoſtematum vlceroforum curatio 1.239
 a.51
apoſtematum curatio 1.228.b.26
apoſtematum ſigna in crifi 2.93.b.40
de apoſtematibus 2.107.b.34

APOSTEMATIBVS conferunt.

Adeps porci 1.275.b.40
Agaricum 1.278.a.28
Verbaſci ſoliorum decoctio 1.283.
 a.1
Adiantum 1.283.a.42
Crocum 1.290.a.13
Coloquinthide ſolia viridia 1.290.
 b.1
Cancer fluuiatilis 1.297.b.65
Culamas aromaticus 1.300.a.44
Agelops 1.309.a.7
Feſaſini ſylueſtris 1.317.b.28

Galbanum 1.328.a.45
Capillorum cinis quando permiscetur
cum butyro 1.330.a.7
Parietaria 1.332.a.28
Ireos 1.334.a.64
Mandragora 1.335.b.36
Lycium 1.339.b.34
Lutum chimolea 1.342.a.60
Adum 1.345.b.41
Lac bilitum 1.347.a.41
Sylimbrium 1.364.b.1
Opium 1.366.a.60
in apoſtematibus calidis in ſtatu repe-
lencia cum reſoluentibus permisceri 1.
 6.a.54

APOSTEMATIBVS calidis conferunt.

Amirberis 1.262.b.38
Plumbum 1.262.b.58
Alcanna 1.269.a.40
Ex aſphodelo, & farina hordei empla-
ſtrum 1.277.a.25
Coriandrum cum aceto, & ceruſa, &
oleo roſato 1.294.b.18
Glandis fructus 1.323.b.15
Electrum 1.337.a.6
Lapis lacteus 1.340.a.45
Acti vapor a lapide molari 1.340.
 a.54
Lutum ſigillatum 1.340.a.57
Lutum ſamium 1.342.a.13
Plantago 1.345.a.18
Lupinus 1.350.a.38
Lactuca 1.350.b.30
Laurus cū pane, & ſauic 1.351.b.24
Myrtus 1.352.b.18
Muscus 1.353.b.52
Atenube 1.358.b.3
in apoſtematibus internis fluxus ſangu-
inis ex naribus ſignum eſt bonum 1.
 139.a.34
in apoſtematibus interioribus quæ viſtus
ratio adhibenda 1.229.a.62.b.10
in apoſtematibus interioribus mortis ſi-
gnum 1.229.b.13
in apoſtematibus omnibus intrinſecis a-
qua frigida eſt inconueniens 1.664.
 a.22

APOSTEMATIBVS intrinſecis conferunt.

Allium 1.276.a.29
Caſtoreum cum oleo nardino 1.288.
 a.60
Maſtix 1.254.a.63
Raphani oleum 1.383.a.6
Oleum in quo coctum ſit ferru 1.398.
 a.62

APOSTEMATIBVS calidis viſcerum conferunt.

Cafia ſiſtula 1.305.b.26
Solatrium, & aqua eius 1.397.b.33

APOSTEMATIBVS internis conferentia com-

poſita.
Hiera menifon 2.329.a.8
de apoſtematibus duris 2.11.b.25

APOSTEMATIBVS duris conferunt.

Cafia ſiſtula 1.305.b.28
Vitis albæ radix 1.319.a.63
Ficus cum farina hordei 1.322.
 a.56
Gallia 1.329.b.48
Carduus 1.331.b.17

ANILEXITURIS conferunt.

Flos æris 1.316.a.1
Hyſopus humida 1.335.a.36
Lens cum aceto cocta 1.349.a.26
Lactuca aſini 1.351.a.24
Propolis 1.356.b.11
Pyritus cum guma pini 1.356.
 b.60
Oleander 1.368.a.62
Pix 1.374.a.12
Sanguis tauri calidus 1.388.b.6
Hominum 1.404.a.50

APOSTEMATIBVS calidis, & duris con-

ferunt.
Melilotum, proprie cum ſapa, & vi-
tello oui, & farina ſemgrati, &
mine lini, & papaueris 1.352.a.18
de apoſtematibus accidentibus in glan-
dis 2.119.b.28
apoſtematibus glanduloſis non conueni-
molliciantis abſque euacuatione & di-
uerſione 2.119.b.46

APOSTEMATIBVS glanduloſis conferunt.

Fenugreci radix cum ſece vini 1.277.
 a.12
Cicer 1.291.a.21
in apoſtematibus calidis hepatis, reſolu-
tius ſolis non eſſe vtendum 1.770.
 a.64

APOSTEMATIBVS calidis conferunt.

Caſtoreum 1.288.a.45
Cicer 1.291.a.20
Fuligo Inda 1.318.a.8
Furſur cum aceto forti 1.317.a.28
Folium Indum cum aqua roſacea deco-
ctum 1.318.b.7
Elum 1.362.b.34
Nenupharis radix 1.362.b.38
Blitum 1.370.b.33
Oliue ſylueſtres 1.370.b.33

INDEX

Psyllium cum aceto 1.372.b.11
Portulaca 1.372.b.11
Pomorum folia, & succus 1.379.a.14
Panis de frumento cum melicrato 1.380.b.4
Rosa 1.381.a.33
Ruta sylvestris cum sale, & gumma eius 1.381.b.12
Renbarbarum 1.384.a.13
Squinanthi decoctio 1.386.a.27
Sanguis leporis calidus 1.388.b.8
Silamum 1.397.a.19
Scoria ferri 1.402.a.43
Viola 1.407.b.66
Cannabis sylvestris radices decoctio 1.393.a.16
Malus 1.306.a.36
in apostematibus phlegmaticis stomachi vomitus est malus 1.733.a.30
in apostematibus stomachi myrobalani quando conveniant, & quando non 1.731.a.5

APOSTEMATIBVS phlegmaticis conferunt.

Calcantha 1.269.a.40
apium 1.270.b.53
abrotanum 1.274.b.47
Spina alba, & proprie radix eius 1.279.a.38
Cucumeris asinini radix cum cum farina hordei 1.304.a.39
Platan folia 1.308.b.28
Fennugrecum 1.10.b.9
Thymus cum aceto 1.330.b.56
Parietaria 1.333.a.16
Lilium 1.348.b.15
Maiorana 1.357.a.23
Mimosa 1.357.a.49
Myrrha 1.357.b.59
Nasturtium 1.363.a.59
Nigella 1.365.a.36
Spongia 1.387.a.28
Sal cum mentastro, & melle 1.392.a.57
Testiculus canis 1.406.a.50
in apostematibus frigidis, & que currunt cursu eorum 2.123.b.63

APOSTEMATIBVS duris conferentia composita.

Unguentum diaquilon 2.314.a.47

APOSTEMATIBVS frigidis conferunt.

Bdellium, & proprie dissolutum cum salina ieiuni 1.186.a.15
Cerusa 1.287.b.44
Parthenium 1.407.a.23
Urtica 1.408.b.32
APOSTEMATIBVS frigidis conferentia composita. 2.284.a.14
Hieralogodon

Hiera Andromachi 2.286.a.20
Oleum de storace 2.311.a.30

APOSTEMATIBVS cancerosis conferunt.

Cantharides 1.307.a.53
Olea 1.366.b.66
Hordeum 1.371.b.48
Stannum cum vino 1.384.b.50
Sarcocolla 1.386.b.9
Lini semen 1.387.b.31
Sumach 1.395.b.18
Beta 1.395.b.56
Sandalus 1.398.a.30
Anemones decoctio 1.398.b.18
Synapsis 1.401.a.28
Tamariscus 1.402.b.64
Muscus 1.406.b.56
Virga pastoris 1.410.a.31

de apostematibus venosis, & inflationibus lacteorum 2.137.a.40

de apostematibus vesica, vide Vesica apostemata 2.132.a.45

in apostematibus splenis vomitus est niger 1.740.a.58

apostematibus hepatis in initio que medicis conveniant 1.770.b.66

apostematibus hepatis conferre vomitum cricum 1.735.a.50

in apostematibus perniciosi sanguinem usque ad syncopim euacuandum 1.222.b.64

Apostematibus in emunctorijs repercutisua esse apponenda 1.228.b.58

in apostematibus occultis materia de membrum ad membrum quandoque mutatur 1.139.a.9

in apostematibus occultis quando contingat error 1.229.b.28

APOSTEMATIBVS inflatis conferunt.

Althea 1.276.b.28

APOSTEMATIBVS pestilentis conferentia composita.

Unguentum de calcadis 2.314.a.30

apostematibus nervorum vulneratorum 2.171.a.38

apostematibus calidis in membris nervosis multoties associatur spasmus 2.77.b.12

apostematibus dolor & pulsatio sunt nehemiores a multiplicatione sanguinis super cholicum 2.112.a.31

APOSTEMATIBVS conferentia composita.

Unguentum de calcadis 2.314.a.34

Emplastrum phylagium 2.315.a.31

APOSTEMATIBVS pestilentialibus conferunt.

Lutum armenum 1.341.b.46

APOSTEMATIBVS fraudulentis mortificationibus conferunt.

Asa 1.269.b.56

APOSTEMATIBVS difficilis resolutionis conferunt.

abrotanum coctum cum cydonijs 1.274.b.37

apozema de absinthio 2.307.b.50

appetitus in convalescente absque impinguatione quid significet 2.102.b.51

appetitus convalescentis quare minoretur 2.103.a.61

appetitus mendosus atra bilis est signum 1.137.b.36

appetitus imminutus aut auctus morbum significat 1.191.a.55

appetitus cholerici auferitur quandoque ex corrupto cibo in stomacho, quibus dandum est aliquid leniens ut pruna, & aliquid ex fructibus alium laxantibus 1.170.b.38

appetitus mulierum pinguium est debilis 2.260.a.42

appetitus ex duabus confert operationibus 2.375.b.29

appetitus in stomacho calidior est aqua, quam cibi 1.698.a.23

appetitus sanus eligit saporem dulcem 1.698.a.13

appetitus ex melancholia, & phlegmate acetoso quando multiplicetur 1.698.a.30

appetitus nutrimenti communicat membrum omnibus. 1.698.a.37

appetitus animalis appropriatur stomacho, & sentit cum eo 1.698.a.40

appetitus qui ex effusione materie acetose a splene ad stomachum 1.698.a.62

appetitus non significat fortitudinem stomachi 1.712.b.54

appetitus cur in febribus desiciatur 1.714.b.46

appetitus nehemius cadit in febribus pestilentialibus 1.714.b.49

appetitus prostratus cur, cum homo comedere incipit, aliquando restituitur 1.715.b.13

appetitus redit febricitanti cum acceptione panis infusi in aqua frigida 1.715.b.22

appetitus prostrati convalescentium curatio 1.716.b.40, & a.12

appetitus prostrati in febre curatio 1.716.a.22

appetitus prostrati in febre curatio 1.716.b.59

I N D E X

Appetentiam comedendi deiicit balneum
1.120.b.20

appetentiam deiiciunt aqua aluminoſa 1.
120.b.56

appetitus caninus 1.698.a.35

*appetitus caninus multoties perducit ad
boliſmum, & ſubeth, & mortem* 1.
718.b.20

appetitus canini ſigna 1.720.a.17

appetitus canini curatio 1.720.a.17

appetitus canini cauſa 1.719.a.34

appetitus canini feb. regimen 2.37.b.12

appetitus canini a melancholia curatio 1.
721.a.6

*appetitus canini a phlegmate acetoſo cu-
ratio* 1.720.b.54

appetitus canini a caliditate curatio 1.
721.a.15

appetitus canini poſt febres fortes curatio
1.720.b.28

*appetitus canini ex reſolutione plurima
curatio* 1.720.b.34

appetitus canini a ſerpentibus curatio 1.
720.b.37

appetitus canini a vermibus curatio 1.
720.b.47

*APPETITVS CANINO
conferentia compoſita.*

Diatyminum 2.317.a.36

aqua quid ſit 1.9.b.7

aqua alius melior que 1.114.b.44

*aqua leuior in plurimis diſpoſitionum eſt
melior* 1.114.b.67

aqua quando bibenda 2.35.a.32

aqua potiꝝ aptior que ſit 2.35.a.7

aqua ponitur incepta 2.35.a.16

aqua quando abſtinendum 2.392.b.15

*aqua non nutrit, ſed nutrimentum pene-
trare facit* 1.114.b.7

*aqua elementorum vna hoc habet propriuꝝ
vt ingrediatur id quod comeditur &
bibitur* 1.114.b.5

*aqua nutrimentum liquefacit & attenuat,
& facit vt cito penetret* 1.114.b.15

*aqua pluuia quando vti neceſſe eſt, aceto-
ſa putrefactioni opponuntur, & ab im-
pedimento eius ſecuritatem faciunt* 1.
115.b.27

aqua pluuialis cito putreſcit, & cur 2.
354.a.58

*aqua pluuia cito putreſcit, licet ſit aqua
melior* 1.115.b.14

*aqua non putreſcit propter ſuam ſimplici-
tatem, ſed ex eo, quod permixetur de
corporibus terrenis malis* 2.67.b.12

aqua pluuia vocẽ & petuſ lãdit 1.115.
b.18

aqua pluuialis ſtyptica eſt 1.189.b.27

*aqua cocta remanet leuiſ in pondere, &
clara* 1.181.a.46

*aqua cocta minoris eſt inflammantis &
relocioris deſenſus* 1.115.a.8

*aqua ſola non nutrit membrum, verum
aut eſt pars nutrimenti, aut eſt faciens
penetrare, lubricitate* 1.621.a.9

aqua calida ſitim ſedat quãdoque 1.723.
b.55

aqua calida refrigerat per accidens 1.5.
b.54

*aqua calefacta citius congelatur quam fri-
gida* 1.98.b.1

*aqua calida paulatim bibita repletionem
ſtomachi deponit, & ſomnum aſſert* 1.
177.a.16

*aqua calida epota frequenter ſtomachum
infirmat, raro autem ipſum lauat, &
ventrem ſoluit* 1.179.b.27

aqua calidior cutim inſpiſſat 1.184.a.30

*aqua calida nociua eſt iuncturarum dolo-
ribus* 1.973.b.52

aqua calida arte quibus conferat 1.116.
b.4

*aqua calida qualis ſit in reſtauratione fra-
cturæ* 2.188.b.45

*aqua calida, & oleum ſunt valde prohibe-
tia incarnationem* 2.188.b.34

aqua tepida nauſeam facit 1.116.a.6

aqua tepida nauſeam facit 1.179.b.25

*aqua tepida tollit pruritus conualeſcen-
tibus* 2.102.a.35

aqua frigida quibus conferat 2.26.a.22

aqua frigida digerit, & inſpiſſat choleram
2.26.a.12

*aqua frigida vehementer, corrumpit calo-
rem innatum membrorum radicalium
in heſticis* 2.56.b.13

*aqua frigida in potu quando conueniat be-
licis, & quando non* 2.66.a.60

*aqua frigida cum phlebotomia in febre
ſanguinis quandoque excuſat ab inſri-
gitatione alia* 2.45.a.50

*aqua frigida plurima ſubito in feb. peſtil.
eſt inuatiua valde, panca autem conſe-
quenter exhibita excitat caliditatem*
2.69.b.65

*aqua frigida in febre ſanguinis concedi-
tur quouſq; tremere faciat* 2.45.b.26

*aqua quamuis frigida ſit, calefacta tamen
calefacit* 1.246.a.10

aqua frigida calefacit per accidens 1.95.
b.52

*aqua frigida temperatẽ ſanis melior eſt
omnibus aquis* 1.116.a.56

*aqua frigida temperatẽ temperatis com-
plexionibus conuenientior eſt* 1.179.
a.45

*aqua frigida pedum frigiditati quandoque
conſert* 1.193.b.48

aqua frigida excitat appetitum 1.715.
b.22

aqua frigida ſitim quandoque facit 1.
723.b.53

*aqua frigida, que bibitur non in hora, con-
turbat* 1.746.a.23

*aqua frigida in omnibus apoſtematibus
intrinſecis eſt inconueniens* 1.664.
a.23

*aqua frigida multoties in febris ſit cau-
ſa additionis febris* 1.746.a.25

*aqua vehementis frigoris conualeſcenti-
bus mala* 2.105.a.55

aqua corpus quomodo corroboret 1.146.
b.34

aqua abſtergit ſine mordicatione 1.770.
b.39

aqua multa bibenda non eſt a cibo ſtatim
1.176.b.11

aqua multa cibi deſenſum accelerat 2.
361.b.56

*aqua largẽ epota quomodo iecur debile
redat* 2.365.b.46

aqua plurima epota renes deiiliari 2.
365.b.52

*aqua qualiter noceat renum apoſtemati-
bus* 1.868.a.60

aqua cum aceto bibita ſitim arceat 1.194.
a.60

*aqua poſt coitum bibita cor maxime affi-
cere, & remedia* 2.367.b.48

aqua non facit accidere oppilationem
1.770.b.40

*aqua in febris non oportet, ut bibatur,
niſi calida* 1.746.a.26

aqua mala reſtificatur ſi aceto miſceatur
1.179.a.62

*aqua aſpera aut eſt groſſa, aut acuta ab-
ſterſiua* 1.272.a.34

aqua aſpera que 1.272.a.35

aqua pulmonis canna aduerſatur 1.272.
b.10

*aqua ne hepati noceat, qualiter exhiben-
da* 1.751.a.52

aqua carnis que ſit 2.346.a.8

*aqua non approximatur vulneribus, cum
perforantur* 2.142.b.62 & 2.143.
a.53

*AQUA AEENEAE, ET FER-
rea conferunt.*

Viſceribus 1.272.a.42

aqua nitroſa eſt calefactiua exſiccatiua.
1.272.a.41

*aqua ſalis armoniaci ventrem reſoluit, ſi
in ea ſederint, aut ex ea biberint, aut
ea factum fuerit clyſtere* 1.116.b.24

aqua nitroſa et glacialis groſſa eſt 1.115.
b.55

aqua niue inſrigidata eſt mala 1.179.
a.46

*aqua ſuper lutum fluens melior eſt petro-
ſa* 1.114.b.38

*aqua fluens ſuper lutu melior eſt ea que
ſuper petras fluit* 1.114.b.38

aqua paluſtris deterior eſt aqua putri 1.
114.b.44

*aqua turbida lapidem & oppilationes ge-
nerat* 1.116.b.18

*aqua turbida epota, comedenda eſt res pro-
vocatiua* 1.116.b.19

*aqua ex partibus eſt in ſubtilitate & ſpiſ-
ſitudine ſimilibus. cur autem inſpiſſe-
tur, vide* 1.115.b.19

aqua in qua naſcitur oleander eſt mala 2.
203.a.53

aqua mellis 2.27.b.5

*aqua mellis eſt magis ultima in humectã-
do* 1.661.a.5

*aqua mellis obſtruſiones in iecore quomo-
do* B 4 do

I N D E X

do faciat 2.373.b.56
Aqua mellis debilis decoctionis inflat 1.844.b.61
Aqua zuechari 2.297.b.10
Aqua de radicibus ad oppil 2.307.b.28
Aqua de radicibus ad dolorem hep. 2.307.b.38
Aqua de radicibus ad dolorem capitis 2.319.a.60
Aqua maris est aeris, calida 1.273.a.40
Aqua salsa ventrem soluit postea exsiccat 1.116.b.13
Aqua salsa soluit, deinde stringit exsiccatione sua 1.272.b.37
Aqua salsa exsiccat & macrescere facit 1.116.b.13
Aqua salsa corrumpit sanguinem 1.116.b.17
Aqua salsa oculos, aures, & caput ledit, & curatio 2.367.a.34
Aqua & vini regimen 1.179.a.46
Aqua deinceps
Aqua delectabilis iuuamentum 2.380.a.66
Aqua potus quibus noxius 1.179.a.63
Aqua potus quando malus 2.354.a.23
Aqua potus multitudo est res nobilior coitui 1.901.b.25
Aqua vsus in genitis est ad figurandas formas 1.9.b.20
ex Aqua multa potu nocuentis quomodo occurrendum 2.365.b.36
Aqua plurima potus abscondit appetitum 1.713.b.11
Aqua plurima effusio stupefacit 1.978.a.45
Aqua largam potionem instrumentalium membra debilitare 2.365.b.44
Aqua repleto ventriculo epata nocuentia, & curatio 2.367.b.12
Aqua calida facultates 1.116.a.61
Aqua calida vilitas in fracturis 2.187.b.45
Aqua calide potu si augmentatur sitis, tunc materia est choleric 1.697.b.12
Aqua calide potu si sedatur sitis, tunc materia in pluribus dispositionibus est phlegmatica, aut nitrosa 1.697.b.10
Aqua calide combustionis curatio 2.154.b.58

A Q V A E C A L I D A E vsioni consent.

Pini cortex 1.378.a.15
Aqua frigide nocent ex parte spasmi vlnneribus nervorum, & calide quia putrefaciunt 2.168.a.36
Aqua frigide potus in colica frigida est nocibilior res, & habet paucam intentionem in sedatione sitis 1.841.a.48
Aqua frigida potus est malus colice 1.848.b.14
Aque frigida potus quandoque dolorem

ventris commouet 1.841.a.47
Aque frigide nocumenta, ex potu eius in icituno & post balneum, & coitum, & cura eorum 2.202.a.50
Aqua frigide potus quandoque digestionem temperat 1.726.a.54
Aque frigide potu pulsus fit frequens in bellis senectutis 2.67.a.31
Aque frigida potus in tertiana curatio est 1.200.b.40
Aqua icituno stomacho desumpta lectiones, & remedia 2.267.a.60
Aqua post solutium pharmacum noxie curatio 2.371.a.16
Aque acetose symptomata, & remedia 2.367.a.51
Aque lenitas quomodo cognoscatur 1.115.b.2
Aque granitas comparatiua est 1.9.b.10
ab Aqua visione asilite laborans prohibendus est, ne dum a potu ipsius 1.785.a.51
Aque turbide facultates 1.116.b.18
Aque turbide & grosse nocumentum cor riget allium 1.194.b.12
aqua spissitudinem decoctio remouet 1.115.a.26
Aque mellis alia descriptio 2.297.b.15
Aque mellis iuuamenta qua 2.30.a.65
Aque mellis facultas 1.868.a.42
Aqua zuechari facultas 1.868.a.42
Aque casei descriptio 1.796.a.60
Aque casei facultas 1.868.a.38
Aqua lactis in asilite descriptio 1.788.b.50
Aque epithymi descriptio 2.284.b.10
Aque nivalis & glacialis vsus 1.116.a.2
Aqua ex niue noxe 1.179.a.51
Aque ex canalibus hausta indicium est indicium aqua non currentis 1.116.a.24
ex Aqua cense potu nocuentis quomodo occurratur 2.366.a.50
Aque palustris nocumenta ut enites 1.194.b.7
Aque stagnantis nocumenta ut enites 1.194.b.7
Aque aluminose vsus 1.116.b.28
Aque aluminose affectibus que conducunt 2.366.b.6
Aque eruginose nocumenta, & illorum remedia 2.366.b.54
Aque ferree iuuamenta 1.116.a.39
Aque chalcitii infecte nocumenta & eorum rectificatio 2.366.b.22
Aque lythargyrio infecte nocumenta, & eorum rectificatio 2.366.b.40
Aque sale ammoniaco infecte nocumenta, & remedia 2.367.a.10
aqua nitrose sulphuree cineritie bituminose, false natura in balneis 1.120.b.22
aqua nitrositati quibus succuratur. 1.

272.a.26
aqua sulphurea facultas 1.272.a.17
aqua thermarum vehementer conferunt colice frigida 1.843.b.10
aque amare nocumenta, & remedia 367.a.43
aqua salse facultates 1.116.b.13
aqua marine mordicationem sedatius salina 1.272.b.32
aquam corrigat vinum, quem eius malitia est quia parum penetrat 1.194.a.56
aquam attenuat decoctio duplici ratione, & quia aufert spissitudinem frigoris, & quia facit, quod commissura est descendere 1.115.a.39
aquam coliam qui crassiores putantur colia torpidos nocat 1.115.a.10
aquam, & humida appetere facit caliditas 1.719.a.80
aquam non bibat, quantum potest, spiritus inflationem habens 1.806.a.1
aquam calidam frequenter bibere malum est, quia stomachi debilitat virtutem 1.116.b.2
aquam frigidam multam bibere malum est 1.170.b.23
aquam frigidam valde non bibat sitis 1.723.b.48
aquam ex niue non tolerat nisi vehementer sanguineus 1.179.a.52
aqua infrigidata cum niue stupefacit, sicut nocumento 1.600.a.57
aquam oxymel penetrare facit, & expellit nocumentum eius 1.661.a.16
aquam citrinam eductia, & doses 395.b.40

A Q V A M C I T R I N A M soluit.

Brassica marina, & proprie semen & succus eius 1.303.a.16
Aes cum oxymelle 1.311.b.34
Euphorbium 1.312.a.20
Flos aris 1.316.a.8
Treos 1.334.b.32
Lafficinium 1.343.a.40
Mezerion 1.355.a.19
Serapinum 1.374.a.54
Vitis radix cum aqua uitis soluitur 1.409.b.34

A Q V A E C I T R I N A E conferentia composita.

Hiera archigenis 2.284.b.18
Electuarium alcanxi 2.288.a.49
Electuarium alsechereben 2.288.b.20
Electuarium de aniuuden 2.291.b.50
Pilule de euphorbio 2.310.a.19
Unguentum ex pulpa colog. 2.315.a.54
Aquam aluminosam libere coctis quid agendum 1.194.a.64
aquam

I N D E X

Aquam amarā bibere coactis, quid agendum 1.194.b.1
Aquam amarā rectificant dulcia. 1.272.a.738
Aquam ponticā bibere coactis quid agendum 1.194.b.65
Aquam salſam bibere coactis quid agendum 1.194.a.62
Aquam salſam quā rectificent. 1.272.a.38
de Aqua hordei, vide Hordei aquam.
Aque optime conditiones. 1.114.b.45. & deinceps.
Aque bonae malis ubi commiſcentur fortior ſuperabit 1.116.b.35
Aque meliores alijs ſunt aquae fontium. 1.114.b.22
Aque diuerſificantur non in ſubſtantia ſolum, ſed etiam ſecundum illud quod eis admixcet, & ſecundum qualitatē 1.114.b.19
Aque male quae 1.272.a.10
Aque male paulatim deponunt, & non cito 1.115.a.65
Aque male ſublimatione diſtillatione, & decoctione rectificantur. 1.115.a.5
Aque male ſi quotidie de vno vaſe in aliud mutes, quotiēte manifeſtam deſcenſionem videbis 1.115.a.62
Aque male non perfecte clarificantur. 1.115.a.65
Aque Nil maxime probantur. 1.115.a.55
Aque ex fontibus hauſta indicium, eſt indicium aquae non currentis. 1.116.a.22
Aque ad ſuos fontes quomodo nam ducantur 2.337.b.48
Aque puteorum & aquae ductuum ſunt male, comparatione aquae fontium. 1.115.b.30
Aque pluviae quae laudabiles. 1.115.b.7
Aque ſtantes ſtomacho non conferunt. 1.116.a.20
Aque ſtantes lacunales, praecipue diſcooperit male ſunt & granae. 1.115.b.56
Aque ſtantes lacunales generant cholera 1.115.b.60
Aque ſtantes lacunales perducunt ad hydropiſm 1.116.a.2
Aque ſtantes lacunales quae mala pariant 1.115.b.64. & deinceps
Aque ſtantes lacunales ſplenem increſcant 1.115.b.64
Aque ſtantes lacunales perducunt ad apoſiema pulmonis & ſplenis, & ad dyſenteriam 1.116.a.4
Aque per canales plumbeos fluentes deteriores ſunt, & frequenter ad dyſenteriam perducunt 1.115.b.40
Aque immunde ſatide quae faciunt ſymptomata 2.366.a.7
Aque ſanguifugales omnes ſunt. 1.116.a.32
Aque minerales & ſanguifugales omnes male ſunt 1.116.a.32

Aqua aluminofe quos procreent affectus. 2.366.b.2

Aqua aluminofa bibite, & in ablutione adminiſtrata ſunt ex eis, quae retinent curſum hemorrhoidarum. 1.858.b.1

Aque area corruptioni complexionis utiles ſunt 1.116.b.33

Aqua ferrea ſplenem reſolvunt & non coire valentes adiuvant. 1.116.b.32

Aqua thermarum calidiores refrigerant. 1.12.a.38

Aquarum diuerſarum malitię rob acetuſum conferunt 1.194.b.30

Aquarum diuerſarum malitiā quae remoueant 1.194.b.12

Aquarum diuerſitatem morbos magis producere quā ciborum. 1.194.a.32

Aquarum malarum correctio varia. 1.194.a.38. & deinceps.

Aquarum mineralium ferrea melior. 2.355.a.21

Aquas canoſas ſtranguariam facere. 2.366.a.15

Aquas groſſas conturbatas quae rectificantur 1.272.b.30

Aquas aliquas vlcenare cutem. 1.878.b.66

Aquas aliquas reſolvere lapidem. 1.878.b.66

Aquas malas vniuerſaliter rectificat acetum 1.272.a.40

Aquis ſtypticis, & aluminofis ſunt contrarię ſulphurea 2.253.b.48

Aquoſitatis pluriſa cauſa. 1.781.b.50

Aquoſitas in ſanguine exiſtens prohibet alimentum corpori adherere. 1.177.b.52

Aquoſitatis aſclitidis medicina ſolutius fortis quae 1.788.b.14

Aquoſitati cholera reſiſtit aliquo modo. 1.786.b.2

Aquoſitatem aſclitidis ſoluentes medicina ſalubriores, & debiliores quae. 1.788.b.45

Aquoſitatem aſclitidis medicę ſoluentes aequalitati vicina quae. 1.788.b.40

Aranearum ſpecies 2.227.a.50

Araſea tela facultas. 1.273.b.19

Araſea morſus & cura 2.228.b.66

Araſea maritimę uſus 1.121.a.42

Araſea marinae diſpoſitiones ſunt ſimiles ſcorpioni marino 2.230.b.22

ARANEARUM PUNCTURIS confert.

Theriaca diateſaron 2.269.b.40

Aracis ſerpens 2.219.a.5

Arbor allaboha eſt in Perſia venenofa fructus, & cum plantatur in Aegypto eſt fructus eius de eis, quae comeduntur 2.244.a.35

Arbor marie quid 1.275.a.15

Arcuatio 1.965.b.28

Arredarot nocumenta, & cura. 2.205.a.17

Arefactionem ſiccitas inducit. 1.716.

a.25

Arefactu diſlocatio, & eſt rotula genu. 2.181.a.4

Arefactis conuenit balneum. 2.257.b.25

A R E F A C T I O N I conferentia compoſita.

Acetum ſquilliticum 2.297.a.42

Trochiſci de roſis aſclepiadis. 2.303.a.60

Argentum quale 2.344.b.43

Argentum eſt inſrigidatum, exſiccatum 1.273.a.36

Argenti combuſtio quomodo fiat. 2.138.a.10

Argentum viuum eſt venenum de genere medicinarum acutarum, calidarum, mordicantium 2.199.a.62

Argentum viuum non omne eſſe arte ſuſum 1.267.b.6

Argentum viuum frigidum eſt & humidum in ſecundo 1.267.b.16

Argentum viuum bibitum egreditur cum diſpoſitione ſua per inferiorem regionem 2.200.b.33

Argentum viuum plurimi qui bibunt, non leduntur ab eo 2.200.b.52

Argentum viuum extinguitur interficere ſua grauitate 1.267.b.35

Argentum viuum ſublimatum ſtypticum eſt 1.267.b.17

Argentum viuum ſublimatum interficit propter vehementem incuſionem. 1.267.b.30

Argentum viuum cum in alicuius aure funditur, accidunt dolor vehemens & commiſſio rationis, & quandoque perducit ad ſpaſmum. 2.200.b.55

Argentum viuum in aure ſuſum aliquando perducit ad epilepſiam, & apoplexiam propter leſionem ſubſtantiae cerebri cum frigore eius. 2.200.b.60

Argenti vini aſſumpti curatio. 2.201.a.2

Argenti vini ſumus auditum deſtruit, & ſatorem oris facit 1.267.b.23

Argenti vini ſumus viſum deſtruit. 1.267.b.25

Argenti vini vapor paralyſim tremorem & ſpaſmum facit 1.267.b.21

Argenti vini ſublimati hauſti curatio eſt lac bibere & ponere 1.267.b.32

Argenti vini ſublimati, & extingui nocumenta 2.200.b.63

Argenti vini in aure inſuſi curatio. 2.201.b.10

Ariſtolochia quaedam rotunda, quaedam longa, quaedam ſimilis palmis vitis. 1.208.b.23

Ariſtolochia rotunda dicitur ſemina. 1.268.b.25

Ariſtolochia rotunda eſt fortioris apertionis, & ſubſtillationis 1.268.b.52

Ariſtolochie rotunda quae ſubſtituenda. 1.269.a.25

Ariſto-

INDEX

- Aristolochia longa* descriptio. 1. 268. b. 33
Aristolochia longa est magis abstersiva, & calidior. 1. 268. b. 49
Aristolochia facultas. 1. 268. b. 46
Aristolochia longa, quae substituenda. 1. 269. a. 27
Aristolochia similis palmiti vitis descriptio. 1. 268. b. 38
Aristolo. hic omnes species sunt calidae ad tertium peruenientes, sicca in secundo. 1. 68. b. 34
Ariston magnum, & eius iuuamenta. 2. 276. a. 60
Ariston magni descriptio. 2. 276. a. 64
Ariston minus. 2. 276. b. 20
Arius Darii consilio, et eius iuuamenta, & de scriptio. 2. 272. a. 18
Aromatica substantia qualis. 2. 339. b. 10
Aromatica omnia calida praeter quinque. 2. 339. a. 28
Aromatica spiritus, dulcia corpus magis nutriunt, & cur. 2. 339. b. 52
Aromatica in partus difficultate non esse olfacienda. 1. 940. b. 46
Aromaticitas conuenit omni membro neruoso. 1. 745. b. 18
Arnoglossae non est par in abscondendo fluxum sanguinis. 1. 946. a. 8
Arnoglossae succus conuenit ei qui ventris fluxum, & vermes simul habet. 1. 854. a. 60
Arnoglossae affata vsus ad puncturam. 1. 817. a. 56
Arsacon. 1. 916. b. 12
Arsacon curatio. 1. 916. b. 12
Arsenicum est venenum de genere medicinarum acutarum calidarum, mordicantium. 1. 99. a. 60
Arsenicum aliud est album, aliud citrinum, aliud rubrum. 1. 268. a. 58
Arsenicum album interficit. 1. 268. b. 10
Arsenicum quod melius. 1. 268. a. 60
Arsenicum calidum est in tertio, siccum in secundo. 1. 268. a. 56
Arsenicum sublimatum interficit. 1. 268. b. 18
Arsenici facultas. 1. 268. a. 67
Arsenici nocumenta ex eius assumptione. 2. 202. a. 10
Arsenici sumpti cura. 2. 202. a. 20
Arsenico est virus mirabilis in omnibus, quae sunt necessaria de incarnatione, & resolutione sanguinis, & prohibet ne nocuenti, cum in potu sumitur. 2. 151. a. 20
Arteria aorta. 1. 65. a. 30
Arteria est conuenientior via ad fluxum sanguinis. 2. 155. a. 22
Arteria in gula vulnerata multam sanguinis copiam manasse Galenus refert, & quomodo illi succurrerit. 1. 224. a. 2
Arteria venalis. 1. 64. b. 56. & 68. a. 10
Arteria aspera. vide cannam pulmonis.
Arteria est de illis, quae incarnantur. 2. 155. a. 32
Arteria multoties non incarnatur, & incarnatur illud, quod continet arteriam. 2. 155. a. 35
Arteria non incarnatur secundum aliquos. 2. 155. a. 50
Arteria quandoque contrahitur, & quandoque expanditur. 2. 155. a. 28
Arteria temporis incisa; aut adusta quibus agitudinibus auxiliatur. 1. 223. b. 60
Arteria corpus est mobile. 2. 155. a. 27
Arteria difficilis est incarnatio. 2. 155. a. 32
Arteria subetica. 1. 65. b. 19
Arteria locus cum non coarctatur post solutionem continuitatis eius peruenit res ad emborismum. 2. 155. a. 29
Arteria sanguis egreditur cum saltu, & impulsione. 2. 155. b. 32
Arteria, & venarum sanguinis differentia. 2. 155. b. 31
Arteria sanguinis fluxus signa mala. 2. 155. b. 37
Arteria sanguis non declinat ad nigredinem sanguinis rene. 2. 155. b. 34
Arteria sanguis est vehementioris purpureitatis, quam alius. 2. 155. b. 34
Arteria, quae est inter pollicem, & indicem phlebotomia in doloribus antiquis hepatis, & diaphragmatis iuuamentum mirabile. 1. 220. a. 10
Arteriae cur minus phlebotomantur. 1. 221. a. 5
Arteria percussae signum. 1. 221. b. 42
Arteria percussae curatio. 1. 221. b. 4. & 45. 1. 222. b. 66
Arteria disruptione qualis escara conueniat. 2. 156. a. 54
Arteria tunicarum duarum una est cartilaginosa. 2. 155. a. 55
Arteriam incarnari tenet Galenus. 2. 155. a. 62
Arteriae & earum vsus. 1. 29. b. 60
Arteriae aortae ascendentes anatomiae. 1. 65. a. 64
Arteria aorta descendens anatomiae. 1. 66. a. 19
Arteriae ex quorundam sententia non redeunt ad continuitatem. 2. 139. a. 50
Arteriae multoties disrumpuntur, praeter quod disrumpatur cutis. 2. 155. a. 45
Arteria incarnantur, & redeunt ad continuitatem ex sententia Gal. 2. 139. a. 51
Arteria omnes duas habent tunicas una excepta. 1. 64. b. 30
Arteria maiores, & grandiores faciunt pulsationem maiorem. 2. 109. a. 22
Arteria soporaria. 1. 65. b. 20
Arteria quae ad testes. 1. 66. a. 16
Arteria quae ad pedes. 1. 66. b. 28
Arteriarum origo. 1. 64. b. 34
Arteriarum origo est ex ventre cordis sinistro. 1. 67. a. 38
Arteriarum substantia quae. 1. 64. b. 30
Arteriarum tunicae inter membra sunt caelestia propter sanguinem & spiritum. 1. 17. a. 30
Arteriarum cranei fluxus sanguinis facilius est retentio. 2. 155. b. 26
Arteriarum disruptio omnis perducit ad matrem sanguinis, secundum aliquos, sed non est ita. 2. 155. a. 53
Arteriarum phlebotomia utilitas. 1. 221. a. 2. & 1. 222. a. 20
Arteriarum fluxus sanguinis aliquando retinetur. 2. 155. b. 25
Arteriarum solutio continui varia. 1. 92. a. 1
Arterij tunica inest neruosa ob sensum, & carnea ob digestionem. 1. 32. a. 50
Arterij tunica neruosa cur intrinseca, carnea vero extrinseca. 1. 32. a. 51
Arterij tunica cur duplex sit data. 1. 32. a. 17
Arterij magnis fluxus sanguinis est in morosis, & interficit secundum plurimum. 2. 155. b. 10
Arterialis vena. 1. 65. a. 18
Arterialis sanguinis euacuatio cum superfluit, & accidit spasmus, est mala. 1. 55. b. 6
In arthetica longi temporis materia paulatim euacuanda. 1. 204. a. 6
Arthritici dolores. Vide arthritici dolores.
In Arthriticis doloribus vena multatima hypostasi mucilaginosa plurima, longa. 1. 155. b. 4
Articulorum dolor cur vere accidat. 1. 100. b. 20
Articulorum doloribus & podagrae conferunt aquae aneth ferreae & salinae. 1. 220. b. 34
Articulorum dolores quartana saepe curantur. 95. a. 10
Artes habent quid practicum & quid theoreticum. 1. 65. a. 10
Artem omnium laboriosam ab euacuatione prohibere. 1. 30. b. 55
Arum planum calidum est, & siccum in fine primi. 1. 32. a. 59
Arum crispum calidum est, & siccum in fine secundi. 1. 34. b. 30
Arundo est vehementis in frigidatione cinis eius est calidus. 1. 274. b. 18
Ascarides plurimum generantur in eis qui separantur ab aetate infantia. 1. 852. a. 24
Ascarides generantur a materia grossa. 1. 853. b. 28
Ascarides generantur a materia magis feruili veneno. 1. 853. b. 50
Ascarides interficiunt fortiora sunt in eis quae interficiunt vermes longos. 1. 853. b. 20
Ascarides necantia. 1. 853. b. 50. & 854. a. 4
Ascarides medicinae quae educunt, extrahunt. 1. 932. b. 10
Aschachilos, vide sphacelos.
Ascella odore horribili. 2. 254. b. 45

I N D E X

Ascellation tarda & uelocis cause. 1. 850.b.20

Ascellationem retinet complexio calida, & etiam frigida 1.850.b.29

Ascellarum febris cura 2.255.a.20

ASCELLARVM FOETORI
conferunt.

Cardui aqua 1.331.b.14

Myrti folia sicca 1.352.b.14

Myrrha cum nino, & alumine. 1.357.b.58

Asclites uide Asclites.

Asclites quomodo fiat 1.781.a.60

Asclites est malignior omnibus speciebus hydropisis 1.780.a.50

*Asclitis materia est inter xiphum, & si-
phac* 1.781.a.67

*Asclitis materia quomodo attrahatur ad in-
testina* 1.781.b.32

*Asclitis materia quomodo penetrat ad xir-
bum, & si-phac* 1.781.b.4

Asclitis signa 1.783.b.60

Asclitis causa 1.779.b.3

Asclitis causa, quæ est in separato. 1.720.a.58

*Asclitis causa in virtute separatiua hepa-
tis* 1.781.b.36

Asclitis causa coniuncta 1.781.a.57

Asclitis cause antecedentes. 1.781.b.34

Asclitis cause 1.766.b.66

Asclitis cause in uis 1.781.a.57

Asclitis cause in uis 1.781.b.68

*Asclitis aquositate medicina solutius for-
tes que* 1.788.b.15

*Asclitis aquositate medicina solutius sa-
lubrior, & debiliores que.* 1.788.b.45

Asclitis aquositate medicina solutius

aqualitati uicina que. 1.788.b.42

Asclitis aquositate euacuantia. 1.786.a.19

*in asclitis solutius non oportet, ut sit illud,
quod nocet hepati* 1.786.a.42

Asclitis uictus 1.785.a.50

Asclitis hydropisis uictus 1.790.a.33

Asclitis curatio 1.785.a.42

Asclitis cum febre curatio 1.789.b.31

Asclitis confert caro viperæ ualde. 1.790.a.57

Asclitis bydropi calida conferentia. 1.788.b.60

*Asclitis non ita conuenit phlebotomia, sicut
hypofarctis* 1.790.b.44

Asclitis quæ balnea conueniant, & quæ non 1.789.a.45

Asclitis cantharidas non conuenire. 1.785.b.50

Asclitis diuretica conuenientia quæ. 1.787.b.3

*Asclitis frigide medicina singulares conue-
nientes* 1.785.b.38

*Asclitis laborans si assidue lacte uteretur lo-
co aquæ, & cibi, sanaretur per ipsum.* 1.786.b.50

in asclite camelarum lactis usus. 1.787.a.2

*in asclite lactis camelarum sumendi tem-
pus opportunum* 1.787.a.10

*in asclite lac camelarum quomodo biben-
dum* 1.787.a.12

in asclite aquæ lactis descriptio. 1.788.b.50

*in asclite lac improbantium opinio impu-
gnatur* 1.786.b.30

in asclite emplastra iuuatiua. 1.787.b.29

*in asclite emplastrorum administrandorum
regula* 1.787.b.28

in asclite urinam promouantia quæ. 1.790.b.18

*in asclite incisio facienda non est, aut possi-
bilis est cura alia* 1.788.a.26

*in asclite incisio mirach parum proficit, ni-
si in corpore ualde forti.* 1.788.a.23

*in asclite ex incisione dolor cum quibus se-
dandus* 1.788.b.4

in asclite inuisionis modus. 1.788.a.31

*asclite laborans prohibendus est a uisione
aquæ, ne dum a potu ipsius.* 1.785.a.51

*asclite laboranti quando necessarium est
exhibere aquam quomodo danda.* 1.785.a.52

*in asclite si fuerit apostema, perueniatur ad
phlebotomiam in principio rei.* 1.785.b.12

in asclite cauteria quando facienda. 1.786.b.20

in asclite cauteria quot esse debeant. 1.786.b.24

in asclite non sunt dandi troscisci styptici. 1.785.b.30

*in asclite frigida serapinum est solutiuum
bonum* 1.786.b.10

*in asclite calida myrobalani sunt bonum so-
lutiuum* 1.786.b.9

*in asclite euacuatio cum medicinis laudabi-
lior est, quam quæ sit sectio, aut resu-
datione* 1.785.b.23

*in asclite euacuationis hora est, quum non
est febris* 1.785.b.26

*in asclite frigida euacuationis omnis super-
fluitas in quantitate, & tempore est ma-
la* 1.786.b.11

*in asclite solutiuum non oportet ut sit su-
bito, imò secundum rices.* 1.786.a.45

in asclite non est soluenda cholera. 1.786.a.65

in asclite solutius sequi ieiunium oportet. 1.786.a.51

in asclite ultime sunt pilula de mezerion. 1.789.a.30

in asclite post solutiuum quæ conueniant. 1.786.a.53

*in asclitis hydropisis sanatione non speren-
tur, si fuerit apostema durum.* 1.785.b.20

*asclitici hydropici calidam hydropisim ha-
bentis a Gal. curatio.* 1.789.b.52

aspalathus qui bonus 1.307.b.20

aspalathus calidus est in primo, siccus in

fine secundi, usque ad tertium. 1.308.a.23

aspalathus quæ substituantur. 1.308.a.44

aspalathi aqua est mala oculo. 1.272.b.8

asphodelus est calidus, & siccus. 1.277.a.3

*asphodeli uirtus est sicut uirtus dragonce
crispæ* 1.277.a.8

*ex asino medicinarum sumptuum facul-
tas* 1.270.b.14

*asina lac confert hectici quia infrigidat
cum humectatione, & est melior lacte
uaccino* 2.64.b.36

*asinum lac ualde confert hepati eom-
plexionis calidæ, & sicca mals.* 1.738.b.29

asparagus facit suture urinam. 2.254.a.66

*asperitas & curuitas siccam complexio-
nem sequuntur* 1.134.b.10

asperitatis cause 1.23.b.18

aspis diuersorum colorum serpens. 2.219.a.5

*aspis sicca serpens interficit ab horis dua-
bus ad tres, qualis sit uide.* 2.215.a.1

*aspidis sicca sumpta morsus signa & cu-
ra* 2.215.b.55

asili serpentis morsus 2.216.a.22

*asili serpentis morsus est parus, ad quan-
titatem puncturæ eius absque apostema-
te, cum pauco sanguine nigro.* 2.216.a.34

assa alia fatida, alia odorifera. 1.269.b.43

*assa ferida est herba uehementis igneita-
tis in se tota* 1.269.b.46

*assa est calida in principio quarti, sicca in
secundo* 1.268.b.48

assa inflat ualde 1.906.a.56

assa est theriaca opij 2.206.a.53

assa facultas 1.269.b.50

asse quæ substituentur 1.270.a.28

asbam esse solutiuum secundum Gal. 1.270.a.19

assam non esse solutiuum 1.270.a.21

assata tarde nutriunt 1.195.b.20

*assata de carnibus generant carnem du-
ram* 2.257.a.64

assarum facit solutionem 2.283.b.13

*assata suffocata carnis nocumenta, & cu-
ra* 2.208.b.25

assarum urinam promouat. 1.748.b.3

assarum calidum est & siccum in tercio. 1.261.a.48

assimilatio fetus patri, uel matri unde. 1.922.b.40

*assimilatrix & facultatis errorem lepra,
& uiriligo sequuntur* 1.71.b.65

asthma quid 1.630.b.5

asthma, quum accidit decrepitis, non sanari 1.630.b.9

*asthma est ex ægrotudinibus longis, & ha-
bet paroxysmos acutos.* 1.630.b.14

in asthma habentibus uirtus est remanens 1.630.a.61

asthmatis

I N D E X

Asthmaticae cause 1.212.b.44
Asthmaticae signa 1.631.a.46
Asthmatici vicius ratio qna. 1.632.a.20
Asthmatici curatio 1.631.b.24
Asthmatici quae conferant 1.211.a.26
Asthmatici conferunt balnea ex aquis a-
 reis, ferreis, & falsis 1.120.b.35

A S T H M A T I conferunt.

Arfenicum in pilulis, quae sunt ad *asthma*
 1.268.b.17
Aristolochia, proprie rotunda. 1.269.
 a.6
Apium 1.270.b.67
Lapis armenius 1.271.a.61
Amygdalae amarae 1.271.b.51
Amygdalarum dulcium oleum. 1.271.
 b.51
Agaricum 1.278.a.38
Balsamum 1.279.b.32
Capparis salinis 1.293.b.56
Cydonij succus 1.298.b.55
Cyclaminis radix 1.320.b.60
Gallii ius 1.324.b.66
Galbanum 1.328.b.2
Lentium pulmentum cum plantagine.
 1.345.a.40
Arum 1.346.a.1
Lac camelarum nouiter fetarum. 1.
 343.b.24
Myrrha 1.354.a.25
Nasturtium 1.363.b.4
Oliua nigra cum flore suo. 1.370.
 a.2
Porrum cum aqua hordei, & melle.
 1.374.b.6
Petroleum 1.375.a.40
Reubarbarum 1.384.a.24
Squilla 1.385.b.22
Sanguis bubonis, ius eius, & caro eius
 1.388.b.38
Siseloos 1.393.b.46
Spica 1.396.b.32
Sisamum 1.397.a.30
Partibonium 1.407.a.34
Urticae semen 1.407.b.36
Vermis rubens, qui est sub urceis. 1.
 409.a.6
Volubilis 1.410.a.14
Pulmo vulpis 1.410.b.55
Lapis felis tauri cum butyro. 1.414.
 b.40

A S T H M A T I conferentia composita.

Athanasia magna 2.277.b.29
Loboc de squilla 2.316.a.64
Oxymel squilliticum 2.316.a.65
 in *Asthmate* cur non exhibeantur stupefa-
 cientia 1.631.b.33
Asthmatici anhelitus qui 1.630.a.53
Astringentes medicinae singulares calidae,
 & siccae quae 1.816.b.5
Astringentes medicinae frigida singulares

quae 1.816.a.54
Astringentes medicinae compositae frigi-
 dae quae 1.816.b.51
Astringentes medicinae compositae calidae
 quae 1.817.a.2
Astringentium medicinarum species. 1.
 816.a.50
Athanasia magna, & eius iuamenta. 2.
 277.b.22
Athanasia minor 2.277.b.40
Athanasiae magnae descriptio 2.277.b.32
Attabilis. Vide *cholera nigra*.
Attramentum 1.227.b.35
Attramentum non adustum est fortius. 1.
 268.a.9
Attramentum adustum est subtilius. 1.268.
 a.10
Attramentum est calidum, & siccum in
 tertio 1.268.a.24
Attramentum rubeum generatur ex colco-
 tar 1.268.a.4
Attramentum cyprum est fortius in oculi
 egritudinibus 1.268.a.8
Attramentum viride Aegyptium est for-
 tius, quam cyprum 1.268.a.7
 in *Attramento* est virtus venenosa defic-
 cans pulmonem 1.268.a.54
Attramenta qualis substantiae sint. 1.267.
 b.57
Attramentorum species 1.267.b.54
Attramentorum facultas 1.268.a.25
Atriplex calidus est, & humidus in secum
 do 1.303.b.1
Atriplices sunt aperitiui 1.797.b.19
Atriplex alteratricis facultatis errorem
 sequitur 1.71.b.60
Attractio fit per villos longos. 1.31.b.
 65
Attractio fit per motum 1.72.b.48
Attractio nutrimenti fit per transferros
 villos 1.72.b.8
Attractio ex proprietate, ut magnes a fer-
 ro trahitur 1.73.a.42
Attractio fit vacui gratia 1.73.a.43
Attractio caloris fit gratia. 1.72.b.43
Attractio quae ob calorem fit vacui gra-
 tia apud certificantes. 1.72.b.44
Attritio aliquando fit a casu, & offensione
 2.150.a.64
Attritio sine euacuatione quae. 1.227.
 b.5
Attritio quibus fiat 2.342.a.17
Attritio est simplex operatio. 2.379.
 b.28
Attritio non perficitur, nisi villis longi-
 tudinalibus 1.690.a.24
Attritio solius mesarae non est attra-
 itio, de qua curetur 1.777.a.17
Attritio hepatis dignior est quam rei.
 1.777.a.16
Attritio quibus modis fiat. 1.203.b.51
Attractionis cause. 1.73.a.40
Attractionis naturalis ab ea, quae caloris,
 vel vacui fit ratione, differentia. 1.76.
 b.62
Attractionem caliditas adiuuat. 1.73.a.
 36

Attractionem conferre, licet non euacuet
 1.203.b.46
 in *Attractione* quae est causa caloris, & ad
 cui trahitur primo quous est tenuis, po-
 stea quod crassum. 1.76.b.64
 in *Attractione* naturali trahitur quous est
 magis conueniens 1.76.b.66
Attractiua stomachi virtus quomodo a-
 git 1.76.b.17
Attractiua medicina 2.342.a.15
Attractiua virtus cum quibus conferatur
 da 1.773.a.48
Attractiua virtus a qua qualitate debili-
 tetur 1.717.a.10
Attractiua hepatis debilitatur ex frigore
 1.760.a.1

A T T R A C T I V A composita.

Pilulae albaromachi 2.309.b.6
 in *Attractiua* tempus breue, in reuocanda
 longum necessarium est. 1.72.b.60
Attractiue virtutis actio. 1.72.b.3
Attractiua virtutis stomachi virtus. 1.
 713.b.8
Attractiue hepatis debilitata curatio. 1.
 762.a.28
Attractiua virtutis hepatis debilitatis si-
 gnum 1.760.b.3
Attractiua hepatis egestio est magis si-
 gnificatiua 1.760.b.38
Attractiua hepatis debilitate signa. 1.
 760.b.39
Attractiua hepatis defectus plurimum est
 ex frigore 1.762.a.45
Attractiua actio motu maxime obtinetur.
 73.a.36
Attractiui & expulsiui facultati sui-
 tas auxilium praebet 1.717.a.12
Attractiui & expulsiui vim suam
 tus adiuuant 1.73.a.15
Attractiua facultas plus eget calore
 quam siccitate. 1.73.a.14

A T T R A H E N T I A E X longinquos, & nervis composita.

Hiera philagrius 2.316.b.13
Electuarium Casaris 2.317.b.13
Scherearen 2.317.b.13
Pilula filij albarith 2.317.b.13
Attritio cum iungitur fracture quid ego-
 dum sit 2.183.a.14
Attritionis vlcera indigent in primis re-
 mollificentur, & humectantur. 2.160.
 a.40
Attritionis cura 2.149.b.15
Attritionis vnguium cura 2.263.b.9
Attritioni conueniens ligatura. 2.150.
 a.13
 de *Attritione* nervorum 2.171.b.10
 in *Attritione* attendendum dolorem. 2.
 148.a.38
Attritrix facultas quae 1.717.b.33
Attritrix exercitium quod. 1.172.
 a.2
 A P D I

INDEX

AVDITVS DIFFICULTATI conferunt.

Aceti calidi vaporatio. 1. 277.b.12
Elleborus niger cum aceto. 1. 313.b.
40
Laurus 1.351.b.21

AVDITVS GRAVITATI conferentia composita.

Medicamen 2.324.a.50
Medicamen aliud 2.324.b.32
Medicamen aliud 2.325.a.1

AVDITVM ACVIT.

Aceti vapor 1.277.b.12

AVDITVM ACOTUM facientia composita.

Sal solutius 2.309.a.43

AVDITVM CONFORTANT.

Aristolochia 1.269.a.1
Mel 1.361.a.21

AVDITVM CORRVMPIT.

Argenti viui fumus 1.267.b.27
Anellana nutrit magis quam nux, & est
tardioris digestionis. 1.266.a.55
Anellana vomitum excitat 1.266.b.5
Anellana flatus gignit 1.266.a.60
Anellana stypticitas maior est quam nu-
cis 1.266.a.58
Anellana sunt aperitiua. 1.756.a.44. &
1.757.b.1
Anellana in hepate sunt vltimi iuuamen-
ti 1.756.a.2
Anellana chymus est bonus. 1.756.a.
45. & 1.757.b.2
Augmentum est per humiditatem. 1.12.
a.32
Augmentum corporis quod intelligatur.
1.71.b.46
Augmentum corporis non est pinguescere
1.71.b.50
Augmentum morbi quod. 1.94.a.41
Augmentum prolixitas significat putridam
febrem 2.21.a.26
Aucennas Galeni est interpres. 1.18.a.
58
Auc. consilium de theriacae descriptione
Andromachi non varianda. 2.286.a.
20
Auis atragilidos est vehemens in lapide
renum, & vesicae. 1.876.b.12. & 877.
b.33
Auis tragilidos qualiter in lapide fumen-
da 1.877.b.32
Auis francigine safurion 1.877.b.49
Auis minuta assata sunt tarde remanen-
tes in stomacho 1.738.b.8

Aurum domesticarum calidissima est a-
nas 1.266.a.34

Auris muris est fissura unguium, quae est
declinis ad partes acutas pendentes cum
carne 2.262.a.55
Auris signa in crisi 2.90.b.54
Auris muris curatio 2.262.a.55
Auris dolores estate multiplicantur. 1.
101.b.20

Auris radice apostemata, quae accidunt,
& non maturantur cum sinositate,
sunt mala 2.93.b.44

AURIS HUMIDITATIBVS conferunt.

Aqua gnea 1.120.b.40
Auris sordes prohibet panarium facere
collectionem 2.261.b.48

AURIS LACERTORVM apostematibus confert.

Aloe 1.274.a.22

AVRI CONFERVNT.

Aqua area 1.272.b.7

AURIS PVRI CONFEREN- tia composita.

Medicina Aristoteli 2.312.b.46
Medicamen Aristoteli 2.324.a.36
Aurum musculos qui nervi moueant. 1.
61.a.31
Aurum dolorem fortes soni cur faciant.
1.12.b.9
Aurum extremitas valde patitur ab in-
frigiditatis 801.b.31
ad aures apostemata propter splenis aposte-
mata 1.801.a.12

AURIUM DOLORI conferunt.

Absinthium 1.260.a.60
Amygdala 1.271.b.35
Aranea grossa tela alba cocta cum oleo
rosato 1.273.a.48
Adeps anseris 1.275.b.44
Adeps vulpis 1.275.b.45
Oleum de ben, proprie cum adipe ana-
tis 1.279.a.1
Cinnamomum 1.289.b.12
Calcanthum 1.302.a.38
Cannabis succus, & oleum. 1.302.b.
58

ANHELITVS VITIIS conferunt.

Ammoniacum 1.262.a.33
Cucurbita succus & proprie cum oleo
rosato 1.303.b.33
Cucumeris asinini succus. 1.304.a.
56

Intestina terra cum adipe anserino. 1.
306.b.66

Res viridis, quae est in concavitate fa-
barum Aegyptiacarum. 1.315.
a.36

Galbanum cum oleo de lilio. 1.328.a.
64

Grana granati cum melice. 1.328.b.
47

Salicis succus cum oleo rosaceo bullito
in cortice granati. 1.329.b.37

Galia cum oleo de ben. 1.329.b.50

Parietaris succus cum oleo. 1.332.a.
34

Eletri foliorum succus. 1.332.b.33

Fusquiani succus 1.334.a.15

Oleum infusquiani 1.334.a.18.23

Ladanum cum oleo rosato. 1.333.a.
46

Plantago 1.345.a.29.33

Avi succus 1.345.b.34

Oleum lili 1.348.b.36

Laurus, & eius oleum. 1.351.b.28

Melilotum 1.352.a.26

Maionana 2.357.a.32

Mumia 1.357.a.57

Monte succus, cum mellicero. 1.360.
b.14

Opium cum oleo rosato, myrrha, & cy-
co 1.366.a.66

Oleum de cherua 1.369.a.8

Oleum de scorpionibus 1.369.b.56

Olibanum cum vino 1.370.b.16

Porri cinis cum aceto, & oleo rosato. 1.
374.b.2

Petroleum 1.375.a.38

Prassium 1.377.b.17

Papaneris decoctio 1.379.b.22

Perficorum oleum 1.380.a.5

Rosa 1.381.a.48

Rutae succus calefactus in cortice gra-
nati 1.381.b.58

Serpentis cutis in vino cocta. 1.390.b.
64

Sal cum aceto 1.392.b.15

Bete aqua 1.395.b.64

Solarium 1.397.b.47

Oleum, in quo coctum sit ferrum. 1.
398.a.64

Lactuca asini 1.399.b.40

Synapis aqua 1.401.b.35

Oleum, in quo frigitur scarabeus, &
corpus eius 1.402.a.28

Parthenii oleum 1.407.a.33

Urina tauri cum myrrha. 1.308.a.43

Vermis plurium pedum, qui est sub an-
phoris tritus cum cortice granati, et
oleo rosato 1.408.b.65

Volubilis succus cum cotto, proprie cum
oleo ros. 1.410.a.8

Vulpis adeps 1.410.b.51

AVRIUM APOSTEMATIBVS conferunt.

Acetosa 1.270.a.61
Butyrum 1.284.b.4
Cro.

I N D E X

Crocus 2.290.a.20
Cicer 1.291.a.29
Ficus decoctio 1.322.a.62
Galbanum cum oleo de lilio. 1.328.a.65
Granata dulcia cocta cum vino. 1.328.b.51
Lutum Saniuum 1.342.a.21
Plantago 1.345.a.21
Melilorum 1.352.a.25
Ovi gallina vitellus. 2.362.b.13
Viscositas limaciarum cum olibano, aloes, & myrrha 1.371.a.34
Stercus vaccinum 1.390.a.25
Solanum 1.397.b.46
Horminum 1.404.a.55
Vitica 1.407.b.30
Viscus 1.408.b.38

AURIVM SANIEI conferunt.

Satramentum, factio ex eo & melle licinio 1.164.a.43
aristolochia 1.269.a.2
aliphoduli succus 1.177.a.20
acetum in quo cocta sit ferri arugo. 1.317.a.6
Lycium 1.339.a.37
Myrti aqua 1.352.b.37
Adumia cum oleo rosaceo, & aqua agrestis 1.357.a.61
Myrrha 1.358.a.12
Nucis foliorum succus 1.362.a.54
Sarcocolla 1.386.b.16
Sumach 1.395.b.24
Salicis foliorum succus 1.402.a.20

AURIVM SONITVI conferunt.

amygdala, & proprie oleum amara. 1.271.b.36
aceti vapor 1.277.b.14
Oleum de ben, proprie cum adipe anatis 1.278.b.66
Baurach cum uino, aut syrupo cum byssopo 1.280.b.36
Caput purgum cum aqua capae. 1.287.a.62
Centaurea 1.300.b.28
Cucumer asinus 1.304.a.56
Prina infantium 1.330.a.25
Ireos 1.334.b.15
Lutum armenum 1.341.b.54
Laurus cum melle 1.351.b.31
Oua sorbilia 1.367.a.22
Ruta decoctio cum anetho. 1.381.b.66
Sisileos 1.392.b.34
Serapinum cum aqua ruta. 1.394.b.34
Ruta sylvestris gumma. 1.405.a.65

AURIVM VLCERIBVS conferunt.

Satramentum, factio ex eo & melle licinio 1.268.a.43
arsenicum 1.268.b.13
Barba hircina radix 1.284.b.40
Flos aris 1.316.a.1
Fel hircinum, & taurinum. 1.317.b.40
Lycium 1.339.a.37
Myrti aqua 1.352.b.37
Myrrha 1.358.a.12
Volubilis 1.410.a.14

AURIS DOLORI melancholico confert.

anethi succus 1.275.b.1

AURIS CONFUSIONI confert.

aloe 2.274.a.20

AURIVM GLANDIVM apostematibus confert.

althea 1.276.b.38

AURIVM HYMIDITATIBVS conferunt.

absinthium 1.260.a.66
anethi succus 1.275.b.1
Cape aqua 1.287.a.62
Viscositas limaciarum cum olibano, aloes, myrrha 1.371.a.38
Cicuta succus 1.400.b.22

AURIVM PUTREDINI confert.

Cape aqua 1.287.a.62

AURIVM SORDES mundificant.

aristolochia 1.269.a.1
Baurach spuma cum melle. 1.280.b.33
Barba hircina radix 1.284.b.39
Struthium 1.292.b.10
Calcanthum 1.302.a.37
ariradix 1.345.b.61
Ruta succus calefactus in cortice granati 1.381.b.59
Vitis nigris, & alba & sylvestris radix 1.405.b.28

AURIVM VERMIBVS confert.

Capparis succus 1.293.b.46
Calamentii succus 1.299.a.64
Cedrus 1.299.a.28
Calcanthum 1.302.a.28

Saliva icini 1.330.a.16
Oleum amygdalinum amarum. 1.368.b.25
Persicorum foliorum succus. 1.380.a.2
Ruta succus 1.382.a.61

AURIBVS CONFERENTIA composita.

Oleum auris 2.312.b.65
Oleum aliud auris 2.313.a.5

AURIVM APOSTEMATIBVS conferentia composita.

Medicamen Gal. 2.324.a.57
Medicamen aliud. 2.324.a.64

AURIVM DOLORIBVS conferentia composita.

Hieralogodon 2.283.a.62
acetum squilliticum 2.297.a.40
Trochisci stelle 2.303.a.8
Oleum nardinum. 2.310.b.61 & 316.a.23
Trochisci stelle 2.316.a.23
Medicamen 2.324.a.41
Medicamen Gal. 2.324.a.57
Medicamen aliud 2.324.a.64
Medicamen berotas 2.324.a.13
Medicamen anticates 2.324.a.23
Medicamen aliud 2.324.a.55

AURIVM DOLORIBVS frigidis conferentia composita.

acetum squilliticum 2.316.a.25
Oxymel squilliticum 2.316.a.25

AURIVM AEGROTODINIBVS confert.

Confectio scorie ferri 2.325.a.9
Medicamen algarum 2.324.b.38

AURIVM PURI, ET SANIEI conferentia composita.

Medicamen 2.324.a.63
Medicamen aliud 2.324.b.11
Medicamen aliud 2.324.b.16

AURIVM TINNITUI ferentia composita.

Medicamen 2.324.b.33

AURIVM VERMIBVS conferentia composita.

Medicamen berotas 2.324.b.15

AURIVM VLCERIBVS conferentia composita.

Medicamen 2.324.a.41
Medicamen 2.324.a.41

INDEX

SB

Balaustra frigida est in fine primi, sicca in secundo. 1.284. a.41

Balaustra quae substituantur. 1.284. a.53

Balutici causa 1.813. a.35

Balbis cur accidit diarrhoea plurimam. 1.813. a.33

Balneum quando conceditur febrientibus ephamera 2.10. b.22

Balneum quibus non conueniat. 2.10. b.28

Balneum generat egritudinem putridam. 2.10. b.30

Balneum non conuenit habenti catarrhū, nisi sit adustius 2.10. b.34

Balneum quale, quando, & quomodo conueniat tertiana pura febrienti. 2.40. a.38

Balneum in tertiana non pura, ideo non conuenit, quia facit descendere phlegma indigestum, quod effunditur ad locum puritatis, & permiscet humorem malum cum putrido, & resouit subtilē, & facit remanere spissum. 2.41. a.35

Balneum hēcticus quale conueniat. 2.65. b.49

Balneum melius quod 1.119. b.62

Balneum differentias habet a parte aquarum quae in spisso fluunt. 1.120. b.22

Balneum temperaturatum calfacit. 1.121. a.48

Balneum humectat praesertim post cibum. 1.122. b.12

Balneum resouit subtile sephiros, & aggregat spissum, nec lenificat ipsum. 1.129. b.48

Balneum post cibum impingat. 1.173. b.3

Balneum post mediam macrescere facit. 1.173. b.12

Balneum cholericis conueniens. 1.173. b.19

Balneum febrienti febris hora interdicitur 1.175. b.49

Balneum comestio non praecedat. 1.176. a.61

Balneum ante ventris solutionem confert, post ipsam nocet 1.209. b.51

Balneum ventrem constringit. 1.210. b.1

Balneum post medicinam conferre, quando, & quomodo 1.211. a.31

Balneum cur noceat ante phlebotomiam. 1.220. b.42

Balneum vlceri quando inutile, & quando uile 1.232. a.9

Balneum post cibum est impinguium, verum oppilationes generat. 257. b.4

Balneum melius est, quod est post digestio nem primam 2.257. b.18

Balneum est bonum impinguium pluribus hominibus et proprie eis, qui sunt quasi in aresatione. 2.257. b.23

Balneum ualde calidum quae sequantur no

cumenta 2.359. a.18

Balneum nimis frigidum quae gignat ocumenta 2.359. a.60

Balneum ingressi quomodo tractandi. 2.60. a.45

Balneum post cibum ingredi quam sit nocuum, & curatio 2.36. a.6

Balneum repleto corpore ingredi periculo sum, & cur, & eius curatio. 2.36. a.52

Balneum temperaturatum esse utile his, qui ualido utuntur exercitio. 2.370. b.54

Balneum conueniens est eis, cui accidit syn copis ex diarrhoea, & cholericis passione. 1.684. a.52

Balneum cui syncope conueniat, & cui nō 1.684. a.54

Balneum est mollificatum virtutis. 1.705. a.37

Balneum in siccitate, vel hēctica stomachi quale esse debeat 1.705. a.39

Balneum retinet fluxum ventris. 1.810. a.28

Balneum multoties fit causa sparsionis humorum 1.830. a.40

Balneum multoties fit causa materiei cholericis passionis 1.830. a.40

Balneum multoties fit causa euentus con fractionis in membris. 1.830. a.40

Balneum abortiri facit 1.933. b.28

Balneum pregnantibus est execrabile. 1.932. a.34

Balnei facultates & eius partium differentie ac naturae. 1.119. b.67. & deinceps.

Balnei species variae & facultates. 1.120. b.23

Balnei usus. 1.173. a.48. & deinceps. & 2.381. a.5

Balnei iuuamenta 1.173. b.45

Balnei nocumenta 1.120. b.17

Balnei noxa 1.173. b.53

Balnei frigidi usus quibus conueniat. 1.174. a.12

Balnei rectificationes 2.354. a.28

Balnei repentinum ingressum qui comitentur affectus 2.359. b.32

Balnei aer qualis esse debet. 2.359. a.34

Balnei egressio subitanea quomodo noceat 2.359. b.35

Balnei repentini ingressus nocumenta qui bus curentur 2.359. b.40

Balnei aqua aluminose quae sint nocumenta, & curatio 2.360. a.12

post Balneum a ventosis cauendum, nisi sanguis fuerit grossus. 1.225. b.35

Balneo sanitatis conseruanda gratia quomodo utendum 1.173. b.15

ex Balneo frigido nocumentis quibus succurratur 2.359. b.14

ex Balneo nimis calido effectuum curatio. 2.359. a.63

in Balneo frigida potus quid faciat. 2.360. b.10

in Balneo calida potus quid faciat. 2.360. b.21

in Balneo diu morari malum. 2.360. b.34

in

Medicamen aliud 2.324. a.55

Aurum est equale, subtile. 1.277. b.51

Aurum confert malitiam animae, & ei, qui solus loquitur 1.277. b.60

Auri complexio 2.344. b.34

Auri combustio quomodo fiat. 2.138. a.25

Auri limatura assumitur in medicinis melancholicis 1.277. b.52

Auro melius fit cauterium, & velocius sanabile 1.277. b.53

de Auripigmento vide Arsenicum.

Auster ventrem soluit 1.813. a.29

Austri affectus, & eorum curatio. 2.358. a.38

Autumnus est inimicus quartanae. 2.55. b.18

Autumnus temperaturatus non est inter siccitatem & humiditatem. 1.97. b.2

Autumnus aetatis morbos nutrit. 1.101. a.37

Autumnus melior est humidus & pluuus, deterior vero siccus. 1.101. b.40

Autumnus morbosus, & quare. 1.101. a.45

Autumnus pluuus meridionalis aetati sic ca septentrionalis quum superuenit, quid expectandum 1.101. b.2

Autumnus pluuus septentrionalis aetati sic ca meridionali quum superuenit, quid expectandum 1.102. b.2

Autumnus veri est oppositus. 1.97. a.10

Autumnus septentrionalis aetati meridionali quum superuenit, qui morbi expectandi 1.102. b.11

Autumnus temperamento inter caliditatem & frigiditatem est propinquus. 1.97. b.1

Autumnus est veri contrarius. 1.211. a.59

Autumnus est inimicus splenis apostema tis 1.802. a.5

Autumni noctes & matutina frigida cur sint 1.98. a.52

Autumni nox cur frigidior nocte veris. 1.98. a.6

Autumni principium senibus confert, finis uero obest 1.101. a.66

Autumni regimen 1.190. a.41

Autumno quando euacuandum. 1.190. a.54

Autumno euacuationibus cauere multis melius est 1.190. a.56

Autumno multiplicatur scabies excorticata, & impetigines 2.230. a.42

Autumno cur vermes plurimum generentur 1.812. a.30

Autumnalis aer aptus est ad igneitatē similitudinem conuerti 1.98. a.48

Autumnales morbi qui 1.101. b.1

Autumnales sunt plurime splenis agitudines 1.800. a.11

Azulo curatio 1.979. b.35

de Azulo vide lapidem armenium.

INDEX

in Balneo ex longa mora nocuentis, quomodo occurratur 2.30.b.60
in Balneo longa mora ad heclicam, vel hydropem quomodo inducat. 2.360.b.56
in Balneo frigidorum potio timorosa, & cur. & eius curatio 2.361.a.30
Balnea non sunt administranda nisi post digestionem 2.67.a.44
Balnea dulcia nocent cachexia. 1.784.b.44
Balnea que conueniant aſcui, & que non 1.789.a.45
Balnearum aqua ſalſa quid conferant, & nocumentum 2.360.a.1
Balneatio cum aqua calida retinet ventrē. 1.835.a.26
Balneatio humida nocet iuncturarum doloribus 1.977.b.59
Balneati anhelitus qualis. 1.630.b.10
Balneationes ſiccę inuuant doloribus iuncturarum 1.977.b.62
Balneandis ordo qui ſeruandus. 1.173.a.66
Balneari in thermis qui uoluerit, oportebit ut balneari in eis quiete, ſuauiter & ordinari, & non ſubito. 1.120.b.63
Balneari in aquis ſtypticis exſiccant. 1.122.b.30
Balneari multum exſiccant. 1.122.b.36
Balſamum quomodo experiendum, an bonum ſit 1.279.b.8
Balſamum cum quibus adulteretur. 1.279.b.13
Balſamum eſt calidum in principio tertij. 1.279.b.19
Balſami lignum eſt calidum, & ſiccum in ſecundo, & ipſius ſemen eſt calidiuſ eo parum 1.279.b.17
Balſami ligna condita. 2.302.a.58
Balſami arboris oleum quomodo ſumatur. 1.279.b.4
Barba non naſcitur pueris propter paruitem vaporis ſumoſi 2.231.a.17
Barba cur non naſcatur mulieribus. 2.231.a.17
BARBAM NASCIFICIT
Abrotanum 1.274.b.42
Barba hircina eſt frigida, in ſine primi, in ſiccitate perueniens ad tertium. 1.284.b.30
Baras vnguium cura 2.263.a.26
Baras cauſa 1.724.a.62
Baſiliſcus Grace, nominatus regulus inter ſicci ſuo viſu, & auditu vocis ſue. 2.214.b.60
Baſiliſcus quare nominetur regulus. 2.215.b.22
Baſiliſcus aduſu totum ſuper quod incedit, neque oritur in circuitu cauerna eius aliquid 2.215.b.27
Baſiliſcus interficit ſibilo ſuo. 2.215.b.32
Baſiliſcus quibus in locis multiplicetur. 2.215.b.47
Baſiliſcus longitudo eſt duorum palmorum, & caput eſt acutum valde, & oculi

eius ſunt rubei, & color ad nigredinem, & citrinitatem declin. 2.226.a.28
Baſiliſci habitatiō cum opponitur axis, cadit 2.215.b.28
de Baſiliſci morſu, qui eſt primus ſurdorū. 2.215.b.22
Baſiliſci morſus ſignum 2.215.b.47
Baſiliſcum non ſentit animal, quod non terreatur 2.215.b.30
Baſiliſcum qui tangit cum virga, moritur. 2.215.b.4
Baſiliconis facultates 2.345.a.3
Baſilicon medicamen pro oculis. 2.323.b.49
Baſilicon aliud pro oculis. 2.323.b.60
Bauca condita ad debilitatem rennum. 2.301.b.62
Baurach quale ſit 1.280.b.1
Baurach quod melius 1.280.b.5
Baurach eſt calidum, & ſiccum in ſine ſecundi, & eius ſiccitas fortaſſe declinat ad tertium 1.280.b.12
Bdellium quod melius 1.284.b.62
Bdellium Arabicum ſanat teſticulos. 1.964.b.44
Bdellium Iudaicum cum antiquatur, egreditur a lenificatione ad exſiccationem. 1.284.b.66
Bdellium Mechium eſt frigidum, & ſiccum 1.284.b.67
Bdellium Iudaicum eſt calidum in ſine primi 1.285.a.2
Bdellij facultas 1.761.b.44
Bdellij ſpecies 1.284.b.56
Been facultates 2.345.a.20
Been calidum eſt, & ſiccum in ſecundo. 1.279.b.64
Been duæ ſpecies 1.279.b.61
Been que ſuſtituantur 1.280.a.2
Been eſt calidum in tertio, ſiccum in ſecundo 1.278.b.45
Been que ſuſtituantur 1.279.a.16
Bedarungi ſanguinem corrumpit. 1.165.a.26
Bedemeregi confectio 2.276.b.46
Bellirici frigidi ſunt in primo, ſicci in ſecundo 1.282.b.45
Berberinem 1.691.a.38
Bilis. Vide cholera citrina
Birſen 1.647.a.65
Birſen, & ſirſen quibus notis diſtinguitur 1.650.b.1
Bitumen Iudaicum quod melius. 1.285.b.5
Bitumen Iudaicum calidum eſt, & ſiccū in tertio 1.285.b.8
Blattæ bizantie ubi aſſumantur. 1.278.b.14
Blattæ bizantie que meliores. 1.278.b.24
Blattæ bizantie calida & ſicca ſunt in ſecundo, & earum ſiccitas fortaſſe vicina eſt tertio 1.278.b.31
Bleſi quare non ſiant calui. 2.231.b.26
Bleſis cur multipliciter diarrhœa a catarrho. 2.231.b.26
Blitum eſt frigidum, & humidum in ſecundo

do 1.366.a.16
Boliſmus qui 1.721.a.39
Boliſmus quandoque perducit ad ſyncopam 1.721.a.37
Boliſmi cauſe 1.721.a.42
Boliſmi, a frigidityte ſuperſua curatio. 1.721.b.43
Boliſmi ſigna 1.721.a.48
Boliſmi curatio 1.721.a.66
Boliſmi febricitantium regimen 2.37.a.58
Boliſmum interdum inducit appetitus cerninus 1.719.b.27
Boliſmum quandoque generant vermes. 852.a.18
Bonum omne a prima veritate eſt. 2.344.b.46
Borce nocumenta, & eorum curatio. 358.a.24
Bothor differentia varia 1.97.a.61
Bothor differentia ſunt ſecundum numerum apoſtematum 1.93.a.61
Bothor alba quandoque ſparguntur ſuper naſum, & ſuper poma maxillarum, & luti puncta laſſis 2.249.a.60
Bothor alba ſunt propter materiam vitulentam expulſam ad ſuperficiem, de corpore 2.249.b.61
Bothor lenium, & albarum curatio. 2.249.b.64
Bothor generant dulcia 2.250.a.16
Bothor plurimum accidit inter digitos, quoniam ſunt debiliores 2.250.a.47
Bothor pulmonis ſigna. 1.656.a.14
Bothor ſtomachi cauſa 1.733.b.32
Bothor ſtomachi ſignum 1.735.b.51
Bothor ſtomachi niſus 1.735.b.51
Bothor ſtomachi curatio 1.801.b.61
Bothor anitham 1.982.a.13
Bothor iuncturarum curatio 1.982.b.13
Bothor unguium curatio 2.182.a.24
Brachium fractum eſt inobediens ad reſtaurationem 2.196.b.24
brachij fractura, & eius curatio. 2.196.b.56
brachij fractura reſtauratur citius dies 2.196.b.34
brachij muſculorum anatome. 1.544.b.52
brachialis. Vide Reſceta.
brachialis muſculorum anatome. 1.554.a.48
braſſica marina calida, & ſicca eſt in primo 1.303.a.38
mo 2.118.a.25
de bubone
bubon apud antiquos dictum eſt ammiapoſtema in membris glandoſam carnis 2.118.b.26
bubon de quibus ſpeciebus apoſtematum dicatur 2.118.b.34
bubon ubi eſt cum febre, cauendum a reſceta 2.119.b.45
bubon infrigidatione, ne reſceta materia retro 2.118.b.48
bubon deterior eſt, qui ſit in ſubſcello, & inguinibus, & poſt aures. 2.118.b.53
bubon ſalior eſt, qui ſit rubens deinde citrinus 2.118.b.53
bubon declinans ad nigredinem eſt mortalis 2.118.b.54

I N D E X

Bulbon multiplicatur in pestilentia, & in regione pestilentiali. 2. 118. b. 55
 Bulbon non pestilentialis. vide Apostema
 ta gl'oidosi 2. 118. b. 57
 Bulbonis cura. 2. 119. a. 10
 Bulbonis nomina græca diuersa. 2. 118. b. 57
 Bulbonem pernitiosum quidam nominant carmata 2. 118. b. 45
 Bulbones pernitiosi qui 2. 111. b. 37
 Buchornariem est trium specierum. 1. 275. a. 15
 Buglossa qualitates & inuumenta. 2. 347. a. 49
 Buglossam valde conferre cordis tremori 1. 6. 7. b. 49
 et Buglossa iuleb 2. 352. a. 38
 de Bulmo. vide Bolismus.
 Bulbus est sicus in primo cum humiditate superflua 1. 281. a. 4
 Bulbus quando non digeritur, pingit, & inflat 1. 281. a. 34
 in Bulbo multiplicatur nutrimentum, licet non sit nutrimentum eius laudabile, & præcipue eius, quod est crudum. 1. 281. a. 31
 Buris 1. 963. a. 28
 Burro fugitium, abstergium, & confortatorium 2. 324. a. 22
 Butyrum calidum, & humidum est in primo 1. 284. a. 58. 1. 285. a. 47
 Butyrum iter agentibus per frigida loca est bonum, proprie si post ipsum vinum potens bibatur. 1. 193. a. 28
 Butyrum crudum est melius in lacte in venenis 2. 199. b. 51
 Butyrum appetitum prosteruere. 1. 717. b. 60

CSO

 Cachexia & inflatio quomodo differant. Tomo 1. pag. 93. a. versu 53
 Cachexia quandoque accidit propter aggregationem aque in pulmone 1. 779. a. 45
 Cachexia tactus est mollis 1. 93. a. 58
 Cachexia causa 1. 779. a. 22
 Cachexia signa 1. 779. a. 26
 Cachexie curatio 1. 784. a. 64
 Cachexie virtus 1. 785. a. 19
 Cachexie conferunt aque aluminose & atramentales 1. 120. b. 47
 Cachexie valde conferentia quæ 1. 784. b. 65
 Cachexia nocent balnea dulcia. 1. 784. b. 44
 Cachexia cum accidit vlcus, difficilis est eius consolidatio 1. 779. a. 19
 Cachexiam digestionis corruptio sequitur 1. 779. a. 31
 Cachexiam a pulmone patientis formam sit similibus forma hydropisi. 1. 779. a. 45
 in Cachexia permixti sunt status substantie membri 1. 93. a. 56

in Cachexia, deuotanda phlebotomia, quantum possibile est 1. 784. b. 24
 in Cachexia qualiter phlebotomandum, quum phlebotomia est necessaria. 1. 784. b. 25
 in Cachexia phlebotomia quando sit plus necessaria 1. 784. b. 28
 in Cachexia multiplicatur apostemata frigida uirga 1. 918. b. 35
 Cachecticus regimen bonum est vomitus ante cibum 1. 784. b. 46
 Cachecticus vomitus cum quibus pronocandus 1. 784. b. 49
 Cachecticos, quantum possibile, permutandos ad exsiccationem, & ad aperitionem 1. 784. b. 52
 Cadmia auri quæ melior. 1. 301. b. 64
 Cadmia auri est æqualis, ad siccitatem declinans in tertio 1. 301. b. 67
 Cadmia ex quibus sumatur. 1. 302. a. 10
 Cæpa facit sicim 1. 844. b. 30
 Cæpæ sunt ex cibis qui resistunt venenis & abscondunt ea, & repellunt ipsa a corpore 2. 221. b. 30
 Cæpe exterius ad modum emplastri corpori superpositæ vulnerant, interius tamen receptæ non vlceraunt. 1. 119. a. 10
 Cur autem id accidat. Vide ibidem. lin. 11
 Cæpe est calidum in tertio, & est in ipso humiditas superflua. 1. 287. a. 37

C A E C I T A T I conferunt.

Hiera Archigenis 2. 316. a. 19
 Cæsaris confectio 2. 272. a. 28
 Calamentum prohibet pannos a tineâ. 2. 214. b. 40
 Calamentum siccum est mirabile ad resoluendum lac congelatum in stomacho 2. 211. a. 36
 Calamenthi species 1. 299. a. 19
 Calamenthi facultas 2. 345. b. 45
 Calamentum exiccat, & calefacit valde 1. 299. a. 35
 Calamus aromaticus qui melior. 1. 300. a. 30
 Calamus aromaticus calidus, & siccus est vsque ad secundum. 1. 300. a. 36
 Calcanes 1. 47. b. 40
 Calcanes nobilior est ossibus pedis, infistendo 1. 47. b. 51
 Calcanes est excusatus a fractura propter duritiem suam, & defensionem circulationem 2. 198. a. 15
 Calcanei dislocatio 2. 181. a. 16
 Calcanei fractura 2. 198. a. 15

C A L C A N E I E X C O R I A tioni conferunt.

Pulmo arietis calidus. 1. 378. b. 42
 Squilla 1. 385. b. 10

Calcanei doloris causa. 1. 982. a. 39
 Calcanei doloris curatio. 1. 982. a. 32
 Calcaneo plurimum accidit dislocatio, non fractura 2. 198. b. 8
 de Calciamenti excoriatione. Vide de Excoriatione.
 Calcantum calidum, & siccum est ad quartum 1. 301. a. 28
 Calor in pueris & iuuenibus fere est similis 1. 144. b. 49
 Calor attractionis est causa. 1. 72. b. 44
 Calor in humido corpore prius nigredinem facit, postea albedinem. 1. 22. b. 33
 Calor apostematum, ut plurimum non peruenit ad cor, nisi cum calefactione sua, atque putredine. 2. 77. a. 1
 Calor prohibet ventositatis generationem. 1. 903. b. 3
 Calor in humido efficit nigredinem & in æis contrario albedinem. 1. 22. b. 38
 Calor in somno occultatur & frigiditas manifestatur 1. 110. a. 16
 Calor & frigiditas sunt duæ qualitates agentes, siccitas vero et humiditas patientes 1. 126. b. 43
 Calor innatus instrumentum est virtutis omnium 1. 135. a. 18
 Calor innatus naturæ est instrumentum. 1. 134. b. 58
 Calor innatus humores naturales tueretur, ne eis calor extraneus dominetur. 1. 135. a. 2
 Calor innatus nocumenta corpori aduenientia expellit 1. 134. b. 59
 Calor innatus cur non dicatur frigiditas innata 1. 135. a. 20
 Calor innatus innatum humidum exsiccatur 1. 18. a. 64
 Calor post consistendi tempus minui incipit 1. 18. a. 60
 Calor innatus minuitur, quanto siccitas augetur 1. 162. b. 60
 Calor innatus humiditatem corporum nostrorum superat & procedit ipsam semper exsiccando 1. 162. b. 43
 Calor innatus humiditate consistit naturaliter & ab extranea extinguitur. 1. 163. a. 10
 Calor innatus humiditates nostras resoluunt 1. 162. b. 31
 Calor innatus extinguitur siccitate ad complementum accedente. 1. 163. a. 14
 Calor innatus extinguendi seipsum causa est accidentaliter 1. 162. b. 57
 Calor innatus in pinguibus est debilis. 2. 260. a. 54
 Calor innatus hyeme fortis fit vehementer 1. 191. b. 12
 Calor innatus cum non est, etsi inflammatur cor igne leui, non oportet tamen, ut calefiant propter ipsum, extremitates 2. 15. a. 60
 Calor innatus alicui existens fortis, & pluri-

INDEX

plurimus, aut contra debilis, cibum
omnino requirit 2.31.a.53
calor innatus, quantumcunque fortis non
minuit de virtute 1.145.a.45
calor præter naturam quanto maior tan-
to plus minuit de virtute. 1.145.a.48
calor igneus & proprie hepatis bilis est
causa efficiens. 1.27.b.54
caloris cause omnes superflua in exsicca-
do inuunt 1.201.a.46
caloris corruptionem a sole remouet, ovi
alumen 1.366.b.57
caloris mordicatio in rigore & frigore
est apud panniculum regentem inte-
rius 2.22.b.40
caloris innati actio siccitatis supra siccita-
tem temperatam in corporibus no-
stris augetur, & tandem humiditates
absorbetur 1.162.b.53
caloris innati mortificationem significat
respiratio brevis & rara. 1.627.b.30
caloris innati resolutionis causa. 1.779.
b.26
caloris debilitas augetur siccitate in mè-
brorum substantia dominante, & ab
humiditatis naturalis imminutionem.
1.163.a.4
calori reuerenti occurrere exsiccat. 1.
127.b.35
calorem nihil reuerentius accendit, quàm
labor & motus 1.147.b.1
calorem uigiliæ excitant, & quomodo. 1.
147.b.3
calorem naturalem retinet & auget som-
nus super ventrem 1.181.b.58
calorem naturalem somnus coarctat. 1.
109.b.36
calorem innatum quæ causa extinguunt.
1.18.b.12
calorem innatum extinguit humor extra-
neus bisariam 1.18.b.6
calorem innatum extingui, & humidum
innatum destrui necesse est. 1.18.b.
11
calorem innatum vivificat fricatio extre-
mitatum 1.685.b.39
CALOREM INNATUM
confortantia composita.
Theriac magna 2.266.a.8
Mithridatum 2.268.b.23
calore innato extincto mors sequitur na-
turalis 1.163.a.15
calidum aut frigidum esse aliquid, quomo-
do intelligatur 1.112.a.30
calidum superflue, & frigidum non con-
ueniunt vulneribus nervorum. 2.169.
a.41
calidum in fine facilius est refrigerare,
quam frigidum in fine calfacere. 1.
201.a.35
calidum omne est resolutivum iteratum
super membrum cum rarificatione eius
2.125.a.19
calidi temperamenti signa. 2.378.a.34
calido quicquid liquefit a frigido conden-

scitur 2.342.b.14
calida complexione prædiorum regimen
1.188.b.32
calida medicina corrumpunt humores
quandoque, & adurunt. 1.836.b.25
calidarum in corpore partium ordo. 1.
16.a.22
a calidis humoribus digestionis debilita-
tis signa 1.726.b.63
caliditas in corpore est spiritus & cor a
quo procedit 1.16.a.22
caliditas in humiditate existit, & ab ea
nutritur 1.12.a.34
caliditas maior quam debet, reddit con-
pus fieri quam oportet. 1.13.b.13
caliditas tertiana est saluor caliditate
causandis, quia illius inflammatio mi-
nuitur manet, argenti, illius vero au-
getur 2.38.b.10
caliditas in attractione adiuvant. 1.73.
a.34
caliditas virtutibus naturalibus omni-
bus servit 1.72.b.41
caliditas quilibet exsiccat. 1.97.b.16
caliditas subtilis cum exsiccatione rebe-
ment, subtilis substantie non exsicca-
tur ab attractione 2.169.a.1
caliditas non excedit superflue rei hu-
miditatis & siccitatis temperate sunt.
1.188.b.17
caliditas accidentalis fortis, medicamen-
to fortissimo extinguenda. 1.19.a.7
caliditas superflua cum oppilationi, as
quomodo curanda. 1.101.a.8
caliditas nature amica est 1.200.a.55
caliditas quomodo aliquando causa sit sto-
machi lubricitatis 1.69.a.11
caliditas cur appetitum destruant. 1.714.
b.37
caliditas appetere facit aquam, & humi-
da 1.719.a.50
caliditas quomodo sitim, & quomodo fa-
mem excitet 1.719.a.50
caliditas, & siccitas ori stomachi acci-
dentes commouent nauseam. 1.739.
b.6
caliditas cur quandoque adiuvet ad reti-
nendum naturam 1.816.a.7
caliditas dolorosa maturat materias cru-
das 1.96.a.13
caliditatis mordicatio in febribus propor-
tionatur potius ad horripilationem,
quam ad frigus 2.19.a.12
caliditas febrium extinguenda plures mo-
di 2.337.a.13
caliditatis cum siccitate societas durabi-
lis est 1.188.b.26
caliditatis cum humiditate societas dura-
bilis non est 1.188.b.24
caliditatis augende cause. 1.200.b.63
caliditatem superflua cum oppilationi-
bus curans, cauere debet infrigidatio-
nem minimam 1.201.a.4
caliditatem hepatis significat color cir-
rhus 1.751.a.16
caliditatem superflua etiam siccare.
1.188.b.20

CALIDITATI CORPORIS conferentia composita.

Suffus 2.293.b.25
Sal 2.294.b.33
Trochisci de rosis Asclepiadis 2.303
a.60
Trochisci aminelli 2.305.a.62
Oleum de cucurbita 2.313.a.8

CALIDITATIOMNI conferentia composita.

Oleum de cucurbita 2.312.b.40
calefactio excrementarum perducit ad co-
lefectionem stomachi ex proximo. 1.
703.b.66
calefactionis & refrigerationis tempus of-
feruntur 1.200.b.53
calefactorum siue heclicorum regimen.
259.a.1
calefacere simpliciter quid sit. 1.122.
a.9
calefacientes causas Gal. omnes in quib-
que generibus comprehendere solent.
1.22.a.16
calefactio imita sumpta super repletionem pos-
sunt esse in causa putredinis. 1.18.a.
32
calefactionis uesciam 1.880.b.55

CALEFACIENTIA composita.

Oleum de absinthio 2.311.a.46
caput purgum 2.318.a.4
calefaciendi frigidum spatium, & sit
spatium infrigidandi calidum. 1.701.
b.45
calvaria, uide Cranium.
caluities naturalis hereditaria quando-
que est affectio 1.95.a.34
caluities cur non accidat blephitis, seu mor-
lis 2.331.a.40
caluities causa 2.131.
caluities curatio est difficilis. 2.131.
b.11
caluitiem possibile est repellere antequam
incipiat, aut tardare ipsam. 2.232.
b.12
caluis cum varices accedant, inquit Hippo-
crati nascuntur 2.371.b.14
caluitium accidit propter abbreviationem
materiei pilorum 2.231.a.18
caluitium quæ tardatur in Aethiopi-
bus 2.231.b.20
ad caluitium præparatus, quare multum
cantur pili corporis, & pectoris. 2.231.
a.55
calx non exsiccata 2.207.b.6
calx quæ nocumenta faciat ex eius affusio-
ne 2.207.a.20
calcis sumptus cura 1.103.a.57
camela qualiter nutritur, cum emulsa-
utimur in plenitudine durit. 1.
2.72.b.1
camelarum lac est aptum generare
violas came.

I N D E X

Camelorum arabicorum lactis in frigida
hepatis intemperie iuuamentum. 1.
757.b.35
camelorum lac quomodo in ascite admini-
stratur 1.786.b.55
camelorum lactis, qua quantitas in ascite
danda 1.786.a.64
camelorum lacte in exhibendo in ascite
quid obseruandum 1.787.a.2
camelorum lactis in ascite sumendi tem-
pus opportunum 1.787.a.11
camelorum lac in ascite quomodo bibe-
ndum 1.787.a.13
camelorum lac qualiter in ascite dandum
1.786.b.30
camelorum lac est bonum spleni. 1.803.
a.22
camelinum lac iuuamentum valde in sple-
nis duritie 1.803.a.54
chanepytis calida est in secundo, sicca
in tertio 1.292.a.3
chanepytis quae substituenda. 1.292.
a.26
chanemilla est, in qua est virtus resolutio-
nis plus, & virtus stypticitatis minus
2.264.b.17
campora est frigida, & sicca in tertio. 1.
291.b.36
campora & muschus mutua sibi sunt
medicamenta 2.357.b.48
campora species 1.291.b.22
campora lignum quale. 1.291.b.31
campora proprietates inest vomitum ca-
lidum prohibendi 1.743.b.38
campora facultates 2.345.b.18
canalium amplitudinis causa. 1.123.a.
60
canalium angustia causa. 1.123.a.10
cancer quid 2.130.b.53
cancer unde sic nominetur. 2.131.a.19
Cancer 1.792.b.10
cancer est apostema melancholicum.
2.125.a.18
cancer mittit venas in circuitu suo ad
membrum in quo est, quasi pedes can-
cri, & non sunt rubrae, sicut in phleg-
mone, immo declines ad nigredinem
&c. 2.130.b.61
cancer plurimum accidit in membris va-
ris 2.131.a.3
cancer cum apparet in principis est occul-
te dispositionis. 2.131.a.5
cancer cum apparet in primis est sicut
faba parua, durus, rotundus, fusi co-
loris, in quo est caliditas quaedam. 2.
131.a.10
cancer quidam est uehementis doloris,
alius parui doloris, & quietus. 2.131
a.12
cancer alius perducit ad ulcerationem
alius non 2.131.a.14
cancer incipiens aliquando sanatur. 2.
131.a.52
cancer confirmatus non sanatur. 2.131.
a.53
cancer occultus melius est ut non mo-
ueatur ex sententia Hip. 2.131.a.54

cancer est lepra membri ruius. 2.134.
b.4
cancer ulceratus quibus curetur. 2.132.
a.22
cancer causa 1.724.a.61
cancer cura 2.131.a.47
cancer soluendi regimen 2.131.b.38
cancer medicinae locales 2.131.b.46
cancer medicinae localibus quatuor requi-
runtur intentiones 2.131.b.46
cancer destructio penitus est difficilis. 2.
131.b.48
cancer destructio, quibus tentetur. 2.131.
b.50
cancer additionem, quae prohibent. 2.131
b.63
cancer parui sufferunt sectionem. 2.131.
b.3
cancer parui quomodo secantur. 2.131.
b.6
cancer sectionem sequatur canterium ni-
si timor adsit de membris principalibus
2.131.b.19
cancer ulcerationem quae prohibent. 2.
132.a.9
cancer putrefacti intestinorum signum.
1.810.b.35
cancer hepatis signa 1.769.b.8
cancer hepatis causa 1.769.a.39
cancer ulcerati in matrice signa. 1.955.
b.56
cancer matris curatio 1.956.a.31
cancer & sepiros differentia. 2.129.a.
65 & 2.130.b.75
cancer malitiam addunt medicinae for-
tes 2.131.b.57
in cancro materia paulatim euacuanda.
1.204.a.27
cancrorum regimen. 2.131.a.61
CANCERIS CONFERVNT.
Horminum cum aqua mellis. 1.404.a.50
Urtica semen 1.407.a.25
CANCERIS CONFERENTIA
composita.
Hieralogodion 2.284.a.15
Unguentum de vrisur 2.314.b.13
CANCERENAE
conferunt.
Acetum 1.277.a.60
Lactitium 1.343.a.36
Lapini decoctio 1.350.a.41
Rapbanus cum melle. 1.383.a.2
canitiei causa secundum Aristotelem, &
Galenum 1.133.b.64
canitiem, quae tardant 2.236.a.50
canitiem prohibens aliud linimentum
bonum 2.237.a.51
canitiem prohibentia linimenta. 2.236.
b.60
canitiem destruens linimentum. 2.237
a.38

CANITIEM ACCELERAT

Campore vsus 1.291.b.35

CANITIEM RETARDAT.

Oleum de oliuis syluestribus. 1.369.
b.19

CANITIEM PROHIBEN- tia composita.

Electuarium regum 2.291.a.42
Oleum de costo 2.312.a.30
de cane rabioso 2.220.b.60
canis quomodo fiat rabiosus ex aere. 2.
220.b.65
canis sit rabiosus in autumno, quia calor
vehemens aeris adurit humores. 2.
220.b.65
canis quare sit rabiosus in vere. 2.221
a.1
canis quomodo fiat rabiosus ex cibis, &
potionibus 2.221.a.2
canis rabiosus famem patitur, & non co-
medit 2.221.a.10
canis rabiosus quando obuiat aquae, timet
ex ea, & quandoque horripilatur ex
ea, & tremat 2.221.a.12
canis rabiosus quandoque moritur timen-
do ex aqua 2.221.a.15
canis rabiosus est semper solitarius, igna-
rus, non cognoscens dominum suum.
2.221.a.17
canis rabiosus est horribilis aspectus, &
extrahens linguam 2.221.a.20
canis rabiosus habet salinam spumofam.
2.221.a.21
canis rabiosus uadit capite dimisso, & au-
ribus eius mollificatis 2.221.a.26
canis rabiosus habet curuatum dorsum, et
inclinatum ad latus 2.221.a.22
canis rabiosus ambulat timidus, decli-
uis, quasi sit ebrius, tristis, angustio-
sus, & preceps sit in omni passu. 2.
221.a.25
canis rabiosus inuadit quamcunque for-
mam obuiat siue sit paries, aut arbor,
aut animal 2.221.a.27
canis rabiosus est tacitus, squalidus. 2.
221.b.39
canis rabiosus quando latrat, canes alij su-
giunt a via eius 2.221.a.36
canis rabiosi accidentia 2.221.a.8
canis rabiosi morsus cura. 2.222.a.23
canis rabiosi morsus quomodo cognosca-
tur 2.222.a.7
canis rabiosi morsum sequuntur acciden-
tia terribilia, quae sint, uide. 2.221.
a.56
canis rabiosi, & non rabiosi morsus diffe-
rentia 2.221.b.53
canis domestici, non rabiosi, morsus cura.
2.220.b.37

CANIS MORVI conferunt.

Agnus castus 1.266.b.51
C 2 B.iii-

I N D E X

Baurach spuma cum adipe asini, aut suis 1.280.b.54

C A N I S R A B I O S I morsui conferunt.

Asa 1.270.a.24
Amygdala 1.272.a.7
Allium 1.276.a.62
Acetum de rina agresti cum sale 1.277.b.33
Adiantum cum uino 1.283.a.60
Aspe aqua, aut emplastrum ex cepa cum sale, & ruta 1.287.a.14
caulis succus cum uino 1.294.a.56
canis rabiosi sanguis 1.294.b.33
caro arietum adusta cum uino sumpta 1.296.b.38
cancro fluuiialis cinis cum melle bibitus, aut cum frumento 1.298.a.5
cucumeris folia 1.304.a.5
capilli hominis cum aceto in modum emplastri 1.305.b.6
Hepar canis rabiosi 1.311.a.24
Triticum tritum puluerizatum 1.316.a.56
Feniculi radix 1.321.b.11
Ficus immatura, aut fici folia 2.323.a.14
Gentiana 1.324.a.44
Orobis cum uino 1.333.a.26
Lycium Indum 1.339.b.55
Lutum sigillatum cum uino 1.341.b.14
Plantago cum sale 1.345.a.55
Muria 1.360.a.60
Menta 1.360.b.38
Mel 1.361.a.43
Nux cum cape, & sale 1.362.b.15
Opopanacum cum pice 1.368.a.13
Ostraci caro 1.371.b.34
Pisces 1.376.a.67
Prassium cum sale 1.377.b.25
Stercus pecudis adustum cum aceto 1.381.a.21
Sanguis canis, etiam rabiosi 1.285.a.1
Sesamum 1.397.a.46
Urina cum nitro 1.408.b.7

C A N I S R A B I O S I morsui conferentia composita.

Theriaca magna 2.265.b.60
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.b.16
Hiera Archigenis 2.284.b.27
canis stercus pro angina curatione quomodo colligatur 1.616.a.59
canis urina putrefacta conseruat nigredinem capil. 2.333.a.50
canis urina facultas 1.295.a.26
canes interficit elleborus 2.308.a.1
canis interficit elleborus 2.213.a.52
canis aquatici fellis nocumenta & cura 2.210.a.8
canis aquatici fellis quantitas urina len-

sis, interficit post hebdomadam 2.210.a.10

canina fames quandoque generatur a ver mibus 1.852.a.16

caninus appetitus multoties perducit ad bolismum, & subeth, & mortem 1.719.b.27

Canini appetitus causa 1.719.a.34

C A N I N O A P P E T I T V I conferentia composita.

Diacyminum 2.286.b.50
Eleclinarium ad subulitis 2.287.a.60
Diacyminum 2.287.b.50
Diapipereon 2.288.a.4
canna pulmonis ex quibus sit composita 1.620.a.14
canna pulmonis anatomia 1.620.a.22
canna pulmonis utilitas 1.620.a.35
canna pulmonis apostematum, & ulcerum signa 1.656.b.32

C A N N A E P V L M O N I S apostematibus conferunt.

Bdellium 1.284.a.18
Vinum ficus 1.322.b.38

C A N N A E P V L M O N I S dolori conferunt.

Bdellium 1.284.a.18

C A N N A E A E G R I T V D I N I B V S confert.

Medicina Gal. aqua 2.316.a.38

C A N N A M P V L M O N I S mundificantia composita.

Medicina Gal. 2.316.a.52
Pilula x.tracti. 2.316.a.52
Loboc de allis 2.316.a.53
Trochisci de stomachis 2.316.a.53
Syrupus de hyssopo 2.316.a.54
cannabis semen est calidum 1.910.b.18

cannabis semen minorat lac, & sperma 1.686.b.55

cantharides sunt uenenum & non agunt nisi super vesicam tatum 2.198.b.60

cantharides ulcerant vesicam ulceratione dolorosa, & apostematant uirgam, & pedinem 2.208.a.41

cantharis cur vesicam exulceret 1.307.b.1

cantharides sunt acuta, mordicatus, & c. 2.208.a.36

cantharides astiti non conueniunt 1.785.b.49

cantharides sunt superflua caliditatis 1.307.a.42

cantharidarum nocumenta 2.208.a.35

cantharidarum assumptionis curatio 2.208.a.57

ad cantharidas assumptas oleum de cylo nix est theriaca 2.208.b.9

cantharidibus assumptis qualem urina hypostasim quidam excreuerit 1.158.b.52

caput quinq. ossa habet 1.37.b.6

caput habet motus proprios & communes 1.51.b.19

caput figuram quartam non naturalem habere non potest ex Galeni sententia 1.37.a.37

caput cum stomachi finem recipit, quia uena phlebotometur 1.223.b.1

caput cui frigidum, & stomachus calidus, cur sit difficultis cura 1.706.b.58

caput replent aque bituminis iudici 1.20.b.57

caput replent marina aqua 1.120.b.57

caput embrocare ubi fuerit cathartus, iussu tensio, & c. malum, quare abstinentum 2.338.b.8

ad caput declinantibus materijs conferre venarum pedum phlebotomiam 1.223.a.37

caput purgum ex decocto caulis 1.394.a.34

Calcanthum 1.302.a.36

Latitudo asini succus 1.351.a.30

caput purgum aliud 2.318.b.24

caput purgum aliud 2.318.b.42

caput purgum ad paralyfim 2.318.b.49

caput purgum ad dolores capitis 2.318.b.66

C A P V T M V N D I F I C A N T I A composita.

caput purgum aliud 2.318.b.24

caput purgum aliud 2.318.b.37

caput purgum aliud 2.319.a.15

Pilula salus 2.319.a.41

capitis musculorum anatomia 1.51.a.18

capitis motus quomodo fiant 1.40.b.34

capitis motu species 1.51.b.53

capitis motu musculi 1.51.b.27

capitis figura non naturales tres 1.37.b.20

capitis morbi plerumque per stomachi cicatam esse 1.132.b.53

in capitis anterioribus ventosas apponere cur plurimi abhorreant 1.225.b.39

capitis dolor quandoque est morbus symptomaticus & causa 1.77.b.26

capitis dolorem significat urina innotorum urina similis, & cur 1.155.b.20

in capitis doloribus urina rubra despicitiam porrenit 1.151.a.40

capitis doloris signa 1.749.a.21

C A P I

INDEX

CAPITIS DOLORIBVS conferunt.

Anisum 1.359.b.18
Alcanna cum aceto supra frontem li-
nita 269.b.51
Amonum 1.269.b.38
Amygdalarum amararum arbor tri-
ta cum aceto, & oleo ros. & fron-
ti emplastrato 1.271.b.45
Amygdalarum amararum oleum. 1.
271.b.56
Aloe cum oleo rosaceo 1.274.a.19
Acetum cum oleo, aut oleo rosaceo. 1.
277.b.8
Abrotanum 1.280.a.54
Chamaemilla 1.287.a.5
Galina 1.319.b.52
Ireos 1.334.b.5
Ladanum 1.343.b.43
Laurus, & eius oleum 1.351.b.28
Melilotum 1.352.a.31
Myrti folia in vino decocta. 1.352.
354.a.15
Maiorana 1.357.a.31
Munia 1.357.a.54
Menta, & proprie cum facibus de bor-
deo 1.360.b.20
Narcissus, & eius oleum. 1.363.a.53
Sylvestrium siluestre 1.364.b.8
Nemphar 1.364.b.47
Nigella 1.365.b.46
Blui succus cum oleo rosaceo. 1.366.
a.31
Opium 1.366.b.2
Opopanaxum 1.367.b.57
Squilla 1.371.a.32
Sambucus odoratus 1.391.a.64
Sisyleos 1.393.b.45
Scammonia radix, & succus radicis,
cum aceto, & oleo rosato. 1.393.
b.33
Serapinum 1.394.b.25
Sesami oleum cum virtute rose. 1.
397.a.25
Solatrum 1.397.b.46
Sandalus 1.398.a.34
Salix, & aqua eius 1.402.a.17
Viola 1.408.a.2
Vitis folia, & pampani 1.409.b.28
Volubilis 1.410.a.11

CAPITIS DOLORI conferentia composita.

Theriac magna 2.266.b.32
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio hermetis 2.274.a.65
Confectio alia hermetis 2.274.b.8
Hieralogodion 2.283.b.55
Hiera archigenis 2.284.b.13
Theodoricon cum nuce muscata. 2.
285.b.38

Hiera Hip. 2.285.b.40
Hiera 2.286.b.14
Trochisci stella 2.303.a.25
Oleum nardinum 2.310.b.64
Caputpurgium 2.376.a.10
Caputpurgium aliud 2.318.b.38
Caputpurgium aliud 2.318.b.66
Hiera buficos 2.319.a.18
Pilulae salus 2.319.a.52
Aqua de radicibus 3.319.a.60
Capitis dolorem frigidum antiquum qua
resoluant 1.121.a.29

CAPITIS DOLORI ANTIQVO conferentia composita.

Sotira confectio 2.269.b.57
Confectio anacardi 2.276.a.17
Confectio algarith 2.276.b.56
Hieralogodion 2.283.b.65
Theodoricon cum nuce muscata. 2.
285.b.37
Hiera atagini antiocheni. 2.286.b.1
Sotira conf. 2.315.b.35
Scelite 2.315.b.35
Hiera eufriatis 2.315.b.36
Hiera picra 2.315.b.36
Hiera archigenis 2.315.b.37
Theodoricon 2.315.b.37
Hiera catagini 2.315.b.37
Trochisci stella 2.315.b.37
Oleum nardinum 2.315.b.38
Capitis dolor quandoque facit redire fe-
brem declinam ad augmentum, qua-
re oportet ut sedetur 2.27.b.2
Capitis doloris febrientium regimen. 2.
36.b.44
Capitis ratio in febribus inspissat cutem
eius, quare reuertuntur vapores, & fit
fortis febris 2.224.a.4

CAPITIS DOLOREM faciunt.

Absinthium 1.260.a.56
Auellana 1.266.a.64
Agnus castus 1.266.b.30
Amonum 1.269.b.24
Allium 1.276.a.38
Cepa 1.287.a.62
Crocus 1.290.a.15
Calamentum 1.299.a.64
Cannabis semen 1.303.a.20
Faba 1.315.a.54
Fenugracum 1.316.b.16
Glans 1.323.a.22
Polium 1.373.b.5
Porrum 1.374.b.1
Squinanthium 1.386.a.35
Storax 1.386.b.37
Capitis doloribus frigidis obesse faciei ir-
rorationem ex aqua 1.121.a.66

CAPITIS FRIGORI CONFE- rentia composita.

Scelite 2.315.b.30
Anacardinus 2.315.b.31

Disciminum 2.315.b.31
Caputpurgium 2.315.b.65
Capitis dolor perseverans suffusionem por-
tendit 1.191.b.8
Capitis dolori ex stomachi ardore con-
fert vinum album tenue & aquosum.
1.179.b.32
in Capitis dolore fluxus ventris superue-
niens a phlebotomia excusat. 1.224.
b.19
Capitis noxa ex vino praesidia. 1.180.
a.22
capitis repletioni nocibilior embrocha
est, quae fit ex multione lactis, quia in-
ducit apostema capitis, & perditio-
nem, quando autem conferat vide.
2.33.b.17. & 36.a.27
capitis repletionis signa. 2.33.b.24

CAPITIS APOSTEMATIBVS conferunt.

Oleum de cherua 1.369.a.8
capitis vena quae, & earum phlebotomia
utilitas, & in quibus morbis facien-
da 1.223.a.45
capitis gravitatis in febribus regimen. 2.
36.a.26
capitis gravitate abstinendum a capus
purgis 2.36.a.29
capitis gravitatem somnus multus facit.
1.110.a.6
capitis gravitati conferunt non embro-
cha, sed vaporaciones tantum factae ex
embrochis 2.36.a.30

CAPITIS GRAVEDINI conferunt.

Cepa aqua in aurem destillata. 1.287.
a.61

CAPITIS GRAVITATI conferentia composita.

Infusio de hiera 2.315.b.33
Pilula alboromani 2.315.b.34
capitis tremorem aliquando accidere
propter venas colli posteriores. 1.225.
b.47

CAPITIS PUSTVLIS conferunt.

Cicer 1.291.a.28
Portulaca cum vino 1.372.b.44
Sal cū pulpa colocynthide. 1.392.b.10
Capiti vinosa aqua conferunt. 1.120.b.41

CAPITIS HUMIDITATEM purgant.

Amygdala cum vino 1.271.b.38
Balsamum 1.279.b.29
Capparis radicis cortices masticata. 1.
293.b.46
Masticis masticatio 1.354.b.7
Squinanthiflos 1.385.a.38
Anemones succus, et radix. 1.398.b.25

I N D E X

Synapsis 1.401.b.33
Capitis vulneribus omnibus caueatur fri-
gus, etiam in aestate 2.189.b.25
capitis vulnerum curatio. 2.148.
 b.29
capitis vulnerum medicina. 2.148.b.46
 & 2.190.a.8
capitis os cum est basis vulneris mundifi-
cetur, & exsiccat nec dimittas in
eo obfuscationem, aut corruptionem,
aut aliud 2.147.b.64
capitis fractura ossium minoris timoris,
qua 2.189.b.60
capitis ossa in frangentibus diuersifican-
tur ab alijs ossibus 2.190.a.56
capitis ossium incisio in fracturis quan-
do, & in quo loco fieri debeat. 2.190.
 a.65
in capitis ulcerum incarnatione, sufficiunt
qualibet medicinae exsiccativae leues
puluerizatae 2.148.b.33

CAPITIS VULNERIBVS confer.

[Balsamum 1.279.b.27
 Bulbus 1.281.a.22
 Malua cum urina 1.306.a.45
 Colla de pisibz 1.307.b.27
 Ficus immatura 1.323.b.28
 Oleum lilij 1.349.b.74
 Lupini farina 1.350.a.51
 Myrtus 1.352.b.35
 Myrrha 1.358.a.10
 Oleum de cherus 1.369.a.6
 Olibanum 1.370.b.15
 Pix 1.374.a.26
 Ruta 1.380.b.61
 Rubus 1.382.a.49
capitis vlcibus manantibus conferant
arsenicum 1.260.b.5
 Aqua sulphurea 1.171.a.3

CAPITIS VULNERIBVS conferentia composita.

Hieralogodon 2.284.a.12
 de capitis furfuribus 2.239.b.63

CAPITIS CALIDITATI conferentia composita.

Oleum de cucurbita 2.312.b.44

CAPITIS DOLORI continuo conferentia composita.

Hiera busius 2.286.a.51

CAPITIS CATARRHIS conferentia composita.

Philonium romanum 2.69.a.58
 Hieralogodon 2.283.b.66
 Trochisci stellae 2.303.a.26

CAPITIS DOLORIBVS ex uaporibus, & tristitia, con- ferentia composita.

Hiera Hip. 2.285.b.10

CAPITIS HUMIDITATIBVS conferentia composita.

Hiera picra 2.283.b.53
 Hieralogodon 2.232.a.11
 Pilula aggregatae 2.300.b.61
 caput purgium 2.318.b.27
 caput purgium aliud 2.318.b.27
 caput purgium aliud 2.319.a.10

CAPITIS AEGRITUDINIBVS conferentia composita.

[Hieralogodon 2.283.b.66
 Theodoricon cum nucis muscata. 1.
 284.b.14
 Pilula albaromata 2.309.b.6
 Pilula aggregatae 2.309.b.61
 caput purgium 2.319.a.10

CAPITIS AEGRITUDINIBVS antiquis conferentia composita.

Theodoricon cum nucis muscata. 2.284.
 b.34
capilli nascitur ex uapore fumoso, quan-
do coagulatur in poris. 2.230.b.54
capilli generatur ex humiditate visco-
sissima, non aquosa, neque lutea.
 2.230.b.60
capilli reueris est temperatus. 1.872.
 a.24
capilli aliquando non nascuntur propter
vehementiam raritatis & amplitudi-
nis pororum 2.231.a.62
capilli quare desolantur, vel minuantur
 2.231.a.29
capilli eae cadant in aegritudinibus lon-
gis 2.231.a.22
capilli nascuntur calui inquit Hip. cum
nerues accidunt 2.231.b.14
capilli quare albifcentur consuescenti-
bz 2.102.a.36
capilli temperaturam corporum quomo-
do significant 1.133.b.26
capilli tarde nascentes quid significant.
 1.133.b.43
capilli nascentes cito, corpus ad siccitatem
declinare significant 1.133.b.77
capilli nigri caliditatem significant. 1.
 133.b.66
capilli subalbi frigiditatem significant. 1.
 133.b.57
capilli adusti sunt calefacti, & exicca-
tini fortiter 1.305.a.7
capilli flauis quid indicent de temperamen-
to 2.370.b.1
capillorum nigredo fiat cum humiditate
innata 2.102.a.40
CAPILLORVM NIGREDINEM
 conferuat.
 Urina canis putrefacta. vi. diebus. 1.336
 a.7

CAPILLORVM NIGREDINI conferentia composita.

Oleum de costo 2.312.a.22
capillorum colores varij quid significant.
 1.133.b.56
capillorum defectus quando fit propter
ea sunt in re, in qua nascuntur, sit se-
cundum tres modos. 2.231.a.44
capillorum corruptionis cause. 2.231.
 b.8
capillorum generationis, ac defectus cau-
se 2.231.a.23
de capillorum dispositione. 2.230.b.54
capillorum ortum prohibentia. 2.235.b.

34
 de capillorum canitie, & nigredine. 2.
 236.a.40
capillorum canities, quae tardant. 2.236.
 a.50
 de capillorum scissione, & cura. 2.236.
 a.28

CAPILLORVM CASPM prohibet.

[Aloes cum uino 1.274.a.7
 Adiantum cum oleo mirino, & vi-
 no 1.284.a.45
 no 1.284.a.45
 Laudanum cum uino, & myrra, &
 oleo de myrto 1.300.a.40
 Miri oleum, & succus. 1.335.a.28
 Mirba cum oleo mirino, & lauda-
 no 1.357.b.12
 Nasturtium 1.363.b.56
 Ostracum purpureum collum canis
 oleo 1.371.a.31
capillorum tineturum rememoratione.
 2.37.a.66
capillorum colorem flauum quae faciunt.
 2.239.a.35
capillorum tineturum nocumenta, &
cura 2.239.b.27
capillorum colorem temperamenti indi-
cium facere 2.370.b.3

CAPILLORVM RADICES fortes efficiunt.

[Embleus 1.310.b.58
 Myrthi oleum, & succus. 1.352.
 b.8
 Oleum myrthinum. 1.368.b.34
CANTHARIDIBVS
 confer.
 Adeps caprina 1.275.b.66
 Baura. h. uim aqua frigida. 1.280.
 b.56
 Lutum sigillatum. 1.411.b.12
 Lac 1.348.a.28
 capillorum mictus causa. 1.808.a.6
 capillorum mictus curatio. 1.808.a.6
 capillos conferant medicinae caliditatis
 subtilis, & siyptice 2.231.b.29
 ad capillos emollescere plures. 2.232.b.
 16
 Capilli

I N D E X

Capillos obseruantes medicinas. 2. 231.b.

CAPILOS CONSERVANT.

Oleum de oliuis syluestribus. 1. 369.
b. 9
Oleum sesami, in quo decoquitur myr-
tus. 1. 397.a. 16
capillos inuiscantia. 2. 235.b. 64

CAPILOS CRISPOS facit.

Pyrites. 1. 356.b. 60
capillos planos, que faciunt. 2. 236.a. 20
capillos, que subtiliant. 2. 236.a. 36

CAPILOS ATTENUANT.

Baurach. 1. 280.b. 21
Faba cortex. 1. 315.a. 41
Lupinus. 1. 350.a. 33
Pyrites. 1. 356.b. 60
capillos denigrantia. 2. 237.b. 29

CAPILOS DENIGRANTIA.

Acacia. 1. 261.a. 9
Auellana adusta. 1. 266.a. 64
Embliaus. 1. 310.a. 59
Galla. 1. 327.b. 55
Myrti oleum, & succus. 1. 352.b. 10
Mori, viris, ficius nigra folia in aqua
pluuii decocta. 4. 361.b. 21
Oleum myrrinum. 1. 386.b. 36
Smaragd. de oculis. 1. 395.b. 15
Anemone cum corticibus nucis. 1.
400.b. 20

CAPILOS NASCI FACIUNT.

capillorum adustorum aqua. 1. 305.
b. 1
cantbaris trita cum sinapi. 1. 307.a.
51
Leporis renier cum oleo rosato. 1.
339.b. 2
Coryzæ conferunt.
Buc hormariem. 1. 275.a. 16
Abrotanum. 1. 280.a. 58
Cinnamomum. 1. 289.b. 9
Nigella. 1. 365.b. 39
Oua. 1. 367.a. 10
Storax. 1. 386.b. 38
Lini, aut seminis eius suffumigatio. 1.
387.b. 36
Sulphur suffumigatum. 1. 391.b. 17
Lapis felis tauri. 1. 414.b. 34

CAPILOS PROLONGANT.

Adiantum cum oleo myrrino, & vi-
no. 1. 283.a. 41
Myrti oleum, & succus. 1. 5. b. 16
Sesamum, & proprie succus arboris,
& foliorum eius. 1. 397.a. 15

capillos rubificantia fortia. 2. 239.a. 59

capillos albificantia. 2. 239.b. 6

capillos aureos temperata complexionis
esse inditia. 2. 378.b. 6

capillos albos frigida temperature signu.
2. 378.a. 66

capparis est theriaca uenenis. 1. 293.
b. 67

capparis color, & siccitas sunt in secun-
do. 1. 293.b. 16

capparis radices putantur esse bezabar
napelli, a quibusdam. 2. 202.b. 16

capparis radices cortices medicina sunt
propria spleni. 1. 800.b. 12

capparis radices corticis facultas. 1. 803.
a. 24

capparis radices cortex multoties educit
vinum. 1. 803.a. 25

caprina caro non est bona multum, &
eius humor fortasse est malus valde.
1. 295.b. 13

caprina caro est sicca, & difficilius di-
gestionis carne ouina. 1. 295.b. 36

caprina adeps est magis styptica omni-
bus. 1. 275.b. 35

caprarum & ouium ubera lac augent. 1.
165.b. 55

caprarum lac qualiter in ascite dandum.
1. 786.b. 30

caprinum lac est magis stypticum. 1.
817.a. 4

carbones cur aliqui appetant. 1. 718.a. 16

carbonum odor quos causet affectus, &
quomodo illis succurrendum. 2. 357.
b. 22

carbonum, & similitum appetitus causa.
1. 698.a. 8

in carbunculis veteribus materia paula-
tim euacuanda. 1. 204.a. 26

carbunculis conferunt aque areæ, ferreæ,
& salse. 1. 120.b. 37

CARBUNCULIS CONFERUNT.

Asphodeli radix cum fecce uini. 1.
277.a. 14

Ficus, & proprie cum ireos & nitro,
aut calzi. 1. 322.a. 12

Lac bibitum. 1. 347.a. 12

Cholera fluxum prohibet.
Amylum. 1. 27.b. 66

CARBUNCULIS conferentia composita.

Alchelchelengi minus. 2. 280.b. 44

Cardiacæ conferens confectio. 2. 352.a.
24

cardamomi species. 1. 295.b. 62

cardamomum calidum est, & siccum in
tertio. 1. 299.b. 66

carpobalsamum confortat stomachum.
2. 285.b. 6

Carduus est temperatus ad caliditatem
declinans, humidus ad secundam per-
ueniens. 1. 33.b. 2

cauinatua medicina. 2. 342.b. 37

caro & eius usus. 1. 30.a. 27

caro propinquior aequalitati est, quam c-
tera membra. 1. 12.b. 59

caro ex quibus generetur. 1. 231.a. 67

caro ex quo sanguine generetur. 1. 31.b.
21

caro longinquior est a natura sanguinis
quam vitellus oui, & aqua car-
nis. 1. 113.a. 25

caro sentiendi uim suscipit, & nullam ali-
um tribuit. 1. 10.a. 59

caro minus indiget exsiccatione quam
neruus. 2. 111.a. 45

caro minoris necessitatis est, que paucio-
res habet arterias. 2. 111.a. 48

caro rubra multa humiditatem significat.
1. 137.a. 50

caro dura nascitur supra cutem abs-
cisam. 2. 141.a. 19

caro non potest generari ex medicamento
vehementer exsiccante. 2. 142.b. 6

caro uenenata est mali coloris, fusca. 2.
15.b. 22

caro non creetur in ulcere, donec illud mu-
tificatur. 2. 163.a. 24

caro non oritur super os, quod iam disc-
pertum est. 2. 172.b. 67

caro que bona, & que mala. 1. 295.a. 41

caro que melior. 1. 295.a. 55

caro pinguis qualis. 1. 295.b. 60

caro illa difficiliter putrescit, que parum
est pinguis, & cuius substantia est ste-
rior. 1. 296.a. 16

caro minoris est caloris quam hepar. 1.
16.a. 8

caro multoties oritur in iuncturis. 1. 970.
a. 8

caro anatis est impinguatius. 2. 57.b. 2

caro galline est impinguatius. 2. 257.
b. 2

caro animalium recens natorum mali chy-
mi est. 1. 13.a. 65

caro agni annualis spissi multi & boni nu-
trimenti est. 1. 113.a. 67

caro vacina est multi & spissi nutrimen-
ti. 1. 113.a. 58

caro uaccina spissi multi & mali nutrimen-
ti est. 1. 113.b. 1

caro equina spissi, multi, & mali nutrimen-
ti est. 1. 113.b. 2

caro salita nutrimentum prestat paucum
& crassum. 1. 113.a. 52

caro salita spissi pauci & mali nutrimen-
ti est. 1. 113.b. 3

caro alba super prunas multum alit, sed
tarde descendit. 1. 78.b. 6

caro quecumque affatur, non cooperiatur
submergendo immo dimittatur discoc-
perta donec euaporet. 2. 209.b. 26

caro cum affatur, & submergendo coo-
peritur, fit venenum. 2. 209.b. 29

caro frixa & assata omnis nocet colicæ.
1. 84.a. 38

carnis complexio sanguini multum est pro-
pinqua. 1. 32.a. 60

carnis aqua uicina est nature sanguinis
1. 111.a. 24

INDEX

Carnis aqua est nutrimentum tenue, & multum 1.113.a.45
Carnis aqua subtilis multi & boni nutrimenti est 1.113.a.63
Carnis continuas cum est soluta recipit continuatorem sicut fuit 2.139.a.39
Carnis generationem, que prohibeant. 2.142.b.10
Carnis generationem prohibet lenitas, & humiditas effusum 2.148.a.1
Carnis ulcerum exsiccatio, vel humectatio quomodo ex emplastris augeantur. 2.163.b.39
de Carnis nascentia ulceribus. 2.163.b.24
Carnis ulcerum creatio convenientior est cum emplastris, quam cum pulueribus 2.163.b.46
Carnis nascentia est opus natura. 2.167.a.50
Carnis vulnerum medicina. 2.167.b.5
Carnis facultates 2.345.b.63
Carnis nutrimentum quum non digeritur minoris est noxa quam panis. 1.178.b.36
Carnis porcine nutrimentum retinetur, nec facile dissoluitur. 1.193.b.25
Carnis vituline nutrimentum retinetur nec facile dissoluitur 1.195.b.25
Carnis facultas 1.293.b.46
Carnis asata, suffocata & corrupta nocumta, & cura 2.209.b.26
Carnis frustuli per vomitum reiecti causa. 1.741.b.29
Carnis confortationem, & multitudinem nutrimenti eius prohibet frigus. 1.908.a.30
Carnis hernia 1.962.a.51
Carni meatus & ventriculi cur non sunt dati 1.312.a.61
Carni addita supra vulnera conueniunt medicina abstersus, & exsiccativa sine mordicatione 2.167.a.32
Carnem nasci possibile est 2.141.a.3
Carnem facit lassa 1.872.a.64

CARNEM GERANT.

Aristolochia, & proprie longa. 1.263.b.62
Cerasia 1.286.b.45
Ireos 1.334.a.67
Lutum terra massicis 1.342.a.43
Plumbum adustum 1.356.a.22
Pix proprie cum thure, & melle. 1.369.a.3
Rosa 1.381.a.35
Gumma pini 1.384.a.66
Sarcocolla 1.386.b.2
Carnem facit nasci medicamen, quod coagulat sanguinem in carnem. 2.142.b.6
Carnem producere medicinas omnes, que sine mordicatione desiccant. 1.231.b.38
Carnem que generant in ulceribus. 1.163

b.58
Carnem nasci faciunt quedam medicina in vno corpore, & non in alio. 2.148.a.6
Carnem generans oportet ut sit siccus corpore 2.148.a.22
Carnem putrefacit oleum in ulceribus profundis 2.117.a.41
Carnem multam qui comedere consuevit, si ociosus fuerit, frequenter minuire sibi debet 1.176.a.1
Carnem vaccinam in calido stomacho digerit 1.725.b.1
de Carne vulnerum addita. 1.171.a.49

CARNEM ADDITAM abscindunt.

Corallus 1.287.b.64
calx 1.297.a.32
chalcitis 1.302.a.55
Ericij cutis cinis 1.312.b.15
Hematites puluis 1.313.a.25
Flos aris 1.316.a.1

CANCEROSIS ULCERIBUS conferunt.

Ciceris farina 1.211.a.25
Fel hircinum 1.317.b.7
Calla puluis 1.327.b.58
Chrysocolla 1.331.a.54
Lana adusta 1.350.a.9
Pyrites 1.356.b.66
Papaueris cornuti folia 1.379.b.1
Sarcocolla 1.386.b.11
Sal 1.392.a.61
Tamarisci fructus, & cinis. 1.403.a.2

carnes asata, propter illud quod retinetur in eis de virtute carnis, generant carnem duram, & pinguedinem. 2.25.a.52
carnium decoctum generat molliem, & teneritudinem non firmam. 2.257.a.66
carnes asata in ventris fluxu. 1.818.a.38
carnosum corpus absque pinguedine multa calidum est & humidum. 1.133.b.13
b.13
carnosa membra alia villos habent alia non 1.311.b.17
cartamus domesticus est calidus in primis, siccus in secundo. 1.300.b.46
cartamus alius domesticus, alius siluestris 1.300.b.44
cartamus siluestris est calidus in secundis, siccus in tertio. 1.300.b.45
cartanum est calidum, & siccum ad tertium 1.326.a.42
cartilago & eius usus 1.29.a.63
cartilago & isiformis 1.43.b.42
cartilago clypealis 1.52.a.52
cartilago petalis 1.52.a.52
cartilago aryanotides 1.52.a.67

cartilago coopertori illis 1.818.a.38
cartilago cymbalaris 1.818.a.38
cartilago non in manibus 2.118.a.38
carni calidum est & siccum in secundo. 1.293.b.1
casus qui melior 1.818.a.37
casus recens est frigidus, & humidus in tertio 1.818.b.23
Casus nutrimentum prestat paucum & crassum 1.214.a.3
casus salinus, & non salinus est malus si macho 1.289.a.2
casus salinus antiquus est calidus, & sic cus in tertio 1.818.b.23
casus assatus facit sitim 1.816.b.11
casus species 1.818.b.20
casus assati unc. 1. in fluxu ventris sistendo est fortior omni re 1.816.b.15
casus aqua descriptio 1.796.a.60
casus aqua facultas 1.868.a.37
caseationis lactis in mamilla causa. 1.688.a.20
de casu, & offensione 2.150.a.62
casus nocumenta magna 2.150.b.10
casus signa 2.150.b.8
casus cura 2.150.b.8
casus laciones cur non accidunt infirmis, que accidunt pueris. 2.150.b.4
casus impedit, & laedit cum consensione attritione 2.150.a.61
casus locus cadentis cum non rabet, nec locus est nervosus 2.150.b.38
casus, & offensionis timor propter acciden- tia, que sequuntur 2.150.a.62
casus timor maior est in corporibus maioribus 2.150.b.3
ad casum medicina conuenientes. 2.151.a.3
a.3
ad casum melior medicina est nimia par- ra cum oleo sambucino, & vino. 2.151.a.9
casibus multiplicatur glandula. 2.150.b.6
b.6
casus fractura, & eius cura. 2.150.a.25
25
casus, & cinnamomum sunt medicinas fortiores omnibus medicinis aromaticis alijs 1.761.b.28
casia fortius est cinnamomum. 1.761.b.27
b.27
casia lignea 2.345.b.56
casia fistula 1.206.b.27
casia fistula 1.305.b.21
casia fistula qua melior 1.305.b.21
casia fistula est equalis in caliditate, & frigidityte, & est humida. 1.305.b.24
b.24
casia fistula est res congrua in curatione bus venarum 1.868.b.60
casia fistula soluit, & maturat cum facili- tate 1.868.a.40
casia fistula soluit sine nocimento, & absque mordicatione, adeo quod ipsa est conueniens pregnantibus, & soluit eas 1.305.b.58
casia ris 1.761.b.22
casia fistula qua subiecta. 1.305.b.44
casia

INDEX

- Cassa fistula de corticibus quatuor au-
reos quum in potu sumit mulier, parit
statim* 1.912.b.11
Castoreum quod electum 1.288.a.29
*Castoreum est calidum in fine tertij vs-
que id quartum, & siccum in secundo*
1.288.a.41
*Castoreum venenum esse, & quod eius
antidotum* 1.288.b.10
Castoreum interficit in die vno 2.204.
b.50
*Castoreum interficiens vno die est nigrum,
& facidum, & cinerulentum* 2.204.
b.49
Castoreum succurrit opij corruptioni. 1.
745.b.19
*Castoreum cum rancidum sit, accidunt ex
eo accidentia bisson calidi cum stran-
gulatione* 2.204.b.46
Castroreum vlcera consolidat.
Unguentum nigrum 2.314.a.42
*Castoreum esse maximi iuuamenti in in-
flatione* 1.737.b.22
Castoreum colica mire confert 1.844.
b.40
*Castoreum in singultu habet proprietate
mirabilem* 1.748.b.37
Castorei nouimenta 2.204.b.45
Castorei assumpti cura 2.204.b.51
Castoreo quae substituantur 1.288.b.14
Castri adeps 1.275.b.25
Castratione quando opus sit 2.915.a.1
Catarrhus qui vocetur 1.92.b.12
Catarrhi hyme quando multiplicentur 1.
102.a.42
Catarrhi curatio 1.644.a.2
Catarrhi curatio 1.667.b.18
*Catarrhum patienti non conuenit balneum,
nisi sit aduersus* 2.10.b.35
Catarrhum stomachi vlcus inducere 1.
734.b.37
*Quia catarrhem hydropicus patitur in plu-
ribus horis,redit inflatio in spatio triu-
dium* 1.782.a.6
Catarrhum qui habet, illi non accidit splen
1.801.a.2
Catarrho ventris fluxus 1.809.b.31
*In catarrho prohibendo lutum armenum
est mirabile* 1.632.b.55
- CATARRHO CONFERT**
- Lutum Armenum* 1.341.b.51
Storax 1.344.a.25
Lac caprinum 1.346.a.56
Laurus 1.351.b.31
Storax 1.386.b.39
Sandaraca fumus 1.393.a.23
Spina egyptia 1.401.b.8
- CATARRHIS CAPITIS**
conferentia composita.
- Philonium romanum* 2.278.b.17
Syrupus de papauere 2.299.a.5
Trochisci stelle 2.303.a.25
Medicamen 2.326.b.38
- Catti morsus & cura* 2.224.b.20
Causa quid sit apud medicos 1.77.a.59
*Causa vt in corpus agat tria sunt necessa-
ria* 1.95.b.58
*Causa vna in diuersis corporibus diuersos
quandoq; morbos producit* 1.95.b.64
Causa dierum, & periodorum crisis 2.
104.a.1
*Causa leui perficitur quodcumque suapte
natura ad aliquid procline est.* 2.336.
a.55
Causa efficiens vniuersalis 2.381.b.49
Causae primitivae mouent antecedentes 2.
8.a.5
Causae quot sint credere debet medicus 1.
8.b.18
Causae crisis permutationis sunt duae 2.92.
b.60
*Causae antecedentes & coniunctae quo dis-
ferant* 1.95.b.15
Causae antecedentes quae 1.95.b.19
*Causae antecedentes & primitivae quo dis-
ferant* 1.95.b.19
*Causae primitivae & antecedentes quo dis-
ferant* 1.95.b.19
*Causae coniunctae & antecedentes quo dis-
ferant* 1.95.b.15
*Causae coniunctae & primitivae quo disse-
rant* 1.95.b.2
*Causae primitivae & coniunctae quo disse-
rant* 1.95.b.2
Causae coniunctae quae 1.95.b.34
Causae primitivae quae 1.95.b.36
*Causae omnes aut sunt per se aut per ac-
cidens* 1.95.b.49
*Causae sanitatis morbi & dispositionis me-
die sunt tres: antecedentes, primitivae,
& coniunctae* 1.95.a.62
*Causae antecedentes & coniunctae commu-
nicant in hoc, quod ambae sunt corpo-
reae, humorales, aut complexionales,
aut compositionales* 1.95.a.67
*Causae coniunctae & antecedentes in quo
communicant* 1.95.a.67
Causae primitivae quae 1.95.b.2
*Causae aliae habent vicarium, aliae non ha-
bent* 1.96.a.2
*Causae dispositiones corporis mutantes aut
conseruantes aliae necessariae sunt aliae
non necessariae* 1.96.a.8
*Causae morbose & salubres aliae necessa-
riae, aliae non necessariae sunt* 1.96.
a.8
*Causae primitivae & antecedentes in quo
communicant* 1.95.b.9
*Causae coniunctae & primitivae quo con-
ueniant* 1.95.b.12
Causae calfacientes, quae 1.121.b.38
Causae humectantes, quae 1.121.b.6
Causae siccantes quae 1.122.b.25
Causae non necessariae, quae 1.119.a.53
*Causae extrinsecus incidentes duobus mo-
dis operantur* 1.119.a.61
*Causae maxime perspicuae cur incognita no-
bis videantur* 2.336.b.60
Causae coniunctae quae 2.381.b.42
Causae antecedentes 2.391.b.6
- Causae efficientes quae* 2.381.b.59
Causae frigidorum morborum 2.381.a.3
Causae meatus obturantes 2.382.b.15
Causae meatus laxantes 2.382.b.36
Causae agritudinis in stomacho 2.382.
b.42
*Causae magnitudinis vel paritatis in em-
brionum quae sint* 2.382.a.44
Causae formam corrumptores 2.382.a.50
Causae asperitatis & lenitatis 2.382.b.51
Causae solutionis continui 2.383.a.19
*per causas inuentionem omnia cognoscun-
tur* 1.737.a.5
Causarum quatuor sunt species 1.7.b.61
Causarum necessariarum sex sunt genera
1.96.a.10
Causarum antecedentium exemplum 1.
95.b.39
Causarum coniunctarum exemplum 1.
95.b.41
Causarum primitiviarum exemplum 1.
95.b.44
Causarum infirigidantium species 1.122.
a.31
*Causas infrigidantes Galenus in sex gene-
ra solet comprehendere* 1.122.a.57
Causarum morborum diuisio 2.381.b.38
*Causas calfacientes Galenus omnes in
quinque generibus comprehendere so-
let* 1.122.a.16
Cauarus serpens 2.219.a.22
*Cauda equi est frigida in primo, sicca in
secundo* 1.307.a.26
Caudae iuncturarum dislocatio 2.179.
a.34
Caverna quid secundum aliquos 2.158.
a.59
*Caverna nominatur vlcus profundum, cu-
ius caro non induratur* 2.158.a.58
*Cavernam quidam nominant illud, quod
inflectitur sub carne & dilatatur in ea*
2.158.a.61
*Cavernae sunt velocis conuersionis ad fi-
stulas* 2.161.b.7
*Caulis syluestris calidus est in primo, sic-
cus in secundo* 1.294.a.5
Caulis species 1.294.a.5
*Caulium substantia commista est ex ma-
teria terrea styptica & subtili abster-
ua nitrosa* 1.245.a.8
Causon est febris cholericus 2.38.a.19
*Causon est secundum duos modos aut est
cholericus, aut phlegmaticus.* 2.42.
a.3
*Causon cholericus fit aut intra venas to-
rius corporis, aut in uenis propinquis
cordi, aut in uenis partium oris stoma-
chi, aut in hepate* 2.41.a.77
*Causon phlegmaticus fit ex phlegmate sal-
so putrefacto in uenis vicinis cordi* 2.
41.a.40
Causon est de genere continuus 2.38.a.37
Causon habet accidentia uehementia 2.
38.a.42
*Causon fit circa cor, & in uenis oris stoma-
chi, aut in partibus hepatis, & in par-
tibus nobilibus vicinis cordi* 2.38.a.42
causon

INDEX

causon cum habeat uehementiora acci-
dentia, quam tertiana est etiam bre-
uioris spatij 2.12.a.45
causon in infantibus lenior est propter hu-
miditatem eorum 2.42.a.52
causon aliquando accidit cum profunda-
tione somni propter eleuationem uapo-
rum ad caput 2.47.a.53
causon plurimum consumitur cum uomitu
& solutione venteris, aut sudore, aut
fluxu sanguinis narium 2.41.a.62
causon cum accidit infantibus, abhorret
illi mammillas 2.22.b.50
causoni non conuenit phlebotomia, quia
auget inflammationem nisi adsit tar-
ditas aquae, & reuoluo 2.41.b.60
causoni aqua frigida usque ad satietatem
confert nisi sit aliquot impediens 2.
41.a.14
causoni ex phlegmate falso magis con-
fert balneum 2.43.a.54
causon, & similia attrahunt mortem in
statu paroxyismi 2.101.b.42
causonis signa quae 2.42.b.30
causonis sitim tussis sedat 2.42.b.36
causonis tremor quare ex mentis aliena-
tione resoluatur 2.41.a.58
causonis cura est cura tertianae purae 2.
42.b.50
in causone uehementia sitis sit propter
causam pulmonis 2.42.b.38
causoni cum tremore superueniens men-
tis permixtio resoluit tremorem ex
stip. fin. 2.43.a.56
causoni caliditas est uehementis acui-
tatis, quia materia est sparsa ad exte-
riora 2.77.b.45
causoni caliditas est minus salua cali-
ditate tertianae, quia augetur inflama-
tio eius manui tangenti, in tertiana
vero minuitur 2.38.b.31
causoni des pueris plurimum accidunt 2.
42.a.52
causoni des in iuuenibus plurimum acci-
dunt 2.42.a.52
causoni des raro accidunt senibus & cum
eis accidunt, pereunt, quia non fiunt
in eis nisi a causa ualde forti, & eoru
uirtutes sunt debiles 2.42.a.47
cauterium non administratur, cum can-
cer fuerit prope membra principalia
2.131.b.19
cauterium cum medicinis acutis quomo-
do fiat in curatione fistulae 2.166.
b.41
cauterium melius est ex auro 1.232.
b.50
cauterium membro profundo apponen-
dum ubi est quid agendum 1.232.
b.52
cauterium melius, & uelocius sanabile
est, quod sit cum cauterio auri 1.27.
b.52
cauterium molavis dentis 2.325.a.51
cauterium quale in ruptura aquae 1.
964.b.17
cauterium secundum faciem sciuntia 1.

970.b.45
cauterium in iuncturarum dolore quali-
ter, & cum quibus faciendum 1.
978.a.60
cauterij operatio in extractione ueneri
morsionum 2.222.b.34
cauterij vnguentum 2.314.b.7
in cauterio apponendo quae obseruanda
1.232.b.52
cauteria in capite cum cautela fiant 2.
137.a.95
cauteria quae ratione admonenda 2.490.
b.2
cauteria in ascite quot esse debeant 1.
786.b.24
cauteria in ascite, quando facienda 1.786.
b.2
cauterizatio conuenit membro inciso pro-
pter putrefactionem 2.118.a.35
cauteriorum usus in leprosis 2.137.a.24
cauterizationis utilitas 1.212.b.44
cauterizatio quomodo facienda in den-
tium dolore 1.599.b.46
cauterizatiua medicina 2.142.a.62
cauterizantes medicinae 2.157.b.7
de cauteriati serpente 2.219.b.30
cedrus est calida, & sicca in quarto 1.
301.a.21
centaurea 1.210.b.22
centaurea calida & sicca est in tertio 1.
300.b.8
centaureae species 1.300.a.63
cerata non administrantur, ubi timetur
putrefactio, neque ubi multiplicatur
partes fracturae 2.187.b.44
cerebrum comparatione cordis & hepa-
tis est frigidum 1.12.a.44
cerebrum frigidum est 1.12.a.34
cerebrum sensum praebet non absolute se-
cundum quosdam 1.30.a.31
cerebrum facultatem suscipit & tribuit
1.30.b.47
cerebrum sensoria uis est principium 1.
30.b.50
cerebrum sua excrementa ad loca reijcit,
quae post aures 1.32.b.5
cerebrum expurgatur per suturas 1.36.
b.35
cerebrum neruorum principium est duo-
bus modis 1.59.b.46
cerebrum sedes est virtutis animalis 1.
70.b.48
cerebrum & venter & stomachus consen-
tiunt in morbis propter continuitatem
neruorum inter ea 1.97.b.32
cerebrum frigidum temperamento quid
fortius reducat 1.121.a.30
cerebrum cur mollius carne 1.23.b.16
cerebrum siccant uigilia multa 1.110.
a.1
CEREBRUM MVNDI-
ficant.
Sternutatio ex auricula muris 1.
264.a.2
Aristolochia cum pipere 1.269.a.4
Agaricum 1.278.a.36
Coloquintida 1.290.b.24

Myrrha 1.318.a.16
Anemones succus 1.318.b.18
cerebrum debilitant uigiliae 1.110.a.1
cerebrum debile habens uino abstinet,
nisi pauco & misto 1.180.b.4
cerebrum offendit uehementer uini po-
tus ieiuno & a motu forti 1.180.a.16
cerebrum forte cui est non cito inebria-
tur uino 1.180.a.67
cerebrum frigidum est, & humidum 1.
289.b.45
cerebrum refrigerandum non est uehe-
menti in frigidatione 1.106.b.44
cerebrum quomodo ex stomachi affectu
nibus in consensum trahatur 1.696.
b.4
cerebrum quandoque communicare uesi-
cae 1.810.b.35
cerebrum communicat uentriculo 1.954.
a.40

CEREBRUM ABSTERGE- gentia composita.

Confectio amacardina 2.276.a.38
Confectio de biacyntho 2.281.a.4
Hieria faneligoris 2.280.a.36
Puluis albarumachi 2.309.b.6
Caput purgum 2.318.b.33
cerebri basis 1.77.b.37
cerebri dispositiones quomodo cognoscan-
tur 1.212.b.44
cerebri & hepatis humiditatem non tem-
perat cordis sitis 1.12.a.44
cerebri frigilias non peruenit ad cordis
& hepatis caliditatem temperandam
1.12.a.40
cerebri affectiones a stomacho 1.696.
b.9
a cerebri postremo neruorum nerui pluri-
mum oriuntur 1.20.a.23
cerebri neruorum par quartum 1.61.
b.6
cerebri neruorum par quintum 1.61.
b.14
cerebri neruorum tertium par 1.61.
a.24
cerebri neruorum par secundum 1.61.
a.9
cerebri neruorum par sextum 1.61.
b.7
cerebri neruorum par septimum 1.61.
a.66
cerebri rete admirabile 1.65.b.38
cerebri apostema frigidum non facit cri-
sim per fluxum sanguinis narium 2.
100.b.57

CEREBRI APOSTEMA ribus confert.

Cucurbita 1.305.b.34
CEREBRI OPILATIO-
nes aperit.
Ozimum griophyllatum 1.318.b.52
Nar. ius

I N D E X

- Narcissus 1.363.b.55
cerebri complexionem corrumpunt vigi-
lie. multa aliquo siccitatis modo 1.
110.a.1
cerebri exitura laudabilior est, cuius eru-
ptio est ad duos ventriculos antero-
res, quoniam ambobus sunt meatus, si-
cut nasus, & aures 2.120.b.5
- CEREBRI AEGRITVDI-**
nibus conferentia composita.
- confectio de hyacintho 2.281.a.64
Hieralogodion 2.283.b.66
cerebri complexionem cognoscere ex co-
lore oculi est difficile 1.134.a.57
cerebri vulnus interficit 2.139.b.58
cerebri exitura deterior est, cum rumpi-
tur ad ventriculum posteriorem, quia
non inuenit meatum ad exteriora 2.
120.b.4
cerebri complexionem corrumpit ebrie-
tas frequens 1.180.a.59
cerebri apostema, quandoque singultus si-
gnificat 1.747.b.14
cerebro seruimus hepar & nerui 1.31.
a.11
cerebro infantis apostemate calido corre-
pto quid agendum 1.168.a.42
cerebro nisi superiorem locum haberet
quomodo haberet, res male cederet 1.129.
b.28
in cerebro spiritus acquirit complexionem,
qua disponitur ad receptionem virtu-
tum sensus, & motus 2.334.b.1
ex cerebro spiritus affert virtutes ani-
me, ut putant aliqui 2.334.b.20
ex cerebro euacuandum non est totum,
quod oportet in una hora 1.190.b.43
cerebra quæ meliora 1.289.b.42
cerebralis fluxus curatio 1.827.a.15
ceruorum carnes cum grossitudine sua
sunt velocis defensionis 1.296.b.5
cerui adeps est uehementis calefactionis
1.275.b.31
cerui cornu aduultum, statim sedat dolo-
rem colicæ ut aiunt 1.845.a.24
cerui cauda extremitatum nocumenta
2.211.a.24
cerui cauda extremitatis assumptæ cura
2.211.a.28
cerusa frigida & sicca est in secundo 1.
286.b.35
cerusa bibita uehementer corpus mutat,
epithemata verò non 1.115.b.14
Huius autem rei causam nide ibi. lin. 39
ceruse assumptæ cura 2.201.b.12
cerusam bibenti, quæ nocumenta acci-
dant 2.201.a.65
chamaedrys quando colligenda 1.292.
a.38
chamaedrys calidus, & siccus est in tertio
1.292.a.40
chamaedry quæ substituitur 1.292.a.62
chameleæ nocumenta 2.203.a.30
chameleæ dosis interficiens est drac. y.
2.203.a.31
- chameleæ assumptæ cura 2.203.a.8
chamelæon niger interficit 1.106.b.56
chamemilla calida, et sicca est in primo 1.
286.b.60
chamemilla caliditas est similis calidita-
ti animalis 1.287.b.4
chamemilla species 1.286.b.52
chamemille quid substituitur 1.287.
b.26
in chamemilla virtus est resolutiva &
styptica 1.243.a.5
chalcitis est calidus, & siccus in tertio
1.302.a.46
charta calida est in primo, sicca in secun-
do 1.303.a.57
chelidonium maius hirundinis pullorum
visum restituit 1.306.b.32
cholera generatur ex putrescente sangui-
ne 2.43.a.42
cholera putrescens facit tertianum mo-
tum 2.22.a.4
cholera putrescens tertianam efficit 2.
18.a.50
cholera tertiana periodica est in carne,
& ad partes cutis 2.38.a.42
cholera tertiana continua est sparsa in-
uenis corporis, quæ elongantur a cor-
de 2.38.a.44
cholera generatur per adiutorium cale-
facientium 1.979.b.64
cholera fit ex sanguine, quum corpus su-
perflue calefit 1.793.a.38
cholera naturalis est spuma sanguinis 1.
22.a.33
cholera quando non egreditur post cri-
sim cum vrina, & alijs, egreditur
cum fluxu uentris 2.86.a.31
cholera quandoque putrescit intra uenas,
quandoque extra, si extra sit interpol-
ata, si intra sit continua febris 2.18.
a.56
cholera exsiccatur uehementer facem 1.
791.a.3
cholera secundum plurimum soluit natu-
ram 1.835.a.41
cholera alitergit 1.813.a.17
cholera abluunt intestina 1.695.b.27
cholera resistit aquisitum aliquo modo 1.
786.b.2
cholera procedit ab hepate, & felle 1.
821.a.6
cholera quando in hepate, aut felle reti-
neatur, hepar fit calidius 1.793.b.36
cholera per quam viam ab hepate ad fel
transmittatur 1.749.b.20
cholera supra fel retenta quæ aegritudi-
nes facit 1.792.a.21
cholera ex hepate plurimum effunditur
ad stomachum 1.695.b.34
cholera utraque ab innato calore, non co-
coquitur, sed ab extraneo corrumpitur
1.211.b.9
cholera æruginosa in stomacho magis ge-
neratur 1.22.b.5
cholera æruginosa peior est omnibus cho-
lera species 1.22.b.44
cholera æruginosa est de ueneni substan-
tia 1.22.b.47
cholera æruginosa calidior est omnibus
cholera species 1.22.b.44
cholera æruginosa ex prassina generatur
vrina 1.22.b.29
cholera prassina in stomacho magis gene-
ratur 1.22.b.25
cholera prassina ex uitellina uita genera-
tur 1.22.b.27
cholera citrina pura uenit ex felle ad in-
testinum ieiunum 1.808.a.1
cholera nigra naturalis quæ 1.22.b.49
cholera nigra naturalis sapore est inter
dulcedinem & ponticitatem 1.22.
b.50
cholera nigra alia naturalis, alia non na-
turalis 1.22.b.48
cholera nigra naturalis sanguinem restrin-
git, & confortat, & inspissat 1.22.
b.60
cholera nigra non naturalis non est admo-
dum hypostasis, sed ad modum cine-
reitis 1.23.a.18
cholera nigra excitat facultatem attra-
hendam 1.23.a.14
cholera nigra raro generatur in corpori-
bus albis & lenibus 1.137.b.41
cholera nigra ex phlegmate 1.23.a.39
cholera nigra appetentiam quomodo ex-
citet in uentriculo 1.76.b.22
cholera nigra est frigida, & sicca longin-
qua a proportionalitate animalis 1.
831.a.18
cholera nigra in fine ætatis augetur 1.
100.b.64
cholera notha ob mutationem in sui sub-
stantia multiplex 1.22.b.17
cholera notha & famosa multiplex 1.
22.b.1
cholera maioris & minoris fame quæ 1.
22.a.62
cholera minoris fame duobus modis gene-
ratur 1.22.b.8
cholera rubra alia naturalis, alia non na-
turalis 1.22.a.31
cholera rubra non habet sedimentum 1.
23.a.30
cholera rubra, quum putrescit, cuius subti-
le resoluitur, & spissum remanet, et fit
cholera nigra aduista non hypostasis
1.23.a.38
cholera rubra ætate augetur 1.100.
b.63
cholera rubra est uehementis caliditatis
1.851.a.16
cholera generationis causæ extraneæ quæ
1.793.a.41
cholera generationis causam esse fortiori
causa generationis melancholicæ secun-
dum aliquos 1.794.a.64
cholera generatio ratione ciborum 1.
793.a.39
cholera multitudinis generationis causæ
1.793.a.33
cholera diuisio & temperamentum 2.
378.b.49
cholera dominantis signa 2.387.a.54
chole-

INDEX

cholera digestio est eius inspissatio 2.
26.a.11
cholera effusa ad stomachum curatio 1.
728.a.4. & a.21
cholera naturalis usus duplex 1.22.
a.39
cholera non naturalis duplex modus 1.
22.a.58
cholera nigra uaria species 1.23.a.39
cholera nigra causa 1.27.b.66
cholera nigra naturalis usus 1.22.b.55
cholera nigra multitudo qua ex causa 1.
28.a.10
cum cholera nigra multitudine bonorum
humorum generatio minuitur 1.28.
a.18
cholera nigra redundantis signa 1.137.
b.34
cholera nigra naturalis stomachum robo
rat, & famem facit 1.23.a.4
cholera rubra causa materialis qua 1.
27.b.56
cholera rubra causa efficiens est calor
igneus, & proprie hepatis 1.27.b.54
cholera rubra redundantis signa 1.137.
b.20
cholera rubra euacuatio surditatem au
ferit 2.391.a.1

CHOLERA E CONFECTA

Confectio algere 2.272.a.30
Sal 2.94.b.32
Syrupus acetosus 2.296.a.1
Syrupus de fructibus 2.298.b.38
Trochisci Andromachi abstersui 2.
305.b.57
Pilula filij hubeire 2.309.b.45
Oleum de cucurbita 2.311.b.16
Syrupus de fructibus 2.330.b.37
Clystere 331.a.27

CHOLERA E SOLUTIVA

Syrupus acetosus sol. 2.296.b.55
Syrupus de absinthio 2.300.a.5
Pilula aggregatae 2.289.b.33

CHOLERA E UOMITUM SEDANTIA COMPOSITA

Hiera menifon 2.329.a.6
Choleram generat hepar 1.795.a.37
choleram gignit generati morsus 1.793.
a.56
choleram gignit pediculi vulturis pun
ctura 1.793.a.58
choleram gignit vespa grossa percussio
1.793.a.58
choleram facit fel leopardi 1.793.a.61
fel viperae 1.793.a.61
choleram generari in quibusdam intesti
nis 1.696.a.10
choleram generari in stomacho calido 1.
696.a.3

choleram quam fel non attrahit, quae
la sequantur 1.792.a.20
choleram corrumpere digestionem 1.
697.b.46

CHOLERA TEMPERANT

Acetosa 1.269.b.48
Citri acetositas 1.286.a.15
Granatum 1.328.b.31
Myrobalani 1.353.b.4
Portulaca 1.372.b.38
Rosa 1.381.a.8
Spinachia 1.387.a.66
choleram intestinis expurgandis confer
re 1.216.b.24
ad choleram dulcia facile conuertuntur
1.756.a.34
choleram qualiter hepar sanum expellat
1.795.b.10
choleram uomitu esse facilem 1.206.
b.62
choleram nigram uomens quomodo cu
randus 1.215.a.36

CHOLERA LENIVNT

Atropidis semen 1.303.b.3
Cucumer 1.303.b.60
Oleum amygdalinum 1.368.b.56
Oleum laurinum, & rutaceum 1.
369.a.3
Oleum oliuarii sylvestrii 1.369.b.48
Oleum rosatum 1.369.b.49
Pruna dulcia 1.372.a.56
Psyllium 1.372.b.18
Portulaca 1.372.b.47
Oleum papaueris cum oleo rosato 1.
379.b.19
Rosa 1.381.a.8
Ruta 1.381.b.54
Torpedo 1.384.b.61
Castoreum 1.288.a.55
Camphora 1.291.b.42
Capparis radices cortices masticare
1.293.b.48
Dannula caro cum uino bibita 1.
296.a.48
Cedrus 1.301.a.34
Cucumer asininus 1.304.a.54
Additiones illae, quae sunt in genu e
qui bibita cum aceto 1.312.a.51
Cyclamen 1.320.b.58
Galbanum 1.328.a.61

CHOLERA MEDICANT

Absinthium 1.260.b.30
Eleomeli 1.263.a.66
Aristolochia 1.269.a.17
Aloe 1.274.a.46
Allium 1.276.a.38
Agaricum 1.278.a.50
Aqua casei, praesertim cum melle 1.
289.a.12
Coloquintida 1.290.b.39

Centaurea minor 1.300.b.38
Elleborus niger 1.407.a.62
Ireos 1.334.b.32
Hyperici succus 1.335.a.22
Mandragora lac 1.336.a.4
Myrobalani citrini 1.353.a.25
Nasturtium 1.363.b.15
Polypodium 1.373.a.24
Squillae syrupus, & eius acetum 1.
385.b.11
Scammonia 1.394.a.45
Cannabis semen 1.399.a.2
Tamarindi 1.404.a.28
Manna 1.404.b.40
Thymum 1.405.b.58
Viola sicca 1.408.a.12

in choleram ciborum conuersionis causa
1.793.a.49
cholera euacuanti 1.845.b.8
choleram educunt myrobalani citrini 1.
821.a.17
choleram subtilem euacuanti 1.706.
b.36
choleram educunt medicamenta, & do
ses 2.395.b.10
choleram soluentia medicamenta 1.796.
a.53
choleram soluentia medicamenta 1.
796.a.53
choleram nigram generare digniora sunt
apostemata frigida 1.793.b.19

CHOLERA NIGRAM EDUCUNT

Aloe 1.274.a.24
Calamentum montanum 1.299.
b.36

CHOLERA AD FLAM SOLVUNT

Cassia fistula 1.305.b.37
Aqua casei 1.347.b.38
Volubilis aqua 1.410.a.17

CEREBRI OPPILATIONIBUS

Melissa 1.282.a.60
Maiorana 1.357.a.10
cholericus cibo humectante & inspi
dante indiget 1.175.b.6
cholericus uentosus quid post ventosus
comedere debeat 1.226.b.38
cholericus humores quomodo corrigendi
1.219.a.25
cholericus humores educuntur solutione
uentris cum hiera picra 1.784.a.64
cholericis morbis a uena sectione cessat
dum 2.399.a.12
cholericis plurimis frigida actu conue
niant 1.812.a.66
cholericus passio quid 1.812.a.66
cholericus passio quomodo fiat 1.812.a.66
cholericus passio quomodo incolumior 1.812.
b.3
Cholericus

I N D E X

CHOLERICAE PASSIO- ni conferunt.

Calamentum 1.299.b.27
Menta cum granis granati 1.360.b.37
*cholericæ febres tres sunt, tertiana con-
tinua, tertiana periodica, & caufon*
2.38.a.19
cholericæ passio mala quæ 1.812.b.3
*cholericæ passio quando ex potu aquæ fri-
gidæ multiplicetur* 1.812.b.44
*cholericæ passio in quo tempore magis ac-
cidat, & in quo minus* 1.812.b.40
cholericæ passionis causa 1.812.b.3
cholericæ passionis curatio 1.812.a.58
*cholericæ passionis materiæ multoties
balneum fit causa* 1.830.a.42
*in cholericæ passioni apto materiam non
esse preparandam* 1.209.b.34
*cholericæ passioni assuetus minus mali pa-
titur ob eam, quam non assuetus* 1.812.
b.37
cholericæ passionis a cibis grossis curatio
1.829.a.42
*cholericæ passioni aptitudo ab euacuatio-
ne prohibet* 1.202.b.37
cholericæ materiæ signa 1.972.b.53

CHOLERICAE PASSIO- ni conferentia composita.

Theriaca magna 2.266.b.34
Mybridatum 2.268.b.23
Confectio 2.281.b.59
Electuarium de zingibere 2.292.b.8
Confectio Aristomachi 2.327.b.18
Hiera menison 2.329.a.6
Chylister 2.331.a.26
*cholericæ passioni cyminum est inuati-
um valde* 1.828.b.35
*cholericam passionem melones commo-
uent* 1.812.a.47
*cholericam passionem commouent chry-
somela* 1.812.b.47
*cholericam esse materiam febris tertia-
na ex eius reuerentia comprehendit-
tur* 2.77.b.15
*cholericæ passione affectis tolerare sitim
conferunt* 1.812.b.32
*cholericæ passione laborantibus multipli-
catur sitis* 1.812.b.30
in cholericæ passione sitis 1.828.a.66
in cholericæ passione sitis curatio 1.829.
b.68
*in cholericæ passione sitis, & febris signi-
ficant, quod solutio ventris permuta-
tur ad sanitatem* 1.829.a.2
*in cholericæ passione fiat permutatio de
vna medicina ad aliam* 1.828.b.8
in cholericæ passione spasmii curatio 1.
829.b.14. & 830.a.17
in cholericæ passione singultus curatio 1.
829.b.14
*in cholericæ passione omnes medicinae
sunt stomachicæ* 1.830.a.16
*in cholericæ passione infantum est plus
timoris* 1.812.b.40

*in cholericæ passione secundum plurimū
sunt fluxus ventris, & vomitus* 1.
812.b.20

*in cholericæ passione cum medicamento
solutino miscendum esse uomitium*
1.209.b.37

*in cholericæ passione quando fluxus non
retinendus, & quando retinendus* 1.
828.a.58

in cholericæ passione febris 1.828.a.66
*cholericæ passione affectis cur multoties
accidat pulsus destructio* 1.812.b.33
ex cholericæ passione urina ardor 1.812.
b.50

CHOLERICAS SUPER- fluitates capitis mundificat.

Aloe 1.274.a.30

CHOLERICAS SUPER- fluitates stomachi mundificat.

Aloes 1.274.a.44
*cholericæ corpora si sanem tolerant, quæ
accidentia insequantur* 2.31.a.34
cholericarum febrium accidentia quæ 2.
38.a.46
*cholericarum feb. motus, ut plurimum est
ad superiora, & ad id, quod apparet
de corpore, & cute* 2.38.a.52

CHOLERICIS CON- ferunt.

Acetum 1.277.a.56
Storax 1.344.a.26
*chorda est dura ualde, & non est panni-
cularis in eius duritie* 2.168.b.5
*chordarum lacertorum vulneribus quæ
dispositiones accidunt* 2.168.a.30
*coryzam maturant auellana asæ come-
sta cum pauco pipere* 1.266.a.66
*chronicus morbus, & signa, & uictus ra-
tio* 2.388.a.63
*chronicarum infirmitatum origo corru-
ptio est digestionis* 1.725.b.16
chryfocolla est calida valde 1.336.
a.41
chryfomela quæ meliora 1.296.b.65
*chryfomela sunt frigida, & humida in se-
cundo* 1.297.a.3
*chryfomela quum sumuntur quæ accipien-
da* 1.296.b.67
*chryfomela commouent cholericam pas-
sionem* 1.812.b.47
*chryfomeli nucleorum oleum est calidū,
& sicum in secundo* 1.297.a.4
chylus quid 1.27.a.66
chylus est naturæ propinqua phlegmati
1.696.a.4
*chylum mearaicæ quandoque conuertit
ad sanguinem conuersione aliqua* 1.
750.a.1
*chylum album hepar rubificat, & facit
ipsam sanguinem* 1.086.a.41
chylorum materiæ multitudinis cau-

sa 1.777.a.66
chylose ventris solutionis causæ 1.777.
a.54

chymus corruptus est materia uermium
1.855.a.33

cibus melius est qui melius sapit 1.176.
a.12

cibus laudabilior qui 2.380.a.45

cibus quando sumendus 2.354.b.38

cibus quando & ubi sumendus 2.392.
b.43

*cibus assumendus non est nisi fame urge-
te & stomacho ac intestinis a pori ali-
mento exoneratis* 1.174.b.50

cibus quando non sit necessarius 1.715.
a.14

*cibus indiget quiete, & somno, usque quo
bona fiat digestio* 1.724.a.38

*cibus ut velociter descendat, facit som-
nus super dextrum latus* 1.727.a.53

*cibus quando tarde digeritur, descendit
tarde* 1.726.b.48

cibus pinguis satiat velociter 2.260.
b.8

*cibus conuersus ad similitudinem hepatis
est sanguis* 1.750.a.5

cibus quomodo fiat uentosus 1.736.
a.10

*cibus assumendus non est nisi post desi-
derium* 1.174.b.17

*cibus semel in die sumptus stomachis
pluribus conuenit* 1.709.b.50

cibus conturbatus qui 1.813.a.18

*cibus in frigidans, & humectans in febrili-
bus comeniens est Kist hordæ* 2.40.
a.10

*cibus minuitur aut prohibetur in acutis
morbis ut plurimum* 1.195.a.57

*cibus minuitur etiam in chronicis mor-
bis sed minus quam in acutis* 1.195.
a.59

*cibus est stomacho inconueniens aut pro-
pter quantitatem, aut propter qualita-
tem* 1.710.a.60

*cibus si acetat in stomacho, quomodo cor-
rigatur* 2.39.b.54

*cibus in stomacho quanto tempore rema-
neat* 1.729.a.3

cibus cur in stomacho corrumpatur 1.
725.a.57

*quibus cibus corrumpitur in stomacho,
qualis uictus esse debeat* 1.818.a.63

*cibus a stomacho ut descendat causa na-
turalis est digestio* 1.728.b.58

cibus in quo stomacho parum alteretur
1.729.a.12

*cibus leuis, quam non digeritur, corrumpi-
tur* 1.724.a.43

*cibus grauis quomodo se habeat ad diges-
tionem* 1.724.a.41

cibi assumendi aut liquorum consuetudo 1.
178.b.1

*cibi quantitas & qualitas quomodo dif-
ferant* 1.195.a.36

cibi substantia qualis sit 2.363.b.13

cibi debilis substantia qui 2.362.b.76

*cibi debilis substantia quæ faciant nocu-
menta*

I N D E X

- menta 2.362.b.46
- cibi fortis substantia qui 2.362.b.64
- cibi fortis substantia que faciant sympto-
mata 2.362.b.66
- cibi actio uera qua 2.380.a.40
- cibi coagulatio quomodo fiat, nocumēta,
& eorum remedia 2.364.b.14
- cibi ob eius qualitatem corrupti causae 1.
724.b.39
- cibi retentionis in stomacho causas om-
nem non esse portonary stricturem 1.
728.b.52
- cibi uelocis descensionis causa, & curatio
1.714.a.8
- cibi tarde descensionis causa, & curatio
1.714.a.1
- cibi assumendi hora in aestate est que est
frigidior 1.178.b.1
- cibi appetitum desinuit exercitium 1.
715.b.10
- cibi minus sionendum est iis quibus ali-
menta superfluitates sunt 1.177.
a.60
- cibi plurimi nutrimenti & boni qui 2.12.
b.48. & 2.15.b.28
- cibi nutrimentum adbarere corpori pro-
hibet phlegma & aquositas in sangui-
ne exstas 1.177.b.3
- cibi assumptio deterius est qua stomachi
facit grauitatem 1.175.a.15
- cibi ex stomacho tarde descensionis cau-
se 1.728.b.40
- cibi ex stomacho tarde descendentis cu-
ratio 1.729.a.46
- cibi retentio in stomacho non est nisi pro-
pter tarditatem digestionis, usque quo
aigeratur 1.728.b.15
- cibi in stomacho aescientis curatio 1.
728.a.3
- cibi ex stomacho citae expulsionis cause
1.728.b.43
- cibi a stomacho expulsionis causa 1.728.
b.8
- cibi a stomacho citius descendentis cura-
tio 1.729.b.11
- cibi in stomacho natantis curatio 1.729.
a.46
- cibi ante horam descensus a stomacho cau-
se 1.726.a.36
- cibi ex stomacho tarde descendentis signa
1.728.b.44
- cibi comprimentis nocumēta, & eorum
remedia 2.364.a.42
- cibi circa digestionem differentia 1.724.
b.1
- cibi descensionis ante horā signa 1.726.
b.58
- cibi necessitas est ut suppleat locum eius,
quod resoluitur 1.715.a.13
- cibi ob eius quantitatem corrupti causa
1.724.b.15
- cibi detractio ex qualitate est aut quanti-
tate 1.195.a.32
- cibi generantes uariolas sunt calfacien-
tes & non consueti, ut lac camela-
rum, &c. 2.72.b.17
- cibi hora in feb. fit post teporem paro-
xyismi, & eradicationem eius 2.53.
a.8
- cibi uehemens subtilitatio interdum facit
peruenire febrem putridam ad heffi-
cam 2.83.a.11
- cibi humidus fluidus uelocius nutriunt, &
minus sunt audaces, & grossius, et gra-
uis est e contrario, siue sit cibus, siue
potus 2.101.a.34
- cibi putredinem accelerantes, & reme-
dia 2.364.b.3
- cibum super cibum non concoctum asu-
mere corpori summe obest 1.174.
b.53
- cibum multum subito non esse exhibendū
post euacuationes 1.186.a.45
- cibum minus in morborum augmento 1.
195.b.9
- cibum minus uehementer in statu morbo-
rum 1.195.b.1
- cibum minus in symptomatum augmento
1.195.b.3
- cibum subitari uehementer in statu mor-
borum 1.195.b.11
- cibum non potest dimittere omnis, qui
calorem innatum fortem, & plurimū
similiter & deuilem habet, qui autem
sunt uide 2.31.a.52
- cibum corrumpit potus super illum 1.
725.a.41
- cibum corrumpunt aeris & aquae grossi-
tutesque maximē est in aestate 1.
176.b.60
- cibum corrumpit coitus super illum 1.
725.a.50
- cibum in stomacho corruptum quomodo
eucues 1.177.a.14. & deinceps.
- cibum in stomacho retinet coriandrum
forti impressione 1.820.a.34
- cibum quando non comprehendit stoma-
chus, quae accidunt 1.697.b.41
- cibum nature quae faciunt, prohibent di-
gestionem 1.725.a.32
- cibum nature facit uentositates 1.725.
a.30
- cibum, qui non digeritur, dupliciter se ha-
bere 1.724.a.55
- cibum uelociter eijcit uomitus dolorosus
1.739.b.55
- cibum a balneo statim, pingues non asu-
munt 1.176.b.6
- a cibo quid agendum 1.358.b.60
- a cibo motus fortis uiridus 1.176.b.11
- cibo nutriti corpus, medicamento uinci
2.377.b.46
- cibo assumpto motus paruus inuat 1.
175.a.11
- cibo corrupto supra libi uinum tempe-
ratum aut aquam calidam in qua co-
cta fuerint xyloaloes & mastix, non
malum 1.176.b.62
- cibo & potus copiosiori assumpto quid a-
gendum 1.175.a.28
- a cibo incesus praesertim a prandio pro-
bat a Ruso 1.175.a.34
- a cibo statim dormiendum non est 1.
176.b.10
- ex cibo superfluo quae mala eueniant 1.
177.a.49
- a cibo caliditas cui accidit, non una totū
comedit horas, sed paulatim per inter-
ualla 1.175.a.63
- a cibi uini potus trahit cibum non dige-
stum ad hepar 1.765.a.14
- a cibo aqua multa bibenda non est 1.
176.b.11
- a cibo abstinentes, cur corpus eius auge-
tur 1.710.a.58
- a cibo cur plura animalia in hyeme ab-
stineant 1.715.a.8
- cibi semel ne an saepius assumendi 1.
176.a.27. & deinceps.
- cibi saepius assumendi ut sunt qui conco-
quere satis non possunt 1.175.b.3
- cibi quomodo desinui debeant et inuicem
permisceri 2.392.a.11
- cibi desinendi series 2.392.a.11
- cibi & potus tripliciter in humanum cor-
pus agunt qualitate, materia, & ma-
nifesta substantia 1.111.b.44
- cibitenes sanitatem conseruant magis
uirtutem autem & fortitudinem mi-
nus 1.177.a.36
- cibi aestate frigidi assumendi sunt 1.174.
b.23
- cibi hyeme calidi assumendi sunt 1.174.
b.23
- cibi sanitatis conseruatori apti quales 1.
174.b.2
- cibi penetrant alij uelociter, alij tarde
1.195.b.20
- cibi pauci nutrimenti hyeme comedendi
non sunt 1.175.a.10
- cibi mali quamuis digerantur in quibus-
dam, mali tamen humores post dies
generantur 1.175.b.54
- cibi temperamenti hominum varijs qui
conueniant 1.175.a.4
- cibi superflui refrigerant 1.122.a.35
- cibi confortantes qui 1.847.b.54
- cibi cito nutrientes necessarii in nutritio
casu 1.195.b.39
- cibi quomodo corrumpantur 2.354.
b.28
- cibi phlegma generantes 1.851.a.34
- cibi fortis substantia quibus corrigan-
tur 2.363.a.2
- cibi acetosi faciunt senium 1.178.a.32
- cibi uictuosi post malum cibum ipsam
corrumpunt 1.178.a.35
- cibi uictuosi pigritiam afferunt, & in-
petentiam 1.178.a.31
- cibi pingues quos pariant morbos, & ali-
um curatio 2.393.a.30
- cibi inflati qui 1.913.a.2
- cibi inflati qui 1.913.a.2
- cibi inflati, quos faciant morbos, & re-
media 2.363.b.45
- cibi humidus tantum febrientibus conue-
nientes sunt uictuosi gallorum, co-
bella hadonum, & uictuosi oorum 2.
40.a.7

I N D E X

- cibi graues humidi quas ferant aggritudi-
nes 2.36.a.61
cibi quum non digeruntur ualde, conuer-
tuntur in humores non conuenientes
corpori 1.12.b.4
cibi ingroſſatiui qui 1.11.b.44
cibi groſſi ſeci quas faciant aggritudines
2.36.b.1
cibi ſtomacho q magis nociui 1.710.b.2
cibi ſtomacho aptiores, qui 1.70.b.12
cibiles in quo ſtomacho corruptantur,
& groſſi digeruntur 1.72.b.5
cibi ſubiles corruptantur in ſtomacho
cholero 1.7.8.a.8
cibi horribilis ſaporis quomodo noceant,
& remedia 2.37.a.46
ciborum diſſio, qualitates, inuementa, et
nocumenta 2.380.a.50
ciborum menſura qualis eſſe debeat 1.
175.a.44
ciborum varietate nihil eſt deterius 1.
176.a.7
ciborum in qualitate & quantitate dif-
ferentia 1.195.a.36
ciborum nutrimentum aliud velocius diſ-
ſoluitur, aliud tarde 1.195.b.22
ciborum ordo qualis eſſe debeat 1.175.
b.12
ciborum capiendorum ordo 2.35.b.12
ciborum aſſumendorum qui ordo obſerua-
tus 1.75.a.1
ciborum varietas nocet dupliciter 1.178.
a.62
ciborum varietatem antiqui qui exercita-
bantur, uitabant 1.178.a.67
ciborum calidorum noxae quibus emen-
dentur 1.177.b.1
ciborum calidorum leſiones, & earum
remedia 2.363.a.56
ciborum groſſorum noxae quibus emende-
tur 1.177.b.7
ciborum frigidorum noxae quibus emen-
dentur 1.177.b.5
ciborum frigidorum diſſio 2.36.a.54
ciborum ſatietas quos morbos pariat 1.
174.b.59
ciborum ſatietate nihil eſt deterius 1.
174.b.56
ciborum repletionem ſanos quosdam no-
mere idque ſine noxa 1.740.a.24
ciborum prolongatione nihil eſt deterius
1.176.a.3
ciborum ſatietatis praſidia 1.174.b.65
ciborum temperate aſſumptorum ſigna
1.175.b.56
ciborum uomitus praſidia 1.763.a.63.
& 743.b.42
ciborum in cholera conuerſionis cauſe
1.793.a.49
ciborum ſecorum uſus frequens uires de-
ſecit, colorem corrumpit, & materiam
ſecit 1.178.a.27
ciborum qualitatem minueret, & quanti-
tatem augere quando oporteat 1.
195.a.45
ciborum qualitatem augere & quanti-
tatem minueret quando oporteat 1.
195.a.52
ciborum debilis ſubſtantie nocumenta
quibus auferantur 2.362.b.53
ciborum abſtinentiam ſymptomata, &
remedia 2.363.a.15
cibos cito nutriētes exhibere poſt eos qui
tarde digeruntur, cauendi 1.195.b.12
cibos coctus faciles poſt difficiles ſumere,
qua aſſerat nocumenta, & illorum re-
media 2.363.b.58
cibos tenues in ſtomacho igneo corrup-
pi, & ſortes digerit 1.175.b.36
cibos ſuper indigeſto cibo acerare tri-
pliciter nocere, & remedia 2.364.
b.10
cibos laxantes ante concoctus difficiles ſu-
mere moleſtum, & remedia 2.364.
a.20
cibos annaros naturae aduerſari 2.363.
b.10
cibos groſſos emitti, ubi oppilationum pe-
riculum eſt 1.195.b.47
ob cibos laſtis uentris fluxus curatio 1.
826.b.19
cibis ſaturari fertilitatis tempore poſt ſa-
tis, qua ſterilitatem ſequuta eſt malū
eſſe 1.177.b.26
cibis malis uti quum oportet quid agen-
dum 1.178.a.3
cibis ſaturari poſt ſinem malum colligi
1.177.b.6
cibis humidis qui cito digerantur nutriē-
dum eſt corpus rarum & reſolubile
1.175.b.62
in cibis aſſumendis conſuetudo uehemen-
ter eſt conſeruanda 1.176.a.29
in cibis conſuetudo attendenda 1.175.
b.43
ex cibis in uentriculo cholera acernata
quomodo curetur 2.364.b.58
ex cibis in ſtomacho acernata pituita
quomodo curetur 2.365.a.3
in cibis aſſumendis ſtomachi diſpoſitio
& eius complexio ſemper eſt conſide-
randa 1.175.b.34
ex cibis nutrientibus aggritudinibus quo-
modo ſuccurrendum 2.362.b.4
cibis medicinalibus errores qui accidunt,
quomodo corrigendi 1.174.b.36
cibis nutrientis ſortis & tarda digeſtio
nis qui nutriendus 1.195.b.39
cibatio conueniens omnibus egrotantibus
2.371.a.10
cibatio conualeſcentis qualis 2.103.
a.56
cibaria quibus eſtate uti eſt uile 2.392.
a.53
cibaria acetosa qua ferrent nocumenta,
& quomodo, & illorum curatio 2.
363.b.20
cibaria aſpera ſtyptica quomodo noceant,
& remedia 2.363.b.37
cibaria calida & leuia caput petere 2.
362.a.10
cibaria calida & groſſa qua aſſerunt no-
cumenta 2.362.a.17
cicatricem qua inducant, qualia ſint 1.
231.b.33
cicatricem per ſe cum ſtypticis, per acci-
dens cum calidis induci 1.230.a.52

C I C A T R I C I B U S C O N- ſerunt.

- Amygdala amara 1.271.b.26
Orobolus 1.333.a.6
Lac 1.347.a.26
Aqua caſſi 1.347.a.18
cicatrices nigrae doloſe plantam adu-
ſtam, & proprie aduſtam 1.350.
a.18
cicer ſylueſtre eſt melius, & digeſſibi-
lius 1.291.a.6
cicer alium eſt calidum, & ſiccum in
primis, & nigrum eſt fortius 1.291.
a.10
cicer comedendum eſt in medio cili 1.
291.a.30
ciceris domeſtici nutrimentum eſt me-
lius nutrimento ſylueſtris 1.291.
a.9
ciceris ſpecies 1.291.a.3
ciceri duas inſe ſubſtantias 1.291.
a.52
cicerum aqua amara aqua nocumentum
auferit 1.194.b.3
ciclamen. vide Hartman.
ciclamen facit euomere uomitum ma-
gium, & quandoque fit praſeratio
ex eo 2.209.a.28
ciclaminis nocumenta, & cura 2.20.
a.8
cicuta frigida eſt, & ſicca in tertio uſque
ad quartum 1.400.a.12
cicuta cura eſt unum purum 1.400.
a.31
cimices prohibet oleum ex abſinthio 1.
260.b.48
cimices fugat oleum raphani epythema-
tum 2.213.a.50
cimicum effugatio 2.214.a.42
cimices fugat ſtercus tauri ſuffumigatum
1.399.b.22
cimicum arboris ſaculeas 1.275.b.2
cinnamomum 1.755.b.58
cinnamomum malum quod 1.289.a.54
cinnamomum habet ſubtilitatem, & in-
uementum ſauit viſceribus, & ſtoma-
cho 2.283.b.5
cinnamomum quod melius 1.289.a.45
cinnamomum accidentia partus alienat,
& partum 1.942.b.16
cinnamomum calidum eſt, & ſiccum in
tertio 1.289.a.54
cinnamomum contrariatur ſua aromati-
citate virulentia 1.745.b.14
cinnamomum, & caſia ſunt medicinae
fortiores omnibus medicinis aromati-
cis alijs 1.761.b.28
cinnamomum eſt fortius caſia 1.761.
b.27
cinnamomi ſpecies 1.289.a.31
cinnamomi ſaculeas 2.345.a.62
cinnamomi uis 1.761.b.22
cinnamo-

I N D E X

- cinnamomo qua substituenda* 1.289.
b.34
- circularis figura melior est omnibus & tutior* 1.41.b.67
- citrum oportet, ut comedatur seorsum ne commisceatur cibo ante se, neque post se* 1.286.b.55
- citrum conditum* 2.300.b.63
- citri cortex est calidus in primo, siccus in fine secundi* 1.286.a.6
- citri cortex non digeritur propter duritiem sui* 1.286.a.50
- citri corticis facultates* 2.345.a.36
- citri cortices prohibent pannos a tinea* 2.214.b.40
- citri acetositas qualitas* 2.345.a.38
- citri acetositas frigida, & sicca est in tertio* 1.286.a.10
- citri acetositas est vehementis abstinentia cum sua incisione* 1.798.b.60
- citri caro est calida, & humida in primo* 1.286.a.7
- citri caro mixta cum melle est sanior, & magis recipiens digestionem, nisi sit plurima* 1.286.a.44
- citri semen est calidum in primo, siccum in secundo* 1.286.a.11
- citri semen contrarium est veneno omni* 2.212.a.45
- citri semina qualia* 2.345.a.46
- citri oleum* 1.286.b.3
- citritas cum rubedine vnde* 1.796.
a.12
- citritas ictericia citrine quomodo remoueat* 1.798.b.67
- de citritate vnguium* 2.263.b.22
- citrali cum suis corticibus velocius deficiunt quam excorticati* 1.178.
b.39
- clauicula vide furcula*
- clauorum matricis curatio* 1.960.a.13
- clima quartum qui incolunt, non uruntur, ut qui secundum & tertium, neque congelantur, ut qui in extremitate quinti climatis habitant* 1.12.
b.19
- clima quartum habitantes post eos qui sub equinoctiali degunt, magis temperati existunt* 1.12.b.47
- clyster quando non reijcitur, supposito-rium est ei immittendum* 1.844.
a.23
- clysteris conditio qua* 1.217.b.45
- clysteris aequalis quantitatis iuuamentum non consequitur intestina superiora* 1.844.a.33
- clysteris iuuamentum intestinis superioribus aequale non est ut inferioribus* 1.844.a.33
- clysteris usus frequentior noxius* 1.844.
a.15
- clysterium forma in colicis doloribus qualis esse debeat* 1.843.b.37
- clystere Gal.* 2.330.b.64
- clystere commune in febribus putridis* 2.25.b.45
- clystere acutum intestina siccant, propterea cauendum senibus* 1.187.b.20
- clystere ad ulcera in ventre* 2.330.
a.64
- clystere ad rasuram ob medicinam ebibitam* 2.331.a.29
- clystere acutum multoties abscondit nomizum* 1.742.a.9
- clystere multoties non soluit, & facit sodam* 1.839.b.40
- clystere imponendum non est dum ager sternutat, aut tussit* 1.843.b.61
- clystere esse melius in lapide renum* 1.879.b.8
- clystere si celerius reijcitur quam debet reiterandum* 1.844.a.30
- clystera intestinis inferioribus esse conuenientiora* 1.821.a.38
- clystera ad colicam ex complexione frigida sine materia* 1.843.a.60
- clystera qua in intestinorum ulcere, & abrasione* 1.844.b.14
- collyria ad intestinorum excoriationem* 1.824.b.22
- clystera ad acetositatem* 1.843.a.18
- clystera magis operantur post exaustionem* 1.949.b.12
- clystera in renum apostemate magis conferre, quam potiones* 1.862.b.3
- clystera ad citrum* 1.907.b.40
- clysteriorum auctorum hora in colica est post maturationem* 1.809.b.37
- ex clysteribus autis timetur coctus, & cerebro* 1.819.b.39
- clysterizandi modi* 1.843.b.58
- clysterizandi que hora melior* 1.217.
b.40
- clysterizari quis situs melior* 1.217.
b.38
- coagulum coagulat omne liquidum* 1.285.b.42
- coagulum leporis alijs est melius* 1.285.
b.37
- coagulum leporis retinet ventrem flatum* 1.816.b.24
- coagula omnia sunt calida, sicca, ignea* 1.285.b.38
- coagula contristina sunt* 1.816.b.20
- coarctatio in febribus quid* 2.211.a.11
- coendi virtutem debilitat balneum* 1.120.b.21
- coccyx ex tribus est spondylis cartilaginosis* 1.42.b.52
- coccygis anatome* 1.42.b.52
- coccygis spondyles cartilaginose* 1.42.
b.53
- coccygis spondyles non habent addita-menta* 1.42.b.53
- coccygis nervi* 1.64.b.16
- coctionis signum in urina prima quandoque die in acutis febribus apparet* 2.4.a.28
- coctionis signis non apparentibus non sunt danda fortia in hepatis opilatione* 1.763.b.60
- cogitativa virtus etiam imaginativa dicitur* 1.75.a.10
- cogitativa est instrumentum exagimatiue*
- 1.75.b.9
- cogitativa & imaginativa differentia* 75.a.65
- cogitativa sedes est uentriculus cerebri medius* 1.75.b.3
- cogitativa & existimativa differentia* 1.75.b.39
- ## COGITATIONES
- delet.
- Sotira confectio* 2.270.a.1
- ## COGITATIONEM
- substantia composita.
- Electuarium anacardinum* 2.289.
b.11
- cognoscuntur omnia per causa inueni-entem* 1.737.a.4
- cobol distum ajalicicon* 2.321.b.30
- cobol ad dolores oculi ex catar, & 2.321.
b.66*
- cobol cum stercore stellionis iuuamenta* 2.322.a.42
- cobol mirabile* 2.322.a.42
- cobol ad albedinem vestig & c. 2.322.
a.60*
- cobol ad schel* 2.322.a.48
- cobol misandros iuuamenta* 2.322.
b.37
- cobol non errans* 2.322.a.45
- cobol meiton ad prurium oculi* 2.322.
a.13
- cobol ad tenebrositatem* 2.322.a.43
- cobolus est ex rebus magis noxiis stomac-cho* 1.710.b.51
- cho* 1.902.a.44
- coitus bonus qui*
- coitus prohibetur conualescentibus* 1.122.b.27
- coitus exsiccat* 1.122.b.27
- coitus cauendus in autumno* 1.190.
a.44
- coitus mouet materias ad exteriora, & ideo nocet scabiei* 2.210.a.44
- coitus cur faciat sere corpus* 2.210.
b.10
- coitus quibus utilis* 2.381.a.10
- coitus quibus interdiciendus* 2.381.
a.13
- coitus super cibum illum corruptus* 1.725.a.49
- coitus plurimus, & proprie super cibum grossum, colicam facit* 1.87.b.58
- coitus est noxius autem renum alterius* 1.87.a.43
- coitus quandoque similitur epilepsie cunctis* 1.102.b.50
- coitus quando non exercendus* 1.909.
a.56
- coitus quando exercendus* 1.909.b.10
- coitus a quo exercendus* 1.909.b.20
- coitus quando vitandus* 1.909.b.20
- coitus quandoque attenuat diarrhoeam* 1.909.b.20
- coitus quandoque in tempore, & regionis calidæ* 1.909.b.20

INDEX

coitus quando non exercendus 1. 903. a. 27
 coitus cum infantibus est sedes apud multitudinem gentium, & prohibitus in lege 1. 903. a. 29
 coitus cum infantibus ex qua parte sit nocibilior, ex qua parte minus nocivus 1. 903. a. 62
 coitus quando evitandus 1. 905. b. 16
 coitus in diminutione cum qua non sit coeundum 1. 905. b. 38
 coitus quem ledit, quo regimine vii debeat 1. 912. a. 34
 coitus abstinentia quos ledat 2. 356. a. 1
 coitus abstinentia symptomata, & rectificatio 2. 370. b. 1
 coitus frequentioris nocumenta plura 2. 370. a. 6
 coitus frequentioris nocumenta varia. 2. 370. a. 6
 coitus super repletionem nocumenta, & remedia 2. 370. b. 24
 coitus post phlebotomiam noxa, & curatio 2. 370. b. 54
 coitus exinanito ventriculo nocumenta & medela 2. 370. b. 16
 coitus post ventris solutionem noxa, & medicamenta 2. 371. a. 13
 coitus nervorum frigidityte laboranti noxa, & curatio 2. 371. b. 19
 coitus calidioris temperamenti hominis noxa, & curatio 2. 371. b. 32
 coitus in debilitate renum nocumenta, et remedia 2. 371. a. 35
 coitus siccioris temperamenti hominis nocumenta, & remedia 2. 371. b. 40
 coitus calculo laborantis nocumenta, & anedela 2. 371. a. 47
 coitus sedita patientis noxa, & rectificatio 2. 371. a. 54
 coitus in ophthalmia nocumenta & remedia 2. 371. a. 62
 coitus arthritide laborantis noxa & remedia 2. 371. b. 4
 coitus multitudo inducit ardorem urinae 1. 887. b. 62
 coitus dimissio confert valde stomacho 1. 709. b. 35 & 1. 712. b. 32
 coitus vsus confortat virgam, & facit ipsam lacertosam, & ingrossat ipsam 1. 900. b. 34
 coitus dimissio virgam liquefacit, & are facit 1. 900. b. 36
 coitus desiderij causa 1. 900. b. 39
 coitus inuamenta 1. 902. a. 44
 coitus dimissio quibus nocet 1. 902. b. 3
 coitus dimissio nocumenta 1. 902. b. 11
 coitus nocumenta 1. 902. b. 34
 coitus dimissio est convenientior res ei qui habet stomachum debilem 1. 903. a. 16
 coitus hora qua melior 1. 903. a. 56
 coitus diminutionis causa 1. 904. a. 8
 coitus diminutionis signa 1. 904. a. 8

coitus multitudinem qui vult, dimittat phlebotomiam, quantum potest 1. 905. a. 3
 coitus multitudine qui vititur, utatur in vitione pedum cum oleis calidis 1. 905. a. 6
 coitus diminutionis curatio 1. 905. a. 12
 coitus multitudine qui vititur, quae cavere debeat 1. 965. a. 3
 coitus multitudo quandoque abscondit coitum 1. 905. b. 20
 coitus res nocibilior est multitudo potus aque 1. 905. b. 25
 coitus diminutionis, victus 1. 908. a. 28
 coitus desiderij multi cause 1. 909. b. 27
 coitus desiderium viris quando magis excutitur 1. 909. b. 58
 coitus desiderium mulieribus quando magis excutitur 1. 909. b. 64
 coitus appetentie immodica causarum signa 1. 910. a. 13
 coitus appetentie immodica curatio 1. 910. a. 32
 coitus desiderium deiecit incesus nudis pedibus 1. 910. b. 36

COITVS DESIDERIVM

Plumbi lamina super renes 1. 263. a. 12
 Agnus castus 1. 266. b. 45
 Camphora 1. 291. b. 46
 Coriandrum 1. 294. b. 62
 Calamentum motanum 1. 299. b. 32
 Lactuca semen 1. 350. b. 50
 Nenuphar cum syrupo de papavere 1. 364. b. 52
 Portulaca 1. 372. b. 60
 Ruta 1. 382. a. 10
 Testiculus canis siccus 1. 406. a. 60

COITVS DESIDERIVM

facientia composita.
 Sotira confect. 2. 270. a. 10
 Confectio algere 2. 272. a. 35
 Tryphera magna 2. 272. b. 46
 Confectio zebemirem magnam 2. 273. a. 8
 Medicina dicta donum Dei 2. 282. a. 36
 Electuarium ambre 2. 288. a. 64
 Electuarium cabrosius muschatum 1. 289. a. 6
 Theriaca de scorja ferri 2. 289. a. 54
 Electuarium alfangius 2. 287. b. 24
 Electuarium sangius 2. 289. a. 44
 Electuarium de stincho 2. 292. b. 44
 Tryphera maior 2. 293. a. 10
 Electuarium Regum 2. 291. a. 48
 Focha Auic. 2. 295. b. 1
 Banca condite 2. 301. b. 65
 Trochisci alKindi 2. 305. b. 49
 Oleum de basie 2. 311. b. 1
 Medicamen 2. 332. a. 25
 Medicamen aliud 2. 332. a. 36
 Electuarium Indum 2. 332. a. 45
 Confectio regia 2. 332. a. 55
 Oleum proprium 2. 332. b. 7

coitum adjuvant aque ferree 1. 116. b. 32
 coitum sequentes morbi 2. 381. a. 15
 coitum qui multiplicat, ei virtus expulsiua que est in lacertis ventris, debilitatur 1. 838. a. 13
 coitum commouent pilule de sandaracha 1. 858. b. 51
 coitum requirit complexio plurimorum 1. 902. b. 2
 coitum deuenit mulieres, que patiuntur abortum 1. 903. a. 18
 ad coitum cur melancholici excutuntur 1. 904. a. 48
 coitum que diminuant 1. 905. b. 26
 ad coitum valentia qualia 1. 905. b. 62
 ad coitum salis lacerti preparatio 1. 906. b. 5
 ad coitum vna recens bona 1. 906. b. 38
 ad coitum medicine simplices 1. 906. a. 39
 ad coitum medicine compositae 1. 906. b. 46
 ad coitum inunctiones 1. 909. a. 62
 ad coitum suppositoria 1. 907. a. 37
 ad coitum clystera 1. 907. b. 41
 ad coitum cibi medicinales 1. 908. b. 4
 ad coitum qualiter valeant pascere 1. 908. a. 56
 ad coitum potus dulces 1. 909. a. 58 & b. 3
 coitum uehementius odit pragnans habes masculum, quam pragnans habes feminam 1. 925. b. 36

COITVM ADIVVANT.

Anisum 1. 259. b. 30
 Anatis caro 1. 266. a. 50
 Acorus 1. 267. a. 47
 Assa 1. 270. a. 16
 Apium 1. 271. a. 27
 Allium 1. 276. a. 58
 Bulbus 1. 287. b. 14
 Cope omnes species 1. 287. b. 32
 Crocus 1. 290. a. 35
 Cicer 1. 291. a. 43
 Capparis 1. 293. b. 66
 Cartamus 1. 294. b. 31
 Costus 1. 295. b. 1
 Cera 1. 305. a. 55
 Galange 1. 305. b. 14
 Emblicus 1. 316. a. 66
 Eruca sylvestris, & proprie semine eius 1. 311. a. 10
 Ferri grugo 1. 317. a. 20
 Pini granum 1. 323. b. 60
 Galia aromatica 1. 328. a. 12
 Galanga 1. 329. a. 40
 Carduus 1. 331. b. 24
 Hermodactylus, proprie cum zingibere, & metaistro, & cymino 1. 333. a. 59
 Lingua anis 1. 344. b. 24
 Arum cum uino 1. 346. a. 7
 Lac 1. 347. b. 60
 Menta 1. 360. b. 33

D Nux

INDEX

- Nux Indica* 1.307.a.7
Nasturtium 1.363.b.16
Ona precipue passerum 1.367.a.48
Calcaneus hircinus 1.371.a.4
Porrum 1.374.b.25
Pisces 1.376.a.63
Piper longū, & album 1.377.a.32
Persica 1.380.a.18
Stinci sal, caro, & adeps 1.387.a.55
 1.396.a.25
Lini semen cum melle, & pipere 1.387.b.45
Asparagus 1.389.a.26
Serapinum 1.394.b.41
Sisamum cum semine papaveris, & semine lini 1.397.a.46
Synapis 1.401.b.48
Horminum, & proprie decoctum cum vino 1.404.a.63
Testiculus vulpis, proprie cum vino 1.406.a.43
Testiculus canis humidus 1.406.a.58
Urtica, proprie eius semen cum vino 1.407.b.38
Zingiber 1.411.b.58
a coitu quando abstinentum 2.355.b.44
coitu frequenti corpora refrigerari, & calescere, & quomodo 2.370.a.14
a coitu refrigeratum corpus quibus restaretur 2.370.a.27
a coitu excalescitur corpus quibus humectetur 2.370.a.46
a coitu arceri qui sint 2.355.b.60
coitu inuari eos, qui tremore cordis a sanguine laborant 1.676.b.50
coitu qui plus delectantur, plus sunt cadentes in debilitatem 1.902.b.38
in coitu est figura mala, si ascendit mulier super virum 1.903.a.19
in coitu quæ figura mala 1.912.a.55
in coitu spermatis retentio est mala, unde 1.903.a.24
coitu qui usus est, eius signa 1.904.a.3
a coitu pinguis magis defecit, quam extenuatus 1.903.a.22
in coitu spermatis multi prodeuntis causarum signa 1.911.b.13
in coitu spermatis multi prodeuntis causæ 1.911.a.20
in coitu spermatis multi prodeuntis curatio 1.911.b.36
coitu superfluo qui usus est, quo regimine uti debeat 1.912.a.67
in coitu viros, & mulieres delectantia 1.914.b.20
in coitu delectatio vocat ad emissionem spermatis festinam 1.914.b.6
in coitu cum muliere, expellitur matrix ad os matricis, quasi procedens desiderando attrahere sperma per sui naturam 1.920.a.36
in coitu mulieribus est delectatio multiplex 1.923.a.34
in coitu mulierum delectationis aliquorum opinio confutatur 1.923.a.39
ex coitu quæ mulier non satiatur 1.948.b.1
coition administrati in mythridato descriptio 2.268.a.61
colica passio unde 1.729.a.12
colica quandoque causa est syncope, aut paralytis, aut epilepsia 1.77.b.13
colica, & phlebotomia raro simul eueniunt 1.218.b.63
colica curatur cum phlono 1.682.b.63
colica secundum plurimum accidit in colon intestino 1.808.b.66
colica ex colon intestino nominatur 1.898.b.67
colica phlegmatica 2.760.q.60
colica uehemens aliquando succedit ventris fluxui 1.817.b.17
colica paroxysmos quandoque habet 1.834.b.51
colica innatur febre aliquando 1.834.b.68
colica quid 1.834.b.3
colica fit plurimum in terris frigidis 1.834.b.25
colica fit plurimum, flante septentrione 1.834.b.26
colica pestilens, quæ antiquitus contingit 1.835.b.1
colica permutatur ad paralytim, sepe uero & sanatur per eam 1.836.a.5
colica sanatur multoties per dolores interarum 1.836.a.9
colica ad quos morbos permutetur 1.836.a.10
colica quando permutatur ad uarietatem melancholicam, & melancholicam, et epilepsiam est malum 1.836.a.13
colica quandoque perducit ad hydropisim 1.836.a.20
colica quando inuenit dolores articulorum, & similia, illos dolores, non apparetre tribus de causis 1.836.a.21
colica fit plurimum a phlegmate grosso, deinde a uentositate 1.835.b.24
colica accidit multoties post solutiones, quibus expellitur grossum 1.836.a.28
colica uentosa quomodo dolorem faciat 1.835.b.38
colica magis incolumis quæ 1.836.b.55
colica prauior, & difficilior quæ 1.836.b.61
colica quibus signis distinguatur a lapide renum 1.837.a.30
colica, & excoriatio intestinorum quando simul accidunt 1.839.b.62
colica cui ventris inflatio tympano similis ingitur, est mala 2.838.a.27
colica, & excoriatio intestinorum quando simul accidunt, est ex nocuentis mortalibus 1.839.b.67
colica cui saepe contingat 1.841.a.55
colica cui saepe contingit, qualiter gubernandus 1.841.a.57
colica cholericæ est ex summa dolorum colon intestini 1.845.b.1
colica cholericæ lenior est, in qua est humor effusus in spatio intestini 1.845.b.4
colica quo differat ab ileos 1.848.b.37
colica multoties permutatur ad ileos 1.848.b.43
in colica flatus malus 1.848.a.51
colica quandoque generatur propter uermes, & serpentes 1.852.a.18
colica multoties sequitur ani exitum 1.861.b.34
colica indiget cibo lubricatio, lenitudo 1.847.a.49
colica nomen unde 1.834.b.15
colicæ causæ 1.834.b.17
colicæ causæ per se 1.793.b.59
colicæ ictericæ causæ 1.834.b.17
colicæ similis est punctio omnis uehementis intestinorum 1.834.b.14
colicæ uehementer similis est ileos 1.834.b.14
colicæ causæ per consensum 1.836.a.54
colicæ conuenit quandoque febris 1.836.a.1
colicæ sanguinæ conuertit phlebotomia 1.836.a.11
colicæ curatio, qua utebantur quidam medicis apud antiquos 1.836.a.10
colicæ curatio subleuat multoties singulorum punctum 1.836.a.13
colicæ signa 1.837.a.1
colicæ mortalis signa 1.837.b.67
colicæ uentrosæ signa 1.837.a.34
colicæ ex facie signa 1.838.a.53
colicæ ex facie cholericæ signa 1.838.a.40
colicæ feculentæ a raritate corporis signa 1.838.a.44
colicæ feculentæ a caliditate, & siccitate uentris signa 1.838.a.47
colicæ phlegmaticæ signa 1.837.b.49
colicæ feculentæ a resolutione aeris signa 1.838.a.52
colicæ feculentæ ab exercitio signa 1.838.a.53
colicæ feculentæ a sudore signa 1.838.a.53
colicæ feculentæ ex retentione cholericæ effusæ ad intestinum, signa 1.838.a.56
colicæ feculentæ ex frigidityte hepatis signa 1.838.a.61
colicæ ex debilitate expulsiua signa 1.838.b.61
colicæ feculentæ ex melancholia acetosa signa 1.838.a.63
colicæ ex debilitate sensus signa 1.839.a.4
colicæ ab apostemate calido signa 1.838.b.12
colicæ ab apostemate frigido signa 1.838.b.14
colicæ ex uermibus signa 1.839.a.14

INDEX

colicæ curationis canones 1. 839.a.28
colicæ signis apparentibus prohibenda
repletio 1. 839.a.30
colicæ ex torsione, & ruptura signa 1.
838.b.30
colicæ vomitum retinentia 1.839.a.40
colicæ vomitus conueniens 1.839.a.37
colicæ a frigore intestinorum signa 1.
838.b.44
colicæ ex cholera citrina signa 1.838.
b.47
colicæ agaricum non conuenire 1.839.
b.55
colicæ cholericæ paroxysmus vincitur
cum pilulis aureis 1.839.b.60
colicæ soluens medicamentum quando
conuenit & quando nō 1.839.a.60
colicæ medicina solutina magnæ quanti-
tatis male 1.839.b.67
colicæ medicina danda in pilulis, & par-
ua quantitate 1.840.a.3
colicæ chylisteria conueniunt 1.839.b.22
in colicæ sit permiscendum in oleo 1.840.
a.34
colicæ curatio cum febre 1.839.b.48
colicæ frigide cura 1.840.b.38
colicæ passionis qui vomitus 1.739.
a.1
colicæ frigide confert valde aer calidus,
& aqua calida 1.841.a.55
colicæ ventose interdicitur cibus omni-
no 1.841.b.35
colicæ phlegma pilulæ soluentes 1.842.
b.22
colicæ ab apostemate frigido curatio 1.
844.a.44
in colicæ doloribus tina est rehemens
inuenienti 1.843.b.3
colicæ causa secundum plurimum est hu-
mor grossus, viscosus 1.839.b.15
colicæ frigida rehementer confert aque
thermarum 1.843.b.20
colicæ embrochæ esse ualde uehementis
inuenienti 1.843.b.24
colicæ vile præsertim est oleum de cher-
ua 1.844.a.59
colicæ conuenit suspensio stercoris adib,
ne dum potus eius 1.845.a.8
colicæ dolorem sedari statim aiunt cornu
cerni adusto 1.845.a.24
colicæ confert intestinum lupi ultimo in-
uamento 1.845.a.13
colicæ confert rehementer scorpiones
assati 1.845.a.17
colicæ frigide medicina conferentes 1.
844.b.25
colicæ frigida dolores sedat allium ex pro-
prietate 1.844.b.27
colicæ frigide emplastræ 1.845.a.30
colicæ confert mirum in modum casto-
reum 1.844.b.42
colicæ frigide vaporaciones 1.845.a.56
in colicæ cholericæ curatione quandoque
erratur maxime 1.845.b.2
colicæ apostemose frigide cura 1.846.
a.46
colicæ ex retentione cholericæ curatio 1.

845.b.46
colicæ melancholicæ curatio 1.846.a.59
colicæ apostemose calide curatio 1.845.
b.58
colicæ fecalis curatio 1.846.b.7
colicæ fecalis a raritate corporis curatio
1.846.b.17
colicæ fecalis a ventris caliditate cura-
tio 1.847.a.20
colicæ fecalis a sudore curatio 1.847.
a.20
colicæ fecalis a multitudine vring cura-
tio 1.847.a.36
colicæ frigide ex debilitate expulsivæ cu-
ratio 1.847.a.46
colicæ ex debilitate, & ablatione sensus
curatio 1.847.b.56
colicæ confert melon rehemens matu-
ritatis 1.847.b.66
colicæ confert omnia dulcia 1.847.
b.66
colicæ apostemose victus 1.847.b.67
colicæ cholericæ victus 1.847.b.67
colicæ ex torsione curatio 1.847.a.66
colicæ a vermibus curatio 1.847.b.5
colicæ frigida victus 1.848.a.6
colicæ fecalis victus 1.848.a.6
colicæ ex ruptura curatio 1.847.b.12
colicæ frigide potus sit vinum odoriferū
purum 1.848.a.28
colicæ quæ inimica 1.848.a.32
colicæ nocet caro omnis frixa & asata
1.848.a.37
colicæ nocent lactis genera 1.848.
a.44
colicæ nocent olera omnia, præter siclam,
& rutam 1.848.a.46
colicæ nocet menta cum inflatione sua 1.
848.a.48
colicæ nocent fructus omnes 1.847.b.51
colicæ uentose cibi abstinentia est inuati-
ua 1.847.b.57
colicæ phlegmaticæ, & uentose cibi dimis-
sio penitus est inuatiua 1.847.b.57
colicæ malum est unum plurimum super
cibum 1.848.b.13
colicæ malus est motus super cibum 1.
848.b.13
colicæ malus est potus aque frigide 1.
848.b.14
colicæ uentose curationis canones 1.841.
b.23
colicæ uentose inuatiua 1.939.b.6

COLICÆ CONF- runt.

Amygdalæ dulces 1.272.a.5
Amygdalæ amaræ 1.272.a.6
Aque ferreæ, & græcæ 1.272.b.42
Coloquintida 1.290.b.37
Galli decrepitii ius 1.296.b.16
Centauræa 1.300.b.36
Carramus 1.300.b.57
Galange 1.305.b.14
Laurus 1.308.b.64
Euphorbium 1.312.a.26

Galli veteris ius cum polypodio, et ano-
tho 1.325.b.8
Galanga 1.329.a.40
Myrobalani chebuli 1.353.a.28
Auraria 1.360.a.59
Nasturtium 1.363.b.20
Opopanax 1.368.a.11
Olei sex, & oliuæ 1.370.a.17
Polypodium in iure gallorum, & pi-
scium, aut olerum 1.373.a.22
Porri radices decoctio cum oleo de car-
thamo, aut oleo amygdalino, aut si-
samino 1.374.b.29
Pes coruinus 1.378.b.32
Ruta cum oleo chylisterizata 1.382.
a.13
Asparagus 1.389.a.19
Stercus gallinarum, & lupi 1.390.
a.52
Stercus columbarum 1.390.b.4
Serapinum 1.394.b.38
Beta 1.396.a.16
Sapo 1.398.a.42
Parthenium 1.407.a.52
Zuccharum cum oleo amygdalino 1.
413.b.10

COLICÆ CONF- rentia composita.

Theriaca magna 2.268.b.9
Myrridatum 2.268.b.22
Nedrech darij confectio 2.238.
b.31
Confectio algeren 2.274.a.30
Confectio alchebchinengi 2.274.
b.30
Sagzeneæ magna 2.275.b.10
Ariston magnum 2.276.a.60
Philonium romanum 2.278.b.62
Alchebchinengi magnum 2.280.
b.6
Confectio candorius 2.281.a.18
Confectio de hiacyntho 2.281.a.63
Hierapira 2.283.b.54
Theodoricon magnum 2.284.b.58
Theodoricon cum nuce muscata 2.
285.a.40
Electuarium diaphenicon 2.288.
b.35
Diacitonium solutium 2.290.
b.29
Electuarium indum 2.291.a.28
Electuarium indum aliud 2.292.
a.62
Electuarium Cesaris 2.292.b.35
Pilulæ fetide maiores 2.308.a.21
Pilulæ de dende 2.309.a.29
Oleum nardinum 2.310.b.66
Oleum de lilio 2.311.a.35
Oleum regis David 2.311.b.46
Oleum de cherua 2.312.b.10
Oleum 2.313.a.22
Oleum alchebchinengi 2.313.a.42
Medicina 2.313.a.7
Arastion 2.317.b.1
Keschelengi 2.317.b.1
D 2 Oleum

INDEX

Oleum de nasturtio 2.317.b.2
Oleum de cherna 2.317.b.2
Fermes 2.317.b.2
Scherearen 2.317.b.3
Dactylion 2.317.b.3
Philonium 2.317.b.4
Episcopale 2.317.b.4
Diacodonites solutivum 2.317.b.4
Electuarium indum 2.317.b.5
Electuarium Casaris 2.317.b.5
Medicina 2.331.a.44
Medicamen 2.331.b.54
colicam quæ portendunt 1.191.b.23
colicam fecum eductio curat 2.380.a.3
colicam resoluit quandoque aqua multum calida 1.116.b.2
colicam facientis oppilationis causa 1.834.b.4
colicam fieri ex caliditate & quomodo 1.834.b.22
colicam fieri ex frigiditate & quomodo 1.834.b.24
colicam scitatis facit & quomodo 1.834.b.32
colicam gignuntia quæ 1.835.b.46
colicam facit coitus plurimus, & proprie super cibum grossum 1.835.b.57
colicam ventosam sanat velocissime febribus 1.836.a.4
colicam esse aliquando de aggritudinibus pestilentialibus 2.835.a.66
colicam a sinistra incipere quorundam falsa opinio 1.837.a.46
colicam ventosam cur aliquando vaporatio non inuit 1.838.a.15
ad colicam frigidam clysteria 1.841.b.54
ad colicam ventosam suppositoria 1.843.a.47
colicam resoluit lactuiciorum omnium lac 1.841.b.48
colicam habens debilis, qualiter tamen uti debeat 1.843.b.13
ad colicam ex complexione frigida sine materia, clysteria 1.843.a.51
ad colicam ex complexione frigida sine materia, suppositoria 1.843.a.62
colicam ventosam habens dormiat, quantum possibile est 1.841.b.28
colicam inducit sepe numero ventositatis retentio 1.848.b.6
colicam faciunt accidere vermes 1.852.a.16
colicam commouet, plurimum ictericia cholericæ 1.795.a.46
colicam quandoque facit incurere coitus 1.902.b.65
COLICAM FACIUNT.
Aqua mineralis 1.272.b.42
Citri caro 1.286.a.56
Cydonium 1.299.a.6
Cucurbita 1.303.b.20
Pyra 1.374.b.66

in colica caput effici quandoque 1.836.a.24
in colica stupefacientia esse periculosa 1.234.a.1
in colica signa mala quæ 1.836.b.66
in colica somni multitudo 1.837.a.11
in colica subeth 1.837.a.11
in colica bonitas anhelitus est bona signi scitatio ad euadendum 1.837.a.12
in colica sit magna sitis 1.836.b.17
in colica qualis vomitus 1.836.b.17
in colica cur dentur stupefacientia 1.234.b.19
in colica vomitus frequens cur fiat 1.836.b.24
in colica urina cur rubeat 1.836.b.30
in colica urine retentio cur quandoque accidat 1.836.b.35
ex colica cordis tremor 1.836.b.38
ex colica sudor frigidus 1.836.b.40
colica existente post cibum, illum statim euomendum 1.839.a.32
in colica soluentia medicamenta non statim exhibenda 1.839.a.42
in colica curanda incipiendum a lenibus lubrificatiuis 1.839.a.48
in colica clystere non est vitendum, dum aliquid est in stomacho 1.839.b.58
in colica quando aliquid in potu dandum 1.839.a.58
in colica clysteria non esse continuanda 1.839.b.60
in colica cauendum, ne caput afficiatur 1.840.a.5
in colica cauendum est, ne perueniatur ad varietatem, & commotionem rationis 1.840.a.11
in colica cur contingat error 1.840.a.12
in colica ne caput ledatur, cum quibus enodiatur 1.840.a.15
in colica cum quibus hepar aliquando refrigerandum 1.840.a.20
in colica soluentia medicamenta cur noceant aliquando 1.839.b.17
in colica cor cum quibus refrigerandum 1.840.a.25
in colica parum bibatur, aut toleretur sitis 1.840.a.31
in colica sitis multiplicatur 1.840.a.31
in colica clysteriorum acutorum hora est post maturationem 1.839.b.38
in colica quando est solutio desuper, & opilatio desubtus, quid agendum 1.839.b.43
in colica frigida elaborandum in causa absissione 1.840.b.36
in colica frigida a uehementer calefacientibus abstinendum 1.840.b.60
in colica frigida quandoque sufficit abstinerere a cibo, & potu diebus aliquibus 1.841.a.1
in colica euaporatio quandoque commouet dolorem uehementem 1.841.a.3
in colica dolorem sedare cum narcoticis inipientes, componunt rem maximi

erroris 1.840.b.40
in colica frigida nocibilior res est potus aque frigide, & paucam intentionem habet in sedatione suis 1.841.a.47
in colica stupefacientia cur mala 1.840.b.46
in colica olei de cherna exhibendi modus 1.844.a.62
colico quæstiones vitanda 1.848.a.66
in colica quæ significatio mala 1.848.b.14
in colica singultus quandoque malus 1.848.b.55
in colica uomitus quandoque malus 1.848.b.55
in colica rationis permixtio mala 1.848.b.56
in colica quando est necessitas narcoticorum, qualia exhibenda 1.841.b.48
colicus dolor est magnus 1.837.a.42
in colicis doloribus clysteris forma quæ opportuna 1.843.b.66
in colicis aggritudinibus medicinas autem necesse est administrare in pluribus horis 1.840.a.9
colon intestinum 1.808.a.52
colon intestini anatomia 1.808.a.52
colon intestini inuicementum 1.808.b.62
colon calefit aqua marina seu bituminosa tempore post tempus 1.120.b.60

COLON BONA SPNT.

Apium 1.271.a.12
Sisimum 1.327.a.44

COLATORII OPILATIONEM APERT.

Hartmita 1.273.a.53
A. cui calidi uaporatio 1.277.b.15
Ambrum 1.292.b.51
Fel 1.317.b.51
Oxyrum gariophyllati 1.318.b.53
Xyloes 1.365.b.50
Synapsis 1.401.b.40

CEREBRO CONFERT.

Ambrum 1.273.a.13
Chamemilla 1.287.a.5
Alufcus 1.354.a.20
Spica 1.396.b.36
Xyloes 1.411.a.62

colla cutium calida est, & sicca in primo 307.b.9
celles & loca alia aeris mutationi sunt obnoxia 1.99.a.54
multum sunt obnoxia 1.402.b.39
colli usus 1.402.b.42
colli anatome 1.61.b.68
colli neruorum anatome 1.53.b.10
colli musculorum anatome 2.192.b.5
collyrium 2.320.a.20
collyrium ad cursum mater. 2.320.a.20
collyrium Hermetis

I N D E X

Collyrium sedans dolorem 2.320.a.34
 collyrium Gal. 2.320.a.46
 collyrium fuchis 2.320.a.57
 collyrium æstium 2.320.a.65
 collyrium stella 2.320.b.4
 collyrium Theocratis 2.320.b.15
 collyrium ros. 2.320.b.23
 collyrium aliud ros. 2.320.b.32
 collyrium ros. Terentios 2.320.b.38
 collyrium ros. Debitori 2.320.b.43
 collyrium inuat. num 2.320.b.58
 collyrium pomale 2.320.b.66
 collyrium surides 2.321.a.9
 collyrium æreum Indum 2.321.a.24
 collyrium stella confert ad vlcera oculi, & borbor, & pus eius 2.322.a.9
 collyrium inuatium confert ad vlcera oculi, & borbor, & pus eius 2.322.a.9
 collyrium pomale confert ad vlcera oculi, & borbor, & pus eius 2.322.a.14
 collyrium macur ad egrit. ocul. 2.322.a.16
 collyrium ros. ad dilatationes pupillæ 2.322.a.22
 collyrium surides confert ad algarab. 2.322.a.28
 collyrium indum confert albedini uesligiorum vlcera 2.322.a.30
 collyrium citrinum 2.322.a.34
 collyrium ad albuginem Ales. 3.322.b.36
 collyrium Apollonij ad scabiem oculorum 2.323.a.37
 collyrii de tutia inuamenta 2.322.b.43
 collyrii Kebime Aegyptii 2.322.b.44
 collyrium arastusemon 2.322.b.52
 collyrium citrinum fanaritis 2.322.b.65
 collyrium indum regium 2.323.b.1
 collyrii indi inuamentum 2.323.a.5
 collyrii citrini inuamentum 2.323.b.33
 collyrii de tutia inuamentum 2.323.b.35
 collyrium Floris 2.323.b.36
 coliquintida quæ eligenda 1.290.a.54
 coliquintida calida, & sicca est in tertio 1.290.b.11
 coliquintida alia masculus, alia femina 1.290.a.51
 coliquintida cum quibus preparanda 1.290.b.6
 coliquintida quæ substituantur 1.290.b.66
 coliquintidam aliquando uenenosam esse, et eius nocumento draganthum succurrere 1.290.b.52
 color cutis conuertitur ad nigredinem causa solis, aut frigoris, aut ventis, aut fordiciis 2.240.b.36
 color cutis ex quibus causis conuertatur ad citrinitatem 2.240.b.42
 color pristinus in conualescentibus restituitur cum sicibus succis, & aqua dactylorum immaturorum 2.240.a.18

color est uehemens significatio dispositio nis stomachi, & hepatis secundum plurimum 1.698.b.41
 color brunus significat frigiditatem, & siccitatem hepatis 1.752.a.18
 color rubens albus significat sanitatem cordis 1.751.b.13
 color citrinus significat hepatis caliditatem 1.752.a.16
 color plumbeus significat hepatis frigiditatem 1.752.a.17
 color secundum plurimum significat dispositionem hepatis 1.760.a.24
 color spleneticus est decliuus ad uiriditatem, & nigredinem 1.783.a.64
 coloris, & formæ signa mala in crisi 2.89.a.43
 coloris corrupti est hepatis oppilationem habens 1.763.b.7
 coloris corruptio sequitur hydropisis omnes species 1.783.a.63
 colorem album capillorum facientia 2.239.b.6
 colorem rubeum capillorum facientia 2.239.a.59
 colorem nigrum facientia capill. 2.237.b.29
 colorem flauum capillorum facientia 2.239.a.36
 colorum tinctura in capillis 2.237.a.66
 colorem cutis bonum, quæ faciant 2.240.b.60
 colorem corruptis usus siccorum ciborum assiduus 1.178.a.29
 colorem corruptis spermatis inopia 1.909.b.37

COLOREM BONVM faciunt.

Abinthium 1.260.a.51
 Acacia 1.261.a.9
 Anatis pinguedo 1.266.a.42
 Agnus castus 1.266.b.28
 Acorus 1.267.a.32
 Aristolochia 1.268.b.59
 Asa 1.269.b.56
 Baurach 1.280.b.24
 Crocus 1.290.a.12
 Cicer 1.291.a.19
 Cyperus 1.297.a.49
 Faba 1.315.a.48
 Fenugracum 1.316.b.8
 Orobus 1.333.a.7
 Lac 1.347.a.26
 Myrobalani nigri 1.353.b.6
 Maslix 1.354.a.61
 Oleum de fenugræco 1.368.b.44
 Stercus lacerti, & stellionis, & columbarum 1.389.b.53
 Salis usus cum melle 1.392.b.56

COLOREM CLARIFICANTIA composita.

Sotira confec. 2.270.a.1
 Arius darij confectio 2.271.b.59

Confectio de allijs 2.277.a.57
 Diacurcuma 2.277.b.49
 Dialacca magna 2.278.a.16
 Confectio Kiune medici 2.282.a.24
 Electuarium cabrosius muschatum 2.289.a.4
 Tryphera minor 2.289.b.1
 Electuarium anacardinum 2.289.b.8
 Electuarium alfarigios 2.289.b.24
 Scoria decocta 2.289.b.68
 Diacitomen 2.260.a.66
 Suffus Aristotelis 2.293.b.64
 Kafmati 2.294.a.59
 Electuarium regum 2.291.a.45
 Acetum squilliticum 2.297.a.62
 Oleum nardinum 2.310.b.67
 Oleum de hase 2.311.b.8
 Oleum de casto 2.312.a.30
 Oleum de croco 2.311.a.66
 colores corporis uarij quid significant 1.134.a.22
 colores malos ulcerum uide 2.93.b.66
 colores astititios de temperaturis iudiciis non asserre 2.378.a.45
 colores usum qui aggregant, & contra 2.380.a.33
 colorum cutis dispositiones 2.244.b.50
 colorum diuersitas in una quandoque ægritudine in duobus membris continet 1.134.a.58
 columbi cum quibus comedendi 1.291.b.15
 columbarum, & earum pullorum facultas 1.291.b.6
 columbinorum pullorum corpora sunt tarda digestionis, & longa mora in stomacho 1.708.a.27
 columella quomodo excidenda 1.518.b.66
 columella incisa quæ nocumenta insequatur 1.619.b.3
 ex columella excisa sanguinis fluxus curatio 1.619.b.30
 combustionis ignis curatio 2.154.a.23
 combustionis pilotri cura 2.236.b.9
 combustionis ignis in curatione duæ sunt intentiones 2.154.a.25
 combustionis in cura non conueniunt pinguia 2.154.a.42
 combustionis uescicationem prohibentes medicina 2.154.a.50
 combustionis aquæ calidæ curatio 2.154.b.58
 combustionis uescicationem factam rectificantia 2.154.b.3
 comedentem parum a consuetudine non esse euacuandum 202.b.28
 comedere aliquos plurimum, nec ob id excernere plurimum, nec impinguari, quæ causa 1.69.a.43
 commissura secundum ueritatem est locus mortalis 1.882.a.55
 complexio quid sit 1.11.a.66
 complexio quid sit 2.335.a.25
 complexio cum materia duobus modis est 1.13.b.52

I N D E X

complexio infantium in calore fere temperato & humiditate fere superflua est 1.17.b.12
complexio duplex aequalis & inequalis 1.11.b.12
complexio ex mutua elementorum affectione & passione prouenit 1.11.b.3
complexio intemperata simplex quotuplex sit 1.13.b.2
complexio temperator homini contingit quam alijs omnibus 1.16.a.17
complexio unicuique membro obtigit quam meretur 1.16.a.20
complexio membri naturalis omnis similis est ei, quo nutritur 1.16.a.54
complexio non omnis semper generat sibi simile, sed quandoque contrarium 1.28.a.29
complexio frigida & sicca plerumque humiditatem extraneam gignit, ob concoctricis imbecillitatem 1.28.a.33
complexio puerorum quia ad humiditatem plus declinat, ideo eorum retentiu est debilis 1.33.a.32
complexio diuersa nullo modo efficit doctorem 1.125.b.67
complexio diuersa non sentitur 1.125.b.68
complexio ex capillis quomodo cognoscatur 1.133.b.4
complexio corporis ex vnguium in mollietate & siccitate dispositione cognoscipotest 1.133.a.35
complexio corporum quomodo ex membrorum magnitudine & paruitate cognoscatur 1.134.a.66
complexio corporum quomodo ex velocitate aut tarditate passionis cognoscatur 1.134.b.16
complexio corporis a superfluitatibus excretionibus cognoscitur 1.135.b.10
complexio corporis ex animae dispositionibus quomodo cognoscitur 1.135.b.19
complexio corporum ex cogitationibus & rebus multum desideratis cognoscitur 1.135.a.25
complexio radicalis senum, est sicca, priuata sanguine mundo, & accidentalis humida mollis 2.159.b.11
complexio frigida cui est, quibus uti debet 1.176.a.4
complexio humidior temperatur in complemento iuuentutis 1.188.b.28
complexio mala sine materia tantum alteratur, cum materia uero euacuatur 1.200.b.22
complexio mala cum materia quandoque post euacuationem alteratione eget 1.200.b.27
complexio alteranda eget quandoque eo quod ipsam confortet admisto illi, quod ei contrarium est penetrationis gratia 1.201.a.59
complexio quae ab euacuatione prohibeat, & quae eam requirat 1.202.b.14
complexio hominis non est nisi in homine 1.244.a.33
complexio duplex, prima, & non prima 1.244.a.35
complexio prima est complexio proueniens ab elementis 1.244.a.37
complexio secunda quae 1.244.a.38
complexio secunda quandoque est a natura 1.244.a.49
complexio secunda duplex, fortis, aut non fortis 1.244.a.55
complexio compositorum corporum unde fiat 2.335.a.22
complexio quomodo perfectior fiat 2.335.a.29
complexio aequalis mala quae dicatur medicis 2.335.b.58
complexio mala diuersa 2.335.b.61
complexio omnis dominans facit debilitatem 1.676.a.24
complexio omnis debilitans superflue facit accidere in omni operatione diminutionem 1.696.a.38
complexio quando est sine materia, biuam non esse dandam 1.702.b.60
complexio frigida uehementius nocet digestionem, quam calida 1.724.a.28
complexio sicca, & humida qualiter digestionem noceat 1.724.a.30
complexio frigida facit rem non digestam 1.777.b.60
complexionis malitiam membrorum debilitas sequitur 1.95.a.38
complexionis frigiditas euacuationem sequitur eius quod debet retineri 1.119.a.5
complexionis caliditas quandoque euacuationem eius sequitur, quod debet retineri 1.119.a.10
complexionis male causa 1.124.a.22
complexionis diuersa malitia quid sit 1.125.b.59
complexionis frigida corpora plurimum sunt mollia 1.133.a.51
complexio corporum ex somnijs quomodo cognoscatur 1.135.b.30
complexionis aequalitatem operationes perfecisse significant 1.135.a.32
complexionis calida non naturalis signa 1.135.b.42
complexionis frigida non naturalis signa 1.135.b.52
complexionis humida non naturalis signa 1.135.b.59
complexionis sicca non naturalis signa 1.135.b.66
complexionis intemperata signa 1.136.b.27
complexionis aequalis signa 1.136.a.48
complexionis temperata signa 1.136.a.48
complexionis sicca pulsusuales 1.145.a.60
complexionis calida pulsusuales 1.145.a.74
complexionis humida pulsusuales 1.145.a.78

complexionis frigida pulsusuales 1.145.a.38
complexionis frigida species tres 1.189.a.60
complexionis malitia non omnis suo contrario medicatur 1.197.b.36
complexionis male iam facta curatio est ex contrario absolute, & dicitur medicatio absolute 1.200.b.32
complexionis male, quae in fieri est sanatio praeseruat est 1.200.b.35
complexionis scientia est ex inducibus medicina conferentibus 2.377.a.38
complexionis uirtutes esse quatuor 377.a.40
complexionis aequalitatem bonitatis designationis significat 1.597.a.34
complexionis malitiae causa 1.739.b.46
complexionis malitia si confirmetur, debilitat omnes uirtutes 1.714.b.43
ob complexionis malitiam omnem omnis uirtus debilitatur 1.720.b.18

C O M P L E X I O N I

calida conferentia composita.
Scoria ferri 2.290.a.30
Oleum de encurbita 2.312.b.39

C O M P L E X I O N I

frigida conferentia composita.
Confectio zehemirc magni 2.273.a.7
Confectio anacardi 2.276.b.19
Alchelbelengi magnum 2.280.b.6
Theodoricon magnum 2.284.b.52
Oleum de absinthio 2.311.a.47

C O M P L E X I O N I S

malitia conferentia composita.
Confectio 2.283.b.63
Theodoricon Kiume medici 2.284.b.24
Theodoricon magnum 2.284.b.52
Electuarium alfanguis 2.289.b.23
Syrupus democrati 2.327.b.33
Confectio Aristomacis 2.329.b.27
Oleum de mezercon 2.316.b.47
Oleum de euphorbio 2.316.b.48
Suffus alchelbengi 2.316.b.48
Bastissucha 2.316.b.48
Diafulsur 2.316.b.48
Alcanzi 2.316.b.48
Seberearen sanios 2.316.b.48
Electuarium 2.316.b.48

C O M P L E X I O N I S

malitia principio conferentia composita.
Homorista 2.316.b.50
Diacurcuma 2.316.b.50
Bialacta 2.316.b.50

I N D E X

- Dialacca* 2.316.b.50
Trochisci de berberis 2.316.b.50
Medicina cibume 2.316.b.51
Aqua de radicibus 2.316.b.51
Pilula alchechengi 2.316.b.51
Complexionem esse, si affirmet medicus 1.8.b.5
errat
complexionem sibi propriam habet omne individuum, in qua alium communicare impossibile est 1.12.b.8
complexionem aliam habent Sclau, aliā Indi 1.12.a.51
complexionem frigidam & siccam habens, qualis sit 1.2.a.37
complexionem mutari ex dolore 1.129.b.3
complexionem calidam amplitudo sequitur 1.234.a.66
complexionem siccam asperitas & curuās sequuntur 1.134.b.11
complexionem calidam actionum celeritas significat 1.135.a.34
complexionem calidam malam habentes quandoque frigida res fortes faciunt. 1.146.b.13
complexionem frigidam confirmatam calefacere quasi difficile est, facile autem incipientem 1.201.a.50
complexione calida praedictorum regimen 1.188.b.32
complexione calida cum passuarum qualitate squalitate praediti, quomodo regendi 1.188.b.46
complexione frigida praedictorum regimen 1.189.a.60. & deinceps
complexione calida & sicca naturali praediti quomodo regendi. 1.189.a.23
complexione calida & humida praediti quomodo regendi 1.189.a.25
complexiones quae sint, & quos sint, credere debet medicus 1.8.b.13
complexiones in corporibus generatis, & corruptis sunt per primas elementorum qualitates 1.11.b.8
complexiones intemperatae sunt octo. 1.13.a.57
complexiones intemperatae aliae simplices, aliae compositae 1.13.a.62
complexiones intemperatae simplices non diu permanent 1.13.a.12
complexiones intemperatae compositae quot & quae 1.13.b.26
complexiones intemperatae singulae aut sunt cum materia, aut sine materia. 1.13.b.34
complexionum signa decem sunt generum. 1.133.a.24
complexionum dignotio quomodo habetur 1.133.a.20
complexionum extraneorum accidentaliū signa 1.135.b.42
ex complexionum diuersitate vite termini diuersi sunt in indiuiduis. 1.18.b.24
composita medicamenta cur inuenta, & cur dentur 2.395.b.60
- compositionis medicinarum ratio.* 2.265.a.62
compositionis medicinae observationes diuersae 2.265.b.44
de compositionis medicinarum qualitate 2.265.a.60
de compositione medicinarum uide etiam de Medicinarum compositione.
de compositarum medicinarum necessitate 2.264.a.4
compressua medicina 2.342.b.58
de computatione crisis, uide de crisis computatione
confectiones, licet ex zuccharo, male tamen sunt, & oppilationes faciunt & sic 1.178.b.33
confectio Alsuledati 2.137.b.38
confectio Alsuledati minor. 2.138.a.56
confectio bona ad tardandum canitrem, & conseruandam adolescentiam. 2.236.b.43
confectio Nedrech darij 2.370.a.42
confectio sotira, & eius descriptio. 2.269.b.56
confectio philosophorum. 2.270.a.66
confectio selitbe ex sententia Auic. est medicina inordinata aduens sanguinem, & humores & sine trochiscis 2.270.b.53
confectio inda 2.272.a.20
confectio algere, & eius descriptio, ac inuamenta 2.272.a.31
confectio plurimi inuamentorum, & eius descriptio 2.272.a.48
confectio Arius darij, & eius inuamenta, & descriptio 2.271.b.58
confectio theriacalis magna ex arte Auic. 2.272.b.3
confectio theriacalis minor Auic. 2.272.b.22
confectio Caesaris 2.272.b.28
confectio zehemirem magni, & eius inuamenta 2.273.a.7
confectio alia Galemi 2.274.a.17
confectio alzehemiren parui. 2.273.b.35
confectio Gal. & eius inuamenta. 2.273.b.66
confectio de muscho cum absinthio. 2.275.a.18
confectio de muscho dulcis. 2.275.a.36
confectio alkefire 2.274.b.50
confectio alia de muscho 2.275.a.52
confectio alia de muscho 2.275.a.67
confectio alia de muscho, & inuamenta eius, ac descriptio 2.275.a.3
confect. sagzeneae magna, & eius inuamenta 2.275.b.7
confect. sagzeneae minor 2.275.b.27
confec. anacardina ad contractionem. 2.276.a.1
confec. alia anacardi plurimum inuamentorum 2.276.a.15
confec. anacardi descriptio. 2.276.a.22
confec. alia anacardina 2.276.a.38
confec. aristot magnum, & eius inuamenta, ac descriptio 2.276.a.60
- confec. diasmarte* 2.276.b.27
confec. bedemeregi 2.276.b.46
confec. albumuseli 2.277.a.14
confec. Ariston min. 2.276.b.20
confec. citrina selini 2.277.a.6
confec. nigra selini 2.277.a.20
confec. de allijs, descriptio, & dosis. 2.277.a.63
confectio de allijs, & eius inuamenta. 2.277.a.57
confectio Athanasia magna. 2.277.b.21
confec. athanasia minor 2.277.a.40
confec. dialacca magne 2.278.a.16
confec. dialaccae minoris. 2.278.a.36
confec. alchochin 2.278.a.46
confec. diacurcuma min. 2.277.b.49
confec. philonij 2.278.a.62
confec. diacurcuma maioris Gal. 2.277.b.62
confec. diasulfur 2.279.a.14
confectio philonij persici 2.278.b.25
confectio de aspa 2.279.a.32
confectio salis indi, & eius inuamenta. 2.279.a.42
confec. salis indi descriptio, & dosis. 2.279.a.45
confectio alchechengi, & eius inuamenta 2.278.b.42
confec. diacostum 2.279.a.53
confectio diaburundinis 2.278.b.56
confectio Alcalbataraban magnum. 2.279.b.21
confec. Alcalbataraban minus. 2.280.a.34
confec. Alchelbelengi magni. 2.280.b.1
confec. Alchelbelengi minus. 2.280.b.44
confectio candorins 2.281.a.17
confectio condari 2.281.a.26
confectio de calamentho 2.281.a.38
confectio de seminibus 2.281.a.47
confectio de biacyntho Auic. & inuamenta eius 2.281.a.56
confec. Galen. ad egritudines pulmonis. 2.281.b.35
confectio conueniens Aroslomacis. 2.281.b.55
confectio ad avenam in urina. 2.282.a.7
confectio de gentiana 2.282.a.24
confec. dicta donum Dei 2.282.a.34
confectio ad debilitatem hepatis &c. 2.282.b.17
confectio impinguiua 2.283.a.18
confectio kiume medici 2.282.b.24
confectio Asaimeri, & eius inuamenta. 2.283.a.6
confectionis Asaimeri descriptio. 2.283.a.12
confectio imperialis, & eius inuamenta. 2.282.b.38
confec. imperialis descriptio, & dosis. 2.282.b.42
confectio ad lapidem 2.331.b.5
confectio Aroslomacis ad spumam sang. 2.327.b.13

INDEX

2.727.b.13
 confectio ad dolorem hep. 2.329.b.16
 confectio cardiaca & cordis debilitati
 maxime proficua. 2.352.a.22
 confectio medicina Aristoteli. 2.319.b.
 46
 confectio abscondens appetitum luti. 2.
 329.a.48
 confectio hiera mundificantis caput. 2.
 319.a.8
 confectio hiera relata ad Drios. 2.319.
 a.32
 confectio scorie ferri ad aures. 2.325.
 a.1
 confectio sacramentos ad nasi additiones
 2.325.a.9
 confectio frangens lapidem. 2.332.a.8
 confectio ad colicam 2.331.a.38
 confectio ad cor 2.328.a.49
 confectio profectus 2.351.a.41
 confectio nominata, bederanilia maio-
 ris modus 2.137.b.7
 confectio scilicet inuamenta. 2.270.
 b.26
 confectio scilicet descriptio. 2.270.b.
 58
 confectio scilicet alia descriptio. 2.271.
 a.64
 confectio zebemirem magni descri-
 ptio 2.273.a.12
 confectio zebemirem magni alia de-
 scriptio 2.273.a.66
 confectio Hermetis inuamenta. 2.
 274.a.27
 confectio Hermetis descriptio, & do-
 sis 2.274.a.32
 confectio Gal. descriptio. 2.274.a.2
 confectio Gal. alia descriptio. 2.274.
 a.17
 confectio alia Hermetis inuament. 2.
 274.a.65
 confectio secunda Hermetis descri-
 ptio 2.274.b.10
 confect. de muscho descriptio. 2.274.
 b.60
 confect. Alcheshinengi, inuamenta, &
 descriptio 2.274.b.28
 confect. de muscho inuamenta. 2.274.
 a.57
 confec. Honorusie inuamenta, & descri-
 ptio 2.275.b.54
 confec. sagzene magna descriptio. 2.
 275.b.13
 confec. algarith inuamenta. 2.276.
 b.56
 confec. algarith descriptio. 2.276.a.62
 confec. Kabith regis inuamenta. 2.279.
 a.63
 confec. Kabith regis descriptio. 2.279.
 b.3
 confectio de hyacinto descriptio Aui-
 cen. & dosi 2.281.a.67
 confectio cor confortantis descriptio.
 2.351.b.33
 de conditiis 2.300.b.46
 conditum ad frigus stomachi. 2.295.a.

conditum aliud 2.298.a.29
 conuatio 1.965.b.28
 de conceptione uide Impregnationem.
 in conceptione quid operetur sperma vi-
 ri 1.951.b.61
CONCIPERE FACIENTIA
 composita.
 Sagzene minor 2.275.b.45
 concilio, uel maturatio in quibus egri-
 tudinibus expectanda sit, et in quibus
 non 1.203.a.16
 concoctionis prima & aliarum excre-
 menta quomodo excernantur. 1.28.
 a.46
 concoctionis signis non apparentibus non
 sunt danda fortia in hepatis oppilatio-
 ne 1.763.b.60
 conchula marina sancti Iacobi. 1.946.
 a.35
 conditi facit euomere vomitum magnū,
 & quandoque fit praefocatio ex eo. 2.
 204.a.27
 conditi nouimenta 2.204.a.27
 conditi assumpti cura 2.204.a.53
 confortatiua medicina 2.343.a.16
 confortatiua medicina quae. 1.773.a.
 45
 confortatione qui indiget cibis fortis chy-
 mi opus habet, sed non multis. 1.177.
 b.16
 congelatum iam uidi loqui, & iam mori-
 ribatur cum sudore, & sine sudore.
 1.671.a.31
 confectio quibus modis fiat. 1.227.b.
 40
 confectiua medicina cordialibus quare
 permiscenda 2.343.b.55
CONSOLIDANTIA
 composita.
 Vnguentum apostolorum. 2.314.b.2
 consuetudo. Vide usus.
 consuetudo in cibis attendenda. 1.175.
 b.44
 consuetudo mala mutanda est ordinata.
 1.191.b.5
 consuetudinis mutatio morbum signifi-
 cat 1.105.a.59
 consensus morborum varij modi. 1.94.
 b.29
 continua febris quare non admittat in-
 termissionem 2.18.b.36
 continua febris non separatur post 2.
 horas 2.21.b.37
 continue febris signa in generali. 2.18.
 a.44 & b.2
 continue febris signa inseparabilia. 2.21.
 b.34
 continue febris paroxysmi non eradicantur
 per sudorem, neque incipiunt cum
 frigore, nisi propter debilitatem uirtu-
 tis, aut propter profundationem calo-
 ris innati, tunc enim infrigidantur ex
 tremities, & illud est signum ma-

lum. 2.194.1
 continuas febres in quibus putredo est in
 tra venas sunt deteriores. 2.19.a.44
 continuus febris rigor, & horripilatio
 adueniens sanitatem significat. 2.23.
 b.50
 de continui solutione 2.139.a.30
 continuitatis solutionis curatio. 1.231.
 a.1
 continuitatis solutionis consolidatio quo-
 modo fiat 1.231.a.30
 continuitatem non suscipiunt vena, &
 nervi ex quorundam sententia. 1.
 139.a.45
 contagiose aggritudines quae. 1.95.a.23
 conuorsio 1.965.b.33
 conuorsio est, ut sit membrum separati-
 a iunctura sua separatione non com-
 pleta 2.148.b.65
 contrarij aduentu subito in complexione
 fit lesio 2.65.b.7
 contraria contrarijs curari oportet. 2.
 345.a.53
 contractiois curatio 1.979.b.33
CONTRACTIO
 conferentia composita.
 Anacardium 2.276.a.1
 de conuulsione, & attritione. 2.149.a.20
 conuulsio aliquando fit a casu, & offensa
 ne 2.150.a.64
 conuulsio raro accidit, ut non aggregetur
 sanguis, & putrefiat 2.149.a.25
 conuulsio cum sit in lacerto, effunditur
 ipsum sanguis plurimus, ex quo apople-
 matus 2.149.a.25
 conuulsio cum accidit in lacerto, sit solu-
 tio continui 2.149.a.21
 conuulsiois cura 2.149.b.4
 conuulsiois curatio 1.231.a.45
 conuulsiois sanguinis resolutio plurimum
 speratur per poros 2.149.a.28
 conuulsiois curatione artifices properant
 ad phlebotomiam, quamuis sit corpus
 mundum 2.149.b.16
 conuulsiois vlcera indigent in priuatis, ut
 mollescentur & humectentur. 2.
 150.a.42
 conuulsioni nisi succurratur cum aperio-
 ne pororum perducitur membrum ad
 corruptionem 2.149.a.17
 conuulsioni conuenit illud, cui est molles-
 catio cum caliditate subtili, & exsic-
 catione subtili 2.149.b.46
 conuulsioni non conueniunt, quae sunt re-
 bementis resolutionis, & exsiccationis
 nis 2.149.b.49
 conuulsiois ligatura qualis conueniat. 2.
 150.a.13
CONUULSIONI
 confert. 1.274.14
 Aloe
 ad conuulsionem melior medicina est mo-
 mia pura cum oleo sambucino, & mi-
 ni

INDEX

110
 confusum membrum quando apostema-
 tur, non suffert nisi ligaturam aqua-
 lem 2.151.a.13
 conualescens cuius crisis fuerit occulta,
 quomodo regendus 2.150.a.31
 conualescens parum indiget extractione
 sanguinis 2.102.b.15
 conualescens nisi appetat in ipso est re-
 plerio 2.102.b.50
 conualescens non toleret famem, neque
 sitim 2.103.a.30
 conualescentis appetitus absque impin-
 guatione quid significet 2.102.b.51
 conualefcit cras cibis sit boni chymi, faci-
 lis digestionis 2.103.a.28
 conualescentis caliditas qualis esse de-
 beat 2.103.a.39
 conualescentis cibus quomodo augeri
 gradatim debeat, & minui. 2.103.a.
 43
 conualescentis appetitus quare minore-
 tur 2.103.a.61
 conualescentis color pristinus restituitur
 cum siccibus siccis, & aqua destylo-
 rum immaturorum 2.241.a.17
 conualescentem alienari ab aqua vehe-
 mentis frigoris oportet 2.103.a.55
 conualescentes ab egritudine quomodo
 restituendi 2.394.b.22
 conualescentium corpora sunt in disposi-
 tione neutra 1.90.a.5
 conualescentium dispositiones diuersae. 2.
 202.a.15
 conualescentium regimen 2.102.a.48
 conualescentium cibus, qualis. 2.103.
 a.28
 conualescentium hora cibi, qualis. 2.103
 a.51
 conualescentium appetitus prostrato, que
 conueniant 2.103.b.7
 conualescentium appetitus prostrato cro-
 cum obesse 1.716.b.45
 conualescentium appetitus prostrati cu-
 ratio 1.716.b.40. & 717.a.13
 in conualescentium uentribus quando
 multiplicatur inflatio, indicat conuer-
 sionem 1.736.b.1
 conualescentibus accidunt exitura, cum
 non sunt mundificata corpora eorum
 per euacuationem 2.102.a.22
 conualescentibus quandoque accidit pru-
 ritus plurimus, quem tollit aqua tepi-
 da 2.102.a.35
 conualescentibus, quare capilli albificen-
 tur 2.102.a.36
 conualescentibus exercitium aequale, faci-
 le est inuatiuum valde. 2.102.a.55
 conualescentibus augmentum sanguinis
 procurandum 2.102.a.56
 conualescentibus prohibeantur coitus, et
 euacuationes 2.102.a.58
 conualescentibus num conueniat somnus
 diurnus 2.102.b.27
 in conualescentibus quando multiplica-
 tur nausea, indicat conuersionem.
 1.739.a.

cor & spiritus sunt vitæ principium. 1.
 12.a.30
 cor & spiritus calida sunt vehementer,
 ad superfluitatem declinantia. 1.12.
 a.31
 cor siccum est, aut siccitati propinquum.
 1.12.a.39
 cor comparatione cerebri & hepatis est
 siccum 1.12.a.43
 cor philosophi sententia, est membrum
 nim tribuens & non recipiens. 1.30.
 a.61
 cor vitalis facultatis principium est. 1.
 30.b.56
 cor sua excrementa ad axillas reijcit. 1.
 32.b.15
 cor est virtutis vitalis sedes. 1.70.b.67
 cor est operationum omnium principium
 secundum Arist. 1.71.a.4
 cor spirituum principium 1.74.a.8
 cor solutionem continui non tolerat. 1.92
 a.14
 cor refrigerantibus cur crocum aliqui ca-
 lidum admiscemus 1.201.a.66
 cor cum habet vulnus, non speretur sa-
 lus 2.139.b.61
 cor confortant confectio. 1.355.b.25
 cor est minera generationis nutrimenti
 spirituum 2.339.b.60
 cor vocari os stomachi ab aliquibus. 1.
 692.a.15
 cor non est musculus, quia motus eius nõ
 est voluntarius 1.670.b.36
 cor decliue est ad sinistrum latus. 1.621
 a.47
 cor habere tres uentres. 1.670.a.23
 cor sit positum in medio pectoris. 1.
 670.b.1
 cor non tolerat nocumentum dolorum, ne
 que apostema 1.670.b.25
 cor hepatis siccitatem non nuncit omnino
 1.753.a.11
 cor cum quibus in colica refrigerandum
 1.840.a.25
 cor est primum membrum, quod creatur
 in embryone 1.920.b.58
 cordis caliditatem non temperat cere-
 bri frigiditas 1.12.a.38
 cordis sic citas non peruenit ad humida
 tem cerebri, & hepatis temperandam
 1.12.a.40
 cordis humorem putrefacit primo loco
 aer putridus 1.106.a.10
 cordis vias somnus humectat & laxat
 1.109.b.38
 cordis causa sit bestica 2.61.b.21
 cordis tremor quid 1.676.a.7
 cordis tremor 1.746.a.6
 cordis tremoris cause. 1.676.a. 8. &
 675.b.26
 cordis tremoris signa. 1.676.b.38
 cordis tremoris calidi curatio. 1.678.a.
 47
 cordis tremorem calidum habens ex eis,
 quibus inuatur, est permutatio ab
 aere suo ad aerem frigidum. 1.
 678.b.29

CORDIS TREMORI calido confert.

Citri acetositas 1.286.a.19
 cordis tremoris frigidi curatio. 1.679.b.
 15
 cordis tremor quando superfluit, permu-
 tatur ad synopim; & quando magis
 superfluit, permutatur ad mortem. 1.
 1.676.a.29
 cordis tremorem quandoque vermes in-
 ducere 1.852.a.22
 cordis tremor ex colica 1.836.b.42
 cordis tremore a sanguine laborantes, coi-
 tu inuari 676.b.49
 cordis tremoris cum nausea curatio. 1.
 678.a.16
 cordis tremor quomodo aliquando sede-
 tur 1.678.a.30
 cordis tremor assiduus mortem subitam
 minatur 1.207.a.20
 cordis tremoris vniuersalis curatio. 1.
 677.a.66

CORDIS TREMORI conferunt.

Argentum alijs commixtum. 1.273
 b.47
 Aurum 1.277.b.60
 Been 1.279.b.61
 Melissa 1.282.a.60
 Corallus 1.288.a.6
 Ciminum 1.293.a.50
 Carui 1.29.b.4
 Coriandrum 1.294.b.48
 Nasturtium, emplastro facto ex eo cũ
 aqua, & sale 1.363.a.60
 Sal cum melle, & passis. 1.392.a.57
 Anemone 1.398.b.20
 cordis dispositiones quomodo cognoscan-
 tur 1.130.a.21
 cordis pulsui expositi sunt impinguiati in
 prima etate 2.260.a.26
 cordis tristitia, & debilitas quo differant
 2.338.a.20
 cordis sinistram concavitatem creauit
 Deus, ut esset armarium spiritus. 2.
 334.a.3
 cordis concavitas sinistra est minera ge-
 nerationis spiritus 2.334.a.6
 cordis egritudines a stomacho. 1.696.b.
 12
 cordis egritudines quæ interficiant. 1.
 641.a.30
 cordis egritudinum signa. 1.672.b.
 45
 in cordis egritudinibus quomodo phlebo-
 tomia exercenda 1.674.a.51
 in cordis egritudinibus quales medicina
 administrande 1.674.a.3

CORDIS AEGRITUDINIBUS confert.

Medicina propria. 2.344.a.49
 Cordis complexio calida quomodo cure-
 tur

I N D E X

cur 1.675.a.16
Cordis calida complexionis signa 1.672
b.39
cordis frigide complexionis signa 1.672
b.52
cordis humida complexionis signa 1.672
b.64
cordis complexionis sicca signa 1.673.
a.1
cordis sicca complexionis curatio 1.675
a.30
cordis calida, & sicca complexionis signa 1.673.a.44
cordis temperaturarum signa sumpta a fortitudine, & debilitate corporis 1.672.a.54
cordis temperaturarum signa sumpta a pectoris formatione 1.672.a.20
cordis temperaturarum signa sumpta a pilis pectoris 1.672.a.30
cordis temperatura signa sumpta ab aliquo modo 1.672.a.45
cordis temperierum signa sumpta a pulsu 1.672.a.9
cordis temperaturarum signa sumpta a moribus 1.672.a.48
cordis temperaturarum signa sumpta a corporis qualitatibus 1.672.a.30
cordis temperatura signa sumpta ab animi affectibus 1.672.a.63
cordis temperierum signa sumpta ab anhelitu 1.672.a.18
cordis apostematum signa 1.673.b.30
cordis apostema quando fit, tunc iam interficit, aut interficiet 1.685.b.64
cordis apostematis futuri curatio 1.686
a.3
cordis apostema calidum est interficiens statim, & frigidum est ex eis, quæ sunt difficilia 1.671.a.42

C O R D I S A P O S T E M A tibus conferentia composita.

Confectio de musco 2.320.a.23
Medicina kered regis 2.316.a.6
Medicina Gal. aque 2.316.a.7
cordis nutrimentum 1.670.a.65
cordis repletio sanguinea remouetur phlebotomia basilica dextra, sed repletio vaporosa phlebotomia basilica sinistra 1.674.a.66
in cordis egritudinibus sanguinis extractio est rehemētis necessitatis 1.674
a.60
cordis egritudinibus cur velociter succurrendum 1.674.a.45
in cordis complexionem frigida permutanda audendum esse cum calidis medicinis 1.674.b.23
cordis frigida, & humida complexionis curatio 1.675.a.45
in cordis complexionem calida permutanda non esse audendum cum medicinis refrigerantibus 1.674.b.30
in cordis calida complexionem permutanda, cum refrigerantibus calida commi-

scenda 1.674.b.40
cordis calida, & humida complexionis curatio 1.675.a.46
cordis humida complexionis curatio 1.675.a.46
675.a.41
cordis frigida, & humida complexionis signa 1.673.a.29
cordis malitie humida complexionis signa 1.673.b.20
cordis malitia calida complexionis signa 1.673.b.1
cordis malitie sicce complexionis signa 1.673.b.25
cordis dispositiones ab octo rebus significantur 1.671.b.3
cordis complexio frigida quomodo curatur 1.675.a.23
cordis frigida, & sicce temperaturæ signa 1.673.a.39
cordis parui animalia cur audacia 1.670.b.20
cordis magni animalia cur timida 1.670
b.15
cordis apostematis incipientis pernitiæ signa 1.685.b.66
cordis apostemati futuro conferre arteria partium inferiorum phlebotomia 1.686.a.3
cordis anatomia 1.669.b.58
cordis vlcis signum est dolor in loco sinistro mamillari 1.673.a.50
cordis quando fortis fit malitia complexionis frigida, aut calida, aut sicca sine materia, incipit corpus procedere in via phthisis, & liquefactionis 1.673.a.56
cordis calida, & humida temperatura signa 1.673.a.19
cordis caliditas vincit humiditatem hepatis in ultimo 1.753.a.15
cordis caliditas vincit caliditatem hepatis 1.752.b.12
cordis caliditas vincit humiditatem hepatis 1.752.b.22
cordis caliditatem parum vincit hepatis frigiditas 1.752.b.18
cordis caliditas vincit frigiditatem hepatis fortiter 1.752.b.48
cordis frigus vincit caliditatem hepatis 1.752.b.20
cordis frigiditas qualiter vincat caliditatem hepatis 1.752.b.54
cordis frigiditatem debiliter vincit hepatis caliditas 1.752.b.16
cordis sanitatem significat color rubeus albus 1.752.a.15
cordis humiditas non vincit siccitatem hepatis 1.752.b.14
cordis humiditatem semper vincit hepatis siccitas 1.752.b.15
cordis humiditatem valde vincit hepatis siccitas 1.753.a.13
cordis siccitas quandoque vincit humiditatem hepatis parumper 1.752.b.16
16
cordis siccitatem vincit hepatis humiditas 1.752.b.17. & 753.a.22

cordis siccitas quandoque consequitur humiditatem hepatis parum valde 1.753.a.22

C O R D I S D O L O R I B U S conferunt.

Aurum 1.277.b.60
Calamentum hirci 1.299.b.10
Doronic 1.307.b.65
Endiuia cum farina bordet 1.311.a.
51
Ocimum gariophyllatum 1.318.b.
28
Granatum 1.328.b.65
Electrum 1.337.a.9
Lacca 1.344.a.57
Lingua auis 1.344.b.33
Lingua bonis in vino, aut cum luto, aut meno 1.344.b.52
Mirtus 1.352.b.45
Myrobalani 1.353.b.13
Muscus 1.354.a.22
Mumia cum aqua cynimi, & amaris 1.357.b.9
& earui 1.391.a.31
Spodium 1.393.a.28
Sandaraca 1.396.b.39
Spica 1.398.a.33
Sandalus 1.406.b.44
Muscus 1.406.b.44
cordis pulsus pregnantium causa 1.933
a.39
cordis pulsus pregnantium curatio 1.933.a.41

C O R D I S P U L S I C O N F E R E N T I A composita.

Electuarium 2.292.b.60
Electuarium regum 2.291.a.47
Syrupus calumini 2.298.a.44
Theriaca 2.316.a.45
Mitridatum 2.316.a.45
Seelithe 2.316.a.45
Theriaca Auic. 2.316.a.48
Confectio Casaris 2.316.a.46
Mina 2.316.a.46
Syrupus de malis calidis 2.316.a.
47
Confectio de muscho 2.316.a.47
Medicina de muscho dulcis 2.316.a.
48
Medic. de muscho amara 2.316.a.
48
Medicamen aliud 2.344.a.61

C O R D I S P U L S I C O N F E R E N T I A composita.

Theriaca magna 2.265.b.66
Mitridatum 2.268.b.33
Casaris confectio 2.272.b.29
Confectio de musco 2.274.b.58
Confectio de muscho cum alijntibus 2.275.a.18
Medic. de muscho dulcis 2.275.a.
36
Conferunt.

INDEX

Confectio citrina felini 2.277.a.20
Confectio de hiacyntho 2.281.a.60
Electuarium ambrae 2.288.a.66
cordi quae agilitudines accidunt. 1.671
a.22. & 1.672.b.6
cordi feruunt pulmo & arterig. 1.311.a.
10

cordi prodesse etiam vomitorium medica-
mentum 1.344.a.36
cordi prodesse & obesse diuretica. 2.343
b.26

cordi non ita aduenit apostema, ut per ip-
sum induetur pulsus, immo interficit
ante illud 1.673.b.43
cordi, quod nouementum contingat pro-
pter anhelitum 1.673.a.66

CORDI CONFERVNT.

Ambra 1.273.b.15
Ben 1.279.b.66
Melissa 1.282.b.60
Ocimum fluuiiale 1.283.b.29
Corallus 1.288.a.5
Crocus 1.290.a.24
Doronicus 1.307.b.66
Emblicus 1.310.a.62
Endiuia cum farina hordei. 1.311.a.
52

Enula 1.312.b.63
Galie odor 1.329.b.55
Lingua a bonis 1.344.b.51
Myrtus 1.352.b.45
Muscus 1.354.a.22
Poma 1.379.a.21
Spodium 1.381.a.31
Xyloaloes 1.411.a.64

cor confortantia in bubone pestilentiali.
2.119.a.13

cor Ledi a medicamentis laxantibus du-
pliciter 2.343.b.6

ad cor quando peruenit calor purus aut
frigus purus, moritur ille, cuius est. 1.
672.b.31

cor debilitant uigiliae, & exercitium, &
similia cum resolutione. 1.674.a.14

in cor causae imprimentes quae. 1.673.b.
60

ad cor medicinae 1.935.b.16
in cor quantum animi affectiones impri-
munt 1.674.a.6

COR CONFORTANTIA composita.

Theriaca magna 2.265.b.63
Mithridatum 2.268.b.23
Arius darii confec. 2.271.b.60
Confectio de hiacyntho 2.281.a.60
Theriaca 2.316.a.39
Mithridatum 2.316.a.39
Theriaca esdra 2.316.a.40
Theriaca diateseron 2.316.a.40
Nedrech Darii 2.316.a.41
Confectio Alchindi 2.316.a.41
Theriaca Auic. 2.316.a.41
Confectio de hiacyntho Auic. 2.316

a.42

Confectio Gal. 2.316.a.42

Electuarium de ambra 2.316.a.42

Electuarium 2.316.a.42

in corde secundum philosophos genera-
tur primus spiritus 2.334.b.6

in corde quorundam magnorum anima-
lium os inueniri, & quid sit. 1.670.

b.29

in corde quando accidit ulcus, & currit
ex nare sinistra sanguis, moritur pa-
tiens 1.673.b.47

in corde essentia caloris innati, & san-
guinis, & spiritus vitalis plurima est,
non inflammata, sumosa, immo splen-
dida, pura 1.672.a.50

a corde suis signa 1.733.b.2

cordialis est medicina omnis odorifera.
1.678.a.14

cordialis syncopis signa 1.681.b.18

cordiales medicinae temperatae quae. 1.
675.b.53

cordiales medicinae calidae quae. 1.675.
b.56

cordiales medicinae frigidae quae. 1.675.
b.64

cordialis medicamenta. 2.344.b.23. &
deinceps

cordialibus medicamentis abstergentia
quando permiscenda 2.343.b.42

cordialibus medicamentis aperientia
quando iungenda 2.343.b.44

cordialibus medicamentis astringentia
permiscenda & cur 2.343.b.55

cordialibus nutrimentis aromatica ma-
gis quam dulcia faciunt. 2.339.b.55

cordialibus medicamentis repercutientia
quando iungenda 2.343.b.64

cordialibus medicamentis stupefacientia
quando iungenda 2.343.b.67

in cordialibus medicamentis frigidis cur ca-
lidae commisceantur 1.674.b.63

corallus frigidus est in primo, siccus in
secundo 1.287.b.59

coralli cur appendantur puerorum collis.
1.287.b.56

coralli species 1.287.b.57

coralli facultates 2.345.a.56

corallum stomacho a proprietate conue-
nire 1.709.b.66

corallum meri conferre a proprietate. 1.
709.b.68

coriandrum cur refrigeret per os sumptum,
& resoluat facto ex eo emplastro. 1.
245.a.40

coriandrum aliud humidum, aliud siccum
1.294.a.63

coriandrum an calidum sit, vel frigidum
1.294.a.64

coriandrum frigidum est in fine primi us-
que ad secundum, siccum in secundo.
1.294.b.6

coriandrum est fortis impressionis in re-
tinendo cibum in stomacho. 1.820.
a.34

coriandri humidi nocumenta. 2.207.a.
65

coriandri humidi assumpti cura. 2.207.
b.7

coriandri succus circa uncias quatuor
bibitus cur interficiat. 1.294.b.64

coriandri qualitates 2.595.b.40

CORIANDRI VENENO confert.

Oleum de lilio 1.348.b.59

cordumeni quae substitueda. 1.300.a.26

cornuta est genus serpentum surdorum,
cuius longitudo est ab uno cubito us-
que ad duo 2.226.a.47

cornuta capiti sunt duo eminentia sicut
duo cornua, & color corporis eius est
cineris color 2.226.a.49

cornuta serpentis venter est sicut squam-
mae siccae 2.226.a.51

cornuta serpentis morsus signa. 2.226.
a.62

cornuta serpentis morsus curat. 2.226.
a.67

ad cornuta serpentis morsum semen ra-
phani est mirabilis inuamentum. 2.226
b.7

ad cornuta morsum valet sal tritus. 2.
226.b.9

cornuta serpentis plurimum est in locis
arenosis 2.226.a.54

cornu oculi grossitudinem attenuat suc-
cus acori 1.267.a.35

CORNEAE EXULCERATAE conferentia composita.

Collyrium ros. magnum 2.320.b.45

Collyrium pomale 2.321.a.2

cornua sunt additiones spissae vngulares
nascentes super iuncturas in extremi-
tatibus propter vehementiam opera-
tionis 2.253.b.23

cornu cerui adustum statim sedat dolore
colicę ut aiunt 1.845.a.25

cornu spicae nocumenta 2.201.b.26

cornu spicae nocumentorum cura. 2.202
b.29

cornuum cura 2.253.b.25

CORONAE DOLORI confert.

Hierabustus 2.286.a.55

corrosiua medicina 2.342.a.53

corrosionem quae prohibeant. 2.118.
a.5

corpus simplex unumquodque non pu-
trefcit, sed aut in sui qualitate aut in
sui substantia in aliud conuertitur sim-
plex, sicut aqua conuertitur in aerem.
1.105.b.49

corpus simplex non suscipit sanguinis
aut membri humani formam nisi com-
ponatur 1.114.b.12

corpus preparatum variolis est calidum
& humidum 2.77.b.15. & 30

corpus cum est mundum, tunc eius apo-
stema

INDEX

Memata resoluē 2.119.b.63
Corpus carnosum absque multa pingue-
dine & asipe est calidum & humi-
dum 1.133.b.13
corpus macrum magis frigidum est &
siccum 1.133.b.19
corpus instrumentum est anime 1.135.
a.29
corpus nigrum pilosum atrabile reducat
1.137.b.9
corpus maius habet maiorem timorem,
& lesionem ex casibus; & offensionib;
bus 2.150.b.3
corpus omne terminum habet duratio-
nis 1.163.a.40
corpus nutriri prohibet phlegma et aquo-
sitas in sanguine existens 1.177.
b.53
corpus malis humoribus repletum quibus
nutriendum 1.177.a.17
corpus resoli aptum, humidis que facile
digerantur, nutriendum est 1.177.
a.20
corpus produxit Deus ex grossitie, & ter-
restreitate humorum 2.334.a.15
corpus quadratum quod 2.378.a.41
corpus arefcit cum splen ingrossatur 1.
792.b.24
corpus extenuatur, quando splen impin-
guatur 1.800.a.2
corpus laxant balnea 1.120.b.19
corpus gulosi cur non augeatur 1.709.
a.51
corpus siccum, & durum quum euacua-
re voluerimus, quid agendum 1.210.
b.23
corpus nostrum conseruant dua virtu-
tes, nutritiua, & pulsatiua 1.163.
a.62
corpus mortuum conseruat Cedrus 1.
301.a.23

CORPVS CONFORTAN-

ria composita.

Arius darij consec. 2.271.b.60
Confectio zebemirem magnū 2.273.
a.10
Confectio Galeni 2.273.b.66
Confectio de alijs 2.177.a.30
Confectio de Kebib regis 2.279.
b.1
Oleum demanum 2.313.b.40

CORPVS MVNDICAN-

ria composita.

Hieralogodon 2.283.b.63
Diacitoniten sol. 2.290.b.31
Pilule stomachicæ 2.309.a.9

CORPVS CALEFACIEN-

ria composita.

Confectio de alijs 2.277.a.61
Oleum de absinthio 2.311.a.46
corporis robur non sequitur multitudinē

sanguinis 1.23.b.39
corporis signa sumpta a mollificatione
eius, & malitia resupinationis, & de-
bilitate 2.91.b.20
corporis mollificatio & malitia resupina-
tionis, & debilitas vnde fiant 2.91.
b.21
corporis humani dispositiones tres sunt
1.90.a.63
corporis siccitas significat tarditatem cri-
sis 2.84.b.13
corporis extremitatum signa in crisi 2.
92.a.62
corporis repletionem in apostematibus a
mollificationis abstinentum 2.110.
a.33
corporis laxitati conserunt aque aræ,
ferreæ, & salse 1.120.b.32
corporis resolutionem prohibet statio in
sole 1.120.a.15
corporis raritas interna est ex calfacien-
tibus causis 1.122.a.14
corporis raritas vehemens refrigeratio-
nis est causa 1.122.a.39
corporis colores varij quid significant 1.
134.a.21
corporis macies, & fuscedo cholera ni-
gra redundantis est signum 1.137.
b.35
corporis resolutio ex causis est & intrin-
secis & extrinsecis 1.162.b.27
corporis nostri duratio non ob humidita-
tem innatā est calori naturali & am-
bienti resistentem sed ob alimenta 1.
163.a.17
corpora a causis intrinsecis minus ledun-
tur, magis autem ab extrinsecis 1.
175.b.67
corporis odor cur ex coitu feteat 2.250.
b.2
corporis cura ex odoris corruptione 2.
259.a.5
de corporis odore horribili 2.254.b.44
de corporis extenuatione 2.256.b.13
corporis extenuationis causa 2.256.
b.15
corporis comparatio ad humores est sicut
comparatio spirituum ad humores 2.
334.a.15
corpus nutriunt maxime que dulcia 2.
339.b.56
corporis humores 2.378.b.26

CORPORIS TERCVS-

sionibus conferentia com-

posita.

Trochisci de rheubarbaro 2.305.
a.52

CORPORIS EXTREMI-

tates mundificantia com-

posita.

Pilule albaromachi 2.395.b.6
corpori adueniens materia omnis, aut sa-
nies, necesse est vt faciat putrefa-
ctionem, aut maturationem, aut dimi-

nutionem, aut alio modo alteretur 1.
127.a.48

CORPORA INFRIGIDA-

to conferentia composita.

Alchelbengi magnum 2.280.b.5
Oleum de absinthio 2.311.a.46
corpora prapara ad febres que sint 2.
3.b.45
corpora frigida, & humida, & frigida,
& sicca, sunt longinquiora corpora 2.
2.3.b.61
febris 2.3.b.61
corpora prapara ad febres pestilentia-
les, que sint 2.67.b.61
corpora nostra duobus noxamentorum
generibus sunt exposita 1.162.b.4
corpora nostra in principio in vltima co-
stisunt humiditate 1.162.b.14
corpora suscepriliora curationis videri,
qua 2.158.b.3
corpora que tarde suscipiunt curationem
viceris 2.159.b.7
corpora vara & resolubilia cibis humi-
dis, qui cito digerantur nutrienda 1.
175.b.61
corpora vara cibos crassos & diuersos te-
lerant magis quam alia 1.175.b.65
corpora humida humiditate naturali re-
solutioni apta sunt 1.176.b.44
corpora humida humiditate naturali res-
olunt tantum non tolerant vt corpora
sicca 1.176.b.46
corpora, qua breui extenuantur, breui etiam
tempore redeunt ad teneuitatem, sicut
pinguedinem 2.258.b.19
corpora, qua extenuantur in tempore lin-
go, non tolerant nisi blandimentum et
bilis virtutis 2.258.b.52
corpora susceptibilia pinguedinis, sunt
que de eis meliorem habent exitum 2.
256.b.55
corpora pingua propter humiditatem,
qua est in eis, significant longitudinē
vite 2.260.a.60
corpora vitam recipere inepta que 2.
334.b.55
inter corpora, & medicinas sunt propor-
tionem, que non comprehenduntur nisi
experimento 1.632.b.47
corpora extenuata aliqua non tolerant
lutionem, & pronocationem plurimā
1.374.a.15
corporum humiditates a luna pati 2.
104.a.16
corporum nostrorum generationis prin-
cipium due res, sperma viri, & sperma
mulieris ac sanguis menstruus 1.102.
a.47
corporum nostrorum duratio est ob ali-
menta 1.163.a.24
corporum intemperamentorum 1.163.
b.9
corporum morbis oportuerunt regimen
1.109.b.10. & deinceps
in corporibus crebris vena non appareat
nisi constingatur 1.222.a.15
Corpore

I N D E X

- coryze infantum quomodo succurrendum* 1.167.b.48
costa cur non ex uno osse 1.43.42
costa septem superiores cur continue 1.43.a.57
costa inferiores cur non continue 1.43.b.1
costarum anatome 1.43.a.39
costarum fractura, & curatio 2.195.a.46
costarum fracturę signa 2.195.a.52
costis veris septē accidit fractura a duobus lateribus, falsis uerō accidit a latere dorsi 2.195.a.47
costus qui melior 1.301.b.6
costus est calidus in tertio, siccus in secundo 1.301.b.11
costus maturat, & confortat 1.748.b.6
costus falsificatur cum radicibus emulæ diuis 1.301.b.4
costi species 1.301.a.62
costo quid substituitur 1.301.b.37
conuices nutriuntur elleboro propter similitudinem complexionis 1.298.a.43
coxae ossium anatome 1.46.b.47
coxae ossium anatome 1.46.b.60
coxae musculorum anatome 1.57.b.29
coxae fractura est facilior 2.182.a.28
coxae fractura, & eius curatio 2.197.a.41
coxae os fractura stringitur in l. noctibus 2.197.b.7
coxam habens fractam parum denudatur a claudicatione 2.197.b.45
coxarum dolores autumnu cur accidunt 1.101.b.20
cranium est vt clypeus 1.34.b.20
cranium cur ex multis ossibus 1.36.b.21
cranium multoties finditur, & non finditur cutis eius, immo apostematur 2.189.b.3
crani anatome 1.36.b.18
crani osses 1.36.b.18
crani figura naturalis 1.36.b.51
crani figure non naturales 1.37.a.20
crani suture 1.36.b.64
crani suture expurgando cerebro faciunt 1.36.a.35
crani commissura 1.36.b.64
cranei arteriarum fluxus sanguinis facile retinetur 2.155.b.26
de crani fractura 2.189.b.2
cranei fracturę cura 2.189.b.5
cranei fracturę, quę accidunt 2.189.b.25
cranei fracturę dispositiones considerande 2.189.b.31
cranei fracturę, cum infirigidatur relation, & apostematur curatio 2.190.b.48
crani sectio, ex primorum sententia, quomodo fiat 2.190.b.63
crani fissurarum curatio 2.190.a.29
crani incisio, quando, & quo in loco fieri debeat 2.190.b.19
cranei incisio non toleratur, nisi ubi non est panniculus nominatus mater, punctus aut conuictatus 2.190.b.41
crapule noementa plurima, & curatio 2.361.b.10
crecitina virtus quę 1.71.b.29
crecitina virtus est ministrata 1.71.b.18
crecitina virtuti nutritina seruit 1.71.b.33
creta comesta facit extenuationem corporis 2.256.b.45
crisis quid 2.81.a.48
crisis quę sit 2.288.b.14
crisis bona quę 2.81.b.30
crisis bona est quę cadit in die crisis laudabilis 2.81.b.34
crisis bona fit, quando virtus expellit materiam ladentem a corde, & principibus membris, et extremitatibus etiam corporis 2.81.b.13
crisis omnis aut est laudabilis, aut mala 2.81.b.35
crisis omnis aut est completa aut diminuta 2.81.b.36
crisis completa est quando natura expellit materiam expulsionē totali 2.81.b.37
crisis completa fit apud statum, & declinationem 2.82.a.47
crisis diminuta qualis 2.81.b.39
crisis non fit in 7. si tardatur apparitio digestionis post 3. aut 4. 2.45.a.10
crisis agitudinum capitis est mucus, sanies auiis, lippa, & lachryma 2.81.b.57
crisis sanguinis hemorrhoidarum confert multis agitudinibus 2.81.b.59
crisis agitudinum pectoris est spiritum 2.81.b.58
crisis ex permutatione, sunt exitura 2.82.a.4
crisis ex timore, & gaudio fit secundum motum spirituum 2.82.b.28
crisis non cadit in die, & hora quietis, nisi raro 2.82.b.35
crisis melior est illa, quę fit in hora status 2.82.b.40
crisis, quę ante statum, est aut diminuta, aut mala compressura 2.82.b.44
crisis, nunquam fit in principio nisi perniciosa 2.82.a.45
crisis nunquam fit in declinatione 2.82.b.49
crisis in agitudinibus saluis postponitur, quia natura expectat complementum digestionis 2.82.b.54
crisis in mortiferis agitudinibus antececidit 2.82.b.57
crisis cum fit ad membrum aliquod cum nocumento illius, confortetur membrum, et declinetur materia fluens ad contrarium 2.83.a.3
crisis, post digestionem completam est laudabilior permutatio 2.82.a.23
crisis laudabilior permutationum significat crisis malam 2.82.a.12
crisis agitudinum chronicarum longinquā est 1.195.b.63
crisis in acutis morbis propinqua est 1.195.a.67
crisis quandoque numeratur ex sexto, & est septimi 2.83.a.6
crisis bona raro fit in sexto 2.83.a.8
crisis deriuatur in lingua gręca a separatione locutionis 2.83.a.17
crisis ex fluxu sanguinis narium quandoque consumit materias agitudinum furiosarum, & facit sanitatem statim 2.83.a.65
crisis mouetur ad expulsionem secundum duos modos, aut ex omni parte expellendo, aut ad unam partem tantum 2.83.b.13
crisis cum expellit materiam, expellit per diuersa membra 2.83.b.22
crisis febris causon, plurimum est per fluxum sanguinis narium, aut per sudorem 2.84.a.4
crisis quandoque fit uomitu, & fluxu uentris 2.84.a.7
crisis pleuresis quandoque fit per fluxum sanguinis narium quandoque non 2.84.a.12
crisis finitatis, aut mortis ex quibus cognoscatur 2.84.a.35
crisis per viam uenarum fit uel per sudorem, vel per urinam 2.85.b.40
crisis sudoris non expectetur cum solutione naturę dominante 2.85.b.41
crisis per solutionem ventris raro accidit cum dominio sudoris, aut urina 2.86.a.32
crisis illius morbi, qui pertransit quinquaginta, imò triginta dies raro fit per exituram, & permutationem ex quorundam sententia 2.86.b.10
crisis febrium lassitudinalium fit cum exituris, quando non fit cum alijs 2.87.a.28
crisis peripneumonia multoties fit cum exituris iumentarum 2.87.a.59
crisis bonitatem quandoque facit sperare naturę agitudinis et pulsus, & virtutis 2.88.a.8
crisis mala est, si fiat ante statum, & digestionem 2.88.a.37
crisis mala fit in die non critico 2.88.a.39
crisis mala est, quando ante statum fit enacuatio multa, quę propter multitudinem materie accidit 2.88.a.41
crisis est propinquior cum apparent signa timorosa 2.88.a.28
crisis cum est bona, iam facta est digestio 2.88.b.17
crisis quando expectanda per signa digestionis 2.88.b.22
crisis doloris capitis in septimo est expectanda cum fluxu sanguinis narium 2.89.b.39

crisis

I N D E X

- Crisis nisi accidat illi, qui alienatur a se-
bre incensua, est signum velocis mor-
tis* 2.90.b.66
- crisis cum non sit bona, tremor est signum
malum* 2.93.a.9
- crisis sudoris qualis* 2.94.b.6
- crisis bona sudoris qualis sit.* 2.95.b.15
- crisis per fluxum sanguinis narium plu-
rum accidit in imparibus, ut 3.5.7.
& 9. ardo vero in 4.* 2.95.b.57 &
96.a.23
- crisis completa pleuresis, & apostema-
tum hepatis, & hypochondriorum,
& febrium in ensinarum, est per flu-
xum sanguinis narium.* 2.95.b.49
- crisis quandoque fit per urinas malas.* 2.
96.b.64
- *crisis agnitionum, quae in temporibus
procedunt, & ultra mensem, numera-
tur ex sole* 2.104.a.51
- crisis plurimum fit in diebus fortibus in
ultimo* 2.105.a.55
- crisis primus dies est quartus.* 2.105.a.
58
- crisis non multum cadit in quarto.* 2.
105.a.59
- crisis dies quartus est indicativus septi-
mi* 2.105.a.60
- crisis non fit in xij. propter suam debili-
tatem* 2.106.a.18
- crisis cum accidit in vi. die, est mala.* 2.
106.a.21
- crisis quando expectanda ex diebus indi-
cationis* 2.106.b.20
- crisis in vij. quando speretur.* 2.107.a.
17
- crisis quando speretur inter vij. & xij.*
2.107.a.22
- crisis erit in vij. si sudor inceperit in no-
cte vij. & perduraverit etiam per to-
tum vij.* 2.107.a.4
- de crisis pronoscatione & iudicijs.* 2.
81.a.27
- crisis per mutationis fit quando virtus ex-
pellit materiam a corde, & non ab ex-
tremis* 2.81.b.18
- crisis per mutationis expectetur quando
virtus est debilior, & dies indicatio-
nis, & materia grossa* 2.81.b.15
- crisis diminuta dies indicat diem crisis
completam* 2.81.b.41
- crisis per mutationis, cui non accidit sani-
tas quae sit* 2.82.a.21
- crisis permutatio quae est ad exteriora
est laudabilior* 2.82.a.22
- crisis signa ante digestionem significant
exituram aliquam, aut aliud, quod erit
post sanitatem* 2.82.a.42
- crisis motus cum accidit in diebus, &
horis consuetis natura ad impugna-
tionem agnitionis cum expurgatio-
ne conuenienti, est res magnae fiduciae*
2.82.a.39
- crisis motus cum accidit ante horam con-
uenientem naturae, quid sequatur vi-
de* 2.82.a.64
- crisis motus ante tempus debitum signi-
ficat crisis non completam.* 2.82.
b.13
- crisis motus ante tempus debitum, in a-
gitudine mala, & fraudulenta, signi-
ficat crisis malam* 2.82.b.14
- crisis motus ante tempus, in agitudine
salua, significat crisis non comple-
tam* 2.82.b.16
- crisis motus ante statum a quibus cau-
sis fieri soleat* 2.82.b.18
- crisis facit aliquando timor per fluxum
ventris, aut uomitum, aut urinam,
gaudium vero per sudorem.* 2.82.b.
27
- crisis motus ante statum cum uirtutis in
constantia significat mortem.* 2.82.
b.33
- crisis accidentia in primis diebus signifi-
cant perniciem* 2.81.b.45
- crisis signa diuersa* 2.83.a.4
- crisis per mutationis alteratio quae fit ad
inferiora est laudabilior* 2.82.a.21
- crisis signa nocturna sunt reuoluentiora
diurnis* 2.83.a.49
- crisis signa diuersificantur aut propter di-
uersitatem materiae, aut causa diuersi-
tatis motus* 2.83.a.54
- crisis causa diuersitatis materiae quando
fiat* 2.83.a.56
- crisis causa partis motus quomodo fiat.*
2.82.b.3
- crisis signa non semper faciunt crisis
necessario* 2.84.a.19
- crisis signorum quaedam sunt signa tan-
tum eius, ut dolor capitis, quaedam
sunt signa, & pars crisis, ut nausea.*
2.84.a.30
- crisis velocitatem significat exuberatio
signorum continuorum in 3. & 4.* 2.
84.b.4
- crisis tarditatem significat siccitas corpo-
ris* 2.84.b.15
- crisis futura signa distinguunt.* 2.84.
b.55
- crisis per uomitum venturæ signa pro-
pria* 2.84.b.56
- crisis uentura per fluxum sanguinis na-
rium signa propria* 2.85.a.8
- crisis futura signa distinguunt inter
fluxum sanguinis narium, & uomi-
tum* 2.85.a.50
- crisis signa declinationis materiae ad
viam egestionis* 2.86.a.41
- crisis signa per viam matricis.* 2.86.a.
39
- crisis signa ex apertione venarum ani.* 2.
86.a.48
- crisis per mutationis sunt duae causae.* 2.
86.b.13
- crisis per mutationis ad inferiora signa.*
2.86.b.30
- crisis per mutationis ad superiora signa.*
2.86.b.37
- crisis per mutationis ad aliam agnitudi-
nem signa* 2.86.b.50
- crisis cum exitura signa* 2.86.b.58
- crisis iudicia de exituris* 2.87.a.62
- crisis per euentum spasmi signa.* 2.87.
b.38
- crisis signa casus rigoris* 2.87.b.58
- crisis bona signa* 2.87.b.66
- crisis bona melius signum est, ut sit com-
plera, & facta in die crisis laudabilis*
2.88.a.1
- crisis bona significat victoriam naturae.*
2.84.a.53
- crisis bona est cum euacuatione, non cum
permutatione, & exitura.* 2.88.a.3
- crisis bona euacuatio qualis sit.* 2.88.
a.5
- crisis signorum iudicia ab solute.* 2.88.
b.28
- crisis mala signa* 2.88.a.34
- crisis signorum bonorum narratio.* 2.88.
b.40
- crisis signorum malorum iudicia.* 2.89.
a.11
- crisis signorum malorum narratio.* 2.89.
a.33
- crisis signa sumpta ex dolore capitis.* 2.
89.b.33
- crisis signa mala pendencia ex forma &
colore* 2.89.a.41
- crisis signa sumpta ex parte stomachi*
2.89.b.51
- crisis signa mala ex membris antelutis*
2.90.a.1
- crisis signa mala ex parte sensus.* 2.90.
a.13
- crisis signa facta in oculo.* 2.90.a.22
- crisis signa sumpta ex parte nasi.* 2.90.
b.32
- crisis signa sumpta ex parte auris.* 2.90.
b.51
- crisis signa sumpta ex parte dentium.*
2.90.b.65
- crisis signa sumpta ex parte linguae, &
oris, & quae sequuntur ea.* 2.91.a.20
- crisis signa sumpta ex radice linguae, &
gutturis, & meri* 2.91.a.50
- crisis signa sumpta ex parte renarum.* 2.
91.b.11
- crisis signa sumpta ex molificatione
corporis, & malitia respirationis, &
debilitate* 2.91.b.15
- crisis signa mala sumpta a forma iacen-
di* 2.91.b.19
- crisis signa a cute sumpta* 2.92.a.13
- crisis signa sumpta ex ventre, & parti-
bus hypochondriorum* 2.92.a.20
- crisis signa sumpta ex ano* 2.92.a.30
- crisis signa sumpta ex uirga, & testicu-
lis* 2.92.a.45
- crisis signa sumpta ex parte excrementi-
tum* 2.92.a.60
- crisis signa sumpta ex matricibus.* 2.92.
a.55
- crisis signa sumpta ex parte somni, & ui-
gilie* 2.92.b.30
- crisis signa mala sumpta ex afflu-
entibus* 2.92.b.49
- crisis signa sumpta ex doloribus.* 2.92.
b.59

I N D E X

- b. 99**
crisis signa sumpta ex voce, loquela, & silentio 2.93.a.1
crisis signa sumpta a ratione 2.93.a.18
crisis signa sumpta ex motibus 2.93.a.24
crisis signa sumpta ex existimatione 2.93.a.41
crisis signa sumpta ex saltu, & halicibus 2.93.a.45
crisis signa sumpta ex appetitu 2.93.a.1
crisis signa sumpta ex somnijs 2.93.a.61
crisis signa ex ictericia 2.93.b.11
crisis signa sumpta ex apostematibus 2.93.b.36
crisis signa sumpta ex parte pustularum, & quae simulantur eis 2.93.b.61
crisis signa sumpta ex rigore 2.94.a.32
crisis signa sumpta ex forma venarum 2.94.a.22
crisis signa sudoris 2.94.b.3
crisis euacuatio 2.94.a.49
crisis signa ex sternutatione 2.96.a.26
crisis signa ex egestione 2.96.a.40
crisis signa ex vomitu 2.96.b.23
crisis signa sumpta a modo substantiae vnae 2.97.a.42
crisis signa ex pulsu 2.95.b.32
crisis signa ex fluxu sanguinis narium 2.95.a.13
crisis signa quando longitudinem agitudinis significant 2.100.a.64
crisis reliquae attrahunt recidinationem nisi succurratur 2.100.b.62
crisis hora plurimum fit mors in agitudinibus mort. 2.101.b.37
de crisis diebus, & horis 2.103.b.31
de crisis prima computatione 2.103.b.38
crisis dierum, & periodorum causa, quae sit 2.104.a.4
crisis temporum causam plures posuerunt Lunam 2.104.a.7
crisis causam scire non pertinet ad medicum, sed ad alium artificem 2.104.a.56
crisis dierum computatio 2.104.a.52
crisis dies impares fortiores sunt, paribus in plurimo numero 2.105.a.18
crisis dies pares, & impares qui. 2.105.a.30
crisis dies esse, octauum, & decimum ne gaudet Gal. 2.105.a.40
crisis die bona, cum apparent signa mortis illud est deterius, et significat mortem 2.105.a.47
de crisis dierum proportionalitate, & de bilitate, & comparatione ad agitudines 2.105.a.51
crisis velociores sunt agitudines, quae paroxysmum faciunt in imparibus, & tertiana &c. 2.105.b.15
crisis agitudinum, quae faciunt paroxysmum in imparibus, fit etiam in imparibus 2.105.b.17
crisis dies in tertiana expectatur xi. r. r. xiii. 2.105.b.19
crisis agitudinum, quae faciunt paroxysmum in paribus, est tardior, & plurimum fit in paribus 2.105.b.21
crisis tarditatis, aut antecessoris causa. 2.105.b.45
crisis dierum cognitio, cum dubitatur. 2.106.b.50
crisis die non moueatur aeger omnino cum medicina 2.106.b.58
crisis dierum signa 2.107.a.9
crisis signa sex 2.388.b.19
crisis laudabilis signa 2.388.b.47
crisis signorum catalogus 2.388.b.61
crisis tempora 2.388.b.54
crisis futurae per fluxum sanguinis narium signa 2.389.a.65
crisis futurae per fluxum mensesuorum signa 2.389.b.8
crisis cholericis morbi caput petentis. 2.389.b.17
crisis per fluxum hemorrhoidarum futura signa 2.389.b.10
crisis per vomitum futura signa. 2.389.b.22
crisis per ventris solutionem signa. 2.389.b.28
crisis per urinam futura signa. 2.389.b.32
crisis per sudorem signa. 2.389.b.40
crisis per apostemationem signa. 2.389.b.45
crisis signum est aliquando nausea. 1.739.a.46
crisis apostematum hepatis calidorum qualis 1.768.b.25
crisis lacertorum mirachialium apostematum calidorum qualis. 1.768.b.27
crisis per solutionem ventris signa. 1.791.b.28
crisis per urinae promocationem signa. 1.791.b.28
crisis in icterico signa 1.795.b.25
crisis signum quandoque est intestinorum virgatus 1.834.a.30
crisis per sudorem facit materia subtilis, grossa vere, quamvis calida facit per fluxum sanguinis narium, & ita singularem per urinam, per fluxum ventris, & per vomitum. 2.81.b.50
crisis diminutam significat digestio diminuta 2.81.a.44
crisis completam significat completa digestio 2.81.a.45
crisis completam impedit frigus vehementis 2.82.a.51
crisis mouent aliquando animi accidentia 2.82.b.24
crisis quandoque significant species agitudinum 2.83.b.65
crisis multoties praegrans habet cum abortu 2.84.a.18
crisis faciunt apparere aliquando quendam extrinsecam similia signis crisis. 2.84.a.36
crisis omnem indicat pulsus. 2.84.b.28
crisis facit materia per viam venarum quando urina est tincta. 2.85.b.37
post crisis urina alba, subtilis indicat fluxum ventris 2.86.a.29
crisis, per fluxum sanguinis narium, quae apostemata faciunt, & quae non, vide. 2.96.a.4
crisis in vii. significat indicatio ex vii. 2.107.b.7
crisis agitudinum splenis esse ictericia nigram 1.794.a.66
crisis, aut resolutione remouentur omnes agitudines 2.81.b.18
in crisis signa motus materiei ad superiora 2.84.b.38
crisis apparente in tertiana pura sufficit aqua hordei, & aqua granatorum, & syrupus acetosus 2.39.b.63
in crisis signa declinationis materiei ad membra urinae 2.85.b.46
in crisis tria sciri oportere. 2.388.b.52
in crisis multoties accidit syncopis propter expulsionem materiei calidae ad stomachum 1.80.b.44
crises per exituras sunt, diuersarum specierum 2.82.a.5
crises febrium phlegmaticarum, & peripneumoniae, & lethargiae, nunquam fiunt per fluxum sanguinis narium. 2.84.a.11
crises agitudinum acutarum quando fiunt. 2.107.a.4
crises agitudinum chronicarum quando fiunt 2.107.b.10
crises in pleuritide qualiter cognoscantur 1.654.a.6
crisis euacuationum communis significatio est pulsus 2.84.b.20
crisis acutior, & propinquior ad separationem est fluxus sanguinis narium deinde fluxus ventris, postea vomitus, deinde urina, deinde sudor, & exitura postea 2.82.b.62
de crisis exituris, vide etiam. Exituras.
in crisisbus quandoque exiturae sunt fortiores sudore 2.81.b.67
in crisisbus plerumque remouentur agitudines subito per exituras siue saluas, siue mortificantes membra. 2.82.a.42
criticus non est dies decimus secundum aliquos 2.89.a.54
criticus nominatus quibus conferat. 1.739.a.50
critici dies qui 2.104.b.20
critici dies radicales 2.105.b.46
critici dies boni, & mali, aut cadentes in

I N D E X

in medio, aut dies indicationis. 1. 105
b. 38
critici dies non sunt 1. 2. & 10. & 12.
19. & 15 2. 106. a. 60
critici fluxus curatio 1. 830. b. 34
critici fluxus miltus 1. 836. b. 40
critici sanguinis miltus signa. 1. 898. a.
40
criticorum dierum alij sunt fortes in ul-
timo, alij sunt debiles valde, & alij
medij 2. 105. a. 54
criticorum dierum meliores sunt 7. &
14. postea 5. & 17. & c. 2. 106. a. 49
critica exitura sunt de deterioribus il-
le, que ad interiora sunt. 2. 87. b. 25
crocodili morsus, & cura. 2. 224. a. 60
crocodili adeps valet ad morsum croco-
dili, causa similitudinis. 2. 211. b. 60
crocus licet calidus, in refrigerantibus
tamen cor admiscetur penetrationis
gratia 1. 201. a. 66
crocus confortat cor, & stomachum. 2.
283. b. 10
crocus facit incurere dolorem capitis.
2. 283. b. 11
crocus melior qui 1. 289. b. 65
crocus calidus est in secundo, sicus in
primo 1. 290. a. 2
crocus hortulanus est calidus, & sicus
in secundo 1. 299. a. 18
crocus maturat, & confortat. 1. 748.
b. 6
crocus 1. 755. b. 64
crocus 1. 761. a. 29
crocus anhelitus & eius difficultati val-
de confert 1. 634. b. 20
crocus confortat instrumenta anhelitus,
& facilem efficit spiritum. 1. 623. b. 50
croci facultas 2. 345. b. 3
croci facultates 2. 347. b. 7
croci hortensis semen 1. 206. b. 21
crocum trium aureorum pondere interfi-
cere laticando vt dicitur. 1. 290. a.
41
crocum laticum adferre 2. 347. b. 7
crocum spiritus maxime dilatare. 2.
347. b. 10
crocum cur in trochiscis de camphora
permisceatur 1. 675. a. 4
crocum obesse appetitui prostrato con-
ualescentium 1. 716. b. 45
croco que substituantur 1. 290. a. 43
crocoma est calefactura, maturativa. 1.
302. b. 47
crocoma que melior 1. 301. b. 43
crocomagnetis confec. administrata in
diabitudine 2. 279. a. 7
cruditas refrigerat 1. 12. a. 57
cruditatem superfluum qualis urina si-
gnificet 1. 151. a. 53
cruditatem significat, si non est fetor om-
nino egestionum 1. 697. a. 65
cruris anatome 1. 47. a. 18
cruris musculorum anatome. 1. 57. b.
28
cruris fractura est facilius. 2. 182. a. 29

cruris fractura, & curatio. 2. 197. b. 81
cruris os paruum quando frangitur, est
saluus, quam si frangatur os magni.
2. 197. b. 83
crura inguinibus consentiunt. 1. 94. b.
36
crura gracilia augendi modus. 1. 182.
a. 7
crura cur gibbosis sunt subtilia. 1. 966.
a. 6
crurium anatome 1. 46. b. 47
in crurium vlceribus quandoque fit cri-
sis plenis apostematis duri. 1. 801. b.
64
cubebæ sunt calidæ, & siccæ vsque ad se-
cundum 1. 292. b. 28
cubiti iunctura 1. 45. a. 6
cubiti anatome 1. 44. a. 43
cubiti ossa 1. 44. a. 43
cubiti dislocatio, quare sit difficilis. 2.
177. a. 39
cubiti dislocationem significat gibbosi-
tas eius in latere 2. 177. a. 47
cubiti dislocatio ad posteriora est deter-
rior 2. 177. a. 47
cubiti dislocatio plurima non accidit,
nisi in facili inferiori, & est turpior,
& faciliior 2. 177. a. 49
cubiti dislocationis cura 2. 177. a. 60
cucumer indus est calidus, & sicus in
secundo 1. 282. a. 23
cucumer asininus qui bonus. 1. 301. a.
26
cucumer asininus est calidus, & sicus
in tertio 1. 304. a. 30
cucumeris asinini succi documenta, &
cura 2. 204. a. 24
cucurbita. Vide Ventose
cucurbitule. Vide Ventose
cucurbitularum affigendarum modus.
400. a. 28
cucurbita documenta 1. 303. b. 20
cucurbita inest proprietates mala in agri-
tudinis interstium 1. 846. a. 1
culicum effusio 2. 214. a. 40
curans est virtus non medicus, qui tan-
tum facit peruenire instrumenta ad
virtutem 2. 30. b. 58
cuna usus 1. 171. b. 36
curatio. Vide medicatio
curatio confortat naturam. 1. 762. b. 63
curatio naturam adiuuat. 1. 762. b. 64
curatio vera est abscessio causa. 1. 840.
b. 57
curatio vera non est narcoticorum admi-
nistratio 1. 840. b. 42
curatibus 1. 812. a. 16
curitatis vnguinum causa. 2. 262. b. 7
curitatis vnguinum cura 2. 262. b. 26
cuscute est calidum parumper in princi-
pio primi, sicum in fine secundi. 1.
292. b. 53
cuscute semen maxime confert debilita-
ti hepatis 2. 52. b. 27
cutis carne propinquior est aqualitati. 1.
12. b. 60

cutis non patitur a temperata corpora.
1. 2. b. 65
cutis manus temperatio est inter alias
cutis 1. 13. a. 19
cutis manus temperata inter calidas cor-
poris partes ultima est 1. 13. a. 40
cutis obstructions quibus de causis
sunt. 2. 13. b. 33
cutis vola temperatio est in manu, &
temperatio est cutis digitorum pre-
sertim indicis, & que in eius extremi-
tatis pulpa 1. 13. a. 8
cutis condensationem paruum vinum a-
perit in magna vero ab ipso abstine-
dum 2. 17. b. 11
ad cutis superficiem nervi perueniunt. 1.
59. b. 43
cutis signa in crisi 2. 92. a. 10
cutis pori insilliantur ex aqua mulacea
ludatis 1. 120. a. 18
cutis ascriptione calfacere. 1. 122. a. 11
cutis cum iam abscessa est totaliter non
est possibile, ut nascatur. 2. 141. a. 12
cutis abscessa non renascitur, sed caro da-
ra, supra quam non nascitur pilus. 1.
141. a. 13
cutis capitis cum finditur ponatur ali-
quid inter labia eius 2. 146. a. 51
de cutis excoriatione 2. 152. a. 8
cutis excoriatio quid 2. 142. a. 11
cutis excoriatio quandoque est cum apo-
stematibus, quandoque non. 2. 152. a. 12
cutis quandoque est tota excoriata, aut
incisa, aut pendens 2. 152. a. 14
cutis excoriationis cura 2. 152. a. 16
cutis quantum possibile est ne incidatur.
2. 152. a. 18
cutis excoriationis lenis medicatio. 2.
152. a. 25
cutis raritas maciei quandoque est cau-
sa 1. 184. a. 36
cutis raritatis causa 1. 184. b. 38
cutis rarioris curatio 1. 184. b. 39
cutis densioris causa 1. 184. b. 42
cutis densioris curatio 1. 184. b. 44
cutis dispositiones ex parte coloris. 2.
240. b. 35
cutis color convertitur ad nigredinem
causa solis, aut frigoris, aut ventorum.
2. 240. b. 37
forditici 2. 240. b. 41
cutis color ex quibus causis conversa-
tur ad citrinitatem 2. 240. b. 41
cutis dolorem bonum, que faciant. 2.
240. b. 57
cutis quibus conseruetur a sole, & ven-
to, & frigore 2. 241. b. 63
cutis vestigiorum nigrorum cura. 2. 242.
a. 6
cutis fissura 2. 253. b. 32
cutis fissurarum cause diuersæ. 2. 253. b.
36
cutis fissura cura 2. 253. b. 32
de cutis odore horribili. 2. 254. b. 41
cutis, & reliquis membris similibus
oculis accidunt variolæ. 2. 72. b. 6
cutem lenit aer humidus. 1. 100. a. 38
Cutis

INDEX

Cutim infusbat aqua calidior & frigidior. 1.184.a.31

CVTEM MVNDIFICAT.

Batecha & proprie semen eius. 1.231.b.54

Cyclaminia radix 1.320.b.40

CVTEM ADVRYNT.

Arsenicum 1.268.b.7

Calamentum 1.299.a.55

CVTEM EXVLCERAT.

Allium 1.276.a.31

Cydonium quomodo sit ventris prouocatum 1.299.a.1

Cydonium quod melius 1.298.b.38

Cydonium frigidum est in fine primi, sic eum in principio secundi. 1.298.b.41

Cydonia condita 2.301.b.25

Cydonia condita ex alia descriptione. 2.301.b.38

Cyminum quod fortius 1.293.a.19

Cyminum est calidum in tertio, sic eum in secundo 1.293.a.21

Cyminum cholericæ passioni est inuatiuum 1.818.b.34

Cyminum est inuatiuum valde in cura frigiditatis renum 1.865.a.37

Cymini species 1.293.a.11

Cyperus conferuat virtutem mirach. 1.787.b.25

Cypheos administrati in myrbridato descriptione 2.268.b.66

Cystis fellis anatomia 1.791.b.46

Cystis quum attrahit cholericam, que mala sequantur 1.792.a.19

Cystis fellis inuamentum. 1.792.a.2

Cystis fellis oppilationis causa. 1.793.b.40

SDS

Actyli alimento similes sunt in regionibus, in quibus esse consueverunt 1.174.b.13

Dactylorum aqua cit bonum colorem conualescentibus 2.241.a.20

DE MONIAC-S

confert.

Teonie feminis suffumigatio. 1.371.b.48

Danula filuestris caro mundificata salta est de fortioribus medicinis ad expellenda medicamenta. 2.200.b.31

Dary nedrech confect. 2.270.a.40

Dauston nociumenta, & cura. 2.206.b.58

Daucus calidus est in tertio, sic eum in principio ipsius 1.309.a.62

debilis qualiter tina vii debeat. 1.849.b.15

debilem, & macrum quomodo regere oporteat 1.202.b.20

debilitas membri aliquando facit declinare materiam phlegmonis ad ipsum. 2.109.a.49

debilitatis membrorum cause. 1.129.a.19

debilitati ex fatigatione, coitu, ira, & eiusmodi somnus temperatus confert. 1.181.a.62

debilitatem febres faciunt. 1.129.b.9

debilitatem adiuuat pororum latitudo. 1.129.b.13

debilitatem membrorum fames facit. 1.129.b.15

decoctio aqua de radicibus. 2.307.b.28

decoctio aqua de radicibus ad dolorem hep. 2.307.b.37

decoctio eupatorij 2.307.b.57

decoctio aqua de radicibus ad dolorem cap. 2.319.a.60

decoctio collecta educens hum. 2.319.b.4

decoctiones, & pilule sunt minus salua quam hiera 2.283.a.54

decoctiones, & pilule magis trahunt a longinquo, quam hiera. 2.283.a.59

decimus dies non est criticus secundum aliquos 2.89.b.55

declinatio agnitudinum qua. 1.94.a.46

declinationis iuncturarum signa. 1.174.a.55

in declinatione totali non moritur aliquis, nisi ex errore aliquo. 2.101.b.24

de decoratione tractatus tres. 2.230.b.45

deceporum vina quales. 1.160.a.18

deceporum anhelitus qui. 1.629.b.46

decubitus materie in apostematibus, qui bonus, qui malus 1.139.a.10

decubitus materie in apostematibus occultis ad superiora, uel inferiora, nota 1.139.a.18

decubitus apostematum ad superiora malus 1.139.a.30

decubitus apostematum ad carnem laxam post aures, emulsionis fiduciam habet 1.139.a.31

decubitus supini causa in egrotis. 1.181.b.64

a decubitu signa mala sumpta in crisi. 2.91.b.37

deglutitio quomodo fiat 1.692.b.3

deglutitio quibus membris perficiatur. 1.690.a.30

deglutitio cur facilius vomitu. 1.692.b.8

deglutitio quum est difficilis, quid agendum 1.615.a.35

deglutitionis difficilis causa. 1.690.a.32

deglutitionis difficultatis causa. 1.692.b.21

deglutienti difficulter cum feb. supposito

eum est melius quam plurimum solutium de super 2.38.a.7

deglutiendi difficultatis in feb. regimen. 2.38.a.3

deglutiendi difficultatis signa. 1.692.b.50

deglutiendi difficultatis a vermibus historia 1.692.b.37

deglutiendi difficultatis curatio. 1.693.b.14

deglutiendi difficultas sepius fit ex frigore 1.693.a.17

deglutitorij constrictionis causa. 1.692.b.21

deiectionis ventris tarde, & velocis causa 1.850.b.20

deiectionis ventris multa, & paucæ causæ 1.187

delectatio quid 2.335.b.14

delectatio sequitur alterationem. 2.335.b.40

delectationis priuatio quibus fiat. 2.335.b.65

delectationis definitiones. 2.335.b.25

delectationis & gaudij causa externa. 2.336.b.66

delectationis in principio causa que sit. 2.335.b.66

delectationis causa per se. 2.336.a.7

delectationis disponentes causa que. 2.336.a.21

ad delectationem procliuiores natura, qui sunt 2.336.a.35

delitiae, quid 1.128.a.43

delitiae superflua refrigerant. 1.122.a.54

deliciarum cause 1.128.a.30

denigrantia capillos 2.237.b.39

dens quibus de causis commoueat. 1.600.b.3

dentis commoti curatio 1.600.b.24

dentis prominentis aquatio quomodo fieri debeat 1.604.a.28

dentis molaris canterium. 2.325.a.51

DENTIS MOLARIS

dolori confert.

Asphodeli succus 1.277.a.24

Cicer 1.291.a.28

Galbanum 1.328.a.63

Spina iudaica 1.401.a.64

Sinapis aqua 1.401.b.36

denii apostema quandoque accidit. 1.125.b.26

dentem apostemari 1.125.b.26

dentem inflammatione posse corripi. 1.125.b.26

DENTEM

frangit.

Apji radix 1.270.b.63

dentes quando renasci possunt. 1.311.b.42

dentes sentiunt 1.39.a.20

dentes quum infantibus nascuntur, qui morbi.

INDEX

morbi accidunt. 1.197.a.48
Dentes obstupescunt quandoque ob im-
aginationem 1.110.b.46

DENTES

abstergunt. 1.208.b.58
Aristolochia 1.298.a.22
Cancer marinus 1.304.b.22
Cornu cervi, & capre adustum. 1.305.b.12
Capilli adusti 1.305.b.12
Ostracum purpureum adustum. 1.371.a.57
Spuma maris plana 1.389.b.12
Sal adustus 1.392.a.53
Vitrum 1.409.a.31

DENTES MYNDIFICAN- tia composita.

dentificium Denoceri. 2.325.b.1
Medicamen formale 2.325.b.9
dentificium aliud 2.325.b.18

DENTES COMMOTOS firmat.

Atramentum 1.268.a.46
Acetum, & proprie cum alumine. 1.277.b.11
Balaustra 1.284.a.49
Lac asinum 1.347.a.65
Myrrha cum vino, & oleo. 1.358.a.6
Oleum de oliuis sylvestribus. 1.365.b.53
Pyrethrum, in aceto coctum. 1.376.b.37
Acetum squilliticum 1.385.b.20

DENTES eradicat.

Corallus 1.287.b.38
Coloquintida 1.290.b.29
Lacticiij lac 1.343.a.36
Folia oliuæ cocta in aqua cresta. 1.369.b.23
Rana, & proprie eius pinguedo. 1.385.a.36

DVBELLET, VELEXI- tura conferunt.

Asa 1.269.b.61
Mandragora 1.335.b.37
Menta 1.356.a.60
Narcissus radix cum melle, & orobo. 1.363.b.42

DENTES STRINGENTIA composita.

Confectio philosophorum. 2.270.b.7
Acetum squilliticum. 2.297.a.31
Pilule alvina 2.309.a.12
Acetum squilliticum. 2.316.a.29

DENTES CONFORTANTIA composita.

Medicamen 2.325.b.34
Medicamen aliud 2.325.b.44
dentes corrosos frangentia. 1.603.b.23
dentes cadere facientia medicamenta. 603.a.41
dentes quando eximendi 1.603.a.8
dentes quomodo eximendi. 1.603.a.15
dentium or tus 1.38.b.58

DENTIVM ORTVM IN- fantibus facilitant.

Butyrum 1.284.b.7
Leporis cerebrum, & cum butyro veteri aut melle 1.339.a.10
dentium numerus 1.38.b.58
dentium anatome 1.31.b.50
dentium stupor ex imaginatione fit quan-
doque 1.95.a.29
dentium stuporis curatio 1.604.b.30

DENTIVM STUPORI conferunt.

Ocymum fluuiiale 1.283.b.21
Portulaca 1.372.b.46
dentium stuporis cause 1.604.a.30
dentium stupefactioni sal valde confert. 1.604.b.10

DENTIVM STUPORI conferentia composita.

Medicamen Andromachi. 2.325.a.36
dentium stridor absque consuetudine si-
gnificat maniam 1.91.a.8
dentium stridor cum permissione rationis,
agri perditionem significat. 2.95.b.33
dentium signum in crisi 2.90.b.66
dentium dolorem sedat Stellionis hepar
secundum Gal. 1.599.b.33

DENTIVM DOLOREM sedant.

Caputpurgium ex anagallide. 1.265.b.10
Anacorus 1.267.a.35
Acetosa succus 1.270.a.59
Eiusdem decoctio in vino.
Apij radix collo suspensa. 1.270.a.63
Alumen 1.271.a.47
Allium assatum 1.276.a.40
Allij decoctio, & proprie cum oliba-
no 1.276.b.42
Ben radice decoctio 1.279.a.2
Spina alba succus 1.279.a.38
Verbasci decoctio 1.283.a.6
Coloquintida radix cocta cum aceto 1.290.b.25

Cupressi decoctio cum aceto. 1.297.b.38
Cedrus cum aqua byssopi. 1.301.a.39
Cucurbita ex succo caputpurgium. 1.303.b.43
Siliqua cum decoctione oris collutio. 1.305.b.63
Chelidony maioris radix. 1.306.b.29
Intestina terra cum oleo. 1.306.b.67
Platani cortex decoctus cum aceto. 1.308.b.37
Elleborus niger cum aceto. 1.313.b.39
Capilli adusti 1.320.a.16
Iusquamis cum aceto, & oleo rosa-
to, eiusdem semen, & radix deco-
cta in aceto, & eius oleum. 1.334.a.17
Ireos decoctio 1.334.b.8
Lacticiij radix in aceto cocta. 1.343.a.43
Plantaginis radice decoctio. 1.345.a.31
Lily decoctio 1.348.b.33
Mezerion decoctio 1.355.a.15
Alori radice decoctio. 1.361.b.33
Nux tamarisci cum aceto. 1.363.a.31
Nigelle decoctio cum aceto. 1.365.b.51
Ninis aqua 1.366.a.6
Opopanacum 1.367.b.56
Oliuarum sylvestrium Gumma. 1.369.b.56
Origani 1.370.b.39
Pyrethri decoctio 1.370.b.31
Pini cortice decoctio cum aceto. 1.378.a.33
Rana fluuiialis succus 1.385.a.36
Asparagus 1.389.a.13
Acetum, in quo cocta sit cuius serpen-
tia 1.390.b.37
Staphisagria cocta in aceto. 1.391.a.51
Sandaraca 1.393.a.25
Sumach gumma 1.395.b.27
Samarisci foliorum decoctio cum vino 1.403.a.5

DENTIVM DOLORI conferentia composita.

Sotira confectio 2.369.b.63
Sagzenea magna 2.375.b.29
Trochisci Stelle 2.303.a.26
2.316.a.28
Sotira 2.316.a.28
Sagzenea 2.316.a.29
Confectio de fioria 2.316.a.29
Trochisci Stelle 2.316.a.29

DENTIVM DOLORIBVS conferentia composita.

Medicamen 2.325.a.26
Medi. amen Andromachi. 2.325.a.36

I N D E X

- in Dentium dolore cauterizatio quomodo facienda 1.599.b.47
 dentium rupturæ & corrosionis causa. 1.601.b.40
 dentium rupturæ & corrosionis curatio. 1.602.a.19
 dentium corrosionis curatio. 1.601.a.23
 dentium corrosio in apostematibus splenis 1.601.b.58
- DENTIVM CORROSIONI**
 conferunt.
- Atramentum 2.268.a.45
 Cedrus 1.301.a.38
 Fici lac, & succus ramorum ipsius an tequam frondescent 1.322.b.26
 Galle 1.327.b.63
 Galbanum 1.328.a.64
 Opopanacum 1.367.b.55
- DENTIVM CORROSIONI**
 conferentia composita.
- Sageacea magna 2.275.b.7
 Confectio philosophorum 2.316.a.29
 Oxymel squilliticum 2.316.a.36
 Medicamen 2.325.a.27
 Medicamen Andromachi. 2.325.a.36
- dentium perforationis, et corrosionis causa 1.601.a.22
 dentium coloris alterationis curatio. 1.602.a.51
 dentium coloris alterationis causa. 1.602.a.40
 dentium congelatio quid 1.604.a.40
 dentium ortum que facilem faciant. 1.602.b.29
 dentium stridor, & sonitus in somno quâdo multiplicatur, quid indicet. 1.603.b.60
 dentium stridoris cause 1.603.b.53
 dentium stridoris curatio. 1.603.b.66
 dentium vermium curatio. 1.603.b.37
- DENTIVM VERMIBVS**
 confert.
- Porri semen 1.374.a.67
 dentium debilitatis curatio. 1.605.b.27
- DENTIVM DEBILITATI**
 confert.
- Medicamen 2.325.b.33
- DENTIVM MOLLIFICATIONI**
 confert.
- Mori radicia decoctio, & collutio oris ex succo foliorum mori acetosi. 1.361.b.30
 dentium ebet quid 1.604.b.51
- dentium ebet causa 1.604.b.52
 dentium ebet curatio 1.604.b.54
 dentium ebet a causa calida signa. 1.604.b.62
- DENTIVM SORDIBVS**
 confert.
- Aristolochia 1.268.b.58
 Pentaphyllon 1.375.a.58
 Stercus vaccarum cum aceto. 1.389.b.60
- DENTIVM TVLSATIO**
 ni conferentia composita.
- Medicamen 2.325.a.43
- DENTIVM AEGRITVDI**
 nibus conferentia composita.
- Medicamen Andromachi. 2.325.a.36
 in dentibus viscositas significat febrem uehementem 2.91.a.2
 dentibus sensus cur sit inditus. 1.38.b.66
 dentibus stupefacientia non obeſce. 1.233.b.60
 in dentibus eximendis quid attendendum 1.603.a.17
- DENTIBVS CONFERT.**
- Capparis radicis cortex. 1.293.b.48
 Piper 1.377.a.12
 dentificium democriti 2.325.b.1
 dentificium mundificans dentes. 2.325.b.18
 dentificiorum plurimum compositio. 1.605.a.31
 densitas & raritas quomodo corpus infrigident 2.382.a.17
 despicientiam portendit urina rubea in capitis doloribus 1.153.a.46
 de desudatione 2.252.a.16
 desudationis cura 2.252.a.30
 desudationes quomodo generentur. 2.285.b.44
 desudationes ex cholera sunt rubea pura 1.93.a.63
 deuirginata puellæ quid mali interdum accidat 1.947.a.45
 deuirginata puella nocuentiorum curatio 1.947.a.48. & 53
 deus creauit ex concauitatibus cordis sinistram ut esset armarium spiritus. 2.334.a.5
 deus creauit spiritum latorem uirtutum animæ in membra animalium. 2.334.a.7
 deus creauit spiritum primum appendiculi uirtutum animæ 2.334.a.10
 deus produxit spiritum ex subtilitate humorum, & igneitate, sicut corpus ex grossitie, & terreſtreitate ipsorum. 2.334.a.13
 deus excelsus cur uesticam creauerit. 1.880.a.26
 deus excelsus cur creauerit intestina. 1.880.b.22
 deus sit exaltatus, qui est rex uerax, laudabilis, & benedictus, & melior omnium factorum 1.924.a.11
 dei donum confect. 2.282.a.33
 deus manus medicamen 1.878.a.30
 dei uirtus sublimis 1.880.a.64
 dei iussu spermatis masculino plus inesse de forma 1.501.a.11
 de dei secretis est uirtus formatina. 1.924.a.10
 diabetes 1.887.b.43
 diabetes quid 1.895.a.28
 diabetes a Grecis dicitur displacos. 1.895.a.35
 diabetes a Grecis dicitur cadumis. 1.895.a.35
 diabetes quibus nominibus ab Arabibus appelleretur 1.895.a.36
 diabetes quandoque perducit ad ethicâ. 1.895.a.62
 diabetes quum accidit, plurimum accidit ex caliditate ignea 1.895.b.49
 diabetes curatio 1.895.b.49
 diabetis qualis sit proportio ad ebibita. 1.895.a.30
 diabetis sitis 1.895.a.41
 diabetis cause 1.895.a.43
 diabetis uictus 1.896.a.60
 de diabete quorundam opinio, quæ reprobat 1.895.a.37
 diacalamentum in calefaciendo pertrahit terminum 1.185.b.25
 diacostum 2.279.a.52
 diacurcuma minus, & eius inuamenta. 2.277.b.49
 diacurcuma minoris descriptio. 2.277.b.54
 diacurcuma maioris Gal. inuamenta. 2.277.b.61
 diacurcuma maioris Gal. descriptio, & dos 2.277.a.2
 diacydonites descriptio 1.708.a.39
 diacydoniten retinens naturâ. 2.290.a.65
 diacytoniten solutium 2.290.b.29
 diacytoniten solutium alia descriptio. 2.290.b.44
 diacytoniten cum succo cydon. 2.290.b.51
 diacytoniten aliud faciens appetitum. 2.291.a.16
 diacyminum, & eius inuamenta, & descriptio 2.286.b.47
 diacyminum Gal. 2.286.b.60
 diacyminum aliud, & eius inuamenta. 2.287.b.49
 diacyminum exsiccat cruditates humorum 1.185.b.20
 diacyminum est ualde exsiccatius permat 1.210.b.45
 diacymini alterius descriptio. 2.287.b.61
 diacydonites solutius 1.707.a.42
 diagalanga 2.329.a.35
 diabirundinis inuamenta & descriptio. E 2 2.278.

I N D E X

2.278.b.55
diaireos 2.329.a.20
dialacca magna 2.278.a.15
dialacca minor, & eius inuamenta. 2.278.a.37
dialacca minoris descriptio & dosi. 2.278.a.39
diamarte inuamenta 2.276.b.27
diamarte descriptio 2.276.b.31
diamusculum ad napellum est magis inuatum quam omnia 2.266.a.65
diamusculum cum absinthio. 2.275.a.18
diamusculum dulce 2.275.a.35
diamusculi inuamenta, & descriptio. 2.275.b.1
diamusculi dulcis, & amari temperamentum & inuamenta 2.331.a.15
diamusculi amari correctiua. 2.351.a.27
diaphenicon inuamenta. 2.288.b.34
diaphenicon descriptio 2.288.a.38
Diaphenicon aliud 2.288.b.19
diaphenicon aliud 2.288.b.58
diapipereon, & eius inuamenta. 2.288.a.1
diapipereon descriptio, & dosi. 288.a.4
diapipereon cum vino stomachum uehementer calefacit 1.704.b.48
diapipereon cum uino singultum inducit 1.704.b.50
Singultum inducit diapipereon cum uino 1.704.b.50
diaphragma 1.53.b.26
in diaphragmatis, & hepatis antiquis doctoribus arteria qua est inter pollicem, & indicem phlebotomia inuamentum affert mirabile 1.122.a.20
diaphragmatis panniculus est ex siphac. 1.792.b.66
diaphragmatis motum impedit apostema splenis 1.801.b.29
diaphragmatis, & splenis comunicatio, qua 1.801.b.13
diarrhea facta a catarrho multiplicatur in blefis seu traulis 2.231.b.28
diarrheae expositi sunt impinguati. 2.260.a.30
diatriopipereon cruditates humorum tollit 1.118.b.20

DIARRHAEAE CONFERENCENTIA COMPOSITA.

2.293.b.54
Trochisci 2.321.b.24
Diarrheam antiquam quandoque alleviat coitus 1.903.b.26
diarrhodon troch. 2.303.b.19
diarrheos, & eius inuamenta. 2.279.a.14
diarrheos descriptio, & dosi. 2.479.a.24
dies primus crisis est quartus. 2.105.a.58
dies quartus crisis est indicatus septimi. 2.105.a.60

dies sextus est sicut rex vincens iniustus, & octauus est proximus sexto. 2.106.a.40
dies septimus est sicut rex iniustus. 2.106.a.40
dies septimus est dies fortis valde, & indicat ipsum quartus 2.105.a.60
dies crisis esse octauum, & decimum ne gaur Gal. 2.105.a.38
dies nonus est dies fortis, prelatum in eis qui cadunt in medio deinde quintus, postea tertius 2.105.b.59
dies decimus non est criticus secundum aliquos 2.89.b.54
dies undecimus non est in virtute xiiij. 2.105.a.63
dies decimus in agnitionibus, quarum paroxysmi veniunt in imparibus, ut tertiana, est fortis valde, & fortior xiiij. 2.105.a.63
dies undecimus plurimum est crisis tertiana raro xiiij. 2.105.b.17
dies xiiij. non est de illis in quibus fit crisis propter suam debilitatem. 2.106.a.18
dies viij. & xiiij. non sunt in virtute duorum dierum aliorum in bonitate, 2.107.b.54
dies quartusdecimus est fortis valde. 2.105.a.67
dies xvij. est fortis 2.105.b.5
dies xxvij. est omnium magis perniciosus 2.105.b.11
dies xvij. est de diebus crisis interficientibus, & eorum magis perniciosus est 27
dies xxx. est fortior xxxiiij. 2.105.b.12
dies xxxiiij. est bonae crisis, & fortior. xxxi. 2.105.b.13
dies indicationis qui 2.106.b.3
dies critici qui 2.105.b.25
dies crisis pares, & impares qui. 2.105.a.27
dies crisis impares fortiores sunt paribus, & in plurimo numero. 2.105.a.29
dies impar est melior in agnitionibus. 2.107.a.25
dies critici radicales 2.105.b.46
dies boni, & mali critici, aut cadentes in medio dierum indicationis. 2.106.a.49
dies qui non sunt critici sunt dies primus & 2. & 10. & 12. & 19. & 15. 2.106.a.60
dies critici in ordine superiore sunt sicut 7. & 11. & 14. & 17. & 20. 2.105.b.28
dies cadentes in medio 2.105.b.43
dies cadentes in medio qui sunt. 2.105.b.43
diem sextum indicat 4. in malitia. 2.106.a.26
die bona crisis cum apparent signa mala, tunc illud est deuerius, & significat mortem 2.105.a.46
die sexta in malis crisis, sed est malitia. 2.

106.a.21
in die crisis non moueatur omnino cum medicina aeger 2.106.b.58
die 6. conuenientior est mors quam in 7. & in 10. quam in 9. 2.107.a.54
die 4. indicatio significat crism in 7. 2.107.a.64
dierum crisis, & periodorum causa qua sit 2.104.a.1
dierum crisis computatio. 2.103.a.64
de dierum crisis proportionalitate, & de bilitate & comparatione ad agnitiones 1.105.a.51
dierum criticorum alij sunt fortes in ultimo, alij sunt debiles valde, alij mediij 1.105.a.54
dierum crism numero quandoque sunt agnitionum resolutiones in tertiana 9. resolutiones, & in causis 2.7. 2.105.b.30
dies 2.105.b.30
dierum cadentium in medio virtus, & debilitas 2.106.a.19
dierum criticorum meliores sunt 7. & 14. postea 9. & 17. & 2.106.a.49
dierum crisis cognitio, cum dubitatur. 2.106.b.30
dierum crisis cognitio est necessaria ad intentiones plures 2.106.b.53
dierum crisis futura signa. 2.107.a.5
dierum crisis longitudinis, & abbreviationis signa 2.107.a.9
dierum crisis significatio ex virtute ipsorum 2.107.a.42
dierum crisis cognoscione oportet obseruare res alterantes dies crisis. 2.107.a.66
dierum crisis proportionis ad alias agnitiones declaratio 2.107.b.1
difficultas vrinæ 1.250.a.10
digestio est subtilis secundum aliquos. 2.26.b.18
digestio in materia tum grossa, tum subtili qualis 2.25.a.37
digestio quando non praemittenda euenit 2.26.b.67
digestio quandoque fit 1.72.b.27
digestio & maturatio quandoque fit promota sunt 1.72.b.10
digestio quemodo fiat 1.72.b.50
digestio fit per motum 1.72.b.50
digestio diminuta significat crism diminutam 2.82.a.44
digestio completa significat crism completam 2.82.a.46
digestio ab una virtute completur. 1.20.b.35
digestio cognoscitur ex vrinâ. 2.88.b.3
digestio iam facta est cum fit bona crisis 2.88.b.17
digestio si in plenâ est magis significat salutem quam digestio aquae 2.89.a.20
digestio bona quando fiat. 1.697.b.55
digestio cibi ut bona fiat opus est somno 1.724.a.39
digestio impeditur a vigiliâ. 1.724.a.40
Digestio

INDEX

Digestio impeditur a motu. 1.724.a.40
Digestio in Stomachi est fundo. 1.728.b.20
Digestio est causa naturalis descensionis cibi a stomacho 1.729.a.17
Digestio eius, quod fuit inobediens in stomacho completur in intestino monocuo 1.878.b.12
Digestio cui debilitatur, & adest appetitus, quæ danda 1.819.a.4
Digestionis signa, & eius indicia. 2.88.b.1
Digestionis signa cum apparent in principio ægritudo est salua 2.88.b.11
Digestionis apparitione non fit febris sublimatio 2.88.b.20
Digestionis significationes sunt sicut nubes rubrae aut ad albedinem tendens. 2.105.b.13
Digestionis prima operatio est substantiam efficere, deinde tingere. 1.154.b.29
Digestionis bonitas significat fortitudinem stomachi & equalitatem complexionis 1.697.a.34
Digestionis bonitatem paruitas fetoris egestionum significat 1.697.a.63
Digestionis corruptionem significat vehementia fetoris egestionum. 1.697.a.64
Digestionis nocuenti causa. 1.724.a.22
Digestionis offensa stomachi ratione causa 1.724.a.27
Digestionis corruptio quæ curatu facilior 1.724.b.10
Digestionis debilitas quæ curatu facilior 1.724.b.12
Digestionis nocuentum quod curatu facilius 1.724.b.12
Digestionis corruptionis causa. 1.724.b.36
Digestionis corruptionis ratione cibi, causa 1.724.b.40
Digestionis corruptæ ratione rerum extrinsecarum causa 1.724.b.42
Digestionis corruptæ quomodo eructatio fit causa 1.725.a.28
Digestionis corruptio quas ægritudines inferat 1.726.b.12
Digestionis corruptio est mater ægritudinum 1.725.b.15
Digestionis corruptio est origo chronicarum infirmitatum 1.725.b.16
Digestionis corruptio multoties accidere facit prurum 1.725.b.21
Digestionis debilis causa 1.726.a.16
Digestionis bonitas est propter bonitatem complexionis 1.726.a.60
Digestionis debilitas ad quæ mala inducat 1.726.b.4
Digestionis tarditate moris in septima decima signa 1.726.b.10
Digestionis debilis signa 1.726.b.40
Digestionis debilis ab humoribus calidis signa 1.726.b.63

digestionis debilitas, quæ deterior. 1.726.a.45
digestionis debilis a frigidis humoribus signa 1.726.b.65
digestionis debilis curatio 1.727.a.23
digestionis corruptio cachexiam consequitur 1.779.a.32
digestionis debilis ex caliditate cum materia curatio 1.727.a.65
digestionis corruptæ signa. 1.727.b.15
digestionis corruptæ curatio. 1.727.b.61
digestionis corruptæ a stomachi caliditate curatio 1.728.a.4
digestionis tarditas in stomacho cibum retardat 1.728.b.47

DIGESTIONIS DIFFICILIS, uel tardæ sunt.

Ocimum fluuiiale 1.283.b.33
Citricaro 1.286.a.40
Cepa siluestris 1.287.b.5
Cerebrum 1.289.b.56
Brassica caulis 1.294.a.44
Coriandrum 1.294.b.50
Cancer fluuiialis 1.297.a.58
Cannabis semen 1.303.a.11
Siliqua 1.305.b.64
Faba 1.315.b.3
Fungi 1.320.a.30
Faniculum 1.321.a.66
Castanea 1.323.b.6
Pini granum. 1.323.b.46. & 326.b.36
Iuiuba 1.336.b.35
Lac acetosum 1.347.b.43
Lenis 1.349.b.17
Nux 1.362.a.65
Oliuæ 1.370.a.7
Porrum 1.374.b.19
Reues 1.381.b.18
Lini semen 1.387.b.40
Digestionis bonæ retentio necessaria est quæ fit per villos 1.129.a.46
digestionis frigida complexio uehementius nocet quam calida 1.724.a.28
digestioni qualiter sicca, & humida complexio noceant 1.234.a.30
digestioni confert somnus. 1.724.a.65

DIGESTIONI CONFERTIA COMPOSITA.

Theriaca 2.317.a.38
Mithridatum 2.317.a.38
Confessio philosophorum. 2.317.a.38
Confessio Casaris 2.317.a.39
Alcazi 2.317.a.39
Diaconitem muscatum. 2.317.a.40
Tryphera magna 2.317.a.40
Confessio de muscho 2.317.a.41
Sagzeneæ 2.317.a.41

Diacyminum 2.317.a.42
Electuarium de ambra. 2.317.a.42
Suffus Aristol. 2.317.a.42
Electuarium de granis viridibus. 2.317.a.43
Confessio de hiacyntho. 2.317.a.43
Electuarium 2.317.a.44
Citrum conditum 2.317.a.44
Digestionem omnino premittendam, & euacuationem secundum plurimum, & quare 2.22.b.46
digestionem debilitat aer calidior. 1.100.a.28
digestionem adiuvat somni inceptio super ventrem 1.181.b.55
digestionem corrumpit aqua calida. 1.116.a.61
digestionem prohibent animi accidentia fortia 1.175.a.12
digestionem cholera corrumpit. 1.697.b.47
digestionem melancholia prohibet, & eam corrumpit 1.697.b.50
digestionem corrumpit phlegma. 1.697.b.52
digestionem prohibet omne cibum natura faciens 1.725.a.33
ad digestionem quomodo se habeat cibus grauis 1.724.a.41
digestionem quandoque temperat potus aqua frigida 1.726.a.54
digestionem corrumpit, & destruit tristitia 1.726.b.8
digestionem bonam efficit gaudium. 1.726.b.19
digestionem ualde inuat piper. 1.727.a.47
digestionem cur plurimum adiuvat somnus super sinistram latus. 1.727.a.50
digestionem somnus omnis inuat. 1.727.a.49
digestionem ualde inuat pueri amplexus 1.727.a.55
digestionem corrumpunt ventositates retenta in ventre 1.725.a.55

DIGESTIONEM adiuvat.

Acetum 1.277.a.55
Balsamum 1.279.b.38
Bulbus amarus 1.281.a.30
Melissa 1.282.a.64
Citri flos, & cortex, quum ponitur in cidarijs 1.283.a.42
Camædrys syrupus 1.292.a.57
Thymus, et syrupus eius. 1.330.b.67
Rosa nutrita cum melle. 1.381.a.59
Ruta 1.382.a.6
Raphanus post cibum 1.383.a.28
Squilla 1.385.b.7
Isifeleos radix 1.393.b.53
in digestionem apostematis non fit dolor uehemens 2.88.b.2
in digestionem omni superfluitas aliqua. E 3 superest

INDEX

superest 1.170.a.62
ex digestionem, stomachi dispositionum signa 1.697.b.23
in digestionem cibi differentia 1.724.b.2
digestivum, & euacuativum secundum plurimum calidum 2.25.a.43
digestiva plusquam cetera naturales facultates calore egent 1.73.a.66
digestiva facultas humiditate eget 1.73.a.20
digestiva medicina 2.342.b.20
digestiva virtus hepatis debilitatur ex frigore 1.760.a.2
digestiva virtus cum quibus conservanda 1.712.b.56
digestiva virtus hepatis est in carne eius 1.750.b.41
digestive virtutis actio 1.72.b.11
digestive destructa signa 7.14.a.40
digestiva destructa curatio 1.714.a.54
digestiva virtutis hepatis debilitatis signa 1.761.a.16
digestiva virtutis hepatis debilitata penitus signa 1.761.a.20
digestiva hepatis vira est magis significativa 1.760.a.36
digestiva hepatis debilitata curatio 1.761.b.17
digestivum minuunt vigilie 1.110.a.11
digestiva siccitate non eget, sed humiditate 1.73.a.67
non digestio humore, non moveas nisi in principio, apud statum vero non moveas aliquid, donec vincat natura & digerat, & si ipsa non movet move tu hora motus eius, & si ipse movet, aut movit, dimitte 2.27.a.20
DIGERENTIA MATERIAS subtilis composita.
Loboc de alijs 2.295.b.19
digerere vere est equare substantiam mareriei, adeo quod facile expellatur 2.2.b.23
digerere qui non potest quantum ei sufficit comedendi numerum multiplicet, & quantitatem minuat 1.175.b.1
DIGERENTIA FACIENTIA composita.
Diapipereon 2.288.a.1
Electuarium alcanzi 2.288.a.24
Electuarium alcanzi aliud 2.288.a.41
Electuarium ambre 2.288.a.61
Diacioniten 2.290.a.65
Diacioniten ex succo cidoniorum 2.290.b.51
Electuarium de granis viridibus 2.291.b.23
Electuarium de camphora 2.292.a.13

Electuarium de xyloloc 2.292.a.37
Electuarium de zinzibere 2.292.b.6
Electuarium de citro 2.292.b.25
Electuarium 2.292.b.60
Suffus Aristorelis 2.293.b.64
Kamiat 2.293.b.41
Acetum squilliticum 2.297.a.37
Syrupus acetosus squilliticus sol. 2.297.a.50
Confectio philosophorum 2.270.a.65
Casaris confectio 2.272.b.28
Trypthera magna 2.272.b.43
Sagzene magna 2.275.b.7
Diaciminum 2.286.b.50
Diaciminum Gal. 2.286.b.60
Electuarium de myrto 2.287.b.9
Electuarium Salomonis 2.287.b.35
Conditum 2.298.a.14
Cirum conditum 2.306.b.63
Cidonia condita 2.301.b.25
Trochisci de seminibus 2.306.b.61
Medicamen 2.328.b.20
Hiera menison 2.328.b.65
Electuarium de canni 2.329.a.31
Electuarium de galanga 2.329.a.40
digiti sedis fractura, & curatio 2.198.a.42
digitorum anatome 1.45.b.57
digitorum ossa cur non plurima tribus 1.46.a.1
digitorum ossa cur non pauciora tribus 1.46.a.5
digitorum musculi 1.55.b.26
digitorum pedis moventium musculorum anatome 1.59.a.34
digitorum curvitas hepatis parvitatem significat 1.130.a.66
digitorum dislocationis signa 2.177.b.40
digitorum dislocationis cura 2.177.b.47
digitorum fractura & curatio 2.196.b.46
digitorum fissura 2.254.b.21
ex digitorum brevitate, & longitudine significatur parvitas, & magnitudo hepatis 1.752.a.33
digitis accidunt plurimum pruritus, & bohor ex scabie, quoniam sunt debiles 2.
digestionem roborat aer frigidus 1.100.a.29
dislocatio que 1.92.a.19
dislocatio quomodo fiat 2.149.a.1
dislocatio est egressio integro ossis ex loco suo, & situ suo 2.175.b.12
dislocatio pravior, que sit 2.173.b.67
dislocatio aut est singularis, aut composita cum agitudine alio ex vlcere, & ulnere, & apostemate, &c. 2.174.b.7

dislocatio, & reditus, cum sepe accidit membro indiget cauterio 2.175.a.1
dislocatio mandibule, nisi curetur facit accidentia sana, & interficit in decima 2.175.a.47
dislocatio ossis parvi apud humerum 2.177.a.20
dislocatio cubiti quare sit difficilis 1.177.a.39
dislocatio cubiti ad posteriora est deterior 2.177.a.47
dislocatio cubiti plurima non accidit nisi in facili inferiori, & est turpius, & scidior 2.177.a.48
dislocatio spondylium completa interit proculdubio 2.178.a.10
dislocatio spondylium dorso, quibus instrumentis restituatur 2.178.a.55
dislocatio iuncturarum ossis cauda 1.179.a.34
dislocatio anche 2.179.a.50
dislocatio genu, & cura 2.180.b.51
dislocatio rotule genu 2.181.a.1
dislocatio iuncture tali apud calcaneum 2.181.a.13
dislocatio ossis pedis 2.181.a.65
dislocationis cause 1.123.b.82
dislocationis, & declinationis curatio 2.174.b.4
dislocatio cum est in membris proximis membris principalibus, & volumus curare eam, tunc fortasse perducit illud ad spasum maximum 2.174.b.17
dislocationis simplicis regimen 2.174.b.19
dislocationis rectificatione abhorretur, & membro obviat: panni calidi, qui calefactione addunt in apostemate 2.174.b.57
dislocationis iuncturarum facilitas significat facilitatem etiam reductionis, & e converso 2.173.b.49
dislocationis signa 2.174.b.57
dislocationis reductionem iussit Hipp. dari usque ad certum, & quantum, nisi in diebus exceptis 2.174.a.61
dislocationis adiutorij signa 2.176.a.30
dislocationis adiutorij cura 2.176.a.53
dislocationis ossis parvi apud humerum cura 2.177.b.16
dislocationis cubiti cura 2.177.a.59
dislocationis digitorum signa 2.177.b.40
dislocationis digitorum cura 2.177.b.48
dislocationis spondylium cura 2.178.a.55
dislocationis anche signa 2.179.b.2
dislocationis anche cura 2.179.b.38
dislocationis iuncturarum qui parati sunt 2.175.b.28
dislocationem cubiti significat gibbositates eius in latere 2.177.a.66
de dislocatione iuncturarum, vide iuncturam dislocationes 2.177.a.28
de dislocatione mandibule, & eius cura 2.173.a.28
de dislocatione, et refectione 2.173.b.8

INDEX

- de dislocatione furculæ 2.175.b.15
de dislocatione humeri 2.175.b.52
de dislocatione, & separatione spondylii. 2.178.a.10
de dislocatione spatula 2.177.a.10
de dislocatione iuncturae rasetæ. 2.177.b.25
dislocationum curandarum curatio. 2.400.b.50
dislocata mandibula quomodo reducatur 2.175.a.55
dispnæa aliquando hydrops inducit. 1.780.a.67
- DISTNOEAE CONFERT.**
Fenugracum 1.316.b.23
- DISTNOEAE CONFERENTIA COMPOSITA.**
Trochisci de rosæ Asclepiadis. 2.303.a.59
dispositio est perfectio potentia respicientis 2.335.b.2
dispositio prima quæ sit, & quæ secunda. 2.340.a.20
dispositio prima est in elementis, secunda in mixtis 2.340.a.45
dispositio secunda non est virtus neque rei forma 2.340.a.48
dispositiones humani corporis sunt tres. 1.90.a.63
dispositiones humani corporis non esse tres, sanitatem, morbum, & neutrum statum 1.6.b.40
dispositiones diuersæ conualescentium. 2.102.a.12
dispositiones parium omnium quomodo cognoscantur 1.130.a.16
disruptio quid 2.152.a.66
disruptio & punctura quomodo differunt 2.152.b.1
disruptio indiget regimine vulneris, &c. 2.152.b.16
disruptio cum peruenit ad carnem apostematam locum eius & accidit pulsatio ei 2.152.b.13
dissolutiua medicina 2.341.b.38
dissolutiua medicamenta quibus cordis affectibus obstant 2.344.a.38
dissolutiuis, quæ medicamenta permiscenda 2.344.a.50
diuina manatio fit sine auaritia, & diminutione 2.334.a.29
diuine esse manationis, res in actum a potentia deducere 2.340.a.42
diuretica, quæ 7.890.b.5
diuretica medicina 2.333.a.39
diuretica danda in hepatis oppilatione parte gibbosa 1.769.a.45
diuretica fortia quæ 1.764.a.45
diuretica composita quæ 1.764.a.50
diuretica in ascite conuenientia, quæ. 1.787.b.3
diuretica, omnia conferunt hydropissi. 1.750.b.18
- diuretica propria in icteritia. 1.795.b.1
diuretica non esse danda in renum apostemate ante maturationem. 1.868.b.44
diuretica renum vlcera medicinis commiscenda 1.872.a.66
diuretica medicina cordi profunt, & obstant, & quomodo 2.343.b.28
diuretica medicine 1.756.b.59
diuretica medicina quæ. 1.771.a.67
de diureticis fortibus danda sunt pinguis iura, ut ius gallinae pinguis. 1.777.a.44
dolere quid 1.125.b.55
dolere non est nisi contrariæ rei contrarietatem sentire 1.125.b.1
dolor vehemens quandoque causa est apostematis 1.77.b.15
dolor vehemens est causa maliæ apostematum 2.87.b.11
dolor uehemens non fit cum digestionem apostematis 2.88.b.22
dolor capitis in septimo aliquando facit fluxum sanguinis narium. 2.89.b.39
dolor capitis perseverans usque ad vigintiimum raro resoluitur cum fluxu sanguinis narium 2.89.b.43
dolor capitis plurimum incipit a principio egreditur, & fit fortis in quarto & quinto, deinde eradicatur in septimo 2.89.b.45
dolor capitis plurimum accidit in tertiana 2.89.b.58
dolor uehemens cum est in aliquo membro, & sedatur subito absque causa, tunc illud est malum 2.92.b.64
dolor capitis in febribus acutis quomodo indicetur ex urina nigra. 2.97.b.34
dolor uehemens fit in membro sensibili cum est in eo phlegmon. 2.109.a.26
dolor aliquando facit declinare materiam ad membrum phlegmonis. 2.109.a.40
dolor accidit in resolutione vehementi. 2.111.a.9
dolor phlegmonis fit propter tensionem, & est maior dolore erysipela. 2.112.a.43
dolor est sensibilitas rei contrariæ. 1.125.b.53
dolor in fortibus sonis cur fiat. 1.126.b.9
dolor essentialiter provenit ex complexione mutatione, licet cum ea continui separatio contingat 1.126.b.18
dolor & pulsatio fiunt uehementiores in apostematibus a multiplicatione sanguinis super cholericum. 2.112.a.32
dolor caliditatem commouet & fortior fit dolor 1.126.b.38
dolor grauius quid significet. 1.131.b.43
- dolor extensus quid significet. 1.131.b.45
dolor mordicatus quid significet. 1.131.b.46
dolor membri sedandus antea quam reuellamus 1.196.b.33
dolor attrahit 1.203.b.42
dolor omnis, qui fortior est cur interficiat 1.239.a.50
dolor cur inducat syncopim. 1.680.a.34
dolor extensus significat uentositatem. 1.697.b.61
dolor grauius significat repletionem. 1.697.b.62
dolor mordicatus significat humorem acetosum, aut acutum, aut ponticum, aut amarum 1.697.b.62
doloris stomachi cause 1.711.a.8
dolor stomachi quandoque facit accidere syncopim 1.711.a.56
dolor quilibet quam affectionem significet 1.751.b.48
dolor uehemens a quo fiat 1.765.b.57
dolor fortior impeditur a debiliore. 1.836.a.20
dolor resoluit superfluitates. 1.826.a.23
dolor corrumpit humores quandoque & adurit 1.836.b.25
dolor urinam rubificat 1.836.b.36
dolor quandoque associatur in vlcerebus vesicæ, cui est commotio omni hora, & cut parturientis 1.871.b.27
doloris motus si timetur ex vini potu, non detur vinum in potu 2.13.a.46
doloris capitis signa in crisi. 2.89.b.33
doloris apostematum sedationi non conuenit aqua calida, & olea, & emplastrum mollificantia 2.111.a.11
doloris causa 1.125.b.51
doloris causa omnes duobus generibus comprehenduntur. 1.125.b.55
doloris causa essentialis Galeni sententia non est nisi solutio continuitatis. 1.126.a.52
doloris causa est mutatio complexionis subito 1.126.b.38
doloris pruritini causa 1.127.a.30
doloris asperitini causa 1.127.a.31
doloris pungitiui causa 1.127.a.32
doloris extensiui causa 1.127.a.46
doloris compressiui causa 1.127.a.49
doloris corrosiui causa 1.127.a.53
doloris frangitiui causa 1.127.a.58
doloris laxatiui causa 1.127.a.61
doloris perforatiui causa. 1.127.b.65
doloris actualis causa 1.127.b.3
doloris stupefactiui causa. 1.127.b.5
doloris pulsatiui causa 1.127.b.9
doloris fatigatiui causa 1.127.b.34
doloris mordicatiui causa 1.128.a.12
doloris effectus 1.128.a.12
doloris significationes in duobus comprehenduntur generibus. 1.131.b.36

INDEX

Doloris sedandi causa una est somnus.
 1.234.a.4
doloris causa quæ. 1.233.a.38.1.233.
 b.16
doloris sedatio in quo consistat. 1.233.
 a.45
doloris sedationem triplici modo fieri. 1.
 233.a.53
in doloris sedatione quando stupefacien-
tibus utendum, & quando non. 1.
 233.b.32
Doloris vehementiam sedat, occupari in
eo, quod gaudium efficit. 1.234.a.
 55
doloris dentium curatio per stupefacien-
tia 1.600.a.33
doloris stomachi a ventositate signa. 1.
 711.b.59
doloris capitis signa 1.749.b.21
doloris hepatis causa 1.766.b.44
doloris hepatis signa 1.766.a.12
doloris hepatis curatio 1.766.a.33
doloris multitudo attrahit. 1.855.a.
 12
doloris ex hæmorrhoidarum incisione cu-
ratio 1.857.a.47
doloris sedativa medicina in lapide. 1.
 878.a.15. & 879.a.60
doloris calcanei causa 1.982.b.1
doloris calcanei curatio 1.981.b.3
dolori a ventositate febris superveniens
solvit ipsum 2.765.b.60
dolori a lapide quibus modis conferat
theriaca 1.879.b.32

DOLORI NOMINATO coronæ confert.

Hierabustus 2.286.a.51
Dolorem nervorum ex vulnere sedat o-
leum calidum 2.168.a.48
dolorem non facit inæqualis intemperies
 1.125.b.47
dolorem non omnis intemperies inæqua-
lis facit 1.126.a.39
dolorem facit calidum & frigidum ef-
fectualiter, siccum vero accidentaliter
 1.126.a.40
dolorem humidum nullo modo facit. 1.
 126.a.41
dolorem facit frigus constringendo. 1.
 126.b.25
dolorem facit siccum accidentaliter. 1.
 126.a.42
dolorem siccitas facit per accidens, sili-
cet soluendo continuum. 1.126.a.
 48
dolorem calidum non facit nisi soluendo
continuum 1.126.a.55
dolorem ripus efficit nigrum, & cur. 1.
 126.b.1
dolorem visus quomodo album faciat. 1.
 126.b.3
dolorem gustus amarum, salum, &
acidum quomodo facit. 1.126.b.4
dolorem fieri non semper ex solutione con-
tinui 1.126.b.23

dolorem sedans certum quod sit. 1.128.
 a.2
dolorem sedantes causa 1.127.b.63
dolorem facit motus, et quomodo. 1.128
 a.66
dolorem faciunt humores mali, & quo-
modo 1.128.b.12
dolorem faciunt status, & quomodo. 1.
 128.b.26
dolorem sedandum primo, quum dolo-
ri coniungitur morbus. 1.197.a.57
dolorem ventosum sedant efficaciter uen-
tosæ cum igne 1.234.a.42
dolorem sedant stupefacientia destruen-
do sensum membri 1.233.a.56
dolorem sedantia que 1.233.a.63
dolorem sedat, mollior longo tempore in
cedere 1.234.a.47
dolorem omnem altum, aut infimum va-
poratio resoluit, quum non est prohibi-
rio ex repletionem, quam attrahat vapo-
ratio 1.665.a.8
dolorem stomachi aliquibus accideret,
quum comedunt, nisi sedatur post di-
gestionem 1.711.a.16
ob dolorem stomachi a ventositate sedā-
dum ventosa qualiter apponenda. 1.
 712.a.30
dolore mirabiliter sedant ventosi. 1.712
 a.34
dolorem esse a ventositate signum. 1.
 765.b.58
dolorem sedat nenuphar. 1.858.b.34
dolorem in renibus multoties facit incur-
rere stricture lumbalis. 1.864.a.40

DOLOREM SEDANTIA composita stupefacientia.

Confessio albumiseli 2.277.a.45
Aconitum magnum 2.277.b.11
Philonium romanum. 2.277.b.26. &
 278.a.62
Syrupus de agrestia 2.298.b.23
in dolore iuncturarum materia est in car-
ne 2.172.a.50
de dolore iuncturarum. Vide iunctura-
rum dolorem
de dolore dorsi. Vide Dorsi dolorem
de dolore ilij. Vide ilij dolorem
in dolore stupefacientibus quando vi-
oportet non transcendendum papaver
album 1.197.a.61
in dolore a lapide qualiter agendum. 1.
 879.b.15
in dolore renali qualiter agendum. 1.
 879.b.15
in dolore renum que observanda. 1.
 885.b.6
dolores subito accidentes in quibusdam
locis in agitudine longa exituram si-
gnificant 2.87.a.19
dolores sedant humectantia, & molli-
ficantia 2.110.b.1
dolores complexionem permutat. 1.
 129.b.3
dolores fluitum resoluunt. 1.129.

b.13
dolores extendentes ventositates signifi-
cant 1.138.a.37
dolores vehementissimi accidunt ex vul-
neribus in nervis propter vehementi-
am sensus eorum, & continuitatem
suam cum cerebro 2.168.a.18
dolores ventosi fortes, & ad medicandu-
sum faciles 1.233.a.15
dolores sedari uena sectione larga. 1.356
 a.42
dolores prani a ventositate ex hepatis op-
pilatione 1.762.b.38
dolores articularum, & similia incidit
te colica, non apparent cribus de cau-
sis 1.836.a.17
dolores sunt maiores in abortu, quam par-
tu 1.934.a.63
dolorum signa in cribus. 2.92.b.30
dolorum genera quindecim. 1.127.
 a.24
dolorum hypochondriorum causa. 1.791.
 b.15

DOLOREM SEDATIVA.

Anisum 1.259.b.13
Alfimbium 1.261.a.12
Alisum 1.261.a.51
Anatis pinguedo 1.266.a.17
Apium 1.270.b.6
Anethum 1.271.a.55
Oleum aneti 1.275.a.57
Butyrum 1.284.a.19
Caulis 1.294.a.19
Enula 1.312.b.30
Inquianum 1.331.a.48
Ladanum 1.343.b.25
Lac 1.348.a.16
Oleum de lilio 1.348.b.12
Macilatum 1.352.a.16
Mumia 1.357.a.54
Nux muscata, quando in oleo ponit-
tur 1.362.b.39
Opium 1.366.a.18
Ovi albumen 1.366.b.49
Olexon chamæmelinum. 1.368.b.23
Oleum de ruta, & laurinum. 1.368.
 b.30
Pfyllium cum aceto. 1.372.b.10
Piper 1.377.a.6
Squinanthum 1.386.a.24
Lini semen 1.387.b.20
Sisileos 1.388.b.39
doloribus apostematum conveniunt
medicamenta in principio. 2.111.a.
 14
in doloribus fortibus sanguinem effuse
ad syncopim ducendum. 2.22.b.65
in doloribus quomodo multoties accidat
error 1.235.b.5
doloribus vincentibus plus conferat pile-
botomia 1.665.a.11
doloribus ventosum maximum afferre ut
naumentum 1.665.a.27
in doloribus moventur iuvenes plus
quàm decrepiti propter uentositatem
suam

I N D E X

sum eorum 1.657.a.14
ex doloribus stomachi dispositionum si-
gna 1.697.b.59
Doloribus renum conueniens medicame-
tum 1.774.a.17
Doloribus splenis medicamentum conue-
niens 1.774.a.18

DOLORIBVS FRIGIDIS conferentia composita.

Confectio Hermetis 2.176.b.5
Epythima Filodesis 2.319.b.58

DOLORIBVS EX HV- more crudo, &c. conferentia composita.

Pilula fetida al Kindi 2.398.a.38
Pilula de dende 2.309.b.30
Oleum 2.313.a.27
Caput purgum 2.318.b.50

DOLORIBVS FRIGIDIS conferentia composita.

Oleum 2.312.b.40
Oleum de euphorbio Auic. 2.313.
b.16
Caput purgum 2.318.b.50

DOLORIBVS SVTRA hypochoondria conferentia composita.

Diabirundinis 2.278.b.56

DOLORIBVS CALIDIS conferentia composita.

Syrupus de agrestia 2.298.b.23
Doloribus uonitus uelociter cecit cibum
1.739.b.55

Dolorum egestionem faciunt acetosa
1.832.a.6

Dolorum egestionem faciunt amara 1.
832.a.6

Dolorum egestionem faciunt acuta 1.
832.a.6

Dolorum egestionem faciunt salsa 1.
832.a.6

Dolorum temperies 2.380.a.18

Dorum Dei confec. 2.282.a.34

dormientis anhelitus qualis 1.650.a.20

dormiendi post cibum ordo 1.175.a.37

dormiendi ordo post cibum 1.175.a.37

in dormiendo quid obseruandum 1.175.
a.37

doroncus est calidus, & siccus in tertio
1.307.b.64

Doronici facultates 2.346.a.22

doronem imata facultate latificat 2.
339.b.16

doronico quid substituendum 1.308.
a.7

dorsum cur ex multis ossibus 1.39.
a.61

dorsum figuram habet circulem 1.42.
b.66

dorsi anatome 1.39.a.29. & 1.42.
b.64

dorsi usus quattuor 1.39.a.29

dorsi nervorum anatome 1.64.a.12

dorsi spondyles duodecim 1.41.b.60

dorsi basis sunt spondyles lumborum cu
osse sacro 1.42.b.17

dorsi musculorum anatome 1.56.b.16

dorsi dolores autumno cur quandoque ac-
cidant 1.100.b.21

dorsi uena pulsatis 1.691.a.43

dorsi dolores quandoque sedat inpregna-
tio 1.928.b.54

dorsi doloris cause 1.968.a.26

dorsi dolor quandoque est ex signis crisis
1.968.a.42

dorsi doloris signa 1.968.a.66

dorsi dolores qui indigeant incuruatione
1.968.b.16

dorsi dolores qui indigeant erectione 1.
968.b.19

dorsi doloris aut ex dorso, aut ex uentre
signa 1.968.b.30

dorsi doloris curatio 1.968.b.30

dorsi in dolore oleo de lilio inest proprie-
tas mirabilis 1.969.a.12

DORSI DOLORI CON- ferunt.

Cicer 1.291.a.26

Adeps asini syluestris cum oleo costli
no 1.294.a.33

Pini granum 1.323.b.55

Maiorana 1.357.a.26

Nux indica 1.362.b.66

Oleander 1.368.a.44

Spinachia 1.387.b.4

Asparagus 1.389.a.10

Sisjeleos 1.393.b.45

DORSI DOLORIBVS conferentia composita.

Confectio philosophorum 2.370.
a.15

Alkelkelengi magnum 2.280.b.12

Confectio imperialis 2.282.b.38

Hiera archigenis 2.284.b.14

Scoria decocta 2.289.b.67

Electuarium indum 2.291.a.23

Electuarium musuachoiem 2.291.
b.6

Baucie condita 2.301.b.63

Pilula fetida maiores 2.308.a.21

Pilula de dende 2.309.a.30

Pilula de euphorbio 2.310.a.19

Pilula de opoponaco 2.310.b.12

Oleum de hasee 2.311.b.8

Oleum 2.213.a.26

Oleum Alkelkengi 2.313.a.46

Oleum de euphorbio Auic. 2.313.
a.36

Hiera Archigenis 2.318.a.34

Pilula inuamenti 2.318.a.34

Pilule de dende 2.318.a.35

Oleum Komised 2.308.a.35

Oleum chechelengi 2.318.a.33
Oleum de euphorbio 2.318.a.36
Pilula de capsia 2.318.a.36
Pilula de chechelengi 2.318.a.37
Electuarium indum 2.318.a.37
Confectio de scoria 2.318.a.38
Nuxes condite 2.318.a.38
Clysterizatio 2.318.a.39

E DORSO HUMORES grossos extrahentia composita.

Pilula fetida minores 2.308.a.34
dorycny ideo tunc vulpis stupefactiua
nocumenta, & cura 2.207.a.52
de desibus, uide de ponderibus 2.333.
a.57

de dracone 2.219.b.30

draconis marini morsus curatur inquan-
tum est ulcus tantum, non inquantu
est uenenum 2.214.b.62

draconis morsus accidit dolor parvus, de
inde inflammat 2.219.b.49

draconis marini morsus cura 2.220.a.3

DRACONIS MARINI morsui confert.

Ozymum fluuiale 1.283.b.38
Cernua flamm 1.384.b.54

draconi sunt duo oculi magni, & sub ma-
dibula inferiore est eminentia sicut
mentum 2.219.b.35

dracones de Nubia in regionem Asiae
sunt usque ad 4. cubitos 2.219.b.39

dracones interficientes quales sunt 2.
215.a.31

dracones multiplicantur in partibus Nig-
lie 2.219.b.38

dracones indid sunt maiores 2.219.b.49

dracones habent facies citrinas, & ni-
gras, & ora uehementis amplitudi-
nis 2.219.b.42

dracones in omni mandibula habent tres
dentes 2.219.b.45

draconum minor specierum est 5. cubito-
rum, magni uero sunt 30. cubitorum
& supra 2.219.b.31

draconum supercilia cooperiunt oculos
eorum, & super colla eorum sunt squa-
mae 2.219.b.44

draconum genere est albedismon persin
2.219.b.58

draconum dentes sunt uehementes 2.
219.b.62

draconum genere conuinctur, Harem car-
men, secundum aliquos Arabes sapien-
tes 2.220.a.12

draconum deteriores sunt masculi, fami-
ne uero sunt incolumiores 2.216.
b.64

Dracunculus. uide de Vena medeni.

draganthum est frigidum ad siccitatem
declinans 1.310.a.10

draganthi aqua epota, que nocumenta in-
ferat, & cura 2.202.a.39

dubellati hepatis cause 1.769.b.26
dubellati

INDEX

Dubellati hepatis eruptio per qua loca fiat 1.769.b.37
dubellati in qua parte hepatis fiat 1.769.b.42
dubellati in profundo hepatis signum 1.76.b.46
dubellati in hepatis superficie signum 1.769.b.47
duritiei splenis curatio 1.802.b.45
dubellati vesicæ signa 1.881.b.18
dubellati vesicæ curatio 1.884.a.17
dubellati matricis curatio 1.955.a.16
de dubellati renum . vide Renum collectionem.

DVBELLETT INTERIORIBUS CONFERT.

Medicamen 2.326.b.38

DVBELLATI CONFERENCENTIA COMPOSITA.

Alchelchelengi magnum 2.280.b.6
dulce facit oppilationes 1.770.a.36
dulce nutiens corrumpere sanguinem aliquando 1.178.a.47
dulcem saporem eligit appetitus sanus 1.698.a.14
dulcedo in ore preter solitum sanguinis redundantis est signum 1.137.a.63
dulcedo et aromaticitas naturæ maxime delectabilia 2.339.b.40
dulcia trahuntur ante coctionem 1.178.a.48
dulcia oppilationes faciunt velociter 1.176.b.56
dulcia cui obstant, acetosa sumenda sunt 1.178.a.5
dulcia generant pruritem, & bother 2.250.a.46
dulcia corpus maxime alunt 2.339.b.52
dulcia sua natura non obstruere, sed abstergere 2.274.b.66
dulcia hepati conveniunt 1.756.a.25
dulcia oppilationi prompta sunt 1.756.a.27
dulcia in hepatis apostemate vitanda 1.756.a.50
dulcia facile conuertuntur ad choleram 1.750.a.32
dulcia que sint nocibilia 1.756.a.34
duritiem offium mollificantia 2.187.a.67
duritiem iuncturarum sententia 2.188.a.17

DVRITIEBVS CONFERT.

Castanea cum adipe hædi, & porci salita 1.323.b.15
Orobis 1.333.a.13
Ireos 1.334.b.13
Lutum 1.341.b.33
Lactiniy radix cum aceto 1.343.

Storax 1.344.a.18
Lupinus 1.350.a.40
Medulla vitulorum, & cerui 1.360.a.29
Opopanacum 1.367.b.37
Oleum de lilio 1.368.b.46
Pentaphyllon 1.375.a.58
Squinanthum 1.388.a.42

DVRITIEM LENIENTIA COMPOSITA.

Oleum de mastice 2.311.a.41
Oleum de croco 2.313.a.66
Unguentum diaquilon 2.314.a.47
Emplastrum Andromachi 2.314.b.62
Unguentum 2.315.a.30

AD DVRITIES INTRINSECAS VALET.

Theriaca magna 2.266.a.3
Mybridatum 2.278.b.56
duodenum intestinum 1.807.a.28
duodenum intestinum cur sic dictum 1.807.b.47
Dysenteria autumnio quando multiplicatur 1.102.a.36
in Dysenteria cortices excreti quid significent 1.131.b.12
dysenteria vide intestinum ulcera, & excoriationem.
dysenteriam hepaticam ducit vinum novum 1.180.a.34
dysenteriam portendit egestio in ano aduersionem faciens 1.162.b.22
dysenteriam qualiter uno die quidam sanaret 1.825.a.54

DYSENTERIAE CONFERENCENTIA COMPOSITA.

Acacia 1.261.a.24
Amirberis 1.262.b.40
Agallochus cum aqua 1.263.a.53
Bitumen iudaicum, quando fit clystere ex eo cum aqua hordei 1.285.b.25
Cydonium 1.299.a.7
Corni cerui adustum ablutum 1.304.a.29
Faba 1.315.b.8
Vinum in quo extinguitur ferrum 1.317.a.18
Aqua cineris lignifici 1.323.a.17
Glans 1.323.b.26
Gallus cum medicinis stypticis 1.325.b.13
Sanguis leporis fixus 1.338.b.18
Lycium 1.339.b.50
Mallix 1.354.b.22
Morum salitum, & exiccatum 1.361.b.47
Opium 1.366.b.16
Oua cocta in aceto 1.367.a.30

Olibanum 1.376.b.39
Psyllium frixum in oleo rosato inmodum 1.372.b.23
Portulaca 1.372.b.37
Poma assita 1.379.a.23
Papaveris decoctio 1.379.b.50
Reubarbarum 1.384.a.31
Sanguis draconis 1.388.a.34
Sanguis capra cum melle 1.388.b.53

Sal 1.362.b.39
Sumach 1.395.b.31
Vitis foliorum succus 1.409.b.49
Xyloaloes 1.411.b.1

DYSENTERIAE CONFERENCENTIA COMPOSITA.

Trochisci diasacramentorum 2.317.b.25
Trochisci de lacca 2.317.b.25

ADDYSENTERIAM CONFERENCENTIA COMPOSITA.

Theriaca magna 2.266.b.66
Mybridatum 2.268.b.22
Aethnasia magna 2.277.b.21
Philonium 2.278.b.25
Kaimati 2.294.a.59
Confectio ex hepate adib 2.323.b.15
Clystere proprium 2.330.a.65

EBRIS

EBRIS que melior est mo 1. pag. 310. b. 1
Ebrius est calidus, & succus secundo 1.310.b.46
Ebrius cito non fit, qui crebro est forti 1.179.b.6
Ebrium facit velocius vinum multum quam merum 1.180.a.50
Ebrium si vii semel aut bis in mense conferat 1.180.a.65
Ebriosis intellectus cur ad sua munia sit impotentior 2.336.b.20
Ebrietatis frequentis noxa 1.180.a.8
Ebrietatis velocitas qua de causa fit 1.180.b.34

EBRIETATI CONFERENCENTIA COMPOSITA.

Absinthium 1.260.a.60
Amigdala amara 1.271.b.41
Caudis decoctio, & eius semel 1.294.a.32
Cydonium 1.298.b.60
Granati vinum, & rob eius 1.320.b.54
Lactuca 1.359.a.29
Ebrietatem prohibentia 1.180.b.32
Ebrietatem facientia 1.180.b.35
Ebrietatem, præter semel in mense, per vitandam 2.392.b.10
Ebrietas

I N D E X

Ebrietas excitat appetitum 1. 715.
b. 25

E B R I E T A T E M F A -
ciunt.

Amomum 1. 269. b. 27
Palma 1. 281. b. 3
Crocus 1. 290. a. 18
Cyclamen vino commixtum 1. 320.
b. 50
Galie in vino data 1. 354. b. 29
Mandragora in vino 1. 335. b. 42
Egestio actio ex voluntaria & naturali co-
posita 1. 130. b. 28
Egestio fetida similis egestioni puerorum,
& infantium est mala 2. 96. a. 51
Egestio choleric in declinatione est bo-
na 2. 96. a. 54
Egestio choleric mala quando 2. 96.
a. 56
Egestio cum habet quid simile corticibus
lupinorum, est signum mortale 2. 96.
b. 6
Egestio humida viscosa quid significet 1.
561. a. 6
Egestio ventosa quid significet 1. 161.
a. 14
Egestio humida quid significet 1. 161.
a. 1
Egestio secca quid significet 1. 161. a. 16
Egestio humida secca admixta quid signi-
ficeret 1. 161. a. 11
Egestio ex colore etiam sui dignoscitur 1.
161. a. 31
Egestio sanorum quandoque habet virus
& sanum & est laudabilis 1. 161.
a. 40
Egestio ignea quid significet 1. 161. a. 45
Egestio melancholici humoris puri mor-
tem significat secundum plurimum 1.
161. a. 60
Egestio chymi nigri multoties confortet
1. 161. a. 63
Egestio viridis caloris innati extinctione
significat 1. 161. a. 66
Egestio fusca caloris innati extinctionem
significat 1. 161. a. 66
Egestio cognoscitur plerumque ex sui for-
ma 1. 161. a. 65
Egestio flatuosa quid significet 1. 161.
b. 2
Egestio uacina stercorei similis ventosita-
tem significat 1. 161. b. 2
Egestio cognoscitur etiam ex hora sui 1.
161. b. 3
Egestio citius aut tardius descendens quid
significet 1. 161. b. 4
Egestio melior quae 1. 161. b. 12
Egestio in ano aduersionem faciens dysen-
teriam portendit 1. 191. b. 23
Egestio in febribus pestilentialibus qua-
lis 1. 754. a. 14
Egestio similis aquae carnis quam hepatis
dispositionem indicet 1. 760. a. 36
Egestio est magis significatiua attractiua
hepatis 1. 760. b. 38

egestio cur chylosa in hepatis oppilatione
1. 762. b. 48

egestio in hepatis oppilatione cur multa
1. 762. b. 50

egestio cur sit subtilis in hepatis oppila-
tione 1. 763. b. 45

egestio qualis magnum hepatis apostema
significet 1. 768. b. 1

egestio sanguinolenta quandoque fit cum
hydropisi, quae non absconditur, neque
sanatur 1. 811. b. 29

egestio plurima est cibi plurimi humidi,
super quem bibitur 1. 850. b. 44

egestio pauca est cibi pauci siccis, super
quem non bibitur 1. 850. b. 45

egestio minoratur, quando cholera magni
fice expellitur ad hepar 1. 850. b. 46

egestio multiplicatur, quando cholera non
expellitur ad hepar 1. 850. b. 47

egestio cuius multiplicatur, urina illius
minoratur 1. 896. b. 55

egestio cuius siccatur, multiplicatur uri-
na 1. 896. b. 57

egestionis iudicia, & signa 2. 96. a. 33

egestionis diuersitas in duabus dispositio-
nibus est laudabilis, in alijs non 2.
96. a. 42

egestionis significatio ex sui quantitate
plerumque desumitur 1. 160. b. 57

egestionis multa causa humorum est mul-
titudo 1. 160. b. 61

egestionis augmentum est propter humo-
rum multitudinem 1. 160. b. 61

egestionis pauca causa 1. 160. b. 62

egestionis significatio ex essentia sui etiam
desumitur 1. 160. b. 66

egestionis colores varij quid significent 1.
161. a. 32. & deinceps

egestionis colores extranei & diuersi ma-
li sunt 1. 161. b. 13

egestionis aequalitas & lenitas non omnis
est laudabilis 1. 161. b. 31

egestionis fetorem aufert vinum aroma-
ticum 2. 255. b. 23

de egestionis odore horribili 2. 254.
b. 44

egestionis tarda & velocis causa 1. 850.
b. 20

egestionis carnositatis ex hepate signa
1. 754. a. 7

E G E S T I O N I S D I F F I -
cultati conferentia com-
posita.

Unguentum de calcadis 2. 314. a. 32

Unguentum ex pulpa coloq. 2. 315.
b. 7

egestionem materiae egrediuntur, si oppi-
latione fuerit in latere gibboso hepatis
1. 762. b. 44

egestionem mordicatiuam faciunt acuta
1. 832. a. 7

egestionem mordicatiuam faciunt amara
1. 832. a. 7

egestionem mordicatiuam faciunt salsa
1. 832. a. 7

egestiones & urinae in stomachi morbis
attendenda 1. 307. a. 29

egestionum significationes 1. 160. b. 57.
& deinceps

elaterium quomodo colligatur 1. 304.
a. 21

elaterium quod bonum 1. 304. a. 27

electrum est aequale ad caliditatem decli-
nans paucam 1. 332. b. 25

electrum calidum est parumper, siccum
in secundo 1. 336. b. 66

Electuarium ad subtilis 2. 287. a. 58

Electuarium de calamentis fluuiali Gal.
2. 287. b. 1

Electuarium de myrto, & eius iuuamen
ta 2. 287. b. 7

Electuarium sicut alcanzi 2. 287. b. 21

Electuarium alcanzi 2. 288. a. 24

Electuarium Almuragachil relatum Sa-
lomon 2. 287. b. 36

Electuarium diascymium aliud 2. 287.
b. 61

Electuarium alsendedicon 2. 288. a. 13

Electuarium alebesim, seu ambra 2. 288.
a. 61

Electuarium alschereben 2. 288. b. 19

Electuarium diaphanicon 2. 288. b. 35

Electuarium diaphanicon aliud 2. 288.
b. 49

Electuarium diaphanicon aliud 2. 288.
b. 58

Electuarium cabrosius muschatum 2.
289. a. 4

Electuarium de thure 2. 289. a. 27

Electuarium alraisafar 2. 289. a. 34

Electuarium episcopi 2. 289. a. 43

Electuarium anacardinum Salomonis 2.
289. b. 8

Electuarium alsangius 2. 289. b. 24

Electuarium aliud sangius cum muscho
2. 289. b. 40

Electuarium aliud sangius 2. 289. b. 56

Electuarium diacytoniten retinens natu-
rum 2. 290. a. 66

Electuarium diacytoniten solutiuum 2.
290. b. 29

Electuarium diacytoniten cum succo cy-
don 2. 290. b. 51

Electuarium aliud diacytoniten ad appe-
titum 2. 291. a. 16

Electuarium indum 2. 291. a. 27

Electuarium regum, & eius iuuamenta
2. 291. a. 37

Electuarij regum descriptio, & dos 2.
291. a. 50

Electuarium musachoien 2. 291. b. 6

Electuarium de sisamo 2. 291. b. 16

Electuarium de granis viridibus 2. 291.
b. 23

Electuarium de aniuden 2. 291. b. 39

Electuarium de camphora 2. 292. a. 1

Electuarium de camphora fortius primo
2. 292. a. 25

Electuarium de xyloaloe 2. 292. a. 38

Electuarium de cinnamomo 2. 292.
a. 51

Electuarium indi ad colicam 2. 292. a. 62

Ele-

I N D E X

Electuarium de zingibere, & eius iu-
 amenta 2.292.b.6
 Electuarium de muscho 2.292.b.15
 Electuarium de citro ad vřtositates &c.
 2.292.b.25
 Electuarium Cesaris ad colicam 2.292.
 b.34
 Electuarium de sinco 2.292.b.43
 Electuarium ad pulsum cordis &c. 2.
 262.b.60
 Electuarium Auic. 2.293.a.1
 Electuarium de xyloaloe Auic. 2.293.
 a.27
 Electuarium de carni ad dolores stom. 2.
 329.a.29
 Electuarium de galanga 2.329.a.38
 Electuarium ad fluxum ventris 2.330.
 b.26
 Electuarium indum ad coitum 2.332.
 a.44
 Electuarium aliud regale ad coitum 2.
 332.a.55
 Electuarij dyacimini iuamenta 2.286.
 b.46
 Electuarij dyacimini descriptio 2.286.
 b.53
 Electuarij de myrto descriptio, & dosi
 2.287.b.10
 Electuarij Alcanzi alia descriptio 2.
 288.a.42
 Electuarij diacytoniten solutiui alia descri-
 ptio 2.290.b.44
 Electuarij de aniden alia descriptio 2.
 291.b.39
 Electuarij de campora alia descriptio 2.
 292.a.13
 Electuarij de zingibere descriptio 2.292.
 b.9
 Electuarij de papauere descriptio 1.640.
 b.35
 Electuarij de margaritis descriptio 1.932.
 a.60
 Elementum quid sit 1.9.a.55
 Elementum si vnum eset animalia mor-
 bia non posse corrumpi 2.377.a.32
 Elementum ponitur in vřtimo simplicit
 complexionis 2.377.a.49
 Elementa cur vitæ non sunt susceptibilia
 2.335.a.14
 Elementa esse res naturales, & quot sint
 numero 2.377.a.23
 in elementa corpora quæ corrumpuntur
 redire 2.377.a.28
 Elementa in corpore inæqualiter inesse
 licet vnum praeponderet 2.377.
 b.16
 Elementa & humores sunt subiectum sa-
 nitatis longinquum 1.7.b.44
 Elementa esse, affirmare non est medici
 1.8.b.4
 Elementa an sint, quot sint, quomodo sint,
 & quæ sint, credere debet medicus 1.
 8.b.12
 Elementa duo grania plus iuuant ad men-
 brorum generationem & eorum quie-
 tem 1.9.b.52
 Elementa duo leuia plus iuuant ad gene-

rationem spirituum, & eorum motio-
 nem, & ad mouenda membra 1.9.
 b.55
 Elementa esse quatuor medicus debet cre-
 dere physico 1.9.a.59
 Elementa duo sunt leuia, & duo grania
 1.9.a.61
 Elementorum corpora omnia ad Saturni
 corpus collata sunt veluti pñctus sphe-
 ra 2.335.a.7
 Elementis quomodo quid generetur 2.
 277.a.55
 Elementorum mixtio 2.377.b.13
 de elementis egit Galut philosophus, nõ
 vt medicus 1.8.b.26
 Elenatio est quando ventositas permisce-
 tur substantie membri 2.124.b.60
 Elephantia 1.792.b.11
 Elephantia quid 1.967.a.34
 Elephantia maligna est, quæ parum sana-
 tur 1.967.b.8
 Elephantia oportet, ut dimittatur cum
 dispositione sua, si non additur 1.967.
 b.9
 Elephantia cause 1.967.a.36
 Elephantia signa 1.997.a.62
 Elephantia curatio 1.967.b.10

ELEPHANTIAE CON- ferunt.

Coloquintida 1.290.b.18
 Calamentum, quum bibitur post ipsũ
 aqua casei 1.299.a.59
 Cedrus 1.301.a.33
 Ericum terrenum salitum 1.312.
 b.6
 Fel hircinum 1.317.b.35
 Plantago 1.345.a.27

ELEPHANTIAE conferentia composita.

Pilula fatida magna 2.308.a.8
 Oleum regis David 2.311.b.46
 Elephantem os in corde habere 1.670.
 b.35
 Elephantem cum dimittitur tribus die-
 bus in fistula sanat eam 2.167.a.6
 Elleborus est ex eis, quæ interficiunt can-
 nes 2.204.a.52
 Elleborus albus facit euomere vomitum
 magnum, & quandoque fit prefoca-
 tio ex eo 2.204.a.29
 Elleborus albus, & agaricum nigrum
 sunt similis impressionis in nocuentis
 2.204.a.35
 Elleborus medicina fortis 1.110.b.28
 Elleborus quæ mala inducat 1.210.b.28
 Elleborus niger malignum est medicame-
 tum 1.214.a.20
 Elleborus vomitiuum est forte 1.215.
 a.12
 Elleborus interficit canes, & muscas 2.
 207.b.3
 Elleborus est radix hieralogodon 2.265.
 b.28
 Elleborus niger calidus, & siccus est ad
 secundum 1.313.a.68

elleborus albus interficit 1.314.b.24
 elleborus albus calidus, & siccus est in
 medio secundi 1.314.a.21
 elleborus albus est in agritudinibus pe-
 ctoris securus, & absque timore 1.
 632.a.12
 ellebori albi nocuenta 2.204.a.29
 ellebori albi nocuentorum signa ex pul-
 su 1.204.a.38
 ellebori albi assumpti cura 2.204.a.53
 ellebori nigri nocuenta 2.204.b.4
 ellebori nigri cum dantur in potu 3.11.
 spasmat, & interficit 2.204.b.5
 ellebori nigri assumpti curatio 2.204.
 b.10
 elleboro quartana accessionem prohiberi
 collige 1.200.b.42
 elleboro nigro quæ substituenda 1.313.
 b.64
 elleborum album bibentis pulsus in prin-
 cipio est latus, rarus, debilis ualde,
 tardus ualde 2.204.a.37

ADELLEBORUM CON- ferunt.

Castoreum 1.288.b.8
 Lac 1.348.a.29
 emblicus est siccus parum habens frigi-
 ditatis 1.310.a.56
 emblici conditi 2.302.b.63
 emblici facultates 2.346.a.49
 emblicum spiritus solvere 2.346.a.52
 emblicum sua proprietate cor confortare
 2.346.a.57
 embrosimum nominant matrem sangui-
 nis 2.155.a.32
 embrocha quid sint 1.218.a.41
 embrocha cuiusmodi esse debeant 1.218.
 a.44
 embrocha plures ad capillos 2.232.
 b.16
 embrocha sunt debilis impressionis
 702.b.36
 embrocha ad iuncturarum dolores
 977.b.28
 embrochas colica esse ualde reuementi-
 iuamenti 1.843.b.23
 embrochis meliora sunt implastra, & ep-
 themata 1.702.b.35
 embrochatio si fuerit effundendo aut li-
 niendo tantum, oppilat poros 2.10.
 b.41
 embrochare caput quando conueniat &
 quando non 2.33.b.8
 embrochare caput grauium uaporum
 tensione, tussis, & catharro, malum
 quare abstinentium 2.33.b.8.
 36.b.50
 embryo in principio paucio indiget nutri-
 mento 1.718.a.27
 embryo apud quatuor menses pluri nutri-
 mento eget 1.718.a.27
 embryo ex quo nutriatur 1.920.a.18
 embryo quo tempore magis abortum fa-
 ciat 1.934.b.48
 embryonis nutrimentum ad 1.231.b.6

I N D E X

- ad embryonis nutrimentum pregnantibus menstrua retinetur 1.718.a.25
 embryonis generatio 1.920.b.13
 embryonis formatio 1.921.a.53
 embryonis debilitatis signa 1.931.a.53
 embryonis suspensio ex matrice est, si-
 cut suspensio fructus ex arbore 1.
 394.b.43
 embryonis conservatio 1.935.a.38. &
 934.b.51
 ad embryonem triplex humor vadit 1.
 31.b.5
- E M B R Y O N E M C O N -**
 servantia composita.
- Confectio zebemrem magnum 2.
 273.a.10
 Philonium persicum 2.278.b.30
 in embryone primum membrum, quod
 creatur, est cor 1.920.b.58
 in embryone de membrorum generatio-
 nis primatu Hippo. opinio refellitur
 1.920.b.50
 embryones fortasse in ventre uno sunt
 quinque 1.940.a.41
 eminentia in cute est apostema parvum
 1.92.a.53
 emplastrum apostolicum est optimum in
 scrophulis mortalibus ruptis 2.128.
 a.36
 emplastrum ex naps ad pedum frigus 1.
 193.b.38
 emplastrum Andromachi 2.314.b.43
 emplastrum mirabile 2.314.b.53
 emplastrum ad dolorem iuncturarum 2.
 315.a.11
 emplastrum philagrius 2.315.a.21
 emplastrum ex cordumene 2.315.
 b.10
 emplastrum pro oculis 2.321.b.23
 emplastrum ad apostema slo. 2.328.b.38
 emplastrum polyarbis 2.329.a.14
 emplastrum dictum medicamentum vomitus
 2.329.b.61
 emplastrum aliud ad splenicis 2.330.
 a.7
 emplastrum fugitivum ad hydr. 2.330.
 a.32
 emplastrum aliud fugitivum 2.330.
 a.44
 emplastrum ad dolorem iuncturarum &c.
 2.332.b.30
 emplastrum ad debilitatem pedum 2.332.
 b.47
 emplastrum resolutiva 2.332.b.13
 emplastrum cuiusmodi sint 1.218.a.22
 emplastrum ad morsus viperarum 2.217.
 b.52
 emplastrum solutiva quæ 1.845.a.31
 emplastrum ad iuncturarum dolores 1.
 976.b.58
 emplastrum & epychemata sunt meliora
 embrochis 1.702.b.35
 emplastrorum differentia 1.845.a.11
 in emplastris, atque sementis adhiben-
 diis quid observandum 1.665.a.13
- empyema quid 1.656.b.51
 empyema quomodo disrumpendum 1.
 666.a.66
 empyema quum non erumpitur, cauteri-
 zandum 1.666.b.22
 empyema quando abstergendum 1.666.
 b.25
 empyematis signa 1.652.b.19. & 1.
 657.a.16
 empyematis ad phthisim permutationis
 signa 1.657.a.64
 empyematis curatio 1.666.a.24
 empyematis maturatio 1.666.a.24
 empyematis victus ratio 1.666.a.56
 empyematis abstinentia quæ 1.666.
 b.31
 in empyematis cauterizatione quis vi-
 elus conveniat 1.667.a.19
 empyematis scordium vehementer auxi-
 liari 1.666.b.44
 in empyemate cur vomitus post cenam
 timorosis 1.666.b.19
 in empyemate cauterizato si exierit sa-
 nies alba, munda, spes habenda est,
 & si non, non est spes habenda 1.666.
 b.24
 ex empyemate decrepitos plus mori,
 quam iuvenes 1.657.a.12
 in empyemate cauterizatio quando, &
 qualiter adhibenda 1.666.b.67
 empyemate disrumpo ante maturationem
 quid agendum 1.667.a.21
 emunctoria renum 1.880.a.47
 emunctoria repercutiunt non esse appo-
 nenda 1.229.b.58
 in emunctorijs apostematum curatio 1.
 229.a.12
 emunctorijs doloribus conferentia cõ-
 posita confectio philosophorum 2.
 270.b.9
 endivia quomodo refrigeret & aperiat
 1.245.a.2
 endivia frigida est in primo, & siccitas
 sicca est in primo, & humiditas hu-
 mida est in primo 1.311.a.35
 endivia cur in agitudinebus frigidis he-
 patis visu veniat 1.786.b.47
 endivia qualiter conferat hepati 1.756.
 a.5
 endiviæ sylvestris facultates 2.346.
 a.65
 endiviæ species omnes hepatis lesionibus
 conferre 1.755.a.24
 endiviæ complexio quæ 1.756.b.20
 enematis inimentia 1.217.b.28
 enemati balneum non esse pramittendum
 1.217.b.47
 enemata acuta debilitant hepar, & per-
 ducunt ad febrem 1.217.b.33
 enixa regimen 1.932.b.15
 enixa quæ agitudines accidunt 1.943.
 a.40
 enixa fluxus sanguinis curatio 1.943.
 a.56
 enixa paucitatis sanguinis fluentis cura-
 tio 1.43.b.4
 enixa febris curatio 1.943.b.24
 a.13
- enixa inflationis ventris curatio 1.943.
 b.33
 in enixa fluxus sanguinis perducit ad ca-
 sum virtutis 1.943.a.4
 in enixa quum sanguis retinetur, facit ac-
 cidere apostemata 1.943.b.8
 enixarum febrium plurimum est propter
 retentionem mestrurorum 1.943.
 b.26
 enula est calida, & sicca in secundo 1.
 312.b.45
 enule nimium quomodo conficiatur, & ad
 quæ utile 1.312.b.56
 enule succus recens ad vermes est mira-
 bilis valde 1.854.a.31
 ephemera febris quomodo fiat 2.2.a.27
 ephemera febris est accensa in re subtili,
 quæ resolvitur cum velocitate, & ra-
 rø pertransit diem cum nocte sua nisi
 convertatur ad genus aliud febrium
 2.2.a.33
 ephemera remanet sex diebus, & consu-
 mitur integra consumptione ex quo-
 rundam sementia 2.8.a.13
 ephemera est facilis curationis, & diffi-
 lis cognitionis 2.8.a.21
 ephemera quomodo ex urina, & pulsus
 dignoscatur 2.8.b.30. & 41. & 68
 ephemera debet cognosci ex anhelitu,
 quando ambiguus sit pulsus 2.8.
 b.67
 ephemera ex bonitate urine, & pulsus
 tantum, non de necessitate arguitur,
 quoniam licet non sint boni, non ta-
 men oportet ut non sit ephemera 2.9.
 a.5
 ephemera quomodo permutetur in alias
 febres 2.9.b.62
 ephemera quandoque permutatur ad a-
 lias febres, tum heclicas, tum synochas
 cum putredine, & sine putredine ex
 errore medici in non cibando 2.9.
 b.63
 ephemera in corporibus cholericis quan-
 doque permutatur ad heclicam eo
 quod medicus non cibet egrum 2.9.
 b.64
 ephemera quomodo permutetur in putri-
 dam ex densitate cutis 2.9.b.68
 ephemera quando permutatur ad syno-
 cham absque putredine, videbis ad-
 ditionem, & repletionem caliditatis,
 & inflammationem faciei 2.10.a.41
 ephemera quando permutatur ad febres
 putredinis quæ signa appareant 2.10.
 a.44
 ephemera ex angustia, & signa eius 2.
 11.a.67
 ephemera ex tristitia, & signa, & cura
 eius 2.11.b.28. & 14
 ephemera ex cogitatione, & signa &
 cura eius eadem est cum ephemera,
 ex tristitia 1.11.b.42
 ephemera ex ira, & signa eius 2.11.
 b.54
 ephemera ex vigilis, & eius signa 2.12.
 a.13
- ephemera

I N D E X

- ephemera ex somno, & quiete, & eius signa 2.12.a.42
 ephemera ex labore, & signa eius 2.12.
 b.19
 ephemera ex labore est plurimi nocumen-
 ti, & granitatis super vitalem, & a-
 nimalem 2.11.b.21
 ephemera ex euacuatione, aliquando pro-
 pter medicinas solutivas, aliquando
 propter phlebotomiam 2.13.a.6
 ephemera phlebotomiam quandoque se-
 quitur 2.13.a.13
 ephemera ex dolore, & eius signa 2.13.
 a.38
 ephemera ex syncopi, & signa eius 2.
 13.a.52
 ephemera ex fame, & signa, & curatio
 eius 2.13.b.10
 ephemera ex siti, & eius cura 2.13.
 b.24
 ephemera ex oppilatione a quibus causis
 generetur 2.13.b.35
 ephemera fit quando inflammatio perse-
 nerat in subtiliori ex corporibus, quod
 est spiritus 2.13.b.48
 ephemera ex oppilatione quomodo per-
 mutantur ad hecilitatem 2.13.b.65
 ephemera ex oppilatione est difficilis ad
 cognoscendum, cuius similitudo est
 pro tanta similitudine febrium humo-
 rum 2.14.a.3
 ephemera ex oppilatione remanet quan-
 doque usque ad diem tertium, & plus
 si sunt oppilationes plurimae fortes 2.
 14.a.5
 ephemera ex oppilatione quando permu-
 tatur ad frigus, & horripilationem si
 gnisceat quod ipsi sit purida 2.14.
 a.14
 ephemera ex oppilatione cum facit acci-
 dere dolorem post phlebotomiam in
 latere sinistro, non est excusatio itera-
 tionis phlebotomiae praecipue cum se-
 datur febris, & perseverat dolor 2.
 14.a.16
 ephemera ex oppilatione laborantem me-
 lius est phlebotomare, cum non febricit
 2.14.a.14
 ephemera ex oppilationibus accidentib.
 a grossitie, & viscositate humorum,
 non indiget phlebotomia superflua,
 & euacuatione superflua, imò indi-
 get apertione 2.14.a.67
 ephemera ex oppilationem indiget apertio-
 ne cum absurgentibus, non tamen
 calidis 2.14.b.2
 ephemera ex oppilationem laboranti qualis
 cibis conveniat 2.14.b.9
 ephemera ex oppilationem quando appa-
 reat cadere in putredinem 2.14.
 b.50
 ephemera ex nauseatina satietate, & re-
 pletionem 2.14.b.36
 ephemera ex apostemate 2.16.a.10
 ephemera ex terrestritate, uel siccitate,
 & asperitate uisus, & eius cura 2.16.
 b.8
 ephemera ex calore, signa, & cura eius
 2.17.a.27
 ephemera ex soliditate causata a frigo-
 re, & eius signa, ac cura 2.17.a.5
 ephemera ex soliditate perducit multo-
 ties ad putredinem 2.17.a.12. & 2.
 17.a.60
 ephemera ex soliditate cutis ab aquis sty-
 pticis 2.17.a.54
 ephemera ex uino, & eius cura 2.17.
 b.20
 ephemera ex cibis calidis est hepatica, et
 in spiritu naturali, sicut illa quae est
 ex sole secundum plurimum est cere-
 bralis, & in spiritu animali: & illa
 quae fit ex balneo est cordialis, & in
 spiritu vitali 2.17.b.30
 ephemera ex Sole est cerebralis, & in spi-
 ritu animali 2.17.b.32
 ephemera ex balneo est cordialis, & fit
 in spiritu vitali 2.17.b.34
 ephemera secundum plurimum post 12.
 horas incipit declinare 2.12.b.9
 ephemera signa permutationis ad alias
 febres 2.10.a.24
 ephemera inflammatio non mordacitina
 aspera, imò bona, sicut caliditas corpo-
 ris laborantis, & ebrii 2.8.b.28
 ephemera urina in primo die digesta 2.
 8.b.31
 ephemera pulsus est declivis ad spissitudi-
 nem, & fortitudinem, & magnitudi-
 nem 2.8.b.42
 ephemera pulsus quibus de causis diversi-
 ficatur 2.8.b.51
 ephemera pulsus quibus de causis indu-
 retur 2.8.b.54
 ephemera pulsus quare aliquando magis
 festinet in dilatatione, quam in constri-
 ctione 2.8.b.60
 ephemera eradicatio quomodo ex pulsu
 habeatur 2.8.b.68
 ephemera signa propria sumpta, tum ab
 horis, tum ab accidentibus ipsius, ui-
 de 2.9.a.9
 ephemera eradicatio plurimum fit per su-
 dorem 2.9.a.19
 in ephemera eradicatio qualis, & qua-
 tus sudor appareat 2.9.a.21
 ephemera inditia ex balneo sumpta, ui-
 de 2.9.a.26
 ephemera declinatio absque sudore, &
 mundificatione pulsus, & cum dolore
 capitis remanente significat permuta-
 tionem ad febrem putredinis, aut he-
 licam 2.10.a.24
 ephemera curatio secundum modum uni-
 versalem 2.10.a.66
 ephemera species, uide 2.11.a.35
 ephemera ex angustia cura 2.11.b.14
 ephemera ex ira signum est rubedo fa-
 ciei, nisi permisceatur ei timor, quonia
 citrinatur 2.11.b.56
 ephemera cura 2.12.a.3
 ephemera ex rigilibus curatio 2.12.a.30
 ephemera ex somno, & quiete curatio 1.
 12.b.34
 ephemera ex gaudio signa, & curatio
 quae 2.12.a.62
 ephemera ex timore signa, & curatio 2.
 12.b.3
 ephemera ex labore cura 2.12.b.40
 ephemera ex euacuatione cura 2.13.
 a.20
 ephemera ex dolore cura 2.13.a.46
 ephemera ex syncopi cura 2.13.a.66
 ephemera oppilationes ubi aliquando fi-
 unt 2.13.b.38
 ephemera ex oppilationem modus genera-
 tionis 2.13.b.42
 ephemera ex oppilationem signa 2.14.a.1
 & 22
 ephemera oppilationum differentia 2.
 14.a.29
 ephemera ex oppilationem cura 2.14.
 a.41
 ephemera ex oppilationem cum causa est
 multitudo humorum, & repletio tunc
 in principio propria ad phlebotomiam
 & euacuationem 2.14.a.41. & 51
 ephemera ex nauseatina satietate & re-
 pletionem signa 2.15.a.20
 ephemera ex nauseatina satietate & re-
 pletionem cura 2.15.a.40
 ephemera ex apostemate signa 2.16.
 a.47
 ephemera ex apostemate cura 2.16.
 a.59
 ephemera ex apostemate urina est aqua
 sa alba, propter cursum materiam
 ad apostema 2.16.a.57
 ephemera ex soliditate cutis ab aquis sty-
 pticis signa, & cura 2.17.a.64
 ephemera ex cibis calidis cura 2.17.
 b.40
 ephemera permutationis ad hecilitatem si-
 gnum est illius vehementia calidita-
 tis perdurans usque ad 3. absque de-
 clinatione 2.63.b.8
 ephemera principio aqua frigida, exsterni-
 te fortitudine virtutis conuenit 2.10.
 b.16
 ephemera ex rigilibus vinum est ex rebus
 magis conferentibus, nisi fuerit dolor
 capitis 2.12.a.34
 ephemera ex nauseatina satietate quosque
 oboz 2.14.b.66
 ephemera ex soliditate a frigore magis
 conferunt album, subtile commu-
 tum, quam aqua, quia in eo est magis
 de sudatione, & prouocatione 2.17.
 a.45
 ephemera patientibus quibusdam te in
 principio bene nutritia conceduntur
 2.10.b.8
 ephemera patientibus ciborum satia-
 tilatio, sicut in patiente febrem ex op-
 pilatione, & soliditate, & ex aposto-
 mate 2.10.b.3
 ephemera patientibus omnibus exce-
 ptis quibusdam, melius est ut postpo-
 natur cibatio usque ad declinationem
 2.10.b.10
 ephemera a non habenti ex soliditate, & ex
 spissitu-

INDEX

spissitudine conuenit mora in aere balnei 2.10.b.40
ephemeram omnem ab oppilatione curat 2.10.b.41
ephemeram quandoque sequitur hectica 2.61.b.62
ephemeram habentibus quibus conueniat euacuatio 2.10.b.40
ephemeram febrem medicamenta soluentia quandoque inducunt 2.13.a.12
in ephemeris ex angustia quod vinum conferat 2.11.b.22
ephemera febrientibus conceditur balneum propter humectationem, sudationem, rarificationem pororum, & in frigidationem moderatam, nisi timeatur casus putredinis. 2.10.b.22
ephemera laborantibus ex ira, aliquando accidit tremor propter motum humorum, aut propter debilitatem naturalem 2.11.b.66
in ephemeris ex ira, vinum omnino prohibetur 2.12.a.10
in ephemeris ex syncopi si indigeris, ut des in potu vinum, fac, & non cures de febre 2.13.b.1
in ephemeris ex oppilatione non properes ante euacuationem ad mundificandos meatus, & apertionem, vide causam 2.14.a.52
ephemera ex nauseatiua satietate laborans, si post duas aut tres ascellationes phlebotometur, fortis fit super eius fluxus ventris, & fortasse hepaticus 2.15.a.16
in ephemeris ex nauseatiua satietate, & repletionem non confert phlebotomia nisi in declinatione 2.15.b.38
in ephemeris ex soliditate a frigore, quare urina aliquando alba, aliquando tinta apparet 2.17.a.15
ephemera cur non dicatur acuta, cum eorum etiam status longinquior sit, ut que ad quatuor dies 2.4.a.56
ephemera a quibus causis potissimum pendant 2.7.b.60
ephemera secundum plurimum recedunt in die uno, & raro pertranscunt tertium diem, nisi permittentur ad alias 2.10.a.10
ephemera si pertranscunt inflammationem spirituum, faciunt cadere in hecticam, aut in speciem febris humorum 2.8.a.4. & 8.a.16
ephemere quibus complexionibus sint obnoxia 2.8.a.23
ephemera non sunt a causis antecedentibus 2.8.b.16
ephemera non incipiunt secundum plurimum cum rigore, & frigore extrematum 2.8.b.18
ephemera non indicat sudor plurimus 2.9.a.25
ephemera facta ex dispositione animalis que 2.11.a.30
ephemera proportionata ad dispositiones corporales, que 2.11.a.44

ephemere, que sunt ex ijs que accidunt de foris 2.11.a.60

ephemerarum causa ex quorundam falsa sententia 2.8.a.7

ephemerarum signa propria 2.8.b.15

ephemerarum principio quid appareat 2.8.b.22

ephemeris raro accidit rigor 2.8.b.25

ephemeris omnibus nutritia nutrimento bono, cum velocitate digestionis conueniunt 2.10.a.67

ephemeris oleum est magis inuatiuum, quam balneum 2.11.b.18. & 12.a.8

ephemeris conueniunt cibi, quorum pan-cum nutrit plurimum, ut vitelli ouorum, & testiculi gallorum 2.12.b.48

ephemeras habentibus non conuenit ut prolongent moram in aere balnei, sed in aqua 2.16.b.37. & 2.11.b.17

epiglottis 1.635.a.42

epiglottis vide Larynx

epiglottidis anatomia, & utilitas 1.620.b.26

epiglottidis apostema quo distinguatur ab apostemate meri 1.612.a.58

EPIGLOTTIDIS APO-

stematibus confert.

Bdellium arabicum 1.285.a.21

EPIGLOTTIDIS APO-

stematibus conferentia composita.

Medicina de muscho cum absinthio 2.275.a.18

epiala febris que 2.48.a.7

epiala fit ex phlegmate vitreo in occulto comprehenso 2.48.a.7

epiale febris cura 2.54.a.66

epinyctide vide effere.

EPINYCTIDIBVS CON-

ferunt.

Amygdala amara cum uino 1.271.b.32

Fici folia 1.322.b.6

Portum scemium 1.374.a.62

epilepsia 1.725.b.14

epilepsia quandoque soluitur ex quartana 2.55.b.10

epilepsia sepe sanat ex quartana 1.95.a.10

epilepsia mirachialis 1.749.b.12

epilepsia quandoque generatur propter uermes, & serpentes 1.852.a.14

epilepsia ex uentositatis retentione 1.848.b.12

epilepsia quibus signis a matricis prefocatione differat 1.958.a.12

epilepsia causa quandoque est colica 1.77.b.11

epilepsie occulta quandoque similitur colitis 1.902.b.50

epilepsia similis est matricis prefocatio 1.956.b.3

EPILEPSIAE CONF-

runt.

Auricula muris 1.263.b.65

Aristolobia 1.269.a.6

Asa cum thure 1.269.a.2

Asini hepar assatum, & eius ungula adusta 1.270.b.21

Marina aque vapor 1.272.b.7

Agaricum 1.278.a.35

Blatta bizantia suffumigatio 1.278.b.36

Balsamum 1.276.b.27

Coagula omnia, & proprie camelinum 1.285.b.48

Cerebrum cameli exiccatum, & bibi-tum cum aceto 1.289.b.50

Coriandrum 1.294.b.33

Cordum bibitum in aqua 1.300.a.16

Fistuli marini caro 1.304.b.50

Epythimum 1.310.b.27

Elleborus niger 2.312.b.43

Fel lupi 1.317.b.47

Fellis odor 1.317.b.49

Vitis alba radix 1.319.b.12

Vitis nigra coe 1.319.b.43

Ficus 1.322.b.20

Galbanum 1.328.a.61

Gagates suffumigatus 1.329.b.63

Galie odoramentum 1.329.b.52

Os hominis adustum 1.330.a.18

Eleuri fructus 1.332.b.34

Hyrundinis lapis 1.333.b.39

Leporis coagulum cum aceto 1.339.a.12

Lapis lune 1.340.b.20

Lentium pulmentum cum platagine 1.345.a.31

Mumia 1.357.a.55

Nucis Romana fructus cum aceto 1.363.a.19

Testudinis syluestris oua 1.367.a.12

Opo panacum 1.367.b.56

Ossa hominis in potu data 1.371.a.6

Ostracum 1.371.b.23

Pentaphyllonis folia bibita cum uino triginta diebus 1.375.b.1

Peonia 1.377.b.43

Papauer cum mellicratu 1.379.b.18

Stechados 1.386.b.68

Stercus cameli 1.388.a.6

Sanguis testudinis cum uino 1.388.b.21

Sanguis agni. 1.388.b.24

Sanguis cameli 1.388.b.23

Serapinum 1.394.b.26

Testudinis syluestris sanguis, & fel. 404.a.7

Lapis fellis tauri 1.414.b.36

INDEX

EPILEPSIAE CONF- rentia composita.

- [Theriaca magna 2.265.b.63. & 2.
266.b.19
Mythridatum 2.269.b.57
Sotira confectio 2.269.b.57
Theriaca diatrosaron 2.269.b.49
Cesaris confec. 2.272.b.19
Confectio alcheshbengi 2.274.
b.18
Medicina de muscho dulcis 2.275.
a.37
Confectio elgarib 2.276.b.56
Hieralogodon 2.283.b.68
Hiera archigenis 2.284.b.12
Theodoricon cum nucis muschata 2.
285.a.36
Acetum squilliticum 2.297.a.38
Oleum alcheshbengi 2.313.a.42
Theriaca 2.315.b.62
Mythridatum 2.315.b.62
Theriaca esdra 2.315.b.62
Theriaca ci. e. j. a. ton 2.315.b.63
Sotira 2.315.b.63
Scelithe 2.315.b.63
Theriaca Auic. 2.315.b.64
Confectio Cesaris 2.315.b.64
Alcheshbengi 2.315.b.64
Theodoricon 2.315.b.65
Hiera agrios 2.315.b.65
Hiera Auic. 2.315.b.65
Medicina de muscho dulcis, & ama-
ra 2.315.b.66
Hiera picra 2.315.b.66
Acetum squille, & oxymel eius 2.
315.b.67
Aqua de radicibus 2.319.a.60
Medi amen 2.328.a.61
epilepsiam habentibus aqua arte calida
confert 1.116.b.5
epilepsiam minatur incubus frequens 1.
191.a.22
epilepsiam minatur scotomia frequens 1.
191.a.23

EPILEPSIAM EXCI- tant.

- Apium 1.270.b.62
Hepar caprarum 1.311.b.11
Hircorum hepar 1.311.b.12
in epilepsia quae praeservatio conveniat 1.
206.b.1
epileptici inuuantur aqua tepida, & ladu-
ur aqua calida 1.272.b.5
epilepticorum urina quales frequenter
sint 1.154.b.23
epithema Filodesis ad dolo. 2.315.
b.58
epithema ad dolores occultos 2.323.
a.59
epithema ad vulnera 2.320.a.4
epithemata ad fracturas diversa 2.186.
b.16
epithemata conferentia fractura, & re-
stificanti pruritus 2.186.b.22

- epithemata ad indurandum alrosbot 2.
186.b.50
epithemata ad puncturas animalium 2.
212.b.53
epithemata praeservantia a uenenis 2.
213.a.25
epithemata esse ex medicinis bonis 1.
218.a.13
epithemata cuiusmodi sint 1.218.a.25
epithemata, & emplastra sunt meliora
embrochis 1.702.b.36
epithemata ad dolorem calidum unctu-
rarum 1.97.b.42
epithemata frigidorum administratio
superflua quandoque perducit ad scir-
rhum 1.770.a.45
epithymum 1.210.b.19
epithymum inducit humores melancholi-
cos 1.667.b.28
epithymi aquae descriptio 2.283.a.64
equarum lac est aptum generare vario-
las 2.76.b.21
ad ethicam quandoque perducit diabetes
1.895.a.62
ericius cur in hyeme abstineat a cibo 1.
715.a.8
ericij caro qualis 1.295.b.44
ericij caro est fortis prouocationis, urinae,
& mundificationis 1.738.b.11
ericij caro conuenit hepati 1.758.b.12
eruca sanguinem corrumpit 1.165.
a.26
eruca est calida in secundo, secca in pri-
mo, & humida est humiditas in pri-
mo 1.310.b.66
erucam sodam facere, & quid eius nocu-
mentum auferat 1.311.a.5
eruatio quomodo sit causa corruptae
digestionis 1.725.a.27
eruatio quando 1.726.b.3
eruatio acetosa quid indicet 1.738
a.21
eruatio non est, si non fuerit calidi-
tas 1.738.a.24
eruatio acetosa in quo ventris fluxu
laudabilis 1.809.b.68
eruatio causae 1.699.a.7
eruatio frequentia quando fiat 1.
697.b.43
eruatio differentiae 1.699.a.2
eruatio momentia quae 1.730.
a.18
eruatio fumose curatio 1.730.
a.35
eruatio acetosa curatio 1.730.
a.28

ERVCTVATIONI ACE- tose confert.

- Agaricum 1.278.a.45
Coriandrum 1.294.b.54
Porrum 1.374.b.8

ERVCTVATIONI ACE- tose conferentia composita.

- Diacyminum 2.286.b.50
Elecluarium subulitis 2.297.a.58

- Diacyminum 2.287.b.54
Diapipereon 2.288.a.1
Syrupus acetosus squilliticus sol. 2.
297.a.50
Trochisci stelle 2.303.a.23

ERVCTVATIONI ACI- da conferentia compo- sita:

- Diacyminum 2.317.a.56
Trochisci stelle 2.317.a.56
Diapipereon 2.317.a.56
Eructuationem acetosam habentibus ra-
ro contingit, ut generetur febris 2.
15.a.6

ERVCTVATIONEM mouet.

- Apium 1.271.a.2

ERVCTVATIONEM remouet.

- Sotira confec. 2.270.a.4

ERVCTVATIONEM facientia composita.

- Confectio philosophorum 2.270.
a.66

- ex eructuatione stomachi dispositionum
signa 1.699.a.1
erumpentes medicina diuerse 2.133.
b.42
eruptionis intrinsecae propinquitas si-
gna 2.121.b.10
eruptionis factae signa 2.121.b.16
eruptionem exitura intrinsecae, quae se-
quantur subito 2.121.b.21
de eruptionibus exituralibus 2.123.
b.28

- eruptorum exituralium cura 2.123.
b.38

- erysipela sit a malitia, & aduisione san-
guinis 2.127.b.50
erysipela mala accedit, cum cholera per-
transierit in gressu sua rursus ad sub-
stantiam sanguinis 2.128.a.3
erysipela ad durities plurimum afficiat-
ur phlegmoni 2.129.a.38
erysipela, & species eius 2.112.a.7
erysipela quomodo differat a phlegmone
2.112.a.10
erysipela apparentem habet rubedinem
purpuream, quae ad talem mouetur, et
redit 2.112.a.11
erysipela habet colorem croci in sua rubi-
dine 2.112.a.20
erysipela uehementius attrahit febrem,
quam phlegmon 2.112.a.35
erysipela plus accedit in facie 2.112.
a.45
erysipela a fractura ossis sub cute, & in-
lum 2.112.a.47
erysipela in uisceribus inuicibilis sine
febre

INDEX

febris apostematum vehementiores
2.77.a.20
erysipela licet ut fiat postulo rorum pugi-
darium aflu deforis super ipsum, pcut
succus lactuca &c. 2.78.a.3
erysipelas phlegmonodes fit a sanguine
subtiliori 2.107.b.56
erysipela apostema non fit nisi in cute 2.
112.a.3
erysipela inflammatio est maior illa phleg-
monis 2.111.a.35
erysipela caliditas aliquando comburit
cutem, & rescat sua virulentia 2.
112.a.6
erysipela cura 2.112.b.13
erysipela conuenit solutium cholera 2.
112.b.13
erysipela quando conueniat phlebotomia
2.112.b.15
erysipela magis necessaria est in frigida-
tio 2.112.b.39
erysipela in frigidiatio qualis in principio,
& qualis in statu esse debeat 2.112.
b.43
erysipela super cutem incedenti conue-
nientia medicamenta 2.112.a.58
erysipela dolor est minor illo phlegmonis
2.112.a.42
erysipela causa 1.724.a.62
erysipela curatio 1.772.b.6
erysipela causa 1.792.a.74
in erysipela administrantur humectantia
2.114.a.14

ERYSIPELATI CON- ferunt

Armentum alcoholat 1.263.
a.31
Arundinis folia humida 1.274.
b.25
Acetum 1.277.a.62
Crocus 1.290.a.14
Cupressi folia recentia, & mix, pro-
prie cum farina hordei 1.297.
b.28
Chalcitis cum aqua coriandri 1.302.
a.52
Cannabis sylvestris radice decoctio
1.303.a.15
Malua 1.306.a.37
Fervi arugo cum vino 1.317.a.3
Fel asini sylvestris 1.377.a.21
Ficus cum farina hordei 1.322.
a.57
Fex urinae hominis 1.330.a.3
Parietaria 1.331.a.28
Parietaria succus cum cerusa 1.332.
a.22
Hysquisum 1.334.a.9

EXCORIATIONI CON- ferunt.

Aristolochia 1.298.b.60
Ben 1.278.b.62
Cope aqua cum adipe galline 1.287.
Platanus cinis 1.308.b.30

a.56
Eleborus 1.313.b.27
Mandragora radix cum aceto 1.335.
b.38
Plantago 1.345.a.20
Eadem cum chinolea, & cerusa 1.
345.a.25
Lili folia, et semina cum vino 1.348.
b.19
Lactuca 1.350.b.31
Myrtus 1.325.b.18
Muscus 1.353.b.54
Memphis 1.358.b.5
Nucis oleum 1.362.a.58
Oua cum oleo 1.367.a.2
Olea sylvestris 1.369.b.24
Psyllium cum aceto 1.372.b.12
Pentaphylon coctum in aceto 1.375.
a.62
Papauer 1.379.a.66
Rosa 1.381.b.33
Ruta cum aceto, & cerusa 1.381.
b.51
Rubi folia 1.382.a.44
Sercus cameli, & pecudis 1.388.
a.11
Sanguis menstruus 1.388.b.4
Solatri aqua cum cerusa, & oleo rosa
to 1.397.b.36
Sandalus 1.398.a.32
Lactuca asini cum farina hordei 1.
399.b.35
Cicuta succus 1.400.a.20
Kina sex 1.408.a.39
Virga pastoris 1.410.a.32
erysipela conferentia composita suffus 2.
293.b.25
escara conueniens in disrptione arterie
2.157.a.60

ESCHARAS LENIT

Propolis 1.356.b.11
de escere 2.116.b.32
escere est pustula parua data, sicut nescia
subito ueniens cum pruritu, & aliqua
tula rubedine 2.116.b.34
escere quandoque habet humiditatem san-
guineam 2.116.b.37
escere plurimum fit in nocte uehementi
cum angustia 2.116.b.39
escere causa est napor calidus eleuatus
in corpore subito, aut a sanguine chole-
rico, aut a phlegmate baurachio 2.
116.b.41
escere sanguinea est uehementioris rube-
dinis, & caliditatis, & uelocioris ap-
paritionis 2.116.b.43
escere phlegmatica est minoris rubedinis,
caliditatis, & apparitionis, in nocte
magis quam sanguinea apparet 2.
116.b.46
escere cum inuadit locum amplum, nisi
fiat phlebotomia timetur febris ter-
tiana 2.116.b.48
escere ex cholera sunt rubra pura 1.93.
a.64

escere phlebotomia quando fieri debeat
2.116.b.50
escere in pragnante est malum valde 1.
929.a.15
escere cura 2.116.b.55
escere conseru viscus 1.408.b.34
esthiomenus quid 2.117.b.6
esthiomenus fit a melancholia subtili do-
minante 2.133.b.54
de esthiomeno, & differentia inter gan-
grenas, & asethachilo. i. sphacelos,
2.117.a.26
esthiomenus cura 2.117.b.47
euacuatio ante digestionem mouet, &
non operatur vltimè & mouet mali-
gium cum bono 2.29.b.52
euacuatio in materia mobili, & furiosa
fieri debet non expectata digestionem,
secus autem non 2.26.b.66
euacuatio quando conueniat in febre pe-
tili, & quando phlebotomia, rube 2.
69.b.46
euacuatio multa ante statum significat
malam crism, quia id accidit propter
multitudinem materie 2.28.a.44
euacuatio bonæ crisis qualis esse debeat
2.28.a.5
euacuatio inuoluta per fluxum ventris,
& vomitum, &c. qualis sit 2.94.
a.50
euacuatio debilis pauca, fluxu sangui-
nis narium, aut sudore, aut alio, si-
gnificat quod natura mouit, & non
porrit 2.94.a.65
euacuatio securat ex reuitu materie ad
membra principalia 2.210.b.20
euacuatio & retentio aequalis, conseruit
& vitam conseruat sana 1.119.a.32
euacuatio humoris siccantis humectat 1.
122.b.9
euacuatio uehemens exsiccet 1.122.
b.24
euacuatio & deriuatio securant a nocu-
mento mollificantium 1.119.b.11
euacuatio relinquenda cruditate existen-
te in uenis 1.184.b.12
euacuatio materie multe ebullientis ini-
tio tentanda, non expectata coctione
1.197.a.27
euacuatio a longinquis quæ, & quæ a
propinquis 1.203.b.10
euacuatio esse necessarium, ne properet
comedere nutrientia multa, & mala
1.203.b.58
euacuatio quid 1.203.b.66
euacuatio omnis superflua secundum plu-
rimum febres generat 1.204.a.4
euacuatio quando paulatim fit facienda
1.204.a.21
euacuatio quando necessaria, & quando
non 1.206.a.55
euacuatio preseruantia quæ 1.204.a.65
euacuatio quibus de causis superfluat 1.
213.a.39
euacuatio prohibet attractionem ad ex-
teriora 2.232.b.47
euacuatio cum suq. effluit, & accidit spa-
sum,

INDEX

sinus, est malum, similiter & singu-
tus 2.155.b.35
euacuatio plus fit si contritio medica-
rum sit non subtilis, sed grossa 2.
2.7.4.4
euacuatio sanguinis est nocibilior euacu-
tionibus ceteris 1.779.b.36
euacuatio quum est similis aque, deinde
fit similis vnguento, mala 1.811.
b.20
euacuationis indicium 2.94.a.49
euacuationis indicium est, sudor pluri-
mus, non a multo cibo causatus 2.94.
b.50
euacuationis eius quod debet retineri cau-
se 1.118.b.58
euacuationis superfluitas caloris innati
materiam destruit 1.122.a.48
euacuationis superfluitas refrigerat 1.
122.a.48
euacuationis signa mala 2.155.b.35
euacuationis retitio quibus de causis fiat
1.127.a.65
euacuationis inuamentum 1.127.b.14
euacuationis species 2.356.a.24
euacuationis species & modi 2.398.
a.30
euacuationis celebranda decem obseruan-
da, & quae sint 2.398.a.16
euacuationem sequens horripilatio est de
signis bonis 2.88.b.44
euacuationem per cutim somnum quan-
doque adiuvare 1.109.b.44
euacuationem eius quod retineri debet
qui morbi sequantur 1.119.a.5. &
deinceps
euacuationem eius quod retineri debet
complexionis frigiditas, & quandoque
etiam caliditas sequitur 1.119.a.6.
& deinceps
euacuationem eius quod retineri debet
siccatas semper essentialiter sequitur,
per accedens tamen etiam humiditas
1.119.a.20
euacuationem superfluum eius quod reti-
neri debet sequitur frigiditas & sic-
citas in substantia membrorum & in
eorum natura 1.119.a.25
euacuationem non esse faciendam in die
motus agilitudinis, vel accessions 1.
218.b.40
euacuationem fieri prohibeat uacuitas 1.
102.b.4
euacuationem fieri prohibet virtutum
trium debilitas 1.202.b.5
ad euacuationem quae sequantur 1.202.
b.61
euacuationem oportere fieri per membrum
ignobilius, & per exitum naturalem
1.203.a.10
post euacuationem factam somnus mul-
tus illam contulisse indicat 1.207.
a.24
euacuationem esse iterandam, quum ma-
teris aggregatur 1.784.b.14
ab euacuatione quae complexio prohibeat,
& quae eam requirat 1.202.b.13

ab euacuatione prohibet macies & rari-
tas 1.203.b.18
ab euacuatione pinguedinem superfluum
prohibere 1.202.b.30
ab euacuatione etas quae prohibeat 1.
202.b.37
ab euacuatione quae hora prohibeat 1.
202.b.40
ab euacuatione quae regio prohibeat 1.
202.b.41
ab euacuatione artem omnem laboriosam
prohibere 1.202.b.54
ab euacuatione prohibent accedentia ma-
la ut aptitudo cholericarum passioni, &
spasmo 1.202.b.36
in euacuatione omni quinque esse inten-
tiones 1.202.b.57
euacuatione minus dignus est ille, cuius
cibus bonus fuerit, & digestio bona
1.204.a.38
euacuatione parum indigent in regionibus
calidis morantes 1.204.a.40
in euacuatione corporis siccitatis, & duri quod
agendum 1.210.b.23
euacuationes paucae longitudinem mor-
bi significant 2.100.b.6
euacuationes prohibeantur conualescen-
tibus 2.102.a.57
euacuationes fortes somnus retinet 1.
109.b.41
euacuationes motu adiuvare 1.109.
b.42
euacuationes praeter eam quae per cutim,
motu adiuvare 1.119.b.42
euacuationes operationum debilitas se-
quitur 1.129.a.62
post euacuationes cibum multum non ef-
se exhibendum subito 1.186.a.49
euacuationes cauere in autumno multis
melius est 1.166.a.53
euacuationum crismus speciebus commu-
nis significatio est pulsus 2.35.a.22
euacuationis medicina plures sunt contra
rie corpori 1.674.b.6
euacuari corporis a superfluo humore si-
gnum 1.207.a.14
euacuandi parua consuetudo ab euacua-
tione prohibet 1.202.b.53
euacuandum non esse ante digestionem
argumento a natura sumpto, & quare
2.26.b.46
euacuandum esse in hora interpollatio-
nis, & frigidiori diei, & non in die pe-
riodi per uentrem inferiorem, neque
per phlebotomiam 2.27.a.38
euacuandum non esse plurimum simul,
ne cadat virtus 2.27.a.57
euacuandum illum non esse, qui ex con-
suetudine parum comedit 1.202.b.28
ad euacuandum quae sint materiae facilio-
res 1.203.b.54
euacuandum esse quandoque usque ad li-
porhythmiam 1.204.a.19
in euacuando decem res demonstrare ve-
ritudinem indicij 1.202.a.62
in euacuando situs membri cognoscendus
1.196.a.32

euacuare contra ductum naturae non li-
cet 2.27.a.42. & 2.40.a.22
euphorbium est uenenum calfaciens in-
flammans 2.198.b.50
euphorbium quamvis natura calidum,
infrigidatum tamen refrigerat 1.246.
a.12
euphorbij bonitatis signa 1.312.a.6
euphorbium interficit 1.312.a.40
eupatorium est calidum in primo scitu
in secundo 1.314.b.35
euphorbij nouimenta 2.202.b.59
euphorbij assumpti curatio 2.202.b.62

EUPHORBII ANTIDOTUS est

Coagulum leporis 1.285.b.65
euphorbium prouocat menstrua statim
1.958.a.43
exasperatua medicina 2.311.b.44
excrementa concoctionis primae & alia
rum quomodo excrementantur 1.28.
a.46
excrementorum cumulus quomodo in cor-
poribus nostris fiat 1.170.a.64
excrementorum retentionem quomodo
morbi sequantur 1.170.b.5
excrementorum vacuatio plurimum non
perficitur, nisi medicinis venenosiss,
aut naturae laborem facientibus 1.
170.b.13
excrementorum hepaticorum differentiae
1.786.b.60
excrementorum hepaticorum substantia
qualis 1.776.b.28
excrementorum hepatis causa 1.776.
b.42
excrementorum a mesaraica causa 1.
777.a.9
excoriatio sequitur casum, & offensionem
2.149.a.35
excoriatio curetur, ne canceretur 2.1.9.
a.36
excoriatio quandoque est cum apostema-
te, quandoque sine apostemate 2.152.
a.12
excoriatio est ruptio, quae accidit in fir-
perficiē cutis per ratiū laboriosum
2.152.a.11
excoriatio intestinorum melancholicarum
morifera unde 1.792.b.23
excoriatio intestinorum quando timenda
1.813.b.26
excoriationis cura 2.152.a.17
excoriationis leuis medicina 2.152.
a.26
excoriationis intestinorum cura 1.822.
b.66
excoriationis, & ulceris intestinorum ui-
tus 1.822.a.18
excoriationis intestinorum ob medicina-
curatio 1.823.b.28. & 825.b.45
excoriationis cholericarum intestinorum cu-
ratio 1.825.a.21
excoriationis phlegmaticarum intestinorum
curatio 1.825.a.37
Ex-

INDEX

- Excoriationis melancholica intestinorum curatio* 1.83.b.11
excoriationis intestinorum ex sepe curatio 1.827.b.29
excoriationis omni intestinorum lumen singillatim est lunatum valde 1.832.b.7
EXCORIATIONI CON-
ferentia composita
Hieroglogicon 2.284.a.12
Unguentum de cerusa 2.313.b.62
ad excoriationem intestinorum collyria 1.824.b.43
ad excoriationem intestinorum trochisci 1.824.b.60
de excoriatione cutis 2.152.a.8
de excoriatione unguis 2.262.a.50
in excoriatione, ex ulcere intestinorum chylorria quæ 1.824.b.13
in excoriatione, acrofa continentia sunt 1.829.a.19
excoriationem egestionem faciunt acrofa 1.832.a.6
excoriationem egestionem faciunt falsa 1.832.a.6
exercitium quid 1.171.a.47
exercitium. vide Actus
exercitium æquale, facile est inuentionem 2.101.a.54
exercitium repletionem prohibet 1.170.b.30
exercitium intermissum quid mali pariat 1.170.b.48
exercitium lenius quod 1.171.a.24
exercitium pectoris quod 1.171.b.13
exercitium debile quale 1.171.b.35
exercitium debile quibus conueniat 1.171.b.35
exercitium debile esse oportet corporis debilis 1.172.a.18
exercitium calida & sicca complexionis homines ad morbos quandoque perducit 1.172.a.53
exercitium est ex impingnatibus 2.257.b.39
exercitium impingnatuum quale sit 2.257.b.40
exercitium quibus conueniat 2.393.a.8
exercitium ventrem soluit, urinam citat, & sudorem prouocat 2.365.a.28
exercitium est inuamentum excellens in conseruatione sanitatis 2.365.a.34
exercitij utilitas 1.170.b.29.
deinceps 1.171.a.3.
exercitij species 1.171.a.3.
deinceps 1.171.a.9
exercitij differentia 1.171.a.9
exercitij hora mensura & ordo 1.172.a.29.
deinceps 1.162.b.1.
exercitij tempus 1.162.b.1.
deinceps 1.172.a.56
exercitij ordo 1.172.b.10
exercitij mensura 1.172.b.10
exercitij laboriosis operationes tres 2.260.b.33
exercitij intermissione nocuentis quomodo occurratur 2.365.b.4
exercitij supra cibum nocuentia, & eorum relictio 2.365.a.54
exercitij inuamentum & nocuentia 2.360.b.38
exercitio æstate quam hyeme pariori indulgendum 2.393.a.22
exercitia temperata calfaciunt 1.121.b.42
exercitium proprium habet membrum 1.171.b.11
in quodque 1.171.b.11
post exercitium laboriosum pisces & quæ eis simulantur comedendi non sunt 1.173.b.26
exercitium, vigilie, & similia debilitant cor cum resolutione 1.174.a.14
exercitium abscondit appetitum cibi 1.175.b.10
exercitium utens temperate, si reliquum regimen conueniens est & rectum, medicamento non eget 1.170.a.49
exercitium utens quæ cauere debeat 1.171.a.2
ad exercitium rationem inuari 2.365.a.30
exercitio quæ oportet euacuare 2.365.a.10
exercitio & ocio qualibus utendum 2.393.a.1
exercitia fortia quæ 1.171.a.26
exercitij fortibus preparandi, cibo fortis nutrimenti, & tardæ digestionis nutrimenti 1.195.b.39
exercitatio quibus mala 2.393.a.2
exercitatione mediocri uere & autumno utendum 2.393.a.25
exercitatus ad balneum uelociter ne accedat, donec perfecte quiescat 1.173.a.61
exercitati grossa alimenta magis tolerant 1.177.b.17
exercitatorum urina paucum habent sedimentum 1.157.b.5
exislmatina quid 1.75.b.11
exislmatina instrumentum est cogitativa 1.75.b.9
exislmatina uirtutis a phantastica differentia 1.75.b.26
exislmatina differentia a cogitativa 1.75.b.28
exislmatina uirtutem quidam imaginatiua uocant 1.75.b.39
exislmatina utitur homo in indicij suis plerumque 1.75.b.22
exislmatina signa in crisi 2.93.a.43
exentia laudabilis 2.312.a.1
exitura quæ 1.92.b.6
exitura quæ dicatur 2.120.a.33
exitura, quæ sit ad inferiora in crisi, est laudabilior 1.82.a.21
exitura cum sit ex apostemate dimittatur in frigidatio, & in eo quod maturatur, & aperit incedatur 2.111.a.32
exitura cum est calida, aggregat materiam 2.120.a.28
exitura quanto plus est uehementioris eleuationis, & acutioris capitis, & rubedinis humor attractus est uehementioris caliditatis 2.120.a.56
exitura quæ est cum diarrhoea, laeta, profunda pauca, & rubedinis, est grossior teriei 2.120.a.61
exitura deterior est, cuius eruptio est ad interiora 2.120.a.62
exitura laudabilior est, cuius eruptio est ad uentriculum proprium membrum, cui est uia currens ad exteriora 2.120.a.67
exitura non maturatur, & conuertitur in pus nisi propter paruitatem caloris innati in membro aut propter gressum diu substantie materiei 2.120.b.28
exitura uentriculi ut erumpatur ad interiora citius melius est, quam ad exteriora 2.120.b.1
exitura in cerebro laudabilior est, cuius eruptio est ad duos uentriculos anteriores 2.120.b.2
exitura cerebri, cum rumpitur ad posteriorem uentriculum, est mala, quia non inuenit meatum ad exteriora 2.120.b.7
exitura quedam nominatur, tumescens 2.120.b.50
exitura quedam nominatur, albis 2.120.b.53
exitura cum est in pectore, & fit subita eruptio, accidit aliquando spiritum saniei plurime, aliquando praefatio 2.121.b.16
exitura calida, & apostemata calida, quomodo communicent in curatione 2.121.b.32
exitura cum est in uisceribus necessario cibum subleuetur, in alijs patiens debetur cibis bonis 2.121.b.55
exitura quomodo eget perforatione diligenti, non expellatur maturatiue 2.122.a.1
exitura cum perforata est, & extraxim est quod in ea erat succurrendum est ad conglutinandum cum cum carne 2.122.b.50
exituralium eruptionum cura 2.123.b.38
exitura quomodo secunda 1.230.a.40
exitura multoties accidit ex pruritu diffusili 1.443.a.47
exiture egressio minoratur in inucluris 2.120.b.14
exitura ex apostemate significatio 2.121.a.1
exiture intrinsecæ significatio 2.121.a.41
exiture intrinsecæ testimonium magnum est durities pulsus 2.121.a.60
exiture intrinsecæ eruptionem, quæ sequitur subito 2.121.b.20
exiture regimen proprium est, resolutio eius, quod aggregatum est in ea 2.121.b.10
exitura regimen est secundum duos modos 2.121.b.10

INDEX

dos 2.121.b.41.
 exitura regimen aliquando est, ut ingenie-
 tur in maturatione materiei, ut fiat
 sanies 2.121.b.45
 exitura regimen aliquando est, ut pro-
 pter necessitatem, fiat perforatio cum
 cautela, ante expectationem matura-
 tionis 2.121.b.56
 exitura in iuncturam qui paratus sit 2.
 87.a.1
 exitura perforatae quae medicamenta ap-
 penenda 1.230.a.23
 exituram significant dolores subito acci-
 dentes in quibusdam locis in agniti-
 ne longa 2.87.a.19
 exituram habens mingit urinam albam,
 plurimam, & grossam, & expellitur
 2.87.a.42
 exiturae sunt de genere crisis permutatio-
 ne 2.81.b.67
 exiturae per quas sunt crises sunt diversa-
 rum specierum 2.82.a.5
 exitura plurimum sunt in frigore, quod
 contingit, & in senectute, in qua
 virtus deficit ab expulsiōe completa
 2.86.b.1
 exitura facta in hyeme, & in senectute
 tarde suscipiunt digestionem 2.87.
 a.9
 exitura raro fiunt, cum febres sunt inci-
 pientes cum rigore, & desinentes cum
 sudore nisi materia sit multa 2.87.
 a.44
 exitura quae sunt in chronica longa, se-
 cundum plurimum sunt in membris
 inferioribus 2.87.a.52
 exitura agnitiōum acutiarum sunt ma-
 gis in membris superioribus 2.87.a.54
 exitura occultata absque maturatione
 quibus periculis sunt obnoxia 2.87.
 a.64
 exitura minoris malitiae sunt, cum decli-
 nant ad membrum inferius, ignobile,
 & amplius lo. 1 2.87.b.14
 exitura critica quae ad interiora sunt, de
 deterioribus 2.87.b.24
 exiturae ex quibus non fit recidivatio, sūt
 illae, quae aperiuntur 2.87.b.30
 exitura quae remanet, & occultantur
 sunt magis significatiue recidivatio-
 nis 2.87.b.30
 exiturae accidunt conualescentibus, cum
 non sunt mundificata corpora eorum
 per euacuationem 2.101.a.22
 exitura quae aggregant saniem, quomodo
 incipiunt 2.120.a.45
 exitura quaedam cum incipiunt, aggrega-
 tur sanies, deinde maturatur sanies,
 postea rumpitur 2.120.a.52
 exitura quando egeant perforatione 2.
 122.a.11
 exitura quae non indigeant perforatione
 2.122.a.44
 exiturae putrefactae leguntur ab aqua ca-
 lida 2.123.b.30
 exiturae quandoque in crisiōis sunt for-
 tiores sudore 2.82.a.1

exiturae male sunt a sanguine grosso ma-
 lo 2.107.b.48
 exiturarum apparentium curationes 2.
 121.b.31
 exiturarum causa 2.120.b.45
 exiturarum diversitas unde fiat 2.120.
 b.23
 exiturarum quae melior sit 2.87.b.1
 exiturarum crisiō indicia 2.87.a.62
 exiturarum loca convenientiora ad ma-
 turandum sunt carnosae paucarum ne-
 varum & nervorum 2.122.a.40
 exiturarum sectio, & perforatio quomo-
 do fieri debeant 2.122.b.22
 exiturarum perforationes, & sectiones di-
 versae secundum diversitatem membro-
 rum 2.123.a.6
 de exiturarum eruptionibus 2.123.b.28
 exiturarum regimen cum matura sunt
 2.123.b.13
 exiturarum malignior est, quae egreditur
 super extremitates lacertorum nervo-
 forum 2.120.b.20
 exiturarum intrinsecarum regimen 2.
 123.a.50
 exituris magis apta loca sunt debilia, aut
 agna, & proprie de inferioribus 2.
 87.b.26
 exituris omnibus calidis emplastrum bo-
 num 2.126.b.60
 exituris intrinsecis medicinae convenien-
 tes 2.124.a.65

EXITURIS MATERIE- rum grossarum conferentia composita.

Hiera Archigenis 2.284.b.17
 exituras salvas aperit, & erumpit aqua
 calida 2.123.b.30
 exituras erumpentes medicis diversis 2.
 123.b.41

EXITURAS APERIT

Cucumer asinus gumma albotin 1.
 303.a.41
 Viris alba radix 1.319.a.64
 exituris fit crisis febrium lassitudinalium
 quandoque 2.87.a.27
 exituris iuncturarum multoties fit crisis
 peripneumonia 2.87.a.60
 exituris plerumque remouentur agniti-
 nes subito 2.82.a.3
 de exituris calidis 2.120.a.20
 in exituris ingenium faciendi pus 2.122.
 a.46
 experimenti ut fidum sit, conditiones ob-
 servandae 1.246.a.4
 experimenti inuatiui inuentum nihil re-
 mouendum 1.266.a.20
 expulsio fit per illos latitudinales 1.31.
 b.67
 expulsio fit per motum 1.72.b.48
 expulsio in crassatione aliqua indiget ut
 fiat expressio 1.72.b.55
 expulsio non pervenit, nisi per villos lati-

tudinales 1.600.a.1
 expulsio naturalis quandoque puenit
 ad ossa 2.211.b.5
 expulsioni conferunt status 1.72.a.65
 expulsione fugacitas adiuvat 1.72.
 b.64
 expulsione adiuvat quandoque virtus
 voluntaria 1.118.b.39
 expulsione hepatis qui retinens, errans
 1.777.a.45
 expulsione hepatica colubilis quae mala
 contingit 1.777.a.48
 expulsiones hepaticae ossi sunt aut a soni-
 tudine, aut a debilitate 1.777.a.32
 expulsiones hepaticae pertinentes ad ser-
 titudinem 1.777.a.27
 expulsio hepaticarum subtilitas qua-
 lis 1.776.b.30
 expulsio hepaticarum differentia 1.
 776.b.26
 expulsio hepatis causa 1.776.b.42
 expulsio hepaticarum signa 1.778.
 a.25
 expulsio vis minus siccitate eget, quam
 attractio & retentio 1.777.a.8
 expulsio vis nullo modo quiescit, quae
 sed motu, & insensatione pauca quae
 ad exprimendum adiuvat 1.777.b.54
 expulsio virtus cum quibus conferunt
 1.775.a.52
 expulsio virtus in infantibus, & adole-
 scentibus est fortis 1.874.b.10
 expulsio virtus, quae est in laetis, nec
 tris, debilitatur, qui multiplicat col-
 tum 1.835.a.12
 expulsio virtutis alio 1.72.b.26
 expulsio virtutis hepatis debilitatae
 ratio 1.762.a.36
 expulsiōis & attractiōis facultati siccita-
 tas auxilium praebet 1.73.a.11
 expulsiōem vim adiuvat fugacitas 1.
 76.b.56
 explicatio vehemens medicamentis prohibet
 sanguinem venientem, unde caro
 non habet materiam 3.142.b.3
 explicantes causa quae sunt 2.82.a.35
 explicatum, cuius si citas est, minor
 si citate corporis, non facit nisi car-
 nem 2.148.a.9
 exsiccaturum inuans medicina mesoso-
 promocat 2.397.a.56
 de extenuatione membri particularis 2.
 261.a.52
 extenuatio aliquando fit propter pinatio-
 nem materiei pinguedinis cibi 2.256.
 b.13
 extenuatio aliquando fit propter multi-
 tudinem usus cibi subtilitatis 2.256.
 b.16
 extenuatio aliquando fit propter debili-
 tate virtutis operantis in cibo 2.256.
 b.21
 extenuatio aliquando fit, quia sanguis co-
 nvertitur ad materiam cholericam 2.
 256.b.30
 extenuatio aliquando fit propter quies-
 centiam
 Extenua-

INDEX

550

extenuata aliquid fit propterea quod
plen compinit hepato cum magnifica
tur 2.56.b.32

extenuata aliquid fit propter ver-
mes, qui corrumpunt corpus 2.256.
b.36

de extenuationis ablacione 2.256.b.12
extenuationis causa 2.256.b.13
extenuationis cura 2.257.a.8

EXTENUATIONI CON- ferentia composita

Confectio 2.281.b.62

Confectio Anasomacis 2.27.b.24

extenuandi regimen 2.260.a.66

extenuationis medicina 2.260.b.62

extenuata corpora breui tempore, breui
etiam redeunt ad tencritatem, seu pin-
guetudinem 2.256.b.49

extenuata corpora longo tempore, non
tolerant nisi blandimentum, debilita-
tis virtutis 2.256.b.52

in extenuatione que sugere oporteat 2.
256.b.58

EXTENUATIONIS CON- ferunt

Cancer fluitans 1.296.a.53

Eriici terreni caro 1.312.b.20

Lac mulieris 1.350.a.27

Orobolus 1.333.a.9

Lutum sigillatum 1.341.a.68

Lac asinum, & caprinum 1.347.
b.20

de extrahione sagittae cum est in mem-
bris principalibus 2.153.b.18

extrahio spine, sagittae, & similium 2.
152.b.25

extrahio quibus instrumentis perficia-
tur 2.152.b.28

in extrahione sagittarum oportet scire spe-
cies earum 2.152.b.56

extrahio sagittarum fit secundum duos
modos 2.153.b.14

extrahentes medicinae 1.857.a.5

EXTRACTIONE SPI- nas & composita.

Emplastrum Andromachi 2.314.
b.57

extrahentia sagittae a corpore 2.153.
b.65

extremorum putredines a frigore quibus
prohibeantur 2.357.b.58

extremorum fricatio est eis, quae ui-
sificant calorem innatum 1.685.
b.41

extremorum calefactio perducit ad ca-
lesfactionem stomachi ex proximo 1.
705.a.1

de exulceratione alchatin 2.254.
b.30

Abarum aqua sitim facit To-
mo 1. pag. 723.b. ner. 44

Ciceris aqua sitim facit 1.
723.b.44

Facies similis faciei mortui qualis sit 2.
89.a.6

Faciei rubedo ex ira ephemera indi-
cat, nisi permiscetur timorquia tunc
citrinatur 2.111.b.55

Faciei partes 1.49.b.3

Faciei muscoli 1.49.b.3

Faciei colorem in itinere per frigida lo-
ca quomodo conferues 1.194.a.19

faciei contractionem applinat amyga-
la amara 1.271.b.28

FACIEI FISSURIS confert

Adeps anseris 1.275.b.49

FACIEI SPASMO
conferunt.

Aqua casei colla cum uino in cortice
gramati 1.188.b.48

Lilium 1.248.b.15

faciem irrorare aqua quibus conferat et
obstet 1.121.a.61

faciem citrinat acetii assiduatio 2.240.
b.48

FACIEM MUNDIFICAT

Ucumer asinus siccus 1.304.a.38

Ubi caput humiditas 1.309.a.22

Triticum, et eius farina 1.316.a.48

Lilium 1.348.b.13

Lupinus 1.350.a.35

Synapis 1.301.b.24

facultas. Vide virtus

facultas auctrix que 1.71.b.28

facultatem attrahentem excitat atra bi-
lis 1.23.a.15

fames, & somnus excusat feliciter non
in alleviatione repletionis 2.15.a.67

fames & crapula quomodo frigidorum
morborum sint cause 2.582.a.8

fames a mordicatione que 1.598.a.27

fames ex satietate nauseosissima, & eius
curatio 1.714.b.3

fames quomodo a colore fiat 1.719.a.47

fames, que bolissimus dicitur, que 1.721.
a.30

fames uaccina 1.721.a.30

fames syncopalis que 1.721.b.49

fames canina quandoque generatur a ner-
vibus 1.852.a.15

fames non fit, nisi ex stomacho tantum
1.754.a.44

fames quando fortis fiat 1.792.b.21

fames resoluit superfinitates 1.876.a.22

famis nocumenta, & quomodo illis suc-
curendum 2.361.b.40

famis canina cause 1.719.a.35

famis canina signa 1.720.a.17

famis canina curatio 1.720.a.58

famis canina post febres fortes curatio 1.
720.b.28

famis canina ex resolutione plurima cu-
ratio 1.720.b.34

famis canina a uermibus. curatio 1.720.
b.47

famis canina a phlegmate acetoso cura-
tio 1.720.b.34

famis canina a melancholia curatio 1.
721.a.7

famis canina a caliditate curatio 1.721.
a.15

famis syncopalis cause 1.721.b.52

famis syncopalis curatio 1.721.b.66

cui fami unum inutile 1.720.a.65

famem cholera nigra naturalis excitat
1.23.a.5

famem non tolerant senes debiles, & in-
firmos 2.31.b.4

famem qui non tolerant 2.31.b.9

famem tolerare stomachum puridis re-
plet humoribus 1.174.b.21

famem tolerare cholericis et febre ex chole-
ra rubea laboribus nocet 1.167.b.31

famem tantum non tolerant corpora hu-
mida humiditate naturali quantum
sicca 1.177.b.46

famem tolerare stomachum malis replet
humoribus 1.178.b.3

famem tolerare qui faciant 1.192.a.23

famem qui non tolerant 1.706.b.16

famem facientia 1.719.a.46

famem al quando uermes, & serpentes
excitant 1.719.a.66

famem quo acetosa excitet 1.719.b.9

famem uehementem cur vigilis superflua
commoueat 1.719.b.22

famem uinum sedat 1.720.a.62

famosus serpens 2.219.a.67

fastidii & repletionis cause 1.128.b.62

febris secundum aliquos in duas dissec-
tiones primas diuiditur 2.1.a.14

febris, aggrauata, que fit 2.1.a.18

febris accedens osti ut febris apostematiz
2.1.a.24

febris apostematiz que 2.1.a.24

febris in membris accedens in membris ri-
diculis, & quomodo 2.2.a.16

febris accenditur aliquando in humoribus
& quomodo uide 2.2.a.11

febris in spiritibus, quo accenditur 2.2.a.27

febris raro contingit habentibus, eruclua-
tionem acetosam 2.15.a.6

febris continua cur non admittat inter-
missionem 2.18.b.34

febris ualde accensa parum accidit seni-
bus 2.19.a.46

febris, que est propter putredinem chole-
re motus est tertianus 2.22.a.4

febris tertiana pura est acuta propter
subtilitatem materiei, & eius caliditas
est magna, mordacitatem propter forti-
tudinem cholere, sed est salutifera, pro-
pterea quod cholera est lauis super natura,
& ipsa facit quietem 2.22.a.9

febris tertiana non pura est longioris spa-
cii quam pura 2.22.a.13

febris tertiana pura raro pertransit speciem
periculosam, nisi ob errorem 2.22.a.15

febris continua quandoque consumitur
in hebdomada 2.22.a.16

I N D E X

febris a putredine sanguinis qualis 2.
 22.a.17
febris a sanguine quandoque peruenit ad
statum in quatuor diebus 2.22.a.20
febris phlegmatica qualis 2.22.a.21
febris phlegmatica est longa & cur 2.
 22.a.24
febris phlegmatica est longa propter ui-
scositatem materiei, & frigus eius, &
multitudinem eius 2.22.a.24
febris phlegmatica magni est timoris quo-
niam paruum habet spatium interpol-
lationis 2.22.a.25
febris phlegmatica quantum est minus pu-
ra est minoris, et breuioris paroxysmi,
nisi declinet ad melancholicam 2.22.
 a.33
febris quandoque contraria requirit, de in-
frigidatione febris, de contrario uero
humor digerendus, & tunc oportet ut
obseruetur magis timorosa de una dua-
rum rerum 2.25.a.38
febris quandoque est tanta uehementie,
& acuitatis, quod non licet uti regi-
mine cause, imo indiget infrigidatio-
ne ultima 2.25.a.59
febris acuta in principijs non habent se-
dimen, post uero habent, quod est si-
gnum digestum 2.26.b.38
febris pestilentialis pulsus est frequens
paruus, & in nocte fit uehementius plu-
rium 2.68.b.16
febris pestilentialis est cum fluxu uentris
cholericus, & cum egestione leni, sedita,
& non naturali, & aliquando melan-
cholica, & ut plurimum spumosa, &
fatida 2.68.b.19
febris pestilentialis urina est aquosa, cho-
lerica, melancholica 2.68.b.23
febris pestilentialis in qua non perepi-
tur ab agro, aut tangente, multitudo
caloris, nec pulsus alteratur, aut aqua
multum, uelociter interficit agrum
 2.68.b.30
febris precedens variolas, melius est, qua-
ec contra 2.73.a.21
febris conclusa associatur variolis 2.74.
 a.10
febris apostematum, cum sit a putredine
eorum perueniente ad cor, uel propter
magnitudinem, uel propter propinqui-
tatem non est amplius diuturna 2.77.
 a.9
febris multoties remanet, post sanatione
apostematis in pleuresi, & alijs, & ac-
cidit id propter imperfectam mundi-
cationem 2.77.a.48
febris ex apostemate existente in mem-
bro proximo principali, aut communi-
cante ei, aut sortis sensus, & nervoso
associatur inquietudini, & spasmo 2.
 77.b.38
febris intrans est, ut ingreditur una ea-
rum super alteram 2.78.b.35
febris coarternata est, ut ingreditur post
eradicationem alterius 2.78.b.36
febris communicans est, ut incipiat cum

ea 2.78.b.37
febris conclusa cum habet rigorem, &
non sudorem, tunc est de genere com-
positarum 2.78.b.38
febris conclusa credita, cum superfluita-
te in frigore extremitatum, & rigore,
non est conclusa 2.78.b.41
febris in phthisi est morbus, symptoma,
& causa 1.77.b.23
febris cum ascendit, & urina multiplica-
tur aquosa, signum est doloris acciden-
tis in interiore parte 2.87.a.14
febris causon crisis plurimum est per flu-
xum sanguinis narium, aut per sudorem
 2.84.a.4
febris phlegmatica mortem attrahit in
principio paroxysmi 1.101.b.49
febris omnis, cum qua est frigus, habet
pulsam constrictam, & minoratam
 2.46.a.46
febris Epiala qua, & quomodo fiat, uide
 2.48.a.7
febris Epiala fit ex phlegmate uirreo in
occulto comprehenso 2.48.a.7
febris Epiala quandoque uertitur in quar-
tanam propter grossitudinem materia
 2.48.a.26
febris Epiala est phlegmatica, quia a
phlegmate fit, licet eius paroxysmus
non reseat omni die 2.48.a.11
febris typhica qua, & quomodo fiat, uide
 2.48.b.19
febris a duabus materijs frigidis, inte-
rius, & exterius genita qua 2.49.
 b.12
febris syncopalis fit a phlegmate crudo,
ut plurimum 2.49.b.32
febris syncopalis adiuuatur a delilitate
oris stomachi 2.49.b.35
Febris diurna est facilis cadere in hec-
ticam 2.50.b.8
febris syncopalis hum-signa 2.49.b.66
febris syncopalis minuta subleuit qua 2.
 50.a.42
febris syncopalis minuta malignitatem
uice 2.50.a.45
febris diurna qua 2.50.a.62
febris nocturna qua 2.50.a.63
febris syncopalis huiusmodi cura 2.54.b.22
febris syncopalis huiusmodi est difficilis cura
 2.54.b.24
febris rectius est, ut adueniat uentre va-
cuo, nec occupetur natura cum alia
materia, quam cum illa agnitudinis,
donec expellat eam 2.59.b.65
febris sextana, & septena, &c. sunt ex
materia homogenea materiei quarta-
na 2.61.a.20
febris septena est prolixa, sed non mortife-
ra, nouena longior, sed non mortifera
 2.60.a.57
febris quintana est deterior omnium fe-
brium, quia fit ante, & post phthisim
 2.60.a.59
febris quintana quomodo fiat 2.60.
 b.12
febris pestilentialis est cum siccitate lin-

gua, & uehementia sitis 2.68.b.3
febris acuta est deterior qua peruenit
ad apostemata emunctuorum, quam
qua sequitur apostemata ipsa 2.93.
 b.39
Febris tertiana timetur cum essere inu-
dit locum amplum nec fit phleboto-
mia 2.116.b.48
febris ubi est cum bubone, cauendum a
forti infrigidatione illius, ne reductur
materia retro 2.119.a.45
febris melancholica fit quando melanco-
lia spargitur in toto corpore, & pu-
rescit 2.133.b.40
febris ex medicamento solente effluat
tempore plurimis accidit 1.208.b.39
febris impossibile est, ut remoueat, cau-
sa ipsius remanente 1.234.b.8
febris facit agrum indigere anhelitu ma-
gno 1.612.b.40
febris continua si est cholericum non facit
rigorem 2.80.a.19
febris superueniens dolori a neurositati
soluti ipsi 1.765.b.61
febris cum hypofarca curatio 1.790.
 b.47
febris tertiana quando in illeritia cini-
na fiat 1.793.a.33
febris quartana quando in illeritia cini-
na fiat 1.793.a.24
febris acuta cui pragnanti aduenit, time-
tur ei mors 1.929.a.23
febris in cholericis passione 1.828.
 a.58
febris, & sitis in cholericis passione signi-
fican, quod solutio uentris permittit
tur ad sanitatem 1.828.a.18
febris cui colica conueniat 1.836.a.1
febris est ex rebus uelocibus sanantibus
 1.836.a.4
colicam uentofam
 857.a.27
febris qualis in cancro matricis 1.955.
 b.50
febris ephemera. Vide ephemera
febris tertiana. Vide tertiana
febris quartana. Vide quartana febris
febris sanguinea. Vide sanguinea febris
febris definitio 2.1.a.1
febris inflammatio nocet operatiuibus
 2.1.a.10
in febris principio usque ad statum est
timor, apud declinationem uero non
moritur ager ex ipsa febre 2.4.
 a.16
febris principium quid sit 2.4.a.18
in febris statu completur uestigia dige-
stionis, aut contrarij eius 2.4.a.46
febris declinatio quid 2.4.a.47
febris tempora cognoscuntur etiam ex
augmento accidentium febris, & sit-
atione eorum, & declinationem uero non
ex additione paroxysmorum eius
in longitudine, & breuitate ipsorum
 2.6.b.31
febris tertiana morbus fit a cholera per-
 2.22.a.4
treseione
 Febris

INDEX

Febris longitudinis causa est quandoq;
grossitudo viscerum, quare resupine-
tur febricis, & tangitur eius viscera
2.23.b.65

febris alienatio cum nigredine linguae fe-
breis sepultam s. g. h. at 2.23.b.66

febris cura requirit ut infrigidetur, &
humectetur 2.25.a.34

febris materia seu causa indiget digestio-
ne, & euacuatione 2.25.a.35

febris causam, & humorem, & ciuina
absconde, & non infrigidet infrigida-
tione, qua prohibeat resolutionem, &
si iuuenis virtutem resistentem 2.
25.a.62

febris epiala urina est frigida, cruda 2.
48.a.22

febris diurna malignitatem vide 2.50.
a.62

febris syncopis minuta cura 2.55.a.30

febris nocturna, & diurna cura 2.55.
a.42

febris pestilentialis communicat multi-
tudi hominum, qui habent in se ip-
sis preparationem ad eam 2.61.b.32

febris pestilentialis signa 2.68.a.65

febris pestilentialis est quiescens, &
conturbans interius, ut plurimum per-
dens, ex qua percipitur caliditas, &
inflammatio fortis 2.68.a.66

febris putredinis materia est humiditas
reposita in renis 2.61.a.65

febris pestil. materia vincens si fuerit
sanguinea fiat phlebotomia, si alij hu-
mores euacuentur 2.69.b.45

febris tertiana vehementia significat
quod materia est cholericum 2.77.b.15

febris hectica cum putrida compositio est
valde ambigua, quia existimatur pu-
tridam esse solam compositam ex con-
tinua, & interpolata 2.78.a.51

febris tertiana crisis plurimum fit nomi-
tu, aut fluxu ventris 2.84.a.7

febris rigor rediens euacuat sua expul-
sione omni die materiam plurimam 2.
87.a.49

febris sublimatio non fit cum apparitio-
ne digestionis 2.88.b.20

febris caliditas cum sudore frigido est si-
gnum malum valde 2.95.a.43

febris ab oppilatione curatio 1.234.
b.2

febris augenda causa saepe est aqua frigi-
da 1.746.a.25

febris cum ascite curatio 1.789.b.31

febris enixae curatio 1.943.b.24

febris ex cholera rubra nocet sicut & fa-
mem tolerare 1.176.b.30

febris ex pharmacia sumpta aquam hor-
dei conuenire 1.211.a.27

febris exsiccatio nocuum facit 1.
234.b.10

FEBRI SYNCOPALI
conferunt.

Tamarindi 1.404.a.30

FEBRI ANTIQVAE

conferunt.

Anisum	1.259.b.34
Absinthium	1.260.b.63
Anmi	1.273.a.24
Agaricum cum vino	1.278.a.56
Chamamilla oleum	1.87.a.18
Cuscuta semen, & aqua	1.293. a.9
Cyperus	1.297.a.65
Erichi terreni caro	1.312.b.32
Eupatorium, proprie succus eius cum succo absinthij	1.314.b.54
Feniculum	1.321.b.7
Liquiritia	1.349.a.8
Myrobalani chebuli	1.353.b.34
Oleum chamamillinum	1.369.a.27
Polium	1.373.b.13
Reubarbarum	1.348.a.33
Synapis	1.401.b.48

FEBRI QVARTANA E

conferunt.

Aslirgat	1.292.b.26
Asia	1.270.a.23
Cancer marinus	1.298.a.27
Endiua	1.311.a.66
Cimices cum saba	1.320.b.18
Plantaginis radix	1.345.a.55
Pentaphyllonis folia	1.375.b.12

FEBRI HECTICAE

conferentia composita.

Trochisci de camphora	2.304.a.46
febrem non ephemeram indicat sudor plu- rimus	2.9.a.25
febrem non facit materia, que non pu- trebit	2.23.b.28
febrem curare non est possibile, nisi ea cognita	2.25.b.21
febrem declinatam ad augmentum redi- re faciens dolor capitis est sedandus	2.27.b.2
febrem sextanam, septimanam, & seque- tes Hip. & Gal. nunquam uidisse 2. 60.a.33	
febrem quintanam non vidit Gal. nisi oc- cultam	2.60.a.35
febrem uehementem significat viscosi- tas in dentibus	2.91.a.2
febrem acutam patientem cum non potest ingere nisi parum, & cum dolore, absque vulnere, est signum malum 2. 99.a.50	
febrem incensuam habenti, cum super- uenit alienatio, & quies absque cri- si, signum est velocis mortis 2. 99. b.65	
febrem attrahit uehementius erysipela, quam phlegmon 2.10.a.34	
febrem augent medicina calida 1.658. b.40	
febrem ephemeram inducit stomachi mor- dicatio 1.711.b.41	

in febre, urina icterica, significat aposte-
ma, quare curetur cum aqua hordei
& syrupo acetofo 2.27.b.6

febre ignorata subtilia regimena, & pro-
uide ut occurrat paroxysmus, ni i uen-
trem habeat vacuum 2. 25.b.22.et
2.31.a.23

febre, & syncopi simul iunctis, syncopi
magis conuenit cura 2.37.b.24

in febre syncopali humeroso non esse euac-
uandum cum lenitate, quia materia
mouetur ad praefocationem uirtutis
2.49.b.41

in febre syncopali hum. non esse euacuan-
dum cum solutione uentris, aut phle-
botomia, quia uirtus non tolerat 2.
49.b.43

in febre pestilentiali adeest magnitudo
anhelitus 2. 8.b.1

in febre pestil. aqua frigida plurima subi-
to est inuatiua valde, pauca autem co-
sequenter exhibita excitat calidita-
tem 2. 69.b.65

in febre tertiana plurimum accedit do-
lor capitis 2.89.b.58

in febre continua urina tenuis cum con-
uertitur in grossam, & sunt signa bo-
na, significat crism cum sudore 2.
97.a.46

in febre acuta urina alba, tenuis, cum
conturbatur, & fit grossa albedine
sua significat spasmodum, & mortem
2.97.b.9

in febre acuta, quare sanguis currat cum
urina 2.99.a.21

in febre acuta, urina cum frustis sangui-
nis congelati, & cum siccitate, vel
nigredine linguae, est signum valde
malum 2.99.a.13

in febre continua, urina retenta, quid
significet 2.99.a.54

in febre continua cum aggregantur fri-
gus exteriorum, & adustio interiorum,
& uehementia sitis, tunc signum est
mortale 2.99.b.28

in febre utiliore esse uentris solutione,
quam uomitum 1.221.b.65

in febre putrida quando phlebotomandi
1.219.a.65

in febre phlebotomiam posse fieri usque
ad quadraginta dies 1.219.b.16

in febre sanguinis initio uena sectionem
copiosam non admittit: admitti autem
ubi adit coctio 1.119.b.32

in febre fluxus ventris superueniens a
phlebotomia excusat 1.224.b.18

in febre appetitus prostrati curatio 1.
716.b.53

in febre non oportet, ut bibatur, nisi aqua
calida 1.746.a.27

de febre sanguinis, uide sanguinea febre.
febres apostematum, & oppilationum
sunt febres accidentes 2.1.b.23

febres acuta absolute sunt ille quarum
status peruenit usque ad 14. dies 2.
4.a.60

febres quomodo diuersificentur in tem-
pori-

INDEX

poribus suis 2.4.b.1
febres apostematum interiorum sunt pu-
tride, & non sunt de numero epheme-
rarum 2.16.a.8
febres sequentes apostemata a causis pri-
mitivius genita sunt de genere epheme-
rarum 2.16.a.29
febres sequentes apostemata, quorum
causae sunt antecedentes, sicut reple-
tiones, & oppilationes sunt febres pu-
tride 2.16.a.35
febres malignae ut plurimum sunt radi-
ces, apostemata vero ipsarum sunt se-
quentia 2.16.a.38
febres interpolatae quare aliquando per-
uerfunt habeam ordinem paroxysmo-
rum 2.68.a.64
febres quaedam componuntur aliquando
adeo intense, ut fiant forma insepara-
biles, & continuae 2.19.a.14
febres diversae diversos habent pulsus 2.
19.a.49
febres, & proprie apostemose, & acutae
quando non curantur secundum quod
oportet convertuntur ad arefactionē
2.21.a.54
febres fenum sunt seputae 2.23.b.67
febres cholericae tres sunt tertiana conti-
nua, tertiana periodica, & causon 2.
38.a.19
febres cum diuturnificantur, & permiscen-
tur, & prolongantur inflammant me-
bra principalia, & fit hethica 2.60.
b.4
febres cholericae quandoque sunt causa
aeris ficti 2.67.b.34
febres pestilenciales sunt ex aere turbi-
do, & humido 2.67.b.34
febres in aere humido sunt pluri euen-
tus, sed minoris acuitatis, & longio-
ris spaciij 2.67.b.35
febres in aestate sicca sunt minoris euen-
tus, & maioris acuitatis, & uelocio-
ris separationis 2.67.b.37
febres pestilenciales sunt a figuris cale-
sibus, ut a causa prima, & longinqua
sunt etiam a dispositionibus terrestri-
bus, ut & causa propinqua 2.67.b.43
febres pestilenciales quomodo fiant 2.67.
b.46
febres apostematum, ut plurimum sunt
de genere diuturnarum 2.77.a.5
febres apostematum a quibus causis pen-
deant 2.77.a.12
febres apostematum intrinsecorum non
sunt ex calefactione sola cordis absq[ue]
putredine 2.77.a.17
febres apostematum sunt uehementio-
res, cum pendunt ab erysipelle in uisceribus
intrinsecis 2.77.a.19
febres apostematum diuturnificantur in
uehementia, & debilitate, secundum
propinquitatem, & longinquitatem cor-
dis 2.77.a.29
febres apostematum, quae sunt in mem-
bris carnosiss, sunt uehementiores 2.
77.a.32

febres apostematum, quæ sunt in pammiculis, & similibus sunt debiliores 2.77.a.14
febres apostematum vicinorum arterijs sunt vehementiores 2.77.a.35
febres apostematum vicinorum venis, sunt debiliores 2.77.a.37
febres apostematum, in velaminibus existunt, cum confirmantur non expectant usque ad heclicâ 2.77.a.50
febres apostematum quando prolongantur perducunt ad heclicâ 2.77.a.50
febres apostematum interiorum tres species signorum, & accidentium habet 2.77.a.67
febres apostematum intrinsecorum nariuntur secundum magnitudinem eorum, & magnitudinem ætatis eorum, & membra sua, & propinquitatem eorum cordi 2.77.b.22
febres aliquando componuntur inter se, licet sint secundum genera elongata, si cut heclicâ febris cum putrida 2.78.a.18
febres aliquando componuntur inter se in genere proximo, ut est compositio duarum putridarum febrium, sicut tertiana cum phlegmatica 2.78.a.20
febres quandoque componuntur convenientes in specie, ut tertiana cum tertiana &c. 2.78.a.25
febris tertiana due compositæ secundum paroxysmos faciunt apparitionem phlegmaticæ similiter & tres quartanæ succeduntur phlegmaticæ 2.78.a.28
febris tertiana tres aliquando componuntur, quæ quomodo digressantur, vide 2.78.a.31
febris diuersæ quando inter se componuntur, sicut hemitritæ, eradicatorum potestatem earum, & remanet chronica pura 2.78.a.66
febris due continuæ non componuntur inter se secundum aliquos 2.78.b.16
febris due continuæ compositæ non faciunt rigorem 2.80.a.22
febris incensum cum non terminatur fluxu sanguinis narium terminantur sudore 2.85.b.32
febres lassitudinales quando non faciunt crises cum alijs, faciunt cum exituris 2.87.a.28
febres incipientes cum rigore, & defnescentes cum sudore raro faciunt extirpationes, nisi materia sit multa 2.87.a.43
febris tertiana nothæ autem quando multiplicatur 2.102.a.36
febris sanguinis missionem non exigitur 2.129.a.53
febres male, & perniciose aliquando sunt cum formicæ speciebus 2.114.b.61
febris debilitat cur faciant 2.129.b.10
febres accedere faciunt aquæ sulphureæ, & lutosæ, & turbidæ, & fædæ 2.272.b.46
febris cur in habente frigidam hepatis complexionem sepe fiat 2.773.a.10

& 1.75.4.a.61
 febris ad oppilationem hepatis 1.76.2.
 b.26
 febris commissa quandoque generatur
 ad ægritudinibus splenis 1.80.a.12
 febris male unde 1.79.2.a.24
 febris cholericæ ex fluxu sanguinis 1.
 9.5.a.9
 ad febris corpora vehementius præpara-
 ta sunt calida, & humida, & proprie
 quum humiditas est fortior caliditas
 te 2.3.b.45
 febris gignunt cibi, aquositate, humi-
 rem crudum, & choleram gignentes
 1.17.7.b.58
 febris quartanas euenire faciunt aqua
 grosse 1.27.2.b.53
 ad febris commistas quandoque con-
 uertuntur ægritudines splenis 1.80.c.
 a.12
 febris paruas inducit mensurorum re-
 tio 1.9.33.a.45
 febrium differentie varie 2.2.a.40
 febrium augmentum quid 2.4.a.1
 febrium status quomodo dignoscantur
 2.4.a.40
 febrium status quid 2.4.a.35
 febrium horæ, seu tempora quot, & que
 2.4.a.10
 febrium horæ quædam uniuersales, quæ-
 dam particulares 2.4.a.11
 febrium paroxysmorum tempora parti-
 cularia quibus signis comprehendantur
 2.6.b.54
 febrium paroxysmorum prolongatio, &
 abbreviatio, & eorum cause 2.19.
 a.26
 febrium diversarum tempora quomodo di-
 uerse prolongantur 2.12.a.49
 de febrium accidentibus, & eorum signis
 2.2.b.34
 febris cum associatur paralysis curren-
 tis in primis 2.2.a.41
 febris cura quandoque uertitur ad materiam,
 quandoque ad materiam 2.25.
 a.32
 febrium infrigidatio qualis esse debet 2.
 2.5.b.4
 in febriua principijs a somno absin-
 dum, quoniam prolongatur frigus, &
 rigor 2.5.b.66
 in febrium declinatione somnus esse in-
 naturus, & fortasse non nocet apud
 status 2.2.b.64
 febrium putr. principijs non conueniunt
 trochisci, nisi post digestionem, & euacu-
 cuationem 2.27.b.67
 febrium principijs magis conueniunt ualides
 ingrossatio, quia uirtus non est ualida
 occupata in materia 2.30.b.33
 febrium accidentia quæ, & cura eorum
 2.3.a.6
 febrium cholicarum accidentia que 30.
 38.a.47
 febrium cholicarum motus est ad su-
 periora ut plurimum, & ad illud, quod
 apparet & corpore, et cute 2.38.a.53
 febrium

INDEX

Februm frigus fit propter illud quod ad
huc non putruit, horripilatio vero pro
pter illud, quod iam putruit. 2.46.b.
24
Februm epiale, & typhica cura. 2.54.
a.66
Februm sextanarum & materia minor
est, & grossior materia quartana. 2.
60.a.31
Februm sextanarum, & sequentium cau
sa est ex regimine malo 2.60.a.38
Februm sextanarum, & sequentium pe
riodi qui 2.60.a.45
Februm sextanarum, septim. & sequen
tium aduentum negat Gal. 2.60.a.
48
Februm sextanarum, & sequentium in
ventionem verificavit Hip. 2.60.a.
51
Februm sextanarum, & sequentium cu
ra 2.61.a.30
Februm pestilentialium cura. 2.69.a.
44
Februm pestil. summa curationis est ex
sicatio 2.69.a.45
Februm aposte. periodi quomodo fiant.
2.77.a.43
Februm apostematum caliditas non est
valde vehementis acuitatis, sicut est
in causone, quia materia non est spar
sa ad exteriora 2.77.b.46
Februm apostematum intrinsecorum si
gna que sunt, vide 2.77.b.1
Februm apostematum pulsus qualis. 2.
77.b.52
Februm apostematum urina qualis. 2.
77.b.52
Februm apostematum cura. 2.77.b.
65
Februm compositiones diversas, vide. 2.
78.a.14
Februm paroxysmi non oportet occu
pari tota occupatione, sed etiam cum
accidentibus licet 2.78.a.38
Februm compositionem, aliquando indi
cat reditio horripilationis post quie
tem 2.78.a.45
Februm compositiones turpe est medi
cum ignorare 2.78.a.47
Februm magis interscientium quando
que est hemitritus, quia perducit ad
bellicam, & aggritudines chronicas.
2.79.a.44
Februm phlegmaticarum, & peripneu
monie, & lethargie tristes non sunt per
fluxum sanguinis narium. 2.84.a.11
Februm acutarum principio frigus in
extremitatibus superueniens mortem
significat 2.92.b.2
Februm acutarum principio urina te
nuis, flava, apparet mox grossa, rema
net turbida, ut urina asini, & cum
exitu inmoluntario, mortem pronun
tiat 2.99.a.31. & 2.100.a.8
Februm periodicarum periodos absin
dit sterces succum cum melle, aut vi
no 1.330.a.41

Februm ardentium sitis qua. 1.722.a.
29
in Februm accessione vomitus. 1.739.
a.53
in Februm excoarctio intestinorum me
lancholica mortalis valde. 1.810.
b.36
Februm enixarum plurimum est pro
pter retentionem mensurorum. 1.943.
b.26

FEBRIVM 'PERIODIS conferentia composita.

Confectio de assa 2.259.a.32
Februs obnoxia etiam corpora calida,
& sicca 2.3.b.50
Februs pestilentialibus que corpora
sint preparata 2.67.b.62

FEBRIBVS PESTILENTIALI bus conferunt.

Lutum armenum cum uino subtili, &
aqua rosata 1.341.6.56
Februs malis expositi sunt impinguati.
2.2.0.a.33
Februs parata corpora fortiter ad eas
perducunt aque aluminose. 1.116.b.
32
Februs compositis exercitium conue
niens 1.171.b.47
Februs phlegmaticis exercitium con
ueniens 1.17.b.47

FEBRIBVS PHLEGMATICIS conferunt.

Spina alba 1.279.a.54
Granum viride 1.327.a.48
Nigella 1.365.b.62
Olibanum 1.370.b.41

FEBRIBVS PHLEGMATICIS conferentia composita.

Diacyminum 2.286.b.53
Diacyminum 2.287.b.51
Diaphenicon 2.288.b.58
Trochisci de rosas 2.303.a.48
Trochisci diaphenicon 2.303.b.20
Trochisci de rosas 2.307.a.14
Apozema de absinthio. 2.307.b.10
Decoctio eupatorii 2.307.b.58
Februs acutis conferre vomitum criti
cum 1.739.a.51

FEBRIBVS ACUTIS conferunt.

Chrysomelorum siccorum infusio. 1.
297.a.15
Granatum muzum 1.329.a.15
Syrupus de nenuphare. 1.364.b.
66
Psyllium 1.372.b.27
Portulaca 1.372.b.67
Spodium 1.391.a.40

FEBRIBVS ETHICIS conferunt.

Bolum armenum 1.341.b.56
Lac caprinum, & asinum. 1.348.
a.17
Oua sorbilia 1.367.a.20

FEBRIBVS PERIODICIS conferunt.

Opopanacum 1.368.a.12
Rubarbarum 1.384.a.33
Serapinum 1.394.b.47
Synapis 1.401.b.48

FEBRIBVS PERIODICIS frigidis conferentia composita.

Diasulfur 2.279.a.11
Confectio de assa 2.279.a.32
Confectio de calamento. 2.281.a.
39
Confectio 2.281.b.61
Diaphenicon 2.288.b.59
Trochisci stelle 2.303.a.30
Confectio Aristomacis. 2.327.b.
22

FEBRIBVS CHOLERICIS conferunt.

Cucurbita 1.303.b.52

FEBRIBVS FRIGIDIS conferunt.

Endiua 1.311.a.67

FEBRIBVS CONFIDENTIA composita.

Diaphenicon 2.288.b.58
Suffus 2.293.b.25
Syrupus acetosus 2.296.a.1
Aqua mellis 2.297.b.16
Geleniabini 2.300.b.47
Trochisci de ros. cum scammonia. 2.
303.b.3
Trochisci de camphora. 2.303.b.
45
Trochisci de berberis. 2.304.b.33
Trochisci de papauere. 2.306.a.18
Pilule de eupatorio 2.308.b.33
Pilule filij albaris. 2.309.b.23

FEBRIBVS DIVERSIS conferentia composita.

Decoctio eupatorii 2.307.b.58

FEBRIBVS ANTIQVIS conferentia composita.

Sotira confect. 2.270.a.12
Confectio Hermetis. 2.274.a.68
Confectio chabir regis. 2.279.a.65
Alche-

INDEX

Alehelchelengi magnum 2.280.
b.1
Confessio de hiacyntho. 2.281.a.
66
Medicina de gentiana. 2.282.a.
26
Hieralogodion 2.284.a.8
Electuarium de subulis. 2.287.a.
63
Diaphanicon 2.288.b.58
Trochisci de rosis 2.303.a.50
Trochisci de ros.cum spodio. 2.303.
b.10
Trochisci de absinthio. 2.304.b.56
Trochisci de eupatorio. 2.305.a.6

FEBRIBVS CONTINVIS conferentia composita.

Trochisci de lacca 2.307.a.32

FEBRIBVS CALIDIS conferentia composita.

Loboc de papauere 2.295.a.36
Trochisci de spodio cum sem. acetosa.
2.304.a.45
Trochisci de berberis 2.304.b.1
Trochisci de berberis alij. 2.304.b.
24
Trochisci de eupatorio. 2.305.a.5
Trochisci alchondanon 2.306.a.27

FEBRIBVS ANTIQVIS conferentia composita.

Theodoricon cum nuce muschata.
2.285.a.43
Diaphanicon 2.288.b.59
Trochisci de aniso 2.306.b.46
Trochisci de rosis, & eupatorio. 2.
305.a.26
Trochisci de rubea 2.307.a.43
Trochisci de eusenta 2.307.a.50
Trochisci 2.307.b.3
Pilula aggregatiua 2.309.b.61
Pilule 2.310.a.34
Pilula 2.310.a.44
Pilula 2.310.a.51

FEBRIBVS MELANCHOLICIS conferentia composita.

Theriaca magna 2.265.b.61
Mithridatum 2.268.b.23
Confessio de musco dulcis. 2.275.a.
39
Ariston magnum 2.276.a.63
Diaphanicon 2.279.a.16
Confessio de assa 2.279.a.42
Diaciminum 2.286.b.32
Diaciminum 2.287.b.52
Diaphanicon 2.288.b.58
Trochisci diaphanicon 2.303.b.20
Trochisci de decem medicinis. 2.307
a.62

FEBRIBVS PHTHISICIS confert.

Loboc de spodio 2.295.b.1

FEBRIBVS MELANCHOLICIS conferentia composita.

Apozema de absinthio 2.307.b.50
Decoctio eupatorii 2.307.b.58

FEBRIBVS TERTIANIS conferentia composita.

Trochisci de rosis 2.303.b.28
Trochisci de spodio cum sem. acetosa. 2.
304.a.45
Trochisci de absinthio 2.304.b.65

FEBRIBVS MIXTIS conferentia composita.

Ariston magnum 2.279.a.63
Diaphanicon 2.288.b.59
Trochisci de ros.cum spodio. 2.303.b.
10
Trochisci alchondanon. 2.306.a.29
Apozema de absinthio. 2.307. b.
49
Pilula 2.310.a.44
Pilula 2.310.a.52

de febribus interpolatis, vide interpola-
tas
de febribus intermitentibus, vide inter-
pollatas.

de febribus Quartanis. Vide Quarta-
nas.

de febribus acutis. Vide Acutas.

de febribus tertianis. Vide Tertianas.

de febribus quotidianis. Vide etiam

phlegmaticas

de febribus putridis. Vide Putridas.

in febribus acutis prima die quandoque

videntur nubes, & signum maturita-
tis 2.4.a.29

a febribus sunt longinquiora corpora fri-
gida, & humida, & frigida, & sicca.

2.3.b.62

in febribus coarctatio quid. 2.21.a.12

in febribus capitis raso inspissat cutem,
& sit fortis febris. 2.24.a.5

in febribus quando uirtuti attendendum.
2.25.a.65

febribus conferentia solutiva. 2.27.b.
32

febribus non conuenire mirobalanos ci-
trinos, nisi post digestionem integram.

2.27.b.25

febribus pestil. quando cadit appetitus

plurimi eorum, qui uiniliter agunt, &
uolenter comedunt, absoluuntur, &
uiuunt 2.70.a.5

febribus pestil. conueniunt cibi ex aceto-
sis, & desiccatis, pauca quantitate.

2.70.a.9. & 2.72.a.32

in febribus aloes conuenit quando mate-
ria est grossa 2.27.b.22

in febribus acutis exitus maricis, & ul-
nae mulieris est signum malum. 2.
92.a.57

in febribus acutis frigus extremitatum

unde proueniat 2.92.a.66

in febribus acutis pustula cicerulis nigra,
est ualde mala 2.93.b.64

in febribus acutis urinae diuersitas in

quantitate, quid significet. 2.97.a.4

in febribus acutis dolor capitis quomodo

inducitur ex urina nigra. 2.97.b.34

in febribus acutis urinae sedimen ad for-
mam frustuli carnis, vel squamarum pi-
scium significat rasuram membrorum

2.98.b.45

in febribus acutis, cur urina inuolun-
tarie egrediatur 2.99.a.65

in febribus acutis urina fetida absque
offensa instrumentorum urinae malum

1.156.a.64

FEBRIBVS ACUTIS conferentia composita.

Trochisci de camphora. 2.303.b.

39

Trochisci de camphora alij. 2.304.
a.5

Trochisci de spodio cum retemalino

2.304.a.34

Trochisci de spodio cum sem. acetosa

2.304.a.45

Trochisci de berberis 2.304.a.56

Trochisci alij de berberis. 2.304.b.
15

Trochisci alchondanon. 2.306.b.30

in febribus aduentibus cum destrina

stis est signum malum, & proprie-
tas cum nigredine linguae 2.93.b.7

in febribus, stillicidium urinae quid signi-
ficet 2.99.a.56

in febribus, quas antecedit contractio,

& dolor capitis, & similia, dignus est

re consideretur hora inceptions fe-
bris quam reliquorum. 2.105.b.50

in febribus cum stomachi debilitate si-
gida aqua prohibetur potanda. 1.196
b.58

in febribus aliquando phlebotomia

fienda, licet non sit necessaria. 1.
219.b.27

in febribus synochis sanguinem visque

ad syncopim extrahendum. 1.221.
b.60

in febribus pestilentialibus anhelitus

qui 1.622.b.52

in febribus stomachi os confortantia, que

1.706.b.55

in febribus cur appetitus deiciatur. 1.
714.b.48

in febribus pestilentialibus appetitus ne-
hementius cadit 1.714.b.51

in febribus pestilentialibus nausea est in-
gnum malum 1.730.a.48

in febribus pestilentialibus vomitus ni-
ger malus 1.740.a.10

in febribus pestilentialibus vomitus fa-
tidus

I N D E X

- tidus melus* 1.740.a.60
in febribus pestilentialibus multiplicatur tenso hypochondriorum. 1.749.b.29
in febribus vermium exitus cum egestione non est significatio bona. 1.352.a.41
in febribus pestilentialibus egestio qualis 1.754.a.14
in febribus pestilentialibus quandoque accidit inflatio ventris, quasi tympanices 1.783.a.45
in febribus pestilentialibus ventris inflatio quasi tympanices, est signum malum valde 1.783.a.52
in febribus pestilentialibus multiplicatur hypochondriorum tenso. 1.791.b.32
in febribus cholericis prima alba quid ali quando significet 1.813.b.24
febricitans puer lactens curetur refectione lactis matris 2.27.b.6
febricitanti appetitus redit cum accceptione panis infusi in aqua frigida. 1.715.b.24
febricitantium victus ingrosatur secundum virtutis tenorem 2.30.b.31
febricitantium cibatio conueniens, quae 2.31.a.10
de febricitantium cibatione, sumpta a statu morbi indicatione 2.30.a.63
febricitantium cibatio in generali. 2.30.a.8
febricitantium ventres quare debeant esse vacui in aduentu paroxysmorum. 2.30.a.16
febricitantibus fructus omnes nocent cum ebullitione sua, & corruptione in stomacho 2.25.a.52
febricitantibus non conueniunt melones, & similia olera, nisi ubi non est materia 2.25.a.41
febricitantibus cibatio amicus, & virtuti, & materiei, unde indiget canone 2.25.b.15
febricitantibus subtilitatio regiminis in cibando magis conuenit in statu. 2.30.b.20
febriciens omnis cuius calor innatus est fortis, & plurimus, aut contra est debilis, non potest dimittere cibum. 2.31.a.53
febriciens, cui pulsus cor subito, & inuadit cum singultu, & stringitur venter, absque causa agnita, moritur. 2.100.a.9
febrienti aqua frigida non est prohibenda, nisi humor fuerit crudus, & grossus, quia prohibet digestionem. 2.26.a.7
febrienti propter cholera confert aqua frigida, nisi sunt stomachus, aut hepar debile, aut sit in visceribus apostema aut dolor &c. 2.26.a.11
febrientem complexionis siccae non cibet penitus, dum non egrediatur perfecte siccitas 2.30.a.14
febrienti febre acuta, cum statu propinquo, & virtute consistente cibum omnino subtrahes 2.30.b.63
febrienti syncopali hum. cibum non conuenit, quia materia augetur, ex eius abstinentia virtus cadit. 2.49.b.52
febrientium cibatio post ponatur in declinatione paroxysmi. 2.30.a.22
febrientium cibatio est subtilis valde, & grossa ualde, & media inter istas, quales autem sint uide 2.30.a.26
febrientium regimen, & cibatio qualis esse debeat in quolibet anni tempore. 2.30.b.38
febrientium corpora cholericis, si famem tolerant, quae accidentia insequantur 2.31.a.34
febrientium cibatio indebita ex errore medici, quae incommoda producat. 2.31.b.16
febrientium hora cibi sit post teporem, & eradicationem paroxysmi, & ad minus quattuor horis ante paroxysmum 2.53.a.10
febrienti cum accidunt apostemata, & ulcera leuia, deinde destructio rationis, signum est mortis 2.100.a.35
febrientium stomachus quibus confortandus 1.709.b.26
febrientibus, quibus confert aqua frigida, & quae iuuamenta inde eueniant, & de quantitate 2.26.a.22
febrientibus, quibus non confert aquae frigidae potus, quae nouimenta eueniant. 2.26.a.50
febrientibus, quibus confert frigida potus post illius assumptionem, praecedentibus suis minoratiuis, postea altera digestio, & eradicatione seu causa abscessio omnino conuenit 2.26.b.3
sax frigida vehementis fetoris uide. 1.777.b.43
facies, & ventositatis prohibitio est maximi nouimenti 1.710.b.5
facies retentionem quae mala sequantur. 1.710.b.6
facies sicca causa 1.835.a.9
facies retentio quando prolongatur, inflatur venter, & interficit. 1.836.a.23
facies exitus inuoluntarie accidit ex amolificatione 1.861.b.29
faciem cholera uehementer exsiccat. 1.795.a.3
faciem, & phlegma simul solucentes medicinas 1.842.b.37
faciem plurimam cum phlegmate viscoso suppositoria educunt. 1.842.b.60
faces. Vide Egestio
faces educit aloë
faces ventriculi intestinorum, & hepatis iudicia ferre 2.386.a.19
facum minorationis vel augmenti indicia 2.386.a.22
facum colores quid indicent. 2.386.a.34
ex fecum substantia indicia. 2.386.a.52
facum tarditas 2.386.a.62
facum festinus exitus 2.386.a.68
ex fecibus iudicia uaria. 2.386.b.10
felis, seu casti morsus, & cura. 2.224.b.21
fel quomodo effundatur ad stomachum. 1.695.b.27
fel leopardi bibulum est mortale, quod si pertrahat tres horas, speratur. 2.209.b.62
fellis anatomia 1.791.b.46
fel, sicut vesica, unam habet tunicam. 1.792.a.17
fel cum cholera non attrahit, quae mala sequantur 1.792.a.19
fel leopardi cholera facit. 1.793.a.60
fel uiperæ cholera facit. 1.793.a.61
fel abluens medicamentum. 1.795.b.38
fellis leopardi bibuli cura. 2.209.b.63
fellis canis aquatici bibuli nouimenta. 2.210.a.6
fellis canis aquatici bibuli cura. 2.210.a.10
fellis meatus constipatio, quae mala inducat 1.770.a.53
fellis iuuamentum 1.792.a.2
fellis oppilationis causa 1.793.b.49
fellis putrefactionem remouens medicamentum 1.795.b.38
ad fel per quam uiam hepar cholera transmittat 1.750.a.16
in felle, aut hepate quando cholera retinetur, hepar sit calidius. 1.793.b.37
fella omnia calida, & sicca sunt in quatuor 1.317.b.13
in fellibus pluribus cur non fuerit creata uia ad stomachum. 1.792.a.9
femoris anatome 1.46.b.10
femoris anatome 1.46.b.28
femore inflato in hydropè, timetur resudatio 1.780.b.32
fermentationem medicamentis quibus vis virtutem duplicare. 2.350.b.21
ferri limaturæ, & scoræ nouimenta ex eorum assumptione. 2.201.b.54
ferri limaturæ assumptæ curatio. 2.201.b.58
ferri scoræ confectio ad aures. 2.325.a.1
ferri a magnete attractio. 1.751.a.50
ferream aquam prodesse. 2.360.a.36
fibra. Vide villus
fistulis apostematum causa. 1.860.a.16
fistulis apostematata quum collectionem faciunt, & sunt ulcera, timetur super ea, quod fiant fistulae. 1.860.a.20
ficus sunt uehementis expulsiōis ad exteriora, & ideo eorum aqua est ualde bona in uariolis 2.74.b.66
ficus alimento similes sunt. 1.174.b.11
ficus generant sanguinem subtilem, expulsum ad cutem 2.241.a.16
ficus adiunant generationem pediculorum 2.255.b.59
ficus quare generent pediculos. 2.241.a.16

INDEX

Ficus sicca restituit colorem bonum
compal. sentibus 2.241.a.18
ficus sicca mala sunt ad ulcera. 1.873.
b.8
ficus in hepate sunt ultimi inuuenti. 1.
736.a.2
fiscum nutrimentum dissoluitur cito. 1.
195.b.28
filum ad suenda vulnera quale sit. 2.
145.a.3
fissura cum ascidit in loco alborati egre
diuntur cum ea intestina. plus, & re-
dunt eorum est difficilis. 2.144.a.
32
fissura magna indiget puluilla triangula
tis 2.146.a.8
fissura aut sit cum detractione nervi, aut si
ne 2.168.a.55
fissura aut sit in longitudine, aut latitudi-
ne 2.168.a.57
fissura laborum causa 2.254.a.3
fissura laborum cura 2.254.a.5
fissura pedum causa 2.254.a.33
ad fissuram incarnandam que conueniat
2.146.a.6
de fissura unguum 2.262.a.50
fissura pedum 2.254.a.31
fissura manuum 2.254.b.16
fissurarum pedum cura Anic. 2.254.
b.8
fissura digitorum 2.254.b.21
fissurarum causa diuersa 2.254.b.26
fissurarum omnium causa est scititas in-
cute 2.257.b.24
fissurarum cura communis. 2.253.b.56
de fissuris cutis 2.254.a.35

FISSURIS FRIGORIS conferunt

Asini carnis, & hepatis cinis cum
oleo 1.170.b.14
Apium siluestre 1.270.b.40
Aqua marina 1.272.a.54
Canceri stimalis cinis 1.297.b.63
Oleum cyathorum 1.298.b.48
Panagrecum cum oleo rosaceo. 1.
316.b.4
Cyclaminis decoctio. 1.320.b.36
Fici foliorum succus cum cerato. 1.
322.a.50

FACIEM RYBIFICAT

Cape 1.287.a.52
Cimini aqua 1.293.a.25
Orobis decoctio 1.333.a.11
Arum cum uino 1.345.b.41
Lens cum aqua marina. 1.349.b.5
Olibanum 1.370.b.8
Pix 1.374.a.10
Beta 1.395.b.52
fistulorum qualitates 2.146.b.4
fistula est vicus profundum, cuius caro
circundans est indurata. 2.158.a.
53
fistula est sicut canna penetrans in mem-

brum 2.178.a.55
fistula est strictum profundum, ut dicit
aliqui 2.158.a.52
fistula mala est illa, que non sentit. 2.
158.a.65
fistula quedam est equalis, quedam obli-
qua 2.158.a.67
fistula, que uadit ad neruum, dolet nehe-
menter 2.158.b.1
fistula aliquando habet orificia plurima.
2.158.b.18
fistula cum est fraudulenta, curatio eradi-
cationis eius non est nisi abscissione cum
adustione 2.166.b.32
fistula antiquata non curatur nisi cum
abscissione, & canterio 2.166.b.34
fistula cum impletur radice scolopendria
sanatur 2.167.a.5
fistula cum impletur elleboro, & dimitti-
tur tribus diebus sanatur. 2.167.
a.7

fistula pastoris calida est, & sicca in
principio secundi 1.316.a.13
fistula renum que mala, & que non. 1.
871.a.19
fistula matricis, que incurabilis. 1.948.
b.56
fistula matricis que deterior. 1.948. b.
59
fistula humiditas, que uadit ad os est
subtilior, & declinior ad cecitatem
2.158.b.9
fistula que uadit ad neruum, humiditas
est subtilis tenuis 2.158.b.3
fistula que uadit ad renas, humiditas
est fax 2.158.b.11
fistula, que peruenit ad carnem humidi-
tas currens est humiditas uiscosa.
grossa, turbida, cruda 2.158.b.16
fistula canterium quomodo fiat cum me-
dicinis acutis 2.66.b.11
fistula recentis curatio 2.155.b.56
fistula renum curatio 1.873.a.11

FISTULAE LACHRYMALI conferunt

Bulbus cum aceto 1.281.a.26
Adiantum 1.283.a.43
Chamaedrys 1.295.a.53
Malua cruda masticata cum sale.
1.306.a.45
Aegylops 1.309.a.10
Lactuce sylvestris lac. 1.350.b.40
Nucis oleum 1.362.a.46
ad fistulam quandoque perducit hemor-
rhoidarum curatio 1.856.a.52
fistula cum uidetur sanata, & non sunt
reseinduntur 2.159.b.26
fistula facile sunt ex canernis, & abscon-
sionibus 2.160.a.1
fistula sunt ex summa difficilis consolida-
tionis 2.165.a.38
fistula aut sunt recentes, aut sunt anti-
que 2.166.b.5
fistula antiqua sunt difficilis curationis.
2.174.b.14

fistule incurabiles quandoque proueniunt
ex renum ulceribus. 1.871.a.46
fistule aut quando fieri timeantur. 1.860.
a.21
fistula aut que incolumiores, & que de-
terioriores 1.862.b.1
fistule aut penetrantes & non penetran-
tes quibus signis distinguantur. 1.862.
b.12
fistularum curatio 2.166.a.64
fistularum cura diuersificatur. 2.166.
b.4
fistularum curatione necessaria est acce-
pio concussitatis illarum cum inie-
ne eradicante ex lateribus cum noua
cula aut alijs 2.166.b.10
fistularum recentium medicina. 2.166.
b.66
fistularum curationis signum. 2.167.a.
31

FISTULARUM DVRTITIE conferunt

Atramentum factum ex eo lictio. 1.168.
a.35
fistularum aut cause 1.862.a.64
fistularum aut diffrentia. 1.862.a.67
fistularum aut curatio. 1.862.b.36
fistularum aut dolori cum quibus sanar-
ratur 1.862.b.45
fistularum aut penetrantium curatio. 1.
862.b.77
fistularum matricis curatio. 1.948.a.
12
fistularum matricis diffrentia. 1.948.b.
46
fistularum matricis signa. 1.948.b.66
fistulas recentes abluenda fortia. 1.168.
b.58
fistulas aut non penetrantes, sine cura-
tione dimittendas. 1.862.b.36
fistulas aut inartamantia. 1.871.a.47
fistulis conferunt uina insentiam uia tri-
ra in morario plumbeo. 2.167.b.
14

FISTULIS conferunt

Aloe 1.271.a.14
Adiantum 1.283.a.38
Centarea 1.300.b.17
Malua masticata cum sale. 1.
306.a.42
Elleborus niger 1.313.b.31
Ireos 1.313.b.33
Lacticij radix 1.313.b.33
Moroch thus 1.313.b.33
Arion 1.373.b.44
Papyrus in aceto infusus, & effusa-
tus 1.373.b.40
Pellis 1.395.b.22
Sandaraca 1.402.a.45
Scoria argenti 1.407.a.25
Parthenium 1.407.a.25

FISTULAE

I N D E X

FISTVLIS CONFEREN- tia composita

- Electuarium regum* 2.291.a.45
Oleum regis David 2.311.b.49
Pinguentum nigrum 2.314.a.42
Pinguentum apostolorum 1.314.b.20
Flatus. Vide Ventositas.
Flatus expulsiōnem adiuuantia 1.72.b.65
Flatuum dissolutio a frigidoitate prohibetur 1.72.b.66
Flatuum signa 1.13.a.31
Flatuum colorem capillorum que faciant 2.239.a.35
Fluminum aquam ex motu lunæ accessiōnem, & recessiōnem habere. 1.225.b.32
Fluxus sanguinis narium quandoque consensit materias ægritudinem furiosam, & sit sanitas statim. 2.83.a.67
Fluxus sanguinis narium signa propria in crisi ventura 2.85.a.9
Fluxus sanguinis narium plurimum accidit ei, cuius anni sunt infra triginta. 2.85.a.35
Fluxus sanguinis narium iudicia. 2.95.b.43
Fluxus sanguinis narium est crisis completa pleurexis, & apostematum hepatis, & hypochondriorum, & febrium incensuarum 2.95.b.50
Fluxus sanguinis narium inuarius plurimum accidit in imparibus, ut in 3.5.7. & 9. raro uero in 4. 2.95.b.58
Fluxus sanguinis narium debilis inuatur cum effusione calida super caput, superfluous uero prohibetur cum frigida &c. 2.95.b.12
Fluxus sanguinis narium signa in crisi. 2.96.a.18
Fluxus ventris multus, post signa mala, & casum virtutis, absque lenitate, est signum mortis 2.96.a.38
Fluxus ventris cum inlenitate significat liquefactionem membrorum. 2.96.a.62
Fluxus ventris niger cum aduisione, & mordicatione, & dolore adurentem in ventre, & pulsu cordis, & syncopi subito accidens est signum mortis. 2.99.b.35
Fluxus sanguinis vulnere interiorum prohibetur 2.144.a.7
Fluxus sanguinis a membris diversificatur 2.155.b.6
Fluxus sanguinis a quibus causis fiat. 2.155.a.11
Fluxus sanguinis ex arterijs magnus est timorosus, & interficit secundum plurimum 2.155.b.20
Fluxus sanguinis arteriarum interdum retinetur 2.155.b.24
Fluxus sanguinis arteriarum crani facili est retentio 2.155.b.25
Fluxus sanguinis signa mala. 2.155.b.36
Fluxus omnis sanguinis curatio. 2.155.b.51
Fluxus sanguinis quibus retinetur. 2.155.b.64
Fluxus sanguinis quomodo cum cautelys retineatur 2.157.a.58
Fluxus ad membrum duplici de causa fieri 2.142.a.23
Frigus quibus in corporibus febres accendat 2.257.a.26
Fluxus ventris lauius qualis. 1.760.a.53
Fluxus ventris ablutius, quid significet 1.760.b.32
Fluxus ventris albus, purus, quid significet 1.760.b.34
Fluxus ventris cum succedit ægritudini longæ senis, est timorosus. 1.778.a.9
Fluxus hepatici senis signa. 1.778.a.10
Fluxus ventris chylosus. 1.778.a.60
Fluxus hepatis carnis signa. 1.778.b.63
Fluxus ventris in hydropo mortalis est. 1.780.b.14
Fluxus ventris quandoque est valde inuarius in hypofarica. 1.782.b.37
Fluxus ventris sanguinolentus longus. 1.783.b.27
Fluxus ventris ex membris causa. 1.809.b.17
Fluxus ventris sanguineus bonus in senectute 1.800.b.65
Fluxus ventris sanguineus in spleneticis perueniens malus 1.800.b.68
Fluxus ventris omnis aut ex cibarijs, & aere est, aut ex membris. 1.809.b.11
Fluxus ventris ex membris differentie. 1.809.b.14
Fluxus ventris ab hepate causa. 1.809.b.26
Fluxum uentris a catharro. 1.809.b.30
Fluxus uentris a cerebro causa. 1.809.b.30
Fluxus uentris a stomacho causa. 1.809.b.36
Fluxus uentris qui difficilis curationis. 1.809.b.51
Fluxus uentris ex medicina solutiua. 1.809.b.53
Fluxus uentris ab intestinis causa. 1.810.a.52
Fluxus apostematus est sanior, quam hepaticus 1.810.a.63
Fluxus hepaticus qui 1.810.a.61
Fluxus qui est ex debilitate, est susceptibilior curationis 1.810.a.64
Fluxus uentris saniosus 1.811.a.27
Fluxus uentris sanguinis quo tempore multiplicetur 1.811.a.48
Fluxus sanguinis per uentrem quandoque multiplicatur in regionibus meridionalibus 1.811.a.58
Fluxus uentris sanguineus quando multiplicatur 1.811.a.59
Fluxus uentris sanguineus qui malus. 1.811.a.63
Fluxus uentris mucosus in quibus febribus accidat 1.811.b.4
Fluxus uentris spumofus 1.811.b.7
Fluxus uentris signa 1.813.b.24
Fluxus uentris omnis post ægritudinem subito, est malus, significans mortem proximam 1.811.b.26
Fluxus sanguinis ex uentre fortis unde. 1.811.b.53
Fluxus uentris ex medicina solutiua. 1.811.b.55
Fluxus uentris a debilitate intestinorum causa 1.811.b.46
Fluxus uentris a stomachi debilitate causa 1.811.b.58
Fluxus uentris ab intestino recto causa. 1.811.b.65
Fluxus uentris ab ano causa. 1.812.a.33
Fluxus uentris ab ano non oportet, ut retineatur, nisi timeatur casus pulsus, & uirtutis 1.812.a.39
Fluxus uentris a toto corpore causa. 1.812.a.42
Fluxus uentris ex timore. 1.812.a.46
Fluxus uentris qui accidat habenti phthisi 1.811.a.47
Fluxus uentris eneniens propter prohibitionem penetrationis cibi est oppilatiuus 1.812.b.51
Fluxus uentris periodicus. 1.812.b.53
Fluxus uentris a cibo causa. 1.812.b.60
Fluxus uentris ab aere causa. 1.813.a.26
Fluxus uentris, uentositas quandoque causatur 1.813.a.31
Fluxus uentris omnis qui fit post ægritudinem uelociter, accidens subito, est significatio mortis 1.813.a.45
Fluxus uentris lubricatiuus quo differat a fluxu lubricatiuo stomachi. 1.813.a.48
Fluxus uentris lubricatiui ab ulcere signa 1.813.a.53
Fluxus uentris lubricatiui a phlegmate niseoso signa 1.813.a.55
Fluxus uentris lubricatiui a malitia complexionis signa 1.813.a.59
Fluxus uentris diuersarum materierum stante uirtute non esse sistendum. 1.813.b.5
Fluxus uentris cerebialis quibus signis differat a stomatichis 1.813.b.23
Fluxus spleneticus plurimum est melancholicum 1.813.b.59
Fluxus intestinalis signa. 1.813.b.66
Fluxus intestinalis quomodo differat ab hepatico 1.814.a.1
Fluxus sanguinis puri ab intestinis signa. 1.814.a.14

FLUXUS

I N D E X

- Fluxus Stomachi sanguinei signa.** 1.814
b.52
- Fluxus sanguinis a stomacho signa.** 1.
814.b.52
- Fluxus sanguineus Stomachi qui saluus.**
1.814.b.58
- Fluxus fecalis signa** 1.814.b.60
- Fluxus ventris lubricatus quibus si-
gnis differat a lubricitate Stomachi.**
1.15.a.5
- Fluxus ventris ab ulcere signa.** 1.815.
a.9
- Fluxus ventris a phlegmate viscofo signa**
1.815.a.12
- Fluxus ventris oppilatiui signa.** 1.815.a.
19
- Fluxus ventris liquefactiui signa.** 1.815.
a.19
- Fluxus ventris facti a superfluitate, & re-
pletionis signa** 1.815.a.33
- Fluxus ventris in nocte plus, est ab hepatis
debilitate** 1.815.b.15
- Fluxus ventris vniuersalis curatio.** 1.815.
b.50
- Fluxus ventris in quantum fluxus cum
quibus prohibeatur** 1.815.b.54
- Fluxus ventris aliquando curatur cum
diureticis** 1.815.b.58
- Fluxus ventris aliquando curatur cum su-
dorem facientibus** 1.815.b.59
- Fluxus ventris vniuersalis aliquando cum
poros dilatantibus** 1.815.b.60
- Fluxus ventris aliquando curatur cum
vomitionis facientibus** 1.815.b.60
- Fluxus ventris a caliditate curatio.** 1.815.
b.62
- Fluxus ventris a frigidityte curatio.** 1.815.
b.66
- Fluxus ventris cum tussi curatio.** 1.816.
a.17
- Fluxus ventris puerorum curatio.** 1.816.
b.6
- Fluxus ventris uictus ratio.** 1.817.b.
60
- Fluxus hepatici signa** 2.14.b.53
- Fluxus hepatici curatio** 1.819.a.63
- Fluxus oppilatiui hepatici curatio.** 1.819.
b.11
- Fluxus oppilatiui in mesaraica curatio.** 1.
819.b.12
- Fluxus hepatici sanguinei, sicut phthisis
curatio est** 1.819.b.10
- Fluxus ventris ab ulcere intestinorum cu-
ratio** 1.820.a.55
- Fluxus ventris ab ulcere choleroico intesti-
norum curatio** 1.820.a.59
- Fluxus ventris ab ulcere phlegmatico in-
testinorum curatio.** 1.820.a.62
- Fluxus ventris lubricatiui curatio.** 1.820.
a.4 & b.42
- Fluxus ventris a cholera effusa ad Stoma-
chum curatio** 1.821.a.5
- Fluxus ventris a cholera effusa ad intesti-
na curatio** 1.821.a.5
- Fluxus ventris Stomachici a phlegmate
curatio** 1.821.a.21
- Fluxus ventris a phlegmate, & cholera
ad Stomachum effusis curatio.** 1.821.
a.27
- Fluxus ventris a melancholia effusa ad
Stomachum curatio.** 1.821.a.13
- Fluxus ventris Stomachici ex debilitate
digestiue a frigore, curatio.** 1.821.a.
54
- Fluxus ventris a Stomachi uentositate cu-
ratio** 1.821.a.62
- Fluxus ventris ex corruptione digestiouis
a calore curatio** 1.821.b.12
- Fluxus ventris ex debilitate uirtutis reten-
tiue Stomachi curatio.** 1.821.b.18
- Fluxus ventris ex debilitate expulsiue
Stomachi curatio.** 1.821.b.11
- Fluxus melancholici Splenetici curatio.** 1.
821.b.18
- Fluxus ventris cholericus curatio.** 1.821.
b.29
- Fluxus melancholici Stomachici curatio.**
1.821.b.54
- Fluxus sanguinis absque excoiatione cau-
se** 1.822.a.12
- Fluxus sanguinis uirulenti absque excoia-
tione curatio** 1.822.a.15
- Fluxus sanguinis lotiui curatio.** 1.822.a.
16
- Fluxus sanguinis seculenti absque exco-
iatione curatio** 1.822.a.16
- Fluxus sanguinis ex ruptura uenis in re-
sinorum quandoque perducit ad exco-
iationem sine** 1.822.a.10
- Fluxus sanguinis ex ruptura uenis in testi-
norum curatio** 1.822.a.32
- Fluxus sanguinis ex filiteri curatio.** 1.822.
b.38
- Fluxus ventris facti propter cibos curatio**
1.822.b.19
- Fluxus cerebialis curatio.** 1.827.a.15
- Fluxus oppilatiui curatio.** 1.827.b.3
- Fluxus liquefactiui in phthisi non spen-
ditur curatio** 1.827.b.62
- Fluxus liquefactiui in hellica non spen-
ditur curatio** 1.827.b.62
- Fluxus liquefactiui in hellica qualiter
curatur** 1.827.b.63
- Fluxus liquefactiui uictus.** 1.828.a.4
- Fluxus liquefactiui curatio.** 1.827.b.63
- Fluxus liquefactiui in phthisi qualiter
curatur** 1.827.b.63
- Fluxus quandoque prohibetur fluxus.** 1.
828.b.25
- Fluxus prohibetur vomitu.** 1.828.b.2
- Fluxus facti a diffinitione cutis curatio.**
1.828.a.74
- Fluxus medicinalis curatio.** 1.830.b.
13
- Fluxus critici curatio** 1.830.b.39
- Fluxus critici uictus** 1.830.b.40
- Fluxus ventris cholericus est quasi antece-
dens ulcerum intestinorum.** 1.838.
a.5
- Fluxus sanguinis enixa curatio.** 1.943.a.
56
- Fluxus sanguinis qualiter fiat.** 1.944.b.
63
- Fluxus omnis sanguinis incipit paulatim
subtilis** 1.944.b.63
- Fluxus sanguinis uictus.** 1.945.a.61
- Fluxus sanguinis acuti curatio.** 1.946.
a.7
- Fluxus sanguinis narium. Vide Narium
sanguinis fluxus**
- Fluxus hepaticus. Vide hepatica ex-
pulsio.**
- F L V X V S A N G V I N I S**
conferentia composita
- Trochisci de papauere. 2.306.a.57
Trochisci de balauistijs. 2.306.a.67
Trochisci de feminibus. 2.306.b.66
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis. 2.316.b.9
Loboc de papauere. 2.316.b.9
- F L V X V I V E N T R I S C V M**
sanguine & sanie confer-
tia composita.
- Trochisci diastis ramonem. 2.317.b.1
Trochisci de lacca. 2.317.b.25
Fluxus ventris longo nigro medicina com-
ferentes 1.779.a.6
Fluxus ventris aliquando succedit colica
nebensis 1.815.b.18
Fluxus ventris quandoque necessarius sunt
narcotica 1.815.b.17
Fluxus ventris, nocent robur dulcia sepe
numero commouendo scilicet 1.816.
a.25
Fluxus alui infanum quomodo sic cum
dum 1.167.b.3
Fluxus ventris conferit ouum elixir qua-
doque, aliquando etiam non conferit.
8.7.a.30
Fluxus ventris quod lac conuenientius.
8.8.a.1
Fluxus ventris carnes commodas, que.
8.8.a.33
Fluxus ventris carnes asata commodas
res 1.818.a.37
Fluxus ventris proles animalium nebensis
sunt iuuamenti, quia decomponi-
tur in viri asato 1.818.a.37
Fluxus ventris theriaca quandoque conueni-
nit 1.818.b.60
- F L V X V I V E N T R I S**
conferentia composita
- Athanasia magna 2.277.b.26
Confectio 2.281.b.59
Syrupus de granis myrti. 2.296.b.4
Syrupus de mentha. 2.298.a.64
Syrupus de piris 2.298.b.23
Syrupus de agrestis 2.298.b.38
Syrupus de pueris 2.301.b.40
Climis condita
Trochisci de stodio cum sem. acetosa.
Trochisci metheon. 2.306.a.17
2.306.b.17

I N D E X

- Unguentum** 2.315.a.30
Confectio Aristomacia. 2.327.b.19
- LXXVI VENTRIS**
 ex frigidityte, & uentofitate con-
 ferentia composita
- Electuarium proprium** 2.330.b.26
Fluxum sanguinis a nare dextra remo-
uent uentofa 2.155.b.68
ad fluxum sanguinis medicina diuerfa. 2.
 157.b.58
fluxum sanguinis silentia. 2.144.a.
 12
- LXXVM VENTRIS**
 retinentia composita.
- Tberiac** 2.317.b.14
Mithridatum 2.317.b.14
Dicydoniten muschatum. 2.317.
 b.15
Unguentum alchindi. 2.317.b.15
Syrupus de agrella. 2.317.b.15
Suffus conueniens cholericis. 2.317.
 b.16
Elangios descriptio 2.317.b.17
Suffus Aristotelis 2.317.b.22
Mina 2.317.b.19
Syrupus de malis 2.317.b.19
Syrupus de menta 2.317.b.19
Syrupus de pyris 2.317.b.20
Cydonia condita 2.317.b.20
Trochisci de balauis 2.317.b.20
Trochisci de spodio 2.317.b.21
Trochisci de feminibus. 2.317.b.21
Trochisci de diasacrament. 2.317.
 b.24
Trochisci dielli piper 2.327.b.3
Suffus 2.330.b.14
Syrupus de fructibus 2.330.b.36
Trochisci alfeninati. 2.331.a.10
Clystere 2.331.a.26
- LXXVM SANGVINIS**
 mulierum retinentia com-
 posita.
- Trochisci de feminibus** 2.306.b.66
Fluxum uentris non statim esse retinen-
um 1.761.a.52
fluxum uentris retinet balneum. 1.816.
 a.27
fluxum uentris retinet fricatio. 1.816.a.
 28
fluxum uentris retinent uentofa uentri
apposita 1.816.a.32
fluxum uentris, & excoarationem uento-
sa quatuor horis restringunt. 1.816.
 a.35
fluxum uentris retinentia. 1.816.a.37
ad fluxum stomachicum constringendu
est seminum necessitas. 1.817.a.55
fluxum uentris remouent syrupi, quoru
affatio iterata est 1.817.a.58
fluxum lorium difficilem sanant passe
pingues 1.819.b.15
fluxum retinet lac recenter multum de-
actum 1.831.b.1
- fluxum sanguinis quæ mala insequantur**
 1.945.a.5
de fluxu sanguinis 2.155.a.9
de fluxu uentris. Vide Ventriflu-
xum
de fluxu muliebri. Vide Matricis cur-
sum.
fluxu sanguinis narium crises in quibus-
dam morbis sunt, in quibusdam non.
 2.85.a.3
fluxu sanguinis narium, quæ apostemata
faciant crism, & quæ non, vide. 2.
 96.a.4
frigore, quæ corpora fortiora reddantur.
 2.357.a.30
frigore quomodo particula putrescant. 2.
 357.a.42
de fluxu uentris aliquorum opinio impro-
batur 1.760.b.28
in fluxu uentris longo nigro parum habe-
ur spei 1.779.a.3
ex fluxu uentris hydrops. 1.809.b.50
in fluxu uentris eructuatio acetosa quan-
doque laudabilis 1.809.b.68
a fluxu uentris cholericus ulcus intestino-
rum in duabus hebdomadibus genera-
tur 1.810.b.52
in fluxu uentris melancholico ulcus inte-
storum generatur in quadraginta-
diebus 1.810.b.54
a fluxu uentris baurachio ulcus intestino-
rum generatur in mense. 1.810.b.
 54
in fluxu uentris singultus significatio ma-
la 1.813.a.64
in fluxu exitus corticum sine excoaratio-
ne, significat quod est in stomacho. 1.
 814.a.24
in quo fluxu mors accidat. 1.815.a.1
fluxu uentris restricto corpus non recipe-
re cibum signa 1.815.b.8
in fluxu uentris, qui ascendat in die plus-
quam in nocte, eius causam esse a sto-
machi debilitate significatur. 1.815.
 b.12
in fluxu uentris, dormire est ex rebus ma-
gis inuatiuis ei 1.816.a.16
in fluxu uentris incipiendum esse a medi-
cinis simplicibus postea ad compositas
accedendum 1.816.a.47
in fluxu uentris restringendo unc. 1. ca-
 sei affati est fortior omni re. 1.816.
 b.15
in fluxu uentris eurnarcotica quandoque
necessaria 1.817.a.64
in fluxu uentris in narcoticis est timor.
 1.817.a.64
in fluxu uentris narcotica non admini-
strentur, quandiu ab illis excusatio ef-
se potest 1.817.b.2
in fluxu uentris narcotica quum sint ne-
cessaria, qualia exhibenda. 1.817.
 b.4
fluxu uentris affecti oportet, ut non su-
mant in potu, nisi frigidum, qualecun-
que sit 1.818.a.28
fluxu uentris laborantes nitent fructus
 omnino, quamuis sint styptici. 1.818.
 a.61
in fluxu hepatico oppilatio error est de
re constipatiua 1.819.b.3
in fluxu hepatico in principio dandum,
non esse panem 1.819.b.18
in fluxu uentris uirtutis casus curatio.
 1.820.b.51
in fluxu algaras reubarbaro inest proprie-
tas mirabilis 1.823.a.67
fluxu prohibetur uomitus. 1.828.b.26
fluxionem frigiditas triplici de causa re-
pellit, & quia materiam incrassat, &
quia poros densat, & quia calorem ex-
tinguit, a quo fit attractio. 1.76.b.58
fluxiones adiunat balneum. 1.120.b.
 18
foca quid sit 2.357.a.5
foca Auic. ad coitum 2.300.b.15
foca potus quid noceat preteritum ner-
uis, & remedia 2.367.b.60
facile superius 1.43.a.16
facile inferius 1.13.a.17
facile superius 1.43.a.57
facile inferius 1.43.a.62
facilis superioris usus 1.43.a.19
facilis inferioris usus 1.43.a.21
facilium fractura sedior est facilis inferio-
ris 2.182.a.26
fomentatio quandoque commouet dolo-
rem uehementem 1.841.a.3
in fomentis, atque emplastris adhibendis
quid obseruandum. 1.665.a.14
fontium aquæ meliores alijs sunt, sed non
omnium 1.114.b.23
famina penitus est difficilioris partus,
quam masculus 1.940.a.42
famina sperma secundum philosophorum
ingredi ad generationem membrorum
 1.951.b.59
famina propter frigiditatem, & ocium,
scatent excrementis 1.18.b.59
famine pingues non concipiunt. 2.260.
 a.41
faminarum carnis substantia est rariora
 1.18.b.60
famineitatis signa 1.930.a.5
faminas frigidioris esse temperamenti
quam mares 1.18.b.46
faniculum siluestre est calidum, & sic-
cum in tertio. Hortulani caliditas est
in secundo 1.321.a.50
faniculi superiora conferunt in empla-
stris stomachi frigidi, & calidi. 1.
 713.b.66
fenugræcum assumptum facit odorem,
corporis horribilem. 2.254.b.49
fenugræcum facit fetore sudorem, et uri-
nari, & delet fetorem egestionis. 2.
 255.b.21
fenugræcum est calidum in fine primi,
siccum in primo 1.326.a.62
fenugræcum debilitat stomachum. 1.
 710.b.25
fenugræci aqua ualde partum alleniat.
 1.942.a.21
factor ascellarum est ex reliquijs ueti-
giorum

I N D E X

giorum spermatis, secundum aliquos
2.255.a.20
fætor ascellarum quomodo generetur. 2.
255.a.25
fætor stercoris, & ventositatis fit causa
putrefactionis humorum. 2.255.b.
14
fætoris ascellarum cura. 2.255.a.28
fætoris stercoris, & ventositatis cura. 2.
255.b.11
fætoris stercoris, & ventositatis cause.
2.255.b.14
fætoris urinae cause & cura. 2.255.b.
27
fætor ob imaginationem quandoque na-
tio afficitur 1.110.b.33
fætor in osso mensibus natus non vivit.
1.921.b.47
fætor continetur tribus panniculis. 1.
922.a.2
fætor qui difficulter oriatur. 1.940.a.
42
fætor patri, vel matri assimilatio unde
1.922.b.41
fætor paritatis cause. 1.922.b.67
fætor egressio qualiter fiat. 1.923.b.45
fætor qualiter iaceat in matrice. 1.923.
b.54
fætor debilitati, & morituri signa. 1.
931.a.66
fætor debilis signa 1.634.a.56
fætor mortui signa 1.934.b.14
fætor mortui extractio 1.934.b.48
fætor extractionis mulieri insalubris si-
gna 1.936.b.33
fætor extractionis mulieri salubris signa
1.936.b.61
fætor gravitas facit possidere fissuram
in vesica 1.938.a.46
fætor exitus mali forme quandoque in-
terficiunt fætum, & matrem. 1.940.
a.3
fætor, cuius gemini pedes ante caput e-
grediuntur, reductio 1.942.a.5
fætor super latum egredientis reductio. 1.
942.a.20
fætor ventris sordes mundificat Cuscuta.
1.293.a.1
fætor extrahunt omnes medicinae, quæ
vermes, & ascarides educunt. 1.942.
b.11
fætum interfectio 1.935.b.61
fætum mortuum extrahentia. 1.936.a.
47.50

FOETVM EXTRAHUNT

Aristolochia 1.269.a.20
Hartania 1.273.a.56
Abrotanum. 1.274.b.62.1.280.
a.61
Balsamum 1.279.b.36
Bdellium 1.285.a.35
Chamaemilla 1.287.a.16
Castoreum 1.288.b.6
Cicer 1.291.a.3
Chamaedris 1.292.a.60

Serubium 1.292.b.18
Centaurea 1.300.b.33
Aspalatus 1.308.a.43
Visis albæ radix 1.319.b.27
Cyclamen 1.321.a.4
Gentiana radix 1.324.a.41
Galbanum 1.328.b.3
Mandragoræ lachryma. 1.335.b.
66
Ladanum 1.343.b.45
Arian 1.346.a.11
Lilij radix 1.348.b.46
Lupinus cum ruta, & pipere, aut myr-
rha, & melle 1.350.a.63
Lactuca asini 1.351.a.40
Myrrha 1.358.a.34
Nasturtium 1.363.b.18
Narcissus cum aqua mellis. 1.363.b.
66
Sympbrium 1.364.b.13
Cinnama olivi 2.370.a.25
Piper 1.377.a.27
Rubea tinctorum 1.382.b.27
Sesamini infusio 1.397.a.44
Thymum 1.405.b.58

FOETVM INTERFICIT

Calamentum cum melle. 1.299.b.
30
Cordumeni fœtus 1.300.a.23
Cedrus 1.301.a.49
Costus 1.301.b.25
Cucumeris asini succus suppositus. 1.
304.a.14
Visis albæ radix 1.319.b.26
Cyclamen 1.321.a.4
Lactuca asini 1.351.a.40
Lauri cortex 1.351.b.48
Opopanax, & propriæ radix eius. 1.
368.a.5
Scrapinum 1.394.b.44

FOETVM CONSERVANTIA composita

Trochisci 2.254.b.68
Sussus 2.318.a.15
Theriaca 2.318.a.16
Mythridatum 2.318.a.16
Scelithæ 2.318.a.16
Alcalataraban 2.318.a.17
Fermos 2.318.a.18

Forma mixti ex quibus, & quomodo con-
stituitur 2.334.a.18

Formæ, & coloris signa mala in crisi. 2.
89.a.44

a Formæ accendi signa mala sumpta in
crisi 2.9.b.35

Formatio membrorum ex qua vi proue-
niat 1.72.b.23

Formationem corrumpentes cause quæ.
1.122.b.47

Formatrix vis quæ 1.72.b.19

Formatrix virtus est ministrata. 1.71
b.25

Formatrix virtus est de secretis Dei. 1.

924.a.10
Formativa virtutis actio 1.920.b.17
Formativa virtutis munus. 1.924.a.7
Formativa virtutem esse in spermate
masculi, & femine 1.901.a.8
Formativa virtutem inesse spermati
masculino philosophos voluisse. 901
a.17
Formica ambulativa fit a cholera subtili
2.107.b.62
Formica corrosiva est mala, & fit a cho-
lera 2.107.b.63
Formica miliaris fit ex cholera grossa
& minus calida in profundiori loco.
quam prima in cute 2.107.b.64
Formica miliaris est minoris inflamma-
tionis, & tardioris resolutionis. 2.107
b.67
Formica corrosiva fit a materia grossa
& deteriori 2.108.a.2
Formica miliaris 2.113.a.6
Formica omnis facit sentire sunt panis
ram formica 2.113.a.5
Formica cum non curatur cum cucu-
meris, redit ex alio loco cum cucu-
meris 2.114.a.4
Formica corrosiva alienatur ab humilita-
tione 2.114.a.12
Formica est apostema in cute ambula-
tium, quod non habet latitudinem.
2.113.a.16
Formica alia est miliaris, alia corrosiva.
2.113.a.18
Formica ambulativa nominatur a Gal-
leno corrosivum 2.158.b.55
Formica volans qualis 2.229.b.59
Formica curatio 1.229.a.53
Formicæ color est declivis ad circum-
tem 2.113.b.11
Formicæ forme quæ 2.113.b.13
Formicæ cura, & similia. 2.114.a.4
Formicæ conferentia medicamentum. 2.
114.a.16
Formicæ miliaris cura 2.114.a.53
Formicæ speciebus aliquando sunt scabres
mala perniciose 2.114.b.62
Formicæ causa 1.724.a.61
Formicæ causa 1.793.a.27
Formicæ quibus effugentur. 2.214.b.5
FORMICÆ CONFERT
Amygdala 1.271.b.34
Acetum 1.277.a.4
Chamaepycnos 1.292.a.9
Cupressi folia recentia, & eius mixt. 1.
297.b.28
Oleum cydonij 1.298.b.50
Calcitris 1.302.a.52
Malva 1.306.a.38
Chelidonium maius cum vino. 1.306
b.26
Parietaria succus cum censa. 1.333
a.32
Lycium 1.345.a.19
Plantago 1.349.b.1
Lens cum aqua marina. Myrritus

I N D E X

- Myrtus* 1.352.b.19
Muscus 1.353.b.14
Oling sylvestres 1.369.b.24
Olinum sylvestrium folia 1.369.b.34
Psyllium cum aceto 1.372.b.12
Pix 1.374.a.17
Pentaphylon coctum cum aceto 1.377.a.5
Ruta cum aceto, & cerusa 1.381.b.48
Rubi folia 1.381.a.27
Solari aqua cum cerusa, & oleo rosa 1.397.b.38
Cicut succus 1.400.a.20
Salicis cinis cum aceto 1.402.a.16
Testiculus canis 1.406.a.54
Unga pastoris 1.410.a.42
de Fractura 1.410.a.42
Fractura quid sit, quid ruptura, fixura, & punctura 2.181.b.24
fractura est solutio continuitatis propria ossibus 2.181.b.12
fractura ossium deterior est ad interiora 2.181.b.66
fractura quandoque est sparsa, & quandoque non est sparsa 2.181.b.14
fractura coxae, & cruris est facilior 1.182.a.28
fractura equalis, quandoque accidit in latitudine, quandoque in longitudine 1.181.b.18
fractura completa quae 2.181.b.32
fractura ut declinet ad exteriora, secundum Hip. melius est, quam ut declinet ad interiora 2.181.b.42
fractura praeior quae sit 2.181.b.58
fractura ossium possibile est in infantibus, ut restitueretur 2.182.a.13
fractura ossium in quibus non restitueretur 2.182.a.15
fractura ossium, in quibus membris magis inobediens sit ad restitutionem 2.182.a.20
fractura facilius socilium, est socilis inferioris 2.182.a.24
fractura, & vulnera cum aggregantur, tunc non est possibile, ut differatur restitutio, usque quo sanentur vulnera, quia os induratur 2.182.b.57
fractura quando non restitueretur est 2.182.b.62
fractura in longitudine quomodo curetur 2.183.a.27
fractura cum restitueretur quale ligamentum conueniat membro 2.183.a.60
fractura ubi fuerit cum ulcere, non appropinquat ceratum 2.185.a.36
fractura cum vulnera, & cura eius 2.186.b.32
fractura vulnus si dimittatur discorporum, quae accidunt 2.187.a.46
fractura mandibulae, & eius cura 2.193.a.57
fractura nasi, & eius cura 2.193.b.43
fractura furcula, & eius cura 2.194.a.48
fractura spatula, & eius cura 2.194.b.65
fractura cassi, & eius cura 2.195.a.23
fractura costarum, & curatio 2.195.a.45
fractura spondylium, & eius cura 2.195.b.30
fractura parum accidit rotunditatibus spondylium 2.195.b.32
fractura si accidat spondyli colli, sequitur mors 2.195.b.36
fractura adiutorij, & eius curatio 2.195.b.60
fractura brachij restituitur circiter 28 dies 2.196.b.35
fractura brachij, & eius curatio 2.196.a.57
fractura digitorum, & curatio 2.196.b.42
fractura refecta 2.196.b.38
fractura ossis lati, & anche, & curatio 2.197.a.8
fractura ossis lati, & curatio 2.197.a.8
fractura coxae, & eius cura 2.197.a.40
fractura rotulae popliteae, & eius cura 2.197.b.50
fractura cruris, & curatio 2.197.b.62
fractura calcanei 2.198.a.13
fractura tali est praua, & eius curatio est difficilis 2.198.a.22
fractura tali quandoque perducit ad angustias magnas ex febre, permittit rationis, tremore & spasmo 2.198.a.29
fractura digiti pedis, & curatio 2.198.a.44
fractura praeioris incarnationis 2.181.b.8
fractura accidunt quandoque vulnera, & fluxus sanguinis, & apostema, & attritio 2.182.a.23
fractura magne locus quandoque scitur per dolorem 2.182.a.8
fractura puerorum apparent per dolorem, & apostema 2.182.a.10
fractura membrorum diuersificantur in spatio restitutionis 2.182.a.30
fractura restitutione membri situs qualis esse debeat 2.182.a.36
fractura restitutionem in osse, quae causa impediunt 2.182.a.40
fractura restitutionem, significat apparitio sanguinis, veluti superflui 2.182.a.46
fractura restitutio, & ligatura, quomodo fiant 2.182.a.62
fractura cum iungitur attritio, quid agendum sit 2.182.b.68
fractura cum accidit pruritus ex fractura, quid agendum 2.182.a.10
fractura cum frustis ossium curatio 2.183.b.2
fractura ossium restitutioni conuenientia instrumenta, quae sint 2.183.b.30
fractura cum dislocatione, & fissura curatio 2.183.b.54
fracturae restitutionis admonitio 2.183.b.63
fracturae restitutione non confidendum in aequatione sensata per manum ante complementum sanitatis 2.184.a.13
fractura restitutio quanto plus elongatur, tanto est eius introitus difficilior 2.184.a.34
fracturae restitutioni conuenientia ligamenta, & bastellae 2.184.a.61
fracturae restitutioni omni suspensio est mala 2.184.a.59
fracturae ligamenti qualitas 2.185.a.1
fracturae ligamenta quibus medicamentis adiuvanda ex sententia Hip. 2.185.a.28
fracturae restitutione bastellae quales sint 2.186.a.9
fracturae restitutione quomodo administrantur bastellae, & quando 2.186.a.40
fracturae cum est attritio, & timetur mors membri, tunc scalpellatur 2.187.a.38
fracturae restitutione, si erretur in ligamento, quae inconuenientia accidunt 2.187.a.42
fracturae male restituae curatio 2.187.a.54
fracturae epithemata diuersa 2.187.b.24
fracturae conferentia epithemata, & restituentia pruritus 2.187.b.34
fracturae inuamenta ex aqua calida 2.187.b.51
fracturae partes ubi multiplicantur non administrantur cerata 2.187.b.52
fracturae restitutione, quae leniant durtiem iuncturarum 2.188.a.16
fracturae restitutione, quando & quomodo conueniant aqua calida, & oleum 2.188.b.22
fracturae cranei dispositiones, quae sunt considerandae 2.189.b.29
fractura cranei cura 2.189.b.55
fracturae restitutionis cibatio 2.189.a.1
fracturae cranei, quae accidunt 2.189.b.9
fracturae costarum signa 2.195.a.53
fracturae restitutionem sortem faciunt aquae aere ferreae, & salsa 1.120.b.36
fracturam cum inuenit restitutor, si non exquisitè operatur in ea deturpatur membrum, & si exquisitè operatur perducit ad spasmodum 2.184.a.16
fracturam restituti preparatio 2.184.a.44
ad fracturam mumia est medicina mirabilis 2.189.a.36

I N D E X

Fracturam consequentia. 2. 189.a.43
Fracturam curandi ratio. 2. 400.b.27
de Fractura tali 2.19 .a.22
de Fractura crani 2.189.b.5
Fracturum ossium regimen. 2. 182.b.4
Fracturum ossium regimen. 2.182.b.4
Fracturum differentia diuersa. 2.181.
 b.14
Fracturum diuersa nomina. 2.181.b.
 24

FRACTURIS OSSIVM conferentia composita

Alchelbelengi magnum. 2. 280.b.3
Hiera Andromachi 2.286.a.15
Frigus & maxime febrium quale. 2.23
 a.68
frigus febrium sit propter illud, quod ad-
huc non putruit 2.46.b.25
frigus conascit poros, & redire facit ma-
terias retro 2.75.a.18
frigus naturales facultates non adiunat
nisi per accidens 1.73.a.6
frigus vehemens impedit crisin comple-
ram 2.82.a.51
frigus exteriorum, et adusio interiorum,
cum aggregantur in febre continua,
cum vehementia sitis, tunc signum
est mortale 2.59.b.59
frigus, quod congelat, exsiccatur. 1.122.b.
 31
frigus in corpore operationes quas fi-
ciat 2.357.a.15

FRIGVS QVEM LAESIT, et conferentia

Oleum de lilio, & de anetho. 1.368.b.
 56
frigus vehemens pertinet appetitui. 1.
 714.b.32
frigus accidere facit singultum tribus
modis 1.747.a.14
frigus aggregat 1.812.a.28
frigus constringit 1.813.a.28
frigus expellit humores ad interiora. 1.
 829.b.11
frigus nocet tenasmoni 1.831.a.32
frigus prouocat multoties, quia constri-
git, & calefacit vterum. 1.896.b.34
frigus prohibet generationem ventositat-
is 1.904.b.2
frigoris iniuriam sorbitionibus auferri. 1.
 361.b.33
frigoris extremitatum febrientium regi-
men 2.38.a.10
frigori quibus obstat. 2. 357.a.20
frigori quibus succurrendum. 2. 393.a.
 64

FRIGORI CONFERENTIA composita

Confectio philosophorum. 2.270.b.4
Confectio algere 2.272.a.31
Sagzene magna 2.275.b.12
Ariston magnum 2.276.a.62
Confectio de alijs 2.277.a.57
Medicina dicta donum Dei. 2.282.

a.37
Diapipereon 2.28 .a.1
Diaphanicon 1.288.b.36

CONFERTIA composita

Electuarium anacardinum. 2.289.a.
 36
Scoria de costis 2.28 .b.57
Electuarium Caesaris 2.292.b.36
Electuarium regum 2.291.a.46
Rauia condita 2.301.b.63
Sal solutius 2.309.a.47
Oleum de absinthio 2.311.a.46
Oleum alchelbelengi 2.313.a.44

FRIGORI PERIODICO conferentia composita

Theriaca magna 2.266.b.4
Mitridatum 2.268.b.23
Confectio de esli 2.279.a.43
de frigore tertiana. Vide Tertiana frigus
frigidum constringit 1.818.a.29
frigidum & humidi corporis habitudo. 2.
 378.a.22
frigidi temperamenti signa. 2.378.a.36
frigida rei obuiare humectat. 1.112.b.
 13
frigida potus frequens nervis obesse. 2.
 392.b.3
frigida colica cura 1.840.b.38

FRIGIDAE COMPLEXIO in conferentia composita

Confectio zehemirem magnum. 2.
 273.a.8
Confectio anacardi 2.276.a.20
Alchelbelengi magnum. 2.280.b.5
Oleum de absinthio 2.311.a.46
Frigida actu percutiunt stomachum. 1.
 819.a.23
frigida actu conueniunt plurimis choleri-
is 1.829.a.24
frigidarum corporis parrium ordo. 1.16.
 a.41
frigiditas maior quam debet, facit cor-
pus humidius quam oportet. 1. 13.b.
 15
frigiditas naturalibus facultatibus per
se contraria est omnibus, per accidens
tamen quandoque alicui earum seruit
 1.72.b.44
frigiditas naturalis facit. 1.72.b.57
frigiditas mortificat, & omnes operatio-
nes prohibet 1.7 .b.58
frigiditas retentioni confert per accidens
 1.72.b.58
frigiditas expulsionem adiunat. 1.72.b.
 65
frigiditas increffat 1.72.b.66
frigiditas statum dissolutionem probi-
bet 1.72.b.66
frigiditas expultricem vim adiunat, &
repellit 1.76.b.56
frigiditas fluxionem prohibet triplici de

causa, & quia materiam increffat, &
quia poro, asringit, & quia calorem
extinguit, a quo fit attractio. 1.7 .b.
 59

frigiditas quilibet non humectat. 1.97.
 b.17
frigiditas accidentalit fortis medicamen-
to fortis calefactionis calefacienda est
 1.197.a.7
frigiditas superflua mors est caloris ina-
uant ei propinqua. 1.201.a.36
frigiditas quando destruat appetitum. 1.
 714.b.42
frigiditas cur exciet appetitum. 1.714
 b.40
frigiditatis augenda causa. 1.200.b.66
frigiditatis causa omnes superflua, quan-
doque in humectando inuuant. 1.201.
 a.45
frigiditatem siccitas confirmat magis
quam humiditas 1.201.a.41
frigiditas facit, vide in frigiditate
fricatio aperit poros hancis opulatio-
nem 2.10.b.47
fricatio temperata humectat. 1.121.b.
 41
fricatio mollis laxat 1.172.b.1
fricatio dura extendit vel inassit. 1.172
 b.31
fricatio multa macrescere facit. 1.172.
 b.33
fricatio temperata improbat. 1.172.b.34
fricatio aspera sanguinem ad exteriora
velociter trahit 1.172.b.36
fricatio lenis sanguinem aggregat & in
membro continet 1.172.b.38
fricatio preparatoria ad exercitium, qua
 1.172.b.43
fricatio exercitium sequens. 1.172.b.
 45
fricatio reductionis qua. 1.172.b.46
fricatio lassitudinem auertens, quae
 1.172.b.49
fricatio dura, & aspera pueros ad au-
mento prohibet 1.172.b.58
fricatio reductionis est veluti vltima
pars exercitij 1.173.a.4
fricatio dormiendi tempore quandoque
inuuat 1.173.a.43
fricatio extremitatum est ex eis, quae vi-
nificant calorem innatum. 1.63.
 b.40
fricatio retinet fluxum ventris. 1.8 .b.
 a.28
fricatio prohibet conformationem carnis
& multum inueniuntur. 1.
 908.a.30
fricationis villicae quae exposcit. 1.
 172.b.43
fricationis durioris error minor est quod
mollioris 1.172.b.60
fricationis superflua nocumenta, & co-
rum curatio 2.360.a.62
fricationum visus 1.172.b.61
fricationum differentia 1.172.b.61
fricationum paria sunt nouem. 1.172.
 b.35

INDEX

Fricatione reductionis qua obseruanda.
1.173.a.5

Fricationibus multoties attrahitur materia ad exteriora corporis. 1.816.a.30

Fricandi melior modus 2.54.b.32

Frixa tarde nutriunt 1.195.b.21

in Fronte qualis sectio facienda. 1.230.a.44

Frontis musculorum anatome. 1.49.b.14

Fruentum est viscosum. 1.755.a.58

Fruentum est calidum, & temperatum in humiditate, & siccitate, & ipsius succus declinat ad siccitatem. 1.316.a.30

Fruentum quod melius. 1.316.a.27

Fruetus & olera dimittenda sanitatis causa 1.174.a.65

Fruetus alimento magis similes qui. 1.174.b.11

Fruetus recentes quibus sint boni. 1.177.b.30

Fruetus recentes ante comestionem assumi 1.177.b.32

Fruetus qui comedit oportet ut post ipsos incedat, deinde aliquid comedat, ut labantur 1.177.b.58

Fruetus autumnales cauendi. 1.190.a.50

Fruetus congelati quomodo restituantur 1.193.b.51

Fruetus cibi sunt multa quantitas, & pauci nutrimenti 1.195.a.39

Fruetus sunt vaporosi 1.696.a.61

Fruetuum succus sanguinem aquosum, & putrefactioni aptum faciunt. 1.177.b.37

Fruetuum medullarum rancidarum nocumenta, & cura 2.205.a.31

Fruetibus recentibus vtentes multum se libris apti sunt 1.177.b.42

ex Fruetibus omne, quod seruet in Sioni, cho, conturbat 1.746.a.23

de Fugille 2.127.a.63

Fugille est apostema glandosum, quod fit post eurem 2.127.a.63

Fugille cura 2.127.a.67

Fumus est substantia terrea subtilis. 1.315.b.57

Fumose eruptionis curatio. 1.730.a.35

Fumusterra 1.210.b.18

Fumus terre est frigidus in primo, & siccus in secundo 1.321.b.19

Fumoterra quid substituendum. 1.321.b.34

Fungi mali nascuntur apud lapides venenosorum, & apud arbores fortis qualitatis 2.207.b.30

Fungi nigri, virides, & coloris paucis omnes sunt mali 2.207.b.36

Fungi faciunt accidere strangulationem, constrictionem anhelitus, & inflationem ventris 2.207.b.42

Fungi frigidi sunt in fine terrarum humidi in principio eius 1.320.a.19

Fungorum nocumentum. 2.207.b.26

Fungorum nocumentum, aut est per genus eorum, quoniam de eis sunt, qui sunt mortales, aut propter multam comestionem ex eis 2.207.b.28

Fungorum assumptorum cura. 2.207.b.41

Fungorum theriaca sunt pyra. 2.207.b.44

Fungorum theriaca est mel. 2.207.b.59

Fungorum rectificatio 2.318.a.28

FUNGORUM NOCUMENTO confert

Baurach 1.280.b.51

Calcanthum 1.301.a.39

Oleum de lilio 1.348.b.58

Pyrorum cinis & pyra 1.375.a.3

Rapianus 1.383.a.15

Stercus gallinarum. 1.390.b.16

Sal cum oxymelle 1.392.b.50

Furcula facta est soli homini inter reliqua animalia 2.175.b.33

Furcula cum frangitur ad interiora, prout sit eius cura 2.182.a.23

Furcula quare frangatur 1.197.a.37

Furcule anatome 1.43.b.66

de Furcule dislocatione. 2.175.b.18

Furcula fractura, & eius cura. 2.194.a.48

Furcula restitutio est dissoluta. 2.194.a.53

Furfur capitis quid 2.239.b.66

Furfur aliquando est malus valde perducens ad ulcerationem 2.240.a.22

Furfur calidus est, & siccus in primo. 1.316.a.58

Furfuris capitis cause 2.240.a.5

Furfuris medicis leues, absque mordicatione 2.240.a.30

Furfuris medicina fortiores. 2.240.a.62

Furfures quomodo generentur. 2.255.b.45

Furfurum curatio 2.240.a.15

Furfurum cause appropinquant causis scabiei 2.250.a.20

de Furfuribus capitis 2.239.b.63

FURFURES REMOVENT

Amygdala cum uino 1.271.b.41

Baurach 1.280.b.32

Bulbus 1.281.a.21

Barecha 1.281.b.57

Adiantum cinis 1.283.a.47

Caulis 1.294.a.34

Cannabis foliorum succus. 1.303.a.19

Fenugrecum 1.316.b.15

Fel bouinum cum nitro, & chimolea. 1.317.b.43

Salicis decoctio 1.329.b.40

Cardui aqua 1.331.b.20

Oleum lili 1.348.b.35

FEBREM TERTIANAM sanant

Aranea tela 1.273.b.26

Plantaginis radix 1.345.a.53

Myrtus 1.352.b.3

Oleum amygdalinum. 1.368.b.43

Oleum de sanuigraco 1.369.a.5

Olibanum cum nitro 1.370.b.15

Stercus lupi 1.388.a.3

Beta aqua 1.395.b.66

Sesamum 1.397.a.16

FEBRIBVS MELANCHOLICIS confert

Nigella 1.365.b.62

Urina cameli, & tauri 1.408.a.27

Vitrum 1.409.a.42

FEBRI QUOTIDIANAE confert

Pentaphyllon folia 1.375.b.13

de Furunculo. Vide Aldemenul.

Furunculos cur triticum mansum curat. 1.274.a.46

FVRVNCVLIS CONFERTENTIA composita

Emplastrum Andromachi. 2.314.b.57

55 GSO

Alanga est calidum, & siccum in secundo. 1.324.a.36

Galanga est calidum, & siccum 1.305.b.12

Galbanum est calidum in secundo, exiccium in tercio 1.328.a.50

GALEATAE PASSIONI conferunt

Cucumer asinus 1.304.a.52

Mumia 1.361.b.24

Stercus columbarum 1.390.a.23

Galenus cum de elementis egit, egit non ut Medicus, sed ut philosophus. 1.8.b.27

Galenus contra eos, qui tenent, quod arteria non incarnatur. 2.155.a.64

Galen. nominant ulcera corrosua ignem persicum, & formicam ambulatnam 2.158.b.53

Galenus non sciuit, an faciat incurvare incisio uenarum post aures stilitatem 1.901.b.1

Galenii confectio, & eius inuamentum. 2.273.b.66

Galenii confectio alia 1.274.a.17

Galia est calida in primo, sicca in secundo 1.328.a.7

Galle sunt frigide in primo, humide in secundo 1.327.b.51

G 2 Galline

INDEX

Gallina caro est impinguita. 1.257.
h.2
Gallinarum ius nutrit magis quam ius
pullorum 1.178.b.24
Gallinarum ventres sunt suaves, & hepa
ta earum sunt bona, suavia in cibo, &
boni humoris 1.296.a.14
Gallinarum ventrum pellis intrinseca
stomacho onfert 1.709.b.33
Gallum siluestrem esse phasianum masu
lum credit Auic. 2.266.a.58
Galli adeps est vehementis calefactionis
1.275.b.29
Galli iuris preparatio 1.846.b.12
Gallorum testiculi multi nutrimenti sunt
& pauca quantitatis 1.195.a.42
Gallorum testiculi sunt laudabiles, velo
cis digestionis 1.325.a.59
gallos pugnaces facit adiantum cibo per
missum 1.283.a.37
galsamach quid 1.608.b.67
gangrena que 2.117.a.63
gangrena in principio speratur quod sa
netur 2.117.b.47
gangrenam cum confirmatur in carne tunc
necessarium est accipere totum ipsius
2.117.b.49
gangrenam differentia a sphacelo. 2.117.
a.28
gangrene quandoque fiunt sphacelos, &
sunt via ad ipsam 2.117.b.3
gangrene cura 2.117.b.47
gastrophylus calidus est, & siccus in ter
tio 1.218.a.89
gaudium quid sit, quid delectatio. 2.335
b.17
gaudium facit crism per sudorem. 2.
82.b.28
gaudium temperatum calefacit. 1.111.
b.56
gaudium nimium refrigerat. 1.122.a.
53
gaudium temperatum humefat. 1.122.
b.15
gaudium bonum efficit digestionem. 1.
726.b.18
gaudio proclines sunt pueri et cur. 2.336
b.14
geleniabini inuamenta, & descriptio. 2.
300.b.47
gemini secundum plurimum fiunt ex coi
tu uno 1.930.b.63
geminorum cause 1.930.a.7
geminorum cause 1.930.b.58
geminorum incolumitas non est plurima
1.930.b.60
in geminorum ortu pragnationis post ip
sam futura, vel non futura signa. 1.
931.a.19
generatiua virtus est ministrata. 1.111.
b.26
generatiue virtutis species dua. 1.72.
a.8
generationi quod sperma sit ineptum. 1.
925.a.45
gentiana cur sic appellata. 1.324.a.
10

gentiana calida est in tertio, sicca in se
cundo 1.324.a.21
generati morfus choleram gignit. 1.793.
a.56
genu anatome 1.17.a.56
genu musculorum anatome. 1.58.a.
48
genu rotula dislocatio 2.181.a.4
genu dislocatio, & cura 2.180.b.52
GENIV DOLORIBVS
conferentia composita
Alkelengi magnum 2.280.b.10
Pilula fetida maiores 2.308.a.22
Pilula de casta minores 2.308.b.10
Pilula 2.308.b.38
genua quando ob splenem rubeant. 1.
801.b.22
genuum rubor ob splenem. 1.801.b.22
genuum ad lapideitatem. 1.977.b.33
genuum doloris curatio 1.980.a.55
genuum dolori vehementer nocet reper
cussio 1.980.a.60
genuum doloris in quo sit difficilis cura
tio 1.980.b.2
GENIV DOLORIBVS
conferentia composita
Pilula de dende 2.309.a.30
Pilula de rapino 2.310.b.5
Pilula de opoponaro 2.310.b.12
Pilula ex alfesira 2.332.b.55
GENIBVS HVMORES
grossos extrahentia composita
Pilula fetida minores 2.308.a.
32
GENIV FENTOSITATIBVS
conferentia composita
Oleum 2.312.b.55
gibbositatis quid 1.965.b.25
gibbositatis quando accidat infantibus. 1.
966.a.2
gibbositatis cause 1.965.b.33
gibbositatis curatio 1.966.a.44
gibbositatis signa 1.966.a.17
ex gibbositate quando mors accidat. 1.
965.b.59
gibbosis cur sunt crura subtilia. 1.966.
a.5
gingive infantum scissa ubi sunt, que a
genda 1.166.b.57
gingive dolores sedandi virtutem habet
vehementem mastice arboris oleum.
1.605.b.57
gingive factoris curatio 1.605.b.66
gingive carnis diminutionis curatio. 1.
607.a.3
Gingive carnis addita curatio. 1.607.
b.3
gingive sanguinea cura. 1.606.a.
33

GINGIVAE SANGVINEAE conferunt

Balaustia 1.284.a.44
Oleum de oliuis sylvestribus. 1.369.
b.53
Vitis sylvestris cortex cum melle.
1.409.b.35

GINGIVAE DOLOREM sedant

Cornu cervi, & capra adustum. 1.304.
b.29
Rubi folia 1.382.a.53

GINGIVAE APOSTEMA tibus conferentia composita

Medicamen surmale 2.325.b.10

GINGIVAM STRINGENTIA composita

Dentificium 2.325.b.19

GINGIVAM CONFORTAT

Medicamen 2.325.b.44
Gingivarum aggritudinum causa. 1.605.
b.8
Gingivarum aggritudinum signa. 1.605.b.
15
gingivarum aggritudinum curatio. 1.605.
b.43
gingivarum fissura cura. 1.606.a.46
gingivarum ulcerum differentia. 1.606.
a.52
gingivarum ulcerum curatio. 1.606.a.
59
gingivarum, & oris ulcera accidunt hy
dropicis prope mortem. 1.780.b.6
gingivarum mollificationis curatio. 1.
607.a.26
gingivarum corrosio, apostematibus ple
ms 1.801.b.58

GINGIVARUM PLACERIBVS conferunt

Cubete 1.292.b.34
Lycium 1.332.b.39

GINGIVARUM APOSTE matibus conferunt

Atramentum omnia 1.168.a.41
Butyrum 1.284.b.50
Cicer 1.291.a.79
Chalcitis 1.302.b.57
Olei sax, & proprie cum folijs pili. 1.
369.b.28

GINGIVARUM MOLLI ficationi conferentia composita

Medicamen surmale. 2.325.b.10
GIN

I N D E X

GINGIVARUM CARNIS tumori conferentia composita

Confectio philosophorum. 2. 270.
b.7
Acetum squilliticum. 2. 297. a. 28. & 2.
316. a. 31

GINGIVAS CONSTRINGUNT

Aristolochie 1. 263. a. 6
Abrotanum 1. 271. b. 47
Corallus 1. 287. b. 39
Cyprus 1. 297. a. 58
Calamentum ustum 1. 299. a. 67
Cornu cervi, & capra adustum. 1.
304. b. 24
Fum. in terra 1. 321. b. 26
Las. asinum 1. 347. a. 66
Syrupus myrti 1. 352. b. 39
Ex mastice oris collutio. 1. 354. b. 9
Rosa semen, & eius succus. 1. 381.
a. 47
Rubi folia 1. 382. a. 52
Acetum squilliticum 1. 385. b. 20
Sal, & proprie salgemma. 1. 392. b.
14

G O N O R R H O E A E conferunt

Hematiæ 1. 313. a. 37
Ireos 1. 334. b. 26
de Glandulis 2. 127. a. 14
Glandula est apostema sicut avellana,
& nux 2. 127. a. 17
Glandule, quæ sunt in manu, & pede, &
loco coniuncto cum nervis, & chor-
dis, non extrahantur, quia facerent
cadere patientem in spasmus. 2. 127
a. 5
Glandule sunt multoties super volam-
marum, & super frontem. 2. 127. a. 18
Glandule curantur, si stringatur plumbum
super eas 2. 127. a. 25
Glandularum cura 2. 127. a. 22
Glandularum curatio 2. 150. a. 36
Glandularum exituras prohibet pix. 1.
374. a. 17
Glandulas liquefacit plumbum. 1. 263.
a. 2
de Glandulosis pustulis & earum cura.
2. 127. a. 50
Glans est frigida in primo, secca in secun-
do 1. 323. a. 53
Glans. Vide suppositoria
Glutinis albotum facultas. 1. 761. b. 45
Glutino qualiter vtriusvis vilis. 1.
872. a. 50
Glutinantia committenda omnibus ulce-
rum medicinis 1. 872. a. 57
Gradus primi qualitates sola ratione ef-
se perceptibiles 2. 396. b. 1
Gradus secundi qualitates. 2. 396. b. 4
Gradus tertij qualitates 2. 396. b. 7
Gradus quarti qualitates 2. 396. b. 10
Granatum dulce est frigidum ad primum,

& humidum in ipso 1. 328. b. 28

Granatum est frigidum, & siccum in se-
cundo 1. 328. b. 30

Granati succus calefactus semper fortis
essicit Gal. sententia 1. 146. b. 16

Granatorum mazorum grana ad quid
conferant 1. 771. a. 34

de Granula. vide pregnationem, &
pregnantem

Grauitas in oculorum origine & in capi-
te & temporibus, sanguinis redundan-
tiam significat 1. 137. a. 58

Grauitati dextri lateris conferentia. 2.
257. b. 14

Crosum, & uiscosum q. o differant. 1.
228. a. 34

in Grossi resolutione a quibus cavendum.
1. 228. a. 43

Grosso est necessarium resolutionum. 1.
228. a. 35

Gula. Vide etiam Meri

Gula est pars stomachi 1. 600. b. 4

Gula in pluribus egritudinibus est se-
quens in complexionem sua complexio-
nem oris stomachi 1. 693. a. 45

Gula non est nisi ad attrahendum ad sto-
machum superius 1. 807. a. 57

Gula est sicut pars stomachi. 1. 807. b.
12

Gula anatomia 1. 690. a. 19

Gula partium usus 1. 690. b. 22

Gula substantia similior est lacerto. 1.
690. b. 17

Gule quæ egritudines accidunt. 1. 692.
a. 54

Gule oppilationis causa. 1. 692. a. 61

Gule constrictionis causa. 1. 692. b. 23

Gule apostematum differentia. 1. 693. a.
59

Gula apostematum plurimorum difficilis
fit maturatio 1. 693. a. 60

Gula apostematum signa. 1. 693. a.
65

Gula apostematum curatio. 1. 693. b.
16

in Gula apostemate medicina in quo lo-
co apponenda 1. 693. b. 18

Gula apostematis, quando maturatur,
signum 1. 693. b. 6

Gula apostematis calidi curatio. 1. 693.
b. 39

Gule apostematum frigidorum curatio.
1. 693. b. 64

GVLAE APOSTEMATIBVS conferunt

Flos aris cum melle 1. 316. a. 6
Gula ulcerum causa 1. 694. a. 63
Gula ulcerum causa 1. 694. b. 7
Gula debilitas qua mala inserat. 1. 696.
b. 17
Gula ulcus a plaga antecedente cui acci-
dit cura fit difficilis, & est super ex-
tremam mortis secundum pluri-
mam 1. 694. b. 18
Gula ulcerum curatio 1. 694. b. 24

Gule corallum conuenire a proprietate.
1. 709. b. 67

Gula vlcus quibus signis distinguatur
ab vlcere stomachi 1. 735. a. 2

Gula adustio 1. 739. a. 45

Gula vlcus 1. 739. a. 45

ex Gula sanguinis eruptionis causa & si
gna 1. 694. a. 38

ex Gula sanguinis eruptionis curatio. 1.
694. a. 40

Gulosi corpus cur non augeatur. 1. 710.
a. 56

Gustatus dolorem amarum, salsum, &
acetosum quomodo faciant. 1. 126.
b. 4

Guttur quid 1. 608. b. 43

Gutturis anatomie 1. 52. b. 16

Gutturis signa in vitiis 2. 91. a. 50

Gutturis egritudinibus. 1. 609. a. 48

Gutturis, & partium vicinarum aposte-
matum causa 1. 610. b. 35

Gutturis, & partium vicinarum aposte-
matum signa 1. 612. a. 23

Gutturis petrosam superfluitatem quid
significet 1. 613. a. 50

Gutturis, & partium vicinarum aposte-
matum curatio. 1. 613. b. 26. & 1.
614. b. 9

Gutturis adustio 1. 739. a. 45

Gutturis vlcus 1. 739. a. 45

GVTTVRIS APOSTEMATIBVS conferunt

Aqua repida 1. 272. b. 13
Bellum arabicum 1. 285. a. 21
Cassa fistula, quum ex ea fit garga-
rismus cum aqua solatri. 1. 305. b.
28
Endivia ex aqua cum cassa fistula
gargarismus 1. 301. a. 54
Faba cum melle, & farina fenugra-
ci 1. 315. a. 66
Ficus decoctio 1. 322. a. 62
Morum acetosum 1. 361. b. 24
Filum, quod strangulauerit viperam.
1. 391. a. 5
Spina aegyptia 1. 401. a. 10

GVTTVRIS APOSTEMATIBVS conferentia composita

Syrupus de rina 2. 299. b. 42
Confectio de muscho 2. 316. a. 35
Medicina Keted regis. 2. 316. a.
36
Medicina Gal. aqua. 2. 316. a. 37

GVTTVRIS ASPERITATI conferunt

Ficus 1. 322. b. 34
Myrrha 1. 358. a. 29
Oua fortillia 1. 367. a. 20
Pentaphylonis decoctio. 1. 375. b. 4

GVTTVRIS ASPERITATI antique conferunt

Asa 1. 270. a. 9
Cydonij

INDEX

Cydonij semes 1.298.b.57

GUTTURIS ASPERITATI
conferentia composita

Loboch 2.327.a.17

GUTTURIS DOLORI
confert

Cucurbita 1.303.b.36

Storax 1.344.a.29

Mumia cum rob de moris, aur deco
tione lenticula 1.357.b.5

GUTTURIS DOLORIBVS
conferentia composita

Diaphryndinis 2.278.b.56

Confessio Kabith regis. 2.279.a.
67

Hiera Archigenis 2.284.b.16

Syrupus de rna 2.299.a.41

Confectio de muscho. 2.316.a.36

Medicina Ketel regis. 2.316.a.37

Medicina Gal. aqua 2.316.a.38

Gutturi spina, vel quid simile impa-
ctum quomodo extrahatur 1.609.b.17

GUTTURI BONA SVNT

Citrum conditum 1.286.a.35

Fennigrecum 1.316.b.22

Liquiritia 1.349.a.44

Acetum squilla, & cape ipsius. 1.
985.b.25

ad Guttur humor fluxum abscondit nec
tum gargarizatum 1.277.b.19

in Guttore sanguisugarum existentium
signa 1.669.b.66

in Guttore sanguisugarum existentium
curatio 1.610.a.8

Gypsum bibenti, quia nocumendi acci-
dant, & eius cura 2.201.b.26

Gypsum cur aliqui appetant. 1.718.a.
17

◀SH▶

Habitatio montium qualis. To
mo 1. pag. 103. b. uer. 26

Habitatio montium tempera
tior, quae 1.103.b.50

Habitatio maritima qualis. 1.103.b.54

Habitatio maritima humiditatis aug-
mentum assidue provenit. 1.103.b.55

Habitatio maritima diversitates pro soli quali-
tate 1.104.b.9

Hedus frigidus melior est. 1.178.b.25

Hemorrhoides retentae quas aggritudines
inducant 1.856.b.10

Hemorrhoides verrucosae sunt deterio-
res 1.855.b.31

Hemorrhoides verrucosae sunt similes
verruis parvis 1.855.b.33

Hemorrhoides verrucosae sunt. 1.855.b.33

Hemorrhoides cecae cum quibus aperien-
da 1.857.b.41

Hemorrhoides morales sunt molles, san-
guineae 1.855.b.35

Hemorrhoides aliqua sunt quasi uescia.
1.855.b.37

Hemorrhoides profunda sunt deteriores.
1.855.b.39

Hemorrhoides quandoque stringunt uri-
nam cum apostematione. 1.855.b.41

Hemorrhoides profunda quaedam sangui-
nea, quaedam non sanguinea. 1.855.
b.43

Hemorrhoides parum generantur a phleg-
mate 1.855.b.50

Hemorrhoides verrucosae magis sunt a
melancholia 1.855.b.52

Hemorrhoides morales magis sunt a san-
guine 1.855.b.55

Hemorrhoides multiplicantur in austri-
na regione 1.855.b.59

Hemorrhoides multiplicantur cum ven-
to austriano 1.855.b.59

Hemorrhoides fluentes non esse sisten-
das, nisi deiciatur virtus. 1.855.b.
61

Hemorrhoides a quibus aggritudinibus
praeserunt 1.856.b.3

Hemorrhoides quum multa sunt, vnam
earum dimittebam ex praecepto Hip.
1.856.b.50

Hemorrhoides matris 1.959.b.4

Hemorrhoides matricis non esse possibile,
ut sanentur, nisi quae ex eis sunt extra
matricem 1.959.b.13

Hemorrhoidum venarum apertio omni-
bus melancholicis morbis confert, &
do obus siccis, & venum, & uteri. 1.
95.a.17

Hemorrhoidum egressum prohibent a-
qua aluminaese 1.166.b.27

Hemorrhoidum mulieris curatio per de-
rivationem, & per reuulsionem, quae
203.b.14

Hemorrhoidum fluxus splenem & me-
lancholiam soluit 2.391.a.4

Hemorrhoidum cum rhagadibus, & apo-
stematibus curatio 1.855.b.31

**Hemorrhoidum diuisio in verrucosae, me-
ca & morales** 1.855.b.31

Hemorrhoidum diuisio in exterius natas,
& profundas 1.855.b.38

Hemorrhoidum curatio. 1.856.a.42

Hemorrhoidum diuisio in fluentes, & ca-
cas 1.855.b.47

Hemorrhoidum cause 1.855.b.49

Hemorrhoides ac idere non esse possibile,
nisi aperiantur orificia venarum. 1.
855.b.55

Hemorrhoidum cecarum curatio. 1.
856.a.62

Hemorrhoidum sanguis quum in mu-
lieribus declinat ad matricem, & e-
greditur in menstruis, inuuantur eo. 1.
855.b.66

Hemorrhoidum curatio quandoque
perducit ad fistulam, & ad rhagadas
1.855.a.53

ex hemorrhoidum fluxu syncopis cura
tio 1.856.b.15

hemorrhoidum cum incisione, & adu-
sione curatio 1.856.b.26

hemorrhoidum, ex incisione apostema-
tis curatio 1.857.a.47

ex hemorrhoidum incisione doloris cu-
ratio 1.857.a.47

hemorrhoidum dolorem sedantia. 1.
859.a.32

hemorrhoidum doloribus adeps anatis
est uehementis inuauenti. 1.859.a.
45

hemorrhoidum fluxum restringentia
1.859.b.5

hemorrhoidum sanguinem ex incisione
restringentia 1.859.b.7

HAEMORRHOIDARVM
orificia aperit

Copa 1.287.b.11

Fel bouis 1.317.b.65

Cyclaminis succus 1.321.a.18

Ireos 1.334.a.24

Oleum irinum, & radix lilij. 1.338.
b.53

Parthenium, & eius oleum. 1.407.a.
49

HAEMORRHOIDARVM
corruptioni conferentia
composita 2.290.a.1

Scoria decocta

HAEMORRHOIDARVM
fluxui conferentia composita

Philonium persicum 2.278.b.24

Electuarium cabrosius 2.289.a.10

HAEMORRHOIDARVM
ventositatibus conferentia
composita

Tryphera de stria ferri. 2.289.a.54

Tryphera minor 2.289.b.3

Electuarium asanguis 1.289.b.26

Electuarium de muscho. 2.292.a.17

Tryphera maior 2.293.a.11

Sulfur 2.293.b.55

Indule filij habere 2.300.b.46

hemorrhoidas portendit pruritus in ano
1.191.b.24

hemorrhoidas absque vermicibus
1.856.a.2

hemorrhoidas mulieribus haecitibus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
1.856.a.2

INDEX

Hæmorrhoides corrodit myrrha. 1.858.
b.12
ad *Hæmorrhoidas* medicina liquide. 1.
858.a.66
ad *Hæmorrhoidas* epithema uehementis
inuamenti 1.858.b.4
ad *Hæmorrhoidas* uulſiones. 1.858.b.
19
ad *Hæmorrhoidas* medicamenta. 1.858.
b.22
Hæmorrhoidas habentium viſus. 1.859
b.39
Hæmorrhoidas retinent aque aluminose.
1.858.b.3
Hæmorrhoidibus conferre balneas ex a-
quis aluminosis & atramentalibus.
1.120.b.45
in *Hæmorrhoidibus*, quæ uena secunda. 1.
859.a.44
in *Hæmorrhoidibus* studium impendatur
in lenificatione uentris. 1.856.a.54
in *Hæmorrhoidibus* cum quibus lenifican-
tus uenter 1.856.a.58
in *Hæmorrhoidibus* pilularum de bellio
inuamentum 1.856.b.27

HÆMORROIDIBVS conferunt

Absinthium 1.260.b.35
Plumbum 1.262.a.9
Anacardi suffumigium. 1.266.a.22
Arsenicum cum oleo rosaceo. 1.268.
b.20
Assa 1.270.a.15
Aloe cum uino dulci. 1.274.a.66
Anerbi semen 1.275.b.11
Adeps, quæ est in gibbo cameli, suf-
fumigata 1.275.b.59
Bdellium 1.285.a.22
Ciri semen 1.286.a.18
Cinnamomum cum cordemeri. 1.289.
b.27
Capparis 1.293.b.65
Caro luporum, & habentium rostra,
& ungues 1.296.b.21
Chrysolomorum nucleorum oleum. 1.
297.a.15
Cyperus 1.297.a.65
Emblisus 1.310.b.2
Flos aris 1.316.a.9
Fenugrecum 1.316.b.54
Ferri arugo 1.317.a.17
Ocimum gariophyllatum. 1.318.b.
31
Parietaria 1.332.a.40
Locus starum vaporatio. 1.339.a.37
Lycium 1.339.b.55
Lapis iudæicus 1.340.a.22
Lactinium 1.343.a.45
Plantaginis semen, & succus. 1.345.
a.51
Arum 1.346.a.9
Lac camelarum recenter secretum. 1.
348.a.13
Myrrhi fructus 1.353.a.23
Myrobalani nigri 1.353.b.27

Nucis indica oleum 1.363.a.7
Portulacæ aqua 1.372.b.64
Papyrus 1.373.a.50
Porrum 1.374.a.23
Porri semen torrefactum cum granis
myrrhi 1.374.b.23
Pentaphyllonis radix 1.375.b.11
Rubus 1.382.a.65
Sandaracæ fumus 1.393.a.35
Sumach 1.395.b.72
Scoria argenti 1.402.a.45
Scoria ferri 1.402.a.53
Uitis cinis cum aceto. 1.409.b.53

HÆMORROIDIBVS conferentia composita.

Athanasia magna 2.277.b.30
Alkelkelengi magnum. 2.280.b.6
Medicina dicta donum Dei. 2.282.
a.35
Electuarium cabrosius muschatum. 2.
289.a.5
Electuarium fangius. 2.289.b.43
Scoria ferri 2.290.a.1
Electuarium de granis uiridibus. 2.
291.b.24
Miclete 2.293.a.45
Pilule 2.309.a.19
Pilule aggregatiue 2.310.a.3
Oleum regis David 2.311.b.49
Oleum sindin 2.312.b.4
Electuarium de muscho. 2.317.a.39
Donum Dei 2.317.b.39
Suffus 2.317.b.35
Miclete 2.317.b.40
Oleum alsindin 2.317.b.40

Hæmatites non ablatus est calidus in pri-
mo, siccus in secundo, & ablatus est
frigidus ad secundam, siccus in tertio
1.313.a.14
halices accidunt multum post somnum.
1.183.b.15
halicum signa in crisi 2.91.a.25
halicum causa 1.124.b.61
halicum causa 1.183.b.14. & 24
harem carmen serpens 2.220.a.12
harmene interficit quodcumque animal
approximat ei 2.215.b.59
harmene serpens interficit & uisu, & au-
ditu sui sibili 2.215.b.58
harmene morsui non confert aliquid, &
si confert aliquid, est semen papau-
ris, et castorei ad dra. 1.2215.a.65
hauden serpens 2.220.a.21
harianita est incisura, resolutiua. 1.273.
a.50
harianite quæ substituantur. 1.273.a.58
hastella quando, & quomodo adminis-
tur in fracturis ossium. 2.186.a.43
hastellarum qualitas fracturis conueniens
2.186.a.11
hectica quæ 1.673.a.59
hectica quomodo fiat 2.61.b.20
hectica febris quomodo fiat. 2.2.a.17
hectica quandoque fit ex ephemera cum
medicus non cibet agrum. 2.63.a.56

hectica fit cum prolongantur febres, &
diuersificantur, & permiscantur, & in-
flammant membra principalia. 2.60.
b.2
hectica fit causa cordis 2.61.b.24
hectica quandoque fit ex dispositione pul-
monis, & stomachi 2.61.b.25
hectica quandoque accidit post epheme-
ram 2.61.b.62
hectica quandoque accidit post putridas.
2.61.b.63
hectica in principio raro accidit. 2.61.b.
65
hectica multoties fit ex putrida febre,
propter uehementiam eius, & uehe-
mentiam subtilitatis cibi in ea. 2.
62.a.11
hectica in principio est difficilis cognitio-
nis, & facilis curationis, & in fine
sui est facilis cognitionis, & difficilis
curationis 2.62.a.24
hectica est cum febris post xij. horas non
declinat, imo augetur usque ad iij. 2.
63.b.14
hectica non habet coarctationem in paro-
xyſmis 2.63.b.24
hectica retenta cum stomacho corrumpit
complexionem hepatis per vicini-
tatem 2.63.b.27
hectica ex apostemate habet pulsum cau-
de muris 2.63.b.46
hectica quando requirit sortem infrigida-
tionem, non infrigidetur nisi cum eo,
in quo est uirtus humectationis. 2.64.
a.17
hectica quando requirit sortem humecta-
tionem, non humectetur, nisi cum eo
in quo est infrigidatio. 2.64.a.20
hectica senectutis, quando accidat. 2.66.
b.6
hectica senectutis confirmata non reci-
pit curationem 2.67.a.13
hectica senectutis facit pulsum frequen-
tem ex potu aque frigida. 2.67.a.32
hectica senectutis non curatur nisi quan-
do non est confirmata 2.67.a.38
hectica laborans non tantum inflamma-
tionis sentit quantum habens diariâ,
& tertianam quamuis calor hectice
sit calore tertianæ maior. 1.126.a.
10
hectica quedam est stomachi mala com-
plexionis sicca agriundo. 1.705.a.
23
hectica senectutis quæ. 1.673.a.
60
hectica quo differat a phthisi. 1.673.a.
62
hectica principium est facilis curatio-
nis, & difficilis cognitionis. 2.8.a.
20
hectica signa 2.10.a.34
hectica cura diuersa a putrida curatione
2.25.b.8
hectica modi per comparisonem ad hu-
miditates lucernæ tres 2.61.b.34
hectica secunda species, quæ est maris-
mus

INDEX

- mus habet latitudinem, & principiu
& medium, & statum.* 2.61.b.
- 39
*Hellica tertia species non habet paroxys-
mos, neque horas paroxysmorum.* 2.
61.b.50
Hellica causas diversas vide. 2.62.
a.3
Hellica secundam Speciem. Vide Ma-
rasmum
Hellica signa 2.63.a.42
Hellica pulsus qualis 2.63.a.42
Hellica caliditas qualis 2.63.a.45
*Hellica caliditas non minuitur, sed est
similis* 2.63.a.52
*Hellice caliditas augmentatur uelociter
quando superuenit ei cibus.* 2.63.a.53
*Hellice cibus non est prohibendus pro-
pter eius accidentia, ne virtus perda-
tur patientis eam* 2.63.a.56
*Hellice signum ex ephemera, est rebe-
mentia caliditatis usque ad diu. perdu-
rans absque declinatione.* 2.63.
b.9
Hellica ex febribus putridis signa. 2.63.
b.16
Hellica curatio 2.64.a.1
*Hellica curationis intentio est infrigida-
tio, & humectatio* 2.64.a.3
*Hellice causa si fuerit apostema, cure-
tur ipsum prius* 2.64.a.24
*Hellice conuenientes cibi sunt aqua hor-
dei, bordeum, panis tritici abluti in-
fusus in aqua frigida, & lac uacuinu
a quo extractum sit butyrum, & ali-
quando caseus humidus non salisus,
& melones &c.* 2.66.a.29
Hellice fluxus uentris cura. 2.66.b.
24
*Hellica senectutis dominium est siccita-
tas absque febre* 2.67.b.52
*Hellica senectutis mel est ultimum iu-
uatum* 2.67.a.54
Hellica mel est ultimum in nocum ento.
2.67.a.55
Hellica senectutis causas diversas vide.
2.66.b.62
Hellica senectutis signa. 2.67.a.
26
Hellica senectutis cura. 2.67.a.
31
*Hellica senectutis curatio est calefactio
& humectatio* 2.67.a.31
*Hellica senectutis conferentia sunt bal-
neum, clystera &c.* 2.67.a.43
Hellica senectutis cibi quales conueniat.
2.67.a.56
Hellice calor est fixus 1.126.a.14
Hellica nocet medicina exsiccans. 1.
658.b.41
*Hellica aliquando alias febres coniun-
gi, & quae illarum deterior.* 1.659.b.
63
*Hellica similis est phlegmatica conti-
nua* 2.47.b.47
*Hellica infrigidantia medicamenta, que
conueniunt* 2.64.b.18
- HECTICAE CONFEREN-
tia composita**
- Trochisci de camphora* 2.303.b.45
*Hellicam facit quandoque caliditas he-
patis, sed non est ipsa hellica.* 2.61.
b.23
*Hellica patiens non discernit calidita-
tem suam, quia iam facta est comple-
xio in membris conueniens.* 2.62.b.2
*Hellicam eradicat lac asinae, nec est ele-
ctio super ipsum, ubi non adsit putre-
do* 2.65.a.31
Hellicam habentium cibatio. 2.65.b.20
*Hellicam senectutis facilius incurrunt
senes, quam iuuenes, postea iuuenes,
& ultimo pueri* 66.b.62
*Hellicam faciunt febres apostematum,
cum prolongatur* 2.77.a.50
*Hellicam ex ungulium curritate digno-
sci* 1.130.b.7
*Hellicam significat urine multitudo in
acutis morbis, postquam non aduenit
requies* 1.159.b.17
*in Hellica senectutis calor inuatus iam
destructus est* 66.b.12
*in Hellica senectutis balneum non con-
uenit nisi post digestionem, quia post
confectionem facit cadere virtutem.*
2.67.a.44
*in Hellica, vel siccitate stomachi bal-
neum quale esse debeat.* 1.705.a.35
*in Hellica, uel siccitate intemperie stoma-
chi quale lac esse debeat.* 1.705.a.50
*Hellicus cur calorem, quam licet nebe-
mentem, non percipiat.* 2.335.b.52
*Hellici non cibentur in saturitate uice
una* 2.66.a.28
*Hellici balneas ingredientes quomodo
tractari debeant* 1.120.a.62
Hellicorum, siue calefactorum regimen
2.259.a.11
Hellicis infrigidatio aeris est melior res
2.64.a.42
*Hellicis non prolongetur retentio empla-
strorum infrigidantium ualde super
membra propinqua membris anbeli-
tus, ne inferatur nocumtum magnu
anbelitui, & uoci.* 2.64.a.57 & b.1
*Hellicis prohibeantur in emplastris sty-
ptica* 2.64.a.61
*Hellicis ne applicentur nehementer in-
frigidantia, quia huiusmodi debilitat
membrum* 2.64.a.63
*Hellicis confert lac asinae, quia cum hu-
mectatione infrigidat, & melior est
lacte uaccino, a quo extractum sit bu-
tyrum* 2.64.b.34
*Hellicis non habentibus materiam, aut
humorem preparatum ad putredine,
lac asinae, confert.* 2.64.b.41
*Hellicis conuenientia medicamenta hu-
mectantia* 2.65.a.18
*Hellicis melius est lac mulieris, postea
lac asinae postea lac caprarum ex pa-
sonis frigidis, & hum.* 2.65.a.30
*Hellicis quale lac, & quomodo exhibea-
tur* 2.65.a.31
Hellicis tina qualis conueniat. 2.65
a.48
*Hellicis quando conueniat aqua frigida
in potu* 2.66.a.59
*Hellicis calorem innatum corrumpit a-
qua ultimi frigoris* 2.66.b.13
Hellicis autumnus malus. 1.101.b.
30
Hedycroi trochisci quomodo fiant. 2.
268.a.34
*Hemitriticus est febris composita ex du-
bus febribus, una tertiana, altera
phlegmatica* 2.79.a.10
*Hemitriticus differt a tertiana periodica
non pura, quia illum faciunt duae ma-
teriae separate, hanc uero una per-
mixta, cum cuius calore permiscetur
aliquantulum frigoris, quod grauat
suam putredinem, & suam resolutio-
nem, & propterea in hemitritico fiant
duo paroxysmi, & in tertiana non pu-
ra unus tantum* 2.18.a.26
Hemitriticus duos habet paroxysmos. 2.
38.a.32
*Hemitriticus habet uno die paroxysmum
tertiana, & quotidianam simul.* 2.79.
a.12
*Hemitriticus quomodo componatur ex
diuersis febribus* 2.79.a.18
*Hemitriticus exceditur aliquando usque
ad septem menses, & supra.* 2.79.a.
40
*Hemitriticus quandoque est ex febribus
magis interficientibus quia perducit
ad hellicam, & aggritudine chronica*
2.79.a.42
*Hemitriticus habet acuitatem fortem
in statu* 2.79.b.15
*Hemitriticus quandoque propter con-
suetudinem, quandoque propter ac-
cidentia cognoscitur.* 2.79.b.
21
*Hemitriticus quomodo cognoscatur ex
consuetudine* 2.79.b.25
*Hemitriticus quomodo cognoscatur ex
accidentibus* 2.79.b.36
*Hemitriticus, si phlegma dominatur,
habet paroxysmos longiores, &
horripilationem minorem, & con-
strictionem pulsus fortiolem &c.* 2.
79.b.55
*Hemitriticus, si cholera dominatur,
habet paroxysmos breuiores, &
extremities uelociores ad calefa-
ctionem, & uinam reuoluentis
tineam &c.* 2.79.b.
64
*Hemitritici status est ante statum
phlegmaticum, & uelocior statu
cuius, tardior uero statu cholericum.*
2.79.b.10
*Hemitritici declinatio fit longa propter
reluctationem materierum inter se.*
79.b.16
*Hemitritici dies tertius est similis primo
& quartus secundo* 2.79.b.10
Hemi-

INDEX

Hemirritai pulsus qualis 2.79.b.42
Hemirritai urina est tarda digestiois 2.79.b.46
hemirritai uomitus est permixtus ex cholera & phlegmate 2.79.b.46
hemirritai egestio est permixta ex cholera & phlegmate 2.79.b.48
hemirritai cura 2.80.a.30
hemirritai materia diuersa, diuersificat etiam eius paroxysmos 2.79.a.33
hemirritai signa 2.79.a.34
hemirritai horripilatio iterata unde promueniat 2.79.a.61
hemirritai flatu maxime probatur absinthium 2.80.a.54
hemirritai cura cum aqua hordei & uirtute piperis Gal. improbat a quibusdam 2.80.a.62
hemirritai cura est composita ex infrigidantibus, & calfacientibus 2.80.b.6
ex *hemirritai* quandoque fit ageritudo acuta 2.79.a.41
in *hemirritai* si continua est cholericam non fit rigor 2.80.a.19
in *hemirritai* duo continua composita faciunt rigorem 2.80.a.22
in *hemirritai* ante flatum absinthium exhibitum maxima nocumenta parit 2.80.a.54
hemirritai composita medicamenta conferentia 2.80.b.29
hemirritai exercitium conueniens 1.171.b.45

HEMICRANEAEE CON-
ferunt
Cucumeris asinini succus caput purgatio facto ex eo cum lacte 1.304.
Enula 1.312.b.57
Elleborus 1.313.b.42
Auris h. minis sordidies 1.330.a.20
Maiorana 1.357.a.30
Mumia 1.357.a.55
Oleum persicorum 1.380.a.5

HEMICRANEAEE CON-
ferentia composita.
Theriac magna 2.266.b.32
Mithridatum 2.268.b.23
Hieraxodion 2.283.b.66
Oleum nardinum 2.310.b.65
Trochisci stelle 2.315.b.41
Suffus infusionis hierae 2.315.b.42
Confectio Hermetis 2.315.b.42
Trochisci 2.319.b.15
Medicamen ad *hemirritai* antequam 2.319.b.26
hepar est sicut sanguis congelatus 1.16.
hepar facultatem tribuit & suscipit 1.30.a.46
hepar multo humidius est pulmone humiditate naturali 1.16.a.64
hepar naturalium actionum principium quomodo dicatur 1.30.b.33

hepar nutritorie vis principium est 1.30.
hepar embrochare cum infrigidantibus in febribus acutis est maximum inuamentum 2.33.b.5
hepar non infrigidetur hora sudoris 2.33.b.34
hepar villis caret 1.31.b.59
hepar sua excrementa reijcit ad inguinam 1.32.b.17
hepar, quamuis ipsum non sentiat, nervosa tamen tunica operitur, qua sentit 1.59.b.32
hepar uenarum fons 1.66.b.67
hepar virtutis naturalis principium est pro conseruando indiuiduo 1.70.b.51
hepar non putrescit, nisi uehementer, & tempore longo extra uulnus infrigidetur 2.145.b.4
hepar refrigerandum non est forti refrigeratione 1.196.b.45
hepar corpori uniuerso argumentum suggerere 2.385.a.26
hepar urinam ad colatoria transmittere 2.385.a.36
hepar est minera spiritus naturalis, & quomodo 2.339.b.65
hepar cur superponatur dextro stomachi 1.691.a.4
hepar cur in dextra parte 1.691.a.24
hepar per quam uiam cholera transmittat ad fel 1.750.a.16
hepar est quasi sanguis uerus congelatus 1.750.a.6
hepar uenarum origo 1.750.a.8
hepar est vacuum a villis neruorum 1.750.a.6
hepar mediante uena concana sanguinem per corpus transmittit 1.750.a.13
hepar mandar aquositatem ad renes ex via gibbositate 1.750.a.15
hepar sanguinem generat 1.749.b.67
hepar hominis est maius hepate omnis animalis appropinquantis ei in quantitate 1.750.a.63
hepar maius habet omne animal plus comedens, & debilius cordis 1.750.a.66
hepar in omnibus hominibus non comprimere costas 1.750.b.19
hepar sanum humores sanos facere 2.385.a.31
hepar non esse multum refrigerandum 1.754.b.66
hepar non esse multum calfaciendum 1.754.b.67
hepar oppilat uinum dulce 1.755.a.62
hepar quandoque est sicut ren paruus 1.759.a.33
hepar uelociter oppilatur 1.769.b.15
hepar uelociter conuertitur in lapideitatem 1.769.b.15
hepar uelociter suscipit resolutionem 1.770.b.30
hepar quandoque agrotat, & non accidit hydrops 1.779.b.12

cui *hepar* disrumpitur, moritur 1.776.
hepar arefit, cum splen ingrossatur 1.792.b.24
hepar est membrum generans cholera 1.792.b.38
hepar cause calefacientes que 1.793.a.39
hepar debilitat paruum nocumentum 1.786.a.45
hepar rubificat chylum album, & facit ipsum sanguinem 1.686.a.43
hepar calidus fit, quando cholera in hepate, aut felle retinetur 1.793.b.37
hepar in icterico durum, est significatio mala 1.794.b.13
hepar sanum qualiter cholera expellat 1.795.b.10
hepar que medicamenta requirit 1.800.b.7
hepar, & splen preparata sunt, ut permittentur ex apostematibus calidis ad duritiem 1.802.b.5
hepar est membrum regale 1.810.b.24
hepar in eius fluxu non recipit panem 1.819.b.21
hepar cum quibus aliquando in colica refrigerandum 1.830.a.20
ob *hepar* quandoque fit anbelitus malitia 1.752.a.23
ad *hepar* ex splene apostema quando permutatur, est malum 1.767.a.1

HEPAR CALEFACIT

Cyperus 1.297.a.59
Gentiana 1.324.a.36
Nasturtium 1.363.b.8

HEPAR MVNDIFICAT

Apium 1.271.a.17
Casia fistula 1.305.b.35
Phisticum 1.320.a.62
Lactuca asini 1.351.a.36
Rubea tinctorum 1.382.b.21

HEPAR CONFORTANTIA composita.

Dialacca 2.316.b.26
Pilule stomachica 2.316.b.26
Unguentum cum pulpa coloq. 2.316.b.27
Sal 2.316.b.27
Medicina alindion 2.316.b.28
Diachryma 2.316.b.28
Medicina Gal. 2.316.b.29
Alcanzi 2.316.b.29
Confectio de scoria 2.316.b.30
Electuarium Gal. 2.316.b.30
Oleum de cinnamomo 2.316.b.31
Suffus bubede 2.316.b.31
Rofus Darj 2.316.b.32
hepatis inflammatio. vide *hepatis* apostema calidum
hepatis caliditatem non temperat crebri

I N D E X

- bri frigida* 1.12.a.37
hepatis & cerebri humiditatem non tem
perat cordis siccitas 1.12.a.40
hepatis calor igneus est causa effectrix
bilis 1.25.b.54
hepatis operatio & usus, qui 1.31.
a.37
hepatis debilitati confert cuscute semen
2.52.b.23
hepatis caliditas quandoque perducit ad
hecticam, verum non est ipsa hectica
2.61.b.22
hepatis dispositiones quomodo cognoscantur
1.130.a.16
hepatis paruitatem digitorum curitas si
gnificat 1.130.a.66
hepatis apostema quomodo cognoscatur
1.131.b.55
in hepatis imbecillitate urinae cur similes
loturae carnis recentis 1.153.a.20
hepatis pars multoties egreditur ex vul-
nere, & non accidit inde mors 2.153.
b.49
hepatis vulnus interficit ut plurimum 2.
139.b.57
hepatis vulnus leue possibile est ut salue-
tur 2.139.b.60
in hepatis medicamentis resoluentibus
permiscenda styptica & boni odoris 1.
196.b.49
hepatis morbum significat granitas &
punctura in dextra parte perseverans
1.191.b.14
hepatis gibbo affectio euacuandum per uri-
nam, concoquo autem per ventrem 1.
196.a.38
hepatis apostematis curatio 1.229.
a.64
in hepatis, & diaphragmatis antiquis do-
loribus arteria, quae est inter pollicem,
& indicem, phlebotomia, iuuamentum
affert mirabile 1.222.a.20
hepatis oppilationis ex creta, cura 2.258.
b.20
hepatis medicamenta cur dulcia magis
quam aromatica esse debeant 2.339.
b.62
hepatis incolmatis quibus conseruatur
2.375.a.61
hepatis complexionem corrumpit hec-
tica accensa cum stomacho per uicinita-
tem 2.63.b.28
hepatis oppilationem vinum dulce rebe-
mentor generat 1.623.b.23
hepatis apostema & pleuresis quibus si-
gnis distinguantur 1.650.a.30
ad hepatis debilitatem cur perducatur ma-
gnitudo splenis 1.779.b.57
hepatis cum mamilla similitudo 1.686.
a.37
hepatis, & stomachi dispositionis, color
est rehemens significatio secundum
plurimum 1.692.b.42
hepatis apostematibus conferre vomitum
criticum 1.739.a.50
ab hepatis apostemate singultus quomodo
facit 1.747.a.59
hepatis apostema calidum habenti qua-
lis sit uomitus 1.740.a.54
hepatis anatomia 1.749.b.64
hepatis venae pulsantis usus 1.750.a.35
hepatis additamenta 1.750.b.10
hepatis caro sensum non habet 1.750.
b.24
hepatis operationum destructio 1.750.
b.31
hepatis virtus digestiua est in carne eius
1.750.b.41
hepatis uirtutes aliae a digestiua, pluri-
mum sunt cum villis eius 1.750.
b.42
hepatis dispositiones quibus modis cogno-
scantur 1.751.b.8
hepatis ex tactu dispositionum signa 1.
851.b.36
hepatis ab eius doloribus dispositionum
signa 1.751.b.48
hepatis dispositionum ex eius operati-
bus signa 1.751.b.55
hepatis ex communitatibus dispositio-
num signa 1.751.b.63
hepatis caliditatem significat color citri-
nus 1.752.a.16
hepatis frigiditatem significat plumbeus
color 1.752.a.18
hepatis siccitatem, & frigiditatem signi-
ficat color brunnus 1.752.a.18
hepatis dispositionum a forma membro-
rum signa 1.752.a.29
hepatis magnitudinem venarum magni-
tudo significat 1.752.a.31
hepatis paruitas, & magnitudo signifi-
catur ex digitorum breuitate, & longitu-
dine 1.752.a.33
hepatis dispositionum ex pilis signa 1.
752.a.35
hepatis dispositionum ex venis signa 1.
752.a.39
hepatis complexio alia per se, alia per ac-
cidens 1.752.a.43
hepatis dispositionum ex illis, quae in ipso
generantur signa 1.752.a.48
hepatis frigida complexionis naturalis si-
gna 1.752.b.62
hepatis dispositionum signa a conferenti-
bus, & nocentibus 1.752.a.62
hepatis caliditatem vincit cordis calidi-
tas 1.752.b.12
hepatis siccitatem non vincit cordis hu-
miditas 1.752.b.14
hepatis humiditatem quandoque vincit
parum cordis siccitas 1.752.
b.15
hepatis caliditas vincit frigiditatem cor-
dis parumper 1.752.b.16
hepatis humiditas vincit siccitatem cor-
dis 1.752.b.17 & 753.a.22
hepatis siccitas semper vincit humidita-
tem cordis 1.752.b.20
hepatis frigiditas parum vincit calidita-
tem cordis 1.752.b.19
hepatis caliditatem vincit cordis frigus
1.752.b.20.25
hepatis humiditatem vincit cordis calidi-
tas 1.752.b.23
hepatis complexionis calida naturalis si-
gna 1.752.b.44
hepatis caliditatem qualiter vincat cor-
dis frigiditas 1.752.b.63
hepatis complexionis sicca naturalis si-
gna 1.753.a.7
hepatis humiditatem cor non vincit omni-
no 1.753.a.10
hepatis siccitas vincit humiditatem cor-
dis valde 1.753.a.13
hepatis humiditatem in ultimo vincit cor-
dis caliditas 1.753.a.15
hepatis complexionis calida, & sicca na-
turalis signa 1.753.a.15
hepatis complexionis frigida, & humida
naturalis signa 1.753.a.14
hepatis complexionis frigida, & sicca na-
turalis signa 1.753.a.62
in hepatis gibbositate & eritulis in un-
de materia expellatur 1.753.b.29
in hepatis concauitate & eritulis in un-
de materia expellatur 1.753.b.31
HEPATIS AEGRITUDINIBUS CONFERANT.
Amomi decoctio 1.269.a.31
Camelotus 1.292.a.16
Lac camelarum saturum 1.347.
b.38
Tapauensis cornuti radice decoctio 1.
379.a.37
HEPATIS AEGRITUDINIBUS CONFERENTIA COMPOSITA.
Fliera 2.286.b.16
Pilula stomachicae 2.309.a.56
Pilula aggregatae 2.309.b.66
Confectio de hiacyntho 2.281.a.64
Fliera menifon 2.328.b.66
hepatis multae complexionis calidae si-
gna 1.753.b.47
hepatis complexionis frigida mala signa
1.754.a.39
hepatis complexionem frigidam habenti
cur saepe febres accidunt 1.753.b.63
& 754.a.61
HEPATIS FRIGIDITATI CONFERANT.
Hyssopus humida 1.335.a.39
HEPATIS FRIGIDITATI CONFERENTIA COMPOSITA.
Dialacca minor 2.278.a.37
Confectio de hiacyntho 2.281.
a.64
Electuarium ascendicon 2.288.
a.14
Electuarium alcanzi 2.288.a.42
Electuarium alsechereben 2.288.
b.21
Electuarium de aniden 2.291.b.52
Condi-

I N D E X

Conditum 2.298.a.16 Oleum de coſſa 2.312.a.29 Emplaſtrum de corduſmeni 2.315.b.12 Eleſtuarium de galuſga 2.329.a.38 hepatis mala complexionis ſicca ſigna 1.754.b.21 hepatis complexionis malitiæ humide ſigna 1.754.b.31 hepatis ſanitas cum ſimilibus conſeruanda, egritudo cum contrarijs expellenda 1.754.b.45 in hepatis egritudinibus qua hora ſumen- darum medicinarum commodior 1.754.b.53 in hepatis egritudinibus medicinas Sty- picas alijs commiſcendas 1.754.b.60 hepatis complexionis naturalis menſurâ ſciri debere 1.755.a.2 in hepatis egritudinibus error curandi ad que inducat 1.755.a.4 in hepatis egritudinibus ſanandis qui er- ror contingat 1.755.a.6 hepatis leſionibus endiuia ſpecifices omnes conferre 1.755.a.21 in hepatis apoſtemate dulcia uitanda 1.756.a.31 HEPATIS APOSTEMA- tibus conſerunt Aque ſulphureæ 1.272.a.57 Calamus aromaticus 1.287.a.2 Idem cum melle, et ſemine apij 1.300.a.51 Caula equi 1.307.a.37 Laurus 1.308.b.63 Eupatorium 1.311.b.47 Gentiana 1.321.a.34 Maſlix 1.354.b.14 Syſimbrium 1.364.b.12 Squinantibi ſlos 1.336.a.46 HEPATIS APOSTEMA- tibus conferentia compoſita. Confeſſio Kiume mediæ 2.282.b.25 Trochiſci de berberis 2.304.b.57 Trochiſci alijs de berberis 2.304.b.38 Trochiſci de eupatorio 2.305.a.7 Trochiſci de reubarbaro 2.305.b.54 Trochiſci alchondinon 2.306.a.28 Medicina Kiume 2.316.b.36 Trochiſci de berberis 2.316.b.37 Trochiſci de reubarbaro 2.316.b.37 Unguentum de muradaſacrim 2.329.b.7 in hepatis complexionis calidæ male cura- tio 1.756.b.8 in hepatis affectionibus tamarindi ha- bent maximam proprietatem 1.756.b.31 in hepatis complexionis calidæ mala vi-	ſus 1.757.a.38 hepatis frigiditatem fortiter uincit cor- dis caliditas 1.752.b.47 hepatis humide complexionis naturalis ſigna 1.753.a.17 hepatis humiditatem quandoque confe- quitur cordis ſiccitas parum ualde 1.753.a.21 hepatis complexionis calidæ, & humide naturalis ſigna 1.753.a.36 hepatis complexionis frigidæ male cura- tio 1.757.b.37 in hepatis intemperie frigida camelarum arabicarum lactis iuuamentum 1.757.b.44 hepatis complexionis frigidæ male uiclus 1.758.a.40 in hepatis frigida intemperie milium eſt prauum 1.758.a.53 hepatis complexionis ſiccæ male curatio 1.758.b.3 hepatis complexionis humide male cura- tio 1.758.b.5 hepatis complexionis calidæ & ſiccæ ma- le curatio 1.758.b.24 hepatis complexionis calidæ, & ſiccæ ma- la ualde conferre lac aſinum 1.758.b.27 hepatis complexionis calidæ, & humide mala curatio 1.758.b.45 hepatis complexionis calidæ, & humide cum materia curatio 1.758.b.48 hepatis complexionis frigidæ, & ſiccæ cu- ratio 1.758.b.67 hepatis complexionis frigidæ, & humide curatio 1.759.a.17 hepatis paruitatis cauſa 1.759.a.32 hepatis parui ſigna 1.759.a.50 hepatis paruitatis curatio 1.759.a.62 hepatis debilitatis cauſa 1.759.b.35 hepatis debilitas totalis qua 1.759.b.64 hepatis retentiua debilitatur ex humidi- tate 1.760.a.3 hepatis expulſiua debilitatur ex ſiccitate 1.760.a.3 hepatis attrahiua debilitatur ex frigi- re 1.760.a.2 hepatis digeſtiua debilitatur ex frigore 1.760.a.2 hepatis debilitatis ſigna 1.760.a.24 HEPATIS DEBILITA- ti conferentia compoſita. Homoruſia 2.275.b.43 Diacurcuma 2.277.b.50 Dialacca magna 2.278.a.16 Dialacca minor 2.278.a.36 Confeſſio de biacyntho 2.281.b.64 Medicina 2.281.b.18 Eleſtuarium alcanzi 2.288.a.42 Diacironiten ex ſucco cydoniorum 2.290.b.54 Eleſtuarium de camphora 2.292.a.1 Eleſtuarium de cinnamomo 2.292.a.58	Conditum 2.298.a.16 Trochiſci alchindi 2.305.b.7 Pilule 2.309.a.30 Unguentum 2.315.a.31 Unguentum ex pulpa coloq. 2.315.a.54 Dialacca 2.316.b.26 Pilule ſtomachicæ 2.316.b.26 Unguentum cum pulpa coloq. 2.316.b.27 Sal 2.316.b.27 Medicina alindron 2.316.b.28 Diacurcuma 2.316.b.28 Medicina Gal. 2.316.b.29 Alcanzi 2.316.b.30 Confeſſio de ſcoria 2.316.b.30 Eleſtuarium Gal. 2.316.b.31 Oleum de cinnamomo 2.316.b.31 Suffuſus hube 2.316.b.31 hepatis diſpoſitionem color ſecundum plu- rimum ſignificat 1.760.a.26 quam hepatis diſpoſitionem ſignificet ege- ſtio ſimilis aquæ carnis 1.760.a.30 quam hepatis diſpoſitionem ſignificet uri- na ſimilis aquæ carnis 1.760.a.37 hepatis complexio frigida humores groſ- ſos tardi motus gignit 1.760.a.60 hepatis complexio calida ponit humores expanſos 1.760.a.60 hepatis complexio ſicca humores paucos groſſos gignit 1.760.a.61 hepatis complexio humida humores aquo- ſos gignit 1.760.a.62 hepatis debilitatis propter ſel ſigna 1.760.a.63 hepatis debilitatis a ſplene ſigna 1.760.a.66 hepatis debilitatis ſtomachicæ ſigna 1.760.b.1 hepatis debilitatis ab inteſtinis ſigna 1.760.b.4 hepatis debilitatis a neſica ſigna 1.760.b.6 hepatis debilitatis ob membra peſtoris ſigna 1.760.b.11 hepatis uirtutis digeſtiuæ debilitatis ſi- gna 1.760.b.16 hepatis digeſtiuæ urina eſt magis ſignifi- catina 1.760.b.18 hepatis digeſtionis pauca ſignum 1.760.b.32 hepatis attrahiua debilitatis ſignum 1.760.b.35 hepatis digeſtiuæ penitus debilitata ſi- gna 1.760.b.35 hepatis digeſtionis corruptæ ſignum 1.760.b.37 hepatis attrahiua, egeſtio eſt magis ſi- gnificatina 1.760.b.39 hepatis attrahiua debilitata ſigna 1.760.b.40 hepatis retentiua uirtutis debilitata ſi- gna 1.760.b.47 hepatis debilitas a qua cauſa plurimum fiat 1.761.a.21 hepatis debilitatis curatio 1.761.a.14

INDEX

in hepatis agnitionibus styptica alijs co-
nisienda 1.761.a.40
in hepatis debilitate resolutius styptica
conuiscenda 1.761.a.40
hepatis debili a maturi a curatio 1.761.
a.44
in hepatis debilitate mazarum rerum in-
uauentum 1.761.a.54
hepatis debilitati omni a proprietate con-
ferre hepatis 1.761.a.59
in hepatis debilitate medicamen landabi-
le 1.761.a.63
hepatis debilitatis digestiua curatio 1.
761.b.17
hepatis debilitatis a caliditate curatio 1.
761.b.47
cui hepatis debilitati philonum obuicnt
1.761.b.10
hepatis debilitati vinum conuenire 1.
761.b.39
hepatis retentiua debilitate curatio 1.
762.a.23
hepatis attractiua debilitate curatio 1.
761.a.28
hepatis virtutis expulsiua debilitate cu-
ratio 1.762.a.37
hepatis debilitas quandoque fit ab omni
malitia complexionis 1.762.a.30
in hepatis digestionem plurimum deficiat
est ex frigore 1.762.a.45
hepatis attractiua deficiat plurimum est
ex frigore 1.762.a.46
hepatis debilitatis vicius 1.762.a.47
hepatis oppilationes ubi accidunt 1.762.
b.5
hepatis oppilationum cause 1.762.b.5
hepatis oppilatio plurimum fit in ramis
portae 1.762.b.17
hepatis oppilationum plurimum non fit ni-
si in latere concauo 1.762.b.20
hepatis oppilatio quando prolongatur,
quas agnitiones inducat 1.762.
b.4
hepatis morborum mater est oppilatio 1.
762.b.29
hepatis oppilationes quid faciat 1.762.
b.20
hepatis oppilationem non esse a pororum
ortu 1.762.b.37
hepatis oppilationem non esse ab ortu car-
nis 1.762.b.37
in hepatis latere concauo si oppilatio fue-
rit, mater e egrediuntur in egestionem
1.762.b.64
in hepatis latere gibboso si oppilatio fue-
rit, mater e egrediuntur in vinum 1.
762.b.66
hepatis oppilationis signa 1.763.a.23
in hepatis oppilationem egestio cur chylosa
1.763.a.46
in hepatis oppilationem egestio cur sit sub-
tilis 1.763.a.44
in hepatis oppilationem egestio cur multa
1.763.a.48
hepatis apostema quibus signis distin-
guatur ab eius oppilationem 1.763.
a.65

hepatis oppilationem habens est pauci
sanguinis, & corrupti coloris 1.763.
b.8
hepatis oppilationis a uentositate signa 1.
763.b.10
hepatis oppilationis a constrictione signa
1.763.b.11
hepatis oppilationum curatio 1.763.
b.38
hepatis oppilationis parte concaua danda
sunt ventrem soluentia 1.763.b.64
hepatis oppilationis parti gibbosa danda
sunt diuretica 1.763.b.46
hepatis oppilatio, quando antiquatur, in-
diget phlebotomia basilica, & soluti-
uo 1.763.b.49
hepatis oppilationis a uentositate curatio
1.763.b.44
hepatis oppilationis ab apostemate cura-
tio 1.763.b.64
hepatis oppilationem quandoque sequitur
difficultas in anhelitu 1.763.b.17
hepatis oppilationis a constrictione cura-
tio 1.764.a.3
in hepatis oppilationem, nisi appareant si-
gna concoctionis, fortia non sunt dada
1.763.b.60
in hepatis oppilationibus chronicis neces-
sarie sunt medicina aperitiua calida
1.764.a.10
hepatis oppilationis calide, uel frigide da-
ri potest absinthium 1.764.a.17
hepatis oppilationes optime aperiant lupi-
ni 1.764.a.29
hepatis oppilationis vicius 1.764.b.63
in hepatis oppilationem solutiua qualia ef-
se debent 1.764.a.28

HEPATIS OPPILA-
tioni conferunt

Anisum 1.259.b.27
Asarum 1.261.a.58
Agnus castus 1.266.b.36
Amomum 1.269.b.32
Amygdala, proprie amara 1.271.
b.54
Aloes 1.274.a.41
Cinnamomum 1.289.b.19
Cicer 1.291.a.36
Camepitios 1.292.a.16
Cubebe 1.292.b.37
Cuscuta 1.292.b.62
Centaurea 1.300.b.30
Malua 1.306.a.55
Eupatorium 1.314.b.47
Phislicum 1.320.a.60
Fumus terre 1.321.b.27
Ficus 1.322.b.40
Gentiana 1.324.a.34
Plantaginis radix, semen, & folia 1.
345.a.45
Lupinus, & proprie quando decoqui-
tur cum aceto, & melle, et proprie
cum melle, ruta, & pipere 1.350.
a.51
Malua 1.360.a.1

Peonia radix 1.377.b.63
Rubea tinctorum 1.382.b.22
Raphani foliorum aqua 1.383.a.29
Cedrus 1.401.a.17
Salicis aqua 1.402.a.23
Endiuia succus 1.402.b.47
Volubilis 1.410.a.16

HEPATIS OPPILATIO-
nibus conferentia composita

Diamarte 2.276.b.38
Confectio de hiacyntho 2.281.a.65
Hieralogodon 2.284.a.66
Syrupus acetosus cum sem. 2.296.
a.4
Trochisci diaphodon 2.303.b.20
Trochisci de camphora 2.304.a.7
Trochisci de lacca 2.307.a.52
Oleum de Kerna 2.312.b.11
Electuarium de carui 2.329.a.10
hepatis doloris signa 1.766.a.10
hepatis uentositatis curatio 1.765.b.16
hepatis uentositatis causa 1.765.a.57
hepatis uentositatis signa 1.765.a.65
hepatis doloris causa 1.765.b.44
hepatis dolor qui mortem in quatuor
tendat 1.765.b.67
hepatis doloris curatio 1.766.a.33

HEPATIS DOLOREBUS
conferunt

Absinthium 1.260.b.24
Agallochus 1.263.a.50
Acorus 1.267.a.39
Aqua sulphurea 1.272.b.28
Agaricum 1.287.a.47
Hepar lupi 1.311.b.18
Phislici oleum 1.320.a.63
Ireos cum aceto 1.334.b.21
Oleum lauri bibitum cum uino odori-
fero 1.351.b.37
Lauri cortex 1.351.b.39
Roubarbarum 1.384.a.26
Muscus 1.407.a.1
Cassia fistula 1.305.b.36
Eupatorium 1.314.b.47
Lacca 1.344.a.55
Pentaphyllonis radices succus cum fa-
le, & melle 1.375.b.6
Pini cortex 2.378.a.39
Raphani semen 1.383.a.34

HEPATIS DOLOREBUS
conferentia composita

Theodoricon magnum 2.284.b.56
Theodoricon cum nucce muscata 2.
285.a.39
Hiera bustus 2.286.a.13
Pulvis de eupatorio 2.308.b.36
Pulvis 2.310.a.12
Pulvis 2.311.a.2
Pulvis 2.311.a.8
Oleum nardinum 2.312.a.23
Oleum de casto 2.315.a.23
Emplastrum phlegmaticum 2.315.a.23

I N D E X

- Emplastrum ex cordumeni* 2.315.b.13
Confessio ex hepate adib 2.329.b.16
Confessio de seminibus 2.316.b.16
Medicina de gentiana 2.316.b.17
Unguentum de cordumeni 2.316.b.17
Trochisci de eupatorio 2.316.b.18
Aqua de radicibus 2.316.b.18
Trochisci de decem tract. 2.316.b.19
Confessio de muscho 2.316.b.19
Confessio de calamentho 2.316.b.20
Athanasia 2.316.b.20
Confessio Hermetis 2.316.b.21
Diacurcuma 2.316.b.21
Diacostum 2.316.b.22
Philonium 2.316.b.22
Kelkelengi 2.316.b.22
Suffus de acoro 2.316.b.23
Pilula de eupatorio 2.316.b.24
Theodoricon 2.316.b.25
Sal 2.316.b.25
Acetum squille 2.316.b.25
hepatis apostematum cause 1.766.b.30
in hepatis gibbi apostemate crisis qualis fiat 1.766.b.53
in hepatis caui apostemate crisis qualis fiat 1.766.b.56
in hepatis gibbositate apostema deterius est eo, quod est apud concanitatē 1.766.b.58
hepatis apostema omne facit oppilationē 1.766.b.60
hepatis apostema quem sanguinem producit 1.766.b.62
hepatis apostematum signa communia 1.767.a.40
in hepatis agriundinibus calidis cur non accidat pulsatio 1.767.a.50
hepatis gibbositas apostematum signa 1.767.a.64
hepatis concanuitatis apostematis signa 1.767.b.20
hepatis, & stomachi communitas, que 1.767.b.36
in hepatis apostemate singultus quando appareat, & quando non 1.767.b.45
hepatis apostema quod maiorem dolorem faciat 1.767.b.52
ab hepatis apostemate quandoque fit hydrops 1.767.b.60
hepatis apostemati quum associatur ventris solutio, mortale 1.767.b.61
hepatis apostematis in vtraque eius parte signa 1.767.b.55
hepatis apostema quibus signis ab apostemate lacertorum distinguitur 1.768.a.5
hepatis apostematum calidorum cause 1.768.a.43
hepatis apostematum calidorum signa 1.768.a.44
hepatis apostematis calidi magni signa 1.768.b.2
hepatis apostematis calidi terminationis modi 1.768.b.6
hepatis apostema calidum quibus signis a pleuritide distinguatur 1.768.b.15
hepatis apostematum calidorum crisis qualis 1.768.b.25
hepatis apostematis calidi permutationis ad duritiem cause 1.768.b.12
hepatis almefire quid 1.768.b.52
hepatis almefire signa 1.768.b.56
hepatis phlegmonis signa 1.768.b.64
hepatis apostematum frigidorum signa 1.769.a.1
hepatis apostematum phlegmaticorum signa 1.769.a.18
hepatis apostematis duri cause 1.769.a.39
hepatis canceri cause 1.769.a.39
hepatis apostematis duri signa 1.769.a.42
hepatis durum apostema cur hypofarca sequatur 1.768.b.59
hepatis durum apostema est uia ad hydro pifim 1.769.a.50.60
hepatis apostematum differentie 1.766.b.11
hepatis canceri signa 1.769.b.9
hepatis dubellati cause 1.769.b.22
hepatis dubellati signa 1.769.b.28
hepatis dubellati eruptio per que loca fiat 1.769.b.38
hepatis dubellati in qua eius parte fiat 1.769.b.44
in hepatis profundo dubellati signum 1.769.b.45
hepatis apostematis calidi, & sanguinei curatio 1.770.a.22
in hepatis apostemate calido que uena secanda 1.770.a.26
in hepatis superficie dubellati signum 1.769.b.47
in hepatis apostemate calido omnia phlebotomia quid contingat 1.770.a.30
in hepatis apostemate calido sanguinem in abundantem extrahendum 1.770.a.36
hepatis apostema calidum velociter durum euadit 1.770.a.41
hepatis calido apostemati qualiter medicinis styptice noceant 1.770.a.48
in hepatis apostematibus calidis resolutionis solis non esse utendum 1.770.a.55
hepatis apostemata cum mollificationis a medico quodam curata 1.770.a.1
in hepatis apostemate calido quibus resolutionis utendum 1.770.b.33
hepatis concanuitati plus obest stypticas quam gibbositate 1.770.b.45
hepatis concanuitati plus nocua est mortificatio, quam gibbositate 1.770.b.46
in hepatis concano apostemate calido existente, cauendum ab urina pronocatio 1.770.b.51
in hepatis gibbo apostemate calido existente cauendum a ventris solutione 1.770.b.52
in hepatis concanuitatis apostemate calido ventrem soluendum 1.770.b.57
in hepatis gibbositate apostemate calido una prouocanda 1.770.b.59
in hepatis apostemate calido ventrem uel restrictum, nec fluidum nimis esse oportet 1.770.b.60
in hepatis apostematibus que initio conueniant 1.770.b.65
hepatis apostematis multoties causa est salus, & perussio 1.771.a.23
hepatis apostematis a salu & perussione curatio 1.771.a.30
hepatis lateris concanui apostematis curatio 1.771.a.33
in hepatis apostemate myrobalani citrimitendi 1.771.a.45
hepatis gibbositate apostematis curatio 1.771.a.60
in hepatis apostemate resolutiua, que 1.771.b.30
hepatis apostemati in fine qualia conueniunt 1.771.b.47
hepatis apostematis cum uentris solutione curatio 1.772.a.11
hepatis apostematis uictus 1.772.a.15
hepatis dubellati curatio 1.772.b.33
in hepatis dubellati cauendum ne pus uiceret uescicam 1.772.b.57
in hepatis dubellati pus cum quibus abluendum 1.772.b.62 & 773.a.65
in hepatis dubellati ulcers incarnatio cum quibus facienda 1.772.b.65
in hepatis dubellati ventris solutio propter duas res esse necessaria 1.772.b.67
in hepatis dubellati ante eius eruptionem ventrem soluenda 1.772.b.7
in hepatis dubellati post eius maturacionem ventrem soluenda 1.772.b.17
hepatis dubellati in eius gibbositate curatio 1.773.a.23
in hepatis dubellati medicina maturantes que 1.773.a.30
in hepatis dubellati quando pus urine meatus, et uescicam uicerat, que uictus ratio 1.773.b.6
hepatis dubellati post mundificationem curatio 1.773.b.15
hepatis dubellati, quum materia ad uentris spatium effunditur, curatio 1.773.b.26
hepatis dubellati uictus 1.773.b.33
hepatis apostematum frigidorum curatio 1.773.b.65
hepatis apostemati frigido indurationi pro pinquo medicamentum conueniens 1.774.a.16
hepatis apostematum durorum curatio 1.774.a.18
ex hepatis apostemate duro, quiescente, confirmato, non euadit aliquis 1.774.a.58
hepatis apostema durum sanari in initio potest 1.774.a.60
in hepatis apostemate duro non est audendum in soluenda uentrem 1.774.b.11

in

INDEX

- in hepatis apostemate duro somnus super latus dextrum est valde conueniens 1.774.b.14
in hepatis apostemate duro medicina singulares quæ 1.774.b.16
in hepatis duro apostemate medicina composita 1.774.b.40
hepatis apostematis duri a percussione curatio 1.775.a.34
hepatis apostematis cancri curatio 1.775.a.49
hepatis apostematis cancri vitium 1.775.a.53
hepatis oppilationis vitium 1.775.a.55
hepatis ab aliqua re extrinseca percussio curatio 1.775.b.35
hepatis additamentum maius aliquando a loco suo remouetur, & huius rei causa, & curatio 1.775.b.41
in hepatis incisione quando sit spes salutis 1.776.a.61
hepatis incisionis, & scissuræ signa 1.776.a.62
hepatis scissuræ, & incisionis curatio 1.776.a.66
hepatis substantia est res grossa, nigra 1.776.b.41
hepatis expulsiōum, vel excrementorum causa 1.776.b.13
hepatis expulsiōem quæ retinetur, errare 1.777.a.46
hepatis aduersionem quid inducat 1.777.b.17
hepatis dabellet quibus signis differat a ventris solutione a virtute 1.778.b.1
hepatis carnis fluxus signa 1.778.b.62
hepaticæ ventris solutionis ob retentionem cursus signa 1.778.b.64
hepatis gibbositate plurimum communicant membra pronocacionis vrina 1.780.a.23
cum hepatis cancanitate plurimum communicant membra fecis 1.780.a.23
hepatis gibbositate plurimum communicant membra anhelitus 1.780.a.24
in hepatis gibbositate meatus sunt stricti 1.781.b.19
ab hepatis aqua mors 1.782.b.53
de hepatis aqua Gal. arguitur 1.782.b.56
in hepatis ægritudinibus frigidis cur ponatur entia 1.786.b.47
hepatis apostema ex cholera supra fel reuerentia 1.792.a.21
ab hepate mundificatione quando splen debilitatur, quæ ægritudines fiant 1.792.b.8
hepatis virtus destruitur splene impingua to 1.800.a.4
hepatis apostema quandoque permutatur ad splenem 1.801.a.30
hepatis apostema melius est, ut permittetur ad splenem, quam splenis ad hepatis 1.801.a.32
in hepatis, & splenis curis multum ingreditur acetum 1.802.b.11
ab hepatis debilitate quandoque vrina sanguinea accidit 1.863.b.48
- HEPATIS DOLOREBUS** conferentia composita.
- Galenii confectio 2.274.a.17
Confectio de muscho 2.275.a.4
Confectio anacardi 2.276.a.19
Athanasia magna 2.277.b.22
Diacostum 2.279.a.52
Alkelkelengi minus 2.280.b.44
Confectio de seminibus 2.281.a.38
Medicina de gentiana 2.282.a.25
Sussufaliud 2.294.b.18
Aqua mellis 2.292.b.6
Aqua zuccari 2.297.b.6
Synpus de cydonijs 2.297.b.43
Trochisci de ros. cum spica 2.303.b.37
Trochisci de berberis 2.304.b.16
Fiera busicos 2.319.a.20
Trochisci de berberis 2.304.b.35
Trochisci aminulli 2.305.a.65
Trochisci de rosis, & eupatorio 2.307.a.26
Trochisci de rubea 2.307.a.42
Trochisci de decem medicinis 2.307.a.62
Decollio aqua de radicibus 2.307.b.30
Apozema de absinthio 2.307.b.50
- HEPATIS DOLOREBUS** antiquis ex frigore, & grossitudine humorum conferentia composita
- Diacurcuma minus Galen. 2.277.b.62
Dialacca magna 2.278.a.16
Confectio de calamentho 2.281.a.38
Confectio de biacyntho 2.281.a.64
Medicina de gentiana 2.282.a.25
Electuarium alsendedicon 2.283.a.14
Sussuf 2.294.b.11
- HEPATIS, ET SPLENIS** doloribus conferentia composita
- Theriaca Estræ 2.316.b.42
Mythridatum 2.316.b.43
Diacurcuma 2.316.b.43
Dialacca 2.316.b.43
- HEPATIS DURTITIE** conferunt
- Assarum 1.261.a.59
Ammoniacum 1.262.a.38
Ben. cum aceto 1.279.a.3
- HEPATIS DURTITIE** conferunt
- Theriaca magna 2.266.a.3
Mythridatum 2.268.b.23
- Homorufa 2.275.b.55
Diacurcuma 2.277.b.50
Dialacca magna 2.278.a.16
Dialacca minor 2.278.a.38
Alkokion 2.278.a.47
Electuarium de aniden 2.291.b.53
Trochisci de reubarbaro 2.305.a.53
Trochisci 2.307.a.6
- HEPATIS, ET SPLENIS** duritie conferentia composita
- Trochisci de reubarbaro 2.316.b.40
Electuarium de aniden 2.316.b.40
Confectio cum hepate adib. 2.319.b.16
- HEPATIS EXTENSIONIS** conferentia composita
- Sussufhubede 2.293.b.15
Regius Dary 2.316.b.32
Theriaca Anic. 2.316.b.33
Confectio Alkindi 2.316.b.34
Confectio de muscho 2.316.b.13
- HEPATIS FRIGORI** conferentia composita
- Oleum de anetho 2.316.b.13
Scherrian 2.316.b.14
Oleum de base 2.316.b.14
Pilule de 11. trati. 2.316.b.14
- HEPATIS GRAVITATI** conferentia composita
- Trochisci de reubarbaro 2.305.a.54
Emplastrum ex cordamoni 2.315.b.13
- HEPATIS INFLAMMATIONI** conferentia composita
- Trochisci de camphora 2.303.a.57
- HEPATIS VENTOSI** tibus conferentia composita
- Electuarium alsendedicon 2.289.a.35
hepati seruunt Stomachus & nene 1.311.a.13
hepati emplastrum ex resolutionibus adhibendum ubi est Asypica boni odoris permiscenda sunt 1.196.b.50
hepati sensus unde 1.750.a.35
hepati spiritus unde 1.750.a.35
hepati quatuor virtutes naturales inesse 1.750.b.40
hepati quæ ægritudines accidunt 1.753.b.4
hepati

I N D E X

hepati que noceant 1.755.a.44
 hepatis conferre radicem aquam 1.755.
 a.16
 hepatis confert a proprietate hepar adib
 1.755.a.27. & 1.756.a.45
 hepatis ne aqua noceat, qualiter danda 1.
 755.a.52
 hepatis nocent omnia viscosa 1.755.
 a.55
 hepatis vinum dulce amicum, & cur 1.
 755.a.66
 hepatis medicinae convenientes qua 1.
 755.b.50
 cui hepatis conveniat vinum odoriferum
 1.755.b.65
 hepatis qui cibi convenientes 1.756.
 a.24
 hepatis dulcia conveniunt 1.756.a.25
 hepatis phislici vehementer inuatiur 1.
 756.a.37
 hepatis confert limaciarum caro 1.755.
 a.29. & 1.756.a.46
 hepatis confert limaciarum caro prepara
 ta cum seminibus 1.758.a.62
 hepatis communicant membra anhelius
 1.763.b.18
 hepatis amica est vna passa 1.761.b.35
 hepatis attractio, dignior est quam mesar
 rei 1.777.a.16
 hepatis malum valde est aloes solum 1.
 785.a.48
 hepatis obesi splen, quum ingrossatur 1.
 792.b.25
 hepatis convenit etiam caro 1.798.a.10
 hepatis non convenit acetum forte, nisi in
 necessitate 1.800.b.10
 hepatis uesticam communicare 1.880.
 b.39

HEPATI CONFERUNT

Aspium 1.271.a.2
 Ammi 1.273.a.17
 Balsamum 1.279.b.40
 Cinnamonum 1.289.b.19
 Cassie syrupus 1.298.b.17
 Endivia 1.311.a.60
 Eupatorium 1.314.b.17
 Felium indum 1.318.b.15
 Gariophyllus 1.328.a.41
 Lacca 1.344.a.53
 Mastix 1.354.b.14
 Nux muscata 1.362.b.29
 Origanum 1.370.b.63
 Aqua rosata 1.381.a.59
 Reubarbarum 1.384.a.25
 Spica 1.396.b.43
 Vna passa 1.410.b.2
 Xyloaloes 1.411.a.7
 Zingiber 1.411.b.54
 Zuccarum albusar 1.413.b.36

HEPATI CONFERENTIA COMPOSITA

Aius darij confectio 2.271.b.63
 Confectio de bianchio 2.281.a.64

Suffus bobede 2.293.b.4
 Suffus 2.294.b.14
 Sal 2.294.b.33
 Trochisci de absinthio 2.304.b.64
 Trochisci de aniso 2.306.b.45
 Pilula Stomachica 2.309.a.57
 Pilula aggregata 2.309.b.66

HEPATI NOCET

Asa 1.270.a.14
 Aloes 1.274.a.41
 ex hepate euacuandum non est totum
 quod oportet, una hora 1.196.b.43
 in hepate dolorem a medicina soluente po
 sum aqua calide remouet 1.211.a.50
 in hepate humorum quatuor esse gene
 rationem 2.385.a.24
 in hepate spiritus acquirat complexionem
 susceptuam virtutum nutritionis, &
 augmenti 2.334.b.2
 ab hepate duae venae oriuntur, vna porta
 & concaua 1.750.b.3
 ex hepate mors festina quando 1.753.
 b.11
 ex hepate quando apostema calidum per
 mutatur ad splenem, est bonum 1.
 766.b.66
 in hepate pus ne colligatur praecautio 1.
 772.b.34
 hepate aqua repleto quando mors sequa
 tur 1.778.a.21
 ex hepate sanguinea chylosa ventris solu
 tio quibus signis a solutione ex mesa
 raica differat 1.778.a.48
 ex hepate cholera plurimum effunditur
 ad stomachum 1.65.b.35
 ab hepate ad stomachum materia efflu
 tis curatio 1.706.b.35
 hepaticus qui 1.759.b.32
 hepaticus fluxus aliquando a phlebotom
 ia fit 2.15.a.20
 hepaticus fluxus qui 1.810.a.60
 hepatici fluxus signa 2.15.a.21
 hepatici color qui 1.760.b.24
 hepatici fluxus senis signa 1.778.a.10
 hepatici fluxus curatio 1.819.a.63
 hepatici fluxus oppilatiui curatio 1.819.
 b.12
 hepatici fluxus sanguinei, sicut phthisis
 curatio est 1.819.b.31
 hepaticum ex colore a medico experto co
 gnosci 1.760.b.32
 hepaticum virus quale 1.778.a.64
 hepaticis in fluxus principio dandum no
 esse paucum 1.819.b.20

HEPATICIS CONFERENCENTIA COMPOSITA

Hiera menison 2.328.b.66
 hepatica ventris solutio. Vide hepatis ex
 pulsio
 hepatica ventris solutio quibus signis ab
 intestinorum solutione differat 1.778.
 a.25
 hepatica ventris solutio quibus signis a

stomachica differat 1.778.a.33
 hepatica ventris solutionis feculentia a ca
 liditate signa 1.778.b.22
 hepatica ventris solutionis feculentia a
 frigida signa 1.778.b.31
 hepatica ventris solutionis feculentia ab
 humiditate signa 1.778.b.43
 hepatica ventris solutionis a siccitate si
 gna 1.778.b.45
 hepatica ventris solutionis ab excreta di
 missione signa 1.778.b.66
 hepatica ventris solutionis ob repletionem
 signa 1.778.b.65
 hepatica ventris solutionis a membri in
 cisione signa 1.778.b.66
 hepaticam ventris solutionem inducit po
 tus vini passis recentis 1.778.a.5
 hepaticae expulsiue cohibita qua mala
 contingant 1.777.a.49
 hepaticae medicinae quales esse debeant 1.
 755.a.11
 hepaticae omnes expulsiues sunt aut a
 fortitudine, aut a debilitate 1.776.
 a.21
 hepaticae fluxiones pertinentes ad debili
 tatem 1.777.a.25
 hepaticae ventris solutionis apostemosa si
 gna 1.778.b.54
 hepaticae ictericia nigra causa 1.794.
 a.26
 hepaticae, & spleneticae curationes quo
 differant 1.800.b.4
 hepaticarum expulsiuum differentia 1.
 776.b.26
 hepaticarum expulsiuum, vel extremen
 torum substantia qualis 1.776.b.29
 hepaticarum expulsiuum signa 1.778.
 a.25
 hepaticas medicinas optime teri debere
 1.755.a.12
 herba iudaica est calida in principio pri
 misca in secundo 1.330.a.52
 herba farina est fortis mundificationis,
 & exsiccationis 2.872.b.35
 hermaphroditii curatio 1.914.a.39
 hermaphroditiorum differentia 1.914.
 a.40
 hermetis confectio inuamenta 2.274.
 a.27
 hermetis confec. descriptio, & dosi 2.
 274.a.32
 hermetis alia confectio inuamenta 2.
 274.a.64
 hermetis 2. confectio descriptio 2.274.
 b.19
 hermetis medicamen 1.980.b.51
 hermetis hiera uis 1.981.b.43
 hermodactylus calidus est, & siccus per
 ueniens ad secundum 1.333.a.38
 hermodactyli sunt nocui stomacho 1.
 975.b.19
 hermodactylorum utilitas in doloribus
 iuncturarum 1.975.b.36
 hernia 1.962.a.20
 hernia testiculi 1.962.a.51
 hernia carnis 1.962.a.54
 hernia varicosa
 hernia

INDEX

- hernia. Vido Ruptura*
hernia ventose signa 1.963.a.12
hernia carnosae signa 1.963.a.25
hernia uaricosa signa 1.963.a.29
herpes vido Formicam
herpes esbiomenos ex strictione 1.92.
 a.33
- HERPETI EST HIOMENO**
 conferunt
- Abbel puluerizatio* 1.261.b.22
Atramenta omnia 1.268.a.40
Arsenicum 1.268.b.12
Alumen cum face vini 1.275.a.42
Lacticinum 1.343.a.35
Lens cum aqua marina 1.349.b.4
Lupinus 1.350.a.46
Nucis oleum 1.362.a.57
hiacynthus innata qualitate latitiam ge-
nerat 2.339.b.7
hiera est. nomen solutini restituentis 2.
 283.a.35
hiera interpretatur medicina diuina 2.
 283.a.37
hiera dicitur medicina diuina, quia afflic-
solutini est res diuina saluans ex vir-
tutibus suis natura 2.283.a.41
hiera Ruffi 2.284.a.52
hiera Ruffi fuit primum solutivorum co-
gnitum 2.283.a.39
hiera picra scilicet amara 2.283.b.5
hiera picra quomodo seruetur 2.283.
 b.24
hiera picra non soluit nisi ex stomacho,
& intestinis, & longinquior pars est
hepar, absq; venis 2.283.b.49
hiera picra quos humores euacuet 1.227.
 b.18
hiera Gal. descriptione vniuersitatis 2.
 285.a.65
hiera Galen. descriptione Pauli 2.285.
 b.20
hiera Gal. 2.285.b.27
hiera eufacaris, & est Hip. 2.285.
 b.40
hiera alia Hip. 2.285.b.53
hiera caragini Antiocheni 2.286.
 b.67
hiera confortans visum &c. 2.286.b.13
hiera alia Andromachi 2.286.a.26
hiera faneligoris 2.286.a.36
hiera bustus, & eius inuamenta 2.286.
 a.50
Hiera Auic. 2.286.b.24
Hiera relata ad busicos 2.319.a.18
hiera relata ad Drios 2.319.a.32
hiera antisoros 2.328.b.46
hiera mundificans caput 2.319.a.8
hiera menison 2.328.b.62
hiera nocet in calido, & sicco 1.702.
 b.62
hiera commixta cum melle plus soluit 1.
 707.a.14
hiera commixta cum melle minus confor-
tat 1.707.a.14
hiera non est danda, quando adest calidi-
tas inflammata 1.707.a.25
hiera confert humoribus praesertim chole-
ricis in stomacho, & praecipue cum de
coctione absinthij 1.707.a.30
hiera picra in stomachi ulceribus ualde
utilis 1.735.b.5
hiera picra educit humores cholicos 1.
 784.a.64
hiera picra educit superfluitates absque
humiditatibus innatis 1.784.a.66
hiera diacoloquintidos soluit humores
viscosos, grossos 1.784.b.10
hiera cum syrupo acetoso est communis
ad plures vomitus species 1.744.
 b.24
hiera mundificat sanguinem 1.784.b.32
hiera picra radix est aloes 2.265.b.28
hiera logodion radix est elleborus 2.265.
 b.29
hiera picra ingredientium examinatio 2.
 283.b.6
hiera picra compositione diuersificati sunt
antiq; in quantitate, et qualitate aloes
 2.283.b.30
hiera picra solutio est festinans, sed cum
facilitate, & paulatim, & cum tardi-
tate, & fortasse in die secundo 2.283.
 b.42
hiera picra inuamenta 2.283.b.52
hiera picra descriptio & dosi 2.283.
 b.56
hiera logodion, & eius inuamenta 2.283.
 b.63
hiera logodionis descriptio, & dosi 2.
 284.a.14
hiera logodion descriptione philagrij 2.
 284.a.30
hiera logodion descriptione Pauli 2.284.
 a.42
hiera Archigenis inuamenta 2.284.
 b.10
hiera Archigenis descriptio, & dosi 2.
 284.b.30
hiera Archigenis descriptio Pauli 2.
 284.b.41
hiera Andromachi descriptio, & dosi
 2.285.b.55
hiera Andromachi inuamenta 2.286.
 a.13
hiera bustus descriptio 2.286.a.50
hiera picra proprietates 1.616.b.45
hiera vis 1.702.b.56
hiera utilitas 1.707.a.10
hiera descriptio 1.707.a.32
hiera diacoloquintidos quae commiscen-
da 1.784.b.2
hieram ualde conferre in stomachi agri-
tudinibus ex materia, quae sit ambigua
 1.702.b.55
hieram non esse dandam, quando non ad-
est materia 1.702.b.59
hiera sumpta, est ambulandum 1.707.
 a.26
hiera sumpta regimen non est alterandū
 1.707.a.21
ex hiera, portione una quandoque remoue-
tur stomachi agritudo 1.707.a.24
- in hiera loco croci ponantur rose rubae,*
si casus appetitus fuerit, aut nausea 1.
 707.a.25
hiera quare antiquitus non erant in usu
 2.283.a.43
hiera quomodo in usu fuerint introducenda
 2.283.a.47
hiera magis sunt saluae, quam decoctio-
nes, & pilulae 2.283.a.54
hiera non diminuantur propter malitiam
sua sed propter consuetudinem ma-
lam 2.283.a.55
hiera non trahunt a longinquo sicut deco-
ctiones, & pilulae 2.283.a.57
hiera cum aqua epithymi debet sapius
exhiberi 2.283.a.62
hieris quandoque proiciunt saltem missa
 2.283.a.60
de hieris dosi est usque ad aur. 4. 2.283.
 a.59
Hippocratis liber inuentus in eius sepul-
chro 1.765.b.13
hiera sanguinis ad lapidem, preparatio 1.
 877.a.66
hiera sanguinis vsus 1.892.a.20
hirundo serpens est similis colori limul-
is, & est longitudo cubiti minus,
& interficit ante secundas horas 2.
 215.a.2
hirundinis serpentis morsus nocentia,
& cura 2.216.a.4
hirundines quomodo preparande 1.616.
 b.8
hirundinum pulli sanant sinantiam 2.
 325.b.60
hirundinaria 1.306.b.34
homo solus inter reliqua animalia habet
furculam 2.175.b.33
homo morsus a cane rabioso in primis non
patitur aliud quam vulnus cum dolo-
re, sicut alia vulnera 2.221.a.56
homo morsus a cane rabioso deinde habet
aliquid de cogitationibus corruptis, et
somnum corruptum 2.221.a.59
homo morsus a cane rabioso post aliquot
dies incipit spasmarum, & fugere lumina
 2.221.a.63
homines morfi a cane rabioso, quoties ap-
proximat eis aqua, imaginantur canem
 2.221.b.3
homines morfi a cane rabioso quandoque
diligent velutari in terra 2.221.
 b.5
homines morfi a cane rabioso quandoque
perueniunt ad sudorem frigidum, &
syncope, & mortem 2.221.b.9
homines morfi a cane rabioso quandoque
proiciunt sperma sine desiderio, & est
signum spasmi 2.221.b.6
homo morsus a cane rabioso quandoque
latrat sicut canis 2.221.b.14
homo morsus a cane rabioso quandoque
desiderat aquam, & strangulatur per
eam 2.221.b.11
homo morsus a cane rabioso quandoque
mingit pinguedinem, in qua sunt ves-
iculosae mirabiles 2.221.b.17
 homo

INDEX

homo morfus a cane rabioſo eſt promptus
ad moruendum hominem 2.221.
b.26

homo morfus ab homine raorſo a cane ra-
bioſo et accidentia patitur, quæ et ille
homo 2.221.b.28

homo morfus a cane rabioſo cum videt ſe
cum ſuam in ſpeculo non cognoscit ſe
ipſum 2.221.b.36

homo morfus a cane rabioſo moritur in-
ter hebdomadam uſque ad ſex men-
ſes, et ſpatium tẽperatum eſt 40. dies
2.221.b.45

homo morfus a cane rabioſo quandoque
terreſcit poſt ſeptem annos dicunt ali-
qui, ſed non creditur 2.221.b.48

homo na peruenit ad ultimum impingua-
tionis, niſi cum eſt frigida comple-
tio 2.260.a.36

homo temperatus, et proprie in adoleſcẽ-
tia eſt laudandus 2.260.a.56

homo magnanimus et fortis quid ſit
338.b.29

hominis corpori quæ inſunt omnia ſunt
tria genera, ſ. membra continentia il-
lud quod eſt in eis de humiditatibus,
et ſpiribus 2.1.b.27. et 2.b.14

hominis mali ingenio et intellectu ſigna
1.136.b.34

hominis peſſimi ſigna 1.136.b.40

de hominis morſu 2.220.a.39

hominis morſus cura 2.220.b.24

HOMINIS MORSPRAE
conſere

hominis ſtorcus pulverizatum 1.350.
a.45

hominis hepar eſt maius hepate omnis
animalis appropinquantis ei in quanti-
tate 1.79.a.63

hominis, et porci ſanguis, et caro ſunt ſe-
milia in omni re 1.388.a.10

hominis temperator complexio contingit
quæ alijs omnibus 1.16.a.17

hominis cum ſum-poſtemata, et ulcera-
leni- deſtruitur ratio eius, eſt ſignũ
mortis 2.159.a.13

homines vehementius expoſiti ad haben-
das ſcorpulas, ſunt cetera habentes
coſta, humidarum complexionum 2.
127.b.39

homines pingues non generant 2.260.
a.38

in hominibus aliquando generari lac
687.b.40

in hominibus omnibus hepar non compo-
nere coſtas 1.750.b.22

hominiſe inuamenta, et deſcriptio 2.
275.b.53

hora cibi in conualeſcentibus qualis
103.a.51

hora quæ ab euacuatione prohibeat
202.b.41

hordeum eſt frigidum, et ſiccum in pri-
mo 1.371.b.41

hordei aqua ineſt apertio 2.14.b.41

hordei aqua ſi acetet in ſtomacho, quo-
modo corrigenda 2.32.b.10

hordei Kiſt quæ ſint inuamenta 2.30.
a.50

hordei aqua, et ſyrupus acetofus quomo-
do ſiant, et quibus exhibeantur, et
quomodo 2.32.a.33

hordei aqua in potu cum adeſt ſiccitas
naturæ non conſert 2.32.b.9. et 2.
39.b.21

hordei aqua poſt ſyrupum acetofum exhibenda 2.32.b.22. et 39.b.39

hordei chiſt ineſt inſrigidatio, et hume-
ſcatio 2.40.a.10

hordei aqua medicina odorem in ſtoma-
cho relictum corrigit 1.210.b.38

hordei aqua febri et pharmacia conuenit
1.211.a.28

hordei aqua eſt bona ad aggregandum
ſputum 1.640.a.16

hordei aqua bona 1.705.b.13

hordei aquam poſt adminiſtrationem ſo-
lutiui laudari 1.662.b.16

hordei aqua eſt magis ultima in confortã-
do 1.661.a.8

hordei aqua propria, et 1.756.b.18

hordei chiſt facultas 1.772.a.15

hordei aqua cum tamarindis inuatiua eſt
ad difficultates agriudicium 1.738.
b.86

hordei aquæ facultas 1.738.b.39

horminum calidum eſt in eundo humi-
dum in primo 1.404.a.47

horripilatio quia 2.23.a.64

horripilatio propter illud quod iam pu-
truit 2.46.b.15

horripilatio in hominibus unde proueniat
2.79.a.60

horripilatio accideſ poſt euacuationem
eſt de ſignis 2.88.b.49

horripilatio cum ſudore, malum 2.95.
a.4

horripilatio ſignificat expenſionem humo-
ris mali nocentis in corpore 2.25.
b.6

horripilatio ex aqua calida quandoque ſit
1.126.a.27

horripilatio ad modum puncturæ acutæ
cholera rubeam redimere ſignificat
1.137.b.26

horripilatio quibus poſt coitum ſiat
1.903.a.3

horripilationis regimen et cura 2.34.
a.58

horripilationis causa 1.124.a.66

horripilatur cutis ex aqua multa calidi-
tatis 1.124.a.66

HORRIPILATIONI

conſer

Oleum lauri 1.351.b.52

HORRIPILATIONI

hyemis conſer

Syrupus de thymo 1.330.b.53

HORRIPILATIONIBVS

conſerentia composita

Conſeſſio de calamentho 2.231.
a.39

humeri anatome 1.44.a.49

humeri muſculorum anatome 1.54.
a.39

de humeri diſlocatione 2.175.b.52

HYMERORVM DOLO-

ribus conſerentia composita

Pilula de capſia maiores 2.308.
a.59

humor quid ſit 1.20.b.40

humor non eſt niſi quod nutrit 1.23.
b.30

humor alius bonus alius malus 1.20.
b.42

humor quilibet putreſcens propriam ſe-
brem efficit 2.18.a.48

humor aquoſus ſit plerumque uirulentus
1.177.b.45

humor non educatur, niſi ad partem decli-
nationis ipſius in euacuatione 1.706.
b.67

humor ſtomacho impaſtus euacuatur
per aloem 1.707.a.5

humoris dominantis ſigna 1.137.a.54

humoris putreſactio diſſert ab euacuatione
reſolutione 1.162.b.11

humoris putreſactio ex cauſis eſt et in-
trinſecis et extrinſecis 1.162.b.27

humoris rectificatio ſit euacuatione, et
complexione cum permutatione, et
acceptione eius, cuius bona ſit dige-
ſtio in qualitate, et quantitate 2.254.
b.55

humoris putridi in ſtomacho ſigna 1.716.
a.51

humoris mali nauſeæ facientis ſigna 1.
741.a.22

humoris mali uomitus facientis ſigna 1.
741.a.22

humoris temperantia in renum ulceribus
1.871.a.12

humoris ſanioſi uomitus facientis ſigna
1.741.a.25

humori cuique eſt periodus ſibi conueniens
2.77.a.46

humorem dominantem ex ſomnijs ut co-
gnoſcas 1.135.b.37

humorem aquoſum olera generant 1.980.
a.24

humore alio vincente præter ſanguinem
magis neceſſaria cautela eſt euacua-
tio 2.27.a.20

ab humore ſuperfluo corporis euacuatiſi-
gium 1.207.a.17

humores quattuor ſunt 1.21.a.11

humores et elementa ſubiectum ſunt lon-
ginquam ſanitatis et morbi 1.7.
b.67

humores an ſint, quot ſint, et quomodo
ſint, cedere debet medicus 1.8.b.14

humores apti putreſcere quæ 2.18.a.40

H humo-

INDEX

- humores naturales plures esse, neque so-
lum sanguinem humorem dici 1. 23.
b.7
humores cuius rei comparatione sanita-
tis sint cause 1. 23. b. 41
humores generantur ex prima ciborum
mitione 1. 29. a. 40
humores quibus tenes sunt, eorum ua-
cuatio eos debilitat 1. 26. a. 61
humores tenues euacuati sunt faciles 1.
26. a. 65
humores quibus causis singuli mouean-
tur 1. 26. b. 1
humores cinis sunt in estate 1. 101.
a. 63
humores frigidi sunt phlegma & melan-
cholia, & uentositas & compositam
ex his 2. 115. a. 6
humores qui facile nomantur, & qui non
1. 206. b. 60
humores cholericis educuntur solutione u-
tris cum hiera pira 1. 78. a. 66
humores corrumpuntur, quandoque &
aduruntur ex uigilijs 1. 816. b. 25
humores corrumpuntur quandoque, &
aduruntur ex dolore 1. 816. b. 25
humores corrumpuntur quandoque &
aduruntur ex medicinis calidis 836.
b. 26
humores infantium, & adolescentium sunt
subtiliores 1. 874. b. 14
humores senum sunt grossiores 1. 874.
b. 17
humorum generationis causa caliditas est
& frigiditas 1. 26. a. 20
humorum fluxiones adiunat balneum 1.
120. b. 19
humorum fluxiones cohibent balnea ni-
trofa, sulphurea, asafa 1. 120. b. 23
humorum cruditate in uenis existente
ab euacuatione abstinendum 1. 184.
b. 7
humorum cruditate in uenis existente
cum sanguine pauco quid agendum
1. 185. b. 10
humorum cruditati in uenis diacymina,
& diatriopipericon 1. 185. b. 21
humorum cruditate in membris radicali-
bus non in uenis existente quid agen-
dum 1. 185. b. 27
humorum cruditate in uenis & extra ue-
nas existente quid agendum 1. 185.
b. 50
humorum maturacionis gratia cibi probi-
bentur 1. 195. a. 22
humorum acutorum digestiorem fortis
extinctio quandoque prohibet 1. 201.
a. 18
humorum quantitas quomodo temperan-
da 1. 189. b. 19
ex humorum subtilitate quomodo produ-
cantur spiritus 2. 334. a. 23
humorum commotio quibus sit sedanda
2. 336. b. 57
humorum calidorum effusio confert ne
hemerit syrupus de papauere 1. 702.
b. 67
humorum bonitatem significat splenis ex
tenuatio 1. 800. a. 8
humorum malitiam significat splenis pin-
guedo 1. 800. a. 10
humorum sparsionis multoties balneum
fit causa 1. 730. a. 40
humoribus crudis existentibus phleboto-
miam esse inutilem 1. 219. a. 4
humoribus cholericis in stomacho con-
fert hiera, praesertim cum decoctione
absinthij 1. 707. a. 30
HVMORIBVS CRVDIS
conferentia composita
Confectio de alijs 2. 277. a. 57
Diapipereon 2. 288. a. 2
Diaphanicon 2. 288. b. 36
Electuarium cabrosius muschatum 2.
289. a. 5
Scoria decocta 2. 290. a. 2
Electuarium Celsarum 2. 292. b. 35
Trochisci Andromachi abstersiui 2.
305. b. 57
Pilula fetida alkindi 2. 308. a. 40
Pilula filij huberic 2. 309. b. 46
Pilula de euphorbio 2. 310. b. 25
humores naturales tuetur innatus calor
ne eis extraneae caliditates dominen-
tur 1. 135. a. 1
humorum multos significat urina spissa in
acutis febribus 1. 154. b. 39
humores temperati uehementer ius pulli
1. 178. b. 22
humores sequi augmentum luminis lune
1. 225. b. 29
humores frigidos maturat anethum 1.
275. a. 55
humores quattuor anni temporibus respo-
dere 2. 377. b. 35
humores grossos quae euacuent 2. 685.
b. 26
humores grossos rectificantes medicina so-
lutius quae 1. 708. a. 6
humores grossos, tardi motus, gignit frigi-
da complexio hepatis 1. 760. a. 60
humores paucos grossos gignit sicca com-
plexio hepatis 1. 760. a. 62
humores aquosos gignit humida comple-
xio hepatis 1. 60. a. 62
humores viscosos, grossos, soluit hiera dia-
coloquinibidos 1. 784. b. 2
humores expansos hepatis complexio ca-
lida gignit 1. 760. a. 59
humores ad interiora expellit frigus 1.
829. b. 10
humores malos in stomacho adesse signi-
ficat uermium exitus cum vomitu 1.
852. a. 48
humores aequat phlebotomia 1. 871.
b. 58
HVMORES GROSSOS
mundificancia composita
Electuarium de cinnamomo 2. 292.
a. 53
Pilula fetida magna 2. 308. a. 8
Pilula fetida maiores 2. 308. a. 23
Pilula fetida minores 2. 308. a. 32
Oleum sindi 2. 312. b. 3
HVMORES GROSSOS
educencia composita
Pilula de castia maiores 2. 308. a. 60
Pilula de castia minores 2. 397. b. 12
Pilulae 2. 310. a. 64
HVMORES OMNES
soluentia composita
Hieralogodon 2. 283. b. 62
Pilula aggregatiua 2. 309. b. 67
Decoctio collecta 2. 319. b. 5
humidum cito formas amittit, & cito cat-
suscepit: siccum vero contra 1. 9.
b. 24
humidarum partium corporis ordo 1. 16.
a. 46
humiditas maior quam debet, si ualde
excesserit, reducit corpus ad frigidita-
tem, si non multum excesserit, conser-
uat ipsum diutius, sed tandem reddit
ipsum frigidius quam debet 1. 13.
b. 19
humiditas reposita in uenis est materia
febris putredinis 2. 61. a. 62
humiditas euacuationem quandoque se-
quitur eius quod retineri debet, sed per
accidens 1. 115. a. 16
humiditas innata non sufficit sola ut ro-
stendo calori innato & ambienti cor-
pora nostra sustineat sed nostrorum cor-
porum duratio est ob alimenta 1. 153.
a. 17
humorosa febris quomodo fiat 2. 1.
a. 20
humiditas quomodo cognoscitur 2. 60.
a. 60
humiditas: omnis proprium est ut putre-
fiat 2. 53. a. 60
humiditatis stomachi: multitudinem si-
gnificantia 2. 21. a. 35
per humiditatem est augmentum 1. 2.
a. 32
humiditatem innatam destrui & calorem
innatum extinguere necesse est 1. 18. b. 12
humiditatem naturalem naturalem calorem
esse materiam 1. 163. a. 7
humiditatem augeri ex frigidis causis 1.
201. a. 46
humiditate uis digestiua eget 1. 73.
a. 20
in humiditate uita existit 2. 57. a. 1
humiditates in membris diuersae 2. 61.
a. 59
humiditates corporis quaedam sunt prima,
quaedam secunda 1. 20. b. 51
humiditates corporis secunda uel super-
fluas sunt, uel non superfluas 1.
20. b. 55
humiditates naturales assimilantur humi-
ditatibus lucernae, & lycubus 2. 54. b. 15

INDEX

- humiditates corporum a luna pati 2.104.
a.16
humiditatum secundarum quae non sunt
superfluitates, species quattuor 1.20.
b.61
humiditatum quaedam est reposita in ue-
nis, & quaedam est sparsa in membris
sicut ros 2.51.a.63
- HYMIDITATES CON-**
ferentia conuoluita
- Trochisci de rosis, & scilicet 2.303.
a.43
Sulfolutius 2.309.a.47
Pulvis indur 2.310.b.33
humidiores hominum sunt qui septentrion-
ales terras colunt, & qui artes aqueas
exercent 1.13.b.66
humectatio non est conueniens plerisque
2.114.a.15
humectantes causas, quae 1.122.b.6
humectantia maxime quae 1.201.a.47
humectantia actu aut potentia quae sunt
2.382.a.26
humectantium raro resoluit 2.129.b.29
in humectando & exsiccatando timor est
aqualis 1.201.a.55
humectandi tempus est longius quam ex-
siccandi 1.201.a.58
humectandi spatium est longius, quam
exsiccandi 1.700.b.53
humectandi uehementer vinum mixtum
vel temperate bibitum 1.201.a.51
hydra, & andrion, an sint unus, dubitat
Alic. 2.216.b.47
de hydra & eius morsu 2.216.b.45
hydromel infrigidatos semper fortes fa-
cit Galeni sententia 1.146.b.16
hydrops quid 1.779.a.63
hydrops 1.760.b.61
hydrops agglutinationis errorem sequitur
1.711.b.60
hydrops quae minus perniciose 1.653.
b.55
hydrops quando fiat 1.755.a.51
hydrops carnosus 1.752.a.59
hydrops quandoque ab hepatis aposte-
mate 1.767.b.60
hydrops astate accidit 1.101.a.14
hydrops habet causas, & indicia com-
muna 1.779.b.7
hydrops non accidit absque agitudine he-
patis propria, aut propter communia
tem 1.779.b.9
hydrops a quibus membris potissimum per
communiacionem fiat 1.780.a.26
hydrops deterior quae 1.780.a.40
hydrops deterior est, quae est cum agri-
tudine acuta 1.780.a.40
hydrops asilites speciebus omnibus hydro-
pis est malignior 1.780.a.49
hydrops propter duritiem splenis, magis
salua est, quam adueniens propter duri-
tiem hepatis 1.700.a.53
hydrops anhelitus constrictionem aliquam
do facit accidere 1.780.b.1
hydrops aliquando facit accidere solutio-
nem ventris 1.780.b.1
hydrops quae magis salua 1.780.b.5
hydrops melancholico accidens resoluit
melancholiam 1.780.b.13
hydrops humectat melancholiam 1.780.
b.13
in hydropisi oportet ut sit natura in leni-
tate, & siccitate cognita 1.780.b.19
hydrops incipit ex albutin 1.780.b.21
hydrops ex fluxu uentris 1.809.b.49
hydrops matricis, vide matricis aquam
hydrops ex uentositatis retentione 1.
848.b.6
hydropis est apostema aquosum 2.125.
a.15
hydropis multoties accidit propter fri-
gus uesciae 1.880.b.41
hydropis ex fluxu sanguinis 1.944.
b.66
hydropis ex apostemate duro matricis 1.
955.b.32
hydropis causa 1.724.a.60
hydropis causa 1.724.b.54
hydropis cum febre curatio qualis 1.649.
a.3
hydropis tympanitis curatio 1.724.b.6
hydropis carnosae causa 1.766.b.65
hydropis species 1.771.a.67
hydropis causa 1.779.b.7
hydropis causa aut propria sunt hepati,
aut cum communitate 1.779.b.13
hydropis causatione hepatis 1.779.
b.16
hydropis causa cum communitate quae 1.
779.b.41
hydropis causa antecedentes 1.779.b.17
hydropis causas non bene assignari qui-
busdam 1.780.a.28
hydropis aquositate quando ex hydro-
pico natura expellit per seipsum, signi-
ficat euasione 1.782.a.6
hydropis omnes species sequitur corruptio
coloris 1.783.a.63
hydropis signa communia 1.783.a.61
hydropis urina qualis 1.783.b.10
hydropis caliditas non oportet, ut iudice-
tur propter tincturam, & rubedinem
urinae 1.783.b.15
hydropis ex hepatis apostemate signa 1.
783.b.21
hydropis a causa calida signa 1.783.b.30
hydropis ab expulsionem signa 1.783.
b.36
hydropis a liquefactione signa 1.783.
b.37
hydropis ab acutis agitudinibus signa
1.783.b.41
hydropis ab apostemate duro signa 1.
783.b.44
hydropis ab apostemate calido signa 1.
783.b.47
hydropis splenetica signa 1.783.b.50
hydropis ex renibus signa 1.783.b.54
hydropis a sanguine signa 1.785.b.17

- in hydropis ascleris sanatione non spher-
tur, si fuerit apostema durum 1.785.
b.20
hydropis frigida cum quibus exsiccanda
1.785.b.32
hydropis speciebus omnibus oleum de
phibit, & amygdalinum iuuatina
sunt 1.785.b.36
hydropis ascleris uictus 1.790.a.33
hydropis hypofarce curatio 1.790.b.33
hydropis tympanitis ex intemperie cali-
da curatio 1.791.a.59
hydropis tympanitis curatio 1.791.
a.32
hydropis tympanitis ex intemperie frigi-
da curatio 1.791.a.61
hydropis aquam subtiliatinam esse 1.203.
a.40
hydropis ascleris calida conferentia 1.788.
b.60
hydropis exercitium conueniens 1.171.
b.47
hydropis confert syrupus ex absinthio 1.
260.b.12
hydropis ex retentione sanguinis conuenit
phlebotomia 1.785.b.6
hydropis quae mala inferat phlebotomia 1.
785.b.7
hydropis lac est medicamentum iuuatuum
propter illud, quod in ipso est de abster-
sione 1.786.b.39
hydropis lac est conueniens propter il-
lud, quod in ipso est de proprietate sua
1.786.b.43
hydropis conferunt omnia diuretica 1.
790.b.18

HYDROPI CONFERVNT

- Asinthium 1.260.b.12
Asarum 1.261.a.60
Ammoniacum 1.262.a.40
Agnus castus 1.260.b.39
Apizemen 1.271.a.17
Aque marinae uapor 1.272.b.21
Aceti uaporatio 1.277.b.26
Calamus aromaticus 1.278.a.3
Baurach cum ficibus 1.280.b.41
Cinnamomum 1.289.b.21
Coloquinthide radix 1.290.b.36
Cicori de oculo 1.291.a.34
Chamedrys syrupus 1.292.a.58
Erici caro cum oxymelle 1.296.
a.61
Calamentum 1.299.b.18
Cucumer asinus 1.304.a.50
Chamaecris aloi radix cum uino 1.
306.b.56
Corda equi 1.307.a.37
Cantharidis 1.307.a.60
Erici salicis cum oxymelle 1.312.
b.23
Eupatorium 1.314.b.53
Ireos 1.314.b.24
Locustae cum myro 1.319.a.44
Lutum terra solaris 1.341.b.35
H 2 Lac-

INDEX

Lacca 1.344.a.54
Lentium pulmentum cum plantagine
 1.345.a.47
Lac caprinum, camelarum, asinarum
 1.347.b.28
Lens 1.349.b.25
Myrobalani chebuli 1.353.b.24
Mezerion 1.355.a.31
Maiorane decoctio 1.357.a.36
Vinum de opopanaco 1.367.b.67
Fax olci 1.370.a.5
Ostracum 1.371.b.10
Polium 1.373.b.10
Ruta cum ficubus emplastrata, aut e-
ius vinum bibitum 1.382.a.3
Raphani aqua 1.383.a.35
Squilla 1.385.b.32
Squinanthi radix cum pipere 1.386.
 a.42
Spuma maris rosca 1.389.b.20
Stercus caprarum 1.390.a.43
Scrapinum 1.394.b.38
Endivia succus 1.402.b.46
Urina hominis, & cameli 1.402.
 a.60
Urina porcorum 1.408.a.65
Pitis radix cum aqua pitis sylvestris,
aut vino 1.409.b.46
Zuccharum allusar cum lacte camele
nouiter facta 1.413.b.34

HYDROTISI CONF-

rentia composita

Theriaca 2.316.b.44
Mithridatum 2.316.b.44
Confectio Hermetis 2.316.b.45
Medicina chiune 2.316.b.45
Hiera archigenis 2.316.b.45
Medicamen 2.319.b.34
hydropem qua soluant 1.121.a.27
hydropisim quid portendat 1.207.
 a.50
ad hydropisim carncam perducit virtutis
alteratiue debilitas 1.713.b.15
hydropem humidum inducit 1.725.
 a.30
hydropisim inducentia apostemosa ab op-
ilatione hepatis 1.262.b.26
ad hydropisim splenis magnitudo cur per-
ducatur 1.779.b.57
hydropisim aliquando dispenecam induce-
re 1.780.a.67
hydropisim non esse ab ulceribus perfora-
tis intestinorum 1.782.a.30
hydropisim calidam habens vino non ap-
propinquet 1.790.b.2
hydropisim frigidam habens vinum ne bi-
bat nisi subtile, antiquum, parum 1.
 790.b.4
hydropisim curari non cum calidis tantu,
sed etiam cum frigidis 1.789.b.20
post hydropisim solutio ventris, & pro-
prie eueniens ab apostemate hepatis,
mala 1.811.b.22
ad hydropisim quandoque perducunt ex-

coriatio, & ulceratio intestinorum 1.
 811.b.33
ad hydropisim quandoque colica perducit
 1.836.a.17
hydropisim fieri a renum agritudinibus
 1.864.a.34
ad hydropisim multoties perducit aposte-
ma durum renum 1.870.b.36
ad hydropisim via est durum hepatis apo-
stema 1.769.a.50. & 60

HYDROTISI CONF-

rentia composita

Theriaca magna 2.266.b.14
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.a.30
Homorusia 2.275.b.57
Diacurcuma 2.277.b.51
Diacurcuma Gal. 2.277.b.61
Dialacca magna 2.278.a.16
Diaulfur 2.279.a.19
Alkelchelengi magnum 2.280.
 b.7
in hydropisim que medicine conueniant 1.
 206.b.9
hydropi laborans phlebotomiam deuitet,
quantum potest 1.785.b.4
de quo hydropisim laborante sit magis ti-
mentum 1.780.a.59
in hydropisim a splenis duritie speratur cu-
ratio 1.780.a.64
in hydropisim ventris solutio significat pro-
pinquitatem mortis in tribus diebus 1.
 780.b.20
in hydropisim anbelitus quadoq; alteratur
propter compressionem officialem 1.
 780.b.3
in hydropisim natura sicca melior est quam
lenis 1.780.b.20
in hydropem quid obseruandum 1.780.
 b.25
in hydropem carnosam dispositio locorum si-
gnificat fortitudinem, & tolerantiam
solutionis ventris 1.780.b.29
cum hydropisim quandoque sit egestio san-
guinolenta, que non absconditur, neq;
sanatur 1.811.b.29
in hydropisim multiplicatur apostemata
frigida uirga 1.918.b.37
hydropisibus cur partium inflatio acci-
datur 1.783.a.66
hydropisibus accidunt plurimum febres te-
pidæ 2.783.b.17
hydropis quum catarrhum patitur in
pluribus horis, redit inflatio in spatio
trium dierum 1.782.a.8
hydropici mortem pronunciant excreme-
ta ventris 1.780.b.10
hydropicum ex icterico fieri quando time-
dum 1.795.b.16
hydropici cur secundum plurimum mo-
riantur 1.769.b.1
hydropici non curantur, nisi in principio
 1.769.b.50
hydropici asclitici calidam hydropisim

habentis curatio a Galen. 1.789.
 b.50
hydropici quasi ab ulcere intestinorum 1.
 810.b.61
hydropicorum ulcerum curatio car sit
 difficilis 2.156.b.43
hydropicis prope mortem accidunt ul-
cera oris, & gingivarum 1.780.
 b.6
hydropicis in fine accidunt ulcera in cor-
pore 1.780.b.8

HYDROPICIS CONF-

rentia composita

Alkelchelengi minus 2.280.b.43
Trochisci 2.307.a.6
Pilule 2.310.a.35
Pilule 2.310.a.45
Pilule 2.310.a.53
Emplastrum Andromachi 2.314.
 b.44
Diaireos 2.319.a.22
Suffus ex lacte camelarum 2.329.
 b.53
hydropica mulier sanata frigidis medica-
mentis 1.789.b.27
hydropica lubricitas quando 1.801.
 a.1
hyems astatu contrarium est tempus 1.
 97.a.18
hyems quid secundum medicos 1.97.
 a.14
hyems frigida & humida cur sit 1.97.
 a.61
hyems meridiana si fuerit, & ner super-
ueniens septentrionale corporibus con-
ueniens 1.99.a.35
hyems ubi cito aduenit, agritudines au-
tumnales cito adueniunt 1.99.b.10
hyems senibus nocet 1.100.b.57
hyems pluuus quum maxime fuerit quid
expectandum 1.102.a.30
hyems cur excitet appetitum 1.714.
 b.35
hyems regimen 1.190.a.64
hyemi sicca ualde ner humidum ualde su-
perueniens, confert 1.99.a.40
hyeme multoties quartana fit qua in pla-
te fuit tertiana 2.56.a.57
hyeme facta exitura tarde suscipiunt di-
gestionem 2.87.a.10
hyeme cibi quales conueniant 1.165.
 a.60
hyeme agritudines sanis corporibus raro
accidunt 1.190.b.7
hyeme calor innatus fortior est 1.190.
 b.12
hyeme virtutes naturales omnes melius
perficiunt suas operationes 1.190.
 b.16
hyeme ventrem soluere melius quam mi-
nuere Hippocratis sententia 1.190.
 b.17
hyeme uomitum abhorret Hippocrates 1.
 190.b.19

I N D E X

in hyeme cur plura animalia abstineant
a cibo 1.715.a.8
hyeme vesicae agritudines multiplican-
tur 1.800.b.42
hyemales morbi plurimi phlegmatici sunt
1.100.b.43
hypochondriorum signa in crisi 2.72.a.20
hypochondriorum tenuitas est cum dolo-
re, tunc materia declinat ad inferio-
ra, si absque dolore, declinat ad supe-
riora 2.92.a.36
hypochondriorum, & mirach ad superiora
attrahio quid significet 1.740.b.27
hypochondriorum, & mirach ad inferiora
attrahio quid significet 1.741.b.20
hypochondriorum tensio multiplicatur in
febris peflentialibus 1.749.b.38
hypochondriorum tensio quadoque mala
in agitudine acutis 1.749.b.38
hypochondriorum tensionis causa 1.749.
b.41
hypochondriorum tensio multiplicatur in
febris peflentialibus 1.791.b.33
HYPOCHONDRIORVM
tensionis conferentia composita
Emplastrum Andromachi 2.314.
b.45
Emplastrum aliud Andromachi 2.
314.b.57
hypochondriorum dolorum causa 1.791.
b.15
HYPOCHONDRIORVM
doloribus confert
Thymus 1.330.b.60
HYPOCHONDRIORVM
doloribus conferentia com-
posita
Sotira confect. 2.269.b.65
Sotira 2.316.b.1
Kokium 2.316.b.1
Theriaca manducos 2.316.b.1
Theriaca Efdra 2.316.b.3
hypochondrii agritudines accedentes 1.
749.b.4
hypochondrii qui dolores accidunt 1.
791.b.14
hypericon calidus est in secundo, siccus
in fine eius 1.335.a.10
hypofarca aliqua est leuior omnibus hy-
dropifibus, alia, quae est valde mala 1.
780.a.50
hypofarca quando requirit phlebotomia
1.790.b.39
hypofarca cur sequatur apostema duru
hepatis 1.769.a.60
hypofarca causa 1.769.a.62.2.779.b.1
hypofarca alijs hydropis speciebus ef-
se deterorem secundum quosdam, secun-
dum alios leuiorem 1.780.a.43
hypofarca cause 1.782.b.10
hypofarca cause antecedentes 1.782.
b.11
hypofarca signa 1.784.a.16
hypofarca hydropifis curatio 1.790.
b.33
in hypofarca fluxus ventris quandoque
est valde inuatinus 1.782.b.37
in hypofarca vltima sunt pilula de ren-
barbaro 1.789.a.32
hypofasis & sedimenti nomina confundi
1.157.a.11
hypofasis substantia sui quomodo signifi-
cet 1.157.a.24
hypofasis petaloides quid significet 1.
131.b.18
hypofasis herbina. Vide hypofasis oro-
bina
hypofasis naturalis quae 1.157.a.28
hypofasis aequalitas in substantia pra-
fertur bonitati in colore 1.157.a.40
hypofasis colorem minus probari quam
substantiam 1.157.a.40
hypofasis substantia aequalis coloris etiā
rubei melior est aspera & alba 1.157.
a.41
hypofasis colores varij & iudicia 1.157.
a.42
hypofasis alba urina melior est rubea.
1.157.a.43
hypofasis rubea urina melior est citrina
1.157.a.44
hypofasis lentis colorem habens mala 1.
157.a.47
hypofasis albedo maturationem non sem-
per significat 1.157.a.48
hypofasis albedo est quandoque non pro-
pter maturationem, sed ob vehemen-
tem uentositatis commiffionem 1.
157.a.48
hypofasis mala incontinuitas melior est
continuitate 1.157.a.51
hypofasis bona puri & phlegmati cru-
do assimilatur & differt 1.157.a.55
hypofasis a pure differt per satorem 1.
157.a.57
hypofasis in agritudinibus solum queri-
tur & cur 1.157.a.61
hypofasis multiplicatur in corporib. pin-
guum ociose viuendum 1.157.b.9
hypofasis multitudo in corporib. macro-
rum expectanda non est 1.157.b.10
hypofasis in urinis non semper statim
quum mingitur desidet 1.157.b.14
hypofasis colores plures sunt secundum
colorem urinae 1.157.b.20
hypofasis alba melior, post rubea, post ci-
trina 1.157.b.22
hypofasis non naturalis differentie plu-
res 1.157.b.24
hypofasis quantitas multa aut pauca
quid significet 1.158.b.38
hypofasis petaloides quid significet 1.
157.b.36
hypofasis petaloides colores varij quid
significent 1.157.b.41
hypofasis colores varij quid significant 1.
158.b.44
hypofasis nigra malum 1.158.b.46

hypofasis petaloides deterior omnib. hy-
pofasis speciebus, quae 1.157.b.45
hypofasis rubea sanguinis proprietatem,
& fastidium significat 1.158.b.49
hypofasis citrina colorem fortem & egri-
tudinem insidiosam significat 1.158.
b.50
hypofasis alba quaedam bona, quaedam
mala 1.158.b.53
hypofasis petaloides quae vesicam sanat
1.157.b.49
hypofasis viridis significatio ad semitā
est nigra 1.158.b.56
hypofasi laudabili fidendum non est in
acutis morbis ante coctionis horam 1.
158.a.57
hypofasis lenitas & aequalitas in lauda-
ta hypofasi melior, in non laudata est
deterior 1.158.b.59
hypofasis orobina quae 1.157.b.58
hypofasis orobina unde 1.157.b.58
hypofasis diuulsio uentositates & dige-
redi debilitatem significat 1.158.b.60
hypofasis fursurea quae 1.157.b.58
hypofasis loca varia 1.158.b.62
hypofasis pendens melior est natante 1.
158.b.64
hypofasis laudata locus melior qui 1.
158.a.65
hypofasis non laudata locus melior est
alior, contra quam in laudata 1.159.
a.2
hypofasis fursurea unde 1.157.b.58
hypofasis fursurea vesicae scabie, & quā-
doque liquefactionem membrorum se-
quitur 1.158.a.1
hypofasis fursurea differentia quando se-
quatur vesicae uitium, aut liquefactio-
nem membrorum 1.158.a.4
hypofasis diuulsa in urina grossa supra in
tenui infra tendit 1.159.a.11
hypofasis pendens in morbi principio, po-
stea natans, & perseverans, significat
crisim fore cum exitura 1.159.a.15
hypofasis crinoides unde 1.158.a.14
hypofasis arenosa rubea ex rene est, non
rubea ex vesica 1.158.b.19
hypofasis aranea teleg similis quid signifi-
cet 1.159.a.25
hypofasis natans sepe non est bona, &
terrorem incutit 1.159.a.24
hypofasis natans maturationis principiu
est, postea pendet, postea descendit 1.
159.a.22
hypofasis petaloides ois in morbis acutis
pniciosa, q̄ vesicae renū, aut uring uit-
riū uitium non sequitur 1.158.a.23
hypofasis carnosafarennum vitium pluri-
que sequitur: quandoque tamen non 1.
158.a.27
hypofasis descendens cito postquam min-
gietur, signum est coctionis bonam 1.
159.a.31
hypofasis tarde descendens post mictum
cruditatem significat 1.150.a.32
hypofasis adipina quid significet 1.158.
a.35

INDEX

hypostasis adipina multa & separata ex renis parte est 1.154.a.40
hypostasis adipina pauca & commissa ex loco remotiori est quam renes 1.158.a.42
hypostasis mucilaginosa quid significet 1.158.a.49
hypostasis mucilaginosa renis frigiditatem vehementem quandoque significat 1.158.a.60
hypostasis saniosa, & cruda differentia 1.158.a.62
hypostasis mucilaginosa plurima & urina multa in fine podagrae, & dolor articularum apparatus bonum significat 1.158.b.3
hypostasis capillaris causa 1.158.b.7
hypostasis capillaris palmi mensura quandoque aequat 1.158.b.12
hypostasis fermenti infusi frustulis similis quid significet, & cur fiat 1.158.b.13
hypostasis arenosa lapidem semper significat 1.158.b.17
hypostasis arenosa cineritia, phlegma aut pus, & quandoque adustionem significat 1.158.b.21
hypostasis sanguisugalis quid significet 1.158.b.25
hypostasis alba salubris 2.385.b.7
hypostasis citrina 2.385.b.20
hypostasis rubra, & que diu talis persistet quid significet 2.385.b.22
hypostasis hepatis apostematis qualis 2.385.b.25
hypostasis letalis 2.385.b.17
hypostasis supernatans 2.385.b.41
hypostasis pendula 2.385.b.46
hypostasis digestionem perfectam denuntians 2.385.b.48
ex hypostasis substantia agnitionum indicationes 2.385.b.53
hypostasis apostematis 2.385.b.63
hypostasis calculosi 2.386.a.1
in hypostasi qua spectanda 1.157.b.20
hysquisiani albi nocumenta 2.207.a.1
hysquisiani albi assumpti cura 2.207.a.12
hysquisiani nigri nocumenta 2.207.a.25
hysquisiani nigri assumpti cura 2.207.a.33

5150

Acynthi qualitas temperata. Tomo 2. p. 46. b. uer. 13
Iacyntho innatam esse facultatem cor latificandi 2.346.b.14

Iacynthum ore deferre cordis letitiam augere 2.346.b.50
in iacyntho innata calor quomodo agat 2.346.b.30
Icteria quid 1.793.a.19
Icteria ante septimum & ante digestionem est malum signum, nisi succurrat fluxus ventris 2.93.b.13

icteritia mala qualis sit 2.93.b.29
icteritia critica 1.793.a.67
icteritia cur fiat, cum uenti septentrionales mouentur 1.793.b.6
icteritia cur fiat astate frigida 1.793.b.7
icteritia cur fiat, quum sudor consuetus retingitur 1.793.b.8
icteritia nigra critica 1.794.a.66
icteritia quae mala 1.794.b.16
icteritia cholericum plurimum commouet colicam 1.795.a.46
icteritia ex apostemate hepatis, incurabilis 1.795.b.10
icteritia a multitudine cholerae cause 1.793.a.62
icteritia ab apostemate calido cause 1.793.b.14
icteritia a priuatione euacuationis cause 1.793.b.21
icteritia colica cause 1.793.b.59
icteritia nigra splenetica cause 1.794.a.20
icteritia nigra hepaticae cause 1.794.a.26
icteritia nigra a toto corpore cause 1.794.a.37
icteritia citrina cum nigra commixta cause 1.794.a.54
icteritia causarum signa 1.794.b.51
icteritia ab intemperie calida hepatis signa 1.794.b.56
icteritia a uehementi caliditate cholerae in felle signa 1.794.b.67
icteritia ab intemperie calida totius corporis signa 1.795.a.10
icteritia ab apostemate signa 1.795.a.22
icteritia oppilata signa 1.795.a.24
icteritia ex cholera signa 1.795.a.31
icteritia hepaticae signa 1.795.a.34
icteritia ab humore grosso signa 1.795.a.52
icteritia ex adnata carne, aut incarnatione signa 1.795.a.53
icteritia a debilitate uirtutis discretiae hepatis signa 1.795.a.57
icteritia a debilitate uirtutis expulsiue hepatis signa 1.795.a.57
icteritia a debilitate uirtutis fellis signa 1.795.a.65
icteritia critica signa 1.795.b.22
icteritia uenosa signa 1.795.b.17
icteritia citrinae pulvis qualis 1.795.b.33
icteritia a fellis inflammatione curatio 1.796.a.30
icteritia nigra a splene signa 1.795.b.46
icteritia nigra causarum signa 1.795.b.49
icteritia nigra ab apostemate signa 1.795.b.67
icteritia propter debilitatem signa 1.796.a.1
icteritia ab hepatis debilitate curatio 1.797.a.2
icteritia ob hepatis debilitatem signa 1.796.a.2
icteritia a fellis debilitate curatio 1.797.a.2
icteritia oppilata curatio 1.797.a.8

icteritia ex caliditate, & siccitate signa 1.796.a.10
icteritia ex caliditate, & humiditate signa 1.796.a.11
icteritia ex frigiditate, & siccitate signa 1.796.a.13
icteritia ex frigiditate, & humiditate signa 1.796.a.16
icteritia citrinae curatio 1.796.a.23
icteritia ex ueneno curatio 1.796.a.44
icteritia ex complexionem calida hepatis curatio 1.796.a.47
icteritia ex calida corporis complexionem curatio 1.796.a.47
icteritia ex calida fellis complexionem curatio 1.796.a.47
icteritia ex calido apostemate hepatis curatio 1.796.b.7
icteritia in inflammatione curatio 1.796.b.11
icteritia oppilata chronica curatio 1.797.b.15
icteritia cum oppilatione & febre curatio 1.797.b.18
icteritia ratione symptomatis curatio 1.797.b.25
icteritia citrinitatem emendans 1.797.b.43
icteritia frigida quandoque nocet, & quandoque non 1.797.b.49
icteritia septentrion quandoque nocet, & quandoque non 1.797.b.49
icteritia uenosa curatio 1.799.a.7
icteritia critica citrinitatem quomodo remouetur 1.798.b.56
icteritia uenosa uetus 1.799.a.17
icteritia nigra splenetica curatio 1.799.a.31
icteritia nigra curatio 1.799.a.28
icteritia nigra sanguinea curatio 1.799.a.32
icteritia nigra a melancholica curatio 1.799.a.16
icteritia nigra & splenis apostemate curatio 1.799.a.66
icteritia a debilitate uirtutis discretiae splenis curatio 1.799.b.5
icteritia nigra ab hepatis caliditate curatio 1.799.b.18
icteritia nigra ab hepatis frigiditate curatio 1.799.b.19
icteritia nigra a toto corpore curatio 1.799.b.11
icteritia citrinae nigra commixta curatio 1.799.b.25
icteritia citrinae nigra commixta cibis 1.799.b.40
icteritia confert syrupus ex absinthio 1.260.b.10

ICTERITIAE CONFERT

absinthium 1.260.b.10
assarium 1.260.a.59
assa non sicubus sicis 1.270.a.14
aloes 1.274.a.47
asthodelus 1.277.a.39

INDEX

- Agaricum* 1.287.a.43
Aurum 1.283.a.53
Acetofas citri 1.286.a.52
Chamaemila 1.287.a.12
Capa 1.287.b.10
Cicris decoctio 1.291.a.34
Cuscuta aqua 1.291.b.64
Caulis succus cum vino de passis 1.294.a.42
Calamentum 1.299.b.13
Cucumeris asini succus, aut succus radicis, & foliorum eius 1.304.a.36
Cornu cervi adustum 1.304.b.31
Cassa fistula 1.305.b.36
Sitiqua alienbut 1.305.b.67
Intestina terre 1.307.a.2
Lycij arboris rami cotti cum aceto 1.319.b.63
Cyclamen cum vino, aut mellato permixto aqua 1.320.b.32
Urina mulieris cum aqua mellis, & aqua cicris, et similiter Stercus eius 1.330.a.31
Lacca 1.344.a.54
Aqua casti 1.347.b.25
Lactuca 1.350.b.48
Menca 1.360.b.32
Pentaphyllonis radicis succus cum sale, & melle 1.375.b.7
Paeonia radix 1.377.b.52
Raphani foliorum aqua 1.378.a.29
Squilla 1.385.b.32
Asparagus 1.389.a.15
Stercus caprarum 1.390.a.40
Scolopendria 1.395.a.2
Spica 1.396.b.44
Lactuca asini 1.396.b.44
Salicis aqua 1.397.b.41
Vermis rubescens, qui est sub arceis cum vino 1.402.a.20
Cassa fistula 1.409.a.8
Platani folia 1.305.b.36
Enula 1.308.b.34
Elleborus niger 1.312.b.54
Gallii ius 1.313.b.34
Hermodytylus 2.325.a.62
Mandragora radix 1.333.a.49
Muscibus 1.335.b.41
Nigelli radix 1.353.b.17
Oua 1.363.b.55
Opopanax 1.367.a.7
Ossa hominis in potu data 1.397.b.53
Psyllium cum aceto, & oleo rosato 1.372.b.17
Petroleum 1.375.a.37
ICTERITIAE CONFECTIO
Sotira confectio 2.270.a.11
Confectio Hermetis 2.274.a.30
Diamarte 2.276.b.30
Alkelkengi minus 2.280.b.44
Suffus 2.294.b.10
Suffus salud 2.294.b.24
Trochisci de berberis 2.304.b.16
Trochisci de eupatorio 2.305.a.5
Trochisci de rosis, & eupatorio 2.307.a.25
Pilula de eupatorio 2.308.b.31
ICTERITIAE OCULI confert
Collyrium cum acetositate citri 1.286.a.31
icteria nigram esse crism agriundin splenis 1.794.a.66
ICTERITIAE NIGRAE conferunt
Acetosa cum vino 1.270.a.62
Champti yos 1.292.a.17
Chamadrys 1.292.a.56
Lycium indum 1.339.b.45
Polium 1.373.b.8
icteria ab intestinis esse secundum quodam 1.794.a.8
icteria esse ab intestinis sententium 1.794.a.16
opinio confutatur 1.794.a.16
in icteria citrina quando febris tertiana fiat 1.794.a.23
in icteria nigra quando febris quartana fiat 1.794.a.23
in icteria urina alba, aut parum tincta mala 1.795.b.14
in icteria citrina multoties egreditur sudor citrinus 1.795.b.41
in icteria, qua aperiuntur conueniant 1.707.a.9
in icteria diuretica propria qua 1.798.b.4
in icteria citrina critica signa grossa materie 1.799.a.5
icteria citrina laborantibus cur uenter plerumque astringatur 1.794.b.5
ictérico non inest virtus fortis propter malitiam complexionis 1.795.b.39
ictericis iuuari per considerationem in rebus citrinis 1.797.b.54
ictericum hydropicum fieri quando timendum 1.795.b.15
in ictérico hepar durum, est significatio mala 1.794.b.13
ictericorum vicius 1.794.a.21
ictericorum urinae quales bonae aut male 1.151.b.22
ictericis pluribus mors subita 1.794.b.10
ictigatio multa in corpore spasmodum & apoplexiam minatur 1.207.a.27
ictigationis causa 1.124.b.2
ictigationis multa praesidia 1.207.a.27
ieiunus aquae potu abstinere non potens nimum aqua calida temperatum prius bibat 1.179.b.12
ieiuni morsus est deterior 2.220.a.30
ieiuno vino bibendum non est 1.180.a.52
ieiunis aquae potio mala 1.179.a.64
ieiunum intestinum 1.807.a.17
ieiunum intestinum quale 1.807.b.51
ieiunum intestinum cur sic dictum 1.807.b.55
ieiunum intestinum cur secundum plurimum vacuum 1.807.b.56
ieiunum intestinum est propinquius hepatis, quam alia intestina 1.07.b.93
ieiunum intestinum minoratur in egritudine valde 1.807.b.96
ieiunum intestinum medicinam praterlabi 1.810.b.27
ieiuni intestini ulcus cur non sanctur 1.810.b.17
in ieiuno intestino uena mesaraica plurima sunt 1.807.b.64
iccor. vide Hepar
iccoris apostema apertum quomodo per urinas cognoscatur 1.155.a.50
ignis quid sit 1.9.b.41
de igne persico 2.114.b.12
ignis persicus sit a uehementi malitia, & adustione sanguinis 2.107.b.53
ignis persicus est super omnem pustulam corrosiuam, vellicantem, & facientem escaram 2.114.b.13
ignis persicus quandoque usui, et currit cum canterizato a combustione 2.114.b.33
ignis persicus quandoque est de genere for mica ambulatiua 2.114.b.18
ignis persicus est uelocioris apparitionis, & motus pruna 2.114.b.41
ignis persicus cum accidit in carne, est uelocioris resolutionis, in nervis contra 2.114.b.36
ignis persicus sit ex cholera citrina durante, permixta melancholia 2.114.b.48
ignis persicus est magis cholericus 2.114.b.52
ignis persicus nominatur a Gal ulcus corrosiuum 2.158.b.54
ignis leuitas est absoluta 1.9.b.45
ignis usus in geni is 1.9.b.46
ignis operationes sunt admirabiles 2.341.a.19
ignis facultates qua 2.341.a.20
ignis proprietates omnibus proprietatibus esse admirabiles magis 2.341.a.26
ignis combustionis curatio 2.154.a.23
in ignis combustionis curatione duae sunt tentiones 2.154.a.24
ignis uescationem medicina prohibentes 2.154.a.55
in ignis combustionis cura non conueniunt pingua 2.154.a.10
ignis uescationem faciam reificatiua 2.154.b.8
IGNIS PESTIONIS CONFECTIO
Acacia 1.261.a.33
Alcanna 1.269.a.43
Alumen 1.275.a.35
Adeps porcina 1.275.b.43
Acetum uelocius omni re 1.277.b.2
Calamum aromaticum cum oleo rosaceo, & aceto 1.277.b.67
 11 4 Cautis

INDEX

- Caulis cum albumine oui* 1.294.a.28
Caulis abluta 1.297.a.33
Cimolea cum aqua, & aceto 1.303.a.32
Malua syluestris folia cum oliuis 1.306.a.39
Colla de corijs 1.307.b.19
Colla de piscibus 1.307.b.19
Platani cortex coctus cum aceto 1.308.b.33
Fennegracum cum oleo rosato 1.316.b.15
Fuligo, quæ assumitur ex fumo ligni pini cum guma, & bdellio 1.318.a.19
Galion 1.329.b.4
Parietaria 1.332.a.29
Hyperici folia 1.335.a.14
Lutum sigillatum 1.341.a.60
Lutum sanium 1.342.b.19
Lutum chimolea 1.342.a.66
Plantago 1.345.a.19
Alyrus 1.352.b.21
Narcissus cum melle 1.363.b.48
Olea 1.367.a.3
Oliua cum sale, & aqua 1.369.b.39
Ostracum adustum cum sale 1.371.a.44
Pellis mularum cinis 1.372.b.38
Stercus caprarum, & ouium cum aceto, & oleo ros. 1.389.b.62
Stercus columbarum cum melle, & semine lini 1.389.b.65
Sal cum oleo 1.392.a.66
Beta folia 1.395.b.59
Sesamum 1.397.a.21
Tamariscus 1.403.a.1
Tinctura ex fumo ligni pini cum guma, & bdellio 1.404.a.2
Volubilis folia, proprie cum cerato 1.410.a.7
ignis persici materia est cholerica materia, pauca nigredinis, pauca putrefactiois cum pustulis plurimis 2.114.b.20
ignis persici materia est acutior quam prunæ 2.115.a.42
ignis persici cura 2.115.a.42
ignis persici cura necessaria est phlebotomia, ut euacuetur sanguis cholericus 2.115.a.44
ignis persici medicamenta localia non sunt vehementis infrigidationis neque vehementis stypticis, neque resolutionis 2.115.a.42
ignis persici medicina sint exsiccativa cum infrigidatione, & resolutione quadam cum expulsionem 2.115.a.55
ignis persici viceribus absque inflammatione, conuenit nux antiqua unctiosa 2.115.b.34
ignis persici cura post inflammationem, cum remanent vlcera, est cum corrosiuis 2.115.b.30
ignis persici locus est cinerei coloris, & niger, vel plumbeus cum inflatione 2.114.b.35
igni persico, & prunæ, unum nomen, ignis persici, conuenit, quod postea diuiditur 2.114.b.54
igni persico medicamenta conuenientia 2.115.a.62
IGNI PERSICO CON-
ferunt
Coriandrum cum melle, & oleo 1.294.b.21
Orobis 1.333.a.17
Lacticium 1.343.a.35
Plantago 1.345.a.22
Lupinus 1.350.a.49
Nasturtium 1.363.a.63
Opoponaci radix 1.367.b.43
ILIUM DOLORIBVS
conferunt
Cyperus 1.297.a.55
ileos quid 1.834.b.13
ileos est vehementer similis colicæ 1.834.b.15
ileos cause 1.48.b.19
ileos quo differat a colica 1.848.b.28
ileos apostematus est malus 1.848.b.40
ileos multoties fit ex colica 1.848.b.43
ileos curatio 1.849.b.45
ileos quum plus occidit, occidit in vij. 1.848.b.45
ileos esse aliquando pestilentem 1.848.b.48
ileos ex distillatione urinae quum accidit moritur eger, in vij. 1.848.b.59
ileos phlegmaticus innatur cum febre 1.848.b.59
ileos aëtosus innatur cum febre 1.848.b.59
ileos mortalis, qui 1.848.b.61
in ileos magis est necessaria phlebotomia, quam in colica 1.849.b.62
in ileos urinae bonitas non est plurimæ significationis secundum bonitatem 1.848.b.62
ileos qui deterior 1.848.b.64
ileos fetidus qui 1.848.b.65
ileos signa 1.849.a.7
ileos ex venenis signa 1.849.a.15
ileos ex apostemate intestinorum signa 1.849.a.43
ileos phlegmatici curatio 1.850.a.12
ileos ventosi curatio 1.850.a.17
ileos apostemati curatio 1.850.a.27
ileos complexionalis curatio 1.850.a.24
ileos cholerici curatio 1.850.a.40
ileos ex torsione curatio 1.850.a.43
ileos ex ruptura curatio 1.850.a.44
ileos ex oppilatione forti cura 1.850.a.47
ileos ex fece curatio 1.850.a.55
ileos nenerosi curatio 1.850.a.59
ILEOS DOLORI CON-
ferunt
Medicina 2.331.a.33
ileum in viceribus profunda putrefactio carnem 2.117.a.43
ileum aliquando esse de agitudine pe- 1.835.a.67
stentialibus 1.696.a.33
ily dolor plurimum est nenerosus, phlegmaticus 1.969.a.35
ily doloris curatio 1.969.a.35
ilyorum locus est minoris timoris cum dirumpitur, quam locus aluorum 1.144.a.28
ILIORVM DOLORIBVS
conferentia composita.
Confessio philosophorum 2.270.b.9
Confessio Hermetis 2.274.b.7
Hiera Andromachi 2.276.a.17
Pilula fetida magnæ 2.308.a.93
Oleum de hase 2.311.b.24
iliaca seica antumno multiplicatur 1.101.b.19
ILIACAE CONFERT
Chamemilla 1.287.a.17
Oleum de lilio 1.348.a.51
ilicinus serpens 2.218.b.40
imaginatione animalis corpus quandoque afficit 1.110.b.31
imaginationis motus 2.339.a.29
imaginationem a spirituum seicite fieri fortorem 2.337.a.45
de impetigine 2.249.a.18
impetigo 1.792.b.12
impetigo fit ex melancholia transmissa ad cutem 2.337.b.57
impetigo excoercitina nominatur albaras nigra 2.244.a.49
impetigo excoercitina est scabiositas ac cident cuti, aspera, uehementis, & facile squammas 2.244.a.54
impetigo excoercitina est propter humorem melancholicum 2.244.a.57
impetigo excoercitina, quæ est antiqua non sanatur 2.244.a.60
impetigo non est longinqua a sabulati 2.249.a.8
impetigo velocioris sanationis, quæ 2.249.a.16
impetigo quæ est humida, est magis salua 2.249.a.20
impetigo sicca plurimum fit a phlegmate falso 2.249.a.22
impetigo quædam est cum excoercitione 2.249.a.22
impetigo quædam est ambulativa, quædam 2.249.a.26
stans 2.255.
impetigo quomodo generetur 2.249.a.25
impetiginis differentia 2.249.a.31
impetiginis cura 2.249.a.13
impetiginis causa 2.250.a.50
impetigini nocent olea

IMPE-

INDEX

IMPETIGINI CONFERENCE

IMPETIGINI CONFERENCE

Imprægnationem prohibentia. 1.938.
b. 49

IMPRÆGNATIONEM prohibent

Asa 1.269.b.62
Acetosa cum vino cocta 1.270.a.52
cinis radix 57
Apium sylvestre 1.271.a.20
Amygdala cum aceto, & vino 1.271.b.35
Aqua marina 1.272.a.63
Aqua sulphurea 1.272.a.64
Acetum 1.277.b.2
Bitumen iudaicum 1.285.b.15
Ciri acetositas 1.286.a.26
Cinnamomum 1.289.b.7
Ciceris oleum 1.291.a.23
Arietis caro adusta 1.296.a.27
Galla cum aceto 1.327.b.56
Urina 1.330.a.10
Sperma 1.330.a.10
Lactini radix 1.343.a.32
Myrrha cum aceto 1.357.b.64
Mel cum aceto coctum 1.361.a.9
Nasturtium 1.361.a.61
Humiditas decurrens a lignis oliuarii sylvestrium, cum inflammantur 1.361.b.17
Gumma oliuarum sylvestrium 1.369.b.40
Raphanus 1.383.a.2
Reubarbarum cum aceto 1.384.a.16
Salina 1.387.b.59
Sordities aluearis 1.389.a.54
Spuma maris 1.389.b.17
Stercus columbarum, & turdorum comedentium rizi 1.390.a.1
Sulphur 1.391.b.12
Sal 1.392.a.63
Beta folia linita cum melle 1.395.b.0
Synapsis 1.401.b.31
Crocus hortulanus 1.409.a.23
Corduleni linum cum aceto 1.400.a.13
Cucumer asinus siccus pulverizatus 1.404.a.45
Chamaeleon 1.406.b.52
Cantharis 1.407.a.56
Colla de coriis vaccinis cum aceto 1.407.b.21
Elleborum cum aceto 1.413.b.29
Granum viride 1.427.a.50
Olibanum cum adipe anatis 1.430.b.6
Gumma pruni cum aceto, & proprie cum melle, aut zuccharo 1.432.a.45
Pix 1.474.a.18
Panis decoctus cum aqua, & sale 1.480.b.9
Ruta cum butyro, & melle 1.481.b.48
Rubea tinctorum 1.482.b.10

Hieralogodion 2.284.a.12
Oleum de serpentibus 2.311.b.34
ad impetiginem medicinas locales 2.249.a.00
impetigines multiplicantur in autumno 2.250.a.42
impetiginum cause appropinquant causis scabiei 2.250.a.24
de impinguatione alicuius membri particularis 2.259.b.50
impinguat non tolerant famem, neque sitim 2.260.a.32
impinguat sunt non generantes, si sint frigide complexionis 2.260.a.37
impinguat frigide complexionis semen est paucum 2.260.a.40
impinguat cum infirmantur, non sentiunt nocuum velociter, quia sensus eorum sunt debiles 2.260.a.47
impinguat in prima etate mors festinat 2.260.a.27
impinguat phlebotomia est difficilis 2.260.a.48
impinguat in solutione ventris est timor 2.260.a.49
impinguatorum calor innatus est debilis 2.260.a.55
impinguatorum regimen quale 1.803.a.16
impingatur homo ad ultimum nisi quando est frigide complexionis tantum 2.260.a.37

IMPINGVANTIA COMPOSITA

Confectio Anic. 2.283.a.18
impinguatione confectiois descriptio 2.283.a.20
imperialis confectio iuvamenta 2.282.b.37
imperialis confectiois descriptio 2.282.b.40
impregatio quandoque sedat dolores dorso, & ancharum 1.928.b.55
impregnatio quibus mulieribus prohibenda 1.938.b.41
Imprægnationis signa 1.928.b.18
Imprægnationis indicia per experimenta 1.929.b.15
Imprægnationis velocis sunt puella viri potentes in primis quum coeunt 1.930.b.48
Imprægnare facientia a proprietate 1.928.a.16

AD IMPRÆGNANDVM iuvant

Coagulum 1.285.b.55
Asparagus 1.389.a.24
ab imprægnatione vera quibus signis mota differat 1.939.a.59

Cedrus 1.301.a.51
Cyclamen ligatum in collo, aut in adiutorio 1.321.a.1
Sanguis menstruus, si supponatur 1.330.a.35
Electri fructus cum aceto, & folio ipsius 1.332.b.39
Leporis coagulum cum aceto 1.339.a.18
Menta 1.360.b.37
Sanguis menstruus suppositus 1.388.b.50
Stercus elephantis 1.390.b.11
Scolopendria suspensa ad collum 1.395.a.4
Scoria ferri 1.402.a.55
Incensura, cum sit in imparibus est signum malum 2.107.b.11
Incensura multoties interficit in sexto, & indicat in quarto 2.107.b.13
Inuisa medicina 2.342.a.5
Incidentium medicamentorum sapor, & qualitates 2.390.b.37
Incrudatiua medicina 2.343.a.23
Incubus frequens epilepsiam & apoplexiam minatur 1.207.a.23
Incubi frequentis praesidia 1.207.a.24
Incubo preparat supinus decubitus 1.181.b.60

INCVBO CONFERENCE

Confectio alhumuseli 2.277.a.44
Indicationis dies qui 2.106.b.31
Indicatio ex iij. indicat crisin in viij. 2.107.a.63
Indicationis de morbo proferenda cautiones 2.391.a.52
Indurantes medicina quales sint 2.396.b.30
Indumentorum qualitates 2.380.a.23
Inappetentiam faciunt vniuosa 1.194.a.30
Indigestio deterior, que 1.760.b.26
Individui conseruandi principium est hepar 1.70.b.55
Infans lactens, & febricitans tueretur cum rectificatione lactis matris 2.27.b.4
Infans dormiturus in domo aeris temperari, & obscura ponendus 1.164.a.45
Infans dormiens capite stert altiori 1.164.a.50
Infans primis diebus lactandus multum non est 1.164.b.59
Infans lactandus a matre non est donec matris complexio temperetur 1.164.a.62
Vide & 166.a.64
Infans

I N D E X

- Infans oblatandus quomodo sit.* 1.166.
a.10
Infantis nascentis nequequo incedat, regimen 1.163.b.9. & acinceps
Infantis corpus sale inspergendum ne duvescat 1.164.a.34
Infantis umbilico secta, quid apponere expediat 1.164.a.29
Infantis fasciandi diligentia. 1.164.a.32
Infantis capiti inslita & pileus aptandus 1.164.a.44
Infantis balneandi diligentia. 1.164.a.53
in Infantis nares oleum dulce projici. 1.164.b.11
Infantis lactandi regimen. 1.164.a.43. & deinceps
Infans nurrice male habente ab alia lactandus est 1.166.a.44
Infans lac ubi sumpserit, eius cura rebe menti motu mouenda non est, sed suaui 1.166.b.34
Infantis lactandi tempus est duorum annorum 1.166.b.18
Infantis regimen humectatio est. 1.166.b.35
Infantis regimen quum ambulare coeperit 1.166.b.40
Infantis medicandi intentio principalis est nutricem regere 1.167.b.34
Infantis cerebrum apostemate calido quandoque corripitur 1.168.a.38
infantis cerebro apostemate correpto qd agendum 1.168.a.42
infantis vigiliarum curatio. 1.168.a.50
infantis stentis multum curatio. 1.168.b.52
infantis singultui nux Inda cum zuccaro danda est 1.169.a.3
infantis homitus fortis prasidia. 1.169.a.5
infantis tenasmoni que conferunt. 1.169.a.52
infantis coxa excoriata prasidia. 1.169.b.4
infantuli regimen 2.394.b.48
infanti nuper orto umbilicum secandum & quomodo 1.163.b.64
infanti uestica premenda 1.164.a.39
infanti lac matris sugendum omnino est, si fieri possit 1.164.b.46
infanti mamilla materna extremum auferre quicquid obest experimento compertum est 1.164.b.55
infantis mamillas exsugere bis aut ter in die, debet sufficere 1.164.b.58
infanti mellis parum prius tribuendum est, deinde lac dari 1.164.b.61
Vide & 166.a.50
infanti sletus parvus ante lactationem confert 1.166.b.7
infanti gingiuis scissis, que agenda. 1.166.b.57
infanti dentes quum nascuntur qui morbi accidunt 1.167.a.49
infanti intestinum exiens quomodo curetur 1.169.a.43
infante egrotante nutrix quomodo regenda 1.167.a.35. & deinceps
infantes solo lacte, donec dentiant, nutriti dos 2.394.a.63
infantes interficiuntur a rotundis ulceribus 2.160.a.10
infantes dum sunt in ventre, mingunt ex summe 1.781.b.17
infantes orti, antequam ligetur, mingunt ex summe 1.781.b.18
infantium complexio in calore fere temperato, & in humiditate fere superflua est 1.17.b.13
infantium ossa redeunt ad continuitatem 2.139.a.44
infantium urinae quales 1.160.a.7
infantium corpora humida susceptibiliora sunt curationis ulcerum, quam corpora sicca senum 2.159.b.10
in infantium oculos olei parum proijciendum 1.164.a.24
infantium nares saepe emungenda. 1.164.a.22
infantium ano quid agendum. 1.164.a.25
infantium oculi tergendis sunt assidue cum re, que sit sicut seta. 1.164.a.39
infantium aggritudines & earum prasidia 1.167.a.33. & deinceps
infantium aphtha cur accidunt. 1.167.b.64
infantium oculis inflatis quid agendum. 1.168.a.50
infantium tumori in inguine quomodo succurrendum 1.168.b.34
infantium stomachi debilitati que conferant 1.169.a.9
infantium oregonis prasidia. 1.169.a.32
infantium ventris inflati curatio. 1.169.a.39
infantium vermibus longis alui quibus medicandum 1.169.a.60
infantium vermibus parvis qui sunt in ano, quibus succurrendum. 1.169.a.66
infantium regimen quum ad aetatem putritia mutantur. 1.169.a.41. & deinceps
infantium ossa possibile est restaurare, cu fracta sunt 2.182.a.13
infantium urina si teratur diu in mortario plumbeo, sanat fistulas. 2.167.a.13
infantium gingiuis mel perutile. 2.394.b.8
infantium urina difficultatis curatio. 1.890.b.17
infantium humores sunt subtiliores. 1.874.b.14
Infantium urina pluri est salis, quam urina senum 1.874.b.30
infantium cur urina turbida. 1.874.b.35
INFANTIVM
aggritudinibus conferentia composita
Confectio alkekenengi. 2.274.b.28
INFANTIVM
doloribus conferentia composita
Confectio citrina felini 2.277.a.7
infantibus lenior accidit causon propter humiditatem eorum 2.42.a.52
infantibus cum accidit causon, abhorrent mamillas, & quod sugunt illi de lacte corrumpitur 2.42.b.51
infantibus plurimum accidunt variola. 2.72.b.26
infantibus cur non accidunt lesiones ex casibus, que accidunt pueribus. 2.150.b.5
infantibus alui soluitur quum dentes nascuntur, & cur 1.167.a.60
infantium fluxui alui quomodo succurrendum 1.167.b.4
infantium alui astricte quomodo succurrendum 1.167.b.16
infantium gingiuis acuitas quibus prope dys curetur 1.167.b.26
infantibus spasmus accidit praeterquam dentes ipsi nascuntur. 1.167.b.28
infantium tussi, & coryze quomodo succurrendum 1.167.b.47
infantibus fluxus humorum ex auribus quandoque accidit & cur. 1.168.a.24
infantibus aurium dolor quandoque accidit, causa, & curatio 1.168.a.32
infantium in oculis morbi & eorum curatio 1.168.a.50
infantium febribus quomodo succurrendum 1.168.a.59
infantibus sterminationes frequentes quadoque accidunt. 1.168.b.11
infantibus borbor in corpore quandoque accidunt. 1.168.b.9. signa & curatio ibidem
infantibus inguinis tumor ex statu quandoque accidit 1.168.b.33
infantibus umbilici tumor quandoque ex multo sletu 1.168.b.33
infantibus inguinum ruptura ex sletu multo quandoque accidit. 1.168.b.33
infantibus somnia terrefacientia curantur. 1.169.a.14. curatio ibidem
infantibus sterminatio quantum sit proficua 2.394.b.10
infantibus plus accidit lapis vesicae, quam renium 1.874.b.7
in infantibus virtus expulsiva est fortis. 1.874.b.11
infantibus cur lapis plurimum generatur

I N D E X

Infantibus quando gibbositas accidit. 1.874.b.18
 1.966.a.2
Infantibus multiplicatur lapis vesicae 1.881.b.19
Inflammatio hepatis. Vide *hepatis apostema calidum*
Inflammatio omnis apud grecos, dicitur phlegmon 2.109.a.29
Inflammatio erysipela est maior illa phlegmonis 2.112.a.40
Inflammatio apostematis quiescit, quando fit sanies 2.121.a.57

INFLAMMATIONIBVS conferentia composita

Aqua mellis 2.297.b.16
Trochisci de rosas Asclepiadis. 2.303.a.59
Trochisci de camphora. 2.303.b.44
Trochisci de spodio cum tereniabin. 2.304.a.34
Trochisci marini 2.306.a.47
Trochisci 2.307.b.3
Oleum de cucurbita 2.311.b.39
Inflatio quomodo fiat 2.116.a.29
Inflatio fit secundum duos modos. 2.116.a.29
Inflatio est quando est ventositas aggregata in spacio vno fixa in eo. 2.125.a.21
Inflatio nominatur, apostema quod fit a vapore ventoso 2.138.a.43
Inflatio melancholica quo dignoscatur ab illa quae est a crudis humoribus. 1.77.a.6
Inflatio quando multiplicatur in ventribus conualescentium, indicat conversionem 1.736.b.1
Inflationis tactus est cum remittentia. 1.93.a.59
Inflationis curatione est necessarium, quod cutem ingreditur, & resoluat, quod est in ea 2.132.a.11
Inflationis intestini extra vulnus, causa est aer frigidus 2.141.a.67
Inflationis stomachi causa. 1.736.a.10
Inflationis stomachi signa. 1.736.b.60
Inflationis melancholica curatione. 1.337.b.28
Inflationis hepatis causa. 1.765.a.57
Inflationis hepatis signa. 1.765.a.63
Inflationis hepatis curatio. 1.765.b.16
Inflationis splenis signa. 1.806.a.20
Inflationis splenis curatio. 1.806.a.29
Inflationis vnguis curatio. 1.982.b.30
Inflationis ventris enixae curatio. 1.943.b.31
Inflationi lacertorum ex attritione conuenientia medicamenta 2.132.b.24

Inflationi maxime auxiliari castoreum. 1.737.b.12
Inflationi ventrium infantum aloem valde auxiliari 1.737.b.25

INFLATIONI consert

Piper 1.377.a.22
Raphani semen 1.383.a.33
Inflationem quae discutiant. 1.121.a.25
Inflationem intestini, quae resolunt. 2.144.b.3
Inflationem splenis habens non bibat aquam, quantum potest 1.806.a.44
Inflationes quandoque fiunt ex aquositate sanguinis faciente pus sub cute. 2.116.a.30
Inflationum cura, & vesicarum. 2.116.a.40
Inflationum vlceribus medicamenta conuenientia 2.116.a.58
Inflationum cura 2.132.a.65
Inflationibus conueniunt veniose absque scarificatione 2.132.b.8
Inflationum medicinae locales. 2.132.b.10
de inflationibus, & vesicis. 2.116.a.26
de inflationibus lacertorum. 2.132.a.37
Inflatiua medicina 2.342.b.22
Infrigidatio in variolis est causa erroris magni 2.74.b.54
Infrigidatio retinet superfluitatem interiorum in variolis, & desert eam ad membra principalia 2.74.b.56
Infrigidatio uehemens perducit ad corruptionem membri 2.110.b.52
Infrigidando cur maior sit timor, quam in calefaciendo 1.702.b.49
Infrigidantia medicamenta uehementer debilitant membrum cui applicantur. 2.64.a.65
Infrigidantia post principium inspissant cutem, & obsident materiam, & uehementior fit dolor 2.261.b.67
Infrigidantia uesciam. 1.880.b.64

INFRIGIDANTIA composita

Oleum de cucurbita 2.312.b.40
In inguinis rupturam intestinum monoculum magis, quam aliud descendit. 808.b.46
Inguina cruri consensunt. 1.94.b.36
Inguina cum oportet, secunda sunt in latitudine cutis 2.227.b.7
Inguinum ruptura in infantibus praesidia 1.168.b.34
Inguinum tumori infantum quomodo succurrendum 1.168.b.34
INGVINVM DOLORI
 consert
Maiorana 1.357.a.26

INGVINVM APOSTEMATIBVS conferunt

Alcanna 1.269.a.43
Sudor athletarum 1.398.a.15
Insonneitas inter uigiliam & somnum in omnibus dispositionibus est mala. 1.110.a.12
Inspissatio, quae fit a frigore quibus curretur 2.357.a.49
Instrumentum conueniens vulneris amplificationi in uentre 2.144.b.10
Instrumentum naturale attrahit ex longinquo 1.751.a.44
Instrumentum, quo iniectio fit in matricem 1.936.b.32
Instrumenta ad dislocationem spondylium dorsi ad posteriora, quomodo parventur 2.178.a.57
Instrumenta ad dislocationes ancha quaelia sunt 2.180.a.4
Instrumenta ad restorationem fracturae ossium 2.183.b.29
Instrumenta ad fracturae restorationem qualia esse debeant 2.184.b.4
Instrumenta apta ad sectionem crani. 2.191.a.62
Intellectum debilitat spermatis inopia. 1.909.b.38

INTELLECTVI augmentum praebent

Emblicus 1.310.a.62
Pullarum caro 1.325.a.65
Oleum rosatum 1.368.b.64
Intemperies inequalis. Vide *Complexio diuersa*
Interpolata febris paroxysmi quomodo fiant 2.18.b.18
Interpolata febres quare aliquando peruersum habeant ordinem paroxysmorum 2.18.b.43
Interpolatarum febrium paroxysmi incipiunt, ut plurimum cum horripilatione, aut frigore, aut rigore, & resoluntur per sudorem, causas uide. 2.18.b.55
Inuiscatiua medicina 2.342.b.45
Intestinum cum est extra vulnus, generatur uentositas in eo 2.144.a.50
Intestinum nisi intromittatur in uulneribus paruis umbilici inflatur, & ingrossatur 2.144.a.48
Intestinum cum extra vulnus inflatum est, quomodo sit tractandum. 2.144.a.55
Intestinum ieiunum non sanatur omnino a uulnere 2.145.a.40
Intestinum ieiunum quare non sanetur a uulnere 2.145.a.42
Intestinum ieiunum est magis propinquum hepati quam alia. 2.145.a.47
Intestinum primum 1.690.b.12
Intestinum duodenum 1.691.b.41
Intestinum rictum lacerti iuuantes ad expel-

I N D E X

expellendum sunt octo 1.809.a.13
Intestinum duodenum 1.807.a.26
intestinum ieiunum 1.807.a.26
intestinum longum 1.807.a.27
intestinum olon 1.807.a.30
intestinum monoculum 1.807.a.30
intestinum subtile, & inuolutum. 1.807.a.28
intestinum rectum 1.807.a.31
intestinum duodenum continuatur fundus stomachi 1.807.a.53
intestinum rectum cur amplum. 1.807.b.9
intestinum cur duas tunicas habeat. 1.807.b.29
intestinum preparatum est corruptioni, & putrefactioni 1.807.b.31
intestinum rectum cur villos habeat. 1.807.b.21
intestinum duodenum cur sit dictum. 2.807.b.47
intestinum ieiunum quale. 1.807.b.51
intestinum ieiunum cur sic dictum. 1.807.b.55
intestinum ieiunum cur secundum plurimum vacuum 1.807.b.56
intestinum ieiunum est propinquius hepatis, quam alia intestina. 1.807.b.63
intestinum ieiunum minoratur in aegritudine valde 1.807.b.66
intestinum monoculum cur sic dictum. 1.808.a.29
intestinum monoculum magis quā aliud descendit in rupturam inguinis. 1.808.b.47
intestinum ieiunum medicinam praeferat 1.810.b.27
intestinum colon communicat renibus. 1.817.a.28
intestinum rectum aliquando spasmarum. 1.812.a.28
intestinum adib est vltimum in iuuamento in colica 1.845.a.14
intestini inflationis extra vulnus causa est eor frigidum 2.144.a.67
intestini monoculi inuamenta. 1.808.a.37
intestini monoculi ad alia intestina proportio 1.808.a.54
intestini monoculi vsus aliquorum opinio improbat 1.808.b.23
intestini monoculi anatomia. 1.808.a.28
intestini longi anatomia, & vsus. 1.808.a.11
intestini colon anatomia 1.808.b.51
intestini colon iuuamentum. 1.808.b.63
intestini recti anatomia 1.809.a.10
intestini recti vsus 1.808.b.63

I N T E S T I N I R E C T I D O - lori confert

Rosa 1.381.b.3

intestini ieiuni vlcus cur non sanetur. 1.810.b.17
intestini recti vlcus quibus signis differat ab ulcere aliorum intestinum. 1.815.a.56

I N T E S T I N O R E C T O conferunt

Bellirici 1.282.a.48
intestini inflationem, quae resoluunt. 2.144.b.1
in intestino ieiuno uena meseraica plurimae sunt 1.807.b.60
in intestino monoculo completur digestio eius, quod fuit inobediens in stomacho 1.808.b.12
in intestino colon colica secundum plurimum accidit 1.808.b.65
ex intestino colon colica nominatur. 1.808.b.67
intestina non multa egent retentione. 1.321.a.12
intestina attractione, & expulsiōe egēt 1.321.a.13
intestina crassa vlcera quid significant 1.131.b.13
intestina tenuia ulcerata quid significant 1.131.b.14
intestina cum exeunt ex vulnere oportet scire quomodo applicentur, & intro-mittantur 2.144.b.21
intestina cum exeunt ex vulnere aliorum reditus eorum est difficilis. 2.144.a.30
intestina cum egrediuntur, tunc confert vinum nigrum forte 2.145.a.57
intestina non putrefiunt, licet tempore longo extra vulnus permanferint. 2.145.b.4
intestina bile adiuantur ut expurgentur 1.216.b.23
intestina cholera abluunt. 1.695.b.42
intestina in homine cur plura numero, & plurimarum reuolutionum. 1.806.b.62
intestina sunt sex 1.807.a.25
intestina omnia ligari cum dorso. 1.807.a.32
intestina superiora cur subtilis substantiae 1.807.a.35
intestina inferiora cur grossa, spissa, & pingua 1.807.a.44
intestina quae moueantur a lacertis. 1.809.a.15
intestina indigent sensu plurimo. 1.809.a.21
intestina quae materia abradat. 1.810.a.46
intestina superiora clysteris vsu non aequiuiantur ac inferiora. 1.844.a.33
intestina cur creauerit Deus excelsus. 1.880.a.21

I N T E S T I N A N Y N D I F - cantia composita

Pilule stomachicae 2.309.a.58

intestinum debilitati nocent acetosi, quia faciunt excoarationem. 2.105.a.8

intestinum minutorum vulnus interficit ut plurimum 2.139.a.58
intestinum excoarationem qui a medicina timuerit, quomodo illi succurrendum 1.211.a.23

intestinum, & stomachi mundificatio nem ab humoribus viscosis malis fieri cum picra 1.227.b.16

intestinum lubricitatis causa. 1.724.b.3

intestinum vlcus quibus signis distinguatur ab vlcere stomachi. 1.735.a.32

in intestinum lubricitate, quod signum bonum 1.738.a.21

intestinum solutio quibus signis ab hepatica differat 1.778.a.25

ab intestinum vlcibus perforatis non esse hydropisim 1.782.a.30

intestinum melancholica excoaratio mortifera unde 1.792.a.23

intestinum anatomia 1.806.b.55

intestinum inferiorum vsus. 1.808.a.23

intestinum ulcera ex medicina solutua 1.809.b.57

intestinum abrasio ex medicina solutua 1.809.b.57

I N T E S T I N O R V M rasurę ex phlegmate falso confert

Suffus proprium 2.331.a.18

I N T E S T I N O R V M rasurę conferunt

Acorus 1.267.a.47
Acetosa viscositas 1.270.b.5
Bdellium 1.285.a.26
Calamentum montanum. 1.299.a.49
Malua muluchia semen. 1.306.a.59
Lutum sigillatum 1.341.b.3
Lac 1.348.a.10
Mastix 1.354.b.11
Myrrha 1.358.a.38
intestinum excoaratio quid. 1.810.a.56
intestinum vlcus causa. 1.810.b.27
intestinum excoaratio quacunque melancholica incipiens, mortalis. 1.810.b.34
intestinum cancri putrefacti signum. 1.810.b.36
intestinum excoaratio melancholica sine februm mortalis valde. 1.810.b.38
intestinum ulcus a fluxu cholericum in duabus hebdomadibus generatur. 1.810.b.53
intestini

INDEX

Intestinorum vlcus a fluxu ventris melancholico generatur in quadraginta diebus 1.810.b.56
Intestinorum vlcus a ventris fluxu diarrachio generatur in mense 1.810.b.55
ab Intestinorum ulcere quis hydropsis 1.810.b.61
Intestinorum vlcus quando eorum substantiam educit, quæ mala inferat 1.810.b.62
ex Intestinorum ulcere putrefactio 1.810.b.64
Intestinorum excoriatio saniosa est salua 1.811.a.17
Intestinorum excoriationis species 1.811.a.14
Intestinorum saniosa excoriationis cause 1.811.a.18
Intestinorum excoriatio multoties fit per crism 1.811.a.20
Intestinorum excoriationis virulente cause 1.811.a.35
Intestinorum excoriationis sanguineæ cause 1.811.a.38
Intestinorum excoriationis corticalis cause 1.811.b.9
Intestinorum grosorum excoriationis corticalis signa 1.811.a.10
Intestinorum subtilium excoriationis corticalis signa 1.811.b.17
Intestinorum excoriatio, & ulceratio quæ doque perducunt ad hydropisum 1.811.b.34
Intestinorum excoriatio sanguinea vnde 1.811.b.53
Intestinorum excoriatio quando timenda 1.813.b.27
Intestinorum lubricitatem qui habent, illis vomitus est malus 1.772.b.61
Intestinorum lubricitate mortis festina signa 1.813.b.53
Intestinorum excoriationis signa 1.814.a.13
ad Intestinorum vlcera significanda alcu rati, & excoriatio sunt due significationes ultima 1.814.a.29
Intestinorum corrosiois signum 1.814.a.31
Intestinorum cancer quando timeatur 1.814.a.33
Intestinorum vlcus in quo sit loco, signa 1.814.a.34
Intestinorum gracillium dolor est vehemens 1.814.a.38
Intestinorum vlcus sordidum, & corrosuum quibus signis differant 1.814.a.63
Intestinorum vlcus quando plurima fordis 1.814.a.63
Intestinorum excoriationis propter apertionem venarum signa 1.814.b.12
Intestinorum excoriationis ab hæmorrhoidibus signa 1.814.b.19
Intestinorum excoriationis cancerosis a rebus in superioribus intestinis signa 1.814.b.20
Intestinorum excoriationis ab humoribus falsis, & baurachis signa 1.814.b.23
Intestinorum excoriationis ab humoribus grossis, viscosis signa 1.814.b.24
Intestinorum excoriationis a cholera signa 1.814.b.30
Intestinorum excoriationis a melancholia signa 1.814.b.34
Intestinorum excoriationis augmenti, & status signa 1.814.b.41
Intestinorum malitiæ complexionis plurimum est communicans malitia complexionis Stomachi, & signa eius sunt signa illius 1.821.a.50
Intestinorum excoriationis cura 1.822.b.64
Intestinorum vlcum curatio 1.822.b.66
Intestinorum vlcatorum vltus 1.823.a.28
Intestinorum vlcibus reubarbaro inest proprietas mirabilis 1.823.a.64
Intestinorum vlcibus rose semen est mirabile valde 1.823.b.3
Intestinorum excoriationi omni lutum sigillatum est inuatiuum valde 1.823.b.7
Intestinorum excoriationis ob medicinam curatio 1.823.b.29 & 825.b.46
Intestinorum vlcera sordida cum quibus mundificanda 1.824.a.24
Intestinorum vlcus corrosiuum qui habent, clysteria pingua glutinaria sedant, dolorem eorum non sanant 1.824.a.31
Intestinorum corrosioni ualentia quandoque ledunt, & dolorem faciunt, sed non respiciatur ad illud 1.824.a.41
Intestinorum corrosiois cum febre curatio 1.824.a.27
Intestinorum vlcere, & abrasione clysteria, quæ 1.824.b.14
ad Intestinorum excoriationem collyria 1.824.b.43
ad Intestinorum excoriationem trochisci 1.824.b.59
Intestinorum excoriationis cholericæ curatio 1.825.a.20
Intestinorum excoriationis phlegmaticæ curatio 1.825.a.36
Intestinorum vlcis maligni curatio 1.825.b.20

INTESTINORVM ulceribus conferunt

Apsa 1.270.a.18
Adeps caprina 1.275.b.55
Altheæ radicis decoctio 1.270.b.46
Balaustia 1.284.a.52
Barba hircina 1.284.b.49
Coagulum & proprie pulli equini 1.

285.b.59

Cafcus affatus 1.285.a.20
Leporis caro asata 1.296.b.14
Propolis cum sorbitionibus de milio, & de rizi 1.359.b.24
Myrrha 1.358.a.38
Muria 1.360.a.60
Nenupharis radix 1.364.b.57
Opium 1.366.b.18
Oui albumen cum meliloto 1.367.a.39
Ostracum cum cinere gallarum iuridum, & pipere 1.371.b.29
Pentaphyllonis radix 1.375.b.10
Eruca aqua 1.318.a.55
Rosa decoctio, & syrupus 1.386.b.3
Cupressi folia 1.297.b.46
Malua muluchia semen 1.306.a.59
Eupatorium cum uino 1.314.b.53
Fistula pastoris 1.316.a.17 & 317.a.50
Fenugreci decoctio cum aceto 1.316.b.37
Glans 1.323.b.27
Lutum armenum 1.341.b.55
Plantaginis semen 1.345.a.48
Lac nouiter multum clysterizatum 1.347.b.58
Plumbum adustum 1.356.a.30
Rubus, & flos eius 1.382.a.66
Lini seminis decoctio cum oleo rosato 1.381.b.41
Stercus canis comedentis ossa 1.390.b.7
Virga pastoris 1.410.a.42

INTESTINORVM ulceribus conferentia composita

Theriaca magna 2.266.a.43
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.a.30
Confectio Kalath regis 2.279.a.67
Trochisci proprii 2.305.b.24
Trochisci 2.306.b.28
Trochisci de seminibus 2.306.a.63
Trochisci dicti piper 2.327.b.3
Confectio Aristomacis 2.327.b.20
Clystere 2.330.a.64
Medicamen dictum sanguisuga 2.320.b.46
Trochisci alsenginati 2.330.a.49

INTESTINORVM ulceribus, & rasuris conferentia composita

Theriaca 2.317.b.26
Mithridatum 2.317.b.27
Theriaca Esdræ 2.317.b.27
Confectio Hermetis 2.317.b.28
Trochisci Anic Athana-

INDEX

uncturum dolorem, & podagram in
habentibus quando apparent varices,
& eorum sanatio per eas. 1.970.
a.18
uncturum dolores qui non redeant ve
lociter 1.970.b.25
uncturum dolorum signa. 1.972.a.
61
uncturum dolorum curatio. 1.973.a.
50
uncturum dolori uomitus est magis in
uatiuus, quam uentris solutio. 1.973.
b.7
uncturum in doloribus, quum materia
fuerit composita, in principio non fiat
phlebotomia 1.973.b.26
uncturum dolori epithemata calida,
& narcotica omnia sunt nocua. 1.
973.b.17
uncturum doloribus aqua calida noci
ua est 1.973.b.52
uncturum in dolore quando materia
nos repellenda, & quando repellenda
1.974.a.23
uncturum in dolore stupefacientium.
unctus 1.974.a.66
num omnino, & a quo facitur ex co
sanatione integra 1.974.b.10
uncturum dolorem habentibus quali
ter, & cum quibus uenter soluendus.
1.975.b.17
uncturum in doloribus hermodacty
lorum utilitas 1.975.b.37
uncturum in doloribus ad plutionem
faciendam potione 1.976.a.20
uncturum ad dolores emplastrum. 1.
976.b.58
ad *uncturum* dolores unctiones. 1.977
a.62
ad *uncturum* dolores embrocha. 1.
977.b.28
uncturum doloribus nocet balneatio
humida 1.977.b.59
uncturum doloribus inuat balneatio
nes sicca 1.977.b.63
uncturum doloris sedatiua. 1.978.
a.3
uncturum dolores sedantia narcotica.
1.978.a.26
uncturum in dolore cauterium quali
ter, & cum quibus faciendum. 1.978
a.66
uncturum doloris calidi curatio. 1.978.
b.20
uncturum ad dolorem calidum epithe
mata 1.978.b.41
uncturum in dolore calido solutiua. 1.
979.a.11
uncturum doloris calidi uictus. 1.979
a.48
uncturum ad lapiditatem. 1.977.b.
36
uncturum exiccatarum, & conuersa
rium in lapiditatem curatio. 1.979.
a.66
uncturum botbor 1.982.a.31

uncturum botbor curatio. 1.982.a.
34
uncturum a doloribus preseruat. 1.
979.b.51

I V N C T V R A R V M doloribus conferunt

Elcomeli 1.263.a.27
Aqua sulphurea 1.272.b.41
Hartanita 1.273.a.52
Aloe 1.274.a.15
Althea, proprie cum adipe aseris. 1.
276.b.34
Bulbus 1.281.a.17
Coloquintida folia 1.290.b.20
Caulis decoctio 1.294.a.31
Leporis ius 1.296.a.35
Vulpis ius 1.296.a.37
Caro damule 1.296.a.38
Caro dorsi asini siluestris cum oleo co
ctio 1.296.a.40
Cucumer asininus 1.304.a.46
Pentaphyllon 1.375.a.64
Ruta cum melle 1.381.b.52
Raphanus 1.385.a.5
Quilla 1.385.b.16
Sigeosdos 1.386.b.62
Sternus cameli 1.388.a.14
Sternus columbarum 1.390.a.13
Scammonea cum aceto, & fauich. 1.
391.a.33
Serapinum 1.394.b.24
Senapis 1.401.b.32
Vulpis decoctio, & oleum. 1.410.b.
38

I V N C T V R A R V M doloribus composita

Sotira confec. 1.270.a.10
Confessio philosophorum. 1.270.
b.8
Confessio Hermetis 1.274.a.28
Confessio Kabith regis. 1.279.a.63
Confessio de hiacyntho. 1.281.a.65
Hiera pira 1.283.b.53
Hieralogodon 1.284.a.9
Hiera Hip. 1.285.b.56
Electuarium indum 1.291.a.28
Electuarium indum aliud. 1.292.a.
62
Sal 1.294.b.46
Electuarium regum 1.291.a.47
Pilula fetida magne. 1.308.a.9
Pilula fetida alebendi 1.308.a.39
Pilula de casta minores. 1.308.b.10
Pilula proficui 1.308.b.37
Sal solutius 1.309.a.45
Pilula filij albarith 1.309.b.24
Oleum regis David 1.311.b.48
Oleum de casto 1.312.a.39
Emplastrum proprium 1.332.b.30
Medicamen 1.332.b.42
Pilula ex alfeira 1.332.b.56
Theodoricum cum nuce muscata. 1.

2.285.a.42
Oleum alfelud 1.313.a.11
Oleum alchebengi 1.313.a.44
Emplastrum Andromachi. 1.314.
b.45
Emplastrum 1.315.a.11
Sotira 1.318.a.20
Scellitbe 1.318.a.20
Confessio philosophorum. 1.318.a.
21
Confessio Hermetis 1.318.a.21
Anacardinum 1.318.a.22
Confessio hiera Archigenis. 1.318.
a.22
Theodoricum 1.318.a.23
Electuarium de masacumia. 1.318.
a.23
Emplastrum 1.318.a.24
Electuarium indum 1.318.a.24
Electuarium Casaris 1.318.a.25
Oleum de storace 1.318.a.25
Electuarium phlegmaticum. 1.318.
a.28
Medicina Kelech regis. 1.318.a.
28
Hiera pira 1.318.a.29
Oleum alfelud 1.318.a.29
Ranissed 1.318.a.29
Oleum alcheised 1.318.a.30
Oleum alchehelengi 1.318.a.31
Kelechengi 1.318.a.32
Hiera catagini 1.318.a.33
Pilula de capsia 1.318.a.33
Sal

I V N C T V R A R V M mollificationi conferunt

Acacia 1.261.a.14
Myri fructus decocti cum uino. 1.
Cinis ramorum 1.409
b.25

I V N C T V R A R V M apostematibus conferunt

Aqua sulphurea 1.272.a.57
Platani folia 1.308.b.29
Ostracum 1.371.a.33
Sternus cameli 1.388.a.14
Sternus caprarum proprie cum aceto
& farina bordi 1.390.a.15

I V N C T V R A R V M ulceribus conferunt

Plumbum 1.262.b.66
Plumbum vsum 1.262.b.66

I V N C T V R A R V M remori conferunt

composita
Hiera catagini antiocheni. 1.286.b.
3
Hiera catagini 1.318.a.33
I V N

I N D E X

- Iunthuriarum uentositatibus conferentia composita* 2.206.a.4
Ixmellis qualitates 2.346.b.65
- ❧ SK ❧
- Alchelbelongi magnum* 2.280.b.10
Oleum 2.312.b.55
Kelchelongi 2.318.a.21
in Iunthuris quandoque fit, sicut gypsum 1.970.a.7
in Iunthuris cur dolores multiplicentur 1.970.a.1
in Iunthuris multoties oritur caro 1.970.a.9
- Iunthuris conferentia composita*
- Oleum de florace* 2.311.a.29
Oleum de base 2.311.b.8
Iuniperi granis ad uenena non est par. 2.000.b.10
Iuniperi semen est calidum in primo, sic cur in secundo 2.336.a.66
In squamam nigrum frigidum est, & sic cum in sine terit, & album in principio ipsius 1.334.a.2
In squamam qui sumpsit, ei confert
- Acetum* 1.277.a.33
Balsami oleum cum lacte 1.279.b.53
Coagulum 1.285.b.61
Lac 1.348.a.27
Mori arboris cortex 1.361.b.64
- Ius album nutrens est bonum, & cum eppis ventositates pellit, sine ipsis facit* 1.178.b.8
Iuris galli preparatio 1.325.a.44
Iuris galli preparatio 1.846.b.12
Iuueni nomen quid intelligendum 1.31.a.32
Iuuenes temperatiores sunt pueris 1.18.b.48
Iuuenes alimenta duriora cur concoquant, pueri autem non 1.73.b.4
Iuuenes moriuntur in doloribus, plusquam decrepiti, propter uehementiam sensuum eorum 1.657.a.14
de Iuuenum & puerorum calore Galeni sententia 1.17.b.54
Iuuenum temperies puerorum collatione secca est, decrepiti vero collatione humida 1.18.b.50
Iuuenum caliditas an sit maior caliditate puerorum, antiquorum disceptatio 1.17.b.18
Iuuenum & puerorum corpora sunt calidiora 1.18.b.29
Iuuenum uina qua les 1.169.a.13
Iuuenum anbelius qualis 1.629.b.59
Iuuenibus plurimum accidunt caustionides 2.42.a.51
Iuuenibus uinum temperate dandum 1.100.b.15
Ixi, id est albidis uocamenta & curantur
- Adren facultates. Tomo 2.* pag. 347. a. uer. 13
Kamati melonis longi 2.293.b.41
Kamati ad rasuram, &c. 2.294.a.59
Karabe qualitates 2.347.a.27
Kermet quid 1.373.a.26
- ❧ L ❧
- Abia duo cur creata sint. Tomo 1.* pag. 607. b. uer. 22
Labia ex quibus consistit 1.607.b.25
Labiorum musculi 1.50.b.18
Labiorum fissura causa 2.253.b.39
Labiorum fissura cura 2.254.a.7
Labiorum fissuris qua medicina conferant 1.607.a.56
Labiorum fissura curatio 1.607.b.63
Labiorum apostematis curatio 1.508.a.41
Labiorum hemorrhoidum curatio 1.608.a.05
Labiorum tremoris causa 1.608.b.15
- Labij fissuris confert*
- Adeps aseris* 1.275.b.40
Auris sordities 1.329.a.50
Labor & motus maxime omnium calorem in matrem accendunt 1.147.b.21
Lacca facit carnem 1.372.b.63
Lac quamuis sit bona substantia, uelociter tamen recipit corruptionem 1.17.b.61
Lac asine confert hefticis, quia non humectatione infriigidat, & est melior lacte vaccino 2.64.b.37
Lac asine confert hefticis non habentibus materiam, neque humorem preparatum ad putredinem 2.6.b.37
Lac quale, & quomodo conueniat hefticis 2.65.a.30
Lac mulieris melius est hefticis, postea lac asine, postea lac caprarum ex partibus frigidis & hum. 2.65.a.32
Lac camelarum, & equarum generat uariolas 2.72.b.21
Lac est de conuenientioribus quibus curatur leprosus 2.136.a.50
Lac acetosum ualde conglutinat uulnera magna 2.146.b.60
Lac argent ubera caprarum & ouium 1.105.b.55
Lac argent vermes terre 1.165.b.60
Lac laudabile & temperatum est in quo aequitas & castitas sunt aquales 1.163.b.8
- Lac temperatum, quod* 1.165.b.8
Lac odorem malum habens quomodo corrigendum 1.166.b.21
Lac cum rebus acetosis edendum non est se 1.178.a.51
Lac acidum comedi non debet cum rapinis 1.178.a.55
Lac acidum edi non debet cum carnibus uolatilium 1.178.a.56
Lac frangit nocumentum ueneri, si bibatur post vomitum 2.199.b.46
Lac acidum laureolam, & ptyusam corrigat 1.210.b.34
Lac quare congeletur in Stomacho 2.211.a.17
Lac congelatum in Stomacho resoluit statim calamentum sicum, & est mirabile 2.211.a.37
Lac corruptum conuertitur in uia acetosis ad putrefactionem aliam 2.210.b.6
Lac corruptum bibitum generat vertiginem, syncopin, & puncturam in ore Stomachi 2.210.b.7
Lac corruptum bibitum quandoque generat cholericam passionem mortiferam 2.210.b.6
Lac coagulatum dissoluitur coagulo 1.287.b.38
Lac quod melius 1.346.a.39
Lac qui bibit, qua obseruare debeat 1.346.b.18
Lac non caseatur, quum dimittuntur in ipsam menta finsta 1.360.b.12
Lac cito putrescit, & cur 2.354.a.75
Lac generant medicina temperata caliditatis 2.357.a.34
Lac caninum uehementer confert ad facilem pueris ortum dentium efficiendum 1.601.b.40
Lac diminuentia a proprietate 1.683.a.5
Lac caprinum cum phthysicis dandum, quidei commiscendum 1.669.a.17
Lac phthysicis ualde confert 1.668.b.22
Lac phthysicis magis conueniens quod 1.668.b.22 & 669.a.11
Lac acidum quando phthysicis dandum 1.669.a.31
Lac phthysicis commodum a quibus mulgetur, animalibus, qui uictus inflituentis 1.668.b.30
Lac asine cum est phthysicis dandum, qualis asina eligenda 1.668.b.44
Lac phthysicis dandum quomodo mulgendum, & qua quantitas exhibenda 1.668.b.48
Lac multiplicatur multiplicatione sanguinis 1.680.b.3
Lac quomodo in mamilla generetur 1.686.a.37-44
Lac non generatur nisi ex sanguine bono 1.686.b.23

INDEX

Lac in pluribus corporibus exuberare
facit omne, quod exuberare facit sper
ma 1.686.b.50
Lac generantia que 1.686.b.52
Lac minorat semen cannabis. 1.686.b.
56
Lac generantes medicina temperate,
que 1.687.a.32
Lac superfluens, quæ mala inferat. 1.687
b.32
Lac aliquando egredi ex mamilla ab-
que prægnatione, & qua huius rei cau
sa 1.687.b.34
Lac aliquando generari in hominibus. 1.
687.b.40
Lac minorantes medicina etiam sperma
minorant 1.687.b.50
Lac minorantes medicina frigida quæ. 1.
687.b.51
Lac minorantes medicina calidæ quæ. 1.
687.b.57
Lac caseari in mamilla quæ prohibeat
1.688.a.25
Lac velocius accedit a caliditate, quam
a frigore 1.695.a.60
Lac in stomachi hectica, vel sicca intem-
perie quale esse debeat. 1.705.a.51
Lac est nocivum stomacho. 1.710.b.
26
Lac asinum valde confert hepatis com-
plexioni calidæ, & sicca malæ. 1.758
b.28
Lac certorum myrtilialium calidi aposte-
matis crisis qualis 1.775.a.1
Lac camelarum in ascite quomodo li-
bendum 1.787.a.13
Lac camelarum qualiter in ascite dan-
dum 1.786.b.30
Lac caprarum qualiter in ascite dandum
1.786.b.30
Lac in ascite convenire 1.786.b.37
Lac hydropisi est medicamen inuatiuum
propter illud, quod in ipso est de ab-
stensione 1.786.b.39
Lac hydropisis est conueniens propter il-
lud, quod in ipso est de proprietate
sua 1.786.b.42
Lac quandoque est medicina lubricatua
1.786.b.43
Lac camelarum in ascite quomodo admi-
nistretur 1.786.b.56
Lac omne præter lac camelarum, est ma-
lum pleni 1.803.a.22
Lac camelinum inuatiuum valde in sple-
nis duritie 1.803.a.54
Lac caprinum est magis stypticum. 1.
818.a.1
Lac quod conuenientius ventris fluxui.
1.818.a.1
Lac recenter multum decoctum retinet
fluxum 1.813.b.2
Lac velociter corrumpitur. 1.813.a.7

Lac caseant
Oleum cartami 1.300.b.51
Calion 1.329.b.2

Lac coagulatum in stomacho
resoluit
Coagulum bibulum cum vino. 1.285.b.
51
Aqua cineris ligni ficus 1.218.b.27

Lac augent
Anisum 1.259.b.26
Agnus castus 1.266.b.31
Anethum, & semen eius. 1.275.b.3
Oxyini stimalis aqua 1.283.b.33
Casus coctus in aqua 1.288.b.44
Malua folia, & stis 1.306.a.52
Eruca 1.311.a.8
Vitis alba succus cum frumento de-
cocto 1.319.b.18
Faniculum humidum 1.321.a.62
Lactuca 1.350.b.44
Hordei aqua cum semine feniculi. 1.
372.a.2
Raphanus 1.383.a.19
Anemone folia, & styptites, aut ipsa
decocta cum soritione hordei. 1.398
b.15
Lactis substantia experimento quandoque
cognoscitur 1.165.a.55
Lactis mali preparatio pro nutriendo in-
fante 1.165.b.10
Lactis augendi præsidia varia. 1.165.b.
49. & deinceps
Lactis corrupti nocumenta. 2.210.b.6
Lactis corrupti bibuli curatio. 2.210.b.
10
Lactis congelati in stomacho nocumen-
tum 2.211.a.30
Lactis congelati in stomacho curatio. 2.
217.a.8
Lactis congelationem in stomacho extra-
hunc soluta omnia 2.211.a.34
Lactis sero caliditas quædam inest. 1.288
b.24
Lactis paucitatis cause 1.686.b.4
Lactis cholericæ signa 1.686.b.25
Lactis phlegmaticæ signa 1.686.b.28
Lactis melancholicæ signa 1.686.b.30
Lactis generationem prohibent extincan-
tia sperma 1.686.b.53
Lactis paucitatis curatio 1.686.b.50
Lactis paucitatis ex cibi penuria, & cor-
ruptione curatio 1.686.b.57
Lactis paucitatis ex sanguinis penuria cu-
ratio 1.686.b.64
Lactis paucitatis ex intemperie curatio.
1.686.b.67
Lactis filiosi curatio 1.687.a.23
Lactis mammillarum copia quomodo pro-
hibeatur 1.687.b.44
Lactis caseationis in mamilla cause. 1.
688.a.20
Lactis in mamilla oppilationem aperien-
tia 1.688.a.62
Lactis in mamilla congelationis curatio
1.688.b.12
Lactis camelarum arabicarum in frigida

hepatis intemperie iuuamenti 1.757.b.45
Lactis camelarum quæ quantitas in asci-
te danda 1.786.a.63
Lactis camelarum in ascite sumendi tem-
pus opportunum 1.787.a.11
Lactis aquæ in ascite descriptio. 1.788.b.
51
Lactis in renu viceribus facultas. 1.873.
a.44
Lacti ouino non est compar agnitudinibus
renum propter deilitatem. 1.886.a.
56
Lactis asine nihil melius hecticis, quia etiam
dicat hecticam 2.65.a.35
Lactis si assidue videretur laboris ascite,
loco aquæ, & cibi sanaretur per ip-
sum 1.786.b.51
Lactis in lacte est calidum, & siccinum
quarto 1.343.a.18

Lacrymalium apostematibus conuenit
Bullus cum aceto 1.281.a.2

Lacrimis conueniunt
Corallus 1.288.a.1
Cancer marinus 1.298.a.25
Pisces sumus 1.374.a.27
Lactuca est frigida in secundo. 1.350.
b.18
Lactuca asini calida est, & sicca in prin-
cipio secundum 1.331.a.17
Lactuca asini frigida est, & sicca in prin-
cipio usque ad secundum 1.399.b.23
Lactucam & cucurbitam calcificeratio
ne qua nutriant. 1.112.b.65. &
113.a.64
Lactuca summum facient. 1.181.b.3
Lactucarum frigiditatem emendat Ga-
le. cum aromatibus 1.181.b.4
Lactucarum semen stupefacit. 1.233.b.
14
Lactucas cum aromatibus comedebat
Galenus somni gratia 1.181.b.2
Lactuchatum confortans stomacho. 2.
131.a.32
Lacerti resicæ mollificationis signa. 1.
890.a.28
Lacerti resicæ spasinum signum. 1.890.
a.32
Lacerti salis ad coctum preparatio. 1.
906.b.5

Lacertorum agnitudinibus
conferunt
Agaricum 1.278.a.32
Cucurbitæ aqua cocta cum melle, &
nitro 1.303.b.48
Casia fistula 1.305.b.26
Emblicus conditus 1.310.a.68
Ericus terrenus 1.312.b.26
Furfur forbitio 1.318.a.48
Fumus terre 1.321.b.28
Stercus

I N D E X

- [*Stereus porci siccum cum aceto.* 1. 390.a.8
Lacertorum dolori confert. 1. 384.a.23
Oleum musti 1.409.b.26
Lacertorum apostematibus confert
Pix 1.374.a.24
Lacertorum spasmo conferunt
Faba 1.315.a.53
Galbanum 1.328.a.5
Lacertorum contritioni conferunt
Aristolochia 1.268.b.64
Affa 1.269.b.64
Althea 1.276.b.36
Astrodellum 1.277.a.19
Bulbus cum aceto 1.281.a.14
Verbascus 1.283.a.7
Bdellium 1.283.a.2
Chamaedrys 1.292.a.47
Capparis radices cortices. 1.293.b.45
Calamentis decoctionis potus. 1.299.a.52
Cordumeni 1.300.a.15
Calamus aromaticus 1.300.a.47
Centaurea 1.300.b.18
Cedrus 1.301.a.30
Costus 1.301.b.10
Cauda equi 1.307.a.35
Enula 1.312.b.56
Vitis alba radix 1.319.b.10
Ireos cum aceto, aut vino. 1.334.b.1
Juniperus 1.336.b.3
Lingua anis cortices cum aceto. 1.344.b.21
Arum 1.345.b.54
Opopanacum 1.367.a.41
Rubarbarum cum vino, & eius oleum 1.124.a.21
Lacertorum disruptioni confert
Confectio Aristomacis. 2.327.b.18
Lacertorum doloribus conferentia composita
Alchelbelengi magnum. 2.280.b.11
Confectio 2.281.b.58
Lacertorum oppilationibus conferentia composita
Oleum de costo 2.312.a.30
Caput purgum 2.318.b.54
Lacertorum corruptionibus conferentia composita
Confectio 2.281.b.58
Lacertis conferentia composita
Oleum de costo 2.312.a.30
Lacertis calefacientia composita
Oleum de florace 2.311.a.30
Oleum de costo 2.312.a.29
Lacerta morsus, & cura 2.230.a.6
Lacertorum capita, & posteriora nervosa solent pati dolorem, & apostema ex vulnere 2.140.a.1
Lacertorum nocumenta 2.209.a.9
Lacertorum bibitorum cura. 2.209.a.15
Lacertorum species est salamandra. 2.209.a.10
Lacertorum mirach apostema quibus signis ab hepatis apostemate distinguitur 1.768.a.5
Laudanum calidum est in fine tertij. 1.302.b.31
Laudanum est calidum in fine primi, sic cum in secundo 1.343.b.17
Lasio in membris non fit nisi per aduentum subitum contrarij in complexionem 2.65.b.8
Lasiones naturalium actionum tripliciter fieri 2.383.a.29
Latalium morborum signa. 2.388.a.55
Letificancia qua 2.339.a.59
Letitiam agrotis conferre. 1.197.b.4
Letitiam vinum multiplicat, & cur. 2.336.b.1
Letitiam facit hiacynthus ex proprietate 2.339.b.7
Letitia frequenti fortior fit virtus naturalis & rarefiunt spiritus. 2.337.b.32
Letificamibus frigidis propinandis quid servandum 2.339.b.30
Letificancia sunt
Melissa 1.282.a.60
Enula 1.312.b.62
Ignificancia composita
Confectio philosophorum. 2.270.a.68
Arius Darij confec. 2.272.a.1
Suffus Aristotelis 2.293.b.68
de Lapatho. Vide Acetosa
Lapis renum 1.864.a.25
Lapis renum unde quandoque generetur a.692.a.56
Lapis fit propter balneum post cibum. 2.57.b.9
Lapis renum quomodo differat a lapide vesicae. 1.874.a.59. & 881.a.15
Lapis renum cui plurimum aduenit, est pinguis 1.874.b.4
Lapis vesicae cui plurimum aduenit, est extenuatus 1.874.b.5
Lapis renum plurimum aduenit senibus quam lapis vesicae 1.874.b.6
Lapis vesicae plus accidit infantibus, quam renum lapis 1.874.b.7
Lapis vesicae plurimum fit inter infantiam, & pubertatis initium. 1.874.b.9
Lapis cur plurimum generetur infantibus 1.874.b.1
Lapis cur in senibus generetur. 1.874.b.22
Lapis in senibus non sanatur. 1.874.b.24
Lapis ex qua urina magis generetur. 1.874.b.25
Lapis cui puero magis generetur. 1.874.b.39
Lapis cur non aggregetur in illo, in quo est sedimen arenosum. 1.874.b.4
Lapis in vesica cur parum accidat puelis 1.874.b.62
Lapis in vesica cur mulieribus parum accidat 1.874.b.62
Lapis renum, & vesicae est ex eis, quae hereditantur 1.875.a.12
Lapis iudaicus est uehementis uirtutis ad lapidem renum, parum ad lapidem vesicae 1.876.b.9
Lapis spongiae est fortis ad lapidem. 1.877.a.67
Lapis, dixerunt quidam, quod extrahit lapidem 1.877.b.54
Lapis vesicae quomodo a meatu remouetur 1.881.a.64
Lapis parvus vesicae magis, urinam retinet, quam magnus 1.881.b.18
Lapis vesicae multiplicatur in regionibus septentrionalibus 1.881.b.18
Lapis vesicae in infantibus multiplicatur 1.881.b.20
Lapidis causa sunt renum apostemata. 1.867.a.29
Lapidis in generatione renes, & vesicae communicant 1.874.a.10
Lapidis generationis in renibus, & vesicae causa 1.874.a.11
Lapidis renum materia 1.874.a.12
Lapidis renum virtus agens. 1.874.a.15
Lapidis renum materia duas habet causas 1.874.a.16
Lapidis renum materia materiae. 1.874.a.20
Lapidis renum materiei retentor. 1.874.a.39
Lapidis vesicae causas esse easdem, quae sunt causa lapidis renum. 1.874.a.38
Lapidis renum signa 1.875.b.14
Lapidis renum durioris signum. 1.875.b.28
Lapidis, qui completur in vesica, signa. 1.875.b.31
Lapidis renum motus signa. 1.875.b.54
Lapidis renum curatio 1.875.b.67
Lapidis renum in extractione per incisio nem est magnus timor, & operatio eius, qui rationem non habet. 1.876.a.17

I 2 Lapis

INDEX

Lapis generationem in pueris qua prohibeant 1.876.a.38
Lapis generationem qua prohibeant. 1.876.a.43
Lapis vesicae medicinae quae sint, oportet, ut sint vehementius calidae, quam illae, quae sunt lapidis renum. 1.876.a.63
Lapis renum, cum uentositate curatio. 1.879.b.38
Lapis renum propter apostema calidum curatio 1.879.b.43
Lapis renum propter apostema durum curatio 1.879.b.51
Lapis vesicae signa 1.881.b.10
Lapis vesicae dolor non est sicut dolor lapidis renum 1.880.a.28
Lapis vesicae curatio 1.881.b.52
Lapis vesicae per incisionem curatio. 1.881.a.10
Lapis vesicae signa 1.890.a.6

Lapis generationem prohibentia composita

Confectio propria 2.331.b.7
Medicamentum ex scorpionibus. 2.331.b.45
de Lapide armeno 2.300.b.41
Lapis armenus est calidus in secundo, sicus in tertio 1.271.a.50
Lapis armenij virtus. 1.271.a.48
Lapis armenij facultas. 1.271.a.52
Lapis armenij quantitas exhibenda. 1.271.a.65
Lapis armenij proprietates. 2.347.a.57
Lapis lazuli facultates. 2.347.a.66
Lapidi confert dormire super dorsum. 1.876.a.57

Lapidi omnes Medicinae, quae conferunt

Conferunt ad urinae difficultatem. 1.890.b.34

Lapidi conferunt

Apium montanum 1.271.a.23
Amygdalarum amararum oleum, & proprie cum ireos bibitum & cum oleo rosaceo inunctum. 1.271.b.66
Althea decoctio cum uino. 1.276.b.57
Althea semen ibi.
Batecha 1.282.a.10
Adiantum 1.283.a.54
Bellium meebium 1.285.a.30
Chamaemilla 1.287.a.12
Struthium 1.291.b.10
Cymium, proprie siluestre. 1.293.a.54
Caulis radices cinis 1.294.a.51

Cyperus 1.297.a.60
Cordum cum cortice radices lauri. 1.300.a.22
Intestina terra cum uino. 1.307.a.44
Faniculum siluestre 1.321.b.1
Graminis decoctio 1.327.b.30
Lapis vesicae 1.340.a.26
Lauri cortex ex grana 1.351.b.48
Stercus muris cum thure, & aqua mellis 1.361.a.50
Sylbrium 1.364.b.17
Oleum amygdalinum 1.369.a.18
Eruca aqua 1.378.a.54
Rubi rufi radix 1.382.a.50
Squinanthum 1.386.a.50
Sanguis hirci exiccatus. 1.388.b.54
Stercus muris cum thure. 1.390.b.2
Serapinum 1.394.b.40
Scelopendria 1.395.a.3
Parthenium 1.407.a.40
Urina porci 1.408.a.66
Vitis lachryma 1.409.b.52

Lapidi conferentia composita

Theriaca 2.317.b.63
Mythridatum 2.317.b.63
Theriaca Filtra 2.317.b.73
Homorusia 2.317.b.64
Dialacca 2.317.b.64
Diasulfur 2.317.b.64
Pilula in X.tracl. 2.317.b.64
Confectio propria 2.331.b.5
Medicamen aliud 2.331.b.8
Lapide generat aqua turbida. 1.116.b.18

Lapide faciunt

Aqua turbata 1.272.b.45
Casus 1.289.a.10
Camphora 1.291.b.46
Lapide significat urina spissa cum sedimine areoso 1.155.a.39
Lapide vesicae frangens non est dubium quin frangat etiam lapide renum, sed non convertitur 2.331.b.2

Lapide frangentia composita

Confectio propria 2.331.b.6
Medicamen aliud 2.331.b.18
Lepus combustus 2.331.b.40
Medicamentum ex scorpionibus. 2.331.b.58
Trochisci 2.331.b.6
Confectio propria 2.331.a.8
Lapide renum frangentia composita
Theriaca magna 2.266.b.33
Mythridatum 2.268.a.23
Homorusia 2.275.b.56
Dialacca magnum 2.278.a.17

Confectio imperialis 2.281.b.40
Oleum alkekengi 2.313.a.47

Lapide vesicae frangentia composita

Theriaca magna 2.266.a.1
Mythridatum 2.268.a.23
Confectio zobenirem magnam. 2.273.a.12
Dialacca magna 2.278.a.17
Confectio imperialis 2.281.b.40
Oleum alkekengi 2.313.a.47
ad Lapide medicinae composita. 1.878.a.24

Lapide frustum extrahit Animi

1.273.a.20

Lapide extrahentia composita

Diasulfur 2.279.a.20
Lapide aliquando exire ex intestinis. 831.a.52
in Lapide apostemata renum velociter convertuntur 1.867.a.28
Lapide aliquibus accidere per chylitum 1.871.b.08
Lapide alienari per alios dolores vesicae 1.874.a.5
Lapide comminuentes medicinas quales 1.876.a.58
Lapide medicinas a qualitate occulta comminuerunt 1.876.a.65
Lapide medicinarum comminutionem differunt 1.876.a.68
Lapide medicinas comminuentes. 1.877.a.6
ad Lapide medicinis quae comminenda 1.878.b.14
ad Lapide piperis virilitas. 1.877.a.32
ad Lapide sanguinis hirci preparatio. 1.877.a.68
ad Lapide fortis est cinis ononem gal-ling, pesquam euacuata sunt a pilulis 1.877.b.18
ad Lapide viri preparatio. 1.877.a.58
Lapide aquas aliquas resolvere. 1.878.b.64
Lapide patientium victus. 1.878.b.67
Lapide lazuli periculosum esse. 2.395.b.49
in Lapide renum colica accidentia accere 1.837.a.23
a Lapide renum colica quibus signis distinguatur 1.837.a.32
in Lapide renum urina qualis. 1.873.b.15
in Lapide renum, & vesicae auis altregulidos est vehemens. 1.876.b.12
877.b.23
in Lapide renum, & vesicae scorpionum cinis est vehemens 1.876.b.13
in Lapide medicinae doloris sedatiua. 1.878.

INDEX

878.a.15. & 879.a.59
in lapide qualiter tragulidos anis sumen-
da 1.877.b.32
in lapide renem xythridatum est fortis
operationis 1.878.a.26
in lapide renem doloris sedatio, & alle-
uatio plurima est in lenificatione na-
ture 1.879.b.4
in lapide non est semita ad administran-
dum catharticum 1.879.b.5
in lapide renem clystere esse melius. 1.
879.b.8
a lapide in dolore qualiter agendum. 1.
879.b.15
a lapide dolor quibus modis conferat.
theriaca 1.879.b.12
in lapide vesica urina qualis. 1.881.a.
27
in lapide vesica incisio 1.882.a.20
in lapide vesica apostema ex incisione
prohibentia 1.882.b.33
in lapide vesica apostematis ex incisione
curatio 1.882.b.40
in lapide vesica, ne urina incisus ledat,
quid agendum 1.882.b.62
in lapide vesica sanguinis fluxum ex in-
cissione sistentia 1.883.a.12
in lapide vesica sanguis ne in grumum
vertatur in incisione, quid agendum.
1.883.a.32
in lapide vesica incisionis signa mortalia.
1.883.a.35
in lapide vesica incisionis signa bona. 1.
883.a.42
ad lapides renem fortia 1.877.a.35
ad lapideitatem genuum 1.977.b.36
laryngis anatome 1.52.a.49
laryngis musculorum anatome. 1.52.
b.11
de lafere. Vide Affam
laffitudo vlcerosa 1.182.b.52
laffitudo extensua 1.183.a.8
laffitudo apostema 1.183.a.22
laffitudo arefactua 1.183.a.26
laffitudo spontanea morbos antecedit. 1.
183.a.38
laffitudo apostemosa fortior est & nobi-
lior vlcerosa 1.183.a.56
laffitudo absque precedente labore san-
guinis redundantis est signum. 1.187.
a.38
laffitudinis cause 1.124.a.64
laffitudinis species quatuor. 1.182.b.
47
laffitudinis vlcerosae cause. 1.182.b.
63
laffitudinis extensuae cause. 1.183.a.
12
laffitudinis arefactuae cause. 1.183.a.
30
laffitudinis differentie due. 1.183.a.34
laffitudinis ab exercitio praesidia. 1.183.
b.46
laffitudinis curatio est a multis morbis
securari 1.183.b.47
laffitudinis vlcerosae curatio. 1.183.b.
49

laffitudinis extensuae curatio. 1.184.a.
36
laffitudinis apostemose curatio. 1.184.
a.3
laffitudinis arefactuae curatio. 1.184.a.
26
laffitudinis cum cruditate in renis cura-
tio 1.184.b.5
laffitudinis vlcerosae signa an ex humo-
ribus sit intra venas, an extra. 1.185.
a.33
laffitudinis vlcerosae ex humoribus ex-
tra venas curatio 1.185.a.46
laffitudinis vlcerosae ex humoribus in ve-
nis curatio 1.185.a.49
laffitudinis extensuae causa & curatio.
1.186.a.19
laffitudinis apostemose curatio. 1.186.
a.25
laffitudini ob frigus quibus occurrendum.
2.393.b.20
laffitudinem omnem somnus remouet. 1.
109.b.40
laffitudinem habentibus confert ingredi
semicupium oleo plenum. 1.121.a.
49
laffitudinem fricatione auerti. 1.172.b.
50

L A S S I T U D I N I conferunt

Oleum de alcanna 1.269.a.50
Chamamilla 1.287.a.2
Galbanum 1.328.a.60
Oleum de ireos 1.334.b.1
Oleum lauri 1.351.b.26
Maiorana cum melle. 1.357.a.27
Opopanax 1.366.b.48
Oleum chamemelinum. 1.368.b.54
Oleum de lilio, & oleum de anetho. 1.
368.b.55
Squinanthum 1.386.a.33
Storax 1.386.b.36
Stercus porcinum cum aqua, & vino
1.390.a.30
Sal cum oleo 1.392.b.10
Oleum musti 1.409.b.28

Lateris apostema sanat lienteria. 1.95.
a.15
Lateris apostema in pulmonis apostema
quom mutatur maioris est malitie di-
spositio 1.95.a.21
Lateris apostema apertum esse & expur-
gari per urinas quomodo cognoscas.
1.155.a.54
Lateris dextri grauitati conferentia. 2.
257.b.13

L A T E R I S D O L O R I conferunt

Agallochus 1.263.a.49
Acori decoctio 1.267.a.38
Aristolochia bibita cum aqua. 1.269.
a.8
Alcanna 1.269.a.54

Amygdala amara 1.271.b.52
Amygdalarum dulcium oleum. 1.
271.b.52
Althea 1.276.b.45
Asphodelus cum uino 1.277.a.27
Balsami lignum, & semen. 1.279.b.
31
Butyrum 1.284.b.10
Bdellium 1.285.a.20
Calamentum 1.299.b.4
Phu 1.318.b.48
Vitis alba 1.319.b.17
Ireos 1.324.b.13
Myrrha 1.358.a.26
Opopanax folia 1.367.b.58
Hordei farina cum meliloto, & corti-
ce papaueris 1.371.b.61
Stachados decoctio 1.386.b.63
Serapinum 1.394.b.32
Rutae sylvestris gumma. 1.405.a.66

L A T E R I S D O L O R I C O N- ferentia composita

Theriaca magna 2.266.b.2
Mythridatum 2.268.b.23
Sotira conf. 2.269.b.64
Philonium romanum 2.278.b.11
Hiera Andromachi 2.288.a.15
Loboc de squilla 2.295.b.15
Syrupus acerosus squilliticus sol. 2.
297.a.51
Pilula de serapino. 2.310.b.6

L A T E R V M T E N S I O N I conferentia composita

Emplastrum Andromachi. 2.314.
b.46
Lauri aqua frigida quibus conueniant.
1.174.a.13
Lauativa medicina 2.341.b.61
Laurus calidus est in tertio, siccus in se-
cundo 1.308.b.59
Laurus calidus est, & siccus in secundo
1.351.b.15
Laureolam, & pirusam corrigi lac aci-
dum 1.210.b.34
Laureolam esse malignum medicamen-
tum 1.214.a.25
Laxatio spiritus minuit, & cordis debili-
tat complexionem 2.343.b.22
Laxatiua medicina mundificat & ledit
2.343.b.18
Laxatiue medicina cordi dupliciter con-
ferunt 2.343.a.52
Laxatiuis medicamentis cor duobus mo-
dis legi 2.343.b.6
Laxulum esse periculosum, & uerendum
2.395.b.49
Lessionis ordo exercitij gratia. 1.171.b.
26
de Lendibus 2.295.b.36
Lendes interficiunt
Allij montani decoctio 1.276.a.24
Cedrus 1.301.a.24
I 3 Mel

INDEX

Adel 1.361.a.12
Tucia 1.405.a.1
Lens est equalis in caliditate, & siccitate, aut declinis parum ad caliditatem. 1.349.a.36
Lentes cum aceto forti preparata sanguinem ingrossant 2.45.a.18
Lenitatis causa 1.123.b.45
Lenitatis causa 1.123.b.45
Lenititia duritie iuncturay. 2.188.a.15
Lenientium resu frequenti fit virtus attractiva pigra 2.261.a.25

LENIFICANTIA NATVRAM COMPOSITA

Trochisci de aniso 2.306.b.45
Trochisci alij 2.306.b.54
Trochisci de rosis lenitivi. 2.307.a.10
Trochisci 2.307.b.4
Decoctio eupatori 2.307.b.60
Diaireos 2.329.a.22
Hiera pigra 2.317.b.6
Confectio inda 2.317.b.6
Syrupus de prunis 2.317.b.6
Bdelium 2.317.b.6
Pilule de capsia 2.317.b.7
Trochisci 2.317.b.7
Confectio de allijs 2.317.b.7

Lentigo quid 2.242.b.19
Lentigines fiunt, propter sanguinem, a quo apertum sunt orificium venarum. 2.242.b.12
Lentiginis habenti multoties accidit si infusa labiorum, propter siccitatem complexionis sue 2.242.b.24
lentiginis cum denigratur, difficilis est cura 2.242.b.27
lentiginis nigrae 1.792.b.12
lentiginum cura 2.242.b.12
lentiginum curationi quales medicina conueniant 2.242.b.40

LENTIGINIBVS CONSERUANT

Amygdala amara 1.271.b.27
Semen ben, & eius oleum. 1.278.b.55
Cinnamomum 1.289.b.4
Cicer 1.291.a.19
Cancer marinus 1.298.a.23
Crocodili sterus 1.310.a.34
Eruca semen, aut aqua cum melle. 1.311.a.4
Faba 1.315.a.48
Galbanum 1.328.a.55
Orobis 1.333.a.6
Ireos, & cum elleboro 1.334.a.62
Mandragore lac 1.335.b.36
Ari crispis radix 1.345.b.39
Lilium 1.348.b.13
Pyrites cum aceto 1.356.b.58
Nux muschata 1.368.b.43
Oleum de cherua 1.382.b.59
Raphani semen 1.387.b.66
Stercus lupi

Testa cancri marini 1.406.b.24
Vitis syluestris 1.409.a.14
lentiscus calidus est in tertio, humidus in primo 1.351.a.52
leopardi fellis nocumenta. 2.209.b.58
leopardi fel est mortale, quod si pertranseat tres horas, speratur. 2.209.b.63
leopardi fellis bibiti cura 2.209.b.64
leopardi fel cholera facit. 1.793.a.60
leopardi morsus, & vnguium eorum vulnere 2.224.a.50
leopardi dentes, & ungues non sunt vacui a natura venenosa. 2.224.a.54

de lepra 2.133.b.36
lepra 1.792.b.13
lepra quid 2.133.b.40
lepra prouenit ex sparsione cholerae nigrae in corpore toto 2.133.b.41
lepra corrumpit complexionem membrorum, & formam, & figuram, & in fine continuitatem eorum. 2.133.b.43
lepra est communis corpori toti, sicut cancer 2.133.b.48
lepra quandoque ulceratur, quandoque non 2.133.b.49
lepra quandoque manet tempore longo cum patiente 2.133.b.50
lepra fit ex melancholia concitata, & non putrefacta, in toto corpore sparsa 2.133.b.59

lepra a quibus causis fiat. 2.133.b.60
lepra est agrotudo inuadens, & contagiosa 2.134.a.14
lepra quandoque accidit propter hereditatem 2.134.a.15
lepra quandoque fit ex conceptione in dispositione menstruorum. 2.134.a.20
lepra leonina que fit 2.134.a.37
lepra leonina sic dicitur, quia plurimum accidit leonibus 2.134.a.39
lepra leonina facit patientis faciem terribilem, & leoninam 2.134.a.41
lepra dicitur etiam leonina, quia rapaciter tenet, quod capit rapacitate leonis 2.134.a.42
lepra debilis est difficilis curationis. 2.134.a.44
lepra incipiens est susceptibilior curationis, confirmata vero est magis inobediens 2.134.a.45
lepra facta ex melancholia cholera est magis fetida, & pluris nocuenta, sed est magis susceptibilior curationis. 2.134.a.47
lepra facta a sorce sanguinis est saluior, & quietior, & non vlcera. 2.134.a.50
lepra facta a melancholia adusta similatur cholerica in suis accidentibus, sed tardius suscipit curationem. 2.134.a.52
lepra non cessat corrumpere membra,

quousque perueniat ad principalia, & interficiat 2.134.a.53
lepra incipit ab extremitatibus, & sequitur paulatim 2.134.a.59
lepra facit cadere pilos, & aliteras colorem patientis 2.134.a.61
lepra est cancer totius corporis. 2.134.b.5

lepra est agrotudo que spargitur in totum corpus 2.134.b.7
lepra cum incipit fit color faciei rubens tendens ad nigredinem 2.134.b.60
lepra est cum stricture anhelitus, & raucedine uocis 2.134.b.63
lepra cum fit incipit capilli in subtilitatem, & paucitatem peruenit. 2.134.b.68

lepra est cum odore corporis, & sudoris, & anhelitus in faciem declinam. 2.135.a.2
lepra est cum forma facie, & terribili facie, & colore denigrato. 2.135.a.11

lepra cum est non quieta, incipit corpus vlcerari, & corroditur cartilago nasus, deinde cadunt nares, & extremitates, & erit virus satum. 1.135.a.21

lepra errorem assimilatiuis sequitur. 1.71.b.65
lepra hereditaria quandoque est morbus 1.95.a.34

lepra fortis in curatione non est facilis. 2.134.a.45

lepra prima generatio est in visceribus, & primum restigium in extremitatibus, que sunt debiliores. 2.134.a.64
lepra signa 2.135.b.38
lepra cura 2.135.a.38

lepra aliquando plus nocet phlebotomia ex venis magnis, quam si inueniatur eius 2.135.a.49
in lepra curatione si timetur phlebotomia uenarum magnarum, secetur parua, ut uena manus, frontis, & nasi. 2.135.a.43

lepra medicamenta uaria. 2.135.a.64

lepra non confirmata curatione non alio soluitur una euacuatione, sed omnimodis fortasse bis aut semel cum medicinis temperatis 2.135.b.55

lepra medicinis fortis valde, sicut elleborus, & similia, & sufficiunt semel in uere, & semel in autumno. 2.135.b.34

lepra confirmata medicinis. 2.137.a.6
lepra medicina composita. 2.137.a.56

lepra epibematis modus. 2.138.b.16
lepra conferens medicamentum, almebaram dictum 2.137.b.7

lepra conferens aliud medicamentum. 2.138.a.65
lepra forte medicamentum vomitus. 2.17.b.36

LEPRAE

I N D E X

LEPRÆ CONFERT

- Acetosa cum vino coct.* 1.270.a.
51
Asini hepatis cinis 1.270.b.18
Aqua sulphurea 1.271.a.57
Ammi cum melle 1.273.a.11
Semen ben. & eius oleum. 1.278.
b.56
Coloquintida 1.290.b.17
Caro uiperæ 1.296.a.13
Ericij caro 1.296.a.14
Calamentum 1.299.a.62
Ericij reveri caro 1.312.b.7
Elleborus 1.313.b.16
Cartamumindum 1.326.a.44
Myrobalani omnes 1.333.b.7
Napellus 1.362.a.9
Napellus Moyfi 1.362.a.26
Rana comesta cum sale, & oleo. 1.
385.a.30
Serpentis comestio 1.390.b.52

LEPRÆ CONFERENTIA composita

- Theriaca magna* 2.265.b.65
Myrbridatum 2.268.b.23
Comestio Anacardi 2.276.a.21
Hieralogodon 2.284.a.13
Theodoricon cum nuce muscata.
2.285.a.41
Hiera Hip. 2.285.b.59
Hiera Andromachi 2.286.a.28
Pilula sardæ magna. 2.308.a.10
Lepram patiens aliquando moritur ante-
quam malitia eius conuertatur super
niscera 2.134.a.67
ad Lepram lac est de conuenientioribus
quibus curatur patiens 2.136.b.50
Lepram que portendant 1.191.a.45
in Lepra ut plurimum phlebotomia est
necessaria 2.135.a.55
Leptosus a coitu penitus alienetur. 2.136
a.30
Leptosis pulsus qualis sit 2.135.a.25
Leptosis regimen 2.135.b.52
Leptosis quidam sanati sunt ex potione vi-
ni, in quo moritur uiperæ. 2.136.a.
58
Leptosis curationis signa 2.136.b.8
Leptosis in unctio cum humeflariis tempe-
ratis in caliditate est ex illis, que ma-
gis conferunt 2.136.b.37
Leptosis confirmati uenter cum forti solu-
tione non moueatur, neque fiat phlebo-
tomia 2.137.a.1
Leptosis quandoque medicantur cum cau-
teris 2.137.a.25
Leptosis res, que in potu tribuuntur. 2.
136.a.32
Leptosis caro uiperæ est de nobilioribus
medicinis 2.136.a.40
Leptosis confert pulvis serpentis nigri. 2.
136.b.17
Leptosis qui cibi conueniant. 2.138.b.
36

- Leptositis uinguum causa.* 2.262.
b.6
Leptositis uinguum cura. 2.262.b.
26
Lepus confert ad lapidem resusc. 2.331
b.36
Leporis caro est calida, & sicca. 1.295.
b.38
Leporis coagulum est melius alijs. 1.
285.b.36
Leporis coagulum retinet uentrem fla-
rim 1.816.b.24
Lepus marinus est venenum corrodens,
putrefaciens 2.198.b.50
Lepus marinus non agit nisi super pulmo-
nem tantum 2.198.b.61
Leporis marini nocumenta. 2.208.b.
20
Leporis marini assumpti cura. 2.208.
b.33

AD LEPORIS MARINI porum conferunt

- Cedrus cum uino* 1.301.a.55
Fistula pastoris 1.316.a.22
Cyclanum 1.321.a.13
Lac mulieris 1.330.a.28
Lutum sigillatum 1.341.b.12
Lac 1.348.a.26
Urina antiqua 1.408.b.9
Letbargia quibus signis a matricis prafo-
catione differat 1.958.a.26
Letbargia crisis nunquam fit per fluxu
sanguinis narium
in Letbargiam phrenesis quum mutatur,
maioris est malitia dispositio. 1.95.a.
22
Letbargiam significat urina iumento-
rum urina similis perseverans. 1.155.
b.25

LET H A R G I A E conferunt

- Castoreum cum aceto, & oleo rosa-*
ceo 1.288.a.51
Costus 1.301.b.22
Sysimbrium cum aceto, & oleo ros. 1.
364.b.5
Synapsis 1.401.b.35
Leuitas egri absque manifesta enacua-
tione non habet fiduciam, quia non ac-
cidit ob bonitatem materie, sed pro-
pter debilitatem, & pigritiem nature
in expellendo 2.88.a.46
Leuca. Vide Albaras
Libidinem, que ciet 2.342.b.34
Ligna balsami condita 2.302.b.59
Ligni aloes facultates 2.347.b.19
Lien quamuis non sentiat, neruosa ta-
men tunica operiur, que sentit. 1.59.
b.32
Lienteria. Vide Stomachi lenitatem, &
lubricitatem
Lienteria sanat apostemata lateris. 1.
95.a.55

- Lienteria æstate accidit* 1.101.a.15
Lienteria autumnio accidit. 1.101.b.
12
Lienteria laborantem facere, ut vomat,
est inconueniens 1.207.a.1
Ligatura ulceris non perueniat ad lesio-
nem, ita ut apostemetur. 2.160.b.
12
Ligatura conueniens fractura ossium. 2.
185.a.4
Ligatura nocet apostemati 1.955.a.15
de Ligatura vulnerum 2.146.a.1
Ligatura quare fiant in ulceribus. 2.160
b.1
Ligatura quomodo fieri debeant. 2.400.
b.32
de Ligaturis fractura 2.182.a.61
Ligamentum 1.48.a.60
Ligamenta, & eorum usus. 1.29.b.
43
Ligamenta sensum cur non habeant. 1.
29.b.54
Ligamentorum qualitas in restauratione
fractura conueniens 2.184.b.4
de Ligastro. Vide Alcanam
Lilium album hortulanum est calidum,
& siccum in secundo 1.348.b.1
Lilium spiritus solidare 2.347.b.8
Lilium spiritus mouet, & quomodo. 2.
347.b.12
Lily facultates 2.347.b.63
Limaciarum caro hepati confert. 1.755.
a.28. & 1.756.a.45
Limaciarum caro preparata cum semi-
nibus hepati confert. 1.758.a.
63
Lingua auis est calida in tertio, humida
in primo 1.344.b.16
Lingua denigratur quandoque ex duri-
tie splenis 1.801.b.52
Lingua asperitatis febrientium regimen.
2.36.b.4
Lingua nigredinis febrientium regimen.
2.37.b.4
Lingua musculorum anatome. 1.53.a.
38
Lingua, & sequentium eam signa in crisi
2.39.b.34
Lingua nigredo absque siti in febribus
aduentibus est signum malum. 2.
93.b.7
ex Lingua colore Stomachi & intestino-
rum complexionem cognoscere est dif-
ficile 1.134.a.54
Lingua rubor sanguinis redundantis est
signum 1.137.a.64
Lingua asperitas & siccitas cholera ru-
bæ redundantis est signum. 1.137.
b.22

L I N G V A E L A certorum apostematibus conferunt

- Aloe cum melle, aut uino.* 1.274.a.
10.23

I N D E X

LINGVÆ RANVLÆ

conferunt
Atramentum rſtum cum hermodactylis poſitum ſub lingua. 1. 268. a. 48

LINGVÆ APOSTEMATIBUS

conſert
Solatri aqua 1. 397. b. 42

LINGVÆ DOLORI

conſert
Pentaphyllonis radicis decoctio. 1. 375. a. 63

LINGVÆ ASPERITATI

conſert
Adeps galline 1. 275. a. 44
Alenta cum ſinicb. bordi. 1. 360. b. 21

LINGVÆ GRAVITATI

conſert
Mumia cum decoctione origani. 1. 357. a. 63

LINGVÆ GRAVITATI

valde conſert
Arcus 1. 267. a. 35

LINGVÆ GRAVITATI

conſerentia compoſita
Hiera piera 2. 283. b. 55
Suſſuf. 2. 293. b. 27
Lingvam exſiccant pulvinaria multa, & reſpiratione dormientis 2. 30. b. 18

LINGVAM EXSICCANT

Caulis 1. 294. a. 34
Synapiſ 1. 318. a. 67

LINGVAM ABSOLVENTIA

compoſita
Conſectio philoſophorum. 2. 270. b. 4
Scelithe 2. 316. a. 33
Conſectio philoſophorum. 2. 316. a. 34
Hiera piera 2. 316. a. 34
Lini ſemen poſt medicinam ſumptā quādoque conſert 1. 211. a. 23
Lini ſemen calidum eſt in primo, commenuſuratum in humiditate, & ſiccitate 1. 387. b. 15
Linimentum ad alopeciam. 2. 333. a. 32
Linimenta ad canitiem prohibendam. 2. 236. b. 50

Lippitudo in morbis acutis generatur propter pigritiam virtutis imata oculi in maturando materiam. 2. 90. a. 61

Liquefactionem ſignificat egeſtio viſcoſa cum ſatore 1. 161. a. 6
Liquefactiui fluxus in hectica non ſperatur curatio 1. 829. a. 3
quod liqueſcit a calido, a frigido condensa tur 2. 342. b. 14
Liquiritie radix temperata eſt, & ſi de climat ad aliquid, declinat ad caliditatem, & humiditatem 1. 348. b. 62
Liquiritie radicis facultas. 1. 872. b. 20

Lithargyrum bibenti, quæ nocumenta accidunt 2. 201. a. 30

Lithargyri aſumpti cura. 2. 201. a. 41

Loca habitabilia qualia eſſe debent. 1. 109. a. 35

Locorum habitabilium iudicia particula tim. 1. 107. b. 24. & deinceps copioſe

Locorum habitabilium iudicia generatim 1. 107. a. 67

Locorum temperamenta. 2. 380. a. 10

in Locis habitabilibus deligendis, quæ animaduertenda. 1. 109. a. 15. & deinceps copioſe

Loci mutationem egrotis conſeruat. 1. 197. b. 10

Loca magis apta exituris ſunt loca debilia, aut agra, & proprie de inferioribus 2. 17. b. 26

Loboc ſumuntur ut teneantur in ore, & currat ex eis aliquid poſt aliquid ad pulmonem, & non impellantur ſubito ad ſtomachum 2. 294. b. 66

Loboc ad tuſſim ſiccā 2. 295. a. 3

Loboc ad tuſſim ex caliditate, & ſic. 2. 295. a. 7

Loboc aliud ad tuſſim ex caliditate. 2. 295. a. 23

Loboc de papauere 2. 295. a. 35

Loboc de ſpodio 2. 295. a. 49

Loboc aliud de ſpodio 2. 295. b. 1

Loboc de ſquilla 2. 295. b. 14

Loboc de allijs 2. 295. b. 19

Loboc aliud 2. 295. b. 27

Loboc alborin ad raucedinem uocis &c. 2. 295. b. 37

Loboc de pino 2. 327. a. 5

Loboc cum glutino alimbat. 2. 327. a. 16

Loboc ad tuſſim 2. 327. a. 46

Lonchitis ſilueſtris calidus eſt in ſecundo 1. 332. a. 48

Loquendi velocitas, & continuas caliditatem ſignificat 1. 135. b. 5

Locutio plurima trahit materias ad caput 1. 133. b. 60

Loquutionis multitudinem, ſitum facere. 1. 722. b. 38

Loquelæ ſigna in criſi. 2. 92. b. 50

LOQUENTI SECVM ET

maniaco conſert
Theriaca magna 2. 265. b. 64

Mybridatum 2. 268. b. 23

Locuſta conſerens puncturæ ſcorpionis. 2. 26. a. 66

Lubricitatis inteſtinorum cauſa. 1. 724. b. 3

Lubricantia frigida quæ. 1. 846. b. 11

Lubrificatiua Medicina. 2. 342. b. 52

Lumborum ſpondyles magnos eſſe oportuit 1. 41. a. 28

Lumborum ſpondyles foramen a dextris & ſiniſtris cur habeant. 1. 41. a. 60

Lumborum ſpondylium anatome. 1. 42. b. 12

Lumborum nervi 1. 64. a. 47

L V M B R I C I S

conſerentia compoſita
Arius Darij conſect. 2. 271. b. 61

Luna variat aſſiones in morbis, & quomodo 2. 389. a. 23

Luna virtutem incedere in humiditate mundi, & ſauere alterationes, & adiuuare ad maturandum, & digerendum aut ad contrarium, ſecundum præparationem materiæ, quidam putant. 2. 104. a. 7

Luna alterationum in mundo ſigna. 2. 104. a. 12

Luna reuolutio ſecundum aliquos eſt in 29. diebus 2. 104. a. 26

Luna reuolutionis computatio. 2. 104. a. 26

Luna luminis augmentum humores ſequi 1. 111. b. 30

ex Luna motu fluminum aquam accellionem, & recessionem habere. 1. 225. b. 32

Luna variationes in corporibus minus perceptibiles quam eius mutationes, & cur 2. 389. a. 40

Lunam plures poſuerunt cauſas temporum criſium in ægritudinibus. 2. 104. a. 5

Luna pati humiditates corporum. 2. 104. a. 17

Lupi adeps eſt ſubtilis 1. 275. b. 33

Lupi hepatis proprietas hepatis conſert. 1. 755. a. 26. & 1. 756. a. 45

Lupi hepatis a proprietate conſertere omni hepatis debilitati 1. 761. a. 65

Lupi ſtercoris ſuſpenſio conuenit colicæ ne dum potus eius 1. 850. a. 11

Lupi inteſtinum eſt ultimum in iunione to in colica 1. 850. a. 16

Lupinus eſt calidus in primo ſiccus in ſecundo 1. 330. a. 1

Lupini

INDEX

Lupini iecoris oppilationibus conferunt
absque calefactione aut refrigeratio-
ne 1.764.a.30
Luporum caro est mala 1.295.b.16

LUPORVM MORSU conferunt

Calamenthi montani succus 1.299.
b.56
Gentiana 1.324.a.45
Luscis cur vna res duplex appareat 1.
61.a.1
Luscis lucidam rem oblique intueri con-
ferunt 1.197.b.15
Lutum aquam expurgat 1.114.b.42
Lutum armenum frigidum est in primo,
siccum in secundo 1.341.b.42
Lutum sigillatum est inuatiuum ualde
excoriationi omni intestinorum 1.
823.b.8
Lutum cur appetant aliqui 1.718.
a.16
Luti appetitus curatio 1.718.b.28
Lutosa aqua peiora melior est 1.114.
b.39
de Luxatione, vide Dislocationes
Lux anime amica 2.335.a.43
Lycium est temperatum in caliditate &
frigiditate, & siccum in secundo 2.
339.b.22
Lypiria febris, quæ, & quomodo fiat ni-
de 2.48.b.19
Lypiria febris cura 2.54.a.50

MACIES

acies corporis subita aposte-
matum interiorum colle-
ctionem quandoque sequi-
tur 1.138.b.52
Macies ab euacuatione prohibet 1.202.
b.18
Maciei causa fortior quæ 1.189.b.50
Maciei causa plerumque est cutis rari-
tas 1.184.a.36
Macilentorum urina paucum sedimen-
tibus habent 1.157.b.4
Macilentorum morbi soluantur plerun-
que cum vrina nube aut excoremate
1.159.a.17
Macri impinguandi ratio 1.189.b.54
Macrum, & debilem quomodo regere
oporteat 1.202.b.21
Magnes a ferro trahitur ex proprietate
1.73.a.43
Magnes, cum aduritur, fit hamatites 1.
356.b.31
Magneti insitam naturam esse facultatem,
qua ferrum attrahit 2.340.b.30
a Magnete ferri attractio 1.751.a.50
Maiores est calida, & sicca in tertio 1.
357.a.13
Mala granata pauci & tenuis sunt nu-
trimenti 1.113.a.56
Mala granata subtilis, pauci, & boni nu-
trimenti sunt 1.113.a.65

Mala condita ad vomitum 2.303.
a.3

Mali granati dulcis facultates 2.348.
a.50

Malua sylvestris 1.306.a.14

Malua sylvestris est frigida, & humida
in primo 1.306.a.21

Malua domestica est calida, & sicca 1.
306.a.22

Malua frigida est in primo, humida in se-
cundo 1.359.b.66

Malua species 1.306.a.13

Malua facultas 1.306.a.26

Mammilla albificat sanguinem rubrum,
& facit ipsum lac 1.686.a.44

Mammilla magnificationem, quæ prohi-
bent 2.261.a.66

Mammilla utilitas 1.686.a.27

Mammilla anatomia 1.686.a.27

Mammilla cum hepate similitudo 1.
686.a.38

Mammille cum matrice communitas 1.
686.a.49

Mammilla calidorum apostematum cu-
ratio 1.688.b.57

Mammilla apostemati ex lactis casea-
tione conferentia 1.688.a.56

Mammilla caput quando dolet, quomo-
do curandum 1.689.a.16

Mammilla apostematum frigidorum
phlegmaticorum curatio 1.689.
a.38

Mammilla apostematis declinantis ad
duritiam curatio 1.689.a.45

Mammilla apostematis duri curatio 1.
689.a.50

Mammilla glandularum curatio 1.689.
a.56

Mammilla nodorum curatio 1.689.
a.56

Mammilla apostematis facientis colle-
ctionem curatio 1.689.a.67

Mammilla vicerum, & corrosionum
curatio 1.689.b.16

MAMMILLAE APO- stematibus conferunt

Aqua marina embrochata 1.272.
b.14

Albeæ folia 1.276.b.44

Asphodeli radix cum fece vini 1.
277.a.28

Hiusquiami folia 1.334.a.32

Lens decocta in aqua maris 1.349.
b.15

Menta 1.360.b.29

MAMMILLAE LA- ctis caseitati conferunt

Faba emplastrum 1.315.b.2

Nux 1.362.a.65

Oleum amygdalinum 1.368.b.46

Sordities lactantium 1.389.a.52

Sudor siccus lactantium cum oleo de
alcanna 1.398.a.17

MAMMILLAE APO- stematibus calidis conse- runt

Apium 1.271.a.1

Furfur 1.318.a.40

Lapis, in quo acuitur, fricatio 1.340.
a.62

Olibanum cum chimolea, & oleo rosa
to 1.370.b.1

Olibanum cum chimolea, & oleo rosa
to 1.370.b.28

in mammilla lactis caseationis causa 1.
688.a.20

in mammilla quomodo lac generetur 1.
686.a.34

mammillam paruum conferunt, &
prohibent eam a casu quæ 1.689.
b.34

MAMMILLAM MA- gnificari prohibent

Lapis, in quo acuitur, fricatio super eâ
1.340.a.60

Cicuta 1.400.a.18

Unguentum vesperilionis 1.410.
b.63

MAMMILLARVM duritiei conferunt

Chamepityos 1.292.a.8

Orobos 1.333.a.13

mammilla & uterus consentiunt in mor-
bis propter venarum continuitatem
inter ea 1.94.b.34

mammillarum lactis copia quomodo pro-
hibeatur 1.687.b.43

mammillarum sanationem ex lactis ca-
seatione quæ prohibeant 1.688.a.44

MAMMILLARVM VL- ceribus conferunt

Plumbumustum 1.263.a.6

MAMMILLARVM LAC coagulari prohibent

Propolis cum oleo violaceo 1.356.
b.18

Menta 1.360.b.26

Sudor siccus lactantium cum oleo ro-
sato 1.398.a.18

MATRICIS VLCERI- bus conferunt

Abrotanum 1.280.a.60

Crocus 1.290.a.36

Lac mulieris 1.330.a.36

Lac nouiter multum clysterizatum
1.347.b.58

Oni albumen cum oleo de ligustro 1.
367.a.44

Oleum veteris cum aqua acrescit 1.
370.a.24

Portulaca 1.372.b.63

Mammillis

I N D E X

Mammillis uentosas non esse apponendas 1.226.b.26
mammillis uentosas appositae sanguinis fluxum ex matrice cohibere 1.227.b.6
mandibula inferior cur moueatur, superior uero quiescat 1.50.b.58
mandibula inferior in homine lenior est, quam in ceteris animalibus 1.51.a.19
mandibularum anatome 1.37.b.65
mandibula ossa 1.37.b.65
mandibulae confinia 1.37.b.67
mandibulae musculorum anatome 1.50.b.58
mandibulae inferioris motus tres 1.51.a.19
de mandibulae dislocatione, & eius cura 2.175.a.29
mandibula dislocatio, nisi curetur, facit accidentia sua, & interficit in deum 2.175.a.27
mandibula dislocata reditio, quomodo fiat 2.175.a.55
mandibulae fractura, & eius cura 2.193.a.58
mandragora est frigida usque ad tertium, & humida 1.353.b.66
mandragora assumpta cura 2.206.b.43
mandragora radicis nocumenta 2.206.b.36
mandragora radicis cortex est deterius, quod est in ea 2.206.b.41
mandragora syluestris est frigida, & sicca in tertio 1.335.b.18
mandragora uenosa signa, & eius curatio 1.336.a.12
mania autumno multiplicatur 1.101.b.29
mania signa ex pulsu 2.99.b.49
maniam significat stridor dentium absque consuetudine 2.91.a.8

MANIAE CONFERENTIA COMPOSITA

Theriaca magna 2.265.b.64
Mithrydatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.b.11
Confectio Anacardi 2.276.a.18
Hieralogodion 2.284.a.1
Theodorizon cum nuce muscata 2.285.a.38
Hiera Hip. 2.285.b.53
Theriaca Esdræ 2.315.b.54
Esclithe 2.315.b.54
Anacardinum 2.315.b.57
Theriaca Iarbae 2.315.b.55
Hiera Catagini 2.315.b.54
Medicina de muscho 2.315.b.56
Confectio de hyacyntho 2.315.b.58
Theriaca 2.315.b.53
Mithrydatum 2.315.b.53
manna est equalis ad caliditatem perueniens 1.404.b.47

manna soluit lenificando 1.214.b.6
manus mouentes musculi 1.55.a.48
manus actionis signa mala in crisi 2.92.b.48
manuum & pedum custodia in ipse ageribus per frigida loca 1.193.a.66 & deinceps.
manuum fissura 2.254.b.16

MANVVM SCISSVRIS CONFERENTIA COMPOSITA

Hiera Hip. 2.385.a.29
margaritæ quales sint 2.348.a.63
de margaritis electuarij descriptio 1.932.a.60
marasmus habet principium, medium & statum 2.61.b.39
marasmus non recipit curationem, neque rectificatur, si consequitur statum 2.61.b.40
marasmi finis non recipit curationem penitus 2.62.a.27
marasmi signa, qui est albidus 2.63.b.38
marasmi pulsus qualis 2.63.b.41
marasmi apud statum, que sequantur 2.63.b.51
mares calidiores & sicciore, feminas uero frigidas & humiditas 2.378.a.24
maris aqua quandoque efficit in siti additionem, cui non succurritur 1.722.a.38
masculus uelocius formatur, quam femina 1.721.b.13
masculorum gignendorum apti signa 1.930.b.7
masculinitatis cause 1.929.a.66
masculinitatis signa 1.929.b.34
masculinitatis regimen 1.930.a.27
maslix confert debilitati stomachi 2.522.a.24
maslix facit inuamentum uisceribus, & stomacho, & conseruat 2.283.b.7
maslix calidus est, & siccus in secundo 1.354.a.36
maslicis arboris oleum habet uirtutem reuerentem in sedando dolore gingiue 1.605.b.50
maslicatorij musculi duo 1.51.b.3
materia diuersa diuersas significat agitudines, uide 2.6.a.63
materia indigesta in calido, aut frigido non est euacuanda, nisi propter necessitatem 2.26.b.10
materia furiosa multa initio morbi euacuanda non expectata coctione 1.197.a.27
materia mediocris concoquenda prius, post euacuanda 1.197.a.29
materia per que loca, & per quam diaphragmum trahenda 1.203.b.26
materia que in capitis dextra est parte non ad sinistram capitis, sed ad inferiorem est trahenda 1.203.b.36
materia cum ad longinquum trahenda,

prius loci dolor sedandus 1.203.b.38
materia quando paulatim euacuanda 1.204.a.21
materia in quibus ante purgationem non sit preparanda 1.209.b.34
materia quum aggregatur, iterandam esse euacuationem 1.784.b.14
materia multoties attrahitur ad exteriora corporis frictionibus 1.816.a.30
materia trahitur ad exteriora corporis in Elionibus 1.816.a.30
materia multitudo aut sit per causam proximam, aut per antecedentem 2.94.b.54
materiae grossities quomodo cognoscantur 1.203.a.60
materiae euacuationem, & eradicationem esse duobus modis 1.203.b.7
materiei residuum dimittere, quod necessesse erat euacuare, minus nocuum est, quam exquisitissime euacuare 1.204.a.11
materia non obediens trahitioni non esse uolenter trahendum 1.203.b.42
materiae que sint ad euacuandum faciliores 1.203.b.54
materia in partibus superioribus, & inferioribus existentes quomodo attrahantur 1.204.a.31
materiae, si fuerit oppilatio in latere conuexa hepatis egrediuntur in egressionem 1.762.b.64
materiae egrediuntur per urinam, si oppilatio fuerit in latere gibbo hepatis 1.762.b.65
materiae crudas maturat dolorosa caliditas 1.836.a.13
materiae crudas maturant medicæ illas 1.836.a.14
ca 1.836.a.14
ad materiem calidarum effusorem syrump de papauere est reuerentem uiam 1.702.b.67
matiani mali proprietates 2.348.a.55
matix quid 1.919.a.41
matix uiscosa, & colon calefiunt aquis marinis seu bituminosis tempore post tempus 1.120.b.61
matix rota multoties egreditur ex uulnere, & non accidit inde mors 2.133.b.50
matix est similis pudendo uiri 1.919.a.43
matix est quasi conuersum pudendum uiri 1.919.a.49
matix cur habeat uenas plurimas 1.919.b.41
matix duas habet tunicas 1.920.a.12
matix, quum coit cum muliere, expellitur ad os matricis, quasi procedens desiderando attrahere sperma per se naturam 1.920.a.37
matix uide uterus. matricis

I N D E X

matricis motus est naturalis 1.31.
b.62
matricis signa in crisi 2.92.a.55
matricis suffocationibus qua conferat 1.
121.a.35

M A T R I C I S P R A E F O - cationi conferunt

Amygdala 1.272.a.3
Agaricum 1.278.a.55
Blatta bizantiae suffumigatio 1.278.
b.36
Coagulum, & proprie camelinum 1.
285.b.58
Vitulus marinus 1.304.b.51
Cimex odoratus 1.320.b.13
Galbanum cum vino bibitum 1.328.
b.4
Gagates 1.329.a.65
Juniperus 1.336.b.10
Oppanacum 1.368.a.7
Oleum amygdalinum 1.369.a.19
Ostracum suffumigatum 1.371.b.18
Paeoniae semina cum mellificato aut ui
no 1.377.b.66
Squille acetum, & syrupus 1.387.
b.50
Siseloos 1.393.b.57
Synapis 1.401.b.47

M A T R I C I S P R A E F O - cationi conferentia composita

Confectio Hermetis 2.274.b.3
Confectio alcheshimengi 2.274.
b.32
Alcheshelengi magnum 2.288.
a.86
Confectio 2.281.b.60
Actum squilliticum 2.297.a.40
Oleum de lilio 2.314.a.56
Confectio Aristonacis 2.327.b.21
Alcheshengi 2.311.a.8
Acetum squilliticum 2.318.a.8
Oxymel squilliticum 2.318.a.9
matricis nocumento deicitur acetum
2.261.a.16
matricis caliditatis signa 1.924.b.29
matricis frigiditatis signa 1.924.b.49
matricis humiditatis signa 1.924.
b.60
matricis siccitatis signa 1.924.b.60
matricis dispositionem significat oculus
1.926.b.63
matricis oris remotionis curatio 1.917.
b.43
matricis oris strictura curatio 1.927.
b.68
matricis hydrops. Vide matricis aquam
matricis praefocationem quid portendat
in praegnantibus 1.711.a.63
matricis os deglutit sperma masculi at-
tractione vehementi 1.901.a.14
matricis anatomia 1.919.a.41
matricis substantia cur nervosa 1.919.
b.50

matricis longitudo 1.920.a.3
matricis collum 1.920.a.46
matricis os in partu dilatatur praeepto
Dei excelsi 1.920.a.55
matricis collum aliquibus mulieribus te-
dere ad dextra, alijs ad sinistra 1.
920.a.59
matricis cum mamilla communitas 1.
686.a.49
matricis doloris curatio 1.943.b.38

M A T R I C I S D O L O R I conferunt

Agnus castus 1.266.b.40
Acori decoctio 1.267.a.44
Alcanna 1.269.a.55
Anomum 1.269.b.34
Amygdala amara 1.272.a.1
Aqua sulphurea 1.272.b.34
Adipes omnes leues, sicut gallinae, &
aliorum 1.275.b.60
Balsamum 1.279.b.42
Bituminis iudaici sumus 1.285.
b.25
Cinnamomum 1.289.b.20
Oleum cinnamomi cum oleo, & cera
1.289.b.28
Calami aromatici decoctio 1.300.
a.56
Centaurea 1.300.b.35
Costus 1.301.b.18
Foenugracum 1.316.b.35
Fel tauri 1.318.a.2
Hiusquianum 1.334.a.16
Ireos decoctio 1.334.b.29
Juniperus 1.336.b.9
Lupinus 1.350.a.62
Mastix 1.354.b.22
Narcisus 1.363.b.64
Oleum amygdalinum 1.369.a.19
Oleum de lilio 1.369.a.21
Oleum de fenugraeco 1.369.a.22
Oleum de cherna 1.369.a.25
Rosa 1.381.b.1
Reubarbarum 1.384.a.33
Squilla semen cum melle 1.385.
b.44
Squinanthum 1.386.a.24
Siseloos 1.393.b.57
Serapinum 1.394.b.42
Sumach 1.395.b.32
Cicuta 1.400.a.28
Musci aqua 1.407.a.3
Urina hominis decocta cum porris 1.
408.b.1

M A T R I C I S D O L O R I B V S conferentia composita

Confectio Anacardi 2.276.a.20
Ariston magnum 2.276.a.62
Confectio citrina Solini 2.277.a.8
Hiera Archigenis 2.284.b.20
Theodoricon magnum 2.284.b.57
Oleum ierbust 2.312.a.50
Oleum 2.313.a.23

Emplastrum philagrus 2.315.a.22
Scelirhe 2.318.a.4
Anacardinum 2.318.a.5
Diamarte 2.318.a.5
Bedemerigi 2.318.a.5
Philonium 2.318.a.6
Sermos Archigenis 2.318.a.6
Emplastrum philagrus 2.318.a.7
Diacurcuma 2.318.a.7
Medicamen 2.331.a.5

matricis ulcerum curatio 1.943.b.43
matricis ulcerum cause 1.947.a.11
matricis ulcerum signa 1.947.a.29
matricis ulcerum mundificationis signa
1.947.a.34
ma r. is putrefactionis signa 1.947.
a.42
matricis vlcum cum apostemate signa
1.947.a.47
matricis putrefactionis cause 1.947.
a.59

M A T R I C I S A P O S T E - matibus confert

Amygdala 1.272.a.1
Butyrum 1.284.b.20
Calamus aromaticus cum melle, &
semine apij 1.300.a.58
Faba emplastrum 1.315.b.1
Fenugraci decoctio 1.316.b.35
Lutum samium 1.342.a.15
Ladanum 1.343.b.44
Pix 1.374.a.13
Squinanthum 1.386.a.49
Lini semen 1.387.b.38
Spica 1.396.b.50

M A T R I C I S A P O S T E - matibus duris confert

Pessarum 2.332.b.16
matricis corrosionis signa 1.943.b.64
matricis corrosio quibus signis a cancro
eius differat 1.947.b.66
matricis vlcis curatio 1.947.b.12
matricis corrosionis curatio 1.947.
b.18
matricis rhagadiarum cause 1.948.a.3
matricis rhagadiarum signa 1.948.a.15
matricis rhagadiarum cura 1.948.a.30
matricis pruritus cause 1.948.a.62
matricis pruritus curatio 1.948.b.7
matricis fistularum differentie 1.948.
b.46
matricis fistula que incurabilis 1.948.
b.56
matricis fistula que deterior 1.948
b.60
matricis fistularum signa 1.948.b.66
matricis fistularum curatio 1.949.a.12
matricis debilitatis cause 1.949.a.24
matricis ex debilitate qua mala accidunt
1.949.a.26
matricis debilitatis curatio 1.949.a.33
matricis dolorum cause 1.949.a.39
matricis dolorum curatio 1.949.a.50
matricis

I N D E X

Matricis cursus causa 1.949.a.63
matricis cursus signa 1.949.b.2
matricis cursus curatio 1.949.b.21
matricis prefocacionis causa 1.950.
 b.1
matricis clausura quid 1.951.b.31
matricis clausura cause 1.951.b.35
matricis clausura curatio 1.952.a.27
matricis clausuram sciendendi modus 1.
 952.b.14
matricis suspensionis causa 1.953.a.12
matricis suspensionis curatio 1.953.
 a.14
matricis augmenti, & exitus causa 1.
 953.a.20
matricis conuersio 1.953.a.32
matricis in exitu quæ accident 1.953.
 a.44
matricis exitus signa 1.953.a.44
matricis exitus curatio 1.953.a.61
matricis exitus curatio non speratur ni-
si eius, quæ recens est, in adolescentia
 1.953.a.61
matricis declinationis causa 1.953.
 b.35
matricis prefocatio ex declinatione eius
 1.953.b.47
matricis declinationis signa 1.953.b.47
matricis apostematum calidorum cau-
se 1.954.a.18
matricis dubellati 1.954.a.30
matricis apostematum calidorum signa
 1.954.a.36
matricis os est neruolum 1.954.b.3
matricis apostematis quod conuertitur
ad dubellati signa 1.954.b.10
matricis in apostemate collectionis com-
pleta signa 1.954.b.15
matricis apostemata quæ sanentur, &
quæ non 1.954.a.17
matricis apostematum calidorum cura-
tio 1.954.b.24
matricis in calido apostemate quæ uena
secunda 1.954.b.26
matricis apostematis calidi nullus 1.
 954.b.43
matricis dubellati curatio 1.955.a.16
matricis phlegmatici apostematis signa
 1.955.b.10
matricis apostematis phlegmatici cura-
tio 1.955.b.17
matricis duri apostematis signa 1.955.
 b.24
matricis cancri signa 1.955.b.36
matricis cancri ulcerati signa 1.955.
 b.56
matricis cancri curatio 1.956.a.31
matricis apostematis duri curatio 1.956.
 a.3

Matricis duritiebus conferunt

Amygdala 1.272.a.2
Althea cum gumma alborum suppo-
sita 1.276.b.31
Althea, semen cum gumma alborum
 1.276.b.51

Abrotanum 1.280.a.63
Biruminis iudaici sumus 1.285.
 b.23
Crocus 1.290.a.36
Fenugrecum cum adipe anatis 1.317.
 b.56
Ficus 1.323.a.3
Ireos decoctio 1.334.b.29
Hyssopus humida 1.335.a.42
Storax 1.344.a.33
Oleum de lilio 1.348.b.41
Lilij radix colla cum oleo rosato 1.
 348.b.42
Lactuca asini 1.351.a.41
Medulla 1.360.a.36
Opopanax 1.367.b.66
Oleum de fenugreco 1.369.a.23
Porri decoctio 1.374.b.28
Oleum storacis 1.386.b.10
Sordities corporum luctantium 1.
 389.a.50
Parthenij oleum 1.407.a.45

Matricis duritie conferentia composita

Pilula mente 2.318.a.11
Diacureuma 2.318.a.11
Oleum de croco 2.318.a.11
Oleum de croco 2.313.a.67
Pesarium 2.332.b.15
matricis prefocatio similis est syncopi 1.
 956.b.1
matricis prefocatio similis est epilepsia
 1.956.b.1
matricis prefocacionis cause 1.956.b.1
matricis prefocatio quæ lenior 1.956.
 b.9
matricis prefocatio est fortior syncopi 1.
 956.b.50
matricis prefocatio menstrualis magis
salua est, quam spermatica 1.956.
 b.52
matricis prefocatio quæ deterior 1.957.
 a.1
matricis prefocacionis signa 1.957.
 b.17
matricis prefocacionis menstrualis signa
 1.957.b.51
matricis prefocacionis spermatica signa
 1.957.b.52
matricis prefocatio quibus signis ab epi-
lepsia differat 1.958.a.12
matricis prefocatio quibus signis ab apo-
plexia differat 1.958.a.22
matricis prefocatio quibus signis a le-
thargia differat 1.958.a.26
matricis prefocacionis curatio 1.958.
 a.35
matricis prefocacionis a menstruorum re-
tentione curatio 1.958.a.35
matricis prefocacionis a spermatis reten-
tione curatio 1.958.b.38
matricis prefocacionis in accessione cura-
tio 1.959.a.16
matricis hamorrhoides 1.959.b.4
matricis morum 1.959.b.5

matricis bothor 1.959.b.7
matricis clau 1.959.b.11
matricis hamorrhoides non est possibile,
ut sanentur, nisi quæ ex eis sunt extra
matricem 1.959.b.13
matricis hamorrhoidarum utilitas 1.
 959.b.21
matricis hamorrhoidarum signa 1.959.
 b.23
matricis hamorrhoidarum curatio 1.
 959.b.34
matricis clauorum curatio 1.960.a.13
matricis caro addita 1.960.a.28
matricis furfus quid 1.960.a.33
matricis rei sicut nigræ curatio 1.960.
 a.43
matricis aqua 1.960.a.66
matricis aqua signa 1.960.b.3
matricis aquæ curatio 1.960.b.15
matricis albatara curatio 1.960.a.43
matricis furfus curatio 1.960.a.51

Matrici conferunt

Adeps anatis 1.273.b.54
Calamentum syluestre 1.299.b.34
Oleum de ireos 1.334.b.31
Opopanax 1.367.b.56

Matrici conferentia composita

Scoria decocta 2.290.a.3
Oleum nardinum 2.311.a.2

Matrici fluxui conferunt

Acacia 1.261.a.26
Spina alba 1.263.a.63
Acetosa radix 1.270.b.2
Balanisia 1.284.a.52
Barba hircina flos, aut succus eius cum
uino 1.284.b.50
Coagulum 1.285.a.6
Cuscuta fruxum 1.293.a.61
Chalcantum 1.302.a.61
Atandragore semen cum sulphure 1.
 336.a.1
Husquianum 1.334.a.32
Electrum 1.337.a.15
Lutum armenum 1.341.b.55
Lutum samium 1.343.a.24
Myrti fructus decoctio 1.352.b.60
Masticis folia 1.354.b.22
Nenupharis semen, & radix 1.384.
 b.60
Oliuarum succus 1.370.a.19
Olibanum 1.376.b.37
Bubi decoctio 1.382.a.65
Reubarbarum 1.384.a.32
Squinantium, proprie flos eius 1.386.
 a.52
Stercus caprarum siccum 1.388.
 a.15
Stercus caprarum siccum, proprie cum
thure 1.390.a.50
Spica 1.396.b.5
Tamariscus 1.403.a.17
Virga pastoris 1.410.a.41
Matricis

I N D E X

- Matricis frigori confert*
Balastrum 1.279.b.44
Castoreum 1.288.b.6
Cyperus 1.297.a.65
Hyssopus humida 1.335.a.41
Opopanax 1.368.a.3
Petroleum 1.375.a.47
Matricis frigori conferentia composita.
Diamarte 2.276.b.27
Diacurcuma Gal. 2.277.a.68
Scoria decocta 2.281.a.5
Oleum de lilio 2.311.a.55
Oleum ieribuet 2.312.a.52
Oleum de florace 2.318.a.3
Oleum de beitar 2.318.a.3
Oleum nardinum 2.318.a.4
Alchebengi 2.318.a.4
Matricis frigidi conferentia composita 2.313.a.23
Oleum 2.313.a.23
Oleum alchebengi 2.313.a.27
Pestarium proprium 2.332.b.15
matricis carnis addita curatio 1.960.a.47
matricis inflationis cause 1.960.b.37
matricis ventositatis non instantis curatio 1.961.a.40
Matricis ventositatem resoluunt
Doronicus 1.307.b.66
Zurumbet 1.412.a.7
Matricis ventositatis conferentia composita
Confectio alchebelenengi 2.274.b.34
Saggenia minor 2.275.b.14
Philonium persicum 2.278.b.29
Eletharium cabrosius muschatum 2.289.a.8
Oleum ieribuet 2.312.a.52
Alchebengi 2.318.a.5
Matricis egressioni conferunt
Acacia 1.261.a.26
Bituminis iudaici sumus 1.285.b.25
Cydonij decoctio clysterizata 1.299.a.13
Myri decoctio 1.352.b.64
Masticis folia 1.354.b.23
Matricis vulneribus confert
Lac mulieris 1.337.a.35
Matricis oppilationi conferunt
Anisum 1.259.b.33
Oleum de abrotano 1.274.b.64
Chamopyrios 1.292.a.19
Muscus 1.407.a.2
Parthenij oleum 1.407.a.46
Matricis coarctationi conferunt
Albea semen cum gumma albotin 1.279.b.52
Albea decoctio 1.276.b.53
Crocus 1.290.a.36
Crocus hortulanus 1.299.a.22
Chamleon 2.306.b.47
Cantharides 1.307.a.50
Eleborus niger cum aceto 1.313.b.23
Fenugreci decoctio 1.316.b.35
Ficus immatura 1.22.a.59
Orobis 1.333.a.7
Oleum maiorane 1.357.a.39
Melancholicis confert
Acetum 1.277.a.58
Myrrha 1.358.a.37
Narcisi oleum 1.364.a.1
Nempharis radix cum aqua 1.364.b.39
Porri decoctio 1.374.b.28
Matricis os aperit
Balsami decoctio 1.279.b.47
Abrotanum 1.279.a.59
Bdellium 1.285.a.34
Oleum storacis 1.286.b.40
Matricis dilatationi, & labrificationi confert
Cassa decoctio 1.298.b.23
matricis inflationis signa 1.960.b.48
matricis inflationis curatio 1.960.b.66
matricis ventositatis non instantis signa 1.961.a.14
Matricis agritudinibus conferunt
Fistula pastoris 1.316.a.8
Lily radix in oleo rosato colla, & oleum ieros 1.348.b.42
Lauri foliorum decoctio 1.351.b.45
Matricis agritudinibus conferentia composita
Hiera menison 2.328.b.55
Matrici accidentibus ex materijs grossis conferentia composita
Diacurcuma Gal. 2.277.b.68
Dialacca magna 2.278.a.16
Alchebelenengi magnum 2.280.b.8
Hiera menison 2.328.b.66
matrici stomachus communicat 1.954.a.36
matrici communicat cerebrum 1.954.a.40
matricis declinationis cura 1.953.b.56
matrici que agritudines accidunt 1.924.a.3
matricem que mundificent 1.121.a.35
matricem mundificantes pilula 1.942.b.51
Matricem mundant
Anisum 1.259.b.29
Abinthium 1.160.b.19
Apium 1.271.a.20
Amni suffumigatum cum gumma pini 1.273.a.22
Balsamum 1.279.b.42
Bdellium 1.285.a.36
Chamopyrios 1.292.a.22
Vitis albe radix 1.319.b.25
Fici lac cum vitello oui 1.323.a.5
Urina 1.330.a.38
Mandragora semen 1.336.a.1
Coagulum leporis 1.339.a.16
Prassum 1.377.b.25
matricem esse nervosam, quomodo intellegendum 1.920.a.39
in matrice cum accidit apostema calidum pregnantis, timetur mors 1.924.a.13
Matricem calefacientia composita
Oleum nardinum 2.311.a.3
Oleum de florace 2.311.a.31
Oleum de lilio 2.311.a.35
Oleum ieribuet 2.312.a.30
in matricem quo iniectio fit, instrumentum 1.930.b.36
in matrice apostemate existente parturitio curatio 1.941.a.38
in matrice res sicut iurga 1.960.a.30
maturatio que 1.71.b.25
maturatio & digestio quandoque synonima sunt 1.72.b.26
maturatio in quibus agritudinibus expectanda sit, & in quibus non 1.203.a.36
maturatio quomodo fiat 1.220.a.18
maturatio est sequens caliditatem tendentem ad equalitatem 1.870.b.10
maturationis intrinseca signa 2.121.b.3
maturationis signum 2.121.a.8
maturationi contraria est putrefactio 2.121.a.29
maturationis regimen, & ingenium ad faciendum pus in exituris apparentibus 1.122.a.48
a maturazione prohibet motus 1.973.a.38
maturativa medicina 2.342.b.1
maturativa medicamenta & qualitates eorum 2.319.b.14
maturativa medicamenta que 1.664.b.26 & 1.666.a.26
maxille duo sunt motus 1.50.a.33
maxille musculorum anatome 1.50.a.33
maxille musculorum origo 1.50.a.44
maxillari rubor pulmonis apostema portendere 1.30.b.10
maxillarium rubor pulmonis apostema declarat 1.130.b.65
meatus dilatant humectantia, & mellificancia 2.100.b.1
meatus obturantia medicamenta qualia sunt 2.396.b.58
medicina. vide medicamentum
medicina theorica quid sit 1.6.a.60
medicina & practica & theorica est sita 1.6.a.51
medicina quid consideret 1.7.b.44
medicina de quibus tractet 1.8.a.43
medicina dividitur prima sui divisione in duas partes theoricam & practica 1.192.a.8
medicina faciens nasci carnem 2.142.b.6
medicina corrosiva diminuit carnem oportet, ut sit vehementis alsterjonis 2.142.b.60
medicina carnem generans, oportet ut sit siccior corpore, cui applicatur 2.148.a.22
medicina glutinans 2.151.a.45
medicina in carnata, sigillatim, consolidatur, est omne illud, in quo est stypticitas levis 2.152.a.14
Medi-

I N D E X

- medicina purgat & inueterat Hip. testi-*
monio 1.170.b.20
medicina, cui sit acuitas omnino non co-
uenit, ubi neruus est detectus 2.169.
a.14
medicina ad apostemata neruorum ex vul-
ne 2.171.a.50
medicina mirabilis ad fracturam est mu-
nia 2.189.a.36
medicina temperata membris quibuslibet
satisfacit, alijs uero fortior requiritur
1.196.a.18
medicina tenuis membro raro satisfacit,
denso uero fortis est necessaria 1.
196.a.24
medicina uomitum faciens quando, &
cur fiat solutina 1.206.b.43
medicina uentris solutina quando uomi-
tum faciat 1.206.b.49
medicina solutina uti fece sicca existere
in uentre timorofum 1.209.b.48
medicina solutina plurimis in aestate fe-
bre inducit 1.210.a.62
medicina quandiu operatur, non esse dor-
miendum, nisi uelimus restringere al-
uum 1.210.b.2
medicina quando in eius opere tardatur,
quid agendum 1.210.b.40
medicina quibus causis non agat 1.210.
b.16
medicina quando proprium humorem
non inuenit, quæ mala inducat 1.210.
b.54
medicina primo proprium humorem tra-
hit deinde eum, qui cum in multitudine,
& subtilitate sequitur 1.210.
b.58
medicina cur sanguinem non euacuet 1.
210.b.62
medicina solutina quibus noxia 1.211.
a.42
medicina fortis sicca complexionis ad-
uersa 1.211.a.64
medicina cum uentrem non soluerit, post
duos, aut tres dies minutione non se-
qui debere 1.214.a.1
medicina quæ inuicem commiseri no-
line 1.214.b.20
medicina romere faciens cum propere-
uerit, quid agendum 1.215.b.13
medicina de singularibus quandoq; non
inuenitur opposita ægritudini compo-
sita 2.264.b.8
medicina componitur aliquando propter
additionem virtutis in uno simplicium
eius 2.264.b.15
medicina componitur aliquando, ut fiat
calida quatuor partibus per coniun-
ctionem calidi quinque, & calidi tri-
bus partibus 2.264.b.18
medicina componitur aliquando, ut ni-
mis calefacienti adiungantur infrigi-
dantia, & e conuerso 2.264.b.21
medicina aliquando componitur ad tol-
lendâ horribilitatem alterius 2.264.
b.37
medicina componitur aliquando ad fra-
gendum partem nocuenti alterius
2.264.b.36
medicina componitur aliquando causa-
conseruationis medicamenti a prima,
& secunda digestionem 2.265.a.3
medicina aliquando componitur causa-
penetrationis ad membrum longin-
quum 2.265.a.7
medicina componitur aliquando, ut tar-
det medicinam uelocis penetrationis
2.265.a.24
medicina componitur aliquando, ut de-
ferat uirtutem medicamenti ad uia-
propriam ei 2.265.a.35
medicina experta melior est non experta
2.265.a.43
medicina experta cur melior sit non ex-
perta 2.265.a.48
medicina omnis composita habet indi-
cium ex simplicibus suis, & ex tota for-
ma sua 2.265.a.49
medicina composita non fermentatur ni-
si ut eius complexio faciat accidere ue-
stigia, & uirtutes 2.265.b.15
medicina composita aliquando est com-
posita ex compositis 2.265.b.45
medicina, cuius inuamentum inuenit ex
perimentum nihil remoueat 2.265.
b.37
medicina An. ad ulcera uesicae et uirge
2.300.b.32
medicina Arist. ad ophthalm. 2.
319.b.46
medicina Aristomacis ad spiritum sang.
2.327.b.14
medicina ad cor 2.328.a.49
medicina ad colicam 2.331.a.37
medicina alia ad colicam 2.331.a.47
medicina frangens lapidem 2.331.b.5
medicina subtilis quæ dicatur 2.341.
a.61
medicina grossa quæ 2.341.b.1
medicina coagulata, liquida, viscosa,
friabilis 2.341.b.4
medicina quandoque est conferens uni
membro, & non alij membro 1.974.
b.6
medicina omnis odorifera est cordialis
1.678.a.14
ex medicina solutina fluxus ventris 1.
811.b.55
medicina quandoque confert in hora, de-
inde post illud nocet 1.974.b.7
medicina non fiat super ieiunium intesti-
num, imò lubricando recedit ab eo 1.
810.b.26
medicina definitio 1.6.a.30
medicina definitio 2.377.a.6
medicina diuisio prima 2.377.a.12
medicina operationum diuisio 2.391.
b.8
medicina practica nosse quis potest,
qui nunquam medicinam fecerit 1.6.
b.39
medicina practica partes duæ 1.162.
a.36
medicina conseruatricis manus 1.163.
a.27
medicina conseruatricis habens consi-
sunt in æqualitate causarum nostrum
corpus alterantium 1.163.b.8
in medicina qualitate eligenda absolute
non habetur cognitio nisi per cogni-
tionem speciei ægritudinis 1.195.
b.54
de medicina quantitate cognitio unde su-
matur 1.195.b.60
medicina quantitas ex complexione me-
bris quomodo sumatur 1.196.a.2
medicina qualitas eligenda est qualitas
morbi contraria 1.195.b.57
medicina profundatio interdum prohibe-
tur a stypticitate 2.64.a.63
ex medicina haustu eum, qui minui debe-
bat, in febre incidere, & estimatione
1.206.a.51
medicina malitiam aquæ calida potus
retrahit 1.210.a.57
medicina potatori nec comedendum, nec
bibendum, donec ea suam perfectent
operationem, nisi in aliquibus casibus
1.210.a.68
medicina odor eum remanet in stoma-
cho huic rei confert aqua hordei 1.
210.b.35
ex medicina haustu in qua mala aliqua
do incidunt 1.211.a.4
in medicina assumptione qui uenti obser-
uandi 1.211.b.2
medicina proprietati, manifestas quali-
tates plerumque auxiliari 1.214.
b.13
medicina compositæ utilitas in forma
complexionali maior est, quam quæ
accidit ex simplicibus eius 2.265.
a.58
medicina compositæ uirtutes, & uesiti-
gia sunt meliora quam simplicium 2.
265.b.17
medicina radix est, quæ cum prius de-
fruitur basis eius 2.265.b.26
medicina compositæ quæ obseruanda sunt
2.295.b.30
medicina complexio inuatiua, cum mo-
uetur a suo pondere, non consequitur
amplius illam proprietatem 2.266.
a.24
medicina conseruari necessaria est
æqualitas septem rerum 1.163.
b.11
medicinam dari oportere, quæ sit ex gene-
re euacuandi humoris in qualitate 1.
207.b.10
ad medicinam solutiuam, quæ suo opere
frustretur quæ incommoda consequen-
tur 1.206.b.54
medicinam opus suum profecisse, signum
1.207.a.13
medicinam solutiuam non generare hu-
morem, quem attrahit contra Gal. 1.
207.a.36
medicinam solutiuam non trahere pri-
um id, quod est subtile 1.207.
a.37

I N D E X

- medicinam solutiuam humorem non tra-*
here per similitudinem substantiae con-
tra Gal. 1.207.a.48
medicinam fortem sumens dormire de-
bet, ante quam operetur, secus si ope-
rari ceperit, post debilem uero fomulus
non conuenit 1.210.a.12
medicinam abhorrentes quid facere de-
beant 1.210.a.25
medicinam assumpturus qui calidus, &
debilis complexionis, & stomachi de-
bilis existat quid prius agere debeat
1.210.a.58
medicinam postquam quis biberit, quomodo
periculum est, ne illi nausea accidat,
aut syncopeis, quid agendum 1.210.
b.66
post medicinam balneum conferre, quan-
do, & quomodo 1.211.a.31
medicinam sumendi tempus quod com-
modum, & quod incommodum 1.
211.a.52
medicinam ueneno obfistentem calidam
esse oportere, & cur. 2.344.a.24
post medicinam solutiuam laudari admi-
nistrationem aque hordei 1.662.
b.15
medicinam sumpturo quae agenda 1.
974.a.1
medicinam qui sumit, sumat cibum post
tres horas 1.974.a.2
medicina forti quae membra egeant, &
quae imbecillo 1.193.a.24
in medicina exhibenda situs mēbri eua-
cuandi quomodo cognoscendus 1.
196.a.32
in medicina exhibenda sciendum quid il-
li admiscendum sit ut uelociter ad
membrum perueniat 1.196.a.62
medicina assumpta quiescendum 1.210.
a.20
medicina assumpta quando aliquid bibē-
dum 1.210.a.53
in medicina assumpta nocuentia quomo-
do corrigenda 1.211.a.10
medicina assumpta qui frigida, & qui
calidus, & qui temperata complexio-
nis est, quid assumere debeat 1.211.
a.14
medicina qui intestinorum excoꝛiationem
timuerit, quomodo illi subuenien-
dum 1.211.a.23
medicina debili sumpta motus minuen-
dus 1.211.a.65
medicina praua sumpta quid agendum
1.214.a.27
medicina solutiuā sitis 1.722.b.31
medicina sumpta sitis quando eius ope-
rationem perfectam significet, &
quando non 1.722.b.32
in medicina antiqui sunt uarij 1.743.
a.16
medicina uehementer infrigidantes de-
bilitant membrum cui applicantur 2.
64.a.66
medicina sanguinem ingrossantes, & in-
frigidantes, & prohibentes eius ebul-
litionem in principio, quae sint uide 2.
75.a.46
medicina repereussina quae 2.110.b.31
medicina maturatiua quales sint 2.122.
a.50
medicines maturantes, & inuiscentes in-
uant aliquando ad putrefactionē mē-
bri 2.122.a.10
medicina maturatiua diuersae 2.122.
a.53
medicina erumpentes exituras 2.123.
b.42
medicina maturatiua 2.124.b.32
medicina erumpentes exituras 2.124.
b.54
medicines lenientes cum resolutione qua-
dam 2.129.b.51 & 68
medicinae fortes ualde sicut elleborus, &
similia, sufficiunt semel in uere, & se-
mel in autumno 2.135.b.34
medicinae compositae conferentes leprosis
2.137.a.54
medicinae prohibentes carnem nasci, quae
sint 2.142.b.8
medicinae incarnatiuae sunt illae, quae ag-
gregant inter duo clongata 2.142.
b.26
medicina consolidatiua, & sigillatiua
sunt stypticae 2.142.b.50
medicina vulnerum interiorum 2.138.
b.65
medicina incarnantes vulnera 2.149.
b.29
medicina consolidatiua, & sigillatiua 2.
147.a.3
medicina facientes nasci carnem 2.147.
a.49 & 2.147.b.59
medicina facientes nasci carnem in vul-
neribus admixtisrentur cum iam mun-
dificatus est locus 2.147.b.61
medicina quaedam faciunt nasci carnem
in uno corpore, & non in alio 2.148.
a.6
medicina carnem generantes in senibus
2.148.b.13
medicinae ulcerum capitis incarnatiuae
quae 2.148.b.31
medicinae ad vulnus, & sanguinem capi-
tis 2.148.b.47
medicina uehementis resolutionis, & ex-
siccationis resoluunt subtile, & inspis-
sant spissum 2.149.b.49
medicinae oppilantes 2.151.a.41
medicinae uaporantes 2.151.a.46
medicina attrahentes sagittas ex corpo-
re 2.153.b.66
medicinae ad combustionem ignis 2.154.
a.37
medicina ad combustionem prohibentes
refractionem 2.154.a.52
medicinae resificantes combustionem fa-
ciunt 2.154.b.6
medicina resoluentes sanguinem mor-
tuum in attritionibus, & contusioni-
bus 2.149.b.41
medicines canterizantes 2.157.b.7
medicina theoricā nomen quid sibi uelit
1.162.a.12
medicina retinentes sanguinem cum glu-
tinositate 2.157.b.24
medicina practica nomen quid sibi uelit
1.162.a.19
medicina retinentes fluxum sanguinis
cum exsiccatione, & incarnatione 2.
157.b.30
medicina diuersae ad fluxum sanguinis
2.157.b.58
medicina mundificantes uirus 2.162.
a.56
medicines abstergentes conueniunt ulceri-
bus sordidis 2.162.b.28
medicinae fortis mordicationis conueniunt
in principio ulcerum sordidorum 2.
162.b.29
medicina ulcerum sordidorum 2.162.
b.33
medicina exsiccatiua, quae conueniunt in
ulceribus sordidis 2.162.b.42
medicina ad ulcera sordida 2.163.
a.26
medicines generantes carnem ulceribus
2.163.b.59
medicines ad ulcera corrosiua 2.164.
a.12
medicina styptica exsiccantes, infrigidā-
tes 2.164.a.22
medicina ad ulcera putrida 2.164.
b.18
medicina ad ulcera difficilis consolida-
tionis 2.165.b.51
medicina acuta ad facienda cauteria 2.
166.b.42
medicina ad fistulas recentes 2.166.
b.66
medicina fortis ablationis ad fistulas re-
centes 2.166.b.58
medicines ad carnem additam supra vul-
nera 2.167.b.6
medicina extrahentes ossa corrupta in
ulceribus 2.167.b.45
medicina ad eradicationem uestigiorum
ulcerum, & vulnerum 2.167.b.59
medicina ad vulnera nervorum quales
sint 2.168.b.63
medicina temperata ad vulnera nervo-
rum 2.169.b.34
medicines ad vulnera nervorum 2.170.
b.23
medicines ad attritionem, & torsionem
nervorum 2.171.b.6
medicina ad nervorum duritiem, & tor-
sionem 2.172.a.21
medicines facientes cadere cortices ossium
2.172.b.25
medicines extrahentes ossa corrupta cum
facilitate, & uelocitate 2.173.
a.29
medicines ad ossis fracturas 2.173.
a.43
medicines ad fracturas ossium 2.173.
a.45
medicines mollescentes 2.187.a.67
medicines lenientes duritiem immixturarū
2.187.b.25
medicines

I N D E X

- medicines fortis mollificationis* 2. 285.
a. 8
medicines ad capitalia vulnera 2. 190.
a. 5
medicines ad venena 2. 198. b. 16
medicines ad venena 2. 199. b. 36
medicines communes ad venena 2. 200.
b. 1
medicines calide uenenoſe 2. 202. b. 58
medicines ſolutius attrahio quomodo ſe
habeat 1. 207. a. 52
medicines ſolutius cur raro ad ſtoma-
chum aſcendant 1. 207. a. 59
medicines ſolutius velociter penetrat ad
intestina 1. 207. a. 63
medicines uomitum facientis diſpoſitio 1.
207. b. 10
medicines ex platis venenoſis frigidis 1.
207. b. 16
medicines quibus non danda, & quibus
danda 1. 209. b. 68
medicines ad ſanguinem congelatum in
ſtomacho, & reſica 2. 210. b. 42
medicines, que libantur ſuper uenenum,
aut ſunt theriacales, & bezabard uniuers
ſalis, aut proprie illi ueneno, aut con-
traria ueneno cum complexionibus 2.
211. b. 16
medicines trahentes uenenum ad exte-
riora 2. 211. b. 33
medicines attrahentes uenenum, aut ſunt
propter virtutem calefacientem, attra-
hentem, aut cauſa ſimilitudinis 2.
211. b. 56
medicines uenenorum, neceſſarium eſt,
ut ſint ſedatiua doloris, & ſuccurren-
tes accidentibus timorosis 2. 212.
a. 20
medicines que bibuntur ad morſionem 2.
212. a. 32
medicines maligres, que 1. 214. a. 20
medicines uolentes plures ſunt uenenoſe,
illique bedexcarica commiſcenda 1.
214. b. 2
medicines ad effuſionem ſerpentum 2.
213. b. 63
medicines ad morſus viperarum 2. 217.
a. 38. & b. 13
medicines dilatantes vulnus conſolidati
in morſu canis rabioſi 2. 222. b. 50
medicines ad morſus curationem 2. 220.
a. 52
medicines ſoluentes in morſu canis rabioſi
ſint educetes melancholiam 2. 222.
b. 4
medicines ad puncturas ſcorpionum 2.
225. b. 46
medicines aperientes vulnus conſolidati
in morſu canis rabioſi 2. 222. a. 34
medicines ad reptilia marina, uenenoſa
2. 230. b. 40
medicines conſeruantes capillos ſunt ca-
lidiſſimi ſubtiliſſi, & ſtuppei 2. 231.
b. 29
medicines conſeruantes capillos 2. 231.
b. 38
medicines que faciunt naſci pilos 2. 232.
b. 66
medicines ad alopeciam, & tyriam 2.
234. b. 30
medicines que abradunt pilos 2. 335.
a. 42
medicines ad combuſtionem pſiloti 2.
235. b. 9
medicines prohibentes ortum pilorum 2.
235. b. 52
medicines que incriſpant capillos 2. 235.
b. 63
medicines facientes capillos planos 2.
236. a. 21
medicines ad ſciſſionem capillorum 2.
236. a. 26
medicines ſubtiliſſantes capillos 2. 236.
a. 34
medicines tardantes canitiem 2. 236.
b. 12
medicines tingentes capillos 2. 237. a. 66
medicines capillos denigrantes 2. 237.
b. 28
medicines facientes flauum colorem ca-
pillorum 2. 239. a. 34
medicines rubificantes capillos 2. 239.
a. 58
medicines facientes capillos albos 2. 239.
b. 6
medicines furfuris leues, abſque mordica
tione 2. 240. a. 30
medicines fortiores ad furfures 2. 240.
a. 62
medicines facientes colorem bonum fa-
ciendi 2. 241. a. 59
medicines conſeruantes cutim a ſole, uen-
to, & frigore 2. 241. b. 63
medicines ad ueſtigia nigra in cute 2.
222. a. 9
medicines ad ueſtigia vlcerum, & uario-
larum 2. 243. a. 53
medicines ad ſanguinem mortuum, lenti-
gines, & pannum 2. 242. b. 55
medicines locales ad ſahafui ſiccum 2.
248. b. 44
medicines locales ad impetiginem 2. 249.
a. 59
medicines ad ſcabiem 2. 250. b. 4
medicines locales ad ſcabiem habent ab-
ſterſionem, cum confortatione cutis,
& reſtificatione complexionis 2. 251.
a. 45
medicines ad verrucas 2. 253. a. 20
medicines oppilantes poros, & ſudorem 2.
255. a. 13
medicines locales pediculorum oportet,
ut ſint exſiccative, reſolutive, attra-
ctiue ad exteriora 2. 256. a. 11
medicines ad pediculos 2. 256. a. 26
medicines impinguentes 2. 258. a. 60
medicines non penetrant in impinguis
ad membra leſa 2. 260. a. 44
medicines adminiſtrate in iuncturam
doloribus urinam prouocant 2. 260.
b. 48
medicines prouocantes menſtrua 2. 260.
b. 60
medicines extenuantes 2. 260. b. 62
medicines locales ad panarium 2. 261.
b. 37
medicines componuntur aliquando, quia
ſimplices non opponuntur egritudini-
buz 2. 264. b. 10
medicines quare componantur admiſcem
2. 264. b. 12
medicines compoſite aliquando non op-
ponuntur egritudinibus compoſitis
2. 264. b. 13
medicines componuntur aliquando, quia
compoſite non opponuntur egritudi-
ni compoſite 2. 264. b. 43
medicines non experte iudicium eſſe
certum 2. 265. a. 51
medicines compoſite inſunt ſecundum
ſimplicia eius ueſtigia & virtutes 2.
265. b. 12
medicines compoſite formam eſſe reſe-
ctam non ſimplicia 2. 265. b. 21
medicines exſiccantes vulnera quedam
ſunt rebenentis inſtigilationis, que-
dam rebenentis calefactionis 2. 265.
a. 50
medicines notis qualitatibus quomodo at-
trahant 2. 267. a. 4
medicines peſtorales que 1. 637. b. 62
medicines aperitiue que 1. 641. b. 24
medicines frigida ſunt tarda, non pen-
etrantes 1. 638. b. 39
medicines calide addunt in febre 1. 658.
b. 40
medicines exſiccatiue ſunt notius ueſti-
cia 1. 658. b. 41
medicines euacuatius plures ſunt contra
ria corpori 1. 744. b. 7
medicines cordiales temperate que 1.
675. b. 52
medicines cordiales calide que 1. 675.
b. 55
medicines cordiales frigida que 1. 675.
b. 63
medicines lac generantes temperate que
1. 687. a. 32
medicines omnes minorantes ſperma ſunt
minorantes lac 1. 687. b. 50
medicines lac minorantes frigide que 1.
687. b. 52
medicines lac minorantes calide que 1.
687. b. 7
medicines prohibentes lac caſeum in ma-
milla, que 1. 88. a. 25
medicines incuſe que 1. 702. b. 4
medicines ſolucine reſtificantur humores
groſſos que 1. 708. a. 16
medicines ſtomacho magis noſe que 1.
710. b. 20
medicines ſolutius omnes ſunt modo ſto-
macho 1. 710. b. 20
medicines ſedantes ſimplices
medicines uomitum ſedantes ſimplices
que 1. 714. a. 10
medicines hepatica quales eſſe debeat
1. 755. a. 12
medicines hepatici conuenientes que 1.
755. b. 51
medicines diureſice 1. 756. b. 60
medicines aperitiue calide neceſſarie ſunt
in

I N D E X

- In chronicis mortis* 1.764.a.12
medicinis aperitiue frigida quæ 1.764.a.13
medicinis aperitiue ferè temperatæ quæ 1.764.a.29
medicinis aperitiue calida quæ 1.764.a.45
medicina styptica qualiter noceant apostemati calido hepatis 1.770.a.49
medicina diuretica quæ 1.771.a.67
medicinis conuenientes in initio apostematum hepatis 1.770.b.65
medicinis maturantes in hepatis dubelati 1.773.a.30
medicinis aperitiue quæ 1.773.a.45
medicinis subtiliatiue quæ 1.773.a.45
medicinis confortatiue quæ 1.773.a.45
medicina soluius fortes aquositate asilistis quæ 1.788.b.15
medicina soluentes aquositatem asilitis aqualitati vicina quæ 1.788.b.42
medicina lubricantes, uel subtiliantes quæ 1.784.b.54
medicinis soluentes aquositatem asilitis salubriores, & debiliores quæ 1.788.b.45
medicinis aperitiue quæ 1.798.a.54
medicinis astringentes frigide singulares quæ 1.816.a.54
medicinis astringentes singulares calide & sicce quæ 1.816.b.4
medicinis astringentes compositæ frigide quæ 1.816.b.51
medicinis astringentes compositæ calide quæ 1.817.a.2
medicina illacæ maturant materias crudas 1.836.a.14
medicina calida corrumpunt humores quandoque & adurunt 1.836.b.25
medicina phlegma soluentes 1.842.b.38
medicinis soluentes faciem, & phlegma simul 1.842.a.37
medicinis extrahentes 1.857.b.8
medicina lapidem comminuentes quales 1.876.a.58
medicinis comminuentes lapidem uesicæ oportet ut sint uehementius calida, quam illa sunt lapidis renum 1.876.a.63
medicina lapidem comminuens 1.877.a.6
medicina doloris sedatiue in lapide 1.878.a.15
medicinis simplices ad coitum 1.906.a.39
medicinis compositæ ad coitum 1.906.b.46
medicina pregnantium 1.932.a.58
medicinis ad cor 1.935.b.17
medicinis quomodo abortum faciant 1.935.b.58
medicinis singulares abortum facientes 1.936.a.15
medicina partum facilius efficientes 1.931.b.9
medicina omnes, quæ educunt vermes, & ascarides, extrahunt satum 1.932.b.11
medicinarum fortiter reperiunt in principio, & fortiter resoluentium in fine, usus est malus 2.111.a.2
medicinarum resolutio uehementis facit dolorem 2.111.a.9
medicamentum soluens solutionem non faciens quæ mala inferat 1.213.b.51
medicinarum soluentium dispositio 1.214.a.18
medicinarum infrigidantium uis 1.217.b.20
medicinarum stypticarum uis 1.227.b.23
medicinarum viscosarum uis 1.227.b.24
medicinarum adurentium uis 1.227.b.27
medicinis adurentes in constrictione vasorum cur timeantur 1.227.b.30
medicinis adurentes alias esse stypticas, alias non, & quis stypticarum usus, quis aliarum 1.227.a.33
de medicinarum compositarum necessitate 2.265.a.26
medicinarum parum melius est plurimorum in interitione una 2.265.a.44
de medicinarum compositionis qualitate 2.265.a.60
medicinarum componendarum ratio 2.265.a.62
medicinarum compositio plurimum perducit ad corruptionem, & plurimum etiam ad perfectionem, & operationem 2.265.b.37
medicinarum compositio plurimum fit a singularibus, & compositis, sicut theriaca 2.265.b.41
medicinarum compositarum sublimior est theriaca magna propter multitudinem sui inuamenti 2.265.b.53
medicinarum proprietatem, talia pondera facere nemo scit 2.266.a.17
medicinarum contritio grossa est in causa maioris euacuationis 2.287.a.44
medicinarum uirtutis æqualium, quæ magis sit efficax 2.339.b.45
medicinarum qualitates uel illis innatas esse uel a corpore parari 2.341.a.48
medicinarum forma 2.397.a.49
medicinarum cordialium proprietates 1.674.b.10
medicinis vomitum sedantes compositæ quæ 1.745.a.29
medicinarum sumendarum in egritudinibus hepatis quæ hora commodior 1.754.b.50
medicinis subtiliantium proprietates est, ut acuant sanguinem 1.755.a.14
medicinarum aperitiuarum differentia 1.764.a.9
medicinarum astringentium species 1.816.a.51
medicinarum lapidem comminuentium differentia 1.876.b.1
medicinis soluentibus quæ commiscenda 1.204.a.45
medicinis compositis est radix 2.265.b.26
Medicinis uenenosis conferentia composita 2.327.b.13
Confectio Aristomacis 1.871.a.57
medicinis ulcerum glutinantia commiscenda 1.876.b.14
medicinis ad lapidem quæ commiscenda 1.207.b.15
medicinas soluentes plurimum humorem attrahere in uenis 1.207.b.15
medicinas fortes multi esse timoris 1.210.b.27
medicinas soluentes duas in uno die dare est periculosum 1.210.b.53
post medicinas solutiuas uinum sumptu febres, & astuationem inferre 1.211.a.47
medicinas quasdam quandoque aliquibus complexionibus proportionales existere 1.214.a.36
medicinas omnes, quæ sine mordicatione desiccant, carnem producere 1.231.b.38
in medicinis, & corpora sunt proportionales, quæ non comprehenduntur, nisi experimento 1.632.b.47
medicinas lapidem comminere a qualitate occulta 1.876.a.54
de medicinis uenenosis calidis 2.202.b.57
ex medicinis benedictis sunt uiole cum zucchero 1.211.b.1
in medicinis cordialibus frigidis cur calida commisceantur 1.674.b.63
medicinis fortioribus indiget splen, quæ hepar 1.800.a.67
medicinis quæ naturali credere debeat 1.8.a.57
medicus quæ affirmare et credere debeat 1.8.b.9
medicus de quibus rationari debeat 1.8.b.20
medicus non curat, sed uirtus 2.30.b.59
medicus facit peruenire instrumenta ad uirtutem 2.30.b.60
medicus est nature adiutor, non impediens, de sententia Hip. 2.27.a.51
medici solertia nota 2.89.a.22
medici non est scire causam crisis, sed tantum dies crisis per uiam experientie, aut axiomatum 2.104.a.56
medico quæ scienda sint tantum, quod sint 1.8.a.57
medico non nocet ignorare an spermamulieris formam, uel materiam præbeat 1.901.a.54
medici antiqui sunt in medicina uarij 1.743.a.16
medicorum error in cibando egros 2.31.a.10

X Medi-

INDEX

- medicatio tribus rebus perficitur 1.195.
a.9
medicatio cum medicinis tres habet re-
gulas 1.195.b.44
medicationis scopi 1.195.b.44. & de-
inceps
medicinale nutritientum, quod 1.112.
b.40
medicamen ad hemicyaneam antiquam
2.319.b.26
medicamen ad apostemata magna 2.
321.a.39
medicamen ad dolores oculi calidos 2.
321.b.34
medicamen aegyptium confert ad albe-
dinem vestigiorum ulcerum 2.322.
a.30
medicamen Cassii ad aquam ocul. 2.
323.a.45
medicamen Polonis ad ocul. 2.323.
a.53
medicamen basilicon pro oculis 2.323.
b.49
medicamen aliud basilicon pro oculis 2.
329.b.61
medicamen confortans visum 2.324.
a.1
medicamen ad aurium pus 2.324.a.36
medicamen ad aurium dolores &c. 2.
324.a.39
medicamen Galen. pro auribus 2.324.
a.51
medicamen aliud Gal. ad apostemata
aur. 2.324.a.57
medicamen aliud ad apostemata auris
2.324.a.63
medicamen aliud pro auribus 2.324.
b.6
medicamen ad auris pus 2.324.b.16
medicamen ad dolorem auris 2.324.
b.23
medicamen ad gravitatem auditus 2.
324.b.32
medicamen ad egritudines antiquas au-
ris 2.324.b.38
medicamen ad omnes dolores aur. 2.
324.b.34
medicamen pro dentibus 2.325.a.26
medicamen Andromachi ad dolores den-
tium 2.325.a.36
medicamen ad pulsationem dentium 2.
325.a.43
medicamen ad apostemata gingivae 2.
325.b.9
medicamen confortans dentes 2.325.
a.31
medicamen aliud confortans dentes 2.
325.b.44
medicamen ad vulvam mollicatam 2.
325.b.63
medicamen ad humiditatem pectoris 2.
326.a.1
medicamen gutturale Galen. 2.326.
a.8
medicamen aliud gutturale Gal. 2.326.
a.17
medicamen Gal. ad egritudines canna-
puli. 2.326.a.44
medicamen ad omnem tussim 2.326.
b.37
medicamen ad sputum sanguinis 2.326.
b.45
medicamen aliud ad tussim 2.326.b.52
medicamen aliud ad tussim 2.327.a.35
medicamen aliud ad sputum sang. 2.
327.b.45
medicamen aliud ad sputum sang. 2.
327.b.58
medicamen ad coagulationem saniei pe-
cto. 2.328.a.20
medicamen ad ulcera pect. 2.328.a.35
medicamen ad debilitatem stom. 2.
328.b.19
medicamen diaireos 2.329.a.20
medicamen mirabile ad singultum 2.
329.a.62
medicamen vomitus 2.329.b.61
medicamen aliud ad splencicos 2.330.
a.7
medicamen fugitivum ad byd. 2.330.
a.32
medicamen aliud fugitivum 2.330.
a.43
medicamen distum sanguisuga ad ulce-
ra intestin. 2.330.b.46
medicamen Lucretii ad inflationes 2.
330.b.54
medicamen Galen. ad exitum ani 2.331.
a.61
medicamen aliud ad lapidē 2.331.b.18
medicamen pro coitu 2.332.a.25
medicamen aliud ad coitū 2.332.a.35
medicamen aliud ad coitum regale 2.
332.a.55
medicamen ad dolorem iuncturarū &c.
2.332.b.42
medicamen ad podagram &c. 2.332.
b.53
medicamen ad venam sciaticam 2.333.
a.15
medicamen de hyusquiamo Anic. ad po-
dag. 2.333.a.24
medicamen ad alopeciam 2.333.a.32
medicamen Persarum 1.713.b.51
medicamentum. vide Medicina
medicamentum esse temperatum, quo-
modo intelligatur 1.13.a.20
medicamentum esse calidum aut frigidū
quomodo intelligatur 1.13.a.34
medicamentum idem respectu diversio-
rum & calidum & frigidum est 1.
13.a.41
medicamenta quarti gradus corrumpere,
& mortificare 1.112.b.14
medicamentum exsiccatum sanat, &
sanem prohibet 2.110.b.3
medicamentum temperatum non con-
vertitur in similitudinem corporis 1.
112.b.30
medicamentum absolute, quid 1.112.
b.42
medicamentum nutriendum mutatur a cor-
pore cum sui substantia & sui qualita-
te 1.113.a.2
- medicamentum nutriendum aliud medica-
mento, aliud nutrimento propinquum
1.113.a.19
medicamentum variari pro temporum
morbi varietate 1.197.a.14
medicamentum compositum esse ex vir-
tutibus contrariis quomodo intelligi-
dum 1.244.b.22
medicamentum ut experimenti certam
fidem faciat debet esse expertis quali-
tatis acquisitae 1.245.a.6
medicamentum quandoque unum agere
per se, & contrarium per accidens 1.
246.a.39
medicamentum exportandum est prius
in debiliore 1.246.a.55
medicamentum per se aut per accidens
aliquid agere, quomodo cognoscas 1.
246.a.62
medicamentum experiendum est in ho-
minis non alterius animalis corpore
1.246.b.30
medicamentum ex scorpionibus ad lapi-
dem 2.331.b.41
medicamentum dulce & aromaticum
cur catervis efficacius sit 2.335.b.47
medicamentum phlegma nomine facit
1.707.b.53
medicamenti quantitas ex morbi quanti-
tate sumenda 1.197.a.6
medicamenti experiendi ratio 1.246.
a.3. & deinceps
medicamenti alio quae non eadem est
semper aut secundum plurimum, est
per accidens 1.246.b.27
medicamenti Aristoteli inuamenta 2.
322.b.40
medicamento tenui miscetur quandoque
aliquid ipsum densans quamvis eius
operationi contrarium, ut eius alio
operetur 1.201.b.5
in medicamento exhibendo quae animam
vertenda 1.196.b.44. & deinceps
in medicamento exhibendo loci & socie-
tatis sollicitudo habenda 1.196.b.5
in medicamento exhibendo sensus ac-
tione & hebetudinis membrorum re-
tio habenda est 1.196.b.63
a medicamento forti incipere quando
oporteat 1.197.a.35
medicamento assumpto quando dormi-
dum 1.210.a.17
medicamenta humefactantia, & mollica-
tia sunt ad dilatandos meatus, & ad
sedandos dolores 2.110.b.1
medicamenta purgant & inueterant 1.
170.b.20
medicamenta fortia in principalibus me-
bris cauenda 1.196.b.40
medicamenta laxantia pura principali-
bus membris & eis vicinis exhibere
valde timorofum est 1.196.b.60
medicamenta fugientia trium sunt ge-
nerum 1.196.b.67
medicamenta variare quando oporteat
1.197.a.46

I N D E X

- Medicamenta fortia temporibus fortibus esse omittenda* 1. 197.b.22
medicamenta styptica cur cū aperiitiis commiscenda 1. 228.a.60
medicamenta omnia composita sunt ex virtutibus contrariis 1. 241.b.22
medicamenta quandoque operationem suam per se agunt post operationem per accedens 1. 246.b.14
medicamenta uenarū ora aperiencia quā sunt 2. 396.b.54
medicamenta a tota specie humores educunt 2. 397.a.1
medicamenta laesificantia quā, & quomodo id faciant 2. 399.a.56
medicamenta libidinem sciencia 2. 342.b.35
medicamenta cholera soluentia 1. 796.a.53
medicamentorum gradus quatuor, & qui singuli sint 1. 112.a.65
medicamentorum noxae 1. 170.b.21
medicamentorum soluentium differentie 1. 211.b.1
medicamentorum virtutes cōmisse aliā per decoctionem separantur, aliā non 1. 245.a.1
medicamentorum uirtutes experimento & ratione cognosci 1. 245.b.66
medicamentorum compositorum complexio simpliciū proportionē elicitur 2. 340.b.52
medicamentorum nomenclaturā uariā 2. 341.b.14
medicamentorum vim fermentationē duplicari 2. 350.b.21
medicamentorum frigiditatem & cōstrictionem series 2. 396.a.17
medicamentis contraria admisceri quandoque penetrationis gratia 1. 201.b.5
medicamentis non esse affusendum 1. 201.a.60
in medicamentis exhibendis custodia dignius est cor, post cerebrū, deīn hepār 1. 199.b.52
in medicamentis exhibendis operationis membro associatē ex quo euacuandū, ratio habenda est 1. 196.b.54
medicamentis mortiferis confert acetū 1. 277.b.35
medicamentis propinandis quid seruandum 2. 396.a.2
medico nihil absolute esse contrarium 2. 335.a.26
medulla habet lenitatem, & uiscositatē, & non inciditur 2. 181.b.67
medulla ossium usus 1. 34.b.51
medullarum rancidarum fructuum nocumēta 2. 205.b.31
mel est ultimum in iuuamento habentibus hōicam senectutis, sicuti est ultimum in nocumēto habentibus hereticam 2. 67.b.54
mel est iheriacarum fungorum 2. 207.b.50
mel permixtum aloē, minuit uirtutem eius 1. 277.a.52
mel apum est calidum, & siccum in secundo 1. 361.a.3
mel tabarzet, & de canis est calidum, & humidum in primo 1. 361.a.4
mel est mundificatiuum, & cibis delictus a natura, & non nocet ulceribus 1. 667.b.6
mel est uehiculum medicis phthisis 1. 667.b.60
mel resoluit, & abstergit 1. 886.a.44
mellis mali nocumēta, & cura 2. 205.b.55
mellis acris nocumēta, & curatio 1. 361.a.45
mellis aqua 2. 297.b.5
mellis aqua facit as 1. 868.a.43
mellis aqua est magis ultima in humorelando 1. 661.a.7
mellis aqua debilis decoctionis inflat 1. 844.b.61
melancholia, uide cholera nigra 1. 726.b.14
melancholia 1. 749.b.12
melancholia quomodo fiat 2. 379.a.2
melancholia putrescens facit quartanā 2. 18.a.51
melancholia quandoque putrescit intra uenas, quandoque extra, si extra sit interpolata, si intra sit cōtinua febris 2. 18.a.55
melancholia ex phlegmate 1. 23.a.45
melancholia interdum fit a sanguinis parte grossa putrescente 2. 43.b.10
melancholia naturalis, secundū aliquos non putrescit, neque ex ea fit quartana 2. 55.a.58
melancholia, ut melancholia nō generat quartanā, sed in materia pauca, & grossa 2. 60.b.37
melancholia in uere commouetur patientibus melancholiam 1. 100.b.2
melancholia quos morbos generet 2. 133.b.51
melancholia cum expellitur ad membrū facit accidere duritiem, aut sephiros, aut cancrum 2. 133.b.51
melancholia subtilis facit esthiomenum 2. 133.b.54
melancholia si expellitur ad superficiem cutis, sunt baras, & morphea nigra, et ipetigo, et his similia 2. 133.b.56
melancholia cum spargitur in corpore toto, & putrescit fit febris melancholica 2. 133.b.58
melancholia quā spargitur in corpore toto, & non putrescit facit lepram 2. 133.b.60
melancholia in quo abundat, non esse inueniens, ut minuitur 1. 219.a.7
melancholia qualis sit & eius situs 2. 378.b.64
melancholia autumno educatur 2. 380.b.64
melancholia prohibet digestionem, & eam corrumpit 1. 697.b.50
melancholia mirabilia 1. 711.a.20
melancholia unde 1. 736.b.12
melancholia alia naturalis, alia accidentalis 1. 792.a.66
melancholia quando accedit, aut fit pontica, fit conueniens ad commouendū os stomacho, et preparandū ipsum, & temperandū caliditatem eius 1. 792.b.4
melancholia quandoque adurit in splene, declinans ad acetositatem temperatam 1. 792.b.27
melancholia ex varicum incisione 1. 967.a.10
melancholia humoris uariā species 1. 23.a.40
melancholia bilis atrā, causā, quā 1. 25.b.67
melancholia alia est fex sanguinis, alia est eius adustio, & cinis 2. 55.a.52
melancholia alia est sanguinea, alia phlegmatica, alia est cholericā, & alia adustio melancholia naturalis 2. 55.a.54
melancholia aegritudinibus conferre uenarum pedum phlebotomiam 1. 225.a.36
in melancholia medicinis auri limatura assumitur 1. 277.b.52
melancholia dominantis signa 2. 387.b.7
melancholia ad stomachum effusionis causā 1. 695.b.48
melancholia euacuationis multiplicatio nis, cum non est febris, causā 1. 792.b.32
melancholia retentionis causā 1. 792.b.35
melancholia effusa ex splene ad stomachum signa 1. 716.a.53
melancholia generationis causā cholerae generationis causam esse fortiozem, secundum aliquos 1. 794.a.62
melancholia confert coitus 1. 902.a.54
Melancholia conferunt
Aloe 1. 274.a.25
Oz ymum fluuiale 1. 283.b.15
Epithimum 1. 310.b.26
Elleborus niger 1. 313.b.41
Lingua bouis 1. 344.b.51
Musculus 1. 354.a.24
Squilla 1. 385.b.19
Stachados 1. 385.b.66
Spodium 1. 391.a.28
Melancholia cholericā conferentia composita
Medicina de muscho 2. 275.a.27
Hiera Resi 2. 284.a.53
Hiera Archigenis 2. 284.b.12
Hiera Faneligoris 2. 287.a.32
Electuarium alschebereben 2. 288.b.21
Sal 2. 294.b.32
Acetum squilliticum 2. 297.a.39
Pilula propria 2. 308.b.64
melancholia uomitu esse difficilem 1. 206.b.63
melancholia quā minentur 1. 201.a.15

K 2 melan-

I N D E X

melancholiam educentes medicina & doses 2.395.b.45
melancholiam ex splene aliquando effundi ad stomachum 1.695.b.33
melancholiam euacuantia 1.744.a.49
melancholiam habenti hydropo accedente, resoluitur melancholia 1.780.b.12
melancholia qualiter splen attrahat 1.792.b.39
melancholiam quo membro splen expellat 1.792.b.42
melancholiam generari paulatim secundum aliquos 1.794.a.64
melancholiam euacuantia 1.799.a.40

Melancholiam soluunt

Lapis armenus 1.271.a.60
Agaricum 1.287.a.48
Capparis 1.293.b.61
Emblicus 1.310.b.3
Epithimum 1.310.b.31
Galli veteris ius cum polypodio 1.325.b.11
Cartanum indum 1.326.a.48
Lapis armenus 1.341.a.17
Aqua casei cum epythimo 1.347.b.50
Melancholicis egritudinibus confert melissa 1.282.a.56
Galli de repitius 1.296.b.17
Myrobalani nigri, & chebuli 1.353.b.53
Mezerion 1.355.a.35
Polypodium 1.373.a.20
Stechados 1.376.b.66
Sal 1.391.b.32
Parthenium cum oxymelle 1.407.a.47

Melancholiam educentia composita
Syrupus acetosus proprius 2.297.a.7
Pilula propriae 2.308.b.64
Pilula aggregatiue 2.309.b.61
ex melancholia & phlegmate acetoso appetitus quando multiplicetur 1.698.a.31
a melancholia inflatua doloris stomachi curatio 1.712.a.50
a melancholia ictericia nigra curatio 1.799.a.36
melancholici 1.711.a.19
melancholicus cibo multum humectante & parum calfaciente indiget 1.175.b.4
melancholicus uomitus 1.792.b.30
melancholici humoris stomachi curatio 1.708.a.60
melancholicum humorem educentes pilule 2.352.b.10
in melancholico sanguine phlebotomiam frequentem esse necessariam 1.220.b.63
melancholicos morbos curandi ratio 2.399.b.22

melancholicos humores educit epithimum 1.667.b.27
melancholicorum morborum series 2.399.a.65
melancholicis morbis omnibus confert ani uenarum apertio 1.95.a.17
melancholici qui non sunt, cur esse videantur 2.337.a.41
melancholicis cur uirga plurimum erigatur 1.904.a.48

Melancholicis doloribus conferentia composita

Hiera bustus 2.286.a.53
melancholica apostemata quomodo inter se differant 1.92.b.60
melancholica intestinorum excorior mortifera unde 1.792.b.23
melancholica materia in stomacho signa 1.701.b.63
melancholica materia signa 1.973.a.2
melancholica egritudines quae 1.792.b.10

Melancholicis egritudinibus conferentia composita

Tberiac magna 2.265.b.60
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio zebemirem magnum 2.273.a.10
Confectio de muscho 2.274.b.58
Medicina de muscho dulcis 2.275.a.37
Confectio citrina felini 2.277.a.7
Confectio nigra felini 2.277.a.21
Hiera Rusi 2.284.a.52
Hiera Archigenis 2.284.b.13
Pilula filij alborith 2.309.b.25
melitum est calidum, & siccum in primo 1.352.a.7
melissa est calida, & sicca in secundo 1.282.a.54
melissa facultates 2.348.a.10
melissa inesse naturam leniter soluendi 2.344.a.14
melissa quae substituuntur 1.282.a.65
melissam cor confortare & laxificare 1.282.a.69
melissam cunctis uisceribus conferre 2.348.a.14
ex melissu iuleb 2.352.a.45
melon est tarda digestionis, nisi quando comeditur cum eo, quod est interius eius 1.281.b.67
melon uehementis maturitatis colica coferit 1.847.b.66
melon uermes necare dicitur & solutio ne educit eos 1.854.b.67
melonis indi inuuenta maxima quae 2.39.b.67
melones commouent cholericam passionem 1.812.b.47
melongia nutrimentum praestant paucum & crassum 1.113.a.51
membrum & spiritus sunt subiectum sanitatis & morbi propinquum 1.7.b.64

membrum facultatem tribuens & suscipiens dari, nullus dubitat 1.30.a.48
membrum tribuens & non recipiens an detur 1.30.a.63
membrum apostematum si sit proximum principali, aut fortis communis cum eo, aut uehementis sensus, et ne uisum, tunc cum uehementia febris accidunt inueniend magna, & spasmus 2.77.b.38
membrum potest riuum remanere animi uide structa 1.74.a.17
membrum stupidum aut paralyticum uiuit 1.74.a.20
membrum stupidum aut paralyticum cur non sentiat 1.74.a.23
membrum consensiens alteri, foci suscipit superfluitates ut ascella cordis 1.94.b.38
membrum in quo est phlegmon habet nervos quibus sentit 2.109.a.19
membrum quando apostemat in contusione, non suffert nisi ligaturam qualem 2.150.a.1
membrum unumquodque exercitium habet sibi proprium 1.172.a.4
membrum corrumpitur cum aduenit putrefactio nervis 2.168.a.34
membrum aliud rariū aliud spissum 1.196.a.23
membrum rariū medicamento subtili, densum uero forti eget 1.196.a.24
membrum corruptum quomodo curandum 1.230.b.18
membrum diminutum cur fiat ex membrum diminuto 1.901.b.10
membrum primum in embryone, quod creatur, est cor 1.920.b.58
membrum patientis dispositiones sunt consideranda in egritudinibus acutis 2.89.a.15
membrum dolor, & debilitas aliquando sunt in causa declinationis materiae phlegmonis ad ipsum 2.109.a.18
membrum corruptionem inducit uehementis, et superflua infirmitas 2.110.b.51
membrum corrupti ex apostemate cura 2.110.b.58
membrum corruptio accidit propter causam corruptentem complexionem eius, & spiritum animale, qui est in ipso &c. 2.117.a.11
membrum putrefacti regimen in incisione 2.118.a.56
membrum scissio, & perforatio, in exituris sint incidentes in longitudinem uilorum nervorum illius, nisi timeatur spasmus 1.112.a.18
de membri natura cognitio quatuor rerum cognitionem continet, scilicet creationis eius, finis, & uirtutis 1.195.b.66
de membri alicuius particularis impugnatione 2.259.b.52
de membri particularis extenuatione 2.261.a.56

I N D E X

membra a frigore resoluti signa, & remedia 2.393.b.11
membro micuique complexio obigit quam metetur 1.16.a.19
membro omni alteratrix vis inest secundum eius complexionem 1.72.a.4
membro sensibili cum inest phlegmon fit dolor vehemens 2.109.a.26
membro omni nervoso convenit aromaticitas 1.745.b.15
membra & eorum usus sensu & anatomia debet discernere medicus 1.8.b.30
membra principalia sunt tria 1.12.a.34
membra principalia non multum propinqua sunt exacte aequalitatis 1.13.a.46
membra ex prima humorum missione sunt 1.29.a.40
membra simplicia quae 1.29.a.47
membra quaedam praeter naturales facultates alias habent facultates, quaedam non habent 1.30.a.35
membra principalia quae 1.30.b.51
membra principalia necessaria pro vita individui, quae 1.30.b.55
membra principalia necessaria pro speciei duratione 1.30.b.59
membra servientia bifariam 1.31.a.1
membra alia operationem tantum, alia iuvamentum tantum faciunt, alia utriusque ex Galeni sententia 1.31.a.22
membra quae ex spermate 1.31.a.45
membra quae ex sanguine gignantur 1.31.a.49
membra spermatica post solutionem continentium non restantur nisi pauca 1.31.b.26
membra a sanguinis complexionem valde remota, multis alimentis conversionibus egent, ut nutriantur 1.32.a.66
membra carnosa alia vires habent, alia non 1.31.b.57
membra fortia sua excrementa ad vicina delicia rejiciunt 1.32.b.13
membra officialia sunt operationum instrumenta 1.90.b.42
membra quae plus sudant 2.94.b.25
membra vulnerata mortem minantur quae sunt 2.139.b.55
membra, quae facile suscipiunt superfluitates propter caliditatem sunt, ut testiculi, & anus 2.118.a.41
membra debilia quomodo confortantur 1.182.a.65
membra parva, quomodo augmentantur 1.182.a.65
membra quaedam expurgantur medicamento temperato, quaedam indigent fortiori 1.196.a.16
membra ventriculo & receptaculo carentia forti medicamento egent 1.196.a.25
Membra corporis confortantia composita
Oleum demanum 2.313.b.40

membra constituantur per commissionem humorum perducem ad formam compositionis, qua commissum disponitur ad recipiendum habitum non convenientem ei ratione simplicium 2.334.a.17
membra quamvis plura sint numero, vnum tamen est generale principium aliorum 2.334.a.42
membra principalia confortans syrupus 2.351.b.19
membra principalia quatuor 2.379.a.7
membra anhelitus plurimum communicant cum hepatis gibbositate 1.780.a.24
membra sanguine vehementer indigent 1.851.a.20
membraorum simplicium ordo 1.39.a.59
membraorum aliud suscipit & tribuit facultatem, aliud tribuit & non suscipit, aliud suscipit, & non tribuit, aliud neque tribuit neque suscipit 1.30.a.38
membraorum humiditates diuersae 2.60.a.58
membraorum debilitas complexionis sequitur malitiam 1.95.a.58
membraorum frigiditas & siccitas evacuationem superfluam sequitur, eorum quae retineri debent 1.119.a.25
membraorum strictio vehementer refrigerat 1.122.a.51
membraorum debilitatis cause 1.129.a.21
membraorum non liquefactionem hypostasis furfurea in urina quandoque sequitur 1.158.a.1
membraorum fracturae diversificantur in spacio restitutionis 2.182.a.30
membraorum forma quomodo ex substantia humorum, & quantitatis proportionem, & qualitate commissionis resultat 2.334.a.31
membraorum principium & ceterorum quae sint munera 2.379.a.10
membraorum mollium ulceribus medicamentum aptum 1.689.b.22
membraorum extremorum refrigeratio ex stomachi ulceribus 1.734.b.64
membraorum spermaticorum calida complexionis signa 1.902.b.4
de membrorum generationis primatu in embryone Hippo. opinio refellitur 1.920.b.59
membris similibus etiam oculis accidunt variolae 2.72.b.39
membris omnibus communicat appetitus nutrimenti 1.698.a.37
in membris inferioribus, ut plurimum, sunt exiturae, quae sunt in chronica longae 2.87.a.52
in membri incisione quid observandum 1.230.b.36
in membris particularibus spiritus adipi sci perfectionem 2.334.b.29
memoria conseruationis locus est posterior pars capitis 1.225.b.54

Memoria conserunt

Anacardina confectio 1.264.a.19
Castoreum 1.288.a.51
Sylmbrium collu cum aceto, & oleo rosaceo commixtum 1.364.b.4
memoriam debilitat spermatis inopia 1.909.b.36

Memoriam conseruantia composita

Confect. philosophorum 2.270.b.6
memoralis virtus quae 1.76.a.2
memoratrici & phantastica virtutis similitudo 1.76.a.2
memoratrici virtutis sedes, est posterior cerebri ventriculus 1.76.a.7
mensurus sanguis in pregnante diuiditur in tres partes 1.921.b.66
mensurio sperma femina philosophi assimilauerunt 1.901.a.40
mensura praegnantibus retineatur ad nutrimentum embryonis 1.718.a.24
mensura quando currunt praegnantibus timetur in eis, ne abortum faciant 1.718.a.26
mensura temperata faciunt mulierem acquirere castitatem 1.943.b.61
mensura quum alterantur a dispositione sua naturali, sunt causa egritudinum plurium 1.944.a.1
mensurorum cursus praegnantis curatio 1.933.a.55
mensurorum retentio perducit ad febres prauas 1.943.a.46
mensurorum mensuratio aequalis quae 1.943.b.62
mensurorum alterationis nocumetia 1.944.a.3
mensurorum a retentione, & paucitate quae egritudines fiunt 1.944.a.8
mensurorum finis quae aetate mulieri contingat 1.944.a.34
mensurorum superfluitatis cursus signa 1.945.a.33
mensurorum superfluitatis cursus curatio 1.945.b.28
mensurorum retentionis cause 1.949.b.52
mensurorum ex retentione quae egritudines accidunt 1.950.a.66
mensurorum suppressionis signa 1.950.b.45
mensurorum suppressionis curatio 1.950.b.63
mensurorum retentio perducit ad apostemata praua 1.943.a.47
Mensurorum superfluitati conferentia composita
Confectio alcheshinengi 2.74.b.33
Philonium persicum 2.278.b.28
Theodoricon magnum 2.281.b.57
Syrupus de granis myrti 2.291.a.56

I N D E X

Menstruorum corruptioni conferentia composita

Scoria decoctia	2.289.b.67
Theodoricon	2.318.a.12
kelkelengi	2.318.a.13
Trochisci de seminibus	2.318.a.13
Confectio de scoria	2.318.a.14
menstrua prouocat, & vrinam aqua calida	1.116.b.11
menstrua supprimunt aqua aluminosa	1.116.b.27
menstrua prouocantes medicina quales sint	2.260.b.60
menstrua prouocantia sunt amara, & acuta	1.935.b.61
menstrua temperata esse causam sanitatis mulieris	1.943.b.55

Menses sistunt

Aqua aluminosa	1.272.b.33
Aque minerales	1.272.b.39
Cydonium	1.299.a.7
Siliqua Nabathia	1.306.a.6
Hamatites	1.313.a.36
Fex nini	1.315.b.44
Ferri arugo supposita	1.317.a.21
Lens	1.349.b.43
Myrtus	1.352.b.56
Nucis cortex	1.362.b.8
Portulaca	1.372.b.63
Pini granum	1.378.a.41
Sumach	1.395.b.30
Solatrium	1.397.b.55
Cicuta	1.400.a.18
Scoria ferri	1.402.a.56

Menses suppressos corpora

Corrumpere	2.381.a.1
------------	-----------

Menses cient

Anisum	1.255.b.29
Asarum	1.261.a.64
Ammoniacum	1.262.a.43
Acori decoctum	1.267.a.45
Aristolobia	1.269.a.19
Affa	1.270.a.17
Asium	1.271.a.18
Lapis armenius	1.271.a.61
Amygdala	1.272.a.4
Arundo	1.274.b.31
Abrotanum	1.274.b.62.1.280.
a.59	
Allium	1.276.a.52
Asphodelus	1.277.a.31
Agaricum	1.287.a.54
Adiantum	1.283.a.54
Bdellium	1.285.a.27
Chamaemilla	1.287.a.15
Capa decoctio	1.287.b.13
Castoreum	1.288.b.1
Cinnamomum	1.289.b.26
Chamepyrios	1.292.a.20
Chamaedrys	1.292.a.62
Struthium	1.262.b.18
Cuscuta	1.293.a.3
Capparis	1.293.b.64
Caulis, & eius semen	1.294.a.45
alamentum	1.299.b.30
Centauria	1.300.b.33

Cedrus

1.301.a.48

Coflus 1.301.b.24

Cucumeris asinini succus 1.304.

b.17

Cantharis 1.307.a.63

Daucus 1.309.b.65

Elleborus 1.313.b.64

Fenugraci decoctio 1.316.b.49

Phaeoli, proprie rubei 1.317.a.45

Phu decoctio 1.318.b.49

Ramorum lycij decoctio 1.319.

b.65

Cyclamen 1.320.b.65

Feniculum 1.321.b.1

Vinum ficus 1.322.b.36

Fici lac cum vitello oui 1.323.a.6

Gentiana 1.324.b.39

Galbanum 1.328.b.3

Thymus 1.331.a.43

Ireos cum uino 1.334.b.22

Hypericum 1.335.a.22

Lycium 1.339.b.52

Storax 1.344.a.32

Lac camelarum nouiter fetarum 1.

347.b.54

Lens amara 1.349.b.47

Lupinus 1.350.a.62

Lactuca sylvestris lac 1.350.b.59

Lactuca asini 1.351.a.39

Laurus 1.351.b.43

Oleum arboris maslicis, & seminis

eius 1.354.b.25

Myrrha, & proprie clysterizata cu

aqua ruta, & aqua absinthij, aut

aqua lupinorum 1.358.a.12

Nasturtium 1.363.a.17

Nigella 1.363.b.57

Oua asinis cum oleo 1.367.a.51

Opopanax cu aqua calida 1.368.

a.3

Ostracum 1.371.b.25

Prunorum aqua 1.372.a.66

Poliun 1.373.b.12

Porrum 1.374.b.20

Prasium 1.377.b.25

Paonia cum uino 1.377.b.64

Pini fructus cum semine cucumeris

in uino 1.378.a.42

Eruca aque 1.378.a.53

Rubea tinctorum 1.381.b.27

Stilla acetis, & syrupus 1.385.b.35

Oleum storacis 1.386.b.41

Asparagi semen 1.389.a.25

Stercus caprarum cum pipere, & cin

namomo 1.390.a.49

Serapini cum oxymelle 1.394.b.43

Sesami infusio 1.397.a.42

Anemone 1.398.b.35

Muscus 1.407.a.7

Parthenium cu uino 1.407.b.42

Urtica cum myrrha 1.407.b.42

Lapis fellis tauri 1.414.b.44

menstrua prouocantia qualia 1.951.a.8

menstrua prouocantes medicina 1.951.

a.55

menstrua prouocat euphorbium statim

1.958.a.43

Menstrua prouocantia composita

Sagzene minor	2.275.b.45
Hieralogodion	2.284.a.6
Theodoricon cum nuce muscata	2.
285.a.40	
Hiera Andromachi	2.286.b.27
Oleum alchebengi	2.312.a.45
Hiera menifon	2.328.b.67
menstruis conferunt balnea ex aquis	
aluminosis et atramentibus	1.120.
b.45	

Menstruis pragnantium conferentia composita

Philonium persicum	2.278.b.28
menstruatam, & pragnantem non esse	
phlebotomandam, nisi propter necessitatem	1.218.b.64
menstruarum descriptio	2.333.a.74
menta est calida, & sicca in secundo	1.
360.b.8	
menta inflat	1.848.a.28. & 50
menta nocet colicis cum inflatione sua	
1.848.a.50	
menta confortat membra spermatis ual	
de	1.908.a.50
menta est pharmacu nobile in ingrossan-	
do sperma, & confortando usque	
eius ad retinendum ipsum	1.911.
b.50	
menta proprietates	2.348.a.40
mentis vsus facit fortitudinem super ster	
ma	1.908.a.51

Menti vlceribus confert

Bulbus affatus cum capite piscis, &	
aloe	1.281.a.12

Menti conferentia composita

Anacardium	2.315.b.48
Electuarium de anacardis	2.315.
b.48	
Scelibe	2.315.b.49
Suffus Aristotelis	2.315.b.50
Electuarium de ambra	2.315.b.51
Sirimos	2.315.b.51
Hiera picra	1.620.a.18
meri	1.620.a.19
meri anatomia	1.620.a.22
meri partium usus	2.91.a.49
meri signa in crisi	1.
meri substantia similior est laceno	
690.b.16	
meri est pars stomachi	1.690.b.4
meri apostema quo distinguatur ab apo-	
stema epiglottidis	1.612.a.58
meri quae aggritudines accidunt	1.692.
a.54	
meri oppilationis cause	1.692.a.61
meri constrictionis causa	1.692.b.23
meri in pluribus aggritudinibus est se-	
quens in complexionem suam comple-	
xionem oris stomachi	1.693.a.44
meri apostematum differentia	1.693.
a.58	
meri apostematum plurimorum diffisile	
fit maturatio	1.693.a.61
meri	

INDEX

- Mori apostematis, quando maturatur, signum* 1.693.b.6
meri apostematum signa 1.693.a.65
meri apostematum curatio 1.693.b.16
in meri apostemate medicum in quo loco apponenda 1.693.b.18
meri apostematis calidi curatio 1.693.b.19
meri apostematum frigidorum curatio 1.693.b.54
ex meri sanguinis eruptionis cause, & signa 1.694.a.38
ex meri sanguinis eruptionis curatio 1.694.a.40
meri ulcerum cause 1.694.a.64
meri ulcerum signa 1.694.b.6
meri vlcus a plaga cui accidit antecedente, cura sit difficilis, & est super extremitatem mortis secundum plurimum 1.694.b.18
meri vlcum curatio 1.694.b.24
meri debilitas qua mala inforat 1.696.b.17
meri corallum conuenire a proprietate 1.709.b.67
meri vlcus quibus signis distinguatur ab vlcere stomachi 1.735.a.2
in meri ulceribus, incarnatiuis glutinatiua esse commiscenda 1.735.b.16
meri adustio 1.739.a.44
meri vlcus 1.739.a.44
meri non est nisi ad attrahendum ad stomachum superius 1.807.a.56
meri est sicut pars stomachi 1.807.b.12
mesaraica vena 1.601.b.40
mesaraica vena plurima sunt in intestino ieiuno 1.807.b.60
ex mesaraica ventris solutio quibus signis a sanguinea chylea ex hepate differat 1.778.a.49
ex mesaraica virus signa 1.778.a.58
mesaraica apostematum signa 1.769.b.61
mesaraica apostema durum, & oppilatio quibus signis distinguantur 1.770.a.6
mesaraica apostematum cura 1.775.b.29
mesaraica solius attractio non est attractio, de qua curetur 1.777.a.17
mesaraica virus quale 1.778.a.66
mesaraica fluxus oppilatiui curatio 1.819.b.13
metus vitalis est actio, & cur 1.73.b.64
metacarpi anatome 1.45.b.34
mezgerion est calidum, & sicum in quarto 1.335.a.2
mezgerion est fortis ex lacticiis 1.788.b.37
mezgerion cum quibus rectificetur 1.788.b.38
mielele 2.293.a.44
mielitus motus est ex volutario & naturali compositus 1.130.b.18
mielitus in lecto cause 1.894.b.48
mielitus in lecto curatio 1.894.b.48
mielium in lecto oleum de ben est utile 1.894.b.53
tingere aliquem in lecto ex imaginatione, & qualiter illi resistendum 1.894.b.56
Mielui sanguinis conferentia composita
Confectio al Kelkengi 2.278.b.43
Trochisci al Kelkengi 2.305.a.28
Trochisci de calidis 2.306.b.9
Mielui sanguinis, & puris conferentia composita
Confectio de pilulis al Kelkengi 2.317.b.59
Trochisci al Kelkengi 2.317.b.59
milium in frigida hepatis intemperie primum 1.758.a.54
milij vaporatio est magis inuatiua, quam salis 1.717.a.33
ex milio optimam vaporationem fieri 1.234.a.30
miliaris serpens 2.218.b.58
minutio quid 1.293.b.65
minutio, vide phlebotomia
minutio cum necessaria fuerit, & vltimis solutio, vtra harum pramittenda sit 1.206.a.32
minutionis dispositio quomodo diuersificetur 1.204.a.35
mirach 1.691.a.39
mirach quando inflatur, non a uentositate, & siccitate, tunc apostema in eo est 2.92.a.32
mirach saluora vulnera sunt illa, quae sunt equalis magnitudinis 2.144.a.52
mirach vulnera indigent quatuor rebus 2.144.a.54
mirach agitudines accidentes 1.749.b.7
mirach, & hypochondriorum ad superiora attractio, quid significet 1.749.b.10
mirach, & hypochondriorum ad inferiora attractio, quid significet 1.749.b.26
mirach virtute conseruat thusi 787.b.28
mirach quando extenuetur 1.769.b.46
mirach virtutem conseruat spica 1.787.b.23
mirach virtutem conseruat Cyperi 1.787.b.22
mirach incisio in asclite parum proficit, nisi in corpore ualde forti 1.788.a.24
mirach inflatio ex partus difficultate 1.940.b.39
mirach scissio in difficultate partus 1.940.b.59
mirach melancholia 1.711.a.20
mirachialium agitudinum cause 1.736.b.3
mirachialium lacertorum apostema quibus signis distinguatur ab hepatis apostemate 1.768.a.5
mirachialium lacertorum apostematis calidi crisis qualis 1.768.b.25
mirachialium lacertorum apostematum curatio 1.775.b.3
mithrydatum fecit Mithrydate, rex Parti 2.268.b.3
mithrydatum est alteratum parum per additionem, et diminutionem a theriaca 2.268.b.13
mithrydatum praeseruat a pestilentia 2.72.a.43
mithrydatum ad venena habet expertum inuamentum 2.198.b.17
mithrydatum in morsu ven. est minus inuatiuum theriaca 2.268.b.15
mithrydatum administratur post ex menses 2.268.b.51
mithrydatum, & theriaca resissit ueneno 1.79.a.7
mithrydatum est fortis operationis in lapide renum 1.878.a.25
mithrydatum est uehementis inuamenti in urina difficultate 1.890.a.15
mithrydati inuamenta sunt illa, quae sunt theriaca, exceptis uenenis serpentum in quibus superat ther. 2.268.b.23
mithrydati dosis copiosior sit dosi theriaca 2.268.b.24
mithrydati descriptio 2.268.b.26
mithrydati dosis est sicut anellana 2.268.b.52
in mithrydati descriptione Gal. desit 13. medicine 2.268.b.55
mithrydati cokion, siue cypheos descriptio 2.268.b.65
mithrydati facultates 2.350.b.61
deinceps
mithrydato calidius esse diacyminum et diatrion pipereon 2.350.b.56
miua cydoniorum 2.297.b.40
miua ualde sedat uomitum phlegmaticum 1.744.b.46
mixti forma ex quibus, & quomodo constituitur 2.334.a.17
mola frequenter ijs accidit quae bibunt aquas stantes lacunales 1.116.a.13
mola protenditur quandoque usque ad finem uitae, & non recipit curationem 1.939.a.34
mola quibus signis a uera impregnatione differat 1.939.a.58
mola differentia 1.939.a.21
mola cause 1.939.a.51
mola signa 1.939.a.65
mola curatio 1.939.b.34
in mola oleum alchebengi est uehementius inuamenti 1.939.b.47
molaris dentis cauterium 1.325.a.51
Molaris dentis dolori confert
Asphodeli succus 1.277.a.24
Cicer 1.291.a.28
Galbanum 1.328.a.61
Spina iudaica 1.101.b.1
Synapsis aqua 1.401.b.36
Hepar Ste lionis 1.311.b.14
matricis superfinitates in parturientibus purgant
Aristolochia 1.269.a.19
Althea decoctio 1.775.b.54
K 4

I N D E X

- Alantem* 1.283.a.55
Feniculum 1.321.b.5
Alexerion 1.355.a.32
Paonia radix 1.378.a.2
mollificancia medicamenta & eoru qua
litates 2.396.b.21
mollificancia sunt contraria vlceri 2.
 161.a.6
mollificancia sortia 2.188.b.10
mollificantium vsus cum euacuatione in
apostematibus glandulosis 2.119.
 b.49
mollificantium timor est ex attractione
materiei plurima in apostematibus
glandulosis 2.119.b.56
Mollificationi conferentia composita
Confectio anacardina 2.276.a.38
Diamarte 2.276.b.31
Confectio asimeri 2.283.a.28
Hiera piera 2.283.b.55
Hieralogodon 2.284.a.1
Hiera Gal. 2.285.b.3
Acetum squilliticum 2.297.a.42
Trochisci de decem medicinis 2.307.
 a.63
Pilule de casta minores 2.308.b.9
Sal solutius 2.309.a.46
Pilule de euphorbio 2.310.a.21
Pilule alie de euphorbio 2.310.
 b.25
Oleum de casto 2.312.a.40
Oleum de Kerua 2.312.b.9
Oleum alscind 2.313.b.11
Oleum 2.313.a.24
Oleum alchebengi 2.313.a.42
Theriaca 2.316.a.3
Mithrydatum 2.316.a.4
Theriaca Eridia 2.316.a.4
Theriaca diateseron 2.316.a.5
Medicina de muscho dulcis 2.316.
 a.5
Medicina de muscho amara 2.316.
 a.5
Anacardium 2.316.a.6
Diamarte 2.316.a.6
Bedemeregi 2.316.a.6
Hiera Auic. 2.316.a.7
Electuarium de rua 2.316.a.7
Pilule vtilitatis 2.316.a.7
Oleum arafed 2.316.a.8
Hiera Galen. episcopolis 2.316.
 a.8
Pilule de euphorbio 2.316.a.8
Confectio asimeri 2.316.a.9
Caputpurgium alhabis 2.316.a.9
Hiera piera 2.316.a.10
Caputpurgium 2.318.b.50
monoculum intestinum 1.807.a.29
monoculum intestinum cur sic dictum
 1.808.a.29
monoculum intestinum magis quam
aliud descendit in rupturam inguinis
 1.808.b.46
monoculi intestini iuramenta 1.808.
 a.35
monoculi intestini ad alia intestina pro-
portio 1.808.a.5
monoculi intestini vsus, aliquorum opi-
nio improbat 1.808.b.22
in monoculo intestino completur dige-
stio eius, quod fuit inobediens in sto-
macho 1.808.b.12
morbus. lege egritudo
morbus unde fiat 2.389.a.49
morbus siccus cu materia quis sit et sine
materia 2.381.a.58
morbus acutus, qui & qualis 2.388.
 a.41
morbi & sanitatis cause formales, qua
 1.8.a.30
morbi cause efficientes qua 1.8.a.7
morbi declinatione, nisi ob errorem, mors
nunquam sequitur 2.388.a.5
morbi principium quod, & eius tempus
 2.388.a.10
morbi temporum scientia cui sit usui me-
dico 2.388.a.30
morbi status quis 2.388.a.18
morbi ex cholera provenientis curatio
 2.399.a.11
morbi eorum signa, & cause sunt de qui-
bus medico ratiocinandum est 1.8.
 b.20
morbi ex superfluo calore 2.381.a.41
morbi ex calore & humore qui fiant 2.
 381.a.46
morbi frigidi sine materia, & cum mate-
ria qui sint 2.381.a.48
morbi humidi sine materia, & cum mate-
ria qui sint 2.381.a.53
morbi in membris organicis quomodo fiat
 2.381.a.52
morbi ex nimio calore signa 2.397.
 b.34
morborum, qui sunt in membris organi-
cis, diuisio, & nomina 2.381.a.64
morborum tempora quatuor 2.388.
 a.7
morborum tria tempora, quibus mors con-
tingere potest 2.388.a.6
morborum significationes quibus signis
designantur 2.397.b.19
morborum ex frigida complexione signa
 2.397.b.50
morborum ex calida & sicca intemperie
signa 2.397.b.66
morborum ex cholera cirvina provenien-
tium series 2.398.b.48
morborum phlegmaticorum catalogus
 2.399.a.23
in morbis terroris est propter tria 1.83.
 a.50
morbillus ex materia est mista 1.93.
 a.64
morbillus est variola cholerica 2.74.
 a.15
morbillus est minoris quantitatis, quam
variola 2.74.a.19
morbillus non pertransit cutem, neq; ha-
bet altitudinem notabilem in princi-
pio sui 2.74.a.20
morbillus est minor variolis 2.74.a.23
morbillus minus accidit oculo quam va-
riola 2.74.a.14
morbillus ut plurimum egreditur subito
 2.74.a.34
morbillus qui est velocis processiois, &
apparitionis, & maturationis est sal-
uus 2.74.a.5
morbillus durus, viridis, et violaceus est
 2.74.b.6
 malus
morbillus qui occultatur subito est ma-
lus faciens syncopim 2.74.b.7
morbillus si fuerit cum repletionem san-
guinis extrahatur sanguis sufficienter
 2.74.b.13
morbilli signa que 2.74.a.24
morbilli generatio est propter neben-
tiam malitie sanguinis corrupti pauci
 2.74.a.32
morbilli astate meridionali multiplican-
 tur 1.101.a.30
morbillorum signa 2.74.b.3
morbillorum cura 2.74.b.11
morbillis dolor dorsi minor est, quam in
variolis 2.74.a.8
morbillis usque ad quartam educunt phle-
botomia 2.74.b.16
Morbillis confert
 Ribes 1.384.b.14
morbillis habentibus prohibeantur, em-
plastrationes nentris 2.75.a.37
morphea nigra 1.762.b.12
morphea nigra sit ex melancholia tran-
smissa ad cutem 2.133.b.57
morphea est in cute, & si est profunda
est parum valde 2.244.a.13
morphea antiqua est magis salua, quam
albaras alba 2.244.a.62
morphea, que rubet cum fricatione, est
ad speciem declivis, que non rubet, est
malu 2.244.b.13
morphea causa 1.722.a.63
morphea, & albaras differentia 2.244.
 a.12
morphea causa est debilitas operationis
 alterative 2.244.a.16
morphea materia est subtilior, & virius
expulsiva fortior, que expellit ad su-
perficiem 2.244.a.19
morphea utriusque differentia est quia
una fit a melancholia, alia a phlegma
te 2.244.a.44
morphea nigra signa 2.244.b.2
morphea alba, & albaras signorum dif-
ferentia 2.244.b.5
morphea nigra, & albaras nigra diffe-
rentia 2.244.b.16
morphea nigra cura 2.244.b.35
Atorphea confert
 Allii montani cinis cum melle linita
 1.276.a.26
 Althaea cum aceto 1.276.b.57
 Batecha 1.287.b.53
 Cape 1.265.b.7
 Struthium
 Adustum quod est de carne arteris
 1.296.a.22
 Caucur

I N D E X

- Cancer fluminalis adustus*. 1.297.a.64
Piper cum nitro 1.377.a.8
Ruta cum nitro 1.381.b.39
Rubea tinctorum cum aceto 1.382.b.12
Raphanus cum conditi. 1.382.b.62
Sanguis leporis calidus. 1.388.a.60
Spuma maris 1.389.b.8
Stercus locustarum, turdorum comedentium rixi, lacerti, & Stellionis. 1.389.b.51
Sulphur cum aceto 1.391.b.9
Scammona 1.394.a.27
Laclua asini 1.339.b.33
Urina 1.408.a.30
Morphea conferentia composita
Confectio de allijs 2.277.a.56
Alchelbelengi magnum. 2.280.b.3
Hieralogodon 2.284.a.12
Pilule fatide magnæ 2.308.a.10
Pilule filij albarith 2.309.b.21
Pilule filij buberie 2.309.b.46
Morpheam generant
Cavo vaccina 1.296.a.18
Sperma hominis 1.329.b.66
Leporis marini sanguis 1.339.a.45
Ari crispæ radix 1.345.b.39
Lupinus 1.350.a.34
Laurus cum vino 1.351.b.23
Mezerion 1.355.a.7
Pyrites cum aceto 1.356.b.57
Narcissus 1.363.b.40
Nigella 1.365.b.34
Ostraci tunica, & cortices adustæ. 1.371.a.30
Mora in balneo multa refrigerat. 1.122.a.42
Mores auales qualcm cordis temperatam significant 1.672.a.48
de Moro 2.124.b.56
Morum est apostema molle ex carne addita in carne rara. 2.124.b.58
Morum plurimum fit in ano, & vulua. 2.124.b.60
Morum quandoque est saluum, quandoque malignum 2.124.b.61
Morum maricis 1.959.b.5
Mors naturalis quæ 1.182.b.20
Mors & vita significantur per dispositiones virtutis 2.100.b.46
Mors fit, aut propter corruptionem complexionis cordis, aut propter resolutionem virtutis 2.101.a.50
Mors quandoque accidit in principio, & augmento paroxysmi ut in febribus apostematum, & malignis. 2.101.a.65
Mors in statu paroxysmorum quandoque accidit, propter superationem naturæ ab ægritudine 2.101.b.7
Mors raro accidit in declinatione. 2.101.b.14
Mors plurimum fit in hora crisis. 2.107.b.37
Mors plurimum accidit in hora vehementiori ægritudinis 2.101.b.54
Mors conuenientior est in vi. quam in vij. & in x. quam in ix. 2.107.a.54
Mors naturalis sequitur extincto calore innato 1.163.a.15
Mors ab aqua hepatis 1.782.b.53
Mors festiua ex hepate quando. 1.753.b.11
Mors ex vlcere intestinorum. 1.810.b.65
Mors quando accidit ex gibbositate. 1.965.b.60
Mortis signa diuersa, vide 2.99.b.20
Mortis causæ 2.101.b.48
Mortis species, quæ accidunt in horis feb. & signum qualitatæ mortis infirmi. 2.101.a.62
Mortis signa absque crisi 2.102.a.2
Mortis velocis signa 1.612.b.41
Mortis subito futura signa. 1.681.b.24
Mortis futura in 27. diebus signa. 1.711.a.66
Mortis in septimadesima futura signa. 1.726.b.10
Mortis signa 1.747.b.20
Mortis propinquitatem in tribus diebus significat solutio ventris in hydropisi. 1.780.b.2
Mortis in secundo, aut tertio signa. 1.784.a.30
Mortis in splenetico signa. 1.801.a.1
Mortis signa 1.811.b.36
Mortis in xx. die signa 1.811.b.40
Mortis significatio est ventris fluxus omnis qui fit post ægritudinem fortem, accidens subito 1.812.a.44
Mortis festiua in lubricitate intestinorum signa 1.813.b.54
Mortis in xv. die signa in dolore vesicæ. 1.887.a.31
Mortis in dolore anche in xxv. signa. 1.970.b.17
Mortis subitanæ perducit ebrietas frequens 1.180.a.60
Mortem sine sudore significat cutis sicca, & tensa morituri 2.101.b.34
Mortem subitam minatur cordis tremor assiduus 1.191.a.20
Mortem subitam quid portendat. 1.191.a.45
Mortem interdum inducit appetitus caninus 1.719.b.28
Mortem citam singultus qui indicet. 1.747.b.19
Mortem propinquam significat fluxus ventris post ægritudinem subito. 1.811.b.26
Mortem significat intestinorum punctio, quando peruenit ad cæcæ, & vomitum, & singultum, & destructionem rationis 1.832.b.22
Mortem subito attrahit podagra cholevica 1.970.b.61
mortui faciei similis facies, qualis sit. 2.89.a.47
mortalitas autumno quando multiplicatur in pueris 1.102.a.30
mortalitates æstate meridionali multiplicatur 1.101.a.30
morientium ventres, & anhelitus crescent, & anhelant alte. 2.90.a.10
moritur quandoque aliquis subito propter aduentum doloris ad cor. 1.711.a.59
moritur, cuius ren disrumpitur. 1.871.a.54
moritur secundum plurimum, cuius vesica disrumpitur 1.884.b.65
mori hominem interdum ex rimi veteris potu 1.722.a.34
mordicativa medicina 2.342.a.30
mortificativa medicina 2.343.a.26
morsus serpentum sordidarum non curatur 2.214.b.49
morsus quorundam serpentum magni corporis curatur in quantum est vlcus tantum, non in quantum est venenum 2.214.b.61
morsus basilisci signum. 2.215.b.47
morsus aspidis sicca signa, & cura. 2.216.a.12
morsus serpentis fluentis signa. 2.216.a.11
morsus cornutæ serpentis. 2.216.a.63
morsus andri serpentis. 2.216.b.15
morsus hydræ serpentis. 2.216.b.47
morsus viperæ famina signa. 2.216.b.67
morsus viperarum accidentia. 2.217.a.8
morsus viperarum curatio. 2.217.a.26
morsus viperarum curatio fortior est propeare ad theriacam de viperis. 2.217.a.30
morsus serpentum cæcesati, & altrati. 2.218.b.14
morsus serpentis salientis ad duas partes 2.218.b.30
morsus serpentis ilicini, & cura. 2.218.b.40
morsus serpentis miliaris, & cura. 2.218.b.57
morsus serpentis scisetati, & cura. 2.218.b.63
morsus serpentis araxis, vel aspidis habentis colores diuersos, & cura. 2.219.a.1
morsus serpentis triscalis, & cura. 2.219.a.11
morsus serpentis famusi, & cura. 2.219.a.26
morsus serpentis amyuduti, & cura. 2.219.a.40
morsus serpentis selfir, & cura. 2.219.b.1
morsus serpentis canbari, & cura. 2.219.a.40
morsus draconis, & cura. 2.219.a.30
morsus albedijnon perfin draconis. 2.219.

I N D E X

219.b.56
Morsus draconis marini, & cura. 2.
 220.a.1
Morsus harem carmen draconis. 2.220.
 a.11
Morsus albatraf, & hauden serpentum,
& cura eorum 2.220.b.19
Morsus curationis sermo uniuersalis. 2.
 220.a.48
Morsus deterior est ille qui est aicuno.
 2.220.a.50
in Morsus curatione incipiendum ab
oleo. 2.220.a.53
Morsus hominis in homine. 2.220.b.
 10
morsus hominis cura 2.220.b.14
morsus adib cura 2.220.b.35
morsus canis domestici, non rabiosi, cura
 2.220.b.35
morsus canis rabiosi, & non rabiosi disse-
rentia 2.221.b.84
morsus homo a cane rabioso. Vide, Ho-
mo morsus a cane rabioso
morsus canis rabiosi quomodo cognosca-
tur 2.222.a.5
morsus canis rabiosi cura. 2.222.a.23
morsus canis rabiosi vultus non oportet
consolidari ad minus usque ad 40.
dies 2.222.a.27
in morsus canis rabiosi, curatione no oportet
properare in primis diebus ad eua-
cuantia 2.222.a.55
in morsus canis rabiosi curatione cathar-
elicum sit illud, quod educit melan-
choliā 2.222.b.34
in morsus canis rabiosi curatione non di-
mittat vultus consolidari. 2.222.a.
 27
morsus leopardi, & cura. 2.224.a.50
morsus crocodili, & cura 2.224.a.60
morsus simij & cura 2.224.b.9
morsus cati, & cura. 2.224.b.19
morsus mustelle, & cura 2.224.b.30
morsus mugali, uel alcale. 2.224.b.43
morsus mugali cura 2.225.a.11
morsus scorpionis habentis sex spindyles
in cauda, interficit 2.225.a.54
morsus algerat 2.226.b.64
morsus algerat cura 2.227.a.12
morsus rutelar accidentia 2.227.b.41
morsus rutelarum cura 2.228.a.63
Morsui hominis ieiuni confert
Orobis cum uino 1.333.a.26
morsus sciebi similis araneae, & cura eius
 2.228.b.56
morsus duorum animalium, quorum no-
mina sunt ignota. Aui. 2.229.a.12
morsus tubarfe animalis, & cura eius. 2.
 229.a.36
morsus pediculi uultus, & eius cura. 2.
 229.a.47
morsus araneae, & cura 2.228.b.65
morsus uespa cura 2.229.b.2
morsus apis, & cura 2.229.b.50
morsus stellionis, & cura. 2.230.a.8
morsus lacerte, & cura. 2.230.a.8

morsus animalis habentis 44. pedes, &
cura 2.230.a.20
morsus salamandrae, & cura. 2.230.
 a.33
morsus saculufudurni, & cura. 2.230.
 a.60
morsus scorpionis marini, & cura. 2.
 230.b.9
morsus araneae marinae. 2.230.b.20
morsus rane marinae, & eius cura. 2.
 230.b.26
ad morsum crocodili valet adeps crocodi-
li 2.211.b.60
ad morsum viperarum potiones, & medi-
cina 2.217.a.38
ad morsum viperarum alie potiones. 2.
 217.b.9
ad morsum de melioribus est inguentū
nigrum 2.220.b.4
morsum canis rabiosi sequuntur acciden-
tia terribilia, quae sint vide. 2.221.
 a.56
ad morsus canis rabiosi vultus conso-
lidatum aperientia 2.222.a.33
in morsu animalium venenosorum, quare
accidat frigus extremitatum. 2.215.
 a.57
de morsu basilisci, qui est primus surdo-
rum 2.215.b.20
de morsu barmene serpentis. 2.215.b.
 54
de morsu serpentis birundinis. 2.216.
 a.1
de morsu viperarum, & iudicio eorum.
 2.216.b.62
de morsu serpentum qui egredi faciunt
sanguinem ex poris animalis, & eius
cura 2.217.b.63
de morsu serpentis facientis sitim, &
eius cura 2.218.a.10
de morsu hominis 2.220.a.39
de morsu quadrupedum 2.220.a.39
de morsu paruorum venenosorum. 2.
 225.a.31
ad morsus viperarum emplastra. 2.217.
 b.50
in morsibus prohibeat consolidatio vul-
neris usque ad horam sanationis agra-
ex malitia veneni 2.212.a.27
Morsui ab animali venenoso conferentia
composita
Theriac magna, recens, & fortis. 2.
 266.a.42
Mythridatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.b.13
Confectio Aristomacis. 2.327.b.25
mordicatio quid significet. 1.711.b.35
mordicatio in quos morbos incidere fa-
ciat 1.711.b.40
morsum venenosorum confert vinum in
quo cadit vipera, quomodo ergo the-
riaca inquit Gal. 2.212.a.43
ad morsionem medicinae qua bibuntur. 2.
 212.a.33
ad morsionem venenosam castoreum est
mirabile 2.212.a.35
de morsione tractatus 2.211.a.45

morsionibus venenosus styptica sunt nos-
 2.211.b.37
ua
ad morsiones venenosas, quare admi-
strentur quaedam medicina epibema-
ta 2.211.b.28
ad morsiones venenosas, quae intentiones
obseruandae 2.211.b.30
ad morsiones venenosas nihil est magis
inuatum, quam medicamen, quod
trahit venenum ad exteriora, & pro-
hibet ipsum penetrare ad interiora. 2.
 211.b.38
motus. Vide Exercitium.
motus nullus fit nisi per villor. 1.31.b.
 60
motus uoluntarius fit causa uillorum,
qui est in musculis 1.31.b.61
motus uoluntarius non nisi a cerebro. 1.
 48.a.51
motus naturalis quomodo fiat per uillo.
 1.31.b.62
motus super repletionem, & nauseam
satietaem generant oppilationes. 2.
 18.a.30
motus agilitudinum 2.103.b.17
motus qui calefacit 1.121.b.45
motus superfluous refrigerat. 1.122.a.
 32
motus exsiccat 1.122.b.25
motus dolorem facit 1.128.a.65
motus & labor maxime omnium calo-
rem innatum accendunt. 1.147.b.
 32
motus parvus post cibum inuatur. 1.175.
 a.10
motus ante cibum, & post qualis esse de-
beat 1.176.a.66
motus fortis a cibo nitendus. 1.176.b.
 10
motus confert, in quantum expellit super-
fluitates 1.714.a.67
motus super cibum est malus coctus. 1.
 848.b.14
motus prohibet a maturacione. 1.973.
 a.38
motus signa in crisi 1.93.a.25
motus & quietis facultates. 1.109.a.
 59
motus qualis & quando esse debeat. 2.
 355.b.29
motus species quae 2.355.b.15
motus & quies infrigidationis cause quo-
modo existant 2.382.a.13
motus uehementioris noxae. 2.369.a.
 46
motus frequentioris noxae restitutorio. 2.
 369.a.54
motus uehementis noxae & restitutorio.
 2.369.b.6
motus post euacuationem noxae remedia.
 2.369.b.26
motus pleno uentriculo nocummentis
catio 2.369.b.34
motum successum subinde sequi, ne u-
cum detur in natura 2.337.b.49
motu euacuationes prater eam, quae per
cutim adiunant 1.109.b.43
 a Morsu

I N D E X

- a Motu forti vinum bibendum non est* 1.180.a.54
a Motu quando cessandum. 2.355.b.34
a Motu impeditur digestio. 1.724.a.10
Motus temperati calfaciunt. 1.121.b.40
Motus depravati alij ex operatione naturae principaliter, alij accidentaliter. 1.130.b.21
Motus depravati alij voluntarii puri, alij compositi ex voluntariis & naturalibus 1.130.b.25
motuum maxilla causa 1.50.a.35
motuum capitis species 1.51.b.22
motuum differentia 1.109.a.59
motuum animalium frequentia exsiccant 1.122.b.28
motuum non naturalium causa. 1.123.b.45
motrix virtus quae 1.76.a.55
motor membrorum non est nisi anima. 1.9.b.55
motuum festinatio caliditatem significat 1.135.b.6
mugali animal ex quadrupedibus quale 2.224.b.43
mugali morbus, & cura 2.224.b.55
mulier si peperit, deinde accidit ei febris, computandum ex febre, non autem ex paritu 2.101.b.61
mulier, quae parit, & impragnatur, minus infirma est, quam sterilis. 1.925.a.45
mulier, quae parit, velocius fit anus. 1.926.a.48
mulier sterilis est plurium aegritudinum 1.926.a.49
mulier sterilis est quasi iuvenis in plurimo suae aetatis 1.926.a.50
mulier quaecunque mundificatur, & non excidatur os matricis, imo est humidum non impragnatur 1.926.b.64
mulier, ut concipiat masculum, quae agetur 1.930.a.27
mulier quum in potu sumit de corticibus casia fistula 4. aureos, parit statim 1.932.b.13
mulieri quae aetate contingat finis menstruum 1.944.a.34
mulier quae ex coitu non satietur. 1.948.b.1
mulieris sterilis tardatur senectus. 1.926.a.49
mulieri insalubris fetus extractionis signa 1.936.b.53
mulieri salubris fetus extractionis signa 1.936.b.61
mulierem post geminos amplius gravidam non fieri, vel adhuc fieri signa. 1.931.a.20
mulierem acquirere faciliorem casitatem menstrua temperata 1.943.b.51
mulier uir non est omnino frigidior. 1.926.a.41
mulieres sunt saniores, quia evacuantur per menstrua 2.97.b.25
mulieres pingues non concipiunt. 2.260.a.40
mulieres pingues si concipiunt abortiuntur 2.260.a.12
mulieres, quae abortum patiuntur, devent coitum 1.903.a.17
mulieres secundum plurimum tardant in emittendo sperma, & remanent non complentes desiderium suum. 1.914.b.7
mulieres viris similes 1.950.a.4
de mulierum spermate. Vide sperma femininum
mulierum parientium urinae quales. 1.160.a.60
mulierum pinguium appetitus est debilis 2.260.a.43
mulierum vasa spermatica. 1.919.a.61
mulierum in coitu delectationis aliquorum opinio confutatur 1.923.a.40
mulierum masculinizationis signa. 1.930.b.34
mulierum sanitatis causam esse menstrua temperata 1.943.b.55
mulierum priapismus 1.948.b.2
Mulierum doloribus conferentia composita
Alchabataraban magnum. 2.279.b.22
Oleum ierbuct 2.312.a.53
Mulierum sanguinis fluxum retinentia composita
Trochisci de feminibus 2.396.b.65
Mulierum ulcera sanantia composita
Unguentum nigrum 2.314.a.42
mulieribus cur non nascatur barba. 2.231.a.17
mulieribus quum declinat sanguis haemorrhoidarum ad matricem, & egreditur in menstruis, iuvantur eo. 1.855.b.66
mulieribus habentibus haemorrhoidas menstrua provocentur 1.856.a.1
mulieribus cur parum accidat lapis in vesica 1.872.b.63
mulieribus sunt duo testiculi, sicut viris. 1.916.a.62
mulieribus aliquibus matricis collum tendere ad dextra, alijs ad sinistra. 1.920.a.60
mulieribus in coitu est delectatio multiplex 1.923.a.35
mulieribus quibus abortus sit necessarius 1.935.b.44
mulieribus quibus impragnatio prohibenda 1.938.b.41
Mulieribus praegnantibus conferentia composita
Alchelchelengi magnum. 2.280.b.8
Confectio candorius 2.281.a.19
Infusus hobeide 2.293.b.3
de muliebri fluxu. Vide matricis cursum
mulli, secundum aliquos, sunt rabiosi. 2.221.a.47
multitudo quid 1.217.a.38
mumia est melior medicina ad contusionem, aut offensionem, aut casum. 2.151.a.13
mumia est calida in secundo. 1.357.a.48
mumia ad fracturam est medicina mirabilis 2.189.a.35
mumiae facultates 2.348.a.34
mundificativa medicamenta quae sint, & qualia 2.396.b.46
mundificantia medicamento ineffecta absterfio plus 2.161.a.17
Mundificantia extremitates composita
Pilula albaromachi 2.309.b.7
muria est calida, & sicca perueniens ad tertium 1.360.a.42
murem quae effugant, & interficiunt. 2.214.a.61
mures interficit argentum vivum. 1.257.b.38
Mures interficit
Squilla 1.385.b.50
murchion Avic. ignotum 2.202.b.43
murchion nocumenta ex eius potu. 2.202.b.46
muscae cur generantur 1.851.a.2
muscae ex quibus cibentur 1.851.a.9
muscharum generatio unde. 1.850.b.64
de muscharum effugatione, & interfectione 2.214.b.15
muscas interficit elleborus. 2.213.b.52
musculus est de melioribus rebus adversus napellum 2.202.b.14
musculus est calidus, & siccus in secundo 1.353.a.11
musculi qualitates 2.348.a.23
musculum contra napellum maxime conferre 2.348.a.28
musculum corrigentia 2.348.a.29
musculus quo pacto moveatur. 1.48.b.24
musculi minoris caliditatis sunt quam caro simplex 1.16.a.30
musculi habent illos 1.31.b.58
musculi oculum moventes sunt sex. 1.49.b.30
musculi labiorum 1.50.b.18
musculi masticatorii duo 1.51.b.3
musculi caput moventes 1.51.b.28
musculi thoracis sunt octoginta octo. 1.54.a.10
musculi faciei 1.45.b.3
musculorum frontis anatome. 1.45.b.14
musculorum oculi anatome. 1.49.b.28
musculorum palpebrae anatome. 1.49.b.53
musculorum maxillae anatome. 1.50.a.33
musculorum maxillae origo. 1.50.a.43
musculorum, qui ad labia, anatome. 1.50.b.18
musculorum nasi anatome. 1.50.b.40
musculorum mandibularum anatome. 1.50.b.57
musculorum gutturis anatome. 1.52.a.8
Muscu-

I N D E X

Musculorum yoidis anatome. 1. 53. a. 20
Musculorum lingue anatome. 1. 53. a. 38
Musculorum colli anatome. 1. 53. b. 10
Musculorum thoracis anatome. 1. 53. b. 23
Musculorum humeri anatome. 1. 54. a. 39
Musculorum brachij anatome. 1. 54. b. 52
Musculorum rasetæ anatome. 1. 55. a. 48
Musculorum brachialis anatome. 1. 55. a. 48
Musculorum digitorum mouentium anatome. 1. 55. b. 28
Musculorum dorsi anatome. 56. b. 16
Musculorum dorsi anatome. 1. 56. b. 16
Musculorum ventris anatome. 1. 56. b. 50
Musculorum qui ad testes anatome. 1. 57. a. 42
Musculorum sphincteris anatome. 1. 57. b. 11
Musculorum coxe anatome. 1. 57. b. 29
Musculorum vesicæ anatome. 1. 57. a. 53
Musculorum penis anatome. 1. 57. a. 63
Musculorum cruris anatome. 1. 58. a. 49
Musculorum genu anatome. 1. 58. a. 49
Musculorum pedis anatome. 1. 58. b. 49
Musculorum digitorum pedis mouentium anatome. 1. 59. a. 36
Musculorum caput cum collo mouentium nerui. 1. 63. a. 23
de Mustella rabiosa. 2. 220. b. 57
Mustella morsus. 2. 224. b. 30
Mustella morsus cura. 2. 224. b. 33
Mustellam effigat odor ruta. 2. 214. a. 57
Mustella morsui conferunt
Eruca, quando post eam bibit vinum odoriferum. 1. 311. a. 12
Ficus cum orobo. 1. 323. a. 26
Mustum acefcit, quando infundatur, & acefcit, quando feruet, a caliditate de bili. 1. 698. a. 60
Myrrha. 1. 755. b. 58
Myrrha est calida, & sicca in secundo. 1. 357. b. 39
Myrrha correat hemorrhoides. 1. 838. b. 13
myrobalani cum scammonio cur commiscendi. 1. 206. b. 15
myrobalani solum expremendo. 1. 214. b. 5
myrobalani conditi ex India transportati sunt valde boni. 2. 302. a. 16
myrobalani conditi quomodo parentur. 2. 302. a. 18
myrobalanorum conditorum alia deferi-

ptio. 2. 302. a. 48
myrobalanorum conditi, alia species. 2. 302. a. 66
myrobalani emblici conditi. 2. 302. b. 63
myrobalani omnes sunt frigidi in primo, siccit in secundo. 1. 353. b. 3
myrobalani Kebuli quales. 2. 347. b. 65
myrobalani in apostematibus stomachi quando conueniant, & quando non. 1. 731. a. 5
myrobalani citrini in apostemate hepatis timendi. 1. 771. a. 15
myrobalani citrini habent virtutem stypticitatis. 1. 771. a. 47
myrobalani sunt bonum solutiuum in ascre calida. 1. 786. b. 8
myrobalani citrini inducunt toleram. 1. 821. a. 7
myrobalani citrini infrigidant cum stypticitate. 1. 821. a. 18
myrobalanorum vsus in febribus, non valde probatur. 2. 27. b. 25
myrobalanos indos Kebulis esse potentiores. 2. 348. a. 2
myrobalanos sua proprietate corlatificare. 2. 348. a. 5
myrtus est frigidus in primo, siccus in tertio secundi. 1. 355. a. 0
myrti temperamentum. 1. 347. b. 31
myrtum pilos maxime generare, & cur. 2. 347. b. 47
myrtum cardiacæ conferre. 2. 347. b. 61

N

Napellus est venenum a tota substantia. Tomo 2. pagina 108. b. 55
Napellus interficit hominem, & non interficit turdos. 2. 199. a. 11
Napellus non interficit turdos, quia non peruenit in eis ad cor nisi post spaciū in qua iam passus est a corpore. 2. 199. a. 22
Napellus quare hominem interficiat. 2. 199. a. 26
Napellus est de deterioribus venenis platurum. 2. 202. a. 63
Napellus quæ nocumenta inferat assumpti. 2. 202. a. 63
Napellus est in summo caliditatis, & sic citatis. 1. 362. a. 6
Napelli vim qua hominem corrumpit, a forma specifica esse. 1. 112. a. 18
Napelli succo imbibita sagittæ, statim interficiunt quem inueniunt. 2. 202. b. 3
Napelli assumpti cura. 2. 202. b. 5
ad Napelli assumptionem muschus est de meligribus rebus. 2. 202. b. 13
Napelli bezabar capparis radices putantur a quibusdam. 2. 202. b. 17
Napello aduersatur muschum. 2. 348. a. 27

Napello conferunt
Muschus. 1. 354. a. 25
Zedoaria. 1. 411. b. 25
ad Napellum thetiaz inuentionem est parua. 2. 66. a. 2
ad Napellum medicamentum de muschis magis inuentionem quam omnia. 2. 66. a. 55
Napi conditi. 2. 302. b. 47
Naporum aquam pedum frigiditatis ferre. 1. 193. b. 32
Naducem. 1. 939. a. 50
Narcisci cape facit accidere spasmus. 1. 745. b. 33
Narcotica quæ. 1. 817. b. 13
Narcotica potius in collyrio, quam in potu administranda. 1. 817. b. 9
Narcotica cur quandoque commiscenda venum riterum medicinis. 1. 872. b. 3
Narcotica sedantia dolores inueniunt. 1. 77. a. 26
arcticorum nocumentum quale sit in complexionibus calidis. 2. 199. a. 3
Narcoticorum administratio non est ratio vera. 1. 410. a. 4
Nares infantium sipe emulgent. 1. 104. a. 22
per Nares attractionem euacuare homines a corpore. 1. 107. a. 4
Naris dextre fluxum sanguinis mouent ventose. 2. 156. a. 1
Narium fluxus sanguinis. Vnde fluxus sanguinis narium.
Narium sanguinis fluxus regimen. 33. a. 57
Narium sanguinis fluxus ne adstringatur, quando est criticus adquecescit. 2. 35. a. 0
Narium sanguinis fluxus in quatuor est inuentionem, quia sanat ipsam. 1. 35. b. 7
Narium ariditas cholera rubra redondantis est signum. 1. 137. b. 22
Narium apostematibus confert. 1. 284. b. 4
Butyrum.
Narium putredini confert. 1. 297. a. 17
Cyperus.
Narium cancro confert. 1. 345. b. 4
Ari semen. 1. 345. b. 63
Narium hemorrhoidibus confert. 1. 345. b. 63
Ari semen. 1. 345. b. 63
Narium carnem additam facit ex eis. 1. 345. b. 63
Cupressi max cum ficulibus licinis ex eis facto. 1. 345. b. 63
Narium satiori conferunt. 1. 345. b. 11
Oleum de ireos. 1. 408. a. 49
Vina cameli. 1. 268. a. 51
Narium ulceribus conferunt. 1. 345. b. 6
Atramentum. 1. 345. b. 6
Bete aqua. 1. 273. a. 52
Narium constrictiorem aperit. 1. 280. a. 56
Harramita. 1. 350. a. 37
Abrotanum. 1. 350. a. 37
Lactuca. 1. 350. a. 37
Pyrethrum. 1. 350. a. 37

I N D E X

- Utriusque semen* 1.407.b.27
Naribus fluxum sanguinis hemorrhoidas removere 1.856.a.4
Nasus cum frangitur, & non curatur, perducit ad casum 2.193.b.51
Nasi usus 1.38.a.49
Nasi inuamenta tria 1.38.a.49
Nasi anatome 1.38.b.7
Nasi ossium anatome 1.38.b.7
Nasi musculorum anatome. 1.50.b.40
Nasi signa in crisi 2.90.b.34
Nasi fractura, & eius cura. 2.193.b.43
Nasi superior pars est os, & inferior est cartilago 2.193.b.45
Nasi cartilagini non accidit fractura, sed attritio 2.193.b.47
Nasi parti ossis superiori accidit fractura 2.193.b.50
Nasi curatio festinetur in die primo, & non pertranseat decimum. 2.193.b.56
Nasi fractura non componatur ligamentum, quoniam facit ipsum latum. 2.194.a.6
Nasi extremitas valde patitur ab infirmitatibus 1.801.b.32
Nasi lacertorum apostematibus confert Aloe 1.274.a.21
Nasi contusionibus confert Aloe 1.274.a.21
Nasi ulceribus confert Aloe 1.274.a.20
Nasi ulceribus difficilis consolidationis confert Aloe 1.274.a.13
Nasi fistulis confert Calcanthum 1.302.a.33
Nasi fistulis confert Confectio sacramentos 2.325.a.19
Nasi ulceribus confert Confectio sacramentos 2.325.a.9
Nasi additionibus omnibus confert Confectio sacramentos 2.325.a.10
Nati ad iussim 2.326.b.11
Natus in octavo mense plurimum moritur 1.911.b.21
Nati debilitatis, & morituri signa. 1.931.a.77
Nasturtium calidum est, & siccum ad tertium 1.363.a.54
Natura quid sit 2.340.a.10
Natura est virtus, qua corpora simplicia operantur 2.341.a.9
Natura & proprietates quid inter se differant 2.340.a.13
Natura est sicut dominus conservans civitatem ab inimico exteriori ita & ipsa ab egritudine nititur conservare corpus 2.81.a.53
Natura expectat completam digestionem ad faciendam crisin in egritudinibus saluis 2.82.b.53
Natura non cessat ab omnibus operationibus, nisi propter rem magnam. 2.84.b.1
Natura non movet in statu, moveatur hora motus eius, & si movet, dimittit 2.27.a.23
Natura dum non submergitur a materia, non peruenit apostema. 2.109.b.7
Natura quod non facit nasci est contrarium operationi eius 2.167.a.50
Natura quomodo plerumque evacuet. 1.203.a.26
Natura victoriam significat bonitas crisis 2.84.a.52
Natura solutione dominante non expectetur crisis per sudorem. 2.85.b.42
Nature opus est carnis nascentia. 2.167.a.48
Natura amica maxime sunt dulcia. 2.339.b.44
Natura amica aromatica. 2.339.b.41
Natura resolutionem quid indicet. 1.702.a.67
Nature conferentia composita
Confectio de allis 2.277.a.61
Naturam confortat curatio. 1.762.b.62
Naturam adiuvat curatio. 1.762.b.63
Naturam lenientia composita
Decoctio eupatory 2.307.b.59
Hiera picra 2.317.b.6
Confectio inda 2.317.b.6
Syrupus de prunis 2.317.b.7
Bdellii parum 2.317.b.7
Pilula de iapsia 2.317.b.8
Trochisci 2.317.b.8
Confectio de allis 2.317.b.8
Naturam stringentia composita
Cydonia condita 2.301.b.26
Trochisci de Spodio cum sem. acetose 2.304.a.10
Trochisci de feminibus. 2.306.b.62
Naturam retinentia composita
Theriaca magna 2.266.b.35
Myrrhidatum 2.268.b.23
Philonium persicum 2.278.b.27
Electuarium de myrto 2.287.b.8
Diaetroniten 2.290.a.65
Electuarium de zingibere. 2.292.b.9
Ussus Kefile 2.293.a.62
Naturam soluentia composita
Diaeyminum Gal. 2.287.a.15
Electuarium 2.292.b.63
Syrupus de prunis 2.299.b.9
Trochisci de aniso 2.306.b.45
Trochisci 2.306.b.34
Trochisci 2.307.b.4
Trochisci de rosis lenitissimi. 2.307.a.20
Naturale instrumentum attrahit ex longinquo 1.751.a.44
Naturalis virtutis principium pro conservanda specie sunt testes. 1.70.a.56
Naturalis virtutis dua sunt species. 1.70.a.50
Naturalis virtus fortior sit letitia frequentiori 2.337.b.32
Naturalis virtus principium pro conservando individuo est iecur. 1.70.a.55
Naturales facultates unicuique membro insunt 1.30.a.30
naturales virtutes ministrantes, quae. 1.72.a.65
naturales virtutes frigoris non adiuvat nisi per acciens 1.73.a.6
naturales virtutes ministrantes primis quattuor qualitatibus vivunt inaequaliter 1.73.b.26
naturales virtutes philosophis animales vocantur 1.74.b.39
naturales operationes omnes sumus fortes facit 1.109.b.34
naturales operationes omnes fiunt per villos 1.119.a.40
naturales virtutes quattuor hepatis insunt 1.750.b.40
naturalium actionum principium quomodo sit iecur 1.30.b.33
naturalibus virtutibus ministrantibus serviunt primae qualitates. 1.72.b.40
naturalibus facultatibus omnibus per se contraria est frigiditas, per acciens tamen alicui earum servit. 1.72.b.44
navim ascensurus quomodo debeat preparare se 2.393.a.42
navigatio quibus morbis conferat. 1.171.b.57
navigantium mala 1.194.b.43
navigantium regimen. 1.194.b.47. & deinceps
nausea quid 1.738.b.59
nausea est vomitus inceptio. 1.215.b.37
nausea inseparabilis dicitur anime subversio 1.738.b.65
nausea aliqua est signum crisis. 1.739.a.45
nausea in febribus pestilentialibus est signum malum 1.739.a.46
nausea quando multiplicatur in convalescentibus, indicat conversionem. 1.735.a.47
nausea cur aliquando non permutetur ad vomitum 1.739.a.60
nausea multoties alieniatur per phlebotomiam 1.742.b.25
nausea materialis curatio. 1.742.b.51
nausea ob stomachi debilitatem curatio. 1.741.b.23
nausea a materia mordacitatis curatio. 1.744.a.56
nausea causa 1.792.b.22
nausea curatio 1.742.a.35
nausea parturientis curatio. 1.931.b.1
nausea & vomitus sine causa conferunt aquae aluminosae, & atramentales. 1.20.b.5
Nausea conferentia composita
Trochisci Anistomacis. 2.317.b.49
Confectio de sale indo. 2.317.b.50
Syrupus de menta. 2.711.b.51
Syrupus de malis 2.317.b.51
Syrupus

I N D E X

- Nervorum vulnerum medicamen est, illud, quod est calidum, siccum subtiliū partium* 2.168.b.63
- Nervorum vulneribus caueatur stypti cum* 2.169.a.2
- Nervorum vulneribus timetur ex acco- to caliditas subtilis in re spissa.* 2.169.a.7
- Nervorum vulnerum principio quid a- gendum* 2.169.a.21
- Nervorum vulnera quando incarnanda.* 2.169.a.35
- Nervorum vulneribus calidum super- flue & frigidum non conveniunt.* 2.169.a.41
- Nervorum vulnera, non oportet ut in- carnentur omnino nisi postquam ex- siccantur exiccatione decenti.* 2.169.a.67
- Nervorum vulnera solvantur in die for- tasse, aut in nocte bis, aut ter.* 2.169.b.5
- Nervorum vulnerum medicina tempe- rata* 2.169.b.34
- Nervorum vulnerum regimen.* 2.170.a.41
- Nervorum vulnerum medicina.* 2.170.b.22
- Nervorum corruptorum indicia.* 2.172.a.5
- de Nervorum duritie, & eorum torsione* 2.172.a.11
- Nervorum mollificationi confert*
- Citri oleum* 1.286.a.27
  - Costus* 1.301.b.20
  - Asphaltus* 1.308.a.32
  - Laurus* 1.308.b.60
  - Nasturtium* 1.363.b.3
  - Pyrethrum, & eius decoctio, & eius oleum* 1.376.b.30
  - Rutę sylvestris gumma.* 1.405.a.62
- Nervorum dolori conferunt*
- Alcama* 1.269.a.47
  - Assa* 1.269.b.64
  - Aquę sulphureę* 1.272.b.4
  - Oleum anethi* 1.275.a.64
  - Coloquintide folia* 1.290.b.21
  - Centaurea* 1.300.b.20
  - Aqua cineris ligni ficus.* 1.322.b.18
  - Pini granum* 1.323.b.55
  - Galia* 1.328.a.11
  - Laurus* 1.351.b.26
  - Oleum ablutum* 1.369.b.45
  - Squilla* 1.385.b.16
  - Stachados* 1.386.b.62
  - Serpentis ius, & caro* 1.390.b.58
  - Urina* 1.408.a.39
  - Oleum musli* 1.409.b.27
- Nervorum contorsioni confert*
- Arundo* 1.274.b.27
  - Baurach* 1.280.b.32
  - Bulbus* 1.281.a.18
  - Cucumer indus* 1.282.a.26
  - Laurus* 1.308.b.60
  - Cyclamen* 1.320.b.48
  - Gentiana cum vino* 1.324.a.29
- Maiorana* 1.357.a.24
- Nux cum melle, & ruta.* 1.362.a.53
- Psyllium* 1.372.b.15
  - Polypodium* 1.373.a.19
  - Stercus porci cum cerato.* 1.390.a.9
  - Sal cum farina, & melle.* 1.392.b.7
  - Parthenium* 1.407.a.28
  - Vrtica cum sale* 1.407.b.24
  - Cinis vinacię* 1.409.b.21
- Nervorum vulneribus conferunt*
- Intestina terra* 1.306.b.63
  - Narcissus* 1.363.b.48
  - Ostracum cum thure, & myrrha, & pulvere molendini* 1.371.a.47
  - Limacia* 1.371.a.49
  - Parthenium* 1.407.a.27
  - Vermiculus grana cum vino tritus aut aceto cum melle.* 1.408.b.60
- Nervis confert*
- Ericij caro* 1.312.b.18
  - Nervorum agilitudinibus conferunt*
  - Aquę marina* 1.272.b.1
  - Cucumer indus* 1.282.a.26
  - Cordumeni* 1.300.a.14
  - Ericij caro salita* 1.312.b.19
  - Syrupus de stachados* 1.386.b.63
  - Stincus* 1.387.a.53
  - Sambuci oleum* 1.391.a.60
  - Turbit* 1.405.b.26
  - Nervorum superfluitates mundificat*
  - Agaricum* 1.287.a.32
  - Cucumeris asinini succus cum lacte.* 1.304.a.50
- Nervorum duritie confert*
- Bdellium* 1.285.a.18
  - Narcissi radix* 1.363.b.53
  - Stercus porci cum cerato.* 1.390.a.10
- Nervorum contusioni confert*
- Abrotani decoctio* 1.274.b.54
- Nervorum ulceribus confert*
- Butyrum* 1.284.b.1
- Nervorum apostematibus conferunt*
- Narcissi radix* 1.363.b.54
- Nervorum vulneribus confert*
- Fel lupi* 1.317.b.32
- Nervorum debilitati confert*
- Thymus, idest hasce* 1.330.b.58
- Nervorum incisioni confert*
- Lilium* 1.348.b.31
- Nervis nocent*
- Acetum* 1.277.b.4
  - Citri acetositas* 1.286.b.30
- Nervorum frigori conferunt*
- Anacardus* 1.266.a.17
- Nervorum stupori conferunt*
- Pyrethrum, eius decoctio, & oleum.* 1.376.b.32
- Nervis etiam accidunt variolę.* 2.72.b.41
- nervis sentit membrum, in quo est aposte- ma* 2.109.a.20
- nervis propter vehementiam sensus eo- rum, & continuitatem suam cum ce- rebro accidunt ex vulneribus dolo- res vehementes valde* 2.168.a.17
- nervis si advenit putrefactio, corrumpi- tur membrum, & augmentatur.* 2.168.a.34
- nervis infirmis nihil est nocibilis omni- no, aut deterius super eos, quam illud, quod est frigidum* 2.171.a.63
- nervis obest aqua ex nive.* 1.179.b.51
- nervis cum accidunt vulnera non opor- tet, ut properent ad incarnationem, sed incipiatur a sedatione doloris.* 2.169.a.20
- Nervos conferunt*
- Peucedanum, idest Bugenis.* 1.281.a.50
  - Chamaemilla* 1.287.a.2
  - Castoreum* 1.288.b.48
  - Cupressi folia, & nux* 1.297.b.33
  - Emblicus* 1.227.a.60
  - Oleum narcissi* 1.363.b.52
  - Xyloloes* 1.411.a.49
- Nervos conferentia composita*
- Oleum de croco* 2.313.a.66
  - Oleum demanum* 2.313.b.39
- Nervis atrahentia composita*
- Hiera philagrius* 2.317.b.12
  - Electuarium Cesaris* 2.317.b.12
  - Sebezaren* 2.317.b.13
  - Pilula filij Albarith* 2.317.b.13
- Nervis humores extrahentia composita*
- Pilula de euphorbio* 2.310.b.25
  - nervos impedit balneum* 1.120.b.20
  - nervos mundificant aquę sulphureę.* 1.120.a.49
  - nervos debilitat ebrietas frequens.* 1.180.a.58
- Nervos leniunt*
- Ben, & proprie oleum eius.* 1.278.b.64
  - Musculus, quando feruet in oleo an- tiquo* 1.353.b.38
  - Propolis, i. Mum* 1.356.b.15
  - Oua* 1.367.a.5
- a nervis cerebri quę partes sensum ha- beant* 1.59.b.52
- a nervis spinalis medullę quę partes sen- sum habeant* 1.59.b.54
- nervosa membra aliquid continentia, alia habent unam tunicam, alia duas* 1.32.a.16
- nervosa membra quędam cur duas tuni- cas habeant* 1.32.a.18
- nervosi membri ulcera difficilioris sunt sanationis, quam ulcera membri car- nosi* 1.871.a.38
- nervosarum partium apostemata dete- riora alijs sunt* 1.139.b.38
- nervosarum partium apostema cur syn- cope comitatur* 1.139.b.40
- nervosarum partium apostemata, & so- lutiones continui, quum sunt pericio- sa semper syncope & spasmus comi- tatur* 1.139.b.44
- nervosis membris medicamenta mala- rum qualitarum, mordicativa, & no- citina cauenda* 1.196.b.66
- neutrum statum inter sanitatem & mor- bum non dari* 1.6.b.45
- Neutrius*

INDEX

Neutritus dispositionis modi varij. 1.90.
b.6

Nigella calida est, & sicca in tertio. 1.
36.b.10

nigelle mala nocumenta, & cura. 2.
204.a.24

nigrum colorem facientia capill. 2.237.
b.29

nigredo unde 1.796.a.16

nigredo a calore fit in humido corpore,
postea albedo 1.22.b.34

nigredo a calore fit & a frigiditate. 1.
22.b.38

nigredo visus dolorem quomodo faciat.
1.126.b.1

nigredo ad citrinitatem declivis unde. 1.
796.a.10

nigredinem capillorum &c. conservat
urina canis. vi. diebus putrefacta. 2.
333.a.51

nitrum. Vide Baurach

niuis & aque glacialis usus. 1. 116.a.
44

in niue iter peragens cur vehementis sit
appetitus 1.714.b.36

noctis planta quid 2.252.b.7

noctu sunt egritudines, & accidentia
fortia, quia natura occupatur in dige-
rendo materiam 2.84.b.51

nocte quare fiant vehementiores morbi,
& accidentia egritudinum. 2.103.b.
23

de nodis 2.126.a.10

modus cum perforatur, nisi auferatur cy-
stis, iterum redit 2.126.b.9

modi mellini cura 2.126.b.16

modi mellini fauosi regimen bonum. 2.
126.b.49

modi a glandulis quomodo differant. 1.
93.a.30

modi ponderosis destruuntur. 1.93.a.35

modi sunt dubellet phlegmatici compre-
hendere humores phlegmaticos. 2.
126.a.12

modi duri in curuaturis iuncturarum ba-
bent etiam melancholiam, licet sint
phlegmatici 2.126.a.16

modi quidam non sunt veri nodi. 2.126.
a.22

modi qui sunt in manu, & pede, & in lo-
co coniuncto cum nervis, & chordis,
non extrahantur, quoniam facerent
cadere patientem in spasnum. 2.127
a.6

modorum cura 2.126.a.38

modorum, qui sunt glandosi, curatio est
inciso, et perforatio non aliud. 2.126
a.39

modorum secandi modus. 2.126.a.43

modorum medicine diuersa. 2.126.b.
47

Nodis conferentia composita

Unguentum diaquilon 2.314.a.47

nutrimentum pars qua vis ui propria
ab alijs dissimili, in substantiam sui
conuertit 1.71.a.6

nutrimentum absolute est quod in cor-

poris conuertitur similitudinem. 1.
114.b.21

nutrimentum medicinale, quod 1. 112.
b.40

nutrimentum aliud est vicinius nature
sanguinis, aliud remotius. 1. 113.a.
22

nutrimentum corporis dispositionem mu-
tat qualitate sui & quantitate. 1.
113.a.29

nutrimentum corporis dispositionem mu-
tat sui quantitate, & quomodo. 1.
113.a.31

nutrimentum nimium semper in frigidat
nisi proueniat ex eo putredo, quae cale-
facit 1.115.a.35

Nutrimentum aliud subtile, aliud spif-
sum, aliud temperatum. 1.113.a.39

Nutrimentum subtile & multum est
aqua carnis & vinum & eua forbi-
lia calefacta aut tremantia. 1.113.
a.45

Nutrimentum cito penetrans quando
necessarium sit 1.195.b.29

Nutrimentum paucum, & tenue qua
praesent 1.113.a.52

Nutrimentum spissum & paucum qua
praesent 1.113.a.49

Nutrimentum temperatum calfacit. 1.
121.b.40

Nutrimentum superfluum refrigerat. 1.
122.a.33

Nutrimentum multum humefiat. 1.122.
b.9

Nutrienti attractio per villos fit lon-
gos 1.72.b.46

Nutrientorum differentia varia. 1.
113.a.20. & deinceps

Nutrienti subtilis, multi, & boni chy-
mi sunt nitelli ororum, unum, & a-
qua carnis 1.113.a.62

Nutrienti pauci, subtilis, & boni chy-
mi, quae sint 1.113.a.64

Nutrienti subtilis & mali chymi, quae
sint 1.113.a.65

Nutrienti paucitas superflua refrige-
rat 1.122.a.36

Nutrienti paucitas exsiccatur. 1. 122.
b.27

Nutrienti appetitus communicat mem-
bris omnibus 1.698.a.37

Nutritiva virtus est ministrata. 1. 71.
b.21

Nutritiva vis non est quae preparat ad
sensum & motum, alioqui vegetabi-
lia parata essent sensui & motui su-
scipiendo 1.74.a.45

Nutritiva virtus quae 1.71.b.25

Nutritus est corpus commissum, non
simplex 1.23.b.34

Nutritus omne in fine rei calefacit. 1.
112.b.63

Nutritus omne in fine rei corpus mutat
1.112.b.64

Nutritus medicamentum mutatur a cor-
pore cum sui substantia & sui quali-
tate 1.103.a.3

Nutritus in potentia est sanguis, & in
alia potentia longiore est pars mem-
bri hominis 1.104.b.10

Nutritus nullum in potentia, totum mu-
tatur in nutrimentum actum. 1. 170.
a.61

Nutritus mittere super nutritus non dū
digestum nutritus est quod est in cor-
pore 1.174.b.53

Nutritus melius est quod melius sapit.
1.176.a.16

Nutritus superfluum quamvis accidat,
ut digeratur in stomacho, raro tamen
digeritur in uenis 1.177.a.46

Nutritus humidum quod sit. 1. 178.a.
21

Nutritus viscosum tardius descendit. 1.
178.a.36

Nutritus dulce sanguinem est corrumpens
1.178.a.46

Nutritus indicia habet propria ex mo-
do quantitatis 1.195.a.19

Nutritus quandoque prohibetur, quan-
doque minuitur, quandoque augetur
quandoque augetur 1.195.a.21

Nutritus prohibetur non nisi quum me-
dicius vult naturam occupari in ma-
turatione humorum 1.195.a.23

Nutritus minuitur custodienda virtu-
tis causa 1.195.a.25

Nutritus minuitur ex duabus partibus
1.195.a.32

Nutrientia medicinalia sunt valde lon-
giqua a natura sanguinis. 1.112.a.
24

Nutrientia medicinalia vitanda a sani-
tatis conservatore 1.174.a.32

Nutrientia medicinalia attenuantia san-
guinem sunt aduentia. 1.174.a.66

Nutrientia medicinalia grossa sangui-
nem phlegmaticum faciunt & cor-
pus grauant 1.174.a.67

Nutrientia subtilia sanitatis conservati-
ua sunt magis quam uirtutis. 1.177
b.12

Nutrientia subtilia uirtutem & fortitu-
dinem minus iuuant quam uirtutem.
1.177.b.13

Nutrientia fortis chymi ei necessaria
sunt, qui confortatione indiget. 1.177.
b.15

Nutrientia grossa qui magis tolerant. 1.
177.b.18

ex Nutrientibus medicinalibus errores
qui accidunt, quomodo corrigendi.
1.74.b.38

Nutritoria facultatis actio tribus parti-
cularibus actionibus perficitur alte-
ratione alimenti, adhaerentia, & simi-
litudine 1.71.b.49

Nutritus tarde assata & fixa. 1.195.
b.21

Nutrix quae eligi debeat, & quibus nu-
triri 2.394.a.34

Nutrix stolidia ne lactet 1.165.a.46

Nutricis eligenda diligentia. 1.165.a.
14 & 166.a.24

Nutricis

INDEX

O

Nutricis alimentia 1.165.a.22
Nutricis eas 1.165.a.31
Nutricis figura 1.165.a.34
Nutricis mores 1.165.a.40
Nutricis mammilla quales esse debent 1.165.a.30
Nutricis lac quale esse oportet. 1.165.a.36
Nutricis lactis substantia qualis sit quo experimento agnoscitur. 1.165.a.65
Nutricis regimen ubi lac malum fuerit 1.165.b.18
Nutricis regimen ubi lac paucum fuerit 1.165.b.28
Nutricis regimen quale esse oportet. 1.166.a.32 & deinceps
Nutricis regimen est intentio principalis in infantibus medicandis. 1.167.a.34
Nutrice medicamentum sumptura infans ab alia lactandus est. 1.166.b.2
Nutricem vacuandam, ubi infans sanguine vel alijs humoribus affluit. 1.167.a.35
Nucha nervorum anatome. 1.62.b.66
Nux antiqua vniuersa conuenit vlceribus ignis persici post inflammationem eius 2.115.b.34
Nux methel facit vertiginem rubedinem oculorum, tenebrositatem, & ebrietatem 2.206.b.15
Nux methel quandoque interficit in die vno ad quantitatem aur. 1.2.206.b.17
Nux muscata si adderetur theriacæ non est error magnus 2.265.b.36
Nux ad choleram velocius conuertitur, quam amygdale 1.271.b.7
Nux est velocius digestibilis, quam amygdale 1.271.b.6
Nux calida est in tertio, sicca in principio secundæ 1.362.a.38
Nux muscata est calida, & sicca in fine secundæ 1.362.b.24
Nux indica est calida in principio seu di, sicca in primo 1.362.b.61
Nux Romana calida est in tertio, sicca in primo 1.362.a.17
Nux tamarisci in caliditate est quasi equalis, aut in principio primi, & eius excitatio est in fine primi. 1.363.a.23
Nucis methel nocumenta. 1.206.b.15
Nucis methel assumptæ cura. 2.206.b.22
Nucis dulcis gummæ est proxima dissensionibus gummi arabici. 1.271.b.8
Nuces conditæ ad debilitatem renum, &c. 2.301.b.63
Nutibus assumpti anacardi non nocent 2.203.b.10

Obluioni conferentia composita

Suffus Aristotelis 2.293.b.67
Anacardinum 2.315.b.48
Electuarium de Anacardis. 2.315.b.48
Sedice 2.315.b.49
Electuarium de ambra 2.315.b.51
Sirimo 2.315.b.53
Altera pira 2.315.b.53
Confectio algarith 2.276.b.59
Confectio candorus 2.281.a.18
Theodori ou magnum. 2.284.b.54
Electuarium ambra 2.288.a.66
Electuarium anacardinum. 2.289.b.8
Qcimum fluiale calidum est in primo declinans ad secundum si cum in primo 1.283.b.4
Ocij nouimenta, & eorum rectificatio. 2.365.b.10
Ocij incommoda 2.380.b.10
Oculus clauatur superioris palpebræ motu solo 1.49.b.54
Oculus acutius uidet, altera pupilla clauis 1.60.b.57
Oculus vaporatorem ex nillo tolerare non potest 1.234.a.31
Oculus significat super matricem. 1.926.b.6
Oculi musculorum anatome. 1.49.b.30
Oculi palpebrarum anatome. 1.49.b.65
Oculi signa facta in crisi. 2.90.a.25 & b.10
Oculi minus paruas facta in ægitudinibus acutis est valde malum. 2.90.a.28
ex Oculi colore cerebri complexionem cognoscere difficile est. 1.134.a.37
Oculi in ægitudinibus atramentum cyprum est fortius 1.268.a.8
Oculi inflammationi confert 1.342.a.55
Lutum creticum 1.342.a.55
Oculi palpirationi confert 1.342.a.55
Faba cum fenugræco, & melle. 1.315.a.60
Oculi tarsati confert 1.315.a.60
Sanguis columba, & turturis. 1.388.b.33
Oculi cancro confert 1.370.b.26
Olibanum 1.370.b.26
Oculi pupillæ dilatationi confert 1.317.b.54
Fel rapacium 1.302.a.6
Cadmia auri 1.302.a.6
Oculi albugini confert 1.310.a.36
Crocodili sterces 1.310.b.52
Ebenus 1.310.b.52
Enanthe siluestris lac 1.311.a.50
Urina cum melle cocta. 1.330.a.20
Lacerti sterces 1.339.b.65
Muscus 1.354.a.10
Myrrha 1.358.a.17

Ostracum 1.371.a.63
Petroleum 1.375.a.40
Piper 1.377.a.13
Oculi apostematibus conferunt

Aloes 1.274.a.27
Folium indum 1.318.b.11
Iopos humida 4.335.a.39
Lens cum corona regia, & cydonio, & oleo rosato 1.349.b.12
Melilorum 1.352.a.31
Myrris collus cum hordeo. 1.352.b.42
Opium cum lacte mulieris. 1.366.b.4
Olibanum 1.370.b.22
Spodium 1.391.a.30
Scsamum 1.397.a.28
Anemone cum vino cocta. 1.388.a.32
Oculi doloribus conferunt
Aloe 1.274.a.27
Insquiami semen, aut succus foliorum eius 1.334.a.25
Oui albumen 1.367.a.13
Oculi ophthalmia conferunt
Gypsi lapis cum albumine oui. 1.324.b.23
Lycium 1.339.b.41
Papauer 1.379.b.26
Rosa 1.381.a.50
Cicutæ succus 1.400.a.22
Theia 1.405.a.3
Oculi panno conferunt
Balsamum 1.279.b.30
Cinnamomum 1.289.b.14
Crocus 1.290.a.22
Ebenus 1.310.b.52
Fici lac cum melle 1.322.b.29
Gariophyllus 1.328.a.40
Piper longum cum aqua hepatis capri affati 1.339.b.5
Lycium 1.339.b.41
Ostracum 1.371.a.63
Salis flos 1.392.b.17
Synapis 1.401.b.42
Rutæ syluestris gummæ. 1.405.a.60
Oculi ulceribus conferunt
Aloes 1.274.a.26
Corallus 1.286.b.67
Chamedrys 1.292.a.51
Cedrus 1.301.a.40
Ebenus adusta, & abluta. 1.310.b.56
Hamatites cum albugine oui. 1.313.a.27
Fumag thuris, & terebintina. 1.315.b.58
Limacia sterces adusta. 1.340.a.5
Lapias lactis collyrium. 1.340.a.50
Lutum creticum 1.342.a.54
Morocobus 1.345.b.10
Avi radix 1.345.b.67
Lactue lac 1.350.b.38
Myrra 1.358.a.16
Olibanum 1.370.b.22
Picis fumus 1.374.a.29
L Salina

I N D E X

Salina 1.387.b.60
 Stercus lupi 1.388.a.7
 Stercus Mellionis, lacerti, & crocodil
 li 1.390.a.27
 Stercus hirundinum 1.390.a.28
 Salis flos 1.392.b.16
 Sal ammoniacus 1.393.a.7
 Endiviae lac 1.402.b.45
 Urina 1.408.a.51
 Vitrum 1.409.a.44
 Oculi ungulae confert
 Granati acetosi succus. 1.328.b.56
 Lactici lac 1.343.a.44
 Liquiritiae radix, & succus. 1.349.
 a.1
 Pisces cutis adusta cum sale. 1.75.a.
 46
 Sal 1.392.b.16
 Testa cu sale metallino. 1.406.b.30
 Oculi fabici confert
 Cuminum masticatum cum sale. 1.
 293.a.37
 Ebenus adusta, & abluta. 1.310.b.
 57
 Capilli adusti cum lithargirio. 1.330.
 a.23
 Lycium 1.339.b.41
 Urina 1.408.a.51
 Oculi exitui confert
 Faba cum thure, rosis, & albugine oui.
 1.315.a.6
 Rubus 1.382.a.57
 Oculi aggritudinibus conferunt
 Oliva, & ea quae ex illa sumuntur. 1.
 369.b.60
 Tamarisci fructus 1.407.a.7
 Oculi corneae exulceratae conferentia
 composita
 Collyrium ros. magnum 2.320.b.46
 Collyrium pomale 2.321.a.2
 Collyrium ros. 2.322.a.21
 Oculi pupillae dilatationi conferentia
 composita
 Hiera Hip. 2.285.b.57
 Collyrium stella 2.320.b.6
 Collyrium rosaceum 2.320.b.26
 Collyrium aliud ros. 2.320.b.33
 Collyrium ros. magnum. 2.320.b.47
 Collyrium pomale 2.321.a.3
 Collyrium aliud ros. 2.322.a.22
 Pulvis 2.322.a.24
 Oculi fluxum, & nocumentum probi-
 bentia composita
 Sotira confectio 2.269.b.59
 Confectio algarith 2.276.b.61
 Collyrium 2.320.a.5
 Collyrium rosaceum 2.320.b.25
 Collyrium aliud ros. 2.320.b.33
 Collyrium ros. magnum. 2.320.b.48
 Collyrium inuatum 2.320.b.59
 Oculi apostematibus albis conferentia
 composita
 Collyrium 2.320.a.7
 Oculi sebel confert
 Cohol ad sebel 2.322.b.27
 Oculi angulorum pruritui conferentia
 composita
 Collyrium Indum 2.321.a.27
 Collyrium citrinum Fanaritis. 2.322.b.
 68
 Collyrium Indum 2.323.a.3
 Oculi pruritui conferunt
 Capilli adusti cum lithargirio. 1.330.a.
 23
 Lacerti sterus 1.339.a.6
 Oculi angulorum corruptioni conferen-
 tia composita
 Collyrium Indum 2.321.b.17
 Collyrium arastusemon. 2.322.b.56
 Collyrium citrinum Fanaritis. 2.322.
 b.67
 Cohol meston 2.323.a.14
 Oculi laxo conferunt aquae anae. 1.120.
 b.38
 Oculo mala est
 Aqua asphalti 1.272.b.9
 Ossis corrosioni conferunt
 Iusquamii folia cum uino. 1.334.a.13
 Oculo videnti longinqua, & non proxi-
 ma confert
 Medicamen 2.323.b.23
 Oculo conferunt
 Asphodeli radicis succus. 1.277.a.
 25
 Aurum 1.277.b.58
 Corallus 1.287.b.64
 Luporum, et habentium rostra, & un-
 gues carnes 1.296.a.49
 Cadmia auri 1.302.a.6
 Emblicus 1.310.a.61
 Electri fructus cum melle. 1.332.b.
 35
 Muscus 1.354.a.20
 Oculi pulsationi confert
 Coriandri succus 1.294.b.44
 Ruta 1.381.b.62
 Pyrites 1.357.a.3
 Oculo vno clauso uiae alterius foramen
 latius fit 1.60.b.60
 in Oculo vaporatorem fieri debere cu
 pannis 1.234.a.33
 Oculum mouentes musculi sunt sex. 1.
 49.b.30
 Oculum offendunt salsa 1.178.a.34
 in Oculum aquae descensui confert
 Buchormariem 1.275.a.18
 Capae succus 1.287.a.56
 Crocodili sterus 1.310.a.36
 Serapinum 1.394.b.30
 ad Oculum materierum fluxum
 prohibet
 Amylum 1.272.b.62
 Bateche cortex 1.281.b.60
 Crocus 1.290.a.20
 Coriandri ex folijs emplastrum. 1.
 294.b.44
 Cornu cervi adustum ablutum. 1.
 304.b.16
 Platani folia 1.308.b.42
 Iusquamium 1.334.a.26
 Lapidis lactei collyrium. 1.340.a.49
 Alrobalani citrini 1.353.b.10
 Onum cum farina bordei. 1.367.a.
 16

Limaciarum viscositas. 1.371.b.1
 Vitis folia cum saucibus bordei. 1.40.
 b.35
 Oculorum qualitates 2.278.b.12
 ob Oculorum aggritudinem uenter quan-
 doque sanatur 1.95.a.14
 Anisum 1.259.b.20
 Cuminum masticatu
 cum sale. 1.293.
 a.42
 Nux muschata. 1.
 362.b.27
 Absinthium. 1.260.
 a.67
 Acacia. 1.261.a.19
 Verbascus. 1.283.a.7
 Caeus. 1.288.b.63
 Platani folia. 1.308.
 b.40
 Endivia. 1.311.a.59
 Gentiana. 1.324.a.
 31
 Plumbum vsum &
 ablutum. 1.265.
 a.5
 Ebenus adusta, &
 abluta. 1.310.b.
 57
 Absinthium. 1.260.
 b.3
 Ozynum fluiale. 1.
 283.b.22
 Pulsa-
 tionis
 Urina cum melle in
 uase aeneo colla. 1.
 330.a.21
 Sesamii. 1.397.a.28
 Rubi
 Acacia. 1.261.
 a.70
 Acacia. 1.261.a.21
 Cuminum masticatu
 oleo commixtum.
 1.293.a.39
 Cuminum masticatu
 cum sale. 1.293.
 a.42
 Cancer marinus cum
 sale. 1.298.a.25
 Catbaris. 1.307.a.58
 Ferri ergo. 1.317.
 a.10
 Ammoniacum. 1.
 262.a.32
 Aloe. 1.274.a.30
 Eleomeli. 1.263.a.
 31
 Crocoma. 1.301.b.
 48
 Anemones succus. 1.
 398.b.28
 Zingiber. 1.411.b.52
 Acori succus. 1.267.
 a.36
 Collirium ex fenine
 capae cum melle.
 1.287.b.1
 Cinis carnis arietum.
 1.296.a.50
 Oculorum

I N D E X

<i>Oculorum aquæ conferunt</i>			<i>Collyrium rosaceum</i> 2.320.b.26			<i>Cohol</i> 2.322.a.4		
<i>Assa collyrio ex ea facto cum melle.</i>			<i>Collyrium aliud ros.</i> 2.320.b.33			<i>Alcohol missandros</i> 2.322.b.38		
1.270.a.6			<i>Collyrium ros. magnum</i> 2.320.b.37			<i>Medicamen Aristatis.</i> 2.322.b.41		
<i>Adeps piscis</i> 1.275.b.47			<i>Collyrium pomale</i> 2.320.b.68			<i>Collyrium de tucia</i> 2.322.b.42		
<i>Adeps viperæ</i> 1.275.b.48			<i>Oculorum caliditati conferentia</i>			<i>Collyrium arastusemon.</i> 2.322.b.54		
<i>Cadmia auri</i> 1.302.a.6			<i>composita</i>			<i>Collyrium citrinum sanaritis.</i> 2.322.b.68		
<i>Fel rapacium, proprie siccum.</i> 1.317.b.53			<i>Medicamen dictum, duo maiora, rubell.</i>			<i>Cohol non errans</i> 2.323.a.5		
<i>Cyclaminis aqua cum melle.</i> 1.320.b.57			2.321.a.11			<i>Oculorum palpebris cadentibus conferentia composita</i>		
<i>Feniculum</i> 1.321.a.55			<i>Medicamen aliud</i> 2.321.a.60			<i>Collyrium Apollonij</i> 2.323.a.37		
<i>Fici lac cum melle</i> 1.322.b.29			<i>Emplastrum</i> 2.321.b.24			<i>Oculorum puri conferentia composita</i>		
<i>Hirundinis cerebrum cum melle.</i> 1.333.b.47			<i>Medicamen</i> 2.321.b.34			<i>Collyrium Stella</i> 2.322.a.10		
<i>Vespertilionis cerebrum.</i> 1.333.b.48			<i>Oculorum doloribus conferentia composita</i>			<i>Collyrium inuatiuum</i> 2.322.a.12		
<i>Myrrha</i> 1.368.a.21			<i>Sotira confectio</i> 2.269.b.64			<i>Collyrium pomale</i> 2.322.a.12		
<i>Ex nigella, & oleo irino caput purgum</i> 1.365.b.53			<i>Confectio chabith regis.</i> 2.279.b.1			<i>Collyrium macur</i> 2.322.a.15		
<i>Petroleum</i> 1.375.a.40			<i>Hieralogodon</i> 2.284.a.4			<i>Oculorum pruritus conferentia composita</i>		
<i>Vespertilionis cerebrum cum melle.</i> 1.410.b.67			<i>Sotira</i> 2.316.a.19			<i>Cohol non errans</i> 2.323.a.5		
<i>Oculorum ophthalmiæ conferunt</i>			<i>Hiera picra</i> 2.316.a.19			<i>Cohol mesiton</i> 2.323.a.13		
<i>Anomum</i> 1.269.b.29			<i>Medicina chetæ regis</i> 2.316.a.19			<i>Oculorum rubificationi ex stillatione conferentia composita</i>		
<i>Camphora</i> 1.291.b.45			<i>Medicamen</i> 2.321.b.24			<i>Cohol astalicon</i> 2.321.b.51		
<i>Cydonium asbatum</i> 1.298.b.54			<i>Collyrium Hermetis</i> 2.320.a.22			<i>Oculorum scabiei conferentia composita</i>		
<i>Plantago</i> 1.345.a.39			<i>Collyrium</i> 2.320.a.34			<i>Collyrium citrinum sanaritis.</i> 2.322.b.66		
<i>Lac</i> 1.347.b.5			<i>Collyrium compositum proprium.</i> 2.320.a.48			<i>Collyrium indum</i> 2.323.a.2		
<i>Oculi tenebroscati confert</i>			<i>Collyrium fachiis</i> 2.320.a.57			<i>Cohol mesiton</i> 2.323.a.15		
<i>Cinnamomum</i> 1.289.b.4			<i>Collyrium Stella</i> 2.320.b.5			<i>Collyrium Apollonij</i> 2.323.a.37		
<i>Fabe cum melle, & senugreco.</i> 1.315.a.60			<i>Collyrium rosaceum</i> 2.320.b.24			<i>Oculorum stillationi seu catharris conferentia composita</i>		
<i>Lac permixtum cum albedine conij, & oleo rosato crudo</i> 1.347.b.7			<i>Collyrium aliud ros.</i> 2.320.b.33			<i>Cohol astalicon</i> 2.321.b.52		
<i>Laetluca</i> 1.350.b.40			<i>Collyrium ros. magnum.</i> 2.320.b.45			<i>Cohol aliud</i> 2.321.b.66		
<i>Myrtus</i> 1.352.b.42			<i>Emplastrum</i> 2.321.b.27			<i>Oculorum superfluitates resoluentia composita</i>		
<i>Atemithe</i> 1.358.b.9			<i>Epithema</i> 2.323.a.59			<i>Confectio algarith</i> 2.276.b.61		
<i>Ophim cum lacte mulieris.</i> 1.366.b.5			<i>Oculorum doloribus antiquis conferentia composita</i>			<i>Collyrium Stella</i> 2.320.b.7		
<i>Portulaca</i> 1.372.b.48			<i>Collyrium suribes</i> 2.321.a.12			<i>Medicamen proprium</i> 2.321.a.62		
<i>Sarcocolla</i> 1.386.b.19			<i>Oculorum doloribus ex catharris conferentia composita</i>			<i>Collyrium arastusemon.</i> 2.322.b.57		
<i>Viola</i> 1.408.a.5			<i>Cohol</i> 2.321.b.66			<i>Oculorum tegmenta confortantia composita</i>		
<i>Oculorum albedini conferentia composita</i>			<i>Oculorum agritudinibus proximi temporis confert</i>			<i>Medicamen dictum, duo maiora.</i> 2.321.b.14		
<i>Cohol</i> 2.322.a.34			<i>Collyrium pomale</i> 2.321.a.4			<i>Cohol</i> 2.322.a.45		
<i>Cohol aliud</i> 2.322.a.60			<i>Oculorum agritudinibus antiquis conferentia composita</i>			<i>Oculorum tenebroscati conferentia composita</i>		
<i>Pulsis</i> 2.322.b.19			<i>Collyrium Stella</i> 2.320.b.7			<i>Hiera busicos</i> 2.319.a.18		
<i>Collyrium</i> 2.322.b.36			<i>Collyrium macur</i> 2.322.a.15			<i>Cohol astalicon</i> 2.321.b.51		
<i>Collyrium Kebime</i> 2.322.b.44			<i>Collyrium citrinum</i> 2.321.b.36			<i>Collyrium citrinum</i> 2.321.b.35		
<i>Oculorum angulis carnis nascenti conferentia composita</i>			<i>Collyrium Apollonij</i> 2.319.a.38			<i>Cohol</i> 2.321.b.45		
<i>Collyrium suribes</i> 2.321.a.12			<i>Oculorum fistulis conferentia composita</i>			<i>Collyrium indum regium.</i> 2.323.b.3		
<i>Collyrium indum</i> 2.321.a.27			<i>Collyrium suribes</i> 2.321.a.15			<i>Cohol</i> 2.323.b.13		
<i>Oculorum algarab confert</i>			<i>Oculorum icteritiæ confert collyrium cum acetostate citri</i> 1.286.a.32			<i>Medicamen</i> 2.323.b.22		
<i>Collyrium suribes</i> 2.322.a.28			<i>Oculi lacrymæ conferentia composita</i>			<i>Oculorum vestigia delentia composita</i>		
<i>Oculorum apostematibus conferentia composita</i>			<i>Cohol</i> 2.322.a.43			<i>Collyrium Stella</i> 2.320.b.8		
<i>Hiera Andromachi</i> 2.286.a.22			<i>Collyrium arastusemon</i> 2.322.b.55			<i>Collyrium indum</i> 2.321.a.28		
<i>Collyrium</i> 2.320.a.34			<i>Cohol mesiton</i> 2.323.a.13			<i>Medicamen egyptium</i> 2.322.a.31		
<i>Medicamen proprium</i> 2.321.a.39			<i>Medicamen</i> 2.324.a.4			<i>Collyrium indum</i> 2.322.a.32		
<i>Oculorum apostematibus calidis conferentia composita</i>			<i>Oculorum panniculis conferentia composita</i>			<i>Oculorum vestigijs duris conferentia composita</i>		
<i>Medicamen proprium</i> 2.321.a.40			<i>Collyrium arastusemon.</i> 2.322.b.58			<i>Collyrium Kebime</i> 2.322.b.44		
<i>Medicamen aliud</i> 2.321.a.59			<i>Oculorum palpebrarum gravitati, & grossitudini conferentia composita</i>			<i>Collyrium citrinum</i> 2.323.a.57		
<i>Medicamen proprium</i> 2.321.b.35						<i>Collyrium arastusemon.</i> 2.322.b.58		
<i>Oculorum bothor conferentia composita</i>								
<i>Collyrium stella</i> 2.320.b.5								

I N D E X

- Oculorum vlcera vestigia delentia*
composita
Alcohol cum Slercore stellionis. 2.322.
a.32
Collyrium citrinum 2.322.a.37
Collyrium arastusmon. 2.322.b.38
Collyrium indam regium. 2.323.b.4
Oculorum vlceribus conferentia
composita
Medicamen dictum duo maiora rubeu.
2.321.b.10
Oculorum vlceribus sordidis conferentia
composita
Collyrium stella 2.320.b.6
Collyrium ros. magnum 2.320.b.43
Collyrium pomale 2.321.a.1
Oculos abstergentia composita
Electuarium regium 2.291.a.48
Collyrium stella 2.320.b.8
Collyrium ros. magnum 2.320.b.38
Medicamen dictum duo maiora. 2.321.
b.12
Oculis conferentia composita
Collyrium indum 2.321.a.29
Medicamen dictum duo maiora. 2.322.
b.14
Emplastrum 2.321.b.26
Medicamen basilicon 2.323.b.54
Basilicon aliud 2.323.b.60
Medicamen proprium 2.324.a.1
Eurod 2.324.a.22
Oculis materie collecta conferentia
composita
Collyrium ros. magnum 2.320.b.43
Collyrium pomale 2.321.a.3
Emplastrum 2.321.b.26
Collyrium arastusmon 2.322.b.35
Epithema 2.323.a.39
Oculis non tolerantibus tactum medici
narum confert
Collyrium pomale 2.320.b.26
Oedema. Vide Vindimiam
odium quid sit 2.338.b.45
odor corporis cur ex coitu fcat. 2.250.
b.2
odor corrumpitur propter putrefactio-
nem humoris, aut sudoris in corpore
2.254.b.45
odor fetidus quibus post coitum fiat. 1.
901.a.1
odoris horribilis in corpore causa. 2.254.
b.46
odoris corruptionis cura in toto corpore
2.254.b.55
de odore horribili in cute, & ascellis, &
vrina, & egestionem 2.254.b.43
Odorem corporis bonum faciunt
Gariophyllus 1.328.a.39
Myrtus 1.352.b.4
Plumbum adustum 1.356.a.16
Odorem malum auferentia composita
Pilule Indae 2.310.b.32
Odores boni aerem restituant. 1.190.b.
30
odores bonos cerebrum corroborare. 2.
357.b.42
Odores boni quomodo noceant. 2.457.
b.46
Odores sibi ipsis oppositi 2.357.b.51
Odoribus fastidis lasi quibus curentur.
2.357.b.10
Odorata spiritus sua caliditate reficere.
2.339.b.10
Odorata apprime grata quae sint. 2.339.
b.20
Odoratui confert
Barba hircina radix 1.284.b.41
Offensio ledit, & impedit cum confusio-
ne, & attritione 2.150.a.63
Offensionis, & casus timor propter acci-
dentia quae sequuntur. 2.150.a.64
Offensionibus multiplicatur glandulae.
2.150.b.6
Offensionis noumenta magna. 2.150.
b.11
Offensionis signa 2.150.b.18
Offensionis cura 2.150.b.60
Offensionis super ventrem, & viscera,
cura 2.151.b.2
Offensionis timor maior est in corporibus
maioribus 2.150.b.3
ad offensionem medicinae conuenientes.
2.151.b.3
ad offensionem melior medicina est mu-
nia pura cum oleo sambacino, & vi-
no 2.151.a.13
de offensione ad lapidem, aut parietem.
2.151.a.12
oleander plurimum interficit homines,
& animalia 2.203.a.50
oleander est calida, & sicca mordacina
incisua 2.203.a.54
oleander calida est in terio, sicca in se-
cundo 1.368.a.35
oleandri flos & folia liberant a veneno.
2.200.b.8
oleandri noumenta 2.203.a.50
oleandri parum facit incurrere angustia
vehementem, & inflammationem ma-
ximam 2.203.a.52
oleandri aqua ubi nascitur, est mala. 2.
203.a.55
oleandri assumpti cura 2.203.a.58
olera grata febrienti tertiana pura, quae.
2.40.a.4
olera temperata sua substantia & quali-
tate, sunt subtilis & pauci nutrimen-
ti 1.113.a.55
olera & fructus dimitendi a sanitatis
conservatore 1.174.a.65
Olera hyeme comedenda non sunt. 1.
175.a.17
Olera choleric a hyeme quandoque con-
ferunt 1.177.b.66
Olera insipida estate multum quandoq;
conferunt 1.177.b.67
Olera sunt cibi multa quantitatis et pau-
ci nutrimenti 1.195.a.40
Olera sunt pauci nutrimenti. 1.813.a.
21
Olera generant humorem aquosum. 1.
980.a.24
Oleum nullum in variolis adhibendum.
2.75.a.15
Oleum in lampade calor gratia trahi-
tur 1.7.b.44
Oleum vulpinum iuncturarum doloribus
melius est alijs 1.121.a.57
Oleum quodlibet elongetur ab vlceri-
bis 2.161.a.46
Oleum de lilio vehementer delet vesti-
gia vlcerationis, & verberationis. 2.
168.a.4
Oleum nocet neruorum vulneribus, quia
putrefacit 2.168.a.42
Oleum quandoque est necessarium in vul-
neribus neruorum propter necessita-
tem sedandi dolorem 2.168.a.44
Oleum, & aqua calida sunt valde probi-
bentia incarnationem 2.188.b.34
Oleum nardinum, & eius inuamenta. 2.
310.b.61
Olei nardini descriptio 2.311.a.4
Oleum de Slercore 2.311.a.30
Oleum de chamemilla 2.311.a.35
Oleum de mastice 2.311.a.41
Oleum de absinthio 2.311.a.45
Oleum de anetho 2.311.a.48
Oleum de lilio 2.311.a.51
Oleum de basce 2.311.a.52
Oleum aliud de basce 2.311.a.53
Oleum aliud de basce 2.311.a.54
Oleum de serpentibus 2.311.a.55
Oleum regis David 2.311.a.56
Oleum de costlo 2.311.a.57
Oleum aliud de costlo 2.311.a.58
Oleum icrbuct 2.311.a.59
Oleum findin 2.311.a.60
Oleum de Kerua 2.311.a.61
Oleum de Kerna simplex 2.311.a.62
Oleum de cucurbita 2.311.a.63
Oleum aschababren ad uentositates ge-
num 2.311.a.64
Oleum auris 2.311.a.65
Oleum auris ex alia descriptio. 2.313.
a.5
Oleum alfelud 2.313.a.10
Oleum ad dolores vesicae &c. 3.13.a.
22
Oleum de onis 2.313.a.18
Oleum alKeKengi, & eius inuamenta.
2.313.a.40
Olei alKeKengi descriptio. 2.313.a.
50
Oleum de croco 2.313.a.66
Oleum de resice 2.313.a.68
Oleum de euphorbio 2.313.b.
16
Oleum de manum 2.313.b.37
Oleum de floribus papaueris rufi. 2.313.
b.47
Oleum de lilio simplex 2.313.b.54
Oleum de cydonijs 2.313.b.55
Oleum de malis 2.313.b.56
Oleum de sinapi 2.313.b.
56
Oleum ad multiplicationem stomachi. 2.
318.b.10
Oleum

I N D E X

- Oleum ad coitum* 2.332.b.6
oleum diuinum ad tussim. 2.326.b.23
oleum de mezereon 2.329.a.28
oleum picis quomodo fiat. 1.373.b.44
oleum sanis melius, est omphacinum. 1.369.a.57
oleum omphacinum frigidum est, & sic cum in primo 1.369.a.61
oleum calidum est, & siccum in tercio. 1.368.a.63
oleum de phisticis, & amygdalinum inuatiua sunt omnibus speciebus hydropsis 1.785.b.36
Oleum de cherna colica maxime vtile. 1.844.a.59
oleum de ben est forte valde in exitu urini inuoluntario 1.894.b.31
oleum de andacocha 1.979.b.35
oleum uersipertilionum 1.977.b.6
oleum alchechengi in mola est rebenctis inuamenti 1.939.b.46
oleum minorat sperma 1.910.b.25
olei vsus quid conferat in vulneribus neruorum 2.168.a.44
olei de cherna in colica exhibendi modos 1.844.a.60
oleo de lilio in dolore dorsi inest proprietatis mirabilis 1.969.a.12
olea nocent scabiei & impetigini, &c. 2.250.a.50
olea quae stomacho magis conueniant. 1.750.b.18
olea omnia appetitum prosternunt. 1.717.b.60
olea corrumpunt orificia venarum. 1.717.b.62
oleorum natura 1.368.a.63
olibanum non facit nasci carnem in corporibus siccioribus 2.148.a.24
olibanum calidum est in secundo, siccum in primo 1.370.a.49
olibani temperamentum 2.348.b.41
olibani cortices sunt exsiccati in secundo, & sunt parum frigidores olibano 1.370.a.47
omentum est sicut saccus. 1.691.b.47
omentum est sicut interior pannus si-phac, & sicut exterior stomachi. 1.691.b.56
omenti vsus 1.691.a.27
omenti anatomia 1.961.b.56
omenti substantia ex quibus contexta. 1.691.b.32
operatio nulla nisi ex virtute provenit. 1.70.b.38
operatio transglutendi duabus virtutibus completur, attrahitua naturali, & expulsua voluntaria. 1.76.b.30
operatio ex qualitatibus. 1.111.b.13
& deinceps
operatio a forma specifica, quae. 1.111.b.31
& deinceps
operatio ex substantia rei, quae. 1.111.b.31
& deinceps
operatio lasa triplex. 1.131.a.56
- operationis nomine quid intelligendum.* 1.31.a.29
operationis initium est virtus. 1.70.b.36
in operatione omni, diminutione, complexio omnis debilitans superflue, accidere facit 1.699.a.36
operationes & virtutes inuicem alia ex alijs cognoscuntur 1.70.b.34
operationes animales ex cerebro. 1.70.b.49
operationes omnes frigiditas prohibet. 1.72.b.58
operationes naturales omnes somnus fortes facit 1.109.b.35
operationes voluntariae omnes sunt per villos 1.119.a.40
operationes quomodo super morbos signi-ficant 1.131.a.50
operationes perfectae complexionis aequalitatem significant 1.135.a.32
operationum celeritas calorem significat 1.135.a.34
operationes naturales deficiunt quandoque ob calorem, ut somnus quum destruitur 1.146.a.45
operationes naturales augentur quandoque ob frigiditatem, ut somnus. 1.135.a.49
operationes fortes quae calorem significant 1.135.b.3
operationes naturales perficiuntur omnes in hyeme validius. 1.190.b.16
operationum & virtutum genera apud medicos sunt tria 1.70.b.40
operationum omnium principium est cor secundum Arist. 1.70.b.69
operationum genus unumquodque suum habet animam 1.74.b.8
operationum differentiae 1.79.b.11
operationum aliae ab una virtute complentur, aliae a duabus 1.79.b.11
operationum instrumenta sunt membra officialia 1.90.b.41
operationum nostrarum perficiendarum posita non est nisi propter multam siccitatem, quae nobis accidit. 1.168.b.37
operationum debilitum causa. 1.129.a.22
operationum debilitas causa membri. 1.129.a.25
operationum debilitas causa spiritus. 1.129.a.44
operationum debilitas euacuationem sequitur 1.129.a.63
operationum nocumenta sunt secundum tres modos 1.131.a.55
operationum tarditas frigiditatem complexionis significat 1.135.a.40
operationum tarditas caliditatem quandoque sequitur 1.135.a.41
ophthalmia contagiosus est morbus. 1.95.a.28
ophthalmia aestate multiplicatur. 1.101.a.21
- ophthalmia quandoque hyeme multiplicatur* 1.102.a.41
Ophthalmia conferentia composita
Caput purgum 2.318.b.24
Confect. medicinae Aristotris. 2.319.b.47
Collyrium Indum 2.321.a.26
Ophthalmia vehementi conferentia composita
Medicamen proprium. 2.321.a.59
Medicamen 2.321.b.48
Medicamen aliud 2.311.a.51
Ophthalmiae antiquae conferentia composita
Collyrium Hermetis 2.320.a.24
Collyrium magnum 2.320.b.48
opium est venenum infrigidans, stupefaciens 2.198.b.51
opium agit supra totum corpus. 2.198.b.61
opium si bibitur, accidunt stupor extremum, & frigus, & pruritus. 2.206.a.22
opium cum vino magis operatur. 2.206.a.39
opium est fortius omnibus stupefacientibus 1.233.b.10
opium quare ponatur in theriaca. 2.265.a.7
opium quod melius, & qualiter adutretur 1.366.a.46
opium frigidum est, & siccum in quarto 1.366.a.57
opium dormire facit, & stupefacit. 1.745.b.18
& 1.748.b.2
opij nocumenta 2.206.a.20
opij odore accidunt vertigo, & singultus, & tenebrositas oculorum, & stridura gutturis, & anhelitus. 2.206.a.25
opij causa interficiens, est eius ingrossatio sanguinis, qui postea non currit, & infrigidatio spirituum. 2.206.a.34
opij pondus 11. drach. est interficiens in duobus diebus 2.206.a.37
opij assumpti cura 2.206.a.45
opij theriaca est assa 2.206.a.52
opij nocumentis est mirabile vinum antiquum plurima quantitate. 2.206.a.64
opij theriaca est castoreum. 1.366.b.20
opij corruptioni succurrit castoreum. 1.745.b.19
Opium qui sumpsit, ei conferunt
Acetum 1.277.b.31
Fistula pastoris 1.316.a.22
Mel 1.361.a.42
oppilatio ex priuatione respirationis orta fit, aut ex multitudine humorum, & sanguinis, aut ex grossitudine eorum, aut ex viscositate eorum, aut propter casum

I N D E X

- casum rei de causis oppilationis in in
firmamento 1.13.b.60
- Oppilatio hepatis plurimi fit in ramis
portae 1.762.b.15
- oppilatio hepatis, quando prolongatur,
quas aggruantes inducat. 1.762.b.
23
- oppilatio si fuerit in latere concavo he-
patis, materia egrediuntur in egestio
ne 1.762.b.64
- oppilatio si fuerit in latere gibbofo, ma-
teria egrediuntur in vrina. 1.762.b.
65
- oppilatio hepatis quibus signis differat
ab eius apostemate 1.763.a.66
- oppilatio hepatis quando antiquatur, in-
diget phlebotomia basilica, & soluti-
uo 1.763.b.47
- oppilatio, & apostema durum mearia-
ca quibus signis distinguantur. 1.
770.a.5
- oppilatio si fuerit ab apostemate duro, cu-
ratio difficilis est 1.797.a.53
- oppilationis causa 1.121.a.10
- oppilationis signa 1.137.b.62
- oppilationis hepatis, & sphac, causa cre-
ta cura 2.258.b.20
- oppilationis hepatis signa. 1.763.a.38
- oppilationis hepatis a ventositate signa.
1.773.b.9
- oppilationis hepatis a constrictione signa
1.763.b.11
- oppilationis hepatis a ventositate cura-
tio 1.763.b.64
- oppilationis hepatis ab apostemate cura-
tio 1.763.b.64
- oppilationis hepatis a constrictione cura-
tio 1.764.a.3
- oppilationes hepatis optime aperiantur lu-
pini 1.764.a.30
- oppilationis hepatis victus. 1.775.a.
55
- oppilationis vrinae meatus cause. 1.
888.b.62
- oppilationis fellis causa 1.793.b.50
- oppilationis meri causa 1.992.a.61
- oppilationis meatus in felle ad intestina
signa 1.795.a.40
- oppilationis ex siccitate curatio. 1.796.
a.76
- oppilationis ex apostemate calido cura-
tio 1.796.a.44
- oppilationis ab apostemate duro curatio
1.797.a.54
- oppilationis splenis causa. 1.806.a.6
- oppilationis splenis ventosa signa. 1.806
a.8
- oppilationis splenis apostemosa signa. 1.
806.a.10
- oppilationis splenis curatio 1.806.a.10
- oppilationis exponitur vtens balneo post
cibum 2.257.b.7
- oppilationis hepatis parte concava danda
sunt ventrem soluentia 1.763.b.43
- oppilationis hepatis parte gibbosa diueri
ea sunt danda 1.763.b.44
- oppilationis hepatis calida, aut frigida da-
ri potest absinthium 1.764.a.19
- oppilationem non semper grauitatis sen-
sus consequitur 1.138.a.9
- oppilationem pectoris cur vinum dulce
absorbeat 1.755.a.65
- oppilationem hepatis non esse a pororum
ortu 1.762.b.35
- oppilationem hepatis non esse ab ortu
carnis 1.762.b.35
- oppilationem facientium radix, est gros-
sities materie 1.762.b.52
- oppilationem hepatis habens est pauci
sanguinis, & corrupti coloris. 1.763.
b.7
- oppilationem hepatis quandoque sequi-
tur difficultas in anhelitu. 1.763.b.
16
- oppilationem splenis aperientia. 1.764.
a.68
- oppilationem facit omne apostema hepa-
tis 1.766.b.60
- oppilationem non facit accidere aqua. 1.
770.b.41
- oppilationem habenti confert frictio. 2.
10.b.45
- in oppilationem hepatis egestio cur chylo-
sa 1.762.b.38
- in oppilationem hepatis egestio cur sit sub-
tilis 1.763.a.45
- in oppilationem hepatis egestio cur multa.
1.763.a.49
- in oppilationem hepatis, si non appareant
signa confectionis, fortia non sunt dan-
da 1.763.b.60
- in oppilationem hepatis solutina qualia ef-
se debeant 1.764.b.40
- in oppilationem meatus fellis ad intestina
ex incarnatione, aut poro non spera-
tur sanitas 1.794.a.6
- in oppilationem meatus hepatis ad sel ex
incarnatione, aut poro non speratur sa-
nitas 1.794.a.6
- ab oppilationem vrinae difficultatis signa.
1.889.b.61
- oppilationes cutis a quibus causis fiant.
2.13.b.35
- oppilationes quandoque sunt in vris ve-
narum, & meatibus, & orificijs ipso-
rum 2.13.b.40
- oppilationes ubi accidunt a grossitudine,
& viscositate humorum, non indi-
gent phlebotomia, & euacuatione su-
persua, imo indigent apertione. 2.14.
a.67
- oppilationes generant motus super reple-
tionem, & nauseatiam satietatem.
2.18.a.30
- oppilationes generat aqua turbida. 1.
116.b.19
- oppilationes multae sunt in hyeme. 1.123
a.31
- oppilationes venarum quibus sunt, iis
plurimum color est citrinus. 1.138.
a.12
- oppilationes ad multos morbos ducunt,
qualis est hydrops 1.176.b.59
- oppilationes facit vinum post cibum. 1.
176.b.56
- oppilationes faciunt velociter dulcia. 1.
176.b.57
- oppilationes ex quibus humoribus fiant.
1.228.a.25
- oppilationes quae peiores. 1.228.a.56
- oppilationes accidentales in extremitati-
bus venarum amygdalae amara ape-
riunt 1.271.b.56
- oppilationes facit incurrere quod dulce
est 1.770.b.37
- oppilationes aperit apium. 1.756.b.
32
- oppilationes hepatis ubi accidunt. 1.
762.b.5
- oppilationes hepatis plurimum non sunt
nisi in latere concavo 1.762.b.1
- oppilationes sunt ex matribus aggruati-
um hepatis 1.762.b.58
- oppilationes hepatis quid faciat. 1.762.
b.30
- Oppilationes aperiantur
Apium	1.270.b.45
Anni	1.173.b.7
Agaricum	1.270.a.24
Ben cum aceto, et aqua.	1.278.b.49
Spina alba	1.279.a.30
Balsamum	1.279.b.22
Epithymum	1.310.b.24
Endiuia	1.311.a.12
Feniculum	1.321.a.54
Juniperus	1.336.b.6
Arum	1.345.b.34
Polium minus	1.375.a.35
Petroleum	1.377.b.23
Prasium	1.386.b.56
Stachados	1.389.a.14
Asparagus	1.396.b.43
Betas, proprie cum sinapi, & aceto.	1.406.b.56
Spica	1.407.a.15
Muscus	1.411.a.56
Partbenium	1.413.b.1
Xyloaloes	1.413.b.1
Zuccharum	1.413.b.1
- oppilationum facilius est quae ex vino. 1.
187.b.52
- in oppilationum periculo cibos grossos ca-
ueri 1.195.b.38
- oppilationum curatio 1.228.a.35
- oppilationum inter hepar, & stomachum
cadentium signa 1.702.a.42
- oppilationum inter stomachum, & splenem
cadentium signa 1.702.a.9
- oppilationum inter stomachum, & inter
splina cadentium signa. 1.702.a.51
- oppilationum cadentium inter stomac-
chum, & cerebrum signa. 1.702.a.
53
- oppilationum euenientium in meatibus
propinquis stomacho curatio. 1.708.
b.28
- oppilationum hepatis causa. 1.762.b.5
- oppilationum hepatis curatio. 1.763.b.
38
- oppilationum hepatis nictus 1.765.a.63
- in oppilationibus cum epibemera, quare
non

INDEX

- non liceat ante evacuationem propere ad mundificandos meatus, & apertionem 2.14.a.53
in oppilationibus hepatis chronicis necessariae sunt medicinae aperitivae calidae 1.764.a.12
Oppilationibus conferentia composita posita
Caesaris confectio 2.272.b.31
Galenii confectio 2.273.b.68
Homorussia 2.275.a.56
Diamarte 2.276.b.27
Diacurcuma Gal. 2.277.b.65
Dialacca magna 2.278.a.16
Dialacca minor 2.278.a.39
Alchelchelengi minus 2.280.b.46
Medicina de gentiana 2.282.a.25
Hieralogodion 2.284.a.5
Sussus 2.294.b.25
Loboc albotin 2.265.b.39
Syrupus acetosus cum sem. 2.296.a.4
Syrupus de absinthio 2.300.a.6
Trochisci diarhodon 2.303.b.19
Trochisci de camphora 2.204.a.7
Trochisci de absinthio 2.304.b.56
Trochisci de eupatorio 2.305.a.7
Trochisci de aniso 2.306.b.44
Trochisci de lucca 2.307.a.32
Decoctio aquae de radicibus 2.307.b.28
Pilula facide magna 2.308.a.9
Pilula 2.310.a.64
Oleum de costo 2.312.a.30
Oleum de cherua 2.312.b.10
Oleum alchelhengi 2.313.a.48
Caput purgium 2.318.b.67
Loboc ex glutino alimbat 2.316.b.25
Oppilationibus lacertorum, & nernorum conferentia composita
Caput purgium 2.318.b.5
Oppilativa medicina 2.312.b.65
Oppilativa medicina quae sint, & quales 2.396.b.32
Oppilativi fluxus curatio 1.827.b.3
Oppilat hepar vinum dulce 1.755.a.63
Oppilant viscosa 1.755.a.57
Oppilant velociter dulcia 1.756.a.27
Oppilatur velociter hepar 1.769.b.15
Oppopanacum calidum est & siccum in tertio 1.367.b.35
Oppopanacum est ex eis, quorum maxima malitia timenda est in nervis 1.633.a.11
Organum est calidum, & siccum in secundum 1.370.b.50
Robus est calidus in primo usque ad secundum, siccus in tertio 1.332.b.65
Os stomachi vermes infrigidant 1.852.a.20
Os superficies nim habet concoquendi alimenta 1.27.a.39
Os, & lingua signa in crisi 2.91.a.18
Os summa generatio 2.91.a.56
Ex os sapore stomachi dispositionum signa 1.698.a.51
Oris, & gingivarum ulcera accidunt bydropicis prope mortem 1.780.b.6
Oris amaritudinis causa 1.795.a.46
Oris stomachi virtutis casum generant vermes 1.852.a.19
Oris siccitatem esse a siccitate complexionis duobus modis 1.698.b.59
Oris apostematibus confert Butyrum 1.284.b.5
Morum acetosum 1.561.b.23
Oris tortura confert Citrum 1.286.a.30
Oris putredini confert Cyperus 1.297.a.57
Oris corrosioni confert Papyri cinis 1.373.a.46
Oris ulceribus confert Acacia 1.261.a.16
Atramentum 1.68.a.51
Arsenicum 1.268.b.13
Alcama 1.269.a.52
Aloe 1.274.a.20
Britanica succus 1.283.b.52
Calamentum montanum 1.299.a.66
Lentiscus 1.351.a.61
Oris ulceribus difficilis consolidatio nis confert Aloe 1.274.a.15
Oris pustulis confert Chamamilla 1.287.a.8
Mori rob acetosum 1.361.b.27
Oris odorem bonum faciunt Agallochi decoctum 1.263.a.48
Apium domesticum 1.270.b.52
Melissa 1.281.a.57
Citri decoctio, & eius cortex in ore retentus 1.286.a.24
Cyperus 1.297.a.50
Folium indum 1.318.b.7
Galanga 1.329.a.37
Myrrha 1.357.b.56
Muria 1.360.b.49
Nux muschata 1.362.b.26
Xyloaloes 1.411.a.59
Oris bonum odorem facientia composita Arius Darii confect. 2.271.b.62
Electuarium de citro 2.292.b.26
Sussus Aristotelis 2.293.b.67
Acetum squilliticum 2.297.a.33
Pilula aldurie 2.309.a.10
Dentificium 2.325.b.19
Oris fetori faciunt Argenti vivi sumus 1.267.b.26
Oris fetori confert Argentum alijs commixtum 1.273.b.44
Alumen 1.275.a.39
Anri retentio in ore 1.277.b.55
Melissa 1.282.a.59
Acetum squilliticum 1.385.b.20
Oris fetorem auferentia composita Pilula inda 2.310.b.30
Oris adustioni confert Hieria Andromachi 2.286.a.25
Oris corrosioni confert Medicina Aristarati 2.319.b.49
Ori confert aquae anae 1.120.b.38
Ori confert Aqua area 1.272.b.7
Ori conferentia composita Acetum squilliticum 2.297.a.29
Pilula inda 2.310.b.30
Oschei apostemata 1.915.a.20
Oschei apostema durum 1.917.b.3
Oschei apostematibus confert Fel tauri 1.318.a.4
Oschei mollificatio 1.917.b.16
Oschei mollificationis curatio 1.917.b.21
Oschei varices 1.917.a.67
Oschei varicum curatio 1.917.b.12
Oscuratio est modus halicum 1.183.b.19
Oscuratio multa in sanis hora non debita, malum 1.183.b.21
Oscuratio melior est post horam digestionis 1.133.b.23
Oscurationis causa 1.183.b.26
Oscurationibus, & halicibus vinum temperatum ad medium est conueniens 1.183.b.29
Os pilo humidus est 1.16.b.28
Os cur carne durus 1.23.b.12
Os naviculare 1.47.b.43
Os a sanguinis complexionem valde est remota 1.32.b.4
Os basillare 1.37.b.34
Os basillare cur durum 1.37.b.34
Os nullum praeter dentes sentit 1.39.a.20
Os grandinosum 1.47.b.45
Os cum est basis vulneris, mundificetur, & excisetur, nec dimittas in eo obfuscationem, aut corruptionem, aut aliud 2.147.b.65
Os corruptum servandi modus 2.172.b.55
Os quando est corruptum ex capite coxi, & ancha, & sicut spondylis dorsae, tunc fugienda est eius curatio per incisionem propter nucham 2.172.b.41 & 2.173.a.5
Os cum iam discoopertum est, carnem non facit amplius 2.172.b.66
Os coxae fractum stringitur in 50. noctibus 2.197.b.63
Os paruum cruris quando frangitur, est saluus, quam si frangatur os magni 2.197.b.63
Os quod non sit suindendum 1.230.b.58
Os impossibile est, ut restitueretur 1.231.a.13
Os inveniri in corde quorundam magnorum animalium, & quid sit 1.670.b.29
Osis sacri anatoe 1.42.b.24
Osis sacri ossa tria sunt 1.42.b.24
Osis lambdoydis usus 1.52.b.8
Osis sacri nervi 1.64.b.16

I N D E X

Ossis lenitas, & humiditas est vna causam prohibentium natiuitatem carnis 2.148.a.3
Ossis corruptionis signa 2.172.a.58
Ossis corruptionis curatio 2.172.b.14
Ossis cortices, quae faciunt cadere ex medicinis 2.172.b.24
Ossis corruptio cum iam persecuta est medullam, non est excusatio, quin assumatur illud os cum medulla sua 2.172.b.30
Ossis incisio terminus cognoscitur ex tenta 2.172.b.35
Ossis parui apud humerum dislocatio, & cura 2.177.a.19
Ossis cauda dislocatio 2.179.b.31
Ossis pedis dislocatio 2.181.a.65
Ossis fractura quibus causis impediatur restauratione 2.182.a.41
Ossis fracturae medicinae 2.173.a.42
Ossis dislocatio est egressio integra ex loco suo, & situ suo 2.173.b.12
Ossis dislocationem non integram quidam nominant torfionem 2.173.b.17
Ossis lati fractura, & eius curatio 2.197.a.6
Ossis frustum quomodo incidendum 1.230.b.48
Ossis fracturae curatio 1.231.a.4
de Ossis corruptione 2.172.a.47
Ossa pilis exceptis sicissimi in corpore sunt 1.116.b.15
Ossa & eorum usus 1.29.a.60
Ossa an facultatem naturalem ex se ipsis habeant 1.30.b.38
Ossa solutionem continui passa quandoque restaurantur 1.31.b.29
Ossa nutriuntur ex sanguine melancholico 1.22.b.58
Ossa cur foramina habeant 1.22.b.4
Ossa alia sunt vt fundamentum, alia vt clypeus, alia vt arma ad repellendum, alia ad sustentanda corpora quae suspensione egent 1.32.b.14
Ossa omnia corporis sustentaculum sunt 1.34.b.32
Ossa propter motum necessaria cur magnam cavitatem habuerint 1.34.b.38
Ossa porosa cur sint 1.34.b.57
Ossa omnia vicina sunt coniuncta 1.34.b.63
Ossa capitis petrosa 1.37.b.22
Ossa paria in capite 1.37.b.45
Ossa mandibulae 1.37.b.65
Ossa totius corporis sunt ducenta et quadraginta octo, praeter sesamina & os lambda 1.48.a.40
Ossa ventositatem quandoque patiuntur 1.138.a.44
Ossa rumpuntur quandoque ex ventositate 1.138.a.45
Ossa corrupta in vlcibus quibus extrahantur 2.167.b.44
Ossa fracta, vt redeant ad situs suos possibilia est in infantibus 2.182.a.13

Ossa fracta in quibus non restaurentur 2.182.a.19
Ossa magis inobedientia ad restaurationem faciendam est adiutorium, & brachium 2.182.a.20
Ossa soluta non redeunt ad continuitatem nisi in pueris, & infantibus 2.39.a.43
Ossa capita in fracturis diuersificantur ab alijs ossibus 2.190.a.55
Ossa capitis, quomodo secentur, ex primo rum sententia 2.190.b.63
Ossa corrupta abradit
Peucedanum 1.281.a.48
in Ossa pectoris pna penetrat 1.78.a.25
Ossium generatio ex sanguine 1.16.b.16
Ossium coniunctiones varia 1.35.a.6
de Ossium frustis remanentibus in vlcibus consolidatis 2.173.a.9
Ossium egritudinum rememoratio 2.172.a.35
Ossium frusta ex vlcibus quae extrahantur 2.173.a.29
de Ossium varijs motionibus 2.173.b.12
de Ossium rasetae separatione 2.177.b.58
Ossium duritiem mollificantia 2.187.a.67
Ossium capitis incisio in fracturis quando, & in quo loco eius fieri debeat 2.190.a.64
Ossium fractorum regimen 2.182.b.4
Ossium fractura. Vide Fractura
Ossium fracturas extrahit
Balsamum 1.279.b.24
Euphorbium 1.312.a.7
Vitis alba radix cum vino 1.115.a.12
Ossium fracturae conferunt
Oleum de alcanna 1.269.a.50
Masticis foliorum decoctio, et succus 1.354.b.6
Myrrha 1.357.b.63
Ossium fracturae conferentia composita
Alchelchelengi magnum 1.280.b.3
Emplastrum Andromachi 2.314.b.56
Ossium apostemati quoddam simile accidit 1.92.b.4
Ossibus propria est fractura 2.181.b.12
Ossibus fractis conferunt
Platani radices, & foliorum decoctio 1.309.a.33
Oninum & caprarum vbera lac augent 1.165.b.55
Onum elixatum in quo ventris fluxu fit inuatiuum, & in quo non 1.817.a.60
Oui vitellus vicinus est natura sanguinis 1.113.a.24
Oua forbilis calefacta aut tremula nu-

trimentum praestant tenue & multum 1.113.a.47
Oua elixa sunt multi & spissi nutrimenti 1.113.a.58
Oua elixa sunt spissi multi & boni nutrimenti 1.113.a.68
Oua multi nutrimenti sunt & pauca quantitatis 1.195.a.42
Oua alharbe qui bibit, moritur statim, & si non festinetur, non confert aliquid 2.210.a.64
Oua laudabilia quae sint, & eorum qualitates, & inuamenta 2.348.b.25
Onorum vitellus subtilis, multi, & boni chymi sunt 1.113.a.61
Onorum vitella temperata esse qualitatibus 2.348.b.31
Onorum gallinae cinis, postquam euacua ta sunt a pullis, est fortis ad lapidem 1.77.b.18
Onorum alharbe nocumenta, & cura 2.210.a.60
Oxymel facit aquam penetrare velociter, & expellit nocumentum cinis 1.661.a.17
Oxymel squilliticum est inuatiuum valde in vrina difficultate 1.890.b.13
Oxymellis usus in febris 2.30.b.4
Oxymellis facultas 1.660.b.61
Oxyzacarae confectio 2.351.a.59
Ozum quale 2.348.b.53

S P S

Alato sensu dant nervi quati paria. Tomo 1. pag. 61. a. uer. 9
Palati vlcibus confert
Lac 1.347.a.59
Palma frigida est, & sicca in secundo 1.281.a.60
Palpebra inferior motu non eget 1.49.b.53
Palpebra superior cur mouetur, inferior vero quiescit 1.49.b.63
Palpebra superior nervorum origini propinquior est interiori 1.49.b.65
Palpebra superior duobus eget motibus 1.49.b.68
Palpebra musculorum anatome 1.49.b.53
Palpebra palpitationi confert 1.387.b.60
Salina 1.387.b.60
Palpebrarum citatio caliditatem significat 1.135.b.6
Palpebrarum asperitati confert 1.262.a.31
Ammoniacum 2.268.a.52
Alcolotar 1.313.a.30
Hamatives 1.317.a.9
Ferri arugo 1.322.b.34
Ficus folia 1.358.a.19
Myrrha 1.402.a.40
Scoria ferri
Palpebrarum grossitiae confert 1.200.a.53
Abstinium 1.322.b.32
Fici lac cum melle 1.302.a.60
Calcantium 1.302.a.60
Lactuca

INDEX

- Lactuca asini* 1.351.a.35
Ostracum adustum ablutum 1.371.
a.60
Rosæ siccae decoctio, & eius oleum, et succus 1.281.a.51
Palpebrarum scabiei conferunt
Cancer marinus 1.298.a.27
Ficus folia 1.322.b.33
Pistis cutis 1.176.a.46
Palpebrarum tumori, & inflationi confert
Althea 1.276.b.40
Palpebrarum duritiei conferunt
Alcolcotar 1.268.a.52
Aes 1.311.b.53
Palpebrarum pilos nasci facit
Picis sumus 1.374.a.17
Spica 1.396.a.16
Palpebrarum pilos bonos efficit, & prolongat
Lapi armenus 1.271.a.56
Palpebrarum pili non cadunt velociter quia eorum origo est spissa, & arilleginosa 2.231.b.17
Palpebrarum grossitiei, & grauedini conferentia composita
Cobol 2.322.a.46
Alcohol misandros 2.322.b.38
Medicamen Aristarati 2.322.b.42
Collyrium de tucia 2.322.b.42
Collyrium Astrusemon 2.322.b.54
Collyrium citrinum sanantis 2.322.b.68
Cobol non errans 2.323.a.7
Palpebrarum casui confert
Collyrium Apollonii 2.323.a.37
E palpebris pili euulsi ut non nascentur prohibent
Adeps vipere 1.275.b.50
Ostraci caro adusta 1.371.a.64
Palpitatio, unde ictigatio
Palumbi caro est dura 1.295.b.18
Panaritium est apostema calidum exitu rale, accedens in latere unguis 2.261.b.21
Panaritium est difficile uehementis dolore 2.261.b.25
Panaritium quandoque ulceratur, et perducit ad corrosionem 2.261.b.26
Panaritium aceto submersum curatur 2.261.b.39
Panaritij cura 2.261.b.30
Panaritij ulceratione quando currit sanies subtilis fetida tunc est timor digiti 2.261.b.28
Panaritij medicinae locales 2.261.b.37
Panaritij collectionem prohibet auris fordes 2.261.b.49
Panaritio conferunt
Acacia 1.261.b.26
Accum 1.277.a.13
Ferri erugo cum uino 1.317.a.17
Vitis alba radix cum uino 1.12.a.63
Ficus cum cortice granati 1.323.a.3
Parturientium fluxui confert
Aerugo ferri 1.312.a.61
Granati grana cum melle 1.328.b.6
Lycium 1.339.b.32
Liquiritiae succus, & radix 1.349.a.7
Myrti succus 1.352.b.26
Oliuarum syluestrium folia 1.369.b.17
Olibanum cum melle 1.370.a.63
Pentaphyllon 1.375.a.59
Auris sordities 1.389.a.49
Sumach 1.395.b.19
Panaritio ulcerato confert
Aloes 1.274.a.6
panis longinquior est a natura sanguinis quam uinum, uicellus oui, & aqua carnis 1.113.a.25
panis cum surfure suo velocius descendit quam cribellatus 1.178.a.40
panis quum non digeritur impedimentum est multum 1.178.b.35
panis qualis esse debeat 1.380.a.24
panis calidus non probatur 1.380.a.27
panis ablucendi modus 1.380.a.41
panis qui melior 1.380.a.47
panem aqua frigida infusum febricitanti appetitum restituere 1.715.b.23
pannus quid 2.242.b.20
panni curatio 2.242.b.22
pannos a tinea prohibet absinthium, & similiter calamentum, & similiter cortices citri 2.214.b.40
panicum melius est in omnibus dispositionibus suis, quam milium 1.325.a.19
paniculatio, unde balices
Panno conferunt
Amygdala amara 1.271.b.26
Amylum cum croco 1.272.b.60
Adeps uipere 1.275.b.48
Semen ben, & eius oleum 1.278.b.56
Bulbus 1.281.a.7
Batheca 1.281.b.56
Citri acetositas 1.286.a.20
Aqua casei cum medicinis solutinis melancholie 1.288.b.46
Cinnamomum 1.289.b.4
Adeps asini syluestris 1.296.a.20
Cancer fluuiialis adustus 1.297.b.65
Cancer marinus 1.298.a.22
Crocus hortulanus 1.299.a.11
Costus linitus cum aqua, & melle 1.301.b.16
Crocodili stercus 1.310.a.34
Hepatis caprini aqua 1.311.b.16
Faba 1.315.a.48
Amylum cum croco 1.316.a.50
Fanugracum 1.318.b.6
Vitis alba radix cum orobo, & fenugreco 1.319.b.55
Cyclaminis radix 1.319.b.27
Granum uiride 1.327.a.65
Sal uinarum infantium 1.330.a.1
Orobis 1.333.a.7
Ireu, & cum elleboro 1.334.a.62
Mandragora lac 1.335.b.35
Leporis sanguis 1.338.b.68
Leporis marini sanguis 1.339.a.48
Lycium 1.339.b.31
Ari crispis radix 1.345.b.38
Aqua casei 1.347.a.39
Lilium 1.348.b.13
Lupinus 1.350.a.33
Myrti cinis 1.352.b.17
Plumbum adustum 1.356.a.17
Mel cum coslo 1.361.a.13
Narcisus 1.363.b.40
Oui vitellus assatus 1.366.b.60
Oleum amygdalinum cum melle, & de lili, & cera 1.368.b.44
Oleum de cberua 1.368.b.44
Hordeum 1.371.b.48
Piper longum cum aqua hepatis caprae 1.377.a.57
Raphani semen 1.382.b.61
Reubarbarum cum aceto 1.384.a.11
Lini semen cum mirto 1.387.b.27
Stercus lupi 1.387.b.67
Sanguis leporis calidus 1.388.a.60
Stercus locustarum, turdorum comedentium uixi, & lacerti, & stellionis 1.389.b.50
Sambucus 1.391.a.58
Scammonia 1.394.a.28
Beta 1.395.b.53
Testa cancri marini 1.406.b.23
Vitis syluestris 1.409.b.14
panniculus si apostemetur, non uidetur in eo incessus uillorum in longitudine 2.168.b.4
panniculus suffert suturam 2.168.b.8
panniculus carnosus 1.691.b.50
panniculi & eorum usus 1.30.a.2
panniculi intestinorum unde oriuntur 1.31.b.48
panniculi thoracis partium unde oriuntur 1.31.b.51
panniculorum vulnera sunt lentiora eis, quae sunt in cordis, ne dum eis, quae sunt in uernis 2.168.b.68
papauer album cum stupore suo est dormeslicion 1.197.a.62
papauer cordosum est calidum multum 1.283.b.67
papauer hortulanum est frigidum, & siccum in secundo, & nigrum in tertio 1.379.a.54
papaueris potus quid conferat in fe. acu 2.33.b.48
papaueris semen uidetur conuenientius quam cortex 1.63.a.20
paralysis causa quandoque est coica 1.77.b.12
paralysis tur nere accidat 1.100.b.21
paralysis sanatur quandoque melle uino spissa 1.155.a.6
paralysis cum synoco curatio 1.234.b.12

paralysis

I N D E X

paralyſis reſcæ curatio 1.891.a.36
 paralyſis præparat ſupinus decubitus 1.
 18.b.61
 paralyſis expoſiti ſunt impinguati in pri-
 ma etate 2.260.a.29
 Paralyſi conferunt
 Aſſa 1.269.b.66
 Aqua marina 1.272.b.2
 Aquæ ſulphureæ 1.272.b.3
 Baurach 1.280.b.30
 Cucumer indus 1.282.a.28
 Citri oleum 1.286.a.30
 Caſtoreum 1.288.a.50
 Capparis radicis cortices 1.293.
 b.42
 Cordumeni 1.300.a.15
 Laurus 1.308.b.60
 Euphorbium 1.312.a.20
 Ericij terreni cayo ſalita 1.312.b.18
 Elleborus niger 1.313.b.30
 Vitis alba radix 1.319.b.10
 Vitis nigra 1.319.b.43
 Oleum maiorana 1.357.a.22
 Mumia 1.357.a.53
 Rubea tinctorum cum mellificato 1.
 382.b.15
 Squilla 1.385.b.16
 Serapinum 1.394.b.20
 Teſticulus vulpis 1.406.a.35
 Paralyſi conferunt compoſita
 Theriaca magna 2.265.b.62
 Miſbrydatum 2.268.b.24
 Sotira conſectio 2.269.b.63
 Medicina de muſcho dulcis 2.275.
 a.39
 Conſectio anacardina 2.276.a.38
 Conſectio nigra ſelini 2.277.a.21
 Conſectio ajatmeri 2.283.a.7
 Hieralogodion 2.284.a.1
 Hiera Gal. 2.285.b.1
 Hiera Hip. 2.285.b.59
 Eleſtuarium ambra 2.288.a.65
 Pilule ſetida alchindi 2.308.a.41
 Pilule de caſia minores 2.308.b.9
 Pilule 2.308.b.38
 Pilule de opopanaco 2.310.b.14
 Pilule de euphorbio 2.310.b.25
 Oleum regis David 2.311.b.44
 Oleum de cherua 2.312.b.10
 Oleum 2.313.a.25
 Oleum alchebengi 2.313.a.42
 Theriaca 2.316.a.4
 Miſbrydatum 2.316.a.4
 Theriaca Eſdra 2.316.a.4
 Theriaca diateſeron 2.316.a.4
 Medicina de muſcho dulcis 2.316.
 a.5
 Medicina de muſcho amara 2.316.
 a.6
 Anacardium 2.316.a.6
 Diamarte 2.316.a.6
 Bredemergi 2.316.a.6
 Hiera Aut. 2.316.a.7
 Eleſtuarium de ruæ 2.316.a.7
 Pilule utilitatis 2.316.a.6
 Oleum araſed 2.316.a.8
 Hiera Galen. episcopalis 2.316.a.8

Pilule de euphorbio 2.316.a.8
 Conſectio aſeimeri 2.316.a.9
 Caput purgium alhabis 2.316.a.19
 Hiera picra 2.316.a.10
 Caput purgium 2.318.b.50
 paralyſim aut apoplexiam prognosti-
 tur urina alba ſpermatis ſimilis appa-
 rens in principio 1.152.b.37
 ad paralyſim multoties colica permuta-
 tur, & ſanatur per eam 1.836.a.5
 paralyſim facit argentum vivum 1.
 267.b.24
 paralyticum frigiditas facit 1.72.b.57
 paralytica a complexionis neſicæ disloca-
 tionis curatio 1.886.a.26
 parotidibus conferunt abſinthium 1.
 260.a.64
 paroxyſmus iam uenit cum acciderit co-
 arctatio 2.21.a.10
 paroxyſmus feb. reſtius eſt, ut eueniat
 uentre uacuo, ne occupetur natura
 cum alia materia quàm cū illa ægri
 dinis donec expellat eam 2.59.b.64
 paroxyſmus tardior fit propter paucita-
 tem, & groſſiorem matreia 2.60.
 b.17
 paroxyſmi prolix ſignificant, quod ma-
 teria eſt groſſa, & ſtatu longinquus,
 ſicut in tertiana non pura 2.65.a.60
 paroxyſmi principij quæ ſigna 2.6.
 b.56
 paroxyſmi ſtatu qui 2.7.a.8
 paroxyſmi declinatio que 2.7.a.12
 in paroxyſmi die nihil mouendum 2.
 25.b.20
 paroxyſmi die nihil mouendum, niſi pro
 per neceſſitatem 2.35.b.1
 paroxyſmi hora nihil dandum 2.27.
 a.45. & 2.39.b.31
 paroxyſmi febrium interpolatarum quo
 modo ſient 2.18.b.6
 paroxyſmi febrium intermittentium in-
 ciunt ſecundum plurimum cū hor-
 ripilatione, aut frigore, aut rigore, et
 reſoluntur per ſudorem, cauſas uide
 2.18.b.55
 paroxyſmi omni die ueniunt, cum due
 tertiane ſimul iunguntur 2.38.b.54
 paroxyſmi coarctatio non inuenitur in
 helica 2.63.b.25
 paroxyſmi principio & augmento quan-
 doque accidit mors, ut in febri apoſte-
 matum, & malignis 2.101.a.65
 paroxyſmi ſtatu quandoque accidit mors
 propter ſuperationem nature ab egri-
 tudine 2.101.b.7
 paroxyſmi principio phlegmatica attra-
 hit mortem 2.101.b.47
 paroxyſmi ſtatu ſit mors in cauſone, &
 ſimilibus 2.101.b.43
 poſt paroxyſmum tertiane pure, & in
 die in qua non eſt paroxyſmus ſyrupus
 acetosus conuenit cum aqua hor-
 dei 2.39.b.37
 de paroxyſmo tertiane. uide de Tertia-
 na paroxyſmo
 paroxyſmo adueniente uentres febriga-

tium ſunt uacui 2.30.a.17. & 2.39.
 b.33
 paroxyſmorum febrium prolongatio, &
 abbreviatio, & eorum cauſe 2.19.
 a.26
 paroxyſmorum principio quare pulſus
 ſit debilis 2.19.a.67
 paroxyſmorum diuerſitas in principio,
 & in augmento eſt proprium ſignum
 putredinis 2.21.a.15. & 2.21.
 a.53
 paroxyſmis febrium non oportet occupa-
 ri tantum, ſed etiam cum acciden-
 tiis 2.78.a.39
 partus in quibus menſibus uiuat 1.921.
 b.59
 partus quando ſiat 1.923.b.32
 partus in octauo menſe unde ſit 1.923.
 b.40
 partus ſuper pedes cauſa 1.923.b.50
 partus ſuper pedes eſt timorofus 1.923.
 b.53
 partus appropinquationis ſigna 1.931.
 a.35
 partus ſeptimeſtris 1.931.b.12
 partus, qui uiuat, & qui moriatur 1.
 931.b.16
 partus in octauo menſe cauſa 1.931.
 b.26
 partus in nono menſe 1.931.b.53
 partus in decimo menſe cauſa 1.931.
 b.63
 partus quando ſit difficilis in quatuor die-
 bus, tunc iam moritur ſætuſ 1.931.
 b.53
 partus naturalis figura 1.939.b.61
 partus non naturalis figura 1.939.b.65
 partus difficultatis cauſe 1.940.a.33
 partus difficultas ubi multiplicetur 1.
 940.b.34
 partus difficultas quæ mala inferat 1.
 940.b.37
 partus in difficultate aromatica non eſſe
 olſacienda 1.940.b.44
 partus difficultatis ſigna 1.940.b.64
 partus accidentia quam ledunt, eius re-
 gimen 1.941.a.4
 partus difficilis regimen 1.941.b.4
 partus difficilis cauſa magnitudinis ſe-
 tus curatio 1.942.a.46
 partus difficilis ob ſetum mortuum cu-
 ratio 1.942.a.61
 partus difficilis ob capitis magnitudinē
 curatio 1.942.a.66
 partus accidentia, & partuſ alienat cin-
 namomum 1.942.b.16
 partus non extenditur in maſculis ultra
 30. in feminis ultra 40. dies 1.943.
 a.40
 partus ſanguinis uehementioris eſt nigre-
 dinis, quam ſanguis menſtruorum. 1.
 943.a.48
 partus quum appropinquat, prægnanti,
 quæ agenda 1.944.a.41
 partum facilitantia 2.393.a.5
 partum facile efficietes medicina. 1.
 942.b.11
 partum

I N D E X

- partum ualde alienat aqua fenugraci.
1.942.b.21
- partum facilem efficientia a proprietate
1.947
- Partum alienat
Lutum creticum 1.342.a.56
- Partum facilem faciunt
Crocus 1.290.a.40
Cynex 1.320.b.14
Oleum de lilio 1.369.a.20
Oleum de fa nugreco 1.369.a.24
Sisefleos 1.393.b.56
- in partu quando moriatur fetus, & mater, & quando fetus tantum, & quando mater tantum
1.944.a.40
- in partu matricis os dilatur precepto
D. i. excelsi 1.920.a.55
- partu ex difficili multoties accidit exitu
1.943.b.47
- parturientis nausae curatio. 1.942.b.4
- parturientis apostemate calido in matrice existente curatio 1.942.a.38
- parit statim mulier, quum in potu sumit de corticibus casie fistula quatuor aureos 1.942.a.14
- Parthenium est calidum in tercio, siccum in secundo 1.407.a.13
- partes simplices & compositae quae. 1.29.a.49
- partes dissimilares operationum sunt instrumenta 1.90.b.41
- partium simplicium ordo 1.29.a.60
- particula corporis abscissioni obnoxia, quae sint 2.400.a.36
- partium pulsum debilitas maxime omnium facit 1.143.b.9
- passeres omnes male sint. 1.295.b.21
- passeres qualiter ad coitum valeant. 1.80.a.56
- passio a simili quomodo perueniat. 1.134.b.25
- passionum perseverantia siccitatem significat 1.135.b.27
- in passionibus cito remoueri humiditatem significat 1.135.b.29
- passionis caro est dura 1.295.b.18
- passio manus 1.45.b.35
- pectus & pulmo sunt organa anima. 2.384.b.44
- pectoris exitus eruptio cum sit accidit aliquando sputum saniei plurima, aliquando praefocatio subita. 2.122.a.38
- pectoris amplitudo calidam complexionem sequitur 1.134.a.66
- pectoris debilitatem & angustiam anhelitus hyeme habens vinum multum bibere non potest 1.180.a.7
- pectoris angustia ampliandi modus. 1.182.b.26
- pectoris pili quare multiplicantur in calidus 2.231.a.56
- pectoris constitutio 1.521.a.57
- pectoris medicinarum, quae forma esse debeat 1.623.a.13
- pectoris humores grossi quomodo expellendi 1.623.a.54
- pectoris medicinae quae, & earum ordines
1.623.b.19
- pectoris apostematis signa. 1.628.b.62
- Pectoris apostematibus confert
Aqua tepida 1.272.b.15
- pectoris dolore uexati qui anhelitus. 1.620.a.30
- in pectoris agnitudinibus elleborus albus est securus, & absque timore. 1.622.a.12
- Pectoris agnitudinibus confert
Ireos 1.334.b.20
Hordei aqua 1.371.b.59
- pectoris asperitatis cura 1.640.a.42
- in pectoris partibus apostemata quae nascantur 1.647.a.61
- pectoris in quo loco pus sit, signa. 1.657.a.27
- pectoris ulcera magis esse salubria, quam alia aliorum partium spiritualium. 1.760.b.6
- a pectoris ulceribus aliquando ossa corumpi 1.658.a.51
- Pectoris ulceribus conferentia composita
Loboc albotin 2.295.b.37
Medicamen proprium 2.328.a.36
- pectoris partium & pulmonis apostematum communis curatio. 1.669.b.8
- in pectoris apostematibus quae uena secanda 1.660.b.9
- pectoris, & pulmonis apostematum uitae ratio 1.660.b.30
- pectoris ulcerum, & phthisis curatio. 1.667.a.53
- pectoris formatio qualis qualem cordis temperaturam significet. 1.672.a.20
- pectoris pili quales qualem cordis temperaturam significant 1.672.a.29
- pectoris oppilationem cur vinum dulce abstergat 1.755.a.55
- in pectoris ossa pus penetrat. 1.782.a.25
- pectoris dolorum curatio. 1.664.a.17
- Pectoris dolori conferunt
Vinum ficus 1.321.b.34
- Pectoris doloribus confert
Allium 1.276.a.47
Costus 1.301.b.23
Cucurbita succus 1.303.b.36
Vitis alba radix 1.320.b.1
Cyclaminis radix 1.320.b.40
Iuniperus 1.336.b.4
Piper in electuariis 1.377.a.16
Ruta decoctio cum anetho. 1.381.b.66
Scorapinum 1.394.b.33
- Pectoris dolori conferentia composita
Theriaca magna 2.266.b.2
Mithridatum 2.268.b.23
Sotira confect. 2.269.b.65
Sageacea minor 2.275.b.50
Confectio anicardi 2.276.a.18
Loboc de papanere 2.295.a.37
Loboc de spodio 2.295.a.52
Loboc de squilla 2.295.b.15
- Aqua mellis 2.297.b.5
Aqua zucchini 2.297.b.5
Trochisci de papanere 2.306.a.5
Sotira 2.316.b.1
Kokium 2.316.b.1
Theriaca mandurucos 2.316.b.1
Theriaca Efitre 2.316.b.2
- pectoris in qua parte pus sit, quomodo cognoscatur 1.667.a.8
- Pectoris asperitati conferunt
Malua semen 1.306.a.54
Propolis 1.357.b.17
Ona 1.367.a.17
- in Pectoris superfluitatibus grossis confert
Peucedanum 1.281.a.52
Ireos 1.334.b.17
- Pectoris superfluitatibus conferentia composita
Medicamen 2.327.b.45
- Pectoris saniei confert
Ammi 1.973.a.14
- Pectoris saniem extrahunt
Bitumen iudaicum 1.285.b.20
Orobis 1.333.a.18
- Pectoris saniei collectae conferentia composita
Trochisci 2.327.a.60
Confectio Aristomacis 2.327.b.16
Medicamen 2.328.a.20
- Pectoris siccitati conferentia composita
Medicamen 2.327.a.36
- Pectoris humiditati confert
Medicamen proprium 2.326.a.3
- Pectoris stricture conferentia composita
Acetum squilliticum 2.297.a.44
- Pectori conferunt
Aqua frigida valde 1.272.b.10
Citrui acetositas 1.286.a.35
- Pectori conferunt
Amylum 1.272.b.54
Cassa 1.296.b.16
Malua 1.306.a.51
Faba 1.315.a.65
Fenugrecum 1.316.b.22
Phaseoli 1.317.a.39
Fursur 1.318.a.45
Ficus 1.312.b.38
Granatum dulce 1.328.b.60
Iuinba 1.336.b.32
Lac 1.347.b.23
Origani oleum 1.370.b.62
Pysyllium 1.372.b.20
Spinachia 1.387.b.2
Sebesten 1.396.a.33
Sanch 1.396.b.60
Manna 1.404.b.38
Viola, proprie cum zucharo 1.408.a.6
- Volubilis 1.410.a.14
Zuccharum 1.413.a.64
- pectoris conferunt nitroae aquae 1.120.b.42
- pectoris purgantia medicamenta 2.397.a.31
- Pectus

I N D E X

- Tectus mundificant*
- Aristolochia* 1.269.a.7
Oryzum fluviatile 1.283.b.30
Cinnamomum 1.289.b.17
Cardamomum 1.300.a.18
Cardamus 1.300.b.55
Enula vinum 1.312.b.66
Vitis nigra 1.319.b.46
Thymus 1.330.b.63
Trassum 1.377.b.22
Papaveris nigri semen 1.379.b.34
Siselo radix cum melle 1.393.b.50
Serapinum 1.394.b.36
Urtica cum aqua hordei 1.407.b.33
- Pectus mundificantia composita*
- Athanasia magna* 2.277.b.29
Loboc de allijs 2.295.b.20
Medicina Gal. 2.316.a.52
Tilula X-tracl. 2.316.a.52
Loboc de allijs 2.316.a.53
Trochisci de stomachis 2.316.a.53
Syrupus de hyssopo 2.316.a.54
- in pectore puris collectionis causa* 1.656.b.59
in pectore puris collectionis quatuor esse dispositiones 1.656.b.65
in pectore puris collectionis signa 1.657.a.18
in pectore puris eruptionis incolumis signa 1.657.a.38
in pectore puris eruptionis signa mala que 1.657.a.43
in pectore puris ad vesicam expulsio 1.782.a.23
in pectore puris ad concavam expulsio 1.782.a.23
- pectorales medicinae qua* 1.637.b.62
de pediculis 2.255.b.36
pediculus vulturis qualis 2.227.a.33
pediculi vulturis morsus, & cura 2.229.a.47
pediculi vulturis morsus quandoque non recipit medicinam 2.229.a.52
pediculi vulturis punctura cholerae gignit 1.793.a.58
pediculi cur generentur ex scibus 2.241.a.15
pediculi quomodo generentur 2.255.b.54
pediculi sunt ex reliquis vestigijs spermatis secundum aliquos 2.255.a.21
pediculorum causa generativa sunt similes causis generantibus materiam scabiei 2.230.a.23
pediculorum generationis causa 2.255.b.56
pediculorum nocumenta 2.256.a.1
pediculorum cura 2.256.a.7
pediculorum medicinae locales oportet, ut sint exsiccativae, resolutivae, attractivae ad exteriora 2.256.a.20
pediculorum medicinae 2.256.a.25
pediculorum medicamen est argentum vivum extinguum 1.267.b.20
- pediculos interficientia* 2.256.a.19
- Pediculos interficient*
- Arsenicum cum myrrha* 1.268.b.8
Aqua marina 1.272.a.55
Cedrus 1.301.a.25
Cardui aqua 1.331.b.14
Mel 1.361.a.11
Sylimbrium 1.364.a.68
Staphisagria 1.391.b.45
Betae succus 1.395.b.56
- Pediculos interficient*
- Alumen* 1.275.a.40
Ally montani decoctio 1.276.a.25
Tamarisci decoctio 1.403.a.6
Volubilis magna lac 1.410.a.3
pes cur ex multis ossibus 1.47.b.28
pedis ossa viginti sex 1.47.b.59
pedis anatome 1.47.b.15
pedis pecten ex quinque ossibus est 1.48.a.12
pedis digitos qui musculi moveant 1.59.a.37
pedis musculorum anatome 1.58.b.49
pedis ossis dislocatio 2.181.a.67
pedis debilitatis causa 1.982.b.10
pedes non esse vacuos a virtutibus 1.751.a.35
pedes animalium quum decoquantur in rizzi asato, in ventris fluxu sunt ne- hementis inuamenti 1.818.a.59
pedum nervi a lumbis oriuntur 1.42.b.20
pedum & manuum custodia a frigore inter agentibus 1.193.a.65 & deinceps
pedum frigiditati lotiones inuantes 1.193.b.32
pedum frigiditati aqua frigida quibujdam confert 1.193.b.49
pedum nigrescentium ex frigore praesidia 1.193.b.57
pedum fissurae 2.254.a.30
pedum fissurarum causa 2.254.a.34
pedum fissurarum cura 2.254.a.67
pedum rubor ob splenem 1.801.b.23
pedum inunctio cum oleis calidis confortat vasa spermatis 1.905.a.7
pedum inunctio cum oleis calidis renes confortat 1.905.a.6
pedum extortitioni confert, pellis 1.373.b.40
pedibus nudis incesus coitus desiderii deiecit 1.910.b.36
penis musculorum anatome 1.57.a.64
penidis oppilationem faciunt & stim 1.178.b.33
penidij calidi sunt, & humidi in primo 1.376.b.52
peponis caro est frigida in principio secundi, & humida in fine eius 1.281.b.37
peripneumonia quid 1.654.b.3
peripneumonia non facit crism per fluxum sanguinarum 2.95.b.55
peripneumonia raro permutatur ad pleuresim, sed e contrario 1.648.b.27
in peripneumonia, & pleuritide qua a
- phlebotomia excusent* 1.649.a.11
peripneumonia, & pleuritidis quibus signis distinguantur 1.650.a.52
peripneumonia qua interficiat usque ad septimam 1.654.b.8
peripneumonia cur ut plurimum fiat a phlegmate, pleuritidis a cholera 1.654.b.12
peripneumonia quomodo terminetur, aut ad quas egritudines permutetur 1.654.b.28
peripneumoniae crisis nunquam fit per fluxum sanguinis narium 2.84.a.11
peripneumoniae crisis multoties fit cum exituris in fluxurum 2.87.a.59
peripneumoniae quae species sit deterior 1.648.b.7
peripneumonia a grosso nutrimento curatio 1.649.a.8
peripneumoniae cause 1.654.b.3
peripneumonia cur non conveniat fluxus sanguinis narium 1.654.b.37
peripneumonia signa 1.655.a.37
peripneumonia signa laudabilia 1.655.b.12
peripneumonia, quando ad pleuresim permutatur, signa 1.655.b.17
peripneumonia permutacionis signa 1.655.b.55
peripneumonia curatio 1.665.b.55
- Peripneumonia confert*
- Althea* 1.276.b.45
Semen, & oleum balsami 1.279.b.34
Butyrum 1.284.b.10
Ileos 1.334.b.15
Pix 1.374.a.3
in peripneumoniam habentibus viris est remanens 1.630.a.61
in peripneumonia qua vena secunda 1.660.b.8
pericussio, & saltus multoties est causa apostematis hepatis 1.771.a.28
Percussioni conferentia composita 2.286.a.14
Hiera Andromachi 2.286.a.14
perfectio omnis a prima veritate est 2.334.a.44
perforatio, & sectio sine incidentes in longitudinem villorum nervorum membrum, nisi timetur spasmus, & tunc per latitudinem villorum est incidendum 2.122.a.18
perforatio est generativa virus, & foridici, & fistularum 2.122.a.38
perforatio quando conveniat in exituris 2.122.b.15
perforatio fiat in loco maturiore, & parte longiore a venis, arterijs, & cordis 2.123.a.3
perforatio rotunda quae sit 2.123.a.23
perforationis porta cadit inferius 2.122.b.24
de perforatione vulnerum 2.143.a.36
perforatio ex ejal. sit in loco eminentiori 2.143.a.40
perforatio vulneris declinet pus ad inferiora 2.143.a.43

I N D E X

- in perforatione seruentur rugæ 2. 143.
b. 45
- perforatione in quibus affectibus uten-
dum 2. 400. b. 14
- in perforatione prohibeatur aqua, &
oleum, & omne pingue 2. 122. a. 30
- periodum habet convenientem unusquis
que humor 2. 81. a. 67
- periodi quomodo fiant in febrib. apost.
2. 77. a. 42
- periodorum causa quæ 2. 104. a. 1
- periodos melancholice sanis quibusdam
hominibus accidere 1. 739. a. 43
- Periodis febrium conferentia com-
posita
- Confectio de asâ 2. 279. a. 32
- peritonæum 1. 691. a. 37
- peritonæi anatomia 1. 692. a. 47
- peritonæi iuamenta 1. 991. a. 57
- peritonæi initium 1. 691. b. 10
- peritonæi usus 1. 961. b. 25
- peritonæi anatomia 1. 961. a. 56
- de permutationibus, vide crisis permu-
tationes
- perisperm medicamen 1. 713. b. 50
- perisperm frigida sunt in sine secundi, humi-
da in primo 1. 379. b. 61
- pestilentia & aeris putrefactio plurimū
euenit in ætatis postremo & in au-
tumno 1. 105. b. 65
- pestilentia cura 2. 70. a. 14
- pestilentia præseruatio requirit aeris ex-
siccationem, & alterationem ad bonū
odorem 2. 70. a. 7
- pestilentia aer cum quibus alterari de-
beat 2. 70. a. 20
- in pestilentia præseruatione extrahatur a
corpore humiditates superflue, & re-
gimen ad exsiccationem inclinetur
omni modo 2. 72. a. 27
- pestilentia signa 2. 69. a. 22
- pestilentia præseruatio requirit cibos
acerosos 2. 72. a. 33
- pestilentia anno multiplicatur aposte-
mata mala 2. 108. a. 12
- pestilentia obnoxii qui 2. 358. b. 48
- pestilentia quibus occurratur 2. 358.
b. 41
- Pestilentia conferunt
- Citri odor 1. 286. b. 18
- Oleum de costis 1. 368. b. 33
- Ribes 1. 384. b. 15
- Pestilentia apostematibus conferentia
composita
- Unguentum de calcidis 2. 314.
a. 30
- pestilentiam arcet acetum in cibo &
potu 1. 190. b. 50
- pestilentia præseruat theriaca, & Mi-
thyridatum cum regimine reliquo bo-
no 2. 72. a. 42
- in pestilentia, & regione pestilentiali
multiplicantur bubones 2. 118. b. 56
- a Pestilentia præseruat
- Theriaca spagna 2. 266. b. 38
- Mithyridatum 2. 268. b. 23
- Pestilenti aere cor & vitalia membra
- quomodo corrumpantur 2. 358.
b. 26
- de pestilentialibus ægritudinib. aliquan-
do esse colicam 1. 835. a. 66
- Pestilentialibus apostematibus
confert
- Ribes 1. 384. b. 10. 15
- pestarium ad matricem frigidam &c.
2. 332. b. 15
- petroleum calidum est, & siccum usque
ad quartum 1. 375. a. 32
- petroselinum 1. 270. b. 39
- peucedanum est calidum, & siccum in
tertio 1. 281. a. 46
- phantasia, quæ 1. 75. a. 48
- phantasia & sensus communis secundū
medicos sunt vna virtus, secundū phi-
losophos duæ 1. 75. a. 44
- phantasia & sensus communis sedes est
cerebri ventriculus anterior 1. 75.
a. 54
- phantasia & cogitatio differentia 1.
75. a. 65
- phantasia & existimatio virtutis dif-
ferentia 1. 75. b. 26
- phantasia & memoratio virtutis si-
militudo 1. 76. a. 2
- pharmacum solutium abortum facit 1.
934. b. 53
- pharmacium qui bibit in quo aere uersū
ri debeat 1. 209. b. 64
- pharmaceutice. Vide Medicatio
- phasianum masculum credit Auic. esse
gallum syluestrem 2. 266. a. 58
- phascolorum nocumentum quæ remo-
uant 1. 317. a. 40
- phlebotomia quid 1. 218. a. 60
- phlebotomia facit humores currere, &
permiscet inter eos 2. 14. a. 46
- phlebotomia post duas, aut tres ascella-
tiones in ephemerâ ex nauisatâ sa-
tietate inducit sortem fluxum ventris
& fortasse hepaticum 2. 15. a. 15
- phlebotomia est conueniens, cum sanguis
vincit, aut cum alio humore sanguis,
virtute existente forti 2. 25. b. 28
- phlebotomia iuuans, & malus sequens
vicius inditium est recidivæ 2. 26.
a. 9
- phlebotomia in sanguine non requirit di-
gestionem 2. 27. a. 12
- phlebotomia cum postponitur in princi-
pio ægritudinis non amplius est ei in-
tentio, & fortasse interficit per aduen-
tum debilitatis virtutis 2. 27. a. 15
- phlebotomia copiosa probatur Auic. 2.
27. a. 59
- phlebotomia melius perficitur multipli-
catione numeri, quam quantitatibus,
quando non est conueniens ut dimi-
tatur quantum est possibile 2. 27.
a. 60
- phlebotomia multi sanguinis, & subito
non confert 2. 27. a. 62
- phlebotomia multoties addit in syncopi
2. 37. b. 27
- phlebotomia ad syncopim in febre san-
- guinea si corpus est forte maxime iu-
uat 2. 45. a. 45
- phlebotomiam vltimam quandoque se-
quitur fluxus ventris cholericus, &
sudor, ex quo sape saluatur æger 2.
45. a. 56
- phlebotomia quando conueniat in febre
pestil. & quando euacuatio, vide 2.
69. b. 44
- phlebotomia conuenit uariolis, & mor-
billis usque ad quartum 2. 74. b. 16
- phlebotomia post quartum non conue-
nit uariolis, nisi inueniatur uehemen-
tia repletionis, & dominium materiei
2. 74. b. 16. & 75. a. 21
- phlebotomia non conuenit habenti sudo-
rem 2. 95. a. 57
- phlebotomia quandoque conuenit con-
ualescenti, quandoque non 2. 105.
b. 15
- phlebotomia nisi fiat, cum escere inuadit
locum amplum, timetur febris tertiana
2. 116. b. 49
- phlebotomia ex uenis magnis plus no-
cet aliquando, quam sit eius iuuamen-
tum in lepra 2. 135. b. 47
- phlebotomia quomodo se habere debeat
in ægritudine habente crism 1. 218.
b. 43
- phlebotomia naturam. i. alium plurimū
retinet 1. 218. b. 54
- phlebotomia, & colica raro simul eue-
niunt 1. 218. b. 64
- phlebotomia quando ampla, & quando
stricta facienda 1. 219. a. 46
- phlebotomia quando partienda 2. 219.
a. 37
- phlebotomia quando adolescentibus, &
senibus conueniat 2. 219. b. 40
- phlebotomia in adolescentibus quomodo
fienda 1. 219. b. 46
- phlebotomia cuitanda, cui sensus ori flo-
ræ acris inest 1. 210. a. 4
- phlebotomia reuulsiva qualis esse debeat
1. 220. a. 46
- phlebotomia cum nō est necessaria, quæ
mala efficiat, & quomodo mala ea,
curanda 1. 220. a. 53
- phlebotomia multoties commouet fe-
bres, & multoties resoluit putrefactio-
nem 1. 220. b. 67
- phlebotomia qui sanus utitur, quid ob-
seruare debeat 1. 221. a. 1
- phlebotomia venarum pedum quibus
ægritudinibus conferat 1. 223. a. 36
- phlebotomia uenarum ventris in quibus
ægritudinibus fiat 1. 224. a. 10
- phlebotomia duas habet horas, electam
& necessariam 1. 224. a. 14
- phlebotomia indiget, qui multum sudat
causa repletionis 1. 224. b. 17
- phlebotomia est difficilis in pinguis 2.
260. a. 48
- phlebotomia cur caute videndum 2. 356.
a. 46
- phlebotomia quibus in morbis semper
celebranda 2. 39. a. 53
- phlebotomia

I N D E X

- phlebotomia larga dolores sedari 2.356
a.43
- phlebotomia attrahit sanguinem ad uacu-
cum 1.644.a.3
- phlebotomia cur minus timenda quam
purgatio 1.660.b.23
- phlebotomia plus confert dolorib. min-
centibus 1.665.a.12
- phlebotomia quomodo exercenda in cor-
dis aegritudinibus 1.674.a.50
- phlebotomia multoties fit causa synco-
pis ppter infrigidationē 1.680.b.45
- phlebotomia extrahit sanguinem ma-
lum 1.700.b.33
- phlebotomia quando in stomachi aegritu-
dinibus conueniat 1.707.a.60
- phlebotomia ob vomitum ex antiquorū
more quomodo fiat 1.743.a.29
- phlebotomia basilicę indiget heparis op-
pilatio, quādo antiquatur 1.763.b.48
- phlebotomia omīsa in heparis aposte-
mate calido quid contingat 1.770.
a.31
- phlebotomia in cachexia deuītanda, quā-
tum possibile est 1.784.b.24
- phlebotomia quum in cachexia est ne-
cessaria, qualiter phlebotomandum 1.
784.b.25
- phlebotomia in cachexia quādo sit plus
necessaria 1.784.b.28
- phlebotomia hydropi ex retentione san-
guinis conuenit 1.785.b.7
- phlebotomia quae mala inferat hydropisi
1.785.b.10
- phlebotomia raro conuenit tympaniti 1.
791.a.41
- phlebotomia plurima apostemat splenē
1.802.a.4
- phlebotomia confert colicę sanguinea 1.
836.a.11
- phlebotomia est magis necessaria in ileos
quam in colica 1.849.b.61
- phlebotomia aequat humores 1.851.
b.58
- phlebotomia renarum post aures facit
incurrere sterilitatē ex sententia Hip-
po. 1.901.a.60
- phlebotomia ex saphena abortum facit
1.935.b.65
- phlebotomia cuius renae conueniat in
calido matris apostemate 1.654.
b.25
- phlebotomia accrescere facit humores,
& facit eos currere in corpore, & nō
extrahit illud, quod necesse est, ut ex-
trahatur 1.973.b.27
- phlebotomia multoties est necessaria in
sciatica phlegmatica 1.980.b.47
- phlebotomia partitio est melior, nisi fue-
rit quod necessariam faciat festinatio
nem 2.45.a.52. & b.25
- phlebotomia syncope conuenit cibis ex
pane cum aqua agreste 2.45.a.11
- phlebotomia secundario quantum tardā-
da 1.220.b.17
- phlebotomia secundario qualis esse de-
beat 1.220.b.39
- phlebotomia secundationis inuamentum
1.220.b.36
- phlebotomia ex dormitione propinqua
plerumque accidit in membris contra-
ctio 1.220.b.40
- phlebotomia artem exercens qualiter
operari debeat 1.224.a.25
- phlebotomia celebranda ratio 2.356.
a.28
- phlebotomia nocuementi curatio 2.371.
b.53
- phlebotomia post aqua potum noxia
& curatio 2.371.b.60
- phlebotomia agitat humores noxae
curatio 2.372.a.4
- phlebotomia quandoque sequitur ephe-
mera 2.13.a.13
- post phlebotomiam sequatur solutio uen-
aris subtilis, lenis non fluxus uentris,
& non solutio laboriosa 2.25.b.34
- phlebotomiam, & euacuationem uētris
non esse faciendam in die motus egri-
tudinis, uel accessionis 1.218.b.40
- phlebotomiam in qualibet repletionē nō
esse utilem 1.219.a.1
- phlebotomiam humoribus crudis existi-
tibus esse inutilem 1.219.a.4
- phlebotomiam in febre posse fieri usque
ad quadraginta dies 1.219.b.20
- phlebotomiam posse fieri quacunque ho-
ra 1.219.b.20
- phlebotomiam aliquando in febribus
fiendam, licet non sit necessaria 1.
219.b.26
- phlebotomiam in febris sanguinea initio
copiosam non admitti: admitti autē
ubi adfit coctio 1.219.b.31
- phlebotomiam aliquando fieri renul-
sionis causa, & in quibus 1.220.
a.41
- ante phlebotomiam cur balneum noceat
1.220.b.42
- post phlebotomiam exercitari non opor-
tere, sed supinum iacere, nec post eam
balneo uti 1.220.b.50
- phlebotomiam in corpore superabundan-
ti humoribus esse causam ebullitionis
illorum, & curfus, & permixtionis 1.
220.b.58
- phlebotomiam frequentem esse neces-
sariam in sanguine melancholico 1.
220.b.64
- phlebotomiam uenarum pedum, magis
debilitare quam quae in manibus 1.
223.a.29
- phlebotomiam uenarum, quae sunt post
aures, non efficere, ut qui filios gi-
gnunt, eos non gignant 1.223.b.4
- phlebotomiam excusat in febre, & dolo-
re capitis, uentris fluxus superueniens
1.224.b.22
- phlebotomiam fieri quae impediunt 1.
234.b.22
- post phlebotomiam a quibus abstinentiū
2.356.a.39
- phlebotomiam non euacuare materiam
aegritudinis, iudicia 1.663.a.50
- phlebotomiam conuenire in phthisia ca-
tarrho 1.667.b.24.30
- ob phlebotomiam syncope, non est timē-
da 1.680.a.31
- ob phlebotomiam syncope quid indicet
1.680.b.30
- phlebotomiam arteriae partium inferio-
rum, cordis apostemati futuro conse-
re 1.686.a.3
- per phlebotomiam multoties allenantur
nausea, & vomitus 1.742.b.55
- phlebotomiam deuītet hydropicus, quan-
tum potest 1.785.b.4
- phlebotomiam quando hypofarca requi-
rat 1.790.b.39
- phlebotomiam dimittat, quantum po-
test, qui uult cuius multitudinem 1.
905.a.4
- a phlebotomia abstinentum, ex qua ti-
meatur uictoria cholera, & acuitas
eius 2.25.b.30
- a phlebotomia abstinentum ubi uirtutis
debilitas timetur in resistēdo crispis
expectatis 2.27.a.66
- ex phlebotomia multa quid mali contin-
gat 1.218.b.6
- ex phlebotomia syncope accidere in nō
confusio, & quomodo prohibetur 1.
218.b.58
- a phlebotomia in quibus febribus cauē-
dum 1.219.a.52
- in phlebotomia sanguinis color attendē-
dus 1.219.b.12. & a.55
- in phlebotomia cauendum, ne agum ad
humorum cholericorum ebullitionē,
& frigiditatem crudam 1.219.a.14
- a phlebotomia in quibus cauendum 1.
219.b.35
- a phlebotomia super cibo repletionem
cauendam, & quid agendum 1.219.
b.60
- in phlebotomia quomodo minuat do-
lor 1.220.b.1 & 1.222.a.50
- in phlebotomia eligendam esse diem au-
strinum 1.220.b.9
- in phlebotomia neruo percusso quid age-
dum 1.221.a.63
- in phlebotomia quae ligatura conueniens
1.222.a.30
- in phlebotomia restrictio, & ligatura
qualis esse debeat 1.224.a.67
- a phlebotomia uentris solutio saepe exue-
sat 1.663.a.48
- in phlebotomia prima cur aliqui synco-
pim patiatur 1.800.b.40
- ex phlebotomia quibus accidit syncope
1.683.b.39
- ex phlebotomia syncope curatio 1.683.
b.43
- phlebotomus in quibus angustus esse de-
beat 1.220.b.13
- phlebotomus phlebotomum non conse-
quatur, quoniam faciet apostema 1.
221.a.40
- phlebotomus qualis esse debeat 1.224.
a.21

I N D E X

- phlebotomandus qui sit 1.218.a.63
 phlebotomandus quomodo iacere debeat 1.219.a.49
 phlebotomandus non est cui os stomachi debile 1.220.a.25
 phlebotomato si brachium apostemetur, alterum phlebotomandum 1.220.b.54
 phlebotomatum repleri non oportere 1.220.b.48
 phlebotomandi artem exercens quae sibi prae parare debeat 1.222.a.63
 phlebotomandum cur non sit in apostematum initio, sed expectanda sit concoctio 1.218.b.30
 phlebotomandum quando sit in febre putrida 1.219.a.66
 phlebotomandi qui sint gratia praeservationis 1.218.b.3
 phlebotomanda quae uena in renum apostemate 1.868.a.29
 qui phlebotomatur, eius manus in aqua calida ponenda 1.222.a.11
 phlebotomandi qui artem exercet, oportet phlebotomos habere multos 1.222.b.37
 phlebotomatur unusquisque aut propter sanguinis multitudinem, aut propter ipsius malitiam aut utrumque 1.218.a.67
 phlebotomare aegrum cum iam non febricit, tunc melius est, & quando febricit, si non fuerit necessitas, tunc statio est magis conueniens 2.14.a.43
 philonium romanum & eius inuamenta 2.278.a.61
 philonium quandoque confert stomachi ulceribus 1.735.b.20
 philonium cui hepatis debilitati conueniat 1.761.b.49
 philonium quandoque datur in colica ventosa, & euadere facit 1.841.b.47
 philonij Romae descriptio, & dos 2.278.b.17
 philonij persici inuamenta 2.278.b.25
 philonij persici descriptio, & dos 2.278.b.32
 phisticum est calidum in fine secundi, et est in ipso humiditas 1.220.a.51
 phistici sunt vehementis calefactionis 1.756.a.37
 phistici hepati uehementer inuatiui 1.756.a.37
 phisticos non esse graues stomacho 1.756.a.39
 phisticitas unde 1.796.a.19
 phisticinum oleum inuatiuum est omnibus speciebus hydropicis 1.785.b.36
 phlegma frigidius omnibus in corpore est 2.16.b.28
 phlegma naturale est sanguis aliqua conuersione conuersus 2.16.b.64
 phlegma putrescens facit quotidianam, & quae currunt cursu eius 2.18.a.53
 phlegma quandoque putrescit intra uenas, quandoque extra, si extra sit in terpolata, si intra sit continua febris 2.18.a.56
 phlegma non habet sedimentum 1.23.a.29
 phlegma duplex, naturale & non naturale 1.1.a.41
 phlegma naturale est sanguis non plene coctus 1.21.a.44
 phlegma dulce aliud est naturale, aliud non naturale 1.21.a.45
 phlegma naturale corporis comparatione est frigiditatis pauca 1.21.a.46
 phlegma sicuti ab innato calore concoquitur, ita ab extraneo corrumpitur 1.21.a.60
 phlegma non naturale multiplex 1.21.b.22
 phlegma putridum quandoque est vitreum, quandoque acetosum, quandoque dulce, quandoque falsum 2.46.a.34
 phlegma falsum cholericum est 1.21.b.50
 phlegma dulce aliud per essentiam, aliud per admisionem 1.21.b.62
 phlegma falsum fieri non potest ex sola admista aquositate ut Gal. putat 1.21.b.56
 phlegma grossum saporem non habens est crudum 1.22.a.20
 phlegma uitream quandoque facit rigorem sine febre 2.23.b.22
 phlegma falsum fit ex aquositate phlegmatis cum cholera acuta 2.42.a.42
 phlegma in sanguine existens prohibet alimentum corpori adherere 1.177.b.53
 phlegma cur plurimum in stomacho inueniatur, aut generetur 1.696.a.2
 phlegma corrumpit digestionem 1.697.b.51
 phlegma nomere faciens medicamentum 1.707.b.41
 phlegma dulce naturale conuertitur in sanguinem, & nutrit stomachum 1.739.a.19
 phlegma inter diaphragma, & stomachum quando resoluitur 1.782.a.10
 phlegma melius est, ut precipitetur ad femur, non ad partem uescicae 1.782.a.15
 phlegma est humor lubricans 1.813.a.16
 phlegma descendens ad intestina uomitus raro euacuat 1.820.a.24
 phlegma oppilat per se 1.835.b.43
 phlegma facit dolorem intestinorum per se 1.835.a.43
 phlegma est uermium materia, quando calcfit, & putrescit, & multiplicatur in intestinis, & remanet in eis 1.851.a.27
 phlegma generatur per adiutorium ex infusantibus 1.979.b.63
 phlegmatis dulcis naturalis non est membrum proprium ex Galeni sententia 1.21.a.55
 phlegmatis causa efficiens, materialis, formalis, finalis, quae 1.25.b.61
 phlegmatis usus qui 1.21.a.60
 phlegmatis indigentia duplex, una necessaria, altera inuatiua 1.21.a.60
 phlegmatis usus quidam necessarius est, ut sanguini admista aptum cum nutriendis pituitosis partibus reddat 1.21.b.12
 phlegmatis usus inuatiuus, ut humectet inuicturas 1.21.b.18
 phlegmatis falsi causa ex Galeno 1.21.a.51
 phlegmatis falsi causa 1.21.b.42
 phlegmatis acetosi duplex causa 1.21.b.65
 phlegmatis euacuationem caliditas sequitur 1.119.a.12
 phlegmatis redundantis signa 1.137.b.18
 phlegmatis aduersionem qualis urina significet 1.154.b.37
 phlegmatis diuisio & temperamentum 2.37.b.35
 phlegmatis signa 2.387.b.26
 phlegmatis medicamentum & doses 2.395.b.27
 phlegmatis in stomacho curatio 1.707.b.66
 phlegmatis causa 1.851.a.30
 phlegmatis omnibus egritudinibus confert coitus 1.902.a.59
 Phlegmatis superfluitatibus conferentia composita
 Confectio philosophorum dicta materia uitae 2.270.a.66
 Saggenae magna 2.275.b.12
 Confectio de alijs 2.277.a.57
 Diasulfur 2.279.a.16
 Hiera Rusi 2.284.a.53
 Theodoricon magnum 2.284.b.54
 Hiera Gal. 2.285.b.2
 Hiera faneligoris 2.286.a.38
 phlegmati natura propinquius est chylus 1.696.a.4
 phlegmati aduersatur acetum 1.277.a.56
 Phlegmati grosso conferentia composita
 Elethuarium de caphora 2.292.a.15
 Elethuarium de xyloaloe 2.292.a.39
 Elethuarium de cinnamomo 2.292.a.52
 Elethuarium Casaris 2.292.b.36
 Loboc de spodio 2.195.a.50
 Syrupus acetosus 2.296.a.3
 Syrupus de fauis mellis 2.299.a.30
 Pilula propria 2.308.b.63
 Pilula aldurie 2.309.a.11
 phlegma esse medium uomitu inter choleram, & melancholicam 1.206.b.65
 phlegma & melancholicum humorem educentes pilulae 2.352.b.25
 per phlegma Gal. non intelligere aquositatem 1.783.a.27
 phlegma educentes pilulae in colica 1.842.b.21
 phlegma

I N D E X

- phlegma soluentes medicina 1. 842.
 b. 33
 phlegma, & facem simul soluentes me-
 dicina 1. 842. b. 37
 phlegma cibi generantes 1. 851. a. 33
 Phlegma solunt
 Aristolochia 1. 269. a. 15
 Aloe 1. 274. a. 46
 Allium 1. 276. a. 56
 Agaricum 1. 287. a. 49
 Ben cum melle, & eius oleum 1.
 279. a. 13
 Bdellium arabicum cum aqua mellis
 1. 285. a. 32
 Colocynthida 1. 290. b. 37
 Collyrium ex chamepyrios, sicibus,
 aut melle 1. 292. a. 24
 Centaurea minor 1. 300. b. 38
 Cartamus cum melle, & sicibus 1.
 300. b. 57
 Cucumer aspinus 1. 304. b. 16
 Casta fistula 1. 305. b. 38
 Platani cortex grossus cum decocto,
 aut aqua frigida 1. 309. a. 36
 Emblicus 1. 310. b. 2
 Pleuresi frigida conferunt
 Amomum 1. 269. b. 30
 Asa 1. 270. a. 11
 Centaurea cum uino 1. 300. b. 29
 Urtica semen 1. 477. b. 38
 Ephedrum 1. 310. a. 32
 Euphorbium 1. 312. a. 32
 Elleborus niger 1. 313. b. 48
 Urtica alba radix 1. 319. b. 28
 Lycii fructus 1. 319. b. 67
 Cyclamen cum hydromelle 1. 320.
 b. 64
 Ins galli veteris cum cartamo 1. 325.
 b. 12
 Cartamus indum 1. 326. a. 48
 Thymus 1. 331. a. 5
 Carduus 1. 331. b. 26
 Ircos 1. 334. a. 60. & b. 33
 Mantragora lac 1. 337. a. 54
 Lycii fructus recens 1. 335. b. 53
 Lactum inum 1. 335. a. 53
 Torax cum gumma amygdalarum
 1. 344. a. 37
 Myrobalani citrini, & chebuli 1.
 353. b. 25
 Mezerion 1. 355. a. 36
 Polypodium 1. 373. a. 21
 Papaveris spumosi semen 1. 379.
 b. 53
 Sarcocolla 1. 386. b. 22
 Stethados 1. 387. a. 4
 Sal 1. 392. b. 31
 Scammonia radix 1. 394. a. 51
 Cannabis semen 1. 399. a. 1
 Turbit 1. 405. b. 18
 Parthenium cum oxymelle 1. 407.
 a. 48
 Urtica 1. 407. b. 46
 Phlegma educientia composita
 Syrupus acerosus sol. 1. 297. a. 1
 Pilula propriae 1. 308. b. 63
 Pilula Stomachica 2. 309. a. 59
 Pilula aggregatae 2. 309. b. 62
 ex phlegmate acetoso, & melancholia
 appetitus quando multiplicetur 1.
 698. a. 12
 phlegmatica non eradicatur in suis paro-
 xysmis, quin ibi sint reliqua occulta
 2. 18. a. 62
 phlegmatica, & quartana habent frigus
 & non rigorem fortem 2. 23. b. 4
 phlegmatica febris quandoque est paro-
 xysmalis, quandoque continua 2. 46.
 a. 21
 phlegmatica febris saluor est, quae est
 multi sudoris significat enim subtilita-
 tem materiei, & paucitatem eius, et
 raritatem corporis 2. 46. a. 27
 phlegmatica febris quibus plurimum ac-
 cidat 2. 46. a. 38
 phlegmatica multoties incipit cum syn-
 copi 2. 46. b. 36
 phlegmatica a phlegmate falso sicut hor-
 ripilationem, & non facit uehemens
 frigus 2. 46. b. 41
 phlegmatica a phlegmate alicui raro fa-
 cit in principio horripilationem, aut
 frigus aut rigorem 2. 46. b. 44
 phlegmatica scilicet caliditas minor
 est quam magnificat desiderium aer-
 is frigidi, & aliorum frigidorum 2.
 46. b. 46
 phlegmatica continua est similis hellice
 2. 47. b. 47
 phlegmatica differentia a continua 2.
 18. b. 1
 phlegmatica principium ad minus est
 18. dierum 2. 46. a. 26
 phlegmatica eradicatio in pluribus est
 intra 64. dies 2. 46. a. 26
 phlegmatica febris longior pars est aug-
 mentum 2. 46. a. 31
 phlegmatica febris declinatio est lon-
 gior declinatione tertiana plurimum
 2. 46. a. 43
 phlegmatica febris periodica signa 2.
 46. b. 13
 phlegmatica a phlegmate vitreo, & ace-
 roso frigus valde multiplicatur 2.
 46. b. 15
 phlegmatica rigor est uehementior, si sit
 a phlegmate vitreo 2. 46. b. 17
 phlegmatica frigus fit propter illud, quod
 adhuc non putruit, horripilatio pro-
 pter id, quod putruit 2. 46. b. 25
 phlegmatica febris caliditas quare di-
 uersa 2. 46. b. 56
 phlegmatica febres sunt multae oppila-
 tionis 2. 47. a. 10
 phlegmatica febres sunt nullius, aut pau-
 ci sudoris 2. 47. a. 15
 phlegmatica febris pulsus quales sunt 2.
 47. a. 28
 phlegmatica febris una est alba, subti-
 lis propter multitudinem oppilatio-
 num 2. 47. a. 40
 phlegmatica paroxysmus plurimum est
 horarum 18. 2. 47. a. 57
 phlegmatica paroxysmi dimissio est 6.
 horarum, neque est dimissio mundi-
 2. 47. a. 58
 phlegmatica continua signa 2. 47.
 b. 40
 phlegmatica periodica paroxysmus non
 euacuatur a residuo, aerum est occul-
 tum, non apparet 2. 47. b. 48
 phlegmatica febris cura 2. 50. b. 19
 phlegmatica cura diuersificatur secun-
 dum horas suas scilicet principium,
 augmentum, statum, & declinationem
 2. 50. b. 21
 phlegmatica cura diuersatur secundum
 apparitionem digestionis in ea 2. 50.
 b. 25
 phlegmatica febris iuuamenta maxima
 sunt fames & somnus super famem,
 & exercitium super famem 2. 50.
 b. 43
 phlegmatica regimen in subtilitate, &
 grossitate secundum statum ipsius di-
 gitur, vide 2. 50. b. 50
 phlegmatica feb. principio conuenientia
 medicamenta, quae 2. 51. a. 10
 phlegmatica feb. non conueniunt quae
 debilitant, & solunt subtilem aqua
 prunorum & c. 2. 51. a. 46
 phlegmatica maxime conferre frictio-
 nem 2. 51. b. 29
 phlegmatica febri mirabile est semen
 urticae, & agaricum 2. 52. b. 18
 in phlegmatica febris declinatione bal-
 neum est iuuatum 2. 52. b. 59
 ad phlegmatica feb. longitudinem tro-
 chisci 2. 53. a. 43
 phlegmatica continua, quae nominatur
 laica, cura 2. 54. a. 33
 phlegmaticam quae significat 2. 57.
 a. 61
 in phlegmatica febre splen solet magni-
 ficari, & eructatio acerosa abundat
 2. 47. a. 61
 in phlegmatica feb. ante tres dies ip-
 sus mouere non licet 2. 50. b. 34
 in phlegmatica feb. non esse expectanda
 digestionem, sed paulatim euacuanda
 2. 51. a. 40
 in phlegmatica feb. nomitum provocan-
 tia maxime conferunt, quae sunt apri-
 dae 2. 51. a. 56
 phlegmatica febrienti post deimitigat-
 tum conceditur vinum subtile, quia
 confortat calorem imatum, & suad-
 re facit 2. 52. a. 13
 phlegmaticarum febrium nomina diuer-
 sa 2. 47. b. 54
 phlegmatica materia signa 1. 97. 2.
 b. 61
 phlegmatica materia in stomacho signa
 1. 701. b. 52
 phlegmatica apostemat quandoque cum
 duritie incipit 1. 95. a. 17
 phlegmatica apostemata melancholicis
 quandoque sunt similia 1. 95. a. 41
 phlegmatica apostematis matris signa
 1. 95. b. 10
 phlegma-

I N D E X

- phlegmatici apostematis matricis curatio 1.955.b.17
 phlegmatici apostematis renum cause 1.870.a.48
 phlegmatici apostematis renum signa 1.870.a.53
 phlegmaticum vomitum valde sedat mihi 1.744.b.46
 phlegmaticorum apostematum dua species 1.92.a.20
 phlegmaticorum morborum catalogus 2.399.a.23
 phlegmaticorum morborum cura 2.399.a.50
 phlegmaticos humores, si fuerint mixti cum sanguine, per sectionem uene esse euacuandos: secus si viscosi, et frigidi fuerint 1.206.a.37
 Phlegmaticas superfluitates stomachi mundificat
 Aloes 1.274.a.30
 Phlegmaticis feb. plurimum nocet aeris excessus tum frigidus, tum calidus 2.55.a.12
 Phlegmaticis doloribus conferentia composita
 Hiera buxus 2.286.a.54
 Pilule fœtidæ alchindi 2.308.a.40
 Pilule de dende 2.309.a.31
 Phlegmaticis omnibus aggritudinibus confert
 Melissa 1.282.a.55
 Spica 1.396.b.42
 Phlegmaticis egritudinibus conferentia composita
 Theriaca magna 2.265.b.60
 Mirhydatum 2.268.b.23
 Diastulur 2.279.a.16
 Confessio Asaieri 2.283.a.9
 Hieralogodon 2.284.a.8
 Hiera Ruffi 2.284.a.53
 Hiera Archigenis 2.284.b.11
 Theodoricon 2.285.a.9
 Diacorynium 2.286.b.49
 Pilule filij Albarath 2.309.b.24
 Phlegmon fit a sanguine laudabili grosso 2.107.b.44
 Phlegmon accipit carnem & cutē simul & est cum pulsatione 2.107.b.45
 Phlegmon qui est a sanguine subtili, & accipit cutem solam, & non est cum pulsatione, est spina 2.107.b.46
 Phlegmon malus, & fraudulentus fit a sanguine subtili, malo, & est phlegmo erysipelatosus 2.107.b.53
 Phlegmon aduenit membro, in quo sunt nervi, quibus sentit 2.109.a.19
 Phlegmon, cum est in membro sensibili sequitur ipsum dolor vehemens 2.109.a.25
 Phlegmon de quibus dicatur 2.109.a.30
 Phlegmon raro est simplex 2.109.a.38
 Phlegmon habet causas antecedentes, et primitiuas 2.109.a.41
 Phlegmon, qui non tendit ad declinationem, neque facit sanem, mortificat membrum, & putrefacit ipsum 2.109.a.58
 Phlegmon malus a quibus causis fieri possit 2.109.a.62
 Phlegmon a causa primitiua, aut inuenit mundificationem corporis, aut repletionem 2.110.a.21
 Phlegmon quomodo differat ab erysipela 2.112.a.10
 Phlegmonis signa, & cause 2.109.a.15
 Phlegmonis nomen in græco est commune omni inflammationi 2.109.a.30
 Phlegmonis materia declinat ad membrum propter dolorem, & debilitat 2.109.a.48
 Phlegmonis augmentum, & status, et declinatio quomodo cognoscantur 2.109.a.53
 Phlegmonis cura 2.110.a.17
 Phlegmonis cura a causa primitiua 2.110.a.19
 Phlegmonis cum mundificatione corporis cura 2.110.a.23
 Phlegmonis cum repletionem corporis cura 2.110.a.33
 Phlegmonis a causa antecedente cura 2.110.a.44
 in phlegmonis cura primo incipiendū cū repercussus in augmento cum mollificationis, & humectantibus in fine cū exsiccantibus 2.110.a.58
 Phlegmonis, rubedo est ad nigredinem, vel viriditatem declinans, in profundo magis existens 2.112.a.13
 Phlegmonis apostema profundatur in carne 2.112.a.25
 Phlegmonis inflammatio est minor illa erysipela 2.112.a.34
 Phlegmonis dolor fit propter tensionem, & est maior dolore erysipela 2.112.a.41
 Phlegmonis hepatis signa 1.768.b.65
 Phlegmoni magis necessaria est euacuatio 2.112.b.42
 Phrenesis in lethargiam quum mutatur, maioris est malitiæ dispositio 1.95.a.22
 Phrenitis quæ minentur 1.191.a.35
 Phrenitidis accidentia ab accidentibus pleuritidis quibus notis distinguantur 1.650.a.66
 Phthisis quæ 1.673.a.62
 Phthisis, vide pulmonis ulcera
 Phthisis aliquando fit ex uariolis in pulmone 2.76.a.59
 Phthisis hæreditarius est quandoq; morbus 1.95.a.34
 Phthisis curatur cum desiccationis 1.234.b.6
 Phthisis vlcus in pulmone 1.658.a.38
 Phthisis quomodo quandoque capiat, & eius curatio 1.658.b.64
 Phthisis quandoque multiplicatur, quando estati boreali sic succedit autumnus pluuiofus 1.659.a.49
 Phthisis in qua atate multiplicetur 1.659.b.17
 Phthisis cur multiplicetur in frigida regione 1.659.b.20
 Phthisis multiplicatur in autumno 1.659.b.23
 Phthisis, in qua accidit, sputum sanguinis curatio 1.669.b.15
 Phthisis quo differat ab hectica 1.673.a.63
 Phthisis causa 1.659.a.33
 Phthisis signa 1.659.b.54
 Phthisis quando uera 1.660.a.7
 Phthisis, & peioris ulcerum curatio 1.667.a.53
 Phthisis cura alia uera, alia blandiens 1.667.b.9
 Phthisis medicinis mel est uehiculum 1.667.b.59
 Phthisis uictus ratio 1.668.a.54 & 669.a.52
 in phthisis sine intestinorum rugitus est ob casum uirtutis 1.834.a.23
 Phthisim præcedit aliquando, & sequitur febris quintana 2.60.a.60
 Phthisim unguium curuare significari 1.130.b.6
 ad phthisim empyematis permutationis signa 1.657.a.64
 ad phthisim qui sint preparati 1.659.a.64
 ad phthisim preparati a quibus rebus cuodiendi 1.659.b.40
 Phthisim si quis habet, & apparet super spatulas eius granum, sicut faba, moritur post quinquaginta duos dies 1.660.a.53
 Phthisim habenti qui uentris fluxus accidat 1.312.a.46
 in phthisi sputi differentia 1.660.a.29
 in phthisi mortis signa 1.660.a.41
 in phthisi a catarrho conuenit phlebomima 1.667.b.13.31
 in phthisi fluxus liquefaciens qualiter curetur 1.827.b.63
 Phthisi confert
 Cancræ fluuiialis caro & proprie cum lacte asine, & ius eius 1.298.a.1
 Lutum armenum 1.341.b.52
 Stercus vaccinum 1.390.a.38
 Phthisi conferentia composita
 Ariston magnum 2.276.a.62
 Phitium romanum 2.278.b.10
 Alchelhclengi magnum 2.280.b.4
 Loboc de spodio 2.295.b.2
 Trochisci de camphora 2.303.b.46
 Medicamen 2.318.a.35
 Phthisica mulier quantum adiuuata sit ex zuechari rosati usu 1.668.b.5
 Phthisicus lactis poru urens, quid obseruare debeat 1.668.b.37
 Phthisicum posse uiuere per multos annos 1.958.b.56
 Phthisicis ualde con ferre zuecharum rosatum 1.668.a.60
 M Phthisis

I N D E X

phthibificis lac ualde conferre 1. 668.
b. 15
phthibificis lac magis conueniens quod 1.
668. b. 22. & 669. a. 11
phthibificis lac commodum a quibus inul-
getur, animalibus qui uictus institue-
dus 1. 668. b. 20
phthibificis cum lac asine dandum est,
qualis asina eligenda 1. 668. b. 44
phthibificis lac dandum quomodo mul-
gendum, & que quantitas danda 1.
668. b. 46
phthibificis autumnus malus 1. 101. b. 30
phthibificis cum lac caprinum dandum,
quid ei commissendum 1. 669.
a. 17
phthibificis quando lac acidum dandum
1. 669. a. 31
pilis usus ad impinguandum 2. 257.
b. 8
pilis oleum quomodo fiat 1. 373.
b. 64
pigrum asserunt vinctuosa 1. 178.
a. 30
pilis non nascitur supra carnem duram
loco cutis ortam 2. 141. a. 15
pili ex vapore sunt fumosi 1. 16. b. 13
pili scitiores in corpore sunt rebus alijs
1. 16. b. 12
pili multi in puero melancholicum cum
fore significant 1. 134. a. 17
pili multi in senem melancholicum cum
esse significant 1. 134. a. 19
pili corporis, & pectoris, quare multipli-
cantur in preparatis ad caluitium 2.
231. a. 56
pili non nascuntur aliquando propter ve-
hementiam raritatis pororum 2. 231.
a. 63
pili supercilliorum non cadunt velociter,
quia eorum origo est iussa, cartilagi-
nosa 2. 231. b. 17
pili pectoris quales qualem cordis tem-
peraturam significant 1. 672. a. 30
pilorum aggritudines quae 1. 93. b. 50
pilorum color varijs causis immutatur 1.
93. b. 55
de pilorum generatione, & defectu 2.
231. a. 24
pilorum ortum, quae prohibent 2. 233.
b. 33

Pilorum ortum prohibet in-
sanibus
Faba cortex, quando fit ex ea empla-
strum super femur 1. 315. a. 44

Pilorum ortum prohibet
Sanguis ranarum viridum 1. 388.
a. 63
Cicutia 1. 400. a. 18
Pilorum additorum ortum prohibet
Fumus thuris, & terebinthinae 1.
315. b. 58
pilos quae faciant nasci 2. 232. b. 66
pilos abradentia 2. 233. a. 42
pilos incrispantia 2. 233. b. 63

Pilos nasci facit
Ladanum 1. 313. b. 26
Ruta syluestris gumma 1. 405. a. 54
Vitrum cum oleo sambacino 1. 409.
a. 38
Pilos extrahunt
Vitis syluestris lachryma cum oleo.
1. 409. a. 15
Volubilis magna lac 1. 410. a. 2
Pilos abradunt
Arsenicum 1. 268. b. 2
Cyperus indus cum croco 1. 297. a. 51
Leporis marini caput 1. 339. a. 51
Lacticinum 1. 343. b. 25
Pilos rubificat
Verbascus syluestris 1. 282. b. 67
Lycium 1. 339. b. 30
Serapinum 1. 379. a. 35
pilis nullum animal nutritur, aut id val-
de est rarum 1. 16. b. 20
pilis nutriti vesperilionis aliqui existi-
mant 1. 16. b. 22
ex pilis, hepatis dispositionum signa 1.
752. a. 35
pinguis cibis satiat velociter 2. 260.
b. 10
pinguis magis defectus est a coitu, quam
extenuatus 1. 905. a. 2
pinguia non conueniunt in cura combu-
stionis 2. 154. a. 40
pinguia corpora quamuis laborent, &
debilitentur a motu, tamen per id
quod associatur eis de significatione
humiditatis significant longiuitatem
vite 2. 260. a. 38
pinguium medicina non penetrant ad
membra lesa, cum curantur 2. 260.
a. 43
ut pingues reddantur qui macri sunt 1.
190. a. 6
pingues in prima aetate sunt expositi apo-
plexia, & paralyti, & pulsui cordis,
& diarrhoea, & malicia anhelitus, et
syncope, & febribus malis 2. 260. a. 29
pingues mulieres non concipiunt 2. 260.
a. 40
pingues mulieres si concipiunt abortiun-
tur 2. 260. a. 42
pinguescere volentibus facit vinum gros-
sum & dulce 1. 179. b. 36
Pinguem faciunt
Amygdale dulces 1. 271. b. 31
Bcen 1. 279. b. 65
Butyrum 1. 284. a. 67
Citrui decoctio 1. 286. a. 23
Anatis adeps 1. 296. a. 20
Ficus 1. 322. a. 51
Pini granum 1. 326. b. 22
Hyssopium 1. 334. a. 6
Lac 1. 347. a. 32
Pix apposita 1. 374. a. 8
Panis de frumento nouo 1. 380. b. 3
Sesamum 1. 397. a. 14
Zurumbet 1. 412. a. 13
pinguedo inter frigidas partes corporis
reponitur 1. 16. a. 45
pinguedo & adeps frigiditatem semper

significanti 1. 133. a. 58
pinguedo corporis cum persenerat, ita
quod non facit accidere nocivum
non abhorreas eam 2. 277. a. 4
pinguedo superflua est compes corporis
a motu, & accumulatione 2. 260.
a. 12
pinguedo superflua coarctat uenas, qua-
re oppilat spiritui vias suas 2. 260.
a. 13
pinguedo superflua corrumpit comple-
xionem spirituum 2. 260. a. 17
pinguedo superflua aliquando est cau-
sa scissionis uena perniciose 2. 260.
a. 20
pinguedo anatis dolorem maxime sedat
etiam profundum, & est melior pin-
guedinibus auium 1. 266. a. 37
pinguedinis & adipis diminutio semper
caliditatem significat 1. 133. b. 1
pinguedinis materia sanguinis est im-
puritas 1. 133. b. 4
pinguedinis causa effluix est frigiditas
1. 133. b. 4
pinguedinis suscepiuora corpora sunt
quae de eis meliorem habent cutem
2. 256. b. 58
pinguedinis causa 2. 256. b. 58
pinguedinis superflua nocumenta 2.
260. a. 24
pinguedinis, & adipis nutrimentum qua-
le 1. 95. b. 53
pinguedini superflua accidunt consti-
tutio anhelitus, & pulsus cordis 2.
260. a. 22
pinguedini superflua succurritur cum phle-
botomia 2. 260. a. 23
pinguedinem superflua ab euacuatio-
ne prohibere 1. 202. b. 1
pinguedinem abhorreas in via superflui-
tatis, licet non appareat eius nocume-
tum, repente aduenit 2. 257. a. 2
de pinguedine superflua 2. 260. a. 9
pinguedine repleti, uide Impinguiti
pinguedine superflua repleti expositi sunt
morti repentine 2. 260. a. 24
pinguium multum appetitus est debilis
2. 260. a. 42
pini granum magnum est aequale, ad ca-
liditatem declinans, & augmenatur
humiditas ipsius 1. 326. b. 12
pini granum paruum est calidum, et hu-
midum in tercio 1. 326. b. 14
pini gumma est calida ad tertium, sicca
in primo 1. 326. a. 64
pini grana sunt nociua stomacho 1. 710.
b. 21
piper album confortat stomachum plus-
quam duas aliae species 2. 287. a. 9
piper album bonum quale fit 2. 287.
a. 12
piper longum est calidum in tercio, sic-
cum in secundo 1. 377. a. 54
piper est ex medicinis magis inuatiuis di-
gestionis 1. 727. a. 47
piperis ad lapidem uiriliter 1. 877.
a. 30
piscis

I N D E X

- pisces comedendi non sunt post exerci-*
tium laboriosum 1.175.b.25
pisces cum lacte edendi non sunt 1.178.
a.52
pisces cum lacte comesti ad lepram du-
cunt 1.178.a.54
pisces qui meliores 1.375.b.18
piscium frigidorum nocumenta, & cura
2.209.b.17
piscium caro quamvis frigida sit, salita
tamen calefacit 1.246.a.16
piscium natura, & facultas 1.376.a.13
pinna, vide Pblegma
pir yusam, & laurcolam corrigit lac aci-
dum 1.110.b.34
pilule, & decoctiones magis trahunt à
longinquo, quam biera 2.283.a.58
pilule, & decoctiones sunt minus salua
quam biera 2.283.a.54
pilule ad ventositatem grossam 2.307.
b.65
pilule fetide magna 2.308.a.7
pilule fetide maiores 2.308.a.21
pilule fetide minores 2.308.a.31
pilule fetide Al Kindi 2.308.a.38
pilule de capsia maiores 2.308.a.58
pilule de capsia minores 2.308.b.8
pilule de capsia ex alia descriptione 2.
308.b.20
pilule de eupatorio 2.308.b.31
pilule proficui 2.308.b.37
pilule aliacbelic abstergentes pblegma
308.b.62
pilule alduriæ ad odorem bonum 2.
309.a.9
pilule ad ventositatem, & debilitatem
stom. 2.309.a.18
pilule de dende ad torturam 2.309.
a.29
pilule stomachica Alkindi 2.309.
a.55
pilule Albaromachi mundificantes ca-
put 2.306.b.6
pilule filij Albarith ad morpheam 2.
309.b.21
pilule filij Hubeize ad ventos. 2.309.
b.43
pilule aggregatiue 2.309.b.61
pilule cum euphorbio ad aquam citrinā
2.310.a.19
pilule ad febrem chronicam 2.310.
a.34
pilule aliæ ad febrem chronicam 2.
310.a.44
pilule aliæ ad febrem chronicam 2.
310.a.51
pilule aperientes oppil. 2.310.a.63
pilule de serapino 2.310.b.5
pilule de opopanaco Salom. 2.310.
b.12
pilule de euphorbio ad paralyism 2.310.
b.24
pilule inde cum muscho 2.310.b.30
pilule salua mundificantes caput 2.
319.a.46
pilule ad dolorem capitis ex melan. 2.
319.a.46
pilule ad dolorem capitis ex pbleg. 2.
319.a.51
pilule ad aggritudines canna 2.326.
a.67
pilule ad tussim 2.327.b.33
pilule aliæ ad tussim 2.327.a.44
pilule frangentes lapidem 2.332.a.5
pilule cum alsefra ad podagram &c. 2.
332.b.54
pilule aliæ cum alcanna ad podag. 2.
332.a.3
pilule humorem melancholicum a toto
corpore educentes 2.352.b.9
pilule pblegma & melancholiam edu-
centes 2.352.b.26
pilule melancholiam a corde & capite
educentes 2.352.b.38
pilule pblegma & melancholiam a cor-
de & capite educentes 2.352.b.52
pilule de mezerion sunt ultime in asili-
te 1.789.a.31
pilule de reubarbaro ventris solutioni in
hypofarca conueniunt 1.790.b.59
pilule soluentes pblegma in colica 1.
841.b.21
pilularum de agarico descriptio 1.632.
b.17
pilule ad alia 1.858.b.39
pilule de sandaraca 1.858.b.45
pilule de sandaraca coitum commouent
1.858.b.51
pilule quomodo commodè exhiberi pos-
sunt 1.210.a.55
pilule cum quibus apozematibus dandæ
1.210.b.14
pilule quæ non dandæ, & quæ dandæ 1.
214.b.52
pilularum de bdellio inuamentum in hæ
morrhoidibus 1.856.b.27
in plaga quæ sectio faciendæ. 1.230.
a.40
Plagis conferunt
Balanstia 1.284.a.45
Glandis folia 1.323.b.20
Gentiana 1.324.a.26
Gramen 1.327.b.29
Hypericum 1.335.a.16
Polium 1.373.b.2
Sarcocolla 1.386.b.12
Spongia infusa in aceto 1.387.a.31
Sanguis draconis 1.388.a.31
planta noctis quid 2.252.b.10
planta noctis nominatur, quia plurimum
accidentium eius est in nocte 2.252.
b.22
planta noctis cause 2.252.b.14
planta noctis accidentia 2.252.b.22
planta noctis cura 2.252.b.29
plantago est frigida, & sicca in tertio 1.
345.a.9
platan cortex, & nux sunt uehementis
siccitatis, & sunt frigidi in primo 1.
308.b.17
pleuresis quid 1.647.b.1
pleuresis quomodo terminetur, & ad
quos morbos permutetur 1.647.
b.31
pleuresis quo tempore plurimum acci-
dat 1.648.b.30
pleuresis in quibus minus contingat 1.
648.b.41
pleuresis in prægnantibus perniciofa 1.
648.b.47
pleuresis quibus modis interficiat 1.648.
b.58
pleuresis, cui accidit sputum sanguinis,
qualiter curanda 1.648.b.63
pleuresis, & apostema hepatis quibus si-
gnis distinguantur 1.650.a.30
pleuresis cum quibus infrigidanda 1.
664.a.32
pleuresis quæ species sit deterior 1.648.
b.6
pleuresis signa 1.649.b.62
in pleuresis principio tussis cum sputo est
laudabilis ualde 1.650.a.10
pleuris pura, & non pura signa 1.
651.a.1
pleuresis curatio 1.660.b.26. & 1.662.
a.52. & 1.664.a.32
pleuresis uictus ratio 1.663.a.22. & 1.
664.a.65
pleuresis crises qualiter cognoscantur 1.
654.a.6
pleuresis apostema multoties sanatur,
sed remanet febris ob imperfectam
mundificationem 2.77.a.47
pleuresis signa 2.77.b.4
pleuresis crisis quadoque fit per fluxum
sanguinis narium, quandoque non 2.
84.a.12
pleuresis conferre sanguinis narium fluxu
1.654.b.39
pleuresis quæ medicinis purgantes conue-
niant, & quæ non 1.662.a.67
Pleuresi conferunt
Gentiane succus 1.324.a.32
Ireos 1.334.b.14
Syrupus de nenuphare 1.364.b.48
Oua sorbilia 1.367.a.20
Pix 1.374.a.31
Viola syrupus 1.408.a.8
Pleuresi conferentia composita
Alchochin 2.278.a.47
Loboc de papauere 2.295.a.37
Aqua mellis 2.297.b.18
Syrupus 2.299.a.21
ad pleuresim raro permutatur peripneu-
monia, sed e contrario 1.648.b.27
pleuresim quandoque assimilari aposte-
mati hepatis, quandoque sifsem 1.
648.b.51. & 1.658.b.22. & 1.
650.a.57
in pleuresi quæ signa salutis, & quæ ma-
la 1.651.b.17
in pleuresi sputum multiplicanti quæ 1.
664.a.43
in pleuresi quando cauterizandum, &
quomodo 1.666.b.67
in pleuresi digestio sputi est magis signi-
ficatiua salutis quam digestio aque 2.
89.a.20
pleuritis, & peripneumonia quibus si-
gnis distinguantur 2.650.a.52
pleuritis M 2

I N D E X

- pleuritis cur ut plurimum fiat a chole-
ra, peripneumonia a phlegmate 1.
65.a.b.13
- pleuritis, & hepatis apostema calidum
quibus signis distinguantur 1.768.
b.15
- pleuritidis causa 1.647.b.8
- pleuritidis a grosso nutrimento curatio
1.649.a.8
- pleuritidis accidentia ab accidentibus
phrenitidis quibus notis distinguan-
tur 1.650.a.67
- pleuritidis temporum designatio 1.652.
a.35
- pleuritidis causarum signa 1.652.b.56
- pleuritidis permutationis signa 1.653.
a.14
- pleuritidis aliquando accidere phreniti-
dis accidentia horrenda 1.650.a.57
- Phrenitidis conferunt
- Cucurbita 1.203.b.35
- Sylvestrium cum aceto, & oleo ros.
1.364.b.6
- pleuritidem peripneumonia simili 1.
650.a.27
- in pleuritide cur secundum plurimum
sint paroxyismi tertius 1.547.b.13
- in pleuritide cur virtus roboranda 1.
647.b.57
- in pleuritide, & peripneumonia que a
phlebotomia excusant 1.649.a.11
- in pleuritide sputum quod laudabilius 1.
653.a.63
- in pleuritide sputum quod deterius 1.
653.b.10
- in pleuritide ex sputo indicia 1.653.
b.18
- in pleuritide quod sputum significet lon-
gitudinem aggritudinis 1.653.b.39
- in pleuritide sputum significans permi-
ttem 1.653.b.40
- in pleuritide que uena secunda 1.660.
b.9
- in pleuritide magis conuenire phleboto-
miam, quam medicamentum 1.662.
b.5
- in pleuritide quando sanguis mittendus
& quando medicamentum exhiben-
dum 1.662.b.20
- in pleuritide euacuandum quod indicet
1.662.b.27
- in pleuritide quid necessarium esse eua-
cuationem indicet 1.662.b.27
- in pleuritide quando necessarium uti cly-
steribus 1.662.b.51
- in pleuritide phlebotomia qualiter admi-
nistanda, cum non est maturatio 1.
663.a.43
- in pleuritide multoties excusat solutio
uentris omni die semel, aut bis, a phle-
botomia 1.663.a.47
- in pleuritide humida emplastra quum
non inuant, non nocent & sicca si
nocent, nocent magnifice 1.664.
b.66
- pleuriticis conualescentes quomodo regen-
di 1.665.b.14
- pleuriticis si reciduant, moriuntur 1.
665.b.18
- pleuriticorum doloribus summe confer-
re uentefas 1.665.a.27
- pleuriticorum anhelitus uehemetia quo
modo succurrendum 1.665.a.62
- pleuriticis quando sanguis extrahendus
usque ad mutationem coloris, & qua
do non 1.662.a.59
- pleuriticis cum fit sanies quid agendum
1.664.b.13
- plumbum usum est uenenum oppilans
uias anhelitus i corpore 2.198.b.53
- plumbum humidum esse signum 1.262.
b.49
- plumbi limaturam bibenti que nocumen-
ta accidunt 2.201.a.30
- plumbi limatura assumpta cura 2.201.
a.14
- pluuiarum multitudo ventrem soluit 1.
813.a.29
- podagra quid 1.970.b.46
- podagra hereditarius est quandoq; mor-
bus 1.95.a.33
- podagra plurimum in primis accidet,
cui accidunt dolores iuncturarum 1.
970.a.15
- podagra redit uelociter qualibet ex cau-
sa 1.970.b.16
- podagra est ex eis, que hereditantur 1.
970.b.29
- podagra cholericca attrahit mortem subi-
to 1.970.b.61
- podagra confert plus alijs oleum vulpi-
num 1.121.a.59
- Podagra conferunt
- Asinus flos cum farina bordei 1.
265.a.52
- Aristolochia, proprie rotunda 1.
268.b.65
- Amomum 1.269.b.23
- Accetum cum sulphure 1.277.b.4
- Bulbus 1.281.a.16
- Bitumen iudaicum 1.285.b.17
- Coloquintida folia 1.290.b.21
- Chamepytios cum hydromelle 1.
292.a.15
- Caulis cum fenugraco 1.294.a.30
- Ius carnis leporis 1.295.a.33
- Ius vulpis 1.296.a.36
- Calamentum 1.299.a.59
- Cucumer asinus cum aceto 1.304.
a.48
- Cassa fistula 1.305.b.31
- Endiua 1.311.a.48
- Faba cum adipe porci 1.315.a.53
- Ferri crugo cum uino 1.317.a.5
- Cyclamen 1.320.b.49
- Gagates 1.329.a.61
- Salicis decoctio 1.329.b.36
- Sanguis menstruus 1.330.a.12
- Sperma hominis, & lac eius cum opio,
& cum cera, & oleo 1.330.a.13
- Parietaria cum cerato 1.332.a.33
- Electri Romani folia 1.332.b.31
- Hermodactylus 1.333.a.49
- Hysquium 1.334.a.11
- Lutum sanium 1.342.a.20
- Ari radix cum stercore vaccino 1.
345.b.53
- Lens cum sauech 1.349.b.7
- Laetuca asini 1.351.a.29
- Muscus 1.353.b.56
- Opium cum vitello oui asiat, et pro-
prie cum lacte 1.366.a.64
- Opopanax 1.367.b.53
- Oleum vetus 1.369.b.46
- Ostracum 1.371.a.52
- Hordeum cum cydonijs, & aceto 1.
371.b.57
- Tsylim 1.272.b.16
- Ponia 1.377.b.43
- Papauer campestre cum lacte 1.379.
b.6
- Ruta 1.381.b.51
- Sanguis menstruus calidus 1.388.
b.9
- Spuma maris rosea cum cera, & oleo
rosaceo 1.389.b.19
- Stercus caprarum cum adipe porci 1.
390.a.13
- Sulphur cum nitro, & aqua 1.391.
b.16
- Sal 1.392.b.8
- Cicuta 1.400.a.21
- Sacculus 1.401.a.46
- Spina alba 1.401.a.60
- Horminum 1.404.a.54
- Ruta syluestris gumma 1.405.a.63
- Testa libani 1.406.b.29
- Podagra conferentia composita
- Sotira confecti 2.270.a.11
- Confectio Hermetis 2.274.a.7
- Confectio Anacardi 2.276.a.21
- Confectio Kabib regis 2.279.a.63
- Medicina nominata donum Dei 2.
282.a.35
- Hieralogodon 2.284.a.10
- Theodoricon cum nucis muscata 2.
285.a.42
- Electuarium indum 2.291.a.8
- Electuarium musuacobi 2.291.
b.7
- Electuarium indum aliud 2.292.
a.63
- Electuarium Casaris 2.292.b.36
- Emplastrum 2.315.a.11
- Pilula feridis maiores 2.308.a.23
- Pilula feridis alchindi 2.308.a.39
- Pilule de casta minores 2.308.b.11
- Sal solutius 2.309.a.45
- Pilule de euphorbio 2.310.a.47
- Pilule de euphorbio 2.311.a.47
- Oleum regis David 2.313.b.17
- Oleum de euphorbio 2.313.b.31
- Emplastrum proprium 2.332.b.42
- Medicamen 2.332.b.47
- Emplastrum 2.332.b.55
- Pilule ex alseira 2.333.a.3
- Pilule ex alseira 2.333.a.3
- Medicamen de hysquiamo Antio. 2.
333.a.24
- Sotira 2.338.a.20
- Scellitbe 2.338.a.20

I N D E X

- Confectio philosophorum* 2.318.
Confectio Hermetis 2.318.a.21
Anacardinum 2.318.a.22
Confectio hiee Archigenis 2.318.
Theodoricon 2.318.a.23
Electuarium de massacumia 2.318.
Emplastrum 2.318.a.24
Electuarium indum 2.318.a.24
Electuarium Casaris 2.318.a.24
Oleum de storace 2.318.a.25
Electuarium phlegmaticum 2.318.
Medicina Kebet regis 2.318.a.28
Hiera picra 2.318.a.28
Oleum assled 2.318.a.29
Oleum alcheised 2.318.a.29
Kamised 2.318.a.29
Oleum albelchelengi 2.318.a.30
Kelchelengi 2.318.a.31
Hiera catagini 2.318.a.32
Pilula de capsia 2.318.a.33
Sal 2.318.a.33
ad podagram reliqua *Spiciantia uide in*
Iuncturarum dolorem
podagram quartana saepe curat 1.95.
podagram & *iuncturarum dolorem in*
habentibus quando apparēt uarices,
est eorum sanatio per eas 1.970.a.39
podagram habentibus prolongantur osea
testiculorum 1.970.b.60
in podagra & arthriticis doloribus uri-
na multa in fine cum hypoplasti muc-
laginosa plurima bonum 1.158.b.4
in podagra quæ præseruatio conueniat
1.807.b.67
podagrici ad spasimum non perueniunt 1.
955.b.29
peonie operationem qua epilepsiam de-
struit, a forma specifica esse 1.112.
peonie facultates 2.349.a.4
polium minus est calidum in tertio, sic-
cum in secundo, maius est calidum, et
siccum in secundo 1.373.a.65
pollutio in principio agitudinis signifi-
cat longitudinem 2.62.a.51
pollutio in fine agitudinis, est laudabi-
lior 2.92.a.53
pollutio in principio agitudinis longi-
tudinem indicat 2.100.b.14
pollutionis multa causa 1.912.a.3
pollutionis multa curatio 1.912.a.7
Polypodium 1.200.b.20
Polypodium laticat & quomodo 2.
248.b.60
Polypodium calidum est in secundo, sic
cum in tertio 1.373.a.15
Polypodi apozyma 1.206.b.22
poma calidis cordis affectibus proficua
2.357.a.12
pondera facere proprietatem medicina-
rum nemo scit 2.261.a.27
ponderum descriptio 2.333.a.53
pontica res exasperant quia constringūt
1.123.b.24
poplitis musculorum anatome 1.58.
a.49
poplitis rotula fractura, & eius curatio
2.197.b.50
porcus luti animal quale sit 2.229.
a.65
porcellorum caro qualis 1.296.a.8
porci syluestris caro est melior inter syl-
uestria 1.295.b.26
porci syluestris caro qualis 1.296.
b.2
porci domestici caro qualis 1.296.
b.2
porci, et hominis sanguis, & caro sunt si-
milia in omni re 1.388.a.40
porci calcaneus in uentosa punctione in-
testinorum est mirabilis iuuamenti 1.
833.a.44
poros oppilat frigus, & redire facit ma-
terias retro 2.75.a.18
poras opplantia 2.255.a.12
pororum spissitudo cui accidit velociter
cibis raris nutriendus 1.195.b.41
pororum raritas, & amplitudo aliquan-
do est causa, quod pili non nascentur
2.231.a.63
pororum est calidum in tertio siccum in
secundo 1.374.a.58
portulaca frigida est in tertio, humida
in fine secundi 1.372.b.34
portulacæ semen trium drachmarum
ponderare cum aceto sitim sedat 1.
192.a.38
portulacæ semini inest proprietates in re-
solvendo apostemata, & duriæ sple-
nis 1.802.b.21
portulacam aliquando sputum sanguinis
statim sistere 1.946.a.10
portonarius 1.691.b.63
portonarius quousque claudatur, & quo
usque aperiatur 1.691.b.66
portonarius 1.807.a.94
portonarius non est nisi ad expellendum
a stomacho subitus 1.807.a.59
portonarius cur strictior quam meri 1.
807.a.61
portonary stricturam non esse omnem
causam cibi retentionis in stomacho
1.728.b.52
postbrachialis anatome 1.45.b.34
potentia & dispositio quo differant 2.
335.a.57
potus si mouet dolorem non detur 2.13.
a.47
potus superfluous refrigerat 1.122.a.35
potus deterior est qui temperamentum
egreditur & in stomacho natat 1.
175.a.27
potus ex dactylis & ficibus malus est
rebeenter 1.178.b.14
potus super cibum, illum corrumpit 1.
725.a.47
potus vini post cibum trahit cibum non
digestum ad hepar 1.765.a.13
potu copiosiori assumpto quid agendum
1.175.a.29
potu melius est impleri quam cibo 1.
177.a.28
præctica non est operatio & actio, sed
ars quæ docet quomodo agendum &
operandum 1.162.a.25
præctica nomen quid sibi velit 1.162.
a.18
præctica diuisio 2.377.a.15
præctica operationes duæ 2.391.b.3
præsum est calidum in tertio, siccum in
secundo 1.377.b.14
præfocatio quid, & eius cause 1.610.
b.27
præfocatio subito facta non in die crisis
est signum malum 2.91.a.52
præfocatio sine spuma est leuior 2.91.
a.53
præfocatio canina quæ 1.611.a.66
præfocatio matricis. Vide Matricis præ-
focationem
præfocationis signa 1.612.a.23
præfocationis curatio 1.614.b.9
præfocationis matricis causa 1.950.
b.1
Præfocationis matricis conferentia
composita
Alchelengi 2.318.a.8
Acetum squille 2.318.a.9
Oxymel squille 2.318.a.9
præfocatio ex fungis confert absinthii
1.260.a.62
Præfocatio conferentia composita
Confectio Hermetis 2.274.b.3
Philonium romanum 2.278.b.15
Alchelchelengi magnum 2.280.
b.9
Confectio 2.281.b.60
Acetum squilliticum 2.297.a.40
præfocationem caninam quandoque in-
terficere inter primum diem, & quar-
tum 1.611.b.10
præfocationem matricis in prægnanti-
bus quid portendat 1.711.a.63
ex præfocationibus phlegmatica est ma-
gis incolumis, & eius sanatio est uelo-
cior, & faciliior 1.611.a.41
prægnans multoties habet crism cum
abortu 2.84.a.17
prægnans habens masculum rebe-
ntius odit coitum, quam prægnans ha-
bens feminam 1.928.b.35
prægnans quæ difficulter pariat 1.940.
a.27
prægnantis regimen 2.393.b.60
prægnantis urina qualis 1.929.a.56
prægnantis feminam habentis signa 1.
929.b.60
prægnantis habentis masculum signa 1.
929.b.34
prægnans in regimen uniuersale 1.932.
a.15
prægnantis appetitus curatio 1.932.
b.42
prægnantis uomitus curatio 1.933.a.16.
At 3 præ-

I N D E X

pregnantis cursus menstruorum curatio 1.933.a.55
 pregnantis post abortum regimen 1.937.b.37
 pregnantis, cui febris acuta aduenit, timetur n.ors 1.929.a.3
 pregnantis, quum accidit apostema calidum in matrice, timetur mors 1.929.a.12
 pregnantis quum appropinquat partui, quæ agenda 1.941.a.4
 pregnantem vomere non debere 1.216.a.13
 pregnantem, & mēstruantem non esse phlebotomandum, nisi propter necessitatem 1.218.b.65
 in pregnantē sanguis mēstruus dividitur in tres partes 1.921.b.66
 in pregnantē esere est malum valde 1.929.a.15
 pregnantes in qua constitutione abortiunt 1.934.a.10
 pregnantium vrina qualis aliquando 1.155.b.11
 pregnantium vrinae quales 1.160.a.50
 pregnantium vlcera cur difficile curen-
 tur 1.159.b.15
 Pregnantium mēstruis conferentia
 composita
 Philonium persicum 2.278.b.28
 pregnantium appetitus prostrati cura-
 tio 1.717.b.9
 pregnantium vomitus 1.735.a.12
 pregnantium medicina 1.932.a.38
 pregnantium in reducendo appetitum
 synapi est vltimum 1.933.a.3
 ad pregnantium ventositatem 1.933.a.9
 pregnantium cordis pulsus causa 1.933.a.39
 pregnantium cordis pulsus curatio 1.933.a.41
 pregnantium pedum apostemationis, et
 mollicie curatio 1.933.b.7
 pregnantium mors ubi multiplicetur 1.934.a.33
 Pregnantium desiderio confert
 Gramen saccum 1.329.a.2
 Pregnantium doloribus confert
 Philonium 2.318.a.6
 in pregnantibus pleuresis perniciofa 1.948.b.47
 in pregnantibus matricis praefocationem
 quid portendat 1.711.a.64
 pregnantibus cur appetitus deprauius
 accidat 1.718.a.20
 pregnantibus mēstrua detinentur ad
 nutrimentum embryonis 1.718.a.25
 pregnantibus quando mēstrua currit,
 timetur in eis, quod abortum faciant
 1.718.a.26
 pregnantibus quando appetitus deprau-
 natus cesset 1.718.a.35
 pregnantibus balneum est exacerabile 1.932.a.25
 pregnantibus pilulas facidas, & hienā
 Galadani posse 1.335.a.70

Pregnantibus conferentia
 composita
 Alchelbelengi magnum 2.280.b.8
 Confectio candorius 2.281.a.19
 Suffus hobede 2.293.b.3
 Syrupus de agresta 2.298.b.26
 Syrupus de fructibus 2.298.b.40
 Suffus 2.318.a.15
 Theriaca 2.318.a.16
 Mizbrydatum 2.318.a.16
 Scelithe 2.318.a.17
 Alcataraban 2.318.a.17
 Femos 2.318.a.18
 praeruatina euacuatio quæ 1.205.a.66
 priapismus quid 1.913.a.11
 priapismus, quum non curatur, ad quæ
 mala perueniat 1.913.a.21
 priapismus quando interficiat 1.913.a.23
 priapismus mulierum 1.948.b.2
 priapismi causæ 1.912.b.45
 priapismi nomen vnde 1.913.a.19
 priapismi signa 1.913.a.34
 priapismi curatio 1.913.a.45
 principium morbi quod
 pronosticatio quid 2.81.a.33
 proportionem simplicem conmixtorum
 nobis esse signatam 2.340.b.54
 proprietates quid sit 2.340.a.9
 proprietatis finitio 2.349.b.66
 Pruocativa composita
 Trochisci de absinthio 2.304.b.57
 Trochisci de lacta 2.307.a.33
 pruna frigida sunt in principio secundi,
 humida in fine terti 1.372.a.33
 pruna soluant lambificando 1.214.b.7
 pruna condita 2.302.b.40
 prunorum aqua vomitui quandoque con-
 fert 1.740.a.27
 de pruna 2.114.b.10
 pruna dicitur de omni pustula corrosiva
 uescante, & faciente escaram 2.114.b.12
 pruna incipit cum pruritu sicut scabies
 2.114.b.30
 pruna quandoque vesicat, & currit cum
 cauterizata a combustione 2.114.b.21
 pruna est nigra radices igneæ cum splen-
 dore prunæ 2.114.b.39
 pruna est tardior, & profundior igne
 persico 2.114.b.42
 pruna cum accidit in carne, est velocio-
 ris resolutionis, in nervis è contra 2.114.b.44
 pruna fit ex cholera citrina adurenti,
 permixta melancholia 2.114.b.48
 pruna est magis melancholica 2.114.b.52
 prunæ nomen de quo absoluitur 2.114.b.24
 prunæ eminentia est quantitatatis lupina-
 lis 2.114.b.28
 pruna locus est cineritij coloris, & ni-
 ger, vel plumbeus cum inflatione 2.

114.b.24
 pruna materia est materia pustule, &
 impetiginis scilicet in igne persico est a-
 cutior 2.114.b.43
 prunæ cura 2.115.a.34
 prunæ medicamenta localia non sunt ue-
 bementis in frigidationis, neque rebe-
 mentis stypticis, neque resolutio-
 nis 2.114.a.44
 prunæ medicinae sint exsiccativæ cum in
 frigidatione, & resolutione quadam,
 cum expulsionem 2.115.a.55
 prunæ medicamenta conuenientia 2.115.a.60
 pruritus materiae causæ generantes, sunt
 etiam causæ generantes materiam
 scabiei 2.250.a.20
 pruritus, & scabiei differentia 2.250.a.24
 pruritus non habet lothor 2.258.a.26
 pruritus senilis parum obedit curationi
 2.250.a.40
 pruritus materia aggregatur inter duas
 cutes 2.250.a.43
 pruritus plurimum accidit inter digitos
 quoniam sunt debiliores 2.250.a.47
 pruritus siccæ cura 2.251.b.46
 pruritus senum cura 2.251.b.66
 pruritus balnea sunt ex aqua maris 2.252.a.2
 pruritus ostracini cura 2.252.a.10
 pruritus virgæ curatio 1.918.b.4
 pruritus matricis causæ 1.948.a.6
 pruritus matricis curatio 1.948.b.7
 pruritus virgæ causæ 1.918.a.3
 pruritus virgæ curatio 1.948.b.1
 pruritus senilis nihil ualet, nisi re reger-
 tur, & blandiatur 2.250.a.40

Pruritus conferant

Acetosæ decoctio cum aqua calida
 1.270.a.37
 Aqua marina 1.272.a.63
 Argentum 2.273.b.42
 Baurach cum aceto 1.280.b.27
 Ciceris farina 1.291.a.25
 Calamentum montani decoctionis bal-
 neatio 1.399.a.50
 Eupatorii succus cum aqua fumar-
 ra aut oxymelle 1.314.b.44
 1.221.b.25
 Fumisterre 1.330.a.8
 Urina 1.331.b.19
 Cardui aqua 1.335.a.11
 Orobis 1.347.a.43
 Lac bibitum 1.368.a.41
 Oleander 1.348.b.51
 Oleum de coslo 1.373.b.44
 Pellis recens 2.386.a.26
 Oleum squinantibi 1.391.b.14
 Sulphur cum nitro 1.392.a.64
 Sal 1.392.a.64
 Oleum sifiani, proprie cum infusione
 aloes, & aqua vine palse 1.397.a.22

Pruri-

INDEX

Pruritus conferentia composita

- Confectio algere 2.272.a.31
 Pilula filij huberie 2.309.b.46
 Pilula aggregatiua 2.310.a.2
 Pruritus in conualescentibus tollit aqua tepida 2.102.a.35
 Pruritus & scabiem generat aqua salsa 1.116.b.17
 Pruritus resoluunt aqua calida 2.187.b.50
 a pruritu resoluuntur cortices surfurei, & non accidunt ex profundo 2.250.a.37
 Pruritus generant dulcia 2.250.a.60
 Pruritus habentium cibis sit declinatis ad frigiditatem, & humiditatem 2.a.4
 Pruritus digestionis corruptio multoties accidere facit 1.725.b.20
 Pruritus medicina 2.342.a.45
 Psyllium quomodo sit unguentum 1.245.b.15
 Psyllium est frigidum, & humidum in se cundo 1.372.b.7
 Psyllium stupefacit 1.748.b.2
 Psyllij mucillago soluit lambificando 1.214.b.8
 Psyllij nocumenta, & cura 2.207.b.20
 Psyllij temperatura iuxta diversas partes 1.245.b.4
 Psyllij corticem refrigerare 1.245.b.4
 Psyllij medullam calcifacere & esse medicamentum rubificans 1.245.b.7
 Psyllij necessitas est ad puncturam 1.817.a.55
 Psiloteri combustionis cura 2.233.b.9
 Psiloteri odorem prohibetia 2.233.b.23
 Pisana hordei edi non debet post rixum cum lacte 1.178.a.57
 puberum lesiones cur sint ex casibus maiores, quam infantum 2.150.b.4
 puella quum impregnatur, qua nondum consequuta est 15. annos, timetur ei mors propter paruitatem matricis 1.929.a.1
 Puella uirgini qui sint panniculi intra pendendum 1.920.a.61
 Puella viripotentes in primis, quum coeunt, sunt velocis impregnationis 1.930.b.47
 Puella deuirginata quid mali interdum accidat 1.947.b.49
 Puella deuirginata nocumentorum curatio 1.947.b.53.62
 Puellis cur parum accidat lapis in uestica 1.874.b.63
 puer cur mingat in lecto 1.892.b.36
 Pueri alimenta duriora cur non concoquant, iuuenes autem concoquant 1.73.b.5
 Pueri anhelitus qualis 1.629.b.49
 pueri cui magis generetur lapis 1.874.b.39
 puerum in tertio anno esse ventosum, & nullo modo, cum est unius anni 1.226.b.34
 pueri uaporibus fumosis affluunt 1.144.b.40
 pueri cur ad gaudium procliuces sint 2.336.b.52
 pueri usque ad adolescentiam a phlebotomia arcendi 2.394.b.7
 puerorum caliditas an sit maior caliditate inuenum, antiquorum disceptatio 1.17.b.15
 de puerorum & inuenum calore Galeni sententia 1.17.b.54
 puerorum & inuenum corpora sunt calidissima, senum uero & decrepitorum frigida 1.18.b.29
 puerorum corpora temperata humidiora esse 1.18.b.32
 puerorum corpora sunt in dispositione neutra 1.90.b.6
 puerorum ossa redeunt ad continuitatem 2.139.a.43
 puerorum urinae quales 1.160.a.7
 puerorum regimen 1.169.b.41. & deinceps
 puerorum collis cui coralli appendantur 1.287.b.55
 puerorum lapis generationem qua prohibeant 1.876.a.37
 Puerorum agnitudinibus conferentia composita
 Confectio alcheshinengi 2.274.b.30
 Suffus 2.293.b.54
 Suffus de squilla 2.294.a.22
 Vir ad pueros 2.294.a.33
 Vir alind ad pueros 2.294.a.43
 Puerorum ulcera consolidantia composita
 Unguentum nigrum 2.314.a.42
 pueris plurimum accidunt cansonides 2.42.a.51
 pueris imbecillior inest retentrix ob humiditatem 1.73.a.32
 pueris vinum obesse 1.180.b.12
 pueris quare non nascatur barba 2.231.a.17
 Pueris in lecto mingentibus confert
 Ericij terreni caro 1.312.b.29
 pulchritudinem facit omne quod mouet sanguinem, & spiritum ad cutem 2.240.b.60
 pulchritudinem puerilem, qua faciunt 2.240.b.62
 pulices quomodo effugantur 2.214.a.27
 Pulices interficit
 Oleander 1.368.a.37
 pulli ius humores vehementer temperat & plus quam ius gallinarum 1.178.b.22
 pulli asati sunt tarda remanentis in stomacho 1.738.b.9
 pulmo in sui substantia & natura non est uehementer humidus 1.16.a.52
 pulmo calidissimo sanguine & multa bili permixto nutritur 1.16.a.56

- pulmo iccore cur mollior sit 1.16.a.65
 pulmo aerem cordi preparat 1.31.a.37
 pulmo quamuis non sentiat, nervosa tamen tunica operitur, qua sentit 1.59.b.32
 pulmo est mali chymi 1.113.b.1
 pulmo ex quibus sit compositus 1.629.b.46
 pulmo cur plurimum inuictur vomitu 1.623.a.24
 pulmo quas materias contineat 1.623.a.43
 pulmo sequitur motum corporum, quibus circundatur 1.624.b.14
 pulmo non sentit 1.656.b.34
 pulmo qualis in embryone 1.922.b.28
 pulmonis humectatio a tussi est causa sedationis sitis 2.42.b.37
 pulmonis & stomachi dispositio quandoque facit hecticam 2.61.b.26
 in pulmonis apostema quum lateris apostema mutatur, maioris est malitie dispositionis 1.95.a.21
 pulmonis morbi autumno cur quandoque accidunt 1.101.b.20
 pulmonis apostema habentibus autumnum malus 1.101.b.30
 pulmonis apostema occultum autumnum detegit 1.101.b.33
 pulmonis apostema pulsus tremulum facit 1.149.a.32
 pulmonis apostema ex unguum curuitate portendi 1.130.b.11
 pulmonis apostema curatur cum deficcatione 1.234.b.6
 pulmonis apostematis signa 1.628.b.61
 pulmonis apostematis duri signa 1.656.a.51
 pulmonis apostematis molli signa 1.656.a.60
 Pulmonis apostematibus confert Castorei suffumigium 1.288.a.62
 Torrum 1.374.b.9
 Pulmonis apostematibus conferentia composita
 Confectio 2.281.b.57
 pulmonis ulcus ex unguum curuitate significari 1.130.b.12
 pulmonis berpetem esthiomenon sputatio annulorum significat 1.131.b.10
 pulmonis oppilatio quibus aperienda 1.188.a.2
 pulmonis canna indiget exsiccatione 1.272.b.13
 pulmonis usus 1.620.b.55
 pulmonis complexionum signa 1.622.a.7
 pulmonis complexio naturalis in quo cito accidentali conueniat, & in quo differat ab ea 1.622.a.30
 pulmonis agnitudines qua
 Pulmonis agnitudinibus conferunt Castorei suffumigium 1.288.a.62
 M 4 Olive

I N D E X

- Olius nigra cum flore suo* 1.370.
a.4
- pulmonis curatio* 1.623.a.7
pulmonis medicinarum que forma esse
debeat 1.623.a.14
pulmonis oppilationem uinum dulce ue-
hementer aperit 1.623.b.23
in pulmonis canna humorum existitium
signa 1.629.a.2
Pulmonis cannam lenit
Cydonij semen, & eius mucillago 1.
298.b.58
Lingua bonis 1.344.b.56
Pulmonis canne conferunt
Ficus 1.322.b.35
Liquiritia 1.349.a.2
Pulmonis canne egriudibus conse-
rentia composita
Confectio Gal. 2.281.b.35
A cetum squilliticum 2.297.a.33
Medicamen Gal. 2.326.a.37
Medicamen aliud Gal. 2.326.a.35
Pilule 2.326.b.2
Pulmonis cannam mundificantia
composita
Medicina Gal. 2.316.a.51
Pilule i. o. tract. 2.316.a.51
Loboc de allis 2.316.a.52
Trochisci de stomachis 2.316.a.53
Syrupus de hyssopo 2.316.a.54
Pulmonis canne asperitati conferen-
tia composita
Pilule 2.326.b.1
Medicamen 2.327.a.36
Pulmonis bothor signa 1.656.a.66
pulmonis ulcera utrum sanentur, Medico-
rum controversia 1.658.a.62
pulmonis ulcera, que sanabilia, & que
non 1.658.b.5
pulmonis aliqua ulcera cur sanatu diffi-
cilia 1.658.b.14
pulmonis uena sunt magna, ampladu-
ra 1.658.b.33
pulmonis ulcera comitatur febris 1.658.
b.40
pulmonis ulcerum cause 1.959.a.32
pulmonis ulcera laannur ualde ab au-
mento 1.658.b.61
pulmonis ulcera que curabilia, & que
non 1.658.b.46
pulmonis, & partium pectoris apostema
tum communis curatio 1.660.b.8
pulmonis, & pectoris apostematum ui-
ti ratio 1.660.b.29
pulmonis canna ulcerum curatio 1.667.
a.52
pulmonis ulcerum curatio 1.667.a.63
pulmonis ulceris mundificatio cum qui-
bis medicinis fiat 1.667.b.61
Pulmonis ulceribus conferunt
Asius flos 1.265.a.55
Agaricua cum rob 1.287.a.38
Peucedanum 1.281.a.53
Barba hircina cum aqua hordei 1.
284.b.44
Bitumen iudicum 1.285.b.20
- Codrus* 1.301.a.43
Gummi 1.328.a.26
Lutum sigillatum 1.341.b.1
Lac 1.347.b.15
Laurus cum melle 1.351.b.35
Pulmonis vlcibus conferentia
composita
Confectio Gal. 2.281.b.35
Confectio 2.281.b.56
Loboc de spodio 2.295.a.51
Loboc de spodio aliud 2.295.b.2
Medicamen Gal. 2.326.a.19
Medicamen aliud Gal. 2.326.a.45
Trochisci 2.327.a.59
Confectio Aristomacis 2.327.
b.16
Medicamen 2.328.a.35
Pulmonis dolori conferunt
Balsamum 1.179.b.34
Thymus cum melle 1.330.b.64
Syrupus myrtinus 1.352.b.9
Petaphyllonis radices succus 1.375.
b.5
Squinantum 1.386.a.40
Pulmonis doloribus conferentia
composita
Sotira confect. 2.269.b.63
Confectio 2.281.b.56
Sotira 2.316.b.1
Kochium 2.316.b.1
Theriac a mandurcos 2.316.b.1
Theriac a Estræ 2.316.b.2
Pulmonis sanici confert
Pini granum 1.323.b.59
Pulmonis sanici collecta conferentia
composita
Confectio 2.281.b.56
Medicamen Gal. 2.326.a.46
Trochisci 2.327.a.59
pulmoni nocius est aer frigidus, nisi
sit a calore laesus reherenti 1.622.
b.45
Pulmoni conferunt
Aqua nitrosa 1.272.b.16
Peucedanum 1.281.a.53
Adiantum 1.283.a.49
Citrinum conditum 1.286.a.35
Phascoli 1.317.a.39
Iuinba 1.336.b.33
Liquiritia 1.349.b.3
Origani oleum 1.370.b.63
Spinachia 1.387.b.3
Sauich 1.396.b.60
Itria 1.402.b.13
Viola syrupus 1.408.a.8
Volubilis 1.410.a.14
Zuccharum albusar 1.413.b.33
in pulmonem unde multa excrementa
colligantur 1.16.a.60
ad pulmonem qua uia ea que sumuntur,
ingrediantur 1.755.b.13
Pulmonem nutrit
Cicer melius, quam res alia 1.291.
a.30
Pulmonem desiccant
Alcalcor, ita quod fortasse interfi-
- cit* 1.268.a.54
Ozimum fluxiale 1.283.b.29
Pulmonem mundificant
Aristolochia 1.266.a.8
Emula ninum 1.312.b.66
Pini granum 1.323.b.57 & 326.
b.27
Thymus 1.330.b.63
Nasturtium 1.363.b.4
Piper cum melle 1.377.a.18
Prassium 1.377.b.22
Spica 1.366.b.40
Pulmone naturali humiditate humidus
est hepar 1.16.a.64
in pulmone uariolæ aliquando faciunt ca-
dere in phthisim 2.76.a.60
a pulmone sanguinis emanatio est cum
timore 2.155.b.2
ex pulmone cur difficulter sicca mate-
ria expuatur 1.623.a.47
in pulmone humorum existentium signa
1.629.a.5
in pulmone aqua aggregationis signa
1.656.b.7
a pulmone sitis signa 1.723.b.41
in pulmone propter aggregationem a-
qua cachexia quandoque accidit 1.
779.a.46
a pulmone cachexiam patientis forma
fit similis forma hydropicis 1.779.
a.47
pulmonum impedimento cordis calorem
augeri 2.384.b.47
pulsus quid 1.113.b.60
pulsus principium est uitalis virtutis 1.
74.b.20
pulsus & uina ex significationibus sunt
dispositionum uniuersalibus 1.139.
b.30
pulsus omnis ex duobus est motibus &
duabus quietibus 1.140.a.3
pulsus omnis ex diastole & systole est
1.140.a.4
pulsus magnus qui 1.140.b.19
pulsus grossus qui 1.140.b.23
pulsus fortis & debilis qui 1.140.
b.26
pulsus relox & tardus qui 1.140.
b.31
pulsus mollis & durus qui 1.146.
b.35
pulsus durus unde fiat 2.21.a.46
pulsus plenus & vacuus qui 1.140.
b.39
pulsus frequens & rarus qui 1.140.
b.46
pulsus aequalis absolute qui 1.141.
a.3
pulsus diuersus qui 1.141.a.7
pulsus ordinatus & inordinatus duplex
1.141.a.11
pulsus ordinatus qui 1.141.a.13
pulsus ordinatus duplex 1.141.a.14
pulsus habet naturam musicæ 1.141.
a.25
pulsus eurythmus, arrhythmus, paro-
rhythmus,

I N D E X

- rhythmus, heterorhythmus, errhythmus* 1.141.b.19
Pulsus intersectus qui 1.142.a.23
pulsus continuus qui 1.142.a.35
pulsus reditius qui 1.142.a.27
pulsus gazellans qui 1.142.a.57
pulsus caprizans, qui 1.142.a.57
pulsus undosus, qui 1.142.a.59
pulsus uermiculofus, qui 1.142.b.3
pulsus ferrinus, qui 1.142.b.12
pulsus cauda forcina, qui 1.142.b.19
pulsus myuros, qui 1.142.b.19
pulsus mesalius, qui 1.142.b.29
pulsus reciprocus, qui 1.142.b.29
pulsus bispulsans, qui 1.142.b.35
pulsus spasmosus 1.142.b.55
pulsus retortus 1.142.b.56
pulsus tremulus 1.142.b.56
pulsus chordosus 1.142.b.59
pulsus naturalis 1.143.a.7
pulsus velox a quibus causis. 1.143.b.20
pulsus magnus a quibus causis. 1.143.a.64
pulsus parvus a quibus causis. 1.143.a.66
*pulsus durus quandoque fit ex fortitudi-
nae pugnae in crisis* 1.144.a.1
pulsus lenis causa 1.144.a.4
*pulsus diuersus plurimum fit quum san-
guis est viscosus suffocans spiritum ar-
teriarum praesertim. nero circa cor.* 1.184.a.14
pulsus calide complexionis qualis. 1.145.a.34
*pulsus post cibi digestionem in somno fit
fortior* 1.147.b.8
pulsus sonni initio parvus est & debilis 1.147.a.40
pulsus in brachio cur tangatur. 1.140.a.30
pulsus apostematis mollis undosus est. 1.148.b.57
pulsus velox & tardus quid significant 2.383.b.63
pulsus tremulus hefticam signat. 1.384.a.66
*pulsus pro aetate temporum regionum
& temperamenti ratione immutari.* 2.384.b.13
*pulsus latus, & pulsus magnus fortitudi-
nem indicant* 2.383.b.51
*pulsus qualiter significet cordis tempe-
raturas* 1.672.a.9
pulsus est motus naturalis, purus. 1.624.a.64
pulsus icterici citrine qualis. 1.795.b.33
pulsus formicans quando fiat. 1.813.b.2
pulsus uermiculofus quando fiat. 1.813.b.2
*pulsus induratur propter frigus vehe-
mens, & insipiens, infrigidans, ali-
quando propter caliditatem solis ve-
hementer exsiccatem, aliquando
propter vehementem laborem exsic-*
*cantem, aut famem, aut angustias,
aut vigilas, aut euacuationes.* 2.8.b.54
*pulsus diuersificantur in febribus putre-
dinis secundum diuersitatem earum.* 2.19.a.50
*pulsus cauda muris fit in heftica ex apo-
stemat* 2.63.b.45
*pulsus est significatio communis specie-
bus crisis euacuationum.* 2.84.b.20
*pulsus magnus crisis significat quod mo-
tus est ad exteriora cum sudore, aut
fluxu sanguinis narium.* 3.84.b.22
*pulsus non magnus, & velox ad interio-
ra, significat vomitum, & fluxum
uentris* 2.84.b.24
pulsus manifestat omnem crisis. 2.84.b.25
pulsus maniam significans, qualis sit. 2.99.b.51
pulsus tertianae. Vide Tertianae pul.
*pulsus depressio nullo modo sentitur a-
pud plurimos medicos.* 1.140.a.17
*pulsus depressio sentitur a quibusdam
medicis in pulsu forti, aut magno, aut
daro, aut tardo* 1.140.a.19
*pulsus depressionem Galenus quandoque
non aduertit* 1.140.a.23
*pulsus depressio in plurimis dispositioni-
bus sensu non percipitur.* 1.140.a.28
pulsus tangendi modus 1.140.a.35
*pulsus dispositiones in quantitate simpli-
ces nouem* 1.140.b.2
pulsus inaequalis differentie. 1.140.b.55
pulsus diuersi diuersitas duplex. 1.141.b.45
*pulsus parui ex duritie instrumenti, &
parui ex debilitate virtutis differen-
tia* 1.143.b.2
pulsus spissi cause 1.143.b.25
pulsus frequentis causa. 1.143.b.25
& 54
pulsus rari causa 1.143.b.56
pulsus duri causa 1.143.b.66
pulsus diuersi & validi causa. 1.144.a.9
pulsus inaequalis causa 1.144.a.12
pulsus serini causa 1.144.a.23
pulsus bispulsantis causa 1.144.a.28
pulsus myuri causa 1.144.a.35
pulsus foricini causa 1.144.a.35
pulsus cadentis in medio causa. 1.144.a.43
pulsus spasmosi causa 1.144.a.46
pulsus tremuli causa 1.144.a.49
pulsus undosi causa 1.144.a.51
pulsus uermiculofus causa 1.144.a.65
pulsus mali ponderis causa. 1.144.b.4
pulsus arrhythmi causa 1.144.b.4
pulsus ex somno & uigilia varietas. 1.147.a.38
pulsus destructio unde 1.796.b.48
*pulsus constructio est velox aliquando,
quia necessitas est ad mundificandum*
vehemens valde 2.20.b.58
pulsus signa in crisi 2.95.b.35
*pulsus durities est testimonium magni
exiturae intrinsecae* 2.121.a.60
*pulsus destructio cur multoties accidat
cholericam passione affectis.* 1.812.b.32
Pulsus cordis conferentia composita
Theriaca magna 2.265.b.66
Mythridatum 2.268.b.23
Caesaris confectio 2.272.b.29
Confectio de muscho 2.274.b.57
Medicina de muscho cum absinthio 2.275.a.19
Medicina de muscho dulcis. 2.275.a.26
Confectio citrina selini. 2.277.a.7
Confectio de hyacintho. 2.281.a.60
Electuarium amara 2.288.a.66
Electuarium 2.293.a.1
Electuarium regum 2.291.a.47
Syrupus summe 2.290.a.44
Medicamen 2.328.a.61
Theriaca 2.316.a.44
Mythridatum 2.316.a.44
Scelthe 2.316.a.44
Theriaca Auic. 2.316.a.45
Confectio Caesaris 2.316.a.45
Mina 2.316.a.45
Syrupus de malis calidus. 2.316.a.46
Confectio de muscho 2.316.a.46
Medicina de muscho dulcis. 2.316.a.47
Medicina de muscho amara. 2.316.a.47
in pulsu consideratio duplex. 1.139.b.64
in pulsu tangendo quae seruanda. 1.140.a.35
& deinceps
pulsus senum quales 1.144.b.58
pulsus musculorum qualis. 1.144.b.18
pulsus puerorum quales 1.144.b.32
pulsus iuuenum quales 1.144.b.44
pulsus senum decrepitorum quales. 1.144.b.61
pulsus aetatis tempore quales. 1.145.b.30
pulsus hyemis tempore quales. 1.145.b.34
pulsus frigidae complexionis quales. 1.145.a.47
pulsus autumnii tempore quales. 1.145.b.42
pulsus humidae complexionis quales. 1.145.a.57
pulsus siccae complexionis quales. 1.145.a.59
pulsus neris tempore quales. 1.145.b.28
pulsus regionum causa quales. 1.146.a.3
*pulsus mutant cibi, & potus qualitate
sui & quantitate* 1.146.a.13
pulsus ciborum causa quam uari. 1.146.a.12
& deinceps
pulsus uarij ex uini potu 1.146.a.21
Pulsus

INDEX

Pulsus uigilantium quales. 1. 147. b. 34
Pulsus somni tempore quales. 1. 147. a. 38
Pulsus exercitatorum quales. 1. 148. a. 3
Pulsus balnearum quales. 1. 148. a. 31
Pulsus dolore affectorum quales. 1. 148. b. 10
Pulsus mulierum pręnantium, quales. 1. 148. a. c. 4
Pulsus apostemate laborantium quales. 1. 148. b. 40. & deinceps
Pulsus uiscerum partium apostemata sequentes duri sunt. 1. 149. a. 21
Pulsus anime perturbationes infrequentes, quales. 1. 149. a. 40
Pulsus iratorum quales. 1. 149. a. 45
Pulsus voluptatem sequentes quales. 1. 149. a. 49
Pulsus timidorum quales. 1. 149. a. 59
Pulsus debilitatem signantes. 2. 383. b. 57
Pulsus tremulos uirtute etiam forti accidere. 1. 145. a. 60
Pulsuum genera. 1. 140. a. 53
Pulsuum genera secundum medicos sunt decem, quamuis necessarium sit ponere nouem. 1. 140. a. 52
pulsuum quantitas quibus significetur. 1. 140. a. 66
pulsuum ex qualitate percussione species tres. 1. 140. b. 34
pulsuum ex motionis tempore species tres. 1. 140. b. 30
pulsuum ex instrumenti essentia species tres. 1. 140. b. 33
pulsuum ex eo, quod continetur species tres. 1. 140. b. 37
pulsuum ex quietis tempore species tres. 1. 140. b. 44
pulsuum diuersorum species. 1. 141. b. 48
pulsuum compositorum species quasi infinitę. 1. 143. a. 1
pulsuum causa contentius varia uarios pulsus faciunt. 1. 143. a. 62. & deinceps
pulsuum causa contentiu. 1. 143. a. 33 & 39
pulsuum cause inseparabiles. 1. 143. a. 38
pulsuum diuersum qua faciant. 1. 144. a. 12
pulsuum proportionem uarię. 1. 141. a. 24
pulsuum mutationes ex causis contranaturam. 1. 149. a. 66
pulsuum genera & eorum significationes. 2. 383. b. 47
pulsuum genera multiplicia & eorum significationes. 2. 383. b. 66
pulsuum differentia. 1. 624. b. 37
pulsatio eo maior est, quo maiores, & grandiores sunt arterie in phlegmonae. 2. 109. a. 22

pulsatio cur non accidat in egritudinebus calidis hepatis. 1. 767. a. 50
pulsationem omnem fortem sedat coriandri succus cum lacte. 1. 294. b. 17
pulsus ad albedinem uesig. & c. 2. 322. b. 19
pulsus replens foueas corneę. 2. 322. a. 24
pulvilli ad coniungenda vulnera quales sint. 2. 146. a. 11
pulvillorum, & hastellarum qualitas conueniens in restauratione fratellorum osium. 2. 184. b. 4
punctura quid. 2. 152. b. 4
punctura scorpionis est sicut punctura acus. 2. 225. b. 9
punctura algerat. 2. 227. a. 4
punctura & disruptio sunt vicina ex hoc quod unaqueque earum est penetratio corporis acuti duri in corpore. 2. 152. a. 65
punctura & disruptio quomodo diuersificiuntur. 2. 152. b. 1
punctura est cum paruitate penetrationis. 2. 152. b. 4
punctura non pertransit cutem. 2. 152. b. 5
punctura que non pertransit cutem est leuis nocuenti, & rectificatur per se. 2. 152. b. 6
punctura cum peruenit ad carnem apostematur locus eius, & accidit ei pulsatio. 2. 152. b. 13
punctura in carne indiget sedatione apostematis, & doloris tantum. 2. 152. b. 14
punctura scorpionum accidentia. 2. 225. b. 4
punctura scorpionum accidit, ut apostemetur ab hora sua apostemate duro, rubeo. 2. 225. b. 5
punctura scorpionum cura. 2. 225. b. 38
ad puncturam scorpionis medicina. 2. 225. b. 45
de punctura animalium tractatus. 2. 211. a. 56
de punctura parvorum venenosorum. 2. 225. a. 34
ad puncturas animalium epithemata. 2. 212. b. 53
Punctioni conferentia composita.
Trochisci de seminibus. 2. 317. b. 31
Micleta. 2. 317. b. 32
Firdurios. 2. 317. b. 32
Oleum nardinum. 2. 317. b. 33
Suffus ad tenasmon. 2. 317. b. 33
Confectio Hermetis. 2. 317. b. 34
Trochisci de mezereon. 2. 317. b. 34
Trochisci de balauis. 2. 317. b. 35
Suffus ad colicam passionem. 2. 317. b. 36
Theriaca. 2. 317. b. 36

Electuarium filij Messeniat. 2. 317. b. 37
Electuarium de granis viridibus. 2. 317. b. 37
Puncturis venenosus animalium confert.
Theriaca magna. 2. 265. b. 58
Mythridatum. 2. 268. b. 23
Diasulfur. 2. 279. a. 20
Confectio de asia. 2. 279. a. 35
pupilla una clausa cur alter oculus acutior sit in uidendo. 1. 60. b. 57
pupilla depressa uel elata, duplicia quę uidentur apparent. 1. 61. a. 3
pupille dilatationem prognoscitur doloris capitis perseverantia. 1. 191. b. 8
purgatio quibus de causis superfluat. 1. 213. a. 59
purgatio cur magis timenda, quam phlebotomia. 1. 660. b. 23
purgationis bonitatem sitis indicat. 1. 207. a. 27
purgationis superflue curatio. 1. 213. a. 47
ante purgationem quomodo corpus sit preparandum. 1. 209. b. 27
ante purgationem in quibus materia non sit preparanda. 1. 209. b. 34
purgationem sistendam sitis indicat. 1. 212. b. 59
ad purgationem nimiam optimum medicamentum. 1. 213. b. 5
pus in viceribus cur fiat. 1. 91. a. 41
pus apud medicos duplici modo capitur. 656. b. 50
pus in quo loco pectoris sit, signa. 1. 657. a. 27
pus in qua pectoris parte sit quomodo cognoscatur. 1. 667. a. 8
pus in hepate ne colligatur precautio. 1. 772. b. 33
pus ne vesicam ulceret cauendum in hepatis dubellati. 1. 772. b. 57
pus in hepatis dubellati cum quibus abluendum. 1. 772. b. 62. & 773. a. 65
pus quando uicerat meatus urine, & vesicam, in hepatis dubellati qua ratio. 1. 173. b. 5
pus in ossa pectoris penetrat. 1. 182. a. 25
pus fit ex aquositate sanguinis in uescis, & inflationibus. 2. 116. a. 33
pus non fit, nisi propter paruitatem caliditatis innati membri, aut propter grossitudinem materia. 2. 120. b. 30
pus facienti in genium in exitu. 2. 122. a. 50
pus subtile nominatur virus. 2. 158. a. 42
pus grossum nominatur sordities. 2. 158. a. 43
pus grossum est res spissa coagulata alba, ad nigredinem declinans, aut sicut jax, & nominatur sordities. 2. 158. a.

I N D E X

- 2.158.a.44
Puris sputi cause 1.653.b.49
Puris in pectore collectionis cause. 1.656.b.59
Puris in pectore collectionis quatuor esse dispositiones 1.656.b.64
Puris in pectore repletionis signa 1.657.a.18
Puris in pectore eruptionis incolumis signa 1.657.a.38
Puris eruptionis in pectore signa mala, quæ 1.657.a.43
Puris maturativa emplastra, & unguenta quæ 1.664.b.27
Puris in hepate collectionis cause 1.769.b.26
Puris in hepate collectionis signa 1.769.b.29
Puris in hepate eruptio per quæ loca fiat. 1.769.b.37
Puris in hepate collectionis curatio. 1.772.b.42
Puris in pectore ad vesicam expulsio. 1.782.a.13
Puris in pectore ad concauam expulsio. 1.782.a.23
Puris mictus causa 1.897.b.13
Puris & sanguinis mictui consentientia composita
Confectio de pilulis alchebengi. 2.317.b.59
Trochisci de alchebengi. 2.317.b.59
Purulentis sanguinis mictus signa 1.898.a.34
de pustulis 2.107.b.24
Pustula omnis quæ apparet, & postea redit, est mala 2.93.b.54
Pustula omnis aut calida, aut non 2.107.b.37
Pustularum differentie sunt secundum numerum apostematum 1.93.a.60
Pustularum signa in crisi, & quæ simulantur eis 2.93.b.61
de pustulis glandosis 2.127.a.16
Pustulis confert
Allij cinis 1.276.a.30
Cinnamomum cum aceto. 1.289.b.6
Conum pulli equini adustum, & linitum cum aqua 1.312.a.49
Fæx vini 1.315.b.38
Ferri erugo cum uino 1.317.a.4
Granum viride 1.327.a.54
Stercus calidum hominis. 1.330.a.5
Capillorum cinis 1.330.a.5
Ireos 1.334.a.64
Mandragora 1.335.b.37
Lutum samium 1.342.a.14
Storax 1.344.a.17
Lupinus 1.350.a.39
Myrtus 1.352.b.19
Nenupharis radix 1.364.b.43
Nigella cum aceto 1.365.b.36
Opopanacum 1.367.b.43
Oleum de cherna 1.368.b.49
Raphanus cum farina lolij. 1.382.b.65
Lini semen cum nitro 1.387.b.27
Stercus cameli 1.388.a.9
Stercus pecudis 1.388.a.10
Spica 1.396.b.33
Anemone 1.398.b.20
Pustulis lacteis confert
Ben 1.287.b.62
putrida febris ex balneo quomodo depreberdatur 2.9.a.28
putrida febris quomodo fiat ex ephemerapropter densitatem cutis. 2.10.a.1
putrida febris aut est interpolata, aut continua 2.21.a.30
putrida febris signa apud statum, sitis, dolor capitis, & nigredo linguæ, & angustia 2.21.a.37
putrida cura diuersa ab hectica curatio ne 2.25.b.8
putrida febris humor si ad stomachum declinet, sic vomere, seruata consuetudine, cum syrupo acetoso, & aqua calida 2.25.b.58
putridam febrem significat augmenti prolixitas 2.21.a.27
in putrida febre si humor declinet ad intestina, adhibe quod soluat ventrem 2.25.b.93
putrida febres cum ex ephemeris sunt, quæ signa appareant 2.10.a.44
putrida febres quomodo inter se differant 2.22.a.3
putrida febres multoties permittuntur ad hecticam propter vehementiam febris, & vehementiam subtrahuntur cibi in ea 2.62.a.11
putridarum cura vniuersalis ex pharmacia 2.25.b.34
putridarum febrium vniuersalia signa. 2.20.b.56
putridarum febrium intentio ad curationes vniuersales 2.25.a.31
putridas quandoque sequitur hectica. 2.61.b.64
putridis febribus non conuenire balneum colligitur 2.10.b.30
in putridis febribus, facta phlebotomia fiat ventris solutio subtilis, lenis, non laboriosa, nec fluxus ventris. 2.25.b.34
in putridis febribus clystere commune. 2.25.b.45
ex putrido non est necessarium fieri putridum 2.43.b.19
putredo quandoque fit propter oppilationem prohibentem respirationem, & euentationem 2.18.a.3. & 30
putredo quandoque est communis corpori, quandoque est in membro particulari 2.18.a.38
putredo cum est intra venas, tunc accidit ut resolutio sit difficilis. 2.18.b.36
putredo sicuti non accidit nisi per calorem extraneum, ita etiam propter ipsam calorem extraneum accidit. 1.113.a.37
putredo calfacit 1.121.b.56
putredinis causa multa 2.17.b.56
putredinis causa ut plurimum sunt, aut propter multitudinem humoris, aut grossitudinem suam, aut viscositatem sui cum oppilatione 2.18.a.23
putredinis proprium signum est diuersitas paroxysmorum in principio & in augmento. 2.21.a.15. & 2.21.a.53
putredinis operatio aliud est a calfactione absoluta & ab aduisione. 1.121.b.58
putredinem causant calefacientia sumpta super repletionem 2.18.a.34
putredines quandoque accidunt in interioribus terræ a causis ignotis. 2.667.b.28
putrescens humor quilibet, quam febre generet 2.18.a.49
putrescibiles humores qui 2.18.a.42
putrefactio quid sit 2.342.a.59
putrefactio quomodo sape accidat. 1.121.b.62
putrefactio est contraria maturationi. 2.121.a.10
putrefactio si aduenit nervis, corrumpitur membrum 2.168.a.35
putrefactio ubi timetur non admittitur crata 2.187.b.44
putrefactioni apti sunt, quibus adest repletio quo ad virtutem. 1.137.a.12
putrefactionem carnis facit oleum in ulceribus profundis 2.117.a.42
putrefactionem facit vinum post cibum 1.176.b.55
putrefactionem vinum prohibet. 1.761.b.40
putrefaciens quanto plus remanet in corpore, tanto plus est effectus eius deterior 2.198.b.66
putrefactiua medicina 2.396.b.63
putrefactiua medicina 2.342.a.55
putrefieri proprium est omnis humiditatis 2.51.a.62
pyra sunt theriaca fungorum. 2.207.b.44
pyrorum qualitas 2.308.b.63
pyrites calidus est in secundo, siccus in tertio 1.356.b.51
pyrethrum est calidum, & siccum in tertio 1.376.b.22
 Qualitates medicamentis a no
stro corpore attributa vnde sumantur 2.341.b.12
Qualitatum denominationes a temperamenti prædominio vsurpantur 2.377.b.20
de Quadrupedum morsus 2.220.a.39
Quartana est non acuta, & est longa propter frigoris materiei 2.221.a.37
Quartana pura extenditur anno vno, et non pura est breuioris spatij. 2.221.a.39
Quartana non habet timorem quoniam quicquam facit in spatio longo, neque est

I N D E X

- est talis acuitatis, quam sequantur accidencia uehementia 2.22.a.40
- Quartana continua, & quotidiana integre eradicationis raro inueniuntur. 2.22.a.53
- Quartana plurimum est periodica, & raro continua 2.55.a.47
- Quartana plurimum fit ex residuo humorum putrescentium post agitudines diuersarum febrium putridarum. 2.55.a.54. & 2.56.a.58
- Quartana ut plurimum est cum dolore, aut duriti splenis 1.55.b.2
- Quartana saluor est, cum qua non est apostema splenis 2.55.b.6
- Quartana cum qua est apostema splenis multoties perducit ad hydropisim. 2.55.b.9
- Quartana que salua est liberat ab agitudinibus malis & melancholicis, ut melancholia, & epilep. 2.55.b.19
- Quartana est forma a spasmo, quia humor eius est siccus 2.55.b.12
- Quartana secundum plurimum est agitando salua 2.55.b.13
- Quartana non pertransit animum, nisi ex errore 2.55.b.15
- Quartana quandoque perducit ad animum 2.55.b.16
- Quartana longa quandoque perducit ad hydropisim 2.55.b.18
- Quartana incipit cum frigore paruo, deinde augetur, postea apud statum minuat 2.56.a.32
- Quartana est cum frigore, & dolore, quia si frangantur ossa 2.56.a.54
- Quartana multoties in hyeme fit post tertianam ad statum praecursum. 2.56.a.56
- Quartana in die paroxysmi requirit ieiunium 2.57.a.22
- Quartana quandoque indiget exsiccantibus, non ut exsiccet, sed ratione incisionis, abstersionis, & solutionis. 2.57.b.46
- in Quartana vomitus est radix ad uacuationem cum medicinis &c. 2.58.b.14
- Quintana febris est deterior febrium, quia fit ante & post phthisim. 2.60.a.60
- Quintana febris quomodo fiat. 2.60.b.12
- Quartana fit quando exuberatio, & multitudo humorum est maior quam in sextana, aut septim. 2.60.b.11
- Quartana generatur a melancholia, ut non melancholia, sed ut materia pauca, & grossa 2.60.b.36
- Quartana articolorum dolores sepe curat 1.77.b.9
- Quartana epilepsi sepe sanat. 1.77.b.10
- Quartana narices sepe curat. 1.77.b.10
- Quartana podagram sepe curat. 1.77.b.10
- Quotidiana integre eradicationis, & quartana continua raro inueniuntur. 2.22.a.53
- Quartana rigor non fit in tribus primis diebus fortior, sed lenis, & postea augetur 2.38.b.23
- Quartana inimicus est autumnus. 2.55.b.18
- Quartana signa 2.56.a.32
- Quartana periodus est vigintiquatuor horarum 2.56.a.55
- Quartana caliditas est maior caliditate febris phlegmatica 2.56.a.36
- Quartana caliditas non est uehementis. 2.56.a.36
- Quartana ex phlegmate adusto paroxysmi sunt longiores 2.56.a.63
- Quartana ex phlegmate signa. 2.56.a.64
- Quartana ex sanguine adusto signa. 2.56.b.2
- Quartana a cholera adusta signa. 2.56.b.5
- Quartana pulsus est decliuus ad duritiem propter siccitatem humoris. 2.56.b.12
- Quartana pulsus qualis. 2.56.b.14
- Quartana urina qualis 2.56.b.29
- Quartana non est iuncta suis, nisi pendeat ex melancholia cholericis. 2.56.b.44
- Quartana cura 2.56.b.54
- Quartana paroxysmum aut alienat, aut eradicat vomitus ante ipsum. 2.58.a.5
- Quartana si pendeat a melancholia sanguinea phlebotomia conuenit. 2.56.b.66. & 2.58.a.18
- Quartana est nocua phlebotomia, quando non conuenit, quia debilitat, & educit contrarium melancholia, & quia mouet humores ad exteriora. 2.57.a.3
- in Quartana principio leniter euacuandum de humore faciente febre, ad alienandum & mundificandum. 2.57.a.7
- in Quartana principio non esse provocandum cum fortitudine 2.57.a.10
- in Quartana statu tantum concedatur medicamentorum confortatio. 2.57.a.15
- Quartana maximum inuamentum est vomitus & ante cibum, & post, & in die paroxysmi, & ante, & in principio agitudinis, & post. 2.57.a.48
- in Quartana principio, & ante perfectam digestionem non est euacuandum cum fortiter calfacientibus, & exsiccantibus medicamentis, neque cum subtili regimine 2.57.a.53
- Quartana conueniunt res frigidae, & humidae, & facili digestionis. 2.57.b.3
- Quartana quando non conueniant res frigidae, & humidae 2.57.b.9
- Quartana omne frigidum, & siccum inimicum 2.57.b.14
- Quartana que conueniant & quando. 2.57.b.15
- Quartana falsa, & acuta quando conueniunt 2.57.b.32
- Quartana principio, & ante digestionem exhibere iheriacam, & similia, est componere quartanam cum quartana, & attrahere alias agitudines. 2.58.b.48
- Quartana ex melancholia sanguinea cura 2.58.a.18
- Quartana ex melancholia cholericis cura 2.58.a.4
- Quartana ex melancholia phlegmatica cura 2.58.a.52
- Quartana ex melancholica melancholica, qua est faex sanguinis, cura. 2.58.b.3
- Quartana solutina que conueniunt post digestionem 2.59.a.69
- Quartana cibatio qualis esse debeat. 2.59.b.34
- Quartana continua cura 2.60.a.7
- Quartana continua cura, in quo differat a cura quartana incompollata. 2.60.a.11
- Quartana continua conuenit phlebotomia, quia materia comprehensa est inuenis 2.60.a.18
- Quartana materia minor, & grossior est illa, qua facit sextanam, et sept. 2.60.a.31
- Quartana accessionem prohiberi chloro collige 1.200.b.42
- Quartana conferentia composita
- Medicina de muscho gallico. 2.275.a.39
- Ariston magnum 2.276.a.64
- Diamarte 2.276.b.29
- Diaulfur 2.279.a.16
- Confectio de assa 2.279.b.34
- Hieralogodon 2.284.a.8
- Diacimum 2.287.b.50
- Conditum 2.288.a.16
- Trochisci diarbodon 2.303.b.20
- Trochisci de decem medicinis. 2.307.a.63
- Apozema de absinthio. 2.307.b.51
- Decoctio eupatorii 2.307.b.58
- Quartanam huius fluxus sanguinis naturum, quare eam uenit est inuacuandum. 2.35.b.7
- Quartanam qua significant 2.56.a.50
- Quartanam qua carnes efficiunt. 2.56.b.33
- Quartanis omnibus in principio communis est minutio seu euacuatio. 2.56.b.60
- Quintanam nisi occultam iudic Gal. 2.60.a.35
- Quercus terre 1.292.a.36
- Quies humellat 1.122.b.6
- Quies inter duos motus necessario interuenit 1.130.a.6
- Quies superflua refrigerat. 1.122.a.33
- Quies est canon plurimorum curacionis. 1.571.

I N D E X

- 871.b.57
Quietis facultas 1.109.b.15
Quietis plurima nocumenta, & remedia 2.369.b.15
Quiete & somno indiget cibus, & quo bona fiat digestio 1.724.a.38
Quasatio quid sit, quid vulnus, ulcus, at irritio, excoctatio 2.381.b.28
- R S
- R**abies in quibus animalibus fiat Tomo 2. pagina 221.a.41
Rabies quare fiat in antumno 2.221.a.18
Rabies quare fiat in ucre. 2.220.b.67
Rabies accedit cani 2.220.b.61
Rabies est conuersio sue complexionis ad malitiam malam malignam uenenosam 2.220.b.62
Rabies accedit aut ex aere, aut ex cibis, & potibus 2.220.b.64
Rabies accedit etiam vulpi. 2.221.a.47
Rabies accedit mulis etiam secundum aliquos 2.221.a.49
Rabiei signa 2.221.a.48
Radii. Vide Focile
Ramex 1.962.a.21
Ramex intestinorum, & xirbi, est agritudo fortis, difficilis, quamuis sit parua 1.962.b.9
Ramex aqua est agritudo facilis, & si sit magna 1.962.b.10
Ramex. Vide Ruptura
Ramici testicul signa 1.902.b.57
Ramici aqua signa 1.663.a.9
Ramici carnis, & uaricose curatio. 1.965.a.12
Ramici intestinorum confert
Musculus 1.353.a.59
Ramici aqua confert
Bdellium 1.285.a.34
Part benium 1.407.a.51
Rana excoctata est mirabilis ad sagittas fixas in osse 2.154.a.10
Rana marina est maligna mala, inuadens animalia, et salt ad ea ex longinquo, ut mordeat 2.230.b.29
Rana marina si non potest mordere, sufflat exsufflationem nociuam. 2.230.b.31
Rana arborea que 1.603.b.31
Rane marinae morsus & cura. 2.230.b.28
Ranarum marinarum rubeorum nocumenta ex potu earum 2.209.a.49
Ranarum lacunalium viridium nocumenta ex potu earum 2.209.a.49
Ranarum lacunalium, & marinarum potus cura 2.209.a.61
Ranarum citrinarum nocumenta, & cura 2.209.b.5
Ranunculus est calidus, & sicus in tertio 1.337.a.57
Ranunculi, seu alchebichengi nocumenta, & cura 2.203.b.27
- Raphanus digerit & non digeritur.* 1.245.a.20
Raphanus incisus educit scorpiones a foaminibus suis 2.214.a.19
Raphani oleum epithematum fugat cimices 2.213.a.50
Raphanum comedenti non nocet scorpio 2.226.a.64
Raphanum est calidum, & humidum in primo, semine eius calidum in tertio 1.382.b.41
Raritas ab euacuatione prohibet. 1.202.b.18
Raritatis cutis cause 1.184.b.38
Raritatis cutis curatio 1.184.b.40
Rasaton ad senes in hyeme. 2.299.b.54
Rasctae manus anatome 1.45.a.48
Rasctae pedis anatome 1.48.a.4
Rasctae musculorum anatome. 1.55.a.48
Rasctae fractura 2.196.b.37
Rasura intestini ex phlegmate salso confert
Suffus proprium 2.331.a.18
Rasura conferentia composita
Kaymati 2.294.a.60
Clystere 2.331.a.23
Rationis signa in crisi 2.93.a.18
Rationis commixtio in colica mala. 1.848.b.52
Rationi conferentia composita
Anacardinum 2.315.b.46
Electuarium de anacardis. 2.315.b.46
Scelithe 2.315.b.46
Suffus Aristoteli. 2.315.b.48
Electuarium de ambra. 2.315.b.48
Sirimos 2.315.b.49
Hiera picra 2.315.b.49
Rationem commiscet vigilis multa. 1.110.a.3
Rationem acuit
Aloes persicus 1.274.a.25
Rationem bonam facientia composita
Confectio philosophorum. 2.270.b.3
Electuarium anacardinum. 2.289.b.11
Anacardinum &c. 2.315.b.46
Rationalis virtus cur a medicis non consideratur 1.76.a.21
Raucedini vocis conferentia composita
Loboc de melone 2.316.a.57
Acetum squilliticum 2.316.a.57
Oxymel squilliticum 2.316.a.58
Pilule X. tract. 2.316.a.58
Raucedini humida conferentia composita
Hiera Archigenis 2.284.b.15
Loboc albotin 2.295.b.37
Recidius signum 1.739.a.49
Recidium quando significet appetitus destructio 1.714.b.56
- Recidiuatio non curetur ante cognitionem agritudinis* 2.81.a.19
Recidiuatio est deterior radice. 2.81.a.17
Recidiuatio non fit in exituris, quae aperiantur 2.87.b.31
Recidiuatio errore regiminis proueniens saluor est, quam ut per se eueniat. 2.100.b.56
Recidiuatio vehementior est quam radix 2.100.b.64
Recidiuatio ex urina, & pulsu, & tempore anni, & agritudinum genere, quomodo cognoscatur 2.101.a.26
Reciduationis indicia 2.100.b.51
Reciduationis signa 1.725.b.16
Reciduationis signa 2.101.a.1
Reciduationi est expositus conualescens cuius crisis fuit occulua. 2.102.a.63
Reciduationem significant urinae tenues in crisi sine ordine. 1.154.a.37
Reciduationem cito attrahunt crisis reliquae, nisi succurratur. 2.100.b.62
Recocta 1.88.b.22 & 1.289.a.8
Recordationi conferentia composita
Anacardinum 2.315.b.46
Electuarium de anacardis. 2.315.b.46
Scelithe 2.315.b.46
Suffus Aristoteli. 2.315.b.48
Electuarium de ambra. 2.315.b.49
Sirimos 2.315.b.49
Hiera picra 2.315.b.49
Refrigerantes causas Galin sex solum comprehendere 1.122.a.57
in Refrigerando timoris plus est quam in calfaciendo 1.200.b.54
Regio quae ab euacuatione prohibeat. 1.202.b.43
Regio septentrionalis multiplicat dolores vesicae 1.880.b.49
in Regione calida coitus deuertitur. 1.903.b.27
Regiones meridionales ventrem soluiunt 1.838.a.13
Regionibus calidis, & humidis facile generantur variolae 2.72.b.29
in Regionibus calidis morantes parum euacuatione indigent 2.201.b.43
Regionibus in septentrionali multiplicatur lapis vesicae 1.801.b.10
in Regionibus meridionalibus multiplicatur fluxus sanguinis per ventrem 1.709.a.5
Regiminis nomina quid intelligatur. 1.195.a.13
Regimine bono qui vititur, eum non indigere vomitu, & ventris solutione, sed lenia quadam illi sufficere, & quae 1.206.b.14
Regulus serpens, basiliscus graece, interfici suo visu, & auditu vocis suae. 2.214.b.66
Regulus, secundum aliquos, nominatur basiliscus, quia coronatum habet caput

I N D E X

put 2.215.b.22
 Ren cuius disrumpitur, moritur. 1.871.
 a.55
 Renis nutrimentum est aquositas san-
 guinis 1.69.b.43
 Renes inter membra sunt calida. 1.16.
 a.34
 Renes inter humiditas corporis partes re-
 ponuntur 1.16.a.50
 Renes quo sanguine nutriuntur. 1.39.b.
 39
 Renes sunt equales ad siccitatem decli-
 nantes 1.381.b.15
 Renes cur creati 1.863.a.55
 Renes cur duo 1.863.a.66
 Renes, & vesica communicant in gene-
 ratione lapidis 1.874.a.10
 Renes quando comprimuntur, tunc acci-
 dit in eis oppilatio 1.874.a.56
 Renes non semper faciunt propter apo-
 stemata sua febres fortes, neque conti-
 nuas, propter longinquitatem suam a
 corde 2.77.b.29
 ad Renes aquositas qualis perveniat. 1.
 863.b.41
 ad Renes venis sanguis plurimus cum
 aquositate 1.897.b.59
 Renes corroborant
 Assarium 1.261.a.65
 Renes purgant
 Apium 1.271.a.19
 Amygdalarum amararum oleum. 1.
 271.b.66
 Ammi 1.273.a.21
 Pini granum 1.526.b.54
 Arum 1.346.a.8
 Solatri Stupefactiui semen. 1.397.b.
 12
 Renes mundificantia composita
 Mythridatum 2.317.b.52
 Theodoricon 2.317.b.53
 Anacardinum 2.317.b.53
 Hiera Auic. 2.317.b.53
 Elethuarium de ambra. 2.317.b.54
 Renes confortat pedum iunctio cum o-
 leis calidis 1.905.a.7
 Renes calefacientia composita
 Elethuarium cabrosius muschatum.
 2.289.a.4
 Elethuarium de aniuden. 2.291.b.
 53
 Elethuarium de cinnamomo. 2.292.
 a.51
 Baucia condita 2.301.b.64
 Oleum de storace 2.311.a.33
 Oleum de lilio 2.311.a.57
 Renum doloribus hemorrhoidum aper-
 tio confert 1.95.a.16
 Renum doloribus que conferant. 1.121.
 a.34
 Renum dolori conferunt
 Anagallis cum vino epota. 1.264.b.
 13
 Amomum 1.269.b.37
 Asini urina 1.270.b.24
 Lapis armenus 1.271.a.65
 Amygdala 1.272.a.3

Agaricum 1.278.a.54
 Cinnamomum 1.289.b.22
 Camepitybeos 1.292.a.21
 Caro ericij exiccata cum oxymelle.
 1.296.b.15
 Asini silvestris adeps cum oleo cosli
 no 1.296.b.17
 Cassia 1.298.b.21
 Cordumeni cum uino 1.300.a.21
 Galange 1.315.b.14
 Ericij terreni saliti caro cum oxymel-
 le 1.312.b.27
 Galanga 1.329.a.40
 Iuluba 1.336.b.35
 Plantaginis folia cum vino. 1.345.
 a.52
 Oleum amygdalinum 1.369.a.18
 Portulaca 1.372.b.58
 Paeonia radix 1.378.a.6
 Reubarbarum 1.384.a.31
 Squinantum 1.386.a.54
 Spuma maris rosea 1.389.b.22
 Siseleos succus, & semen. 1.393.b.
 59
 Spica 1.396.b.51
 Lactuca asini 1.399.b.47
 Viola syrupus 1.408.a.11
 Vrina asini 1.408.b.11
 Renum doloribus conferentia
 composita
 Theriaca magna 2.266.a.1
 Mythridatum 2.268.b.23
 Confessio Hermettis 2.274.a.29
 Confessio Hermetis alia 2.274.b.2
 Confessio Anacardi 2.276.a.19
 Athanasia magna 2.277.b.28
 Diacurcema Gal. 2.277.b.68
 Dialacca magna 2.278.a.16
 Theodoricon magnum. 2.284.b.57
 Theodoricon cum nuce muschata. 2.
 285.a.40
 Trochisci alchebengi. 2.305.a.28
 Oleum de hase 2.311.b.25
 Hiera menison 2.328.b.68
 Theriaca 2.317.b.41
 Mythridatum 2.317.b.41
 Theriaca Esdra 2.317.b.42
 Theriaca Auic. 2.317.b.42
 Confessio Alchebengi. 2.317.b.
 42
 Elethuarium de aniuden. 2.317.b.
 53
 Renum morbis conferunt balnea ex a-
 quis areis ferreis, & salis. 1.120.
 b.36
 Renum vulnus interficit ut plurimum
 2.139.b.59
 in renum morbis vrina nigra bona Rufi
 sententia 1.152.a.59
 in renum & vesica morbis vrina nigra
 quandoque mala 1.152.a.63
 in renum morbis vrina rubra mala quo-
 niam calidum plerumque apostema
 significat 1.153.a.44
 in renum morbis spumam in vrina mul-
 tam esse malam 1.156.b.64
 renum apostema durum significat vrina

paucior & renuor in sano perseveras
 cum gravitate & dolore ad renes. 1.
 155.b.25
 renum morbis exercitium conueniens. 1.
 171.b.49
 renum morbum quod prognoscitur. 1.
 191.b.18
 renum lapidem frangit, quod frangit la-
 pidem vesicae, sed non conuertitur. 2.
 331.b.2
 renum lapidem comminuentes medicing
 2.397.a.29
 Renum lapidi conferunt
 Acetosa semen cum vino bibulum. 1.
 270.b.3
 Abroganum. 1.274.b.63. 1.280.a.
 59
 Batecha 1.282.a.11
 Balellium 1.285.b.55
 Ciceris nigri decoctio cum oleo amy-
 dalino, & raphano, & opio. 1.291.
 b.39
 Cubebe 1.292.b.40
 Ebenus 1.310.b.58
 Fistula pastoris succus. 1.316.a.16
 Fistula pastoris 1.317.a.55
 Lapis iudaicus 1.340.a.18
 Lapis spongia 1.340.a.34
 Nigella cum melle, & aqua calida
 1.365.b.59
 Spongie lapis 1.387.a.39
 Vtrum adustum bibulum cum vino.
 1.409.a.46
 Renum lapidi conferentia
 composita
 Theriaca 2.317.b.63
 Mythridatum 2.317.b.63
 Theriaca Esdra 2.317.b.64
 Homorusia 2.317.b.64
 Dialacca 2.317.b.64
 Diapulsur 2.317.b.64
 Pilula in X.traff. 2.331.b.23
 Medicamen
 Renum lapidem fragentia
 composita
 Theriaca magna 2.266.b.33
 Mythridatum 2.268.b.23
 Confessio zehemirem. 2.273.a.12
 Homorusia 2.275.b.57
 Dialacca magnum 2.278.a.16
 Confessio imperialis. 2.282.b.39
 Medicamentum ex scorpionibus. 1.
 331.b.43
 Trochisci 2.331.b.65
 Renum lapidis generationem
 prohibet
 Medicamentum ex scorpionibus. 1.331.
 b.44
 Renum doloribus conferens medicamen-
 tum 1.774.a.18
 Renum & vesica doloribus conferentia
 composita
 Confessio alkechengi. 2.317.b.49
 Nux condita 2.317.b.50
 Oleum de storace 2.317.b.50
 Elethuarium ad dolores anborum. 2.
 317.b.40
 Renum

INDEX

- Renum apostema durum.** 1.781.b.42
Renum apostematibus confert
Cinnamomum 1.189.b.23
in renum lapide colicæ accidētia. 1.837
a.28
renum lapide colicæ quibus signis dis-
tinguatur 1.837.a.32
renum doloris ex lapide dolor est minor
dolore colicæ 1.837.a.41
renum lapidi conferunt scorpiones affati
ultimo inuamento 1.845.a.20
de renum lapide. Vide Lapidem renum.
renum anatomia 1.863.a.55
ren de xter cur positus sit supra finistrum
1.863.b.47
renum nutrimentum 1.863.b.38
renum agnitudines 1.864.a.22
renum lapis 1.864.a.25
renum ulcera 1.864.a.26
renum corroſio 1.864.a.27
renum venarum abſciſſio, & apertio. 1.
864.a.27
renum agnitudinibus hepar debilita-
tur 1.864.a.33
renum agnitudinibus hydropiſim ſi-
ri 1.864.a.34
in renum dolore vrina niſcoſa quid indi-
cet 1.864.a.35
renum lapis unde quandoque generetur.
1.864.a.39
renum agnitudines reſoluuntur per uri-
nam groſſam reſidentem. 1.864.a.
40
Renum agnitudinibus conferunt
Coloquintida 1.290.b.44
Renum agnitudinibus frigidiſ conferen-
tia compoſita
Eleſtuarium ambre 2.288.a.64
Eleſtuarium cabroſiſ muſchatum
2.189.a.8
Bauca condita 2.301.b.64
Oleum 2.312.a.24
Renum dolorem multoties facit incurre-
re ſtriſtura lumbaris 1.864.a.41
renum caliditatem multoties facit incur-
rere ſtriſtura lumbaris. 1.864.a.42
renum diſpoſitionum ſigna a quibus de-
ſumantur 1.864.a.62
renum agnitudinibus urina paucitas af-
ſociatur 1.864.a.1
renum caliditatis ſigna 1.864.b.32
renum caliditatis curatio. 1.864.b.62
Renum caliditati conferentia
compoſita
Oleum de cucurbita 2.312.b.43
in renum caliditate ſitis ſuccedit, quæ
non ſedatur ex potu aque frigide. 1.
865.a.4
renum frigiditatis ſigna 1.865.a.18
renum frigiditatis curatio. 1.865.a.28
in renum frigiditatis cura cyminum eſt
inuatiuum valde 1.865.a.39
Renum frigori confert
Euphorbium 1.312.a.26
Aſopus humidus 1.335.a.46
Renum frigori conferentia
compoſita
Theriaca 2.317.b.41
Myſtridatum 2.317.b.41
Theriaca Eſſe 2.317.b.42
Theriaca Auic. 2.317.b.42
Confeſſio alchebengi 2.317.b.42
Eleſtuarium de aniuden. 2.317.b.
43
Trochiſci alchebengi. 2.317.b.54
renum extenuationis, & reſuſtationis
cauſa 1.865.a.49
renum extenuationis, & uetustationis
ſigna 1.865.a.59
renum extenuationis, & uetustationis cu-
ra 1.865.a.66
renum debilitatis cauſa 1.865.b.42
renum debilitatis ſigna 1.865.b.66
renum debilitatis cura 1.866.b.24
Renum debilitati conferentia
compoſita
Oleum de haſce 2.311.b.21
renum agnitudinibus propter debilita-
tem, lacti ouino non eſt compar. 1.
866.a.55
renum uentofitatis ſigna 1.866.b.9
renum uentofitatis cura 1.866.b.18
renum doloris cauſa 1.866.b.28
renum doloris ſigna 1.866.b.30
renum doloris curatio 1.866.b.33
in renum dolore narcotica fugienda. 1.
866.b.46
renum ulcerum curatio 1.866.b.43
renum apoſtematum calidorum differen-
tia 1.866.b.67
renum collectio, vt rumpatur ad ueſicā,
eſt melius 1.867.a.5
renum apoſtematum collectionis differen-
tiæ 1.867.a.15
renum collectionis expulſio ad inteſtina
eſt valde mala 1.867.a.23
renum apoſtemata omnia mala velocia
ſunt ad hoc, vt in lapidem conuertan-
tur 1.867.a.28
renum apoſtemata ſunt cauſa lapidis. 1.
867.a.30
renum apoſtema quod mortale. 1.867.
a.31
renum apoſtematis ruptura, quando ad
ſalutem 1.867.a.37
renum apoſtematis cauſa 1.867.a.41
renum apoſtematibus calidis velocius
accidit induratio 1.867.a.48
renum apoſtematis calidi ſigna. 1.867.a.
67
renum apoſtematum febris qualis. 1.867
a.67
renum apoſtematis duritiei futura ſi-
gnum 1.867.b.31.41
renum apoſtematis aldubellati futuri ſi-
gnum 1.867.b.32.40
renum in apoſtemate qualis urina mala.
1.867.b.33
renum apoſtema quod ſit in dextro, aut
ſiniſtro ſigna 1.867.b.44
renum apoſtematis, qui ſit aldubellati,
ſigna 1.867.b.53
renum in apoſtemate quod ſignum ma-
lum 1.866.a.19
renum apoſtematis, quod maturatur ſi-
gna 1.867.b.61
renum in apoſtemate quæ ſeries bona.
1.867.b.67
renum in apoſtemate quæ rena phlebotō
manda 1.866.a.29
renum apoſtematis curatio. 1.868.a.29
renum apoſtematibus qualiter aqua no-
ceat 1.868.a.61
renum ulceribus, & apoſtematibus non
eſt aliquid conuſum, ſicut quies. 1.
868.b.11
renum in apoſtemate ante maturatio-
nem non eſſe danda diuretica. 1.868.
b.15
renum apoſtema quum integre matura-
tur, danda in potu diuretica. 1.868.
b.42
renum in apoſtemate clyſteria magis
conferre, quam potiones. 1.868.b.
49
renum in curationibus caſſia fiſtula eſt
res congrua 1.868.b.60
renum in apoſtemate non eſſe adminiſtrā-
da ſolutina 1.869.a.42
renum aldubellati maturantia. 1.869.
a.48
renum apoſtematis doloris ſedatio. 1.
869.a.88
renum aldubellati curatio 1.869.b.16
renum apoſtematis maturacionis tardi-
tatis cauſa 1.869.b.31
renum apoſtematis phlegmatici cauſa.
1.870.a.48
renum apoſtematis phlegmatici ſigna.
1.870.a.53
renum apoſtematis phlegmatici cura. 1.
870.a.53
renum apoſtematis duri cauſa. 1.870.
b.3
renum apoſtematis duri ſigna. 1.870.b.
16
renum in apoſtemate duro qualis vrina.
1.870.b.15
renum apoſtema durum multoties per-
ducit ad hydropiſim. 1.870.b.36
renum apoſtematis duri cura. 1.870.b.
43
renum ulcerum cauſa 1.871.a.22
renum vlcera ſunt minoris malitiæ, quæ
ulcera veſicæ 1.871.a.32
renum vlcera ſunt minoris malitiæ, quæ
ulcera meatuum inter renes, & veſi-
cam 1.871.a.34
renum vlcera ſunt minoris malitiæ, quæ
ulcera meatuum inter duo emuncto-
ria 1.871.a.34
renum vlcera quandoque corroſiua, quæ
doque non 1.871.a.42
renum ex ulceribus quandoque proue-
niant fiſtula incurabiles. 1.871.a.44
renum fiſtula quæ mala, & quæ non. 1.
871.a.47
renum ulcerum ſigna 1.871.a.6.
renum ulcerum diſſicultatis, & maligni
tatis

I N D E X

- zatis signa* 1.871.b.42
renum, & uescica plera quibus signis differant 1.871.b.18
renum corrosiois signa 1.871.b.39
renum ulcerum curatio 1.871.b.48
Renum ulceribus conferunt
Malus flos 1.306.a.58
Liquiritia 1.349.a.7
Oui vitellus 1.367.a.12
Pini fructus 1.378.a.43
Lini seminis decoctio 1.387.b.50
Renum ulceribus conferentia composita
Confectio alchebengi 2.278.b.43
Trochisci alchebengi 2.305.a.27
Trochisci disulidis 2.306.b.9
renum plera quo curantur, vomitus est melius 1.871.b.68
renum in ulceribus quandoque res vomitus frequens sufficiens est, excusans ab alio 1.872.a.3
renum in ulceribus vomitus cum quibus prouocandus 1.872.a.7
renum in ulceribus humores temperantia 1.872.a.12
renum in ulcere quum dolor est fortis, curetur prius dolor, deinde vlcus. 1.872.a.15
renum ulceribus quando curatio faciliior 1.872.a.16
renum vlcus quum chronicum fit, res fit difficilis 1.872.a.19
renum vlceris leuis mundificatio. 1.872.a.21
renum vlceris maligni mundificatio. 1.872.a.23
renum ulceribus coitus est nociuus valde 1.872.a.41
renum vlcerum medicinis diuretica commiscenda 1.872.a.66
renum ulcerum medicinis cur quandoque narcotica commiscenda. 1.872.b.3
renum vlcerum sordes cum quibus abstergenda 1.872.b.8
renum ulcerum doloris curatio. 1.872.b.63
renum fistula curatio 1.873.a.21
renum ulcerum uictus 1.873.a.31
renum in ulceribus laetis facultas. 1.873.a.44
renum in ulceribus qua uitanda. 1.873.b.11
renum scabiei cause 1.873.b.37
renum scabiei signa 1.873.b.46
renum scabiei curatio 1.873.b.53
renum scabiei vicius 1.873.b.61
renum bothor 1.873.b.38
renum uirtutes in senibus debilitantur ualde 1.874.b.14
renum emunctoria 1.880.a.28
renum, & uescica ulcerum signa communia 1.885.a.11
renum in dolore, qua obseruanda. 1.887.b.7
renum vena 1.897.b.59
renum doloribus confert coitus. 1.902.a.59
Renum fluxui sanguinis confert
Squinanthum 1.386.a.54
Renum superfluitates prouocat
Sotira confert. 2.270.a.4
Renum oppilationibus conferunt
Anisum 1.259.b.33
Amygdala amara 1.271.b.64
Cicer 1.291.a.48
Plantaginis radix, semen, & folia. 1.345.a.45
renibus communicat intestinum colon. 1.837.a.28
renalis dolor fit fortis in hora vacuitatis 1.837.a.53
renibus debilitatis urinam sanguineam fieri 1.863.b.46
renibus aduenit neruus paruus. 1.863.b.58
renibus aduenit vena ex latere hepatis. 1.863.b.60
renibus aduenit arteria quantitatem habens ex arteria, qua aduenit hepatis. 1.863.b.60
in renibus ventositatem grossam generant 1.866.b.9
Renibus bona sint
Apium 1.271.a.32
Aque ferree, & creae 1.272.b.23
Cyperus 1.297.a.64
Oleum Cydonij 1.299.a.10
Calamus aromaticus 1.300.a.55
Feniculum terrenum, & fluuiale. 1.321.b.2
Ficus 1.322.b.63
Zuccharum albusar 1.413.b.37
a Renibus arenam extrahit
Ficus, & proprie lac ipsius. 1.323.a.9
Lapis fellis tauri 1.414.b.44
Renibus conferentia composita
Confectio zehemirem magnum. 2.273.a.12
Confectio Gal. 2.273.b.69
Sagzene minor 2.275.b.27
Confectio imperialis 2.281.b.37
Baucie condita 2.301.b.63
Oleum nardinum 2.310.b.63
Oleum de hasee 2.311.b.9
Trochisci alchebengi. 2.317.b.56
Oleum de cherua 2.317.b.56
Pilula ad frigus renum. 2.317.b.46
Trochisci regales 2.317.b.46
Electuarium ad dolores renum, & uescica 2.317.b.47
Confectio Hermetis 2.317.b.49
Diacurcuma 2.317.b.49
Repletio duplex quo ad vasa & quo ad virtutem 1.136.b.66
Repletio quo ad vasa, que mala minetur 1.136.b.66
Repletio quo ad vasa, que mala minetur 1.137.a.3
Repletio secundum virtutem, qua. 1.137.a.10
Repletio non omnis suo contrario medicatur 1.197.b.36
Repletio secundum virtutem plerumque morbum generat antequam eius compleantur significationes. 1.137.a.37
Repletio unde fiat 2.387.a.27
Repletio est valde inimica stomacho. 1.710.a.55
Repletio stomachi qualis per vomitum, & qualis per aluum excernenda. 1.710.a.64
Repletionis & fastidij cause. 1.128.b.60
Repletionis quo ad vasa sanatio est cito cum minutione succurratur. 1.131.a.1
Repletionis signa vniuersaliter. 1.137.a.14
Repletionis secundum virtutem signa. 1.137.a.24
Repletionis signum est si conalescent non appetat 2.102.b.51
Repletionis inditia 2.387.a.1
Repletionis causa 1.76.b.60
Replezioni cuilibet vena sectionem non esse opportunam 1.219.a.4
Repletionem significat dolor grauius 1.697.b.61
Repletionem alienat fames, & somnus 2.15.a.68
Repletionum genera duo 2.387.a.2
Repercussiva medicina 2.343.a.2
Repercussiva medicina quando cordiales ingredi debet 2.343.b.66
Repercutientia, siue expulsiua non conueniunt in apostematibus glandosis, quum est timor reditus materiei ad uiscera, & ad membra principalia. 1.19.b.55
Repellentia in statu in calidis apostematibus cum resoluentibus permisceri. 6.a.67
Repellit frigiditas duplici de causa, & quia materiam increasat, & quia poros densat, et quia calorem extinguit. 1.76.b.59
a quo fit attractio 1.76.b.59
Resolutio vehemens medicinarum facit dolorem 2.111.a.9
Resolutio insensibilis quando fiat. 2.255.b.41
Resolutionis paruitatis signa. 1.716.a.32
Resolutionem liberantem, & arsefectionem morificantem non antecedunt signa timorosa, neque euacuationes sensibiles 2.32.b.61
Resolutione, aut crisi remouentur omnes egritudines 1.75.b.26
Resolutione ut plurimum remouentur paulatim egritudines chronice. 2.81.b.23
Resolutione quandoque consensum est tundo 2.88.b.19
Resolutum est omne calidum iteratum super membrum cum rarificatione eius 2.124.a.14
Resolutum secundum plurimum est 2.124.b.27
Resolutio 2.124.b.27

I N D E X

- Resolutium medicamentum quale.* 2. 396.b.50
- Resolutiva in apostemate hepatis, que* 1.771.b.32
- Resolutivis solis utendum non est in apostematibus calidis hepatis.* 1.770.a.66
- Resolutiva apostemata, que sunt.* 2.119.b.69
- Respiratio. Vide Anbelitus*
- Respirationis principium est vitalis virtus* 1.74.b.20
- de Restauratione fractura.* 2.182.a.62
- Restaurandi necessitas nunquam cessat usque ad mortem* 1.162.b.63
- Refusatio putrefacit, & liquefacit, & facit cadere in vlcera maligna, diffilia ad sanandum* 1.780.b.33
- Respirationis cause* 2.91.b.58
- Rece cerebri admirabile* 1.65.b.38
- Retentio fit per villos* 1.129.a.44
- Retentio fit per villos transuersos.* 1.31.b.68
- Retentio alimenti fit per transuersos villos* 1.72.b.8. & 55
- Retentio fit per motum* 1.72.b.55
- Retentio eius quod euacuari de bet quos morbos faciat* 1.118.b.41
- Retentio & euacuatio equeles, conferunt, & vitam conseruant sanam.* 1.119.a.33
- Retentio eius quod uacuari consuevit, humectat* 1.122.b.8
- Retentio necessaria est bona digestionis* 1.129.a.42
- Retentionis facultatis actio* 1.72.b.5
- Retentionis eius, quod naturaliter euacuari debet, cause* 1.118.b.21
- Retentionis superfluitas refrigerat, quoniam calorem inuatum suffocat.* 1.122.a.46
- Retentionis superfluitas refrigerat.* 1.122.a.47
- Retentionis & euacuationis causas, vt scias* 1.128.b.51
- Retentioni frigiditas confert per accidens* 1.72.b.58
- de Retentione fluxus sanguinis.* 2.155.a.9
- Retenta & excreta quomodo significent* 1.131.a.67
- Retentiva facultas in pueris debiliore est ob eorum humiditatem* 1.73.a.32
- Retentiva uirtus cum quibus conseruanda* 1.713.a.51
- Retentiva hepatis debilitatur ex humiditate* 1.760.a.2
- Retentiva uirtutis stomachi nocumentum* 1.713.a.61
- Retentiva uirtutis stomachi nocumenti signa* 1.713.a.64
- Retentiva uirtutis debilitatis signa.* 1.720.a.29
- Retentiva uirtutis hepatis debilitate signa* 1.760.b.46
- Retentiva hepatis debilitate curatio.* 1.762.a.23
- Retentiva debilitas sequitur omnem complexionem* 1.777.b.11
- Retentiva debilitas plurimum est propter caliditatem tantum, aut propter frigiditatem tantum* 1.777.b.13
- in Retentiva tempus longum, in attrituua breue necessarium est* 1.72.b.60
- Reuellendum ubi fuerit, quae obseruanda.* 1.196.b.33
- in Reuulsione quatuor seruanda.* 1.196.b.33
- Reubarbarum quomodo adulteretur.* 1.363.b.63
- Reubarbari pilule ultima sunt in hypofarcho* 1.788.b.28
- Reubarbaro inest proprietas mirabilis in vlceribus intestinorum.* 1.832.a.65
- Reubarbaro inest proprietas mirabilis in fluxu algaras* 1.823.a.67
- Rhagadiarum ani causa* 1.860.b.28
- Rhagadiarum curatio* 1.860.b.42
- Rhagadiarum medicinarum differentia.* 1.860.b.42
- Rhagadiarum incarnatiua medicina sunt styptica exiccatiua* 1.860.b.46
- Rhagadiarum medicina incarnatiua.* 1.860.b.48
- Rhagadiarum medicina a proprietate.* 1.860.b.60
- Rhagadiarum apostemosarum curatio.* 1.861.a.42
- Rhagadiarum hemorrhoidarum curatio* 1.861.a.46
- Rhagadiarum uirge curatio.* 1.918.b.49
- Rhagadiarum matricis causa.* 1.948.a.3
- Rhagadiarum matricis signa.* 1.948.a.14
- Rhagadiarum matricis cura.* 1.948.a.28
- ad Rhagadias quandoque perducit hemorrhoidarum curatio.* 1.856.a.54
- Rhagadias habentium vitium.* 1.861.a.58
- Rhagadijs olea inuatiua* 1.861.a.38
- Rhagadijs ani confert* 1.260.b.36
- Abinthium* 1.260.b.36
- Rheumatismi astate meridionali accidunt multi* 1.101.a.39
- Rheumatismos patientibus obest faciei irroratio ex aqua* 1.121.a.65
- Ribes est frigida, & sicca in tertio.* 1.384.b.7
- Rigor quid* 2.23.b.1
- Rigor, & frigus in febribus quomodo fiant* 2.23.b.11. & 41
- Rigor sine febre quandoque fit a phlegmate vitreo* 2.23.b.21
- Rigor, & frigus antecedunt febres, quoniam humor crudus effunditur ad laertos in primis, & nocet frigore suo, deinde cum incipit putrefieri, incipit calefieri* 2.23.b.30
- Rigor, & frigus interdum causa cibi sunt, propter submersionem caloris.* 2.23.b.28
- rigor quandoque antecedit febres propter mordicationem humoris, & fortitudinem uirtutis expulsiua quae est in lacertis, sicut excutitur homo ex effusione aquae calidae supra cutem.* 2.23.b.36
- rigor quandoque fit, quia calor refugit ad interiora, sicut in apostematibus intrinsecus* 2.23.b.47
- rigor, & horripilatio in febribus continuis quandoque significant sanitatem, quia tunc materia expellitur ex uenis, & egreditur* 2.23.b.50
- rigor proluxi spatij egritudinem proluxa significat* 2.6.b.13
- rigor quandoque significat mortem.* 2.23.b.58
- rigor tertians cum uehementia sua est uelocis sedationis* 2.38.b.20
- rigor non fit quando febris continua est cholericus* 2.80.a.19
- rigor non fit ex duabus continuis compositionis* 2.80.a.22
- rigor antecedit sudorem* 2.85.b.34
- rigor rediens euacuat sua expulsiuone omni die materiam plurimam.* 2.83.a.48
- rigor quem sequitur euacuatio non adiunans, & cum quo non sedetur febris, est deterior omnibus.* 2.94.a.38
- rigoris uehementie cause quae.* 2.23.b.6. & 21
- rigoris regimen, & cura* 2.34.a.58
- rigoris casus signa* 2.87.b.57
- rigoris signa in crisi* 2.94.a.33
- rigoris causa* 1.124.a.68
- rigori conferentia medicamentorum simplicia, tum composita* 2.34.b.22
- Rigori conferunt*
- Aristolochia* 1.269.a.21
- Oleum balsami* 1.279.b.50
- Costus linitus cum oleo.* 1.301.b.32
- Myrrha cum pipere, & aqua.* 1.358.a.40
- Opopanax* 1.368.a.12
- Oleum anethinum* 1.369.a.28
- Pyrethrum cum oleo* 1.376.b.40
- Piper* 1.377.a.7
- Ruta, & eius oleum* 1.382.a.20
- Rigori febrium conferunt*
- Oleum de abrotano* 1.274.b.65
- Cinnamomum proprie eius oleum linitum* 1.289.b.31
- Calamenti decoctio, aut oleum.* 1.259.b.47
- Rigori periodico conferunt*
- Theriaca magna* 2.266.b.4
- Mythridatum* 2.268.b.23
- Sotira confect.* 2.270.a.12
- Rigorem facit materia multa non putrefacta, quae pauca facit etiam lassitudinem* 2.23.b.25
- Rigorem antecedit sudor in egritudinibus incensu* 2.87.b.04

INDEX

- de Rigore, frigore, & horripilatione. 2.
23.a.61
- de rigore tertiana. Vide Tertianæ rig.
de risu sardonico comparatio gracorum.
2.205.b.10
- rizi corticis nocumenta, & cura. 2.205
a.41
- rob acetosum aquarum diuersarum ma-
litiæ confert 1.194.b.30
- rob iniubarum ingrossat sanguinem. 2.
45.b.14
- rob de myrto 2.298.a.62
- rob de cydonijs 2.300.a.16
- robub, & syruporum differentia. 2.295.
b.65
- robub sunt succi inspissati per se ipsos. 2.
295.b.67
- robub dulcia nocent sepenumero in flu-
xu ventris commouendo sitim. 1.816
a.26
- rosa est frigida in primo, sicca in princi-
pio secundi 1.381.a.3
- rosa sternutare facit illum, cuius cere-
brum est calidum 1.381.a.45
- rosam exprimendo nocere. 2.357.b.61
- rose facultates 2.349.a.17
- rosa semen est mirabile valde in vlceri-
bus intestinorum 1.823.b.2
- rosarum odoris nocumentum curantia.
2.358.a.6
- rotula genu dislocatio 2.76.a.1
- rubedinis superflua cura 2.234.b.62
- rubificatio capillos 2.239.a.59
- rubificatio medicina 2.342.a.37
- rustus quomodo digestionis corrupta sit
causa 1.725.a.28
- rustus mouentia qua 1.730.a.17
- rustus acetosi curatio 1.730.a.24
- rustus sumosi curatio 1.730.a.25
- rustus acetosus quid significet. 1.778.
a.21
- rustus differentia 1.699.a.3
- rustus cause 1.699.a.8
- rustus acetosus in ventris fluxu quan-
doque laudabilis 1.809.b.68
- ex rustu stomachi dispositionum signa. 1.
699.a.2
- rugitus quid 1.737.b.53
- rugitus quando 1.726.b.3
- rugitus quando fiant 1.697.b.43
- rugitus cause 1.737.b.48
- rugitus sonitus ubi acutus. 1.737.b.58
- rugitus sonitus ubi grauis 1.737.b.56
- rugitus curatio 1.737.b.64
- rugitus sonitus claritas quid indicet. 1.
737.b.63
- rugitus intestinorum curatio. 1.834.a.
45
- rugitus intestinorum causa. 1.834.a.
18
- rugitus intestinorum non fit, nisi propter
frigiditatem, aut propter casum vir-
tutis 1.834.a.23
- rugitus intestinorum in fine pbebis fit
propter casum virtutis. 1.834.a.24
- rugitus intestinorum gracilium est acu-
tus, crassorum grauis 1.834.a.28
- rugitus intestinorum quandoque signum
crisis 1.834.a.30
- Rugitui conferentia composita
- Eletharium de aniden. 2.291.b.41
- ex rugitu stomachi dispositionum signa.
1.698.b.46
- ruptura quid 1.232.a.23
- ruptura curatio 1.232.a.24
- ruptura cause 1.962.a.14
- ruptura ex intestinis signa. 1.962.b.
61
- ruptura ex zirbo, & siphac signa. 1.
962.b.65
- ruptura vniuersalis curatio. 1.963.a.
47
- ruptura aqua cum bezel, & phleboto-
mo curatio 1.964.a.66
- ruptura ventose curatio 1.964.b.49
- ruptura aqua curatio 1.964.a.60
- Ruptura conferunt
- Acorus 1.276.a.43
- Balaustia 1.284.a.48
- Cupressi folia, & nux 1.297.b.32
- Nux cupressi 1.362.b.51
- Pentaphyllon 1.375.a.64
- Renbarbarum 1.384.a.28
- ad rupturam infantium 1.964.a.28
- in ruptura aqua cauterium quale. 1.964
b.18
- rupturarum signa 2.962.b.50
- rupturarum intestini, & zirbi curatio.
1.963.b.29
- ruta humida, calida est, & sicca in se-
cundo, sicca, est calida, & sicca in
tertio, sicca vero sylvestris est calida,
& sicca in quarto 1.381.b.33
- ruta agrestis nocumenta, et cura. 2.203
b.42
- ruta agrestis potu accidunt egressio ocu-
li ad exteriora, & aduersio, & inflam-
matio vehemens 2.203.b.44
- ruta folia debent esse sicca cum mensu-
ra pro confectioe diacymini Gal. 2.
287.a.22
- ruta odor effugit mustellam. 2.214.a.
55
- rutela est animal simile aranea. 2.227.
b.11
- rutela deterior est ægyptiaca. 2.227.b.
25
- rutela morsus accidentia 2.227.a.41
- rutela ægyptiaca forma 2.227.b.35
- rutela morsus quomodo differat a punctu-
ra scorpionis 2.227.b.44
- rutela omnes communicant in apostema-
tione loci morfonis 2.227.b.50
- Rutela morsui conferunt
- Cancer fluuiialis 1.298.a.4
- Malua 1.306.b.5
- Doronicus 1.308.a.2
- Lac ficus 1.323.a.23
- Lactuce siluestris lac 1.350.b.60
- Myrtus, & fructus eius cum uino.
1.52.b.64
- Mori foliorum succus. 1.361.b.
64
- Nigella 1.365.b.66
- Asparagus cum uino coctus. 1.389.
a.27
- Rutela veneno conferentia
composita 2.275.a.56
- Confectio de assa 2.275.a.56
- rutelarum species sex, vt aliqui putant.
2.227.a.46
- rutelarum xy. species posuit Gal. 2.227.
b.14
- rutelarum morsus cura 2.228.a.64
- SSS
- Acramos confectio ad nasi
additiones. Tomo 2. pag.
325.a. ver. 9
- Saculusudurni campore, &
marinum, & morsus eorum, & cura.
2.230.a.9
- Sagitta quando extrahatur cum extra-
ctione 2.153.a.21
- Sagitta quando cum impulsione egredia-
tur 2.153.a.29
- Sagitta cum est apparet, tunc extraha-
tur 2.153.a.36
- Sagitta cum est occulta, quid agendum
ex sententia Hipp. 2.153.a.38
- Sagitta quomodo extrahatur ab oppo-
sito latere 2.153.a.54
- Sagitta cum est fixa in aliquo membro
principali, vt cerebro, corde, pulmone,
ventre, intestinis, & c. quid agendum.
2.153.b.36
- Sagitta dimissa in membris principali-
bus, accidit mors 2.153.b.53
- Sagitta si extrahatur a membris princi-
palibus, cum est infixæ fortasse salua-
tur infirmus 2.153.b.56
- Sagitte venenose vulneris curatio. 2.
153.b.18
- Sagitta imbibit succo napelli statim in-
terficiunt quem inueniunt. 2.201.
b.4
- Sagitta venenose nocumentum
expellunt 1.270.a.27
- Assa 1.339.a.23
- Leporis sanguis 1.356.b.26
- Propolis 1.356.b.26
- Sanguis hirci & cameli, & leporis
fixus bibitus cum uino. 1.388.b.
55
- Sagitte armene veneno conferunt
1.295.a.36
- Sanguis canis rabiosi 1.295.a.36
- Glandis corticum decoctio cum lacte
1.323.b.50
- vaccino 1.323.b.50
- Sagitte extrahuntur secundum duos mo-
dos 2.153.a.18
- Sagitta cum sunt in profundo corporis,
quomodo educantur 2.153.a.23
- Sagittarum extractio quomodo fit. 2.
152.b.26
- Sagittarum species cognosci debere ab
eo, qui extrahit eas 2.152.b.56
- Sagittarum species diuersa. 2.152.b.
57
- Sagittas extrahentes medicina. 2.152.
b.66

I N D E X

- ad sagittas armenas stercus humanum
est iberica 2.207.a.66
- ad sagittas infixas ossibus rana excorti-
cata est mirabilis 2.154.a.10
- de sagittis armenis, & earum nocumen-
tis, & curatione 2.207.a.58
- sagzenea magna, & eius iuuamenta. 2.
275.b.7
- sagzenea minor 2.275.b.27
- sagzenea quibus egritudinibus optimū
medicamentum 1.703.b.51
- sagzenea magnę descriptio. 2.275.b.
23
- salamandra est species lacertorum. 2.
209.a.9
- salamandra potus nocumenta. 2.209.a.
21
- salamandra morsus, & cura. 2.230.a.
49
- salamandra potus curatio. 2.209.a.33
- sal ex cinere 1.21.b.41
- sal calidus est, & siccus in secundo. 1.
392.a.30
- sal ammoniacus calidus est, & siccus in
fine tertij 1.393.a.5
- sal confert dentium stupefactionem. 1.604
b.39
- sal generatur ab aquositate, in qua est
terrestreitas plurima, quam adussit
caliditas 1.874.b.28
- sal India est in colore salis, & dulcedine
mellis 2.36.b.14
- sal exsiccat, & indurat. 2.129.b.66
- sal conueniens calefactis & c. 2.294.b.
32
- sal conueniens stomacho & c. 2.294.b.
45
- sal solutius 2.309.a.44
- salis lacerti ad coitū preparatio. 1.306.
b.5
- salva faciunt egestionem excoctiuam. 1.
832.a.7
- salva faciunt egestionem dolorosam. 1.
832.a.7
- salva faciunt egestionem mordaciuam.
1.832.a.7
- salva caro qualis 1.295.b.56
- salita consueti sunt prouocatiua appeti-
tus 1.716.b.46
- salita quomodo suū faciant. 1.722.a.
43
- saluginis causa 1.21.b.35
- salitio in uariolis quomodo, & quando
feri deb eat, iude 2.75.b.62
- salina uim habet concoquendi. 1.27.a.
44
- salina coctionem alimentorum in ore ad-
iuuat 1.27.a.44
- salina hominis interficit uenecosa omnia
1.387.b.61
- salina uiscida multitudo phlegmatis re-
dendantis est signum. 1.137.b.9
- salina fluxum ab ore infantis abscondit
Muris stercus assatus, & siccatus. 1.
1.361.a.58
- salus. Vide Iestigatio
- salus, & percussio multoties est causa
apostematis hepatis 1.771.a.28
- salus signa in crisi 2.91.b.46
- salus, & balices quomodo fiant. 2.92.
b.8
- salutis spei ab angina signa. 1.612.b.
47
- sa nētilacobi conchula marina. 1.946.
a.36
- sandaraca calida est, & sicca in secun-
do 1.393.a.14
- sandalus est frigidus in fine secundi, &
que ad tertium perueniens, siccus in
secundo 1.398.a.28
- sandali facultas 2.349.b.12
- sabafati quid 2.247.b.42
- sabafati est de summa borbor vlcerosi-
rum 2.247.b.38
- ad sabafati siccam medicina locales. 2.
248.b.44
- sabafati multoties apparet in hyeme, &
aufertur velociter 2.247.b.49
- sabafati causa est humiditas mala acu-
ta, corrosiua qua permiscetur sanguini
2.247.b.50
- sabafati sicca causa est humor melan-
cholicus 2.247.b.54
- sabafati cura 2.247.b.64
- sanguis melior ex alijs humoribus. 1.21.
a.13
- sanguis natura calidus est & humidus.
1.21.a.16
- sanguis naturalis qui 1.21.a.18
- sanguis non naturalis duplex cuius com-
plexio est uitiata, & cui malus hu-
mor est permixtus 1.21.a.19
- sanguis non naturalis ob permissionem
duplex 1.22.a.26
- sanguis varie in substantia, colore, odore
& sapore ob aliorum humorum mi-
scelam permiscetur 1.22.a.34
- sanguis solus inter ceteros humores ha-
bet sedimentum facale 1.23.a.28
- sanguis non est solus humor. 1.23.b.
10
- sanguis quandiu in hepate est, tenuior est
quam debet 1.27.b.29
- sanguis habet tertiam digestionem &
quartam in uenis & ipsis membris.
1.28.a.42
- sanguis ex naribus cui suū, cur splenden-
tium et rubrarum rerum aspectus pro-
hibetur 1.28.b.10
- sanguis minuitur autumni tempore. 1.
101.a.56
- sanguis mouetur quandoque ob imagi-
nationem 1.110.b.42
- sanguis ex lactucis genitus frigidior est
hominis temperamento 1.111.b.26
- sanguis calidus inflammabilis quum ge-
neratur cibis frigidis & pauci nutri-
menti egent 1.175.b.8
- sanguis phlegmaticus quibus generatur,
alimentis pauci nutrimenti calidi, &
subtilis egent 1.175.b.10
- sanguis alicuius cum fuerit bonus, &
paucus, & fuerint in ipsius corpore
multi mali humores, phlebotomia bo-
num rapiet, & malum relinquet. 1.
219.a.15
- sanguis usque ad syncopim in quibus &
gritudinibus detrahendus. 1.222.a.
60
- sanguis ex sanguisugaram appositu fluēs
quomodo sistendus 1.227.a.42
- sanguis draconis est frigidus, siccus ne-
ro in secundo 1.388.a.28
- sanguis in pleuritide quando extrahen-
dus usque ad mutationem coloris, &
quando non 1.662.a.60
- sanguis qualis sit illi, cuius stomachus est
igneus 1.700.b.27
- sanguis quum per uentum egreditur,
tunc est ex stomacho, aut mēri. 1.741
a.62
- sanguis est cibus conuersus ad similitudi-
nem hepatis 1.750.a.3
- sanguis seruens unde fiat. 1.766.b.39
- sanguis productus ex hepatis apostema-
te qualis 1.766.b.62
- sanguis, quo nutritur splen, est sanguis
spissus 1.800.b.8
- sanguis plurimus quando egreditur post
alimenti, quid significet. 1.814.b.2
- sanguis sistendus aliquando cum narcoti-
cis 1.822.a.48
- sanguis est proportionalis carni hominis,
& ossibus eius, non uermi. 1.851.a.
23
- sanguis non est ex eis, quæ effunduntur
ad intestina, & remanent in eis. 1.
851.a.24
- sanguis ne in granum uentatur in incisio-
ne in uescica lapide, quid agendum. 1.
883.a.25
- sanguis plurimus cum aquositate uenit
ad renes 1.897.b.59
- sanguis partus uehementioris est nigre-
dinis, quam sanguis menstruorum. 1.
943.a.48
- sanguis in mixta quum reuinetur, facit
accidere apostemata 1.943.b.8
- sanguis putrescens facit febrem conti-
nuam 2.18.a.50
- sanguis cum putrescit, non remanet san-
guis, sed fit cholera, unde fit tertiana
& c. ex Gal. sententia. 2.43.a.60
- sanguis quando putrescit fit cholera, duo-
bus modis intelligitur vel post putre-
factionem sanguinis fit cholera, uel
dum putrescit sanguis 2.43.a.68
- sanguis putrescens partim conuertitur in
cholera, partim in melancholia. 2.43.b.10
- sanguis in feb. acutis, currit in urina, uel
propter uehementiam acuitatis ip-
sius, uel propter disruptionem uasorum.
2.99.a.21
- sanguis a quo fit apostema, aut est lauda-
bilis, aut malus 2.107.b.42
- sanguis laudabilis, aut est grossus, aut
subtilis 2.107.b.43
- sanguis laudabilis grossus facit phleg-
mon 2.107.b.44
- sanguis grossus malus facit species exi-
turarum

I N D E X

turvarum malarum 2.107.b.48
 Sanguis subtilis malus facit phlegmonē
 qui declinat ad erysipelam cum mali-
 tia, & fraudentia 2.107.b.52
 sanguis vulnere intersternorum non di-
 mittatur congelari 2.144.a.6
 sanguis egreditur a uenis, cum sit fluxus
 eius 2.155.a.9
 sanguis egreditur aliquando propter aper-
 tionem orificiorum uenarum, & de-
 bilitatem earum 2.155.a.13
 sanguis aliquando egreditur propter ue-
 hementiam repletionis. 2.155.a.14
 sanguis aliquando egreditur propter di-
 sruptionem uenarum 2.155.a.18
 sanguis aliquando egreditur propter cau-
 sam corrodentem interius. 2.155.a.
 20
 sanguis arterie egreditur cum saltu, &
 impulsionem 2.155.b.31
 sanguis arterie non declinat ad nigredi-
 nem sanguinis uene 2.155.b.33
 sanguis arterie est rehementionis pur-
 puritatis, quam alius. 2.159.b.33
 sanguis uene declinat ad nigredinem. 2.
 150.b.5
 sanguis malus in corpore. 2.155.b.34
 sanguis multoties retinetur ex syncope.
 2.156.a.11
 sanguis mortuus sit propter sanguinem,
 a quo apertum fuit orificium uene. 2.
 242.b.10
 sanguis non putrefit in uenis paruis. 2.
 252.b.58
 sanguis ad iram disponens qualis sit. 2.
 338.a.60
 sanguis, qui ad gaudium disponit qualis
 sit 2.338.a.63
 sanguis aquosus & frigidus disponit ad
 timorem, & cur 2.338.b.2
 sanguis tristitiam & iram concitans qua-
 lis sit 2.338.b.8
 sanguis crassus cur iracundiam faciat.
 2.338.b.15
 sanguis audaciam & fortitudinem pro-
 creans, quis 2.338.b.20
 sanguis hominem tardum atque hebetē
 constituens qualis 2.338.b.32
 sanguis hominem odij tenacem qui con-
 stituit 2.338.b.38
 sanguinis due sunt species, naturalis &
 non naturalis 2.21.a.17
 sanguinis serum ex eo est, quod bibitur
 & non nutrit 1.23.b.27
 sanguinis multitudinem non sequitur ui-
 rum robur 1.23.b.36
 sanguinis aquositas quomodo ab eo sepa-
 retur 1.27.b.35
 sanguinis distributio per corpus quomo-
 do fiat 1.27.b.42
 sanguinis causa efficiens calor est tempe-
 ratus 1.27.b.49
 sanguinis causa materialis alimenta sunt
 temperata 1.27.b.50
 sanguinis causa formalis est bona deco-
 ctio 1.27.b.51
 sanguinis causa finalis est ut nutriat. 1.

27.b.53
 sanguinis egressiones quandoque hyeme
 multiplicantur 1.102.a.43
 sanguinis formam non suscipit corpus
 simplex 1.114.b.12
 sanguinis sputum supprimunt aque alu-
 minose 1.116.b.29
 sanguinis egressioni ab ano conferunt bal-
 nea ex aquis aluminosis. & atramen-
 talibus 1.120.b.46
 sanguinis sputo conferunt balnea ex a-
 quis aluminosis & atramentalis. 1.
 120.b.46
 sanguinis nigredo, & grossities atra bi-
 lis redundantis est signum. 1.137.b.
 36
 sanguinis redundantis signum. 1.137.a.
 55
 sanguinis sputi curatio per deriuacionem
 & remissionem 1.203.b.14
 sanguinis sputum sanguinis fluor e nari-
 bus deriuat, ab inferioribus autem at-
 trahit 1.203.b.14
 sanguinis minutio, & uentris solutio cū
 necessaria fuerint, a qua incipere de-
 beamus 1.209.a.32
 ob sanguinis exitum multos mori. 1.221
 b.59
 sanguinis missionem copiosissimam etiam
 quinque & sex librarum quam ali-
 qui ferant, aliquos tamen neque
 unius euacuationem tolerare. 1.222.
 b.5
 in sanguinis mittendi quantitate tria ef-
 se considerata 1.222.b.9
 sanguinis extractionem per sanguisugam
 esse profundiorē ea quae fit cum uē-
 tosis 1.227.a.17
 sanguinis fluxum ex matrice cohiberi uē-
 tosa appositione ad mammas. 1.227
 b.6
 sanguinis fluxus curatio 1.227.b.48
 Sanguinis fluxui naribus
 conferunt
 Atramentum exsufflatum in nares.
 1.268.a.39
 Orymi fluminalis succus, precipue cum
 aceto, & camphora 1.285.b.33
 Cerebrum gallinarum 1.289.b.47
 Columbe sanguis 1.291.b.11
 Camphora 1.291.b.38
 Ciminum cum aceto odoratum. 1.
 293.a.35
 Coriandrum 1.294.b.40
 Calcanthum 1.302.a.33
 Chalcitis 1.302.a.55
 Charta adusta 1.303.a.62
 Gypsi lapis 1.324.b.19
 Gallinarum cerebrum. 1.325.b.3
 Electrum 1.337.a.7
 Myrtus 1.352.b.36
 Myrris 1.458.a.13
 Ona 1.367.a.8
 Olibanum 1.370.b.19
 Ostreum cum aceto 1.371.a.58
 Porrum 1.374.a.65
 Ruta cum aceto 1.381.b.56

Stercus cameli 1.388.a.4
 Sanguis asini 1.388.b.19
 Stercus asini 1.390.a.19
 Urtica folia 1.407.b.25
 Sanguinis fluxui conferentia
 composita
 Trochisci Gal. 2.316.b.7
 Trochisci Aristomacis 2.316.b.8
 Loboc de papauere 2.316.b.9
 Sanguinis fluxum mulierum reuoluentia
 composita
 Trochisci de seminibus 2.306.b.65
 Sanguinis fluxibus omnibus conferentia
 composita
 Trochisci stellae 2.303.a.28
 Trochisci 2.303.b.25
 Pilula aggregatae 2.310.a.1
 Sanguinis sapor qui 1.613.a.17
 sanguinis fluxus ex vna incisa curatio.
 1.619.b.30
 sanguinis sputi differentia, & causa. 1.
 642.a.14
 sanguinis sputum ex pectore sanatur ve-
 lociter 1.642.a.24
 sanguinis sputum cui accidit, est propa-
 tus, ut adueniat et uetus pulmonis. 1.
 642.b.26
 sanguinis sputum quod timorofum, &
 quod non 1.642.b.36
 sanguinis sputi signa 1.643.a.28
 sanguinis sputi curatio 1.643.b.27
 in sanguinis sputo regimen bonum gale-
 ni 1.644.a.54
 Sanguinis sputo conferunt
 Spina arabica 1.663.a.68
 Sanguinis fluxui & naribus
 conferunt
 Atramentum exsufflatum in nares. 1.
 268.a.38
 sanguinis sputum quandoque reuoluetur
 statim, quando masticatur portula-
 ca, & deglutitur aqua eius. 1.646.a.
 10
 Sanguinis sputo conferunt
 Spina arabica 1.263.a.62
 Arsenicum cum gumma pini. 1.
 268.b.17
 Amygdala amara cum amylo triti-
 ci 1.271.b.49
 De amygdalis succus 1.271.b.52
 Aqua aluminosa 1.272.b.2
 Aqua, in qua extinguitur ferrum. 1.
 272.b.46
 Altheae semen 1.276.b.4
 Agaricum cum aqua. 1.278.a.
 40
 Spina alba, & proprie eius radix. 1.
 279.a.49
 Orymi fluminalis aqua 1.283.b.32
 Butyrum 1.284.b.7
 Barbae hircine succus. 1.284.b.
 44
 Corallus adustus cum gumma arabi-
 ca, & albumine oui 1.287.b.41
 Coriandrum cum aqua linguae arctis.
 1.294.b.49
 Cupressi nux cum uino. 1.297.b.4
 Cydonia

I N D E X

- Cydonium* 2.298.b.56
Centaurea 1.300.b.26
Cornu cervi adustum ablutum 1.304.b.28
Colla de piscibus cum aceto 1.307.b.28
Aspalathus 1.308.a.37
Faba 1.315.a.65
Glans 1.323.b.24
Granatorum grana in aqua pluuiali 1.328.b.61
Salicis fructus, & cortices 1.329.b.43
Thymus 1.330.b.66
Insquamii semen 1.334.a.30
Electrum 1.377.a.11
Lycium indum 1.339.b.44
Lutum armenum 1.341.b.51
Plantaginis semen 1.345.a.41
Morochthus 1.345.b.11
Lac afininum, & caprinum 1.347.b.11
Lac ouinum 1.347.b.13
Myrtus 1.352.b.49
Mastix, & proprie radices, & cortices eius decoctio 1.354.b.11
Mumia cum uino 1.357.b.1
Menta 1.360.b.26
Oua sorbilia 1.367.a.22
Portulacae succus 1.372.b.51
Papyri cinis 1.373.a.47
Pix cum melle 1.374.a.37
Porrum cum granis myrti 1.374.b.11
II
Pisum gluten 1.375.a.55
Papauer 1.379.b.28
Rosa virgulta, & capita 1.381.a.57
Rubus 1.382.a.58
Renbarbarum 1.384.a.24
Squinanthi flos 1.386.a.41
Spongia adusta cum oleo 1.387.a.36
Stereos porcinum cum aqua, & vino 1.390.a.31
Spina iudaica 1.401.b.2
Itria, & proprie cum portulaca 1.402.b.14
Urtis domestica foliorum succus, & fructus sylvestris 1.409.b.39
Virga pastoris succus 1.410.a.37
Sanguinis sputum retinentia composita
Theriaca magna 2.265.b.68
Mithridatum 2.268.b.23
Philonum romanum 2.278.b.12
Confectio Gal. 2.281.b.35
Hiera Andromachi 2.286.a.16
Suffus 2.294.b.25
Loboc albotin 2.295.b.38
Trochisci Stella 2.303.a.28
Trochisci 2.306.b.29
Medicamen Gal. 2.326.a.47
Medicamen Andromachi 2.326.b.45
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis 2.316.b.8
Loboc de papauere 2.316.b.9
Medicina albeiron 2.316.b.10
Loboc de melone 2.316.b.11
Loboc de spodio 2.316.b.11
Loboc ex glutino alimbat 2.327.a.18
Trochisci 2.327.a.59
Trochisci piper dicti 2.327.b.2
Confectio Aristomachis 2.327.b.15
Medicamen 2.327.b.44
Medicamen proprium 2.327.b.59
Trochisci 2.328.a.51
Trochisci alij 2.328.a.9
sanguinis fluxus ex naribus cur non conueniat peripneumonia 1.654.b.38
sanguinis extractio est vehementis necesse sitatis in agitudinibus cordis 1.674.a.62
sanguinis generatio 1.686.a.43
sanguinis in mamilla concreti curatio 1.688.b.3
sanguinis ex gula eruptionis causa & signa 1.694.a.38
sanguinis eruptionis ex gula curatio 1.694.a.41
sanguinis effusi ad stomachum cause 1.695.b.51
sanguinis vomitus alijs vomitibus deterior 1.739.b.62
sanguinis vomitus quid significet 1.740.a.4
sanguinis vomitus cum egreditur a necessitate, portendit mortem 1.740.a.6
sanguinis vomitus causa 1.741.a.03
sanguinis uomitus aliquando salubris 1.741.b.18
sanguinis vomitus cum febre malus 1.741.b.33
sanguinis vomitus a stomacho, quibus signis distinguatur ab illo, qui est a meri 1.741.b.38
sanguinis vomitus a corrosione signa 1.741.b.41
sanguinis vomitus, qui est a sana virtute, signa 1.741.b.44
sanguinis uomitus a sanguifuga, signa 1.741.b.49
sanguinis uomitus ab hemorrhoidibus signa 1.741.b.52
sanguinis uomitus ob hepar signum 1.741.b.54
sanguinis uomitus a stomacho signum 1.741.b.58
sanguinis uomitus a splene signa 1.741.b.59
sanguinis uomitus curatio 1.745.b.38
Sanguinis vomitui conferentia composita
Loboc de papauere 2.295.a.36
Loboc de spodio 2.295.a.51
Syrupus de papauere 2.299.a.7
Trochisci Stella 2.303.a.29
Trochisci de camphora 2.303.b.46
Confectio ex hepate adib 2.329.b.18
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis 2.316.b.9
Loboc de papauere 2.316.b.10
Medicina albeira 2.316.b.11
Loboc de melone 2.316.b.12
Loboc de spodio 2.316.b.12
sanguinis retenti in stomacho, & intestinis curatio 1.746.a.66
sanguinis in stomacho congelati curatio 1.746.b.6
sanguinis pauci est hepatis oppilationem habens 1.763.b.3
sanguinis puri ab hepate procedunt signa 1.776.b.49
sanguinis fetidi cause 1.777.a.34
sanguinis feidii a uirtute expulsi signa 1.777.a.39
sanguinis euacuatio est nocibilior euacuationi ceteris 1.779.b.36
sanguinis facies, & adustionis eius splen est euacuatorium 1.792.a.65
sanguinis faciem quum splen trahit digerit ipsum 1.792.b.2
sanguinis narium fluxus ex apostemate splenis 1.801.a.12
sanguinis suspensio in urina quid indicet 1.801.a.40
sanguinis fluxus uentris quotempore multiplicetur 1.811.a.59
sanguinis fluxus ex uentre quando multiplicetur 1.811.a.64
sanguinis fluxus per uentrem quadoque multiplicatur in regionibus meridionalibus 1.811.a.63
sanguinis fluxus ex uentre qui malus 1.811.a.64
sanguinis fluxus ex uentre fortis unde 1.811.b.54
sanguinis effusi ad uentrem congelati signa 1.811.b.61
sanguinis puri fluxus ab intestinis signa 1.814.a.14
sanguinis fluxus a stomacho signa 1.814.b.53
sanguinis in uentre coagulati signa 1.815.a.82
sanguinis fluxus absque excoaratione causa 1.822.a.12
sanguinis fluxus uirulenti absque excoaratione curatio 1.822.a.15
sanguinis fluxus lotiui curatio 1.822.a.16
sanguinis faeculentis fluxus absque excoaratione curatio 1.822.a.16
sanguinis fluxus ex ruptura in uenis intestinorum quandoque perducit ad excoarationem festine 1.830.a.3
sanguinis fluxus ex ruptura uene intestinorum curatio 1.822.a.32
sanguinis fluxus ex fletu curatio 1.822.b.49

I N D E X

- sanguinis narium fluxum hemorrhoidas remouere* 1.856.a.5
Sanguinis fluxum facit
Ammoniacum 1.262.a.17
sanguinis mictus cause 1.871.b.1
sanguinis mictus qui debilitet. 1.871.b.9
sanguinis hirci ad lapidem, preparatio. 1.877.a.67
sanguinis fluxum ex incisione in lapide uesica sistantia 1.883.a.13
sanguinis congelationis in uesica signa. 1.886.a.16
sanguinis congelationis in vesica curatio 1.886.a.28
sanguinis congelati in vesica signa. 1.890.a.10
sanguinis hircini visus 1.825.a.19
sanguinis puri mictus signa. 1.897.b.45
sanguinis mictus liquefacti signa. 1.898.a.7
sanguinis, sicut lotura carnis, mictus signa 1.898.a.6
sanguinis mictus causa 1.897.a.46
sanguinis mictus, sicut lotura carnis, causa 1.897.a.64
sanguinis mictus permixti cum humoribus grossis causa 1.897.a.68
sanguinis mictus quid indicet. 1.897.b.29
sanguinis purulenti mictus signa. 1.898.a.34
sanguinis cretici mictus signa. 1.898.a.41
sanguinis mictus curatio. 1.898.a.49
sanguinis mictus qualis non retinendus. 1.898.a.57
sanguinis mictus uictus 1.899.a.20
Sanguinis & puris mictui conferentia composita
Confectio de pilulis alchebengi. 1.317.b.58
Trochisci alchebengi 2.317.b.59
sanguinis fluxus in enixa perducit ad causam uirtutis 1.943.a.44
sanguinis fluxus enixe curatio. 1.943.a.56
sanguinis paucitatis fluentis enixe curatio 1.943.b.4
sanguinis fluxus qualiter fiat. 1.944.b.63
sanguinis fluxus omnis incipit paulatim subtilis 1.944.b.63
sanguinis fluxum quæ mala insequantur 1.945.a.5
sanguinis fluxus uictus 1.945.b.63
sanguinis acuti fluxus curatio. 1.946.a.7
sanguinis fluxum in abscondendo arnoglossæ non est par 1.946.a.9
sanguinis fluxus a tenuitate, & aquositate sanguinis curatio 1.946.b.19
sanguinis locus est intra venas. 2.18.a.54
sanguinis prædominantis signa ex urina. 2.25.b.30
sanguinis augmentum conualescentibus procurandum 2.102.a.56
sanguinis tauri recentis nocumenta. 2.210.a.27
sanguinis tauri recentis bibiti cura. 2.210.a.36
sanguinis congelati nocumenta. 2.210.b.15
sanguis congelatus in ventre est proculdubio uenenum 2.210.b.17
sanguinis congelati in pectore, stomacho, intestinis, et vesica, accidentia. 2.210.b.21
sanguinis congelati in visceribus cura. 2.210.b.32
sanguinis malitia cum est uehemens, & ipsius adusio fit erysipela, & combustio, & crusta, & deterior ea ignis persicus 2.107.b.50
sanguinis mortui cura 2.242.b.10
sanguinis mortui curatione quales medicinae conueniant 2.242.b.40
sanguinis cursus temperatus in quantitate confert uulneribus, & prohibet apostema 2.140.a.56
sanguinis fluxum sistentia. 2.144.a.13
in sanguinis febre melior est partitio sanguinis, nisi fuerit quod necessarium faciat festinationem 2.45.a.52
sanguinis febre laboranti conceditur aqua frigida donec tremere faciat. 2.45.b.26
de sanguinis fluxu, & retentione. 2.155.a.9
sanguinis fluxus a quibus causis fiat. 2.155.a.12
sanguinis via ad fluxum conuenientior est arteria 2.155.a.25
sanguinis matrem nominant emborismum 2.155.a.31
sanguinis emanatione a pulmone est timor 2.155.b.12
sanguinis fluxus a membris diuersi scilicet 2.155.b.6
sanguinis fluxus ex arterijs magnis est timorosus, & interficit secundum plurimum 2.155.b.20
sanguinis fluxus artieriarum quando retineatur 2.155.b.25
sanguinis arteria & uenarum differentia 2.155.b.30
sanguinis euacuatio cum superfluit, & accidit spasmus, est malum. 2.155.b.35
sanguinis euacuationis signa mala. 2.155.b.36
sanguinis fluxus omnis curatio. 2.155.b.51
sanguinis fluxus quibus retinetur. 2.155.b.64
sanguinis fluxus quomodo cum cauterijs retinetur 2.157.a.51
sanguinis fluxum medicina retinentes cum exsiccatione, & incarnatione. 2.157.b.30
ad sanguinis fluxum medicina diuerse. 2.157.b.58
sanguinis malitia prouenit aut propter complexionem hepatis aut splenis. 2.159.b.56
sanguinis euacuatio cordi quomodo proficit & obstat 2.343.b.32
Sanguinis expulsiua ualet
Sotira confec. 2.269.b.66
Galenii confectio 2.274.a.18
Confectio Hermetis 2.274.b.6
Athanasia magna 2.277.b.24
Philonium romanum 2.278.b.42
Philonium persicum 2.278.b.27
Trochisci Andromachi. 2.305.b.31
Trochisci de papauere. 2.306.a.56
Trochisci de balauistijs. 2.306.a.68
Trochisci de feminibus. 2.306.b.65
sanguinis dominantis signa. 2.387.a.30
sanguinis fluxus a capite quando semper laudabilis 2.390.b.50
Sanguinis a capite ad pulmonem fluxum retinet 1.337.a.7
sanguinis in partu fluxio quibus sistenda 2.394.a.23
sanguinis in partu suppressio quibus elicienda 2.394.a.24
Sanguinis putrefactioni longe conferentia composita 2.272.b.32
Cæsaris confectio 2.272.b.32
sanguinis narium fluxus. Vide fluxus sanguinis narium
sanguinis narium fluxus. Vide narium sanguinis fluxus
sanguinis mictus. Vide Phlebotomia
sanguini alij immixti sunt humores. 1.23.b.17
sanguini carnis complexio multum est propinqua 1.32.a.60
sanguini contrarius autumnus est. 1.101.a.56
sanguini coagulato in uentre naturam succurrere 1.845.a.66
sanguinem resoluit æstus 1.101.a.59
sanguinem corrumpit aqua falsa. 1.106.b.17
sanguinem corrumpunt crux sinapi & ocymum 1.105.a.27
sanguinem corrumpi etiam a dulcibus vis 1.178.a.47
sanguinem purificat sumus terra. 1.321.b.20
sanguinem cur medicina non euacuet. 1.210.b.63
sanguinem cohibentia quæ. 1.230.a.56
Sanguinem sistunt 1.261.a.8
Acacia 1.261.b.62
Antimonium. 1.261.b.62
ceps 1.262.b.41
Amirberis 1.263.a.61
Arabica spina 1.273.b.20
Aranæ tela 1.275.a.14
Alumen 1.277.a.53
Acetum 1.278.b.65
Ben 1.284.a.59
Balaustia 1.284.a.59
Coagulum

I N D E X

- Coagulum 1.285.b.42 sanguinem mundificat biera. 1.784.b.32
- Corallus 1.287.b.60 sanguinem aliquando subtiliari a splenis apostematibus 1.801.b.19
- Coloquintida folia 1.290.b.16 sanguinem splen vehementer mundificat a sece sua 1.810.b.21
- Cuscuta 1.291.a.44 ad sanguinem constringendum est spody necessitas 1.817.a.34
- Calx 1.297.a.29 sanguinem stringentia qua. 1.822.a.41
- Chalcitis 1.302.a.47 sanguinem hamorrhoidarum ex incisione resringentia 1.859.b.7
- Cinis lignorum stypticorum. 1.405.a.44 sanguinem ingrossat rod iniubarum. 2.45.b.14
- Cauda equi 1.307.a.31 sanguinem ingrossant lentes preparata cum aceto 2.45.b.18
- Aspalathus 1.308.a.28 sanguinem purum mingens in acutis moritur 2.98.a.24
- Glans, & proprie cortex eius interior 1.323.b.4 sanguinem mingentibus conferentia composita
- Gypsulapis 1.324.b.12 Confectio alchebengi 2.278.b.43
- Galion 1.329.b.3 Trochisci alchebengi 2.305.a.28
- Aceti vapor a lapide molari. 1.340.a.55 Trochisci disulidiis 2.306.b.9
- Lutum armenum 1.341.b.44 ad sanguinem congelatum in stomacho, & resica medicum 2.210.b.42
- Lutum sumum 1.342.a.24 sanguinem congelatum resoluit thymus. 1.341.a.49
- Morochthus 1.345.b.13 Sanguinem in stomacho coagulatum resoluit
- Liminium cum uino 1.346.a.24 Coagulum 1.285.b.53
- Lac decoctum 1.347.b.52 Parthenium 1.407.a.23
- Myrtus 1.352.a.63 Sanguinem in pulmone coagulatum resoluit
- Muscus 1.353.b.31 Coagulum 1.285.b.50
- Nyx tamarisci 1.363.a.29 Sanguinem in ventre congelatum resoluit
- Onum crudum 1.367.a.48 Aqua marina 1.272.a.56
- Olibanum 1.370.b.36 Sanguinem congelatum resoluunt
- Crura vaccina adusta 1.371.a.16 Bdellium 1.285.a.4
- Portulaca 1.371.b.37 Coagulum 1.285.b.38
- Papyrus, & cinis eius. 1.373.a.40 Fici lac 1.322.a.19
- Pellis caprine rasura 1.373.b.32 Mesamum 1.397.a.9
- Pavonia semina 1.378.a.1 sanguinem mouentia ad cutem secundum tres modos mouent. 2.241.a.2
- Squinanthum 1.386.a.19 sanguinem mundificantia. 2.241.a.25
- Spongia 1.387.a.28 sanguinem mortuum medicina carminantes 2.149.b.41
- Sanguis draconis 1.388.a.30 sanguinem retinentes medicina cum glutinositate 2.157.b.22
- Stercus caprarum, & asini. 1.389.b.42 sanguinem ab hepate ortum ducere, & temperamentum 2.378.b.60
- Sandaraca 1.393.a.16 sanguinem extracto quod est sicut spuma, cholera est rubra 1.23.b.20
- Salix 1.402.a.10 sanguine extracto pars turbida est melancholica 1.23.b.22
- Urina hominis cum cinere vitis. 1.468.a.26 sanguine extracto, pars albumini oui similis est phlegma 1.23.b.23
- Sanguinem mouentes casse qua. 1.643.b.40 sanguine extracto pars aquosa est serosa 1.23.b.25
- Sanguinem educunt
- Aloe quandoque 1.274.a.62 sanguine quaedam species sit saluor, & quae minus & omnium causas ui de 2.44.a.7
- Allium 1.276.a.37 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Coloquintida 1.290.b.40 sanguinea febris signa longitudinis, quae 2.45.a.2
- Centaurea 1.300.b.24 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Cicer mer aspinus 1.304.b.16 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Lens siluestris 1.349.b.42 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Sordes abstergunt
- Arundinis cortex, & radix. 1.274.b.23 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Porri succus 1.374.b.34 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Thymum 1.405.b.59 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Volubilis quaedam species 1.409.a.12 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Sanguinem rubrum mamilla albificat, & facit ipsum lac 1.686.a.44 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Sanguinem generat hepar. 1.749.b.67 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Sanguinem per corpus transmittit hepar mediante vena concaua. 1.750.a.13 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Sanguinem acutum subtiliantia. 1.755.a.15 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- Sanguinem abundantem in apostemate hepatis calido extrahendum. 1.770.a.38 sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- ex sanguine, quae membra. 1.31.a.47
- ex sanguine genita post solutionem continuo restaurantur ut antea. 1.31.b.33
- sanguine malo pauco in aliquo existente, quomodo ille phlebotomandus. 1.215.a.18
- ex sanguine sit cholera, quae corpus superflue calefit 1.793.a.48
- sanguine membra uehementer indigent. 1.851.a.20
- a sanguine congelato in uestica parum fit euasio 1.890.a.15
- sanguine uincente, aut alteri humori admixto dummodo consistat uirtus phlebotomia est conueniens. 2.25.b.30
- sanguine non peccante, si times uictoria humoris, magis necessaria cautela est euacuatio 2.27.a.19
- de sanguine mortuo sub ungue propter attritionem 2.263.b.16
- sanguinea chylosa uentris solutio ex hepate quibus signis a solutione ex mesaraica differat 1.778.a.48
- sanguinea febris non fit a putredine sanguinis ex sententia Gal. 2.43.a.60
- sanguinea febris est febris putredinis, & ebullitionis sanguinis, quam nominant Hippocraticum conclusam. 2.43.b.39
- sanguinea febris est febris acuta. 2.43.b.50
- sanguinea febris multoties permittatur ad febrem putredinis, aut hecticam. 2.43.b.52
- sanguinea feb. ex Gal. multoties currit cursu diei 2.43.b.54
- sanguinea febris est continua, quae non reuertitur usque ad crisin aut mortem 2.44.a.4
- sanguinea febris est continua propter coarctationem materiei & adhaerentiam 2.44.a.4
- sanguinea febris quandoque permittatur ad diuersa genera agnitionum. 2.44.a.16
- sanguinea uentris solutionis causa. 1.777.b.64
- sanguinea materia signa 1.972.b.43
- sanguinea febris differt ab ephemeris, quia calefactum primum est in ea humor, differt etiam a putridis quia non est ei putredo 2.43.b.47
- sanguinea febris causas uide. 2.43.b.62
- sanguinea febris sunt tres species. 2.44.a.7
- sanguinea febris quae species sit saluor, & quae minus & omnium causas ui de 2.44.a.7
- sanguinea febris signa 2.44.b.34
- sanguinea febris signa longitudinis, quae 2.45.a.2
- sanguinea febris signa digestionis si tardentur post tertium, aut quartum non fit crisis in septimo 2.44.a.9
- sanguinea febris crisis multoties fit in 2.44.a.9

I N D E X

quarto 2.45.a.11
sanguinea febre medicamenta diuersa co-
ferentia 2.45.b.46
sanguinea febre laboranti nulla euacua-
tio melior est, quam phlebotomia ex
manu 2.45.a.41
sanguinea febre laborantem oportet phle-
botomare vsque ad syncopim, si cor-
pus fuerit forte 2.45.a.46
in sanguinea febre, phlebotomiam quan-
doque sequitur fluxus cholericus, &
fudor vnde aeger sepe saluatur. 2.45.
a.56
de sanguinea febre seu febre sanguinis,
argumenta Auicennae contra Gal. 2.
43.b.7
in sanguinea febre, si acciderit fluxus san-
guinis narium per se, non abscondatur
2.45.b.12
in sanguinea febre, si frigidare tantum,
& dimittere phlebotomiam, & uen-
tris solutionem, addit in oppilatione,
vnde augetur putredo 2.45.b.37
in sanguineis febribus profunditas som-
ni, & difficultas sermonis est malum.
2.44.b.41
sanguinolentus fluxus uentris longus. 1.
783.b.23
sanguisuga medicamen ad ulcera intest.
2.330.b.46
sanguisuga quae venenosa. 1.226.b.57
sanguisuga quae spernenda, & quae elige-
da 1.227.a.1
sanguisuga antequam apponantur, quo-
modo prae paranda 1.227.a.19
sanguisuga ubi apponenda, quomodo lo-
cus prae parandus 1.227.a.27
sanguisuga plena quomodo extrahenda.
1.227.a.34
post sanguisugarum suctionem, & extra-
ctionem sanguinis, quid agendum. 1.
227.a.38
sanguisugarum appositionem conferre
agritudinibus subcutaneis. 1.227.a.
49
sanguisugarum in gutture curatio. 1.610
a.8
sanguisugarum in gutture signa. 1.610.
b.67
a sanguisugis venenosis cauendum. 1.
226.b.58
a sanguisugis venenosis quae mala proue-
niant 1.226.b.66
a sanguisugis extractionem sanguinis es-
se profundioris ea, quae fit cum ven-
tosus 1.227.a.17
a sanguisugis sanguis fluens quomodo
constringendus 1.227.a.41
sanies stomachi quomodo extrahenda.
1.714.a.65
sanies quae bona in renu apostemate. 1.
867.b.66
sanies quandoque fit in interiore parte
sui, & non apparet sensui, propter pro-
funditatem & grossitudinem cutis.
2.120.b.34
sanies laudabilis est, quae alba, lenis est,

& sine odore horribili in qua non o-
perata est nisi caliditas innata, licet
non sit excusatio a communitate ex-
trancae 2.121.a.17
sanies laudabilis quare sit sine odore hor-
ribili 2.121.a.24
sanies quare sit alba 2.121.a.26
sanies mala est fetida, significans putre-
factionem et dominium caliditatis ex-
trancae 2.121.a.28
sanies diuersarum partium non est bona
2.121.a.33
sanies quando fit, quiescit calefactio for-
tis, & inflammatio, & febris. 2.121.
a.57
sanies cum non est matura declinat ad
rubedinem 2.122.b.22
sanies est de melioribus signis sanatio-
nis ulcerum, & vulnerum. 2.159.a.
25
sanies non generatur nisi a digestionem na-
turali 2.159.a.30
sanies laudabilis, est alba, lenis, & aqua-
lis 2.159.a.32
sanies in quibus ulceribus non generetur
2.159.a.39
sanies, & apostema in ulcere est signum
bonum 2.159.a.43
sanies maturatio, quandoque est velox,
quandoque non, secundum substan-
tiae grossitudinem 2.120.b.37
sanies iudicia 2.121.a.17
sanies locus quomodo cognoscatur. 2.122
a.27
sanies non bonae signa 2.122.a.34
sanies laudabili non associatur setor. 2.
159.a.34
sanies sputum a sputo phlegmatis quib.
signis differat 1.657.a.47
Sanies sputo confert
Pix cum melle 1.374.a.38
Rute sylvestris gumma 1.405.a.66

Sanies sputo conferentia
composita

Diaphysur 2.279.a.17
Confectio Gal. 2.281.b.36
Emplastrum Andromachi. 2.314.
b.57
Loboch ex glutino alimbat. 2.334.b.
18
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis. 2.316.b.9
Loboch de papauere 2.316.b.10
Medicamen Gal. 2.326.a.47
sanies habentium anbelitis. 1.630.a.
57
sanies qui euomit ex stomacho est ad
desperationem propinquior, quam ad
sperem 1.734.a.63
sanitas, quid 1.96.a.65
sanitas & morbus & eorum causa non
non nisi per accidentia noscuntur. 1.
7.b.53
sanitas magis pertinet caliditati quam
frigiditati 1.12.b.23

sanitas quomodo ex humoribus conser-
uetur 1.23.b.48
sanitas unum terminum non habet. 1.
163.b.21
sanitatis & morbi subiectum propinquum
sunt membrum & spiritus. 1.7.b.65
sanitatis & morbi subiectum longinquum
sunt humores & elementa. 1.7.b.67
sanitatis & morbi cause materiales, quae
18.a.1
sanitatis cause efficientes quae. 1.8.a.
7
sanitatis finales causa quae 1.8.a.22
sanitatis & morbi cause formales, quae.
1.8.a.30
sanitatis seruanda & remouenda cau-
sa 1.8.a.33
sanitatis cause sunt tres, antecedentes,
primariae, & coniuuctae 1.95.a.62
sanitatis conseruationis plurimum est ut
exercentur, postea comessio, deinde
dormiendi regimen 1.170.a.42
sanitatis nostra conseruatio ex nutrimen-
to est in quantitate, & qualitate mo-
derato 1.170.a.57
sanitatis conseruatori quibus cibis ven-
dum 1.171.b.2
sanitatem conseruant cibi tenues magis
quam virtutem & fortitudinem. 1.
177.b.11
sanitatis ab angina futura signa. 1.612
b.47
sanitatem conseruandi ratio. 2.390.b.
56

Sanitatem conseruantia composita

Medicina dicta, donum Dei. 2.282.a.
37
sanus qui phlebotomatur, quid conseru-
re debeat 1.221.a.2
sanum membrum est omne cuius opera-
tio completur 1.130.a.15
sanis medicamentis non esse frequenter
utendum 2.397.a.13
saphena vena quae, & a quibus membris
euacuet, & in quibus agritudinibus
conferat, & quomodo phlebotomari
da 1.223.a.17
saponis aqua quae nocumenta inferat li-
benti, & cura eorum 2.202.a.36
sapor amarus significat caliditatem, &
choleram 1.698.a.51
sapor acetosus significat frigus. 1.6.8.
a.51
sapor dulcis salus, & amarus siccita-
tem, acutus calorem indicat. 2.272.
a.62
sapores complexionum esse indicia. 2.
377.b.48
saporem dulcem eligit appetitus sanus.
1.698.a.14
saporem acetosum quandoque significa-
re calorem debilem 1.698.a.54
saporum qualitates 2.377.b.55
sarcocolla est calida in secundo, siccior in
primo

I N D E X

- primo 1.380.b.1
sarcocolla est de glutinantibus 2.51.
 a.45
sardonis herba. i. sebardion nocumenta,
 & cura 2.205.b.4
sardonis herba ignota Anicen. 2.205.
 b.5
sardonici risus comparatio Græcorum 2.
 205.b.11
satietas nauseatua a somno, & quiete
 1.714.a.65
satietatis nauseatua causa 1.128.
 b.62
satietatis nauseatua signa 1.714.a.43
satietatis nauseatua curatio 1.714.
 a.54
satietatis nauseatue qualis uomitus 1.
 739.b.57
Satietati nauseatua conferentia
 composita
Sageæ minor 2.275.b.52
Diacymium Gal. 2.286.b.61
Syrupus de menta 2.298.a.63
satietatem nauseatua plures egritu-
dines in stomacho sequuntur 1.710.
 a.48
satietate nihil est deterius 1.174.
 b.55
ex satietate nauseatua quæ fames, &
eius curatio 1.714.b.3
saturitas multa post superflua famem
quæ mala pariat 1.118.b.55
satureis aquam subtiliatuam esse 1.
 203.a.41
scabies generatur aut ex materia san-
guinea, cui admiscetur cholera, quæ
conuerfa est in melancholiam, aut ex
materia, cui admiscetur phlegma fal-
sum, baurachium 2.250.a.3
scabies sicca ex qua materia fiat 2.250.
 a.8
scabies humida ex qua materia fiat 2.
 250.a.9
scabies plurimum generatur a comestio-
ne falsorum, & acutorum, & amaro-
rum, & specierum &c. 2.250.a.11
scabies magis sparsa, & corpulentior, &
acutior capitis bothor est acutioris
humoris 2.250.a.15
scabies quæ est latior, & vehementioris
profundationis, eius humor est mino-
ris acuitatis 2.250.a.17
scabies generatur a causis generantibus
materiam pruritus, uerum fortioribus
 2.250.a.59
scabies accidit semibus propter debilita-
tem expulsuæ 2.250.a.30
scabies aliquando accidit propter cibos
malos, ex quibus generatur chymus
malus, acutus 2.250.a.33
scabies aliquando fit propter malitiam
digestionis 2.250.a.36
scabies excorticata multiplicatur in au-
tumno 2.250.a.41
scabies sicca est, cum materia est in cor-
pore 2.250.a.44
scabies fæda attrahit vulnera 2.250.
 a.47
scabies fæda permutatur ad impetigi-
nes 2.250.a.48
scabiei causa 1.724.a.62
scabiei ualet argentum uiuum extinctu
cum oleo rosaceo 2.297.b.22
scabiei causa appropinquant causis ge-
nerantibus pediculos 2.250.a.12
scabiei causa appropinquant causis ge-
nerantibus pediculos, & alfabafati,
& furfures, & impetiginem, & ap-
proximât eis in curatione 2.250.a.24
scabiei & pruritus differentia 2.250.
 a.24
scabiei causa plures 2.250.a.33
scabiei pruritus senilis parum obedit cu-
rationi 2.250.a.39
scabiei pruritus, & bothor plurimum ac-
cidunt inter digitos, quoniam sunt de
biliores 2.250.a.47
scabiei nocent olea 2.250.a.50
scabiei curatio prima, et melior est eua-
cuatio cum eo, quod educit humore
acutum, adustum, & phlegma falsum
 2.250.a.55
scabiei balnea sint ex aqua maris 2.252
 a.2
scabiei nocet coitus, quia mouet mate-
rias ad exteriora 2.250.a.65
scabiei fæda conferunt uentose in utrif-
que cruribus 2.252.a.13
Scabiei vlcerosæ conferunt
Acetosæ radix cum aceto 1.270.
 a.49.55
Ben 1.287.b.61
Vina 1.330.a.8
Lilium 1.348.b.19
Nasturtium 1.367.a.62
Nigella cum aceto 1.365.b.39
Hordeum cum aceto forti 1.371.
 b.53
Spuma maris 1.389.b.17
Sal 1.392.a.62
Scammonea cum aceto 1.394.a.31
Anemone 1.398.b.24
Scabiei conferunt
Atramenta omnia 1.268.a.30
Ranunculus 1.337.a.63
scabiei confert arsenicum cum adipe, et
oleo 1.268.b.5
Scabiei humide conferunt
Atramenta omnia 1.268.a.30
Scabiei conferunt
Arsenicum cum adipe, & oleo 1.
 268.b.5
Apium syluestre 1.270.b.57
Aqua marina 1.272.a.62
Aqua sulphurea 1.272.a.63
Argentum 1.273.b.42
Acetum 1.277.b.1
Baurach 1.280.b.29
Melissa 1.282.a.58
Aqua casei bibita 1.288.b.57
Struthium 1.292.b.8
Cancer marinus adustus 1.298.a.24
Oleum cydonij 1.298.b.50
Calamentis montani decoctionis bal-
 neatio 1.299.a.50
Cordumeni linitum cum aceto 1.300.
 a.12
Cedrus, & proprie eius oleum 1.301.
 a.27
Cucumer asinus succus puluerizatus
 1.304.a.44
Chelidonium 1.306.b.27
Chamæleon 1.306.b.52
Cantharis 1.307.a.56
Colla de corijs vaccinis cum aceto 1.
 307.b.21
Colla de piscibus 1.307.b.24
Eriçij marini cutis 1.312.b.13
Elleborus cum lacte 1.313.b.38
Eupatorij succus cum aqua sumiter-
ra, aut oxymelle 1.314.b.44
Fel cum nitro, & gumma pini, & chi-
molea 1.317.b.24
Furfur cum aceto 1.318.a.42
Vitis albæ fructus 1.319.b.5
Psoricum 1.321.a.38
Fumus terræ 1.321.b.25
Fici foliorum decoctio cum spuma sy-
napis 1.322.b.7
Granum viride 1.327.a.49
Lacticiij radix 1.343.a.34
Storax 1.344.a.19
Lac bibitum 1.347.a.43
Aqua casei cum myrobalanis 1.347.
 a.52
Lupinus 1.350.a.44
Oleum arboris masticis 1.354.b.3
Mezerion 1.355.a.13
Oleander 1.368.a.41
Oleum de cherna 1.368.b.49
Oleum de costo 1.368.b.52
Humiditas decurrens a lignis olina-
rum syluestrium, cum inflammantur
 1.369.b.27
Oleum de oliuis syluestrib. 1.369.
 b.32
Fax olei cum chamæleonte 1.369.
 b.35
Gumma oliuarum syluestrium 1.
 369.b.41
Ostracum adustum 1.371.a.46
Pellis recens 1.373.b.44
Pentaphyllon 1.375.a.63
Straphisagria cum arsenico, aut sola 1.
 391.b.47
Synapis 1.481.b.31
Scoria argenti 1.402.a.43
Testa, proprie cancri 1.406.b.28
Viola 1.408.a.3
Vitis lacrima 1.409.b.19
Scabiei conferentia composita
Hiera Archigenis 2.284.b.18
Conf. medicina Aristarati 2.319.b.46
ad scabiem medicina locales omnes hæ-
bent abstersionem, cum cõfortatione
acuta, & refficatione complexionis
 2.251.a.55
scabiem habentium cibus fit ex eis, quæ
humectant, & generant sanguinem
 2.252.a.4
laudabilem 2.252.b.4
ad scabiem medicina 2.252.b.4
 in

I N D E X

in scabie antiqua materia paulatim enacuanda 1.204.a.26
in scabie sunt botbor 2.250.a.26
de scabie vnguium 2.262.a.50
de scabie resigende Vescia scabiem
de scabie renum, vide Renum scabiem
scammonia refrigerat per accidens dum calidum humorem excernit 1.95.b.55
scammonia in frigidis regionibus debili ter operatur 1.214.a.39
scammonia calida est, & sicca in tertio 1.394.a.23
scammonia adiuvat medicinas alias 1.685.b.36
scammonia est nociua stomacho, & inimica ei 1.707.a.59
scammonia inimica est stomacho 1.717.a.54
scammonia valet in agitudinibus cholericiis 1.786.b.49
scammonium indiget correctione 1.206.b.12
scammonia dos magna in regione Turcharum 1.214.a.41
scammonia virtus vsque ad 30. perdurat annos 1.394.a.11
scammonia resificatio 1.394.a.64
scammonia nouimenta, & curatio 2.203.a.20
scammonia dos interficiens est. 3.11.2.203.a.22
scammoniam dare non audeas, nisi qui necessitas adest 1.707.a.60
scammonium euacuare cholera rubea 1.206.b.12
cum scammonio commiscendi myrobalani, & tur 1.206.b.16
scapulæ usus 1.444.a.10
scapula anatome 1.444.a.10
scarabei moriuntur ex folijs platani 1.308.b.22
scarabiorum effugatio 2.214.b.26
scelithe confectiois inuamenta 2.270.b.26
scelithe descriptio 2.270.b.57
scelithe alia descriptio 2.271.a.64
sciatica quid 1.970.a.51
sciatica uena que, & quomodo phlebotomanda, & in quibus affectionibus 1.223.a.3
sciatica ueni occulta, que scienda 1.223.a.10
sciatica redit uelociter qualibet ex causa 1.270.b.25
sciatica est ex eis, que hereditantur 1.970.b.20
sciatica est de uehementioribus doloribus iuncturarum 1.970.b.45
scie doloribus hamorroidum apertio confort 1.95.a.17
scie doloribus que conferant 1.121.a.33
sciatica materia ubi sit 1.970.b.31
sciatica securitatem facit cauterium 1.970.b.45
sciatica sanguinea signa 1.972.b.50

sciatica curatio 1.980.a.54
sciatica in quo sit difficilis curatio 1.980.b.3
sciatica uehementer nocet repercussio 1.980.a.59

Sciatica conferunt

Assarum 1.261.a.54
Agrimonia cinis 1.261.b.43
Ammoniacum 1.262.a.25
Emplastrum ex adarci 1.263.b.11
Atramentum alsurie clysterizatum cum uino 1.268.a.37
Apium sumurion 2.270.b.59
Allium, clystere ex eo factum 1.276.a.36
Althea 1.276.b.35
Agaricum cum syrupo acetoso 1.278.a.30
Balsamum 1.279.b.26
Bitumen iudaicum 1.285.b.18
Coloquintida folia 1.290.b.20
Chamæpytiis, & proprie cum bibitur cum aqua mellis 1.292.a.14
Capparis radices cortices 1.293.b.40
Calamentum 1.299.a.53
Centaurea 1.300.b.20
Costus 1.301.b.21
Cucumeris asinini decoctio clysterizata 1.304.a.46
Euphorbium cum speciebus, que sunt piper, cinnamomi, et similia 1.312.a.17
Enula 1.312.b.53
Pini granum 1.323.b.56
Thymus cum saucibus, & uino 1.330.b.58
Electri fluxus 1.332.b.29
Ircos 1.334.b.4
Hypericum decoctum cum uino quadraginta diebus bibitum 1.335.a.18
Lycium 1.339.b.53
Lupinus 1.350.a.50
Lactuca asini cum aceto 1.351.a.29
Muria 1.360.a.53
Nasturtium 1.363.a.65
Opopanacum 1.367.b.50
Oliuarum salutarum aqua 1.369.b.43
Oleum ablutum 1.369.b.45
Pentaphyllon 1.375.a.64
Papaueris campestris decoctio 1.379.b.10
Ruta 1.381.b.51
Rubea tinctorum cum mellicrato 1.382.b.14
Squilla, acetum, & syrupus eius 1.385.b.17
Asparagus 1.389.a.9
Sordides corporum lustrantium 1.389.a.56
Stercus vaccarum, & caprarum cum adipe porci 1.390.a.5
Synapis 1.401.b.3

Sciatica uena conferentia composita
Hieralogodion 2.284.a.10
Hiera Archigenis 2.284.a.24
Acetum squilliticum 2.297.a.41
Pilule de capsia maiores 2.308.a.60
Oleum 2.313.a.23
Oleum alchechengi 2.313.a.44
Oleum de euphorbio Auic. 2.313.b.18
Emplastrum Andromachi 2.314.b.46
Emplastrum aliud Andromachi 2.314.b.57
Saira 2.318.a.20
Scelithe 2.318.a.20
Confectio philosophorum 2.318.a.21
Confectio Hermetis 2.318.a.21
Anacardium 2.318.a.21
Confectio hiera Archigenis 1.318.a.22
Theodoricon 2.318.a.23
Electuarium de massacumia 2.318.a.23
Emplastrum 2.318.a.23
Electuarium indum 2.318.a.24
Electuarium Casaris 2.318.a.25
Oleum de florace 2.318.a.25
Electuarium phlegmaticum 2.318.a.27
Medicina chebeth regis 2.318.a.28
Hiera picra 2.318.a.28
Oleum asseled 2.318.a.29
Ramised 2.318.a.29
Oleum alcheised 2.318.a.29
Oleum alchechengi 2.318.a.30
Kelchelengi 2.318.a.31
Hiera catagini 2.318.a.32
Pilula de capsia 2.318.a.33
Sal 2.318.a.33
Medicamen proprium 2.318.a.15
ad sciaticam embroche, & c. 1.981.a.10
ad sciaticam emplastra 1.981.a.24
ad sciaticam epibemata 1.981.b.10
in sciatica materia paulatim euacuanda 1.204.a.26
in sciatica materiam non esse repellendam 1.974.a.35
in sciatica que uena phlebotomanda 1.980.b.7
in sciatica phlegmatica multoties necessaria est phlebotomia 1.980.b.48
in sciatica solatua 1.981.b.39
de sciatica reliqua. vide in Iuncturarum dolore
scientia cuiusque rei non scitur nisi per eius causas, quum eas habuerit 1.7.b.47
scientiam facultatis rei non tolli, licet illius nomen ignoretur 2.340.b.4
scientiarum particularium principia cre dita recipiuntur in alias scientias usque ad philosophiam primam 1.8.a.64
sciel animal est sicut aranea habet plures pedes, & longos 2.228.b.57
sciel morsus, & cura eius 2.228.b.63
Scurbus

I N D E X

- Scirrhus est apostema melancholicum* 2.125.a.17
Scirrhus. vide Durities
Scirrhus. vide Sephiros
- Scirrhis internis conferunt*
Afinibium 1.260.a.54
Anmoniacum 1.262.a.38
Agnus castus 1.266.b.37
Fifefati serpens 2.218.b.65
Scifura cranci curatio per eius incisio-
nem 2.191.b.19
de scifura ungium 2.262.a.50
Scolopendria calida est in primo, sicca
in secundo 1.394.b.61
Scolopendria medicina est propria spleni
1.800.b.17
Scolopendria confert debilitati splenis,
& eius grossitudini 2.52.b.30
Scolopendrie radice cum impletur fisu-
la sanatur 2.167.a.5
Scordium calidum est, & sicum ad quar-
tum perueniens 1.93.b.6
Scordium est vehementis inuamenti in
empyemate 1.666.b.45
Scoria ferri est sicca in tertio 1.402.
a.36
Scoria alia ferri 2.290.a.57
Scoria decoctae inuamenta 2.282.b.65
Scoria decoctae descriptio 2.290.a.4
Scoria ferri alia descriptio 2.290.a.35
Scoria ferri alia descriptio 2.290.a.48
Scoria ferri confectio ad aures 2.325.
a.1
Scorpio quum pungit comedetem apium
fortior fit res propter id 1.271.a.35
Scorpio masculus extenuatus est minu-
tus 2.225.a.3
Scorpio femina maior est masculo 2.225.
a.12
Scorpio fumina est pinguis, magna 2.
225.a.4
Scorpio quidam habet duos atuleos, se-
cundum a iquos, quia dimittit duo so-
ramina apud puncturam suam 2.225.
a.47
Scorpio cum alis est magnus, & inuatur
a vento ad volandum de regione in re-
gionem 2.225.a.51
Scorpio habens sex spondyles, in cauda
fit permissus in tempore ortus cani-
culae 2.225.a.56
Scorpio non nocet comedenti raphanum
2.226.a.63
Scorpio enplastatus valet ad eius pun-
cturam 2.226.b.25
Scorpio marinus est calidi ueneni, dixit
quidam 2.230.b.17
Scorpionis venenum frigidum est 1.
112.b.60
Scorpionis punctura non nocebit, si ad-
ministratur semen acetosae ante pun-
cturam 1.270.b.9
Scorpionis cineris preparatio 1.877.
a.40
ad scorpionis puncturam valet allium
in uino bibitum 2.200.a.66
- Scorpionis femina aculeus est subtilis,*
masculi grossus 2.225.a.45
Scorpionis punctura in frigidatur, & ca-
lest reliquum corpus, & in frigidatur
sudor etiam 2.225.a.50
Scorpionis punctura est sicut punctura
acus 2.225.b.10
ad scorpionis puncturam medicina 2.
225.b.45
Scorpionis punctura valet
Tberiaca magna 2.265.b.58
Atibrydatum 2.268.b.23
Scorpionis marini morsus, & curatio 2.
230.b.11
Scorpionis marini punctura confert
Cerusa Stanni 1.384.b.55
Scorpiones asati conferunt ad lapidem
renum per se, & in colica per accides
1.845.a.20
Scorpiones asati uehementer ualent coli
ca 1.845.a.18
Scorpiones quae effugant, & interficiunt
2.214.a.10
Scorpiones interficit sputum ieiuni 2.
114.a.10
Scorpiones educit a foraminibus suis ra-
phanus incisus 2.214.a.20
Scorpionum cinis est uehemens in lapide
renum, & uesciae 1.876.b.14
Scorpionum syluestrium species 2.225.
a.42
Scorpionum cauda diuersificantur 2.
225.a.54
Scorpionum punctura accidit ut aposte-
metur ab hora sua apostemate duro,
rubeo 2.225.b.4
Scorpionum punctura accidentia 2.225.
b.4
Scorpionum punctura cura 2.225.b.38
Scorpionum punctura curatio 1.842.
b.53
Scorpionum punctura conferunt
Aristolochia, et proprie longa 1.269.
a.21
Amomum factum in emplastro cum
ozymo latiore 1.270.a.25
Asa 1.270.a.25
Acetosa, proprie syluestris 1.270.
b.9
Ameos decoctio 1.273.a.26
Arundo 1.274.b.32
Asphodeli flos, & fructus cum uino
1.277.a.38
Spina alba 1.279.b.53
Balsamum 1.279.b.53
Ozymum fluiale 1.283.b.39
Ciri semen, & cortex 1.286.a.62
Cinnamomum cum myrrha 1.289.
b.34
Coloquintida radix 1.290.b.60
Caro arietum adusta 1.296.b.38
Cancer fluialis 1.298.a.3
Calamentum syluestre 1.299.b.55
Cordumeni 1.300.a.23
Cartamus 1.301.a.10
Doronicus 1.308.a.1
Endiua 1.311.b.1
- Furfur* 1.318.a.50
Myrtus 1.352.b.66
Maiorana cum aceto 1.350.a.41
Matania 1.357.b.4
Myrrha cum uino 1.358.a.1
Stercus muris 1.36.a.60
Polium 1.373.b.14
Pisces 1.376.a.66
Raphanus 1.383.a.38
Stercus asini pascentis sicum cum ui-
no 1.390.b.5
Sal cum semine lini 1.392.b.46
Scammonia 1.394.b.3
Endiua 1.401.b.49
Lac ficus 1.423.a.21
Pini granum cum ficibus, et datylis
1.323.b.62
Gentiana 1.324.a.42
Galbanum 1.328.b.7
Lochia asata 1.339.a.39
Lilium 1.348.b.55
Lactuca syluestris lac 1.350.b.60
Laurus cum uino 1.351.b.53
Scorpionum punctura valet
Tberiaca diuersa 2.269.b.46
Diafufur 2.279.a.20
Confectio de asa 2.279.a.34
Scotomia 1.747.b.12
Scotomia frequens apoplexiam & epi-
lepsiam minatur 1.191.a.22
Scotomia conferentia composita
Acetum squilliticum 2.297.a.38
Scrophulae sunt apostemata dura 2.
125.a.16
Scrophulae quomodo differant a nodis 2.
127.b.21
Scrophulae plurimum accidunt in carne
mollis 2.127.b.24
Scrophulis est velamen nernofum 1.
117.b.24
Scrophula una quandoque generantur
plures 2.127.b.26
Scrophulae quaedam sunt cum dolore, quae
dum sine dolore 2.127.b.33
Scrophulae sine dolore sunt difficilis cu-
rationis 2.127.b.35
Scrophulae plurimum generantur in col-
lo, & subscellis 2.127.b.40
Scrophulae incipientes extenuari, & re-
solui multoties redeunt ad dispositio-
nem suam primam 2.128.a.22
Scrophulis expositi homines sunt curati
habentes colla humidarum comple-
xionum 2.127.b.39
Scrophulis non conuenit uestigatio, quia
ingrosat eas 2.128.a.16
Scrophularum nodi aliquando ordina-
tur, & sunt sicut cingulus pedens, ex
collo ad unam partem 2.127.b.28
Scrophularum nomen a porcis derivatur
2.127.b.43
Scrophularum cura 1.127.b.60
Scrophularum curationis radix est cura-
tiua, & subiliatio regiminis 2.
127.b.60
Scrophularum curatione laudatur nomi-
zus 1.127.b.63
Scrophula-

I N D E X

scrophularum regiminis subtiliatio 2.
 128.a.3
Scrophularum medicamenta diuersa 2.
 128.a.39
ad scrophulas emplastrum 1.218.a.22
scrophulis medicamentum bonum 2.
 128.b.14
scrophulis confert phlebotomia cephalica
 2.128.a.2
in scrophulis magnis, plagarij, seu chirur-
gici alienant se a curatione earum cu
ferro, & medicamento acuto 2.128.
 a.27
scrophulis mortalibus, ruptis, empla-
strum apostolicum est optimum 2.
 128.a.34
Scrophulis conferunt
Ammoniacum 1.262.a.20
Plumbum 1.262.b.61
Anabus 1.264.a.26
Penne alarum palumborum 1.267.
 a.8
Acerose, & eius radix collo suspensa
 1.270.a.52
Asini hepatis cinis cum oleo 1.270.
 b.17
Alibea cum caulibus 1.276.b.31
Adiantum 1.283.a.44
Bdellium indaicum 1.285.a.13
Bitumen iudaicum 1.285.b.14
Capparis radix 1.293.b.35
Coriandri succus cum farina fabarum,
aut succo, aut farina ciceris 1.
 294.b.22
Charta adusta 1.303.a.60
Eriçj marini caro 1.312.b.13
Cyclamen 1.320.b.41
Galbanum 1.328.a.56
Ircos 1.334.a.64
Manragora 1.335.b.37
Lutum 1.341.b.33
Plantaginis radix 1.345.a.20
Lens cum aceto cocta 1.349.a.60
Lupinus 1.350.a.40
Pix cum farina bordai 1.374.a.14
Pentaphyllon 1.375.a.58
Piper cum pice 1.377.a.9
Ruta cum sale, & gumma eius 1.
 381.b.45
Stercus caprarum 1.388.a.11
Spuma maris rosea 1.389.b.16
Lactuca asini cu adipe 1.399.b.35
Synapis cum caulibus 1.401.b.30
Fel testudinis 1.404.a.12
Testa 1.406.b.25

Scrophulis conferentia composita
Hieralogodion 2.128.a.13
Unguentum diaquilon 2.314.a.48
Unguentum apostoloru 2.314.a.67
Unguentum de vrsifur 2.314.b.13
seroti apostemata 1.915.a.18
seroti apostema durum 1.917.b.3
seroti varices 1.917.a.65
seroti mollificatio 1.917.b.16
seroti mollificationis curatio 1.917.
 b.21

sebardion. i. sardonie herbe nocumenta,
& cura 2.205.b.2
Sebel oculorum conferunt
Anisum 1.259.b.23
Secacul conditum 2.302.b.13
secacul est uena sicut zingiber 2.302.
 b.13
secacul afferitur ex India 2.302.b.14
secacul facultates 2.349.b.19
sectio, & perforatio sint incidentes in lo-
gitudinem villorum neruorum mem-
bris, nisi timeatur spasmus 2.122.a.18
sectio aliquando fieri debet secundum re-
ctitudinem villorum, aliquando non
 2.122.b.40
sectio cranei quomodo fiat 2.190.b.63
sectioni abscissum que medicamentum
parata habere oporteat 1.230.a.51
 123.a.8
sectionum modi diuersi in exitibus 2.
 b.19
secto prohibeatur aqua, & oleum omne
pingue 2.122.a.29
secundina 1.922.a.42
secundina quibus educatur 2.394.a.27
secundina quomodo scienda 1.941.
 a.54
secundina vena 1.922.a.42
secundina extractio 1.937.b.48
secundina extrahens 1.936.a.22
secundina expellens 1.943.a.19
Secundina extrahunt
Apium, & proprie sumuntur 1.271.
 a.24
Allium 1.276.a.52
Balsamum 1.279.b.45
Abrotanum 1.280.a.60
Adiantum 1.283.a.54
Chamaemilla 1.287.a.17
Castoreum cum mentastro, & melle
post phlebotomiam saphene 2.
 288.b.2
Ladanum suffumigatum 1.343.b.46
Ostracum suffumigatum 1.371.b.20
segeres quando siccantur albescent 2.
 102.a.40
selfir serpens 2.219.b.1
semen. Vide Sperma

Semen augent
Anatis caro 1.266.a.50
Been 1.280.a.1
Brassica marina 1.303.a.50
Pullarum caro 1.325.b.10
Piper longum, ut zingiber 1.339.
 b.8
Papaueris domestici semen cum mel-
le 1.379.b.56
Ryzum 1.380.b.48

Semen immittunt
Agnus castus 1.266.b.42
Cannabis cortex 1.303.a.24
Piper multum 1.377.a.30
Ruta 1.382.a.10

Semen corrumpunt
Brassica semen suppositum post coitu
 1.294.a.50
Cedrus 1.301.a.49

Seminis profluuium conferunt
Plumbi lamina super renes 1.263.
 a.10
Agnus castus 1.266.b.43
Aqua frigida ualde 1.272.b.36
senex refrigeratione & humectatione
quando indiget, non sufficit quod ad
aqualitatem ipsum perducatur 1.201.
 a.52
senis longa egritudine quum succedit flu-
xus uentris, est timorofum 1.778.
 a.8
senis fluxus hepatici signa 1.778.a.11
senis complexio quasi naturalis est que
frigida est & humida, licet sic accide-
talis 1.201.a.58
in sena decrepito quid syncopim inducat
 680.b.39
senes sciores sunt temperato 1.8.
 b.38
senes fortiores sunt astate 1.100.b.66
senes clystere acutum cauant 1.187.
 b.19
senes vinum dulce & oppilatum ca-
uant 1.187.b.38
senes qui phlebotomandi 1.219.b.41
senes etiam sexagenarios & aliquando
in septuagesimo phlebotomandos 2.
 394.b.62
senes post septuaginta annos a phleboto-
mia arcandos 2.395.a.7
senes facilius incurrunt besticam sen-
ectutis, deinde iuuenes, ultimo pueri 2.
 66.b.60
senum corpora sunt frigida 1.18.b.31
senum corpora sunt in dispositione neu-
tra 1.90.b.5
senum mors inopinata quando expellat
da 1.102.a.45
Senum vrinae quales 1.160.a.14
senum regimen 1.186.b.37
senem regiminis summa est administrati-
o re quod calfaciat & humectet 1.
 186.b.37
senum nutritio 1.187.a.3. et deinceps
senum oppilationes quibus aperienda 1.
 187.b.53
senum fricatio 1.188.a.9
senum exercitium 1.188.a.19
senum cibi quales sunt 2.394.b.54
senum ambelicus qualis 1.629.b.61
senum humores sunt grossiores 1.874.
 b.17
senum febres sunt sepulta 2.23.b.63
senum corpora sicca indicant tarditatem
crisis 2.84.b.12
senum pruritus parum obedit curationi
 2.250.a.39
senum pruritus cura 2.251.b.66
senum vulneribus, medicina conuenien-
tes pro generatione carnis 2.117.a.8
senum corpora sicca minus sunt susce-
pibilia curationis nleum, quum
infantium corpora humida 2.159.
 b.7
senum complexio radicalis est sicca, pi-
uata sanguine mundo, & accidentalis
 humida,

I N D E X

- humida, mollis 2.159.b.11
 Senum ulcera, quare non sanantur 2.159.b.19
 Senum ægritudinibus ex phlegmate conferentia composita
 Diacryminum 2.286.b.49
 Diacyminum 2.287.b.53
 Electuarius ambra 2.288.b.1
 Conditum 2.298.a.17
 Rasaton 2.299.b.52
 Senibus hyems nocet 1.100.b.56
 Senibus confort autumni principium finis vero obest 1.101.a.65
 Senibus vinum dandum est quantum tollerare possunt 1.140.b.13
 Senibus vinum conueniens 1.187.b.32
 Senibus theriaca multum confort 1.187.b.56
 Senibus plurimum aduenit lapis renum, quam lapis vesica 1.874.b.6
 in Senibus virtutes renum debilitantur valde 1.874.b.13
 senibus cur lapis generetur 1.874.b.22
 in senibus lapis non sanatur 1.874.b.24
 senibus parum accidit febris ualde accesa 2.19.a.47
 senibus raro accidunt causonides 2.42.a.48
 senibus cum accidunt causonides pereunt, quia non sunt in eis nisi a causa valde forti, & eorum virtutes sunt debiles 2.42.a.49
 senibus raro accidunt variolæ 2.72.b.27
 Senum faciunt acetosa alimenta 1.278.a.31
 Senio extremo confectos sicciore & humidiore esse de senibus & iuuenibus 1.18.b.52
 senectus mulieri sterili tardatur 1.926.a.49
 in senectute facta exitura tarde suscipiunt digestionem 2.87.a.10
 sensus communis, qui 1.75.a.46
 sensus communis & phantasia secundum medicos sunt una virtus, secundum philosophos due 1.75.a.43
 sensus communis sensu percepta recipit, phantasia vero ea retinet 1.75.a.46
 sensus quando spiritui dominetur 2.336.b.42
 sensus communis & phantasia sedes, est cerebri ventriculus anterior 1.75.a.54
 sensus uehementis est es stomachi 1.746.b.55
 sensus signa mala 2.90.a.16
 sensus tactus potentia 2.377.a.44
 sensum & motum recipere possent uegetabilia, si ad hos recipiendos uis nutritiua prepararet corpus 1.74.a.46
 sensum offendi non nisi ob solutionem cõrui ex Gal. sententia 1.126.a.65
 sensum quomodo auferat suspensio faciens 1.233.a.57
 sensus omnes corporum accidentia percipere 2.383.a.44
 sensum & motum turbulentia perdurans spasnum & apoplexiam minatur 1.191.a.29
 Sensus confortantia composita
 Theriaca magna 2.265.b.65
 Mithrydatum 2.268.b.23
 Electuarius ambra 2.288.a.66
 Electuarius Anacardium 2.289.b.11
 Pilule stomachicae 2.309.a.58
 Theriaca 2.315.b.59
 Mithrydatum 2.315.b.59
 Pilule stomachicae 2.315.b.60
 sensitiua virtus animalis est, comprehensua manifeste 1.75.a.27
 sensitiua virtutis species secundum quodam sunt quinque, secundum alios octo 1.75.a.28
 sensitiua virtutis principium in cerebro ponunt aliqui 2.334.b.10
 sensibiles qualitates 1.130.a.52
 sepiros est apostema melancholicum 2.125.a.17
 sepiros aut sit a melancholia seculenta sola radicali aut ab ea commixta cum phlegmate 2.129.a.44
 sepiros nominatur apostema durum 2.129.a.38
 sepiros purum est cui non associatur sensus, neque dolor 2.129.a.40
 sepiros puri signa 2.129.a.48
 sepiros aliquando sit apostemate solo in duratio 2.129.a.48
 sepiros, quod permutetur de membro ad aliud, & est coloris, corporis, nominatur sermos 2.129.a.53
 sepiros omne aut incipit apparere paulatim, & additur, aut conuertitur ex fluxione, aut erysipela aut exitura in loco vacuo 2.129.a.57
 sepiros quandoque sit, cum accidit durities in visceribus, quæ non accidit nisi post apostema calidum, quando curatur cum infrigidantibus 2.129.a.60
 sepiros differentia inter ipsum, & cancerum 2.129.a.64
 sepiros quandoque canceratur 2.129.a.64
 sepiros cura 2.129.b.15
 sepiros curatur cum eo quod resoluit, & lenit simul 2.129.b.20
 sepiros non curetur cum eo, quod resoluit, & exsiccat tantum, quia illud perducit ad uehementiam lapideitatis 2.129.b.21
 sepiros curationis due sunt resolutiones, una resolutionis cum lenitate, alia lenificationis 2.129.b.25
 sepiros resolutiua qualia sint 2.129.b.26
 sepiros regimen quale 2.129.b.33
 sepiros balneum contrarium quia resoluit subtile, & aggregat spissum 2.129.b.47
 sepiros lenificancia cum resolutione quadam 2.129.b.50
 sepiros medicina sint absque sale 2.129.b.64
 sepiros medicina diuerse 2.130.b.13
 sepiros quando est grossum conuenit acetum, sed non in principio 2.130.a.35
 sepiros cum est in membro carnosio, ut splene, acetum magis conuenit 2.130.a.47
 sepiros plurimum accidit in membris mollioribus, ut hepate, & in membris nervosis etiam 2.131.a.4
 septentrion cur excitet appetitum 1.714.b.33
 septentrio cum sufflat, dolores uescicae multiplicatur 1.887.a.30
 septentrionales uenti cum commonentur, cum iteritia fiat 1.793.b.6
 septentrionalium regionum incolæ humidiore sunt 1.18.b.66
 septentrionalibus in acribus, regionibus, & uentis multiplicatur dolores uescicae 1.880.b.50
 septentrionalibus in regionibus multiplicatur lapis uescicae 1.81.b.19
 serapinum est bonum solutiuum in ascite frigida 1.786.b.10
 serapinum calidum est siccum, in secundo, in tertio 1.394.b.17
 serici qualitates & inuamenta 2.349.a.34
 sericum spiritui animali, & naturali conserre 2.349.a.45
 serpens nominatus regulus, & græce basiliscus interficit suo uisu, & auditu uocis suæ 2.214.b.67
 serpens nominatus hirundo, similis coloris hirundinis, est longitudinis cubiti unius, & interficit ante duas horas 2.215.a.2
 serpens nominatus aspis sicca, est in quantitate sua inter tres cubitos usque ad quinque, & interficit ab horis duabus usque ad tres 2.215.a.5
 serpens quidam dicitur expuens, quia per spiritum suum interficit 2.215.a.11
 serpens Andrius qualis sit, & de morfu eius 2.216.b.15
 serpens saliens ad duas partes 2.218.b.31
 serpens ilicinus habitat in ilicibus 2.218.b.41
 serpens ilicinus habet odorem malignum, qui mortificat eum, qui presens est 2.218.b.44
 serpens faciens sitim ex morfu, est longitudinis palmi. i. habens super corpus uescigia nigra plurima 2.218.a.52
 serpens faciens sitim habet caput paruum, & collum grossum 2.218.a.55
 serpens scissetati nominatus, qualis sit 2.218.b.65
 serpens faciens sitim incedit quatiendo caudam suam 2.218.a.62
 serpens araxis, uel aspis habens colores diuerfos, qualis sit 2.219.a.5
 Serpens

I N D E X

- Serpens triscalis, ignotus* Auic. 2.219.
a.13
- Serpens famulus ignotus* Auic. 2.219.
a.28
- Serpens caubarus* 1.219.a.42
- Serpens amidiutus qualis* 2.219.a.42
- Serpens albedifinon persin, qualis sit* 2.
219.b.58
- Serpens selsir qualis* 2.219.b.3
- Serpentis birundinis morsus cura* 2.
216.a.4
- Serpentis aspidis sicca morsus signa, &
cura* 2.216.a.12
- Serpentis spuentis morsus signa* 2.216.
a.21
- Serpentis facientis sium morsus cura* 2.
218.b.3
- Serpentis ilicini morsus cura* 2.218.
b.51
- Serpentis miliaris color propter citrini-
tate est quasi color milij* 2.218.b.59
- Serpentis triscalis morsus, & cura* 2.
219.a.13
- Serpentis famuli morsus, & cura* 2.
219.a.28
- Serpentis bauden morsus, & cura* 2.
270.b.60
- Serpentis albatra morsus, & cura* 2.
220.a.21
- Serpentis nigri pulvis leprosis conseri* 2.
136.b.20
- de Serpente harmene* 2.215.b.54
- de Serpente cornuta* 2.216.a.47
- de Serpente dracone* 2.219.b.30
- Serpentes diuiduntur in tres partes a sa-
pientibus* 2.214.b.47
- Serpentes quidam sunt uehementis acui-
tatis, non morantes ex dispositione ul-
tra tres horas, neq; morsus eorum cu-
rantur* 2.214.b.48
- Serpentes quidam diuiduntur in secun-
dam partem debilem, parum interfi-
cientem* 2.214.a.59
- Serpentes alij diuiduntur in partem me-
diam, qui non tardantur a tribus horis
usque ad septem* 2.214.a.59
- Serpentes surdi, arcuati multiplicatur
in terris Aegypti* 2.215.a.24
- Serpentes quidam habent duo cornua di-
uersorum colorum* 2.215.a.25
- Serpentes quidam habent dentes sicut
vncinos* 2.215.a.30
- Serpentes diuersificantur in masculinei-
tate, & femineitate* 2.215.a.37
- Serpentes masculi pauciores habent den-
tes* 2.215.a.38
- Serpentes masculi habent plus ueneni,
& acutius* 2.215.a.39
- Serpentes femina sunt deteriores pro-
pter multitudinem dentium, & pro-
pter aetatem, ex quorundam sententia* 2.215.a.40
- Serpentes senes sunt deteriores iuuenib.
propter corpus* 2.215.a.43
- Serpentes magni deteriores sunt parvis,
curtis, cum species est una* 2.215.
a.43
- Serpentes qui habitant loca in aquosa, et
montes, deteriores sunt eis, qui habi-
tant littora, & loca aquosa* 2.215.
a.45
- Serpentes famelici sunt deteriores uene-
ni* 2.215.a.50
- Serpentes irati, & audaces sunt deterio-
res eorum* 2.215.a.51
- Serpentes cazesati, & altararati, quales
sint & de eorum morsu, & cura, ui-
de* 2.218.b.15
- Serpentes quomodo effugantur* 2.213.
b.7
- Serpentes, quae effugant* 2.213.b.62
- Serpentum surdorum morsus non curan-
tur* 2.214.b.49
- Serpentum quorundam magni corporis
morsus curatur in quantum est ulcus
tantum, non in quantum uenenum* 2.
214.b.63
- Serpentum uenenum in aestate est dete-
rius* 2.215.a.53
- Serpentum uenenum esse frigidum, est
error quorundam* 2.215.a.55
- de Serpentum speciebus, qui nocent per
pulsus, non per uenenum est* 2.219.
b.25
- Serpentum uenenum est iheriaca* 2.
268.b.15
- Serpentum morsui conferunt*
- Allium bibitum cum uino* 1.276.
b.3
- Adiantum cum uino* 1.283.a.59
- Caro arietum adusta* 1.296.b.38
- Cedrus* 1.301.a.54
- Endinia* 1.311.b.3
- Galbanum* 1.323.b.8
- Lapis serpentis* 1.340.b.52
- Regubarum* 1.384.a.34
- Sesamum* 1.397.a.47
- Serpentum puncturis ualet*
- Theriaca magna* 2.265.b.58
- Mithridatum* 2.268.b.23
- Confectio Hermetis* 2.274.b.13
- Diaulfur* 2.279.a.21
- Confectio de asia* 2.279.a.34
- Serpentes interficit sputum cum sale am-
moniaco ex ore ieiuni* 2.214.a.3
- Serpentes interficit synapsis* 2.214.a.1
- Serpentes in intestinis interficit*
- Capparis* 1.293.b.64
- Serpentes educit*
- Coriandri semen cum rob.* 1.294.
b.57
- de Serpentibus, qui egredi faciunt san-
guinem ex poris animalis morsu, &
eius cura* 2.217.b.63
- Serpigini conferunt*
- Asphodelus, & proprie cinis radicis
eius* 1.277.a.9
- Auri limatura* 1.277.b.57
- Cepa* 1.287.a.50
- Urina* 1.330.a.9
- Serum sanguinis ex eo est, quod bibitur
& non nutrit* 1.23.b.27
- Serum sanguinis est corpus simplex, &
non nutrit* 1.23.b.34
- Seri usus non est nisi ut nutrimentum at-
tenetur, & penetret* 1.23.b.27
- Seri facultas* 1.868.a.38
- in Sero lactis est caliditas quaedam* 1.
288.b.26
- Serrandi modus os corruptum* 2.171.
b.55
- Seruitus latoria, quae* 1.31.a.4
- Seruitus preparatoria, quae* 1.31.a.5
- Sesamum calidum est in medio primi, hu-
midum in fine eius* 1.397.a.5
- Sextanam, septanam & c. uide febres sex-
tanam, septanam*
- Sexus est accidens animalium insepara-
bile, non de eorum essentia* 1.30.b.67
- Siccum difficile formas suscipit & susce-
ptas perdit* 1.9.b.32
- Siccum prohibetur a sua separatione pro-
pter humidum* 1.9.b.32
- Sicci temperamenti habitudo* 2.278.
a.32
- Siccatio quandoque accidit ex spicipi-
te* 2.64.a.60
- Siccitas maior quam debet, cito reddit
corpus frigidius quam oportet* 1.13.
b.17
- Siccitas naturalibus uirtutibus quibus
conferat* 1.73.a.10
- Siccitas attractrici & expultrici facul-
tati auxilium praebet* 1.73.a.13
- Siccitas euacuationem eius quod retine-
ri debet consequitur essentialiter* 1.
119.a.19
- Siccitas incessanter procedit donec nos
perimat* 1.162.b.39
- Siccitas augmentatur duobus modis* 1.
162.b.67
- Siccitas superflua, quam eger sentit sua
manu, ex genere est lassitudinis aere-
tiae* 1.185.a.26
- Siccitas, & sitis uehementis in acutis egri-
tudinibus, malum ualde* 1.72.b.42
- Siccitas corporis significat tarditatem
crisis* 2.84.b.13
- Siccitas quo cognoscitur* 2.396.a.63
- Siccitatem augeri ex causis calidis* 1.
201.a.43
- Siccantes cause quae* 1.122.b.25
- Sicciores in corpore sunt pili* 1.16.
b.12
- Siccarum corporis partium ordo* 1.16.
b.12
- Signum bonum est horripilatio post euacuationem* 2.88.b.49
- Signum mortiferum est, quando infirmus
non uidet aliquid* 2.90.a.31
- Signum mortale est, cum aggregantur
uomitibus, & punctura, & permistio
rationis* 2.99.b.20
- Signum mortale est, cum aggregantur
in febre continua frigus eius, quod ap-
paret, & aduersio interiorum, & uehe-
mentia sitis* 2.99.b.29
- Signa pathognomonica* 1.130.a.39
- Signa assidentia* 1.130.a.44
- Signa post apparentia* 1.130.a.47
- Signa apostematum intrinsecorum in ulla
specie*

I N D E X

- Species diuisa, vide* 2.74.a.67
- Signa cris* 2.83.a.24
- Signa crisis nocturna sunt vehementiora* 2.83.a.49
- Signa motus materiei in crisi ad superio* 2.84.b.39
- ra* 2.84.b.55
- Signa distinguendi crifim futura* 2.84.b.55
- Signa distinguenda inter fluxum sangui* 2.85.a.49
- nis narium, & vomitum in crisi futu* 2.85.b.18
- ra* 2.85.b.18
- Signa declinationis materiei ad sudore* 2.85.b.50
- in crisi* 2.85.b.50
- Signa declinationis materiei ad membra* 2.86.a.4
- vrina in crisi futura* 2.86.a.4
- Signa declinationis materiei ad viam* 2.86.a.4
- egestionis in crisi* 2.86.a.4
- Signa crisis per viam matricis* 2.86.a.39
- Signa crisis ex apertione venarum ani* 2.86.a.48
- Signa crisis permutationis* 2.86.a.56
- Signa crisis permutationis ad inferiora* 2.86.b.30
- Signa crisis permutationis ad superiora* 2.86.b.37
- Signa crisis permutationis ad aliam agri* 2.86.b.52
- tudinem* 2.86.b.52
- Signa crisis cum exitura* 2.86.b.58
- Signa euentus spasmi in pueris* 2.87.b.38
- Signa casus rigoris* 2.87.b.57
- Signa crisis bona* 2.87.b.6
- Signa timorosa cum apparent crisis est* 2.88.a.28
- propinqua* 2.88.a.28
- Signa mala crisis* 2.88.a.34 & 56
- Signa digestionis, & eius indicia* 2.88.b.3
- Signa digestionis cum apparent in prin* 2.96.a.17
- cipio agnitudo, tunc agnitudo est* 2.96.a.17
- salua* 2.88.b.11
- Signis bonis apud statum confidendum* 2.89.a.10
- Signum malum est virtutis casus solus* 2.89.a.13
- Signa mala pendentia ex forma, & colo* 2.89.a.44
- re* 2.89.a.44
- Signa sumpta ex dolore capitis* 2.89.b.36
- Signa sumpta ex parte stomachi* 2.89.b.64
- Signa mala ex membris anhelitus* 2.90.a.3
- Signa mala ex parte sensus* 2.90.a.16
- Signa facta in oculo* 2.90.a.24 & b.8
- Signa sumpta ex parte nasi* 2.90.b.34
- Signa sumpta ex parte auri* 2.90.b.54
- Signa sumpta ex parte dentium* 2.90.b.66
- Signa sumpta ex parte lingue, & oris, et* 2.91.a.20
- que sequuntur ea* 2.91.a.20
- Signa sumpta ex radice lingue, & guttu* 2.91.a.52
- re, & meri* 2.91.a.52
- Signa sumpta ex parte venarum* 2.91.b.13
- Signa sumpta ex mollificatione corporis* 2.100.b.36
- & malitia resupinationis, & debilita* 2.100.b.36
- te* 2.91.b.20
- Signa mala sumpta a forma iacendi* 2.91.b.37
- Signa sumpta ex cute* 2.92.a.12
- Signa sumpta ex ventre, & partibus hy* 2.92.a.22
- pochondriorum* 2.92.a.22
- Signa ex parte somni, & vigilie* 2.92.b.31
- Signa sumpta ex ano* 2.92.a.42
- Signa sumpta ex virga, & testiculis* 2.92.a.47
- Signa sumpta ex matricibus* 2.92.a.57
- Signa sumpta ex parte extremitatum in* 2.92.a.52
- crisi* 2.92.a.52
- Signa mala sumpta ex actione manus* 2.92.b.50
- Signa sumpta ex doloribus* 2.92.b.61
- Signa sumpta ex voce, loquela, & silen* 1.93.a.4
- tio* 1.93.a.4
- Signa sumpta ex ratione* 2.93.a.20
- Signa sumpta ex motibus* 2.93.a.26
- Signa ex exsultatione* 2.93.a.43
- Signa sumpta ex saltu, & halicibus* 2.93.a.48
- Signa sumpta ex somnijs* 2.93.a.65
- Signa sumpta ex appetitu* 2.93.b.3
- Signa sumpta ex ictericia* 2.93.b.13
- Signa sumpta ex apostematibus* 2.93.b.39
- Signa sumpta ex parte pustularum, &* 2.93.b.64
- que simulantur eis* 2.93.b.64
- Signa sumpta ex forma uenarum* 2.94.a.25
- Signa sumpta ex rigore* 2.94.a.35
- Signa enacuationis inuatiue* 2.94.a.50
- Signa sumpta ex parte sudoris* 2.95.a.42
- Signa pulsus* 2.95.b.25
- Signa sumpta ex fluxu sanguinis narium* 2.96.a.17
- Signa sterminationis* 2.96.a.27
- Signa sumpta ex egestionem* 2.96.a.42
- Signa sumpta ex vomitu* 2.96.b.26
- Signa mala sumpta ex paucitate, & mul* 2.97.a.4
- tudine vrinae* 2.97.a.4
- Signa sumpta ex tenuitate vrinae* 2.97.a.16
- Signa sumpta ex vrina alba* 2.97.a.66
- Signa sumpta a nigredine vrinae* 2.97.b.16
- Signa sumpta ex vrina rubra* 2.98.a.9
- Signa sumpta ex vrina flaua* 2.98.a.50
- Signa sumpta ex sedimine vrinae* 2.98.a.58
- Signa sumpta a dispositionibus diuersis,* 2.98.a.58
- coloris, & substantia in urinis* 2.98.b.63
- Signa mala cum vrina oleaginea in quar* 2.99.a.9
- to, indicant mortem in sexto* 2.99.a.9
- Signa mala sumpta ex parte qualitatis* 2.99.a.50
- separationis vrinae* 2.99.a.50
- Signa mala diuersorum generum in egro* 2.99.b.20
- tis aggregata* 2.99.b.20
- Signa longitudinis agnitudo* 2.100.a.49
- Signa quod agnitudo consumetur per cri* 2.100.b.36
- sim, aut resolutionem* 2.100.b.36
- Signa reciduationis* 2.101.a.3
- Signa mortis absq; crisi* 2.102.a.4
- Signa motus agnitudo* 2.103.b.19
- Signa mala cum apparent in die bona cri* 2.105.a.46
- sis, tunc illud est deterius, et significat* 2.105.a.46
- mortem* 2.105.a.46
- Signa digestionis sunt sicut nubes rubra,* 2.106.b.12
- aut ad albedine tendens* 2.106.b.12
- Signa longitudinis, & abbreviationis cri* 2.107.a.9
- sis* 2.107.a.9
- Signa quibus dierum crisis cognitio ha* 2.107.a.5
- betur, quae sint* 2.107.a.5
- Signa generalia a membris principali* 2.383.b.29
- bus sumi debere* 2.383.b.29
- Signa sani cerebri* 2.383.b.37
- Signa mortem ante quintumdecimum* 2.390.a.49
- portentia* 2.390.a.49
- Signa ex eiectione fecum* 2.390.a.59
- Signa sani cordis* 2.385.b.34
- Signa ex urinis* 2.390.b.11
- Signa ex uomitionibus* 2.390.b.16
- Signa ex tussi, & spuitionibus desumpta* 2.390.b.19
- Signorum crisis quaedam sunt signa tan* 2.84.a.30
- tum, ut dolor capitis; quaedam signa,* 2.84.a.30
- & pars crisis, ut nausea* 2.84.a.30
- Signorum malorum iudicia* 2.89.a.3
- Signorum iudicia absolute* 2.88.b.26
- Signorum bonorum narratio* 2.88.b.40
- Signorum malorum in urina numeratio* 2.90.b.5
- Signorum seu accidentium morbi species* 1.129.b.77
- & differentiae* 1.129.b.77
- incept* 1.129.b.77
- Signorum praesentem agnitudo vel su* 2.383.b.17
- turam indicantium scientiam medico* 2.383.b.17
- esse necessariam* 2.383.b.17
- Signorum ex actionibus mortem porten* 2.38.b.53
- dentium catalogus* 2.38.b.53
- Signorum a corpore desumptorum lata* 2.390.a.23
- lium signa* 2.390.a.23
- Signorum laudabilium catalogus* 2.390.b.31
- Significationum sudoris modi* 2.95.a.24
- Significationum sanarum differentiae* 1.130.a.3
- Silentij signa in crisi* 2.93.a.4
- Siligo* 1.371.b.38
- Silqua quae melior* 1.305.b.50
- Similitudinis cause* 1.922.b.42
- Simij cuiusdam cor repertum est habens* 1.670.b.34
- duo capita* 1.670.b.34
- Simij morsus, & cura* 2.124.b.9
- Similares partes. vide Membra similia* 2.124.b.9
- partium* 2.124.b.9
- Similibus omnibus membris accidunt* 2.72.b.39
- uariolae* 2.72.b.39
- Simplicibus medicamentis, quoad fieri* 2.395.b.54
- potest infundendum* 2.395.b.54
- Simplicium calidorum catalogus* 2.396.a.30
- Synapi sanguine corrupti* 1.165.a.27
- Synapi est ultimum in reducendo appeti* 1.933.a.3
- tum praegnantium* 1.933.a.3
- Synapis interficit serpentes* 2.214.a.1
- Sinciput rarum esse oportuit* 1.37.b.11

Singultus

I N D E X

Singultus quid 1.746.b.28
Singultus ex operatione naturæ principiter provenit 1.130.b.22
Singultus a superfluo uomitu quomodo curandus 1.217.a.28
Singultus motus an sit fortior motu uomitus 1.746.b.64
Singultus est motus debilior motu uomitus 1.746.b.64
Singultus est quasi motus ad uomitum debilis 1.746.b.65
Singultus in hepatis apostemate quando appareat, & quando non 1.767.b.44
Singultus per communitatem causæ 1.747.a.48
Singultus ab hepatis apostemate quomodo fiat 1.747.a.58
Singultus a quo resoluantur 1.747.a.67
Singultus quando significet apostema in stomacho, & in eius nervo 1.747.b.3.15
Singultus criticus quandoque bonus quādoque malus 1.747.b.9
Singultus quandoque significat cerebri apostema 1.747.b.5.15
Singultus in cholericā passione curatio 1.829.b.14
Singultus in colica quando malus 1.848.b.50
Singultus in fluxu ventris significatio mala 1.813.a.62
Singultus cum euacuatione superflua est mortalis 2.155.b.38
Singultus causæ 1.746.b.39
Singultus ratione stomachi causæ 1.747.a.4
Singultus causarum signa 1.748.a.3
Singultus a repletionē curatio 1.748.a.31
Singultus viscosi & repletionalis curatio 1.748.a.53
Singultus a viscositate curatio 1.748.a.38
Singultus antiquati curatio 1.748.b.10
Singultus a materia frigida, & sicca curatio 1.748.b.16
Singultus a frigore curatio 1.748.b.57
Singultus a ventositatē curatio 1.749.a.12
Singultus ab humore mordacitū curatio 1.749.a.17
Singultus a siccitate curatio 1.749.a.33
Singultus facti post vomitum curatio 1.749.a.42
Singultus ab apostematib. hepatis, & aliorum curatio 1.749.a.56
Singultus conferunt
Aristolochia 1.269.a.10
Harnanitia 1.273.a.55
Anethum 1.275.b.5
Melissa 1.282.a.63
Castoreum cum aceto 1.288.a.66

Cuscuta cum aceto 1.292.b.62
Calamentum sylvestre 1.299.b.12
Mumia cum decoctione feminis apij 1.357.b.15
Menta 1.360.b.30
Sylimbrium cum vino, & semen eius 1.364.b.10
Ruta semen 1.382.a.6
Scolopendria 1.395.a.1
Singultui conferentia composita
Casaris confect. 2.272.b.32
Philonium romanum 2.278.b.16
Electuarium ad subulitis 2.287.a.61
Syrupus de cydonijs 2.297.b.43
Syrupus de menta 2.298.a.64
Trochisci almezerion 2.306.a.13
Confectio Casaris 2.317.a.46
Atina 2.317.a.47
Syrupus de menta 2.317.a.47
Trochisci de mezereon 2.317.a.47
Medicamen proprium 2.329.a.62
Singultum sternutatio soluit 2.391.a.31
Singultum tussi assimilari 1.746.b.37
Singultum frigus accidere facit tribus modis 1.747.a.14
Singultum punitionis subleuat multoties colicæ curatio 1.816.a.30
Singultu clamofo uomitus multoties sanat 1.739.b.30
Singultu castoreum habet proprietatē mirabilem 1.748.b.37
Siphac 1.691.a.37
Siphac anatomia 1.691.a.47
Siphac initium 1.691.b.10
Siphac inuamenta 1.691.a.58
Siphac parum suscipit consolidationem post scissuram 1.952.a.46
Siphac anatomia 1.961.a.56
Siphac usus 1.961.b.25
Siphac pars multoties egreditur ex vulnere, & non accidit inde mors 2.153.b.49
Siphac oppilationis ex creta, cura 2.258.b.24
Sirsen, & *Sirsen* quibus notis distinguantur 1.650.a.66
Sirsen ex aggritudinibus calidis uescit 1.880.b.38
Sirsen quando ad apostema mammillare conuertitur, quid agendum 1.689.a.8
Syrupus quid 2.295.b.66
Syrupus acetosus digerit, subtiliat, et infridat 2.25.a.54
Syrupus acetosi usu quid sequatur 2.30.b.12
Syrupus acetosus conuenit in tertiana pura post paroxysmum & in die, in qua non est paroxysmus cum aqua hor. 2.39.b.36
Syrupus acetosus, & aqua bordei quomodo fiant, & quibus exhibeantur, & quomodo uide 2.32.a.35
Syrupus acetosus de seminibus & ex zuccharo ciborum calidiorum noxiis

magis utilis est ceteris syrupis acetosis 1.177.b.3
Syrupus acetosus pulmonum visciditates abstergit 2.374.b.1
Syrupus acetosus est excoctus 2.11.a.29
Syrupus macianorum 1.215.a.27
Syrupus acetosus uomere facit 1.215.a.29
Syruporum differentia, & robur est, quod robur sunt succi inspissati soli, syrupi uero sunt decoctiones, & succi inspissati cum dulcedine 2.295.b.64
Syrupi acetosi inuamenta 2.296.a.1
Syrupi acetosi descriptio 2.296.a.5
Syrupus acetosus Gal. 2.296.a.34
Syrupus acetosus Auic. 2.296.b.42
Syrupus acetosus soluens choleram 2.296.b.55
Syrupus acetosus educens phlegma 2.297.a.1
Syrupus acetosus educens melancholiam 2.297.a.6
Syrupus acetosus squilliticus solutius 2.297.a.50
Syrupus de cydonijs 2.297.b.40
Syrupus salmuni confortans stomachum 2.298.a.43
Syrupus de granis myrti 2.298.a.54
Syrupus de menta 2.298.a.63
Syrupus de piris 2.298.b.4
Syrupus de malis 2.298.b.9
Syrupus de agresta 2.298.b.23
Syrupus de fructibus 2.298.b.38
Syrupus delectabilis confortans stomachum 2.298.b.48
Syrupus de papauere 2.298.b.54
Syrupus de papauere alia descriptio 2.299.a.5
Syrupus conferens ad tussim 2.299.a.20
Syrupus de fauis mellis Galen. 2.299.a.26
Syrupus alius de fauis mellis 2.299.a.42
Syrupus de absinthio 2.299.a.47
Syrupus de absinthio Auic. 2.299.a.59
Syrupus ad sitim 2.299.b.1
Syrupus de fructibus 2.299.b.7
Syrupus de primis 2.299.b.18
Syrupus Democriti 2.299.b.28
Syrupus de rina 2.299.b.41
Syrupus alKedire Auic. 2.300.a.19
Syrupus alius de absinthio 2.300.a.5
Syrupi de absinthio descriptio Auic. 2.300.b.26
Syrupus de fruct. ad fluxum uentris 2.300.b.36
Syrupus ad difficultatem anhel. 2.327.b.36
Syrupus ad uomitum phlegmaticis 2.329.a.55
Syrupi membra principalia confortantius descriptio 2.351.b.19
Syrupi

I N D E X

- Syrupi acetosi compositio* 2.373.a.18
Syrupi acetosi iuuamenta 2.373.a.20
Syrupus acetosus incidit, subtiliat, et absterget 2.373.a.38
Syrupus acetosus in corporibus calidis cum zuccharo fieri debet, & cur. 2.373.a.46
Syrupus acetosus de seminibus quibus non conueniat 2.373.b.5
Syrupus acetosus cur cum zuccharo magis, quam cum melle fieri conueniat 2.374.a.12
Syrupo acetoso de seminibus ventriculi os subuertit 2.374.a.29
Syrupus acetosus esse sanitatis conseruatorium 2.374.a.60
Syrupus acetosus in febrilibus quæ conferat iuuamenta 2.374.b.10
Syrupus acetosus cur validius, quam cæteri siim fedet 2.374.b.20
Syrupus acetosus, quam aqua, cur magis siim extinguat 2.374.b.47
Syrupus acetosus febrem extinguit 2.395.a.17
Syrupus acetosus quibus conferat agri-tudinibus 2.375.b.18
Syrupus acetosus phlegma incidit 2.375.a.27
Syrupus acetosus choleram obtundit & expellit 2.375.a.35
Syrupus acetosus hepatis obstructions quomodo aperiat 2.375.a.38
Syrupus acetosus lienis duritiem lenit 2.375.a.42
Syrupi acetosi usum atræ bilem minuere 2.375.a.49
Syrupus acetosus appetentiam quomodo excitet 2.375.a.51
Syrupus acetosus hepar & splen incolu-mia seruat 2.375.a.57
Syrupus acetosus februm materiam quo modo incidat 2.375.a.6
Syrupus acetosus tussi a materia crassa quomodo conferat 2.375.b.8
Syrupus sacculus cum aqua maris, quibus conferat morbis 2.375.b.33
Syrupus acetosus cur omnibus atatibus & cõplexionibus conueniat 2.375.b.40
Syrupus acetosus scilicet neros non lædit 2.375.b.51
Syrupus acetosus cum succo cytoniorum non lædit stomachum 2.375.b.53
Syrupi acetosi nocumenta 2.375.b.57
Syrupus acetosus matricis doloribus ual-de contrarius 2.375.b.62
Syrupus acetosus quibus agri-tudinibus malus 2.375.b.66
Syrupus acetosus semen generationi in-eptum reddit 2.376.b.6
Syrupus acetosus hydropi quos reddat obnoxios 2.376.b.8
Syrupus acetosus coitum abscondit 2.376.b.4
Syrupus hyssopi quando tussi conueniat 1.640.a.35
Syrupus hyssopi est absterfor bonus gros-sus 1.640.a.37
Syrupus de papauere est uehementis iu-namenti ad calidarum materierum effusionem 1.702.b.67
Syrupus de papauere est uehementis iu-namenti ad effusionem materierum calidarum 1.704.a.31
Syrupi ex absinthio usus 1.260.b.9. & deinceps
Syrupi, quorum assatio iterata est, uentris fluxum remouent 1.817.a.57
Siseleos calidum est, & sicum in secun-do 1.393.b.36
Sisamum stomachum debilitat 1.710.b.25
Sisami nocumenta, & cura 2.204.b.40
Sitis pauca frigiditatem significat 1.135.b.54
Sitis purgationis bonitatem indicat 1.207.a.27
Sitis si sedatur potu aquæ calidæ tunc materia in pluribus dispositionibus est phlegmatica aut nitrosa 1.697.b.10
Sitis si augmentatur aquæ calidæ potu, tunc materia est cholericæ 1.697.b.13
Sitis significat aut caliditatem materiae, aut falsedinem, aut nitrositatem 1.701.b.44
Sitis februm ardentium quæ 1.722.a.28
Sitis quæ uehementior 1.722.b.4
Sitis a uiperarum punctura quæ 1.722.b.15
Sitis a uini potu, in quo mortuæ sunt vi-peræ, qualis 1.722.b.20
Sitis post medicinam 1.722.b.22
Sitis post medicinam quando eius ope-rationem perfectam significet, et quæ do non 1.722.b.31
Sitis, & siccit as uehemens in acutis agri-tudinibus, malum valde 1.722.b.41
Sitis, si ex stomacho, multoties signi-ficat dispositiones hepatis 1.751.b.65
Sitis ab hepate 1.781.b.52
Sitis multiplicatur cholericæ passionis laborantibus 1.812.b.30
Sitis magna cur sit in colicæ 1.836.b.10
Sitis, & febris in cholericæ passione si-gnificant, quod solutio uentris per-mutatur ad sanitatem 1.829.a.1
Sitis in colicæ toleranda, aut parum bi-bendum est 1.840.a.32
Sitis multiplicatur in colicæ 1.840.a.32
Sitis diabetis 1.895.a.41
Sitis quomodo sedetur in febrilibus acutis 2.33.a.59
Sitis in causone sedatur a tussi 2.42.b.37
Sitis sedatur a tussi propter humectatio-nem pulmonis 2.42.b.39
Sitis cum destruitur in febrilibus aduren-tibus est signum malum, & proprie cum nigredine lingua 2.93.b.7
Sitis gratia a cibo, frigida aquæ parum sugendum datur 1.176.b.20
Sitis causæ 1.212.b.63
Sitis accidentia sedat aer frigidus absq; potu multoties 1.622.a.12
Sitis causæ stomachi ratione 1.722.b.25
Sitis causæ per consensum 1.722.a.52
Sitis causarum signa 1.723.a.53
Sitis ob diabetis causam, signa 1.723.a.60
Sitis a pulmone signa 1.723.b.1
Sitis a corde signa 1.723.b.2
Sitis curatio 1.723.b.39
Sitis causæ 1.781.b.53
Sitis fortis causa 1.795.a.45
Sitis in cholericæ passione 1.828.a.65
Sitis in cholericæ passione curatio 1.829.b.67
Sitis in urina exitu inuoluntario, curatio 1.894.b.1
Sitis superflua in febrilibus regimen 2.35.b.64
Sitis uehementia in causone fit propter causam pulmonis 2.42.b.38
Siti iuleb cum aqua quandoque bonum 1.323.b.58

Siti conferunt

<i>Anisum</i>	1.259.b.26
<i>Amirberis</i>	1.262.b.39
<i>Altheæ gumma</i>	1.276.b.47
<i>Chrysomilorum infusio</i>	1.297.a.7
<i>Cydonium</i>	1.298.b.60
<i>Cucurbitæ succus</i>	1.303.b.43
<i>Cucumer</i>	1.304.a.8
<i>Emblicus</i>	1.310.a.64
<i>Liquiritia</i>	1.349.a.5
<i>Blium</i>	1.366.a.35
<i>Mucillago psyllij cum oleo rosato</i>	1.372.b.22
<i>Sumach</i>	1.395.b.27
<i>Sebesten</i>	1.396.a.33
<i>Tamarindi</i>	1.404.a.25
<i>Manna</i>	1.404.b.39

Siti conferentia composita

<i>Aqua mellis</i>	2.297.b.16
<i>Syrupus de malis</i>	2.298.b.11
<i>Syrupus de agresta</i>	2.298.b.25
<i>Syrupus de fauis mellis</i>	2.299.a.28
<i>Syrupus proprius</i>	2.299.b.1
<i>Syrupus de prunis</i>	2.299.b.18
<i>Trochisci de camphora</i>	2.303.b.46
<i>Trochisci alij de camphora</i>	2.303.b.59
<i>Trochisci de berberis</i>	2.304.a.57
<i>Trochisci de berberis</i>	2.304.b.16
<i>Trochisci alij de berberis</i>	2.304.b.26
<i>Trochisci alij de berberis</i>	2.304.b.35

O

Trochisci

INDEX

Trochisci de eupatorio 2.305.a.6
Syrupus de agrestia 2.317.a.53
Camphora 2.317.a.53
Trochisci de spodio 2.317.a.54
Situm facit aer calidior 1.100.a.28
Situm tolerare & dormire cum ea infri-
gidatis & huncclatis confert 1.176.
b.28
Situm tolerare febrim ex cholera rubra
laborantibus nocet 1.176.b.30
Situm mendosam sedat, dormire & si-
tim tolerare 1.179.b.13
Situm mendosam habens aquam ne in-
gurgitet, sed fugat 1.179.b.20
Situm sedat portulacae semen triū drach-
marum pondere cum aceto 1.192.
a.38
Situm facientia 1.719.a.44
Situm caliditas facit 1.719.a.50
Situm aqua maris efficit aliquando cui
non succurritur 1.722.a.38
Situm cur aliquando faciat res grossa 1.
721.a.46
Situm quomodo res salūe faciant 1.722.
a.48
Situm quomodo faciant viscosa 1.722.
a.44
Situm facit, multitudo loquutionis 1.
722.b.38
Situm quando somnus faciat, & quando
sedet 1.722.b.39
Situm faciunt fabarum, & ciceris aqua
723.b.45
Situm quandoque facit uomitus 1.723.
b.51
Situm facit aqua frigida quandoque 1.
722.b.53
Situm sedat aliquando aqua calida 1.
722.b.55
Situm tolerare confert cholericam passio-
ne affectus 1.812.b.32
Situm facit cepa 1.814.b.30
Situm facit robur dulcia multoties 1.
816.a.6
Situm facit casus astatus 1.816.b.10
Situm faciunt
Cepa 1.817.b.9
Castoreum 1.818.a.66
Rix 1.36.a.11
Panis calidus 1.383.b.10
Sagittados 1.387.a.2
Zuccharum 1.413.b.2
ex Sini Stomachi dispositionum signa
sumpta 1.657.b.6
in Sini colicæ permiscendum iuleb 1.
840.b.34
Sitiens non bibat aquam frigidam ualde
1.723.b.50
Sitiens non bibat plurimum subito 1.
723.b.50
Situs secundum Galenum dicitur pro lo-
co & pro societate 1.911.a.65
Situs mali cause 1.123.b.60
Situs membri cognitio in exhibendo me-
damento quomodo habenda 1.196.
b.32
ex Situ loci temperamentum indicari 2.

2.375.b.56
Soda signa 1.749.b.21
Sodam multoties facit clystere 1.839.
b.10
Solatrium habet proprietatem resolu-
di apostemata calida, quæ sunt oculi
ta 1.229.b.10
Solatrium frigidum est in primo, siccum
in secundo, & stupefactum est fri-
gidum, & siccum in tertio 1.397.b.25
Solis propinquitatem non esse causam
excessus ab aequalitate 1.122.b.34
Solis relictio super capita minus ma-
lum operatur, quam eius propinqui-
tas apud nos, aut apud eos qui sunt
in maiori latitudine quam nos 1.12.
b.36
Solis usus quæ præstet 1.121.a.19, &
deinceps
Solis iniuria a facie quomodo arcenda
2.393.b.52
ex Sole & Astris impressiones in inferio-
ri fluere 2.379.b.38
Solaris radij casus duplex 1.97.a.35
Solutio continui 2.381.b.19
Solutio continui instrumentalibus par-
tibus accidit, ut instrumentales sunt
1.90.b.45
Solutio continui in cute excoriatio aut
scarificatio dicitur 1.91.b.35
Solutio continui in carne absque pure
vocatur plaga; cum pure ulcus 1.
91.b.40
Solutio continui in iuncturis, dislocati-
o est 1.92.a.19
Solutio continui in membro bone com-
plexionis cito sanatur 1.92.a.25
Solutio continui post apostemata quid
significet 1.139.b.9
Solutio continui interna quæ non co-
gnoscitur per signa uniuersalia, quid
faciendum medico 1.139.b.25
Solutio continui deterior quæ 1.139.
b.38
Solutio continui in iuncturis prona 1.
139.b.46
Solutio continuitatis in carne quando fa-
cit sanem, & pus nominatur vitus
2.158.a.33
Solutio ventris cauenda apostemata ca-
lida in gibbo hepatis existente 1.
770.b.52
Solutio ventris in dubellati hepatis pro-
pter duas res est necessaria 1.772.
b.67
Solutio ventris in hypofarca melior est
cum pilulis de reubarbaro 1.770.
b.59
Solutionis continui in osse differentia 1.
91.b.50
Solutionis continui in renis uaria nomi-
na 1.91.b.67
Solutionis continui in arterijs uaria no-
mina 1.91.b.67
Solutionis continui causa 1.125.a.3
Solutionis continui signa 1.139.a.66
Solutionis continui internarum partium

signa 1.139.b.1
Solutionis ventris cum hepatis apostema-
te curatio 1.772.a.11
Solutionis ventris lauatiue causa 1.777.
b.5
Solutionis ventris ab ulcere signa 1.
778.b.57
Solutionis ventris faculentia & siccitate
signa 1.778.b.45
Solutionis ventris ad dubellati signa 1.
b.49
Solutionis ventris apostemose signa 1.
778.b.54
Solutionis ventris a corrosione signa 1.
778.b.58
Solutionis ventris hepaticæ ob repletio-
nem signa 1.778.b.65
Solutionis ventris hepaticæ ob retentionem
cursus signa 1.778.b.65
Solutionis ventris hepaticæ ab exercitij
dimissione signa 1.778.b.66
Solutionis ventris hepaticæ a mentis
inissione signa 1.778.b.66
Solutio ventris grossi, melancolicæ non
sanatur 1.111.b.19
Solutionis ventris cholericæ causa 1.
797.a.31
Solutum continui siccitas facit pro-
pter sua constrictionis fortitudinem
1.122.a.50
Solutum continui caliditas facit, &
quomodo 1.126.a.55
Solutum ventris finalem aquæ car-
nis prohibent vna passæ 1.762.a.55
Solutum, & promocationem plurimam
non tolerant aliqua corpora externa
ta 1.974.a.15
Solutum continui nullo modo esse se-
milum partium innuere uideatur 1.
126.b.20
de solutione continuitatis 2.135.a.31
solutiones continui in mensuris uaria ha-
bent nomina 1.91.b.55
solutina medicum aliquando ephemera
inducunt 2.133.a.11
solutinum pharmacum abortum facit 1.
934.b.53
solutinum primum cognitum fuit hiera
Rasi 2.233.a.17
Solutini actio est res diuina saluans ex
virtutibus sue naturæ 2.282.a.41
Solutina qualia esse debeant in hepatis
opilatione 1.764.b.7
Solutina in asilite sequi ieiunium oportet
1.786.a.51
Solutina non esse administranda in apo-
stemate renum 1.869.a.10
Solutina in sciatia 1.981.b.40
Solutina medicina in principio non est
adhibenda, nisi materia existente su-
riosa 2.27.a.29, & 2.38.b.46
Solutina ventrem plurima esse calida
1.202.a.45
Solunt
Apixradix 1.271.a.22
Aqua marina 1.272.b.30
Aqua

I N D E X

- Aqua minerales plurimae* 1.272.
b.46
- Pilula de aloe* 1.274.a.39
- Allium* 1.276.a.38
- Asphodeli fructus, & flos cum uino* 1.277.a.13
- Ben, & eius fructus* 1.279.a.11
- Baurach, quum superponitur* 1.280.
b.42
- Adiantum secundum Mesue* 1.283
b.57
- Ocymum fluuiiale* 1.283.b.37
- Peplis* 2.283.b.59
- Papauer cordosum* 1.283.b.66
- Burvi plurimus vsus* 1.284.b.19
- Citri semen* 1.286.a.58
- Chamepytios* 1.29.a.6
- Struthium* 1.292.b.16
- Cymini syluestris succus cum aqua mellis* 1.293.a.57
- Capparis* 1.293.b.62.67
- Caulis marinus, proprie cum carne pingui* 1.294.a.54
- Cydonium post cibum sumptum* 1.299.a.11
- Calamentum syluestre* 1.299.
b.33
- Oleum cartami* 1.300.b.59
- Costus cum uino* 1.301.b.30
- Siliqua de scemi* 1.306.a.4
- Flos aris* 1.316.a.7
- Scoria ferri* 1.317.a.14
- Fel omne* 1.317.b.66
- Vitis alba cor* 1.319.b.24
- Cyclamen* 1.321.a.2
- Orobis* 1.333.a.22
- Hemodactylus* 1.333.b.50
- Oleum de lilio* 1.348.b.50
- Aqua lenis* 1.349.b.29
- Lactuca lac cum aqua, & melle* 1.330.b.54
- Mel* 1.361.a.31
- Sercoris muris collyrium* 1.361.
a.62
- Mori lacrima* 1.361.b.49
- Nux cum muri* 1.362.b.11
- Opopanax* 1.368.a.10
- Oleum de vrtica* 1.369.a.11
- Oleum de semine croci hortensis* 1.369.a.12
- Oleum rosatum* 1.369.a.13
- Oleum de cherua* 1.369.a.16
- Psyllium mucilaginosum cum oleo violato* 1.372.b.27
- Polium* 1.373.b.12
- Pedes* 1.375.a.19
- Piper* 1.377.a.30
- Rosa* 1.360.b.64
- Oleum rosaceum* 1.381.b.8
- Squilla* 1.385.b.38
- Stercus muris* 1.390.b.3
- Sapo* 1.398.a.43
- Ruta syluestris cortex, radix, & lacrima* 1.405.b.5
- Vua* 1.410.b.6
- Zuccharum* 1.413.b.7
- Solutionem uentris retinentia composita*
- [Theriaca]* 2.317.b.14
- Mithrydatum* 2.317.b.15
- Diacryoniten muschatum* 2.317.
b.15
- Unguentum al Kindi* 2.316.b.17
- Syrupus de agresta* 2.317.b.16
- Suffus conueniens cholericis* 2.317.
b.17
- Felangios descriptio* 2.317.b.18
- Suffus Aristotelis* 2.317.b.18
- Mina* 2.317.b.19
- Syrupus de malis* 2.317.b.19
- Syrupus de menta* 2.317.b.19
- Syrupus de piris* 2.317.b.20
- Cydonia condita* 2.317.b.20
- Trochisci de balaustijs* 2.317.b.20
- Trochisci de spodio* 2.317.b.20
- Trochisci de feminibus* 2.317.b.21
- Trochisci de diasacramenton* 2.317.
b.22
- Suffus proprium* 2.330.b.54
- Solutioni uentris cum sanguine con-ferentia composita*
- Trochisci diasacramenton* 2.317.
b.25
- Trochisci de lacca* 2.317.b.25
- Clystere* 2.330.a.65
- Solutiua grossa composita*
- [Pilula stomachica al Kindi]* 2.317.
b.9
- Pilule ad melancholia* 2.317.b.10
- Pilule de capsia* 2.317.b.10
- Hiera Gal.* 2.317.b.11
- Pilule de euphorbio* 2.317.b.11
- Hiera philagrius* 2.317.b.12
- Electuarium Casaris* 2.317.b.13
- Seherearen* 2.317.b.13
- Pilule filij Albarith* 2.317.b.13
- Somnus quieti similis est & uigilia mor- tui* 1.109.b.31
- Somnus naturales operationes omnes fortes efficit* 1.109.b.34
- Somnus calorem naturalem coarctat, et animalem uirtutem laxat* 1.109.
- Somnus spiritus substantiam turbidam efficit* 1.109.b.38
- Somnus cordis uias humectat & laxat* 1.109.b.38
- Somnus lassitudinem omnem remouet* 1.109.b.40
- Somnus materiam digestionis aptam ad sanguinis naturam conuertit* 1.109.
b.56
- Somnus longus humores calidos chole-ricos inueniens calefacit corpus calo- re extraneo* 1.109.b.61
- Somnus uacuitatem inueniens refrige- rat* 1.109.b.63
- Somnus in inedia, refrigerat* 1.109.
b.63
- Somnus multus uirtutes animales obtu- dit* 1.110.a.4
- Somnus multus quae mala afferat* 1.110.
a.4
- Somnus multus capitis grauitate facit* 1.110.a.7
- Somnus temperatus calfacit* 1.121.
b.52
- Somnus humectat* 1.122.b.6
- Somnus destruitur ob calorem* 1.135.
a.47
- Somnus augetur a frigidityte* 1.135.
a.50
- Somnus multus pblegmatis dominium se- gnificat* 1.137.b.13
- Somnus a cibo statim uirtutis* 1.176.
b.10
- Somnus melior est qui profundus est* 1.
181.b.21
- Somnus cum uentris inflationibus & ru- gibus multis impedit modis* 1.
181.b.25
- Somnus super uacuitatem malus est & uirtutem deijcit* 1.181.b.32
- Somnus post inedia malus est & uirtu- tem deijcit* 1.181.b.32
- Somnus post repletionem ante descen- sum cibi a superiori uentre malus* 1.
181.b.33
- Somnus diurnus malus* 1.181.b.41
- Somnus super uentrem incipiens dige- stioni magnum affert auxilium* 1.
181.b.54
- Somnus super uentrem calorem natura- lem retinet & auget* 1.181.b.56
- Somnus supino corpore malus* 1.181.
b.58
- Somnus ore aperto in agrotis cur fiat* 1.
182.a.2
- Somnus multus post euacuationem fa- ctus illam contulisse indicat* 1.
207.a.24
- Somnus est una ex causis sedationis dolo- ris* 1.234.a.4
- Somnus confert digestioni* 1.714.a.65
- Somnus quando noceat* 1.714.b.1
- Somnus quando sitim faciat, et quando sedet* 1.722.b.39
- Somnus uentrem humectat* 1.723.b.12
- Somnus omnis inuat digestionem* 1.
727.a.50
- Somnus super sinistram latum cur pluri- mum adiunct digestionem* 1.727.
a.50
- Somnus super dextrum latum est causa uelocitatis descensionis cibi* 1.727.
a.50
- Somnus super dextrum latum quantum conferat* 1.729.a.46
- Somnus super latum dextrum est ualde conueniens in apostemate duro hepa- tis* 1.774.b.14
- Somnus ualde confert uentris fluxum* 1.
816.a.16
- Somnus alienat repletionem* 2.15.
a.66
- Somnus in principio febrium nocet, quia prolongatur frigus, & rigor ex eo, declinatione uero confert, & apud statum non nocet* 2.25.
b.66

I N D E X

Somnus in flatu paroxysmorum febrium, qui est diurnus, & fit in principio diei est malus 2.62.b.36
Somnus diurnus qui est in principio diei est salubrior 2.92.b.34
Somnus in nocte augmentatus cum per mixtione rationis, & frigore extremi tatum, est malus 2.92.b.43
Somnus cum leuitate est bonus 2.92.b.45
Somnus plus facit sudare, quam uigilia, quia calor immatus in eo plus agit in humiditates 2.94.b.43
Somnus diurnus quantus esse debeat 2.356.a.13
Somnus diurnus quibus conueniat 2.356.a.16
Somnus diurnus quid faciat conualescentibus 2.102.b.27
Somnus superfluous quos ledat 2.356.a.31
Somnus omnium uirtutum est quies 2.380.b.17
Somnus laudabilis 2.390.b.39
Somni usus 1.109.b.34
Somni necessitas in uita & sanitate non est soluta 1.135.a.53
Somni necessitas quæ 1.135.a.54
Somni temperatus usus 1.181.a.52
Somni ratio habenda est sanis, ut temperate sua hora, & non superflue eo utantur 1.181.b.14
Somni nocturni bonitas 1.181.b.49
Somni figura melior quæ 1.181.b.52
Somni multitudo in colica 1.837.a.12
Somni profusitatis in febribus regimẽ 2.26.a.16
Somni, & uigilia signa in crisi 2.92.b.21
Somni profunditas cum debilitate pulsus, est malum, quia fit propter debilitatem uirtutis, non propter humiditatem cerebri 2.92.b.38
Somni & uigilia modus 2.356.a.6
Somni inuamenta & noxia 2.380.b.19
Somni plurimi noxia quibus obstitendum 2.369.b.51
Somnum facit aqua calida paulatim bibita 1.177.a.16
Somnum faciunt lactucæ 1.181.b.2
Somnum conciliantia 1.181.b.8
Somnum inducens medicamentum 1.743.b.34
Somnum facit & stupefacit opium 1.745.b.19 & 748.b.2
Somnum esse sicut quietem 2.354.b.5
in Somno calor occultatur & frigiditas manifestatur 1.110.a.16
in Somno plura operimenta necessaria cur sint, quam in uigijs 1.110.a.18
in somno superfluitates ad corporis profundum trahuntur 1.220.b.35
Somno, & quiete indiget cibus, usquequo boni fiat digestio 1.724.a.37
in Somno ut accidat uirge erectio 1.

900.b.22
Somno quomodo & quatenus utendum 2.392.b.49
Somno quando abstinendum 2.392.b.59
Soporariæ arteriæ 1.65.b.19
Soporem faciunt
Agnus castus 1.266.b.30
Amomum 1.269.b.25
Amygdalæ 1.271.b.40
Aloe 1.274.a.24
Anethum, proprie eius oleum 1.275.a.65
Crocus 1.290.a.17
Caulis 1.294.a.36
Coriandrum humidum 1.294.b.39
Hyusquianum 1.334.a.20
Ireos 1.334.b.4
Mandragora 1.335.b.42
Lactuca 1.350.b.35
Myrrha 1.358.a.5
Nenuphar 1.364.b.46
Opium 1.366.a.66
Papauer 1.372.b.11
Squinanthi grossioris semen 1.386.a.36
Solatri radix cum uino 1.397.b.43
Musculus in uino infusus 1.406.b.62
Parthenium 1.407.a.31
Somnia humorem dominantem significant 1.135.b.37
Somnia rerum rubearum sanguinis redudantis sunt signa 1.137.b.4
Somnia aquarum fluuioŕum, niuium, pluuie, & frigoris phlegmatis dominiũ significant 1.157.b.17
Somnia ignis & citrimarum rerum cholera rubes est signum 1.137.b.29
Somnia terrorem facientia tenebrosa, nigra, atra bilis sunt signa 1.137.b.44
Somniorum signa in crisi 2.93.a.64
Sordes cutis corporis quomodo generentur 2.255.b.41
Sordities nominatur pus grossum 2.158.a.43
Sordities est res grossa, spissa, coagulata alba, aut ad nigredinem declinans, aut sicut sax 2.158.a.44
Sordities generatur ex grossitie humorũ 2.158.a.47
Sordities eget abstergente 2.158.a.50
Sofari 1.647.a.63
Sofira magna descriptio 2.270.a.14
Spasmus prouenit ex operatione nature accidentaliter 1.130.b.33
Spasmus neruorum partium apostematũ & solutionum continui sequitur 1.139.b.42
Spasmus infantibus accidit in ortu dentium, & cur 1.167.b.29
Spasmus infantium dentientium quomodo curandus 1.167.b.33
Spasmi curatio 2.234.a.38
Spasmus unde 1.706.b.47
Spasmus ex uentositatis retentione 1.848.b.13

Spasmus in colica malus 1.848.b.51
Spasmus membra spermatidis soluit 1.911.a.45
Spasmus multoties associatur calidis apostematibus in membris neruosis 2.77.b.12
Spasmus in pueris fit usque ad nouem annos 2.87.b.43
Spasmus post fluxum uentris, est mortale 2.92.b.24
Spasmus cũ timetur ex sectione, uel perforatione, fiant ille per latitudinem uillorum neruorum membri 2.122.a.21
Spasmus ubi est ex uulneribus lacertosus, & non recipit curationem, tunc curatio est incidere lacertum in latitudine 2.114.a.30
Spasmus quando accidit cum euacuatione superflua est malum 2.155.b.38
Spasmus fit multoties ex uulneribus neruorum 2.168.a.21
Spasmus ungulum secundum plurimum ac id est ex melancholia 2.162.b.7
Spasmi ungulum cura 2.26.b.26
Spasmi dolores sedant aquæ sulphureæ 1.120.b.49
Spasmi curatio 1.708.a.55
Spasmi in cholericâ passione curatio 1.829.b.11 & 830.a.17
Spasmi timor quomodo 1.839.b.19
Spasmi cutis signa in crisi 2.87.b.38
Spasmo confert semicarpium ex oleo 1.121.a.54
Spasmo nocent aquæ frigide 2.168.a.41
Spasmo conferunt
Acorus 1.267.a.32
Adeps cerui 1.275.b.51
Ben 1.278.b.63
Oleum de ben 1.278.b.64
Spina alba 1.279.a.42
Talsari decoctio 1.279.b.26
Bdellium 1.285.a.19
Castoreum 1.291.a.48
Chamaecrys syrupus 1.294.a.59
Calamentum 1.294.a.59
Epithymum 1.310.b.25
Tricy terreni caro saluta 1.311.b.18
Fel lupi 1.317.b.37
Fel asini syluestris 1.317.b.37
Ireos cum aceto, aut uino 1.324.b.2
Storax 1.344.a.22
Psyllium 1.372.b.16
Squinanthi cum pipere 1.386.a.32
Lini semen cum cera, & melle 1.387.b.34
Triticulus vulpis 1.406.a.34
Urina 1.408.a.40
Dermis plurimum pedum, qui est sublagenis 1.408.b.64
Spasmo conferentia composita 2.270.a.10
Sofira confec. 2.274.b.31
Philonium romanum 2.278.b.10
Diaphanum

I N D E X

- Diapsalv* 2.279.a.8
Hiera aethiogenis 2.294.b.17
Hiera Gal. 2.285.b.7
Hiera Hip. 2.285.b.55
Hiera Anomachi 2.286.a.13
Hiera Catagini Antiocheni 2.286.
 1.1
Oleum alfelselud 2.313.a.11
Oleum albecheengi 2.313.b.43
Oleum de croco 2.314.a.66
Sotira 2.316.a.7
Oleum albecheengi 2.313.a.17
Oleum de croco 2.316.a.18
Hiera Gal. 2.316.a.18
Hiera Catagini 2.316.a.18
Scisuris manuum conferentia
 composita
Hiera Hip. 2.285.b.55
Spasnum significat vrina eruginosa post
laborem 1.151.b.41
Spasnum vrina viridis in pueris signifi-
cat 1.151.b.2
Spasnum significat in mulieribus vrina
nigra post laborem 1.152.a.66
Spasnum ex inflammatione significat
vrine multitudo in acutis mortis,
post quam non aduenit requies 1.
 158.b.18
Spasnum minatur icelligatio multa 1.
 191.a.26
Spasnum minatur sensum & motionu
turbulentia perdurans 1.191.a.29
Spasnum facit argenti vini vapor 1.
 267.b.14
Spasnum accidere facit narvis capis 1.
 745.b.33
Spasmo quidam sanantur propter sca-
biem prurium & pustulas 1.95.
 a.12
Spasmanur nervi & eis similia cum apo-
stemanur, aut aduenit eis frigus 2.
 168.a.31
Spatula rufus 1.44.a.10
Spatula anarome 1.44.a.10
Spatula fractura, & curatio 1.194.b.64
de spatula dislocatione 2.177.a.12
Sperma quid 1.900.b.60
Sperma musculi principium est forme se-
cundum philosophum 1.31.a.58
Sperma mulieris est principium uirtutis
patientis 1.31.a.61
Sperma viri certus est quod tenet locum
factoris 1.162.a.48
Sperma mulieris & sanguis menstruorum
certius est quod tenet locum materie
1.162.a.49
Sperma mulieris abundat plus aqueitate
& terreitate, in viri autem spermate
aeritas & igneitas superat 1.162.
 a.55
Sperma generatur in testiculis 1.899.
 a.52
Sperma ex quo generetur 1.899.a.53
Sperma masculi, & femina uniuoce con-
uenire 1.901.a.5
Sperma masculi expellitur prope matri-
cem 1.901.a.13
Sperma masculi deglutit os matris at-
tractione uehementi 1.901.a.15
Sperma mulieris expellitur intra matri-
cem 1.901.a.16
Sperma viri quale secundum philosophos
 1.901.a.34
Sperma feminae quale secundum philoso-
phos 1.901.a.35
Sperma laminae assimilauerunt philoso-
phi menstruo 1.901.a.40
Sperma masculinum quid operetur in fa-
ctu secundum philosophos 1.901.
 a.41
Sperma masculinum secundum philoso-
phos non est nisi, sicut coagulum agens
in lacte 1.901.a.47
Sperma femininum quid operetur in fa-
ctu 1.901.a.48
Sperma femininum, an formam, vel ma-
teriam praebeat, non nocet medico,
ignorare 1.901.a.54
Sperma cuius non generet 1.903.b.55
Sperma habentis membra de uilia raro
generat sanum 1.903.b.56
Sperma pinguium hominum est paucum
 2.260.a.40
Sperma est ex eis, quae excitant 1.904.
 b.50
Spermatas vasa confortat pedum inun-
ctio cum oleis calidis 1.905.a.6
Sperma quod est ineptum generationi 1.
 925.a.45
Sperma currit ex omnibus membris 1.
 925.a.49
Sperma ex dextro latere est calidius 1.
 529.b.3
Sperma feminae secundum philosophum
ingredi ad generationem memororum
 1.951.b.58
Sperma viri quid operetur in conceptio-
ne 1.951.b.62
Sperma est magis susceptibile conuersio-
nis male quam sanguis 1.56.b.53
Spermatas principium est ex humoribus
 1.21.a.9
Spermatas utilitas completur in matrice
in mulieribus 1.31.a.21
Spermatas masculi, & feminae inesse uir-
tutem formatiuam 1.901.a.8
Spermatas materiei plurimum est ex ce-
rebro ex sententia Hippoc. 1.901.
 a.8
Spermatas fermentum ex cerebro est 1.
 901.b.3
Spermatas expulsio unde 1.901.b.15
Spermatas retentio in coitu est mala ual-
de 1.903.a.25
Spermatas membra menta ualde confor-
tat 1.908.a.50
Spermatas fortitudinem facit menta 1.
 908.a.51
Spermatas generatio confortat corpus, et
cor. 1.909.b.35
Spermatas inopia quid mali efficiat 1.
 909.b.36
Spermatas inopie quid confortat 1.909.
 b.38
Spermatas exsiccatina calida 1.910.
 b.17
Spermatas exsiccatina calida 1.910.
 b.40
Spermatas exsiccatinum valde est diacy-
minum 1.910.b.45
Spermatas multi in coitu prodeuntis cau-
sa 1.911.a.20
Spermatas membra spasmi facit 1.911.
 a.45
Spermatas multi in coitu prodeuntis cau-
sarum signa 1.911.b.13
Spermatas multi in coitu prodeuntis cu-
ratio 1.911.b.36
Spermatas profusum causa 1.912.a.3
Spermatas pauci causa 1.912.a.18
Spermatas pauci curatio 1.912.a.20
Spermatas filio curatio 1.912.a.21
Spermatas seni signa 1.926.b.49
Spermatas complexionum signa 1.926.
 b.38
Spermatas masculi & feminae utriusque uim
inesse coagulationem putauit Galenus
 1.31.a.66
Spermatas masculi coagulationem uis inest
fortior: sed coagulationem suscipiens
fortior est in mulieribus 1.31.b.2
Spermatas masculino plus inesse de forma
inssu Dei 1.901.a.10
Spermatas feminino plus inesse de mate-
ria 1.901.a.11
Spermatas masculino inesse uirtutem for-
matiuam philosophos uoluisse 1.901.
 a.20
Spermatas feminino inesse tantum mate-
riam generationis philosophos uoluisse
 1.901.a.21
Sperma minorat semen canalis 1.686.
 b.36
Sperma minorantes medicinae sunt mino-
rantes lac 1.687.b.50
quae sperma exuberare faciunt, in pluri-
bis corporibus lac 1.686.b.50
Sperma generantia quae 1.686.b.52
Sperma exsiccatia prohibent lactis ge-
nerationem 1.686.b.54
Sperma masculinum & femininum esse
aequiuoca apud philosophos 1.901.
 a.1
Sperma non esse ex cerebro solo 1.901.
 b.1
Sperma ex toto corpore decidi 1.901.
 b.7
Sperma generandi uino nouo inest proprie-
tas 1.913.a.5
Sperma minorat oleum 1.910.b.25
Sperma augmentia composita
Electuarium indum 2.332.a.44
Confectio regia 2.332.a.56
Confectio philosophorum 2.270.
 b.5
Oleum de hase 2.311.b.22
de spermate sermo philosophi multum
contrarius est Galeno 1.31.a.65
ex spermate quae membra 1.31.a.15
in spermate ingrossando, & confortan-
do vasa eius ad retinendum ipsum,
 0 3 menta

I N D E X

- menta est pharmacum nobile* 1.911.
b.50
Spermatice membra solutionem conti-
nui passa non restantur nisi pauca
1.31.b.26
Spermatice membra solutionem conti-
nui passa quandoque restantur 1.
31.b.28
Spermatice vasa mulierum 1.919.
a.61
Spermatice vasa in viris quo differant a
vasis spermaticis in mulieribus 1.
919.a.63
Spermatice membrorum calide com-
plexionis signa 1.901.b.40
Spermatice membrorum frigide com-
plexionis signa 1.901.b.50
Spermatice membrorum humide com-
plexionis signa 1.901.b.51
Spermatice membrorum sicce com-
plexionis signa 1.901.b.53
Spermatice membrorum complexio-
nis calide, & sicca signa 1.901.
b.66
Spermatice membrorum comple-
xionum innaturalium signa 1.902.
a.387
Spermatice usorum anatomia 1.
899.b.27
Spermatice membrorum comple-
xionis calide, & humide signa 1.
901.a.13
Spermatice membrorum complexio-
nis frigide, & humide signa 1.902.
a.24
Spermatice membrorum complexio-
nis frigide, & sicca signa 1.902.
a.32
Sphacelos quid sit 2.117.b.2
Sphacelos quandoque sit ex gangrenis
2.117.b.3
Sphacelos sit in carne, & osse 2.117.
b.5
Sphacelos cura 2.117.b.47
Sphaceli differentia a gangrena 2.117.
a.29
Sphincter. Vide Fictor.
Sphincteris musculorum anatomia 1.57.
b.11
Spica calida est in primo, sicca in secun-
do 1.396.b.23
Spica confortat, & resoluit 1.748.b.3
Spica conservat virtutem mirach 1.787.
b.24
Spinachia frigida sunt, & humida in fi-
ne primi 1.387.a.61
Spinachia instant 1.848.a.3
Spina alba est frigida, & sicca in primo
1.401.a.57
Spina egyptia frigida est in primo sicca
in secundo 1.401.b.7
Spina alba radix infrigidat, & exsiccat
1.279.a.31
Spina alba semen est calidum, & subti-
le 1.279.a.32
Spina alba quid substatuatur 1.279.
a.60
de spina uentositate 2.172.a.45
Spina est phlegmon a sanguine subtili,
qui accipit cutem solam, & non est
cum pulsatione 2.107.b.46
Spina est spasmus in toto corpore secun-
dum aliquos 1.172.a.54
Spina nervorum anatomia 1.62.b.65
Spina extractio quomodo fiat 2.152.
b.25
Spina uentositatis cause sunt humores
acuti penetrantes in os, & corroden-
tes ipsam 2.172.a.47
Spina uentositatis incessus, est incessus
doloris iuncturarum 2.172.a.49
Spina uentositatis materia est in osse 2.
172.a.50
Spina uentositatis additio corrumpit of-
fis partem unam post aliam 2.172.
a.52
ad spinarum inflexiones unguentum ni-
grum est de melioribus unguentis 2.
220.b.5
Spinas extrahunt
Aristolochia 1.268.b.47
Cancer fluuiialis 1.297.b.61
Propolis 1.356.b.9
Narcissus, proprie cion farina lili, &
melle 1.363.b.38
Rosa 1.381.a.15
Sordities 1.389.a.47
Spinas extrahentia composita
Emplastrum Andromachi 2.314.
b.50
Spiritus quid sit 2.335.a.35
Spiritus animalis uim non habet nisi post
vitalis aduentum 1.74.a.14
Spiritus vitalis temperatus preparat ad
animalem vim suscipiendam 1.74.
a.10
Spiritus aptus non est suscipiende ani-
mæ que principium est sensus, & mo-
tus, nisi postquam preparatus fuit in
cerebro 1.74.b.1
Spiritus naturalis quomodo efficiatur 2.
379.a.37
Spiritus animalis ex quibus causis reti-
neatur 2.117.a.53
Spiritus armarij est sinistra concavi-
tas cordis 2.334.a.4
Spiritus generationis sinistra est sinistra
concavitas cordis 2.334.a.5
Spiritus preparatur ad receptionem ui-
rum anime ex forma complexionis
2.334.a.27
Spiritus fit sine auaritia, & diminutio-
ne, ex manatione diuina 2.334.
a.29
Spiritus genitus in corde, & ex eo in me-
bra manans, in quibus cum sufficiet
permanerit, acquirit complexionem
propriam 2.334.a.52
Spiritus in cerebro acquirit complexionem
qua disponitur ad receptionem uiru-
rum sensus, & motus 2.334.a.55
Spiritus in hepate acquirit complexionem
susceptam uirtutum nutritionis, et
augmenti 2.334.b.2
Spiritus in testiculis acquirit complexio-
nem aptam ad generationem 2.334.
b.4
Spiritus affert a cerebro uirtutes, non
egens ad perfectionem complexionem
membrum ad quod procedit, ut putant
aliqui 2.33.
b.20
Spiritus adipiscitur formam uirtutis in
membro, quod est operis instrumen-
ti, ut patet de cristallino humore, de
nervis ophthidis, &c. 2.334.b.29
Spiritus recipit uires anime a corde se-
cundum aliquos 2.334.b.33
Spiritus unus aliorum est primus in gene-
ratione, qui secundum sententiam
philosophorum generatur in corde 2.
334.a.50
Spiritus nomine non intelligitur anima 1.
96.a.57
Spiritus mundificatio quomodo fiat 1.
96.b.12
Spiritus motiones intro vel foras in omni-
bis animi accidentibus fiunt 1.110.
a.61
Spiritus motionem ad exteriora sequitur
frigidity eius quod interius existit
1.110.a.64
Spiritus motionem ad interiora sequitur
externorum frigidity & internorum
calor 1.110.a.67
Spiritus motio ad exteriora uel interio-
ra aut fit subito, aut paulatim 1.110.
b.6
Spiritus motio quandoque simul fit intro
& foras 1.110.b.21
Spiritus substantiam turbidam facit sum-
nus 1.109.b.38
Spiritus nutritiuum est uinum 1.638.
a.45
de spirituum origine 2.334.a.1
Spiritus comparatio ad humores est si-
cut comparatio corporis ad ipsos hu-
mores 2.334.a.15
de spiritus natura, & utilitate 2.334.
b.40
de spiritus diffinitione 2.334.b.40
Spiritus forma quomodo fiat 2.334.
a.26
Spiritus principium est ex manatione di-
uina 2.334.a.28
Spiritus naturalis minera est cor 2.339.
b.65
Spiritus innatum aer ad ipsam proue-
niens temperat 1.96.b.5
Spiritus conturbat fetor aeris 1.129.
a.59
Spiritus resoluunt dolores 1.129.b.3
Spiritus ab aere nutriti, & quomodo 1.
621.a.14
Spiritus creauit Deus latorem uirtutem
anime in membra animalium 2.334.
a.6
Spiritus creauit Deus primum appen-
diculum uirum anime 2.334.a.10
Spiritus produxit Deus ex subtilitate
humorum, & igneitate 2.334.
a.12
Spiri-

I N D E X

- Spiritu mediante fit manatio secundum*
animæ in membris corporis 2. 334.
 a. 11
- Spiritus & membrum subiectum sunt*
propinquum sanitatis & morbi 1.
 7. b. 64
- Spiritus sunt virtutum subiecta* 1. 8.
 a. 25
- Spiritus & cor calidiora sunt in corpore*
 1. 16. a. 22
- Spiritus & cor sunt vitæ principium* 1.
 12. a. 29
- Spiritus attrahit & expultricem vim*
adiuvant 1. 73. a. 15
- Spiritus ex humorum vaporibus fiunt*
 1. 74. a. 4
- Spiritus hepatis unde* 1. 750. a. 35
- Spiritus quomodo resultent ex subtilita*
te humorum 2. 334. a. 24
- Spiritus plures sunt numero* 2. 334.
 a. 48
- Spiritus temperatur virtutis naturalis*
robore 2. 337. b. 37
- Spiritus multiplicatur virtutis natura*
lis robore 2. 337. b. 38
- Spiritus conservantur virtutis naturalis*
robore 2. 337. b. 40
- Spirituum & virtutis scientia est in ope*
rationum scientia 1. 8. a. 23
- Spirituum principium cor* 1. 74. a. 8
- Spirituum temperatio quæ ex aere attra*
hit in pulmones fit mundificatione et
euentatione 1. 96. a. 61
- Spirituum nostrorum temperatio quo*
modo fiat 1. 96. b. 27
- Spirituum cordis affectus* 2. 335. a. 53
- ad Spirituum raritatem motu & dilata*
tionem sequi, & nutritionem perfici,
& cur 2. 337. b. 42
- Spirituum nutrimenti minera est cor.* 2.
 339. b. 59
- Spiritus roborantia. Vide Cordialia me*
dicamenta
- Spiritus rarsunt latitæ frequent* 2.
 337. b. 33
- Spiritus temperari, multiplicari, & con*
servari virtutis naturalis robore 2.
 337. b. 37
- Spiritus reficit vinum* 2. 339. a. 58
- Spiritus odoratis refici suo calore* 2.
 339. b. 10
- Spiritus ex hepatis vaporibus generari*
 2. 385. a. 29
- Spiritus confortat*
- Theriaca magna* 2. 266. a. 8
- Asibrydatum* 2. 268. b. 23
- Spissitudinis cutis curatio* 1. 134. b. 54
- Splen inter membra est calida* 1. 16.
 a. 33
- Splen calefacit Stomachum propter ve*
nas et arterias multas quæ in eo sunt
 1. 27. a. 57
- Splen quamvis non sentiat, nervosa ta*
men tunica operitur, quæ sentit 1. 59
 b. 32
- Splen cur supponatur sinistro stomachi*
 1. 691. a. 7
- Splen cur sit in sinistra parte* 1. 691.
 a. 25
- Splen est causa corruptionis cibi* 1. 725.
 b. 11
- Splen non est calidus valde* 1. 670.
 b. 12
- Splen est euacuatorium fecis sanguinis,*
& adustionis eius 1. 792. a. 65
- Splen quum trahit turbiditatem sangui*
nis, digerit ipsam 1. 792. b. 2
- Splen quando a mundificatione hepatis*
debilitatur, quæ agitudines fiunt 1.
 792. b. 9
- Splen quando magnus fiat* 1. 792. b. 15
- Splen quum ingrossatur, arefcit corpus*
 1. 792. b. 24
- Splen cum ingrossatur, arefcit hepar* 1.
 792. b. 24
- Splen cum ingrossatur, est magis nocens*
hepari 1. 792. b. 26
- Splen qualiter attrahit melancholiam*
 1. 792. b. 39
- Splen quo membro expellat melanco*
liam 1. 792. p. 41
- Splenis corpus cur ratur* 1. 792. b. 62
- Splen quando impingatur, extenuatur*
corpus 1. 800. a. 2
- Splen per urinam quandoque resolui* 1.
 800. a. 30
- Splen indiget medicinis fortiorib. quam*
hepar 1. 800. a. 67
- Splen quibus medicinis indigeat* 1. 800.
 b. 12
- Splen nutritur sanguine spisso* 1. 800.
 b. 48
- Splen non accidit illi, qui habet catar*
rhum 1. 801. a. 3
- Splen aliquibus sanis sine nocumento ef*
se magnum 1. 801. a. 22
- Splen aliquibus esse magnum cum nocu*
mento 1. 801. a. 27
- Splen apostematatur quandoque post he*
patis apostema 1. 801. a. 30
- Splen nebementer mundificat sanguinē*
a facie sua 1. 801. b. 20
- Splen, & hepar præparata sunt, ut per*
mutentur ex apostematibus calidis
ad duritiem 1. 802. b. 5
- Splenis ventositatem resolvit quandoq;*
aqua multum calida 1. 116. b. 3
- Splenis apostema apertum urina quæ ali*
quando sequatur 1. 155. b. 1
- Splenis apostemata unde potissimum or*
tum ducant 2. 375. b. 2
- in Splenis apostematibus uomitus est ni*
ger 1. 740. a. 58
- Splenis oppilationem aperientia* 1. 764.
 a. 66
- Splenis oppilationi conferunt*
- Amygdala, proprie amara* 1. 271.
 b. 54
- Chamepycias* 1. 292. a. 17
- Lupinus, & proprie coctus cum ace*
to, & melle, & proprie cum ruta,
& melle, & pipere 1. 350. a. 53
- Mastix* 1. 354. b. 16
- Oleum rosarum* 1. 368. a. 62
- Squinanthi flos* 1. 386. a. 45
- Spina Aegyptia* 1. 401. b. 13
- Parthenium* 1. 407. a. 24
- Vitis folia, & pampini cum feni*
bordei 1. 409. b. 41
- Splenis oppilationibus confert*
- Cicer* 1. 291. a. 35
- Ficus* 1. 322. b. 40
- Gentiana* 1. 324. a. 34
- Rubea tinctorum* 1. 382. b. 20
- Splenis oppilationibus conferentia*
composita
- Diamarte* 2. 276. b. 28
- Alchelbelengi magnum* 2. 280.
 b. 6
- Confectio de hiacyntho* 2. 281. a. 64
- Medicina de gentiana* 2. 282. a. 26
- Syrupus acetosus cum sem.* 2. 296.
 a. 5
- Trochisci diarbodon* 2. 303. b. 19
- Trochisci de lacca* 2. 307. a. 32
- Trochisci de rubea* 2. 307. a. 42
- Oleum de cherua* 2. 312. b. 11
- Splenis magnitudo cur perducatur ad hy*
dropisum 1. 779. b. 57
- splenis magnitudo cur perducatur ad he*
patis debilitatem 1. 779. b. 57
- splenis doloribus medicamentum conue*
nient 1. 774. a. 14
- Splenis doloribus conferunt*
- Aque sulphureæ* 1. 272. b. 27
- Adiantum* 1. 283. a. 52
- Ireos cum aceto* 1. 334. b. 22
- Myrobalani* 1. 353. b. 15
- Mumia cum aqua zucarari* 1. 357.
 b. 17
- Lactuca asini* 1. 399. b. 41
- Splenis doloribus conferentia*
composita
- Confectio anacardi* 2. 276. a. 19
- Athanasia magna* 2. 277. a. 22
- Confectio chabith regis* 2. 279. a. 65
- Alchelbelengi minus* 2. 280. b. 44
- Confectio de seminibus* 2. 281. a. 47
- Confectio de hiacyntho* 2. 281. a. 65
- Theodoricon magnum* 2. 284. b. 57
- Theodoricon cum nuce muscata* 2.
 285. a. 39
- Hiera busitus* 2. 286. a. 53
- Suffus* 1. 294. b. 17
- Trochisci de capparibus* 2. 305. a. 13
- Trochisci de reubarbaro* 2. 305. a. 55
- Sal solutivus* 2. 309. a. 44
- Emplastrum ex cordumeni* 2. 315. b. 12
- Confectio ex hepate adib* 2. 329.
 b. 16
- Splenis agitudinibus conferentia*
composita
- Hiera* 2. 286. b. 16
- Splenis dolori antiquo ex frigore, &*
grossitudine humorum conferen
tia composita
- Diacurcuma minus Galen.* 2. 277.
 b. 49
- Dialacca magna* 2. 278. a. 16
- Confectio de hiacyntho* 2. 281. a. 65
- O 4 Splenis

I N D E X

- Splenis, & hepatis doloribus conferentia composita*
- Theriaca Eſſe* 2.316.b.41
  - Mithrydatum* 2.316.b.42
  - Diacurcuma* 2.316.b.42
  - Dialacca* 2.319.b.42
  - splenis anatomis* 1.792.a.65
  - splenis figura* 1.792.b.36
  - splenis apoſtema quando fiat* 1.792.b.16
  - splenis aggritudinum criſim eſſe ictericiā nigram* 1.794.a.66
  - splenis extenuatio, ſignificat bonitatem humorum* 1.800.a.8
  - splenis pinguedo malitiarū humorum ſignificat* 1.800.a.10
  - splenis aggritudines quandoque converſuntur ad febres commiſſas* 1.800.a.11
  - splenis aggritudines plurimæ ſunt autumnales* 1.800.a.16
  - in ſplenis aggritudinum ſine, urina ſanguinea bona eſt* 1.800.a.25
  - in ſplenis aggritudinibus quæ urina bona* 1.800.a.27
  - splenis calidæ complexionis ſigna* 1.800.a.54
  - splenis frigidæ complexionis ſigna* 1.800.a.56
  - splenis ſiccæ complexionis ſigna* 1.800.a.59
  - splenis humidæ complexionis ſigna* 1.800.a.62
  - splenis aggritudinum curatio* 1.800.a.66
  - splenis aggritudines phlebotomia quando que indigent* 1.800.b.18
  - splenis apoſtemata plura ſunt dura* 1.800.b.49
  - splenis apoſtemata mollia ſunt in quibus dam horis* 1.800.b.50
  - splenis apoſtemata calida plerumq; ſunt ſanguinea* 1.800.b.51
  - splenis apoſtemata quomodo terminentur* 1.801.a.11
  - splenis extenuationis, uel deſtructionis ſigna* 1.801.a.21
  - ad ſplenis apoſtema melius eſt permutari hepatis apoſtema, quam ſplenis apoſtema ad hepar* 1.801.a.32
  - splenis apoſtematum ſigna* 1.801.b.2
  - a ſplenis apoſtematibus anhelitus qualis* 1.801.b.7
  - splenis apoſtema impedit motum diaphragmatis* 1.801.b.9
  - splenis ad diaphragma communicatio* 1.801.b.13
  - splenis apoſtemata aliquando ſanguinem ſubſtare* 1.801.b.19
  - splenis parti inferiori os ſtomachi communicat* 1.801.b.23
  - splenis apoſtema quibus ſignis diſtinguatur ab eius inflatione* 1.801.b.32
  - splenis inflatio quibus ſignis diſtinguatur ab eius apoſtemate* 1.801.b.32
  - splenis apoſtematis duritiei ſigna* 1.801.b.39
  - splenis apoſtematis duri ſigna* 1.801.b.43
  - ex ſplenis duritie quandoque denigratur lingua* 1.801.b.52
  - in ſplenis apoſtematibus duris cur quandoque corrodantur dentes, & gingivæ* 1.801.b.58
  - splenis apoſtematis duri criſis quandoque fit in ulceribus crurium* 1.801.a.62
  - splenis apoſtematum calidorum curatio* 1.802.a.66
  - splenis apoſtematis autumnus eſt inimicus* 1.802.a.5
  - splenis apoſtematum phlegmaticorum ſigna* 1.802.a.17
  - in ſplenis, & hepatis curis multum ingreditur acetum* 1.802.b.10
  - splenis apoſtema, & duritiem reſolventi proprietates ineſt portulacæ ſemini* 1.802.b.20
  - in ſplenis duritie lac camelinum iuvamentum valde* 1.802.b.52
  - splenis duritiei curatio* 1.802.b.45
  - Splenis duritiei conferunt*
    - Ben cum aceto* 1.279.a.3
    - Pencedanum* 1.281.a.54
    - Struthium* 1.292.b.15
    - Capparis, proprie eius cortex* 1.293.b.57
    - Centauræa* 1.300.b.31
    - Eupatorium* 1.311.b.49
    - Lac caprinum, camelarum, & aſinarum* 1.347.b.39
    - Nucis tamiſci cum aqua, & aceto decoctio* 1.363.a.31
    - Opopanaci ſuccus* 1.367.b.62
    - Polium* 1.373.b.7
    - Squilla* 1.385.b.26
    - Stercus caprarum* 1.390.a.50
    - Partbenium* 1.407.a.52
  - Splenis duritiei conferentia composita*
    - Theriaca magna* 2.266.a.4
    - Mithrydatum* 2.268.b.23
    - Homorufa* 2.275.b.54
    - Diacurcuma* 2.277.b.49
    - Dialacca magna* 2.278.a.16
    - Dialacca minor* 2.277.a.38
    - Confeſſio de hiacynto* 2.281.a.65
    - Medicina de gentiana* 2.282.a.25
    - Trochiſci de rubea* 2.307.a.41
    - Emplaſtrum ex cordumeni* 2.315.b.12
    - Unguentum proprium* 2.330.a.53
  - Splenis, & hepatis duritiei conferentia composita*
    - Trochiſci de reubarbaro* 2.316.b.40
    - Electuarium de aniuden* 2.316.b.40
  - splenis duritiei ab oppilatione curatio* 1.802.b.45
  - splenis duritiei uictus* 1.804.b.18
  - splenis duritiei chronice curatio* 1.805.b.20
  - splenis duritiei chronice curatio* 1.805.a.42
  - splenis inflationem habens non bibat a quam quantum poteſt* 1.806.a.44
  - splenis apoſtematum phlegmaticorum curatio* 1.805.b.65
  - splenis oppilationis cauſe* 1.806.a.6
  - splenis oppilationis apoſtemoſe ſigna* 1.806.a.10
  - Splenis apoſtematibus conferunt*
    - Aqua ſulphuræ* 1.272.b.27
    - Agaricum cum oxymelle* 1.278.a.44
    - Corallus cum melle* 1.288.a.7
    - Laurus* 1.308.b.63
    - Vinum, & aqua, in quibus extinguitur ferrum* 1.317.a.11
    - Viris albæ radix triginta diebus cũ aceto bibita* 1.319.a.63
    - Cyclaminis ſuccus* 1.320.b.41
    - Gentiana* 1.324.a.36
    - Nenupharis radix* 1.364.b.44
    - Polium* 1.373.b.7
    - Piper cum aceto* 1.377.a.2
    - Rybea tintiorum ſuccus cum oxymelle* 1.382.b.21
    - Raphani ſemen cum aceto* 1.383.a.26
  - Splenis apoſtematibus conferentia composita*
    - Sotira confeſſi* 2.270.a.7
    - Confeſſio de hiacynto* 2.281.a.65
    - Trochiſci de eupatorio* 2.305.a.7
  - splenis oppilationis curatio* 1.806.a.16
  - splenis oppilationis uentoſe ſigna* 1.806.a.8
  - splenis inflationis ſigna* 1.806.a.22
  - splenis inflationis curatio* 1.806.a.29
  - splenis doloris cauſe* 1.806.b.32
  - splenis doloris curatio* 1.806.b.36
  - in ſplenis apoſtemate, cur prohibeatur exitus uentoſitatis* 1.808.b.60
  - Splenis groſſitiei conferunt*
    - Chamadrys* 1.292.a.55
    - Naſturtium, & proprie cum melle* 1.363.b.9
  - Splenis aggritudinibus conferunt*
    - Chamepyrios* 1.292.a.17
    - Lac camelarum ſetarum* 1.347.b.37
  - Splenis aggritudinibus conferentia composita*
    - Confeſſio de hiacynto* 2.281.a.64
    - Medi-*

I N D E X

- Medicamen vomitus* 2.329.b.60
Medicamen aliud 2.330.a.7
Splenis debilitati conferentia composita
Homorufia 2.275.b.54
Di acurcuma 2.277.b.50
Dialacca magna 2.278.a.16
Confectio de biacyntho. 2.281.a.65
Syrupus democrati 2.299.b.30
Pilule 2.310.a.35
Spleni inest proprietas quaedam resistendi cordi 1.792.a.67
Spleni inest proprietas resistendi hepati. 1.792.b.1
Spleni inest proprietas resistendi felli. 1.792.b.1
Spleni inesse venas pulsatiles, & non pulsatiles plures 1.792.b.59
Spleni quæ aggritudines accidunt. 1.799.b.65
Spleni quæ medicinae sint propriae. 1.800.b.15
Spleni apostemata calida quando accidunt festinant ad duritiem. 1.800.b.46
Spleni apostema cholicum raro accidit 1.800.b.53
Spleni apostema phlegmaticum accidit raro 1.800.b.57
Spleni malum est lac omne, præter lac camelarum 1.803.a.22
Spleni non multum conueniunt calida ualde 1.804.a.31
Spleni conferunt
Anisum 1.259.b.27
Absinthium 1.260.a.14
Assarum 1.261.a.62
Agnus castus 1.266.b.37
Acorus 1.267.a.41
Aristolochia cum oxymelle, uel lina cum aceto 1.269.a.11
Apium 1.271.a.3
Aqua ferri 1.272.b.18
Aqua arca 1.272.b.19
Crocus 1.290.a.34
Capparidis proprie eius cortex. 1.293.b.61
Brassica succus cum uino de passis. 1.294.a.42
Calamentum 1.299.b.27
Fenugrecum 1.316.b.29
Vitis alba radix cum ficibus. 1.319.a.66
Lycij rami cocti cum aceto. 1.315.b.62
Cyclamen cum aceto 1.320.b.62
Lonchitis cortex cum aceto, & eius folia 1.332.a.52
Lycium indum 1.339.b.46
Lilium 1.348.b.40
Lactuca asini cum aceto. 1.350.b.47
Nux muscata 1.362.b.29
Oleum amygdalinum 1.367.a.10
Ostracum purpureum cum a. eto. 1.71.b.9
Ruta 1.382.a.9
Raphanus 1.383.a.24
Reubarbarum 1.384.a.28
Ranarum cinis 1.385.a.27
Squilla, eius acetum, & succus. 1.385.b.29
Spuma maris rosea 1.389.b.20
Scolopendria cum oxymelle. 1.394.b.66
Spica cum uino 1.396.b.47
Tamariscus cum aceto, & eius uini. 1.403.a.13
Viscus 1.408.b.40
Volubilis folia cum aceto. 1.410.a.17
Spleni conferentia composita
Sotira 2.317.a.58
Homorufia 2.317.a.58
Ketkelengi 2.317.a.58
Confectio de seminibus. 2.317.a.59
Anacardinum 2.317.a.59
Alcanzi 2.317.a.59
Diamarte 2.317.a.60
Bedemeregi 2.317.a.60
Diacurcuma 2.317.a.61
Diasulfur 2.317.a.61
Oleum albusume 2.317.a.61
Confectio de biacyntho. 2.317.a.62
Theodoricon 2.317.a.62
Hiera Anic. 2.317.a.63
Sal 2.317.a.63
Unguentum cordumeni. 2.317.a.63
Suffus de trochiscis de x. tract. 2.317.a.64
Splenis conferentia composita
Philonium romanum 2.278.b.8
Diasulfur 2.279.a.19
Alchechelengi magnum. 2.280.b.6
Confectio de biacyntho. 2.281.a.65
Electuarium alcanzi 2.288.a.42
Kaimati 2.294.a.65
Trochisci de absinthio 2.304.b.64
Pilule stomacicae 2.309.a.57
Emplastrum ex cordumeni. 2.315.b.12
Spleni grosso conferentia composita
Acetum squilliticum 2.297.a.41
Trochisci de rubea 2.307.a.42
Splenem resoluunt aque ferrea. 1.116.b.33
Splenem inuant aqua ferrea. 1.120.b.40
ad splenem quando ex hepate permutatur apostema calidum, est bonum. 1.766.b.66
ob splenem pedum quandoque rubor. 1.801.b.22
ob splenem genum rubor 1.801.b.23
splenem apostemat phlebotomia plurima 1.802.a.4
splenē regit paniculus ortus ex siphach 1.792.b.64
ex splene melancholiam aliquando effum
di ad stomachum 1.695.b.32
a splene ad stomachum materia fluctuans curatio 1.706.b.43
a splene hepatis debilitatis signa. 1.760.a.6
ex splene ad hepar apostema quando permutatur, est malum 1.767.a.1
a splene icteritia citrina signa. 1.795.b.45
ex splene febrem quandoque resolui. 1.800.a.20
splene impinguato destruitur uirtus hepatis 1.800.a.4
in splene apostemata calida, minus quā frigida accidere 1.800.b.43
ex splene uentris solutionis signa. 1.802.a.14
splenium egritudines quibus accidunt, ijs cholera nigra redundantis est signum 1.137.b.42
spleneticus qui 1.800.b.57
spleneticus qui magis saluus. 1.800.b.62
spleneticus qui moriatur in die 1.1.801.a.7
splenetici color est decliuus ad uiriditatem, & nigredinem 1.783.a.64
splenetici morituri signa 1.800.b.67
splenetici urina multoties est sicut sani. 1.801.b.66
splenetici urina qualis, cum se exercet. 1.801.b.67
splenetici solutionis uentris curatio. 1.804.a.23
splenetico appetitus quando cadat. 1.801.a.11
in splenetico ventris fluxus sanguineus bonus 1.800.b.64
in splenetico ventris fluxus sanguineus perseverans malus 1.801.a.1
splenetici in uomitu indigent medicinis. 1.801.a.24
splenetici in solutione uentris indigent medicinis 1.801.a.24
spleneticorum urina laudabilior quæ. 1.801.a.15
spleneticis vomitus fit difficilis ualde. 1.802.a.22
spleneticis sunt alui astricti secundum plurimum 1.802.a.23
Spleneticis conferunt
Lutum terre solaris 1.341.b.35
Sandaraca 1.393.a.33
Urina 1.408.a.56
Spleneticis conferentia composita
Emplastrum Andromachi. 2.314.b.44
Medicamen 2.330.a.7
Medicamen aliud 2.330.a.33
splenetica icteritia nigra causa. 1.794.a.20
splenetica icteritia nigra curatio. 1.798.b.27
splenetica, & hepatica curationes quo differant 1.800.b.4
spleneticorum color decliuus est ad citrinum, & nigredinem. 1.800.a.17
Spodium

I N D E X

Spodium frigidum est in secundo, siccū in tertio 1.391.a.20
Spodium cardiacum & syncopi calidis con ferre 2.349.b.4
Spodij necessitas est ad cōstringendum sanguinem 1.817.a.53
Spodij proprietates 2.349.b.3
Spondylis quid 1.39.b.11
Spondylis colli prima, et secunda ab alijs differunt 1.40.b.32
Spondylis dorsi decima thoracis est mediana 1.43.a.7
Spondylis dorsi duodecima non habet alas 1.42.a.22
Spondylis prima colli, cum dislocatur, priuat animal anhelitu, & moritur statim 2.178.a.13
Spondylis dorsi si dislocatur ad partem anteriorem, non est possibile ut curetur 2.178.a.20
Spondyles corporis sunt fundamentum. 1.34.b.17
Spondyles colli omnibus alijs sunt duriores 1.40.a.58
Spondyles colli septem 1.40.b.13
Spondyles dorsi duodecim 1.41.b.65
Spondyles dorsi undecim habent processus & alas 1.41.b.63
Spondyles lumborum magnos esse oportuit 1.42.a.60
Spondyles lumborum foramen a dextris, & sinistris cur habeant 1.42.a.60
Spondyles lumborum habent alas & processus latos 1.42.b.14
Spondyles lumborum sunt quinque. 1.42.b.17
Spondyles lumborum cum osse sacro sunt sicut basis totius dorsi 1.42.b.18
Spondyles ossis sacri 1.42.b.24
Spondyles coccygis non habent additamenta 1.42.b.52
Spondyles coccygis cartilaginosa. 1.42.b.52
Spondylium anatome 1.39.b.11
Spondylium additamenta plura. 1.39.b.13
Spondylium colli anatome 1.40.a.43
Spondylium dorsi anatome. 1.41.b.61
Spondylium lumborum anatome. 1.42.b.13
de spondylium dislocatione, & separatio ne 2.178.a.7
Spondylium dislocatio completa interficit proculdubio 2.178.a.10
Spondylium dislocationis cura. 2.178.a.55
Spondylium dorsi dislocatio ad posteriora quibus instrumentis rectificetur. 2.178.a.57
Spondylium fractura, & curatio. 2.195.b.30
Spongia est calida in primo, sicca in secundo 1.387.a.17
Spongiae lapis est fortis ad lapidem. 1.877.a.64
spuma unde fiat 2.91.a.54
spuma maris calida est, & sicca in ter-

tio 1.389.b.3
spuma causa 1.653.b.6
sputum purum quod 1.653.b.32
sputum quid in pleuritide sit laudabilius 1.653.a.63
sputum quod in pleuritide deterius. 1.653.b.10
sputum in pleuritide significans longitudinem egrotudinis quod 1.653.b.39
& 654.a.38
sputum in pleuritide significans perniciem 1.653.b.41
sputum phlegmatis a sputo saniei quibus signis differat 1.657.a.47
sputum exsiccatur causa anhelitus frequentis 1.648.a.67
sputum cum sale ammoniaco ex ore ieiuni interficit serpentes. 2.214.a.3
sputum ieiuni calida complexionis interficit scorpiones 2.214.a.10
sputi difficultatis causa 1.647.b.64
sputi spumositatis causa 1.653.b.6
sputi puris causa 1.653.b.48
sputi differentia in phthisi 1.660.a.28
sputi operatio quibus virtutibus compleatur 1.647.b.59
sputi digestio in pleuresi est magis significatua salutis quam digestio aqua. 2.89.a.20
sputi colores morborum qualitates ostendunt 2.385.a.1
ex sputi figura morborum notiones. 2.385.a.13
Sputi difficultati conferentia composita
Confectio Gal. 2.281.b.38
Lohoc de squilla 2.295.b.15
sputo sanguineo conferunt balnea ex aquis aluminosis & atramentalis. 1.120.b.46
Sputo sanguinis conferentia composita
Hiera Andromachi 2.286.a.16
Suffus 2.294.b.25
Lohoc albotin 2.295.b.38
Trochisci stellas 2.303.b.28
Trochisci 2.306.b.29
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis 2.316.b.9
Lohoc de papauere 2.316.b.9
Medicina albeiron 2.316.b.11
Lohoc de melone 2.316.b.12
Lohoc de spodio 2.316.b.13
Medicamen Gal. 2.326.a.47
Medicamen Andromachi. 2.326.b.44
Lohoc ex glutino alimbat. 2.327.a.18
Trochisci 2.327.a.56
Trochisci dicti piper 2.327.b.2
Confectio Aristomachis. 2.327.b.15
Medicamen 2.327.b.44
Medicamen proprium. 2.327.b.58
Trochisci 2.328.a.1
Trochisci alij 2.328.a.9

Sputo saniei conferunt
Arsenicum cum gumma pini. 1.268.b.16
Pini granum 1.326.b.30
Sputo saniei conferentia composita
Diasulfur 2.279.a.17
Confectio Gal. 2.281.b.36
Emplastrum Andromachi. 2.314.b.57
Lohoc ex glutino alimbat. 2.327.a.18
Trochisci Gal. 2.319.b.8
Trochisci Aristomachis. 2.316.b.9
Lohoc de papauere 2.316.b.10
Medicamen Gal. 2.326.a.46
Sputo phlegmatico conferentia composita
Diacyminum 2.287.b.55
ad sputum aggregandum aqua hordei est bona 1.640.a.46
sputum salsum significat catarrhum cor rosium 1.653.b.46
sputum quae medicina prohibeant, & quae id lenificent 1.658.b.21
sputum pectoris egrotudinum esse significatium 2.384.b.50
Sputum facile efficit
Althea semen 1.276.b.42
Butyrum 1.284.b.11
Bitumen iudaicum 1.285.b.20
Chamaemilla 1.287.a.10
Corallus 1.288.a.2
Enula 1.312.b.60
Thymus 1.330.b.63
Arum 1.345.b.36
Pix 1.374.a.72
Papaueris cortex 1.379.b.34
Horminum 1.404.a.59
Sputum facilitantia composita
Medicamen Gal. 2.326.a.47
Sputum sanguinis retinentia composita
Theriaca magna 2.265.b.7
Anthridatum 2.268.b.13
Philonium romanum 2.278.b.12
Confectio Gal. 2.281.a.36
Confectio 2.281.b.56
Medicina 2.282.b.18
ex sputo in pleuritide indicia. 1.653.b.17
ex sputo stomachi dispositionum signa 1.658.b.51
ex sputo morborum tempora & signa quomodo sumantur 2.381.b.54
sputatio annulorum, herpetem esse huius non pulmonis significat. 1.131.b.9
squilla est calida in tertio, sicca in terminis secundi 1.385.a.66
squillae trochisci quomodo fiant. 2.263.a.11
squilla agrestis nocumenta, & cura. 2.204.b.61
in squinantia uenam sub lingua secandam 1.223.b.46
squinantia ad qua membra permutantur. 1.611.b.4
Squinantia

I N D E X

- Squinantie signum bonum tumor extra uersus* 2.391.a.16
Squinantie cause 1.610.b.32
Squinantie signa 1.612.a.26
Squinantie curatio. 1.613.b.26. & 1.614.b.9
Squinantie conferunt
Bitumen iudaicum 1.285.b.22
Hirundinis cinis & eadem salita, & exiccata 1.333.b.50
Ireos 1.334.b.16
Lac 1.347.b.17
Mori folia 1.361.b.25
Piper cum melle 1.377.a.18
Stercus canum ossa comedentium. 1.390.a.33
Stercus infantium comedentium lupinos 1.390.a.35
Sal napticus cum melle, & aceto. 1.392.b.23
Sal ammoniacus 1.393.a.9
Squinantie conferentia composita
Dyabirundinis 2.278.b.56
Pulli hirundinis 2.325.b.60
Squinantiam aliquando permutari ad peripneumoniam 1.511.b.4
Squinantia presocati moriuntur, qui per uariolos moriuntur 2.73.a.18
Squinanticus omnis qui moritur, spasmatum in primis 1.511.b.9
Squinanthum est calidum, & siccum in secundo 1.386.a.17
Squinanthi summitates 1.755.b.57
Squinanthi flos prohibet rasuram. 2.283.b.20
Staphisagria est calida, & sicca in tertio 1.391.b.42
Staphisagrie nocumenta, & cura. 2.203.b.36
Statio in sole qua prestat. 1.121.a.20.
& deinceps
Status agnitudinum qui 1.94.a.43
in statu pugna materiei, & uirtutis qua 2.21.a.41
Stellio quandoque cadit in uino, & moritur in eo, & dissoluitur, & fit illud unum sicut uenenum 2.208.b.61
Stellio quando mordet, dimittit in loco sui morsus dentes paruos, subtile, nigros 2.230.a.8
Stellionis hepar sedat dentium dolorem secundum Gal. 1.59.b.32
Stellionis nocumenta & cura. 2.208.b.58
Stellionis caro mortificans est. 2.208.b.60
Stellionis morsus, & cura 2.230.a.6
Stercus tincturam non habens ut solebat iheritiam significat 1.191.b.19
Stercus humanum est theriaca ad nocumenta ex sagittis armenis. 2.208.a.5
Stercoris egressio inuoluntaria quando fiat 1.861.b.9
Stercoris multitudinis, & paucitatis cause 1.350.b.41
Stercoris fetoris causa 2.255.b.14
Stercoris fetoris cura 2.255.b.11
Stercore fetido multum quid timendum. 1.191.a.51
Sternutatio completur motione membrorum pectoris & capitis simul. 1.130.b.44
Sternutatio quando bona 2.390.b.47
Sternutatio bona est, quando accidit apud statum, in primis uero est signum coryze, aut humoris mordacissimi. 2.96.a.27
Sternutationis assidue febrientium regimen 2.36.b.26
Sternutationis assidue nocumenta, qua. 2.36.b.26
Sternutationis signa in crisi 1.96.a.25
Sternutatoria qua 1.798.b.26
Sternutationem faciunt
Hartanica 1.273.a.52
Ocymum fluuiiale 1.283.b.21
Struthium 1.292.b.9
Laurus tritus 1.308.b.62
Elleborus albus 1.314.b.18
Ireos 1.334.b.7
Propolis nigra 1.356.b.16
Oleandri flos 1.368.a.44
Rose aque decoctio, & oleum eius. 1.381.a.40
Lapis fellis tauri cum aquaruta. 1.414.b.37
Sensibus confert
Ambra 1.273.b.14
Xyloaloes 1.411.a.63
Sternutationem sedat 1.283.b.22
Sternutationi conferentia composita 2.293.b.26
Suffus 2.293.b.26
Sterilis mulier est plurium agnitudinum 1.926.a.48
Sterilis mulier est quasi iuuenis in plurimo sue etatis 1.926.a.49
Sterilis mulieris tardatur senectus. 1.926.a.49
Sterilitatis cause 1.925.a.13
Sterilitatis signa 1.926.b.45
Sterilitatis curatio 1.926.b.20
Sterilitas que incurabilis 1.926.b.47
Sterilitas que curabilis 1.927.a.32
Sterilitatem incurere facit phlebotomia uenarum post aures ex sententia Hip po. 1.901.a.57
Sterilitatem uenarum post aures incisione faciat incurere, Gal. non scitit. 1.901.b.1
Sterilitatem quid inducat 1.904.b.10
Stechas est calidus in primo, sicus in secundo 1.386.b.54
Stechados facultates 2.349.a.57
Stigmati, siue alguassem curatio. 2.243.b.48
Styptica res exasperant propter suam siccitatem 1.123.b.22
Styptica medicina qualiter apostemati calido hepatis noceant 1.770.a.48
Styptica quomodo oppilationes possint reserare 2.396.b.43
Styptica ante cibum asumere licet iis, qui stomachi laxitate laborant. 1.175.b.29
Styptica cur quandoque euacuent. 1.213.b.58
Styptica appetitui prostrato conuenire. 1.713.a.18
Stypticitas plus ob est concauitati, quam gibbositati hepatis 1.770.b.44
Stypticitas cum hoc, quod facit accidere exsiccationem, prohibet etiam uirtutem medicine profundari. 2.64.a.60
Stomachus alimenta perfecte coquit, non ob eius ipsius, sed propter circumstantium membrorum calorem. 1.27.a.53
Stomachus & cerebrum consentiunt in morbis propter neruorum continuitatem inter ea 1.94.b.31
Stomachus igneus quibus est, tenues cibos corrumpit, fortis uero digerit. 1.175.b.37
Stomachus cur indiguerit sensu. 1.690.b.50
Stomachus quomodo digerat. 1.691.a.1
Stomachus cui disrumpitur, moritur. 1.695.a.36
Stomachus uehementis sensus est paratus ladi a qualibet causa 1.596.a.36
Stomachus si calidus sit, & caput frigidum, est ex nocuentis malis in creatione 1.696.b.52
Stomachus quando non comprehendit cibum, que accidant 1.697.b.42
Stomachus fortis declinat ad pinguiam. 1.698.a.7
Stomachus cuius est igneus, qualis illi sit sanguis 1.700.b.25
Stomachus cui calidus, & caput frigidum, cur sit difficilis cura. 1.706.b.30
Stomachus sanorum cum quibus confortandus 1.709.b.25
Stomachus febrientium cum quibus confortandus 1.709.b.26
Stomachus quando bene digerat. 1.726.a.60
Stomachus communicat matri. 1.954.a.37
Stomachus debilitatur ex longitudine agnitudinis 2.100.a.52
Stomachi os astringit, corroborat, & densat asrabilis naturalis 1.23.a.1
Stomachi complexionem cognoscere ex colore lingue difficile est. 1.23.b.19
Stomachi uirtus attractiua quomodo agit 1.76.b.17
Stomachi corruptionem prohibent aque ferree 1.116.a.37
Stomachi crisis dolor spiritum resoluunt 1.129.b.6
Stomachi mordicationi ex uino que conferant 1.180.a.45
Stomachi oris sensus subtilitas quomodo cognoscatur 1.220.a.10
Stomachi

I N D E X

- Stomachi oris debilitas quomodo cognoscatur* 1.120.a.12
- Stomachi oris apti receptioni cholerae rubrae signa* 1.129.a.14
- Stomachi oris subtilitatis sensus, debilitatis, & aptitudinis cholerae rubrae receptionis curatio* 1.220.a.22
- Stomachi humectationem mundificant amygdalae* 1.271.b.58
- Stomachi spasmi signa* 1.676.b.13
- Stomachi anatomia* 1.690.a.58
- Stomachi dispositionum signa ex digestionibus* 1.697.b.23
- Stomachi substantia similior est nervis.* 1.690.b.17
- Stomachi vena* 1.690.b.60
- Stomachi parium usus* 1.690.a.52
- Stomachi arteria* 1.690.b.64
- Stomachi dextro cur superponatur hepatis* 1.691.a.3
- Stomachi sinistro cur splen supponatur.* 1.691.a.6
- Stomachi calefactionem qua corpora adiuvant* 1.691.b.58
- per Stomachios quid antiqui intelligant* 1.692.a.7
- Stomachi os aliquos vocare alpha, & cor* 1.692.a.14
- Stomachi calidae complexionis naturalis signa* 1.693.b.61
- Stomachi frigidae complexionis naturalis signa* 1.693.b.67
- Stomachi siccae complexionis naturalis signa* 1.695.a.5
- Stomachi humidae complexionis naturalis signa* 1.695.a.9
- Stomachi aggritudinum causa.* 1.695.a.54
- Stomachi aggritudinum cause per consensum* 1.695.b.5
- Stomachi debilitas est causa fortis in effusione eius, quod effunditur ad ipsum* 1.695.b.67
- Stomachi raris textura, & subtilis cutis causa* 1.696.a.13
- Stomachi lubricitatis quomodo caliditas aliquando causa sit* 1.696.a.42
- Stomachi virtutis appetitivae, & attractivae vitia* 1.696.a.45
- Stomachi virtutis retentivae vitia.* 1.696.a.49
- Stomachi virtutis digestivae vitia.* 1.696.a.51
- Stomachi virtutis expulsiuae vitia.* 1.696.a.54
- Stomachi affectiones quomodo cerebrum in consensum trahant* 1.696.b.4
- Stomachi propriae aggritudines quae.* 1.696.b.25
- Stomachum habens vehementis sensus a quibus ledatur* 1.696.b.26
- Stomachi aggritudines, quando prolongantur, perducunt ad raritatem texture villorum eius, & fit difficile succurrere, & meduari* 1.697.b.49
- Stomachi dispositiones ex quibus dispositionibus significantur* 1.697.a.4
- Stomachi dispositionum ex cibi tolerantia signa* 1.697.a.24
- Stomachi dispositionum ex egestionibus signa* 1.697.a.29
- Stomachi fortitudinis digestionis limitas significat, & aequalitatem complexionis* 1.697.a.32
- Stomachi debilitatem indigestio significat* 1.697.a.35
- Stomachi dispositionum signa ex ventris crepitu* 1.697.a.44
- Stomachi complexionis malitia ut plurimum accitens quae* 1.697.a.57
- Stomachi, ex doloribus, dispositionum signa* 1.697.b.59
- Stomachi dispositionum signa ex appetitu* 1.697.b.64
- Stomachi dispositionum signa ex siti sumpta* 1.697.b.65
- Stomachi dispositionum signa ex singultu* 1.697.a.65
- Stomachi dispositionum signa ex oris, & linguae qualitatibus sumpta.* 1.697.b.13
- Stomachi dispositionum signa ex oris sapore* 1.698.a.50
- Stomachi dispositionum ex vomitu signa.* 1.698.b.4
- Stomachi dispositionum ex colore corporis signa* 1.698.b.40
- Stomachi, & hepatis dispositionis color est vehemens significatio secundum plurimum* 1.698.b.41
- Stomachi plures aggritudines sunt frigidae* 1.698.b.43
- Stomachi dispositionum signa ex rugina.* 1.698.b.46
- Stomachi dispositionum signa ex spatu.* 1.698.b.51
- Stomachi ex cruetatione dispositionum signa* 1.699.a.2
- Stomachi dispositionum signa ex rebus conferentibus, & nocentibus.* 1.699.b.8
- Stomachi dispositionum signa ex eius sensu* 1.699.b.25
- Stomachi dispositionum signa ex consensu cum alijs membris* 1.699.b.35
- Stomachi calidae male complexionis signa* 1.700.a.62
- Stomachi frigidae complexionis signa.* 1.700.b.38
- Stomachi complexionis humidae signa.* 1.701.a.52
- Stomachi complexionum cum materia signa* 1.701.b.17
- Stomachi materiae subtilis, calidae, virulentae signa* 1.701.b.22
- Stomachi materiae phlegmaticae abundantiae signa* 1.701.b.53
- Stomachi materiae melancholicae affluentiae signa* 1.701.b.63
- Stomachi magnitudinis signa.* 1.702.a.34
- Stomachi aggritudinum curatio universalis* 1.702.b.30
- Stomachi aggritudines in complexionibus* 1.702.b.37
- Stomachi aggritudines in complexionibus in passivis cur curatu difficiles, & proprie in complexionibus sicca.* 1.702.b.42
- in Stomachi aggritudinibus cur maior sit timor in infrigidando, quam in calefaciendo* 1.702.b.49
- Stomachi humor frigidus cum quibus alterandus* 1.703.a.2
- Stomachi humor calidus cum quibus alterandus* 1.703.a.6
- in Stomachi morbis egestionibus & urine attendenda* 1.703.a.30
- in Stomachi aggritudinibus, solutius Syptica commiscenda* 1.703.a.37
- Stomachi aggritudinibus confert* 1.703.b.46
- Corallus* 1.703.b.46
- Stomachi aggritudinibus conferentia composita* 2.281.a.64
- Confectio de biacyntho.* 2.281.a.64
- Hiera Andromachi* 2.286.a.15
- Hiera* 2.286.b.16
- Pilula aggregativae* 2.309.b.66
- Stomachi complexionis frigidae, & humidae, in qua non est materia, experimentatorum curatio* 1.703.a.61
- Stomachi complexionis frigidae, & humidae, in qua non est materia, rationalium curatio* 1.703.b.30
- Stomachi complexionis frigidae male curatio* 1.704.b.30
- Stomachi frigori conferentia composita* 2.272.b.44
- Tryphera magna* 2.272.b.44
- Dialacca minor* 2.278.a.37
- Alchibelelengi magnam* 2.280.b.1
- Confectio de biacyntho.* 2.281.a.64
- Electuarium ad subulitis.* 2.287.a.59
- Dyaciminum* 2.287.b.54
- Sageana magna* 2.275.b.8
- Confectio de biacyntho.* 2.281.a.63
- Diapipereon* 2.288.a.2
- Tryphera de scorvia ferri.* 2.287.a.55
- Electuarium anacardinum.* 2.289.b.9
- Electuarium alcanzi* 2.288.a.25
- Electuarium alcanzi aliud.* 2.288.a.42
- Electuarium alscereben.* 2.288.b.20
- Electuarium altalisfar.* 2.289.a.34
- Electuarium sanguis* 2.288.b.42
- Scorvia ferri* 2.290.a.58
- Electuarium de granis mirabilibus.* 2.291.b.14
- Electuarium de xyloaloe.* 2.292.a.38
- Electus*

I N D E X

- Electuarium Indum* 2.292.a.62
Oleum de costo 2.312.a.29
Oleum de manum 2.313.b.38
Oleum de floribus papau. 2.313.b.48
Conditum 2.398.a.14
Emplastrum ex cordumeni. 2.315.b.12
Electuarium de xyloaloes. 2.317.a.13
Oleum menum 2.317.a.14
Oleum de costo 2.317.a.14
Oleum de papauere rufo. 2.317.a.15
Electuarium de aniden. 2.317.a.15
Electuarium alfangius 2.317.a.16
Electuarium de galanga. 2.319.a.39
Stomachi calida complexionis male curatio 1.704.a.7.
Stomachi caliditati confert
Lactuca 1.350.b.45
Stomachi caliditati confert
Syrupus de agresta 2.317.a.11
Stomachi calidi debilitati conferentia composita
Scoria ferri 2.290.a.58
Diacynoniten 2.290.a.66
Aqua mellis 2.297.b.17
Syrupus de agresta 2.298.b.24
Trochisci de campbora. 2.303.b.58
ex Stomachi refrigeratione multoties accidit nocumentum in anhelitu. 1.704.a.38
Stomachi inflammationis curatio. 1.704.a.38
Stomachi inflammationi confert
Famululum cum aqua frigida. 1.321.a.65
Pullorum ius 1.325.b.5
Liquiritia 1.349.a.6
Oleum rosatum 1.368.b.62
Porinaca 1.372.b.53
Oleum rosatum 1.381.a.63
Stomachi inflammationi conferunt
Granatum muzum 1.328.b.64
Virga pastoris 1.410.a.39
Stomachi male complexionis humida curatio 1.705.a.6
Stomachi humiditatis conferentia composita
Tryphera minor 2.289.b.1
Suffus hobede 2.293.b.15
Trochisci, piper, dicti 2.327.b.4
Stomachi humiditates exsiccantia composita
Confectio de muscho cum absinthio. 2.275.a.4
Confectio de biacyntho. 2.281.a.64
Hiera picra 2.283.b.53
Hiera Hip. 2.285.b.41
Electuarium ambra 2.288.a.67
Stomachi mala complexio sicca quum confirmatur, curationem omnino non suscipit 1.705.a.24
in stomachi doloribus frigidis quandoque positio uentorum maximum affert inuamentum 1.704.b.65
in stomachi siccitate, uel hectica balnei quale esse debeat 1.705.a.40
in stomachi hectica, uel sicca intemperie quale lac esse debeat. 1.705.a.51
Stomachi sicca intemperiei, uel hectica victus ratio 1.705.b.17
Stomachi complexionis frigida, & sicca curatio 1.705.b.51
Stomachi complexionis calida, & sicca curatio 1.706.a.37
Stomachi complexionis calida, & humida complexionis curatio. 1.706.a.52
Stomachi complexionis male cum materia curatio 1.706.a.63
ad stomachi os quales humores effundantur 1.706.b.45
Stomachi os confortantia qua. 1.706.b.50
Stomachi os in febris confortantia, que 1.706.b.54
Stomachi oris tremori conferentia composita
Theriaca diatesseron 2.269.b.49
Confectio de biacyntho 2.281.a.64
Electuarium de muscho. 2.297.b.17
Syrupus de malis 2.298.b.10
Stomachi materie superius ratione generata curatio 1.706.b.62
Stomachi agritudo quandoque remouetur portione una & hiera. 1.707.a.23
Stomachi humoribus cholericis hiera magis confert, & precipue cum decoctione absinthij 1.707.a.30
in stomachi euacuationibus aloes est conueniens 1.707.a.58
in stomachi egritudinibus materialibus quando phlebotomia conueniat. 1.707.a.61
Stomachi phlegmatis curatio. 1.707.b.66
Stomachi humoris melancholici curatio. 1.708.a.51
Stomachi humoris frigidi, & humidi curatio 1.708.b.2
Stomachi doloris post cibum accidentis curatio 1.712.b.12
Stomachi dolori a proprietate conferre
Cutes intrinsecas stomachorum gallinarum 1.712.b.29
Stomachi dolori conferunt
Absinthium 1.260.b.22
Aloes 1.274.a.40
Agaricum 1.278.a.45
Bulbus cum melle 1.281.a.30
Corallus collo suspensus. 1.287.b.49
Gallius 1.325.b.6
Pellis intrinseca stomachorum auium, & gutturis earum, precipue gallorum sicca cum uino bibitur. 1.373.b.45
Paeonia 1.377.b.60
Rubarbarum 1.384.a.26
Squilla semen cum melle. 1.385.b.45
Squinanti flos 1.386.a.45
Sal 1.392.b.28
Uitis foliorum succus 1.399.b.43
Stomachi dolori conferentia composita
Sotira confec. 2.269.b.67
Caesaris confec. 2.272.b.29
Hermetis conf. 2.274.a.29
Confectio Hermetis 2.274.b.1
Confectio de muscho 2.275.a.4
Confectio Anacardi 2.276.a.16
Albanasia magna 2.277.b.22
Diacostum 2.279.a.53
Confectio de calamento. 2.281.a.38
Confectio de seminibus. 2.281.a.47
Confectio de biacyntho. 2.281.b.64
Hiera Archigenis 2.281.b.19
Theodoricon magnum 2.284.b.56
Hiera Andromachi 2.284.b.66
Hiera busitis 2.286.a.52
Diapipereon 2.288.a.2
Electuarium alfenedicon. 2.288.a.14
Electuarium anacardinum. 2.289.b.9
Acetum squilliticum 2.297.a.36
Syrupus acetosus squilliticus sol. 2.297.a.52
Selenabin 2.300.b.48
Trochisci de rosis 2.303.a.49
Trochisci de rosis Asclepiadis. 2.303.a.60
Trochisci Andromachi. 2.305.b.37
Trochisci de rosis 2.307.a.14
Decoctio aqua de radicibus. 2.307.b.0
Apozema de absinthio. 2.307.b.50
Pilule inde 2.310.b.31
Oleum de costo 2.312.a.29
Emplastrum philagrius. 2.315.a.21
Emplastrum ex cordumeni. 2.315.b.12
Hiera busicos 2.319.a.19
Confectio de seminibus. 2.317.a.20
Dactylicon 2.317.a.21
Medicina de gentiana 2.317.a.21
Aqua radicibus 2.317.a.22
Hiera Andromachi 2.317.a.22
Electuarium diapipereon. 2.317.a.22
Seberearen 2.317.a.23
Unguentum de cordumeni. 2.317.a.24
Pilule inde 2.317.a.24
Oleum ros. 2.317.a.24
Oleum de costo 2.317.a.24
Electuarium Gal. 2.317.a.25
Confectio Hermetis 2.317.b.25
Pilula propria 2.317.b.25
Empla-

I N D E X

- Emplastrum philagrius.* 2. 317. b. 26
Aradon 2. 317. b. 26
Dyacurcuma 2. 317. b. 27
Piklonium 2. 317. b. 27
Confectio de calamento. 2. 317. b. 27
Electuarium de carui. 2. 329. a. 30
Confectio ex hepate adip. 2. 329. b. 17
Stomachi mordicationem sedantia. 1. 712. b. 32
Stomachi fortitudinem non significat appetitus 1. 712. b. 55
Stomachi debilitatem, quae mala sequantur 1. 712. b. 56
Stomachi debilitas quid 1. 712. b. 48
Stomachi debilitas fortasse causa est omnium aegritudinum corporis. 1. 713. a. 3
Stomachi debilitas in qua eius sit parte 1. 713. a. 5
Stomachi partis superioris debilitate signum 1. 713. a. 8
Stomachi partis inferioris debilitate signum 1. 713. a. 11
Stomachi debilitatis causa. 1. 713. a. 14
Stomachi debilitatis curatio. 2. 713. a. 17
Stomachi debilitati conferunt
Agallochus 1. 263. a. 52
Spina alba 1. 279. a. 50
Capa 1. 287. b. 7
Calamentum 1. 299. b. 12
Fenugraeci decoctio cum aceto. 1. 316. b. 30
Vinum, & aqua, in quibus extinguitur sit ferrum 1. 317. a. 13
Gentiana radicum syrupus. 1. 324. a. 37
Mumia cum aqua cymini, & ammeos, & carui 1. 357. b. 10
Sciatice antiquae, & diffidili confert
Abrotani decoctio 1. 274. b. 53
Poma 1. 379. a. 25
Rubi folia 1. 382. a. 60
Reubarbarum 1. 384. a. 26
Sandalus 1. 398. a. 35
Viridis sylvestris fructus. 1. 409. b. 46
Stomachi debilitati conferentia composita
Electuarium alcanzi. 2. 288. a. 25
Electuarium de zingibere. 2. 292. b. 7
Electuarium de muscho. 2. 292. b. 16
Suffus Albarmach 2. 294. a. 15
Kamyati 2. 294. a. 60
Syrupus de granis myrti. 2. 298. a. 54
Syrupus de malis 2. 298. b. 10
Syrupus de absinthio 2. 299. a. 48
Syrupus Democriti 2. 299. b. 30
Citrum conditum 2. 300. b. 63
Trochisci mezerion 2. 306. a. 25
Pilula 2. 309. a. 19
Oleum de mastice 2. 311. a. 41
Oleum albechechi 2. 313. a. 43
Unguentum 2. 315. a. 51
Unguentum ex pulpa colog. 2. 315. a. 55
Medicina chiume 2. 316. b. 55
Unguentum ad debilitatem hepatis. 2. 316. b. 56
Electuarium de Xyloaloes. 2. 316. b. 57
Sagzeneae 2. 316. b. 57
Sal factus suffus 2. 316. b. 57
Donum Dei 2. 316. b. 58
Electuarium alcanzi 2. 316. b. 59
Oleum proprium 2. 328. b. 8
Medicamen 2. 328. b. 19
Trochisci 2. 328. b. 52
Confectio zebemiren 2. 273. a. 8
Confectio de muscho 2. 275. a. 4
Dyacurcuma minus 2. 277. b. 50
Dialacca magna 2. 278. a. 16
Dialacca minor 2. 278. a. 37
Electuarium aliud alcanzi. 2. 288. a. 42
Electuarium de camphora. 2. 292. a. 1
Electuarium de cinnamomo. 2. 292. a. 51
Stomachi retentia cum quibus conferenda 1. 713. a. 51
Stomachi expulsiua cum quibus conferenda 1. 713. a. 53
Stomachi digestiua cum quibus conferenda 1. 713. a. 55
Stomachi debilitas, quae deterior. 1. 713. a. 56
Stomachirara textura signa. 1. 713. a. 58
Stomachi retentiae nocumentum. 1. 713. a. 61
Stomachi virtutis retentiae nocumenti signa 1. 713. a. 63
Stomachi virtutis attractiue uitae. 1. 713. b. 9
Stomachi mollificatio 1. 713. b. 10
Stomachi os mollificant tepida. 1. 713. b. 17
Stomachi debilitati cum duritie praesidia 1. 713. b. 57
in Stomachi calidi, & frigidi emplastris feniculi superiora conferunt. 1. 713. b. 66
Stomachi debilitas quandoque causa est tarditatis descensionis cibi, & quid ei dandum 1. 714. a. 2
Stomachi debilitas quando sit causa re locis descensionis cibi, & qualiter curanda 1. 714. a. 5
Stomachi ulcerum signa. 1. 716. a. 37
Stomachi ulceribus confert, Syrupus de ruca 2. 299. b. 42
Stomachi sensus destructionis, & debilitatis signa 1. 716. b. 14
Stomachi virtutem debilitat aqua calida frequens potus 1. 116. b. 1
Stomachi, & intestinorum mundificatio nem ab humoribus viscosis malis fieri cum hiera picra 1. 227. b. 15
Stomachi os mundificari uomitu. 1. 227. b. 19
in Stomachi oris medicationibus uenam furculae phlebotomari 1. 223. b. 56
Stomachi debilitati confert mastix, & anisum 2. 52. b. 38
Stomachi signa mala in crisi. 2. 89. b. 64
Stomachi exitiua, ut erumpatur ad interiora, melius est quam ad exteriora eius 2. 120. a. 67
Stomachi offensi ex percussione obuiatio ne & casu curatio 1. 724. a. 7
Stomachi summam cibi quantitatem ab horrentis signa 1. 728. b. 3
Stomachi repletionem vomitu, uel aquae calidae potu curari 1. 177. a. 16
Stomachi oris est appetitus. 1. 728. b. 19
in Stomachi fundo sit digestio. 1. 728. b. 19
Stomachi apostematis curatio. 1. 229. b. 1
Stomachi duritiei cause 1. 729. b. 44
Stomachi duritiei signa 1. 729. b. 51
Stomachi duritiei curatio. 1. 729. b. 56
Stomachi duritiei conferentia composita
Dyacurcuma 2. 277. b. 50
Dialacca magna 2. 278. a. 16
Dialacca minor 2. 278. a. 37
Emplastrum ex cordumemi. 2. 315. b. 12
Oleum de mastice 2. 317. a. 33
Stomachi ventositatem cum eructatione esse euacuandum 1. 730. a. 8
Stomachi apostematum calidorum causae 1. 730. a. 57
Stomachi apostematum calidorum signa 1. 730. b. 17
Stomachi exitiua signa 1. 730. b. 31
cum Stomachi dolore quando accidit frigus extremitatum, tunc illud est signum malum 1. 730. b. 33
Stomachi apostematum calidorum curatio 1. 730. b. 46
in Stomachi apostematibus myrobalani quando conueniant, & quando non 1. 731. a. 5
Stomachi apostematum calidorum vi-
Etus 1. 731. a. 40
Stomachi apostematum calidorum resolutio 1. 731. a. 54
Stomachi apostematum frigidorum pleuriticorum cause 1. 731. b. 39
Stomachi apostematum frigidorum phlegmaticorum signa 1. 732. b. 48
Stomachi apostematum frigidorum phlegmaticorum curatio 1. 732. b. 66
Stomachi apostematum durorum, & grossorum cause 1. 733. a. 51
Stomachi apostematum durorum, & grossorum signa 1. 733. a. 55
Stomachi apostematum durorum, & grossorum

I N D E X

- grosforum curatio* 1.733.b.10
Stomachi apostematibus conferunt
Calamus aromaticus 1.278.a.2
Idem cum melle, & apij semine. 1.300.a.5 I
Cauda equi 1.307.a.37
Eupatorium 1.314.b.50
Stomachi apostematibus conferentia composita
Trochisci de berberis 2.304.b.3
Oleum de mastice 2.311.a.4.2
Trochisci de berberis, & eupatorio. 2.317.a.32
Emplastrum Davij 2.328.b.38
Stomachi apostematum durorum, & grosforum victus 1.733.b.61
Stomachi adubellati 1.734.a.3
Stomachi adubellati signa 1.734.a.8
Stomachi adubellati curatio. 2.734.a.13
Stomachi sanies quomodo extrahenda. 1.734.a.61
Stomachi adubellati victus. 1.734.b.1
Stomachi bothor cause 1.734.b.32
Stomachi vlcerum cause 1.734.b.32
Stomachi vlcus cataractum inducere. 1.734.b.37
Stomachi vlcerum signa 1.734.b.61
Stomachi vlcera ad quae mala perducant 1.734.b.61
Stomachi bothor signum 1.735.a.1
Stomachi vlcus quibus signis distinguitur ab vlcere gula 1.735.a.2
Stomachi fundi vlcerum signa. 1.735.a.16
Stomachi vlcus quibus signis distinguitur ab vlcere intestinorum. 1.735.a.21
Stomachi vlcis curatio 1.735.a.58
Stomachi vlcera, quae extergunt. 1.735.a.63
Stomachi vlcibus hiera piera valde vilis 1.735.b.5
in Stomachi oris vlcibus incarnatiuis glutinatus esse commiscenda. 1.735.b.15
Stomachi os acuit
Aloes persicus 1.274.a.25
Stomachi vlcibus quandoque confert phibonium 1.735.b.20
in Stomachi vlcibus cum quibus uenter soluendus 1.735.b.25
Stomachi bothor curatio 1.735.b.55
Stomachi bothor vlcus 1.735.b.57
a Stomachi ruptura, quicquid, & qui non 1.735.b.63
Stomachi inflationis causa 1.736.a.10
Stomachi inflationis signa. 1.736.b.62
Stomachi inflationis curatio. 1.737.a.39
Stomachi inflationis conferunt
Aspalathus 1.308.a.38
Iumperus 1.336.b.7
Lactuca 1.350.b.45
Myrrha 1.358.a.37
Muscus 1.406.b.66
Sanguisugam gutturi annexam eradicant aspa gargarizata. 1.270.a.4
Allium 1.276.a.47
Acetum 1.277.b.20
Citri medulla cocta in aceto. 1.286.a.36
Cimex bibitus cum aceto, aut vino 1.320.b.11
Salicis succus 1.329.b.45
Viola 1.408.a.10
Vitis folia, & pampini cum sanich bordei 1.109.b.42
Stomachi inflationi conferentia composita
Theriaca magna 2.266.b.8
Mythridatum 2.268.b.13
Sotira confectio 2.269.q.67
Confectio de muscho 2.275.a.5
Confectio de hiacyntho. 2.281.b.64
Electuarium altalisafar. 2.289.a.34
Electuarium de aniuden. 2.291.b.40
Electuarium de muscho. 2.292.b.16
Syrupus acetosus 2.296.a.2
Trochisci 2.328.b.51
Hiera menison 2.328.b.53
Stomachi lenitatis, & lubricitatis signa 1.738.a.43
Stomachi lenitatis, & lubricitatis ex virtutis retentiu debilitate victus. 1.738.b.32
Stomachi lenitatis, & lubricitatis causa 1.738.a.10
in Stomachi lubricitate, quod signum bonum 1.738.a.20
Stomachi lenitatis, & lubricitatis caliditatis curatio 1.738.a.48
Stomachi lenitatis, & lubricitatis caliditatis victus 1.738.a.61
Stomachi lenitatis, & lubricitatis frigidi curatio 1.738.b.5
Stomachi lenitatis, & lubricitatis ex virtutis retentiu debilitate curatio. 1.738.b.20
Stomachi subuersio 1.738.b.52
Stomachi subuersio quo differat a vomitu 1.738.b.54
Stomachi nutrimentum quod. 1.739.a.21
Stomachi debilitas unde 1.739.b.45
Stomachi apostemata vomitum excitare 1.739.a.53
Stomachi debilis qui est, cur non possit vomere 1.739.a.64
Stomachi virtutem maxime debilitat nimis assiduatio, & facit ipsum lacum superfluum 1.739.b.21
Stomachi oris caliditas, & siccitas accedentes commouent nauseam. 1.739.b.15
Stomachi apostema quandoque singultus significat 1.747.b.12.17
Stomachi os confortat absinthium. 1.745.b.11
Stomachi conturbatio, & anxietas. 1.746.a.3
Stomachi conturbationi ex medicinis non miris, & solutinis quid dandum. 1.746.a.19
Stomachi conturbationis, & anxietatis curatio 1.746.a.31
Stomachi partium motus plurimum non fit, nisi motu vis eius 1.746.b.55
Stomachi os est nehemetis sensus. 1.746.b.56
Stomachi conturbat ionis, & anxietatis causa 1.747.a.14
Stomachi laxitate laborantibus licet styptica ante cibum assumere. 1.175.b.30
Stomachi complexionis sicca signa. 1.701.a.29
Stomachi mala materia repleti signa. 1.701.b.60
Stomachi paruitatis signa. 1.702.a.34
in Stomachi caliditate non est vehementer infundendum 1.703.a.34
Stomachi complexionis frigida, & humida curatio 1.703.a.61
Stomachi male complexionis sicca egritudo est quadam helica. 1.705.a.23
Stomachi helica curatio. 1.705.a.27
Stomachi calefactionem calefactio extremorum conciliat 2.705.a.1
Stomachi cibum non retinentis praesidia 1.742.b.60. & 743.a.42
Stomachi, et hepatis communitas. 1.767.b.57
Stomachi subuersio unde 1.792.b.31
Stomachi os communicat inferiori parti splenis 1.801.b.23
Stomachi dolorum causa 1.810.a.47
Stomachi fluxus lubricitatis quomodo differat a fluxu ventris lubricitatio. 1.813.a.47
Stomachi oris virtutis castem generant vermes 1.852.a.17
Stomachi fluxus sanguinei signa. 1.814.b.52
Stomachi fluxus sanguineus, qui saluus. 1.814.b.57
Stomachi corruptioni conferentia composita
Susuf Aristotelis 2.293.b.65
Kaimati 2.294.a.60
Oleum asusme 2.316.b.63
Confectio Hermetis 2.316.b.63
Diacurcuma 2.316.b.63
Oleum 2.316.b.64
Aqua de radicibus 2.316.b.64
Theriaca 2.316.b.64
Mythridatum 2.316.b.65
Alkermes 2.316.b.65
Theriaca Anic. 2.316.b.65
Electuarium de amara. 2.316.b.66
Trochisci stella 2.316.b.66
Stomachi

I N D E X

<i>Stomachi corruptioni, & debilitati conferentia composita</i>	<i>Citrum conditum</i> 2.317.a.4	<i>Cucumer</i> 1.304.a.8
<i>Electuarium alcanzi</i> 1.316.b.61	<i>Cydonia condita</i> 2.317.a.5	<i>Emblicus</i> 1.310.a.63
<i>Electuarium Kameiati</i> 2.316.b.61	<i>Electuarium Gal.</i> 2.317.a.6	<i>Endiuia</i> 1.311.a.56
<i>Stomachi inquietudini conferentia composita</i>	<i>Pilula Stomachicæ</i> 2.317.a.6	<i>Ericius terrenus</i> 1.312.b.26
<i>Trochisci</i> 2.328.b.51	<i>Tryphera de scoria</i> 2.317.a.7	<i>oliuū indum</i> 1.318.b.13
<i>Hiera menison</i> 2.328.b.63	<i>Stomachi ventositati conferentia composita</i>	<i>Oitis albæ extremitatum comestio.</i> 1.319.b.20
<i>Stomachi infusioni conferentia composita</i>	<i>Sotira</i> 2.317.a.29	<i>Phyticum</i> 1.320.a.57
<i>Hiera picra</i> 2.317.a.18	<i>Nedrech Darij</i> 2.317.a.29	<i>Fumus terræ</i> 1.321.b.27
<i>Pilule indæ</i> 2.317.a.18	<i>Alcharmiū</i> 2.317.a.30	<i>Fici uinum</i> 1.322.b.46
<i>Tryphera</i> 2.317.a.19	<i>Tryphera magna</i> 2.317.a.30	<i>Pini granum cum absinthio.</i> 1.326. b.35
<i>Suffus hobede</i> 2.317.a.19	<i>Oleum nardinum</i> 2.317.a.30	<i>Gummi</i> 1.328.a.27
<i>Stomachi molli ficationi confert</i>	<i>Stomachi humido nitroſa aqua confe-</i> <i>runt</i> 1.120.b.43	<i>Gariophyllus</i> 1.328.a.40
<i>Lens excorticata</i> 1.349.b.20	<i>Stomacho debili infantium, quæ confe-</i> <i>runt</i> 1.169.a.8	<i>Granatum dulce</i> 1.328.b.65
<i>Myrrha</i> 35.a.30	<i>Stomacho absunt acuta & falsa.</i> 1.178. a.32	<i>Galanga</i> 1.329.a.38
<i>Stomachi mollificationi conferentia composita</i>	<i>Stomacho calfacto ex uino, quid confe-</i> <i>rat</i> 1.180.a.25	<i>Iuniperus</i> 1.336.b.7
<i>Tryphera magna</i> 2.272.b.45	<i>Stomacho refrigerato ex uino quid con-</i> <i>ferat</i> 1.180.a.30	<i>Electrum cum maslice.</i> 1.338.a. 14
<i>Alchelbelengi magnum.</i> 2.280. a.61	<i>Stomacho an conferat apium.</i> 1.271. a.7	<i>Piper longum</i> 1.339.b.7
<i>Confectio de biacyntho.</i> 2.281.a. 64	<i>Stomacho conuenientiora sunt chrysom-</i> <i>ela, quam persica</i> 1.297.a.7	<i>Lutum terræ, quod comeditur.</i> 1.342. a.31
<i>Tryphera de scoria ferri.</i> 2.289.a. 53	<i>Stomacho nervi prebentis sensum distus</i> 1.690.b.55	<i>Lactuca hortulana</i> 1.350.b.46
<i>Tryphera minor</i> 1.289.a.67	<i>Stomacho, quæ agitudines accidunt.</i> 1. 695.a.22	<i>Myrtus</i> 1.352.b.51
<i>Electuarium alfanguis.</i> 2.289.b. 25	<i>Stomacho appropriatur appetitus ani-</i> <i>malis, & sentit cum eo.</i> 1.698.a.41	<i>Myrobalani, & proprie nutriti.</i> 1. 353.b.17
<i>Tryphera maior</i> 2.293.a.10	<i>Stomacho in agitudinibus ex materia,</i> <i>quæ sit ambigua, nihil magis confe-</i> <i>re, quam hieram</i> 1.702.b.54	<i>Maslix</i> 1.354.b.13
<i>Suffus hobede</i> 2.293.b.15	<i>Stomacho humor impactus eyacuatur</i> <i>per aloem</i> 1.707.a.4	<i>Menta</i> 1.360.b.29
<i>Kameiati melonis longi.</i> 2.293.b.42	<i>Stomacho est nocua scammonia, & ini-</i> <i>mica ei</i> 1.707.a.59	<i>Aqua mellis</i> 1.361.a.28
<i>Oleum de serpentibus.</i> 2.311.b.34	<i>Stomacho humor non adbarens, neque</i> <i>grossus quomodo curandus.</i> 1.707. b.18	<i>Nux nutrita cum melle.</i> 1.362. b.2
<i>Tryphera maior</i> 2.317.a.8	<i>Stomacho, qui cibi sunt magis conuenien-</i> <i>tes</i> 1.709.b.22	<i>Nux muscata</i> 1.362.b.19
<i>Suffus hobede</i> 2.317.a.9	<i>Stomacho ualde confert coitus dimissio</i> 1.709.b.36	<i>Oleum, oleum omphacium.</i> 1.370.a. 9. & 22
<i>Oleum de serpentibus.</i> 2.317.a.9	<i>Stomacho conferre gallinarum uterum</i> <i>pellem intrinsecam</i> 1.709.b.35	<i>Olibani cortices</i> 1.370.b.33
<i>Oleum proprium</i> 2.328.b.7	<i>Stomacho conferunt</i>	<i>Origanum</i> 1.370.b.63
<i>Stomachi punctura confert</i>	<i>Aristolochia</i> 1.269.a.16	<i>Ostraci caro</i> 1.371.b.6
<i>Theriaca magna</i> 2.266.b.10	<i>Aqua ferri</i> 1.272.a.18	<i>Pyra</i> 1.374.b.62
<i>Mithridatum</i> 2.268.b.23	<i>Aqua areæ</i> 1.272.a.19	<i>Piper</i> 1.377.a.24
<i>Confectio de biacyntho.</i> 2.281.a.64	<i>Ammi</i> 1.273.a.17	<i>Pæonia</i> 1.377.b.60
<i>Confectio candorius</i> 2.281.a.18	<i>Bulbus</i> 1.281.a.29	<i>Poma</i> 1.379.a.25
<i>Stomachi subuersioni conferentia composita</i>	<i>Palma</i> 1.281.b.7	<i>Persica matura</i> 1.380.a.6
<i>Trochisci de roſis Asclepiadis.</i> 1.303. a.63	<i>Bellirici</i> 1.282.a.41	<i>Rosa nutrita cum melle.</i> 1.381.a. 59
<i>Stomachi complexionis corruptioni conferentia composita</i>	<i>Barba hircina, & proprie eius succus</i> 1.284.b.45	<i>Ruta</i> 1.382.a.8
<i>Diareos</i> 2.329.a.21	<i>Citri folia</i> 1.286.a.43	<i>Reubarbarum</i> 1.384.a.25
<i>Stomachi oppilationibus conferentia composita</i>	<i>Cinnamomum</i> 1.289.b.19	<i>Squilla</i> 1.385.b.27
<i>Electuarium de carui</i> 2.329.a.30	<i>Crocus</i> 1.290.a.31	<i>Squinanthi radix</i> 1.386.a.42
<i>Stomachi superfluitates expellentia composita</i>	<i>Cuscuta</i> 1.292.b.60	<i>Sanguis draconis</i> 1.388.a.32
<i>Pilule alchebengi</i> 2.316.b.67	<i>Coriandrum</i> 1.294.b.50	<i>Spodium</i> 1.391.a.36
<i>Hiera picra</i> 2.317.a.1	<i>Vinum, in quo castia infunditur.</i> 2. 298.b.18	<i>Spileos</i> 1.393.b.53
<i>Diacyminum</i> 2.317.a.1	<i>Cydonium</i> 1.298.b.60	<i>Sumach</i> 1.395.b.26
<i>Infusio picra</i> 2.317.a.2	<i>Syrupus cydonij</i> 1.298.b.61	<i>Spica</i> 1.396.b.43
<i>Suffus aburmat</i> 2.317.a.2		<i>Scoria ferri</i> 1.402.a.49
<i>Acetum squilla</i> 2.317.a.3		<i>Musculus</i> 1.402.b.66
<i>Oxymel squilla</i> 2.317.a.3		<i>Una passa</i> 1.410.b.3
<i>Mina</i> 2.317.a.3		<i>Xyloaloes</i> 1.411.b.54
<i>Syrupus de malis calidus.</i> 2.317. a.3		<i>Zingiber</i> 1.413.a.66
<i>Syrupus de pyris</i> 2.317.a.4		<i>Zuccharum</i> 1.413.b.56
		<i>Zuccharum albusar</i>
		<i>Stomacho, quæ solutina conuenientiora</i> 1.710.a.50
		<i>Stomacho pasculæ in secunda mensa co-</i> <i>uenire</i> 1.709.b.56
		<i>Stomacho corallum conuenire a propie</i> <i>tate</i> 1.709.b.67
		<i>Stomacho humido conferunt</i> Aqua

INDEX

Aqua nitrosa 1.272.b.24
Anni 1.273.a.15
*Vinum, & aqua, in quibus extingui-
 tur ferrum* 1.317.a.10
Glans 1.323.b.25
Muris 1.360.a.56
Rosa 1.381.a.61
Stomachum calefacit
Abrotanum coctum cum oleo. 1.
 274.b.60
Stomacho nociua 1.710.a.49
Stomacho valde inimica est repletio. 1.
 710.a.54
*Stomacho cibus est inconueniens aut
 propter quantitatem, aut propter
 qualitatem* 1.710.a.60
*Stomacho noxiu est committere quic-
 quid stypticitatem non habet.* 1.
 710.b.15
Stomacho nocent
Assa 1.279.a.15
Aqua marina 1.272.b.21
Anechum 1.275.b.7
Ben 1.279.a.8
Baurach 1.280.b.38
Ocymum fluuiiale 1.283.b.33
Coagulum 1.285.b.52
Citri caro 1.286.a.39
Cafesus salutus, & nō salutus. 1.289
 a.2
Coloquintida radix 1.290.b.36
Caulis 1.294.a.42
Cartamus 1.300.b.56
Cedri fructus 1.301.a.45
Cannabis semina 1.303.a.22
Siliqua 1.305.b.64
Malua domestica 1.306.a.55
Ficus humida 1.312.b.40
Granatum acetosum 1.328.b.67
Hermocattylus 1.333.a.55
Iuubæ 1.336.b.33
Lapis iudaicus 1.340.a.16
Lapis armenus 1.341.a.14
Lilium, proprie eius oleum. 1.348.
 b.16
Lens 1.349.b.16
Morium 1.361.b.33
Nux 1.362.a.66
Nasturtium 1.363.b.10
Nix 1.366.a.9
Oleum amygdalinum 1.369.a.10
Horde i aqua 1.371.b.62
Pruna dulcia 1.372.a.52
Polum 1.373.b.8
Porrum 1.374.b.12
Raphanus 1.383.a.19
Lini semen 1.387.b.40
Stomacho quæ olea magis conueniant.
 1.710.b.17
Stomacho medicina magis nociua, quæ
 1.710.b.20
Stomacho cibi magis nociui, qui. 1.710
 b.20
Stomacho nociua sunt grana pini. 1.
 710.b.22
Stomacho nociuum est lac. 1.710.b.
 26
*Stomacho male sunt omnes medicinae
 solutivæ* 1.710.b.30
*Stomacho mala sunt omnia, quæ abho-
 minationem faciunt* 1.710.b.30
*Stomacho plurimum nocet vomitus la-
 boriosus* 1.710.b.34
*Stomacho apponenda, vehementer ca-
 lesieri debent* 1.713.b.26
Stomacho inimica est scammonia. 1.
 717.a.54
*Stomacho debili, quæ accidunt, quum
 cibantur* 1.739.b.41
*Stomacho, qui expellit cibum conferen-
 tia composita*
Confectio Aristomacis. 2.327.b.18
*Stomacho non retinenti cibum conse-
 rentia composita*
Trochisci 2.328.b.53
*Stomacho odor bonus est vehementer
 conueniens* 1.742.a.41
Stomacho physticos non esse graues. 1.
 758.a.60
Stomacho amygdalas non esse graues.
 1.758.a.61
Stomacho nociui sunt hermodactyli. 1.
 975.b.49
*Stomacho qualiter conseruat melanco-
 lia* 1.792.b.15
*Stomacho accensa bestica corrumpit cō-
 plexionem hepatis per uicinitatem.*
 2.63.b.28
*Stomachum tuetur cartilago ensifor-
 mis* 1.43.b.47
Stomachum iuuant aquæ ferreæ. 1.120.
 b.40
*Stomachum laxant & appetentiam
 deiciunt aquæ aluminosæ.* 1.120.
 b.55
*Stomachum putridis humoribus replēt
 fames* 1.174.b.21
*Stomachum infirmat aqua calida usus
 frequens* 1.179.b.26
*Stomachum lauat aqua calida aliquan-
 do epota* 1.179.b.27
*Stomachum confortat syrupus absin-
 thij* 1.260.b.9
Stomachum nutrir tribus modis. 1.692
 a.1
ad Stomachum quomodo fel effundatur
 1.695.b.27
*ad Stomachum aliquando effundi ex
 splene melancholiam* 1.695.b.33
*ad Stomachum cholera ex hepate plu-
 rimum effunditur* 1.695.b.35
*ad Stomachum melancholice effusionis
 cause* 1.695.b.48
*ad Stomachum sanguinis effusionis
 cause* 1.695.b.51
*Stomachum vehementis sensus a parua
 causa ledi* 1.696.b.25
*Stomachum habens vehementis sensus
 in quas ægritudines incidat.* 1.696.
 b.32
*Stomachum post euacuationem esse con-
 fortandum* 1.702.b.62
*Stomachum confortantia composita
 Theriaca magna* 2.265.b.65

Myelibratum 2.268.b.23
Confectio algere 2.272.a.52
Confectio zebemirem magnum. 2.
 273.a.8
Confectio de muscho 2.275.a.4
Diacurcuma 2.277.b.50
Dialacca magna 2.278.a.16
Dialacca minor 2.278.a.37
Confectio de hiacyntho. 2.281.a.64
Confectio chiume medici. 2.282.b.
 26
Dyaciminum 2.286.b.48
Electuariū Salomonis. 2.287.b.36
Electuarium alcanzi. 2.288.a.25
Electuarium cabrosius muschatum
 2.289.a.6
Electuarium fangius 2.289.b.42
Scoria decocta 2.290.a.58
Diacitonem ex succo cydoniorum.
 2.290.b.53
Electuarium de xyloaloe. 2.292.a.
 37
Electuarium de zingibere. 2.292.
 b.6
Electuariū de muscho. 2.292.b.15
Electuarium 2.292.b.61
Suffus hobede 2.293.b.5
Suffus albarmach 2.294.a.16
Kabimati 2.294.a.60
Hieralogodion 2.284.a.5
Electuarium alcanzi 2.288.a.42
Diacitonem 2.290.a.66
Electuarium de camphora. 2.292.
 a.2
Electuarium de cinnamomo. 2.292
 a.52
Sal 2.294.b.44
Syrupus de cidonijs 2.297.b.40
Mina cidoniorum 2.297.b.40
Syrupus salmuniu 2.298.a.43
Syrupus de granis myrti. 2.298.a.
 54
Syrupus de piris 2.298.b.5
Syrupus de malis 2.298.b.9
Syrupus de fructibus 2.298.b.38
Syrupus delectabilis 2.298.b.48
Syrupus 2.299.a.21
Syrupus de absinthio. 2.299.a.48
Syrupus de fructibus alijs. 2.299.
 b.9
Syrupus democrati 2.299.b.30
Syrupus de absinthio alijs. 2.300.
 a.5
Cicum conditum 2.300.b.63
Cydonia condita 2.301.b.25
Trochisci de rosis Asclepiadis. 2.
 303.a.60
Trochisci de absinthio. 2.304.b.64
Trochisci alij mezereu. 2.306.a.25
Pilule 2.309.a.19
Pilula stomachica 2.309.a.55
Pilula aggregatiua 2.309.b.66
Oleum de mastice 2.313.a.43
Oleum alchechengi 2.313.a.55
Unguentum 2.315.a.4
Unguentum ex pulpa coloq. 2.315
 a.55

I N D E X

- Lachlathatum* 2.328.b.31
Hiera antiphoros 2.328.b.45
Electuarium de galanga 2.329.a.39
Stomachum calefacit vehementer diapi-
pereon cum vino 1.704.b.48
ad Stomachum a cerebro effluentis ma-
teriae curatio 1.706.b.23
ad Stomachum ab hepate materiae ef-
fluentis curatio 1.706.b.34
ad Stomachum a splene materiae fluen-
tis curatio 1.706.b.43
ad Stomachum superfluitates rejicere
natura consuecit si superfluat vo-
mitus 1.709.b.45
ad Stomachum superfluitates natura
rejicere natura consuecit si super-
fluat vomitus 1.709.b.45
Stomachum mundificant
Abstinendum a cile utraq. 1.260.a.44
Acorus 1.267.a.42
Balsamum 1.279.b.39
Leporis coagulum 1.339.a.15
Stomachum mundificantia composita
Confectio salis indi 2.279.a.41
Confectio de biacyntho 2.281.a.64
Hiera Hip. 2.285.b.41
Trochisci Stella 2.303.a.21
Trochisci de rosis 2.303.a.48
Stomachum debilitat sisanium 1.710.
 b.25
Stomachum debilitat sanugracum 1.
 710.b.25
Stomachum debilitat ventris solutio 1.
 713.a.39
Stomachum debilitat, quacunque eius
virtutum debilitetur 1.713.a.42
Stomachum percipiunt frigida actum 1.
 829.a.23
Stomachum nutrit sanguis 1.739.a.19
Stomachum nutrit phlegma conversum
in sanguinem 1.739.a.20
Stomachum non nutriti sanguine asse-
rentes errant 1.739.a.40
Stomachum debilitantia, quae 1.739.
 b.55
Stomachum conturbat omne, quod fer-
uet ex fructibus, & malis dulcibus
 1.746.a.22
Stomachum debilem, qui habet, coitus
dimissio est res conuenientior ei 1.
 803.a.16
Stomachum preparat acetositas, & fa-
cit acquirere retentionem 1.810.a.5
Stomachum calefacit
Cyperus 1.297.a.59
Nasturtium 1.303.b.8
in Stomacho plurimum, quod inuenitur
aut generatur ex humoribus in ip-
so, est phlegma, & cur. 1.696.a.2
in Stomacho calido choleram generari
 1.696.a.13
in Stomacho ex omnibus diutius moran-
tibus vaporatio fieri 1.696.a.57
a Stomacho nixus nocumenta 1.696.
 b.9
a Stomacho cordis aggritudines 1.696.
 b.12
a Stomacho cerebri affectiones 1.696.
 b.6
a Stomacho syncopis 1.696.b.13
a Stomacho nebementis sensus, quae &
aggritudines fiant 1.696.b.26
in Stomacho calido appetitus plus est
aqua, quam cibi 1.698.a.24
ex Stomacho non educatur humor, nisi
ad partem declinationis ipsius in e-
uacuatione 1.706.b.67
in Stomacho quando duo humores con-
trarii aggregantur, quid agendum
 1.708.a.51
in Stomacho humoris calidi, & mor-
dicatini curatio 1.708.a.54
Stomacho non digerente, quae mala fiat
 1.724.b.2
in quo Stomacho corrumpantur cibi le-
ues, & grossi digerantur 1.725.b.6
in Stomacho cur cibis corrumpatur 1.
 725.a.57
in Stomacho calido carnem vaccinam
digeri 1.725.b.10
a Stomacho cibante horam descensus
causa 1.726.a.35
in Stomacho cholericis subtilia corrumpuntur
uelociter 1.728.a.10
in Stomacho cibi acescentis curatio 1.
 728.a.33
in Stomacho cibi retentio non est nisi
propter tarditatem digestionis, &
quoque digeratur 1.728.b.45
ex Stomacho citae expulsionis cibi causa
 1.728.b.47
in Stomacho cibi retentionis causa
omnem non esse portonarij stricturnam
 1.728.b.52
in quo Stomacho cibis parum alteratur
 1.729.a.12
ex Stomacho, qui sanien euomit, est ad
desperationem propinquior, quam
ad spem 1.734.a.62
in Stomacho morantur diutius aues as-
sata & pulli 1.738.b.9
in Stomacho multitudinem humidita-
tis significantia 1.741.a.34
in Stomacho sanguinis retenti curatio
 1.746.a.66
in Stomacho sanguinis congelatio cura-
tio 1.746.b.6
quibus in Stomacho cibis subtilis cor-
rumpitur, qualis victus esse debeat
 1.818.a.63
in Stomacho ventositas cur spargatur
 1.835.b.29
in Stomacho quanto tempore cibis re-
maneat 1.729.a.3
in Stomacho humores malos adesse si-
gnificat vermium exitus cum vom-
itu 1.851.a.47
Stomachis pluribus prodesse, vomiti in
mente uti 1.709.b.37
Stomachis pluribus conuenire cibum se-
mel in die sumptum 1.709.b.50
Stomachici 1.729.b.9
Stomachicum ex colore a medico exper-
 to cognosci 1.760.a.11
Stomachicorum color est plumbinus 1.
 698.b.44
Stomachicorum vomitus qui 1.739.
 a.3
Stomachicis conferentia composita
Hiera antiphoros 2.328.b.45
Trochisci 2.328.b.60
Medicamen 2.331.a.49
Stomachica hepatis debilitatis signa 1.
 760.b.1
Stomachalis syncopis signa 1.681.b.23
Storax calida est in primo, siccata in se-
cundo 1.344.a.10
Storax calida est in tertio, siccata in pri-
mo 1.386.b.33
Strangulatoris adib, & Strangulatoris
leopardi, id est aconiti nocumenta,
& cura 2.205.a.8
Strangulationis curatio 1.609.a.55
Strutura ligamentorum, & hastellarij
nebens in ossibus fractis, prohibet
aduentum nutrimenti, & sanguinis,
& est ex illis, quae prohibent res lau-
rationem 2.185.a.23
Struthium est calidum, & siccum in
tertio, perueniens ad quartum 1.
 292.b.4
Struthio, quid substituat 1.292.b.20
Stupefactio sensus destruit 1.840.b.46
Stupefaciens quomodo sensum auferat
 1.433.a.57
Stupefacientia, quae 1.233.b.10
Stupefacientia dolorem sedant destrue-
do sensum membri 1.233.b.53
Stupefacientia bibere aliquando esse me-
lius, quam apponere 1.233.b.61
Stupefacientia aliquibus membris non
obesse 1.233.b.57
Stupefacientia in colica esse periculosa
 1.433.b.65
Stupefacientia perunque dolore sedare
quia somnum faciunt 1.234.a.2
Stupefacientia composita esse magis se-
cura, & quae sint 1.234.a.7
Stupefacientia, quae 1.600.a.38
Stupefacientia prohibent maturationem
& sputum 1.660.b.18
Stupefacientia potius in collyrio, quam
in potu administranda 1.817.b.10
Stupefacientia, quae 1.817.b.14
Stupefacientia cur quandoque commi-
scenda venum ulcerum medicinis 1.
 872.b.3
Stupefacientia in ardore urinae quam-
do alijs commiscenda 1.808.b.10
Stupefacientia sedantia dolores iun-
cturam 1.978.a.6
Stupefacientium administratio non est
curatio vera 1.840.b.42
Stupefacientes trochisci optimi 1.748.
 a.65
Stupefactum doloris capitis Antilla
 2.318.b.6
Stupefactiva medicina 2.343.a.10
Stupefactiva medicina quando cordis
medicinis ponitur 4.343.b.67
 Stupe-

I N D E X

- Stupefacit aquæ plurimæ effusio.* 1.978
a.45
- Stupefacientia composita*
- Antilis* 2.318.b.7
- Stupori conferunt*
- Aqua marina* 1.272.b.2
  - Aqua sulphurea* 1.272.b.3
  - Castoreum* 1.288.a.50
  - Capparis radices cortices.* 1.293.b.41
  - Euphorbium* 1.312.a.21
- Stupori conferentia composita*
- Athanasia magna* 2.277.b.26
  - Theodoricon magnum.* 2.284.b.55
- Subeth interdum inducit appetitus caninus* 1.719.b.27
- Subeth in colica* 1.87.a.11
- Sublimati arsenici nocumenta, & cura.* 2.202.a.12
- Subeth faciunt*
- Elcomeli* 1.263.a.29
  - Ignis castus* 1.266.b.30
  - Capæ plurimus vsus.* 1.287.a.63
  - Mandragora* 1.335.b.44
  - Stonax* 1.345.a.27
- Subeth conferunt*
- Castoreum cum aceto, & oleo rosaceo.* 1.288.a.52
- Subtile in morbis inspissare necesse est, & spissum subtiliare, & viscosum in cidere* 2.26.b.27
- Subtile inspissandum ex urinis febrium acutarum, arguitur* 2.26.b.38
- Subtiliatiua medicina* 2.341.b.34
- Subtiliatiua medicina cordialibus quando permiscenda* 2.343.b.38
- Subtiliatiua medicina quæ.* 1.773.a.44
- Subtiliantium proprietas est, vt acuant sanguinem* 1.755.a.14
- Subtiliantia composita*
- Pilule* 2.310.a.63
- Subuersio stomachi quo differat a vomitu* 1.738.b.54
- Subuersio animæ quandoque dicitur de sensu appetitus* 1.738.b.66
- Sudor quomodo generetur.* 2.255.b.40
- Sudor æstate multiplicatur quum vernalis est* 1.101.a.6
- Sudor quem somnus facit, est secundum modum exuperanti materiam, non secundum modum resolutionis subtilis continui* 1.109.b.49
- Sudor ex somno absque manifesta causa alimentum plenius significat.* 1.109.b.52
- Sudor in febribus unde* 2.19.a.2
- Sudor criticus ne restringatur.* 2.35.a.23
- Sudor antecedit rigorem in ægritudinebus acutis incensus* 2.87.b.64
- Sudor quando tergitur exuberare.* 2.94.b.19
- Sudor quibus membris accidat facilius.* 2.94.b.25
- Sudor magis prouenit in somno, quam in vigilia, quia calor innatus fortior est in eo* 2.94.b.43
- Sudor plurimus in somno absque causa, significat plurimum cibum ingestum de sententia Hip.* 2.94.b.47
- Sudor plurimus in somno, non a plurimo cibo causatus indicat euacuationem.* 2.94.b.50
- Sudor plurimus cum sanitate virtutis non fit propter multitudinem materie* 2.94.b.52
- Sudor præter naturam unde fiat.* 2.95.a.4
- Sudor in quibus diebus multiplicetur.* 2.95.a.13
- Sudor frigidus cum caliditate febris est signum malum ualde* 2.95.a.42
- Sudor frigidus quomodo fiat.* 2.95.a.49
- Sudor multus significat longitudinem ægritudinis propter multitudinem materie* 2.95.a.55
- Sudor in fronte cum debilitate uirtutis, & pulsus mortem significat.* 2.95.b.14
- Sudor cum horripilatione est malum.* 2.95.b.4
- Sudor bonus qualis sit* 2.95.b.15
- Sudor in 7. nocte incipiens, & perdurans etiam per totum 8. facit crism in 7.* 2.107.a.44
- Sudor mortem festinam significans.* 2.386.b.19
- Sudor laudabilis quis & contra.* 2.386.b.50
- Sudor vniuersalis bonus particularis malus* 2.286.b.47
- Sudor malus* 2.390.b.24
- Sudor bonus in febribus* 2.391.a.14
- Sudor est superfluitas uictusiois, & humiditatis post digestionem ultimam* 1.398.a.3
- Sudor consuetus quum retinetur, cur icteritia fiat* 1.793.b.8
- Sudor citrinus multoties egreditur in icteritia citrina* 1.795.b.40
- Sudor frigidus ex colica* 1.836.b.43
- Sudoris multitudo in acutis morbis post quem non aduenit requies, significatio est hecicæ & spasmi ex inflammatione* 1.152.b.16
- Sudoris prouocatio uentris fluxum, & uomitum retinet* 1.227.b.14
- Sudor crispis non expectetur cum solatione nature dominante* 2.85.b.41
- Sudoris in crisi signa* 2.85.b.18
- Sudoris iudicium* 2.94.b.4
- Sudoris multitudinis causa.* 2.94.b.13
- Sudoris dispositiones diuersæ.* 2.94.b.40
- Sudoris modi significationum.* 2.95.a.22
- Sudoris signa in crisi* 2.95.a.41
- Sudoris animalium nocumenta, & cura* 2.210.a.53
- Sudoris superflui in febribus regimen.* 2.35.a.21
- Sudoris prouocandi ratio* 2.356.b.6
- Sudoris indicæ rationes* 2.386.b.34
- ex sudoris colore iudicia* 2.386.b.38
- Sudoris fetorem reificat* 1.381.a.18
- Rosa* 1.381.a.18
- Sudoris fetorem remouentia composita*
- Arius darij confec.* 2.271.b.62
- Sudori multo conferunt aquæ aluminosæ & atramentales* 1.120.b.48
- Sudorem multum efficit aer calidus.* 1.100.a.27
- Sudorem prouocat somnus magis quam vigilia* 1.109.b.49
- Sudorem prouocant vlcera stomachi.* 734.b.64
- Sudorem prouocat*
- Apium* 1.270.b.47
  - Calamentum* 1.299.a.41
  - Ciclamini radix* 1.320.b.28
  - Pyrethrum cum oleo* 1.376.b.25
  - Parthenium, & eius oleum.* 1.407.a.19
- Sudorem adstringentia* 2.75.a.38
- Sudorem indicat urina tincta in quarto, & ingrossata in septimo.* 2.85.b.25
- Sudorem antecedit rigor* 2.85.b.34
- Sudorem habenti non conuenit phlebotomia, & uentris solutio propter debilitatem suam* 2.95.a.57
- Sudorem prohibentia* 2.255.a.13
- Sudorem retinent*
- Cydonium* 1.298.b.49
  - Myrtus, & decoctio seminum eius cum butyro* 1.352.b.26
  - Plumbum adustum* 1.356.a.19
  - Olinarum syluestrium folia.* 1.369.b.16
- a sudore colicæ sæculentæ signa.* 1.838.a.52
- Sudore terminantur febres incensus, cum non terminantur fluxu sanguinis narium* 2.85.b.32
- de sudatione, & cura eius* 2.252.a.8
- Sudans multum causa, repletionis phlebotomia inaiget* 1.224.b.17
- Suffocatio quid* 1.610.b.27
- Suffocationis cause* 1.610.b.38
- Suffocationis signa* 1.612.a.23
- Suffocationis curatio* 1.614.b.9
- Suffocationi confert*
- Capæ aqua cum melle.* 2.287.b.3
  - Gargarismus cum succo caulis, aut cecolione eius cum oleo sesamino* 1.294.a.38
  - Cucumeris asinini succus.* 1.304.a.58
  - Castia fistula cum aqua coriandri, & mucillagine psyllij.* 1.305.b.34
  - Fel bouis, & reslutinis, cum bis palatolinito* 1.117.b.63
  - Vitis alba cum melle.* 1.319.b.15
  - Lac* 1.347.b.17
  - Alumina cum oxymelle.* 1.357.b.4
  - Mel* 1.361.a.26
  - Mori folia* 1.361.b.25
- P 2 Nucis

INDEX

- Nucis corticum succus, & rob eius.* 1.362.a.60
Pix 1.374.a.39
Raphanus coltus cum oxymelle. 1.383.a.14
Vermis rubens, qui est sub urceis a- que cum melle 1.409.a.4
Suffocati, anhelitus qualis. 1.630.a.66
Suffumigationes ad uenenosa omnia. 2.213.a.59
Suffusionem portendit dolor capitis per seuerans 1.191.b.8
Suffusionem quid portendat. 1.191.b.8
in Suffusionis, vel aquæ principio, quæ uena phlebotometur 1.223.a.66
Suffus ad uentositates hamor. 2.293.a.54
Suffus Kefile 2.293.a.61
Suffus hobede ad prægnantes. 2.293.b.3
Suffus hobede aliud 2.293.b.14
Suffus ad caliditatem, & feb. 2.293.b.25
Suffus ad stomachum mollem &c. 2.293.b.41
Suffus ad pueros 2.293.b.54
Suffus Arist. & Alex. 2.293.b.64
Suffus ad vermes 2.294.b.15
Suffus de squilla 2.294.a.22
Suffus ad pueros 2.294.a.33
Suffus aliud ad pueros 2.294.a.43
Suffus aliud ad pueros 2.294.a.53
Suffus ad splenem 2.294.a.65
Suffus ad icteritiam &c. 2.294.b.10
Suffus ad dolorem hepatis &c. 2.294.b.17
Suffus hepatis conueniens &c. 2.294.b.24
Suffus ad inceptionem aquæ. 2.294.b.53
Suffus ad fluxum ventris. 2.330.b.14
Suffus ad rasuram ex phlegmate falso. 2.331.b.18
Sugitium medicamen ad hydr. 2.330.a.32
Sugitium aliud 2.330.a.43
Sulphur calidum est, & siccum ad quar tum perueniens 1.391.b.3
Suctionem facit
Emplastrum Andromachi. 2.314.b.55
sulphureæ aquæ facultas. 1.272.a.56
sulphureæ aquæ sunt contrariæ stypti- cis, & aluminosis 2.253.b.48
sulphureæ aquæ nocumenta & curatio. 2.360.a.25
sumach est frigidum in secundo, siccum in tertio 1.395.b.9
ex sumine mingunt infantes orti, ante- quam ligentur 1.781.b.18
sumirion quid 1.878.b.28
superciliorum motus a quo. 1.495.b.22
superciliorum pili non cadunt uelociter, quia eorum origo est spissa, cartilagi- nosa 2.231.b.16
de superlatatione 1.931.b.61
superfluitates, qui uehementer resoluunt 1.121.a.19
superfluitates in corpore quæ sint, & ubi, & quomodo expellantur. 2.365.a.11
superfluitates resoluunt fames. 1.836.a.22
superfluitates dolor resoluunt. 1.836.a.22
superfluitates uigiliæ resoluunt. 1.836.a.22
suppositoria fortia educuntia fecem plu rimâ cum phlegmate uisoso. 1.842.b.60
suppositoria ad colicam uentosam. 1.843.b.47
suppositoria ad coitum 1.907.a.36
Surditati conferunt
Abhel 1.261.b.31
Baurach spuma cum melle. 1.280.b.34
Castoreum 1.288.a.57
Vitis radix 1.409.b.32
Surditati antiquæ confert
Flos aris 1.316.a.4
Surditati conferentia composita
Pilula aggregatiua 2.309.b.65
Sarcinulos extrahunt
Aristolochia 1.268.b.48
Lactuca asini 1.351.a.24
Propolis 1.356.b.14
Narcisi radix, proprie cum farina lo- li, & melle 1.363.b.38
Ostracum 1.371.a.32
Rosa 1.381.a.14
Sordities 1.389.a.46
Sutura cerebri 1.36.b.64
futura vulnere uentris quomodo fiat 2.144.b.39
futura vulneris ubi difficilis. 2.145.b.27
futura profunditas sit secundum pro- funditatem vulneris 2.146.a.58
symptoma. Lege ascendens
symptomatis augescitibus cibum mi- nu 1.195.b.8
symptomata in sensibilibus qualitati- bus 1.130.a.52
synanche acuta cholericâ autumno ac- cidit 1.101.b.15
synantia causæ 1.610.b.32
synantia signa 1.612.a.23
synantia pmutationis signa. 1.612.b.59
synantia curatio. 1.613.b.26. & 1.614.b.9
synantia curatio per chirurgiam. 1.616.b.62
in synantiis sanguinem usque ad syno- pim mittendum 1.222.b.63
synaps calida est, & sicca usque ad quartum 1.401.b.17
synopsis quid 1.679.a.58
synopsis causæ 1.679.a.66
synopsis, quæ accidit in principio paro- xysmi febris causæ 1.679.b.48
synaps ob phlebotomiam non est timē- da 1.680.a.33
synopsis quando in phlebotomia acci- dat 1.222.b.58
synopsis ob phlebotomiam quid indicet 1.680.b.31
synopsis confirmata curationem non ha- bet 1.680.b.25
synopsis multoties accidit in crisi pro- pter expulsionem materiei calidæ ad stomachum 1.680.b.42
synopsis ex phlebotomia quibus acci- dat 1.683.b.39
synopsis ex phlebotomia curatio. 1.683.b.44
synopsis cui accidit ex diaria, & chole- rica passione, balneum est conue- niens 1.684.a.52
synopsis a stomacho 1.696.b.12
synopsis unde 1.706.b.45
synopsis quandoque unde. 1.814.b.41
synopsis est colica 1.816.b.43
synopsis ex tina usu 1.842.b.12
synopsis, & febris quando aggregentur synopsi est dignior curatione. 2.37.b.23
synopsis phlebotomia augetur. 2.37.b.28
synopsis multiplicatur in feb. phlegma- ticis propter debilitatem oris stoma- chi 2.46.b.37
synopsis infrigidat complexionem for- tem 2.15.a.47
synopsis cum singultu in euacuatione superflua significat mortem festinam 2.155.b.10
synopsis multoties retinet sanguinem. 2.156.a.11
synopsis causa quandoque est colica. 77.b.11
synopsis timore a somno quandoque ab- sinendum 1.181.b.20
synopsis factæ ab euacuatione superflua causæ 1.680.a.11
synopsis causa qualiter stomachus fiat 1.680.b.1
synopsis causa sunt etiam alia membra a stomacho, & quomodo. 1.680.b.11
synopsis signa 1.681.a.57
synopsis cordialis signa 1.681.b.16
synopsis stomachalis signa. 1.671.b.23
synopsis actu existens curat. 1.681.b.46
synopsis ex profusione matricis cura- tio 1.681.b.61
synopsis ex multa euacuatione curatio. 1.682.b.37
synopsis actu non existens curatio. 1.682.b.66
synopsis actu non existens uisus ra- tio 1.683.b.3
synopsis curatio 1.706.b.1
synopsis curatio 1.708.a.54
synopsis a bolismo curatio. 1.721.b.32
synopsis ex fluxu hamorrhoidali cu- ratio 1.836.b.15
synopsis febrentiū regimen. 2.37.b.16
synopsi qui magis parati, & qui non. 2.21.b.31
synopsi ex phlebotomia quomodo suc- currendum 1.222.b.47
Synopsi

I N D E X

Syncopi detentos non omnes esse cibandos 1.683.a.18
Syncopi cui balneum conueniat, & cui non 1.684.a.54
Syncopi similis est matricis praefocatio. 1.956.b.3
Syncopi fortior est matricis praefocatio. 1.956.b.4
Syncopi vinum competere. 2.13.b.1
Syncopi vomitus est uinitus. 2.37.b.30
Syncopi ex phlebotomia conuenit cibis ex pane cum aqua agrestia. 2.45.b.10
Syncopi expositi sunt impinguati. 2.260.a.31
Syncopi conferunt
Calamentum 1.299.b.9
Cucumer odoratus 1.304.a.6
Aqua rosata bibita 1.381.a.56
Spodium 1.391.a.32
Syncopi conferentia composita
Confectio chadub regis. 2.279.a.67
Alchelbelengi magnum. 2.280.b.2
Medicina de muscho 2.316.a.48
Myelidatum 2.316.a.49
Syrupus de prunis 2.317.a.52
Syncopim accidere ex phlebotomia in non conueto, & quomodo prohibetur 1.218.b.38
Syncopim aliquando inducere animi affectiones 1.674.b.10
Syncopem qui minus tolerent, & magis 1.679.b.5
Syncopem magis tolerari in hyeme, quam in aestate 1.679.b.11
Syncopim cur inducat dolor. 1.680.a.34
Syncopim cur apostema inducat. 1.680.a.58
Syncopim quid in decrepito inducat. 1.680.b.38
Syncopim cur quis patiat in phlebotomia prima 1.680.b.41
Syncopim factam ex fame quandoque sedat pondus. 3.1.panis.1.684.a.66
Syncopim in agitudinebus acutis quandoque necessarium est dare in potu vinum, & magis conueniens est inspidum 1.684.b.4
Syncopim patientes praecipuntur vigilare, & dimittere locutionem. 1.684.b.7
Syncopim rano sanari 1.696.b.21
Syncopim quandoque facit accidere dolor 1.711.a.56
ad Syncopim perducens appetitus prostrati curatio 1.717.b.53
Syncopim quandoque inducit bolismum. 1.721.a.37
Syncopim prouocant vlcera stoma chi. 1.734.b.64
Syncopem praecedentia signa. 2.385.a.14
Syncope spirituum motionem sequitur, & a l externa, & ad interna. 1.110.

b.3. & 5
in Syncopi faciem aqua rosacea & acetosa irrorare virtutem viuificat. 1.121.a.62
in Syncope mortis signa 1.682.a.49
in Syncope vinum quale esse debeat. 1.682.a.55
Syncopes quae curabiles, & quae non. 1.681.b.39
Syncopalis fames 1.700.b.17
Syncopalis febris. Vide Febrem syncopalem
Synocha ex ephemera oriens, quae signa ostendat 2.10.a.42
Synocha est de summa februm humorum, & non est propter putredinem, imò est propter inflammationem, & ebullitionem 2.13.b.51
Synocha conclusa est febris sanguinis de sententia Hip. 2.43.b.40
Synochi cum paralyti curatio. 1.234.b.12
Syringa in vrina difficultate quando non immittenda 1.892.a.5
Syringa ex qua materia conficienda. 1.892.a.10
Syringa qualis esse debeat. 1.892.a.10
Syringa vsus 1.892.a.60
Syringarum quae melior 1.892.a.8
Symbrium calidum est in secundo, sic cum in primo 1.364.a.65

❧ T ❧

Abim, id est anser ventrem stringit, sed eius pullus humidus est, & ventrem soluit. Tomo 1. pagina 178.b.

uer. 17
Tactus omnibus sensibus est spissior. 1.128.a.48
Tactus exactius dolorem & voluptatem percipit ceteris sensibus. 1.128.a.50
Talus 1.47.b.39
Talus nobilior fere est ossibus pedis in motu adiuuantibus 1.47.b.50
Tali iunctura apud calcaneum dislocatio 2.181.a.16
Tali fractura est praua, & eius curatio difficilis 2.198.a.22
de Tali fractura 2.198.a.20
Tali fractura quandoque perducit ad agriuidines magnas 2.198.a.27
Tamarindi frigidi sunt, & sicci in secundo 1.404.a.22
Tamarindi habent maximam proprietatem circa hepar 1.756.b.31
Tamarindorum aqua vomitui quandoque confert 1.740.a.22
Tamarindorum facultates. 2.349.b.46
Tamarisci fructus est frigidus in primo, siccus in secundo 1.337.a.22
Tangendi virtus videtur quadruplex. 1.75.a.36
Tarchon stupefacit 1.210.a.32
Tauri testiculum sinistrum cur melle stringant 1.930.b.12

Tauri sanguinis recentis bibiti cura. 2.210.a.35
Tauri sanguinis recentis nocumenta. 2.110.a.45
Temperamentum cur tale dicatur. 2.377.b.9
Temperamentum aequale quodnam dicatur 2.377.b.12
Temperamenti species nouae. 2.377.b.27
Temperamenta ex coloribus. 2.378.a.65
Temperamentorum equalitas & diuersitas cur a natura insituta. 2.377.b.8
Tempus veris, quod secundum medicos 1.97.a.1
Tempus autumnii & veris breuius est alijs temporibus secundum medicos. 1.97.a.14
Tempus omne ei qui complexionem habet sanam proportionale, est ei conueniens 1.99.a.24
Tempus complexionis egrotae conueniens ei contrarium est 1.99.a.31
Tempus frigidum epilepsia, paralytim, apoplexiam, torturam, spasmus & similia commouet in corporibus phlegmaticis 1.99.b.3
Tempus calidum maniam, febres acutas & apostemata acuta commouet in corporibus cholericis 1.99.b.5
Tempus omne naturam suam seruans habet propria iudicia 1.100.a.54
Temporis vnus mutatio minus noxia, quam multorum temporum. 1.99.a.45
Temporis arteria incisa, aut adusta quibus agriitudinibus conueniat. 1.223.b.58
Tempore calido festinat status agriitudinum 2.6.b.4
Tempora morborum quae 1.94.a.30
Tempora morborum alia vniuersalia, alia particularia 1.94.a.49
Tempora anni alia sunt secundum medicos alia secundum Arologos. 1.96.b.64
Tempora naturam propriam seruantia conferunt, alioqui cause sunt malarii agriitudinum 1.99.a.57
Temporum diuersitas agriitudinis modum facit commoueri in vnoquoque climate 1.98.b.10
Temporum sanius est, ut autumnus sit pluuiosus, & hyems temperata non absque frigiditate. ac si uer pluuium sit, & aestas non absque pluuia. erit istud quo sanius esse non potest. 1.99.b.23
Temporum dispositio sanior est ut tempora existant secundum suam naturam 1.100.a.8
Temporum regimen cum refectione aeris 1.190.a.34. & deinceps.
Tenafmon mendosum quot. 1.830.b.68
Tenafmon uerum, & mendosum. 1.830.b.67
Tenafmon ab apostemate duro curatio 1.831.b.20
Tenafmonis mendosi curatio. 1.831.a.7

P 3 Tenaf-

I N D E X

Tenafmonia mendosi cum caliditate, cura 1.831.a.16
tenafmi a duritie curatio 1.831.a.44
tenafmi ab apostemate calido cura 1.831.a.48
tenafmi ab humore putrefacto curatio 1.831.b.30
tenafmonis puri a frigore curatio 1.831.a.19. & 831.b.55
tenafmi ab ulcere, & corrosione curatio 1.831.b.65
tenafmoni nocet frigus 1.831.a.33

Tenafmoni conferunt

Fennugraci decoctio cum aqua calida 1.316.b.39
Fennugraci oleum 1.316.b.42
Orobis 1.333.a.24
Electrum 1.337.a.15
Porri semen torrefactum cum granis myrti 1.374.b.26

Tenafmoni conferentia composita

Confectio Hermetis 2.174.a.68
Mielete 2.293.a.45
Suffis 2.293.a.55
Trochisci almezgerion 2.306.a.13
Trochisci de balanstijs 2.306.a.61
Trochisci de seminibus 2.306.b.62
ad tenafmon collyria 1.832.a.24
ad tenafmon suffumigationes 1.832.a.40
tenebra anime inimica 2.335.a.43
Tenebrositati conferentia composita
Hiera busicos 2.319.a.18
tepidum omne est mollificatum, et resoluit virtutem 2.13.a.27
tepidum resoluunt 1.818.a.29
terra quid sit 1.9.a.63
terra que est sub aquinociali est circa aequalitatem 1.103.a.34
terra sigillata valet aduersus uenena 2.200.a.9
terra sigillata facit exire venenum 2.200.a.66
terra natura frigida est & sicca 1.9.b.1
terra usus in genitis est ad retentionem & fixationem formarum 1.9.b.5
terra profundum in hyeme calidum est uehementi calore 1.98.a.15
terra situs profundus semper calidior 1.103.b.7
terra situs altus semper frigidior 1.103.b.8
terra sigillata complexio 2.349.b.27
terram cur aliqui appetant 1.718.a.16
terram sigillatam cunctis obuiare uenenis, & cur 2.349.b.37
in terrarum latitudine que consideranda 1.203.a.27
in terrarum, & quid considerandum 1.103.b.5

terebinthina facultas 1.761.b.45
tertiana est febris cholericum 2.38.a.19
tertiana non pura habet paroxysmos prolixos, significantes quod materia est grossa, & status longinquus 2.6.a.60
tertiana non habet diuersitatem paroxysmorum in principio, & in augmento propter leuitatem materiei 2.21.a.18
tertiana in principio est similis ephemeræ propter leuitatem materiei, postea tamen permutatur ad putredinem 2.21.a.24
tertiana periodica aut est pura, & fit a cholera pura, aut non pura, & fit cum putredine cholerae grossa commixta pblegmatis 2.38.a.20
tertiana periodica non pura unum habet paroxysmum 2.38.a.34
tertiana non pura quandoque prolongatur tempore longo, & circiter medietatem anni 2.38.a.35
tertiana non pura quandoque perducit ad magnitudinem splenis, & ad molliorem, similem cachexie 2.38.a.37
tertiana periodica non pura differt ab hemitritico, quia illam facit una materia simul mixta, ex cholera, & pblegmatis, hunc uero duæ materiae separate, & propterea in hemitritico fiunt duo paroxysmi, in tertiana uero non pura unus tantum 2.38.a.25
tertiana cum dimittit, multiplicatur sudor 2.38.b.27
tertiana pura quandoque consumitur paroxysmo uno ex uomitu, aut uentris solutione 2.39.a.15
tertiana pura ostendit digestionem in urina in primo die, aut in tertio, aut in quarto, aut in septimo 2.39.a.18
tertiana pura in principio apparet cum rigore suo, & in statu cum sudore exuberante 2.39.a.31
tertiana pura ex potu aquæ emittit uaporem humidum, & quandoque sudorem 2.39.a.34
tertiana non pura non habet seuæ accidentia 2.39.a.52
tertiana continua cognoscitur per uehementiam paroxysmorum, & accidentium tertianæ 2.39.a.56
tertiana continua fit ex sanguine putrescente secundum Galen. 2.39.a.58
tertiana cum non habeat uehementiora accidentia causonide, non est etiã tam brevis spatij, sicut illa 2.42.a.46
tertiana multoties in æstate, fit quarta in hyeme 2.56.a.57
tertianæ accidentia quæ 2.7.a.21
tertianæ puræ tempus paroxysmorum

est ex tribus horis, usque ad 14. 2.6.a.57
tertianæ accessionem prohiberi seamoneo 1.200.b.47
tertianæ periodica cholera est in carne, & ad partes cutis 2.37.a.45
tertianæ continua cholera est sparsa in uenis corporis, quæ elongantur a corde 2.37.a.49
tertianæ paroxysmus incipit cum horripilatione, deinde infrigidat, & incipit facere rigorem difficilem 2.38.b.13
tertianæ frigus fit propter profundationem caloris ad interiora ad partem materiei 2.38.b.15
tertianæ rigor cum uehementia sua est uelocis sedationis 2.38.b.19
tertianæ rigor in tribus primis diebus fit fortior, postea lenitur 2.38.b.24
tertianæ urina quæ 2.38.b.29
tertianæ caliditas est saluior caliditate causonidis, nam minuitur inflammatio eius apud manum tangentis, causonidis uero inflammatio augetur 2.38.b.30
tertianæ accidentia quæ 2.38.b.36. & 58
tertianæ pulsus qui 2.38.b.39
tertianæ inter puram, & non puram differtia 2.39.a.4
tertianæ puræ paroxysmus consumitur a quatuor horis usque ad 12. & est secundum plurimum perueniens ad 7. horas 2.39.a.5
tertianæ paroxysmus pertransiens 12. horas significat tertianam non puram 2.39.a.9
tertianæ non puræ paroxysmus quando que protenditur ad 24. horas, aut 30. & reuertitur ad complementum 48. horarum 2.39.a.38
tertianæ non puræ a pura elongatio est per additionem paroxysmi super 12. horas 2.39.a.42
tertianæ non puræ signa, quæ 2.39.a.44
tertianæ puræ cura 2.39.a.63
tertianæ puræ principio non esse exhibenda solutina fortia 2.39.b.2
tertianæ puræ principio cum lenientibus procedendum, quæ autem sunt ista, uide 2.39.b.3
in tertianæ puræ statu regimen subtilissimum 2.39.b.50
tertianæ puræ inuamenta maxima ex melone indo 2.39.b.68
tertianæ continuæ cura est eadem cum cura tertianæ interpolatæ 2.40.a.6
tertianæ non puræ cura 2.41.a.25
tertianæ non puræ principij cibatio fit spissior, quam puræ, deinde gradatim perueniat ad subtiliorem cibationem 2.41.a.44
tertianæ puræ principij cibatio fit minus

I N D E X

mus spissa, quam in non pura, deinde gradatim perueniat ad subleuationem fortem. 2.41.a.44

Tertiana non pura in frigidatio sit minor. 2.41.a.48

tertiana non pura digestio plus expectetur, quam pura in solutione ventris habentis eam. 2.41.a.48

tertiana pura a non pura propinquitas, & earum elongatio est consideranda, ut secundum ista differat etiam cura. 2.41.a.60

tertiana pura paroxysmus adueniat stomacho vacuo. 2.30.b.34

tertiana pure crisi apparente sufficit aqua hordei, & aqua granatorum, & syrupus acetosus. 2.39.b.62

tertiana non pura nihil magis inuat quam vomitus post cibum. 2.41.a.67

tertiana non pura diuersa conferentia medicamentorum digestiua, tum solutiuu, uide. 2.41.b.2

Tertiane conferentia composita

Trochisci de rosis. 2.303.b.28

Trochisci de absinthio. 2.304.b.64

tertiana quandoque significant, etas, consuetudo, regio, ars, forma, tempus, & multitudine euentus tertiane in illa hora. 2.38.b.52

tertiana, qui considerat per paroxysmum, errat in ea, nisi alia etiam consideret. 2.38.b.55

tertiana patientes multoties sentiunt ebullitionem apud hepar. 2.38.b.59

tertiana non puram indicant prolongatio spatij sui rigoris, & additio suorum paroxysmorum, & antecessio eorum. 2.39.a.22

tertiana non puram habenti conuenit cibis abstergens & calefaciens paruum. 2.41.a.43

tertiana non puram habentibus balneum non conceditur donec plurimum declinauerit. 2.41.a.50

tertiana non puram habentem omni die cibare malum uno autem die conuenit, alio non. 2.41.a.40

in tertiana pura, quando est possibile, ut phlebotomes usque ad tres periodos fac. 2.39.b.26

in tertiana pura die paroxysmi nihil mouendum, nisi propter necessitatem. 2.39.b.30

in tertiana pura post paroxysmum, & in die, in qua non est paroxysmus syrupus acetosus conuenit cum aqua hordei. 2.39.b.37

tertiana pura febrienti cibatio qualis conueniat. 2.39.b.46

tertiana pura laboranti si cibis acetat in stomacho quomodo corrigatur. 2.39.b.54

tertiana pura febrienti fructus, & olera magis grata, quae. 2.39.b.64

tertiana febrientem cibare intentio est, aut humectatio, aut in frigidatio, & humectatio. 2.40.a.5

in tertiana cum requiritur humectatio tantum in cibando conueniunt testiculi gallorum, cerebella hedorum, & uitella ouorum. 2.40.a.7

in tertiana cum requiritur in frigidatio, & humectatio in cibando conuenit Kist hordei. 2.40.a.10

in tertiana pura, & proprie in principio non est deueniendum ad in frigidationem multam, nisi timetur de nehemēti inflammatione, aut caufonide, aut continua. 2.40.a.11

in tertiana pura, apparentibus signis crisis, nisi natura per se operetur, curatu cum inuuantibus naturam ex prouocatione urinae, aut vomitu, aut fluxu sanguinis narium, aut solutione ventris, & maxime in declinatione. 2.40.a.15

tertiana pura febrienti balneum quale, & quomodo conueniat. 2.40.a.41

tertiana pura laboranti, post balneum, maxime confert vinum plurimum commixtum. 2.40.a.63

in tertiana non pura ideo non conuenit balneum, quia facit descendere phlegma indigestum. 2.41.a.34

in tertiana non pura apparentibus urinis grossis phlebotomia conuenit. 2.41.a.65

tertiana duae cum simul iunguntur, paroxysmi eueniunt omni die. 2.38.b.54

testiculus est membrum nobile continua tum cum corde. 1.915.a.25

testiculus dexter fortior in pluribus, quam sinister. 1.899.b.24

testiculus quando indigeat castratione. 1.915.a.31

testiculus vulpis est calidus, & humidus in primo. 1.406.a.32

testiculus vulpis est fortis in erectione virga. 1.906.a.62

testiculi apostema multoties deletur per tussim accidentem. 1.915.a.32

ad testiculi ventositatem. 1.915.b.66

testiculi apostematis dubellati curatio. 1.916.a.3

testiculi paruitatis causa. 1.917.a.46

testiculi eleuatio. 1.917.a.49

testiculi paruitatis curatio. 1.917.a.55

testiculi occultationis curatio. 1.917.a.58

testiculi hernia. 1.962.a.22

testiculi varices. 1.962.a.23

testiculi durities. 1.962.a.23

testiculi ramices signa. 1.962.b.57

Testiculi apostematibus conferunt

Insquamum. 1.333.a.39

testiculum fieri magnum quae prohibent. 2.261.a.65

Testiculum magnificari prohibent Lapidis, in quo acuitur, spicatio super illum. 1.340.a.61

Cicuta. 1.400.a.29

testiculi sunt membra principalia. 1.899.a.50

testiculi duo sunt mulieribus, sicut uiris. 1.919.a.49

testiculi in uiris quo differant a mulierum testiculis. 1.919.a.50

testiculi sunt membra facile suscipientia superfluitates propter caliditatem. 2.118.a.41

testes principium sunt uirtutis naturalis pro conseruanda specie. 1.70.b.56

testium usus. 1.30.b.61

testium necessitas. 1.30.b.62

testium utilitas. 1.30.b.64

testiculorum musculi. 1.57.a.42

testiculorum anatomia. 1.899.a.50

testiculorum substantia. 1.899.b.3

testiculorum caro est melior alijs. 1.295.b.7

testiculorum meatum alterum esse disruptum signa. 1.784.a.12

testiculorum complexionum innaturalium signa. 1.902.a.36

testiculorum calidae complexionis signa. 1.901.b.40

testiculorum frigidae complexionis signa. 1.901.b.51

testiculorum siccae complexionis signa. 1.901.b.54

testiculorum humidae complexionis signa. 1.901.b.52

testiculorum complexionis calidae, et humidae signa. 1.902.a.13

testiculorum complexionis frigidae, & humidae signa. 2.902.a.24

testiculorum complexionis frigidae, & siccae signa. 1.902.a.31

testiculorum apostemata. 1.915.a.18

testiculorum apostematum curatio. 1.915.a.66

Testiculorum apostematibus conferunt

Plumbum. 1.263.a.12

Aloe. 1.274.a.10

Asphodeli radix cum face uini. 1.277.a.34

Butyrum. 1.284.b.20

Bdellium. 1.285.a.35

Cimimum cum cerato, aut oleo, & farina fabarum, aut oleo, & melle. 1.293.a.28.50

Coriandrum humidum cum melle, & oleo. 1.294.b.60

Faba cum uino emplastata. 1.315.a.49

Fabarum sorbitio, proprie decoctarum cum uino. 1.315.b.11

Ruta cum folijs lauri. 1.382.a.19

Tucia. 1.405.a.7

Lilij radix cum aceto cocta, aut cum semine insquamii, & farina tritici. 1.348.b.48

ci P 4 Melilotum

I N D E X

Melilotum 1.352.a.34
Myrtus 1.352.b.63
Pix 1.374.a.42
Sal cum mentastro montano, butyro,
fermento 1.392.b.43

Testiculorum apostematibus conferentia composita 2.314.b.13
Unguentum de vrsifur 2.314.b.13
Testiculorum in apostematibus, quæ ne
na phlebotomanda 1.15.b.3
Testiculorum apostematum cum vlceribus curatio 1.915.b.53

Testiculorum vlceribus conferunt
Plumbum 1.263.a.13
Aspalathus 1.308.a.33
Tutia 1.404.b.62
Testiculorum apostematis frigidi curatio 1.16.a.45
Testiculorum apostematis duri curatio. 1.916.a.62

Testiculorum duritiei conferunt
Ammoniacum 1.262.a.44
Agnes castus factio emplastro ex eo 1.266.b.48
Aspalathus 1.308.a.33
Uspiquanum 1.313.b.53
Testiculorum dolorum cause. 1.916.b.41

Testiculorum dolorum signa. 1.916.b.65
Testiculorum dolorum curatio. 1.917.a.2

Testiculorum doloribus confert
Cucumer 1.305.b.54
Fel tauri 1.316.a.68
Testiculorum magnitudinis cause. 1.917.a.26
Testiculorum magnitudinis curatio. 1.917.a.33

Testiculorum inflationi conferentia composita

Pilule 2.307.b.67
Testiculorum corrugationis cause. 1.917.b.44
Testiculorum vlcera 1.917.b.50
Testiculorum osea prolongantur podagram habentibus 1.970.b.59
Testiculorum signa in crisi. 2.92.a.45
Testiculorum vulneribus carnem generantia 2.147.a.53
Testiculos puerorum magnificari, quæ pio
bibeant 1.689.b.27
Testiculos sanat bdellium arabicum. 1.964.b.44

Testiculos confortat
Sotira confectio 2.270.a.9
Testibus ferientia, quæ 1.311.a.15
Testiculus confert
Anethi cinis 1.275.b.12
in testiculis generatur sperma. 1.899.a.52

in testiculis spiritus acquirit complexio
nem aptam ad generationem. 2.334.b.4

Tentano conferunt

Asa 1.269.b.43
Chamemilla 1.287.a.1
testiculus vulpis 1.406.a.30
theodoricon magnum, & eius inuamentum 2.284.b.52
theodoricon magni descriptio. 2.284.b.61

theodoricon aliud ad omnes aggritudines frigidas 2.285.a.8
theori & nomine quid proprie significetur 1.162.a.13
theoricæ diuisio 2.377.a.9
theophisæ nocumentorum cura. 2.203.b.60

theophisæ nocumenta 2.203.b.49
theophisæ est gumma rutæ montanæ, & est calida 2.203.b.50
thermarum aquæ vehementer conferunt colicæ frigide 1.843.b.20
theriaca in quantana exhibitur curatio 2.302.a.12

theriaca, & mybridatum resistit veneno 1.799.a.8
theriaca ventris fluxus quandoque conuenit 1.879.b.32
theriaca quibus modis conferat in dolore a lapide 1.879.b.31

theriaca est vehementis inuamenti in urina difficultate 1.880.b.14
theriaca de viperis est fortior curatio ad morsum uiperarum 2.217.a.30
theriaca non confert propter spicam, & myrrham, &c. sed propter formam eius 2.265.b.19

theriaca magna, est sublimior medicina rum compositarum propter multitudinem sui inuamenti 2.265.b.54
theriaca non efficit operationes suas, nisi propter proprietatem formæ eius. 2.265.a.6
theriaca stat x. aut xx. annis. 2.266.a.38

theriaca declinat post xl. annos. 2.266.a.39
theriaca expoliatur sua virtute post lx. annos 2.266.a.41
theriaca datur in potu morbo recens, & fortis, reliquis uero datur debilior. 2.266.a.42

theriaca recens fortis, antiqua debilis bona, & mala quomodo cognoscatur 2.266.a.47
theriaca fit infans post sex menses. 2.266.a.34
theriaca facta est ab Andromacho ex mybridato, quod fuit alteratum parum per additionem, & diminutionem 2.268.b.13

theriaca est magis inuatiua mybridato in re una 2.268.b.13
theriaca est venenum serpentum. 2.268.b.16

theriaca Esdræ est uicaria theriacæ magne in rebus omnibus. 2.269.b.31
theriacæ cur miscetur opium. 1.265.a.6

theriaca formam esse respiciendam non simplicia 2.265.b.19
theriacæ radix est viperæ caro. 2.265.b.28

theriaca si adderentur nuges muschate, non esset error magnus. 2.265.b.37
theriaca trochiscorum causa complexionis est proprietates, quæ non reperiuntur in singularibus 2.265.b.43
theriaca forma sequitur complexionem simplicium eius 2.266.a.7

theriacæ descriptionem Andromachi non variandam esse ex sententia Auic. 2.266.a.10
theriaca infans infantibus pubertas, adolefcentia, senectus, & mors. 2.266.a.33

theriaca pubertas, & augmentum est per x. annos in regionibus calidis, & per xx. in regionibus frigidis. 2.266.a.36
theriaca dosis est ex medio aureo, ad aure 1. 2.266.a.46

theriaca quantitates diuersæ secundum diuersitatem aggritudinum exhibentur 2.266.a.68
theriaca inuamentum in napello est paruum 2.266.a.63
theriaca descriptio 2.266.b.38
theriaca medicinis sunt lxxij. præter mel & unum 2.267.a.10

theriacæ alia descriptio. 2.267.a.11
theriaca alia descriptio. 2.267.a.39
theriacæ Esdræ descriptio secunda. 2.269.a.57
theriacæ Esdræ prima descriptio. 2.269.a.13

theriacæ diateseron descriptio. 2.269.b.36
theriacalis confectio magna Auicennæ. 2.262.b.3
theriacalis confectio minor Auicennæ. 2.272.b.20

thorax ex septem ossibus constat. 1.143.b.31
thoracis anatome 1.43.b.31
thoracis musculi sunt octoginta octo. 1.54.a.11
thoracis musculorum anatome. 1.53.b.22

thuris fumus interficit muscas. 2.214.b.17
thymus calidus est, & siccus perueniens usque ad tertium 1.330.a.41
thymum. Vide Acorum

timor uitalis est actio, & cur. 1.73.b.64
timor & irascit, a sensu ex eximatio ne principium ducant, uitali tamen uirtuti comparantur 1.74.b.45
timor nimius refrigerat 1.122.a.54

Timor

I N D E X

- Timor & fuga quomodo generentur* 2. 339.a.14
- Timor ponit crism, ut fiat fluxus ventris aut uomitu, aut urina* 2. 82.b.26
- Timori disponit sanguis aqueus & frigidus* 2. 338.b.2
- ex timore fluxus ventris* 1. 812.a.45
- Timori conferentia composita*
- Hieralogodion* 2. 283.b.66
- Hiera Catagini Antiocheni* 2. 286.b.2
- Medicamen* 2. 328.a.62
- tina uebementis inuamenti est in doloribus colicis* 1. 843.b.3
- tinctura nigra* 2. 333.a.38
- tincturarum capillorum rememoratio* 2. 237.a.66
- tincturarum capillorum nocumenta, & cura* 2. 239.b.27
- tina facit accidere angustiam, & syncopim* 1. 843.b.12
- tina vsus debilibus corporibus qui* 1. 843.b.14
- tinea effugatio* 1. 214.b.38
- Tinea conferunt*
- Atramenta omnia* 1. 268.a.33
- Ben* 1. 278.b.62
- Bdellium cum aceto* 1. 285.a.15
- Charta adusta* 1. 303.a.61
- Colla de corijs* 1. 307.b.18
- Cyclamen* 1. 320.b.42
- Orobis* 1. 333.a.15
- Ranunculus* 1. 337.a.68
- Oleum de fenugræco* 1. 368.b.51
- Stercus columbarum* 1. 390.a.22
- Scoria argenti* 1. 402.a.44
- Urina* 1. 408.a.37
- Tineas in pannis prohibet*
- Citri cortex* 1. 286.a.17
- Folium indum* 1. 318.b.6
- tibymali que mala inducant* 1. 210.b.33
- tibymala sunt septem* 2. 103.a.1
- tibymalorum tactis nocumta, & cura* 2. 264.a.1
- tibymalos a neruosis paribus arcedas* 1. 196.b.6
- de tibymalis, uide taclitium*
- de torsione neruorum* 2. 171.b.6. & 2. 271.a.11
- torionis cura* 2. 151.b.66
- torionem ossis quidam nominant dislocationem non integram* 2. 173.a.15
- in torsione neruorum caveatur ab aqua tñ calida, tum frigida* 2. 171.b.66
- Tortura conferentia composita*
- Theriaca magna* 2. 265.b.63
- Mithrydatum* 2. 268.b.23
- Confectio alcheshimengi* 2. 274.b.30
- Medicina de muscho dulcis* 2. 275.a.40
- Confectio anacardina* 2. 276.a.39
- Medicina* 2. 282.b.18
- Confectio asimeri* 2. 283.a.8
- Hiera picra* 2. 283.b.54
- Hiera Gal.* 2. 285.b.1
- Hiera Hipp.* 2. 285.b.59
- Electuarium ambra* 2. 288.a.65
- Pilule* 2. 308.b.37
- Pilule de dende* 2. 309.a.29
- Sal solutius* 2. 309.a.44
- Pilule de opopanaco* 2. 310.b.14
- Oleum regis David* 2. 311.b.47
- Oleum de cherua* 2. 312.b.11
- Oleum* 2. 313.a.25
- Emplastrum Andromachi* 2. 314.b.58
- Scelithe* 2. 316.a.11
- Medicina de muscho dulcis* 2. 316.a.11
- Medicina de muscho amara* 2. 316.a.12
- Anacardium* 2. 316.a.12
- Electuarium de rna* 2. 316.a.12
- Pilule proficui* 2. 316.a.13
- Pilule dende* 2. 316.a.13
- Sal* 2. 316.a.13
- Caputpurgium* 2. 318.b.51
- Tortorum humiditates exsiccant*
- Pilule inda* 2. 310.b.34
- toxicum ignotum Auicenn.* 2. 203.b.21
- toxici idest tusoni nocumenta* 2. 203.b.19
- tragulidos anis descriptio* 1. 877.b.22
- tragulidos anis qualiter in lapide sumenda* 1. 877.b.31
- transglutiendi operatio duabus uirtutibus completur: attrahina naturali, & expulsiua voluntarie* 1. 76.b.30
- transglutiendi actio cur difficile fiat, ubi ciborum appetentia non est* 1. 76.b.41
- trauli cholericæ passioni sunt apti* 1. 209.b.43
- trauli sortem non tolerant medicinam* 1. 20.b.48
- trauli cur non fiant calui* 2. 231.b.26
- traulis cur multiplicetur diarrhæa a catarrho* 2. 231.b.28
- tremor apostematis apertionem sequitur* 1. 138.b.63
- Tremor febrientibus ephemera ex irâ aliquando accidit propter motum humoris, aut propter debilitatem naturalium* 2. 11.b.63
- Tremor est signum malum cum non fit crisis bona* 2. 93.a.38
- tremor in caufonide quare ex mentis alienatione resoluatur* 2. 42.a.58
- tremoris causa* 1. 124.a.69
- tremoris a coitu curatio* 2. 912.b.17
- Tremori conferunt*
- Aqua marina* 1. 272.a.68
- Aque sulphureæ* 1. 272.b.30
- Althea* 1. 276.b.18
- Agaricum* 1. 278.a.56
- Castoreum* 1. 288.a.49
- Oleum cinnamoni* 1. 288.a.49
- Caulis* 1. 294.a.29
- Galli ius* 1. 328.a.62
- Ireos decoctio* 1. 334.b.13
- Oleum de ireos* 1. 334.b.36
- Leporis cerebrum assatum* 1. 338.a.6
- Acetum squilliticum* 1. 385.b.49
- Tremori conferentia composita*
- Theriaca magna* 2. 265.b.63
- Mithrydatum* 2. 268.b.23
- Hiera Catagini Antiocheni* 2. 286.b.3
- Electuarium ambra* 2. 288.a.65
- Oleum regis David* 2. 311.b.47
- Oleum de floribus papau.* 2. 313.b.48
- Theriaca* 2. 316.a.15
- Mithrydatum* 2. 316.a.15
- Theriaca Esdra* 2. 316.a.15
- Sotira* 2. 316.a.16
- Electuarium Auic.* 2. 316.a.16
- Hiera Catagini* 2. 316.a.16
- Caputpurgium* 2. 318.b.52
- Tremorem faciunt*
- Argenti vini vapor* 1. 267.b.25
- tremorem cordis uermes inducere* 1. 452.a.23
- tremorem in caufonide resoluunt mentis permixtio ex Hipp. senten.* 2. 42.a.56
- tripanum quid* 2. 191.a.33
- tryphera de scoria ferri magna* 2. 289.a.53
- tryphera minor* 2. 289.b.1
- tryphera minor ad mollificationem stomachi* 2. 293.a.10
- tryphera magna inuamenta* 2. 272.b.44
- tryphera magna descriptio* 2. 272.b.48
- tryphera magna descriptio alia* 2. 272.b.63
- triscalis serpens* 2. 219.a.13
- tristitia superflua refrigerat* 1. 122.a.54
- tristitia quom non multa fuerit, calfacit* 1. 121.b.55
- tristitia corrumpit, & destruit digestionem* 1. 26.b.17
- tristitia longa naturalem uirtutem debilitari, & spiritus incrassari* 2. 337.b.54
- tristitia quomodo fiat* 2. 343.b.62
- Tristitia conferunt*
- Myrobalani* 1. 353.b.14
- ad tristitiam inclinatio unde* 2. 336.a.40
- tritium glutinosum quid efficiat* 1. 762.b.62
- de trochiscis* 2. 303.a.12
- trochisci non conueniunt in principijs febrium* 2. 27.b.68
- trochisci crocomagnetis administrati in diatribis* 2. 289.a.7
- trochisci stella non permittunt uitam recedere* 2. 303.a.21
- trochisci de rosas* 2. 303.a.48
- trochisci*

I N D E X

trochisci de rosis *Asclepiadis* 2.303.
a.59
trochisci de rosis cum scam. 2.303.b.3
trochisci de rosis cum spodio 2.303.
b.10
trochisci de rosis diethi diarrhodon 2.304.
b.18
trochisci de rosis ad febrem tertianam 2.
303.b.28
trochisci de rosis cum spica 2.303.b.37
trochisci de camphora 2.303.b.44
trochisci de camphora ex alia descriptio
ne 2.304.a.5
trochisci de camphora *Auiceni* 2.304.
a.26
trochisci de spodio cum tereniabin 2.
304.a.34
trochisci de spodio cum sem. acetosae 2.
304.a.44
trochisci de berberis 2.304.a.56
trochisci alij de berberis 2.304.b.15
trochisci alij de berberis 2.304.b.42
trochisci alij de berberis 2.304.b.48
trochisci de absinthio 2.304.b.56
trochisci alij de absinthio 2.304.b.63
trochisci de eupatorio 2.305.a.5
trochisci de cappare 2.305.a.14
trochisci de lacca 2.301.a.21
trochisci alchechengi 2.305.a.27
trochisci al *Ke Kengi* ex alia descript. 2.
305.a.41
trochisci de reubarbaro 2.305.a.52
trochisci *Aminulli* 2.305.a.62
trochisci alij 2.305.b.4
trochisci amygdalarum amar. 2.305.
b.10
trochisci meron 2.305.b.13
trochisci alij 2.305.b.19
trochisci ad ad rlcus intestin. 2.305.
b.24
trochisci *Andromachi* 2.305.b.30
trochisci alchindi 2.305.b.46
trochisci *Andromachi* absterfui 2.305.
b.57
trochisci almezerion 2.306.a.12
trochisci almezerion alij 2.306.a.20
trochisci alchondinon 2.306.a.27
trochisci alchondinon alij 2.306.a.39
trochisci marini 2.306.a.47
trochisci de papauere 2.306.a.56
trochisci de balausijs 2.306.a.66
trochisci dissulidis 2.306.b.8
trochisci alandaron 2.306.b.19
trochisci alandaron ex alia descript. 2.
306.b.24
trochisci ad ulcera intestinorum 2.306.
b.28
trochisci de aniso 2.306.b.44
trochisci lenientes naturam 2.306.
b.54
trochisci de seminibus 2.306.b.61
trochisci ad inceptiorem aquae 2.307.
a.5
trochisci de rosis lenitui 2.307.a.20
trochisci de rosis & eupatorio 2.307.
a.25
trochisci de lacca 2.307.a.32

trochisci de rubea 2.307.a.41
trochisci de cuscute 2.307.a.50
trochisci de 10. medicinis 2.307.a.62
trochisci ad febres antiquas 2.307.
b.3
trochisci *Antilis* 2.318.b.17
trochisci ad hemigran. 2.319.b.15
trochisci ad sputum sanguinis. 2.327.
a.56
trochisci alij ad sputum sanguinis 2.
327.b.1
trochisci ad sputum sanguinis 2.328.
a.1
trochisci alij ad sputum sanguinis 2.
328.a.9
trochisci ad phthisim 2.328.a.36
trochisci ad coagulationem saniei peti.
2.327.b.17
trochisci alij ad sputum sang. 2.327.
b.67
trochisci alij ad sputum sang. 2.327.
b.56
trochisci almedunius ad inquiet. stom. 2.
328.b.50
trochisci alfenginati ad fluxum ventris
2.331.a.8
trochisci frangentes lapidem 2.331.
b.6
trochisci conferentes ad distillationem
vinæ 2.332.a.26
trochisci stupefacientes optimi 1.748.
a.66
trochisci ad intestinorum excoriationē
1.824.b.60
trochisci styptici in ascite non sunt dan-
di 1.785.b.29
trochisci astare 1.847.b.20
trochisci de balausijs 1.896.a.29
trochiscorum viperæ quales sint 2.136.
a.40
trochiscorum theriacæ causa complexio
nis est proprietates, quæ non reperiuntur
in singularibus 2.265.b.45
trochiscorum de viperis ars 2.267.
b.4
trochiscorum squilla ars 2.268.a.10
trochiscorum alindara con descriptio 2.
268.a.35
trochiscorum alindaracon theriacæ Es-
dræ descriptio 2.269.b.10
trochiscorum stella inuamenta 2.303.
a.21
trochiscorum stelle descriptio 2.303.
a.37
trochiscorum de camphora alia descrip-
tio 2.303.b.56
trochiscorum de camphora alia descrip-
tio 2.303.a.18
trochiscorum de berberis alia descriptio
2.304.b.1
trochiscorum de berberis alia descriptio
2.304.b.25
trochiscorum de berberis alia descriptio
2.304.b.35
trochiscorum *Andromachi* alia descrip-
tio 2.304.b.36
trochiscis de viperis non conueniunt om-

nes viperæ 2.267.b.32
trochisci conueniunt viperæ femine, &
flauæ 2.267.b.33
trochiscis de viperis quales viperæ con-
ueniant, & quales non conueniant 2.
267.b.35
trochiscis de camphora cur crocum co-
miscetur 1.675.a.4
trochiscos de camphora sine croco esse
pauci inuamenti 1.675.a.12
tuberorum theriacæ est unum purum,
& condientes species 1.403.b.45
tucia est frigida in primo, sicca in seck-
do 1.404.b.66
tubaræ animalis morsus, & cura 2.
228.b.35
tumoris flatuosi & humorosi discernicu-
lum 1.138.a.60

Tumoribus conferentia composita
Hiera Andromachi 2.286.a.25
Turbith quod malignum 2.214.a.21
turbith opus zingiber inuare 1.214.
a.62
turbith sui proprietate soluit 1.214.
b.3
turbith mali nigri, & atrini nocumen-
ta, & cura 2.205.a.61
tusum idest toxicæ nocumenta 2.205.
b.26
tusis quid 1.638.b.40
tusis completur motione membrorum
pectoris 1.130.b.45
tusis pectori est sicut sternutatio cere-
bro 1.638.b.46
tusis alia sicca, alia humida 1.639.
a.29
tusis quando multiplicetur 1.639.
a.49
tusis sedat sitim in causone 2.42.b.56
tusis parua sedat sitim in causone, quia
est causa humectationis pulmonis 2.
42.b.39
tusis a quibus instrumentis fiat 1.638.
b.43
tusis motus est ex uoluntario & natu-
rali compositus 1.130.b.30
tusis causa 1.638.b.48
tusis signa 1.639.b.43
tusis curatio 1.640.a.60
tusis febrientium regimen 2.37.a.25
tusis infantium quomodo succurrendum
1.167.b.49
tusis aliquando eiçi rem petrosam 1.
639.a.42
tusis quando conueniat syrupus hyssopi
1.670.b.20

Apium, & proprie sumuntur 1.270.
b.66
Succus de amygdalis 1.271.b.53
Asphodelus cum uino 1.377.a.28
Semen, & oleum balsami 1.379.
a.33
Bitumen iudicum 1.385.b.19
Cinnamomum 1.289.b.47
Cordummeni 1.300.a.19
Calamus

I N D E X

- Calamus aromaticus solus, & cum*
gumma albotin 1.300.a.50
Curcubita succus 1.303.b.37
Malus folia, & flos 1.306.a.52
Fenugracum 1.316.b.23
Vitis alba 1.319.b.17
Pini granum 1.326.b.28
Hysyquianum 1.334.a.34
Ireos 1.334.b.14
Iuniperus 1.336.b.5
Lycium indum 1.339.b.44
Ladanum 1.343.b.44
Lingua bouis 1.344.b.56
Lac asininum & caprinum 1.347.
b.11
Lactuca 1.350.b.44
Syrupus myrtinus 1.352.b.10
Myrti fructus 1.352.b.47
Mastix, & proprie radice eius, &
corticis decoctio 1.354.b.11
Mumia cum aqua insubarii hordei,
& sebesten 1.357.b.7
Syrupus de nenuphare 1.364.b.48
Blitum, & proprie decoctum cum
oleo amygdalino, & aqua grana-
ti dulcis 1.366.a.33
Opium 1.366.b.9
Ona sorbilia 1.367.a.20
Opopanaxum 1.367.b.62
Pix, & proprie cum amygdalis, &
zuccharo 1.374.a.30
Penidij 1.376.b.55
Piper in electuarijs 1.377.a.16
Papauer 1.379.b.29
Storax 1.386.b.39
Lini semen, proprijs assatum 1.387.
b.38
Itria 1.402.b.13
Onum testudinis 1.404.a.11
Manna 1.404.b.39
Viola 1.408.a.6
- Tussi conferentia composita*
Sageacea minor 2.275.b.27
Athanasia magna 2.277.b.12
Confectio chaith regis 2.279.a.63
Confectio 2.282.b.56
Loboc de papauere 2.295.a.31
Syrupus 2.299.a.20
Trochisci de papauere 2.306.a.56
Oleum sindin 2.312.b.1
Medicamen 2.321.a.29
Medicamen gutturale 2.326.a.8
Natif 2.326.b.11
Oleum diuinum 2.326.b.22
Pilule ad tussim 2.326.b.34
Medicamen 2.326.b.37
Medicamen aliud 2.326.b.52
Lob de pino 2.327.a.5
Medicamen aliud 2.327.a.35
- Tussi antiqua conferunt*
Auellana cum aqua mellis 1.266.
b.4
Arsenicum cum gumma pini 1.268.
b.6
assa, si sorbeat cum ouis 1.
- 270.a.10
Amygdala amara 1.271.b.50
Amygdalarum dulcium oleum 1.
271.b.51
Allium 1.276.a.45
Acetum calefactum 1.277.b.20
Verbasci decoctio 1.283.a.9
Bdellium 1.285.a.20
Chamadrys 1.292.a.54
Cupressi nux cum uino, & eius deco
ctio 1.297.b.37
Cedrus 1.301.a.44
Vinum ficus 2.321.b.37
Galbanum 1.328.b.2
Parietaria succus 1.382.a.38
Storax 1.344.a.28
Myrrha 1.358.a.24
Petroleum cum aqua calida 1.375.
a.42
Pini granum 1.378.a.37
Raphanus elixatus 1.383.a.13
Squilla 1.385.b.23
Sisileos, proprie radix eius, & semē
1.393.b.48
Serapinum 1.394.b.33
- Tussi antiqua conferentia com-*
posita
Theriaca magna 2.266.a.69
Mithrydatum 2.268.b.18
Sotira confectio 2.268.b.38
Galenii confectio 2.274.a.14
Confectio Hermetis 2.274.b.12
Athanasia magna 2.277.b.12
Diaulfur 2.279.a.14
Trochisci stella 2.303.a.33
Confectio ex hepate adip 2.329.
b.15
Theriaca 2.316.b.3
Mithrydatum 2.316.b.3
Sceliche 2.316.b.4
Diaulfur 2.316.b.5
Oleum asindin 2.316.b.5
Loboc de papauere 2.316.b.6
Trochisci de papauere 2.316.b.6
- Tussi calida conferunt*
Althea semen 1.276.b.41
Gummi 1.328.a.26
Pes proprie cum pultribus hordei 1.
375.a.13
- Tussi calida conferentia composita*
Loboc proprium 2.295.a.24
Aqua mellis 2.297.b.15
- Tussi ex caliditate, & siccitate confe-*
rentia composita
Loboc proprium 2.295.a.3
- Tussi sicca, & frigida conferunt*
Butyrum, & proprie cum amygd-
lis, & zuccharo 1.284.b.8
- Tussi sicca conferentia composita*
Confectio Hermetis 2.274.b.12
Loboc proprium 2.295.a.3
- Tussi humida conferentia*
composita
Diamarte 2.276.b.27
Alchochin 2.278.a.46
Philonium romanum 2.278.b.16
Alchelbelengi magnum 2.280.
b.4
Loboc de alijs 2.255.b.21
Loboc proprium 2.327.a.46
per tussim accidentem multoties delectur
testiculi apostema 1.915.a.33
tussim chronicam testiculorum tumor sol
uit 2.391.a.17
tympanitis causa 1.779.b.57
tympanitis unde 1.781.b.67
tympanitis causa 1.783.a.24
tympanitis signa 1.784.a.38
tympanitis hydropisis curatio 1.791.
a.24
tympanitis hydrops ex intemperie cali
da curatio 1.791.a.58
tympanitis hydrops ex intemperie fri-
gida curatio 1.791.a.61
tympaniti raro conuenit phlebotomia
1.791.a.43
in tympanite non oportet, ut accidat
multiplicatio solutiuorum 1.791.
a.45
de tyria 2.233.b.36
tyria non tantum facit cadere pilos, sed
etiam exulcerat cutem tenuem 2.
233.b.45
tyria figuratio est sicut figuratio serpen
tis 2.233.b.47
tyrie materia 2.233.b.47
tyria, & alopecia differentia 2.233.
b.43
tyria signa 2.233.b.52
tyrie cura 2.233.b.68
- Tyria conferunt*
Abinthium 1.260.a.51
Adiantum cinis cum oleo 1.283.
a.42
Casia 1.298.b.27
Eupatorium 1.314.b.41
Leporis marini caput adustum 1.
339.a.51
Squilla 1.385.b.8
- Tyria conferentia composita*
Hieralogodon 2.284.a.12
theriaca praesernat a pestilentia 2.72.
a.33
theriaca & Mithrydatum temperato
corpori frequentata quam sint profi-
cua 2.351.a.3
a theriaca & Mithrydati usu frequen-
ti qui sint accendi 2.351.a.10
theriaca magna & Mithrydati uirtu-
tes 2.350.a.18
theriaca fermentationis tempus 2.350.
a.58
theriaca caliditas, & Mithrydati quan
ta sit 2.350.b.49
theriaca & Mithrydato excellentes sa
cultates ab extrinseco datas 2.350.
b.60
Theriacam

I N D E X

theriacum & Mithridatum minus cali-
da quam diacyminum & diatriompi-
perum experientia comprobari 2.
310.b.55
theriacalis medicina 2.343.a.36
theriacalis medicina facultates 2.343.
b.15
theriacales medicina semper cordiali-
bus permiscenda, & cur 2.344.
a.6

¶ S U S ¶

Acca adeps est media inter
adipem leoninam, & capri-
nam Tomo 1. pag. 275. b.
versu 32

Vaccina caro qualis 1.29.b.66
Vaccinam carnem dissuunt cortices me-
lonum 1.296.a.2
Vacui gratia fit attractio 2.73.a.42
Vacui gratia fit attractio que ob calore
apud certificantes 1.73.a.45
in Vacuando loci & societatis membri
sollicitudo habenda 1.196.b.5
Vallium profunditates apte sunt aeris
mutationi 1.99.a.55
Vapores summi in pueris multiplicatur
1.144.b.40
Vaporationem ex omnibus diutius in sto-
macho morantibus fieri 1.696.a.58
Vaporantia qua 1.234.a.34
Vaporationum differentia, & earum usus
1.234.a.34
Vaporosum non est aliquid ita, ut fru-
ctus 1.606.a.60
Varices 1.792.b.12
Varices quartana saepe curat 1.95.
a.10
Varices quiete pedum opus habent 1.
172.a.12
Varices osbei 1.917.a.67
Varices testiculi 1.962.a.23
Varices quibus plurimum accidunt 1.
966.b.63
Varices qua non suscipiant curationem
1.967.a.5
Varices quando apparent in habentibus
dolorem iuncturarum, & podagram,
est eorum sanatio per eas 1.790.
a.39
Varices cum accidunt calvis inquit Hip.
capilli nascuntur 2.231.b.14
Varicum causa 1.966.b.55
Varicum signa 1.967.a.63
Varicum curatio 1.967.b.25
Varicum osbei curatio 1.917.b.11
Varicum ex incisione cur membrum ex-
tenuetur 1.967.a.6
Varicibus confert
Caamentum quum bibitur post ip-
sum aqua casei 1.299.a.58
Cedrus 1.301.a.32
El hircinum 1.317.b.35
Varicose ramulis curatio 1.965.a.12
Varicose hernia signa 1.963.a.29
Variole pustulae sunt san quince 1.93.

a.62
Variole aetati meridionali multiplican-
tur 1.101.a.31
Variole autumno multiplicantur 1.101.
b.26
Variole generantur ex ebullitione san-
guinis cum reliquis nutrimenti men-
strualis, aut cibis malis & faculen-
tis post genitis 2.72.a.63
Variole multiplicatur a successione au-
stinorum 2.72.b.13
Variole sunt quasi quidam morbi crises
2.72.b.24
Variole plurimum accidunt infantibus,
deinde iuuenibus, & raro senibus 2.
72.b.25
Variole generantur in regionibus uehe-
mentis caliditatis, & humiditatis in
senibus 2.72.b.28
Variole frequentius generantur in vere
quam in hyeme 2.72.b.32
Variole quibus temporibus post uer ac-
cidere soleant 2.72.b.33
Variole non accidunt soli cui sed etiam
omnibus partibus etiam oculis, ut
1.72.b.36
Variole quomodo appareat 2.72.b.40
Variole virides, & violaceae, & nigrae
sunt mala 2.72.b.56
Variole albae sunt meliores 2.72.b.59
Variole meliores quomodo cognoscantur
2.72.b.61
Variole in tertio incipiunt exire 2.72.
b.64
Variole mala quomodo dignoscantur 2.
72.b.67
Variole magis accidunt oculis quam mor-
billis 2.74.a.23
Variole sunt maiores morbillis 2.74.
a.23
Variole sunt maioris quantitatis quam
morbilli 2.74.a.19
Variole in principio suae apparitionis est
eminentia, & altitudo 2.74.a.21
Variole cum incipiunt apparere, infrigi-
datio est causa erroris magnitudinis
2.74.b.54
Variole cum incipiunt exire, neque ap-
paret alleviatio, imo inuenitur calidi-
tas inflammata cum nigredine lin-
gue, tunc caue ne calfacias 2.75.
a.32
Variole in pulmone aliquando faciunt ca-
dere in phthisim 2.76.a.60
Variole color qualis 2.72.b.49
Variole signa diuersa tum bona, tum
mala, vide 2.72.b.52
Variole signa 2.73.b.67
Variole signum inseparabile est fe-
bris conclusio 2.74.a.12
Variole nocumto que precaveant
guttur, oculum, nares, pulmonem, &
intestina 2.76.a.63
Variole nocumto custodire oportet
guttur, oculum, nares, pulmonem,
& intestina 2.76.b.20
Variole negligia quibus eradiciuntur

2.76.b.30
Variole declinatione multoties ali-
quis moritur 2.101.b.30
Variole vestigiorum cura 2.241.
a.51

Variole vestigia delet
Plumbum adustum 1.356.a.20
Variole corpus preparatum est cali-
dum, & humidum 2.72.b.4
& 30
Variole dolor dorsi maior est quam in
morbillis 2.74.a.28
Variole associatur dolor dorsi, quia si re-
pletio sanguinis extendentis uenam
in dorso positam 2.74.a.30
Variole extrahatur sanguis sufficienter
si conditiones fuerint 2.74.b.12
Variole ante quartam conuenit phle-
botomia 2.74.b.18
Variole post quartam non conuenit phle-
botomia, nisi inueniatur uehementia
repletionis, & dominium materiei
2.74.b.19
Variole conuenientius quod ministratur
est phlebotomia 2.74.b.21
Variole conferunt aperientia oppo-
nes, ut feniculum & apium 2.74.
b.63
Variole aqua ficum confert ualde, quia
ficus expellunt ad exteriora 2.74.
b.66
Variole medicamenta conferentia 2.
75.a.2
Variole aer frigidus malus, similiter &
reliqua frigida 2.75.a.16 & 2.
76.a.22
Variole in principio medicine conue-
nientes, & sanguinem ingrossantes,
infrigidantes, & eius ebullitionem
prohibentes que 2.75.a.47
Variole postquam maturantur necessa-
ria est salutio 2.76.a.2
Variole confert
Riles 1.384.b.14
Tamariscus 1.402.b.57
Variole generant cibi non consueti, et
calefacti sicut lac camelarum, &c.
2.72.b.17
Variole si febris precedat, melius est,
quam e contra 2.75.a.21
Variole habentibus prohibentur empla-
strationes uentris 2.75.b.34
Variole qui pereunt moriuntur prefoca-
ti a squinathia 2.75.a.38
in Variole ab oleo abstinentum 2.75.
b.14
in Variole phlebotomia post duos, aut
tres dies caueatur, quia repellit, &
conuertit illud quod procedit 2.75.
b.19
in Variole regimen aeris quale conue-
niet 2.75.b.24
in Variole ruptis caendum est a salutio-
ne 2.75.b.63
Variole duabus vicibus homo, quan-
do materia bis aggregatur ad expul-
sionem

I N D E X

- stomem* 2.73.a.49
Vasorum fissura & disruptio quando potissimum eveniat 1.18.b.53
Vegetabilium divisio 2.377.b.43
vena porta 1.67.a.63
Vena arterialis 1.65.a.17
vena caua 2.77.a.55
vena ingularis 1.68.b.13
vena cephalica 1.89.a.22
vena nigra 1.69.a.35
vena saluatella 1.79.b.71
vena si eilen 1.65.b.72
vena medeni quid 2.132.b.50
vena medeni creditur esse animal 2.132.b.57
vena medeni plurimum accidit in cruribus 2.132.b.59
vena medeni multiplicatur infantibus super utrumque latus 2.132.b.61
vena medeni nunquam visa a Galen. 2.132.b.64
Vena medeni a quibus causis generetur 2.133.a.2
vena medeni minus accidit corporibus humidis, & assuetis balneationibus & cibis humidis 2.133.a.12
vena medeni ubi plurimum generetur 2.133.a.14
vena medeni fortasse accidit in corpore mo in lo. is 40. aut 50. eius 2.137.a.10
vena ascellaris qua 1.221.a.25
vena curvatura qua, & eius sectionis utilitas 1.74.b.31
vena alansura qua, & eius phlebotomiam fatori oris conferre 1.213.b.48
vena media quibus affectibus tundenda 2.399.b.41
vena pulsantili dorso 1.690.a.41
vena qua phlebotomanda in renem apoflonate 1.868.a.32
vena qua phlebotomanda in apostema ribus resiliens 1.915.b.66
vena sectio. vide phlebotomia
vena porta anatome 1.67.a.35
vena caua ascendens anatome 1.67.a.39
vene caue descendens anatome 1.69.b.35
vene fissuram qua portendant 1.191.a.46
vene medeni cura 2.133.a.30
vene sanguis declinat ad nigredinem 2.155.b.34
vena in phlebotomia consolidationem quid festinare faciat 1.220.b.7
vene basilice phlebotomatio cur sit magni timoris 1.221.b.16. & b.39
vene concaue medio hepar transmittit sanguinem per corpus 1.750.a.13
vene pulsantis hepatis usus 1.750.a.35
vene concaue inuamentum 1.750.b.16
vene porte inuamentum 1.750.b.4
Vene sciaticae conferentia composita
Hieralogodion 2.283.a.10
Hiera Archigenis 2.284.b.24
Acetum squilliticum 2.297.a.41
Pilula de capsia maiores 2.308.a.60
Oleum 2.313.a.23
Oleum alchechengi 2.313.a.45
Oleum de euphorbio Auic. 2.313.b.18
Emplastrum Andromachi 2.314.b.46
Emplastrum aliud Andromachi 2.314.b.57
Sorira 2.318.a.20
Scelithe 2.318.a.20
Confectio philosophorum 2.318.a.21
Confectio Hermetis 2.318.a.21
Anacardinum 2.318.a.22
Confectio hiera Archigenis 2.318.a.22
Theodoricon 2.318.a.23
Electuarium de massacumi 2.318.a.23
Emplastrum 2.318.a.24
Electuarium indum 2.318.a.24
Electuarium Caesaris 2.318.a.24
Oleum de storace 2.318.a.25
Electuarium phlegmaticum 2.318.a.27
Medicina chebeth regis 2.318.a.28
Hiera picra 2.318.a.28
Oleum asced 2.318.a.28
Ramified 2.318.a.29
Oleum alcheisced 2.318.a.29
Oleum alchechelengi 2.318.a.29
Kelchelengi 2.318.a.30
Hiera catagini 2.318.a.32
Pilula de capsia 2.318.a.32
Sal 2.318.a.33
Medicamen proprium 2.333.a.15
ad venam. ne post phlebotomiam consolidetur 1.220.a.34. & 1.221.a.56
venam furcula phlebotomari in medicationibus oris stomachi 1.223.a.57
vene & earum usus 1.29.b.65
vene parue solutionem continui passae quandoque restantur 1.31.b.30
vena magna solutionem continui passae non restantur 1.32.b.28
vene habent unam tunicam 1.32.a.2
vene habent omnes villorum species simul textas 1.32.a.3
vene que ad uteri os 1.70.a.14
vene uteri 1.69.b.27
vene mammillarum 1.70.a.33
vene emulgentes 1.69.a.41
vene non redeunt ad continuitatem ex quorundam sententia 2.139.a.45
vene qualiter phlebotomande 1.221.a.27
vene basilice in aliquibus associari duas arterias 1.221.b.16
vene singule a qua parte euacuentur 221.b.65
vene non apparent in crassis corporibus nisi constringantur 1.222.a.45
vene pedum que, & quomodo phlebotomande, & in quibus affectionibus 1.223.a.1
vene capitis qualiter phlebotomande 1.223.a.41
vene capitis que, & earum phlebotomie utilitas, & in quibus morbis facienda 1.223.a.47
vene lacrymalium quomodo phlebotomande, & in quibus egritudinibus earum phlebotomia conferas 1.223.a.54
vene ingulares in quibus egritudinibus fecentur 1.223.b.7
vene ingulares qualiter ligande 1.223.b.14
vene ingulares qualiter incidende 1.223.b.18.19
vene post aures que, & in quibus egritudinibus phlebotomande 1.223.a.64.35
vene in labijs que, & earum phlebotomia quibus egritudinibus conueniat 1.223.b.39
vene sub lingua que, & earum phlebotomia quibus egritudinibus conueniat 1.223.b.45
que vene quibus affectibus aperiendae 2.399.b.44
vene colli in lepra sunt feriende 2.399.b.60
vene mesaraice conuertunt quandoque chylum ad sanguinem conversione aliqua 1.749.b.69
vene mesaraice 1.751.a.19
vene mesaraice habent quatuor naturales virtutes 1.750.b.53
vene mesaraice plurime sunt in ieiuno intestino 1.807.b.66
vene renum 1.897.b.59
vene uestige non sunt exposte fissioni 841.b.66
vene secundine 1.921.a.44
venarum tunice inter membra sunt callida propter sanguinem 1.16.b.39
venarum motus est naturalis 1.31.b.63
venarum origo ex hepate 1.66.b.69
venarum manuum anatomia 1.69.b.20
venarum brachij anatomie 1.69.b.20
venarum solutio continui varia 1.91.b.66
venarum signa in crisi 2.91.b.11
venarum forme signa in crisi 2.94.a.23
venarum sanitatem urina matura significat 1.158.a.31
venarum rami multoties nascuntur secundum caro 2.141.a.16
venarum conuenientior via ad fluxum sanguinis est arteria 2.155.a.25
venarum, & arteria sanguinis differentia

I N D E X

uenarum pedum phlebotomia quibus
 agitudinibus conferat 1. 223.
 36
 uenarum pedum phlebotomia magis
 debilitare, quam uenarum manus 1.
 223. a. 41
 uenarum in capite alias esse uenas, alias
 arterias 1. 223. a. 45
 uenarum, quae sunt post aures phlebotomi-
 am non efficere, ut qui filios gi-
 gunt eos non signant 1. 223. b. 6
 uenarum in extrema parte nasi phlebo-
 tomia, & quae eius utilitas 1. 223.
 b. 23
 uenarum nentris phlebotomia in quib.
 agitudinibus fiat 1. 224. a. 9
 uenarum orificia olea corrumpunt 1.
 717. b. 63
 uenarum orificia unguibus corrumpun-
 tur 1. 717. b. 63
 Uenarum orificia aperiunt
 Alcanna 1. 269. a. 38
 Hyperus 1. 297. a. 47
 Mel 1. 361. a. 7
 Squamantium 1. 366. a. 33
 Parthenium 1. 407. a. 21
 uenarum eruptionis, & fissurae causa
 1. 741. b. 11
 uenarum origo hepatis 1. 750. a. 7
 uenarum metastaticarum dispositio 1.
 751. a. 41
 uenarum magnitudo hepatis magnitu-
 dinem significat 1. 752. a. 31
 uenarum orificia sunt neruosa 1. 752.
 b. 39
 uenarum post aures phlebotomia facit
 incurrere sterilitatem ex sententia
 Hippo. 1. 901. a. 61
 uenarum post aures incisio an faciat in-
 currere sterilitatem Gal. non sinit
 1. 901. a. 68
 uenas aliquando phlebotomari reuulso-
 nis causa, & in quibus 1. 220. a. 41
 uenas manus, quae phlebotomantur, non
 pulsatiles esse sex 1. 221. a. 21
 uenas metastaticas sine curatione hepa-
 tis non esse curandas 1. 751. a. 28
 uenis non apparentibus quid in earum
 seditione agendum 1. 222. a. 53
 ex uenis, hepatis dispositionum signa
 752. a. 40
 in uenis paruis non putrescit sanguinis 2.
 253. b. 12
 uenenum quid sit 2. 343. a
 uenenum tota substantia mortificat 1.
 112. b. 18
 uenenum in potu haustum uina ireos
 colorem habentes significant secun-
 dum quosdam 1. 151. b. 47
 uenenum non cadit in cibo & potu tan-
 tum 2. 158. b. 32
 uenenum quoddam est faciens operatio-
 nem suam cetera qualitate, quae est in
 ipso, quoddam efficiens cum forma
 sua, & tota substantia 2. 198. b. 46

uenenum quoddam est corrodens, pu-
 trescens, sicut lepus marinum 2.
 198. b. 49
 uenenum inflammans calefaciens effi-
 cut euphorbium 2. 198. b. 50
 uenenum inrigidans, stupefaciens est,
 sicut opium 2. 198. b. 51
 uenenum oppilans uias anhelitus in cor-
 pore est, sicut plumbumustum, &
 merdasegi 2. 198. b. 52
 uenenum a tota substantia est sicut na-
 pellus & c. 2. 198. b. 54
 uenenum omne interficiens cum immu-
 tatione complexionis, aut cum putre-
 factione, operatur per tempus 2.
 198. b. 63
 uenenum animalis uel est propter sub-
 stantiam eius, uel propter accidens ei
 2. 208. a. 19
 uenenum serpentum in aestate est dete-
 rius 2. 215. a. 54
 uenenum resoluit calorem innatum &
 mortificat ipsum 2. 215. b. 1
 uenenum secundum plurimum apparet
 subito 1. 793. a. 62
 ueneni natura quum calida est, tunc
 adiungat suam proprietatem natura
 eius ad congelandum spiritum & de-
 bilitandum 1. 112. b. 55
 ueneni natura frigida quum est, tunc adiu-
 uat suam proprietatem eius natura
 ad congelandum spiritum & debili-
 tandum 1. 112. b. 59
 ueneni nocumentum frangit lac post uo-
 mitum bibulum 2. 199. b. 46
 in ueneni asumpti curatione oportet prius
 ut manifestetur forma, & cognosca-
 tur uenenum, & tunc curare cum
 eo, quod proprium est illi 2. 200.
 a. 26
 ueneni manifestatio fit secundum duos
 modos 2. 200. a. 28
 in ueneni curatione aut quaritur cōfra-
 ctio acuitatis ueneni, aut resolutio
 substantiae eius 2. 200. a. 63
 in ueneni curatione aliquando quiritur af-
 fectus substantiae eius, aut oppositio
 qualitatis eius 2. 200. a. 65
 in ueneni curatione canon maximus est
 confortatio caloris innati, & excitatio
 ipsius ad reuellendum 2. 212. a. 62
 ueneni curatione quae sint consideranda
 2. 212. a. 68
 ueneni curatione phlebotomia hora con-
 uenientior est cum scitur quod uene-
 num iam sparsum est in corpore 2.
 211. b. 10
 ueneno accidunt duo accidentia ex re-
 iectione cibi, & potus 2. 198. b. 9
 ueneno omni contrarium est semen citri
 2. 212. a. 45
 ueneno obfistens medicamentum calidum
 esse oportere 2. 344. a. 25
 ueneno resistit theriaca, & Mithryda-
 tum 1. 799. a. 8
 uenenum uiperarum et napelli calidum
 esse 1. 112. b. 57

uenenum qui timet in potu caueat a ci-
 bis dominantium saporum in acetosi-
 tate aut faldedine, & acuitate et dul-
 cedine 2. 198. a. 65
 uenenum timens caueat in praesentatio-
 ne ciborum dominantium saporum,
 & per famem uehementem 2. 198.
 b. 3
 urnum qui sumpserit, in quo sit eius
 salus 2. 198. b. 68
 uenenum suscipiens quaedam anus in
 parua quantitate in principio tan-
 desuescenda est eius natura paulatim
 ad ipsius usum absque nocumento 2.
 199. a. 42
 uenenum, qui sumpserit, quomodo cure-
 tur 2. 199. b. 30
 uenenum qui sumpserit statim et absq;
 mora bibat aquam tepidam, et oleum
 sesaminum, aut oleum de oliuis, &
 enomat 2. 199. b. 32
 uenenum qui sumpserit, cum uomuerit quod
 possibile est ei, bibat lac plurimum
 2. 199. b. 45
 uenenum, quaedam medicinae sunt per-
 ducentes ad exteriora 2. 111. b. 20
 uenenum quae trahunt ad exteriora 2.
 111. b. 23
 uenenum uiperarum, & serpentum esse
 frigidum credunt aliqui, & est error
 2. 215. a. 55
 uenena plurimum non operantur in cor-
 pus nisi caleant per caloris innati
 operationem 2. 215. a. 60
 uenena quae bibuntur sunt duarum spe-
 cierum 2. 198. b. 46
 uenena quae sint a tota substantia 1.
 198. b. 55
 uenena quaedam agunt super unum, &
 idem membrum, sicut cantharides su-
 per uescam, & lepus marinus super
 pulmoneum 2. 198. b. 59
 uenena quaedam agunt super totum cor-
 pus & oleum 2. 198. b. 62
 uenena animalium quaedam sunt in toto
 corpore, quaedam in aliquo membro
 particulari 2. 198. a. 15
 uenenorum qualitates diuersae 2. 198.
 b. 50
 uenenorum, quae in potu dantur, cauenda
 2. 198. a. 65
 uenenorum medicinae 2. 198. b. 17
 uenenorum nocumenta quomodo sunt
 in corporibus 2. 198. a. 3
 uenenorum species quomodo cognoscantur
 2. 199. a. 54
 uenenorum medicinae, necessarium est,
 ut sint sedatiua doloris, & succur-
 rentes accidentibus timorosis 2.
 212. a. 20
 uenenis resistunt capse, & allia 2. 212.
 b. 30
 uenenis theriaca est capparitis 1. 293.
 b. 66
 Venenis animalium conferunt
 Aristoclosia longa 1. 269. a. 24
 Asa 1. 270. a. 25
 Martiani

I N D E X

- Hartanica decoctio, & Sympus* 1.
273.a.57
- Acetum* 1.277.b.30
Spina alba 1.279.a.59
Adiantum cum uino 1.283.a.60
Bdelium 1.285.a.37
Coagula 1.285.b.64
Castoreum 1.288.b.8
Costus 1.301.b.35
Fel hirci, & tauri 1.318.a.5
Aqua cineris si. us 1.323.a.29
Porri succus cum mellicrato 1.374.
b.34
Petroleum 1.375.a.48
Pisces 1.376.a.65
Squinantibi folia 1.386.a.61
- Venenis ex puncturis animalium con-
ferentia composita**
Theriaca magna 2.265.b.59
Mithridatum 2.268.b.23
Sotira confec. 2.270.a.11
Confectio de assa 2.279.a.35
Diaulfur 2.279.a.21
Confectio Aristomacis 2.327.b.27
- Venenis ex morfonibus conferunt**
Sotira confec. 2.270.a.11
Sagzene minor 2.275.b.44
Confectio Aristomacis 2.327.b.27
- Venenosa fugant**
*Adeps elephantis, & nerui, quan-
do sit ex eis linimentum* 1.275.
b.64
Squilla 1.385.b.49
- Venenis conferunt**
Anisum 1.259.b.35
Abinthium 1.260.b.45
Adrimia 2.261.b.46
Aniuden 1.262.b.13
Anagallis cum uino 1.265.b.17
Anellana 1.266.b.9
Agnus castus 1.296.b.49
Acorus 1.267.a.50
Apij decoctio cum lentibus 1.271.
a.3
Abrotanum, quando bibitur cu uino
1.275.a.1
Agaricum, cum uino 1.278.a.60
Spina alba 2.279.a.57
Balsamum 1.279.b.50
Butyrum 1.284.b.22
Coagula 1.285.b.60
*Citri semen cum uino, & melle, &
aqua calida illinitum* 1.286.
a.61
Capa 1.287.b.15
Cascus cum calamentho 1.289.
a.24
Corebella 2.189.b.59
*Caro dannule exsiccata cum uino
in potu accepta* 1.296.b.35
Calamenthum 1.299.b.49
Cyclamen cum uino 1.321.a.13
Glans 1323.b.29.
- Castanea caro* 1.323.b.32
*Gallina, & galli ius cum anetho, et
sale* 1.325.b.17
Galbanum 1.328.b.6
Ireos cum aceto 1.334.b.36
Coagulum leporis cu aceto 1.339.
a.21
Licij fructus 1.339.b.55
Lutum sigillatum 1.341.b.6
Lac 1.348.a.24
Laurus 1.351.b.52
Musculus 1.354.a.24
Propolis 1.356.b.24
Mumia 2.357.b.23
Napellus 1.362.a.29
Nux cum ficibus, & ruta 1.362.
b.14
Oleum cum aqua calida 1.370.
a.25
Pix 1.371.a.46
Pisces 1.376.a.65
Poma, & succus, & folia ipsorum
1.379.a.42
Ruta, presertim cum nuce & bolo
1.381.a.22
Raphani semen 1.338.a.37
Squilla 1.385.b.49
Serapinum cum uino 2.394.b.49
Endiua 1.402.b.47
Urina antiqua 2.407.b.5
Zedoaria 1.411.b.25
- Venenis ebibitis interficientibus con-
ferentia composita**
Theriaca magna 2.265.b.59
Mithridatum 2.268.b.23
Sotira confec. 2.270.a.11
Confectio Hermetis 2.274.b.15
Diaulfur 2.279.a.22
Confectio 2.281.b.63
Syrupus de agrestia 2.298.b.25
Trochisci stella 2.303.a.32
ad uenena medicina 2.199.b.46
ad uenena medicine communes 2.200.
b.1
*ad uenena medicina, qua bibuntur sunt
diuersarum specierum* 2.211.b.16
*ad uenena medicina qua bibuntur, aut
sunt theriaca, & bezabart uniuersa
aut propria illi ueneno, aut me-
dicina contraria ueneno cum com-
positione.* 2.211.b.16
*ad uenena, nihil est magis inuatiuum,
quam medicamen, quod trahit uene-
nam ad exteriora, & prohibet ip-
sum penetrare ad interiora.* 2.211.
b.39
de uenenis tractatus 2.198.a.50
*de uenenis congelatorum ex mineris, et
alijs* 2.200.b.38
de uenenis ex plantis 2.202.a.59
de uenenis frigidis ex plantis 2.206.
a.16
*in uenenis prohibeatur consolidatio uul-
neris usque ad horam sanationis egri
ex malitia ueneni* 2.212.a.26
- uenenis preseruantia epithemata* 2.
213.a.22
a Venenis preseruantia composita
Theriaca magna 2.266.b.36
Mithridatum 2.268.b.23
*uenenata caro est mali coloris & fu-
sca* 2.153.b.22
uenenati signa mala 2.159.b.33
*uenenosa omnia interficit salina homi-
nis* 1.387.b.61
uenenosa animalia quomodo effugentur
2.213.b.7
ad uenenosa uniuersaliter effuganda 2.
203.a.53
*uenenosa animalia fugat argenti uini
fumus* 1.267.b.38
uenenosa ictericia curatio 1.799.a.7
*uenenosorum plurima diligunt odorem
uini* 2.198.b.36
de uenenosis medicinis calidis 2.202.
b.57
**Venenosis medicinis conferentia
composita**
Confectio Aristomacis 2.327.b.25
*a uenenosis animalibus cautela a mira-
bilis* 2.103.b.62
uenti septentrionales frigidi & sicci
1.104.a.24
uenti septentrionalis facultas, qua 1.
107.a.1
*uenti orientales inter caliditatem frigi-
ditatem temperati sunt, sed occiden-
talibus sicciores* 1.104.a.32
*uenti occidentales humidiores & frigi-
diores orientalibus* 1.103.a.6
*uenti meridionales quandoque frigidio-
res* 1.104.a.53
uenti meridionalis facultas qua 1.
107.a.18
uenti aerem quomodo afficiant 1.101.
a.6
*uenti septentrionales meridionalibus
quandoque calidiores sunt* 1.104.
a.57
*uenti meridionales calidi sunt & humi-
di secundum plurimas ciuitatum* 1.
104.a.12
uenti caniculares qui 1.104.a.9
uenti alcaim qui 1.104.a.59
uenti orientales cuius sint facultatis 1.
107.a.28
uenti occidentales, cuius sint facultatis
1.107.a.37
*uenti septentrionales cum commouen-
tur, cur ictericia fiat* 1.793.b.7
*uenti septentrionales multiplicat do-
lores uestice* 1.880.b.50
*uenosorum obseruatio habenda in asu-
menao medicamento* 2.109.b.49
uenti aer quomodo immutetur 2.380.
a.2
*ex uentis cur septentrion exiret appe-
titum* 1.715.b.2
uentosa hernia signa 1.563.a.12
uentosa ruptura curatio 1.904.b.19
uen-

I N D E X

- uentosi doloris stomachi curatio 1.
712.a.28
in uentoso dolore sedandi uentose cum
igne sunt fortes 1.234.a.43
uentosi dolores fortes sunt, & ad medi-
candum faciles 1.234.a.15
uentosa ob sedandum dolorem Stoma-
chi a ventositatē qualiter apponēda
1.712.a.30
uentose absque scarificatione conue-
niunt inflationibus 2.132.b.6
uentosa super hepar remouent fluxum
sanguinis ex nare dextra 2.156.
a.1
uentose post balneum caute, nisi san-
guis fuerit grossus 1.225.b.35
uentose scapulis superpositę quibus egri-
tudinibus conferant & quę mala
efficiant 1.225.b.65
uentosa cruribus superpositę quibus cō-
ferant 1.226.a.5
uentose cruribus superpositę quibus sint
meliores, quam phlebotomia in sa-
phena 1.226.a.5
uentosa super occipiti posita utilitas,
& nocumentum 1.226.a.8
uentosa sub mento posita quib. prosint
1.226.a.22
uentose renibus superpositę quibus egri-
tudinibus conferant 1.226.a.25
uentose in anteriori parte coxarum po-
sita quibus agitudinibus conferant
1.226.a.36
uentosa posteriori parti coxarum posita
quibus prosint 1.226.a.40
uentosa sub poplite posite quibus egri-
tudinibus conferant 1.229.a.42
uentosa super talos quibus conferant
1.226.a.46
uentosa sine scarificatione qua de causa
apponuntur, & quę sit utilitas
1.226.a.48
uentosa cum igne sunt fortes in sedan-
do dolorem uentosum 1.234.a.43
uentose quare aliquando facientes alba
ras 2.244.a.66
uentosa quę ratione ad cutim attrahūt
2.337.b.52
uentosa cum ponuntur super locum do-
lorosum; apparer ex eis inuamentū
maximum, & quādoque sedatur do-
lor omnino 1.65.a.28
uentosa mirabiliter sedant dolorem 1.
712.a.34
uentose uentri appositę uentris fluxum
retinent 1.816.a.37
uentose fluxum ventris & excoaria-
tionem quatuor oris restringunt 1.
816.a.56
uentosarum positio absque scarificatio-
ne calefacit 1.122.b.44
uentosarum scarificatio refrigerat pro-
pter euacuationem 1.122.b.45
uentosarum cum scarificatione triplex
inuamentum 1.226.b.10
uentosarum apponendarum hora melior
1.225.b.33
uentosas cutem magis mundificare,
quam phlebotomiam 1.225.b.15
uentosas plus attrahere sanguinem sub-
tilem, quam grossum, & in corpori-
bus crassis paruum asserre inuamen-
tum 1.225.b.17
uentosas cur quidam nec in principio
nec in fine, sed in medio mensis ap-
poni uoluerint 1.225.b.24
uentosas in anterioribus capitis appo-
nere cur plurimi abhorreant 1.
225.b.39
uentosas super nucham positas uena nū-
gę uicarias existere & quibus egri-
tudinibus conferant 1.225.b.41
uentosas super scapulas uicem tenere
basilicę, & doloribus humerorum,
& gula conferre 1.225.b.45
uentosas super alteram duarum uena-
rum colli posteriorem positas esse ui-
carias cephalicę, & quibus egri-
tudinibus conferant 1.225.b.47
uentosas nuchę superpositas obliuionē
inducere 2.225.b.51
uentosas super scapulas debilitare os
stomachi 1.225.b.55
uentosas sine scarificatu esse fortiores
alijs remouendo uentositates 1.226.
a.34
uentosas super nates positas a toto cor-
pore trahere, & quibus agitudini-
bus conferant 1.227.b.6
uentosas super mamillas non esse po-
nendas 1.226.b.26
uentosas super mamillas prohibere flu-
xum sanguinis ex matrice 1.227.
b.6
uentosarum positio in doloribus frigi-
dis stomachi quandoque maximum
asserit inuamentum 1.704.b.66
in uentose scarificatę appositione scari-
ficationem profundandam 1.226.
b.17
ex uentosa quandoque locum apostema-
ri, & quomodo curandus 1.226.
b.19
in uentose scarificatę appositione quid
agendum 1.226.b.28
uentosatio nō conuenit scrophulis, quia
extrahunt de sanguine subtiliter in-
grossat eas 2.128.a.16
uentosatus cholericus quid post uento-
sas comedere debeat 1.226.b.38
uentosandum esse puerum in tertio an-
no, & nullo modo, quum est vnius
anni 1.226.b.33
uentosatum post unam horam esse cibā
dum 1.226.b.33
uentositas dolorem facit, & quomodo
1.128.b.27
uentositas dolorem facit, & quomodo
1.128.b.27
uentositas quare aliquando retinetur
2.132.a.53
uentositas generatur in intestino cum
est extra vultus 2.144.a.51
uentositas facit natare cibum 1.725.
a.30
uentositas non est, si nō fuerit caliditas
1.738.a.24
uentositas ab hepatis oppilatione 1.
62.b.27
uentositas quandoque causa fluxus uē-
tris 1.813.a.32
uentositas cur spargatur in stomacho 1.
35.b.29
uentositas cur spargatur in intestinis 1.
35.a.32
uentositas cur in intestinis retineatur
1.835.b.34
uentositas sit quandoque a nehemēti
calefactione 1.840.b.60
uentositas facit necessitatem surgendi
ad sellam cum velocitate 1.843.
b.54
uentositas procedens a spermate est uir-
gę erectionis causa 1.904.a.67
uentositatis & inflationis differentiā,
quę 1.138.a.65
uentositatis, & stercoreis satoris cura
2.253.b.11
uentositatis, & stercoreis satoris causa
2.255.b.14
uentositatis & fecis prohibitio est ma-
ximi nocumenti 1.710.b.5
uentositatis retentionem quę mala se-
quantur 1.710.b.11
uentositatis causę 1.735.b.57
uentositatis hepatis causa 1.765.
a.57
uentositatis hepatis signa 1.765.a.63
uentositatis hepatis curatio 1.765.
b.16
uentositatis causę 1.783.b.30
uentositatis signa 1.702.a.61
uentositatis inter pāniculum, & siphac-
signa 1.806.b.40
uentositatis exitus absque uoluntate
causę 1.834.a.38
uentositatis exitus absque uoluntate a
mollificatione resti, & ad mollifica-
tione ieiunii in intestini quibus signis dī-
stinguantur 1.834.a.40
uentositatis exitus absque uoluntate cu-
ratio 1.834.a.57
uentositatis retentio multoties facit ac-
cidere colicam 1.841.b.6
uentositatis retentio quę mala inducat
1.848.b.9
ex uentositatis retentione hydrops 1.
848.b.10
ex uentositatis retentione uisus tenebro-
sitas 1.848.b.5
ex uentositatis retentione uertigo 1.
848.b.11
ex uentositatis retentione epilepsia 1.
848.b.12
ex uentositatis retentione spasmus 1.
848.b.13
uentositatis non inflantis in matrice si-
gna 1.901.a.34
uentositatis non inflantis in matrice cu-
ratio 1.961.a.40
uentositatis renum signa 1.866.b.9
uentosi-

INDEX

Ventositatis renum curatio 1. 866.
 Ventositatis vesicae signa 1. 887. a. 50
 Ventositatis generationem frigus probi-
 bet 1. 902. b. 2
 Ventositatis generationem calor probi-
 bet 1. 904. b. 3
 Ventositatis materia est humiditas pluri-
 ma 1. 912. b. 5
 Ventositatis causa efficiens est caliditas
 pauca 1. 912. b. 5
 Ventositati maxime auxiliari castoreum
 1. 737. b. 22
 Ventositati sunt contraria frigida, & cal-
 lor 1. 904. b. 2
 Ventositatem significat dolor extensus
 1. 697. b. 60
 Ventositatem resolutentia qua 1. 712.
 a. 42
 Ventositatē stomachi cum eructatione
 esse euacuandam 1. 730. a. 8
 Ventositatem resolutentia qua 1. 737.
 a. 49
 Ventositatem hepatis oppilationis signa
 1. 753. b. 10
 Ventositatem dolorem esse, signam 1.
 76. b. 19
 Ventositatem chylaria 1. 843. a. 17
 Ventositatem grossam in renibus genera-
 ri 1. 866. b. 9
 Ventositatem frangentia 1. 879. b. 40
 Ventositatem in testiculo 1. 915.
 b. 66
 Ventositatem resolutentia 1. 927. b. 56
 Ventositatem pregnantium 1. 933.
 a. 9
 Ventositatem humiditas, & caliditas re-
 perata generant 1. 904. b. 4
 Ventositatem resolutentia 1. 905. b. 26
 Ventositates in ossibus quandoque fiunt
 1. 138. a. 44
 Ventositatum signa 1. 138. a. 31

Ventositatum resolutentia

Anisum 1. 259. b. 13
 Anatis caro 1. 266. a. 41
 Agnus castus 1. 266. b. 25
 Acorus 1. 267. a. 26
 Atramentum 1. 168. a. 35
 Asa 1. 269. b. 51
 Apium 1. 270. b. 44
 Ammi 1. 273. a. 26
 Anebum 1. 275. a. 56
 Anethi oleum 1. 275. a. 57
 Allium 1. 276. a. 32
 Cucumer indus 1. 282. a. 33
 Bellium 1. 285. a. 6
 Cieri folia 1. 286. a. 14
 Castoreum 1. 288. a. 43
 Struthium 1. 292. b. 13
 Cyminum 1. 293. a. 23
 Carni 1. 293. b. 11
 Adeps asini sylvestris cum oleo cocti
 no 1. 296. a. 43
 Cyperus 1. 297. a. 8
 Casta 1. 298. b. 4
 Calamenthi decoctio 1. 299. a. 29

Canabis semen 1. 303. a. 9
 Doronicus 1. 307. b. 66
 Aspalathus 1. 308. a. 28
 Ebenus 1. 310. b. 60
 Enula 1. 312. b. 51
 Furfur 1. 318. a. 36
 Galbanum 1. 338. a. 53
 Galanga 1. 339. a. 37
 Myrrha 1. 357. b. 40
 Nasturtium 1. 363. a. 55
 Nigella 1. 365. b. 32
 Opopanacum 1. 367. b. 36
 Oleum de lilio, & laurinum 1. 368.
 b. 33
 Polypodium 1. 373. a. 17
 Petrocum 1. 375. a. 15
 Raphanus 1. 382. b. 45
 Squinanthum 1. 386. a. 25
 Salgemma 1. 392. a. 40
 Sileos 1. 393. b. 36
 Xylaloes 1. 411. a. 56
 Zurumbet 1. 412. a. 3
 Ventositatibus remouendis ventosas si-
 ne scarificatione alijs esse fortiores 1.
 226. a. 35
 Ventositatibus conferentia
 composita
 Theriaca magna 2. 265. b. 61
 Mithridatum 2. 268. b. 23
 Confectio philosophorum 2. 270.
 b. 5
 Confectio algerie 2. 272. a. 33
 Confectio Hermetis 2. 274. a. 29
 Confectio alta Hermetis 2. 274. b. 8
 Confectio de muscho 2. 275. a. 5
 Saggea magna 2. 275. b. 9
 Confectio citrina felini 2. 277. a. 7
 Athanasia magna 2. 277. b. 23
 Diacurcuma Gal. 2. 277. b. 66
 Dialacca magna 2. 278. a. 16
 Confectio Kabish regis 2. 279.
 a. 66
 Confectio candorius 2. 281. a. 17
 Confectio de seminibus 2. 281. a. 48
 Diacuminum Galeni 2. 286. b. 66
 Diapipereon 2. 288. a. 3
 Electuarium cabrosius muschatum
 2. 289. a. 5
 Electuarium de aniden 2. 291.
 b. 41
 Electuarium de camphora 2. 292.
 a. 2
 Electuarium de cinnamomo 2. 292.
 a. 53
 Electuarium de zingibere 2. 292.
 b. 8
 Electuarium de citro 2. 292. b. 25
 Suffus hobede 2. 293. b. 4
 Pilula 2. 307. b. 65
 Pilula 2. 308. b. 64
 Pilula 2. 309. a. 18
 Pilula de dende 2. 309. a. 32
 Pilula filij alharib 2. 309. b. 23
 Pilula filij Hubeire 2. 309. b. 46
 Oleum nardinum 2. 210. b. 64
 Oleum ieiurbet 2. 312. a. 52
 Oleum sindin 2. 312. b. 8
 Oleum 2. 312. b. 54
 Oleum 2. 313. a. 26
 Trochisci 2. 328. b. 52
 Hieramenison 2. 328. b. 64
 Electuarium de Galanga 2. 329.
 a. 41
 Confectio ex hepate adip 2. 329.
 b. 17
 Medicamen LuKios tarsensis 2.
 330. b. 57
 Uenter saturatur quandoque propter ocu-
 lorum aggritudinem 1. 95. a. 14
 Uenter cui soluendus, quomodo uiculus in-
 flatus 1. 206. a. 12
 Uenter siccus in hydropisi melior est quā
 lenis 1. 780. b. 20
 Uenter cur asringatur plerumque inter-
 ita citrina laborantibus 1. 794. b. 6
 Uentris musculorum anatome 1. 56.
 b. 50
 Uentris solutio hepatica. vide Hepatica
 expulso
 Uentris asstrictioni infantum, quomodo
 succurrendum 1. 67. a. 34
 Uentris fluxui infantum quomodo suc-
 currendum 1. 67. b. 3
 Uentris constrictione aggritudinem sa-
 nari illius enacuationis reuersione 1.
 20. a. 5
 Uentris solutio a superioribus trahit, &
 ab inferioribus radicas 1. 204.
 a. 27
 Uentris solutione non indigere cum, qui
 bono utitur regimine 1. 204. a. 27
 Uentris solutio, & minutio cum neces-
 saria fuerint, a qua incipere debeat
 mus 1. 204. a. 34
 Uentris solutio cui sit conuenientior, quā
 uomitus 1. 206. b. 8
 Uentris solutio antequam fiat, humorem
 esse subtiliandum, canales amplificā-
 dos, & aperiendos 1. 204. b. 33
 Uentris solutio cum maiore uentris
 difficultate, et timore 1. 206. b. 12
 ad uentris solutionem corpore puro exi-
 stente faciā, quae incommoda coase
 quantur 1. 206. b. 67
 Uentris solutio quando constringenda 1.
 202. a. 20
 Uentris solutio quibus de causis super-
 fluat 1. 202. a. 39
 Uentris fluxus in febre, & dolore capi-
 tis superueniens a phlebotomia excu-
 sat 1. 214. b. 28
 Uentris fluxum uomitus retinet 1. 227.
 b. 14
 Uentris fluxus regimen 2. 35. b. 53
 Uentris doloris regimen in febribus 2.
 36. a. 65
 Uentris signa in crisi 2. 92. a. 20
 Uentris solutio non conuenit habenti su-
 dorem 2. 95. a. 58
 Uentris vulnus cum nausea, aut singul-
 tu, aut solutione uentris in patiente
 mortem significat 2. 140. a. 68
 Uentris inferiora vulnera facilius sanantur

I N D E X

- tur* 2.145.a.50
Ventris medio vulnus si cadat est plu-
vis timoris 2.145.b.19
Ventris vulnus saluus, quod sit 2.145.
b.24
Ventris solutio quomodo, & quando ce-
lebranda 2.356.a.54
post Ventris solutionem parco esse ven-
dum cibo 2.356.a.60
Ventris fluxus in pueris difficulter den-
tientibus curatio 1.602.b.10
Ventris solutio omni die semel, aut bis
multoties excusat a phlebotomia 1.
663.a.47
Ventris crepitus quid significet 1.697.
a.45
Ventris solutio debilitat stomachum 1.
713.a.39
Ventris solutio quum superfluit, aliquan-
do appetitum excitat 1.714.b.44
Ventris fluxus unde 1.729.a.13
Ventris fluxus ex stomachi ulceribus
curatio 1.731.b.29
Ventris inflationi infantium aloe est in-
uatiua valde 1.737.b.26
Ventris solutionem quid significet 1.
748.b.28
Ventris fluxus lauius qualis 1.750.
b.48
de Ventris fluxu aliquorum opinio im-
probatur 1.760.b.27
Ventris fluxus ablutius quid significet
1.760.b.31
Ventris fluxus albus purus quid signifi-
cat 1.760.b.34
Ventris fluxum non statim esse retinen-
dum 1.761.a.53
Ventris solutionem similem aque car-
nis prohibent vna passa 1.762.b.
55
Ventris fluxus quomodo curandus 1.
761.a.56
Ventris fluxui conferentia
composita
Aphanasia magna 2.277.b.26
Philonium persicum 2.278.b.26
Confectio 2.281.b.59
Electuarium alcanzi 2.288.a.25
Electuarium alcanzi aliud 2.288.
a.44
Diacytoniten 2.290.a.67
Electuarium de granis viridibus 2.
291.b.25
Miele 2.293.a.45
Suffus 2.293.a.55
Suffus Kefile 2.293.a.62
Kamati melonis longi 2.293.b.42
Kamati 2.294.a.59
Suffus 2.294.b.18
Syrupus de granis myrti 2.298.a.
55
Syrupus de menta 2.298.a.65
Syrupus de piri 2.298.b.4
Syrupus de fructibus 2.298.b.40
Cydonia condita 2.301.b.40
Trochisci de spodio cum sem. acetosa
2.304.a.45
Trochisci aminulli 2.305.a.62
Trochisci mezerion 2.306.a.26
Trochisci de balauftijs 2.306.a.67
Unguentum 2.315.a.32
Confectio Aristomacis 2.327.b.19
Suffus 2.330.b.14
Electuarium ad fluxum ex uento si-
tate 2.330.b.27
Syrupus de fructibus 2.330.b.36
Trochisci alfenginati 2.331.a.9
Clystere 2.331.a.26
Ventris solutio quum associatur hepatis
apostemati, mortale 1.767.b.64
uentris solutio cauenda apostemate cali-
do in gibbo hepatis existente 1.770.
b.53
uentris solutionis cum hepatis aposte-
mate curatio 1.772.a.13
uentris solutio in dubellati hepatis pro-
ppter duas res est necessaria 1.772.
b.69
uentrem soluentia in dubellati hepatis
ante eius eruptionem 1.773.a.7
uentris fluxuum a mesaraica causa 1.
777.a.7
uentris solutionis chylosa causa 1.777.
a.57
uentris solutionis lenatiua causa 1.777.
b.5
uentris solutio ablutua 1.777.b.19
uentris solutionis cholericę causa 1.777.
b.25
uentris solutionis virulenta causa 1.
777.b.34
Ventris solutio periodica 1.777.
b.34
uentris solutionis similis faci causa 1.
777.b.38
uentris solutio fecalis quo differat a me-
lancholica 1.777.b.49
uentris solutio feculenta non est subito,
nisi raro 1.777.b.57
uentris solutio feculenta plurimu, quum
fit subito, est a complexionem calida
adurente 1.777.b.59
uentris solutionis sanguinea causa 1.
777.b.63
uentris solutionem hepaticam inducit
potus nini passi recentis 1.778.a.5
uentris solutionis retentio quum contur-
bat, & eius solutio facit acquirere
tranquillitatem, est mortale 1.778.
b.7
uentris fluxus quum succedit aggritudi-
ni longa senis, est timorosa 1.778.
a.10
uentris solutio hepatica quibus signis ab
intestinarum solutione differat 1.778.
a.21
uentris solutio hepatica quibus signis
a stomaticha differat 1.778.a.35
uentris solutio chylosa sanguinea ex he-
pate quibus signis a solutione ex me-
saraica differat 1.778.a.49
uentris fluxus chylosus 1.778.a.62
uentris solutio a corrosione quibus signis
differat ab illa, quę est a uirtute 1.
778.b.2
uentris solutio ab ulceribus quibus si-
gnis differat ab illa, quę est a uirtute
1.778.b.2
uentris solutionis ab apostematibus si-
gna 1.778.b.14
uentris solutionis ex hepatis debilitate
signa 1.778.b.15
uentris solutionis feculenta a calidita-
te signa 1.778.b.24
uentris solutionis feculenta a frigidita-
te signa 1.778.b.35
uentris solutionis feculenta a humidita-
tate signa 1.778.b.47
uentris solutionis feculenta a siccitate
signa 1.778.b.48
uentris solutionis alidubellati signa 1.
778.b.53
uentris solutionis apostemosa signa 1.
778.b.56
uentris solutionis a corrosione signa 1.
778.b.58
uentris solutionis ab ulcere signa 1.
778.b.57
uentris solutionis hepatica ob repleti-
onem signa 1.778.b.68
uentris solutionis hepatica ob repleti-
onem cursu signa 1.778.b.69
uentris solutionis hepatica ab exerciti-
o missio signa 1.778.a.1
in uentris fluxu nigro & longo parum
habetur feci 1.779.a.3
uentris fluxu longo nigro medicina con-
ferentes quę 1.779.a.6
uentris solutionem aliquando facit acci-
dere hydropis 1.780.b.1
uentris solutio in hydropis, significat pro-
pinquitatem mortis in tribus diebus
1.780.b.1
uentris fluxus in hydropis mortalis est
1.780.b.15
uentris solutionis tolerantiam in hydro-
pe significat carnea dispositio locoru
1.780.b.29
uentris fluxus quadoque est ualde inua-
tiuus in hypofarca 1.782.b.27
uentris inflatio quasi tympanites quan-
doque accidit in febribus pestilentiali-
bus 1.783.a.6
uentris inflatio, quasi tympanites acci-
dit plerumque in fine aggritudinis ac-
utarum 1.783.a.49
uentris inflatio quasi tympanites in fe-
bribus pestilentialibus est signum ma-
lum ualde 1.783.a.54
uentris inflatio quasi tympanites in fini-
bus aggritudinum acutarum est signu
malum ualde 1.783.a.54
uentris fluxus sanguinolentus longus 1.
783.b.21
uentris solutio in hypofarca melior est
cum pilulis de reubarbaro 1.790.
b.58
uentris solutionis cholericę causa 1.792.
a.31
uentris rasura causa 1.792.a.31
uentris fluxus sanguineus bonus in sple-
netico

I N D E X

- netico 1.800.b.66
Ventris fluxus sanguineus in splenetico
perseuerans malus 1.800.b.68
Ventris solutionis ex splene signa 1.802.
 a.14
uentris astricti sunt splenetici secundum
plurimum 1.802.a.23
in Ventris solutione splenetici indigent
medicinis 1.802.a.25
Ventris solutionis splenetice causa 1.
 804.a.19
Ventris solutionis splenetici curatio 1.
 804.a.24
uentris fluxus omnis est aut ex cibariis
et aere aut ex membris 1.809.b.15
Ventris fluxus ex membris differentia 1.
 809.b.14
uentris fluxus ex membris causa 1.809.
 b.17
uentris fluxus ab hepate causa 1.809.
 b.27
uentris fluxus a cerebro causa 1.809.
 b.31
uentris fluxus a catarrho 1.809.b.31
ex uentris fluxu hydrops 1.809.b.50
uentris fluxus a stomacho causa 1.809.
 b.36
Ventris fluxus ab intestinis causa 1.
 810.a.52
Ventris fluxus qui difficilis curationis 1.
 809.b.51
Ventris fluxus ex medicina solutiua 1.
 809.b.53
Ventris solutio splenetica vnde 1.810.
 a.66
in uentris fluxu eructatio acetosa quan-
doque laudabilis 1.809.b.68
Ventris solutio hepatica unde 1.810.a.
 a.67
Ventris solutio fellina vnde 1.820.
 a.67
uentris excoriatio unde 1.810.a.67
Ventris solutio ab ulceribus meri unde
 1.810.a.68
Ventris solutio ab ulceribus stomachi
vnde 1.810.b.1
Ventris solutio melancholica qua inen-
rabilis et qua curabilis 1.810.b.39
a Ventris fluxu cholerico vlcus intesti-
norum in duabus hebdomadis gene-
ratur 1.810.b.53
a Ventris fluxu melancholico vlcus inte-
stinorum generatur in quadraginta
diebus 1.810.b.55
a Ventris fluxu baurachio vlcus intesti-
norum generatur in mense 1.810.
 b.55
Ventris fluxus saniosus 1.811.a.27
Ventris fluxus sanguineus quo tempore
multiplicetur 1.811.a.48
Ventris solutio quando multiplicetur 1.
 811.a.54
Ventris excoriatio quando multiplicetur
 1.811.a.56
Ventris fluxus sanguineus quandoque
multiplicatur in regionibus meridio-
nalibus 1.811.a.58
Ventris fluxus sanguineus quando mul-
tiplicetur 1.811.a.59
Ventris excoriationis mucosa causa 1.
 811.b.2
Ventris fluxus mucosus in quibus febr-
bus accidat 1.811.b.4
Ventris fluxus spumofus 1.811.b.7
Ventris solutio grossa melancholica non
sanatur 1.811.b.18
Ventris solutio post hydropisim, et pro-
prie eueniens ab apostemate hepatis
malis 1.811.b.21
Ventris fluxus omnis post aegritudinem
subito, est malus significans mortem
propinquam 1.811.b.25
Ventris solutionis ab intestinis absque
excoriatione causa 1.801.b.45
Ventris fluxus eueniens propter prohi-
bitionem penetrationis cibi, est oppi-
latiuus 1.801.b.48
Ventris fluxus sanguineus fortis unde 1.
 811.b.53
Ventris fluxus ex medicina solutiua 1.
 811.b.55
Ventris fluxus a stomachi debilitate cau-
sa 1.811.b.58
Ventris fluxus a debilitate intestinorum
causa 1.811.b.58
Ventris fluxus ab intestino recto causa
 1.811.b.65
Ventris fluxus ab ano sine dolore causa
 1.811.a.33
Ventris fluxus ab ano non oportet, vt
retineatur nisi timeatur casus pulsus,
et virtutis 1.811.a.39
Ventris fluxus a toto corpore causa 1.
 812.a.42
Ventris fluxus ex timore 1.812.a.46
Ventris fluxus qui accidat habet phibi-
sim 1.812.a.47
Ventris fluxus periodicus 1.812.b.53
Ventris fluxus signa 1.813.b.24
Ventris fluxus ab aere causa 1.813.a.26
Ventris fluxus uentositas quandoque
causa 1.813.a.31
Ventris lenis, aut duri qui est in pueri-
tia, in senectute est modo contrario 1.
 413.a.41
uentris lenis qui est in adolescentia, non
conuenit ei in senectute assiduatio eius
 1.813.a.42
Ventris fluxus omnis, qui fit post egritu-
dinem vehementem, accidit subito,
est significatio mortis 1.813.a.44
Ventris fluxus lubricatus quo disse-
rat a fluxu lubricatio stomachi 1.
 813.a.48
Ventris fluxus lubricatus a phlegma-
te viscoso signa 1.813.a.55
Ventris fluxus lubricatus a malicia co-
plexionis signa 1.813.a.59
in Ventris fluxu singultus significatio
malis 1.813.a.63
Ventris fluxus a cibo causa 1.812.
 b.60
Ventris fluxum diuersarum materiarum
stans virtute non esse sistendum 1.
 813.b.5
Ventris fluxus lubricatus ab ulcere si-
gna 1.813.b.22
Ventris fluxus cerebialis quibus signis
differat a stomachico 1.813.b.
 24
Ventris fluxus lubricatus quibus si-
gnis differat a lubricitate stomachi 1.
 815.a.5
Ventris fluxus ab ulcere signa 1.815.
 a.9
Ventris fluxus a phlegmate viscoso si-
gna 1.815.a.12
Ventris lubricitatis a malicia complexio-
nis signa 1.815.a.16
Ventris fluxus oppilatus signa 1.815.
 a.19
Ventris fluxus liquefactus signa 1.815.
 a.19
Ventris fluxus facti a superfluitate, et
repletionem signa 1.815.a.35
Ventris fluxu restricto corpus non reci-
pere cibum signa 1.815.b.8
in Ventris fluxu qui afficit in die plus-
quam in nocte, eius causam esse a sto-
machi debilitate significatur 1.815.
 b.12
Ventris fluxus in nocte plus, est ab he-
patis debilitate 1.815.b.15
Ventris fluxui aliquando succedit coli-
ca vehemens 1.815.b.17
Ventris fluxus vniuersalis curatio 1.
 815.b.50
Ventris fluxus in quantum fluxus cum
quibus prohibetur 1.815.b.54
Ventris fluxui quandoque necessaria sunt
narcotica 1.815.b.57
Ventris fluxus aliquando curatur cum
diureticis 1.815.b.58
Ventris fluxus curant aliquando que uri-
nam cient 1.815.b.58
Ventris fluxus aliquando curatur cum
sudorem facientibus 1.815.b.59
uentris fluxus aliquando curatur cum
poros dilatantibus 1.815.b.60
Ventris fluxus aliquando curatur cum
sudorem facientibus 1.815.b.60
Ventris fluxus a caliditate curatio 1.
 815.b.62
Ventris fluxus a frigidityte curatio 1.
 815.b.67
in Ventris fluxu restringendo 3.1.ca.
 sei abati est fortior omni re 1.816.
 b.15
Ventris fluxus puerorum curatio 1.816.
 b.16
in Ventris fluxu, dormire est ex rebus
magis inuatiis 1.816.a.16
Ventris fluxus cum tussi curatio 1.
 816.a.17
Ventris fluxui nocent robur dulcia saepe
numero commouendo sitim 1.816.
 a.26
Ventris fluxum retinet balneum 1.816.
 a.28
Ventris fluxum retinet frictio 1.816.
 a.29

I N D E X

Ventris fluxum retinent uentosa uentri
 apposite 1.816.a.33
 uentris fluxum, & excoarationem uen-
 tose 1.816.a.35
 Ventris fluxum retinentia 1.816.
 a.38
 in uentris fluxu incipiendum esse a me-
 dicinis simplicibus, postea ad compo-
 sitas accedendum 1.816.a.48
 uentris fluxum remouent syrupi quoru
 assatio iterata est 1.817.a.57
 in uentris fluxu in narcoticis est timor
 1.817.a.63
 in uentris fluxu cur narcotica quando-
 que necessaria 1.817.a.63
 in uentris fluxu narcotica non admini-
 strentur, quandiu ab illis excusatio
 esse potest 1.817.b.1
 in uentris fluxu narcotica quum sunt
 necessaria, qualia exhibenda 1.817.
 b.3
 ventris fluxus curatio cum narcoticis
 1.817.b.14
 Ventris fluxus victus ratio 1.817.b.
 59
 uentris fluxui quod lac conueniens 1.
 818.a.1
 uentris fluxu affecti oportet ut non sir-
 mant in posu, nisi frigidum, qualecun-
 que sit 1.818.a.28
 uentris fluxui carnes commodae, quae
 1.818.a.33
 uentris fluxui carnes asata commodio-
 res 1.818.a.37
 uentris fluxui theriaca quandoque con-
 uenit 1.818.b.60
 uentris fluxui pedes animalium sunt ut
 hementis inuicem, quam decoquun-
 tur in rizi assato 1.818.a.59
 uentris fluxu laborantes nitent fructus
 omnino, quamuis sint styptici 1.818.
 a.61
 uentris fluxus lubricitatis curatio 1.820
 a.4 & b.42
 uentris solutionis lubricitatis chronica
 curatio 1.820.b.50
 uentris fluxus ab ulcere intestinum
 curatio 1.820.a.53
 uentris fluxus ab ulcere cholericis inte-
 stinum curatio 1.820.a.57
 uentris fluxus ab ulcere pblegmatico in
 testinum curatio 1.820.a.62
 in uentris fluxu virtutis casus curatio 1.
 820.b.51
 uentris fluxus a cholera effusa ad intesti-
 na curatio 1.821.a.4
 uentris fluxus a cholera effusa ad stoma-
 chum, curatio 1.821.a.4
 uentris fluxus stomachici a pblegmate
 curatio 1.821.a.22
 uentris fluxus a pblegmate, & cholera
 ad stomachum effusus curatio 1.821.
 a.36
 uentris fluxus a melancholia effusa ad
 stomachum curatio 1.821.a.42
 uentris fluxus stomachici ex debilitate
 digestiue a frigore, curatio 1.821.

a.54
 uentris fluxus a stomachi uentositate cu-
 ratio 1.821.a.62
 uentris fluxus ex debilitate uirtutis ex-
 pulsio stomachi curatio 1.821.
 b.10, 22
 uentris fluxus ex corruptione digestio-
 nis a calore curatio 1.821.b.12
 uentris fluxus ex debilitate retentiu
 stomachi curatio 1.821.b.19
 uentris fluxus cholericus curatio 1.821.
 b.29
 uentris fluxus sacri propter cibos cura-
 tio 1.826.b.20
 uentris solutionem in cholericis passione,
 permixta ad sanicatem, significat fi-
 tis, & famis 1.829.a.1
 uentris deiectionis multa & pauca cau-
 se 1.850.b.12
 uentris fluxus cum vermibus curatio 1.
 854.a.1
 uentris fluxus, & vermes simul qui ha-
 bent, conuenit ei succus arnoglossae 1.
 854.a.61
 uentris fluxus cholericus est quasi ante-
 cedens ulcerum intestinum 1.
 868.a.4
 uentris exicationis causa 1.896.a.65
 uentris partes quae 1.961.b.65
 uentris inflationis enixae curatio 1.943.
 b.32
 Ventris dolori pungitino conferunt
 Acorus 1.267.a.39
 Asa 1.270.a.18
 Aqua marina clysterizata 1.272.
 b.29
 Ammi 1.273.a.22
 Anethum 1.275.b.9
 Baurach cum ruta, & cymino, aut
 decoctione ruta, & anethi 1.280.
 l.44
 Caloreum cum aceto 1.288.a.67
 Cuscuta 1.293.a.3
 Cyminum 1.293.a.55
 Calamentum 1.299.b.26
 Cordum 1.300.a.18
 Contauria 1.300.b.34
 Siliqua aliebus 1.306.a.8
 Fistula pastoris 1.316.a.17
 Fennugraei oleum 1.316.b.41
 Ficus cum ruta 1.323.a.8
 Orobus 1.333.a.25
 Ireos 1.334.b.35
 Morochthus 1.345.b.12
 Oleum ireos 1.348.b.45
 Maiorana decoctio 1.357.a.37
 Nux 1.362.b.6
 Syssimbrium 1.364.b.17
 Oliua cum ruta 1.370.a.16
 Petroleum 1.375.a.44
 Piper 1.377.a.21
 Reubarbarum 1.384.a.29
 Serapinum 1.394.b.49
 Ventris doloribus conferentia
 composita
 Ariston magnum 2.276.a.62
 Confectio de seminibus 2.281.a.48

Hiera Archigenis 2.284.b.20
 Hiera Andromachi 2.285.b.65
 Diacyminum 2.287.b.50
 Oleum nardinum 2.310.b.63
 Oleum de haece 2.311.b.24

Ventris solutioni antiqua conferunt

Asa 1.270.a.23
 Spina alba, & proprie radix eius 1.
 279.a.51
 Verbascus habens folia alba, & ha-
 bens folia nigra 1.283.b.10
 Equi coagulum 1.312.a.55
 Faba decocta cum aceto, & aqua 1.
 315.b.7
 Vinum, in quo extinguitur ferrum
 1.317.a.19
 Galla 1.327.b.65
 Leporis sanguis frigus 1.339.a.20
 Lycium 1.339.b.49
 Nenupharis radix 1.364.b.55
 Pes coruinus 1.378.b.32
 Papauer album, et nigrum cum uino
 nigro, & pontico 1.379.b.44
 Sandaraca 1.393.a.34
 Tamariscus 1.403.a.16

Ventris solutioni cholericis conferunt

Carnis uaccinae ius acetosum, & con-
 gelatio carnis eius cum coriandro,
 & aceto, aut coriandro sicco, &
 pauco croco 1.296.b.22
 Granati succus 1.329.a.11
 Lac, de quo extractum est butyrum
 1.347.b.57
 Lac acetosum 1.348.a.11
 Oleum rosatum 1.369.a.15
 Portulaca 1.372.b.2
 Pyrorum succus 1.381.b.15
 Ribes 1.391.a.39
 Spodium 1.391.a.39

ad Ventris solutionem cum sanguine
 ualent haec composita
 Theriaca magna 2.266.b.25
 Mithridatum 2.268.b.25
 Philonium persicum 2.278.b.26
 Trochisci de balauftis 2.306.a.66
 Clystere proprium 2.330.a.64

Ventris solutioni confert

Lutum armenum 1.341.b.55
 Liminium 1.346.a.22
 Pentaphyllonis radix 1.375.b.9
 Ventris solutionem retinentia composita
 Theriaca 2.317.b.14
 Mithridatum 2.317.b.15
 Diacydonium muschatum 2.317.
 b.15
 Pinguentum AlKindi 2.317.b.16
 Syrupus de agresta 2.317.b.16
 Saffus conuenientes cholericis
 317.b.17
 Felungius descriptio 2.317.b.18
 Saffus

INDEX

- Suffuf Aristocelia* 2.317.b.18
Mina 2.217.b.19
Syrupus de malis 2.317.b.19
Syrupus de menta 2.317.b.19
Syrupus de pyris 2.317.b.20
Cydonia condita 2.317.b.20
Trochisci de kalauslij 2.317.b.20
Trochisci de spodio 2.317.b.21
Trochisci de seminibus 2.317.b.21
Trochisci de diascramenton 2.317.b.22
Trochisci dicti piper 2.327.b.3
- Ventris solationi aquose confert*
Plantaginis semen 2.347.b.48
- Ventris fluxui cum sanguine & sanie*
confertentia composita
Trochisci de diascramenton 2.317.b.25
Trochisci de lacca 2.317.b.25
Ventrem resoluit aqua salis ammoniaci 1.116.b.25
Ventrem soluendum uehementer non esse astate & hyeme 1.197.b.24
Ventrem soluere super ventris solutionem est timorofum 1.202.a.66
Ventrem que soluunt plurima sunt calida 1.202.b.44
Ventrem resoluit aer frigidus 1.213.a.63
Ventrem retineri phlebotomia 1.218.b.55
Ventrem humefat somnus 1.723.b.12
Ventrem nec restrictum, nec fluidum nimis esse debere in apostemate calido hepatis 1.773.b.59
Ventrem soluit pluviarum multitudo 1.813.a.29
Ventrem soluit aufter 1.813.a.29
Ventrem soluunt regiones meridionales 1.813.a.30
- Ventrem leniunt*
Bellirici 1.28.a.46
Cepae decoctio 1.287.b.13
Cafens non salitus 1.289.a.13
Cerebrum 1.289.b.57
Cicer 1.291.a.46
Carnes pingues 1.296.b.32
Ficus humida 1.323.a.1
Carduus 1.331.b.26
Storax 1.340.a.31
Mel cannarum 1.361.a.29
Mori foliorum succus 1.361.b.55
Syrupus de numphare 1.364.b.64
Oliua cum muria 1.370.a.13
Ostraci caro 1.371.b.16
Pix 1.374.a.40
Piscium ius 1.376.a.58
Penidij 1.376.b.55
Papaueris semen 1.379.b.50
Persica matura 1.380.a.17
Panis opurus, et fermentatus 1.380.b.14
Raphanus 1.83.a.20
- Squilla semen cum melle* 1.385.b.44
Storax cum terebinthina 1.386.b.43
Spinachia 1.387.b.5
Serapinum 1.394.b.44
Beta 1.399.a.9
Sebesten 1.396.a.31
Itria 1.402.b.16
Manna 1.404.b.35
Viola syrupus 1.408.a.13
- Ventrem lenientia composita*
Hiera picra 2.317.b.7
Confectio inda 2.317.b.7
Syrupus de prunis 2.317.b.7
Baelium 2.317.b.7
Pilule de capsia 2.317.b.8
Trochisci 2.317.b.8
Confectio de alijs 2.317.b.8
Diaireos 2.329.a.22
- Ventrem soluientia composita*
Elethuarium alsechereben 2.288.b.21
Diaphanicon 2.288.b.59
Diaconiten sol. 2.290.b.29
Elethuarium 2.292.b.62
Trochisci Andromachi 2.305.b.37
Pilule stomachice alchindi 2.317.b.9
Pilule ad melancholiam 2.317.b.10
Pilule de capsia 2.317.b.10
Hiera Gal. 2.317.b.10
Pilule de euphorbio 2.317.b.11
Hiera Philagrius 2.317.b.12
Elethuarium Cesaris 2.317.b.12
Seberearen 2.317.b.13
Pilule filij Albarith 2.317.b.13
- Ventrem laxant*
Abfintium 1.260.b.30
Asarum 1.261.a.65
Blatta bizantia cum aceto 1.278.b.37
Ventrem debilem quum cibatur, & non additur pulsus eius, tunc non cures eum 1.812.b.64
Ventrem debilem habens quomodo moriatur 1.812.b.67
per ventrem aliquando res egeri plures numero, & existimari quod sit curati 1.815.b.3
ad ventrem retinendum caliditas adiuvat 1.816.a.7
ventrem retinet quandoque vinum antiquum purum 1.816.a.10
ventrem statim retinet leporis coagulum 1.816.b.24
ventrem retinet balneatio cum aqua calida 1.835.a.29
- Ventrem astringunt*
Anisum quandoque 1.259.b.31
Acacia 1.261.a.22
Auellan cortex 1.266.b.8
- Acetosa, & semen eius* 1.270.a.64
Aqua frigida ualde 1.272.b.35
Aqua aluminosa 1.272.b.41
Amylum solum, & cum lentibus 1.272.b.55
Altheae gumma 1.276.b.57
Palma 1.281.b.13
Cucumer indus 1.282.a.31
Adiantum secundum aliquos 1.283.a.56
Citri acetosiras 1.286.a.56
Camphora 1.291.b.46
Coriandri semen torrefactum 1.294.b.56
Anium carnes asate, aut non asate 1.296.b.27
Siliqua sicca 1.306.a.5
Aspalathus 1.308.a.40
Endiuia comesta cum aceto 1.311.a.65
Paeonia cum syrups ponticis 1.377.b.58
Pini cortex 1.378.a.43
Pulmo 1.378.b.45
Persica immatura 1.380.a.18
Panis azymus 1.380.b.16
Ryzum 1.380.b.46
Rubus 1.382.a.61
Squinanthum 1.386.a.21.5E
Lini semen frixum 1.387.b.42
Sanguis hirci, capre, & cameli exsiccatius 1.388.b.51
Sumach 1.395.b.30
Xyloaloes 1.411.b.1
Zurumbet 1.412.a.8
Glans 1.323.b.23
Galia aromatica 1.328.a.13
Carduus cum vino 1.331.b.27
Ladanum cum uino antiquo 1.343.b.48
Storax siccum 1.344.a.34
Lac decoctum 1.247.b.52
Lac in quo extincti sunt carbones, aut lapis, aut ferrum 1.348.a.6
Lens decocta 1.349.b.27
Lupinus 1.350.a.67
Lentiscus 1.351.a.61
Myrtus 1.352.a.62
Azyroalani chebuli, & indi cum oleo 1.353.b.25
Plumbum adustum 1.356.a.29
Morum salitum 1.361.b.48
Nux, praecipue friza 1.362.b.6
Opium 1.366.b.16
Ona cocta in aceto 1.367.a.30
Olibanum 1.370.b.36
Crura uaccina adusta 1.371.a.16
Hordei sauib 1.371.b.83
Pyrus 1.374.b.64
- Ventrem retinentia composita*
Elethuarium de zingibere 2.292.b.9
Mina de cydonijs 2.297.b.41
Syrupus de agresta 2.298.b.24
Cydonia condita 2.301.b.26

I N D E X

Ventrem astringit complexio frigida, et calida 1.850.b.29
uentrem lubricantia quæ 1.846.b.11
uentrem uermes perforasse, viderunt quidam 1.851.b.60
in ventre sanguini coagulato naturam succurrere signa 1.815.a.65
in ventre sanguinis coagulati signa 1.815.a.62
in uentrem casus, & proiectionis curatio 1.855.a.40
uentrem calefacit frigus 1.856.b.55
uentre, & intestinis perforatis ab ulcere uixisse quendam 2.811.a.1
uentre vacuo rectius est ut eueniat febris, ne occupetur natura cum alia materia, quam cum materia ægritudinis donec expellat eam 2.59.b.66
ventres morientium crescunt cum anhelitu 2.90.a.10
uentriculus. vide Stomachus
uentriculi inflationi maxime auxiliari castoreum 1.737.b.12
uentriculi os uermes infrigidant 1.852.a.20
verus, vide Coitum
uerberati materia trahitur ad cutem 2.149.b.62
uerberati cum flagellis curatio 2.151.b.40
uerberationibus multiplicantur glandulae 2.150.b.6
uerberationis uestigia uelociter delet oleum de lilio 2.168.a.3
uer secundum medicos quod 1.97.a.1
uer septentrionale hyemi meridiana superueniens corporibus confert 1.99.a.35
uer humidum ualde hyeme sicca ualde superueniens confert 1.99.a.40
uer complexionem suam seruans complexionis sanguinis & spiritus melius est alijs temperibus 1.100.a.58
uer licet temperatum sit declinat tamen ad caliditatem parumper sopitam 1.100.a.60
uer rubificat colorem 1.100.a.63
uer non resoluit ut astra 1.100.a.64
uer quum prolongatur, æstui morbi pauci fiunt 1.100.b.8
uer phlegmatis materiam monet in phlegmaticis propterea accedit in eo apoplexia, paralysis, & iuncturarum dolores 1.100.b.20
uer pueris conueniens est 1.100.b.30
uer hyemi meridionali quum superuenit, astra ualde æstiuosa, quid expectandum 1.102.a.30
uer pluuium & meridionale quum fuerit, & hyemi septentrionali superuenit quid expectandum 1.102.a.47
uer siccum post hyemem siccam, malum 1.102.b.38
uer est, cum nubes cadunt de montibus 1.211.a.56
ueris complexio est temperata non autem

calida & humida 1.97.a.23
ueris tempore quod resoluitur plus est eo, quod euaporat 1.98.a.9
uer æquale esse inter humiditatem & siccitatem oportet, sicut est temperatum inter caliditatem & frigiditatem 1.98.a.37
ueris nox non multum a diei sui ipsius æqualitate longe 1.98.a.61
ueris frigiditatem non tantum sentiunt corpora ut autumnii frigiditatem 1.98.b.4
ueris morbi qui 1.100.a.67
ueris ægritudines quæ auertant 1.100.b.25
ueris regimen 1.190.a.25
in uere resolutio aeris fortior est quam uaporatio 1.58.a.9 & 23
uere ægritudines chronice mouentur 1.100.a.67
uere qui morbi apti sint corripiri 1.100.b.6
uere apoplexia paralysis & iuncturarum dolor cur accidat 1.100.b.20
uere euacuandum 1.100.a.26
uere uomitus pronocandus 1.100.a.29
uere frequentius generantur uariolæ quam in hyeme 2.72.b.32
ueritas prima est omnium bonorum uini formis, & prima manatio 2.334.b.15
aueritate prima uita, & quæcumque per seclio, & omne bonum est 2.334.b.43
uermes a phlegmate generantur 2.399.a.39
uermes uentris autumnii tempore multiplicantur 1.101.b.24
uermes longi infantium uentris quibus medicantur 1.169.a.60
uermes famem aliquando excitant 1.719.a.66
uermes si super umbilicum fuerint, administranda ea, quæ bibuntur 1.847.b.6
uermes si fuerint apud umbilicum, & sub eo, clysteria imponenda 1.847.b.8
uermes cur generati 1.851.a.1
uermes ex quibus cibentur 1.851.a.10
uermes non generantur a cholera nigra 1.851.a.14
uermes non generantur a cholera rubea 1.851.a.14
uermes non generantur ex sanguine 1.851.a.20
uermes ex quo generentur 1.851.b.12
uermes cur remaneant parui 1.851.b.17
uermes in intestinis superioribus ex qua humiditate generentur 1.851.b.22
uermes in intestino recto ex qua humiditate fiant 1.851.b.24
uermes in monoculo ex qua humiditate fiant 1.851.b.25

uermes in colon intestino ex qua humiditate fiant 1.851.b.26
uermes longi a qua humiditate fiant 1.851.b.26
uermes longi quandoque perueniunt ad summam, quæ est ultra cubitum 1.851.b.27
uermes lati a qua humiditate fiant 1.851.b.28
uermes rotundi a qua humiditate fiant 1.851.b.28
uermes rotundi, & lati fortasse non generantur, nisi in colon, & monoculo 1.851.b.30
uermes parui a qua humiditate fiant 1.851.b.33
uermes commouentur in sero, & pluuium in hora somni 1.852.a.33
uermes parui cur sint minus nocui 1.851.b.37
uermes parui, si magnificantur, sunt deteriores omnibus 1.851.b.40
uermes longi non sunt in malitia lateris 1.851.b.43
uermes parui sunt uehementioris expulsionis 1.851.b.48
uermes longi sunt uehementioris fixationis 1.851.b.48
uermes faciunt accidere putrefactionem, causa febris 1.851.b.64
uermes faciunt accidere colicam 1.852.a.12
uermes uehementer rapiunt cibum 1.852.a.17
uermes quandoque generant bolissimum 1.852.a.18
uermes generant oris stomachi uiridis casum 1.852.a.19
uermes infrigidant os stomachi 1.852.a.20
uermes in qua ætate plurimum generantur 1.852.b.23
uermes rotundi in qua ætate plurimum generantur 1.852.a.28
uermes cur plurimum generantur in autumno 1.852.a.30
uermes in febribus excreti uini, non sunt uehementis malitia 1.852.a.37
uermes in febribus excreti morui, sunt signum malum 1.852.a.40
uermes diligunt unctiuosa dulcia 1.853.a.37
uermes curantur melius cum cibis hora uacuitatis uentris 1.853.a.40
ut uermes necentur stomachi linimentum 1.853.a.52
uermes quando interficiendi cum styptis annaris 1.853.b.9
in uermium generatione est inuamentum 1.808.b.43
uermium species quatuor 1.851.a.41
& b.4
uermium generatio iuxta quod diuersificetur 1.851.b.5
uermium generatio unde 1.850.b.64
Verum

INDEX

- Vermium materia est phlegma, quando calescit, & putrescit, & multiplicatur in intestinis et remanet in eis* 1.851.
a.27
- Vermium latorum materia est vehemens, putrefactionis* 1.851.b.44
- Vermium exitus in febribus cum egestione, non est significatio bona* 1.851.a.41
- Vermium exitus cum vomitu significat humores malos in stomacho* 1.852.
a.47
- Vermium signa* 1.852.a.62
- Vermium longiorum signa* 1.852.b.41
- Vermium signa distinctiva* 1.852.b.38
- Vermium latorum, & rotundorum signa* 1.852.b.56
- Vermium paruorum signa* 1.852.
b.63
- Vermium curatio* 1.853.a.13
- Vermium vapor infert nocumentum uenensum* 1.853.a.26
- de Vermium curatione est refectionis appetitus, quum cadit* 1.853.a.65
- Vermium cum ventris fluxu curatio* 1.854.a.60
- Vermium paruorum curatio* 1.854.
b.11
- Vermium venenosorum punctura confert*
- Aristolochia longa cum vino* 1.269.
a.23
- Asa* 1.270.a.25
- Aqua marina* 1.272.b.50
- Ameos* 1.273.a.27
- Abroborum* 1.275.b.2
- Adeps porcina* 1.275.b.64
- Allium* 1.276.b.3
- Althaea cum aceto, & oleo linita* 1.276.b.59
- Asphodelus* 1.277.a.35
- Agaricum* 1.278.a.60
- Cinnamomum* 1.289.b.33
- Chamaedrys* 1.292.a.61
- Cyminum, & proprie sylvestre cum vino* 1.293.a.61
- Caro ranae* 1.296.b.39
- Calamentum* 1.299.b.53
- Dozonicus* 1.308.a.1
- Platani fructus recens* 1.308.b.45
- Endiua* 1.311.b.2
- Euphorbium* 1.312.a.35
- Ericij caro* 1.312.b.33
- Enula* 1.313.a.43
- Vitis alba radix* 1.319.b.31
- Physicum proprie decoctum cum vino fori* 1.320.b.3
- Poly maioris decoctio* 1.373.b.15
- Piper cum oleo* 1.377.a.40
- Rubra tinctorum stipites cum folijs* 1.382.b.29
- Raphani semen* 1.383.a.37
- Reubarbarum* 1.384.a.33
- Rana com sita cum oleo, & sale* 1.385.a.30.48
- Stercus caprarum cum aceto* 1.390.
b.13
- Serapinum* 1.394.b.48
- Testudo marina* 1.404.a.14
- Vermis olerum* 1.409.a.12
- Zingiber* 1.411.b.62
- Zurumbet* 1.412.a.10
- Vermium materia est chymus corruptus* 1.855.a.24
- Vermium vlcerum curatio* 2.163.
b.17
- Vermes terra lac augere* 1.165.
b.60
- Vermes habentibus si adest febris, accidentia sunt fortia, & maligna, & cur* 1.851.b.50
- Vermes perforasse uentrem, uidere quidam* 1.851.b.60
- Vermes quae nocumenta insequantur* 1.852.a.8
- Vermes aliquando inducere tremorem cordis* 1.852.a.22
- Vermes educit quandoque labor, et exercitium vehemens* 1.852.a.34
- Vermes habentibus accidunt accidentia charabitus* 1.852.b.10
- Vermes habentibus omnibus confert, ut sorbeant aliquid aceti in tempore somni* 1.853.a.2
- Vermes habentibus acetum conuenit* 1.853.a.2
- Vermes habentibus conuenientes sunt medicinae calidae in tertio gradu* 1.853.a.26
- Vermes interficientia exhibenda in lae, aut sano mellis* 1.853.a.42
- ad vermes quum bibuntur medicinae quid agendum* 1.853.a.59
- Vermes interficientia, & extrahentia* 1.853.b.1
- Vermes, & proprie longos necantia simplicia & calida* 1.853.b.42
- Vermes necantia composita calida* 1.854.a.2
- ad uermes mirabilis est ualde succus enulae recens* 1.854.a.30
- Vermes interficientia frigida* 1.854.a.48
- Vermes necat apij semen efficaciter* 1.854.a.50
- Vermes, & fluxum uentris simul qui habet, conuenit ei succus arnoglossae* 1.854.a.60
- Vermes interficere melon dicitur, & solutione educit illos* 1.854.a.67
- Vermes interficientia clysteria acuta* 1.854.b.35
- ad Vermes emplastra* 1.854.b.54
- Vermes habentium uictus* 1.855.a.7
- Vermes medicinae quae educunt, extrahunt satum* 1.941.b.11
- Vnguis albedini conferunt*
- Thymus* 1.331.a.3
- Cartamum indum* 1.326.a.49
- Granati radices cortex cum vino* 1.329.a.13
- Lupinus decoctus, & linitus super*
- sumen, & deglutitus cum melle, aut potatus cum aceto non adest* 1.350.a.58
- Mezerion* 1.355.a.35
- Myrrha* 1.358.a.35
- Nux* 1.362.b.12
- Nasturtium* 1.363.b.16
- Syimbrium* 1.365.b.12
- Oleum de cherna* 1.369.a.16
- Origanum* 1.370.b.64
- Portulacae succus* 1.371.b.65
- Polium* 1.373.b.12
- Poma assata* 1.379.a.36
- Laetuca asini* 1.399.b.45
- Thymum* 1.405.b.60
- Vermes educunt*
- Bitumen iudaicum* 1.285.b.12
- Cantharides* 1.307.a.47
- Fax adusta cum gumma pini* 1.315.
a.34
- Ranunculus* 1.337.a.62
- Pix* 1.374.a.7
- Vermes extrahit*
- Allium* 1.276.a.57
- Baurach* 1.280.b.46
- Vermes interficiunt*
- Abinthium* 1.260.b.17
- Ammoniacum* 1.262.a.41
- Baurach* 1.280.b.49
- Cicer* 1.291.a.51
- Carni* 1.293.b.5
- Capparis* 1.293.b.64
- Caulis semen cum aqua lupinorum* 1.294.a.45
- Calamentum proprie sylvestre* 1.299.b.35
- Cordumeni* 1.300.a.19
- Centaurea* 1.300.b.32
- Cedrus* 1.301.a.46
- Costus* 1.301.b.26
- Calcanthum* 1.302.a.39
- Menta* 1.360.b.35
- Nyx indica* 1.365.a.11
- Nigella* 1.365.b.57
- Olium cum ruta* 1.371.a.17
- Petroleum* 1.375.a.45
- Persica & eorum folia* 1.381.a.14
- Ruta* 1.382.a.15
- Vermes uenenosos fugant*
- Cedrus cum adipe cervi* 1.301.a.56
- Galbanum* 1.318.b.9
- Gagates* 1.329.a.64
- Medulla, proprie cervi* 1.360.a.8
- Nigelle suffumigatio* 1.365.b.63
- Synapis fumus* 1.401.b.20
- Vermi sanguis non est proportionalis* 1.851.a.22
- ex Vermibus raro euacuatur corpus* 1.808.b.12
- a Vermibus deglutendi difficultatis historia* 1.691.b.18
- a Vermibus eleuantur uapores mali ad cerebrium, & nocent ei* 1.851.b.63
- a Vermibus quandoque generatur fames canina* 1.852.a.16

INDEX

- bus, regionibus, & ventis septentrio
nabilibus 1.880.b.49
- vesica dolores multiplicatur in tem-
poribus frigidis 1.880.b.51
- vesica apostematum calidorum causa.
1.883.a.34
- vesica apostematum calidorum signa. 1.
883.b.63
- vesica quod apostema calidum deterius
1.883.b.12
- vesica in apostemate signum mortale.
1.883.b.15
- vesica in apostemate signum bonum. 1.
883.b.17
- vesica apostematis maturi signa. 1.
883.b.21
- vesica apostematis eruptionis signa. 1.
883.b.23
- vesica apostematum curatio. 1.883.b.
35
- vesica exiturarum species. 1.883.b.
27
- vesica dubellati signa 1.883.b.18
- vesica aludubellati curatio. 1.884.a.
19
- vesica apostematis duri causa. 1.884.
b.23
- vesica apostematis duri signa. 1.884.
b.31
- vesica apostematis duri curatio. 1.884.
b.43
- vesica ulcerum causa 1.884.b.56
- vesica vulnera, & ulcera succedunt,
cui vrina assidue fit acuta. 1.884.
b.61
- vesica ulcera sunt diffusiora plurimum
quam ulcera renum 1.884.b.63
- vesica ulcerum signa 1.885.a.3
- vesica, & renum ulcerum signa com-
munia 1.885.a.12
- vesica ulcerum curatio 1.885.a.21
- vesica ulcerum praeservatio. 1.885.a.
35
- vesica scabiei signa 1.885.b.53
- vesica scabiei curatio 1.885.b.60
- vesica dislocationis causa. 1.886.b.9
- vesica mollificationis causa. 1.886.b.
10
- vesica mollificationem, & dislocationem
quandoque sequitur difficultas uri-
ng 1.886.b.16
- vesica mollificationem, & dislocationem
quandoque sequitur vrinae emissio in-
voluntaria 1.886.b.18
- vesica dislocationis, & mollificationis
curatio 1.886.b.23
- Vesica mollificationi conferentia
composita
- Hiera Gal. 2.317.b.56
- Tryphera de scoria 2.317.b.57
- Tryphera alia 2.317.b.57
- Tryphera magna 2.271.b.45
- Hiera Gal. 2.285.b.3
- Tryphera de scoria ferri. 2.289.a.
53
- Oleum nardinum 2.311.a.4
- vesica dislocationis cuius curatio diffici-
lis 1.886.b.24
- vesica dislocationis a complexione para-
lytica curatio 1.886.b.27
- vesica dolorum causa 1.887.a.25
- vesica dolores multiplicatur, cum sus-
stat septentrio 1.887.a.30
- vesica in dolore mortis in xv. die signa.
1.887.a.34
- vesica in dolore, quae observanda. 1.887.
b.7
- Vesica doloribus conferunt
- Chamaemille vapor 1.287.a.14
- Iuube 1.336.b.35
- Plantaginis folia cum vino. 1.345.
a.52
- Morocethus 1.345.b.12
- Narvisus 1.333.b.65
- Nenupharis semen 1.364.b.58
- Oleum amygdalinum. 1.369.a.18
- Portulaca 1.372.b.58
- Paeoniae radix 1.378.a.6
- Rubarbarum 1.384.a.30
- Partenium 1.407.a.51
- Vesica doloribus conferentia
composita
- Theriaca magna 2.266.a.1
- Mybridatum 2.268.b.23
- Sotira confectio 2.270.a.4
- Athanasia magna 2.277.b.18
- Diacurcuma Gal. 2.277.b.67
- Dialacca magna 2.278.a.16
- Philonium Romanum 2.278.b.6
- Trochisci alchebengi 2.305.a.28
- Oleum de hasee 2.311.b.24
- Oleum 1.313.a.22
- Theriaca 2.317.b.41
- Mybridatum 2.317.b.42
- Theriaca Esdra 2.317.b.42
- Theriaca Auic. 2.317.b.42
- Confectio alchebengi 2.317.b.43
- Electuarium de aniden. 2.317.b.
43
- Vesica, & renum doloribus conferen-
tia composita
- Confectio alchebengi. 2.317.b.
49
- Nux condita 2.317.b.50
- Oleum de florace 2.317.b.50
- Electuarium ad dolores amborum.
2.317.b.47
- vesicae debilitatis causa 1.887.a.39
- vesicae ventositatis causa. 1.887.a.53
- vesicae ventositatis signa. 1.887.a.60
- vesicae ventositatis curatio. 1.887.a.
64
- vesicae virtutis sensibilis nocumentum.
1.889.a.41
- vesicae virtutis motus nocumentum. 1.
889.a.47
- vesicae virtutis naturalis nocumentum.
1.889.a.54
- vesicae debilitatis sensus signum. 1.890.
a.24
- vesicae expulsiue debilitatis signum. 1.
890.a.26
- vesica lacerti mollificationis signa. 1.
890.a.28
- vesica lacerti spasmus signum. 1.890.a.
32
- vesicae sanici curatio 1.890.a.63
- vesicae paralytis curatio 1.891.a.46
- vesicae uena non sunt exposita scissioni.
1.897.b.64
- vesica collum est longum in uiris, breue
in mulieribus 1.910.b.7
- Vesica conferentia composita
- Confectio zebemirem magnum. 2.
273.a.11
- Confectio Gal. 2.273.b.66
- Confectio 2.281.b.60
- Scoria decocta 2.290.a.3
- Oleum nardinum 2.311.a.3
- Oleum de hasee 2.311.b.10
- Trochisci alchebengi. 2.317.b.46
- Oleum de cherua 2.317.b.46
- Pilula ad frigus renum. 2.317.b.
47
- Trochisci regales 2.317.b.47
- Electuarium ad dolores renum, &
vesicae 2.317.b.47
- Confectio Hermetis 2.317.b.48
- Diacurcuma 2.317.b.49
- Vesica lapidi conferunt
- Asini siluestris urina 1.270.b.24
- Abrotanum 1.274.b.62
- Chamaemilla 1.287.a.12
- Ciceris nigri decoctio cum oleo a-
mygdalino, & raphano, & apio.
1.291.a.39
- Cubebe 1.292.b.40
- Pini granum. 1.323.b.61 & 326.
b.56
- Lapis serpentis 1.340.b.48
- Nigella cum melle, & aqua. 1.365.
b.60
- Gumma pruni 1.372.a.65
- Spongiae lapis 1.387.a.36
- Vitrum adustum bibitum cum vino
1.409.a.45
- Vesica lapidi conferentia
composita
- Theriaca 2.317.b.63
- Mybridatum 2.317.b.63
- Theriaca Esdra 2.316.b.63
- Homorusia 2.317.b.64
- Dialacca 2.317.b.64
- Diasulfur 2.317.b.64
- Pilula in x tracta. 2.317.b.65
- Vesica lapidem frangentia
composita
- Theriaca magna 2.266.a.2
- Mybridatum 2.268.b.23
- Confectio zebemirem magna. 2.273.
a.11
- Dialacca magna 2.278.a.16
- Confectio imperialis 2.282.b.39
- Lepus combustus 2.331.b.40
- Trochisci 2.331.b.64
- Vesica frigori conferentia
composita
- Theriaca 2.317.b.41
- Mybridatum 2.317.b.42
- Theriaca Esdra 2.317.b.42
- Theriaca Auic. 2.317.b.42
- Confe-

I N D E X

- Confectio alkekengi* 2.317.b.43
Electuarii de aniden. 2.317.b.43
Trochisci alkekengi 2.317.b.54
Vesicae caliditati confert
Oleum de lacurbita 2.312.b.41
Vesicae superfluitates promocat
Sotira confec. 2.270.a.8
vesica in vlceribus quandoque associa-
tur dolor, cui est commotio omni ho-
ra, sicut parturientis 1.871.b.27
vesica, quae egritudines accidunt. 1.880
b.27
vesicae quandoque cerebrum communi-
care 1.880.b.35
vesicae hepar communicare. 1.880.b.
40
vesicae propter frigus multoties accidit
hydropisis 1.880.b.41
Vesicae bona sunt
Apium 1.271.a.31
Cyperus 1.297.a.62
Oleum cydonij 1.299.a.10
Cucumer 1.304.a.13
Feniculum terrenum, & fluuiiale. 1.
321.b.3
Ficus 1.322.b.64
Zuccarum albular 1.413.b.37
vesicam sanari significat quandoque hy-
postasis peraloides 1.157.b.48
vesicam ne pus vlceret cauendum in
hepatis dubellati 1.772.b.57
vesicam, & crinae motus quando pus
ulcerat in hepatis dubellati, quae vi-
dua ratio 1.773.b.5
ad vesicam phlegma precipitari peius
est, quam ad semur 1.782.a.14
ad vesicam phlegma ferri non esse inui-
le contra Gal. 1.782.a.18
ad vesicam puris in pectore expulsio. 1.
782.a.23
vesicam antiqui nominauerunt cystim
maiolem 1.792.a.2
vesicam cur Deus excelsus creauerit.
1.880.a.25
vesicam calefacientia 1.880.b.55
vesicam infrigidantia 1.880.b.64
Vesicam purgant
Apium 1.271.a.20
Amygdalarum amararum oleum.
1.271.b.65
Anni 1.273.a.20
Pini granum 1.326.b.53
Solatri stupefactui semen. 1.397.b.
52
Vesicam mundificantia composita
Mythridatum 2.317.b.51
Theodoricon 2.317.b.52
Anacardium 2.317.b.52
Hiera Aui. 2.317.b.52
Electuarium de ambra. 2.317.b.53
Vesicam calefacientia composita
Oleum de storace 2.311.a.30
Oleum de lilio 2.311.a.57
in vesica sanguinis congelationis signa.
1.880.a.10
in vesica sanguinis congelationis signa.
1.885.a.10
in vesica sanguinis congelationis cura-
tio 1.885.a.21
in vesica sanguine congelato parum sit
cuasio 1.890.a.14
in vesica scissuram facit possidere fetus
grauitas 1.938.b.45
de vesicis, & inflationibus. 2.116.a.
26
vesica quomodo fiat 2.116.a.29
vesica fit secundum duos modos. 2.116
a.28
vesicae quandoque fiunt ex aquositate
sanguinis, quae facit pus sub cute. 2.
116.a.33
vesicarum, & inflationum cura. 2.116.
a.40
vesicarum vlceribus conuenientia medi-
camenta 2.116.a.58
vesicantia quae 1.974.a.45
vesicationis ab igne prohibitio. 2.154.
a.20. & 51
vespa est calida complexionis, & tamen
mutificatur in hyeme. 2.215.b.10
vespa est vehementioris calefactionis,
quam apis 2.229.b.4
vespa quaedam habet aculeos plurimos,
& interficat 2.229.b.6
vespe morsus nocumenta 2.229.b.8
vespa magna sunt maioris cautela pror-
sus, & magis perniciofa. 2.229.b.8
vespe magna morsus fortasse perducit
ad spasum 2.229.b.10
vespe morsus cura 2.229.b.18
Vespa punctura conferunt
Ocymum fluuiiale 1.283.b.39
Malua 1.306.b.2
Laurus 1.351.b.54
vespa grossa percussio choleram gignit
1.793.a.57
vespa quibus effugantur 2.214.b.22
ad Vespas confert
Endiua 1.311.b.3
Sylimbrium cum oxymelle. 1.364.b.
19
Sal cum aceto, & melle 1.391.b.49
vespertilionum oleum 1.777.b.6
vesligia ulcerationis, & verberationis
velociter delet oleum de lilio. 2.168.
a.3
vesligiorum nigrorum cura. 2.242.
a.5
vesligiorum percussiois cura. 2.242.
a.6
vesligiorum vlcerum, & vulnorum era-
dicatio 2.167.b.51
vesligiorum ulcerum cura. 2.242.a.
51
vesligiorum variolarum cura. 2.242.
a.51
uillus ratio. vide regimen
uillus ratio pro temporum & regionum
ratione, qua insistentum. 2.393.a.
27
uillu tenui resoluuntur multi longi mor-
bi praeter febres 1.197.a.25
uigilia quando noceat 1.714.b.2
uigilia superflua quibus noceat. 2.356.
a.19
uigilia, vel inquietudinis superflue in se-
bribus regimen 2.36.a.38
uigilia, & somni signa in crisi. 2.92.b.
31
uigilia causa est corruptio cerebri qua-
litercunque fit 2.92.b.33
uigilia inuamenta, & nocumenta. 2.
380.b.25
uigilia superflua nocumento quibus me-
dendum 2.369.b.45
uigiliam esse sicut motum. 2.354.b.
54
a uigilia impeditur digestio. 1.724.a.
37
uigilia faciunt cadere virtutem. 2.50.
b.6
uigilia multa cerebri complexionem
corrumpunt aliquo siccitatis modo,
& debilitant ipsam 1.110.a.1
uigilia multa humores adurunt. 1.110.
a.3
uigilia acutos morbos pariunt. 1.110.
a.4
uigilia famem excitant 1.110.a.9
uigilia digestuam imminuunt. 1.110.
a.11
uigilia temperate calefaciunt. 1.121.
b.51
uigilia exsiccant 1.122.b.25
uigiliae multae & multa sollicitudo agra-
bilis signum est 1.137.b.35
uigilia, & exercitium, & similia illis de-
bitant cor cum resolutione. 1.674.
a.13
uigilia superflua cur uehementem famem
commoueat 1.719.b.22
uigilia resoluunt superfluitates. 1.836.
a.23
uigilia corrumpunt humores quando-
que, & adurunt 1836.b.25
uigiliarum infantis curatio. 1.168.b.
50
uigiliae facit camphora. 1.291.b.42
Uigilis confortentia composita
Alchibubelongi magnum. 2.280.b.3
uilli longi attritioni seruiunt. 1.31.b.
65
uilli latitudinales expulsi, non seruiunt. 11
31.b.66
uilli transuersi retentioni seruiunt. 1.31.
b.67
uillorum species omnes, quae membra ha-
beant 1.32.a.6
uilli laxi in membris habentibus duas
tunicas semper in extrinseca sunt tu-
nica 1.32.a.4
uilli longi & transuersi in habentibus
duas tunicas semper sunt in intrinse-
ca tunica 1.32.a.6
uilli longi in habentibus duas tunicas
protenduntur magis ad intrinsecam
superficiem 1.32.a.7
uillis longitudinalibus attractio perfici-
tur 1.690.a.22
uillis latitudinalibus perficitur expul-
sio 1.690.a.27
uillorum

I N D E X

- Villorum longitudo plurimum est cum longitudine corporis* 2.122.a.23
uinum uicinum est naturæ sanguinis 1.113.a.24
uinum est nutrimentum tenue, & multum 1.113.a.45
uinum quosdam fortes facit, & quosdā debilitat 1.146.a.50
uinum uelociter in spiritum conuertitur 1.146.a.55
uinum post cibum oppilationes facit 1.176.b.55
uinum album & subtile calefactis bonum est 1.179.b.29
uinum album subtile, & aquosum humectat & dolorem capitis alleviat, qui ex ardore est stomachi 1.179.b.31
uinum grossum & dulce melius est illi, qui uult esse pinguis & fortis 1.179.b.36
uinum uetus rubrum melius est frigidis & phlegmaticis 1.179.b.38
uinum bibendum non est nisi postquam cibis digestus fuerit, & descenderit 1.179.b.43
uinum cholera uel ea abundantibus confert 1.179.b.53
uinum odoris & saporis boni magis confert 1.179.b.57
uinum capiti noxam si attulerit, quid agendum 1.180.a.21
uinum stomachum si offenderit, quid agendum 1.180.a.25
uinum uetus est quasi medicina, & est pauci nutrimenti 1.180.a.32
uinum melius, quod 1.180.a.36
uinum ablutum quomodo fiat 1.180.a.41
uinum mistum uelocius inebriat 1.180.a.50
uinum multum quibusdam in bilem uertitur, quibusdam in stomacho acefcit 1.180.a.62
uinum album & tenue maturat & pro uocat 1.184.a.63
uinum post cibum ex rebus est magis impediens 1.176.b.52
uinum post cibum, cibum non digestum penetrare facit 1.176.b.54
uinum penetrat uelociter 1.195.b.20
uinum temperate bibitum in humectando est forte 1.201.a.51
uinum mixtum in humectando est forte 1.201.a.51
uinum album commixtum, subtile pro uocat sudationem 1.17.a.45
uinum aperit condensationem cutis par uam, in magna uero ab eo abstinentium 2.17.b.11
uinum plurimum commixtum maxime confert post balneum in tertiana putra 2.40.a.62
uinum nigrum forte confert intestinis egredientibus 2.145.a.58
uinum cum opio mixtum facit magis operari ipsum 2.106.a.39
uinum antiquum plurima quantitatis est mirabile ad nocumēta opij 2.206.a.63
uinum in ieiunio potatum extenuat 2.261.a.17
uinum aromaticum aufert factorem congestionis 2.255.b.23
uinum spiritus reficit 2.339.a.58
uinum quibus obsit 2.355.a.65
uinum letitiam multiplicat, & curat 2.336.b.4
uinum dulce aperit oppilationem pulmonis uehementer, sicut ipsum uehementer generat oppilationem hepatis 1.623.b.23
uinum est nutritium spiritus 1.638.a.45
uinum dulce quibus agitudinibus conueniat, & quibus non 1.660.b.49
uinum aquosum est confortans uirtutē plusquam aqua, et in potu ipsius sunt incisio, & subtilitatio 1.660.b.58
uinum nigrum est nutritilius, & humorum resolutionem prohibens, & reducens spiritum in essentia sua 1.682.b.3
uinum grossum, & dulce est inflatiuum 1.736.a.39
uinum dulce cur hepar oppilet 1.755.a.62
uinum dulce pectoris oppilationem cur abstergat 1.755.a.64
uinum dulce cur hepatis amicum 1.755.a.66
uinum odoriferum cui hepatis conueniat 1.755.b.64
uinum famem sedat 1.720.a.67
uinum in qua fame inutile 1.720.a.64
uinum prohibet putrefactionem 1.761.b.40
uinum senibus conueniens quale 1.187.b.32
uinum antiquum purum quandoque uetrem retinet 1.816.a.10
uinum quale in hydropisi frigida bibendum 1.790.b.4
uini utilitates 1.179.b.59
a uini repletionem, quid agendum 1.180.a.11
uini noui noxa 1.180.a.33
ex uini potu mordicatio cui accidit, quid agendum 1.180.a.45
uini & aqua usus 1.179.a.46 & deinceps
uini potus ieiunio & a motu forti cerebrum valde offendit 1.180.a.55
uini noxa maior est in cerebro 1.180.b.4
uini nutrimentum dissoluitur cito 1.195.b.27
uini puri in ieiunio nocumenta, & cura 2.205.b.41
uini intempestiue sumpti nocumenta 2.355.a.38
uini largioris potus symptomata & reificatio 2.368.a.16
uini potentis nigri nocumenta, & remedia 2.368.a.44
uini tenuis potus nocumenta, & remedia 2.368.a.58
uini austeri potus nocumenta, & reificatio 2.368.b.3
uini in ieiunio epoti nocumenta & remedia 2.368.b.13
uini potus anhelosis nocumentis quibus occurratur 2.368.b.50
uini potus in ophthalmia nocumentis quomodo subueniendum 2.368.b.58
uini potus super ebrietatem symptomata 2.369.a.20
uini ueteris potum interdum interficere 1.722.a.34
a uini potu, in quo mortua sunt uipera, sitis qualis 1.722.b.18
uini potus post cibum trahit cibum nondigestum ad hepar 1.765.a.13
uini passi recentis potus solutionem uentris hepaticam inducit 1.778.a.4
uini antiqui facultas 1.906.b.35
Vini odorem malum auferunt
Pilule inde 2.310.b.32
uino nouo inest proprietates generandi sperma 1.913.a.5
uinum bibere supra cibum mali chymi malum est 1.179.b.45
uinum bibere super fructus, malum est 1.179.b.49
uinum bibere super pepones malum 1.179.b.49
uinum multum bibiturus parum comedat, & diuretica assumat 1.180.a.9
uinum ieiunio bibendum non est 1.180.a.53
uinum pueris dare est ignem igni addere 1.180.b.12
uinum seni dandum est quantum tolerare potest 1.180.b.13
uinum iuuenibus temperate dandum 1.180.b.14
uinum regio frigida tolerat, sed calida non tolerat 1.180.b.15
uinum maturationem complere humorum 1.184.b.27
uinum dulce & oppilatiuum cauendum senibus 1.187.b.38
uinum post medicinas solutiuas sumptum febres & astuationem inferre 1.221.a.47
uinum causa vomitus multum bibendum, si cum eo uomitus est ciendus 1.215.a.62
uinum lac & cernisiam corpus nutrit 2.380.b.10
uinum ieiunio abstinentium 2.392.b.30
uinum quale & quomodo bibendum, qui capitis dolore tenentur 2.392.b.34
uinum potens & meracum quibus pro pinandum 2.392.b.39
uinum album aquosum astate bibendum

I N D E X

- Quaro* 2.392.b.44
Vinum in syncopi quale esse debeat. 1.682.a.55
vinum in aggritudinibus acutis ob syncopim quandoque necessarium est dari in potu, & magis conueniens est insipidum 1.684.b.4
vinum sanare syncopim 1.696.b.21
vinum hepatis debilitati conuenire. 1.761.b.40
uino non cito inebriatur, qui fortis cerebri est 1.179.b.66
uino calefacti quibus uti debeant. 1.180.a.16
uino repletis quid agendum. 1.180.b.7
uino replere se qui uelit, quid agere debeat 1.180.b.16
a uino quando abstinentum. 2.355.b.2
a uino qui arceudi 2.355.b.7
uino febrientibus epoto nocuentis quomodo succurratur 2.368.b.35
uino parcissime utendum. 2.392.b.29
uino non appropinquet calidam habens hydropisim 1.790.b.2
qua uina quibus conueniunt corporibus 2.355.a.47
uiole frigida, & humida est in primo. 1.407.b.62
uiole cum zuccharo sunt ex medicinis benedictis 1.211.b.1
uipera plurimi sanguinis, & motus in absissione est electa ad trochiscos. 2.767.b.46
uipera caro, & eius virtus est de nobilibus medicinis lepra. 2.136.a.39
uipera uino quidam leprosi sanati sunt 2.136.a.56
uipera elixatio quomodo fiat. 2.136.a.62
uipera facies nocumenta ex eius potu. 2.209.b.43
uipera fellis bibito parum conseruit medicina 2.209.b.45
uipera fellis potus cura. 2.209.b.46
uipera femina morsus cognoscitur per inuentionem fixationum plurium, qua in duorum dentium 2.216.b.67
uipera caro est radix compositionis theriae 2.265.b.27
uipera carnem corrumpunt anacardi. 2.265.b.33
uipera administratio in trochiscis. 2.267.b.54
uipera caro asecti est ualde bona. 1.790.a.58
uipera sel choleram facit 1.793.a.60
Uipera morsum prohibet
Arum 1.346.a.16
Uipera morsum conserunt
Aqua marina 1.272.b.50
Balsamum 1.279.b.51
Butyrum 1.284.b.22
Citri corticis succus 1.286.a.64
Coloz uinita radix 1.290.b.59
Costus cum uino, aut absinthio. 1.301.b.34
Vitis alba radix 1.319.b.29
Dentes hominis 1.330.a.45
Orobis cum uino 1.333.a.26
Lutum sigillatum cum aceto. 1.341.b.15
Napellus Moysi 1.362.a.30
Pellis recens calida caprina. 1.373.b.50
Pix 1.374.a.46
Raphanus 1.383.a.35
Stercus caprarum 1.388.a.20
Stercus caprarum cum aceto. 1.390.b.14
Vipera 1.391.a.11
Lactuca asini 1.399.b.48
Tamariscus 1.403.a.19
Urina hominis 1.408.b.4
Cinis eius, quod remanet post expressionem musti 1.409.b.55
Zedoaria 1.411.b.25
uipera trochiscorum quales esse debeat 2.136.a.41
uipera quibus effugantur. 2.213.b.62
uipera diuiduntur in tres partes. 2.214.b.46
uipera sunt diuersarum specierum. 2.215.a.31
uipera quales sint 2.267.b.26
uipera masculi habent in omni latere unum dētem, & femina plures uno 2.267.b.33
uipera cornuta, & uarię oportet ut alie nentur a trochiscis 2.267.b.35
uipera quales esse debeant, qua ingrediuntur trochiscos 2.267.b.37
uipera bone ad trochiscos quibus locis capiuntur 2.267.b.37
uipera quercing non sunt bone in trochiscis, qui faciunt sicim. 2.267.b.39
uipera, qua non conueniant trochiscis. 2.267.b.50
uipera bone ad trochiscos quales sint. 2.267.b.52
uiperarum & napelli uenenum calidum esse 1.112.b.56
uiperarum uenenum esse frigidum est error quorundam 2.215.a.54
de uiperarum morsu, & iudicio earum. 2.216.b.62
uiperarum deteriores sunt masculi, femina uero sunt incolumiores. 2.216.b.65
uiperarum seminarum morsus signa. 2.216.b.67
uiperarum morsus accidentia. 2.217.a.8
uiperarum morsus curatio. 2.217.a.26
uiperarum morsus curatio fortior est pro perare ad theriacam de uiperis. 2.217.a.30
ad uiperarum morsum emplastrum. 2.217.b.51
ad uiperarum morsum alia positiones. 2.217.b.9
uiperarum trochisci quomodo fiant. 2.267.b.24
uiperarum partes, qua abijciuntur, & qua non in conficiendis trochiscis. 2.267.b.45
uiperarum caro est appropriata aduersus uenenam ex morsione, & elibita. 2.268.a.4
a uiperarum punctura sitis, qua. 1.722.b.15
uir non est omnino frigidior muliere. 1.926.a.40
uiri sperma quid operetur in conceptione 1.951.b.62
uirgines mulieres 1.950.a.4
uirgini puella, qui sint pammuli intra pudendum 1.920.a.61
uirs deicit rūs frequens ciborum siccorum 1.178.a.27
uiritas unde 1.796.a.15
uirga quale sit membrum 1.899.b.37
uirga longa cur non generet secundum plurimum 1.903.b.60
uirga cur plurimum melancholicis erigatur 1.904.a.48
uirga signa in crisi 2.92.a.47
uirga anaxomia 1.899.b.37
uirga principium 1.899.b.40
uirga erectionis causa 1.900.b.16
uirga erectio cur accidat in somno. 1.900.b.22
uirga erectionis causa est ventositas procedens a spermate, aut non a spermate 1.904.a.66
uirge erectionem adiunant dorsis, & renum calefactio 1.905.a.25
uirge in erectione testiculus rursus est fortis 1.906.a.62
uirga tensionis multa absque coitus desiderio causa 1.912.b.45
uirga tensionis multa absque coitus desiderio causa 1.913.a.34
uirga tensionis multa absque coitus desiderio curatio 1.913.a.45
uirga puritas multoties est causa, ut non deleatur ea mulier. 1.914.a.64
uirga dolorum causa 1.916.a.52
uirga dolorum signa 1.916.b.59
uirga dolorum curatio 1.917.a.3
uirga in locis ani ulcera 1.917.b.50
uirga caput est nebulentioris siccitatis 1.918.a.3
uirge ulcerum differentia. 1.918.a.4
uirge pruritus causa 1.918.a.65
uirge pruritus curatio 1.918.b.3
uirge ulcerum interiorum curatio. 1.918.b.10
uirge apostematum calidorum curatio. 1.918.b.22
uirga apostematata frigida multiplicatur in cachexia, & hydropisim. 1.918.b.36
uirga apostematum frigidorum curatio 1.918.b.38
uirge rhagadarum curatio. 1.918.b.49
uirge dolorum causa 1.918.b.58

INDEX

- Virge dolorum curatio* 1.918.b.60
Virge verrucarum curatio 1.919.a.3
Virge bothor curatio 1.919.a.10
Virge corrosionis curatio 1.919.a.20
Virge confert
Anethi cinis 1.275.b.12
Virge apostematibus conferunt
Aloe cum uino 1.274.b.1
Virge duritiei confert
Aspalathus 1.308.a.43
Virge vlceribus difficilis consolidatio- nis confert
Aloe 1.274.a.14
Virge vlceribus conuenit
Medicina 2.300.b.32
Virge tres inesse meatus 1.899.b.34
Virge aduenit uirtus erectionis, & uen- tofitas a corde 1.899.b.56
Virge aduenit sensus a cerebro, & nu- cha 1.899.b.58
Virge aduenit sanguis aequalis, & defi- derium ex hepate 1.899.b.59
Virgam, quae erigant 1.900.b.25
Virgam confortat vsus coitus, & facit ipsam licentiosam, & ingrosat ipsam 1.900.b.34
Virgam liquescit, & arefacit coitus di- missio 1.900.b.36
Virgam magnifi. antia 1.914.a.32
Virgam quando necesse sit absindere, & 917.b.61
Virgam erigit dormire super dorsum. 1.909.b.66
uirtus omnis actionis initium est. 1.70.b.35
uirtus naturalis duarum est specierum. 1.70.b.50
uirtus uitalis, quae 1.70.b.62
uirtus nutritiua, quae 1.71.b.25
uirtus nutritiua est ministrata. 1.71.b.25
uirtus erectionis, quae 1.71.b.28
uirtus attractiua erectionis seruat. 1.71.b.29
uirtus immutatiua una est genere in ho- mine, sed in membris similibus di- uersificatur 1.72.a.2
uirtus immutatiua prima, quae 1.72.a.8
uirtus formatrix, quae 1.72.a.20
uirtus expulsiua minus siccitate eget quam attractiua & retentiua. 1.72.b.45
uirtus expulsiua motu non quiete indi- get 1.72.b.48
uirtus digestiua eget humiditate. 1.73.a.20
uirtus retentiua plus siccitate quam ca- liditate eget 1.73.a.24
uirtus attractoria plus eget calore quam siccitate 1.73.a.44
uirtus animalis non aduenit ad mem- bra, nisi post uitalis aduentum. 1.74.a.14
uirtus nutritiua non est, quae preparat ad se ipsum & motum, alioqui uegeta- bilia parata essent sensui & motui su- scipiendo 1.74.a.45
uirtus albaianie, quae 1.74.a.52
uirtus uitalis non sufficit sola apud Me- dicos, ut spiritus per ipsam omnes a- lias suscipiat uirtutes, nisi propria- peruenit complexio 1.74.b.14
uirtus uitalis principium est restrictio- nis, & dilatationis aeris attracti, & pulsus 1.74.b.20
uirtus uitalis uoluntaria non est, sicut & naturalis 1.74.b.25
uirtus uitalis animali simulatur propter operationum diuersitatem. 1.74.b.27
uirtus animalis duplex, sicut comprehē- sua una, & altera motiua. 1.75.a.21
uirtus animalis comprehensua manife- ste est vis sensitiua 1.75.a.27
uirtus sensitiua est animalis comprehē- sua manifeste 1.75.a.27
uirtus tangendi uidetur quadruplex. 1.75.a.36
uirtus animalis comprehensua occulte, est sicut genus quinque uirtutum. 1.75.a.40
uirtus uitalis mouet duobus contrarijs motibus 1.74.b.30
uirtus memoratiua, quae 1.76.a.2
uirtus rationalis cura Medicis non con- sideratur 1.76.a.22
uirtus motiua, quae 1.76.a.55
uirtus attractiua stomachi quomodo agit 1.76.b.16
uirtus in cibo non operatur & uirtus eo- nisi usque ad terminum. 1.63.a.25
uirtus immutatrix cur data nobis fue- rit 1.163.b.1
uirtus suspecta est res, de qua Medicus sollicitus semper esse debet. 1.195.a.30
uirtus non sustentatur nisi nutrimento 1.229.b.9
uirtus quando expellit materiam ab in- terioribus, & exterioribus etiam membris facit bonam crism. 2.81.b.12
uirtus quando expellit materiam ab in- terioribus tantum, & non ab exte- rioribus membris etiam, facit crism per- mutationis 2.81.b.16
uirtus non Medicus curat. 2.30.b.59
uirtus peripneumonici & asthmatici est remanens 1.630.a.60
uirtus a quibus augumentetur. 1.685.b.55
uirtus attractiua cum quibus conseruan- da 1.713.a.48
uirtus retentiua cum quibus conseruan- da 1.713.a.51
uirtus attractiua a qua qualitate debili- retur 1.713.a.47
uirtus expulsiua cum quibus conseruan- da 1.713.a.53
uirtus digestiua cum quibus conseruan- da 1.713.a.54
uirtus omnis propter omnem malitiam complexionis debilitatur. 1.720.b.18
uirtus digestiua hepatis est in carne eius 1.750.b.40
uirtus digestiua hepatis debilitatur ex frigore 1.760.a.1
uirtus attractiua hepatis debilitatur ex frigore 1.760.a.1
uirtus retentiua hepatis debilitatur ex humiditate 1.760.a.2
uirtus expulsiua hepatis debilitatur ex siccitate 1.760.a.3
uirtus nisi confortetur, non potest ape- riri ad uellati 1.777.a.29
uirtus in icterico non est cum fortitudi- ne propter malitiam complexionis. 1.795.b.38
uirtus expulsiua, quae est in licentis ven- tris, debilitatur ei, qui multiplicat co- tum 1.835.a.15
uirtus expulsiua in infantibus, & adole- scentibus est fortis 1.874.b.10
uirtus formatiua est de secretis Dei. 1.921.a.10
uirtus animalis sedes est cerebrum. 1.70.b.48
uirtus naturalis principium pro con- seruando individuo est hepar. 1.70.b.55
uirtus naturalis principium pro con- seruanda specie sunt testes. 1.70.b.56
uirtus uitalis sedes est cor. 1.71.a.1
uirtus nutritorie actionis particulis actionibus perficitur, altera- tione alimenti, adhaerentia, & simili- tudine 1.71.b.50
uirtus alteratricis errore fit atrophica. 1.71.b.55
uirtus agglutinatrix errorem sequi- tur hydrops 1.71.b.60
uirtus assimilatrix errorem lepra, & uiriligo sequuntur 1.71.b.65
uirtus generatiua duae sunt species. 1.72.a.10
uirtus attractiua actio 1.72.b.2
uirtus retentrix actio 1.72.b.5
uirtus digestiua actio 1.72.b.11
uirtus expulsiua actio 1.72.b.27
uirtus sensitiua species, quot. 1.75.a.29
in uirtutis casu cibatio conuenit. 2.31.a.31
uirtus casus solus est. signum malum. 2.89.a.13
uirtus memoratrix sedes est posterior cerebri uentriculus 1.76.a.7
uirtus dispositiones significant mortē, & uitam 2.100.b.47
uirtus casum, quae prima significat. 1.156.a.58
uirtus debilitatem significat uim paucā 1.159.a.66
uirtus casus timore a somno quando- que abstinendum 1.181.b.20

I N D E X

- in virtutis casu cibi cito nutriendi ne-
cessarii 1.195.b.29
- virtutis alterius debilitatem aliquando
plus eligimus, quam impedimentum
relinquendi euacuationem. 1.267.
b.7
- virtutis sensitiua principium in cerebro
ponunt aliqui 2.337.b.2
- virtutis naturalis robore temperari, mul-
tiplicari, atque conservari spiritus.
2.337.b.18
- virtutis vitalis species due. 2.379.a.
65
- virtutis casus subito causa. 1.685.a.
47
- virtutis casum aliquando sequi synco-
pim, & quandoque esse infra synco-
pim 1.685.a.58
- virtutis casus subiti curatio. 1.685.b.
26
- virtutis casus subiti victus ratio. 1.685.
b.44
- virtutis retentiva stomachi nocuentia
1.713.a.60
- virtutis retentiva stomachi nocuentia
signa 1.713.a.62
- virtutis attractiva stomachi signa. 1.
713.b.9
- virtutis alterativa debilitas perducit
ad hydropisum carneum. 1.713.b.
14
- ob virtutis casum appetitus prostrati cu-
ratio 1.717.b.17
- virtutis retentiva debilitatis signa. 1.
720.a.29
- virtutis moriem, quid significet. 1.740.
a.51
- virtutis casus a vomitu curatio. 1.744.
b.47
- virtutis digestiva hepatis debilitatis si-
gna 1.760.b.17
- virtutis attractiva hepatis debilitatis
signa 1.760.b.33
- virtutis digestiva hepatis debilitatis pe-
nitus signa 1.760.b.34
- virtutis digestiva hepatis urina est ma-
gis significativa 1.760.b.37
- virtutis attractiva hepatis egestio est
magis significativa 1.760.b.39
- virtutis attractiva hepatis debilitatis
signa 1.760.b.40
- virtutis retentiva hepatis debilitatis si-
gna 1.760.b.47
- virtutis digestiva hepatis debilitatis cu-
ratio 1.762.a.16
- virtutis retentiva debilitatis hepatis cu-
ratio 1.762.a.23
- virtutis attractiva hepatis debilitatis
curatio 1.762.a.28
- virtutis expulsiua hepatis debilitatis cu-
ratio 1.762.a.37
- virtutis attractiva hepatis defectus plu-
rimum est ex frigore 1.762.a.45
- virtutis alterativa debilitas sequitur om-
nem complexionem 1.777.b.15
- virtutis retentiva debilitas sequitur om-
nem complexionem 1.777.b.15
- virtutis retentiva debilitas plurimum
est propter caliditatem tantum, aut
propter frigiditatem tantum. 1.777.
b.17
- virtutis alterativa debilitas plurimum
est propter frigiditatem tantum. 1.
777.b.18
- virtutis casus ex ulcere intestinorum.
1.810.b.64
- virtutis casus in ventris fluxu curatio.
1.820.b.50
- virtutis formativa actio. 1.920.b.17
- virtutis formativa munus. 1.924.a.7
- virtutis auctrici nutritoria famulatur. 1.
71.b.33
- virtutis attractrici & expultricis siccitas
auxilium prebet 1.73.a.11
- virtutem & fortitudinem conservant
minus cibi tenues quam sanitatem.
1.177.b.11
- virtutem deiecit somnus post inediam.
1.181.b.32
- virtutem deiecit fortis extinctio. 1.201.
a.21
- virtutem formativam esse in spermate
masculi & feminae 1.901.a.8
- virtutem formativam inesse spermati
masculino philosophos voluisse. 1.
901.a.18
- virtutem resolvit omne tepidum, quia
est mollificativum 2.13.a.27
- Virtuti conferentia composita
- Confectio de alijs 2.277.a.58
- virtutes utrum sint, & quot sint, crede-
re debet Medicus 1.8.b.15
- virtutes, & actiones invicem alia ex a-
lijs cognoscuntur 1.70.b.35
- virtutes singulae ex Galeni sententia sin-
gulas habent distinctas sedes. 1.70.
b.45
- virtutes naturales alia ministrantes
alia ministratae 1.71.b.17
- virtutes ministratae sunt nutritiva et cre-
scitiva 1.71.b.21
- virtutes naturales ministrantes, quae 1.
72.a.66
- virtutes naturales frigus non adiuuat
nisi per accidens 1.73.a.6
- virtutes naturales ministrantes iniqua-
liter primis quatuor qualitatibus vi-
tuntur 1.73.b.25
- virtutes vitales, quae 1.73.b.59
- virtutes corporis non ex una anima pro-
flunt 1.74.b.9
- virtutes naturales omnes hyeme actio-
nes suas melius perficiunt. 1.190.
b.15
- virtutes naturales quatuor hepati inesse
1.750.b.40
- virtutes quatuor, quae 2.340.b.19
- virtutum & spirituum scientia in opera-
tionum est scientia 1.8.a.23
- virtutum subiecta sunt spiritus. 1.8.a.
25
- virtutum & operationum genera apud
Medicos sunt tria 1.70.b.40
- de virtutum principio Arist. recte sen-
sit 1.71.a.10
- de virtutum principio uter melius sen-
serit Arist. an Galenibil refert Me-
dicum scire 1.71.a.15
- virtutum ministratarum duo genera. 1.
71.b.19
- virtutum omnium operationes sunt per
motum 1.72.b.47
- virtutem animale laxat somnus. 1.
109.b.37
- virtutum trium debilitas euacuatione
fieri prohibet 1.202.b.6
- virtutum naturalium divisio. 2.379.a.
54
- virtutum animalium numeratio. 2.379.
b.8
- virtutibus naturalibus ministrantibus
ferunt caliditas, frigiditas, humid-
tas, siccitas 1.72.b.40
- virtutibus naturalibus omnibus per se
contraria est frigiditas, per accidens
tamen alicui eorum ferunt. 1.72.b.
44
- virtus est pus subtile 2.158.a.42
- virtus non generatur nisi ex subtilitate
humorum aquosorum, & ipsorum ca-
lido 2.158.a.45
- virtus multiplicatur cum generatione
apostematis 2.158.a.49
- virtus eget exsiccente 2.158.a.50
- virtus ulcerum mundificancia. 2.162.a.
57
- virtus factum ex ulcere, aut resudatio-
ne apostematis quibus signis disce-
rat a factio in alijs partibus. 1.778.
a.53
- virtus ex mesaraica signa. 1.778.a.
58
- virtus hepaticum quale 1.778.a.63
- virtus mesaraicae quale 1.778.a.66
- virtus ulceris 1.778.a.67
- virtulentia contrariatur cinnamomum
sua aromatizante 1.745.b.14
- virtulentorum ulcerum curatio. 2.162.
a.17
- viscerum interiorum apostemata vom-
itum excitare 1.719.a.53
- viscerum durities non accidit nisi post
apostema calidum, quando curatur
cum infriigidantibus viscosis. 2.129.
a.60
- viscerum apostematibus conferunt
Cassa 1.298.b.12
- Fistula pastoris 1.317.a.53
- Viscerum duritiei conferentia
composita 2.314.b.
- Emplastrum Andromachi. 2.314.b.
58
- Visceribus conferunt
- Aqua anea, & ferrea. 1.272.a.
44
- Citri folia 1.286.a.44
- Croci 1.290.a.14
- Galia 1.328.a.9
- Visceribus conferentia composita
Syrupus de granis myrti. 2.298.a.56
- Syrupus

INDEX

- Synopsis de fructibus* 2.298.39
Diferum doloribus conferentia
composita
Philonium romanum 2.278.b.15
Diaciminum 2.286.b.46
visus est calidus, & sicus in tercio. 1.408.b.25
visosum, & grossum quo sit differant 1.228.a.34
visosum cur oppilet 1.228.a.41
visoso esse necessarium incisum. 1.228.a.38
visosa quomodo sitim faciant. 1.722.a.45
visosa omnia nocent hepati. 1.755.a.55
visosa oppilant 1.755.a.56
visositas in dentibus significat febrem vehementem 1.281.a.2
visus colorem nigrum quomodo faciat 1.126.b.1
visus colorem albo quomodo faciat. 1.126.b.3
visus debilitati exercitium conueniens est vehi plastro facie reuerja. 1.171.b.53
visus nocentia a stomacho. 1.696.b.9
visus debilitatis a coitu curatio. 1.912.b.12
visus tenebrositas ex ventositatis retentione 1.848.b.10
visus tenebrositatem facit
Ocimum fluuiiale 1.285.b.24
Caulis 1.294.a.36
Coriandrum 1.294.b.42
visus tenebrositatis conferentia
composita
Theodoricon magnum 2.284.b.55
Acetum squilliticum 2.297.a.4
visus obscuritati confert
Fel 1.317.b.53
Salicis gumma, & flos 1.317.b.42
Mel 1.317.a.24
Ulcibus tremulis confert
Anethi cinis 1.275.a.63
Serapinum 1.291.b.27
visus aegritudinibus conferentia
composita
Hiera Archigenis 2.284.b.15
Theodoricon cum nucem muschata. 2.285.a.39
Hiera busitus 2.286.a.50
visus debilitati conferentia
composita
Theodoricon cum nucem muschata. 2.285.a.39
Hiera busitus 2.286.a.50
visui aduersatur vomitus. 1.216.a.11
visui conferunt
Acacia 1.261.a.17
Amygdala 1.271.b.8
Oxyini fluuiialis saccus facto ex eo colli rio 1.283.b.27
Crocus 1.290.a.20
Calamus aromaticus 1.300.a.46
Elleborus niger 1.313.b.44
Thymus cum cibis mixtus. 1.330.b.61
Nux muschata 1.362.b.28
Gumma pruni 1.372.a.49
Piceis sumus 1.174.b.28
Sanguis laerti 1.388.b.29
Vulnera fraudulenta coherere facit 1.276.a.33
alium siluestre 1.276.a.33
Serpentis ius, & caro 1.91.b.7
Solatrium 1.397.b.51
Salicis gumma 1.401.a.22
visum destrunt
Argenti vini sumus 1.267.b.27
Cajia 1.298.b.22
visum debilitat
Anethi comestitionis assiduatio. 1.275.b.1
Allium 1.276.a.43
Aceti assiduatio 1.277.b.16
visum confortantia composita
Hiera busitus 2.286.a.50
Hiera 2.286.b.13
Acetum squilliticum 2.297.a.43
Cobol 2.322.a.45
Collyrium citrinum 2.323.b.33
Collyrium de tucia 2.323.b.33
Medicamen basilicon 2.323.b.52
Basilicon aliud 2.323.b.60
Medicamen 2.324.a.1
Burod 2.324.a.22
visum acunt
Adops picis cum melle. 1.275.b.48
Cedrus 1.360.a.40
Chelidonium maius 1.306.b.30
Aes 1.311.b.52
Elleborus albus 1.314.b.19
Faniculum, & proprie gumma eius 1.321.a.54
Hirundo 1.333.b.41
Lacerti flexus 1.339.b.66
Opopanaxum 1.367.b.57
Trassus succus cum melle. 1.377.b.20
Ruta, & proprie succus eius cum succo faniculi, & melle. 1.381.b.61
Raphani folia 1.383.a.10
Ribes succus 1.384.b.11
Squilla 1.385.b.22
Resperitionis cinis 1.411.a.2
Zuccharum albusar 1.413.b.32
visum abstergentia composita
Electuarium regum 2.291.a.47
Pilula aldurie 2.309.a.10
Sal solutius 2.30.a.43
Medicamen basilicon 2.313.b.52
Basilicon aliud 2.223.b.60
Burod 2.324.a.22
uita existit per caliditatem, & augmentum per humiditatem 1.12.a.32
uita, & omne bonum non nisi a prima veritate sunt 2.334.b.43
uita in humiditate existit 2.217.a.1
uita, & mors significantur per dispositiones virtutis 2.100.b.47
uita principium sunt cor & spiritus. 1.12.a.19
uita terminum unumquodque indiuiduum praefixum habet 1.18.b.24
uita termini naturales, qui 1.18.b.27
uita termini diuersi ex temperamentorum sunt varietate 1.18.b.25
uita longitudinem significant corpora pingua propter humiditatem, quae est in eis 2.260.a.58
Vitam prolongantia composita
Trochisci Stella 2.303.a.20
uitalis virtus, quae 1.70.b.62
uitalis virtutis sedes est cor 1.71.a.1
uitalis spiritus temperatus praeparat ad animalium vim suscipiendam 1.74.a.9
uitalis virtus non sufficit sola, ut spiritus per ipsam alias suscipiat virtutes, nisi si propria peruenire complexio. 1.74.b.14
uitalis virtus principium est respirationis & pulsus 1.74.b.20
uitalis virtus non a voluntate perficitur, & in hoc similitur natural. 1.72.b.14
uitalis spiritus animalis similitur. 1.74.b.27
uitalis virtus mouet duobus contrariis moribus 1.74.b.30
uitalis virtus philosophis animalis nuncupatur 1.74.b.38
uitales virtutes, quae 1.73.b.59
de uirilagine, uide de Morpheia
uirilago assimilatrix errorem sequitur. 1.77.b.45
Virilagini conferunt
Aristolochia 1.258.b.56
Aqua sulphurea 1.272.a.56
Ammi 1.273.a.10
Citri cortex adustus 1.286.a.1
Supressi folia 1.297.b.25
Faba 1.115.a.46
Ficus & eius folia 1.322.a.59
Gentiana radix, praecipue succus eius 1.324.a.25
Virilagini alba conferunt
Asphodelus 1.277.a.11
Elleborus niger cum aceto. 1.313.b.25
Cartamum indum 1.326.a.45
uitis alba est calida, & sicca in tercio. 1.319.a.52
uiti albae, quae substituantur. 1.319.b.32
uitulorum caro est bona 1.296.a.2
uitrum inter lapides est sicut stultus inter homines 1.409.a.33
uitrum calidum est in primo sicum in secundo 1.09.a.36
uitri ad lapidem praeparatio. 1.877.a.56
uitrum caro est bona 1.296.a.2
uitrum inter lapides est sicut stultus inter homines 1.409.a.33
uitrum calidum est in primo sicum in secundo 1.09.a.36
uitri ad lapidem praeparatio. 1.877.a.56
uitrum ad pueros 2.194.a.33
uitrum aliud ad pueros 2.194.a.43
uitrum aliud ad pueros 2.194.a.52
Vlnus. vide Arborem cimitum
de ulceribus 2.158.a.28
nlus

INDEX

- ulcus quid 2.158.a.33
 ulcus solutio est continui in carne cum pure 1.91.b.40
 ulcus de cutis solutione cum dicitur. 1.91.b.45
 ulcus quare faciat pus 2.158.a.34
 ulcus profundum, cuius caro circumdans est indurata, nominatur fistula. 2.158.a.52
 Ulcus fistula est sicut canna penetrans in membrum 2.158.a.54
 ulcus profundum cuius caro non induratur aliquid, nominatur abscessio, & caucernia 2.158.a.56
 ulcus ostrachinum quid 2.158.a.64
 ulcus putrefactum est compositum ex plicere, & agitudine putrefacta. 2.158.b.55
 ulcus malum cum colore corporis malo quid significet 2.158.b.63
 ulcus quanto maius, & profundius est, indiget exsiccatione vehementiore. 2.160.a.48
 ulcus cum apostemate non est possibile, ut curatur 2.160.b.14
 ulcus ubi fuerit cum fractura, non appropinquet ceratum. 2.185.a.35.
 & 52
 ulcus putridum quomodo curetur. 1.231.a.34
 ulcus in loco non carnosus, & rotundum esse curatu difficile 1.231.b.40
 ulcus saniosum non est possibile, ut sanetur, nisi cum mundificatione saniei. 1.658.b.15
 ulcus quando accidit in corde & currit ex parte sinistra sanguis, moritur paritens 1.673.b.48
 ulcus stomachi catarrhum inducere. 1.734.b.36
 ulcus gula quibus signis distinguatur ab ulcere stomachi 1.735.a.2
 ulcus stomachi quibus signis distinguatur ab ulcere intestinorum. 1.735.a.21
 ulcus in cachexia, difficilis est consolidatio 1.779.a.40
 ulcus icteri intestini cur non sanatur. 1.810.b.18
 ulcus intestinorum a ventris fluxu baccachio generatur in mense. 1.810.b.54
 ulcus intestinorum corrosivum qui habent, clystera pinguis glutinosa sedant dolorem eorum, non sanant. 1.824.a.31
 ulceris locus cum est mundificatus a sordibus, tunc administrantur medicinae facientes nasci carnem. 2.147.b.61
 ulceris malignitatis signa. 2.159.a.21
 ulceris spatium cum prolongatur, & corrumpitur & putrefit de substantia plurimum, tunc non fit consolidatio nisi secundum profundum. 2.159.b.40
 in ulceris cum apostemate curatione, apostema ulceri, est praeferendum. 2.160.b.20
 ulceris ligatura non perveniat ad lesionem ita ut apostemetur. 2.160.b.12
 in ulceris curatione primum est apertio cum medicinis suis, deinde mundificatio, deinde nascentia carnis, & consolidatio 2.160.b.40
 ulceris virulenti regimen in humectatione, & exsiccatione. 2.162.a.25
 ulceris corrosivis ambulatio quando, que facit esse necessarium, ut incidatur membrum 2.164.a.10
 ulceris magni curatio 1.231.a.51
 in ulceris curatione membri complexio nem attendendam esse. 1.231.b.3
 in ulceris curatione totius corporis complexionem esse considerandam. 1.231.b.15
 ulceris ad fistulam tendentis signum. 1.232.a.14
 ulceris cum apostemate curatio. 2.234.a.63
 ulceris pulmonis mundificatio cum quibus medicinis fiat 1.667.b.61
 ulceris cordis signum 1.673.b.49
 ulceris stomachi curatio 1.735.a.58
 ulceris incarnatio in dubellati hepatis cum quibus facienda 1.72.b.63
 ulceris virus 1.778.a.67
 ulceris, & excoarationis intestinorum virus 1.823.a.28
 ulceris maligni intestinorum curatio. 1.825.b.19
 ulceri contraria sunt mollificationes. 2.161.a.6
 ulceri sordido cum apostemate non conveniunt medicinae abluentes. 2.163.a.49
 ulceri quando balneum inutile, & quando utile 1.232.a.9
 in ulcere ambulatio, putrefactio multiplicatur febris aut non separatur ab eo 2.158.b.51
 in ulcere sanies, & apostema est signum bonum 2.159.a.44
 in ulcere non creetur caro donec mundificetur ipsum 2.163.b.24
 in ulcere, & abrasione intestinorum clystera, que 1.824.b.14
 ulcera in hydropicis difficile sanantur. 1.92.a.31
 ulcera stricla ubi sunt cadunt in herpeten est biomenon 1.92.a.32
 ulcera generantur a vulneribus, & ab exitibus eruptis, & a pustulis. 2.158.a.30
 ulcera sunt apparentia, & habentia profunditatem 2.158.a.51
 ulcera quaedam sunt sordida. 2.158.b.33
 ulcera quaedam sunt putrida. 2.158.b.54
 ulcera quaedam sunt corrosiva. 2.158.b.36
 ulcera quaedam sunt ambulatio. 2.158.b.37
 ulcera mollia sunt de eis, que faciunt cadere pilos 2.158.b.39
 ulcera quaedam sunt difficilis consolidatio 2.158.b.44
 ulcera corrosiva nominavit Gal. ignem persicum, & formicam ambulatio. 2.158.b.53
 ulcera dura incipientia ire versus viriditatem, & nigredinem, sunt mala. 2.158.b.59
 ulcera frigida sunt mollia alba. 2.158.b.60
 ulcera calida sunt ad rubedinem declinua 2.158.b.62
 ulcera deicientia pilos sunt mala. 2.159.a.8
 ulcera levia cum destructione rationis mortem significant 2.159.a.13
 ulcera generata successione aggritudine, sunt mala 2.159.a.5
 ulcera que non faciunt sanem. 2.159.a.40
 ulcera melancholica non sanantur, nisi ab eis auferatur rota eorum corruptio usque ad carnem, & ossa sana. 1.59.b.47
 ulcera rotunda sunt prava curationis. 2.160.a.10
 ulcera rotunda interficiunt infantes. 2.160.a.11
 ulcera pregnantium cur difficile currentur 2.159.b.15
 ulcera senum quare non curantur. 2.159.b.18
 ulcera, in quibus generatur caro ante mundificationem rescinduntur. 2.159.b.21
 ulcera omnia indigent exsiccatione praeter facta ex attritione lacertorum, & ipsorum confusione. 2.160.a.39
 ulcera facta ex attritione, & confusione indigent in primis, ut mollificentur, & humectentur 2.160.a.41
 ulcera indigent ligaturis, & striclis propter tres modos 2.160.b.1
 ulcera sordida sunt illa, quorum humiditas, & quod ex eis currit, est plurimum 2.161.a.9
 ulcera sordida quibus mundificantur. 2.161.a.11
 ulcera sordida indigent, ut mundentur 2.161.a.9
 ulcera difficilis consolidationis indigent confortatione medicinarum. 2.161.a.39
 ulcera intrinseca non sufferunt fortia medicamenta 2.161.a.59
 ulcera profunda in curatione sua indigent, ut carne replantur. 2.162.b.63
 ulcera profunda non replantur carne, nisi cum ubertate cibi, & sanguinis. 2.162.b.63
 ulcera omnia cum mundificata sunt, tunc elabuntur.

INDEX

- elongetur omne mordicatum, & abstergium* 1.163.b.27
- ulcera putrida licet non sint fistulae, neque ostracata, tamen sunt mala fraudulenta* 2.163.b.10
- ulcera putrida quandoque faciunt incidere membrum, ut saluetur ex putrefactione sua* 2.164.b.12
- ulcera corrosiva putrida quomodo differant a fistulis* 2.165.a.15
- ulcera corrosiva putrida sunt difficilis consolidationis* 2.165.a.36
- ulcera alienata sunt ultima in corruptione, & elongatione a consolidatione* 2.165.a.39
- ulcera difficilis consolidationis, & corrosiva, quomodo differant a putridis* 2.165.a.29
- ulcera nervorum sunt tardioris consolidationis, & tardioris maturationis.* 2.168.a.59
- ulcera omnia aut simplicia, aut composita* 1.223.a.42
- ulcera pectoris magis esse salubria, quam alia aliarum partium spiritualium.* 1.658.a.40
- ulcera velaminis, quae consolidentur, & quae non* 1.68.a.56
- ulcera pulmonis utrum sanentur, Adedcorum controuersia* 1.658.a.63
- ulcera pulmonis, quae sanabilia, & quae non* 1.658.b.4
- ulcera pulmonis cur aliqua sint sanabilia* 1.658.b.11
- ulcera stomachi ad quae mala perducunt* 1.734.b.61
- ulcera oris, & gingivarum accidunt hydropicis prope mortem.* 1.780.b.3
- ulcera in corpore accidunt hydropicis in fine* 1.780.b.7
- ulcera maligna, difficilia ad sanandum induit resudatio* 1.780.b.32
- ulcera in intestinis gracilibus sunt praeiora* 1.810.b.14
- ulcera in intestinis grossis sunt magis salua* 1.810.b.15
- ulcera intestinorum sordida cum quibus mundificanda* 1.824.a.23
- ulcera membri nervosi difficilioris sunt sanationis, quam ulcera membri carnosius* 1.871.a.37
- ulcera plurimum accidunt in membris urinarijs* 1.871.a.39
- ulcera testicularum* 1.917.b.50
- ulcera partium pudendarum, quae deteriora* 1.917.b.57
- ulcerum cause* 1.125.a.44
- ulcerum conversio in corpore ad viriditatem, & nigredinem, & caelestem calorem aut citrinitatem est signum malum* 2.95.b.67
- ulcus cum antiquum minus anni, non expeclatur consolidatio eius nisi secundum profundum* 2.159.b.44
- ulcerum curatio est exsiccatio.* 1.231.a.32
- ulcerum simplicium curatio.* 1.231.a.44
- ulcerum sanationem, quae prohibeant.* 1.231.b.51
- ulcerum uestigiorum curatio.* 2.242.a.53
- in ulcerum capitis incarnatione sufficiunt qualibet medicina leues, puluerizata* 2.18.b.32
- ulcerum pus subtile nominatur uirus.* 2.158.a.41
- ulcerum pus grossum nominatur sordities* 2.158.a.42
- ulcerum sordities quid* 2.158.a.43
- ulcerum species* 2.158.b.4
- ulcerum quaedam sunt dolorosa, quaedam non* 2.158.b.26
- ulcerum quaedam sunt apostemosa, quaedam non* 2.158.b.27
- ulcerum calidum comburens in circuitu eius, est mortificans.* 2.158.b.42
- ulcerum signa in caliditate, & frigiditate* 2.159.a.1
- ulcerum signa meliora salutis sunt, cum succedentia sunt declivia ad sanationem.* 2.159.a.10
- ulcerum signa mala* 2.159.a.13
- ulcerum malignorum causa aliquando sunt vulnera obuiantia* 2.159.a.15
- ulcerum signum bonum est, ut in circuitu eorum nascentur pili, qui ceciderant* 2.159.b.1
- ulcerum curationis susceptibilia corpora, quae* 2.159.b.3
- ulcerum curationem, quae corpora tarde suscipiant* 2.159.b.6
- ulcerum curatio in hydropicis cur fiat difficilis* 2.159.b.13
- ulcerum curatio* 2.160.a.39
- ulcerum sordidorum curatio qualis.* 2.160.b.45
- in ulcerum curatione cauendum a dolorem facientibus* 2.160.b.51
- in ulcerum dolorosum curatione in primis attendendum in sedando dolorem* 2.161.a.2
- in ulcerum curatione quicquid sint membra eorum* 2.161.a.64
- ulcerum medicina quomodo rectificetur* 2.161.b.34
- ulcerum uirulentorum curatio.* 2.162.a.17
- in ulcerum uirulentorum curatione admittuntur medicina exsiccantia.* 2.162.a.17
- ulcerum uirus mundificancia.* 2.162.a.57
- ulcerum sordidorum curatio.* 2.162.b.28
- in ulcerum sordidorum curatione oportet, ut admittantur medicina abstergentes* 2.162.b.28
- ulcerum sordidorum principio conueniunt medicina fortis mordicationis* 2.162.b.29
- ulcerum profundorum cura.* 2.162.b.60
- ulcerum profundorum cura qualis esse debeat.* 2.162.b.66
- ulcerum sordidorum conglutinationem significat, paucitas eius, quod currit.* 2.162.a.57
- ulcerum carnis creatio conuenientior, & tardior cum emplastris, cum pulueribus difficilior, & velocior.* 2.163.b.46
- de ulcerum nascentia carnis.* 2.163.b.22
- ulcerum corrodentium curatio.* 2.163.a.1
- ulcerum corrosiuorum, & fraudulentorum canon uniuersalis in curatione.* 2.164.a.3
- ulcerum corrosiuorum in curatione dilatio est ex eis, quae addunt in malitia eorum* 2.164.a.9
- ulcerum corrosiuorum, medicina.* 2.164.a.12
- ulcerum uermium curatio.* 2.164.b.15
- ulcerum corrosiuorum melior curatio, est administratio styptiorum exsiccantium* 2.164.a.1
- ulcerum putridorum curationis dilatio addit malitiam* 2.164.a.63
- ulcerum difficilis consolidationis curatio* 2.165.a.26
- ulcerum difficilis consolidationis regimen* 2.165.a.41
- ulcerum difficilis consolidationis medicamentum* 2.165.b.57
- ulcerum uestigiorum eradicatione.* 2.168.a.3
- Ulcerum uestigij confert*
Balsus	1.281.a.9
Erucae aqua cum felle uaccino.	1.310.a.3
Fenugraeci oleum, quod fit cum myrto	1.316.b.4
Myrrha	1.357.b.55
Libani cortex	1.37.a.63
ulcerum disruptorum post consolidationem curatio	2.167.b.41
ulcerum, & apostematum cannae pulmonis signa	1.636.b.32
ulcerum partium spiritualium species.	1.658.a.37
ulcerum omnium cura est exsiccatio.	1.658.b.44
ulcerum stomachi cause.	1.734.b.32
ulcerum stomachi signa.	1.734.b.61
ulcerum sordidi stomachi signa.	1.735.a.16
ulcerum intestinorum curatio.	1.822.b.66
ulcerum curationis canon est quies.	1.871.b.56
ulcerum omnibus medicinis glutinancia commiscenda	1.872.a.57
ulcerum intestinorum est quasi antecedens fluxus ueteris cholericus.	1.838.a.5
ulceribus consentiunt aquae areae, ferreae, & falsae	1.120.b.38
- R Ulceribus

INDEX

Vlceribus malis antiquis aluminosa a-
qua confertur 1.120.b.51
Vlceribus stomachi quandoque confert
Philonium 1.735.b.20
Vlceribus stomachi liena pica valde
utilis 1.735.b.4
Vlceribus membrorum mollium medica-
mentum aptum 1.689.b.22
Vlceribus glutinatio qualiter utilis. 2.
 872.a.60
Vlceribus confertur
Antimonium 1.261.b.62
Ammoniacum 1.262.a.23
Albus lapis 1.265.a.50
Anagallis 1.265.b.5
Aristolochia longa 1.268.b.48
Amylum 1.272.b.61. & 63
Ben 1.278.b.60
Bals. num. proprium cum ireos. 1.279
 b.23
Pencelatum 1.281.a.49
Perbasus 1.283.a.2
Adiantum 1.283.a.44
Britanica 1.283.b.30
Buryum 1.284.b.1
Cerusa 1.284.b.41
Cinnamomum 1.289.b.7
Cancer marinus adustus. 1.298.a.
 23
Centaurea 1.300.b.12
Cofus 1.310.b.18
Cadmia argenti 1.302.a.22
Lana arium cum vino, & oxymelle.
 1.302.b.39
Capilli adusti 1.305.b.3
Cauda equi 1.307.a.32
Alpalaibus 1.308.a.30
Aes 1.311.b.47
Fitis alba radix cum sale. 1.319.b.3
Fici folia 1.322.b.7
Cinis fici ligni 1.322.b.9
Fex olei 1.323.a.38
Granum viride 1.327.a.51
Gabbanum cum aceto. 1.328.a.57
Lutum sigillatum 1.341.a.59
Lacticius radix 1.343.a.13
Ladanum 1.343.b.40
Myrtus 1.352.b.19.28
Masticis succus, & decoctio folio-
rum eius 1.354.a.65 b.5
Pyrites cum gumma pini. 1.356.b.
 63
Aluria 1.360.a.50
Niel coctum 1.361.a.17
Nucis gumma 1.362.a.50
Narcifus 1.363.b.49
Nempharis semen, & radix. 1.364.
 b.44
Nigella cum aceto 1.365.b.38
Blitum 1.366.a.29
Opium 1.366.a.62
Oma 1.367.a.4
Oporanaci radix 1.367.b.41
Oleum myrrinum 1.368.b.50
Oleum de olais syluestribus. 1.379.
 b.30
Olinarum syluestrum folia. 1.369.

b.32
Gumma olinarum syluestrum. 1.
 369.b.40
Olibanum 1.370.b.9
Ostracum purpureum adustum. 1.
 371.a.41
Gumma pruni 1.372.a.42
Mularum pellis 1.373.b.37
Lingua auis 1.344.b.20
Plantago 1.345.a.14. & b.22
Morobibus 1.345.b.6
Arum 1.345.b.49
Ireos succus coctus in aceto, & mel-
le 1.345.b.36
Lana adusta 1.350.a.9
Lupinus 1.350.a.39.47
Melilotum 1.352.a.21
Pir 1.374.a.21
Pini cortex 1.378.a.10
Rosa 1.381.a.34
Regbanus cum melle 1.382.b.66
Gumma pini cum balausijs. 1.384.
 b.1
Stammum 1.384.b.52
Cerusa 1.384.b.53
Squilla 1.385.b.13
Spongia 1.387.a.31
Stercus cameli, & pecudis. 1.388.
 a.9
Sanguis draconis 1.388.a.31
Sordities parietum luctantium. 1.
 388.a.52
Stercus canis ab offibus cum melle.
 390.a.2
Anemone 398.b.21
Lactuca asini 1.399.b.37
Scoria argenti 1.402.a.44
Tamariscus 1.402.b.66
Tucia abluta 1.405.a.1
Toficulus canis 1.406.a.51
Essa 1.406.b.26
Ortica cinis cum sale. 1.407.b.21
Urina asini, & hominis. 1.408.a.31
Uiscus 1.408.b.15
Vlceribus sordidis necessarium est alfer-
gens, mordicans 2.160.b.46
Vlceribus sordidis medicina conuenien-
tes 2.163.a.27
Vlceribus sordidis confert
Cypse aqua 1.287.a.55
Ericij cutis cinis 1.312.b.14
Ircos 1.334.a.65
Mezerion cum melle 1.355.a.10
Papaueris cornuti fol. a. 1.379.b.1
Vlceribus sordidis, & malignis
confertur
Aristolochia 1.268.b.60
Asphodeli radix cum fece uini. 1.
 277.a.17
Capporis radices cortices. 1.293.b.
 38
Vlceribus intestinorum conferentia
composita
Theriaca magna 2.266.a.3. & b.
 24

Mythridatum 2.268.b.23
Confectio Kabis regis. 2.279.a.
 66
Trochisci proprii 2.305.b.24
Trochisci de balausijs. 2.306.a.65
Trochisci 2.306.b.28
Trochisci de seminibus. 2.306.b.62
Trochisci diuini, piper 2.327.b.3
Confectio Aristomacis. 2.327.a.21
Clystere 2.330.a.64
Medicamen dictum sanguifuga. 2.
 330.b.45
Vlceribus intestinorum conferentia
composita
Theriaca 2.317.b.26
Mythridatum 2.317.b.27
Theriaca Estrae 2.317.b.27
Confectio Hermetis 2.317.b.27
Trochisci Auic. 2.317.b.28
Athanasia 2.317.b.28
Medicina Keted regis. 2.317.b.29
Trochisci de balausijs. 2.317.b.29
Trochisci diasacramenton. 2.317.
 b.30
Trochisci de seminibus. 2.317.b.
 30
Vlceribus malignis confertur
Plum b. m 1.262.b.65
Albus flos 1.265.a.50
Adiantum 1.283.b.44
Castoreum 1.288.a.17
Cafcus rectus 1.288.b.33
Ciceris farina 1.291.a.14
Caulis 1.291.a.26
Aes 1.311.b.47
Grana granati cum melle. 1.328.b.
 37
Lycim 1.339.b.35
Morum acetosum 1.361.b.27
Potum 1.373.b.43
Pellis recens 1.373.b.43
Porrurum fecum cum sale. 1.374.a.
 62
Vlceribus putridis confertur
Camecythecos cum melle. 1.292.a.
 11
Cnabe 1.291.b.33
Muria 1.360.a.50
Piscium salitorum aqua. 1.376.a.13
Pisciculi 1.376.a.35
Vlceribus difficilis consolidationis
confert
Aloe 1.274.a.13
Cimolea adusta, & lota. 1.307.a.34
Eupatorium cum adipe. 1.314.b.
 43
Chrysocolia 1.336.a.54
Vlceribus corrosiuis confertur
Chamaeleon 1.306.b.53
Gentiana 1.324.a.27
Vlceribus antiquis confertur
Balaustia 1.284.a.45
Barba

INDEX

- arba hircina* 1.284.b.37
Chamaedrys 1.292.a.44
Ulcerebus ambulatinis confert
Acetum 1.277.b.1
Gums adusta 1.323.b.18
Papyrus 1.377.a.45
Penaphyllonis radices decoctio 1.275.a.60
Ulcera prohibet apostemari
Aranæ tela 1.273.b.22
Cafens recens non saluus 1.288.b.51
Ulcerebus excrecentibus conferunt
Antimonium 1.261.b.63
Ulcerebus iuncturarum conferunt
Plumbum 1.162.b.66
Ulcerebus viscerum confert
Coagulum equi 1.312.a.54
Ulcerebus intrinsecis confert
Lac 1.347.a.48
Ulcerebus intestinorum conferentia composita
Trochisci alseginati 2.311.a.9
Ulcerebus, & rasura intestini ex phlegmate falso confert
Suffus proprium 2.331.a.18
Ulcerebus capitis conferentia composita
Alcalogodon 2.284.a.11
Ulcerebus antiquis conferentia composita
Unguentum de flore aris 2.314.a.23
de ulceribus diuerforum membrorum 2.159.a.50
Ulcera corruptentes cause 2.159.b.50
Ulcera profunda putrida carne replet
Aristolochia cum iureos 1.268.b.63
ulcera profunda, & cauernas, & abscessiones non mundificant medicina, neque faciunt nasi carnem, nisi fiant currentes, lauantes cum iniectionis. 2.163.a.34
Ulcera sanantia composita
Pilula aggregatiua 2.310.a.1
Unguentum basilicon magnum 2.314.a.10
Ulcera corporum tenerorum consolidantia composita
Unguentum nigrum 2.314.a.42
Ulcerebus putridis profundis conferunt
Aristolochia 1.268.b.62
Lens cum aceto cocta 1.349.a.66
ad ulcera uirulenta medicina 2.162.a.57
ad ulcera medicinas generantes carnem 2.163.b.59
ulcera exsiccentes medicina quedam sunt vehementis infrigidationis, quedam vehementis calefactionis. 2.162.a.49
ulcera medicans cur secum emplastrum attritiua deferre debent. 1.231.b.65
- 65
in ulceribus oculis, quæ medicina com miscenda 1.231.b.4
in ulceribus urine instrumentorum 1.231.b.46
diu retica alijs commiscenda 1.231.b.46
in ulceribus qui uictus conueniat 1.232.a.2
ab ulceribus elongetur oleum quodlibet 2.161.a.45
ab ulceribus pectoris aliquando ossa cor rumpi 1.658.a.50
ulcera stomachi extergentia 1.735.a.63
in ulceribus meri, incarnatiuis glutinata esse commiscenda 1.735.b.16
de ulceribus uescis. Vide vesicae ulcera
ulceratiua medicina 2.342.a.40
ulceratio in membro bone complexio nis cito sanatur 1.92.a.26
ulcerationis vestigia velociter delet oleum de lilio 2.168.a.3
ulcerositatis medicamentum est desiccatio, & res ei contraria mollificatio 1.219.a.58
ulcerant corpus cape emplastrum more superposita 1.119.b.10
umbilici infanti nuper orto secandus 1.163.b.64
umbilici tumefacti in infantibus curatio 1.168.b.34
umbilici uulnera quare sint difficilia 2.144.a.35
umbilici uulneribus paruis, nisi succurratur cum inuersione intestini, inflatur, & ingrossatur 2.144.a.47
umbilici autem, vel eminentis causa 1.965.a.19
umbilici eminentie signa 1.965.a.29
umbilici eminentie curatio 1.965.a.52
umbilico infantis seculo quid apponere expediat 1.164.a.27
umbilico cum accidit fissura, egrediuntur intestina, & reditus eorum est difficilis 2.144.a.32
de undimia 2.125.a.29
undimia est apostema molle 2.125.a.29
undimia est apostema album molle, sine caliditate, & cum materia subtili, et madida 2.125.a.30
undimia est apostema, in quo digitus facilius penetrat absque elevatione eius 2.125.a.32
undimia differt ab apostematibus melancholicis per paucitatem duritiei, & per paucitatem obscuritatis 2.125.a.38
undimia cura 2.125.a.65
undimia principio conuenit repercussio cum exsiccatione, & resolutione 2.125.b.1
undimia medicamenta diuersa 2.125.b.6
undimia aqua contraria 2.125.b.6
Unguentum nigrum est de melioribus
- ad morsum, & inflexiones unguum*
anum & spinarum 2.20.b.2
Unguentum de cerusa 2.313.b.63
Unguentum aliud de cerusa 2.314.a.3
Unguentum basilicon magnum 2.314.a.9
Unguentum basilicon minus 2.314.a.15
Unguentum de cerusa cum aceto 2.314.a.18
Unguentum de flore aris 2.314.a.23
Unguentum de caladisi 2.314.a.29
Unguentum nigrum 2.314.a.42
Unguentum diaquilon 2.314.a.47
Unguentum rubrum 2.314.a.59
Unguenti apostolorum inuamenta 2.314.a.64
Unguentum apostolorum dicitur medicina xij. apostolorum 2.311.b.2
Unguenti apostolorum descriptio 2.314.b.3
Unguentum de vrsis 2.314.b.13
Unguentum Karmez ad dolorem anii 2.314.b.19
Unguentum cauterij 2.314.b.28
Unguentum generati 2.314.b.30
Unguentum ad debilitatem hepatis 2.315.a.30
Unguentum cum pulpa coloquin 2.315.a.54
Unguentum ad apostemata hep. 2.329.b.5
Unguentum ad duritiem splenis 2.330.a.53
Unguentum nocumentum pontico emendatur 1.178.a.12
Unguentum omnia prosternunt appetitum 1.177.b.61
Unguentum corrumpunt orificia venarum 1.177.b.63
Unguentum ad iuncturarum dolores 1.977.a.63
Unguentum multoties attrahitur materia ad exteriora corporis 1.816.a.29
de unguis mala incisione 2.262.b.52
Unguis bona generatio 2.263.a.11
- Unguis fissuris confert*
Apium siluestre 1.270.b.50
Lini semen cum na sturtio, & melle 1.387.b.28
Unguis excoriationi confert
Acetose radix cum aceto 1.270.a.49
Unguis inflationis, & pruritus curatio 1.982.b.31
Unguis subiacentis sanguinis mortui cura 2.263.b.19
Unguis cur augeri semper oporteat 1.46.b.21
Unguis quando obscescant mors est presens 2.32.a.37
Unguis usus 1.46.b.10
Unguis gignit phibisim, & he-
Unguis R 2

I N D E X

Efficac significare 1.130.b.6
ad unguum anium infixiones unguen-
tum nigrum est de melioribus ungue-
tis 2.220.b.3
unguim leopardi uulnera, & cura. 2.
 224.a.59
unguim gibbositatem pulmonis vlcus
significare 1.130.b.11
unguim mollities ac durities corporis
complexiōem significare potest. 1.
 133.a.54
de unguim fissura 2.262.a.50
de unguim excoitatione, & scabie. 2.
 261.a.50
unguim curuitatis cause. 2.262.b.7
unguim leprositatis causa. 2.262.
 b.7
unguim spasmus secundum plurimum
accidit ex melancholia. 2.262.b.7
unguim spasmu, curuitatis, & leprosi-
tis cura 2.262.b.16
de unguim bares 2.263.a.26
de unguim curuitate 2.263.b.1
unguim attritionis cura 2.263.b.9
unguim buthor curatio. 1.982.b.18
unguim attritionis curatio. 1.982.b.
 18
Vnguim ulceribus conferentia
composita
Hiera Andromachi 2.286.a.23
nox tenebrosa quæ, & eius causa. 1.
 638.b.10
noctis magne longo tempore continuatio
timorosa est 1.171.b.21
noctis fortis perduratio timore non uacat
 1.171.b.22
noctis fortitudo & grossitudo calorem si-
gnificat 1.135.b.4
noctis formanda instrumenta, quæ 1.635
 a.9
noctis nocementi causa 1.635.a.18
noctis remedium causa 1.635.b.50
noctis atfessionis curatio 1.636.b.56
noctis asperge causa 1.638.a.13
noctis tremula curatio 1.638.b.11
noctis asperge curatio 1.638.a.17
noctis breuis causa 1.638.a.24
noctis breuis curatio 1.638.a.37
noctis grossa causa 1.638.a.53
noctis grosse curatio 1.638.a.56
noctis subtilis causa 1.638.a.66
noctis, uel pectoris lenitatem medicina
conseruantes quæ 1.637.b.61
noctis subtilis curatio 1.638.b.2
noctis raucedinis curatio 1.637.a.64
noctis tenebrosa curatio 1.638.b.12
noctis signa in crisi 1.93.a.44
Vocis raucedini conserunt
Oua forbilia 1.367.a.19

Vocis abfissioni conferentia composita

Theriaca magna 2.166.b.22
Mythridatum 2.268.b.23
Sotia confec. 2.269.b.61
Loboc aduoin 2.295.b.36
Loboc de melone 2.310.a.56

Acetum squilliticum 2.316.a.56
Oxymel squilliticum 2.316.a.57
Pilule de x.traft. 2.316.a.57
Theriaca 2.316.a.58
Mythridatum 2.316.a.58
Pilule 2.326.b.2
Medicamen 2.326.b.32
Loch 2.327.a.17
uocem & pectus impedit aqua pluuia.
 1.115.b.18
uocem caliditas magnificat, & frigiditas
acuit eam, & minorat, siccitas
exasperat, humiditas raucam facit.
 1.635.b.16

Vocem clarificant

Anctis pinguedo 1.266.a.44
Asta cum aqua gargarizata. 1.270.
 a.58
Allium deuotum 1.276.a.44
Cicer 1.291.a.30
Cubebe, quando tenetur in ore. 1.
 292.b.36
Carlis comesilio 1.294.a.40
Cartamus 1.300.b.55
Fanugracum 1.316.b.20
Gallinarum caro 1.325.b.3
Gummi 1.328.a.26
Storax 1.344.a.29
Liquiritia 1.349.a.4
Nyrha 1.358.a.26
Squilla 1.385.b.23
Storax 1.385.b.39

Vocem clarificantia composita

Acetum squilliticum 2.297.a.35
uolubilis 1.206.b.20
uolucrum aquaticorum caro est mala
 1.295.b.17
uoluntarius motus non nisi a cerebro. 1.
 48.a.51
uoluntarie operationes omnes fiunt per
illos 1.125.a.39
uoluptas. Vide delicia
uomitius quid 1.738.b.52
uomitius quomodo prouocetur. 2.57.b.
 54. & 258.a.63
uomitius in pueris quandoque spasmus,
mulieribus dolorem maritum, & in se-
nibus aggritudines diuersas inducit.
 2.85.a.1
uomitius malus secundum colores qualis
 2.96.b.26
uomitius facidus est malus. 2.96.b.37
uomitius fortis infantium curatio 1.69
 a.5
uomitius æstate bonus uidetur Hippo-
crati 1.150.b.20
uomitius cui pronocandus, quomodo vi-
ctus instituendus 1.206.a.12
uomitius cui, & in quo tempore magis
conueniat, & cui ventris solutio. 1.
 206.b.25
uomitius antequam fiat, humorem eua-
cundum esse, subtiliandum, & uias
aperiendas 1.206.b.33
uomitius cum macredine ventris diffi-
lis, & timorofus 1.206.b.41

uomitius creticus nō absindatur absque
necessitate 2.35.b.15
uomitius uomitum curat 2.35.b.18
uomitius cui est equalis ante cibum, &
post cibum impinguat 2.200.b.27
uomitius plurimus extenuat. 2.200.b.
 28
uomitius in æstate melior. 1.215.b.23
uomitius a quibus locis euacuet. 1.215.
 b.27
uomitius non succedens ex uomitio quæ
mala inducat, & quomodo subueni-
dum 1.215.b.49
uomitius in quibus aggritudinibus facien-
dus 1.215.b.61
uomitius post ascillationem est signum,
quod est ex accidentibus ascellandi.
 1.216.a.7
uomitius corpori confert, sed uisui nocu-
mentum facit 1.216.a.11
uomitius cui magis anxiliatur. 1.216.b.
 42
uomitius æstate laudabilior 2.356.b.5
uomitius æstate melior 2.380.b.3
uomitius a quo membro fiat. 1.690.a.
 35
uomitius per meri completur. 1.692.
 b.8
uomitius est motus non secundum cur-
sus naturalem 1.692.b.13
uomitius laboriosus stomacho plurimum
noct 1.710.b.35
uomitius cum quibus facilius. 1.709.b.
 40
uomitius si superfluat, consuescit natura
eijcere superfluitates ad stomachum.
 1.709.b.5
uomitius inuamenti maximi, qui 1.709.
 b.48
uomitius quando appetitus prostrato con-
ueniat 1.717.b.35
uomitius quandoque facit sium. 1.723.
 b.51
uomitius est malus in phlegmaticis apo-
stematibus stomachi 1.733.a.70
uomitius quo d sferat a stomachi subuer-
sione 1.738.b.54
uomitius qui colirice passionis. 1.738.b.
 67
uomitius stomachorum qui. 1.739.
 a.3
uomitius sanguinis cum egreditur a ne-
citate portendit mortem. 1.740.
 a.6
uomitius purus est malus. 1.740.
 a.8
uomitius cholericus significat superfluita-
tem caliditatis 1.740.a.9
uomitius phlegmaticus significat super-
fluitatem frigoris simplicis, puri. 1.
 740.a.10
uomitius diuersorum colorum deterior
est nigro 1.740.a.11
uomitius, qui est ut flos aris, malus. 1.
 740.a.13
uomitius ut succus porri, malus. 1.740.a.
 13

Vomitius

I N D E X

- Vomitus praegnantium** 1.739.a.13
Vomitus sanis quibusdam cibo repletis
 fit sine noxa 1.740.a.24
**Vomitus aliquibus concitatur si movean-
 tur** 1.740.a.33
**Vomitus aliquibus concitatur si irascan-
 tur** 1.740.a.35
**Vomitus aliquibus concitari leni de cau-
 sa** 1.740.a.36
Vomitus salubrior, qui 1.740.a.38
**Vomitus, ut succus porri, egritudinis si-
 gni fcat malitiam** 1.740.a.41
Vomitus viridis ad nigredinem declinis
 significat secundum plurimum con-
 gelationem caliditatis 1.740.a.42
**Vomitus, ut succus porri, est propter a-
 ductionem** 1.740.a.45
**Vomitus, ut flos eris, est propter adu-
 sionem** 1.740.a.46
**Vomitus, ut flos eris, in quibus multipli-
 cetur** 1.740.a.47
**Vomitus citrinus in quibus multiplice-
 tur** 1.740.a.51
**Vomitus, ut succus porri, in quibus mul-
 tiplicetur** 1.740.a.51
Vomitus criticus quibus conferat. 1.739
 a.50
Vomitus in accessione februm. 1.739.a.
 32
**Vomitus excitatur ex stomachi aposte-
 matibus** 1.739.a.54
Vomitus niger malus 1.740.a.57
Vomitus niger quibus fiat. 1.740.a.57
Vomitus fetidus malus 1.740.a.59
Vomitus salubris qui 1.740.a.61
Vomitus criticus a quibus egritudinibus
 evader faciat 1.739.b.23
**Vomitus multoties sanat a singultu cla-
 moso** 1.739.b.30
Vomitus administrandus in mense bis.
 1.739.b.35
Vomitus dolorosus velociter eijcit cibum
 1.739.b.55
Vomitus satietatis nauseatua qualis. 1.
 739.b.57
Vomitus sanguinis alijs deterior. 1.739.
 b.62
Vomitus sanguinis quid significet. 1.740
 a.4
**Vomitus sanguinis est ex stomacho, aut
 meri** 1.741.a.62
Vomitus sanguinis aliquando salubris.
 1.741.b.18
Vomitus sanguinis quibus auxiliatur. 1.
 741.b.23
**Vomitus omnis sanguinis cum febre, ma-
 lus** 1.741.b.32
**Vomitus sanguinis a stomacho quibus si-
 gnis distinguatur ab illo, qui est a
 meri** 1.741.b.38
Vomitus sanguinis propter hepar signum
 1.741.b.54
Vomitus multoties abscondit vomitum.
 1.742.b.25
**Vomitus motu an sit fortior motus sin-
 gultus** 1.746.b.58
Vomit. quando significatur. 1.749.b.
 20
**Vomitus ante cibum cachecticus est bo-
 num regimen** 1.784.b.46
**Vomitus cum quibus cachecticis promo-
 candus** 1.784.b.48
Vomitus melancholicus 1.792.b.30
Vomitus fit valde difficilis in splenicis
 1.802.a.22
Vomitus prohibetur fluxu. 1.828.b.26
**Vomitus est malus illis, qui habent inte-
 stinorum lubricitatem.** 1.813.b.
 47
**Vomitus raro enacuat phlegma descen-
 dens ad intestina** 1.820.a.23
Vomitus quandoque prohibetur vomitu
 1.828.b.24
Vomitus cur in colica frequens fiat. 2.
 836.b.28
Vomitus colicae conueniens. 1.839.a.
 34
Vomitus in colica quando malus. 1.848
 b.50
**Vomitus est melius, quo renum ulcera-
 curantur** 1.871.b.66
**Vomitus in renum ulceribus cum quibus
 provocandus** 1.872.a.8
Vomitus in febris regimē. 2.35.b.
 15
Vomitus iudicia, & signa. 2.96.b.12
Vomitus res preparatoria, que 1.215.
 a.52
Vomitus conferentis signa. 1.215.b.33
Vomitus noxa 1.215.b.38
Vomitus accidentium curatio. 1.216.b.
 16
Vomitus iuuamenta 1.216.b.20
Vomitus superflui nocumenta. 1.216.b.
 58
**Vomitus operatio completur per unice-
 relatinam experimentem.** 1.692.b.
 14
Vomitus cibi ex motu causa. 1.698.b.
 33
Vomitus futuri signa 1.741.a.19
Vomitus instantis signa 1.741.a.20
Vomitus differentia 1.738.b.67
Vomitus causa 1.739.a.3
**Vomitus assiduus maxime debilitat vir-
 tatem stomachi, & facit ipsum lacu-
 nam superfluitatum** 1.739.b.21
**Vomitus administratio cum equalitate,
 est iuuamentum maximum.** 1.739.
 b.19
Vomitus iuuamenta 1.739.b.32
Vomitus hora conueniens. 1.739.b.57
**Vomitus ex malitia complexionis oris
 stomachi signa** 1.741.a.38
Vomitus sanguinis cause 1.741.a.
 63
**Vomitus sanguinis, qui est a corrosione
 signa** 1.741.b.42
Vomitus sanguinis a sana virtute signa.
 1.741.b.45
Vomitus sanguinis a sanguifuga signa.
 1.741.b.50
**Vomitus sanguinis ab hemorrhoidibus
 signa** 1.741.b.53
Vomitus sanguinis a stomacho signum
 741.b.60
Vomitus sanguinis a splene signa. 1.741
 b.61
Vomitus vniuersalis curatio. 1.741.
 a.6
Vomitus curatio antiquorum. 1.743.a.
 15
Vomitus cibi praesidia. 1.742.b.59. &
 743.b.42
Vomitus ob caliditatem curatio. 1.743.
 b.46
Vomitus a satietate nauseatua curatio.
 1.744.a.11
Vomitus ab humore sanioso uictus. 1.744
 a.14
Vomitus a melancholia curatio. 1.744.
 a.30
Vomitus a materia mordacina curatio.
 1.744.a.55
Vomitus ab humore sanioso curatio. 1
 744.a.13 & b.16
Vomitus a materia imbibita curatio. 1.
 744.b.20
**Vomitus a materia viscosa, & grossa cu-
 ratio** 1.744.b.23
Vomitus curatio cum Huysfacilis. 1.
 745.a.34
Vomitus sanguinis curatio. 1.745.b.
 38
Vomitus causa 1.792.b.23
**Vomitus usus frequens in ulceribus vni-
 quandoque sufficiens est, excusans
 ab alio** 1.872.a.3
Vomitus praegnantis curatio. 1.933.a.16
**Vomitui qui humores obediētes sint, &
 qui rebelles** 1.206.b.60
**Vomitui confert quandoque aqua pruno-
 rum & tamarindorum** 1.740.a.22
Vomitui humiditatis conferentia. 1.744
 b.9

Vomitui conferunt

Aqua aluminosa 1.272.b.24
Aqua theriacum styptica. 1.272.
 b.25
Cucumer indus 1.282.a.30
Citri decoctio 1.286.a.48
Coriandrum torrefactum. 1.294.b.
 52
Cydonium 1.298.b.60
**Cardamomum cum aqua masticis,
 & utriusque granai** 1.300.a.3
Emlicus 1.310.a.64
**Faba decocta cum corticibus suis in
 aceto** 1.315.b.5
Gariophyllus 1.328.a.41
Electrum 1.337.a.12
Menta 1.360.b.30
Nux muschata 1.362.b.33
Olibanum 1.370.b.32
Portulaca 1.371.b.54
Pomorum sanich 1.379.a.31
Tamarindi 1.404.a.25
Muschus 1.406.b.65
Zurumbet 1.412.a.6

R 3 Vomitus

I N D E X

Vomitui saniei confert
Butyrum cum melle 1.284.b.16
Vomitui sanguinis conferunt
Butyrum cum melle 1.284.b.16
Menta 1.360.b.25

Vomitui sanguinis conferentia composita
Lohoc de papauere 2.295.a.35
Lohoc de spodio 2.295.a.50
Trochisci de camphora. 2.363.b.47
Trochisci de camphora alij. 2.303.b.58
Confectio ex hepate adip. 2.319.b.18
Trochisci i Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis. 2.31.b.9
Lohoc de papauere 2.316.b.10
Meli. ina. albeiron 2.316.b.12
Lohoc de melone 2.316.b.12
Lohoc de spodio 2.316.b.12

Vomitui cholerico conferentia composita
Suffus 2.294.b.11
Syrupus de malis 2.298.b.11
Syrupus de fructibus 2.299.b.7
vomitum pronocantia 2.35.b.19
vomitum adstringentia 2.35.b.29
vomitum pronocantia 1.742.a.22
vomitum stringunt minq. & syrrip. de menta 2.51.b.6
per vomitum crisis venturae signa propria 2.84.b.35
vomitum hyemis tempore abhorret Hip. pocrates 1.190.b.19
vomitum pronocandum vehementer nō esse astate & hyeme 1.197.b.25
ad vomitum corpore puro existente factum, quā mala sequantur. 1.207.a.9
vomitum facientis medicina dispositio. 1.107.b.10
ad vomitum quomodo sit preparandus qui d. fissanter vomit 1.215.a.14
vomitum adiuvat motus. 1.215.b.21
vomitum plerumque agitudines afferre. 1.215.b.64
vomitum multoties esse difficilem propter humoris subtilitatem, & quomodo ingrossandus 1.216.a.2
vomitum pregnantis obese. 1.216.a.12
vomitum faciens medicina quando propeauerit, qui d. agendum. 1.215.b.12
vomitum fieri in quoquoque mense duobus diebus continuis cur Hippo. precipiat 1.216.b.14
vomitum semel, aut bis in mense fieri de bere 1.216.b.40
vomitum retinet ventris fluxus. 1.227.b.12
vomitum phlegmatis faciens medicamentum 1.707.b.53
vomitum sedantes medicina composita quæ 1.745.a.30

Vomitum sedantia composita
Theriaca magna in initio periodi su
pta 2.266.b.5
Myehridatum 2.268.b.23
Confectio 2.281.b.58
Diacitoniten 2.290.a.67
Syrupus de cidonijs 2.297.b.42
Syrupus de menta 2.298.a.63
Syrupus de fructibus 2.299.b.7
Cidonia condita 2.301.b.27
Mala condita 2.303.a.3
Trochisci mezerion 2.306.a.16
Trochisci marini 2.306.a.49
Trochisci 2.306.b.56
Trochisci 2.307.b.4
Trochisci Aristomachis. 2.317.a.49

Confectio de sale indo. 2.317.a.50
Syrupus de menta 2.317.a.51
Syrupus de malis 2.317.a.51
Syrupus de prunis 2.317.a.52
Vomitum phlegmaticum retinentia composita
Confectio salis indi 2.279.a.42. & 2.317.a.50
Electuarium de myrto 2.287.b.8
Syrupus proprius 2.329.a.55
Vomitum melancholicum retinentia composita
Confectio salis indi 2.279.a.42. & 2.317.a.50
vomitum excitari ex apostematibus viscerum interiorum 1.739.a.53
vomitum facientis humoris mali signa. 1.741.a.22
vomitum facientis humoris saniof signa 1.741.a.25
per vomitum carnis reiectæ causæ. 1.741.a.27
vomitum facientis humoris boni signa. 1.741.a.29
vomitum multoties abscondit clystere acutum 1.742.a.19
vomitum calidum prohibet camphora ex proprietate 1.743.b.37
vomitum a materia viscosa, & grossa sedantia 1.744.b.26
vomitum phlegmaticum valde sedat mi na 1.744.b.45
vomitum sedantes medicinas simplices quæ 1.745.a.10

Vomitum faciens
Apii semen 1.271.a.6
Anethi semen 1.275.b.8
Ben cum melle 1.279.a.10
Baurach apfricanum 1.280.b.38
Batecha, & proprie radix eius. 1.281.b.62
Capa quadam siluestris. 1.287.b.5
Struthium 1.292.b.15
Cucumeris radix cum hydromelle. 1.304.a.10
Cucumer asinus 1.304.a.67
Aes 1.311.b.56
Mandragora lacrima cum meli crato 1.335.b.63

Oleum Lauri 1.351.b.42
Nasturtium 1.363.b.14
Narisi radix, & eius succus. 1.363.b.62
Papaucrii spumosi semen. 1.379.b.41
Raphanus 1.383.a.22
Raphani cortex cum oxymelle. 1.383.a.23
Stechados 1.387.a.2
vomitum non indigere enim, qui bono utitur regimine 1.206.a.22
a vomitu qui sint alieni 1.214.b.61
a vomitu quid agendum 1.216.b.40
vomitum cur facilius deglutitio. 1.692.b.3
ex vomitu stomachi dispositionum signa 1.698.b.1
vomitum uti his in mense pluribus stoma chis prodesse 1.709.b.39
in vomitu quid mali sit 1.740.a.15
in vomitu uenam secabant antiqui & qualiter 1.743.a.19
a vomitu uirtutis causas curatio. 1.744.b.47
in vomitu splenetici indigent medicinis. 1.802.a.24
vomitum prohibetur fluxus 1.828.b.26
vomitum cholera nigram quomodo curandus 1.215.a.37
vomitum saniem ex stomacho est ad de sperationem propinquior, quam alitem 1.725.b.19
Vomenti stercore confert
Medicina 2.371.a.39
vomitina medicina cordi quomodo pro sit 2.344.a.30
vomitina fortia quæ 1.707.b.52
vomitina hora melior, quæ. 1.216.a.9
vomitum cur non possit, qui est stomachi debilis 1.739.a.64
vomitum in uere consuetis quid agere debeat 1.745.b.29
urina est superfluitas secundæ digestio nis 1.392.a.10
urina plurima redditur hyeme 1.100.b.59
urina fusca atram bilem significat. 1.137.b.38
urina spectanda non est secundum alios quos post sex horas, secundum Aulicem. vero neque etiam post unam. 1.150.a.8
urina spissior apparet quo plus caritibi approximatis contra vero tenuior. 1.150.a.28
urina crassa. Vide urina spissa
urina porracea uehemens incendium si gnificat 1.151.b.39
urina porracea sanior est eruginosa. 1.151.b.40
urina erugini aris similis uehemens incendium significat 1.151.b.38
urina eruginosa post laborem spasmodum significat 1.151.b.41
urina uiridis in pueris spasmodum significat 1.151.b.43
urina

I N D E X

- urina iereos colorem habens quid significet* 1.151.b.43
- urina aruginosa perditionem vehementem significat* 1.151.b.48
- urina nigra ex incendio quomodo cognoscatur* 1.151.b.64
- urina nigra ex frigidityte quomodo cognoscatur* 1.152.a.4
- urina nigra cum odore forti calorem, sine odore frigiditytem significat* 1.152.a.10
- urina odore caret quum naturaliter est superata* 1.152.a.13
- urina nigra quando mala* 1.152.a.32
- urina rubea quandoque ex vini potu* 1.152.a.39
- urina nigra quandoque ex vini potu* 1.152.a.40
- urina rubea quid significet* 1.152.a.44
- urina nigra in morbis renum, & lapilli bona ex Rufi sententia* 1.152.a.57
- urina nigra in acutis morbis mortalis ex Rufi sententia* 1.152.a.60
- urina nigra in febribus non est bona* 1.152.a.63
- urina nigra in morbis renum & nefica quando mala* 1.152.a.62
- urina in mulieribus post laborem spasmus significat* 1.152.a.66
- urina nigra in febrium principio permittosa* 1.152.b.1
- urina nigra in febrium fine quando mala* 1.152.b.2
- urina alba vere non est nisi cum grossitudine* 1.152.b.17
- urina alba vntuosa adipis liquefactionem significat* 1.152.b.21
- urina alba in omnibus horis febris quarantana significat* 1.152.b.38
- urina plumbina sine hypostasi valde mala est* 1.152.b.40
- urina rubea in febribus, que subito fit alba, desipientiam significat* 1.152.b.49
- urina alba perseverans in sanitate privationem digestionis significat* 1.152.b.51
- urina lacti acetosi similis in acutis febribus mortem aut phthisim significat* 1.152.b.53
- urina alba esse potest cum complexionem calida & cholericam* 1.152.b.55
- urina rubra esse potest cum complexionem frigida phlegmaticam* 1.152.b.56
- urina rubea in morbis frigidis cur* 1.153.a.6
- urina alba fit post coctionem* 1.153.a.31
- urina rubea sanguinea in acutis morbis melior est quam rubea cholericam* 1.153.a.40
- urina rubea in morbis renum mala* 1.153.a.43
- urina rubea in doloribus capitis desipientiam portendit* 1.153.a.46
- urina rubere incipiens in acutis morbis & sic permanens quid significet* 1.153.a.47
- urina puerorum naturalis spissior est urina iuuenum* 1.154.a.15
- urina tenuis valde in sanis quid significet* 1.154.a.27
- urina spissa in acutis morbis plurimum significat malum* 1.154.a.38
- urina spissa multum cruditatem ut plurimum, rarius autem humorum crasse substantia maturationem significat* 1.154.a.38
- urina tenuis perdurans plus malum significat quam spissa* 1.154.a.45
- urina spissa multa subito euacuata in febribus sanior est* 1.154.a.56
- urina spissa in febribus sanior est, de qua multum subito euacuatur* 1.154.a.56
- urina spissa paulatim mista humorum multorum & debilitatis virtutis est significatiua* 1.154.a.58
- urina tenuis spissa euadens in acutis morbis, post quam non aduenit requies, significat liquefactionem* 1.154.a.62
- urina spissa in sano perseverans quid significet* 1.154.a.65
- urina spissa translucens qualis* 1.154.b.13
- urina spissa translucens quid significet* 1.154.b.20
- urina tenuis citrina in morbo acuto perseverans significat malum, & quod virtus digestiva est sopita* 1.154.b.31
- urina tenuis, in cuius partibus rubedinis & citrinitatis fuerit diversitas, laborem cognosces inflammantem* 1.154.b.34
- urina tenuis fursuracea quodammodo, uestica non laborante, phlegmatis adustionem significat* 1.154.b.37
- urina spissa in acutis febribus multos humores significat, & fortasse liquefactionem* 1.154.b.40
- urina tenuis mista, & post inspissata, quid significet* 1.154.b.50
- urina spissa reddita post clara euadens quid significet* 1.154.b.54
- urina spissa fit sepe ob casum virtutis* 1.155.a.4
- urina aquosa emissa & aquosa remanens signum est privationis maturationis penitus* 1.155.a.6
- urina spissa laudabilior, quam* 1.155.a.8
- urina spissa superflue cum colore naturalis quandoque bonum, quandoque malum significat* 1.155.a.25
- urina spissa bona, que* 1.155.a.32
- urina turbulenta ad ultimum humorum multitudinem significat, & naturam ab eis occupatam in maturando cos* 1.155.a.36
- urina spissa cum sedimine arenoso lapidem significat* 1.155.a.38
- urina spissa apostematum apertionem sequens quomodo cognoscatur* 1.155.a.40
- urina apostematum apertionem significans ex quibus cognoscitur* 1.155.a.40
- urina spissa apertionem oppilationis ictericis, & partium circa ipsum quodque significat* 1.155.a.65
- urina nigra, & spissa apostematis splenem occupantis apertionem quandoque significat* 1.155.b.1
- urina turbulenta virtutis casum multoties significat* 1.155.b.3
- urina turbulenta vino malo similis aut aqua ciceris quid significet* 1.155.b.10
- urina ciceris aque similis quid significet* 1.155.b.11
- urina iumentorum urinae similis quid significet* 1.155.b.14
- urina iumentorum urinae similis cur dolorem capitis plerumque significet* 1.155.b.20
- urina membri alicuius coloris similis perdurans in illo membro significat agitudinem* 1.155.b.24
- urina in fundo habens quid fumo aut pulveri simile, quid significet* 1.155.b.27
- urina partes diversas habens quid significet* 1.155.b.32
- urina, fila quedam inuicem permixta habent, quid significet* 1.155.b.35
- urina post coitum, qualis* 1.155.b.36
- urina odorem non habens frigiditytem, & superfluum cruditatem significat* 1.156.a.53
- urina odorem non habens in acutis morbis naturam mortem plerumque significat* 1.156.a.55
- urina fetida quid significet* 1.156.a.57
- urina fetida in acutis febribus signum malum* 1.156.a.63
- urina fetida multum est cholericam* 1.156.b.6
- urina fetida acris melancholica est* 1.156.b.7
- urina fetida in sanis perseverans quid significet* 1.156.b.8
- urina concocta uenarum significat sanitatem* 1.158.a.31
- urina matura uenarum significat sanitatem* 1.158.a.31
- urina mali coloris malum significans quanto copiosior fuerit, tanto salutis magis nuncia* 1.159.b.3
- urina quandoque multa, quandoque pauca, aut etiam intercepta mala* 1.159.b.12
- urina guttatim & inuoluntarie mista in acutis morbis quid significet* 1.159.b.19

I N D E X

- urina paucior in sano & tenuior per-*
uerans cum gravitate, & dolore in
renibus apostema durum in par-
tibus renum significat. 1. 159. b.
25
urina multiplicata in colico morbo ple-
runque prosperum euentum porten-
dit, praesertim alba & facile egrediens
1. 159. b. 9
urina sana, & optima quae. 1. 159. b.
42
urina tertianæ. Vide Tertiana vri.
urina in qua est nubes aliqua principii
augmenti significat, multiplicata ve-
ro statum 2. 6. b. 47
urina icterica in febre significat aposte-
ma 2. 27. b. 6
urina quando tingitur in quarto, & in-
grossatur in septimo tunc exilima,
quod iudor erit 2. 85. b. 25
urina post crism, & subtilis indicat flu-
xum ventris 2. 86. a. 27
urina aquosa multiplicata cum febre
ascendente significat dolorem accide-
tem in interiori parte corporis. 2. 87.
a. 14
urina alba, subtilis fit propter multi-
tudinem oppilationum, deinde fit ru-
bea propter putredinem. 2. 47. a.
40
urina, licet non habeat apparem signum
digestionis, non ob id indicat mortem
2. 96. b. 7
urina in agnitudinibus pestilentialibus,
bona, & veluti naturalis, mortem si
gnificat 2. 96. b. 60
urina quandoque mala in sublimitate, co-
lore, & c. est expulsio critica. 2. 96.
b. 64
urina tenuis in agnitudinibus acutis per
seuerans permissionem significat. 2.
97. a. 24
urina aquosa apud horam exacerbatio-
nis universalis, apostema in inferio-
rius renarum significat. 2. 97. a.
22
urina tenuis cum conuertitur in gros-
sam, atque signis bonis in febre acu-
ta, significat inflammationem in cor-
de, aut in hepate 2. 97. a. 46
urina grossa, turbulenta, quid significet.
2. 97. a. 54
urina alba in agnitudinibus acutis signi-
ficat declinationem materiei non ad
partem uenarum, & instrumenta uri-
nae, sed ad alia viscera 2. 97. a. 66
urina alba tenuis, in febre acuta, cum
deinde conturbatur, & fit grossa cum
albedine sua significat spasmodum, &
mortem 2. 97. b. 8
urina nigra in agnitudinibus acutis quo
paucior, & grossior est, eo deterior
est 2. 97. b. 29
urina nigra quando indicat dolorem ca-
pitis 2. 97. b. 33
urina flava, cum fit, in acuta feb. alba si-
gnificat elevationem materiei ad ca-
put 2. 98. a. 50
urina nigra, quando significet mortem
2. 97. b. 42
urina nigra quando conuertitur ad sub-
albedinem, uel flauitatem, quid si-
gnificet 2. 7. b. 54
urina rubra, subtilis, dolorem capitis, &
permixtionem significat. 2. 98. a.
14
urina rubra grossa, quid significet. 2. 98.
a. 16
urina oleaginea cum signis malis in quar-
to, significat mortem in sexto. 2. 99.
a. 9
urina, quae alteratur subito ex signis lau-
dabilibus ad vituperabilia, in acutis
significat mortem 2. 99. a. 11
urina oleaginea quandoque significat
permixtionem 2. 99. a. 15
urina cum singulis sanguinis congelatis
in ea, & cum siccitate, uel nigredine
in lingua, est signum valde malum
2. 99. a. 17
urina tenuis flava in principio feb. acu-
tarum, cum deinde fit grossa, & per-
mutetur turbida, ut urina asini, cum
exitu inuoluntario, mortem prenun-
tiat 2. 99. a. 31. & 2. 100. a. 8
urina pauca, cum dolore mingentis, abs-
que vulnere, est signum malum in
febre acutis 2. 99. a. 50
urina retenta in febre continua quid si-
gnificet 2. 99. a. 54
urina oleaginea, quae fit 2. 98. b. 63
urina cui inuoluntarie egrediatur in feb.
acutis 2. 99. a. 65
urina infantum confert fistulis. 2. 107
a. 13
urina citrina, & urina ignea quid signi-
ficent 2. 385. a. 53
urina alba quid significet 2. 385. a. 57
urina rubra 2. 385. a. 59
urina nigra quid significet 2. 385. a. 63
urina tenuis quomodo fiat & quid signi-
ficet 2. 385. b. 7
urina grossa phlegmatis dominium indi-
care 2. 385. b. 12
urina laudabilis, quae 2. 391. a. 11
urina canis perfecta conseruat nigre-
dinem capillorum 2. 393. a. 50
urina similis aquae carnis quam hepatis
dispositionem significet. 1. 700. a.
36
urina prouocanda in apostemate calido
gibbositatis hepatis 1. 770. b. 58
urina est magis significatiua digestiue
hepatis 1. 760. b. 38
urina hydropis qualis 1. 783. a. 64
urina alba, aut parum tineta in icter-
ia mala 1. 795. b. 13
urina sanguinea bona est in fine agnitu-
dinum splenis 1. 800. a. 25
urina quae bona in splenis agnitudinibus.
1. 800. a. 28
urina splenicorum laudabilior, quae. 1.
801. a. 15
urina splenetici multoties est sicut simi-
1. 801. b. 67
urina alba in febribus cholericis quid
aliquando significet 1. 813. b. 24
urina cui rubeat in colica. 1. 813. b. 33
urina cui quandoque in colica retinea-
tur 1. 813. b. 38
urina viscosa, & glutinosa in renum do-
lore quid indicet 1. 864. a. 35
urina qualis mala in renum apostemate
1. 867. b. 33
urina qualis in renum apostemate duro.
1. 870. b. 26
urina ex qua magis generetur lapis. 1.
874. b. 25
urina plurimi salis 1. 874. b. 27
urina infantum pluris est salis, quam
urina senum 1. 874. b. 50
urina qualis in lapide renum. 1. 875. b.
14
urina cui assidue fit acuta, succedunt nul-
lae, & ulcera uelut 1. 884. b. 1
urina illius minoratur, cuius egestio mul-
tiplicatur 1. 896. b. 56
urina multiplicatur, cuius egestio siccita-
tur 1. 896. b. 58
urina cuius, qui coitit 1. 904. b. 3
urina praegnantis qualis 1. 925. a. 36
urina hypostasii plurima est hyeme com-
paratione aliorum temporum. 1. 100
b. 59
urina difficiliter autumno accidit, &
cui 1. 101. b. 10
urina ardorem facit hyems frigida, &
pluuia 1. 102. b. 29
urina retentioni confert semicupium ex
oleo 1. 114. a. 54
urinae albedo phlegmatis dominium si-
gnificat 1. 137. b. 13
urinae puerorum, praecipue infantum
significatio parua 1. 150. a. 19
urina colligenda in iuueni, nuna quale
esse oportet 1. 150. a. 25
urina prima significatio est de dispositio-
ne hepatis 1. 150. a. 39
urinae subtilis, urina 1. 150. a. 57
urinae turbulenta causa 1. 150. a. 67
urinae colores varij 1. 151. a. 42
urinae albae significationes duae. 1. 152.
b. 4
urina oleaginea species tres. 1. 152. b. 18
urina alba significationes variae. 1. 152. b.
18. & demceps
urina color ex citrino & nigro compo-
ritus perniciosus 1. 153. b. 30
urina color carminis malus est & per-
niciosus 1. 153. b. 30
urina color rubens in quo currit nigre-
do quid significet 1. 153. b. 33
urinae substantia triplex. 1. 153. b. 66
urinae tenues ualde significationes. 1. 153
b. 27
urinae tenues ualde in acutis morbis di-
gestiue debilitatem & maturati-
onis principium significant. 1. 154. a. 8
urinae spissitudo digestionem quandam si-
gnificat 1. 154. a. 46
urinae spissae maturatio est ut digerenda
ad

I N D E X

- ad tenuitatem mutetur 1.154.b.6
Urina tenuis maturatio est ut coquendo mutetur ad spissitudinem 1.154.b.8
Urina tenuis multum tincta, tinctura non est propter digestionem 1.154.b.24
Urina turbulenta causa 1.154.b.43
Urina odor ad dulcedinem habens sanguinis dominium significat 1.150.b.5
Urina spume causa 1.156.b.44
Urina spumosa in oppilationem habentibus 1.156.b.49
Urina spuma multa aut pauca quod significet 1.156.b.55
in Urina hypostasis que spectanda 1.157.a.20
Urina hypostasis naturalis quae 1.157.a.27
Urina hypostasis in substantia aequalis praefertur aequali in colore 1.157.a.40
Urina hypostasis aequalis etiam rubra melior est alba & aspera 1.157.a.40
Urina hypostasis colores narii & indicia 1.157.a.42
Urina hypostasis alba rubra melior est 1.157.a.43
Urina hypostasis rubra melior est citrina 1.157.a.44
Urina hypostasis lentis colore habens mala 1.157.a.46
Urina spuma iuxta colores narios urina significat 1.156.b.50
Urina hypostasis bona puri & plegmatici assimilatur, & ab ijs differt 1.157.a.54
Urina hypostasis differt a pure per fetorem 1.157.a.56
Urina hypostasis differt a phlegmate iuxta conuersionem suarum partium 1.157.a.57
Urina hypostasis differt a pure et phlegmate subtilitate & leuitate 1.157.a.59
Urina hypostasis in aegris solum queritur, non in sanis, & cur 1.157.a.60
Urina hypostasis pauca est in macilentis 1.157.b.4
Urina macilentorum paucam habent hypostasin 1.157.b.4
Urina exercitatorum paucum sedimen habent 1.157.b.6
Urina macrorum hypostasis multitudinem non habent, quam pinguium 1.157.b.10
Urina macrorum hypostasis saepe carent 1.157.b.13
Urina fetor in a utis morbis subito ablatas absque requie uirtutis causam significat 1.150.b.14
Urina coctionem renium morbi non prohibent 1.158.a.32
Urina multitudine in acutis morbis, post quam non aduenit requies est significatio hectica, & spasmi ex inflammatione 1.159.b.16
Urina dignotio ab alijs rebus illi similibus 1.160.b.41
Urina ardor perseverans uescica & uirge ulcera portendit 1.161.b.20
in Urina instrumentorum ulceribus diuretica alijs commiscenda 1.231.b.46
Urina coctae signum in febris acutis prima die quandoque apparet 2.4.a.28
Urina tinctura significat, quod materia faciet crism per uiam uenarum 2.85.b.38
Urina digestio non est ita significatiua salutis in pleuresi, sicut digestio spui 2.89.a.20
Urina indicia, & signa 2.95.b.42
Urina signa mala sumpta ex paucitate, & multitudine mingendi 2.97.a.4
Urina signa sumpta a tenuitate eius 2.97.a.16
Urina tenuitas unde fiat 2.97.a.20
Urina tenuis cum conuertitur in grossam in febre continua & sunt signa bona, significat crism cum sudore 2.97.a.46
Urina signa sumpta a modo eius 2.97.a.46
Urina clarificatio ante crism est signum non bonum 2.97.a.51
Urina signa sumpta ex albedine eius 2.97.a.63
Urina signa sumpta a nigredine eius 2.97.b.16
Urina nigredo non significat mortem, licet sit signum malum 2.97.b.19
Urina rubra signa 2.98.a.9
Urina icterica differentia a non icterica 2.98.a.40
Urina flaua signa 3.98.a.50
Urina signa sumpta ex sedimine 2.98.a.56
Urina sedimen diuersum in substantia, & colore significat multitudinem diuersorum humorum, & est malum 2.98.a.58
Urina sedimen minorum partium est deterius 2.98.a.60
Urina sedimen lene est magis significatiuum bonitatis, quam album 2.98.a.93
Urina sedimen oleagineum malum 2.98.b.67
Urina sedimen album, diuersum, et asperum malum 2.98.a.65
Urina sedimen spumosum est ualde malum 2.98.b.7
Urina sedimen bonum est, cuius pars superior est rotunda, subtilis, inferior grossa in modum pyramidis 2.98.b.11
Urina sedimen in principio significat bu-
morem plurimum, indigestum 2.98.b.16
Urina sedimen, cum apparuerit postquam urina fuerit in primis subtilis, et hypostasis, pauca rubrum est bonum 2.98.b.12
Urina sedimen rubrum significat multitudinem sanguinis, & rarietatem digestionis 2.98.b.30
Urina sedimen rubrum, pendens, ad superiora declinans in agitudinibus acutis permissionem significat 2.98.b.36
Urina signa mala sumpta ex parte qualitatis separationis urinae 2.99.a.50
Urina sedimen ad formam frustuli carnis, vel squamarum piscium in febribus acutis significat rasuram membrorum 2.98.b.3
Urina signa sumpta a dispositionibus diuersis in colore & substantia 2.98.b.60
Urina sedimen oleagineum in principio egreditur est malum ualde 2.99.a.7
Urina stillicidij signa in feb. 2.99.a.56
Urina signorum malorum numeratio 2.99.b.5
Urina sedimen rubrum usque ad 40. dies, durans indicat longitudinem morbi 2.100.b.11
de Urina odore horribili 2.254.b.41
Urina fetoris cause, & cura 2.255.b.28
Urina prouocanda ratio 2.356.b.5
Urina fetor 2.386.a.6
Urina difficultas 1.766.a.2
Urina prouocatio caneda in apostemate calido in hepatis concavo existente 1.770.b.51
Urina meatus, & uescica quando prius in hepatis dubellati ulcerat, que uictus ratio 1.773.b.6
ob Urinae rubredinem, & tincturam non oportet, ut hydropisis caliditas iudicetur 1.783.b.14
Urina ardor ex cholericam passione 1.812.b.49
Urina bonitas in ileos non est plurimae significationis secundum bonitatem 1.848.b.61
in Urina meatibus oppilatio 1.864.a.29
Urina paucitas associatur renium egreditibus 1.864.b.1
Urina distillatio 1.880.a.32
Urina difficultas quandoque sequitur mollificationem, & dislocationem uescicae 1.886.b.16
Urina emissio inuoluntaria quandoque sequitur mollificationem, & dislocationem uescicae 1.886.b.17
Urina egressionis absque uoluntate curatio 1.886.b.32
Urina retentio 1.887.b.38
Urina difficultas 1.887.b.38
Urina ardor 1.887.b.38
Urina

I N D E X

Vrinę *nocumenta* 1.887.b.38
Vrinę *emissio inuolutaria* 1.887.
 b.19
Vrinę *multitudo* 1.887.b.54
Vrinę *distillatio* 1.887.b.41
Vrinę *ardoris cause* 1.887.b.51
Vrinę *ardorem inducit coitus multitu-*
do 1.887.b.62
Vrinę *ardoris signa* 1.887.b.66
Vrinę *ardoris curatio* 1.888.a.33

Vrinę *ardori conferunt*

Altheę *radicis decoctio* 1.276.
 b.48
Cydonij succus, aut oleum in uirgam
insillatum 1.299.a.48
Liquiritia 1.349.a.7
Myrtus 1.352.b.54

Vrinę *ardoris a glandularum exicatio-*
ne curatio 1.888.a.61

Vrinę *in ardore stupefacientia quando*
alijs commiscenda 1.888.b.10

Vrinę *paucitatis cause* 1.888.b.33

Vrinę *difficultatis, & retentionis in uir-*
tute cause 1.888.a.26

Vrinę *retentionis cause* 1.888.b.44

Vrinę *difficultatis cause* 1.888.b.44

Vrinę *difficultatis causa primitiua* 1.
 888.b.61

Vrinę *meatus oppilationis cause* 1.888.
 b.62

Vrinę *retentio fit in die propter occupa-*
tionem 1.889.a.11

Vrinę *retentio in nocte fit propter som-*
num 1.889.a.10

Vrinę *retentionis ob lacertum cause* 1.
 889.a.63

Vrinę *difficultatis, & retentionis a me-*
bro mittente cause 1.889.b.3

Vrinę *difficultatis ratione uinę causa*
 1.889.b.1

Vrinę *in difficultate quando mors acci-*
dat in septima 1.889.b.14

Vrinę *difficultatis signa* 1.889.b.37

Vrinę *difficultatis a frigida complexio-*
ne signa 1.889.b.37

Vrinę *difficultatis a caliditate signa* 1.
 889.b.43

Vrinę *difficultatis ab apostemate uescia*
signa 1.889.b.52

Vrinę *difficultatis ab oppilatione signa*
 1.889.b.60

Vrinę *difficultatis a uentositare signa* 1.
 890.a.12

Vrinę *difficultatis, & retentionis cura-*
tio 1.890.a.63

Vrinę *difficultati conferunt*

Apium 1.271.a.24
Amigdala 1.272.a.3
Ammi 1.273.a.19
Oleum de abrotano 1.274.b.65
Altheę *radicis decoctio cum uino* 1.
 276.b.56
Althea semen ibi.
Ceratum ex balsamo cum oleo rosa-
teo, & cera 1.279.b.49

Oz ymi fluuialis semen 1.283.b.38

Chamępyrios 1.292.a.20

Cupressi folia cum uino 1.297.b.

43

Castia fumus, & syrupus eius, & ui-
num, in quo ipsa infunditur 1.

298.b.25

Cordumeni cum uino 1.300.a.21

Aspalathus 1.308.a.41

Hematites cum uino 1.313.a.35

Cimex 1.320.b.15

Galbanum 1.328.b.6

Orobis cum aceto 1.333.a.24

Locustę 1.339.a.37

Mezerion decoctio 1.355.a.34

Maioranę decoctio 1.357.a.37

Stercoris muris decoctio 1.361.
 a.63

Nux musc bala 1.361.b.31

Sylimbrum 1.364.b.16

Oleum amygdalinum 1.369.a.18

Squille acetum, & syrupus 1.385.
 b.33

Asparagi decoctio 1.399.a.21

Sputa maris rosea 1.399.b.22

Sisileos 1.195.b.57

Vrinę *difficultati conferunt* *composita*

Sagzenea magna 2.275.b.11

Sagzenea minor 2.275.b.50

Philonium rom. anum 2.278.b.7

Alkel Kelengi magnum 2.280.
 b.2

Confectio imperialis 2.282.b.38

Diaphenicon 2.288.b.36

Syrupus acetosus squilliticus sol. 2.
 297.a.51

Trochisci Andromachi 2.305.b.
 38

Trochisci dissulidis 2.306.b.9

Decoctio aque de radicibus 2.307.
 b.28

Oleum de hase 2.311.b.1

Puguentum de calcadis 2.314.a.32

Vrinę *in difficultate oxymel squilliticum*
est inuoluntarium ualde 1.890.b.13

Vrinę *in difficultate etheriaca, & mithry-*
datum sunt uehementis inuoluntarii 1.
 890.b.14

Vrinę *difficultatis infantium curatio* 1.
 890.b.16

Vrinę *difficultati conferunt omnes me-*
dicinę, quę conferunt ad lapidem 1.
 890.b.33

Vrinę *difficultatis ab apostemate cura-*
tio 1.891.a.7

Vrinę *difficultatis a dolore curatio* 1.
 891.a.62

Vrinę *difficultatis a sensus debilitate cu-*
ratio 1.891.b.3

Vrinę *difficultatis per consensum cura-*
tio 1.891.q.30

Vrinę *in difficultate quando syringa non*
immittenda 1.892.a.5

Vrinę *difficultatis cause* 1.892.b.28

Vrinę *acuitatis cause* 1.892.b.33

Vrinę *distillatio cur accidat a comple-*
xione frigida 1.893.a.3

Vrinę *distillationem aliquam esse cum*
difficultate, aliquam non 1.893.
 a.28

Vrinę *difficultatem aliquam esse cum*
ardore, & dolore, aliquam non 1.
 893.a.30

Vrinę *distillatio a qua causa plurimum*
fiat 1.893.a.32

Vrinę *distillationis signa* 1.893.a.54

Vrinę *distillationis curatio* 1.893.a.66

Vrinę *difficultati conferunt*

Acorus 1.267.a.46

Cyminum 1.293.a.55

Cyperus 1.297.a.61

Calamus aromaticus cu semine apij
 1.300.a.55

Cedri fructus 1.301.a.52

Vrinę *uias mundificant*

Cubebe 1.292.b.39

Faniculum syluestre 1.321.b.4

Pini grana 1.326.b.55

Electri fructus 1.332.b.37

Locustę 1.339.a.35

Opopanaxum 1.368.a.1

Vrinę *difficultati conferunt*

composita

Trochisci alke Kengi 2.305.a.42

Trochisci alij 2.332.a.17

Confectio philosophorum 2.317.
 b.61

Scelithe 2.317.b.92

Hiera Gal. 2.317.b.62

Vrinę *exitus inuoluntarij cause* 1.894.
 a.19

Vrinę *exitus inuoluntarij signa* 1.894.
 a.55

Vrinę *in exitu inuoluntario oleum de*
ben est forte ualde 1.894.b.31

Vrinę *exitum inuoluntarium retinentia*

composita

Hiera Gal. 2.285.b.4

Vrinę *inuoluntario exitu conferuntia*
composita

Confectio philosophorum 2.317.
 b.61

Scelithe 2.317.b.62

Hiera Gal. 2.317.b.62

Vrinę *multiitudinis cause* 1.896.b.42

Vrinę *multiitudinis ex frigore curatio* 1.
 896.b.62

Vrinę *in qua sunt res smiles capilli*
cause 1.897.b.2

Vrinę *in qua sunt res smiles capillis cu-*
ratio 1.898.a.56

Vrinę *purulente cause* 1.897.b.13

Vrinę *grosse cause* 1.897.a.20

Vrinę *difficultas a testiculij eleuatione*
 1.917.a.50

Vrinę *diffillatio a testiculij eleuatione* 1.
 917.a.51

Vrinę

I N D E X

- Urinae difficultatem faciunt*
- Aqua mineralis* 1.272.b.38
- Urinae instrumentis conferentia composita*
- Confectio Gal.* 2.273.b.66
- Confectio* 2.281.b.60
- Medicina* 2.300.b.32
- Oleum nardinum* 2.311.a.3
- Urinae fluxui conferentia composita*
- Confectio philosophorum* 2.270.b.39
- Urinae difficultati conferentia composita*
- Trochisci de diascramentum* 2.317.b.22.
- Urinae mucositatibus conferentia composita*
- Sagittaria magna* 2.275.b.12
- Trochisci alchechengi* 1.305.a.29
- Urinae arenam extrahentia composita*
- Confectio* 2.282.a.7
- Urinae arenam educunt*
- Trochisci Arcomaris* 2.317.b.66
- Urinam minuit aer impenso calidus* 1.100.a.17
- Urinam multiplicat aer frigidus* 1.100.a.29
- Urinam prouocat aqua calida* 1.116.b.11
- Urinam coitus valde impinguit* 1.149.b.67
- Urinam tingit uehementer fames* 1.151.b.28
- Urinam purulentam quodammodo & virulentam sanus mingit quandoque & conserit* 1.155.a.60
- Urinam facit sapore asparagus* 2.254.b.64
- Urinam prouocant medicinae administratae in doloribus iuncturarum* 2.260.b.48
- Urinam suppressam hydropem facere* 2.380.b.67
- Urinam humorum colore infici* 2.385.a.19
- Urinam prouocat asurum* 1.748.b.3
- Urinam prouocat aqua de radiis* 1.755.a.22
- per urinam materiae egrediuntur, si oppilatio fuerit in latere gibbo hepatis* 1.762.b.66
- Urinam prouocantia quae* 1.771.a.66
- Urinam prouocantia in ascite conuenientia quae* 1.787.b.3
- Urinam mouentia omnia conferunt hydropi* 1.790.b.18
- Urinam prouocantia in ascite quae* 1.790.b.19
- Urinam mouentia propria in icteritia quae* 1.798.b.3
- per urinam splen quandoque resoluitur* 1.800.a.30
- Urinam prouocat multoties capparitis radicis cortex* 1.803.a.25
- Urinam quid prouocet* 1.835.a.46
- Urinam prouocantia composita*
- Homorulia* 2.275.b.55
- Diacurcuma Gal.* 2.277.b.66
- Dialacca magna* 2.278.a.16
- Diasulfur* 2.279.a.19
- Electuarium alcanzi* 2.288.a.45
- Syrupus acetosus cum sem.* 2.296.a.5
- Trochisci de lacca* 2.307.a.33
- Hiera menijon* 2.328.b.65
- Urinam cient*
- Anisum* 1.259.b.29
- Abinthium* 1.260.b.28
- Asarum* 1.261.a.63
- Ammoniacum* 1.262.a.40
- Acori decoctio* 1.267.a.45
- Asa* 1.270.a.26
- Apium* 1.271.a.18
- Arundo* 1.274.b.31
- Allium* 1.276.a.52
- Asphodelus* 1.277.a.31
- Agaricum* 1.278.a.53
- Balsamum* 1.279.b.41
- Batheca* 1.282.a.8
- Adiantum* 1.283.a.53
- Bdellium* 1.285.a.16
- Chamaemilla* 1.287.a.12
- Cinnamomum* 2.289.b.15
- Crocus* 1.290.a.35
- Chamaepytios* 1.292.a.19
- Chamaedrys* 1.292.a.19
- Struthium* 1.292.b.16
- Cuscuta* 1.293.a.2
- Caulis* 1.294.a.44
- Cameli caro* 1.296.b.31
- Centaurea* 1.300.b.33
- Costus* 1.301.b.26
- Crocina* 1.301.b.49
- Brassica marina* 1.303.a.50
- Cucumeris asinini succus* 1.304.b.17
- Intestina terra cum uino* 1.307.a.4
- Cantheris* 1.307.a.61
- Daucus* 1.309.a.64
- Elleborus niger* 1.313.b.63
- Fennugraci decoctio* 1.316.b.49
- Folium indum* 1.318.b.15
- Pbu* 1.318.b.48
- Vitis alba cor* 1.319.b.22
- Zithum factum cum hordeo* 1.321.a.33
- Feniculum* 1.321.b.1
- Fumus terra* 1.321.b.29
- Vinum ficus* 1.322.b.36
- Gentiana* 1.524.a.39
- Granatum acetosum* 1.329.a.7
- Lac hominis* 1.330.a.33
- Thymus* 1.331.a.3
- Carduus* 1.331.b.25
- Hypericum* 1.335.a.21
- Ladanum* 1.343.b.48
- Storax* 1.344.a.32
- Arum* 1.346.a.15
- Lens amara* 1.349.b.48
- Lupinus* 1.350.a.66
- Laurus* 1.351.b.43
- Mel decoctum cum aqua* 1.361.a.35
- Morum* 1.361.b.60
- Opopanax cum aqua calida* 1.368.a.3
- Hordei surfur* 1.371.b.64
- Triticum surfuris aqua* 1.371.b.65
- Polium* 1.373.b.12
- Porrum* 1.374.b.19
- Piper* 1.377.a.26
- Paeonia* 1.377.b.55
- Eruca aqua* 1.378.a.53
- Rubea tinctorum* 1.382.b.13
- Squilla* 1.385.b.33
- Asparagus* 1.389.a.20
- Solatri flupescitini semen* 1.397.b.53
- Viola syrupus* 1.408.a.12
- Virga pastoris* 1.410.a.43
- Urinam dolor rubificat* 1.836.b.37
- Urinam constringunt quandoque hamorrhoides cum apostematione* 1.855.b.10
- Urinam sanguineam fieri renibus debilitatis* 1.863.b.45
- Urinam sanguineam etiam ab hepatis debilitate fieri* 1.863.b.47
- per urinam grossam residentem resoluuntur aggritudines renium* 1.864.a.40
- Urinam mouentia non esse danda in renium apostemate ante maturationem* 1.865.b.44
- Urinam mouentia medicinis renium ulcerum commiscenda* 1.872.a.66
- Urinam fatidam remouet*
- Carduus* 1.331.b.16
- Urinam grossiorem, & plurimam facit siccitas naturae* 1.874.b.45
- Urina magis retinet lapides uesicae paruos, quam magnos* 1.881.b.16
- Urinam quomodo uesica expellat* 1.887.b.21
- Urinam quid temperet* 1.887.b.55
- Urinam mouentia quae* 1.890.b.6
- 891.b.48*
- Urina cognoscitur digestio* 2.288.b.3
- de urina sanguinea uide Mictum sanguinis*
- in urina spectanda quae conditiones seruandae* 1.149.b.42
- in urina digestio in substantia melior est quam in colore* 1.154.b.30
- in urina spissa post apostematis apertionem est pus* 1.155.a.67
- in urina hypostasis multiplicatur in corporibus pinguium ociose uiuentium* 1.157.b.8
- in urina frustum album grano mali punici*

INDEX

- Uici simile quandoque visum est, & est ex adipe renis* 1.158.a.43
Urine rubrae omnes sanguinis dominium significant 1.151.a.56
Urina crocea cholera rubra dominium significant 1.151.a.58
Urina ignea calorem maiorem significant quam rubra & puluerulenta 1.151.a.61
Urina in morbis acutis incidentibus quales 1.151.a.64
Urina sanguinea in acutis morbis repletionem quandoque significant 1.151.b.9
Urina sanguinea per crism quandoque redduntur 1.151.b.18
Urina virides 1.151.b.30
Urine virides omnes excepta arginosa frigiditatem significant 1.151.b.36
Urina nigra 1.151.b.50
Urina nigra quid significant 1.151.b.60
Urina nigra ex crisi 1.152.a.20
Urina alba varia 1.152.b.19
Urina alba in acutis febribus quid significant 1.152.b.43
Urina vigilantium alba sunt, sed non luminosa, & cur 1.153.a.33
Urina rubra in acutis morbis meliores quam aquosa alba 1.153.b.37
Urina lotura carnis recentis similes ex re oris debilitate sunt 1.153.a.55
Urina lotura carnis recentis similes ex multitudine sanguinis quandoque provenit 1.153.a.56
Urina oleaginea perniciose quae 1.153.b.10
Urina oleaginea malum in pluribus dispositionibus significant 1.153.b.4
Urina oleaginea materiem unctuosam evacuationem per viam crismi quandoque significant, sed raro 1.153.b.7
Urina oleaginea post nigram bona 1.153.b.6
Urina oleaginea in die quarta in acutis morbis agrum in septima moriturum significant 1.153.b.18
Urina lotura carnis similes in imbecillitate iecicoris cur accidunt 1.153.a.20
Urina tenues valde virtutum omnium debilitatem quandoque significant 1.154.a.10
Urina tenues valde deteriores sunt in pueris quam in iuuenibus 1.154.a.13
Urine tenues valde in acutis febribus recessum a statu naturali multum accipi persequeretur etiam perditionem significant 1.154.a.20
Urine tenues in crisi sine uridine reciduationem significant 1.154.a.20
Urine tenues aut spissae cur crudelitatem significant 1.154.b.3
Urine spissae aliae translucidae aliae turbidae 1.154.b.11
Urina multa paucis significatio 1.159.a.66
Urine ictericorum quales bonae aut male 1.151.b.22
Urina etatum variae 1.160.a.7. & deinceps
Urina infantium quales 1.160.a.7
Urine puerorum spissiores & grossiores sunt urinis iuuenum, & turbidiores 1.160.a.13
Urina senum ad albedinem & subtilitatem uergunt 1.160.a.14
Urina senum grosse aliquando sunt 1.160.a.16
Urina decrepitorum quales 1.160.a.18
Urine mulierum quales 1.160.a.32
Urina masculorum quales 1.160.a.40
Urina pregnantium quales 1.160.a.50
Urina iumentorum quales 1.160.b.25
Urine, & egestionem attendenda in stomachi egritudinibus 1.703.a.30
Urine pronocationis membra plurimum communicant cum hepatis gibbositate 1.780.a.24
Urine infantium cur turbida 1.874.b.34
Urina pingues, facili exitus significant liquefactionem adipis 1.897.b.25
Urinarum iudicium ex septem rebus desumi 1.150.a.45
Urinae spumosas multum in morbis renum esse malas 1.156.b.64
Urtica, & semen eius sunt calida in principio tertio, & sicca in secundo 1.407.b.7
Urtice seminis nocumenta, & cura 2.205.a.54
Urtice semen facit tussim fortem 2.205.a.55
Ursus cur in hyeme a cibo abstineat 1.715.a.8
Urtica facultates 2.349.b.56
Urtioni utilitas 1.232.b.43
Urus. vide inuamentum
Urus est sicut natura 1.191.b.3
Urus mutatio in re omni morbum significat 1.191.a.59
uterus & mamilla consentiunt in morbis propter uenarum continuitatem inter ea 1.94.b.34
uteri doloribus haemorrhoidum aperitio confert 1.95.a.16
ura recens ad coitum bona 1.906.b.37
ura recentis facultas 1.906.b.37
ura maturae dulces alimento similes sunt magis 1.174.b.12
ura passae 1.761.a.8
ura passae est ex medicinis amicis hepatis 1.761.b.34
ura passae facultas 1.761.b.36
ura passae habent absterisionem aqualem 1.704.b.57
ura passae sedant paruum mordicationem stomachi 1.709.b.59
ura passae hepatis conueniunt 1.755.b.64. & 756.a.2
ura passae prohibent solutionem uentris similem aquae carnis 1.762.a.56
ura passae pingues sanant fluxum loturum difficilem 1.819.b.16
ura passae pingues sanant fluxum loturum difficilem 1.819.b.16
uras passas in secunda mensa stomacho conuenire 1.709.b.55
ura uulpis stupefactiue. i. dorycinij nocumenta, & cura 2.107.a.52
ura quid 1.608.b.46
ura quomodo incidenda 1.618.b.66
ura foramen latius fit, quam alter oculus clauditur 1.40.b.60
ura inuamentum quod 1.608.b.49
ura incisio quantum noceat 1.608.b.55
ura morbi, & eorum curatio 1.617.b.31
Urae inflammationi conferunt Aloe 1.274.a.36
Urae apostematibus confert
Aqua tepida 1.272.b.13
Flos aris cum melle 1.316.a.5
Lac 1.347.b.17
Piscium salitorum capita 1.376.a.53
Filum, quod strangulauerit superam 1.391.a.4
Sal naphthicus cum aceto, & melle 1.392.b.24
ura casus 1.618.b.16
ura casus curatio 1.618.b.29
Urae casum sanat
Acetum 1.277.b.19
Sal ammoniacus 1.393.a.8
ura incisa quae nocumenta insequantur 1.619.b.3
ex urae incisione sanguinis fluxus curatio 1.619.b.3
ura casum aliquando phibico accideret 1.669.b.19
Urae minorat
Acetum 1.277.b.17
vulnus, cum cadit in membris, sicut sunt vesica, & cerebrum, & renes, & intestina minuta, & hepar, magnificatur nocumentum, & interficit se, undum plurimum 2.139.b.55
vulnus cum est in corde, non speratur salus 2.139.b.61
vulnus uentris cum nausea aut singultu aut solutione uentris in patientem mortem significat 2.124.b.63
vulnus cum est in loco apto dolori, & apostemat, ut sunt capita, & posteriora lacerorum nervorum, & non accidit apostema, significat illud nocumentum intrinsecum 2.139.b.66
vulnus non indiget nisi ligatura agge, gaus

I N D E X

- ante labia, cum quaeritur adhaerentia, & incarnatio* 2. 140. b. 44
Vulnus carnosum non enacuatur, quin aut sit sectio plana, recta, aut rotunda, aut hibeat latera, aut cum diminutione aliquantulæ carnis 2. 140. a. 48
Vulnus quandoque est profundum, penetrans, quandoque discooperitum 2. 140. a. 52
Vulnus quandoque accidit, ubi est necessarium incidere, & secare membrum complete 2. 140. b. 54
Vulnus quando profunditatem in membrum reliquat 2. 141. a. 4
Vulnus cum quaerit, ut nascatur caro, patiens cibetur cibo laudabili, boni chymii 2. 141. a. 9
Vulnus non consolidatur, dum apostema non sedatur 2. 143. b. 23
Vulnus cum exitura zirbi, quomodo tractandum sit, scire oportet 2. 144. a. 21
Vulnus iliorum est minoris timoris, quā alborati 2. 144. a. 29
Vulnus, & fistula cum accidunt in loco alborati egrediuntur intestina, & redditus eorum est difficilis 2. 144. a. 33
Vulnus quomodo tractandum, cum extrisum inflatum est intestinum 2. 144. a. 60
Vulnus intestini ieiuni quare non sanatur 2. 145. a. 42
*Vulnus magnum indiget puluillis triangu-
lularis* 2. 146. a. 8
Vulnus intestini ieiuni non sanatur 2. 145. a. 40
Vulnus in medio ventris est pluris timoris 2. 145. b. 19
Vulnus ventris saluiss, quod sit 2. 145. b. 25
Vulnus cum cadit in longitudinem, tunc ligamentum sufficit 2. 146. a. 56
Vulnus quando ampliandum 1. 146. a. 61
Vulnus cum fuerit in latitudine, indiget ut fistatur 2. 146. a. 18
Vulnus omne neruorum aut est punctura, aut fissio 2. 168. a. 55
Vulnus nerui est de vulnere, a quibus esse est magis elongare aquam, & frigoris 2. 170. a. 5
Vulnus cum fractura, & eius cura 2. 186. b. 34
Vulnus dimittere coopertum, est malum & proprie in frigore 2. 187. a. 1
Vulnus, ut vulnus, curatur consolidatione 2. 222. a. 2
Vulnus, ut morsus canis rabiosi, curatur saniositate, & aperitione 2. 222. a. 3
Vulneris sine apostemate curatio est possibilis 2. 140. a. 60
Vulneris magni regimen 2. 140. b. 15
Vulneris profundi regimen 2. 140. b. 12
Vulneris ligatura qualis conueniat, ubi requiritur ut nascatur caro 2. 140. b. 46
Vulneris orificio sufficit locus, ex quo effundatur sordidus semper per naturā 2. 140. b. 49
Vulneris cum spasmo curatio est, incidere lacertum in latitudine 2. 141. a. 30
Vulneris ventris amplificationi conueniens instrumentum 2. 144. b. 9
Vulneris par sit altior altera 2. 144. b. 25
Vulneris suendi modus in ventre 2. 144. b. 30
Vulneris sutura ubi difficilis 2. 145. b. 27
Vulneris locus cum est mundificatus, tunc administrantur medicæ facientes nasci carnem 2. 147. b. 62
Vulneris basis cum non est nisi os, tunc mundificetur os & exsiccecur, neque dimittas obfuscationem, aut corruptionem, aut aliud in eo 2. 147. b. 64
Vulnere cum abscinditur caro plurima, necessaria sunt ea, quæ carnem nasci faciunt 2. 140. b. 66
Vulnere exeuntis intestini inflationem, quæ resoluunt 2. 144. b. 3
*Vulnere cum exeunt intestina, oportet scire quomodo applicentur, & intro-
mittantur* 2. 147. a. 17
ex Vulnere multoties egreditur pars hepatis, vel siphac, vel zirbi, & matrix tota, & non accidit inde mors 2. 153. b. 49
Vulnera habentia timorem quæ sint 2. 141. a. 17
Vulnera timorosa, quæ accidentia sequuntur 2. 141. a. 21
Vulnera quæ cadunt ante genu apud rotulam, sunt perimentia, & cū magnis accidentibus 2. 141. a. 27
Vulnera, & fractura, cum aggregantur, tunc non est possibile, ut differatur restauratio, usque quo sanantur vulnere, quia os induratur 2. 182. b. 57
Vulnera omnia communicant in retentione sanguinis currentis 2. 140. a. 53
Vulnera prohibeantur ab ingressu alienius rei 2. 141. a. 33
Vulnera alborati quare sint difficilia 2. 144. a. 35
Vulnera accidentia in mirac saluiora sunt illa, quæ sunt equalis magnitudinis 2. 144. a. 51
Vulnera mirac indigent quatuor rebus 2. 144. a. 54
vulnera interiora ventris facilius sanantur 2. 145. a. 48
Vulnera indigent, ut fiat sanies intus 2. 146. a. 39
Vulnera disrupta elongatorum labiorum egent aggregatione cum ligamento labiorum 2. 146. a. 41
Vulnera quæ non egent coniunctione labiorum 2. 146. a. 44
*Vulnera, quæ sunt in latitudine laceri, sunt digniora, ut labia eorum sint ne-
bementius elongata* 2. 147. b. 10
Vulnera magna cōglutinat, lac acetosum valde 2. 146. b. 61
Vulnera in neruis propter nebementiam sensus eorum, & continuitatem suam cum cerebro faciunt accidere ex vulnere dolores nebementes valde 2. 168. a. 17
Vulnera cum accidunt in neruis nō oportet, ut propeant ad incarnationem, sed incipiatur a sedatione doloris 2. 169. b. 20
Vulnera neruorum faciunt lesiones magnas, ut spasmus, permissionem rationis, & apostema & c. 2. 168. a. 22
Vulnera in panniculis sunt leniora eis, quæ sunt in cordis ne dum eis, quæ sunt in neruis 2. 168. a. 67
Vulnera secundum longitudinem in neruis saluiora sunt, quā in latitudine 2. 168. a. 60
Vulnera neruorum non oportet, ut incarnentur omnino nisi postquam exsiccatur exsiccatione decem 2. 169. a. 57
Vulnera neruorum soluuntur fortasse in die, aut in nocte bis, aut ter 2. 169. b. 5
Vulnere cure sermo uniuersalis 2. 140. a. 46
Vulnere curatione de melioribus est, ut prohibeamus apostemationem 2. 140. a. 58
Vulnere planorum regimen 2. 140. b. 7
Vulnere curatione, cum perforantur, non approximet eis aqua 2. 142. b. 62
de Vulnere perforatione, cum oportet ut discooperiantur 2. 143. a. 37
Vulnere habentium apostema regimē 2. 143. b. 17
Vulnere interiorum regimen uniuersale 2. 144. a. 4
Vulnere interiorum fluxus sanguinis prohibeatur, nec dimittatur sanguis congelari 2. 144. a. 6
Vulnere interiorum medicina 2. 144. a. 8
de vulnere ligatura 2. 146. a. 3
vulnere puluilli quales sint 2. 146. a. 11
vulnere medicæ incarnatione 2. 146. b. 25
vulnere consolidatiue, & sigillatiue medicæ 2. 147. a. 3
vulnere capitis curatio 2. 248. b. 26
vulnere sagittarum venenosarum curatio 2. 153. b. 18
vulnere signa meliora salutis sunt, cū succedentia sunt declina ad saniem 159. a. 10
de vulnere carne addita 2. 167. a. 42
vulnere carni addite conueniunt medicæ

INDEX

- dicine absterfus, & exsiccativa sine mordicatione* 2. 167. a. 44
vulnerum carnis medicina 2. 167. b. 6
vulnerum vestigiorum eradicatio 2. 167. b. 51
vulnerum nervorum medicamen est illud, quod est calidum, sicum subtilem partium 2. 168. b. 63
vulnerum nervorum principio quid agendum 2. 169. a. 22
vulnerum nervorum strictura amplietur, quia perducit ad putrefactionem 2. 169. a. 63
vulnerum nervorum medicina temperata 2. 169. b. 34
vulnerum nervorum regimen 2. 170. a. 41
vulnerum nervorum medicina 2. 170. b. 22
de vulnere nervorum apostematibus 2. 171. a. 35
vulnerum nervorum medicina 2. 171. a. 50
vulneribus cursus sanguinis quantitate temperatus confert 2. 140. a. 56
vulneribus cursus sanguinis prohibet apostema, & oppilationem 2. 140. a. 56
vulneribus cursus sanguinis prohibet febrem 2. 140. a. 58
vulneribus cursus sanguinis adiuvetur quando abbreviatur 2. 140. b. 5
vulneribus aliquando sufficit sola strictura, & ligatura 2. 140. b. 8
vulneribus quae prohibenda sunt 2. 140. b. 10
vulneribus quod medicamen faciat nasci carnem, & quod prohibeat 2. 142. b. 5
vulneribus parvis, nisi succurratur cum intrusione intestini, inflatur, & ingrossatur 2. 144. a. 47
vulneribus an, & testium carnem generantia 2. 147. a. 48
vulneribus nervorum, & chondariorum, quae dispositiones accidunt 2. 168. a. 25
vulneribus nervorum nocet aqua frigida, & calida, & oleum 2. 168. a. 41
vulneribus nervorum calidum superflue & frigidum non conveniunt 2. 169. a. 42

Vulneribus leuibus confert
Cafus vetus 1. 288. b. 54

Vulneribus difficilibus confert
Alumen cum face vini 1. 275. a. 42

Vulneribus difficilibus consolidationis conferentia composita

Unguentum de calcidis 2. 314. a. 31

Medicina Aristotris 2. 319. b. 49
Vulneribus conferunt
Arsenicum cum adipe emplastratum 1. 268. b. 3
Apium, proprie summum 1. 270. b. 58
Verbascus 1. 283. a. 2
Britannica 1. 283. b. 50
Cafus vetus 1. 288. b. 53
Chamaepytios cum melle 1. 292. a. 10
Cuminum, proprie sylvestre 1. 293. a. 31
Cupressi folia recentia, & eius nux 1. 297. b. 26
Centaurea 1. 300. b. 13
Cadmia auri 1. 302. a. 4
Cadmia argenti 2. 302. a. 22
Corda equi 1. 307. a. 32
Cella de corijs cum melle, & aceto 1. 307. b. 24
Ulmus 1. 309. a. 26
Aes ablutum 1. 311. b. 50
Fel uaccinum 1. 317. b. 25
Cyclamen 1. 320. b. 45
Grenati capita, & balauftia 1. 328. b. 37
Salicis cortex, & folia 1. 329. b. 34
Olibanum 1. 370. b. 4
Ostracum cum carne sua 1. 371. a. 47
Papyrus 1. 373. a. 42
Pix 1. 374. a. 21
Pira, proprie sylvestria 1. 374. b. 60
Pini folia 1. 378. a. 25
Papaver campestre cum oleo 1. 379. b. 5
Rubus 1. 382. a. 50
Scordium 1. 392. b. 8
Scammonia cum melle, & passis 1. 394. a. 30
Salix 1. 402. a. 15
Volubilis folia recentia 1. 410. a. 4
Virga pastoris 1. 410. a. 34
Lonchitis recens 1. 332. a. 49
Orobis cum melle 1. 333. a. 14
Hiermodactylus albus 1. 333. a. 48
Hypericon 1. 335. a. 15
Lutum sigillatum 1. 341. a. 58
Lutum armenum 1. 341. a. 49
Plantago 1. 345. a. 23
Morochthus 1. 345. b. 6
Arum 1. 345. b. 46
Ireos succus collus in aceto, & melle 1. 348. b. 28
Liquiritia succus 1. 348. b. 66
Lupini farina cum farina hordei 1. 350. a. 48
Myrrha 1. 357. b. 63
Mel 1. 361. a. 15
Narcissus 1. 363. b. 46
Opopanacum 1. 367. b. 43
Gumma oliuarum sylvestrium 1. 393. b. 42

Vulneribus sine caliditate conferentia composita

Unguentum basilicon magnum 2. 314. a. 11
ad vulnere capitis medicina 2. 148. b. 46
ad vulnere senum emplastrum 2. 147. b. 43

Vulnere recentia consolidat
Arbor cinicum, & cortex eius 2. 276. a. 6

Vulnere consolidantia composita
Unguentum apostolorum 2. 314. b. 2
Emplastrum Andromachi 2. 314. b. 59

Vulnere maturat
Althea 1. 276. b. 29

Vulnere prohibet apostematia
Aranea tela 1. 273. b. 22
Acetum cum lana appositum 1. 277. a. 65
Bitumen iudaicum 1. 285. b. 16
Cafus recens 1. 288. b. 55
Vitis sylvestris fructus 1. 409. b. 20

Vulnere mundificantia composita
Unguentum apostolorum 2. 314. b. 1

de vulnere in membris 2. 139. a. 24
de vulnere nervorum 2. 16. a. 14
vulpis fit rabiosa 2. 221. a. 47
vulpis testiculus est fortis in erectione 1. 29. b. 61
vulpe 1. 29. b. 55
vulpes interficit amygdala amara 2. 213. b. 55
vulturnis pediculus qualis 2. 225. a. 47
vulturnis pediculi morsus, & cura 2. 230. a. 62
vulturnis pediculi punctura cholerae generat 1. 793. a. 3
vulnus duritiae conferunt aqua aluminosa 1. 120. b. 35
se 1. 120. b. 35
Vulne apostematia conferunt 1. 170. a. 12
Alia 1. 171. b. 33
vulnam constringentia 1. 171. b. 33
vulnam calefacientia 1. 171. b. 33
vulne conferunt aquae araneae 1. 120. b. 39
Vizifus, & almagra de minera, quae recrementa inferant ex eorum assumptione, & cura illorum 2. 201. b. 40

X

Xyloloes calidum, & sicum est in secundo Tom. 1. p. 28. 41. a. ner. 53
Xylobalsamum confortat stomachum 2. 283. b. 17

INDEX

50705

Yoidis musculorum anatome To. 1.
pag. 53. uer. 20

50705

Abir Tomo 1. pag. 811. b.
uer. 66

le galbir aliorum error 1.
815. a. 48

zedoaris qualitates 2. 349. b. 65

zedoariam fatinam syluestri ualidiorem
esse 2. 350. a. 3

Zehemirem paruum confectio 2. 273.

b. 34

Zehemirem magnum confectio & eius
iumenta 2. 273. a. 7

Zehemirem magni descriptio 2. 273.
a. 13

Zehemirem magni alia descriptio 2.
273. a. 61

Zirbus est sicut interior pampus siphach,
& sicut exterior stomachi 1. 691.

b. 56

Zirbus cum egreditur ex vulnere, oportet

scire an ligetur cum ligatura fir-
ma aut non, & an suatur vulnus, aut
non, & quomodo suendum 2. 143.
a. 21

Zirbus cum egreditur ex vulnere uen-
tris, necesse est ut putrefiat etiam in
tempore paruo inquit Hip. 2. 145.
b. 1

Zirbi usus 1. 691. a. 26

Zirbi pars multoties egreditur ex vulne-
re, & non accidit inde mors 2. 153.
b. 10

Zirbum incidere cum est extra vulnus
properant medici 2. 145. b. 12

Zingiber est uena de ventre terre sicut
uens tinctorum 2. 302. b. 39

Zingiber calidum est in fine tertij, siccu
in secundo 1. 411. b. 39

Zingiber calidum est in fine tertij, sic-
cum in secundo 1. 411. b. 30

Zingiber turbith opus inuat 1. 214.
a. 62

Zingiber conditum senibus confert 1.
187. c. 48

Zingiber conditum 2. 302. b. 30

Zingiber fit conditum in fini 2. 302.

b. 32

Zingiber conditum offertur ad nos cum
melle, aut cum aqua rizi 2. 302.
b. 33

Zuccharum est calidum in fine, primi,
humidum in primo 1. 413. a. 52

Zuccharum album post medicinam sum-
ptam quandoque confert 1. 211.
a. 21

Zuccharum est propinquum cibo, &
est in eo apertio, & absterfio 2. 14.
b. 11

Zuccharum est melius melle apis, licet
minus abstergat quam mel 2. 30.
b. 9

Zuccharum in abstergendo melli maxi-
me simile 2. 374. a. 9

Zuccharum quam mel calidum minus,
& minus in cholera vertitur 2. 374.
a. 10

Zuccharum rosatu valde cōferre phtisi
suis 1. 668. a. 61

Zucchari rosati usus quantum phtisicę
mulieri cuticulari 2. 56. b. 4

Zucchari aqua 2. 397. b. 9

Zucchari aquę facultas 1. 868. a. 2

INDEX RERVM MEMORABILIVM

IN ANNOTATIONIBVS

IN AVICENNÆ MEDICINAM

COPIOSISSIMVS.

50705

Aditas rerum causas
non esse negandas

Tomo 1. pag. 114.
a. uer. 3

Abdominis musculos
non plures ostendere

1. 57. a. 26

an Abortum prohibeant catapotia fusi-
da & hiera Galeni 1. 935. b. 32

Abrotani facultas 1. 275. a. 7

Abcessus materia, quę aduersam impe-
dit partem, quando minus periculosa
1. 615. b. 16

Abinthium in terris post septimam
cur commodum praesidium 2. 42.
a. 19

Abinthij qualitas quę 1. 260. b. 57

Abinthij usus frequentior febrientibus
cur obnoxius 2. 42. a. 25

Astergentia sicca sunt 2. 165. b. 66

de Acacie facultate contradictio 1.
169. b. 21

Accessionis tempore in quartanis pur-
gare non esse tutum 2. 2. b. 64

Accessionum tempore ut a medicamen-
tis non ita tamen a clysterib. abstinē-
dum 2. 28. b. 57

Accessionum tempore an aliquid ten-

tandum a medico 2. 28. b. 76

Accidentia, quomodo signa nominentur
1. 135. a. 2

Accidens Auic. uocat symptomata 1.
84. a. 66

Accidentis definitio consideratur 1. 84.
b. 4 & deinceps

Accidens definit Auic. per generaliss. ge-
nus 1. 84. b. 6

Acetum a capitis affectibus an accendū
1. 448. b. 44

Acetum quibus capitis affectibus medi-
camentis commiseri conducatur, 1.
448. b. 9

Acetum nervis qua ratione sit inimicum
1. 512. b. 63

Acetum frigidum secundo ordine, et sic
cum in primo Auerrois sententia 1.
802. b. 40

Aceti temperamentum 1. 277. b. 40

Aceti usus in lienis affectibus cur prestā-
tissimus 1. 802. b. 35

Acidum saporem frigiditatis uentriguli
indicium esse 1. 700. a. 29

Aciditatem quandoque caloris indicium
esse 1. 700. a. 56

Acori facultas 1. 267. a. 58

Astio a tota substantia est, quę a specifi-
ca forma proficiscitur 1. 113. b. 68

Astionis imbecilla causas enumeras 1.

129. b. 36

Astionem a tota substantia proprieta-
tem sequi, quę formam specificam se-
quitur immediate 1. 114. a. 24

Astionem sine spiritibus nullam obiri 1.
455. a. 26

Astione, autem ad deprauatam cur re-
ferat Galenus 1. 722. b. 57

Astiones. Vide Operationes

Astiones simplicium ne parium an cō-
positarum sint dissidium inter medi-
cos 2. 90. b. 66

Astiones, quę a nobis prodeunt, quomo-
do & finales causę sint, & efficien-
tes 1. 4. a. 44

Astiones ut fiant ex simplicibus habet,
ut recte & tuto ex compositis Gale-
sententia 1. 715. b. 63

Astiones, ut recte obeantur, quib. opus
habeant 1. 760. a. 8

Astionum differentia duę secundum Ga-
lenum 1. 71. a. 43

de Astionum ablatione & deprauatio-
ne Auic. sententia & de ea dubita-
tio 1. 432. a. 2

Astiones vitales in corde fieri 1. 7.
b. 64

Astiones a tota substantia a rebus singu-
lis prodire 1. 113. b. 68

Astiones ab occulta proprietate negan-
tes,

INDEX

- des, decript 1.114.a.45
- A*ctiones a specifica forma provenire, cur non negandum 1.114.a.7
- A*ctiones a forma specifica, substantia in substantiam actiones non esse 1.114.a.29
- A*ctiones voluntarias & naturales per fibras obiri 1.129.b.46
- A*ctiones tripliciter legi 1.132.a.62
- A*ctionibus res a rebus, & animalia ab animalibus differre 1.114.a.4
- de *A*ctionibus a tota substantia Julij Delphini sententia 1.114.a.17
- an *A*cuti morbi indicium sit virum imbecillitas 2.7.b.51
- acuti morbi qui dicantur 2.3.a.47
- adepti alii fluxionibus quomodo cūferat 1.819.b.62
- adstringentia cibaria quibus non conueniant uentriculis 1.710.a.11
- aegilops qui sit affectus 1.546.b.19
- egrotantis figuram maximum de agitudine indicium præferre 2.7.a.50
- egyptus singulo quinquecentio peste laborat, atque ea sole leonem subeunte inclinat 1.104.b.67
- aequale ad pondus & aequale ad iustitiam quid medicis intelligatur 1.15.a.6
- aequale & inaequale triplici significatu de temperie, & intemperie sumi solet 1.136.b.50
- aequalitatem ad pondus an reperire liceat 1.15.a.11
- aequalitatem ueram, & permanentem philosophi negant, apparentem et momentaneam medici admittunt 1.15.a.36
- de aequinoctiali regione doctorum discordia 1.105.a.37
- aequinoctialem regionem nostris temporibus coli 1.105.a.59
- aequinoctialem regionem intemperatam esse 1.105.a.64
- aestate cur caliditas nobis maior communetur 1.99.a.3
- an aestate per superiora, Hyeme per inferiora medicandum 1.190.b.65
- etas quid 1.19.a.36
- etatum curiose diuisiones medicinarum prouebere 1.19.a.36
- etatem virum, & temperamentum ratione perpendi 1.19.a.39
- etates, cur quatuor constituendae sint 1.19.a.35
- etatum certum tempus non constare 1.19.a.43
- etatum diuisio secundum Hippoc. 1.19.a.47
- etatum terminus qui statuatur Hippocrati 1.19.a.66
- de aetnibus uariis medicorum diuisiones 1.19.a.10
- an aer humidior sit aqua 1.10.b.29
- aer comparatiue leuis appellatur 1.11.a.8
- aer an humidus maritimis locis 1.105.b.9
- aer maritimis in locis an humidus 1.105.b.15
- aer quum corpus sit simplex, quomodo tamen putrescere dicatur 1.106.a.60
- aer putrescere nequit Arist. sententia 1.106.b.12
- aer humidus an pluribus temperaturis conueniat, controuersia 1.106.a.56
- aer in pulmonem attractus an spiritus alimentum sit 1.621.b.46
- aeris mutationes ad astra referri non esse absurdum 2.68.b.27
- aerem aqua humidiorum esse nulla efficacitate ratione defendi posse 1.11.a.53
- aerem aqua humidiorum esse ex Arist. definitione de humido 2. de generatio, & corrupt. non probari 1.10.b.60
- aerem communem esse morborum causam 2.68.a.35
- aerem status nomine ab Hippoc. uocari 1.96.b.46
- aerem corporum symmetriam turbare 1.96.b.52
- aerem humana corpora multipliciter afficere & quomodo 1.96.b.53
- aerem tum inspiratum tum arteriarum tractu nos alterare 1.96.b.53
- aerem tum qualitatis tum substantia agere 1.96.b.59
- aerem ex terra balitu humidiorum hyeme fieri 1.99.a.10
- aerem immutari astrorum aspectibus uarijs & uariis inde morborum formas fieri 1.104.b.18
- aerem immutari bifariam, quo ad substantiam, & quo ad qualitates 1.106.a.32
- aerem bifariam mutari 1.106.a.52
- aerem nos ambientem purum non esse proinde putredini obnoxium 1.106.a.64
- aerem inspiratum non nutrire vitales spiritus 1.529.a.10
- aere inspirato spiritus nutriri 1.621.b.59
- affectus correctionem, vires conseruationem indicant 1.204.a.50
- affectus sensiles corporis quandoque morbis, quandoque symptomatis succedere 1.583.a.22
- affectus calidos ex frigida aqua etiam fieri 1.711.b.21
- agarici temperamentum 1.278.a.66
- agglutinantia medicamenta in ulceribus quae 2.143.a.19
- alimentum quando dici debet 2.62.a.50
- alimenta, quae sint, quae medicamenta & quae media 1.113.b.11
- alimenta, primum quidem patiuntur, postea in corpus agunt 1.113.b.32
- alimenta in corpus quomodo agant 1.113.b.38
- alimenta, pro facultate, quibus erant praedita, in corpus agere 1.113.b.48
- alimenta temperata temperatum sanguinem gignunt 1.113.b.46
- alimenta temperata, pro corporum temperatura vires exercere 1.113.b.49
- alimenta calida & amara pueris interdici, medicamenta uero non item 1.169.b.34
- alimenta cruditatibus, & fame laborantibus, qualia offerri debeant 1.178.a.56
- alii facultates quae 1.276.b.13
- aloes qualitates quae sint 1.274.b.10
- aloe elota an fortius medicamentum cataploris ex hiera, coccyjs, & de siccha de 1.448.a.50
- aloes casae noxam corrigere 1.732.b.32
- aloes adstringendo uisceribus robur restituit 1.732.b.34
- si alterandum & euacuandum sit, unde inchoandum 1.201.b.20
- alehae radicem constringere 1.306.b.12
- alii deiectiones magnam ad morborum indicationem vim habere 1.161.b.50
- alii siccae clysteribus emollienda antepurgationem 1.211.b.43
- alii profluvia ex dentium ortu in pueris quomodo accedant 2.603.a.3
- ex alui fluxu superfluo appetentiam & augeri & immitti 1.616.a.16
- alii fluxus curatio duplex, per se & per accedens 1.819.a.17
- alii fluxiones an somno sistantur 1.319.a.34
- alii fluxionibus quomodo adepti cūferat 1.819.b.62
- aluo flente aluum soluere periculosum 1.204.b.6
- aluo fluxione tentata quomodo ulcerentur intestina 1.815.b.19
- amanium affectus, qui 1.495.a.9
- amygdalae an uomitum faciant, aut scilicet 1.743.b.14
- amygdalarum amararum facultas 1.272.a.12
- ammi epotum, & linimentum ex eo colore citrino inficere 1.273.a.33
- ammi epotum citrinum & pallidum colorem emendare 1.273.a.35
- anasarca an a leucoplegmatia differat 1.780.b.58
- an anasarca hydropum pessima censetur 1.781.a.7
- anasarca quomodo fiat 1.780.b.46
- ancylologlossos 1.889.b.10
- ancthi facultas 1.275.b.17
- angina 1.587.a.16
- angina ex pituita, an facilius alijs sanari queat 1.612.a.7
- angina, praefocat pulsus 1.613.a.3
- anginae species quae 1.611.b.1
- in angina quando cucurbitulis sit infundendum 1.614.a.46

INDEX

- tere liceat 1.617.a.49
 angina laborantibus quando partita uice sanguis, & non conferri mittendus 1.617.a.60
 in angina quando sanguis post principia mittendus 1.617.b.17
 anginae quae uici debeant 1.611.b.67
 anginosi curandis quid seruandum 1.614.a.23
 anginosi quae uena tundenda 1.614.a.23
 anginosi an in principio caput acacie succo illinendum 1.614.a.59
 anima forma est corporis animati 1.9.a.36
 animam actionum omnium motuumque autorem esse 1.114.a.59
 animi affectus ad sanitatis morbiq; causas plurimum conferre contra quam aliqui sentiant 1.110.b.61
 animi affectus permixtis necem intulisse 1.111.a.11
 animalia nutrir solo sanguine 1.24.a.7
 animalia multa nervis destituta motus & sensus non esse experiri 1.60.b.31
 animalia ex putredine gigni quomodo dicuntur 1.552.b.34
 animalium nouellorum caro crassa est, & praua 1.462.b.54
 animalium facultatum diuisiones uarias 1.76.a.29
 animalis partes non esse illa, quibus abscissis non est animal mutilum 1.428.a.24
 animales facultates diuersas in cerebro sedes foriri 1.430.b.35
 an animales facultates, singulas forisum sedes sint foriti 1.484.a.43
 ani inflammatio an secunda ante maturationem 1.360.b.8
 de anisi qualitatibus contradictio 1.260.a.9
 antracem grecis dici, qui nobis carbunculus 2.115.a.11
 annotatio incompressa in febribus quae sit 2.9.a.62
 annotatio incompressa uera a non uera quibus distinguatur 2.9.b.15
 annotationem incompressam, praeterquam heticis non conuenire 2.9.a.68
 anni tempora aliter medicis aliter Astrologis initium sumere 1.98.b.27
 anni constitutio saluberrima quae 1.102.a.7
 de anni temporum mutationibus Hippocratem omnes sequuntur 1.102.b.63
 anisades 1.587.a.14
 aperitionis causam proximam esse materiae defectum 1.123.b.3
 aperitionis causas internas, & externas connumerat 1.123.b.6
 aphtae qui morbus sit, & unde 1.592.b.54
 aphtas saepe mortem pueris inferre 1.592.b.57
 aphtas facile in cancrum desinere 1.592.b.65
 apu semen nauisam ciere 1.271.a.1
 apu semen prohibenda & sistenda nauisae gratia nauigantibus proponi 1.271.a.43
 apoplexia quid differat a caro 1.482.a.19
 apoplexia an ex bile fieri possit 1.509.b.51
 apoplexiae causa obstructio 1.509.b.27
 de apoplexiae causa contentio 1.509.b.15
 apoplexiam palpitatio totius corporis significat 1.530.a.66
 apoplexiam ab omnibus humoribus gigni posse, quamuis Galen a pituita & atra bile fieri tantum scribat 1.509.b.49
 in apoplexia quae nam cerebri pars obstructatur 1.509.b.26
 in apoplexia animales omnes actiones uariari contra quam Aetius aut alij sentiant 1.509.b.8
 apostemata calida unde 2.108.a.44
 apostema quid Galen, & quid Arabibus significet 1.93.b.11
 apostema inter compositos morbos Auic. commemorat Galenus inter simplices 1.93.b.14
 in apostemate omne morbi genus inesse 1.90.a.40
 apostematum genera quot 2.10.a.43
 apostematum ex sanguine differentiae 2.108.a.46
 in apostematum statu quibus utendum, controuersia 1.200.a.39
 an appetentia frigiditatis aut caloris inditum sit 1.701.a.11
 appetentia summa quomodo a caliditate fiat 1.701.a.24
 appetentia augetur a calore moderato 1.716.a.3
 appetentia in alui fluxibus quomodo deiciatur 1.716.a.20
 appetentia canina perpetua est & immodica uentriculi famem 1.70.a.7
 appetentiae, & sensus facultas quomodo fiat in uentriculo. ex Auic. 1.77.a.12
 appetentiae deprauatae in praegnantibus secundo & tertio usque ad quartum mense, ratio 1.718.a.49
 appetentiae caninae & bulimi differentia 1.719.b.59 & 720.a.7
 appetentiam calore minui 1.432.a.11
 appetentiam frigiditatem, inappetentiam calorem sequi, non esse absolute sciendum 1.70.a.19
 appetentiam augeri & imminui ex alui fluxu superfluo 1.716.a.17
 appetentiam excitari etiam nimiam a frigiditate 1.715.b.68
 appetitus caninus quid 1.719.b.33
 appetitus diminuti causa 1.715.b.49
 appetitus corruptio quae sit 1.718.a.48
 appetitus canini causa 1.719.b.35
 appetere minus quam concoquere qui uentriculo sunt calidiores 1.432.a.14
 appetendi nimia a nimia frigiditate destitui 1.701.a.22
 an aqua frigidior sit terra 1.10.a.54
 aqua humorum omnium tenuissima 1.10.b.9
 aqua cur terra frigidior tactu perficiatur 1.10.b.10
 an aqua humidior sit aere 1.10.b.29
 aqua maritima an aere humidetur 1.105.b.9
 aqua, cur neque uere neque proprie nutriat 1.116.b.66
 aqua quo pacto nutrire dicatur 1.117.a.12
 aqua, quomodo uapores caput petentes compescat 1.466.a.29
 aqua biliosa biliosa 1.711.b.22
 aqua qua ratione aestuosum dolorem possit procreare 1.711.b.24
 aqua calida sedari sitim ex falso humore 1.723.b.67
 aqua copiosius ingesta cur sitim faciat 1.723.a.11
 cur aqua sensim epota sitim magis sedet quam affatim ingesta 1.723.b.27
 aqua hordii quanto agrotis sit propinanda 2.32.b.55
 aqua potu solo quosdam diutius uitam traxisse 1.116.b.64
 aqua potu famem sedari 1.116.b.63
 aquae intempellum usum atque nimium, quae sequantur incommoda 1.117.a.19
 aquae potu biliosos iuuari 1.189.a.44
 aquae potio biliosis quomodo proficua sit & nocens 1.189.a.50
 aqua frigida potio cur in ieiunio, iecinori contraria 1.759.b.33
 aquae inter cutis uirium unde fiat 1.780.b.39
 in aquae frigida propinatione uirium lapsus maxime cauendus 2.28.b.16
 aquae frigida potio an ante coctionem materiae conueniat 2.29.a.46
 aquae cur mel permisceri Hipp. iubet 1.189.a.55
 aquam humectare, aere defecare corpora, sensibus percipitur 1.10.b.31
 aquam nutritioni auxilio quidem esse sed non nutrire 1.117.a.22
 aquam copiosius ingestam nutritionem impedire 1.117.a.34
 aquam nunc refrigeratam semper daminari 1.181.a.17
 aquam frigidam calidum afflicti quid loquere procreare 1.711.b.21
 ab aqua frigida prouentientia symptomata 1.511.b.33

S Aqua-

I N D E X

- Aquarum potabilium differentia* 1.117.
a.32
Aquarum fontana optima 1.117.
a.44
Aquam pluuiam non praferendam fontane 1.117.a.63
Aqua optima conditiones unde quarenda 1.117.b.5
Aquarum optimarum effectus 1.117.
b.25
Aquarum natura ex ratione ortus 1.
118.a.8
Aquas maritimas calidas esse et humidas Auer. sententia 1.105.b.24
Aquas stagnantes et lacustres qui perpetuo libunt, duos splenes & uentres habeant necesse est 1.212.a.36
Ardens febris quae dicatur 2.42.b.6
Ardens febris exquisita 2.42.b.18
Ardens febris non exquisita 2.42.b.21
Ardens febris signa 2.42.b.8
Ardentem febrem omnem a bile non esse 2.38.b.5
Argemone oculi 1.542.b.66
Argentum viuum cur calidum dici possit 1.267.b.45
Argenti uini facultas 1.267.b.43
Arquatus affectus symptomaticus sit, an morbus 1.794.b.25
Arquatus affectus morbus dici etiam possit 1.794.b.35
Arquatus affectus quando natura, & quando morbi uim sequatur 1.794.
b.38
Arquati affectus subiectum proximum intus 1.794.b.44
Arquati affectus cause 1.794.b.48
Arsenicum potui dare uide tur Auic. 2.
156.a.15
Artem non semper naturam emulati 1.
661.b.45
Artericon quid 1.587.a.8
Arteriae sece in quibus coalescant 2.
139.b.42
Arteriarum circa fauces grandium uulnera lethalia 2.140.a.32
Arterias diffectas coalescere 2.139.
b.54
an Articularis morbus hereditarius sit 1.972.a.54
Articulorum motus prohibitia 1.124.
b.33
Articulis & carnibus labor uilis 1.
703.b.63
Arthritis quid sit 1.970.b.67
an Arthritis sine materia fieri possit 1.
971.a.12
Arthritis quas partes obsideat, quaestio 1.971.a.39
de Arthritis materia quaestio 1.971.
a.23
Arthritis originem non solum ab externis capitis partibus ortum ducere, ut quidam putant 1.972.a.19
Arthritis cause 1.791.a.4
Arthritis cuiusque fluxionem causam esse 1.971.a.37
Arthridi materiam quis humor praestet 1.971.b.35
Arthridem ab affectis corporis partibus nomina fortiri 1.971.a.3
Arthridem a nuda intemperie aliquando prouenire 1.971.a.17
Arthridem omnem frigidam esse quidam crediderunt 1.971.a.34
Arthridem a quocunque humore fieri 1.971.b.43
in Arthride fontes actionis qui narrantur quaestio 1.971.a.44
in Arthride an secunda uena non nisi affluente sanguine 1.971.b.44
in Arthride uenae sectionem humores praeter sanguinem augere et in corpus distribuere 1.974.b.59
in Arthride nunquam mittendus est sanguis nisi ille affluat 1.974.b.66
Arthride affectos quos secunda uena inuenit quos ladat 1.975.a.14
Arthride ex biliosa materia laborantibus non esse secundam uenam 1.975.
a.35
in Arthride medicamento assumpto antea post hora cibis exhibendus 1.
573.a.59
in Arthride medicamento assumpto antea post ipsum nona in balneum duccendus sit ager 1.75.a.63
in Arthride quousque uinum interdiciendum 1.975.b.19
in Arthride hermodactylorum usus non satis nostra tempestate probatur 1.
976.a.49
Ascites quomodo fiat 1.780.b.45
an Ascites hydropum pessima 1.781.
a.36
in Ascite quomodo serosus humor inter peritonaeum & intestina colligatur 1.
782.a.45
in Ascite serosi humores locus quis sit 1.781.a.34
Affectus uis, quam odoratus, longe ualidior 1.581.a.42
Asperitatem a siccitate fieri 1.123.b.30
Asthma quid sit 1.630.b.66
Asthma morbum esse in figura, & meatuum angustia 1.631.a.14
Asthma acutum ne an diuturnum sit morbus 1.631.a.20
Asthma morbum esse diuturnum 1.
651.a.24
Asthma senile uicium esse 1.631.a.25
Asthma in senibus curationem non admittit 1.631.a.26
Asthma a unde proneriat 1.631.a.28
Asthma an ex sanguine possit fieri 1.631.
a.37
Asthma ex pulmonis siccitate 1.631.
a.32
Asthma ex sanguine, quibus dignoscatur notis 1.631.b.16
in Asthmatis curatione cur de phlebotomia non meminerit Auic. 1.634.
a.6
in Asthmatis curatione qualia esse debeant medicamenta 1.634.a.14
asthmatis ex uaporibus curationi uenia secunda conferre quando queat 1.635.
a.30
asthmatis an arsenicum conueniat 1.
634.a.26
asthmatis ex uaporibus an uenia secunda, an purgatio conueniat 1.635.a.
26
asthmaticos sine sonitu respirare non posse 1.631.a.10
astra quomodo aerem immutent, diffidui 1.104.b.10
astra infra calfaciendi facultate, & morbis gignendis, & ualitudinis resistendis plurimum possunt 1.104.
b.27
astra peculiari non communi tantum facultate agere in haec inferiora 1.104.
b.37
astrorum lationibus asperitibusque aerem mutari indeque uariis morborum formas procreari 1.104.b.18
astrorum concursibus plurimum tribuit Auic. 1.105.a.8
astrorum influxus non iniuria tuerentur aliqui 1.105.b.13
astrorum affectus uarios uariis morbis obnoxia corpora reddere 1.104.b.62
astris malignam uim misse, qua aer immutatur 2.68.a.8
attenuantia cibaria liberalius sumpta obstructions augere 1.18.b.26
atra bilis in capite exuberantis nota 1.
441.b.43
atra bilis ad uentriculum raptu quomodo appetentia, & inappetentia conuertitur 1.800.a.35
atram bilem in uentriculo dolores excutere 1.77.a.19
attractio duplex 1.206.a.1
attractio an fiat ex dolore disputatio Hippo & Gal. 1.454.b.64
attractionem ex dolore etiam & calore fieri 1.205.a.8
attractionum, quae nam omnes permiscant humores, & quae certos attrahant 1.209.a.11
attrahendi potentiam Plato ignorauit 1.73.b.49
auditory nerui unde erantur 1.62.b.44
auditus praesantissimi occasionem quae potissimum praesent 1.434.a.46
auditorum meatuum obstruentia 1.575.
a.55
audire quae non sunt, quid significet ad esse in capite 1.434.a.38
auerrhois scrupulus de morbo amicus 1.
86.b.1
auris tinnitum morbum esse in numero 1.572.b.45
aurium dolores nonnunquam lethales 1.
572.b.52
aurium sonitus qui affectus sit 1.572.
b.44
aurium tinnitus quomodo & sanitatis & morbi indicium sit 1.572.b.55
aurium

I N D E X

Aurium tinnitus adnota manu signum
esse incolumitatis 1.572.b.53
Aurium tinnitus ab externo aere cieri
1.571.b.67
Aurium sordes cur amara 1.574.b.56
Auribus deligationem omnem inimicā
esse 1.571.b.53
Aures voluntario etiam motu quibusdā
mouentur 1.50.b.12
Autumnus humidus & pluuus an salu-
brior *Anic.* & *Hippocratis* diffidium
1.101.b.62
Autumnus cur acutissimis & exitiali-
bus morbis maxime opportunus 1.
106.b.28
Autumni humidam constitutionem ma-
gis salubrem esse, & cur 1.102.a.12
Autumnus humidum siccū uere presert
Anic. 1.102.a.19

S O B O S

Albi & trauis quibus causis
fiant Tomo 1. pag. 590. b.
uer. 27
Balbutientes purgandi præpa-
ratione opus non habent 1.211.b.
41
Balneum ex frigida aqua an calfactis
ex itinere conueniat 1.193.a.50
Balneum non nisi vacuatis corporibus
concedi 1.211.b.52
Balneum, educendos aliquin per alui
humores, ad cutim reuocare 1.211.
b.55
Balneo frigido quando uti debent qui
graciles sunt & ex itinere calidiores
1.193.a.54
Balneæ febricitibus quando sint aptæ
2.41.a.12
Balneæ ante pharmacum cui sint usui 1.
709.a.29
Balneæ sitim quibusdā excitant, & qui
busdā sedant 1.723.a.35
Balneæ a cibo obstractiones fouere 1.
174.a.6
Balneæ celerioris purgationis gratia ad-
moueri 1.211.b.59
Balneæ humores fundere, membraque
contenta & dura laxare 1.211.b.65
Balneæ inchoantibus morbis cur nitun-
das 2.41.a.7
Balneæ leues purgationes debere præce-
dere, ualidas sequi 2.212.a.22
de *Balneis* qui scripserint celebres uiri 1.
121.b.10
de *Balneis* scriptis pulcherrime omnium
IOANNES ANTONIVS fectus
1.121.b.15
Balneis quo tempore ante medicamen-
tum & postea utendum sit 1.212.
a.34
Balneis a purgatione quando tutissime
uti quis possit 1.213.b.40
Balneis humores diffundi & augeri ob-
structiones 2.211.a.3
Balneis spiritus potenter dissipari 1.

975.b.1
Balneis alui profusioa sisti 1.211.b.57
an *Balneis* corpora ad purgationes parā-
da 1.217.b.48
a *Balneis* qui strictioris, & laxioris alui
sunt esse arcendos 1.211.b.68
a *Balneis* celerius & minus molestè pur-
gationem fieri 1.211.b.68
Been quid sit uaria opinioniones 1.280.
a.12
Bilis vitellina ex quo humore fiat 1.26.
b.17
an *Bilis* atra ex pituita gigni possit 1.26.
b.38
Bilis atra quando sit calida 2.131.a.38
Bilis atra quam multiplices in corpore af-
fectiones proritet 2.134.b.15
Bilis ob suam lenitatem facile uomitu
euacuat 1.208.b.10
Bilis a uentriculo cur, quam ceteri hu-
mores, facilius educatur 1.208.b.40
Bilis atra cur omnium humorum diffi-
cillime educatur 1.208.b.43
cur *Bilis* quæ ad intestina excernendā
facum gratia demandatur, dolorem
non faciat 1.833.a.6
Bilem puram sanguine & potestate &
actu longe calidiorē 1.174.b.6
Bilem adustam falsedinis non esse exper-
tem 1.26.a.52
Bilem atram ex pituita gigni, defendi-
turque *Anic.* 1.26.b.63
Biliofa materia in capite redundantis no-
ta 1.442.b.33
Biliofarum febrium species 2.38.a.58
Biliofis an aqua potius conueniat 1.189.
a.46
Bolus armenus quomodo carbunculus sit
proficius 2.116.a.18
Borealem polum habitantibus minus fe-
lix uita caloris solaris inopia 1.105.
a.34
Brassica quomodo vapores a capite ar-
ceat 1.462.b.42
Brassicam astringente & laxante quali-
tate præditam esse 1.245.b.29
Brassicam ebrietatibus, & capitis dolo-
ribus inde prouenientibus conferre 1.
462.b.40
Brassicam cæcutientibus, & tremulis
prodesse 1.462.b.48
Brassicam nini noxam restringere &
crapulam discutere 1.462.b.50
Brassicæ a capite uapores arcere 1.462.
b.30
Bronchus quid 1.587.a.10
in *Bubone* pestifero uenum esse secan-
dam 2.119.a.10
in *Bubone* pestifero quando a uena se-
ctione abstinendum 2.119.b.10
Bulimos quid 1.712.b.41
Bulimos quid 1.721.a.55
Bulimos totius corporis est appetentia
1.720.a.9
Bulimon unde fiat uarie sententia 1.
719.b.49
Bulimi & appetentia canina nomina cō-

fundi a quibusdā & male distingui
1.719.b.34
de *Bulimo* & appetentia canina diffi-
dium 1.719.b.56
in *Bulimo* nihil prorsus appetunt agri-
qui tamen nisi frequenter cibos assu-
mant, animo concidunt 1.720.a.3
Buliriri facultates 1.624.a.51

S O C O S

Achexis symptomata Tomo

1. pag. 779. a. uer. 54

in *Cachexia* an seruanda uena

1.785.a.35

Cadavera cur uiuentibus corporib gra-
uiora 1.580.a.42
Celestia corpora in inferiora agere &
gubernare 1.98.b.49
Celestia corpora motu & lumine calfa-
cere 1.580.b.53
caliaca affectio lienteriam præcedere so-
let 1.820.b.12
caliaca passio & lienteria quomodo dif-
ferant 1.820.b.8
capa facultates quæ insint 1.287.b.
25
de capa bis cocta inter *Anic.* & *Paulū*
discrepantia 1.287.a.29
capa ex lacte acido an pro aeris assu co-
medende 1.193.a.56
cephas quarto ordine calfacere 1.193.
a.59
calor præter naturam quid sit 2.2.b.
b.38
calor & humor innati quibus corrup-
pantur 2.19.b.15
an calor equalis sit in radice in pueris
& inuenibus 1.100.a.14
calor odorum & saporum motor & ar-
tifex 1.156.b.24
calor humiditatis causa quomodo sit 1.
437.b.4
caloris innati corruptionis cause 1.20.
b.60
caloris causam per se esse unam 1.202.
a.12
calorem naturalem a spiritibus disferre
1.11.a.48
calorem innatum innato humido et con-
seruari, & augeri 2.19.b.6
calorem uaporosum in pueris, acrem in
inuenibus præstare 1.19.b.17
calorem multipliciter dici 1.19.b.52
calorem in pueris, & atate florentibus,
eiusdem generis non inesse 1.20.
a.29
calorem dolores cieri 1.128.b.6
calorem somnum auferre 1.432.a.
10
calore aut hum. naturalibus corruptis,
uitam corrumpi necesse est 2.19.
b.8
de calore puerorum & inuenum questio
1.19.b.12
calore innato pueros affectio inueni
propollere 1.19.b.19

S 2 de

I N D E X

- de calore puerorum & iuuenum Galeni
sententia probatur 1.19.b.28
calore dissoluntur que concreuerunt a
frigido 2.168.b.47
calore minui appetentiam 1.432.a.11
caliditas, frigiditas & temperies Aeris
& corporum, quomodo fiant a Sole 1.
98.b.61
caliditas ne an frigiditas cuius curetur
1.201.b.41
caliditas & siccitas humiditatis causa
quomodo sint 1.437.b.9
caliditatem siccitas sequitur 1.99.
a.4
a caliditate & siccitate capitis que pro
ueniant symptomata 1.441.a.7
calidi innati corruptio duplex 1.21.
a.3
calidi uicinia per se sola caloris causa
est 1.202.a.13
calidum & siccum temperamentum ena
cuationi ineptum esse 1.201.b.23
calida temperiei causas enumerat 1.202.
a.3
calida qualitate que dicantur, & que
frigida 1.251.a.34
caliditas ex itinere an natario in frigida
aqua conueniat 1.193.a.50
an calida atque humida corpora ena
cuationem facile ferant 1.204.b.
25
calida & humida corpora, que ena
cuari debeant, & que non 1.204.
b.33
caluaria perforata quid periculi immi
neat 2.192.a.65
de caluariae frastra perforanda tempore
controuersia 2.192.b.44
cambium Auic. alimentum Gal. auct. 2.
62.b.8
cancer quas potissimum obfideat parti
culas 1.131.a.30
cancer cur nigri sint coloris 2.131.a.
42
cancer inter frigidos humores cur repo
nendi 2.131.a.44
capitula frigida ne an calida sit 1.461.
b.20
capitula an ad remum refrigerium faciat
1.865.a.10
de capibus facultatibus controuersia 1.
291.b.33
capitulum vigilas facere 1.291.b.56
an caput cerebri gratia sit creatum 1.
427.b.8
caput animalia omnia, vel quid capiti
proportionale, obtinere 1.427.
b.29
caput humoribus refertum corpore ple
thorico existente, quomodo euacuand
um 1.447.b.66
caput cerebri gratia in sanguine pradi
tis animalibus constitutum 1.428.
a.17
capitis motus, qui proprii sint, & qui cu
collo communes 1.41.b.12
capitis motus proprii quibus fiant uerte
bris Gal. & Auic. 1.41.b.26
de capitis motu Galeni Auic. & recen
tiorum sententia 1.41.b.55
de capitis uulneribus 2.192.a.54
capitis fractura simplices tres 2.192.
b.17
capitis uulnera an oleo perfundenda que
silio 2.193.a.11
in capitis apostemate calido uicli prius
renuem postea pleniorum Auic. in sil
tuit 1.198.a.41
in capitis uulneribus cur summa diligen
tia utendum 2.161.a.47
capitis os frangitur multifariam 2.164.
a.49
capitis fractura aslinanda 2.192.
b.21
in capitis fracturis aperio perpetuum
presidium fere esse 2.192.b.29
in capitis uulneribus an ubi de ossis ru
ptione. veremur, aperienda semper
caluaria sit, controuersia 2.192.b.35
de capitis constitutione Gal. & Arist.
dysensio 1.427.b.12
capitis siccitatem non semper ex uigilijs
indicare 1.441.a.10
capitis doloris ex intemperie calida si
gna 1.441.b.50
de capitis doloris ex intemperie calida
signis dubitatio 1.441.b.54
capitis calido humore affecti signa 1.
443.a.10
capitis frigidorum affectuum signa 1.
443.a.30
ad capitis frigidos affectus, quomodo se
quatur febris 1.443.a.35
capitis melancholicorum humorum si
gna 1.443.a.39
in capitis dolore de secunda uena dis
tinctio 1.447.b.5
in capitis affectibus an romius conue
niat 1.448.a.57
in capitis inflammationibus an acutum
conueniat 1.448.b.41
capitis dolor an ex humida intemperie
fiat 1.450.a.25
capitis dolor an ex sicca intemperie fiat
1.450.a.27
capitis dolor quibus soluitur 1.450.
b.30
in capitis dolore etiam ex pituita uena
secat Hipp. 1.458.b.2
capitis dolores uena secta, & uisione sa
nauit Hipp. 1.458.b.14
capitis dolorem a somno sedari 1.455.
b.64
capitis dolor, quibus ob inediau augea
tur 1.450.a.8
in capitis dolore an uinum conueniat 1.
455.b.38
in capitis dolore an somnus conueniat 1.
455.b.63
capitis doloribus aduersari & ieiunium
& crapulam 1.455.b.46
in capitis dolore ob biliosos humores ui
num dilutum Galen. exhibet 1.455.
b.58
in capitis dolore uinum meracum Hipp.
exhibet 1.455.b.60
in capitis dolore a causa calida cur in
dia non conueniat 1.456.a.6
capitis dolores, mero qui sedantur 1.
456.a.15
capitis dolori antiquo an uenus condu
cat 1.457.a.20
in capitis dolore ex siccitate caput pur
gia proponit Auic. 1.460.a.18
capitis dolentis curatio unde potissimum
auspicanda 1.464.a.2
capitis uapores brassica ne arceantur 1.
462.b.30
capitis dolori ex coitu, an uena sectio
uel purgatio conferat 1.463.a.3
capitis dolori an dactyli conueniant 1.
464.a.48
capitis dolori in crisi an asserre praesidia
liceat 1.464.a.50
capitis dolori an oliua conueniant 1.
464.a.52
de capitis fungo Galeni locus 1.479.
b.36
capitis fluxiones ad quas fluant partes
1.587.a.32
capiti cur lintum calida aqua in
ferum admoueat, quando mordacime
dicamento purgandis uariis uten
dum est 1.581.b.59
capite carere multa animalia, quae cere
bro sunt praedita 1.427.b.16
capite nullum animal non esse praeditum
1.427.b.29
capita que carent animalia, carere citia
cerebro 1.428.a.8
capite repleto que uena secari debeant,
quaestio 1.447.b.6
in capite colla materia, quibus ingenis
sit educenda 1.448.a.17
in capite an hermes nasci possint 1.451.
a.38
caput purgia cur in capitis dolore ex sic
citate proponat Auic. 1.462.a.18
capilli capitis partes ne sint controuer
sia 1.428.a.23
capillorum affectus, cur inter morbos ca
pitis non commouet Auic. 1.431.
a.30
capillos & pilos animalis partes non pro
prie dici 1.428.a.8
carabius quid 1.469.b.30
arabius, phrenitis, delirium 1.469.
b.30
carbon quid sit & unde 2.108.b.14
carbonis genera duo 2.108.b.17
in carbone cur sanguinem mittere sit o
pus 2.115.b.45
in carbunculo repellentibus cur non uten
dum 2.115.b.54
in carbunculo pestilenti ab omni uen
sestione abstinendum 2.119.b.65
carbunculo non pestifero cur secta ue
na remedium sit praesentaneum 2.
115.b.68
caro temperata, que dicatur 1.15.
b.32
Caro

I N D E X

- Caro abissi cur gigni rursus queat* 2.
139.b.19
- carum, quomodo temperatam statuatur*
Auicennas, a Galeno non dissentiens
1.15.b.26
- carus quid* 1.476.a.29
- carus affectio animalium actionum est*
omnium 1.481.a.19
- carus apoplexie & lethargo similis est*
1.481.a.23
- carus ab apoplexia, & lethargo, quibus*
differat 1.481.a.25
- carum latini soporem, subterit Auic.* uo-
cat 1.481.a.14
- caro omnes animales actiones ladi* 1.
481.a.19
- in caro omnes actiones, prater respiratio-*
nem, ladi 1.481.a.23
- caro detenti an excitari & intelligere*
possint ut Auic. ait 1.482.a.19
- caro detenti quomodo sentire dicatur* 1.
482.a.29
- caron cuius sit facultatis* 1.293.b.10
- cataplexis quid* 1.476.a.26
- cataphora* 1.476.a.29
- cataphora quid* 1.479.a.27
- cataphora oculis, catochon adaper-*
tis semper oculis fieri 1.479.a.42
- a cataplexis leuibus an somnus conue-*
niat 1.448.b.30
- catarrhus quid* 1.587.a.42
- catarrhus symptoma est alteri sympto-*
matis succedens 1.587.a.60
- catarrhi causa est capitis morbus non ie-*
cinoris ut quidam Auicenna impo-
nunt 1.587.a.66
- catarrho procreando frigidam cerebri*
intemperiem esse aptiorem, calidam
uero per accidens 1.587.b.13
- catochus quid sit* 1.476.a.26
- catochon, & cataplexim ex ficitate fie-*
ri 1.479.a.38
- catochon apertis esse oculis* 1.479.a.
38
- causarum procatacticarum capita cur*
Galenus aliquando quatuor aliquan-
do etiam plura faciat, aduersus recen-
tiores 1.96.a.42
- cause morbi. vide morbi cause*
- cause genus est ens quod primo est* 1.
78.a.67
- cause longe latiori significatu sumuntur*
a medicis quam a philosophis 1.78.
b.24
- causa effectrix morbi* 1.78.b.26
- canteria capiti, que infliguntur, cur me-*
dicos quandoque saluant 1.448.a.
33
- per cauterizationem quid intelligat Aui-*
cennas 1.233.a.18
- cerebrum temperandi caloris gratia non*
esse fabrefactum Gal. sententia 1.430.
b.16
- cerebrum non semper affectum dici, si*
sua particula, quo ad motum, sit lesa
1.435.a.57
- cerebrum labore oportet, si uniuersi*
corporis motus sit deprauatus 1.435.
a.59
- cerebrum humectatum ob siccitatem*
aduenientem quomodo intelligendū
1.437.b.2
- cerebrum an ex inedia exciccetur* 1.450.
b.61
- cerebrum uentriculo non esse prorsus no-*
bilius 1.451.b.4
- cerebrum inflammari ne possit* 1.470.
a.3
- cerebrum, & que ab eo ortum ducunt,*
aqua frigida tristari, & calida gaude-
re 1.512.b.30
- cerebri frigiditas, quos usus in corpore*
præstet 1.15.b.5
- cerebri affectibus, cur ad brechma po-*
tissimum medicamenta admoveantur
1.76.a.42
- cerebri uulnera que lethalia* 2.140.a.27
- cerebri membrana denigrata non prorsus*
desperandum 2.193.a.38
- cerebri gratia caput non esse constitutum*
1.417.b.16
- de cerebri uentriculis Gal. & Auicenn.*
controuersia 1.410.b.1
- de cerebri temperamento, Gal. & Arist.*
diffidium 1.430.b.15
- cerebri siccit signa* 1.414.a.48
- cerebri caliditatem & frigiditatem an*
opinionum constantia aut inconstan-
tia sequatur 1.441.a.20
- in cerebri & uentriculi affectibus parce*
canandum 1.464.a.47
- cerebro carentia animalia, quid cere-*
bro proportionem respondens obtinere
1.427.b.17
- a cerebro uapores arcentia* 1.466.b.21
- chalazion quid* 1.554.b.22
- chiragra quid* 1.971.b.3
- cholera morbus curatione citissima*
eget 1.830.a.50
- cholera morbus affectus ne uentriculi*
sit an intestinorum 1.830.a.57
- cholera morbo & uentriculum, & inte-*
stina molestari 1.830.a.56
- in cholera ex inanitione, & uentriculi*
imbecillitate an euacuatio conueniat
1.830.a.68
- chrysalinum humorem primum esse ui-*
dendi instrumentum 1.533.a.48
- chrysaloidis propriam esse uidendi a-*
fectionem, cum arachnoide 1.531.
b.65
- chylus in uentriculo elaborati distributio*
1.26.b.38
- cibus post pinnitæ nomitum cur magis,*
quam post bilis laudetur 1.216.b.5
- cibi coctionem inuuantia membra que* 1.
26.b.32
- cibi in uentriculo ingrediendi ordo Gal.*
& Auic. 1.725.b.29
- cibi in appetentia quibus fiat* 1.715.b.40
- cibi austeri usus quibus uentriculis pri-*
mo loco sit aptus 1.725.b.60
- cibi ad intestina transitus tardioris causa*
1.729.a.29
- cibum semel in die capere quid faciat*
1.710.a.41
- a cibo post medicamentum ad absolutā*
usque purgationem abstinendum 1.
212.b.24
- cibo quid instilletur* 1.722.b.47
- an cibi cocti faciles assumendi ante dif-*
ficiles 1.725.b.26
- an cibi lenes astringentibus præmitten-*
di 1.725.b.29
- ciborum coctionem masticatione adiuna-*
ri 1.28.b.24
- ciborum uersio in acidis honores a fri-*
gido 1.431.a.16
- de ciborum ordine disputatio* 1.725.
b.25
- cibos austeros postremo loco sumptos os*
uentriculi roborare 1.726.a.10
- cibi qui post sumptum medicamentum*
uti debeant 1.212.b.42
- cibis a medicamento leuibus ratione*
symptomatum uti licet 1.212.b.52
- cibis lenientibus quando postremo loco*
sit uendum 1.726.a.11
- cicer album per alium secedit, & per*
minum cititur, & alit. Hipp. 1.
291.a.68
- ciceris albi & nigri facultates que sint*
1.291.a.62
- cichorii facultates* 1.756.b.60
- cicuto nocturna* 1.561.a.48
- citta seu pica morbus in prægnatibus un-*
de fiat 1.933.a.39
- de citri mali facultatibus controuersia*
1.286.b.2
- CLAUDE RICARDES 2.193.
a.41
- CLAUDIUS RICARDUS diligentia 2.
193.a.42
- clystere a quibus potissimum partibus*
educat 1.217.b.61
- clystere crassa dumtaxat intestina per-*
tingere 1.217.b.59
- clystere ad uentriculum usque subire qui*
busiam 1.217.b.57
- clystere ante uenæ sectionem, an post,*
conueniat 1.174.b.42
- clystere post uenæ sectionem quid pro-*
sit 1.171.b.55
- clysteria animi deliquia quandoque se-*
quantur 1.218.a.5
- clysteriorum usu frequenti naturā excre-*
tionis minus obliuisci 1.218.a.7
- a clysteribus calidioribus que sequantur*
incommoda 1.218.a.2
- coagulum calidum natura* 1.688.b.41
- coagulum cur lac cogat, sanguinem ue-*
ro dissoluat 1.746.b.21
- coctio quid sit* 2.29.b.70
- an coctio in pueris fortior quam in iuue-*
nibus 1.20.a.47
- coctio materie quibus dignoscatur* 1.
448.a.3
- coctio cur maxore corrumpitur, gudio*
persistat 1.726.b.31
- coctionis & symptomatum status in qui-*
bus morbis concurrat, & in quibus

I N D E X

- non 2.6.a.37
 collionis uentriculi obliſa cauſa 1.714
 b.18
 collionis abſoluta tempus 1.729.a.
 38
 collioni corru pte ob uentriculi calidita
 tem nimiam quomodo ſit occurrendū
 1.728.b.31
 collioni decubitus figura an multum cō
 ſerat 1.729.a.59
 collioni conſerentia 1.729.a.64
 collionem nihil eſſe aliud quam rei con
 coſte mediocritatem 2.29.b.43
 collionem quando expeſtare expediat
 1.203.a.64
 collionem cito uel lente fieri non ciborū
 tantum qualitate, ſed uentriculi con
 ſtitutione 1.725.b.38
 coitus morbis a pituita utilis Hipp. &
 Ariſtoteſis uſumonio 1.157.a.22
 coitus melan bolicis ne conueniat 1.
 492.b.19
 coitus quomodo melancholicis ſit proſi
 cius 1.492.b.55
 coitus appetitiua immodica 1.210.
 a.3
 coitus tempus oportunitas 1.903.b.47
 coitus impotentia unde 1.904.b.17
 coitus perulantiam reprimenda 1.910.
 b.4
 coitua a cibo collioni maxime aduerſa
 n 1.464.a.23
 coitum in pluribus morbis melan bolicis
 commendat Auiſ. 1.492.b.51
 coitum uenarum & arteriarum aſſio id
 ſequitur 1.900.b.6
 coitum frequentem quā ſequantur incō
 moda 1.903.a.44
 a coitu poſt cibum, quā incōmoda cap
 iiti proueniunt 1.463.a.45
 a coitu quando uenam ſecum ſu tuium
 1.463.a.62
 coitu quando poſſimum utendū 1.
 463.a.62
 a coitu morbos, qui ex atra bile, ex aſer
 bari 1.492.b.47
 ex coitu nimio male habentibus quibus
 ſuccurrendum 1.911.b.37
 colicus dolor quid 1.146.a.15
 colicus dolor cuius in teſtina ſymptoma
 ſit 1.836.a.50
 an colicus dolor ab aſumpto cibo ma
 gis aſſigat 1.837.b.34
 an colici aſſectus initio purgandum, an
 uerō expeſtanda coſilio 1.840.a.52
 colicum dolorem a renali difficile digno
 ſci poſſe 1.837.b.29
 in colico aſſectu cibum aut potum non
 exhibet Celfus niſi ſedato dolore 1.
 840.a.43
 in colico aſſectu, quā uena, & quando
 ſecunda 1.840.b.28
 colicos dolores repletionem ſequi 1.840.
 a.41
 colicos dolores inedia maxime leuari 1.
 840.a.48
 colica curatio quā ratione ſu proſequi n
 da 1.840.a.63
 colica uexatos & febricentes pharmaco
 cia uarios eſſe 1.840.a.58
 in colica purgatorio medicamento etiā
 initio utendū 1.840.b.2
 in colica quā ante pharmacum agenda
 1.840.b.20
 Colica nomine quid intelligendum 1.
 85.b.32
 Colica in quos morbos degeneret 1.85.
 b.52
 colica habet rationem morbi, & ſympto
 matis, & cauſe 1.85.b.64
 colli uertebrae ſeries 1.41.b.31
 colore extrema cute infecta, uirga ſolo
 res in ueteri, & cur 1.150.b.46
 colores in aere ſpiritualiter magis quam
 odores recipi 1.580.b.9
 columbarum pullis tenuiſſe an craſſius
 ſanguis inſit 1.462.b.33
 coma quid 1.476.a.28
 coma ſeu catapſora quid ſit, & una
 1.479.a.27
 coma pituitoſo humore praeuulente ca
 tochon antiquis appellatum 1.479.
 a.36
 coma ocluſis eſſe oculis 1.419.a.42
 coma & catochon diſſerre 1.479.
 a.38
 comatis ſeu catapſora diſſerentia 1.
 479.a.31
 n conuulſione ſuppurandum ſemper non
 eſſe 2.150.a.52
 ex conuulſione & caſu cur pueruli minus
 quam ubi offendantur 2.150.b.44
 conuulſio quibus cauſis poſſimum ſit
 1.132.a.48
 conuulſio quomodo a natura fieri intelli
 gatur 1.132.a.14
 conuulſio motus eſt deprauatus 1.518.
 b.21
 conuulſio quarum partium aſſectus ſit
 1.518.b.25
 conuulſionem ob dolorem ad repletionē
 referri 1.519.a.24
 conuulſio ſiſto neruo quomodo ex re
 pletione fiat 1.519.a.28
 conuulſio ex timore quomodo ad reple
 tionem ac euacuationem reſertur 1.
 519.a.39
 conuulſio ex ſiccitate febres & immodi
 cas euacuationes conſequitur 1.719.
 a.59
 conuulſio an ex ſiccitate fiat, diſputatio
 pro Hippocrate & Galeno 1.519.
 a.62
 conuulſio quam neruorum deſiccationē
 ſequatur 1.519.b.32
 quā conuulſio febris ſuperueniente ſolu
 tur 1.511.a.12
 conuulſio quam febre ſuperueniente
 ſoluitur 1.521.a.17
 conuulſio ex ſiccitate an curabilis 1.523.
 a.22
 conuulſio tamina quā 1.529.a.16
 de conuulſionis cauſis diſputatio 1.518.
 b.40
 conuulſionis cauſe repletio & tranſua
 tio 1.518.b.42
 conuulſionis an ſpecies quatuor 1.525.
 a.33
 conuulſionis cauſa duplex 1.957.a.27
 conuulſioni ex repletionē an ueng ſectio
 conueniat 1.523.a.42
 conuulſioni an frigida aſſuſio conueniat
 1.523.a.57
 conuulſioni cucurbituram appoſitio quo
 modo conueniat 1.523.a.22
 an conuulſioni cucurbita ad neſicam &
 renes aſſigenda 1.513.b.4
 an conuulſioni uirga conueniat 1.523.
 b.15
 conuulſionem quācumque uel ex re
 pletione fieri uel ex euacuatione 1.
 501.b.26
 conuulſionem qui morbus proximē pa
 riat 1.520.a.10
 conuulſionem ſolis muſculis accideret
 1.518.b.39
 conuulſionem neque uentriculo, neque
 ori eius poſſe accidere 1.518.b.42
 conuulſionem neruorum & muſculorum
 ſimul aſſectum eſſe 1.518.b.36
 conuulſionem quomodo ſebis ſuperue
 niens ſoluit 1.521.a.22
 in conuulſione cucurbita cui parti aſſi
 genda 1.523.a.67
 conuulſiones ex dentium ortu in pueris
 cur accidunt 1.502.b.67
 cor & ſpiritus, innato calori ſeruando
 aſſiſſima ſunt 1.515.a.58
 cor ſuamet ſui ſtancia ſecum eſſe, ra
 tione uiridū co conuenienter ad hu
 midum uergere 1.171.b.34
 cor caloris principium non etiam motus
 1.49.a.36
 cor uulnus ne minimum quidem ſuſti
 nere 2.140.a.25
 cur cor inter omnia membra dignius ſit
 cuſtodia ut auct. ait 1.200.a.20
 cor ſimplex & compoſita corporis pars
 auct. poſſeſt 1.512.b.1
 an cor paruum animoſitatis ſit iudicium
 magni uero timiditatis 1.670.
 b.53
 an cor muſculus ſit 1.671.b.61
 cor nullum habere an poſſe ſuſtinere 1.
 671.b.61
 cor animi perturbationibus quibuſque
 poſſimum laedi 1.671.a.22
 cordis actio laſa alias conſeque ne
 eſſe eſt 2.3.a.11
 cordis calorem magis acrum eſſe, ſpiri
 tum uerō copioſum 1.66.b.65
 cordis ſitus cur in thoracis medio 1.43.
 b.58
 cordis humores in peſtilenti aſſectu pu
 treſcere 1.108.b.42
 cordis ſolitas partes in peſtilentiis qui
 buſque aſſectibus paſſere quomodo
 randam opinione 1.106.b.45
 cordis uentriculos duos conſtitui Gal.
 & Auiſ. cum tres Ariſtoteles nunc
 res 1.664.b.48
 cordis

I N D E X

- Cordis uentres an duo sint aut tres* 1. 670.b.45
cordis spirituum dissolutionem ob gaudium, suffocatione ob timorem obire animam 1.674.a.25
in cordis affectibus dextra uena cur potissimum secunda 1.675.b.10
in Cordis affectibus a flatibus cur sinistra magis uena secunda 1.675.b.15
in cordis affectibus medicamenta quam caute exhibenda 1.675.b.22
cordis intemperies, quam caute sit restituenda 1.675.b.28
cordis tremor unde 1.676.b.23
cordis palpitationem sanguinis missione curari 1.678.a.38
cordis palpitatione obnoxios immatura plerumque morte praeniri 1.678.a.41
an cordis spiritus exiectionis calore possint incallescere 1.752.b.34
corde inflammatione apprehenso despecta est salus 1.686.a.10
de coriandri facultatibus controversia 1.295.a.7
coriandri usum in omni epilepsia damnat Auic. praeterquam sanguinea, & biliosa 1.295.a.16
coriandri viridis, & sicci facultates 1.461.a.8
coriandrum epilepsiae, per ventriculi consensum, conferre 1.295.a.14
coriandrum somnum conciliare 1.295.a.16
coriandrum an capitis uaporibus arcendis conueniat 1.460.b.65
coriandrum oculis obesse, somnum facere, delirium asserre, & inebriare 1.461.a.11
coriandrum humidum somnum facere, desiccatum, & praeparatum, non item 1.482.a.12
coriandrum refrigerare putat Dioscor. 1.295.a.4
cur corpus gracilius euadat ob renum calorem 1.864.b.48
corpus exakte temperatum, nisi in instanti dari non posse 1.15.a.45
corporis natura principium est sermonis in arte medica 1.8.b.42
corporis animati forma est anima, non temperamentum 1.9.a.36
corporis humani triplex esse partium genus 1.11.a.34
corpori uniuerso conspirationem unam inesse, confluxionem unam, & consensientia omnia 1.151.a.16
corpora uariora facilius pati 1.99.a.17
corpora, quae quibus cibis uti debeant 1.179.a.14
corpora temperata a similibus inuari, intemperata laedi 1.437.a.51
corpora temperata raro admodum uideri est 1.437.a.52
corpora similibus sibi qualitatibus seruari, quomodo intelligendum 1.473.a.59
corpora similibus sibi qualitatibus laedi tandem esse necesse 1.437.a.66
corporum tumor propter frigus cur accidat 1.519.a.19
corruptio naturalis quae sit 2.19.b.24
corruptibile & incorruptibile unum & idem efficere, absurdum non esse 1.14.b.7
corrodentia medicamenta quae 2.19.a.31
coryza 1.587.a.2
coxae musculi, quatuordecim aliqui constitunt 1.58.a.42
coxendicis affectibus unde tam acres dolores 1.972.a.6
cranei ossa, cur quinque tantum Auic. connumeret, Gal. uero septem 1.37.b.54
crani vulnerati summa habenda ratio 2.164.a.41
crassa & tenuia expulsionem ineptam existere 1.147.b.15
crocum capitis dolores sedare, & inferre, & quare 1.461.b.48
cruda omnia dissimilium esse partium 2.25.b.33
crudritatem non esse perpetuum principij inditium 2.5.b.1
crudritate materialium & immaterialium morborum initium esse 2.5.b.11
crudritatem principium tantum dici de materialibus morbis 2.5.b.46
crudritatem ex gaudio esse fieri 1.26.b.34
crudritatibus an somni prolixior conferat 1.178.b.57
crudritatibus & fame laborantes quomodo sint nutriendi disceptatio 1.198.a.15
crudritatibus laborantes urgente appetitu, quomodo nutriendi, quaestio 1.198.a.48
crurum dispositio an renum statum significet 1.864.b.26
de cupressi facultate contradictio 1.169.b.25
cupressi facultates quae 1.297.b.53
curatoriae facultatis partes tres 1.197.b.48
curationis scopi 1.204.a.48
curandi scopus in cuiusque particula imbecillitate quis esse debeat 1.762.a.64
an cutis temperata sentiat 1.15.b.42
cutis quomodo & densetur & rarefiat in unctione 2.11.a.28
cutim, aequalia non sentire quomodo intelligatur Auicenna 1.15.b.50
cutim immam quod obsecit, retrocedere non posse 2.113.a.17
a.68.uer.
decretorum numerus cur a die decubitus numeretur 2.5.a.62
definitio morbi uide morbi definitio
dentes unde sentiant, non autem ossa 1.595.b.9
dentes satum adhuc in utero existentem habere 1.595.b.30
dentes cur fici et dulcia ledant 1.596.a.54
dentes frigore potissimum laedi 1.597.b.9
dentes cur maxime frigiditate sentiant 1.597.b.16
dentes a frigido neruorum gratia maxime laedi 1.597.b.22
dentes sicca intemperie laborantes curationem non admittunt 1.597.b.33
dentes sensus expertes non esse 1.597.b.22
dentes qua ratione flatibus laedantur 1.598.b.22
dentes quibus affectibus fiant mobiles 1.601.a.3
dentes, ubi siccitate rumpuntur, nullis ferre medicamentis curari queunt 1.602.a.3
dentes nostri quomodo ex aliorum acerba comedentium inspectione obstruunt 1.604.b.17
dentes summe refrigeratis, neque calida, neque frigida admittere 1.605.a.7
dentes summa caliditate affecti, cur neque calida, neque frigida patiuntur 1.605.a.73
dentes frigidi & sicci temperamenti, frigidis & siccis mediocriter conseruari 1.605.a.63
dentes frangi potius quam comminui 1.601.b.52
dentium ordines tres & unde ortum ducant 1.595.b.29
dentium pars quae potissimum flatibus laedatur 1.597.b.18
dentium curatio cum exsiccantibus item per procedere 1.597.b.29
in dentium curatione illud esse perpetuum ut de, ceemus 1.597.b.48
dentium dolor ea potissimum parte esse, qua gingiuis inserruntur 1.598.a.15
dentium substantia an doleat 1.598.a.15
dentium erosio unde 1.601.b.26
dentium erosionem a fractione non differre 1.601.a.15
dentium eruptionem quae facilem redant 1.602.b.59
dentium ortum cur aliquando febres alui profluvia, & conuulsiones sequantur 1.602.b.64
dentium stridorem & naturalem esse & aduentitium 1.604.a.6
dentium stridor in quibus morbis quid portendat 1.604.a.11

S 4 Dentium

S 4

DANESI DANESSI
 obseruatio Tomo 1. pag. 875.

INDEX

Dentium stupor tactricis facultatis sym-
ptoma est 1.604.a.53
Dentium stuporis morbus, qui 1.604.
a.55
Dentium stuporem cur faciant acerba
1.604.a.57
Dentium stuporem portulaca quatio-
ne sedet 1.604.a.50
Dentium stuporem quæ & quatio-
ne sedent 1.604.a.50
Dentium stupor calidus curatur 1.604.
a.60
Dentibus dulcia qua ratione officiant
1.599.a.61
Dentibus an fricatio ex melle conferat
ut Aui. scribit 1.596.b.12
Dentibus quibus medicamentis consulē-
dum 1.602.a.22
in Dentibus eximendis, quæ sit cautio
adhibenda 1.603.b.16
Dentibus vermes innasci, & quomodo
extrahantur 1.603.b.47
Dentibus stupidis ex lacte collutio qua
ratione sit profana 1.604.a.64
Dentibus stupidis casum prodesse 1.
604.a.66
Derivatio ad propinqua est 1.534.
b.29
Derivatio quæ, & reuulsio 1.534.
30
Derivatio in oculorum affluxu, qua par-
te ducenda 1.574.b.34
Derivatio ad nares non nisi per sternuta-
menta promouatur 1.574.b.31
Distillatio aeris sanguinis missione cur-
renat 1.647.a.14
Distillationis a capite nomina 1.587.
a.10
Diabetes qui affectus 1.895.b.3
Diabetes ab involuntaria missione quid
differt 1.894.a.46
Diabetes an vesica aut renum affectus
sit 1.895.b.14
cur Diabeti coniuncta est sitis 1.894.
a.8
in Diabete affecti sunt renes 1.894.
a.28
in Diabete quæ facultas laedatur 1.895.
b.9
in Diabete quæ nam renum actio offen-
datur 1.895.b.9
in Diabete naturales renum facultates
omnes affectas esse 1.895.b.19
in Diabete cur alteratio esse facultatem
affectam non meminerit Gal. 1.895.
b.44
Discalamentum in lassitudine quom-
Gal. probet Aui. ennas dammare ui-
detur 1.72.a.43
Discoction in pleuritide quando conue-
niat 1.663.b.8
di. phragma inflammatum non pleuriti-
dem, sed phrenitidem facere 1.649.
a.23
diaria febris quando in putridam eua-
dit 2.49.a.59
diaria & putrida febris primum disfe-

ventia 2.21.b.22
diarum febrium inclinatio qualis ef-
se debeat 2.10.a.57
diarias febres in alias facillime transire
2.10.a.9
diarhis omnibus balneas, convenire 2.
10.b.63
diarrhea ex cruditatibus quæ 1.826.
a.66
digito breues parvi icoris inditium ef-
se 1.759.b.21
dioclis methodi ad Antigoni regem
1.19.b.38
diminutionis causas enumerat 1.124.
b.59
discentia cur in statu inflammationū
quæ ulceribus iunguntur, non curen-
tur 2.143.b.54
disputatio noua in caput de doctrina
causa agnitio, & accidentis 1.
77.b.57
dispositio plures habet significationes
1.79.b.64
dispositio an sit genus morbi 1.78.
b.49
dispositio's triplex significatum 1.80.
a.1
dispositio sumitur pro constitutione a me-
dico 1.80.a.33
diuersio derivationem, & reuulsio-
nem complectitur 1.534.b.8
dolor an ex humiditate fiat 1.450.
a.26
dolor in ex siccitate fiat 1.450.a.28
an dolor trahat, disputatio pro Hipp. &
Gal. 1.454.b.63
de doloris natura opiniones uariæ 1.126.
b.50
de doloris causis, uariæ sententiæ 1.126.
b.60
doloris causa per se an sit materia 1.
452.b.9
dolorem tristem esse sensuum operatio-
nem uoluit Galenus 1.126.b.5
dolorem modo solutionem continui,
modo alterationem sequi 1.127.
a.18
dolorem fieri per se ex intemperie du-
pliciter 1.428.b.27
dolore complicato cum morbo aut mor-
bi causa unde auspicanda curatio 1.
200.a.67
dolore sanitate incrassantibus sanguinem
utendum esse 1.200.b.7
dolorum species plures Aui. ennas
Galenus facere uidetur 1.127.
b.54
dolorum symptomata seu accidentia
quæ & unde elici debeant 1.128.
a.25
Dormire post forte medicamentum, ui-
gilare post lenem 1.212.a.52
Dorsum, quæ pars sit corporis 1.39.
b.3
de Dorsi uertebis Galeni & Aui. dif-
ferentia conciliatur 1.42.b.4
Dorsi dolor unde proneniat 1.568.

a.51
in Dorsi doloribus quæ rene secunda i.
96.b.23
Dubellati quid sit 1.769.b.55
Dysenteria ex catarrho laborantes, cur
suppresso capite, ut supino corpo-
re cubare prohibeantur 1.827.
a.51
Dysenteria an purgatio conueniat 1.
825.b.65
Dysenteria an myrobalani conueniant
1.825.b.66
Dysenteria an asata conueniant 1.826.
a.37
Dysenteria oryzam torrefactam conue-
nire 1.826.a.63
Dysentericis purgationes conuenire
præsertim myrobalanorum 1.826.
a.3
Dysentericis qua cautione sit rhabarba-
rum propinandum 1.826.b.3
Dysentericis cur frigida potius astu,
quam calida conueniant 1.826.
b.10

SE

 Brii, & pueri qua de causa
balbutiunt Tomo 1. pag.
590.b.2
Elrionum semen cur infecun-
dum magna ex parte 1.993.
b.64
elementa probare quod sint, neque ad
medicam, neque ad philosophum per-
tinet 1.10.a.16
elementa plura esse cum probat Hippo-
philosophi non medici partes agere
1.10.a.20
elementa defini cur non possint 1.10.
a.26
elementa agere inter se quomodo possunt
1.14.b.62
elementa media non esse simplicia 1.
106.b.2
elementa in suo centro posse pura repe-
ri 1.106.b.2
elementa, non substantiis sibi mutuo ef-
se contraria, sed qualitatibus 1.151.
a.11
elementorum definitiones uariæ 1.9.
b.61
elementorum primæ qualitates, quæ 1.
10.a.34
elementorum differentia, quæ 1.10.
a.38
elementorum mixtionem qualitatibus
dumtaxat pugnantibus non erant for-
mis, fieri 1.14.b.35
elementorum formas in mixtione
materie obtinere 1.14.b.50
elementorum formas, in cæcis esse in
substantiam & accidens 1.14.
b.27
elementorum qualitates primas cur eo-
rum formas esse Alexander credide-
rit 1.114.a.10
Elementis

I N D E X

- E*lementis accidenti, varia inesse, quæ sensibus percipi possint. 1. 10. a. 31
- E*lephantiasis quibus procreetur efculentis 2. 134. b. 48
- E*lephantiasim tum lienis tum iocinoris initio procreari 2. 134. b. 38
- E*lephantiam vniuersi corporis esse cancrum 2. 13. b. 43
- E*mpiricos magis, quam methodicos passim probat Galenus 1. 147. a. 3
- E*mpirici vitia omnia simplicia nomine symptomatis vocabant, & horum concursum nomine morbi. 1. 84. a. 50
- E*nixis, si suppressantur purgationes scilicet vena, vel citata alio succurrendum 1. 932. b. 34
- E*phemeras omnes febres ab externis causis proficisci 2. 8. a. 67
- E*phemeras omnes a causa procatartica recentis fieri 2. 9. a. 55
- E*phemerarum febrium quales sint pulsus 2. 9. b. 44
- i*n Epiala quomodo interne partes aligeant externa vero calide sint. 2. 48. b. 1
- E*piala febris symptomata. 2. 48. a. 61
- E*piglottis quid sit 1. 602. a. 15
- E*piglottis vsus quis sit 1. 669. a. 16
- E*pilepsia est fortis corporis conuulsio. 1. 501. a. 63
- E*pilepsia quodnam symptoma sit. 1. 501. a. 64
- E*pilepsia quomodo fiat 1. 501. b. 8
- E*pilepsia morbus ne an symptoma sit. 1. 501. a. 66
- E*pilepsia & apoplexia, sitertiana conferantur, cur acuti non dicantur morbi 2. 7. b. 16
- E*pilepsia ex vteri strangulatu. 1. 502. b. 32
- E*pilepsia vnde fiat neotericorum medicamentorum sententia. 1. 501. a. 66
- d*e Epilepsie causis questio. 1. 501. b. 35
- E*pilepsia morbus obstructio est. 1. 501. b. 7
- E*pilepsia an paralysis succedat. 1. 502. b. 1
- E*pilepsia an venæ sectio semper conueniat 1. 501. a. 61
- E*pilepsia imminētis signa in lingua, & eius venis 1. 504. b. 50
- E*pilepsiam & apoplexiam affectus loci gratia acutos esse morbos. 2. 7. b. 22
- E*pilepsiam ab atra bile plerumque consistere 1. 502. a. 38
- E*pilepsiam a pituita & atra bile simul proficisci 1. 502. a. 44
- E*pilepsiam ab omnibus humoribus fieri ex alicui. 1. 502. a. 48
- i*n Epilepsia deprauatae motiones unde fiant 1. 501. b. 11
- i*n Epilepsia, qui locus obstruatur. 1. 501. b. 4
- i*n Epilepsia anterior ne cerebri ventriculus an posterior obstruatur. 1. 501. b. 17
- i*n Epilepsia animales actiones omnes laedi 1. 501. b. 32
- E*pilepsia pituitosos laborare. 1. 502. a. 22
- E*pilepsia laborantibus cur lingua citrina sit 1. 504. b. 59
- i*n Epilepsia uictus ratio pro accessionum ratione constituenda. 1. 508. a. 42
- i*n Epilepsia venæ sectionem, quæ impediant 1. 508. b. 12
- i*n Epilepsia ventriculi duntaxat cerebri obstruuntur, in apoplexia corpus ipsum potissimum 1. 509. b. 34
- E*pileptici qui plerumque fiant ob siderum quorundam concursum. 1. 104. b. 52
- E*pileptici cur pedibus calcitent. 1. 502. a. 18
- E*pileptici vnde suffocatio. 1. 502. a. 15
- E*pileptici cur parciore cæna, quam prandium statuenda 1. 508. a. 28
- E*piphoram in tenellis curari posse, in adultis curationem non admittere. 1. 549. b. 60
- E*pulis morbis quis sit 1. 607. b. 8
- E*pulotica medicamenta, quæ. 2. 143. a. 24
- i*n Errhinorum vsu quid agendum. 1. 582. a. 48
- E*rustationes unde 1. 730. a. 44
- E*rysipelas vnde fiat 2. 108. a. 54
- E*rysipelas malum 2. 108. b. 5
- E*rysipelas exquisitum 2. 108. b. 30
- E*rysipelas phlegmonodes. 2. 108. b. 54
- E*rysipelas mixtum 2. 108. b. 35
- E*rysipelas exquisitum ex sanguine tenuissimo, & seruido sit. 2. 111. b. 55
- E*rysipelati vlcerato, quæ faciant remedia 2. 113. a. 65
- E*rysipelatem cutem urere, & in tumorem attollere 2. 111. b. 11
- i*n Erysipelate exquisito sanguinem mittere non opportunum esse. 2. 113. a. 15
- E*rysipelate non exquisito mittere sanguinem cur bonum 2. 113. a. 29
- E*uacuatio an fieri debeat ante coctionem 1. 205. a. 17
- E*uacuatio an a morbi magnitudine indicetur 1. 208. a. 16
- E*uacuatio quando magis conueniat. 1. 61. b. 9
- d*e Euacuationis tempore controuersia. 1. 205. a. 23
- c*ur Euacuationis absolute indicium sit sitis 1. 723. a. 26
- E*uacuationi non omnis virium imbecillitas contraindicat 1. 204. b. 21
- E*uacuationi ineptos esse qui calido, & sicco temperamento sunt. 1. 204. b. 23
- E*uacuatiōem facile ferunt calida, & humida corpora 1. 204. b. 26
- E*uacuatiōem immodicam, quæ sequatur incommoda 1. 205. b. 48
- E*uacuatiōem absolutissimam non esse obeundam 1. 205. b. 54
- a*b euacuatione omni in multis magnis morbis interdiciuntur. 1. 208. a. 24
- e*uacuationes immodicæ atque suppressiones quibus fiant causis. 1. 227. b. 58
- i*n euacuationibus quæ seruare opus sit. 1. 204. b. 50
- s*i euacuandum & alterandum sit, unde inchoandum 1. 201. b. 20
- e*xidentia, quæ Hippocrati dicantur. 2. 174. a. 20
- e*xcrementa in sanis corporibus quibus uis & quomodo educantur. 1. 182. a. 58
- e*xcrementa quæ magis apta excretioni. 1. 623. b. 7
- e*xercitatio in sole quos effectus pariat. 1. 121. b. 4
- e*xercitationem intermissam qui sequantur morbi 1. 170. b. 62
- e*xercitationem per se uentriculo non cōferre 1. 703. b. 64
- e*xercitationem moderatam uentriculo non esse noxiam 1. 704. a. 1
- e*xperimenti certitudo quomodo habenda 1. 247. a. 11
- e*xpertos sine ratione, inexpertis cum ratione, preponit Aristoteli. 1. 247. a. 2
- e*xpirationem qui musculi faciunt. 1. 636. a. 35
- e*xsiccantia semper dentibus conferre. 1. 597. b. 25
- e*xsufflationem qui faciunt musculi. 1. 636. a. 36
- e*xsufflationem strepentem qui musculi faciunt 1. 636. a. 38

F S

- F*acultas animalis per somnum quiescit, & naturalis vehementius agit. Tomo 1. 1. pag. 182. a. 10
- F*acultatis imbecillitas morbi causa est longioris, non tamen inditium. 2. 7. b. 56
- F*acultatem a re, cuius est, non differre nisi sola uoce 1. 129. b. 40
- F*acultatum animalium diuisiones uariæ 1. 76. a. 30
- F*ames quid sit 1. 722. b. 51
- a*n Fames sanitati utilior sit quam sanitas 1. 710. b. 41
- F*ames syncopalis a canina & bulimo, quid differat 1. 721. b. 58
- F*ames syncopalis ex frigidityte etiam sit 1. 722. a. 16
- F*ames sumpto cibo cur statim se dat. 1. 740. b. 51
- F*amem

I N D E X

- Famem nisi potio sedat* 1.721.a.22
Fatrem syncopalem ex caliditate, & frigiditate fieri 1.722.a.16
Fauces quæ dicantur 1.609.a.11
Fauces & nares aptissima loca esse suscipiendis oculorum fluxionibus. 1.534.b.36
Faucium aggritudines, & nomina. 1.587.a.15
Febris quis morbus dicatur. 2.2.b.39
Febris omnis quid sit 2.28.a.26
an Febris alia sit morbus, alia symptoma 2.3.a.42
Febris calida ne tantum intemperies sit, an etiam sicca 2.2.b.45
Febris an sit calor præter naturam. 2.2.b.38
an Febris definiti possit per calorem. 2.2.b.61
Febris quando morbus dicatur, & quando symptoma 2.3.a.65
Febris ephemera an cognitu facilis. 2.8.b.2
an Febris ex putredine concitetur. 2.20.a.42
Febris materiam calfactionem exigere. 2.28.a.41
Febris finitiones varie 2.2.a.59
de Febris genere controuersia. 2.2.b.6
Febris definitionem ab Auic. traditam absolutam esse 2.3.a.21
Febris putrida curanda scopi duo. 2.28.a.17
Febris ephemeræ conipi qui apti sint. 2.10.a.18
Febris putrida qui facile corripantur. 2.10.a.19
Febrim curationis gratia quomodo symptomatis quandoque morbi rationem habere 2.3.b.14
Febrim omnem refrigerantia, & humentia postulare 2.28.a.52
Febrim continentem qua faciant. 2.55.b.29
in Febre quæ actiones offendantur controuersia 2.2.b.17
in Febre putrida omni an sanguinem mittere expediat 2.29.a.22
Febres continentes interpolatis cur breuiiores 2.7.b.42
an Febres ephemeræ omnes a procacitate causa fiant 2.8.a.42
an Febres putridæ omnes ex obstructione sint 2.20.a.26
Febres quartanæ cur post quadragesimum annum frequentius fiant. 1.19.a.9
Febres continua duæ quomodo implicentur 2.78.b.64
Febres vomitu ne an purgatione curanda 1.208.b.54
Februm nullam esse propinquiorē controuersiam, quam quæ a materia sumpta est 2.3.b.38
an Februm ephemerarum inseparabile indicium sit ex procacitate causa fieri 2.9.a.38
an Februm ephemerarum proprium indicium sit collatio in urina primis statim diebus 2.9.b.22
de Februm circuitu quaestio. 2.20.a.41
Februm circuitus innata ciuidam humorum natura adscribi debere. 2.20.a.47
de Februm continentium & intermittentium differentia, controuersia. 2.20.a.64
Februm putridarum pulsus cur in aqua les 2.21.b.13
Februm nota unde petenda. 2.23.a.43
Febribus putridis, quæ corpora obnoxia magis, & quæ ephemeris. 2.3.b.66
Febres pituitosas in quartanas sepe de genere 1.26.b.55
Febres quartanas ex pituitosis sepe fieri 1.26.b.55
Febres mutari mutata uisus ratione compertum esse 2.61.a.19
Febres quando vomitu, & quando deiectione curare expediat. 1.208.b.60
Febres tertianas solo vomitu curari testatur Galenus 1.208.b.57
in Febribus ephemeris an pulsus non sint uehementes 2.21.b.5
an Febribus continuis rigores accendant 2.21.b.49
in Febribus putridis calidis quandoque esse opus 2.28.b.62
in Febribus putridis quando secunda uena, & quando non 2.29.a.21
in Febribus putridis quando a uena sectione abstinendum 2.29.a.31
in Febribus ardentibus quid potissimum animaduertendum 2.33.b.56
in Febribus pituitosis vomitum ceteris præiudicijs antepone 1.208.b.59
in Febribus purgandum quicquid die. 1.225.a.52
Febrilis caliditas qua ratione corpori universo communicetur. 2.3.a.28
Febrile frigus unde 2.2.b.64
Febriles ab alimentis excellenter astringentibus cur cauendi. 1.710.a.24
Febricitantibus quando cibus exhibendus 2.29.a.18
Fellea uesicæ canaliculi duo, & eorum usus 1.792.a.37
Fernelij opinio non probatur. 1.87.b.33
Eadem consutatur 1.87.b.57
Filij cur parentibus similes 1.924.a.57
Filiorum similitudo ob imaginationem 1.111.a.25
Fistula callum coniungi 2.16.a.39
Fistulas profundæ Hippocrates calentem aqua, & cur 2.143.b.10
Flatus cause 1.736.b.32
Flatus causa continentes duæ 1.736.b.19
Flatus in uentriculo causa externe 1.736.b.37
an Flatus in offibus fiant 1.138.b.5
an Flatus a calore uehementi procreantur 1.736.b.43
Flatus a calore per se gigni non posse 1.736.b.49
Flatus ab immoderato calore quomodo in uentriculo fiant 1.736.b.53
an Flatus ab atrabile geniti eo differant ab alijs quod hi sine spūto, illi cū spūto accendant 1.737.a.20
Flatus ex atra bile quales fiant 1.737.a.22
Flatum cause 1.730.a.45
Fluor mulieribus quomodo a mensstruis differat 1.949.b.41
Fluoris cohibitio quomodo fiat 1.238.a.1
Fluxio quomodo ad doloris uicinas partes fiat 1.441.a.39
si Fluxio reuocanda sit & dolor simul mitigandus unde incipiendum 1.200.a.2
Fluxionis causa utra aptior calida an frigida cerebri intemperies 1.87.b.9
Fluxionem non prohiberi, nisi ad contraria loca materia reuocetur 1.661.b.1
Fluxione quando opus sit, & quando de rinatione 1.661.b.3
Fluxiones quibus causis fiant 1.222.b.62
Fluxiones critica qua cautione tractandæ sint 1.830.b.59
Fluxiones unde fiant 1.587.a.32
Fluxionum modi 1.124.b.26
Fluxionum causa ex Hippocrate 1.587.a.32
Fluxionum causa an sit siccitas 1.587.a.40
Fluxus colliquatus causa 1.828.a.22
Fluxum fluxus, & uomitum, uomitum curauit Hipp. 1.204.b.10
in Fluxu colliquatio an frigida & humida conueniant 1.828.a.25
io Fluxibus non euacuatio indicatur, sed roboratio 1.204.b.12
in Fluxibus quando purgatione utendum 1.204.b.15
in Fluxibus quibus purgantibus sit utendum 1.204.b.16
Feminam quia mare salacior, non proinde esse calidiorē 1.20.b.29
femina maribus frigidiores 1.20.b.21
femina cur quam mares, citius adole-scant 1.20.b.27
femina maribus citius, & crescant, & senescunt 1.20.b.28
in femina maribus calidiores 1.926.a.64
secunditatem sectis secundum aures ne 1.926.a.64

I N D E X

- nis animalibus adimi* 1.900.a.38
an fetus pars sit semen 1.925.a.35
fetus formatio quomodo fiat in utero 1.924.a.27
fetus quod membrum primo generetur 1.924.a.50
fetus septimestris cur uiuat, octimestris uero intereat 1.924.a.62
forma specifica quid sit 1.113.b.59
formam specificam, neque simplicem qualiter esse, neque temperamentum 1.113.b.59
formam specificam, esse formam sensu in perceptibilem 1.113.b.60
formas rerum sensus nostros latere. 1.14.a.53
formas rerum nobis ignotas esse. 1.114.a.6
forma proprietate solum agunt quaedam. 1.88.b.40
formas formis esse contrarias credere, non esse absurdum philosopho. 1.114.a.55
formica quo gignatur humore. 2.108.a.63
formica miliaris 2.108.b.2
formica corrodens 2.108.b.3
formica genera duo 2.108.b.6
frigiditas duobus accipi modis potest. 1.10.b.18
frictionem temperatam duram excipere oportere 1.182.b.40
frigiditatem minori tempore, quam caliditatem amoueri 1.201.b.66
frigore & congelatione odores & sapores hebetari 1.156.b.25
frigore cur tunc fiant corpora. 1.519.a.18
a fructibus an bibendum. 1.181.a.35
sumaria acridinem, & amaritudinem inesse, quae calorem inuadunt. 1.321.b.40
sumariam primo refrigerare, & secundo exsiccare 1.321.b.39
de fungo capitis Gale locus. 1.476.b.36
- S G —
- *Albumen comitiali morbo affectos excitare* Tomo 1. pag. 328.b.uer.20
Galbani iussum comitalem morbum detegere 1.328.b.20
Galenus, de puerorum & iuuenum calores, sententia probatur 1.19.b.27
Galenus locus explicatur 1.8.a.22
Gallicam lucem astrorum uim sequitur 1.105.a.4
Gangrena vis & malignitas. 2.118.b.2
in Gangrene absissione quam caute agendum 2.118.b.7
Gangrenam vitali spiritui intercluso generari 2.117.b.32
Gangrenam, ubi in sphacellum abit, re-
- stitui non posse* 2.118.a.53
in Gangrena primo loco sensus afficitur, postea uitalis 2.117.b.40
in Gangrena qua sectione utendum. 2.118.a.60
Gargery quibus absissum est penitus, cur in tabem illabantur 1.609.a.42
Gargareonis ademptione & uocem laedi, & pulmones 1.609.a.34
Gargareonis absissione in tabem propensum iri 1.609.a.35
in Gargarismate, quae maxime cauere sit opus 1.418.a.22
Gaudium immensum cruditates sequi, & mortem etiam 1.726.b.34
Generationis & corruptionis causas a solis accessu & recessu fieri. 1.98.b.54
Genus morbi. Vide morbi genus.
Georgii Melichy Augustini de Been albo & rubro opinio 1.280.a.24
Gibbositas quid sit, quid repanditas, & & obstipitas 966.a.14
Gignendi vis cur Autumno imbecillior 1.145.b.66
Ginger cuius sit facultatis. 1.412.a.35
Ginger inflationes soluere. 1.412.a.41
Ginger status generare. 1.412.a.43
Ginginae flaccidae, cur reddantur. 1.607.a.61
Ginginae splenis uitiuntur. 1.802.a.46
Ginginarum inflammationibus, quae uena tuncenda 1.606.a.21
Ginginas lienosis facile ulcerari, & uitiari 1.606.b.54
Ganglia, quae dicantur. 2.127.a.36
Glandes absissae cur gigni rursum queat 2.129.b.20
Glaucoma lusciofitati opponit Aristi. 1.61.b.51
Glutinantia medicamenta, quae 2.147.b.50
Cycirrhizam temperatam, uel ad calidum & humidum inclinare. 1.349.a.12
Glicirrhizam astuant ventriculo thoraci, & iecinori prodesse testatur Dios. 1.349.a.15
Graciles, qui uena sectionem ferant, & qui non 1.204.b.39
Gracilibus an vomitus conducatur. 1.216.a.24
Grando palpebrae qui affectus. 1.554.b.22
in Grauedine cur inappetentia fiat. 1.716.b.12
Grauedines in capite quomodo uigilias pariant 1.441.a.18
Grauedines an autumno aquilonio & sic co longa fiant; Emendaturque hic locus Hippocratis tertio aphor. 1.587.a.47
Gula quae consistit substantia. 1.692.a.33
- S H —
- *Helice febris origo* Tomo 2. pag. 61.b. uersu 31
Helice febris species tres. 62.b.32
Helice febris differentiae, & quas obfideant partes 2.62.b.48
Helice pestilens symptomata. 2.68.b.52
Helice pestilens signa cur adeo obscurata 2.69.a.12
Helicarum febrium gradus tres. 2.62.b.53
Hamalopa 1.549.a.49
Haemorrhoidum dolori an styra conueniat 1.859.a.59
Haemorrhoidum uirio affectus an cibi crassi conueniant 1.859.b.62
Haemorrhoidas morbum quandoque esse, aliquando purgationem. 1.856.a.16
Haemorrhoides nasi nigriores in caneros degenerare 1.584.b.35
in Haemorrhoidibus curandis an extirpanda omnes sint, an una seruanda. 1.856.a.25
Haemorrhoidibus laborantes quibus esse sentis uti debeant 1.859.b.62
Hepar nutritoria facultatis principium alimenti gratia, a Gal. constitutum. 1.34.a.5
ex Hepatis frigidityte stim concitari. 1.723.a.38
in Hepatica fluxionis initio cur panem Antem. interdicat 1.819.b.45
Hepiala febris unde fiat 2.49.b.23
Hermodyctylorum uis 1.977.a.40
Hernia quid 1.962.b.17
Hernia species 1.962.b.22
in Hernie curatione an emollientia conueniant 1.963.b.19
Herpes exedens 2.108.b.20
Herpes simplex 2.108.b.22
Herpes miliaris 2.108.b.25
Herpes quo fiat humore 2.112.a.2
Hiera qua ratione humores uentriculi expurget 1.708.b.52
Hieram & bilem & pituitam in uentriculo purgare 1.708.a.56
Hippo. preceptum de enatuatione curationi

I N D E X

- rationi magis consentaneum. 1.108.
b.22
- Homo nunt prius uita plantę quam ani-
malis 1.33.b.63
- Hordeum frigidum esse & siccum. 2.
32.b.63
- Hordei decoctum egrotantibus, quod
propinandum 2.33.a.21
- Hordeum palpebrarum morbus. 1.554.
b.59
- Humani corporis actiones tres esse gene-
re, tres proinde & facultates. 1.71.
a.48
- Humidum innatum, seu radicalis humi-
ditas quę dicatur 2.62.b.22
- Humidum temporis constitutione in-
vniuersum puritatem magis obnoxium.
1.102.a.25
- Humiditas & siccitas an dolorem fa-
ciant 1.450.a.40
- Humiditas somnos profundos facit. 1.
441.a.5
- Humiditatis causa est etiam siccitas,
sed per accidens, & quomodo. 1.437.
b.4
- Humiditatis causam esse calorem quo-
modo intelligendum 1.437.b.4
- Humiditate temperata calorem nutrire
1.202.a.7
- Humiditates nitidas nigilias facere.
1.441.a.14
- Humor, sanguis est, aut quid sanguini
proportionem respondens. 1.23.b.63
- de Humore falso sententiam Galeni ab
ab Antenna doctissime dilucidatam
1.16.b.1
- Humores quatuor esse medicorum scien-
tia 1.24.a.16
- Humores quatuor esse, ex solutione quo-
uis tempore facta, patere. 1.24.
a.38
- Humores quinque ex quorundam sen-
tentia 1.24.a.63
- an Humores tenui purgante medicamen-
to educi possint absque coctione alia.
2.29.b.23
- quod Humores biliosi & tenues ut edu-
cantur medicamento, coctione indi-
geant 1.975.a.40
- Humores tenues & aquosi educi sta-
tim possunt non expectata coctione
1.206.a.4
- Humores tenues coctione, ut expellan-
tur, indigere 1.447.b.15
- Humorum quęque, præter sanguinem,
suum habere circuitum 2.22.b.6
- Humorum redundantium inditia qui-
bus e locis perenda sint. 1.137.b.
51
- Humorum quatuor, qui sunt in coctio-
ne, digestio partialis 1.28.b.59
- Hydrocephalos 1.478.a.26
- Hydrocephalon quid 1.469.b.37
- Hydromel iecinorosis noxium. 1.772.
a.67
- Hydrops sicca 1.780.b.42
- Hyd. op. quis affectus præter naturam
sit 1.781.a.2
- Hydrops cuius partis vitio fiat. 1.781.
a.12
- Hydrops quandoque etiam immodera-
tos calores sequitur 1.781.a.17
- hydropis causa coniuncta quę sit. 1.781.
a.18
- hydropis species, quę curatu difficilior.
1.781.a.21
- hydrops species quot 1.780.b.53
- hydropis species tres, non plures, neque
pauciores 1.780.b.67
- hydropem urit Hippocrates. 1.233.a.
35
- hydropem esse symptoma 1.781.a.5
- hydropem posse morbum dici. 1.781.
a.9
- in hydropem aquam gigni ex frigidityte.
1.432.a.17
- hydropicis conferre solem. 1.121.
b.4
- hyeme cur aer humidior 1.99.a.9
- hypochondriacam affectionem multat
sputa cur comitentur. 1.737.a.32
- hypofarctidos quomodo fiat. 1.780.b.
46
- hypophagma quis morbus sit. 1.549.
a.50
- hypostasis quid sit 1.159.a.55
- hypostasis ubi fiat 1.159.a.60
- hypostasis urinarum quid sit. 2.29.b.
33
- hypostasim in indicando uim magnam
habere 1.160.a.2
- hydrudinum ad hæmorrhoidas admotio-
ne subcutaneos, internosque morbos
plures maxime leuari. 1.227.a.
59
- ¶ 150
- Ecur paruum obstructionibus
obnoxium Tomo 1. pagina
759.b. uer. 18
- Ecur iecin obstructionibus fre-
quenter laceratur 1.763.a.3
- iecur quomodo a flatibus obstrui possit
1.763.a.30
- iecinoris gibbose potissimum partis affe-
ctus urinas præternaturæ. 1.150.b.
57
- iecinoris gibba pars si materia sit refer-
ta, quia via educenda. 1.199.a.
48
- iecinoris crassa substantia corrupta quo-
modo ad intestina detrudi possit. 1.
754.a.27
- iecinoris imbecillitas 1.760.a.13
- iecinoris temperamentum in cute efflo-
rescere 1.761.a.1
- iecinoris temperamentum indicantia. 1.
761.a.8
- iecinoris obstructiones ubi fiat. 1.763.
a.6
- iecoris obstructionum cause. 1.763.a.
1.
- iecur compressione artiori indumenti
aut uinculi obstrui possit. 1.763.a.
29
- iecinoris inflammata symptomatica. 1.
763.a.21
- iecinoris obstructi symptomatica. 1.763.
a.23
- in iecoris obstructione an & quando se-
canda sit uena 1.765.a.40
- iecinoris dolor qualis sit 1.766.a.18
- iecinoris tumores quibus fiant humori-
bus, & quas obsideant paetes. 1.767.
a.6
- ex iecinoris inflammationibus, quę dete-
rior 1.767.a.32
- iecinoris obstructiones per quę loca edu-
cende 1.768.b.44
- iecoris apex cuidam complicatum. 1.
776.a.38
- in iecoris affectibus an mineralia conue-
niant 1.776.a.44
- iecinori cur frigida aqua in iecino epio-
ta aduersetur 1.755.b.33
- iecinori consuetudo 1.756.a.52
- in iecore uermes sæpenuero deprehen-
di 1.451.b.6
- ex iecinore totius corporis salus, pemi-
sciesque dependet 1.755.a.37
- iecinore inflammato, quę secanda uena.
1.772.a.37
- iecinore educendo pure quid canendum.
1.773.b.59
- iecur a clysteribus acrioribus laceratur
Aut sententia 1.218.a.2
- iecur quibusdam in hominibus nullis lo-
bis distinctum esse conpertum. 1.
751.a.60
- iecur per accidens cor potest caleficere
1.752.b.38
- iecur lacerantia 1.755.b.27
- iecur paruum habentibus quę conue-
niant alimenta 1.759.b.18
- iecur obstruentis materia causas enu-
merat 1.763.a.18
- iecur pituitosis tumoribus diu affligi non
posse 1.769.a.26
- an iecur timoribus pituitosis affligi possit.
1.769.a.27
- iecur si erysipelas obfuderit, quando sit
gidis insidendum 1.772.b.26
- iecur ex bile caleficere 1.792.a.54
- iecinium an cerebrum exsiccet. 1.450.
b.63
- iecinium caput replere 1.450.b.63
- ignis persicus 2.108.a.55
- ignis actionem omnium actionum maxi-
mam esse 1.580.a.1
- ignem persicum & carbunculum idem
esse 2.113.a.21
- ignem statim accidere, qui persiciat, cur
non oporteat 1.194.a.1
- igneæ impressiones, quam licet sicces
quomodo acrem corrumpunt. 2.69.
b.35
- igneas aeris impressiones pestilentia si-
gna esse non causas 2.69.a.66
- iliacus dolor & uolulus 1.49.a.52
- iliaci doliis sedes gracilia esse intelli-
gi 22

I N D E X

- in** iliaco dolore obstructio unde prore-
tur 1.849.b.1
in iliaco affectu qui vomitus sit exilia-
lis 1.849.b.19
ileon a colica affectione solo ferè affecto
loco differre 1.837.a.22
imbecillitas partium, quid. 1.714.a.
13
imbecillitas est plane morbus ipse. 1.
714.a.25
inappetentia quid. 1.715.b.37
inappetentia quis affectus sit. 1.715.
b.37
inappetentia in granedinibus unde fiat.
1.716.a.12
inappetentia cibi cause 1.715.b.39
inappetentia omnis causa. 1.715.b.
51
inappetentia cuiusque causas esse duas
1.715.b.50
inappetentia causa caliditas est præser-
tim, est tamen & frigiditas. 1.715
b.65
inappetentiam a sola intemperie non fie-
ri 1.715.b.55
incubus qui affectus sit 1.498.a.67
incubum epilepsia nomine intelligere
Arist. 1.498.b.4
inedia satietati cur præferenda. 1.710.
b.45
inedia corpus siccatur, & aluum sistit. 1.
826.a.26
ex inedia an senes in syncope incidant
1.681.a.38
inedia excrementis ventrem repleri. 1.
826.a.22
infantium corpora aqua saluta esse ablu-
da 1.164.b.29
inflammatio quid sit 2.109.b.61
inflammatio dolorum & febrim cau-
sa 2.141.a.50
inflammatio si cor apprehenderit, de sa-
lute actum est 1.689.a.10
inflammationis nomine omnino dici apo-
plemata 2.108.b.11
inflammationis symptomata unde fiant
2.110.a.3
inflammationi si inest dolor an liceat re-
pellere 2.111.b.59
inflammationem nervos quidem mem-
bris, sed non nervis ipsis accidere. 1.
139.a.59
in inflammatione critica non esse repel-
lentibus utendum 2.111.b.29
inflammationes ex phlebotomia quan-
do in crudos abscessus degenerant.
1.224.b.49
in inflammationum augmento, & statu
quomodo repellentia resolventibus
admiseri possint 1.7.b.27
inflammationum principijs non repel-
lentibus semper utendum. 2.111.a.
64
inflammationum principijs quando re-
pellentibus non utendum. 2.111.a.
67
inflammationes ex spiritibus non oriri.
1.109.b.58
inflammationes ab influente sanguine
esse oportere 2.109.b.54
inflammationes a procacitatis causa
humectantibus & calefacientibus
non laedi 1.229.b.58
inflammationes principibus partibus
propinquis repellentibus non esse ten-
tandas 1.229.b.66
inquietudinis in motu causa proxima.
1.442.a.1
insania qui videntur ob siderum quo-
rundam concursum. 1.104.b.
58
instrumentum, quod sensus & motus est
initium in omnibus animalibus cere-
brum appellari 1.47.b.24
instrumenta eandem actionem habentia,
idem quoque nomen non habere
oportet. 1.427.b.21
intemperies calida an frigida particula
maiori refrigerio egeat quam calida.
1.199.a.40
intemperies non repente advenit. 1.496
a.56
intemperiem species, quot sint. 1.89.a.
20 & deinceps
intemperiei solius morbi deprehensu dis-
ficiles 1.89.b.27
intemperies plures ex humorum redun-
dantia, quam inopia, hominibus eue-
nire 1.710.a.18
intestini ieiunii vulnera lethalia. 2.140.
a.29
intestinarum tenuium vulnera lethalia.
2.140.a.29
an intestinarum ulceratio ex sanguinis
multitudine fieri possit. 1.815.b.
28
intestinarum dolor an cum gravitate
sit 1.832.b.63
intestinarum punitionem cur gravitas
comitetur 1.833.a.3
in intestinarum punitione an utendum.
1.833.b.58
an intestinis trahendi facultas insit. 1.
800.a.31
intestinis trahendi facultatem non esse
insignem 1.809.a.56
intestina facultatibus omnibus esse præ-
dita 1.809.a.49
inunctio cutim quomodo obstruat, &
rarefaciat 2.111.a.28
IOANNES ANTONIVS
Siccus de balneis pulcherrime om-
nium scripsit 1.121.a.11
Ioannes Argenterius 1.1583.b.46
ischias quid 1.971.a.3
ischiadem ex mora in sole frequenter
provenire Hippocratis sententia. 1.
121.b.8
Iulius Alexandrinus Imperatorius me-
dicus 1.1583.b.49
PLINIVS DE LPHIN senten-
tia de actionibus a tota substantia.
1.144.a.18
dixi in derivatione semper servandam,
non in renulsiōe 1.662.a.5

 Abij inferni tremor quid por-
tendat Tomo 1. pag. 608
b.vers. 27
Labiorum substantiam muscu-
losam cutim appellari posse. 1.607.
b.52
Labiorum fissuris quomodo succurren-
dum 1.608.a.28
Labiorum tremor cur instante vomitu
fiat 1.741.a.54
Labia sputi continendi gratia esse facta
1.607.b.43
Labia assumendi cibi causa esse facta.
1.607.b.47
Labia cancro maxime esse obnoxia. 1.
608.a.33
Labij locutionem exacte perfici. 1.607
b.37
Lactis concretionem a calido potissimum
fieri 1.608.b.40
Lactis triplicem substantiam, tempera-
mentum, & actionem inesse. 1.245
b.42
Lac & semen ex sanguine menstruo ap-
prime elaborato gigni 1.167.a.11
Lac, præsertim acidum, refrigerantis ef-
fectus ordinis 1.193.a.57
Lac argentia omnia semen etiam auge-
re, & contra 1.266.b.60
Lac omne splenicis interdicere Dioscori.
348.a.41
Lac caprarum, camelarum, asinarum
splenis duriciæ conferre. 1.348.a.
43
Lac omne præter camelinum splenicis of-
ficere 1.348.a.44
Lac augeat lactuca 1.350.b.65
Lac dentibus & gingivis cur noxium.
1.596.a.64
Lac in viris & pueribus gigni. 1.688.
a.12
Lac suppressis mensibus gigni. 1.688.a.
11
Lactuca, cum in sanguinem vertitur, ca-
lescit 2.351.a.2
Lactucam lac augere 1.350.b.65
Lapis renum an sit morbus. 1.875.a.
25
Larynx proprium edende vocis instru-
mentum esse 1.609.a.12
Lassitudinum species 1.183.b.1
Lentes in calidiori ventriculi intempe-
rie, & imbecillitate quomodo exhibe-
ri possint 1.704.a.67
Lentes abiectione earum iure, & cortice
concoctum non sunt difficiles. 704.a.
66
de Lentium facultatibus controversia.
1.349.b.52
Lentium cortex coctus difficilis est co-
rum corpore 1.704.a.64
Lentis temperamenti qualis. 1.351.a.66
Leporis

I N D E X

- Leporine carnes quales* 1.296.b.54
Lepra vnde eueniat 2.134.b.44
Lepram & elephantiam idem esse 2.134.b.48
Lethargus quid 1.476.a.27
Lethargus cuius partis sit tumor 1.476.a.33
Lethargi nox & angustius & latius sumitur 1.476.a.17
Lethargum eundem locum apprehendere, quem phrenitis 1.476.a.30
Lethargum phrenitidi contrarium, affe-ctū esse quomodo intelligitur 1.476.a.42
in Lethargo quæ actiones offendatur, con-rouersia 1.476.a.48
Lethargo animales actiones omnes de-prauari, & ladi 1.476.a.59
in Lethargo an vena scellio conueniat 1.477.b.5
in Lethargo uenam, multitudinis causa, seuandam 1.477.b.10
Leucophlegmatis quomodo fiat 1.780.b.46
Leue duobus modis sumitur 1.11.a.4
Lien frigidus tumoribus cur tentetur ma-gis 1.801.a.42
Lien biliosus tumoribus cur raro tene-tur 1.801.a.43
Lien frequentissime scirrhis corrumpit-ur 1.801.a.49
Lienis uitium quomodo quartana seque-tur 2.56.a.14
de Lienis usu dubitatio 1.793.a.11
Licetis scirrhi curabiles qui sint, & qui non 1.801.a.52
Lienis inflammationes quomodo ex fre-quenti phlebotomia fieri possint 1.802.a.61
Lienis affectibus acetum opportunum 1.802.b.38
in Lienis obstructionibus quæ uena, & quando secande 1.805.b.39
Lienis obstructionibus iugularis vena quando tuncanda 1.805.b.49
Lienis scirrhus quibus limaeis lenien-dus 1.805.b.54
Lieni quam iecinori cur fortioribus me-dicamentis sit opus 1.800.b.28
Lienosis cur gingiue facile ulcerantur 1.606.b.59
an Lienosis difficultas intestinorum bo-num 1.801.a.60
Lienteria quid sit 1.738.a.30
an Lienteria ventriculi sit affectus, aut intestinorum 1.738.a.32
Lienteria species duplex 1.738.a.34
Lienteria intestinalis species 1.820.b.14
Lienteria a caliaci affectu sola mali magnitudine differre 1.820.b.9
de Linguae musculis recentiorum inuen-tion 1.53.b.1
Linguae usus triplex 1.586.a.53
in Linguae affectibus alii solutionem vo-mitui praeferre 1.587.a.65
Linguae deprauatam functionem ad uir-bum in numero esse referendam 1.587.b.19
Linguae paralysis vnde proueniat 1.588.a.17
Linguae praementis curatio quomodo fiat 1.589.a.37
Linguae nexus cui subiecta parte 1.589.b.6
Linguae ita auctam, vt ne ore quidem contineri posset 1.589.a.35
Linguae aridam ac scabram, cuiuspiam esse, qui alioqui bona frueretur vale-tudine 1.591.a.45
in Lingua cur sola gustandi actio quan-doque ledatur, non etiam tangendi 1.587.a.14
Lippitudo. Vide Ophtalmia
Lippitudo pestem magna ex parte an-teredit 1.536.b.29
Lippura febris vnde ortum ducat 2.49.a.28
Lipyræ febris signa 2.48.b.66
Lipyræ pulsus qui 2.49.a.1
Lipyræ correptis ardent interna exter-na algere 2.49.a.3
in Lipyræ cur algere externa partes in-terne ardent 2.49.a.31
Loca profunda cur calidiora ut ait Aui-cen 1.105.b.2
Loca maritima habitantes cur diutius uiuant 1.105.a.26
Lobones externarum colliones in febribus accelerare 2.37.a.17
Lumbricorum species quot 1.852.a.52
Lusiosi qui dicantur 1.561.a.49
Lusiositati glaucoma opponit Aristo-teles 1.561.b.51
Luxationum species 2.174.a.13
Lychnes ex astrorum ui in Italia uise 1.105.a.4
- MSO
- Acris an vomitus conducatur* Tomo 1. pag. 216. a. ver. 23
Mandrosifis 1.557.b.28
Magnitudinis & aucti numeri cause multitudo, & facultatis robur 1.124.b.25
Mali punici facultates 1.329.a.22
Mali granati usus carbunculis quomo-do conferat 2.116.a.10
Mammarum usus primarius, qui 1.586.a.63
Aristotelis, & Galeni diffiduum
Mammarum inflammationi caute repel-lentia adhibenda 1.689.a.24
in Mammarum affectibus alii frigi-da esse cauenda 1.689.a.27
Mammæ canceris maxime esse obno-xias 1.689.a.31
Mammillares carunculas neque odo-randi instrumentum esse, neque sen-tire 1.578.b.6
Adammillares processus olfactui summe-necessarios esse 1.578.b.42
Mania quid a fibare differat & quid a melancholia 1.487.a.57
Manu laborante reuelliendi gratia Gale-nus crus secatur 1.199.b.24
an Mares feminis calidiores 1.200.b.19
Mares feminis calidiores esse 1.200.b.21
Maritimis in locis cur diutius uiuant animalia 1.105.b.24
Masculis gignendis qui apti 1.930.b.23
Masticatio cibi coctio vera non efficitur collionis adiumentum 1.28.b.18
Masticatione collionem iuuari 1.28.b.23
Materia neque elementum, neque ex-ementis 1.105.a.10
Materia multa & praua redundante cum virium fortitudine an pariatim vel assatim euacuandum sit 1.205.b.61
an materia trahi semper debeat, ad igno-biles partes 1.204.b.64
Materiam, dum in fluxu est esse reuel-lendam 1.199.a.56
Materiam doloris esse causam, per se & immediatam 1.452.b.18
Medicina ars sit an scientia 1.7.a.19
Medicina an practica tota dici debeat 1.7.a.42
Medicina ars est humano corpori muer-do dicata 1.8.b.47
Medicine definitiones variae 1.6.b.59
Medicine definitio, quæ probanda ma-gis 1.7.a.18
Medicine practice nomine quid intelli-gatur 1.7.a.37
Medicine fundamenta duo, experientia & ratio 1.246.b.54
Medicine maximas ac potissimas par-tes conseruatiuam, & curatiuam 1.163.b.35
Medicinam scientiam esse 1.7.a.29
Medicinam, dum manibus operatur, in fra scientis, & Artis, practices at-que theoreice nomen esse subuenien-dum 1.7.a.67
Medicinam reueltricem appellare quo-modo liceat 1.7.b.7
Medicinam magnam ex parte in specu-latione uersari 1.7.a.54
Medicinam circa singularia uersari 247.a.6
in Medicina magis errant, qui expe-rientiam sine ratione quam qui ratio-nem sine experientia peruersam ha-bent 1.247.a.8
Medicinarum facultas ratione & ex-perimento dignoscitur 1.246.b.55
Medici finem esse sanitatem 1.9.a.39
Medicini cur Astronomi non igno-rum uoluerit Hippo 1.10.b.34
Medicandum ne sit astate per suspensio-nem 789

I N D E X

- va hyeme per inferiora. 1. 192.b.65
 Medicamentum sarcoticon quod 2. 141.a.4
 de Medicamenti exhibendi scopis disceptatio 1. 198.b.56
 Medicamenti exhibendi qualitas a quo indicetur 1. 197.a.6
 Medicamenti adhibendi primarius scopus virium observatio 1. 199.a.27
 Medicamenti offerendi tempus 1. 200.a.33
 inter Medicamentum trahens & humorem tractum an sit substantiæ similitudo 1. 209.a.30
 Medicamentum maxime recipiendum, quod experientia & ratio comprobantur 1. 246.b.55
 Medicamentum suspectum esse merito, quod vel ratione, vel experimento destruitur 1. 246.b.66
 post Medicamentum dormire, quid conducatur 1. 448.b.36
 Medicamento exhibendo, quæ sint seruanda 1. 198.b.28
 Medicamento adhibendo, qui scopi seruandi sint enumerantur 1. 199.a.29
 a Medicamento num dormiendum. 1. 212.a.53
 Medicamento imparibus diebus acutis morbis non utendum 1. 225.a.47
 Medicamenta agglutinantia in viceribus quæ 2. 143.a.19
 Medicamenta epulonica quæ. 2. 143.a.21
 Medicamenta corrodentia quæ. 2. 143.a.30
 Medicamenta qua trahant facultatem Auerrois sententia 1. 209.a.18
 Medicamenta trahant ne uacui ratione 1. 209.a.26
 Medicamenta humores ne trahant augentur 1. 209.a.28
 Medicamenta oblita ciborum coctione semper exhibenda 1. 112.b.25
 Medicamenta, quibus post tenuem cibum vel potum exhibenda. 1. 212.b.27
 Medicamenta ratione eorum, quæ in nobis sunt, talia dicuntur. 1. 351.a.4
 Medicamenta morbis propugnante, uel primis, uel secundis, uel tertijs, aut etiam quartis qualitatibus. 1. 87.a.56
 Medicamenta vires ob spirituum solutionem prosternunt 1. 975.a.66
 de Medicamentorum trahentium facultate Gal. & Auic. conciliatio. 1. 209.a.52
 Medicamentorum attractio non sit ob exactam substantiæ similitudinem. 1. 209.b.12
 Medicamentorum attractio similitudine qualitatum potius quam substantiæ 1. 209.b.17
 Medicamentorum attractio per se proprietatibus, quæ insunt ipsi substantijs. 1. 114.a.26
 Medicamentorum qualitates tres. 1. 254.b.50
 Medicamentorum qualitates primæ, secundæ, & tertiæ, quæ 1. 254.b.51
 Medicamenta prius pati, quam in corpus agant necessum esse. 1. 113.b.22
 Medicamenta pati duntaxat aliquando, & non agere 1. 113.b.26
 Medicamenta humores non gignere ut sensu Erasistratus 1. 209.a.60
 Medicamenta in humorem quando uerti quem solent trahere. 1. 209.b.3
 Medicamenta qualitatibus similitudine, humores trahere 1. 209.b.17
 Medicamenta substantiæ convenientia humores non attrahere. 1. 209.b.20
 Medicamenta solida deglutita, copiosius educere, & a longinquioribus. 1. 484.b.11
 Medicamentis quando, & quibus utendum 1. 200.a.39
 a Medicamentis validis in morbis inchoandis ne sit an leuibus. 1. 200.a.55
 Medicamentis purgantibus ex qualitatibus similitudine certos humores trahendi facultatem inesse. 1. 209.a.14
 medicamentis facultatem inesse trahendi ex electione, non uacui ratione. 1. 209.a.55
 mel crudum dentibus proficuum. 1. 596.b.18
 melancholia hypostasiua, quæ dicitur. 1. 29.a.4
 melancholia naturalis quomodo fiat a calore temperato 1. 29.a.17
 melancholiam ab acri calore gigni, quomodo intelligat Gal. 1. 29.a.29
 melancholiam a coitu exacerbari. 1. 492.b.49
 in melancholia quando secunda sit uena, & quando non 1. 493.a.11
 in melancholia quando a sectione uenæ sit auspicanda curatio. 1. 493.a.35
 in melancholia secta uena, quando superprimendus sit sanguis. 1. 493.a.40
 in melancholia quando sanguinis exitus inhibendus 1. 493.a.55
 melancholico humori calfactione humilatione, & attenuatione opus esse. 1. 492.b.57
 melancholici an coitus sit opportunus. 1. 492.b.48
 melancholicis coitus quæ ratione confert Arist. sententia 1. 492.b.54
 melancholicis statibus maxime scaterere. 1. 492.b.54
 melancholicis ob anorem quales oculi sint, controversia Auic. & Pauli. 1. 495.a.5
 membrum simile simili comesto adiuuari 1. 794.b.43
 quod membrum primo ex nostro corpore gignatur 1. 924.a.50
 membra qualiter generentur ex Galeni sententia & Hippo. 1. 32.b.50
 membra principalia quot sint, diuersæ sententiæ 1. 34.a.8
 de membrorum generatione Auerrois sententiam a medicis non probari. 1. 32.b.57
 membrorum principum facultatum discussio 1. 33.a.66
 membrorum generatio, & de ea uariæ doctorum sententiæ 1. 32.b.23
 memoriæ offensam frigiditatis sobolem esse 1. 486.b.21
 menses quibus affluant 1. 944.a.57
 de mensium circuitionis tempore controuersia 1. 954.b.5
 de mensium expurgandorum spacio controuersia 1. 944.b.10
 mensium excretio cur dicatur. 1. 944.b.12
 mensium purgationis mensura conueniens quæ 1. 944.b.1
 mensium purgationes cur mulieres tentent 1. 583.b.44
 mensium purgationibus suppressis, quæ uena secanda 1. 911.b.14
 menta qualis sit 1. 360.b.45
 mentham & uenere m cicere, & cohibere 1. 911.b.10
 mingendi desiderium ob imaginationem. 1. 111.a.34
 inter mixti formam & materiam, perfectum formam nullam intercedere. 1. 14.b.55
 mixti forma in communem & primam materiam, non autem in secundam, suscipit 1. 14.b.58
 mixturem Galeni non exacte perfectam esse 1. 15.a.50
 mobilitas in opinionibus ad capitis, in animosis actionibus ad cordis caliditatem referri 1. 441.a.31
 mola ubi in utero est, an motus sentiantur 1. 939.b.23
 mola quæ curetur, aut non 1. 939.b.53
 mole cause 1. 939.b.14
 molliciem ab humiditate fieri. 1. 123.b.53
 morbi in sole quos morbos faciat, & quos curet 1. 121.b.12
 morbilli quod morbi genus 2. 74.a.41
 morbi uera inclinatio quæ sit, & quæ non uera 2. 5.a.15
 morbi intermissionem non esse morbi tempus 2. 5.a.42
 morbi principium tripliciter tantum dici 2. 5.a.49
 an morbi principium per cunctitatem & coctionem recte definiatur. 2. 5.a.54
 morbi status qui dicatur 2. 5.b.58
 morbi principium, status, declinatio, &

INDEX

bus dignoscantur 2.5.b.66
 Morbi priuata causa quæ 2.68.a.36
 morbi finitionem Aui. non esse man-
 cum, quod solutionem continui in
 compositione vult intelligi. 1.77.b.48
 morbi magnitudinem propriam euacuatio-
 nem non indicare, sed magnitudinem
 præsidiij 1.208.a.25
 Morbi profligandi instrumenta tria. 1.
 197.b.44
 morbum esse breuiorem, cuius accessio-
 nes sunt breuiiores 2.7.b.37
 morbo cum dolore complicato inde in-
 choanda curatio 1.200.a.68
 in morbo summa præsidia uena sectio,
 & purgatio 1.208.a.27
 morbi aut omnia tempora habeant. 2.
 4.b.13
 an morbi salubres omnes habeant om-
 nia tempora 2.4.b.23
 morbi acuti qui 2.34.a.49
 morbi qui quibus temporibus fiant. 1.
 99.b.38
 morbi, qui ad temporum constitutiones
 sequantur, certe sciri non posse. 1.102.
 b.47
 morbi magni non omnes euacuationem
 postulant 1.208.a.22
 de morborum temporibus controuersia.
 2.1.b.22
 morborum tempora, quæ sensu depre-
 henduntur, & ex artis usu sunt, qua-
 tuor esse, non plura neque pauciora.
 2.4.b.37
 morborum tempora quandoque nihil a-
 gendum medico, significat, neque ar-
 tem inuuant 2.5.a.14
 morborum tempora plura non esse quàm
 quatuor 2.5.a.13
 morborum & accessionum tempora, qui-
 bus dignoscantur 2.7.a.40
 morborum denominationes uariæ. 1.3.a.7
 in morborum initio nihil ne plenior an-
 tenuior conueniat 1.198.a.32
 morbos salubres quatuor temporibus nū-
 quam non constare 2.3.b.60
 morbos dari, qui particularibus omni-
 bus multitudine temporibus. 2.3.a.45
 morbos omnes a procatarticiis causis
 fieri 2.9.a.44
 morbos certos certas temporum consti-
 tutiones non perpetuo sequi 1.102.b.62
 morbos certos ad certas astrorum con-
 iunctiones sequi compertum esse. 1.
 105.a.7
 morbos ex imaginatione non raro acci-
 dere 1.111.a.38
 morbos, quos verentur, permultos incur-
 rere 1.111.a.38
 morbis insalubribus subsequencia sem-
 per tempora carere necessum esse. 2.
 5.a.12
 in morbis quomodo remittantur acciden-
 tia aegro ad interitum properant. 2.
 2.5.a.30
 in meritis duntaxat nihil ne minuend-
 um an agendus sit 1.19.a.26

in morbis, qui a materia sunt, semper
 euacuatio indicatur 1.208.a.36
 in morbis complicatis quid spectandum
 1.24.b.35
 de morbis complicatis animaduersiones
 1.24.b.41
 morbus maxime ad agendum promouet
 Medicum 1.77.b.66
 morbi causæ non aliud habent genus,
 quam relationem, qua causæ ad effe-
 ctus referuntur 1.78.a.29
 morborum causæ non sunt omnes quali-
 tates aut dispositiones 1.78.a.52
 morbum definit Aui. dissimilibus qui-
 dem a Gal. uerbis, non dissimili tamē
 sensu 1.78.b.36
 in morbi definitione multiplex dubita-
 tio 1.78.b.68
 morbus omnis ad aliquid 1.79.a.10
 morbus non est qualitas 1.79.a.9
 morbus non omnis factus est. 1.79.a.18
 morbus non omnis facile mobilis. 1.79.
 a.25
 morbi genus an sit dispositio. 1.78.b.
 69
 morbus est qualitas 1.79.a.57
 morbus omnis est factus 1.79.b.59
 morbus est priuatio sanitatis auctore
 Plorino 1.80.a.46
 morbum non esse definiendum per lasio-
 nem actionum 1.80.b.52 & 81.a.
 2.3.a.29
 mortuus omnis est dispositio, quæ primo
 laedit actiones 1.82.b.40. & deinceps
 morbis per essentiam non per consensum
 inest, ut partibus insint quarum le-
 duntur actiones 1.83.b.48
 morbus aliquando symptoma dicitur. 1.
 84.a.15
 morbi, & symptomatis nomine abute-
 bantur veteres 1.86.a.24
 mors naturalis quomodo fiat. 1.20.a.9
 mors accidentaria quando sequatur. 1.
 20.a.9
 mors ex gaudio reuerenti qua ratione
 incidat 1.111.a.14
 mortis ob gaudium causa. 1.674.a.
 24
 mortis ob merorem causa. 1.674.a.
 24
 mortis ob metum causa 1.674.a.24
 morientes cur frigidum spirent. 2.3.a.5
 motus a cibo an importunus. 1.178.a.
 50
 motus calore & siccitate potissimum
 persui 1.435.a.42
 motus a calore, & siccitate quomodo
 ledatur 1.435.a.45
 motus principium a cerebro per neruos
 & musculos Galenus constituit. 1.
 48.b.38
 motus principium cordis musculo Auer-
 rois acceptum refert 1.48.b.44
 motus principium in corde. 1.48.b.66
 de motu & sensu principio Galeni, &
 Aristotelis assiduum 1.60.a.41

de motu instrumentis Auerrois cum
 Gal. dissentis 1.512.b.5
 motus uehementiores a cibo dammandi
 1.178.a.56
 motuum deprauatorum causæ duæ reple-
 tio & siccitas 1.124.b.6
 motus omnes non esse animales præter
 uoluntarios 1.76.b.1
 motionum destructio & imbecillitas an
 humiditatem instrumentorum sem-
 per significet 1.435.a.50
 moribus fauult uis inuandis præsidia oc-
 cipiti adinuenienda esse. 1.484.a.
 50
 mouens motu proprio non esse corpus.
 1.48.b.62
 mouendumne sit in hora motus nature
 si natura non moueat 1.335.a.61
 mulieri uero generi purgationes pro-
 cedant, impossibile est facinus esse sa-
 num 1.933.a.66
 mulierem concepisse signa ex Hippocra-
 te 1.929.a.53
 mulier quæ non menstruetur. 1.583.
 b.44
 mulierum temperatarum & inuenta sto-
 machi uina quales 1.160.b.3
 multitudinis cuiusque ratione non sem-
 per secundam uenam 1.229.a.27
 musculi extrema vulnerata quādo mor-
 tem inferant 2.140.a.40
 de musculis uirgam erigentibus recentio-
 rum opinio, & impugnatio. 1.57.
 a.35
 mydosis 1.557.b.39
 mydriasis est pupille dilatatio 1.563.
 b.32
 mydriasis an purgationes frequentiores
 conueniant 1.563.b.36
 myopias 1.561.b.48
 myrobolanorum omnium facultates. 1.
 353.b.10
 myrobolanos sua strictione ulcerationi
 summe conducere 1.826.a.16

¶ S A S ¶

N Ares humiliores reddat ol-
 faciendi manus non obest
 1. mo 1. pag. 579. a. uerf.
 30
 Natura semper studet mediocritati. 2.
 29.b.14
 Natura actiones principes tres esse. 1.
 72.a.35
 Natura artificium quod 1.579.b.34
 Naturam ad omnia etiam sibi seruire.
 1.151.a.14
 Naturam semper ad ignobiliores par-
 tes materiam detrudere. 1.205.a.1
 Naturam de agerem, non ad emar-
 tem, a medico semper imitari. 1.
 205.a.7
 Naturam cum ualida est, directas sem-
 per euacuationes mouere. 1.478.b.
 34
 Natura quiescente mouend. mne 1.478.
 34

I N D E X

- ramotus eius 1.229.a.62
 Naturalis cuiusque actionis princeps mu-
 nas cui potissimum particula acce-
 ptum referri debeat 1.579.b.28
 Naturali facultate quando nobis ma-
 gis, quam ceteris opus sit 1.200.
 a.28
 Naturales facultates quot 1.33. a.
 43
 Naturales actiones quomodo sua obeant
 munia 1.72.a.38
 de Naturalium facultatum numero &
 ortu controuersia, & conciliatio 1.71.
 a.56
 Nausea quibus fiat 1.714.b.16
 Nausea ex imaginatione 1.111. a.
 37
 Nausea quando irriteretur, & quando ro-
 mitio 1.702.a.16
 an Nausea humoris uentriculum affligē-
 tis proprium & inseparabile signum
 sit 1.701.a.20
 Nauseam, ex prauorum humorum co-
 pia, & cruditate fieri 1.129. a.
 15
 Nauseatim facietatem retenticia fa-
 cultatis affectum esse 1.714.b.15
 Nephritidem tabes consequitur 1.854.
 b.56
 Nervus mucus congelatus uidetur 2.
 168.b.53
 Nervum ad omoplatas a sexto neruo-
 rum coniugio provenire 1.62. b.
 48
 Nervi voluntarij unde ortum ducant 1.
 1.60.a.32
 Nervi putredini maxime opportuni 2.
 168.b.34
 Nervi cur facile putrescant quum tamē
 frigidi sint 2.168.b.39
 Nervi ex imbecillo calore fiunt 1.168.
 b.57
 Nervi quinti coniugij ubi ortum habere
 intelligantur Auicenna 1.430.b.
 26
 an Nervi morbum in compositione pa-
 tiantur quum sint partes simplices 1.
 512.a.62
 Nervi & simplices & compositae partes
 dici possunt 1.512.a.63
 an Nervi uisorij coniungantur, ne-
 vrum uisile duplex appareat 1.533.
 a.57
 Nervorum propago, & multiplices de
 illa sententia 1.35.a.10
 Nervorum differentia tres 1.60.a.
 31
 Nervorum principium in corde consti-
 tuit Aristoteles 1.60.a.41
 Nervorum paria quot, & unde 1.62.
 b.14
 de Nervorum opticorum ductu Auicen-
 na & recentiorum sententia 1.62.
 b.35
 Nervorum dorsu paria undecim tantum
 innuciari 1.64.a.40
 Nervorum ulcera qua sequantur 2.168.
 b.28
 Nervorum ortus ex humiditate est 1.
 168.b.50
 in Nervorum uulneribus cur non refrige-
 randum medici inbeant quum tamen
 eorum temperies frigida sit 2.170.
 a.61
 in Nervorum uulneribus siccandum Stre-
 nue 2.170.a.62
 in Nervorum uulneribus oleum Auic.
 adhibet, quae tamen summe desicca-
 ri uolunt 2.170.a.60
 in Nervorum uulneribus quum calfacien-
 dum sit, utitur tamen Auic. oleo om-
 phacino 2.170.a.66
 in nervorum uulneribus desiccandum
 duplici nomine 2.170.a.68
 in Nervorum uulneribus calidiorū usus
 cur conueniat 2.170.b.4
 in nervorum uulneribus calidiora curan-
 tur 2.170.b.7
 in Nervorum uulneribus humectantia
 & emollientia cur quandoque conue-
 niant, quamvis in his perpetuo siccand-
 um sit 2.170.b.10
 de Nervorum auditoriorum ortu diffi-
 dum 1.430.b.20
 de Nervorum uisiorum ortu diffidum
 1.430.b.19
 Nervorum actiones tripliciter ladi 1.
 514.b.11
 Nervorum opticorum obstructio 1.566.
 b.52
 Nervis tuendis musculos a natura datos
 1.49.a.60
 cur Nervis aduersetur somnus post satu-
 ritatem 1.512.b.19
 cur Nervis aduersetur frigida aqua po-
 tus 1.512.b.25
 an Nervis aqua calida aduersetur, Hip-
 pocratis & Alexandri diffidium 1.
 512.b.37
 nervis aduersatur nimum, & quare ratione
 1.512.b.53
 cur nervis aduersentur acetosa 1.512.
 b.61
 nervis flatulenta edulia quomodo no-
 ceant 1.513.a.3
 nervis uinum conferre qualitatibus suis,
 licet substantia copia offendat 1.523.
 b.20
 nervis omnibus sentiendi inesse faculta-
 tem, monendi autem duris duntaxat
 1.514.b.6
 nervis duplicem inesse humiditatem 1.
 519.b.23
 nervis uisorijs an cavitates insit 1.531.
 b.42
 nervos parum acutis temperamento di-
 flare 1.17.a.42
 Nervos ligamentales ex ossibus profici-
 sci 1.60.a.34
 nervos omnes ab interiori parte cerebri
 ortum ducere 1.62.b.42
 nervos a cerebro infra faciem non per-
 tingere, prater statulas, & intestina
 1.62.b.60
 nervos omnes a spinali medulla proficisci
 secundum quosdam 1.64.a.2
 nervos neque ex frigore concrefieri,
 neque ex humida substantia fieri du-
 bitatur contra Auicem. 2.168.
 b.40
 nervos & ossa ab interno calore fieri 2.
 168.b.45
 nervos ratione substantia simplices, ra-
 tione uero figura, & structura partes
 sunt compositae 1.512.a.63
 nervos uoluntarij motus instrumentum
 esse 1.625.a.31
 nervos calida parte sumpta quomodo in-
 uentur, immodica laedantur. 1.512.
 b.49
 nervosa membra, non nervos inflamma-
 tione corripit 1.139.a.60
 nervosarum partium & in musculis ex-
 tremarum vulnera quando letalia.
 2.140.a.39
 neutrum corpus cur medicina consli-
 tuat 1.7.b.37
 Nicolai Sammichelij de uene magnis du-
 ctu observatio 1.649.b.49
 numeri augmentum, vel magnitudinis
 in corpore quomodo fiat. 1.124.a.
 34
 nutritionis scopus an a morbo, an a uiri-
 bus sumendus 1.198.a.3
 nutritionis adiectio a uiribus, subtra-
 ctio a morbo desumenda. 1.198.a.
 11
 nutritionem solam uirtutis custodiam
 indicare 1.198.a.5
 in nutritione quot consideranda. 1.197.
 b.59
 nutrimentum tripliciter dici. 2.62.a.
 62
 nutritoriam facultatem a iecinore toti
 corpori non influere, sed ipsis particu-
 lis innatam esse 1.34.a.2
 nutriendi forma varia unde sumi debeat
 2.32.a.19
 nutriendi scopus duplex 1.198.a.2
 nutrire eadem, quae sapiunt. 1.179.
 a.19
 nutriris sanguine solo animalia. 1.24.
 a.8
 Nyctalopes. 1.561. a.10. & 61. b.
 47
 Nympha 1.960.a.62

Obstructio quibus dignosca-
 tur Tomo 1. pagina
 138.a.uersu 23
 Obstructio proprie a multi-
 tudine non fit 1.452.b.57
 Obstructionis cognoscenda fontes eos-
 dem esse, qui in ceteris morbis. 1.
 138.a.20
 de Obstructionis causis questio. 1.462.
 b.45
 Obstructionis curande quum tres sint
 scopi, a quo nunc incipiendum sit. 1.
 T 827.

I N D E X

- 827.b.52
*Obstructionem indicantia signa, quibus
 que locis, eadem non esse.* 1. 138.a.
 19
Obstructionem triplici de causa fieri. 1.
 452.b.44
Obstructionum praesidium. 1.228.b.3
Obstructiones triplici causa fieri. 1.228
 a.66
Obstructiones astringentibus parari. 1.
 700.a.28
*Obscuritas in oculo, & gutta serena,
 quid sit* 1.566.b.50
*Obscuritatem opticorum obstructionem
 esse* 1.566.b.52
de Oculi nervi diffidia 1.531.b.42
de Oculi tunicae diffensus anatomicorum.
 1.531.b.66
Oculi tunica, quae & quot. 1.532.a.2
Oculi tunica septem, & eorum nomina.
 1.532.a.23
de Oculi ulceribus, & eorum numero
Auic. defensio 1.542.b.45
Oculi argemone 1.542.b.66
Oculi eggiops 1.546.b.19
Oculi anchirops 1.546.b.22
Oculi encantibus 1.546.b.52
Oculi rhyas 1.546.b.55
Oculi imminuti 1.551.a.52
Oculi leporis, qui dicantur. 1.554.a.
 23
*Oculorum vitij, qui obnoxij sint ob si-
 derum quorundam concursum.* 1.
 104.b.47
*Oculorum rubor an caliditatem cerebri
 significet* 1.441.b.50
*Oculorum tunicae cur plures, & paucio-
 res constituentur* 1.532.a.34
Oculorum affluxum dupliciter auferri.
 1.544.b.26
*Oculorum lenes inflammationes fotu,
 posca si calida, vino albo, si frigida
 sint, facile curari* 1.537.b.27
*Oculorum perurbationi ex istu colum-
 barum sanguis medetur.* 1.537.b.
 35
*Oculorum dolores, & inflammationes
 curantia* 1.539.b.59
*Oculorum doloribus antiquis balneas,
 & meri potum prodesse.* 1.540.
 a.3
*in Oculorum doloribus quando balneo,
 & meri potioni insistentium.* 1.540.
 a.7
*Oculorum inflammationibus quando so-
 mentationes sint admonenda.* 1.540
 a.12
*Oculorum inflammationi, quomodo ad-
 motum oleum conferat.* 1.540.a.
 46
Oculorum epiphora 1.549.b.53
Oculorum lacrymae an curari possint. 1.
 549.b.59
*Oculorum strabismus, qui affectus sit,
 & a quo morbo & quibus causis pro-
 ueniat* 1.550.a.63
Oculorum phthisis 1.551.a.52
Oculorum atrophia 1.551.a.52
Oculorum atrophia quibus curetur. 1.
 551.a.66
Oculorum atrophiae an acria conueniant
 1.551.a.60
Oculorum lagophthalmos. 1.554.a.
 66
*Oculorum offensio ex rei lucidissima aspe-
 ctu quomodo fiat* 1.559.b.22
Oculorum imbecillitas 1.561.a.53
Oculorum aequanimitas 1.566.a.51
*Oculos suis sedibus quandoque excide-
 re in capitis inflammatione.* 1.443.
 a.27
Oculis an oleum admoendum. 1.54.a.
 41
*ab Oculis num reuocanda materia sit
 ad fauces* 1.540.a.11
*Oculis humorum affluxu offensis duplex
 curandi modus* 1.544.b.25
*Oculis humorum affluxu affectis an ad
 fauces, ut Hippocrates censet, an ve-
 ro ad nares, ut Auic. sit reuocandum*
 1.534.b.32
*Odor attractio per os aere cur non sentia-
 tur* 1.578.b.59
Odorem sicci esse, saporem humidum. 1.
 578.b.62
*Odorem esse qualitatem, re ipsa aliquid
 existentem* 1.582.a.42
Odorem non esse vaporem. 1.575.b.
 14
*Odorem in aere non ut in subiecto, sed
 ut in medio* 1.580.b.7
*Odores & sapores frigiditate hebetiores
 reddi* 1.566.b.25
Odores quomodo sentiantur, disputatio.
 1.581.a.20
de Odorandi instrumento disputatio. 1.
 578.a.56
*Odorandi instrumentum primum se-
 cundum medicos mamillares sunt
 carunculae* 1.578.a.61
Odorandi instrumentum esse nares. 1.
 578.b.4
*Odorandi primum instrumentum,
 quod* 1.578.b.10
*de Odorandi modo scriptorum concilia-
 tio* 1.580.b.22
*de Odorandi subiecto cum Platone
 & Auic. conuenire* 1.580.a.18
Odorati subiectum inuestigare. 1.579.a.
 46
de Odorati subiecto sententiae variae. 1.
 578.b.66
*Odoratus imminuti primaria causa ob-
 structio* 1.582.a.38
*Odoratus imminuti, vel deperditi cau-
 sas enumerat* 1.582.a.41
Odoratum a siccitate laedi non posse. 1.
 582.a.35
de Odoratu Ammonij sententia. 1.579
 b.42
de odoratu Auicennae sententia. 1.579.
 b.60
de Odoratu Auerrois sententia. 1.581.
 a.61
Olfactum afficientia qualia esse debeant
 1.579.a.18
de olfactu Aristotelis sententia. 1.579.
 b.32
*de olfactu Heracliti, & Platonis senten-
 tia* 1.579.a.58
Oedema quid sit 1.579.a.49
Oedema unde ortum ducat 2.125.a.52
*Oedema quid differat ab humore flatuo-
 so* 2.125.a.56
Oleum ab omni vlcere auerendum esse
 1.230.b.11
*Oliua sua unctiosa substantia ventrem
 turbare* 1.464.a.52
*Oliui, palmuli, casco ventriculi os cor-
 roborat Auic.* 1.464.a.54
*Operationes in medicina causae esse se-
 nales* 1.9.a.42
*Oppilatio ex materia defectu quomodo
 fiat* 1.123.a.44
*Oppilatio a multa materia quomodo
 fiat* 1.123.a.49
*Oppilatio ex materia defectu quibus
 materia conuenit* 1.123.a.50
Oppilatio a multa materia quibus fiat.
 1.123.a.55
Oppilationis nomine quid intelligatur.
 1.123.a.38
*de oppositione partium in reuulsione ser-
 uanda questio* 1.199.b.4
Oppilationum causas duas esse tantum.
 1.123.a.41
*Ophthalmia, qui affectus, & cuius parti-
 cula sit* 1.536.a.59
*Ophthalmia ab oculi inflammatione di-
 stinguitur a quouisdam.* 1.536.a.64
Ophthalmia alia tabida, alia non tabida
 1.536.b.25
Ophthalmia quid a lippitudine differat.
 1.536.b.8
Ophthalmia cuius particula sit affectio.
 1.536.b.12
*Ophthalmia laborantibus quale unum,
 & quomodo propinandum.* 1.540.
 a.32
*in ophthalmia quales lacrymae prome-
 nent* 1.536.b.32
*Opticum neruum a dextra in sinistrum
 oculum non deferri, neque sinistrum
 in dextrum* 1.531.b.47
*in opti. orum neruorum nexu aspectum
 non fieri* 1.537.b.10
*in opti. orum sectione uisoriae persui-
 cultatem* 1.533.b.19
*Optici nervi nullam esse cavitatem, quae
 sensu dignoscatur* 1.531.b.46
*Os melle & uno post lactis esum collu-
 dentium gratia cur Auicennae iubet.* 1.
 596.a.67
os graueolens splenicis 1.802.a.46
oris distortio cuius morbi symptoma sit
 1.528.b.27
oris distortio quomodo fiat. 1.528.b.40
in oris distortionem utriusque pars sit resoluta.
 1.528.b.48
oris munera 1.586.a.48
oris partes, quae 1.586.a.49
 Oris

I N D E X

- Oris pustula unde proueniant.* 1. 592. a.6
Oris pustula nigra cur. mortem portendunt. 1. 592. a.10
Oris factor unde potissimum proueniat. 1. 594. a.50
Oris factor, qui ex pulmonum fit corruptione non curatur. 1. 594. a.55
Oscitationem ex imaginari one fieri. 1. 114. a.43
in Oscitationis curatione d. sentire Gal. sibi ipsi videtur. 1. 183. b.38
Os sacrum quinque & sex etiam ossibus constare. 1. 42. b.42
Ossi con fracto quatuor ut curetur requiruntur. 1. 232. a.64
Ossibus con fractis an carnes & vinu conueniant. 1. 232. b.14
Ossa qua substantia genita sint. 1. 2. b.62
Ossa rupta nō coalescunt nisi infantibus & id raro. 2. 134. b.41
Ossa dum callum obducunt, quo cibo corpora nutiri debeant. 1. 243. b.10
an Ossa sentiant. 1. 595. a.9
Ossa non sentiunt quoniam dissecta non dolent. 1. 595. a.38
Ossium vsus præcipuus in corpore quis. 1. 35. a.64
de Ossium Structura Gal. Auic. & nostra sententia. 1. 35. b.42
Ossium compositionis series. 1. 35. b.7
Ossa, cur contiguitate, non etiam coniunctitate natura coniunxit. 1. 35. b.2
Ossa dissecta coalescere. 2. 139. b.33
Ossa non sine collo coniungi posse. 1. 232. b.6
Ossa omnia sentire quosdam existimasse. 1. 595. a.11
in Ossibus an status fiant. 1. 138. b.9
Oua cuius sint facultatis controversia. 1. 367. a.60
Oui vitellum refrigerare, atque humectare. 1. 462. b.60
Oui vitellum frigidum albumen vero calidum Gal. & Arist. 1. 462. b.61
Oui vitellum, quo ad eius naturam, albumine frigidius. 1. 463. a.2
Oui vitellum calidum, albumen vero frigidum ponit Auic. 1. 462. b.64
Oui vitellum calidum & humidum esse quod in sanguinem vertatur. 1. 462. b.67
Oui vitellum, si ad albumen conseratur calidum esse. 1. 463. a.2
Ozana quid sit. 1. 590. b.50
Ozenam egre curari. 1. 590. b.50
- ¶ S ¶
- Almules capitis dolorem ciere.* Tomo 1. pag. 464. a. uer. 50
Palpebrarum tylosis. 1. 555 b.34
Palpebrarum phthiriasis. 1. 552. b.7
- Palpebrarum emphysema.* 1. 553. b.55
Palpebrarum ancyloblepharos. 1. 554. a.25
Palpebrarum grando. 1. 554. b.23
Palpebrarum bordcum. 1. 554. b.59
Palpebrarum trachoma. 1. 555. b.29
Palpebrarum sycofis. 1. 555. b.29
Palpitatio quid sit. 1. 498. a.34
Palpitationem totius corporis apoplexionem significare. 1. 530. a.66
in pandiculationis & oscitationis curatione dissentire Gal. sibi ipsi videtur. 1. 183. b.38
an panis in hepatica fluxionis initio conueniat. 1. 819. b.45
Panem nullum obstructione uacare. 1. 819. b.49
Paralysis quid sit, & quid mollificatio contra recentiores. 1. 514. b.26
Paralysis comitali morbo quando succedere possit. 1. 503. a.6
Paralysis crisi colicæ. 1. 514. b.43
Paralysis a nervi sectione, curationem non admittit. 1. 516. b.40
Paralysis ex obstructione quomodo curatur. 1. 516. b.42
Paralysis a frigiditate nuda facile solui potest. 1. 517. a.12
Paralysis mitior quam apoplexia curatione debetur. 1. 516. b.54
Paralysis atrophica, & partis refrigeratio quomodo sequatur. 1. 515. a.36
in paralysis uena quando secanda. 1. 516. b.55
in paralysis lenibus medicamentis insistendum initio est. 1. 516. b.64
in paralysis medicamentis ne lenibus an fortibus initio utendum. 1. 516. b.63
Paristhmia. 1. 587. a.10
Parotides adhuc crude an maturande, & secande ut Auic. docet. 1. 230. a.16
Parotides adhuc crudas quando secare opus sit. 2. 229. b.39
Parotidibus inflammatione tentatis quibus repellentibus uti liceat. 2. 111. b.11
in parotidibus repellentia quomodo usu veniant. 230. a.37
in parotidibus an repellendum. 1. 577. a.18
in parotidibus a repellentibus abstinere iustissimum esse. 1. 577. a.20
in parotidibus quando, & quibus repulsi foris utendum. 1. 577. a.22
Partem nullam esse in sanguine animam, quæ sanguine non nutriatur. 1. 740. b.56
Partes nullius non suslinentes, quæ. 2. 140. a.15
an partes frigide in calidam temperiem lapsæ refrigerationem maiorem possunt lent quam calida. 1. 199. a.40
partes superiores, quæ dicantur, & quæ inferiores. 1. 199. b.3
Partis difficultates unde. 1. 942. a.18
Parulis quid. 1. 605. b.29
Passeres malos esse Auic. 1. 296. b.46
- passerculos, turdos, & merulos, duos quidem, non tamen pravi succi voluerunt Gal. & Paulus.* 1. 296. b.50
PATERNI sententia de optimæ temporum constitutione. 1. 101. a.5
PATERNI sententia de nutritionis scopo desumendo. 1. 198. a.9
pediculorum materia in corpore quomodo suggeratur. 1. 552. b.17
pemphygodes febris, quæ. 2. 74. a.62
penis qua ratione erigatur. 1. 900. b.7
penis erectio a cerebro corde & iecore quomodo proficiatur. 1. 900. b.9
peripneumonia quid. 1. 654. b.49
peripneumonia quæ pleuritidi succedit perniciosissima. 1. 655. a.28
peripneumonia signa. 1. 656. a.2
peripneumonici qua potissimum febre laborant. 1. 655. b.68
peripneumonicorum cur. gene, non etiâ frons rubeant. 1. 656. a.23
peripneumonici cur. rubeant gene. 1. 656. a.15
pestem communem esse morbum. 2. 68. a.34
pestem ab aere semper prouocari. 2. 68. a.40
pestilentis aeris causas ad syderum aspectus referri. 2. 68. a.7
in pestilenti constitutione siccantibus ne, an humectantibus utendum. 1. 191. a.9
pestilentes febres dici non posse, quæ communem causam aerem non sequuntur. 1. 68. a.47
pestilentes febres exsiccatione maxime tolli. 2. 70. a.43
pestilentes febres cacochymiam, non sanguinis plethoram sequi. 2. 71. b.19
pestilentes affectus temporibus omnibus certe accidunt, præsertim vero autumno. 1. 106. b.22
pestilentes affectus quo tempore maxime accidunt, controversia. 1. 106. b.23
pestilentium febrium duo esse genera. 2. 68. b.60
in pestilentibus febribus cur. vena tundenda. 70. a.60
in pestilentibus febribus venam secare non esse tutum. 2. 70. b.2
pestilentibus in febribus quando sit tundenda vena vel non. 2. 70. b.48
pestilentibus in febribus secanda vena, quid seruandum. 2. 70. b.51
in pestilentibus febribus quando a ueni sectione abstinendum. 2. 70. b.67
pestilentibus in febribus cur, quam in cæteris, pleniori victu sit utendum. 2. 72. a.11
pestiferis in febribus, quibus medicamentis & quando utendum. 2. 71. b.42
- T 2 in

I N D E X

- in pe^loris febribus quando tundenda
vena, & quo tempore 2.71.a.32
in pestiferis febribus sanguinis mitten-
di modus 2.71.a.8
periculis, qui sint 2.71.a.44
peti culis apparentibus an sit secunda
vena 2.71.a.51
peti culis prouidentibus quando fecan-
da vena, & quando non 2.71.a.51
peti culis apparentibus non semper pe-
stis ras esse febres 2.71.b.15
phagedana ab erpete exedente quomo-
do differat 2.117.b.23
phagedana n^o falsis lupam dici. 2.117
b.25
phagedenarum medicamenta. 2.164.
a.7
phagedenis aqua frigida perfundit Aui-
cen. contra quam scribit Hipp. videat
tur 2.164.a.32
phlebotomia in inflammationibus quan-
do conueniat 1.124.b.49
phlebotomia cur iam absoluta inflamma-
tione non attendam 1.125.a.10
phlebotomia confirmata an iam fluxione
quomodo augeat 1.125.a.22
phlebotomia quibus in morbis colligere
praecedit 1.125.a.36
phlebotomia et pharmacia die actef-
sionum non tentandas 1.125.a.43
phlebotomia inflammationibus abso-
luta improbat Aui. 1.124.b.50
ex phlebotomia inflammationes in cru-
dos abscessus degenerare. 1.125.a.
26
de phlebotomia in pleuritide disputa-
tio 1.661.a.16
phlegmone erysipelotum quomodo fiat.
2.108.a.58
phlegmon ery^o pelatodes. 2.168.b.13
phlegmones diuisiones 2.109.b.18
phlyctides, uel pustula 2.74.a.64
phlyctides 1.542.a.48
phlyctene 1.642.a.48
phrenitis quid sit 1.46.b.51
phrenitis vera quid a non vera differat
1.469.b.40
phrenitis membranarum ne cerebri an
cerebri duntaxat inflammatio sit. 1.
469.b.52
phrenitis vera differentie, & causa. 1.
469.b.44
phrenitis nota 1.472.per totum
phrenitiam independentem lucis aucto-
ris significet 1.567.a.29
in phrenitide a uena sectione nullo pa-
cto abstinentiam 1.47.b.13
phrenitis ex bile an sanguis mittendus
1.474.b.7
in phthi^o impropensos quomodo supbe-
na scila iuuat 1.647.a.22
in phthi^o in lenatis mulieribus quomo-
do menses diiendi 1.647.a.7
phthi^o an secunda quandoque uena.
1.669.b.42
pinguedo an frigida corporis sit pars,
aut calida 1.17.a.9
- pinguedinem, merito causa efficiens,
inter frigiditas partes ab Aui. recen-
seri 1.17.a.29
pinguedinem, ratione materiae inter ca-
lidas partes connumerari oportere. 1.
17.a.35
pini fructus Aui. & Diosc. non consen-
tunt 1.326.b.62
pinus nuclei an ventriculo conferant. 1.
710.b.59
pinus nuclei quomodo uentriculo condu-
cant 1.710.b.64
pinus nucleos frigidioribus conferre ne
riculis 1.710.b.67
piscis affati an dysentericis conueniant.
1.820.a.38
piscis affatos frigidis strangulare sepe-
monero 1.820.b.13
an pituita naturalis dulcis sit aut insipi-
da 1.231.b.52
pituita dissimilis, quae 1.25.b.34
an pituita facilius per uomitum receda-
tur quam bilis 1.208.b.19
pituita cur difficilius quam bilis educa-
tur 1.208.b.42
pituita cur facilius per uomitum quam
bilis uideatur edui 1.208.b.47
pituita falsa quamuis pituita ratione si-
gida sit tamen quas uas falsa calida
est 1.712.a.5
pituita falsa qua ratione caliditatem con-
stantiam habet 1.712.a.5
pituita non naturalis, quae ab Aui. enu-
meratur, diuisionis impugnatio 1.25.
a.25. & defensio
pituitae differentiae multiplices. 1.25.b.
15
pituita certam sedem nullam a natura
datum 1.25.a.12
pituita specierum diuisio perspicua. 1.
25.b.20
pituitae saporum differentia. 1.25.b.
67
pituita saporum, quae ab Aui. enu-
meratur, constitutionis impugnatio 1.26.
a.10. & defensio
pituita falsa causam, ad aduile bilis, &
aqueosi humoris mixturem, Aui. enu-
merat merito retulisse 1.126.a.62
pituita diuisio 2.46.a.56
pituita longe maior copia hyeme in ven-
triculo, quam aestate bilis. 1.208.b.
28
pituita in capite exuberantia nota. 1.
442.b.22
pituitam, & dulcem, & inspidam dici
posse 1.1.b.56
pituitam dulcem omnem non naturalem
esse, sed aliquando excrementum 1.
24.b.68
pituitam non esse, quae in capite est, sed
excrementum 1.25.a.19
pituitam ab humiditate destitutam, in
melancholiam degenerare, non
esse absurdum, pro Aui. en. 1.26.b.
54
pituitam, quod natura grauior sit, ad
- inferiora semper facilius trahi. 1.208
b.3
pituitam non in solo uentriculo residere
1.208.b.7
pituitam, quae ex peritur, semper a capi-
te promanare 1.593.a.46
pituitosarum febrium ortus. 2.46.a.
63
pituitosarum febrium nomina. 2.49.
b.5
pituitosarum febrium esse signum com-
mune cum frigida interitum. 2.47.
b.6
pituitosus febres in quatuordecim saepe de-
generare 1.26.b.55
plantarum & metallicae materiae histo-
riam, qui recte scripserit. 1.239.b.
40
in plantarum & metallicae materiae hi-
storia, qui uiri hac tempestate etiam
diffiniunt 1.259.b.50
pleuritis exquisita quae sit. 1.649.a.16
pleuritis proprie inflammatio est mem-
branae costalis ingentis. 1.649.a.26
pleuritis grauiissima, quae sit. 1.649.a.
44
pleuritis leui lateris, quam dextram
praeciosior 1.649.a.56
pleuritis dextra cur curatur facilius. 1.
649.a.59
an pleuritis ex atrabile, aut pituita uera
sit pleuritis 1.649.b.9
pleuritis, quae me diastinum corripit, cur
magis letalis 1.649.a.65
pleuritis ex atra liu. & pituita acuta
morbus quomodo di. curat. 1.649.b.
19
pleuritis materia, quae 1.649.b.1
an pleuritis materia a uena uana sa-
scripi & per urinas expurgari possit.
1.649.b.27
in pleuri idis initio tenuis uisus ab Hip-
pocrate praecipit postea plenior. 1.
198.a.15
in plenitudine initio reuoluentem esse
ad contraria materiam. 1.603.a.
59
pleuritis signa assidentia. 1.650.b.
42
pleuritis post emergentia signa, quae
sunt 1.650.b.44
an pleuritis, quae in mediastino est, se-
bris demonstrans sit ignum. 1.651.
b.3
pleuritis quando sanguinis missione suc-
currendum, & quando purgatio
1.603.b.6
pleuritidem dupliciter sumis, quo ad u-
sa, & quo ad vires 1.137.a.43
pleuritidem quoad vires non esse cum
humorum uitio 1.137.a.46
pleuritidem demonstrantia signa, quae in
650.b.40
pleuritidis fluxionis sobolem esse. 1.198.
b.7
pleuritidem exquisitam triplicem. 1.649
a.20

INDEX

- in Pleuritide quod dolor ascendat ad iugulum vel descendat ad hypocondria, an signum sit affidens, an uero pathognomicum* 1.650.b.57
- in Pleuritide, quæ vena secari debeat disputatio* 1.661.a.36
- in Pleuritide renellendam esse materiã, quæ fluit* 1.661.a.58
- in Pleuritide cur e directo latere phlebotomia magis conueniat.* 1.661.b.16
- in Pleuritide uene sectionem ab Auic. recte præcipi etiam ex opposito latere* 1.661.b.30
- in Pleuritide an dextra uena semper secanda ut quidam putant.* 1.662.a.31
- in Pleuritide impacta iam materia curatio sanguinis est missio ad coloris vsque mutationem* 1.663.a.66
- in Pleuritide sanguinis mittendi indicatio non ex materia, sed ex consensu cum affectu loco ab Hippocrate sumitur* 1.663.b.25
- in Pleuritide purgationem uniuersim nõ sat a Galeno laudari.* 1.663.b.29
- in Pleuritide sanguinis missionem purgationi præferi Gal.* 1.663.b.30
- in Pleuritide indicationes variæ.* 1.663.b.34
- in Pleuritide dolorum causa secandam venam* 1.663.b.50
- in Pleuritide sumpta ex peccante materia indicatio non semper mittendus est sanguis* 1.663.b.55
- in Pleuritide diacodionis usus quo tempore opportunus* 1.664.a.1
- in Pleuritidis curatione quomodo diuersi diuersa præcipiant, conciliantur tamẽ omnes* 1.663.b.64
- Podagra quid* 1.971.a.4
- Polydipsia, quæ dicantur* 1.145.b.39
- Portulaca dentium stuporem sedat, & qua ratione* 1.604.a.60
- Potus inappetentia quibus fiat.* 1.715.b.45
- Potu quid instauratur* 1.722.b.48
- Potiones alterare iecoris munus esse, nõ renum* 1.895.b.29
- Practica scientia quæ dicatur.* 1.7.a.48
- in Prægnantibus cur desiderata rei cuiuspiam imago in filijs seruetur.* 1.111.a.50
- De Principatu corporis partium Platonis Aristotelis, & Galeni controuersia dirimitur*
- Procatartica causa, quæ intelligantur.* 2.8.a.53
- Profunda loca cur calidiora.* 1.105.b.3
- Proximum alimentum, proprie alimentum, & innatum humidum quid sint* 2.62.b.30
- Præna deterior est carbunculus.* 2.113.b.65
- Primo, quid significet* 1.80.b.27
- Primo recte positum in definitione morbi* 1.83.a.6
- Psyllium qua ratione lingue scissuris cõferat & situm sedet* 1.591.b.6
- ptilosis* 1.553.a.19
- an pueri inuenibus frigidiores.* 1.20.a.38
- pueri cur balbutiant* 1.590.b.33
- puerulum in ipso ortu dentibus insignitum* 1.595.b.22
- pulmo motus sui initium unde habeat.* 1.25.b.27
- pulmonis ulcera, quæ lethalia.* 2.140.a.51
- pulmonis lobi in hominibus quatuor tantum esse* 1.621.b.28
- pulmonis lobi quot in homine, & cuius usus* 1.621.b.25
- pulmonis lobi in homine cur quatuor tantum reperiantur, & in brutis quinque* 1.621.b.33
- pulmonis medicamenta ualidiora cur sint oportet* 1.623.a.35
- in pulmonis affectibus refrigerantibus medicamentis nusquam usum Galenum Trallianus admiratur.* 1.624.a.37
- pulmonis frigida medicamenta.* 1.624.a.42
- pulmonis hydrops* 1.656.b.26
- pulmonis uomica quibus ductibus per urinas purgari potuerit.* 1.656.b.55
- pulmonis ulcera cur difficilis sint curationis* 1.659.a.20
- pulmonem quodcunque humorum genus a capite excipere.* 1.623.a.66
- pulmonem, præter alteratricem, vires habere imbecilles* 1.655.a.25
- pulmonem ulcerantes cause quæ.* 1.659.a.54
- pulmonum usus quis* 1.621.b.42
- pulmonum tum frigida tum calida in temperie quomodo spiritus duplicentur* 1.622.b.21
- pulmones ad thoracis motum, in respiratione, moueri* 1.625.b.18
- pulmonum motus deperditos thoracis quietem non sequi* 1.625.b.26
- de pulmonum motione Gal. ab Arist. nõ dissentire* 1.625.b.52
- in pulmone, qui redundant humores, nõ nisi validissimis medicamentis et longo tempore educi posse.* 1.633.b.65
- pulmones, pereunte thoracis motu, quiete scire necessario* 1.625.b.23
- pulmones thoraci, & thoracem pulmonibus motionem non suggerere.* 1.625.b.35
- pulmones moueri ad motum cordis.* 1.625.b.39
- pulmonia acutus morbus cur dici debeat* 1.655.a.20
- pulmonie varios esse euentus.* 1.655.a.31
- pulmoniam ex putrescente pituita non raro fieri* 1.655.a.9
- an pulmonia ex frigidis humoribus frequentius fiat an ex calidis.* 1.654.b.54
- in pulmonia an punctioris dolor sentiantur* 1.556.a.11
- in pulmonia cur sputa spumosa sint.* 1.656.a.35
- in pulmonia sputi non semper sunt spumosi* 1.656.a.44
- pupillam Arist. pro chryssallo de humore desumere* 1.531.b.59
- pulsus in mulieribus cur frequens & uolox magis quam in maribus reperitur* 1.145.a.18
- pulsus tremuli nomine vibratum hoc in loco Auicem. intelligere.* 1.145.b.21
- pulsus marium maiores, sed tardiores, & rari magis quam feminarum.* 1.145.a.1
- pulsus ab assumpto cibo quales fiant cõtrouersia* 1.146.b.45
- pulsus a somno reuoluentiores, & maiores cur fiant* 1.147.b.66
- pulsuum genera propria septem tantum constituisse Auer.* 1.41.b.41
- pulsuum genera, quæ medium habeant, & quæ non* 1.145.b.23
- pulsuum mutationes ob causas contranaturam quomodo fiant.* 1.149.b.19
- punctiorum dolorem membranose partitis symptoma esse* 1.832.b.28
- purgatio fierine debeat ante cõtionem.* 1.205.a.27. & 205.a.60
- purgatio quando phlebotomia debet præuenire* 1.208.a.11
- purgatio quando uenæ sectionem præcedere debeat* 1.208.a.13
- purgatio ubi agenda est paranda esse corpora, & quomodo.* 1.211.b.15
- purgatio in ijs qui cholera morbo obnoxij sunt aut fluxui præparatione non eget* 1.211.b.24
- purgationum balneis præparanda.* 1.211.b.49
- purgatio diebus ne accessionum tentanda* 1.225.a.42
- purgatio criticis diebus an conueniat.* 1.225.a.60
- purgatio in febribus quictiori die semper celebranda* 1.225.a.66
- purgationem exquisitam non, nisi obita cõtione, tentandam* 2.54.a.2
- a purgatione an balneis vtendum.* 1.212.b.29
- purgatione non tentandos, qui recta uisus vtuntur ratione* 1.208.a.3
- purgationes, quæ ante cõtionem dari debeant, & quæ cõtione perfecta.* 2.54.a.25
- purgans medicamentum initio exhibitum in viscerum inflammationibus quale esse debeat* 1.205.b.3
- purgatorium medicamentum in viscerum inflammatione initio interdictum.* 1.205.a.68
- purgatoria medicamenta in principio morbi*

INDEX

morbi plerumque dari. 1. 205. a. 47
 Purgatoria medicamenta morborum principiis exhibita plerumque bene uertere 1. 205. a. 49
 Purgarene liceat accessionum die. 2. 28 b. 36
 Putredo nostris in corporibus unde proficiatur 2. 20. a. 22
 Putredinis definitio ab Arist. tradita examinatur 2. 19. b. 27
 Putredinis causa effluuies quot. 2. 19 b. 36
 Putredinis in febribus causa an sola sit prohibita perspiratio 2. 20. a. 13
 Putredinis causae duae 2. 19. b. 50
 Putredinis causam effluuicem extraneum esse calorem 2. 19. b. 58
 Putredini quae magis obnoxia. 2. 19. b. 61
 Putredini ignis sua natura reuelatur. 1. 106. b. 15
 ex Putredine quomodo gigni animalia possint 1. 55. 2. b. 37
 Putridam febrem ex sanguine fieri. 2. 44. a. 48
 Putridam sanguineam intermittem non dari 2. 14. b. 15
 Pyreticis facultas quae 1. 376. b. 44

Qualitatem non naturalem, inter morbos compositarum partium ponunt Galen. & Auicenn. Auicenn. uero ad 1. 1. pag. 91. uer. 29
 Qualitate multiplici res, tum naturalis, tum etiam arte praeparatas esse. 1. 245 b. 26
 Qualitates diuersae quomodo rebus ipsis inest 1. 245. b. 34
 Qualitates primae medicamentorum, quae 1. 254. b. 51
 Qualitates secundae medicamentorum, quae 1. 25. b. 54
 Qualitates tertiae medicamentorum, quae 1. 254. b. 60
 Qualitates medicamentorum particulae, quae dicuntur 1. 254. b. 63
 Qualitatum gradus, qui sunt. 1. 114. a. 60
 Quartana febris cur raro fiat continens 2. 55. b. 26
 Quartana febris a quo fiat humore potissimum 2. 56. a. 3
 Quartana ex lienis initio 2. 56. a. 15
 Quartanae febres, cur post quadragesimum annum frequentius fiant. 1. 29. a. 10
 Quartanarum pulsus 2. 47. b. 36
 in Quartanis an purgare in accessione liceat 2. 28. b. 64
 Quintana, septimana, nonana uel febris non dari circuitus 2. 60. b. 61
 Quotidianam continuam quid ab intermitte differat 2. 47. b. 65

Quotidiana febris non posse dari unum curationis scopum 2. 53. b. 52
 Quotidianarum febrium pulsus. 2. 47. b. 34

¶ S R ¶

R Amex quid Tomo 1. pagina 96. b. uer. 17
 Ramicum species 1. 96. 2. b. 22
 Ranula sub lingua, quae sit affectio. 1. 591. a. 12
 Rationem frequenter illud distare cui non assentitur experimentum, & contra 1. 246. b. 57
 Raucitas 1. 587. a. 8
 Raucitas quae dicatur, & grauedo. 1. 587. a. 9
 Reclitricis ac sensitiuicis facultatis inuandae remedia sine ipiti esse adhibenda. 1. 44. a. 51
 Regio morbo affectis an secunda sit uenae 1. 799. b. 52
 Rhacosis 1. 917. b. 32
 Rhagades quis sit morbus. 1. 861. b. 8
 Ren dexter an elatior sinistro. 1. 864. a. 12
 Renes debilitati qui dicantur. 1. 864. a. 67
 an Renes refrigeret capibura. 1. 865. a. 10
 Renum vulnera lethalia. 2. 140. a. 30
 in Renum dolore an dolor assumpto cibo magis affligat, an antea. 1. 837. b. 23
 de Renum usu dissidium. 1. 864. a. 6
 Renum usus primarius an sit sanguinis expurgatio 1. 864. a. 7
 Renum situm equalem esse in hominibus, inaequalem in brutis. 1. 864. a. 16
 Renum dolorem in hydropem aliquando degenerare, & quomodo. 1. 864. a. 49
 Renum status an ex ueneris appetitu significetur 1. 864. b. 21
 Renum status quomodo ex urinum dispositione noscatur 1. 864. b. 26
 Renum status cur ex urinis significetur 1. 864. b. 42
 cum Renum inflammatione an febricula adsit, an uero febris vehemens. 1. 868. a. 9
 in Renum inflammatione, quae uena secunda 1. 869. b. 59
 Renum scirrhum aliquando dolorem perqui & unde proueniat 1. 871. a. 16
 an Renum ulcera vesicae uelceribus curari difficiliora 1. 873. b. 23
 ob Renum intensum calorem cur corpus gracilius reddatur 1. 864. b. 53
 Renum lapidis causa effluuix, quae. 1. 87. a. 49
 an Renum lapis ex frigidityte gigni

queat 1. 875. a. 42
 an Renum lapis in eorum substantia gignatur an in eorum cavitare. 1. 875. a. 64
 Renum dolor pulsatoriusne sit. 1. 868. a. 21
 in Renum inflammatione, quando mittendus sit sanguis 1. 869. b. 52
 in Renum inflammatione an aqua multa conueniat 1. 869. b. 83
 in Renum inflammatione an aqua calida principio conueniat. 1. 869. b. 67
 in Renum inflammatione an purgatoria conueniant 1. 869. a. 62
 Renum inflammatio cur acutus sit morbus 1. 867. a. 30
 Renum lapis an sit morbus. 1. 875. a. 23
 Renum calculosus uel a lapidi materia praeflure 1. 881. b. 31
 Repellentia soluentibus in augmento, & in statu inflammationum quomodo permixti erant 1. 76. a. 6
 Repellentia in quibus inflammationibus admoenda, & in quibus non. 1. 229 b. 61
 Reperuerit alicui frigida cur uentriculo non accipiente 1. 73. a. 55
 Repellentia medicamenta duplicia. 1. 229. b. 43
 in Repellentibus inflammationum initio admoendis cibum, urinum nostrum potius error 1. 229. b. 38
 Res eadem, ob varias, quae illi insunt partes, contrariis modis pollet. 1. 245. b. 34
 an Respiratio uoluntaria sit affectio aut naturalis 1. 625. a. 14
 Respirationem esse actionem ex naturalibus & uoluntariis permixtis. 1. 625. b. 12
 Resolutio quid sit, & quid corporis. 1. 514. b. 13
 Reuenticem facultatem siccitate roborari, humiditate nitari. 1. 820. b. 18
 Reuenticem plexum, quem Gal. ponit, reuenticiores non inuenire. 1. 66. a. 14
 Reuulsio dolore faciente quomodo reuulsio 1. 199. b. 48
 Reuulsio quando fluxionem augeat. 1. 199. b. 60
 Reuulsio ab occipite ad sinuiput. 1. 200 a. 12
 Reuulsio ad longinqua est. 1. 534. b. 28
 Reuulsio ad quam positionis differentiationem fieri debeat 1. 661. a. 62
 Reuulsio nomen non uno modo intelligi perpetuo 1. 199. b. 13
 Reuulsio nomen esse, ut fluxionis impetum sistat 1. 661. b. 23
 Reuulsio nomen 1. 662. a. 11
 Reuulsionem aliquando medium quid inter deriuationem & reuulsionem significare 1. 199. b. 3
 ante Reuulsionem quomodo sedandus sit

INDEX

- fit dolor 1.205.b.33
*Quil ionem derivationi in oculorum
 affluxum, preponit Avicenna. 1.534.*
*Renulionem preservationem quandam
 esse 1.063.b.12*
*in Renulione proprie sumpta, omnes op
 positionis differentias esse servandas
 1.19.b.15*
*in Renulione quando servanda omnes
 oppositionis differentie. 1.199.b.
 21*
*Renulione & derivatione simul quan
 do nobis utendum sit 1.199.b.26*
*Renulione ad oppositas partes & Gale
 num & Hippocratem esse vsos. 1.
 661.a.15*
*in Renulionibus duo servanda. 1.199.
 b.37*
*Renellendum ubi est an sedandus antea
 dolor, discussio 1.199.b.42*
*in Renellendo quot oppositionis differen
 tia 1.199.a.63*
*Renellenda materia quatuor servandas
 conditiones 1.199.a.57*
*Rigor in continentibus febribus unde
 aliquando fiat 2.21.b.60*
*Rigor ab horrore quid differat. 2.24.a.
 28*
Rigoris cause 2.24.a.15
*Rigoris status & frigiditatem causas
 esse 2.24.a.19*
*Rigoris materia ad quas effundatur cor
 poris particulas 2.25.a.15*
Rigorem ex statu fieri 2.24.a.18
*Rigorem ex acrimonia & calore accide
 re 2.24.a.46*
*Rigorem ab humoribus calidis & frigi
 dis concitari 2.24.a.50*
*Rigorem, horrorem, & frigus intermit
 tentium non acutorum morborum
 esse symptomata 2.34.a.34*
de Rigore sententia varie 2.24.a.25
*Rigores a caliditate per se cur maiores
 fiant, quam a frigiditate. 2.24.b.
 51*
*Rigores in quartanis a materia actu ca
 lida & acri concitari 2.24.b.60*
*Rigores in quartanis cur longiores sint,
 & maiores 2.24.b.64*
*Rigores continuis febribus coniungi, et
 morbosae cause rationem habere. 2.
 34.a.50*
*Robur quid sit, quid imbecillitas. 1.714
 a.14*
- SSS
- accharum melle non minus
 abstergium esse. Tomo 1.
 pag. 413.b. ner. 16
 Saccharum quam mel mi
 nus abstergere 1.413.b.18
 Saccharum sicin facere. 1.413.b.
 19
 Saccharum sicin sedare. 1.413.b.
 20
- Sal ex combustis omnibus elici. 1.26.
 a.43*
Sal sedine ab vsione reddi. 1.26.b.14
*Salubria tempora, salubria corpora con
 servare 1.99.b.34*
*Sanguis an calidus aut frigidus natura
 1.24.a.17*
*Sanguis, aliqui calidus, quomodo tem
 peratus esse censetur 1.24.b.39*
*Sanguis ubi putrescit in quem humor
 degeneret 2.44.a.58*
*Sanguis quibus de causis fiat. 1.583.
 b.40*
*Sanguis purus in recte habentibus nu
 quam excernitur 1.583.b.68*
*Sanguis e naribus unde profluat. 1.584
 a.8*
*Sanguis qui e naribus prodit quibus no
 tis, unde profluat, dignoscatur. 1.584
 a.10*
*Sanguis qui ex ore promanat a quibus
 partibus possit provenire. 1.642.b.
 64*
*Sanguis ex opposito latere fluens, cur
 perniciosus 1.661.b.48*
*Sanguinis in iecore elaborati digestio.
 1.28.b.49*
*Sanguinis fluxus animam educit. 2.147
 a.49*
*Sanguinis fluxus vulnere omni recenti
 iungitur 2.141.a.58*
*Sanguinis suppressionem, que faciant ex
 Hippocrate 2.157.b.48*
*Sanguinis missionem prohiberi a sum
 ma ventris cruditate 1.205.a.23*
*in Sanguinis missione an coctio expecta
 ri debeat 1.205.a.21*
*Sanguinis in capite redundantis nota.
 1.442.b.36*
*Sanguinis missionem prohiberi ab humo
 rum cruditate 1.508.a.61*
*Sanguinis fluxum & symptomatibus sa
 pe & morbo succedere. 1.583.b.
 25*
*Sanguinis fluxionem non morbi solius,
 sed etiam nature vim sequi aliquan
 do 1.583.b.34*
*Sanguinis fluxionem sanis & aliquan
 do accidere 1.583.b.37*
*Sanguinis fluxio nunquam non coniun
 ctam habet causam morbosam. 1.
 583.b.39*
*Sanguinis fluxio licet natura vim qua
 doque sequatur, nunquam tamen non
 morbosam causam iunctam habet.
 1.583.b.40*
*Sanguinis excretio quomodo secundum
 naturam dici possit 1.583.b.40*
*Sanguinis fluxus copiosior e naribus hy
 dropis causa 1.583.b.38*
*Sanguinis fluxum natura vim primaria
 quandoque habere 1.583.b.54*
*Sanguinis fluxionem semper esse preter
 naturam 1.583.b.57*
*Sanguinis excretio omnis toto genere
 preter naturam dici debet. 1.583.
 a.63*
- Sanguinis e naribus profluum, quod
 curationem non admittit 1.584.a.
 25*
*Sanguinis cohibito quibus morbis no
 xios reddat 1.584.a.47*
*Sanguinis ex pulmonibus eductio om
 nium esse molestissima. 1.643.
 a.1*
*Sanguinis sputum omne an malum. 1.
 643.a.11*
*Sanguinis reiectionem quandoque con
 ferre posse 1.643.a.21*
*Sanguinis missionem prohibet pleuritis
 & bilis Hippocrati, & cur. 1.647.
 a.39*
*Sanguinis excretionum species. 1.822.
 b.57*
*Sanguinis fluxionibus tentatis quale ui
 num propinandum 1.947.a.8*
*Sanguinem calidissimum quo passio dicat
 Gal. 1.17.a.1*
*Sanguinem duntaxat humoris nomine
 dignum 1.24.a.14*
*Sanguinem natura calidum esse & hu
 midum 1.24.b.17*
*Sanguinem suapte natura frigidum esse
 1.24.b.20*
*Sanguinem a corde & spiritibus calorem
 acquirere 1.24.b.23*
*Sanguinem aqueum & terreum esse. 1.
 24.b.24*
*Sanguinem ob caloris actionem, & spiri
 tum concursum, natura calidum ef
 se 1.24.b.35*
*Sanguinem ad corporis exteriora imagi
 natione concitari 1.111.a.27*
*Sanguinem effusum corrumpi teste Hip
 pocrate 2.141.a.50*
*Sanguinem nusquam reperiri, preter
 quam in corde, & uenis, Arist. sen
 tentia 1.430.b.31*
*Sanguinem atra bilis molestiam tempe
 rare 1.493.a.16*
*Sanguinem ad animi usque deliquium
 triplici de causa detrahendum. 1.617.
 a.42*
*Sanguinem in ventriculo coagulatum
 dissoluentia 1.746.b.13*
*Sanguine duntaxat animalia nutrir. 1.
 24.a.9*
*Sanguine solo nutrir omnes corporis
 particulas 1.24.a.53*
*de sanguine in vulneratis ex vulne
 re ducendo Hippocratis, & Gale
 nus dissidium. 2.141.b.8*
*Sanguine in melancholia educendo,
 quid maxime servandum. 1.493.
 a.45*
*Sanguificationis instrumentum quod sit.
 1.751.a.62*
*sanici in vulneribus effluxio quomodo
 paretur 2.143.b.1*
*sanitas quomodo consideretur a medicis
 1.8.b.53*
*sanitas quomodo formalis causa sit hu
 mani corporis 1.9.a.31*
*sanitatis subiectum propinquum men
 tum*

I N D E X

- brum esse aut spiritus, humores remo-
rum, elementa uero remota: issimum. 1.
8. b. 65
- Sanitatis et morbi causas effectrices cur
Gal. modo in plurima modo in pau-
ciora capita redigit 1. 5. a. 17
- Sanitati utilior ne sit satietas an fames
1. 7. 10. b. 41
- Sanitatis magna latitudo 1. 8. a. 35
- Sanitatis natura non in actione existit,
sed in potestate 1. 4. a. 15
- Sanitatem medicina subiectum non ef-
fe 1. 8. b. 51
- Sapores agendi, & immutandi corporis
nim non habere 1. 254. b. 66
- Sapores pro secundis medicamentorum
qualitatibus non recte poni. 1. 254.
b. 67
- Sarcotium medicamentum, quod 2. 1. 43
a. 4
- an satietas sanitati utilior sit quam fa-
mus 1. 7. 10. b. 41
- Satyriasis a priapismo sola palpitacione
differt 1. 916. b. 47
- Scirrhus quid sit & a qua materia fiat
2. 1. 15. b. 7
- Scirrhus quomodo fiat 1. 733. a. 62
- Scirrhum iccinoris confirmatum incu-
rabilem esse 1. 775. a. 63
- Scotomie & vertiginis causa eadem, af-
fectus uero diuersi 1. 492. a. 39
- Scotomie & vertiginis curationem ead-
dem esse 1. 496. a. 47
- de Scotomie causa proxima dubitatio.
1. 496. a. 48
- Scotomiam & vertiginem ad unum no-
men referri debere 1. 496. a. 40
- Sebastianus Paparella scripsit de catar-
rho elegantissime 1. 585. b. 13
- Sebel in oculo quid sit 1. 547. b. 30
- Seclio in abscessibus omnibus, prater-
quam in fronte, secundum reclinandi-
nem fibrarum semper administranda
1. 230. b. 6
- Sclerophthalmia 1. 553. b. 3
- Semen mulieris an agat in generatione
conproveria 1. 34. a. 30
- Semen ebriorum cur infacundum ma-
gna ex parte 1. 903. b. 64
- an Semen ex toto corpore profluat. 1.
900. a. 30
- an Semen fetus pars sit 1. 924. a. 33
- Semen femina an ad creationem anima-
lium sit necessarium 1. 952. a. 10
- Seminis materia que sit 1. 900. a. 27
- an Semini femininarum agendi uis in-
sit. 1. 901. b. 21
- Semen a toto corpore proficisci. 1. 151.
a. 11
- Semen ex omni corporis regione fluere
quum ex sanguine fiat 1. 900. a. 44
- Semen mulieris materiam, uiri uim ad
generandum inferre 1. 912. a. 17
- Semen in mulieribus sicut & in uiris ge-
nerari 1. 952. a. 22
- Senes an ex inedia in syncopim facile in-
cidant 1. 108. a. 38
- Senibus an uictus calefaciens & hume-
tans conveniat 1. 186. b. 62
- Senibus que uina propinanda. 1. 187. b.
43
- Senescere qui uult, quotidianum nomi-
tum declinet 1. 217. a. 12
- Sensus & motus principium Gal. cere-
brum constituit 1. 60. a. 50
- Sensus quibusque particulis unde pro-
ueniat 1. 595. b. 11
- de Sensus & motus principio Galeni,
& Aristotelis dissidium. 1. 60. a.
41
- Sensus & motus uis cur ligatis nervis,
intercipiantur 1. 60. b. 20
- Sensus expertes partes exangues esse
Aristoteli 1. 69. a. 45
- Sensile supra sensum positum non senti-
tur 1. 582. a. 49
- Sentiendi prestantiam aliquando asse-
ctus prater naturam rationem habere
1. 607. b. 38
- Sentiendi acutissimis affectibus quomo-
do succurrendum 1. 709. b. 5
- Sermonis instrumenta que. 1. 636. a. 17
- Sermonum linguam perficere. 1. 636. a.
39
- Serum humorem constitunt, aberrare.
1. 24. b. 5
- Serum lactis quale 1. 348. a. 38
- sexum essentialem differentiam non fa-
cere, sed accidentariam. 1. 34. a. 27
- Sibare quid sit 1. 475. b. 36
- Siccitas est lima caloris 1. 202. a. 9
- Siccitas humiditatis causa quomodo sit
1. 437. b. 5
- Siccitas vigilias facit 1. 441. a. 5
- Siccitas & humiditas an dolorem faciat
1. 450. a. 39
- Siccitas fluxiones quomodo moueat. 1.
587. b. 2
- Siccitatem per accidens fluxiones cie-
re. 1. 587. a. 6
- Siccitatem cur insanabilem protulerit
Galenus 1. 710. b. 53
- Siccitates in morbis salubiores quomo-
do intelligendum 1. 102. a. 22
- Sigorum insalubrium significationes
uarias 1. 132. a. 7
- signorum uarias diuisiones. 1. 132. a. 14
- signorum genera tria 1. 650. b. 26
- similitudo in substantia duplex. 1. 109.
b. 10
- similares partes cessant triplici natura.
1. 86. b. 55
- similariarum partium substantie conside-
ratio. ibidem
- ad similes partes pertinet color. 1. 87.
a. 3
- similares partis tria morborum genera.
1. 87. a. 34
- an singulus vomitu ualidior sit actio. 1.
747. b. 44
- singultus cause 1. 747. b. 28
- singultum ex siccitate affectum esse in-
sanabilem 1. 748. a. 16
- singultum depresso costa concitari de-
prehensum esse 1. 747. b. 39
- singultum sedantia 1. 748. a. 19
- sursum quid 1. 405. b. 28
- sursum, letargus, ueternus. 1. 469. b. 11
- suus quid sit 1. 722. b. 52
- sitis quomodo fiat causis 1. 722. b. 50
- sitis aetate cur minor 1. 723. a. 6
- sitis antiquo & meraco uino cur excite-
tur 1. 723. a. 8
- sitis ab ingesta aque copia cur augea-
tur 1. 723. a. 12
- cur sitis euacuationis absoluta indicium
sit 1. 723. a. 26
- sitis quomodo ex motu nimio excitetur.
1. 723. a. 28
- sitis ex somno & excitatur quandoque.
& quandoque sedatur 1. 723. a. 32
- an sitis ex hepatis frigidityte excitetur
1. 723. a. 39
- sitis ex iccinoris frigidityte quomo-
do fiat 1. 723. a. 12
- sitis appetentia est frigidi potus accitum
humidi autem per se 1. 701. a. 43
- sitis causa que a Galeno referuntur. 1.
722. a. 61
- sitis aqua siccitas potius quam calidi-
tas 1. 722. a. 63
- sitis abolitae cause 1. 715. b. 44
- sitis ex aqua multa potu excitata cau-
sam ad siccitatem referri. 1. 723. a.
11
- sitis absolute euacuationis indicium ef-
fe 1. 213. a. 29
- sitis affligere ventriculo etiam non af-
fecto 1. 722. b. 66
- sitis ab occulta qualitate excitari. 1.
723. a. 22
- sitis uigilias excitant exsiccando. 1. 723.
a. 31
- sitis sedant & quandoque excitant bal-
nea 1. 723. a. 35
- cur sitis aqua sensim epota magis se-
det qua assuim ingesta. 1. 723. b. 7
- sitis a falso humore aque causa potius
sedari 1. 723. b. 66
- sitis partium naturalium, que uidentur.
1. 124. a. 9
- sol generationis & corruptionis causa
quomodo sit 1. 105. a. 28
- sol ischiadicus quomodo prodesse, & ad-
esse possit 1. 111. b. 18
- solis radij quomodo calfaciant. 1. 98. b.
58
- solis radij aliquibus recti, alijs obliqui.
1. 98. b. 61
- solis radij byeme obliquiores. 1. 99. a. 7
- solem hydropics conferre 1. 121. b. 5
- solide partes non effluunt. 2. 73. b.
45
- solide partes abscessu alie rursus gigni
possunt, alie non possunt. 2. 159.
b. 12
- solide partes alie ex sanguine, alie ex
semine ortum ducunt 2. 131. b. 8
- solide partes ex sanguine ortae, abscessu
gigni rursus possunt 1. 139. b. 12
- solide partes ex semine ortae, abscessu
gigni 2. 139. b. 12

I N D E X

- gigni rursum nequeunt 2. 139.b.13
 solida partes ex sanguine orta, transfu-
 sin dissecta adductis tantum jecturam
 partium labris iunguntur 2. 139.
 b.14
 solidorum corporis partium inflauratio-
 nem a solo sanguine perfici 2. 62.
 a.35
 solidorum partium inflauratio quomodo
 fiat 2. 62.a.37
 solutio continui bisariam coniungitur 1.
 232.a.65
 solutionem continui simplicibus & com-
 positis partibus communem esse 1.
 91.a.6
 solutionem continui ex inordinato motu
 fieri 1. 128.b.3
 somnus ab assumpto medicamento quid
 praeflet 1. 212.a.57
 somnus a sumpto pharmaco quo pacto
 multum conducit 1. 112.b.20
 somnus vomitionem cur maxime sistat
 1. 217.b.18
 somnus post fatuitatem cur nervis mo-
 lestus 1. 512.b.19
 somnus visceribus vilis 1. 703.b.64
 somnus fluxiones quomodo sistat 1. 819.
 a.79
 somni incommoda a sumpto medica-
 mento quae 1. 212.a.66
 de somni causis quaestio 1. 435.a.65
 somni causa proxima quae 1. 435.b.5
 somno quando indulgendum 1. 182.a.
 16
 per somnum an interna caleant, exter-
 na vero frigeant, controversia 1.
 110.a.31
 per somnum sanguis qui in corporis am-
 bitu est, frigitur, interius vero cale-
 fit 1. 110.a.53
 somnum cruditatibus conferre 1. 178.
 b.57
 somnum & vigilias moderatas in crudi-
 tatibus desiderari 1. 178.b.59
 somnum a cibo replere caput 1. 182.
 a.19
 somnum, ieiunios attenuare, frigefacere,
 & corpus exolucere 1. 182.a.11
 somnum meridianum, in longis diebus,
 non improbandum 1. 182.a.25
 somnum, post medicamentum cur eius
 vires imminuat 1. 211.a.66
 per somnum concoqui medicamentum
 1. 212.a.64
 somnum facientes causas, quae sint 1. 435.
 a.67
 in somno facultatem animalem quiesce-
 re, naturalem vero vehementius age-
 re 1. 182.a.10
 somnos prolixiores cruditatibus non con-
 ferre 1. 178.b.60
 somnos profundos humiditas facit 1.
 441.a.6
 somnolenti affectus a frigida causa sunt
 1. 441.a.4
 somni. vide Convulsio
 spasmas non proportionatus ad mate-
 riam quomodo ad repletionem et eua-
 cuationem referatur 1. 519.a.50
 spasmus ex frigore ad euacuationem
 aut repletionem referri 1. 519.a.6
 spasmus ex prava qualitate ad euacua-
 tionem aut repletionem referri 1. 519.
 a.58
 spasmus symptoma esse 1. 520.a.18
 spasma convulsione esse causam 1. 520.
 a.19
 spasmos & spasma quomodo differant 1.
 518.b.14
 spina dorsi quae dicatur 1. 40.a.27
 spiritus vitalis ubi est, illic est & sensus
 1. 595.a.25
 spiritus, quibus elementis consentit 1. 11.
 a.44
 spiritus, qui veros actionum auctores con-
 stituunt, sunt maxime accusandi 1.
 11.a.62
 spiritus animales, qui sensus & motus
 ministri sunt, a cerebro non a corde
 proficisci 1. 49.a.34
 spiritus vitales aere inspirato non nutri-
 ri 1. 529.a.10
 spirituum circulationem in verigine
 morbum non esse, sed morbi causam
 1. 501.b.5
 spiritus purissimi sanguinis exhalationem
 esse 1. 11.a.55
 spiritus corporis partes, & actionum ef-
 fectus instrumenta, non autem formam 1.
 11.a.60
 spiritus sanguinis alitum esse 1. 74.
 b.67
 spiritus a iecinore principium, a corde
 perfectionem ducere voluit Galen. 1.
 75.a.5
 splen ex isdem florescit quibus corpus
 contabescit 1. 800.a.41
 splen crassos humores perpetuo esse com-
 pactos 1. 212.a.50
 splen forti egere medicamento, ut expur-
 getur 1. 212.a.47
 splen cum hepate accidentia permulta
 habere communia 1. 802.a.29
 splen morbis maxime obnoxium sicut &
 caput 1. 800.a.35
 splenes duos habeant necesse est, qui
 stagnantes & lacustres aquas bibunt
 1. 212.a.44
 spleneticis qui dicantur 1. 801.a.50
 spleneticorum symptomata 1. 802.a.
 39
 spleneticis lac omne aduersari praeter ca-
 melinum 1. 348.a.43
 spleneticis alui fluxio signum esse salu-
 bre 1. 801.a.56
 spiritum laudabile quod 1. 653.b.60
 spiritum purum morbi longi esse indicium
 1. 654.a.56
 spiritus sanguinis obnoxii qui sint 1. 647.
 a.5
 sterilitas a natura, incurabile vitium 1.
 928.b.11
 sternutatio quid sit 1. 585.b.14
 sternutatione morbosae causam quan-
 doque habere 1. 585.b.19
 sternutatione & caput & pectus pur-
 gari 1. 624.a.57
 stomachi vulnera quae lethalia 2. 140.
 a.33
 struma sunt, quae nostris scrophule di-
 cuntur 2. 127.b.54
 strumorum curatio 2. 129.a.28
 stupor dentium ex imaginatione 1. 111.
 a.31
 stupor quod symptoma sit 1. 527.b.65
 stupor dicitur de omnium animalium a-
 ctionum inertia, proprie tamen ad ta-
 ctum refertur 1. 527.b.57
 Subeth, catus, sopor 1. 481.a.13
 subluxationes quae 2. 174.a.23
 substantia quae contrarium non habeat 1.
 114.a.43
 substantiae humidae species quatuor 2. 62.
 a.65
 substantiam quatuorplex in qualibet
 coctione reperiri 2. 34.a.50
 substantiam omnem a contrarietate non
 interdici 1. 114.a.32
 substantiam, quae subiectum est, contra-
 rietatem non admittere non tamen
 substantiam omnem 1. 114.a.30
 suffocatio quid sit 1. 609.a.54
 suffocationis cause 1. 609.b.3
 suffocati an in vitam referantur licet spu-
 ma circa os appareat 1. 613.b.1
 suffusio 1. 566.a.39
 suffusorum vitus qualis esse debeat 1.
 566.a.44
 suffusis an oleum rosaceum vitello oui ad-
 mistum conveniat ut Aulic. docet 1.
 566.a.67
 suffusis qualis vitus ratio sit constituen-
 da 1. 566.a.55
 sugillationi oculorum hirundinis & co-
 lunbarum sanguinis remedio ut 1. 537.
 b.42
 Superciliorum defluuium 1. 557.a.
 29
 Supinum decubitus malum esse, & ut
 causam, & ut signum 1. 182.a.
 28
 Suppurationis cause 1. 657.b.17
 suppurationis eventus quatuor 1. 657.
 b.23
 suppurati qui dicantur 1. 657.b.14
 ex suppuratione, quae pulmoniam sequi-
 tur, cur potius senes quam iuvenes
 moriantur, contra vero in reliquis 1.
 657.b.55
 sycofis quid sit, quid tylofis 1. 555.b.
 33
 symptomata signa sunt pugnae inter na-
 turam & morbum 2. 5.b.59
 symptomata quandoque curationis con-
 silium ad se trahere 2. 3.a.28
 symptomata acutissimi febrium per sepe
 mortem inferre 2. 34.a.30
 symptomatum & coctionis summum di-
 gnoscere ad status notitiam, et vitus
 rationem plurimum conferre. 2. 6.
 43
 Sympto-

INDEX

- Symptomatum & collisionis status in quibus morbis concurrat, & in quibus non* 2.6.a.37
- Symptomatum ordo se se consequentium* 1.7.7.a.7
- Symptomatis nomen contractum a medicis p. si ad effectus morborum* 1.84.a.10
- Symptoma proprie sumitur pro eo quod morbum sequi solet* 1.84.a.63
- Symptomatis quale sit genus, non facile statueri* 1.84.b.10
- Symptoma dicere mutationem esse præter naturam in fieri res est controuersa* 1.84.b.38
- Symptomatis nomen unde inuentum* 1.85.a.10
- Symptoma omne affectus est aliquis* 1.85.a.60
- Symptoma interdum morbi est causa* 1.85.b.67
- synanches, parasyanches, cynanches, & paracynanches, quid differant* 1.611.b.58
- syncope ab animi deliquit quid differat* 1.680.b.50
- syncopis a quo morbo proxime pendeat* 1.680.b.60
- syncopes minus astate quam hyeme cur accidit* 1.681.a.30
- syncopis irremediabilis quæ sit* 1.684.b.13
- syncopes ab uteri affectibus cur sætidis soluantur odoribus, iocundis augeantur* 1.684.b.65
- in syncopis ex humorum tenuitate curatione, primo tenuem viçium, postea pleniorẽ Galenus præcipit* 1.198.a.39
- syncopis curande scopus quid sit* 1.684.b.25
- syncopi, quæ a calore sit, frigida cõspersio subuenit* 1.121.b.25
- syncopi an conferant vomitiones* 1.685.a.5
- syncopi ex humorum copia an inedia & frictionibus reherementibus occurrant* 1.685.a.25
- syncopim ob animi affectus odoribus restituentiam* 1.121.b.27
- syncopim inter cordis affectus commiserari* 1.680.b.66
- in syncopim ex inedia an senes præstare incident* 1.681.a.38
- in syncopi quonam morbi genere immediate cor ladatur* 1.681.a.3
- in syncopi ex repletionẽ exercitatione mediocri esse utendum* 1.685.a.39
- syncopali febre laborantes quomodo nutriendi* 2.50.a.28
- syncopes quis sit morbus* 1.681.a.25
- an syncope astate minus accidat quam hyeme* 1.681.b.43
- Abes exquisita quæ sit. Tomo 2. pag. 63. a. versu 1.*
- Tabes nephritidem sequitur* 1.864.b.56
- Tabi paratos ab acibus omnibus arcendos* 1.659.b.47
- Tabidi cur ex siccitate non conuellantur* 1.519.b.38
- Tabidos a nomini arcendos* 1.216.a.29
- Tabidos writ Hippocrates* 1.233.a.35
- Tabidos frequenter conuulsione tentari* 1.519.b.37
- Temperies naturalis num a similibus cõferretur, a contrariis ladatur* 1.437.a.41
- Temperies ab humoribus dupliciter immutari* 1.452.b.5
- Temperiem unam rebus esse omnibus, quæ ab ipsis prouenit permixtis temperamenti* 1.246.b.53
- Temperiem ex mixtione in rebus prouenientem tempore & parari, & immutari* 1.245.b.51
- Temperaturam corporis, harmonie non inconcinne comparari* 1.144.a.14
- Temperamentum simplex quomodo medicis intelligatur* 1.15.a.64
- Temperamentum neram non esse corporis formam substantialem* 1.9.a.34
- Temperamentum, substantialem formam corporis nullatenus esse posse* 1.14.a.40
- Temperamentum, exprimarum non secundarium: qualitatum actione, prouenire* 1.15.a.29
- Temperamentum, neque substantiam neque animam dici posse* 1.13.b.67
- Temperamenta quomodo agnoscat ex inuantiis & noctibus* 1.437.a.37
- Temperamentum idem non est cum materia* 1.86.b.34
- Tempora ut propriam naturam seruant, duplici ratione considerantur* 1.101.b.53
- Tempora sanitati commodissima, quæ* 1.102.a.6
- Tempora causarum salubrium & insalubrium rationem habere* 1.101.b.47
- Temporum mutationes ad ætem referuntur* 1.101.b.46
- de temporibus Hippocrates tuam particulatim tum generatim agi in tertio aph.* 1.101.b.18
- Tendones ex musculis prouenire* 1.60.a.34
- Tennia excrementa collisione egere. pro Auicenna* 1.448.a.4
- an terra frigidior sit aqua* 1.10.a.54
- terra clementiorum frigidissima* 1.10.a.56
- tertiana febris, quamuis seu sint symptomata, cur salutifera dicatur* 2.21.b.20
- Tertiana febris quomodo fiat* 2.22.b.29
- tertiana cõtina ab ardente febre quid differat* 2.38.a.66
- Tertianarum exquisitarum initio a ualidis medicamentis abstinentiam* 2.40.b.42
- in Tertianis exquisitis quando sit tunda uena* 2.40.b.44
- an Testes principalia seminis generandi sint membra* 1.899.b.66
- Testes inter principes partes non esse numerandos, ex Arist.* 1.3.a.16
- Testes animalibus semen habentibus non esse omnibus necessarios* 1.100.a.23
- Testium inflammatio cur superueniente tussi soluantur* 1.215.a.41
- Testium inflammationibus quæ nent, et quando secunda* 1.910.a.10
- Tetanus peracuta est affectio* 1.525.a.41
- Tetanus cur spasmo contrarius dicatur* 1.525.a.42
- tetani quatuor diebus interficere* 1.525.a.43
- Thorax quæ pars medicis dicatur* 1.43.b.54
- Thorax cur pueritosis non teneatur tum moribus* 1.700.a.28
- Thoracis musculos, cur plures numeri constituit Auic. quam Galenus* 1.54.a.34
- in Thoracis vulneribus profundis cur nox ladatur* 1.656.a.24
- Thoracis angustio præditi cur sinto sanguinis et noxii* 1.647.a.6
- Thorace angustio, qui sunt, cur fluxionibus obnoxii* 1.647.a.15
- Tonsilla quæ sint* 1.600.a.30
- Tortular in capite sanguini exicipiendo fabri factum ubi sit* 1.450.b.9
- Tortio quæ Hippocrati dicatur* 2.17.a.26
- Trachma qui sit morbus* 1.555.b.31
- Tragacantham frigidam esse, & ad siccum inclinare* 1.310.a.25
- Tremor quid sit* 1.526.b.46
- Tremor unde proueniat* 1.526.b.46
- an Tremor delirio soluantur* 1.526.b.49
- Trichiastis* 1.557.b.40
- Tumor ab obstructione quomodo differat* 1.452.b.54
- Tumorem ex omni morborum genere constare* 1.93.b.17
- Tumorem proprie in genere quantitatis esse* 1.93.b.23
- Tumorem cur Galenus in quantitatis genere solo reponat* 1.73.b.33
- Tumores, qui ex solida fiant materia* 1.93.b.36
- Tumores ex sanguine quales* 2.108.a.49
- Tumores quoscunque a gemina causa fieri* 2.109.b.33
- Tumor ex internos omni ingenio distinguere, & quare* 1.734.b.10
- Turgor materia an semper exeat* 2.109.b.33

I N D E X

- dum sit 1.205.b.20
Tussis quid sit 1.639.a.59
Tussis naturalis ne an voluntaria sit a-
 etio 1.639.a.66
Tussis quomodo & naturalis & volun-
 taria facultas dici possit 1.639.b.8
Tussis cur irriteretur alius in aurem si-
 lo demisso 1.639.b.27
Tussis motus est depravatus 1.639.
 a.62
Tussis symptoma est ad animale facul-
 tatem pertinens 1.639.a.63
Tussis causa qua sit 1.639.b.17
Tussim ex naturali & voluntaria facul-
 tate permixtam esse 1.639.b.15
Tylosis 1.555.b.34
Tympanias quomodo fiat 1.780.b.42
Tympanitum cur difficillimam curatur cē-
 fuerit Auer. 1.781.a.45
- 50 P 05
- V**arix quid Tomo 1. pag. 967.
 a. versu 20
Varicis in crure cause mate-
 riales qua sint potissimum
 1.967.a.26
Varices in femore, testibus, & cruribus
 fieri 1.967.a.20
Varicula cur bis quandoque repetant 1.
 73.b.41
Varicolas inter uernales morbos reponi
 1.73.a.64
Varicolas quibusque semel accideret 2.
 73.b.4
Varicolas saepe bis plerisque accidisse 2.
 73.b.6
Varicolas mensuram sanguinis esse reli-
 quias 2.73.b.11
Varicolas cur non corripiantur, quib. sunt
 suppressi menses 2.73.b.55
Vena unde oriantur multiplices opinio-
 nes 1.33.a.31
Vena sectio ad animi deliquium magna-
 rum inflammationum potissimum est
 remedium 2.115.b.60
Vena sectione famem insinuat Gale-
 nus 1.205.b.44
Vena sectio quando purgationem praece-
 dere debet 1.208.a.9
Vena sectio an morborum initio obeun-
 da, aut expectanda coctio 1.224.
 b.33
Vena sectione an coctio expectanda
 1.224.b.34
Vena sectio, vide phlebotomia
Vena sectio non humorem modo auertit
 a capite, sed etiam dolorem sedat 1.
 464.a.10
Vena sectio refrigerat insigniter 1.516.
 b.58
Vena sectio morbis an ex eodem an ex
 opposito latere obeunda 1.661.
 a.51
Venam aliene in os uentriculi ascendere
 1.77.a.21
Venarum principium, in corde quidē pri-
 mum, sed in iecore magis perspicuum
 inueniri 1.67.a.22
Venarum circa fauces grandium vulue-
 ra lethalia 2.140.a.30
Venarum manus ductu controuersia
 1.60.a.50
Venas a splene in stomachi fundum astri-
 ctionis gratia inseri 1.77.a.23
Venas dissectas coalescere 2.139.
 b.34
Venas omnes inter se consentire 1.
 151.a.7
Venis emulgentibus Arist. & Galeni
 dissidium 1.70.b.20
Venus, quibus maxime interdenda 1.
 493.a.3
Venus nervis cur infesta 1.512.b.12
Venus quibus proficu a sit, & quos le-
 dat 1.492.b.59
Venus an aliquando salubris 1.902.
 b.25
Veneris appetentia aut innappetentia
 rerum status indicent 1.864.b.21
Veneris appetentia naturalis sit, an
 animalis, an vitalis 1.900.a.53
Veneris appetentiam an lactuca reprimat
 1.910.b.6
Veneris appetentiam ab animali & nita-
 li facultate adiuuari 1.900.b.1
Venerem calfacere humectare & atten-
 nuare 1.492.b.54
Ventre nihil citra uomitum educi pos-
 se 1.593.a.48
Ventriculus quo nutriatur humore 1.
 740.b.25
Ventriculus pituita nutriatur 1.740.
 b.26
Ventriculus pituita quando nutriatur 1.
 740.b.35
Ventriculi facultates duae 1.77.a.9
Ventriculi mordicationi a uomitu pin-
 gui iure Aui. Galenus uero pituita oc-
 currit 1.217.a.48
Ventriculi ulcera profunda insanabilia
 1.695.b.63
Ventriculi affectuum nota quibus e fon-
 tibus petenda sint 1.700.a.10
Ventriculi affectus quomodo ab egestio-
 nibus inuestigetur 1.700.a.18
Ventriculi affectibus omnibus astringen-
 tia non conuenire 1.710.a.10
Ventriculi affectibus cur astringentia
 praesertim commendentur 1.710.a.17
Ventriculi affectibus cum febre cur
 summe astringentia non probentur 1.
 710.a.24
Ventriculi doloris causa 1.711.b.12
Ventriculi imbecillitas de quibus affecti-
 bus dici debeat 1.714.a.34
Ventriculi inflammationibus quib. suc-
 currendum 1.732.a.47
Ventriculi inflammationibus discuf-
 sionem maxime optari 1.732.a.60
Ventriculi status qui facile, aut difficul-
 ter dissipentur 1.737.b.37
Ventriculi alimentum chyli esse portio-
 nem 1.740.b.47
- Ventriculi* ulcera esse lethalia pronun-
 tiavit Hipp. 1.735.b.37
Ventriculi vulnera an curari possint 1.
 735.b.39
Ventriculi ulcera quibus causis fiant 1.
 734.b.48
Ventriculi ulcera quae curationem ad-
 mittant 1.735.b.39
Ventriculi dolores antiqui calidiorum
 apostematum sint cause 1.730.b.7
Ventriculi inflammationibus an repercu-
 tienti frigida acta uel calida sint ad
 mouenda 1.732.a.52
Ventriculi inflammationibus an uena
 sectio repellentibus praemittenda 1.
 732.a.64
Ventriculi inflammationibus an uomit-
 tus conueniat 1.732.a.62
Ventriculi inflammationibus an aloe
 conueniat 1.722.b.17
Ventriculo non semper idem eadem est
 sensus 1.83.a.64
Ventriculi os nullo nervo ex cerebro
 deferri dissectione obseruatum in uo-
 rantibus vinum, & sim. 1.83.a.68
Ventriculi morborum genus triplex 1.
 87.a.48
Ventriculi ulcera in inferiorum eius
 parte angustiore respiracionem faci-
 ciant quam quae in superiori 1.735.
 a.42
Ventriculi vulneribus an hiera picra
 conueniat 1.735.b.45
Ventriculo calidiori alimenta crassa
 conueniant 1.728.b.27
Ventriculo exaltius sentienti cur ea pro-
 ponat Aui. quae stupefaciunt 1.
 709.b.7
Ventriculo conferant nuclei pinei 1.
 710.b.59
Ventriculo profit interna tunica uen-
 tris Gallinarum 1.710.a.11
Ventriculum imbecillum qui habent ar-
 cendos a uomitu 1.216.a.31
Ventriculum coctionis, & cruditatis lo-
 cum esse 1.451.a.64
Ventriculum ualidioribus stupefacientib.
 ad finem discrimen facile duci 1.
 709.b.10
Ventriculum quae medicamenta ulceret
 1.734.b.54
Ventriculum irritantia in multiplici dif-
 ferentia 1.740.b.7
Ventriculo exinanito, quae in illum hu-
 mores detrudantur uia 1.77.a.27
Ventriculo calidior qui sunt, minus ap-
 petere quam coquere 1.432.a.13
Ventriculo ulcere affecto quando secan-
 da sit uena 1.734.b.20
Ventriculo auertunt extrema calida
 tota 1.743.a.64
Ver calidum & humidum collatim 1.
 58.b.44
Vermes quae gignantur materia 1.851.
 b.63
Vermes in capite gigni quomodo quae
 1.451.a.43
 Vermes

I N D E X

- Vermes in ventriculo non posse gigni* 1. 451.a.51
Vermium causa effectrix 1.851.a.47
Vertebrae duodecim minus obire, quod Galen. & Auic. decima tribuunt, ex anathomia deprehendi 1. 43.a.31
de Vertebrae dorsi Galen. & Auic. diffiduum conciliatur 1.42.b.4
Vertigo quid sit 1.496.a.16
Vertigo a scotomia quid differat 1.496.a.37
Vertigo quando per vomitum curanda, & quando a vomitu abstinendum 1. 497.b.65
Vertiginis causam intemperiem non esse 1.496.a.39
*Vertiginis causam proximam esse obstru-
tionem* 1.496.b.6
de Vertiginis causa proxima dubitatio 1.496.a.49
*Vertiginis causa proxima an sit morbus
in situ* 1.496.a.65
*Vertiginis causa proxima an sit morbus
in numero* 1.496.b.7
Vertigini an cursus conferat dubitatio 1.188.a.61
Vertiginem symptoma multiplex esse 1. 496.a.18
*in Vertigine qualia medicamenta exhi-
beri debeant* 1.497.b.52
Vertiginosis a cursu cur abstinendum 1. 188.a.67
*Vertiginosis medicamenta ne exhibenda
sint controuersia* 1.497.b.45
*Vertiginosis ex ventriculi consensu an
vomitibus conueniat, aut non* 1.497.a.33
*Vesica fellea vnam tunicam habeat an
duas* 1.792.a.58
Vesica a sua sede cur deiciatur 1.887.a.16
Vesica munda quod 1.887.b.29
Vesicae ulcera cur curatur diffilia 1. 873.b.29
*Vesicae morborum inflammatio maxime
lethalis* 1.884.a.42
Vesicae scabies quid sit, & eius nota 1. 886.a.10
Vesicae ulcerationis nota 1.885.b.44
*Vesica tunica duplici constare, altera
propria, altera ex peritoneo* 1.34.a.60
*Vesica inflammatione affecta quae uena
tundenda* 1.884.a.58
*Veternum & lethargum differre Plinij
sententia* 1.69.b.33
*Vitales cuticum morsui macula persimi-
les* 2.74.a.46
VIDI? FLORENTINI versio libri
de vlcibus Hippocratis 2.141.b.45
*Vigilia post medicamentum cur magis
tuta, quam somnum* 1.212.b.17
*Vigilia non statim siccitatem cerebri si-
gnificat* 1.441.a.10
*Vigilia quando siccitatem cerebri signi-
ficent* 1.441.a.10
Vigiliae fluxiones quomodo adiuuent 1. 819.a.45
Vigilias a causa calida fieri 1.441.a.3
*Vinum per se fluxiones facit, per acci-
dens sinit* 1.819.a.20
Vinum nervis quare ratione sit contrarium 1.512.b.57
Vinum nervis quomodo prodesse possit 1. 512.b.57
*Vinum infantibus Galenum prorsus non
interdicere* 1.167.a.28
Vinum humidum esse 1.202.a.28
Vinum esse aquae naturae 1.202.a.27
Vinum calidum & siccum esse 1.202.a.34
*Vinum austerrum ad siccitatem & robur
conducere* 1.202.a.36
*Vinum calidum & siccum secundo ordi-
ne constituit Gal.* 1.202.a.37
*Vinum admodum uetus tercio ordine ca-
lidum & siccum esse* 1.202.a.38
Vinum vlcera exsiccare 1.102.a.39
Vinum vigilias facere 1.202.a.40
*Vinum aquae substantiae quomodo esse in-
telligatur Arist.* 1.202.a.45
Vinum omne exsiccare 1.201.a.52
*Vinum intempestive post cibum absum-
ptum crudorum alimentorum esse cal-
car* 1.179.a.37
Vinum calfaciendo conuulsiones soluere 1.523.b.26
*Vinum dulce pulmonis obstructions re-
serare, iecinoris uero obstruere* 1.624.a.43
de Vini temperamento controuersia 1. 202.a.27
de Vini senibus propinando dissidium 1. 186.b.62
*Vires ab acutissimo sentiendi affectu ma-
xime dissolui* 1.709.b.3
*Vires egrotantis semper cum morbo com-
paranda* 1.157.b.66
*Vitium deiectionis propter timorem unde
potissimum proveniat* 1.494.a.45
*a Viribus agrotantis agendorum ratio
desumenda* 1.198.a.1
*Virtus, facultas, & agendi potestas, idem
sunt* 1.71.a.29
*de Virtutum naturalium numero et ortu
controuersia, & dissolutio* 1.71.a.56
Virtutum animalium diuisiones uariae 1. 76.a.29
*Visio in qua parte fiat, scriptorum conci-
liatio* 1.533.b.24
*visionis corrupta existimare scilicet ui-
dere, quae non sunt, causae* 1.434.a.8
visus in qua oculi parte fiat 1.533.a.31
*visus offensus ex resplendissima quem
morbum sequatur* 1.560.a.8
visum obscuretne brassica ut scribit Auic. 1.462.b.33
*visum in nervorum opticorum nexu no-
fieri* 1.533.b.10
*visu offenso ex aspectu rei lucidissima
qui morbus fiat, & quae partes offen-*
- dantur* 1.559.b.24
*Visorij nervi an dexter ad sinistrum, sin-
ster ad dextrum oculum feratur* 1. 531.b.46
Visoriorum nervorum obstrusio 1.566.b.50
de Videndi instrumento principe Arist.
Gal. diffensus 1.531.b.50
de Videndi instrumento principe Galen.
uarietas 1.531.b.57
de videndi modo Arist. sententia 1.533.a.8
de videndi modo sententiae discordant 1. 533.a.3
*in uiscerum inflammatione an initio pur-
gatoria conueniant* 1.206.b.61
uisceribus somnus utilis 1.703.b.64
uita in maritimis locis cur longior 1.105.b.24
*uita producenda humiditas aptior est
sanitati uero conservanda siccitas* 1. 106.b.58
*uita & affectionum omnium principium
esse cor* 1.674.a.22
uitales actiones fieri in corde 1.74.b.63
uitex lac promouet, semen uero cohibet 1.687.b.19
uiticis qualitas quae 1.266.b.56
uiticem lac augere, semen uero minuire 1.266.b.58
ulcus medicis tripliciter sumi 1.125.a.41
ulcus a rubere quid differat 1.125.a.46
*ulcus ab interna, vulnus ab externa cau-
sa proficisci* 1.125.a.33
ulcus ab externa etiam causa provenire 1.125.a.56
*ulcus cui inflammatio iungitur, curari
nisi remota inflammatione non potest* 2.143.b.45
ulceris quod ulcus est prima indicatio, quae 1.232.b.28
an ulcera causas procatarticas habeant 2.160.a.23
*ulcera profunda & caeuosa erodenti-
um excrementorum copia facit* 2. 163.a.67
ulcera cacoethe 2.165.a.17
ulcera Chironia 2.166.a.57
*ulcera nervorum quae sequantur sympto-
mata* 1.68.b.27
ulcerum inflammatio ut curari debeat 2.143.b.49
*ulcerum inflammationes in statu cur di-
sentientibus non curentur* 2.143.b.54
*de ulcerum procatarticeis causis cur au-
thores non meminerint* 2.160.a.34
ulcerum indicatio quae 2.161.b.63
*ulcerum indicatio cur exsiccatio tantum
diatur non etiam abstersio* 2.162.a.1
ulcerum serpentium medicamenta 2. 164.a.36

Ulcium

I N D E X

- ulcerum quæ cacoethe dicuntur causæ, & curatio* 1.16.a.20
ulcerum labris abducta, sola natura coniunguntur 1.23.b.18
ulcerumurationem in unam exsiccationem recedere 1.23.b.36
ulceribus puris humida medicamenta Arist. admoneri ait 2.14.a.13
unguis oculi morbus in numero est 1.548.b.4
ungues & pili quomodo nutrirî dicantur 1.33.a.57
uox ut fiat aerem adesse oportere ut materiam 1.6.b.a.24
uox in profundis thoracis vulnerib. cur ladataur 1.6.b.a.25
uox & sermo quomodo ladi possint 1.636.a.43
uocis asperitatem ab humiditate fieri 1.123.b.35
uocis asperitatem symptoma esse, non morbum 1.123.b.47
uocis asperitatem quandoque fieri a siccitate 1.123.b.40
uocis & sermonis differentiæ 1.636.a.13
uocis instrumenta quæ 1.636.a.16
uocis defectio 1.636.a.23
uocis magnitudo an a caliditate fiat 1.636.a.22
uocis diffusio cur ex lupi inspectione 1.636.b.17
ad uocem addendam quæ sint necessaria 1.636.a.30
uocem gutturis musculos formare 1.636.a.0
uolulus quid 1.849.a.52
uolulus symptoma esse tactibus facul tatis 1.849.a.51
uomitur astate ne an hyeme vilior 1.208.a.41
uomitur astate tempore periculo non uacat 1.208.b.33
uomitur cur hyeme semper minus, quâ astate det. inuenti ferat 1.208.b.37
uomitur quibus pro, & quibus ob sit 1.216.a.21
uomitur an syncope conferat 1.685.a.5
uomitur causæ 1.740.b.4
uomitur validior cur in uentriculi inflammationibus uerendus 1.732.b.6
uomitur frigidis uentriculi tumoribus cur non conueniat 1.733.a.37
uomitur in dyarrhæa ex catarrho an conueniat 1.827.a.49
uomitum hyeme utiliore quam astate Celsus existimat 1.190.b.67
uomitum acria quomodo inuenit 1.207.b.60
uomitum hyeme villorem putat Celsus quam astate 1.208.a.47
uomitum quæ magis exciunt 1.48.b.1
uomitum omnes immoderatum summis hominem periculis obnoxium reddere 1.217.a.9
an uomitum fiant amygdala, aut sedet 1.743.b.13
uomitum singulum motum esse uentriculi fortio rem 1.747.b.62
uomitum qui uti volunt, quibus cibariis abstinere, oportet 1.207.b.48
in uomitum pingua & humectantia, acria precedere debent 1.207.b.65
ex uomitu cur astate caput facile repleti 1.208.a.39
uomitum quid agendum 1.216.a.54
a uomitu cibum & aqua potum interdicit Auic. cum tamen Celsus concedat 1.216.a.57
a uomitu si uentriculi mordicatio super sit. Galenus pitinam, Auic. uero ius pingue exhibet 1.217.a.47
uomitum instante cur laborum fiat tremor 1.741.a.51
uomitum cur uomitus curetur, & fluxio fluxione 1.743.a.60
uomitum qui apti aut inepti 1.216.a.11
uomitum sedat somnus insigniter 1.217.b.18
uomitum silentia 1.217.b.22
uomitum & nauseam humoris uentriculum affligentis inditia esse 1.702.a.18
uomitum quæ in uentriculo sunt, excerni oportere 1.701.b.11
uomentes ob nauigationem, quomodo regendi 1.216.a.58
uomentes acidam pituitam leni cibo nutrirî debent 1.216.a.61
uomituri cur acribus abstinere debeant 1.207.b.55
uomituris qui cibi exhibendi 1.207.b.37
uomituris acres ne cibi conueniant 1.207.b.50
uomitum quando soluentibus medicamentis permiscenda sint 1.211.b.27
uomitum desiderium sine uentriculi noxa sapientari 1.70.a.27
urina optima quæ sit 1.159.b.55
urina post nocturnum tempus cur excipienda magis 1.150.b.20
cur urina & si acris suapte natura sit, non tamen inter excipiendum mordicet 1.84.a.7
urina progressus 1.28.b.66
urina contenta quæ sint 1.151.a.26
urina contentorum accidentia 1.151.a.21
urina oculorum significationes unde petenda 1.53.b.57
urina odor fetorque quid significet 1.156.b.27
urina difficultatem secta uena inuat 1.884.a.48
urina ardor cuius particula affectio sit 1.888.a.10
urina ardorem stillicidium concomitari frequenter 1.888.a.13
urina ardor quæ fiat materia 1.888.a.17
urina ardorem molestare aliquando uina secundum naturam se habente 1.888.a.10
urina stillicidium & ardorem non idem esse 1.893.a.30
urina agrotantium suscipienda gratia, quæ seruanda sint 1.150.b.29
urina ab omnibus uenis quomodo ad renes protrudantur 1.151.a.6
urina turbulenta differentie tres 1.151.b.51
urina primo tenues, quæ postmodum crassescunt, quid significent 1.151.b.56
urina turbida primum, quæ postea tenues fiunt, quid notent 1.151.b.58
urina, quæ semper crassæ sunt, quid com monstrent 1.151.b.61
urina tenues excretæ cur turbentur 1.156.a.37
urina omnis odoris expertes frigiditate maximam significant 1.156.b.23
urinarum colores uarij 1.151.b.43
urina in febris ob calorem uarij 2.69.a.16
urina uenosi totius generis affectus significare 1.151.b.23
urina satidas, qui bene habentes exerant 1.156.b.33
in urinis duplicem substantiam inesse 1.151.a.25
de urinis tenuibus crassisque diffidium inter Galenum & Auic. 1.156.a.1
in urinarum uis glandulas partes cui usui natura constituerit 1.888.a.22
uilio quibus nam morbis usu uenit 1.253.a.30
uteri cur iocundis & insuauibus afflicta ut odoribus 1.684.b.57
uteri cur satido, refugiat odores, ad bene uero olentes effundatur 1.684.b.61
uteri strangulatus an sit epilepsia 1.502.b.48
uteri purgationes immodicæ quæ uitia sequantur 1.945.a.25
uteri phimon 1.952.a.5
an uteri clausura curari aliter possit quâ sectione 1.953.a.3
uteri praefocatio qui affectus sit præter naturam 1.957.a.24
in uteri scirrbo an secanda uena 1.956.a.61
uteri praefocatio ex retentio semine quomodo fiat 1.957.a.44
uteri praefocatio conuulsio quadam est 1.957.a.24
uteri praefocatione mulieres uiros passas præseruiri tentari 1.957.a.37
uteri praefocationem a siccitate fieri ex Hippocrate 1.957.a.51
uteri praefocationem a siccitate fieri negat Galenus 1.957.a.45
uteri strangulatio quibus causis proueniat Galeni sententia 1.957.a.37
uteri praefocationem cur tot sequantur symptomata 1.957.a.1
in uteri praefocatione quibus secanda uena

I N D E X

<i>pena</i>	1.959.a.9	<i>nes</i>	2.141.a.52	<i>in Vulneribus partis temperies quomo- do seruetur</i>	2.142.a.18
<i>veri praefocatione laborantes quibus re- stituenda</i>	1.959.a.64	<i>Vulnera partium humidarum an humi- dis egeant</i>	2.142.a.7	<i>in Vulneribus saniei effluxio quomodo paretur</i>	2.143.b.2
<i>Vteri affectiones plurimas a flatibus pro- ducere</i>	1.961.a.24	<i>Vulnera saniosa non sanescunt nisi sa- niei effluxu parato</i>	2.143.b.1	<i>Vulneratorum uictus copiosus an parvus plenus an tenuis esse debeat</i>	2.142. a.33
<i>Uero inflammatione tentato quae uena secunda</i>	1.955.b.1	<i>Vulnera vino abluenda, & nulla praece- rea re Hippocratis praecepto</i>	2.143. b.9	<i>Vulneratorum victus qualis Hippocra- tis consilio</i>	2.142.a.59
<i>Vna quid</i>	1.587.a.10	<i>Vulnera sicciora aqua calida cur abluun- tur quandoque</i>	2.143.b.14	<i>Vulnerati alimentis probis uti debent</i>	2.142.a.32
<i>Vulnere inflato sanguinis profusio et in- flammatio ne interimant statim ad- uertendum</i>	2.141.a.48	<i>Vulnera quibus particulis lethalia insti- gantur</i>	1.776.b.8	<i>Vulneratis aqua ab Hippocrate exhibe- tur</i>	2.142.a.35
<i>Vulnere illato quid statim agendum</i>	2.141.a.61	<i>Vulnerum curatio frigida aequae perfusio- ne a recentioribus</i>	2.164.a.43	<i>Vulneratis vinum quidam exhibent</i>	2.142.a.51
<i>in Vulnere recenti omni quid agendum</i>	2.141.a.61	<i>in Vulneribus sanguinis fluxio quid agat</i>	2.141.a.52	<i>Vulneratis uictum plenum quidam pra- cipiunt</i>	2.142.a.52
<i>in Vulnere simplici sutura quandoque esse opus</i>	2.142.a.2	<i>in Vulneribus sanguinis fluxus ni acci- dat lethale</i>	2.141.a.60		
<i>Vulnera lethalia partis affectu gratia que</i>	2.129.b.10	<i>in Vulneribus si sanguis copiose non flu- xerit, citandum esse fluxionem et quo modo</i>	2.141.b.6		
<i>Vulnera curari prohibent inflammatio-</i>					

F I N I S.

Vtriusque Tomi folia sunt quinquaginta
supra quadringenta.

VENETIIS, M D X C V.
Apud Iuntas.

